

OBNOVA

Číslo,

V Hradci Králové, dne 7. ledna 1898.

III. Ročník.

Novověký Herodes.

V jedné vesnici měl jeden menší rolník předjívku Herodes. Vždycky, kdykoliv přišla doba vánoční, měl s ním farář obtíž. Byl neřad, když se v kostele mluvílo o Herodesovi a to tak mnoho, že si jedenkrát do farý stěžovat přišel a téměř plačky řekl: To jsem si přeci nemyslel, že si mne i náš jemnostpán v kázání dobíráti bude. Jemnostpánovi ovšem ani nenapadlo dobrého tobo muže si dobíráti. Vždyť nebyl Herodesovi ani drobět podoběn. On chudáček, malý rolník z horské vesničky chtěl „zamordovat“ Krista Pána a nebo chtít královat! To jeho zbožné duši ani nenapadlo.

Tak již předem prosíme, aby se někdo ne urážel hned nápisem našeho článku, a na sebe ne obracel, co o docela jiném Herodesovi pověděti chceme. Herodes, o němž píšeme, nepochází z vesnice, ačkoliv v poslední době do vesnic se vedral. Herodes náš má latinské jméno a nazývá se „liberalismus“.

Je to to učení, které pod rouškou svobody a pod jménem svobodomyšlnosti, stalo se Herodesem evropských národů. Je to bezbožnické, atheistické učení, které se tak daleko odvážilo, že chce člověka osvoboditi až i od zákonů božských. Na místo Boha postavil liberalismus stát. Co stát, — vlastně většina na f. radě — ustanoví, to je zákonem bez ohledu na Boha a no i proti zákonu Božímu. Vymysleli proto i jisté slovo, které ostatně jen o Bohu slyšíme, říkají „všemohoucí stát“.

Ale s tímto všemohoucím státem nejsou za dob nejnovějších nikde spokojeni; ani on sám způsobil všude jen rozrušení, nepořádek, nespokojenost. A ti tmáři, ti klerikálové, jdou tak daleko, že bláší: Na místo Herodesa musí přijít Kristus. A když tohle Herodes slyší „kormontí se“ a veškeré svobodářstvo s ním. Ale že je Herodes, dělá to i dále jako Herodes. — Přetváří se. — Vždyť já nejsem proti náboženství, hleďte, já jsem hotov s vámi „klaněti se tomu dítěti“, to jest, vždyť je mam náboženství v uctivosti. — Jenom proti klerikalismu jsem. Co pak vám bořím kostely, a nebo bráním, aby se někdo nemodil jak mu je líbo? Ba ještě více. Hleďte, vždyť já sám chci, aby se děti náboženství učily, a já sám jsem „túze“ rád, když nám kněží napomínají vrahy a zloděje v kriminálech. — Zdaž tedy neklaním se i já „tomu dítěti“?

A jsou mnozí „mudrci“ od východu českého i od západu i z prostředka, kteří to Herodesovi věří. Ano Herodes zplodil mnoho herodesků, kteří praví: Já jsem katolík, ale klerikálem nejsem. Klerikál chce panovat! ale panování náleží nám, nám svobodomyšlným. Musím se přiznati, že se mi více než tyto herodeskové líbí Herodes sám, ten je aspoň chytrák. Ten dobře ví, že v hloubce srdce svého stojí vlastně „o bez- životí dítěte“, to jest o zničení náboženství vůbec a katolického zvlášť, ale tak hned to nejde. Lid by se ještě zbouřil, kdyby se to s náboženstvím vzalo od kořene. Dětem se ještě nechá, avšak až vyroste mnoho jim z něho v srdci nezůstane. A ti zloději v kriminále? Inu, když už musíme být svobodomyšlní a nesmíme holt šibenici do toho, tak at se ta lůza bojí aspoň pekla, to nám neškodí. A těm herodeskům už tu radost necháme; ti at si myslí, že vládnou. To se jim jen zdá. Vládu nad duchy jejich, má přece jen Herodes, liberalismus. Co je v jeho vládním věstníku, u nás jsou to N. L., to mají herodeskové za pravdu, to je hned jejich „nejsvětější předsvědčení“. Otročiti duchem svým Herodesovi, jest jim tolik, jako vládnouti.

Ale jsou přece u nás již jiní lepší mudrci. Vzešla hvězda lepšího poznání. Poznávají, že Herodes je tyran a pokrytec. Nevěří mu více. At se zlobí, jak chce, at zuří a hrozí, ba kdyby i cizí krev proléval, jako to před steru let dělal ve Francii, už se mu nevěří, že je svobodomyšlným. Uživá všude násilí proti slabším, božské a přirozené právo ne není ničím. Co on chce, to je právo. A kdekoliv vládne, všude se ukazují následky jeho násilnické a pokrytecké vlády. Peněžníkům naplnil pytle ještě více, z řemeslníků nadělal otroků, rolníky ožebračil, rodinný život podryl, mravnost

podkopal, vášně rozbouřil, válku všech proti všem, zvlášť pak národnostní boj rozžít, — obzvlášť pak Rakousko tak rozbil, že všechna naděje na pokoj, blaho a sílu zmizela.

Tohoto poznání hvězda tedy vzešla, a ukazuje na Krista, na zákony Boží. A proto ti klerikálové chtí, aby pan Herodes ne pokrytecky, ale upřímně se poklonil „tomu dítěti“. Aby přede vším náboženstvím nepodřýval sám, aby dal církvi svobodu, by mohla působiti, aby si řídil jen časné věci a vedení národů k věčnému cíli a tím i k mravnému životu vezdejšímu, aby nechal církvi — zvlášť pak, aby se nedělal králem nad samým Bohem, nýbrž, aby se staral, by ve vědě, v umění, v učení lidu, v zákonech všechno všude proniknuto bylo Kristem. Za to mu Kristus časnou vládu na zemi nezveze. „Non eripit mortalia, qui regna dat coelestia.“ — zpívá v těchto dnech církev. Nepřišel, by vyrvat království časné ten, který věčně dává. Ano upevňuje se království časné tam, kde v duších králuje Kristus.

Ovšem neuzná to Herodes ani herodeskové tak brzy, ale neli dříve, tož tankrát, až se budou rozrušená „království časná“ káceti, přijde čas, kdy se bude zase o pomoc volati k tomu, který i všeho pozemského pořádku, štěstí a blaha je po částkem a základem.

Povídáme, že se to neuzná tak brzy. — Vždyť jsou dosud herodeskové, kteří násilí páchají a páchati chtí na samých nevinátcích, jen aby nepřišli oni o svou vládu. Děti prý nepatří rodičům, jako o sjezdě katolickém v Hradci Králové povídal biskup, ale „obecnosti“. — A co je to obecnost? To je zase ten Herodes, liberalismus, který vidí, kdyby šlo po vůli většiny rodičů, že by žádali školu náboženskou, katolici katolickou. — Ale kdyby to bylo naopak, kdyby převládal katolicismus, kdyby ta „obecnost“ byla katolickou, tu by herodesek z toho jistého časopisu, zase měl „předsvědčení“, že dítě patří tatíkově, poněvadž by se několik liberálních pantoflíků nalezlo. — Je vidět, že herodeskům vezáležl na ničem, než na prospěchu jich samých, na vládě ve škole. Je jich logikou jest: Vláda ve škole patří nám, a proto děti patří . . . nám. — Jenže draží pánové zapomínají, že i přes tu násilnou vraždu nevinátek betlemských, zvléštl Kristus, a Herodes za strašného zápachu jeho těla zahynul. — A tak bude zase! Mravní zkáza způsobena liberalismem páchne již děsně, a tato mravní zkáza to bude ta nemoc, kterou země i tento novověký Herodes.

Nový soudní řád.

Zavedení nového soudního řízení bylo oslaveno u zdejšího c. k. krajského soudu způsobem významným. Pan dvorní rada a president soudu Norbert Okenfus proslavil v neděli, dne 2. ledna 1898 o 10. hodině dopolední promyšlenou řeč o významu a dosahu nového soudního řádu v jednacím síni c. k. krajského soudu před veškerými shromážděnými konceptními soudními úředníky, obchodními soudními přísedícími a před advokáty. Právil:

Veletčení pánové!

Vážný obrat nastal v rakouském soudnictví. Po 116 letech pozbyl platnosti své soudní řád Josefinský a s ním veliký počet dvorních dekretů, zákonů a nařízení.

První leden letošního roku jest významným mezníkem v dějinách rakouského práva: nové zákony, upravené podle vzorů francouzsko-německých, změnily nejen soudní řízení, nýbrž i celou soustavu soudů a jejich jednacích řádů. Vstoupily v život, aby vyhověly dávným snahám a tužbám po reformě řízení soudního, aby blahodárně působily v právním životě lidu, aby vyhověly pokročilým poměrům zemědělství, průmyslu a obchodu.

Zákony těmi jest řízení sporné způsobem účelným zbudováno na zásadách rovného slyšení stran a jednotného projednání arbitrátního pořádkem, na zásadě projednání a na zásadách ústnosti a veřejnosti.

Volnost a samostatnost stran co do práva, o něž ve sporu jde, pak moc soudu co do foiem,

podle nichž spor veden býti má, jsou v nich uvedeny v příhodný poměr.

Soudce rozhodnutím svým má práchoch zjednatí právu — nikoli však pouze formálnímu, nýbrž skutečnému, hmotnému.

Za tím účelem jest mu hlavně poskytnuta volnost při uvažování právodů.

Vědou pečlivě upravené dílo vstoupilo ze stadia přípravy do stadia skutečnosti; na způsobu jeho provedení bude záviseti, jak se vyvine, jak se osvědčí.

Do našich rukou vložen jest osud jeho, my máme učiniti slovo skutkem.

Proslulé jméno českého právníctví se osvědčí, my ochotně přistoupíme na nové idey, my věrným plněním povinností horlivostí, svědomitostí a vytrvalostí provedeme čestný úkol na nás vznešený.

A tu, veletčení pánové, budiž mi dovoleno, naznačiti, jakou asi cestou se máme bráti, a jakými se při tom řídití máme pravidly.

1. Soudní síň jest útočištěm porušeného práva. Právní pomoc poskytována budiž vlně a ochotně, aby lid s plnou důvěrou vstupoval do síně té.

2. Pěstování práva. ač do rukou četných soudců vloženo, budiž přece jednotné — neboť vědomí, že všem stejnou mírou se měří, budí úctu, důvěru a uspokojení. Věda, vzorná rozhodnutí vyšších instancí a společné porady nás k cili tomu povedou.

3. Právo hmotné uskutečněno budiž vždy bez postrádatelných formalit, cestou nejkratší, náklady co nejmenšími — zákony procesní jsou a vždy zůstati mají pouhými prostředky k dosažení tohoto cíle. Ochrana práva nesmí, jako až dosud, zatlačena býti neúčelným, po léta se vleknoucím řízením; v tomto směru musí nastati úplný obrat, aby nové zákony úkol svůj splnily.

Všl mocí potlačen býti musí každý úskok, kterým by proces využítkován býti měl k neoprávněným zájmům té které strany — k tomu poskytnutí nové zákony soudci dostatečných prostředků.

4. Vším úsilím starati se musíme o rychlé provádění právních záležitostí na soud vznešených, neboť právní pomoc má býti nejen správná, nýbrž i včasná, aby vyhověla hospodářským potřebám lidu.

K tomu hlavně směřuje procesní oprava a naděje v ní skládané nesmí býti zmařeny. Zlořády minulého řízení musí pominouti, přesně vytknuté meze roků a lhůt musí býti dodržány, odročování a prodlužování jejich smí povoleno býti pouze za podmínek věcně a zákonně odůvodněných. Zejména v první době nového řízení náleží zaméziti, aby minulá praxe nevnikla do nového procesu a soudce pevnou rukou mařiti musí pokusy, zabočiti do starých kolejí.

5. V boji proti neoprávněnému vybočování dispozice stran z mezí zákonných jest zvlášť účinným prostředkem rozhodování o nákladech. Toto nesmí nikdy považováno býti za nepodstatné, vedlejší — neboť nesprávným přisouzením trpí strana ujmu a dobrá práce nenalezne své odměny.

A tu budou soudcové k tomu přiblížeti, že přesná a jasná udání a tvrzení vyžadují pracovního uspořádání a přehlížení látky, jakož i zvláštní péle a péče, kdežto rozvláčná líčení, neuspořádaná tvrzení a zmatené právní vývody stav věci neobjasňují, nýbrž spíše zatemňují.

6. Nejen líčení pře, nýbrž i provádění důkazů budiž co možná soustředěno, aby dojem přednesené látky nebyl seslaben, nýbrž aby soudcům při rozhodování v živé paměti zůstal.

7. Spojování a oddělování jednání poskytně soudci vítaný prostředek, aby svůj úkol v ústním procesu usnadnil, řízení zjednodušil a náklady značně zmínil.

Z bohaté látky nových zákonů dovolil jsem sobě naznačiti jen některé významnější směry, kterými se máme bráti a podle přípravy, které jsme svědomitě vykonali a podle naší vždy osvědčené pilnosti v plnění povinností smíme důvěřovati, že budeme kráčet cestou pravou.

S plným právem mohu poukázati k tomu, že my soudcové jsme radostně uvítali slavné dílo nových zákonů, vědou vzorně upravené, že jsme horlivou pilí snázili se vniknouti do jeho ducha, že slovem i písmem jsme šířili jeho zevrubnou

znalost, a že jsme obětavou, neuváženou práci připravili jeho provedení: za vše, co v těchto směrech bylo vykonáno, budiž Vám, velelání soudních moji, vysloven vřelý dík.

Při rozuzlování záležitosti obchodních jest u sborového soudu našeho soudcovská moc udělena také soudcům laikům z oboru obchodního. Váš, velectění pánové, přísluší stejné závažný hlas v záležitostech takových a svou zkušeností máte nám při konání spravedlnosti věrně státí po boku. Jsem přesvědčen, že jakožto mužové poctiví a svobodní věrně plníte čestný úkol na Vás vzešený.

Pojednáv takto o úkolech soudcovských, dovoluji sobě pronést několik slov o stranách, čerpaných ze slavného díla našeho slovutného učence dvorního rady Otty.

Žalobou se učiní útok na práva posici žalovaného a ze zásady rovnosti stran vyplývá, že žalovanému přísluší obrana proti takovému útoku.

Tímto způsobem jeví se proces jakožto boj o právo. Avšak ochrana práva státem poskytovaná předpokládá boj poctivý, neboť spor není prostředkem obmysleného obohacování se věřitele aniž letivých úskoků dlužníka, nýbrž právním ústavem, jenž slouží k zachování platných oprávnění před ztrátou i ujmou k obhajení se před nárokem bezdůvodným.

Mrávne stanovisko stran vrcholí tedy v tom, že nejsou oprávněny znesnadňovati volné boj práva rušením pravdy, užítím svévolí. Důsledkem tohoto stanoviska pak se jeví v právu soudcovském dotazování a v důkazu výsledkem stran.

A konečně se obracím k Vám, velectění pánové, kteří jste povolání k zastupování a k hájení stran před soudem.

Nezávislí od soudu tvoříte přece s námi soudci jediný celek.

Vy spolu s námi stejnou pílí a péčí, stejnou znalostí zákonů, stejnou svědomitostí a bystrostí ducha vyhledáváte pravdu a právo. Vy s námi kráčíte za stejným vznešeným cílem.

Budtež nám vítání jako soudruzi v boji o právo k souladnému spolupůsobení.

Vy s námi sdílíte vážný úkol, uvéstí v život nové soudní řízení. Jsem přesvědčen, že ve shodě vzájemné s námi stejnou péčí, stejnou horlivostí a vytrvalostí věnovati budete velkému tomuto dílu.

A tak končím vroucím a vřelým přáním, aby vzorné slovo vědy stalo se dobrým skutkem.

Když byl p. dr. Srdínka jménem právních zástupců spolupůsobení jejich v novém díle v řeči jadrné slibil, ukončil pan dvorní rada svou řeč následovně:

Velice potěšen vřelou řečí velelání našeho pana dr. Srdínky vzdávám své srdečné díky za tento vzácný projev přednesený jménem páni advokátů, zástupců a obhajců stran.

Vzájemným slavným slibem utvrdili jsme naši shodu a zavázali jsme se, že všemi silami pracovati budeme ke zdárnému výsledku ových zákonů: budiž práci naší žehnáno!

Působnost nových zákonů počala dnem, kdy národům říše rakousko uherské nastal veliký svátek, kdy nadešel jubilejní rok padesátiletého panování našeho nejjasnějšího, vřele milovaného císaře a krále.

Zlatým písmem zůstane věk tohoto požehnaného panování zapsán v dějinách národů Jemu věrně oddaných. Ve věku tom vzkvetly vědy i umění, orba, průmysl i obchod, v zlatém věku tom vzkvetly města i země, všem národům Jeho říše a zejména našemu národu českému počala nová doba jarého vývinu.

Za zlatého věku toho povstaly nové zákony, které upravily veřejné i soukromé právo způsobem pokroku doby přiměřeným.

S pocitem nejoddanější úcty, lásky a vděčnosti pohlížíme k Jeho nejjasnějšímu trůnu a velebíme Jej jakožto nejmilostivějšího strážce práva a nejvyššího pána, jehož vznešeným jménem se koná spravedlnost.

A proto z plna a nejoddanějšího srdce spolu s Vámi volám: budiž sláva, nehynoucí sláva Jeho Veličenstvu, našemu Nejjasnějšímu císaři a králi Františku Josefu I.

Podporujeme naše řemeslníky.

Řemeslníci a živnostníci naši stěžují si často velmi trpce, že „naše inteligence“ je nepodporuje, že si jede kupovat nábytek i čalouny, domácí zařízení, výbavu nevěst, plesové a jiné šaty do Prahy nebo do Vídně k zutivým Němcům a stejně nám nepřijímá židům. Dělnictvu vytýká se, že toto nepřijímá vždy k nynějším trudným poměrům živnostnictva a činí na ně často větší požadavky, než-li toto splnití může. Řemeslník a živnostník jest dále ohrožován velkovýrobou tovární, stěžuje si zkrátka a dobře doohrožování z dola i z hora.

Společnost naše a stát mají do jisté míry moc a příležitost přispěti řemeslnictvu a živnostnictvu. Avšak svépomoc, organizace a společný postup řemeslnictva a živnostnictva zůstane tomuto vždy nejlepší oporou a záštitou. Řemeslnictvo a

živnostnictvo bylo od všech možných živlů a stran vykořisťováno, takže místo pro sebe, pracovalo více pro jiné.

Jest a musí býti proto zájmem a přáním všech Čechů, aby naše řemeslnictvo stálo na svých nohách, aby hospodářsky bylo samostatno, neboť pak stoupne význam jeho politický, národní i osvětový.

Pan Josef Jermát člen Jednoty bratrstva řemeslnictvo-živnostnického v Praze, pojednal na řemeslnickém sjezdu českobudějovickém o organizaci řemeslnictva vůbec, o řemeslnických skladech a tržnicích, o odborném školství a dotkl se také ještě jiných otázek. Zmínil se o zkušenostech svých, které nabyl v Prusku, Sasku a Bavorsku, dovosoval, že všechny zkušenosti dokazují, že živnostnictvo v Německu učenno jest přistoupiti k organizaci, by mohlo čeliti velkokapitalismu a švindléřské výrobě židovské, jež ničí nejen solidní výrobu, ale hubí i dorost činců z něho mrzáky tělesné a oběti internacionalismu.

U nás není lépe a proto doporučoval p. Jermát zřizování obchodních tržnic.

V Plzni zřízena byla taková veřejná tržnice již r. 1896, v Praze ještě dříve. U nás v Králově Hradci a v okolních městech se o veřejné tržnici dosud jen mluví, ačkoli řemeslníci zdejší podali již k obecnímu zastupitelstvu žádost, aby město v místnostech obecní školy neb na lepším místě opatřilo pro tržnici vhodné místnosti.

Otázka zřízení tržnic nezajímá jen řemeslníky, nýbrž také odběratele jejich výrobků, a proto se zmíníme obšírněji o plzeňské tržnici.

Její stanovby jsou tohoto podstatného znění: § 1. Plzeňská tržnice nábytku a výrobků živnostenských společenstev v Plzni jest zapsané společenstvo s ručením omezeným.

§ 2. Účel a doba trvání společenstva. Účelem společenstva je vzájemné povzneseení výdělku a hospodářství samostatných živnostníků, náležejících ku živnostenským společenstvům v Plzni, se zřetelem na pokrok a vzdělání odborné, dále zaopatřování potřebných pomůcek, příprav a prostředků k výrobě a odbytu vlastních výrobků a sice zejména:

1. Založením tržnice vlastních výrobků (po případě i zařízení filiálek) a příprav zastoupeným řemeslům potřebných.

2. Zaopatřování svých členů výrobou zboží a usnadňování této (zejména opatřování společných strojů, modelů, poučných kurzů praktických) a t. d.

3. Prodejem zboží, jež je na skladě.

4. Poskytováním příprav, pomůcek a potřebného materiálu k výrobě a záloh na zboží hotové, do tržnice spolkové uložené. Do tržnice musejí se přijímati výrobky veškerých živnostenských společenstev plzeňských a mají se přijímati především výrobky příslušníků domácích.

§ 3. O čestných zakladatelích. Kdo společenstvu najednou neb ve více lůtách daruje nejméně 100 K. (50 zlatých) stane se čestným zakladatelem společenstva a zapisé se jakožto takový do pamětní knihy; čestní zakladatelé nemají ani práv ani povinností členských. Valná hromada má pak právo i jiné nečleny, kteří zvláštních zásluh o společenstvo si získali, jmenovati čestnými zakladateli.

§ 4. Jak členství se nabývá. Členem spolku státi se může každý zachovalý člen některého živ. společenstva v Plzni, u něhož dostal veškerým platelným povinností za rok před přihláškou uplynulý, přihlásil-li se za člena písemně, zaplatil-li aspoň jeden podíl po 50 zl. r. č. (100 korun) na hotovost a 1% z obnosu podílů jako přístupné k fondu rezervnímu a když její správní výbor za člena přijme. Členové přistupující po 31. prosinci r. 1896. musejí mimo to zaplatiti do fondu rezervního zvláštní příspěvek, jeho výší pro každý rok a pro všechny členy stejnou stanoví správní výbor.

Práva, jež přísluší členům, jsou:

1. Žádati správní výbor, aby poskytl se jim výroba zboží potřebného do skladu spolkového.

2. Žádati, aby hotové jejich vlastní výrobky do skladu se přijaly, pokud jich jest potřebí a místo to připouští.

3. Žádati, aby zboží jejich postupně a správně ku prodeji se nabízel a požadovati na své výrobky v tržnici spolkové (skladě) uložené dle stavu pokladny zálohy v hotovosti neb materiálních dle cen spočítaných.

4. Dávati své výrobky a zboží se svolením správního výboru do skladu společenského ku prodeji v komisi za cenu, jakou sami požadují s připočtením 10% výtěžku k dobru společenstva.

6. Členský podíl obnáší 50 zl. a hotovost složí se najednou. —

V době, kdy začínají záložny, spořitelny a jiné úvěrní a bankovní ústavy konat své valné hromady, v nichž se usnášejí též o udělování podpor potřebným spolkům a korporacím, měly by pamatovati většími příspěvky na zřizování veřejných skladů a tržnic na českém severovýchodě, neboť tak začneme nejlépe prováděti doporučované heslo: Svůj k svému!

Osobní daň z příjmu a daně důchodové pro rolníky.

Do konce ledna t. r. mají rolníci udati své příjmy finančním úřadům, aby jim tyto mohly vyměřiti osobní daň z příjmu a daň důchodovou.

Za příjem z pozemků, na nichž hospodářství držitel sám provozuje, pokládá se čistý hospodářský výnos, kterého nabývá se skutečně z celého provozování polního a lesního hospodářství, jakož i jiných výrobních odvětví a práv s dráhou pozemků spojených (s rybolovu, z honby atd.) a to i tenkrát, když tyto vedlejší podniky a počitky osvobozeny jsou od daně výdělkové nebo daně rentové.

Za základ má býti položen výnos vlastním hospodářstvím skutečně dosažený na rok 1898 podle průměru z hospodářských roků 1896 a 1897.

Rolník má právo různé výdaje a škody si od čistého příjmu odpočísti.

Správné vypočítávání rybního příjmu k účelu podání příznávky k osobní dani z příjmu má se státi tímto způsobem:

Hospodářský rok 1896 a 1897. Příjem Prů-
A. Do příjmu budiž započáno: 1896 1897 měr
1. Příjem (tržba) za obilí, řepu, dobytek a drábež, za odprodané mléko, maslo a j. výrobky hosp. pak z povoznictví na př. 1200 1100 1150

2. Nájemná hodnota bytu vlastního (vyjma byt výměnkářský a čeledník) po srážce nákladu na udržování bytu 30 30 30

3. Peněžité hodnota všech výrobků k výživě 8členné domácnosti potřebných a sice 4 dospělé osoby po 100 zl. a 4 děti po 60 zl., úhrnem 640 640 640

4. Zásoby hospodářské na konci roku pozůstalé, ku prodeji neb spotřebě v domácnosti určené podstatně se neměnívají, pročež peněžité hodnota jejich jak v příjmu tak ve výdaji opomenuta býti může.

5. Taktéž hodnotu spotřebované píce výroby vlastní netřeba účtovat ani v příjmu ani ve výdání.

Souhrn hrubých příjmů . . 1870 1770 1820

Rezie čili náklady:

Od uvedeného příjmu mohou odečteny býti veškeré náklady na provozování hospodářství, tedy: výlohy reijní a ty, kterých je třeba, aby se příjmu dosáhlo, aby byl příjem zabezpečen a udržěn, totiž:

1. Udržování hospodářských budov a j. stavebních zařízení, zejména oprava stájí, vodou v srpnu 1897 podemletých . . 20 110 65

2. Udržování živého a věcného inventáře hospodářského, na př. účet podkováře, koláře, řemenáře a jiné drobnosti . . 58 62 60

3. Pojištění proti škodám všeho druhu 30 26 28

4. Vytápění a osvětlování čeledníku a jiných hospodářských místností (mimo místnosti k domácnosti užíváné) . . 24 26 25

5. Výdaj za různé semeno, umělé hnojivo a j. k provozování běžného hospodářství přikoupené materialie 25 27 28

6. Služné a dárky 2 čeledínům 130 140 135

7. Hodnota stravy těchto 2 čeledínů, pak manželky při hospodářství trvale zaměstnané po 120 zl. ročně (viz p. 1.) . . 360 360 360

8. Mzda příbrným různým dělníkům o žních, při řepě a mlácení . . 100 110 105

9. Účet za mlácení . . 28 28 28

10. Daň pozemková z výnosu 400 zl. po 22 7/10 = 90:80, jakož i domovní daň třídní 4:90, celkem 95:70, pak 100% přírážky zemské, silniční a obecní, dohromady . . 191 191 191

11. Ohledně pachtýřů polností viz poz. 2.

Součet rezie . . 966 1086 1026

U porovnání s hrubými příjmy pod

A. uvedenými . . 1870 1770 1820

zbývá čistý výnos . . 904 684 794

Příjem Prů-
1896 1897 měr
zl. zl. zl.

B) Příjem z budov:
C) Ze samostatných podniků
D) Z platů služebních a mzd
E) Z majetku kapitálového:

podíl z kontribučenského fondu 5 5 5
F) Z jinakého příjmu

Součet příjmů . . . 908 688 798

B. Polášky svádkové:		Břemena	Prů-
1. Daň poz. a dom. viz rečí 1896	1897	měr	
odst. 10.	zl.	zl.	zl.
2. Annuita 5%, s dluhu 4000			
zl. po odrážce 1%, splátky na			
kapitál, sbytkem pouze úrok ob-			
sahujícím	160	160	160
3. Úrok s dluhu r. 1897 při-			
dělaného	—	10	5
4. Výměna, totiž zakoupené			
nebo zaopatřené dítvi (viz p. 3.)			
a otyčky ročně	22	22	22
5. Pojistné na pojištění na život	26	26	26
Součet . . .		208	218 218

zbývá tedy příjem, tvořící základ pro vyměření osobní daně z příjmu na rok 1898 700 470 585
který existenciální minimum 600 zl. nepřevyšuje, pročež rolník tento od osobní daně z příjmu na rok 1898 zůstane osvobozen, aniž by však ztratil nárok na slevu 10%, zeměpanské daně pozemkové a domovní po 95 zl. 70 kr. obnosem 9 zl. 57 kr.

Politický přehled.

Český sněm sejde se v pondělí k novému zasedání. Zvolení Wolfa za poslance v okrese teplickém a nodostavení se dr. Schückra k poradám českoněmeckých poslanců s ministrem Gautschem ve Vídni zdá se nasvědčovat tomu, že daňovací sněmové chtějí politicky vykořistit události pražské a vyhlásit celému světu české Němce za mučedníky. Doufáme, že čestní poslanci jsou na německé útoky připraveni, a že si důkladně posvítí na utiskování českých menšin v tak zvaném uzavřeném území. Celkem není letos naděje, že by český sněm letos mimo zemského rozpočtu, který vykazuje neubráněný schodek přes 18 milionů, něco kloudného vykonal. Politické debaty zabírají asi všechno čas, a tak se s požadavků rolnictva a živnostnictva, které největší nouzi trpí, asi nic nevytří. Platit 54ti procentové zemské přírůžky k přímým daním, to bude asi hlavní vymožeností pro rolníky a řemeslníky.

Konference předsedy ministerstva s německými důvěrníky Schlesingrem, Lipperten, Funkem a Pferschem děly se po novém roce asi v tom smyslu, jak jsme v posledním situačním článku naznačili. Vláda bude hledět jazykově nařízení změnit za souhlasu mírnějších Němců a Čechů. Místodržitel hr. Coudenhove byl tyto dny ve Vídni a jednal patrně s vládou o nastávajících úkolech českého sněmu. Čestní poslanci musí býti rozvášněni a opatrní. Němci liberální budou chtít kofistit jen pro sebe.

Uherský říšský sněm zahájil v pondělí opět svou činnost. Přípis předsedy ministerstva, že otázka kvotová i v Uhrách rozhodnuta byla panovníkem, vzal na vědomí. Na to se pokračovalo v jednání o prozatímném vyrovnání. Katolická strana lidová, vedená hr. Ferdinandem Zichym a Moficem Mikulášem Esterhazym stojí pevně na státoprávním vyrovnání s Rakouskem, poněvadž pouze jím může zabezpečiti vzájemné prospěchy země a dynastie. Košutova krajní oposice, která obce máti samostatnou uherskou celní a zahraniční politiku, nepotkává se u valné většiny obyvatelstva se souhlasem.

Ve Francii udělali židé a spojení s nimi protestanti ze záležitosti deportovaného zemězrádce setníka Dreiffuse úplné fiasko, ač podpláceli židovskými penězi kde koho a padělali celou řadu listin, za jichž původce pak vydávali majora Esterhazyho. Tento byl uznán od civilního soudu za nevinná a před vojenský soud přijde major Esterhazy jen proto, aby čest francouzské armády byla plně uhájena.

Ostrov Kreta dostane tedy samosprávu s křesťanským guvernérem v čele, jež bude turecký sultan jmenovat vždy na pět let za souhlasu mocností. Zakonodárná moc přísluší národnímu shromáždění. Turecká posádka se bude povlovně zmenšovati. Sultanovi bude platit Kreta jistý poplatek.

Úkoly českých a moravských poslanců. Politika poslanců národa českého má býti i doma takovou, aby až dosud věrné spojení naše, katolické Němce ze řad pravice neodpuzovala, aby zbytečně nevyvolávala jejich nedůvěru a pochybnost v naši věrnost spojeneckou. Tu nestačí jen, aby se dru. Ebenhochovi zasílaly zvůlné telegrafické pozdravy, jak se to stalo z památné slavnosti krakovské, tu především je potřeba, aby domácí politika poslanců národa českého uvedena byla v souhlas s politikou, kterou oni provozují ve Vídni, je potřeba, aby myšlenky manifestu pravice vydaného i poslanci českými v celku svým měly platnost pro země naše a by všem jim dopomáháno bylo i u nás ku platnosti. A to vylučuje veškeré liberalisování, v němž poslanci mladočestí dosud sobě tak libují a jímž novou a novou nedůvěru katolických Němců vyvolávají. Dokavade toho poslanci čestí nenechají, dotud oni

nami solidaritu pravice co nejvážněji budou ohrožovat, při čemž v národu samém činí velmi nebezpečné podkopy. V úzké souvislosti s upuštěním od nemístného boucharonství liberalistického jsou i opatření, jež ve druhém směru učiniti slušao. Němečtí konservativci nemohou též dotud naplněni býti opravdovou důvěrou a spojeneckou spolehlivostí naší, pokud bude se jednati se strany kompromisem sloučených stran moravských a jejich poslanců proti katolické straně národní a její poslancům na sněmu zemském. Neboť právem může Zallinger a Dipauli, ba i sám Ebenhoch vci moravským poslancům národně-lidovým do obličeje výtka: „Jak chcete, abychom věřili ve Vaši věrnost a spojeneckou spolehlivost, když své vlastní rodáky potíráte jen proto, že v politickém a náboženském směru jdou s námi jednou cestou? — Proto pozor!

Papežské jubileum bylo oslaveno v celém vzdělaném světě důstojně. Mocnářové tohoto světa utčili sv. Otce za příčinou oslavení 60ti letého Jeho kněžství vzácnými dary. Celý katolický svět vyslal vroucí modlitby, aby nám ještě dlouho zachoval papeže Lva XIII. V Hradci Králové a v celé diecézi účtáno papežské jubileum slavnými bohoslužbami. J. B. M. celebraval slavné bohoslužby za přítomnosti duchovních, vojenských a státních úředů.

Pozdrav carův zaslaný prezidentovi Francii pečetuje opět přátelské svazky Ruska s Francií.

Drobné zprávy.

Ndp. biskup Eduard Jan Nep. Brymých ráčil spolku sv. Vincence v Novém Hradci Králové darovati 20 zl., za kterýžto dar vzdává konference Jeho Biskupské Milosti nejsrdčnější díky a „Zaplat Pán Bůh!“

Osobní. Pan Hanuš, nově jmenovaný městský vrchní inženýr obce královéhradecké nastoupil již svůj úřad.

C. K. notář. Ministr spravedlnosti přeložil notáře Břetislava Matějku v Českém Dubě do Nového Města nad Metují.

Úmrtí. Slečna Aninka Morávková z Plavče, známá v širším kraji následkem spoluúčinkování svého při slavnostních obžinkách hradeckého kraje na výstavách v Hradci Králové a v Praze, zemřela v pondělí dne 2. ledna po dlouhé a trápivé nemoci, marně vůbec hledajíc úlevu proti krutému nedeuho svému v tirolském Griesu i v útulné domácnosti. Zpráva o úmrtí spanilomyslné dívky vzbudila všeobecnou soustrast.

Inspektorem hospodářských škol v král. českém stal se po dvorním radovi rytíři Fr. Kofítkovi pan professor dr. František Sitenický, professor při vyšší hosp. škole v Táboře, vynikající rodák z Jičína.

Divadelní říditel p. Frant. Lacina uspořádá se svou společností několik her v divadle královéhradeckém na jaře. Říditel p. Lacina těší se na Moravě a na českém jihu i severovýchodě pro svou solidnost i znamenité výkony své společnosti té nejlepší pověsti.

Jeho Milost ndp. biskup opětoval v úterý dne 4. ledna panu dvornímu radovi Okenfusovi v budově c. k. krajského soudu novoroční návštěvu.

Těžký úraz. Pan professor Jan Satranský ze Světí navštívil o svátcích své rodiče. O novém roce šel si pro vodu, upadl na zad a zlomil si kost mezi pávní a kyčelní kosti. Dopraven byl do zdejší okresní nemocnice. Poranění jest velmi těžké. Pan professor, který ještě v loni působil ve zdejší společnosti, byl v Králové Hradci a zejména v kruzích pánů hostů od Urnerů velmi oblíbenou osobností.

Mnohým pánům zpravodajům Mýlíte se. Zajímavých místních a okresních zpráv pro širý kraj zajímavých má „Obnova“ veliký nedostatek. Redaktor si obětavě opatří, co ví a může. Všecky okresy a místa ovšem nelze mu objet. Není na to ani čas ani žádných fondů. Dovořavati se někdy součinnosti a vzájemné podpory, znamená házetí brách na zeď. Kde není ochoty, lásky, horlivosti, nadšení pro naši věc, je vše marno. Nebýváme ani o těch nejdůležitějších událostech zpraveni. Jeden spolhá na druhého a třeba se neptá nic. A pak se diví, že není zajímavých zpráv. Jedinci nelze vše přemoci, zvěděti a vše ze svého platiti a proto se podává jen to, co se sebnati dalo. Ultra posse, nemo tenetur.

Vyhrála po smrti. Anna P. 71 let stará vdova po zámožném rolníkovi ve Skuhrově, která nyní dosti bídne již živořila, byla horlivou návštěvníci taty lottynky; skoušela, zda snad přec jen jí štěstěna na stará kolena nepotká. Konečně také jednou vsadila tak, že vyhrála. Ale nešťastí nechodí po horách — ubohá stařena podlehlá pouze krátké nemoci a — zemřela. Den na to došla zvěst o výhře. — Teta P. vyhrála tedy po smrti. Aby však její přítelkyně patrně ji příliš nezáviděla, dodáváme, že výhra byla jen — ambo.

Její c. a k. Výsost nejjasnější korunni princezna vdova arcikněžna Štěpánka ráčila jakožto protektorka loterie zlatého kříže vedle připsu ze dne 8. prosince 1897 č. 529 svoliti, aby tah

losť odbyval se dne 20. ledna 1898. V době od 10. do 20. ledna 1898 budou výhry v domě umělců ve Vídni vystaveny.

Choromyslav. V noci na 3. t. m. přiběhl k Pražskému mostu dozorce dráhy na odpočinku Jos. T. bytem ve vlastním domku na Pražském Předměstí a počal se odstrojovat chtěje skočiti s mostu do Labe. Záhy byl však šlehenec zpozorován ponocným Krejzou a strážníkem Krajákem a dopraven domů. Po nějaké chvíli opětně však přiběhl do Hradce a tropil na náměstí křik, načež vběhl do pražského desedy, kde rozbil skleněné dveře. Na to musel být dán do obecního vězení a ponechán u něho blídka.

Vyhrávané dopisy dostal pan Koutník v Ločenicích a správa cukrovaru v Předměstí. Zákeřník vyhráoval, že zapálí.

Co na srdci to na jazyku mlti nemí vždy dobrá věc. V obci Miskovicích u Kutné Hory radili se v obecním výboru o protestu proti Němcům. Tu prý — dle samých „Podvysokých“, helvecko-hajcovských Listů, evangelik Řepa rozhodně se proti tomu opře, „poněvadž jest evangelik a Němci jsou taky evangelici.“ — Proti tomu ohrázuje se „Hus“. Inu, dělá chudák co může, ale tolik je pravda, že náklonnost lidu evangelického k Německu je tak stará jako „reformace“ sama.

Ovocnický spolek pro království České byl v roce 1896 velice čilým, podav četné rady a dobrozdání o českém ovocnictví. Jako své zástupce do zemědělské rady české vyslal p. JUC. Josefa Tomáška z Vys. Mýta a do německé p. prof. Demla. Ovocnický spolek účastní se r. 1890 světové výstavy v Paříži, aby tu vzdělanému světu podal věrný obraz českého ovocnictví. Aby povznegli české ovocnictví poslal své delegáty do Poličky, do Nové Paky, Jilemnice, na Turnovsko a jinam. Ovocnictví české, jemuž teď velikou soutěží překonávají s ovocem americkým, italským a tirolským, zasluhuje teď v hospodářských našich kruzích nerěší pozornosti.

O Sylvestru v Praze prý to bylo letos velice fádlní. U nás v Hradci Sylvestr nebyl z počátku lepší, ale pak dle zpráv našich zpravodajů se to místy zlepšilo a v plzeňských pivnicích byl smavý a veselý, u zlaté podkovy a v jiných „polouzavřených“ hostinských okresech byl rvyavý a teprve na Nový rok byl trochu bruchavý a plachtivý. Známý jeden mistr, zlobil se, ukrutně, když mu řekli, že i ulovil „opici“. Tu prý mluví sice pravidelně a když je to pravda, také prý proti tomu rekurs nepodává, leč tentokrát prý to není pravda. Opicka prý „neměl“, ale byl usvědčen, že měl celého paviana, neboť zalehl doma ježka, aniž by o tom byl věděl. Když se probudil, hleděl strnule na ubohé hovádko, které se v noci vydrápalo do teplé jeho postele. Krvavé cedítko na košili a bodláky zapichnuté v sádlo, vlastně na zádech, usvědčily „vraha“ z jeho činu. Ostatně drželi se hosté většinou zásady: „Neodkládej přihnout si na nový rok, když můžeš již o Sylvestru“. Kde se méně pilo, více se pamatovalo na Matici. Většina hradecká slavila Sylvestra v útulné domácnosti.

Harikliri. V poslední době opakují se schůze, v nichž mluví umírnění Mladočeši, radikálové a pokrokáři, po případě též některý socialista. Výsledek těchto schůzí bývá, že mladočeský poslanec a politika klubovní bývají silně pochroumáná a že se přijme pokrokařská resoluce. Dne 26. prosince se konala podobná schůze v Nechanicích. Pánové Ant. Hajn, Rašín, Hrubý a Baxa slaví ve schůzích triumfy, ačkoli na př. p. dr. Baxa má všechnu příčinu nestaviti se v dobách nynějších příliš do popředí.

Nepoctiví čeledínové. Dne 1. t. m. ztratilo se řezníkovi p. F. Benonimu v krámě ze zástávky 50 korun a poněvadž nebyl nikdo v krámě mimo dvou dělníků tam zaměstnaných, padlo podezření z krádeže na tyto. Vyšetřováním se zjistilo, že pomocník Ferd. Novák z Lašovic u Rychnova peníze odcizil a zaobalené v šátku schoval do údrny, kde také byly nalezeny. Novák a zároveň i druhý dělník p. Pudrt byli zatčeni a došláni krajs. soudu.

Kolkování soudních podání, protokolů atd. Císařským nařízením ze dne 26. prosince 1897 říz. zák. čís. 305, jež dnem 1. ledna 1898 platnosti nabude, byla některá zákonní ustanovení ohledně soudních poplatků pozměněna. Nejdůležitějším ustanovením tohoto nařízení jsou, že podání a protokoly v řízení soudním, jak sporům tak i nesporným, pak jednoduché opisy podléhají kolku jedné koruny z každého archu místo dosavadních 36 kr. Ze zjednodušení a zmírnění nutno se jmenovitě zmíniti o zrušení kolku na rubriky. Při podání, jež bylo poštovní dopravě svěřeno, je pro výši kolku rozhodným den, kdy bylo poště odevzdáno, při protokolech a opisech den, kdy byl kolek dle předpisu zapodán. Od předností c. k. okresního finančního říditelství v Chrudimi, dne 31. prosince 1897.

Důležitě pro duchovenstvo českoslovanské. Vysoko zvěšují se vlny společenského života a třeba všem lidem dobré vůle býti na stráži, by nepohltily veškeren řád společnosti lidské, nezničili blaho a spokojenost milionů. V prvé řadě je to povinností duchovenstva státu na příde lodi, nedbati protivěnství, nebezpečnosti a útrap, ale mužným srdcem, plnou rukou čeliti nepřítelům a svůdcům. Dnes není doba klidu a od

počinku. Do práce, do boje a do prvních řad volá blaho lidu křesťanského kněze, jehož povinností je starati se o blaho lidu svého hájiti jeho duševních a hmotných statků proti moderním upírům, kteří esají krev lidu poctivého. A aby boj jeho a zápas šťastně skončili je třeba osbrojit se co nejlépe. Zbraně nepřátel jsou nebezpečné, jsou kaleny v jedu pomluvy, lák a rafinovaných lůtek, kterými chtějí podratiti nohy vůdců lidu křesťanského. Protož nutno znáti zbraně tyto, prohlédnouti tu celou bezednou propast nízkosti a klamu, aby mohl kněz jistě a vítězně odrážeti útoky. Než četné povinnosti kněze jsou často překážkou, že nemůže věnovati dosti času obtížnému úkolu — prostudovati úplně celou zkaženost nepřátel lidu křesťanského — a přec, jako často nucen je pospíšiti na pomoc, vkročiti mezi lid a přednáškami poučovati ho a otevírati oči mnohým zaslepeným nebo omámeným. Jako vůbec v politice, jest i tu přirozeno, že někteří buď z osobní záliby nebo donuceni bytí okolnostmi, věnovali a věnují se tomuto studiu. Jest ale v zájmu celého stavu, aby výsledky těchto jednotlivců, jejich řeči, staly se majetkem obecním, aby každý měl příležitost poznati jejich postup, jejich zbraně — a tak mohl i bez dlouhého pracného sbírání materiálů veřejně vystoupiti a různé příležitosti i časové přednášky veshromážděním lidu nebo společným konati. O tomto v době nejnovější důležitém faktu přemýšlel jsem dávno, hlavně však, když převzal jim redakci homiletického čtvrtletníku „Kazatel“ vydávaného p. R. Prombergerem v Olomouci. Přišel jsem k poznání, že nemůže to dlouho bez pomůcky podobné pro klerus trvati. Ač „Kazatel“ jest věnován řečnictví posvátnému, přece přemýšlel jsem jsem o způsobu, jak na základě již stávajícím dalo by se aspoň částečně odpomoci nedostatku tak citelnému. Radil jsem se s předními našimi sociology a výsledek porad byl, že žádal jsem p. nakladatele Prombergera, aby přinesl ve prospěch kleru českoslovanské oběti a rozmožnil objem „Kazatele“ čtvrtletně o jednoarchovou přílohu, která by věnována byla pouze řečem sociálně apologetickým. P. Promberger ochotně — a budíž mu tuto vzdán dík — prosbu mouj splnil. Bude tedy „Kazatel“ ročně o 4 archy rozmožněn bez zvýšení předplatného. Náš slavný sociolog veldstojný p. P. Dr. Rob. Neuxchl. profesor bohosloví v Brně ochotně uvolil se v redigování této sociálně apologetické části a již první čtvrtletí nového ročníku, které v polovici měsíce vyjde, přinese velkou řeč, vldp. Dra. Rob. Neuxhla. Doufám, že klerus s povděkem uvítá tuto literární novinku, která stane se zajištěm věrným přítelem a zbraní vydatnou duchovenstvu v boji sociálním. — Pp. Dr. Jsidor Theodor Zahradník, redaktor „Kazatele“.

Zlepšení platů vojenských šikovatelů. Po dlouhém čekání dostalo se šikovatelům konečně letos slušného novoročního ve formě upravení jich služného. Služební premie obnášeti bude nadále mimo oblek, byt, otop atd. přes 400 zl. ročně a sice: Těm, kdo slouží od 3—6 roků zvýšen jest plat na 410 zl., od 6—9 roků 450 zl. a od 9 roků výše 480 zl. Mimo to dostane se vystoupivším jistého odbytného, takže šikovateli odbyvší si 12 letou službu dostane odbytného 1000 korun, po případě bude tato částka vyplacena vdově po něm. Dle této sazby čítá se však teprv od 1. ledna t. r. v šatstvu rovněž nastane změna. Šikovateli dostanou podobnou uniformu jako zástupci důstojníků se zlatou portou na rukávech a boty budou bez — ohromných evoků a podkov.

Přírodní vína. Upozorňujeme na dnešní náš insert p. M. Kristůfka, hoteliera v Adalbertinu, kde zařízena je nová velká vinárna s pravými netalšovanými víny výtečné jakosti.

Valná schůze. Továřská jednota odbyvá v neděli dne 9. t. m. výroční valnou schůz s obvyklého pořadu o půl 2. hodině odpoledne. Nezejdeli se v určitou hodinu dostatečný počet členů, zahájí se schůze o hodinu později. Zdať Bůh.

Zvěsti z východních Čech.

Z Josefova. Choť nedávno zemřelého divisionáře Kotersitze v Josefově, paní Leopoldina Kotersitzová z Marenhorstu, která na Nový rok zemřela, byla v pondělí o 3. hodině odpolední za četného účastenství generality, důstojníků a dam z nejbližšího okolí pochována. Obřady církevní vykonali vojenský farář a čestný kanovník vdp. Cába a josefovské duchovenstvo. Zvěčnělá paní generalová zanechala po sobě nezaopatřené děti.

Z Choceň. Katolická jednota pro Choceň a okolí pořádá v neděli 9. ledna veřejnou spolkovou schůzi. O křesťanském socialismu promluví p. V. Myslivec. Kdož se ochtí schůze účastniti přihlastež se ve spolkové místnosti jednoty o vstupenky.

Ze Lhoty pod Liběany. Před několika dny ustavilo se u nás nové obecní zastupitelstvo se starostou p. Ant. Kubizňákem v čele. Naděje, že se tomuto podaří uskutečniti všechny naše přání, mezi nimiž jest též postavení kaple Dne 9. t. m. sehraji žáci zdejší školy vánoční hru „Ješičky“. Jak z předběžných zkoušek lze se

znáti, bude představení sdařilé a zajisté i hojně navštěveno.

Z Předměstí. (Vánoční podělování). Na štědrý den m. r. konala se ve školní budově naší po 11. slavnost podělení chudého šatstva šatstvem a obuvi. Účastenství bylo veliké jak okolního učitelstva, tak domácího občanstva. Věru může mti z toho pan řídící Aug. Mindl velikou radost, že snaha jeho o obdarování chudobných maličkých vždy s větší přízní se setkává v celé osadě. Dej Bůh, aby se tak dále i budoucně! Šlechtným dárčům a přiznávčům zaplať Bůh!

Z Libřic. Zdejší ochotníci sehraji dne 6. ledna v hostinci p. J. Špatenky frašku se studentského života „Čím dál, tím hůt!“ a pak veselohru „Svatojanská slavnost aneb vyloučení studentů“.

Z Rovenských Sedivín. (Vánoční stromek). O novém roce pořádán byl v české škole v Sedivínách, kterou před rokem založil čilý odbor Národní jednoty Severočeské z Náchoda, dítčím vánoční stromek, při čemž všechny dítčky obdržely látku na celý oděv a ještě mnoho jiných drobností. Šlechtným dárčům a dobrodincům Náchodským budíž za vše vzdán nejrdučnější dík.

Z Boudnice pod Liběany. V den sv. Štěpána byl u nás slavnostně vysvěcen nový zřízený hřbitov. Téhož dne o půl třetí hod. odpol. dostavil se vldp. J. Šmidt, farář v Liběanech s kaplanem dp. Jos. Ditrem do naší obce, kde je očekával před školní budovou nepřehlédnutý zastup věřících. Odtud odebral se průvod za zpěvu mariánských písní na hřbitov. Od nového roku byl hřbitov svému účelu odevzdán.

Ze Skutečka. Dne 18. prosince byly v obci Hněvčicích, Zhořtí volby obecního výboru. Zvítězili katolíci. Kdežto dříve měli 4 výbory a evangelici 5 (těch je v obci ani ne třetina) mají nyní katolíci 6 a evangelici 3 výbory. Zvláštním způsobem chtěl si k výborství pomoci jeden zámožný evangelík. Na jednoho katolíka dorážel slovy: toho přeškrtni a napiš mne, nenapiš-li mne, dám ti pár pohlavků! Nevim, zdali jej ohrožený napsal, ale zvolen nebyl. Taktéž v obci Mířetíně v září svržená při volbách vláda evangelíků, jichž je v obci asi o 50 méně. Ale proto vypukla strašná bouře mezi evangelíky, kteří zvyklí jsou nejen v obci ale i v celém okrese vládnout. Rolníci dva nechťeli ani katolickému starostovi platit daň, chtěli ji platit přímo v berním úřadě. Ale tam byli odbytí. Snad se tedy nyní nebudou nového starosty štítit. Hle vyhlášená anášelivost evangelíků. Pane Šádka, kde jste? V téže obci v pátek 31. prosince o 2. hodině ráno chytili zloděje. V tuto chvíli slyšela v hostinci u „Kopeckých“ vdova po umelém majiteli hostince Nekvindová štekát psa. Jde na dvůr a vidí dvířka u chlívků otevřená, jde k nim, sahne do vnitř a nachmatala chlapa. Čerstva zavřela dvířka a přivalila pařez. Ptáček byl chycen. Dostával se ven, ale pařez nepustil. Zatím přišel zavolaný set p. Svěrák se svou manželkou Ptáčků vytráhl. Je to Frant. Krejma, nádenník z Mířetína. Měl už uskrceeny dvě husy a třetí právě škrtil, tak že i tato musila být zabita. Při výalechu se přiznal, že několik dní před tím zaskrtl a ukradl dvě husy p. Josefou Štrusínkové z Č. Rybné. Četník zloděje odvedl do Skutče.

Ze Nelčice. Ne každý dovede tak hravě laštití otásku sociální, jako zdejší pí. baronka Rážena Königewarterová se svým choťem. Prostředek jest jednoduchý: Bezmezná štedrost po celý Boží rok. Zvláště v posledních dnech měli jsme příležitost poznati opět velikou lásku jejich ku všem, malým i velkým. Jako každého roku, tak i letos připravili dne 6. prosince školním dítčím solnickým i kvasinickým slavnost svatomikulášskou. Bylo při ní poděleno 107 dětí úplným zimním oděvem, cukrovím, houskami atd. Sotva minulo několik dní, již tu pozvání vyzývalo opět k slavnosti vánočního stromku o štědrý večer. Toho dne obdrželo úplný oblek 325 dítčak a 52 dospělých idi, kteří všickni bytí vyčastování s veselou chvátali ke svým krbům. Kéž mnozí jiní, kteří oplývají všemi tohoto světa řídí se tímto skvoatným příkladem!

Ze Zbečnicku u Hronova. Na den 1. ledna t. r. konala katolicko-politická jednota pro Hronov a okolí veřejnou schůzi v místnostech hostince p. Václava Holubce ve Zbečnicku. Schůzi zahájil předseda spolku Jos. Lelek spolkovým pozdravem a předetavil četné shromážděným posluchačům, jichž mohlo býti na 400, zavítavšího k nám vzácného řečníka pana Václava Špačka, řídícího učitele v Košťávkách. Slovatný řečník obral si za thema: „Otázka školní a návrh Ebenbochův“. Panu řečníkovi za jeho výbornou přednášku dostalo se souhlasu a častého potlesku obecnstva. Mezi přítomnými pozorovali jsme i několik pánů učitelů, což p. řečníka, jak se po přednášce vyslovil, velice těšilo. Úsudek všech o přednášce zněl velice příznivě. Ku konci vyběhl p. řečník všechny, by snažili se, až přijde k návrhu Ebenbochovu na radě říské, zasláním petic zasazovati a hlasovati pro školu konfessionelní. — Po přednášce provolána sláva sv. Otci Lvu XIII. za příčinou jeho šedesátiletého jubileá kněžského a našemu nejmilostivějšímu zeměpánů. Na to zpívána hymna národní, rakouská a papežská se živým zápalem a účastenstvím posluchačstva. Mezi posluchači pozorovali

jame pány z Náchoda, Červeného Kostelce, Hronova a z okolních obcí Vel. Poříčí, Dřeviče a Bekeťníka. Jak viděti, duchovní uvědomění katolické se u nás utěšeně rozmáhá; bédeme si příklad z katolické Moravy. Dejť Bůh, by katolicko-politické spolky u nás více vzrůstaly. + 25.

Z Dolan u Pardubic. Podnět s lids samého vycházející k tomu, aby jeho duchovní potřeby co nejlépe byly opatřeny, je zajiště nejlepším důkazem toho, že v lidu našem pevně zakořeněna jest a nijakými vzednutími vlivy obyčejně dále trvá duch pravé zbožnosti. Podobný vážný projev máme s potěšením uvést z obce naší. Od té doby, kdy v nedaleké obci Podulšanech zbourána byl starobylý, dřevěný filiální chrám Páně, přetřásala se u nás myšlenka, aby dolanské občanstvo pracovalo ku zřízení filiálního kostelíka ve vlastní obci. Máme totiž u nás památnou kapličku, sv. Florianu zasvěcenou, k níž každoročně v den místní pouli koná se procesí se Ždánic, kamž jsou Dolany přifašeny. Místo této kapličky pomýšlí se na zbudování kostelíku, k čemuž se již po delší dobu horlivě pracuje. Utvořil se za tím účelem zvláštní komitét, v jehož čele stojí vážení rolníci pp. J. Jičínský a V. Kučera, kteří ve své práci postupují s součinností všeho místního obyvatelstva. Konalo se již několik sbírek, při nichž vybrán byl značný obnos k účelu zmíněnému. Je zajímavé, že na podnik všem tak milý pamatováno bylo posleze v den sv. Sylvestra. Večer, kdy mnozí oddávají se jen obyčejnému veselí sešla se četná společnost, v níž zastoupena byla většina místních rolníků, v hostinci p. Zajíčka ku příjemné zábavě. Během večera mluvilo se též o národních i všech jiných potřebách českého lidu, a když přitom k návrhu red. V. Kučery z Prahy vybrán byl obnos 5 zl. pro Ústř. matici školskou, dal p. J. Jičínský podnět ke sbírce ve prospěch místního kostelíku, načež vybrána větší částka. Připad tento je zajištěm hoden veřejného uznání. Budou-li občanské dolanští ve své šlechtné snaze pokračovati, lze doufati, že budou v tom také na povoláních místech církevních podporováni a že dočkají se splnění svého přání. Přispěvky na stavbu kostelíku přijímá p. J. Jičínský, jakož i p. V. Kučera, rolníci a spolumajitelé sušárny na čekanu v Dolanech u Pardubic. Čk.

Od Chrástimě. Jest se nám kořším přiznávat i přičině nové osobní daně. Abychom si vzájemně poradili a pokud možno stejným způsobem se přiznávali, pozval nás vdp. pan vikář na den 13. t. m. ku konferenci do Heřmanova Městce, abychom o věci pojednali a se domluvili o všestranně spravedlivém přiznání svém. Nebylo by radno učiniti tak ve všech vikariátech? Nyní lze dostati u berních úřadů tiskopisy, formuláře k přiznání; tyto si sám každý kněz doma prostuduje, s vydaným finančním zákonem ze dne 26. října 1896 a s brožurou dp. Kuhna (B. knihtiskárna v Hradci Králové) porovná — tuto pokládá vrchní berní inspektor úleha za nejlepší — ze všech brožur a tak ku konferenci se připraví, kde se rozhodne; jakým způsobem se budeme přiznávat. Proslýchá se, že v Pardubicích se chystají evangelici a pokrokaři vydávati nový helvetský-pokrokařský list; duší agitace této jest známý pan Hevera, vše by se jim dalo, chutě mají dost, tiskárna Hoblíková jest připravena, ale něco jim přec schází — peníze, pro jichž nedostatku se snad vše celá rozbíje. Je v Pardubicích těch svárů ještě málo? To je ta svornost národa v nynější těžké době tak nutná!

Z Nového Hrádku. Dne 4. prosince byly u nás v Novém Hrádku konány volby obecního zastupitelstva. Při volbě této se účastnil o. k. vládní komisař od slavného o. k. okresního hejtmanství v Novém Městě n. Met. K volbě té byly odevzány hlasovací listky opatřené obecním razítkem, aby se nemohly nějaké nesprávnosti diti. Volba započala v 9 hodin ráno. Především se četla ustanovení zákona o volbě a dle § 23. obec. zákona volil nejprve III. sbor menších poplatníků. Volba konala se v místnostech p. starosty č. 24 na náměstí. Při volbě té se nesmírně agitovalo, zejména venku na náměstí. Strana nepřející posavaďnímu starostovi slibovala voličům bory, doly a pánům voličům rozdávána kofalka a pivo, aby volili jak páni agitátoři budou chtít. Volba byla tak svobodomyšlná, že dle doslechu roztřhali páni volební korteslové na jednom voliči kožích. Máme tedy i u nás v Čechách čistě maďarské volby. Kofalka, pivo, carbulát a trbanské slovo rozhodují o zájmech obce a poplatníků. Takovéto počínání jest nedůstojné a opovržení hodné. Dále se podotýká, že u volby této vydržel člověk, kterého vázali zákonné povinnosti jinde a seděl při volbě od 9 hodiny ranní až do 9. hod. več. Při volbě té se dávaly hlasovací listky jakékoliv. Volba dopadla, jak páni agitátoři si přáli a přejeme jim proto všeho zdaru. Pánové se sice v různých radikálních novinách chlubí, že jsou svoleni a že posavaďní pan starosta padl, ale páni voličové splácou asi brzy nad výdělkem a přiznají si v duchu, že předvolební sliby jsou chyby. — Dne 26. prosince 1897 konala se schůze obecního zastupitelstva v Novém Hrádku z nařízení slavného okresního výboru ze dne 18. prosince 1897 pod číslem 2044. Měla to býti manifestační schůze

ve prospěch českých menšin. Dále se málo ve-
schází jednání o šedeseti od 9 členů obecního za-
stupitelstva podepsané a to na vyzvání sl. c. k.
okresního hejtmanství v Novém Městě. Schůze
účastnilo se mimo p. starosty 14 členů obecního
výboru a tři náhradníci. Po zahájení schůze dána
na denní pořádek žádost alavého okresního vý-
boru ohledně projevu ve prospěch českých men-
šin, jimž se měla také podpora udělit, poněvadž
celá řada našich krajanů v uzavřeném území ve-
likou nouzi trpí. Po přečtení tohoto dopisu vy-
jádřilo se 9 členů obecního zastupitelstva a vyzý-
vými posuňky, že o tom odstavci dříve jednati
nebudou, dokud prý nebude jejich žádost vyřízena.
Ačkoli pánové musili být od pana starosty napo-
menuti k pořádku, viděl se tento posleze nucena
na základě § 47. obecního zřízení prohlásiti
schůzi za ukončenou. Takové jest blahodárné pů-
sobení teď v městečku Novém Hrádku u Nového
Města nad Metují.

Ze Semonic. Den sv. Štěpána byl pro farní
osadu holohlavskou svátečním a pro naši obec zvláště
radostným. Semonický kostelík byl pěti a obětavostí
našeho duchovního spáve, vdp. holohlavského děkana
Nýlta, jakož i našich osadníků zevnitř i uvnitř oprá-
ven, jmenovitě pak hlavu a vedlejší oltář jeho. V ne-
děl, dne 26. prosince měl být kostel od Vrchního
Pastýře našeho posvěcen. Jeho Milost, ndp. biskup
Eduard Jan Nepomuk Brynych, který k nám jel
v průvodu vdp. kanovníka Bartáka, svého ceremonáše
vp. J. Novotného a chrásteckého kaplana a našeho
rodáka vp. Hvězdy, byl v Čibuzi přivítán od patro-
nátního komisaře, p. c. k. vrchního K. Prilla, před
Smřicemi pak na pomezí holohlavské farnosti oče-
kávalo jej jízdné rolnické banderium, v jehož prů-
vodu jel nej důstojnější pan biskup do Smřic. U zá-
meckého kostela přivítali pana biskupa vdp. děkan
Holohlavský se svými kaplany, dále zámecký kaplan
smřický a dp. farář Čapek z Kolče, rodák semonický.
Jménem města Smřic uvítal vrchního pastýře pan
starosta za přítomnosti přečetných účastníků ze Smřic,
z farnosti holohlavské a z nejbližšího okolí. Uvítání
účastníků se též jini hodnotáři a učitelé ze Smřic a
z okolí. Neméně srdečné uvítání bylo v Semonicích,
kdež ndp. biskupa uvítali pan starosta, fidič učitel,
družičky, žáci katolické školy a přečetní věřící. Nejd.
Vrchní Pastýř za četné asistence duchovních a zbo-
žných modliteb a zpěvů vykonal benedikci, načež
v kostele svému účel opět odevzdaném měl delší ka-
zaní, které jak bohatým a vášněm obsahem, tak stkvě-
lou výmluvností učinilo na věřící, jichž sotva polovice
se do kostela vešla, hluboký dojem. Zpíváním měl
sv. sloužil na to nejstarší z kněží rodáků semonických
dp. farář Čapek, za přítomnosti J. M. a spolurodáků
vpp.: Hvězdy a Kozy z Holohlav. Pěkný spěv pp.
učitelů a lidí dovršil zdar bohubilé naší slavnosti.
Po krátkém oddechu a občerstvení v katolické škole
rozloučil se nej důstojnější pan biskup s milými mu
osadníky semonickými a všemi farníky holohlavskými.
Rolnické banderium doprovázelo jej až k Holohlavám.
Dostáváme, že se splní brzy toužebné přání semonických
katolíků, aby měli v Semonicích samostatnou správu
duchovní, kterou méně často jejich společenstev
evangelického vyznání již dávno mají.

Z Náchoda. (Cipeček z reje našich samo-
zvaných svobodomyšlníků.) Volbami listopadovými
vzdor tomu, že dědicové dynastie Buršovy projevíli
činnost až vysílající, neupustila národní strana (pana
Tichého) od své povinnosti, nedopustivši, aby osady
obce přešly ve vládu a panství strany na povrch se
tak dobýv v deronci. Opposice urvala i tehdy 10
mandátů a 11. (p. Jos. Bartoně sl.) jen z milosti a
povolnosti některých jeho přátel osobních se strany
národní. Je tedy úhrnem na těch místech jako před
3 lety toliko s rozdílem, že skoro to zní na posměch
tak honosivě vynášené svobodomyšlnosti. — Tenkrát
opposice se dala pojititi. Každý totiž výbor při-
stoupiti musil na slib, že při programu strany setrvá
a kdyby odchýlně (t. j. dle svého přesvědčení) jed-
nati mnil, k tomu svoluje, aby veřejně tiskem za ne-
čestného prohlášen byl. K tomu útočisti byli nuceni
utéci se naši pseudo liberálové po smutné zkušenosti mi-
nulého období, jež většinu z oposice k lepšimu opět
přesvědčení přivedlo. (Oni to zovou (odflankováním).)
Jeli ten závazek (vl. úvazek) přání voličstva, pak
pěkný to obraz důvěry ve své zvolence. Viděti na
jaké kulturní úrovni jsme, jak je u nás zvrácený po-
jem o statečnosti a svobodě občanské. — Teď zdají
se míti jednotu zabezpečenu. Papagenův zámek ma-
jíce na rtech, cupkají na zavolání nenáviděného purk-
mistra i s tím jedenáctým („otecem“ opp.) za náčel-
níkem svým kdy, kam a pokud tomu libo. — Uvnitř
to sice tu a tam kvasí, kypí a vře — vnitřní tichou
zatím oposicí — ale pojišťovací ventil dobře při-
tažen, povoliti nesmí. Chtějí uplatnit svou energii ve
službách pro obec, ale mračnohněvřý náčelník — ne-
dovoluje. — Ten jako generál strategicky rozhodl,
že nejprv povelena být musí dosavadní hlava a proto
negace ve sboru a „dobrá práce“ venku ve spásobě
tisku, řeči, kupletů (funusů) a j. se provádí a purk-
mistr se vyličuje jako osoba sobecká, jako autokrat
bouleznatě se žezla držící. To se děje soustavně, aby
umělé vyvolané dráždivosti nové strany pod bod mrazu
neklela a zdůvodnili své počínání nedostatkem nče-
nosti tak děsně strádající. Tak stále hramí a lomozí
dobře vědouce, že p. purkmistr po zotavení touží a
že s nemalým zabezpečením k úsilí žádosti většiny
nyní býval. zastupitelstva úřad dosud zastává, téže se
na okamžik, kdy bude možno ten se sebe složit. To
známo oposici, ale jí to nestačí; p. Jan Tichý po

15 let město prospěšně spravující musí být nejen
odkopen, ale dokonce i za své služby, za své sta-
raní — ponížen a pokopen. Způsob zbraně charakte-
ristuje hojovany. — Visme, jak se zachovali ve dvoji
schůzi k volbě představenstva. — V prvním schůzi
jednání obecního zastupitelstva pathetickým blásem pan
JUDr. J. Čížek prohlásil, že nedostalo se „závazkům“
důvěrníky a obou stran přijatým a dokud nedostane
se jim záruky, že p. J. Tichý volen za purkmistra
nebude, nepřistoupí opp. k volbě. To se jmenuje svo-
bodomyslnost. Že se sází svázati ruce členům oppo-
sice svrchu zmíněným závazkem, ihned chystají oprátku
většinu, aby ta na svém mravním přesvědčení har-
kari se dopustila dobrovolně a svého předáka odpra-
vila, že si toho slavná oposice přeje, jej zapřela a
nevolila. Při jídle chut všem roste. Pokud se pak
toho zrušení závazku týče, dlužno rovněž na pravou
míru uvést tvrzení strany druhé. Nemohlo 6 důvěr-
níků kompromis přijmouti jako závazek, dokud plnem
strany schválen nebyl, a to že jinak rozhodlo, nesmí
se pokládati za zrušení slova. Kdo tak blásá, klame
obmyslně veřejnost. Jen tak dále! V poslední schůzi
(4. t. m.) se již ohlásilo, že neručí vůdcové „za ná-
sledky toho, co se u nás stane“. To rádi věříme a
bůhda nedaleko snad doba, kdy se ukáže, že se hnutí
v proud nezdravý a vedené zpanovatí nedá svými pů-
vodci a že tyž své bůžky strhne ve svůj snižující
vliv. Draží sémě nevrzivosti špatné ovoce přináší.
Nedá se také v Náchodě dlouho držeti, co teď vlády
jinde český národ potrá. Pan Čížek a Bureš zná, i
že jako nevztělá fackoni opozice v Mladé Bole-
slavi, Chrudimi a v Praze, že v kritické nynější době
pro celý český národ budou i české strany v českém
Náchodě nuceny se smířiti. Pak-li se veškerých práv
doktor Čížek obání frásí, že bojuje za „svatou“ věc,
možná že se ho někdo brzy otáže, má-li tu svatou
věc v portmonce nebo v kapse. Že by ji nosil vždy
v srdci, a hlavě, tomu se třeba lecko a možná i
pan Bureš a náchodské noviny zasmějí.

BESIDKA.

Pro zálety.

I.

Z mazhausu ženkovního domu „u Mědinků“
zazníval veselý zpěv a křik šírou ulicí, nesa se
temnotou a plaše laškovky tise pod střechou v
hlnědečkách si hovějící a burcuje okolní obyva-
telstvo z klidného spánku. Nedivno, že i pocti-
vému panu Bartošovi, rychtáři staroslavné obce
Hor Kuten, hrubě krev bouřila ta vřava nezbedná,
tak že již po kolikáté zaměřeno měl k domu Mě-
dinkovskému. Zdržel se však vždycky ještě, jen
právo silněji přitiskl a uplul.

Znal dobře, že by dnes marně snažil se ro-
zehnatí veselě, bujné mládence, kteří dobře tru-
nkem podnrazení, nic by si z toho nedáli, kdyby
snad hanebně korditěm zranili někoho z čeledě
páně rychtářovy nebo snad i jeho úřední osobu.
Ovšem sobě by le povinovali, však by jim páni
tvrdší vězení v kládě nebo na voslu nakladli na
tři neděle nebo na víc.

Toho všeho pan Bartoška přehlížel a proto
nezvedenou mládež sobě ponechal, a nechtěje há-
zetí slova u vltř, odešel do svého domu a vloživ
na skobu řetěz ubíral se vzhůru na komoru, aby
sobě odpčinul po lopotách celého dne.

Začal se svlékat, když tu hrubě zabouřeno
bylo na vrata. Bartoška oblékl svlčený šat a vzav
lojovici, sestupoval se schodů dolů. Na schodech
zaslechl pobanský křik.

„Ký čerchmant to bouří?“ mluvil k sobě
bete už schody přes jeden.

„Kdo jaeš? Proč takový rumrejch?“

„Pro Bůh, rychtáři, pojďte k nám. Jsem
Vašek z Mědinkového domu. Hospodáře perou!“

„Ať z jána hrom do dábelníků!“ zaklel
rychtář otvíraje. „Posečkej na chvíli!“ a již se
hnal pro právo. Obi pak rychle měřili na rat-
hous pro biřice.

Po cestě vyprávěl Vašek, jak se sváda sbě-
hla. „Jiří Šperling, viš ten mladý úředník mince,
neuvážlivým jazykem dlouho všecky plundroval,
co poctivě kvasili u nás, a když nikdo si ho přes
to nevšímal Němčika vyjebaného, počal svádu
s hospodářem. Že prý mnoho píše a málo nosí.
Hospodář toho nedbal, ale on jako naschlval počal
mu láti. Když tak svým jazykem co pes ohonem
stále mrskal a zatměln uštipoval, hospodář kázal
mu mlčeti nebo že ho ven z domu šenkovního
dá vynésti a pořádně karabáčem vytrejbovati.

Však on se naň vyřítit, co nastřelená šelma,
křiče: „Mlč šenkéři huncfute, nestojíš za jebák!“
a uchytil ho za sukni, kvalt na něm provozoval.

Hospodář mrskl ho však pěsti mezi oči a
již se začali do té louroviny míchati ostatní hosté,
jedni jsouce na té, druhí na oné straně, z čehož
sváda povstala velká a hřísná.

A měl v skutku pacholek pravdu. Neboť již
slyšeli z dálky hrozný řev, do něhož nedávky co
kroupy se sypaly. Několik již jich rumrejchovalo
na prahu.

„Ve jmenu Jeho královské Milosti!“

Však darmo volal rychtář, ba někdo ho po-

padna hrubě tiskl ku zdi, že div ducha nepouštěl.
Sprostil se ho, když na vrch blavy právem uhořel,
až zadunělo. Pak sem tam tepaje první dav ro-
zebral a dral se s biřici od mazhausu. Tam byla
podivná!

Hospodář s vykasnými rukávy držel tam
v chumáci někoho a prudce mu házel flínky na
tvář až modrala. Však tu Šperling mu dal ránu
nezdařilou mezi oči, až noby zdvihl nadávaje
všem mošen vyjednaných. V koutě kdes to zazní-
valo jako když mlátí o několikero. Všichni kři-
čeli kramářsky, nezbednost a hadrunky plnící ce-
lou světnici až na vrch stropu. Handivé tituly a
přídavky litaly co střely, jimiž svádění se dobi-
jeli. Vinní i nevinní byli v jednom chumáci, vši-
chni bití.

Rychtář dal se po marném vyzývání do
práce také. Prvního, druhého přemětil hrubě na
bíbet až hek a ostatní dal měřiti biřici. Konečně
jakž takž zjednal pořádek. U vyšetřování, kdo za-
čal svádu, všichni počali zas lomoziti a nepěkných
sobě dávati titulů až stydno. Než shodli se pak
na Šperlingovi. Ihned se ho rychtář chopil a už
ho vedli biřici, ač se vzpouzel a nadával všelijak
nejvíc německy. A měl také asi proč. Dostal no-
tné, protože kaftanek měl hrubě poříhaný a no-
havice se mu půl nedostávalo. A za to ještě vě-
zení větši a tvrdá prkna!

Než rychtář už toho měl dost a prisně mu
kázal, buď-li stále na poctivost cizí sahati, že ho
dá do klády. To přivedlo i pana Jiřka k rozumu.
Kláda byla výtečným krotidlem nezbedných duchů.

2.

Pan Jiří Šperling vyseděl v kládě přece za
několik dní a sotva vyšel, zle sobě vážil svobody,
které sotva dosáhl, neboť opět a opět počínal
svádu, nafukuje se co páv zvláště proti úředníkům
českým. Všeobecná byla proti němu kyselost mezi
muži, leč ženám, jakoby právě tímto zblůjnitvím
byl učaroval.

Nejedna se ohlédala po něm, když kráčel
ulicemi horakými, nejedna zapomněla na svého
starého milého ba u mnohé šlo to ještě dále.

Nediv, že leckterý mládenec chut měl vy-
prati Šperlingovi německá záda lepší než valchár,
nediv, že mnohého z toho chytla se těžká trudno-
myslnost, že se mu veselí přátel zprotivilo co
nemoc.

Nejtěže snad nesl to ze všech pan Jiří Lan-
dek, probř horní.

Jaká to bývala kopa veselá, jaký to býval
kumpán výborný. Ale nenynčko jakoby ta vese-
lost mu vysechla co v letě Pách.

Ani pan Mikuláš Dačický, starý bitec a pi-
tec, nemohl ho rozveseliti, ač lhal zrovna nekře-
stanský, vypravuje kousky rozmarňné. Pan Jiří ani
se neumál, ba ani hrubě úcty nevzal.

„Tak nepřestaneš škaredit? Což pak ti přes
nos přejelo?“

„Eh nechajte mne!“

„Co nechajte? Tu pij. Hle výborné, ne le-
dajaké rozbfiděné.“ A pan Mikuláš strkal mu
korbílek až k samým ústům.

„Nevolím pít.“

„Aj panečku, což to s tebou? Ah už vím,
tu červ — v srdci snad ne? — Panenka nějaká!“

Zurivý pohled, kterým pan Jiří změřil pana
Mikuláše dal uhodnouti, že bylo trefeno do černa.
Než to nezmátl veselého pauketníka, aby nepo-
kračoval dále.

„Ha znamenitě věru! Ať žije vyvolená na-
šeho Jiříčka.“

„Ať žije!“ a všickni tlačili se k Landekovi.

„No tukni, tukni! Připij nám!“

Ten se však ani nepohnul. Mrzutě jen Kor-
bílek odstrčil a zadíval se ku stropu začazenému
a oprýskanému.

„Že vás to těší.“

„Tak pověz srdečko, co tebe těší či spíše
těšilo a teď rmouti.“

„Co tobě po tem?“

„Co mně? Tolik, že ti tu holubičku přive-
deme do kurníčku. Jeť ona asi poplašena paní
máteří vid?“

„Ne!“

„Tak snad ti jiný lezl do zeli? Aj tomu
bychom zahnali chut!“

Pan Landek vida, že ho berou na vochle a
že zapíráním ničeho nepořídí, dal si říci a počal
vypravovati.

„Znáte Katušku Klabalovu?“

„Mistra Tomáše? Jak ne! Růže zrovna
Dívka co kvítek!“

„Inu je děvče kšaltovné. Setkal jsem se s ni
o svatebním veselí pana Pavla, apotekáře, s Man-
dalenou, pozůstalou vdovou po Zachariáši Ditr-
chovi. Rozmlouval jsem s ní a zalíbila se mi. A
já už myslil, že dosti na tom, když mne návidí.“

„No a dále?“

„Ona zatím jinak“. Přijímala moje horování
s tváří přívětivou a zatím v duchu si posměšky
dělala z mé řeči.“

Pan Jiří se odmlčel a jaksí zesmutněl. Ale
špatně si ším posloužil.

„To jsi muž? Hle! co bába by plakal.“

„Ať povídá dále.“

„Tak dopověz!“

„Konec je krátký. Poznal jsem j v náruč

jiného. A ten nespokojil se horováním ničemným, nanicovským ale šel dále.

„Kam tak?“
„Do samé komůrky ctné panny Katušky!“
„Cože, (na městské dcerka, že by co hars-jakás vláská...“

„Už ano. Viděl jsem sám.“
„A kdo je ten svodník?“
„Špringl!“

„To němčisko troufalé?“
„A tys ho nechal?“
„Před leccjakým floutkem ustoupíš?“

„A s leccjakým floutkem mám se bít? A pro co? Pro paběrky?“

„Pravda, než proč neudal na úřad?“
„Eh rathouz, rychtář? Viděli jste, co prop-spěla kláda, nijak než za hřbet ji klade.“

„Ob těch němčků mizerných. Nadělají k vůli nim ledajakých úřadu postranních, nových, těm horám neplatných, neukitečných, jen aby se jim dobře vedlo. A toho ještě málo majíce, pak i na panny jazyky si brouší. A ty češky se ne-stydíš a s nimi zloději vyloženými zprůhují a za-vozují své jméno dobré i vlast.“ A pan Mikuláš postavil Korbšlek a usedl vedle Jiřka.

„Což teď snad voba budete smutnou housti?“
„A jakž by ne? Už na to nářek nemalý.“
„Co prospěje nářek? Zbavme se ho, bude po nářku.“

„Což jeden, pak ostatní všicki.“
„A jak?“
„Jak?“ a pan Mikuláš se zamyslel. „Už to mám. Oh, počkej šelmo zavítat! Vzhůru hlavu Jiřku! Teď se na to napijeme! Hej, šenkéři, nalij!“

III.

Asi týden po této úradě kradlo se několik postav ulicí českou, v níž stál dům mistra Klabala. Skrývaly se v temnotě jako stupkové jacis, zshaleny v pláště a širáky i birity hluboko vtačeny ve tváře.

Když se přiblížily až k samému domu vystoupila naproti nim rovněž temná postava mužská, jak patrně s radostným chvatem.

„Tam?“
„Je!“
„Dobře!“
„Pat, pozor!“

A nízk plot dělící dva sousední domy byl přeskóčen v okamžiku a sice co nejlípeji.

Podle mistra Klabala, který byl poctivého řemesla klempířského, zůstal mistr soukenník. K tomu především měly namířeno ony postavy. Ihned uvidíme, proč. Mistr soukenník měl ve zvyku stavěti veliké nádoby dřevěné do hospod a míst šenkovnických. K chytání vody nečisté, do níž smáčeli sukna, aby lépe držela. A na tensud, na tu nádobu mířili noční návštěvníci.

Na temném dvorku brzy ji našli. S velikou silou se jí chopili a již ji přenášeli do dvora mistra Klabala.

Mezitím, co venku tak se dělil nádobou neforemnou a zhruba nevonnou, v komůrce panny Katušky bylo sladko. Panna Katuška hlavu skloněnou poslouchala unyle sladkým řečem Jiřka Špringla, nic se neohlížejíc, že trochu zakobrtává řečí českou, ba ani nepomysle, že jest to proti ctnému mravu a chování chvalitebnému.

„Srdíčko zlaté!“ a pan Špringl se sklonil k lícům Katuščiným, aby se odškodnil za dlouhou úlisnou řeč.

Ale ta ssebou trhla z nenadání: „Pat, slyš, co to?“

Pan Jiří neslouchal. „Nic, pojď a sedni.“
„Ne, ne, slyšela jsem hluk ků.“
„To větve v okence třeskly. Kdož by tu chodil?“

„Což viděl-li tě někdo?“
„Nikoho jsem nepotkal, než pacholka rychtářova a ten si nevšiml.“
„Mám strach.“

„Nic se neděs. Dovedl bych tě uchránit a sebevdomě tiskl rukojet kordiska.“

Panna Katuška už mlčela. A zase rozplývali se oba v sladkém šepotání.

Než náhle vyskočili, jako když blek uhoří. Na dvéře domovní slyšeti bylo zabuchání, a už v celém domě strhl se pokřik.

A než se mohli vzpamatovati z leknutí, tlouklo se na dvéře komůrky.

„Katuše, otevři!“
Byl to hlas otcův.

„Utec, utec,“ strkajíc Jiřkovi bilet, pobízela Katuše. Prvé hrdinná mysl byla ta tam. Vrhel se k oknu.

„Otevřeš-li, jářku!“

„Už jdu, jen roušku hodím na sebe, pře-tvářela se Katuše celá rozespálá, co Špringl dral se v okno.“

„Bude-li to?“

Závora klapla a na prahu objevil se Klabal. Ale než mohl cosi říci, ozvalo se dole, pod oknem Katuše, zahromování nekřesťanské a po něm chechtot a křik nemalý.

Všichni přiskočili k oknu! A hle! tu ze sudu souseda soukenníka, z vody hospodní nečisté drápe se pan Jiří Špringl a kolem něho celá veselá společnost Médinkovská s panem Mikulášem Ale sotva vytáhl hlavu ven a chtěl utéci,

už na něho křikl Dačický mře jako bambítou: „stělní!“ a ostatní kordy obnažené, jakoby chtěli tlu. Panu Špringlovi nezbyvalo, než vnořiti se v sud.

Provozovali kratochvíli tu za dosti dlouhou dobu, než přišel rychtář Bertoška a dav mu žílou dvě nebo tři, kázal ho ven pustiti.

Smutně se loučil s Katuškou pan Jiří smutně se loučila i ona s ním. Věděla, co ji čeká, Haaba..., nechceme to ani prozraditi. Ostatně slyšáno to bylo s plácem a nářkem z komory spací v celém sousedstvu.

Pan Špringl poseděl si tentokrát déle ve vězení rathousním a když konečně mu vyrčen ortel, „aby Hor Kuten prázden byl“, odešel z milé naší vlasti s nemalou zlostí — přet.

Katuška se polepšila! A tu snad i Jiřík Landek si dal říci, včtyř ji zahabil dosti krutě. A pak staří odpouštěli z té duše rádi — zvláště polepšeným panenám... Fr. Kohout.

Z Vlkova se nám oznamuje: Vp. Raim. Alois Veverka, klerik řádu Piaristů a učitel, složil slavné sliby řeholní dne 6. ledna 1898 o 11 hod. dop. v kapli sv. Jos. Kal. v Praze.

Z Úpce. V hostinci pana Mertlíka sebráli naši ochotníci 19. prosince ve prospěch chulě školní mládeže výtečné dvě jednoaktovky. Podrobnější správu přistě.

Z Dubence. Známé, že dubenečtí Čechové nemají na rúřích ustláno. Někteří agitatori štvou ve zdejší farnosti proti všemu českému — i proti smičickému pivu, ačkoli smičická panství a pivovar jest majetkem Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. V Dubenci, v Libotově, Hřibojedech atd. jest smičické pivo jako „tschechisches Bier“ dáno na proskripční listinu. — Minulý týden octnul se kaplan P. Etrich od dubenečtých, hřibojedských a j. nacionálů nanejvýš nenáviděný před c. k. krajským soudem v Hradci Králové. Několik Němců jej obvinilo, že se dopustil zločinu urážky Její Veličenstva. Obžalovaný i jeho obhájce p. dr. Štěpán Fischer ukázali na úplnou bezdůvodnost obžaloby. Pan dr. Fischer, advokát v Hradci Králové dokázal na neshodující si a odporující si výpovědi svědků, kteří pak sami namnoze připustili, že si slova P. Etricha nesprávně vykládala. Soud, jemuž předsedal p. rada zem. soudu Proksch, uznal obžalovaného P. Etricha obžaloby. Zda-li bude mti teď pokoj? Sotva. Pan učitel Veselý na matičné škole těší se rovněž něžné lásce nacionálů, kteří by jej rádi přiležitostně přiskřípli.

Z Ledče na Sázavě. Město naše počtáno bylo v minulých dnech vzácnou návštěvou svého rodáka a čestného měšťana J. Hlaváče, profesora hadby na carské universitě v Petrohradě, který na své umělecké pouti po městech českých zavítal k nám se svojí dcerou, slečnou Zojou Hlaváčovou, aby tu u své staříčky matky strávil radostné svátky Vánoční. A o těch svátcích přispěl slovutný pan profesor nemálo k zvýšení slavnostního lesku služeb Božích tím, že po třikráte, a sice na půlnoční, a na Boží Hod, a opět o novém roce dostavil se se slečnou dcerou do chrámu Páně, a zasednuv k těm varhanám, na které již jako malý chlapec kdysi hrával, doprovázel hudební i pěvecký sbor chrámový při slavnostních mších, mezi tím co sl. Zoja Hlaváčová ve sboru pěveckém ochotně spolupůčinkovala. Zvláště v pastorální mši Horákové vynikl její krásný, jasný hlas. Mimo to zapěla na Boží Hod a nový rok několik vloček, z nichž zejména „Benediktus“, skladba to p. profesora samého, bylo překrásné. Budiž jim oběma dík za vzácnou ochotu, se kterou přispěli k oslavě svátků Vánočních. (Dokončení.)

Výstava moderních plakátů uspořádá průmyslové museum pro severovýchodní Čechy v Hradci Králové ještě dne 9. ledna 1898 v slavnostní síni vyšší školy obchodní. Výstava znázorní se ve sta exemplářích vývoj této hledané a k skutečnému umění vyspělé průmyslové práce, jak se jeví u nás i v cizině zejména ve Francii a Anglii. V naší výstavce jest přední malíř plakátů A. Mucha svými nejslavnějšími výtvory zastoupen úplně. Otevřena jest výstava ve čtvrtek a v neděli od 9—12 hodiny dopoledne a od 2—4 hodiny odpoledne.

Lže jak tiskme. Slova tato platí po celém rozsahu o pokrokovém tisku. Tak píše dle J. L. pokrokatřská „Samostatnost“: „Biskup Brynych nařídil všem kněžím své diecése, aby víno, potřebné k bohoslužbě brali od Nového roku jen z jeho skladu a účty pak za víno tento rok odebrané aby si dali vystaviti německy a v jiné řeči aby účty nepřijímali. Že prvá část rozkazu Brynychova bude asi ve spojení s finanční mizerií nájemce Adalbertina v Hradci Králové, lze snadno domysleti. Druhá část — německé účty — jest pěkným zjevem, zejména v dnešní době, kdy se usiluje o českou vnitřní úřední řeč Vlastenecký biskup naopak zavádí vnitřní úřední řeč německou i na prostých fárkách, nejen u svého diecésního úřadu.“ — Naprosto vymyšlená tato zpráva má pokrokatřům sloužiti k novým štvanicím proti J. b. Milosti. Tento předně nic nenařídil a pak žádný svůj sklad vína nemá a neměl a nemohl proto také nikomu naříditi, aby za odebrané vína vy-

stavoval jen účty německé. To by odp. biskup jako poctivý Čech noudělal za žádnou cenu, tate-les dovedl vymysleti jen nějaký mizerný darebák. Na přání mnoha kněží lze ovšem v Adalbertinu dostati levné přírodní — hřibovským špiritosem nekténé víno z osvědčených vinic klášterních, které opatřila nejd. konsistoř. O nějaké nucenosti odebrání vína není a nemá být řeči, účty německé se vůbec nevzdávají protože v Adalbertinu má p. restaurátor Kristáček výhradně české ceny.

V Adalbertinu sebrána byla včera opět všeobcí spěvohra „Narození Páně“. Zpěvy andělů i solové partie provedeny byly ode všech účinných brilliantně a se mnohonásobné pochvaly. Velká dvorana Adalbertina byla opět do posledního místa přeplněna. Mezi četnými vzácnými hostmi viděli jsme Jeho Milost nejdůst. pana biskupa Edvarda Jana Nep. Brynychy, jenž se o výkonech katolických tovaryšů a všech spoludí-kujících vyslovil velice pochvalně.

Pan Ladislav Chmelenský, ředitel zdejší divadelní společnosti slavil včera za úplně vyprodaného domu dvacetileté jubileum své herecké činnosti.

Z Placče. Již dávno nespásobila žádná událost tak veliké pohnutí a tak všeobecnou soustrast v širém kraji jako úmrtí a pohřeb slečny A. Morávkové, dcery pana Františka Morávky, statkáře v Placčích. Slečna Anna Morávková byla dívkou ušlechtilého ducha i srdce a pro své jemné vzdělání, dobrotu a štedrost těšila se všeobecným sympatiím. V pondělí dne 3. ledna o půl 5. hod. ranní podlehlá krutému plícnímu neduhu, ačkoli do posledních chvílí doufala ve své uzdravení v teplejších, jižních sluných krajích. Dnes došla útěchy v končinách nadhvězdňných, byla tichou trpělkou. Dne 6. ledna o půl 3. hod. odp. vzdor blátivému, deštivému a mlhovitému počasí sešlo se sta lidí pěšky do Placče a z nejbližšího okolí dostavili se smuteční hosté ve více než 100 kočárech. Výkrop a obřady církevní vykonal dp. farář kuklenský Josef Kaska za assistance obou kaplanů. Na to pozůstatky zvěčné dívky, uložené v postříbřené a pozlacené rakvi dány byly na nádherný vůz pohřebního ústavu pana Richtera a truchlivý průvod ubíral se z domu smutku Placčemi. V čele jeho nesen sv. kříž bílým florem zastřený, za ním ubírala se hudba královéhradeckého pohřebního ústavu, mládež a velebné duchovenstvo, družička sl. Anna Kaválková s mládencem p. Janem Morávkem z Vlkovic, za nimiž zřízenec pohřbu, ústavu nesl velkou palmovou kytici s trsem bílých karafiátů a žlutých růží, opatřenou nápisem: „Přeškoda, že mladý květ, odebral se na onen svět.“ Rakve na nádherném skleněném pohřebním vozu s andělíčky vezlo čtyřspřeží koní. Po obou stranách nesli mládenci pp. Jan, Josef a Jarosl. Morávek z Placče, Jos. Morávek z Opatovic, Jaroslav Morávek, František a Josef Srdínko, pak Otakar Smetana ze Svobod. Dvůr a František Komárek z Kuklen, a dále 3 zřízenec pohřebního ústavu skvozně darované věnce s nádhernými dedikacními stuhami. Za rakvi ubírala se smuteční družička sl. Marie Kaválková, rodičové, sourozenci a nejbližší příbuzní zvěčné, pak nepřehlédnutelný dav lidí a kočárů. U sochy Bohorodičky na pokraji Placče se průvod zastavil a vykonal krátké modlitby, načež zahnul po silnici ke Kuklenám, kdež na pokraji městečka tisíců lidí, hlavně z Kuklen a z Králové Hradce, mezi nimi přední zdejší rodiny očekávali smuteční průvod, k čemuž se pak připojili. Když stannl průvod před kuklenským kostelem, sundali mládežci rakev a zanesly pozůstatky zvěčné sl. Anny Morávkové do kostela a odtud po vykonání obřadů církevních za smutečních zpěvů učitelstva na hřbitov do hrobky rodinné, kamž uloženy k posledního odpočinutí též kosti dávno zesnulých členů rodiny p. Františka Morávky. Žalostný pláč nešťastné matky a příbuzenstva pohnul všechny účastníky pohřbu k slzám, takže na hřbitově nebylo oka suchého. Zvěčné mládívě trpělice přál každý odpočinutí lehké. Zádostní služby Boží slouženy byly v pátek dne 7. ledna o 9. hodině dop. ve farním chrámu Páně sv. Anny v Kuklenách.

Výstava uměleckých plakátů v budově obchodní akademie těšila se včera četné návštěvě; obsahuje v skutku věci velmi pozoruhodné, nevědní ceny umělecké.

Čestí poslance, pánové dr. Engel, Herold, Pacák, Kaizl a Kramář pozvání jsou dnes ke konferencím do Vídně. Předseda ministerstva Gantach, sdělil s nimi patrně výsledek svého jednání s důvěrníky Němců. Pan dr. Herold prozradil již ve schůzi svých žižkovských voličů, že za Badenova jazyková nařízení má se dostati české řeči úřední v krajích českých většího rozšíření; v německých okresech má se za to od znalosti české řeči ode všech úředníků upustit. Jsou to vídeňské punk-tace bez důvě nám slibovaných výhod.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1897. 1 hl. pšenice zl. 8.00 až 9.70, žito zl. 6.40 až 6.75, ječmena zl. 5.35 až 6.20, oves zl. 2.80 až 3.15, proso zl. 4.00, 5.00, včivo zl. 5.— až 5.50, brách zl. 8.00 až 9.—, očka zl. 00.00 až 00.00, jáhly zl. 9.00 až — 9.20, krup 9.0 až 22.—, bramborů zl. 1.70 až 1.90.

Světově známé lomnické suchary ve více různých jakostech za přiměřené ceny.

J. Jina.
Lomnice nad Popelkou.

Pravý medový pumpník a různé jiné. Vše pečivo, dříve a podobně.

Kostelní hostie ve dvou velikostech far-
ním úřadům. Vzorů ode všech druhů
proti zašlání 15 kr. v známkách.

Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky,
zákusky, trubičky oplatkové, čokolá-
dové, máslové, piňgry, atd.

SPISY

Jeho Biskupské Milosti Edvarda Brynychy:

Dílo lidí. Obrázky se smíšené cady a ze světa. Druhé oprav. vydání. Cena 60 kr.

Kříže a kalichy. Obrázky se smíšené osady. Druhé oprav. vydání. Cena 1 zl.

Náše vesnice o roce 1860. Sběrka obrázků a povídek, jež lidu českému napsal. 2. vyd. Cena zl. 1-20

Ráčenka. Obrázek z města a druhé polovice 19. století. Cena 30 kr.

Slovo kříže. Obrázky s povrchitě a smíšené osady Druhé vydání. Cena 90 kr.

Cesta rozumu a srdce ku spojení s Kristem. Kázání postní. Druhé vyd. Cena 30 kr.

Katechese pro první (po přepadě i druhou) třídu školy obecné. Cena 36 kr.

Mešní a obřadní kniha pro lid. Cena 50 kr., váz 70 kr., váz. v plátěném lesklém 80 kr., se zlatou okladičkou zl. 1, v kůži 1 zl. 20 kr.

První májová pobožnost na Vyšehradě. Cena 50 kr.

Soustavná katechetická kázání. Třetí vydání. 4 díly 6 zl. 40 kr.

Soustavná liturgická kázání. Druhé vydání 3 díly 6 zl. 20 kr.

Světlo pravé. Stručnější „Štít víry“ k vyvození bítmovaných katolíků na osadách smíšených. Druhé vydání. Cena 36 kr.

Upomínka na duchovní cvičení slavená v Hradci Králové od 27. 31. srpna 1898. Cena 80 kr.

Zachraň duši svou. Dvě řady postních řečí. Druhé vydání. Cena 60 kr. (236)

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
Gustav Franci v Praze,
(Melantrichova ul., palác měst. spojitelný.)

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Továrni sklad obuvi
firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se
v Hradci Králové
u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu
kde lze dostati řádné a solidně pracovanou
obuv z nejlepšího materialu, od nejjednoduš-
šího až do nejjemnějšího a elegantního
provedení.

Výhodná koupě
pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest z kůže vy-
robené ve vlastní parostrojní koželně a
můžeme tedy za solidní material ručiti. 129

Tržnice nábytku
společnosti truhlářů v Praze
oporučuje ct. P. T. obecnostu, vld. duchovenstvu
své hojně zásobené závody
všeho druhu

moderního nábytku
při nejlepší a levém posloužení.
Cenníky franko a zdarma.

úplně vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru.
Sklady:

Praha, Pňkopy „Nový Basar.“
a Ovocný trh 967-II.

Praha, Ferdinandova třída
č. 25 nové.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí c. k. mini-
sterstva obchodu počtena 14

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHOVĚ n. K.
nabízí na dobu stinní
čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račte učiniti jen malou objednávku na
skousku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veldůstojným a
veletným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.
(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

„V Červeném domě“

K. HERINK,
v Praze,
Malá Karlova ulice
číslo 147-I,
doporučuje
za ceny tovární:

deky
atlasové,
deky
z vlněného atlařu,
deky
rougové,
deky

Račte žádati kobercové vzorky, peřím plněné.
udání jakosti žádoucí.

SANĚ
nejnovější soustavy, práce solidní,
ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavách: V Jaroměři stří-
brnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní
bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší
vyznamenání čestný diplom a právem ražení
zlaté medailie s korunou. 78

(Zasláno.)

Výborová schůze
politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude ve středu

dne 12. t. m. ve 2 hodiny odpol.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřická tří-
da č. 300 I. v Hradci Králové.

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1897.

Dr. Alois Frýdek, **Dr. Gustav Domabyl,**
předseda. jednatele.

Lomnické
SUCHARY
velejemné,

deserty, karlovarské zákusky, mandlové věnečky
máslové trubičky, vše nedostižné jakosti a při
mírných cenách zasílám nejméně v dvoukilo-
vých balíčcích.

Mimo to odporučuji P. T. obecnostu různé
malé zákusky k vánocům, jakož i k různým slav-
nostem. Závod můj těší se nejlepší pověsti.

V účtě veškeré

(246) **M. Pekárek,**
výroba sucharů a oplatkářství
v Lomnici n. P.

V. VACEK,
závod školkářský
v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí

pro zimní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro-
my pro stromofaň, pláňata atd. Statistice
sazenic v zásobě. Levné ceny — Výborné
zboží. — Poučný cenník zdarma. 24

Nejnižší ceny!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894
zlatou medailí a diplomem.

UMĚLÉ
ZUBY

podle nejnovějšího amerického
způsobu vyrábím a konám ve-
škeré práce v obor ten spadající
přes: a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ru-
če za nejlepší obsluhu a
nižší ceny než všude
jinde.

Čtené přízní obecnostu
poroučí se v účtě plně

J. Čáslavský,
zubní technik (88)
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Solidní práce!

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno
silici prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. zl. 1-50
půl lah. 80 kr., v demijonu 1 lah. zl. 1-65 dodává
H. F. SEIDL v Praze, Vodičkova ul. 30. Hlavní
sklad pro naše země).

Též druhý druh, méně sladký: **Achaler sec.**
za stejné ceny. **K dostání tamtéž a v lékárně A. Spory**
Řecký čistý koňak v demijonu 1 lah. zl. 3. —
Nejvyšší vyznamenání zlatá medaile na „me-
zinár.“ lékařnické výstavě 1896. — Zásilký
drahou i poštou. (180)

Dražba
v obecní zastavárně kralovohradecké
na Malém náměstí č. 123., v sále tělocvičny
odbyváti se bude dne 15. po případě i 22. ledna
1898 vždy od 9. h. ranní do 12. h. dop. a od 2.
hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

pozůstávající ze klenotů, hodinek, fetišků zlatých
a stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a
rozličných druhů látek, obuvi a pod., které do
dne 30. listopadu 1897 propadly.

1. Veškeré do dražby propadlé zá-
stavy možno ještě ve čtvrtek před dražbou
zůrokovati, nemusily-li býti vyplaceny.

2. Až do dražby samé mohou se propadlé
zástavy vyplatiti.

3. Den před dražbou a v den dražby lze zá-
stavy jen vyplatiti, ne však zůročiti, rovněž i v
tento den se nové zástavy nepřijímají.

Ze správního odboru obec. zastavárny Kralohrad.

Svoji k svému!

Koberce, záclony, hůně, přikrývky, pokrývky, žíněnky a žině
prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejsolidněji vyřídí.) 233

SVŮJ K SVÉMU!

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obecnost
oznámiti, že sahlil v hotelu „Adalbertinum“

velkou vinárnu

kde čepují tu- i cizí semská

přírodní vína.

O dobrou kuchyň jakož i dobré pivo bradecké i plzeňské rovněž je postaráno. Obsluha vzorná. Hostinské pokoje čistě zařízené jsou k sazení.

V účtě veškeré

Max Kristůfek v Hradci Král.

Novinka!

Praktické
rychloprací stroje
se ždímadlem

na nejvýš výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovené za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji nadokonalené nejnovější řezací stroje excentrické mlátičké stroje s kuličkovým z ložisky. Prací strojová též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelu Bělohradě.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého avykřádaného

pérovky a žíněnky,

pony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 161

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Nádherné dary!

Obrasy

Madonny a Krista,

krajiny, vůbec všechny druhy nejmenších obrazů ve skvostných rámcích, zrcadla visací i toaletní, rámce všech druhů vlastní výroby, listy, římsy, křídla, sochy, domácí požehnaní, obrázkové svítilny, nástěnné kapličky s hudební atd. doporučuje ve velkém výběru za ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Král., Jiřikova třída.

Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán. 239

Umělecký závod

214) pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod pro malbu oken chrámových.

Rozpočty, náčrtky atd. jakékoliv veškeré rady odborné zdarma.

Pravý nezkažený

včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení a sílu naše tělo. Zvláště se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a zotavujícím se. Zevrubné poučení přidáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti u **Antonína Šejnohy,** cukráře na velké podělní v Hradci Král.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v **Bychovské n. Kn.,**

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbrného zboží, hodin kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.

Též na splátky.

ANDRÉE CHEVIOT

Novinka na menčíkovy v moderní barvě drapové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek stačí 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, šimníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko saílou.

První český zaslila-
41 telský závod

ED. DOSKOČILA,
v Chocni.

Priležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežní soudní znalec a odhadce

v **Hradci Králové**

(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní nádobí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky i jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 raků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbrní v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně skoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodinářské se vyřizují. Vše za levné ceny. Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(26) v **Hradci Králové**

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

Syrečky olomoucké

světoznámé, pikantní chuti, kterým se žádné jiné nevyrovnej, nabízím za mírných cen. Škilovou asi bedničku obsahující všechny druhy na zkoušku, odešlu proti předem zaslaným 1 sl. 80 kr. poštou. — Olomoucké syrečky prodávají se v cizině jako delikatesa! Adresa: (48)

V. Šindlerová Olomouc,

Ztracená ul. č. 18.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti stíhající natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známku „Kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známku za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí, 32,

doporučuje

županů

velmi pěkně provedené s latek dvojítoch, s okrasou červenou, zelenou, bordeaux modrou neb šedou, kus po sl. 7.—, 8.50, 10.—,

županů

v jakosti velmi dobré, kus po sl. 11.—, 12.—, 14.—

županů

s dublu nejlepšího, úplně vlněného, kus po sl. 16.—, 18.—, 20.—,

županů anglické

s latek velice jemných po sl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 28.—,

županů

ze srsti velbloudí zvláště lehké, teplé a příjemné dle velikosti sl. 38—3 20.—, 22.—, 24—28.

Vždy 200 županů na výběr.

A v národnostním ohledu to není lépe. Nám Čechům škodí prý oni nerozvášní, kteří myslí, že se bouřením vlasti prospěje. S Němci pak, kteří až fanaticky vystupují proti druhé národnosti, mají již i ve Vídni kříž, jelikož ti lidé hledí za hranice až k Berlínu. — Ale¹ — vylynulo v srdcích českých bouřlivců náboženství, které spravedlnosti, láskou a zákonem božím řídí cit národnosti, samo sebou? A nemysleli, že k národnosti náboženství nepatří, ba že mu škodí? A nešťvali pak se zvláště oproti více svatováclavské po dlouhá desetiletí? A není to u Němců podobně? Ale u nich padá ještě na váhu to jejich hejčkan

z Vídně! — A nebo naopak. Jsouli nyní socialisté, dělníci, kteří se smejí národnosti, jejichž cílem jediným jest rozkoš? Narodili se snad s těmito zásadami, či snad byly v nich živny i od samých národovců ze záští proti katolicismu? — Opět a opět zaznívá tu do Prahy i do Vídně to trpké slovo: Jak jste si je vychovali, tak je máte.

Patrně, že jest třeba jiného vychování pokolení vyrůstajících, vychování národů na základě náboženském. Ne na zbořeninách katolicismu, — jak učitelský list jeden píše, — ale na zbořeninách bezbožického liberalismu vyroste lepší a spolehlavější pokolení, šťastnější národ. Jen aby nepřišli dříve zbořeniny států!

Z českého sněmu.

V pondělí zabývalo se Pětikosteleckém plácku dvacáté páté zasedání českého sněmu a téhož dne zrušeno po více než šestinedělním trvání stanné právo, jemuž nepropadl ani jediný člověk. Toť důkazem, že nejsou to kraje české, kde panuje státu nebezpečné rozčilení. Jak se dalo očekávat, vstoupili němečtí poslanci dle jednohlasného usnesení do českého sněmu. Vedlo je k tomu přirozené poznání, že vášnivou opozicí svou vůči Čechům a říši více stupňovati by nemohli, poněvadž choutky jejich by se octly v nesmířitelném odporu s trváním naší říše.

Některé německé listy radí velmi důtklivě k smíru mezi Čechy a Němci, kteří dle vlastního doznání nemají žádné příčiny federalistickému utváření se Rakouska odporovati.

Zaznamenati dlužno, že „D. Volksblatt“ vylovně se proti rozdělení Čech v území české a německé, jak praví, že tří příčin. Předně, že rozdělení, které lze prý snad v Čechách prakticky skutečně provést, jest v sousední Moravě naprosto nemožné. Za druhé bude-li zřízeno v Čechách uzavřené české území, nemohlo prý by to zůstat bez vlivu na jednotlivá ústřední místa. A posléze dlužno prý uvážit, že Němci v Čechách byli by pak oddělení od ostatních Němců v Rakousku nepronikatelnou hradbou českou. Z těch příčin třeba prý nazírat na myšlenku rozdělení Čech velmi skepticky.

Vládní „Reichswehr“ mluví dokonce o možnosti korunovace v tomto jubilejním roce, pak-li dojde k českoněmeckému smíru. „Nár. L.“ křechovitě zachycují tuto zprávu, která se pusť do světa obyčejně před volbami a pak při důležitých okamžicích, kdy se Vídně jedná o to, abychom my Čechové byli hodni, povolni a ústupni. Urovnání otázky české jest ovšem zájmem celé říše a dynastie — a víme z krubů zasvěcených, že teď samy vládní kruhy maďarské uznávají, jak by to bylo důležitě, kdyby Jeho Veličenstvo náš císař a král aspoň několik neděl v roce meškal se svým dvorem na královských Hradčanech. Takto by panovník přicházel v bezprostřední styk s českým lidem venkovským i městským. Na královských Hradčanech by přicházely také kruhy české a německé v bližší styk a když by se vzájemně poznali a ocenili, zajisté by vzájemný poměr mezi nimi byl též přátelštější.

Než to jsou prozatím otázky vzdálenější budoucnosti. Kruhům výstředním, druhu Wolfa, Ira a j. bude velice na tom záležeti, aby i na českém sněmu vyvolaly bouři, aby tak směně své osobičky obestřeli cesty liché slávy. Možná, že se podá také mnohý ostrý dotaz a návrh, ale soudní čtenáři vědí, že dotýcným osobám se jedná obyčejně jen o agitaci a zřídka kdy o provedení návrhu a dotazu. Haldy nevyfizených peticí, interpellací a návrhů posledních 10 let to potvrzují.

Nejvyšší zemský maršálek, kníže Jiří Lobkovič jest muž parlamentárně vyškolený a dověd udržeti dle potřeby i kázeň železnou. Pan Iro, Wolf a Baxa již to zkusili.

Vážné myslícím a pracujícím kruhům jedná se v tomto zasedání o vážnou práci. Svědčí o tom tento návrh hraběte Karla Buquoye, podaný po předchozím dorozumění s klubem mladočeským: „Slavný sněm ráčiz se usnese: budíž zvolen výbor 24členný, do něhož zvolila by každá kurie po 4 členech, celý pak sněm 12 členův, kterémužto výboru uloženo budíž, aby rokoval a sněmu o tom zprávy a návrhy podal, jak by jazykové poměry v království českém za soublasu zástupců obou národností měly býti upraveny“. — Poslanec dr. Schlesinger podal návrh na zrušení jazykových nařízení v Čechách. Posl. nec Mdr. Dvořák podal návrh na urychlení soustavné úpravy hlavních a pobočných toků vodních a meliorací v Čechách. Inženýr Kaftan žádal zrušení policejních opatření v Praze, dr. Černohorský podal dotaz ohledně události v Mostu, Němci i Češi interpellovali stran pražských bouří. Dr. Podlipský podal dotaz v příčině pronásledování Čechů. Dr. Záhoř tázal se místodržitele na události v Chebu, Zlatci atd., dr. Ladislav Pinkas ohledně pronásledování matičních škol, jmenovitě též v Dubenci. Dr. Šamánek podal dotaz ohledně nešetření rovnoprávnosti v Liberci a v Čechách.

Posl. Formánek a soudruzi podali místodržiteli tento dotaz:

Brzké upravení a případné usplnění střed-

ního i bohéjského Labe jest, po dlouhou řadu let, jak na al. sněm tak i ve veškeré veřejnosti předmětem živého rokování a jest vzhledem k ochraně úrodného, avšak častými ohroženými povodněmi posledních let těžce stíhaného Polabí nutným a nezbytným, nemá-li obyvatelstvo kraje oněch upadati v hospodářskou záhubu.

Zejména v roce minulém způsobeny byly škody, které se neuhradí ani za celé desetiletí a a povodně poslední, jimiž prorvány břehy a způsobeny sponasty, obrožují na dále životy i majetek obyvatelstva.

Za účelem tím přehlížela počátkem září m. r. spousta tyto na místě komise smíšené ze zástupců ministerstva vnitra, místodržitelství a zemského výboru na Labi a jeho přítocích, aby nutně a neodkladně opravy a opatření byly provedeny na ochranu obyvatelstva samého i jeho majetku.

Jelikož pak na Labi se strany veřejných činitelů se posud ničeho neb velice málo stalo, činí podepsaní uctivý dotaz:

1. Jaké návrhy ona čtyřčlenná smíšená komise učinila, by podobných škod na Labi a jeho přítocích obyvatelstvo bylo uchráněno;

2. zdali návrhy ty stanou se skutkem a sice co nejdříve

3. a konečně, zdali c. k. vláda pracuje na upravení a splavnění Labe vůbec a jak daleko pokročilo toto jednání, jehož rychlé uskutečnění jest nutností a nezbytností pro veškeré obyvatelstvo“.

Poslanec Karlík žádal okamžité zrušení mle- cího řízení.

V úterní schůzi utřil si hlučný posměch „slavný“ poslanec Wolf svým dotazem, je-li místodržitel ochoten odročit český sněm, protože prý jsou němečtí poslanci v Praze ohroženi, dále žádal Wolf, aby český sněm se přeložil z Prahy do Litoměřic, Karlových Varů, do Liberce neb do některého města v uzavřeném území. Panu Wolfovi, který v Praze patrá má strach, dostává se na ulicích projevu soustrasti všech babiček a P. T. pána a slečinek z nejmłodší generace.

Posl. Formánek a soudr. podali dotaz k místodržiteli v příčině škod podvodními, lijkáky a krupobitím způsobených v červenci loňského roku. Podepsaní táží se: 1. zda šetření o poměrech obyvatelstva podpory zasluhujícího jest ukončeno a pakli ano, proč rozdělení podpor se dosud nestalo, 2. pakli šetření to posud ukončeno není, co toho jest příčinou, neboť jen urychlením poskytnutí podpory nouzi strádajícímu obyvatelstvu mohla by býti pomoc poskytnuta.

Ve čtvrteční schůzi jednalo se o vládní předložení ohledně osvobození daně z příjmů od zemských přírůžek. Pro předloženi mluvili dr. Schücker, Herold a Adámek proti Igo a Prade.

Politický přehled.

Vláda předložila sněmu českému, moravskému, hornorakouskému, solnohradskému, korutanskému, bukovinskému, tyrolskému, vorarlberskému a teretskému zákon o osvobození daně příjmové a daně ze služného od všech přírůžek zemských.

Moravští katoličtí poslanci vstoupili do společného klubu českých poslanců na Moravě jenž přijali návrh vdp. faráře Ševčíka na odeslání blahopřejného telegramu svatému Otci k Jeho 60tiletému kněžskému jubileu. Návrh dr. Záhorka zodpoví moravští poslanci svolávací císařský patent adresou k trůnu. Němci se asi pokusí, aby adresní návrh se zmatil.

Na slezském sněmu navrhl rada dr. Hrubý, aby vláda zrušila nařízení stran dopravy uherské monky po drahách.

Na hornorakouském sněmu navrhl dr. Ebenhoch rozšíření oboru působnosti zemského sněmu, státní odškodnění obcím za obstarávání agendy v přenesené působnosti, dále v příčině odepisání daně pozemkové při školách nedělních a ohledně provedení nedělního klidu.

V Srbsku se stal bývalý král Milan vrchním velitelem armády. Milan Obrenovič přál vždy důstojnictvu a armádě, leč byl stejně bit od Turků jak od Bulharů. V Srbsku se obávají, že Milan, který se byl před 9 lety vzdal trůnu ve prospěch svého syna krále Alexandra, zasáhne opět neblaze do vnitřního rozvoje Srbska, jehož finanční poměry jsou nanejvýš rozhárané.

Němci pronajali přístav Kiao-čang od čínské vlády na 99 let. Ovšem že se tam opevní a kofist více nepustí.

Vojenský soud pařížský uznal majora Esterhazyho za nevinna, vador tomu, že žid vydal miliony franků na uplacení francouzských novinářů, politiků a svědků, jenom aby vian z odsouzeného a na pustý ostrov odvezeného židovského zrádce setníka Dreyfusse, německého špeha, svalili na majora Esterhazyho, jehož ruku na četných dopisech padělali.

Hospodářský stav ve Francii. Francie těšila se v loni poměrnému klidu, neboť předsedovi ministerstva Mélinovi se za dvouleté jeho vlády podařilo radikální a nesmířitelné strany přivést do malomocné menšiny. Radikální opozice nalézala se teď v úplném rozkladě, neboť nejchopnější její hlava Leon Bourgeois sám zmatil sver-

ny postup radikálů a začíná se veřejněji záležetosti vzdalovat. Poslanec Doumer, který na poli finančního zákonodárství býval nebezpečným nepřitelem konservativců, přijal úřad guvernéra ve východní Asii, proto radikálové nemají při nastávajících parlamentárních volbách mnoho naděje. Radikální socialisté, vedeni stárnoucím již Gobletem mohou voliče lákati na nejvyšší sliby. Na Gobletovy sliby však Francouzi moc nedají, protože tento sám se přiznal, že ministr nemůže splnit to, co byl dříve sliboval jako vůdce opozice. Práci opozice bývá vše hanět, snižovat a kritizovat, co koná vládní strana, mimo to obyčejně opozice také mnoho voličům slibuje, ale konec konců je, že, když se dostane k vládě, pokračuje v dřívější vládní politice. Méline, který se nyní opírá o raillované republikány (t. j. zakuklené monarchisty) a katolíky a mírné republikány, musil z bývalého programu také mnoho slevit. Protože rolnictvu slevil celou čtvrtinu pozemkové daně (26 mil. franků) a protože rolníky chrání, tedy má jejich hlasy zabezpečeny. Vláda se velice zavázala rolnictvu také tím, že při obnovení privilegií francouzské banky si vyžádala od této 40 milionů franků, aby jich mohla použít k nové organizaci rolnického úvěru. Oblibní cla, při 1 m. ctu pšenice na př. 7 franků, chrání francouzského rolníka také před cizí konkurencí. Nová odhalená v panamských skandálech poučila také voličstvo, jak jednotlivé vlády používaly panamských úplatků ve prospěch své strany. Bývalý ministr Rouvier na př. doznal, že panamských úplatků použil v boji proti katolickým kněžím, klášterům a monarchistům, pomáhal tedy vědomě okrádat řemeslníky, obchodníky a dělníky, kteří v panamských akcích své pracně nasbírané úspory uložili. Dnes francouzský lid již ví, jak se svobodomyšlnosti a republikánské volnosti a rovnosti použilo k jeho vykořisťování a ožebračení.

Ostrov Kuba má od nového roku své vlastní ministerstvo. Jeho předsedou jest Jose Maria Galvez, rodilý Kubánek, vynikající advokát, řečník a žurnalista. Antonio Govin, sekretář strany bývalých kubánských autonomistů jest ministrem spravedlnosti. Rafael Montoro, dlouholetý člen španělské poslanecké sněmovny, stal se ministrem financí. Lékař Francisco de Zayas jest ministrem vyučování. Eduardo Dalo, dlouholetý obhájce politických oprav na Kubě, jest ministrem veřej. věj. prací. Laureano Rodriguez jest ministrem orby, obchodu a průmyslu. Tento bojoval s císařem Maximilianem též v Mexiku. Nové ministerstvo skládá se vesměs z přívrženců samosprávy ostrova Kuby. Jest ovšem dosud nejisto, zda-li povstanci novou vládu a smír se Španělskem vesměs uznají.

Válečná moc Japonska. Zprávy o spojení se Japonska s Anglií se sice nepotvrzují, naopak Japonsko prý v čínské otázce zachová postavení vyčkávací, aby se jmenovitě s Ruskem nezneprátelilo, proto však je dobře, všimneme-li si jeho válečné moci. Válečné loďstvo této říše čítá 45 lodí, celkem o 107.000 tunách nosnosti, o 155.000 koňských silách, 545 dělech a 10.000 mužích posádky. Mezi nimi jsou dva válečné koráby první třídy, dvě pancéřové lodě, 10 křižáků, 3 korvety, 14 dělových člunů a 4 lodě pobřežní; ostatní jsou menší lodě. K tomu dlužno připočítati 16 starších dřevěných lodí, 27 torpedových člunů první třídy, dva torpedové čluny pro širé moře, 15 lodí vlečných a 107 lodí obchodních na válečné proměněných. Staví se 4 válečné lodě první třídy, 7 křižáků, torpedový křižák, 8 torpedových člunů a 4 bojiční torp. V roce 1896 byla stavba ještě více lodí povolena, není však dosud úplně zadána. Jsou asi Japonci událostmi v Číně poněkud překvapeni. Armáda pozemská měla na sklonku roku 1897 285.000 mužů v míru s 4100 důstojníky a 660 generály a vyššími důstojníky.

V Persii prý jest vláda nynějšího šacha otřesena a vypuknutí povstání pravdě podobno.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanoven jest p. Josef Kopecký, far. v Zalmanově (Sollmuss) pražské arcidiecese, za faráře do Lanova.

Na oslavu pražské akademie J. B. M. Edvarda Jana Nep. uspořádají bohoslovci bisk. kněžsk. semináře Královéhradeckého akademii dne 19. ledna o 5. hod. večerní za lankavého účinkování koncertního mistra na flétnu vdp. pana Antonína Boháče, faráře ve Chvalčl. — Klavír. zapůjčí firma Hugo Lhota.

Reditelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá náležitě doložené žádosti za připuštění ke zkoušce dospělosti učitelské do 1. března a ke zkouškám z ženských ručních prací do 1. května 1898.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období květnové opatřené náležitými doklady do dne 1. dubna t. r. Žádosti za dispens podány budtež nejdéle do 1. března 1898.

Almanach boboslovů. P. T. pátním přispívatelům do této se oznamuje, že práce zalati nutno do 1. května t. r. — Ed. Kasal, boboslovec.

Domnělá urážka její Veličenstva. V minulém čísle ve zprávě o přelčení s vp. katechetou Jos. Etrichem z Dubence povstala nálepkou vypadaní jedné tiakové řádky chyba. Jak se zprávy ostatně vysvítilo, byl vp. Etrich usazen úplně za nevinna. „Trautenaue Wochenblatt“ má na tohoto vlasteneckého kněze nabroušeno a jediné štvancím jeho dopisovatele z Dubence měl P. Etrich také co děkovati, že zasedl na lavici obžalovaných. P. Etrich mluvil v září m. r. v hostinci Patzákovi v Hřibojedech o svých cestách. Rozhovoru se s ním účastnil hlavně jistý Heide, načež P. Etrich se se všemi hosty v nejlepší shodě rozloučil; asi za měsíc byl předvolán k soudu, protože někteří z Patzákových hostů nřadili jej čtenictvu. Zejména manželé Josef a Marie Heideovi a hostinský Eduard Patzák to byli, kteří jej chtěli usvědčovati z urážky Její Veličenstva císařovny, o jejíž cestách se byl P. Etrich zmínil. Svědci Josef Getachner a Fr. Wagner řekli však věc zcela jinak a konečně i manželé Heideovi a Ed. Patzák připustili možnost omylu a nejdůležitější výrok obviněnému do úst kladený úplně odvolali. Po přesvědčivé řeči P. Etricha a jeho obhájce pana dr. Štěpána Fischera uznal soud P. Etricha úplně za nevinna. Tento jest o zkušenost bohatší, že se nemá s odpůrci našeho národa pouštět do důvěrnějších hovorů.

Uznání. Obecní zastupitelstvo a místní školní rada ve Veliněch v Holici vyslovily ve své řádné schůzi dne 2. ledna 1898 své úplné uznání a povinné díky za horlivé hlášení slova Božího a konání služeb Božích v tamnějším filiálním chrámu Páně sv. Mikuláše p. t. dr. J. Jindroví a V. Vošáhlovi, katechetům v Holicích.

Věmeček podpůrného spolku členů IV. živnostenského společenstva v Hradci Králové konati se bude 23. ledna o půl 8. hodině več. v dvoraně Živnost-čtenářské Jednoty. Vstupné 1 zl. Ve prospěch spolkové pokladny. Dobročinnosti se meze nekladou.

Ústřední spolek českoslov. koželuhů pro král. Česká sídlem v Praze konal schůzi dne 9. ledna 1898 v Hradci Králové u příležitosti zdejšího kursu koželuzského. Na den tím potádku byla dopoledne návštěva kursu v nové budově obchodní školy. Na to návštěva měst musea a odbor. škol. O třetí hod. odpol. zahájení schůze v hotelu „Merkur“, kdež se rokovalo: 1. O založení české odbor. školy koželuzské v Hradci Králové, jejíž řízení svěřeno p. říditeli Jettmarovi. 2. Utvoření spolku koželuhů pro všechny země koruny České. 3. Rozhovor o poměrech živnosti koželuzské a zvlášť o otvoření, nákupuho, úpravuho a prodejního družstva. 4. Zpráva účetní a pokladní.

Práve veřejnosti udělil ministr vyučování první třídě obecné realky v Náchodě, která ve dvou pobočkách čítá 60 žáků.

Raiffeisenovy záložny si založili v poslední době katolíci ve farnosti velimské a nebovidské u Kolína a v novoveské u Lomnice n. P. V naší řídicí jest již tolik farních spolků, které utěšeně květvají a proto dáváme na uvážení, zda-li by ve farnostech, kde rolnické záložny není, neměla se založiti Raiffeisenova záložna, která by maloroľnictvu a malozivnostnictvu stejné prospěchnou byla. Zároveň upozorňujeme, že „Ústřední jednota hosp. českých společenstev pro království České v Praze“ s tou největší ochotou vychází vstříc a udělí zdarma radu všem, kdož o zřízení podobné záložny přejí.

Na almanach zdejších boboslovů přispěli vdp. T. Štěbáky 2 zl. 50 kr., dp. Vaněček 1 zl. 50 kr., J. Kaplan, vikář 1 zl., Fr. Kleprlík 1 zl., jednota boboslovů 10 zl. Vivant sequentes! Václav Lankaš, boboslovec II. roč.

Sbor dobrovolných hasičů v Hradci Králové nalézá stále více příznivců, kteří humanitní jeho myšlénku pochopivše za členy se hlásí. V přední řadě jmenujati si J. B. M. Ed. J. N. Bryncha, biskupa královéhradeckého, p. c. k. místodržitelského radu V. Šoltu a p. c. k. okres. komisaře v Lanškrouně Jana Caivasa, kteří přispívajícími členy sboru se stali, pak p. JUDra Hellera, advokáta a p. Antonína Sluku, měřana, kteří za zakládající členy se přihlásili. Těm i první ples, jejíž sbor dne 18. t. m. v Živnostensko-čtenářské jednotě ve prospěch podpůrné pokladny sboru pořádá, stane se dostaveníčkem všech tříd obyvatelstva a slibuje již nyní zařaditi se mezi první plesy letošního masopustu.

Z jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové. V technickém kroužku podával p. Mládek „Přehled o současných událostech“. — Spolkový ples bude odbyván teprv až v polovině měsíce února. Zpráva o valné schůzi bude podána příště. Zdať Bůh!

Přednáška J. M. mejd. p. biskupa. V jednotě katolických tovaryšů v Hradci Králové přednášeti bude ndp. biskup Edvard Jan v neděli dne 15. t. m. Začátek o půl 8. hodině. Po přednášce pobožnost v kapli sv. Vojtěcha. Uvedeným hostům přístup volný.

Místní odbor „Národní Jednoty Severečeské“ v novém správním roce t. j. od 15.

září 1897. tedy za dobu čtyř měsíců odeslal do Prahy výboru ústřednímu 275 zl. a počet členstva vzrostl na 200. Další příspěvky přijímá starosta odboru pan Janeček, majitel realit v Hradci Králové. Pomoz, kdo můžeš!

Věmeček výboru nastavujícího se spolku pro podporu chud. studujících vyšší obch. školy v Hradci Králové pod protektorátem sl. kuratoria vyšší obch. školy konati se bude 22. ledna o půl 8. hod. večerní ve velké dvoraně „Besedy.“ Vstupné: pán 2 K, rodina 3 K. Výhradně pro zvané. Hudba Sokola královéhradeckého.

Ohlásování živnosti. Počínajíc 1. lednem 1898 jest povinnen ve smyslu § 64. zák. ze dne 26. října 1897 č. 220 f. z. každý, kdo započne podnik nebo zaměstnání, jež dani jsou podrobeny, nebo kdo otevře novou provozovárnu, ohlásiti to nejdříve s počátkem provozování okresnímu hejtmanství jakožto úřadu daně vyměřujícímu. Nepotlačí tedy ohlášení živnosti okresnímu hejtmanství jakožto úřadu živnostenskému, nýbrž jest také nutno podati vedle toho ještě oznámení zvláštní; stačí však, podaří-li se v čas kolku prostý opis ohlášení podaného živnostenskému úřadu.

Slavná česká tragédie, paní Ottilie Sklenářová Malá, vystoupila v pátek ve „Fedore“. Hra její jest vždy promyšlená, hluboce prociťaná, uchvatná. Vášně, chlad i bol, radost i žal, lásku, něhu, oddanost a zoufalost milující ženy podala nevystihlým způsobem. Zvlášť uchvatnou byla v posledním jednání, kdy manžel svému (p. Vávrovi z Prahy) nepřítomně doznává, že nechtíc byla příčinou smrti jeho milovaného bratra a matky, a marně zdá umírající jeho odpuštění. Pan Vávra, znám jest ze svého působení na národním divadle v Brně i v Praze a při pobostinských svých brách v různých českých městech jako herec dovedný a nšlechtilý. Skvostné byly výkony paní Malé v Bozděchově „Státníkové zkoušce jako císařovny Marie Terezie. Pan Vávra sebral státníka Kounice v každém ohledu zdařile. Po oba dva večery bylo divadlo až na lože a tribuny slánně naplněno. Umělkyně významu paní Sklenářové Malé zasluhuje však větší pozornost, zejména krubá damských. Což nemohl na př. spolek Eliška věnovati velké umělkyni Národního divadla trochu pozornosti?

Živnostensko-čtenářská jednota v Hradci Králové konala v pondělí dne 10. ledna 1898 večer valnou hromadu. Za starostu zvolen byl továrník p. Stanislav Červený, Falta Rudolf místopřed., Lad. Knypl jednatelem.

Krásný vánoční dárek obdržel o posledních vánočních poštmiřtr ve Sufleheimu ve Slezsku v obyčejné obálce čtyři stomarkové bankovky. Neobyčejný tento vánoční dar vykládá se v Sufleheimu takto: Před osmi lety kdy mezi Sufleheimem a osadou Bischweiler jezdívala pouze pošta i ukradl kdosi časné zrána před stanicí Schirrheinmem poštovní pytel, v němž mimo jiné bylo peněžní psaní v ceně 800 M. Ješto to psaní dano bylo na poštu v Sufleheimu, musil strátu zároveň s právoděm poštovního vozu hradii Sufleheimský poštmiřtr. Nyní obdržel svou polovici zpět. Byly totiž několik dní před tím v Schirrheinmu konány sv. misie. Tato restituce jest požehnaným jejich výsledkem.

Zvláštní cestu kolem světa podnikl americký Francouz Jindřich Dhatmont. Ve dvou letech má objeti svět ale bez peněz. Výživu a cestné musí si vyděláti sám cestou ale „slušně“. Ukazuje tři pramalinké, evicené myši s ostrova Sumatry a se vybraného vstupného hradí všechny své potřeby. Výhra, která mu kyne obnáší 20.000 dolarů, však za každou stracenou myš zaplatí 1000 dolarů. V Antverpách již o jednu přišel, stala se obětí úhlavního svého nepřítel, kočky. Jindřich Dhamont jest nyní v Německu, odtad přes Moskvu, Petrohrad, Tiflis, Teheran, Afganistan, Kalkutu, Honkong, Shanghai, Peking, Vladivostok, Jokohamu, San Francisco mší se vrátiti do Chicaga, odkud 5. září m. r. vyšel. Do 5. září 1899 v poledne musí býti opět v Chicagu.

Ruský slavný lékař Sacharyn, professor při universitě moskevské, který vychoval nyníjší ruský lékařský svět, jenž byl osobním lékařem cara Alexandra III. a předních ruských knížecích rodin, byl podobně jako neméně slavný francouzský lékař a chemik Pasteur zbožným křesťanem V loni daroval ministru kultu a vyučování 500.000 rublů na zřízení konfessionálních škol.

Účinky pekelné osvěty — kořalky. V obci Bálé tyto dny vypukl ve stavení č. p. 129 oheň, kterýž na štěstí omezen byl místním sborem hasičským na stavení jedno, jehož majitel Jan Janda, jelikož nebyl pojištěn, utrpěl tím citelnou škodu. Nešťastí ono povstalo založením ohně vlastním nájemníkem Fiedlerem, jehož zaměstnání jest zedničina. Vypravuje se, že obyvatelky měly mezi sebou spor o peníze, kteréž dluhoval majitel chalupy svému nájemníkov. Jelikož dle všeho „účetní“ řízení nevedlo k cili, hlava rodiny ucho pila se prostředku radikálního — kořalky. Neboť na založení ohně musí kuráž býti a kořalka zajistě povzbudí ke všemu a povzbudila i onoho nešťastníka. Po spěchaném činu Fiedler zmizel a dosud se pohřešuje.

Masopustní žert prasátka. Do osamělé chalupy mezi Bohousovou a Sopotnicí „za borky“ přišel řezník a ptá se panímaty, maj-li

ce na prodej. „I ano!“ odpovídá ochotně žena, „prasátko bychom měli!“ „Co za něj chcete?“ ptá se se svyku už tak řezník. 30 prý a jině ne! Vepřák dle úsudku znalých byl tuze předražen, muž železa a krve tomu „taky dobře rozuměl“ ale se žertu podal 25 řynských, „ale“ doložil hned výmluvný muž „víte co, prodámte ho na vypařenou váhu!“ Ujednáno, hotovo. Rozsvítil se konečně neblahý den pro vepře, kdy měla se dočítit kolečka jeho osudu — přišel dotýčný řezník p. H. z Potštýna, vepřika píchl, ale patrně ranou nejistou; prasátko však z legrace lehlo, tak že se zdálo, jakoby skutečně bylo mrtvo! Ale když začali ho kněippovat horkou vodou — prásak a šop z necek a strobilo se do šileného běhu; řezník uchopil sekero, bác po praseti, ale kdepak to už pašák bylo. Smrtící rána řezníková však nešla na prázdno: v řeznickém nadšení mřskl do necek až zasténaly a se porušily. Žena bēdovala nad neckami, které ostatně nebyly ani její a nad nebchým vepříkem — řezník ze zoufalství nad nezdařeným pokusem násilné vraždy utekl od své kofiti. Nad vepřem konečně se kdosi smíloval, milé zvíře přemluvil, že dalo ze sebe udělat mrtvolu — dalo se prodat celé jak bylo za 16 řynských. To mřsi pana řeznického mistra nejvíce.

Smrt divadelního nápovědy. Před „Tremi králi“ zemřel u Holic na silnici ku Král. Hradci ve škarpě náhle bývalý divadelní nápověda Frtberger ze Schwarzenthalu (okr. Vrchlabí.) ve státi 64 roků. Ubožák v podnapilém stavu a šatech úplně rozedraných vydal se na cestu ve středu odpoledne z Holic ku Hradci. Nedošel však daleko. Sotva přišel za Holice, přišly naň asi mdloby. Proto posadil se v mrazu do škarpy, položil si svou knížku pod hlavu a v malém okamžiku byl nebožtíkem. Pohřben byl, jsa vzdálen od domova a úplně opuštěn na hřbitově v Holicích.

Přímé právo volební má se dle návrhu zems. výboru zavésti též ve venkovských obci v Čechách. Obce čítající 500 obyvatelů mají býti místy volebními.

Z Brna. Dr. Žáček navrhl. 1. opravu mor. volebního řádu; 2. zřízení okres. zastupitelstev; 3. provedení jazykové rovnoprávnosti zákonem; 4. zřízení české techniky a university; 5. rozmnožení čes. středních a odborných škol; 6. vydání zákona o školách pro národní menšiny a 7. zákona, aby české děti musily chodit do českých, německé do něm. škol. — Němci navrhli zřízení národní kurie s právem veta, zřízení něm. university, zavedení přímých a tajných (proč?) voleb.

Relmičský ples koná se 26. ledna v Kopiclně na radnici ve prospěch libánského hospod. spolku.

Drobná obrana.

Ještě jednou biskupův vinný sklád.

Bud nějaký bezvousý radikál a nebo vůbec fanatik napsal darebácké pomluvy o biskupově vinném skládě v Samostatnosti, a Osvěta lidu to s pochoutkou vytiskla. — Ač jsme se již o tom zmínil, přece píšeme o té věci ještě jedenkrát. Zloba radikálů posilňává tu totiž nejvřetější nauku katolickou, dle které ke mši sv. zapotřebí jest vína z vinného kmene. Z té příčiny konaly se před dvěma léty pastorální porady veškerého duchovenstva o otázce: Jak možno si zabezpečiti víno pravé? A kněžstvo si žádalo vědětí společnosti firmy. V tom ohledu nejspolehlivější jsou domy duchovní-vinice mající. — Nemohou se však všude zabývati se zásilkami v malém ku př. několik žejdlíků ročně pro jeden kostel. Z té příčiny bēte se víno ve větš dāvce v Adalbertianu, které je domem diecésním a ne biskupovým, aby se v menších objednávkách pod dozorem kněze dodávalo farářům, kteří si to přejí. — To jest pravda, a ta škrábanina v jmenovaných listech, je darebáctví, a to tím více, anot o účtech vůbec nic nřízeno. Páni, jak je vidět, jsou účelivými žáky bezbožného Voltéra, který radil: Lžete bratři, lžete a pomlouvejte, něco přece vědický uvázne... Opravu od listů toho druhu... nečekáme.

Učme se od nepřátel. — Časopis „Hus“, orgán pp. pastorů helv. na Čáslavsku zavedl si stálou rubriku pod názvem „drobná obrana“. Nic bychom proti tomu nenamítali, kdyby to vždy byla jen obrana, ale ja to často svévolně napadání katolíků, takže my hned s nřisem souhlasiti nemůžeme. Mělo by se spíše čísti: Drobné rejpaní. Ale něco dobrého při tom jest přece, a to je to, že nás to učí, jak i my máme pěstovati drobnou obranu a to tím více, anot se podobné přání s hrubě našeho čtenářstva ozývá.

„Augšpuráček“ pouští se do obnovy — Uvedli jsme nedávno citát ze slovného dějepisce, že šilenéučení Lutherovo zničilo v srdcích milosrdenství a lásku k bližnímu. To nám má „augšpuráček“ — jinak Ev. církevník — za zlé. — Jací už jsme, tak už jinak nedáme, a třeba augšpuráček sebe více Němce Luthera vymlouval. Musel by ze světa zprovditi psaní Lutherovo k Melancthonovi, v němž „drahý muž Boží praví: Hřeš statečně, statečněji věf. Musel by ze světa zprovditi i jiné jeho spisy a nebo aspoň nejkrásnější místa z nich vyskrabat ku př.: My musíme

deset příkazů z očí a ze srdce odstraniti (De Wette IV., 188) A nebo: Dříve, když se v pa-pěšství sloužilo ďáblu, byl každý milosrdný... Naši evangelisté jsou nyní sedmkrát horší. Neboť, když jsme se naučili „evangelium“, krademe, lžeme, podvádíme, vezeme a chlastáme...“ (Evera 380—393). — K tomu ovšem, pravíme my: Štěstí pro evangeliky, že nejsou již pravými luterány, a že se jim Lutherovy zásady listě nehlasají. Neboť to co nám augustináci povídá o víře a skutečném učení Lutherovým. Jest to v podstatě — katolicismus. Nač pak potom ta roztřída? Nač potom ku př. v Černilově tři fary? Není pak divu, že již u samého Hradce jsou rozvášněnější rolníci evangelici, kteří s těmi štanovicemi svých „pánů“ proti kr.-hradeckému biskupovi uesouhlasí!

Smášenlivost nekatolíků. Panu pisa-teli státi: že byla svatá máť církev nesnášenlivá“ k jeho posměšnému náramně křesťanskému vtip-kování o řeči p. biskupa kr.-hradeckého v Chrastě, předkládáme na odvetu otázku: 1.) Který „reformator“ dával katolíkům vytezávati za živa srdce z těla, ba i veřejně před lidem uřezávati údy, jež i divoch přikrývá? 2.) Který reformator se ani tolik nesmiloval nad jinověrcem, aby k jeho prosbě aspoň krátká smrti nechal odpraviti, než byla smrt volného pálení? Přejeme sv. „drobnému obranci“, aby při této práci zůstal při tak dobrém humoru, jako při špinění biskupa.

Z Časlavské. (Na adresu „Husa“.) Lednové číslo „Husa“ jako po všecha leta minulá za-sedlo letos zase na kritickou stoličku nad „Mečem“ a na prvním místě přináší, rozumi se „ostrou“ kritiku povídky Vlastimila Pravdy: Dvojí milost. Nechceme kontrolovati kritiku z Husa, v čem má, nemá pravdu, nechceme obhajovati ani Vlastimila Pravdu, dovedl by se a dovede se, bude li míti k zbytečné polemice chuti a času — sám, jen na to vřtá kritice chceme upozorniti, co praví buď sám neb skrze redakci p. kritik pod čarou na str. 11.: „Ku podivu! Mnohým lidem se zdá naopak, že kněží katolíci nemají mnoho práce. Mše — čte se. Školy — jsou po pravidle v jedné obci, jen v sídle farářově. Pohřby — není třeba se na ně připravovati. Kázání nedělá — vedlejší věc. Po rovné naproti tomu činnost naší. Nedělní kázání vyžaduje 2 až 3 dny práce; pohřební i den. Školy jsou rozptýleny po celém okrese a cestami se do nich ztráví mnoho drahocenného času. Nemocní nebyvají v jedné osadě ale často v odlehlých obcích. Cestou k jednomu nemocnému se ztratí nejednou celý den. Každý pohřeb znamená jeden den obětovati. A nyní ostatní práce kancelářská, pastýřská, evangelizační; nedělní školy, biblické hodiny, mládežnické spolky atd. Proč jen my evangelisté faráři netloustneme? Platí naše jsou práce přelovněné skvěle a nemáme při tom téměř nic co dělat. A není tomu tak?“ Milý p. kritiku, kdybys nečetl, že ten Hus už jest desetiletým chlapíkem, řekl bych, že je na tento tak skvěle pro-jevený rozum šloubočným, hloupoučným housátkem. Ti šťastní kněží katolíci! Nic nedělají, jen tloustnou! Ale žert stranou. P. redaktore, kritiku či pane spo-lupracovníku, nemáte žádný daleko do katolické fary, (dvojčihodný pan farář Kozák bydlí pry zrovna v té ulici, co je časlavské děkanství — přes několik domů) sjedíte si nebo pošlete si pro tak zvaný direktář a tam po dobré prohlídce najdete, jak to s těmi ško-lami, a jak farář neb kaplan nic nedělají. A nemáte-li chuti, tu jen, p. redaktore, podívejte se hezky úolá do časlavského kraje a počítejte co je škol a jak da-leko od farních osad, a pak neřeknete jistě, že kněží kat. nic nedělají. Co se týče pohřbů, ovšem že se na ně nepřipravují, jako vy, aby shánili kde jaký mo-ment k chvalořeči, ale že by ze vzdálené osady bylo lenošením jíti s pohřbem v blátě a dešti na hřbitov to tvrdit také nebudete. U nemocných je to nejinak, jak ani ve velké osadě býti nemůže. S kázáním jest se teprve říziti. Buď myslíte, že kněží katolíci jsou taci geniové, že ex abrupto káží, a pak — díky za uznání, nebo, že kázání jen tak odbyvají a pak — pozor! Připravují-li se dvojčihodní pánové důkladně, činí podobné katolíci kněží také, to buďte jisti. A káží vícekrát než vy! Už tím, že kat. slavnosti a svátků více než vašich! A kancelářské práce nejsou pranic menší než vaše, ba daleko větší. Co se týče prací spolkových, až nás kat. mrzí, podobně i cvičení křesťanská, šifení kněží, přednášky atd. Konečně ad vocem mše sv.: katolický kněz, milý pane redaktore, nejde sloužit mši sv. jen tak mir nix tir nix. Na tu se také připravuje povětivě a řádně a sice modlitbou. A pak mše svatá se u nás v Čechách nečte. — Ani tu tloušťku nepřijete! To snad proto, že katolický kněz u vás jest tlustý, a vy chudáčku hubený. Litují Vás opravdu, vězte ale, že tloušťka nebývá vždycky od lenošení a hubenost od veliké práce — ale od ně-čeho zcela jiného. Ostatně to by musilo býti i u dvoj-čihodných pánů — pohodlných, vždyť známe jich také tolik hezky přitloustlých! Nemáme pravdu? Tak vidíte!

Hospodářská hlídka.

Hnojení ko lam. Len dají se nejlépe po předchozí plodně, která silně hnojena byla, tedy nejlíp po řepce a zelí, též po jeteli, lučovníkách a po hno-jených okopaninách. Kdo dobře nehnojil chlévačkou mrvou, učiní dobře, dá-li na 1 hektar 3—6 metráků kálin. Z jara, když se připravuje páda k seti, bývá dobře pohnojiti ji asi 1—2 a půl metr. centu super-fosfátu na 1 ha. Nejlépe jest kální směšovati s ra-šelinnou drtí nebo s obilními plevami.

Nápoj dobytku. Není dobře nechati dobytek hned po žrádle pít a ještě méně pít, zvláště šrot, mu vodou politi; lépe je dáti dobytku trochu pít krátce před krmením a pak asi půl 2. hodiny po krmení. Kůň napojený před krmením vyutíkuje mno-

hém dokonaleji oves, nežli kůň napojený až po krmení. To se oves obtížněji a méně dokonale stráví.

Zhoubení vajec světlém. Čerstvé sne-sená vejce jsou uprostřed nejčistší, starší na špičatém konci. Čím starší jsou vejce, tím tmavější jsou tmavé skvrny dole. Zastanou-li vejce delší čas nedotknutá, klusne žloutek dole a usadí se pevně na skotápec. Možná se o tom přesvědčiti, jestli že vejcem zatře-peme. Častým obracením vajec lze ovšem žloutek udržeti uprostřed.

Hospodářský kurs v Chrudimi otevřen bude 21. února a trvati bude pět měsíců. Žácky se zapisují již nyní. Vynášováti budou učitelé hosp. školy: zahradník Fr. Vohralík, zvěrolékař Fr. Štěpánek a některé jiné síly.

Všeobecná zahrádknická výstava ze-mí keruny svatojáclavské uspořádána bude letos na oslavu padesátiletého jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.

Slinotek u koně léčí se, pakli koni dvakrát denně vytřiká se tlama smíšeninou z 1 litru stud-ničné vody, 1/8 litru octa a 1 lžice kuchyňské soli. Kůň se ovšem nesmí krmit píci stuchlou nebo ples-nivou, poněvadž právě taková píce slinotek u koně způsobuje.

K slepění pudy bahutě hodí se váp-nitá opuka, ale musí býti dotčený pozemek dříve od-vodněn, jinak byl by účinek nepatrný a spíše by se odporučoval hlinitý písek, až i tu by bez odvodňo-vání nejevil se výsledek veliký. Odvodnění může se provésti levně. V zimě vykopají se příkopy odvodňovací, do nich se naházejí kameni, na to se příkopy vykopanou hlínou opět přikryjí a pak se teprve na-veze opuka a půda se pěkně urovná.

Jak často smíme seti jetel po sobě? Pak-li se pole hnojí hojně kyselinou fosforečnou, v př-padě potřeby i draslem, může jetel po sobě následo-vati již za 3 léta, kdežto dříve na vyčerpaných pá-dách se musilo čekat s opětným zasazením jetele 6—15 let.

Saccharin či cukerin stal se zvláště u chud-ších tříd obyvatelstva hledaným sladidlem. Saccharin úplně čistý jest 500krát sladší než cukr a 1 kg. stojí pouze 24 zl., méně čistý jen 15 zl. Třeba však uvá-žiti, že 1 q saccharinu vytlačí ze spotřeby 500 q cukru. Užíváním saccharinu je pěstování řepy cukrovky a trvání a prospívání cukrovarů v Čechách ohroženo. Protože saccharin není potravina, nemáte nikdy na-hraditi cukr a mimo to je zdraví a zažívacím orgánům velmi nebezpečný. Užíváním saccharinu zkrácen byl také stát asi o 3 miliony zlatých v Čechách na da-ních. Belgie, aby si chránila poškození svých finančí, zavedla na dovoz 1 q saccharinu clo 140 franků. Cukrovarníci ze severovýchodních Čech konali minulý týden v Králově Hradci schůzi, v níž se usnešili, aby vláda prodej saccharinu kupcům zakázala a aby ve smyslu čl. 14. st. zák. zákonů zavedla na přívos saccharinu příměšné cla.

Vejtěška se dají dobře po dvojím až trojím předchozím pohnojení superfosfátem. Nemá-li však nastati úbytek xrna třeba na polovic, autno hnojit kyselinou fosforečnou. Hnojení Thomasonou mončnou, po případě 4—6 q káinitu na podzim ueb v zimě, zabezpečuje rovněž hojnou sklizeň.

Zořsti s východních Čech.

Ze Semonie. V době naší, kdy na všech stranách jeví se snaha, co nejlépe vyzdobiti chrám Páně, přikročeno přičiněním veld. p. A Nýlta, b. vikáře a děkana v Holohlavech k velenutné opravě našeho starobylého chrámu Páně, který se připomíná již r. 1360 jakožto farní. Potřebný ná-klad v obnosu 3000 zk. poskytnut z jmění kostel-ního. Zasluhou slavného c. k. patronátního úřadu ve Smiřicích zastavěl se malý kostelík náš v plné krásě. Lod chrámová, strop i presbytář krásnými ozdobeny malbami, presbytář opatřen mosaikovou dlažbou, jeden oltář nový pořízen a druhé dva vkusně opraveny, co pak nejdůležitějšího, odpo-moženo stále vlhkosti snížením hřbitova. O uvítání Jeho Milosti se strany pana patronátního komisaře, banderia semonického a rožnovského, katolických zástupců obou obcí, starosty smiřic-kého p. Hojného a děle p. Hrdého učitele Cermá-ni, školní mládeže i občanstva, jakož i o slavnosti vysvěcení kostela jsem se již minule zmínil. Po vykonaných obřadech vystoupil J. B. Milost na kazatelnu a za napjaté pozornosti posluchačů, kteří nejen prostory chrámové ale i hřbitov vy-plňovali, promluvil porovnavaje dobu sv. Štěpána se dny nynějšími, že jen zákon Kristův může obroditi společnost lidskou a sjednati pravý po-koj ve světě. Ku konci vyžaduje pomoci p. c. k. okresního hejtmána Jaška z Králové Dvora, pa-tronátního komisaře pana c. k. vrchního správce Prilla ze Smiřic, povzbuzo al občany Semonické i Rožnovské, by se přičinili a brzy zřízení samo-stetné duchovní správy se dočkali. Jeho Milost ndp. biskup tlumočil těmito slovy nejvilejší přání katolíků semonických a rožnovských. V Semoni-cích bydlí 329 katolíků vedle 145 evangelíků, kteří pěkný kostel i faru zde mají, v Rožnově pak bydlí 230 katolíků a 140 evangelíků. Do Se-monického katolického kostela měli by také blíže katolíci obyvatelé z Časlav a Jezbin, v kteréžto osadě bydlí 271 katolíků vedle 112 evangelíků. Pan okresní hejtmán Jašek i pan c. k. vrchní

správce Prill ze Smiřic sňbí snahy katolíků se-monických a rožnovských, kteří do kostelů kate-lických v Holohlavech, Jaroměři a Josefově po-měrně daleko mají, dle možnosti radou i skutkem podporovat. Katolíci obou jmenovaných obcí se-brali mezi sebou již 1200 zl. na zřízení samostat-né katolické duchovní správy v Semonicích. Jest veškerá naděje, že se zádušního jmění povděky budou dostatečné fondy k těmto účelům a lze proto doufati, že přání katolíků rožnovských a semon-ických brzy skutečného bude. Čím budou vystu-povati svorněji a horlivěji, tím dříve arcit vyt-knutého cíle se domohou. A proto ku předu ve jménu Páně!

Z Váp. Podola. Smutným, ano politování hodným úkazem v Čechách východních jest, že rok co rok dodává se odtud stále lidské české maso do Vídně. Učedníci na řemeslo, služby do služeb, šičky a dělníci na práci. Čím to dojem skoro takový, jakoby již ne Praha, ale Vídeň byla střediskem Čech a největší dobrodítelkou pracov-ního lidu. Mnohý prostý dělník zdejší byl ve Vídni již několikrát, Prahu však zná sotva podle jmé-na. A následky toho? Šifení červené judokracie a s ní duševní travičství náboženského smýšlení lehkověrných venkován. Kde uchytí se na domácí naší půdě světepec social. demokracie, tak vybuj tam také vlčí mák pro rady na vlastním národu. Možná smle říci, kdyby pracující a dělnické třídy nemusely a nehledaly ve Vídni své Eldorado, neměli bychom doma ani snad polovici socialistech demokratů. Bolně je české duši, když poznává, jak nezkažený povitý ten venkovský hoch do Vídně odjížděl a z pátky se vrací — social. demokrat. Co načichne Vídni, zapáchá potom Marksovým čes-nekem, ne-li horšími ještě věcmi. Pod socialisti-ckým širákem ze sídelního města říše přineseným paňuje se i do těch doškových chaloupek omam-nující tabák o dělení majetku, malé době pracovní a velké mzdě. V oboru tom nejvíce pracují, jak zkušenost tomu učí, jehly a šidla t. j. krejčovští a ševcovští mudrcové od Dunaje přišli. V době nedávné přinesl do obce zdejší, širákem cejcho-vaný krejčovský dělník, pobuřující spis proti ma-jetnému třídám a k němu jaký výklad či pomůcku učebnou, návod k děláni tkáskavin. Jeho pať mistr takové „šichy praskavé“ neschvaloval a dal je těm, kteří mají pro takový „štof větší gusto“. Odporučil tito krásnou literaturu četnictvu, kteréž pak velice rádo bylo by učinilo si s panem Fran-cem“ bližší známost! Leč ten nejspíš ze samé skromnosti, aby se příliš pánům s chocholí nezá-lbil a je čestným jich průvodem nenamahal, a nemusil obtěžovati i jiné pány svými výklady o „vzdělanosti“ světoobčanů, pojednou zmizel jako rtuť, aniž by byl četníkům zanechal svou visitku. „Soudruh“ jeho od verpánku, který měl u nás herberk socialně demokratický a polykal „Červán-ky“. Lid a všelijaké jiné „kraty“ provedl tu zna-menitým způsobem rozdelení majetku, za kteréž budou mu „žehnati“ podílanci „na zuby“. Vypá-čiv se tento bodrý občan ze dvou založen peníze na směnky dal Podolu vale a placení dlužná pone-chal svým ručitelům. Takový cvik přinesl si „naši hoši“ oba z Vídně.

Z Nové Vsi u Lomnice u. Popelkou. Pá-sobením vel. pána Václava Kouby založena zde záložna Raiffeisenova. Ustavující schůze odbyla se 5. dne měsíce prosince 1897 v předvečer sv. Mikuláše, a započne v nejbližší době působiti. Kéžby toto dílo pod ochranou sv. Prokopa celé farní osadě jako zrněčko horčičné hojněho užítku přineslo, aby lid náš český téžce zkoušený ve svorné své pomoci dovedl se vymaniti z područí všelijakých Herodesů a jim podobných Herodýsků, kteří jako přebarvení a vybarvení fariseové za zastance kněžstva časem se vydávají, tu a tam třeba na adrese oddanosti a úcty některému p. bisku-povi podepsati se umí, ale nicméně také pro li-beralní plachty horují, které na jedné straně ná-ročnost hlásají, na druhé do klerikálů bují a ná-třeží židovské inseráty ohlašují. „Svoji k světanu a vždy dle pravdy! Nedojme se!“

Z Předměstí. Josef Cejhar v Předměstích podal žádost za povolení k zřízení hostince. O žá-dosti jednalo obecní zastupitelstvo ve schůzi dne 3. prosince a uzešlo se o žádosti p. Cejharové sápnout. Tento podal nyní žádost svoji politickému úřadu v Králově Hradci. Následkem toho učinilo al. c. k. okr. hejtmanství dotaz na obecní úřad předměstský. Pán starosta obce místo, aby poslal hejtmanství opis pro-tokolu posledně schůze obecního zastupitelstva, avšak smova schůzi, kde přítvřenci p. Cejhara (dva mlyáři, dědavatel cihel atd.) rozhodli většinou hlasů v jeho prospěch a hostinec povolen. Následkem toho resigno-valo šest členů obecního zastupitelstva. Jednání toto není rozhodně správným neboť hrubým způsobem po-rušuje hlavní zásady samosprávy, kterou zvláště my Čechové máme hájiti neméně důležitě než slovem. Potřeby obce a občanstva mají býti vždy rozhodují-mi a nikoli osobní ohledy a vysoké přetěcky. Před jistým časem žádali ti jiní občané za hostinckou koncesi a nedostali ji s odůvodněním, že jí není v obci potřeba. Od té doby se potřeba neměnila, má tedy stejný loket platiti i pro čtvrtého uchazeče.

Z Behmstavi. Dne 9. ledna 1898 o 2. hodině odbyla jednota „Václav“ svou čtvrtou valnou schůzi. Z činnosti spolkové v krátkosti vy-jímáme. Za rok uplynulý konalo se 9 schůzí a 1 výborová. Jedna byla v chrámu Páně — nábo-ženská, jedna v hostinci a 7 ve škole. Přednášeli

P. T. panové: Otokar Hruška, tebdá I. kapla
dobrušky jednon, J. Stejskal, předseda Náchod-
ské „Svornosti“ jednon, Hrdel J. Kufit z Hradce
Králové jednon, redaktor „Obnovy“ Fr. Stábl jed-
non a předseda jednoty českých. V jednotě člen-
stvem odebrány 143 katol. kalendáře. „Lidový list“
tde se v 15 exempl., „Křesť. Marie“ ve 141
exempl., „Ženský list“ v 8 exempl., „Křesť.
demokr.“ v 15 exempl., „Slova Pravdy“ ve 4 exem-
pl., „Obnova“ v 5 exempl., „Obnova“ ve 2
exempl., „Obrana“, „Náš domov“, „Milostický ho-
spodář“, „Hospod. listy štěst. hosp.“, „Zába-
vy večerní“, „knihov. katol. tisk. spolku“, „Vlast“,
„Anděl strážný“, „Rajská zahrádka“ po jednom
exempl. Z knihovny půjčeno 507 výtisků po více
knihách. Bratři: V. Poláček, J. Slavík, J. Svědík,
J. Macek, Fr. Macek, J. Sychrovský častěji při
schůzích pobavili nás různými žertovnými výstu-
py. Všem pp. přednášejícím za jich přízeň i uběl
spolku přinesenou, též i našemu p. místopředsedovi
B. Novákovi vzdává jednota veřejně a srdečně
díky. Jará působností spolkové v novém roce:
„Zdať Bůh!“

Z Nového Bydčova. Dne 6. t. m. ko-
nala se členská schůze národní katolické jednoty
v místnostech spolkových za bojeho účastenství
členů. Na programu byla přednáška: „Úloha kře-
stanství v sociální otázce“, o čemž promluvil jed-
natel P. Fr. Matouš. Na to zajímavým způsobem
a vzletnými slovy líčil p. prof. Kašpar večer tří-
králový v Římě, jak jej za pobytu svého tam byl
seznal. Přednáška tato na mnohých místech vese-
lými epizodami propletená nejen poučila ale i po-
bavila všechny výbůrně. Milým hostem při této
schůzi byl nám p. Frýba, říd. učitel z Volanic,
který již dříve za členu jednoty našel se byl při-
hlášen. Členů přibývá stále, tak že doufáme, že
jednota naše pro své šlechtivé tendence křesťan-
ské a národní ziská si přátel i tam, kde snad ne-
bylo pro ni porozumění. Zdať Bůh!

Z Náchoda. Tyránkové našeho „malého člo-
věka“ zabíjeli ve své omamné toulavosti tak daleko,
že nemohou ani dále pokročiti ani couvnouti — a z té
fatální situace má je voličstvo samo vyprostiti. Proto
nás „politický spolek“ v neděli 9. t. m. schůzi zbu-
noval s rozhořováním o obecních záležitostech, aby do-
kázali slavného svého rozmachu všestrannou — de-
kadenci a mravní fiasko. — Pravda: lidé dost, ale
„voličů“ mnohem méně, kdyby se na pf. odpovídali
pp. Kašparovský, Domek, Bocký a mnozí jiní a jiní.
Pochopujeme, proč opomenul pan předseda nevolice
k vyjítí vyzvat, byloť jich třeba na děláni klaky.
Remeslaletvo a šidovstvo slaběji zastoupeno než mi-
nule, za to lid ze vsí a továren. Těžké důvěry kolásá
a to je příliš — brzo! — Předseda zahájiv schůzi,
polichotil voličstvu a poděkoval za to, že „dobře“
volili, klatbu vychrliv na 5 „zrádců“ třídy II. Pouka-
zuje na způsob agitace strany národní, zapomenul ovšem
opětne na to, jak se u nich pracovalo. Proč si oddechli
tak z hluboka, dověděvše se, že rekura podán nebyl?
— Vrátil se v řeči své ke dni 4. prosince, do kteréž
soboty velké naděje si činil, snad pod tísnivým dojmem
události pražských a litavé, že (díky prosťavosti purk-
mistrově) volba představenstva byla odložena. Pro-
hlásil to za příznak zvláštní samosprávy, že „páni“
se báli (?) lidu a proto příslušek nezbytným a
žadoucím, aby vědět tomu lidu ustoupili těm, kdo se
ho nebojí (měl snad říci, kdo je pro své zájmy líp
spracovat dovede!) — Dále výtýká nedostatky pro-
gramu, i přivlastek „národní“ strany dosavadní odprá-
— Odkazujeme tu na mladoč. nymburský sjezd, od
jehož ujednání daleko jsou jeho účastníci sami a má
jasný příklad, že programem nestojí strany, ale prací
a konání. Útokem pak na občany, německé listy od-
bírající, útoky p. doktor vlastně sám proti sobě. Ne-
dozval v předešlé schůzi sám, že pohotel u šidů a že
nepomohle ani veřejné jeho prohlášení: „Jevte se
ve veřejnosti český, soukromě jak chcete?“
Právě jste křys tiskem do šidů jen což, a když jste
z toho věřili nemilý účinek, honem jste dali „k nose
zbraň“. „Náchod. noviny“ odmítly se po čas voléb,
jakoby zlatým klíčkem čaroděj ústa redaktorovi zamkl,
ale po volbách opět pouštěly se — strachy na Lachy.
— Dosti dlouho mluvil pan doktor a pomárá — nej-
lépe. Rozbouřil svůj táboritický hlas až do fortissimo,
domnívaje se, že co se silným hlasem tvrdí, též dů-
kázáno moc do sebe má a spíš se suggeruje. Rose
hřbití nedověděl, byl to entusiasmem na studeno, který
od začtu potleskem občas se projeví osmělil. Páni dr.
čekal snad ohlušující bouři za své palácování, ale
mužil čekatí vždy, až kapral klaky ml. 88. slym
„Heiló, Šamburáci, výborné“ a p. povel dal, aby řečník
odměněn byl. — Jestliže promluva pána Čláková vy-
zníla jako nenové opus obyčejného řečníctví, bylo
vytopení ostatních praobýejně domácké povídačko-
vání. Páni se všili v situaci, že jsou v nějaké snad
„šlam. Lhotě“ a proto usnuli sa yhodně snášiti se ke
shromážděným, aby jim aspoň bylo — porozuměno.
Každý podkořil chválu volicům a nabádali k vytr-
valosti. Pan MUDr. J. Nyklíček bučil do starého
zastupitelstva, které chce — ó hrůza! — i domy ku-
povati. Aby morbus lhostejnosti voličstvo nezachválil,
vybral antiseptický prostředek na umrtvení jeho. Lid
musí být udržen v odporu, a vědomost dobrou máje,
že placení není věcí svlaště přijemnou, vhodil do lidu
obava se 60 proc. chystaných pří obecních přírášek.
Což si sedí páni na uších, nevědí jaké podmínky v pro-
gramu svém mají? Bude asi p. doktorovi známo, že
někdy preventivní prostředky sežít, byl i v rukou
sebe obratnějších byly. Někdy pudu sobeckosti bez
jistě naděje na jich ukojení žití, je na pováženou
pro obě strany. Pan Jan Martinek na to ulehčil si
tím, co v „Nách. nov.“ až k nechutenství zopakováno:
o tom zrušení (?) slova pp. radních a pod. Činil se,
aby snad rozptýlil zbytek chladnosti, kterou k němu
(jakož i k p. Johnovi) měl generální štáb oposice před
navrhováním svých kandidátů. Bude-li jim vždy tak
k ruce, jako kdysi pokladník p. Burdovi v „Sokolu“,

nesklamou se! Jeho p. bratr Jos. M. na spasné pro-
hlášení „nějaké“ §§ 101. a 102. pátej (1), sdělil, jak
p. okresní starosta v Kostelní je nevěří z toho, co se
v Náchodě děje, jak nejstarší samosprávný úředník
v Čechách mu radil, jak se stydí sám jinam přijít a
doporučil opozičním zvolencům, aby se nekrtili jako
třípečkové vždy v sadu, ale by okupovali na radnici
mista na před (snad že o dva dni dříve svolení byli?),
aby k jich uchám (1) tak všeliká perla moudrosti
s přítomného obecněstva dostat se mohla. — Oposice
prohlásila kdys, že ona svislá národní rásou líší
se od strany dosavadní. Tu pěkný doklad, jak důvěr-
ník — tedy z elity strany! — neostýchá se veřejně
tak vulgárně se vyjadřovati, tak veřejně beze studu
praniti svoji čarobu mateřtinu. Dělá „heslu“ strany
pěknou čest! — Pan jednatel K. Krouský navázal
řeč k našemu předchozímu dopisu. Vyličoval napadené
(?) osoby jako nezištné, zdarma pro obec pracující.
My o voze, on o kozo! Pan JUDr. J. Čížek pak
dopověděl — o sobě. Dáváme za pravdu jeho sebechvále,
že spolkům vždy zdarma (i záložně?) posloužil (jiní
ne?), ale že zakončení našeho článku nepochopil, si
divíme. Není v Náchodě tajemství, jak p. doktor po
„šivoucí šebířku“, jehož prvními stupni jsou pánové
Beneš a Bartoš jsou, k purkmistrovství usiluje, a co
by s tím pro přijemného souviselo. My psali tedy
pro — futuro! — Pochválili si dále, že se dostal do
„Obnovy“. Rádi věříme, list ten na literární nízkost
nároku si činit aspoň nemůže. — Pan J. Bartoš
ml. má sebe moc rád a proto o sobě začal: jaký totiž
první vstup do radnice naš depřimující dojem učinil.
Hledí jako draci na nás, jako na kluky, a vás (t. j.
lid) nazval kdos lůzou. To se musel změnit. — Proto
navrhl, aby 20 důvěrníků šlo na purkmistra za ně —
za zvolence — kaštaný vyťahovat a zadní dvířka ke
srovnání věcí vyhledati. Trpělivost posluchačstva
docházela. „Páni, neodcházejte!“ napomínal předseda,
ale nespomohlo, a schůze záhy ukončena po přijetí
resoluce p. Malinou přetčtené. Občas do hluku pronikl
matný hlas: „Jsou to špiclové“... Ejhle svobodomy-
slané — denuncianství. Dáleko u nás k toleranci ná-
zord jiných! Proč „svaté“ věci světlá se stítiti? Proč
ta obava před kritikou? Jeden z důvěrníků poděkoval
se již ve schůzi, a druhého dne (10. ledna) 6 se jich
nedostavilo, a po půl hodině audienci sradil se pan
Musil v hotelu „u Beránka“ s p. Josefem Martínkem,
generálním řečníkem, že věc nešťastně zastupoval a že
tudíž delegace s nepořízenou odešla.

Z Velké Jesenice. Dne 9. ledna t. r. konal
nás spolek „Mír“ svou měsíční schůzi, ve které dp.
předseda Fr. Pospíšil způsobem velice poutavým po-
učil nás o tom, jak naši předkové včeleřili, jak obli-
beným pokrmem byl med i věci medové, jak lahodným
nápojem medovina. Na to podal historický vývoj to-
hoto důležitého odvětví hospodářského od dob nejstar-
ších až do času přítomného, i dokázal, že včelaření
u nás pokleslo, což se přihodilo i jiným odvětvím
hospodářským jako ku pf. českému ovocnictví. Stati-
stickými daty nás přesvědčil, že i v tomto odvětví
jeme slabšími Němci, a vyběděl přítomné, by každý
hleděl založiti si malý třeba včelín a zasadil každý
rok několik štěpů. Po té vdp sekretář a farář místní
p. V. Uhlíř dle v. borného článku v „Obnově“ uvede-
ného, vysvětlil přítomným, jak sobě rolník má počí-
nati při vyměšování nové daně z příjmů. Obě před-
nášky byly napjaté až do konce sledovány, a pánům
přednášejícím vzdán dík hlubokým potleskem. Musíme
konstatovati, že účastenství bylo velice značné, a že
život spolkový počíná květatí, čemuž voláme upřímně:
„Zdať Bůh!“

Z Rychmburka. Sv. Josefská Jednota
katol. jinochů a mužů pro farnost rychmburskou
r. 1897 tiše a zdárně ku předu postupovala. Členů
měla celkem 103. Vykonalo se během roku 16
schůzí, v nichž konány přednášky o vědomostech
členům potřebných. Na svátek Nanebevzetí P. Ma-
rie učinili jsme vycházku do Krouny na pout. Na
sjezdu katolíků v Hradci Králové bylo 7 členů.
Tisk katolický podporovali jsme dle možnosti.
Jeden člen dal do základu Katol. Listům 100 zl;
jiný člen 10 zl. Odbírali a zaplatili jsme 2 výt.
Katol. Listů, 9 v. Týdeníka Kat., 2. v. Obnovy,
1 v. Česk. Východu, 1 v. Časových Úvah, 14 Slova
pravdy, 5 v. Děln. Novin, 3 v. Vlasti, 55 Křížů,
40 Lidov. Listů, 1 Růž. domin. 1. Cyrilla, 1 Me-
thoda, 2 Vychovatele, 2 Anděl Stráž., 7 Rajská
Zahrádka, a teď od nového roku také 24 Ženských
Listů. Rozebralo se 166 katol. kalendářů. Tak
jeme zamezovali přístup tisku beznáboženskému
a nevlástenckému do farní osady. Na Adalber-
tinum králohradecké dal jeden člen 42 zl. a jiný
9 zl. Mimo to vzdělávali se údově čtením knih,
kteréž si odnášeli z knihovny p. předsedy a p.
místopředsedy. Tak jsme šířili a utvrzovali vě-
domění a osvětu katolickou a národní majice to
pevně přesvědčení, že katolická uvědomělost vede
ku blahu a pokoji v národě a protikatolická, že
ještě zdrojem vši rozháranosti, nepokoje, mravní
nezvedenosti, nesvědomitosti. Všichni volitelé os-
ady farní rychmburské při volbách do říšské rady
dali hlasy svoje katolickému kandidátu. Bývali
tu někteří obecní starostové vyznáni helvetského.
Letos dán poslední z nich na odpůlnek a místo
jeho ujal katolík, člen Jednoty. Mimo to našli
jeme místo radního v jedné osadě, kteréž mluvil
vždy reformovány.

Z Čáslavi. (Kronička.) Až na trochu ma-
loměstských obligátních klipků, které se tak pěkně u
hrníčku kávy neb u plně skleničky poslouchají, není
ničeho, co by pohrnulo mrtvou hladinou zdejšího ži-
vota. Myslíme, že to dá asyfofokou práci redakci
zdejšího čteného listu sehnati plně strany Čáslavských
novinek. Trochu přece rozčetila mrtvý klid akce řek-
něme contra-žebrota. Jako všechna města má i Čáslav
v pátek obligátní procesy všemožných zbrátek od
krámu ku krámu, od domu k domu jako bystřina se
valících. P. Dr. Tešar navrhl veřejně a pak i v obec-
ním zastupitelstvu, aby obec zamezila tento zlozvyk

tím, že sama pečovatí bude o roasřlení almušny pá-
teční i tak svamé příležitosti: se snášti, pohřbít
atd. Aby pak nebyl v tom jedni a titěš angažován,
šádal, ač všeobecnou příráskou, k níž by mnozí jed-
notlivci přispěli, věc ta se provedla. Návrh jeho sice
s mnohé strany praktický má i své stinné stránky, a
proto bude asi čekati dlouho na své provedení. Má
obec Čáslavská tolik různých podniků k dokonání. Še
bude třeba úsilovné práce, aby byla se všeho. Tak
kanalizace, zavedení zdravé pitné vody a jiné jsou
věci tak důležité a spolu tak namáhavé, že vyžadují
vší energie členů obce. Tak na pf. otázka spořitelny
městské. Byla sice v posledním zasedání roasřhodnuta
přiznivě, ale to stalo se již tolikráte, že bude vypl-
nění její trvati zase uherký rok. Pravdu mají sice
oni, kteří nalehají na zřízení její, že jest to jeden z
hlavních příjmů obcí, ale zdalíž bude moci skutečně
tu obci přispívati, když bude mít konkurenta tak
silného, starého a poutivého, jako jest záložna, která
přece pro obec činí, co může. Ukázala to zřejmě při
starostech o gymnasium. Co se týče tohoto, již za
půldruhého roku bude po starostech. Stát bude se
starati o ně sám. Jen kdyby do té doby splnily se
touhy Čáslavanů, aby povýšeno bylo na c. k. vyšší
gymnasium. Má to zdejší obec pravou českou smůlu.
Tolikrát byla již u samého cíle a vždy nabrala
prázdnou. Posledně nešťastný politický převrat. Ale i
tu, zdá se, bude nám letos na podzim štěstí přiz-
nivo! Ovšem mohla by se stará správa, nemyslíme
tím snad staročeskou správu obce, ale tu staroused-
lickou, bítí v prsa s nářkem: má vina, má vina, má
největší vina. Jsou některé ty vzpomínky dost trdné.
Ale přejdeme k veselým. Jsme ve znamení masopustu
— tedy produkci, koncertů, bálů, věnečků a jak se
všecky ty pastě na peníze jmenují. Zpěvácké spolky
zdejší začaly, uspořádavše 9. t. m. v Dusíkové di-
vadle produkci a věnečkem. Zpěvná čísla byla celkem
zdařilá, dík příčinlivosti slečen i pánů. Koruna jako
vždy náležitě velet. pi. Sazymové. Že se pak horlivě
tancovalo, rozumí se samo sebou. Jinak to ti mladí ani
neumějí, ostatně užijí toho letos ažaš! Politické nebe
je sice zamračené, žijuje se sice na Čáslavsku nebo
snad zřídila Československá jednota jako odnož Poli-
tického klubu, ale prosím vás na Čáslavsku a mluvit
o Němcích a snad dokonce se s nimi o starostech po-
týkat! Nač bysme měli poslance a zvláště jako tady
dra. Herolda a Pacáka? Tady byla očista provedena
přes noc! „Princ“ změnil se v „královce“, „krone“
v „korunu“, nějaký „Ludwig“ v „Ludvíka“. Aby pak
nebyl cit Čáslavský uražen, nosí „našinci“ od té doby
„Tagblatky“ atd. v holínkách místo v ruce a švan-
drčí tišeji nebo méně na venek po německu. Můžeme
chtítí více? Nemí dost velká oběť? Snad dokonce
němčinu opustit. Rány pilafovy! To tak. Nevidíte
vojáko? Proto divme se, že se najdou lidé, kteří do-
volí si brčetí i proti al. čtenářské besedě, že při po-
slední své valné hromadě dne 6. ledna vyhodila vše-
cky německé a německy psané časopisy a listy až na
„Politik“, a že za ně předplatila listy slovenské
a polské. My mezi ty škarohlidy nenáležíme, a přejeme
si pokračování i jinde. Na konec ještě novinka! Bu-
deme pomalu jako velkoměsto. Jak? Inu budeme mít
světlic hodiny. Pozor, páni manželé, teď už vám bude
houbec platno zapřítí, kolik je hodin, nebo strkati
ručičky do zadu. Vytáhne se záslona, podívá se na
světlic hodiny a pak v ale světe, to bude kázání! O
katolickém životě zase kapitolku přistě.

Z Potěh u Čáslavi. Žijeme na „Kriegs-
fuss“ (prosím odpusťte, jako starý voják, jinak to ne-
umím). Jakže, cože, vzbouření, revoluce? I toto! Po-
těhy a Drobovice vypověděly si znova staré své ne-
přátelství — pro zajíce. Byl v Drobovicích hon a na
hranicích odpalovali Potěští milé ušáky pelášci z
leče jen se jim z kočích prášilo, Z toho hněvy,
sváry a snad i soudy. Leckomu přijde př laciná pe-
činka hodné draho. Teď ta silnice z Čáslavi do Potěh
přes Drobovice jistě svislá se starvěti nebude. A pak
prý národ svorný atd. Staré stecky!

Z Hronova. Kdo čte královéhradeckou
„Osvětu Lidu“, doče se tam o našem horlivém a
opravdu dobrém vel. p. Václavu Šitínovi „bro-
zných“ věcí. Nedivíme se pranic zaslaným zprá-
vám, neb je zasílá člověk, jenž slyší na jméno Hynek
o němž by se dalo mnoho „zase krásných“ věcí
vypravovati: divíme se časopisu „Osvěta Lidu“
že takové hanopisy ve svém listě uveřejňuje a
sluňným chce přece býti zván. Vždyť přece zde
v Hronově víme, co je pravda nebo ne, a nemu-
sejí nám to teprve z Hradce tištěno posílati. U
každého slušného, pořádného člověka, dochází
jednání takové, jaké provádí „Osvěta Lidu“ do-
konaleho opovržení! A chceli list onen zván býti
„Osvětou Lidu“, musl docela jinak psáti, než jak
si vzal do svyku. Jinak jej nazveme listem beze
cti a spravedlnosti. L + 25.

Z Velichovské. Čtenářsko hospodářská be-
seda „Havlíček“ ve Velichovkách pořádala Sylve-
strovský večeř v hostinci p. Fr. Hoška, při kte-
réto příležitosti bylo vybráno pro Dubeneckou
českou maticí skolu 4 zl., jež byly pokladníkem
besedy, panem Fr. Schejballem pokladně Ústřední
Maticě školské v Jaroměři odevzdány.

Z Dubence. Školním dítkám zdejší české
školy Ústřední Maticí školskou dostalo se druhého
hojného vánočního podarování. V neděli dne 12.
prosince právě minulého roku p. dělí Jaroměřský
místní odbor severočeské jednoty ve spojení s míst-
ním odborem Ústřední Maticí školské dítky naší
maticí školy koledu na jednotlivými částmi oděvu.
Na svátek sv. tří králů byly dítky ty opětně po-
darovány dary sestávajícími z ovoce, z jednotli-
vých částí oděvu, jakož i hotovými penězi. K to-
mu podarování přispěl slavný Ústřední výbor
severočeské jednoty v Praze ovocem, otechy a
látkou na obleky; místní odbor Ústřední Maticě
školské ve Dvoře Králové několika kusy látek na
obleky v ovocem; Hřibský místní odbor Ústřední

Matice školské 15 zl., slavné městský dýchod v Hořicích 5 zl., p. Bišův, knihař z Hořic školními potřebami, místní dámský odbor Ústí. Matice šk. v Milečtíně 10 zl. Slavná beseda „Barák“ v Žižkově 3 zl. a balík krásných knih, čtenářská beseda v České Skalici 5 zl., redaktor Obnovy pan Štábl v Hradci Králové poslal jménem hostů z pizeňské pivnice u Macáků 5 zl. na opatření školních potřeb. Sbírkami sešlo se z Dubence 16 zl. 55 kr., z Vilantice 5 zl. 5 kr. (v čemž započtena jest částka 1 zl. 35 kr. za vydražený Václavem Pácaltem párek uznek, z Lanžova 5 zl. 10 kr. a z Chotěborek 1 zl. 70 kr. Všem dárcům budiž vřelý dík a zaplat Bůh! Jménem místního odboru Ústí. Matice šk.: J. Rezek, starosta odboru. Jos. Bouz, jednatel.

BESIDKA.

Kuchařská výstava a císařská kuchyně ve Vídni.

„Jídlo a pití dává nám živobytí“ — praví dobré české přísloví. Sousední páni Průšáci, kteří se od jakživa vyznamenávají velkým apatitem, měli také Velkého Bedřicha, který pronesl okřídlené slovo, že všechna vzdělanost pochází od žaludku. Člověk prý může býti sebe větším filosofem, básníkem a učencem, nebude-li však podávat žaludku dostatečnou potravu, přestává všechno filosofání, básnění a zkoumání. Žaludek jest mocí, která žádného odporu netrpí a jestliže se někdo pozapomněl a jemu odporoval, tu vzbouří spojení — údy těla lidského, a se vši mocí udeří na odporce. To věděl nejen Říman Mennenius Agrippa, ale tvrdí též moderní sociologové, že otázka žaludková hybá celým světem.

Od minulé středy do neděle pobouřeny byly žaludky všech labužníků ve Vídni, neboť se tam ve velkých sálech Žofínských pořádala velkolepá kuchařka jubilejní výstava. Zahájil ji za přítomnosti arciknížat a předních osobností v říši sám císař a také ji několikrát navštívil. Příklad tento táhl a tak navštívilo vídeňskou kuchařskou výstavu přes 30.000 lidí z celého mocnářství. Vynikajícím hotelierům, kuchařům, cukrářům a uzenářům dostalo se také pochvalného uznání z úst samého císaře. Také uzenářským výrobkům pana K. Hutty z Hradce Králové dostalo se lichotivé pochvaly.

Vídeňská kuchařská výstava byla obrovských rozměrů. Ve foyeru, kdež se nalezal přijímací stan Jejich Veličenstev, bylo vystaveno ovoce a zeleniny ve všech úpravách. Hlavní sál, upraven v starobylou pompejskou zahradu s báječným, skoro pohádkovým přepychem, obsahoval výrobky vyššího kuchařského umění, přerostlého jídla a přípravky v úplné nebo poloupraveném stavu. Ve vedlejších sálech se nalezaly výstavy průmyslových výrobků, nápojů, zelenin, cukrovinek, masa, ryb, konserv, uzenářských výrobků, sýrů, pečiva, cukrovinek a kuchařské literatury. Na galeriích se nalezalo 65 ochutnáváren, v nichž bylo lze do stati vedle sobě bystředů, medvědího řap, humrů, jiker, ústřic — čerstvé ananasy, banány a jahody. Ve zvláštních nádržkách nalezaly se neoblíbenější sladkovodní a mořské ryby (mezi nimi exempláře až přes 2 metry dlouhé). Člověk mohl jen volit, a zachvilí měl připraveno, co hrdlo ráčí. Obecnostvo poutal velice grill-rom s americkou úpravou masitých jídel.

Hned u vchodu na galeriích byly výtečné výrobky dvorní kuchyně, cukrárny a sklepů, obsahující pravou všehochut, které přední vídeňské damy ve prospěch dobročinných účelů prodávaly. V souterrainu nalezaly se kuchyně a manevrové přístroje císaře.

Toť se rozumí, že jídla a nápoje z dvorní kuchyně zajímaly nejvíce labužníky měšťanské, protože vyjímaje pány poslance jen zřídka kdo mívá z nich příležitost dostat se k výrobkům dvorní kuchyně.

Laskavé čtenáře a ještě více čtenářky bude snad zajímat, povíme-li tuto něco o přípravách k veliké dvorní tabuli.

Již několik dní napřed, když byli dříve úředníci dvorní kuchyně v určité k podobným poradám s ní jídelní lsteck ujednali, počíná ve všech kuchyňských místnostech čili život. Na sta kuřat, pak množství hus, kachen, bažantů a krocanů připravuje se na velkých, dlouhých tabulích a odnáší se do sklepů. Kuchaři i kuchařky, všicki od hlavy až k patě bílé oděni, pracují v hlavní kuchyni, že na to mílo se podívati. Mají po ruce nejvzácnější druhy ryb, ovoce a zeleninav, velké velké kupy mandlí, hroznů a utlučeného cukru. Hotové baterie krabic všelikých konserv jsou tu, jichž se k rozličným druhům tortů a jídel moučných upotřebí.

V den dvorní hostiny již od rána všude v kuchyni hoří a všechny rožně, pod nimiž hoří velké štipy dřeva, konají svou povinnost. Ve velké kuchyňské síni jsou dva ohromné kuchyňské stroje, v nichž se na každém pro dvě stě osob vaří a péci může. Hotová jídla postaví se do čtyřmi až pěti patry opatřených skříní, v nichž se potřebná teplota ventilatory udržuje a fidi. Mimo tyto dva ohromné kuchyňské stroje, které má šest kuchařů na starosti, užívá se ještě šesti menších, v kterých se za tři hodiny patero neb šestero jídel pro 50 osob připraviti může

Jsou tam pekáče tak velké, že se v nich 3—4leté dítě pohodlně vykoupati může, a brnce na polívku, že dítě tchož stáří v nich státi může, aniž by je viděti bylo. Veškeré nádobí jest měděné, vně vycínované jak stříbro lesklé. Čistěním nádobí tohoto obírá se ustavičně 10 osob.

Zajímavost diviti se na pečeni na rožni. Asi 400 kusů drůbeže může se na jednom ohništi na pěti asi 1 a půl metru dlouhých železných prutech za hodinu upéci. Dva kuchaři ustavičně zachycují z drůbeže na rožni kapající tuk a ustavičně jím pak drůbež onu polévají. Pod rožněm nalezá se obrovská pánv, v níž se masná šťáva shromažďuje, z které pak zvlášť k tomu ustanovený kuchař omáčku připravuje.

Hotová jídla položí se na dlouhé stoly, kde je vrchní kuchař zkoumá. Která před očima jeho nalezla milost, postaví se do trojím patrem opatřených ohřívacích kamínek, která se líhem vytápějí. V těchto kamínkách pak, jichž při slavné tabuli na sta potřebí, odnáší se do veliké zvláštní síně. Potřebí k tomu více než 20 osob, 5 pak služů musí se starati o to, by lůž hořeti nepřestali. Když se zde upečená jídla rozkrájela, předloží se kuchařům, kteří je na mísách ozdobně rozloží a upraví. Pak se dají opět do ohně kamínek a za deset minut odnáší se na císařskou tabuli. V císařské kuchyni jsou hodiny velikým pánem, vše na minutu vypočteno a zařízeno. Pečené, které nejsou stejné uhlédné pečené s nebo jež se trochu připálily, rozdají se dvornímu služebnictvu nebo chudíně.

Zvláštní péče věnuje se při slavných tabulích pečivu. Pochoutky tyto jsou proslaveny. Pozvaným dovoluje se něco z nich vzíti si do kapes, by svým milým něco z císařské tabule přinést mohli.

Při slavných dvorských hostinách upotřebí se asi 560 kusů velkého měděného nádobí, které se ukládá podle velikosti ve velké síni podle kuchyně, které má trojí polici; skoro týž počet menších nádob jest v hlavní kuchyni, kde se nalezá u prostřed 6 dlouhých stolů z nebarveného dříví.

Podle síně, kteráž určená k poradám kuchyňských úředníků, nalezá se místnost, kde jsou potraviny uloženy. O, jak by mnohé kuchyňské dušince srdce radostí poskočilo, kdyby užela zásoby, které zde vhodně a vkusně umístěny jsou. Sklenice vedle sklenice, krabice vedle krabice, každá s uměleckým nápisem. U velkého počtu zde umístěny Liebigovy úpravy, zvlášť jeho masitá trest, které se denně ku přípravě omáček i polívek užívá. Při rodinných tabulích určuje obyčejně císařovna sama jídelní lsteck; sama jí rada zvířinu, bažanty a krocany; císaři zvlášť chutnají nadívaní holubi, roštěné pečené, masité paštiky, ryby a raci; arcikněžna Valerie ráda jí nadívané závitky, zavařené ovoce a smažené ryby. Arcikněžna Gisela, provdaná za prince Leopolda, jest milovnice českých knedlíků a koláčů, podobně jako královna španělská, rodila Moravanka.

Císařovna jí malounko. Za to císař dědil výtečný petit Habsburgů, jest vždy dobré chuti a nemálo se tím honosí, že mohl ze všech jídel okusiti. Když jí císař a císařovnou sám, předkládá se polévka z trojího druhu drůbeže a z hovězího masa), ryba, drůbež s mladoučkou zeleninou, hovězí pečené a něco moučných. Kuchař moučných jídel jest umělec svého druhu; honosí se tím, že po celý rok ani jednou moučné jídlo neopakuje. Na tisíc moučných jídel nalezá se v jeho receptech.

Zvláštní oddělení tvoří stolní nádobí a prádlo. Císařská síň s tímto nádobím jest největší v Evropě. Nalezá se v ní nejdražší porcelánové nádobí míšeňské a čínské, nejvzácnějšího pak jiného nádobí do sta tuctů. Zlaté nádoby, jehož jednotlivé kusy pocházejí ze všech dob středověku a které jsou výrobky v pravdě umělecké s bohatou ornamentikou, jest nejproslulejší v Evropě a užívá se ho jen při zvláště slavných příležitostech, jak při korunovacích, snátcích v císařské rodině a při návštěvách mocnářů. Stolní prádlo nelze pak tak lehce popsat.

Vždy den před dvorní tabulí a den po ní prohlíží se důkladně celý inventář prádla, nádobí stříbrného, zlatého, stolního a kuchyňského, rovněž i jídelní zásoby a podá se o tom zpráva císařovně. Tato sama častěji prohlíží nádobí a zásoby a jako paní domu nařizuje, co třeba činiti.

Vyhláška. Dle výnosu c. k. ministerstva financí ze dne 9. října 1897 říšským zákoníkem (část XCV. č. 244 r. 1897) vyhlášeného, dány budou do prodeje prvním lednem 1898 počínaje nové známky kolkové v korunové měně. — Tytéž vydají se v 35 druzích a sice 20 haléřových a 15 korunových druzích a vyhotoví se na jemném, průhledném papíře ve dvojí velikosti. Známky druhů korunových jsou 41 mm. vysoké a 31 mm. široké, známky druhů haléřových 36 mm. vysoké a 27 mm. široké. Známky jsou hnědofialovým základním tiskem a ozubeným, různým hodnotním druhem odpovídajícím barevným okrajem opatřeny a obsahují uprostřed horního dílu okrouhlý obrazec (medailonek) a podobiznou Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva na levo obrácenou, která nadpisem „K. K. ÖSTERREICHISCHE STEMPELMARKE“ v hněd fialové barvě na bílém podkladě ohraničena jest. Obrazec (medailonek) jest letorostů obklopen. Nad obrazcem (medailonkem) jest obnos

hodnotní v cifrách, pod obrazcem (medailonkem) označení „KRONE“, po případě „KRONEN“ neb „HELLER“ udáno. Obrazec, letorost a označení ceny jsou v jedné barvě provedeny. Na spodním k přepaání určeném dílu, jest na vyhrazeném podkladě kartus v olivové hnědé barvě provedena, která uprostřed čísla roku emise „1898“ v malých na obou stranách bodem od téže oddělený, obnos hodnotní ve větších, bíle provedených cifrách obsahuje. U kolik hodnot korunových jsou z obou stran letorosti malé obrazce (medailonky) připojeny, ve kterých obnos hodnotní v cifrách a barvě letorosti na bílém podkladě spatřiti lze. Tyto líčí se mimo to od známek druhů haléřových jak označením ceny tak i výkresem provedeným ve větším rozměru popsanych částí. Jednotlivé druhy samy líčí se označením ceny a kombinací barev okraje a obrazu kolkového, a sice jest následujících kombinací barev použito:

	barva okraje:	obrazu:
u známek kolkových po 1 K.	modré	
" " " 2 "	červ. fial.	modré
" " " 3 "	zelené	
" " " 4 "	hnědé	
" " " 5 "	zelenoštěd	
" " " 6 "	modré	červené fialové
" " " 7 "	červ. fial.	
" " " 8 "	zelené	
" " " 10 "	hnědé	
" " " 12 "	zelenoštěd	
" " " 15 "	modré	zelené
" " " 20 "	červ. fial.	
" " " 30 "	zelené	
" " " 40 "	hnědé	
" " " 50 "	zelenožluté	
" " " 1 h.	modré	modré
" " " 2 "	červ. fial.	
" " " 4 "	zelené	
" " " 6 "	hnědé	
" " " 8 "	zelenoštěd	
" " " 10 "	modré	červené fialové
" " " 14 "	červ. fial.	
" " " 20 "	zelené	
" " " 24 "	hnědé	
" " " 25 "	zelenoštěd	
u známek kolkových po 26 K.	modré	
" " " 30 "	červ. fial.	zelené
" " " 38 "	zelené	
" " " 40 "	hnědé	
" " " 50 "	zelenoštěd	
" " " 60 "	modré	zelené štěd
" " " 64 "	červ. fial.	
" " " 72 "	zelené	
" " " 80 "	hnědé	
" " " 88 "	zelenoštěd	

Kolkové známky nyní v oběhu se nacházející — vydání 1893 — vzaty budou 28. únorem 1898 úplně z prodeje. Kdyby někdo po uvedení době známek kolkových, z užívání vyloučených, použil, pokládáno bude za to, že neúčinně zadoat povinnosti kolkové zákonem stanovené a vzejde mu z toho škoda dle poplatkové zákona s tím spojená. Kolkové známky z užívání vzaté, kterých nebylo užito, budou se vedle zákonných ustanovení a předpisů o tom vydaných od 1. února včetně do 31. března 1898 v úřadech, jímž sklad a prodej kolků světen jest, za nové známky kolkové zdarma vyměňovati. Žádosti za tuto výměnu písemně podané, nepodléhají poplatku kolkovému. Prodáváči známek kolkových necht si před 1. březnem 1898 vyměni za nové známky zásoby známek z užívání vzatých, které převyšují spotřebu v měsících lednu a únoru 1898. Po 31. březnu 1898 nebudou kolkové známky z prodeje vzaté ani za jiné vyměňovány, aniž jich cena majitelům nahrazena. Knihižnostenských a obchodních, pak směnečných blanek, účtů a podobných listin, na nichž použito bylo starších známek kolkových předepsaným úředním překoklováním před 1. březnem 1898, lze též po této době bez závydly užívati. Známky kolkové novinářské, z kalendářů a pro daň z prodeje cenými papíry, pak ostatní cenové známky kolkové, stávají prozatím nezměněny. — Od c. k. zemského finančního říditele v Praze, dne 6. prosince 1897 č. 109.511. Danzer m. p

Listárna redakční.

De Náchoďa. Některým zbytečně starostlivým dovedčejeme, že od p. V. F. redakce neobdržela douč žádného dopisu.

Přiznání k osobní dani s příjmů má stejné úřední formuláře pro všechny stavy; jsou tedy formuláře stejné pro kněze, učitele, profesory, úředníky státní i soukromé, pro rolníky i živnostníky.

V. VACEK, závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

pro sádky a jarní vysazování stromů o vnočné vysoké i krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny — Výboras zboží. — Poučný ceník zlarne.

Světově známé lomnické suchary ve více různých jakostech za přiměřené ceny.

J. Jina,
Lomnice nad Popelkou.

188

Mandlové pečlivě, Karlov. oplatky, zákusky, trubičky oplatkové, čokoládové, máslové, pištingy, atd.

Kostelní hostie ve dvou velikostech far. ním úřadům. Vzorky ode všech druhů proti zašlání 15 kr. v známkách.

Pravý medový pumpník a různé jiné, vé pečivo, dorty a podobné.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Tovární sklad obuvi
firmy Al. J. Nejedlý v Kuklenách nachází se v Hradci Králové u pana A. Dvořáka

v domě č. 164 na náměstí, vedle c. k. soudu kde lze dostati řádně a solidně pracovanou obuv s nejlepšího materiálu, od nejjednoduššího až do nejjemnějšího a elegantního provedení.

Výhodná koupě
pro každého.

Veškerá obuv zhotovena jest s kůže vyrobené ve vlastní parostrojní koželužně a můžeme tedy za solidní material ručiti. 139

V knihkupectví Cyrillo-Methodějském
GUSTAV FRANCL
v Praze, Melantrichova ulice

Ize dostati:

Svatou křížovou cestu z výroků písmá svatého. Dle latinského textu upravil P. Florian Březina. Cena 5 kr., 100 kusů za 1. 4.—

Pobožnost křížové cesty, nesoucí se po nejvíce duchem sv. Alfonse z Liguori. Cena 5 kr., 100 kusů za 1. 4.—

Pobožnost křížové cesty. Seřadil P. Karel Vondruška. Cena 5 kr., 100 kusů za 1. 4.—

Řeká Dr. Karel, Křížová cesta. Zevrubné poučení o ní dle pramenů církevně schválených, sestavil a všem milovníkům Božím vůbec, svým ale zbožným osedlníkům zvláště věnuje spisovatel. Cena 36 kr., v pevné vazbě 42 kr.

Zpovědní cedulky v české, německé aneb latinské řeči. Tyto obsahují výroky z písmá svatého a prodává se kniha 24 archů za 70 kr.

Zpovědní cedulky k velikonoční svatě zpovědi a černými obrázky. Prodáváme 500 kusů za 75 kr., 1000 kusů za 1. 1.50.

Poučení o svátosti pokání. Sepsal J. Dolžal. 50 kusů z. 75 kr., 100 kusů za 1. 1.40.

Poučení o nejv. svátosti oltářní. Sepsal J. Dolžal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů z. 1. 40.

Zrcadlo zpovědní pro školní dítky. Cena 1 kr., 50 kusů 45 kr. **Mačet V., Příprava k prvnímu sv. přijímání**. S povolením nejv. bisk. Ord. nariatu v Budějovicích. Cena 60 kr.

Příprava dítek k sv. zpovědi, zvláště ku zpovědi první. S povolením nejv. bisk. Ord. v Budějovicích. Cena 1. 20.

Řeči při prvním sv. přijímání. S povolením nejv. bisk. Ordinarátu v Budějovicích. Cena 80 kr.

Eucharistická pobožnost křížové cesty ku 40 hod. pobožnosti na usmíření před vystavenou velebnou Svátostí. Cena 8 kr., 50 výtisků 3 zl.

Kůsle Jan, Ježíš Kristus, Bůh náš a Vykupitel přitomen v nejvěstější Svátosti oltářní. Cena 4 kr.

Ježíš v Nejsvětější Svátosti oltářní. (Mylénky ctih. faráře z Arsu.) Cena 3 kr., 100 kusů za 1. 3.50.

JAN HORÁK
soukeník
V RYCHOVĚ n. K.
nabízí na dobu zimní
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Račte učiniti jen malou objednávku na skoušku!
Vzorky na požádání zašlu franko

Děkuje všem svým milým veledůstojným a velečtým zákazníkům za vřadnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli- bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.
(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení.
Množství vlastních nákrešů a fotografií k volnému nahlédnutí franco.

„V Červeném domě“

K. HERINK,
v Praze, Malá Karlova ulice číslo 147-I,
doporučuje za ceny tovární:
deky atlasové,
deky vlněné a atlasu,
deky rougové,
deky potím plněné.

Račte žádati kobercové vzorky, udání jakosti žádoucí.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile Na zemské hosp. prům. výstavě buřharské v Plovdivu 1892 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna

továrna na piana, pianina harmonia a varbany
AL. HUGO LHOTA
V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obecnstvu svou nejlepší osvědčená

piana, pianina
s anglickou seřetěním s obyčejnou ovládkou mechanikou nového snadného dokonalého provedení

a harmonia
evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při ladné zevní úpravě, zaručené trvanlivostí a vyrovnané uhlazené i vydatné vlnitostí.

Těž na sličky za výhodných podmínek.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko.
Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

(Zasláno.)
Oznámení.
P. T. pp. spolubratrům za čest si pokládám, tímto oznámiti, že spis můj „Fasse beneficiátů a nové dané“ zcela jest rozebrán.

Zanášel jsem se úmyslem hledě k četným objednávkám uspořádati druhé vydání. Než z nepřekonatelných příčin jak z ohledu času, tak i jiných závažných důvodů úmysl uskutečniti nelze do konce tohoto měsíce, spíše se k tomu kroku odhodlám po nastoupení nového zákona kongruového, jenž z ohledu fassí dosti závažné změny vykáže.

Čtěje vyhověti z přemnohých stran vyslovenému přání, vydány budou v nejbližších dnech zevrubné, spolehlivé příznávací vzorce — pro ruralisty 3 — přesné sestavené z ohledu jak na zákonné předpisy, tak i na všechny fassovní příjmy a vydání, takže dle nich i v posledních dnech povinného přiznání každý beneficiát toto snadno provede muze. Jak z mnohých stran mi sděleno, do- sud stávající formuláře beneficiaty co majitele církevních obroců neuspokojují. O nejrychlejší vyřízení objednávek na vícero místech bude posta- ráno. Těmi vzorci dojde spis svého doplnění!

Jan Kuhn,
far. a b. . s.

Lomnické SUCHARY
velejemné,
deserty, karlovarské zákusky, mandlové věnečky maslové trubičky, vše nedostižné jakosti a př mírných cenách zasílám nejméně v dvoukilo vých balíčcích.

Mimo to odporučuji P. T. obecnstvu různé malé zákusky k vánocům, jakož i k různým slavnostem. Závod můj těší se nejlepší pověsti.

V účtě veškeré

(246) **M. Pekárek,**
výroba sucharů a oplatkářstv v Lomnici n. P.

Nejnižší ceny!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894 státní medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu a nižší ceny než všude jinde.

Cténé přízni obecnstva poroučí se v účtě plně

J. Čáslavský,
zabní točnick (88)
Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Solidní práce!

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno silice prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. zl. 1.50 půl lah. 80 kr., v demijonu 1 litr zl. 1.65 dodává **H. F. SEIDEL v Praze, Vodičkova ul. 30.** Hlavní sklad pro naše země.

Těž druhý druh, méně sladký: **Achaler sec.** za stejné ceny. **A dostání tamtéž a v lékárně A. Spory**

Řecký čistý koňak v demijonu 1 litr zl. 3. — Nejvyšší vyznamenání zlatá medaile na „mezínár.“ lékárnické výstavě 1896. — Zásilký drahou i poštou. (180)

Dražba
v obecní zastavárně kralovohradecké
na Malém náměstí č. 123., v sále tělocvičny
odbývat se bude dne 15., po případě i 22. ledna 1898 vždy od 9. h. ranní do 12. h. dop. a od 2. hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

pozůstávající ze klenotů, hodinek, řetízků zlatých, stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi a pod., které do dne 30. listopadu 1897 propadly.

1. Veškeré do dražby propadlé zá- stavy možno ještě ve čtvrtek před dražbou zárokovati, nemusily-li býti vyplaceny.

2. Až do dražby samé mohou se propadlé zástavy vyplatiti.

3. Den před dražbou a v den dražby lze zá- stavy jen vyplatiti, ne však záročiti, rovněž i v tento den se nové zástavy nepřijímají.

Ze správního odboru obec. zastavárny Kralohrad.

Svoji k svému!

Kaberoe, záclony, háně, přikrývky, pokrývky, žimky a žim
prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vědecky přijí-
mají a co nejsolidněji vyřídí.) 288

SVUJ K SVĚMU!

V účte podepsaný dovoluje si P. T. obecenstvu
oznámiti, že zařídil v hotelu „Adalbertinum“

velkou vinárnu

kde čepují tu- i odu zemská

přírodní vina.

O dobrou kuchyň jakož i dobré pivo bradecké i ples-
ské rovněž je postaráno. O balubu vzorné. Hostinské
pokojy čistě zařízené jsou k zadání.

V účte veškeré

Max Kristůfek v Hradci Král.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojaická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
nojší soustavy důkladně shotoveno za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji nadokonalené nejnovější typaci
stroje excentrické mlátičké stroje s kuličkovým
ložiskem. Prací strojem též na skládě p. Karol
Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hoteler v Bělohradě.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalou-
nické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

pérovky a žimky,

pony a záclony do oken, hladké i zdřevnané dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Nádherné dary!

Obrasy

Madonny a Krista,

krajiny, vůbec všechny druhy nejjem-
nějších obrazů ve skvostných rámcích,
zrcadla visací i toaletní, rámce všech
druhů vlastní výroby, lišty, římsy, křídla,
sochy, domácí požehnaní, obrázkové
svítilny, nástěnné kapličky s hradbou
atd. doporučuje ve velkém výběru za
ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Král., Jířkova třída.

Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán.

289

Umělecký

závod

(14) pro

malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod

pro malbu oken

chrámových.

Rospořty, nádrky

stř. jakž i veškeré

radý odborné

zdarma.

Pravý nezkažený

včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení
a sílu našeho těla. Zvláště se hodí dětem chu-
dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku
a sotavujícím se. Zevrubně počená přídáno
(174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti

u Antonína Šejnohy,

okráte na velké podání v Hradci Král.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Býchanově n. M.,

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbrného zboží,
hodin kyvadlových, ka-
psoňích v cenách mírných
a se zárukou.

Též na splátky.

**ANDRÉE
CHEVIOT**

Novinka na menčíkovy
v moderní barvě dra-
pové.

Met. zl. 3.40.

Na menčíkovy neb oblek
utáhá 3 metry.

Vsorek této látky, ja-
kož i bohatý výběr mo-
derních druhů na obleky,
svrobníky, sirnisky a
menčíkovy jen sru-
šené jakosti a v mí-
rných cenách se na po-
žádání k nahlédnutí
franko sálou.

První český znělá-

44. toletý závod

ED. DOSKOČILA,

v Chocni.

Priležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežní soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janěm nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecenstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, zlatých stříbrných
a pravých českých granátových šperků,
stříbrné stolní náčiní z nového a čin-
ského stříbra, ozdobné stolní nádobí,
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za
ceny lavějši než všude jinde. Zlaté a
(240) stříbrné v ohni galvanicky.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Objednávky a opravy se přijímají a shoto-
vují, též veškeré opravy hodinak se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Bogatý výběr všech druhů nábytku.

Nábytek.

Výbavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonnů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

(Zasláno.)

Komité pro zbudování kostelika v Dolanech
u Pardubic vzdává tímto všem díky panu Čechu
Bubnovi, kočárníku v Hradci Králové, za zna-
čný dárek, kterým, jako rodák dolanský, přispěl
ku sbírce ve prospěch postavení kostelika „Za-
plat Bůh!“

Za komité:

Josef Jičínský.

t. č. předseda.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Riechtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí stíhající satírání; jest
na skládě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zł.

Všeobecně oblíbený test

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „ketva“ z Riechtrovy lékárny.

Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Riechtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí, 22,

doporučuje

župany

velmi pákné provedené s lžtek drojitzok, a okránu červenou, zle-
nou, bordeaux modrou neb šedou, kus po sl. 7.—, 8.50, 10.—,

župany

v jakosti velmi dobré, kus po sl. 11.—, 12.—, 14.—

župany

s dubla nejlepšího, úplně vlněného, kus po sl. 16.—, 18.—, 20.—,

župany anglické

s lžtek velice jemných po sl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 26.—,

župany

se srsti velbloudi svláště lehké, teplé a příjemné dle velikosti sl.

28—, 30.—, 32.—, 34.—, 36.—

Vždy 200 županů na výběr.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatní na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 21. ledna 1898.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

My jsme silnější.

Zdaliž pak aspoň nyní ve Vídni otevrou oči? Tak řekli mnozí Čechové po sněmovní schůzi dne 13. ledna 1898. Tak s citem opravdu bolným, řekli jsme i my. Zdaliž pak konečně uznají, že s Němci, jejichž nacionalismus (národnostní zásady) plynou z liberalismu, není žádné dohodnutí možné? Zdaliž pak konečně počne se vládnouti opravdu rakousky na základě křesťanství? Bohužel — opakovali jsme to vícekrát a pravíme to dnes opět — liberalismus má dle našeho zdání právě ve Vídni dosud mnoho ochránců a zastánců. Ale tolik by tam mohli už přece viděti, že na základě liberalismu Rakousko neurovnáží.

Liberalismus jakožto nauka, která i od zákonů Božích osvoboditi usiluje, nezná práva, nezná milosrdenství, nezná lásky. My jsme silnější — to jest jako nějaký výtah zákonníka jeho. Slovy těmi proslavil se pan Katzwendel oproti Březnovskému. — My jsme silnější, nás je 60 milionů vás sotva pět, my máme za sebou Německo, vy nikoho; my máme v samé Vídni mnoho přátel, nás se tam bojí. Co je nám do vašeho práva; naším právem jest síla. Vás potlačíme, národ váš vyhubíme.

Na této výši vzdělanosti stojí tedy dnes výstředníci němečtí. Nám to ovšem není vzdělaností, nýbrž návratem do stavu divokosti, barbarství. Ale barbarství toho vinu nese bezbožecký liberalismus.

Tak oproti tomu zrovna v nebeském světě stojí křesťanství, které i slabšímu přiznává právo, a slaběho milovati učí.

V Římě žil ještě ne tak příliš dávno kardinál Mezzofanti, proslulý tím, že mluvil přemohými jazyky. Když přišli do Říma Čechové, vyhledali si vždycky toho kardinála „co uměl česky.“ A on se k nim vždy sklonil, vždy jim mnohou dobrou službu prokázal. Ano ještě více. Přišel do Říma na studie černoch Afrikan, misijnáři poněkud již vzdělaný; chtěl býti knězem svých ubohých černých soukmenovců. Uměl sice trochu latinsky, ale zpovídati se latinsky nebylo mu tak lehké možno. Pověděli mu o Mezzofantim. Ten se tážal, má-li jeho mateřská řeč již písmo a mluvnici. Černošský student mu pravil: Misijnáři nám nám již písmo a mluvnici sestavili. I přinesl mluvnici. Kardinál dal si písmeny vysloviti a něč přefčísti a vyslovoval po černochovi. Za čtrnácte dní vskázal pro studenta a byl jeho z odpovědníkem.

Hle! Tak jednati učí křesťanství. Takovým světlem lásky a pokory září to vznešené učení křesťanské. Jak zahanben by měl tu oproti této výši zásad křesťanské lásky a lidumilnosti státi barbarický liberál se svou zásadou: My jsme silnější. Řečí onoho černého studenta mluví sotva několik tisíc lidí, ale křesťan naučil se i tomuto nepatřnému nářetí, z ohledu vyšších, z lásky. „Ne — my jsme silnější“ — ale my musíme se ujmáti i nejslabších, — to jest zásada čistého křesťanství. Řvání Wolfovo oproti český mluvícímu knížeti a nadutost oproti nenáviděným Čechům to jest liberalismus. — Sblížení se k Čechům hraběte Buquoye, který jen nedokonale česky mluví, to jest křesťanství.

A proto chtí-li ve Vídni opravdu mír, a chtí-li vůbec Rakousko zachovati, musí se odřici liberalismu. S návratem křesťanství do duší a srdcí zmizí též barbarské healo: My jsme silnější. — Síly se smí dle křesťanství užívatí jen proti těm, kteří bezpráví pácbají. Bylo by velice smutným zjevem, kdyby Rakousko nemělo míti ani tolik síly, aby skrotilo několik lidí, kteří vlastizrádně — tedy bezprávě — se spolebají na Prusko.

Ale i čeští poslanci nechtě se rozhodně odřeknou toho novověkého násilníka pod jménem liberalismu. Zrovna slepotou, zdá se nám, že poražení jsou ti pánové, kteří na sněmě chtí právo, jinde však všude proti křesťanství vystupují a za liberály slavně se prohlašují. Pánové! Je-li liberalismus pravdou, pak má pravdu pan Katzwendel, pak ale též odejděte ze sněmu a vydejte slabý národ silnému. Obzvláště ať si to pamatuje onen pán, který ve sněmu mluvil řeč opravdu „andělskou,“ ale kdesi jinde „hejbrejskou.“ Na sněmě je pro právo slabšího, tam na jisté schůzi přihla-

šoval se k lidumilství — humanismu — liberálnismu, které, protože je falešné, dalo pod rouškou rovného práva, silnějšímu přiležitost k vykořisťování slabého. Křesťanské lidumilství má ovšem zásadu rovnoprávnosti, ba je ta zásada vzata z křesťanství — ale křesťanství chrání při tom i slabého, aby neplatilo Katzwendlovo „My jsme silnější.“ A v tom s námi zajisté souhlasí každý aspoň rozvášný člověk. To kéž by ale též nahlédli právě ti slabší, totiž dělníci, řemeslníci a malí rolníci.

Nový soudní řád.

II.

Změny hlavního orgánu řízení.

Dle nového civilního řádu rozhoduje soud, vylučnuv strany, o předmětu sporu v sezení veřejném, a proveda pravdy, které za rozhodné uzná, bezprostředně na základě dojmu přelčení rozsudkem, který ústně prohlásí. Právdy stran uvažuje volně, on není průvodními pravidly vázán.

Tím se řízení zjednoduší, nekonečné protokolování, které nyní obstarává soud a ne právní zástupcové, zamezí.

Soud dohlíží k tomu, aby se zbytečné odročování stání zamezilo, ano i když obě strany souhlasí, nemá soud, není-li tu zákonitých podmínek, stání odročiti.

Právdy, z kterých soud své přesvědčení čerpá, jsou důkaz listinami, svědky, znalci, soudním ohledáním místa a výsledkem (třeba i přísedním) stran.

Odpadl tedy důkaz rozhodovací a doplňovací přísahou, důkaz to důpřec bez mravných a náboženských zásad nebezpečný. Dle různosti soudů sborových a okresních rozeznáváme i dva hlavní způsoby řízení:

a) Řízení před soudy sborovými (kraj.)

V řízení tomto, které pro věci důležitější jest vyhrazeno (viz I. az hora), platí předpis, že každá strana vždy — až na výminku dole uvedenou — zastoupena musí býti advokátem. Každý spis ku soudu podaný, musí býti podepsán od advokáta.

Stranu, která by se k ústnímu přelčení bez advokáta dostavila, stíhnou následky obmeškání stání.

Nebudu se tedy o tomto řízení dále šířiti, upozorňuje čtenáře jen na výminku, že ku prvnímu roku, který se o žalobě ustanoví, se strana bez advokáta dostaviti může, ač vzhledem ku složitějšímu řízení straně, pakli se do sporu pustiti mluví, odporučiti můžeme, by se i při tomto stání dala advokátem zastupovati.

Ustanovením, že jest zastupování advokátem před soudy sborovými nutné, učinilo by se straně nemajetné nemožným, by se práva svého dovolávala.

A proto se zákon postaral o nemajetné strany ustanovením o právu chudých proti právu dosud platnému mnohem liberálnějšímu. Strana, která není s to útraty spuru zapraviti, aniž by výživě své a své rodiny újmou učinila, má nárok na právo chudých, s kterým spojeno jest osvobození od kolik, soudních poplatků, od složení žalobní jistoty, a v rozepřích před soudy sborovými bezplatné zastupování advokátem a rozepřích před soudy okresními mimo bydliště chudé strany bezplatné zastupování úředníkem soudním neb státním zástupcem (§ 63, 64 s. ř.) Žádost za udělení práva chudých podána buď písemně neb protokolárně u soudu a přiloženo musí býti vyvážení obecního úřadu, potvrzené okresním hejtmánstvím (§ 65. s. ř.) Ve vyvážení tom musí býti příjem úhrnný strany chudé uveden, osoby, o jejichž výživu chudá strana se starati musí, výslovně naznačeny a musí býti potvrzeno, že strana není s to náklady sporu zapraviti.

b) Řízení před soudy okresními.

V řízení před soudy okresními má soudce stranám práva nesnalým dáti potřebné poučení, aby neznalostí práva újmou nentrpěli. Není potřebí, aby se strana dala advokátem zastupovati (§ 432 s. ř.)

Ještě před podáním žaloby může žalobce u soudu žádati, aby odpůrce v obvodu téhož soudu bydlící, byl předvolán za přítomnou uzavření smíru (§ 433 s. ř.), ovšem jen tehdy, nemá-li předmět sporu ceny 500 zl. převyšující.

Žalobu může strana podati písemně ve dvou stejnopisech s jednou rubrikou.

Kdyby žaloba tato byla neúplná neb nejasná, má soudce žalobce předvolati a jemu vyvážení požadováno, jak by svou žalobu opravil, dáti (§ 435 s. ř.)

Žaloba, jakož i veškeré ostatní žádosti, může strana advokátem nezastoupená podati též u soudu protokolárně (§ 434 s. ř.)

K tomu cíli má okresní soud určití jisté hodiny úřední, ve které v soudní kanceláři se žaloby a jiné žádosti do protokolu beou (§ 42 j. ř.) a to v známost uvěsti.

V určitě dny soudem určené mohou žalobce se žalovaným se k soudu bez předvolání dostaviti, a tam svou při projednati (§ 439 s. ř.). O žalobě nařídí soudce stání k ústnímu přelčení, při kterém strany se o předmětu sporu vyjádří své důkazy nabídnou a soudce dle možnosti důkazy provede a a hned po skončeném líčení ústně rozsudek vynese, který se ovšem později stranám v písemném vyhotovení doručí.

Kdyby některá strana se nemohla k líčení pře dostaviti, může se ve sporech, jejichž předmět 500 zl. nepřevyšuje, každého svéprávného muže, i neadvokáta, co svého zmocněnce ku stání poslati (§ 29. s. ř.).

Ve věcech sporných, jejichž předmět 50 zl. nepřevyšuje, platí řízení bagatelní, které jest zjednodušené řízení před okr. soudy a celkem odpovídá řízení bagatelnímu, jak do 31. pros. platilo.

III.

III. Opravné prostředky.

Dle starého soudního řádu rozhodoval vrchní soud zemský ve druhé stolici o odvoláních všech proti rozsudkům soudů okresních a sborových, jakož i o rekursech proti výměrům soudů okresních a sborových.

Nejvyšší soudní dvůr pak rozhodoval o dovolacích stížnostech proti rozsudkům vrchních soudů a o dovolacích rekursech proti výměrům vrchních soudů.

Rozhodování u vrchního soudu i u nejvyššího soudu dalo se na základě spisů v sezení neveřejném. Jinak dle civilního řádu nového.

1. Proti rozsudkům soudů okresních má strana právo podati ve 14 dnech po doručení rozsudku I. stolice, v řízení bagatelním pak, byly-li obě strany při prohlášení rozsudku přítomny, od doby prohlášení ústního rozsudku počítaje (§ 464. odst. 2. s. ř.) odvolání (§§ 461. a 464. s. ř.) Odvolání sluší podati u soudu okresního; v okresních městech, kde není žádného advokáta neb jest pouze jediný advokát, lze odvolání podati buď protokolárně u soudu, při čemž soudce má stranu ku přesnému podání důvodů odvolacích vésti a k udání nových okolností a průvodů vyzvati (§ 465. s. ř.) aneb písemně, ve kterém případě musí býti spis odvolací podepsán advokátem.

V místech, kde jsou nejméně dva advokáti, musí býti spis odvolací podepsán advokátem a nelze odvolání u soudu protokolárně podati; avšak chce-li strana chudá, k jejímuž zastoupení advokát nebyl ustanoven, se odvolati, má v místech takových soud ustanoviti úředníka soudního neb úředníka stát. zastupitelství k tomu, aby za chudou stranu spis odvolací podal a podpis úředníka toho nahrazuje podpis advokátův (§ 90. org. z.).

Spis odvolací, respce odvolací protokol sdělí soud protistraně, aby ve 14 dnech podala odvolací odpověď.

Odpověď tu může strana v místě, kde nejsou dva advokáti, podati protokolárně (§ 468. s. ř.).

Po podání odpovědi aneb uplynutí lhůty k ní, předloží okresní soud spisy soudu sborovému (krajáckému, zemskému), který pro soudy okresní jest soudem druhé stolice.

Sborový soud prozkoumav spisy, může jednání zrušiti, též opakování přelčení v první stolici naříditi; z pravidla ustanoví soud odvolací stání ku odvolacímu řízení.

Při stání tomto musí se strany dáti zastupovati advokátem; strana chudá, která byla odvolání podala, jak výše uvedeno, soudním úředníkem neb úředníkem státního zastupitelství, může žádati, aby ji pro řízení odvolací byl zřízen advokát co zástupce.

Není však nevyhnutelné potřebí, aby se strana stání odvolacího zúčastnila.

I když strana se stání toho ani osobně nezúčastní, ani svého advokáta tam nevyšle, nestihnou

ji následky obmeškání. Při stání tom přednese člen soudu tříletného (spravodaj) děj na základě spisů první stolice (§ 486. s. f.) dále spis a odpověď odvolací a soud na základě toho rozhodne a rozsudek prohlásí.

Tedy i kdyby strana jedna při odvolacím stání nebyla zastoupena a druhá byla, nemůže jí to býti na ujmu, neboť strana se dostaví, nemůže návrhy své v první stolici a ve spisech odvolacích učiněné na úkor odpůrce změnit (§ 483) a současně odvolací rozhoduje jen v mezích návrhů odvolacích (§ 462. s. f.). Vyhotovení rozsudku odvolacího musí býti stranám vždy dodáno, byť i byly při odvolacím líčení bývaly přítomny (§ 150. s. f.). K cíli uspokojení útrat poskytuje zákon (§ 492. s. f.) stranám zvláštní výhodu. Vzdaly-li se totiž obě strany ve spisech odvolacích stání odvolacího, uspoří sobě útraty tohoto stání, a soud odvolací rozhodne hned bez stání odvolacího o odvolání, čímž strany rozhodnutí soudu odvolacího urychlí. Ve věcech bagatelních připouští se odvolání obmezené, jen z důvodů zmatečnosti (§ 501. s. f.), asi tak, jak dle řízení bagatelního do 1. ledna 1898 platného.

Vydal-li okresní soud rozsudek ve věcech obchodních a naznačil-li to v rozsudku k žádosti stran výslovně, rozhoduje v druhé instanci obchodní senát krajského soudu (v Praze obchodní soud) (§ 3. j. n. § 207. j. f.). (Pokrač.)

Z českého sněmu.

Mladočeští poslanci musí se na staroslavném sněmu království Českého učiti svatě trpělivosti. Vášnivých útoků Němců buď si nevšimnou anebo se sebezapřením je zodpoví, obmezující se na odražení nekritických nepravd. Jak známo, český národ byl rozhořčen nejvíce proto, že v Chebu, Aši, Duchcově, Mostě, Děčíně, Podmoklích, Žatci atd. nechány byly české menšiny bez ochrany, že Němci směli beztrápně Čechy vypovídat z bytů, služeb a prací, že beztrápně jim směli odírat ve veřejných hostincích jídla a nápoje, že vláda mlčky vyhověla nátlaku Němců a české úředníky a zřizence z německých měst (z Chebu na 150) přeložila do krajů českých. Němcům nestalo se nic, i když v Žatci palili a ničili český majetek. Za to Prahu stihlo ihned stanné právo, jakmile se tam staly první výtržnosti téhož druhu. Český národ vytýkal vládě, že Němcům měří jiným loktem než Čechům.

Ze sněmovní řeči p. dr. Herolda vyšlo na jevo, že vládě bylo do jisté míry kvídnáno. Odpovídaje na prudké útoky dr. Schückera, který si přál výmínečná opatření proti Čechům, pravil dr. Herold, že mladočeští poslanci byli nejen proti rozpouštění obecního zastupitelstva v Liberci a proti dočasné správě c. k. komisaře v tamní obci, ale též proti vyhlášení výmínečného stavu v Chebu a v uzavřeném území, které hrabě Baden v zájmu státu a na ochranu českých menšin zavést chtěl. Za tuto ústupnost a služnost vedení mladočeské strany odměnili se Němci tím, že prosadili prohlášení stanného práva v Praze a že zrušení jeho je nyní nejvíce trápí. Němcům tedy nestačí, že několik Čechů následkem leknutí raněno bylo mrtvici, jiní že podlehlí zranění, a že za trvání stanného práva v Praze hledalo na ochranné stanici lékařskou pomoc přes 1400 raněných. Jest pochozí, že na ochrannou stanici byli dopraveni jen nebezpečně ranění a pak že tam šli lidé chudší, aby nemusili jinde za lékařskou pomoc platiti. Zámožnější ranění zajisté poranění své raději zamlčeli a léčili se doma na vlastní útraty. Stanné právo vyžádalo si tedy obětí více než mnoho. To však není vášnivcům německým ještě dost. Učení Mommsenovo o rozrážení českých lebek patrně se u nich až příliš zakořenilo. — V českém sněmu útočili na Čechy s největší zlomyslností němečtí poslanci dále.

V pondělní schůzi byla vláda nucena, dáti jim odpověď. Místodržitel hr. Condorhove učinil jménem vlády toto prohlášení:

„Oproti rozličným stížnostem, které v příčině obsahu jazykových nařízení ze dne pátého dubna roku tisíc osm set devadesát sedm zákonníka zemského čísel dvanáct, a ze dne pátého dubna roku tisíc osm set devadesát sedm, zákonníka zemského čísel třináct, byly přineseny, pokládá vláda za svoji povinnost, aby vyložila s úplnou jasností svůj názor a svoje úmysly v záležitosti této.

Vláda vychází při tom s nálezem, že v království českém oba jazyky zemské v úřadě úplně rovnoprávní jsou. — Z toho plyne, že každý obyvatel království českého uvnitř hranic země jest oprávněn, aby právo své u všech zeměpanských úřadů buď v jazyku českém, buď v jazyku německém — vyhledával a nalezl.

A jako zásady tyto pro vládu nezvratně platny jsou, trváti bude vláda bez výminky také na jednotě země a na jednotě správy a úřadnictva.

V mezích těchto zásad jest však vláda za účelem tím, aby razila cestu poměrům klidnějším, mileráda ochotna, pokud to jen vůbec možno, výhověti projeveným přáním, která ve skutečných poměrech odůvodněna jsou.

Vláda hodlá tudíž — s výhradou případného

zákonného upravení — nově uspořádati předpisy jazykové tím způsobem, že na příště na základě výsledku posledního sčítání obyvatelstva rozsná- vati se mají úřední okruhy s jazyky smíšenými, ve kterých buď jazyk německý nebo jazyk český anebo konečně oba jazyky zemské, platiti mají jako vnitřní jazyk úřadů a služeb.

Tím by po nález vlády osvědčeno bylo, že s oběma národnostmi jedná se naskrze spravedlivě a stejnoměrně, a to tím více, jelikož by také, co do jazykové způsobilosti úředníků na místě kvalifikace jen více theoretické a v okamžiku potřeby snad více nestávající, zůstala jediné rozhodnou věcná, skutečná potřeba, a každý úředník — při úplném seřízení rovnoprávnosti — musil by míti tolik vědomostí jazykových, kolik skutečně vyžaduje služba při úřadě, u kterého jest zaměstnán.

Abý však budoucně pro službu v království českém měla vždy úředník po stránce jazykové dostatečné způsobilých, neopomene vláda pro příští zasedání slavného sněmu připravit návrhy, které mají za účel důkladnou změnu v zařazení středních škol v Čechách k cíli praktického naučení se druhému jazyku zemskému.

Na slavném sněmu bude záležeti, aby tyto návrhy vlády svým časem pečlivě a blahovole prozkoumali.

Němci přijali prohlášení vlády s nelibostí, čeští poslanci byli rádi, že vládní odpověď nedopadla hůře.

Na to promluvil poslanec Wolf vztekou řeč proti českému národu. Odvážil se nám metati ty nejsprostší urážky v tvář. Nestalo se mu za to nic. Nepěkně a neamířlivě mluvil proti Čechům a české šlechtě též Pater Opitz. S knězem tímto se ostatně velká většina německých kněží v Čechách neztotožňuje. Stanovisko naše dobře obhájili v pondělní schůzi hrabě Sylva-Taroucca a hr. Karel Boquoy.

Hrabě Boquoy vyslovil své politování nad výrok P. Opitze a pravil, že svým návrhem chtěl podporovati myšlenku smíru. Dále naznačil blíže svůj návrh a posvětil si na kulturu, kterou Němci prohlašují za německou, která však je ve skutečnosti mezinárodní. Všecky německé university byly založeny teprve po universitě pražské, která opět byla založena dle vzoru pařížského a italského. Dále pravil hr. Boquoy:

Postavíme-li se na stanovisko, že nějaká řeč má velikou cenu, poněvadž národ jen jí mluví, má veliký počet duší, dovolte mi špatný vtip. Co by pánové k tomu řekli, kdyby zrovna dle této logiky Francouz neb Angličan řekl: Proč se mám tím mofiti, bych učil se německému jazyku, tu rozumí mně pouze 70 milionů; jest mnohem lépe, naučím-li se čínsky, kterýmžto jazykem mluví 350 mil. (Velmi dobře, veselost v pravo). Dle této theorie měl by čínský jazyk 5 a půl krát tak velikou cenu jako jazyk německý. (Velmi dobře! v pravo).

Pro Němce, jenž považují za působiti v Čechách, jest znalost českého jazyka alespoň zrovna tak důležitou, jako znalost jazyka francouzského nebo anglického. (Souhlas v pravo, odpor v levo.) Proto není dokonce tak strašným bezprávím, požaduje-li stát od svých zřizenců v Čechách znalost druhého zemského jazyka. Avšak můžeme snad, ježto nucení vždy větší nemilou, věci dáti mírnější formu, ježto se totiž řekne, že úředníci, kteří nevládnou druhým zemským jazykem, tím ve svém postupu utrpí.

Co se tkne tak zvané státní řeči, nebude žádný rozumný člověk popíráti, že v mnohojazyčném státě, jako jest Rakousko, jest nutno, by určitý jazyk byl prostředkem k dorozumění; tím nemůže býti žádný jiný, než německá řeč.

Avšak to nelze ustanoviti cestou zákona, to se může vyvinouti pouze přirozenou cestou ze skutečných poměrů a může jíti tak daleko, jak právě přirozeným rozvojem poměrů se jeví nutným. Všechno nucení a také každé zákonitě stanovení v této příčině působilo by nepřemýšleným protitlakem. Tento odpor německých národů proti této převaze německého jazyka nastane tím méně, budou-li se zástupcové německého národa při každé příležitosti za všech okolností chovati jako praví synové velikého kulturního národa. (Hlučná pochvala v pravo).

V úterní schůzi mluvil dr. Funke, poslanec za Litoměřice proti hraběti Sylva-Tarouccovi a hr. Buquoyovi. Dr. Funke se ohrožoval, jako by jeho přivřecí byli revolucionáři, nemravové a nezna- bozi. Potupy od šlechticů prý nestřílí. „Naše hrdost je městanská a selacká. Mladočeští arci hrdosti té už pozbyli. Ti servilně jednají ve Vídni vůči velkostatkářům a vůči předsednictvu, přestali býti svobodomyšlnými (Bohаты: Lokajové a řemesla. Tou aliancí se udusi). Na to polemisoval dr. Funke s dr. Heroldem. Řeč jeho vyrušil Wolf pokřikem, že na Příkopě „česká luza“ zuří proti německým buršákům. *Budeme do toho střílet s revolvery!* Němci na to dělali rampus a chtěli vynutit konec schůze. Dr. Černohorský se zlobil, že k vůli jednomu buršákovi, ježto uhodil provokovaný český právník, má býti sněmovní schůze zmařena.

Dr. Herold případně poukázal, že Wolf věděl, co se na Příkopě stane a že jest snad výtržností té i původcem. Na to pravil:

My, pánové, prohlašujeme, že nehodláme tyto provokace dále trpěti. (Opětný, bouřlivý, dlouhotrvající potlesk. Na lavicích českých se volá: My toho již máme dost!) My jsme se se sebezapřením dlouho zdržovali, my jsme mlčeli dost dlouho. Ale když J. E. prohlásila nyní, že němečtí studenti mají právo (Opětné volání souhlasu na lavicích českých: Ať si jdou, necháme je jít, takové provokace nedáme si líbit. S několika stran žádá se o ticho.) — Žádám sám své pp. kolegy, by narušili to, co chce Hoi, a prosil bych

i německé pp. kolegy o ticho — když tedy J. E. p. místodržitel dnes v tomto slavném sněmu prohlásí, že příslušníci nějakého spolku, který podle stanov jest oprávněn nositi stejnozkrój a odznaky, tím nepěchají žádné provokace na obyvatelstvu jiné národnosti, pak se táčí: kdo byl p. místodržitel, kdo byla policie, když příslušníci české národnosti v německém území byli týráni proto, že nosili své spolkové odznaky? (Výborně! Výborně! Na lavicích českých dlouhotrvající potlesk.)

Pánové, my s naší strany, jak nám vyřkl své- dectví slavný sněm a každý nepředsedající člověk, na počátku tohoto sněmu napomínali jsme obyvatelstvo pražské k pokoju (Hlas: my je máme pořád k pokoju!), v každé schůzi nabádáme ke klidu. My, pánové, ale v tomto našem snažení neustáváme pokračovati proto, poněvadž veškeré toto naše usilování, aby jednání tohoto sněmu konalo se v pokoju a aby v Praze byl klid, aranžovaný, systematickým štváním českého národa je obráceno v zvrác. (Bouřlivý souhlas a potlesk u českých poslanců. Tak jest!) My jsme se sebezapřením se dlouho zdržovali. A poněvadž v tomto systematickém provokování pražského obyvatelstva mají orgány bezpečnosti ruce (Dlouhotrvající potlesk a souhlas na lavicích českých), protestujeme my, slavný sněm, proti tomu, a pravíme zde ještě napo- sled, že do tohoto okamžiku učinili jsme všechno, abychom zabránili, aby zde v tomto sněmu nepřišlo k žádné výtržnosti.

My bránili těmto výtržnostem, ale to, co může učiniti zde ve sněmu rozvášněný národ český vy- slaný poslanec, to nemůžeme žádati od celého národa českého, když zde v tomto sl. sněmu příslušníci če- ského národa se tím nejasnějším způsobem tlapí a urážejí. (Výborně! Výborně! S bouřlivým voláním souhlasu smíšený potlesk.) Bylo zde mluveno o tom, že byla prolita krev, ale není ještě jinak na jisto po- staveno, co se vlastně stalo a jak to povstalo. Já nechci skoumat, zda někdo k tomu dal podnět čili nic.

V městě přes 400.000 obyvatelů čítajícím mnoho lidí bylo již zraněno, ale aby k vůli nějakému zranění celý aparát politický, státní a sněm království českého byl volán, to se zde ještě nestalo, jako se to stalo dnes k vůli jedinému německému studentu. My pánové, proti těmto poměrům v tomto sněmu co nej- důrazněji protestujeme, my, pánové, prohlašujeme, že to trpěti nebudeme (Bouřlivé volání na lavicích če- ských: Nebudeme! Nebudeme! Dlouhotrvající potlesk a Výborně!) a pakliže v těchto provokacích bude dále pokračováno, že na to nalezneme odpověď. (Dlouhotrvající potlesk.)

Dr. Grégr pravil, že to byla zase jednou pravá česká slova. Poslanci provolali sláva He- roldovi a dodali: My se budeme sami chrániti. Sami byste nám musili plivnouti do tváře, kdyby- chom si to dali líbiti.

Funke na to dokazoval, že rozčlenění Němců je prý oprávněno, Čechů prý nikoli. Čechové prý chtějí provrtat německé území, což Němci prý nepřipustí.

Po řeči Funkově ujal se slova místodržitel tentokráte český a oznámil, že, ač k tomu není zmocněn, může sdělit, že vláda vydá v únoru nová jazyková nařízení. Němci za jeho řeči ostře povykovali a dostávali se do kříska s českými poslanci.

Řeč hraběte Sylva-Tarouccy.

Wolfovi, Frademu, Schückerovi a Němcům dobře odpověděl hrabě Arnošt hrabě Sylva-Taroucca pravě:

„Mohu vůči řeči, již právě jsme slyšeli, míti jen ten dojem — a se mnou budou jej míti za- jisté také mnozí jiní pánové — který jest vyzna- čen slovy: „Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra?“ („Jak dlouho ještě budeš, Ca- tilino zneužívat naší trpělivosti?“ Výborně!) Ji- nak má se to s řečí poslance Prada, jenž opravdu zajímavě a duchaplně mluvil jako vždy a zadal mi podnět, abych se přihlásil k slovu.“ Řečník li- tuje, že posl. Prade spojil svou otázku, proč vel- kostatek předstoupil s návrhem hr. Buquoye před sněmovnu, s prudkými útoky na velkostatkáře.

Posl. Prade má za to, že nepřislouchá se nám mluvit do věcí, jež se nás netýkají, k nimž ne- jsme povoláni a že máme se zabývatí jen sociální otázkou, která se nás dotýká daleko víc a že má- me, dříve než předstoupíme s pokusy sprostřed- kovacími před sněm, povážiti, že by bývalo líp, kdybychom byli r. 1890 byli dostali svému slovu. Všechni řečníci proti našemu návrhu projeli se na tomto parádním šemíku, ale věc má se docela ji- nak. Je docela správné, že sociální otázka dotýká se nás velice z blízka, ale to není žádnou výsa- dou naší strany, neboť se dotýká všech a právě v otázce sociální netřeba se nám báti porovnání s jakoukoliv jinou stranou.

Řečník připomíná, že první zákon o norma- lním pracovním dni proveden byl podnětem jeho strany hr. Egbertem Belcredim, (Výborně!) že první pokus organisovati výrobní třídy, učiněn byl opět od jeho strany, an hr. Belcredi provedl živ- nostenskou opravu a to proti odporu liberální strany ve sněmovně poslanecké. (Výborně!) Rov- něž tak učiněn byl pokus o reformu agrární dvě- ma zástupci jeho strany, kteří náhodou byli za sebou ministry orby, hr. Falkenhaynem a hr. Le- deburem. Nikoliv řečníkova strana zavinila, že oprava nebyla uskutečněna, nýbrž protivná strana se svou obstrukcí. (Souhlas v pravo.) S tím nám tedy nepřicházejte a rovněž tak málo s výčitkou, že rádi sedláky ubíjíme, abychom si honitbu po- řídili. Nemyslím, že v Čechách jest někdo tak bo-

hat, aby opatřoval si loviště na půdě produktivní. Kdo že to zavínil, že vůbec mohou být sedláci ubíjení? Vzpomeňte si na to, že koncem let šedesátých nemohli majitelé pauství nabýti seláckého majetku a pozemku. Kdo že postaral se o svobodu lichvy, svobodnou děditelnost a volnou dědičnost? Vy, pánové! (Živý souhlas, potlesk. Výborně! v pravo.)

Tvrdíte, že nedostali jsme r. 1890 svého slovu. Není to prostě pravda (Živý odpor v levo) a vy víte velmi dobře, že nikdy neodstoupili jsme od svého slova, nýbrž že jsme jen myslili — a myslíme, že tento náhled byl správný a spravedlivý — že v tom okamžiku, v němž část kompacientů, a sice zástupci většiny obyvatelstva v Čechách nechťeli se účastniti již akce, neměli jsme s druhou částí, se zástupci menšiny obyvatelstva v Čechách přes hlavu té první uzavřítí smlouvu. (Živý souhlas a potlesk v pravo, odpor v levo. Posl. dr. Funke: „Šnilé ryby!“) Poté ráte odpůrce a brání li se a dokazují-li pravdu, voláte: „Šnilé ryby!“ (Posl. Glöckner: „Jak se to srovnává s vaší kavalerickou cíť?“) Ptáte se, jak srovnává se to s kavalerickou cíť? S tím nám nepřeházejte, pokud trpíte ve svém středu muže, jenž ve veřejné schůzi parlamentu . . . (Následující slova není pro bouřlivý potlesk slyšet.) Kde by zůstala spravedlnost, kdybychom pokusili se přes hlavy většiny ve spolku s menšinou o oktroj? Proč pak stěžujete si pánové, na jazyková nařízení hr. Badenho? Právě proto, že vláda hr. Badenho je vydala, aniž otázala se zástupců národa německého. (Souhlas v pravo.) A tenkrát jednalo se o zákon, kdežto dnes jednalo se o nařízení a jedno nařízení může být korigováno druhým. Byla tu položena otázka, proč jsme podali tento návrh: Odůvodňovatel jeho odpověděl na to již několika slovy. Přes to řekl poslanec Prade, že jsme lehkomyšlní a že podnikli jsme tuto akci, ut aliquid fecisse videatur.

Můžete mluvit o lehkomyšlnosti, když v tak vážné a těžké době, v níž opravdu vzduch jest prosycen prachem, kdy ta nejmenší jiskra může způsobiti veliký požár, přenecháváte velení výstředníkům, o nichž mluvil posl. Funke ve známém interview? (Živé volání v levo: „Není to pravda!“)

Nebylo to nikde opraveno, musím se držeti toho, co četl jsem v časopisech. A není-li to více, než lehkomyšlnost, když vy, sbytky výhradně privilegované rakouské „státní strany“, letíte za takovými vůdci po nakloněné ploše, na jejímž konci ohňá revoluce? (Živý souhlas v pravo.) Je to více nežli lehkomyšlné, nebo tak zkušené politické, jakými jste vy, vědí docela dobře, že po národním radikalismu následuje sociální radikalismus a že sklízí žně z toho, co vykonal první. Bude pro každého rakouského vlastence mezi vámi smutným probuzením z toho pustého obstrukčního snu, až dožijete se poznání, zahanbuje ho a zničí jeho poznání, že pracuje se takto pro krále pruského! (Živý, trvalý potlesk šlechty a poslanců českých. Němci křičeli odvolat!)

V další řeči vyslovil hr. Sylva-Taroucca politování své, že Němci nechťejí klidně a věcně v komisi sněmovní o návrhu hr. Buquoye jednat, ale že ponechávají hlavní slovo pouličním krikounům, čímž nejlépe dokazují, že si národního smíru v Čechách nepřejí.

Vy, kteří jste vždy autoritu snižovali a proti ní vedli boj, voláte nyní v Praze po této velice nenáviděné státní autoritě, avšak když vystoupila v Chebu, byli jste plni nevole. (Volání v levo: Nebylo přičiny v Chebu.) Proti čemu však co nejrozhodněji musíme protestovati, jest okolnost, že jste svými řečnickými zkouškami, dávati nám dobré rady o rakouském patriotismu. (Pochvala a Výborně! v pravo.)

Dokud trpíte mezi sebou muže, kteří ve veřejné schůzi prohlásili přání, postaviti Rakousko v poddanský poměr k Prusku (Hlučná, neustávající pochvala, volání: Výborně a potlesk v pravo), pokud vaše nejvyšší politická moudrost vrcholí v bezcharakterní zásadě: s vlky (Wolf) třeba býtí (Bouřlivá, neustávající pochvala, potlesk a volání: Výborně! v pravo), dokud pracujete ku převratu ve státu, potud nestrpíme od vás nijakého poučování o rakouském patriotismu (Opětné neustávající pochvala, potlesk a volání: Výborně! v pravo.) Poslanec Prade skončil část své řeči refrénem z písně „Wacht am Rhein“. Já skončím jinými slovy, slovy na uchem pevně a věrně stojíme: Bůh žehnej, Bůh ochraňuj naše staré, ctihodné království české, naše ubohé Rakousko, našeho císaře a krále. (Bouřlivá, neustávající pochvala, potlesk a hlučné volání: Výborně v pravo.)

Mužná řeč mladého katolického šlechtice učinila ten nejlepší dojem.

Politický přehled.

Rakouští biskupové zaslali sv. Otci, papeži Lvovi XIII. latinskou adresu za příčinou Jeho děmantového kněžského jubilea. V adrese té děje se vědná zmínka o podivuhodné péči papežové o církve celého světa, kázání, řád a život veřejný, o péči ohledně zbožnosti a rad proti nebezpečím v krajích i těch nejvzdálenějších. O škole se mezi jinými praví: Mezi nejnovější důkazy Tvé péče otcovské řádně

zvlášť povděčné a ochotně Tvá spasná napomenutí, která obsahují Tvůj list z 1. srpna t. r. („Militantis Ecclesiae“) Když v něm skvělým způsobem jednáš o vyučování a výchovu křesťanské mládeže, o níž blahoslavený Petr Kanisius tolik zásluh si získal, ten zlatý výrok, zkušeností smutně často dokázaný si učinil, že bez Boha nic nemůže mládež zachovati v povinnosti, a nic zbloudilou spět uvéstí ji nemůže, když od stezky ctnosti odbočila a v neřest se skřítla. Proto je bezsprávným velkým, vylučovati náboženství z výchovy: u nás sice náboženství ze školy vyloučeno není; však jsme hluboce přesvědčeni, jak právem podotýkáš, že náboženství nejen v určitých hodinách vyučováno býti má, nýbrž veškerou ostatní úroveň prosáknuto býti musí smýšlením křesťanským, a že uvarovati se jest, aby, co hlavním jest, cvičení spravedlnosti a zbožnosti, na druhém teprve nestálo místě. Tomuto výroku Tvému, svatý Otče, přizvukujeme docela a jsme jednoho smýšlení, neboť nedalo se v přítomnosti tici nic pravdivějšího, užitečnějšího a případnějšího. Skoro schází docela moderní pedagogice toto moudré pravidlo: náboženství jako jinému předmětu vyučování u nás zakázáno sice není; však také se nechce, aby přednost před ostatními předměty, jim aby svítilo a je pronikalo. Již opětovně jsme se snažili získati větší vlivu pro křesťanské vyučování a náboženské vedení; teď však — opíraje se o Tvou radu a autoritu — chceme této záležitosti věnovati péči ještě živější.

V moravském sněmu odůvodňoval v úterý dr. Jan Žáček svůj návrh přičině podání adresy Jeho Veličenstvu. Návrh přes odpor dajcnacionálů odkázán byl 18členné komisi. Veklostátská frakce barona Chlumeckého a strana středu ocituje se pořád více s frakcí hr. Quida Dubského z Třebomyslic a s dajcnacionáli v rozporu. Dr. Žáček vyslovil naději, že jednou bude dosažen mír

Rakouská a uherská vláda začnou opět jednati o vyrovnání.

Uherská sněmovna magestrátů schválila 15. t. m. zákon o provisorním vyrovnání.

Rakousko do východní Asie. Vládní „Reichswehr“ poukazuje již delší dobu na to, že Rakousko nemá žádných osady trestnické, kamž by vyváželo svoje zločince a kamž by současně vyváželo svoje průmyslové výrobky. Uvážíme-li, že Anglie má 80 procent čínského obchodu ve svých rukou, prospělo by zajistí i rozvoj našeho průmyslu, kdyby nalezl odbyv ve východní Asii. Jak se z hlavního námořnického města Pulje oznamuje, vypraví též naše vláda jednu válečnou loď do vod východoasijských. Paroplavební společnost Lloyd, která jest státem podporována, udržuje již pravidelné spojení s krajinami východoasijskými a mohl by tudíž k rozšíření našich obchodních styků valně přispěti.

Sjezd zástupců nemadžarských národností konal se tyto dny v Budapešti. Zastoupeni byli Slováci, Srbi a Rumuni, kteří tvoří v Uhrách většinu obyvatelstva, avšak v uherském sněmu zastoupeni nejsou. Uherský volební řád jest vzorem nepoctivé a násilnické volební geometrie. Úředníci maďarští zanášejí voliče do seznamu volebních libovolně, ač z nich již předem statisíce poplatníků a občanů uherských jest vyloučeno. Tři miliony Slováků byli při tomto násilí sotva s to prosaditi 1—2 poslance a to ještě jen pomocí některé opoziční strany maďarské. Což divu, že Srbi, Slováci a Rumuni po takovéhoto zkušenostech raději nevolí, za to tím důrazněji protestují před tvář celé Evropy na násilí maďarské, které zvláště slovanské národy přímo hubí a ničí. Roku 1868 slibovali sice Maďaři hájit svobody, privilegia, immunity, zvyky a praerogativy národností, jak to slibuje článek zákona z roku 1722—23. Zákon tento byl sice pojat do národnostního zákona z r. 1868, ale nikdy nebyl zachováván. Slováci, Rumuni a Srbi, kteří vidí, že jejich soukromovcům v Rakousku a v jiných říších lépe se daří, neupustí nikdy od svých práv a Maďaři budou musít se s nimi vyrovnati.

V Kijevě byl generální gubernator hrabě Ignatěv, který stejně utiskoval Poláky jak Malorusy, náhle poslán na odpočinek. Jeho nástupcem se stal general Dragomirov, který jest původu maloruského a jenž jest znám jako výtečný vojenský taktik a strateg. General Dragomirov jest již 68 let star, ale označován jest dosud vždy jako hlavní vůdce v případech možné války; Dragomirov, který byl svého času přidělen ruskými vyslancetvům ve Vídni a v Berlíně, vyniká vzácným a všetranným vzděláním, k vojsku i lidu ruskému, jehož cítění a smýšlení nejlépe zná, choval se vždy lidumilně. General Dragomirov bude snad také lépe zacházeti s ruskými Poláky a Čechy, než-li brutální generál Ignatěv.

V pruském sněmu stěžoval si poslanec Eynern, že pruské vyslanectví u sv. Stolice nebylo dosud zrušeno, ač papež při slavnosti Kanisiové přý vystoupil nepřátelsky proti Německu. Ministr Miquel odpověděl, že místo vyslanec u papeže pokládá z politických příčin za důležité

Ve Francii bouří se studentstvo proti židům, v Marseillu, Nantesu, Lyonu, Paříži atd. vytlouká jim okna, jejich spojenci spisovateli Zolovi provolávají hanbu, oslavuje důstojníky a vojáky, již poslední akcí Dreyfusovskou nejvíce po spinění byli

Adresa haličského sněmu. V první schůzi adresního výboru sněmu haličského, kteréž předsedal dr. Dunajewski, prohlásil ryt. Jaworski že v adrese má býti dán výraz loyální citům jako i politickým přáním země. V debatě připomenul dr. Kozłowski, že jest radno, aby v adrese se vyznačilo, že se sněm nikterak nezřídka práva r. 1873 odhazuje, totiž volení do říšské rady a že poměry, které r. 1873 trvaly, považuje řečník za mnohem výhodnější, nežli od zavedení přímých voleb do říšské rady. Úroveň parlamentarismu klesla způsobem nepopíratelným. Adresní výbor usnesl se, že má býti zvolen užší výbor, jemuž se svěří vypracování osnovy adresy a že rokování o hotové osnově adresní má býti provedeno tajně. Polská lidová strana podá ve sněmu návrh na opravu volebního řádu, kterýž bude žádati zavedení všeobecného, přímého a tajného volebního práva pro dosavadní IV. kurii. — Výbor uložil vypracování adresy poslanci Jaworskému.

Dokončení z českého sněmu. Ve čtvrtek mluvili dr. Podlipný od Němců nyní nejvíce nejvíce nenáviděný Čech, dále prof. dr. Fournier. Z české strany se přiblížili k slovu dr. Pippich, dr. Dvořák, dr. Koldínský, dr. Pacák. Šťastný, dr. Vašatý, inž. Kaftan, dr. Podlipný dr. Moravec, Špindler a dr. Brzorád. Z německé strany přihlášena též celá řada řečníků. Jednání o návrhu hr. Buquoye zabere tedy celý týden času. Rozdělení ve sněmovně i na ulici v Praze následkem neurvalých řečí německých poslanců a hurských provokací stále se zmažá.

Ve vídeňské obecní radě šve se pořád více proti Čechům. Český klub bude noren zaujati stanovisko proti různým tēm Kolískům, Noskům, Wrabětzům a Fochlerům. Až dosud se bál zakročiti ve prospěch školy Komenského a Čechů v okolí Břeclavi, Valčic a Cmuntu jak nám z kruhů vídeňských Čechů bylo řečeno.

Drobná obrana.

Polský telegram z Krakova dolnorakouským Čechům dne 17. ledna ke schůzi oproti Kolískovu návrhu zaslaný připojuje se k nim — ve jménu víry a národnosti. — U nás i nejmírnější liberální národovci bojí rozhodně se připojiti k tēm, kteří za základ blaha a sily národa považují víru. Vlastníci pak dle vzoru „evangelika p. Řepy z Miskovic“ připojují se ve jménu víry — k Němcům. Zdáliž mu miskovičtí „katolíci“ postaví pomník, se ještě neproslychá, ale při známé tvaroheové toleranci — snášenlivosti — katolíků z krajů řepných nebylo by to nic divného.

Oni prý nepletou Krista Pána do politiky, to dělá „Brynych.“ — Tak zvěstoval nedávno šelvětský český list kolínský. — A list ten má pravdu. V Mělníku n. p. nepleť Krista Pána do politiky, sloup podřípského svobodářství, p. Vinkler, takto okresní tajemník. Jinak však i „tajemník“ záložny a majitel zámku. Nyní sedí „pod zámkem“ a v záložně schází skoro milion. — Ve Vršovcích u Praby nepleť Krista Pána do politiky „velikán“ svobodomyšlný, pan starosta Janda. a nyní zatčen pro veliké podvody na dráze. — Do politiky nepleť Krista Pána jistí pánové od záložny v Třeboni. Jeden z nich je zatčen, pan účetní se zastřelil. — Biskup královéhradecký naopak zase plete Krista do politiky. Ten, co má rozdá, i třeba svým nepřátelům. — Co je lepší?

Evangelická povinnost. Roku 1558 vyhlásila heesenská generální synoda za evangelickou povinnost: „Poněvadž zjevný přivržení papežství jsou rouhači, modláři a služebníci antikristovi, musíme se i ve světských věcech obcování s nimi varovati, a tudíž nesmíme s nimi jísti ani píti, ani, když nás potkají, pozdravovati jim nedávati.“ — Tři sta čtyřicet let uplynulo od té doby, a ble, děti evangelické nápadně přestanou vždy po konfirmaci pozdravovati katolického kněze ano mnohdy i učitele. Ukládá se jim to snad za evangelickou povinnost?

Drobné zprávy.

Na oslavu konfirmace čili stvrzení Jeho Biskupské Milosti, Nejdůst. Vrchního Pastýře Edvarda Jana Nep. od sv. Stolice bisk. Královéhradeckým uspořádali bohoslovci bisk. kněžského semináře akademie dne 19. ledna, již počil návštěvou sám Vrchní Pastýř, vdp. kapitulní děkan Mons. Dr. Alois Frýdek, ostatní vys. dpp. páni konovníci, profesoři theologie, a četní hosté kněžští z Hradce Králové a z venkova J. B. Milost uvítal srdečnými slovy praefekt IV. ročníku, p. Kacaffrek. Nejd. Vrchní Pastýř poděkovav za uvítání, zmínil se v řeči své o tom, že jej těší tato akademie proto, že pořádána v den, kdy potvrzen jako biskup Apoštolskou Stolicí. A dále pravil: Jako žádný biskup není pravým biskupem, leč ten, kdo jest ve spojení s nástupcem sv. Petra, tak ani žádný kněz není pravým knězem, leč který jest v úzkém spojení se svým biskupem. Pak s radostí bral na vědomí ujistění všech bohoslovců pronesené ústy prchního praefekta, že všichni chtějí státi ve víře pevně a nco.

brožené pamětliví slov Písma svatého: Haec est victoria, quae vincit mundum, fides nostra, a že Inouiti budou láskou k Bohu a lidem. Po řeci J. B. M. následovala akademie, při níž laskavě účinkoval koncertní mistr na flétnu a pikolu dp. Boháč, farář ve Chvalči. Program byl tento: 1. Slavnostní kantata, čtyřhlasý sbor, již na slova J. Smbody složil Jerábek. 2. Fantasie z „Prodané nevěsty“, solo na flautu s průvodem orchestru a klavíru. 3. „Štěstí“, česká humoristická přednáška. P. boh. Sahula vtipně v ní učinil persiflaž na Heydakovou báseň „Štěstí“, a pak přidál zafilonu humoru ze svého dětského života. 4. „Pastýřská idylla“, solo na flétnu s průvodem smyčcového quinteta. (Složil Arn. Köhler.) „Valčík“, solo na flétnu s průvodem orchestru. (Chopin) 5. „Pergolese“, kantata, jež z úryvku Pergolesova „Stabat Mater“ složil Dr. Fr. Witt. Giorani Battista Pergolese (1710—1736), operní skladatel neapolské školy, dodělal se ohromného úspěchu svým „Stabat mater“ pro 2 ženské hlasy s průvodem smyčcového quarteta. Ač vysazovala se tato skladba přílišnou měkkostí a divadelní něžností, přece považovalo ji celé 18. a začátek 19. stol. za dílo nedostizitelné, ba sám Richard Wagner nazval je „dílem mistrovským“. (Revue et gazette musicale 1840 Nr. 57.) Dr. Frant. Witt chopil se některých nejkrásnějších zpracovaných slok, upravil je v mužský i smíšený quartet s průvodem klavíru, mezi něž vložil velice vhodné barytonové solo v řeci mateřské. Text tohoto sola zčeštil p. t. vikarista Fr. Šebestík a přednesl je místo náhle oemocněného p. boh. Halamy pan boh. Jurkovič. Skladba na akademii provázena kromě na klavír i orch. quintetem. 6. „Člověk a knihy“ Složil vys. dp. Ant. Suchánek, přednesl boh. Zieris. Originelní toto přirovnání přijato ode všech s nadšením, čehož svědkem neutuchající bouře potlesku. 7. „Romance“, duetto na housle s průvodem klavíru od Hoffmanna. (Přednesl p. Sahula a p. Kava, u klavíru p. Bílek.) 8. „Čínský pochod“, mužský sbor od J. Otty. 9. „Ranní pozdrav ptáčků“, konc. polka pro pikolu s průvodem smyčcového orchestru od Wetzgera. O provedení programu zmíniti jest se nám jen slovy lichotivými. Triumfy umělecké ovšem, odnáší sebou do své farnosti pan farář Boháč. Jeho technika na flétnu a pikolu jest nedostizitelná a jeho hra podobá se tlukotu slavitímu. Kéž bychom měli příležitost hře jeho ještě častěji naslouchati. Za svůj virtuosní přednes obdržel též od J. B. Milosti náležitý dík. Nemenší zásluhu o také vzorné provedení akademie má její dirigent jáhen a praefekt choru p. J. Klenka a členové vyššího oddělení zpěvického a členové orchestru. Všecka čísla byla tak nacvičena, že i nejostřejší kritika by jim nic nemohla vytýkati. My pak vítáme pány bohoslovce jako pěvce a hudebníky tím více v dnešní době vývoje spolků katolických, poněvadž pak i jako kněží toto své umění pěvecké a hudební budou přiváděti k platnosti a budou jím udržovati život a jednotu, přidržující mladé jejich členy vedle vážné práce k milé a ušlechtilé zábavě. Na konci vzdáváme povinné díky p. t. firmě „H. Lhota“ za laskavé zapůjčení klavíru a její výtečné stroje vesměs doporučujeme hudebnímu obecenstvu.

Přednáška ndp. biskupa. Továřská jednota čítá vždy přednášky ndp. biskupa k slavnostním dnům. Z přehojné účasti domácích i přespolních hostů bylo zřiti, že i obecenstvo sdílí náhled jednoty. Vynešený řečník pojednal „o svobodě svědomí“ způsobem velmi přisvědčivým a poutavým. Ponukávav, že svědomí není pouze jakýmsi vnitřním hlasem, nýbrž zákonem, vstřípeným od vyšší Bytosti, dovodil ndp. biskup potřebu toho, aby svědomí lidské bylo náboženským účelem regulováno. Z tohoto důkazu vysvitla lichost moderní nauky, která pro svědomí žádá naprosté svobody či lépe nevázanosti. Ze stanoviska katolického přejeme si, aby svědomí bylo říseno účelným katolickým, ačkoliv nechceme dosahovati prostředky násilnými. Nato přistoupil řečník ku skvělé apologii snášenlivosti katolické, ukázav historickými doklady, že jinoverci se objevili daleko netolerantnějšími a přece osmělují se církev katolickou z nešťastnélnosti viniti. Přednáška byla provázena častými projevy souhlasu a vyslechnuta se živým souhlasem. Po přednášce byla pobožnost v kapli sv. Vojtěcha. Zdať Bůh!

Sbor dobrovolných hasičů v Hradci Králové pořádá dne 16. ledna 1898 t. r. svůj první ples, kterýž, jak bylo lze očekávati, v každém ohledu skvěle se vydaří. Ples tento počítá po dvě hodiny trávající návštěvou svojí p. c. místodržitelésky rada a okres. hejtmán Šolta, kterýž nelčeným způsobem své upokojení nad zřizování sboru vyslovil. Tím větším podivením naplnilo nás, že z reprezentantů obce ni jediný do plesu se nedostavil. Nevíme z jakých důvodů se tak stalo, ale jsme toho mínění, že sbor hasičský, kterýž dobrovolně účelí tak humanitní službu, síly své věnuje a životy nasazuje, zasloužil si plnou měrou, by přisedl sl. městské radě byla mu projevena veřejným účastnictvím při I. plesu jeho, zejména uvážli-li se, že sbor zřízen v první řadě pro obec samotnou. Že sbor dobrov. hasičů v Hradci Králové dochází stále větší obliby, patřao jest z toho, že v poslední době za členy zakládající přihlásili se následující P. T. pánové: Dr. Frýdek A. kapitulní děkan, Šrůtek J., kanovník, Fiala Fr., ka-

novník, Hampl Fr., kanovník, Dr. Brychta Ant., kanovník, Pogert Ant., kanovník, Barták Jan, kanovník, Th. Dr. Ruth V., professor, Th. Dr. Soukup J., professor, Ústav hluchoněmých „Rudolfum“, Ústav „Boromeum“, Tondl Fr., professor, Knypl L. majitel domu, dále za členy přispívající: Pp. Pour Fr. vicerektor semináře a p. Boháč M. c. k. berní adjunkt. Bohužel nacházejí se ještě mezi občanstvem zdejšími lidé, kteříž hasičský sbor nepodporují, doufajíce, že i tyto ojedinelé případy budoucně zmizí, a že sbor tento všeobecně, jak toho zajiště zaslужuje, podporován bude, děkujeme všem dosavadním příznivcům našim, jakož i sl. střelecké jednotě v Hradci Králové a bratrskému sboru hasičskému v Kuklenách za účastenství při prvním plesu našem.

Černilovská kat. národní jednota sehraje 30. ledna o 3. hod. v Libranticích v hostinci p. Drahoráda „Čarovnou noc.“

Přátelský dýchánek v jednotě katolických tovaryšů. Pěvecký kroužek uspořádal na počest svého sborníka, dp. vicerektora Orla přátelský večer, jež účastnili se všichni ochotníci a ochotnice, při vánoční hře působící. Program této na rychle pořádané produkce byl tak poutavý, a že udržoval četnou společnost v animované zábavě. Bylo zřiti, že v tovaryšské jednotě vládne zdravý a srdečný duch, jehož v nynější společenské rozháranosti bylo by leckde zapotřebí. Zdať Bůh!

Na hlavní porotce byli dne 18. ledna u c. k. krajského soudu vylosováni z okresu broumovského pp. Seidel Josef hostinský v Broumově, Springholz Eduard rolník v Jetřichově, Mayer Celestin hotelier v Halbstatě. Z okresu českoskalického p. Janko Antonín, rolník a starosta ve Větrníku; z okresu královédvorského p. Josef Bauer, rolník v Dubenci; z okresu královéhradeckého pp. Janáky Jan rolník v Bělči, Charbuský Josef, rolník v Březě; z okresu jaroměřského pp. Nechvíle Václav, obchodník v Jaroměři, Jakoubek Josef, rolník v Černošicích, Exner Ottomar, majitel domu v Josefově, Reichert František, rolník v Rychnovku; z okresu kosteleckého pp. Vinák Fr., rolník v Borohrádku, Plocek Jiří, rolník v Čuchlavi, Pak Ludvík, obchodník v Kostelci n. O., Šeda Jan, rolník v Tuklečkách; z okresu náchodského p. Kosinka Josef, hostinský v Červeném Kostelci; z okresu nechanického p. Růžička Ludvík, hostinský v Dohalicích; z okresu novoměstského pp. Madr Jan, rolník č. 48 v Bohdašíně, Marek Jan, č. 11/12 rolník v Bystré, Michl Šebestian st., obchodník v Deštné, Příbyl Ferdinand, továrník v Krčíně; z okresu opočenského pp. Kretschmann Antonín, knížecí účetní v Opočně, Růžička František, soukromník v Opočně, Dvořák Jan, rolník č. 44 v Pohoří, Michl František, rolník v Bílém Újezdě; ze soudního okresu polického pp. Šimek Josef, obchodník ve Velké Dřevici, Ther Josef, rolník v Žďáře; ze soudního okresu rožmberského p. Hampl Václav, rolník ve Vel. Uhřetíně a Ezer Jan, nadlesní v Rokytnici; z okresu rýchnovského pp. Galle Vilém, hostinský v Skuhrově, Novák Vojtěch, nájemce dvora Jedliny a Dostal František, obchodník v Zářečí; z okresu teplického pp. Rudolf Adolf, obchodník ve Starém Schroll Václav, rolník v Bystré; z okresu úpíckého pp. Mach Rad., obchodník a Šrejbr Ant., rolník v Malých Svatoňovicích. Za náhradní porotce byli vylosováni pp. Dvořák Arnošt, rukavičkář, Hanuš Antonín, obchodník, Hellige Hynek, pekař, Kleiner Josef, řezník, Komárek Jan, písař ve spofitelně, Richter Karel, obchodník, Sturm Antonín, ředitel filiálky rak. uher. banky, Šejnoha Antonín, cukrář, Jan Vacek, špediér v Hradci Králové.

Pěvecká jednota „Slavjan“ v Hradci Králové připravuje se po delším oddechu k nové činnosti, nechtějíc zůstatí posadu za nově utvořeným spolkem damským. Za tou příčinou obrací se výbor „Slavjana“ ke všem upřímným přátelům spěvu, kteří mají hlas a dobrou vůli, účastniti se zkoušek, aby snahy spolku podporovali a všemožně spolupůsobili k tomu, by „Slavjan“ zaskvěl se opět v bývalé své slávě a velikosti a poskytovatí mohl obecenstvu našemu i v dobách těžkých zábavy nejušlechtilější. První schůze a zároveň také valná hromada „Slavjana“ konat se bude v úterý dne 26. t. m. v sále Besedy o půl osmé hodině večer. K níž výbor všechny dosavadní i nově přihlášené co nejuctivěji zve. — Při valné hromadě provedou se volby funkcionářů a rozhodne se po vzájemné úradě o době zkoušek příštích i o podaných návrzích a přáních.

Přednáška. V jednotě katolických tovaryšů bude přednášeti v neděli, dne 23. t. m. vdp. prof. Dr. G. Domabyl „O Husově glejt.“ Začátek o půl 3. hod. odp. Hostům uvedeným vstup volný.

Věstník masopustní. Ples jednoty Katolických jinochů a mužů v Červeném Kostelci odbýván bude dne 30. ledna 1898 v 7 hodin večer ve spolkové místnosti. Vstupné: nečlen 60 kr., člen 40 kr., druhá dáma 20 kr. — Ples sboru literárckého v Ostřetině dne 13. února v 7 hodin v hostinci p. A. Blatty. Vstupné: člen 50 kr., nečlen 80 kr., druhá dáma 20 kr. — Společný ples Katolické jednoty v Úpici a Vzdělávací besedy v Suchovrších dne 6. února v 7 hod. večer v sále p. Vágnera v Suchovrších. Vstupné: člen 40 kr., nečlen 60 kr., druhá dáma 20 kr. — Společný ples v hostinci Josefa Šprýhara na Slezském Předměstí „u nádraží“ dne 23. ledna v 7 hodin. Vstupné: pán 50 kr., rodina 70 kr. Hudba Sokola Třebochovického osobním řízením p. Jaroměřského.

Valná schůze jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové. Schůzi zahájil dp. předseda dr. Rayl za četné účasti členské promluvou o úkolech jednoty a o zásadách zdravého a utěšeného spolkového života. Vzpomenuv zásluh zemřelého p. Učesaného, upozorňoval na

nastávající jubilejní rok, jež i pro jednotu znamená desítileté jubileum. Nato podány správy pp. funkcionářů, z nichž nejdůležitější věci vyjímáme. O vzdělání členů pečováno přednáškami a technickým kursem, v němž členové mohou konati praktické pokusy v technickém umění. Knihovna o 430 knihách a četných časopisech byla bedlivě členy vyhledávána. Pěvecký a dramatický odbor pěstoval živý zájem pro zábavu ušlechtilou a podal právě v uplynulém roce důkaz při veřejném vystoupení v „Diblíku“ a ve vánoční zpěvohře, že nemá ve sourodých spolcích vážného soupeře. V imposantním sjezdu katolickém měla jednota tovaryšská vynikající účastenství. Při volbách do V. kurie zasáhla jednota čile ve volební agitaci. Rovněž na venkově ve spřízněných spolcích pořádaný jednotlivými členy poučené přednášky. Přestěhováním do nové místnosti v „Adalbertinu“ nastal pro jednotu příznivý obrát. Do prostorných místnosti scházejí se četnější příznivci jednoty jak při přednáškách, tak i při spolkových zábavách, rovněž hojnější počet činných členů již přistoupil. Výlohy dostoupily letos značné výše 771 zl. 71 kr., byly však uhrazeny příjmem 770 zl. 71 kr. Při volbách zvoleni byli do výboru pp. Polák st., Audrický, Bajer, Cejnar, Jakubský, Jenšovský, Lejsek, Nohel, Polák ml., Sluka, Sváták a Veselovský. Za náhradníky: Bina, Kalenský, Mandásek a Mládek. V seznamu dobrodinců uvádíme zejména J. M. ndp. biskupa Edvarda Jana, Mgr. dra. Frýdka, kapit. děkana, vdp. kanovníka dra. Brychta a Soukupa, vdp. prof. Tondla, děkana Horkého a řiditele Hrubého. V uzoání zvláštních zásluh zvolen za čestného člena vdp. pap. prelát a kapit. děkan, Mgr. dr. Al. Frýdek. Z volných návrhů uvádíme návrh p. Jenšovského na zřízení podpůrného fondu, jež našel v členstvu živého souhlasu. Schůze uzavřena provoláním „Slávy“ protektoru jednoty, ndp. biskupovi Edv. Janu. Zdať Bůh!

Na Ústřední Matici. Při večírku pořádaném na počest vicerektora dp. D. Orla v Jednotě katol. tovaryšů bylo vybráno na Ústřední Matici 2 zl. 61 kr. — Sexta Borromejská odevzdala naší administraci sbírku 1 zl. 50 kr. k témuž účelu. Obnos ten zaslali jsme přímo Ú. M. Š. v Praze.

Klub česk. velocipedistů pro Hradec Králové a okolí konati bude v neděli 23. ledna 1898 o 2. hod. odp. valnou hromadu ve spolkových místnostech u Urmérů. Pořad: 1. Zpráva činovníků odstupujících; 2. volby činovníků pro běžný rok; 3. volné návrhy. — Vzhledem k přítomnosti pánů hostů z Nového Bydžova a Opočna jest účastenství všech členů žádoucí.

Řepařský sjezd v Praze konalo v neděli združení českých zemědělců za přítomnosti asi 250 účastníků. Ostří jinak klidného jednání nesměřovalo proti zástupcům cukrovarnictví samotným, jako spíše proti některým zástupcům rolnictva, kterým se vytýká, že zájmy rolnictva zradili na prospěch interestů cukrovarství. Ně, kterým starostám se vytýkalo, že se ujmají cukrovarů proti pěstovateli řepy. Dvěma rolníckými poslancům se vytýkalo, že se účastní schůzí kartelářských. Přetřásány byly ještě jiné stížnosti a přání rolnictva. Posléze přijata byla jednohlasně tato resoluce: My zástupci všech pěstitelů řepy v království českém, na sjezdu řepařském dne 16. ledna 1898 ve Slovanské Praze konaném po vyslyšení referátů a debatě o kartelní otázce a zaprodávání řepy, namáháme se jednomyslně na této resoluci: 1. Shromáždění vysílají c. k. vládu, by hleděla průmysl cukrovarní a s ním spojené řepářství zachovati vývozními přemiemi potud, pokud ostatní státy s námi konkurující je nezruší. 2. Dožadujeme se však se strany cukrovarníků části výhod, vývozními přemiemi jim poskytovaných. 3. Rovněž vyzýváme vládu, aby snížením tarifů dopravních při vývozu cukru průmyslu cukrovarnímu a řepářství prospěla a zároveň snížila tarify při dovozu strojových hnojiv, kalů a řízáků. 4. Vyslovujeme se co nejrozhodněji proti zamýšlenému zvýšení daně z prodeje cukru a proti zvýšení dopravného proto, že obě by průmysl cukrovarní a pěstitele řepy velmi citelně poškodilo. 5. A žádáme, aby c. k. vláda postarala se o zdanění saccharinu a omezení prodeje jeho jen na předpisy. 6. Vyzýváme obecní úřady, aby dbaly svého práva a při dodávání řepy konaly dohled na váhách řepních. Cukrovarníkům připomínáme, že jejich povinností jest, aby z výhodné smlouvy kterou s rafineriemi v trvání do r. 1903 uzavřeli, poskytlí náležitý díl nám, pěstitelům řepy. 7. My, pěstitelé řepy, nemohouce v zájmu a prospěchu svého a důstojnosti i cti své klidně strpěti další trvání škodlivých kartelů surovarů, nemohouce řepu za smluv pro nás nepřijatelných prodávati, žádáme neustupně, aby kartely v celé podstatě předtaly a zvláště rayony, kterými jsme ztotožněni na vlastních, tolika krutými břemeny stížených pozemcích, zrušeny byly. 8. Vyzýváme jak rolnictvo tak i cukrovarníky, by v otázkách sporných podrobili se smířlivému soudům, sestávajícím ze zástupců rolnictva i cukrovarníků. Zároveň prohlašujeme, že nebudeme ručiti za hodnotu řepy vypestěné ze semene cukrovary dodaného. Dále žádáme cukrovary, aby dávaly přednost řepnímu semenu domácímu, které svoji hodnotou cizímu se vyrovná, ano i je předčí. V případě, že by cukro-

varníci nanesení dnešního sjezdu pomáhal, vysvětlíme všechny páteřní řepy, by poučili krajanů prostředkem a omezili se v pástování řepy co nejvíce. Závažným budiš pro všechno rolnictvo, aby řepu svoji veškeru společně za těchto podmínek zaprodávalo. 9. Veřejně na dnešním sjezdu odsuzujeme ty spoludráhy, kteří tak hluboce klesnou a za nepatrné výhody poruší solidaritu s námi, oslabí nás a pomáhají drobiti šiky naše. Zrádci ti a škádci naši, pro něž máme jen nejhlubší opovření, ovšem že ochuzují nás nad míru. Aby pak jmena těchto stvr byla zaznamenána k věčné potupě, žádáme své přátele, aby je s námi sdělovali. Uvěřejníme je, by každý z nás věděl, koho střelil se má. — Unesení tato buďtež směrnatná.

Osobní. Pan dr. Fr. O. Metel byl sapaán do sesnání advokátů se sídlem v Policin. Met.

Promece. Na české Karlo-Ferdinandské universitě v Praze bude dne 22. ledna t. r. o 12. hod. polední veřejné povýšení na doktora všech práv p. JUC. Josef Kučera, advok. koncipient v Milevsku, rodem z Kostece n. Orli.

Ples ohnostrájecký c. a k. divisiho dělostřeleckého pluku č. 27. konal se 18. ledna po 8. hodině v Adalbertinu. Rakouští dělostřelci jsou par excellence českým elitním sborem vojenským. Prozrazovali to nejen plesové pozvánky našich dělostřelců, ozdobené popřím Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I., a odsnaky zemí koruny české, ale též dekorace sálů. Velká dvorana Adalbertina byla v průčelí proměněna v háj z exotických rostlin, nad níž se vypínalo pozlacené popří Jeho Veličenstva, za níž byla červenožlutá draperie, vkusné Makartovské kytice. Po obou stranách průčelí byla velká zrcadla ozdobena draperiemi a nádhernými záslonami v barvách českých. Podobné draperie zdobily též obě strany dvorany, které mimo to ozdobeny byly obrazy císařských manželů a květinovými tray. V průčelí a po obou stranách dvorany nalézala se křesla a sedadla pro dámy. Pod galerií pod baldachynovým stanem upravena byla sedadla pro generalitu, štábní důstojníky a vzácné hosty. Viděli jsme v sále generála Chizzolu, plukovníky, podplukovníky a majory zdejší posádky, vojenské hosty z Josefova, pana c. k. místopředsedu radu Soltu, dvorního radu a presidenta krajského soudu Norberta Okenfusa náměstka parkmistrova p. Waldeka, mnohé měšťany a úředníky. Politické društvo zastupoval správce Adalbertina p. prof. dr. Beneš. Skvostně ozdobena byla bíločervenými draperiemi se zlatým třepáním galerie, na níž umístěna byla c. a k. vojenská hudba. Velká dvorana byla znamenitě osvětlena 7 visacími a 12 stojacími lampami petrolejovými; osvětlení vyrovnalo se aspoň osvětlení plynovému lepšímu osvětlení, čtyři vedlejší světlice byly ozdobeny obrazy nej. korunních manželů, krajinomalbami a sradci. V jiné přiléhající světnici na chodbě nalézala se ve dvou budoirech damská toaleta, za ní garderoba. Zábava byla velice animovaná, arrangement byl neobyčejně zdařilý a pečlivý, oš nemalou zásluhu získal si snadivý plesový výbor. Taneční rej zahájen ránou z děla, a plesový kanonýr Jabůrek na galerii nastálil vypalovat ostré náboje, oznamující jednotlivé tance. Lepší synové Marsovi tančili ovšem do unavy, a toť se rozumí, výmluvnými slovy i pohledy hnaly na srdce spanilých dam útokem, vždyť každá dáma chce býti dobytá útokem. Raněných bylo asi mnoho a zamilování byli aspoň ti mladší skoro všichni. Pánům ohnostrájeckým, kadetům a lajtnantům silelec Amor ovšem nejvíce přeje, vždyť na Olympu byl sám nejlepším a nejšeňším kadetem, jehož šíp trefil staré i mladé. Starší dělostřelci, setníci, majori a plukovníci ovšem tanci také holdovali, vždyť starý Zevo na Olympu, který jako vládce hromu a blesku byl rovněž nejstarším ohnostrájeckým, také prý se rád rozveselil a dělal konkurenci i svému vnukovi Amorovi. Výtečná kuchyně pana Kryštůfka, znamenitá vína a řízná hradecká i plzeňské pivočko přispěly ovšem též nemalou k zvýšení plesové nálady a prodloužení zábavy.

Ku shodě česko-polské. S radostí čítám nyní v našich českých novinách zprávy o česko-polském sbratření a vzpomínám si při tom na studia svá v Hradci Králové. Tehdáž v roce 1864 bylo v Hradci Králové přes 900 Poláků pro účastenství v tehdejší polské pov. tání internováno; mezi internovanými byli i někteří vdčové, kteří překročivše hranice naší říše, byli zajati a zavezení po nejvíce do českých pevností. Bohatýrské postavy Polských vlastenců byli předmětem našeho obdivu. Zde bylo možno jim i skutkem naše sympatie projevit, stalo se s radostí největší. Zejména vzpomínkou na seminářskou pouť sv. Janskou 16. května 1864, kdy tehdejší bohoslavci vystrojili internovaným předákům v seminářském refektáři hostinu; byl jsem jako student svědkem toho nadšení synů jedné matky — Slavie: hosti a hostitelé a ty krásné dojmy toho dne nevymizí z mysli mé do smrti. Pobyt internovaných Poláků v Hradci Králové a styky s nimi povzbudily nás mnohé k učení se řeči polské a k studium bohaté literatury její. Kroužek nadšených přátel v útulném Borromaeum odbíral pak tři polské časopisy a mnohý z nás dojísta od té doby zachoval si přese všechny politické proudy věrné a nadšené sympatie k pobratimskému národu Polskému.

Valašská madonna, slavný trojdílný obraz Adolfa Liebschera, jest od 19. do 26. ledna vždy od 10—12 dopoledne a od 3—6 hodin odpoledne vystaven ve foyeru měst. Klicperova divadla. Vstupné pro dospělý 10 kr., pro studující 5 kr. Čistý výnos výstavy určen jest Cyrillo-Methodějské svatyni na Radhošti, pro kterou jest obraz zakoupen. Obraz tento budil sensaci na národopisné výstavě. Na prvním obraze holdují a pínášeji dárky Panně Marii a Jesulátkovi zbožní Valaši, na hoře hrají na hudební nástroje roztomilí

andlíkové. Na pravém obraze svátuje anděl Páně valachům na pastvisti narosení Páně; na levém obraze jest zasnouřen Sv. Josef a Panna Maria na pouťi ve valašském kroji. Návštěvu výstavy odporučujeme každému.

Přispěvky na Almanach bohoslovce: vdp. Vinc. Klepřík, bisk. vik. 1 zl., vdp. Ign. Bílek, bisk. vik. jakožto sbírku přispěvků 5 zl.; vdp. Ferd. Kopecký, bisk. vik. 1 zl., J. Hejtmánek, bisk. vik. jakožto sbírku přispěvkův některých dp. duchovních vikariátu Polického 5 zl. 50 kr.; dp. Vinc. Němeček, farář 50 kr.; dp. Jan Tichý, bisk. sekretář 50 kr.; dp. Vil. Sladomel, administrator 50 kr.; dp. Karel Jedlička, farář 50 kr., dp. Ant. Pičman, farář 50 kr.; vp. Fr. Kuhn, kaplan 50 kr.; vp. Ant. Ducháček, kaplan 50 kr. Všem našim velectným přiznivečm neuctivější díky. Vivant sequentes! Václav Lankaš, bohoslovec.

Na koncert virtuosa J. Hlaváče a Zejy Hlaváčovy upozorňujeme obecenstvo. Blížší zprávy jsou na plakátech a programech. Litujeme, že před závěrkou listu nám nebyl program koncertu doručen.

Večirek na rozloučení s p. inženýrem R. Mickem uspořádal večer sportovní klub „Macků“.

Hospodářský spolek z Hradce Králové pořádá v neděli po 1. hod. odpoledne v hotelu Hutlově na Pražském předměstí mimořádnou valnou schůzi, do níž dostaví se také předseda sdružení českých zemědělců, p. Stanislav Kubr z Kněževsi.

Příští porotní období počne 10. února. Tentokrát bude obsahovati více než 10 na mnoze velmi vážných případů.

Zadání plemených stanic vepřového bravu. Český odbor rady zemědělské bude počínajíc koncem března 1898 zřizovati postupně plemené stanice vepřového bravu záležející z 1 kauce a nejméně 3 prasnic velkého bílého anglického plemene yorkshirského. Stanice tyto budou zařizovány prostřednictvím hospodářských spolků a družstev pro chov vepřového dobytka u spolehlivých jednotlivců neb v hospodářstvích při školách hospodářských. Na zřízení plemené stanice poskytně se subvence 50 proc. Zřizeny budou stanice ty ze selat 6—7 týdnů starých, jejich cena bude stanovena na 12 zl. za 1 kus. Selata dodána budou od plemených ústavů vepřového bravu, které k cíli tomu r. 1897 od českého odboru rady zemědělské byly zřizeny. Ten, u koho se plemená stanice zřídí, bude povinen druhých 50 proc. kupní ceny selat t. j. 6 zl. za kus a 50 proc. výloh dopravních u ústřední pokladny rady zeměděl. pro český odbor rady zemědělské předem složit a bude povinen stanice po 5 let udržovati. Majitel plemené stanice se zaváže, že všechna pro chov se hodící selata 6—7 týdnů stará a nejméně 10 kg. vážící, kterých k vlastním účelům plemenářským nepotřebuje, českému odboru rady zemědělské za cenu 12 zl. za 1 kus přenechá a je bezplatně na nejbližší stanici železniční, uení li tato více než 7 km vzdálena, dodá Uchazeči podejtež řádně doložené žádosti českému odboru rady zemědělské prostřednictvím hospodářských spolků svého obvodu nejdéle do konce ledna 1898. Žádosti obsahujetež průkaz o tom, že žadatel má řádně zařízené stáje pro vepřový brav a že v oboru chovu vepřového bravu má náležitá zkušenosti. Zároveň budiž připomenuto, kolik sviněk do žádané stanice přiděleno býti má. Došlé žádosti vyřizovány budou postupně dle zásohy plemeniva, které u plemených ústavů po ruce bude.

K oslavě jubilea 50letého panování Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. vydal knihkupec Edvard Kmínek v Pardubicích skvostné vydání Durychových „Krkonoš“, kteréžto dílo vřele doporučujeme.

Následky pítí kořalky. Dne 11. t. m. zabil v Luži 53letý Jan Sedlák svého třicetiletého syna, s nímž společně bydlil, protože mu krčmí tepnu kuchyňským nožem. Syn často svého otce bil, a tento dohnán byv k zoufalství, opil se, zabil napřed syna a pak sebe.

Bourání starých staveb v Hradci Králové. Práchevna pod pivovarem a kůlna před Adalbertinem, která sloužila za erární senník právě se začíná bourati.

Kollaudační komise v pravovárečném pivovaru konala se v pondělí. Veškeré místnosti a strojířní zařízení nové sladovny provedeno vzorně.

Český Robinson. V podhorské vesnici V., na hlavní silnici mezi Náchodem a Č. Skalici ležící poblíže železniční zastávky u leska vyvolil si moderní jeden Robinson příbytek v zemi. Vykopal si malou jámu, přikryl ji chvojím, vystlal jehličím a salon jeho byl hotov. Myšl si, že je to dobře býti domácím pánem, neplatit žádnou čiaži a přírážky, usetřit kominíka atd. Antonín Vít, čili jak mu děti říkají Dlouhý Tonda — nechodí také v salonním oděvu, neboť dřevěné spodky a balena, klobouk bez střechy úplně mu stačí. Je dobrým sekáčem, mlátcem a dřevorubcem, avšak často v nejpříjemnějším čase opouští práci, aniž by se otázal, co dostane za svou práci. Peníze mu hodní lidé donesou k jeho boudě, kdež filosofuje v boží přírodě. Dobrák jest od kosti, nikomu nenbílší, ač jest na mysli pomaten.

Ohněň V úterý vyhořel v Kamenici Fr. Pavlíček; a kozy a peníze výměnkáři shořely.

Zvěsti z východních Cech.

Ze Sv. Josefské jednoty na Slezském Předměstí. V neděli dne 23. ledna t. r. bude míti Jeho Milost Nejd. Pán Edvard Jan Nep. Brynych, biskup počtnou přednášku pro členy spolku a jimi uvedené hosty a přiznivce spolku ve Svinárkách v hostinci p. Václava Maximiliána. Počátek ve 3 hodiny odp. Po přednášce přijímání nových údů.

Úmrtí. Dne 19. ledna t. r. o 7. hod. več dokončil pozemský život svůj v 73. roce věku svého p. Josef Satrapa, jubilejní řídící učitel na odpočinku, majitel záslužného kříže s korunou bytem v Černilově.

Z Běchar. Dne 6. ledna t. r. sehrály šk. děti v Běcharech Budečské jesličky k úplné spokojenosti obecenstva. Páni učitelé Znamenitě naučili žáky jejich úlohám, takže rodičové a obecenstvo mělo ze zdařilých výkonů malých herců upřímnou radost. Čistý výnos představení věnován byl do fondu chudého šactva.

Od Kopyldna. Dne 9. ledna odbyval libáňský politický spolek valnou schůzi v radním domě v Kopyldně za předsednictva p. Jarosl. Culíka, advokáta v Libáni, ve které promluvil též říšský poslanec pan Teklý. Přednáška zněla hlavně o roztržení království českého ve tři díly, jak by si je přáli Němci. Trvala asi půl druhé hodiny, načež o 8. hodině opět vlakem pan poslanec Teklý odjížděl ku Praze. Po přednášce byl pan řečník tázán, proč se čeští poslanci ve Vídni vzdalovali parlamentárních schůzí, zvláště když se jednati mělo o otázkách českých a rolnických. Nejednou utrpěla věc česká škodu též ve Slezsku, a rovněž štyřstí Slovinci trpěli tím, že často 30 i více českých poslanců v říšské radě scházelo. Výtky tyto poslance pana Teklého nějak překvapily, neboť nedovedl na ně věcně odpověděti a jednání takové omluviti. Naši rolníci těžce nesou, že právě to byli čeští poslanci, kteří Badenové vládě bez vzájemných ústupků všecko povolovali, k zvýšení daní i tarifů železničních ochotně svolovali a pak o zvýšení podpor rolníkům, živelními pohromami a neúrodou postiženým, přišli se nestarali. Pan Teklý zapomněl nám mnohou věc, která leží rolníkům na srdci, blíže vyvětliti. Páni poslanci dr. Klouček z Jičína a pan Doležal se do schůze té bohužel nedostavili; snad by nám tyto pány o dnešní zmatané politické situaci více pověděli. Posluchačstva ve schůzi hospodářské bylo tolik, že ve velkém sále ani místa nemělo.

Z Červ. Kostece. Kat. jednota jinochů a mužů konala v neděli měsíční svou schůzi za četného účastenství. Schůzi zahájil vp. Ant. Svatoš, který četnému shromáždění, mezi nimiž byly i dámy, představil dostavivšího se hosta, redaktora „Obnovy“ Františka Štábla. Tento pak v řeči půl 3. hodiny trávající zmínil se o našich snahách, které se udály za vlády Jeho Veličenstva našeho krále a císaře, zmínil se o sociálních a hospodářských programech strany národní, mladočeské, pokrokové, národních a mezinárodních socialistických dělníků jakož i strany křesťansko-sociální. Poukázav na škodné vlivy cizáctví i zlobného vlivu židovského liberalismu na český národ, vybědl všechny Čechy dobré vůle v nynější kritické době k svornosti a k obraně jak statků hmotných po otcích zděděných, tak k obraně našich práv a snah národních a kulturních. Milujme se, nedejme se! Český národ obrozený na základě mravnosti, poctivosti, práva a pravdy musí konečně zvítězit. Řečník doporučoval co nejširší vzdělání lidu, jemuž návrh Ebenhochův nejen se nepřičí, ale přímo jej podporuje. Kdož se bojí klesnutí vzdělání lidu, mají přiležitosti dost, aby v pokračovacích školách a v poučných přednáškách český lid věcně poučovali. V jiných zemích pořádají se počně, masám lidu snadno pochopitelné přednášky z různých oborů lidského vědění; zavedení takových přednášek nebude škoditi ani u nás! Na to p. předseda a jeunatel spolku přečetli měsíční správu spolkovou a pak uspořádána sbírka ve prospěch záslužného nemocného člena. Další práci jednoty čerVENOKOSTECKÉ upřimně: „Zdař Bůh!“

Ze Slatiňan. Okrašlovací spolek zdejší vyvinuje svou uznání hodnou činnost dál a dále. Však kdyby nic jiného byl nevykonal, již tím by si byl získal zásluh, že správil cestu k nádraží vedla kláštera a tím nejenom šířím obecenstvu ku dráze aneb od dráhy spějícím se zavděčil, ale také dětkám chodícím do opatrovny v kláštere přístup usnadnil. — V nejnovější době opatřil spolek i svitilny čtyry na cestu tu ku pohodlí těch, kteří od večerních neb raních vlaků jdou aneb k nim spěchají. Spolek také již v mnohém případě postaral se o odstranění hygienických vad naší obce a povzbudil otázku spravení nábrží řeky Chrudimky v místě k blízkému vyřízení tím, že k cíli tomu věnoval obci slatinanáké, kteráž o provedení se postará, 120 zl. K zdárným výsledkům činnosti spolkové přispěl hned z počátku protektor spolku J. J. František kníže z Auerspergu a přispívají obětaví a pro vše dobré zaujatí členové výboru pp.: Aug. Vilím, řídící učitel co předseda, Frant. Fischer, správce zdejšího cukrovaru, Jindřich Lomosík, přednost zdejšího nádraží, jímž v každém případě s největší ochotou vstříc vychází starosta zdejší obce, pan Jos. F. Holub. Tak svorností malé věci rostou. „Zdař Bůh!“ — Dne 3. t. m. zemřel v Lovosicích u Litoměřic u věku 86 roků zdejší rodák p. Václ. Římek, učitel na odpočinku. — Zdejší obecní zastupitelstvo usneslo se v poslední své schůzi před vánoci, aby při zdejší obecní škole byl zrušen školní plat.

Z Častolovic. Dne 2. t. m. večer byl v Častolovicích přejat nákladním vlakem mladistvý úředník severozápadní dráhy Josef Gall. Měl noční službu na Sylvestra, na nový rok si vzal dovolenou, aby se mohl potěšit se svojí chudou matkou — vdovou, že dostal služební přidavek, noc ztrávil cestou a 2. ledna zase měl noční službu. Nejpřímějším bdením nebyl dosti opatrným, přiblížil se k příjezděcímu vlaku, některé vozy jsou širší, vrazily do něho a on dostal se pod kolo, které jej přes prsa přejelo, takže

následovala okamžitá smrt. Byl to úředník, který se tu těšil všeobecné oblibě pro svoji milos, tichou povahu. Matce poslal se své akrové služby měsíčně 10 zl. a nyní se těšil, že jí bude posílat více. Přiklad, jak dovede severskopádská dráha využívat svých úředníků. Pohřeb konal se teprve ve čtvrtek odpoledne za velkého účastenství lidí. Příčinou toho byla rychlost vyšetřující komise. Jedna dávala drabě přednost, až konečně teprve ve čtvrtek usnaly, že není žádná potřeba, že jest opravdu mrtev. Rozumí se, že mrtvola byla při panujícím počasí a svém stavu ve velkém rozkladu.

Respočet města Náchoda na r. 1898 vyložen jest v tamní městské radnici k veřejnému nahlédnutí.

Z Náchoda. Náš kostelíček, v posledních letech bohužel tak zanedbávaný, počíná se opět veseleji rozhlížet po českomoravské naší krabatě. Od dubna lonického roku provedly se v kostele značné opravy. Napolo shnilé lavice nahrazeny jsou již většinou novými a díky obětavosti farníků byla bohoslužebná roucha opravena a pořízeno pro kostel věcí v ceně 600 zl. Návštěva kostela rovněž stoupá, zpěv se zvelebuje, horlivost a nadšení pro vše dobré se smáhá. Dne 2. ledna t. r. svolal místní pan farář spolu s velebným pánem schůzi za příčinou založení záložny dle vzoru Raiffeisenova. Účastenství na schůzi té bylo četné. Krátce, avšak jasnými slovy vyřídil pan farář, kterak Raiffeisenovka nejen hmotně ale hlavně mravně působí, vypomáhaje v okamžité potřebě a vybízejíc k společnosti a spořádanému životu. K tomu hlavně obracel zřetel, že u Raiffeisenovky provádí se praktický ten křesť. zákon: Miluj bližního svého, jako sebe samého. — Účel byl dosažen; stanovy schváleny, spolek ustaven. Na první ráz přihlásilo se z přifařených obcí 41 členů, a zvolen na to dp. farář Jan Laštovička za starostu, pp. Mikuláš Havlíček za jeho náměstka, Frant. Němec, Václ. Feit a Frant. Brunkner za členy představenstva. Pokladkem pak p. Fr. Zikmund. Také do dozorců rady zvoleni všemě muži věšení, na slovo, zvatí, totiž pp. Ronovský, Pospíchal, Stohanzl, Smíroun, Hladík a Beneš. — Nadějme se, že spolek za vedení správného bude prospívat, čemuž, jako i dalšímu združování se voláme z plna srdce: Zdař Bůh!

Z Lípy u Náchoda. Při volbách obecních zvolen za starostu pan Josef Škoda, rolník katolík, proti čilé agitaci pro kandidáta sociálně-demokraticky smýšlejícího občana Josefa Hanuš.

Z Kejřle. Náš vzdělávací kat. spolek „Svornost“, který čítá dnes 46 členů, může se za loňský rok vykázat bohatou činností. O programu křesťansko-sociálním promluvil v něm P. N. Beneš a p. Navrátil, o volbách v V. kurii pp. Malát a Bečvář, o starostitvích nálezech před p. Kopáč, o hospodář. družstevnictví pan Valdhütter, o zřízení záložny Raiffeisenovy p. E. Kunst. Tato se právě zřizuje pro obvod naší obce na oslavu 50letého jubilea Jeho Velčenstva. Spolek zařídil též divadelní odbor a sebral 4 divadelní hry. Působením spolku zvoleno obecní zastupitelstvo nám příznivé, neboť v něm zasedá 6 výborů a 2 členové našeho spolku, který se teď stará též o zbudování kapličky v naší obci na pozemku darovaném rolníkem p. Jos. Pavlasem. Při volbě výboru zvolen za předsedu dp. Fr. Kameník, za místopředsedu p. Josef rytíř ze Stránských. Ve výboru zasedají titíž pánové co v loni.

Z Úpce. Ve prospěch chudé školní mládeže sebral m. r. katolická jednota zdejší jednoaktovky: „Souosé“ a „73 kraje“ pana Čvančary. Poněvadž ochotníci jeviště v sále „u Sokola“ propůjčili odepřeli, sebrány oba kusy v hostinci pana Mertlíka. Pánům ochotníkům jednalo prý se o to, aby přijem jejich kusy o vlastním představení akrové nebyl. Tedy sobeckým zájmem musil v 19. století ustoupiti zájem o chudou mládež! To všechno stalo se z ohledu na zdejší židovskou minoritu, která prý se musí respektovati. Z téhož důvodu propadl návrh, aby se hrálo ve prospěch žateckých Čechů!!! O takovýto smutný ukázkách pokrokářské nevlastenectví páni osvětli ovšem mlčí jako pařez. Naši ochotníci vedor nepřátelským agitacím, aby se do divadla nešlo, hráli výtečně. Skvostné byly též kuplety bratří Herzogů.

Z Brandýsa n. Orlicí. Chvalně známý knispián dr. Wieser z Prahy založil v městě našem za podpory předních kruhů našeho města nové lázně. Zdravý, světlý vzduch ve zdejší pánabné krajině, studená, dobrá a čistá voda z pramenů klopotkých hrdí se výtečně k zřízení léčebního ústavu.

Z Ledče n. Sázavou. Na nový rok dopřel nám slavný pan profesor Hlaváč z Petrohradu, zdejší rodák, příležitosti, nasloučati a obdivovati se těm úchvatným tónům, jež mistrné ruce jeho vylusují z onoho zvláštního harmonia, které si zvlášť pro sebe dle svého návodu zhotoviti dal ve dvorní továrně Scheideimayrově ve Stuttgartě. Uspořádali v sále hotelu „na poště“ se slečnou Zojou Hlaváčovou koncert ve prospěch „Hlaváčovy nadace“, kterouž byl při příležitosti svého prvního koncertu v Ledči před 10 lety založil pro žáka školy varhanické. — A úsudek náš o tom koncertě? Těžko péru neobornému psáti úsudek. Vy pohlížíte na umělce, kterak se zápaltem probírá se klavesami svého podivuhodného stroje, vy slyšíte, jak se pod prsty jeho ozývá nejen obyčejný zvuk harmoniový, ale i zvuky fléten, klarinetů, fagotů i rohů lesních, v to mísí se časem hluboký zvuk jakoby tympanů, zkrátka slyšíte produkci celého orchestru. K tomu představte si ruce umělcovy, dokonale ovládající celý stroj, tu bleskurychle dotýkající se jednotlivých rejstříků, jichž jsme napočítali ke třiceti, tu zase knižící se po klavěrech a jediným dotknutím vylusující celé spousty tónů harmonických — to všechno si představte a uděláte si aspoň slabý pojem o hře páne profesora, jenž jistě v tomto oboru nemá soupeře. Na nás všechny učinil slavný mistr svým úchvatným přednesem, výtečným ovládnutím celého stroje a nevysvětlitelnou technikou hry dojem mohutný. Slečna Zoja Hlaváčová pak svým krásným altm, živým, nenuceným přednesem a krásou písní v pravdě uchvalovala. Obecenstvo neskrbilo ovšem pochvalou, obzvlášť když po posledním programové písní slečna ještě ochotně zapěla: „Kde domov můj“, nehrál potlesk ani

konec. Návštěva byla velice četná, neboť máme v těchto hosti-umělců přivábilo obecenstvo z dalekého okolí. Nyní vydali se naši milí hosté na další uměleckou cestu po vlasti naší, na níž provází je naše nejvřelejší sympatie.

Z Chrastě u Chrudimi. Židovská otázka u nás. Dům za domem padá u nás do rukou židovských. Loni chtěl p. biskup s velkou obětí koupiti dům pro jednotu katolickou, ale když všechno téměř již ujednáno bylo, prodal jej křesťan šidovi, poněvadž šid na p. biskupa přihazoval. — Letos došel nájem šidovi ve vinopalně při velkostatku, kteréhož tam jistý katolický pan rada za dřívějšího pana biskupa usadil. Nyní p. biskup nemohl nájem aružiti, leč až by lhůta došla. Došla letos; p. biskup vinopalnu úplně zavřel se značnou hmotnou škodou a domníval se, že nás jednoho šida a s ním toho jeho jedu zbaví. Avšak! Našel se Čech, který ho do domu s tou jeho breberou vzal. Nyní jsme šidostivi, dovolili mu naše městská rada i nalévání v malém. — A stane-li tato pevnou, rádi se podíváme, jak se zachová a k. okraší hejtmanství v Chrudimi. Pak bychom skoro radili panu biskupovi, aby vinopalnu při velkostatku zase otevřel. Ať jsme „hotovi“ o několik let dříve nebo později, na tom už tolik nezáleží.

Z Jáseně. Minulý týden byla podána knuta sbírka na Dubeneckou školu a vynesla 29 zl. 95 kr. Snad by i ostatní obce mohly podobné sbírky pořádati! — Dne 2. t. m. odbývala děvčata naše věneček a čistý výnos, probila — v kofalce.

Koncerty virtuosa V. Hlaváče a sl. Zojy Hlaváčovy konají se: 23. ledna v Náchodě, 24. v Král. Hradci, 25. ve Smiřicích, 26. v Nov. Bydžově, 27. v Chrastě.

Z Kunčic u Slatčan. Za starostu obce naší zvolen jest opět p. František Víšek, rolník.

Ze Skutečska. Na hranici z Rychmburka ke Krouně stojí na vyvýšenině sloup, na němž již před mnoha lety byl obraz sv. Anny, který po dvakrát byl zničen rukou zločinnou. Loni byl tam dán obraz znova nákladem obce Lešany. Postavena na sloup dřevěná truhlíčka a do ní se sklo obraz svatě Anny, který v noci dne 11. ledna byl opět zničen kameny. U nás si počínají nepřátelé katolíků již tak směle, že to budí roztrpčenost a pohoršení.

Z Boharň. Náš hřídi učitel pan Mach s neunavnou horlivostí a dovedností učí mládež kostelnímu zpěvu. O vánocích přednesly dívky školní překrásné dvojhlasovou pastorálku mši s písními vánočními co vlozkami, které byly výtečně provázeny hrou na varhany slečnou Lud. Machovou. O svátku sv. Třech králů připravena nám byla podobná skvostná duševní pochoutka. Že uslechtilý zpěv nemálo pravou zbožností podporuje, o tom podává důkaz přetvárná návštěva kostela nejen o poslední svátcích, ale vůbec od té doby, co byl učiněn chvalitebný počátek zaříditi a povznést církevní zpěv dle předpisů církevních. Obrození církevního zpěvu bude mít zajištěnť též dobré účinky na ulehčení zpěvu vůbec a jest to již nejvýše na čase. Čeští vzdělanci a politováním pozorují, jak i na vsi mnohé naše krásné národní písně mizí a jak pořád více se smáhají sprosté a oplzlé odchovávky z různých vídeňských a pražských chantánů. Naše učitelstvo má pěknou příležitost cvičiti mládež v ulehčilem zpěvu a buditi v ní lásku pro krásno a dobro, zejména buditi v mládeži lásku k našemu nyní tak zanedbávanému českému zpěvu. Krásný církevní zpěv v kostele, lahodné zvuky našich písní v polích učiní nám ten český ráj milejším, rozšíří lásku vlasteneckou.

Z Ronova u Čáslavi. Dne 2. ledna t. r. odpoledne ve 2 hodiny, byla od b. p. vikáře P. Fr. Vomačky ze Žlebu, za intervence ronovského duchovenstva vysvěcena nová dvoutřídní škola v Třemošnici, přes hodinu od Ronova n. D. vzdálené. O zařízení úhledné jednopatrové školy mnoho se přičinili administrator panství ronovského p. J. Charvát a tamní p. starosta Svoboda. Před i na konec svěcení zapěli p. učitelové Ronovští H. zenim p. ředitele škol ronovských J. Ticháčka, hezké sbory a ukončili národní hymnou. Napotom představil ještě b. p. vikář dítkám jejich p. ka techetu — ronovského kaplana P. K. Neuhila a v nepřítomnosti p. šk. inspektora, tamní p. starosta nového p. Hřídiho učitele Č. Formana. — Dne 4. ledna odpoledne konala se v Ronově volba nového obecního zastupitelstva. Za měšťanostu jednoláse byl zvolen již po třetí p. Josef Bruder. Chvalitebně jest, že do výboru opět zvolen i zdejší starší kaplan P. K. Neuhil.

Z Náchoda. Dopis „Obnovy“ tal do svého a proto ten vztek. Dopis páli hodně některé pány. Páni kazimírové, kteří dovedli statečnejši podesíhat, popírat a odsuzovat nežli posuzovat a dokázat, hrají si pojednou na beránky, kterým prý národní strana vodu kalí. Divní to hrdinové, kteří, když se za čas záslona poněkud povyhrne a zrcadélko pravdy se jim před oči postaví, hned se škorpi a svíjejí. Straně, která pyšně o sobě hájí frásí: „za námi stojí lid (?)“ slušel by trochu důstojnější klid; nervosní však zachvaty tak zvaných páň svobodomyšlných svědčí, že nemají dobré svědomí a že to oprátkové utáhnutí na čestné slovo jediným je pojitkem živlů různé smýšlejších. Ted už tam trou se o sebe dva proudy: radikální p. Bartoně ml. a druhý mírnější. Pan dr. Čížek má smysl pro slabiny svých drahých dosti vyvinutý, a poznáv, že nepraktickým bylo by trpělivost jejich napínat a pro malichernou justamental záruku svobodnou volbu obmezovat, odvážil se nového slyšení u pana purkmistra. Tuše asi, že většina začíná to bráti do opravdy a že za subjektivní zvlášť menšiny na slepo už nepůjde, cítá, že p. purkmistr pevně stojí důvěrou svých spoluzvolenců a neleká se

útoků „Náchodských novin“ a j. pomlav nespokojenců, kteří pádem jeho sebe povyšují hledi, znovu tádají za svolání nového výboru. Znamenatí lze a vnitřním uspokojením, že čím na národní stranu vášnivěji se útočí stranou svobodomyšlnou, tím pevněji tato lse k sobě k obraně na důkaz, že ocenit se naučili v boji svou povinnost: pro dobro obecné na dráze dosavadní setrvat a p. purkmistra k dalšímu řízení věci obecních i přes jeho vůli připoutat. Vrátili musíme rovněž výtčtku, že „páni z národní strany musí se uchýlovati do orgánu Brynychova.“ Známo, že strana národní podala právě v neodvislém listě „Ratibor“ nedávno summu svého stanoviska: že náhodou jednotliví dopisovatelé naší nestojí v příjemném poměru k straně opoziční, je samozřejmou a proto se ustalo. Jen se pánové ve své svobodomyšlnosti nelekajte toho „orgána Brynychova“: pravda necht je kýmkoliv a kdekoliv vyslovena, pravdou přece ostává! Je to daleko lepší pravdu i v „orgánu Brynychově“ podávat, než útočiti zákeřnický, anonymním udavačstvím! Tolik zatím; k rozebrání věci zajímavějších přinutí nás další spůsobí vaého vystupování. Hněvejte se nebo ne, mluvte si zatím co mluvte, ovšem jen hodně svobodomyšlně, házejte kolem sebe ještě více „bojujeme za svatou věcí“ — soudný lid vám nevěří.

Hospodáři, pěstujte vepřový dobytek!

Chov vepřového dobytka mohl by se v Čechách lépe vypláceti než dosud, kdyby naši hospodáři všimnili si trochu více obchodní stránky. U nás bohužel rolnictvo zůstává dosud v mnohem ohledu pozadu, pranic nedbajíc toho, že v době železnic, telegrafů, telefonů a obilních bur se poměry velice změnily. Náš rolník prodává v době nejnepríznivější, po žních a na podzim, když trh jest již zaplaven uherským obilím. Rolník musí prodati často za fatku. Jak jinak počíná si velkostatkář a židovský nájemce dvora! Zejména tento poslední hledí obilí co nejlépe zpeněžit. Neplatí-li obilí na trhu, tedy pro prodej vyčká buď příznivější dobu, anebo obilí skrmí. Zadní druhy hledí aspoň vždy skrmít. Výchovem vepřového dobytka a krmením jeho zruim, zužitkuje se obilí často lépe, než li když je prodáme obchodníkům. Zadní druhy obilí jest vždy nejlépe sešrotovati a skrmiti. Porostlá pšenice také by se krmením letos lépe zužitkovala. Je-li obilí levnější, jest lépe ho skrmiti. Ted v zimě jsou ceny vepřového masa ovšem nejmenší, neboť, kdo může jen poněkud, oslaví masopust zabítím vykrmeného pasíka; na jaře a v létě jest poptávka po vepřovém mase mnohem větší, jsou tedy i ceny vepřového masa vyšší.

Pro řezníka a uzenáře má největší cenu maso z prasat 4 až 7 měsíců, nejvýše 9 měsíců starých. Čím prasátko mladší a masitější, tím větší cenu má pro řezníka a uzenáře, neboť z takových vepřků jsou nejkřehčí světoznámé české šunky a pečinky, bččky, krkovičky a plecna z takových prasátek jsou také nejhledanější.

Po pečenáčích stojí v ceně prasata žirná, na slaninou a tuk vykrmená, mladá a výbornou slaninou a s jemným a křehkým masem. Čím starší prase, tím menší cenu, chuť a výživnost maso má, neboť řezníci potřebují takové jen na sádlo a do uzení.

Český uslechtný vepřík jest lepší než naše domácí české prasátko a toto jest opět lepší než poleké, srbské a uherské.

Kdo tedy chce z prasat míti nejlepšího užítka, musí pěstovati plemeno, které vyniká chotnějším masem, a musí prodávati hlavně prasátka mladá, tedy tak zvané pečenáče, po nichž jest poptávka po celý rok. Dále musí míti hospodář na prodej prasátka, kdy po vepřovém mase jest největší poptávka.

U nás venkovský lid obyčejně nekrmí vepřový dobytek, jak jej potřebuje řezník. Tento anebo překupník musí jej obyčejně dokrmovat a tak oba berou užitek, který by jinak bral rolník sám. Naši rolníci prodávají dále prasátka vykrmená obyčejně před Vánocemi a po Vánocích, tedy v době, kdy je trh vepřovým masem zanesen, kdy toto maso má nejmenší cenu a kdy jest po něm nejmenší poptávka. Nač voditi na trh vepře, když tento je zaplaven zvětinou a drůbeží? V zimě se řezník do drabě koupě nenutí, neboť ani o tučné maso nikdo se nestará; v městě mají drůbež, ryby a zvětinu, na venkově si prasata lidi sami zabíjejí a nekupují tedy maso od řezníků.

Mnohem větší cenu má pro řezníka přiměřené krmeový dobytek, když zásoby sádla a slanin (špeku) jsou v domácnostech vyčerpány. To je z jara, v březnu, dubnu, květnu a červnu. Tu dobu není také zvěř, není husí, kachen a kuřat, jde tedy nejlépe na odbyt mladé vepřové, zvláště pečinky. Mladé vepřové má cenu dosti vysokou ještě v srpnu a v září. Každý však ze zkušenosti ví, jak málo prasat naši venkovani od měsíce března do srpna prodávají, ač v tu dobu nejlépe by je zpeněžití mohli.

Kdyby vždy tři neb čtyři hospodáři složili se měsíčně po 20 neb 30 haléřích na noviny, kdyby v nich sledovali zprávy hospodářské a tržní, poznali by, kdy má obilí a maso největší ceny a dle toho by zařídili též prodej obilí, prasat a drůbeže a vůbec dobytka.

Jinak stál by si náš venkovan, kdyby počítal a spekuloval. Při chovu dobytka se dosud nepočítá. Vždy jinak by nebylo možno, aby na pražský trh se prodávalo až 40% cizího dobytka a masa. A což teprve trh vídeňský. Z Čech se tam doveze sotva 4 000 k. hovězí, dobytka, kdežto z Uher se ho dovážejí 170.000 a z Haliče 50.000 kusů. Cifry tyto nejlépe dokazují, jak jsme v dobytkařství ještě pozadu. České naše města i vesnice zaplavují uherské sádlo i slaniny, debrecinské salámy a polské klobásky. Uhliř k nám dovážejí za 80 milionů zl. masa a světoznámé české šunky pro nedostatek českých pašíků z větší polovice se vyrábějí z uherských bagounků a polských štětinačů. Jedině za maso, mouku a slaninu vyvážíme ročně 120 milionů zlatých, jak potom nemá česká země chudnouti a se zadlužovati?!

(Zasláno.)

„Fasse beneficiátů a nové daně.“

Co doplněk k tomuto spisu vyšly „vzorce“ dle nichž možno přiznání k dani z příjmu dle předpisů stávajících nových zákonů snadno a správně provést. Cena 22 kr.) Beneficiátům, kaplanům, katechetům, deficientům a sinekurám k účelu ušetření času a práce odporučuje se přímým zasláním obnosu zakázku učiniti.

Jednotnost a jednodušnost o přiznání, jež ovšem různým poměrům pramenů příjmových odpovídá, jest u našeho stavu duchovenského nejvíce potřebna.

Lze objednat spis „vzorce“ jak v b. kněh-tiskárně tak i autora.

B. kněh-tiskárna.

(Zasláno.)

Právě vyšlo 2. číslo

„Kříže“

(Odběratelů 105.000.)

„Kříž“ a „Marie“ vycházejí střídavě každý týden vždy ve čtvrtek a expeduje se nejméně 15 výtisků, má-li poštovně hraditi vydavatelstvo a má-li tak na venkově býti číselo za krejcar prodáváno.

Číslo za krejcar.

Váude, kde „Kříž“ byl zaslán na ukázkou nalezl sta odběratelů.

Nový ročník bude značně zdokonalen.

Žádáme snažně za doporučení „Kříže“ a „Marie.“ Příhlásky přijímá a ukázky zasílá

Administrace
Praha, Pátrossova ul. 200 - II.

Listárna redakční.

Pro velký nával dopisů uveřejníme některé zprávy přístě. Stručné dopisy ze všech okresů jsou nám vítané. — Naše příznivce prosíme, aby nám oznámili adresy osob, které by „Obnovu“ odebrati chtěli a mohli.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. ledna 1897. 1 hl. pšenice z l. 8:00 až 9:70, žito z l. 6:40 až 6:75, ječmena z l. 5:35 až 6:20, oves z l. 2:80 až 3:15, proso z l. 4:00, 5:00, vikev z l. 5:— až 5:50, brách z l. 8:00 až 9:—, čočka z l. 00:00 až 00:00, jáhly z l. 9:00 až — 9:20, krup 9:0 až 22:—, bramborů z l. 1:70 až 1:90.

V Králové Dvoře n. L. dne 15. ledna 1897 pšenice 0:00 6:00, žito 6:30 6:70, ječmen 0:00 0:00 oves 2:80 3:03, brách 8:— 9:—, čočka — 00 — vikev 6:70 7:20, jáhly 8:—, 15:50 kroupy 8:— 12:—, brambory 2:10 2:20, vejce (kopa) 2:00 2:—, málo 1:00, 1:06, tvaroh 14 kr., maso hovězí 64 kr., maso telecí 56 kr., maso vepřové 72 kr., maso skopové 60, seno 8:00 sláma 2. 0:— oves 7:70 7:80.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T.

V hluboké úctě podepsaný dovoluje si velectěnému obecnstvu zdvořile oznámiti, že zařídil zde

strojní pletárnu!

v domě pana Mikše, Jiřkova třída č. 287, vedle hotelu „Merkur“. Mohu proto posloužiti veškerým do oboru toho spadajícím zbožím vlastní výroby jako: Trikotové živůtky, pletené kazajky, vlněné dětské čepičky a kabátky. Punčochy a rukavice všeho druhu. Jáhrový košile, spodky, nákolnice, trika pro děti. Velocipedistické a sokolské košile a spodky atd. atd., vešměs za ceny tovární. Dále doporučuji svůj hojně zásobený sklad všech druhů bavlny nejlepší jakosti, rovněž za ceny tovární. Připletání a pod. vyřizují co nejrychleji a nejlevněji čítám.

O vzácnou přízeň a hojně objednávky ctěného obecnstva prosím uctivě

Frant. Kroulík,
strojní pletárna v Hradci Král.

Podporujte křesťanský závod. - „Svůj k svému.“

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Rozetě učiněti jen malou odměnou na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velečestným a velectěným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosim, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

Lomnické SUCHARY velejemné,

deserty, karlovarské zákusky, mandlové věnečky, maslové trubičky, vše nedostupné jakosti a při mírných cenách zasílám nejméně v dvoukilových balíčcích.

Mimo to odporučuji P. T. obecnstvu různé malé zákusky k vánocům, jakož i k různým slavnostem. Závod můj těší se nejlepší pověsti.

V úctě veškeré

(246)

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství
v Lomnici n. P.

Světoznámé lomnické suchary ve více různých jakostech za přiměřené ceny.

Košík hostie ve dvou velikostech (ar-ním úřadům. Vzorky ode všech druhů proti zašlání 15 kr. v známých.

Právě medový pumpník a různé čaje-ové pečivo, dory a podobné.

J. Jina.
Lomnice nad Popelkou.

128

Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky, zákusky, trubičky oplatkové, čokoládové, maslové, piňgry, atd.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medalie Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medalie s korunou Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obecnstvu svá nejlépe osvědčená

piana, pianina

s anglickou repetiční a obyčejnou vídeňskou mechanikou nového smáčného dokonalého provedení

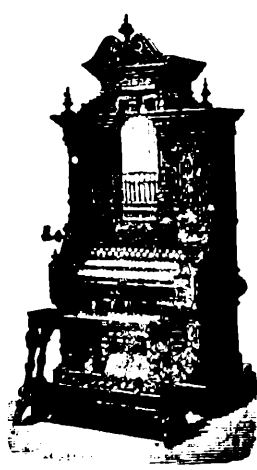
a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při ladné zevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné využitelnosti neobvykle levných.

Těž se splátky za výhodných podmínek.

Obrazkové ceníky na požádání zdarma a franko. Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

V knihkupectví Cyrillo-Methodějském

GUSTAV FRANCL

v Praze, Melantrichova ulice

lze dostati:

Svatou křížovou cestu z výroků písmá svatého Dle latinského textu upravil P. Florian Březina. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Pobožnost křížové cesty, nesoucí se po nejvíce duchem sv. Alfonse z Liguori. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Pobožnost křížové cesty. Seřadil P. Karol Vondruška. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Reháb Dr. Karol, Křížová cesta. Zevrubně poučení o ní dle pramenů církevně schválených, seřadil a všem milovníkům Boží vůle, svým ale zbožným osadníkům zvláště věnuje spisovatel. Cena 36 kr., v pevné vazbě 42 kr.

Zpovědní cedulky v české, německé aneb latinské řeči. Tyto obsahují výroky z písmá svatého a prodává se kniha 24 archů za 70 kr.

Zpovědní cedulky k velikonoční svatě zpovědi s černými obrázky. Prodáváme 500 kusů za 75 kr., 1000 kusů za zl. 1.50.

Poučení o svátosti pokání. Sepsal J. Doležal. 50 kusů z 75 kr., 100 kusů za zl. 1.40

Poučení o nejsv. svátosti oltářní. Sepsal J. Doležal. 50 kusů z 75 kr., 100 kusů za zl. 1.40.

Zrcadlo zpovědní pro školní děti. Cena 1 kr., 50 kusů 45 kr. **Macek V., Příprava k prvnímu sv. přijímání**. S povolením nejv. bisk. Ordinariatu v Budějovicích. Cena 60 kr.

Příprava dítek ku sv. zpovědi, zvláště ku zpovědi první. S povolením nejv. bisk. Ord. v Budějovicích. Cena zl. 1.20

Reči při první sv. přijímání. S povolením nejv. bisk. Ordinariatu v Budějovicích. Cena 80 kr.

Eucharistická pobožnost křížové cesty ku 40 hod pobožnosti na usmíření před vy-stavenou velebnou Svátostí. Cena 8 kr., 50 výtisků 3 zl.

Kánsle Jan, Ježíš Kristus, Bůh náš a Vykupitel přitomen v nejsvětější Svátosti oltářní. Cena 4 kr.

Ježíš v Nejsvětější Svátosti oltářní. (Myšlen v cti. faráře z Arsu) Cena 3 kr., 100 kusů za zl. 2.50.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší odporučení

Množství vlastních nákrešů a fotografií k volnému nahlédnutí franco.

Ludvík Nejedlý, dekorační malíř v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpčty předloží.

Nejnižší ceny!

Vyznamenán na výstavě v Hradci Král. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějších amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu a nižší ceny než všude jinde.

Ctění přízní obecnstva poroučí se v úctě plně

J. Časlavský,

zubní technik

(88)

Pražská ul. č. 77. v Hradci Král.

Solidní práce!

Svoji k svému!

Keberce, záclony, háně, přikrývky, pokrývky, županů a jiné
prvního českého závodu

Adolfa Novotného v Týništi n. O.

jsou opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje! (i nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejsolidněji vyřídí.) 233

SVUJ K SVĚMU!

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obecnostu oznámiti, že zařídil v hotelu „Adalbertinum“

velkou vinárnu

kde čepují tu- i cizí semská

přírodní vína.

O dobrou kuchyň jakož i dobré pivo bradecké i pilsenské rovněž je postaráno. Obsluha vzorná. Hostinské pokoje čistě zařízené jsou k zadání.

V účtě veškeré

Max Kristůfek v Hradci Král.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovované za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji nadokonalené nejnovější žezací stroje excentrické mlátiče stroje s kulíkovým s ložisky. Prací strojem též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelu Bělohřadě.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého avykádaného

pérovky a žíněny,

pony a záclony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu. 161

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Nádherné dary!

Obrazy

Madonny a Krista,

krajiny, vůbec všechny druhy nejjemnějších obrazů ve skvostných rámcích, zrcadla visací i toaletní, rámce všech druhů vlastní výroby, lišty, římsy, křídla, sochy, domácí poštěhání, obrázkové svítlny, nástěnné kapličky a hudební atd. doporučuje ve velkém výběru za ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Král., Jiřikova třída.

Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán. 239

Priležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přesní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové

(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnostu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní nádobí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky i. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbrní v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodinček se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodin kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.

Těž na solitky

V. VACEK,

závod školkařský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí

pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromoradi, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

ANDRÉE CHEVROT

Novinka na menčíkovy v moderní barvě drapové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkov neb oblek stačí 3 metry.

Vsorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, šatníky a menčíkovy jen saružené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko pošlou.

První český zasilatelský závod

ED. DOSKOČILA,
v Chocni.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí, 32,

doporučuje

župany

velmi pěkně provedené s látek dvojíhých, s okrasou červenou, zelenou, bordeaux modrou neb šedou, kus po sl. 7.—, 8.50, 10.—,

v jakosti velmi dobré, kus po sl. 11.—, 12.—, 14.—

župany

s dubla nejlepšího, úplně vlněného, kus po sl. 16.—, 18.—, 20.—,

župany anglické

s látek velice jemných po sl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 26.—,

župany

se srsti velbloudí avlášně lehké, teplé a příjemné dle velikosti sl. 38—3

20.—, 22.—, 24.—28.—

Vždy 200 županů na výběr.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro nověstý.

Úplné zařazení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(26) v Hradci Králové

Svatojanské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučit

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obecnostu jak

ku zařizování nových i obnovení starých oltářů, kazatelů,

soch, křídél atd. vše v nejlepší provedení za ceny mírné. 94

Vícero pochvalných vyvěšení po ruce.

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612.-VII.

Sklad Eliščiná třída č. 24.

odporčuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, křížové cesty, jesle, Boží hrady, křídla, oltáře, kazatelny, zpěvodičnice, křtitelny, kensoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

Obrazní náh: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utišující natíráni; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.

Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Pravý nezkažený

včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení a sílu naše tělo. Zvlášť se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a zotavujícím se. Zevrubné poučení přidáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti

u Antonína Šejnohy,

cukráře na velké podlaží v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 27. ledna 1898.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Zabezpečení národní državy.

Država? Co to zase za nové slovo? Tak právem nářikal bodrý český venkovan, jenž by rád taky trochu té politiky porozuměl, „ale ty noviny teď píšou, že člověk bez mála nebude vědět, jeli to česky, nebo francouzsky“.

Dobrák ten má skoro pravdu. Ale jaká pomoc, když německí páni poslanci a novináři mají svůj „Besitzstand“, a my to musíme nějak přeložit. Vybrali jsme si k tomu slovo sice dobře české, ale lidu obecnému méně známé.

Tak tedy co je to ta država? Inu, co by to bylo jinéto, než to, co kdo drží, o čem říká, že to jeho majetek. Němci tím myslí nejprv tu půdu, na které bydlí, a pak i ta svá národnostní práva.

Nejdřív o té půdě. V jedné obci měla se zorať a v malém pronajati „obec“ čili obecní pastvina. Na mapě bylo, že „obec“ zaujímá v celku sto korchů půdy. Ale když se měřilo, naměřilo se jen šedesát. Kam pak se podělo těch čtyřicet? Pan „Kilometr“ to jest zeměměřič, začal na to měřit s obcí sousedící pole různých občanů. A hle! Shledalo se, že občané ti mají více, než dle mapy mají. Těch čtyřicet korchů se nestratilo; našly se šťastně u sousedů. Teď bylo zle. Sousedé povídali jeden za druhým: To si vsít nedáme, to je náš majetek! Tak se totiž mluvívá v té obci. Po novinářsku měli říci: To je naše država.

A co z toho následuje? Ta jednoduchá křesťanská pravda, že některá država je spravedlivě nabytá, některá pak nespravedlivě. „Přiorané“ državy se musí vrátit, a budoucně se nesmí přiorávat.

Tak mluvil tenkrát „pan páter“, když se o tom dozvěděl. Ale nepochodil. „Všecko pry je promlčeno“, rozhodla světská spravedlnost. A tak se slalo, že si sousedé svůj „Besitzstand“, svou državu zachovali, a obecní država stala se o 40 korchů menší.

A jiný příklad vím. Našly se zápisky, že se v jistém kostele měly konati o suchých dnech zádušní služby Boží za jistého Vítka, který k tomu kostelu před husitskými dobami na ten úmysl dal „půl lán“ polí — „a luk“. Kostel byl roku 1420 Žižkou zbořen. Fundace se nekoná. A kde jsou pole? Louky tam jsou po dnes, a pole u nich též. A jsou nyní državou velkostatku. Vítek už mluvit nemůže.

Tak je to tedy s těmi državami v malém. A ve velkém to není lépe, k p. Klasko a Slezsko je državou Prusků. „Přioral“ si je Bedřich II. pruský král.

A však i v národním ohledu to je podobné. Celé kraje království našeho byly české. Jestli si tu půdu Němci spravedlivě koupili, je to država spravedlivá. To je podnes tak. Když na pohraničních místech českých přije kofalku a chalupu prodá Němci, stává se spravedlivou državou Němce, a když Němec pije a Čech koupí, jest to zase naopak. Ale ono to chodilo trochu jinak. Němcům se pomáhalo k državě násilím pomocí protestantství. Pan rytíř nebo čím byl jakožto pateron — to jest ochrance — fary a kostela katolického si vzal její pole a katolického kněze vyhnal. Najal si kazatele a učitele lutheránského, Němce. Kdyby se byl proti tomu ozval tehdejší sedlák, byl by přišel na lavici a jeho koženky ve blízké spojení s drábovou holí. A tak pomocí protestantsko-německého kazatele a učitele naučili seděti německy a to obzvláště tím, že za pastorem přivalilo se i mnoho cizích Němců na panství — a panství — to jest osady na panství, staly se državou Němců.

Za dob josefinismu dělal to stát hlavně zase školami. Pověstné jsou v tom ohledu „Hauptschulen“ v čistě českých městech k. p. k radosti p. Wolfa to povím, v Čáslavi, kdež se čáslavští naučili i ke mši svaté zpívatí josefinskou: „Wir werfen uns darnieder“. Nepodařilo se ovšem Čáslav a mnohá jiná města udělat državou Němců, poněvadž si čáslavští jednoho dne umínili, že se již více o deváté „dolů házet nebudou“, ale za to v těch dobách padlo Litoměřicko a dotrhnuto bylo panství Kukušké atd.

Jeli takovéto „přiorování“ křesťanstvím dovoleno, to bych rád slyšel od P. Opitze, který pravil, že Němci vydobyli si pětistoletou práci svou državu. Ovšem přiorávání je taky práce.

Ale že by aspoň něco slevit musel, to vysvitá z toho, že v Děčíně ještě v šedesátých letech tohoto století byl na bráně ověšený nápis „Děčín 14, nevím už kolik, tedy 14 set a několik. Jestli by P. Opitz a s ním p. Brada (Prade) a Strach (Strache) a Jirů (Iro) přeci tvrdili, že to je poctivý způsob nabývání držav, nuže, proč se zlobí že jim Češi vnikají do jejich državy? Právě Češi poctivou práci nabývají bytu v poněmčených krajích a jen násilnými zadržováním jich přiorozených práv k. p. mluvení a učení mateřským jazykem brání se Němci navracení toho, co z veliké části „přioráno“ bylo. Je to tak v národním ohledu, jako vůbec s přiorozeností lidskou, přiorávat, to se líbí, ale vracet — to se nechce; tu je ta „država“.

A jako to je s půdou, tak je to i s právem. Dáme příklad. V jednom městečku žije dvě třetiny katolíků a třetina helv. evangelíků. Ale v obecním zastupitelstvu bývalo deset až i jedenáct helvetů a dva „snášenliví“ katolíci. Vláda v obci stala se državou evangelíků. — Když pak v posledních letech začali katolíci čísti „Brynchovy“ spisy a katolické časopisy, vzpamatovali se, volili svorně a statečně a zvolili osm katolíků a čtyři helvety, pak ovšem i za starostu zvolili katolíka. — „To jste nám neměli dělat“ zvolal v rozčlenění bývalý helvetský starosta. A bylo mnoho a mnoho hubování na Brynchova a faráře, na klerikály a jezovity atd. atd. A i to bylo řečeno: Jaká to bývala svornost, ale teď? Jen rozbroj a hádky.

A zrovna tak je to asi v Čechách a v Rakousku. — Menšina Němců vládla a vládne tak, že Čechové i Slované, ač jsou ve většině, nemají těch práv, kterých požívají Němci. Nadvláda menšiny stala se državou Němců. A když se má stát po právu, tu se volá: Nebude svornosti, a jen boj a hádky budou, dokavád se Němcům jich država nevrátí.

A právě tyto dny píšou německé listy, k p. Fremdenblatt, že se teprv tenkrát smýšlení uklidní, až se stane, co chce menšina. A „Reichswehr“ dává Gantschovi radu, aby zabezpečil každému národu jeho državu a ohraničil správní a volební okresy dle národnosti.

Veliká úloha! Být ministrem právního státu a zabezpečovat nespravedlivé državy, dělat čistě německé okresy, když jich není!

Možná, že p. Gantsch se do toho pustí, ale klidu nebude. Čechové jsou již nyní probuzeni, jako ti katolíci v místech s menšinami evangelíků. Nepůjde to, a nepůjde. — Dělejte to páni jako ti katolíci; většinám dejte právo, ale menšiny nepotlačujte. Jen to je křesťanská spravedlivá zabezpečování držav; co jste až posud dělali, to je liberalistické, zákonům Božím se protiví, jak přiorávání. A co je nejhorší a nejsmutnější, že přioráváte pro toho, kdo si v století minulém přioral Klasko a Slezsko.

Nový soudní řád.

(Pokračování.)

2. Proti rozsudkům soudů sborových má strana právo podati odvolání, o kterém rozhoduje vrchní zemský soud v senátech o pěti soudcích (§ 4, 8 j. n.)

Jednání jest podobné jak výše pod čís. 1. uvedeno. Avšak spisy odvolací mohou být jen písemné podány a musí být oí advokáta podepsány; strana chudá musí sobě tudíž zaopatřiti právo chudých; opatřila-li strana ta sobě právo chudých již pro řízení v první stolici, platí to též pro řízení odvolací.

3. V řízení bagatelním nelze rozhodnutí soudu odvolacího více odporovati (§ 502 s. r.) V řízení před okresními soudy a před soudy sborovými přísluší stranám proti rozsudkům soudů odvolacích (tedy soudů sborových a soudů vrchních) — nehledě k tomu, byl-li rozsudek soudu prvního potvrzen neb změněn, právní prostředek revise (odvolání) avšak v mezích mnohem omezenějších, než při odvolání.

Důvody, pro které se revise podati může, jsou zmatečnost řízení, neúplnost řízení, odpor

rozhodnutí se spisy a nesprávné posouzení právnícké stránky věci (§ 503 s. r.)

Revisní spis sluší podati ve 14 dnech po dosažení rozsudku II. stolice a musí být týž opatřen podpisem advokáta. Spis ten dodá se odpůrci ku podání revisní odpovědi ve 14 dnech a po uplynutí té lhůty předloží soud první stolice spisy prostřednictvím soudu odvolacího, nejvyššímu soudnímu dvoru ve Vídni, který v revisi z pravidla rozhoduje v sezení neveřejném.

Aby nebylo revise zneužíváno, může nejvyšší soud, má-li za to, že revise byla svévolná, straně neb jejímu advokátu uložit pokutu pro svévoli (§ 512 s. r.)

Poněvadž exekuce teprve na základě právoplatného rozsudku se povoliti může, dává zákon věřiteli, pakli by dlužník právní platnost rozsudku podáním opravných prostředků protažoval, možnost, aby zjištění své pohledávky již dříve, než rozsudek moci práva nabude, dosáhl (§ 370 ex. ř.)

Věřitel může totiž na základě rozsudku, proti kterému byl podán právní prostředek, vydobýti exekuci ku zjištění, prokáže-li, že by jinak vymáhání jeho pohledávky bylo zmařeno neb stíženo.

4. Proti výroku o útratách v rozsudku (§ 55 s. ř.) proti všem usnešením (výměrům) soudů okresních a soudů sborových — pokud to zákon výslovně nevylučuje, má strana právo rekursu (§ 514 ř. s.) které ovšem v řízení bagatelním značně jest omezeno (§ 517 s. ř.) Rekurs sluší podati buď ve spisu od advokáta podepsaném, — neb (u okresních soudů), též protokolárně ve 14 dnech (§ 520, 521 ř. s.) Strana, které bylo výměrem udělení práva chudých odepráno, může i u soudu sborového podati rekurs protokolárně (§ 72 odst. 3 s. ř.) Soud první stolice předloží rekursu soudu odvolacímu, aniž by odpůrce slyšel.

O rekursu proti výměrům soudů okresních rozhoduje soud krajský (zemský) proti výměrům soudů sborových vrchní soud zemský v neveřejných sezeních (§ 526 s. ř.)

Potvrdil-li soud odvolací výměr soudu první stolice, nemá strana — vyjímaje případy v §§ 83 a 239 exek. ř. uvedených (rozhodnutí o povolení exekuce, rozvrh ceny tržové za nemovitost v exekuci prodanou) — dalšího opravního prostředku.

Změnil-li soud odvolací usnešení soudu první stolice, má strana právo dalšího rekursu, který ve 14 dnech protokolárně (jen u okresních soudů) neb ve spisu od advokáta podepsaném podati sluší, o kterém rozhoduje nejvyšší soud (§ 3 odst. 2 § 4 z. n.)

Dodatek k 1. Řízení upomínací upravené zákonem z 27. dubna 1873 č. 67 ř. z. ostalo i za nového řízení soudního v platnosti (čl. XXVIII. úv. z. k s. ř.) I zde však usnadnily nové zákony neb řízení. Chceli někdo vydobýti platební rozkazy neb podati odpor proti platebnímu rozkazu, dojde do kancelářského oddělení okresního soudu, přednese ústně svou žádost, složí potřebné kolky, úředník zanesse to — aniž by se protokol sepisoval do zvláštního rejstříku a soud pak vydá platební rozkaz (§ 59 org. z., § 229 j. ř.)

Také podání výpovědi z bytu a nájmu usnadněno; podobně jak v řízení upomínacím stačí přednesení ústní strany a složení kolků; soud zanesa to do zvláštního rejstříku vydá stranám soudní výpověď. (§ 59 org. z., § 230 z. ř.)

Dodatek 2. V novém řízení soudním ponecháno jest i. zv. řízení mandátní, ve kterém věřitel proti dlužníkovi na základě listin zvláštní důvěry požívajících (listin veřejných, soukromých listin, jejichž podpisy jsou svěčené, listin vtělených do veřejných knih) vydobyde platební rozkaz. Řízení to doporučuje se k cíli uspokojení útrat spořitelním a majitelům knihovně vtělených pohledávek.

Dodatek 3. Řízení směnečné spočívá na těchže zásadách jako řízení posud platné; lhůta ku placení sumy směnečné a ku podání námitek obnáší 3 dny, lhůta ku odvolání a revisi 8 dnů. Námitky musí — poněvadž směnečné řízení jest před soudem sborovým — nyní vždy býti opatřeny podpisem advokáta (§ 75., 3. s. ř.)

V tomto směru má nové soudní řízení přisněžší ustanovení, než zákony do 1. ledna 1898 platné. Byly-li proti platebnímu rozkazu podány

námítky, nastane řádné sporné řízení před senátem obecním, ve kterém strany advokátem zastoupou byti musí.

Dodatek 4. Řízení ve sporech manželských jest vyhrazeno soudům sborovým; sporné řízení děje se dle pravidel řízení před soudy sborovými s jedinou výminkou, že se strany samy mohou zastupovati, že tedy zastupování advokátem potřebi není.

Ve prospěch řemeslnictva.

Zemědělství, obchod a průmysl vážne, tak slýcháme ze všech stran. Avšak ještě hůře se daří řemeslu. Hlavní toho příčinou jest boj mezi kapitálem a prací. Stát a země ujaly se sice živnostnictva, ale způsobem naprosto nedostatečným.

Vídeňská vláda ujala se podpůrné akce bez důkladného, všestranného vyšetření poměrů jednotlivých řemesel. Následkem toho tápe vláda, anketa živnostenská i zemská komise ve tmách a pouští se do oprav jen tak na zdař Bůh. Stopujeme-li věc bedlivěji, vidíme, že akce vlády i zem. výboru započata byla jednostranně, za nepravý konec a nelze tudíž mnoho od ní očekávat. Pomocná akce prvně se tak liknavě a tak ojedinele, že pacient může dříve umřít, než li vlastní jeho léčení započne.

Již v loni prohlásil zemský výbor království českého, že nebyl s to vypracovati plán, jak by se daly soustavně a účelně podporovati průmysl domácí a odvětví jednotlivých řemesel.

Ministerstvo obchodu a průmyslu slibovalo vydati sice živnostensko-průmyslovou statistiku, z níž by se posouditi dalo, která odvětví živnostenská a průmyslová klesají a která se udržují anebo dokonce snad i vzrůstají, avšak skutek utek a tak celá akce uvázla, neboť bez náležitých údajů statistických nelze si mysliti řádné organizace práce pomocné.

Mnohem důkladněji počíná si v této příčině vláda německá. Tato zjišťuje především, v kterých oborech jest maloprávní zatlačován, které příčiny mají na to vliv, které řemeslné odboje nedají se více proti velkovýrobě držet — ani změnou ustanovení zákona — a která řemesla v boji s velkovýrobou dají se vhodnou a cíli svých vědomou podporou s jistotou nadějí udržet.

V Čechách, jak již řečeno, nemáme ještě přehledných zpráv o stavu řemeslných živností. Zemský výbor však již zřídil zemskou statistickou komisi, a tak nám zbývá aspoň naděje, že při broudném spolupůsobení všech povolání činitelů rychleji poznají se příčiny úpadku řemesla a možné prostředky nápravy.

Zemský sněm povolil na podporu živností řemeslných v roce 1897 jednou 10.000 a pak 5.000 zlatých. Obuvníkům soboteckým povolena podpora do 225 zl. na zakoupení prošívacího stroje, společenstvu stavitelů v Zámberku povoleno až 366 zlatých na zakoupení stroje na zpracování dřeva, společenstvu stavitelů v Chrudimi povoleno 1800 zl., různým společenstvům v Opocně 2250 zl., společenstvu truhlářů v Praze 1263 zl., II. společenstvu v Lišově 2250 zl., společenstvu kovářů (řetězníků) v Liboci na zakoupení motoru 2200 zlatých, společenstvu tkalců v Kozlanech 2250 zl., společenstvu krejčů v Jindřichově Hradci 750 zl., společenstvu obuvníků v Lanškrouně 500 zl., společenstvu krejčů v Žižkově 100 zl. Celkem se r. 1897 vydalo na opatření výrobních pomůcek řemeslných 16 205 zl. 51 kr. Povážíme-li, že Čechy jsou velké a že by skoro každé společenstvo něco potřebovalo, tedy ovšem každý sezná, že taková nepatrná „pomoc“ mizerii řemesla nepomůže.

Zemský výbor žádal sice vídeňskou vládu za zvýšení státní subvence, avšak bez úspěchu. Ve Vídni nemají pro Čechy nikdy peněz, tam dovedou z Čech peníze pouze brát.

Co české řemeslnictvo nejvíce potřebuje, jest především dostatek úvěru. Úvěr maloměslnictva v Čechách jest naprosto nedostatečný. Řemeslník pouze za hotové může laciněji nakupovat. K tomu je potřeba především úvěru. Velkoprávní lze s úspěchem jen velkoprávním, velkokapitál jen velkokapitálem sdruženého řemeslnictva potírat. Utvoření zemského jubilejního úvěrního fondu jest prvním počátkem k rozřešení životních podmínek mnohých odvětví řemeslných.

Zákonodárství musí se dále postarati o to, aby výcvik řemeslníků se zdokonalil, dále aby malozivnostníci své dílny moderním pořádkům přiměřeně si zaříditi mohli.

Jedna věc však zasluhuje velice pilného uvážení. Smutný stav řemeslnictva méně zavíňuje obor výroby než obor obdoby; vymýtiti neproduktivní obchod prostředkovatelský a zabezpečiti siak výrobci — jest Archimedovým bodem nápravy.

Politický přehled.

Z českého sněmu. Skvělé řeči poslanec dr. Podlipného, Kaisla a prince Schwarzenberka důkladně vyvrátily stížnosti Němců. Návrh hr. Buquoye na upravení jazykové otázky odkázán byl zvláštní komisi, které se přidělí též ostatní jazykové návrhy. Návrhy poslanců pp. dr. Dvořáka a Ja-

roše na zřízení ústavu ku vyrábění ochranných látek proti nákazám (antitoxina) a na zavedení očkovaní tuberkulínem přijat. Poslanec Jaroš navrhl doplnění stanov za účelem zvláštního melioračního fondu do 500.000 zl. (V zemědělské komisi navrhl zvýšení příspěvku melioračního fondu 25 na 100 tisíc zl.)

Ve školské komisi českého sněmu převzali Němci nabízené jim spravovatelsví

Zemědělská sněmovní komise radila se o osnově zákona ohledně zavedení povinných hospodářských pokračovacích škol. V senátu byl přítomen zástupce vlády, místodržitelův rada baron Weber, nikoli však Němci, kteří dělají zde obstrukci.

Haličský sněm navrhl adresu k trůnu, v níž připomíná 40letého vládního jubilea císaře, ujišťuje císaře láskou, oddaností a věčností polského a ruského lidu, který chce vždy jednotu a moc říše podporovati. Dále se žádá v adrese rozšíření zeměské samosprávy, vyslovuje se přání po obnovení pravidelných parlamentárních poměrů a po brzkém vyrovnaní s Uhrami na cestě konstituční.

Zivotní setnina J. V. císaře Františka Josefa I. rakouského sove se z rozkazu cara Mikuláše první setnina pluku Keksholmského, jehož majetníkem jest císař rakouský. Také císař Vilém dostal životní setninu u svého ruského pluku. Nový tento čin cara Mikuláše vykládá se jako důkaz upřímného jeho přátelství s Rakouskem a Německem.

Porady o rakousko-uherském vyrovnaní daly se v Budapešti za přítomnosti rakouských ministrů Gantsche, Böhma-Bawerka a dr. Koerbera. Přítští týden bude se v jednání pokračovati ve Vídni, kamž zavítají uherští ministři.

Rusko rozmnožilo svou armádu o 20. (vilenský) a 31. (kyjevský) armádní sbor, o 3 jízdní sbory a o půl tisíce děl. Německé časopisy se hroší, že Rusko má na německé hranici 344 praporů a 260 švadron s příslušným dělostřelectvem, které místními rezervisty se může okamžitě uvésti na míru válce. Prusko má na ruské hranici jen 146 praporů a 101 švadron. — Silné válečné sbory má Rusko též na hranici halicko-bukovinské. Valmoci se hroší obrovského ruského kolosu.

Vyhlazovací boj proti poznańským Polákům. E. 1886 zahájil německý kancléř, kníže Bismarck, vyhlazovací boj proti Polákům tím, že pruský sněm mu povolil 100 milionů marek na zakoupení polských statků. Zakoupené velkostatky byly rozděleny na selácké usedlosti a na splátky byly postaveny protestantům německým. Poněmčování pomocí německých katolíků se totiž v Poznańsku nepodařilo, protože německí katolíci se mezi Poláky nepopíjeli, zvláště pak li s nimi vstupovali do stavu manželského. Německý protestant jest za to proti katolickému Polákovi tvrdý, bezohledný, nesnášlivý a méně podléhal vlivu polskému. Jednu potíž však mají s Poláky i německí protestanti. Německá česed jest líná, požívací, činí nárok na velké platy, dobrou stravu, za to práce jí nevnímá. Protestanti byli tedy nuceni bráti katolické Poláky z Poznańska i z Ruska do práce. Tím se však polský živel sesílil a dnes jest Polák prolezl též sousední Slezsko, Sasko, Branibory a Pomoransko. — Proti Polákům uvažují si dnes Prusáci jiné rady, leč povolit druhých 100 milionů marek na zakoupení polské půdy v Prusku. Odůvodňuje vládní předlohu, pravil kancléř kníže Hohenlohe, že vůči Polákům nezná více přátelství a smírných smluv. Surová, neliděká slova, která poškozují nejvíce Prusko a německé občanstvo, a z nichž budou mít konečný prospěch jen socialisté demokraté. Vůči Polákům se zachovalí spravedlivě jedině poslanci katolického středu. Právili bezohledně, že vláda chce polskou národnost a katolictví v Poznańsku a v západním Prusku s kořene vyvrátit, což se přiči lidakosti a spravedlivosti. Rána, kterou zasazuje opět protestantské nesnášlivivé Prusko katolickým Polákům může nejvíce poškoditi pruskou dynastii a pruské junkerstvo. Posavadní vyhlazovací boj Prusáků nesešlabil početné Poláky v Prusku, naopak přivedl k národnímu vědomí nejen katolické Slezany, ale i protestantské Masary, Kašuby a Litviny ve východním Prusku. Velkostatky v sáh. Prusku a Poznańsku jsou z polovice selácké, ze dvou třetin polské. U nás se od dob císaře Josefa až po Bachy, Giskry, Herbarty a Ameršpergy zatívil germanisoval, ale výsledek byl opačný; i méně uvědomělí Slované nabýli větší národního vědomí. Dnes nestačí více miliony na odnárodnění národů.

Sociální nepekoje v Itálii. Po celé Itálii trvá mezi chudým lidem povážlivé hnutí náledek neobyčejného zvýšení cen mouky a chleba. Socialisté a lid bez práce se bouří a na několika místech došlo již k povstáním nepokojům. V (Jakyn) Ankoně došlo k velmi prudkým bouřím. V předměstích a okolí arocovali se lidé, drancovali obchody a pokusili se o zapálení vily obilního maklera. Vojsko zakročilo. Nedaleko nádraží, kde mnoho socialistů a anarchistů bydlí, byl učiněn pokus stavěti bariády. Policie dala se ohlídky. Ve směru k Torrettě srotilo se několik set dělníků, kteří zaujali hrozivě, ano revoluční postavení. Následkem toho odebralo se tam vojsko a po krátkém boji zajalo 27 osob. Vláda nařídila k smírnému nouse, aby chléb se pekl ve vojenských pekárnách a prodával lidu za výrobní ceny. Zlé scény udály se nanovo včera v Sinigaglii. Poněvadž vojsko se odebralo do Jakyna, mohly sástupy bez odporu vyloupiti vagony s obilím na nádraží; na to lid, v jehož čelo se postavily ženy, jdo byl útokem a vydrancoval obilní skladiště knížete Ruspoliho a mnoho jiných skladišť a krámu. Davy spívaly při tom socialistickou hymnu. Konečně dostavila se jízda, která vjela do lidu a jej rozpráškla. Podobné příběhy udály se v Macerata. I zde smocnily se davy proti-najíce obilní spekulanty — obilních zásob. Četnictvo bylo vřítáno kamením, vojsko voláním: „At žije armáda!“ V obydlí purkmistra a na radnici byla všecka okna rozbítá. Věcky krámy v městě byly se strachu před drancováním zavřeny. V Imprunetě, v předměstí Florencie, přestali pekaři pro vysoké ceny

mouky péci chléb. Obyvatelstva se vmocnile velké rozbílení. Konečně se osamuje s Milána i s Říma, že i tam panuje s týchž příčin velké kvádání v obyvatelstva dělnickém a že se lze obávat výbuchu nespokojenosti. Následkem hrošivé nespokojenosti lidu podepal král Umberto a předseda ministerstva dekret, jímž se obilní clo se 7 fr. 80 cent na 5 franků snižuje. Krokem tím sjednal si Rudini sympatií a díky oposice v nynějším sněmovním zasedání tím oslabeny.

Za guvernera ostrova Kréty má býti na přání Ruska jmenován řecký princ Jijí, který před lety zachránil carovi v Japonsku život. Rakousko, Německo a Francie s návrhem Ruska patrně souhlasí. Za to Anglie, která by dostala Kretn do své moci, jest rozhodně proti tomu a podporuje všemožně zbrojení Turecka. Sultonovi není řecký princ arci vhod, neboť stane-li se guvernerem na Krétě, znamená to strátu ostrova pro Turecko a brzké jeho připojení k Řecku. Turecko, které se k vůli Krétě utkalo s Řeckem a slavně Řeky porazilo, sotva vyhoví Rusku po dobrém. Ve vášních politických kruších připouští se možnost brzké zápletky Ruska s Anglií a s Tureckem. Bojíštem by pak byla nejen Malá Asie, ale i indické a amurské pomezí. Rusko rozmnožilo již tak velice svou sílu válečnou, že se nemusí více bátí vojenského kordonu na svých západních hranicích jako r. 1854—56.

Drobná obrana.

Konfessní škola evanjelická. Školný Obzor přináší paragrafy konfessních škol evanjelických a přichází k úsudku, že farář je „de facto“ — v skutečnosti — správcem školy — učitel nevolníkem. — A když katolíci chci svou konfessní školu, v kteréž, co je státního, ponechávají státu, a jen o to stojí, aby katolíci prvoroďkové nebyli nuceni dávatí děti vychovávatí bezbožcům, liberálům, evanjelíkům a šidům, tu prý to je tyranie a panovačnost hierarchie, a nejvíce proti tomu brojí — pastoři!

Starý vzor v novém roce. Pod tím nápisem přináší hoblíkovsko-šádkovské Hlas z Siona pěkný nábožní úvodní článek. — A za ním v plných pěti sloupcích (11) bojuje p. Šádek s Obnovou a pomlouvá i špiní p. biskupa. Opravdu, starý vzor v novém roce. — Starý ten — přes tři sta let starý, od otců zděděný, — vzor záleží v následujících pravidlech: 1) Výreky písem i katolíků ve prospěch protestantství přerukovat, je se souvislosti vytrhovat a to, čím by se pravý jejich smysl ukázal, zamčlovati. 2) Každému slovu i činu vynikajících katolíků, obzvláště proti protestantismu píšících co možná nejnešlechternější úmysl podložití. 3) Všecek možný kal z dějin i novin být i pouhé pomlavy byly, na hlavy katolíků liti; naopak pravdy dějepisné — protestantům nepřiznivé — lalšováním dějin nazývati. 4) Všude protestantismus vychalovati katolictví však jizlivými vtipy haněti a v posměch vydávati, ano i fanatisování lidu i dětí se nelekati, zvláště pak osoby obranců katolicismu co možná nejvíce zostditi. Obranu však katolíků štváním a tupením evanjelíků nazývati. 5) Oproti katolíkům všude i když protestanté jsou v menšinách do popředí se dráti, katolíky traktátky, a sirotky ano i penězi k protestantismu vábiti a při tom toleranci se chlubití, katolíky neuvědomělé a zbabělé snášenlivými nazývati, uvědomělé však a o práva svá se hlásící za nesnášenlivé vyhlazovati. 6) Mrvy v oku katolíků — obzvláště biskupů a kněží — hledati, a břeвна — trámy — ve vlastních očích neviděti, čili své vady zatajovati, vymlouvatí. 7) Lži oproti katolíkům přilisi se nelekati, dle návodu Lutherova, že proti papežství vše jest dovoleno, účelem prostředky posvěcovati, nikdy nic neodvolati a vůbec vždy a všude při svém po staletí zůstatí a znovu a znovu žítí — tisíckrát „vyvrácené věci“ — opakovati. — To jest ten starý vzor, dle kterého p. Šádek i v novém roce jedná. Bude i po tomto našem oproti jeho pěti sloupcům projevu, oháněti se dále. My pak jsme hotovi všech sedm odstavců našich dokazati.

Čertova kopytka. V Kostelci nad Labem byla schůze voličů a taky sociálních demokratů. Přišel tam Hášský poslanec pan Heller a řečnil též redaktor „Práva lidu“ a pravil, že šestiletá návštěva školy dle náhledu mnohých rozumných panů postačí a oamilová návštěva že se ani provésti nedá. A světe trň! Poslanec Heller s tím souhlasil. K tomu dokládá Šk. Obzor, že to je čertova kopytka návrhu Ebenhochova, „to prý je ta péče o vzdělání nejširších vrstev lidu“ atd. atd. „Kdo dá očím mým slz a vody blavé mé“ — tak jsem zalkal s Jeremiášem nad pohromou národa českého, budouli děti i úředně chodit jen šest let do školy. A však zjevila se mi vážná postava a pravila mi: Neplať synu můj! Já jsem pravil, že do obecné školy mají děti chodit jen do dvanáctého (12) roku. Otevři tuze káihu a čti. A pla posvátne básně ptám se: Kdo jsi pane? — A postava praví mi: Jan Amos Komenský jest jméno mé. Po těch slovech zmizela postava a v ruce mé státa jeho Didaktika, kde tak opravdu psáno jest. — O jak jsem šel, že tak rychle zmizel „učitel národů“. Byl bych si prohlédli nohy jeho. Nebylo to více možno, a tak jsem se musel spokojiti s tím, že čertova kopytka má jen — Ebenhoch.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Vysvětlující jest: p. Felix Barta, farář v Zahradce, obdržel Expositorem církevním; Ustanovení jsou: p. Stanislav Michálek, koop. v Mladkově, za katechetu do Bohdane a Pardubic, p. Jos. Enderle, koop. v Jedlově, za katech. do Nového Bydžova, p. Jos. Tuček, koop. v Třeboně, za kaplana do Želieznic, p. Jos. John, koop. v Lanově, za kaplana do Jedlově, p. Jos. Tajovský, koop. Brandýský, za kaplana do Labeké Týnice, p. Jos. Hladký, koop. Lamberky, za kapl. do Brandýsa n. Orli., p. Jan Těch, kaplan Šopotnický, za koop. do Mladkova, p. Jos. Kaplický, farář v Zámánově, za faráře do Lanova.

Koncert p. Vojt. J. Hlaváče proslaveného virtuosa na harmonium a říditele dvorního orchestru v Petrohradě, a slečny „Zoje Hlaváčovy“ koncertní altistky, předáný dne 24. ledna 1898 byl jedním z triumfů, jichž získává vřede umělec se svojí sl. dcerou na pošti po své milé vlasti. Přednesem Bachovy „Gavoty“ ukázal J. Hlaváč, že dokonale pochopil mistra varhan, a potvrdil, že pravdivá jsou slova Schumannova: „Bachovy skladby zůstávají kapitálem pro všechny časy“. Ve Fibichových Naladách a Šimákových „Pohádkách a přelících“ seznačili jsme vřetěnou stavbu Hlaváčova harmonia. Barvitost rejstříků byla obdivuhodná. Bethovenovo andante z patronátní sonaty a Čajkovského „Sněženka“ stupňovaly obdiv obecenstva v pravé nadšení. Se satajeným dechem poslouchali jsme skladby Chopinovy (1809—1849). Je-li pravda, že Chopin hrál na klavíru dějiny utrpení a béd lidu polského, je i pravda, že je Hlaváč s n. prostou precizností reprodukoval na harmonium. Mistrovství dokázal J. Hlaváč v ouvertuře Rossiniho k op. „Vilém Tell“, v posledním čísle programním. Kdo slyšel Viléma Tella přednášet vojenskou kapelou zdejší, musí přiznati, že p. J. Hlaváč dovedl tak barvitost jednotlivých nástrojů na svém harmoniu napodobiti, že hra jeho a hra celé kapely byla tatáž. Podívali jsme se zvláště „prolongma“ jež bývá na našich i největších strojích jen při spodních dvou oktávách, že působilo při Hlaváčově stroji i v oktávách horších, a že zvláště vrchní manuál jest důmyslně sestaven. Stroj a hra byla vřetěnou. Program vhodně doplněn byl sl. Zojou H., jejíž alt zvláště v hloubce zněl plně a mile. Národní písně ruské a přidány „Kde domov můj“ vyvolaly bouři potlesku. Neméně krásné přednesena Arie „Bědný koň v pole pal“ z opery „Život za cara“ od Glinky (1804-1854) jež svými skladbami otevřel epochu národní hudby ruské. Ze umění Hlaváčovo dovedlo získati i intervenci carovu, aby umělec umožněn byl návrat do vlasti, s plná srdce jemu i jeho sl. dceři blahopřejeme.

Šňatek. Pan Matěj Mára, správce velko- statků Dobřenic, Sýrovátka a Kratonohy, c. a k. poručík v záloze slavil šňatek svůj se spanilomyšlnou slečnou Jojou Červenou, dcerou pana rady Jar. Červeného, c. a k. dvor. továrníka hudebních nástrojů v Hradci Králové dne 25. ledna 1898 v chrámu Páně Panny Marie Sněžné v Praze. Při návratu do Dobřenic byl obilšený p. správce se svou chotí od veškerých kruhů obyvatelstva srdečně uvítán.

Přednáška. V jednotě katolických tovaryšů přednášet bude p. učitel J. Táma z Chrudimi „O významu práce“ v neděli dne 30. ledna b. r. Začátek o 3. hod. odpol. Po přednášce v kapli sv. Vojtěcha pobožnost. Hostům uvedeným vstup volný.

Z jednoty katol. tovaryšů. Minulou nedělí přednášel v jednotě vdp. prof. Dr. Gustav Domabyl, chvalně známý řečník z katolického jezdeckého „O gjejtě Husově“ za hojného účastenství obecenstva, v němž spatřili jsme i četné stoupence pokrokového směru. Slovnatý řečník pojednal s vědeckou důkladností v přístupné, srozumitelné formě o zajímavém tematě, jež patří ku sporným otázkám našich dějin. Seznači jsme z přednášky, že původní list Husův nebyl porušen ani jeho uvězněním ani souzením ani odsouzením. Byla to cestovní listina, jež zaručovala mistrovi i jeho pravdu bezpečnou a lacinou cestu do Kostnice a naspět. Dána byla k vrchnostem a správcům krajů a míst, a nikoliv ke sněmu, jemuž nemohla tedy nijak ve výkonávání platného řádu a práva překážeti. Přednáška byla přijata s živým souhlasem. Těšíme se na další přednášky vdp. řečníka. Zdař Bůh!

Městská nemocenská pokladna v Hradci Králové obdívá se ve středu dne 2. února 1898 o 7. hodině večerní mimořádnou valnou hromadu v místnostech Živn. čten. Jednoty. Pořad: 1. Oprava stanov. 2. Volné návrhy. Nesejde-li se v týž den v určenou hodinu dostatečný počet členů, obdívá se druhá mimořádná valná hromada dne 7. února o 7. hod. večer tamtéž za každého počtu přítomných členů.

Spolek pro podporování chudých žáků vyšší obchodní školy v Hradci Králové, jehož stanovy vešel. c. k. místodržitelství byly schváleny, konal dne 21. ledna t. r. v knihovně obchodní školy první ustavující valnou hromadu. Zvolený výbor ustavil se takto: Předseda p. JUDr. Frant. Ulrich, starosta; místopředseda p. J. Pasourek, ředitel vyšší obch. školy; p. Jan Stejskal, profesor; pokladník p. Jan Krecar, prof. vyšší obch. školy; výborci: pp. Jos. Komárek, obchodník, Josef Pilnáček, továrník, B. E. Tolman, knihkupec; náhradníci: pp. Jul. Russ, fotograf, J. Řezáč, obchodník a J. Sigmund, materialista; za revisory účtů zvoleni pp. K. Richter, obchodník a J. Šolc, pokladník Uvēr. ústavu. Druhý den t. j. 22. ledna byl v-

nebek, který byl velice čestně navštíven, tak že ani místnosti nestačily. Čistý výtěžek věnoval obnání přis 200 sl. Všem P. T. účastníkům, dárcům, podporovatelům jakož i spanilomyšlným dámám ardeční dík. Výbor obrací se s prosbou na P. T. obecenstvo a příznivce naší obchodní školy, by i na dále spolek byl podporován, neboť, dostane-li se zde nemajetným žákům podpory, spíše a ve větším počtu do Hradce na vyšší obch. školu přijdou, s čehož obchodnictvu i města větší užitek vzejde.

Na koňský a dobytčí trh dne 27. ledna 1898 v městě zdejším obdíván bylo 407 koní rozličného druhu jako: k chovu, potřebě, hřbit, pak 118 volů, 31 býků, 259 krav, 20 telat a 9 koz přivedeno. Obchod byl čilý a účastníci se ho jak obchodníci domácí tak i cizí. Přítí koňský a dobytčí trh obdívati se bude v městě zdejším dne 28. března 1898.

Železnice míšího řádu v Čechách. Sít železniční má býti letošního roku v Čechách na mnohých místech rozšířena. Jedná se tu mezi jiným o projekty: Králův Městec - Chlumec a Vlašim - Dolní Kralovice. Oběma drahám se má dostati zemské a státní podpory. Stran projektu Sudoměř Stará Paka usneseno odporučiti část západní ze Sudoměře do Dolního Brousova pro semskou garanci a příspěvek státním, část východní z Dolního Brousova do Staré Paky pro garanci státní a příspěvek zemským, předpokládaje, že jednání s vládou a interesity uspokojivé se skončí. Vládou žádané prodloužení kreditu při dráze Kraliky-Silperk, jež semskou železniční radou bylo odporučeno, pojal semský výbor do návrhu.

Jaký život také smrt. Ve vesnici Lháni u Jičína minulý týden šenkýř a obchodník ve smíšeném zboží Z. měl doma bouřlivou noc. Vypil láhev „čerta“ a asi litr kořalky, chtěl zbít ženu, která však utekla, sám pak při hledání jí spadl s prahu a poněvadž nebylo žádného v domě, kdo by jej do světnice odvedl, přes noc ztuhl.

Němečtí professoři v Praze chtěli strajkovat. Na technice zastavili professoři přednášky, čímž postavili se v čelo vřetěnských studentů, kteří vypověděli boj autoritě státní. Zastavení přednášek na technice nezůstalo ovšem bez působivého účinku na studenty německé university. Němečtí studenti usnuli se na své schůzi, svolané týmž komitétem, jenž uspořádal studentský sjezd český, že přednášky nebudou navštěvovati, dokud zákaz stran nosení odznaků nebude odvolán. Studenti němečtí patrně se domnívali, že jednají úplně v duchu a intencích pp. professorů a provádějí prostě konsekvence usnesení akademického senátu německé university, jenž vzdal se svých úředních funkcí. Když demonstrují professoři, chtěli tím rázněji demonstrovati studenty, což jest věc zcela přirozená. Těchto důsledků svého unesení však se professoři němečtí zalekli a mezi professoři a studenty došlo v pondělí na německé university v anle a posluchárnách k rozbrojům a výstupům. Professoři přišli jako obyčejně do kolegií, aby konali přednášky. Zde však předstoupila před ně deputace studentů — se žádostí, aby přednášky nekonal, dokud zákaz nosení odznaků nebude odvolán, studentstvo, že se uneslo, že přednášky nebudou navštěvovati. Professoři odmítali tuto žádost, studenti vzpurně při ní trvali i došlo v několika posluchárnách a také na chodbách k hluchým kontroverzám a výstupům, když někteří studenti chtěli setrvati v přednášce, ostatní však je insultovali a jim vyhrožovali. Hodnosti své se vzdávající rektor dr. Ulbrich proti dobojném studentstvu, kteréž chtělo provésti svou se vši rozhodností zakročil, hrozil relegací a nejpřísnějšími tresty. Přes to však tohoto dne vynutili studenti proti profesorům zastavení přednášek. Odborný náčelník v ministerstvu vyučování p. Hartel přijel v pondělí z Vídně do Prahy a obělal k sobě zástupce studentstva, jež varoval před pokračováním v demonstracích a před agitacími proti navštěvování přednášek, poukázav zejména k tomu, že by pokračování v dobojném vystupování studentstva mělo pro ně za nezbytý následek ztrátu celého semestru běhčího. — Přítí schůze sněmu bude až v pátek; časem dosti, aby Němcům se hlavy vykoufily! Mezi tím časem zajede si hrabě Coudenhove po Vídně, aby o všem ministerstvem předsedovi podal zprávu. — Poslanec Halwich ohlásil nejj. maršálkovi, že vzdává se svého poslaneckého mandátu.

Pro stížené povedání v červenci minulého roku sešlo se na příspěvcích z diecése v bisk. Konsistoře 2377 sl. 67 kr. Obnos ten byl rozdělen do osad: Marešova, Branné, Mladých Buků, Velké Úpy, Zaboře, Štěpanic, Vrajetu, Vrchlabí, Niedenhofu, Vítkovic, Sv. Petra (Spindelmühle), a Jablonce.

Pomačarění všech názvů míst a obcí v Uhrách. Maďaři, kteří vymírají, chtějí násilným způsobem počet Arpadových potomků rozmnožiti. Slováci, Srbi a Rumuni rozhodně proti tomuto novému násilí protestují. Nyní došlo i na sedmihradské Sasíky, kteří dosud s Maďary drželi. Železničním zřízencům nařizeno, aby pro sebe a své potomky buď přijali nařízená jím jména maďarská, anebo, aby opustil službu. Němečtí Sasíci jsou surovostí maďarskou nanejvýš pobouřeni. Do Vídně se odebrala dvanáctičlenná deputace sedmihradských německých, žen, vedená dvěma professoři německých učilišť v Sibini. Deputace ta ucházela se o audienci marně u císaře, aby mu podala prosbu, by osnově zákona stran maďarských názvů míst a obcí Nejvyššího schválení nedostalo.

Na adresu trhané Osvěty Lidu. Organ pokrokářů, který na osmé straně odporučuje firmy firmy židovské, na př. dr. Ippena, Bassa a Bergera a Munka v Králové Hradci, tepe na čtvrté straně p. Křišťáka, restaurátora v Adalbertinu, že k pleu ohněstrážců, prý opustil princip nařízení jazykových nařízení Badeného a že dával výhradně jen

české neb jen německé jídelní listky. Pan Křišťáček má jen české jídelní listky, protože však páni radikálové a pokrokáři nevymohli dosud zřízení národní armády, čili národa ve zbraní, jak r. 1891 namnoze slibováno, tedy p. Křišťáček dal výmínečně a to jen pro ty důstojníky, kteří český neznají, zhotoviti též německé listky. Neviděli jsme jich a proto nemůžeme se vysloviti také o jejich špatné němčině. Správa Adalbertina nemá s těmi listky co činiti. Pak-li však p. Křišťáček sná němčinu, jen pokud ji pro obchod potřebuje, tedy není zajisté menším Čechem, nežli na př. p. Zimák, restaurateur v místnostech Besedy a pokrokářského spolku Neruda, který jest zároveň restaurátorem v důstojnickém parku a má vždy dvojazyčné jídelní listky v dobré němčině. Chce-li člověk na Němcích vydělat, musí jim offerovat své zboží v takové řeči, které rozumí. Tak v Králové Hradci a Josefově nikdo nepochybuje o českosti firmy Jan Knypl, obchod nábytkem, ač tato v německých a národně smíšených obcích na Jaroměřsku a Královědvoraku má v hostincích vyvěšeny jen německé plakáty. Pan Křišťáček se do politiky neplete, ačkoli je špatněji než Osvěta Lidu jistě nerozumí. Čin-li kdo věčné výtky restaurátovi p. Křišťáčkovi, je to jeho věc, aby se obhájil, avšak jedovatě ho napadat pouze proto, že je v Adalbertinu, to je hloupé. Nechce „Osvěta Lidu“ měřiti panu Křišťáčkovi stejným lžetím jako jiným, ať ho nechá raději na pokoji a nedělá trhaním poctivých Čechů, velebením a odporučováním internacionálních socialistů a židů sobě ostudu.

Zvěsti z východních Cech.

Ze Svinárek. (Přednáška nejd. pana biskupa). Čilá Sv. Josefská jednota na Slezském Předměstí uspořádala v neděli o 3. hodině odpolední poučnou přednášku pro členy a jimi uvedené hosty a příznivce spolku v hostinských místnostech p. Václ. Maximiliána. Přednášku měl J. Miloš nejd. pan biskup královéhradecký. Po svém příchodu byl uvítán předsedou Jednoty, dp. poučovským farářem Vaníčkem, pány starosty ze Slezského Předměstí a Svinárek, výborem Jednoty a četným lidem. Do sálu, vkusně zhotovenými plotenci a květinami vyzdobeného dostavili se předetní posluchači z Hradce, Pouchova, Slezského Předměstí, Piletic, Blešna, Nepasic a Třebechovic. Nejdůstojnější pan řečník vyslovil své potěšení, že může k milému lidu promluvití opět na místech, kde před lety — vypomáhaje v duchovní správě na Pouchově — tak rád mezi českým lidem zde prodléval. Na to mluvil ndp. biskup o záležitostech katolického spolkového života. Jedno slovo bývá často slyšeti: politika. Jsou lidé, kteří tvrdí, že do politiky se nemá plésti náboženství. Uvažujme, v jakém poměru jsou k sobě náboženství a politika a mají-li se spolu míchat. Slovo politika pochází od řeckého slova polis, což znamená město, obec. Politika je tedy, co se týká obecnosti, veřejnosti, starost o záležitosti veřejné. Zda-li patří do toho také náboženství? Roku 1866 zažili Jste ve Vašem okolí bitvu i její následky. Bitva patří také do záležitosti říše, do politiky. Válka byla svévolně vyvolána ředitelem politiky pruského krále, aby moc a třeba i území pruské říše (případně i o Čechy) rozmnožil. Náboženství praví: Nezabíjej, nepokradeš! Víte, kolik tisíc životů v bitvě u Králové Hradce padlo, kolik lidí raněno, kolik zmraženo a ozebračeno, co bídy a útrap naděláno. Kdyby si byl vzpoměl ten, kdo válku vyvolal, na náboženství, nebyl by spáchal tolik neštěstí. Prusaři nepletli náboženství do politiky a proto způsobili tolik béd. Chudáci se křivditi, okrádat a loupit nedovoluje, přestupky jeho se trestají. Za to ta vyšší politika a diplomacie drží se práva a smluv často jen potud, pokud jí prospívají a pokud nemá moci smlouvy nepohodlné zrušit. Taková politika se náboženství nedrží a proto mívá v lidu našeho špatnou pověst. O kom se říká: Ten šel na mne s politikou — o tom víte, co lid soudí. Kdyby v politice bylo náboženství, neměla by politika špatnou pověst. Vaše srdce zajisté praví: Náboženství patří do politiky. — K provádění spravedlnosti, jak je náboženství káže, třeba je náboženství. Potřebují ho panovníci, ministři, úředníci, soudci a poslanci. — Nyní jest boj Němců s Čechy. Proč se vede? Protože poměr mezi Čechy a Němci není spravedlivě upraven, protože se nejedná dle zásad náboženství. Kdo říká: Já jsem hospodářsky silnější a proto tě porazím, to není zásada náboženství, to jest surovost. Slabšímu se má dle učení sv. našeho náboženství dopomoci k právu, nemá se utiskovati. Z toho vidíte, že náboženství patří do politiky, aby tato byla spravedlivější a poctivější. — Ve světě se mnoho zhoršilo. Jedni nespravedlivě bromaří bohatství a ty malé a slabé utiskují, protože život veřejný přestal býti proniknut náboženstvím. Aby silnější ujal se slabšího, to se neděje, o celou lidskou společnost není stejně postaráno, panuje nespravedlnost mnohá právě proto, že se náboženství neplete do politiky. — Lid katolický však chce, aby náboženství pronikalo a proto se seřazuje. V mnohých zemích zmohli se již katolíci tak, že volí za poslance jen katolíky upřímné, kteří brání slabé a hájí spravedlnost. To dělají katolíci Němci v Rakousku i Německu. Za to němečtí liberálové nás trápí a nepovažují Čechy a Slovany za stejné oprávněné. V uvědomělých katolických krajích táže se před volbami lidí, jaký je kandidát poslanectví katolík a dle toho soudí, zda-li jim bude poctivě a spravedlivě pomáhat a se jich zastávat.

U nás se na to posud málo hledělo. Naopak, u nás se řeze do katolíků, do kněží a biskupů a kdo řeze nejvíce do klerikálů, ten se pokládá u mnohých za nejslavnějšího a nikdo se po tom neptá, je-li to člověk spravedlivý, dovede-li poctivě lidu pomáhat. — Dnes následkem cizích útoků se české strany poněkud sklízily. Dříve jsme byli roztrženi hlavně proto, že jsme se na náboženství netázali. Dobře však bude, když lid se zeptá volitelů a poslanců, jak soudí o

náboženství. — Váš hradecký biskup horlí, aby se poměry zlepšily, smravaly, neboť náboženství patří do srdce každého, do života veřejného, kdež jest povinností každého, aby hájil spravedlnost, aby ji konal a vždy poctivě jednal. Náboženství patří do politiky, aby tato nebyla chytrácká, nepravdivá a nepoctivá. Ještě jiný případ uvedl ndp. biskup, kdy se pletlo náboženství do politiky v špatném smyslu. Činili to hr. Thurn a jeho strana, aby nemusili vrátiti zabrané církevní statky a hodnosti, aby mohly ze zmatků náboženských pro sebe kořistit. Totéž bylo v Německu za války třicetileté, kdy i česká vlast byla hrozná spustošena a namnoze vyhlazena. — V Čechách je třeba, aby se odstranily boje národnostní, aby se spravil poměr mezi majetnými a nemajetnými, aby i chudí mohli se dodělat blahobyti. — Těmto všem Cechům jest, aby Čechy s Moravou a Slezskem tvořily ve svazku s Rakouskem království tak samostatné jako dříve. Když jste čítali o korunovaci českých králů, poznali jste, jak při nich žasal český lid. Dokud bude platit zásada: my jsme silnější, dojde ke smru a korunovaci sotva. Avšak obyvatelstvo v Čechách se sblíží a smíří, bude-li proniknuto zásadami náboženství. — Korunovace českých králů jest obřad čistě katolický. Při korunovaci přisáhá král slavně, že bude zachovávat a chránit jeho práva, král přijímá při té příležitosti tělo Páně, lid mu přisáhá věrnost. — Kdež dočkáme se toho dne, kdy hlazol zvonů svatovítských pozve národ k slavnosti velevýznamné, kdy král bude korunován dle zásad našeho náboženství; pak šediví starci rádi skloní hlavu do hrobu, když uvidí, že národa nastaly opět šťastné dny. Náboženství pravě přivedí nám tak slavné doby jako dříve. Pěstujeme proto ducha náboženského, vytrváme při zásadách našich, abí brzy dočkáme se kýženého ovoce. Přednáška Jeho Milosti, kterou v hlavních obrysech podáváme, učinila na posluchače ten nejlepší dojem. Posledě poděkoval dp. farář Vaníček ndp. biskupovi jménem všech, jenž se pak po zapění hymny: „Hospody pomiluj ny“ s jednotlivci i s celým shromážděním srdečně rozloučil.

Z Pardubské. (Uherské matričné výtahy). V novější době bývaly zasílány duchovním správám matričné uherské výtahy příslušníků císařských v Uhřích přebývajících, abychom těmi výtahy naložili dle nařízení c. k. ministeria kultu ze dne 6. srpna 1896 č. 150 č. s. (ordin. list. Dll VI. 1896, č. 7. ze dne 17. září 1896 č. 7002). Jelikož však v tomto ministerialním nařízení řeč jest o výměně matričných výtahů mezi královstvími a zeměmi v říšské radě zastoupenými s jedné a semémi královské uherské korony s druhé strany a není uveden způsob, jak s těmito výtahy naložiti máme; jelikož dále zasílány, nám bývaly výtahy nejen těch osob, které se v našich farnostech narodily, ale i těch, které sice do té které obce farnosti domovským právem přišli, avšak v naší farnosti se nenarodily neb oddány nebyly; jelikož konečně dle dosud platných zákonů směme do farních matrik vepsati jen ty akty, které se skutečně v naší — farnosti udály, aneb které místodržitelství zvláštním nařízením nám vepsati velí: ocitujeme se v nemalých neznázích, jak s takovými zasílanými uherskými výtahy naložiti. Přihodilo se to pisatelů těchto řádků nejednou; proto za tou příčinou otázal se svého vrchního církevního úřadu, jak v podobných případech jest se mu zachovati? Nejdříve bisk. konsistoř připsala ze dne 30. prosince 1897 č. 10,842 rozhodla u věci této takto: „Takové matričné výtahy dle výsokého výnosu c. k. ministeria vnitra ze dne 6. října 1879 č. 9397 se mají vložit do zvláštního sešitu obecním seznámením opatřeno; řádky li je však, což se obyčejně stává c. k. okres. hejtmanství spět, samaměnovají se v nich popsané výkony des řádového čísla do dotýčných matrik, a výtkne se také odříznuté úřední nařízení. Bude však, jedná-li se o výtahy matrik křesťanských, potřebí vyšetřiti, jsou-li rodiče oddáni po katolicku, neb pouze civilně.“ Z tohoto výnosu je zřejmo, že podobné matričné výtahy mají se vložit do zvláštního sešitu, že se mají zapsati bez řádového čísla a vytknutým úředním nařízením a při zápisu do matriky křesťanské má býti zjištěno, jak byli v Uhřích rodiče dítěte oddáni, po katolicku neb jen civilně, avšak není zřejmo, všechny-li zaslané výtahy mají se tak uložit neb zapsati, ano které? I c. k. okres. hejtmanství činí jakési rozdíly, že připsal farnímu úřadu v této příčině zaslaný konkrétní slovy: „aby v případě, že by osoba v dotýčném výťahu označená tam neznámá byla, onen výťah sem vrátiti se neobtěžoval. Zde běží o význam slova „neznámá osoba“ — která to je? Dle rozumového výkladu bylo by dítě císařských rodičů v Uhřích oddaných a tam narozené zde neznámo; nebo: muž tem příslušný avšak ve farnosti nenarozený, jenž by v Uhřích vešel v sňatek manželský, byl by zde sice osobou známou, avšak jeho jméno není ve zdejších matrikách a p. Jest tedy otázka: ve které matriky takové neznámé, nebo známé zde nenarozené osoby vepsati? A podobných otázek bylo by více, na něž odpovědi se nedostalo pisatelů těchto řádků, který o té věci rozmlouval s referentem v hejtmanství, jenž radil, aby podáno bylo jakési memorandum k vyšším zeměpanským úřadům, aby meritorně rozhodnuto bylo, jak se nám jest u této věci zachovati. Toto memorandum podáno v těchto dnech, a trest jeho jsou tyto otázky: 1. Které uherské výtahy dlužno uložit ve farnímu archivu ve zvláštním sešitu? Co se má rozuměti slovem „osoba neznámá“, jež výťah lze hejtmanství vrátiti? Jak naložiti s výťahem osoby do té které obce farnosti příslušné, avšak ve farnosti nenarozené? V tomto případě by snad bylo příslušno o takových výťasích zasílati správu těm kterým úřadům obecním, jimž náleží věděti o jejich příslušnostech; neboť o právu domovské příslušnosti rozhoduje v první řadě úřad obecní, nikoli farní; rovněž příslušno by bylo, výťah osoby zde příslušné avšak v jiné farnosti narozené, této farnosti k zápisu a uložení zasílati. 2. Jest-li třeba dotýčné uherské matričné výtahy vepsati do farních matrik, budiž tento zápis učiněn bez řádového čísla a nebudiž počítán do statistických čtvrtletních záznamů, a budiž tento zápis do matriky stejné název zeměpanským vyšším úřadem, jak a dle se dělo, aby toto nařízení v matrice při zápisu tom poznamenáno býti mohlo. 3. Jde-li o zápis do zdejších matrik uherského výťahu dítěte v Uhřích na-

rozeného, budiž uherským matričním správcem vždy stejné na výřahu vyčteno, byl li sáatek rodičů v Uhřích usavěn církevně po katolicku, nebo pouze civilně? Spravujeme své matriky ve prospěch církve a státu zajisté se vši pečlivostí a svědomitostí, což i dále konati chceme, jen když smýsly, plní a nařízení vyšších zeměpanských úřadů za souhlasu naší duchovní vrchnosti snáti budou určitě a jasně, abychom dle nich též určité a správně se řídití mohli. — 19.

Z Kutné Hory. (9) Na slíbenou jarní návštěvu polských hostů se zde všickni těší domfajíce, že se jí upevní svazky upřímného přátelství, které před nedávným způsobem tak okázalým usavěno bylo mezi oběma bratrskými národy v Krakově. Slavná městská rada, která sama na sebe vzala uspořádati slavnosti ku zmíněné návštěvě, zajisté se přičiní, aby pobyt v našem starobylém českém městě významným hostům z Polska spříjemnila a v dobrou pamět vryla. — Také očekávaná návštěva nejdůstojnějšího o pana biskupa stává se předmětem úvah a veřejných rozprav. Kostelíček „Nejv. Trojice“, jenž za té příležitosti má býti vyavěcen, stojí dnes u vši krásy a půvabě dohotoven. Vnější i zevnější úprava jeho ukazuje i oku neznalému, že zde zachován skvost umění stavitelského. Celé okolí u nejv. Trojice má nyní po obnovení kostelíčka jinou, veselější tvářnost. Velikolepý chrám sv. Barbory také již dostal novou střechu i tři věže, takže podoba jeho jest patrna. Práce ovšem zbývá při něm dosud dosti, zvláště vnitřní, ale doufáme na jistě, že dovedné a neunavne ruce, které dosud tolik učinily a s tak stkvělým výsledkem, neustanou, dokud i velechrám svatobarborský úplně a dokonale zřízený úkolu svému neodvedou. Co se v Kutné Hoře od posledního desíletí stalo a dosud stává pro monumentální stavitelské památky církevní budí uznání a svým zádřivým provedením podiv všech, kdož příležitost mají věci ty pozorovati a slávně oceniti. Bez nadsazování možno říci, že starodávnou slávu a velkou Kutné Hory nic dnes již nehlásí než její vkusně zřízené, důkladně opravené a velikolepé svatyně. „Vlašské dvůr“, jenž právě nyní nádherně vně i zevně se dodělává, ukazuje, že v Kutné Hoře činí se v ohledu stavitelském za poslední doby mnoho. Také projektovaná stavba z nové reality, jež z jara ve skutek bude uvedena na výšině za silnicí u velechrámu sv. Panny Barbory, bude snad i na té straně příčinou živějšího stavebního ruchu a ožví tuto nejdřívější část Kutné Hory. Až také zde a část zahrady, které velechrám barborský ze strany silniční zastírájí, budou sneseny a v úhledné prostornosti upraveny, vynikne i nádherný portál velechrámový a návštěvovatele nabudou z této strany nového překrásného pohledu na velechrám. Nedávno četli jsme na rozích ulice nalepené červené potisknuté plakáty, kterými občan Drabohrád společnici jeho vybízeli sou-druhů a družky ku „všednickému plesu“ slovy tak bombastickými a nepravdivými, že se jim kolem stojící hlasitě směli a kousavě poznámky na ně dělali. Práviloť se na plakátech mimo jiné, aby soudruzi a jich vyvolené přišli na ples už proto, že prý ubohý lid „dělň“ ničeho dobrého nemá a nic kloudného nesažije, vyjímaje dělení a mizoty. „To je divná věc“, bruchel jeden čtenář, „tak špatné se dělníkům vedle, a přece v sobotu a v neděli několik hospod dnuí celou noc křikem a tancem soudruhů a dělnic. Tam jich ani bída nesouží, ani mizoty netrápí. To děje se v zimě a v létě. Který jiný stav dovouje si něco podobného? Žádná městská ani úřednická dívka nenatancí se tolik jako naše tovarní dělnice. A což ty modré pondělky! Kdo stojí v kupcích na náměstí jako „nešťastní soudruzi“? Tak rozumoval čtenář. My k tomu z svého nic nedodáme, aby se nezdálo, že přiléváme. Tolik však přece díme, že žasneme, když v neděli o půl deváté ráno soudruhy a jich družky v bálových šatech se sokolního plesu domů se vraceti zříme. Co mohou takoví lidé míti? Kdo jest příčinou vykiřčované bíd? Namnoze dělnici sami a nejvíce jejich červení vůdci, kteří z mizoty chudého lidu veselo žijí. Jest nejvíce na čase, aby se řekla veřejně pravda, nemá-li lid hmotný i mravní hynouti. Od-váš se kdo toho? Za nynějších neupřímných, stranických a osobnostních poměrů sotva. — Dovidáme se, že nově zřízená „Zastavárna“ — ovšem ni kterak svojí vinou, — nedává některým lidem spáti. Jak ještě onehdy byl jistý „lidumilný“ člověk velice pohnut, když slyšel, že zámožný ředitel kartounky odesel chvíli večer z domu nevzav si na sebe zinník. Aby se pan ředitel cestou domů nenastudil, doběhl mu pro zinník zmíněný lidumil, a paní ředitelová uvěřivši slovům poslovým vydala zinník. . . ! Po chvíli vše se vysvětlilo, neboť p. ředitel přišel domů — ovšem bez zinníku, a překvapeně ženušce tvrdil rovněž překvapen, že nikdo si pro zinník neposlal a že také od nikoho zinník nedostal. Učiněna tedy chánka po „lidumilném“ poslíčkovi, a orgánům bezpečnostním brzy podařilo se drahocenný kočich „zastavený“, v kterémžli pokouti vypátrati, a sloděje polapiti. Opatrostiti nikdy nezbývá! — Ke konci minulého týdne pokoušeli se neznámí pachatelé třikráte za sebou o půl noci do-stati se do bytu obchodníka Z. . . v Husově třídě, byli však vždy majetníkem zahnáni. Nápadným při tom bylo, že sloději měli klíč od domu a že s ulice vnikli do domu a sase na ulici utekli a do města běželi, když byli vyplašeni. Kdo ví, nebude-li se „návštěva“ někdo jindy a s výsledkem opakovati!

Z Čáslavi. (Kapitola o katolickém životě.) Čím dříve se jeviti více život katolický než obětavost pro ideje katolické? A komu více lze učiniti opět pro ně než katolickým spolkům? U nás v Čáslavi máme dva spolky pěstující tyto ideje. Jeden starý, věnující se jen a jen obětavosti pro oslavu náboženství katolického, druhý pěstující vzdělání na základě zásad křesťansko-katolických. Prvý jest spolek sv. Ludmily, druhý spolek křesťansko-socialní: Práce. Mluví o činnosti šlechtického spolku sv. Ludmily jest paší historií dvaceti let. Neboť právě tak k počátkům roku 1877 vznikl, ja od té doby velikým dobrodincem zdejších chrámů Páně: sv. Petra a Pavla a sv. Alžběty. Zakladatelem jeho byl t. sdejší p. děkan J. Nožička, který vida chudíčký chrám a chudíčkým inven-tářem tímto způsobem ho okrášliti a zreštaurovati chtěl. Počátek byl krutý. Jen 30 členů čítal spolek

ale zrako vhozené v pádu úrodnou vrostlo v strom veliký. Dnes díky obětavé předsedkyni včelpl. M. Burdové, jakož i vdp. děkanu J. Foltovi čítá na 300 členů resp. členkyň. Neboť apanilé dámy jsou to, které zhládajíce halit ku halitě, slaty ku slatému provedly dílo podivuhodné. Ku 30.000 slatých napráno bylo za těch 20 let na výzdobu chrámu Páně! Číslo to zajisté veliké. Dva oltáře za to pořízeny: P. Marie Lurdské a P. Marie Sedmibolestné, kovový, zlatený lustr, věčná lampa, jesličky, barevná okna, Boží hrob, a co rouch bohoslužebných a prádla kostelního! To vše nové a krásné! Při tom pamatováno i na opravy prováděny horlivě na oltářích, náčiní bohoslužebném i rouchách. Dlouhá jest řada všech darů věnovaných tímto spolkem. V poslední době opět jest to krásný koberec v ceně ku 200 zl. Při této štědrosti své pamatoval spolek i na to, aby jednotlivé členky pohnul k lásce ku chrámu Páně a k obětavosti na úbole jeho. Příkladem předcházela opět včelpl. předsedkyně překvapující skvělými dary. A za ní šly i ostatní dámy. Zvláštní jejich péči těšila se a těší dosud překrásná pobožnost májová, magnet to celého okolí. I mimo sdi města Čáslavi rozvířila činnost svou „sv. Ludmila.“ Jenom její přičinlivostí získána byl veliký dobrodinec P. Lohelius Schmidt ze Strahova, který letos pro ne-obyčejné a nádherné dary jmenován byl čestným členem spolku. Škoda, překážka, že některé vesnkutku obětavé dámy pro nepatrné okolnosti, lehce srovna-telné, se spolku vystoupily. Kdež vrátí se opět, nebo ať aspoň neumenší i nadále lásku svou k svatyni Čáslavské. 20 let! Přijeme milému spolku, přejeme i milým jeho údům hojného zdaru pro následujících nových 20 let! — A křesťansko-socialní vzdělávací spolek Práce? Od té doby, co přešedli do nových místnosti v kostinci p. Baška „u Lehmannů“, rozví-nuje se jeho činnost opět utěšeně. Počet členů vzrůsta, protože prý rozličným intrikám přestat kofeh. Dle nejvyšších intencí pokračuje věrně v vytknutém pro-gramu. Uštěčené se sladkými! Přednášky se zábavou! rrvní pěstovány jsou práci zakladatele a horlivého rádece a vůdce spolku vip. L. Kaliny, který sám řední neb fečníky zjednával a vychovával, nedávaje se ničím odstrašiti. Podobné jest to i se zábavami, které přičinlivostí mnohých členů všeobecně oblíbené se teší. Zvláště sluší vzdáti chválu p. t. Jeřábkoví, bratřím Webrům, Bendlím, Řišíčkově, Pavlíčkově, Jeřábkově. Aspoň při posledním představení si toho plnou měrou zasloužili. Čistý výnos věnován jest účelům spolko-vým, zvláště pak chytaně a jistě milé překvapení všem způsobici části dekorace. Omezujeme se na kra-tičký referat, protože více světla na činnost spolku rhodí jednatelelská správa o valné hromadě dne 30. ledna, která bude asi jistě uveřejněna. Jen tolik ještě prozraditi si dovolíme, že na dobu postní chytá se řada zajímavých přednášek. — Když jsme tak již u toho katolického života, ještě několik slovček. Ono sice to, co teď povíme mezi spolky nepatří, ale pro zasluby své zaslouží to býti konstatováno. Jest to přičinlivost obou zdejších řádových sester: školských v opatrovně a sirotčinci a šedých v okraení nemoc-nici. Prvé na 150 dětí k radosti rodičů vedou, vklá-dajice v útla srdčka prvá zrnka vzdělání, ano o 9 dětí sirotků jako matky se starají, podporovány hor-livě jako dříve i nyní předsedou chudinské komise p. rádním Lorencem. A šedé sestry? O lásce jejich, o obětavosti jejich svědčí chvála nemocných i chvála vysokých inspekcí. Sl. okraení výbor s p. Dr. Zimmem jako starostou jde jim také všemožné na ruku, což svědčí zajisté o zasluženě vášnosti. Podobně i pp. MUDři. Hlavěc a Konrád nemohou jich dosti vyna-chváliti. Při poslední návštěvě v. vrchní zřav. rada Pelz veřejně to vysnal. Jak nicotná ba přímo škodlivá jest podřývačská práce nepřátel řádů katolických re-spektive pak tohoto, jest samozřejmo.

Z Čermileva. (Pohřeb zasloužilého učitele. Jednota Cyril. Přednáška.) V sobotu dne 22. t. m. dopro-vodili občané čermilovští a poslednímu odpotínku mlo-vaného svého říd. učitele ve výsluhbě p. J. Satrapu. Pohřbu, který dle usnesení místní školní rady konal se z budovy školní, zúčastnilo se velké množství lidstva z blízkého i vzdáleného okolí Z přítomných uvádíme jen vldp. Aloise Nývltu, konsist. radu a bisk. vikáře, který za asistence dp. Jana Letošníka, faráře z Čibuze, dp. Jana Vaníčka, faráře z Pou-chova, dp. Jarosl. Horáka, zám. kapl. ve Smiřicích, vlp. Fr. Frydrycha, kapl. v Holohlavech a domáckého duchovenstva kondukt vedl; dále velect. p. vrchního správce panství smiřického B. Prilla, čestné sbory učitelské zastoupené asi 70 členy, beseda, sbor hasičů čermilovských, jné spolky a školní mládež všech škol. Po zádáních sluhách Božích, promluvil místní du-chovní správce dp. Jan Fr. Seidel dojemnou řeč, ve které poukázal na zasluby v Pánu zesnulého, který téměř 64 roky vydatně působil na obecné škole čer-nilovské a za zasluby své odměněn byl záslužným stříbrným křížem a pochvalným dekretem od nejd. bisk. konsistoře Královéhradecké. Památka jeho, ja-kožto učitele a vychovatele neunavného nevymíní nikdy z paměti odchovanců jeho. Budiž mu samě lehká! Již dříve projevovalo bylo v osadě naší přání, by se-stavil se spolek spěváků, který by pěstoval dobrý církevní spěv chrámový i vlastenský. Přání to ko-nečně stalo se skutkem. Neboť na počátku tohoto mē-síce založena byla u nás Jednota Cyrillaká, která tento cíl sleduje. Hned se začátků přihlásilo se 26 členů, ze kterých již mnozí dříve jako dobří spěváci účín-kovali. Prozatímni výbor pod protaktorátem dp. fa-ráře Jana Fr. Seidla, sestaven byl takto: p. Václav Černý, zámečník předseda, vlp. Josef Mýnsník, kaplan místopředseda, p. Jan Hojný, jednotel, dále p. Josef Hojný a p. Josef Karol. Ředitelem zvolen p. Jan Va-nický, regenschori. Dáně téměř konají se nyní pilné ovičení v domě farním, kdež dp. farář se zvláštní obětavostí a ochotou místnost sdarma vytápl. Chvála hodná jest i vytrvalost a ochota ředitelů káru p. Jana Vanického, který již dříve a neunavnou plíl o spěv a hudbu chrámovou se staral, a rozhodným přivrácenem spěvu chorálního jest. Mě av. — Které členové Jednoty již o Božím Hodě vānoč. a na Nový rok spělí, li-bily se všeobecně. Všichni členové přihlásili se také za členy naší katolické národní Jednoty. Doufáme, že Jednota naše Cyrillaká brzo dojde porozumění a

usnání u všech kolaturníků našich a je velikou měrou přispěje ku šíření oslavy Boží. K čemž dopomáhají nám Bůh. — Dne 2. února t. r. odpol. bude v Černilově u příležitosti předání redaktor Fr. Štábl. Pojednání o meliorování pozemků, o vodních družstvech a různých potřebách našeho lidu.

Ze Červ. Pečok. Dne 16. ledna t. r. konal katolický spolek „Svornost“ v Červ. Pečokách hromadnou valnou hromadu. Ze spolkových zpráv vyjímáme následující. Spolek zúčastnil se minulého roku katolického sjezdu v Hradci Králové vyslav k němu četný počet členů. Každého máloce konala se schůze spolková, při níž vždy postaralo o vzdělání členů poučnými přednáškami. Přednášek bylo celkem 11 a sice 21. února p. předseda „Modli se a pracuj“, 28. března „Zkušenosti posledních dnů“, 28. dubna p. Jos. Dimek „Zkušenosti nabyté na cestách po cizině v Německu a na Rusi“, 23. května p. Ot. Černý, učitel farní školy v Kolíně: „O elektřině“, 27. června p. Frant. Satorie z Prahy: „O postavení našeho národa hledě ku zlepšení jeho poměrů existenciálních“, 25. července p. Frant. Štábl, redaktor „Obnovy“, „O berní opravě“, 23. srpna pan P. Filip Konečný z Kutné Hory „Jak smýšlel Fr. Palacký na sklonku svého života o věcech náboženských v Čechách“, 19. září p. Ferdinand Černovský z Hradu sv. Aug. „Věra a nevěra“, 31. října p. Václav z Prahy: „O sociální otázce“, 28. listopadu p. redaktor Gustav Toulil z Prahy: „O ústavě a politických proudech na říšské radě vzhledem ku křesť. socialismu“, 26. prosince p. Lambert Brožek z Prahy: „O významu a účelu záložen Rasseisenových“, která přednáška dala podnět k založení Rasseisenovy zálohy v Červ. Pečokách. Mimo to stará se spolek o poučení členů časopisy Katolické Listy (2), Obnova (3), Český Východ, Hlas, Dělnické Noviny (2), Dělník, Obrana práce, Vlast, Vychovatel. Zároveň stojí členům k ruce knihovna obsahující na 19 set svazků. Jmenní spolkového je přes 500 zl. nečítaje v to 100 zl. na spolkový dům. Členů má spolek 108. Kš. spolek i na dále sdárou činnost rozvíjí, mohutně a rozkvělá. Zlat Bůh!

Ze Slatiňan. Zdejší čtenářská beseda pořádá v sobotu dne 12. února repraesentací ples v hostinci p. V. Čiháka. Funkcionáři plesovými jsou: starosta obce p. J. Holub, kněží správce A. Doubek, kněží správce cukrovaru A. Fischer, architekt J. Schmoranz, řídící učitel J. Vilim, kněží sekretář J. Kheil, přednostka stanice J. Lomanský. Reklamační pozvánek přijímá předseda svazového výboru p. J. Dostál, rolník v Slatiňanech.

Ze Jestřabí Lhoty. „Jednota katolíků a rolníků“ ve Lhotě Jestřabí a okolí konati bude dne 2. února b. r. valnou hromadu, při níž přednášet budou dp. Václav Kysela, katecheta z Chlumce: O výchově mládeže naší, zvlášť mládeže rolnické a dp. Jan Novák, farář v Ohařích, o stanovníku, jaké zaujme „Jednota“ ku nastávajícím obecním volbám v Ohařích.

Ze Žiželic. Zdejší nově založený spolek a záložní spolek v Žiželicích, zapsaný společenstvem s omezeným ručením započne svou činnost dne 1. února. Vklady se přijímají počínaje od 1 koruny a zúročí se 4 procenty. Zápisníci poskytují se členům na sproc. Spolek má za účel mravní a hospodářský prospěch svých členů. Členství spolku jest omezeno na obce: Žiželice, Louhonosy, Hradičko a Převýšov. Úřední hodiny jsou od 10 do 12 hodin vždy ve čtvrtek a v neděli.

Ze Libanovic. Mladistvá katol. národní jednota černilovská počíná si neobyčejně statečně a čile. Vedle ušlechtilé zábavy, sleduje hlavně praktické cíle, poučování lidu, aby v nynějších křehkých dobách náš venkovský lid věděl si rady a pomoci. V milé upomínce zůstane každému schůze, která se konala v místnostech hostince pana Drahoráda. Vdp. dr. Reyl promluvil velmi zajímavým způsobem o úkolech rolnictva v nynější době a členové bratrské jednoty královéhradecké pp. Svatá a Jakubský přednesly některá čísla zábavná s rozhodným úspěchem. Jest všeobecným přáním, aby ještě mnohokrát bylo zmíněným pánům možno u nás se svou dovedností se pochlubit. Nuže na brzkou shledanou. První řečník p. dr. Reyl, ředitel Borromaea rázem svou řeč stal se miláčkem našeho rolnictva, neboť přednáška jeho, jejíž podrobnosti nám podati nemůžeme, velice zajímala. Ku konci zmínil se p. řečník o třech jubileích letoš. roku. Děmantové j. Sv. Otce vyběhl nás, abychom drželi se zásad křesťanských a konali své povinnosti k Bohu. Takli si věsti budeme, budeme konati své povinnosti i vůči lidem. Zlaté j. císařské povzbuzuje nás k oddanosti k panovníckému domu. Třeba vzpomínati, že za vlády J. V. císaře a krále my Češi dospěli jsme tam, kde jsme; za jeho vlády povstaly všechny střední a vysoké školy české. Rolnictvo slaví slavné jubileum sprostění od roboty. Dokázati jest nyní třeba, že rolnictvo vědomo si je svobody své a dovede ji použít, že vědomo si je svého cíle, za nímž veškerý snahy a tušby jeho nesou se mají — totiž vzorným křesťanským rolníkem býti. Lepší pak budoucnosti českého rolnictva provoláno bylo hluché „Zlat Bůh!“ Druhý p. řečník V. Jenčovský z Hr. Králové, upřimými slovy vyložil stanoviska a účel spolku křesť. socialistů a vyběhl k společné soudčnosti. Oběma pp. řečníkům byl po té jménem „Jednoty“ p. předsedou předán ardečný dík za postavu a poučné přednášky. Slova ujmá se jednateř, který stručně vykládal účel spolku našeho a vybíral k přihláškám se členy. Nových členů přihlásilo se ihned 22, takže spolek čítá nyní 75 členů činných a 1 členu zákládajících. Dle správy knihovnicka čítá knihovna spisů kolem 400. Ve spolkové čítárně (nová farní budova v Černilově) vloženy jsou tyto časopisy: Obnova, Katol. Listy, Národní Politika, Lidový list, Dělnické Noviny, Spolkový list, Humor. Listy, Vlast, Obrana, Časové úvahy, Slova pravdy, Křesť. Marie, Spisy kat. tisk. spolku, Květy Marianské, Škola Boží, srdce Páně, Anděl Strážný, Růže Dominikánská, Český Jinoch, Přítel dětí, Kalend. pro živé a mrtvé duše, Záb. večerní, Modrá knihovna, Záb. bibl., Obzor, Liter. listy, Vychovatel, Hosp. list, Český věstník, M. Hospodář. Jednota platí do čtyř osad po exempťáři „Katolických Listů“ a 1 výtisku „Hlasu Národa,

a „Mil. Hospodáře.“ Po správě knihovnickové následovala zábavná čísla přednesená zřídila pp. členy Jednoty Královéhradecké o jejich přednesu i účinku smíšeného bylo na počátku t. listu. Končíme referát slovy účastníků schůze. Jan hodně, brzy na shledanou! Bůh šehnej početné práci! M. C.

Ze Lochenice. (Zřízení železniční zástavky). Obec Lochenice podala k ministerstvu železnic žádost, aby u strážního domku č. 31 mezi Předměstím a Smřicími zřídila železniční zástavku. Obec se uvolila dáti 2000 zlatých, kterýžto náklad zřízení zástavky vyňauovati bude. Není pochybnosti, že vláda oprávněné žádosti obce Lochenice vyhová a že zástavka již v létě se otevře. Zřízení zástavky přijde vhod nejen okolním obcím, ale též výletníkům z Hradce Králové.

Ze Jaroměře. Masopustní sezóna dostoula tyto dny svého vrcholu. Oblíbený spolek Jarboj pořádá v sobotu svůj ples v hotelu u Modré hvězdy, v neděli měla živnostensko-farmaceutická beseda svůj ples v Grand hotelu a dne 5. února koná se Sousedská beseda v hotelu u Modré hvězdy. — Pěvecko — hudební jednota Jaromír, která s chlubou může pohlížeti na svou činnost v roce minulém, koná výroční schůzi dne 3. února o půl 7 hodině večerní v místnosti spolkové. Na programu jest čtení jednateřské, pokladní, revisorské a archivní zprávy, volba starosty, sborníků, 6 pánů a 2 dam do výboru, tolikéž náhradníků a náhradnic, volba praporečka a volné návrhy.

Ze Heřmanova Městce. Místní dráha Přelouč, Heřmanův Městec, Vápenný Podol získá velice stavbou nové dráhy z Heřmanova Městce a přes Chrudim, Hrochův Týnec, Moravany a Holice do Borohradku, odkud je jednak železniční spojení k Chocni a Náchodu, jednak k Rychnovu a Králíkům. Stavba tratě z Městce k Hrochovu Týnci jest zadána stavitelům p. Kašp. Vylečalovi z Heřmanova Městce a Em. Jeřábkoví z C. Staňkovi z Chrudimi, od Stičan pak u Hrochova Týnce do Borohradku, jakož i odbočka z Hrochova Týnce do Chrásti pražským inženýrům, pp. B. Bořkovi a Ot. Dvořákovi.

Ze Hronova. Nemohouce dále snést klidně na to pohlížeti, jak čest a dobré jméno našeho horlivého a opravdu svý kněžský stav řádně a chvalitebně zachovávajícího našeho milovaného předsedy vlp. Václava Šitiny, kaplana v Hronově, od jistých vší úcty a slávnosti prázdných osob v socialisticko pokrokovém časopise „Osvěta Lidu“ v Hradci Králové vycházejícího, nepodepsanými dopisy stále a stále — se zlehčuje a tupí: Vyslovujeme my naproti tomu jménem katolických spolku na Hronovsku jemu zase za neohrožené hájení zásad křesťansko-sociálních a za šíření dobré čestby a mnoho jiného dobrého, náš nejserdečnější dík a stojíme při zásadách jím hlášených a zástávavých jako jeden muž proti všem tupitelům a na cti utrhačům jeho! Katolicko politická jednota pro Hronov a okolí, Josef Lelek, t. č. předseda, František Mach, t. č. místopředseda. Svatojosefská jednota v Hronově. Josef Špáta, knihař výbor. Ant. Jirásek, pokladník. Sv. Václavská jednota katol. jinochů a mužů ve Vel. Poříví. František Sedláček, t. č. místopředseda. Karel Havel, t. č. jednatel. Katolický vzdělávací spolek „Svornost“ ve Zbočínku. Vincenc Paštálka, t. č. předseda. Jos. Lelek, jehnatel. Antonín Lelek, výbor. Svato-Janská jednota katol. jinochů a mužů v Rokytínku. Hynek Kříž, místopředseda. Jos. Kovář, výbor. Svato-Josefská jednota katol. jinochů a mužů ve Vel. Dřevíci. Josef Jirásek, t. č. místopředseda. Jos. Vencík, t. č. jednatel. Katolický vzdělávací spolek „Svornost“ ve Zdárkách. Václav Krtváka, t. č. místopředseda.

BESIDKA.

Tak již jsme v něm, a sice oběma nohama, totiž v tom masopustu a nekonečném víru maskarád, šibinek, plesů, svatek a námluv.

Jest-li pak naše děvčátka a mládenci vlastně vědí, co jest to láska? Pak-li ne, tedy jim to jako zkušený, starší mládenec povím.

Shakespeareův Romeo definuje lásku svou k Julií takto:

„Libá zášť, avárlivá láska!
tys vše — a z něho tvořena;
dumná téžkomyslnost, vážná hrůška,
bezbarvý chaos lepších stvrů;
olověná, lehký dým a studený šár,
vždy bdící sen — toť tvůj odlesk!“

Ano, láska není žádný špás. Vedle blaživých, má i mučivé stíny. S láskou je to jako s mnohou nemocí; při veškeré zkušenosti a učenosti nemohli učenci dosud dokázat, je-li to miasma nebo kontagium. Básníci praví, že jest to květina. Jaká, o tom se nemohli okřídleni naši pegasové dosud shodnout. Jeden myslí, že je to růže, druhý, že šípek — o trnu se shrnují oba. Jedni ji zovou sedmikrásou (v květomluvě: blaženost), jiní zvonečkem (hloupost), třetí prchou (nadšení), čtvrtí bejším (snivost).

Linné by sotva dovedl lásku do příslušného druhu květin zařadit, vždyť někteří tvrdí dokonce, že láska ani květinou není. Láska prý jest vlastně slabikář, z něhož mládež celého světa se učí slabikovat, ale smyslu četby nerozumí. V době jazykových sporů a nařízení můžeme dodat, že láska jest vlastně bible mnohojazyčná, v které všichni národové čísti dovedou, kteří si ji však rozmanitě vykládají.

Abý posavadní zmatky odstranil, pustil se do lásky také francouzský filosof Gaston Daville, který sklíčenému lidstvu podává přecně rozluštění velké záhady všech zamilovaných: „Láska — praví moderní tento filosof — je emotivní specifická entita, záležející z více či méně permanent-

ních variací afektivní a fyzické i morální dispozice subjektu vzhledem k realizaci (speciálnímu procesu neutrálnímu) exclusivně sensitivní systemisace instinktu sexuálního na individuum druhé rasy, při čemž fenomen tento charakterisován bývá exaltací nervů!“

Jak vidíte, jest to velmi určité a jasné a každý mládenec, který absolvoval aspoň logiku, tomu teď rozumí. A děvčátka? Pokud nechodí do Minervy a na fakulty vysokých škol, snad některému z těch učených slov nerozumí, ale všechny souhlasí s národní naší písničkou: „škoda toho milování, že netrvá do skonání, škoda na stokrát!“

Alé, ať již mají ohledně lásky pravdu básníci nebo francouzský filosof, tedy děvčata mají býti přece jako květiny — tak čisté a užité — a zase nemají býti jako květiny: musí mládenecké motýlky od sebe zapuzovat.

Devčata mají býti jako cukrové oplatky a zachovávat tajemství srdce, a nemají býti jako oplatky, aby se nedostala do úst všech lidí. — Dívky mají býti jako harfa Aelova, tak sladké a libé — a zase nemají býti jako harfa Aelova, nemají si od větroplachů toho nechat tolik namluvit. — Devčátka mají býti jako hvězdičky, tak vznešené a milé, a zase nemají býti jako hvězdičky: nemají po všech mládencích očkama stílet. — Devčátka mají býti jako Amor, veselá a usmívavá a zase nemají býti jako Amor: nemají po všech mládencích tolik šípů vystřelit.

Mládenci mají býti zase jako ženy, tak něžní a počestní, a nemají býti zase jako ženy, mají býti mužnější. Mládenci mají býti jako hodiny, mají kráčet s časem, a zase nemají býti jako hodiny, nemají se nechat „natahovat.“

Na děvčata musí jíti mládenci z chytřa. Láska prý se dá chytit hedvábnou nitkou a nedá se ani ranami odehnat a jak říká Španěl: „láska nutí též osla, aby šel ohněm.“ Nesm me se proto ničeho báti, neboť naše vzdory byly by bez toho marny, protože děvče, když se chce vdát, má sice jen jeden jazyček, ale za to sedm ramen; po svatbě je to arcí obrácené: tu má žena jen jedno rameno a sedm jazyků, ale těmi nás udrží stejně pod pantoflem. Tento jest odznakem stavu manželského, a jen pantofel prý nám získá ženušku.

Kto by ostatně byl nešťastně zamilován, také mu poradím, ačkoli zamilovanost jest jinak po jistou dobu nevyčlelitelná, protože o lásce platí téměř totéž, co napsal před lety jeden lékař anglický o influenci: „Předně žádný nezná její příčiny, za druhé neznámý jest způsob jejího rozšiřování se a za třetí skoro nikdo nezná proti ní léku.“

Ten anglický pan doktor nečetl asi spisu dánského básníka a doktora Jana Klementa Todea, který v minulém století obral si zamilovanost za předmět svého patologického bádání. Já tedy sdělím s polabskými mládenci, co ten pan dr. Tode proti lásce jakožto neomylný lék předpisoval: „požívání koláčů pomazaných božičicí a nakyslý kvas posypaný křenem.“ Toho všeho máme v Polabí dost a řízný, světově známý malínský křen, po případě též plotišťský, musí působiti neomylně! Tak, teď se mládenci můžete zamilovat beze strachu.

Co se týká ženění, tu praví osvědčené staročeské přísloví: „Kvapně ženění je dlouhé zelení!“ Mladochestí mládenci, všimněte si dobře tohoto staročeského naučení. Svému politickému programu se tím nezpronevěřte, vždyť mladochestí poslanci dělají vlastně také jen bývalou staročeskou politiku. Zvlášť teď radí opatrnost ženichům, aby se neženili jen očima, ale též ušima, a aby si nadrželi staré matinky, chtějí-li si předejiti mladé dcerušky.

Úplně jistý výsledek ovšem zaručiti nelze, a také ne, zda-li ten andělek z plesů bude pak andělkem po svatbě; neboť „dokud sedí u matičky, to jsou krotky jak ovčičky, a teprve když se s muži svedou, tu prý jim teprve huby jedou.“ Není-li však toho příliš mnoho, tak to sneste raději. Vždyť není kostelíčka, aby v něm nebylo kázanička.

Že jsou ostatně ženy — in punkto mluvni daleko lépe vyzbrojeny než-li my, netřeba ani dokazovati. My muži ostatně nejsme moc lepší než-li dámy. Račte se proto míti děvčátka především na pozor před těmi mládenci, kteří si rádi namlouvají, neboť taková se neradí ženit a je vždy více mladých pánů z Drážďan než z Berouna. Mnoho si však děvčátka vybíráť nesmíte, abyste nepřebíraly. Jakmile je děvče osmnáct let a zbláznila-li se již sedmkrát — neboť každá nevěsta se sedmkrát zblázní — a má-li s kým, může směle vstoupiti před oltář. Damám obyčejně tak mnoho na tom nesejde, aby někoho určitého dostaly, protože, nevydati ly se snatek, nepadá odpovědnost na ně — vždyť ony nevolily, nýbrž byly voleny. Proto se nerudu více do těchto záležitostí pléstí a nechám si své rady raději pro sebe anebo až pro pozdější dobu.

Hospodářský spolek královéhradecký konal v neděli dne 23. ledna odpoledne v hotelu Hutlově na Pražském Předměstí mimořádnou valnou schůzi, do které se dostavil též p. Stanislav Kubr z Kněževsi, předseda spolku českých zemědělců. Rolnictvo okolí hradeckého, uznávajíc nutnost své organizace, dostavilo se do

schůze četná. Valnou schůzi zahájil předseda, p. Mdr. Reichert několika ardebnými slovy a představitel pak shromáždění p. St. Kubra. Tento vyslovil své potěšení nad tak čestným účastenstvím, s nímž chce sdílet základy a ideály, které vedly k osvětlení se zemědělců. Rolnictvu, jak známe, vede se zde, úpadek jest téměř všeobecný; rolnictvo musí své sdružení proto sesilovat, musí příslušný stavu svého se snahami zemědělského sdružení osamostatňovat. Parlament se stará nyní o všechno jiné, jenom ne o potřeby rolnictva. Štváří německí znemožňují každou plodnou práci ve prospěch rolnictva, které loňského roku bylo postiženo krutými živelnými nehodami. Rolníci úpěnlivě volají o pomoc, avšak nikdo s vydatnou pomocí mu nepřichází vstříc. Úlevy státu a zemí mu poskytnuté jsou pranepatrné. O rolnickém stavu se sice praví, že jest sloupem státu, avšak ten sloup, ta hlavní opora jest nyní velice zřehovány. Jaké jsou hlavní příčiny úpadku rolnictva? Předně klesání obilních cen, stoupání rezie (mzdy čeledínů a dělníků) a daní, netečnost vlády i kruhů povolaných, bursovní blankotermínové obchody a hnušné protirolnické kartely. Obilí klesá od r. 1882. Nyní nastalo sice chvilkové zlepšení, ale spekulanti se zase přičinili, aby rolníky srazili dolů. Od roku 1860 stouply mzdy o 50%, dělnictvo však rozžírané zlobným mezinárodním socialismem, strácí pro rolníka na ceně. Pořádného čeledína a dělníka dostane rolník jen s tíží, neboť venkovský lid se hrne do měst a míst průmyslových. Když se tam akce mravně i hmotně, když zakrnl, zmrazí se a stává se k práci neschopným, padá venkovské obci opět za obtíž. Socialisté slibují lidu zlepšení a odcizují lid národu. Dovedou toho? My k nim voláme: Nechte nám náš lid, my se sami postaráme o zlepšení jeho budoucnosti, nepřekážejte těm, kdož mají dobrou vůli nám pomoci.

Vládě se stará o jiné, jen ne o nás. Poslední zákony přinesly nám zlepšení platů úřednických, na nás rolníky se přitáhne berní hrub, přidá jím osobní daň a důchodkovou daň také ještě vyžádá. Jaké se nám dostalo pomoci při živelných nehodách? Celý 3 1/2 mil. zlatých a z těch přišlo na některé jednotlivce 25—30 zl., na jiné sotva 2 zl. Vydati to něco? O jiné stavy stará se vláda jinak. Když po r. 1873 byli bohatí fabrikanti postiženi krachem, přispěla jim vláda honem 80 mil. zlatých, jichž splacení jim pak odpustila. Rolnictvo a mlynářstvo čekalo úlevu od zrušení mlecího řízení. Když se to však stane? A stane-li se to, tedy uherská vláda poskytne svým obilním velkospekulantům výhody jiné, sleví jim železniční tarify ještě více a zruší daň z cenných uherských papírů. — Pro zemědělce jsou velikým zlem diferenční obilní obchody. Spekulant prodávali celé vagony obilí, aniž by ho byli seli, skládili, viděli, ba aniž by toho obilí bylo vůbec existovalo. Tím tlačovali ceny skutečné vypěstěného obilí a okrádali rolníky. Německo již zakázalo tuto nemravnou trábu. Proč se to neděje u nás? Rolnictvo utiskují také cukrovarek a tržní obilní kartely. Proč se proti nim nevystoupí?

Uvažujeme též otázku, jak vyléčiti chorobu zemědělství?

Hlavním prostředkem bude předně zorganizovat zemědělce v jediný mohutný šik, pracovatí svépomocí a vlastní silou a konečně vzdělávat se odborně. Zemědělci musí se postaviti na vlastní nohy, aby zůstali jádrem národa, z něhož by pocházelo jeho vzprázení a obrození. Zemědělci nikdy nezapomenou české národnosti, ale budou jí hlavní oporou, jako ji byli naši předkové, z jichž řad vyšli přední buditelé národní, Jungmann, Palacký a jiní. — Zemědělci musí státí k sobě, musí býti svorní, musí býti věrni svým zásadám, poznání vady musíme odstranit, na vyskytující se upozornit, škůdce pak své musí postavit na pranýř. Rolníci musí býti: jeden za všechny, všichni za jednoho. Staňme se sobě soudci i přáteli. Toť úkol nás českých zemědělců. Sdružení musíme co nejvíce podporovat, aby se tím jistěji mohlo bráti ku předu. Cíli vytknutému přejí mnoho zdaru. Sdružení agrární v Německu a ve Francii domohli se mnohých výhod, proto budme i my pevní, svorní a vytrvalí!

Reč p. Stanislava Kubra vyslechlo rolnictvo s častým souhlasem. Debaty se pak účastnili pp. C. Souček z Břizy, dr. Reichert z Předměstí a Mrdek z Černilova. Tak jednalo se o přiznání k osobní daní z příjmu. Debaty se účastnili pp. Kubr, Hrdlička ze Stězer, Mrdek z Černilova, Jarokovský z Bělce, ředitel Müller z Kuklen, Loučny ml. z Říkska a j. Ku konci poděkoval předseda p. dr. Reichert opět panu St. Kubrovi za jeho milou návštěvu a přednášku a přál všem účastníkům mnoho zdaru. Jednatel hospodářského spolku p. Václav Morávek s Platic zaznamenal zajisté s potěšením, že sdružení zemědělců získáno 40 nových členů.

Licentování hřebců v Hradci Králové ustanoveno bylo na 2 hod. odp. na hlavním náměstí v Hradci Králové ve středu dne 26. ledna. V komisi zasedali: pan c. k. místodržitelství rada V. Šolta v zastoupení c. k. okresní hejtmanství jako předseda. Místodržitelství vyslalo zeměpanského zvěrolékaře p. Fr. Hřebíka, v zastoupení c. k. velitelství hřebčinců dostavil se c. a k. major hrabě Castell, v zastoupení zem. výboru J. O. B. Schönborn a okresní delegát zemědělské

rady p. V. Škvrna z Čáslavi v zastoupení al. zemědělské rady. Komisi předsedl jediný rolník svého hřebce a sice p. Josef Šulc z Klenova v okrese Nechanického. Předvedl pěkné rostlého šti letého hřebce Rudáka, domácího chovu z hřebce „Samka“ (ještě předal za tisíc šest set střípek) a s klisou po hřebci „National“. Hřebec byl 174 cm. vysoký, pěkně stavěný, silný, těšký, mohutných plecí s pěkným chodem. Pan J. Šulc, který v chovu koní docílil již pěkných výsledků, obdržel také licenci na připuštění svého hřebce „Rudáka“. Kraj náš, s těžšími podmínkami potřebuje silné koňské rasy. Erární hřebčince potřebám sjezditého kraje naprosto nevyhovují, neboť hlavním účelem jejich jest sloužit potřebám státu a vojska, které potřebuje lehčí koně. Na Hradecku bohužel nesnáme rasy jako na př. na Chrudimsku a na českém jihu. Zde stát také dlouho experimentoval, konečně téměř vyhubil osvědčenou těžkou rahu netolickou, až se konečně usílil rolnictva a snaze hlubockého správce p. Oswalda podařilo, že stát zavedl těžké hřebce normanské a oldenburské a mnohým rolníkům pak dal licence k připuštění vlastních hřebců. Chov koní na českém jihu tím nemalo získal. Doufáme, že i na Hradecku bude lépe.

Pěvecká jednota „Slavjan“ konala dne 25. ledna t. r. řádnou valnou hromadu; v místnostech besedních i usneseno, by po delší době jednota opět na veřejnost vystoupila. Po přednesení výročních zpráv, jež vzaty na vědomí, zvoleni starosta: p. Dr. Faltner K.; p. Lud. Knepr I. fiditelem, p. J. N. Wüsch II. fiditelem. Do výboru zvoleni pp.: mg. Stejskal, jednatel; c. k. vrchní geometr Škvrna, pokladníkem, p. B. E. Tolman, archivářem; p. c. k. asistent Rinda, pořadatelem; za náhradníky pp.: prof. Nušl a Topinka. Pravidelné zkoušky stanoveny vždy v úterý o půl 8. hod. večer, zatím v prostorném sálu „Besedy“.

Oheň. Dne 9. t. m. o 7. hod. ráno vypukl oheň na půdě obydlí V. Nováka ve Slatině č. 60. a zničil toto až na malý přístavek úplně. Na půdě uložena byla píse, sláma a obilí. Škoda obnáší 1500 zl., pojištění pouze 700 zl. K ohni dostavily se hasičské sbory z Piletic a místní.

Rozbil obecí šatlavu. Po ohni dne 9. t. m. ve Slatině posilovali se hasiči v obecním hostinci, při čemž ztropil kolářský pomocník Josef Matouš, zaměstnaný v Předměstích notnou výtržnost, takže musel být zavřen do obecního vězení. Uvězněný vysadil však jedny ze dvojích dveří ve vězení a těmi pak rozbil druhé a utek, aniž by jej byl kdo pozoroval. O případu tomto učiněno bylo na Matouše oznámení soudu.

Lacinou pečinku chtěl si dne 22. t. m. poříditi řeznický pomocník Josef Záruba z Oldřís a Poličky. Týž vloudil se naznačeného dne na večer do průjezdu domu p. Zákavského a sebrav tam pěknou polku vepře, dal se na útěk. Krádež byla však záhy spozorována, zloděj zatčen a do dán soudu. U zatčeného nalezena kníčka a dvouhlavňová bambitka.

(Zasláno.)

„Křikové“ tažení.

V. Vojna se nyní většinou vede porem a papírem. Proti útokům novodobých papírových Turků není lepšího prostředku, jako papírovať „křikové“ výprava. Zkušenosti s papírovým „křikovým“ tažením jsou tak potěšující, že třeba vždy znova doporučovat „křikové“ tažení. Naším prvním lidovým křikem jest „Křik“ a „Marie“, které jsou naším unikem v literatuře. Tomu zjevu nemůže se žádná literární lidová publikace ani s daleka přirovnati. Rozšíření, jakého nabyl náš „Křik“ a „Marie“, jsou důkazem, kolik hltavý křesťanský smýšlení v našem lidu jest. Nemůžeme čísti „Křik“ na statisíce čísel, nýbrž na miliony. Stotisíce předplatitelů ročně 52 čísel dostává, což znamená přes 5 milionů čísel. Hravě rozšířil „Křik“ v letech svého trvání skoro půl milionu evangelii, které roznesl i do nejdělejších chaloupek české na horách. Bylo tohoto rozšíření potřebí, neboť již po dlouhou řadu let „evangelium“ zmizelo ze seznamu školních knih a stávalo se řídou knihou na polici našich domácností. Myšlenka, spojití evangelium ne dělní a časopisem katolickým, byla výborná. Dnes může býti i jist duchovní správce, který na osadě o rozšíření „Křik“ se postaral, že valná většina příbytků má již zase evangelium v ročníku „Křik“ a „Marie“. Věk proto také se ukázalo přání změniti obsah „Křik“ a „Marie“ tak, aby něco jiného se dostalo starým čtenářům. Nové „tažení křikové“ vyhoví spravedlivým přáním a v nové úpravě co nevidět se ocitne zase v rukou svých příznivců. Teď bude úkolem starých přátel zachováti a utvrditi dobyté pozice. Křesťanský duch sahá tak daleko, až kam naše slovo zní, náš tisk dochází. Každá rodina, kteráž jest oddávaná listu křesťanského, jest získána napolo neb docela pravdě. Při válečném tažení stále zasíná jen hukot, třesk polnic a zvuk bubnů; v literatuře, kde rovněž lze posorovati duchovní boj, musí zaznít reklama, insert, doporučení. Proto plníme povinnost a upozorňujeme na důležitost nejrozšířenějších listů „Křik“ a „Marie“, aby jim bylo zachováno, dokud lze, každé staré místo aneb ztracená místa aby nahrazena byla novými posicemi. Jak to činí jině uvědomili šifitelé katolického tisku, na dvou příkladech k následování uveřejňujeme. P. Bauchinger, bývalý misijnář a nyní farář a poslanec v Dolních Rakousích, má na svých dvou kostelních seznam všech katolických listů spolu s udáním před-

platného a místa v poměrech: Křiky některých uvedených listů si přál čísti, mělo tak v tiskárně farní učiniti. Následkem této katolické reklamy rozšířil se náš tisk v osadě jeho směr. Jistě přitahá katolického tisku větší část jím. Dal si napísať seznam všech listů katolického, které by mohly se odebrati v místě jeho. Aby neklesal do kaše, nýbrž da trpěliv, poslal seznamy do rodin řádajících, aby dle své libosti a prostředků si zvolili čtení rodimnou. Čestí mohou býti rozličné, jenom vůli máme všichni stejnou. Z čtenářů „Křik“ a „Marie“ odhlašují se čtenáři katolických týdeníků a s těchto opět čtenáři denníků což jest důležitě vytknouti. Bylo žádoucí svědět, jak působí „Křik“ a „Marie“ na obmecení čtení „křiváků“. Čou mnozí „křiváci“ jen proto, že nemají po ruce co jiného. Při velké touze po čtení chápou se mnozí odpadků nesádivých, jako lidé s hladu chápou se i kůry. „Křik“ a „Marie“ dostaly se i do posledních chaloupek, aby v zimní večer neb v nedělní odpoledne byly po ruce čteny chvilému. Ze seznamů velmi čestné lidi s ústavu dobročinnými, svědčí pokladnice sbírek, kterou „Křik“ na osm stránce každého čísla vykasuje. Jak postré jsou sbírky „Křik“ a jak vydatné. Mnozí neradi nesli, že jmény příspěvatelů vyplňuje se místo, jehož mohlo býti použito jiným zprávám, též některým sdálo se býti nevhodné svaté pole čtenářů katolických křiváků, má však každá rubrika více důvodů pro zachování jich, než má proti; tyto rozšířené sběry přinesou opustěnému ústavu mnohý níkřik neb korunka, se kterou by se stav neb podnik nikdy nesetkal, kdyby nebylo sběren „Křik“ a „Marie“. Naši nepřátelé přivedli nás svým udavačstvím již tak daleko, že skoro v každém místě, kde „Křik“ a „Marie“ se odebrá, jest také licence kolportářská. Naši nepřátelé sice při svých schůzkách prodávají a kolportují své literární jedy bez ohledu na dovolení, ale my jich udávati nebudeme za to však tím pilněji šifiti svůj tisk. Armáda Spásy, podivná to sekta anglikánská, užívá tisku jako nejvydatnějšího prostředku. Není ani jedině schůze, aby při ní aneb po ní neobcházal jeden ze členů a nenabízel buď některý list, buď zpěvník, buď nějakou jinou publikaci. Byl jsem přítomen jich schůzi v Bernu, (kde pan lékař nyní působí), a také jich zpěvník, časopis a několik publikací si zakoupiv, ze všech seznal jsem, jak velkou váhu kladou v armádě spásy na rozšíření svého tisku. Ve spise generála Bootha „In darkest England &c.“ udává čilý generál armády sílu svého tisku takto: Týdeník vydává armáda 27, které mají oběh 33 milionů, měsíčník 15 s oběhem 2,400,000 čísel, jiných publikací dohromady 4 miliony, což činí celkem oběh 37,400,000 čísel. Ve spojeném království rozšiřuje Booth svého „The War Cry“ (válečný křik) týdně 300,000 čísel, „The Young Soldier“ (mladý voják) 128,750 čísel, „All the World“ (veškeron svět) 50,000 měsíčně, „The Deliverer“ (osvoboditel) 48,000 měsíčně. Armáda spásy čítá na 10 milionů příslušníků z nechrudších tříd vzatých, proto jsou ona čísla ještě významnější. Tiskem znáš se Booth působiti v ony vrstvy, které se do schůzi armády spásy nedostávají. Proto uspořádáme jen své křikové tažení, abychom tiskem pronikli i k těm, kdo do kostela ani nepáchnou. Nejedná se jen o „Křik“ neb „Marie“, jedná se vůbec o rozšíření všeho katolického tisku. Proto račš, horliví čtenáři, sestaviti seznam listů, které bys rád měl ve svém okolí a dej cirkulovati a zahaj křikové tažení!

(Zasláno.)

Slavným

farním jednotám cyrillským diecése královéhradecké.

Výroční zprávy za r. 1897.

O poměru farních jednot Cyrillských k Jednotě Obecné a diecéšní vyslovují se stanovy, jak následuje: § 16. Odvětvěná farní jednota Cyrillská jest členem Obecné Jednoty Cyrillské a za členství odvádí prostřednictvím Jednoty diecéšní na uhrazení výloh správy obecné tolikrát 10 kr., kolik platících členů farní Jednoty čítá (viz čl. V., § 7. bb) stanov Obecné Jednoty), začež se jí dostane příměřený počet premií Obecnou Jednotou vydávaných.

§ 17. Předseda Obecné Jednoty Cyrillské dostává od předsedy Cyrillských Jednot farních každého roku zprávu o činnosti jejich (viz čl. X., § 25. d) stanov Obecné Jednoty Cyrillské) § 18. b. Farní jednota cyrillská skládá představenstvu své diecéšní jednoty výroční zprávu o činnosti své.

Za tou příčinou žádá v účte podepsaný pp. předsedy veškerých farních Jednot Cyrillských diecése královéhradecké, aby mu členské příspěvky, jakož i výroční zprávy za r. 1897 laskavě zaslali

nejdříve do polovice února 1898.

a zároveň oznámili premie zvolené za příspěvky odvedené dle seznamu uveřejněného v prvním čísle „Cyrilla“ z r. 1898. Následně pak postará se o zaslání výročních zpráv předsedovi Obecné Jednoty Cyrillské a příspěvků jednoteli téže jednoty, jenž pak premie žádané za obnos dvou třetin zapraveného příspěvku jednotlivým jednotám přímo pošle. Zprávy výroční budtež zaslány dvě, a to jedna statistická na zvláštním listu, druhá pak jednatele, vykládající obšírný obraz o činnosti Cyrillské průběhem roku tohoto.

I. Tabulka statistická.

Za příčinou dat statistických k dalším účelům potřebných budíž na zvláštním listu vyplněna tabulka s následujícími rubrikami:

1. Sídlo jednoty. 2. Rok založení. 3. Předseda. 4. Ředitel. 5. Jednatel. 6. Počet členů: a) činných, b) sboru liturgického, c) sboru literárského; b) počet členů podporujících a) zakládajících, b) příspěvkých. Soubor členů všech. 7. Počet chovanců školy cyrillské. 8. Obnos odvedeného příspěvku ve zlatých a krejcarech,

II. Zpráva jednatele.

Ve výroční zprávě jednatele budíž vylíčena činnost spolková stanovami vymeze

poskytl vřavý obraz práce vykonané v roce minulém, a to zejména:

1. Sestava skladeb liturgických, které v roce minulém při posvátné bohoslužbě poprvé jako nové nacrčené v kostele se přednášely, napotom úplný seznam skladeb podrobně uvedených, které již dříve nacrčeny jsou, nyní pak se opakovaly. Při tom nebudí opomenuto uvést, jakou měrou chorál gregoriánský pěstován byl.

2. Pěvecký sbor liturgický. Kolik členů pravidelně čítá? Jak často koná pravidelné zkoušky? Kdo učí? Jest postaráno o pěvecký dorost pěveckou školou Cyrilskou? Kolikrát, kdo a čemu vyučuje?

3. Píseň obecná. Budiž věrně vyličen, v jakém stavu se nachází spív obecný. Které písně v roce minulém znova zavedeny jsou? Stává li odboru literárského, který zejména pečuje o zvelebení nálehtilé písně staročeské?

4. Jaké jest účastenství osady a jakým způsobem jeví se přízeň veškerenstva ku spěvu posvátnému, a úctám dne poslední valné hromady?

5. Radosti i strasti, úspěch i nezdár, práce a výsledky roku minulého.

Jednoty farní, které roku minulého zprávu výroční zaslati opominuly, račtež zameškané doplniti vypsaním dvouleté činnosti Cyrilské.

Dr. Josef Mrtík,
t. č. předseda diecéšní jednoty cyrilské
v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Československé veřejnosti!

Knihovna Musea království Českého v Praze jest v zemích koruny České největším střediskem především českých a pak českého národa a českých zemí týkajících se knih a literárních památek.

Aby Museum království Českého v Praze mohlo na této výši setrvati a dále české knihy shromážďati a opatrovati, jest nezbytné potřebno, aby celá československá veřejnost knihovnu jeho v tom přátelsky a horlivě podporovala a to tím spíše, poněvadž se musejní sbírky doplňují pouze nejvíce vlasteneckými dary.

Proto obracím se především ke všem českým P. T. pp. spisovatelům, redaktorům, nakladatelům knih, majitelům knižtiskáren, milovníkům a majitelům knih a k českým vlastencům vůbec a sice v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, na Slovensku, ve Vídni, v Rusku a v Americe s tou snažnou prosbou, aby po výtisku veškerých svých českých publikací a pak vůbec knih, jež se českých vlastí a českého národa týkají, hleděli Museum království Českého darovati nebo přátelsky opatřiti.

Spolu pak žádáme o dobrotné věnování všech zajímavých a pamětních tisků a obrazů, jež se vůbec českého života týkají, a dále prosíme o podobizny (fotografie) všech v českém životě jakýmkoliv způsobem veřejně působících osobností, po nichž také veškeré zbylé rukopisné památky (korrespondence, rukopisy a p.) s největší pečlivostí pro příští časy opatrujeme.

Václav starší knihy, noviny, kalendáře, příležitostní tisky, zprávy atd. jako dary s největším povděkem vítáme, neboť nic nám není tak nepatrným, aby k rozmožnění a zdokonalení knihovny našich sbírek nemohlo platně posloužiti a přispěti.

Proto snažně žádáme každého i všechny, kdo by musejní knihovnu některým způsobem obohatiti mohli, aby tak v zájmu pro celou československou veřejnost důležitějšího soustředění její literatury a její památek učinili náležitě.

Těšíme se, že tato naše žádost nezůstane bez bohatého výsledku. Veškeré, musejní knihovně darované spisy, knihy, časopisy a rukopisy jsou veřejně kvitovány.

Správa knihovny Musea království Českého v Praze.

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno pilíci prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. zl. 1.80 stl lah. 80 kr., v demijonu 1 litr zl. 1.65 dodává **H. F. SEIDEL v Praze**, Vodičkova ul. 80. Hlavní sklad pro naše země.

Též druhý druh, méně sladký: **Achaler sec.** za stejné ceny. **K dostání tamtéž a v lékárně A. Spory**

Řecký čistý koňak v demijonu 1 litr zl. 3. — Nejvyšší vyznamenání zlatá medaile na „mezinár.“ lékárnické výstavě 1896. — Zásilký drahou i poštou. (189)

Listárna redakční.

De Jásené. Dopis z Jásené dp. fařář nepsal.

De Náchoda a Nového Hrádku. Neumíte psát opravy ani na základě §. 19. ani na lenochu.

Neuveřejněné dopisy přátel. Prosíme, se čtené, stručné psané zprávy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. ledna 1897. 1 hl. pšenice zl. 8.10 až 9.80, žito zl. 6.00 až 6.50, ječmena zl. 5.40 až 6.80, oves zl. 3.70 až 3.10, proso zl. 4.50, 5.00, vikev zl. 4.50 až 5.00, brách zl. 9.00 až 11. — Čerha zl. 14.00 až 15.00, jáhly zl. 9.00 až — 9.30, hrup 9.00 až 22. —, bramborů zl. 1.70 až 1.80.

Nábytek. Výbavy pro nevěsty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
Cenníky a nákresy na požádání frko.

Umělecký závod

(14) pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.

Odborný závod pro malbu oken chrámových.

Rozpočty, náčrtky atd. jakož i veškeré rady odborné zdarma.

V. knihkupectví Cyrillo-Methodějském

GUSTAV FRANCL

v Praze, Melantrichova ulice

Isce dostati:

Svatou křížovou cestu z výroků písmá svatého. Dle latinského textu upravil P. Florian Březina. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Pobožnost křížové cesty, nesoucí se po nejvíce duchem sv. Alfonse z Liguori. Cena 5 kr., 100 kusů zl. 4.—

Pobožnost křížové cesty. Sestavil P. Karol Vondruška. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Řečí Dr. Karla Křížové cesty. Zevrubné poučení o ní dle pramenů církevních schválených, se sta il a všem milovníkům Božím vůbec, svým ale zbožným osadníkům zvláště věnuje spisovatel. Cena 36 kr., v pevné vazbě 42 kr.

Zpovědní cedulky v české, německé aneb latinské řeči. Tyto obsahují výroky z písmá svatého a prodává se kniha 34 archů za 70 kr.

Zpovědní cedulky k velikonoční svatě zpovědi a černými obrázky. Prodáváme 500 kusů za 75 kr., 1000 kusů za zl. 1.50.

Poučení o svátosti pokání. Sepsal J. Doležal. 50 kusů z 75 kr., 100 kusů za zl. 1.40.

Poučení o nejv. svátosti oltářní. Sepsal J. Doležal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů zl. 1.40.

Zrcadlo zpovědní pro školní děti. Cena 1 kr., 50 kusů 45 kr. **Macek V., Příprava k prvnímu sv. přijímání**. S povolením nejv. bisk. Ord. nariatu v Budějovicích. Cena 60 kr.

Příprava dětí ku sv. zpovědi, zvláště ku zpovědi první. S povolením nejv. bisk. Ord. v Budějovicích. Cena zl. 1.30.

Řečí při první sv. přijímání. S povolením nejv. bisk. Ordinariatu v Budějovicích. Cena 80 kr.

Eucharistická pobožnost křížové cesty ku 40 hod. pobožnosti na usmířenou před vystavenou velebnou Svátostí Cena 8 kr., 50 výtisků 3 zl.

Káňe Jan, zeříš Kristus, náš náš a Vykupitel přítomen v největší Svátosti oltářní. Cena 4 kr.

Ježíš v největší Svátosti oltářní. (Mylén. y ctih. faráže z Arau.) Cena 3 kr. 100 kusů za zl. 2.50.

Nádherné dary!

Obrasy

Madonny a Krista,

krajiny, vůbec všechny druhy nejjemnějších obrazů ve skvostných rámcích zrcadla visací i toaletní, rámce všech druhů vlastní výroby, lišty, římsy, křídla, sochy, domácí požehnaní, obrázkové svítlny, náctonné kapličky a hřebou atd. doporučuje ve velkém výběru za ceny mírné umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Král., Jiráskova třída.

Čtyřikrát prvními cenami vyznamenán.

289

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Chlumce n.

pro simní a jarní vysazování stromy o-
vocné vysoké i kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdobné konifery, divoké stro-
my pro stromofadí, pláňata atd. Státice
sazenic v zásobě. Levné ceny — Výborné
zboží — Poučný cenník zdarma.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalou-
nické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

50 pórčky a žíněnky, 100

pony a sálony do oken, hladké i zdřevované dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Oznámení.

Vedle skladu jízdných kol a železných
strojů, zařídil jsem sklad ohnivzdor-
ných a nedobytných pokladen, které
ve všech číslech na skladě chovám a za nejnižší
ceny účtuji. Cenníky zdarma.

Prose o hojnou přízeň zamenám se
s úctou

Albert R. Štourač,

Svitavy, Morava.

Liniment. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí stíhající natíráni; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento
domácí prostředek
žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Pánům + + + + hostinským!

Za příčinou vynechání tohoto předmětu vy-
prodávám celou zásobu různých, úplně
nových, též i obehovaných hudeb-
ních automatů, různých velikostí, hluboce
pod nákupní cenu a kdo sobě přeje podobný před-
mět levně pořídit, má nyní nejlepší příležitost.

Albert R. Štourač,
tovární sklad strojů
ve Svitavech, Morava.

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnstvu hojné záso-
bený sklad klenotů, zlatých stříbrných
a pravých českých granátových šperků,
stříbrné stolní náčiní z nového a čin-
ského stříbra, ozdobné stolní nádoby,
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i. ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za
ceny levnější než vude jinde. Zlatí a
(240) stříbří v obni galvanicky.
Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a značeno.
Objednávky a správy se přijímají a shoto-
vují, též veškeré opráčky hodin se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Novinka!

Praktické
rychloprací stroje
se ždímadlem

na největší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, snižují tím prádlo trpělo, šetřují strojně dle dle

J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji nadokonalené nejnovější řezací stroje excentrické mlátič stroje s kulíkovým a ložisky. Prací stroj má též na skládání p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T.
V hluboké úctě podepsaný dovoluje si velectnému obecnstvu sdělitelně oznámiti, že zařídil zde

strojní plotárnu

v domě pana Mikše, Jiřkova třída č. 287, vedle hotelu „Merkur“. Mohu proto posloužiti veškerým doboru toho spadajícím zbožím vlastní výroby jako: Trikotové žívrty, pletené kazajky, vlněné dětské čepičky a kabátky. Punčochy a rukavice všeho druhu. Jáhrové košile, spodky, nákolnice, trika pro děti. Velocipeditické a sokolské košile a spodky atd. atd., vesměs za ceny tovární. Dále doporučuji svůj hojně zásobný sklad všech druhů bavlny nejlepší jakosti, rovněž za ceny tovární. Připletání a pod. vyřizují co nejrychleji a nejlevněji. Čítám.

U vzácnou přízeň a hojně objednávký ctěného obecnstva prosí uctivě

Frant. Kroulík,
strojní plotárna v Hradci Králové.

Podporujte křesťanský závod. - „Svět k světu.“

Pravý nezkažený včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení a sílu našeho těla. Zvláště se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a zotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti u Antonína Šejnohy,
cukráře na velké podsíně v Hradci Králové.

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobný sklad vlněných látek oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízí za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,
vyrábí vlněné zboží
ve Vyškově na Moravě.

Vzorky zdarma a franko.

Český a křesťanský závod.

MÝDLO

všeho druhu, různé potřeby ku praní a zehlení prádla, olej, petrolej, jemné druhy voňavek a výrobků toaletních jakož i veškeré druhy svíček chová vždy v hojném výběru na skladě a odpovídá velectnému P. T. obecnstvu při mírných cenách

ANTONÍN FRYNTA,
voskař v Hradci Králové, Jiřkova třída č. 287.
(v domě p. Mikše).

Dekorační malíř a poslacovač
JAN BARTA
v Rychnově n. K.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrad a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslanych malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejvíce nízké.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Nejméně ceny!

Vynamenná na výstavě v Hradci Králové, r. 1894
zlatou medaili a diplomem.

UMĚLÉ ZUBY

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu a nízké ceny než všude jinde.

Ctění přání obecnstva poroučí se v účtě plně

J. Časlavský,
zubní technik (88)
Pražská ul. č. 77. v Hradci Králové.

Solidní práce!

ANDRÉE CHEVROT

Novinka na menčíkovy v moderní barvě drapové.

Metr zl. 3.40.

Na menčíkovy nebo oblek stačí 3 metry.

Vsorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, šatníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v minulých cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zastavitelský závod
ED. DOSKOČILA,
v Chocni.

JESLE CHRÁMOVÉ
ze dřeva řezané polychromované,
BOŽÍ HROBY
se slohem kostelů souhlasně,

KŘÍŽOVÉ CESTY
v reliéfu řezané nebo lité. Sochy „Vzkříšení“, sechy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuji uctivé umělecký závod a chafský a řezbářský

Josefa Krejčíka
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612 VII. — Sklad Eliščina tř. č. 24.
Ilustrované ceníky, nákrepy a rozpočty franko! Výhodné platební podmínky.

JAN STOUPA V PRAZE,
Václavské náměstí, 32,
doporučuje

župany

velmi pěkně provedené z látek dvojitého, s okrasou červenou, zelenou, bordeaux modrou nebo šedou, kus po zl. 7.—, 8.50, 10.—,

župany
v jakosti velmi dobré, kus po zl. 11.—, 12.—, 14.—

župany
z dubu nejlepšího, úplně vlněného, kus po zl. 16.—, 18.—, 20.—,

župany anglické
z látek velice jemných po zl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 28.—,

župany
se srsti velbloudí avlaště lehké, teplé a příjemné dle velikosti zl. 38—3 20.—, 22.—, 24.—28.

Vždy 200 županů na výběr.

Firma Ferdinand Scharf,
c. k. dvorní dočuvatel,
továrna na drátěné tkanivo a pletivo, zboží státní ve Vel. Borovnici pošta Horka.
odporuče

do oken chrámových, drátěné mříže a pletiva natažená v železných rámech na ochranu figurálních oken.

Drátěné pletivo na ploty kol zahrad, luk, parků, lesů atd.

Drátěné provazy pro mlýny, cukrovary a jiné závody od dvou až do 200 drátů v síle 36 mm.

Prohazovačky na písek 100 cm. šířky a 150 cm. výšky za 2 zl. 10 kr.

Hotová síť s luhem 1 kus za 60 kr., mosazná 90 kr., 20 palců v průměru.

Náhrobní mřížky 1 kus od 5—16 zl.

Tkaniva do oken v barvě modré a zelené, jakož i veškeré druhy zboží do oboru toho spadající.

Vzorky s udáním cen na požádání franko.

O hojně objednávký uctivě žádá
FERD. SCHARF.

Závod vynamenná na jubilejní výstavě roku 1891 státní medaili a od obchodní komory.

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové

odporuče svůj atelier k provedení všech dekoračních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové. (3)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHNOVĚ N. K.
nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račte učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velečestným a velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 4. února 1898.

Inserty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Matěská řeč.

„Jsou-li pak v nebi taky jazyková nařízení?“ — Tak táral se nedávno kdosi. — „V nebi jich není,“ povídám. — „Co pak andělé nemluví?“ — „I mluví, ale jinak, nežli lidé. — Dle sv. Tomáše Aquinského mají duchové bestělesní mohutnost, kterou na jiného ducha tak působí, že on dozrívá se myšlenek druhého jakýmsi nazíráním. — Z té příčiny je v nebi jen jedna jediná řeč, řeč duchů. Ale pozor! Je to spolu řeč lásky.“

Není tedy jak patrně jazykových nařízení třeba. Předně proto, že pouzí duchové nemluví jazykem, a za druhé, že se nehádají, netapí, nepomlouvají, neslofují, nelhou atd. Ale kdyby tam přece byla jazyková nařízení, byla by spravedlivá, jelikož by je vydal Bůh. V tomto druhém ohledu by duchové zlí potřebovali jakési nařízení, ale právě proto, že vlastní jejich je peklo, proto je jim volno se vespolek i tou řečí duchů trápit, čili jak náš lid říká se „tráti.“ Řeč jejich jest řeč zášti.

My lidé jsme duchové, ale máme i tělo. — Že člověk jest duch, proto myslí; ale nemůže myšlenky své druhému zjevití pouhým duchovým působením na něj. Musí k tomu užití pomůcek tělesných, posunků, písmen, svuků. Nejpohodlnější projevujeme své myšlenky zvukem, který nabývá rozmanitosti zvláštní měnivou polohou jazyka v ústech. Z té příčiny říká se řeči lidské též jazyk. Ale mně, abych se přiměl, nikdy se nechtěl tento název líbiti. Vždyť zvíře má taky jazyk, ale nemluví, protože nemyslí, není duchem. Zvuky, které zvíře vydává, vyjadřují jen tělesné pocity, příjemné neb nepříjemné. Zvuky zvířecí nejsou tedy řečí. (Tuto řeč mluvil se kdesi v říšské radě. Pozn. red.)

Že pak člověk mluví zvukem či jazykem, naučil se mluvit nejprv tou řečí, kterou jako dítě nejprv slyšel a v které jako dítě se cvičil. Že pak se s dítětem nejvíce obírá matka, říkáme té první své řeči, které jsme se jako děti hlavně od matky naučili, řeč matěskou.

A tato matěská řeč, i když nás jako malé neposedy řečí tou matička někdy kárala, jest každému nezkaženému člověku zajisté řečí lásky. — Dříve totiž, než nás mluvit učila a učiti mohla, lásku vchovala nám matka naše, a dříve než jsme mluvit počali, milovali jsme matku. Což divu, že jsme pak tuto lásku svou rozšířili a milovati se naučili vše, co s matkou je ve spojení, což divu, že matěskou řeč svou milujeme ze statků vesměšních po životě samém nejvíce, což divu, že je nám řečí lásky? Pociťili jsme to snad mnozí obzvláště v cizině, jak drahý je nám tam každý zvuk té matěštiny, jak se tam sblížíme ihned s každým, jen když mluví matěskou řečí naší.

FEUILLETON.

Králi věnné město Nový Bydžov v roce 1848.

(Vypravování starého účastníka uveřejňuje jeden rodák Bydžovský).

Mnozí vyslovili se, že pocity, které bývaly letos celým národem, nebyly o nic menší, a právě že tak pronikaly všemi vrstvami celého národa, jako nadšení roku osmačtyřicátého. Několik těchto rádek služí jako ukázka, která staroslavný věnný Nový Bydžov účastnil se ruchu v bouřlivém onom roce. Každého upřímného Bydžovského zajisté zajímá bude tato vzpomínka, již pisatel slyšel vypravovati od účastníka oněch dob, starého Němce, hokynáře, jenž na podsíní domu Grégrovského ovoce prodával, a nyní již nebožtíkem jest, avšak svou typickou postavou, dlouhým bílým vousem, svým poctivým humorem posud všem Bydžovským v dobré paměti bude. Pamětníci, kteří z jiné stránky a snad podrobněji znají tehdejší události, necht odpustit, nebude-li snad vypravování souhlasit s jich pamětí. Jak vyprávěl starý onen účastník oněch dob, nacházejí se již v poslední nemoci, tak se tyto řádky jenom opakováním stávají jeho slov. —

V roce osmačtyřicátém přinesli celý ruch tehdejší do Bydžova studenti. Přijeli z Prahy a

A proto kdo nám sahá na řeč matěskou, sahá nám na statek velodrahý. Větším jest zloděj, kdo krade nám matěskou řeč, než kdo krade nám peníze.

A proto musíme každou snahu, aby vyrván byl nám jazyk matěský, nasývatí sločinem.

Jestli se to děje tak, že k. p. za práci tělesnou dává se dělníku sice výživa, ale žádá se za to od něho i jazyk matěský, jest to utlačování dělníků, což křesťanství čítá k hříchům do nebe volajícím. — Děje-li se to školou, jest to podobno zločinu krádeže dítěte, jehož se pak k sobeckým cílům užívá; nad to pak, když při tom dítě ani náležitě Boha nepozná a se nevzdělá, jest to spolu krádeží statků ještě dražších, než je řeč matěská, jest to, děje-li se to násilím, loupeží statků duchovních, až i věčných. Děje-li se to násilím vítěze, jest to barbarstvím i tenkrát, když válka byla spravedlivá, loupeží pak, když byla nespravedlivá. A děje-li se to „zákonem“, jest to „zákonem“, jest to tyranstvím, jest to přestoupením zákona Božího. Neboť Bůh stanovil zákon, dle něhož se každému, což jeho jest dáti a nechávati má.

Námítka, že někdo za jiné statky časné n. p. za službu, dobrovolně se odřká jazyka matěského, myslím, že asi tolik váhy má, jako výmluva lichdáře, který praví, že mu někdo v nouzi postavený vobrovně velký úrok dává.

Podotýkáme jen ještě, že jako křesťané ovšem statky věčné výše ceníme, než sám život ze statků časových nejdražší, a pak že máme oproti národům jiným jazykem mluvícím za pravidlo, že „blížím“ nám jest každý člověk a že tudíž i oproti Němcům jest nám pravidlem: Co nechceš, aby ti jiné činili, ani ty nečiň jim.

To jsou tedy názory nás katolických Čechů o řeči matěské. Kéžby se jimi řídili Němci! Svou řeč by chránili, ale nám neubližovali. Odporujeme tuto úvahu především Němcům katolickým, obzvláště, pak dru. Ebenhochovi, jenž nátlaku voličů svých, jak se nám zdá učinil ústupek, který s katolickým náboženstvím dokonale srovnati nelze.

Odporujeme úvahu tu i všem českým stranám obzvláště pak časopisům evangelickým, liberálním a pokrokovským. Cítíme bohužel až příliš, že se „řeč lásky“ užívají se ji proti katolíkům stává řečí zášti a z vlastní naší děl se — peklo. V tom ohledu by bylo též zapotřebí spravedlivých jazykových a tiskových nařízení.

Na konec máme důležitě slovo k poslancům českým. Pokud můžeme mluvit aspoň za české katolíky z Hradce, musíme donuceni upřímnou láskou k matěské řeči naší, otevřeně říci, že se nových Gautschových nařízení obáváme, jako práce Rakousku a naší řeči nebez-

přínesli velké noviny, v Praze že nastává reakce. Jeden upravil si řečníště na náměstí z pekařského „štoka“ a s něho vykládal zástupu kolem se shromážděnému o nebezpečí, které Praze hrozí, a nadšeně vyzýval, aby se šlo Praze ku pomoci. Vyzvání toto neminulo se účinkem. Národní garda šla Praze na pomoc.

Národní garda v Bydžově čítala 650 mužů. Když se začínala, shromáždili se všichni mužové u kasár, a tam zapisování dle jmen a v počtu tom odvedeni. Jako stejnojmenná měla garda bílé filcové klobouky na levé straně s ohnutou střechou a bílou kokardou s červeným okrajem na ní. Ozbrojena byla garda dle čet; první četa měla pušky sebrané po městě, druhá piky, třetí kopy natažené. Zbroj připravovala se u Galláta Václava v Andělské ulici, tam byla zbrojovna gardy, zde lily se kule, ostřily piky, narovnávaly kopy a připravovala spíše na výpravu do Prahy. Cvičení se ve zbrani konalo se na občině u Knězovy pod Metličany. Hlavní stráž měla garda v hostinci u Josefa Bromovského, odkudž vysílány byly obchůzky po městě.

Sbor důstojnický sestával z vrchního velitele, jímž byl architekt Turek, prvním hejtmánem byl Antoni, městský úředník, druhý po něm byl Lhota, bednář z „Hlinovníka“, třetí Václ. Bivoký, kupec; obředitantem byl Václ. Gallat, majitel „Kopečka“, lejtantem Studený, ostatní důstojníci byli: Josef Bromovský, hostinský, Exner, apatykář, Bělohávek,

pečně a šhodlivě. Nechceme tajiti, že se nás smáhá obava, aby šlechtí poslanci neupadli ve zmalátnělost a nečinnost. Žádáme tedy od nich co nejrozhodnější všecko možnou ráznost a statečnost.

Katoličtí vlastenci zavrhnou jako nespravedlivost takové ohraničování okresů, jak si je přejou výstřední Němci, neboť žádných čistě německých okresů v Čechách není. Dojde-li však k vůli ústupku přeci k nějakému určení okresů, žádáme co nejrozhodnější za základ řeč matěskou a přísné trestné příkazy v tom ohledu. At to páni poslanci řeknou přece předem p. Gautschovi, dokud není pozdě. Konečně netajíme se ani s tím, rozpadneme-li se pravice koalici Němců rakouských, že se v kruzích našich mluví o slušné věci, ale jak je vidět, účinné obstrukci neb i odejítí ze říšské rady. V tom smyslu budeme i k lidu mluvit. Myslíme, že tím sloužíme nejen své řeči, ale i Rakousku, dynastii, ba i církvi, jelikož od Průšáků nic dobrého pro církev nečekáme. Udržení však katolicismu v Čechách jest i udržení řeči naší. S přívalem pruského protestantismu přijde i přívál na jazyk náš. V Poznansku nevyhlazuje Průšák jen polskou řeč, ale i katolicismus; avšak kdyby Polák přijal protestantství, tím by přišel i o svou řeč. Bohužel platí o jistých kruzích vídeňských i pražských, německých i českých: Mají oči a nevidí.

Jak se zachovají katoličtí, konservativní Němci?

V české veřejnosti ba i mezi všemi Němci v Rakousku budi pochopitelné vzrušení taktický krok dra Ebenhocha, uznaného vůdce alpských katolíků, vůči návrhu dajénacionála dr. Beurla na hornorakouském sněmu.

„Linzler Volksblatt“ orgán dr. Ebenhocha líčí nám tuto i předcházející událost takto: „Sněmovní (nacionální a liberální) oposice vyvolila si tentokrát návrh dr. Beurla o jazykovém nařízení jako parádní kousek pro letošní sněmovní zasedání, při kterémto příležitosti měli se vyznamenati řečníci oposice a galerie a snad i ulice (kteří Ebenhochovi a biskupovi lineckému pro přátelství jejich k pravici a k Čechům udělali již několikrát kočičnu). Rokování mělo ovládati situaci a oposice měla aspoň mravně (jako jediný obháje věcí německé) vyjít ze sněmu jako vítěz. Tento znamenitě uvážený plán byl velice obratným šachovým tahem konservativní strany úplně zmařen. Liberální a německo-nacionální členové komise pro obecní a ústavní záležitosti, mezi nimi dr. Jäger a dr. Beurla, byli ve výboru na krutý boj připra-

radní. Bubeníky byli Teufel a Bareš. Praporečkem byl Antoni, sekretář (snad též osoba s prvním hejtmánem?).

Garda vytáhla Praze na pomoc. Však před odchodem, než se rozloučili gardisté, šli do chrámu Páně na služby Boží. Pan děkan Knežal byl požádán, by sloužil slavnou mši sv. Při službách Božích garda stála v řadách po kostele od oltáře dolů ve zbrani. A bylo pláče a kvílení plno v kostele; plakaly ty, které byly opuštěny od manželů, plakaly děti pro otce své. Smutek rozhostil se po celém městě.

Garda táhla silnicí směrem ke Chlumci, aby došla do Tejnice na dráhu. V zadu za sborem vezeno několik vozů chleba a potravin. —

Když garda již odtáhla, přijel do Bydžova na návštěvu jakýsi vojenský hejtmán Walter z Josefova. Ten snad již měl zprávy o událostech všech, a zrazoval z každého kroku, že proti řádovému vojsku garda ničeho nezmůže. Dr. Esop a onen hejtmán Walter a Dr. Antoni vydali se za gardou a zastihli ji u Tejnice. Dle návodu onoho hejtmána garda zůstala v Tejnici, a onino tři páni jeli ku Praze na zvědy, možno li vůbec do Prahy dojetí. Vyslanci onino dojeli do Běchovic. Tam spatřili gardu z Chrudimi, která měla celý vlak naplněný, v boji s husary. Garda střelila okny s vlaku po vojsku, leč husari vlak obstoupili, mnoho gardistů posekali, mnoho zabili a garda se rozutekla. Když to viděli Bydžovští zpravodajové, vrátili se

veni. Byli úplně skoprnými, když ještě ke všemu tomu na konservativní straně podal okresní soudce dr. Bsteh návrh na zavedení německé řeči vyučovací ve veřejných zemských školách, kterýto návrh byl také přijat. *Nebot se vypravuje, že před tím v liberálním klubu jeden poslanec o tomto návrhu se také rozhovořil, avšak s ním propadl. Na důkaz překvapení, zvláště německonacionální strany uvádíme, že tato strana hlasovala i pro tento odstavek usnesení, sněmovního: „Zemský sněm, stojí na úplném zachování nynějšího státoprávního utváření se mocnářství, vyslovuje . . .“* Toť úplně odpadnutí od lineckého programu, na jehož základě jest německonacionální strana vybudována. Nebot linecký program žádá změnu státoprávního útvaru vyloučením Haliče. Potud časopis dr. Ebenhocha.

Chování katolických Němců panují velice různé úsudky: konservativní Němci tvrdí, že šikovným obratem vyrazil dr. Ebenhoch nacionální a liberální Němcům nejnebezpečnější jejich zbraň, názav se němečtější než-li oni, a že dále rakouské Němce tím oddělil od Čechoněmců, naopak ale Čechoněmci, liberální i polovládní německé časopisy vídeňské tvrdí, že dr. Ebenhoch postavil se s ostatními Němci na společný národní program německý. Německá Politika vyvozuje ze slov, že dr. Ebenhoch uznává nynější ústavní poměry, že přej se tím staví proti programu pravice a proti českému státnímu právu a Česká Politika uvažuje, zdali jest pravice již menšinou, kterou by také byla, kdyby od ní katolicko-konservativní Němci odpadli.

My ze zkušenosti víme, že žádná polévka a kaše se tak horká nejí, jak se uvaří. To by měli mít na mysli též čeští politici. Samy „Nár. Listy“ uznávají, že následkem německonacionálních, liberálních a Schönerovských átvanic, má dr. Ebenhoch se svými německými voliči velmi těžké postavení, kteří, ač katolíci, přece jen čtou též nacionální a liberální českoněmecké časopisy, v nichž se dočítají o hrůzostrašných násilnostech, páchaných pryč na Němcích v Čechách, zvláště v Praze, Plzni a Budějovicích. Konservativní listy sice uvádějí štvácké články židovskanacionálních listů na pravou míru, avšak rozměry jejich nedovolují, aby vyvracely každou nacionální lež a českým časopisům bohužel Hornorakušané a Tiroláci nerozumí. Tu je pochopitelné, proč dr. Ebenhoch provedl se nacionálními Němci „všenněmecké dostihy“ a že nacionály přetrumfoval. Až se rozčlenění utiší a události v Čechách budou posuzovány objektivně, budou i Hornorakušáci soudit o nás klidněji a dr. Ebenhoch bude mít volnější ruce.

„Nár. Listy“ a Mladočeši vědí velmi dobře z vlastní zkušenosti, že mnohý návrh též učinili pouze proto, vyhověli ulici, aby voliče udrželi v dobré vůli a v úladě. Tak na př. před říšskými volbami před novým rokem učinil dr. Engel návrh, na zavedení všeobecného hlasovacího práva do českého sněmu. Chytrák věděl, že dvoudenní zasedání vyčerpáno bude povolením prozatímního rozpočtu a podáním několika návrhů, že tedy jeho návrh se nedostane na denní pořádek. Leč socialisti, tehdy ještě spojenci dr. Engla, měli být jako malé děti upokojeni, po případě na špek chyceni. Podatilo se to úplně, vždyť „N. L.“ věnovaly návrhu Englovi i krokodíly pohutlivý článek, v němž nafíky na šlechtu a nejv. maršálka, že uskutečnění všeobecného hlasovacího práva zmařili! Zastřežení svobodomyšlní mužové smáli se tomu ovšem do hrsti. To je na doklad, že návrh na oko se podá dost a dost. — Teď dr. Englovi ani nenapadne návrh svůj obnovit.

A nyní se vrátíme k událostem na sněmu lineckém ze dne 26. ledna. Dr. Ebenhoch učinil jménem konservativní většiny návrh, aby zpráva o návrhu poslance dr. Beurla na zrušení jazykových nařízení byla hned pilně projednána, a když sněm přivoli, podal mu hned sám návrh. Dr. Ebenhoch pravil: Zákonodárnému upravení jazykové

otázky sluší dáti přednost před cestou minister-
ských nařízení a bylo by záhodno, aby čeští a němečtí poslanci v Čechách a na Moravě nevzpí-
rali se dorozumění vládou navrhovanému. Němci v Čechách a na Moravě mohou při tom spolupráti na podporu všech Němců jen v případě jazykového rozdělení Čech ve tři území. Ebenhoch vyslovil také náhled o povinnosti vlády hájiti postavení Němců, bylo-li porušeno. Resoluce sněmem hornorakouským přijatá vyslovuje očekávání, že vláda brzkou změnou jazykových nařízení, německou državu a německé zájmy poskozujících (!) přivodí že nastane zákonitě upravení jazykové otázky a tím i spořádané poměry parlamentární. Sněm hornorakouský vyslovuje se pro zachování nynějšího státoprávního útvaru říše a jest přesvědčen, že by k tomu cíli nejsnáze vedlo jazykové rozdělení Čech ve tři území a konečně vyzývá se zemský výbor, aby předložil sněmu zákon, jímž se zavádí německý jazyk na veřejných školách rakouských, což jest opakováním Kolískova návrhu ze sněmu dolnorakouského.

V Dolních Rakousích, kde jest u českých hranic (u Třeboně) i u moravských (u Mikulova a Břeslavi) celá řada od pradávna českých osad, kde i jinde a zejména ve Vídni jsou velké české menšiny, tam nás návrh Kolísků ohrožuje. V Horních Rakousích není české osady, zde tedy nemá resoluce praktického významu ohledně českých škol. Jinak ohledně jazykových nařízení a rozdělení Čech. Tu musí býti české strany proti násoru Ebenhochovu svorny a musí státi na stanovisku, že k upravení poměrů v smích českých jsou jedině sněmy těchto smí povoleny, které o svém osudu rozhodují na spolupůsobení koruny.

Že se nyní sněm dolnorakouský, tyrolský, hornorakouský a j. do českých otázek plete — přiznejme si to upřímně — zavinili jsme sami. Považovali jsme vždy za národní a federalistický pochybený krok, když mladočeští poslanci vnesli českou otázku do vídeňské říšské rady a zejména, když v ní podaly centralistický návrh na zavedení všeobecného, rovného hlasovacího práva. Ze tím českému státnímu právu neposloužili, musí doznati dnes sami. Vždyť poslanci na základě všeobecného hlasovacího práva z dělnické třídy zvolení stávají se dnes rozhodné a při každé příležitosti proti českému státnímu právu, ano — oni brojí i proti jazykovým nařízením hr. Badena jež nestaví nás ani úplně s Němci na roveň, ano — socialističtí poslanci jsou dnes nejlepší opora liberálních Němců a centralistů. Rozvinutí české otázky ve Vídni nebylo také upřímně míněno, práv vídeňských a rakouských Čechů otevřené a rozhodné zastávati se naši poslanci báli, za to naopak Němci z vystoupení Čechů a spojení jejich s ostatními Slovany odvozují povinnost všech Němců rakouských, aby proti Čechům vystupovali solidárně. Ano dajíc nacionálové se přímo dovolávají zavraždění Bavoráků, Sasáků, Prusáků a celého Německa. V Praze bude německé konsulat zřízen asi méně k vůli záležitostem obchodním, ale více k vůli politickým. Bude to etappa pruská v srdci i hlavě království Českého. To nemůže býti ani Ebenhochovi vhod.

Poněvadž dr. Ebenhoch dává své řeči jiný výklad a význam, tedy nemyslíme, že by pravice byla octla se v menšině a že by katoličtí Němci postavili se do stejného řádu s Prusákem Schönerem a s židovskými liberály.

Vůdce tirolských Němců baron Dipauli trvá aspoň rozhodně na zásadě, že se nesmí v Rakousku vládnouti ani německy ani slovensky, ale rakousky — rovnopravně pro všechny národy.

„Grazer Volksblatt“ píše též o usnesení hornorakouského sněmu: „Většina se táže napjatě: „Usaví se tetěz? Co budou dělat čtyřtí konservativci? Chceme tuto zvědavost ihned uspokojiti; čtyřtí členové katolické lidové strany se předešlým nikdy neodloučí od svých starých a osvědčených přátel a spojenců z ostatních alpských zemí, s nimiž mají nejen společný národní, ale co více znamená, i stejný náboženský, mravní, politický a hospodářský program, který je blízké spojuje. Z rostlitého katolické lidové strany rozhodně nic nebude. To ať si panstvo všestranně zapamatuje. Dále se budou čtyřtí konservativci naléhati vždy pevně a věrně jen pod tím praporem, na němž jest napsáno: „Vždy dobře katolické a rakouské“. Budou držeti s těmi, kteří poctivě následují heslo: Každému jeho právo v životě náboženském, mravním, politickém, národním a hospodářském, k vůli krásným očím liberálních Čechoněmců tedy rozhodně zájmy svých smí a voličů poskozovati nebudou. Státoobčanskou svobodu pojímají vážně, avšak pro všechny a nikoli pouze pro jednu vládyčtivou stranu. Naši zásadou jest dnes jako dříve: Dáti Bohu, co jest Božího, a císaři, co císařovo jest, avšak též lidu, což jeho jest.“

Těchto zásad držel se též dr. Ebenhoch a nemáme dosud příčiny se domýšleti, že by na říšské radě chtěl se zpronevěřiti programu, který strany pravice v návrhu odpovědi na adresu k trůnu přijaly za svou.

Nový soudní řád.

IV.

Na poli práva exekučního nastal novými zákony úplný převrat.

1. Exekuci povoluje soud na základě různých exekučních titulů, zejména rozsudků, usnešení, platebních rozkazů, které mají práva nabýly, soudních smírů a t. d. (§ 1. exek. f.)

O exekuci na základě rozsudků usnešení a platebních rozkazů soudů civilního sluší žádati u soudu, u kterého se spor projednával (§ 4. l. ex. f.)

Poněvadž exekuci povoliti sluší teprve, když rozsudek mají práva nabyl a lhůta platební (14 denní) uplynula, má dlužník — vyjma spory směn-
né — čas, zaplatiti žalobci pohledávku do 28 dnů po doručení, respektive — v řízení bagatel-
ním — po prohlášení rozsudku; značná částka to pro dlužníka oproti právu posud platnému.

Výkon povolené exekuce náleží soudu exekučnímu.

Soudy exekučními jsou soudy okresní, v jejichž obvodu předměty exekuce se nacházejí, resp. při věcech nemovitých v knihách pozemkových zanešených soudy, u kterých se knihy pozemkové vedou, neb (při pozemcích měst krajských) soudy okresní v sídle krajského soudu se nacházející. (§ 18. exek. z.)

Při exekuci na statky v zemských deskách zapsané, na nemovitosti, v horních neb železničních knihách zanešené jest exekučním soudem oneh sborový soud, u kterého se dotýčné knihy (zemské desky, knihy horní a železniční) vedou (§ 19. e. f.). Byla-li tedy soudem některým povolena exekuce, vykoná ji on sám, jeli zároveň soudem exekučním jiný soud, musí soud povolující soud exekuční dožádati o výkon.

2. V řízení exekučním mohou strany se samy zastupovati aneb se dáti zastupovati zmocněnci. Zastupování advokáty není v řízení exekučním předepsáno, ani před soudy krajskými. (§ 52. e. f.)

Strany mohou své návrhy činiti a o exekuci žádati buď písemným podáním aneb ústně u soudu, kde se s nimi sepiše v soudní kanceláři protokol (§ 53. e. f.)

Žádost za exekuci sluší v tolika stejnopisech podati, aby každý exekut dostal jeden a aby jeden stejnopis ostal u soudu §. 53. odst. 2. e. f.). Na př. žádost za exekuci zájem proti dvěma dlužníkům musí se podati ve 3 stejnopisech.

Přílohy buďtež přiloženy jen v originále; opisy — nejedná-li se o exekuci, kterou ve veřejných knihách zanéstí dlužno, — netřeba přikládati.

Žádost každá za exekuci musí obsahovati přesnou adresu dlužníků a věřitelů, přesné označení nároků (výši pohledávky a vedlejších nároků), a označení předmětů, na které se exekuce vesti má. (§ 54. e. f.) O žádosti takové rozhoduje soudce z pravidla bez slyšení odpůrce. Je-li slyšení protistrany předepsáno, děje se při stání neveřejném (§ 59. e. f.)

Rekursem, který sluší podati ve lhůtě osmi dnů (§ 65. e. f.), nezdržuje se z pravidla výkon exekuce povolené (§. 67. e. f.).

3. Ochrana dlužníka a osob třetích v řízení exekučním.

a) tak zvaná žaloba opošíční. Dlužník, na něhož věřitel vede exekuci, má právo, pomínulo-li právo věřitele skutečností teprve po vzniku titulu exekučního (z pravidla zaplacením po vynešení rozsudku) neb tvrdí-li že splatnost pohledávky nenastala, neb že věřitel se oproti němu vedení práva na čas neb na vždy vzdal, žalobou učiniti své námítky proti povolení exekuce a sice jen u soudu toho, který exekuci povolil (§ 35., § 36. l. 3. e. f.).

b) Osoba třetí, jejíž práva vedením exekuce jsou ohrožena, má právo svůj odpor proti exekuci žalobou provést. Nejobyčejnější případ takový nastane, když osoba třetí činí vlastnický nárok na svrsky u dlužníka od věřitele zabavené.

Před vykonáním exekuce sluší žalobu podati u soudu povolujícího, po vykonání u soudu exekučního, a může žalobce žalovati současně věřitele i dlužníka jednou žalobou (§ 37. e. f.).

Ku projednání těchto sporů (sub 3 a) a b) uvedených jest příslušným okresní soud i kdyby cena předmětu sporu 500 zl. převyšovala.

c) Soud má povinnost v určitých případech exekuci zastaviti (§ 39. e. f.); zde buďtež jen případy nejobyčejnější uvedeny:

a) byla-li listina, na základě které se právo vede, prohlášena za neplatnou,

β) byly-li v exekuci vsaty věci, ohledně kterých je vedení exekuce vyloučeno,

γ) vedeli se exekuce na nezletilého dlužníka, který ve sporu nebyl svým zákonitým zástupcem (poručníkem) zastupován,

δ) nelze-li očekávati, že by obnos, který se exekuci docílí, obnášel více, než útraty vedení exekuce.

Byla-li exekuce ve větším rozsahu vykonána, než ku úplnému zaplacení věřitele jest zapotřebí, může soud ku žádosti dlužníka vyslechnuv věřitele exekuci přerušiti (§ 41. odst. 2. e. f.).

Tato poslední dvě ustanovení lidumilná, zbytečné chikanování obmezující jsou nová.

4. Exekuce pro peněžité pohledávky na věci nemovitě ve veřejných knihách zanešené.

A. Věřitel dobyde na základě exekučního titulu pro svou vykonatelnou (k exekuci způsobilou) pohledávku zástavní právo, na statku ve veřejných

do Týnice a podali o tom všem zprávu gardě a rozhodnuto: nikam nechoditi. Rozum zvířel nad nadšením. Garda vrátila se domů po tichu večer, po taj. Nikdo o ničem mnoho nemluvil, jakoby ze studu, a o spízi se rozdělili ti, kteří to nejvíce potřebovali.

Vyhaslo nadšení a praktická skutečnost radila jinak jednati, než jak rozhodnuto v prvním záru. Garda pak se rozešla. —

Tak vyprávěl pisatel starý hokynář Němec před koncem svého života. Snad údaje, jmenovitě co se týká osob, jsou nesprávné, nuž at tedy ten, jenž pravdu zná, vystoupí a opraví omyl. Vždyť krásné to je, když každý rodák zná dějiny svého rodiště, a pisatel těchto řádků s chloubou a pýchou se hlásí, že narodil se ve městě, jež věnem jest naší české královny, a proto pro památku a z úcty k nadšení svých rodáků, uveřejnil tuto paměť mu vypravovanou. Nehledej tedy nikdo v ní snad satyru na nezdar výpravy! Bydžovská garda vyšla aspoň až do Týnice, — jiní neudělali ani to! Dlouho po roce osmačtyřicátém nezdávala se v Bydžově o gardě sousedního města píseň:

Ta s garda,
že jí není hanba,
když měla jít Prabu bránit,
sedla si za kamna.

knihách zanešeném; bylo-li pro jeho pohledávku právo zastavni již vtěleno, doba exekuce poznamenána: (m vykonatelnosti (§ 87, 88, 89 e. f.))

Tímto krokem nabude věřitel knihovní po řadí pro svou pohledávku, resp. byla-li vtělena, stane se pohledávka vykonatelnou.

B. Věřitel může vésti exekuci nucenou správou (sekvestrací).

Tím nabude věřitel práva, z užitků nemovitosti dlužnických dosáti zaplacení (§ 97. e. f.) Byla-li žádost podána, zařídí soud poznamenání nucené správy ve knihách pozemkových (§ 98. e. f.) jmenuje správce (sekvestra) a odevzdá tomuto nemovitost svým výkonným orgánem (§ 99. e. f.); je-li pro nemovitost již pro jiného věřitele nucená správa zavedena, poukáže soud správce již uvedeného, by správu také pro nového věřitele vedl (§ 100. e. f.)

Dlužníkovi musí správce ponechat místnost, kterých on se svou rodinou k obživě potřebuje (§ 106. e. f.).

Osoby ku vedení úřadu správce způsobilé, mají býti do zvláštního seznamu zanešeny; z pravidla mají správcové jen z nich vzati (§ 106) výměně (§ 107. e. f.) připouští se jmenování osob do seznamu nepojatých. Jmenovaného správce vezme soud do slibu (§ 108. e. f.); tím nabude on zákonné ochrany co osoba veřejná.

Správce spravuje exekvovanou usedlost co řádný hospodář (§ 109, 110, 111 e. f.), ku důležitému jednání má si opatřit souhlas soudce exekučního (§ 112), který z moci úřední na způsob spravování jeho dohlíží má (§ 114. e. f.) a správce také propustiti může. Správce musí každoročně skládati účet (§ 115. e. f.), který účet vyřídí soud, vyloučnuv strany zúčastněné.

Z výnosu nemovitosti spraví se především veřejné dárky za 3 leta zadrželé, pojistné z budov příslušenství a úrody mzda a vydržování osob na nemovitosti sloužících z posledního roku před správou a po dobu správy, náklady vydržování nemovitosti, úroky a annuity z kapitálů vtělených před povolením správy a dárky výměnkářů (§ 120. e. f.) pak odměna správce, a přebytek případně věřitelům právo vedoucím dle pořadí vřadobytého (§ 125. e. f.). Soud zastaví nucenou správu, když všechny pohledávky exekventů jsou zapraveny.

Avšak soud může zastaviti další vedení určené správy, kdyžby výnos nemovitosti ku krytí útrat správy nestačil, a věřitel by potřebné obnosy zálohou neposkytl, aneb když by se nedalo očekávat, že věřitel z výnosu vůbec, neb aspoň pro delší dobu zaplacení nedosáhne.

Z toho čtenář pozná, že exekuce sekvestrací novým zákonem úplně jest změněna a sice způsobem, který dlužníka daleko více chrání, než se to dle práva posud platného.

C. Věřitel může vésti právo též nucenou dražbou.

Soud povolí věřiteli exekuci nucenou dražbou, zařídí poznamenání povolení ve veřejných knihách a spraví o povolení mimo věřitele a dlužníka všechny knihovní věřitele (§ 133, 134 e. f.)

Není-li soud povolující zároveň soudem exekučním, dotáhá soud povolující soud exekuční za výkon dražby nucené.

Byla-li nucená dražba již dříve povolena, přistoupí nový věřitel ku této dražbě (§ 139 e. f.) Soud exekuční zařídí z moci úřední odhad nemovitosti, který se však teprve po třech nedělích od povolení nucené dražby počítaje vykonati smí (§ 140 e. f.). Byla-li nemovitost nejdéle rok před tím již odhadnuta, odpadá z pravidla nový odhad. (§ 142. e. f.)

Odhad výkoná výkonný orgán soudu, který při odhadu též služebnosti a výměnky na nemovitosti vázající odhadne, aby se zjistilo, jakou cenu usedlost má sama o sobě, a jakou po srážce těchto závd. (§ 144. e. f.)

Po odhadu předloží věřitel ve lhůtě soudem určené dražební výměnky.

Vadium má obnášeti nejméně jednu desetinu ceny odhadní. Stát země pak ústavy dozoru státu neb země podléhající (na př. spojitelný, hypoteční banka) jsou od složení vadia sprostěny. (§ 147. e. f.)

Kupní podání při stání dražebním, které při doměch polovici a při rolnických usedlostech a pozemcích dvě třetiny ceny odhadní nedosahují, nesmí soud přijmouti. Kdyby nikdo vyššího podání neučinil, zastaví se dražba, a věřitel nesmí při rolnických usedlostech před uplynutím půl roku o novou dražbu žádati. Vydražitel jest povinen složit čtvrt ceny tržbové, jak při klepnutí nabyde moci práva, ve 14 dnech k soudu; zbytek musí ve dvou měsících k soudu složit (při čemž si vadium srážiti může), pokud věřitel, který zaplacení z ceny tržbové dřídu, nevyšlovi svůj souhlas, aby vydražitel jejich pohledávky převzal (§ 152. e. f.)

Kdyby vydražitel dražebních výmerek nesplnil, nařídí se opět dražba, při níž se nejnižší podání polovici ceny odhadní převyšující připouští (§ 154. e. f.). Nedbalý vydražitel ručí za schodek svým vadium a svým veškerým jměním. (§ 155. e. f.)

Nemovitost se vydražitel teprve knihovně a hmotně odevzdá, až splní veškeré podmínky dražební (§ 156.); avšak již před tím může se věřitel i proti plenění usedlosti pojistiti tím, že žádá o nucenou správu usedlosti, a může býti vydražitel ustanoven za správce (§ 158.—161. e. f.).

Když soud podmínky dražební, které zásadám zde uvedeným vyhovovati musí, třeba po výslechu zúčastněných, schválil (§ 162., 163. e. f.) ustanoví soud jedině stání dražební. Stání to se položí na jeden až dva měsíce; mezi stáním a povolením dražby musí býti doba nejméně 3 měsíců. (§ 169. e. f.)

Mezitím má každý věřitel právo žádati, aby soud sjistil prozatímně stav břemen, což má důležitost pro řízení o odporu pro nedostatečné krytí pohledávek. (§ 164.—168. e. f.) Dražební edikt doručí se věřiteli, dlužníku, knihovním věřitelům a orgánům v § 172. e. f. uvedeným, prohlásí se veřejně způsobem obvyklým. (§ 171.)

Důležité jest, že ediktem se vyzvou knihovní věřitelé, aby se vyjádřili, zdali hotově zaplacení své pohledávky žádají, aneb souhlasí-li s tím, by vydražitel jejich pohledávky převzal. Nežádají-li zaplacení nejdéle do 8 dnů před dražebním stáním, považuje se to za souhlas s převzetím.

Stání dražební odbyvá soudce (samosoudce, ne soudce výpomocný).

Učiniv podepsané sdělení a ponaučiv přítomné ku jejich žádosti o podmínkách dražebních (§ 178) vysvětlí přítomné po uplynutí půl hodiny, aby činili podání (§ 179. e. f.)

Pak se odbyvá dražba tak dlouho, až vzdor opětovnému vyzvání, které se vždy po 5 minutách opakovati má, nikdo více nepodá.

Soudce použije licitanty, že mají právo proti přiklepnutí podati odpor. (§ 182. e. f.)

Nebylo-li odporu podáno, přiklepne soudce usedlost tomu, kterýž nejvyšší podání podal.

Politický přehled.

Z Českého sněmu. Místodržitel hr. Coudenhove ve zodpověď dotaz porance Březnovského ohledně událostí pražských od 29. listopadu do 2. prosince, kdy prohlášeno bylo stanné právo. Vláda prý nevěděla o buráckém průvodu, tedy ho ani nezakázala. Zakročení policie a vojska bylo prý nutným. Zda-li na lid byly z německých domů házeny s okem střepy a cihly, nemohlo prý se zjistiti. Ve venkovských městech (německých) nemohly úřady tak zakročiti, poněvadž prý nemají po ruce tolik četnictva. Na to jednalo o některých méně významných záležitostech. Pan MUDr. Dvořák odůvodňoval pak svůj návrh na rychlé odstranění úpravy Mavních pobočných vodních toků a meliorací v království českém. Lid utrpěl hrozně lonskými povodněmi a každoročně trpí vystupováním a stáním vody národní majetek do státních škod. V Čechách nutno odvodniti 800.000 hektarů půdy, k čemuž dle posavadního blamýšského chodu by bylo třeba asi 400 let. Technická zemědělská kancelář potřebuje rozmnožení sil a jistou decentralizaci. Vedení má býti v Praze, ale služba venku v 8 obvodech. Decentralizací by se zabránilo stálému přepracování a odkládání melioračních projektů. Náklady regulační a meliorační by se snížily a práce by se urychlily. Řečník uznává opravy, provedené ve vodních otázkách u místodržitelství, třeba však zvýšiti pravomoc místodržitelství ohledně povolování jednotlivých projektů, tak aby místodržitelství mohlo státní podpory ve své pravomoci povolovati a běžné výplaty samy poukazovati. Rovněž v technickém oddělení zemědělského výboru byl by žádoucí rychlejší postup podmíněný rozmnožením technických sil. Tak projekt upravení Labe zůstává ležeti. Soustavná úprava našich řek měla by počíti od samých pramenů a končiti teprve při výstupu řek z naší země. Nejvýdatnějším prostředkem k tomu bylo by laciné financování podniku zjednaní levného úvěru a saručení výnosnosti. K tomu však jest především potřeba výdatné podpory státní. Státní meliorační fond pro království české je nedostatečný a je prý již na hotové projekty až do r. 1899 vyčerpán. Místodržitelství při návrhu upravení řek hlavních toků nákladem státním. Návrh tento vítá a přeje si rychlé upravení řek. Němec dr. Scheiner si přál rozdělení kulturní technické kanceláře v českou a německou, na to návrh dr. Dvořáka přikázal zemědělské komisi. — Poslanec Krejčí k podal zprávu komise živnostenské o zprávě zemědělského výboru ve příčině příprav k vydání zákonů o všeobecných řemeslnických a obchodních školách. Poslanec Adámek k podal v této příčině některá vysvětlení. Poslanec Horák se tákal, proč není dovoleno v Čechách pěstovati tabák.

Adresní komise jednala v úterý o podání adresy k trůnu, pro níž se v zásadě vylovlili velkostatkáři a Češi již r. 1898. Dr. Kramářovi uloženo, aby do čtyř dnů vypracoval adresu.

Kníže Ferdinand bulharský a chotí a dědičným princem Borisem přibude do Petrohradu dne 1. března, ubytuje se v „zimním paláci“ a zdrží se tu 4 dny. Návštěva tato nebude mít žádného politického významu.

Rezumování válečného loďstva francouzského. Rada admirálská stanovila počet válečných lodí, jež do roku 1904. mají býti vystaveny, na 26.

V uherském sněmu stalo se, co nikdy dosud; povlečné rokování o rozpočtu na rok 1898 bylo ve dvou schůzích skončeno. Jindy trvalo 5 neděl až dva měsíce, nyní stačily dva dni. Možná, že tím chtějí Maďaři naznačiti, jak velký jest rozdíl mezi jejich parlamentem a vídeňským.

Ruským ministrem vyučování místo nebožtíka Deljanova stane prý se dosavadní kurator varšavské u. oblasti Ligin, jenž prý je velkým stoupencem učení o volnosti vědy. Potřebuje-li Rusko právě takového ministra vyučování, pochybujeme.

Ve franc. sněmovně podán byl v pondělí návrh, aby zavedeno bylo poměrné zastoupení, to jest, aby nejen většiny ale i menší voliči měli poměrný,

na ně připadající počet poslanců. Dle návrhu toho měla by sněmovna sestávat z poslanců většinou v okrese zvolených a z poslanců, kteří v jednom sice okrese nedosáhli většiny, ale na ně v několika okresech soustředěno bylo aspoň 20 tisíc hlasů.

Sper norské-švédské vleče se do nekončena. Norové, kteří mají úplné samostatnou armádu, chtějí míti také úplné samostatnou zahraničnou politiku, tedy samostatné diplomatické zastoupení, samostatnou námořní a obchodní vlajku jakož i vlastní celní politiku. Tak zvaný uniatý norské-švédský výbor, který měl mezi Norskem a Švédskem uskutečnit jisté dohodnutí, skončil své jednání bez výsledku. Norská pravice byla by slušnému dohodnutí přistupná, avšak nesmířitelná levice, která má v stortingu obrovskou většinu, trvá na úplné samostatnosti Norska.

Hospodářská hlídka.

Zvelebujme mlékařství.

V „Obnově“ zmínili jsme se obšírně o racionálním mlékaření ve Vysocanech a o tamní parostrojní mlékárně. Uvedli jsme, jak za másla a sýry jemně spracované docílí se mnohem vyšší ceny. Poukázali jsme také na význam menších mlékáren, zmínili jsme se o sýrárně při hospodyňské škole ve Stěžerách, zmínili jsme se o možném zlepšení mlékaření v menších rolnických statcích. Svěpomocí docílilo by se zajisté i zde výsledků mnohem značnějších.

V rodném okrese redaktora tohoto listu zřídily se r. 1896 mlékárny v Senici a v Cholině, r. 1897 v Hunčovicích a Myšlichovicích, dále v sousedním okrese zábrzežském r. 1896 v Páloníně a Třeštině, r. 1897 v Rovenském a Postřelmově, dále v Příkazích u Hunčovic, dále v Záhlenicích a Tištině u Kroměříže. — O rozkvětu starších těchto závodů svědčí nejlépe tato tabulka:

Mlékárna spracovala denně:

	r. 1896	r. 1897
v Senici . . .	1000 l.	2300 l.
v Páloníně . . .	280 „	1000 „
v Cholině . . .	490 „	1200 „
v Záhlenicích . . .	250 „	300 „
v Třeštině . . .	400 „	1000 „

Mlékárny tyto vyplatily r. 1896 členům svým za mléko: senická 27.420 zl., pálonínská 10.868 zl., cholínská 13.791 zl., záhlinická 4745 zl., v Třeštině 9238 zl.

O národohospodářské důležitosti závodů těch svědčí následující číslce: Na Moravě jest dle sčítání z r. 1890 390.105 dojníc. Kdyby i dojnice dala průměrně 2200 l. mléka, ročně nadojí se úhrnem 8,968.310 hlt. mléka. Toto mléko zužitkuje se as takto:

1. Většina jako potravina lidská. Na Moravě žije 2,276,951 obyvatelů a kdyby každý 1/4 litru mléka denně čili ročně 182 1/4 l. zužitkoval, spotřebovali by obyvatelé Moravy ročně 4,165.435 hlt. mléka.

2. Odstaveným telatům zužitkuje se as 1,000.000 hl. mléka.

3. Ostatní mléko 3,502.875 hl. se spracuje na výrobky mléčné.

Při spracování domácím jeví se poměry takto: Potřebuje-li se na výrobu 1 kg. másla doma 27 litrů mléka, vyrobí se po domácku 133.440 q másla, za které utrží se po 80 zl. 1 q = 10,675.200 zl. Sbírání mléko (po výrobě 15 pct. smetany) spracuje se na tvaroh a vyrobí se z 8 litrů mléka 1 kilogram tvarohu; pakli tento se prodá po 10 kr., utrží se za tvaroh 3,828.050 zl. Úhrnem strží se tedy na Moravě za mléko přebytečné, po domácku spracované 14,503.250 zl.

Kdyby však oněch 3,502.875 hl. přebývajících mléka spracovalo se na dokonalých strojích v rolnických mlékárnách, jevíly by se poměry zužitkování následovně:

Na 1 kilogram másla v mlékárně dostačí 55 litrů mléka; vyrobilo by se tedy z uvedeného mléka 144.115 q čajového másla a počítáme-li 1 q másla toho 115 zl., stržilo by se za ně 16,573.225 zl., za tvaroh nechme tutéž sumu jako při domácí výrobě t. j. 5,828.050 zl.; úhrnem stržilo by se 22,401.275 zl. Jelikož při domácí výrobě stržilo se pouze 14,503.250 zl., jest výtěžek při spracování v mlékárnách větší o 5,898.025 zl.

A kdyby i sbírané mléko spracovalo se v mlékárnách na dobré sýry, zvýšil by se ještě více výnos z mlékařství: byl by zjisť se nejméně o 7 milionů zlatých vyšší než nyní.

Avšak spolkové mlékárny tam, kde se zřídily, měly za následek též zvýšení počtu dojníc, neb kdo dříve držel dvě dojnice, drží nyní 3; tím by číslce čistého výnosu ještě více vzrostla.

Z uvedených jedenáct družstev mlékařských nalezá se ve směr na nevelkém úrodném pásu země táhnoucím se od Zábřeha k Hulínu. Je vidět, že příklad působil po sousedstvu. Nechceme bráti na přísnou váhu výpočet k číslům o výsledcích mlékáren připojeným. I kdyby byl trochu optimisticky přibarvený, o čemž rádi přenecháme úsudek znalcům, přece tolik z něho vyplývá, jak mnoho ještě dá se docíliti rozumně organizovanou svěpomocí předpokládající řádné vedení technické a obchodnické. Vzrost měst sám zabezpečuje značnou vlivnost trhu domácího a jest to až žalné, když vidíme, jak říše velkou měrou ještě agrární každoročně dosud skoro za 2 miliony zlatých sýra

přiváží, ač by snadno mohla za miliony vyvážeti zboží. Malé Švýcarsko a Holandsko též za své lépe zpracované síry přes 300 mil. franků.

Co také tíží v dnešním době rolnický stav? Domobranec má se každého roku přihlašovati, a to zdá se nám břemenem. Nezměnil-li domobranec, který své povinnosti branné již dostal, bydliště, proč by se měl přihlašovati? Pro domobrance stává se bříme ono někdy osudným, poněvadž přihlašování již odvykl, on považuje jednorázové přihlášení za dodatečné dle zvyku dřívějšího a proto poléhá často trestům; a studovat předpisy o dodatečné branné povinnosti, na to věru za nynějšího smutného stavu zemědělství, nemá času. Jiným břemenem pro rolníka jest prohlídka koní pro vojáky. Ať jest kůň slepý, dýchavičný, starý a chromý, musí býti předveden. Co se při tom zmrhá času, který tak drabý rolník. Ovšem jak si náprava se již stala, ale měla by býti úplnou, totiž, aby kůň jednou za nevhodného uznáný, více se nemusil předváděti, dále aby majitel takového koně obdržel listek, jako příkaz vhodnosti, který, byl-li by kůň prodán, novému majitel by se doručil. Komise by měla snadnější přehlídku, zemědělci nezmáhali by tolik času, stát by ušetřil na komisioních dietách. — A ještě něco! Ubohému hospodáři pojde dobytče, která třeba nákažlivou nemoc neměla. Jak by rolník prospělo na kompost, nebo na hnojivo, jak by mu prospěla aspoň ta kůže! Na to však má právo pohodný. Chudáček rolník, kdyby pro pohodného ihned neposlal! Rolník v takovémto případě má ztrátu trojí: přichází o dobytče, dostane pokutu a má při tom pochůzky. A což teprve, kdyby vypukla z parna nebo vlivem povětrnosti nějaká nemoc! V takovém případě prodej veškerého dobytka jest zakázán po několik měsíců a tržba není na dobytek. Taková na náš dobytek jsou trhy. Nemoc vzniklá povětrností a na této závislá se šíří a trvá několik měsíců a tu nikdo nesmí seno a slámu převážeti a přece dobytek hladoví a prodej jeho, totiž nemocného i zdravého jest zakázán? Proč vraňuje se kulhavka a slintavka mezi nemocné nákažlivé? A co platí o těchto, platí i o jiných! Prosipávají tyto případy vyjmenované zemědělci? Neprosipávají, a proto měli by si toho zástupcové zemědělství všimnouti, zvlášť když podobných případů jest víc! —

Dbejme čistoty stájí. Navštěvují rád hospodářské schůze, které věcností svou velmi poučají a lidu prospívají. Z poslední přednášky rozumného rolníka zapamatoval jsem si následující: Velmi často nalézáme špatný vzduch v stájích hospodářských a to nejen v budovách, které jsou nízké a staré, ale i v budovách nově postavených. Čím to? Proč v takových chlévích nacházíme často nemoc? Dýcháním rozmnožují se ve vzduchu páry, vzduch se kazí, zvíře přijímá dýcháním mnoho zkaženého vzduchu, následkem toho jest mdle, výživa jeho jest nepravdělnou, zvíře v užitku klesá. Vzduchem nekazí si toliko zvíře, nýbrž musíme si všimnouti, že v chlévě jsou výkaly, které zahnívají, čímž zase vytváří se épavek, uhlíčitán ammonatý, kteréžto látky dráždí sliznice a působí tak nemoc. V stájích nahromaduje se píce, nečistě nádoby a to vše vzduch kazí. V stájích obvyklejší epí čeleď a ta přispívá také k nečistotě vzduchu, vždyť víme dle Pettenkofera, že člověk přijme mnoho kyslíku a vyloučí kysl. uhlíčitého a vodních par. Proto jest nutno, aby chlév se provětrával, zvlášť v době zimní, kdy na venkově v mnohých stájích okna, ba každý otvor jest upcán, takže vzduch čerstvý do chléva vnikati nemůže. Ovšem provětrávání musíme zaříditi tak, aby zvíře netrpělo průvanem, aby se nena-studilo (často obstarává se ventilace otevřením oken a dveří) a proto třeba jen hoření část okna a ještě šikmo otevřítí. Někdy v chlévích nalézáme lampy olejové, nebo petrolejové, a tu zrána jest vzduch zvlášť velmi zkažený, takže třeba vzduch obnoviti. Nejenom nečistý vzduch účinkuje špatně na zdraví a vývin dobytka, ale také nepřiměřené teplo. Dobytek v te-plych chlévích jest choullostivý, podléhá velmi často nastuzení, zvíře smalátní, málo žere a slábne. A proto hospodář ať si všimne následujícího: Jest-li možno ať neužívá stání dřevěného, poněvadž toto nasáknemoučivkou, kteráž se hnojí a vzduch kazí. Poněvadž výkaly na vzduchu se rozkládají, aby tím vzniklé látky se odstranily, ať upotřebí sádry superfosátové. Vydatné větrání působí zeď, neboť za hodinu 300—400 l. vzduchu projde zdí, proto lépe stavět stáje zděné s umělým provětráváním. K čistění vzduchu prospívá také kyselina karbolová, bílení chléva aspoň jednou ročně. Kůň snese vyšší teplotu, hovří a vepřový dobytek teplotu prostřední. Ovce snese teplotu velmi nízkou, jakož i tažný dobytek, ne však dobytek mladý. — Ať si všimne následující tabulky:

hosp. kůň má míti teplotu	16° C.,
dojnice	14° C.,
hovří dobytek žirný	16° C.,
ovce má míti	10—12° C.,
na žíru	14° C.,
tažné voly	12—14° C.,
vepř. dobytek	12—15° C.

Socialisté vítězí! při obecních volbách v Zálezlicích, Zadvoře a Kozarovicích — prozatímně jen ve III. sboru. Toť výsledek politiky Nár. Listů a hospodaření jejich strany v okreseu mělnickém.

Drobná obrana.

Prýc od Říma — ale kam? To první není nic nového. Jsou v tom obsažena dvě příkázání lásky „čistého křesťanství“. První toto veliké příkázání v zákoně pastorském i pokrokařském sní: Nenáviděti budeš skálu církve z celého srdce svého, z celé duše své, a ze vši síly své. — A druhé jest podobné jemu a zní: Klerikála nebuděš považovati za bližního svého. . . Ale kam? Pokrokařská mlád myslí, že nikam, horuje pro křesťanství bez církevnictví. — Tomu však odporuje p. Šádek. Inu ovšem, pak by nebylo zapo-

třebí ani pastora. — A co tomu říkáme my „klerikálové“? — My „tmáři“ povídáme, že náboženství neobsahuje jen snad nějakou „lidekost“, ta jest jen jedním z jeho předpisů. V podstatě své jest náboženství pocta Boží a prostředek k odpuštění hříchů. — Že by si však mohl člověk poroučet, jak mu ta nejvyšší bytost má hříchy odpustiti, o tom my tmáři „pravověrní“ s důvodem pochybujeme. Tu podmínku si dle dějepisných svědectví přede-psal Bůh. Že ale tyto Bohem dané předpisy ve čistotě neudrží bez nejvyšší autority — bez Říma — toho právě důkaz podávají Hlasy ze Siona, Osvěta lidu a jim podobné listy.

Panovačnost klerikálů. Dle nedávno obnoveného církevního rozkazu nemají kněží při pohřbech na hřbitovech konfesiijních poslouchati „kydání bany na církev“. A to jest dle rozumu pokrokařských pánů panovačnost klerikálů. — Páni by tedy udělali dobře, aby v nějaké lidové schůzi dali si na sebe hanu nakýdat, libezné se při tom usmívali a na konec klerikálního řečníka srdečně zulbali. Až posud se to v takových schůzích dělá jinak. Tam právě nevidíme nic jiného, než ukřičení a vyhazování každého katolíka, tam právě vidíme panovačnost — radikálů.

Školský Obzor podává důkaz potřeby školy náboženské. V dopise proti p. kaplanu Šitinovi v Hronově dělá si nějaký „pan učitel“ posměch z nebe, tedy z odplaty v životě věčném. — A takovému učiteli mají katoličtí rodičové svěřovati své děti a na jeho výživu platiti. Věci takové jsou ovšem možné tam, kde to katolci snášejí. Jinde by šli na p. hejtmana, pak na p. místodržitele, třebaš i na p. ministra s tím vzkazem, že nebudou děti svých do takové školy posylati. A pomohlo by to jistě. Víme příklad, že představený jedné čistě katolické obce u Králova Městce, kam školní rada poděbradská chtěla dát učitele evanjelíka, p. hejtmánovi jednoduše řekl: My mu děti do školy posylati nebudeme, a budete muset zavřít polovic občanů. To pomohlo. Při nejbližším zasedání školní rady zrušili páni své usnešení a obec dostala učitele katolíka. Myslíme, že by p. hejtman novoměstský si to taky rozmyslil, než by katolíky hronovské dal zavřítí, že mají o nesmrtelných duších svých dětí jiný názor, než p. dopisovatel Šk. Obzoru, který vyčítá p. kaplanu Šitinovi, že nerozumí — darvinismu. — Takový pan dopisovatel naučí konečně katolíky, aby se tázali pánů poslanců, co chci učiniti na ochranu jejich práv ve škole.

Drobné zprávy.

K upravení jazykové otázky v Čechách. Dle vídeňských zpráv mají býti Čechy rozděleny na území české, německé a smíšené. Za smíšené území mají se považovati okresy, kde je 10 až 20 procent buď Němců neb Čechů. Pak-li se počítá menšina obnášející nejmenš 10 procent, tu by bylo v Čechách:

okresů	Čechů	Němců
českých	114	2,993,114
německých	75	26,651
českoněm.	16	483,815
něm. česk.	75	109,784
Počítá-li se menšina 20 procent, tu bude:		
českých	120	3,253,714
německých	79	37,994
českoněm.	10	223,345
něm. česk.	11	97,501

celkem 220 3,612,444 2,114,039

Smíšenými okresy byly by při 10 proc.: Hrochův Týnec, Stodý, Kašpárské Hory, Chvalšiny, Č. Krumlov, Kaplice, Stětko, Lanškroun, Králové Dvůr, Litoměřice, Lovosice, Postoloprty, Most a Duchcov. Pakli by platila minorita 20 procent, tu by odpadly z vyjmenovaných minoritních okresů: Postoloprty, Duchcov, Chvalšiny — dále Český Dub, Jaroměř, Ústí n. Orli. Sušice a Nová Kdýně.

Havranští němečtí násilníci, kteří se dopouštěli na české menšině největší surovosti, byli od krajského soudu v Mostě uznáni vinnými zločinem veřejného násilí a odsouzeni: V. Eberle na 3 měsíce, Jak. Patsch na 4 m., Ang. Ellper na 4 m., Ed. Haas na 5 m., Josef Seifert na 6 m., Arnošt Mocker na 5 m., Fr. Kratzer a Lud. Stampf na 3 m., Rich. Siegl na 2 m., Ed. Brandl na 3 m., každý měsíc jedním postem zosťněného. Kratzer a Jos. Stopkuch dostali z posty měsíční, které si musí odeseděti v samovazbě. Ed. Haas, Jos. Seifert a Arnošt Mocker mají nahradit Čechovi Caltovi 5 zl. ualé mzdy a 50 zl. bolestného: Všichni jsou povinni zaplatit manželům Traxlovým 36 zl. a za zastupování soukromým účastníkům solidárně 135 zl. Rozsudek způsobil mezi Němci překvapení a „rozčilení“; myslili, že se jim nemůže nic stát.

„Radikálním listům“ a „Pozoru“ odpovídá olomoucký „Mír“ takto: S velikou pochoutkou vrhly se osvědčené ve špinění církve katolické vůbec a nejdůst. pan biskupa králověhradeckého zvlášť na „nedovolený poměr“ P. S., kaplana v P. Ve své nestydatosti udělaly z toho „adamitickou historii“ a kalem svých černých duší snaili se zlehčiti nepohodlného jím velepastýře. — Z bezpečného pramene na základě úředního šetření má se pravda a lež takto: Okresní školní rada v P. vyšetřila na základě výsledků — hlavně školnic:vy ženy — že zmíněný kněz a učitelkou onou, kterou, maje o faru zařadáno, za hospodyní vzáti si chtěl, se scházel, a že ona před školnicí mluvila, co by ovšem na zvláštní poměr její k němu ukazovati musilo. — Ale nařknutí z adamitství odmítla školní rada jako věc, která vřy nezasluhuje. Jednání ndp. biskupa v té věci mělo pak

následující průběh: Parkmistr byl sice u nejdůst. p. biskupa v Chrastí, ale podeřeně proti onomu knězi vyslovil teprv tu, ať se mu pan biskup čestným a mužným slovem sávasá, že úředně proti onomu knězi ničeho nepodnikne. Tedy tvrzení, že pan biskup vše vyšetří, ať do P. přijede, a slib, že mu dá faru, jest nízká lež radikálních lhářů. — Slibu svému dostal pan biskup potud, dokud úředně nedostal správu jinou. Pak ihned vykázal knězi onomu jiné místo kaplanské. Odstáňování jeho pak se zdřelo tím, že týš kněz ndp. biskupa žádal, aby mohl žstati v P., ať vyšetřování školní rady bude skončeno, by se ukázalo, co je na věci přehnaného, a se msty jistého p. ředitele se stalo, že jeho hoch nebyl buď zdarma, anebo od polovice zadarmo přijat do studentského semináře ve Hradci Králové. To mu bylo vyhověno, poněvadž úřad biskupský ukládá spravedlnost a milosrdenství. Tím se přesídlení kaplanovo zdřelo asi o čtrnácté dní. Co se týká učitelky, to je věc, o které nejdůst. pan biskup ničeho netušil. Stalo se čistě úřady školáckými pro vinnu zmíněnou a klpy. Přesazení onoho učitele stalo se ze služebních ohledů pro nezhody a duchovní správu. — Nemáme tedy pro „Radikální Listy“ a „Olomoucký Pozor“ nic jiného než: Štýďte se za to, že lžete a v prohanosti obžalujete čtenářstvo.

Ty komise. Kdož by z duchovních správců neznal onoho všemocného potentáta nad sebou, jehož jméno je „komisionelní řízení“. Bez vůle toho svrchovaného pána ani vrabec s kostelní neb faraké střechy nesmí spadnouti Pod plášt slav. komis musí utíkati se farář, nechce-li míti faru podobnou obecní pastoušce a kostel místu ještě horšímu. V M. potřeboval pan farář nová vrata k faře. Bez komise to ovšem nešlo. Slav. komise přijela ponejprv a když vrata zhotovena přijela po druhé. A teď kdo měl větší cenu? Vrata nebo komise? Acož š komise. Vrata stála 17 zl. a komise jenom 30 zl. Mají tedy ona vrata ceny s komisí 47 zl., bez komise 17 zl. Proto ať řijou komise!

Plas jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové konati se bude ve dvoraně Adalbertina v neděli dne 13. února 1898. Hudba p. Diviše. Začátek o půl 8. hod. Vstupné 1 zl. Přítup mají zvaní hosté.

Vichřice v Hradci Králové. Dne 31. ledna odpoledne zutíla tak prudká vichřice v Králové Hradci, že plechová i tašková kryta jí byla porouchána. Na některých domech prohybaly se střechy tak silně a byly vichřem nadzdvihovány, že by byly bývaly málem sneseny. Silné vichřice zutíly od neděle ostatně v celých Čechách, ba v celé Evropě.

Ustavující valná hromada sboru pro zřízení a vydržování České školy koželuzské v Hradci Králové odbude se v neděli dne 6. února 1898 o 2. hodině odpolední v Králové Hradci (Hotel Merkur). Program: 1. Sdělení o dosavadních přípravných pracích ku zřízení České školy koželuzské. 2. Volba předsedy, výboru a revisorů účtů. 3. Volba tří členů do kuratoria České školy koželuzské. 4. Porada o získání členů. 5. Volné návrhy. Hosté jsou vítáni. Fr. J. Jirůška, předseda Ústř. spolku českých koželuhů. JUDr. Fr. Ulrich, starosta král. věnn. města Hradce Král.

Z jednoty katolických tovaryšů. V neděli dne 30. ledna t. r. přednášel naš v jednotě p. učitel Tůma, místopředseda jednoty v Chrudimi „O významu práce“, kde vysvětlil, a poučil, jak důležitá jest práce. Přednáška byla čteně navštívena, a pobavila i poučila obecenstvo přítomné. Zdař Bůh!

Němečtí studenté ve Vídni stávkují a volají: ať zhyne vláda, Gautsch, Coudenhove, Podlipný, Češi atd. ! Vláda by udělala asi velmi brzy pořádek, kdyby stávkářům pohrozila ztrátou semestru, po případě uzavřením německých universit. Rodičové pánů buršáků, kteří svým synáčkům lumpáctví trpí, byli by okamžitě přivedeni k rozumu. Kdyby vláda agitatory z řad profesorů potrestala disciplinárně, odhala jim aktivní přídavky, dala by je do příkaznosti nebo na pensii, přivedla by pány professoory rovněž k rozumu a vyhnala by jim průšácké vrtchy z hlavy. Avšak vystoupit rázně proti německým buršákům a profesorům — tolik odvahy asi vláda německá nemá a proto raději vřzá celý státní stroj.

Světová vláda židů. Vezmeme dnes do ruky Neue Freie, nebo Prager Tagblatt, nebo Berliner Tagblatt, najdeme již čtyry týdny pokračé sáhodlouhé telegramy z Paříže. Co to? Zuří zase komuna? Nic podobného. Francouzský soudce opovážil se odsoudit žida špehouna a proto světová vláda židů zvaná aliance israelite pracuje plnou parou. (Srovnej: Radolf Vrba apis „Národní Sebeochrana“, stát: světová vláda židů). Našel se bídný otrok, který pošpinil a poplaval svým jedem nejstarší místo největší světové vzdělanosti, sfidlo to papešů, kde sám Áttila netroufal si dále, jat jea posvátným zjevem apoštolského kmeta Lva Velikého. Ale zaprodanec židovský, novověký jidáš propůjčil se za nástroje aliance israelite, aby žida Dreyfuse vysvobodil. I německé protestanské noviny píš, že si tím Zola svou čest nadobro pošlapal.

Ze Slezského Předměstí. Dne 30. ledna 1898 pořádal Svato-Josefská jednota divadelní představení „Kapitoly a vlastenci bohumi“, — kteréš se znamenitým potkalo se výsledkem. Všichni účinkující drželi se výborně, proto také v plné míře zaslonžili si pochvalu, kteréš se jim od veškerého ct posluchačstva přehojně dostalo. Kusy oba prostudovány byly do všech podrobností a souhra v každém směru byla zdařilá, tak že jeden celým shromážděním ozýval se hlas: „kež nás zase v braku naše milá jednota podobným pobaví způsobem“. Další její čilé činnosti upřímně: „Zdař Bůh!“

Vzor té vyšší kultury. Ze Šestovic dán byl velmi mravný a zbožný hoch do učení k mistru sedláři v Broumově. Ten se řádně choval a vyučil; když pak učenníci vystavili veřejně své práce, tu týš hoch za svůj učennický kus obdržel jednu z prvních cen. Po vyučení pracoval jako tovaryš u svého mistra dále. Co však nastalo velkoněmecké hnutí, co světém roslétlo se heslo: Germanie, tua res agitur! trápil mistr milého Čecháčka kde mohl. Vždy na neděli uchystal mu práci, a on jediný musel pracovati po celou Boží neděli, kdežto čtyři příslušníci velkoně-

Ze Žlunic U nás sehráli 30. ledna za veden vp. Jana Šolce a pp. učitelů v budově školní krásnou hru Majerovu „Malí pastýřové betlemští“. Řídící p. učitel Fr. Světlý (rozepsal) s obzvláštní ochotou ná-

pěvy jak pro zpěváky tak i doprovázející je kvarteto šamcové a hra dopadla tak dojemně, že občané Ša-
fikti a Chroustovští si vyžádali, aby i tam dávána
byla, kterémuž přání bude i vyhověno.

Z Bejčtého. (Oheň). V neděli dne 22. m. m.
večer před 6 hod. vznikl neznámý způsobem oheň ve
statku p. Kouba v Bejčtí. Veliká zář osvětila jasně
ne několik hodin celou krajinu v temnotu zahalenou.
Velké domovní stavení s chlívy lehlo popelem. V pla-
menech zahynuly dvě krávy. Koně byli silně popáleni
a dýmem otráveni. Pohofelý byl pouze 1100 zl. u
pojišťovacího spolku v Albrechticích pojištěn. Škoda
je ovšem daleko větší, protože na půdě shořelo hojnost
píce. K požáru dostavily se z okolí hasičské sbory.
Při návratu však přihodila se hasičům z Chvojence
politováníhodná nehoda. Neopatrností přišla hasiči
Václavskovi z Chvojence ruka pod stříkačku a byla
mu rozdrásena.

Z Kolína. Zdejší pokročilé učitelstvo z ce-
lého okresu, odebrá veškeré školní sešity od nepří-
tele českého národa továrníka Eichmana z Hostinného.
Považme co peněz plynulo do kapes — cizozemce!

Z Holce. (Stávka). Dělníci v továrně na obuv
v Holcích, patřící Steinoovi, vídeňskému židu, zasta-
vili práci, protože již delší dobu nedostalo se jim
žádné mzdy. Ovšem u židů není zadržování mzdy děl-
níkům, hříchem do nebe volajícím.

Ze Šestovic. Mládenci z naší obce nspořá-
dali taneční vínek, který se znamenitě vydařil. Sál
nebyl sice přeplněn, za to však společnost byla vy-
brána, a dívky naše zářily jako květiny na pestrém
záhoně. Při zábavě vydražena byla kytice ve prospěch
„Ústřední Matice Školní“, kterýž obnos doplněný na
14 korun mládenci odevzdali pokladně místního od-
boru. Při té příležitosti chválu vzdali musím jak
naším pannám tak i mládežnickům. Nehledě si ani toulek
ani pitek a chrám Páně pilně navštěvují.

Od Chotěboře. Má se dělat „přiznání k
osobní dani“, ale všechna chut přechází, když pohlík-
me s okna na řeku Doubravu, která posledními dešti
rozvodněná trhá břehy, našich luk zaplavuje odnáší
pret hnuj a zasatí obilí z našich polí. A což nepla-
tíme již dost těch rozličných daní, že opět nová daň
vynalezena? Jak pak nemáme platit gruntovní daň
i z toho co nám řeka odnesla a dosud odnáší, co již
ani skutečně není. Platíme zemskou přírážku, ale o
upravení řeky, aby nedělala každoročně několikrát
hrozná škoda, netrhala břehy, ani muk! Platíme okresní
přírážku, ale pojdě, se podívat na naše okresní sil-
nice, o sátru na mnohých ani zdání, zato ale bláta,
že se můžete v něm utopit! Platíme obecní a to notnou
přírážku, ale z domu se není možná pro nesmírně
špatné cesty ani dostat, a chceli člověk předece někým
vyjit aneb musili za svým povoláním někým jet, aby
dříve udělal poslední vůli neb není jist, že přijede
domů. Jen se ku příkladu přijďte podívat na tu cestu
z Přásečna do Jeršína; kdyby jste zapřáhli jeden pár
silných koní, do prázdného voza, nedostanou se nyní
tam; neb se pod kolena v blátě proboří, a vůz až
pod samé nápravy do bláta zaboří, aneb v řece Dou-
bravě potopí. A předece je v Heřmaně četnická stanice,
je tam kostel, škola, ale ničehož se ani od okresu ani
obce neděje, aby se tam lidé z většiny do Heřmaně
přikolených obcí dostali mohli. Proto školy prázdné.
A jen daně, a opět daně, zůstaneš-li, poněvadž po
loňském a předloňském roku, kde voda úrodu skoro
nadobro pokazila a řeka odnesla, nemůžeš při nej-
lepší vůli, zaplatit, něco dlužná, hned přijdou ti za-
bavit poslední talířko. A o slevě neb odepnutí daně
za loňský rok dosud ani slechu; jen platit a zase
platit! Není div, že ten lid zdejší houfně utíká do
Rakous a jinam.

**K dopisu od Kutné Hory v „Českém
Východě“.** Pan dopisovatel stěšuje sobě, že častokrát
bývá v neznámi, zda při křtu to neb ono jméno české
připustiti, a žádá sobě nějakého autoritativního ro-
zhodnutí církevní vrchnosti, by předešlo se přílišnému
rigorismu a následkem toho mrzutostem s lidmi, aneb
zase laxismu, který všechna jména připouští. Dovolují
si krátce ukázat, že ta věc docela bez neznání dá se
rozluštěti ku všestranné spokojenosti, bez mrzutostí
a to proto, že máme již předpisy, které zajisté oběma
stranám vyhoví. Ritual Hmáky natiňuje: „A protože
tém, jižto se křtí, jakožto synům božím v Kristu se
znova rodícím a ve vojsko jeho se vřaďujícím jméno
se dává, pečuj (farář), aby se nedávala jména
necudná, baječná, směšná, bohů nepravých
anebo nešlechtných lidí pohanských, ale
raději, pokud možná, jména svatých, jichžto
příklad by věřícího ku zbožnému životu
povzbuzoval a přímluva chránila.“ Dle přání
rodiců, jímž volba křestního jména náleží, možno tedy
i jiná jména připustiti. S tím souhlasí i dekret S.
Inquis. C. ze dne 21. ledna 1733., který také ukládá
pěči o jména svatých jenom „pokud možná“, a pouze
tolik za přísnou povinnost ukládá, by zabraňovala se
jména model a kajceníků z nepravého náboženství.
Není tedy potřeba, by vybírala se jen jména svatých,
která snad uvedena jsou v martyrologium. Nebo
mnoho je svatých, kteří tam ani zapsáni nejsou a
přec v některých zemích neb krajinách obzvláštní úctě
se těší. A ta jména, která dnes u nás již velmi jsou
rozšířena, jako Jaromír, Jaroslav, Miloslav, Božena,
Růžena a j. jsou jenom dialektovým přetvořením jmen
v martyrologiu. Proč by tedy nemohlo se jich použiti?
Však o ten dotyčný až dospěje, vyhledá si, alespoň
měl by tak učiniti, svého patrona a světiti jej bude
v určité datum. A že v kalendářích nalezají se ne-
stejná data, kdož by se divil? Vždyť máme mnoho
svatých stejného jména. A ten na mysl má toho,
jiný jiného. A ten, kdo dal se pokřtiti, bude-li po té
uvědomělým katolíkem, nejen že cítí bude svatě vš-
hec, ale jistě že k některému svatému zvláštní úctou
lnouti bude, až již na křtu sv. obdržel jméno svátce
nějakého čili nic. A pak zdaž nemůže sám státi se
svatým, aby opět po té dle něho jiní se jmenovali?
— Roku 1686. narodila se v Americkém městě Libel
dívka, která na křtu svatém dostala jméno Isabela
(Alžběta, Eliška). Lidé pro nevidanou krásu její na-
zývali ji Rosou (Růženou), Růží Panny Marie. — A
do časůpapeže Klimenta X. máme novou světic: Rosu

(Růženu) Límankou, jejížto svátek svátci se 30. srpna.
Proč by i za našich časů nemohlo se státi, aby ten,
kdo má jméno nějaké zcela indiferentní, nedal církvi
světce nového? Jest tedy pouze o to dbáti, aby jméno,
jež rodiče dítku dáti chtějí, nebylo s těch, jež rubrika
ritualu výslovně samitá. V tom případě by pak dle
nařízení provinciálního sněmu Pražského (T. A. 10.
č. 3.) přidal křtítel ještě jméno nějakého svátce. Kdy
by pak přes poučení, rodiče žádali dáti dítku jméno,
které by neodpovídalo náboženským, státním nebo
mravním požadavkům, odepte kněz zápis takový, a tu
je volno straně odvolati se k místodržitelství, jež
vrchní dohled matrik vykonává. A to pak po uvážení
nábožensko-mravních a státních principů zajistí pře-
mrtěného takového nějakého státního a patřičným
připomenutím odmítne. — A. P.

Okresní dům v Hradci Kr. Již v r.
1895 ozývaly se hlasy, aby okres postavil pro
své účely dům, protože místnosti v budově
krajského soudu byly naprosto nedostatečné a
jen prozatímně výboru propůjčené. Soud jich
také již užívá pro sebe. Venkovské obce si
přály, aby v okresním domě zařízen byl též
zájezdni hostinec, jenž by se stal též středištěm
venkovanů a venkovských spolků. Zvláštní odbor
který se měl o stavbě raditi, doporučoval sta-
venišťe naproti Fránklova hotelu. Okr. zasu-
pitelstvo dne 20. srpna 1896 všemi hlasy proti
dvěma usneslo se postaviti okresní repraesenta-
tační dům a náklad se měl hraditi výpůjčkou.
Proti tomu podal p. Rnd. Janský a sp. rekurs
k zemskému výboru a k místodržitelství, který
byl jako bezdůvodný zamítnut. Mezi tím nabídl
obec královéhradecká stavenišťe proti obchod.
akademii zdarma a vypsány a odměněny také
stavební plány. Dne 22. května 1897 usneseno
plány doplniti a postaviti též repraesentační
sál k plesům, koncertům atd. a postaviti v o-
kresním domě též stravovnu.

Náklad usanoven asi na 120,000 zl. Dne 26.
června 1897 všemi proti jednomu, usneřeno sumu
tuto od zemské banky vypůjčiti na 4 proc. úrok a
50letou amortisaci, což také provedeno. Zatím po-
vstaly nové náhledy ohledně změny stavebního
plánu. V září minulého roku nabídl p. Fráňkl svůj
hotel ke koupi, ale draho; v lednu žádal již jen
120,000 zl. s veškerým zařízením hotelu a koneč-
ně smluvna cena na 110,000 zl. Též p. Pokorný
nabídl svůj dům č. 182 na prodej. Tu mohl okr.
výbor voliti: buď koupiti dům p. Pokorného, který
se ale pro účely nehodil, pak dům p. Fránkla s
celým zařízením za 110,000 zl. anebo se konečně
rozhodnouti pro novostavbu proti akademii, která
by snad přišla i se zřízením obilní bursy na 150
až 180 tisíc. Proti stavbě té ale povstala tuhá
oposice na venkově, protože stavenišťe leží daleko
za vnitřním městem, že by tam venkovaně a vel-
kou ztrátou času a nepohodlím musili své nakou-
pené věci nosi a pak že by občanstvo z východní
části okresu, ba i západní nemohlo tam ani jezdit
a zavítat. V místě tom nedařilo by se asi hostinci a
k nakupování by měli venkované daleko. Z té pří-
činy byla nálada v sobotním sezení pro koupi ho-
telu Fránklova, který leží v městě a na ráně. Ho-
telu toho lze upotřebiti hned. Bude-li potřeba re-
präsentančního sálu a jiných místností, bude lze
je postaviti na místě hotelové verandy. Zpravodaj
p. Hynek Srdínko odporučoval z té příčiny
koupi Fránklova hotelu, ač tam též okrasní str-
avovnu nelze ubytovat a ač hotel není účasten vý-
hod asanačního zákona. Pan Jelínek odporučo-
val koupi jako obchodník a živnostník, neboť po-
stavením nového hotelu za obchodní akademii by
utrpěli obchodníci a živnostníci ve vnitřním městě.
Kdyby do města nepřišli rolníci, nemohla by nás
polovička existovat. Fráňkl prodává na své no-
vostavbě nejmeně 20 až 30 tisíc zlatých náledek-
kem nahodilých okolností, a nebude-li se stavět
nový konkurenční hostinec, tedy hotel se bude roz-
hodně vyplácet. Pan Staněk z Pražského Před-
městí litoval, že město nepřihlo venkovu vstříci
a nepostouplo mu stavenišťe proti Fránklova hotelu
a je pro koupi Fránklova hotelu. Starosta p. dr.
Ulrich to odmítá právě, že městské zastupitel-
stvo se usneslo, aby blok proti Adalbertinu byl
vyhrazen veřejným, volně stojícím budovám. Úprava
bloku stala by mimo to asi 30,000 zl. a tyto fi-
nanční obtíže byly příčinou, že město nemohlo
plán venkova vyhovět. Pan dr. Ulrich byl pro
novostavbu, protože za zastavenou plochu se vydává
127 zl. za 1 čtver. metr tedy asi 12,000 zl. zby-
tečně a platí dále za pozemek 15,000 zl., který
by při novostavbě město darovalo. Výhody asu-
načního zákona cení dále na 11,752 zl., tedy cel-
kem na 38,752 zl. Pan architekt Weinhengst
pravil, že výpočty p. starosty dr. Ulricha jsou
vypočteny na chybném základě a nejsou proto pří-
padné. Pan rada Jar. Červený vyslovil úplný
souhlas s p. dr. Ulrichem a lituje, že obilní bursa
se nepostaví. Pan dr. Heller praví, že pohlíží
na celou záležitost ze stanoviska obchodníků a
živnostníků. Bude-li mít okresní zastupitelstvo a
výbor míti sídlo za mostem, budou oba tyto stavy
těžce poškozeny. Pan. dr. Ulrich si přeje monu-
mentální budovu za mostem, aby se tam město ší-
řilo. Ale okresní zastupitelstvo představuje hospo-
dářskou sílu okresu a úřad tak důležitý nesmí
býti vyloučen ze středu města. Krámy na náměstí
utrpěly již beztoho velkou ujmu přeložením do-

bytčího trhu za město. Přeložením obilního trhu a
okres. úřadu za město utrpěly by ještě více. Roz-
počty pana dr. Ulricha pokládá za velmi vratké.
Každý níkový počtář udělá si jiný rozpočet. Dá
svůj krk na to, že při novostavbě by se překročil
rozpočet aspoň o 20,000 zl., 20,000 zl. by stál
inventář a výhoda asanačního zákona také není
tak značná. Považuje koupi Fránklova hotelu za
prospěšnou. Proti té byli z venkova: pp. Bayer,
Pour z Lochenic, nadlesní Haman a zvěro-
lékař Smetana; z města pp.: dr. Ulrich, rada
Červený a Collino. Pan Komárek se před
hlasováním vzdalil, pp. Waldek, Jelínek,
Weinhengst a Lhotský a ostatní zá-
stupci venkova rozhodli se pro koupi Fránklo-
va hotelu. Na venkově panuje s koupi Fránklova
hotelu celkový souhlas. V Králově Hradci se ná-
zory dělí. Jak se dovídáme podají někteří zdejší
poplatníci proti koupi Fránklova hotelu usnesené
26 proti 7 hlasům k zemskému výboru protest a
dávodu toho, že dům Fránklův není pro projek-
tované okresní účely — zasedací síň, úřadovny,
okr. záložny, výboru, tajemníka a okr. stravovny
zařízen, že tam není místa pro obilní bursu (jejíž
brzkou potřebu jiní popírají), že to není budova
monumentální a repraesentační k obdivování veřej-
ných schůzí, zábav, koncertů a plesů. Většinou se
však považuje koupě za nezměnitelnou a snad
proto jest stavenišťe proti obchodní akademii —
až do nedávna městem zdarma k postavení okr.
domu nabídnuté — vyhládnuto za stavenišťe ústavu
pro vzdělání učitelů, který dle usnesení městského
zastupitelstva měl býti zbudován v Pospíšilově třídě.

Remeslnická beseda sloučí se podle
usnesení nedělní valné hromady svých členů s
Živnostensko-remeslnickou besedou, kte-
rá byla původně od řemeslníků rovněž založena.

Listárna administrace.

P. J. D. v Úpici. Předplatné Vaše končí dnem
1. dubna t. r.

(Zasláno.)

Mavrodaphne

Řecké přírodní **dessertní i medicí-
nální** víno lisované z čerstvých malvasinských
hroznů jest k dostání v lékárně pana

A. Spory v Hradci Král.

Mavrodaphne jest zdravým lidem osvěžením,
podporuje chuť k jídlu, pro **ohudokrevné**
překvapující účinek, slabým i starým neduhem tr-
pícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se
nemocní těší, nýbrž i rozhodnou vzpruhu seslabené
činnosti srdceční. (108)

Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko:

H. F. SEIDEL, Praha,
Vodičkova ul. č. 30.

(Zasláno.)

Výkaz příspěvků družstevních a darů na Adalbertinum za leden.

Členové zakládající splatili: po 20 zl. čis. 19.,
20., 25., 31., 48., 60., 70., 78., 85 čili 9 rovno
180 zl., č. 72. 10 zl., č. 8 5 zl. Celkem 195 zl.

Členové skuteční po 5 zl.: 16., 18. (10 zl.),
31., 54., 60., 70., 71., 79., 108., 123., 124., 125.,
126., 127., 128., 129., 130., 131., 132., 138. (2 zl.
50 kr.), 139., 141., 142., 143., 145., 147., 148.,
150., 151. (2 zl. 50 kr.), 160., 163. (10 zl.), 164.,
171., 176. (10 zl.), 181., 189., 205., 222., 230.,
232., 233., 234., 236., 237., 240., 242., 247., 255.,
256 (2 zl. 50 kr.), 261., 269., 297., 303., 310.,
314., 320., 321., 323., 340. (2 zl.), 343. (10 zl.),
345., 346. (40 zl.) Celkem 354 zl. 50 kr.

Členové přispívající po 2 zl. 50 kr.: 12.,
42., 48., 49., 59., 61., 90., 105., 109., 111., 113.,
116., 123., 124., 136., 141. (5 zl.), 142., 143.
(2 zl.), 148., 154., 156. (5 zl.), 157. (5 zl.), 158.
(5 zl.), 159., 161. (5 zl.), 162. (5 zl.), 177., 214.,
215., 231., 233., 234. (2 zl.), 268., 295. (5 zl.),
307., 308., 309., 318., 325., 327., 340., 343. (1 zl.),
348., 354., 369., 370., 371., a 1 zl. jest 133 50 zl.

Dary na Adalbertinum: Dr. Jos. Mrátek 2 zl.,
Fr. Kraus, děk. 3 zl., Ant. Suchánek, rektor 20
zl., vikariát Králové Hradecký (venkov) 15 zl.
50 kr., vik. Skutečský 16 zl. 50 kr., vik. Ledeč-
ský 24 zl. 50 kr., J. Jelínek, děkan 5 zl., Frant.
Hendrych kpl. 2 zl. 50 kr., Ant. Pogert, kanov-
ník 3 zl. 50 kr., Kar. Jedlička farář 10 zl., Fr.
Tondl, professor 10 zl. — Vik. Novobydžovský
44 zl., vik. Králícký 13 zl. 88 kr., vik. Kutná
Hora 22 zl., Fr. Novák, farář z Jáseně 3 zl., J.
Váňa, kaplan 2 zl. 50 kr., J. Letošník, b. notář
a farář 2 zl., úhrnem 199 zl. 88 kr., celkem
882 zl. 88 kr.

V Ječenicí Vel, 31. ledna 1898.

V Uhlíř,
t. č. pokladník.

KUCHAŘSKÁ ŠKOLA

od Marie Svobodové

Kuňhu tu odporučenu co nejlépe posudky vynikajících znalců hospodářských a učitelů hospodyných, vydanou ve velké osemce v díle 929 stran čítajícím lze dostati u spisovatelky Marie B. Svobodové, hospodyně na faře ve Zvoli u Jaroměře

za cenu krámskou 4 zl. 60 kr. a také v ceně mírnější na zvláštní žádost.

Některé vyňatky z posudků o knize té:

1. „Spis sepsaný prostomárodně a přece na nejvyšší duchaplně jest prodchnut roztomilým nřným humorem, následkem čehož se dívky spíše a rády vpraví do tejnosti kuchařského umění.“
2. „Zkrátka jest tu zdravověda, znalství zboží a kuchařské technologie, vše směřující k správné výživě těla v jeden celek spojeno. (Spisovatelce se podařilo sestavit knihu „O domácím hospodářství“ na základech moderních, vědeckých. Není pochybnosti, že v krátké době nebude ani jedné vzdělané české hospodynky, která cy knihu tuto nevědila do své knihovny.“
3. „Jest to nevyčerpatelný zdroj praktických pokynů pro hospodyně.“
4. „Vše jest tu bedlivě prozkoumáno a přiměřeně k naší době vylíčeno, kde fysika a chemie nesmí více býti tajemstvím dívkám, které se pro vedení domácnosti připravují.“
5. „Znám mnoho kněh kuchařských, ale nerozpakuji se prohlásiti, že kniha M. B. Svobodovou sepsaná jest korunou jich všech.“

JESLE CHRÁMOVÉ

ze dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelů souhlasné,

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje aktivně umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krojčáka
v Praze.

Písárna a dílny na Letné
612-VII. — Sklad Elištiny
tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, náčrty
a rozpočty franko! Výhodné
platební podmínky.

Světově známé lomnické suchary ve vícero různých jakostech za přiměřené ceny.

J. Jina,

Lomnice nad Popelkou.

Mandlové precíčky, Karlov. oplátky, zákusky, trubičky oplátkové, cokoládové, máslové, pištingry, atd.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlaté medaile Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlaté medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. C.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obcenstvu svá nejlépe osvědčená

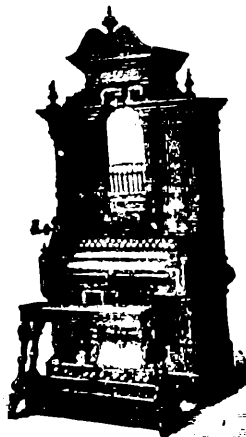
piana, pianina
s anglickou repetiční a obyčejnou videňskou mechanikou nového snadného dokonalného provedení

a harmonia
evropské a americké soustavy

veškerých rozměrů v cenách, při adné zevní úpravě, zaručené rvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné vzučnost neobvykle levných.

Těž se spíráky za výhodných podmínek. Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko Závazek pětiletá.

Vývoz do všech zemí!

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník.

přísežní soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obcenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínské stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné bodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbí v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodiněk se vyřizují. **Vše za levné ceny.** Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení

Množství vlastních nákrešů a fotografií k volnému nahlédnutí franco.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utiňující anřtrání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Víceobedně obilžený testu

domácí prostředek

Žádej vždy jen v půvedních láhvích s naší ochrannou známou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známou za půvední přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Oznámení.

Vedle skladu jízdných kol a šicích strojů, zařídil jsem sklad ohnivzdorných a nedobytných pokladen, které ve všech číselech na skladě chovám a za nejnižší ceny účtuji. Ceníky zdarma.

Prose o hojnou přiznání znamenám se s účtou

Albert R. Štourač,

Svitavy, Morava.

Statisíce rodin

se

zálibou

pijí denne

necht řije!

Kathreinerovu
sladovou kávu Kneippovu

Prosta všech zdraví škodlivých součástek kávy zrnkové Kathreinerova sladová káva Kneippova jediná obsahuje její vůni i oblíbenou chuť. Povzbuzuje chuť k jídlu a snadně jsou stravitelnou, Kathreinerova sladová káva Kneippova již po léta osvědčuje se býti stejně snesitelnou jak odrostlým tak i dětem. Nejvýtečnější přísada kávy zrnkové, jakož i doporučení nejhodnější náhrada téže. S ohledem na její zdravotnost a úsporu němělá by více pravá „Kathreinerova“ káva v žádné domácnosti scházeti.

Varujeme před méně cennými napodobeninami

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (3)
Návrhy ve slohu starby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

**Pánům + + +
+ hostinským!**

Za příčinou vynechání tohoto předmětu vyprodávám celou zásobu různých, úplně nových, též i ohebných hudebních automatů, různých velikostí, hluboce pod nákupní cenou a kdo sobě přeje podobný předmět levně pořídit, má nyní nejlepší příležitost.

Albert R. Štourač,
tovární sklad strojů
ve Svitavě, Morava.

Novinka!

Praktické
rychloprací stroje
se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji nadokonalené nejnovější řezací stroje excentrické mlátičké stroje s kuličkovým s ložisky. Práci strojím též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Od medic. autorit vše odporučené řecké víno pilíře prvního řádu **Mavrodaphne** 1 lah. zl. 1.50 sůl lah. 80 kr., v demijonu 1 lah. zl. 1.65 dodává **H. F. SEIDEL v Praze,** Vodičkova ul. 80. Hlavní sklad pro naše země.

Též druhý druh, méně sladký: **Achaler sec.** za stejné ceny. **K dostání tamtéž a v lékárně A. Spory.**

Řecký čistý koňak v demijonu 1 lah. zl. 3. — Nejvyšší vyznamenání zlatá medaile na „mezinárodním“ lékařnickém výstavě 1896. — Zásilkou drahou i poštou. (180)

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobný sklad
vlákněných látek
oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízejí za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,
vyrábíval vlákněných zboží
ve Vyškově na Moravě.

→ Vzorů zdarma a franko. →

Český a křesťanský závod.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T.

V hluboké účtě podepsaný dovoluje si veškerému obecnému sdělení oznámiti, že zakládá

strojní plotárnu

v domě pana Mikše, Jiřkova třída č. 287, vedle hotelu „Merkur“. Mohu proto posloužiti veškerým do oboru toho spadajícím zbožím vlastní výroby jako: Trikotové šivárky, pletené kazajky, vlákněné dětské čepičky a kabátky. Punčochy a rukavice všeho druhu. Jáhrový košile, spodky, nákolnice, trika pro děti. Velocipedistické a sokolské košile a spodky atd. atd., vše za ceny tovarů. Dále doporučuji svůj hojně zásobný sklad všech druhů bavlny nejlepší jakosti, rovněž za ceny tovarů. Připletání a pod. vyřizují co nejrychleji a nejlevněji čítám.

O vzácnou přízeň a hojně objednávky ctěného obecného prosím aktivě

Frant. Kroulík,
strojní plotárna v Hradci Král.

Podporujte křesťanský závod. — „Svět k svému.“

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA
v Rychnově n. K.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrad a pozlácování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejníže.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHOVĚ n. K.
nabízí na dobu zimní
čistě vlákněné látky
vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorů na požádání zadla franko.

Děkuji všem svým milým včelodátojným a včelodátojným za včelodátojnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli- buji vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Vyznamenán stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Veškerému duchovenstvu!

Dovolují si odporužiti svůj hojně zásobný sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovuji go- bičské svíce, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rance na kanonické tabulky a pod. přese dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovuji, postřihuji a poslacuji v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádně doporučuji, vyzvěděni a osvědčení, jakož i vzorky zaslati na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

**Pravý nezkažený
včelí med**

čistí krev naši, podporuje pravidelné trávení a sílu naše tělo. Zvláště se hodí dětem chu- dokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a zotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno (174) je ku každé lahvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti u Antonína Šejnohy,
cukráře na velké podělní v Hradci Král.

V. VACEK,
závod školkářský
v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí

pro zimní a jarní vysazování stromy o- vnočné vysoké i kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stro- my pro stromotřadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny — Výborné z boží — Použijte cenník zdarma.

Firma Ferdinand Scharf,
c. k. dvorní dodávatel,
továrna na drátěné tkanivo a pletivo, zboží státníkové
ve Vel. Borovnici pošta Horka

odporučuje

do oken chrámových drá-
tění mříže a pletiva natažená
v železných rámech na ochranu
figurálních oken.

Drátěné pletivo na ploty
kol zahrad, luk, parků, leu atd.

Drátěné provazy pro mly-
ny, cukrovary a jiné závody
od dvou až do 200 drátů v
síle 26 mm.

Prohazovačky na písek
100 cm. šířky a 150 cm. vý-
šky za 2 zl. .00 kr.

O hojně objednávky aktivě žádá

FERD. SCHARF.
Závod vyznamenán na jubilejní výstavě roku 1891
státní medailí a od obchodní komory.

Hotová syta s lubem 1 kus
za 60 kr., mosazná 90 kr., 20
palců v průměru.

Náhrobní mřížky 1 kus
od 5—16 zl.

Tkaniva do oken v barvě
modré a zelené, jakož i ve-
škeré druhy zboží do oboru
toho spadající.

Vzorů s udáním cen na
požádání franko.

Levně na prodej!

Lustr barokový s velkým množstvím
broušených skel na dvanáct svíci z čistého
bronzu, dobře zlatený. 27

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

JAN STOUPA
v PRAZE, Václavské náměstí č. 32.

doporučuje:

Koberce
všeho druhu, a sice: Stádkové koberce, koberce
před pohovky, salonní koberce, předložky k lůž-
kům, lambrekyny.

Záclony
látkové, marokánské záclony žilinkové, portiéry, zá-
clony krajkové, záclony bílé, ocremé neb barevné, zá-
clony muselinové, tylové, záclony jednoduché (story),

Pokrývky
na stoly, vlákněné neb plyšové pokrývky na
lůžka, přikrývky flanelové, valchované i se
srsti velbloudí, přikrývky cestovní, plaidy, žu-
pany, haveloky, deštníky pro pány, eleg. deš-
tníky dámské atd. 259—1

Úplně ilustrované cenníky zdarma a franko.

mu ani nazní Hci, že „N. Fr. Pr.“, „Bohemie atd. vídeňské konference zatajají a že nemají líšák baron Oblumetz v Praze horlivě mluvil do Němců, aby opoziční strany přivítaly a postavily se na stanovisko oportunity?

Myslíme, že český lid aspoň nad určitá svoboda, že jednota pravice budazachována, že dr. Ebenboch, jak „Obnova“ správně napsala, musel na čas natoupi okamžitěmu nátlaku, jen aby nadále zachránil pravici. Strašlivě chytrý pan Karel Téma, který 1. ledna 1890 tvrdil, že český národ spojenec nepotřebuje, že si je nejlepší spojencem sám, ten ho za to karikuje. Tím ovšem bídě ani jediného tyraného Čecha v usavřeném území nepomůže. Postavení českých služebných, učňů, dělníků, živnostníků a úředníků jest věru zoufalé, strašlivé. Ministr spravedlnosti dostal několik srdcelomných přípisů od českých úředníků, žádajících a prosících úpěnlivě za přeložení do českého města, protože v německých zemích obstará. Jeden soudní adjunkt na př. dává si na zaplacenou osobu oběd od kanceláře, protože v hostinci nic koupit nedostal a doma měl vytlučená okna. Jiný finanční rada ohývá pokojík jeden v úřadovně a rodinu má v Čáslavi, protože v německém městě absolutně byt nedostane.

V době naší vlastní malomocnosti v Čechách, není udržení i méně pevné většiny na říšské radě bezcenné; naopak může nám v mnohém ohledu prospěti.

Víme, že po uveřejnění nových Gautschových nařízení budou radikálové, pokrokaři a socialisté bouřit, víme že to více nebo méně v každém uvědomělém a své národní cti dbalém Čechu, avšak planým slovním boucháním se českému lidu nepomůže, politikové jako Vašatý, Moravec, Baza, Štemberka, Sokol, Rašín atd. nám neprospějí, neboť jim schází politická i odborná zkušenost. Ti by — byt by i bez záležu úmyslu — přivedli národ svou nerozvážností spíše na jatky, což by si naši úhlavní nepřátelé nejraději přáli. Toho nám dopustit nelze. Pak-li nám voliti mezi zly, třeba voliti to nejmenší.

Za nynějších poměrů rozvášněným Čechům všech stran a vyznání nezbývá, než li radou i skutkem podporovati dnešní většinu na sněmu českém i na říšské radě.

Není zájmem ani dynastie ani říše, aby se vládlo proti českému národu. Předseda ministerstva Gautsch sleduje bouřevnaté úkol svůj, nepokaziti si to ani s Čechy ani s Němci. Je pravda, že se s německými professory a studenty stejně mazlí jako s německými poslanci, víme, že český lid již mrzí to stálé konejšení a slibování našich poslanců, ale musíme míti na mysli, že Gautsch má úlohu zastavit do vášnivého iridentismu zabohvíř se agitaci německou; nemůže, ani kdyby chtěl, vládnouti tak, aby nám dával zvláštní nové výmnoženosti — dostaneme českou universitu na Moravě a Němci ji dostanou taky; dále se mají při německé technice v Brně zříditi české stolice professorské, zejména tam má býti rozsáhlý odbor pro vzdělání zemědělských techniků — ale na větší výmnoženosti dnešního dne pomýšleti nelze. Česká úřední řád prý se dále v českých krajích rozšíří, v uzavřeném území musíme býti na ústupky připraveni. Čechu se tam má u správních i soudních úřadů dostati práva. Jak se však formule rovnoprávnosti v uzavřeném území upraví, není nám dosud známo, ale politická a justiční jednata země má býti v každém ohledu zachována. Tak se tvrdí.

V nynější těžké době musíme všichni Čechové v upevňování národní jednoty a vzájemné podpory hledati největší oporu. Zmalomyslně v žád-

Ve válce rozhoduje převaha válečné zbraně, taktiky a lsti. Proč jste šel na lovecký ples? Ted jest ostatně každý ples loveckým — ani matiční a besední nevyjímaje. Vlastní vinou byl jste vlákan do pastí, uloven a jako kořist nálezitě šťastné lovkyni. Všecky rekursy, appellatione a nullity jsou marné. Musíte si na zajetí a domácí vězení zvyknout a brzy vám ani nenapadne rekurovat.

V době jazykových nařízení a nových puntací bylo by to také marné. Ženský jazyk ostatně nepředělá ani Baden ani Gautsch. Ten nám mimo to hrozí novou hroznou daní a všelikými pohromami. Ženské připustil již i na university, za chvíli budou advokátkami i poslankyněmi, protože se mužští poslanci v těch nynějších politických pletkách a motaních bez toho nevyznají, a pak již s námi dámy zatočí.

Což nepraví apoštolkyne snátek Pelagie Dziuruliňská o klubu mládežců: „Jaká pak je to instituce? A vlada ji trpí? Kdybych já byla zákonodárce, dala bych všechny mládežce do vězení!“

Tedy i do kriminálu jsou některé dámy odhodlány nás přivést, právě, když jsme již na konci masopustu dospěli náhledu, že klub mládežců jest hloupost a nesmysl, že lepší jest jedna ženuška, než sto zamilovaných pletků. Nejmladší člen slavného spolku Mrfata oznámil již slavnostně, že se ožení. Ten prostřední a nejstarší prý ho bude následovat a pak bude obecním, okresním a zemským mládežcem bez rozdílu brzy konec.

nám připadá nezměnit. V mnohém ohledu jsme sice chytří, ale spouštěm stánuce naše přece snáš. Dnešní válečný lid jsou arci rozprášení, všichni umělové však vědí, kam se při nynější politice jednou dojdí. Český lid musí přijíti k náhledu, že ve všem musí platit prospech celého národa a věčné důvody a nikoli prospěch jedné strany a choutky jednotlivců.

Už nejsme ani opravdu veselí.

Tak jsem slyšel již od mnohých mužů pamorujících nyní společnost lidskou vůbec a naši zvlášť, tak nedávno napsal i jeden feuilletonista známého konservativního listu českého.

Bohužel! Jest to pravda. Hospod sice a zábav máme do nekonečna, ale buď se rozléhá z hospod zrovna froucí nejzříšší vášně, a nebo je zábava tak škrobená a nudná, že by tam mnohý z našich předků nevydržel. Jakási nucenost spojená s potřebou opatrnosti pozoruje se dnes velmi často tam, kde je více lidí pohromadě. Kdosi to snad dobře naznačil slovy: Nemáme se rádi. Co je obzvlášť pozoruhodno, že umlká zpěv. — Ovšem slyší se i nyní ještě zpěv při „muzikách“ a pitkách, při harfách a kytarách v putykách a jistých „kavárnách“. Ale zpěv ten jest nyní výrazem čistě radosti, není to ples duše nevinné a šťastné, jest to spíše opak toho; jest to utápění vnitřního neštěstí v divoké smyslné podrážděnosti. To bych naznačil slovy: Nejsme šťastni.

A kde je toho příčina? Vždyt jsme pokročili i v tom, co by nám mohlo život učiniti příjemným. Máme vše lepší, lepší hostince a sály, lepší hudbu, rozmanitá divadla, spolky, železnice atd. Máme svobodu, můžeme tančiti i v postě a adventě. Děláme frašky a komedie v době nejvášněnější, k. p. v noc sylvestrovskou, která tolik vážně připomíná truchlivé věci, jako smrt a věčnost. A přece oprávněno jest slovo: Už nejsme ani opravdu veselí. — Co jest tedy jich příčinou?

Dějepisný jeden na pohled nepatrný příklad nám snad věc vysvětlí. — Pruský král Bedřich II. posmíval se jednou generálu Schmettauovi (Šmetau) pro jeho nábožnost. Ten však odpověděl: Veličenstvo, domníváte se, že jsem dobrý generál, a doufám, že se nemýlíte. Ale kdyby se vám podařilo vštíti mi mou víru, byl bych bídným tvorem, třtinou větrem se klátící. Král řekl mu: Věříte upřímně? — Upřímně, Veličenstvo. — Král chopil se jeho ruky a řekl: Šmetau, jste šťastný člověk. Ubohý král nepochopil, že člověk své vlastní vnitřní neštěstí, a přiznal, že šťastným uvnitř svým jest člověk pevně věřící. A tím myslím, že se vysvětluje ta smutná pravda. Už nejsme ani opravdu veselí. Kde schází pevná a živá víra aspoň v Boha dle nauky křesťanské a pevná a živá víra v nesmrtnost duše. — tam dojde se k těm koncům, na jaké jsme došli, tam se „lidé nemají rádi a nejsou šťastni“ — tam opanuje srdce člověka sobectví a pýcha — a omrzeloť nejen při nedostatku, ale i — ba snad více — při bohatství.

A tu pevnou a živou víru vytlučká lidem z duší to, co se nazvalo osvětou, což ale v skutečnosti jest upíráním křesťanského učení o Bohu a o životě věčném. Jest to ten liberalismus, který jako nauka jest bezbožectvím a hmotářstvím, v životě pak bezbožnictvím a hledáním blaženosti jen ve hmotě.

Ale hmota nemůže nasýtit ducha lidského, ta jest jen pro tělo. A proto bludov jest tak mnohý dech, zakrňuje, moří se — jest smuten.

Bohužel, že pak toto hmotářství v životě dere se i do těch duchů, kteří přímo Boha neupírají; ale že s ním v nížádém spojení pomocí náboženství nejsou, jsou v životě rovni bezbožcům a hmotářům.

Což divu tedy, že ubývá veselosti, a že kde nedojde to k sebevraždě, slyšíme aspoň slova, jaká bývala řídká za dob živé víry, totiž že život stává se břemenem.

A přece nechť se ani ti, kteří cítí smutek ducha svého, vzchopiti se k činů rozhodnému, k práci úsilné, k tomu směřující, aby se jim radostná a živá víra do duší vrátila. Ba čím větší rezervanec, sobec a nešťastník, tím více buď sám do náboženství bije a nebo si ruce mne, když jiní tuto osvětovou neb vlasteneckou práci konají. Nejvíce odpárců má a nejvíce nenáviděn jest ten, kdo se obětuje k vůli jiným, aby vírou byli šťastni. Dělají to, jako páni studenti otcovskému učitel, jenž krotí jich mladistvé vášně; toho milají nejmeně.

Nbylo by tedy dobře, aby se do programu národního vzalo konečně zase náboženství? Frázi v tom ohledu bylo již dost a dost. Páni vůdcové našeho lidu nejsou pry proti náboženství, ale kdo jen trochu se kolem sebe poohlédne, musí se jen bohně usmáti. Až posud totiž svobodomyšlnost neznamenala nic, než opírání se každému — na život národa vliv máti majícímu — hnutí náboženskému. Ba máme spolky, které mají za úkol pohrdání náboženstvím na odív stavěti.

Však jsme to ale dopracovali. Ze všech nad hmotu povýšených věcí sáhalo nám trochu národnosti. Ale — a bych se vrátil k Šmetauovi —

že je málo věřících, národově, máme nyní málo tříh větrem se klátící mezi posádkou a větrem, takže téměř již jen třikrát zastavíme větrné po nešťosti, vášnosti a pohodělosti v ohledu národnosti. — Zdá se nám, že i tu nastoupila na místo radostného náhledu — omrzeloť, a kdyby nebylo toho „dráha manželství“ a té trochy smolnosti, sá se, že by ten leckdos z těch našich již — hodil.

Už nejsme veselí, ani když na ten smutný náhled, ani když voláme. Nemáme se rádi, nejsme šťastni. Ale jsme „svobodomyšlní“, a to je jeho vlastní náhled.

Nový soudní řád.

(Pokračování.)

Důvody, z kterých lze přiklepání odporovat obsaženy jsou v § 184 e. f.

Nejdůležitější jsou: že se přiklepání stalo proti dražebním výminkám, že vydražitel není své právním a zejména, že nejvyšší podání nestačí k tomu, aby pohledávku odporujícího věřitele, knihovní přednost před pohledávkou esekventa požítavící z něho zaplacení došla.

O odporu rozhodne soudce hned usnešením, ve kterém buď přiklepání odepře, neb přiklepání udělí. Proti oběma usnešením dají strany právo stížnosti.

Nabylo-li usnešení přiklepání odepírající moci práva, nařídí se, žádá-li o to exekvent v době měsíce, nové stání dražební, jinak se exekuce zastaví (§ 183 až 193 e. f.).

Nedosažuje-li nejvyšší podání tři čtvrtiny ceny odhadní, může každý do 14 dnů po prohlášení přiklepání podat soudu tak zvaný předražek, ve kterém musí nabídnouti cenu, dřívější nejvyšší podání aspoň o čtvrtinu převyšující a čtvrtinu ceny nabídnuté soudně neb u notáře složit. Zvyšší dřívější vydražitel ve 3 dnech po vyrozumění o předražku své podání od vší předražku, ostane vydražitelem, jinak se stane vydražitelem ten, kdož nejvyšší předražek podal (§ 195 až 199 e. f.). Částky nejvyššího podání od vydražitele k soudu složené uloží se od soudu na úroky.

Když vydražitel cenu trhovou, pokud ji hotově platiti musí, zaplatil, nařídí soud stání k rozvrhu ceny trhově (§ 209 e. f.). Řízení složitě při rozvrhu upravují § 209 až 239 e. f., které nelze zde uvést do podrobnosti. Upozorňuji jen na některá ustanovení pro knihovní věřitele důležité.

Každý věřitel musí své nároky na kapitálu úrocích a úhradách u soudu buď před stáním (písemně neb protokolárně) neb při stání ohlásiti a listiny, kterými své nároky dokládá, (na př. dlouhopis, rozaudek) v původopisu neb v ověřeném opisu předložiti, jinak by mu z trhově ceny jen to bylo přikázáno, co z pozemkových knih a z exekucních spisů seznati lze. (§ 210).

Každý věřitel má právo ohlásiti, kdyby jiný věřitel, jemu předcházející, ohlásil nároky po právu nepozůstávající na př. pohledávku knihovní vtělenou, ale již zaplacenou, odpor, který do 1 měsíce, nebudeli při rozvrhu o něm hned věcně rozhodnuto, žalobou provéstí musí (§ 231); žalobu tu sluší podati u soudu exekucního (§ 232).

Vázneli na prodané nemovitosti výměnek zkapitalisuje se dle ceny ročník dávek a výměnkář má právo na naturální dávky, kdežto vydražitel bere zatím úroky z úhradního kapitálu u soudu na úrok uloženého.

Nestačí-li úroky úhradního kapitálu ku krytí dávek, může vydražitel nedostávající se částky z kapitálu ubírat (§ 225, 226.)

Proti usnešení vyřizujícímu rozvrh ceny trhově mají strany právo rekursa k nejvyššímu soudnímu dvoru i tehdy, kdyby soud odvolací usnešení soudu prvního potvrdil.

5. Exekuce na movité věci hmotné prorede se zabavením a prodejem jejich (§ 249)

Z exekuce jsou vyjmuty mezi jinými:

- a) věci používané při službách Božích a ostatky svatých (§ 250),
- b) šatstvo, peřiny, prádlo domácí a kuchyňské nářadí, pokud jich dlužník jeho rodina a členové nevyhnutelně potřebují,
- c) palivo a potraviny pro rodinu dlužníka na dobu 14 dnů potřebné,
- d) kráva dojná neb dvě koby, neb tři ovce, jakož i píce k výživě dobytka toho do příštích tří potřebných, pokud dobytka toho k výživě dlužníka a jeho rodiny nevyhnutelně třeba,
- e) potraviny dlužníkovi v době nouze z veřejných prostředků poskytnuté,
- f) u duchovních, úředníků, učitelů, advokátů, lékařů a umělců věci ku vykonávání jejich povolání potřebné, jakož i slušné šatstvo, u členů moci zbrojné též předměty výzbroje,
- g) knihy určené k používání v kostele a ve škole,
- h) sňubní přetyny, řády a vysnemenání (§ 251).

Přihlášenci (dobytek, zásoby, stroje) rolnícké usedlosti, pokud je ho ku řádnému vzdělávání

jest zapotřebí, nemůže býti sviděn zabaveno (§ 256). Zabavení věci vykoná se tím, že je soudní vykonavatel do protokolu zabaveního zapíše. Netáhá-li věřitel do roka za prodej, pomine jeho právo zástavní (§ 256).

Věřitel má také právo žádati, aby se věci dlužníkovi odebraly a zvlášť uschovaly. Ku návrhu věřitele povolí soud prodej věci zabavených (§ 264).

Prodej provede se různým způsobem:

a) Ceně papíry, mající bursovní cenu prodají se prostřednictvím obchodního dohodce z volné ruky (§ 268, 1), takžá věci, která na místě, kde se nacházejí, mají bursovní nebo tržní cenu (§ 278, 2).

Při tom musí soud určití nejmenší cenu a dobu, do které prodej proveden býti musí.

b) Veškeré ostatní věci prodají se veřejnou dražbou (§ 270), která teprve ve 3 nedělích po zabavení se vykonati může (§ 273).

Dražbu vykonává soudní vykonavatel, přibav k tomu znalce, který při dražbě jednotlivé předměty oceňuje; věci prodají se proti hotovému zaplacení, avšak podání, nedosahující ani třetinu ceny odhadní, a u věcí stříbrných a zlatých jejich hodnotu kovovou, nelze připustiti. (Dobré to ustanovení proti tak zv. chabrusům při dražbách) (§ 277). Docílí se při dražbě takový obnos, kterým pohledávka věřitele s příslušenstvím jest kryta, musí se dražba skončiti (§ 279). Cenu tržovou při dražbě docílenou odevzdá vykonavatel exekventu (§ 283) a kdyby něco přebyvalo, zbytek dlužníkovi. Jeli více exekventů, nařídí soud státní ku rozvrhu ceny tržové, která se u soudu uloží, (§ 285) a rozvrhne tuto věřitelům dle pořadí od nich nabytého (§ 286) a když rozvrh nabude moci práva, vydá jim s moci úřední bez zvláštní žádosti obnosy jim příkazané (§ 287).

6. Exekuce na peněžité pohledávky. Z exekuce vyjmuty jsou následující peněžní nároky:

a) dary z milosti, almužny poskytované z nadací a pokladen obecních (chudinských fondů) a z jiných veřejných pokladen a nároky příslušející z účastenství ve spolcích nemocenských a pohřebních, jakož i nároky z pojišťovacího fondu císaře Frant. Josefa v Praze

b) pojistné z ohně, pokud jest dle stanov určené ku znovuvybudování stavení (§ 290)

c) Pokud roční příjem 500 zl. převyšuje, podlehlý exekuci:

a) výživné a výslužné z nadace a podpůrných ústavů

b) renty ze smlouvy pojistné a nároky na výživu osoby ku práci nespůsobilé.

c) Důchody vyplacené následkem poranění dlužníkovy.

Vklady v úsporných spolcích zřízených u průmyslových podniků podlehlý exekuci jen potud, pokud vklad 500 zl. převyšuje (§ 291.)

d) Výslužné důstojníků a veřejných úředníků (§ 2 zák. z 21. dubna 1882 č. 123 ř. z.)

Služné veřejných úředníků, důstojníků a důchodců podlehlý exekuci jen, pokud ročně 800 zl. převyšují a tu jsou jednou třetinou (§ 1 zák. z 21. dubna 1882 č. 123 ř. z.)

Služné osob stojících v trvalém poměru služebném (veřejném) podlehlý exekuci jen potud, pokud ročně 600 zl. převyšuje (zák. z 29. dubna 1873 č. 68 ř. z.)

Exekuce na pohledávky peněžní exekuta vykoná se zabavením pohledávky a soud zakáže dlužníkovi exekuta, aby exekutovi platil, exekutovi pak se zakáže, aby zabavenou pohledávku od dlužníka vybral (§ 294). Soud může také k návrhu vymáhajícího věřitele dlužníkovi naříditi, by se ve 14 dnech prohlásil, zda-li pohledávku uznává a p. (§ 301)

Zabavená pohledávka se přikáže soudem exekutivní exekventovi k vybrání neb na místě placení (§ 303); příkaz ten doručí se dlužníkovi. Příkazem k vybrání jest exekvent zmocněn, jmenem exekuta žádati na dlužníkovi zaplacení obnosu příkazaného a jej proti dlužníkovi zažalovati. (§ 308). Přikázáním místo zaplacení přechází příkazaná pohledávka na exekventa, jako postupem (§ 316).

Výmínečně může též soud dražbu veřejnou zabavené pohledávky povolit a naříditi, (§ 317, 318) není-li to pohledávka v pozemkových knihách vtělená, jejíž dražbu zákon nepřipouští (§ 321). Jeli pohledávka exekuta zástavním právem v pozemkové knize na nemovitosti nějaké pojištěna vykoná se zabavení vkladem zástavního práva (§ 320).

Když byla pohledávka přikázána k vybrání, udějí to v knihách poznamenané (§ 322). Přikáže-li se taková pohledávka na místě placení budíž s moci úřadu převedena na exekventa (§ 324).

7. Exekuce na jiná práva majetková zejména práva na vybírání plodů, užívání věcí movitých, na výsady průmyslové, práva honby a rybolovu nejvhodnější se provede nucenou správou (§ 334) jinaká práva majetková seizitelná zabavením a dražbou (§ 331, 332).

Důležité jest ustanovení § 330, dle kterého výměnky, jejichž roční užitek na dávkách, čítaje v to i bytneprůsahující ceny 300 zl., jsou zcela vyjmuty z exekuce, jsou-li tyto požitky nezbytné pro exekuta a jeho rodinu.

8. Exekuce ku vynucení jednání neb opomenutí; sem náleží případy, když má exekut odevzdati věřiteli určitou věc movitou, neb vlastník pozemku se zdržeti vykonávání práva jízdy a p.

V prvním případě odejme soudní vykonavatel exekutovi věc, má-li ji v držení a odevzdá ji exekventu (§ 346 e. ř.) v případě druhém odstraní soudní vykonavatel exekuta a jeho věci z najatého bytu (§ 319) v třetím případě uloží soud exekutu, který právo jízdy vykonal pro každé takové neuposlechnutí pokutu neb vasbu (355), která pokuta náleží fondu chudých obce, ve které exekut bydlí (§ 359).

9. Exekuce ku zjištění.

Jak výše pověděno, nemůže soud exekuci povolit, pokud soudní výrok moci práva nenabyl a lhůta k plnění neprošla.

Aby však věřitel úskočným jednáním dlužníka nebyl zkrácen, může soud věřiteli povolit exekuci ku zjištění na základě rozsudků, následkem uznání vydaných a platebních rozkazů ve sménečném a mandátním řízení (§ 371). byly-li podány námítky, a sice vždycky na základě jiných odsuzujících výroků soudu, které moci práva nenabýly, ale jen tehdy, osvědčí-li věřitel, že by jinak zaplacení vůbec nedosáhl, neb jen z těžší došáhl (§ 370).

Exekuce ku zjištění provede se jen tak daleko, aby byl věřitel pojištěn.

10. Prozatímná opatření.

Před zahájením sporu i mezi sporem může věřitel proti dlužníkovi žádati za vydání prozatímních opatření, kterými jeho nárok má býti pojištěn (§ 378 e. ř.)

Věřitel musí svůj nárok prokázati a osvědčiti, že nároku jeho brozí nebezpečí (§ 379, 389). Neprokáže-li věřitel svůj nárok dostatečně, povolí soud prozatímní opatření jen tehdy, složí-li věřitel jistotu v hotovosti ku krytí škody, kterou by dlužník utrpěl mohl (§ 390). Proti povolení opatření takových má odpůrce právo odporu (§ 397) o kterém soud vylučnův st aný své rozhodnutí učiní (§ 398).

0 odvodňování, zavodňování a zlepšování pozemků.

(Z přednášky redaktora Fr. Štábla ve Výpravě.)

Dle výpočtu odborníků odplaví nám vody každoročně za miliony zlatých úrodné prsti do moře. Povodně, urvou úrodné břehy našich rolí a luk, mokrem, zanesením a zabahněním půdy trpíme ročně do milionů zlatých škody.

V rozvášněných kruzích rolnických přetřásá se již dávno otázka: Kterak by prospěla českému zemědělství organizovaná svépomoc v oboru oprav vodních a melioračních.

Na všech svých schůlkách hospodářských, okresních a politických spívají rolníci naší stejné smutnou píseňku, že zemědělství naše stíženo jest těžce sou těžší se zeměmi, jež předčí produktivností půdy království České. Rychle vzrůstajícími se prostředky dovozními roste našim výrobům zemědělským očividně soutěž netoliko s uherskými nýbrž i s výrobky vzdáleného Ruska, Egypta, ba i Indie, Austrálie a Ameriky. Češi náš rolník cizí konkurenci vydržeti, musí láci obilí vyvážeti zvýšenou úrodou na polích i lukách. Rolník musí dbáti zvýšení plodnosti a výnosnosti svých rolí a luk všemi možnými prostředky.

Přesvědčení, že cíle kysněného jedině a v prvé řadě racionální melioraci pozemků a regulaci tekoucích vod dosíci lze, jest v nové době majetkem všeskyých uvědomělých kruhů rolnických, a není zajisté hospodáře, jenž by velikou důležitost a daleký dosah podniků takových neuznával.

V poslední době vítáme poměrně dosti hojný a rychlý vzrůst melioračních a regulačních družstev a potěšením, neboť u nás bylo toto pole národohospodářské alné zanedbáno. Rolníci naši hřešili by také těžce proti sobě samým a svým potomkům, kdyby s upravením a zlepšením svých rolí a luk odkládali.

Že dříve v oboru melioračním málo se dělalo, zaviniily hlavně prapenatrné podpory, které Hše dávala melioračnímu fondu. Tento obnášel až do roku 1892 jen 600.000 zl. ročně. V prvních letech těžily z říšského melioračního fondu téměř výhradně země alpské a Halič. Do r. 1888 jsme z něho dostali do Čech jen 260.000 zl., ačkoli jsme ročně na fond ten téměř 200.000 zl. r. č. přispívaly. Těžkopádny vývoj a projednání projektů melioračních a regulačních připravil naše zemědělce o značné dodatečné sumy, pomocí jichž mnohým nedostatkům mohlo býti odpomoceno. Po r. 1890 byla zemědělská rada reorganizována a r. 1892 byl zvýšen meliorační říšský fond na 750.000 zl. To bylo mocnou příčinou, aby Čechy o zvelebení svých pozemků staraly se více než do té doby. Od r. 1884—1897 obnáší plocha pozemků zaměřených 62.000 hektarů a projektů vypracováno a vodním družstvům odvedeno 177 s plošnou rozlohou 43.000 hektarů. Z toho dosud provedeno anebo se provádí 84 projektů s úhrnným rozpočtem 12.300.000 zl. Koncem r. 1897 bylo zaměřených objektů a projektů v práci 46. Přiblížek za regulace a meliorace bylo v loni 184. Bude ovšem dlouho trvati nežli se i toto provede.

V oboru upravení toků, řek a potoků, rolí, lesů, luk a močálů jsme značné pozadu za sousedním Bavorskem, Saskem a Slezskem, ano i za obojími Rakousy. Království České má 2,625.000 hekt. orné půdy a 522.000 hektarů luk.

Dle posavadních šetření a zkušeností kulturně technického odboru zeměděl. rady potřebuje 656.000 ha. rolí nalehavě a nutně odvodnění. Ostatní půdě by za-

vodňování, po případě odvodnění bylo rovněž na prospěch. Z luk nejméně 174.000 hektarů potřebuje odvodnění a zavodňování dle potřeby získala by skoro veškerá luka co do množství a jakosti travin, sena a otav. Obmezíme-li se však na nezbytnou potřebu, tedy třeba meliorovat 830.000 hektarů půdy. Kdyby se jako dosud ročně meliorovalo něco přes 2000 hektarů byli bychom s upravením pozemků v Čechách šťastně asi 400 let hotovi a pak bychom mohli počati znova.

V letošním zem. rozpočtu navrženo k účelům melioračním 157.919 zl. zemské podpory a na r. 1897 bylo schváleno 173.751 zl., r. 1896 pak 169.541 zl. Sama tato jest naprosto nedostatečná a chod prací následkem malého počtu zemědělských inženýrů jest proto malý, skoro hlemýžďí. Pro zemědělství české, které jest vydatnou oporou zemských i říšských příjmů, musí se rozhodně více státi, než dosud. Na lokální dráhy přispívá semé od r. 1892 do konce r. 1897 nominálně po 1,431.708 zlatých, tedy skoro 6 proc. zemských každoročních přírůstků. Od r. 1892 do 1897 bylo vystaveno lokálních drah v délce 1266 kilometrů v ceně téměř 70,056.800 zl. Srovnáme-li s těmito ciframi náklady meliorační, jsou tyto hrozně nepatrné, ač zasluhuje české zemědělství snad stejných ohledů co obchod a průmysl.

Zejména venkovské obce a maloroľníky nutno pro opravení toků vod a zlepšení rolí a luk stále nabádati a pobízeti neboť, kdyby třeba maloroľnictva měla v nynějších rozměrech potrvati, pak by musila maloroľnictvu hroziti úplná záhuba; jen zámožné selské rodiny by nepřizní času na delší dobu vzdorovati dovedly.

Počítejme jen tak trochu:

Hlavní výrobky zemědělské klesly téměř na polovinu bývalé ceny od r. 1873. Velké klesání obilních cen nastalo po válce francouzsko-německé. Tak se urodilo v Čechách obilí roku 1873 ještě za obnos 285 a půl mil. zlatých. Od té doby však ceny obilí a cukrovky náramně klesaly a r. 1887 utržili již naši hospodáři za hlavní své výrobky: pšenici, žito, ječmen, oves a cukrovku pouze 145.7 mil. zlatých, tedy o 110 milionů zlatých méně než-li r. 1873. Tim si vysvětlujeme také obrovské vzrůstání knihovnických dluhů u nás.

S úbytkem příjmů neubývaly poměrně naše výdaje. Loni a letos se ceny sice značně zvýšily, což má příčinu v lonské neúrodě, velkých lijácích, dlouhotrvajících deštích a povodních. Nikdo se však neodává velkým nadějím, že by lepší ceny obilí se na dlouho udržely, obchodu cukernímu zvoní mezinárodní cukerní trh i saccharin umíráčkem.

Roku 1868, kdy celá Hše platila jen 325 milionů zlatých daní, stál cent cukru 57 zlatých, r. 1866 jen 30 zl., od r. 1865—1883 držel se mezi 30—40 zl., od r. 1883 nastalo však úžasné klesání, takže r. 1884 dosáhl ceny 18 zlatých. Tenkrát padlo 20 akciových cukrovarů. R. 1883 vyváželi jsme ještě na 4 mil. metr. centů cukru, od roku 1884 jen 2 1 m. metr. centů — dnes klesl vývoz našeho cukru ještě více.

Cent cukru v cukrovarch na Hradecku stojí dnes asi 11.75 zl. a při náhradě, kterou rafinerie platí cukrovarským surovarům, prodává se náš cukr loco ustí asi za 14 zl. 70 kr. Jen z té příčiny mohou platit cukrovary rolníkům za 1 metr. řepy 90 kr., místy i 1 zl., kdežto v letech osmdesátých platilo se za 1 q cukrovky 1.20 až 1.40 krejcarů. Tehdy se rolníku pěstování cukrovky ovšem vyplácelo, dnes však nikoli. Roku 1881 měli jsme v Čechách 1,013 milionů zl. hypoteckárních dluhů, roku 1893 měli jsme jich již 1,557 mil. zl., z kterého sumy připadá na 980 milionů na okresy venkovské (nečítaje sem velkostatky, Prahu, krajská města a hornické dluhy).

Břemena se ovšem nezmenšují. R. 1861 platilo se 15 milionů přímých daní, loni se platilo již 30 milionů. Také nepřímé daně se zdvojnásobily. Letos platíme v Rakousku již všech daní 725 milionů a v Uhách platí 498 milionů. R. 1861 platili jsme v Čechách 7 procent zemských přírůstků, v loni 39 proc. a letos máme platit již 64.9 proc.!! Obecní přírůzky obnášejí v českých obcích 1—200 proc., okresní dohromady 4 miliony zl., školské přes 5 milionů. Ale vše to nestačí a proto nám letos zvýší pivní daň z 86 na 54, lihovou z 33 na 47, cukerní z 33 na 48 milionů zlatých.

Přirůzky na řadové vojsko a loďstvo námořní stoupají v naší Hši každoročně o více než 4 a půl milionů zlatých. Na řadové vojsko a námořnictvo platíme již ročně přes 140 milionů a připočteme-li k této sumě náklad na zeměbranu a honvědy, tedy stojí vydržování vojska v rakousko-uherské Hši na 200 milionů ročně. Na zmenšení válečných břemen nelze ani pomýšleti, neboť potřebujeme opět nejnovější rychlopalná děla a pušky ještě s menším kalibrem než dosud.

Rolník náš čekal zlevnění svých břemen od spravedlivějšího upravení vyrovnaní Uhry. Uhry by měly platit vlastně 43 proc., Rakousko 57 proc. Při posavadním stavu věcí trpí nejvíce země koruny České, které musí ročně na potřeby celé říše odváděti 114 milionů zlatých, kdežto Uhři platí sotva třetinu této sumy, ačkoli jsou Uhry třikrát tak velké jako Čechy, Morava a Slezsko dohromady. Uhry čítají také dvakrát tolik obyvatele co země české.

Pro Čechy neznaří však ve Vídni a v Budapešti úlev, po nás se žádá, abychom platili i nadále jako morovati.

Český rolník nemá dnes na žádné velké sliby a vydatnou pomoc státní spoléhat. Ale musí počítat hlavně se svépomocí, pak se združováním a spolčováním rolnictva.

Člověku se úzkostí o budoucnost národa až sršce svírá, když vidí, že šlechtici z říše a židovsko-německé banky kupují jeden český velkostatek za druhým. Takové cizí banky nehledí prospěchu země a národa, nýbrž zisku svého a hledí se v důsledku pěkně zbýti půdy znaku zlého. Vídeňský žid Dub knopil opět na Chotěbořsku velkostatek v ceně 1 milionu za půl milionu. Žid z počátku velkostatek co nejvíce vymráká a vytluče a pak ho prodá méně vypočítavému křesťanovi. Tak se bohužel přivádí opět lid dělný v novověké poddanství.

Neméně smutně to dopadá s malostatky. Dokud to jde, teda se parcelují, ale přece jich od let osm-

desátých ročně asi 4.000 přichází na bubnu. Prodávají se obyčejně za 60 proc. odhadní ceny, takže v Hlasech o šest až sedm milionů přichází ročně. Kam dospějeme, pozbyváme naše rolnictvo ročně asi za 15 mil. z. půdy a přidělá-li 50 mil. z. hlubů?

Jak již řečeno, náprava jest možná jedině vlastním příčinám rolníků a my bychom nebyli ani Čechy, kdybychom odjinud očekávali nápravu, než od sebe. Hlavní pomoc lze hledati — jak již řečeno, ve zvýšení výnosu pozemků. Hospodář český má na této ploše vypěstovati více a lepších plodů.

Namítá se ovšem: Zvýšíme-li výrobu, bude plodin ještě více a toto větší množství tlačí ceny, takže hospodář bude mít více práce a užitek stejný. Leč tomu není tak. Jest známo, že se ceny výrobků dělají na světových trzích a zejména tam, kde je císař obilí. U nás je vždy cena závislá od toho, v jakém se má poměru naše výroba k jiným. Světová výroba obilí něco přes 2.800 milionů metr. centů ročně, z čehož na Rakousko-Uhersko připadá 170 milionů ročně, na Čechy pak asi 80 milionů. Jestliže ten počet zvýšíme, jisto jest, že toto plus nebude mít rozhodující aneb větší vliv na tržbu světovou. Uhlí zvýší svou produkci a tím zvýší nejen svou výrobu ale i své příjmy.

Jak lze zvýšiti kvantitativně a kvalitativně výrobu plodin, jež závisí na různých faktorech? Nejdůležitější z nich je světlo a teplo, na něž nemáme žádného vlivu. To obstarávati musíme nechat starostlivému Pánu Bohu; ale na vodu máme vliv rozhodný.

Spodní voda má na pole veliký účinek a k tomu právě je povolána kulturní technika. Kde jsou bažiny, musí se voda odváděti, kde je možno, na suchopary se voda přivádí. U nás pohlíží se místy na tento obor technické a hospodářské práce jako na novinku. — A přece tento obor technické a hospodářské práce není novinkou, neboť již ve středověku i starověku byl znám, a moderní vzal původ svůj koncem minulého století v Anglii, kde na odvodnění bažin dána více než miliarda zlatých. Pak nastaly práce ty ve Francii, v Německu a v Hollandu. U nás jak již výše uvedeno, vykonáno vlastně přímělo. Já jsem poznal práce ty důkladněji v Bavorsku a jich účinek dá se sledovati z následujícího:

U nás je výnos 1 hektaru luk 25 centů sena, v Bavorsku však 50-2 centů. My klidíme ročně 13 milionů centů suché píse, ač luka u nás jsou na březích řek a v nejlepších půdách, ale Bavorsko klidí 64 mil. centů; u nás na 1 kus dobytka připadá 5 centů píse, v Bavorsku však 17. To má za následek, že v Bavorsku i v ostatních německých zemích je chov dobytka mnohem rozvinutější nežli u nás. Jest si přáti, abychom si vzali příklad aspoň z Bavorska, kdež na 100 obyvatelů připadá 75 kusů dobytka, v Čechách však jen 35. Při tom uvažme, že se v Čechách nadobí ročně 11 milionů hl. mléka, což značí 55 milionů zl., počítáme-li 1 litr poměrně po 5 kr. Velkostatky tráví však za mléko mléky 7-9 krejcarů a zpracování mléka na čajové máslo a jemnější syry dalo by se v Čechách i při nynějším stavu utříti 5-10 milionů zlatých více. Zdvoujnásobení výnosu luk dal by se zdvojnásobiti i počet dobytka v Čechách.

Zvýšení výroby masa a mléka by prospívalo velice, a doporučovalo by se, aby se věnovala větší péče dobytku, neboť maso a mléko nepodléhá tak klešaním cen jako obilí. Bylo by jináč, kdyby naše louky nesly po hektaru 50 centů píse; kdybychom rozhojnili dobytek, bylo by více mléka, odpadků a tím by se živil též dobytek vepřový.

Ale jest prý potřeba z prodejem dobytka. To zavini nejvíce hospodáři sami; kdyby chtěli, přemohli by obtíže. Tak na př. na vídeňský trh se přivádí jen půl proc. českého dobytka, ač dovoz lehký.

Půda každý náklad hojně vrací; rolníci čeští jsou výborní polatři, ale jsou špatní lukatři, a to jest jejich velká škoda.

Jak regulace a meliorace prospívá, viděti na některých velkostatech a pak zvláště na Hořicku. Tam kde dříve rostly přesličky, ostřice, mech a metlice, je nyní do roka trojí nejbujnější senoseč a rolnictvo to nestálo téměř nic. V okolí Černilova a Výravy dle slov zeměpanského inženýra a znalce dle se regulace a meliorace lehko provést. Na hořejším toku není mýlnu, netřeba zde nic vykupovat. Součinnost velkostatků je rovněž zabezpečena, proto ať se rolnictvo svorně a mužně odhodlá k práci společné, k upravení svých potoků a potůčků, k odvodnění luk a pozemků. Stát a země na to přispěje 60 proc. Na majitele pozemků připadne jen 40 procent čili dvě pětiny všech nákladů a z toho si mohou rolníci asi polovici obdělát vlastními potahy a čeledí. Při upravení potoků na Hořicku měli členové 9ti vodních družstev platit asi 150 000 zl., ale zaplatili sotva 64.000 zl., neboť členové si vyhradili právo výkonu tedy všechny tažní práce udělali.

Politický přehled.

Zeměmu království českého. V úterní schůzi odůvodňoval poslanec dr. Slavík svůj návrh na změnu volebního řádu a zřízení zemské. Stádoval si, že venkov oproti městské a velkostatecké kurii je zkrácen. Města a 1,326.000 ob. mají 79 poslanců (přímé daně platí 4 2 mil. zl.), za to obce venkovské s 4,419.000 obyvateli, jež platí přes 12 milionů zlatých přímých daní, mají 69 poslanců. Je pro zastoupení národních menšin a pro rovné hlasovací právo. Poslanec Horák pravil, že rolnictvo, si přeje spravedlivou opravu volebního řádu; ohledně zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva vyslovil jisté obavy a konečně si přál přímého volení v obcích venkovských. Rolnický poslanec Štaetný není sice proti zavedení všeobecného hlasovacího práva, ale poukázal na smutné zkušenosti, jichž jsme s tím všeobecným rovným hlasovacím právem nabývali a vyslovil se proto proti návrhu dr. Slavíka. Jménem Němců vyslovil se proti němu dr. Lippert. P. Opitz nevěř v brzkou opravu volebního řádu, protože musí předcházeti vyrovnání obou národů v semí. Dr. Engel pro „svou osobu“ je pro zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva,

ale je přesvědčen, že by dnes socialisté stratili více svých mandátů následkem svého chování. Návrh dr. Slavíka posleze zamítnut. Poslanec dr. Vašatý podal návrh, jímž se vysvítá vláda, aby dle povinnosti své nařídila nejvyšším úřadům, aby samy úplné rovnoprávnosti jazyka českého a německého hájily. Na to se pustil Vašatý do Staročechů i Mladočechů. Návrh dr. Herolda a Pacáka prohlašuje za házení písku do očí, jímž má být český národ oklamán a ukončen. Počítá se vyzvat dr. Vašatý české poslance, aby lidu řekli pravdu a přiznali se k chybám, jichž se dopustili. Poslanec Karel Adámek důrazně se zastal politiky mladočeské. Dr. Vašatý mu odpověděl, že se prosírovosti p. Adámek nikdy neklaněl; ten trval při straně staročeské tak dlouho, až se utopila (!), hlasoval také pro punktační a přelob pak k straně mladočeské. Adámek řekl Vašatému, že byl také Staročechem, dnes že však dělá největšího radikála. Na to návrh dr. Vašatého zamítnut. Následovalo první čtení návrhu posl. dr. Dvořáka a soudr. jenž zmí: Zemskému výboru se ukládá, aby jednak ve své pravomoci, jednak v dohodnutí s c. k. vládou učinil náležitá opatření, by potulná živlové, kteří vyloučení byli ze stravoven a ohrožují bezpečnost osobní svobody a majetku poplatnictva, byli náležitě interaováni a neškodnými učiněni; aby v dohodnutí s c. k. vládou učinil opatření proti ohrožování majetku a proti složdům, páchaným potulnými cikány, proti vzníkání nových tlap cikánských; aby uvažoval, zda nebylo ve své pravomoci, jednak i učiněni časové úpravy dosavadní předpisy o hnaectví; aby o výsledku konaných šetření, jakož i učiněných bezpečnostních opatřeních podal v přístátí zasedání zprávu a přelobný návrh. Posl. dr. Dvořák promluvil řeč velmi věcnou. V severovýchodních Čechách ty strasti cikánské a rasové dobře známe. Řečník byl odměněn za své zdatilé výklady hlucnou pochvalou, načež jeho návrh přikázán byl komisi pro okresní a obecní záležitosti. Potom odůvodňoval posl. Lippert svůj a svých soudruhů návrh v přístátí zřízení sněmovních kurí.

Říšská rada svolána bude 8. března. Především se zvolí kvotová deputace. Zvolení p. Stojalovského za říšského poslance posuzují polské listy přáfaleky a uznávají jeho schopnosti, prospívati lidu. O Čechoněmcích doufá vláda, že se umírní. „Reichswehr“ připomíná, že r. 1866 Průšáci lepli v Čechách při vchodu do obcí nápisy: „Království Nové Prusko.“ Teď Průšáci pod Novým Pruskem myslí si celé Rakousko. Aento průšácký mor se rakouským vojenským kruhům nelíbí. Provedení kusu „Purkrabí“ v Berlíně, v němž se Hohenzollernové jaksi vynázejí nad Habsburgy a Wittelsbachy, v němž Čechové a král Otakar II. se hanobí, prohlašuje Reichswehr za protirakouskou demonstraci a posazuje se nad tím, že v císařské loži přitupný rakouský velevyšlanc Mačar Ržogjony se nad tím nepozastavil. Do Berlína prý patřil muž, který veřejně a bezohledně řekl své mínění; musí se učiniti konec věcným choutkám snísti Rakousko na královsko-pruský přívěsek.

Odpověď Jeho Svatosti na adresu episkopátu rakouského. Papež Lev XIII. poslal J. Em. nejdp. praž. kardinálovi knížeti-arcibiskupovi list: Milovaný synu Náš, pozdrav a apostolské požehnání. — Katolické církve jest chloubou a ozdobou, že biskupové a s nimi celé stáde věřících ke Stolci apoštolskému tak úzce se vinou, že cokoliv Hlavě prospívá, z toho všechny údy se radují a spolu cítí, čímž mysl pozorovatele lahodným obdivem se plní. — Toto spojení z Vaší strany jest zřejmě nedávno dokázali, když jste nezapomněli na naši šedesátiletou kněžskou ročníci, a s Námí sdíleli radostný dš Bohu. Z listu, jež jsi Ty, milovaný synu, a ostatní arcibiskupové a biskupové v říši rakouské poslali, počtšili jsme se velice. Tím milejší nám byl list, čím více jsme z něho shledali, že pilně se vynasazujete vyplniti to, co jsme odporučovali a hlásali. Velice na tom záleží, aby duch modlitby v lidu křesťanském byl vyzkoušen a denně pěstován. Neméně důležité jest, aby se pilně dbalo křesťanské výchovy mládeže dle našeho listu „Milantiss Ecclesiae“, kterýž jsme Vám poslali 1. srpna roku minulého. Úmysly Vaše schvaluje se radostí a děkujeme zároveň za zprávu Vaši. Abychom dokázali přiznati Svou, udělujeme v Pánu apoštolské požehnání, záruku darů Božích, Tobě i ostatním v říši rakouské biskupům, jakož i věřícím každému z Vás svěřeným. Dáno v Římě u sv. Petra, dne XII. ledna 1898 v dvacátém roce našeho pontifikátu. Papež Lev XIII.

Rusko prý upustilo od kandidatury řeckého prince Jiří za guvernéra krétského.

Ve Francii vzbuzuje process Zolův a nestoudnost židovské obrovské rozčilení. Ve středu chtěl lid uplaceného Zolu ubít a umáčkat.

Anglický sněm byl v úterý zahájen trůnní řečí. Vyslovuje se v ní naděje, že otázka krétská bude mírně vyřizena. S Habsbany uzavřela Anglie mír, mahdisty doufá pomocí Egyptanů potříti. V Indii prý přestál hlad, mor prý se podaří obmezit, za to povstání na hranicích afganistánských vyžaduje mnoho obětí. Armádu nutno rozmožiti. Ohledně Číny trůnní řeč mlčí. V Iraku prý se zavede zemaká vláda, v Londýně obecní zastupitelstvo. Anglie vyslovuje naději, že cukerní premie budou v Evropě srušeny.

Čínská vláda anglickou půjčku nechce. To znamená, že vliv ruský v Číně svítězil. Rusko poslalo na čínské hranice 4.000 vojáků po moři a 10.000 po dráze sibiřské.

Drobná obrana.

Jan Nepomucký v Ottově slovníku manérmém. Článek ten je prý psán „v duchu římském“ a toho je třeba litovati. Inu ovšem. Ujme li se pravda vážnými historickými doklady nyní již objasněná, pak nemluvil pravdu „Čas“, pak jsou jen „jarmarečnými“ pamflety všechny ty výrobky z tiskárny dra. Edvarda Grégra a budou k věčnému spánku uloženy. O tichou soustrast s

těmi, kdož na ně peníze vynaležili a jim věřili, se prosí.

Vládyčtivost Říma. „Osvěta lidu“ a jiné listy přinázejí „láskou křesťanskou“ až překypující článek o neposvěcení hřbitova v Libčanech. — Církev katolická totiž nemá zásadu — víra jako víra čili pravda jako blud, a učí, že sebevražda v stavu přičetném jest přetřeský hřích. Z té pro pravdu a blaho lidstva zajisté důležité příčiny žádá církev katolická, aby se katolíci pochovávali zvlášť, a jinověrci na místě slušném též zvlášť, a sebevrahové na místě odlehlejší. Tomuto na vážných důvodech spočívajícímu zařízení obecního hřbitova říká se římsko-katolický ráz hřbitova, a jen kde ten je zabezpečen dovoluje církev posvěcení hřbitova. Tomu dle O. L. říká „E. C.“ vládyčtivost Říma. Ovšem, kuma je peníz falešný jako pravý, louka jako suchopar, plzeňské jako břečka, ten se na toto stanovisko církve vyšinouti nemůže. Zapomíná však, že vyčítaje vládyčtivost Říma sám násilí činí přesvědčení pravých katolíků a že — jako se to v Libčanech stalo — s bubnem a voláním „hanba“ faráři na místě, na němž katolíci poplatníci odpocívati mají, zabíjí tyranskou nadvládou svobodáštství. Ze pak se mnozí předáci nekatolíci a někteří pastoři spojují s nejvyššími nevěrci ze záští proti Římu, to jest již věc dávno známá. — A že se takovéto bezohledné podkopávání autority církevní v Rakousku již dávno trpí, to jest taky známá věc. Za to má ovšem Rakousko poctěnní od Pána Boha v každém ohledu a šijeme v něm jako v ráji. Zrovna takhle se vše dělo ve Francii v 18. století a skončilo to odpravením krále a zničením zákonné monarchie.

Jak se reformovalo. Krásný toho příklad dává Pfalce. Knížecím rozkazem v březnu r. 1566 byl protestantismus vyhlášen za panující náboženství. Žádné papežské „modlářství“ nebude se více trpěti. Dle toho se rozbily „modly“ — to jest obrazy — nejprv v Heidelbergu, pak vydán rozkaz o „ničení model“ i na venku. Sochy byly rozbity, obrazy zabarveny. Lid se bouřil a všelicos potupného vykřikoval. Ale nebylo na něj dbáno. — Statky klášterů byly zabaveny a jim odhaty. Ani násilí se kníže neleká. I v klášteře Waldassenu, který byl pod ochranou české koruny, zapověděl kníže katolické služby Boží, drahé bohoslužebné potřeby vzal, a usadil kazatele protestantské. Mnichy sváděl tím, že každému do jeho pokojíčka zavřel nestoudnou ženštinu (!) Opat a mnichy, kteří nechtěli odpadnouti, nechal v Ambergu do vězení uvrhnutí. Tolik na uvážení oproti tomu vykřikovanému řádění „synů Loyolových.“

Drobné zprávy.

Diocésní zprávy. Vyznamenání jsou: p. Félix Barta, farář v Zábřezce a p. Josef Závodní c. k. vojenký kurát v Brně, obdrželi Expositorium canoniale. Vypán konkura na nové zřiznou faru Křesetice, pod patronatem p. Johanny se Schäffera, od 1. února 1893.

Úmrtí. Rodina zasloužilého c. k. školního rady, pana Vojtěcha Lešetického utrpěla bolestnou ztrátu úmrtím jeho choti, paní Anny Lešetické, rozené Cistecké. Zvěčnělá paní byla ducha ušlechtilého a pro vlastenecké a lidumilné své smýšlení těšila se v celém Hradci veliké úctě, vážnosti a lásce. Po dlouhé, velmi trapné nemoci, odezdána do vůle Nejvyššího a zapopřena bývali svátostmi umírajících vypustila dne 9. února o 8 a půl hod. ranní šlechetnou duši svou. Tělesné posádky zesnulé budou v neděli dne 13. února o 2 hod. odp. v domě smutku č. 264. v Komenického třídě vykropeny a po církevních obřadech na hřbitově Kukulenském v rodinné hrobce k věčnému spánku uloženy. Žádání máe sv. bude ctěna, v pondělí dne 14. února o 10 hod. ranní v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha.

Ve prospěch Ústřední Matice školské pořádají ve středu 16. února 1898 místní odbory v Hradci Králové národní besedu ve dvoraně besedy. Začátek o půl 8. hodině. Vstupné: Osoba z kor., 3 kor.

Hostina. Ndp. biskup Edvard Jan posval v neděli dne 6. t. m. pp. professoři a učitele, kteří předsávají v jednotě katolických товарищů ku hostině, která jako jiná léta byla prodechnuta srdečnou a nenucenou náladou.

Církevní hudba. Na oslavu 40ti letého jubilea činnosti při hudbě chrámové Josefa Foerstva, prvního reformátora církevní hudby v Čechách, provedena byla dne 2. února t. r. v chrámu Páně hořickém jeho „Missa in hon. S. Adalberti“ Hzením říd. kůru C. Pilaře.

Ples jednoty katolických товарищů. Zvaní jest již ukončeno a složené příspěvky zabezpečují zdar plesu po stránce hmotné. S výzdobou dvorany „Adalbertina“ již započato. Reklamační vyhlášení se nejdéle do soboty dne 13. t. m. ve spolkové místnosti.

Valná hromada záložny v Hradci Králové konati se bude v neděli o 2. hod. odp. v Sokolovně. Na programu jsou správa o činnosti záložny a volby funkcionářů.

Z počestvího úřadu v Hradci Kr. Výnosem c. k. ředitelství pošt a telegrafů v Praze č. 12284 ze dne 6. února bude se při zdejších c. k. poštovním a telegrafním úřadě úřadovati od 8 1/2 hod. dop. do 12 1/2 hod. odp. Úřední hodiny při telegrafu a telefonu zřizovanou nezměněny.

Diplomý čestného měšťanství král.
vnaného města Hradce Králové pro J. O. hraběte Jana Harracha a Hrádkého poslaneckého Fr. Slámu zhotovil profesor na vysoké škole technické v Praze, pan prof. J. Koula. Jest to věcná práce umělecká velká iniciálka D. má bohaté ornamenty. Na hostejně částei nesou andělské snaky hrabat Harrachů. Uprostřed D jest pohled na Králové Hradec, pod ním jest umístěna symbolická ženská postava třímající vavřínovou ratolest. Znaky ty nesou jiní andělské se snaky našeho města. Také ostatní meziokrasy jsou skvostně provedeny a figura i všechna písmena vzata jsou z proslulého kancionálu hradeckého. Dole jest zřetelný otisk stříbrné pečeti hradecké s podpisy pana starosty a radů našeho města. Diplom jest umístěn ve vkušaném rámcu s dubového dřeva, který jest vybit kovovými rosetkami, ducházejícími ze zdejší umělecké zámečnické školy. Jest to cenná práce umělecká. Též máme se, že Zlatá Praha přinese reprodukcí skvostného diplomu.

Rádná valná hromada „Filharmonické jednoty“ v Hradci Králové odbyla se ve středu dne 9. t. m. v „Besedě.“ Schůzi zahájil p. dr. Fultner. Zmínil se o příčinách úpadku spolku v posledních šesti letech, totiž o nedostatku duše spolku, řediteli, vzdal saslouženou pochvalu p. L. Kneprovi, který všeobecný úřad ředitele na se vzal. Tím asi nastane rozhodný obrát k povznesení hudebního života v našem městě. V nových volbách utvářel se výbor takto: Předsedou zvolen p. JUDr. K. Fultner, ředitelem p. L. Knepř, náměstkem p. JUDr. L. Scheiner, pokladníkem ing. p. Stejskal (odstupujícímu pokladníku p. vrch. insp. Koutníkovu vzdána úcta za vzorné vedení knih povstání), jednatelem p. R. Souček, posl. práv. archivářem p. prof. Konvalinka, správcem domu p. Přikryl, obřadníkem p. Daněk; náhradníky zvoleni pp. Šaršon a Čermák, revisory účtů pp. Novák a Em. Fiala. Z ostatních usnesení valné hromady uvádíme, že příspěvek členů přispívajících snížen z 4 zl. ročních na 30 kr. měsíčních, při čemž titíž P. T. členové platí za vstupenky k spolkovým produkcím, při nichž výtěžek připadá spolkové pokladně, pouze poloviční cenu. — Ohledně nejbližší činnosti spolkové slušno uvést, že společenství „Eliškou“ a „Slavjanem“ vystoupí „Filharmonie“ počátkem března, v první polovici dubna pak samostatně, k čemuž mimo jiné vyhlášena na prvním místě Davidova „Pouť“. Zkončí jsou již v plném proudu. Doufáme, že tento obrát ve zdejších hudebním životě provášen bude sympatiemi hudebnílovného občanstva.

Losování branců, narozených r. 1877 dále se v Hradci Králové pro celý politický okres v místnostech okresního hejtmánství dne 5. února.

Farní konkurs v diecesi Králové-Hradecké bude letošního roku odbyván v období jarním dne 13. 14. a 15. dubna; v období letním dne 19. 20. a 21. července; v těch dnech bude zároveň odbyván i konkurs katechetický.

Kanovník hr. Em. Pötting Mrtov!
Šlechtný kněz vlastenec, který postavil a bohatě nadal útav pro literární i praktické vzdělání dívek v Olomouci zesnul před týdnem po krátké nemoci v požehnaném věku 75 let. Vděčný lid z kraje olomouckého účastnil se tisíců pohřbu svého dobrodince. Kondukt vedl kníže-arcibiskup olomoucký. Tělesné pozůstatky českého kněze a šlechtice uloženy v rodinné hrobce v Budišově.

Přiznání k osobní dani z příjmů majitelů hospodářství. Z podání zástupců Hrádkého svazku rakouských sedláků vyvstává, že v těch kruzích panuje obava, že správa finanční zamyšlí při čistém katastrálním výnosu více než 250 zl. souditi na příjem dani podléhající větší než 600 zl. a majitele takových příjmů prohlásiti za povinné ku přiznání. Jedná se tu patrně o neporozumění onoho svého času velice přetřásaného, ku nálehavému přání právě rolnických zástupců do prováděcího nařízení pojetého ustanovení, že majitelé selských usedlostí, již žádného jiného příjmu mimo ze svých vlastních pozemků nemají, když čistý výnos katastrální jejich pozemků i pozemků jejich členů rodinných, společně sdaňovaných úhrnný výnos 250 zl. nepřesahuje, do seznamu osob dle očekávání dani podléhajících z pravidla započti býti nemají. Nelehké ani k tomu, že ani započti všech držitelů pozemků a většim čistým katastrálním výnosem do seznamu onoho kategoricky nařizeno není, neznamená zápis některé osoby do toho seznamu nikterak rozhodnutí o povinnosti ku placení daně. V tomtož článku 41 vykonávacího předpisu jest naopak seznam ten výslovně jako přípravná pomůcka pro ukládání daně označen a rozhodnutí o povinnosti ku placení daně komisi odhadní odhadní vyhrazeno. Avšak komisi odhadní jest ve článku 55. prováděcího předpisu, rovněž často přetřásaném a na dohodnutí zástupců nejrovněžších směrů se zakládajícím, dáno vodítko, aby vždy skutečný výnos reality, ať již výpadně výše neb níže nežli čistý výnos katastrální, položila za základ odhadnutí. Ze konečné majitelům selských usedlostí zákonem přiznané právo sraziti si úroky z dluhů, daně i jiná břemena zcela stejnou měrou, jako všem ostatním zákonem tím postizeným osobám přisluší, nepotřebuje zvláštní zmínky právě tak, jako ta okolnost, že úlevy v §§ 173. a 174. stanovené platí též pro držitele selských usedlostí. Pokud se konečně týče povinnosti ku přiznání, nastává též dle § 204 zákona z pravidla teprv při poplatném příjmu 1000 zl. přesehávajícím, jsou však k tomu vždy zavázány, když okresní hejtmánství nebo předseda komise vceňovací je zvlášť vyzevne nelehké na poplatný příjem neb výši katastrálního výnosu

Městská spořitelna v Nechanicích: V měsíci lednu 1899 bylo vloženo 1140798 zl. Vybráno 844616 zl. Půjčky na hypotéky 9700 — zl. Splaceno na hypotéky 311059 zl. Směnek eskomptováno za 2500 — zl. Směnek splaceno za 4190 — zl.

Odhadní komise pro osobní daně s příjmy pro obvod c. k. okresního hejtmánství v Hradci Králové dle nařízení c. k. finančního ministerstva ze dne 4. října 1897 č. 7047 F. M. f. s. č. 233 má své sídlo v Hradci Králové a sestáváti bude

s 18 členy. Za předsedu komise té jmenoval Jeho Excelenci pan finanční ministr výnosem ze dne 6. ledna 1898 č. 3318 pana Františka Koutníka c. k. vrchního berního inspektora v Hradci Králové. Přiznání k osobní dani s příjmu a k dani důchodové má se státi do 15. února. Kdož později přiznání učiní, strácí právo volební do odhadovací komise.

Sňatek. Sl. Božena Švástova a p. Robert Stříšek, c. k. gymn. prof. z Hradce Králové slaviti budou sňatek svůj dne 13. února 1898 v chrámu P. sv. Trojice.

Příspěvky na almanach beheslověch. Sběrka příspěvků dp. duchovních z vikariátu Kutnohorského 5 zl. 60 kr., z vikariátu Vysokomýtského 6 zl. Všem velcí přiznivcům nejuctivější díky. Václ. Lankaš, boh.

Pro rolníky, řemeslníky a dělníctve zvlášť zajímavé i poučné je první číslo „Našeho Domova“, nejilacinějšího obráskového časopisu pro lid. Přináší články o zrušení roboty, o vynálezcích ručních, bratrancích Vevercích, povídku z továrny „Den Páně“ od Fr. Valounka, šertovný obrázek z Hané od oblíbeného povídkáře K. Křena, velmi zajímavou povídku z moravského Horácka „Trnitou cestou“, řadu pěkných vyobrazení, jako ku př. Betlém a chrám Narosení Páně, císař pán na Hostýně, sv. Otec Lev XIII., zajímavosti se života slavných mužů a žen, přehled časových událostí, srnka pravdy, šerty a vtipy a různé jiné poučné a zajímavé články. První číslo zašle se s d a r m a na ukásku každému, kdo o ně dopíše administraci Našeho Domova na Nové Ulici u Olomouce.

Slintavka a kulhavka. U hovářského dobytka v obci Kuntčích (v panském dvoře) vypukla slintavka a kulhavka. V Holicích vypukla slintavka a kulhavka a odbyvání trhů dobytčích v tomto městě, vyjma trhy na koně, až do odvolání je zakázáno.

Rozvodné Labe a Úpa. Minulý týden utrpěly naše kraje opět povodněmi. V okolí Králové Hradce vystoupily z břehů místy Labe, Orlice a jejich přítoky. S pondělí na úterek a se středy na čtvrtek došly zprávy většinou soukromé, že Labe stoupá následkem lijavců, které vesměs spláchny sněh. Stávidla byla vytažena a bezpečnostní služba organizována. V Jaroměři na př. po otevření stavidel u parku, odpadne vždy takové množství vody, že rapidně klesá výše vody na měřidle u železného mostu. V pondělí večer stála voda na Labi 125 cm. nad normálem a dostoupila po půl noci výše 238 na 2. m. 20 cm. a setrvala zde takto ještě do 7 hod. ranní ve čtvrtek. Na Úpě bouřila voda ještě více. U Králové Dvora protřhlo Labe ochranné hráze a mimo obvod města vrylo si na lukách nové řečiště, čímž způsobeny hospodářům škody obrovské. Místodržitel poukázal na práce opravné 30.000 zl. a poslal vojsko do Králové Dvora s pontony na práce opravné.

Obchodní komora liberecká darovala zdejšímu průmyslovému muzeu 100 zl.

Utonul. Rolník Fuksa z Horní Rovně vrátil se dne 2. t. m. o půlnoci z hostince k domovu. Nepomyslí chudšas, že to jest jeho cesta poslední. Jda kolem rozvodného rybníka upadl do vody a utonul. Ráno nalezena byla mrtvola.

„Dostal“ prádlo. Dne 28. m. m. přistížen byl J. Ela z Jeníkovice, známý to tulák, při šebrotě v Komenského třídě, pročel byl zatčen. Při tom jelíkož se však dokázalo, že prádlo bylo ukradené, byl Ela jej ukradl a odsouzen na 8 dní do vězení.

Ztráta. A. Moravcová ze Střebčel ztratila 5. t. m. tobočku s obnosem 15 zl. Poctivý nálezce se žádá aby je odevzdal proti dobré odměně na policii.

Okradla spoludružku. M. Sedláčková z Jilemnice bylo tři dny ve službě u P. společenství M. Mikoláškovou. Dne 8. t. m. pojednou však zmizela a s ní zároveň ztratilo se Mikoláškové část šatstva a zšoba plátěná v ceně 17. Druhého dne na to byla zlodějka zatčena a dodána soudu.

Oběť zimy. Ačkoliv letošní zima jest neobyčejně mírná, přece vyžádala si již několik obvyklých obětí. Dne 7. t. m. v noci nalezen byl v Lochenicích pekař Rejpal mrtvý.

Vůz upleval. Před několika dny nechal rolník P. z Plotiště naložený vůz písku v Labi, který mu přikvapivši do rána velká voda vzala. Vůz nebyl dosud nalezen.

Velké rozčilení. panuje právě v Javornici u Rychnova. Proti výtrníkům zakročilo četnictvo a jest zavedeno vyšetřování. Povídají o židovském rituálním zločinu.

Roztahují se. Židé v Holicích koupili od holické obce část polí za chlapeckou školou a postaví si zde svůj konfesionální hřbitov.

„Český učitel“, věstník spolku „jednot učitelů v Krá.“ Českým, otírá se v posledním čísle v nejdůst. pana biskupa Bryncha a výtěká nevlástenectví. Píše takto: „Týž rakouský vlastenec jest s jinými potěšil nás o vánocích pastýřským listem „biskupů provincie české“, opakujeme biskupů provincie české. Ne, to nejsou katolíci, ale klerikální biskupové. Jenom klerikál dovede dnes mluvit o znovuzřízení království avatováckého a zitra se stupňů oltáře arážeti české katolíky, produktem židovsko-německého fanatismu „českou provincií.“ Ale, ale páni, vždyť přece víte snad, že hrabství Kladecké už bohužel nepatří ku království Českému, ale v ohledu duchovním zůstalo pod pravomocí arcibiskupa pražského, — a tam patří dotýčený pastýřský list také. Nač se tedy zbytečně tak rozčilovati. Ostatně páni nedoukové, kteří takové nesmysly do „Českého učitele“ píší, měli by věděti, že jsou též biskupové provincie uherské, belgické atd., až Uhry i Belgie jsou státy úplně samostatnými. „Provincie církevní“ nemá co dělat s produktem židovsko-německého fanatismu a česká církevní provincie povstala také několik set let dříve, nežli židovsko-německá liberální strana v Rakouku, jejíž hlavní produkt interkonfessionální školy drží se houževnatě přivrženci „Českého učitele“, ačkoli centralistická škola přití se jak našemu státoprávnímu, tak národnímu programu.

Zořsti s východních Cech.

Od Hlinska. (Spojenci byli zbiti až do krve.) Dne 2. února konala se v Hlinsku schůze lidu, při níž se socialisté pustili do Mladočechů. Mlátili jmenovitě do městského radního Zmeka, obchodníka Skály a do jiných. Okrvácení pánové byli vrháni s příkrých schodů a tak to šlo dále, až i kradlec Suchý zůstal bez vědomí ležeti. — „Nevděkem splácí svát! — Když v srpnu světil p. biskup královéhradecký prapor jednotě katolických dělníků, tu byli páni Mladočeši se socialisty ve spojení. Z kruhů mladočeských poslán mu potupný dopis, aby se do Hlinska neopovažoval ani vkročiti atd. Zvlášť jeden pán se vynasnažil, aby biskup nesvětil kříž, který později na kohosi spadl. Zkrátka ve spojení se socialisty udělali páni Mladočeši velikou štvanci proti biskupu i spolku vlasteneckému. A dnes dostávají od svých spojenců bítí až do krve. Takové ovoce přináší liberalistický fanatismus, k takovým koncům přivedla zášť proti všemu katolickému. Kéž by to vše uvážil obzvlášť pan měšťanosta a pan radní Zmek.

Z Velké Poříče. Dne 2. t. m. slavili svůj sňatek snoubenci V. N. a V. Š. tovární dělníci za přítomnosti svých sourozenců, vesměs to chudých ale poctivých a zbožných dělníků. Po obřadech církevních uspořádána na vyhlášení jednatele tamního spolku sv. Václava sbírka ve prospěch Ústřední Matice školské, která vynesla 1 zl. 30 kr. Jest to dárek poctivých českých chudých dělníků a proto tím milejší a cennější.

Z Holice. (Schůze socialistů) V neděli o 3 hod. odpoledne svolali socialisté v Holicích veřejnou schůzi lidu, při níž dle plakátů měl mluvit pan poslanec Formánek z Hradce Králové a obě. Junger z Prahy. Ale ohlášení řečníci se nedostavili. Za to přijel známý social. redaktor Šturm a mluvil před shromážděním asi 200 hlav o všech možných i nemožných věcech. Mladočeši i klerikálové dostali dle známé šablony svůj díl. I pohlaví ženské bylo při schůzi čteně zastoupeno. Také četní židé přišli poslouchat svého harcovníka, ale o těch obě. Šturm ani muk. Proč pak? Schůze skončila za přítomnosti pana c. k. okres. hejtmana z Pardubic úplně klidně. Bezpochyby proto, že žádný z přítomných nepřihlásil se jak oponent ku slovu.

Z Chlumce n. C. — Školní ředitel v. v. p. Václav Laňár učinil nadaci na oslavu 50ti letého jubilea panování J. V. císaře a krále našeho Františka Josefa I. K účelu tomu vložil do zdejší spořitelny 200 zl. a kníškou spořitelni odevzdal panu předsedovi místní školní rady se žádostí, by místní školní rada z úroků nadace, této vždy na konci šk. roku po návrhu sboru učitelského zdejší dívčí školy mravně a pilně chudé dívky zdejší dívčí školy modlitebními knihami podělila. Ježto však z úroků nadace teprve v přístím roce odměny budou moci býti zakoupeny, tu aby již v roce jubilejním dívky chudé odměněny byly, opatřil jmenovaný šlechtný přítel mládeže školní, modlitební knihy na konci školního roku sám.

Ze Skalice nad Úpou. Po krátkém životě místního katolického spolku „Obrana“ v Malé Skalici nastala delší přestávka; činnost spolková počala náhle usnati, až usnula, jak na pohled se zdálo, v spánek věčný. Avšak až se zdálo, že je všemu již konec, přece přemnozí bývalí členové a příznivci našeho katolického spolku nechťeli tomu věřiti a nepřestávali doufati v znovuzřízení a vzkříšení jeho. Naděje a přání jejich vyplněny; katolický spolek náš opět žije a dnešního dne na den Největšího Jména Pána Ježíše dne 16. ledna 1898 nastupuje dráhu novou. Vldp. děkan a protektor „Obrany“ má hlavní toho zásluhu. Jeho přičiněním svolána valná hromada, kterou vdp. protektor sám pořádal v hostinci p. Jos. Michálka v M. Skalici, kdež sídlo jednoty umístěno. Plány p. děkana se zdařily, neboť hostinská místnost v ustanovenou hodinu četnými hosty se naplnila, což bylo svědectvím, že spolek náš katolický není našim milým kolaturníkům lhotejným a že trvání jeho zajištěno. Valnou hromadu zahájil vldp. protektor, oslavuje přítomné křesťanským pozdravem: „Pochválen buď Pán Ježíš!“ Po uvítání shromážděných p. protektor zmiňuje se o tom, proč schůzi svolává; poukazuje, že spolek již se měl rozjeziti, při čemž vyzývá všechny přítomné pp. hosty, by dobré věci nedali zahynouti. Doličuje dále p. protektor, jak spolek tento mile zkvétal a prosperoval, při čemž vzdává dík bývalému horlivému předsedovi, vldp. K. Faltovi za jeho obětavost a služby, které spolku a katolické věci vůbec prokázal. Vysvětluje krátce, co přivedlo pád spolku, že byl činěn totiž nátlak zejména se strany chleboďárců, poněvadž některý z páni řečníků pozvaných, neznalých poměrů místních, nevčasným slovem narazil. Vyslovuje naději, že spolek náš katolický nezahyne, byť na počátku i jen málo členů čítal, praví pak, že nezáleží na velikém počtu členů, nýbrž na vytrvalé svorné práci. K závěrečné pontavě řeči své poukazuje vdp. děkan na nutnou potřebu spolku a jednot katolických, obzvlášť za našich rozháraných a neutěšených poměrů společenských, kde tak krutý boj vede se o právo býti a náboženství, jak jednotlivců, tak i národů a celé společnosti lidské. Ku konci pak povznáší hlasu svého ke všem pánům účastníkům, řka: „Nuže, bojme statečně za svá práva, za náš křesťanský — bojme a vytrvejme!“ Načež k znovuzrození a obrození katolického vzdělávacího spolku „Obrana“ v Malé Skalici provolává: „Zdať Bůh!“ — Po přečtení stanov spolku vykonána volba od přihlásvících se členů, které měla následující výsledek: Do výboru byli zvoleni pp.: Hynek Syrovátko, Hynek Kadečka, Josef Kejzlar, Josef Kafka, Jos. Dvořáček, Frant. Miller, Josef Michálka, Václav Křetěk. Za náhradníky pp.: Frant. Boreš, Josef Zelený, Ant. Skaloud. Za pokladníka: p. Josef Kafka z Třebešova. Za jednatele: p. Jan Rolčík, říd. uč. z Třebešova. Za místopředsedu: p. Isidor Hofman v České Skalici. Za předsedu: dp. Josef Vojtěch, kaplan v České Skalici. Když již program vyčerpán, předseda dp. Jos. Vojtěch poděkoval všem přítomným, zejména vdp. protektorovi a schůzi prohlásil za skončenou provolávajíc: „Zdať Bůh!“ Na závěrek schůze vdp. děkan Frant. A. Pecka albil ještě zájmy spolkové všemožně podporovati, zejména že spolku, tudíž všem pp. členům, propůjčovati

Ludvik Nejedlý, dekorační malíř v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (2)
Návrhy ve slohu, stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docela čistému prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotoveno za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje excentrické mlátičkové stroje s kuličkovým s
ložísky. Prací strojem též na skládě p. Karel
Dušek, na sv. Janě nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

(Zasláno.)

Mavrodaphne

Recké přírodní dessertní i medicí-
nální víno lisované z čerstvých malvasinských
hroznů jest k dostání v lékárně pana

A. Spory v Hradci Král.

Mavrodaphne jest zdravým lidem osvězení,
podporuje chuť k jídlu, pro chudokrevné
překvapující účinek, slabým i starým neduhem tr-
pícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se
nemohou těšit, nýbrž i rozhodnou vzpruhu zeslabené
činnosti srdeční. (108)

Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko:

H. F. SEIDEL, Praha,
Vodičkova ul. č. 30.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račtež učiniti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleúctojným a
velečestným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Vybavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKY,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí č. 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

Český a křesťanský závod.

Hojné zásobení sklad

vlněných látek oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní ja-
kosti nabízejí za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel vlněného zboží

ve Vyškově na Moravě.

Vzorky zdarma a franko.

Český a křesťanský závod.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalou-
nické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého avyká-
daného

párovy a žíněny,

pony a stálony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 161

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Umělecký

závod

malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových.

Rozpočty, náčrtky
stř. jakož i veškeré
rady odborné
zdarma.

V knihkupectví Cyrillo-Methodějském

GUSTAV FRANCL

v Praze, Melantrichova ulice

lze dostati:

Svatou křížovou cestu z výroků písma
svatého. Dle latinského textu upravil P. Florian Bře-
zina. Cena 5 kr., 100 kusů za 40 kr.

Pobožnost křížové cesty, nesoucí se po-
nejvíce duchem sv. Alfonse z Liguori. Cena 5 kr.,
100 kusů za 40 kr.

Pobožnost křížové cesty. Seřadil P. Ka-
rel Vondruška. Cena 5 kr., 100 kusů za 40 kr.

Rok Dr. Karel Křížová cesta. Zevrubně
poučení o ní dle pramenů církevních schválených, se-
sta il a všem milovníkům Boží vůle, svým ale
zbožným osadníkům zvláště věnuje spisovatel. Cena
36 kr., v pevné vazbě 42 kr.

Zpovědní cedulky v české, německé aneb
latinské řeči. Tyto obsahují výroky z písma svatého
a prodává se kniha 24 archů za 70 kr.

Zpovědní cedulky k velikonoční svatě zpo-
vědi s černými obrázky. Prodáváme 500 kusů za 75
kr., 1000 kusů za 140 kr.

Poučení o svátosti pokání. Sepsal J. J.
Doležal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů za 140 kr.

Poučení o nejv. svátosti oltářní. Sep-
psal J. Doležal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů za 140 kr.

Zrcadlo zpovědní pro školní děti. Cena
1 kr., 50 kusů 45 kr. Macík V., Příprava k
prvnímu sv. přijímání. S povolením nejv. bisk.
Ord. nariatu v Budějovicích. Cena 60 kr.

Příprava dítěte ku sv. zpovědi, zvlá-
štně ku zpovědi první. S povolením nejv. bisk.
Ord. v Budějovicích. Cena 120.

Reči při první sv. přijímání. S povi-
lením nejv. bisk. Ordinariatu v Budějovicích. Cena 80 kr.

Eucharistická pobožnost křížové ce-
sty ku 40 hod. pobožnosti na usmířenou před vy-
stavenou velebnou Svátosti Cena 8 kr., 50 výtisků 321.

Kůň Jan, Zvěstí Kristus, Bůh náš a
Vykupitel přitomen v nejvěstější Svátosti oltářní.
Cena 4 kr.

Ježíš v Největější Svátosti oltářní.
(Myšlen i citih. faráže z Arsu) Cena 3 kr. 100 kusů
za 250.

Významná str. v nové medaili
v Hradci Králové. r. 1894.

Veleúctojnému duchovenstvu!

Dovolují si odpotázati svůj hojně zásobný sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále shotovují go-
tické svícny, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámece na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postřihují a posilují
v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vyvádění a oavědění, jakož
i vzorky zasílám na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízejím se ku
zhotovení odznaků, památních peníků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

Tržnice nábytku

společnosti truhlářů v Praze

oporučuje ct. P. T. obecnstvu, vld. duchovenstvu

své hojně zásobené závody

všeho druhu

moderního

NÁBYTKU

při nejlepší a levém posloužení.

Cenníky franko a zdarma.

úplné vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru.

Sklady:

Praha,
Přikopy „Nový Bazar“
a Ovocný trh 957-II.

Praha,
Ferdinandova třída
č. 25 nové.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí c. k. mini-
sterstva obchodu poctěna. 14

Dekorační malíř a posilovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrámků a po-
zlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích s přílo-
žnými rozpočty.

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežní soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janě nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, zlatých stříbrných
a pravých českých granátových šperků,
stříbrné stolní náčiní z nového a čin-
ského stříbra, ozdobné stolní nádoby,
veškeré zlaté a stříbrné hodinky i. ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za
ceny levnější než všude jinde. Zlatí a
(240) stříbři v ohni galvanicky.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Objednávky a správy se přijímají a shoto-
vují, též veškeré oprávy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

KUCHAŘSKÁ ŠKOLA

od Marie Svobodové.

Knihu tu doporučenou co nejlépe posoudky vynikajících znalců hospodářských a učitelů hospodynářských, vydanou ve velké osmerce v díle 939 stran čítajícím lze dostati u spisovatelky Marie B. Svobodové, hospodyně na faře ve Zvoli u Jaroměře

za cenu krámskou 4 zl. 60 kr. a také v ceně mírnější na zvláštní žádost.

Některé výňatky z posudků o knize té:

1. „Spis sepsaný prostomárodně a přece na nejvyšší duchaplně jest prochnut rostomile náčným humorem, následkem čehož se divenky spíše a rády vpraví do tajnosti kuchařského umění.“
2. „Zkrátka jest tu zdravotně, znalství zboží a kuchařské technologie, vše směřující k správné výživě těla v jeden celek spojeno. (Spisovatelce se podařilo sestaviti knihu „O domácím hospodářství“ na základě moderních, vědeckých. Není pochybnosti, že v krátké době nebude ani jedné vzdělané české hospodyně, která by knihu tuto nevěřila do své knihovny.“
3. „Jest to nevyčerpatelný zdroj praktických pokynů pro hospodyně.“
4. „Vše jest tu bedlivě prozkoumáno a přiměřeně k naší době vylíčeno, kde fysika a chemie nesmí více býti tajemstvím dívkám, které se pro vedení domácnosti připravují.“
5. „Znám mnoho kněk kuchařských, ale nerozpakuji se prohlásiti, že kniha M. B. Svobodovou sepsaná jest korunou jich všech.“

278

JESLE CHRÁMOVÉ

ze dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelů souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Křejička
v Praze.

Písárna a dílny na Letné
612-VII. — Sklad Eliščina
tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, nábrovy
a rozpočty franko! Výhodné
platební podmínky. 265

Pravý nezkažený včelí med

čistí krev naší, podporuje pravidelné trávení a silí naše tělo. Zvláště se hodí dětem chudokrevným, bledým, lidem slabého žaludku a zotavujícím se. Zevrubné poučení přídáno (174) je ku každé láhvi medu.

Zaručeně čistý med lze koupiti
u Antonína Šejnohy,
okrátko na velké podlaži v Hradci Králové.

Oznámení.

Vedle skladu jízdných kol a šicích strojů, zařídil jsem sklad ohnivzdorných a nedehtných pokladen, které ve všech číslích na skladě chovám a za nejmenší ceny účtuji. Ceníky zdarma.

Prose o hojnou příchť znamenám se s účtu

Albert R. Štourač,

Svitavy, Morava.

Značné snížení v cenách

vyprodávám

celý zbytek nákladů mou zakoupených.

Pro dobu postní:

Beránek Boží. Sedmero postních kázání Františka Janovského místo 60 kr. pouze 40 kr.

Vitrou ku štěstí šest konferenčních řečí pro dobu postní Meth. J. Zaerala místo 60 kr. pouze 40 kr.

Práce křesťanství posvěcená a sv. patronové její Frant. Janovského. Obsah: Úvod, Čechy, dokonalý život křesťanský podstatou jejich, sv. patronové řemesel a umění? Neblahé zrušení cechů, Adolf Kolping, zakladatel spolku katolických tovaryšů místo 50 kr. pouze 25 kr.

Život Ježíše Krista a Panny Marie die Busingra vzdělal dr. Jiří Lásk a 575 krásnými ilustracemi a 8 přílohami, 784 str. 28/32 centimetrů velikých místo zl. 7.20, 1. vydání švabachem pouze zl. 1.25, v koženém hřbetě a rohy zl. 2.60 v pův. nádherné vazbě v plátně s červenou ořízkou zl. 3.25, se zlatou ořízkou zl. 3.65, 2. vydání latinkou místo zl. 7.20 pouze zl. 2.50, vázaná v koženém hřbetě a rohy zl. 2.85 v původní nádherné vazbě s červenou ořízkou zl. 4.50, se zlatou ořízkou zl. 4.90.

Nové

Jediná modlitební kniha pro inteligentní katolíky české.

Původní vydání 80.000 rozprodáno!
Žin t die náboženství vydal Tilmann Pesch S. J. upravil P. Placidus Buchta, cena zl. 1.—, váz. zl. 1.60, zl. 2.—.

Nedělní děti. Postní kázání čim křesťané mučí syna člověka. Cena 80 kr.

Sláva na výsostech Bohu. Kázání na posvátnou dobu vánoční. Cena 80 kr.

Sv. Řádnec a nejov. Svátost Oltářní Frant. Alberta Strnada radu kazat. Cena 80 kr.

Naklad knihkupce R. Prombergra
v Olomouci.

274

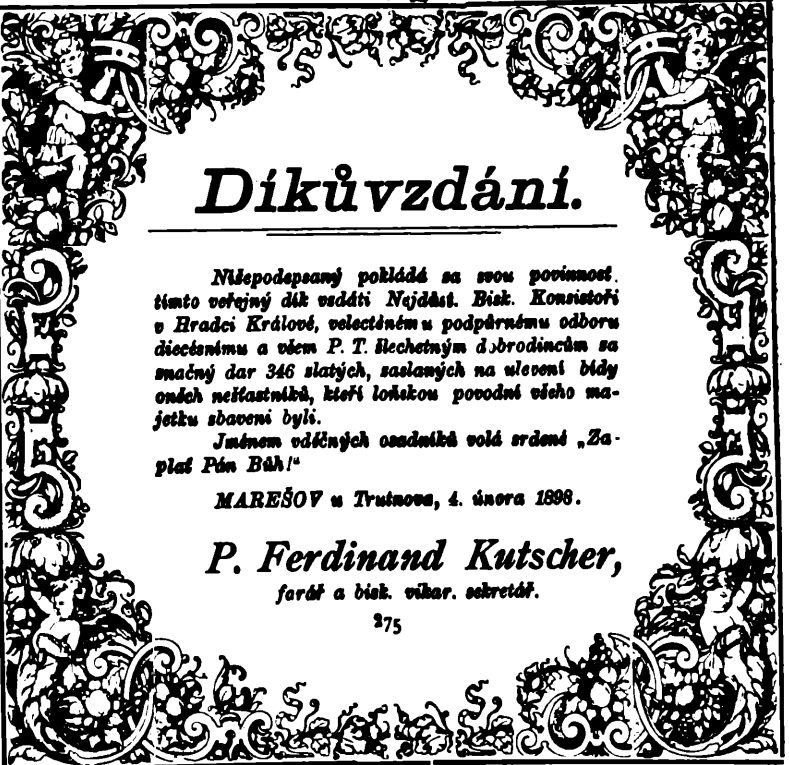
Návěští.

Kdo hledá neb chce službu neb práci,
Kdo něco ztratil neb našel,
Kdo chce vyučovati aneb učiti se něčemu,
Kdo zamýšlí nějaký prodej neb koupi,
Kdo najmouti neb pronajmouti chce byt aneb nějakou obch. místnost,
Kdo hledá neb k zadání má stravu a byt,
Kdo vůbec chce nějaké oznámení vhodné pro všeobecnou potřebu, necht použije k účelu tomu inserování v

„OBNOVĚ“

za mírný poplatek.

Děkuvzdání.

Něspoděpsaný pokládá se svou povinností tímto veřejný dík vzdáti Najdš. Bisk. Konstantovi v Hradci Králové, veletelnému a podpůrnému odboru diecéznímu a všem P. T. Hechtovým dobrodincům za smelný dar 346 slatých, zaslaných na úlevu bídy oněch nešťastníků, kteří loňskou povodní svého majetku zbaveni byli.

Jménem vděčných osadníků volá srdcem „Za-plať Pán Bůh!“

MAREŠOV v Trutnově, 4. února 1898.

P. Ferdinand Kutscher,
farář a bisk. vikar. sekretář.

275

Pánům + + + + hostinským!

Za příčinou vynechání tohoto předmětu (vyprodávám celou zásobu různých, úplně nových, též i obehovaných hudebních automatů, různých velikostí, hluboce pod nákupní cenu a kdo sobě přeje podobný předmět levně pořídit, má nyní nejlepší příležitost.

Albert R. Štourač,
tovární sklad strojů
267 ve Svitavech, Morava.

V. VACEK,

závod
školářský
Pamětníku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro prostromování, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Levně na prodej!

Lustr barokový s velkým množstvím broušených skel na dvanáct svíček z čistého bronzu, dobře slazený. 276

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Firma Ferdinand Scharf,

c. k. dvorní dodavatel,

továrna na drátěné tkanivo a plotivo, zboží síťové ve Vel. Borovnici pošta Horka

odporučuje

do oken chrámových drátěné mříže a plotiva natažená v železných rámech na ochranu figurálních oken.

Drátěné plotivo na ploty kol zahrad, luk, parků, lesů atd.

Drátěné provazy pro mlýny, cukrovary a jiné závody od dvou až do 200 drátů v síle 26 mm.

Prohazovačky na písek 100 cm. šířky a 150 cm. výšky za 2 zl. 20 kr.

Hotová síť s lubem 1 kus za 60 kr., mosazná 90 kr., 20 palců v průměru.

Náhrobní mřížky 1 kus od 6—16 zl.

Tkaniva do oken v barvě modré a zelené, jakož i veškeré druhy zboží do oboru toho spadající.

Vzorky s udáním cen na požádání franko.

O hojně objednávky uctivě žádá

FERD. SCHARF.

Závod vymaněná na jubilejní výstavě roku 1891 státní medailí a od obchodní komory.

270

K úplnému zařízení

bytů soukromých

hotelů a restaurací

nabízí firma

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí č. 32.

železný nábytek, nábytek z ohýbaného dřeva: jmenovitě židle za zvláštně výhodné ceny, věšáky, umývadla, šínánky, matrace, koberce, záclony, přikrývky, podušky, prostěradla, houně všeho druhu atd. 259—2

Úplně ilustrované ceníky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatné na čtvrt robu 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 11. února 1898.

Inserty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

O našem politickém postavení.

V Praze, 9. září 1898.

„Obnova“ patří k těm nečetným časopisům českým, které píšou o politických adalostech věcně, vážně, střídavě a pravdivě. Již v únoru minulého roku naznačila, jakým směrem asi politika v Čechách a v Cislajtanii bráti se bude. Tehdy naskakovala ovšem mnohým radikálům husí kůže na těle, když slyšeli, že naši poslanci jsou vládnější než-li vláda sama, že ve skutečnosti jdou se šlechtou i s klerikály německými. Byla to pravda a je to pravda; neupřímnost však vůdců kruhů, že se lidu pořád ještě líčí věc jinak než-li ve skutečnosti jest, že v Čechách chystá se často ještě opoziční zbraní a radikálními cepy a palcáty — ovšem pouze hubou, ve Vídni však že naši lidé mluví a jednají docela jinak, zavínala mnohé nedorozumění. Vlastní nepatrnost, chvástavost, ukvapenost a nedůslednost způsobila nám často ty největší nesnáze.

Dne 2. dubna m. r., tedy ještě před uveřejněním jazykových nařízení správně jsme je charakterizovali a ukázali jsme na nevelkou a nejistou jejich cenu. Právili jsme, že dr. Herold a dr. Pacák musili se velice u hr. Badeniho namáhat, aby v hotovém již nařízení vymohli jisté změny, protože čeští i němečtí poslanci lidovi vystihli velmi dobře jejich slabiny, z nichž největší byla ta, že jazykové nařízení nebyly vydány na základě dohodnutí mezi Čechy a Němci, ale pouze po předběžném dohodnutí mezi českými vůdci a vládou. Dne 7. května m. r. musili jsme vytýkat, že, jak zkušenost s jazykovými nařízeními v Čechách a na Moravě učí, dopustili se mladočestští předáci chyby, neporadivše se s jednotlivými znalci v jednotlivých úřadech. Vytkli jsme přehmaty úředníků při poštovních a telegrafních, při železničních a celních úřadech, dále při finančních, politických, ba i soudních úřadech. Rozhodnutí, učiněné u soudních instancí v Chebu, Liberci, v Brně, ve Vídni, ba i v Praze otevřely teď každému oči, a stále a stále množí se zjevy, že mnozí úředníci nechťejí jazykové nařízení provádět. Obmezovací výklady, které učinili o jazykových nařízeních sami bývali i nyní ministři, zhoršovaly stále cenu jazykových nařízeních. Druhé jazykové nařízení hraběte Badeniho naznačili jsme za přímo pochybené.

Slevovali jsme velice a proto v čísle z 21. května 1897 opět jsme museli vystoupit proti tvrzení N. L., které lidly politickou situaci až příliš růžově, jež tvrdily, že hr. Dzieduszycki za souhlasu pravice psal adresu bez souhlasu ba

proti vůli vlády. Zatajily však i ostatní časopisy pražské českého lidu, že v adresním návrhu, schváleném všemi stranami pravice, nemluví se více o českém státním právu, nýbrž pouze o rozšíření autonomie království a semí; pražské časopisy zatajily také výrok hraběte Vojtěcha Dzieduszyckého, že marno zatajovat, že platná ústava se již všíla. Tentýž výrok učinil sice již r. 1889 princ Karel Schwarzenberg, který byl proto také trhan, ač se při tom zapomnělo, že totéž řekl několik dní před ním. zněcněly již dr. Julius Grégr, který neprávem a nehistoricky se nyní pasuje za nejryzejšího a nejzásadnějšího a nejrozhodnějšího obhájce českého státního práva. Práví se, že o mrtvých nemá se psát, leč dobré, ale bylo by hrěchem klamati dále český lid, jak na dráse etapové jdeme velice, velice spěť.

V. dubě, kdy očekáváme, že předseda ministerstva baron Gantsch první Badenovo jazykové nařízení posmění tak, aby se formou a obsahem zamlouvalo i Němcům, v době kdy druhá část Badenových nařízení bude zrušena, protože prý Němce dráždí a roztrpčuje, v době té nebude snad ani dr. Pacák mlti více odvaby, pokládat Badenova jazyková nařízení za 45ti procentní splátku na požadavky českého národa, mezi nimiž provedení českého státního práva se ani nenalézá. Národ dosud ani neví, co má vlastně z těch původních Badenových jazykových nařízení zbude.

O ceně jazykových nařízení panovala ostatně mezi předáky mladočeské strany in camera caritatis velice různá a odchýlná mínění. Napřed byl ovšem obrovský jásoť nad jazykovými nařízeními v časopisech i schůstích svobodomyšlných. Když však se poznalo, že jednostranné dohodnutí s hr. Badenem vyvolalo boz a sjednocení Němců skoro na celé čáře, když rozruch rozšířil se i do sousoedního jako obrovský balvan nás tísnilého a drtícího Německa, tu klesl triumfální jásoť našich předáků a poznalo se, že zvláště druhé jazykové nařízení není vlastně žádná vymoženost, nýbrž chyba, tu tvrdil na př. p. dr. Kaizl, že poslanci tu druhou část nařízení ani nechťejí, že hrabě Badeni jim ji dal o své ujmě. Dr. Herold naopak říkal četným vynikajícím straníkům i vynikajícím úředníkům, že ta druhá část nařízení se ani provést nedá, že si však ji vyžádali, aby mohli při jednání Němců s požadavky svých něco slevit a nějakých výhod zase na jiné straně získat. Zkrátka a dobře, mladočestští poslanci jako vždy i v této veledělitě věci si odporovali a zapírali posléze druhou část jazykových nařízení jako zapíral Petr Krista Pána. Každému přece musí jíti na rozum, že ta-

kověto výklady a jednání přišly ve známost vlády a Němců šidovsko-liberálních, nacionálních i klerikálních.

Pak-li na naši vlastní straně se dějí taktické kotrmalece, pak snáze pochopíme, že i konservativní Němci byli uvedeni v omyl, že i oni považovali jazyková nařízení za chybu a žádali za změnu dle jejich zdání „spravedlivou“. Že pak liberálům, nacionálům, Wolfům i Schönererům při postřehnutí neupřímnosti a chyby vynikajících našich předáků rostl apetit, jest pochopitelné.

Avšak nejen nynější ale i dřívější jednání mladočeských předáků přivádí je do stálých nesnáz. Tito velice chybily, že návrhy dr. Solce ze dne 1. dubna 1890, 23. září 1892 a 2. ledna 1891 z agitačních důvodů prohlásili za nepřijatelné, poněvadž to prý znamená rozdělení země. Tvrzení toto, jak nyní mladočestští předáci ve svém nitru sami doznávají, postrádá naprosto důvodnosti a věcnosti. Vždyť druhá část Badenova nařízení má přece stejnou intenci. V Tirolsku a do jisté míry též ve Štýraku panuje již dávno ustanovení, že na př. v severním Tirolsku uřaduje se německy, v jižním Tirolsku pak vlasky, a přece to neznamená rozdělení země, neboť politická zemská správa a vrchní soud jsou pro celou zemi společny. V Tirolsku však Němec i Vlach všady najde spravedlnost.

U nas je vůbec chybou, že se při okamžitém rozčilení vydá heslo a ostrá rána, a při tom se nemyslí a kotrmelce pak odtáhně celý národ.

Pak li na jisté ukvapenosti a chyby upozorňujeme, neděje se to ze zlého úmyslu proti straně mladočeské. Poznáním a doznáním vlastních chyb máme se uvarovati chyb dalších. My také dobře víme, že dnes není organizace v Čechách, která by dnes převzala vedení národa, ačkoli mimo panující v národě politickou organizaci máme vynikajících a schopných mužů dost. Lid český musí bohužel ještě dále jíti po cestě trnité, a proto se nám to stále maskování a zalhávání chyb nelíbí. Proč se na př. pečlivě lidu zatajuje, že minulý týden pekly se ve Vídni nové punktae, jak ohledně jazykových nařízení, tak ohledně dalších kroků za příčinou dohodnutí Čechů s Němci a pak o dalších krocích na říské radě? Proč orgány vládnoucí strany pečlivě lidu českému zatajují, že pánové dr. Engel, dr. Herold, dr. Kaizl, dr. Kramář, dr. Kaizl, princ Bedřich Schwarzenberg a Ferdinand z Lobkowicz jednali minulý týden s vládou ve Vídni, že tam byl pozván též nejvyšší maršálek království českého kníže Jiří Lobkowicz a dr. Ebenboch. Což se českému lidu nesmí říci pravda? Což se

FEUILLETON.

Lovecké plesy.

Na našem venkově čítají se mezi nejoblíbenější plesy střelecké. Sluší mezi nimi činiti ovšem rozdíly. Ostrostřelecké plesy nezačínají nikdy kvápkem, nýbrž sousedskou, neboť tu

noha sotva nohu míne,
krok se líne
baszky v ticha,
nikdo se jim neodpěchá.

Sváteční střelci mají rádi rejdiváky, strážáky a špacírky, po přepáde také zelenou travu a obli-gátním refrainem: na tej louce zeleny, pasou se tam jeleni, pase je tam mysliveček, v kamizolce zeleny. Sváteční střelci nebudou přece do opravdy střilet, vždyť bývají ti nejlepší lidé na světě. Což na tom, že jednou trefí a po druhé chybí? Pořádný sváteční střelec vydržíže usenáře a zvěfináře, zajíce a koroptve vidí nejraději na pekáči a raději než z pušek, houchá ze sklenic; nemá-li zrovna šampaňské, tak traktuje své tanečnice aspoň sodovkou. Každý sváteční střelec jest způsobný jako zajíc a krásný bývá skoro jako Adonýs.

A víte proč? Již císař římský, Alexandr Severus prozradil, že svoji krásu děkuje zálibě v zajecích pečenicích. Chápete již laskavé čtenářky, proč jsou myslivečtí mládenci tak krásní a tak hledaní ženitů? Chápete mládenci, proč se vám dcerušky opravdových i svátečních zajecích střelců tak líbí, proč s nimi tak rádi tančíte?

Dámy na loveckém plesu jsou vesměs nebezpečné, protože jedí zajíce. Zajecí maso dodává

jedlíku krásy a líbeznoti, ano s celým zajcem hraje v tanci a lásce vůbec velkou úlohu. Kdo jí rád zajíce, má lehké, svižné nohy, tančí výtečně.

Zajíc je vůbec užitečné zvířátko. Kdo má trn aneb lásku v srdci, přivaž na ně zajecí chlupy a ty bolest jistě vytáhnou. Kůže zajecí přiložená na tvář, činí ji krásnou. Zajecí plíce jsou proti dýchavičnosti a souchotinám, zajecí krev bojí píhy, popel z jarního zajíce bílí zoubky, kdo sní zajecí srdce, ukutně se zamiluje, neboť zajíc má silné srdce a srnka má dokonce dvakrát velké srdce jako člověk, ovšem poměrně k svému vzrůstu.

Na loveckém plesu se střílí nejen krásnými očima ale též sladkými slovy. Na opravdovém mysliveckém plesu — svobodní střelci tam také bývají i ti sváteční — jsou všechny druhy honů: šoulání, nahánka i čekání. Matinky, jako zkušené a starší lovkyně jdou nejraději na šoulání, přislují a nadhání tak roztomile a nepozorovaně, že ubozí mládenci ani netuší v náručí šťastné lovkyně, že jsou vlastně již na štrece čili výstavu.

Naše moderní vily z družiny Lověny, ty se ovšem nespokojují na plesu s jednou jen kofistí. Jako moderní kavalíři postřílí všecko, co jim přijde na rānu.

Střílí zajíce, kuny, tchoři, lišky a hlavní kusy vůbec, ti jsou zkušenostmi již vychytalí; mají ostrý čich a vyhnu se z daleka nástrahám maminek i slečinek. „Šoulat se za nimi a číhat“ na ně bývá marné, neb rádi vechslují. U „napajedel“ neb v herně, někde v postranním neb dolejší mše, zvláště v čas odpočinku lze je však stihnout: jistě, neboť tam střílají sami z batterií sklenic. Než společně „nadhánka“ krásných lovkyně po

občerstvujícím odpočinku podaří se i staré mládence dostat na štreku. Mladé dámy jsou si dobře své neolnatelnosti vědomy. Ony jsou i bez velkého studování pravými professorkami v lásce a zůstanou jimi do smrti.

Lord Chesterfeld tázal se jednou 80ti leté dámy, v kterém stáří přestávají dámy milovati. „Nevím“, odvětila: „to se musíte ptáti některé starší“.

A takovým lovkyním chcete mládenci v životě ujíti? Čím starší b děte, tím hůře to s vámi dopadne. Pranic nedbejte toho, jste-li první, druhou nebo třetí láskou. První, druhý, třetí, to je vše jedno. Přitěk ženské ruky je tak zájizen, že se na něj navlékne snubní prsten s jakýmkoli jménem. Padnete-li děvčeti do oka, najde na vás tolik krásných vlastností, že o nich ani nevíte. Chce-li, musí vás žena dostat a ty spanilě ukrutnice neleknu se ani zločinu.

Jediným okamžikem pchnou vás v té vřavě do oka (§.), při volence vás unesou (§. 76. a 90.), ukradnou vám vaše srdce (§. 171.) a zavrrou vás do svého (§. 93.), učiní z vás svého otroka (§. 95.), násilným stisknutím vás donutí k tanci a k opuštění sklenic (§. 98.), vášní ohrozí vaši hlavu (§. 99.), zapálí vám vaše srdce (§. 166.), otráví vás svými sladkými slzami (§. 135.), učiní vás žárlivými, dávají chvillemi přednost jiným, omámi vás svou roztomilostí, jedinou hubičkou připraví vás o staromládeneckou svobodu a po svatbě o peníze za šperky a šaty, používají proti vám nadovolené zbraně (přestupek proti zbrojnímu zákonu), odzbrojí vás úplně a drží u doživotní zajeť (§. 1.—532. tr. zák.).

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 18. února 1898.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Adresní osnova

sněmu království českého.

V sobotním sezení adresní komise přijali poslanci čeští a velkostatkáři jednohlasně níže uvedený adresní návrh. V nynějších dobách pro národ český tak těžkých, kdy myšlenka státoprávní tím důrazněji musí býti hájena, jest nám dvojnásob milo, že zástupci historické katolické šlechty neodloučili se od poslanců českého lidu a že vzdor zuřivým útokům německých nacionalistů hájí naše nezadatelná práva. Návrh adresní zní:

„Vaše Veličenstvo! Nejmilostivější císaři, králi a pane!

Vždy věrný sněm království českého vítaje s opravdovým nadšením padesátý rok panování V. V., vyslovuje svou nejvroucnější tažbu, aby popráno bylo V. V. ještě dlouhou řadu let v nerušeném míru a pokoji panovati říši a našemu království, a aby podařilo se říši V. V. bez pohromy vyvésti z těžkostí, ve kterých se nyní bohužel nachází, přes všecken nepopíratelný pokrok, jehož dosaženo bylo v tak mnohých oborech práce a vědění za slavného panování V. V.

V. V.! Sněm království českého nesmí a nechce se uzavíratí poznáti, že nynější poměry politické v království a zemích v říšské radě zastoupených nabyly ostrosti povážlivé.

Obnovení rakousko-uherského vyrovnání, které by po spravedlnosti a právu nleviti mělo těžkým břemenům této polovice mocnářství, na ten čas zmařeno. Poslanecká sněmovna rady říšské stala se jevištěm bezpříkladných událostí, princip věřiny, bez kterého není parlamentarismu, znásilněn a poslanecká sněmovna, která přikázáno více úkolů, než dovede splniti i v dobách mírných, naprosto se ukázala nezpůsobilou k zákonodárné práci.

Národnostní boje došly takového stupně upřílišnění, že vášně, že naplňování musí vážnými obavami každého, kdo v boji národnostním nechce hledati nic jiného, než zápas za rovné právo, za spravedlnost a za volný rozvoj národa ve všech oborech duševní a hmotné práce. A mezitím co oba národové, království české od věků obývajících, v nepřátelství žijí, bohatá kdysi země hospodářsky klesá. Rolnictví, tlačenému světovou soutěží, nedáno ještě najíti nové, výhodnější podmínky hospodářství. Naprosto scházející úprava vod a řek, nedostatek meliorace a soustavného zalévání, jest příčinou stále častějších škod, které poslední síly rolníka hubí. Řemeslnictví pod tlakem práce tovární upadá a marně čeká na soustavnou pomoc od zákonodárství a správy. A dělnictví právem dovolává se pokračování v zákonodárství

sociálním, které by trvale zlepšilo hmotné postavení nejnižších vrstev lidových, zabezpečující dělníka na případ státi a neschopnosti ku práci. Hospodářská tíseň je tak veliká, že zemská hospodářství odkázáno je na uzavírání stále větších dluhů ke hrazení stále rostoucích řádných schodků ve financích zemských, poněvadž nerovnoměrnost břemen daňových, přetížení hospodářsky slabých činí každé zvýšení přírážek povážlivým.

Sněm království českého těžce nese všechny tyto neblabé poměry a chtěl by přispěti ku zdárnému řešení všech těchto obtížných úkolů, ale všechna jeho dobrá vůle rozbíjí se na omezené jeho kompetenci zákonodárné na naprosto nedostatečném vlivu sněmu na správu státní v oborech zákonodárné jeho působnosti a na nedostatku vlastních berních důchodů.

Sněm království českého pevně přesvědčen, že nepřírozený v říši tak různorodý centralismus je hlavně viněn všemi obtížemi, s kterými zápasi musí království a země v říšské radě zastoupené. Centralismus zavinil, že národnostní boje nabyly dnešní politování hodné ostrosti, že z otázky smírného, rovnoprávného spojení obou národů království českého obývajících stala se otázka nadprávní národa jednoho nad ostatními, a ta nyní do základů rozvítila celou polovinu mocnářství. Snaha po utužení centralismu vzala sněmům právo voliti poslance do rady říšské a utvořila centrální parlament, do kterého přímými volbami zanášejí se s celou jich bezprostřední příkrostiti hluboké, zásadní rozpory zájmů národních, hospodářských a sociálních ze země tak různých a mnohotvárných. Místo aby království a země po svém historickém rozvoji, po svém hospodářském a sociálním ústrojí vyřizovaly samostatně své záležitosti všem opravdu společných, jako jsou otázky: týkající se mocenského postavení říše a velikých hospodářských a sociálně-politických úkolů moderního státu — kompetence rady říšské přescyena a zákonodárná její práce zůstává nedostatečnou a neuspokojivou.

Přímou centralisací správy státní nemožným učiněno, aby plnila v celém rozsahu úkoly, které jí ukládá nový, nerušený rozvoj poměrů novodobého hospodářství, aby individualisovala a přizpůsobovala se zvláštním poměrům jednotlivých království a zemí. Nedovede se zbýti byrokratického rázu ani tam, kde by chtěla býti pokrokovou, duchu času odpovídající správou státní.

A tak kulturní život národů rušen je ve svém volném rozvoji a třpící třídy výrobní marně čekají pomoci od centralismu v zákonodárství i ve správě.

V. V.! Sněm království českého po staré, historické tradici předem povoláný, aby hájil integritu a ucelenost, práva a praerogativy země koruny české, království

českého a země k němu příslušejících zrovna v této těžké chvíli má za svou povinnost vysloviti, že s věrnou, nezlomnou pevností stojí na nezadatelných a nezadaných právech král. českého, slavnostně stvrzených pragmatickou sankcí, četnými královskými přísahami korunovačními a novějšími akty státními. Jen vrátí-li se říše k historickým, přirozeným svým základům, najde nerušený mír uvnitř a nezlomnou sílu na venek.

Sněm nechťje přehlíží zákonodárné a správní řády zavedené od r. 1749, pevně stojí na nepopíratelném právu království českého na samostatnost zákonodárství a správy.

Sněm věrně svému státoprávnímu stanovisku a přesvědčení, že shody mezi právy království českého a stávajícími řády bez svolení sněmu dočiniti nelze, nikdy neuznával potřebu společného zastoupení jednotlivých království a zemí pro záležitosti všem opravdu společné. Avšak i v mezích nynějších ústavních řádů sněm má za svou povinnost prohlásiti, že se posud nevzdal a vzdáti nemíní svého práva, aby ze svého vyslal zástupce do rady říšské. Naopak, má-li odpomoženo býti těžké krizi, do které upadla rada říšská, prospěšno by bylo, aby vrátilo se volení do rady říšské ze sněmů zemských, platné podle zřízení zemského, ale ovšem přizpůsobené novým poměrům s náležitým zastoupením národních menšin.

Stejně potřebno jest, aby osamostatněna byla správa zem. ve věcech, ve kterých sněm zem. má moc zákonodárnou, neboť jedině v organ. spojení zákonodárství a správy spočívá záruka zdravého rozvoje obou. Jen rozšířenou kompetencí sněmu zemského a osamostatněnou správou státní země možno kulturní potřeby obou národů tak bohatě opatřiti, jak by to žádoucí bylo a soustavně řešiti nejpřednější úkoly sněmů: otázky hospodářské a sociální.

Podmínkou každé činnosti sněmovní jest však náprava financí zemských. Systém přírážkový, možný v malých poměrech a na základě spravedlivé upravy berní ani pro nynější závažné úkoly sněmu naprosto nestačí, naopak jest jim největší překážkou. Bez samostatných, rozvoje schopných příjmů berních zákonodárství zemské nedovede dostáti vážným svým povinnostem a přetěžké jsou z toho škody pro kulturní a hospodářský rozvoj obou národů království. A sněm království českého oběma národnostem a všem obyvatelům tohoto království rád by poskytl všechny podmínky rozkvětu kulturního a hospodářského.

Sněm těžce nese národnostní boj, který podřívá síly obou národů. Přesvědčen, že jedině na půdě domácí dají se vyrovnati národnostní boje vzájemnou dohodou, pevně stojí na kompetenci sněmu zemského ku řešení otázky národnostní

nositi se vřelým lupičem, vřelým, jež skytský korsar vyčítal vetřelci makedonskému, ale pravou slávou honositi se nemohl nikdy.

Slavný jeden dějepisec vzdav Napoleonovi chválu, dodal: „Jeho pýcha jej zaslepila a potrestala. Domníval se, že je mu dovoleno beztravně šlapat po šíji celých národů, jako šlapal po šíjích královských. Ale sklamal se... Za Bajonu očekávalo jej Varterklo a Sv. Helena krutě pomstila zrazenou Polsku.“ A mohl ještě dodati: Sv. Helena pomstila bídnou a zbabělou jeho válku, již po celé destiletí týral vznešenou bezbrannou hlavu církve katol., pomstila Grenoble, Savonu a Fontaineblau.

Na kategorickou otázku: byl Napoleon hrdinou či nebyl? dlužno dáti odpověď: pravým hrdinou nebyl, jelikož neovládal zcela sama sebe, jeho jednání základem nebyla nestrannost, nebyl odlesek Boha tvořícího. V širším toho slova smyslu byl hrdinou pro bystrou jistotu svého orliho zraku, pro bleskurychlou rapidnost svých pochodů, jež naháněla husí kůži rakouským a pruským generálům, pro odvahu podniků, pro vojenské nadání a jiné válečné ctnosti, jimiž předčil vojevůdce nejslavnější. Kdyby byl chtěl, snadno mohl se státí pravým hrdinou; než tomu nedovolovala jeho bezměrná ctižádost. Záminky, které sloužili mu za zástěru ku porušování míru a dalšímu vedení válek za účelem nových vítězství, podlý způsob, jakým sprovodil se světa vévodu Engbienského, zráda Benátek, národy, jež připravil o peníze a

FEUILLETON.

Kde je pravý heroismus?

Dr. J. S—y. — Vereščagin nedávnou pražskou výstavou svého cyklu obrazů ze života Napoleona I. ukázal tohoto hrdinu ve světle pravém. Pomocí mistrného štětky svého výtečně vystihl chybu světa moderního, jenž rád zbožňuje vášeň, zosobněnou v mužích, kteří za živa byli metlou lidstva.

S úctou čítáme zprávy o hrozech toho kterého národa. Národním hrdinům byly již v dávném starověku připisovány činy, které v sobě měly cos nadlidského, a proto byli považováni za polo-bohy. Takovými byli: Theseus, Perseus, Minos atd. Během času pozmenil se význam tohoto názvu, ale vždy zůstala jeho charakteristickou známkou idea jakés nadlidské důstojnosti. — U nás křesťanů hrdinou v pravém tobo slova smyslu je ten, jehož činy zdárným jsou odleskem tvořícího Boha.

Život pravého hrdiny nesmí býti pokálen ni nejmenší poskvrnou viny; v jeho celém životě běhu musí zrcadlit se spravedlnost, všechna ctnost. V pojmu hrdina je usavěn též pojem síly. Ale největší silou je, dovede-li kdo ovládati sebe sama. Sentenci písmá: „Lepší jest trpělivý než muž silný: a kdo panuje nad myslí svou než ten, kdo dobývá město“, potvrzuje veškerá historie světa příkladem mnoha jinak slavných vítězův, kteří dobyli stkvě-

lých triumfů nade městy, vojsky, ale bídně podlehli ve vnitřních bojích svým vášním, obzvláště sobectví a nádhře. A ten, kdo dovede přemoci sebe sama, ten vysoko povznesen jest nad smrtelníky ostatní, šíře kol sebe tajuplnou svatozáří, vlastní jen pravému hrdinovi.

A svět již od jakživa nejraději obdivuje velikost a slávu, kterou vhodné bychom nazvatí mohli slávou divadelní. Lid chce vidět světlo oslňující — třeba bylo světlem smrtícího blesku, chce naslouchati ruchu živému — třeba byl rachotem zemětřesení: a tomu lesku a dunění rád věnuje název hrdiny, staví pomníky, pyšná mauzolea.

V první řadu těchto velikánů vstupují vládové veleříši, slavní vítězové, počínaje Alexandrem, Caesary a konečně Bonaparty. Ani nám nenapadne, abychom upírali jim jakés velikášství; ale myslíme si, že ta jejich velikost není příliš závidění hodná, jelikož kromě několika výtečných vlastností ducha zahrnuje v sobě velikou porci síly hmotné. Je to velikost na jedné straně plná radosti, na druhé plná zármutku; přináší-li jednomu štěstí, druhé obdeřuje děsem a záhubou. Může-liž býti příjemným divadlem muž mající ověncené skráně vavříny vítězství, z nichž prýští se silnými proudy krev a slze?

A tato sláva mnohdy ani není slávou skutečnou, nýbrž vybájenou, aneb aspoň pochybnou a nejistou. A věhlas velikosti Napoleona I. byl pravým? Po tom, jak nám jej Vereščagin představil, musíme říci že nikoliv. Ano on mohl ho-

v království. Provedena-li bude zásada naprosté rovnoprávnosti a rovnocennosti obou národů ve vešném i vnitřním službě úřadů, nebude-li popíráno právo každého obyvatele této země, aby ve svém jazyku došel práva, aby v jeho jazyku jednalo se s ním při zeměpanských úřadech v celém království, budou-li volební řady odpovídati spravedlnosti a právu — pak dalo se docílit žádoucí shody a netřžko našly by se zákonné záruky, které by poskytovaly oběma národům vydatnou ochranu menšině zabezpečovaly samostatný, svobodný rozvoj obou národů v jednom a nedílném království.

Ale zachování jednoty a nedílnosti království musí býti přední podmínkou každého smíru! Nedílnost a jednotu království azem hájiti chce do posledních sil, přesvědčen, že nejen tak vyplňuje své dějinné poslání, nýbrž že v jednotě a nedílnosti království českého hájí také nejvážnější zájmy Vašeho Veličenstva a nejjasnější dynastie, že hájí samostatnost a celistvost celé říše.

Vaše Veličenstvo!

S důvěrou a oddaností obrací se sněm král. českého k Vašemu Veličenstvu. Moudrost Vašeho Veličenstva, spravedlivost a láska ke všem jsou mu pevnou nadějí, že staroslavnému království českému vrátí se zase doby staré slávy a dějinného jeho významu, a že oba národové království české obývající dojdou onoho míru a pokoje, který jest jedinou touhou Vašeho Veličenstva. Kéž splní se horoucí přání sněmu království českého, aby zjejasotu obou národů na posvátné hlavě Vašeho Veličenstva zaskvělá se koruna svatováclavská a utvrzen byl takto staletý, nerozlučný svazek mezi královstvím českým a nejjasnější dynastií na prospěch království, ku cti a slávě Vašeho Veličenstva a nejjasnější dynastie i k upevnění celého mocnářství.

Bůh žehnej, Bůh dlouho ještě zachovej Vaše Veličenstvo!

Karikatury.

Zase cizí slovo, řekne mnohý čtenář náš. Slovo ovšem cizí, ale to, co značí, bohužel u nás zdomácnělo. Pochází to od italského caricare (karikáre), přeháněti. Vlastně to však jest obrázek, který ukazuje podobu člověka nějakého zpitvořenou hlavně k vůli tomu, aby člověk ten směšným učiněn byl. Proto praví Kottův slovník, že karikatura jest tolik jako „pitvora“.

Pitvory malovati může býti někdy věcí nevinnou, když se pro zasmání zpitvořený člověk neurčitý, nežijící, a jakousi sice podobou ale přehnaně na obrázku vymaluje.

Ale ze žijících lidí pitvory dělají zapovídá křesťanské náboženství. A to z té jednoduché příčiny, že je to potupa bližního, ujímání jemu toho, co mu jest nejdražší, totiž cti — Jest to tedy v kofeni svém krádež statku nehmotného. Krom toho jest to též hřích proti lásce. Jest to přestoupení vznešeného příkazu: Co nechceš, aby tobě jiní činili, nečiň ty jim.

Kdyby byl stát náš opravdu křesťanským, kdyby zákony jeho vždy a všude byly v nejpřesnějším soulase se zákony Božími, jak je hlásá křesťanství, nemohl by dovolovati vydávání časopisů s pitvorami.

Pokud víme, nesmí se nikde malovati pitvory panovníků, ale ostatně veřejné působící osoby od ministra až dolů pitvorně malovati není u nás překážka. Co pak se týká církve, tu trpí stát i pitvory samého papeže, tím více pak biskupů. Naše „Šipy“ jsou v tom ohledu „slavně“ známé.

My křesťané myslíme, že vydávání a odbírání takových časopisů je známkou, jak hluboko

nejlepší jejich syny, bezohledný desíletý boj proti církvi — všechno to zůstane jeho skvrnou nezníčitelnou, kterou nikdy nezakryjí četné slávoence, jichž si získal. Snadno mohl zastínit slávu Konstantinův — ale co do poctivosti nikdy rovnat se jim nemůže. Mohl státi se předmětem obdivu všech národův, — ale mimo vojaka, jež jej milovalo proto, že je vedl ku vítězství, stal se mu — před nímž se každý třásl, jemuž polovina Evropy klnula. Co mu tedy scházelo k tomu, aby se absolutně stal hrdinou? Jediná věc — ctnost. Protože ji neměl, místo aby se stal velkým hrdinou, velice zneužil vzácných darův.

Apotheósa světa není mnohdy tedy ničím jiným, než idolatrií vášně, egoismu, kultem osobní ctižádosti. Naproti tomu apotheósa hrdin křesťanských je kultem ctnosti, sebezapření, oslavou ducha, kterýž ode prahu hmoty a nízké atmosféry smyslnosti povznáší se ku čistým sféram ideálu, absolutního, věčného, nekonečného. Ký tedy div, že apotheósa moderní podléhá neúprosnému zákonu destrukce — jako vůbec vše, co tělesného jest, kdežto apotheósa křesťanská — protože apotheósa ducha — vymyká se času, povznáší se nad něj, bytující ve blaženém sídle nesmrtelnosti. Pohansko-moderní zbožňování bývá pochlebničtím, lží; lež má však krátké nohy. Apotheósa křesťanská je pravdou, a pravda je věčná. —

—

sklesla u nás svědomitost čili vědomí, že není dovoleno bráti bližnímu čest, a dělati mu, co by samotného pachatele mrzelo, kdyby se to jemu stalo.

Velice významnou okolností při tom jest u nás to, že „Šipy“ slouží věci „svobodomyslné.“ Jak často slyšíme právě se řad svobodomyslníků známou výtku: „Účel posvěcuje prostředky.“ Ale jak osklivým prostředkem jest špinění, ostouzení, v posměch vydávání bližního pro to, aby se lid udržel při straně svobodomyslné, a to ani nemluvíme o tom, že ani účel — totiž odcizení lidu křesťanskému náboženství — není dobrý. — A pak užívání „Šipů“ k šíření svobodomyslnosti jest u soudného člověka karikaturou — pitvorou — svobodomyslnosti. Karikuje-li pan Krejčík klerikála, protože má jiný náhled než p. Tůma, dává se mu to ovšem. Nezkoušená mládež a mravně skleslé duchové se smějí a pojímají zášť proti klerikálům — vlastně proti náboženství vůbec — ale člověku rozumu nezkaženého užívajícímu jest to karikatura duše pana Tůmy. Duše nezpitvořená není schopna takového hříchu. — Ti páni snad ani netuší, jak se i duše jiných — obzvláště mládeže — jejich „Šipy“ zpitvořují. Co se napracuje dobrý učitel a kněz, aby ta duše toho dítěte byla čistým obrazem Božím — a po všem vyučování postačí jedno zastavení se u nějakého knihupec-tví, kde jsou za sklem „Šipy“ a z obrazu Božího — je karikatura. Pak se divíme, jak se šíří sesuro-vělost! „Šipy“ mají o ni zajisté velikou zásluhu.

Co pak se týká státu samého, tu jest jisto, že nepostačí zákonná ochrana osoby panovníkovy. Kde sesuroví mysl a raduje se z pitvor papeže, biskupů a úředníků vůbec, tam během času karikuje si duše sama autoritu vůbec.

Námítka, že duch času žádá nyní svobodu tisku, zde neplatí, poněvadž svoboda pitvor jest svobodou zlého, jest to svoboda krádeže cti. Nedůslednost zákonodárství bije tu zrovna do očí. Kdyby někdo druhému řekl, co naznačeno jest karikaturou, bude stíhán a odsouzen. Obrazem to říci jest dovoleno, ač pitvorný obrázek působí hůře, než slovo. Proč dospěli jsme v společenském životě až k socialistům, kteří znají jen rozkoš a k anarchistům, kterým právem je síla? Protože liberalismus karikuje po dlouhá desíletí náboženství — ten bezpečný pramen duchovní čistě rozkoše, a protože nepravá svobodomyslnost karikuje klerikály zastance práv církve. A proč máme ve sněmovnách pitvory poslanců, jako n. p. p. Wolfa? Protože máme listy, které karikují Ebenhocha. A proč máme národnostní třeštěnce dle vzoru nacionálích Němců? Protože se smí karikovati vlastenec konservativní a křesťanský. A proč nám karikují korunu svatováclavskou? Protože se smí karikovati nejen tiara — koruna papežská, nýbrž i trnová koruna Páně.

Kéž by tedy všichni rozvášní lidé k tomu působili, aby nebylo karikatur mezi námi a to ani těch malovaných, ani těch, kteří sami ze své duše pitvory obrazu Božího dělají.

Jest to ovšem možno jen rozhodným vystupováním proti znemravňujícímu svobodářství a upřímným přilnutím ku křesťanství. Jen to jest ten prostředek, který z národa, jež nepřítelé karikují jako národ divochů neb aspoň jen polo-vzdělanců, učiní národ opravdu vzdělaný a opravdu svobodomyslný. Jen to jest ten prostředek, který učiní z Rakouska stát ke všem spravedlivý a přemůže ty, kteří chtějí nadvládu jednoho kmene a ujařmení ostatních, udělali z něho státu právního — karikaturu.

Národohospodářská hlídka.

Čím jsou podmíněny jakost a množství sklizně?

Ve schůzi hospodářských besídek na Chlumu u Věstar promluvil p. Varmuža, hosp. správce ve Věstří o zajímavém tomto tematu. Právě především, že jest mu velmi milým, kdykoli meška ve středu českých rolníků a zvláště s potěšením vítal, že úkolu vzdělávati rolnictvo, chopily se hospodářské besedy. Potěšitelný tento ruch pauze od té doby, co se působí na lid více živým slovem. Rolníci poznali již účel besed, vědí, že nesmí zůstat pozadu za jinými, že musí bojovati v jediném řádu, do něhož byli zavlečeni a kterým se jim hrozí. Dlouho u nás se chybovalo, že otázky zemědělské se zanedbávaly a odkládaly, že méně dbáno rolnictva. Toto nesmí se zanedbávat politiku, ale musí se rozhodně starati o své. Vlady provozovaly dlouho nešťastnou politiku hospodářskou. Dbaly sice průmyslu, ale nikoli hospodářského průmyslu, který prospívá rolnictvu. Vlady věnovaly málo pozornosti upravení celní a obchodní politiky, mnoho zanedbáno a opomenuto též při rakousko-uherském vyrovnání. Dnes jsme opět v nebezpečí, že nešťastná politika s Uhry bude nás dusiti, ač snad v poněkud zmírněné formě ji budeme činiti.

Boj hospodářský, který nám byl vnucen, stihl nás nepřipravené. Co tu činiti? Musíme upozorňovati stále na zlo, musíme pomocí našich zástupců hledět zlo odvrátiti, zmenšiti, musíme se raditi, o čem na naši ochranu se usnášeti, kde máme klepat, abychom byli slyšeni. Organizují-li se hosp. spolky

a besedy, tedy čím více jich podá střísnosti, tím spíše a více budou s námi počítati.

Odpomoc musíme především hledati ve zvýšené výrobě hospodářské. Musíme dle možnosti šetřiti kapitálem, vynakládati méně na budovy, kočáry, koně, luxusní předměty a více musíme věnovati na investice hospodářské. Dosud vydávalo se často více na neproduktivní anebo méně výnosné věci a v hospodářství nedostalo se pak těžebního kapitálu. Ceny hospodářských výrobků nenalezají se bohužel v našich rukou, avšak nešťastná v nich ani vyrobena přebytek. Musíme se proto dle možnosti uskovovati.

Toto předsedav, pojednal pak p. správce o tom, čím podmíněna lepší jakost a větší množství výroby. Každý rolník musí se snažiti, vytěžiti z půdy co nejvíce, musí jí proto dáti hnojivo, aby pak náklad a největšími úroky půda mu vrátila. Hnojivem jest především strniště a plevel, když poněkud uhníjí. Orba má za účel uložiti uhnílé strniště hlouběji a zničití plevel. Orba na zimu jest hluboká proto, aby se rostlině pro zapuštění kořinek poskytlo co největší pole a výživu.

Množství a kvalita úrody podmíněny jsou živinami půdy. Živinami jsou především dusík, draslo, vápno, kyselina fosforečná a jiná umělá hnojiva. Hospodář musí bedlivě pozorovat, která živina mu na roli schází a musí se též starati, aby tam byly všechny živiny v dostatečném množství. Nejvíce je třeba rostlině dusíka, jehož může býti na poli spíše více. Bují-li příliš rostliny, nasazuje-li obilí příliš zrno, tedy z toho vidno, že je nadbytek dusíku, ale málo kyseliny fosforečné, drasla nebo vápna. Je-li naopak obilina slabší a brzy zraje, tu může hospodář vědět, že jest tu málo dusíku a moc kyseliny fosforečné. — S draslem netřeba na poli tak úzkostlivě počítati, je-li ho nadbytek. Vápna bývá na mnohých pozemcích nedostatek. Kyslíček vápenatý vsakuje se snadno do vod a hlubších vrstev i do obilí a musí se proto takto vnikající vápno na poli nahraditi. Vápno jest i jinak prospěšné; ničí mikroorganismy v těle, ve vzduchu i v půdě.

Velmi důležitým hnojivem jsou superfosfáty. Fosforečná kyselina jest důležitou součástíkou těla rostlinného i živočišného. Není rostliny, jež by netajila v každé části svého těla tuto sloučeninu a jež by se dala vypěstovati bez fosfátů. Při tvoření se bílkovin a jejich stěhování z buňky do buňky fosforečnany jsou důležitými měrou značnou a ukládají se v rostlině zvláště na těch místech, kde se více bílkovin nalézá. Odtud vykazují semena obilí a luštěnin, jakož i semena ostatních rostlin hojnost kyseliny fosforečné ve svém popelu, kdežto ostatní části rostlin, bílkovinami chudší, méně této sloučeniny drží. Mají-li se tudíž rostliny dařiti a zejména dostatek dobrého semene vydati, nutno, aby nalezly v půdě v pravý čas dostatečnou zásobu přijatelných fosforečnanů. Jelikož naše půdy neobsahují dostatek kyseliny fosforečné, ubývá jich také mnoho v obilí a jinak, musíme ji nahrazovati užíváním fosforečných hnojiv, neboť ani chlebský hnoj neobsahuje dostatek kyseliny fosforečné.

Hospodáři jest třeba vědět, které živiny první a které v pravém poměru nahrazovati. Pak-li se to stane, mohou počítati vždy na sklizeň kvalitativně uspokojivou.

Pak-li vyčerpáváme půdu jednostranným osíváním, tu nutno vědět, které živiny a v jakém množství nutno nahrazovati. Kdo chce hospodářiti volněji, volí postup volnější a střídá plodiny.

Chce-li hospodář co do množství i jakosti mnoho sklídati, bude to závislo též od volby semene. Zrno nejvyvinutější má nejvyvinutější klíč a má také více rezervy k prvnímu stadiu výživy obiliny. Hospodáři se proto doporučuje, aby voliti k seti zrno nejvyvinutější a zdravé. Seménko snětivosti klíčí též obilinou a roste ve stéble dále, usadí se pak v klase, aby se mohlo v zrno uchytit a tam přezimovat. Plesnivá a snětivá obilí at proto hospodáři k seti nevolí. Prospěšná je též výměna semen. Semena z krajín drsnějších daří se v krajích mírnějších lépe a výměnou semen do-dělají se hospodáři až dvojnásobné sklizně.

K výživě rostlin jest třeba též určitého množství tepla. Jeli plodina příliš hustá, nedoráží paprsky sluneční dosti na půdu, tato se dostatečně nevyhřeje a nevyspěje, nýbrž usychá předčasně. Obilí lze s prospěchem jen v jisté houšce pěstovati. Podobně se to má se světem. K vyvinutí dřeviny třeba, podobně k vzrůstu z buněk, k vyvinutí stébla a listu. V tomto se značně tvoří škrob, cukr, který se pak v arné usazuje.

Kvalita a kvantita sklizně podmíněna jest též kulturou, kterou chceme docílit, aby mohla půda lépe pracovati, aby mohla vláha do půdy více vnikati nebo z ní unikati, aby do půdy mohlo vnikati teplo; kultury dále treba, aby se z pole vymýtiti mohl plevel.

To byl asi chod přednášky pana správce. Na to zahájena velmi čilá debata, které se účastnili velmi čile pp. Václav, J. a Fr. Skvrna, správce Varmuža, p. Volf z Málsojed, Havrda, Morávek ze Věstar, František Jána a jiní. O této pro rolníky velmi zajímavé debatě zmíníme se příště.

Politický přehled.

Sném království Českého přijal v pondělí v druhém čtení páteční návrh dr. Herolda a Pacáka, v němž se praví, že království České tvoří ve věcech veškeré správy veřejné a zemského zákonodárství jediný celek, že změna krajských a okresních soudů smí se státi jediné za souhlasu sněmu, že centrální úřady jsou pro celou zem, že český a německý jazyk jsou rovnoprávními a úředními jazyky zemskými v celém království, že veškeré reskripty, nejvyšší a vládní rozhodnutí musí se dít v řeči české i německé, že každý Čech a Němec vlády v Čechách ve svém jazyku má bledati a dostati právo a že zákon tento měněn býti může pouze za přítomnosti tří čtvrtin všech poslanců dvoutřetinovou většinou. Zákon tento neobsahuje vlastně nic nového a obsahuje jen posavadní platné ustanovení obnovení zřízení zemského. Němcům se to ale nelíbí a vyslovují přesvědčení, že zákon ten nejvyššímu schválení nebude doporučen. Dále se jedná Němcům o to, aby adresa většiny ve sněmu projednána a přijata nebyla. Vláda si přeje totéž.

Slovanskí poslanci ve Slezsku vystoupili ze sněmu slezského, protože nedbá ani těch nejspřavedlivějších jejich požadavků. Vývody vratislavského biskupa Koppa a Němců případně charakterisoval kanovník Swięzy.

Hrabě Kálnoky, rakouský zahraniční ministr 1882—94, který sblížil Rakousko s Ruskem a přítomen byl schůzím obou císařů v Kroměříži a v Petrohradě, zemřel na svém statku v Brodce u Prostějova. Včera byl pochován v rodinné hrobce v Letovicích. Maďaři a Němci nepatřili k jeho přátelům.

V Uhrách, kde jsou rolníci od židů ožebračeni, panují vážné agrární nepokoje. Socialisté štvou dělníky lid ke krvavým bouřím. Jest pravdě podobno, že v některých župách bude prohlášeno stanné právo. Zdali jest Bánffy schopen obnoviti pořádek, o tom se pochybuje. Ministr ten zavedl a trpí vlády úplnost. Poslanec Rohonczy mu vyčetl že na volby zaplatil baronizovaní židé a různí špihačkové 3 miliony zlatých; sám dostal 5000 zl. Ubohé Uhry přivedly to se svým liberalismem daleko. Přesvědčení kupuje se buď za peníze nebo se ubíjí puškou a žalářem. Tot uherská svoboda.

V Makedonii řádí opět sverepost turecká. Bulhaři a Srbové jsou trýznění a věšeni, což zavdalo velmocím příčinu, aby Turecko na tyto zlořády upozornilo.

Řecký princ Jiří navštíví prý v dubnu a květnu evropské dvory a z Petrohradu pojedě prý též do Cařihradu. Zda-li ho tam sultan potvrdí za gubernatora ostrova Kreta, jest nejisto. Německo proti princovi intrikuje; do jeho vleku upadli opět naši politikové.

Český sněm bude mít schůzi teprve zítra 19. února. Protože bude 28. února uzavřen neb odročen, tedy mimo rozpočet nic kloudného nevyřídí. Předlohy, které by mohly prospěti rolnictvu a živnostnictvu, opět se nevyřídí, protože páni Wolfové, Eppingrové, Funkové atd. měli chuť na moc fečí.

Ve Francii ovládá veřejné mínění process Zolův. „Conspuez Zola! A bas les juifs! Vive l'armée!“ — Zrádce Zola! Pryč se židy! At žije armáda! — Tot denní hesla. — Francouzští a jiní židé ukázali opět jakou moc provozují svými úplatky. Dobrá pověst francouzské armády procesem tím velice trpí. Německo jáá, protože myslí, že skandalizováním francouzských generálů a štábních důstojníků otřese důvěru mužstva k jeho vůdcům. Některé časopisy nazývají process Zolův druhým francouzským Sedanem. Což potom divu, že katoličtí Francouzi jsou těmito pohanami do duše uraženi a že se bouří proti znepravujícímu židovskému tisku.

Drobná obrana.

Zreadle farisek — totiž náš článek od 28. listopadu 1897 — přimělo dv. p. Nováka, seniara v Chocni, že sedl v únoru t. r. a napsal rychle „Zasláno“ do Hlasů ze Siona. Žádá nás, abychom mu pověděli, co víme o tom, co kdysi napsal časopis „Čech“ na odvetu jeho tehdejšího bojování v Hl. ze S. o calibatu. „Čech“ tehdy napsal, „aby se do této věci nepouštěli, že prý mu řekne, koho udala katolická služka za svůdce, když ze služby v jistém „reformovaném“ domě bez věnce domů přišla. Vyvitalo by z toho, kterak jistý reformovaný pán rozmnožuje podivným způsobem církev — katolickou. A dvojitěhodný pán o calibatu více ani nemukl. Tolik dle „Čecha“. Nyní chce pan senior Novák vědět od „Obnovy“, co a koho míní, a ujišťuje, že strachu ani dost málo nemá. „Obnova“ uvedla jen, co kdysi napsal „Čech“, a neví tudíž jakým právem má odpovídati za jiného. Jisto jest, že „Čech“ asi to, co z něho uvedeno jest, napsal. Jisto jest, že p. senior Novák k tomu ani slova neodvětil, a o calibatu psát přestal čili umkl. Tím mlčením neřekl přece, že to není pravda, co „Čech“ napsal.

A když tedy tenkrát řekl, že to pravda není, ale slavnostně umkl, proč teprve dne 5. února l. p. 1898 chce vědět od „Obnovy“, co „Čech“ tenkrát myslil? Že pak „Obnova“ slova „Čechova“ jako věrohodná uvádí, k tomu jí dal právo právě p. Novák svým mlčením. Vždyť i noviny jsou a budou prameny dějepisnými aspoň potud, pokud jsou obrazem svého věku. Ostatně je to trochu dětinské ptáti se, co se slovy z „Čecha“ uvedenými míní. Zpívání žalmů a „slovo Boží“ nemíní se jistojistě. A odpověď k otázce, koho „Obnova“ míní, musí pan senior hledat u „Čecha“. Kdyby páni farisejsky neukazovali na poklesky katolíků, často ze lháčských novin čerpáné, nám by ani nenapadlo o těchto věcech mluvit. Přes to vše jsme však ušetřili osoby, protože nám naše náboženství zapovídá tajné vady bližního roznášeti. I nyní ještě zachováme toto přikázání víry své, avšak ujišťujeme p. seniara, že víme určitě, kdo tím svůdcem jmenován byl. Aby se ale nestala poměrná křivda církvi „reformované“, dokládáme, že víme totéž o určité známém páni církve luterské v Čechách. Pro potěchu p. seniara a aby pravdě průchod dán byl, pravíme, že ani z daleka jej samého jsme nemínili. A tak myslíme, že „perfidně stylizovanými frázemi“ neohrožujeme bezpečnost cti bezúbožných osob, jak p. senior — zajisté jen v rozčilení o nás napsal — ale že jsme čest osob i nám nepřátelům co jen možná chránili. Pan senior Novák však by byl lépe udělal, kdyby nějaké „Zasláno“ na místo „Obnovy“ zaslal p. Šádkovi, aby nesnižoval list církve ref. na list žijící z pomluv a potup katolíků, a nás k nemilým odvetám nenutil. Po tom všem, co Hlas ze Siona po osmatiset let o nás psal, byl zajisté čas, abychom pro obhájení své církve něco učinili.

Pan pastor Šádek napomíná nás, abychom činili pokání. K našim sedmi odstavcům obsahujícím „starý vzor v novém roce“ po způsobu psaní proti katolíkům odpovídá hlasatel slova Božího z Ranné v p. a třech sloupkách (!) Hlasů ze Siona. A ku konci napomíná nás, abychom činili pokání. Že je toho masopustu už na mále, jsme hotovi pokání činiti. Dovolujeme si však, poněvadž prý pokání ani činiti neumíme, jelikož jsme klerikální, skroušeně žádati o poučení, jak se to tedy dělá, když chce člověk pokání činiti. Dle Luthera se činí pokání dle zásady: Statečně hřeš, statečněji věř. Dle Kalvína jsme bezpochyby pro peklo předurčeni, tak si myslíme, jaká pomoc. Dle rozumářských pastorů je Báh buď jen láska a milosrdenství anebo si skutků našich nevšímá. Dle úplné nevěreckých pastorů je hmota „božstvem“, ta nás rozloučí v prvky tak, jako tak. A tak, dvojitěhodný pane, „jsou tak dobří, nehněvají se na nás a už to šák s náma nevědomějma lidma udělají; ale to jim hned napřed povídáme, aby nám neráčili říkat, že pokání činiti je bříčků litování atd. atd., to by nebylo ani kalvínsky ani lutersky, to by bylo klerikální, a tak bysme zůstali v tej tmě. Ale tuhle kmotr Brázda povídá, abych jim tohle napsal, to že si z nich dělám jako masopust. No ale, dyž je už toho masopustu na mále, tak si myslím, že se pro nic hněvat nebudou. A kmotr Vodvarka povídá, aby ráčili voni dříve pokání činit, to že prej bude lepší, než to kázat. A tak si to myslím, že to tak jistotně ráčej udělat. A hnedky jak ráčej bejt vobrácenější a všecko napravějí, co zlyho katolíkům v těch svezích listech, co je tiskne pan pulmistr z Pardubic, udělali, pak uhlídají, že my hnedky v tom postě pokání činit budem a to tak, jak nás vo tom poučili lhběj.“

Drobné zprávy.

Šákovský biskup Josef Jiří Strossmayer slavil své 60leté kněžské jubileum. Veliký tento slovanský biskup a mecenáš chorvatského národa, veleben v celém slov. světě a veškeri katolíci i papež pohlížejí naň s hrdoostí a chlubou. Hlasůh novopacký zaslal do Šakova tento telegrafický posdrav:

Velký knězi! Celý svět se Tobě křtí, obdivuje lásku Tvoji k svému rodu, vznešeného Tvého ducha, který k hvězdám vzletnul směle, dostihnout chtěl idej svých. Za svobodu zlaté Tvoje srdce hoří, pro umění duše Tvoje jenom žila, vznešeným by národ Svůj Jsi viděl, v čele Sám ve stavě prapůr zvednula po šedesát let Jsi slávu jeho hlídál, vzácný Synu, mocné matky Slávy. U věd dále, mocný duchu, lid chorvatský.

Zprávy diecéšní. Ustanoven jest: p. Frant. Horáček, farář v Korouhvi, za faráře do Bačina; p. Frant. Ringel, administrator v Lanově, za koop. do Limberka; p. Josef John, kaplan v Lanově, za koop. do Velké Úpy p. Alois Wittich, koop. Velkoúpský, za administratora do Lanova; p. Frant. Pöter, koop. Schwarzenhalský, za kaplana do Lanova. — Uprávněné místo: Korouhev, fara patron. Jeho Veličenství císaře Františka Josefa I. od 11. února 1898.

Kačanův večer, který se bude konati 27. února v městském divadle za spolupůsobnosti opern

pěvkyně paní Boženy z Kačanů-Leichtovy, virtuosky na piano sl. Šeborovy a c. k. voj. hudební kapely 74 pluku z Josefova slibuje býti pravým hudebním festivalem. Začátek o půl 8 hod. večer. Vstupenky v knih-tiskárně pp. Peřínů a večer u kasy.

Pan Ondřej Franta, veleaslužný řídící řehovského gymnasia byl při svém odchodu na odpočinek vyznamenán titulem: školní rada.

Na uctění památky paní Anny Lešetické, šlechtěné příznivkyně studující mládeže, choti c. k. pana školního rady, věnují sešty její paní Sofie Bartníková a Marie Trnková „Spolku na podporu chudých studujících“ v Hradci Králové obnos 30 zlatých.

Ples jednoty katolických tovaryšů v „Adalbertinu“. Jestliže všechny podniky jednoty tovaryšské v „Adalbertinu“ docházejí zvýšené pozornosti ve hradeckém obecnstvu, tu platí to i o plesu v neděli pořádaném. Dostavil se tak značný počet hostů, že jen prostorná dvorana „Adalbertina“ mohla pořádkům kladeným vyhověti. Proto také i hmotný výstěžek převyšil všechny dosavadní plesy jednotou pořádané. Z předních kruhů pozvali ples svou návštěvou vltpp. místd. rada Šolta, náměstek Waldek p. Pilnáček a vsdpp. členové profes. sboru b. semináře a m. j. O úbořech dámských se nezmínujeme, poněvadž příznivkyně našich snah nehonosi se přepychem úbořů, za to však všecku chválu musíme vzdáti jednoduché, ale velmi vkusné dekoraci dvorany, provedené členy pp. Poláčkem a Polákem ml. Netřeba ani připomínati, že tanečníci nemohli ani dosti pochiebných slov naléztí ku chvále prostorné dvorany „Adalbertina“.

Bořeň dešť a krupobití. Ve středu po půl 4. hod. odp. strhla se velká bouře nad Král. Hradcem, spojená s prudkým lijákem, který okamžitě se proměnil v drobné krupobití, spojené s bleskem. O půl 8. hodině večer se plískanice prudká opakovala.

Dnes noviny zavezli. Stereotypní tato odpověď jest v hradeckých kavárnách a hostincích za denním pořádku. Buď zavezli Národní, Politiky, Hlas, Katolické, Deník nebo Večerník, ale svědčí to vždy, že při dopravě novin panuje lůdrácký nepořádek a že býváme v Králově Hradci velmi často bez novin. Při důležitých zprávách jest to zvláště mrzuté. Doufáme, že příslušné kruhy se postarají o pořádek.

Spolek koželužský pro Král. České usnesl se v poslední valné hromadě v Král. Hradci obdývané, zříditi zde odbornou koželužskou školu, jaké v Rakousku dosud nemáme. Králové Hradec leží jaksí v prostředí zemi českých, a protože jsou v okolí závody koželužské, má také naděje, že obdrží od země a státu prostředky za vydržování takové školy spojené. Tyto dny meškal předseda spolku českých koželuhů p. Jiruška z Týniště a starosta města dr. Ulrich s deputací zemského koželužského spolku ve Vídni, aby tam vymohli zřízení školy a státní podporu.

Divadlo. Jednota katolických tovaryšů pořádá v neděli dne 20. t. m. divadelní představení „Břinkalovy trampoty od Šamberka ve 3 jednáních. Začátek o 7. hodině. Místnost spolková. Připomínáme, že vhodnou adaptací vedlejších místností postaráno vhodně o pohodlí obecnstva. Zdař Bůh!

Občanská náložka v Solnici koná valnou hromadu 20. února o 2 hodiny odpol. na radnici.

Rádná schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové je v sobotu dne 19. února 1898 o 8. hod. odp. v sále besedy s následujícím programem: 1.) Rozhodne se o vyjádření, které žádá vys. c. k. místodržitelství výnosem ze dne 14. ledna 1898 č. 90.318 o zápůjčce 4000 zl. z fondu kostela sv. Pavla na Poučkově pro rekonstrukci věží katedrály sv. Ducha. 2.) Vykoná se prezentace nadace Bartušovské č. 2. a 3. 3.) Udělí se 4. porce špitálské (3 ženské, 1 mužská, 1 královská). 4.) Rozdělí se nadace Martincova. 5.) Udělí se nadace p. purkmistra Karla Collina pro policejní stráž. 6.) Vyjádření o žádosti továrníka p. Jana Hutly, aby přeněsti mohl koncesi k výčepu piva z domu č. p. 77 do domu č. p. 138 zde. 7.) Vyjádření o žádosti advokáta p. dra. Alfréda Rudolfa za povolení vinárny v jeho novém domě na náhřebí Eliščině. 8.) Rozhodne se o žádosti Josefa Jiráka, městského strážníka za udělení definítiva. 9.) Vykoná se volba čtyř pp. členů reklamční komise pro příští volby do městského zastupitelstva. 10.) Volné návrhy.

Jak se stal ďábel páнем situace? Moderní básník K. S. Neumann, jenž druhdy o sobě hlásal, že je „rytířem bez hany“ vydal novou sbírku svých básní, nadepsanou „Sláva satanova mezi námi.“ V knížce té blasfemicky zavrhuje vše, co dosud světu bylo drabo a koř se Satanovi, jehož přitelem, bratrem, otcem a bohem nazývá. Vše bude náležeti tomuto „protinožci Boha“, poněvadž najde se žens, která prý spráchnivělá tělo Ukřižovaného sejme a kříže a pohrbí víru v Něho. Čím se to provede naznačuje anktor titulním obrázkem, na němž ďábel sedí šklebivý v podobě netvora a obestírá velikými křídly nahatou ženštinu, která jest nástrojem jeho moci. Básník má z toho radost a velebí satana blasfemiemi nejhroznějšími. Až tedy sem zavedla mladé duchy volnost myšlení a svoboda umění. Pan Neumann neštítí se o sobě psáti, že přišel mezi nás od — pekelné brány a že nenávidí „panenství ctnostných žen“. Tedy z athenismu k mulierismu a z mulierismu k satanismu! Ubohý bývalý omladinista, pokrokář a socialista a nyníjší nihilista a satanista jest věru k politování a s ním i lidé, kteří podobné „osvětářské“ nesmysly hlásají.

Do polepšovny byl poslán dne 16. t. m. zdejší nezvedený příslušník 13letý Ed. Štěp.

Dary. Jednotě katolických tovaryšů v Hradci Králové darovali opět vdp. děkan Horký 12 zl., vdp. prof. Tondl 10 zl., vdp. kanovník Dr. A. Brychtá 10 zl. Zdař Bůh!

Osobní. Pan auktant Jaroslav Springl jmenován byl soudním adjunktem v Praze. Pan adjunkt Jar. Springl těší se v hradecké společnosti všeobecně oblíben.

Pohřební paní Amey, Lešetické účastnili se v neděli odp. žáci obec. a měst. škol, studující pedagogii, profesoři a ředitelé zdejších středních a odborných škol, profesoři bohosloví, praeláti gen. vikář vysp. dr. Frýdek a kanovník Šrámek, ředitel Končinský z Prahy, zástupci zdejších polit. a soudních úřadů, starosta, rada a zastupitelstvo našeho města, nečetné dámy a obecenstvo. Kondukt vedl vys. dp. děkan kanovník Musil za asistence dp. faráře Bettlacha a vpp. městských kaplanů. Pohřeb vypravil p. Richter, majitel pohřebního ústavu.

Zatčen. Dne 15. t. m. byl poslán z Hradce Kr. postrkem Mik. Pekárek příslušný do Smiřice. Týž vrátil se opět hned druhého dne s balíkem 28 metrů kanafasu a nabízel jej ve zdejších jednom hostinci ke koupi metr za 20 kr. Byl zatčen, protože se nevykázal, že zboží poctivě nabyt.

Stříbrné hodinky ztratil dne 11. t. m. p. t. na náměstí. Hodinky byly t. zv. remonterky se stříbrným krátkým řetízem.

Matiční učitel v Dubeně, pan Karel Veselý, nemá na různých ustátno. Nedávno vypálena matiční škola, při čemž utrpěl mnoho škody, neboť při vynášení byl mu nábytek jakoby naschválně rozbít, porouchán, ba i rozkraden. Němcům se nepodařilo sice matiční školu a p. učitele Veselého dostat z Dubence pryč, neboť vlastenecký rolník p. Bous sám se uskovniv, přenechal byt svůj matičné škole a učitel, ale brzy opět byl p. učitel Veselý, od Němců udán, že se dopustil zločinu dle §. 128. na děvčeti M. H. na návod dubeneckých Němců. Četníci na pouhé udání p. učitele Veselého zatklí. Když jej odváděli k okresnímu soudu do Králové Dvora, potkali náhodou učitele Veselého četní Němci, kteří z této affary měli netajenou radost. Leč tato trvala jen 4 dny, neboť následkem úplné nevinu pana Veselého, musilo být trestní vyšetřování zastaveno a naopak, falešná udávka M. H. zavřena a bude také pro křivé svědectví v Hradci brzy před soud postavena. Němcům zbývala ještě jediná útěcha. Žalovali p. učitele Veselého pro urážku obecního zastupitelstva, které se měl dopustit tím, že při porotním líčení ústy p. předsedy dal se tázat pana dubeneckého starosty Bauera, zdali je pravda, že se u něho němečtí rolníci usesali pod pokutou 10 zl. nepřijímat do služby a práce Čechy. Dr. Rappaport, který s židovským MDR. Bauerem a kupcem Mauthnerem jest rádcem dubeneckých Němců, dokazoval sice vinu pana učitele Veselého, ale svědci páni radové Isakové, Moravec, Stolla, redaktor Obnovy Fr. Štábl, F. Ettrich buď se nepamatovali, že by p. Veselý byl užil slov, jak tvrdí obžaloba, anebo to rozhodně popřeli. Následkem toho při třetí změně soudce v této záležitosti a po 4 odročených stáních byl ve středu 16. února pan učitel K. Veselý uznán od soudce p. radního sekretáře Feigla za nevinna a žalobníci odsouzeni k náhradě všech soudních útrat. Matičného učitele hájil vře p. dr. Fultner poukávaj na věrohodnost svědků, mezi nimiž jest i zejména kněz P. Ettrich. Dr. Rappaport odvolal se z rozsudku, ale panu Veselému přejeme, aby již byl konec jeho utrápám, citelným hmotným škodám a zbytečným soudním útratám.

Pověstný poslanec Wolf podal na sněmu interpelaci ohledně obsazení fary na Lanově. Posuzujeme Wolfa dle zásahů. Poslanec ten stojí na tak nízké úrovni, že za povážlivou a odpověď vlastně ani nestojí. Vytýká nejd. ordinariátu, že ustanovil za faráře do Lanova českého kněze dp. Kaplického, patronem praesentovaného, který dle stáří i zásluh měl na beneficium také největší nárok. Nejd. ordinariát i patronka hraběnka Černínová vykonali pouze příslušné jim právo. Nejd. ordinariát nedá se proto ani od Wolfa, ani od zfanatizovaných několik Němců lanovských zastrašiti vyhrůžkou — že přestoupí k jinému vyznání — od konání své povinnosti a nebude také křivditi jiným. Dokázal to tím, že P. Ringla a Johna z Lanova přeložil K vůli nim nemohou být zasloužilejší kompetenti pomíjeni, protože jsou n. p. Češi. Větší zásluha o církev a nárok dle stáří platí více, než choutky poslance Wolfa, který podáním interpellece ukázal bezednou neznalost věcí církevních. Sněm a místodržitel nejsou ostatně kompetentní rozhodovati o věcech, které přísluší nd. ordinariátu. Poslanec Wolf konečně ve své interpelaci dopustil se i láti tvrzením, že konsistor posílala do Lanova ještě druhého českého kněze. Ten není Čechem, ale Němcem, v námečkové osadě narozeným, který ovšem též dobře česky zná.

Z porotní síně. V pondělí byl odsouzen zdejší porotou pro sločin zhabřetví Antonín Dostál na 10 let do těžkého žaláře. V úterý odsouzen 48letý spustlý nevěře Antonín Suk na 6 let do těžkého žaláře pro násilné smilstvo. Ve středu odsouzena Františka Páchová pro zavraždění tříletého dítěte k trestu smrti prozavem. Páchova měla již druhé ne manželské děcko. Rozsudek přijala chladně. Ve čtvrtek odsouzen Emilián Štěpán pro sločin zhabřetví na 10 let.

Z Lejšovky. Katol. národní jednotka Černilovská pořádá v sobotu o 8. hod. odp. v hostinci p. Jandíka v Lejšovce přednášku: O socialismu, přednese předseda a O některých důležitějších momentech vychovatelských (přednese jednotka).

Zvěsti z východních Čech.

Z Náchoda. (Kritický den pseudoliberalní kravalistiky.) Vůdce naší menší obce zastupitelstva nemohouce se dočkat až sv. Josefa na nové zvolání k volbě představenstva, dali se na přilepy už nyní. Volby do okres. zastup. je donutily k žádosti, aby nové zastupitelstvo pan purkmistr svolal, oni že už budou volit. Dobrá, a ti vyhlášení beznárodní, vlastní atd. „kazimírové“ z majority otevřeli ihned náruč a v pondělí 14. února 1898 o 10. hod. ráno mělo se rozhodnutí o skončení mnohaaktové komedie volební. Rozumí se, že opposice jak obyčejně dovedla schůzi opatřiti garniturou statistik na galerii, kteří hlas lidu hluchně — demonstrovávali. Před zahájením volby p. JUDr. Jos. Čížek dotazem debatu zahájil, kterým způsobem (t. j. dle jakého klíče) volba se provede, že svykem tu dle dohodnutí předchozího se říditi. Trefnou odpověď dal p. J. Žďárek, nejstarší člen zastupitelstva, poučiv p. veškerých práv doktora, že volba je svobodná a každý dle svého přesvědčení k ní přistoupiti má. Pan JUDr. Fr. Dvořák připadně a pěkně promluvil k nynější situaci, ale v tom již nastala gradace projevu se strany p. dr. Jos. Čížka a obou pp. Bartoňů a Jana Martinka. Zvláště p. J. Baroň ml. netušený talent(?) technický rozvinul proti nynější „vládní“, stokrátě ošpané věci zopakovan, spatřuje jedinou spásu v nechození na zámek, v nezvolení dosavadního purkmistra a v podobných věcech podřízeného druhu přeznámého programu jeho. Na to přihlásil se ke slovu p. JUDr. L. Bauer. Prohlásil: V otázce národní neuznávám p. Jos. Bartoně (ml.) za kompetentního soudce, o jednatí pak „tak zvané svobodomyšlné opposice“... další slova pohltila vřava, již doložiti nemožno. Jako americký blizzard zabouřilo to snít, až se vlastenecká poprsí mužů sňh tu opatřující pozachvěla a docela prý se odvraceli, zarmoucení snad výjevem, který až příliš drasticky svědčil o tom, že lomozný Wolfism — tedy cizácký import — expositivně zasáhl na staroslavné už radnici „bašty“ náchodské. Naposled se ještě udomácní! Málem by cesta k uchu pana dr. Bauera vedla přes jeho záda; sedadla již dostávala život a ruka pana Bartoně ml. málem by v úzký styk s osobou p. doktora se dostavila, za meze konvenčních forem zasáhla. Nedivme se, nenávisť je vlastnictví slabých, malomoc je ráda fanatickou a fanatismus je vždy — brutální. Jen hást až do krajnosti, to garantuje slávu a dělá dojem. Jak záhy se slova ta naplnila! V osudný ten pondělek viděti bylo oposici v baletní nahotině. Nechtěli slyšeti svých hříchů výčet a proto se dali do rámusení. — Nejpohodlnější to ovšem ústup — před morální převahou. „Tu nejme životem jisti, tu jde o život“, zavzněl povel p. J. V. k odchodu a páni strany národní odešli zanechavše pány rozkořoutěné při jich „vázané a národní“ práci. Překvapili se. Osamotněli, neboť i galerie zpusťla a nepořidivše se žádostí svou o sepsání protokolů u p. tajemníka, odešli naši „hrdové dne“ do hotelu „u Beránka“, aby tam snad porozjímali o tom, jak se přepočítali s „tajným“ plánem svého „Benedeků“. Opakujme: „Co v chaosu začíná, v prázdnotě končí!“ Každý užasl nad troufalostí mlad. p. Bartoně. Herecký talent ten pán rozhodně nemá; moderního parvenu hraje moc hloupě a na Tartuffa molierovského schází mu přece jen to, co se ani v apatyce koupiti nedá. A tento mladý pán chce zkušené muže poučovat, co dělat mají a nemají. Pán dr. Čížek má strach.

Z Chlumu. Hospodářská besídka v Chlumu před 10 lety na podnět národní a hospodářsky pokročilých občanů čistoveckých založená a s besídkou čistoveckou vždy přátelství udržující, oslavovala v neděli o 2. hodině odpolední ve valné své schůzi jubileum desíletého svého trvání. Osada Chlum, kde před 31 lety rozhodovala se bitva královéhradecká, jest nevelká, má však občanstvo probudilé, po poučení dychtící. Za 10letého svého trvání vykonala hospod. besídka chlumská za spolupůsobení besídek okolních kus práce poctivé, a starala se jak o vzdělání odborné, tak o poučení a zábavu svých členů. Nyní čítá besídka 25 členů. Zpráva, kterou podal o desíleté činnosti besídky pan řídící učitel František Jůza, přijata byla s pochvalou a zasloužilý pán řídící, který o udržování a vedení besídky zřekl si zásluh nemalých, končil také upřímným přáním, ať mladá generace besídku podporuje a sám jí provolal: „Na zdar!“ Na programu byl dále odstavce: „Čím podměněna jest jakost a množství sklizně“. Zkušený a osvědčený praktický hospodář, pan správce Varmuža ze Světlí, pojednal o této otázce velmi důkladně. O obsehu jeho výkladu zmíníme se na jiném místě. Živá debata, která pak nastala a již se čile přítomní rolníci účastnili, svědčila nejlépe o tom, jak je přednáška zajímavá. Ve schůzi byli zastoupeny besídky z Čistovsi, z Málalosed, ze Věstar, z Dlouhých Dvůrů a hosté z Nedelí a jiných osad okolních. Dále bylo na programu jednání o sjednocení okolních besíd v příčině odebrání hnojiva. Pan Václav Skvrna ml., který pojednal o této otázce důkladně již ve schůzi včerejší, dovedl, že bude-li více besíd kupovati hnojiva umělá společně a ve velkém, že rolníci nakoupí tak zboží poměrně nejlacinější a nejlepší. Na to podal zprávu o došlých ho nabídkách různých firem. Správce pan Varmuža ujistil skroměštěně, že takto dostanou zboží nezářadované a nejlevnější, kdežto jinak se hnojivo často s přeskem a vápnem smíchá, vodou skrupí a tak na hodnotě poškozuje. Ledeck se nabízel ten nejlepší za 9 zl. 60 kr. Superfosfáty s 18 a s 9 proc. nabízel dříve továrny za stejné ceny. Jednotlivec k vůli drahotě nemohl dáti zboží lacině a tak utrpěl tím větší škodu, čím méně procent měl. Když koupě zboží od továrny a ve velkém, dá málo dobré zboží a zemědělská rada vám jej přezkouší zdarma. Radí, aby se s agitací za přičinou společné koupě začalo hned. Pan řídící Fr. Jůza vyzval pana Skvrnu, aby do tří dnů oznámily mu besídky, jaké množství hnojiv si besídky přejí. Čistovecká besídka ve spojení s chlumeckou objednály hnojiv za 20.000 zl. na základě vzků. Nikdy se neošidily, rozbor byl ten nejlepší a zaplatili jen to, co dle vzorku koupili. Při větším sdružení bude úspěch ještě větší. Pan Václav Skvrna pravil, že větším objednávkami hosp. spolků a besíd dají se též panující kartely hnojivek rozbit. Myšl,

aby zboží nekupoval jednotlivec, ale besedy. Sám jednal vždy poctivě a i na dále chce radou pomáhati; nyní postoupil jednatelejší jímému, ať jedná teď tento těs. (Výborně!) Pan správce Varmuža navrhl, aby beseda čistovecká jednala v příčině nakupování besíd jménem všech besíd. (Výborně!) Pan Václav Skvrna pravil, že čistovecká beseda úkol na ni vložený ať přijme, ale přeje si braké rozeslání obědníků po členech, aby řekli, kolik dohromady hnojiv odeberou. Dále si přeje, aby se odebral ledek (jako dusíkaté hnojivo) a pak superfosfát. Jest vůbec pro jádrná strojená hnojiva, poněvadž ty jsou nejlepší a vlastně nejlevnější. Pan Varmuža na dotaz mu kladený odpověděl, že superfosfát je nejlépe hned zaorati, protože se ve spodině nestrať a voda ho skoro nic neodplaví. Superfosfát je živinou rostlinnou; po něm žádáme u obilí, aby se do jísté míry zlepšilo a u řepy, aby se zlepšila jakost. Dříve se míchá ledek se superfosfátem, což byla chyba, neboť ledek rozprchl se do vzduchu. Ledeck se nesmí míchat nikdy se superfosfátem, ale musí se dáti na vrch v pravý čas. Hnojí rozkládá chlupatý ledek v chavou kyselinu dusičnou. P. V. Skvrna pravil, že, kde používáme vápna a snad i ledku, nemá se používat superfosfát. Pan Varmuža dodal: Kde jsou saturační kaly, netřeba hnojit superfosfátem, neboť v šámě jsou kyseliny fosforečné 3 proc. Vápnem se hnojí na podzim, nikdy na jaře; rozhodí se vápno, rozvláčí, začne a během tří neděl spojí se s kyselinou a zničí zatím i mikroorganismy. Superfosfátu užíváme z jara. Vápna na jaře s ním užití nesmíme. Ale po podzimním hnojení lze hnojiti vápnem i superfosfátem, neboť tu ztráty na kyselině fosforečné jsou malé, ale účinek vápna jest veliký. Pan Václav Skvrna pravil, že činí námitky jen proto, poněvadž rolníci s umělými hnojivy nedovedou vždy správně zacházeti. — Po této odchylce vrátili se řečníci opět k odstavci třetímu. Pan Havrda chce, aby za objednávkou svých členů ručily besedy. Někdy musila čistovecká beseda své pohledávky za dodaná hnojiva i soudně vymáhat. Pan Václav Skvrna pravil, že čistovecká beseda ručí tovarně za celé odebrané množství hnojiv, a ostatní besídky se ručí opět jejich besedě za své členy. Pan řídící Fr. Jůza to potvrzuje a pravil, že sám také za chlumeckou besedu ručoval. Pan Morávek ze Věstar si přeje, aby již dnes se stalo rozhodnutí, jaké kvantum se má odebrat a tovarna by mohla dodat hnojiva na včestarskou stanici. Nečlenové, kteří hnojiva odeberou, měli by ve prospěch besedy dáti jistý příspěvek. Pan František Skvrna z Čistovsi pravil, že členové platí besedě za objednané výlohy 1 proc.; nečlenové mohou buď přistoupit za členy nebo platit 5 proc., neboť mají z koupě besed výhodu, an kupují hnojiva zaručeně dobrá co nejlevněji. Týž pán je pro to, aby čistovecké besedy ponechala se též volba tovarní firmy. (Hlučný potlesk.) Tim byl program schůze vyčerpan. Na to rolnická omladina zapla několik vlasteneckých plánů a zahrála několik hudebních sborů. Schůze chlumská i zábava po ní následující byla v každém ohledu zdařilá.

Z Chlumu. Dne 13. února slavil zdejší katolicko hospodářský spolek „Lipa“ na počest dvacítiletého trvání svého slavnost s následujícím programem a sice: Dopoledne: O půl 10. hod. shromáždili se pp. členové a jich hosté ve spolkové místnosti p. Josefa Bartoše a odtud odešli, aby korporativně účastnili se v 10 hodin slavných služeb Božích v chrámu sv. Apollóna, které sloužil za asistence ctp. bohoslovce dp. faráře Portman, který v slavnostním kázání zvláště ku konci poukázal na činnost spolku zdejšího a pak v jakém směru a za jakými cíli má se spolek bráti, zvláště velký důraz kladl, aby každý jednotlivec ve své rodině byl semenem dobrým a vřady, aby slovo Boží bylo všem užitečným a vsácným. Odpoledne byl společný oběd, pak slavnostní schůze ve spolkové místnosti, při níž „o významu a důležitosti spolkového života pro poměry místní i zemědělské vůbec“ promluvil jako slavnostní řečník vážený pan Frant. Bauer, řed. rol. školy v Kostecku n. O. Pravil, že to slavnost vsácná, protože v kruzích zemědělských bývá sdružení řídí a málo tedy trvalé. Slavnost je dále významná, protože rolnictvo dokázalo, že žije duševně. Dále se smínil p. řečník na základě dějin o důležitosti našeho rolnictva pro český národ. Do té země naši přišli cizinci, s nimi vedral se sem císař mrav, život rozrušen, nastaly jiné poměry, jiné štít, zlatý věk minul, ideální snažení ustoupilo, nastal boj individualní, boj o existenci. A ten boj vede se dlouho v dnešní době již v rozměrech velkých v celé společnosti lidské. Zemědělstvo naše vede týž boj a musí ho vésti a boj zemědělstva není zákazonným, poněvadž není nemravným. Boj ten byt nebyl zákazonným, nemůže ho každý vésti, toliko ten, kdo jest statečným, odhodlaným, vytrvalým a silným. Voje, které a pládem, náfkáním a nebo malátně jdou v boj, nezvítězí! Statečnost, odhodlanost musí býti v celku! A jako národ český, tak musí se zachováti naše rolnictvo, musí vpraviti se ve stanoviisko bojovné, ano rolnictvo naše musí býti statečné, musí zhostiti se netečnosti, která již v jeho řadách tolik zla natropila, ano nesmí sávrhnouti své poctivé zásady, směr svého počínání, nesmí odstraniti se tím, že kdosi klesl kdysi ten či onen směr počínání jeho nadužíval! Rolnictvo jsouc do individualního svého vřeno, je odkázáno samo na sebe a pravím zcela určitě, že nesmí naše zemědělstvo od nikoho očekávati nějaké pomoci, ono samo na sebe, na svou práci musí spoléhati. Sdružení, poctivé sdružení spojené s upřímností a prací poctivě pomůže našemu rolnictvu! Neuvědomělý padá, stává se otrokem druhého a proto chybou by bylo abychom my rolníci nestatečně chtěli složití ruce v klín a čekati na to, co ondu nám dá. Strájcem svého osudu každý sám. Než jednotlivec zůstává v pozadí a byt velmi vzdělaný, velmi poctivý a nadšený pro zásady naše, přece jen zůstává osamocen, jest slabým. Co nevede jednotlivec, smohou ostatní spojení v celek a proto pravím: Velké a mocné sdružení, které bude tvořiti rodinu duševní a mravní svazky spojenou, takové sdružení vykoná mnoho, spásí zemědělstvo naše! Řečník poukazuje na význam sdružení rolnictva, smínil se o Němcích takto: Co mají stran s různými hesly, s různými programy, ba mají i take-

vé strany, které s námi se dovedou spojovat, ale ty všechny strany saprou mäsady, kterými se líbí a ve spojeném šiku vystupují různě proti nám. A co my? Dovedeme své osobní choutky zapřít, dovedeme se v nebezpečí spolčovat, počínáme si, politicky? Sáhnu do doby přítomné ještě hlouběji a tu vidím rolnictvo rozštěpeno. — Jeden chce mít družstvo, druhý se, třetímu to je lhostejno, čtvrtý nechce, aby ten, kdo o družstvo se zasažuje docílil, aby družstvo se uskutečnilo, snad mu činnost jeho sávidí a tu tam nahore, kde fouká na nás mrazivý severák, tu tam nahore se nám smějí? Tedy si dupnem! Ano, ale to dupnutí máš připadá, jako dupnutí naivního kloučka, který je tak trochu rozpustilý, kterému se třeba sa to dupnutí dostane vyfákání, aby zmoudřel. Dupnutím nezmutíme nic, ale společným, charakterním, mravním vystupováním ukážeme, že jsme silni a tudíž, že s námi musí být počítáno! Stav selaky jest kořenem národního pñé. Květ i listí může upadnouti, ratolesti koruny mohou poschnouti, ano i peň může nahnti; avšak dokud jest kořen zdravý, strom opět rozrůstá. Kořen musí být zdravý, neboť rolnictvo má zachráni národ náš! To však podaří se jedině rolnictvu spojenému a vzdělanému. Lid nevzdělaný, neuvědoměný národ upadá, sakruje, stává se otrokem a proto ten, kdo dává lidu vzdělání, pravím pravě vzdělání, čini ho obráncem do boje životního, ten stává se jeho blahobytem. Jen osvěta, pravou osvětou ku blahobytu a osvěta! Osvěta, jak lehkovážně to slovo bře-me. Osvěta jest živé mocný, nebezpečný, jako ohně a světme ho někomu, kdo s ním neumí zacházet, a on se popálí. Ovšem je „osvěta“ dyka na dvě strany broušená, která poraniti může nebezpečně i toho, kdo jí užívá i toho, proti komu jí užívá a proto radím v pochvě ji nosit. Tou pochvou jsou zákony Boží, tou pochvou po mém náhledu jest pravě vzdělání a tak myslím, že jí nikdo nebude nadužívat. Překročil li se ovšem meze, kam až může okročit, pak ta osvěta lidu jest záhubou! Vzdělaný člověk, vzdělaný rolník ten tu mez překročíti nesmí, on může čtítiti toliko to, co jest umrávněné, dobré, zdržlivé. Kdo nezná toho, svobody hoden není! Spolčováním přicházíme sice do jakési odvislosti, ale při tom zůstáváme svobodnými. Chceme-li své výrobky odbyt, tu počítáme, že jsme nejame volni, že jsme svázáni tu počítáme, že jsme odkázáni na rozličné kupce, na dohazovače nepoctivé, kdežto ve spolčování lidé podobni odkázáni budou na nás, ovšem ve spolčování velkém, ve sdružení silném! Spolčováním má člověk závazky, povinnosti, ale ty se strácí, všimneme-li si, co člověku dobrého přináší. Když pak řečník debro ono odůvodnil, ku konci vy-bíší jednotlivce, aby rádi vstupovali do spolkového života, aby rádi konali své povinnosti a nejen snad platili poplatky a tak nechali vše na bedrách jednotlivců. Takový spolek by živořil a výsledek jeho byl by malý. Němci se intensivně spolují a proto učme se od nich. V ředí své poukázal řečník dále na dě-jiny spolků, při čem zamlelému vldp. děkanovi Syro-vému, který byl doh spolků zakladatelem a prvním předsedou a nyníjším p. předsedou Janem Šabatou a bývalým jednatelem p. J. Tábořským řid. učitelem Chlenakým a p. pokladníkem nyníjším p. Janem Šim-berským všem těmto sláva byla provolána a zvlášť prvnímu panu předsedovi vzpomínka upřímná byla věnována. Že spolek vykonal mnoho pro kraj náš, bylo patrné z různých dat, které řečník uváděl a ostatně to čti každý, kdo delší dobu v kraji tom dli a proto na konec přejeme čtenému spolků našemu, aby pra-coval dál ve prospěch veškerého zemědělstva a ku po-vznesení našeho kraje. Dvacet roků spolek náš bojuje za stav selaky, za práva jeho, dvacet roků hájí sv. víru naši, hájí naš. krásnou mluvu českou, naši dra-hou vlast. Měl říci se názvu „Katolický spolek“, ale nečinil to a nečinil. Byl podezříván v poctivém boji svém, bylo mu upláceno, ale nelek se, poněvadž měl a má a znal a zná jasný svůj cíl. Dej Bůh, aby spo-lek náš šil dlouhá léta dál! Na konec ještě vyslovu-jeme nejvlětší díky odcházejícímu p. místopředsedovi B. Klöcklerovi, jemuž na novém působišti přejeme to nejlepší! Celá slavnost naše končila plesem v sále p. Ant. Šedy ve Svidnici. Krásná byla dekorace, snad až příliš nádherná a zábava byla ještě krásnější! Bu-diá naši slavnosti věnována vzpomínka stálá! S.

Z Kutné Hory. Nedávno vyšel si na procházku vyšší úředník krajského soudu zdejšího, a vraceje se šel vedle kasáren. Na schodech k malému parku kasárnám potkal známého sobě plukovníka, jehož zdvořile pozdravil. Pan plukovník také slušně poďekoval, a až pana úředníka na chodníku ve zmíněném parku viděl, ničeho mu neřekl a šel po své. V tom přihnal se k úředníku důstojník ode dne, mladý poručík a zastaviv ho obotil se naň, jak se může opo-vázáti jíti po chodníku kasárenského parku. Pan N. odpověděl, že vchod do parku jest úplně volným, že právě teď potkal pana plukovníka N., jehož pozdravil a od něhož též zdravěn byl, že tedy není si vědom ničeho nedovoleného, když ani nápis na dveřích u schodů vchod do parku nezakazuje, ani věci znaly plukovník na nic ho neuposorail. Avšak pan poručík nebyl tím spokojen, a vykládal, že voják na vartě má právo pana úředníka zastřeliti atd. Pan N. legitimoval se udav jméno i stav svůj, ale pan poručík přivolal eskortu a dal pana N. odvést k panu hejtmánovi do kasáren, kdež asi po čtvrt hodině pan N. zase si volný odchod sjednal. Tím však affaira nekončena, jelikož zmíněný úředník stěhoval si na prudké jednání páne poručíkovo a svého chefa a šádal, aby pan chef u míst-ního velitele osobně intervenoval a satisfakci šádal. Stalo se, a pan chef odebral se k velícímu plukovníku jenž vyslechnuv stísnost, projevil ochotu, že věc přinej-větší a dle spravedlnosti se zachová. Když se tak stalo, oplatil pan plukovník G. návštěvu vyšším úředníkovu a omlouval respektive vysvětloval jednání p. poručíka, dovolaaje se hlavně jeho cti ve věcech, které se nesrovnávaly s výpovědmi páne N. Pan X. hájil však svého úředníka důrazně a pravil, že čest jeho jest také naše vší pochybnost neporoušena, že tedy nemůže přitupiti, aby pan poručík nedal satisfakci za politování hodnou událost. Pan plukovník konečně věc nahlédl a pan poručík musil pana N. odprostiti. Poté šel se to však stalo jen mezi nimi a beze svědků, nebyli tím spokojeni kollegové páne N. a šádaři pana chefa, aby ještě jednou odebral se k panu plukovníkovi

a šádal satisfakci veřejnou pro uraženého kollegu N. Nestane-li se tak, budou prý úředníci zdejší s affairy té důsledky činiti. Události této příkládá se v Kutné Hore značná váha, protože obecnost proti důstojníkům jest již po delší dobu sanjato. Dámský koncert musil být následkem této podrážděnosti odložen. „Labaké Proud“ stávají se v Kutné Hore hledaným a obávaným listem, jelikož téměř vždy seřazen některého velikána se zdejších pohlavárů a ostře kritizují veřejné osoby a úřední jednání jistých předáků, kteří dle svých místních novin byli vyvíli jen chvále a díkům.

Z Nechanického. (Odpověď na dopis s ná-žeho venkou o hasičských spolecích v čís. 6. „Osvěty Lidu“.) Čta v Osvětě lidu o hasičských spolecích, přišel jsem pane dopisovateli na myšlénku pověditi Vám, v čem s Vámi souhlasím a v čem ne. Chceme-li býti spravedlivými, musíme přiznati i svoje chyby. Jsem také členem hasičského spolku a mohu říci směle, že mě k tomu kroku nepohnula touha, abych obklopen byl blýskavkami, nýbrž cit čistě humanit. Tolik za-potřebi, bych se vám představil; alespoň slychám, že dobrý ton vždy toho vyžaduje. Kdybyste byl toliko vytýkal spolkům, že je často vede řízeň daleko, nu dal bych Vám za pravdu a poslal bych Vám alespoň v duchu adresu důvěry a byl bych rád, že má lidstvo o jednoho apoštola více, který ho povede ke cnoti, ale vidím pane dopisovateli, že se Vám zkrátka nelíbí nic, dokonce ani to, že jdou hasiči vzdáti čest o Božím Těle Bohu, anebo k Božímu hrobu. Na to není třeba mnoho slov. Myslím, nestydí-li se ani za to Jeho Veličenstvo a generalakým sborem, proč bychom se sty-děli my? Hasič v čas potřeby s nasazením života vlastního hájí majetek a životy spolekbanů a tím i majetek českého národa. Hasič zná moc rozkácených živlů a tím i Pána všehomíra. Budeme se držeti potud víry naší, dokud nás nevěří nepřesvědčí, že toliko za nimi kráčí cnot! Nu pak arci se Vám nemůže ani líbiti, když se dělá ovace knězi. My neupíráme účtu žádnému, jest pravda. Snad jste se dal uchvátiti po-měry místními a se stanoviska toho také psal, ale není pravidla bez výminky a nesmí se vztahovati na celek, jak to činite Vy! Očekával jsem, že dotknul-li jste se výtoku avon Božího Hrobu, tím spíše že bu-dete vytýkati hasičstvu účastenství při pohřbu člo-věka, ale nestalo se tak; hleďte i tato poslední čest je zbytečná a tak přisných kritiků, jakým se zdáte Vy! Hasičstvo se netěší, byl-li člověk sesnulý vysoce vzdělaným, ono cti v něm toliko sobě rovného tvo- a nevěští vzdáti mu poslední čest. Arci jste tuto činnost hasičů laaskavě pomínil mlčením, přece se nic-méně též vztahuje nepřímě k Vaším výtčkam ohledně Božího Hrobu. Kdybyste všecku hrubost shrnul na hasičské sbory, přece mimovolně mezi řádky vyzná-váte, že dovedou býti velmi uctivými. A když už o té cti mluvím, proč by neměli členové osvědčiti svou posornost svým představeným, jak jim to vytýkáte? Vždyť i divoši váží si svých náčelníků. Také se Vám pane dopisovateli nelíbí čamary na hasičích. Jste-li národovec, měl byste to a radostí přivítati a říci: „Ať se jde, byť jen pomalu, ale jde se v před přec.“ Proč by hasiči neměli mít právo přidružení se k Slo-vanům, když jest jejich synem? Či snad proto, že jest z lidu drobného na který mnohý hledí s horu? Víím, co Vám sa ještě lechtalo na jazyku při psaní té satiry, že by se měli ku sborům bráti lidé pevného charakteru: to musil vyčítati každý poněkud bystřejšího ducha ve Vašem pojednání. Leč hleďteje p. dopisova-teli jen samé uvědomělice, vzdělance k hasičským četa-m a prakticky když to budete prováděti, s ustrnutím budete pozorovati, že lid ideální jest pod tím Vaším praporem velice profidlý, že musíte být méně vybíra-vým a počítati také na zdatné pracovníky. Inu Vám se o toho nelíbí víc, zkrátka n. c. Čupní sjezdy, uniformy předních hasičů, obyčejných, všude něco vi-díte! Celkem vane z Vaší kritiky velice nepřátelský vítr; chtěl byste předělati kouzelným proutkem jedno-duché bodě smýšlející syny Čechy na národ plný odříkání a vysoké vzdělanosti — ovšem té vaši. Ale naproti tomu znám muže vysoce vážené a na slovo vsaté, kteří jsou upřímnými přáteli hasičů. Kdyby Vám opravdu záleželo na tom, abyste na celé věci něco opravil, myslím, že by bylo lepší než ostré oduzování laaskavá domluva a mírné vedení; neboť s potěšením mohu říci, že naši statní hasiči čestí vět-šinou jsou lidé velmi přístupní a připomínám Vám pane dopisovateli, že Vaše líčení v Osvětě nás uráží a jsem přesvědčen, že nejsem sám. Budoucně až se Vám zas zachce poslati svůj rozum do světa, nepište alespoň celkově a v rozebírání všeho do nejmenších podrobností co jest, nebo se Vám zdá. — Ohledněte se vůkol sebe širěji a shleďte, že jsou mimořádnosti ve všech spolecích a ve všech vrstvách lidu. Co pak jest dokonalého pod sluncem? — Možná, že vidíte toliko toho výtečníka každodenně Vy, když se díváte do zrcadla!!!

Z Bohuslavie. Dne 9. února v sále obec-hostince pořádala jednota „Václav“ svou jedinou ve-řejnou roční zábavu, při níž nejlépe vždy seznati lze, jak obecnost jednotě přeje. Zábavu krom dobře se-hrané hudební stránky místní kapelou zprjemnili i naši bratři sehraním „Ševce milionáře“ a solovými výstupy a duety. Krásný přínatek přibyl k fondu prapornímu a nadto z výtčků tomboly a dražby vě-nováno 2 zl. Ústř. Matici a 4 zl. k fondu kaple. — Na to 13. února odbyvala jednota v témž sále svou měsíční schůzi velmi četně navštívenou domácími star-šími i mladšími pány sousedy a cizími hostmi. Před-nášel vrchní knížeckí nadzahrádník p. Václav Čížek, z Opocna, o výnosu ovocnictví, o pěstění, sázení, šlechtění, ošetřování ovocného stromoví; o česání, tří-dění, uchování a prodeji ovoc. Vyblzel vlastenecky k sázení stromků jubilejních. Milý zjev p. přednášeče, názorné vyobrazení na tabuli, šertový a plány před-nes mnoho přispěl, že přednáška plna přesvědčivosti a lásky k věci byla věcně přijata a že mu srdečně a hluboké bylo poďekováno. Budíž i zde veřejný dik vzdán panu přednášeči a přáním, aby co se líbilo i užiti v práci neslo posluchačům. Zdař Bůh!

Z Chrudimské. (Pronášedování členů spol-ku katol. učitelů.) Člověk by ani nevěřil, jaký fanatismus, obmezený šosetvím jest na konci 19. století možný a to pod rouškou svobodomyšlnosti. „Svobody

kdo hoden, svobodu zná vážit každou“ — tak hlásal již před 70 lety pěvec Slávy dcery, Jan Kollár. To však pro pány pokrokatko-socialistické učitele ne-platí. V Kolíně za asistence a patrně souhlasu c. k. školního inspektora vyloučení byli členové spolku ka-tolických českých učitelů ze spolku Komenského; pří-klad tento lákal k nápodobení i jiné učitelské spolky a nedávno rozealala také Budč Chrudimská členům katolického učitelského spolku následující dopis: „Velečtý Pane! Ve valné schůzi „Budče Chrudi-mské“ dne 15. ledna 1898 odbyvané učiněn řidícím učitelem Schustrem (z Tuněchod) návrh, aby každý člen katolického spolku byl vyzván, zda setrvati chce ve spolku tom aneb vzstoupiti. Setrvá-li v katolickém spolku, má býti podle jednohlasného nanesení „Budče“ z této vyloučen. Činíce Vás o tom vědomým, prosíme o brzké a určité vše rozhodnutí. V Chrudimi dne 23. ledna 1898. Aug. Vilím, t. č. předseda, Ig. Alexa, t. č. jednatel. — Jak se s námi sděluje, za-alán byl tento list i páni učitelům, kteří nikdy členy chrudimské „Budče“ nebyli, a po kterých tedy „Bud-či“ chrudimské naprosto nic není. Jen bormírované násilnictví dovede si takové právo prisvojovati. Ne-hleď k tomu, jest dopis výše citovaný případnou ilustrací neblahých a nezdravých poměrů v řaděch části českého učitelstva, které namnoze chce členům katolického spolku učitelského upřáti, aby měli určité přesvědčení náboženské, a které katolicky smýšlející učitele vylučuje za bromač svého stavu a za lidi za nyl-klák koupené. Myslíme, že lidé, kteří nedovedou mlu-viti o jiném, než-li o stálých a stálých zlepšeních svých platů, kteří hlásají: „Mavní zákon jest sám sobě býti zákonem, bohem vládcem! To jest: žádného milosrdenství na světě není“ — kteří jako jistý Oskar Skach ve „Školském Obzoru“ dělají si posměch z ne-bo, tedy z odpady v životě věčném, kteří prohláshje se za nevěře, veebí darwinismus a tedy a Darwinem myslí, že člověk pochází z opice, myslíme, že tací lidé nejmeně jsou povoláními k vzdělávání a k ideál-nímu povznesení lidstva. V některých odborných ča-sopisech, zvláště však ve „Školském Obzoru“ dočítá-me se opravdu prapodivných věcí. Tak předseda velvar-ské Budče vyzval učitelstvo, aby zanechalo úplně svých funkcí v kostele a patrně proto tak mnohý rad. učitel vyhýbá se kostelu jako čert kříži. Lidé pokro-voři tohoto druhu z duše nenávidí kněží. Ve „Škol-ském Obzoru“ napsal o nich jistý učitel mezi jiným: Nazývají se duchovní, ale chtějí vlastní hmotou jako jejich patron v Římě. Jste chuděrkové duševní zajisté, věřím vám; hmota enáže se dá ovládati, než-li rozum davů. Proto ten váš vztek. Cizí chcete neustále, své-ho se vzdáti nikoli. To je ten váš altruismus, který zná jen ego (já) a nikoli alter (druhý) . . . Vaše víra jest pro vaše jednání sobecké nejmeně způsobila ně-koho oblažiti, že právě jiné víry ne pro svou vnitřní cenu, jako pro jednání více uspokojí a lidi čini pe-vnějšími v boji“. Tak píše učitel na katolické škole o katolických kněžích, kterým stát a země neplatí, ani co jim vzal a kteří berou platy své z náboženské matice a z nadací. Jakým právem může kněžím vy-čítat někdo jejich platy, které u farše starce zřídka 700 zl., u staršího kaplana 400 zl. přesahují? Ze zá-ští ku kněžstvu dopouštějí se pokrokatští mnozí uči-telé až směšného tvrzení. Kněz prý se nehodí za uči-tele. Ku podivu v republikánské Francii mají sou-kromé konfessionální školy více žáků, než státní bez-konfessionální se světskými učiteli. To famosní pan Oskar Skach patrně neví, neboť do 4. čísla „Škol. Obzoru“ napsal tento křiklavý nesmysl: „Proč nemůže býti kněz vychovatelem?“ Nepovažují žádného kněze ze schopného, aby byl vychovatelem lidu. Vyrozmí-vám tím kněze, jenž žije v coelibátu. Jak může člo-věk, jenž úplně se společnosti stekl, čtítiti a tím, čeho pro sebe odírá? — Tak vidá! Protože kněz žije v coelibátu, nemůže vychovávatí lid, nemá prý právo „na útlé, nerozkvetlé květy mozkové, jichž chvění ne-může ani pochopiti“. Myslíme, že o této filosofii Skachov by mohl podati nejpřípadnější úsudek ředi-tel pražského blázince, univerzální profesor dr. Czum-pelk. Znaleckému rozhodnutí jeho nedovolíme si ovšem předbíhati, jsme však přesvědčeni, že u filosofa by před-pokládá dříve znalost logiky, nežli by jej uznal za způsobitěho k řešení záhad filosofických. Logiky by u Oskara Skacha ovšem marně hledal. Což, pane Skachu, slechny učitelky jsou po vašem rozumbradití způsobitě vychovávatí lid? Znají to chvění květů mozkových, když žijí také v coelibátu? A což učitele neženatí, kteří žijí přece také v coelibátu, ač dobro-volněm? A což učitelé ženatí, ale bezdětní, ti jsou také nezpůsobitě díky vychovávat? Necítíte pane Ška-chu, že byste byl zůstal filosofem, kdybyste byl o vychovatelství, jemuž patrně nerozumíte, raději mlčel? Toho chvění mozkových blan nechejte. Nevyznáte se v něm. Víte, jak vypadá osel, když stojí na ledě? Víte, jak se mu chvějí mozkové blány? Možná, že to nevíte a hodíte se tedy rova k názornému vyučování. Dle zásad Komenského učitelem byste nebyl. Již proto ne, že jste chatrného vychování, neboť nedovedete ani o knězi slušně mluvit. Dále nevěříte v Boha, ne-hodil byste se na školu, kde se má mládež naučiti Boha znáti a jako tvůrce nejvše moudřejší, slitovného a milosrdného, spravedlivého odměnitelce dobra a zla — čtítí. Na školu katolickou nepatří též známý řidící učitel školy tuněchodské a jeho stonpenci z tábora socialisticko-radikálního. „Školský Obsor“, který svým čtenářům odporučuje četbu socialistického hlavního orgánu „Práva lidu“ a který doznává, že sociální de-mokracie v řadách učitelstva se stále zmahá a který sám socialismus podporuje, ten je orgánem a hlasa-telem těch učitelů, kteří stvou nejen proti katolické víře, ale i proti katolickým kněžím a učitelům. Ston-penci „Školského Obzoru“ při posledních volbách ta-ké vydatně podporovali sociálně demokratické kandi-dáty. Internacionální demokratism nesná ani konfese, ani monarchie. Z toho plyne, že se musí považovati za konfession i mocnářům za nebezpečný, že tedy státní orgány řízení jeho v zájmu udržení státního pořádku trpěti nesmí. Jeme tedy zvědaví, jak se c. k. okreení hejtmáni a inspektoři zachovají k usazením našich internacionálních socialisticky smýšlejících uči-telů, kteří občanaky zachovávali členy spolku kat. čes-kých učitelů bojkottují a v číle sa dne 8. února t. r. opět neetně hanobí. Ve Francii, v Belgii, v Prusku

tam by se něco podobného nestalo. „Školský Obzor“ a podobné mu radikální časopisy ať přišli neopatrně své protimonarchické a proticírkevní své stanovisko prozradí a jsou proto nejzřejmějšími k tomu, lid proti váženému stavu učitelství poštavit. Musíme se přece domnívat, že valná většina českého učitelstva dosud v Bohu věří a z přesvědčení do kostela chodí i náboženství učí. „Olomoucký Posol“ a „Škol. Obzor“ tvrdí, že menšina učitelstva smýšlí již socialisticky, brozí, že veškeré učitelstvo bude do sociálně-demokratického tábora vhnáno. My sice nevíme ani v boucharonské strašáky, ale kdyby byla jen desetina tvrzení „Škol. Obzoru“ pravda, již tím by dávala tvrdím orgánům přčinu k sakročení. Není přece ani sájmem českého národa a nejčestnějšího jeho stavu, rolnického a živnostenského, aby učitelé mu pomáhali rozmnožovat řady sociálních demokratů, kteří jsou spojenci židovských liberálů, dajcnacionálů a odpůrci státního práva. Není však také zájem říše, aby se přivrženci Adlerů, Bernerů, Dazynských, Hybešů, Sturců a Vrátných u nás šířili. Říznější Prusko sociálně-demokratických učitelů prostě netrpí a nyní nechce trpět sociální demokraty ani mezi universitními profesory. Pruský vládní tábor, seskupený kol ministra vyučování Bosseho aspoň praví: „Je-li důležitou otázkou, smí-li otevřený stoupencem sociální demokracie býti oficiálním učitelem universitní mládeže, jest též důležitou, aby otázka tato byla zákonem rozluštěna. S jistými povinnostmi soukromého docenta nedá se totiž srovnati příslušnost jeho k sociálním demokratům. Na královské pruské universitě nemá docent jen pěstovati vědu, nýbrž stojí též ve službě pruského krále a pruského státu. Jest tudíž povinností učitelův universitních, aby mládeži nejen vědomosti sdělovali, nýbrž aby též do ducha mladých studujících vštěpovali lásku ku králi a vlasti, úctu k monarchii a ústavě“. A to jest právě bolavé místo sociálních demokratů: král, vlast, ústava. Známo jest, že o vlasti mají svůj zvláštní pojem, místo království chtějí míti sociální republiku a místo ústavy navrhují programy svých socialistických kongresů. „Professor universitní jest úředníkem státním“, zní jiný hlas, „a jako placený státní úředník má své povinnosti ku státu. Při své svobodě vědeckého učení nesmí rušiti jednotu státní myšlenky. Ať má své vědecké smýšlení jaké chce, osobně nesmí se přidržovati strany, která jest státu rozhodně nepřátelskou“. Mínení toto odpovídá též praxi pruského státu, dle které nejvyšší správní pruský soud proto sesadil jeho představitele něho úřadu, poněvadž nadřezoval sociální demokratům. „Úřední představený sociální demokrat nemůže míti onu důvěru a vážnost, jaká mu jako úřední osobě přísluší“, znělo rozhodnutí. Tedy co platí u představeného úřadu, totéž platí u něho pro představeného na universitě — docenta a profesora. Panu Skachovi, Schustrovi z Tuněchod, Vilimovi a Alexovi můžeme proto jen přátelsky raditi, aby se v zášti proti katolickému, státem uznanému, dynastickému i ryze smýšlejícímu českému spolků poněkud mírnili. Jinak učili by něco nepřijemného snad dítě, než-li se nadějí. Radikální pánové snad ani nevědí, jak přímo nepřátelské proudy vzrůstají proti učitelstvu nejen snad v kruzích vyšších, ale již i v řadách liberálních, o jiných nemluví. Radikální učitelé svými výstřednostmi škodí zhytečně nejen sobě ale celému stavu učitelství. Či není to smutný úkaz, že v době, kdy celý český národ — touží po smíru, sblížení a shodě, pouze část vzdělavatelů mládeže bláší hanobení a zničení jinak smýšlejících a že tak bezděčně opět se ocitne vedle internacionály, která pro české národní a státotvorné snahy nemá leč posměch a nepřátelství? Kde dojdou slova tato uvážení!

Ze soudní síně.

Každá obec má nějaké břemeno, jehož se zbavit nemůže. Lutrčák trojlístek bratří Vozenílků v Jaroměři může však býti porovnan s ranami starého Egypta. Zvláště bratři Vilém 27letý v Rostokách narozený a František (24letý ve Věkoši narozený, do Jaroměře přišel jako postrachem celého města. Stane-li se někde nějaká krádež, pralice, výtržnost, jsou při tom zajiště bratři Vozenílkové, nestudují-li z rozná ignasium v Králové Hradci anebo universitu na Pankráci. Bratři Vozenílkové mají ve všech odborech darebáctví již dávno maturitu a že budou jednou ještě více povýšeni, to jim kůrká zrovna z očí. Vil. Vozenílek byl již třikrát trestán pro veřejné násilí, vícekrát pro krádež, urážky strážce, bruchel již mnoho a mnoho měsíců, jednou dostal také dva dny pro zapovězenou hru, ale tuto a jiné malichernosti rozhodně zapírá. To prý je v těch lejelech mejlka. František Vozenílek v počtu a druhu zločinů, přestupků a trestů svému bratrovi také nezáadá, sedl již dvakrát po 18ti, jednou po 15ti měsících — ty menší tresty nepočítaje. — Bratři Vozenílkové jsou v budouvě krajského soudce více již velmi dobře známí, tentokrát se jim objevil však sjev nový: páni soudci ve vážných talárech s barvami na hlavě a fialovými výložky, pan státní návladní v stejném úboru, ale s červenými přeloženými atlasovými límcí. Trestnímu senátu předsedal pan zemský soudní rada Stolla, votaný byli páni radové Pospíšil, Devorecký soudní sekr. Pešek, zapisovatelem byl právní praktikant Toms. Obžalobu hájil státní návladní p. Blatný. Vozenílkové hájili se sami; každý má hubu dobře nabroušenou, gestikulaci živou, a aby obrana jejich patrno více a více vydala, vyskočili a mluvili vždy najednou. Přesná slova pana předsedy musila je časem poučiti o novém trestním soudním řádu, v kterém bratři Vozenílkové ještě se dobře nevyznají.

Obžaloba vinila Viléma Vozenílka, že dne 8. října ukradl při cestě z hospody hostinskému Janu Drašnerovi toboleku v ceně 1 zl. obsahující tři desátky a 1 pětku, že 18. července ráno urazil ve službě měst. strážníka Fr. Kautského, že dne 8. srpna při zatýkání urazil četnického strážmistra Václava Vicovského, že ve dnech 23. až 25. července m. r. uval v hostinci Marie Lipké dva falešné zlatníky a třetí tamtéž udati se pokusil. Fr. Vozenílek obviněn ze spolu-

krádeže tobolek p. Drašnera, že 27. července prostřednictvím Antonia Leška pokusil se u uzemě p. Želůžky udat falešný zlatník, že ukradl kůži psa Fr. Polického, a že vydává se za řádného dělníka, nechal se u kováře J. Salvendra ve Weigeradorfu 19 dní travovat a přechovávat, čímž tento škodu utrpěl.

Vil. Vozenílek k rozhodné popel, že by se byl v hospodě p. Kolářského, na dolivce, dotěrně choval, a pak Drašnera a sklepníka Košťála na zpáteční cestě pronásledoval. Policajt Král prý Vozenílky vyslal, aby ještě někde šli, třeba „na Lišku“, k Bílému neb jinam. Košťál a Drašner prý je vybízeli, aby šli s nimi a dobře se měli. U Bílých a Jarolímů prý sice nebyli, bylo zavřeno, a proto šel s Drašnerem ke Grandhotelu a řekl mu: Dobrou noc pane Drašner! — a rozešli se. Tobolku prý rozhodně neukradl, vdyt prý ji Drašner ještě druhý den na cestě ke Králové Dvoru hledal. On prý mohl také peníze utratit, protože se furt a furt baví. Taktéž Fr. Vozenílek k pravil, že peníze měli sami, dostali prý je v Josefě od řepy. Prsteny dva prý sice koupil, ale to ukradl své matce desátku, kterou jí poslal na přilepšenou jeho služební sestry z Mladé Boleslavi. Za tu krádež prý se stydl, matka je prý holt matka a tak šel za práci do světa; o tom, že je stihán zatýkačem prý vůbec ani nevěděl. Také ostatní části obžaloby vykrucovali bratři Vozenílkové se svým prospěch.

Rada Stolla: Vy máte s těmi četnsky a policajty samé mrzutosti. — Vilém Vozenílek: Tak jest, takovou smůlu. Do jednoho strkají, nadávají, sbíjí nevinného člověka do krve a pak ho ještě zavrou. — Rada Stolla: Proč jste Kautskému nadával: kluku táborácký, lumpe, zloději, zabiju tě, starý se o svou dceru. — Vozenílek: Věděl milostpane! To já nadával svému bratru, já jsem se s ním pral. — Rada Stolla: Ale váš bratr František je svobodný, žádnou dceru nemá? — Vozenílkové se smějí. — Podvod se zlatníky V. Vozenílek zapírá. — Fr. Vozenílek prý nevěděl, že ten zlatník je falešný. V Jaroměři se ovšem vědělo, že Fr. Červený z Rasoslek falšoval mince. — Kůži psu starostovi Fr. Polickému prý neukradl, on jí našel, rozřezal a nechal, jak to bylo.

Svědci křčili ovšem věci jinak. Jan Drašner rodák královéhradecký pravil, že byl s Košťálem na Dolivce. Když o půl 8. hod. ráno se vraceli po Praž. předměstí dolů, tu u hostince p. Bílého přiskočili Vozenílkové k nim, aby šli s nimi. K dobrému vůli a aby Vozenílkové nedělali rāmús, šli s nimi. Když Vozenílkové budili Bílého, dali se uličkami na útěk, báli se jich, neb měli u sebe peníze; avšak Vozenílkové jich dostihli a každý chytil jednoho. Když šel Košťál za potřebou, utkl Vozenílkům. Teď šel mezi nimi Drašner sám. Viděl, jak Vilém se zpod svrchníka mu rukou sáhl na kapsu, ale dělal, jako by o tom nevěděl, přitiskl jen ruku na toboleku v kapse. Když přišel ke Grandhotelu, vyzvali ho Vozenílkové, aby šel s nimi ještě na Vyšehrad. Nechtěl. Tu s obou stran Vozenílkové do něho strčili a skočili na kolem jedoucí vůz. Drašner cítil při tom nárazu něco a kapsa byla také utřena; teprve na chodbě pozoroval, že mu schází toboleka. Žena ho nepustila, aby Vozenílkové pronásledovali, udal tedy četníkům, že mu ukradli toboleku. — Sklepník Košťál svědčil dle obžaloby. — Policajt strážník Ant. Král praví, že byl také „na Dolivce“. Vozenílkové na Drašnerem neposlal. Rada Stolla: Bylo by to také divné, kdyby policajt za někým posílal Vozenílků. — Král: Naopak varoval jsem Drašnera před nimi slovy: „Pojďte prý, ono tady není dobře být!“ — Ve dne viděl Fr. Vozenílka v zlatnickém kramě p. Kramera, ale když ten ho viděl, odešel a slyšel pak, že koupil dva prsteny u zlatníka p. Kroupy za 7 zl. Strážník Král také doznal, že jen k vůli násilníkům Vozenílkům opatřila jaromešská obec policii revelvery. — Vozenílkové proti těmto výpovědím suří. Františkovi se také nelíbí, že Pánčíková v protokole na něho uvala, že ji vyzýval, aby před soudem řekla, že ona mu tu desátku na prstýnky dala, což pravda není. Fr. Vozenílek hubuje a praví, že darovaný prsten Pánčíkové opět sebral. — Adolf Šulík potvrzuje, jak V. Vozenílek Kautskému nadával. Fr. Kautský praví, že Vozenílek na něho křičel: Jest-li chcete být živ, jděte ode mne! Pak lehl na zem, a volal: ať mne bodnou! Pravil, že Kautský je lump, zloděj, kluk táborácký (Kautský je z Tábora, že patří na 30 let do Kartous atd. — V. Vozenílek: Já mu jakživ neublížil. To víte, že policajt je vždy proti mně. On mně bodl, zbil a byl jsem k vůli němu již dvakrát nevinně odsouzen. — Strážmistr V. Vicovský praví, že Vozenílkové mají špatné renomé. Jsou nebezpeční lidskému zdraví i majetku. Každý den ztropí nějakou výtržnost. Při zatýkání ho Vilém Vozenílek uhodil, nadal mu: „Vypadáte jako housenka v trní!“ Když mu hrozil užitím zbraně, pravil mu V. Vozenílek posměšně: No, pantatínku, mohou si zatím naládat! — Marie Lipká 76letá hostinská potvrzuje obžalobu. — V. Vozenílek: Vona vodpřisáhne a neví co. Já tam ani nebyl. — Jos. Želůžka potvrzuje, že Lásek kupuje párek pro Fr. Vozenílka, dal mu olověný zlatník, že ho ohnul a že mu Vozenílek pak za to nadal, jak se může odvážit ohnout mu jeho pravý zlatník. — Rada Stolla: No, ten se ohnout nedá. Kovář Jan Salvender pravil, že Fr. Vozenílek si vypálčil od něho peníze a že po 19 dní mu dával za 27 kr. denně nocleh a stravu. Když byla výplata vyvedl si Vozenílek u krejčího své zánovní šaty a utekl. Utrpěl jsem 7 zl. 93 kr. škody. Vozenílek mu na památku nechal starý rozbítý klobouk a jeho kamarád Kottik špinavou košili. — Vozenílek: a také podvlekačky jsem vám nechal. Na dráze vám samé a Kotiga vyplátili 2 zl. 92 kr. a tak co chcete víc. Na to se oba Vozenílkové rospustile smějí. — Josef Sedláček potvrzuje, že viděl po té velké vodě v Jaroměři u Fr. Vozenílka celou kůži. — Fr. Polický potvrzuje, že zbytky nalezené kůže jsou jeho. Cení si celou kůži při 20 kg. na 36 zl. Protože jemu kůže byla teprve 31. srpna ukradena, a František seděl, musil kůži ukrásti některý jeho bratr. Přelíčení trvalo skoro 3 hodiny. Vilém Vozenílek dostal 24. Frant. Vozenílek 16 měsíců těžkého žaláře, každý měsíc postem zotřebeného. Po přestálém trestu mohou býti dání oba Vozenílkové pod policejní dohlídku. A to Vozenílkové nejvíce mraří. Žádali také pana předsedu, aby svědci z Jaroměře nesměli býti přítomni pronesení rozsudku.

To se ovšem nemůže připustit. Na to Vozenílkové m hulákají prohlásili, že trest rozhodně nepřijímají. Je prý to nespravedlivost na tom světě, ale dva četníci je odvedli do věznice přece.

Onen známý pán,

který vyměnil dne 5. t. m. v hostinci p. Mušky „u Javůrků“ v Hradci Králové košešinou čepici hnědé barvy za svou, žádá se aby tuto navrátil.

Pánům + + + + hostinským!

Za příčinou vypočítání tohoto předmětu vyprodávám celou zásobu různých, úplně nových, též i obehnaných hudebních automatů, různých velikostí, hluboce pod nákupní cenu a kdo sobě přeje podobný předmět levně pořídit, má nyní nejlepší příležitost.

Albert R. Štourač,

tovární sklad strojů
ve Svitavech, Morava.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro nevěsty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.
Cenníky a nákresy na požádání frko.

(Zasláno.)

MAVRODAPHNE.

Řecké přírodní dessertní i medicínské víno lisované z čerstvých malvasinských hroznů jest k dostání v lékárně pana

A. SPORY V HRADCI KRÁLOVÉ.

Mavrodaphne jest zdravým lidem osvěžením podporuje chuť k jídlu, pro **chudokrevné** překvapující účinek, slabým i starým neduhem trpícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se nemocní těší, nýbrž i rozhodnou vzpruhu se slabostí činnosti srdeční. (108)

Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko:
H. F. SEIDEL, PRAHA, Vodičkova ul. č. 30:

V knihupectví Cyrillo-Methodějském

GUSTAV FRANCL

v Praze, Melantriohova ulice

lze dostati:

Svatou křížovou cestu z výroků písma svatého. Dle latinského textu upravil P. Florian Březina. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Pobožnost křížové cesty, nesoucí se po nejvíce duchem sv. Alfonse z Liguri. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Pobožnost křížové cesty. Seřadil P. Karel Vondruška. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—

Řeká Dr. Karla Křížová cesta. Zevrubné poučení o ní dle pramenů církevních schválených, seřadil a všem milovníkům Božím vůbec, svým ale zbožným osadníkům zvláště věnuje spisovatel. Cena 36 kr., v pevné vazbě 42 kr.

Zpovědní cedulky v české, německé aneb latinské řeči. Tyto obsahují výroky z písma svatého a prodává se kniha 24 archů za 70 kr.

Zpovědní cedulky k velikonoční svatě zpovědi s černými obrázky. Prodáváme 500 kusů za 75 kr., 1000 kusů za zl. 1.50.

Poučení o svátosti pokání. Sepsal J. Doležal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů za zl. 1.40.

Poučení o nejv. svátosti oltářní. Sepsal J. Doležal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů za zl. 1.40.

Zrcadlo zpovědní pro školní děti. Cena 1 kr., 50 kusů 45 kr. **Moct V. Příprava k prvnímu sv. přijímání**. S povolením nejv. bisk. Ord. nariatu v Budějovicích. Cena 60 kr.

Příprava dítěte ku sv. zpovědi, zvláště ku zpovědi první. S povolením nejv. bisk. Ord. v Budějovicích. Cena zl. 1.20.

Řeči při prvním sv. přijímání. S povolením nejv. bisk. Ordinariatu v Budějovicích. Cena 80 kr.

Eucharistická pobožnost křížové cesty ku 40 hod. pobožnosti na usmíření před vystavěnou velebnou Svátostí Krista 8 kr., 50 výtisků 321.

Kuše Jan, Želík Kristus, Bůh náš a Vykupitel přitomen v nejsvětější Svátosti oltářní. Cena 4 kr.

Ježíš v nejsvětější Svátosti oltářní. (Myšleny v cti. faráře z Arsu) Cena 3 kr., 100 kusů za zl. 2.50.

Oltářní koberce

zhotovují se dle potřebných rozměrů v každé libovolné velikosti ze vzorkovaných neb květovaných koberců metrových. a níc tak, že figura každého jednotlivého listu hoditi se musí ku vzoru listů ostatních, tak že hotový koberec ladný celek tvoří.

Ceny koberců vzorkovaných,

kteří ku kobercům oltářním použiti lze jsou následující:

Koberce mandlové, vkusné vzorkované, na obou stranách k upotřebení 65 cm. široké, metr 85 kr., 90 cm. široké, metr 1 zl. 25 kr.

Koberce vlněné, dvoustranné ve velmi vkusných, hřízdovitých vzorech, v převládající barvě červené, modré, bordeaux, zelené, neb zvláště k účelům chrámovým se hodící

barvy fialové

65 cm. široké, metr 1 zl. 10 kr.

Koberce tapestrové s pevným, šedým spodkem, vzorů krásných, medailonových a k účelům chrámovým velice vhodných 67 cm. široké metr 1 zl. 50 kr.

Koberce plyšové, velice nádherné metr 2 zl. 60 až 3 zl. 50 kr.

Koberce jednobarvné bordeaux úplně vlněné, silné dvoustranné, bez jakéhokoli vzoru 100 cm. široké, metr 2 zl. 25 kr.

Vzory koberců oltářních zasílá na požádání franko

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí č. 32.

259-3

Návěští.

Kdo hledá neb chce službu neb práci,

Kdo něco stratil neb nalezl,

Kdo chce vyučovati aneb učiti se něčemu,

Kdo zamýšlí nějaký prodej neb koupi,

Kdo najmouti neb pronajmouti chce byt

Kdo aneb nějakou obch. místnost,

Kdo hledá neb k zadání má stravu a byt,

Kdo vůbec chce nějaké oznámení vhodné pro všeobecnou potřebu,

nechť použije k účelu tomu inserování v

OBNOVĚ

za mirný poplatek.

Na Praž. Předměstí, do Hradce Králové a okolí!

Nížeopisovaný dovoluje si velectnému obecnstvu Pražského Předměstí, Hradce Kr. a okolí zdvořile oznámiti, že přenesl přímo u nádraží se nalezající, zcela nově zařízený

Hôtel „Hutla“

(dříve SCHLÖGEL)

na Praž. Předměstí u Hradce Král.

Mou snahou bude velect. pp. hosty výtečným, dobře vyloženým pivem, královhradeckým, ležákem, pilsenským, jemnými sárčenými vínky a dobře upravenými pokrmy v každé době denní dle lístku neb v předplacení v cenách mírných, k nejpříjemnější spokojenosti obsloužit.

V kavárně při hotelu

jest pro zábavu P. T. pp. hostů moderní kulturní a velký výběr domácích i cizosemekých časopisů. — Pro pp. obchodní cestující a cizí hosty je připraveno 15 úplně nových po velkoměstsku zařízených pokojů. Povozky jsou k dojednání v domě.

Ve všech místnostech elektrické osvětlení a ústřední topení!

Ceny mírné. Obsluha vzorná a ochotná.

V přízeň velectného obecnstva se poroučí a k hojně návštěvě účtivě zve

Karel Holub,

náměstce hotelu.

Levně na prodej!

Lustr barokový s velkým množstvím broušených skel na dvacet svítek z čistého bronzu, dobře zlatený. 275

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimí.

Vymaňování stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Velectnému duchovenstvu!

Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují gothicke svíce, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámečky na kanonické tabulky a pod. přenes dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postříbřují a pozlacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož i vzorky zasílám na žádání franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památkových peníků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimí.

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobený sklad

vlákněných látek

oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízí za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel vlákněného zboží

ve Vyškově na Moravě.

Vzorky zdarma a franko

Český a křesťanský závod.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlákněné látky

vlastní výroby.

Račtež učiniti jen malou objednávku na zkoušku!

Vzorky na požádání zaslu franko.

Děkuje všem svým milým velectným a velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosim, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

V. VACEK, školený školicí, Panělník u Chlumce

1898
Mauthner-ovo semeno

Doba setby od konce února do konce května.
Vzdálenost sazenic 30 cm.
Vlastnost půdy: silná, dobře hnojená, možná poněkud vlhká, hojně zalévat, možná občas hnojůvkou podlít.

Oznámení.

Vedle skladu jízdných kol a železných strojů, zařídil jsem sklad ohnivzdorných a nedobytných pokladen, které ve všech čílech na skladě chovám a za nejnižší ceny účtuji. Cenníky zdarma.

Prose o hojnou přízeň znamenám se s úctou

Albert R. Štourač,

Svitavy, Morava.

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených

úředně chráněných balíčkách, se soudně zanesenou

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků

smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů semen zelin a květin pověřena než jediná firma.

Za čestivá a pravá semena firmy Ed. M. Mauthner (Budapešť, Andrássyova ul. č. 23) lze jen tak považovati, která jsou v originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci zobrazující medvěda s nadpisem Mauthnerova semena. Před paděláním se varuje.

276

JESLE CHRÁMOVÉ

ze dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelů souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje účtivě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Křečického
v Praze.

Písařna a dílny na Letné 612-VII. — Sklad Eliščina tř. č. 24.

Ilustrované cenníky, náčrty a rozpočty franko! Výhodné platební podmínky. 265

Firma Ferdinand Scharf,

c. k. dvorní dočuvatel,

továrna na drátěné tkanivo a pletivo, zboží síťarské

ve Vel. Borovnici pošta Horka

odporučuje

do oken chrámových drátěné mříže a pletiva natažená v železných rámech na ochranu figurálních oken.

Drátěné pletivo na ploty kol zahrad, luk, parků, letišť atd.

Drátěné provazy pro mlýny, cukrovary a jiné závody od dvou až do 200 drátů v síle 26 mm.

Prohazovačky na písek 100 cm. šířky a 150 cm. výšky za 2 zl. 20 kr.

Hotová síť s lubem 1 kus za 60 kr., mosazná 90 kr., 20 palců v průměru.

Náhrobní mřížky 1 kus od 5—16 zl.

Tkaniva do oken v barvě modré a zelené, jakož i veškeré druhy zboží do oboru toho spadající.

Vzorky s udáním cen na požádání franko.

O hojně objednávky účtivě žádá

FERD. SCHARF.

Závod vymaňován na jubilejní výstavě roku 1891 státní medailí a od obchodní komory.

270

Statisíce rodin

se

zálibou

pijí denne

necht' říje!

Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu

Prosta všech zdraví škodlivých součástí kávy zrnkové Kathreinerova sladová káva Kneippova jediná obsahuje její vůni i oblíbenou chuť. Povzbuzuje chuť k jídlu a snadně jsou stravitelnou, Kathreinerova sladová káva Kneippova již po léta osvědčuje se býti stejně snesitelnou jak odrostlým tak i dítětem. Nejvýtečnější přísada kávy zrnkové, jakož i doporučení nejhodnější náhrada téže. S ohledem na její zdravotní a úsporu něměla by v každé domácnosti cházeti.

Prostujeme před méně cennými napodobeninami

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, šetřuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně šetřované na ceny levné obdržeti. 911

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací stroje excentrické mlátičské stroje a kulítkovým s ložisky. Proti strojům též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Značné snížení v cenách

vyprodávám

celý zbytek nákladů mou koupovaných.

Pro dobu postní:

Beránek Boží. Sedmero postních kázání Františka Janovského místo 60 kr. pouze 40 kr.

Vírou ku křesťanství šest konferenčních řečí pro dobu postní Meth. J. Zašala místo 60 kr. pouze 40 kr.

Práce křesťanství posvěcená a sv. patronové její Frant. Janovského. Obsah: Úvod, Čechy, dokonalý život křesťanský podstatou jejich, sv. patronové Femeel a umění? Nebláhé zrušení cechů, Adolf Kolping, zakladatel spolku katolických tovaryšů místo 50 kr. pouze 25 kr.

Život Ježíše Krista a Panny Marie dle Busingre vzdělá dr. Jiří Lásků s 675 krásnými ilustracemi a 8 přílohami, 784 str. 28/32 centimetrů velikých místo zl. 7.20, 1. vydání švabachem pouze zl. 1.25, v koženém hřbetě a rohy zl. 2.60 v pův. nádherné vazbě v plátě a červenou ofizkou zl. 3.25, se zlatou ofizkou zl. 3.65, 2. vydání latinkou místo zl. 7.20 pouze zl. 3.50, vázaná v koženém hřbetě a rohy zl. 8.85 v původní nádherné vazbě a červenou ofizkou zl. 4.50, se zlatou ofizkou zl. 4.90.

Nové

jedná meditace kniha pro inteligentní katolíky české.

Původní vydání 80.000 rozprodáno! **Život dle náboženství** vydal Tilmann Pesch S. J. upravil P. Placidus Bucha, cena zl. 1.—, váz. zl. 1.60, zl. 2.—

Nesedné děti. Postní kázání čim křesťané mučí syna člověka. Cena 80 kr.

Sláva na výstěch Bohu. Kázání na posvátnou dobu vánoční. Cena 80 kr.

Sv. Bálence a nejv. Svatost Oltářní Frant. Alberta Strnada radu kazat. Cena 80 kr.

Náklad knihkupce R. Prombergra

274

v Olomouci.

Dekorační malíř a pozlaccovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrad a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech sloích s příloženými rozpočty.

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežní soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janek nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnstvu hojne zásobený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky 1. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbrní v ohni galvanický.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a šetřují, též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého av ykladaného

perovky a železnky, 188

pony a stálony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vešměs důkladná v cenách mírných.

Odraní mál: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatřit a přijmí jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180

v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Sychrově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejllepší odporučení

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 25. února 1898.

Inseráty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Tolerance.

Tolerance čili snášenlivost jest taky jedním z těch slov, kterými se často bez rozmyslu hájí a proti „klerikalismu“, vlastně však proti katolicismu bojuje. Povídkáme — „bez rozmyslu“. Nebo, kdyby se o toleranci dle zákonů důsledného myšlení — dle logiky — myslilo, nevycházelo by z úst a kalamitů tolik nesmyslů o té věci.

Katolíci zajisté nejsou větší jiným vyznáním nesnášenliví.

Kdo dobře rozlišuje, dobře udlí, říkávali již staří. Chceme tedy i toleranci — snášenlivost — rozlišovati. — Rozesnááváme totiž nejprv toleranci rozumu, a pak toleranci vůle.

A tu pravíme: Rozum, poznal-li pravdu bezpečně — žádná tolerance nezná a připustiti nemůže. A proto díme: Nejnásášenlivější jest bezpečně poznaná pravda. Víme-li bezpečně, že dvakrát dvě jsou čtyři, nemohu připustiti, že dvakrát dvě jest taky tři nebo pět. Proto ze všech věd nejnásášenlivější jest matematika, počtářství. Kamkoli by to bylo šádati od matematiky, aby připustila, že dvakrát dvě je třeba taky pět. Známkou slabomyslnosti bylo by tvrzení, že může býti pravdou oboje, dvakrát dvě jsou čtyři a nebo taky pět. Taková snášenlivost neobstojí před zdravým rozumem. — A když tedy věci takto se mají, kdo pak bude chtítí haněti matematiku křikem a posměchem: Ze všech věd nejnásášenlivější je matematika. Naopak. Právě tato její nenasášenlivost jest známkou její pravdy; právě tato její nenasášenlivost jest její slávou, ctí a chloubou.

Rozum matematikův tedy tolerance nezná, a jest tudíž matematik — rozumově — nejne snášenlivější člověkem na světě. Jinak jest to ovšem s tolerancí vůle. Kdyby někdo oproti počtářství tvrdil, že dvakrát dvě jest pět, měl by matematik zůstat klidným, a neměl by, ať rozum na svém stojí, zlou vůli oproti odpůrci svému ukázati k. p. nadávkou, že je blbec, anebo docela udeřením ho do hlavy. To by byla nedovolená nenasášenlivost, netolerance vůle. — Zásadou tedy tu zůstatí musí: Rozum nenasášenlivý, vůle snášenlivá.

Avšak jsou případy, ve kterých i vůle musí býti nenasášenlivá, nemá-li lidská společnost zahynouti. K. p. kupující tvrdí, že dvakrát dvě

jsou čtyři; ale prodáváš by v neprospěch kupujícího tvrdil, že dvakrát dvě jsou jen tři, tak že by, když kupující položí na stůl dva dvouhálé, počítal, že tu jsou jen tři. Tu se vším právem stane se kupující nenasášenlivým, netolerantním nejen svým rozumem, ale i svou vůlí. A stanou se i úřady nenasášenlivými a budou prodáváče nutiti, — třeba i žalářem — aby upustil od svého počítání. — Jest patrné, že v tomto případě tolerance vůle ze strany úřadů jest nedovolená, záhubná, a naopak nenasášenlivost nutná, prospěšná.

Doufáme, že nám každý člověk zdravého rozumu a dobré vůle, když takto o toleranci smýšlíme, přisvědčiti musí.

Vratme se k větě: Ze všech věd nejnásášenlivější jest matematika. Porovnejme s ní, co nedávno „Hlas z Sionu“, jako největší trumf proti katolicismu napsaly, totiž: Ze všech věd nejnásášenlivější jest katolicismus.

Myšlíme, že tím, pokud se týká přisvědčení rozumu k věrouce, „Hl. z S.“ — ovšem bez úmyslu — hlásají čest a slávu katolicismu. Katolicismus — ten pravý, ten „klerikální“ jest o své pravdě bezpečně přesvědčen. U pravého katolíka není v oboru dogmat (článkův), žádného, snad „nebo, možná“. A proto katolicismus nezná a nemůže znáti tolerance rozumu dle vzoru: Dvakrát dvě jsou čtyři, ale snad taky tři, možná, že taky pět. Katolík rozumově tolerantní se zásadami k. p. víra jako víra, anebo — vždyť evangelijci se taky modlí a zpívají a káží, — není katolík. Jest to chudáček na duchu, který chťe býti tolerantním, ukazuje, že důsledné myšlení — logika — není jeho „oborem“, jak se nyní říká.

Jinak jest to dle katolického učení s tolerancí vůle. Katolík nemůže nikdy připustiti, že augustinští mají co do víry taky pravdu, a helvétští taky, a „balcaráci“ taky, — to je nerozum, ale přes to má přikázání od své církve, aby zachovával toleranci vůle, to jest, aby oproti jinověrcům neukazoval zlou vůli nadávkami, násilím atd. Naopak má osob by jinověrců milovati.

Ovšem, když n. p. jinověrec dere se se svými rozumy a knížkami do rodiny, aby svými překrouceninami a potupami bral jí radostné a pevné přesvědčení, tu otec má povinnost mu v tom brániti a je-li dotěrným — třeba ho vystrčiti. A proto sám stát náš — aspoň na papíře, zapovídá jistého druhu převádění na víru.

životem. Věc velmi důležitá, protože mimo církev možno snadno najíti některý hrdinný čin, ale nikoliv tak snadno celý život hrdinný.

Neméně vznešeným velikánem je sv. František Xaverský. Muž, který učiní svým životním povoláním mravní obrození — ne snad jednoho kraje neb jednoho království, — ale šířého nového světa, jež chce ze tmy barbarství uvéstí ve světlo křesťanské vzdělanosti; muž, jehož jméno v uctivé památce chová padesát dva království, získaných víře Kristově bez jiného bohatství kromě breváře, bez jiné zbraně kromě kříže, jehož jméno připomíná více než sto sekt, jím potlačených, tisíc modlářských chrámů jím vyvrácených, jeden milion a dvě stě tisíc věřících jeho vlastní rukou pokřtěných; muž, jenž odhaluje nejskrýtejší tajemství, nahlédá za závoj budoucnosti, a divotvornou rukou rozkazuje přírodním živlům — jako účastník božské všemohoucnosti; muž, který na prahu nového království, které ještě sobě získati chtěl, cítí ubývati síly, ověncem nesčíslnými trofeji zavírá oči ke smrtelnému spánku podobem chrabrému válečníkovi, jenž usíná smrtelným spánkem na věnci vavřínovém v podvečer nových triumfů; muž konečně, jenž i po smrti je veleben a ctěn nejen křesťany ale i stoupenci Mohameda a idolatri, kteří všichni daleké poutě konají, by zblbli prach toho místa, kde spočíval miláček nebes, „bůh pozemský“; není-li tento muž hrdinou, kdo tedy na světě může honositi se tímto jménem?

Podobně velikými hrdinami byli Řehoř VII., Johanna d' Arc, mnozí ze synův chrabré Vandée, kteří pro víru a vlast s růžencem na krku a cepem v ruce válčili proti francouzským revolucionářům, jejichž válka nazvána byla právem „válkou gigantův“; velkým křesťanským hroem byl

To jest tedy tolerance a netolerance ve smyslu katolickém.

A co dělá protestantismus?

On se dělí ve mnohé sekty. Proč? Chce-li býti důsledným, musí říci: proto, že jen Luther měl pravdu, jsem lutheránem; anebo proto, že jen Kalvín měl pravdu, jsem helvetického vyznání; anebo proto, že křadlec Balcar od Bystrého měl pravdu, jsem balcaránem. Jestliže protestanté tak nesmyšlí, nač tedy ty různé církve? Jestliže pak tak smýšlí, nezná tedy ani on tolerance rozumu; ale jakým pak právem vytýkají katolíkům netoleranci, dělajíce totéž, co katolíci?

Ale jestliže se, jako to páni pastoři rádi dělají, chťí světlu a liberalismu zalíbiti tvrzením, že ze všech věd nejnásášenlivější je katolicismus, ale jejich víry že jsou rozumově snášenlivé, tu — nevědomce — vtisklysi svým vyznáním známku nejistoty a nepravdy na čelo. Tu k vůli potupení katolicismu a získání náklonnosti protestantismu octli se tam, kde by byl ten, kdo by pravil: Matematika je nejnásášenlivější: ona povídá, že dvakrát dvě jsou jen a jen čtyři, ale je-li vám líbo, my připustíme, že dvakrát dvě jsou taky tři, nebo pět, nebo půlčtyrta, jak je komu líbo.

A tenhle nerozum velebí naši pokrokové „svobodomyšlní“ jako nové jasné světlo, jež liberalismus rozlévá po světě. Což divu, že je nám ten — ze všech věd nejnásášenlivější — katolicismus, jedině pravým, zdravým rozumem jedině přípustným stanoviskem. — Vášeh ovšem uchvacuje rozumu jeho vládu, a jen proto, že u nás nyní více než kdy jindy řadí vášně, nechťi tak mnozí „vzdělání“ pochopiti, co nezkažený člověk tak lehce chápe. Je to asi tak, jako řekl farář katolickému jeden pro chalupu od církve katolické odpadající: A kdyby mluvili jako svatý Pavel, já jináč neudělám. — Dejme na místo chalupy „svobodomyslnost“, a jest vysvětleno, proč mnozí praví: Ať si klerikalismus povídá co chce, já jináč neudělám.

Jakáž pak pomoc! Napadá nám sice stará písnička, začínající slovy: Roztrhaná chalupa, slunce do ní svítí. Ale tolerance nám kaže, je-li komu milejší roztrhaná chalupa, než hrad na skále, že nesmíme proti němu užiti násilí, ani toho, kterého se užívá proti nám. Rozum však, který o poznání pravdy tolerance nezná, zůstane při svém právu, dle něhož chalupa není hradem.

FEUILLETON.

Kde je pravý heroismus?

(Dokončení.)

Typem pravého hroa je sv. Pavel. Pozorujeme-li tohoto přemého israelitu, změnéného před Damaškem světlem nadpřirozeným z divokého vlka v generósního lva, kterak odhodlaně odhazuje předsudky židovstva, v němž byl vychován, kterak zdatně bojuje proti naukám pohanstva, aby pohanstvo i židovstvo sklonil před velebou kříže; všimneme-li si, kterak zaměňuje extase nevidané za tuhé, ale vítězný boj v zápasisti pozemských žádostí; stopujeme-li jej na jeho vítězných cestách v končinách Syrie, Cýlie, Macedonie, celé Malé Asie nedbajícího sama sebe, ale pouze na zřeteli majícího slávu Toho, který ho poslal; vidíme-li jej v Athénách blásati pravého Boha v Areopagu, v Lysitře moc zázraků slučovati s výmluvností nevidanou, tak že posluchači jej pozdraviti chťejí jako boha — což on rozhodně odmítá, ve Filipi, když dvě u jeho žaláře následkem zemětřesení se otevřely, nevycházeti ven, až když vlastní nepřítelé za to jej prosí, v Jerusalemě se schoditě věže Antonínovy s pouty na rukou i nobou bez bázně čeliti rozzuřenému množství, a konečně, když byl zakusil ztroskání lodí, přestál mrskání kamenování, vězení, končí svoji slavnou kariéru ve světovém Římě neméně slavnou smrtí mečem, — pozorujeme-li toto vše, nemůžeme než pozdraviti v něm pravého hrdinu, majícího v sobě cos nadpřirozeného, nemůžeme skloniti před ním své koleno. —

On byl hrdinou ne v jediném činu svém ako ku p. Horatius Cocles a „j., ale celým svým

Ondřej Hofer, mučedník taktéž pro víru a vlast, chlouba Tyrol, jenž po mnoha vítězstvích, dobytých nad Francouzi a Bavyry, vydán byl zbabělým bídákem v ruce nepřáteli a vězněn v Ale. Mohl utéci, — jelikož jeho strážcové byli omámeni plyny vycházejícími z ohniště, — ale ne učinil toho; vstal, probudil důstojníka, spícího v téže světnici, probudil vojny v jiných místnostech, — aby pomohli přivéstí ku životu jedovatými plyny na polo zmámenou stráž. A přec věděl, že na něj čeká k mizině, než krutá smrt!

A nejen tito, ale i mnozí jiní zaslouží jméno hrdin. Mnohým ku velikým činům chybě a příležitost, nikoliv duch. A takovými většinou jsou mužové vynikající ctnostmi, kteří mluvou církevní zovou se světci.

Srdce světcovo je tak povznešeno, že ustavičně pochybujíc se v atmosféře nebes, stává se účastným čehos božského, a proto i hrojského. Velké převraty štěstí, s nimiž ráda Štěstěna si zahrává, přenášejí moc a slávu s rodiny na rodinu, s národa na národ — čím jsou pro srdce světcovo? Změna scény, nic více. Zkoušejte jeho city jeden po druhém, najdete všechny vznešené. Koho miluje? Boha a bližního. Koho nenávidí? Nikoho. Po čem touží? Po ctnosti. Čeho se bojí? Hříchu. Co doufá? Nebe. Proto hrozí-li mu nebezpečí, — je klidný, vyhrožuje-li se mu, — je skálopevný.

Je známá rozmluva, kterou měla když císařovna Eudoxie s jedním svým dvořánem, když se byla hrozně rozněžovala na Jana Zlatoustého, který ji káral z její přestupkův; rozhodla se buďto si jej naklonit anebo kruté se mu pomstit. Povolajíc k sobě svrchuřečeného důvěrníka, otevřela mu všechny své záměry a tázala se ho:

Nuže, dovedl bys mi poradit o nějakém účinném prostředku bych dosáhla svého cíle?

Národohospodářská hlídka.

Čím jsou podmíněny jakost a množství sklizně?

Po přednášce pana správce Varmuža rozpráda se ve valné schůzi chlembé besedy zajímavá debata, které se účastnili vedle p. správce mnozí rolníci.

Pan Václav Skvrna z Čistěvsi, delegát zemědělské rady pravil, že naši rolníci hledivají bohužel více na množství než na jakost hnoje. Rolníci neví často, jaké látky hnojivo má a jaké látky potřebuje. Podobně se to má se strojenými hnojivy. My neobjednáváme hnojiva strojená dle jakosti, ale dle jejich ceny. Láce svádí přecasto k nakupování hnojiv špatných, málo živin obsahujících a taková hnojiva jsou proto ve skutečnosti dražší než-li hnojiva dobrá, nejvíce procent obsahující. Mnozí rolníci kladou si také otázku, mají-li se přidržeti vápna čili saturačních kalů (šámy). Vápno působí v půdě přímějí, za to kaly působí déle. Rolníci by proto neměli saturační kaly zavrhovat.

Správce p. Varmuža potvrdil, že vápno nejrychleji a neúčinněji účinkuje a mimo to že je desinfekčním prostředkem i živinou. Vápno může přijmouti rychle kyseliny z půdy (fosforečnou a dusičnou a j.); sloučí-li se ta kyselina s vápnem, povstane z toho kyselinůk vápenatý, který slouží k výživě rostliny. — U saturačních kalů jest postoup účinkování menší, neboť šáma teprve teplem a po delším ležení se rozkládá a na rostliny účinkuje.

Pan J. Skvrna st. z Čistěvsi se táže, proč vápno nemá stejný účinek na půdách černých (humusovitých) a červených?

Pan Varmuža odpověděl, že humus se skládá hlavně ze zbytků rostlin v rozkladu se nalezajících. Půdy humosní jsou následkem právě tohoto rozkladu kyslejší a je tam nadbytek kyseliny, pak-li v takové půdě není intenzivního proudění vzduchu. Na humosních půdách pomáhá trochu drainování; když přidáme půdě zásadu, vápna, tím se kyselina váže a tu se stane humosní půda méně žravou. Vápno se přidává do humosních půd pouze k váli odkysličením. Šáma se tak rychle jako vápno neodkysličuje a nepůsobí tak rychle jak kyselina fosforečná a dusík. V červinkách, které tvoří přechod z půd hlinitých k půdám slinovým a jílovitým, jest dosti vápna. Půdy, zvané běliska mají někdy moc vápna, někdy méně. Kde jest útvar křídový, tam působí šáma dobře.

Na hlinité půdy jest potřeba více vápna, neb do nich vápno nejrychleji vniká a ty dávají mnoho rostlin. V našem okolí máme hlavně hlinité půdy a běliska a proto na ně vápna potřebujeme.

Pan Volf z Málsojed se táže, který prostředek byl by nejlevnější ke konservování hnoje. K uchování hnoje před ztrátou užívá se různých pouťadel jako: sádry, zelené skalice, káinitu a jiných různých solí draselnatých, též vápna, vápence i země.

Jak známo, při každém ležení hnoje chlévského povstává rozklad, který patrným jest zvýšeným teplem, jak každý pozorovati může. Působením bakterií, které žijí ze zbytků organických ležna zvířecích, nastanou chemické rozklady, jež zvýšeným teplem se značí. Následkem toho bývá pak ztráta hmoty organické, kteráž při delším ležení hnoje chlévského, zvláště, je-li rozložen v tenké vrstvě, jest značnou. Často ztratí se 1/3 ve-

Nikoliv, Veličenstvo, upřímně Vám to pravím, nevím si tu rady.

Jakže? Což nemohli bychom se o jeho získání pokusit skvělými dary?

Nic platno — zbytečné maření času: bohatství je u něho ničím, považuje je za bláto, které nohou svou šlape.

Tedy nezbyvá, než dáti se cestou opácnou: vynasnažíme se postrašit jej hrozbami.

Hůře, tím hůře, jeho hruď je z ocele. Nestačí-li hrozby, přikročíme k činům; pošleme ho do vyhnanství.

A myslíte, že se ho to tkne? On říká, že veškerá země je vyhnanstvím, a že jeho pravá vlast je jinde.

A já ho uvrhnu do tuhého vězení.

Učíte tak, ale neuvězníte tím jeho ducha, který i tam bude volat: Nesmíš.

Tedy ho dám zavraždit.

Tím lépe pro něho, po tom právě touží, chce opustit svět, aby došel, jak říkává, života lepšího.

Což není žádného prostředku, kterým bychom zničili toho člověka? Což není nic na světě, co by mu přicházelo za těžké, hořké?

Veličenstvo, pokud já vím, boj se jediné věci a tou jest: urazit Boha. Podat-li se Vám přivést ho k tomu, pak jste pomstěna. Ale netroufám, že by se Vám to povedlo.

Nuže takových velikých charakterův nemá církev kat. pouze u jednoho Chrysostoma, ale všichni její světci při první příležitosti jsou jimi: všichni dovedou říci — a bylo-li toho třeba — všichni řekli: vyhnanství, vězení, smrt — to vše chceme, ale porušení našich povinností nikdy.

Nejsou to praví hrdinové?

škeré hmoty astrojné, ano někdy 1 1/2, která proměněna v plyny do vzduchu unikla. Složeniny dusíkaté, ve výkalech pevných i tekutých i v močidlech obsažené, bývají především a největší míře přeměnou tou uchváčeny.

O ztrátách, jež při ležení hnoje chlévského se dějí, poučil nás prof. Hildebrand, který určil, že stráty dusíku při hnoji, jenž ležel 7 měsíců bez skrytu, obnášely téměř 1/4 z celého původního obsahu. Dejme tomu, že velký kus hovězího dobytka dá ročně 180 q hnoje, v němž obsaženo jest 65 kg. dusíku, tak obnáší stráta roční pro kus téměř 18 kg. dusíku, tedy nejméně tolik, kolik dusíku obsahuje 1 q chlévského ledku. V létě pak jsou stráty daleko větší než v zimě. Prof. Heiden nechal ležeti v létě hnoj 15 týdnů a vypočetl ztrátu při 4 koních, 15 kusech skotu, 5 prasat a 150 ovci na 400 kg. dusíku, tedy na množství, které jest obsaženo v 26 metrických centech ledku, což činí v penězích vyjádřeno — při nynějších cenách ledku přes půl třetího stálatých. Z příkladů těch zřejmo, jak velikých ztrát v hnoji chlévském nastati může, když jej pořádně neochráníme. Poněvadž pak dusíkaté sloučeniny hnoje chlévského nejlépe se zacházejí na úrodnost pozemků a na vzrůst rostlin působí, patrně jest, jak důležité, abychom správnému ošetřování hnoje větší péči věnovali. Po tomto připomenutí redaktora t. l. třeba vrátiti se k zodpovězení dotazu rolníka, pana Volfa.

Pan správce Varmuža pravil: Již pan V. Skvrna, pravil, že nedovedeme s hnoji zacházeti. Někteří zemědělští spisovatelé projevují v posledních dobách nahlady, že všechny posavadní teorie o hnojení a jich udržení při původní jakosti jsou špatné. Bylo již řečeno, že chlévský hnoj ztrácí moc na své hnojivosti. Druhá se vyslovují mnozí hospodáři pro náhled, aby chlévská mrva a pevné výkaly přesně byly od moče oddělovány. Zvláště hnojivou cenu připisují zemědělci tito močůvce. Jest prý chybou, stříkati ji na hnoj, protože při stříkání se tři čtvrtiny dusíku ztrácí. Bylo již také řečeno, že chlévská mrva má moc mikroorganismů, které rozkládají dusík (i v ledku) a že tak drazé zaplacené hnojivo přebíhá do vzduchu. Z toho důvodu vyslovují se tito hospodáři proto, aby močůvka a pevné výkaly s mrvou byly od sebe přesně oddělovány. Pevné látky hnoje třeba ovšem zachovat před tlením, aby před zahnitím bylo hnoje dost a aby ty přechavé látky z hnoje nepřicházely a neunikaly do vzduchu. Toho se docílí též, pak-li hnoj místo močůvkou pokropíme vodou. Dříve konservovali hnoj přimícháním hlíny a to buď hned v chlévě pod stelivo, nebo na vrstve hnoje na hnojišti kladli vrstve hnoje. Někteří po házeli chlévský hnoj na hnojišti teprve naposled silnou vrstvou hlíny, aby tato tvořila lapadlo pro čpavek a látky dusíkaté. Tomuto způsobu dává se přednost p. sud.

Sam tam se užívá ku konservování hnoje též skalice zelené. To jest vlastně síran železnatý. Ten těžko konservuje hnojivo. Napřed ho třeba rozstřípiti, aby se síran vrhl na čpavek a upoutal ho. Síran železitý jest jed. Zelené skalice se užívá k zachování hnoje jen zřídka s prospěchem problematikým. S výhodou užívá se na konservování hnoje sádrový superfosfát. Kyselina sírová přijímá čpavek a síran vápenatý též. Kyseliny sírové užívá se nejlépe tak, když se dlažba stáje posype sádrou, pak se na ni nastele sláma a pak následuje to další. Na hnojišti je dobře pokrytí mrvu vždy asi po 3 nedělních vrstvou hlíny. To se může do roka čtyřikrát opakovati. Močůvkou se teď na hnoj v pokročilejších hospodářstvích nestříká.

Zajímavé jest znáti lučebný rozbor hnojůvky. Tato obsahuje asi 0.6% dusíku, 1.4% drasla a 0.01% kyseliny fosforečné, což v penězích vyjádřeno v hektolitru čili v 1 metrickém centu hnojůvky živin v ceně asi 70 kr. činí. Hlavní ztráta hnojůvky spočívá jednak v přímém mrvání s ní, jednak v ztrátě obsahu dusíku, kterýž ve formě tékavého uhlíkatu amoniatého přebíhá. Tékvavý amoniak se poutá zrovna tak, jako čpavek v mrvě, na př. přiléváním prosté kyseliny sírové neb kyseliny sírové obsahující kyselinu fosforečnou, které vážou uhlíkatu amoniatu a netékavý síran amoniat, pokud se týče fosforečnan amoniatu.

Dr. Heiden prakticky dokázal ztrátu tékavého dusíku z hnojůvky, pořídív si k tomu účelu dvě jámy tak zřízené, že přístupu vzduchu byly téměř úplně uzavřeny. Tímže způsobem pořízeny dva sudy; tedy již konstrukcí bylo o to postaráno, že co nejméně amoniaku do vzduchu probíhati mohlo. Vzdor tomu vykazovaly porovnávací pokusy povážlivé ztráty u hnojůvky přidavkem kyseliny nekonservované. Jevila se za stejnou dobu trvání ztráta

na dusíku	bez přidavku	
	kyselinou	s kyselinou
v jamách	14.92%	1.11%
v sudech	50.81%	5.34%

Z toho patrně, jak velikou jest ztráta na dusíku té hnojůvky, kteráž beze všeho opatrování v otevřených jamách se shromáždí. Ze tu patrně pak rozdíl mezi hnojůvkou a hnojivkou, netřeba teprve dokazovati. K tomu přichází ještě i ta okolnost, že v obyčejných jamách stálým přítokem hnojůvky, neb i konečně přítokem vody dešové, aneb čerpáním, naléváním atd. hnojůvka se čerá, čímž přechází čpavku stává se větším.

Politický přehled.

Z českého sněmu nemáme čtenářům nic potěšitelného oznámiti. Lidové poslanci prý již netrvají na tom, aby jednání o tržní adresě bylo před rozpočtovou debatou, a Němci se zase táhli, že bude li aspoň jednání o zem. rozpočtu, budou tak dlouho mluvit, aby se více adresy projednati nemohla. Jest na poslancích samých, aby asprohlopili, a aby zklamání český lid nemueli tentokrát právem říci: to jsme to dopracovali! Vždyť samé počáteční hry dozrávají, že adresa Kramářova neobsahuje to staré neodvislé, samostatné, hrdé české státní právo, ale pouze rozšířenou českou samosprávu, pro kterou i Němci mohou směle hlasovat. A ještě po takové povolenosti měli by čeští poslanci ustupovat? V posledních dnech sněmovního jednání nepřijala žádná důležitější předloha k projednání. Jednalo se o některých věcech poplatkových, melioračních a o pokračovacích školách průmyslových. Dr. Dvořák podával v druhém čtení zprávu ohledně prostředků k zamezení tuláctví a proti zlořádům pachauý mčkaný. Posl. Fišera referoval o návrhu poslance Štátného a Rataje v příčině provedení říšského zákona o dědičné posloupnosti na statcích střední velikosti. Zemskému výboru uloženo vypracovati četnou osnovu zákona. Dále bylo jednání o mnohých jiných návrzích, o nichž navrhovatelé již předem věděli, že se provésti nedají. Inu, musili voličům nabízet písku do očí.

Zemský rozpočet. Přítí týden věnován prý bude vyřízení zemského rozpočtu. Tento obnáší dle tištěné zprávy 1,512,490 zl. příjmů a 20,222,679 zl. výdání. Schodek 18 a tři čtvrtiny milionu obsahující uhradí se 55 procentní přírůzkou, anebo sice něco menší přírůzkou, ale za to větší půjčkou. Je to pěšky jako za vozem, protože majitelé pozemků a domů, pak živnostníci budou muset tak, jak tak platit. Uvážíme-li, že rolník a živnostník mimo zemské přírůzky musí platit též velké okresní, obecní a školní přírůzky, tedy musíme doznati, že jsou ve veliké nevýhodě proti úředníkům všeho druhu, profesorům a učitelům, kteří platíce pouze osobní daň z příjmů, jsou od placení všech přírůzek též osvobozeni. Tihu daní a přírůzek cítí v posledních dvou letech zvláště rolníci, kteří povodněmi, průtrží mračen, stálými dešti, mokry a jinými živelními nehodami utrpěli škod mnoha milionů. S nimi trpí též živnostníci, protože — nemá-li rolník, nemá-li ani oni. Všimněme si jen hlavních položek rozpočtu. 1.) Diety poslanců 107,200 zl., náklady sněmu 56,500 zl. 2.) Zemská správa vyžaduje 518,526 zl. (zemský výbor 34,880 zl., zemští úředníci, diurnisté a věcný náklad asi 483,000 zl. 3.) Archiv zemský a dějiny Čech 27,361 zl. 4.) Hospodářství polní a sadební zem. statků 53,233 zl. 5.) Zemědělství 472,416 zl. řádné a 426,879 zl. mimořádné. 6.) účely zdravotní 65,140 zl. 7.) K účelům humanitním 3,401,010 a 27,340 zl. 8.) K účelům vzdělávacím a vyučovací 10,110,880 a 521,800 zl. 9.) K účelům uměleckým 202,222 a 92,478 zl. 10.) K účelům bezpečnosti 703,963 a 3,350 zl. 11.) K účelům vojenským 188,100 zl. 12.) Veřejné stavby 268,109 zl. řádné a 1,861,654 zl. mimořádné. 13.) Všeobecný etat pensijní 149,192 zl. 14.) Zúročení zem. dluhů 708,497 zl., jich umoření 245,054 zl. Pro naše venkovany jsou zvláště nevitány náklady na zemské donucovací pracovní, polepšovny, náklady hnanecké atd. obnosem 204,554 zl., na porodnici a naleznice v Praze 446,162 zl., na porodnice a naleznice ve Vídni 313,200 zl., v jiných zemích 51,100 zl. Co lipi mimo to na těchto ústavách slz pociťvých českých matek a nešťastných jejich dcer, které sloužící v domech zbyřilých velkoměstů a vilných židů byly svedeny od nich po případe úplně zkaženy od internacionálních přátel volá lasky! A císařské rozkošnictví má pak platit zachovalý náš venkovan, který musí mozolit a dít se od rána do večera, aby se pociťvě uživil a rodinu svou řádně vychoval. Což nebylo by spravedlivější, aby náklady na porodnice a naleznice platili lehkomyslní svůdcové? Okresní stravovny stojí přes 100,000 zl. Zemědělci musí na jejich vydržování platit lvi podíl, ač sotva 10 proc. navštěvovatelů stravoven patří k zemědělcům, čítaje v to i tuláky, kteří jen nahodile se rolnické práce přichytí. Venkovan platí na mnohá jiná za jiné. Zasluhuje proto konečně, aby stál a země staraly se více než dosud o zvláštní jeho zájmy, zejména o lepší vzdělání zemědělské a o zvelebení podniků zemědělských.

Změna jazykových nařízení má se provésti též na Moravě. V neděli a v pondělí uváděvali s ministrem Gautchem dr. Žáček, dr. Koudela, dr. Šilený, dr. Perek a dr. Stránský. Moravským poslancům radíme, aby s ústupky domů nechodili. Český lid má nedodržení vídeňských glibů již až po krk.

Ríšská rada bude prý svolána až 20. března. Ministerský předseda Gautsch podával v sobotu císaři zprávu o politické situaci a v úterý konala se porada rakouských ministrů. Jednalo se patrně o adresním jednání na českém sněmu. Němci brozí opustit sněm, jakmile se bude jednati o návrhu adresním. Strachy na Lachy. Český sněm zamítl také pilnost návrhu Lippertova, aby k císaři se vyslala holdovací deputace za příčinou

panovníckého jubilej. První část návrhu adresního žádá totéž. Ustoupí-li tentokrát čeští poslanci nátlaku Vídně a Němců, vyvolá se v českém lidu nové jítění. Český lid musí trvati na svém právu, tci panovníkovi v trůně adrese svá oddůvodněná přání, stížnosti a spravedlivé požadavky. Věčné tušování a aspirání skutečných poměrů není ani na prospěch říše ani české země.

Císař Vilém brojí rozpustit říšský německý sněm, pak-li mu nepovolí velké náklady hned na 7 let. Katolícký střed nechce zbavit říšský sněm práva, povolovat náklad námořský na 7 let, protože by pak Prusko tím méně parlamentárních práv dbalo. Katolícký střed jedná dobře. Poslanci mají vůči každé vládě jednat opatrně, dle hesla: z ruky do ruky. Na sliby vlád nelze dbáti ani v Německu ani v Rakousku. Čeští poslanci vědí nejlépe, jak drží vlada dané sliby. Čím častěji vlada jednotlivé strany potřebují, tím častěji musí jim dělati ústupky. Katolícký střed v Německu dobře ví, že vlada německá i pruská musí mu splniti ještě mnohé jeho přání, neboť katolíci v Německu mají ještě daleko do úplné rovnoprávnosti s protestanty. Na letošní rok němečtí katolíci námořní rozpočet říšské vládě bez toho povolili.

Mezi Anglií a Francií panuje napětí, protože Francie šíří svou moc v pofici Nigeru, Konga a Darfuru, na kteréžto země domnívá se míti Anglie větší nároky.

Drobná obrana.

Souvislost konfirmačního vyučování s nepozdravováním. Jako obyčejně, tak i tentokrát „Hlas z Siona“ — list křesťanským se nazývající, hájí po nás slovy potupnými, jako: „ničemoé podezřívání“ atd. Tak nazývá p. Sádek naše tvrzení, že děti evangelické po konfirmaci nepozdravují kněze — ba mnohdy ani učitele — katolíckého. Máme prý dokázati souvislost konfirmačního vyučování s tím nepozdravováním. Proč bychom p. Sádkovi neprokázali malou službičku, když si to žádá. Ve Vrbici u Poděbrad býval kaplanem kněz katolícký, který dosud žije, je děkanem a biskupským vikářem nedaleko od Hradce Králové. Ten učil v Opočnici náboženství v tamní škole, kamž docházela též jedna hodná evangelická dívka. Pozdravovávala ho a líbávala mu ruku jako jiné děti. Po konfirmaci však potkal ji jedenkrát v poli. Sklopila oči a byla ve velkých rozpacích. Kněz katolícký praví k ní: Co pak mne už neznáš? A dívka dala se do pláče a řekla: „*Idýš vás ten náš pán tak sosludil.*“ — Odporujeme tuto skutečnou událost k uvažování všem, kteří se domýšlí, že vzorem snášenlivosti jsou p. pastoři. A p. Sádkovi přejeme k této „souvislosti“ dobré chutnání.

Jak se reformovalo. L. P. 1566 přišli ve Pfalci zeměpanští komisaři do ženského kláštera v Gnadenbergu, a počali jeptiškám vykládati, že jejich sliby — (čistota, osobní chudoba a poslušnost!) — jsou dílem ďáblovým, a jejich náboženství že jest rouhačstvím. Nadarmo prosily řeholnice o milost, aby jim dovoleno bylo život dokončiti podle jejich náboženského přesvědčení. Pastor, jenž s komisaři přišel, otevřel násilím svatostánek a vzal odtud nejsvětější svátost, jakož i odjinud křížmo. Toho se hrozil kněz, zvědník řeholnic a nařikal. Páni pravili, že mají zeměpanský rozkaz. Na to byl kněz ten, vetřel stavec, přese všechny prosby řeholnic, v krutě zimě z kláštera vyhnán. Řeholnice pak prosily, aby jim aspoň dáno bylo, co do kláštera jako své věno přinesly, a aby směly odejít, kam jim bude líbo. Na to jim dovoleno nebylo. Byly odvedeny do Seligenporten, aby se staly evangelickými. Jméni kláštera jejich vzal si protestantský zeměpan, „kurfiřt“ Otto Jindřich. (Histor. diplom. Magazin 2, 395—414). Prosíme své čtenářstvo, aby tutu protestantskou „toleranci“ porovnálo s naším dnešním článkem „Tolerance“. Pan Š. povídá, chceme-li prý správně psáti o nesnášenlivosti, že nesmíme ukazovati jen na jednotlivé nesnášenlivé osoby té které církve, ale že se o to jedná, je-li nesnášenlivost „důsledkem zásad té které církve.“ Nuže! Zde má p. Š. co si ptál. Zásadou protestantismu bylo, že sliby řeholní jsou dílem ďáblovým a náboženství jejich rouhačstvím. Důsledkem této zásady bylo zneuctění Nejsvětějšího rukou pastorovou, vyhnání kněze katolíckého z řeholnic tam, kde měly býti předělány v evangelický — a uchrácení statku katolíckého. — Ke cti p. Š. musíme přiznati, že, ač pomalu, tož přece dělá pokrok. Už aspoň uznává, že mnozí protestanté skutečně nesnášenliví byli. Až dozná, že i dosud jsou, bude to zase jeden krok k poznání pravdy.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanoven jest: p. Václav Marek, administrator, za faráře v Hlinsku, p. Jan Vík, kaplan v Něm. Bělé, za administratora do Korouhve, p. Fr. Smetana, koop. v Kažku, za koop. do Miletína, p. Jos. Hladký, kaplan Brandýský, za

kapl. do Něm. Bělé, p. Fr. Kočí, kaplan v Bělé, za kapl. do Brandýsa n. O., p. Jan Šandera, ustanoven definitivním katechetou při obecné škole v Chradimě.

Měst. Klicperovo divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 27. února 1898 konati se bude Káánův večer za spoludělníkování paní Boženy z Káánů-Leichtovy, paní Gabriely Žižkové-Hofmeisterové, virtuosky na pianu a úplné kapely c. a k. p. pl. pluku sv. pána z Bouvardů č. 74. z Josefova. Pořad: 1. Jindř. z Káánů: Overture k baletu „Bajaja“ pro velký orchestr. Diriguje p. skladatel. 2. Jindř. z Káánů: a) „Pod javorem“; b) „Co dál, to nepovím.“ Přednese paní Božena z Káánů-Leichtová, u pianu pan skladatel. 3. Jindř. z Káánů: a) „Barcarolla“ č. IV. op. 39.; b) „Mazurka“ op. 21. Přednese p. Žižková-Hofmeisterová. 4. Jd. z Káánů: a) „Zastaveničko“ č. 1. op. 20. pro malý orchestr; b) „Tarantella“ z baletu „Bajaja“ pro velký orchestr, řídí kapelník p. Vil. Pochmann. 5. „Národní písně.“ Zapje paní Božena z Káánů-Leichtová, u pianu pan prof. Jindřich Káán z Albésta. 6. Jindř. z Káánů: a) „Menuetto“ č. 1. op. 39.; b) „Mephisto-Scherzo“ na motivy Gounodovy „Marguerity“ (Faust). Přednese p. Žižková-Hofmeisterová. 7. J. z Káánů: „Il. Jarní ekloga“ pro velký orchestr. Řídí kapelník p. V. Pochmann. Po číste čtvrtém delší přestávka. Otevření pokladny o 7. hod. večer. Začátek o půl 8. hod. večer. Koncertní piano ze vzácné ochoty zapůjčil p. Ant. Petrof, tovarna pian v Hradci Králové. Ceny míst: Lže zl. 2.50. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 60 kr. Sedadlo I. třídy 50 kr. Sedadlo II. třídy 40 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 30 kr. Přizemí 20 kr. Studentský a garnisonní lístek 10 kr. Galerie k k stání 10 kr.

Z jednoty katolíckých tovaryšů. Divadelní představení „Břinkalovy trampoty“ vystihovaly náležitě rozmarnou náladu masopustní, obecnostvo nevycházelo ani ze smíchu. Neodolatelně působil humor p. Beránka (Břinkal) a p. Svatáka (Brázda). O zdar večera přičinili se velice slečny: Poláková, Jezdinská, Hejčmanova, Kulhánková a Novohradská. Dobrymi byli ve svých úlohách pp.: Jakubský, Lejsek, Mládek, Mandásek, Koliha, Valenta a Veselovský. Souhra byla pečlivě nastudovaná a místnost do posledního místa naplněna. Po divadle vzdán byl loučícímu se masopustu příslušný hold krátkým vinkem. — Pro posniti neděle připravena jest řada poučných přednášek. Zdař Bůh!

Ze zdejšího poštovního úřadu se nám píše: Přiblížije ku správě v čísle 7., váženého listu Vašeho pod záhlavím: „Dnes noviny zavezli“, uveřejněná, kladu si za čest s Vámi sdělit, že veškeré časopisy, které c. k. pošta do Hradce Králové dováží, pravidelně sem docházejí. Stává se ovšem často v hostincích neb kavárnách, že piccolo, který donášku časopisů na starosti má, pro noviny nedojde a opomenutí své stereotypní odpovědi: „dnes noviny zavezli,“ omluví, neb nevěří, že žádaný časopis za, baven byl, touze odpovědí, že nedošel, omlouvá. Připomínám ještě, že polovina pražských novin co rychlé zboží, jehož dopravu společnost sev. dráhy obstarává, sem dochází.

Valná hromada spolku okrašlovacího v Hradci Králové konati se bude dne 26. února t. r. v 7 hodin večer v místnostech besedních. Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva pokladní. 3. Volba funkcionářů. 4. Volné návrhy. 5. Přijímání nových členů.

Zdejší p. dámský spolek „Eliška“ pořádá za spoludělníkování hudební Filharmonické jednoty a pěveckého mužského spolku „Slavjana“ začátkem měsíce března t. r. Bendlův koncert, k němuž přípravné práce a hlavně zkoušky jsou v plném proudu. Mužský sbor, smíšený sbor a orchestrální člána jsou po nemalé námaze téměř úplně nastudovány a vyžadují již jen konečného prohloubení. Než tu z ne nadání naskytla se neočekávaná překážka, kteráž celý podnik vážně ohrožuje. Ve smíšeném a mužském sboru měli spoludělníkovati také pp. kandidáti zdejšího sl. pedagogie a bylo na ně vážně počítáno, jelikož silný a důstojný mužský sbor bez jejich spoludělníkování jest téměř nemožný. Z té příčiny obrátili se výbor spolku těch na volel. zemskou školní radu, aby pp. kandidátům spoludělníkování to dovolila, než žádost tato byla zamítnuta a spoludělníkování pp. studujících nedovoleno. Tím odpadne bezpochyby mužský i smíšený sbor, a bude veškerá dosavadní práce tím zmařena. Jest nyní na všech dosud těchto spolků ze stranických zpěvčích a hudebních, aby při tomto stavu věci své liknavosti zanechali a k vážné práci se přiblížili. Pozn. red. V Čes. Budějovicích účinkují studující pedagogie při všech produkcích tamní německé „Liedertafel“. Zem. školní rada patrně tedy německým studentům dovoluje spolupůsobiti i při všech německonárodních slavnostech. Proto myslíme, že tím spíše možno dovoliti studujícím spoludělníkování při čistě umělecké zábavě.

Obecní zastupitelstva královéhradecké konalo 19. února o 3. hod. odp. schůzi v zále besedním. Rozhodlo se kladně o vyjádření žádané místodržitelství o sápujce 4000 zl. z fondu kostela sv. Pavla na Pouchově pro rekonstrukci větší kathedrály sv. Ducha. Nadace Bartušovská č. 2. a 3. udělena p. Fialovi a Čámskému Porce špitálské zadány Ponštinglové, Barboře Tiché a 67leté Anně Bělecké. Porce královská udělena 71letému měšťanu Jiřimu Krůmlovi. P. Červený se přimlouval za 831. p. Pelikána. Další porce uděleny 661. p. A. Růžickovi a 671. Al. Fichému

Nadace Martinova po 38 zl. udělena 671. Ludmile Němcové, na pohřeb † p. Vachkové, p. Udalichové, A. Bělecká a Veronice Strančíkové. Nadace purkmistra Collina udělena strážníkovi Fr. Valáškoví. Panu J. Hatlovi povoleno přenést koncesi k výčepu piva z domu č. p. 77 do domu č. 138 na náměstí. Panu dr. Alfredu Radolovi nepovolena vlnárna v novém jeho domě na nábreží Eliščině, protože by to byla živnost nová. Strážník Jos. Jiráskovi, který koná vzorně svou službu, povoleno definitivně. Do reklamaci komise pro přísti volby do městského zastupitelstva zvoleni pp. dr. Heller, K. Richter, Hd. Vávra a architekt Weinhangst. Volby budou brzy vypsaný na základě starých daní, protože dle nových daní mohly by se volební listiny sestavit teprve asi za 8 měsíců. Při volných návrzích tázal se p. Dvořák, zdali p. starosta dr. Ulrich v přísti schůzi předloží nový tržní řád. Ten albil to učinil dle možnosti. V přísti schůzi bude se jednati o správě komise rozpočtové.

Výstava Muchových originálů v Hradci Králové. Rozkošná sbírka původních obrazů, kreseb, studií, plakátů, akvarelů k díla „Ilse“ a j. práce Alfonse Muchy, které se těšily neobyčejnému úspěchu v salonu Topičově v Praze a nedávno v Plzni, bude péči průmyslového musea pro severovýchodní Čechy v Hradci Králové ve spojení s Topičovým salonem vystavena od 26. února do 6. března 1898 v slavnostní síni vyšší obchodní školy v Hradci Králové. Vstupné 10 kr. Vystavené originály jakož i reprodukcce plakátů jsou na prodej. Upozorňujeme na tutu vzácnou příležitost, která se naskytne obyvatelstvu našeho severovýchodu nejúplnějším soubor těchto slavných, v cizině tak obdivovaných skvostů moderního umění.

Řádění cikánů. Dne 20. února zebírali cikáni nestoudně v Kameničné. Lidem, kteří jim nechťeli ničeho dáti, vyhrožovali a nadávali. Starostu obce ohrožoval cikán z roty Danielovy železným brucem, a jiného rolníka sbil opět cikán na řetězi uvázaného psa. Starosta obce udal lupičské cikány četníkům. Závodci Jan Bárta a Josef Kočí počali cikány stihati a dopadli jich v nedalekém lese. Když se jim cikán Kašpar Daniel postavil se sekýrou v ruce na odpor, zastřelil jej Bárta na místě. Cikán ten byl stálým postrachem žamberecké krajiny. Cikáni Štěpán Daniel, František a Františka Ištvanova, František a Františka Růžickova a pět dětí bylo zatčeno a soudu odevzdáno. — V pondělí zatkl u Časlavek na Jaroměřsku tlupu 13 cikánů. Severovýchodní Čechy trpí vůbec nesmírně od potulných cikánů, rasovských a všílkých tuláků.

Dopadení zlodějka. V sobotu zatčena o trhu 17letá Fr. Homišová z Rychnova, která se toulala s komedianty, pro krádeže tobolek.

V nebezpečí utonutí byl v sobotu rolník Z. z Opatovic. Měl trochu těžkou hlavu a proto se s hráze skutálel do Labe. Obuvník Doležal z Březhradu jej na štěstí vytáhl.

Starosta, přistihnut při krádeži bot. V Kydlínovském mlýně se ztrácely boty; dne 8. t. m. ztratily se opět zánovní boty mlýnářskému Ad. Janškému. Boty nalezeny zabaleny ve voze starosty D. z obce V. u P. Chasa mlýnářská mu hned naprašila a soud učiní to ostatní.

Neštěstí na dráze. Dne 23. t. m. na večer nesl rolník J. Etrich z Roudnice pod Libčany na nádraží do Dobřenic kufr, který chtěl poslati „na vojnu“ svému synovi do Terešína po odjíždějším vojně z dovolené. V okamžiku kdy jmenovaný podával kufr oknem do vlaku, tento se hnul a Etrich dostal se pod kola, která mu obě nohy utržila. Těžce raněný dopraven byl týmž vlakem do nemocnice královéhradecké, kde následkem ztráty krve v noci podlehl poranění. Dne 22. t. m. zachytil a roztrhal vlak na 3 kusy předmostí stanice v Novém Městě n. M.

Slováckou silivici a borovici doporučiti možno jedině od světoznámé firmy M. Nešal v Uher. Brodě, která nejen státními, nýbrž i jinými výstavními medailami první ceny vyznamenána byla. Též na výstavě v Hradci Králové přisouzena jí zlatá medaile za výtečné výrobky její, jež v hlavním průmyslovém paláci vystaveny měla. Nedejme se napáliti agenty firm Frankl, Jellinkův atd., kteréžto firmy sice na Slovácku své sídlo mají, ale ryze židovské jsou, což výstražným znamením těm, kteří si dají namluviti, že kupují od slovácké křesťanské firmy, a zatím pak s českým účtem obírájí židovské zboží. A proto podporovati dlužno firmy křesťanské dle hesla: „Svůj k svému!“

Zemský výbor království českého zamítl stížnost, kterou podali pp. inženýr Tomáš Soubrada, advokát JUDr. Srdínko, dr. Zimmer a společníci proti konpi Fránklova hotelu okresním zastupitelstvem. V novém okresním domě bude umístěn okresní výbor a zastupitelstvo, okresní záložna a zájezdní hostinec. Hotel s celým zařízením koupil byl jak známo za 110.000 zl., tedy za levnější cenu, než za kterou p. Fránkl dům ten postavil a zařídil. Hotel bude opět v přizemí zasklen a v nejblíže době svému účelu odevzdán. O nájemce rebnou nouze

Ústav pro bezplatné sprostředkování práce a služby v Praze zřízen bude od 1. března t. r. při vrchním fideletstvu ústavu chudinského ve Staré rýchtě na rohu ulice Rytiřské a na Můstku. Ústav tento jest ústavem veřejným, dobročinným a proto zasluhuje všeobecné podpory zejména v době nynější, kdy následkem uspriznivého počastí a stísněných poměrů hospodářských uvržen lid do bída nejvyšší, nemoha n'kde naléztí výdělků a zaměstnání. Ústav zaopatřovati bude bezplatně práci a

služba jak v Praze a v předměstích, tak na venkově a v zemích sousedních, zejména slovanských, s nimiž bude ve spojení. Osobám, jimž obstarána bude služba mimo Prahu, usnadní se doprava na venkov tím, že dostane se jim zaopatření na cestě v okresních stravovnách. Kancelář ústavu rozdělena jest na dvě oddělení: mužské a ženské a opatřuje práci pro osoby obřího povahy. Páni živnostníci, továrníci, soukromníci a vůbec každý, kdo dělníka, slušku neb jakoukoli pracovní sílu potřebuje, se tudíž upozorňuje na to, aby již od nynějška v ústavě tomto činil přihlášky, jež vyřídí se bezplatně. Pomocníci řemeslní a obchodní, dělníci hospodářští, slušky, prodáváčky, dělnice tovarů jakož i každý, kdož práci neb službu hledá, nechť obrátí se počínaje dnem 1. března t. r. na ústav tento, kde jeho přihláška ochotně se zasmene a pokud možno práce se opatří. Obec Pražská zřizování ústavu pro bezplatné sprostředkování práce a služby oddělala se k značné hmotné oběti, a bude na naši veřejnost, aby jí v humanitě naší této účinně podporovala a známost ústavu do nejširších vrstev obyvatelstva jak v Čechách tak v cizině rozšiřovala. Kancelář otevřena bude denně od 8 do 11 a od 3 do 5, v neděli a ve svátek od 9 do 11 hodin.

Politické tiskové družstvo pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové konalo dne 16. t. m. schůzi, k níž byli přítomni též četní duchovní. Jednalo se o mnohých časových otázkách, zejména o poměrech patronátních, které probírány ve smyslu článku „K. L.“ Především práce v této příčině vykoná činný užší výbor a to pp. dr. Ruth, dr. Beneš, děkan Vlach a Štebáček a farář Uhlíř. Jednání bylo také o zavedení volných konferencí, v nichž by se jednalo o návrzích jednotlivých účastníků. Ve vikariátních konferencích jedná se jak známo jen o otázkách qd ordinariátem předložených. Jak známo, mají též učitelé vedle úředních vládních konferencí též volné porady v okresních spolecích a ve valných učitelských sjezdech, kde jednají o potřebách svého stavu a školství. Ve volných konferencích by se mohli scházeti kněží z okolních vikariátů a jednati o otázkách školských, kongruových, o jednotném vedení správy duchovní v příčině sňatků, pohřbů, štoly, dále o otázkách vědeckých z oboru katechetiky, homiletiky, zpovědnice, liturgie, o jednotném vedení matrik a revizí archů matričních, o petičích kněží za úpravu jízdy a jízdného po železnici, o vydání tiskem dat statistických o všech farních a benediktiních diecése a o jiných časových otázkách, o nichž definitivně rozhodovati nelze vzhledem k zamotané nynější situaci.

Emil Zola, známý znepravňující a nevěrecký spisovatel, který ve svých dílech úmyslně tupil všechny třídy společnosti francouzské, který se byl pokusil zotuditi rolníka, vojína, dělníka, šlechtice, měšťáka, kněze, úředníka, slovem vše, co tvoří drahou Francii, napadl jako uplacený pacholek židovské internacionály k radosti všech Průšáků a židů též francouzské důstojníky a generály, obviniv je, že na rozkaz odsoudili nevinného. Zola je chtěl k vůli židovskému zrůdci vydati pohrdání a potupě celého světa. Nestydatost tato pobouřila konečně katolické Francouze. Porota uznala Zolu a redaktora Aurory Perigrenxa vinými a soud odsoudil Zolu na 1 rok do vězení a k 3000 fr. pokuty; redaktor Aurory odsouzen na 4 měsíce do vězení a k 13000 franků peněžité pokuty.

Lublaňským biskupem jmenován svatci serajevský biskup a bývalý lublaňský vice-rektor dr. Jeglič, rozhodný Slovinec.

Přednáška. V jednotě katolických tovaryšů přednášeti bude pan prof. E. Miřiovský „O Fr. Palackém“ v neděli dne 27. února b. r. Začátek o půl 3. hodině odpoledne. Po přednášce pobožnost v kapli sv. Vojtěcha Zlatá Bůh!

Na Žamberaku panuje hlad. Pěti p. okres hejtmana K. Vojáčka zřízený polévkový ústav v Stačenu, Jamném, Žampachu, Nekotě (v této obci třeba podělovati 180 chudých dětí), v Kunvaldu. Tyto polévkové ústavy doporučujeme všem obecnostem.

Země české obývá 61 a půl %, Čechů a 31 %, Němců — arci dle známého lokte cis lajtánského, dle něhož Čechům sotva bylo stranáno. Všechno staleté fedrování německého jazyka a živlu s hůry nic nepomohlo, česká národnost jest v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přes vše ustrkování ohromnou většinou, a může z toho i všechny konsekvence vyvoditi. R. 1890 napočteno v zemích českých 5,384 616 Čechů a 3,104 731 Němců, tedy 36 a půl proc. Poněvadž však v oblasti české žije 143 845 židů, kteří, jak z tabulky „Vzdělanost obyvatelstva něm. a slov. v Rakousku“ seznati lze, k Němcům počítáni býti chtějí, jest vlastních Němců ani ne úplných 34 proc. Historickým vývojem odůvodněným požadavkům české většiny nemůže menšina na dlouho odpor klásti, nebo zákonu přírodnímu neodolá ještě nikdo. Jako šesti miliónový národ opírají se Češi o své zaručená práva.

Národní výchování mládeže. C k. knihosklad právě rozesílá zprávám škol jako vyučovací pomůcky „Obrázkové listy pro školu a dům“ školním úřadům doporučené vy. minist kulta a vyučování výnosem ze 9./ 97 čís. 3198/96. Obrázky ukazují nám jak obraz pro děti vypadati nemá. Neupíráme některým obrázkům umělecké ceny, ale pro školu se nehodí myslím žádný. Obrázky ty postrádají řádivost, kromě obrázku čís. 11. „malého městečka“, kde rozkubaný vandrák pozdravuje čtveráky dráha jako starého známého; obrázky ty jsou dále v odporu se školními čítankami. Tak na příklad v čítance dílu I. čl. 38. jsou vystrahy a mezi jiným „nedrážděti pač“ a na obrázku čís. 21. „pač plemena“ jest zase

rošťák jak dráždí špicla zvířetí pěkným a pro kluky poučným způsobem. Ti rošťáci se jim tam povedli. Nevím kdo máše obrázky ty pro školu odporučiti, učitel myslím, že žádný — leda, by přišel nějaký forman bůry.

Střední školy v Čechách. Z číslíc, obsažených v ročních výkazech návštěvy středních škol v Čechách za rok 1896—97 vysvitá především úbytek návštěvy gymnasií a svýšení počtu žáků reálních škol, dále rozhojnění návštěvy českých ústavů a klesnutí návštěvy ústavů německých. Na 79 středních školách v král. Českém (56 gymn. a 23 real., z nichž jest 82 gymn. a 13 reálních českých) bylo roku toho celkem 22,605 žáků a sice 14,459 žáků na gymnasiích a 8,046 žáků na reálních. Ze všech 79 středních ústavů vydrží stát 71, a sice 30 gymn. a 11 reálních českých a 20 gymnasií a 10 reálních německých. Na českých střed. ústavech bylo vůbec 18,869 Čechů, 693 židů a 43 Němců, 7 jiné národnosti; na německých ústavech celkem vedle 7560 Němců přiznaných, 1106 Čechů, 3116 židů a 30 jiné národnosti. Všechny českých žáků na českých i německých ústavech bylo 14,975. Na pražských 8 něm. střed. školách jest mezi 2445 žáky skutečných Němců pouhá čtvrtina, t. j. 801 žák, kdežto židů jest 1033 a 493 Čechů — V Čechách připadá jedna střední škola vůbec na 74,700 obyvatelů, jedna česká na 85,900, jedna německá však již na 62,900 obyvatelů. Přihlédneme-li k počtu šactva středních škol, sledujeme, že v průměru připadá jeden žák na 288 obyv., kdežto jeden německý teprv na 284 obyvatele. Když ale pojmem v úvahu žáky židovské, připadne jeden český žák na 270 čes. obyv., německý teprv na 384 něm. obyv. a židovský na 37 žid. obyv. Tím se nejlépe ilustruje do světa hlásané duševní superiorita Němců nad Čechoslovany! Průměrný počet žáků na čes. střed. škole obnáší 345, na něm. 272! — Jak praktikuje se v Vídně rovnoprávnost na školství v Čechách, vidno ještě z toho, že na českého žáka nese stát na gymnasiu pouze 53 zl. 77 kr., na německého však 89 zl. 47 kr., na českého na real. školách 71 zl. 28 kr., na německého však 111 zl. 44 kr. — Co se týče stizování středních škol za posledních 30 let ukázalo se, že kde je střední škola německá, ať na malé výjimky, všude zařizena byla s pokladny státní, kdežto české školy v těch letech besmála všude zařizeny byly buď úplně nákladem obcí neb se soukromých peněz. Teprve když česká škola byla důkladně vybudována a všim opatřena, dostala se milostivě stát, aby s obce sňal břemeno, a mohl se pak chlubit, že povolil národu našemu ve formě několikatisícového nezbytně nutného nákladu ročně — cennou koncesi! — V Čechách připadá 1 střední škola na 68,670 obyvatelů, na Moravě a ve Slezsku na 80,660 obyv.

Zvěsti z východních Cech.

Z Černilova. Na čtvrtek dne 17. t. m. svolána předsedou kat. národní jednoty pro Černilov a okolí schůze za účelem ustavení se vodního a melioračního družstva. Pozvaných účastníků sešlo se velký počet v místnostech spolkových, celé okolí ať ke Smiřicím zastoupeno. Jméno c. a k. vrchní správy Smiřické přítomen byl g. K. Vošahlík, c. a k. správce z Malé Skalice, jenž i lašavě převzal úřad zápisovatele. Schůzi zahájil předsesta jednoty, farář Jan Fr. Seidl, a byl po řadě úvodní zvolen i za předsesta schůze a přípravného komitétu. V delší promluvě objasnil na to předsesta význam, důležitost a prospěch vodního družstva zvláště pro Černilov a celé okolí, poukázal i kterak prakticky je ustavit; načel jednomyselně přijato družstvo vodní zříditi. Po návrhu zvoleno dvojí komitét: pro vypracování stanov (pp. Karel Vošahlík, Jan Vach, starosta Černilovský, Fr. Voltr, rolník z Výravu a farář J. Seidl) a druhé k sepsování předbráňných úmluv s účastníky. Zvoleni byli pp.: za Černilov Jan Vach, starosta, Jan Horák, rolník, Vác. Prokeš, rolník a Jan Pámr, rolník. Za Bukovinu pp. Václav Havlas, Václav Toman a Josef Holeček. Za Onjezd pp. Josef Černý, Jan Hryálik, Josef Slánský a František Adamira. Za Velkou Skalici pp. Václav Fabian, Josef Komárek. Za Malou Skalici pp. Karel Vošahlík, Josef Bouček, J. Šrámek. Za Divč pp. V. Falta, Jan Mrdek Václav Černý. Za Librantice pp. Fr. Rejchrt, Jan Němec, Josef Tiáskal. Za Výravu pp. Josef Zilvar, Jan Bek, Jan Bartoš. Za Libčice pp. Jan Zilvar, Jan Voltr. Za Lejšovku pp. Jan Hynek, Václav Kutík. Za Libníkovice p. Jan Grošek. Někteří obcím, jimž by s prospěchem byl podnik předsevzat, dostane se vyzvání k účastnění se a určení svých důvěrníků. Na to navrhl předsesta formulář smlouvy s jednotlivci a vytkl zvláště některé důležité momenty, jež ve smlouvě i ve stanoví přijaty býti mají. Potřebné tiskopisy (pokud nejsou zdarma) povoleny a za místo ku přísti schůzi určen Černilov. Na dotazy týkající se zájmů družstevních odpověděl předsesta. Tím schůze ukončena. V neděli na to (dne 20. t. m.) konal hospodářský spolek pro okolí Hradce Králové v Černilově za předsestnictví p. MUDr. Reicherta s Příměřic valnou hromadu, k níž pozván i předsesta přípravného komitétu dp. Seidl. Na programu mimo jiné byla i řeč p. ředitel Ant. Müllera „O melioracích a vodních družstvech“. Řeč tato byla odborná, vřetná. K návrhu pp. Jana Horáka a J. Mrdka přijato jednomyselně připojení se ku krokům, jež již v příčině družstevním učiněny byly. Vyzván p. místo vykonáno a upozornil zejména na podmínky ve smlouvách i stanovách. Vše i v této schůzi. Základ k dílu důležitěmu položen, pracuje se pilně dále a vyznáváme, že sorné působení všech jest cíl občanů a bude bohdá i jejich největším prospěchem. Družstvo bude rozskláti, ale tím větší ziská se subvence a práce možno vykonávati v jednotlivých sekcích. Přítel máme dosti. Slovný p. poslanec Formánek v lašavě odpovídi na dopis povzbuzuje k dílu, chválí je a pomoc svou zaručuje. Další činnosti: Zlatá Bůh! V téže schůzi promluvil p. Horák z Černilova o důležitosti těchšších hřebců pro černilovské okolí a vyslovil přání, aby bylo rolníkům dovoleno tyto chovat. Pan Hojný, starosta z Výravu přimlouval se za zavedení dvouleté činné vojenské služby ve smyslu návrhu pana poslance

Jaroše. Tím byl program schůze, do které se dostavilo 160—200 účastníků, vyčerpán.

Z Velichovok. V úterý dne 8. února t. r. slavili svatební veselku p. J. Pokárek se Rýně se al. Marii Haškovou, doerou p. Frant. Haška rol. a haštinákeho z Velichovok. Při té příležitosti bylo vyhráno p. Eman. Koutňakem 5 al. 60 kr. na Dubeneckou českou maticnou školu, jež byly pokladně U. M. Š. v Jaroměři odevzdány.

Ze Slatiny u Hradce Králové. Dne 13. února t. r. pořádky místní hospodynky ples, který nad očekávání se vydařil. Největší státnu o sdr plesu, kterou plnou měrou zaaluhují, lze v první řadě přičítati paní Vil. Pankertové, pl. Annaše Loudalové, Marii Hozové a ostatním hospodynkám. Dekorace sálu ačkoli nebyla nákladná, učinila na každého přiznivý dojem. Námaha a práce jmenovaných hospodyn odměněna byla hmotným výdělkem plesu a milou opravdu upřímnou zápravou, jak paní hospodyn tak i hospodyn. Na návrh pl. Vil. Pankertové, jak naložiti s čistým výdělkem, který obnášel po ubrazení všech výloh 6 al. 60 kr., bylo usneseno, aby se ty peníze uložily do záložny a kníška by se dala v uschování místnímu obecnímu úřadu, s tím podotknutím, že budou o vánocích poděleny chudě školní dítky, což bylo s pochvalou přijato a zároveň se vyjádřili účastníci plesu a zvláště hospodynky, že se vynasnaží, by obnos ten dostoupil větší výše. Nemůžeme proto paní Vil. Pankertové a všem účastným hospodynkám jinak, leč vysloviti neupřímnější a nejvřelejší díky.

Z Poličky. (Hrozná smrt Requiem.) Hroznou smrti skonal zdejší vrahni postovního pokladník ve výslužbě p. Rippl. Již kolik let trpěl suchou pakostnicí. Než mimo vše nadání nesklátila jej tato nemoc do hrobu, nýbrž nešťastný svyk. Kouřilval totiž večer denně i na lásku svém až téměř do usnutí, ač je samotářským podivínem a nemoha se na nohy ani postaviti — sčítával v noci sám a sám. Tak učinil i v noci ze dne 10. na 11. t. m. — Ráno, jako obyčejně přišla posluhovka Vonderhova se snídání k starému pánu. Učila však podivný zápach. Ulekutá zavolala lidi, vysazeny dveře a — divákům naskytlo se děsné divadlo. Na zemi ležela uhořelá mrtvola p. Rippla. Jak lze s neklamnými okolnostmi souditi, chytily, když starý pán usnul od hořícího ještě doutníku peřiny, starý pán se ovšem bolestí probudil, nemoha však za nohy se postaviti a přec sápe se dravým šivem o život, spadl s postele — chtěl se dostat ke dveřím — než v polou cestě silly jej opustily a — uhořel. Tak nebezpečný svyk stal se jeho vrahem. — V pondělí dne 7. t. m. byla na šádoč al. zastupitelstva král. věnn. města Poličky uvnitř hradeb sloužena zádušní mše sv. za bývalého Hráského poslanca a čestného měšťana téhož města — Gustava Ři ma vldp. děkanem Jos. Jezdinským za asistencie vpp. kaplanů Fr. Knapa a Fr. Ditticha.

Z Ločovic u Králové Hradce. S dychtivostí jsme očekávali rozvrh státních podpor pro náš okres kralohradecký a jsem věru velice překvapen, že právě okres náš je takřka nejmenší poddán, totiž, že tato podpora obnáší pouze skrvných pět tisíc al. Divíme se tomu velice, jak vládní zastupci a orgánové k tomu konci povolání záplava Labou na kralohradecku posoudili a s tak minimální podporou se spokojili. Zvláště když vezmeme v úvahu, že v roce loněm, jak známo, 2 povodně za sebou následovaly a co jedna nesničila, sničila druhá. Nechceme mluvit o jiných obcích nýbrž jenom o naší neblahé a nešťastné obci. Naše obec leží mezi Smiřicemi a Králové Hradcem. Labe má svůj průtok skrze nejlepší půdy a luka, asi 600 jiter obnášejících, asi polovinu výměry naší katastrální obce. Labe a labská povodeň dne 30. července 1897 se zajisté před naší obcí do země nepropadla, aby na jiném místě na Králové Hradcem zas se vynořila na vrch, jak se u některých řek v cizích krajinách děje a tudíž jest li povodeň v před a zadních okresech učinila velikých škod a spoušť, tak zajisté i na Kralohradecku a zvláště v naší obci! Neb i u nás posečené obilí a rozložený len a jiné a jiné věci odplavila, záplava sničila vše co na našich polabských rolích a lukách ve svrchu řečené výměře již ve vzrůstu bylo! Shnilo ototaje obilí, len, směsek, jeteliny, vedkerá zelenina jako selí, okurky, mrkev, celer, petržel, karfioly atd. Zvláště však brambory, řepa a luční tráva! Škody tyto, úředně vyšetřené obnášejí 110 000 al. Mimo to jsou naše polabské břehy v délce 4 km. tak dobře dílem strženy a poškozeny jako na Pardubsku a Jaroměřsku. Stávky okolo luk, cesty vedle Labe jdoucí jsou též rozemlety a porouchány. Ztráta ona může se směle čítati na 6000 zl. Nechci se zmíniti, že odplava prsti z těch nejlepších polí nám způsobila též veliké a nenahraditelné škody, dlouhá léta bude zapotřebí a veliké namáhání, aby zem ta opatřena a zase navazena byla. A co náš poškozený most přes Labe, který jen stěží byl od stržnutí zachován nebude vyžadovati též nejmeně 2000 zl. opravy? Žádná druhá obec na celém Kralohradecku usměla oněch živelních strát jako my v roce 1897, neb ne dosti na řečeném musíme ještě podotknouti, že skrze veliké mokro a jarní povodeň jsme nemohli ani zaseti, a skrz dále trvajícím mokro ve šních i na hořejší ležících polích — druhé polovici našeho katastru — obilí zrostlo, brambory, řepa a jiné plodiny větším dílem shnily a se zkazily. Toť asi obrázek se „Zlatého prutu“ z toho pro nás neblabého, nezapomenutelného a nešťastného roku. Mimo to se ohlédneme ještě do dřívějších let a sice na léta od roku 1890. až do roku 1897. V sedmi letech oněch jsme měli šestkrát neúrodu skrze opakující se živelní pohromy, jako krupobití, mokro, sucho, povodně atd. Ztráty ty čítají několik statisíc al. a hradily se od občanů našich zadlužením svých živností. Od nikud nedostalo se nám té nejmenší podpory, vyjímaje velmi skrovný odpis c. k. daní. Jest se skutečně co diviti, že povolání orgánové si těchto nehod ani nepovšimli a na základě jich bohatší podporu ze státních prostředků nevydobyli. Neb kdyby si byli vzali jenom ten čas a tu námahu, by byli na Bílou věž v Hradci Králové vystoupili, tu by byli museli vidět, že řečená povodeň od obce Ločovic ku Smiřicím, Velké a Malé Skalici, Rakou, Správcím, Věkošům, Hradci Králové, Pláckám, Plotištím a Před-

místem, planina ta byla jedno jezero, přelévající se přes všechny strany polní a lesní. Pověstí taková nebyla již od r. 1844. Odpis c. k. daní lonakého roku není nám také dosud znám, snad dopadnem jako předlonakého roku; za to však vidíme již nyní po exekucích choditi jistou osobu, čínici nátlak na zaplacení těchto. Kde ale všiti, když není kde a s čeho. Lid reptá, jest rostrpčen a nespokojen a také se co má učiniti by mu bylo pomoheno. Snad přece ještě v poslední chvíli se ujme nás naše slavaš okresní zastupitelství obrátí se petičemi na český sněm a říšskou radu a vymůže nám co nejvíce na Hradecku pokosené obci větších podpor a vysoké vlády.

Z Úpice. Jestli se to u nás nesestudí, tedy strana říšovo-socialisticko-pokroková zdolá u nás brzy pivkrance strany mladoceské. Pokrokáři se v socialismu již bestohe potopili. Náběh k tomu alespoň jest již učiněn. V neděli 18. t. m. pořádána pokroková (?) důvěrná schůze v hotelu „u Peterků“ za přítomnosti asi 300 osob. Schůzi zahájil svolavatel p. Josef Ducháč. Při volbě předsedy nastaly nemalé potíže. Navržen nejprve pokrokář jeden se sousední obce, ten však nechť se si to pokaziti s Mladocechy volby nepřijal. Učiněna tedy skouška s náčelníkem sdejšho vedení strany mladoceské a když ani ten volby nepřijal, padl los na občana socialistu Joudala, jehož zase přítomné abstrahování nechťlo. Konečně nalezen ten pravý, jenž honositi se může všemi vlastnostmi, jimiž říšovo-pokroková-socialistický svobodomyšlný člověk ozdoben býti má. Ten konečně nalezen milost před očima shromážděných. Slova ujal p. Antonín Hajn, redaktor z Prahy. Vyčítal Mladocům, pocuchal klerikály a prohlásil evangelium pokroková-socialistické za jediný pramen víry a spásy. Fušoval do školství a náboženství — pravíme výalovně — fušoval, poněvadž alespoň týká se náboženství zdá se míti p. redaktor hodně nejasno v hlavě. Řeč svou skončil, aniž by býval poslechače své k potlesku nadchl. Slova ujal se JUDr. Čapek na obranu politiky mladoceské, řeč jeho provázena byla namnoze bouřlivým potleskem. Rozumí se, že i socialisté nedali si ujeti příležitosti té, aby prodali své naneštělé řeči — těm to — Bůh odpustí! — neboť jsou slepí a nevědí co mluví. Když p. předseda navržen byla resoluce, v níž projevována nedůvěra politice mladoceské, jevil se tak malý zájem pro odhlasování resoluce, že musilo o ní dvakrát býti hlasováno a konečně p. předseda ani nepočítaje ruce hlasujících — z nichž někteří i dvě ruce zdvihli, — prohlásil resoluci za přijatou. Resoluce, která byla přijata, podává důkaz, že pokrokáři, vedení redaktory pp. Hajny, dr. Štamberkou, dr. Moravcem a Gutmanem splýnaly úplně s internacionálními socialisty, neboť, ačkoli z taktických ohledů rozdělili ji na resoluci strany radikálně pokrokové a na dodatek socialisty pana Zycha, hlasovali socialisté a pokrokáři pro obě části resoluce svorně proti Mladocům. „Osvěta lidu“ aby mezi radikálními a feministickými kruhy nestráupně pšdu, maskuje hlasování o Zychovu dodatku těmito šalomounskými slovy: Hlasy souhlasu s rozhodnutím navrhovatelových (t. j. socialistů) i u ostatních (t. j. pokrokářů). Páni spojenci pokroková-socialistické strany schválili ovšem zásady radikálně pokrokové strany a její sociální tendenci (je?) a odsoudili posavadní politiku vedoucí strany mladoceské. Požadavek všeobecného rovného a přímého hlasovacího práva prohlásili za nejdůležitější bod dnešní české politiky.

Od Červ. Kostelee. (Nezdařené přepadení — Namáhali se nadarmo). Ve čtvrtek dne 17. t. m. na večer ubíral se Bonátnský p. farář Kalous z Červ. Hůry ke svému domovu. Na cestě nad lesem přidrhl se k němu neznámý tulák sedající drze za almužnu. Na odpověď p. faráře, vrhl se ať světlá, vrhl se tulák na p. faráře a hnál se po jeho kapse, kterou i utrl. Než p. farář není muž blbědě lůpce. Vzpamatoval se z prvního leknutí zasadil lupičovi holf ránu, až se tý skácel a hůl přerazila. Obdržev ještě nějakou na pamětnou sebral se překvapený lupič a rychle smízel v blízkém lese s tím asi pevným úmyslem, že se panu farářovi více do cesty nepostaví. V podezření skutku je jistý pobuda z okolí. — Obchodník střížným sbožím p. Hurdálek v Červ. Kostelee má v okně svého kráma vyloženou pěknou sbírku svého zboží na ukazku. Krásné grádle a květinové ubrany vzbudily v nějakém neznámém tonu, opatřiti si ještě na sklonku masopustu lacinou výbavu. Minulý týden jednoho dne z rána osamoval p. Hurdálekovi, že jeho výklad vylopuen. Než zpráva ta p. Hurdálka příliš nerozčílila, věděl, že zloději s lupem daleko neodešli. A skutečně v blízké zahradě nalezeny byly všechny vrby a grádle zabázeny. Bylyť shotoveny z lepenky a pouze povrch potažen vzorkem dotýčné, ale přitom celek tak upraven, jakoby to byl celý skutečný kus. Dlouhé tváře napálených dlouhoprásků, když omyl seznali, možná si představiti.

Z Mauti. Společný ples v hostinci p. Josefa Petra v Mauti, vydařil se nad očekávání stkvěle a významně. K významnosti jeho přispěla nemalá, dražba na skromnou hůtici ve prospěch České Ústřední Matice Školské. Cíl, vlastenecká hůbba hůdkovická zahrála krásně velebnou vlasteneckou píseň „Kde domov můj“, po té přistoupeno k dražbě kytice, v které obávanosti, český citlivých Maateckých a jiných Čechů, vybralo se 4 zl. 10 kr. Bude snad každému věrnému Čechu milou vzpomínkou tato zábava. Dík p. hostinskému vlastenecké hůbby hůdkovické a pp. hostům pronášejí jménem naší vlasti milé, ten jenom vše co svatováclavské (víra, vlast a národ, tím nejdražším jest. Budme tedy vždy pravými katolíckými Čechy, pak vsjude naší vlasti milé opět sláva, jakouž se stkvěli slavní předkové! Zdař Bůh! V. D.

Z Chrudimska. Dopis Váš z Chrudimska v minulém čísle obsahující říznou odveta na útoky Chrudimské Budče proti členům spolku katolíckých učitelů uvádí mezi odpůrci katolíckého spolku také učitele p. Aug. Vilma. Mohu Vás ubezpečiti a písemnými důkazy i přesvědčiti, že p. Aug. Vilma nemá žádného činného podílu na štvanicích proti spolku katolíckých učitelů a jeho členům, ano že

spíše svou klidnou mírumilovnou povahou útoky mírnil a tak dobré věci prospěti hleděl. Jest předsední katolíckého a loyálního smýšlení a také se v místě svého působení zaslonilil vášnosti. Jako předseda Budče nemohl zabrániti podání a odhlasování návrhu se dne 15. ledna, ale vysvázil ku členům katolíckého učitelského spolku ze dne 28. ledna ani nekoncepíoval, ani nepodepsal.

Z Náchoda. (Příspěvek ku psychologii „ptačího“ mozečku.) Ve 4. čísle náhod. „Stráže“ jakési dychavičné paňátko žurnalistické jako morousovity křek stávi se na zádní nožičky a pracká hadi slinou jen což po „domnělém“ dopisovateli (vl. „dm“) do „Obnovy“, udatným Sancho Pansou je nazýváje. Podle toho, jak sám p. lokalkář rezivým palašem logických kotrmelců svých do větrných mlýnů bije, je nejspíš miniaturní re-produkci velkého kdysi Don Quijota, žene na své bídné Rosinante tak vzácnou daň bláznového počínání složil, zahanben přirozenou prostotou často moudřejšího Sancho Panzy. Ta mentorská posíle jak Ti, můj milý D. Quijotečku přisluší! Moralisté ovšem jsou raga ode dávná nejprotivnější každému — poněvadž se vyvíjejí nad ostatní — ale přímo směšný jest náš rytíř z pohádky, an šermem svým přímo vráží a buší přímo vráží a buší do zad svých samozvaných Náchoda reformatův. Slyšme! Za malichernost a nemotornost se dopisu našemu vytýká, že se vyčetl p. Bartoňovi (ml) prapenatry (?) poklesek mluvnický. Sami však nedávno v „Osvětu lidu“ vytýkali purkmištrovi, že na konci 19. věku měl by více býti sběhlý v „konceptu“ (?) a to že se našly dva dialektické tvary všude v českém národě užíváné a dobrými doklady listinnými i doložené (sedm osm a pochybným u!) To vytýkati pánu o 20 let staršímu nebyla malichernost? — Což pak to véhlasný obhájce našich radikálů ale špatný a nevtipný politik p. dr. Čížek nechápe? Od pisatelé ovšem duchaplnosti a logiky nežadáme. Jsou-li naši Čížkovci a Bartoňáci patentovanými „národnými“, pak musíme od nich žádat ryzí českou mluvu a ne kuchyňskou hatmatilku. O zřdnosti národního cítění dal p. Bň. (ml.) na jeho rozhorliv se v I. schůzi o Palackého oslavě jednající. „Pokud já budu při opozici nedopustím, aby měst. rada byla protektorem slavnosti. Tak ovšem se se neostýchá harcovati, kdo zajatcem a otročnickem jest chorobně podrážděného svého „já“ a není mocen proti hlavě obce směšných vzteků svých. Vždyť v téže radě zasedá op. jeho p. otec a „nejváženější“ muž Náchoda, nyní doceta čestný předseda výboru pro oslavu Pal. a táž m. rada přede 2 roky protektorem býti mohla oslavě Šafaříkové? Neat náš důslednost zásadového našeho rytíře. (Ten čestný předseda dopřál si kdysi z polit. důvodů také radoiti prý k popěvku: „Palando, palando, roztrhaná plando!“ Ironie osudu!) Jak může taký člověk hořeti láskou k národu, trpěti neláskou ke členům jeho z okolí nejbližšího? Také společenská lež! Důtky by vzal Palacký na takové lidi, kteří ve jménu vlasti opak číní hesla jeho: „Svoji k svému a vždy dle pravdy.“

Pisatel náhodské Stráže polemizuje proti dopisu „Obnovy“, šlape si v každém řádku na rozum. Chce docílití na svém mozku patrně ještě větší kuřl oko, nežli již má. At dovolí se svými nápoděvy jen malou otázku: „Vy chtěli jste, aby purkmištem města N. stal se muž, který dané slovo už zrušil?“ Zapomněli jste patrně, že v listopadové schůzi feministické na radnici veřejně do dobrovolné p. Bň. (ml.) prohlásil, že kandidovati do obecního zastupitelstva nebude, ale pak — po nátlaku prý důvěrníků! — své čestné slovo odvolal. Srovnání poučuje. Slavná opozice sama asi zpína nevěří v bankrot strany „národní“, vždyť vede proti ní (dle „Stráže“) „těžký boj“. Je patrně nepřítel ještě při síle! — Na str. 3. se kasají, že maré jsou všechny naděje strany „národní“, a spíš „Metuj ku Hronovu se obrátí“ (!) než oni poleví, ale o něco doleji již se dávají opět do mentorského fňukání, že p. dr. D. a hlavně p. děkan nechťejí o mír už dbáti, a tohu, co obyčejná slušnost kázala. Nechce-li hora k Mohamedovi, přijde Mahomed k hoře. Tak praví přítelové, a p. dr. Čížek a Bartoň jeho pravdivost zakusí na sobě. — O té pak slušnosti budoucně; zatím: Probatum est!

Z Polné. Dne 13. t. m. konala se u nás veřejná schůze lidu, svolaná spolkem křesťanského sociálního. Řečníci p. Dlouhý-Pokorný o státním právu vzhledem k nynější situaci politické a Myšlivec o programu křesťanského-sociálního. Socialisté pozvali si redaktora Opletala z Vídně, jenž přijel si do Polné, aby přijal generální výprask. Ve schůzi bylo nabitě vřdchů byl děsný, 4 hodiny se mluvílo za napjaté pozornosti posluchačů a naši řečníci slavili vítězství na celé čáře. Čistá pravda imponovala též inteligenci. V zájmech hospodářských pro město i širé okolí učiněnu u nás důležitý krok. Vydávati se bude v Polné hospodářských měsíčník, jenž nazývá se: „Rozhledy“, časopis pro zájmy hospodářské pomezí českomoravského. V krajinu naši a radostí vítáme list ten, přejíce činnosti jeho největšího zduaru. Práce bude míti dosti, neboť i u nás povážlivě příznaky všeobecného úpadku hospodářského se objevují zároveň s chorobou mravní, v kteréžto příčině nikdy dosti nemůžeme si stěžovati do moru kofalečného.

Z Čáslavek-Čermého. V neděli o 7 hod. loučila se naše čtenářská beseda s letošním masopustem. Taneční sál byl vkusně chvojovými pletenci, květinami a srácdly dekorován. Masopust jest prý jarem proštěd sněhu. A ty rostomilá venkovská děvčátka, byly rozkošným květinám toho zimního podletí a byly srovná tak pestré jako jaro lučiny. Nejvíce ovšem bylo kvítků barvy bílé, šlutavé, růžové, a smevě modravé. Byl skrátka zemský ráj to na pohled, v němž stkvěl se jara květ. Mládenci švarní tancili ovšem do únavy, a ohněm a citem, aby dobyli srdček krásných tanečnic. Snad se to mnohemu podařilo a až mine doba postní, pozná, zda jeho lásky květ a rozvíjejcím se jarem také se rozvine. Masopustní zábavy účastnili se také čile pánižposudné a sousedky z Čermého a Čáslavek, mezi nimiž srdečná zábava jest samozřejmá. Sklep a kuchyň p. Jakoubka poskytl hostům to nejlepší. V masopustní pondělí konal se ples v sousedních Semonicích.

Ze soudní síně.

Kradli velocipedy.

V době, kdy panuje všeobecný nálek na národohospodářský úpadek v zemích českých, daří se nicméně velice dobře podnikavým rytířům průmyslovým. Někteří podnikaví lidé založí si průmyslový závod a obchod více méně na dluh, nasekají nových dluhů a udělají pak výnosný kotrmelec, druží prodávají hned zboží hotové. Takovými podnikavými muži byli též Julius Thim 30ti letý jednatel pojišťovací společnosti, svobodný a nestálého bydliště, pro přestupek tuláctví, přestupek a zločin krádeže již trestaný a 17letý Václav Březina z Brodce, poslední koč v Křivicích, pro zločin krádeže již dvakrát trestaný. Etablovali se jako neprotokolovaní podnikatelé; veškerý jejich obchodní kapitál tvořilo u každého pět prstů a fundus instruktus tvořila jejich kriminální zkušenost. Vzmáhající se užívání velocipedu jako rychlého dopravního prostředku pro osoby, podporovalo nochybějně jejich podnik, jenž věnovali zvláštní pozornost. Dobří cyklisté byli a umění jízdy na kole používali tedy ku provádění drzých krádeží velocipedů samých. Brzy vynikli jako odborníci prvního řádu. Jen trochu smělosti bylo třeba k provedení krádeže. Jakmile zloděj sedl na kole, hned rychlou jízduu nalezne se v bezpečí a v cizí krajině lup svůj dobře zpeněží, aby přestrojen třeba jako cyklista, zkušeným okem pátral po jiném kole, jako předmětu průmyslových svých spekulací.

Thimovi a Březinovi nevedlo se při jejich uměleckém dlouhopráckém průmyslu špatně. Od 15. července do 4. září m. roku ukradli velocipedů v ceně 888 zl. 60 kr., jež ovšem prodávali se značnou srážkou proti hotovému zaplacení. Peníze probili většinou v Hradci Králové, v Praze, v Jaroměři, Čes. Skalici atd. Zda-li tyto umělci vlezli též na kolo hoteliera pana Bařtípána, není zjištěno, ale pravděpodobno je to. Phyloxera cyklistika octla se na štěstí brzy za mřížemi a majitelé vlastních i vypůjčených bicyklů mohli si brzy oddechnout. Dne 21. února octnul se Julius Thim a Václ. Březina před porotním soudem královéhradeckým, jenž předsedal pan zem. rada Petřík. Volanti byli pp. rada Pospíšil a sekretář Sallak, zapisovatelem byl c. k. asistent Ctibor. Obžalobu hájil státní návladní p. dr. Hubáček, obžalované p. dr. Zimmer a dr. Rudolf. Ústně neb protokolárně byli slyšeni p. Martin Šrámek vřnárník v Jaroměři, Alois Fröhstůček c. k. nadporučík v Jičíně, Emil Feith kočeluh v Č. Skalici a četník P. Zach, Ant. Šádovský, strojník v Hradci Králové, z Týniště p. MUDr. Václav Pumr a Anna Samková, z Lab. ské Týnice hostinská Božena Cabicarová a Čeněk Doležal, podomek V. Kaiser v Jaroměři, Jos. Kaněra, hostinský v Č. Skalici, Otto Latzel právník a strážmistr J. Holas v Kolíně, Josef Kerner, lesní inženýr, Ferdinand Erban, a Arnošt Kulíšek, letní příručí a závodčí Petránek v Týništi, A. Bures v Žamberku, Ondřej Sedláček, obec. tajemník v Litterbachu, J. Mašinda, závodčí a Karel Voska, feznický pomocník v Labské Týnici, dále dva odborní znalci.

Z líčení uvádíme: Nadporučík Al. Fröhstůček učinil sňodp. 19. července z Jičína výlet do vinárny p. Šrámka v Jaroměři. Velociped nechal v síni. To zpozoroval přítomný agent Václav Březina, vyvedl patrně kolo ze síně a přítel Thim venku čekající na sněm vjel. Velociped stál 150 zl. Thim se ku krádeži přiznal, Březinu ale určitě poznává p. Šrámek jako pomocníka. Dne 28. července se Thim a Březina uhlavili, že ukradnou velociped, který stál v České Skalici v hotelu Hronové. Krádež provedli jako v Jaroměři. Velociped patřil kočeluhu Feithovi a stál 240 zl. Thim jej prodal v Hradci Králové u Beránka za 80 zl. V Praze platil za Březinu 4 day a 25 zl. dal mu z krádeže na hotovosti.

Dne 15. července ukradl Thim velociped v ceně 100 zl. strojníku Antonínu Šádovskému v Hradci Králové, jež prodal za 33 zl. v Hořicích sedláři Josefu Frýdovi.

V měsíci srpnu v poledne ukradl Julius Thim p. Ottovi Latzlovi, právníku v Kolíně na schodišti domu jeho otce velociped v ceně 60 zl., který v Králové Hradci v hostinci Kubištově prodal za 31 zl. krejčímu Machovi z Nového Hradce.

Dne 31. srpna odpoledne ukradl J. Thim opět velociped v ceně 100 zl. lesnímu inženýru p. Josefu Kettnerovi z chodby u jeho bytu v I. poschodí. Pan MUDr. Pumr viděl o 4 hod. odp. Thima v cyklistickém oděvu státi v příjezdě c. k. pošty, kde p. Kettner bydlí. Dne 14. září o 8. hod. večer ukradl Thim zase velociped v ceně 60 zl. Ant. Burešovi ze síně v Žamberku a prodal jej strojníku J. Mádlovi v Novém Bydžově.

Dne 11. srpna přijel tajemník Ond. Sedláček na kole do Labské Týnice a dal kolo a kabát v ceně 157 zl. 60 kr. v uschování podomkovi Č. Doležalovi v hostinci Cabicarové. Když Sedláček odešel do města, přinesl Václav Březina podomkovi německy psaný listek v němž za vydání uschoveného kola jménem p. Sedláčka žádal. Podomek německy nerozuměl, uvěřil neznámému mladíku, vydal mu kolo a hostinská paní Cabicarová pak viděla, jak kolo na náměstí odevzdal

staršímu cyklistovi (Thimovi), který na kole vjel. Thim i Březina tuto krádež popírali, ale svědci je určité poznali. — Soudy dlouho marně pátraly po pachatelích krádeží velopedů. Krádež v Č. Skalici konečně nebezpečné zloděje prozradila. Když koželuh Feit pochutnával si na výtečném pilsněm v Hronkě a Březina mu zatím veloped „Panther“ v zadu hostince s průjezdu na náměstí vyvedl a Thim pak na něm vjel, tu počal závodčí Petr Zach po pachatelích pátrat. Zjistil, že toho dne zmizel náhle jeden z cestujících v hostinci Kanerové v Č. Skalici ubytovaných. Soudruh jeho legitimoval se jako agent Václav Březina a udal, že zmizelý cestující jmenoval se Thim, a že o 10 hod. večer ujel do Turnova neb Trutnova, sám prý jej na nádraží vyprovázal, nemohl prý tedy Thim veloped Feithovi ukradnouti. Četník zjistil však později na nádraží, že dne 23. července jela desátým vlakem do Trutnova pouze jedna babička. Tím bylo podezření proti Thimovi opodstatněno. Ten byl konečně 9. listopadu v Slaném vypátrán a zatčen. Březina dne 15. září v Litoměřicích a dne 13. listopadu v Mělníce marně se dopustil křivého svědectví, dokazuje Thimovu nevinu ohledně českoskalické krádeže. Thim se ve výslovnosti vazbě poznenáhla též k jiným krádežím přiznal. Při porotním líčení dokázal státní návladní na základě svědeckých výpovědí vinu obou obžalovaných. Obhájce p. dr. Zimmer, marně dokazoval, že zloději jsou vlastně nevinní a vinní, že jsou okradeni, protože měli své velopedy řetízem připevnit a neměli zlodějům příležitost ku krádeži poskytnout. Když tak nevinné Thim a Březina byli ukradeni velopedu cyklistovi trestnímu obhájci, byl by o jich činu pan obhájce mluvil asi trochu jinak. Prota uznala obžalované vinnými a soud vyměřil Thimovi 18 m. a Březinovi 13 měsíců těžkého žaláře.

Zhář.

V noci ze dne 29. na 30. září 1897 asi o půl 4. hodině z rána vyšel v chalupě Františka Jaroše v Nedvězí č. p. 49 oheň, který z lidí ve stavení se nacházejících první upozorován byl Josefem Netíkem, který spal na půdě Jarošově pod hořící již střechou. Netík byl probuzen praskotem, myslil, že prší. Pak ale hned pokřikem zbudil ostatní na půdě spící osoby: Františka Jaroše, jeho bratra Josefa, manžele Josefa a Kristinu Netík a třetím jejich chlapcem a 11 letou dcerou, dále tkadlec Jan Štěpán z Dobřan, jenž u Jaroše v Nedvězí nahodile přespával. Každý myslil jen na sebe a aby zachránil holý život. Jen malá chvilka stačila, aby všichni přišli o život. Majiteli chalupy Fr. Jarošovi zřejmě byl již vlas a popálen nos, jak plamen byl již na půdě rozšířen. Na Jana Štěpána si nikdo nevzpomněl, aby ho probudil; teprve na spáleništi nalezena byla jeho zubeňkářská mrtvola. Také manželka Fr. Jaroše Alžběta, která ve světnici spala se stinedělním dítětem, byla by uhořela a rovněž její muž František Jaroš, který ji chtěl zachránit — kdyby souseď Rudolf Ptáček s nasazením vlastního života nebyl je zachránil. Manželé Jarošovi zachránili jen holý život; chalupa v ceně 960 zl. shořela jim do základů. Pojistného dostali jen 129 zl. a jsou proto na stará kolena zehráci.

Veřejné mínění označilo hned 57letého tkalce Josefa Čtvrtečku z Dobřan jakožto záha. Dne 22. února octnul se tento před královéhradeckým porotním soudem. Soudu předsedal rada zem. soudu pan Isakovitz, votanty byli pp. rada Rottler a sekretář Pešek, zapisovatelem byl c. k. auskultant p. Tomš. Obžalobu hájil náměstek státního návladnictví p. dr. Hubáček, obžalovaného hájil ex officio zdejší advokát p. dr. Štěpán Fischer.

Obžalovaný Čtvrtečka zločin za vinu mu kladený popřel a tvrdil, že v době požáru byl již za Klením u České Skalice. Viděl prý ho a také svezl jistý Hartmann. Ten však udává, že Čtvrtečku potkal mezi 10. a 11. hodinou u Klení, kamž mohl při rychlé své chůzi za 2—3 hodiny z Nedvězí neb Dobřan snadno dorazit. Chlapec František Jaroš, který svému dědečkovi šel časné ráno kupovat olej na přelínání, hned po svém návratu vypravoval, že strýčka Josefa Čtvrtečku spatřil státi na Tomcově skále, odkud se na hořící Jarošovu chalupu díval. Emanuel Čtvrtečka, který ho běžel chytat, také ho tam spatřil, ale Josef Čtvrtečka mu zmizel z lesa. Četnictvo, které po něm věděl pátralo, dopadlo jej teprve 19. října v Novém Městě, kdež byl zatčen. Frant. Mecnar a jeho matka Anna spatřili ho večer před požárem utíkat od chalupy Jarošovy, pravili, že Čtvrtečka jim pravil, že se šel dívat, kam mu uprchlá žena odvezla brambory a dodal: „Skládají je u Jarošů, však jim přijdou draho.“ Při tom hrozil rukou směrem k Jarošově chalupě. Josef Smola, rolník z Dobřan spatřil k 8. hod. večerní, jak se tam u hasičské kůlny Josef Čtvrtečka skrývá. Téhož večera kupoval si u obchodníka Richarda Samka dvakrát kofalku, patrně na posilněnou, neboť prý byl rozčilen. Také tam hrozil Jarošovými. Celkem vyslechnuto bylo 31 svědků. Ve prospěch Čtvrtečky nesvědčil nikdo. Čtvrtečka si ve výpovědích často odporoval. Svědci jej líčili jako člověka mativého a špatného, který prodal a propil, co se mu dostalo do rukou. Proto se od něho také žena odtáhla. Čtvrtečka měl na ni a na švakra Jaroše dopad, protože k němu odvezla také 9 měr brambor v ceně 12 zl. Čtvrtečka si dával na polovici bramborů nároky a proto ze msty a ve velikém rozčilení vypálil chalupu svého bratra. Obhájce jeho mohl proti obžalobě jen namítat, že důkaz plný nebyl proveden (ačkoli známo, že palíci si svědci k svému činu neberou), že byl rozčilen a zanedbaného vychování. Substitut p. dr. Hubáček na základě výpovědí svědků obrátil hájil obžalobu. Porota 8 hlasy proti 4 uznala Čtvrtečku vinným zločinu zářstí, ale vyloučila, že věděl, že na Jarošově půdě spal uhořelý Jan Štěpán. Vzhledem k tomu, a pak že Čtvrtečka je zanedbaného vychování jednal v okamžitém rozčilení, odsoudil jej soud na 12 let těžkého žaláře, čtvrtletné pesty a vždy dne 30. září tmavou komůrku ztřeštěného. Čtvrtečka prohlásil, že hned nastupuje trest. Páni porotci mu tedy nekvídili.

Paběrky ze soudní síně. Ed. Faulhamer z Dol. Lipky po výtečné obhajobě řeči p. Hellera byl uznán 18. února nevinným zločinu zabít. Ferd.

Pohl a Jos. Hartman dostali 19. února pro násilné smilstvo a zločin prázdné první 10 let, druhý 3 měsíce. Fr. Jirůšek od Králové Lhoty sprostěn obžaloby. Falešný mince přegřel Fr. Červený dostal 6 let, jeho přechovávající Jos. Křís z Rybnova 8 měsíců, udávající falešných mincí Jos. Kraus z Rasosěk 8 měsíců a Jos. Franke 3 dny. R. Z. S. Stolla řídil líčení přehledně a urychleně. P. substitut Blatný a dr. Heller proslovili vynikající řeči.

Potrestaná křivá svědkyně proti matičnému učitel v Dubenci. Marie Hrdinová udala na návod nepřátel dubeneckých Čechů učitele p. Karla Veselého, že se na ni dopustil zločinu prázdní. Záhy však uvědomena z prohanosti a v pondělí odsouzena na 6 měsíců.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude ve středu

— dne 2. března ve 2 hodiny odpo.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská třída č. 300 I. v Hradci Králové.

V Hradci Králové, dne 23. února 1898
Dr. Alois Frýdek, Dr. Gustav Demabyl,
předseda. jednateř.

(Zasláno.)

MAVRODAPHNE.

Řecké přírodní **dessertní i medicínální** víno lisované z čerstvých malvasinských hroznů jest k dostání v lékárně pana

A. SPORY V HRADCI KRÁLOVÉ.

Mavrodaphne jest zdravým lidem osvěžením podporuje chuť k jídlu, pro **ohudokrevné** překvapující účinek, slabým i starým neduhem trpícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se nemožno těšit, nýbrž i rozhodnou vzpruhu zeslabené činnosti srdeční. (108)

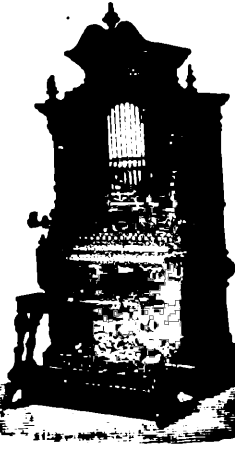
Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko:
H. F. SEIDEL, PRAHA, Vodičkova ul. č. 30.

SLIVOVICI
Kojící slivovici
a borovičku
obdržíte jediné 279
u křesťanské firmy:
M. Nesňal
v Uherském Brodě
na Moravě.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného
— porokvy a žimnky, —
pony a záclony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu. 151
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Vývoz do všech zemí!
Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893
nejvyšší význam: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší význam: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895.: 1. cena. Čestný diplom N. V. C.
Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná
továrna na piano, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA
V Hradci Králové
Filialní sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Praze, Orelská ulice č. 7. v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.
odporoučí českému hudebnímu obecenstvu své nejlepší osvědčené
piana, pianina
s anglickou vegetací i obyčejnou vídeňskou mechanikou nového snadného dokonalého provedení
a harmonia
evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při řádné sevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné vzácnosti
Těm, kteří se nechtějí na výhledy vzdát
Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko
Záruka pětiletá. (99)
Vývoz do všech zemí!

Příležitostné dárky!

V. ÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(av. Janáček nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecenstvu hojně zásobný sklad klenotů, slatých stříbrných a pravých českých zlatových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínské stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbrní v ohni galvanicky. Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a shoto-
vují, též veškeré správy hodinářské se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré kovy se kupují a vyměňují.

Pánům + + + + hostinským!

Za přičinou vypečení tohoto předmětu vyprodávám celou zásobu různých, úplně nových, též i obehnaných hudebních automatů, různých velikostí, hluboce pod nákupní cenu a kdo sobě přeje podobný předmět levně pořídit, má nyní nejlepší příležitost.

Albert R. Štourač,

tovární sklad strojů
ve Svitavech, Morava.

V knihkupectví Cyrillo-Methodějském
GUSTAV FRANCL
v Praze, Melantrichova ulice
Ize dostati:
Svatou křížovou cestu z výroky písma svatého. Dle latinského textu upravil P. Florian Březina. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—
Pobožnost křížové cesty, nesoucí se po nejvíce duchem sv. Alfonse z Liguori. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—
Pobožnost křížové cesty. Seřadil P. Karel Vondruška. Cena 5 kr., 100 kusů za zl. 4.—
Řehák Dr. Karla Křížové cesty. Zevrubně poučení o ní dle pramenů církevních schválených, seřadil a všem milovníkům B-žím vůbec, svým ale zbožným osadníkům zvláště věnuje spisovatel. Cena 36 kr., v pevné vazbě 42 kr.
Zpovědní cedulky v české, německé aneb latinské řeči. Tyto obsahují výroky z písma svatého a prodává se kniha 24 archů za 70 kr.
Zpovědní cedulky k velikonoční svaté zpovědi s černými obrázky. Prodáváme 500 kusů za 75 kr., 1000 kusů za zl. 1.50.
Poučení o svátosti pokání. Sepsal J. Doležal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů za zl. 1.40.
Poučení o nejv. svátosti oltářní. Sepsal J. Doležal. 50 kusů za 75 kr., 100 kusů za zl. 1.40.
Zrcadlo zpovědní pro školní děti. Cena 1 kr., 50 kusů 45 kr. **Macet V., Pňprava k prvnímu sv. přijímání**. S povolením nejř. bisk. Ord. nariatu v Budějovicích. Cena 60 kr.
Pňprava dítěte ku sv. zpovědi, zvláště ku zpovědi první. S povolením nejř. bisk. Ord. v Budějovicích. Cena zl. 1.30.
Řehák při prvním sv. přijímání. S povolením nejř. bisk. Ord. nariatu v Budějovicích. Cena 80 kr.
Eucharistická pobožnost křížové cesty ku 40. hod. pobožnosti na usmířenou před vystavenou velebnou Svátostí. Cena 8 kr., 50 výtisků 32 kr.
Kuřtíle Jan, Ježíš Kristus, Bůh náš a Vykupitel přistomen v nejsvětější Svátosti oltářní. Cena 4 kr.
Ježíš v nejsvětější Svátosti oltářní. (Myšlen y ctih. faráže z Arsu) Cena 3 kr., 100 kusů za zl. 2.50.

236

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1858.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Oltářní koberce

zhotovují se dle potřebných rozměrů v každé libovolné velikosti ze vzorkovaných neb květovaných koberců metrových, a sice tak, že figura každého jednotlivého listu hodí se musí ku vzoru listů ostatních, tak že hotový koberec ladný celek tvoří.

Ceny koberců vzorkovaných,

kteří ku kobercům oltářním použití lze jsou následující:

Koberce mramřové, vkusně vzorkované, na obou stranách k upotřebení 65 cm. široké, metr 85 kr., 90 cm. široké, metr 1 zl. 25 kr.

Koberce vlněné, dvoustranné ve velmi vkusných, hvězdivitých vzorech, v převládající barvě červené, modré, bordeaux, zelené, neb zvláště k účelům chrámovým se hodící

barvy fialové

65 cm. široké, metr 1 zl. 10 kr.

Koberce tapetové s pevným, ledým spodkem, vzorů krásných, medailonových a k účelům chrámovým velice vhodných 67 cm. široké metr 1 zl. 50 kr.

Koberce plyšové, velice nádherné metr 3 zl. 60 až 3 zl. 50 kr.

Koberce jednobarevné bordeaux úplně vlněné, silné dvoustranné, bez jakéhokoli vzoru 100 cm. široké, metr 2 zl. 25 kr.

Vzory koberců oltářních zasílá na požádání franko

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí č. 32.

259-3

Levně na prodej!

Lustr barokový s volkým množstvím broušených skel na dvanáct svíci s čistého bronzu, dobře zlatený. 276

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Návěští.

Kdo hledá neb chce službu neb práci,
Kdo něco stratil neb našel,
Kdo chce vyčarovati aneb učiti se něčemu,
Kdo zamýšlí nějaký prodej neb koupi,
Kdo najmouti neb pronajmouti chce byt aneb nějakou obch. místnost,
Kdo hledá neb k zadání má stravu a byt,
Kdo vůbec chce nějaké oznámení vhodné pro všeobecnou potřebu, nechť použije k účelu tomu inserování v

OBNOVĚ

za mírný poplatek.

Na Praž. Předměstí, do Hradce Králové a okolí!

Nížeopisovaný dovoluje si velectnému obecnstvu Pražského Předměstí, Hradce Kr. a okolí zdvořile oznámiti, že přestal přímo u nádraží se nalezající, zcela nově zařízený

Hôtel „Hutla“

(dříve SCHLÖGEL)

na Praž. Předměstí u Hradce Král.

Mou snahou bude velect. pp. hosty vytečným, dobře vyčištěným pivem, královohradeckým, ležákem pilsenským, jemnými sáracenými vínky a dobře upravenými pokrmy v každé době denní dle listku neb v předplacení v cenách mírných, k nejpříjemnější spokojenosti obstarávati

V kavárně při hotelu

jest pro zábavu P. T. pp. hostů moderní kulturní a velký výběr domácích i cizosrabských časopisů. — Pro pp. obchodní cestující a cizí hosty je připraveno 13 útulných pokojů po velkoměstsku zařízených pokojů. Povozky jsou k dostatku v domě.

Ve všech místnostech elektrické osvětlení a ústřední topení!

Ceny mírné. Obsluha vzorná a ochotná. V přízeň velectného obecnstva se poroučí a k hojně návratně uctivě zve 277

Karel Holub,

náměstce hotelu.

Vymaňován str. hrnou medailů v Hradci Králové r. 1896.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastni dílně pracovaných. Dále zhotovují gohioké svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámce na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postřihují a poslacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož i vzorky zasílám na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

V. VACEK,

školský závod
Pamětník
n. Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vyřezávání stromy ovocné vysoké i krátké, sezení pro živé ploty, dřeviny ozdobné, konifery, dřevě stromy pro pro stromofici, přístřešky a d. Sestice sezení v zásobě. Levné ceny. — Vyborné zboží. — Poučení ceník zdarma

Oznámení.

Vedle skladu jízdných kol a šicích strojů, zařídil jsem sklad ohnivzdorných a nedobytných pokladen, které ve všech číslech na skládě chovám a za nejnižší ceny účtuji. Ceníky zdarma.

Prose o hojnou přízeň znamenám se s úctou

Albert R. Štourač,
Svitavy. Morava.

Mauthner-ovo semeno

Doba setby od konce února do konce května
Vzdálenost sazeň 30 cm.
Vlastnosti půdy silná, dobře hnojená, možná poněkud vlhká, hojně zalévati, možná, občas hnojůvkou podlití.

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených
úředně chráněných balíčkách, se soudně zanesenou

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků
smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém městě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů semen zelin a květin pověřena než jediná firma.

Za čestná a pravá semena firmy **Edm. Mauthner** (Budapešť, Andrássyova ul. č. 23) lze jen tu považovati, která jsou v originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci zobrazující medvěda s nadpisem **Mauthnerova semen.** Před paděláním se varuje.

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobený sklad

vlněných látek

oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízí za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,
vyrábětel vlněného zboží
ve **Výškově na Moravě.**

Vzorky zdarma a franko

Český a křesťanský závod.

JESLE CHRÁMOVÉ

ze dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelů souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. — Sklad Eliščina tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, náčrty a rozpočty franko! Výhodné platební podmínky. 265

Firma Ferdinand Scharf,

c. k. dvorní dočuvatel,

továrna na drátěné tkanivo a pletivo, zboží síťácké ve Vel. Borovnici pošta Horka

odporučuje

do oken chrámových drátěné mříže a pletiva natažená v železných rámech na ochranu figurálních oken.

Drátěné pletivo na ploty kol zabrad, luk, parků, lesů atd.

Drátěné provazy pro mlýny, cukrovary a jiné závody od dvou až do 200 drátů v síle 26 mm.

Prohazovačky na písek 100 cm. šířky a 150 cm. výšky za 2 zl. 20 kr.

O hojně objednávkách uctivě žádá

Ferd. Scharf.

Zdeop vymaňován na jubilejní výstavě roku 1891 státní medailí a od obchodní komory. 270

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiní jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a velectným zákazníkům za vřelou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

Rarel Borovec,

dekorační malíř v Třebochovech
doporučuje svůj závod k provedení všech
dekoračních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého
až do bohatého spracování.

Nástěnné staré malby jako i olejomalby se
restaurují, polychromie oltářů a soch
se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na
pořádání.

280

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejrychlější vzhled k úspoře času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, šetří strojnictví dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně šetřené za ceny
levné obdržeti.

211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje excentrické mlátič stroje s kulíkovým s-
ložky. Proti stroje má též na skladě p. Karol
Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Dekorační malíř a poslacovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

**pro malby ohrad a po-
zlačování oltářů**

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

269

Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích a přílože-
nými rozpočty.

Značně sníženo v cenách

vyprodávám

celý zbytek nákladů mnou zakoupených.

Pro dobu postní:

Beránek Boží. Sedmero postních kázání Františka

Janovského místo 60 kr. pouze 40 kr.

Výron ku štěstí šest konferenčních řečí pro dobu

postní Meth. J. Zaerla místo 60 kr. pouze 40 kr.

Práce křesťanstvím poroučená a sv. patronové její

Frant. Janovského. Obsah: Úvod, Čechy, dokonalý

život křesťanský podstatou jejich, sv. patronové řo-
mesel a umění? Neblabé srušení cechů, Adolf Kol-

ping, zakladatel spolku katolických tovaryšů místo

50 kr. pouze 25 kr.

Život Ježíše Krista a Panny Marie dle Busingra

vzdělal dr. Jiří Lásko a 575 krásnými ilustracemi a

8 přílohami, 784 str. 28/32 centimetrů velikých místo

zl. 7.20, 1. vydání švabacem pouze zl. 1.25, v ko-

ženém hřbetě a rohy zl. 2.60 v pův. nádherné vazbě

v plátně a červenou ořízkou zl. 3.25, se zlatou oříz-

ku zl. 3.65, 2. vydání latinkou místo zl. 7.20 pouze

zl. 2.50, vázané v koženém hřbetě a rohy zl. 3.85 v

původní nádherné vazbě s červenou ořízkou zl. 4.50,

se zlatou ořízkou zl. 4.90.

Nové

**jeďiná modlitební kniha pro inteligentní
katolíky české.**

Původní vydání 80.000 rozprodáno!

Život dle náboženství vydal Tilmann Pesch S. J.

upravil P. Placidus Buchta, cena zl. 1.—, váz. zl.

1.60, zl. 2.—.

Národní děti. Postní kázání čim křesťané mučí

syna člověka. Cena 80 kr.

Slova na výzostech Boha. Kázání na posvátnou

dobu vánoční. Cena 80 kr.

Sv. Bálence a nejv. Srdce Oltářní Frant. Al-

berta Strada radu kazet. Cena 80 kr.

Naklad knihkupce R. Prembergra
v Olomouci.

274

MANUALE RITUUM

ad usum

directorum chori provinciae Pragense

juxta

missae, graduale et breviarium romanum nec non ri-
tuale ac processionale romane bohemicum
compositum

Franciscus Proschwitzer,
crusus pro ead. et pontif. decor., curatus niederkornitz,

Vydání s českým textem!

Schváleno vysocedním kníž. arcibiskupskou
konzistoří v Praze, vysocedním konzistoří Králové-
hradeckou, Litoměřickou a Budějovickou.

Velká osmerka. Stran 480.

Cena 4 zl., váz. s koženým hřbetem 4 zl. 80 kr.

Kniha tato jest neocenitelná pomůckou
ku všem obřadům církevním.

235

Cyrillo-Methodějské knihkupectví

(G. FRANCL)

v Praze, Melantrichova ulice (dám městské
spolitelny).

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad

zlatého a stříbr. zboží,

hedví kvádrových, ka-

pesních v cenách mírných

a se zárukou.

Též na splátky.

Světznámé lomnické suchary ve ví-
cero různých jakostech za přiměřené
ceny.

J. Jina,

Lomnice nad Popelkou.

183

Mandlové, pečlivky, Karlov. oplatky,
zákusky, trubičky oplatkové, cokolá-
dové, máslové, pišingry, atd.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

čtyřve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelíer k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástěnné, jakž i olejomalby na plátně a ma-
luji obrázky nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro novosty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

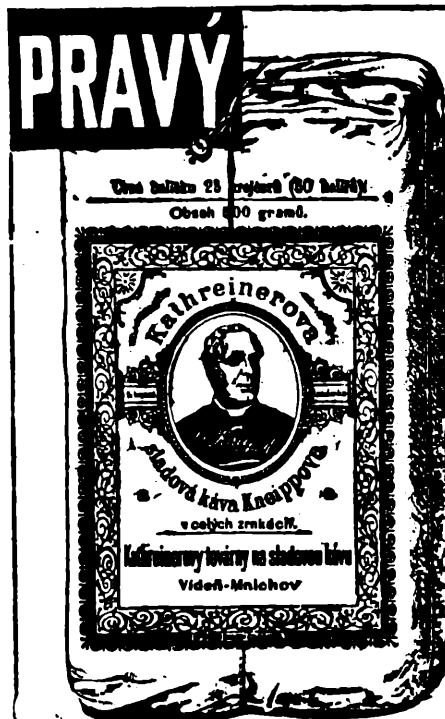
K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na pořádání frko.

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Pánům stavitelům

doporučuje za ceny velice mírné

čisté podolské vápno

nejlepší jakosti a

pánům hospodářům

nabízí

vápenné odpadky

hodící se jako výborné hnojivo obzvláště pro těžké, chladné a
mokré půdy, jakž i výtlačných účincích svědčí četné pochvalné vysvědčení,

chvalně známá firma

FRANTIŠEK KUSÝ,

majitel vápenných pecí v Pardubicích a vlastník vápenných lomů
v Podole a Práchevicích.]

78

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 4. března 1898.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Dvacátý šestý únor.

Až do roku šestnáctého bylo na gymnasiu v Jičíně obyčejem, že student od páté třídy, tedy jak se stal „vyšším“ gymnasiistou, počal nositi klobouk, jemuž se říkalo „cylindr“. Jaká to byla povinnost, když jsme tak šli v řadách do kostela, obzvláště v neděli. Ti, co nebyli ještě „na vyšším“, měli různé pokrývky svých ještě klukovských hlav, tam ale, co počínala „uniforma“ na hlavách, tam už kráceli ti, kteří nebyli více chlapci. Což divu, že ubohý primánek — žák první třídy — s čtou jakousi hleděl na — cylindr. — Ale brzy vybledla sláva cylindru. — Oznak vyššího již umění a jinobaké vyspělosti stal se odznakem „frankfurťáků“. Roku 1848, totiž měli i Čechové pomáhati snovozřizovati německou říši. Měli voliti do sněmu ve Frankfurtě a státi se částí velkého císařství německého. Tato věc se nám — tehdejší sice ještě práva na cylindr nemajícím — roku 1860 připomněla a proto, jak se fuklo s cylindrem vykrácejícím, že je frankfurťák, mizela touha po té, jak jsme se domnívali, němčounské ozdobe naší slovanské tvrdé „palice“.

A tak se stalo, že my jsme byli první quintáni (studenti páté třídy), kteří jsme si nekoupili cylindr, nýbrž nízký klobouk se střapci a k tomu čamaru. Považovalo se to za odznak rebellie, a pan ředitel Šir, ač vlastenec, měl s námi, vlastně s vládou, či snad jen s panem krajským proto potíž. Ale „drotarský“ klobouk zvítězil, když jsme jedenkrát panu řediteli světovali, že tentýž klobouk i čamaru „se šňůrou“ má pan profesor Pečánek. Tím byl osud cylindru zpečetěn.

Ale aby se nám revoluce přece z hlavy vyhoukala, měli jsme oslavovati službami Božími šest a dvacátý únor. — Po neodvolatelném diplomu od 20. října 1860., dle kterého jsme už tenkrát snili o korunovaci v Praze, přišla od Schmerlinga vypracovaná nám Čechům křivdící ústava a byla vyhlášena veřejným listem čili, jak se tenkrát říkalo, patentem od 26. února 1861. Truchlivé aklamání pro Čechy! A v nás quintánech to působilo pravý opak toho, co se mělo docílit. Mladistvá srdce naše — mně bylo tenkrát patnácte let — plná zápalu pro spravedlnost opovrhovala skutečně násilným činem Schmerlingovým. Nemohli jsme pochopiti, že by tam, kde se má právo hájiti, vědomě se páchala nespravedlnost. A na takového smýšlení vedli nás roku 1862. a 1863. na výroční děkování Bohu za ústavu.

Cylindry již byly v temnostech, ale toho dne objevily se tři neb čtyři na hlavách tuším septimánů — žáků sedmé třídy. — Cylindr stal

se revolucionářem, byla to totiž demonstrace. Drotarský klobouček měl od té doby pokoj. A když přišel zase 26. únor, bylo přání našich panů profesorů, jen aby žádný nepřicházel s cylindrem. Tak se věci motají a mění v tom našem Rakousku. Po přání panů stalo se skutečně. Cylindry se již neobjevily. O dalším jich osudu jsem se ničeho nedověděl, jen to vím, že jeden septimán — kufák — ze svého cylindru udělal — plivátko.

Uplynulo od té doby mnoho únorů, mnoho let a na vyplnění aspoň toho diplomu od r. 1860 čekáme darmo. Zmizely neb sešedivěly vlasy na té naší drubdy prý rebelantské hlavě a dočkaly jsme se opět 26. února l. P. 1898. A toho pro Rakousko tolik osudného dne usnází se český sněm ve slavnostním a památním přispě o adrese k císaři a králi našemu, a žádá se, co nám onen 26. únor 1861 vzal. Velkostatkáři, Němci i Češi, spolu s poslanci, jež lid český do sněmu vyslal, osvědčují úctu a oddanost k zákonnému panovníku. Většina sněmu mluví tu za ten dobrý ale ústavou od 26. února utištěný lid český. Lid český vzdává tu čest svému panovníku, třebaš bolelo srdce nad tím vším, co se s ním děje vinou vlády vídeňských po tak dlouhé, dlouhé časy. Ten „drotarský klobouček s tou čamarou“ není revolucionářem, naopak vyslovuje oddanost a úctu, jest — loyální.

A kde jest cylindr? Myslíme ten frankfurťák čili pokud jest odznakem velkoněmeckví. Kde jest? Ten v osobě poslance Wolfa urážel krátce před tím samého panovníka na sněm českém, když byl již dříve na říšské radě mluvil slova vlastizradná, revolucionářská. Cylindr stal se zase revolucionářem.

A když se věci takto mají, myslil by každý, že ve Vídni konečně problémou a přivinou se k tomu, kdo císaře uctívá. Ale naopak! Dne 26. února l. P. 1898 prohlásil náměstek císaře a krále, že vláda nesouhlasí s těmi, kteří císaři holdující chtějí obnovení království českého. —

Což není na těch ranách, jež nám ten 26. únor po taková leta zasazuje, dosti? V tak vážném okamžení musila se nám způsobiti zase a zase bolest? Národ náš podrží zajisté v paměti tento nový 26tý únor. —

Divné a divné motají se opravdu věci v nešťastném Rakousku. Cylindr revolucionář, „drotarský“ klobouček je loyální. Ale ten loyální dočkal se na novo 26. února a revolucionář dělá si beztrestně jsa v tom ještě posilován z něho a ještě z něčeho jiného — plivátko.

To jsou ty smutné následky freimaurského liberalismu, kterému se Rakousko opustivši katolicismus, ten Bohem jemu vykázaný základ, do vleku dalo. A ono ještě neprohlédá, ono stále ve-

deno jest liberály: již povážlivě i v cizozemsku vrtí hlavou nad rakouskem, již právě nejloyálnější občaný pojmá strach o jeho budoucnost, a ono nechce se vyprostiti z osidel, jež mu liberalismus položil. Již nás zrovna obletají krkavci cílice umřeliny, a de a ne. Vídeň zůstává při 26. únoru.

Obáváme se, že přijde březen roku 1848 a opačný 11. srpen 1849. — Pak by Vídeň snad ráda dola na odpocínutí velkoněmecký cylindr, ale pak bude pozdě. Proto voláme v poslední, jak se nám zdá, hodině. Naspět k říjnu roku 1860 a dokud jest čas vyplniti 12. září 1871! Při tom však i upřímně — řekneme to po spravedlivě — držeti se Pána Boha a odříci se i v náboženském ohledu tyranu národů a podrývatele trůnů, bezbožického liberalismu!

Státoprávní adresa a odchod Němců ze sněmu.

Před zasedáním sněmu bylo dlouho nejisto, zdali Němci do něho vstoupí. Němci na sněm přišli, ale známo bylo, že hledají jenom záminku, aby mohli ze sněmu opět odejít a proti Čechům německý lid dále štvát. Příležitost k tomu poskytl jim sobotní věrné jednání o adrese. Od schválení adresy sněmem neočekává tečdovšem žádný soudný politik uskutečnění českého státního práva, avšak neměla-li malátnost a rozvrat v českém lidu nabýti netušených rozměrů, musili se čeští poslanci a historická šlechta rozhodnouti pro novou manifestaci našich práv, která Němci stále popírají, zlebečují a nohama šlapou. Čeští poslanci jevíli v poslední době takovou umírněnost a povolnost vůči Němcům i vládě, že český lid byl znepokojen a roztrpčen; další couvání z ohledu na Vídeň bylo nemožno.

Když Němci viděli, že přijeli adresy k trůnu více nezmaří, prohlásil jménem jich dr. Lippert, že jim není známo, aby se dále účastnili adresního a dalšího rokování. Oddanost k trůnu aspoň části Němců prapodivně projevíli před tím dajnacónální poslanci Wolf, Iro, Schücker a jejich přátelé.

Po odchodu Němců ze sněmu podal p. dr. Kramář zprávu o návrhu dr. Herolda, aby sněm podal Jeho Veličenstvu adresu. Řečník litoval odchodu Němců, avšak rozhodně se ohradil proti jejich tvrzení, jako by Čechové podáním adresy chtěli provokovat. Dále pravil: „My jsme v této adrese nemohli zamlčeti, co leží na srdci každého obyvatele této poloviny říše, a tím více každého obyvatele tohoto království. Nesměli jsme zamlčeti

práce byli voděni věrní vojáci kol verbířských stolků, na nichž nakupeny byly tovary, jídla a nápoje; cikánská hudba hrála maďarské revoluční písně a hrabě Csaky, obklopen naverbovanými zrádci, posmíval se věrným vojákům: „Což vy jako Uhři nemáte odvahy bojovati za naši vlast? Věrní vojáci mu odpovídali hrozbami: „Počkejte, vy Jidášové, kteří jste prodali svého krále za 30 střbrných! Až se jednou s hanbou domů vrátíte, však vám to již oplatíme. (Viz dějiny pět. pluku císaře Alexandra čís. 2. od setníka Kirchthaler). Zrádci se vrhli na věrné vojáky, tito jim nalezali, takže Prusáci musili mezi rozvaděnými Uhry dělati pořádek.

Prusáci snažili se týráním a špatným stravováním věrných vojáků svésti tyto ku zradě, takže jich v Nise posléze 1.200 naverbovali a rozmnožili pak emigranty přibylými honvedy z Uher a vlájikou sběři. Legie Klapkova, které byla pod vrchním komandem pruského generála hr. Stolberga, nedělala na pruské důstojníky dobrý dojem.

Dne 22. června 1866. uzavřen byl pětidenní a pak opět pětidenní klid zbraní, který byl konečně proměněn v příměří mezi Pruskem a Rakouskem. Protože však bylo v zájmu Pruska, aby vzador klidu zbraní byly Uhry legií uherskou zrevoltovány, tedy 23. června 1866 navštívil generál Stolberg u Bohumína v noci Klapku a tajně mu světl, že následkem uzavřeného klidu zbraní nemůže pruské vojsko nic více dělat, aby však Klapka ze vlastní iniciativy a na vlastní pěst vtrhl do Uher, kde jest k zradu povstání již všecko připraveno.

FEUILLETON.

Poučení z minulosti.

Pan Wolf, Iro, Schücker atd. ukázali v pátek své vlastenectví jako rakouská státní stráž „opět v tak křiklavém světle, že by si měli z toho opravdoví Rakusané ve Vídni i jinde vzíti poučení. Česko-německá průšvihá, irridenta nezadá v ničem Klapkovým legionářům z r. 1866., kteří nejen slovem, ale i činem stavěli se proti naší říši a dynastii.

Jak známo, byli rakouští zajatci po bitvě u Králové, Hradce zavřeni v slezských pevnostech Klasku, Svidnici a v Nise. Do Nisy internováni zajatci z uherských pluků, protože Prusko hned na počátku války prusko-rakouské mělo v úmyslu utvořiti uherskou legii, aby tato zrevoltovala celé Uhry, a aby tak Prusko mohlo snáze spolknouti země české.

V Nise byli uherští zajatci přisně od rakouských důstojníků odděleni, aby tito neměli na zajaté vojáky žádného vlivu a naopak aby uherští vojáci dali se od maďarských štváčů snáze pro uherskou legii naverbovati. Jednoho dne objevil se v Nise uherský emigrant, hr. Theodor Csaky, který za přítomnosti pruského místního velitele počal vojáky pobuřovati palčivkou, krvarou řečí, v které posměšně a nespravedlivě tupil naši nejjasnější pánující rod a dodal, že jest již nejvyšší čas, cizácké jho setřásti, aby staroslavnému krá-

lovství uherskému dostalo se odvěkých jeho práv a svobod. Slavný královský rod Hohenzollernský smýšlí prý s Uhry tak šlechtěně a nezištně (sic!), že chce Uhrům pomoci a nadešel prý okamžik, utvořiti samostatné království uherské s ruským princem!! (vévodou z Lauenburgu) v čele. Hrabě Th. Csaky na to vybízel uherské vojáky k zradě na svém císaři a králi, a vybízel je, aby vstoupili do uherské legie, kterou sestavuje generál Klapka, známý vůdce z maďarské revoluce r. 1848—1849. Uherská legie prý společně s pruským vojskem vtrhne do Uher, aby tam rozprášla nečetné vojáky rakouské a obnovila slavné království uherské. „A v jehož zájích proudí ještě čilá maďarská krev“ — tak podněcoval hrabě Th. Csaky vojenské zajatce — „ten s radostí uchopí se vojenské příležitosti a postaví se do služeb vlasti, opustí vnučený mu černozlutý zemězrádný prapor (!!) a jako svobodný Maďar bude bojovati za svobodné Maďarsko, a chce-li Bůh, vycedí zaň i svou krev.“

Po té štvácké řeči přihlásilo se k uherské legii asi 400 mužů z 3.000 uherských zajatců. Většina zajatců nechťela o zradě a o přejití k nepřítelům ani slyšeti, a provolání zrádců „eljen a haz a“ (at žije vlast) přebíhuovala voláním „eljen a királyi!“ (Zjištěno dle voj. rak. soud. akt).

Průšvihá velice mrzelo, že v rakouské armádě našlo se tak málo zrádců, a proto začali věrné zajatce (kteří dosud nic nepracovali) na těžké práce pevnostní voditi. Na posilněnou dostávali svému císaři věrní vojáci třemnickou stravu, a to zrádci dostávali pruskou vojenskou stravu a víno. Do

všechny ty těžké poměry, ve kterých se nacházíme, neboť kdybychom je zaměřili, bylo by to neupřímností, ano bylo by to přímo blížem na účte a pravdivostí, kterou musíme mít k Jeho Veličenství císaři a králi. Liehocením a barvením na růžovo nedokazuje se oddanost, lichotití a barvití na růžovo. — Dále pravil řečník, že všechna přání a tužby nebylo možno dát do adresy, nýbrž pouze to, co strany většiny spojuje, t. j. společná a horoucí láska k této naší vlasti, k říši rakouské a dynastii.

Jako r. 1891 hr. Taaffe, r. 1894 kn. Windischgrätz, tak jménem vlády i místodržitel hr. Coudenhove prohlásil: Vláda nesúčasťní se případného rokování ohledně adresy a že vláda nestojí na státoprávním stanovisku adresy.

Dr. Baxa pak pravil, že přání českého národa nesou se dále, nežli je v adrese naznačeno. To je sice pravda, ale ostrou řeč dr. Baxy nemůžeme nazvat politickou. Ta byla vypočtena na lapání voličů ve prospěch strany radikálně pokrokové, a nikoli proti Vídni. Vždyť p. dr. Baxa na prohlášení místodržitele ani neodpověděl! Neměl to patrně v rukopisu své řeči napsané a politickým ostrovtipem a opravdovou rázovitostí p. dr. Baxa nikdy nevynikal. Pan dr. Baxa dělá reklamu sobě a nikoli prospěch národu.

Totéž platí o řeči dr. Vašatého. Návrh dr. Baxy, aby adresa byla širší a úplnější, nebyl podporován. Dr. Engel pravil, že adresní návrh jest výsledkem ujednání lidových a šlechtických poslanců, udělil maličkou lekcí v politice panu dr. Baxovi a obíral se též poslanci německými.

Princ Ferdinand Lobkovic jménem velkostatků pravil: Slavný sněm! Strana, které mám čest náležeti, uložila mi, abych slavnému sněmu učinil následující sdělení: Strana konservativního velkostatkářstva nemá a nemá v úmyslu pouštět se do rokování o tomto předmětu. Z důvodu toho nehodlám odpovéděti na řeči, které proti návrhu komise byly proneseny, a z té příčiny omezujeme se také proti neočekávanému prohlášení vlády na krátké prohlášení naší strany, že nehledíce na stanovisko té které vlády, setrváváme na zásadách námi vždy hájených a častokráte vyslovených. (Výborně! Výborně! Hlučný, po celé minuty trvající potlesk v celé sněmovně. Rečníku se blahopřeje).

Dr. Kramář v řeči závěrečné sarkasticky promluvil o politice Baxovi a Vašatém a dal posléze výraz naději, že právo a pravda, naše státní právo a prospěch říše na konec zvítězí. (Výborně! Hlučný potlesk).

Před hlasováním opustili dr. Baxa, dr. Vašatý a učitel Škol (snad jako tlumočník přítel a oddělatel Škol. Obzoru) sněmovnu. Na to přijata byla adresa jednoblásně.

Jednání o zemském rozpočtu.

Poslanec dr. Fořt zahájil v pondělní schůzi jako zpravodaj jednání o rozpočtu. Pravil, že rozpočet vypracován byl za shody všech sněmovních stran, tedy i Němců, kteří sněm opustili. Dokud nynější poměry potrvají, nelze prý mysliti na zlepšení zem. financí. Dr. Vašatý prohlásil se proti zvýšení zemských přírážek a chtěl, aby schodek uhradil se zemskou půjčkou. Tím se chtěl patrně zalichotit voličům, kteří zvýšení zemských přírážek ponesou velice těžce. Na to mluvil ve prospěch zavedení povinného pojišťování proti živelným pohromám.

Generál Stolberg dal Klapkovi zároveň plán, dle něhož má postupovat. Klapkova legie vytrhla tedy do Uher, aby tam na vlastní pěst »travailler pour le roi de Prusse« (pracovala pro krále pruského). Leč obyvatelstvo velezářdné řádění Klapkovo nepodporovalo a tento jen s tíží ušel rakouskému zajetí.

Na konci zmíníme se ještě o důstojném tableau této »čestné záležitosti«. Prusáci uspořádali v Ratiboru na počest důstojnickému sboru uherské legie banket — notabene již po uzavření pražského míru — kdež proneseno více loyálních (!) toastů, jmenovitě přísti samostatnosti Uher atd. Každý důstojník pak obdržel obdobytné, a vojáci dostali 10, desátníci 20 a šikovatelé 30 tolarů.

Klapkův adjutant lajtnant Hutka, bývalý rakouský šikovat, prozradil rakouskému vojenskému soudu veškeré tyto věci o neverbování a rozpuštění uherské legie.

Rakouská vláda mohla sice její členy dáti jako vojenské zblhy před nepřitelem postřít, neboť amnestie se vztahovala jen na politické zločince, ale náš císař jim velkodušně odpustil a proces potlačil.

Utvoření uherské legie ukazuje nám charakter pruské politiky a vojenské taktiky našich tehdejších nepřátel a jejich maďarských přátel. Křiklavé toto osvětlení mnoho objasňuje a mnohemu také učí. Tak pravil tyto dny jeden vysoký vojenský hodnostář rakouský. Zdalíž pak jeho slova dojdou pověsmtutí též rakouských důstojníků?

ním pohromám. Zemědělci i země by z toho měli prospěch. Na to se vyslovil pro vrácení pokladních přebytků a trhal pak Mladěčochy. Kdyby jazyková nařízení nebyla mladočeskou stranou schválena, hr. Badien by je nebyl vydal a nebyl by povstal takový smutek. Dr. Grégr pak mluvil o smutném stavu zemských financí. Poplatníci neuvítají s radostí zprávu, že přírážky se jim zvýší o 12%, a že země musí ještě 4 mil. z. dluhů přidělat. Čechy jsou přetíženy a dr. Slavík vypočítal, že odvádějí pokladně státu o 29 mil. z. více, než-li by měly. Němci Herbst i Piener musili uznati, že Němcům by se v samostatných Čechách finančně lépe vedlo než-li v Cislajtánii. Němci však chtějí z Čech přece učiniti německou východní marku. Dr. Baxa učinil ku konci své řeči, že nedostane-li se sněmu na adresu odpovědi, žádný Čech prý se nesúčastní letošní slavnosti jubilejní, která prý bude slavností smuteční. Nejvyšší zem. maršálek kníže Jiří Lobkovic dal dr. Baxovi pro zatahování osoby panovníka do debaty důtku.

Pak promluvil hrabě Jan Harrach významnou řeč politickou.

Pravil, že bude hlasovati pro rozpočet, a že si dovoluje promluvit jako starý veterán této sněmovny, jako veterán z r. 1848. Rok 48. a 98. se v mnohém ohledu sobě podobají; Rakousko je v nebezpečí. Bojovali jsme tenkrát za zachování Rakouska. Já stotožňuji vlastenectví české s vlastenectvím rakouským, protože Čechové a Slované jediné v tomto soustátí se mohou vyvinovati.

Právě v tom, že v Rakousku jest více národů, lež budoucnost Rakouska. Já po 50 let dopomáhal pravdě a spravedlnosti k vítězství. Se stejným upřímným srdcem šel jsem vždy s národem českým nejenom proto, že náš rod je český, ale i z té příčiny, poněvadž jsem pozoroval, že se zde nespravedlnost koná, která odtižená býti má a musí, poněvadž zde právě v Čechách jest klíč k rozluštění otázky rakouské a poněvadž česká otázka byla jmenována jako zbytečná. Rakousko je nutné pro Evropu, poněvadž jinak by byly ustavičné třenice mezi kolosem slovanským a německým. Já si přeji smír se Slovany a Němci rakouskými, neboť když Rakousko zachováme, zachováme sebe. Od vlády žádáme, aby rovnoprávnost v Čechách i v ostatních zemích prováděla, aby konala spravedlnost, aby působila k tomu, aby každý národ v Rakousku byl rád a cítil se zde jako doma. Na vládě žádáme, aby snahy odstředivé potírala a soustředivé aby podporovala. Na to se zmínil hr. Harrach o pokrocích našeho národa a těžil se, že svornost v našem národě dne 26. února přišla k platnosti. Když tato svornost potrvá a nepovolíme, dosáhneme zajisté toho, co nám leží na srdci a co v adrese naší jest naznačeno. Působíme pro Rakousko, musí se i ono nás ujmouti a nemůže s námi zacházeti tak, jak bohužel od dřívějších vlád se s námi zacházelo. My to můžeme žádati dle práv historických, nám svatých.

Potřeba jest, aby sněmu dáno bylo právo voliti zástupce do říšské rady. My musíme rovnoprávnost hájit, nesmíme se nikdy poddati a připustiti, aby se nadvláda Němců vrátila. My Němcům klivditi nechceme a oni opustili také tento sněm, protože vědí, že jim neukřivdíme. Na to pravil hr. Harrach, že jest nutno sněmovni volební řád opravit, aby na Němce a Čechy poměrně stejný počet poslanců připadal. Též jest zapotřebí, abychom hleděli, aby také pátá kurie ve sněmu byla zastoupena. Dále by bylo zapotřebí upozorniti na to, aby naši poslanci na říšské radě k tomu pracovali, aby konečně v radě korunní byl zastoupen národ český. Kdyby v radě korunní nalezal se aspoň jediný Čech, často mnohé nespravedlnosti mohlo by býti vyvarováno.

Chladnou rozvahou, trpělivou vzájemností slovanskou, hlavně ale láskou křesťanskou můžeme také odolati tomu »zvláštnímu duchu nepřátelskému, který se ozval zde i v naší sněmovně. Vládnímu prohlášení se nedivíme; vláda stojí na půdě únorové ústavy. Na to rozhodně odsoudil protirakouský projev Wolfův. Pak pravil hr. Harrach, že Uhry mají již na pařížské výstavě velký komplex zabezpečeny, Rakousko však že nic nečinilo. Myšl, že jedná se smyslu království českého, přičinili se, aby se tam pro Rakousko zařídil pavillon, kdež by jednotlivé země a národové byli zastoupeni etnografickými výstavami. Jest to velice důležité, poněvadž cizina nemá o našich poměrech ani ponětí.

Hrabě Harrach promluvil pak o potřebách vídeňských Čechů. Třeba je, aby český živel ve Vídni byl chráněn, aby se mu dostalo, co mu schází, zejména nějaké vychování náboženské, aby se mu v tom ohledu nedělo tak, jako prvním křesťanům, kteří jen ve sklepech směli poslouchat kázání. Vídni třeba českých škol, učitelů a kazatelů. Národ český již tolik duševní práce přenesl do Vídne a musí za to konečně dostati nějakého uznání. Řečník litoval pak slov dr. Baxy, která o panovníkovi pronesl. Výtka Baxova, že poslanci ze země českých nepostupují svorně, není důvodná, neboť poměry v českých zemích jsou různé: Posléze pravil pravil hr. Harrach, že v zájmu Rakouska se musí nyní systém pozměnití a kontil slovy: Setrvejme pevně na našem spojení a dospějeme k tomu, co jest spásou našeho národa a Rakouska (Souhlas a dlouhotrvající potlesk).

Závěrečné slovo při generální debatě promluvil zpravodaj dr. Fořt. Pravil, že kdyby země kryla své potřeby samými dluhy, jak chce dr. Vašatý, že by přišla brzy pod kuratelu. Co se týče otázky dr. Baxy, jak se zachovají poslanci vůči baronu Gautschovi, pravil dr. Fořt, že poslanci zaonací své jednání dle komání Gautschova, zejména jak upraví tento nová jaz. nařízení. Posléze vyslovil souhlas s řečí hr. Harracha.

Pak se přikročilo k podrobnému jednání o zemském rozpočtu.

Posl. Jaroš a soudruzi podali na místodržitele dotaz, v němž se praví, že kolem Josefova bývá celého okolí užito k ovčím vojenským, následkem čehož jsou tamnější pole velice poškozena. Náhrada za způsobenou škodu udělená bývá velice nízká. Interpellanti se táží, zda místodržitel chce v určitém případě v dotazu uvedeném zavěsti šetření a způsobenou škodu dáti nahraditi. Ve středu byl sněm uzavřen.

Zemský rozpočet.

Pravili jsme již, že zemské finance poskytní žalostný pohled. Vydání stále roste. Porovnejme ku př. zemský rozpočet z r. 1888. a 1898:

Vydání obnášely	r. 1888.	r. 1898
I. Zemský sněm	76.837	164.011
II. Zemská správa	819.604	640.804
III. Archiv zem. a děj. Čech	17.700	27.361
IV. Hospod. polní a sadební	35.290	53.233
V. Zemědělství	204.468	977.159
VI. K účel. zdravot. a hum.	2.771.710	3.494.354
VII. K účel. vyuč. a vzděláv.	5.288.812	10.590.056
VIII. K účelům uměleckým	218.703	312.450
IX. K účelům bezpečnosti	353.863	709.313
X. K účelům vojenským	115.593	188.100
XI. Veřejné stavby	849.274	2.928.763
XII. Všeobec. etat penzijní	146.375	189.182
XIII. Dluh zemský	917.226	953.551
XIV. Zemské přírážky		
Vydání z běžných dotací	11.353.158	20.985.029
z různých dotací	118.322	
Celkem	11.471.480	

Naproti potřebě 20,985.029 z. stojí úhrada vlastními zemskými příjmy 1,511.990 z., takže na běžný rok obnáší zemský schodek 19,473.039 z.

Z číslíc těchto viděti, že útraty zemského sněmování se v posledních 10 letech sice zdvojnásobily, avšak sněm následkem prudkých politických zápasů nevytřídl ani polovici zemí a jednotlivým stavům i ústavám příznivých a prospěšných předloh. K účelům zdravotním a humanitním (na porodnice, káznice, nemocnice atd.) věnuje se nyní o 20% více, k účelům bezpečnostním a školským o celých 100%, tedy náklady jsou nyní dvojnásobné, a náklady tyto porostou tím více, čím více nových škol a tříd se zřídí, čím více zvýšení učitelských platů a penzí poroste následkem provádění platných ustanovení zákona. Chudší obyvatelstvo očekává mimo to toužebně všeobecné zrušení školního platu. Potřeby živnostníků a zemědělců, po 37 let macešky odbyvané také třeba vyřizovati, a tak není naděje na zlepšení zemských financí.

Z celého vydání zemského pro království České je uhrazeno vlastními důchody sotva 7 1/2%. Schodek zemský 19 1/2 mil. z. nutno nahraditi zvýšenými přírážkami na přímé daně (ze 39% na 51%) a více než pětinu jeho krytí zase novým dluhem zemským čtyř miliónů zlatých. Vydání zemská vzrostla z 1886 mil. z. na rok 1897. na sumu 21.233 mil. z. (připočte-li se k tomu 248.000 z., které země musí za okresy z nákladu školního převzít následkem ztenčených okresních přírážek). Vzárust tento (o 8 1/2%) hlavně jde na účet školství (asi o 850.000 z.), veřejných staveb (o 300.000 z.), k účelům humanitním (asi 200.000 z.), na podporu zemědělství (100.000 z.) a na zemský dluh (73.000 z.). Ve všech těch směrech se nelze nijak uskrovniti, nýbrž spíše nutno přiznati, že nečinilo se ještě ani to, čeho je nevyhnutelně potřeba.

Novým dluhem 4 mil. zlatých obtížil se finance zemské ročně o 160 000 z., jichž bude třeba na zúročení nové půjčky. Nyní bude země se svých dluhů platit ročně 1,100.000 z. úroků.

Ročník i majitel domu doufal, že snížením daně pozemkové a domovní se jim uleví; co však slevil stát, to vezme země v podobě zvýšených zemských přírážek. Někteří radí, aby se přírážky neplatily a aby země potřeby zemské uhrážovala děláním nových dluhů. Pak by nám jich přibývalo ročně přes 20 mil. Jak dlouho by to šlo? Donutil by se konečně stát, aby zemi vrátil k uhrazení zemských potřeb aspoň veškeré přímé daně? Otázkou touto musí se zabývatí přede vším zemědělci, neboť oni nesou dosud tíhu zemských a okresních přírážek, o obecních potřebách ani nemluvě.

Politický přehled.

Český sněm jednal v pátek v druhém čtení o vládní předloze s osnovou zákona, týkajícího se osvobození osobní daně z příjmů ode

všech přírůstek zemských, okresních, obecních atd. Přírůstek k přímým daním tedy odpadne. Ale čím je mnohé obce a okresy nehradí? Země dostane od státu roční náhradu 3/7 mil. zl. za to, že se na pět let vybraní přírůstek k osobním daním z příjmů zlekla.

Revolovat počet vojenských nováčků jest právem říšské rady. Protože tato nezasedá, tedy vyhlášeno bylo na základě § 14. stát. základních zákonů císařské nřízení ze dne 21. února, jímž určuje se počet branců na r. 1898 a sice 59.311 mužů pro vojsko a námořnictvo a 10.000 mužů pro zeměbranu.

Říšská rada sejde se 14. března. Vykoná volbu do delegací, které jsou teď jediným parlamentárním pojtkem říše, a vykoná pak volbu předsednictva. Protože Poláci nechťjí místo předsednické, mluví se opět o zvolení dr. Ebenhocha na toto místo. Jinak říšská rada sotva něco plodného vykoná.

Významná doplňovací volba na radu říšskou vykonána byla v sobotu ve skupině brixenské v Tirolích, kde, jak známo, Lecher der „grosse Sprecher“ a ostatní obstrukčníci nasadili hlavní své páky. A přese vše hluché intrady, přese vše „vykuřování klerikálů“, jak Wolf činnost německo-nacionální v Tirolích nazval, zvítězil kandidát katolicko-konservativní takovou většinou, že jeví se při veškeré houževnaté činnosti něm. nacionálů velký úpadek liberálů.

Sněm krajišský byl 1. března uzavřen. Dříve než se to stalo, usnesl se sněm o různých opatřeních na podporu slovinského vyučování na středních školách. Dále přijal resoluci vyzývající vládu ke zřízení slovinské university v Lublani, na níž by Krajina 1/4 mil. zl. ročně přispívala. Všem přímým poplatníkům státním přiknuto právo volební v obcích a konečně stalo se usnesení o zavedení přímého a tajného volení o volbách zemských poslanců. Slovince hluboce urážlivé jednání zemského presidenta barona Heina, který pak své výroky zkroušené odvolal.

Za Srbského metropolitu byl zvolen přívrženec vlády, nižský biskup Innocenc.

Španělsko hrozí teď válka se zpupnými severoamerickými Jankeji. Možná dost, že tyto ve vychlubačnosti své něco sleví. Protože španělské kortesy mají konservativní většinu, vypsalá vláda nové volby do sněmovny na den 27. t. m. a do senátu na den 10. dubna. Ve Španělsku si dovedla ještě každá vláda sehnati většinu a tak i liberálové nepochybně zvítězí.

Z dolnorakouského sněmu. Návrh posl. dr. Gessmanna na nucené pojištění zemědělského dělnictva pro případ neschopnosti k práci přijat jako zákon zemský.

Drobná obrana.

Třiletá vojna. Hlasy ze Siona podávají přehled své třileté vojny s „Husem“ v osmi odstavcích. Zdá se nám, že je to boj nerovný. Na straně Hl. ze S. je p. Šádek sám, na straně „Husov“ jsou dvojčetihodní páni tři a to: Císař, Kozák, Pelíšek, ať se zdá, že v té válečné výpravě generalissimus je hodnostář ev. ref. církve p. senior Císař. Střelba na obou stranách záleží v házení po sobě slovy a frásami, jako jsou: Hrubec, zlomyslný člověk, zlomyslný pokrytec, v chlebařství šplhajících se . . . za hvězdičkami na nepozlacených límcích našich nepatrných církevních hodnostářů, kteří přestávají býti bratry a stávají se milostpány; s člověkem zlomyslným ani jist, nekulí polemizovat, jedovatá klepna, tři koroptvičky z „Husa“, omáčka různých hovad dravých i dobráckých, drápů a kopyt atd. atd. atd. A přes tenhle skutečný škandál ve vnitřním životě té nastávající snovuzrozené česko bratrské církve, toho „zrcadla nového zákona“, dělají se páni obou stran v každém článe opravovateli církve katolické a tupí i haní osoby, učení, obřady a zařízení naše. A mezi „katolickými“ vzdělanci, professoři a úředníky jsou po dnes lidé, kteří mají každého pastora za „zrcadlo“ snášenlivosti a lásky a jen kdyby prý klerikálové byli snášenlivější. My myslíme, že se nám lepšího zadostučnění dostati nemohlo, než touto vojnou páni „hodnostářů“ dědičky „umučené církve“ č. bratrské. Že pak p. Šádkovi se ubližujeme, to nám dosvědčuje p. senior Císař, an o něm praví, že jeho boj proti klerikálům je pouhým boucharonstvím. Kdož nám může míti za zlé, že naše často ještě dřímající katolíky na toto boucharonství upozorňujeme a jeho mělkost odhalujeme. — Myslíme, že prozíravější evangelisté se za toto boucharonství svých „pánů“ a za tu škandální vojnu stydí a naše odvety za nutnou a jejich pány vyvolanou obranu mají. — Zdalíž pak náš svobodomyšlný žurnál N. L., který tolik peče o reformu hierarchů katolických projevuje, na ty „hierarchy“ Císaře a Šádka taky se vyřítí? Anebo zdali dříve budou taky přinášeti výjevy z této pastorské třileté patálie? Myslím, toho že se nedočkáme. Ale pak nám páni nesmí míti za zlé, že si o té jejich svobodomyšlnosti myslíme, že je . . . karikaturou.

Na místo další tabačky s Hl. ze S. o Luterovi, který prý učil tomu, co sv. Pavel. Přítel a soudruh Luterův Melanchton píše.

o něm: On jest velice lehkomyšlný člověk a (uteklé) jeptišky ho všemi možnými úklady k sobě přivábily. Možná, že by to mnohé spolubydlení s „jeptiškami“ i šlechtěného a velkomyslného muže bylo zchoulitlivělo anebo i rozpálilo. Tím způsobem zdá se, že padl do té nevděčné směny stavu („uňatek“ ovšem neplatný — s Kateřinou Bora) . . . Doufám, že tento život jej rozváznějším učiní, tak že odloží tu prostopášnost (fecky b . . . l . . . ian, německy: Liederlichkeit), pro kterou jsme ho tak často kárali. (Briefe aus Hamburg S. 251—256. Dle originálu Melanchtonova v knihárně Chigi opět nalezeného a 1876 akademií mnichovskou uveřejněného.) Later sám líčí svůj spustlý život ještě černějšími barvami, neboť píše: Tři ženy měl jsem najednou a tak prudce jsem je miloval, že jsem o dvě přišel, neboť jiné ženichy dostaly. Třetí sotva levým ramenem držím, a i tuto byli by mi snad před nosem vyfoukli (weggeschnappt.) (De Wette II. 646.) — Páni! „Pro Boha jen s tím Luterem buďte zticha před klerikály!“ — Odporujeme tuto dobrou radu snad i my pp. kazatelů? Nikoliv! My pravíme: Páni, pro Boha povězte přece ubohému evangelickému lidu konečně pravdu!

Dvoji proud. „N. L.“ a po nich „Hl. ze S.“ oznamují, že pozorují dvoji proud v katolickém táboře. Mladší pokolení katolické soustřeďuje se prý kolem časopisu „Nový Život“ a sympathie N. L. byly by prý při „Novém Životě“. — Tyto sympathie N. L. v očích rozvázných katolíků „N. Ž.“ — uškodily. I sami biskupové — aspoň královéhradecký jistě — přáli „N. Ž.“, domnívajíce se, že může v mezích katolicismu náboženství prospěti. Ale jak se k „N. Ž.“ přikloňují „N. L.“ a pastoři, — tu ať „mladší pokolení“ dá pozor! N. L. a pastoři se nikdy nejedná o nic jiného, než o prospěch protestantismu a liberalismu. Ty listy a osoby vždy a vždy se radují ze škody katolicismu. A mohlo by se tudíž státi, že by „mladší pokolení“ nezískalo ty živly, které prý „staršími“ jsou odpuzovány, ale naopak že by „mladší pokolení“ bylo získáno od nich. — Při té příležitosti pisatel těchto řádků — dosud ne nepříteľ „N. Ž.“ — dává mladšímu pokolení na uvážení, je-li dobře, když mladí lidé — plní sice nějakého ideálu — ale bez životní zkušenosti, tak příliš sebevědomě vystupují i proti těm starším, ano i „velekněžím“, kteří jim odpor nekladli. Tak n. p. nesluší mladým pánům věta „N. Ž.“ o obrazech Jeneweinových: „Není velekněz, kteří by měli pro takové umělce pochopení.“ Nevíme, jakým umělcem jest ten pán, který tohle napsal, ale to víme, že k malování obrazů náboženských nepostačuje jen umělá ruka, nýbrž že jest třeba i věřící a zbožné duše. Tak je to s každým odborem umění. K náboženskému řetění na pt. nepostačí jen výmluvnost; není-li kazatel pevně a zbožně věřící — je na kazatelně více méně — hercem. A proto musí páni v „N. Ž.“, berouce sobě volnost kritiky, odpustiti, řekneme-li, že se mnohým katolíkům, zbožným věřícím katolíkům, Jeneweinův obraz sv. Františka v Chrudimi přese všecku umělost malířskou nechce líbiti. Povídají: „Něco tomu schází.“ — Ano schází tomu — náboženství.

Změny náboženství v královéhradecké diecézi. Ke katolické církvi přistoupilo za rok 1897 od jiných vyznání a od bezkřesťanskosti 127 duší. Od katolické církve pak odpadlo 89 duší. — Jest to tedy pro diecézi, kde se tolik proti „klerikalismu“ pracuje, kde zvláště „O. L.“ a „Hl. ze S.“ působí, výsledek čestný a uspokojivý.

Drobné zprávy.

Projev oddanosti Jeho Svátosti, který 1. března učinila kurie velkostatekářská na českém sněmu. Jeho Eminence kardinál Rampollovi v Římě. Radši, Vaše Eminence, následující blahopřání poslanců za kurii velkostatekářskou na sněmu království českého dobrotivě doručiti. Svátý Otče! Poslanci, shromáždění na sněmu království českého z kurie velkostatekářské, vronci a upřímnou projevují radost a oddanost, že dobrotivému Bohu zlíbilo se dopřáti milované Hlavě Církve katolické, aby kovala tak vzácnou slavnost jubilea diamantového po slavné protitých šedesáti letech kněžských. Kéž dle Prozfetelnosti Boží Svátost Tvá dlouho ještě řídí jako moudrý a obezřelý kormidelník lodičku Církve svaté, vede národy ku pravému blahu a nechť se těší až ku slední hranici života lidského z ovoce tak velikých prací, vykonaných pro duchovní i časné blaho věřících. Poslanci s vrcha jmenované kurie při této příležitosti vroucně milovanému Otci křesťanstva za všechna vzácná dobrodíní, království českému zvlášť udělená, srdečně díky vzdávajce, vyprošují Svátosti Tvé zdraví trvalé, a doporučí sebe i své věrné pěti a poctným modlitbám slavně pazejícího Nástupce sv. Petra. Jméнем všech Jíť kníže Lobkovského, království českého nejvyšší maršálek. — Karel hrabě de Longueval-Buquoy, předseda klubu velkostatekářů.

Rádna schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové v sobotu dne 5 března 1898 o 3 hod. odpůldne v sále Besedy. Program: 1) Rozhodne se o návrhu pevnostního odboru, aby budova k paedagogia postavena byla v rohu bloku G na

nábřeží Františka Josefa jako i o návrhu na připadnou parcelaci tohoto bloku. 2) Rozhodne se o návrhu městské rady na udělení vyznamenání dělníkům firmy V. F. Červený a synové, c. a k. dvorních dodavatelů v Hradci Králové Ant. Procházekovi a Václ. Špačkovi. 3) Rokování a rozhodnutí o rozpočtu na r. 1898.

Pěvecká Jednota „Eliška“ uspořádá v městském divadle Kleperově v sobotu dne 5. března o 7. hodině večerní na počest památky mistra Karla Bendla svou první produkci za laskavého spoludělníkůvání sl. pěv. jednoty „Slavjan“, sl. „Filharmonie“ a pp. posluchačů obch. akademie. Pořad: 1. Bendl: Slavnostní předebrá pro orchestr. (Sl. „Filharmonie“), Řídí p. L. Knepr. 2. Bendl: a) „Květlo v poli jetelicko“, dvojzpěv pro ženské hlasy. (Pěv. jednota „Eliška“, u klavíru p. Dr. Lud. Scheiner). b) „Starý bodlák“, (Pěv. jednota „Eliška“, u klavíru p. Dr. Scheiner.) Řídí p. J. Wünsch. 3. Bendl: „Capriccio“ pro klavír. (Slečna Hermína Koutníková). 4. Bendl: Solo ze „Švandy tučáka a práv. orchestru. (Pl. A. Pazourková, sl. Filharmonie). 5. Bendl: „Loučení“, čtvero zpěv. (Pěv. jedn. „Eliška“, p. Dr. Scheiner). Řídí p. Wünsch. 6. Bendl: „Svůj k svému“, mužský sbor. (Sl. pěv. jedn. „Slavjan“), Řídí p. L. Knepr. 7. Bendl: „Romance“ pro housle a klavír. (Slečny: M. Vocásková, E. Scheinerova). 8. Bendl: „Ebrejské elegie“, sm. sbor. (Pěv. jedn. „Eliška“, „Slavjan“). Řídí p. Wünsch. 9. Bendl: „Cortège nuptial“ pro orchestr. (Sl. „Filharmonie“). Řídí p. L. Knepr. Koncertní křídlo zapůjčila ochotné firma Al. Hugo Lhota v Hradci Králové. Otevření pokladny o půl 7. hod. Začátek v 7 hodin. Ceny míst: Lože 2 zl. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 50 kr. Sedadla v přízemí všeměs po 40 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 25 kr. Přizemí 15 kr. Studentský a garnisonní lístek do parketu 20 kr., do přízemí 10 kr. Galerie 10 kr. Předprodej lístků ze vzácné ochoty v kněhkupectví pana B. E. Tolmána. K první této produkci mají členové zakládající a přispívající právo na jedno bezplatné sedadlo.

Přednášky. V jednotě katolických tovaryšů přednášel v neděli, dne 27. m. m. p. profesor Em. Miřiovský „O Fr. Palackém“, poukázav v pouťavé řeči na veliký význam prvního našeho historika, jehož letošní jubileum oslaví jistě každý uvědomělý spolek. V našem městě máme tedy prvenství opatné my. — Příští neděli, dne 6. března 1898 přednáseti bude pan profesor Fröhbauer „O zajímavém pozorování těles nebeských“. Začátek o půl 3. hodině odpo. Hosté jsou vítáni. Po přednášce pobožnost v kapli sv. Vojtěcha. Zdař Bůh!

Zasmobení slavili koncem února v Třebechovicích sl. Růžena Kadečková-Vanická a pan Josef Prokeš, kněhkupec a nakladatel v Uherákém Hradišti.

Památní jubilejní medailie pro bývalé vojáky. Jeho c. a k. Apošt. Veličenstvo zamýšlí za příčinou Svého 50letého panovníckého jubilea založiti památní medaili, již mají býti poděleni všichni, kteří v době od 2. prosince 1848 činně sloužili v c. a k. vojsku, námořnictvu, tělesné stráž, c. k. zeměbraně nebo četnictvu. A sice mají dostati ti, kteří sloužili nejméně 50 roků, zlatou medaili s cblem, všichni ostatní pak, kteří vůbec mají nároku, medaili bronzovou. Co se týče t. zv. gažišť a mužstva, mají nároku: 1. všichni kadeti a majitelé válečné medaile bez ohledu na to, jak dlouho byli v činné službě; 2. ti kteří odvedeni byli před platností branného zákona z r. 1868, sloužili-li plných 8 roků; 3. ti, kteří odvedeni byli po r. 1868, vysloužili-li celou praesenční službu. U všech se pokládá, že jsou bezúhonnými. Kdo dosud je ve vojenské činné službě nebo ve vojenské evidenci jako záložník, zeměbranec, voj. výslužník nebo invalida, nemusí se zvlášť přihlašiti. Ostatní (tedy i domobranci) nechť se do 12. března p. r. přihlásí u obecního úřadu své pobytne obce a nechť tam udají stáří, zaměstnání a byt, pak, kdy a u kterého pluku sloužili, kterého roku a v jaké vojenské hodnosti byli propuštěni ze svazku vojskové, a pokud se týče, které války se účastnili a kdy válečnou medaili obdrželi. Nechť se — pokud možno — vykážou dotýcnými doklady, které se jim obecním úřadem ihned vrátí.

Spolek hostinských pro Hradec Kr. a okolí pořádá ve čtvrtek, dne 17. března t. r. v „Besedě“ ve prospěch hostinského pana Frt. Holečka v Žateci, který při bouřích tamnějších o veškerý majetek připraven byl, zábavní večer o spoludělníkůvání úplné kapely Třebechovické, osobním řízením kapelníka p. Jaroměřského a humoristického duetta pana Gallata z Chrudimi. Pěvecká čísla doprovázeti bude na pianě ze vzácné ochoty p. Ludvík Knepr. Program hudební: 1. Slavnostní pochod z „Břetislava“ od K. Bendla. 2. Ouvertura k opěře „V studni“ od Blodka. 3. „Noční tuláci“, valčík od Ziehera. 4. „Na domov“, solo pro housle od Hauera. 5. „Slovanských tanců“ č. 3., II. od Ant. Dvořáka. 6. „Jako anděl jsi ty krásná“, píseň Bradského. 7. „Pro mládí a stáří“, pro křídlovku, směr Krále. II. 8. „Slavnostní“, ouvertura od K. Weise. 9. „Večerní Idyla“, ouvertura od Alf. Cibulky. 10. „Baletní hudba z opery Dvě vdovy“, od B. Smetany. 11. a) „Valčík“ č. 1. od Al. Dvořáka. b) „Mouchy“, pro smyčcové nástroje od Rázka. 12. „V dobrém rozmaru“, fantasie od J. Maláta. 13. „Čechův sen“ (nový), směr od K. Weise. 14. „Pochod 28. pluku Praž-

akých dětí, od R. Nováčka. — Jelikož zvláštních porvání rozestláno nebude, upozorňuje se velect občanstvo naše předem, by hojnou návštěvou, se vzhledem k dobročinnému účelu a požitku zábavnímu, večer ten počtlo. Začátek v 8 hod. večer. Vstupné za osobu 1 kor. Dobročinnosti se mese nekladou.

Dary Rudolfa. K domácí slavnosti masopustní ve zdejšímu ústavě pro hluchoněmé konané, zaslaly následující dámy tyto dary: p. Božena Franková 2 zl.; p. Marie Rybová 2 zl.; p. Marie Sluková 1 zl.; p. Terezie Stefanová 1 zl.; p. Aloisie Šantrůčková 1 zl.; p. Rudolfa Červená darovala koláče; p. Aloisie Janečková cukroví; p. Františka Koutníková cukroví; p. Karolina Mahrlová koláče; p. Pavlína Tolmanová koblíhy; p. Augusta Vachková sekaninu. — Vysdp. Václav Vaněk, bisk. vikář v Záboři u Kutné Hory zaslal 5 zl.; pan Josef Pátek, pekař v Králové Hradci, pečlivky, a ct. pivovar zdejší daroval čtvrt hektolitr piva. — Všem těmto štědrým dárcům vyslovuje správa ústavu věty dík a srdečně: Zaplat Báh!

Koncert Káňanů byl v neděli přetahně navštíven. Ouvertura k baletu „Bajaja“ pro velký orchestr sebrala řízením pana z Káňanů kapela 74. Josefůvského pluku výtečně. Národní píseň (moravské a české), jež přednesla paní Božena z Káňanů-Laičtová odměněny bouřlivým dlouho trvajícím potleskem. Paní Žižková Hofmeisterová, pražská chvalně známá pianistka mile se zamlouvala našemu obecenstvu. „Tarantella“ sebrala kapela 74. pěšího pluku řízením pana kapelníka Pochmanna precizně. Široké koncertní obecenstvo vyslovilo nad zdarem koncertu plně své uspokojení. Znalci hudební očekávali snad něco více a „Jarní ekloga“ méně se jim zamlouvala. Po koncertě byla přátelská schůze v Besedě. Vzdor nepřiznivému počasí navštívilo Káňanův koncert též mnoho hostů z okolí.

Neštěstí. V sobotu zřítlo se v Král. Hradci velikou sensací zranění pana Šejvla ml. v širokém okolí známého rolníka z Blatna, jež povstalo nešťastnou náhodou. Panu Šejvlovi vnikla totiž stělná rána do úst, poranila líce a obradu zubů a zásemmi kost a způsobila značnou ztrátu krve. Zprávy, že p. Šejvl ml. umírá, nebo již umřel anebo aspoň že se nevyklčí a nebude nikdy více mluvit, jakož i ostatní kombinace ukázaly se býti úplně bezpodstatnými. Pan Šejvl již mluví, rány se hojí a neopatrné zacházení se zbraní způsobilo mu jen ztrátu několika zubů.

Ohně. Dne 23. m. m. shořel mlýn p. Antonína Nálevky na Trotně. — Dne 31. m. m. vypukl oheň v hostinci p. J. Jelínka ve Stračově. Jmenovaný utrpěl škody 800 zl. Mimo to čítá si nájemník hostince J. Vejnar 1800 zl. škody. Lidé mnoho ukradli. — Dne 24. m. m. shořela stod. a p. S. Fuks v Kuklénách, škoda páčí se na 10.000 zl. Rovněž při tomto ohni udáno bylo několik lidí pro krádež.

Krádež. U řezníka J. Komárka v Plotištích ukradl neznámý pachatel v noci na 2. t. m. z krámu větší množství masa a 40 zl. na hovosti ze zásušky. Pátrání je zavedeno.

Chodník k nádraží jest ve velice zbedávaném stavu. Což nedal by se posypat struskami a pískem?

Čestáři na našich silnicích, ať je to ke Kuklénám, k Novému Hradci neb jinam, počínají si při tlučení kamene tak neopatrně, že úlomky lítají vpravo i levo, takže mohou býti passanti velice snadno ve tvří poraněni.

Schůze politického družstva. Dne 2. března ve 2 hod. odpoledne konána byla výborová schůze politického družstva v „Adalbertinu.“ Program byl 1. Čtení a schválení zápisníku schůze minulé. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva domu. 4. Zpráva o tiskárně. 5. Volné návrhy.

Okresní dům označen již nápisem, neboť byl již p. Fránkovi úplně zaplacen a knihovně jako jako majetek okresu zapůjčen. Zádost za udělení hostinské koncese byl již el. městskému zastupitelstvu podána.

Buráckům povoleno opět nositi čapky.

Z restaurační činnosti P. T. pána poslanců. Pánové v 26 sezeních vypili 3612 pilsenských, 1976 čtvrtků vína, 540 kysilek, 52 syfonů, 1300 černých, 26 čajů a citronem. 168 koňáků, 260 malaga. Dále snědli 60 bochníků chleba 3.409 českých koláčů, 79 kilogramů mozečků, 610 kg. hovězí, 54 kg. teleťiny, 27 kg. skopoviny, 53 kg. vepřoviny, 310 kg. ledvin, 612 kg. jiných masitých jídel, 84 kg. svinů, 8 beráneků, 15 selat, 15 krocanů, 120 kuřat, 22 kapounů, 364 kvítal, 260 kg. másla. Kolik toho snědli p. Wolf, statistika páne Brejškova nevypravuje. Jako „forpaja“ se vypilo u Schnellů 2,340 pilsenských a snědlo se 333 brzlíků, 251 játreníček a 780 párků. U Tomášů se pil jen kozel a samec, a jedly se kotlety a řízky. Páni voličové přejí pánu poslancům po namáhavé činnosti zajisté dobré zašití!

Ať zhyne český národ! Tak volali čeští socialisté v Roudnici, chtějíce ve veřejné schůzi lidu demonstrovati svými řečnickými proti českému národu a jeho požadavkům. Čechové roudničtí si však tyto výstřednosti socialistických demokratů nedali líbiti a když chtěli tito s pilsenským poslancem Vratným pořádati veřejnou schůzi, přivítali je na ulicích: „Hanba zrádci, fuji, hajlo, hanba spojeným Němcům a židům.“ Poslanec Vratný bludný jako stěna, byl tímto uvítáním zcela zkoprněl a uznal za dobré z Roudnice brzy zmizeti. — V hanáckém Kostelci u Prostějova zbilí rolníci a venkovská mládež židovského socialistického poslance Bernera, který svého času na říšské radě povallil presidenta Abrahamoviče. Naši venkované mají už socialisticko-pokrokovsko-realistického štvání dost.

Měl hlad jako pes — ale více snědl. Do známé velkovinárny přišel čtverácký Nimrod

kteřý pravil, že má ukrutný hlad, větší nežli obrovský pes, který se vyhřívá u kamna. Jeho majitel trvrdil, že jeho „vlk“ anese více. Čechy, jako p. Wolf sice nepolykal, spokojil se třeba mlsou bramborů se šrotem, avšak měl-li příležitost ukrást pletenec bařtů, slupl je i se slupkami. Uzavřena sázka. Kdo prohraje, měl platit za celou společnost útratu; za psa ovšem jeho majitel. Hladový Nimrod poručil třikrát štávnatý bifešteak s pečnými brambůrkami pro sebe a třikrát pro psa. Náš Nimrod polykal sice bifešteak jako Tatar, ale přece nebyl ještě ani s jedním hotov, když pes schlamstl třetí bifešteak a dojdal zbytky maštěných brambůrků. Majitel psa těžil se již na dobrou a lacinou večeři, a s ním všichni spoluhodující. Náš Nimrod se však jejich útěpačným poznámkám jen usmíval a dodal, že nejlíp se směje, kdo se směje naposled. Aby víru ve své vítězství jaksi potvrdil, objednal pro sebe a pro psa hodné krajice chleba. Když je hostinský přinesl, odvrátil se pes s opovržením od krajice chleba. Kdepak by také pes přijímal chlebem, když si byl puchutal na trojici výtečných bifešteaků! Náš Nimrod však krajice klidně kousal a pojedl — a vyhrál sázku za jasotu všech diváků, vyjímaje majitele psa, kterému druhý den opulentní hostina pranic nechutnala. Inu, přišla mu draba.

Schvaloval prý nezákonné činy.

V sobotu octnul se před čtyřlenným senátem zdejšího c. k. krajského soudu účetní třebechovické záložny, pan Ladislav Janský. Soudu předsedal pan dvorní rada Okenfus, votanty byli pp. radové Pospíšil, Devorecký a Pešek, zapisovatelem byl p. asistent Tomá. Obžaloba hájil p. státní návladní A. Rinda, obhájcem obžalovaného byl p. dr. Srdínko. Obžaloba kladla p. Ladislavu Janskému za vinu, že dne 2. prosince po poledni přišel do hotelu pana Stoňka u „černého koně“, že tam trvrdil, že se vláda nezastává tak Čechů jako Němců a židů a že by bylo vůbec potřeba z Třebechovic hlavně židovské obchodníky Poppra a Štědrého vytlouci. Židé prý vůbec nejsou vlastenci, českými židi dělají, že se vláda prospěchu jen tak na oko a ve skutečnosti že jsou židé Němci. V Praze prý také drží židi a Němci a kdyby prý bylo potřeba, táhl prý by Lad. Janský sám první na židy do Prahy. Tím se dle obžaloby dopustil p. Janský schvalování a omlouvání skutků nezákonných dle §. 305 tr. zákona. V obžalobě se ale uvádělo, že v měsíci prosinci m. r. dostoupila národní nesnášenlivost vrcholu, takže v Praze musilo býti prohlášeno stanné právo a musilo se proti výtržníkům rozhodně zakročiti. — Obžalovaný p. L. d. Janský po přečtení obžaloby pravil, že nespáchal skutek za vinu mu kladený. Dne 2. prosince přišel po obědě jak obyčejně ke Stoňkům, kdež hovořila právě společnost o dopisu, který účetní od firmy Abeles, Rudolf Strass dostal od svého bratra z Prahy. V dopisu se řešily tehdejšího výtržnosti pražské a chování a postavení židů. Podobných výrazů, jež uvádí spis obžalovací, však se ani o pražských židech, Popprovi a Štědrém nešlo. Mluvil se jinak. — Dvorní rada: Tak co jste vlastně řekl? — Janský: Účetní Strass povídal, že jeho rodina je národní, že by se jim nic nestalo, a v Chrudimi, že jsou židi vlastenci a že je tam mají rádi. Protože jsem v Chrudimi studoval obchodní akademii, tedy jsem popíral, že by to bylo pravda, poněvadž jako vždy jinde, tak i v Chrudimi mluví židé většinou německy. Já jsem si šel jednou k takovému židu vlastenci koupit kravatu, ale protože tam mluvili německy, tedy jsem pravil, že od žida nekupuji. Strass mi na to odpověděl: Ale mnozí potřebují žida přece. Plakáky německé jsem u Stoňků netral. — Na to byl vyslýchán 28letý israelitický účetní Rudolf Strass. Pravil, že mluvil o poměrech v Praze a že při tom hráli na pilliár. Tu přišel do hostince L. Janský a dal se s námi do hovoru. V něm jsem mu dal za pravdu; ale Janský dále říkal, že jsou židi nynějšími výtržnostmi hlavně vinni a že jest třeba z Třebechovic je vymástit. Já mu na to odpověděl: No jsou taky národní a v Chrudimi se s Čechy snázejí a mají rádi. Janský to popíral a tak jsme se pohádali. Mluvil též proti vojákům. Já mu pravil, že vím, co je subordinaace a povinnost. Na všechno, co se mluvílo, již se nepamatuji. — Na otázky pana předsedy, zda-li Lad. Janský řekl ještě jiné věci, dodal Strass: Pravil, proč vláda nezakročí v Chebu a v Liberci a že by Popper a Štědrý zasluhovali, z Třebechovic je vymástit nebo vytlouci. Pak mluvil o stanném právu a že by první šel do Prahy na židy, že by se vojáků nelekli, protože by jim bodáky odrazil. To pravil odcházeje, již mezi dveřmi. — Předseda: Jaký dojem udělala na vás ta řeč? Nevybízel obžalovaný přítomně tak, aby šli na Prahu? — Strass: Na ten dojem to nedělalo. — Předseda: K vytloučení okem nevybízel? — Strass: To vlastně ne, oni ti páni by nebyli také šli. — Předseda: Bral jste to vážně a báli jste se? Strass: Za šert jsem to zrovna nepovažoval, ale vážně jsem to nebral. Mně je ta celá věc vlastně velice nemilá. Páni chefové se na mne zlobí, je jim to nemilé, a mně to v Třebechovicích velice škodí. Prošim pane president! Račte konstatovati, že já jsem o výstupu u Stoňků nikomu nic nendal. Když o tom zvěděl pan strážmistr od četníků, tedy mi ještě domlouval, že jsem mu o tom nic nefekl. — Pan dvorní rada: Nu, podíváme se do spisů, když si to přejete. Tady je udání četníků. Je německé a praví se tam: Dle udání účetního Rudolfa Strassa začali hned na židy a Němce nadávat starosta Josef Janský, Jan a Ladislav Janský, Jarkovský... Weiters gab mir Adolf Strass an, dass Ladislav Janský sich vor den Soldaten nicht fürchten würde — dále mně Adolf Strass udal, že Ladislav Janský vojáků ty se nebal a jakožto zvlášť demonstrovajícího mně označil Jana Jarkovského. — To je v úředním udání velitelstva četníků v Třebechovicích. Já to konstatuji, když to pane svědku chcete.

Obžalovaný L. d. Janský: Slavný soude! Já konstatuji, že bratři Josef a Jan tam nebyli.

Hostinský p. Jan Stoněk pravil, že něco sly-

šel, že v Chrudimi se mluvílo německy a že Janský má antipatie. — Předseda: Roztrhal vám něco obžalovaný? — Stoněk: I, to byla lekrace. To jsou moji denní hosté a přátelé. Sloz, že vláda se nezastává Čechů jak Němců, že by v Třebechovicích bylo třeba vytlouci Poppra a Štědrého a že by dle potřeb táhl Janský na židy do Prahy — svědek neslyšel. — Další svědek, p. Josef Prokeš, knihkupec v Uheráckém Hradišti těch slov také neslyšel. Janský pravil že všichni židi jsou Němci, že od žida nekoupí: Pan předseda: Pozastavoval se někdo nad jeho řečí? — Svědek: Ne. Strass pak odedel. — Stavitel p. Fr. Berger také v žalobě udaných slov neslyšel. — Předseda: On prý to mluvil tak hlasitě, že byste to musel slyšet. — Svědek: Bylo to o trhu a v hostinci bylo moc lidí. Možná, že to řekl, ale já to neslyšel. — Dr. Srdínko: Pozoroval jste, že by následkem řeči p. L. Janského bylo v hostinci nějaké rozčilení? — Svědek: Naprosto ne. — Svědek pan Jan Jarkovský: Strass tehdy říkal, že jeho rodina se nic nestane, protože je česká. L. Janský popíral, že všichni židi jsou Češi, že jen tak dělají, ale že drží s Němci. O Kreitnerových pravil, že jsou také Češi, ale knihy že mají německé. Sloz závadných p. svědek neslyšel, neřekl je aspoň J. v jeho přítomnosti. Ze by šel do Prahy na židy, to Janský také nemohl říci. — Dr. Srdínko: Pozastavoval se někdo nad tou řečí? — Svědek: Nikdo. Možná, že si se Strassesem něco řekli, a že se pak nedosti dobře rozešli. — Po výsledku svědků bylo prohlášeno řízení za skončené. — Pan státní návladní Rinda odvolával se na určité svědectví Strassova a trval na obžalobě. — Obžalovaný p. L. Janský: Pan státní návladní odvolává se na Strassa. Ale tolik svědků v hostinci bylo přítomno, a byli by to musili slyšet, vždyť Strass udal, že jsem křičel. Nikdo těch slov neslyšel a šádám proto, abych byl uznán za nevinnu. — Obhájce p. dr. Srdínko pravil, že v žalobě udané závadné slova nevztahují se na skutky minulé, již vykonané, nýbrž na skutky budoucí. Strass nemohl dle udal, co se 2. prosince stalo a také si s protokolární dřívější výpovědi odporoval. On také četnictvu pátrajícímu udal vše zcela jinak, než při prvním výsledku u soudu. Strass se mýlil. Židé šli tenkrát ve strachu, Strass měl také strach, a strach má velké oči, takže Strass za chvíli po výstupu zveřejnil slova, která byl slyšel, neb slyšeti se domníval. Janský jest mladík úplně zachovalý, čtyři svědci neslyšeli Strassesem udaných slov, rozčilení po řeči p. obžalovaného nevzniklo žádné a šádám proto, aby byl uznán za nevinnu. Státní návladní p. Rinda setrval na petitu obžaloby, protože všichni svědci připouštěli, že se to mohlo stát, ale že to neslyšeli. Obhájce p. dr. Srdínko pravil: Obžalovanému nikdo nefekl, aby se mírnil, což by se bylo stalo, kdyby byl schvaloval nezákonné skutky. — Po krátké poradě uznal soud obžalovaného za nevinnu. Tím skončila pověstí zveřejňovaná třebechovická událost, takže se pravilo, že Třebechovští táhnou již k Hradci, ač o tom v Třebechovicích nikdo nic nevěděl a zejména bylo překvapeno ve spolu kat. tvarišť asi 400 Třebechovických, když jim bylo řečeno, že musí zábavu o 8. hodině skončit. Inu pravdu měl nebožtík Virgil: že pověst šířením se roste.

Národohospodářská hlídka.

Odstavování telat.

Naši hospodáři a hospodyně často ani neví, jak se poškozují sami, když nevěnují náležitou péči telatům. Těmto se po vyhlášení musí poplátki úplná svoboda v pohybu i pití, a nesmí se proto hned po vyhlášení uvázati, nýbrž musí se při matce nechati. Po ušetnutí telátka a když objevilo chuť k pití, přidá se k ve-menu a nechá se do syta napít, načež se opět ku krávě na suchou slámu položí. Toto přidržování mlá-děte, zejména je-li zdravé a silné, opakuje se jen první neb i druhý den. Pak se naučená telátka dle chuti samo a nelehá si občejně již k hlavě matčině, ale za matkou, aby se pohodlně rozložití mohlo, a aby nebylo snad zalehnuto. Když telátko sesílilo, tedy vidíme, jak po každém libovolném nauceání se protahuje, prohýbá, prochází; brzy si rádo zaskotáč a po napití po chlévě v divokém reji se probíhá. Toto probíhání prospívá velice zdraví a pravidelnému vyvinutí těla. V této svobodě ponechá se telátko úplně čtyři neděle. Pak je dobře dáti je do zvláštní ohrady, ale neuvazovat. Mládě se připouští po štraect dní k matce třikrát denně, aby se napilo mléka. Do jesliček (neb do koryta) v ohradě dává se teleti hrst dobrého, drobounkého sena, telátko počne jednotlivé lističky vybírat i švřkati, a navyká si tak seno šráti a strávit. Když je telátko 6 neděl staré a pro chov určené, tu se k matce více nepřipouští, ale matce se udojí vždy něco mléka, které se s vodou smísí a teleti se jako nápoj předloží. Poznenáhla se vody pořád více přidává a mléka se pak ubírá, až si tele navykne pít čistou, trochu vlažnou vodu. Prospěšno jest, přidá-li se do nápoje trochu otrab neb rozmačkaného vařeného hrachu. Posdžji, když si tele bylo na seno a nápoj uvyklo, předloží se mu mimo tento drobná řezanka z ječné slámy, smíchaná s něco ovsem nebo sladovým květem; teleti chutná tato krmivo a jeho kosti při něm silně mohutná. — Telátko předčasně uvazovat nebo mléka mu ubírat, není prospěšno. Uvázané tele snadno se do provazu zaplete a přijde k úrazu. Zmý-li-li se někdy tele a vycucá-li jinou krávu, nic neškodí, neboť pak možno matku jeho vydojit. Tele nevypije více mléka, než co potřebuje. Více vytáhá ten hospodář, který chová dobytek plemene osvědčeného, dobrého, který hledí bedlivě k tomu, aby telátko již v těle matky řádně se ašlilo a co zvíře mladé nezakrnslo, nýbrž rychle vyvinulo veškeré dobré vlastnosti k vysukému scenění píce. Mladý dobytek musí se na sdravém vsadku dobře probíhnuti a tělo své protáhnouti, procvičiti, aby jeho údy a svaly se vyvíjely, aby tělo jeho nabylo ušlechtilé postavy. Také ve stáji musí mít mladý dobytek pohodlí, aby si mohl pohodlně lehnouti a protáhnouti. Koryta a jesle na krmení nesmí býti příliš vysoko postavena, aby se dobytek při šrádce nekrtil a nekroutil, neboť nejlépe a nejpřiro-

semější šere dobytka od země. — Špatná, od špatné krmivých krav pocházející telata, zakrslá co do postavy i kostry, nabodí se ani na krmení ani na pleseň. Ze špatného, slabého telata těžko dělat dobrou jalovici. Nervyinatý dobytek musíme srovna tak odšťovnit a krmít jako dobrý, za dobrý utrží se však dvojnásob.

Zoští s východních Čech.

Z Jaroměře. Pěvecká a hudební jednota Jaromír v Jaroměři pořádá v sobotu, dne 5. března "U modré hvězdy" o půl 8 hod. večer pěvecký a hudební dýchánek. Na programu jsou skladby Hinka, Smetany, Drahovského, Lumby, Boieldieu, Weisse Národní písně. Vstupné pro nečleny 50 kr.

Z Golčova Jeníkova. Hospodářsko-průmyslová výstava na oslavu 50letého panování Jeho Veličenstva v Golčově Jeníkově bude se konati od 4. do 11. září 1898. Hospodářský spolek pro Golčův Jeníkov a okolí ve spojení s jinými činiteli zemědělskými, živnostnickými a průmyslovými unesl se totiž na oslavu panovníckého jubilea uspořádat výstavu. Úmysl tento setkal se s všeobecným účastnictvím a práce a chuti zahájeny. Především bylo nutno sasiť podnik ten po stránce finanční, což také plnou měrou se podařilo. V krátké době sasiťšeny podpory všech povolání činitelů, jako státu, země, okresu i obce, rady zemědělské, obchodní komory, průmyslové jednoty, hospodářské společnosti, národní jednoty posunavské a severočeské, zemědělského spolku včelařského, a jiných ještě korporací a ústavů; rovněž sasiťšeny jsou četné medaile a diplomy; garanční fond vykazuje upsaný obnos přes 600 zl. Blahovolnost obce a místní školní rady propůjčeny k účelům výstavním obě školní budovy, a díky blahosklonnosti a dobrovolnosti majitele velkostatku pana Heřmana z Fiedlerů, zdejšího patrona, a laskavosti našeho důstojného pana děkana Em. Fecla, propůjčena k účelům tomu i rozsáhlá zahrada děkanů, která jest v bezprostředním spojení s oběma budovami školními, jež budou střešními výstavu. Jak šťastně rozluštěny dvě nejdůležitější otázky tohoto podniku, finanční a technická. Četné dotazy z různých měst do českých ano i ze sesterské Moravy svědčí tomu, že podnik náš vyvine se v rozměrech daleko větších než bylo původně stanoveno. Odbor finanční horlivě pracuje o zřízení výstavní loterie věcné, jejíž předměty od vystavovatelů budou zakoupeny. O snížení sazeb dopravních také jest již postaráno. Jeden den z výstavního téhodne věnován bude orání na skoušku a o závod, jiný závodům cyklistů, a též pomýšlí se na sjezd rolnictva. U všech poctivých vlastenců a lidí dobré vůle jeví se upřímný a opravdový zájem pro podnik náš a to jest zárukou jeho zdaru. — Veškeré dotazy ochotně zodpoví, přihlášky a programy na pořádání ihned zašle výkonný výbor výstavní.

Z Náchoda. Tedy zase jedna pseudovlastenecká a slušnostní poprava provedená! Náš referát o třetí schůzi nov. zástup. nazval kdos' ve 4. čís. "Nácho. novin" od začátku až do konce "tendenční prohaností perfidii". Zda pravda, správně posoudí nestraný čtenář dle "Batibora", kde zpráva s naší souhlasně se objevila zároveň. My ovšem toho nevidíme potřebu, každé slůvko ve schůzi propečené povýšovati na důležitost jemu nepřisloušnou. Ci anad — pardon! — rozněval se ten pán, opominuli jsme o "pádých" (přiznáváme!) slovech p. Bartoně ml. dodati, že tak, pádná "byla, aš i p. otec jednání to upřílišněným usnal a jej "pamatoval" a že též mírnější členové dosud k opozici závazkem poutání sbludli útlukem slov těch, se dr. se v nich krve nedofezal? Sám gener. řečník p. br. Č. takého obratu neočekával. Nám nemožno dle pravdy hrdinům těm nedati svého uznání a za to dostane se nám takého odsudku! Ovšem to věcí jest nejjednodušší vrhnouti po nás kamenem: utrhávej! Toho se však nelekáme a také nás to nepřekvapuje! Nesná ten pán věty právníčské: Quisquis praesumatur bonus, donec probetur contrarium? Každý považován má býti za dobrého, dokud nedokáže, se opak toho. Proč a druhé stránky ta sbytečná starost o "národní" stranu, (snad ji potají, číverák, došla miluje!) kterou přý dopisovatel Obnovy "jen kompromituje a hanobí" a hned (něco doloji píse) na to, že "bylo by práci nedůstojnou zabývatí se s takým poctivcem". Kdo za to, že někdo tak nízko stojí, že k odpovědi objektivní povznéstí se nemůže? Je to ovšem nejpohodlnější cesta: své nicováté nitro promítati na jiné, hledati tam hned "zášť a surovost" místo poctivého úmyslu a opravdovosti. Má-li sám v oku trm, svému bratru nebud soudcem! V řádném dokázání pravdy a vyvrácení lži spočívá poctivé jednání. Ci jest snad jedním bodem programu usvobodomyšlného orgánu Náchodského: sprostými nadávkami a kalem potupy druhého lépe smýšlejícího obsypávati?

Z Červ. Pečok. Náš spolek Svornost zahájil dne 27. února opět přednášky ve svých měsíčních schůzích. Pan ředitel Jos. Dumek z Prahy promluvil o organizaci rolnictva u nás a v cizině a o rolnických společenstvích. Pan ředitel zodpověděl zároveň četné dotazy, co bylo příčinou sklamání naděje tak mnohého hospodáře v uplynulém roce. O organizaci a společ. rolnických promluvíme jindy.

Z Jilemnice. Dne 27. února večer odbývala naše živnostenská katol. jednota veřejnou schůzi, k níž dostavili se pozvaný řečník p. Myslivec z Prahy a vice t. sv. socialistů národních, kteří jako náhodou měli v týž den veřejnou schůzi. Když předseda vp. Procházka hosta vítal a představil, ujal se tento slova k řeči a vyložil plynne křesťansko-sociální program. Na to přihlásili se k slovu dva odpůrci, mezi nimi jistý p. Sýkora z Chrudimi. Pan Myslivec případně, vtipně a šertovně námítky jejich za všeobecné pochvaly vyvrátil. Věru, kdyby schůze pro blížící se půlnoc nebyla musila býti uzavřena, byla by porážka socialistů aš k blamáži dovršena. Byl věru čas, že vd. farář Mřičenák, známý sociolog a spisovatel, jež měli jsme v naší jednotě nejednou potěšení slyšeti a jenž i tentokrát účinně v debatě několikrát zasáhl, jmenem p. předsedy schůzi ukončil, dobře připomenuv socialistům, aby nezapoměli, mezi jak sluš-

nými protivníky byli. Věru, slušnými! S tak parlamentární noblesou nebyla by se věc odbyla, kdyby případ byl opačný, kdyby křesťanství socialistové ostli se v tak zdrcující většíně socialistické. Věc naše slavila tentokrát právě následkem přítomnosti socialistů naprostého vítězství a otevřela oči bohdá mnohemu, jež aš posud pravdu viděti nechtěl. Všeobecný obdiv vzbudila improvizovaná řeč prostého dělníka p. Johna z Hrabčova, jež dokázal, jaká ložiska drahé rudy lečnické ukrývá jsou v našich kruzích dělnických, jež nepotřebují, než aby je někdo odkryl a na světlo uvedl. Všem třem pánům vyslovujeme za nezapomenutelný večírek, s něhož nadšení domů jsme odcházeli, vřelý dík.

Z Přelouče. Vzděláv. křesťansko-katolický sociální spolek "Svornost" v Přelouči konati bude měsíční schůzi v neděli dne 6. března o 5. hodin odp. v místnosti spolkové. Program: 1. "Náš program". Přednáší pan Emil Dlouhý-Pokorný z Prahy. 2. Zprávy spolkové. Přítup mají pouze zvaní od p. t. pánů členů uvedených hostů, kteří u vchodu do místnosti spolkové touto pozvánkou se prokáží.

Z Chomutovic. František Fanta, 18letý krejčovský, protože je pán od jehly, píchá rád do všeho, do politiky i náboženství, na Boha však nedrží. V loni šel spupně a doutníkem v ústech kol kněze, který šel s Nejsvětější tůce nemocného zasopit. Fanta vzdor napomínání nesmekl. Dne 28. února odsouzen pro urážku kat. náboženství na 14 do tůžého vězení a k zaplacení soudních útrat. Čtení Červánků, Osvěty, Lidu a Ruchu mu tedy nejde k duhu.

Z Libřic u Josefova. Obec naše může se vším právem počítati mezi obce pokrokové. Přičinlivé a pokroku milovné občanstvo zdejší vědouc dobře, že jen křesťanská osvěta a práce pomáhá ku blahobytu a že v nynější době jinak hospodařiti jest nežli za starších časů, horlivě se vzdělává četbou novin a knih jednak odborných jednak zábavných, které si samo odbírá neb od duchovního správce a učitelů vypůjčuje. Mimo četné časopisy a knihy odbírá a čte se v obci zdejší nejméně 16 různých časopisů politických a odborných, zvláště hospodářských. — Co nejdříve budou se konati veřejné poučné přednášky a otevře se veřejná čítárna, která bude všem občanům zdejší v neděli a ve svátek odpoledne přístupna. — Loňského roku požízeno bylo pro náš kostel mnoho nových věcí v ceně 1800 zl. a díky obětavosti občanů budou do velikonoce dána ke zdejšímu hřbitovu nová železná vrata, jež mají nahraditi dosavadní dřevěná, ke chrámu Páně v hřbitovu na prsto se nehodící. — Zdaš Bůh!

Z Čáslavi. Dne 24. t. m. o 5 hodině ranní zastihli se ve zdejších kasárnách zeměbrancevých vojín Bohumil Kučera ze Žďárce. Na ostatky odešel na dovolenou domů, kde však nikoho nezastihl. Rodiče jeho šli po práci do svéta. Z lítosti, že byl tak opuštěn, a pronásledován epilepsií, sáhl si na život. — V postě dělá se bilance z masopustních zábav. U nás skončily všechny ty "nóbi" bály decítem. Za to ples katolického spolku: "Práce" v posledních dnech masopustních pořádány vydařily se skvěle, takže může se vykázati slušným přebytkem ve prospěch podpůrného fondu. A pak mimo tento hmotný výtěžek znamenatí může i veliký mravní. Reprezentoval se zdejší společenství velmi pěkně, takže si mnoho přátel získal i v řadách těch, kteří k němu vložné ba i nepřátelsky stali. V postě chytají se četné přednášky. Ašpoň první neděle nás o tom přesvědčila. Na pozvání dp. L. Kaliny zavítal sem známý ohnivý řečník křesť. sociální dp. Em. Dlouhý-Pokorný a před četným shromážděním promluvil o státním právu českém. Řeč jeho, jakož i řeč následujícího řečníka, člena spolku, Fr. Schuba, odměněna srdečným, dlouhotrvajícím potleskem. To se zrovna roztřil u nás pytel se sociálními řeči, neboť i sociální demokraté pozvali si ku přednášce humpoleckého sociálního agitátora Smitka a nově se rodící spolek "národních dělníků" přý obě. Klečáka. Snad tentokráte se mu to přece zdáti a Čáslav ukáže se také "dělnický vlasteneckou". Dalo to už nějaké starosti a práce a výsledek? Při svolání zakládající schůze před 14 dny sešlo se prý celkem ani ne tučt členů. Zdá se, že už začíná míti každý toho planého vlastenčení dost. Jest těch spolků pomalu více než členů a o mnohem, kdyby nebylo masopustu, ani by se věru nevědělo — Jako v jiných městech i zde pomýšlí se na oslavu Fr. Palackého. Komitě sestávající z členů všech spolků ("kat. vzděl. spolek "Práce" pozván nebyl! Což on není vlastenecký?) uneslo se po dlouhé debatě uspořádati slavnostní tm zpřesobem, jež budou zpěvy a po několika dni řeči o významu Palackého. Přednášeti prý bude zdejší vikář evang. Žilka a pak Z. Tobolka, tašme jeden z mladých odpůrců Rukopisů. Proto ovšem padnouci musil návrh jednoho pána, který přál si, aby po příkladě jiných měst sloužena byla slavná panychida. Vratíme se ještě k tomu, až bude znám celý program. — Na místo odb. učitelky na divít měsíc. škole přes návrh místní škol. rady zvolena a k potvrzení navržena evangelická. V učitelstvu zpřesobilo to pochopitelně vzrušení, protože ho není tajno, že prázdom jednou učiněný bude míti i přístě při obsazování míst své důsledky. Nechceme tím odprati živobytí učitelům evang., kteří, víme, jsou bídně placeni, ale aš postarají se o jejich zlepšení vystoupením na příslušných místech kompetentní kruhy ne však na úkor učitelů katolíků. — Ve zdejších veřejných místnostech vyloženy jsou plakáty Mauthnerovy semenářské firmy psané však pravopisem přmo kanibalským na pf.: Časilava, Mauthnerův okurka, kapusta kapucínský, hrách nejranější hniskicukr. Uposorňujeme na to zdejší papírový pranýř, až bude-li do toho pro svou Mollova "rakouskou zvláštnost" a olomucká syrečky míti chuti. — P. t. p. vrchní berní Prašák jmenován byl v téže hodnosti do Tábora a na jeho místo p. J. Kacafírek, dosavadní berní v Nymburce, také muž všeobecně oblíben se těšící.

Ze Solnice. Občanská záložna konala dne 20. února odp. valnou hromadu. Koncem r. 1896 měla naše záložna 133 členů se 170 podílů, ku konci r. 1897 měla již 160 členů se 187 podílů. Závodní podíly obnášely totiž 4.103 zl. 39 kr. Vkladatelé uložili 26.485 zl. 46 kr., rezervní fond obnášel 403 zl. 18 kr., přbytek 392 zl. 37 kr. Úroky pro r. 1898 předem při-

jaté obnášely 380 zl. 37 kr. Pasiva obnášely 31. prosince 31.714 zl. 77 kr. a tutáž sumu obnášela aktiva, totiž hotovost pokladni 1148 zl. 34 kr., půjčky členům 30.251 zl. 26 kr., nedopracené úroky do konce prosince m. roku 63 zl. 87 kr., inventář 352 zl. 30 kr. Vklady vkladatelů obnášely 16.491 zl. 32 kr. (vyplaty proti tomu 12.367 zl. 02 kr. Na závodní podíly přijato 721 zl. 56 kr. (vyplaceno naopak 214 zl. 19 kr. Splacené půjčky obnášely 46.583 zl. 10 kr. půjčky udělené 62.362 zl. 76 kr. Z toho viděti, že záložna v každém ohledu prospívá.

Ze Blatné. V sobotu dne 26. února zemřel po kratičkém nemoci a dne 1. března zde pohřben byl p. V. Mi chálík, kníže Averspergský leán na odpotínku. V Pánu zeznul byl věrný katolík, kterýž svědomitě plnil své křesťanské povinnosti a pro svou klidnou mírnou povahu těžil se všeobecné vážnosti. O tom také svědčil pohřeb jeho, kterýž konal se za hojného účastenství domácího obyvatelstva a blízkého i vzdáleného knížecího Averspergského úřednictva.

Z Vamberka. 2. března zemřel zde oblíbený učitel na obecné škole p. Julius Sedlitz, který teprve v loni opustil ústav pro vzdělání učitelů v Králově Hradci.

Ze soudní síně.

Falešný zlatník.

Minulý čtvrtek otcinl se před porotou Frant. Červený, tovární dělník z Dobrého, žalován jsa, že mince falešoval, totiž falešné zlatníky lil a vydával. Dále žalován Josef Kříž, povozník a pohodný z Rychnova, že poskytoval Fr. Červenému tajné přístřeší, stravu a komůrku, aby falešné zlatníky liti a formy k nim tam robiti mohl. Josef Kraus, 55letý zedník z Rasosky u Josefova žalován pro zločin, že ve srozumění s padělatelem vydával falešné mince; rovněž tovární dělník Josef Franko, tovární dělník v Kalné Vodě byl žalován, že udával falešné zlatníky, které byl od Červeného obdržel.

Soudu předsedal p. rada zem. soudu Jos. Stolla, votanty byli pp. rada Isakovič a sekretář Pešek. Obžalobu hájil substitut st. n. p. Blatný a žalované hájil pp. dr. Heller a Taussig.

V obžalovacím spisu se praví, že dne 24. a 25. července udával v Josefově a v Jaroměři Červený a Kraus falešné zlatníky. Možná, že je v dorozumění s nimi udávali též známí rváci a pobodoré jaroměřští, bratři Voženílkové. František a Vilém Voženílek, fakticky falešné zlatníky udali nebo se o to pokusili. Červený udal falešný zlatník sklepnicí od Modré hvězdy v Josefově, Kohlově, Kraus zejména zelinářce Zoubkové, A. Michákové, hrnčířce, hostinskému J. Jindrovi, T. Hladkové, A. Borůvkové, T. Knejpové, A. Pospíšilovi a Filomeně Červené. Když Kraus byl Zoubkovou a Pospíšilovou jako udavač falešných zlatníků odhalen, uprchl Červený. Žil patrně s výtěžku obytých falsifikátů dobře někde v zátíši. Dne 14. srpna přijel v kočáře do Kalné Vody za Trutnovem; navštívil tam známého spoludělníka z náchodské tkalcovny Franka, jenž dal více zlatníků, aby je u maloochodníků udal. Frank již 15. srpna byl prozrazen a četníky zatčen. Červený o tom zvěděl v čas a prchl téhož dne až do Mor. Třbové, kde téhož dne v hostinci Groligové falešný zlatník udal.

Okolo 20. srpna se ocl v Rychnově n. K., kdež se tajně ubytoval u Kříže, s nímž se byl v kriminále hradeckém seznámil. Kříž si tu odbyval šafář pro krádež, Červený pro falšování mincí. U Kříže uhněl si Červený za sádrové monchy formy k liti zlatníků, opatřil si tam lžici k tavení cínu a hrdělkem, dále lihovou lampičku na roztavení cínu. Aby byl před prozrazením jist, chodil v noci s Křížem tajně do Machovy díry, do jeskyně to v jednom lese u Rychnova, kde cín tavil, do formiček lil a tak falešné zlatníky vyráběl.

Tajemný host a ještě tajemnější vycházky noční s Křížem, neobozretně řeči Červeného před nájemci Lněšického, choti koňského handlíře, upozornily četnictvo, které komandě 4. listopadu u Kříže vykonalo domovní prohlídku. Kříž zapíral, že Červeného zná a přechovává, o falšování mincí nechtěl také nic vědět. Leč četník Rybák šukal po stavení a pátraje bodákem v zemi v kolně, vybořnul ze země šáteč, v němž byl mýchý se 70 padělanými zlatníky. Byly to asi kusy nejméně povedené, které nebylo tak snadno udati. Posedji nalezeny v leán i jeskyni též formičky, lžice, lihová lampa a kusy cínu k liti zlatníků.

Tu Červený nemohl více zapírali a přiznal se k padělaní, ale pouze těch nalezených 70 zlatníků. Spoluvinu Křížovu naprosto popřel, nevěděl prý o ničem. Kraus a Franka, kteří při zatčení udali Červeného, že jim peníze k priměnění dal nechtěl Červený znát a tvrzení jejich, že jim dal k rozměnění zlatníky, rozhodně popřel. Ku podivu ani Kraus ho nechtěl znát, ačkoli po zatčení doznal, že byl s Červeným v Prusku a že tento u něho koupil doutníky, které tchán jeho z Pruska do Čech přepašoval.

Svědci v mnohem ohledu žalované usvědčili. Josefůvské hokyně s pýchou vypovídaly, jak jich Krausovi několik vymáží a jak ho samy bez pomoci policie zatkly.

Když byly po ukončení líčení porotěm dány otázky ohledně viny obžalovaných, dovodil substitut stát. návladnictví p. Blatný vinnu obžalovaných. Srozumění Červeného s Krausem dovodil také tím, že 25. července 1897, kdy Kraus o trhu zatčen byl, přišli oba do hostince u Modré hvězdy v Josefově, kdež sklepnicí A. Kohlově platil Červený falešným zlatníkem. Kraus věděl také, že udává falešné zlatníky; neboť když jej zelinářka Zoubková při činu dopadla, tu Kraus nejprve utkal k nějakému na blízku stojícímu mladému muži, jenž něco do kapsy strkal, což mohly býti jen falešné dosud nerozměněné zlatníky, protože při jeho zatčení žádný se u něho nenašel. Zoubková Červeného dobře popala.

Co se týčení spolčení Červeného s Frankem, doznal Červený sám, že 13. srpna 1893 jej v kočáře za Trutnovem navštívil. Spousty povodněmi zpřesoben dne 29. července jel si tam sotva prohlížet, ale tužil

tam patrně bezpečné místo k udávání falešných zlatníků. Frank a Kras udávali také falešné naprosto stejným způsobem. Frank si kupoval uzenky, pivo, kofalku, housky, okůrky a platil je vždy falešným zlatníkem.

Tvrzení Červeného, že měl jen dvě formy u Křížů sdělané a že jen u něho 70 nalezených zlatníků (v kolně u Kříže) zhotovil, jest lži, neboť Červený jest penězokazem mnohem nebezpečnějším. Zlatníky Krausem udané byly patrně jinde a jindy zhotovené. Červený padělal ostatně již r. 1896—96 zlatníky a byl proto trestán 10ti měsíčním žalářem v Král. Hradci, v němž se seznámil s rychnovským Křížem. Červeného přijal Kříž v noci, neohlásil ho, pak ho jmenoval Josefem Francem, zavíral ho na klíč do komůrky, musil tedy vědět, že Červený tam ze sádky formičky na lití zlatníků hnětl, on musel viděti lžici sádkou umazanou a nuž, on také v okolí Rychnova neznámému Červenému ukázal Machovu díru, kdež na společných vycházkách nočních se falešné zlatníky hotovili. Vina obžalovaných je tedy jasna. Obhájce p. dr. Tausig hájil na to obžalované falešným pathosem, málo pravděpodobné a šťastné. Obhájce dr. Heller působil hlavně na cit soudců, zmínil se o posavadní úplné zachovalosti Krause a o Frankovi pravil, že trest na čin pro který je žalován obnáší nejvýše 6 měsíců, Frank otec ubohé rodiny, že však ztrávil již 7 měsíců ve vyšetřovací vazbě. Reč tato neminula se účinkem.

Když byl p. rada Stolla přehledně uvedl průběh líčení, okolnosti pro a proti svědčící, odebrali se porotci k poradě. Téměř po celohodinné poradě oznámil výrok poroty. Na jeho základy dostali s příslušnými posty: Červený 6 let žaláře, Kříž 8 a Kraus 8 měsíce žaláře; Frank dostal 8 dní vězení.

Výkaz

zaplacených v únoru b. r. příspěvků členských a darů na stavbu Adalbertina.

Členové zakládající splatili: č. 8 (5 zl.), 9 (20 zl.), 11 (5 zl.), 12 (10 zl.), 51 (20 zl.), 53 (10 zl.), 69 (5 zl.), 81 (75 zl.), = 150 zl.

Skuteční členové splatili po 5 zl.: č. 7., 8., 12 (10 zl.), 26 (25 zl.), 30 (10 zl.), 33., 34., 43., 70., 107., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 117., 118., 119., 120., 121., 144 (20 zl.), 152., 171., 184., 204., 244., 246., 249 (10—), 286 (10—), 287., 296., 304., 327 (20—), 330., 336., 341., 347. = 260 zl.

Čl. přispívající splatili po 2 zl. 50 kr. Č. 9 (4—), 10., 51 (5—), 73., 93., 94., 97., 99., 100., 103., 181., 236., 241 (5—), 259., 261., 265., 271., 288., 293 (5—), 314., 343 (2—), 347 (2—), 358., 359., 372., 373., = 73 zl.

Dary na Adalbertinum: p. t. Vikar. Landškrounský 94 zl. V. Jelínek, kapl. Hoříněvsi 3 zl. Al. Chaloupka z Chlebu 2 zl. B. Pacht z Litomyšle 10 zl. z Hradce Králové: J. A. Šrůtek, arcijáhen 10 zl. Fr. Fiala, prelát 100 zl. Monsi., Fr. Hampl, 30 zl. kanovník J. Barták 20 zl. Dr. Jos. Mrátek, 5 zl. Dr. Ruth, 10 zl. kons. rada, Fr. Kerner, 10 zl. spir. A. Petrůň, 2 zl. vicer. Fr. Pour, 2 zl. ředit. Ant. Hrubý, 5 zl. Dr. Fr. Rey, 2 zl. kat. V. Sekera, 2 zl. Eud. Orel, 2 zl. 50 kr. kapl. J. Sobotka, 2 zl. arch. B. Kubát, 2 zl. vik. Ant. Paulus 1 zl. b. cerem. Jos. Novotný 5 zl. Dr. Domabyl, 2 zl. vik. Náchodský 75 zl. 90 kr. Kunětický farní úřad 2 zl. Pardubický děkan 5 zl. kapl. Kraljček, 2 zl. prof. Militký, 1 zl. Al. Kašpar z Bohdaneč 2 zl. 50. Fr. Čechetka 1 zl. A. Flesar z Dobrušky 2 zl. Monsi. Haki B. 10 zl. = 422 zl. 90 kr. úhrnem 905 zl. 90. kr.

V Jesenici Vel. 31. ledna 1898.

V. Uhlíř.
č. č. pokladník.

Listárna redakční.

Do Z. Na anonymní dopisy a na dávno odbývané škoda odpovědi.

Do H. Panu Skachovi vyprávíme kalhotky, bude-li místa a potřeba.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. února 1898. 1 hl. pšenice zl. 8.50 až 10.00, žito zl. 6.35 až 6.65, ječmena zl. 5.50 až 6.25, oves zl. 9.70 až 3.20, proso zl. 5.00—0.00, vikev zl. 5.00 až 6.20, brách zl. 9.00 až 11.—, čočka zl. 8.50 až 15.00, jáhly zl. 9.00 až — 9.40, krup 9.00 až 23.—, bramborů zl. 1.60 až 1.90.

Svůj k svému!

Ctěnému P. T. obecnstvu doporučuji svůj závod, kdež lze dostati:

Vzorně upravená jídla.

Výborné pivo pilsenské i hradecké.

Výtečná přírodní vína tu i cizozemská. Velmi vkusné a čisté zařízené pokoje hostinské, zvláště veledůstojnému duchovenstvu a všem našincům.

Ve víci účtě

MAX KRISTŮFEK,

hotelier v „Adalbertinu.“

Obědy v předplacení.

Mešní vína, veledůstojnou konsistoři schválená, se každé množství mnou rozesílá.

185

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvíce výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovované za ceny levné obdřísti.

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací stroje excentrické mlátící stroje s kulíkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karol Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Dekorativní malíř a posilovací

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrámků a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

Plány na malby kostelní vypracuji na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

v Uherkém Bredě

M. Nesňal

obrátky jediné 279

u křesťanské firmy:

SLIVOVICI

a borovičku

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svůj bohatý zásobný sklad zlatého a stříbrného zboží, hodin kyvadlových, kapesních v ocelových mírných a se zárukou.

Též na splátky.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu zimní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račtež učiniti jen malou objednávku na zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a veledůstojným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu.

MANUALE RITUUM

ad usum

directorum chori provinciae Pragensis

juxta

missale, graduale et breviarium romanum nec non rituale ac processionale romanobohemicum

composuit

Franciscus Proschwitzer, cruce pro eccl. et pontif. decor., curatus niederhofsensis

Vydání s českým textem!

Schváleno vysvědecem kní. arcibiskupskou konsistoří v Praze, vysvědecem konsistoří Královéhradeckou, Litoměřickou a Budejovickou.

Velká osmanka. Stran 480.

Cena 4 zl., váz. s koženým hřbetem 4 zl. 80 kr. Kniha tato jest neocenitelná pomůcka ku všem obřadům církevním.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví

(G. FRANCL)

v Praze, Melantrichova ulice (dům městské spořitelny).

K pronajmutí!

DÍLNA

se třemi okny, 8 m. dlouhá, s výhni, hodící se pro zámečníka, strojníka neb klem-píře i s bytem se ihned pronajme. Tamtéž pronajme se od 1. března nově zařízený sluneční

BYT

sestavující ze dvou pokojů a kuchyně.

Blíže sdělí administrace t. l.

(Zasláno.)

Umělecký ústav pro malbu na skle

B. ŠKARDA, BRNO,

doporučili v roce 1897:

S dodanými skobercovými okny jsme úplně uspokojeni. O velikonocích zadržela prudkou bouři tak, že u oltáře o ní ani potuchy nebylo, což se snad od vystavení chrámu Páně nezakusilo. Skupení barev je pak takové, že světla jen přímělo ubýlo a přede prudkou slunce adužena jest. Okna líbí se všem.

V Liebenthalu (Rak. Slezsko), dne 26. dubna 1897.

Aug. Štancel,

koop. a správ. e kostelního okrasovacího spolku,

Měl jsem teprve tyto dny příležitost prohlédnouti si nová okna v chrámu Páně v Lysicích a spěchám, bych s Vámi sdělil, že jsou mému přání přiměřeně zhotovená a jsem s provedením jejich úplně spokojen. Okna ve formě této slouží chrámu Páně k okrasě

V obzvláštní úctě oddány

Lysice, 7. května 1897.

Quido hrabě Dubský.

S dodanými malovanými okny pro náš chrám Páně jsem já i veškerá farnost přemile. nad očekávání překvapen a též úplně spokojen. Získal jsem sobě jak jich úpravou uměleckou a ke zbožnosti podnětující, tak i levnou cenou velikých zásluh o náš chrám Páně. Přijímátež tudíž prozatím, než osobně se u Vašnosti dostavím, mé i mých farníků vřelá a zasloužená díky.

V Bohutěbích, 16. května 1897.

Aug. Nezval, farář.

Okna malovaná, která jste počtem 8 zhotovili do našeho chrámu Páně, jsou vkusná a všeobecně se líbí. Jakmile bude možno, objednáme ihned i okno sv. Cecílie.

Nové Hvezdice 1897.

A. Kyjánek, farář.

S dodanými okny malovanými, s obrazy „B. Maria Virg.“ a „Assumptio B. M. V.“ v koberecovém pozadí, jsme úplně uspokojeni a vzdávám srdečné díky za solidní a umělecké provedení.

Třibíz (Přímoří) 1897.

P. Fr. Bakovec, farář.

S dodanými okny jsme úplně spokojeni a jsme Vašemu Blahorodí k díkům zavázáni.

V Lípově, dne 8. července 1897.

Jan Štíplský, starosta.

Alois Ulmann, farář.

Obě malovaná okna, která jste pro náš kostelík vyhotovili, jsou krásná a umělecky provedena. Jak kolorit, tak i provedení se všeobecně líbí. Pročtež vyslovuji Vám své úplné uznání a vřelé díky.

V Novém Městě n. M. (Čechy), dne 31. července 1897.

Jos. Slavík.

Dodaná kostelní okna, počtem 12, jsou zasazena. Jak mosaika, tak i figurální a obrazy „Božák Srdce Páně“ a nejv. Srdce P. M. slouží k obzvláštní okrasě našeho chrámu Páně a vyslovuji Vám v každém ohledu úplnou spokojenost.

Okolnost, že okna jsou úplně světle držena, působí na vnitřek chrámu Páně velmi příznivě, a nyní uvnitř mnohem světleji jest, jako dříve při oknech obyčejných se dřevěnými ramy. Místně provedena jsou obě okna a obrazy a lid jakož i znalci se velmi pochvalně o nich vyslovují.

Neopomenu vás i dále doporučovati a jsem Vám v úctě oddán

Městys Křenová, dne 20. srpna 1897.

Milerád vydávám svědectví, že okna malovaná, jež jste ráčil pro náš farní chrám Páně vyhotoviti, jsou k úplné spokojenosti nejen mě i dárce, ale i všech farníků našich a jsou v pravdě krásnou ozdobou kostelíka našeho. Budou-li se časem další okna dávati, velmi rád opět u Vašnosti objednávku učiním.

V Čermné (Čechy) 27. srpna 1897.

Val. Appl, farář.

Oznamuji, že dodané malované okno se nám líbí dárce i já jsme úplně spokojeni.

Sedlice u Blatné (Čechy) 1897.

Václav Karták, kaplan.

JESLE CHRÁMOVÉ

se dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelů souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliefu řezané měkké. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. — Sklad Eliščina tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, náčrty a rozpočty franko! Výhodné platební podmínky. 265

Firma Ferdinand Scharf,

c. k. dvorní dodavatel,

továrna na drátěné tkanivo a pletivo, zboží střeškové ve Vel. Borovnici pošta Horka

odporučaje

do oken chrámových drátěné mříže a pletiva natažená v železných rámech na ochranu figurálních oken.

Drátěné pletivo na ploty kol zahrad, luk, parků, lesů atd.

Drátěné provazy pro mlýny, cukrovary a jiné závody od dvou až do 200 drátů v síle 26 mm.

Prohazovaček na písek 100 cm. šířky a 150 cm. výšky za 2 zl. 40 kr.

Hotová síť s luhem 1 kus za 60 kr., mosazná 90 kr., 20 palců v průměru.

Náhrobní mřížky 1 kus od 6—16 zl.

Tkaniva do oken v barvě modré a zelené, jakož i veškeré druhy zboží do oboru toho spadající.

Vzorky s udáním cen na požádání franko

O hojně objednávkách uctivě žádá

FERD. SCHARF.

Závod vymamenán na jubilejní výstavě roku 1891 státní medailí a od obchodní komory.

270

Český a křesťanský závod.

Hojně zásobný sklad

vlákněných látek

oděvních

všeho druhu, vlastní výroby a solidní jakosti nabízí za ceny nejlevnější

Jindřich Hon,

vyrábětel vlákněného zboží

ve Vyškově na Moravě.

→ Vzorky zdarma a franko. ←

Český a křesťanský závod.

Vymamenán státní medailí v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobný sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují gothicke svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámečky na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postříbřují a pozlacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož i vzorky zasílám na ukázkou franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených

úředně chráněných balíčcích, se soudně zanesenou

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků

smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů semen zelin a květin pověřena než jediná firma.

Za čerstvost a pravost semen firmy **Edm. Mauthner** (Budapešť, Andrassyova ul. č. 23) lze jen tak považovati, která jsou v originálních balíčcích s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci zobrazující medvěda s nadpisem **Mauthnerova semena**. Před paděláním se varuje

276

Mauthnerovo semeno

Doba setby od konce února do konce května

Vzdálenost sazenic 30 cm.

Vlastnost půdy: silná, dobře hnojená, možná poněkud vlhká, hojně zalévati, možná občas hnojivkou podlít.

(Zasláno.)

MAVRDAPHNE.

Řecké přírodní dessertní i medicinné víno lisované z čerstvých malvasinských hroznů jest k dostání v lékárně pana

A. SPORY V HRADCI KRÁLOVÉ.

Mavrodaphne jest zdravým lidem osvěžení podporuje chuť k jídlu, pro chudokrevné překvapující účinek, slabým i starým neduhem trpícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se nemocní těší, nýbrž i rozhodnou vzpruhu zeslabené činnosti srdeční. (108)

Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko: **H. F. SEIDEL, PRAHA, Vodičkova ul. č. 30.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti stíhající natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený test

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Pánům stavitelům

doporučuje za ceny velice mírné

čisté podolské vápno

nejlepší jakosti a

pánům hospodářům

nabízí

vápenné odpadky

hodící se jako výborné hnojivo obzvláště pro těžké, chladné a mokré půdy, jakž o výtěčných účincích svědčí četné pochvalné vysvědčení,

chvalně známá firma

FRANTIŠEK KUSÝ,

majitel vápenných pecí v Pardubicích a vlastník vápenných lomů v Podole a Práchevích.

78

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněnky,

pony a záslony do oken, bládky a zdřezované dle franc. způsobu.

151

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežní soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnostu hojně zásobný sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky 1. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbrní v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně zkontrolováno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a zhotovují, též veškeré opravy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydkově

dlive v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauroji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

Do Hradce Králové a okolí!

Pro jarní období doporučuje v účte podepsaný velectěnému P. T. obecnostu svůj co nejhojnější zásobný sklad veškerých druhů

moderních klobouků

plstěných i vlíněných pro pány, chlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skladě nejmenší a nejmodernější druhy plstěných klobouků firmy Jan Fleischer, továrna ve Vídni, její výrobek rovnají se veškerým prvním továrnám vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se úhled a se ceny levné.

O vzácnou přízeň P. T. obecnostu prosím

v účte dokonale

282

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Králové,

(Velká podlaží).

Karel Borovec,

dekorační malíř v Třebochovicích

doporučuje svůj závod k provedení všech

dekorativních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého zpracování.

Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se restaurojí, polychromie oltářů a soch se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předložím se ochotně na požádání.

280

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny.

Modní oblekové látky na

převlečníky i haveloky

z čisté ovčí vlny a v levných cenách

doporučuje

Karel Kocián,

závod soukenický v Humpolci.

281 *Vzorky k nahlédnutí franko.*

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(26) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje

záclony krajkové bílé, záclony krajkové creme, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story) záclony látkové, záclony marokánské, záclony azminsterské, záclony žitkové atd. v nejbohatším výběru v továrních cenách.

Ilustr. ceníky zdarma a franko.

289-4

BYTY v novém domě
J. ČERVENÉHO

v Hradci Králové

na Hrádku zábratšém každou od 1. července t. r. k pronajmutí

a sice:

1. Dva byty v přízemí, každý o 3 pokojích a kuchyni s celým příslušenstvím i lázní.
2. Dva byty v I. a II. patře, každý o 2 pokojích a kuchyni s celým příslušenstvím a lázní.
3. Velký byt ve II. patře o 4 pokojích s předpokojem u salonu a kuchyni, s vlastní lázní a celým příslušenstvím.

Po případě možno celé II. patro obsahující 7 pokojů, kuchyni, lázeň atd. v celku zažít.

283

Statisíce rodin

zálibou

pijí denne

necht říje!

Kathreinerovu
sladovou kávu Kneippovu

Prosta všech zdraví škodlivých součástí kávy zrnkové Kathreinerova sladová káva Kneippova je velmi jemná její vůně i oblíbenou chuť. Působí jako chutí k jídlu a snáze jsou stravitelnou, Kathreinerova sladová káva Kneippova již po léta osvědčuje se být stejně snesitelnou jak odrostlým tak i dětem. Nejvýtečnější přísada kávy zrnkové, jakož i doporučení nejhodnější náhrada téže. S ohledem na její zdravotní a úspornou neměla by více pravá „Kathreinerova“ sladová káva Kneippova.

Varujeme před méně cennými napodobeninami

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 11. března 1898.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Ministerstvo hraběte Fr. Thuna.

Jako byl vedoucí náš politický orgán z pražské Mariánské ulice překvapen náhlým pádem hraběte Bedena dne 27. listopadu m. r., tak byl v neděli ráno překvapen pádem barona Gautsche a povolením hraběte Františka Thuna, bývalého místodržitele českého. Vždyť tvrdil bystrozraký politik dr. Emanuel Engel ještě ve čtvrtek, že nepovažuje Gautschův pád za blížký a že by mohl být jeho nástupcem spíše moravský ústavák baron Chlamecký. Ovšem, pan dr. Engel a N. L. mají smůlu, že se ve svých politických výpočtech vždy mylí. My jsme již dávno tvrdili, že muzeum budoucnosti a nastávajícím předsedou ministerstva jest bývalý český místodržitel hrabě Thun, kterého Štýr i N. L. prohlásily za věčné mrtvolu politickou mrtvolu. To mají tyto orgány za to, že v smrtvých vstání nevěří, ale že se klamou vlastními iluzemi a karikaturami. My jsme již při odstoupení hr. Thuna politiky mladočeské varovali před tím, aby hrab. Thuna nepočítali za odbytou veličinu, neboť dříve nebo později musil nadejít v Rakousku den, kdy rozhraněná naše říše bude potřebovatí státníka tak bystrého a rázného, jakým jest hrabě František Thun.

Ministr Gautsch ukázal se být slabým. Márné Němce zlákali nadovedl; nacionálům a Wolfvcům stále povoloval a s Uhry vyrovnání skoncovati nedovedl. Vysoké kruhy vojenské byly nejvyšší měrou popuzeny, že buršáci chovají se vůči důstojníkům vždy drze a vysyřavé a že se jim za to nic nestane. Provozkace hr. z Meraně se buršákům nevyplatila. A když jim Gautsch bezprostředně na to povolil, byl pád jeho spečetěn.

Hrabě Thun za tříměsíčního ministerování Gautschova připravoval se pilně na úkol svůj. A když jako věrný český vlasti a katolické církve syn poslal z Kostnice 10.000 zl. na dostavení chrámu svatovítského, v němž se chovají české říšské klenoty a korunování bývají českí králové, byl s příštími svými ministeriálními soudruhy o hlavních obrysech své vlády zajisté již dohodnut. Gautsch propaštěn v sobotu odpoledne ve věi tajnosti, o 1. hodině v noci oznámeno novinám, že hrabě František Thunovi světil císař sestavení nového ministerstva, v pondělí bylo ministerstvo sestaveno a císařem potvrzeno, v úterý složil předseda ministerstva hr. Thun přísahu věrnosti a oddanosti v ruce Jeho Veličenstva za přítomnosti hraběte Goluchovského, ministra to císařského domu a zahraničních říšských záležitostí, a pak za přítomnosti hraběte Thuna přísahali císaři ministři ostatní.

Vše šlo po Thunovsku, ráz na ráz. V jeho ministerstvu zasada zástupce českého klubu dr. Kaizl, zástupce polského klubu ryt. Jendrzejowicz, zástupce klubu německých kaolifiků svo-

bodný pan Kast a dále zástupce německých velkostatkářů, dr. rytíř Baerenreiter. Co se nepodařilo ani Bedenimu ani Gautschovi, to se podařilo Thunovi, totiž získat pro vládu německé velkostatkáře a odloučiti je od výstředních nacionálních Němců. Věříme, že bylo hr. Oswaldu Thunovi, hr. Ar. Waldstättovi, baronu Aehrenthalovi, knížeti Colloredovi, Fürstenbergovi a Auerspergovi krmeno kráčet v jednom šiku se Schönererem, Wolfem, Irem, Pradem, Schückrem, Tárkem a Lecherem!

Jest pravděpodobno, že nynější útvar ministerstva jest přechodný a že jmenovitě dr. Baerenreither aher. vyrovnání sůta dlouho přečká, protože N. Fr. Presse a Bohemie již teď zahájily proti němu boj. Jest také možno, že nepolitické ministři bar. Wittek, hr. Rylandt-Rheidt a Ruber ustoupí časem ministrům z řad pravice, ale to jsou otázky vzdálenější a nám by neškodily.

Prokravé taktice hr. Františka Thuna se podařilo Němce aspoň na čas rozrazit a tím obstrukci seelabiti. Jméno Františka Thuna znamená program. Naše omladina a pokrokaři zkusili již jeho říznost, teď uctí železnou jeho pěst též rakouští Průšáci a socialisté a vůbec veškerí radikální živlové. Předseda ministerstva Thun jest konservativce, rozhodně dynasticky smýšlející Rakušan. Protidy-nastické a radikální zjevy bude potírati, kdekoli se vyskytnou. Bude-li na říšské radě řádit německá obstrukce dále, učiní li parlamentarismus nemožným, bude li máfit vyrovnání s Uhry, na ten čas nejpálčivější a všeliké jednání obou polovic říše přímo ochromující a ohrožující, nebude Thun váhat, rozehnat říšskou radu a buďto vrátit sněmům jejich právo voliti své zástupce do říšské rady, anebo vrátiti se dokonce k diplomu říjnovému (z r. 1860) a dáti zemím jejich samosprávu pěstovati vždy opět co nejvíce dynastické smýšlení.

Jak již řečeno, bude předním úkolem Thunovým provésti rakousko-uherské vyrovnání, kdež případně i práce českému ministru dr. Kaizlovi (ve smyslu požadavků dr. Fořta se to ovšem nestane), dále bude Thun potírat výstřední živly, zakročiti proti politisování na ulici a pokusiti se obnoviti smírné pokusy mezi Čechy a Němci. Čechanům musí se brzy rozhodnouti mezi obstrukcí a více nebo méně ostrou nebo umírněnou opozicí. Průšácké řádění a boykotování českých menšin musí v zájmu říše a dynastie dříve nebo později přestat.

Hrabě František Thun jest dále rozhodný přívrženec českého státního práva. Na místech nejvyšších tlumočil nejednou svézářným svým způsobem náhled, že v Čechách nebude pokoj dříve, dokud české státní právo se neprovede. Thun požívá důvěry a vážnosti Jeho Veličenstva. Císař ví, že Thunova povaha vyznamenává se pevností vůle, rozhodností a důsledností v činu, jenž ví co chce,

má jasné pojmy, proniká pravý stav věci a jehož státnický bystrozrak a politická obratnost i od jeho největších politických odpůrců byla obdivována, protože byla nejednou prokázána. Císař zná dále neobmezenou oddanost a věrnost hraběte Thuna, který zajisté ví, co podnikne za všech možných případů. Doufáme, že za Thuna přestane všecko kolísání, váhání a všecky rozpaky a že za krátko objeví se určitý směr a ráz vnitřní politiky rakouské.

Všecky politické strany to vědí anebo aspoň instiktivně cítí a tím se dá vysvětlit jejich přání, aby si to s předsedou ministerstva nepokazily.

Nový předseda jest dále přívržencem zemské samosprávy; bude proto se snažit, aby odpomohl tísní finanční v jednotlivých zemích, on se bude snažiti zlepšiti hmotné postavení stavu rolnického a živnostenského. Na českém sněmu i ve Vídni ujmál se vždy rozhodně prospěchů země české a Prahy, živnostnictvu i rolnictvu ukazoval se vďy přítelem slovem i skutkem. K poctivé a rázné povaze Thunově může míti proto i český lid důvěru. Rázem arcit vše nepájde; jistěji však jde se krok za krokem.

Pološero.

Jak známo, došlo ve sněmu našem taky k řečnění o škole. Pan dr. Pippich z Chrudimi promluvil ve smyslu dra Pacáka za stranu svobodomyšlnou. Byla-li řeč jeho v novinách správně podána, jest pan doktor odpůrcem školy dle náboženských vysnání upravené. To myslíme, že z jeho řeči vysvítá jasné.

Ostatní však vše, co řekl, ukazuje nám školu v jeho smyslu jen v pološeru. Víme, že nikoho nezískáme urážkami, ale tolik přece bez obalu říci musíme, co nám jako hlas lidu po řečech páne Pippichových bylo vysnájeno: Mluvil pěkně, ale nevíme, co chtěl říci.

Tak jest to aspoň do jisté míry s poslední sněmovní řečí páne Pippichovou o škole. V pološeru nás nejprve nechává pan doktor a novíme, co chtěl říci, když pravil, že si přeje školu v duchu moderního pokroku.

Co jest mu tím moderním pokrokem, to pan doktor neřekl. Byla by to až děsná nevědomost, kdyby ještě dnes v duchu krvavých románů a protestantských „dějepisů“ pan doktor chtěl tvrditi, že škola neb církev katolická jest proti pokroku, proti vědě. Dáme příklad. Zajisté jest vědou, přírodou vědou, hvězdářství, astronomie. Našeť Jarí pak lidé vynikli za věků a dob novějších v této vědě? Snad jen bezbožci? Snad jen liberálové? Snad jen protestanté? — Právě nejnovější doba ukazuje nám jesuitu P. Secchiho, kterémuž ka-

p. dvorní rada prof. E. Ludvig, přednosta lubební laboratoře ve Vídni. Správa a řízení lázní svěřeny jsou p. MUDr. Vilému Sperbrovi.

Lázně velichovské, s největším pohodlím a elegancí zařízené odporučují se: Ve všech případech chybného smíšení krve, chudokrevnosti, při bledniče, krtičnatosti, křivici, při scorbutu, při celkové slabosti, dále při všech činných chorobách, revmatismu, hostci, pohlavních nemocech, při exudátech, při pobíháních nemocech, při odutí sleziny a jater s průběhem střídaté horečky, krtičnatosti a chudokrevnosti. Osobám, stříženým vadou srdeční, chrlením krve, tuberkulosou, mrtvicí, ochrnutím jakož i ženám těhotným lázně tyto se neodporučují.

Koupel obyčejná stojí 40 kr., obklady teplé ze slatinné hlíny 50 kr., slatinné lázně I. třídy 2 zl., II. tř. 1 zl. 50 kr.

Byty obdrží navštěvovatelé ve ville Vojtěže a Yelle v ceně od 80 kr. do 2 zl. denně. Obsluha za osobu 1 zl. týdně. Zvláštní postel 40 kr. Levné byty a jednotlivé pokoje jsou k dostání též ve vesnici. Lázeňská restaurace jest opatřena vším pohodlím, čitárnou, jídelnou, verandami a zahradou. Ve vesnici nalézá se 3 menší hostince. O pohodlné a levné spojení s nádražím jaroměřským jest postaráno. Velichovky stanou se zajisté letos hledaným místem lázeňským a výletním.

FEUILLETON.

Slatinné lázně Velichovy.

Vesnička Velichovy prostírá se v romanticky položeném pahrbkovitém kraji 5/4 hod. cesty severozápadně od Jaroměře. Krajina, která jest chráněna před chladnými větry Krkonošemi a horami Orlickými na pomezí kladeckém, vévodí Valdštejnem založený kostelík. Odtud je pěkná podívaná na Sněžku i Hejšovicinu, na okolí města Jaroměře, Josefov, Č. Skalici, Nové Město, Opočno, Smiřice, Králové Hradec atd. Na jihu i západu vroubeno jest rozkošné toto panorama lesem, zaujímajícím 800 jiter. Na úpatí Velichovek se nalézá zámek paní baronky Spens-Bodenové a Boesové-Chrostinové. Pod zámkem zařízeny jsou nové slatinné lázně. Lázeňská a restaurační budova opatřena jest salonem, jídelnou, koncertní síní a čitárnou. Zde jest také poštovní a telegrafní úřad.

Sady léčebné obklopeny jsou vonným lesem, jenž opatřen jsa četnými lávkami a pohodlnými cestami, poskytuje příjemného útluku a romanticky vděčné rozhledy na bojiště králové-hradecké i polabský kraj.

V bezprostřední blízkosti lázní v levo rozkládá se les, v němž skryl se za bitvy u Hradce Králové při příchodu do Čech pruský 6. pluk,

vedený tehdejší korunním princem Bedřichem. Pluk tento minul Velichovy právě na též místě, kde nynější lázně se nacházejí. R. 1778 za války rakouskopruské sloužil velichovský zámeček za válečnou kancelář císaři Josefovi II. Dobrou touto vzniklo také pevnostní město Josefov, kamž jakož i do Jaroměře možno za půl hodiny z Velichovek dojetí. Z Jaroměře jest blízko do České Skalice a do rozkošného Ratibofického údolí, kdež se nalézá letohrádek prince Schaumburga Lippeho. Do Náchoda, Opočna, Nového Města n. M. a Poličan jsou rovněž pěkné výlety. V Opočně i Poličanech nalézá se vysoká zvěř a z obou míst jsou překrásné vyhlídky do kraje. Neméně zajímavé vycházky jsou do Kuku, Králové Dvora a na Zvíčín, odkudž je ta nemalebnější vyhlídka na hory Orlické, Krkonoše, na Milešovku, ano až na královské Hradčany v zlaté s'ovězáté matičce Praze. Králové Hradec a města na Polabí lze za jasných dnů dobře viděti. Na Chlum, střed to bojiště královéhradeckého, jež je pokryto četnými pomníky, možno povozem za malou hodinku dojetí.

Slatina velichovská uznána dvorním radou Ludvíkem ve Vídni za stejně výtečnou jako železitá, světové pověsti se těší velichovské prameny minerální. Ve Velichovkách budou také jiné lázně medicínské, jmenovitě elektrické. Slatinné lázně velichovské jsou již po staletí známé; chemicky je na podnět nynějších majitelů panství zkoumal

tolictví nepřátelská vláda římská svěřila — hrůzárna. Základou tohoto muže vědy bylo: Při zkoumání přírody držíme s vědou, v náboženství držíme s církví. — V duši tohoto muže byly tedy na jisto v soustavný svazek spojeny věda i církev. Všecek moderní pokrok ve výskumech hvězdářských byl P. Secchiho jistě znám; v duchu tohoto pokroku pěstoval svou vědu a přece této jeho vědy zůstala věrnou družkou čili sestrou církev.

Ovšem nevedla ho věda k nevěře, k bezbožectví. Naopak. Jako veliké znalce této vědy, Newtona, Keplera, Koperníka tak i Secchiho právě astronomie u víře utvrzovala.

Odkazujeme zde na znamenitá díla jeho: „Velikost tvorstva“ a „Jednota sil přírodních“. Uvádíme zde aspoň jeden výrok o tělesích nebeských: „Jejich velebná velikost stkví se o mnoho vznešeněji v jednotě a jednoduchoosti zákonů, kterýmiž jsou řízeny... Jest to ta podivuhodná jednoduchoost, která jest odleskem toho jediného zákonodárce, jenž je z ničeho učinil“. Newton píše: „Podivuhodné zařazení slunce, oběžnic a komet mohlo vyjít jen z úmyslu a moci bytosti nejmondřejší a všemohoucí... Vesmír, poněvadž všude jednotný úmysl (plán) ukazuje, jest říší jediného Panovníka. Následuje z toho, že pravý Bůh jest živý, myslící a všemohoucí Bůh.“

Takto tedy spojena byla v duších těchto mužů věda a víra. Víra za dob dětských školou a rodinou vstřípená vědou zmohutněla. — Věda pravá tedy, jak patrně, přivádí k živějšímu poznání Boha.

Ale ona nutí i ku ctění Boha, k náboženství. Dojemná n. p. jest modlitba, kterou Kepler končí jedno své vědecké astronomické dílo. „Konečně nezbyvá mi nic jiného, než abych oči i ruce od své tabule, na které jsem své důkazy prováděl, k nebi zdvihl a Otce světél nábožně a pokorně vzýval. Ó Ty, který světlem přírody touhu po světle milosti v nás vzbuzuješ, abys nás do světla slávy uvedl, vzdávám tobě díky, Pane a Stvořiteli, že jsi mne obveslel stvořením svým, když jsem byl radostně uchvácen dílem rukou Tvých!“

Co tu zase vidíme? Myslím, že tu vidíme z poznání Boha plynoucí ctění Boha. A otevřeme-li knihy sv. Augustina, shledáme, že poznání a ctění Boha jest — náboženství. Diecéšní naše kníže „Oltář“ praví to na prvním listě svém.

Ale nevidíme tu pouze náboženství vůbec. Prokmitá tu náboženství křesťanské, kteréž učí o světle milosti a světle slávy v budoucím životě.

Tak tedy ten „moderní pokrok“ v astronomii upevňuje křesťanské náboženství.

A to jest to jediné, co chceme od školy naší. Pěstování vědy a to té pravé, která nevychová nadutce, polovzdělance a bezbožníky, ale „nábožné a pokorné“ ctitele Boží, toužící skrze Kristovu milost po slávě nebeské.

Bohužel! Jest křesťanstvo hlavně protestantstvím rozděleno ve strany, různé církve, které se právě v učení o milosti čili jak se jí dobývati má, nejvíce různí.

Ale právě proto žádá snášlivost a pravá svobodomyslnost, aby se každému vyznáni přála svoboda a cizí jemu navcovanému nebylo.

Z těch tedy důvodů chceme školu nejprv křesťanskou, a pak přejíce svobodu jiným, žádáme ji i pro sebe a tudíž si přejeme školu dle vyznání upravenou. To ale je to, čeho strana svobodomyslná viděti nechce. To ale je to, co ohledem na školu nazývá p. doktor Pippich klerikální politikou. Nezapíráme, že nás taková řeč naplňuje opravdu podivením. Jak je možno tvrditi, že se nám, chceme-li školu konfessní, nejedná, než o politiku? Jakého strašáka budí v myslích těch pánů ten katolicismus!

Vyložili jsme tedy jasně, pak my slyšíme o moderním pokroku a o náboženství. Pan doktor Pippich byl by dobře udělal, kdyby nás byl nechal v pološero.

Myslí-li, že víra překáží vědě, anebo že pokrokem jest mu bezbožectví, proč to neřekne jasně? Proč ty fráse a ne jádro? Má-li p. doktor jasno v hlavě o té věci, proč se zahluje ve mrak fráší? Či snad právě neradí to „politika“ říci jasně: jame pro školu v duchu bezbožectvím?

Rovněž v pološero se zahlípl p. doktor, když řekl, že úpadek mravnosti nezavinuje škola, ale příčinu toho že hledati jinde. Ale kde? — Nejame z těch, kteří by snad za ten brozivý úpadek mravní jedině a pouze zodpovědnou chtěli činiti školu obecnou. Ale kde je tedy příčina? Kde neb co jest to „jinde“? Jest to pryč mimo školu? Nu tak kde?

Příčinou úpadků mravů jest liberalismus, ku kterému se právě strana p. doktora Pippicha hlásí; ten liberalismus, který, jak jsme již kolikrát řečili, jest soustavou i od zákonů Božích „osvobozujících“. Jest to ten liberalismus, který je vlastně bezbožectvím a hmotářstvím. Jest to ten liberalismus, který v tom osvobozování tak daleko u mnohých dochází, že je ctěním člověka namísto Boha. Ten liberalismus musí pak nutně vésti k životní zásadě: Rozkoš jest cílem naším. Že nepřeháníme, toho živým důkazem jest socialismus. Ovšem, že mravní a životní

důsledky liberalismu nejsou dokonce provedeny, ale to je proto, že křesťanství ještě má vlivu má. Že úpadek mravů není ještě horší, to jest zásluhou náboženství.

Ale odkud přišel ten liberalismus do společnosti lidské? Z myslí vzdělanců od Boha odpadlých. A kudy se do ní dostal? Vysekou školou, knihami a novinami a pak řítkou radou, zákonodárstvím a tím až do školy lidu.

A proto má-li se lidstvo s nemravností nase povznášeti, jest třeba křesťanstvím liberalismus odevšad vypusovati. Tedy se školy, nejlépe z vysoké nejdříve, z knih, z novin, z zákonů, a tím potom z rodin, z obcí, z národa.

A tu jsme ovšem u toho, čeho se mnozí ve straně svobodomyslné bojí. Tu by ovšem bylo zapotřebí poslanců věřících křesťanských. — Ale prospěch lidstva a vlasti jest důležitější. Pravý vlastenec vzdá se rád mandátu, když vidí, že vlastní škodí. Komu ale více záleží na vlastní osobě, než na vlasti, ten nezaslужuje jména vlastence. A tím přicházíme i k tomu, že p. dr. Pippich si přeje, aby škola pěstovala vlastenectví zemské.

S tím úplně souhlasíme, poněvadž právě my katolíci čestí jame vlastenci — ne snad jen centralisticko-rakouští, ale „zemští“. Právě my jsme „korunáři“, jak nás posměšně nazývají.

Ovšem ale nejame vlastenci radikálně husitářskými, poněvadž takové vlastence jen boří, nejame vlastenci liberálními, poněvadž liberalismus znepravňuje a ochuzuje národ. Ale jsme vlastenci katolickými dle vzoru otce vlasti, Karla IV. A takové — ne nerozumné boucharonské a frásovitě — ale rozvášně, při tom však rozhodné, vroucné a bezzištné vlastenectví chceme aby pěstovala škola katolická.

Že vlastenectví liberální bývá nerozvášně a tudíž škodlivé, to nejlépe dokázal svou neblahou řečí o škole p. dr. Pippich. Katolíti Němci z lidové katolické strany, naši spojenci jsou roztrpčeni a praví asi toto: Máme-li býti spojenci odpůrců náboženství katolického, tu nám není spojovatí se s Čechy; tu jsou nám bližší liberální Němci. Takto tedy rozbíjí vše, co nám prospěšno, neblahý liberalismus jistých pánů poslanců našich. Budiž zde připomenuto, že jsme ku svému obdivu viděli při jiné debatě na sněmě našem pana dra. Pippicha v souhlase s dr. Schtuckerem proti kanovníkovi dr. Karlachovi! — Proto tedy, páni, máme jíti s vámi v otázkách národnostních, abyste po korunovaci spojili se s Němci, proti rodným bratrům jen proto, že to jsou katolíci?!

Má snad po vyrovnání politickém zahájiti se válečná výprava Němců i Čechů liberálních, jako druhdy evangelických, na vyhubení katolické víry v Čechách?

Tu by ovšem nebylo divu, když by se katolíci v čas o svou budoucnost starali.

Ostatně pak budiž Vám, pánové, zřejmo, že Vám ani toto politické pološero nic platno není. My vidíme jasně, kam vás srdce Vaše táhne. Rozpomeňte si však, že spolek Čechů evangelických s Němci proti rodným bratrům katolickým přivodil ubohému národu našemu — bílou horu.

Hrabě Fr. Thun jako místopředseda.

Do veřejného života v Čechách uvedl se hrabě Fr. Thun svou sněmovní řečí roku 1879 a 1888, v níž se prohlásil býti nejrozhodnějším přívržencem českého státního práva. Když se stal rok později císařským místopředsedou v Čechách, nazván byl proto všeobecně korunovačním místopředsedou. Protože hr. Thun prohlásil za svůj úkol podržeti živly radikální, pokládala ho strana mladočeská za svého nepřítel. Svůj poměr k místopředsedovi byla by mohla urovnati, kdyby se byla zřekla živlů socialistických a radikálních, z nichž se pak vyvinuly omladina a pokrokaři. Mladočeská strana však r. 1889 až 1891 potřebovala těchto živlů k rozbití schůzi Staročechů a k rozbití této strany. Škádlení proti místopředsedovi ani straně ani národu neprospělo. Bez něho mnohé se mohlo jinak vyvinouti a byly bychom teď lépe stáli než dnes.

Při jubilejní zemské výstavě, kterou místopředseda všemožně úřadem, vlivem svým, slovem i skutkem obětavě podporoval a hostil zejména skoro všechny tehdejší vynikající přátele českého národa, a kdy byl mužem velmi oblíbeným, nedovedla vítězná v národě strana rozpoznati pravý svůj úkol, nedovedla vykořistit politicky tehdejší návštěvu císaře na jubilejní výstavě a nedovedla udržovati jistý modus vivendi s jeho místopředsedou. V r. 1891—92 zkusila to rychle s panslavismem, s rakouskostí, s polským čertem i bez něho, s oportunismem i s radikalismem, alibovala, kdo si cc přál a chtěl — a facit byl, že v rozhodujících kruzích nebyla brána vážně.

V r. 1893. stupňovala svou politiku na ostří nože. Známý jsou tehdejší řeči Grégrovy a Jandovy, vyhrožující kruhům nejvyšším, události u Choděv, banket na Zofíně, útěk poslanců z něho a bezprostředně následující výmínečný stav ze dne 13. září. S mladočeské strany nenásledoval po vážné nemíněných hrozbách čin, ale hlavní její orgán napsal:

Větší výmínečný stav, v němž jame se ostří, nebyla ovšem, než ukázkou si na ten čas sklonky největší opatrnosti a rezervy; ale neobdělali nám snad lze odpovídati na dále volné ku tak neoprávnělivé výstavě, uvědoměle naše občanstvo porazami i mírnými slova našemu a vzpomene si na slova Havlíčkova v stejné (11?) době těžké propocená: „že jest lépe, když není jiné pomoci, raději s jedním podvázaným křídlem lítati a směřiti se, aby hlas národa (?) docela nezmizel.“

Falšovaný citát z Havlíčka měl tu krytí slabéosti, která stupňována dalším skuhráním vědeckého orgánu: „Nepřítel našeho národa obviňuje křivě národní stranu svobodomyslnou, že má účastenství v dělnických demonstracích a pěstuje styky se socialisty!“

Odpírání daní, nekouření, vyhrožování Francii a Ruskem přestalo rázem a počalo se mluvit o vlasteneckých a zákonitých cestách, které nastoupiti chtěli. Omladina nechána na holičkách, advokáti pod vlasteneckou rouškou opustili ji v soudní síni, svedení mládež pozavírána. „Česká Strana“ dobře kdysi pověděla, že podvázaná křídla výmínečného stavu odneal někdo jiný, než páni Grégři. Vždyť ti se báli ve svých tištěných výstisknouti tehdejší manifest své strany, který musil býti tisknut až — v Lipsku. Oposloc tedy nešla až do těch hrdel, ba ani do kapes!

V Čechách nastalo Taaffovské fortuťlování, ačkoli hr. Taaffe přestal býti ministrem. Hrabě Thunovi se upříti nedá že zájmy země hájval důrazně, že záležitosti pilně vyřizoval hned a bez průtahů, že bez ohledu na Vídeň přikazoval podpory a nutné práce. Také úřadnictvo mělo ho v milé paměti. Je také pravda, že český místopředseda žádný nejednal tak samostatně, jako hr. Thun. Co nařídil a potvrdil, to ve Vídeň ministři formálně schválili. Místopředseda dřívější i nyníjsí takové samostatnosti neměli a nemají. Hrabě Thun se dovedl uplatnit nahoru i dolů.

Když nastoupil r. 1895 hr. Badeni a prohlásil, že se komplexu české otázky vyhýbatí nebude, tu se zmáhal odpor proti hraběti Thunovi. Hned v první předvánoční schůzi sněmovní prohlásil dr. Engel jménem své strany, že místopředseda hrabě Thun slyšeti nechťejí. Protože před tím místopředseda nemohl neb nedovedl se spráteliti se stranou mladočeskou, hověl r. 1895 v mnohém ohledu Němcům a zavdával nám tak v mnohé přičině k stříznosti. To by se nebylo stalo, kdyby mladočeská strana nebyla stála na ztrnulém: non possumus. Na počátku r. 1896 zosťil se boj národnostní. Tehdejší Thunova snaha sblížití se s Mladočechy se nezdařila, Thun věděl, že pod hr. Badenim mu růže nepokvetou a dne 8. ledna podal žádost za propuštění. Pan Eim psal brzy na to Nár. Listům z Vídně:

„Demise hr. Thuna jest mezníkem, jenž ukazuje, že hr. Badeni dává se chce jinými cestami. Následkem toho jest mezi Němci obava, až kam hr. Badeni v českých věcech půjde. Zatím jest odpověď: Nikam! Neboť hr. Badeni všem poslancům a stranám, také české prohlásil, že nalézá se před uherským vyrovnáním a že tou chvílí nemůže provésti žádné pronikavé změny.“ Dále pravil, že Badeni chtěl dáti Němcům kurie národní a Čechům úřední českou řeč, že však zatím od uskutečnění toho upustil, protože hr. Thun nemohl býti prostředníkem v žádaném z obou směrů mezi stranami sněmu království českého.

Jak se věci za Badena a Gautsche vyvinuly a že jame valně nepokročili, jest známo.

Dnes jest předsedou ministerstva hr. František Thun. Pan dr. Engel a jeho strana s ním dnes již mluví. Osvědčuje se na novo pravdivost slov Bismarkových, že v politice slovo „nikdy“ — nikdy neplatí. Změna časů a poměrů sblízuje a spráteluje bývalé zásady i osobní nepřátele, podcizuje bývalé přátele. Dnes tvoří mladočeskí poslanci část Thunovy vládní strany. Časy se mění. Je to faktum a tanec mezi vejci, který od pondělka s předěláváním českého veřejného mínění N. L. provádějí, na té věci ničeho nezmění. My přejeme českému národu, aby měl z nového spojení svých poslanců prospěch; my také jednání jejich schvalujeme. V politice se musí dělat a žádat jen věci na ten čas možné.

Časy se mění a my v nich. Jsme přesvědčeni, že český národ nebude ministrapředsedou hr. Thuna posuzovat dle karrikatur „Šípů“, ale dle jeho skutků. Dřívější skutky Thunovy mluví většinou v jeho prospěch, zejména jeho počínání si při obou našich velkých národních výstavách.

Víme, že mnohému z čtenářů táne na mysli otázka: A co výmínečný stav? Vždyť hr. Thun byl nazýván i českým Albou?

Víme, že mnozí rozhodní a rozvášně Mladočeši výmínečný stav hraběti Thunovi nezaznávali; vždyť je chránil před socialisty a radikály. O výmínečném stavu napsaly Plz. L. v květnu r. 1895: „U nás význam výmínečného stavu stále jen se odměňuje dle toho, zda okamžitě nás úsní a tlučí. Na jeho pravou podstatu, na jeho posadí málo kdo se ohlíží. Skoro má pravdu onen ministr, který v poslanecké sněmovně řekl: že v Čechách o výmínečném stavu ví se jen tenkrát, když ve vídeňském parlamentu přijde naň náhodou řeč. — Je to vtip — a přece v něm mnoho pravdy. V Čechách a zvláště v Praze nevycitují dosah výmínečného stavu. Vždyť policajti nestřílí, hospody se neza-

vírají a zábavy se povolují. Rozpuštěli se nějaký ten spolek a sádkali se nějaká ta schůze, co na tom! Bestobu měli jsme těch spolkových hádek až po krk. Teď je aspoň pokoj. Takové a podobné hlasy slyšíte v Praze den co den. Zkrátka: výmínečný stav nerozčeřil naši veřejnost, nepohnul k přemítání, ona přijala jej jako dost vědní událost a smířila se s ním ku podivu lehce. Za opoziční doby, kde se stále tvrdí, jak jsme rozrušení, zjev to opravdu víc než povážlivý!

Tak psal r. 1895 mladočeský list o našem výmínečném za doby naší nejtužší „oposice.“ — A trpěl výmínečným obchod a živností, byly zavírány hostince? Kdo byl na výstavě národopisné, ten ví, že osobní jeho svoboda a řízení nebyla nijak omezoována.

Roku 1897 a 1898 jsme více méně vládní. Stánné právo poškodilo Prahu a český národ více než výmínečný stav. Roku 1894 a 1895 chránil Thun občanstvo před podvratnými živly a za to se mu nadávalo. Dnes se musí občanstvo před těmi živly hájit samo: Červený Kostelec, Budějovice, Roudnice, Dašice, Kostelec u Prostějova, Mladá Boleslav atd. podávají toho důkazy.

Jednal r. 1895 hr. Thun špatně, jednají teď špatně čeští rolníci a měšťané? Porovnávejte, rozvažte a soudte!

Politický přehled.

Nové jazykové nařízení. Nedůvěrou k ministerstvu Gautschovu jsme se nikdy netajili. Ačkoli jsme od nových Gautschových ordonancí neočekávali ničeho, přece zklamaly. V nových jazykových nařízeních je německý byrokratický vliv obnoven a co se vnitřní české úřední řeči týče, tu darmo mluvit. Po úřednících v českých okresích se žádá z pravidla dvojjazyčnost, kdežto němečtí úředníci — zaujímající i vyšší místa, mohou býti z pravidla jednojazyční. Ačkoli jsou Němci ve výhodě, nejsou přec spokojeni. Nařízení pro Čechy stanoví přidržující se zásady, že každý obyvatel království českého může hledati a nalezení své právo u všech úřadů v nařízených uvedených kterýmkoliv z obou zemských jazyků, v podstatě toto: Úřadní a služební řeč úřadů jest ten zemský jazyk, k němuž jakožto jazyku obcovacímu přiznává se dle výsledku dočasněho sčítání lidu přítomné obyvatelstvo v okresu svého úřadu. V úředních okresích jazykové smíšených budiž užíváno stejnoměrně obou zemských jazyků. Za úřední okresy jazykové smíšené budíž pokládány ve smyslu předcházejícího odstavce: a) okresy těch úřadů a orgánů, jejichž úřední okres obsahuje jen jednu nebo několik obcí, přiznávali-li se nejmeně v jedné obci úředního okresu alespoň čtvrtina přítomného obyvatelstva dle výsledku posledního sčítání lidu k druhému jazyku zemskému jakožto řeči obcovací; b) okresy těch úřadů, jejichž úřední okres obsahuje celý soudní okres, když alespoň většina obcí tohoto soudního okresu má obyvatelstvo přiznávající se k druhému zemskému jazyku nebo jest v míře naznačené sub a) jazykové smíšené; c) okresy těch úřadů, jejichž úřední okres rozkládá se přes několik soudních okresů, musí-li se pokládati třeba jen jeden soudní okres za jinojazyčný nebo ve smyslu ustanoveném sub b) za jazykově smíšený; d) okresy úřadů ustanovených pro hlavní město Prahu. Dle toho bude rozeznáváno na přístě v Čechách mezi úředními okresy jednojazyčnými a smíšenými. V příčině zanašeni do knih veřejných učiněno nové opatření, že v případě, kdyby jazyk ústní nebo písemné žádosti neshodil s úřední řečí úřadu v jednojazyčných úředních okresích, který má zápis vykonati, musí býti přiložen překlad v řeči úřední. V dosavadních nařízeních již platná jazyková ustanovení v příčině zeměpanských pokladen a úřadů, které manipulují s penězi, jak v příčině služby a manipulace služby poštovní a telegrafní, styku s úřady vojenskými a četnickými, styku s úřady mimo zemi a s úřady ústředními atd. zachovávají se beze změny v platnosti. Kdežto zmíněná opatření zůstávají v platnosti obdobně také pro Moravu, různí se nařízení vydané pro tuto zemi od nařízení pro Čechy tím, že vzhledem ku zcela jiným poměrům etnografickým vychází z předpokládání, že veškeré úřady v nařízení obsaženy jsou v dvojjazyčné. Ale oproti ustanovením, dosud platným, odpadne na přístě nuceně užívati při poradách jazyka veřejného jednání a také v občanských právních sporech budiž sepsován t. zv. přehledný protokol v případě potřeby v obou jazycích. Vedle toho omezuje se nařízení článkem 7. odst. 2., že při úředním jednání které nezavádí se na zakročení strany, má se užívati zemského jazyka přiměřeného povaze věci, na případy, v nichž toto úřední jednání má vésti ku dorozumění stran. Pro všechna ostatní úřední jednání toho druhu ustanovení jazykového nařízení tudíž neplatí. Čechům i Moravě jsou společná ustanovení v příčině jazykové kvalifikace úředníků, dle nichž úřady jsou povinny šetřit přesné zásadního ustanovení zmíněných nařízení obsahovati jednotlivá místa jediné dle míry a skutečné potřeby. Každý úředník musí mít tudíž míti tolik jazykové znalosti, kolik vyžaduje skutečná služba u úřadu, u něhož jest ustanoven. V Če-

chách má se dle toho jednati již při vyplácení konkursu.

Noví ministři. Ministr financí dr. Jos. Kaizl narodil se r. 1854 z úřednické vlastenecké rodiny ve Volyni. Jest vynikající sociolog a finančník. Roku 1883 stal se mimořádným profesorem národního hospodářství a finančních věd v Praze, pak se stal jednatelem družstva Politik a r. 1885 poslancem říšským. Roku 1889 přidal se k straně mladočesko-realistické. Ministr pro Halič Jendrzewicz nar. 1847, studoval práva, pak se věnoval správě svých statků. Od r. 1890 je říšským poslancem a vynikajícím členem polského klubu. Je švagr br. K. Badena. Ministr dr. Al. Baerenreither n. 1845 v Praze, studoval v Praze a byl v ministerstvu práv. Na českém sněmu zasedal od r. 1873, na říš. radě od r. 1885. Je velkostatkář, vynikající právník, národohospodář a sociolog. Hrabě Bylandt-Rheidt ministr vyučování n. 1854 v Praze, sloužil u mor. místodržitelství, na to byl v ministerstvu vyučování, pak se stal okres. hejtmánem v Kyjově, pak radou při místodržitelství v Brně a od r. 1892. byl v ministerstvu vyučování. Jest smýšlení katolického jako ministr orby baron Michal Karel Kast, který se narodil 15. října 1859 v Nedelišticích u Králové Hradce. Otec byl rytmistrem, matka byla svobodná paní Dobřenská. Kast sloužil v ministerstvu, od r. 1895 spravoval svůj velkostatek v Hor. Rakousích, jako poslanec byl tam členem zem. výboru a zemským hejtmánem. Ministr práv dr. Al. Rubeš nar. se v Brně z úřednické rodiny. V soudnictví rychle postupoval, r. 1891 stal se generálním advokátem, r. 1890 přednostou v ministerstvu práv. V České vídeňské Besedě býval častým hostem. Ministr veřejné správy Wittek r. 1848 ve Vídni narozen jest znamenitý železniční odborník. Otec jeho, delostřelecký plukovník vyučoval v mládí císaře pána české řeči. Ministr Wittek, ac rozený Vídeňan, mluví též obstoně česky. Ministr zemské obrany br. Welsersheimb nar. se 1835 v Lublani. Od r. 1880 je ministrem zemské obrany. Předseda ministerstva a ministr vnitra hr. Fr. Thun narodil se 1847. Studoval práva a národ. i hospodářství, a pak se věnoval správě svých velkostatků Děčína, Peruce, Vel. Zdikova atd. a veřejné činnosti. Od r. 1889—1896 byl českým místodržitelem. Všichni ministři složili již slib v ruce J. V. císaře a krále. Odstoupiš ministr Gautsch dostal k velkokříži řádu Leopoldova brilliandy a pochvalný císařský přípis; ministři hr. Latour a Böhm, Bawerk a dr. Körber dostali řád železné koruny I. tř.

Kníže bulharský Ferdinand, který navštívil ve Vídni svou těžce nemocnou matku, byl milostivě od císaře přijat a vypořádan. Od času zavraždění ministra Stambulova odíral císař knížeť audienci. Úterní slyšení potvrzuje, že politické poměry mezi Rakouskem a Bulharskem se zlepšily.

Drobná obrana.

Mlčetí zlato, mluvíti ne vždy stříbro. Časopisu „Hus“ předložili jsme na odvetu za jeho tupení věcí a osob našich dvě otázky: „Který reformátor dával katolíkům vyřezávací živa srdce z těla, ba i veřejně před lidem urezavati údy, jež i divoch přikrývá? Druhá se tázala: Který reformátor se ani tolik nesmíloval nad jinověrcem, aby ho k jeho prosbě aspoň kratší smrti nechal odpraviti, než byla smrt volného pálení?“ Tyto otázky dány byly v „Obnově“ dne 14. ledna t. r. Od té doby vyšel „Hus“ dvakrát — ale mlčí. Bude brzo b. hat, neboť mlčetí jest — zlato. Za to se do té věci vmínil p. Šádek v Hlasích ze Siona a povídá, že jsme dali hádanku, kterou as prý nikdo nebude moci rozluštit, fekneme, že ji taky rozluštit nemůžeme. P. Šádkovi tohle mluvení nevynese ani niklák, natož pak stříbro. Neboť . . . šetři dějepisnou odpověď k těmto otázkám známe a dáváme. — Ten první byl původce církve anglikánské Jindřich VIII., který znamenitě muze, nechtěl-li jej za hlavu církve uznati a od papeže odpadnouti, takto barbarsky „treťal“. A ten druhý je původce vyznání helvetského Kalvín, který lékaře Serveta pro odchýlné od něho učení k té smrti odsoudil a nad ním křičel a bolestmi ztýraným se neslitoval a ukráceli muk mu nedopřál.

Z mluvky stává se utrhač. Aby table slova napsala tak „Obnova“, to by bylo „opovržení“ a „pohrdání“ listem „klerikálně fanatickým“. Zatím jest to dnes jinak. Časopis evangelický „Hus“ povídá to evangelickým „Hlasům ze Siona“ ve svém pokračování v „třileté pastorské patálii“, o níž jsme se v minulém čísle zmínili. „Hlas ze Siona“ — bezpochyby p. Š. — sahly dle „Husa“ ku zbrani překrucování, lži, klepů, nízkých nadávek. „Z mluvky stává se utrhač.“ — Níže pak povídá „Hus“, že „v jistých kruzích evangelických slinám pomluvy neujde ani nejpocitivější náš úmysl a neupřímnější naše ochota“. — V poznámce na str. 40 praví „Hus“ oproti Hlasům ze Siona, že „Husův“ článek „Z naší Sahary“ je „výtkik spravedlivého rozhořlení nad utrhaním dobrého jména lidí pocitivých; je to z blubin duše vytrysklý mocný protest proti novinářskému klac-

katství“. — A konec konců jest, že „Hus“ žádá od Hlasů ze Siona odvolání; neudílní-li tak, pak jsou „nízkým utrhačným listem“. Tolik na ukásku naší veřejnosti z té církve, která pod jménem „dědičky církve česko-bratrské“ pracuje o „evangelisaci“ českého národa! — Domníváme se, že jsme nechybili, jestliže jsme z vlastních listů páni kazatelů na to „bratrství“, kterým se tolik chlubí, ukázali. Doufáme, že národ český máje evangelium od sv. Cyrilla a Metoděje o dobrých šest set let dříve, než se nešťastníci oni, jímž se říká reformátoři, narodili, za tak krásné bratrské evangelium pěkně děkuje. Pánům pak z časopisu „Hus“ vzkazujeme, aby zpytovali taky své svědomí, mnoho-li oni „překrucování, lži, klepů, nízkých nadávek“ přinesli proti katolické církvi vůbec, a proti p. biskupovi královéhradeckému zvláště; kolikrát u nich ani nejpocitivější úmysl biskupův nešel „slinám pomluvy“; kolikrát oni „utrhaní“ jméno „Bryných“ po způsobu „novinářského klackatství“. — Co sami činili — bezcitně, často surově — to je nyní bolí, když jim to prý činí pan kazatel Šádek. Zdá se nám, že vyšší, než lidská spravedlnost, užívá p. Šádka za metlu, kterou šlehá pomluvače a utrhače naše.

Z Pardubic. (Naše věže, naše kostely, náš pan starosta a část našeho sl. městského zastupitelstva.) Jede-li cizinec drahou kolem Pardubic, vidí před sebou město průmyslové a v tom ohledu tudíž zkvetající a se rozšiřující. Tak se jeví Pardubice hned při nádraží. Rozhlédne-li se pak okolo dále, vidí mohutnou věž a poněkud v pozadí věže dvě. V Pardubicích je patrně „velebný chrám“ — praví cestující. Tam ta věž zdobí jej na straně západní — a v průčelí — dobře-li vidím — jest ozdoben jiným dvěma věžemi. — „Mylíte se, pane“ — dí mu v krajíně známý pán. — „To je brána, a tamto je radnice.“ Ale kde je kostel? — „Tamhle.“ — „To že je kostel v Pardubicích? tak na vesnici filiální, to by ho bylo dost, ale v Pardubicích? A jiných kostelů tu není?“ — „Jsou tu ještě dva, ale rovněž malíčké a bezcennější než ten děkanský.“ A nepomýšlí se na stavbu nového? — „O pomýšlení není. Popudem p. biskupa založil se zde spolek k vystavení kostela, ale nejde to nijak ku předu.“ A proč? — „Jsou toho mnohé příčiny. Krom jiných je tomu na závalu nynější složení městského zastupitelstva s purkmistrem Hoblíkem v čele.“ — „Hoblík je zde purkmistrem? Vždyť pán ten je evangelík a jaky. Vydává jeden z nejživějších časopisů evangelických, vše katolické trhá.“ Hlas ze Siona. „Ano tak to jest.“ A pardubičtí katolíci se za to nestydí? Což není mezi katolíky nikoho, kdo by dovedl býti purkmistrem? — „Inu to nemůžné svědectví dávají si ovšem páni, kteří jsouce v ohromné většině volí si evangelika za hlavu svou. Jak ten pán miluje pokrok katolicismu, o tom by mohlo svědčiti jednání o udržení druhého chrámku zdejšího. Evangelíky všude podporuje; ti tu již chrám mají a „Hlas ze Siona“ vybírají na zřízení evangelické fary.“ — „A to vše snáš se v Pardubicích? — Nejen že se to snáš, ale je to prý osveta a snášenlivost.“ — „To je dle mého náhledu hanba a otroctví.“ Taky se mi to zdá, ale v Pardubicích se to na hlas říci nesmí. K osvětě není tu zapotřebi důstojného chrámu. Na místo něho máme p. Hoblíka a ten vynahraňuje vše.“ — „Tak ovšem nebudou mít Pardubice dlouho žádného důstojného chrámu.“ — „Dokavád se bude starati o „blaho katolíků“ vydavatel „Hlasů ze Siona“, není naděje.

Z Prahy. (P. d. „Obnovy.“) Liga začíná psáti do „Obnovy“ dopisy. Liga zásobuje svými články, dopisy a zprávami: „Vlast“, „Děl. Noviny“, „Vychovatele“, „Český Východ“, „Hlas“, a hlavně „Mír“ a „Katol. Listy“. Liga má pro „Katol. Listy“ zvláštní a stále dopisovatele v Belgii, v Sasku, Bavorsku, ve Švýcarsku, v Římě, v Serajevě, v Gorici, dva v Istrii, v Štýrsku, Korutanech, v Krajíně, v Krakově, na Moravě a ve Slezsku. Tito zahraniční dopisovatelé pracují zcela nezištně, dostávajíce zdarma pouze svůj exemplář „Katol. Listů“. Aby spojení s našimi jihoslovanskými bratry bylo ještě dokonalejší a úplnější, dostává jistý ligista v Čechách výměnou za „Kat. Listy“ všechny čelnější politické listy z Chorvatska, z Přímoří a Istrii, z Lublaně a z Celovce a vybírá z nich zprávy, jež v „Kat. Listech“ jsou uveřejňovány. Je to čilý a neunavný l. + 4. Prošli jsme loni téměř všechny redakce jihoslovanských katol. listů a viděli jsme, že většina z nich čerpá zprávy o nás Čechách buď z „Nár. Listů“ nebo z „Neue freie Presse“ a rovněž i naše „Katolické Listy“ byly nuceny bráti své zprávy z liberálních pramenů — tu bude nyní odpomoženo: Všecky jihoslovanské katolické časopisy dostávají „Kat. Listy“ a zmíněný ligista zase tyto časopisy, čímž třetí, liberální ruka bude z ka. redakce odstraněna. Liga + 4 koná tuto práci úplně zdarma. L. + 10 a 90 odrážející útoky učitelských časopisů ve „Vychovateli“ l. + 42 a 95 činí podobně a systematicky v „Míru“, l. + 5 a 15 píše o sociálních poměrech jednak do „Míru“, jednak do „Hlasu“, l. + 24 má na starosti tisk pokrokařský. Mimo tuto veřejnou činnost pracuje liga tiše svou tiskovou kancelář. Často a často se zde sestavují úřední opravy a odpovědi napadaným katolickým osobám a v těžších případech ohrací se liga k právnímu zástupci, jenž poslouží každému doporučení ligy.

zdarma. Bylat liga hned od počátku tak šťastna, že jí nabídl své služby jeden z nejlepších pražských advokátů a radí a pomáhá úplně zdarma. Chudším katolickým zapravila liga již nejednou i soudní útraty. Upozorňují tedy čten ře „Obnovy“ na tiskovou l. v Praze. Zakládající člen splácí ve lhůtách 50 zl., přispívající dává 1 zl., dary jsou dobrovolné. Vklady a dary přijímá: Tom. Škrdle, Praha č. 234—1. Jeho Eminenci ndp. Fr. de Paula hrabě Schönbom, kardinál kníže arcibiskup, dává lize ročně 100 zl., J. M. ndp. Ed. Jan Nepomucký Brynych ročně 50 zlatých. Budeme psáti „frísko“.

Listárna redakce.

Na „Obnovy“ možno předplatit počínaje kterýmkoliv číslem. Čtvrtletní předplatné stojí 1 zlatý.

De Mřícno. Za zaslané ardečný dík. Uveřejníme.

De Jaremeře. Referát o stkvělém Vašem koncertu došel nás pozdě. Přijítě.

De Č. Dopisy, které nás dojdou ve čtvrtak nelze nám bohužel v pátečním ranním čísle uveřejnit.

Pánům dopisovatelům. Prosíme jen za stručné a včasné zprávy.

Drobné zprávy.

Generální visitace bude letos konána ve vikariátu Kopidinském, Jičinském a Vrchlabáckém. Cestovní řád přineseme příště.

Zprávy diecéšní Vyznamenání: p. Angelb. Starý, farář v Rovni, jmenován vikariátním sekretářem — Ustanovení: p. Ant. Zámečník, administrator, za faráře ve Štěpanicích, p. Vinc. Mencl, administrator, za faráře v Č. Libchavách, p. Jan Petr, exposita v Květoře (Budějov. diecese) za faráře do Třebonína, p. Rom. Baloušek, administrator v Baníně, za kooperatora do Jedlově.

Nejvyššího uznání a vyznamenání dostalo se p. Frant. Rybovi, říd. učitelu na Hrádku u Nechanic vynesení vysokého c. k. ministerstva záležitostí duchovních a vyučování ze dne 1. února 1898 čís. 767. a vešel. c. k. zemské školní rady v Praze za horlivé pěstování zápru vůbec a hudby chrámové zvláště. Vysoké c. k. ministerstvo udělilo témuž též veliký peněžitý dar.

Úmrtí. Pan Václav Janděčka, řídící řádu Frant. Josefa I., c. k. škol. rada, jub. ředitel gymnasia, po delší nemoci dokonale v 78. roce věku svého neuváženě činný, rozvoji české vědy a středního školství věnovaný život svůj 5. března 1898. Pohřeb se vykonal 7. dne m. března o 2. hod. odp. v Nov. Bydčově.

Firma c. k. dvorní továrna V. F. Červený a synové jest zvolena jako člen státní komise pro světovou výstavu v Paříži r. 1900.

Dar. Její Excelence paní hraběnka Ottilie a Clam-Gallasová darovala Jednotě katolických tovaryšů v Příbyslavě a okolí na zřízení spolkového praporu 100 zl. Zaplat Bth!

Vel. p. Dr. Josef Slabý, kaplan v Ústí nad Orlicí jmenován vicerektorem rakouského hospice v Jerusalemě.

Městské Klieperové divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 13. března 1898 pořádá Jednota divadelních ochotníků v Hradci Králové ve prospěch zřízení nadace pro chudé žáky zdejší vyšší obchodní školy divadelní představení: „Emigrant.“ Drama o čtyřech jednáních od Aloise Jiráska. — Vystavil regisseur p. Th. Peřina. — Počátno ruskou cenou 1000 rublů, založenou r. 1868 blahodějným komitétem Moskevským. — Dáváno poprvé v Praze v Národním divadle dne 5. února 1898. Začátek v 7 hodin. Konec o půl 10. hod. Ceny míst: Lože 3 zl. Křeslo 80 kr. Sedadlo na tribuně 60 kr. Sedadlo I. třídy 60 kr. Sedadlo II. tř. 50 kr. Sedadlo na galerii 30 kr. Parket 30 kr. Přizemí 20 kr. Studentský a garnisonní lístek do parketu 20 kr., do přizemí 10 kr. Galerie 10 kr. Předprodej lístků se vzácné ochoty obstará knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Fata morgána, představující malebné panorama krkonošské, byla v úterý od čtvrt na osm až do půl osmé hodiny ráno viděna nad Nov. Královým Hradcem. Učitel na cvičné škole p. Přibík a Th. Dr. Mršák viděli ze svých bytů na jižní stranu hledících zřetelně tento velkolepý zjev, představující nám zasněžené lány a lesy krkonošské.

Nápis na zdejší c. k. poštovním úřadě byly dosud napřed německé a pak teprve skrovňoucké české. Nápis tyto se nyní předělávají na nápis napřed české a pak teprve německé.

Stavba ústavu pro vzdělání učitelů na bloku G proti obchodní akademii. V sobotní schůzi jednalo se o nově navrženém stavebním místě pro zbudování ústavu pro vzdělání učitelů. Zpravodaj, p. dr. Ulrich starosta města pravil: Původně navržen byl k stavbě paedagogia blok K v Pospíšilově třídě naproti novým obecným školám, který uznán za výhodnější nežli „alepičárna.“ Než brzy se nám vyčítalo, že chceme hromadit budovy školní na jednom místě. Následkem koupě Fránkova hotelu za okresní dům vzdal se okresní výbor nároků na blok G vzdávaje současně dík za ochotu města. Po návratě školské sestry v Horažďovicích chtějí zakoupit celý blok K, na němž se má postavit výchovaci ústav pro 100 dívek, tu se nám naskytuje příležitost

blok K vhodně spandřit a postavit paedagogium na bloku G, kdež se dá staveníště lépe využítkovati. Budova by byla postavena na vyvýšeném terasnu, zahrada pak v šestanských alejkách. Správa paedagogia jde nám se všemožnou ochotou vstříci zvláště co do cvičného posemku. Na bloku K by obnášelo staveníště a dvůr 890 čtv. sáhů čili 2.484 metrů, zahrada pak 904 čtv. s. čili 3.257 čtv. m., úhrnem tedy 1.594 čtv. s. čili 5.788 čtv. m. Postavili se paedagogium na bloku G, tedy se naskytá větší možnost, že vedlejší parcely na staveníště spíše se rospodají. Budova má být repraesentativní, monumentální, spojená s cvičnou chlapeckou školou, do které by mohli chodit dívky s podměstí, neboť do školy v Pospíšilově třídě mály by daleko. Tam za blok K utrhá město 85.000 zl. Protože naše fondy letošním rokem jsou vyčerpány a my peníze potřebujeme na zúrokování a umožnění pevnostní půjčky, doporučuje městská rada své návrhy k přijetí. Pan rada Pilnáček není pro stavbu paedagogia na bloku G z ohledu na hořejší částí města, protože pak pp. profesoři a kandidáti by v hořejších částech města za malým náměstím nebydlili, nýbrž na podměstí a Pražském předměstí, které by k rozšiřování Hradce k nádraží mělo zisk a Hradečané by na to musili jen hledět a platit. Současně prý by se zabíli stavební ruch na Slezském předměstí. Pan rada Jar. Červený nesdílí náhledy pana Pilnáčka: Uklidili jsme teprve spor pravovárebníků a s ostatním občanstvem; litují, že se dnes zahajuje nový boj mezi starým a novým městem. Dokud jsme neměli lepšího staveníště, hlasovali jsme pro blok K, až je tento pro neschůdnou komunikaci méně vhodný. Ulice u bytu generálního bude nutno rozšířit a mimo to zříditi s hořejšího náměstí chodník kol Lutherova útavu k zámečnické škole. Musíme si zvyknouti na velký Hradec, který již v dřívějších stoletích byl po Praze největším městem v Čechách. Na Slezském podměstí budou se stavět menší a levnější průmyslové závody. Řečník je pro návrhy městské rady a nesdílí náhledy, že by hořejší město postavením paedagogia na bloku G bylo poškozeno. — Školní rada p. Lešetický jest pro stavbu na bloku G, kde na první ráz přijdou k platnosti veškeré architektonické okraasy. Přístup k budově bude pohodlný a žáci ať si bydlí kdekoliv, nebudou mít do školy té daleko. Vinohraditě chodili mnohem dále do pražských středních škol. — Pan dr. Heller praví, že hájí poplatníky obce. Letošní schodek 44.272 zl. uhradí se darem spořitelny, 10% a 3%, přirážkou a kasovní hotovostí, ale ve skutečnosti již teď vzrostl deficit tak, že by na uhrazení nestačila vlastně ani 20% přirážka. Jak jsme slyšeli, jsou jedni pro budovu proto, že bude repraesentativní, monumentální; druzí budou hlasovat pro stavbu na bloku G proto, že tam mají domy a spol. staveníště. Já řeknu pravdu. Stavba na G bude asi o 30.000 zl. dražší. Jeden důvod velmi závažný byl zde arcibiskup přednesen, že totiž blok K chtějí koupit jeptišky. Ale dotaz jejich není ještě závažný. Kdyby byl, hlasoval by p. H. pro stavbu na bloku G, tak ale nechápe, proč se tam má nyní stavět o 30.000 zl. dražší než na bloku K. Již se povídalo o velikosti Hradce, ale nesplnilo se to. Že by se stavělo ročně více než 5—6 domů, tím iluzím se neoddávajme. Přejeme si, aby Hradec rostl jen jak Pardubice. Vystavíteli na bloku G. paedagogium, bude mít z toho Pražské předměstí prospěch jako s obchodní školy, z níž žáci i profesoři tam bydlí. Řečník lituje, že jeho odpůrci podporovali svého času zřízení samostatné obce Pražské předměstí. On byl tehdy prozíravější. — Pan prof. Beránek dokládá se svou ctí, že nehlasuje pro stavbu paedagogia na bloku G, protože má blízko dům; nemyslí, že by kandidáti bydlili na Pražském předměstí, vždyť žáci s obchodní školy bydlí skoro všude v Hradci a to v částech hořejších. Profesoři stěhují se s Pražského předměstí hned, jakmile najdou v Hradci vhodné byty. Proti Adalbertinumu se stavět nemůže, poněvadž místo toto je rezervováno pro přísti veřejné budovy, na př. poštu. Blok G je stavbě paedagogia příznivější a je proto pro návrh městské rady. Pan Jar. Červený se prudce ohraduje proti tvrzení p. dr. Hellera, že pro stavbu na bloku G budou hlasovati jen ti, kdo tam mají nové domy. Já tam stavím také dům. To je urážka, to je pěkná odměna za mou 18ti letou práci ve službách obce! — Pan ředitel Vávra je proti výřtce, že se nehájí prospěchy hořejších majetníků. Proč se potom kupovali hrady. Protože jste chtěli mít Hradec velikým, musíme ven. Bloky G i K leží za městem. Bude-li se stavět ústav na bloku G. bude tam aspoň na vhodném místě druhá veřejná chlapecká škola. — Pan dr. Heller: Já mám za to, že se p. Červený zcela zbytečně rozčiloval. Já jmenoval jen majitele posemků poblíže bloku G. Úvěrní banka, kterou zastupuje p. Vávra, má tam také posemky. Já také sloužil obci 18let a jistě jsem méně práce nekonal než p. Červený. Já jsem jen proti zbytečnému zadlužování obce. Nikdo nevyvrátil, že stavba ústavu na bloku G nebude více stát a že jsou tam základy dvakrát tak hluboké. Diví se, že se mohlo přijít s tímto návrhem na stavbu monumentální budovy. Pan purkmistr řekl arci, že to snad již budova polední; smutné dosť, že jsme již tak daleko to dobračili! — Mezi tečí p. dr. Hellera rostlo rozčilení. Pan Červený prohlašuje, že se nedá urážet a že vystupuje ze zastupitelstva. Ředitel Vávra: To byl insult. Padají hrosby a ostrá slova v sále i s obecenstvem. Dr. Heller: To jsem neřekl a nebyl jsem proto ani k pořádku volán. Ředitel Vávra: Já ale žádám, ahyb byl volán k pořádku! To byla urážka. Pan prof. Beránek a Russ se rovněž proti p. dr. Hellerovi ohradují. — Professor Spiess: Mluvíte jen k ulici.

— Dr. Heller protestuje — Náměstek p. Waldek: Uraail jste celou skupinu, pane doktore. — Dr. Heller žádám, aby čten byl stenografický protokol, že jsem nikoho nejmenoval. Pan Jar. Červený sálím v rozčilení opouštětasedací stůl; za ním odchází pan prof. Beránek. — Pan rada Pilnáček: Žádám hlasování dle jmen pro věčnou paměť. Do města už bez toho nikdo nejde. — Prof. Spiess: Lidé si myslí, že škola prospívá průmyslu. Kol reálky se nedrží živnostníci a kol paedagogia také nebudou. Konstatuje, že nikde nejsou tak bídné byty jako v městě. — Prof. dr. Beneš: Navrhují konec debatty. Po tečí pana zpravodaje ať se přejde k hlasování. — Starosta p. dr. Ulrich, když se rozčilení poněkud utiřilo, praví, že náklad na stavbu paedagogia rozpočten 120.000 al. a vyhovuje plán jen podmínkám, které klade stát. Náš ústav bude stát méně, neboť průměrná stojí v Rakousku střední škola 185.000 al. Náklad ten nebude mít na obecní přirážky žádného vlivu. Letos se vůbec o přirážku jednat nemůže a pak platí stát nájemné, které stačí na sčročení kapitálu staveb. Stavba paedagogia neobtěžá nijak městské finance. Nabídka kongregace Horažďovské je stálá ode 2—3 let, to mohou potvrdit přítomní zde zástupci kleru (Souhlas). Naopak, neprodají-li se posemky, učiní se útok na kapsy poplatníků, neboť pak se budou muset platit přirážky, nebude-li se třít za stavební posemky. Také není pravda, že na Pražském podměstí jsou základy dvakrát hlubší než na Slezském předměstí; vždyť u zámečnické školy byly základy 6—7 metrů hluboké. Divím se, že p. dr. Heller to řekl, vždyť zasedá také v pevnostní komisi. Hloubka základů u obchodní školy obnášela 5-5 m., u měšťanské školy 4-8 metru, ale zde se musila čerpat voda již v hloubce 3 metrů, kdesi u obchodní školy se vůbec voda neobjevila a nečerpala. Na bloku K jsou poměry asi jako na staveníšti školy. I tam by se musila asi voda čerpat. Protože to dochází na tomto místě akoro až k pračkám, tedy musíme být na podobné útoky, jaké se dnes opět staly, připraveni. Technická kancelář na základě svých výpočtu dokazuje, že stavba na bloku G bude levnější. (Mezi obecenstvem volá slova souhlasu a tleská p. inženýr T. Suhra, na to potlesk četných členů zastupitelstva, Dr. Heller volá: Dívajte se, kdo applauduje: Ti neplatí přirážky! Prof. Spiess: My platíme také daně! Dr. Heller: Ale ne přirážky obecní! Rozruch). Starosta dr. Ulrich uvádí klidně dále důvody, proč se doporučuje stavět paedagogium na bloku G, návrh městské rady je oddělný a promyšlený (Pak dr. Heller: Proč nebyl ten návrh učiněn dřív?) Dr. Ulrich: To je zase sofistika. Dřívě jsme a sice až po dnešní den byli vázáni slibem daným okresnímu výboru, jemuž jsme blok G na stavbu okresního domu nabídlí. Teď jsme slibu toho sproštění a proto podáváme návrh teprve nyní Při hlasování dle jmen je 17 hlasů pro stavbu paedagogia na bloku G; proti hlasují pp. dr. Heller a rada Pilnáček.

Valná hromada „Ústřední Matice školské“ bude se konati dne 20. března o 10. hod. dopoledne. Předměty jednání budou tyto: správa jednatele, správa účetní, správa revisorů účtů, volba starosty na rok, doplňovací volby 16 členů výboru, volba 3 revisorů účtů. Účastenství odborů vítáno.

Nešvar. Jest neděle. Lidé jdou z ranních služeb Bořich a potkávají obyčejn u chrámu Páně hulány, kteří se žebřinami táhnutými párem erarních koní jedou na žebrotu: pro slámu. Velkostatkáři v okolí i v dáli Vys. Mýta, kteří mají erární koně, jsou ním stále obtěžováni. Co pak dělají huláni ve všední dny? Mohli by také jeti v pátek! A co pak daně se platí jen na vojáko? Anebo si má každý aby erární koně dostal, je zaplatiti slámu? Jest toho dosti, že musí koně ty dávat v nejhorším pro rolníka času na cvičení a po cvičení se starati, aby je přivedl do pořádku, aby nebyl pokutován. Doufáme, že těchto několik řádků postačí, aby aspoň od vojaka nebyl urážen náboženský cit poplatníků katolických. Pak-li se tak nestane, zakročíme jinak.

Záložníkům. Po lonských cvičeních vojenských byl Hráský poslanec dr. Ant. Cyr. Stojan požádán, by podal návrh o zaopatření a náhradě záložníků, jejich žen a dětí, přijdou-li na cvičeních k úrazu aneb o život. I přednesl záležitost tuto u vys. c. k. ministerstva zemské obrany, od něhož mu dodáno toto sdělení: Poddůstojníci a vojáci záložníci mají: a) následkem těžkého poškození, jež bez vlastní viny při vykonávání služby utrpěli, aneb b) následkem trvalého poškození zdraví, když poškození způsobeno buď zvláštní službou vojenskou, jakož i epidemickou, aneb endemickou na místě ke službě vykazávaném panující nemocí, aneb když poškození nákažlivou oční nemocí způsobeno, — jak dalece postižení ke službě a zároveň i v občanském svém postavení k výdělku se stanou neschopnými: nároky na dočasnou aneb stálou invalidní pensi (důchod) dle toho, objeví-li se neschopnost ke službě aneb k výdělku, jako dočasná aneb trvalá. V případě prvním pod a) uvedeném má poškozený mimo to nároky na přídavek pro poranění. Vdovy a sirotci takých osob mají nároky na zákonitou náhradu zaopatřovací, když osoby tyto bez vlastní viny následkem poranění besprospěšným vykonáváním služby vojenské utrpěného zemrou, když zemrou následkem zevnějšího poškození aneb na epidemickou nemoc na místě ke službě vykazávaném, aneb když zemrou na nákažlivou nemoc ve službě v nemocnici přikázané.

Obecní zastupitelstvo jednalo ve středu po 2. hod. dopolední o obecním rozpočtu. Do schůze dostavili se též náhradníci a pan rada Jaroslav Čer-

vení, jež po středoškolní bouřlivé schůzi byl sl. měst. radou pořízen, aby svoji smutnou odvolal. Rozpočet účtů obecních města Králové Hradce vykazuje na r. 1898 řádných výdajů 159.876 sl. a řádných příjmů 127.408 sl., tedy řádný schodek 32.478 sl. Mimořádné výdaje obnášejí 161.656 sl., mimořádné příjmy 150.056 sl., takže mimořádný schodek činí 11.799 sl. Schodek úhraný byl rozpočtem obnosem 44.378 sl. Po schválených nepetrných změnách obnáší schodek 44.316 sl. (Roku 1897 obnášel 41.508 sl. Schodek se uhradí: a) 10 proc. obecní přírádkou k 55.000 sl. přímých daní, což vynese 5500 sl.) b) 3 proc. přírádkou k nájemnímu obnosu 270.000 sl. — což vynese 8100 sl.; c) darem spořitelny s čistého zisku spořitelny za minulý rok, v obnosu 25.000 sl. Zbytek 5716 sl. uhradí se z kasovní hotovosti. Městská rada vložila do rozpočtu výdaje nejnutnější. Pan starosta dr. Ulrich řekl také na konci schůze, že s 10 proc. přírádkou se shledáváme naposled, protože následkem slevy daně domovní a odpadní přírádek při obecní dani s příjmu obce menší příjmy máti bude, takže bude nucena zvýšit přírádky; o mnoho-li, nemožno dosud zjistiti. Podrobnější správu o rozpočtu uveřejníme příště.

Elektrická dráha a osvětlení. Dle sdělení pana starosty dr. Ulricha jedná se s inženýrem Křížkem o zavedení elektrické dráhy a elektrické osvětlení v městě našem v době nejbližší.

Dodávka školních lavic do nových obecních škol. Při jednání o školském rozpočtu v obecní zastupitelstvu bylo sděleno, že zdejší truhláři podali žádost, aby jim zadány byly práce do nových školních místností, jmenovitě zhotovení školních lavic. Pan starosta pravil, že zatím objednány čtyři modely lavic. Než tyto dojdou, mohly by se truhlářům zadati zatím jiné práce. Pan rada Pilnáček žádá, aby zhotovení lavic se hned zadalo. Pan rada Ledetický pravil, že zdejší truhláři nejsou specialisté a že se přesvědčil, že je zhotovit nedovedou. Nemají také zásohy vyřezávaní dříví a z nového se lavice rozpukají, zkrouží, čímž trpí děti. Pan řídící Vávra usnává sice vývody tyto, ale myslí, aby se s truhláři zdejšími udělala zkouška. Pan Petříček co člen dozorčí komise na stavby škol pravil, že obec udělala trpké zkušenosti právě s těmi specialisty. Pan řídící Haněl a prof. Beránek se vyslovili také ve prospěch zdejších truhlářů.

Spolek Neruda podal žádost k obec. zastupitelstvu za subvenci pro svou knihovnu, po případě navrhoval splýnutí knihoven spolku Neruda a města, kterou se uvoloval spravovat. Přijat návrh muzejního odboru, aby spolek Neruda věnoval svou knihovnu obci, která ji bude spravovat a zřídí veřejnou čítárnu, v níž by i časopisy vloženy byly. Město nemůže svou knihovnu spolku darovat, neboť trvání tohoto je dočasné a městská knihovna jest součástí obecního inventáře. Na obecní knihovnu povoleno 200 sl. a na nájemné její 180 sl.

Městskému vedákově, panu Matouškově zvýšen plat ze 740 sl. na 830 sl. od 1. července t. r. Dovoleno mu dokončit soukromé práce rozdělané (zřízení vodovodů, plynových rour atd.) ale přijímání dalších nových prací mu zakázáno.

Dovzuky protizhřevných bouří v Hradci Králové. Ve středu konalo se přelčení s 10 obžalovanými, jimž kladlo se za vinu, že s. 2, po případě 4. prosince m. r. účastnili se protizhřevných demonstrací v městě našem, při kterých přiležitosti bylo vytlučeno několik tabulek a rozbita okna hotelu Fránkova. Soudu předsedal p. rada Prokš, obžalobu hájil pan státní návladní Blatný, obžalované pp. advokáti dr. Heller, dr. Fischer a dr. Ryba. Zločin veřejného násilí byli hlavní obžalovaní uznáni za nevinné. Josef Benda a p. Fr. Kohoutek sprostání vůbec obžaloby a pro přestupek §. 283 odsouzeni na 8 dní do vězení: Fr. Štěpánek z Ostřešán (v Poučově), Karel Jirák, Jan Prokop, Karel Schafnauer, Jan Mareš z Vrávry dostal 5 dní a půst, Vilém Luňák 1 den postem zastřený, Karel Zdeněk pro protivení se strážní dostal 5 dní a Josef Hráč, holičský pomocník i měsíc tuhého vězení. Páni obžalci mluvili účinně ve prospěch obžalovaných. Soudní síň byla poslouchací nabyta.

Elektrická dráha Josef-Velichovky. Ve Velichovkách na úpatí romanticky položeného lesa jsou postaveny nádherné rašelinové lázně, spojené s budovou restaurační a s pensiónáty. Jelikož od Velichovek směrem jak k Dubenci, tak Chotěborkám a Nadějkovu se prostírají pěkné lesy, budou Velichovské lázně zajisté od četných lázeňských hostů a výletníků navštěvovány. Aby se návštěva lázní Velichovek co nejvíce umešnila, jedná se o postavení elektrické dráhy z Josefova k Jaroměřskému nádraží, odtud do Jaroměře k hostinci pana Paula na špičce a pak podél silnice k Velichovkám. Stavba dráhy bude nejspíše zadána pražské elektrotechnické firmě Křížik a spoláci.

Kupte fialky, kupte! Rádi bychom dětské klasy, nabízející fialky na prodej. Dle orientálního mytu povstala fialka ze slz radosti, které proléval Adam, když mu ústy archanděla Michala oznamoval Hospodin, že mu udělí milost a odpustění. Dle báje starořecké proměnil otec olympských bohů Zeus ve fialku dceru Atlasovu, která pronásledovaná Apollem o pomoc se k němu byla utkla. Staří Řekové a Římané užívali fialky ke kořenění vína jako máfinky vonné. Fialkové víno platilo u nich za nejlepší jarní nápoj. Ve středověku pojídali fialky silně pocukrované; fialky platily jako symbol krásnějšího ročního počasí.

Pohřeb. Pan Mat. Němec, bývalý řídící učitel v Libranticích, muž řádný a dokonalý v každém ohledu, zemřel 5. března na šleském Předmostí. Kat. Jednota sv. Josefa doprovázela svého nejstaršího syna k poslednímu odpočinutí do Čerčilova, kdež librantičtí občané jej uložili do hrobu.

Starší dělníci hradeckými měšťany. U světostátní firmy bratří Červených na výrobu hudebních nástrojů pracují dělníci pan Václav Špaček již od r. 1851 a pan Antonín Procházka od 15. srpna 1858. Městská rada navrhla v sobotní schůzi, aby těmto osvědčeným dělníkům, kteří v Hradci po celý skoro život zaměstnáni jsou, bylo uděleno právo měšťanské s prominutím tax a stříbrná medaile v uznání jejich povinné dělnické práce. Pan ředitel Vávra odporučoval tento návrh závěrečnými slovy: práci čest! Náměstek purkmistra p. Waldek dal o návrhu hlasovat, který přijat jednomyselně. Firma Červený a synové založila na účtení památky světlé choti pana zakladatele firmy nadaci 1.000 sl. pro své dělníky. Město Králové Hradce již vloni uvázalo se spravovat a prezentovat tuto nadaci. Na žádost velel. c. k. místodržitelství v Praze usnešlo se sl. městské zastupitelstvo, že bude tuto nadaci prezentovaným uchazečům též rodňovat.

Školský Obzor, orgán radikálních a socialistických učitelů hrozí mladočeským rolnickým poslancům a svláští panu Horákovi, protože přý „dnes volají po snížení docházky školní, dnes křičí se nad nákladem, jehož vyžaduje naše školství“. Hrabě Max Zedtwitz totiž na sněmu dokazoval, že zákonem s r. 1894. vzrostl náklad na školství o 2.300.000 sl. a že tedy není pro zrušení IV. třídy platební na školách měšťanských, protože by tím náklad opět vzrostl až o 150.000 sl. — Dále navrhoval hr. Zedtwitz, aby o pečovích za vřadění do vyšší třídy služného přešlo se k dennímu pořádku. Sněm přijal oba návrhy hr. Zedwitze. „Školský Obzor“ vysvětluje výsledek hlasování tím, že před hlasováním 50 poslanců mladočeských se schůze odešlo a že to byli téměř všichni poslanci ze venkovské obce. Poslanci ti přý své zvolení děkují učitelstvu a „za to teď se učitelstvu odměňují tím, že na Hrádku radě buntují se s klerikály a na zemském sněmu odcházejí, když jedná se o přijetí pouhé resoluce učitelstvu příznivé. Ejhle, ti vyhlášení přátelé školství a učitelstva! Tady se ukázala jejich láska k učitelstvu in flagranti. Učitelstvo si to však dobře zapamatuje a v příhodné chvíli, až páni jeho pomoci se dovolávají budou, oplátí jim stejnou měrou“. — My učitelstvu zlepení jeho hmotného postavení jistě nezávidíme. Ale radili bychom pánům radikálním učitelům větší opatrnost. Hrozí rolníkům při volbách! Což, kdyby si tyto pomyslili: nás rolníků je více než vás učitelů, vy se máte lépe než my, vy máte pojištění lepší penze než my výměnky, my zkrátka a dobře dle vašeho komanda a tajně i zjevně agitace voliti nebudeme, my přehlasujeme vás, my rozhodujeme!

Přenesení hostinských koncesí. V sobotním zastupitelstvu na návrh zpravodaje, p. měst. radního Jaroslava Červeného vysloven souhlas, aby páně Fránkova koncese v bývalém jeho domě v nynějším okresním domě přenesena byla na nového majitele t. j. okresní výbor. Hostinec u „zlaté podkovy“ koupil p. Fránek; na něho přenesena byla koncese posavadního majitele tétoho domu pana Jakubce.

Při nákupu vápna stává se u nás dosud skoro pravidlem, že obrácíme se na firmy cizícké nalézající se většinou v cukru cizích a naše české závody necháváme nepovšimnuty, ač mívají tyto daleko lepší a levnější zboží než závody cizí. Doufáme, že zaústě se čtenářům pp. stavitelům a rolníkům jen zavdčíme, upozorníme-li je tímto na ryši českou vlastneckou a křesťanskou firmu František Kusý v Pardubicích, která dodává vápno ze svých vápených lomů v Podole a Prachovicích a svých vápených pecí v Pardubicích v nejlepší zaručené jakosti při cenách mírnějších než jinde. Firmu tuto vše odporučujeme. Viz insert.

Knihovna veřejná, lidová a spolková bude nakladatelství J. Ottý v Praze na požádání zaslati zdarma svůj nový ilustrovaný časopis „Literární zpravodaj“, obsahující správy o různých literárních novinkách a jiných publikacích, básně, povídky, novelky a j. jakož i četné ilustrace. Upozorňujeme tudíž pp. knihovníky a správy knihoven, by o zaslání listu v nakladatelství Ottově záhy se přihlásili.

Volby do spolku hospodářského v Jaroměři pro rok 1898 měly tento výsledek: Předseda: Alois Reichrt, St. Ples. I. místopředseda: Václ. Novotný, Semonice. II. místopředseda: Josef Zemek z Vilantic. Jednatel: Kotlant Jan z Holohlav. Pokladník: Václav Suchánek, příručí hospod. záložny v Jaroměři. Členové výboru: Jan Chmelík z Hořenic, Jos. Hvéda ze Semonice, Josef Balcar ze St. Plesu, Václ. Jiráček z Rychnovka, B. Šlampa, okresní zvěrolékař z Jaroměře, Jos. Voltr ml. z Habřiny, Václav Franc z Šestovic, Jan Kratochvíl z Jezbín, Jan Kavalír z Rychnovka, Josef Nejman z Rodova, Jan Jelínek ze Semonice, Fr. Pečený z Jaroměře, Jos. Jakoubek z Hořinova, Jan Velc z Rasoje, J. Řehák z Hor. Dolce, Fr. Jiráček ze Zvol, Jos. Kopecký z Hustiřan, Václ. Hrubý ze Sendražic, Otto Volf z Lužan, Václ. Matys z Čáslavce, Václ. Píhal z Jáseně, Jan Hynek z Lejšovky, Josef Zilvar z Libčic, Frant. Ludvík z Dolan. Náhradníci: Vacek Frant. z Jezbín, Josef Andrejs z Velichovek, Karel Rezek z Hořenic, Malý Josef z Vlkova, Josef Klemra ze Semonice, Josef Bělina z Jaroměře, Fr. Schejbal z Velichovek,

Václ. Zolman z Rožsova, Bělina Jan z Velichovek. Revisori účtů: Fr. Gabriel ze Semonice, Václ. Reichert z Rasoje, Josef Vacek z Jaroměře.

Obecovražda? V Litči u Jaroměře zemřel nedávno rolník Kudrnovský smrtí nepřirozenou. Pravilo se, že se oběsil na klíce. Brzy však se proslýchalo, že starý Kudrnovský byl napřed zavražděn a potom topřve na klíky pověšen, aby se zdálo, že skončil samovraždou. Podezřelým z vraždy jest 35letý svobodný syn Kudrnovského, který přý se nemohl smrti svého otce dočkat. Mrtvola st. Kudrnovského byla v pondělí s hrobu po 8 nedělích vykopána a od soudních lékařů ohledána. Mladý Kudrnovský nalézá se ve vyšetřovací vazbě u c. k. okresního soudu v Jaroměři.

Poměrná statistika. Zemský sněm vydal pod č. 850 zprávu komise rozpočtové o stavu pokračovacích škol průmyslových i kupeckých r. 1896/97. Ve zprávě té nalézá se také poučná tabulka o frekvenci těchto škol, rozšířené dle povolání žáků. Z tohoto přehledu srozumíme, že co do obchodníků jsou čeští žáci v ohromné minoritě, naproti tomu, ačkoli máme 223 českých a jen 129 německých učňů cukrářských a perníkářských, oslazuje nám naši němečtí krajané den ke dni více život; nepoměrně více, než my jim. Také slyšíme častěji o tom, že Němci Čechům namleli, než opácné a přec je vykázano 57 českých a 22 německých mlynářských učňů. Pekařů máme 826 a Němci jen 518 a přec se jich vládá léka více, řeknou-li „Nepečem“, než by se v podobném případě lekla nás. Že mají Němci jen 9 a my 48 kloboučníků, to se vysvětluje naší větší zdvořilostí, následkem které je spotřeba klobouků u nás větší. Němci se stále na nás obouvají, a mají přec jen 746 ševců proti 2567 českým. Charakteristický je také poměr rukavičkářů, jichž jest 494 Čechů a jen 40 Němců — známka to, že my jsme více zvyklí na všecko „choditi v rukavičkách“ než Němci, což nám arci vždy užitek nepřináší. Kamnářů máme 148 a Němci jen 19 a přece nám stále notně „zatápějí“. Hřebenařů máme 88 a Němci jen 7, z toho je patrné, že Němci se hřebenu nějak bojí. Z 212 typografů je pouze jediný Němec — a přece ti Němci neustále lhou, jako když tiskne.

Pěvecká jednota „Eliška“ uspořádala v sobotu večer v městském divadle první svou produkci z laskavého spoluúčinkování sl. pěvecké jednoty Slavjan, Filharmonie a posluchačů obchodní akademie. Čekali jsme sobotní produkci s napjetím. Eliška máže o sobě jako Caesar říci: vidi, veni, vici. Vystoupila hned poprvé v imponantním počtu, dámy v bílém světlém plesovém úboru pěkně se vyjímaly a svými výkony přímo překvapovaly. Po každém jejich vystoupení stupňoval se potlesk obecenstva, zkrátka slavily vítězství na celé čáře. Po dlouhém, dlouhém spánku probudil se Slavjan a po dlouhé neúporné dřmotě zvetila se i Filharmonie k čilému životu. Bendlovu slavnostní předehru sebral orchestr zdařile. Filharmonie po 10leté nečinnosti ukázala obrovský pokrok a její řídící p. L. Knepr novým úspěchem došel milé odměny a povzbuzení. Na to zapěla Eliška skvostně Bendlův dvojzpěv „Květko v poli jetelíčko“ a „Starý bodlák.“ Po první písni Elišky třikrát vyvolány, druhou píseň musely opakovati. Tím potvrdily, že píseň česká sladce plyne, z úst dívenky, když se vine, že píseň česká sladce zpívá, žena když o lásce zpívá. Bendlovo Capriccio sehrála na klavíru sl. Hermína Koutníková, známá mistrná naše pianistka. Slečna má velmi dobrou školu, ovládá úplně klavírní techniku, hraje rutinovaně. Obecenstvo, které jinak pro klavírní hru nejméně zaujato bývá, tleskalo nadšeně. Solo ze Švandy dudáka a průvodem sl. Filharmonie zapěla paní Pazourková. Hlas její jest značných rozměrů a slla jeho byla přiměřena mohutnosti orchestru. Správný akcent, kterým paní Pazourková píseň přednesla, překvapoval, potlesk obecenstva byl zasloužený. Bendlův čtyřvzpěv Loučení, který přednesla Eliška řízením p. Wüschke a za průvodu p. dr. Scheinera zamlouval se přesným a cituplným přednesem. Členky Elišky mohou se pochlubiti mnohým vzácným a mohutným, zvonivým hlasem. Slavjan přednesl a bravurou Bendlův mužský sbor Svět k svému řízením pana Knepra. Napjetí a obdiv obecenstva každým taktem rostl. Romance pro housle a klavír sehrály slečna Mařenka Vocáskova a E. Scheinerova velmi pěkně. Slečna Vocáskova jest vyškolená houslistka, miluje hru na housle patrně vášnivě a vyluzuje ze svých strun luzně, ohnivě tony. Smělé tahy šmytkem vedené prozrazují umělkyni. Slečna Scheinerova hraje na klavíru lehce, ohnivě a pravým hudebním porozuměním. Uchvatné pak zapěl Eliška a Slavjan Bendlovy „Ebrejské elegie.“ Bouřlivý potlesk skrovně odměnil jich v každém ohledu zdařilý výkon. Bendlův Svatební průvod byl řízením p. L. Knepra celkem uspokojivě sehrán až na trumpetu. Malé tréma snad toho bylo příčinou. Naše pěvecké spolky mohou býti a prvním svým vystoupením plně spokojeny. Doufáme, že nás brzy překvapí též některou větší skladbou Dvořákovou a Fibichovou.

Zvěsti z východních Čech.

Ze Střez. V obci naší pořádan byl dne 20. února t. r. maskární ples podé jménem zpěvackého spolku ve prospěch severočeské jednoty. Oba tyto účely maskární ples a Severočeská jednota jsou si sice dosti cizí, ale právě to, že je „zpěvacký spolek“ dovedl tak obrátit v jeden spojití, avšak zajisté nejen o vzácném důmyslu a vlastenectví, nýbrž svědčilo by i o značném blahobytu a veselí myslí našeho obcenstva. Také se nedá popřít, že účastenství bylo hojné, neboť dostavilo se na 40 mask a mnoho zvědavého obcenstva a docílen pro jmenovanou jednotu čistý výnos 60 sl. Přijetí účastenství poměrně tak hojného byly všelijaké: jedni dostavili se proto, že

takovou komedii ještě neviděli, druzí proto, že nechtěli mít doma mrzutost v domácnostech bylo toho dost, — a ještě jiní přišli vidět největší atrakci bálu: až s medvěda vysele Vašek komikál a žekne „já nejsem medvěd, já jsem Vašek!“ Uspořádání této zábavy, masky, útrata atd. stálo dobře nejméně 850 zl. nechtěje útrat jiných. A nyní dejme tomuto mumraji škrabošku doů: co se nám objeví? Myšlíte, že hlavním účelem bálu byl vlastenecký podnik? Ach ne, to je právě jenom ta škraboška, pod kterou skrýval se účel jiný: osobní účel jistého pána, který má zabezpečený pěkný, stálý příjem (jest mu hej!) pána, který již loňského roku činil návrh na pořádání takové zábavy, nehledě k jiným „vlasteneckým“ účelům. Tehda však nebyla půda ještě dostatečně připravena, avšak pán pracoval neuváženě, až vše provedeno letos. A účel? vyniknout, ovládnout a řídit dle své choutky pod svým komandem celou obec prostřednictvím našich šen a dívek. Ita hospodyněská škola, kterou se nejen obec ale i okres honosí, stojí mu v cestě, neboť, vidí v ní svého soupeře, který ovšem stojí vysoko nad obecnou školou, ale proto on jí právě nenávidí, tvrdě že jest na úkor školy obecné. A prostředkem k tomuto ovládnutí situace byl zatím maskární ples. Třeba si posvítiti na to, jak se tu hospodařil s majetkem občanstva. Aby se docílilo výtěžku 50 zl., — musilo občanstvo zaplatiti 250 zl.; — druhých 20proc. hrubého příjmu odvedeme tedy na vlastenecký účel a 80 proc. promrháme na komedii a na zkyptění půdy pro zámysly osobní ctižádosti! Co tedy bylo dle poměru těchto procent účelem hlavním a co účelem vedlejším? Na to podává se odpověď sama sebou. A co tomu říkáš Ty milý, dobrý soudeed sedláčku? Máme k tomu jenom mlčet, neb stěžovat si jenom po tichu doma, že jest nám v skutku zle? Vždyť vidíme jeden druhému do prázdné kapsy, ba již nám kročí v žaludku, na zbytečné zábavy a jiné mrhání majetkem nemáme věru ani krejcaru, neřkuli sta zlatých; také ani rolnictvo zdejší ani hospodářská beseda nepořádala celý masopust, ba skoro celý rok ze středu svého žádné zábavy a my máme přiblížit klidné a nečinné k tomu, když takovým způsobem mrhá se našimi penězi, kterých nemáme? Jak nám má vláda elevovat daně a povolovat subvence, když počet zábav se u nás v posledních letech zpatronášobil a když při tom hospodářská chasa místo šetrnosti učí se mrhavosti? Jak má přidávat země a poplatníci „vychovatelům“ národa, když stojí v čele těch, kteří drží na okázalé a nákladné vystupování ve veřejnosti a kteří se také chlubí, že dělají volby obecní a sněmovní? Jakou úlohu hraje vlastní rolník mezi takovými „pány“. „Mlč a plať! — my se budeme bavit“. Tedy aspoň prohlédni, sedláče, a nenech sobě lidmi, kteří k tobě nepatří a pro tvé poměry a stecky nejmenšího smyslu, nemají navlíkat v podobě škrabošky tu medvědí kůži a lhat do světa o našem blahobytu, když v skutku jsme již na mizině!

Z Rychnovu a. Od 23. února až do 4. března konána byla zde sv. misie od duchovních otců z Tovaryšstva Ježíšova. Frant. Zimerhakla, Aloise Jemelky, Frant. Klabucha. Účastníci na kázáních, ač počasi bylo nepříznivé, bylo od počátku velké, takže prostranný chrám Nejsvět. Trojice byl každého dne zvláště večer naplněný. V pátek, 4. t. m. odevzdal důst. P. Jemelka překrásnými velice dojemnými slovy osadníkům zdejšími kříž misionářský, který jim bude stále připomínati pravdy, jimi v těchto dnech blázané. Po kázání ubíral se velkolepý průvod — čítající as 2500 lidí, z velké části mužů z chrámu Nejsvět. Trojice přes nové náměstí Panskou ulici ke stolu sv. Havla, kdež byl kříž posvěcen a na to slavnost chválozpěvem „Tě Boha chválíme ukončena. — Slavnostního průvodu zúčastnili se též velel. panové: Vinc. Schmied, bisk. notář a farář v Kačerově a Jan Šrámek, bisk. sekretář a farář v Nebes. Rybné, dále p. Frant. Včelák, patronátní komisař. Sv. svatosti přijalo 2100 křesťanů. Ke konci vzdány budtež všel díky o ardečné všem třem duchovním otcům, kteří s neuváženou horlivostí a láskou dílo Bohu milé a záslužné činnosti v zdejší farnosti konali po 10 dní.

Z Červených Pečků. Zdejší křesťanskokatol. vzdělávací podporující spolek „Svornost“ se sdílem v Červených Pečkách pořádá v neděli dne 13. března 1898 v zámeckém hostinci v Červených Pečkách divadelní představení. Sehráno bude: Brouček. Veselehra ve 3 jednáních. Napsal Antonín Lokay. Začátek v 7 hodin. Čistý výnos věnován spolkové pokladně. Dětem školním se vstup zakazuje.

Z Opočna. Volby do okresního zastupitelstva Opočenského budou se konati 12., 13., 14. a 15. dubna. Venkovské obce volí 12 členů, města a městyse 4, velkopřemysli a velkoochod 2 a velkostatky 6 členů.

Hrabě Fr. Thun praví, jak jsme v listopadu oznámili, na Hluboké jednami šlechtici: „Musím říci, že dnes Mladoběchy neposnám. Za doby, kdy byl jsem ministrem, kde kdo s ním sádal se, radikalů (s mímů drže i tehdy též socialisté) dne je ale zmi (dusují). Kdyby se to bylo dělo tehdy, mohly se poměry zcela jinak utvářiti. Já přece dost makal na jeho, že se mi snadně jedná o to, aby Mladoběči nestotožňovali se se lidy, které pořádaly proti dynastické demonstraci, ale tomu nechťlo být rozuměno. Jak jsem vystoupil proti „Omladně“ — hned jsem byl prohlášen za nepříteli českého národa. Marš bylo mě varování, marné domluvy. Jediný, kdo mne ani pochopoval, byl poslanec Elia, ač potom v řetě své činnosti nímělu nímě ustupky. Kdyby byli Mladobě: jednali tak střísně jako dnes, nemusilo dojít k tomu, k čemu došlo! Byli lidé, kteří hlásali, že já chci jen a jen pokročení Čechů. Ale to není pravda. Hrabě Thun pravil také krátce po jubilejní výstavě: „Jsem přesvědčen, že kdyby místo samotných právnicků, jichž činnost jinak plně uznávám, sešli se k poradě četní i námořní průmyslníci, obchodníci, fmešníci nebo rolníci, že by směr národnosti byl daleko možněji a pravdě podobnější než se poměrá, kdy se obě strany stále perou jen o puntíček toho kterého paragrafu.“ — „Budovoj“ se sděluje: Hrabě Thun chce směr a proto ovolal do svého ministerstva vynikačičho Čecha dr. Kaila a dr. Bärenreithera. Směr ten musl býtli stravy, musí odpovídat poměrům a praktické potřebě. Thun se nedá urážeti a ter rorisovatí Wolsem a nestří politiku německých buršáků. Thun chce zachránit říd. radu a sem. sněmy před jinak neodvratnou záhubou.

Na Adalbertinum

byly další příspěvky přijaty sdílněním v Hradci Králové od pl. tit.;

P. far. Otakara Richtra v Pusté Kamenici 4 zl., nejmenovaného kněze v Hradci Král. 100 zl., p. kanovníka Antonína Pogerta 10 zl., p. kap. děkana Aloise Frýdka 100 zl., jistých snoubenců ze Spindelmühle 5 zl., Z b. vikariatu Opočenského 22 zl., Z b. vikariatu Jičinského 72 zl. 50 kr., p. kanovníka Dra. Jana Soukupa 50 zl., p. b. notáře a os. děkana Jgnáce Horkého 10 zl., nejmenovaného kněze v M. B. 10 zl., Z b. vikariatu Kralovického 9 zl. 80 kr., p. b. vikáře a děkana Vinc. Klepříka 1 zl. 50 kr., p. děkana Jana Blažka v Kostelci 10 zl., p. b. vikáře a děkana Václ. Vahla 10 zl., p. far. Felixe Barky v Zahradce 3 zl., p. kapl. Jos. Teplého v Borohradku 5 zl., p. far. Štěp. Dvořáka v Bychburku 5 zl., p. opata a zemského prelata Dra. Ctvrtčky 200 zl. Pán Bůh odplať!

(Zasláno.)

Blahorodý pán, pan Antonín Drahozal, umělecký závod pozlacovačský v Humpolci.

Podpsané komitét pro opravu gymnasijského chrámu Páně v Německém Brodě cítí se zavázáno, Vašemu Blahorodí vysloviti úplnou spokojenost a své uznání za nezištné, obětavé, vkusné a rychlé opravení a nové pozlacení nejen hlavního oltáře, nýbrž i všech pobočních oltářů našeho valně sešlého chrámu gymnasijského, který svou opravdu krásnou obnovou každého překvapil.

Proto můžeme Vaše Blahorodí veldůstojnému duchovenstvu a slavným patronátům s nejlepšími svědomím co v tomto oboru zvláště zkušeného a dovedného mistra, jemuž každá práce bez obavy svědění býti může, co nejvíceji doporučiti.

Znamenám s úctou

Za komitét:

V. Kabeláč,

starosta.

V Německém Brodě. dne 20. září 1897.

A. Dufek,

c. k. gymn. professor.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obecnstvu jak

ku zařizování nových i obnovení starých oltářů, kazatelen,

soch, křížů atd. vše v nejlepší provedení za ceny mírné.

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové

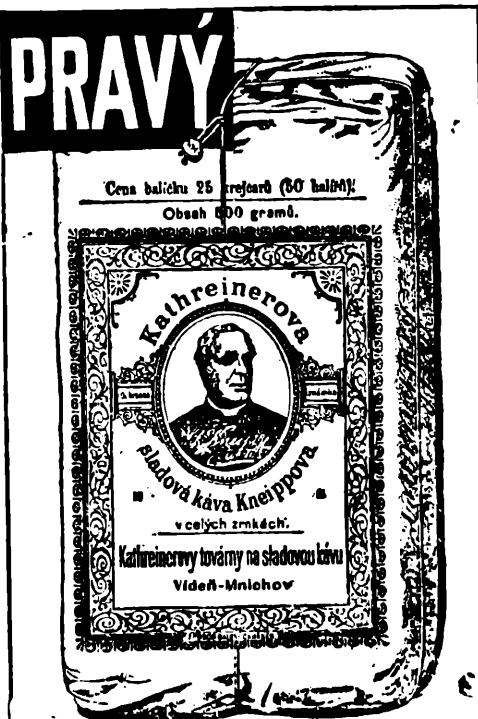
v Sychrově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší odporučení

Množství vlastních nákrešů a fotografií k volnému nahlédnutí franco.

Vo vlastním zájmu vždy a všude žádejte a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Býchnově n. Kn.,

272 doporaduje

svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříb. zboží, hodin kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.

Těž na splátky.

Světově známé lomnické suchary ve vícero různých jakostech za přiměřené ceny.

J. Jina,

Lomnice nad Popelkou.

128

Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky, zákusky, trubičky oplatkové, čokoládové, máslové, pišingry, atd.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtána

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filialní sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obecnstvu svá nejlepší osvědčení

piana, pianina

s anglickou rejecí a obyčejnou vídeňskou mechanikou nového snadně dokonalného provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při řádné sevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné využitelnosti neobyčejně levných.

Těž na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Umělecký

závod

184) pro

malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod pro malbuoken chrámových

Rozpočty, náčrtky atd. jaké i veškeré rady odborné zdarma.

Novinka!
Praktické
rychloprací stroje
se ždímadlem
na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, my-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna
J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotovent se ceny
levné obdržíte. 311
Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací
stroje excentrické mlátič stroje s kulíkovým s
ložísky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dukák, na sv. Janském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

De Hradce Králové a okolí!
Pro jarní období doporučuje v účtě potěpavý vele-
ctnému P. T. obecnstvu svůj co nejhojnější zásobený sklad
veškerých druhů
moderních klobouků
plstěných i vlněných pro pány, chlapece a děti,
vše vlastní výroby.
Zároven chovají se na skladě nejjemnější a nejmo-
dernější druhy plstěných klobouků firmy Jan Roz-
en, továrna ve Vídni, jejíž výrobek rovnají se veškerým
prvním továrním vídeňským.
Novotiny slaměných klobouků
jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.
Opravy vykonávají se úhled a za ceny levné.
O vzácnou přízeň P. T. obecnstva prosí
v účtě dokonale 282
JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,
(Velká podlaží).

Český a křesťanský závod.
Hojně zásobený sklad
vlněných látek
oděvních
všeho druhu, vlastní výroby a solidní ja-
kosti nabízí za ceny nejlevnější
Jindřich Hon,
vyrábětel vlněného zboží
ve Vyškově na Moravě.
Vzorky zdarma a franko.
Český a křesťanský závod.

Vyznamenání stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.
Veledůstojnému duchovenstvu!
Dovolují si doporučit svůj hojně zásobený sklad
kostelních paramentů
ve vlastní dílně pracovaných. Dále shotovují go-
tické svícny, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámečky na kanonické tabulky a
pod. přesné dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postřihují a poslacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.
Různá doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukásku franko.
Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
shotožení odznaků, pamětních penízků a t. d.
Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi 371

V. VACEK,
zámek
skolkařský
Pamě-
tníku
a chlape
nabízí pro zimní a jarní
vyšívání stromy ovocné
výškové i krátké, asenice pro
živé ploty, květinový ozdobný,
konifery, dřevě stromy pro
pro stromotědi, plátna atd.
Statistické sazby v zálož
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdarma.

K pronajmutí!
DÍLNA
se třemi okny, 8 m. dlouhá, s výhni, ho-
dicí se pro zámečníka, strojníka neb klem-
píře i s bytem se ihned pronajme. Tamtéž
pronajme se od 1. března nově zařízený
sluneční
BYT
sestavující ze dvou pokojů a kuchyně.
Blíže sdělí administrace t. l.

Dekorační malíř a poslacovač
JAN BARTA
v Bychavě n. K.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohrad a po-
zlacování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i krese-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmenší.
Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích a přílo-
nými rozpočty.

Byty.
Dnem 15. června 1898 lze najmouti
4 byty každý o 3 pokojích s ku-
chyní, přísl. a lázni v nově posta-
veném domě
JUDra Alfreda Rudolfa,
na Eliščině nábřeží
v Hradci Králové.
Blíže podmínky u majitele. Po pří-
padě možno 2 byty výhodně v je-
dno sloučiti. 288
V Hradci Král., dne 13. března 1898.

liniment. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí utiňující a natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený tento
domácí prostředek
žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Do Hradce Král. a okolí!
Dovolujeme si veledůstojnému P. T. obecnstvu zdvořile
oznámiti, že vedle chvalné známé dílny natěračské v Chru-
dimi otevřeli jsme též
nově zařízenou dílnu
natěračskou
zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.
Tamtéž nalézá se obchod p. Šimka.
Snahou naší bude, bychom všechny práce do oboru
toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spoko-
jenosti pp. zákazníků.
Nabízíme služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, náteru fasád a průčelí domů, nábytku, podlah,
železných konstrukcí a podobné.
Vedle nápodobení různých dřev provádíme též i
vážnou imitaci různých mramorů.
O hojnou přízeň prosí v účtě plně 286
Josef Komárek a syn.

JAN HORÁK
soukeník
V BYCHAVĚ n. K.
nabízí na dobu zimní,
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Račteš učiniti jen malou objednávku na
skoušku!
Vzorky na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým veledůstojným a
velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj: vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

Humpolecká
Matičná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny.
Modní oblekové látky na
převlečníky i haveloky
z čistě ovčí vlny a v levných cenách
doporučuje
Karel Kocián,
závod soukenický v Humpolci.
281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalou-
nické zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného
perovky a žíněnky, po-
pony a záclony do oken, hladké i zdřevňované dle
franc. způsobu. 151
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Svůj k svému!
Čtenému P. T. obecnstvu doporučuji svůj zá-
vod, kde lze dostati:
Vzorné upravená jídla.
Výborné pivo pilsenské i hradecké.
Výtečná přírodní vina tu- i cizozemská.
Velmi vkusné a čisté zařízené pokoje ho-
stinské, zvláště veledůstojnému duchovenstvu
a všem našincům.
Ve vši účtě
MAX KRIŠTŮFEK,
hotelier v „Adalbertinu.“
Obědy v předplacení.
Mešní vina, veledůstojnou konsistoři
schválená, se každé množství mnou ro-
zesílá. 285

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.
Nábytek. Výbavy pro nevěsty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Syatojánské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, ohrad a petrol. lamp.
Cenníky a nakresy na požádání frko.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.
doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu
a nabízí v nejsolidnějších provedení s cenami nejlevnějšími:

Železný nábytek,
matrace železné, s jemné dřevité vlny neb moř. liny, matrace plové i dřevité.
Přikrývky flanelové, ze srsti velbloudí, vlněné, přikrývky prošívané,
houby všech druhů, veškeré potřeby látkové, koberce do ložnic, jídelen, salonů, vosek, parketové koberce,
pravé anglické linoleum,
záclony krajkové i látkové, slory, draperie, kanzely, závěsy do oken,
elegantní židle, křesla, houpací lanošky, klakátka,
jakož i všechny nábytek z ohřívacího dřeva.
Podrobné obrádkové ceníky zdarma a franbo. 359-5
Úplné zařízení dobročinných útulů. Úplné zařízení bytů soukromých.

JESLE CHRÁMOVÉ

se dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelní souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliéfu řezané neb lité.
Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. — Sklad Elišvina tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, náčrty a rozpočty franbo! Všechny platební podmínky. 365

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

čítivo v Hradci Králové

doporučuje svůj ateliér k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Malířská dílna
a. Borovička
obrátky jediné sro
u křesťanské firmy:
M. Nesřel
v Hradci Králové
na Moravě.

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených

úředně chráněných balíčcích, se soudně zamoženou

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků

smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotebnějších druhů semen zelin a květin pověřena než jediná firma. 376

Za čestné a pravé semena firmy Edm. Mauthner (Budapešť, Andrássyova ul. č. 23) lze jen tak považovati, která jsou v originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci sobrazující medvěda s nadpisem Mauthnerova semena. Kde se dosud náš sklad nenalezá, raději se obrátiti na firmu. Před paděláním se varuje.

(Zasláno.)

MAVRODAPHNE.

Řecké přírodní dessertní i medicinné víno lisované z čerstvých malvasinských hroznů jest k dostání v lékárně pana

A. SPORY V HRADCI KRÁLOVÉ.

Mavrodaphne jest zdravým lidem osvěžení podporuje chuť k jídlu, pro ohudokrevné překvapující účinek, slabým i starým neduhem trpícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se nemocní těší, nýbrž i rozhodnou vzpruhu zeslabené činnosti srdeční. (108)

Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko: H. F. SEIDEL, PRAHA, Vodičkova ul. č. 30.

Pánům stavitelům

doporučuje za ceny velice mírné

čisté podolské vápno

nejlepší jakosti a

pánům hospodářům

nabízí

vápenné odpadky

hodící se jako výborné hnojivo obzvláště pro těžké, chladné a mokré půdy, jakž i výtlačných účincích svědčí četné pochvalné vysvědčení,

chvalně známá firma

FRANTIŠEK KUSÝ,

majitel vápenných pecí v Pardubicích a vlastník vápenných lomů v Podolě a Práchevích.

78

1898

Mauthner-ovo semeno

Doba setby od konce února do konce května.
Vzdálenost sazeňů 30 cm.
Vlastností půdy: silná, dobře hnojená, možná poněkud vlhká, hojně zalévati, možná občas hnojivkou podlít.

Na památku
první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání

nabízím
veledůstoj. duchovenstvu

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehnající chléb a j. v různých obměnách a vzorech, velikosti od 7x13 cm., — 29x40 cm. v nejmenším barvoitisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na skladě obrázky Svatých, (vhodné odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém i nejmenším. Speciality obrázků na atlasu překvapující krásy.

Objednávky veled. duchovenstva vyřizují bez dobírky. Vzorky zašlou se obratem pošty a čítají se k tomu.

Josef Pacák,

(firma Č. Mahrle) v Hradci Králové.

267

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnstvu hojně záso-
bený sklad klenotů, zlatých stříbrných
a pravých českých granátových šperků,
stříbrné stolní nádobí z nového a čín-
ského stříbra, oslazené stolní nádobí,
veškeré zlaté a stříbrné hodičky I. ja-
kosti; dále pendlové hodiny a budíky
různých druhů se zárukou 1—3 roků za
ceny levnější než všude jinde. Zlaté a
(240) stříbrné v ohni galvanicky.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Objednávky a správy se přijímají a shoto-
vují, též veškeré správy hodinářské se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 18. března 1898.

Inseráty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Dr. Škarda o politické situaci.

Předseda výkonného výboru mladočeské strany, pan dr. Václav Škarda mluvil v neděli o politické situaci. Jsme dobří staří známí — a vsud tomu pana dr. Václava Škardu skoro ani nepoznáváme. Různé názory politické nás přikře dělily. Teď nás upřímně, že pan dr. Václav v posledních letech se velice mnohemu přiučil, že konečně začíná mluvit politicky rozvážně a moudře. Kdyby tak byl vždy činil, jistě by nebyl nikdy učinil příkrého výroku o staročeské hlize, jímž poctivé národní pracovníky buršikozně a nerozvážně do hloubi duše urazil. V neděli řekl p. dr. Václav Škarda své upřímné: pater peccavi — a po upřímném pokání bývá i odpuštění.

Kdyby mladočeská strana byla se r. 1889 — 1891 řídila poučením, které pan Václav Škarda v Mladé Boleslavi udílel radikálům, nemusilo být národní roztržky, nemusilo být tolik radikálně-socialistických orgil, nemusilo být tolik béd a bořkostí, české menšiny mohly ušetřeny být trpkých persekucí a politicky zmařených devět let mohlo být plně věnováno našemu rozvoji kulturnímu a národohospodářskému. Dnes si mohl stát český rolník a řemeslník jinak. Co otázek a projektů, co elaborátů zemského výboru a sněmovních komisí leží od r. 1887, ba od r. 1884 nevyřízených!

Dr. Václav Škarda mluvil v Mladé Boleslavi střízlivě a nazíral na politickou situaci celkem správně. Jako příslušník hájil ovšem dle možnosti svou stranu. „Nár. Listy“ přinesly o schůzi mladoboleslavské obšírný referát. My jej doplňujeme potud, pokud „Nár. L.“ ze svých redakčních a administrativních důvodů uznaly za dobré řeč pana dr. Škardu umlčet nebo „přepracovati“. Ubohé „Nár. Listy“ v tanci mezi vejci a mezi se dobře nevyznají a uznávají, že je to také velmi obtížná věc, obětovati jednu světilku pánu a druhou Belzebubu, konejšiti radikály i pokroky, nepoštvati na sebe internacionály a k tomu ještě hájiti klubovní politiku. Každý tancuje, jak umí.

Dr. Škarda mluvě o situaci, Gautschovi a sněmovní činnosti pravil dále: Co se domácích poměrů týče, tedy s radostí poukazuji na přátelský poměr, který teď panuje mezi naší stranou a velkostatkem. My jsme z našeho programu nic (!) nezadali a konservativní velkostatek také nic, našli jsme však určité body, kde se naše programy stýkají a na tomto základě chceme pokračovati. S díky konstatuji dále chování se staročeské strany, nikoli nejen k vůli vynikajícím politikům v její řadách, nýbrž i také vůči staročeským časopisům, které loyálně veškeré kroky našich poslanců podporují. My, kteří v kritice naši šli jsme snad dále (viz Škardův výrok: staročeská hliza), než-li po náhledu mnohých se snaželo s povinnou úctou před těmi, jichž skutky jsme kritisovali, rádi této loyálnosti uznáváme a těšíme se nad tímto obrátem.

Co se týče radikální frakce, tedy se musím jen radovat (?), když ta radikální frakce jsou, které hlební voj podporují (?) Přál bych si, aby radikální frakce v tomto směru krácela, aby s nezpůsobilostí, že již teď vesla do rukou nedostala, neobrácela zbraní proti svým vlastním bratrům, kteří sice v mnohém ohledu jim za pravdu dávají, kteří však v jistých politických situacích, když chtějí něčeho dobrého a prospěšného pro svůj národ dosáhnouti, sami zdrženlivost si ukládají muset. Jaké mají být základy a povaha naší politiky? Často slyšíme o tom hlasy: „Starejme se jen o sebe! Co je nám po Rakousku? Čím hůře se tomuto dají, tím lépe pro nás!“ Prohlášení zde výslovně, že s těmito hlasy nesouhlasím. Pravím: Dobrá česká politika jest také dobrá rakouská politika. My máme jen jedinou vlast, kterou milujeme a již nejlepší zdar přejeme, avšak nesmíme přehlédnouti, že jest spojena s jinými zeměmi našeho mocnářství, že jsme jen částí celku a že, pak-li se celku špatně vede, ani částí prosperovati nemohou.

My tvrdíme, že nynější organizace neodpovídá více potřebám národů, avšak proto nesmíme saviřati oči před skutečností, že naše politické,

kulturní a hospodářské poměry tak úzce spolu souvisí, že výše uvedená tvrzení radikálů pravdivými být nemohou! Takové výroky přepjatých radikálů musíme zamítnouti. Naš národ jest svému mocnáři věren, a smýšlí rakousky.

Když roku 1891 zavítal císař do Prahy, přivítal jej národ náš nadšeně (Pozn. redakce. Císař byl r. 1891 velice rozmrzen na radikální kotrmelce vůdců mladočeských; protože tito dělali radikální opozici vládě, zdráhal se císař jeti do Prahy. Dr. Riegrovi však a přátelům velice na tom záleželo, aby císař a král náš vlastníma očima se přesvědčili o našich pokrocích v oboru obchodu, průmyslu, zemědělství, umění a kultury vůbec v posledním století. Dr. Rieger prodělal před výstavou delší dobu ve Vídni a kladl zvlášť tehdejšímu nejvyššímu hofmistru knížeti Konstantinu Hohenlohoovi a jiným nejvyšším dvorním a státním hodnostářům na srdce, jak by návštěva císaře v Praze přispěla k utvrzení dynastického smýšlení v národě českém, čímž by nejvíce získala dynastie a říše sama. Riegrovy snahy slavily tehdy vítězství nad záklusními intrikami nepřátel našeho národa, český lid vítal nadšeně svého krále, výstavou svou slavil český národ atkvěle mravní vítězství v celém světě, o čemž zásluh nemalých dobyt si tehdejší český místodržitel hrabě František Thun. Nebude zajisté na škodu připomenouti dnes národu, že, když dr. Rieger za padesátileté své věrné služby byl zrádčován a když v Praze při volbách do říšské rady propadl — v tichosti a v záklusí ve prospěch českého národa tím horlivěji a neúporněji pracoval a zůstal tak věren svému beslu: „V práci a vědění, jest naše spasení!“) Dále pravil dr. Škarda v Mladé Boleslavi: „Za své skutky jsou zodpovědní vlády ale nikoli mocnář. Tot jest správný konstitutivní názor. Českému národu bývá často těžko být dobře loyálním. Víme, co český národ již vytrpěl, co krve na bojištích prolil a že se pak našly vlády, které práv českého lidu nedbaly, avšak vsud tomu musíme v této řeči činiti rozdíl.

Náš cíl je vznešený a veliký: rázem ho nemůžeme dosáhnouti. Politika Rakouska krácela po staletí jinými cestami; obrat jediným rázem není možný. Snažíme se, aby určité kroky za příčinou uspokojení našeho národa se staly, určité kroky, jimiž Rakousko by se našemu programu přiblížovalo. Víme, že státního práva přes noc se nedomůžeme, a že jen etappama se k němu přiblížiti můžeme.

A teď přikročím k objasnění poměru naší strany k nynější vládě. Jest jisto, že již dávno nevykazovalo žádné ministerstvo v Rakousku takové množství intelligence, jako nynější. Některé odděly jsou obsazeny opravdu moderními muži, kteří stačí na úkoly, jež má řešiti moderní stát. V jeho čele stojí hr. Thun. Kdo zná naši stranu, ten ví, že náš poměr k němu nebudeme posuzovati ze stanoviska osobního. Jest pravda: Pokud byl hr. Thun místodržitelem, stála proti němu naše strana v poměru nepřátelském. Byl nepřitelem naší strany, zejména na počátku své vlády a často bodel, kterými naši strana straniti chtěla, trefil český národ. Uznáváme však loyálně, že na konci svého místodržitelování hr. Thun se vynasnažil, aby byl s námi v lepší poměru. Tehdy to nebylo ještě možno, naše city byly ještě příliš razupřené. Tehdy jsme s hr. Thunem vyrovnávali náš účet. Nebylo nám to nepřiznivo, avšak jakožto poctiví odpůrci uznávali jsme jeho přednosti: jeho inteligenci, ráznost a lásku jeho k naší zemi. Hrabě Thun získal si veliké zásluhy o jubilejní výstavu, o seslapaní Vltavy a o opatření pozemků pro (českou universitu). Dnes jako předseda ministerstva jest nám hr. Thun homo novus (novým člověkem) a budeme jej posuzovati dle jeho skutků. Čekáme, jaký bude jeho program. Jak se postaví vůči našim požadavkům, tak se zachováme my vůči němu. Na sliby nedáme ničeho: musíme viděti skutky. Z toho že byl jeden z našich předních spolupojovníků, dr. Kaizl, povolán do ministerstva, čerpáme naději, že tato vláda bude s českým národem přátelsky smýšlet. Dr. Kaizl nevstoupil dříve do ministerstva,

dokud se nepřesvědčil, že to připouští jeho čest, aby tam zasedl. Tázal se dříve u dr. Engla jakožto předsedy klubu a mne jakožto předsedy výkonného výboru, co o tom soudíme, a aniž bychom jeden o druhém byli věděli, odpověděli jsme mu, že jest to jeho vlasteneckou povinností ministerský portefeuille přijati. Na to chválil dr. Škarda osobní předností dr. Kaizla, avšak z lásky k jeho osobě nebudeme jednati. Vláda zná náš program a dle jejího chování se zařídíme. Debatty se účastnili ještě jiní řečníci; horlili proti Gautschovým jazykovým nařízením. Voličové mladoboleslavští projevíli na to dr. Škardovi a poslancům úplnou důvěru.

Chtí mít ruinu.

Země česká má mnoho „zajímavých“ ruin čili zboření. Není téměř krajiny, kde by na nějaké hoře nebyla nějaká zbořenina starého hradu.

Kdo pak dělá ty ruiny ze staveb často památných? Buďte, jak říkáte, čas sám anebo lidé. Mně se zdá, že obyčejně ruiny dělají lidé. Dělají je buďte neprávem, že stavbu neopravují, anebo že ji sami poboří. — Udělají-li to tak důkladně, jako n. p. s Vyšehradem v Praze, tu je těžko i o zbořenině ještě mluvit. Zvláštní však je to, že se lidem mnohdy více líbí ruiny, než stavba, dokud v celku stála. Proto konají lidé dlouhé cesty, aby viděli ruinu; lezou často na nebezpečné výše, vydávají v nebezpečenství své zdraví a utrací tím mnoho peněz.

V Hradci Králové máme poklad drahocenný, jež nám středověk daroval. Jest to katedrála biskupský chrám. Málo kdy slyším, že by byl komu „zajímavým“, obzvlášť bývá málo zajímavým jistým vrstvám našeho obyvatelstva. Ale kdyby byl ruinou, stojím za to, že by výletníci z daleka sem jezdili, a že by hradečtí své hosty na tuto zajímavou ruinu upozorňovali a k jejímu prohlášení je doprovázeli. Ve všech cestovních knížkách by se četlo: „Kdo navštíví Hradec Králové, nechť neopomine prohlédnouti si zajímavou ruinu bývalého chrámu sv. Ducha. I ty trosky svědčí o výši umění, na které se nalezali naši předkové“. Aspoň bude-li se Hradec dál a dál rozšiřovati, a napadne-li někomu v novém městě postaviti kostel, bylo by snad rádo s chrámem středověkého udělati ruinu, aby ze starého města, z náměstí, docela všecek život nevymizel. Ten nový kostel dole by byl jistojistě méně zajímavým, než ta ruina na kopci, na němž staré město naše stojí. Že by se u nás lidé nalezli, kteří by chrámy všechny, tudíž i náš ve stavu zboření dost rádi viděli, o tom ještě přesvědčen nejsem, poněvadž se o tom nikde „neblahovalo“, a bez hlasování v naší době se nestaví a tudíž ani neboří. Ale Praha, matička Praha, takové pány již má.

Jednalo se tam totiž o zboření kostela svato-václavského v Praze. Katolíci se snažili jediný ten kostelík památce sv. Václava věnovaný zachovati. Krásně mluvil farář Ekert a kanovník Burian. — Ale proti nim stáli v šiku zdánlivě rozpoltěním liberálů a jinověrci. Povídám zdánlivě rozpoltěním. Vlastně totiž těm pánům na kostele čili jak zlí jazykové povídají na sv. Václavu stejně mnoho nezáleží. Rozpoltění záleželo jen v tom, že jedni chtí zboření důkladně, jako zboření ten Vyšehrad, ta kolébka slávy české. — Druzí však chtí jeho zachování, ale ve způsobu ruiny, zboření. Je to tak prý v Paříži u prostřed města; tam prý se ruiny zachovávají.

Znal jsem člověka, Pražana rodilého; byl 46 let star a řekl mi, že nikdy nebyl na Vyšehradě. „Nic prý tam není“. A tak bych z toho ohledu nebyl pro úplné zboření chrámu toho; kde „nic není“, tam se nechodí lidé dívat. Ale že nyní, když chrám ten sv. Václava stojí, mnozí Pražané i cizí rovněž praví „nic na něm není“, věděl-li o něm vůbec, o tom bych se bál pochybovati. A kdyby, jak katolíci praví, se zachoval jako budoucí farní chrám pro služby Boží, tu bych myslil, že se tím stane ještě méně „zajímavým“ než nyní, když je na spadnutí. Aspoň to jest jisto, že by v Praze muselo být nejméně dvakrát tolik kostelů a o mnoho větších, kdyby všem Pražanům byly

kostely „zajímavé“. — A tak by nebyl ani jen návrh prosteďkovací — v městě ruina. Ta by byla jistě zajímavá. A spolek pro návštěvu Prahy cizinci by se měl této myšlence co nejvíce chopiti. Vedle ruiny mohl by se postavit hotel, a možná, že by se vyplácel. Nedaleko je zavřený kostel sv. Karla, přes náměstí Karlovo je kostel sv. Ignáce, taky jej nikdo nechce zachovávat, a byly by ruiny hned tři tak blízko od sebe.

Bohužel odhlasováno ještě nebylo a věc vrácena městské radě. Přátelé ruin povídají, bude-li se návrh ještě několikrát vraceti, nebude hlasování zapotřebí, budeme mít zajímavou ruinu tak jako tak. Ale, páni, co tomu řeknou dějiny? Ty budou taky „zajímavé“ — až k pláči. Tak tedy sklesli Čechové, že se nemohou rozhodnouti pro památku svého slavného avatého knížete? „Svatý Václave nedej zahynouti nám ni budoucím“, tak zpívali předkové, a potomstvo volá: Necht zhyne památka tvá?! — Není to ruina pravého vlastnictví? — Za takových poměrů domáháme se toho, aby koruna svatozáclavská saskovala se na hlavě panovníka, v jehož žilách „po přeslici“ proudí krev Přemyslovců?

A Paříž má nám být vzorem!? Ta nemravnost až do kotene prožraná Paříž!? Ta Paříž, kde se sledává ruina křesťanské vzdělanosti? Ta Paříž, kde se sledává ruina svobody křesťanů úpících pod jařmem kmene cizího, který si však ze svých svatých ruin nedělá?

Nenuť to k úvaze, zdaliž i v Praze nebo i v národě českém nejsou ruiny křesťanské vzdělanosti? Zdaliž i v Praze není ruina křesťanské svobody tísněné cizím liberalismem?

Na asanaci Prahy, to jest na ten účel, aby Praha byla městem tělesně zdravým, vydávají se nesmírné peníze; ale na asanaci mravní a kulturní není peněz! Nezahánějí nás i v tom předkové naši? Na byty vydali málo, tu nedbali na zdraví, ale na chrámy mnoho. Proč asi? Mravně kulturní zájmy jim byly statkem nejdražším. A dokud to bylo, byli jsme národem slavným, po celé Evropě ctěným. Ale jak přišly ruiny, klesli jsme až téměř do hrobu.

A chceme-li se opravdu povznést, jak skutečně naděje svítá, nesmí nám být ideálem ruiny. A proto, nechceme-li potomstvu sami být smutné „zajímavou“ ruinou, nedopouštějme, aby se bořilo to, co bylo, jest, a zůstane pramenem neporušené vzdělanosti, velikosti a svobody!

Naše vlast a Naše Doba.

Nejnovější patent J. S. Machara a T. G. Masaryka.

Ne chceme se zde dotýkati schopnosti básníka Machara. Způsob však, jakým se posmívá našim snahám národním, dobře charakterizuje Vládkova „Osvěta“ touto statí:

Od doby našeho národního probuzení nebyl pojem vlasti celym generacím ani dost málo záhadou; ale od doby theoretického „přimykání“ k národnosti jiné máme v mladé generaci lidí, kterým je vlast „problémem.“ Toto zatmění pojmu tak elementárního trochu se rozjasnilo těm mladým hlavám událostmi posledních čtyř měsíců: doba naše vidí, že odporcům nezastřeně jde o národní naše bezživosti, a též výkvět mládeže přirozeným během věcí poznal, že musíme být vlastenci, abychom se ubránili, a že k tomu i jakési lásky třeba.

Tak doba naše; ale jinak Naše Doba, kterou rediguje nový Mahomed T. G. Masaryk a v níž má titánek J. S. Machar plesnivý kout pro drobnější výkony, stejně epochální veršem i prosou. Tohoto titánka Radikální Listy všetečně podezřívají, že plše jen, aby se psalo o něm, a že i dryjčnický jeho feuilleton proti vlastenci ve 4. čísle Naší Doby jest jen „plakátem“, na němž gigantická plamena hlásají: „Machar promluvil!“ A Radikální Listy mají asi pravdu. Ale že jim stojí Machar jen za smích a nikoli za odpověď? Nám bez ohlídky a vytáček stojí za to posvítiti do onoho plesnivého kouta Naší Doby, stojí za to ukázati, kde jest „hniloba“, „hnusné šedivé bahno“, kým „české jméno zohaveno“, kdo má zločinovou zásluhu, že musí „každá generace rozházeti především práci generace předchozí“ a proto každá musí svízelně začínati zase znova, ano kde že máme „chvastavé sobce“, „taškáře, hlupáky a lotry“, jak Machar vytrubuje z plných plic, aby po této vískavé intrádě mohl důstojně v „báseň“ své vytkovati:

„Ne, nejsem vlastencem nemiluji svou vlast, ji nemám, nemám, nemám, proš milovat, jsem Čechem, jak bych mohl být Němcem, Říkem, cizím a negrem.“

Tato „báseň“ je částí famózního feuilletonu ve 4. čísle letošní Naší Doby; vismež obsah jeho. Touží prý J. S. Machar po kousku země, kde rostl a prožil dětství, — a ví, že je to vlastně stesk po mladosti a ne po vlasti, neboť

„vím, že bych stejně miloval kraj jiný, kdy bych byl jiné mladosti svého protě.
A toť má vlast. Nic víc.“

Jaká škoda, že rodiče jeho žili v Čechách! Kdy by byl své křesťoviny náhodou vyváděl v Berlíně, toužil by tam, a my bychom ho Němcům s radostí dopřáli, ještě bychom nah dali nádevek. Jemu je k smíchu „vlast“, ten „zeměpisný pojem“ diplomatů a profesorů, jenž máte už zitra se

„scvrknouti či vrůstati“ dle výsledku bitvy, „páně nám nic není!“

Napal kdo někdy větší svého národa větší dráost? My se pachatíme po půlstoletí o zachování „zeměpisného pojmu“ Macharoví směného, my hájíme až do vyčerpání síl nedůlžnosti své vlasti i práv národnosti, ovšem jako Sisypové vždy zas od začátku, při tom z našeho „fángličkářství“ rostou ústavy umělecké, vědecké, školské, dobročinné, — a za to si na nás otevře ústa chlapík, který by stejně lhostejně byl cizákem jako Čechem, bez lásky a úcty k národu, a s neslychanou nadutostí nám spílá „líných, hovčích si kaprů v prohnité vodě!“ My pracujeme do úpady jednou rukou na obranu národní a druhou na budovu kulturní, on vytrubuje svou pyramidální vyvýšenost nad naší hloupostí, nad naším zpátečnictvím, a Naše Doba se mu k tomu ochotně propůjčuje za hláskou troubu. Gratulujeme.

Dále nás poučuje Macharův feuilleton, že co prý máme na svých dějinách? Pravědlní řada „prorad, útisků, otročení“, „ničemných lidí“, ač „i světlé zjevy byly tu“, ale k čemu ty nám posloužily? Dle Machara se jen staly „jasnozrakou minoi denních frází obyčejným našich lidí“. Nic více a nic méně.

Tím jsou Macharovi české dějiny. Tak bos a nah se ještě nikdy nepostavil sám na veřejnou podívanou. A takovýto dějepisný pojem se vychloubaje, vsedá na druhé stránce zas na vysokou bránu, aby nám „zdravotními“ slovy vyčistil, že nedovedeme oceniti Palackého! Nedovedeme a nedovedeme; jubileum, jež památce jeho chystáme, bude zas jen banketem kaprů v prohnité vodě. Jen Machar z ducha Palackého žije příklady těmi, jako nu př. tento svůj feuilleton v Naší Době; Machar zajisté by nás poučil, že Palacký nebyl vlastencem, nemiloval svou vlast, nechtěl ji znáti a nevěděl, proč ji milovat, atd.

Avšak dosti jsme se obírali Macharem i jeho „čeststvím“, jež prý jest mu „vádnou vrozenou povinností“ — nejspíš povinností, aby co nejvíce českým „pojmem“ i lidem spílal a nad ně se vypínal; a na toto čestství patentované — všichni svatí nás chráně padělatelů jeho! — budeli prý Machar někdy na ně hrd, bude jen na sebe hrd. My ovšem na něj hrdi nebudeme; snad že Naše Doba na něj bude hrdá — a toho bude dosti pro slávu obou.

My se jen krátkým doslovem obracíme k čtenáři. Není všechno nepravda, co Machar ve feuilletoně Naší Doby hlásá: pravda jest, že máme bláznů „směšné ve své pyše“, taškáře, hlupáky a lotry, „obchodníky v čistém vlastenci“, — ano, máme je; a víš, čtenáři, kdo jsou a kde jsou? Taškáře poznáš snadno: vždy vychloubají se a haní, tupí, ostouzejí každého jiného, až Bůh brání. Národní lotrasy a lotříky také snadno rozeznáš: hled jen tam, kde se nikdy neovze odpor proti chauvinismu Němců, mlčícímu na nás, ale kde se každý projev vlastnictví českého snižuje přezdívkami chauvinismu, fángličkářství a t. p.; kde sebe větší brutalnost odpůrců nevzbouzí ani jiskry hněvu a rozhorlení, ale kde obranný zápal náš se přehorlivě chce hasiti kalem podezřívání, utrhaní a výsměchu; kde nejen kopí, ale ani stěbla se nezláme v zápas za „právo a záchranu národnosti, ale denně se vystřelují střely, napuštěné obyčejným jedem, do tábora českého, proti českým citům, myšlénkám, pracím a proti českým pracovníkům neupřímnějším a nejhorlivějším; kde za slavného hláholu trub ozývají se jmena nejčistějších zvuků, ale za uličnického pokřiku hanobí se nejčistší jména domácích. Hleďte, čtenáři, tam, kde se systematicky uvádí v posměch vlastnictví a špiní naše přítomnost i minulost, kde se trhá živí i mrtví, kde se snižují dějiny i literatura naše, kde se podrývá v lidu všechna důvěra v českou věc, v mládeži všechno nadšení pro ni, v inteligenci všechna láska k ní. Tam hleďte, kde se kupí stohy cizáckých nauk, odvarů, oplešků a plagiátů, ale pro národní a původní práci ani struska se neodkládá s cesty. Jdi tam, kde se každému ve vlastenecké práci co nejvíce překáží, kde se mu klacky házejí pod nohy a kamení na hlavu. A chceš-li nalésti ony „obchodníky v čistém vlastenci“, běž, kde se chrílí špina, špina a špina na každého, kdo si nezaplatil, že smí číst přejiti mimo. Kdo hledá, najde.

A běž, kde se vykládá na kram zboží s mnohým duševním: „Toto není frása a fángličkářství, nýbrž totot jest čistě vlastenci.“ Toto čistě vlastenci bojovalo proti fángličkářství tím duchaplným způsobem, že samo majíc ohromný sklad fángliček každý den vystrkovalo jinou. V těchto dnech se konečně odhodlalo vyvésti nad kramem parádní firmu, na kterou nápis složil a namaloval oševdčený specialista, který hrd jsa na své dílo také jméno své na tabuli podepsal. Překonal aroi všecky a všechno, ale překonal i sám sebe. Běžte, vizte to unikum, na jaké ještě slunce nevstálo:

„Ne, nejsem vlastencem a nemiluji svou vlast, ji nemám, nemám, nemám, proš milovat.“

J. S. Machar.

Nuže, klobouky vzhůru! a necht propukne ohlašující potlesk a bouřlivý jasot: „Výborně! Zase v Čechách skácena jedna modla, ta hlavní — hloupá, staromodní vlast! Kopejme do ní! Už nejsme její synové — teď jsme synové Naší Doby! Kdo by ještě pro vlast vzdychl nebo ji chtěl i jen

saát, řekne ho ve jmeně piné — vlastně pán! Masaryka, Machara & Cie! Ty postavme na oltář po vlasti uprázdňáky — Naši Doba ovšem s tím! Křehle, praví čeští mešáci! Sláva jim! Htimavě sláma!

Politický přehled.

Poslanec dr. Zábek mluvil v neděli v Brně o situaci a nové vládě v Národním klubu. Rečník pojednával o minulém zasedání sněmu Moravského, pravil o směřování akce na Moravě, že besprostředně podnět k ní vyšel z rozprav, vedených mezi některými členy velkostatků a některými poslanci strany lidové, tedy vlastně z lůna této. On sám z počátku k akci přiblížil s nedůvěrou, ale došel k poznání, že obavy jsou tu bezdůvodné. Návrhy směřovací podány byly řečníkem, ve jmenu všech českých poslanců na sněmu. Byly v nich sneseny požadavky této chvíle nejnutnější a nejpotřebnější, a teprve, když tyto byly splněny, může být o smíru řeč. Všichni čeští poslanci na sněmu jsou jednomyslní a svorní v tom, že na všech těchto požadavcích budou neustupně stát. Svému programu pro budoucnost nic tím nezadali; v ohledu státoprávní, národním a politickém trvají při svých zásadách, jak na sněmu, bylo také prohlášeno. Němci ovšem podali také své návrhy, aby měli jakési záruky pro ten případ, když se octnou v menšině. V těchto intencích není Němce utiskovati, a proto jim leckteré záruky můžeme dáti. Garancie pro jejich tak zv. politický Besitzstand nikdy jim ovšem nedáme, protože stojíme na stanovisku, že ty posice, které patří nám, musí vykliditi. Vytýká se nám porušení solidarity s poslanci z Čech a ze Slezska v této akci. Když žádáme vyrovnání s Němci na Moravě — praví řečník — nemohli jsme vyplnění našich požadavků učiniti závislým na podmínce, co tomu řeknou naši bratři v Čechách a ve Slezsku. Teprve v té chvíli, kdyby Němci diktovali nám nějaké podmínky a chtěli od nás nějaké záruky, pak bychom ovšem nesměli nic učiniti bez souhlasu ostatních poslanců ze země koruny české, s nimiž solidaritu nikdy neporušíme. Co se týče jazykových nařízení Gautschových — pravil řečník — že na Moravě důkladně přistihla tu jistou měru české vnitřní úřední řeči, kterou dávala nařízení Badenova, tak že skoro nic z ní neostalo. Řečník prohlásil, že Gautschova nařízení moravská nebyla vydána se souhlasem českých poslanců z Moravy. Znání nových nařízení důvěrníci moravští nezamítli; v konferenci sdělil jim Gautsch jen hlavní zásady, načež důvěrníci ihned prohlásili, že za žádnou cenu nařízení těch pro Moravu přijati nemohou, že varují vládu před jejich vydáním a ponechávají si vůči ní úplnou volnost akce. Řečník ostatně nepřeje si pro Moravu ani takové upravení jazykové otázky, jak se stalo v Čechách, protože musíme trvati při jednotnosti našich zemí, a při tom, že čeština, která až do r. 1628 v naší zemi byla jediným a vyhraněným úředním jazykem, stejné právo má ve všech oblastech země. V té příčině čeští poslanci na říšské radě od spravedlivého českého požadavku neupustí. O Thunově vládě mluvil dr. Zábek asi jako dr. Škarda.

Předseda ministerstva hr. Fr. Thun měl v poslední době rozmluvy s vynikajícími příslušníky všech důležitějších stran na říšské radě. Jedná se patrně o dohodnutí ohledně pracovního programu. Ministr Bärenreither za pobytu svého v Praze jednal (jako hr. Thun) s ústavověrnými velkostatkáři a pak s liberálními Němci. Tito v Čechách, na Moravě a ve Slezsku jsou dosti krotcí; obávají se patrně zlých následků, když opoziční struny příliš napjali. Za to Wolf a dějčnicko-nacionalové ve Štýrsku jsou pro nejostřejší opoziční a až to třeba praskne. Mírnější Němci s velikou nechtí se podrobují pruským křiklounům.

Bliskupské konference byly opět ve Vídni zahájeny pod předsednictvím kardinála hr. Schönborna.

Olavna uherské revoluce oslavili v Judapešti Košutovci a židé. Toť se rozumí, že burs a židovské obchody byly zavřeny. S největším zápalem vyslechli Maďarí řeč židovského spisovatele Morice Jokaye. Mezitím, co v Budapešti, Debrecíně, Pétkosteli, Stoličném Bálehradě atd. oslavují revoluci z r. 1848, bouří se venkovští nádeníci a baráčníci. Četníci musí rozhánět lid bodáky. V Duna Feldvaru zabiti dva socialističtí agitátoři. V Uhrách potuluje se na sta socialistických agitátorů, kteří dostávají denně za své štváctví čtyři zlaté; podněcují lid, aby žídal rozdělení pozemků a aby u větších rolníků s statkáři nepřijímal práci. V okrese bodrogtótském bylo rozpustěno 28 socialistických spolků; vláda ostře potlačuje agitatory — ale což to pomůže, když boháče, kteří je v Judapešti platí, nechávají na pokoji?

Delegace, do nichž vykoná volby říšské rada příštího týdne, sejdou se v měsíci dubnu v Budapešti, aby schválily říšský rozpočet.

Ruský ear Nikuláš II. nařídil, aby se dalo do státního rozpočtu 60 milionů na rozmnožení ruského námořního loďstva. Ruské listy schvalují tento čin, neboť Rusko bude se dříve nebo později měřiti v čínských vodách s Japonskem a Anglickem.

Mezi Bavorskem a Pruskem panuje jak známo veliké napětí. Bavorsko nechce se vzdát vlastního soudnictví v trestních věcech vojenských, protože se tím právem bojí, že by pak posbylo vlivu na své vojsko. Prusko chce naopak nejvyšší vojenský soud v Berlíně, tak že by císař německý a král pruský stal se neobmezeným pánem celé armády v Německu. Dne 22. března prý se seje císař Vilém a princ vládat Luitpold bavorský v Řezně, aby narovnali napětí mezi svými státy. Podělí se krásný slovom císaře Viléma ohočít samostatné Bavorsky?

V Anglii se vzdal předseda ministerstva Salisbury následkem vleklé nemoci řízení státních a zahraničních záležitostí. Zastupovati jej bude synovec jeho, ministr Arthur Balfour. V době, kdy Anglii hrozí velké zápletky v Číně, ve vnitřní Africe, ba i v Americe — pakli tam dojde k válce mezi Španěly a Spojenými státy, tu se běže o smocnění obrátěného státníka lorda Salisburyho velice vážně.

Francie se připravuje k volbám. Internacionální židovská aliance nalezá se na pokraji zoufalství. Francouzi se konečně stydí, že po 30 let otročili svým 140.000 židů a dvěma milionům hugenottů, kteří neomaleně se bratříčkují s protestantským Německem. Francouzi, potomci to slavných Římanů a Gallů, snaží se střístí se sebe cizácké vetřelce, kteří se zmocnili skoro všech státních úřadů, bank a obchodních i průmyslových společností. Katolíci Francouzi chtějí býti pány ve své domovině a proto se zbavují v podobě Dreyfusů, Zolů a velikých radikálů internacionální prašiviny. To jim nemůže světový orgán „Neue freche Presse“ zapomenouti. Páni radikálové Lev Buržo, Dron, internacionál Zoré atd. vypověděli vládě Melinové boj až na nůž, v sobotu ji dokonce obvinili, že „drží tajně s klerikály, ale sněmovna se této dšné „obžaloby“ pranic nelekla a vyslovila 319 hlasy proti 221 vládě důvěru. Katolická Francie neleká se výtky, že začíná smýšlet opět katolícky, a proto „Neue freche Presse“ lamentuje: „Francie žili vlastně více Paříž zachvácená jest zpátečnickým proudem, a pak-li voličové v departamentech smýšlí zrovna tak, jako hlavní město, pak mohou přistáti volby přinéstí překvapení, které se učiní posarubodným i mimo hranice republiky. Ve Francii jest již vedlejší vláda orléanská. Ministerstvo „královo“ schází se v jistém domě pod ochranou republikánské policie a pracuje tam volební okružníky. Obě ministerstva, „královo“ i Melinovo prokazují sobě službičky a ohledy, které přikazují poměry. Opravdu, alterego nápadná stůnu, vévoda de Luynes, albíl nedávno v Blois ministrům a prefektům republiky, že je v případě obnovení monarchie ponechá v jejich úřadech, předpokládaje ovšem, že budou hodni, že orléanským rejdmu nebudou činiti překážek.“ Blbě toto podezřívání židovského časopisu má popuditi francouzský lid proti presidentu, ministrům a vysokým hodnostářům republiky, ale ku podivu, katolíci Francouzi nechťejí se ani teď rozčlíst a lpí i teď na svém vojsku a námořnictvu, které židovským hanobením jest rozhořčeno a které svou aechutí k židovstvu a sociální demokracii se betají. To belí také ukrutně naše „Národ. Listy“, které znamenitě dovedou zobat židovský semenec v podobě tučné placených insertů židovských bank, pojišťoven, továren a obchodů; straní očividně krajním levičákům, radikálům a socialistům, a sdílí jejich obavy, že nynější vláda bude nadržovati klerikálním kandidaturám t. j. raillovaným. „N. L.“ píší: „Dnes podobných hlasů nedůvěry ke klerikálům „republikánům“, — již včera ještě vévodu Orléanského zbožňovali jako přístiho spasitele Francie — stejně nedbá vláda Melinova a její frakce mezi republikány dnes stejně všechny podobné výstrahy odmítají. — Kéž jen tato slepota nestane se třetí republice stejně osudnou, jako stala se republice druhé neprozřavost národních shromáždění z r. 1848!“ N. L. bolí, že republikáni vůči útokům frakcí židovských jsou hlouzí, a tvrdí, že následkem vládní protekce liberální klerus zatlačen jest kongregacemi, jež tam nyní prý vládnou. „Ano, v některých departamentech „jezovitě“ dokonce vládnou. V malém jednom městě jmenovan byl na př. protestantský učitel, ale musil uprchnouti: obyvatelstvo, podníceno klerikálním starostou, kámenovalo jej na ulici.“ — Brrrr! Ještě větší huší kůži dostanou radikálové, když se v „N. L.“ dočtou, že missi dominici (papežští poslové) budou prý říditi francouzské volby, a že prý je založeno již 96 klerikálních vojenských kassin. „Ii chot jednoho velitele sboru armádního jest prý předsedkyní agitačního spolku klerikálního. Vláda sama, ba i president Faure, který tiskl kdysi dr. Podlipnému ruku a volal: „Ať žije český národ!“ (Vive la nation tchéquel) drží prý s klerikály a chtějí prý klerikálům zapřadati úřady a mandáty. Tvrzení své omastili „N. L.“ zajímavou volební historkou, jak prý hr. Grefulbe chtěl od rolníka Bretons za 50 tisíc zl. zakoupiti jeho mandát a nabízel se k tomu opatřit Bretonovým příbuzným v souhlasu s Faurem ještě výnosné úřady! Brrrr! Bylo při tom i předpadnutí! Který pak židovský liberál by se při čtení těchto nesmyslů strachy nezatelelil ani p. Boucheza z „Nár. Listů“ nevyjímajel? Ovšem orgán, jehož commis voyageur prohlásil za největší vymoženost, že získal našemu národu české židy, nesmí ani jinak psáti, nežli páni Reinachové, Roth

schildové, Mayerové, Clemenceauové, Dreyfusové, Penikéové, Krausové a Blochové a t. d. si přeji. Francouzi jim na počátku května zajisté odpoví, jako odpověděli Dreyfusovcům.

Drobná obrana.

Doklady k protestantské snášemlivosti. Evangelické děti helv. vyznání učí se náboženství dle heidelberského katechismu. Kniha ta Ursianem a Olevianem sepsaná, byla ve jménu německého pfalckého „kurfírta“ (volitele císaře) Bedřicha III. vydána. Když pak vyšlo vydání od 19. ledna 1563, vpravil tam Bedřich k otázce: Jaký jest rozdíl mezi večerí Páně a papežskou mší? — dodatek: „A tak mše nic jiného není než zapírání té jediné oběti a utrpení Kristova.“ Tak se to i s touto posměšnou stylisací o „papežské mši“ dle podnes ve vydání školním, jež obstaral superintendent Veselý z Kláštera u Třebochovic r. 1885 nákladem spolku Komenského v Praze. — Tak se smí učiti děti ve školách, na něž platí též katolíci! Aby tak bylo v našem katechismu něco o „pastorském evangeliu“? — Ale na tom není dosti. Bedřich III. nebyl s tímto výkladem „o papežské mši“ spokojen, a přidal v třetím vydání o mši ještě: „a z ené modlářství!“ Ve vydání Veselého tato slova nejsou, ale vydání od Hofmana z Tardy je má. Ale což platno, ať ta slova tam jsou nebo ne. Bylo shledáno, že je děti měly připadána tužkou v katechismech svých. — To není jen nutná nesnášenlivost rozumu, o níž jsme se nedávno zmínili, to je pěstování posměšné a záštiplné nenávisti, to je návod mládeže k pohrdání jinovčci.

Škoda, že je jen vyhnali. Tento Bedřich III., jenž ve Pfalci zaváděl kalvinismus, ještě čistější evangelium než lutheranismus, napsal svému zeti Janu Bedřichovi list od 10. května 1562, v němž dří, že jest toho litovati, že francouzští kalvinisté mnichy a kněze jen vyhnali, ale docela nezabili. (Kluckhohn. Briefe I; 297.) Aby to tak někdo byl řekl o kazatelích evangelických!

Dle pana Sokola dává prý škola církví, co jest jejího. Tak se neostýchal ten pán říci ve sněmu. Víme, že se starcem — všelijakým i helvetským čtením o nestranný úsudek připraveným — žádné rozumné řeči není. Ale musí se nám odpustiti, když řekneme: Až posud nebyly církví vráceny bývalé katolické farní a filiální budovy školní, jež se na mnoze z kostelních důchodů od bitvy na bílé hoře až do r. 1868 postavily a které si stát vzal. Až aspoň takto dostane církev, což jest jejího, pak budeme s panem Sokolem mluvití dále.

A co pan Šádek tentokráte mluví? Chudák trpí mnoho od „Obnovy“, od „Husa“ — to jest od svých kolegů atd. atd. Oproti „Husu“ bude prý mlčeti. Za to „mluví“ zase „moc a moc“ o „Obnově“. — Nám se zdá, že by si méně škodil, kdyby „mluvil“ oproti „Husu“, který mu tak nepěkně vycinkal, — a mlčel o věcech katolických, jimž — nerozumí anebo rozumětí nechce.

Národohospodářská hlídka.

Zakládejme rybníky. Na Třeboňsku nejsou poměrně chudé rybníky více, nežli ta nejlepší pole na žitném Polabí. Okolnost tato by měla býti pobídkou, aby též v severovýchodních Čechách rybníky co nejvíce se zakládaly. Městská obec Král.-hradecká rozhodla se v loni obnoviti bývalé rybníky: Roudnička, Datlík a Cikán, které se nasadí tříletým kapřím ploidem. Dle zprávy porybního p. Horáčka, vytěží se na podzim v Roudničce (rozloha 17 korců) 20 metr. centů ryb, a počítaje cent jen po 65 zl., utrhá se za ryby 1.300 zl. Za prodanou trávu a okraje rybníka se počítá 370 zl., za najmuté pole od Koutníka, jež jest též vrchní částí rybníka 55 zl. a za inventované ryby, které budou přezimovati v rybnících Cikán (9 korců) a Datlík (12 korců), počítá se dle udání jejich ceny panem porybným Horáčkem 1.336 zl. Obec Hradecká počítá si tedy letos z rybníčného hospodářství úhrnem 3.061 zl. příjmů. Po sázce zařizovacích a umocňovacích vydají v obnosu 1923 zl. vynáší korec asi 30 zl. V přístích letech se výnos jistě zvýší. V Králové Hradci se platilo až dosud za 1 kg. kapra 85 až 1 zl. 30 kr. Majitel mlýna a rybníka v Starém Plese p. — prodává ryby na hrází pruským kupcům po 95 kr.; obec Hradecká počítá tedy letošní výnos velmi mírně. Podobného slušného příjmu mohly by se velmi snadno též mnohé jiné obce dodělati. Ve Velké Ječenci trčí se na př. alušný obnos za ryby; podobně i v Bohuslavicích a jinde. Na českém jihu trčí mnohé obce 400—1000 zl. za ryby z rybníků, které si zakládaly na násl. Nemohly by naše obce zříditi na prostranných návsích místo posavadních okšlivých louží a žump výnosné rybníky? Velmi výnosné rybníky by se mohly zříditi na př. v obci Pohřebáče, v Praskačce, v Rusku, ve Lhotě, v Blešně atd. Kde není dostatek vody tekuté, i tam může býti rybník a dobře se tam bude dařiti línu, který s prospěchem by se mohl nasadit též do polních příkopů a potůčků se stálou dosti hlubokou vodou. Mnohé obce by z obecních příjmů mohly zaplatiti běžné výlohy a nemusily by sabati k stálému zvyšování obecních přírážek.

Subvence na zřizování rybníků. Hospodářský spolek strakonický vyslovil se, že na zřizování nových a obnovení starých rybníků měly by se poskytovat zrovna tak subvence jako na založení holých stráží. Zřizování nových rybníků a obnovení bývalých zmírnil by se účinek lijáků a průtrží mračen, zachránilo by se podplavení píce, zachytil by se náplav, který obsahuje humus i mrvu s polí, a hospodářům i obcím byl by tak opatřen nový pramen příjmů za ryby. Česká ryba jest v Německu, Anglii a jinde drazí placenou lahůdkou. Zvláště by bylo důležitě, aby zřizování byly menší rybníky ve strážích, v místech močálovitých; řadu rybníků lze na podzim lehce střešiti proti vykradení. Malý rybník má poměrně mnoho břeňů, více potravy, snadno se vyhřeje, ryby v něm dobře rostou, zvláště když se lupinou, vařeným hráchem, mlátam neb masitou moučkou přikrmují. Na Třeboňsku krmí se ryby dle pořádku rybních trhů rationally a s jistým výsledkem. V našich obcích nedostává se jenom povzbuzení a hmotná podpora, aby byly dělány nové rybníky a obnovovány bývalé. Vzhledem k tomu a pak že provedení prací k založení rybníka, opatření potrubí i i čápu a stavba řádné hráze vyžaduje nákladu, podal Rybářský spolek strakonický na návrh ředitele tamní hospodářské školy p. Nového žádost k zemědělské radě, aby působila k tomu, by zřísen byl vládou při též zemědělské radě fond ku podporování subvencemi těch, kdo zřídí nový rybník anebo obnoví bývalý.

Kdy se mají sázeti a čistiti stromy? V půdách písčitých lze rozhodně sázeti podzimní odporuční, ano možno mu dáti i přednost před jarním sázením. Za to však v polohách drných a vlhkých, zejména však na půdách těžkých a vaských, nelze k vysazování stromů na podzim raditi. Tu se nejlépe odporučuje sázeti jarní. Mnozí sadaři myslí, že staré nebo neplodné stromy nedají se již přeselechniti. Jsou však na omylu; neboť 20—40leté kmeny mohou se státi plodonosnými a velmi výnosnými. Jedná se jen o to „kterak“. Rozumí se samo sebou, že mladé stromky šlechtí se anáže. Při velkých musí se celá koruna sřezati. To právě jest, co mnohého odstraňuje, neboť často si myslí, že tím strom škodu vezme. Do nedávna se tvrdilo, že větším stromům musí se ponechati ve vrchu větve, jež by přebytečnou šťávu odváděly. Výsledky praxe však dokázaly, že koruna bez rozmyšlení může se odstraniti úplně. Jen dole pod podkladem ponechati třeba slabší větvičky, které strom vzdušnou potravou zásobují, na vzrůst roubů však škodlivě nepůsobí. [Naopak: Štáva, která dle starší metody vzrůst hořejších větví mocně podporovala, přichází všude do roubů a zajišťuje jistý zdar práce. Nejvhodnější doba ku přeselechnutí jest v dubnu, kdy již strom má mízu. K tomu užíváme roubů asi 10 cm olouhých a štápujeme za kůru. Větve starých stromů sřizujeme dle tloušťky jejich na 20—30 cm od kmenu. Mladé stromy možno přeselechnovati přímo na kmenu. Řezy, jež s pravidla konají se pilkou, musí se ostrým nožem oshladiti a po šlechtění tekutým voskem zamažati. Stromy tímto způsobem přeselechně utvoří často již za rok korunu novou s výhony až 1 m. dlouhými. Aby rounby větrem se nezlomily, třeba je přivázati k tyčkám, jež na stromě se upevní. Ještě prvého léta mají se špičky šlechtěných výhonů sřiznouti, aby se koruna pravidelně utvořila a budoucím jarem možno všechny plané větvičky, jež na podkladu byly ponechány, odstraniti.

Hnojení luk, jejichž půda jest lehká, písčinatá, humusní nebo slatinitá, má záležeti přeho roku ve 4 q kainitu a 3 q Thomasovy moučky, druhého roku ve 3 q kainitu a 1—půl q Thomasovy moučky na 1 ha; takovými hnojením se louka tak zlepšá, že sklizeň se zdvojnásobí. Kainit a Thomasova moučka hubí též i čílní mech.

Anglické prasnice třeba krmiti mírně a za šir místo zeměků na podzim, v zimě a z jara raději řepu voliti. Tato buď surová nebo vařená jest výborným a laciným krmivem. Za hlavní píci v létě užívati se má řezanky jetelové nebo vikvové; obojí prasata ráda žerou. Zelenou píci třeba politi vodou smíchanou s trochou pšeničných otrub nebo kukuřičného šrotu.

Drobné zprávy.

Cestovní řád při generální návštěvě s udílením sv. bítmování ve vikariátě Kopidlenském s farou v Sobčicích, ve vikariátě Jičinském a druhé části vikariátu Vrchlabského l. P. 1898. Dne 19. dubna Dymokury, 14. Králův Městec, 16. Kněžice, 16. Běronice, 17. Chotěšice, 18. Kopidlno, 19. Velíš, 20. Němčovice, 21. Slatiny, 22. Vraec, 23. Žlunice, 24. Hradištko, 25. Vys. Veselí, 26. Sobčice, 27. Běláhrad, 28. Chotěč, 29. Lužany, 30. Oubislavice, 1. května Ostružno, 2. Samsína, 3. a 4. Jičín, 5. Železnice, 6. Popovice, 7. Radim, 8. a 9. Nová Paka, 10. Pecka, 11. Levín, 12. Nová Ves, 13. Lomnice, 14. Libáň, 15. Jilemnice, 16. Branná, 17. Mříčná, 18. Poniklá, 19. Roztoky, 20. Štěpánice, 21. Krážíce, 22. Witkovice, 23. a 24. Rokytnice, 25. Harrachov, 26. Jablonec.

Zprávy diecéšní: Vyznamenání jsou: p. Frant. Proschwitzer, farář v Niederhofu, jmenován vikar. sekretářem okresu Vrchlabského; p. František Tschertner, děkan ve Vrchlabí, bisk. notářem, p. Jos. Sedláček, farář v Kalné, děkanem, p. Jan Gebert, far. ve Velké Borovici, děkanem. Expositorium canonice obdrželi: p. Frant. Koblička, farář ve Lhotě Zálesní (Huttendorf) a p. Václ. Ehl, farář ve Svarcen-

těle. Ustanovení jsou: p. Václ. Rosický, administrátor, za faráře v Žitě, p. dr. Jos. Šlaby, kaplan v Ústí n. Orli. za vikara rakonského hospice v Jeruzalémě.

† Václav Kosmák, nespomenutelný kuchař moravský zemel v úterý. Kosmák byl jako veselý, vtipný a řízný povídkář znám veškerému moravskému lidu. Pohřeb se konal dnes pátek o 10. h. v Pustoměřicích u Znojma, kde byl Václav Kosmák děkanem. Nejsámější díla Kosmáka jsou: Chrt, Sláva a úpadek pana Jana Kroutila; pololánka v Drnkalově, Slečna Eugenie, Paní Eugenie, Otrávená růže, Martin Chlubil, Boj o mandát atd. Nečetné jsou jeho drobnější práce a feuilletony.

Příjmy města Hradce Králové rozpočteny jsou na rok 1898 obnosem 277.458 zlatých. A.) Rádné příjmy rozpočteny na 127.402 zlatých. a sice: I. Nájemné z budov 6.046 zlatých. (Učitelství ústav platí 1.000 zlatých, četnická kasárna 1.240 zlatých atd.). II. Nájemné z pozemků 3.850 zlatých, výnos z luk 5.500 zlatých. III. Hospodářství rybníčné 3.061 zlatých. IV. Hospodářství lesní 26.488 zlatých. V. Zásoby materiálu (dlažební kámen, vápno, dříví, náčiní a nástroje) 13.118 zlatých. VI. Na zřízení chodníku 1.000 zlatých. VII. Obecní poplatky 4.217 zlatých (poplatky za vážení a měření 80 zlatých, poplatky z dobytčích trhů 366 zlatých, tržní poplatky 1268 zlatých, várečné ze 6 domů 1.500 zlatých atd.). VIII. Nájem z divadelní cukrárny a zahrádky 23 zlatých. IX. Vodovod Měni 7.130 zlatých. (Čiště z vody od soukromníků 6.000 zlatých atd.). X. Čištění města 390 zlatých. X. Obecní policie 25 zlatých. XI. Ubytování c. a k. vojska 2.000 zlatých. XIII. Úroky z kapitálu 2.380 zlatých. XIV. Platy a dávky obecní 15.671 zlatých. (pivní krejcar nese 12.851 zlatých, kořaleční 2.200 zlatých a nájemné z vinného krejcaru 620 zlatých). XV. Důchod z obecního plynáreny 10.173 zlatých, splacené zálohy od rozličných stran 800 zlatých. XVI. Náhrada správních výloh 6.000 zlatých t. j. paušální náhrada z kouta pevnostního za služby úřednické, týkající se převzetí hradbe pevnostních. XVII. Koupadlo (za trávu luční při koupadle) 30 zlatých. — B.) Příjmy mimořádné: I. Příjem z obilní váhy 56 zlatých. II. Půjčka na stavbu pedagogia 120.000 zlatých. III. Půjčka na stavbu jatek 30.000 zlatých. — C.) Příjmy na uhrazení obecního schodku: I. Roční dar městské spořitelny z čistého zisku za loňský rok 25.000 zlatých. II. 10ti procentní obecní přirážka k 55.000 zlatých. příjmů daní vynesla 5.000 zlatých. III. 3procentní přirážka k nejmenšímu obnosu 270.000 zlatých vynesla 8.100 zlatých.

Výdaje města Hradce Králové za rok 1898 obnášejí 321.774 zlatých a sice Rádné výdaje 169.919 zlatých a mimořádné 161.855 zlatých. A.) Výdaje Rádné: I. Vydání správní 25.972 zlatých. II. Daně a dávky 5.400 zlatých. III. Udržování obecních budov 4.205 zlatých. IV. Hospodářství polní 790 zlatých. V. Hospodářství rybníčné 1.923 zlatých. VI. Hospodářství lesní 23.706 zlatých. VII. Na koupadlo v řece Otlicí 172 zlatých. VIII. Na zásoby materiálu 5.500 zlatých. IX. Obecní důchodky 75 zlatých. X. Patronátní výlohy 2.178 zlatých. XI. Školy a účely vzdělávací 16.302 zlatých. XII. Městské divadlo Klicperovo 452 zlatých. XIII. Zdravotnictví 1.860 zlatých. XIV. Sady a stromofa 105 zlatých. XV. Osvětlení města 8.133 zlatých. XIV. Čištění města 3.279 zlatých. XVII. Zachování a vyklizení stok 990 zlatých. XVIII. Udržování komunikací 2.700 zlatých. XIX. Městská vodárna 5.535 zlatých. XX. Obecní policie 7.241 zlatých. XXI. Ubytování c. a k. vojska 3.840 zlatých. XXII. Rozličné výdaje Rádné 2.691 zlatých. XXIII. Dary a příspěvky 5.200 zlatých. XXIV. Úroky a Rádné, umoření dluhu obecního 31.620 zlatých. — B.) Vydání mimořádná: I. Na stavbu pedagogia 120.000 zlatých. II. Na stavbu jatek 30.000 zlatých. III. Na veřejné záchodky 500 zlatých. IV. Na dokončení přípravných prací ohledně opatření pitné vody 2.000 zlatých. V. Rozšíření vodního potrubí k c. a k. vojenské věznici, k okresní nemocnici a mezi blok E a F 3.423 zlatých. VI. Nepředvídané výdaje na strojích vodárenských, vodovodech a vodárně vůbec, živelnými pohromami vyvolané 200 zlatých. VII. Na zřízení pumpy v zahradě u Adalbertina 125 zlatých. VIII. Mimořádný příspěvek obchodní škole na zřízení 500 zlatých. IX. Na tabulky na pojmenování náměstí a ulic 100 zlatých. X. Rázné nepředvídané výdaje 200 zlatých. XI. Na zřízení nových uličních přechodů (u okresního domu a v Pražské ulici 550 zlatých. XII. Za ukoupení uliční pozemek od F. Bergra 1.500 zlatých. XII. Za prodloužení plynovodu k Adalbertinu 957 zlatých.

Josefská zábava v Besedě. Dne 19. t. m. koná se zábava v Besedě. Na programu se nalézá: 1. Dvě věty z Mozartova kvarteta D mol, hraje besední kvarteto. 2. Je hluchý, veselohra od Th. L. Danie, přeložil J. Vávra-Lomnický v 1 jednání. 3. Jarní večer, mužský čtyřspěv od V. J. Novotného. 4. Jedna věta z Bethovenova kvarteta F dur, hraje kvarteto. 5. Mužský čtyřspěv „Naše Hana“, od V. Želinského. Začátek o 8. hod. večerní.

Občanská Beseda v Opatovicích n. Labem uspořádá 25. března ve prospěch českých menšin Koncert ve spolkové místnosti (hostinec Šandráv) za laskavého spolupůčinkování P. T. pl. Anny Horákové, choti lesního správce z Vysoké, sl. Louisy Horníkové z Poběžovic, pp. K. Lejhance, říd. učitele z Mikulovic, Karla Štěpánka, statkáře z Máteřova, Jana Morávky, učitele ze Srebu, Františka Švagerky, učitele z Vysoké, J. Jelínka, J. Kudrňáče, J. Jeníka, K. Kalhouse, V. Sedláčka a A. Hály. Na programu jsou vynikající skladby od Bendla, Nápravníka, Dvořáka, Thomase, Kavána, Chvály, Procházky, Bériota, Smetany a Rázka.

Z jednání katol. товаришů. Přednáška p. prof. V. Frühbaura o zajímavých vlastnostech upřízňených těles nebeských zamlouvala se velmi po-

palárním přednáscem. — V náhradu za svátek sv. Josefa, patrona tovar. jednot bude v neděli dne 20. t. m. o půl 9. hod. ráno v kapli sv. Vojtěcha máe sv., již sčítaný se členové s praporem a odznaky. Odpověď o půl 8. hod. bude přednáška p. učitel c. k. cvičné školy Jar. Oehm „O přeludech a přiracích“. Zdař Bůh!

Dary. Jednotě katolických товаришů daroval opětně vdop. kanovník dr. Soukup 5 zlatých a dp. Vlad. Sekera 80 velikých podobizen sdařilé skupiny s „Jeslíčkou“. Zaplat Bůh!

V Chlumci vybírají na nádraží poplatky na šulferajnské školy. V každé stanici musí se cestujícím vydati zavařadla vesena po dráze úplně zdarma, když je do 24 hodin vyzvedne. V Chlumci však proti veškerému právu a spravedlnosti vybírají zřízenci nádraží se zavařadeli z vlaku vynesou poplatek. Když se neznalí cestující proti tomu brání, odeknou, že mají nařizeno takovýto poplatek ve prospěch šulferajnských škol vybírat. Jest to největší nestoudnost a drzost. Těšme se, kdo to nařídil a kdo si neprávem osobuje právo takového poplatky vybírat? Myslíme, že se nenajde Čech, který by si dal od nádražních služb diktovat poplatky na hanbu a potupu vlastní své národnosti. Což se nalézáme podle jhem Němců, abychom jim museli šulferajnské školy platit? Cítí-li šidovská správa seve-rozápadní dráhy potřebu vydržovat německé školy, tedy ať se vydrží z tučných dividend německodovských akcionářů. Český lid jim plásej jejich platit nebude. Smutné dost, že trpí, že čeští zřízenci dráhy musí (!!) posílat své děti do vzdálených německých škol. Snad si na tento nešvar konečně povíť naši poslanci.

Pan Oskar Skach, s božím dopněním a milosrdenstvím pánů profesorů takto medik — tuším v prvním ročníku — mladíček sotva dvacetiletý, je mu školácká skotápka na kalhotkách ještě neuschla, použít se v „Šk. O.“ náramně s ostra na náleho dopisovatele z Chrudimska a praví po kadetaku řízně: „Předem podotýkám: pan dopisovatel dopisu onoho jest ignorantem v otázkách politických a hospodářských, psychologických a logických“. Na to odpovídá dopisovatel z Chrudimska zcela klidně: Osel, i když vypije celou putau různých medikamentů, sešere otýku léčivých rostlin a spolke k tomu třeba ještě Čuprovo učení staroindické s antikvariátu Bačkovského nebo Storchu, přece nestane se slavným lékařem a mudrcem a zůstane jen zcela obyčejným osem. Tak i Oskar Skach, ať se ohání sebe více Kollarem, Lavayem, Komenakým, Tomášem Aquinským, Sv. Ambozem, Macchiavellim atd. zůstane jen zcela neobyčejným politicko-pokrořákem švanilem. Pan Oskar Skach plaval ještě někde v rybníku a vrána, která hc nešťastnou náhodou nekde sesobla, nebyla ještě na světě, když dopisovatel z Chrudimska již vážně o vzdělání českého lidu pracoval; proto mu ani nenapadá, aby s nezralým chlapečkem Oskarem Skachem polemisoval, o němž jest pouze to pochybno, zda-li jest větší jeho drzost, pitomost či bláznovost; jeho logika a psychologie jest praštěna tak jak tak pytle. Vidno to z těchto nesmyslů, které v 10. čísle Škol. Obsoru napsal: „Bůh nejvyšší moudrost, dnes už srovna otepaná fráze“. — „Tvrdím, že ti učitelé, kteří pro to blásovali (t. j. pro vyloučení katol. učitelů z chrudimské Budče) se řídili zcela Kristovým učením: přiblížit se bohu, viděti v sobě obraz boží“. „Než učitelové, uznávající vlastní schopnost, neuznávají nadvlady a proto jinému nadvlady neohtějí také všípiti, nýbrž chtějí dítě postaviti s vědomím potence sebe sama“. Rozumí p. Skach této slátnině vlastní výroby? Jeho střeštěné hlavě není také dobro dobrem, kenáli se toto ze strachu před trestem. Humanita prý vyžaduje internacionalismus. Kneží prý se neohdž za vychovatele mládeže, protože světi obrazy, ku kterým se pak modlí lupiči a slodějové. Pan Skach zapoměl dodat, že v obecné a gymnasiální škole se také modlí. Hlavní trum medika Skacha jest však: „A páhové která země jest — uznáváme-li morálku (mrvnost) nejspustlejší? Země, v níž vládne klerikální hnutí — Francie! A kdož jsou tam nejmravnějšími? Kdož vás neuznávají! Die Oskara Skacha jsou tedy Ravacholle, Vaillant, Jaures, Dreyfuss, Zola a různí ti socialisté, randalisté, anarchisté atd. nejmravnějšími. Kdo zná tak logiku a psychologii jako Oskar Skach, může ovšem směle psáti takového boty. Jen mimochodem připomínáme, že nejslavnější francouzský lékař a chemik Pasteur byl po celý život horlivým katolíkem a že slavný národní hospodář a sociolog Jules Simon byl jim aspoň ku konci života. Právil aspoň: „Nesmrtelnost duše je dokázána a zákon mrvnosti je prohlášen.“ Medik Oskar Skach, který k medicíně ještě nepřičichl a studuje teprve botaniku, ten ovšem ani v Bohu, ani v nesmrtnosti duše, ani v mrvnost nevěří. Ten drží na darvinismu a že člověk pochází z opice. Věříme mu, že opicím snad rozumí lépe než kdokoli jiný; jistě lépe než logice, psychologii, politice a národnímu hospodářství — neboť tomu všemu rozumí nanejvýš jako koza petrleli. Pana Schustra z Tuněchod, předsedu velvarské Budče a radikálně socialistické učitele jen litujeme, že nenalezl chytřejšího advokáta než Oskara Skacha, který po advokátech a doktorech ani opiči se nedovede. Rozvášněný učitel se smichem musí potřhat, když vidí Oskarka metat tak krkolomně logické kozelce. Pan Oskar Skach mluví prý jako král Šalomoun, jen že ne tak moudře. Povídal to aspoň chytřý Šmúle Herrmann.

Parostrojní kešeluzny. Pan Vosáhlo, majitel mlýna v Dašicích, přeměnil mlýna na parostroj-

ní kešeluznu. Všechna starosta v Dašicích p. Macháček hodlá letos parostrojní kešeluznu postaviti. Zvelebení českého kešeluznictví, které v posledních 30 letech až na nepatrné sbytky přelilo do rakou šidá a Němců, jest valice žádoucí. Dříve patřivali čeští kešeluzni k nejsámomodnějším a nejvíce vynikajícím třídám zemědělobyvatelstva. Nemito pro nás nejsem málo potěšujícím, pak-li co se kešeluznictví týká, odvíal jsme do sud hlavně od Německa a Francie a pak od tuzemců nebeské národnosti.

Hisný sleděj. V noci na 13. t. m. vlepal se nějaký dareba do bedny cukrářky Justové z Jaroměřu, která díla právě na zdejších výrobním trhu a ukradl tam prostěradlo a cukrového zboží v ceně 8 zlatých.

Školskému Obsoru leží valice v šaludku Adalbertinum; propůjčuje prý se vojsku, důstojníci královéhradecké posádky pořádají zde své večírky, důstojníkům se propůjčuje sál zdarma, katolíci tvariři však musí za propůjčení sálu platit. Divíme se evangeliku panu Jos. Hofrychtrovi, že se o kapou katolíků tak stará. Není úlohou katolíků někoho urážet neb odpuzovat, zejména když důstojníci v Adalbertinu proti našemu národu nic nepodnikají. Správa Adalbertina neměla také prašdné přičiny neopřít čiti sál dělostřeleckým ohněstřelcům, kteří jsou snad do jednoho intelligentní a dobří Čechové. Že v sále Adalbertina koná se letošní odvod, stalo se jednak na přání pana c. k. místodržitelského rady, jednak s ohledu na zdejší živnostasky, kteří jistě více utráí, koná-li se odvod městě, než-li když se kona na Pražském předměstí, neboť v tomto poslednějším případě většina venkovaňu o Králově Hradce ani nezavádí.

Ukradené brány. Začátkem t. m. strailly se koláři K. Samkovi v Roudnici pod Liběany 4 kusy brán na vládní pole. Nyní se zjistilo, že brány si přivlastnil rolník J. S. tamtéž a učiněno naň označení u okresního soudu v Nechanicích.

Pedenřely se škárství. Dne 8. t. m. ahořel hostinec J. Bmlla ve Lhotě Stračové u Nechanic. V těchto dnech satčen byl jistý Josef Zeman tamtéž, který je podezřelý, že dotýčnou budovu zapálil a dodán byl k okr. soudu v Nechanicích.

Ziráta. Sl. B. Vojdovská z Předměstí strailila dne 14. t. m. cestou ku zdejšímu nádraží slatě damské hodinky. Poctivý nálezece se řádá, aby tyto za dobrou odměnu odevzdal.

Na kešský a dobytčí trh, který byl dne 8. t. m. a byl neobyčejně čteně navštiven, přivedeno bylo 530 koní, 430 krav, 309 volů, 58 býků, 30 telat a 20 koz.

Výroční správa o působnosti všeobecné veřejné nemocnice v Hradci Králové za rok 1897. Z roku 1896 zůstalo v ošetřování 31 mužských a 23 ženských, r. 1897 bylo přijato 420 m. a 322 ž., veškerý počet ošetřovaných obnášel tedy v roce minulém 796 osob, z nichž bylo propuštěno vyléčených 524, polepšených 110, nevyléčených 20, zemřelo 88, a koncem roku zůstalo v ošetřování 59 osob. Die bydliště náleželo do okresu král.-hradeckého 615 ošetřovanců, do cizích okresů 181 ošetřovanců, do Čech 788, do Moravy 3, do Uher 4, do Haliče 1. Nejvyšší počet ošetřovanců obnášel 76 (dne 17. února), nejnižší 33 (dne 22. srpna m. r.). Průměrně bylo denně 52-8 ošetřovanců a průměrný jich polyt v nemocnici 22-8 dnů. Průměrně na osobu a den vypadaje hrubý náklad činil 78-88 kr., taxa ošetřovací pak obnášela 76 kr. Ošetřovanci zaplatili sami za ošetřování 3.427 zlatých 64 kr., obec, okres atd. doplácely přes 10.000 zlatých. Léčeny byly hlavně osoby od 14 do 60 let. Děti do 14 let bylo 128, starci přes 60 let 120. Počet postelí obnášel v hlavní budově 77, v oddělení infekčním 24. Případy neoperativní obnášely 394 osob. Na vnitřní nemoci zhojeno a zlepšeno 257 osob, zemřelo 76 osob. Oční nemoci vesměs zhojeny a 5 zlepšeno. Na nákažlivé nemoci 17 vyhojeno, 4 zemřeli. Případy operované svědčí o zajímavosti i rozmanitosti. Operace se daly vyřiznutím nádoru: šílny na krku zřícené 1, nádor bradavkovitý na krku 1, nádor cévnatý hlavy 1, nádor na hlavě 1, nádor bradavkovitý víčka 1, rakovina rtu 3, nádor vavivové kostnatý čelisti 1, tuberkulóza 1, rakovina kožní naheč 2, křičkání odstraněny vyřikabáním, rozřiznutím a drainováním. Zaroštěné nehty vyřiznuty ve 3 případech. Rány hluboké a tržné (15) sešity. Zlomeniny (29) a vymknutiny (8) narovnaný. Úmrtí kouti vyhojena oddlabáním (2), jivovité staženiny vyléčeny ve 2 případech. Kukla přední hrbitní fexem operována. Pohmoždění prstů a předloktí odřiznutím operováno 6 případů a vykloubení 6. Operace stehna provedena jedna, pacient však následkem velké stráty krve při roztržení lokomotivy, zemřel. Oko vyjmuto 1. Kýla operována šťastně v 11 případech. Císařský řez proveden dvakrát, dítě v obou případech, matka v jednom zachována; druhá zemřela. Ženské nemoci (10) ve všech případech vyléčeny. Všecky operace skončily šťastně; po 2 následovala smrt následkem příliš abnormálních poměrů. Svrchu uvedené operace prováděny v narkose chloroformové, některé v narkose smíšené neb aetherové; celá řada menších výkonů za použití místní besicilnosti cocainem neb aethylchloridem provedena. Ošetřování nemocných a udržování operační síně v pořádku přesně a moderně léčbě odpovídajícím svěřeno čtyřem vyškoleným sestram řáda sv. Františka z Prahy,

jiné k ruce dárce. Operativních předstevníků a příbude jich ještě více, jelikož si okresní výbor povolil zalesnění nároží a nářadí aseptických, takže více operací než dříve se bude moci provádět. Primářem dává p. dr. O. Klumppar a sekundářem p. dr. Jos. Morávek, kteří za asistence et. sester, p. Hoffmanna, po příjezdu též zdejších pp. mediců veškeré operace provedly.

Operní a divadelní společnost páne Lácinova zavítá do Králové Hradce dne 27. t. m. dávatí bude opery: *Prodaná nevěsta*, *Dalibor*, *Domácí cvrček* a *Mára*; *Mamsel Nitouche*, *Mařinka vonná*, *Miss Nical-Nick*, *Chansonetta*; činohry: *Herci císaře Napoleona*, *Epponia*, *Ekvinokce* a *Ptáček a král*. Her v předplacení bude 10 a stojí na všechny: lože 25 zl., tribuna 5 zl., křeslo 6 zl., sedadlo I. třídy 4 zl., II. tř. 3 zl. Zájemci k předplacení přijímají se v knih-tiskárně bratří Peřinů. Společnost páne Lácinova pro svoji naprosto solidnost a velmi dobré výkony herecké těší se na Moravě a na českém jihu nejlepší pověstí. Poznamenává se cestu též na český severo-východ, kde si dovedla získati přízeň obecnost. V poslední době hraje s rozhodným úspěchem v Ml. Boleslavi.

Koncert ruské pěvecké národní kapely sestávající ze 37 osob, t. j. 7 dam, 16 dětí a 14 mužů, vedením Naděždy Slavjanské, konati se bude v pondělí, dne 21. března v městském Klicperově divadle. Pořad: I. 1.) *Vojenský pochod*, dle slovanských motivů uspořádala Naděжда Slavjanská. 2.) *Vscházej, ty zlaté slunce*, sibiřská píseň (z časů dobyti Sibíře), upravil Rimskij-Korsakov. 3.) *Divka u řeky*, maloruská taneční píseň. 4.) *Novgorod*, píseň ze 13. století, upravil O. Dáček. 5.) *Kováč*, ruská národní píseň, upravila Naděжда Slavjanská. 6.) *Sbor z opery „Igor“ od Borodina*. II. Dva kostelní sbory a kapela: a) *„Otče náš“*, klášterní alch 16. století (Kiev). b) *„Bůh nám požehná“*, od Bortinianského. III. 1.) *„Matinka nepustí Mašu přes řeku“*, ruská národní píseň. 2.) *„Zlatá dívka, ble, bojarové jdou“* od Dargomyžského. 3.) *Smuteční pochod* od Vilboj. 4.) *Ukolébavka*, upravila Naděжда Slavjanská. 5.) *Ruská církevní píseň*. 6.) *„Ej uchněm“*. Začátek v 7 hod. Konec v 9 hodin. Ceny míst: Lože 3 zl. Křeslo 70 kr. Sedadlo na tribuně 60 kr. Sedadlo I. třídy 50 kr. Sedadlo II. třídy 40 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 30 kr. Příměstí 15 kr. Student-ský a garnisoní lístek do parketu 10 kr., do příměstí 10 kr. Galerie 10 kr. Předprodej lístků obstará knihkupecství p. B. E. Tolmansk. Ruskou pěveckou národní kapelu vidělo a slyšelo naše město před 7 lety. Výkony její známe z několika koncertů v posledních letech v Čechách, zvláště r. 1896 konaných. Výkony těmi jsme byli uchváteni. Též výdělkové listy, jinak Rusům nepřiznivé, s nadšením psaly o ruských pěvcích. „N. Fr. Pr.“ pravila: Ruská vokální národní kapela Nadiny Slavjanské poutá oko i sluch konzlem cizího světa. Již vystoupení její jest velmi zajímavé, velko-lépe. Sbor zpívá naprosto přesně a s pamětí, což nás překvapuje zvláště u milých a malých dětí, kteří stojíce v popředí, tak jistě a čistě diskant zpívají. Pěvci, řízení lehkými pokyny Nadiny, zpívají jemně a něžně, hlas dovedou zmírnit až k překvapujícímu sotva slyšitelnému pianissimu, které vyznívá jako ozvěna. Tak jsme nealyželi ještě žádný sbor zpívat. Zvláštností Rusů jsou jak známo jejich hluboké basy, chlouba to petrohradských a moskevských chrámů. Basy zpívají až hluboké A. a G. Zjev Nadiny Slavjanské jest imponující, okouzující. — „N. W. T.“ chválí zvláště čísla v II. a III. odevatví programu, jejich krásy se stupňují, až posledním sborem povolských plavců „Ej uchněm“ dostupují uctěného vrchole. Obecenstvo při tomto sboru odvažuje se sotva dýchat a propuká po jeho skončení v bouři potlesku. Koncert ruské pěvecké národní kapely přivábí do Hradce zajisté všechny milovníky zpěvu z města i širokého okolí.

Farním a školským knihovnám bude zaslati nakladatelství J. Ottů v Praze zdarma svůj nový ill. časopis „Literární správozdaj“. Upozorňujeme tudíž přátelů pp. knihovny a správy knihoven, by se korresp. lístkem přihlásili neopomenuli.

Rychlík z Králové Hradce do Prahy. Až dosud jel tak zvaný polední rychlík z Hradce do Prahy s hodinou 19 minut; ranní první vlak jel s h. 25 m. a druhý s h. 39 m., půlnocní vlak jel trochu rychleji než-li trakař a vejci a ve Vel. Oseku mohl se cestující bavit čekáním opět asi půl hodiny. Konečně se podařilo sejmout al. parkmistrovskému úřadu, podporovanému al. voj. sborovým velitelstvím v Josefově, že ráno o 7. hod. pojedí z Králové Hradce do Prahy rychlík něco přes půl třetí hodiny. Z Hradce nebudeme tedy mít tak rychlé spojení s Prahou jaké mají Pardubice, ale rychlejší spojení budeme mít. Z Prahy pojedí dále večerní vlak, který do Hradce přijede před půl nocí.

Úmrtí. V neděli zemřela v Králové Hradci pani M. Novotná, choť zasloužilého měšťana a no-žáře a bývalého předsedy Jednoty pana Jos. Novotného. V úterý o 2. h. odp. byly tělesné její posádky vykropeny a do Rychnova n. K. převezeny. Zde se konal slavný pohřeb ve středu o 9. hod. dop. z děkanského kostela sv. Havla na městský hřbitov. — Dne 5. března zemřela v Besedkové u Police na faře pt. Anna Salická, vdova z Lánu u Chrudimi.

Sbor pro zřízení a udržování ob-chední akademie v Hradci Králové oděvů dne 22. t. m. o 8. hod. odpol. v sále obcho- ní akademie zdejší svou výroční valnou hromadu

tímto pořadem jednání: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva pokladníka a předsedatele účtů. 3. Volby vý- boru a náhradníků. 4. Volby předsedatele účtů. 5. Volné návrhy. Kdyby valná hromada takto řádně svo- laná se v čas nesšla, oděvů se druhá hromada dle § 11. stanov o hodinu později, tedy o 4. hod. v tý- den, která rozhoduje v těchto případech bez ohledu na počet přítomných členů.

Sebevražda. Dne 17. t. m. ráno nalezena byla hokynářka Kačírková na Malém náměstí na klíco bytu oběšena. K zoufalému tomu skutku dohaly ji, jak se praví, domácí neváry.

Zvěsti z východních Čech.

Z Jaroměře. Pěv. a hud. jednota „Jaromír“ uspořádala v sobotu, dne 5. t. m. „U Modré Hvězdy“ obvyklý dýchánek pro své členy přispívající, jich ro- diny a zvané hosti. Jméno vykládá se na plné síly při produkci „Jaromíra“, než tentokrát nás přece je- nom překvapilo, že nejen nebylo kde sedět, nýbrž ani státi hudby milovníku obecenstvu. Druhá, přímo tro- pická teplota byla jak na obtíž produkci, tak na členstvu, tak mařila umělecký počin z krásna pěveckého a hudebního u posluchačů. A přec nikdo nepokládal to za obtíž setrati do posledního úderu taktovky v programu. Jak hluboký to smysl u obe- censtva pro krásný výkon pěvecký a hudební! A za- jisté „Jaromír“ ani tentokrát nerušal v řadu za dřívějšími svými široko daleko známými produkcemi. Program počal smíšený sbor novinkou, spolků vno- vanou p. Hinkem, říditelem v. v. Že obecenstvo nebylo elektrisováno, není vinou pěvců, nýbrž sklady, která ovšem na tak chudý text ani jinak vyzníti nemohla. Slyšeli jsme dokonalejších a propracovanějších scla- deb od těchto skladatelů, ovšem s let mladších. — Smetanova „Hubička“ byla nastudována p. Matějkou precizně, až intervaly v pianissimu pro necvičené ucho zdály se býti disharmonií a přec v nich neozývá se než měkký a tklivý ton našich Trenčinských Slováčků. Za to líbila se na výstot fantasie z „Prodané nevěsty“, tak že uchvatěná „Božmýsl“ si Mařenku musilo býti opakováno. „Dívčí sen“ od Lumbe a „Bílá paní“ od Boieldieu byly hlučně aplaudovány jako sklady pro sluch lehtivější. — Naše dámy dokázaly zase tento- krát v dvojzpěvěch od Drahovského, co láska k věci a pevná vůle zmůže. Můžeme říci, že široko daleko jsme nealyželi s takovou akuratesou a s takým zá- jemem dámy pěti. Oči nikoli v partech, nýbrž na sbormistru, deklamace nikoliv v otročím držení taktu, nýbrž v duchu jazyka a sklady. Toť to pravé umění, jehož osvědčením interpretem je již dávno u nás sbor- mistr p. Stoký. — Perlon programu bylo Weissovo „Loutení z Lešetinského kováře“, výjev pro dámský, mužský a smíšený sbor s pianem. Nevíme, co dříve chváliti, ale nelichotíme, když i zde dámám vzdáme veškeru čest, neboť mužské hlasy, zejména tenory, snad pro těsné a špatné umístění na počátku byly neurované v taktu. Dramatický ten výjev jistě i ná- ladou hudební vdechnul soucit obecenstvu s poetickou vešnickou Liduškou a s kovářským chasníkem z Le- šetína. „S Bohem buď, miláčku můj“ zmíralo jako asi na rtech Lidušky, tak i na rtech spanilých altisek z „Jaromíra“. Hrud se nám při tom tklivě ukončily opravdu svírala bolest. Aby však stísněná nálada ne- trvala dlouho, rozsevučely se sálem perlové melodie našich národních skvostů — našich prostých, tak sta- rých a přec tak věčně krásných národních písní. Zpí- vali všichni, kde kdo byl, do jednoho. Tak se nám to líbí, tak jenom může opět probuditi se láska ke zpěvu u lidu. Jen tak budoucí zas a hojněji, neboť „Mala- tův poklad národních písní“ obsahuje těch perliček sta a sta. Jest to intencí jednoty zpěv. spolků českol. a „Jaromír“ ať i v tom stojí v čele, jak to činí i v jiném.

Z Police n. M. Zdejší katolické vzdělávací jednota „Vlastimil“ pořádá v neděli dne 20. t. m. ve-řejnou schůzi v místnostech hotelu „Pošta“ v Polici n. M. Přednášet bude dp. Emil Dlouhý-Pokorný z Prahy o otázce: „Kterými prostředky povznese- mravný a hmotný blahobyt našeho lidu“. Zahájení schůze o 6. hod. večer. Zdař Bůh!

Z Černilova. Národní kat. jednota v Čer- nilově darovala škole librančické elektrický přístroj v ceně 7 zl. — Myšlenka zříditi vodní družstvo pro Černilov a okolí nabyvá stále přiznání. K družstvu se hlásí občané z Vlkova a Rasosky, na druhé straně zase z Rukou a z Nepasic. Probudil zastupitelstvo obce Černilovské jednovýslné dle přání občanstva se uneslo krýti předsedné útraty se zařízením družstva spojené z obecním jménem. Pan předseda snaží se opa- třiti si všestranně a spolehlivě informace a podnikl za tou příčinou cesty do míst, kde jsou vodní druž- stva již zařízena, což zajisté dobré věci jen na pro- spěch bude. Projektovaný podnik těší se všeobecně pozornosti a přízni.

Z Vlkova. Při taneční zábavě, kterou uspo- řádali dívky a mládenci vlkovští v hostinci p. Václ. Martina, vybrány 4 zl. ve prospěch Ústř. Mat. škol. Dar tento nově ukazuje, že náš rolnický i řemeslný lid má zdravé názory o našich skutečných potřebách národních a že vidí vlastenectví ne v planém spol- kaření.

Z Kyšperka. V pondělí dne 14. t. m. za- vítali do našeho středu Besedy občanské vzácní hosté v. Ústř. n. Orli., mezi nimiž nám dobře známí a milí p. P. Dr. Slabý, jenž odjede teď do Sv. země a přišel se s námi rozloučit. Ku zdaru zábavy přispěl známý a ochotný virtuos na piano p. učitel Fecival z Luka- vce. Pravě nadšení nastalo, když řídící učitel z Orlice, pan Václav Krulich pronesl na oslavence řeč, aby to jeho dílo tady nezaniklo a aby až se vrátí znova začal. Na to následoval příspěvek přítomných. Přejeme p. P. Dr. Slabému mnoho štěstí a nás těší, že p. učitel řídící takhle z duše nám promluvil.

Od Chlumce nad Cidlinou. (Z dráhy a ze školy). Poučným pro naše poměry byl hovor, kt eřý slyšeli nedávno cestující od Chlumce k Dobře- nicům. V Chlumci jeden pan učitel povídal prý ve

škole chlapcům o jednom biblickém ději: Až budete mít rozum, sami pochopíte, jestli to je pravda nebo ne. A následek toho je, že jeden hoch řekl: Nábožen- ství není pravda; kdyby bylo pravda, tak by byl pan učitel nepovídal, až budete mít rozum, pochopíte, je- li to pravda nebo. — Pak prý dává škola církvi, co jest jejího!

Z Čáslavi. (Kronika spolková. Rosčí- feni c. k. gymnasia). S novým jarem jakoby se probudila všechna činnost spolků bývalých i spolků se rodících a to nejen ku povznesení mravních zájmů, ale i hmotných. O vzdělávacím katol. spolku „Práci“ osnámili jsme minule, že chystá řadu poetních před- nášek, dnes sázmenáváme, že v neděli dne 13. t. m. překvapil nás člen spolku p. Musil velmi krásnou řečí: „O víře v životě soukromém i veřejném“. Byli jsme uchváteni pěkným jeho přednesem, který mu šel zajisté od srdce a proto i k srdcům. Zábavní odbor postaral se při tom i o veselé okamžiky, sehrav zda- řile kus: „Po druhé“ a veselohru jedním členem spolku spracovanou: „Jeden ze dvou bláznů“. Můžeme jen dp. Kalinovi k úspěchům spolku, jehož jest duší, ar- dečně gratulovati. Od této neděle máme tu již třetí dělnický spolek a to národního: „Havlíčka“. Při zakládání jeho zaje sem i poslanec za V. kurii, pan Bečvář, chtěje snad tím nahraditi zameškaný neslo- ženého účtu své činnosti na radě říšské. Řeč jeho, kterou proslavil za nedostavivého se národního dělníka Jelínka, platila národním citům sociál. demokrátů a neela se známým stylem p. Bečvářovým. Přesvědčí-li se ubozí, svedeni hrubou atfelbou, nevíme, ba oprávněně pochybujeme. — Minulá mokrá léta pohnula zdejší rolnictvo, aby hledělo odpomoci neúrodě na níže po- ložených pozemcích řádnou meliorací. V čelo družstva postaven jako předseda vdp. J. Foltá, děkan, který podporován členy výboru horlivě se snaží, aby my- šlenka ta pomocí země a státu ve skutek uvedena byla. Bude to zase kus záslužné práce na roli národohospo- dářské. Rozpočet obnáší asi 50.000 zl. — Bývalé známé ovocnářství Čáslavského kraje vzkrísiti bude úkolem přednášek, které ve Zbiševi pro všechny inte- resenty celého okolí tyto dny konány budou. Káž by se jim to také podařilo! — Konečně když už jsme vyjmenovali tolikou činnost, nemáme zapomenouti i na Okrašlovací spolek, který minulý dny vydal svou zprávu jednatelekou. Zaslouhuje za svoji práci všecku chválu. Činí, seč může, a jestli dnes Čáslavští mají si kde oddychnouti v čerstvém vzduchu, ať po- děkují okrašlovacímu spolku. Jak jsme však dolechlí, nečtěl se valně přání usedlíků, a nebyti těch cizích „přeletavců“, už by dávno neexistoval. Přes tuto ne- přízeň ale jde mu městská rada, pokud možno, na ruku, ví také, co v něm má! — Měli bychom se také v kronice této zmíniti o spolku div. ochotníků a jejich nejnovějším vystoupení v dramatu „Emigrant“, ale bylo o tom referováno již na jiných místech se zaslouženou chválou. Uváděti pak, že to nebylo ně- kterým lidem milým, bylo by nositi dříví do lesa. Prý za to p. Jirásek dostane, takhle křít emigranty a řeholníky! — O Bendlově večeru, který pořádá hodlají sdružené zpěvácké spolky „Kováč“ a „Vlasti- mila“, podáme zprávu svým časem, teď omezujeme se jen na pouhou vzpomínku. — Podobně o spolku ku podporování a stravování chudé mládeže, — Následkem povýšení zdejšího c. k. nižšího gymnasia bude budova, v níž dosaváde ústav umístěn byl, pří- hodně rozšířena a upravena nákladem 20.000 zl. Si- rotičinec a opatrovna přeložena pak bude do tak zva- něho „Želínova domu“, jenž k účeli tomu bude nále- žitě zřízen. Vyskytují se však hlasy, které by si přály mítí oboje raději ve staré nemocnici, kde jest velice krásná zahrada, jakož i dostatek příhodných místností. Přesídlení má se státi počátkem října t. r.

Z Pěčína u Žamberka. Od 5. do 12. března b. r. konána byla zde obnova sv. Missie. Jestli o sv. Missii v říjnu 1896 bylo účastenství veliké, bylo ny- ní všeobecné. Chrást Páně často ani pojeti nemohl to množství věřících, kteří přicházeli poposlechnout vý- mluvná slova vedlejších pánů misionářů. Skoro 800 věřících přijalo sv. svátosti. Vše díky buděž vzdány vedlejších pánů misionářům. — Paměti- hodno jest pro naši pohorskou osadu také to, že v onu dobu následkem mírné zimy již květa jarní kvít- ka, tak že zbožné dívky Pěčínské z nich mohly utviti kytky a věnečky a jimi ozdobiti oltáře a nové svě- cenou sochu Matky Boží Lourdeké jakož i sochu sv. Josefa.

Z Vel. Pořčic. Zdejší Sv. Václavská Jednota jinochtá a mužů pořádá v neděli, dne 20. t. m. v ho- stinci p. V. Suka Zábavný večer. Program: 1. „Ve křivoklátském zátíží“. Komédie v jednom jednání. 2. „Za stěnou“. Žert o jednom dějství. 3. „Pletichy“. Drama v jednom jednání. Začátek v 8 hodin večer. Uctivě sve výbor.

Z Pardubic. Spolek sv. Václava v Pardubi- cích konal dne 6. února t. r. svou valnou schůzi, při které pravil jednatel o činnosti téhož spolku: Spolek sv. Václava v Pardubicích ukončil prvý rok své čin- nosti a jest nám doznati, že ušlechtilé snahy jeho došli mnohostranné podpory a že s pomocí Boží nesly pošeňané ovoce. Při založení spolku bylo 78 členů a to: 73 přispívajících a 1 zakládající. Koncem r. 1897 čítal spolek 188 členů přispívajících a 4 zakládající, dohromady 142 členů. Úmrtím ztratil spolek 3 členy a za svým povoláním odštěpovali se do Prahy následní členové: p. Vojáček Jind., bývalý zdejší c. k. okresní hejtman, pí. Vojáčková Helena, choť téhož a místo- předsedkyně spolku, pí. Sráchková Julie, choť c. k. okr. škol. inspektora a pí. Lorencová Marie, majitelka domu. Výbor spolku ze svého středu zvolil následní funkcionáře: p. Lavičku Václava, c. k. profesora za předsedu, pí. Vojáčkovou Helenu za místopředsedkyni, pí. Pernerovou Marii za kasírku, říd. učitele Hornefa Martina za jednatele. Výbor konal 6 schůzí, v nichž vyřídil všechny spolkové záležitosti. Na žádost výboru povolila slavná c. k. okresní školní rada v Pardubi- cích, aby konaly se schůze spolku sv. Václava v době mimo vyučování ve sborové školy dívčí na Novém Městě v Pardubicích. Do kostela sv. Jana Křtitele opatřena nová lampa k hlavnímu oltáři z dobrovolných darů některých členů spolku a některých dobrodinců mimo spolek. Ku přání výboru slíbil vldp. děkan P.

Frant. Sloup, že sloužit bude každoročně některý den v aktávu sv. Václava má sv. za živé i mrtvé členy spolku sv. Václava i za dobrodince spolku toho; dále slibil, že za každého semfaleho člena spolku sloužit bude má sv. některý den za pohřbu, kdy to bude možno. Výbor uvažoval, že semfaleým členům spolku nebude jménem spolku dávatí věnec na rakev, avšak každé úmrtí člena oznámí se obědníkem členstvu se žádostí, aby, kdož mohou zúčastniti se pohřbu a odznaky a jdouce společně. Do kostelíčka Panny Marie na Vysoké zakoupeno bylo bílé mešní roucho v ceně 30 zl. Jelikož sakristie u kostela sv. Jana Křtitele jest velmi vlhká, tak že tam uložené kostelní paramenty a jiné potřeby v krátké době úplně hynou, pomyslel výbor na to, aby opatřil pro tyto kostel na paramenty potřebnou skříň, která by se umístila na kůru, kde jest úplně sucho a kde by tudíž paramenty před skázkou byly chráněny. Tu prohlásila velectná p. Hübnerova Kateřina, člen výboru, že takovouto potřebnou skříň na uložení paramentů pro kostel sv. Jana Křtitele sama na svůj náklad zhotoviti dá. Slecheta tato nabídka vzata v úvahu a velectná p. dárkyni vzdán přitomný srdečný dík. Skříň ta již se hotoví a bude brzy účelu svému odevzdána. Do kostela sv. Jana Křtitele pořízen koberec na stupně hlavního oltáře, nutně přádko kostelní a záclony k hlavnímu oltáři. Spolek staral se též podle možnosti o vyzdobu a úklid všech místních kostelů a vzešlé tím výlohy zapravili některé dobrodinci a částečně kasa spolková. Spolek vyslal deputaci ku katolickému sjezdu do Hradce Králové. Konečně zakoupil spolek ze svých prostředků a zdarů dobrodinců nové „vánoční jesličky“ pro zdejší kostely (k střídavému vystavení) od F. V. Buka, sochaře z Prahy za 145 zl. Vše to pořízeno bylo z následních přímů: členové spolku zaplatili příspěvků 223 zl. 40 kr., dobrodincové darovali 114 zl. 50 kr., dohromady 336 zl. 90 kr. Z toho vydáno 235 zl. 79 kr., uloženo v městské spořitelně zdejší 80 zl. a v kase spolkové je na hotovosti 21 zl. 11 kr. Odstupující výbor konal tedy horlivé útoky nah vynesené. Všem přátelům a příznivcům spolku vzdal výbor své vřelé díky za dobré úsilí a podporu morální i hmotné, které prokázali, — zejména Jeho Biskupské Milosti nejd. Pánu, panu Eduardu Janu Brynchovi, slavné c. k. okresní školní radě v Pardubicích za poskytnutí místnosti ke schůzím spolkovým, vldp. P. Frant. Sloupovi, děkanu za laskavé duchovní výkony p. řediteli Janu Procházkovi za funkce z křesťanské lásky konané a slavné redakci „Pernátný“ za ochotné a přátelské podávání zpráv o spolku našem.

Ze Starého Bydžova. Záložní a spořitelní spolek v Starém Bydžově započal svou činnost dne 9. ledna 1898 a vykazuje za měsíc únor: Příjem: pokladniční hotovost 31. ledna 101 zl. 27 kr., složené závodní podíly 63 zl. 50 kr., vklady spořitelni 1109 zl. splacené zápůjčky 800 zl. na úročí splaceno 1 zl. 54 kr., na běžný účet 88 zl. 95 kr. různé příjmy 11 zl. 06 kr. úhrnem 1676 zl. 81 kr. Vydaní: vybrané vklady 133 zl., zápůjčky 1390 zl., správní a jiné výdaje 104 zl. 31 kr., zůstatek na účet 48 zl. úhrnem 1676 zl. 31 kr. Adolf Slavík, pokladník. Václ. Šrám, starosta.

Ze Nepotulice. Osada naše, v zákoutí Orlickém byla překvapena v chrámu Páně, který jako celá příroda k jaru zcela se obrozuje. Tak jako z mraku najednou postavena nová kazatelna v slohu gotickém. Kdo před pěti roky do našeho chrámu Páně vstoupil, viděl jak vše sešlé — a nyní jaký obrat. Přičiněním našeho milého, horlivého pana faráře Vaigla pořízen před čtyřmi roky hlavní oltář a diahoccenná dlažba v Presbyteriu s velikým nákladem, který skoro celý sám vedl. Po dalších čtyřech letech opravovaný a kupovaný různé drobné věci potřebné do chrámu. Lonského roku nechal tento ctihodný obětavý kněz, opět zhotoviti dva postranní oltáře a nyní novou kazatelnu v slohu gotickém. Poněvadž má velmi mnoho nepřátel, kterým jeho tichá práce, trnem je v oku — bude museti nésti větší část nákladu sám. Práce zadána pánu Petru Musilovi, řezbaři v Žamberku, který ji provedl nad očekávání pěkně — a při tom dovti v levné ceně. Divíme se, že tak mnohá práce bývá zadána do ciziny, a domácí, často mnohem dovednější řemeslník bývá pokládán za nic. Bylo mi též doptáno spáťiti práci téhož mistra v Mezifici na Moravě, a tu mohu opravdu říci, že jsem se až podivil, že může býti, tak akvoetná práce na našem venkově provedena. Obratný řezbář ten zasluhuje nejlepšího od poručení a podpory. Z plna srdce přejeme panu faráři Vaiglovi, že se mu uskutečnila myšlenka, za níž tolik již vytrpěl, že mohl vykřásti si svatostánek, který se stane okrasou celé osady. Varhany budou snad také brzo pořízeny, vřdyt to pan patron již slibil — a nechází nic jiného, než aby kostelíček byl trochu rozšířen, aby lépe mohl vyhověti požadavkům obyvatelstva. Než toto myslím, že se vámi podaří — a proto pane faráři mnoho zdaru a nedejte se ustrašiti, těmi řeči; my upřímní katolíci budíme s vámi trpěti neboť pamatujte, že jdeme per ardua ad astra. — Va —

Přátelský večírek spolku hostinských pro Hradec Králové a okolí 17. t. m. ve dvoraně besední pořádaný počil svou návštěvou p. starosta města dr. Ulrich, městský rada p. Pilnáček a lékárník p. Hubáček s rodinou. Dosti četné dostavili se hosté z Pražského Předměstí a Nového Králové Hradce. Z města našeho mimo pány hostinské nedostavil se téměř nikdo. A přece pořádká byla zábava ve prospěch rodáka, p. Fr. Holečka, hostinského v Žatci, který v prosinci při tamních protičeských bouřích přišel o celý svůj nábytek a náčiní, ba o celý svůj majetek. Ve prospěch spolku u p. Holečka sídlících, které neutrpěly pražské škody, pořádaný byly sice sbírky, na četnou rodinu hostinského pana Holečka, který měl odvahu vzdor teroru německému ve svém hostinci poskytnouti českým spolkům útulek, nevzpomenul si však v Čechách nikdo. Prázdnota prostředních stolů v besední dvoraně působila na přítomné trapně. Nám hostinští nesli velmi trpce, že stavy, které s hostinskými úzce souvisí, jako řezníci, pekaři a kupci stkvěly se svou neptimostí, jačím hostinští moc do roka utržit dají. První vystoupení

spolku hostinských bylo jako bagatelisováno. Zábava byla by skončila deficitem a na nešťastného našeho krajana by nebylo sbylo nic, kdyby přítomní hostinští a hosté nebyli ve prospěch pana Holečka přes 30 zl. přispěli. Naši živnostníci a zámožnější obyvatelé zdejší mohli by k svícení daru ve prospěch pana Holečka přispěti. Program koncertu byl pečlivě vybraný, všechna čísla byla zdařile provedena. Výtečná souhra a pestrý program hudby trebechovské všeobecně překvapoval a p. kapelníku dostalo se velmi lichotivého uznání. Znamenitým komikem, kupletistou a improvizátorem ukázal se býti p. Gallát z Chrudimi. Patřil bez odporu mezi umělce svého druhu. Jeho soudruh p. Anger jest rovněž velmi dobrým kupletistou a humoristou. Přítomní hosté vzdali chrudimským kupletistům pochvalu nešlenu. Humor jejich jest zdravý a nezabíhá do frivolnosti.

Sbor dobrovolných hasičů v Hradci Králové po sralé úvaze veškerých nevýhod, jež plynou z příslušné vzdálenosti včkolních hasičských šup jak při sjízdech, tak i při prohlídce na řádný výcvik sborů, pak z té okolnosti — jako jest v okrese našem, kde dosud šupy neustává — že jest vyřizování mnohých sborových záležitostí, s nimiž má c. k. hejt. manství i šupa co činiti stíže: uvažoval se při výborové schůzi, dne 5. března 1898 konané by odpomohl těmto nešlým, jakož aby vznešenou hasičskou myšlénku ve zdejších okolí k plné platnosti přivedl, vysviti veškeré bratrstvo sbory dobrovolných hasičů ve vřkolf, jimž opravdově jde o rozkvět hasičstva, ku bratrskému sdružení a spolupůsobení při zakládání šupy s názvem „Hasičská šupa Královéhradecká se sídlem v Hradci Králové“. Z výše uvedeného žádáme Vás, bratři, uznáváte-li snahu naši za oddůvodněnou a správnou a jde-li Vám opravdově o povznesení hasičstva, abyste nám podali pomocné ruky ku spolupůsobení a nám do 20. března 1898 písemně oznámili, zdali byste v pádu stížení šupy s názvem „Hasičská šupa Královéhradecká“ ku této přistoupili. Přihlášky činěny buď na sbor dobrovolných hasičů v Hradci Králové kdež lze si též vyžádati o krocích, ve směru tom podniknutých, bližšího vysvětlení.

Mimořádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové koná se dne 19. t. m. o 8. hod. odpoledne v sále „Besedy“. Program: 1.) Rozhodne se o zadání ústředního topení o nové budově obecných, měšťanských škol. 2.) Předloží se ku schválení smlouvy s pravovarečným měšťanstvem o výměně pozemků pro cvičišť vojenské potřebných a o prodeji pozemků u Střelnice ve smyslu stávajících již nanesení zastupitelstva. 3.) Vyžádána bude direktiva pro zástupce obce při komisi dne 23. t. m. (odevzdání poslední kvoty pevnostních pozemků) stran užívání dosavadních cvičišť.

Mauthnerova
proslavená
semena zelin a květin
v uzavřených
úředně chráněných balíčkách, se soudně zanesenou
ochrannou známkou medvěda
nacházejí se
v kommissionářském skladě
u všech větších obchodníků
smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů semen zelin a květin pověřena neš jediná firma.
Za čestv a pravá semena firmy Edm. Mauthner (Budapešť, Andrássyova ul. č. 23.) lze jen ta považovati, která jsou v originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci zobrazující medvěda s nadpisem **Mauthnerova semen.** Kde se dosud náš sklad nenalezá, račte se obrátiti na firmu. Před paděláním se varuje.

Listárna redakce.

Do Nám. Brusnice. V „Obnově“ byl v loni dílnak o konvertování dluhů na mešní úroky. Obratě se na Hypoteční banku král. Českého.

Do Pelné, Vys. Veselí a J. Uvažujeme příst. K. K. v Bystrém. Nic.

Milostný Ješíšek

v kostele P. Marie Vítězné v Praze.

Historický náčrt
s domní modlitbami a písními ku počtí Ježíškově.
Napsal P. Josef Mayer, C. SS. R.

8 povolením nejdůst. ka. kona. pražské a představenstva 12. (356 str.) váz. stáha 60 kr., váz. v plátně 72 kr.

Milostné Pražské Jesulátko.

Stručné načrti P. Jos. Mayer, C. SS. R.

8 litaní a písní o nejv. Jménu Ježíš
s povolením nejd. ka. arc. konsistoře pražské a představenstva Stran 82. Cena 8 kr., 50 výt. zl. 3.50, 100 výt. 6 zl.

Cyrillo-Methodějské knihupectví G. Franol
v Praze I., Melantrichova ul., budova měst. spořitelny.

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,
zlatník a stříbrník,

přísežní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(v. Janaké nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnstvu hojné zásobení sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čín. akého stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pondlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbí v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno. Objednávky a opravy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

1898

Mauthner-ovo semeno

Doba setby od konce února do konce května.
Vzdálenost sazení 30 cm.
Vlastnost půdy silná, dobře hnojená, možno poněkud vlhká.
hojně zalévati, možno občas hnojivkou podlít.

Poděkování.

Všem, kteří s námi zármutek nad úmrtím milého našeho otce sdíleli, vzdávám srdečné díky. Zvláště pak vřele děkuji vedl. pánu Janu Schnalovi, bisk. vikáři, který smuteční průvod vedl, jakož i důst. pp. Františku Plichtovi, kaplanu, Josefu Hradíř, kaplanu z Jilemnice a Frant. Burghardovi, kaplanu z Nové Paky.

„Zaplat Pán Bůh“

Jmenem harmoncených:
Jindřich Kolář,
kaplan v Bělohradě.

KAREL PROCHÁZKA,

Praha, Král. Vinohrady, Hájkova tř. č. 1.
dopouští své

závod rytecký.

Hotoví spolkových, obchodních i úředních razítek (z kovu i kašňaku). Pečetě. Plotny a písma ku sítotisku (pro pány knižské). Rytny do velkých kovů, drahokamů a skla. Ražení pamětních peněz a známek.

Spolkové odznaky, monogramy a přesné slebové provedení kování na medailonky, diplomy a adresy.

Za přesné a rychlé vyřízení ctěných zakázek se ručí.

KUCHAŘSKÁ ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodová,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejlépe doporučeno al. správami hospodářských i hospodynských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnohé pochvalných uznání, jež souborně praví, že jest to dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že se každé domácnosti vyplatí, ano jedna paní píše, že by touto knihou nabyté vědomosti nesaměnila ani za 100 al. a že šťastná nevěsta, již se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky, jest v komisi pp. Burska a Kohouta, knihkupcevi české univerzity v Praze.

Krámská cena 4 al. 60 kr.; u spisovatelkyně na svlaštňá posádky také v ceně mírnější a franko.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro nevěsty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenařky a nákresy na požádání frko.

Do Hradce Králové a okolí!

Pro jarní období doporučuje v účt. podepsaný velecebnému P. T. obecnostu svůj co nejhojnější zásobný sklad velkých druhů

moderních klobouků

přistěných i vlněných pro pány, chlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skladě nejmenší a nejmodernější druhy přistěných klobouků firmy Jan Rozkoš, továrna ve Vídni, její výrobky rovnají se velkým prvním továrním vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy upřesňují se ihned a se ceny levné.

O vzácnou přízeň P. T. obecnostu prosí

v účt. dokonale

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,
(Velká podlaží).

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspově času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo utrpělo, shtovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též velkové hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shtovované za ceny levné obdržeti.

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje excentrické mlátičské stroje s kuličkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHOVÉ N. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velecebnostem a voleceným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

Volebnému Pánu,

panu

Josefu Netukovi,

majiteli truhlářské dílny

a jeho p. synu

na Slezském Předměstí.

Nechť se lita Vaše množí
jako slatý písek v moři!
Střidejte se starosti,
s mladistvou vždy radostí!
Ze srdce to přeje Vám
k dnešním ctěným jmeninám

v dole oddání

dělnictvo.

Ovocné stromky 2000 kusů

brusky a jabloni, též nejchutnější a nejdraší jábko malinové holovonské ze zrušující ovocné školky v ceně velmi levné prodá Josef Kulíš, fidiel měšťanské dívčí školy v Hradci Králové

Karel Borovec,

dekorační malíř v Třebouchovicích

doporučuje svůj závod k provedení všech

dekorativních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, polychromie oltářů a soch se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání.

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny.

Modní oblekové látky na

převlečníky i haveloky

z čistě ovčí vlny a v levných cenách

doporučuje

Karel Kocián,

závod soukenický v Humpolci.

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Důležité pro každého!

Výborné pojednání.

Nový soudní řád

přinesly „Časové úvahy“ v březnovém čísle s pára vynikajícího právníka.

Číslo to je ve formě brožury a rozesílá se franko za 6 kr

Na 4 výtisky pátý zdarma.

Objednávky vyřizuje

Administrace „Časových úvah“ v Hradci Kr.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněny,

pony a salony do oken, hladké i zdrhované dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Levně na prodej!

Lustr barokový

s velkým množstvím broušených skel na 12 svících z čistého bronzu dobře slacený.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

článek z knihy: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolest utišující a natírácí; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 al. Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolujeme si volebnému P. T. obecnostu zdvořile oznámiti, že vedle chvalně známé dílny natěračské v Chrudimi otevřeli jsme též

nově zařízenou dílnu

natěračskou

zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.

Tamtéž malé se obchod p. Šimka.

Snahou naší bude, bychom všechny práce do oboru toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spokojenosti pp. zákazníků.

Nabízíme služby své ku provedení velkých prací stavebních, natěru fasád a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobně.

Vedle nápodobení různých dřev provádíme též i věrnou imitaci různých druhů mramorů.

O hojnou přízeň prosí v účt. plně

Josef Komárek a syn.

Vyměnění stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Volebnostnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučiti svůj hojně zásobný sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále shtovují gohické svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámečky na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postřihují a poslacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vysvědčení a ovědčení, jakož i vzorky zasílám na ukásku franko.

Slavným epolkům a korporacím nabízím se ku shtosení odsaků, pamětních peněz a t. d.

Karel Zavadil,

pasíř v Chrudimi. 271

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor Frant. Stábl. — Tiskem b. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatní na čtvrt roků 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 24. března 1898.

Inzeráty se počítají rovně.
Obnova vychází o pětce v poledne.

IV. Ročník.

Nynější situace a prohlášení vlády.

Za velkého napětí sešla se v pondělí říšská rada. Situace byla až do posledního okamžiku nejistá. V řadách německé levice ostře se potíraly živly zúživé a umírněné opozice. Němečtí poslanci z Čech a Moravy, kteří věděli, jak by jim přísná vláda mohla uškodit, byli ochotni voliti jednoho místopředsedu ze svého středu a nedělali vláde krajní opozici. Protože neměli odvahy v sobotním sesání levice hájiti své přesvědčení, rozhodli se alpiští dajcnacionálové v jejich nepřítomnosti pro rozhodnou opozici. „Neue freie Presse“, která z počátku nejvíce švala, přišla se svou radou před moznými zlými následky obstrukce trochu pozdě. Největší neznáze chtěl způsobit vládě chytrý, vy-počítavý baron Dipauli. Protože se nedostal do ministerstva, dutil se na vládu a chtěl s věčným nespokojencem Zallingerem způsobiti v pravici roz-tržku. Avšak rakouští a štyrští Němci postavili se choutkám barona Dipauliho rozhodně na odpor a umírněný Ebenhoch ovládl úplně v německém katolickém klubu. Dipauli a Zallinger zůstali ge-nerály bez vojaka a Dipauli byl nucen vzdáti se předsednictví. Dipauli i Zallinger zatím v katoli-ckém klubu zůstali. Možná, že vyčkáji pro své zvláštní záměry příznivějších časů. V klubu budou však méně nebezpeční nežli mimo klub, poněvadž jako poslanci divočí by mohli proti katolickému klubu štváti alpaké Němce. Vyléduutý předseda sně-movny Fuchs následkem nemilé této události ve své straně, zdráhal se přijati úřad předsednický. Před pondělní schůzí radil se dlouho se svými přívrženci a pak s dr. Englem. Konečně se podařilo obavy dr. Fuchse zaplašiti, a tak mohl tento s dr. En-glem důvěrníkům pravice oznámiti, že volbu za předsedu sněmovny přijme. Protože český a polský klub neheca, aby místopředsedové byli zvoleni z jejich klubů, tedy za místopředsedy bude zvolen asi Slovínec Ferjančič a bukovinský Ramua Lupul.

Nynější situace jest taková, že jednotu pra-vice jest zachována a že pravice a němečtí velko-statkáři budou podporovati ministerstvo Thunovo. Němečtí poslanci se zemí českých nepožnou věci do krajnosti, někdy si dá snad říci i nacionální skupina Steinwenderova a řvou a řvou opozici na každou cenu budou asi dělati jen socialisté a Prusáci: Schönerer, Wolf, Iro, Kittel a Türk.

Zvolení předsedy a první jeho vystoupení o tom svědčí. Solnohradský katolík dr. Fuchs byl

zvolen pravici za předsedu 197 hlasy, 44 právd-ných křtek odevzdali němečtí velkostatkáři a Vlaši, levice a nacionálové při hlasování odesli, nematili tedy volbu, a jen Schönerer a Wolf vynadali no-vému předsedovi, že je lump a státní zločinec a že patří do káznice.

President dr. Fuchs děkoval za důvěru sně-movny, vyslovil své pochybnosti, sdali jeho sly stačí na úkoly naň vznesené a pravil na to: Mým krátkým programem jest spravedlivé užívání jedna-cího řádu a neustranné řízení záležitosti předsed-nictva, loyální a přívětivé styky s pány poslanci. Chce hájiti význam, důstojnost a vážnost parla-mentu. Dále žádal za podporu poslance všech stran, vyzval je k společné plodné práci. Na to prohlásil, že zákon Falkenhayndův proti obstrukci v minulém zasedání zavedený více neplatí a končil pak slovy: Vzpomeňte si všickni vděčným srdcem, co my všickni národové rakouští péci a lásce mocnáře vděčíme, a že jako dar k jeho jubileu položíti chceme mír Rakouska. Posléze provolal Jeho Ve-ličenstvu třikrát sláva, které celá sněmovna opako-vala. Jen Schönererovci, kteří po čas řeči nového presidenta hulákali, křičeli v tom okamžiku: „Fuchs darebák“, a pak utekli. Jen Iro seděl a neprovoval slávu čisati. Na to poslanci Pergelt, Steinwender, hr. Stürgh a Daszyński prohlásili, že protestují proti tomu, aby pouhým prohlášením zákon Fal-kenhayndův byl neplatný; byl prý nezákonný. Lueger pravil, že antisemité považují zákon Falkenhayndův za porušení ústavy. Schönerer navrhl: „Dr. Fuchs prohlašuje se za státního zločince a má býti poslán do káznice“. Předseda dal o tomto návrhu hlasovat a celá sněmovna návrh Schönererův za všeobecného smíchu samřila.

Hrabě Zedtwitz navrhl, aby oba místo-předsedové zvoleni byli v příští schůzi.

Předseda ministerstva hr. Thun podal pak toto vládní prohlášení:

Jmenován milostí J. Vel. předsedou minister-stva a správcem ministerstva vnitra, kladu si za čest představití se tímto a své kolegy slavné sně-movně. Budíť mi bneď dovoleno zpravití sl. sně-movnu o nejdůležitějších cílech, jichž domáháti se jest vláda pevně odhodlána. Vláda pokládá obno-vení spořádaných parlamentárních po-měrů a pravidelného běhu zákonodár-ství za svůj přední a nejdůležitější úkol, zejména v nynějším okamžiku, kdy v zájmu velmocenského postavení říše a její posílení ho-

blavou pracuje, osudné potíže v zažívání. Dospělý nemůže s prospěchem jen od mléka žíti, kdežto nemluvnatům jest mléko nejprimitivnější a úplně dostatečnou potravou. Kdo namahavou práci tě-leznou koná a tím i více tepla v sobě vyvíjí a tudíž tekutiny potřebuje, musí více píti. Kdo stejné množství tekutin přijme při životě jinak málo po-hyblivém, zakusí brzo nepřijemností toho v těle. Známoť také, že nejen pivo, ale i víno a voda, zvláště v podobě kávy a polévek, u mnohých lidí, ačkoliv ne u všech podporuje tloušťku a zvyšuje obtíže přebytku tukového.

Zaměstnání, věk, tělesná povaha a jiné dšlem stále dšlem měnivé okolnosti a vlivy, způsobují, že co jednomu sluší ku zdraví, druhému jest ku škodě. Je-li tak již při zdravých lidech, což teprve při nemocných! Léčebný prostředek neb způsob léčení, který jednomu vrací zdraví, při jiném touže chorobou stříženém může způsobiti i smrt. Představme si dvě osoby; obě žijí se dobře a málo se pohybují. Jedné z nich odporučí lékař léčení vodou, pítí hojně vody, střídmost a mnoho pobytu v přírodě. Výsledek jest překvapující. Druhá osoba se nerozpakuje a oddá se téměř způsobu léčení. Zprvu to jde, ztrácí na váze, ale znenáhla počínají se dostavovati obtíže, stále jest hůře, ná-valy krve k hlavě, tlučení srdce a dychavičnost jest výsledek tobo léčení; osoba ta tučná i tím více, čím méně má síly k pohybu v přírodě. Do-staví-li se potom k lékaři, slyší k svému překva-pení, že vodní to léčení mělo pro ni opačný právě účinek, poněvadž tělesná povaha a způsob života tobo nedovolaly.

Tak jest i s otužovací methodou a stude-nými lázněmi. Jen tom jdou k duhu, kdo má dosti životní síly, aby námahu a ochlazení vynahradil

spodátněho třeba parlamentárně vyříditi nale-bavě potřebné úmluvy s druhou polovi-nou říše. K rozřešení tohoto úkolu vláda do-volává se všech, jimž záleží na vážnosti říše a jimž význam parlamentárních forem jest drahý. Věrna historickým tradicím rakouského mocnářství vláda bude pokládati při správě veřej-ných záležitostí za nejvyšší svoji zá-sadu jednati spravedlivě ku všem náro-dům a obyvatelům tohoto státu. Tuto zá-sadu vláda, hájíc právo, pořádek a autoritu při rozhodování všech otázek, které týkají se politických nebo hospodářských zájmů nebo nároků, bude při-váděti ústavní cestou k platnosti. Užitečné so-cialní reformy, kulturní pokrok, zvele-bení hmotných a mravních poměrů oby-vatelstva, zejména širokých vrstev jeho, odká-zaných na výnos své práce, podporování prů-myslu a zemědělství jest v zájmu veškeré státní společnosti a bude proto vládou co nejvy-datněji podporováno. Jako vláda nasadí nejlepší své síly na dosažení těchto cílů, očekává také s důvěrou, že v těchto oborech rozdělly stran ustoupí v pozadí a že všechny síly spojí se ku společné práci ve službě hospodářské a tím také politické moci státu. Přední podmínkou, aby tento vlaste-necký úkol se splnil, jest umírnění národ-ních protív, jakási akce míru, k níž právě tento rok byl by nejlépe povolán. Slavná sněmovno, račiž býti přesvědčena, že vláda, pokud bude na ní, vše na to vynaloží, aby dospěla k tomuto vznešenému cíli. Vláda obrací se ve jménu Rakouska s důvěrou ke všem stranám této sl. sněmovny a doufá, že sněmovna proniknuta vlasteneckým duchem bude ochotna vykonati nebespečné opožděnou státní práci, pro blaho celku a jeho částí nezbytně potřebnou. (Hlučná pochvala na pravici).

Němci nejsou ovšem s vládním programem spokojeni, protože nezatrácuje Badenovo a neod-volává Gautschovo jazykové nařízení a nezavádí německou státní řeč.

Prohlášení Thunovo jest vládním programem ovšem jen pro nejbližší budoucnost; napřed se musí obnoviti pořádek ve sněmovně a pak bude možno teprve k plodné práci přikročiti. Zatím nám musí stačiti, že vláda chce konati spravedlnost ke všem národům této říše a hájiti státní autoritu. Sebe obšírnější a mnohosičbnější vládní program byl by nám málo platný, kdyby vláda následkem parlamentární obstrukce nemohla sliby své prová-dět. Každému jest také jasno, že tato sněmovna

lepší vývojem tělesným a větším vývinem tepla. Jestliže dobře živení a od přírody silní lidé, ať děti nebo dospělí, studenou vodou, lehčím odě-vem, otvíráním oken a jinými ochlazujícími pro- středky se otužují, vyžadují slabší, útlejší a ne-dostatečně živěné neb příliš tlusté osoby přede-vším, aby upravena byla přiměřeně jejich výživa a potom teprve aby znenáhly přechodem od vlažné vody k chladnější a chladné byly otužo-vány, jinak se neotuží, nýbrž zeslabí.

To plnou měrou platí také o Kneippvni.

V obecnstvu platí dosud osudný předsudek, jakoby nemocí bylo něco na sebe uzavřeného a obmezeného, co člověka stihne a nicí jako kroupy úrodu nebo oheň stavení, kdežto jsou to ústrojné postupy, vyvíjející se z příčiny, účinku a proti-účinku, pročť také nejen každé chvilě ale i u ka-ždého jednotlivce jinak se jeví. Choroba nemůže tudíž od chorobného se oddělovati a potlačovati proti ní působícími prostředky, nýbrž předmětem a úkolem léčení musí býti vždy osoba samého ne-mocného v jeho nemoci změněném stavu.

Jako nemůžeme tedy o jednotlivých pokr-mech, nápojích a návycích vyhlásiti, že by byly zdravé, t. j. užitečné každému, tak nelze ani tvr-diti o jednotlivých lécích a způsobech léčení, že by o sobě zapuzovaly nemoc, neboť léčebný úči-nek závisí v každém jednotlivém případě na pří-rodě a stavu nemocného. Zdravotnictví a léčení, životospráva a lékařství musejí mlti vždy na zře-teli jednotlivce a říditi se pravidlem: Jedno ne-hodí se pro všechny a všechno nehodí se pro jednoho.

Toho k svému prospěchu i nejšířší obecn-stvo by mělo býti pamětlivo.

FEUILLETON.

Co jest zdravé?

Rozprava s oboru lékařství.

To jest zdravé. Tak slyšíme denně z pře-mnohých úst a o nejrozmanitějších věcech. Není jídla, není nápoje, není návyku, který by neměl své přívržence a který by se buď i jiným neod-poručoval. Vždyť i starý, plesnivý sýr, jenž pod světlujícím sklem vypadá jako hustý les se spou-stami rozličné zvěře, má své činitele, kteří o něm tvrdí, že vyvracuje žaludek anebo jako přečlešlá svátina, páchnoucí umřelá ryby, jímž zvláště chudý občan v pondělí spravuje si chut. Hrozny, víno, pivo téžké a lehké, černé, světlé, syrovitka, mléko, přirozená a umělé minerální vody, káva, čaj, sla-dový extrakt vlebívají se až jako záračné pro- středky.

Někdo spí při otevřeném okně, odporučuje to ostatním. Jiný vesebí si parní lázeň. Nejnovější doby pak stalo se až módou polévání studenou vodou, skákání do chladné vody, ledové obklady slovem Kneippování.

Jsemě daleci toho, abychom různé ty pro-středky zavrhovaly, majíť zajisté mnohé, vyjma těch, které jsou naprosto otravné jako staré ryby nebo plesnivý sýr, své dobré účinky a za jistých okolností zajistí prospěji. Ale není k tomu potřebí ani lékař ani zvláštní lékařské zkušenosti, aby každý nabléd, že ne všechno, co jednomu sluší ku zdraví, i jinému musí jíti k duhu.

Moučná a tukovitá strava, která prospívá tomu, kdo těžkou práci koná a síly mu dodává, způsobila by jinému, kdo v kanceláři sedí a jen

státní právo neprovede; nemá vláda potřebou dvoutřetinovou většinu k změně říšské ústavy.

Reformace nebo revoluce.

I po boštických husáckých a spoustách švédských za války třicetileté zbylo naší vlasti mnoho velebných chrámů ve středověku vystavěných. Jsou to ponejvíce budovy slohu gotického s dlouhými okny, s pilíři a smělými klenbami. V století sedmáctém a osmáctém byly chrámy ty znešvařeny zarděním oken, přístavky a oltáře slohu negotického, nevzniklými ozdobami, takže původní krásu a velebnost chrámu takového téměř zničena byla, neb aspoň mnoho utrpěla. Poukazuje na chrámy v Hradci Králové, Chrudimi, v Hoře Kutné, v Praze atd.

Ale od let asi šedesátých tohoto století počala se poznávat ta chyba, které se dopustilo na svatyních těch století sedmáctého a osmáctého, počalo se na novo rozumět bývalé čistě krásě velechrámů gotických. A proto začaly se chrámy ty obnovovati čili v původní a lepší stav nazpět uváděti. Přístavky a ozdoby nevzniklé, ve slohu jiném zhotovené i oltáře takové odstraněny, gotickými nahrazeny, okna zase prolomena, barvenými skly a obrazy opatřena, a chrám zastavěl se ve své téměř původní čistě velebné krásě.

Tato obnova chrámu — čili jeho v původní stav uvedení — takto vylíčená jest asi to, čemu dosti špatně latinsky se říká reforma neb reformace.

Při reformě tedy zachovává se především základ a s ním i celek budovy — jen nepřislusné znešvaření se odstraňuje, ale co se odstraňuje, obyčejně se jiným lepším nahraňuje. — A obnovu takovou provádějí lidé, kteří k tomu mají schopnost, konají ji s rozumem, s rozvahou, bez vášně, s klidem a láskou pravou ku vznešené stavbě původní, o jejíž zachování a zvelebení skutečně často s obětmi velikými pracují.

Kdyby však někdo vida chrám ten znešvařený, pravil: Nejdříve podryjeme základ a zapálíme stavbu tu. Uděláme zboženinu. A až ji budeme mít, pak? — Pak? — Pak vlastně nevíme dobře, co uděláme. Ale každým způsobem postavíme něco nového! — Jak si usmyslili, učinili. Základ podryli, stavbu zapálili, udělali zboženinu. A pak? — Pak postavili stavbu bídnou, na základě opukovém. Trhaly se jim brzy zdi té stavby, opravovali a zamazávali trhliny, až se na ně jini rozlobili, od díla toho je vyhnali. Ale ti noví slepovali to zase. A přišli jiní do třetice. Zapálili to zase, a sesulo se to zase — až přišli k veslu lidé rozumní a počali stavěti stavbu ve slohu původním dle vzorů předků.

To je obraz revoluce. Ona nezachovává budovu původní a neodstraňuje pouze nešvary. Naopak! Ona podrývá nejprv základy — náboženství — pak zapaluje oheň vášně, fanatismu a zuřivosti v duších lidských. A rozplameněnými zlymi vášněmi lid boří, dělá zboženiny. A co pak? — To žádný neví; jen to ví, že má svět být jiný. — Pak se dostanou k nadlidské lidé bez schopnosti a rozvahy. Postaví něco na opuce a na písku. Na místo nich přijdou jiní, kterým se ta nová stavba taky nelíbí. A tak se to střídá, a bídně se staví a řídí, až konečně lid prohlédne a touží po pořádku pevném. Po mnohých bouřích, ztrátách a útrapách položí se konečně za základ zase náboženství a lidé věřící, rozvášní, staví stavbu novou sice, ale na základě náboženství, staví budovu krásou a velebou i pevností té zbožené se podobající.

Nedávno zlobili se na sv. Otce Lva XIII. protestanté, že nazval zavedení nových věr v šestnáctém století revolucí, kdežto protestanté si to nazývají reformací.

Jakáz pomoc, když to jinak není? Co platno se hněvat, když ta reformace byla skutečně revolucí!

Dovoláváme se, ať by nám se nevěřilo, muže, jež právě letos český národ oslaviti hodlá. Jest to evangelik Palacký. Právě tento muž praví o snahách biskupů na sněmě kostnickém a o snahách Husových:

Při hojení uznaných od obojí strany (biskupů i Husů) neduhů v ústrojí církve chtěli onino, aby každý oud její pečlivě chráněn a zachován byl: tento pokusil se o ně „skoč oko nebo zub“. Ať řekneme slovy novověkými: Sbor počínal sobě... konservativně, Hus... radikálně a revolučně. U nepředpojatého soudce nemůže být pochyby, která z obou těchto cest byla by celému křesťanstvu prospěšnější a vítanější. (Palackého dějiny. Díl III. č. 1.; kn. XI.)

„Nepředpojatý“ čili takový člověk, který nevidí jen a jen na církev všecko bídné a černé, ale s rozvahou, bez vášně soudí, musí přisvědčiti jistě nekatoliku Palackému.

A tak by se měli páni hněvat dříve na Palackého a pak teprve na Lva XIII.

Nebot skutečně domnělá reformace od Husů, Kalvína a Luthera až do časů našich nezachovávala základ a velebnou budovu církve na něm spočívající. Pravila, že odstraňuje nešvary dělá

reforma, zatím se při tom díle vrhla na základ církve, rozštípla plameny vášně, a za bouře a válek dělala se staré církve zboženinu. — Ale co potom? Základem církve jest sbor apoštolů s Petrem v čele, jenž pro všechny věky v jeho nástupcích připadá a kolí učiti národy a duchovně je spravovati. Ale právě tento základ byl podtržen. Na místo něho dáno učení, že bible se svobodným výkladem je tím pravým základem. Co ale je svobodný výklad, nežli rozum neb nerozum a choutka jednotlivce? — To byla ta opuka, která se stala základem protestantství, a proto právě on jest tou novou stavbou, kde se okazují trhliny způsobené až i nevěrou na kazatelni! Není žádná pomoc! Jeť tu jen podrytí základu a oheň! Je tu revoluce.

Že ale s touto církevní revolucí byla spojena revoluce státní, tedy politická a sociální, toho právě naše vlast zakusila měrou nejbojnější. Což bylo tábořské husitství jiného, nežli sociální revoluce? A což bylo „sesazení“ Ferdinanda II. protestanty německo-českými roku 1618 než revoluce státní, politická?

A čeho se vlastně mělo dosáhnouti, totiž opravy mravů, toho se dosáhlo nejvíc. Lutherovy výroky jsou v tom ohledu známy. Dnes podáváme něco z listů Melancthona, soudruha Lutherova: U největší části našich jest nevázanost tak veliká, že nižádného obmezení kázní nesnesou. Domnívajíce se, že mají víru — která bez skutků ospravedlňuje — a že jsou živými údý církve, žijí v bezpečnosti a v cyklopské divokosti, propadají dáblu, který je k cizoložství, vraždám a jiným ohavným hanebnostem dráždí. Po této děsné spoustě, hrůzných opovážlivosti a divokosti budou následovati smutné a strašné tresty. (Tak napsal r. 1558.)

Toť jako vždy tak i tuto příznak a následek revoluce — spousta mravů.

Jinak si počínal sněm tridentský. Ten zachoval základ církve, ústavu a učení její, ale odstraňoval mravní nešvary a nekázeň, a na místo toho, co odstraňoval, dával velebnosti velechrámu církve přiměřená zařízení, aby co jen možná bylo, církev v bývalý lepší stav uvedena byla. — To byla reforma a proto po ní nenásledovala spousta mravů horší, než před tím, nýbrž polepšení mravů, jak n. p. o českém národě sám Romek uznává, že znovu uvedením katolictví do Čech mravnost národa na pevný základ položena byla.

Nyní přišla doba, za které se zase všude volá po reformě. Jenže se národu našemu nabízí tolik reformatů, že ubožák neví, koho se vlastně držeti má. Jisto jest, že se reformatorem dělá i u nás liberalismus, jenž naši říká svobodomyšlnost. Ale tento reformatorek pustil se do základu, na němž národa našeho mravnost a blaho spočívá, totiž do katolicismu; rozmýchal oheň vášně. A následek toho? Úpadek mravnosti. A spolu s ním nejen úpadek národnostního nadšení k. p. u socialistů, ale i politický radikalismus, posuď aspoň tichá jakás revoluce dle vzoru Baxova.

A v těch nesnázích Nár. Listy dávají do základu, jež podrýlí, „národní dělnictvo“. Pául, to je pro reformu národa jen a jen opuka.

A proč? Inu proto, že i národnosti základem jest náboženská mravnost. Bude to puškati a se trhati zas a zas. A co potom? — To páni z N. L. nevědí bezpochyby taky, jako to vůbec podrývají nevědí. Revoluce proti církvi dělá totiž všude bez výjimky zboženinu a stavěti nedoví. — Doufáme, že se národ ve svém jádru věřící vzpomene a že se pobožený velechrám našeho blaha postaví zase po mnohém bloudění na jedině pravý základ, jímž jest náboženství otců našich.

Národohospodářská hlídka.

Pěstujeme ovoce.

Ovocnictví, v minulých dobách tak vážené, slibuje odměnit práci, plní a rozšafnost rolníka, osvěžití jeho ducha, zvýšiti jeho charakter, navrátiti mu víru ve zdar budoucnosti a učiniti jej tím, čím býval od staletí: zdravým, nevysíhajícím pramenem alfy národa!

Ovocný strom v českých vlastech našich velmi si libuje: mírné svahy, půda v nejrozmanitějším složení, přiměřený počet srážek deštových, mírné, zimy i mírná léta, žádné výstřednosti přírodních zjevů, husté obyvatelstvo spíše schopné, hojnost komunikací a blízkost světových tržišť vůbec, inteligentnost pomocných sil, zkušenosti již nabyté, vše to poukazuje k velkému, možnému rozvoji ovocnictví v zemích koruny české. Třeba jen věnovati tomu pozornosti a chopiti se díla. Výsledky, jichž docílili angličtí zahradníci ve svých vytažených, sklem pokrytých zahradách, dokazují, že racionálně i s větším nákladem provozované ovocnictví často lépe se vyplácí než kterákoli jiná kulturní plodina. V Spojených státech severoamerických jsou již celé kraje proměněny ve výnosné zahrady, americké ovoce čerstvé i sušené zaplňuje naše trhy, jeho pěstování živí tisíce lidí.

I v Evropě význam ovocnictví opět se po-

znává. Ve všech západních státech úsilí k zvelebení ovocnictví se působí nejen cestou svépomoci a prostřednictvím významu plavých spolků ale vydatnou pomocí státní. V Uhrách vysazuje se ročně mnoho tisíc ovocných stromů za nejúčinnější podpory vlády; v novější době tam role ovocnými stromy vysazena byví — po dlouhou řadu let od dané budou osvobozena. A tak úsilí stará se vláda i o odbyť plodin sadů vůbec. V rakouských zemích, dále ve Štýrsku, v Halli již nás ovocnictvím svým předstihli.

A my, národ, jenž na vývoj zemědělství svého tak rád samolibě ukazuje, důležitost ovocnictví chápati se nezdáme!

Ovoce lékem.

Vlivem zdravotní nauky půdy přesvědčení, že lidstvo k zdárnému vývoji svému musí vrátiti se k přirozenému způsobu života. A tu pak srovnáním konstituce člověka s nejbližšími mu tvory nabývá platnosti učení, že původní přirozenou potravou jeho byly plody stromů — ovoce a ořechy — a že teprve průběhem doby, dosáhnuv vyššího vývoje, sáhl k jiným pramenům výživy, k masu a zra. A ačkoliv toto nalézá opory u mnohých slavných lékařů, kteří k důležitosti požívání ovoce přišli z jiných důvodů. Dnes není o tom sporu, že denní požívání ovoce má se státi pravidlem při stole bohatců i chudáčů. Jest opravdu povšimnutí hodno, jak mnoho léčiva chová v sobě zralé ovoce. Požívání jablek podporuje trávení a působí dobře na mozek. Hrušky jsou oblíbenou potravou dětí čerstvé i zavařené; sušené jsou dobrým dietickým prostředkem. Vinné hrozny, zvláště modré, jsou nejen živné, ale čistí také krev. Po nich přicházejí v příměsí léčivosti hned broskve, které ale nesmějí býti přezralé, a časně z rána, na lačný žaludek, jsou nejdůležitější. Jeden pomeranč denně požitý jest výborným prostředkem proti špatnému trávení a vyléčí, dle požívání, žaludek dokonale. Vážená jablka jsou pro mladší děti přímo nezbytná a matky i ošetřovatelky mohou pak obejít se bez jistých prášků a laktarů. Štáva z rajských jableček poslouží výborně při chorobách jater a střev, kdežto štáva melounová při zimnici a chorobách ledvin jest neocitelná. Lze ji požívat i v jakémkoli množství a toliko při choleře, kde vůbec žádného ovoce se nepožívá, budíž od ní upuštěno. Štáva z citronu v šálku horké kávy jest výborným prostředkem proti bolení hlavy a jak znamenitě prospívá dětem všechny ovocné šťávy jakožto příměs k vodě, jest as každé matce známo. Štáva z ostružin, zavařená s cukrem utiňuje kašel, taktéž marmeláda z černých borůvek zavařená s cukrem a s horkou vodou rozmíchaná a večer před spaním požitá. Při krkicích prospívá znamenitě odvar z trnek pitý za studena a při ozubeninách jahody rozmáchané na kůži a ponecháné tak až přischnou. Každý ví, jak všem nemocným bývá ovoce vítaným občerstvením. Příroda poskytuje nám tudíž v ovoci nevýčerpatelný téměř poklad léčivých prostředků, jichž účinku netřeba než poněkud pozor-něji dbáti, abychom jich s náležitým prospěchem mohli používat.

Lahoda ovoce rází mu vždy cestu, zejména je-li laciné. Z toho vysvětlitelný úkaz, že spotřeba ovoce všude roste a meze další spotřeby nejsou dohledné, tím méně, když přemýšlíme o konzervování ovoce v nejdrůznější formě již velice jest vyvinut a všude rozšiřovati se počíná. I ve směru tom cizina daleko před námi pokročila. My obdivujeme se rychlému vývoji továren na konzervy ovocné v Severní Americe, Francii, Anglii a v Německu.

Ale i u nás již odbyty jsou neznáma spracování ovoce v trvalé výrobky průmyslové. Továrny na zpracování a konzervování ovoce v Králově Hradci, v Třebenicích a jinde zápasí sice ještě s některými potížemi, ale vynikající jakost jejich výrobků již se uznává. Do Čech dováží se bohužel dosud velice mnoho ovoce rakouského, tyrolského, italského a v posledních letech i amerického a francouzského. Co do chuti však české ovoce cizím druhům v ničem nezádává, ba v mnohém ohledu je i předčí. Až budeme ovoce pěstovati racionálně, až mu při časné a prodeji budeme věnovati stejnou pozornost jako naši konkurenti, až naše hospodyně poznají cenu ovoce, pak se bude masit výroba českého ovoce zdesateronásobiti, aby budoucí domácí spotřeba a cizí poptávka bylo vyhověno. Proto čeští zemědělci obraťte pozornost svou ovocnictví! Zamilujte si strom ovocný, který v biblickém ráji již prvního člověka živil, věnujte mu radostnou péli, jakou dopřávali jste nuceni byt i nesympatické tipě, která kus národní povahy nám vyrvala a nyní špatně se vyplácí, hleďte poznati toto v posledních desetiletích tak zneužívané odvětví rolnické živnosti.

Pokyny při sázení ovocných stromů.

Má-li rolník ovocné stromy s prospěchem pěstovati a hojně úrody docíliti, musí si osvojit jisté vědomosti. Rolník musí vědět, který druh stromu v jaké půdě si libuje, jaký stromek má býti, kdy strom sázeti se má a tolikéž, jak ošetřovati stromek po vysazení a po celý jeho věk.

Všeobecně možno říci, že téměř každá jakost půdy způsobila jest, aby živila ovocný strom aneb ovocný keř. Ovšem jednotlivé druhy půd svědčí jen některým druhům stromů. Jablono, nejdůležitější ovocný strom, miluje půdu hlinitou, dosti hlu-

bokem, nikdy se vláknem a dají se i v polohách studených; kůže nejvíce libuje si ve smíšené různých nápravě, pokud možná vysoko navrtávených, a snese i vláho ve spodině; třesně libuje si v půdě sněh a spokojí se po případě i s půdou křemennou, zvláště šlechtěná-li na víšní tureckou, kdežto švestka snese i značně vláhé polohy a půdu jílovitou, mastnou.

Dle toho, jaká půda a který druh stromku jest, jenž zasazen býti má, třeba pro ovocné stromy hospodářské předem vyhodit i 120 cm. v dobré půdě as na 60 cm. hluboké a 100—120 cm. v průměru; v půdě špatné se spodem kamenitým jest třeba ovšem učinit jámu hlubší, a až i 2 m. v průměru. Toho zbytek a promíchání půdy do hlíčky není vlastně nikdy přeapřiliš; strom tím více si libuje, čím kořeny své volněji rozkládáti může. Při vyvažování jam klade se svrchní půda na jednu, spodní na druhou stranu, aby pak provetrány byly, že dálku naopak vložený byly; t. j. humosová hodí se vespod — spodní, méně úrodná na vrch. Jest velmi dobře, pak-li poblíž kořenu dostane se něco kompostové země. Spodek jámy hnojit se neodporučí, leč bychom obmýšleli pěstovati zvláště vzácné druhy ve tvarech, na nichž zvláště záleží.

Na půdách mokřých a kamenitých, do nichž kořeny stromu vniknouti nemohou aneb v nich zahívají, jest zapotřebí sázeti stromy na kopečky, na něž hlína odjinud se přiveze. Při zakládání zahrady při domech, kde jedná se o pěstování ovoce na křeslici — kde se tudíž stromky houšt sází a výtěčné tabulové druhy se pěstují, jest nejlépe zemi rgolovati t. j. přeházeti ji do hloubky 60—80 cm. a při tom důkladně ji prohnouti, tím více, čím půda od přírody jest horší. Vymoženosti vody v nové době dodává se půdě stromu potřebná potřava cestou hnojiv umělých — i odporučí se zvláště jevně mletá fosfátová struska Thomasova a kaimit, draslo obsahující. — Obě rozkládá se volně v průběhu let a poskytuje stromu potravu poněmáhle.

Nechť již jsme si stromky vypěstovali aneb koupili, jež do té které půdy se hodí, třeba hleděti k tomu, aby byly zdravé, puě pokud možná rovného, s mladou korunou a hojným, zvláště vláskovým kořáním. Zvláště k této poslední vlastnosti budíž hleděno, neboť jim zdar stromku, jeho ujmouti a zdravý vývoj další jest pojištěn. Sážíme-li stromky do stromoradií na role aneb k silnicím a cestám, jest přiměřená jich výše od země po korunu as 180 cm., vyšší stromky sázeti není nikterak účelné. Sážíme-li stromky do zahrady, kde půda se ryje, aneb na pastviny, kde drn se nechává, aneb na straně větrům vysazené, přiměřenější jest sázeti polokmeny t. j. stromky as 120 cm. po korunu vysoké. Stromky takové mají před vysokými mnohé výhody: dají se lépe ošetřovati, snadno sklízeti, trpí méně větry, počnou dříve roditi, a rovněž i plody na nich lépe se vyvíjejí.

Stromky odjinud ze školky bývají zabaleny do mechu a slámy; takové po dojití hned rozbálíme, založíme je do hrábku a prstí přikryjeme. Měly-li by býti stromky poněkud zaschlé, přikryjeme je celé — kořeny, puě i korunu, as na 20 cm. zemi a tuto důkladně zalejeme; za několik dní stromky nabudou své svěžesti a mohou se k sázení upotřebiti. Došli-li stromky za mrazu, třeba složit je do chladné místnosti, kde nemrzne, aniž by se vybalili. Nedlouho před sázením vyplní se vykopané jámy na tolik vrchní zemi, aby kořeny stromků už usazený spodek pod sebou měly, a zem na dle značně slébaty se nemohla. K vysokým stromkům dávají se koly, které před sázením do dolů se zarazí tak, aby stromek se strany jižní aneb jihovýchodní kryly. Koly mají býti bez kory a mají sabati pouze po korunu stromku. Kořeny stromů před sázením se přiřezou — nestalo-li se to při zakládání stromků po jich obdržení; přiřezáváme však jen konce poškozených kořenů do té míry, abychom odstranili pouze to, co je poškozeno, při čemž k tomu hleděti třeba, aby plocha řezu byla hladká a dolů obrácená: rana taková snadno se hojí a odtud vypouštějí stromky nové kořínky. Velmi odporučitelno jest, zvláště při jarním pozdním sázení, aby kořeny stromků do kravin, tvořícího s částí mastné hlíny řídkou kaši, ponořeny byly. Opatření toto chrání kořeny před rychlým vyschnutím a prospěšně účinkuje na vývoj nových kořínků. Na to vsadí se stromek do jámy, na vyvýšeníu ke kolu, kořeny jeho opatrně na všechny strany se rozdělí, načež započne se se zasypáním hlíny ke kořenům a mezi ně. K přikrytí kořenů běže se dobře uleželý kompost aneb země povstavší setlením drnů, i hleděno bndiž k tomu, aby země ke kořenům náležitě přilehla, což lehkým otřásáním stromkem a mírným přimáčknutím ruky se docílí. Přilehnutí hlíny na kořeny na 5—10 cm. na ně nasypané nejjistěji docílí se však důkladným zalitím a promočením jí. Na tuto vrstvu hlíny pak jest velmi prospěšné dáti vrstvu hnoje, který dobře se přilápne; celá jáma pak doplní se zbývající zemí. Tato vrstva hnoje chrání jámu a stromek před rychlým vyschnutím — uspoří nám tudíž časté zalévání, oobrahňuje kořeny před dojmem přílišných mrazů, mimo to pak bývá děštěm vyluhována, mladým kořínkům potraviny poskytuje; kolem stromku jest pak radno se zbývající země učiniti jamku pro případ zalévání. Stromek po vysazení nikdy nemá státi bloub, než stál ve školce; stromky hluboko vsazené špatně rostou a jsou obyčejně ne-

úrodná. Stromek po zasazení přiváže se lehce ke kolu lehkem, a teprv když země náležitě se usadila, přiváže se pevně vrbovým proutím aneb jiným vsadlem, při čemž toho třeba dbáti, aby mezi stromek a kůl vložen byl mech, jenž kůru stromku před třením a poraněním chráníti má.

Koruna stromků s ovocem peckovitým se při sázení silně seřezá, t. j. letorosty zkracují se o třetinu až polovinu své délky. Týká se to broskví, meruněk, třesně, sliv, švestek. Řezem tím stromky lépe se zakořeňují, tvoří téhož roku ještě silné letorosty a pokrývají se veskrz potřebným plodovým dřevem; nejsouce seřezány, zůstaly by větve od spodu holé a bylo by pak obtížné, potřebnou rovnováhu v koruně zjednat. Při stromech s ovocem jádrovým řez se koruna jen mírně a to pouze při bujném varůstu letorostů a teprv druhým rokem upotřebí se silnějšího řezu. Při řezání dbáti třeba toho, aby vedoucí letorost byl jen málo seřezán, tak aby ostatní vlastní letorosty převyšoval. Zákrasy a stromky tvarové vůbec zkracují se při přesazování o třetinu svých letorostů; plodné dřevo však růstane netknuto. — Pravidla tato platí pro podzimní i jarní sázení.

Jabloneč a brusně sázejí se od sebe asi 8 metrů, ořechy asi 10 m., třesně asi 6 m., švestky 4—5 metrů.

Dobré štěpy můžeme odporučiti z ovocné školky pana řiditele Kulíře (na Pražském předměstí) a pana V. Vacka v Pamětníku a Chlumce. Okresní starosta, majitel mlýna a hospodářství p. Vacek zařídil si na 22 korcích s velkým nákladem ovocnou školku, kde se pěstují též keře, lesní sázenice, podložky, konifery, růže atd., která dítá již dnes na 150.000 sazenic, které možno s úspěchem pěstovati nejen v půdách chudších, ale i velmi úrodných. Páni zákazníci obdrželi od pana Vacka štěpy zdravé, pěkně rostlé, těch nejlepších ovocných druhů.

Valná hromada Ústř. Matice školské.

Ústřední Maticе školská konala v neděli o 10. hod. v pražské Městanské besedě valnou hromadu. Předseda dr. Čelakovský zmínil se především o dobrodinci Bedřichu Schnellovi, který odkázal Matici přes 200.000 zl. Obětavý český lid sebral na příspěvcích rovněž přes 200. 00 zl. Zejména ukázal se býti obětavým český lid v uzavřeném území. Matici se uleví na podzim sestátněním vyššího matičního gymnasia v Opavě, dále se jedná o sestátnění matičních reálků v Lipníku a Hodoníně; Matici však nastává ujeti se různě matičného gymnasia v Zábřehu, který udržuje spojení českého živu v okolí českých Vyprávěcí a Heřmanic s moravským Janouševem a Cotkytle. 80 tisíc severomoravských Čechů mezi Zábřehem, Šilperkem, Šumperkem, Úněšovem a Mohelnici svíráno jest 150.000 Němců, pro něž stát a země na národním rozhraní udržují střední školy v Lanškrouně, Svitavách, Mor. Třebové, v Šumperku, Římařově, Úněšově a Šternberku. Ze severomoravských městček jedině Loučba s městanskou školou jsou v českém držení, většinou česká Litovel, Úsov a Zábřeh jsou v rukou Němců. V Mohelnici, Šilperku, Šumperku, Úněšově a Šternberku v posledních 10 letech sešlo. Na Zábřehsku a severní Moravě lid sebral na stavbu českého gymnasia již přes 40.000 zl., a aby neochábl, nutno ho podporovati z ostatní části Moravy i z Čech.

Ze 122 škol, jež Ústřední Maticе školská od svého vzniku až dosud zřídila, vydržíte nyní 1 gymnasium v Opavě, 42 školy obecné a 43 školy mateřské či opatrovný, celkem tudíž 86 škol vesměs v zemích koruny české. Krom toho poskytuje Maticе roční subvencei Matici školské v Brně 4000 zl., středním školám v Hodoníně, Lipníku, Místku a Zábřeze po 1000 zl. na každou třídu (na rok 1898 činí 12.000 zl.), škole „Komenského“ ve Vídni, Matici školské v Českých Budějovicích a několika jiným jednotám a školám podpory obnovou od případu k případu stanoveným.

Ze zpravy účetní a pokladní uvádíme: Celkový příjem v uplynulém roce činil 227.272 zl. 70 kr., vydání naproti tomu činilo 243.008 zl. 44 kr., zbyl tedy schodek v obnosu 15.734 zl. 74 kr., o něž se zmenšilo jmění matičné. Z odkazu Schnellova byla Maticе nucena dáti si vyplatiti zálohu 25.000 zl.

Rozpočet na rok 1898 jeví se v těchto číslicích: Potřeba 339.267 zl. 21., úhrada pouze 28.705 zl. 15 kr. Zbývá tedy uhraditi značnou sumu 310.562 zl. 6 kr., kterou bude nutno opatřiti sbírkami.

Zprávy jednatele, účetní a revisorů účtů byly jednomyslně schváleny a výboru uděleno absolutorium. Vrchní řiditel Zemské banky p. dr. Mattnš slavil vřelými slovy vlasteneckou obětavost českého lidu, jež je základem existence a rozkvětu naší Matice. (Výborně!) Vyslovil pak díky správě spolku, zejména starostovi p. dr. Čelakovskému a neunavnému řiditeli kanceláře matiční spisovatel p. Turnovskému za jich zdárnou činnost ve prospěch Matice. (Výborně!) Potlesk. Shromáždění projevuje díky povstáním s míst). Předseda pan dr. Čelakovský děkoval za toto uznání fka, že náleží celému výboru.

Při vykonaných na to doplňovacích volbách byli zvoleni: za starostu opět p. JUDr. Jaromír Čelakovský, profesor na vysokém učení; za členy výboru na tři roky pp.: Jos. Anž, redaktor „Nár. Listů“, JUDr. Vratislav Černý, kandidát advokacie, Ferdinand Hausa, okresní tajemník na Smíchově, JUDr. František Horák, mag. koncipista, Josef Kummer, redaktor „Politik“, Josef Libický, řiditel škol v Žižkově, Jindř. Nechanický, řiditel banky „Slavie“, JUDr. Jar. Pospíšil, Dr. Jaroslav Egon Salaba, Jos. J. Toužimský, red. „Nár. Politiky“, Josef Webr rytčí z Pravomyř, c. k. dvorní rada v. v., Vilém Žabka, c. k. professor; na dva roky: JUDr. Vincenc Dewetter, koncipista Zemské banky, Jan Nevšimál, učitel, Gabriel Tille, řiditel Zemské banky; na rok: Karel Chmel, učitel, Otakar Nekvasil, architekt, Rudolf Orelt, inženýr zemědělské rady; za revisory účtů na tři roky pp.: Felix Goller, řiditel Zemské banky, Frant. Pok, řiditel Občanské záložny v Karlíně; na rok pan Frant. Výšehld, řiditel zem. výboru.

L. + 77. Z Prahy. (P. d. „Obnovy“) Katolický ruch v Praze. Dnes Vám zasílám z Prahy potěšitelné zprávy. Čeští školní bratři mají na Letné směrem k Bubenci svůj čim a otevrou již letos na podzim v něm svůj internat. Dům školních bratří bude munificencí různých dobrodinců brzy zaplacen. Sdělím jen tolik, že Jeho Eminenci ndp. kardinál Fr. de Paula hr. Schönborn o celou záležitost velice se zajímal a svým vlivem ji urychlil. Bábna a Holešovice, ač patří k Praze, nemají dosud svého kostela a zvláště farní expositury. Celý ten ohromný komplex dosud až k Maniám patří farnosti k Bubenci a spravován jest pouze dvěma kněžíma. Ale v náhradu za to působí zde velice zdárně sv. Josefská Jednota a spojená s ní konference sv. Vincence. Každou neděli koná tato jednota ve filiálním kostelíku v Bubeněch pobožnost, v čase postním přistupují tam členové jednoty slavnostně a společně k Stolu Páně: jednota koná časté ponti a předvádí hry z umučení Páně a v čas vánoc o narození Spasitele. Podobným směrem působí taky bratrské křesťansko-socialní spolky v Karlíně, na Král. Vinohradech a na Smíchově — schází nám již jen Žižkov, kdež podobného spolku není, ač tam čítají přes 60.000 obyvatel. Středem tohoto hnutí jest Jednota kat. tovaryšů v Praze s vlastním domem. Velice zdárně působí Řůžencová výroba v Praze. Tomuto úkolu zasvětila celý svůj život šlechtná dívka, Helena baronka z Helversenů. Dlí v ústavě celý den, zaručuje mu celý volný čas, ale nebere z něho krejcarů. S ní spojila se jiná šlechtná slečna, bývalá učitelka. Dostává ve výrobně stravu a šat a více ničeho. Tato se věnuje výchově dítek. A ku štěstí ústavu vstoupil v čelo spolku, jenž Řůžencovu výrobu řídí, energický a podnikavý dominikán Fr. Aug. Kadlec, tak že ústav kvete a čeká ho velká budoucnost. Ústav měl v kase 5000 zl. jmění, ale energický předseda koupil dům za 49.000 zl. A dobře udělal! Spolek přišel do svého domova, zařídil se po domácku a rozvinul blahodárnou činnost a dluhů mu vallem ubývá. A v čem spočívá jeho činnost? Spolek sbírá zmražené dívky po Čechách, skytá jim domov, dává jim řádnou katolickou výchovu, dobrou výživu a dívky ty pracují řůžence. Doma i ve zvláštním krámě v Husově třídě prodává Výrobně řůžencová své výrobky, 94 druhů řůženců, obrázky svatých s textem dle přání, kříže a vůbec vše, co spadá v obor devotionalií. Od roku 1897 zhotovují se v ústavu též všechna kostelní roucha přesně dle církevních vzorů, za cenu mírnější než všude jinde. Čistým výtěžkem vydržíte ústav 24 sirotků — mrzáčků. Nepíši, co snad slyším, všecko to sám důkladně znám, pozoruji, stopuji, ano jsem zasvěcen i do dalších plánů energického P. dominikána a větším ústavu skvělou budoucnost. Je to v miniatuře jakési Boskovo dílo v Čechách. Pražská šlechta prokazuje ústavu vzácnou přízeň, nejvíce však mu obětovala choť ministerského předsedy, šlechtná hraběnka Anna Thunova, rozená Schwarzenbergova, která vůbec rozdala pražská a okolní chudinu ohromné sumy peněz. Budoucne zmíním se o dalších katolických domech v Praze.

Politický přehled.

V Poznani byl odsouzen redaktor Rakowski pro báseň „Slovanským bratřím“, kterou uveřejnil v časopise. Štval prý proti Němcům. Polští a čeští redaktori v Prusku nemají na různých ústláno.

France mobilisovala na zkoušku své severní lodstvo. Socialisté chtějí následkem toho tázat se na politickou zahraniční situaci. Návrh radikála Gobleta, aby departamenty francouzské volily všechny poslance z kraje společně dle jedné listiny, zamítla sněmovna 355 proti 174 hlasům.

Anglicko-egyptská armáda posunuje se na jih; očekává se bitva s Dervisi. Anglická sněmovna radí se o zavedení samosprávy v Irsku. S vládní předlohou jsou tentokrát i Irčané spokojeni.

V Německu mají býti dle tajného oběžníku katolíci ze všech vyšších státních úřadů vyloučeni.

Severní Amerika šve proti Španělům dále. Španělé prý zavinili výbuch americké lodi u Havany. Možnost války je tedy opět pravděpodobnější. Mezi povstanci na Kubě panuje prý příznivá nálada pro smír se Španělskem.

Japonsko věnovalo 197 milionů tolarů na stavbu svého válečného lodstva v letech 1895—1905. Dosud objednáno 47 lodí v Anglii, Německu, v Americe a ve Francii.

Drobná obrana.

Jak hájí Národní listy ty katechety a kaplany. Listy ty s náramnou horlivostí brání se narknutí, že drží s německými katolíky a dokazují — což vlastně důkazů nepotřebuje, — že jsou nepřáteli katolických kněží ve škole a že chtějí jen a jen školu liberalistickou. — Zapomínají v té ráži, že v té jejich škole jest kněz se vzděláváním škol vysokých podřízen učitelům i učitelkám se vzděláváním nižším. Pouta „hierarchů“ ti páni Kiofáčové rozkládají, ale nová pouta, jimiž spoutal duchovenstvo bezbožecký liberalismus, ještě hloub zarývají do rukou katechetů i kaplanů. A při tom se chlubí, že mají za sebou několik osvěcených kněží mladších. Mají-li je, ať si je podrží, nikdo jim takových „osvěcenců“, kteří libají pouta svá otrocká, nezávidí.

„Čas“, píše o Národních Listech. — „Není snad článek Národ. Listů, aby v něm nebylo vnitřního odporu mezi dvěma články téhož čísla; aby v něm nebylo sporné s nějakou zásadou, kterou N. L. pronesly krátce před tím; aby v něm nebylo zfalšované zprávy ze schůze veřejné, kde mluvil nějaký protivník... Kdyby čtenářstvo bylo politicky vzdělané, nečetlo by N. L. ... Jim — totiž Národním Listům — dostačí, že dovedou ze svých odpůrců činit před nevzdělanou veřejností odpůrce národa. Až jednou někdo sepíše dějiny Národních Listů, ten teprv pochopí, kdo toho byl vinou, že národ náš nemohl dosáhnouti politických úspěchů. Tolik „Čas“. — A co my? My povídáme: Každé slovo svatá pravda; zrovna jakoby p. dr. Herben se byl stal „klerikálem“. — Ale na něco dovoluše si upozorniti zase my. Nedělá „Čas“ ze svých odpůrců „nevědomce a nevzdělance“ jen proto, že jsou katolíky? — Nezměnil p. dr. Herben udání dějinné o angélských evangelích, když se na něj byli rozbívali? Až se jednou budou psáti dějiny českého realismu, na koho padne spoluvina nejen neúspěchů národních, ale — a to je důležitější — úpadku ideálních (vyšších) sil v studentstvu?

Hlas z Siona veřejně tímto vyzýváme, aby nám pověděly, kde se odměňuje nemravnost udílením far? Žádáme též o udání jména toho, kdo za nemravnost faru dostal? — Při té příležitosti upomínáme o starý dluh. Posud Hl. ze 8. neodvolal vymyšlený jistý výrok na sjezdě katolickém v Hradci Králové o školách nekatolických. — Či snad se odvolání nedočkáme a máme práva říci, že Hlas z Siona lhou, a neodvolávají? Byla by to práce jen ostuda pro p. Šádka, hlavního spolupracovníka jejich. — Na žalobu nepomýšlíme, odnesl by to chudák nastrčený redaktor Cernstein, — katolík!

Drobné zprávy.

Konferencií řečí. Jeho Milost nejvyšší pan biskup Edvard Jan Nep. bude jako loni též i letos konati pro obce pohlaví konferencií řečí v katedrálním chrámu Páně vždy v pět hodin odpoledne na neděli květnou, v pondělí, úterý a ve středu potom. Poněvadž takové řeči pojednávají otázky časové, líbí se značně od obyčejných kázání a byly tudíž roku loňského i od vzdělanců čtené navštěvovány. Doufáme, že se tak stane i letos. Themata řečí přineseme příště.

Volby do odhadní komise pro osobní daň s příjmů. Městská rada zdejší svolává schůzi k úradě o volbě 9 členů výboru a 9 náhradníků do odhadní komise pro osobní daň s příjmů. Schůze konati se bude dnes ve čtvrtek o 3. hodině odp. pro voliče I. sboru volebního ve velkém sále „Besedy“, pro voliče II. sboru volebního v malém sále „Besedy“ a pro voliče III. sboru volebního v „Sokolovně“.

Slavnost Klicperova v pražském Národním divadle. V neděli o 11. hodině odpolední postaveno bylo poprá Václava Klimenta Klicperu ve foyeru Národního divadla. Václav Klicpera narodil se r. 1793 v nepatrném domě stojícím dřevěném domku v Chlumci n. C., který odesob jest kamenou deskou. V Chlumci na náměstí stojí Klicperův pomník. Vděčný český národ uznal tím zásluhy Klicperovy o probuzení českého národa a o povznesení českého divadla. Jako profesor v Hradci Králové a prof. akad. gymnasia v Praze seopal Klicpera celou řadu dobrých veseloher, z nichž mnohé se též dosud oblibě. Národní divadlo postavením Klicperova poprá vzdalo v neděli povinný hold zasloužilému tomuto českému vlastenci. Slavnosti účastnila se stačítká vdova Klicperova, naši hodnostáři, poslanci, učenci, umělci a vůbec vynikající mužové. Řiditel Šubrt položil jménem Národního divadla na poprá vavřínový věnec s nápisem „Otci české, národní veseloher“, po něm palmu s nápisem „Svému zvelebiteli město Hradec Králové“ položil starosta našeho města p. dr. Ulrich. Slavnosti ve foyeru N. d. účastnili se později též starosta pražský dr. Podlipný, starosta Ú. M. školak p. dr. Čelakovský. Místodržitel hr. Condouche omluvil svou nepřítomnost. K slavnosti došli pozdravné telegramy z Králové Hradce od Besedy, divadelních ochotníků a od p. řiditele Vávry. Večer bylo slavnostní představení v Národním divadle spojené se živým obrazem. Pan řiditel Šubrt proslavil řeč o významu Václava

Klimenta Klicperu. Živý obraz uspořádán byl k slavnostnímu představení na počest Václava Klimenta Klicperu, měl za předmět návštěvu postav Klicperových v jeho hlavních dramatech u básníka. Hledíc k tomu, že Klicpera neobyčejně miloval květinu a zahrádnictví, byla scenerie obrazu dána do květinové zahrady, v níž mimo růže nalezaly se také keře jiřinek. Byl Klicpera svého času po leta místopředsedou slavné po Čechách „Jiřinkové jednoty“ která byla rozšířena po východních Čechách, kdež hlavně v České Skalici mívala své shromáždění. Před postavou Klicperu, který stál uprostřed zahrady na povýšeném místě a vítal příslé postavy, seřazené byly po jeho levici skupiny z prvních veseloher Klicperových. Před Klicperou klečel Hadrian z Římu, na nějž i zde Janovská dávala pozor. V sousední besídce hráli Rohovín, sudí a Matyáš z „Rohovína čtverohého“ Klicperovu bulku; před nimi v popředí jeviště stála skupina z „Veseloher na mostě“. O něco dále byly postavy z veseloher „Ptáček“, „Lhář a jeho rod“. Z hlubokého pak pozadí kráčel velký průvod, jenž v předu jeviště se blížil ke Klicperovi a jeho pravé strany. V čele průvodu byl se svatováclavskou korouhví Zdeněk Zámucký s jinými rytíři z Blánky, dále královna Eliška Přemyslovna s postavami téže historické hry, Soběslav a jeho choť Eliška z tragedie „Soběslav“. Božena ze stejnojmenné hry nemohouc se dočkatí příchodu ke Klicperovi, vyběhla z průvodu, nasledována knížetem Oldřichem. Dále šly v průvodu skupiny z „Loketského zvonu“, z pohádky „Jan za chrtu dán“, z pohádky „Česká Meluzina“, jejíž titulní představitelka se vznášela v oblacích, a skupina z veseloher „Bélouši“ a „Žižkův meč“ a z pohádky „Brněnské kolo“. Obraz líbil se tak, že opona mnohokrát musila být vytáhána. Na to následovala veselohra „Zlý jelen“, před jejímž počátkem se dostavila k řiditeli panu Šubrtovi deputace ústředního spolku českých profesorů v Praze (pp. řiditel Václ. Starý a profesoři Fr. Bůj, Fr. Jiřina a dr. Em. Kovář), která přišla poděkovat za ocenění významu Klicperova. Vyslovivši souhlas až do posledního slova s tím, co bylo proneseno o Klicperovi, pronesla přání, aby přesvědčení o významu Klicperově se ujalo v celém národě a poděkovala zároveň za posudek o jeho činnosti profesoráků.

Politický spolek okresu Královéhradeckého obývá v neděli dne 27. března 1898 v místnostech hotelu „Hutla“ v Pražském Předměstí valnou hromadu o 2. hod. odp. Pořad: 1. Čtení zápisu poslední valné hromady. 2. Přijímání členů. 3. Zpráva jednatele a pokladníka. 4. Volba starosty a 9 členů výboru. 5. Zpráva p. Václava Formánka, zemského a říšského poslance, o letošním anémování a nynějším politickém stavu. Přístup do valné hromady mají členové a jimi uvedení hosté. Pp. členové spolku nechtě dostaví se v plném počtu.

Obecní zastupitelstvo konalo v sobotu dne 19. března o 3. h. odp. schůzi mimořádnou. Pan starosta dr. Ulrich sdělil, že první odstavec programu odpadá. Mělo se totiž rozhodnouti o zadání ústředního topení v nové budově obecních a měšťanských škol. Školní rada přeje si ohledně ústředního topení ještě některé vysvětlivky. Dále sdělil p. starosta, že v příští schůzi bude se jednati o zadání školního nábytku. Druhým odstavcem programu bylo: Předložit se ku schválení smlouvy s pravovárečným měšťanstvem o výměně pozemků pro cvičiště vojenské potřebných a o prodeji pozemků u Střelnice ve smyslu stávajícího již uzavřeného zastupitelstva. Pravovárečné měšťanstvo postoupilo jak známo 60 jiter lesa na vojenské cvičiště a dostalo za to výměnou 60 jiter luk na Slezském předměstí. Flošna a ubikace v ní se nalézající mělo město až do 15. června 1913, do které doby ji musí sbourati, užívati; za to ponechá město pravovárečnému měšťanstvu do té doby k užívání stejnou plochu (6 jiter) luk. Na to sděleny na přání p. architekta Weinhengsta hlavní zásady té smlouvy. Pravovárečníci totiž přenechávají městu na cvičiště asi 60 a jednu třetinu jitra v ceně 30.156 zl. a výměnou za to dostanou luka. Dále projednána otázka cesty za flošnou páně Pajkrovou. Cesty té užívatele Stadené lozky potřebují, ponechá se tedy pravovárečnickům k užívání soukromě. Právo užívání cesty i luk se poznamená v knihách měšťanům flošny a ubikací, pak městu. Návrhy pevnostního výboru a smlouvy byly tedy schváleny. Město dle smlouvy s roku 1882 povolilo užívání měšťanům část pozemků a luk u Střelnice, pak právo užívání lesu na řece Orlici při náplavce (vlastně právo opatrování si lid přes obecní břehy. Právo vlastnické se město měšťanům vrátí hned, právo užívání pak, až vojenský erár přestane užívat vojenské cvičiště. Cesty u Střelnice, která jest veřejná a veřejnou (jako ulice) zůstane, mohou měšťané a p. Mědr užívat. Narevnání toto schváleno. Posledním odstavcem programu bylo: Vyřádkána bude direktiva pro zástupce obce při komisi dne 23. t. m. (odevzdání poslední kvoty pevnostních pozemků, stran užívání dosavadních cvičišť. Pan starosta dr. Ulrich připomenul, že město povolilo eráru užívati starého cvičiště do konce r. 1898. Erárů však doba ta nestálá a žádá proto, aby směl starého cvičiště tak dlouho používat, pokud nové cvičiště a lesa co takové nebude prohlášeno a přijato. Obecní zastupitelstvo se usneslo, že až do 1. března 1899 smí erár bezplatně starého cvičiště používat; kdyby ho chtěl i natále užívat, musí městu zaplatit celoroční pachtovné z těchto luk. Pan dr. Ulrich dále sdělil, že řiditelství Národního divadla v Praze pozvalo obec ku slavnosti Klicperově v Národním divadle. Klicpera byl čestným hradeckým měšťanem, získal si zásluhy o město i český národ, pan starosta vyprosil si tedy svolení,

aby jménem obce královéhradecké měl právo při slavnosti obec zastupovat. Verifikatoři pan školní rada Lešetický a pan profesor Spiess prohlásili pak, že protokoly jsou správné. Posléze porval pan starosta pány členy obecního zastupitelstva k úternímu nasazení obecních rybníků rybní. Pan školní rada Lešetický připomenul pak, že s lítostí pozoruje, že jeden zdejší list referuje o jednání obecního zastupitelstva stranicky, že uvádí doslovně, co vytýká opozice obecnímu zastupitelstvu, že však vynechá nebo skomolí, co správu obce ospravedlňuje. Noviny jsou historickým pramenem. Je-li referát stranický, obsahuje lež a správa obce se tím do podivného světla staví. V předešlém čísle časopis ten uvedl nesprávné důvody doslovně, avšak řeč pana starosty, které úplně nesprávné důvody vyvrátily, vynechal. Pan rada Lešetický neví, zdali je tím vinen redaktor nebo zpravodaj onoho listu, přeje si však, aby obec z toho vyvodila konsekvence proti tiakárům toho listu. Pan starosta dr. Ulrich bere řeč pana školního rady na vědomí a praví, že zastupitelstvo to v jednání neručí.

Obecní rybníky mezi obcí Roudničkou a Novým Hradcem byly v úterý o 6. hodině večer za přítomnosti obecního rady Šulce a jeho paní choti, obecních starších, pp. architekta Weinhengsta, poštovního správce Rybánska, ředitele Haněla, pana Petříčky p. lesníka Strachoty, důchodního p. Th. Petiay a p. Hamačka vysazeny kapky, které p. Petříček přivezl z knížecích Thurn-Taxisovských rybníků v Loučeni u Mladé Boleslavi ve stavu výtěčném. Za svou namáhavou práci a přiděleného mu personálu zasluhuje p. Petříček dík a uznání. Rybník Cikán (má 9 korců) osazen 8 trdicemi (jiskráči) a 2 mléčnými pětiletými, dále 15 kopami (5 cty) jednorokými 20—30 cm. velkými plůdky, jichž šlo 185 do centů. Datlik (12 korců) osazen 4 centy čili 12 kopami dvouletých částečně i tříletých plůdků. Největší rybník Roudnička (17 korců) osazen 18 centy čili 25 kopami tříletých plůdků, které váží tři čtvrtě kg, ba i přes 1 kg. Roudnička se bude letos na podzim lovit. V rozpočtu vzat jest výtěček jen 20 ctů po 65 sl., vynesla by tedy Roudnička 1.300 sl. Námasa 22 centů koupna výhodně po 60 sl., ať teď plůdky po 72 sl. se prodávají. Bude-li počasí příznivé, tedy při výtěčnosti hradeckých rybníků lze počítat podzimní výtěček ne 20 ale 23 centy, které Hradečtí obyvatelé sami dobře spotřebovati mohou. V Budějovicích se na městském důchodě objednají partie po 12½, neb 25 kilogramů kaprů, které z městských nádek po 1 kusu neb dvou svláště v adventě a poště dle potřeby si vybírají. Hostinští si objednají ovšem větší partie, aby každý pátek a svátek měli čerstvou rybu na jídelním lístku. Dosud si soukromníci i hostinští z Hradce musí objednat kapry z daleka, nebo musí si sami pro ně jezdit a kilo po 90 až 130 kr. platit. Vlastní rybníky budou tedy pro městský důchod i naše domácnosti velikou výhodou. Nešťetní diváci z Hradce starého i nového, z Roudničky, Lhoty i z Kluků s velikou zálibou dívali se, jak kapky z lejt vyndávali do rybníků, jak kapky napřed podél mělkého břehu noví svatí domov ohlíželi a jak pak ve všelem zmlizeli v hlubinách. Diváci si dělali již laskominy, jak budou chutnat na hrázi při lovení s pekáčů při veselých zvucích dud a mizér. První rybolov bude ovšem velkolepou národní slavností jako na Rožmberku a Světlé.

Časopis „Mír“ píše: „Olom. Pozor“ v č. 30. ze dne 12. března 1898 pláče nad královéhradeckým „Adalbertinem“. A co jest těch slz příčinou? Že v sále „Adalbertina“ bude se odbyvati k žádosti c. k. okr. hejtmanský odvod vojska, jenž dosud pro nedostatek místností příhodných musejí se odbyvati ve vesnici u Hradce Králové. To je „Olomuckému Poz.“ zrovna zneuvěcnění budovy sv. Vojtěchu zasvěcené! Jak něžný to cit náboženský a pánů v „Olom. Pozoru!“ V odpověď „Olom. Pozoru“ připomínáme: Adalbertinum je dům katolický a není toliko středem katolického duchovenstva, nýbrž katolického lidu vůbec a není to dům zbytečný, nýbrž naopak velmi potřebný, ať za našich poměrů nutný, na něj kněží i lid rádi obětují své příspěvky, vzdor pránání „Olom. Pozoru.“ Co pak se toho ducha kasárnického týče, není to ten nejhorší, duch mnohých redakcí je daleko horší a sprostší. Či závidí „Adalbertinu“ někteří krásný sál, v němž letos po třikráte se odbyvali zábavy králův vojenských? Kdo z majitelů takového sálu byl by odmítl žádost ohrožující českého pluku dělostřeleckého a důstojníků posádky král. hradecké za jeho propůjčení ku slavné zábavě? Vy pekrytci! Mstí-li „Olom. Pozor“, že sál ponechává se za erární gróš k odvodu, nuže ať to ví, že to je poplatek za to, aby se sál a místnosti vedlejší mohly dát čistiť; chtěl-li by to ale „Olomucký Pozor“ sám obstarati a zdarma, nuže ať do Králové Hradce pošle své spolupracovníky; a co se týče konečně těch rekrutů, kteří jednávali méně nábožně, tu ujišťujeme, že je nám rekrut, který se na kuráž trochu napíše, milejší než potrhlý informátor „Olom. Pozoru“ — a k nějakým špatnostem rekrut v „Adalbertinu“ příležitosti nemá, a za to víme, že Králové Hradec bude vděčným celé okolí.

Peník do Svaté země. Arcibiskupství Sv. Michaela uspořádá s vrchnopastýřským dovolením o letošním jaře společně s cestovní kancelář Cookovou všeobecnou rakouskou pouť do Svaté země na zvláštním parníku, již i dámy účastniti se mohou. Odjezd z Vídně jižní drahou jest v úterý dne 12. dubna o 8. hod. 20 min. večer; s Terstu 13. dubna v poledne. Cesta trvati bude 34 dny; pouť účastniti se může

92—150 osob. Partie: Terst-Alexandrie (5 denní cesta po moři); 4 dny v Egyptě, 8 dní v Jerusalemě, 5 dní v Gidileji, 3 dny v Syrii. Belrat-Terst (5 dní po moři). Přijedou do Terstu v neděli 15. května v poledne; do Vídně nočním rychlíkem v pondělí 16. května v 10. hod. dopoledne. Celkové útraty po vedlé zemi Vídně a zpět rozpočteny jsou v I. tř. na 742 zl., v II. tř. na 395 zl., v spec. tř. na 264 zl.; útraty za průvodní list per 3 zl. 50 kr. platí se svislé. Předběžné přihlášky se zálohou 200, 100 a 50 zl. dle jednotlivých tříd poštovně chekem přijímá přípravné komité ve Vídni I. Annagasse 9. —us.

Diecešní Jednota Cyrillův v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 2. dubna 1898 v dvoraně „Adalbertina“ v Hradci Králové koncert pro své P. T. členy a všechny P. T. přítele chrámové a vůbec krásné hudby říšením svého ředitele pana Jana Wüschke, ředitele kůru katedrálního v Hradci Králové a za ochotného spolupůsobení pp. kandidátů učitelství a pp. posluchačů obchodní akademie. Oddíl I.: 1. a. Ze staročeských ročních spívů králohradeckých: Chomál „Křesťe jediný“ a píseň „Ach, co vedlo tebe“. Chomál a píseň „Ušlyš náše spívání“. Zapěje smíšený sbor. b. Starochorvatská píseň vánoční: „Narodil se je Králj nebeski“. 4hlasý smíšený sbor. 3.) a. Píseň Simona Lemnického na smrt císaře a krále českého Rudolfa II. (1811). 4hlasý smíšený sbor. b. Žalm 50.: „Miserere mei Deus“. Pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem varhan neb harmonia složil Jos. Rheinberger (nar. 1839). 3.) a. „Ave Maria“. Dvouhlasý sbor ženský od Iga. Mittlerera (nar. 1880). b. „Regina coeli“. Zpěv velikonoční pro 4 ženské hlasy od J. V. Růdra (nar. 1789, † 1849). Oddíl II.: 4. „Ecce quomodo moritur justus“. 4hlasý smíšený sbor od G. P. L. Palestiny (nar. 1836, † 1894). 5.) Velkopáteční kantáta. Pro 4hlasý smíšený sbor se soly napsal s průvodem varhan neb harmonia opatřil Kammerlander (nar. 1828, † 1893). 6. Žalm 160.: „Laudate Dominum in sanctis ejus“. Pro 4hlasý smíšený sbor složil G. O. Pitoni (nar. 1857, † 1893). Začátek v 8 hodin odpoledne. Ceny míst. Křeslo 50 kr., sedadlo I. třídy 40 kr., sedadlo II. třídy 30 kr., místo k stání v parketu 20 kr., studentův a garnisonní lístek k stání v parketu 10 kr., místo k stání na tribuně 10 kr. Členům výkonným i platícím poskytnou se lístky za poloviční cenu. Předprodej lístků obstará se zásnou ochoty pan B. E. Tolman, pokladník jednoty. V dvoraně se topí.

Komité pro udržování pamníků na bojišti Králohradeckém konati bude sedmou řádnou valnou hromadu v neděli dne 27. t. m. o 2. hod. odpol. v restauraci v Černošicích. Program: 1. Výroční správa za rok 1897 a) jednatele, b) pokladníka, c) techn. referenta. 2. Zpráva revisorů účtů a návrh na udělení absolutoria. 3. Schválení účetní závěrky za r. 1897. 4. Volná návrhy. Při nedostatečném počtu členů odbyvá se o hodinu pondělí nové valné hromady se stejným pořádkem. V Sádově, dne 12. března 1898. Jan Steinský, t. d. předseda.

Okradl soudruha a zlámal si nohu. Dne 17. t. m. šel si truhlářský dělník V. Růžička, zaměstnaný na stavbě škol, do výjevu kofalky v č. 112., kde se k němu přidružili dva neznámí mladíci a všichni popjeli do 9 hod. večer. Když chtěl Růžička odejít, přemluvili jej smíšená kumpáni, aby šel s nimi ještě do hostince č. 68, kam se také všichni tři odebrali a zůstali pozdě do noci, načež odešli. Sotva vyšli však před hostinec na podlaží, vrhli se oba smíšní na Růžičku a ukradli mu hodinky se řetěskem v ceně 8 zl. a uprchli. Daleko zloději se svým lupem nedošli; přemoženi pitím, zmátlí si patrně cestu a šli po hradbách, kde spadl jeden do hlubokého nádroví vojenakých kasáren a zůstal bez vědomí ležeti. Na oznámení vojenaké hlídky nechala policie neznámého dopravit do nemocnice, kde byl v něm poznan špatné pověsti se táčící Fr. Čáslavský z Pražského a shledáno zároveň, že pádem z hradeb zlámal si nohu. Když poznal v Čáslavském soudruha z nočního svého doproductství, přiznal se konečně k tomu, že byl oloupení Růžičky pítomem, avšak sváděl to na druhého, přejemu neznámého, kterému se podařilo smíseti. Dne 22. t. m. byl dopaden četnictvem i druhý pachatel v osobě 19 letého Bedřicha Mládky, příslušného do tulačka do Poběžovic, který se posledním časem zdržoval ve Svob. Dvorech Týs byl již vícekrát trestán a nyní byl dodán do vazby kraje. soudu. Ukradené hodinky byly u něho nalezeny. Čáslavský byl téhož dne propuštěn s vězení okr. soudu; svobodě se dleňho setáčil.

Hospodářské a mléčnické zahrady jsou součástí na zámeckém semenáckém firmě „Edmunda Mauthner. Viz naše inserty!

Vyber „Jednoty českého katolického mčitelstva pro král. České“ konal dne 20. t. m. v Praze schůzi za přítomnosti a souhlasu 30 členů. Projednán byl Spáčekův návrh, aby na oslavu 50letého jubilea J. V. císaře a krále založen byl podpůrný fond pro členy Jednoty, jakož i připraven pro valnou hromadu řád, jímž se má fond spravovat. Dále vykonána byla volba nového jednatele, jímž byl zvolen p. V. Špinka. Rovněž ujednáno, aby valné hromadě předložena byl návrh na zřízení valného zemského členům. Taktéž zaslán blahopřejný dopis J. B. M. do Hradce Králové. Když byly jiné drobnější záležitosti vyřizány, byla schůze ukončena.

V opělece. „Ten, kdo čtyři, pět, šest jiných opil, za člověka rytířského dráž byl“ — tak si naříká Stelcar Želetavský. Minulý týden sadli si do

Hradce čtyři takoví stateční rytíři; jeden byl bednář, druhý truhlář, třetí měl smůlu a čtvrtý křtil rád druhé i sebe. Pili, jedli, hedovali, navštívili několik hostinců, dobře pospolu se měli, neboť — kdo chce dobrým býti, musí čistě pít, nikde nic namíti, vesele se napít — korbál ve čtyři penty, to čistě rekoství! Toť se rozumí, že navštívili také sídlo našich slavných Mrťků a jeho staroditnosti spolkové, jako politici šli též na Křetu ahlédnouti situaci a protože jim nebyla ještě dosti jasná, stavěli se u modré i zlaté hvězdy. Na rozchodnou zavdali si rytíři dlouhými řádnými donuhy naposled. Truhlář se šťastně dohobloval domů, švec měl od jakživa smůlu, krejčí se také rád při dardě do rána upíchl a doma přý dostal prvý za svou noční práci od své staré potěhem, mistr ciblička dostal místo kávy hrncem od kávy, nejhůře však byl na tom mistr soudeček. Ten měl domů daleko, spleť si cestu, obešel město několikrát kolekem, pak se dal v pravo. Velkou turou anaven, opočinul si, na kládě na nís se roztáhl, jak byl dlouhý. Časné ráno probudila jej jakás žena, napomenula jej aby šel domů. Mistr soudeček vrátil se domů bos, v podvlékačkách a bez klobouku. Proaby, pláč a různá slova; žen prodrahnila konečně soudečka, že byl v Hradci, že tam pil a pil, že pak slab a mdl někde si sedl a lehl a tam že patrně — myslé že je doma — nechal boty, kalkoty a klobouk. Šel je hledat, ale kde nic, tu nic a proto teď mlčí jako pčma, domnívaje se, že nikdo ho neviděl a neprozradil.

Z jednoty katolických tovaryšů. Přednáška pana učitele Oehma „O přeludech a příkracích“ zamlouvala se srozumitelným výkladem, četnými příklady a zajímavým přednesem. — V pátek dne 25. t. m. odpoledne bude přednášeti dp. předseda „O sociálním významu zpravědi“. V neděli dne 27. t. m. odpoledne bude přednášeti pan prof. J. Veverka „O práci“. Začátek obou přednášek jest vždy o půl 3. hod. odpol., načež následuje pobožnost v kapli sv. Vojtěcha. Přístup uvedeným hostům jest volný. Zdař Bůh!

Zvěsti z východních Čech.

Ze Stěšer. Dopis nás trefil do černého, neboť ozvaly se hned výkřiky ze dvou stran. Na „obranu“ zahájena palba proti dopisovateli „Obnovy“ nejostřejší municí. Škoda, že páni dopisovatelé do „Osvěty lidu“ a „Ratiboru“ se ton municí navzájem hůře rozstříleli, než známý kanonýr Jabůrek. „Osvěta lidu“ mezi jiným píše: „Pisatel v zprávě oně přepadl způsobem přímo zákeřnickým české zdejšho pana řídícího učitele Styblíka tvrdě o něm sponutí lži a obviňuje jej ze skutků nečestných. Hned na počátku tvrdí pisatel, že na návrh p. řídícího ples onen pořádek byl, což není pravda, naopak jmenovaný byl v začátku proti pořádku plesu maskarního.“ Pan řídící učitel v „Ratiboru“ však výslovně doznává, že ve prospech Národní jednoty severočeské dal podnět našim ženám a dívkám ku pořádání Šibřinek...“ Ze slov p. učitele tedy nad slunce jasněji vychází, že p. dopisovatel „Osvěty lidu“ k vůli oklamání veřejnosti dopustil se nejhrubší nepravdy. Tím jest „obrana“ „Osvěty lidu“ přibíhá na vrata jako hrubá, vědomá nepravda. Pan ten však si myslí, že „drab čelo jest lepší než-li poplašný dvůr“ a obviňuje dopisovatele „Obnovy“ neprávem se lži šíři sám nepravdu bezdůvodně dále. Jest prý totiž utrhačnou lží, že řídící učitel chce vyniknout, odvládnout a řídit dle své choutky pod svým komandem celou obec prostřednictvím našich žen a dívek. Pan řídící prohlašuje to sice také za lež, avšak hned neopatrně prozrazuje: „Avšak pokládal bych si za zásluhu a nemálo hrd bych byl maje takový vliv na naše ženy a dívky, až bych jimi obec ovládl.“ — Úmysl a vůle ovládati rol-níky pomocí žen mu tedy neschází a to bylo také hlavním trzvením dopisovatele „Obnovy“. Dopisovatel „Osvěty lidu“, který asi pravdu mluví, jen když se zmýlí, prohlašuje nímomně tvrzení dopisovatele „Obnovy“ za impertinenci a tvrdí se jakoby pana učitele znal lépe, než-li tento zná sebe sám, „vycítané prý mu ani na mysl nepřišlo, ježto skromnost jeho všeobecně známa jest.“ Ve Stěšerch vyvolají tato slova jen útrpný smích a rovněž věta pana dopisovatele: „Nechoeme nikterak našemu panu řídícímu libovstí, hájící jen pravdu.“ Ubohá pravdo! Ostatní tvrzení „Obnovy“, prý nelogická a nesmyslná, prý netřeba vyvracet, poněvadž prý si sama odporují. Škoda, že p. dopisovatel „Osvěty lidu“ obhajuje maskarní ples a pana řídícího jest s pravdou zrovna tak na kordy jako s tou logikou, o níž patrně neví, co to jest a zda-li se to jí s křemem čili s peřem. Chudák peřil a mastil, až všecko přepěl a přemastil. Jest divno, že lidé, kteří v loni nazvali v „Osvětu lidu“ přepych v oblacích hlouposti, poněvadž prý dle přeloví roztou hloupost a pycha na jednu důvěru, sami holdují teď přepychu. Mladenci hospodářského spolku navštívili v loni svůj ples v Kuklenách v lepších šatech svátečních a byli proto v „Osvětu lidu“ tupeni a káráni od lidí, kteří si dnes libují v toiletách plesových a maskárních. V loni byl lepší úbor prohlášen za nesmyslný a hloupý — a letos mají býti maskary vrehol moudrosti? Kde je tu důslednost a logika? — Vyvrácením dopisu v „Osvětu lidu“ se Stěšer je vlastně již vyvráceno zasláno pana řídícího ze Stěšer v Ratiboru. O šáby ohlup a ciferní jeho rozpočty, které se libovolně sestavují se s ním hádati nebudu. Týž sám se ohání v zaslánou frásou a slovy: zákeřnický napaden, pomluva, zislivost, lež, jidišský Franta, skvělým výsledkem spráden byl, prská jako každý ještě jedovatou slinou a podezřívá, štvře jemně v žaludku pořádku krudí, — má másto na hlavě, měl by tedy jíti do stínu, mravní pokleslost, chlubí se skromným překrucováním v denuncianstvím, žvaniti, „po sprostě“ sedati si na rozum, dané a zábavy přirovnávati hodí se k sobě jako „jehla ku podmáslí, sprostá lež, sop-

tění, hitavého vlka, „každé slovo tvé, licoměrnicku zapáchá čertovinou“. — Učítaví takových slov vůči vázanému rolníku otychal by se každý čeledín, který není příliš zanedbaného vychování. Stěšerský pan řídící učitel ve svém zaslánu se zálibou těchto slov užívá. Dopisovatel „Obnovy“ mu vyslovuje svou hlubokou soustrasť a politování a důtklivě mu radí, aby si u Hynka v Praze místo krvavého románu koupil nějaký galanthome a květomluvu a spise Kniggeho o obcování s lidmi. Pan řídící potřebuje jako sůl trochu náležitější manýry. Vypočítat rolníkům, že měli na Šibřinkách 4 masky bezplatně vypůjčeny a že jestli 150 lidí dohromady 250 zlatých utrátilo, že se za to najedli, napili, vytančili a pobavili, to není také noblesou. Dokud pan řídící poněkud lepší způsoby si neovojí, nemusí si dělati zásluhu na sídlem v obci a nesmí o sobě sám psáti: „Zajisté by potom sedláci prohlédli a nedali by se balamutit a šidit sladounkým druhem, ledacos odsouzení hodného by se nestalo, důvěra v poctivé úmysly by stoupala, a vrátila by se ta nezištná zdvořilost společenská“. Pan řídící učitel ze Stěšer ukázal drastickým způsobem, že se za praeceptor a kantora vzdělanějších krudí rolníckých nehodí a že se musí nejvíce kantonovat sám, aby po druhé tak neslušné a pro rolníctvo urážlivé zasláno nespáchal. Jeho samochvála neimponuje a také nevoní.

Ze Sovětice. Společnost k odvodňování pro Sovětice a okolí povoleno bylo sl. c. k. okresním hejtmanstvím v Hradci Králové následovným výnosem: „Zřízení vodního společenstva se sídlem v Sovětích vsal jsem potěšitelně na vědomí a přesvědčiv se z dokladů předložených, že vlastníci pozemků ve vodní společenstvo zaujaté, jednomyslně souhlasí se zamýšleným podnikem a že tudíž zákonitě podmínce platící pro společenstvo odvodňovací zúplna jest vyhoveno, neváham uznati po rozumu čl. 57. vodního zákona se dne 28. srpna 1870 právní platnost vodního společenstva pro život veřejný a občanský a nemám nic proti stanovám támta. C. k. místodržitelství rada: Šolta m. p.

Z Čáslavi. Dne 19. t. m. slavil zdejší 21. pluk významnou slavnost! Bylo to před 50 lety, kdy v tyto dny a sice od 18.—28. března na ulicích Milánových táhl proti zloběncům a v pradých poličních srážkách ztratil 311 mrtvých, zajatých a raněných. Dp. Kalina za přítomnosti celé posádky v čele s celým důstojnickým sborem velmi krásnou řečí vzpoměl těch hrdinných chvil v království lombardsko-benátském, kladl při tom na srdce všem vojínům příkladem tu statečností a věrnost ku svému císaři a králi. Po té následovaly služby Boží, po jejich skončení domácí slavnost v kasárnách. — Nastávajícím jarem přestalo již stravování chudé mládeže školní, o níž staraly se svědomitě spanilomyšlné dámy čáslavské v čele s velezasloužilou p. Burdovou. Každého dne vařeny byly v obou školách chlapec i dívčí polévky a rosdávány přes 400 dětem. Krásné této a záslužné práce z účastenly se následující dámy, jejich jména zajisté zasluží býti uveřejněna. Jsou to p: Čurdová, Douřáková, Nebožátková, al. Alinčova, Brydlova, Čardova, Čermáková, Friesova, Chudobova, Kondratická, Lorencova, Nováková, Procházka, Ptáčnickova, Sázkavých, Simonova, Vojáčková, Sternwaldova. — Jako jinde počíná se i tu vystupovati různé proti sociálním demokratům. Založen spolek národních dělníků „Havlíček“, do něhož leckterý vlašný člen přímo jest přihlášen. Jen aby to pak nedopadlo jako s „Lidem“, který kdys při náležitě vystrojen a vyzbrojen, ukázal pak zcela jinou barvu než jak ho sprva natřeli. Teď za to pyká. Stěhuje se z jedné místnosti do druhé, až bude prý utrán. Jen poděf-li se to, sociální demokraté mají, jak známo, tuň život. — Na počest mistra Bendla bude pořádán 27. t. m. slavnostní večer, při němž předneseny budou zpěvackými spolky „Kovářem“ a „Vlastimilou“ vesměs skladby zemského mistra. — Veselo v odpoledne sváteční a nedělní musí míti zdejší okresní nemocnice, když až čtyři řádnější jeden přes druhého u ní své rozvrzané pianíčky vytáčí. Divíme se, že povolání orgánové tak nečině k tomu přiblížejí, či je to snad zdrávo? Pochybujeme! — Jak se dovídáme, bude ve kat. spolku „Práce“ přednášeti v jedné z budoucích schůzí dp. P. Isidor Zahradník z Jihlavy, jeden z významných pracovníků národní strany křesťansko-katolické na Moravě. — Ve prospěch místních chudých pořádáno bude 25. března v hostinci p. Lišky divadelní představení: Obětovaná čili oti otce svého. Mluví se coasi o malém zájmu pro toto představení na místech, kde by právě to měli podporovati; mluvílo se, ale my tomu nevěříme.

Z Chrudimské. (L. + 16.) Studentovi Oskarovi Skachovi odpověděl již napadený jím dopisovatel. K odpovědi té přičítají několik poznámek. Medikn Skachovi není mnoho odpověditi souvisle, poněvadž brání tomu neosnované jeho věty, jeouce třebaštinami pozlátkových modernějších významů, jímž pan Skach sám nerozumí. S tím vývojem přechází Skachův Oskárek příliš pozdě. Evoluce jest již tak diskreditované slovo, že sám Jiří Brandes se mu směje řka: „Za těchto dnů jest všechno vývoj. Přiznávám, že se mi z toho slova už dělá na nic. Jako se říkalo dříve oviceonost, potom vzdělání, tak jest nyní vývoj velikým čarodějným slovem“. Jest to pouhé hešlo. Radíte nám čteti Čupra, jenž dí, že Kristus čerpal z učení staroindického. Předem připomínám Vám p. Skachu, že Čupra dávno známe a víme, že opsal vše z Renana, židovskými penězi zaplaceného. Snad to nevíte, ale židomilem jete patrně také. Učení Kristovo a učení staroindické se pane mediku podstatně liší. Učení Páně jest monotheistické, zná jediného Boha, učení však brahmizmu jest pantheistické, mnohobohé. Morálka brahmizmu vede přímo k zapírání rozdílu mezi dobrým a zlým a tudíž jest antianomická, do prohlubně nepravosti vedoucí, morálka pak křesťanská na vůli Boží ustanovena jest, vedouc k výšinám napsrostých mravů a dobra. Váš nevyvinutý rozum na chápání takových věcí ovšem nestačí. Ukazuje se také, že umáte o mravním vlivu takové nauky ani ponětí,

o jejich zhubných důsledcích v životě že jste ani dost málo nepřemýšleli. Počátek a konec, výkvět celé cizácké nauky jest: člověk povstal sám sebou z bahna, právě tak jako hovado, tedy také nic víc není; kdo jest silnější, jen ten má podle přírodního zákona právo bytovati. Co v jistě moderní teorii velkého obchodu jest pravidlem, totiž obecná soutěž, to se zde stává zákonem přírodním. A schválně-li takovéto elementy výchovné, pak opravdu vaše paedagogika hodí se národu nějakému již již vymírajícímu a porozumění vaše theorii Darwinové rovná se nule, za kterou příčinou po druhé hesky zůstanete za kamny, chtě vytykáti klerikalům, že Darwinovi nerozumíte. Pane O. Skachu: Vy chcete namluvit — snad jen naivním a zlomyslným čtenářům Školského Obsoru, že kdyby prý šafáři bylo dáno ročně 1500 a kaplanu 1200 zl. bez příjmů jiných, nebyli by spokojeni, ještě nyní jim to vynášejí víc. S ignorancí, jež skrývá se v těchto slovech, nemožno polemizovat, ješto flagrantly svědky jsou socialisté, kteří bídné poměry věštiny duchovenstva uznávají. Hleďte pane studente, socialisté Vás zahanbují. Přímou pyramidální jest Skachovo tvrzení, které zrovna buď, že nejpustlejší země jest Francie, protože jest tam hnutí klerikální. Kdyby p. Skach nebyl tak zeleným mládencečkem, tedy by věděl, že klerikální školy ve Francii nevychovávaly zpusťou mládež, ale že se to děje dle doznání protiklerikálních listů ve vládních školách, v nichž se o Bohu, o náboženství mluvíti nesmí. Jest také pravdou, že ve všech těch akandálních případech zkaženosti francouzské společnosti nebyl ani jediný klerikál. V Panamě byli všichni bla-satelé i učenci známé francouzské svobodomyšlnosti a taktéž i v nejnovější aféře Dreyfusové. Do křibla-vých nemravností ve školách bezbožeckých musila ča-sto i vláda zasáhnouti, o čemž zejména svědčí vě-hlasný nemrava Robin, jenž nechával se stýkati ho-chy a děvčata o desíti letech; „čím dřív se poznají, tím lépe“, bylo jeho zásadou. Ovoce toho ducha, jenž vane laickým školstvím francouzským i společností a jež tak si pochvalujete, jak brozná „lidový List“ uvádí slova Dehonova v Lyoně: „Budoucnost rodin-ného krbu jest ohrožena šerednou hnilobou rozvodu. Až sotva 10 let působí zákon o rozvodu, rozrušil již 50.000 rodin. Odkud jest 100.000 dětí uvržených v hanbu a často opuštěných. Počet snatků klesl v po-sledních desíti lety o 20.000 ročně. Dva miliony rodin jsou bez dětí! Další dva miliony mají po jednom dí-těti. Naše veliká města mají třetinu dětí nemanžel-ských. V departementu Seinaském jest v asylech 50.000 dětí opuštěných. Ve dvou letech (1889—1890) bylo zatčeno v Paříži 40.000 hochů a 13.000 děvčat mlad-ších 16 let pro — prostituci. Boha vyhnali ze škol, který do ardeí dětských věšpoval víru, lásku, ucti-vost, trpělivost — to všechno bylo vyhnáno s ním“. Výsledku bezbožecké francouzské školy lekl se sám její původce, bývalý ministr Turquet, jenž je dnes františkánským knězem a jenž nedávno v jrdnom svém kázání prohlásil, že boje proti svému školskému zá-konu se co nejhorlivěji účastní. Všci všemu to-mu, co jste řekl panu Skachu o Francii a co jste řekl kynicky o zbožné výchově dívek uvádíme slova, která otištěna jsou také v „Národních Listech“ jako závěr kněze vlastence, hraběte Poetingoa: „Žena z ústavu mého vycházející, buď zbožnou; buď její duše jako krystal čistá, na hlavě její vlín se zlatý věnec čistoty, mravy, zbožnosti. Ctínosti ty jsou slou-pem štěstí a trvání rodiny, atd“. Tvrzením, že by Kristus bičky vyhnal vychovatele klerikální ve Fran-cii, udělal jste poslední své pořízení. Frasi a nesmyslů ve vašich řádcích jest velice mnoho, my však odpovíme ještě jen ku výte, že my katolíci anthropomor-fisujeme Boha. Úpdkem náboženství rozumí se vůbec postup od uctívání bytosti jedné k pluralismu, od bytosti jednoduché a duchové k tělesnosti. Anthro-pomorfisace nejdále zašla u Řeků a Římanů. Jak mů-žete katolicko-křesťanský monotheism, tedy čistý du-chový názor o Stvořiteli a Otci všehomíra, míchati s hmotářským anthropomorfismem, to jest záhadou vaší psychologie. Arnošt Hello napsal: „Devatenácté století mluví, pláče, křičí, chvástá se a zoufá. Pokřik-uje, přebíhá a huláká“. Odpusťte milý p. Oskare, že devatenácté století uvádím ve spojení s jménem va-ším; nečiním tak pro významnost vašeho povídání, nýbrž jen co do širokohubých aspirací vašich, v kte-réto příčině poděrtávám ve výroku Hellově: *chováte*, doporučuje k laskavému: recipe, ješto jest i jinak průřezem těch čestných mělkých duchů, kteří v nej-vážnějších otázkách hloubku, rozhled a moderovanou rezervu nahrazují wolfovstvím. Na konec radu! Po-bízejte klerikály k čestě sv. Ambrože a sv. Tom. Aquiského, jež, sám nepřechet, viděl jste někde cito-vány, vydáváte se v nebezpečení, že by se vás mohl někdo optati na něco z té malé, podle Vrchlického, knížky „Summa theologica“ nazvané; a tu byste vy-vyhlížel, milý Oskárku, jako zajíc, když kouká na nový snůh.

Ze Slatinnaw. Ctěná správa zdejšího kníže-cího Auerpergského cukrováru věnovala zdejší škole pěkný dar, pečlivě sestavené znázornění o postupu práce u výrobě cukru. Kolekce tato obsažená ve vkusných lahvičkách je znamenitým obohacením na-šeho školního kabinetu. — Dne 16. března doprovo-dili jsme k místu posledního odpočinku našeho dobrého souseda pana Josefa Karlika. V Pánu zesnulý byl přičinlivý a zkušený rolník a pro svou skromnou, mi-lou a bodrou povahu a pro svou účinnost k chudým všeobecně vážen a milován. Toho důkazem bylo také přehojné a tklivé účastnatví při jeho pohřbu.

Nápěvy k oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno ob-jednávky již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):
1 brožovaný výtisk . . . za 15 kr.
1 v poloplošné váz. výtisk . za 22 kr.
1 v plátěné váz. výtisk . . . za 26 kr.
1 „ „ se zlaceným křídlem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zasílání zvláštních účtů, diti se bude zásilka Ná-pěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž račteš pl. t. objedna-telé přiložiti na porto

při 1 výtisku 3 kr.
„ 2—3 „ 5 kr.
„ 4—5 „ 10 kr.

Hlas varhan

k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v sazbe.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjítí jeho v Obnově.

Biskupská knihtiskárna.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Sychrově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší doporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií k volnému nahlédnutí franco.

JESLE CHRÁMOVÉ

ze dřeva řezané polychro-mované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelů souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliedu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. — Sklad Eliščina tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, nákre-sy a rozpočty franco! Výhodné platební podmínky. 265

Ovocné stromky

2000 kusů

hrušek a jabloní, též nejchutnější a nejdražší ja-bloko malinové holovonké ze zručníci ovocné školky v ceně velmi levné prodá Josef Kulíš, řídící měšťanské dívčí školy v Hradci Králové.

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežní soudní znalec a odhadce v Hradci Králové

(sv. Janské nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnstvu hojné záso-bený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čin-ského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. ja-kosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbí v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a foto-vují, též veškeré správy hodinář se vyřizují. Vše za levné ceny. Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Dekorativní malíř a posilovací

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 73.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-tronátním úřadům

pro malby ohradů a po-zlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-ných, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší. 269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a přílože-nými rozpočty.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalou-nické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-daného

pořevky a žíněny, ve

pony a šalony do oken, hladké a sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Vhodná příležitost ku koupi.

Konkursní výprodej skladu zboží.

Z konkursní podstaty p. A. Dembiňského vyprodávati se bude v sobotu dnem 26. března t. r. počínajíc v Hradci Králové na Velkém náměstí v č. p. 156 celý hojně zá-sobný sklad zboží modního, dámské konfekce a zboží galantního jednotlivě

z volné ruky

== za levné ceny. ==

Zejména prodávány budou: Dámské modní látky všeho druhu, látky hedvábné a jiné, zboží podšívkové, koberce, deky, šalony, krajky, šátky hedvábné, vlněné a jiné kravaty a šátky pro pány, košile, límce a šátky kapesní, slunečníky a deš-tníky, vějíře, zboží trikotové, flanelové a vlněné, začaté práce, vyšívání, peněženky, tašky na dout-níky a různé jiné zboží galanterai, pak 340 kusů dámské konfekce (dámské jupky, pláště a plá-štěny jarní, letní a zimní, dětské pláštětky a jiné.

V Hradci Králové, dne 21. března 1898.

Dr. Jos. Czurbá,

správce konk. podstaty.

P. T. milovníky sportu

dovoluje si upozorniti na náš hojně zásobený

sklad kol

různých soustav a výtečné jakosti a veškerých součástí těchto v čísle 114. na Malém ná-městí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré opravy kol. V účtě

V. Prokeš v Hradci Králové.

Tržnice nábytku

společenstva truhlářů v Praze

doporučuje ct. P. T. obecnstvu, vld. duchovenstvu

své hojně zásobené závody

všeho druhu

modního nábytku

při nejlepším a levném poslouzení.

Cenníky franco a zdarma.

úplné vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru.

Sklady:

Praha, Příkopy „Nový Bazar“
a Ovocný trh 957-II.

Praha, Ferdinandova třída
č. 26 nové.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí c. k. mini-sterstva obchodu počtána. 146

Světově známé lomnické suchary ve všech různých jakostech za přiměřené ceny.

J. Jina,
Lomnice nad Popelkou.

183

Mandlové předměty, Karlov. oplátky, zákusky, trubičky oplátkové, čokoládové, máslové, pištingy, atd.

Kostelní hostie ve dvou velikostech far tím účelům. Vzorůk ode všech druhů proti sahlaf 15 kr. v známých.

Pravý medový pumpník a různé další věd pečivo, dorty a podobně.

Humpolecká
Matičná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny.
Modní oblekové látky na
převlečníky i haveloky
z čisté ovčí vlny a v levných cenách
doporučuje
Karel Kocián,
závod soukenický v Humpolci.
281 Vzorůk k nahlédnutí franko.

Vymazání stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Veledústojnému duchovenstvu!
Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobený sklad
kostelních paramentů
ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
bické svíce, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámce na kanonické tabulky a
pod. přesné dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbřují a pozlacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.
Rádná doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož
i vzorůk zasílám na ukásku franko.
Stavým spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.
Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi. 271

Umělecký
závod
124) pro
malbu
na skle
B. ŠKARDA,
Brno.
Odborný závod
pro malbu oken
chrámových
Rospočky, náčrtky
atd. jakož i veškeré
rady odborné
zdarma.

KAREL PROCHÁZKA,
Praha, Král. Vinohrady, Hájkova tř. č. 1.
doporučuje svůj
závod rytecký.
Hotovení spolkových, obchodních i úředních ra-
sátek (s kovu i kaučuku). Pečetě. Plotny a pí-
sma ku sátořisku (pro pány kniháře). Rytny
do veškerých kovů, drahokamů a skla. Rašení
pamětních penízů a známek.
Spolkové odznaky, monogramy a přesné sle-
hové provedení kování na modlitbě kněhy,
diplomy a adresy. 290
Za přesné a rychlé vyřízení ctěných
zakázek se ručí.

(Zasláno.)
MAVRODAPHNE.
Řecké přírodní **dessertní i medicí-
nální** víno lisované z čerstvých malvasinských
broznů jest k dostání v lékárně pana
A. SPORY V HRADCI KRÁLOVÉ.
Mavrodaphne jest zdravým lidem osvěžení
podporuje chuť k jídlu, pro **chudokrevné**
překvapující účinek, slabým i starým neduhem tr-
pícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se
nemocní těší, nýbrž i rozhodnou vzpruhu zeslabené
činnosti srdce. (108)
Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko:
H. F. SEIDEL, PRAHA, Vodičkova ul. č. 30.

Novinka!
Praktické
rychloprací stroje
se ždímadlem
na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna
J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně zhotovené za ceny
levné obdržeti. 211
Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje excentrické mlátičí stroje s kulčkovým z
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Do Hradce Králové a okolí!
Pro jarní období odporučuje v účtě podepsaný vele-
ctnému P. T. obecnstvu svůj co nejhojněji zásobený sklad
veškerých druhů
moderních klobouků
plstěných i vlněných pro pány, chlapce a děti,
vše vlastní výroby.
Zároveň chovají se na skladě nejmenší a nejmo-
dernější druhy **plstěných klobouků firmy Jan Roz-
hon,** továrna ve Vídni, jejíž výrobky rovnají se veškerým
prvním továrnám vídeňským.
Novotiny slaměných klobouků
jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.
Opravy vyřizují se **úhled a za ceny levné.**
O vzácnou přízeň P. T. obecnstva prosí
v účtě dokonale 282
JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,
(Velká podstěh).

Na památku
první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání
nabízím
veledústoj. duchovenstvu
OBRÁZKY
vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehna-
jící chléb a j. v různých obměnách a vzorech, ve-
likosti od 7x13 cm., - 29x40 cm. v nejmenším
barvotisku provedené za ceny velice mírné.
Chovám na skladě obrázky Svatých, (vhodné
odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém
i nejmenším. Speciality obrázků na atlase pře-
kvapující krásy.
Objednávky veled. duchovenstva vyřizují bez
dobírky. Vzorůk zašlou se obratem pošty a čítají
se levně.
Josef Pacak,
287 (firma Č. Mabrie) v Hradci Král.

Důležité pro každého!
Výborné pojednání.
Nový soudní řád
přinealy „Časové úvahy“ v březnovém čísle s pěra
vyňkajícího právníka.
Číslo to je ve formě brožury a rozesílá se franko za 5 kr
Na 4 výtisky pátý zdarma.
Objednávky vyřizuje
Administrace „Časových úvah“ v Hradci Kr.

Liniment. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolesti utišující natírátko; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený tento
domácí prostředek
žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.
Nábytek. Výbavy pro nevěsty.
Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
(25) v Hradci Králové
Svatojánské náměstí číslo 87.
Sklady tabulového a dutého skla, porcelá-
nových zrcadel, obrazů a petrol lamp.
Cenníky a nákresy na požádání frko.

Do Hradce Král. a okolí!
Dovolujeme si velectnému P. T. obecnstvu zdvořile
oznámiti, že vedle chvalně známé dílny natěračské v Chru-
dimi otevřeli jsme též
nově zařízenou dílnu
natěračskou
zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.
Tamtéž nalézá se obchod p. Šimka.
Snahou naší bude, bychom všechny práce do oboru
toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spoko-
jenosti pp. zákazníků.
Nabízíme služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, náteru fasád a průčelí domů, nábytku, podlah,
železných konstrukcí a podobné.
Vedle nápodobení různých dřev provádíme též i
vornou imitaci různých mramorů.
O hojnou přízeň prosí v účtě plně 286
Josef Komárek a syn.

Levně na prodej!
Lustr barokový
s velkým množstvím broušených skel na 12 svících z čistého
bronzu dobře zlacených.
Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Karel Borevec,
dekorační malíř v Třeběchovicích
doporučuje svůj závod k provedení všech
dekorativních maleb kostelů
při dobré malířské technice.
Malby provádí se od jednoduchého
až do bohatého spracování.
Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se
restaurují, polychromie oltářů a soch
se levně obstarávají.
Náčrtky a rozpočty předloží se ochotně na
požádání. 280

JAN HORÁK
soukeník
v RYCHNOVĚ n. K.
nabízí na dobu jarní a letní
čistě vinné látky
vlastní výroby.
Račteš učiniti jen malou objednávku na
zkoušku!
Vzorůk na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým veledústojným a
velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

DVĚ KATECHESE

O přijímání svatých svátostí pekáří a nejv. Svátosti oltářní
k těm lidem i dospělým, kteří pravidelně v roce k němu přistupují.

Nápis 536

Katecheta vyřídil dířel školy v Praze.

m. 32. 53 stran 6 kr.
Schváleno nejv. kněž. arcib. konsistencí v Praze.

Dovčidenní pobožnost k Duchu svatému.

V duchu a dle úmyslu sv. Otce Lva XIII. die německého uprávil Dr. Karel Vondruška, farář v Praze.

Schváleno nejv. kněž. arcib. konsistencí v Praze. m. 32. (44 stran.) Cena 8 kr.

Cyrillo-Methodějské knihtiskovství

GUSTAV FRANCL

v Praze, Melantrichova ulice.

Lůžkové přikrývky.

Přikrývky prošíváné,

hlavně plněné vlnou

Z ruše s podšívkou bílou, drapp, pastelou neb tu-
rečkou
115 cm. šir. 180 cm. dlouhá zl. 250
2 křídla látky jemné, úplné vlně, v barvě
červené, modré neb bordeaux s bílou podšívkou a
zcela jemným plněním
115 cm. šir. 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 450
115 cm. šir. 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 500

Z vlněného měkkou lá jakosti, v barvě modré
neb bordeaux jemné plněné s podšívkou bílou neb
turečkou

115 cm. šir. 180 cm. dl. zl. 350
115 cm. šir. 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 600
135 cm. šir. 186 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 750
150 cm. šir. 200 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 900
350-7

Povlasy na přikrývky s jemnou šitinkou stojí kus zl. 2-2.50

nabízí

JAN STOUPA v Praze,

Václavské nám.
č. 22.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. i. cena
Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 81. v Brně,
Orelská ulice č. 7., v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoučí českému hudeb-
nímu obecnému svá nejlepe
osvědčená

piana, pianina

s anglickou repetiční s oby-
čejnou videčnou mechanikou
nového smáčelí dokonalejšího
provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
řádné zevní úpravě, zaručené
trvanlivosti a vyrovnané úhlaste i
neobyčejně levných.

Těž se spolky za výhodných podmínek.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a fran ko
Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

372 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin kyvadlových, ka-
psových v cenách mírných
a se zárukou.

Těž na oplátku.

Ludvík Nejedlý,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

odporoučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržela jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených

úředně chráněných balíčkách, se souhlasem zane-
šenou

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků

smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů
semen zelin a květin poréčena než jediná firma. 276

Za čestné a pravé semena firmy E. M. Mauthner (Bu-
dapešť, Andrássyova ul. č. 23) lze jen ta považovati, která jsou v
originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci
obrazující medvěda s nadpisem Mauthnerova semena. Kde se dohod-
ná se skladem nenašle, raději se obrátit na firmu. Před paděláním se varuje.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost
uvést svůj nově založený
závod s dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censtva ustanovil jsem krá-
vné přímie a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné melo-
vaných, pro malé i velké
dětí (pro chlapce jiné, pro
dívčata rovněž jiné) na
pouhý doplatek zl. 1.70.
Každé dítě bude při-
loženo ceník všech dřev-
ěných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobrou
českou firmu Jos. Ke-
stelecký, Svatouch
č. 15., pošta Svatka (Čechy).

Elegantní

dýmky

různých tvarů s vyřezá-
vanými ozdobami, jmény, mo-
nogramy, modely vkusné
pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré
druhy dýmek hladkých (há-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytnu velké
výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobrou
českou firmu Jos. Ke-
stelecký, Svatouch č. 15.
pošta Svatka (Čechy).

Otevření skladu

veškerých hotových oděvů

vlastní výroby pro pány a chlapce

ve formách elegantních, provedení osvědčeného a nejlepšího,
svlátké pak veliký výběr brněnských, francouzských a an-
glických látek na objednávky

v Náchodě,

na Kamenici v domě p. Frant. Samka č. 108.

Stojnokroje pro e. k. státní úředníky, nádražní úředníky atd.
vyřizují se dle nejnovějších předpisů.

== Ceny levné a pevné. ==

O hojnou přízeň prosí v hluboké úctě oddaný

Emanuel Bělský,

majitel e. k. priv. továrny na oděvy a dodavatel stojnokrojů
rak. uh. spol. státní dráhy.

Hlavní sklad v Heře Kutné.

Filiální sklady: Hradec Králové, Náchod, Čáslav, Pardubice
a Chrudim.

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrt roku 1 š.
na celý rok 4 š.

V Hradci Králové, dne . 1. dubna 1898.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Stanovisko stran.

V posledních třech schůzích vytkli vůdcové politických stran své stanovisko vůči vládnímu programu a nynější politické situaci. Zástupci největších klubů polského a českého, rytíř Jaworski a dr. Engl prohlásili, že vůči nynější vládě jsou nepředpojatí, že trvají na programu pravic sestaveném ještě za vlády hr. Badena. Katolíti Němci setrvávají též ve svazku pravice. Baron Dipauli žádá za vydání jazykového zákona než budou moci býtj odvolána jazyková nařízení. Smír národností v Čechách pokládá správné za věc dohodnutí mezi Němci a Čechy, ale přibližuje se s tyrolskými Němci značně německým nacionálním stranám, které žádají státní řeč německou a politickou nadvládu Němců. Antisemita dr. Scheicher uznává sice milostivě rovnoprávnost německých národů, ale žádá rovněž státní řeč německou a viní židy, že lnou více k Maďarům než-li k Němcům a že se mají židi v Uhrách blaze jako červi v syřečkách. Wolf a Schöner zabýjili boj proti německým liberálům a nacionálům, protože v Čechách a na Moravě přijali při volbách do delegací smír s Čechy, nadali jim škůdců věci německé, Luegra nazvali videňským kejklířem a tento za soublasu antisemitů jim odpověděl, že jest lépe býti videňským kejklířem, než-li kejklířem celého Rakouska a při tom zemězrádcem. Neue Freie Presse utóčí zase na německé velkostatkáře a vysývá je, buď aby se vzdali titulu „ústavověrni“ a stali se přívěskem pravice, anebo aby se přidali k ostatním Němcům dr. Bärenreither aby vystoupil z ministerstva. Páni němečtí bratři se tedy již melou a ta vychvalovaná německá jednota neměla dlouhého trvání.

Tím milejší jest nám, že dr. Šustečič, mluvčí Slovínů, Chorvatů a Rusínů a tlumočník Rumunů dr. Lupul stojí na téže stanovisku, jako mluvčí Poláků a Čechů.

Politicky nejvýznamnější jest řeč Pálffyho, který jest mluvčím sice nečetného klubu českých velkostatkářů, jenž čítá jen 18 poslanců, ale za to má teď v Rakousku největší vliv; z klubu toho vyšel také předseda ministerstva, hrabě František Thun. Hrabě Pálffy vyslovil se rozhodně pro národní smír, pro rozšíření zemské samosprávy, hájil důrazně dávnou politiku svého klubu, jenž rovněž trvá na programu všech stran pravice a zachovává si jako tyto neodvratlost vůči ministerstvu Thunovu. N. F. Presse zuří, že hr. Thun musí dbáti jen stran pravice a že němečtí velkostatkáři jsou pravici ignorováni.

Hrabě Pálffy prohlásil, že jeho politická přátelé berou s uspokojením prohlášení vlády, že si tato bude počínati podle zásad spravedlnosti, rovnoprávnosti a rovnocennosti rakouských národů.

FEUILLETON.

Šnajdr a Kliopera.

Literární reminiscence od Fr. Kohouta.

Povolání zaválo mne na Králové Městečko. V tomto prázdném, namnoze chudém kraji jako pěkná oasa rozkládá se obec Dymokury se zámekem, sídlem staré české hraběcí rodiny Černínů. Sedí uprostřed zelené zahrady a lesů zapadlá, neznámá, ač jméno její zaznamenáno je v literárních annalech doby předbřeznové hodné znatelným písmem jako bydlisté českého básníka, buditele Karla Sudimíra Šnaidra. Sem přistěhoval se z Rozdálovic, kam povolán byl ze stolice aesthetiky a klass. filologie za vrchnopanského úředníka. Těžko se to Šnaidrovi loučilo s posluchárnami pražské university, na níž sklízěl vavříny jak od posluchačů, tak od nejznameníjších učenců tehdejších, těžko se to loučilo i s přáteli, kteří povzbuzovali ho k poesii, ale pro n s Čechy byl tento Šnaidrův odchod z Prahy velkým ziskem. Dokud byl v Praze, básnil po německu, podpisuje se Karl Angel Schneider, ale když se octnul uprostřed českého lidu, když se setkal s neméně znamenitým a vzdělaným knězem-vlastencem, poetou Vackem-Kamenickým, který žil v Libáni, tu zazvučela jeho lyra zpěvy čistě českými. Veliký musil to býti duch, když obratem ruky takofka tvořil díla

Velkostatkáři přejí si v souhlasu s českým národem ku blahu říše a Čech provádění těchto zásad. Velkostatkáři chtějí podporovat sociální a hospodářský blahobyť zvláště rolnictva a živnostnictva. Podají s radostí ruku k aktivní a prospěšné činnosti v tomto směru. Bez ohledu na jakoukoli politickou konstelaci zachovají si velkostatkáři úplnou samosprávnost ve všech směrech za věrného setrvání při dosavadním svazku pravice. Program tento není nový, ale vysvitá z historicko kulturního rozvoje jednotlivých zemí rakouských. Není to program boje, ale pozitivní blaho plodné práce. Právě v těchto dnech nutno zase opakovati, že účel sdružení konservativních velkostatkářů záleží v hájení a podporování základních zásad každého konservativního sdružení, totiž zachování víry jakožto základu každého sociálního pořádku a dynastické věrnosti a lásky k vlasti. Avšak stejným způsobem budou se velkostatkáři také za to zasazovati, aby pod ochranou zákona každý jednotlivec každého národního kmene stejnému národnímu právu se těšil, kteréž každému jednotlivci v tomto státu přísluší. Jen tak mohou rakouské národy přátelskou shodu udržovati. Zejména zástupci království Českého, kteří znají smutné poměry vzniklé z nešetření těchto zásad musí důrazně pldu pro národní smír podporovati. Velkostatkáři budou podporovati, co národní smír v Čechách a rozšíření zemské samosprávy zabezpečuje. Dále se zmínil hrabě Pálffy o vyrovnání s Uhrami, o němž doufá, že spravedlivě se provede. Konečně prohlásil, že strana jeho setrvá rozhodně na starém svém programu a věří v lepší budoucnost tohoto mocnářství ku slávě a cti panující dynastie a našeho císaře a krále.

Pozornost budí, že Němci za Thunovy vlády krotí své obstrukční choutky a že socialista Daszynski, aby postavil svou židovsko-německocentralistickou soc. stranu do lepšího světla a zlepšil pošramocenou její pověst, prohlásil se pro poctivou národní rovnoprávnost a pro samosprávu rakouských zemí, ovšem jen pod podmínkou, pak-li sněmovní většina zavede vůbec všeobecné rovné hlasovací právo a umožní tak socialistům, aby se dodělali většiny v obcích a na říšské radě. Lišák Daszynski myslí, že živnostníci a rolníci internacionálním socialistům teď spíše uvěří.

Na říšské radě se tedy poměry poněkud zlepšily a ukazuje se smířlivější nálada. Na jak dlouho?

Zase jeden trojspolek.

Vlast česká vyvázla zase jednou z velkého nebezpečení. Spása jí vzešla tentokrát v Luži.

Česká, a co zvláště — díla ryze česká, která rázem stala se majetkem a libůstkou lidu. A bylo to proto, že Šneidr přiložil sluch svůj až k samému srdci lidu českého, že naslouchal tepotu jeho života. A stalo se to v krajině Dymokurské.

Celé okolí Králové Městce jest velmi fádň, marně hledali bychom tu partií romantických, které by bezděky člověka učily básnit. Jen dva, tři koutky krásnější nalezneme, útulné, tiché, kde duše ubitá si oddechne, narovná křídla a v klidu samoty vzhůru jimi zatřepetá!

Jedním z takových jest asi tři čtvrtě hodiny od Králové Městce ležící rybník Jakubský, s malíčkou vesničkou: Poustí. Obklopen kol dokola světlými dubovými hájky, skrývá se v chladu a stínu jich mlčelivý, a kdyby čtyřikrát denně neprojel kol něho kratičká lokální vlak české obchodní dráhy a nepozdravil ho pronikavým písknutím, dřímal by tu jako krásná, chladná, ztuhlá mrtvola. I ta vesnička, která se v něm sblíží, ten starý, omášený mlýn, který na dolením jeho konci časem jen zaklape, jakoby chodil po špičkách, mlčí a dřímají. Uprostřed rybníka zdvihá se malý ostrůvek porostlý několika doubký a celým spletvem ostružin a divokých malin.

Toto místečko zamiloval si Šnaidr a tu na břehu lesknoucího se rybníka pojal myšlenku znárodnělé dnešní písně: „V borovém na skále háje. Před duševním zrakem jeho ožil zbořený teď kostelíček osady Poustě, zjevil se mu šerý zádumčivý

Je to město u Vysokého Mýta. Jak velké jest, není mi známo, poněvadž jsem ho nikdy neměřil. Ale nejmenším mezi městy jádskými, jako druhdy Betlem, není. Od března r. 1898 zapasáno jest již v seznamu měst velikých. Mělo se státi nuly, a měla z něho vyjítí záhuba vlasti. Začínal se tam totiž ozývati klerikalismus zavedením katolického spolku „Slavata“. I byl již svrchovaný čas, aby se proti tak „zuřivému nepříteli vlasti“ konečně něco vydatného stalo. A proto přijel tam sedmdesátiletý stařeček Dr. Edvard Grégr. Obyčejně chodí sedmdesátníci již na pensi a zlí jazykové beztoho řekli ne tak mnoho dávno, že je jistý pán dobře placeným pensistou českého národa. Ale u Dra Edvarda Grégra stáří nevadí, vřdyt on se nikdy a nikdy staročechem nestane a až do posledního vzdechu, jež mu jeho horonutá láska k vlasti z prsou vytlačí, zůstane mladým. A tak z těchto příčin není u starického pána toho o pensi ani řeči. A proto též povolali si ho lužští liberálové k velkolepé vlastenecké řeči. Sláva byla veliká, kočáry, fánge, kytky a koně. Ale žádná růže bez trní, žádný oheň bez dýmu a žádné panování — bez konce. V Luži není mladočeský liberalismus již pánem sám a sám. Jako když v chalupě dorůstají kluci a tlačí tatíka na výměnek, tak vyrůstají taky pantátovi liberalismu a panímámě svobodomyšlnosti dva klucinové. Jeden se jmenuje radikalismus a druhý socialismus. Jsou to prý dvojčátka, jenže radikalismus chodil víc do školy. A každé z těch dvojčátek chce, aby tatík šel již na výměnek, jenže i kdyby se to stalo, není věc u konce. Jedná se o to, který z těch dvou synáčků bude pánem v chalupě, neboť oba dva vedle sebe se neunesou. Čihá jeden na druhého.

Prozatím však nevypukla žádná domácí vojna. Dle N. l. uzavřeli v Luži synáčkové s tatíkem kompromis, to jest smlouvu, dle které budou již hospodařiti, ale s tatíkem společně. Povstal tu nový trojspolek, na ten způsob, jako trojspolek Rakouska, Italie a Pruska.

Staré Rakousko, které páni Wolfové a jiní strkají do pense, dobře představuje p. Dr. Edvard Grégr. On je liberál, a Rakousko taky; on se domnívá, že liberalismus sesiluje národy, Rakousko taky; panu Dru Grégrovi vadí svoboda církve a rád by ji vrhl do pout ještě krutších a jistí rakouští politikové taky, aspoň prý je nutno katolicismus pevnou rukou sevřítí, aby ti „klerikálové“ moci státní „přes hlavu neperostli“. Pan Dr. Grégr vešel prý v Luži ve spolek se socialistou Sturcem, Rakousko s Pruskem. Nám Slovům a pokud vím i leckterým císařskému rodu oddaným Němcům zdá se, že by se Rakousko s Pruskem nikdy a nikdy spojčovati nemělo. Prusko nikdy a nikdy s Rakouskem upřímně smýšleti nebude. Naopak! To stojí o pohlcení Rakouska

poustevník, který — dle pověsti dosud zachovalé — měl malíčkou poustku na ostrůvku, tu viděl jak vychází zvoniti z rána i z večera a již plynula tak žalostná a smutně znějící píseň:

„V borovém na skále háji,
stála někdy poust',
za ní malinká zahrádka
vedle tmavá houšť...“ atd., líčící nám zrazeného mládence nevěrnou milenkou a umírajícího jako poustevníka žalem před oltářem po životě plném odříkání, modlitby, postu a práce. Tu dále na tichých březích zrodila se i druhá velebná jeho báseň: „Jan za chrta dán“, jejíž původ datuje se z obce Velkých Kozojed, osady přifažené ku Žlunicům, ta báseň, kterou tak rádi jame čítá i a která Šnaidra i dnes staví do řady prvních básníků.

„Byl to hodný, ale nešťastný pán“, pravil mi stařeček, který jako chlapec Šnaidra pamatoval, „rád s námi mluvil a moje nebožka matka, když chodívala do zámku, musila mu často vypravovati takové ty staré povídky. On pak o tom psával. Bylo to moc hezky psáno, zvlášt o tom pánu s Kozojed, co za chrta prodal Jana.“

Ano měl pravdu dědeček, byl to hodný, ale nešťastný pán! Mnohé stihlo ho neštěstí. Syna na boně mu zastřelili, ostatní dítky mu zmíraly, ale jeho srdce se nezavrdilo těmito křížky, nezledovatělo proti jiným.

Zůstával vždy jakým byl, hodným, dobrým

svým vždy zdravým žaludkem a při tom o zničení českého národa. Nedávno to řekl sám pruský král: „Kam pruský orel srazí svůj zobák, tu jest půda německá“. A podobně smýšlí i socialismus, jež zastupuje p. Sturc. Tomu nejméně se jedná o Grégra a mladočeskou stranu, tomu nezáleží nic ani na národě českém. Ten socialismus je dle svého vlastního vyznání učení, při němž se jedná „o žaludek“. On jest taky jistým orlem, který chce zobák svůj sraziti do národa českého, ba do celé společnosti lidské. Vše, co se nazývá právem a mravem, má se rozkláti tímto zobákem, jen žaludek ať se naplní. Je to tedy divná aliance p. Dra Grégra s ničitelem národa.

Ale do spelku přijat prý v Luži i radikalismus zastoupený Drem Štemberkou. Ten nám je v tom trojspolku zobrazen Itálií. Že ani Itálie s Rakouskem dobře nesmyšlí, a dobrati chce z Istrie a Tyrolska, co po roce 1859 a 1866 ještě zůstalo, jest známo, a přetel Rakouska i mezi Němci nemohou pochopiti naše spolčení se státem tak nepřátelským. A tak ani radikalismus český nesmyšlí přátelsky se strauou mladočeskou. Ale svou záští proti církvi, svým mlauením o právech lidu, při němž však nejlepší práva nejen katolíků ale i samo státní právo se má zničiti, dobře jest vypodobněn Itálií, která mluví o právech lidu, kráde duchovenské statky, a v posměch uvádí práva církve. Dobře se též svými válečnými nezdrary a svou malomocí politickou přirovnává Itálie našim radikálům, kteří v jádru lidu českého zakofeniti se nemohou a více křikem a štvanicemi nežli mravní silou na povrch se derou.

Tak vypadá tedy ten Grégrovo Štemberkovsko-Sturcovský trojspolek.

A proti komu jest uzavřen? Ne ovšem proti Rusku, ale proti světové moci katolické církve. Jako politikové rakousští dle našeho přesvědčení mylně vidí svého nepřítele v Rusku, tak pan dr. Grégr a jeho spojenci, ale i jeho stoupenci vidí nepřítele národa — v náboženství katolickém!! Veliký to a osudný blud! Jako právě Ruskem by Rakousko dostalo sílu proti drápům pruského orla, tak právě náboženstvím katolickým může se národ český ubrániti bezúrodnému socialismu. A jako právě Ruskem by Rakousko dostalo sílu proti revoluci povstalec Itálii, tak právě zase jen náboženství katolické může uchrániti národ náš nešťastí, do něhož jej hnáti chce revoluční radikalismus. Ale těžko se léčí člověk z bludu, do kterého jej zavlekl na bezcesti svedený cit, obzvláště když vzrostl v zášť. Jako Čechové nemohou pochopiti, k čemu ten odpor proti Rusku a vidí, že tu pracuje více cit a to cit německo-národnostní, a pak zášť maďarská ano i polská proti Rusku, tak taky u liberálů, radikálů a socialistů nechce pracovati rozum, ale svádí ano i řadí tu cit nenávisti a zášti proti náboženství katolickému. Že se nemýlíme, toho důkazem je ten potupný název náboženství katolického slovem „klerikalismus“. To říci a něčeho více není třeba. Je to v zaslepených myslích jako něco, co se od dáblenské sloby mnoho neliší. A přece náboženství katolické není nic jiného, než základ blaha a síly národa našeho, a Čechové katolíci od biskupa až dolů jsou neupřímnějšími vlastenci. Čemu se katolíci staví na odpor, to není „vlast“ anebo prospěch národa, ale je to nevěra liberalismu, která zplodila revoluční radikalismus a bezúrodnost ale taky bezmravný socialismus.

Čemu se katolíci staví na odpor, to není svoboda národa našeho, ale je to zotročení lidu našeho židovsko-freimaurakým liberalismem, jenž je všude spoustou a úpadkem národů domácích.

To je ten osudný a velký blud liberálů českých, že nesnaží nejen božský původ náboženství, ale ani jeho blahý vliv na vývin národů. To je

ten osudný a velký blud, který vidí nepřítele ve svém nejlepším příteli, který spojuje se raději s nepřítelem, než aby přemohl svůj svedený — u nás falšovanými dějiny uměle vypěstovaný, církvi odporný — cit, než aby užívalo se rozumu k studiu o náboženství vůbec a o katolickém zvláště.

Nic tu neprospívají výmluvy: My nejsme proti náboženství, ale jen proti klerikalismu. Právě v Luži se ukazuje, zač stojí ta výmluva. Tam nejsou „proti náboženství“, vždyť tam je krásný, poutní chrám a o poutích se mnoho a mnoho prodá, ať se tedy ten „lid“ modlí, ale aby náboženství mělo míti vliv na veřejný život? To ne a ne — to je klerikalismus.

Končíme s přáním, aby p. Dr. Grégr util zbytku svého života k přemýšlení o velikém bludu našeho věku, jehož jméno jest liberalismus. Pak by snad nahlédl, že nespasí národ náš ten „lužský“ trojspolek, ale že chorobní národové evropští potřebují spolku . . . s Kristem a materské péče církve katolické.

Jest český lid zpátečnický?

V pokrokácko-socialistickém „Škol. Obzoru“ chrlí stru a oheň na klerikály a Mladočechy, protože prý chtějí vzdělání lidu. Školní novella, Liechtenstein, Zallinger, Lienbacher byly prý prudké útoky a nejedlejší prý satřásí školou moderní dr. Ebenhoch. Šk. Obzor píše: Útok tento jest nebezpečnější, neboť spojuje se k němu velkostatkáři, maloročníci, klerikálové i „svobodomyšlní“ podávají si ruce, aby zničili (!!!) dosti pozdní kvitko svobody. Útok ten jest proto také nebezpečnější, že není tak nahodilý, tak ojedinelý jako útok dřívější, nýbrž nelze v něm nepozorovati soustavnost, nelze nepozorovati jednání dle tajně smluveného plánu.

Děje se tak v Čechách jako na Moravě, ano děje se tak i v jiných zemích rakouských . . . Na těch důvodech vidíte tu mizernost, zne-mravnělost jejich podkopnických snah. Hrabě Vojtěch Schönborn žádá konfesionální školu a dozor kněžský pro vzrůstání prý sociální demokracie, t. j. jinými slovy řečeno, pro vzrůst počtu lidí, kteří nechťejí se ale-pě říditi dle karabátnických rozkazů velmožných pánů . . . Nestačí jim bohatnouti z mozolů dospělých, žádostiví jsou již i dětských mozolů. A naši páni svobodomyšlníci „zdrovile“ mlčí. Poslanec Horák, bývalý přehorlivý agitator proti návrhu Liechtensteinovu v celém svém kraji, kopí láme nyní za snížení všeobecného vzdělání pod závojem prý vzdělání odborného. A toto všecko děje se od věrných spojenců tak zvané strany svobodomyšlné, před jejími zraky, ano i z jejího lona rodí se takové děti s tvářmi černě zbarvenou na důkaz pravého otcovství. Jak ona na to hledí? Nijak. Cítí svou vinu a proto mlčí. Uspána jsoue narkosou autonomie, ztratila svou vábivost a krásu . . . Kainovo znamení svobodné školy páli na čelo jí Ebenhoch . . .

„Školáký Obzor“ spílá straně svobodomyšlné a brozí jí, že bude odkopnuta, vezme-li svůj katovský meč a bude-li pomáhati ubíjeti školu moderní. Článek svůj končí takto: „Pohlédte za sebe, pohlédte i na sebe nyní, pohlédte na se autokritikou a uvidíte obraz příšerný. Uvidíte, kterak strana, druhdy v Rakousku nejsvobodomyšlnější, která zpátečnické návrhy házela pod sněmovní i vládní stůl, která vyděšeným z volebního práva otevřítí chtěla brány parlamentu, která hotova byla k boji za každou svobodu — ruky obratem, pro nic za nic, sobě ku škaze, ku škodě pak národu hová sobě v intimních libáncích s největšími nepřáteli oavěty.

závějeji po pěšinkách. Už to byl nerozvážný krok, milý hoch zbloudil a hledaje pak správnou cestu, zapadl do jámy. Sněh ho uzavřel a ať se namáhal jak chtěl, z jámy vyvážnouti nemohl. Ba čím více a usilovněji pracoval, tím hlouběji zapadal.

V úzkosti počal volati o pomoc, ale všude bylo jako po vymění. Nemysle jinak, než že sahne, počal se Václav modliti. Skřehlé ruce se sepjaly a zmrzlé rty šeptaly naučené modlitbičky. Únava z cesty a z marného zápasu se zrádným sněhem zmocnila se celého jeho těla, víčka zavírala se mu ospalostí a před násilně otvírajícím se zrakem začalo tančiti na sta modravých a žlutavých světýlek. V zmalátnělém duchu postavily se obrazy rodičů, teplé světlice a skotačivých druhů.

Ještě se protřhl, vykřikl, ale jen hluchá ozvěna se mu ozvala.

Lahodný úmout ovíval mu spánky . . .

Tu když usnul již polozmrzlý, uslyšel cinkot rolníček. Přicházel jako z dálí, z neznáma. V bezděčném pudu sebezachování vzlykl spíše než křikl o pomoc a pak omdlel. Když se probal ze mdloby spatřil nad sebou skláněti se dobrého pána, kterého znal ze zámku Dymokurského, pana Šnaidra, jenž spolu s kočím přivedl ho k vědomí.

Jeli právě saněmi k domovu, když zaslechli jeho poslední smrtelný výkřik. Šnaidr hned rozkázal zastaviti, a s vleknuv kočích, v němž byl zabalen, vydal se hledati volajícího nešťastníka. Ranec se šatem ho upozornil na skoro zavátého

Smutný to obraz pokroku za 50 let.“ — Tak končí pokrokácký červencí článek „Naše bilance“.

V dalším článku „Naše finanční poměry“ hduje pseudonym Horský na bídu venkovského učitelstva, vybízí jej k jednotě a končí: „nesapomínejme, že jen v jednotě naši jest síla, kterou pak všichni (učitelé obecných i měšťanských škol) bez rozdílu své tužby k vítězství přivedeme!“

V dřívějších článcích svých naznačil „Škol. Obzor“, jak máti pokrokácko-socialistický učitel svého vítězství docílit — totiž vítězstvím při volbách obecních, zemských a říšských. Socia Daszyński to také chce. Víme velmi dobře, že učitelstvo mělo dosud veliký vliv jak při volbách obecních, tak při volbách volitelů a poslanců. O tom však silně pochybujeme, že by rolníci a živnostníci chtěli následovati radikální učitele do tábora pokrokáckého a socialistického. Tvrzení Šk. Obzoru, že se pro obecné školy a učitelstvo v posledních 50 letech nic nedělo a že maloročníci, velkostatkáři a klerikálové chtějí obecné vzdělání lidu snížit, není prostě správné. Cifry dokazují, že v posledních 50ti letech přibýlo tisíce nových škol a školních tříd. Platy učitelské byly značně zvýšeny v letech sedmdesátých, v letech osmdesátých byly odstraněny poslední čtyřstové učitelské platy a r. 1894 byly platy a penze učitelů opět značně zvýšeny. Dokážeme to ciferně. Obnášely v Čechách:

Roku	sem. potřeby	sem. přir.	děly vyn.
1887	9,801.000	36 proc.	4,883.000
1888	10,898.000	"	5,188.000
1889	10,848.000	"	5,545.000
1890	11,467.000	38 1/2	6,211.000
1891	12,468.000	39 proc.	6,476.000
1892	12,771.000	"	6,749.000
1893	12,646.000	"	6,817.000
1894	14,665.000	"	
1895	16,094.000	"	
1896	17,308.000	"	9,564.000
1897	18,853.000	"	10,036.000
1898	21,733.000	51 proc.	10,633.000

Náklady školské, které roku 1887 obnášely pouze 4,883.000 zl., vrostly do letošního roku na 10,633.000 zl., zvýšily se tedy o 5,750.000 zl. Zemský deficit obnášel r. 1887 9.8 mil. zl., letos stoupl na 20.2 mil. zl.

Království České dává tedy větší polovici svých veškerých příjmů na obecné vzdělání lidu. Roku 1848 připlácelo se na platy učitelů něco přes čtvrt mil., r. 1888 platila země již 4,251.781 zl. platu a příspěvek učiteláckému fondu pensijnímu obnášel 430.900 zl., letos platí semě na národní školy 9,218.564 zl. a fondu učiteláckému 720.000 zl., nečítaje subvence na stavbu škol, vydržování škol soukromých a pokračovacích. Dle návrhu školské komise z r. 1894 stanoveno základní služné učitelů na obecných školách národních v I. třídě na 800 zl., v II. na 700, v III. na 600, ve IV. na 550 a v V. tř. na 500 zlatých. Základní roční služné učitelů na měšťanských školách činí v I. třídě 900 zl., v II. 850, v III. 800 a ve IV. 700 zl. Platy podučitelů činí v jednotlivých třídách 400, 450, 500 a 550 zl. Kvinkvenálky podučitelů stoupají vždy o 50 zl., a učitelů na obecných školách činí kvinkvenálky 50, 100, 100, 50 a 50 zl., na měšť. školách obnášejí poslední dvě kvinkvenálky po 80 zl. Funkční přídatky správce na obecné škole činí 80 zl., řídících učitelů na dvojtřídce 100 zl., na trojtřídce 125, na čtyřtřídce 150, na více třídnic 200 zl., funkční přídatky říditelů měšť. škol činí 300 zl. Řídící a říditelé mají mimo to naturální byty. Do r. 1895 činilo nejvyšší konečné služné u učitelů v nejvyšší třídě 640 zl., nyní obnáší 950 zl. Dostalo se jim zvýšení o 300 zl. Kolik rolníků a živnostníků má dnes takové roční čistě příjmy, kolik jich má penze nebo výměnku 950 až 1.250 ba i 1.400 zlatých?

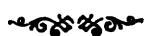
a již omdlelého hochu. Hned přivolał kočho a když ho vysvobodili z jámy, poznal, koho má před sebou.

Zachráněného Václava zabalili, naložili i s „dilem“ na seně a zavezli do Dymokur, kde dostalo se mu v rodině Šnaidrově všeho, čeho potřeboval, převleknutí, nasycení, napojení a noclehu. Při teplém krbu nasýtil se zachránce s čiperným hochem a vida v něm duši nadanou, umnil si Václava osvoboditi od žebličky a přivesti ku knihám. Nešlo to ale tak z rychla; přísný otec, spartuje v synu jenom neposeda a nezbedu, který by raději skotačil než se učil, povolil teprve po dvou letech, když mladý Václav dostal za vyučenou jako řeznický chasník od mistra Vamberského, k němuž po nezdařené cestě dán byl do učení.

Než i tak 15letý tovaryš řeznický osvědčil se a co Šnaidr v něm jako hochu uviděl, ukázalo se později již ve studentském a ještě více v mužném věku. Byl v té duši skryt veliký poklad nadání, který vzplanul zářivým jasem a svítí až do dnes.

Klicpera zůstal Šnaidrovi vždy hluboce vděčným a o jeho náklonnosti a přátelství svědčí i to, že básně „Jan za chřta dán“ adramatisoval, v pěkný kus divadelní . . .

Bylo to dvě dobré, věrné duše české. Budiž jim věčná paměť!

A tato vrozená dobrota to byla, která nám zachránila muže, jehož tyto dny oslavovala Praha v divadle národním a mnohá města v divadlech ochotnických, jubilanta, dramatika Václava Klicperu.

To bylo tak. Otec Klicperův byl krejčím v Chlumci nad Cidlinou. Mladý Václav, vychoviv školu, počal se učiti u tatíka krejčovně. Ale tékavému jeho duchu nelíbilo se sedati za stolkem krejčovským a jen loket, kterého otec jako pobídka častěji používal, držival neposednost jeho na uzdě. Jak byl však rád, když mohl odskočiti z dusné světnice a rozběhnouti se ven do polí, do volné přírody.

Otec jako dovedný mistr vážen byl široko daleko a zvláště vrchnostenské domy podporovaly ho prací. Donášeti hotový šat neb běhati po zákaznících, bylo Václavovi nejmilejším. I do Dymokur nosil „dílo“, neb i tam těšila se zručnost mistra Klicpery náležitě pozornosti.

Bylo to v zimě (tušíme r. 1805.), když Václav krácel z vesela s uzlíkem „díla“ po císařské silnici od Chlumce ku Královu Městci a Dymokurům, aby potěšil novým šatem čekající zákazníky. Až do Městce dorazil, když slunce zapadalo a nastával soumrak, pustil se přece bez bázně k cíli. Znal cestu, šel tudy mnohokrát, jaký tedy strach! Ale tentokrát se sklamal. Zapoměl na sněh a na metelici. Došel do prostřed cesty k Dymokurům, když se notně setmělo. Václav, chtěje si nadejiti pustil se čerstvě napadaným sněhem a

Nesmí se zapomínati, že ještě r. 1878 urodilo se v Čechách za 255 milionů obilí; r. 1887 utrdilo se za obilí a cukrovku pouze 145 milionů zlatých a dnes při mizerých cenách řepy tržba je ještě méně. Následek toho jest, že malorolnictvo přidělává ročně skoro 50 milionů dluhů a někde rolníci již ze statku sbíhají. A co školi, obuvníci a mnozí jiní živnostníci? Hynou bídou.

Nepopíráme, že v mnohých obcích jsou drabé byty a životní potřeby, uznáváme, že učitele třídají oproti řídícím jsou o bytné akřácení — avšak jest možno zvýšit za daných poměrů službu dle přání učitelstva při stále rostoucím úpadku rolnictva a živnostnictva? Roku 1861 obnášely zemské přírůstky jen 7%, letos měly se zvýšit na 55%. Dnes obnášejí zemské potřeby skoro 22 milionů a schodek 20 1/2 milionu zlatých musí se uhraditi 4 miliony půjčkou a 51% přírůstkem, které platí pouze majitelé pozemků a domů, pak živnostníci. Kapitalisté a gáisté přírůstek neplatí. Jest možno zvýšiti rolníkům, domákům a živnostníkům přírůstky na 70 procent? Při tom se nesmí zapomínati, že tyto poplatníci platí též okresních přírůstek přes 4 miliony zl., školních přírůstek 4 miliony a obecních přírůstek přes 5 milionů zl. V četných obcích přesahují již přírůstky zemské, okresní, školní a obecní zeměpanské daně, které přecházejí rolníci a živnostníci nejsou vůbec sto platit.

Pak-li „Školský Obsor“ a časopisy podobného zrna krmí podčinitele naději, že kategorie podčinitelů bude zrušena a že služba učitelů bude opět o 100 až 300 zl. zvýšena, tedy jen rozmnoží počet nespokojených a ženou je do řad sociální demokracie k vlastní jejich škodě.

Ponkazuje se na upravení platů úředníků, profesorů atd. Stát klade na ně velké požadavky, ve větších městech jsou jejich poměry skutečně stísněné. Nesmí se však zapomínati, že stát zvýšení úřednických platů činí závislým na zvýšení pivní daně ze 36 na 54, lihové z 33 na 47, cukerní z 33 na 43 milionů zlatých. Poplatníci poneseu toto nové zvýšení daní o 40 milionů velmi těžce, hospodynám nebude lhostejno budou-li musit platit za každé kilo cukru 6 kr. více, podražiti-li litr piva o 1 kr., zdražiti-li se i jiné potřeby. Přírůstky na potraviny, pivní, vinný a kořaleční krejcar atd. vynášel obcím v Čechách něco přes 3 miliony zlatých a vytěžili stát v Čechách nových 10—13 milionů zlatých, které stihnou rolníka, živnostníka, dělníka i úředníka, bude tím menší možnost zvýšiti zemské přírůstky k přímým daním. Tyto obnášely r. 1861 jen 15 milionů, dnes obnášejí přes 30 milionů.

Rolnictvo a živnostnictvo ve vlastním svém zájmu musí hledět, aby zemské přírůstky se nezvýšily, ale aby se snížily. To se může státi jen tehdy, když stát dá semím na uhažení jejich potřeb daně přímé, anebo pak-li zavede zemské přírůstky na osobní daň z příjmů a na daň důchodkovou. V tomto případě by se zvýšily příjmy země a pak bude možno starat se nejen o zlepšení hmotného postavení rolnictva a živnostnictva, ale i učitelstva škol obecních a měšťanských.

Zlepšení zemských financí může nastati jen po obnovení spotřeby daných poměrů v zemi. Těch však se nedočká radikálními a socialistickými štvánicemi, šířením nespokojenosti, požitkářství a nevěry, ale rozumným poučováním, obnovením kázně a pořádku.

O povznesení mravnosti, svědomitosti, přičinlivosti a šetrnosti, kázně, poslušnosti a pořádku starají se katolíci a snad všichni věřící křesťané. Stane-li se čeleď a dělnictvo mravnějším, zbožnějším, poslušnějším, pracovitějším, spornějším a méně útrpným, nebude jistě tolik bídy a nespokojenosti v Čechách, rolníkům a živnostníkům jistě nebude škoditi, budou-li mít přístinnivější a svědomitější čeleď a pomocníky a proto přestává se malorolnictvo a živnostnictvo té konfessionální školy bát. Ta chce zvýšiti mravnost a odbornou vzdělání lidu podle jeho praktické potřeby. Štěpním lživobodomyslnosti a nevěry pracovalo se do rakou jen židovskonemecké šliberalní internacionály. Dnes rolníci a živnostníci již vědí, jak by s nimi socialisté zatočili, kdyby ovládli v obecním zemském a říšském zastupitelstvu.

Proč by se rolníci báli té klerikální školy a kněžské vlády? Mají snad kněží na němu většinu? Mezi 242 poslanci ten kaceřovaný kanovník Hora a probošt Lenz 164 zástupců venkova a měst snad nepřehlasuje. Páni pokrokaři a socialisté přec v zársraky a strašidla nevěří. Proč tedy straší lid Ebenhochevým školským návrhem, který chce národní školu vrátiti semí a národu?

V tom je právě to čertovo kopejtko! To nevěrecký a ovesťácký „Školský Obsor“ nechce. Prozradil to ve výše uvedeném článku, kde též napsal: „Otu ubohou školu všecko se pere. Každý chce býti v ní pánem, každý chce v ní poroučet, rozkazovat, dohlížet, řídit. Ale pracovat tam nechce nikdo! A protože jediný faktor (činitel), který ve škole skutečně pracuje, dodělává se výsledků a vykazuje úspěchy, není to zpátečnickým žilvům vhod a posílají školu i s těmi tichými pracovníky (t. j. učiteli) ku všem čertům. Ale není to vhod i těm patentovým svobododomyslníkům, neboť svobododomyslnost jejich jest jim jenom škrabočkou“.

To je pravda, že radikální učitelé dovedou

malorolníkům, kněžím stejně vycoikat, jako polancům a velkostatkářům. Professoři, úředníci a kněží by se odvážili sotva proti svým představeným vystupovat, jak to činí radikální učitelé. Toť důkazem, že nemají tak podvázaná křídla a že se jim nedatí tak ale, jak nářkají. Chťají ve škole obecně neobmezeně panovat zapominajíce, že pánem ve škole je ten, kdo na ni platí a kolo ji založil. Český lid si váží dobrých učitelů, uznává jejich práci a dle možnosti je i odměňuje; pochybujeme však, že by si nechal pokrokařsko-radikální učitele, kteří jsou na štěstí dosud v menšině, přerušit přes hlavy. S teroristy byl národ náš vždy brzy hotov.

Politický přehled.

Císař přijal předsednictvo říšské rady, poslance dr. Fuchse, radu Ferjančiče a dr. Lupulu v pondělí v slyšení, vyslovil spokojenost s jich volbou a vyslovil naději, že vládní předlohy co nejdříve a pokojně vyřízeny budou.

Delegaci a kvotové deputace byli zvoleni: za Čechy posl. Aehrenthal, Janda, Kaftan, dr. Kramář, dr. Mettal, Nietsche, dr. Pacák, Pergelt, Schücker, hr. Max Zedtwitz; za náhradníky Udrzal a Peschke; za Moravu Chiari, dr. Stránský, dr. Záček, Kúbeck; za náhradníky Götze a Vychodil; za Slezsko dr. Haase a za náhradníka profesor Hofmann. Zajímavým bylo, že při volbě za Tyroly spojili se liberální Němci s Vlasy a porazili konservativní Němce. Bývalý předseda sněmovny dr. Kathrein, který byl od konservativců kandidován, při volbě propadl. Do kvotové deputace mezi 9 členy jsou dva Čechové: dr. Foit a Janda.

Čestí radikálové, majíce v čele dra. Bazu, odtrhují se od mladočeské strany zcela veřejně a otevřeně. Vydali zvláštní, tónem bubnu a bombardu se nesoucí provolání, jímž vyzývají lid český, aby odtrhnul se od Mladočechů, přidal se k nim. Dělají to zrovna tak, jak to dělali jejich tatkové. Lid sotva půjde za nimi.

Německý říšský sněm schválil dle přání císaře Vilema náklady na rozmnožení německého válečného loďstva.

Crispi, který s Garibaldim získal Viktoru Emanuelovi Sicílii a Neapolsko, který byl jedním z hlavních budovatelů sjednocené Itálie, byl zlovan, že jako ministr bral od bank a peněžních ústavů pro sebe úplatky. Jeho druhá žena (Crispi se dopustil zločinu dvojženství) také si nechala své dluhy a panské choutky od bank platit a Crispiův synáček usvědčen byl nejen z braní úplatků ale i ze zločinů zpronevěření a krádeže. Crispi byl sice osvobozen, avšak byl nucen vzdáti se poslaneckého mandátu. Není pochybnosti, že, dá-li se Crispi volit, bude opět za poslance zvolen; ale sněmovna má právo bez udání důvodů jeho volbu zrušiti a do sněmovny jej nepřipustiti. Crispi děkuje jen vděčným králi a svým liberálním přátelům, že ušel i tentokrát kriminálu, který také zasloužil. Politické důvody ovšem způsobily, že velký zločinec se nechá v siednocené Italii bžet a že tam jen malé zločince věšejí.

Delegace sejdou se 2. května.

Arcibiskup František Ferd. d' Este dán vrchnímu vojenskému velitelství k dispozici jako zástupce císaře v nejvyšším voj. velitelství.

Hrabě Pílský stal se haličským místodržitelem.

Poslanec p. Formánek odůvodňoval ve středu na říšské radě svůj nárh, aby osobám které v loni při pomocné akci byly opomenuty, byly uděleny subvence a nesplatné půjčky.

Spor španělsko-americký, který hrozil se přiostriti v bezprostředně následující válku opět se mírní a protahuje. Jak známo, vyletěla nedaleko Havanny, hlavního města na ostrově Kubě americká loď do povětří. Španělé tvrdili, že vybuchla následkem neopatrnosti amerického loďního muštra, Američané zase dovozovali, že loď vyhozena byla do povětří španělským, v těch místech položeným torpedem a žádali náhradu. Španělsko ví, že válečná strana ve Spojených státech hledá jen záminku k válce, aby se mohla zmocniti velmi úrodného, ale tříletou občanskou válkou zpatostřeného ostrova Kuby. Povstalci kubánští bez americké pomoci byli by již dávno byli španělskou přemocí poraženi. Hrdí Španělé chovají se proto vůči americkým požadavkům odmítavě a chtějí svá práva na Kubu hájiti až do krajnosti. Američtí hrabiví jankeyové vědí, že válka se nevede v rukavičkách a proto opatrně počítají, zdali by se jim vedení války také vyplatilo. Rozvázný prezident Mac Kinley združuje proto válečnou stranu a žádá, aby Španělsko nevedlo boj s povstalci tak kruté a aby do jisté doby obnovilo na Kubě pořádek. Proto jest naděje, že k válce mezi Spojenými státy a Španělskem nedojde. Anglie a Francie mají také veliký zájem na udržení míru.

Císař pronajala válečné a obchodní přístavy Port Arthur a Talien-van Rusku na 25 let. Čínské vojsko vyklidilo již Rusům obě pevnosti a čínský císař podepsal již novou smlouvu s Ruskem. Toto se ovšem v novém postavení opevní a ani mu neupadne, aby po 25 letech čínské pevnosti vyklidilo. Tyto se stanou ruskými válečnými přístavy

a spojeny budou s dráhou sibiřskou a tedy s Evropou. Z Varšavy, z Kyjeva, Oděsy a z Petrohradu mohou býti Rusové na východočínském pobřeží za 14 dní. Tak obchodně, politicky a vojensky ovládnou celou severní Čínu a Koreu. V Japonsku a v Anglii panuje nad novým ruským úspěchem z děšení.

Drobná obrana.

Evanjelický církevník vyčítá velké příjmy hodnostářům církve katolické a jde na ně s texty z bible k. p. že Kristus neměl, kam by hlavy sklonil. — Zapomněl, že anglikánští církevní hodnostáři mají bývalá katolická biskupství i se statky a užívají jich na parádu svých žen a dcer, kdežto katolický kardinál Manning uměl skutečně jako chudý občan. Také v Německu užívají protestanté katolických praebend pro sebe a své rodiny a chudina nedostane z toho ani groše. Mnoho li dávají čestí biskupové chudým lidem a veřejným podnikům, o tom dvojteřhodný pán nemluví, ač už o tom každý vrabec na střeše cvrliká, že n. p. z těch příjmů biskupství králové-hradeckého biskup sám má nejméně. A pak páni fariseové neukazujte stále jen na ty katolické publikány. Pěstujte prozatím vy příkladně tu chudobu, kterou Kristus nepřikázal, ale jen radil, a pak budete moci mluvit. Prozatím máte, kam byste hlavu sklonili všickni. A nejvyšší hodnostář církve reformované v Čechách, superintendent Szalatnay má více, než leckterý biskup. Vyženil se svou „paní biskupovou“ hezké tisíce. A posud jsme neslyšeli, že vyplnil slovo Pána řkoucího: Rozdej vše co máš chudým. — Ať tedy se začne s tou chudobou ve velmském biskupství. Ale takhle je to vaše horování o chudobu jen pokrytství a to, co jste v posledním čísle svém uapsali, jsou babšské třesky plesky.

Reforma. V posledním čísle Obnovy jsme se namáhali, abychom vyložili, co je revoluce a reformace. Dnes musíme přiznati se k velikému omylu. Reforma ani z daleka není to, co jsme povídali. Evanjelický církevník přinesl právě v tyto dny „zvláštní přílohu“ a nápisem: Reforma. Dychtivě jsem se této přílohy „Církevníku“ chopil, ale jak jsem byl překvapen! Reforma v příloze „Církevníku“ je . . . hrnec, zdravotní vzduchopárni hrnec na vaření bramborů. Reforma a brambory, jak to souvisí? To snad není možná? A přece to souvisí. Dokud byla církev katolická bez té lateransko-kalvínsko-anglické reformy, jídali dle starých zápisů dělníci dvakrát denně maso a pili víno; v poslední dny pak ryby. Po reformaci nastávala vždy větší a větší poroba rolnického a dělného lidu, v Meklenbursku až i nevolnictví. Na místo masa přišla ječná mouka a jablky, s tolerančním patentem téměř současně přišly k nám brambory a katolíci v Irsku, které se dostalo do rukou reformovaných Angličanů, dle nejnovějších zpráv nemají hrnec reformu, ale nemají ani — bramborů.

L. + 77. Z Prahy. (P. d. „Obnovy“.) V posledním dopisu pojednal jsem o domu školních bratří na Letné, o Růžencové výrobně a o činnosti některých křesťansko-socialních spolků. Nyní pokračuji. Největším spolkovým domem jest dům záložny sv. Václavské. Byl z počátku malý a sahal jen do ulice Rétězovy. Tehdy v něm byla umístěna záložna sv. Václavská, redakce a tiskárna „Čecha“, Křesťanská akademie a Jednota sv. Vítká. Ale výbor záložny zakoupil tři domy směrem ke Karlově ulici a zřídil velikolepý dům, jenž jest potěšením pražských katolíků. Zde se soustřeďuje veškeren katolický život v Praze, zde se konají schůze, veřejné přednášky, koncerty a zábavy. Každý i ten nejmuchdší katolický spolek má se n přístupu a dostává zdarma nejen sál, nýbrž i celé osvětlení, a to i tehdy, kdyby konal valnou schůzi při světle třeba i celé půldne. Středem všeho zde jest záložna a katolická beseda. Žel, že není sál ve druhém poschodí větší; schůze katolické nabývají v Praze tak velkých rozměrů, že často nestačí. Blízko domu záložny sv. Václavské na Anenském náměstí jest dům katolických tovaryšů, jež zakoupil Váš nejdůstojnější p. biskup Edvard Jan Nep. Brynych. Jeho Milost chodil po pražské šlechtě a prosil, za milodary vydával „Slova pravdy“ a užitek dal na dům, vydával různé knihy a zisk z nich obracel na dům svých tovaryšů. Když do Hradce odcházal, zanechal zde nashromážděných hodných pár tisíc. Kdo zná působení Jednoty dokud byla v Týně a v Johnaneu, a nyní ve vlastním domě, musí říci, že tato myšlenka byla šťastná. Spolek zde rozvinul netušenou činnost a pracuje nerušeně dále o svém zdokonalení. Nynější předseda vldp. kanovník dr. Jos. Burian věnuje spolku všemožnou péči a získal v dp. Ant. Postríhači zdalekého spolupracovníka. Jdeme-li dále na Nové město, musíme se zastaviti ve Pstrossově ulici u domu tiskárny Cyrillo-Methodějské. Tiskárna náležela dříve p. kanovníkovi dr. Mik. Karlachovi. Tato ženální hlava zřídila nám v Praze katolickou tiskárnu, katolické knihkupectví a křesťanskou akademii. Zvěčnělý p. Václ. Kotrba byl v tiskárně faktorem. Začal, jak se říká, od piky. Ale vlastní

příli a šetrností vzmohl se tak, že Karlovu tiskárnu zakoupil. Když v nejlepší věku zemřel, převzal celý závod jeho syn p. Václav Kotrba, koupil bývalý dům Politiky i se stroji, nabyl místa k velkolepému tiskařskému obchodu a postupuje v něm vždy dále a dále, vždy výše a výše. V jeho domě jest i redakce a administrace „Kat. Listů“, tam se tisknou všechny publikace a časopisy družstva Vlast a různé jiné časopisy a knihy. Sám závod má přes 20 svých vlastních časopisů. Celý den, od rána do večera, od večera do rána („Katol. Listy“ se tisknou a expedují v noci) hemží se to tu pracujícími lidstvem a různými návštěvami. Kéž tento závod roste a kvete! Jeho majetník, p. Václ. Kotrba jest velice důmyslný a přičinlivý; je mladý, ale zábav nemiluje a zábálky nezná. V obchodě jest od rána do večera. V katolických kruzích přetřásá se nyní často otázka, zda nový úmysl družstva Vlast a závody, jež v něm budou umístěny nepoškodí obchod p. Kotrbův? Odpovídáme, že nikoliv. Družstvo Vlast čekalo schválení a zúmyslně se svými podniky tak dlouho, až se tiskárna Cyrillo-Methodějská upevní a zakotví a teprve tehdy, když se to stalo, přikročuje k vlastní práci a poněvadž tato práce půjde pomalu ku předu a zařízena bude z počátku v malých rozměrech, nebude škoditi starému závodu.

Upozornění.

Číslem tímto končí 1. čtvrtletí IV. ročníku. Pány odběratele, jimž předplatné došlo, žádáme aby neobtěžovali si v čas se předplatit: Dlužníky pak upozorňujeme, že příští měsíc počneme všechny dosavadní nedoplatky vymáhati na jich účet. Kdo chce nám uspořít dražšího času a sobě zbytečných výloh, račť o nejdržive povinností svým dostát. List náš bude se na dále zasílati jen řádným předplatitelům.

S úctou

Administrace „Obnovy“.

Drobné zprávy.

Veřejnou schůzi pořádá katolické politické tiskové družstvo pod ochranou sv. Jana Nep. dne 17. dubna o 8. hod. odpoledne ve dvoraně Adalbertina, při níž promluví „O časových otázkách“ osvědčení řečníci. Přístup jest volný na legitimace, jež se budou vydávati v místnostech administrace „Obnovy“ již v neděli květnou 3. dubna od 11.—12. hod. dopol. a v pondělí velikonoční v též čas; v den schůze vydávati se budou od 10.—12. hod. a od 1.—3. hod. odp. — Legitimace lze objednat též prostřednictvím příslušné duchovní správy. Pl. tit. pp. duchovní správce se žádají, aby obstarání legitimací laickové na se vzali a katolíky na důležitost této schůze upozornili a k hojně účasti vyzvali.

Zprávy diecéšní. Ustanovení: p. Ferd. Hanoušek, farář a děkan v Olešnici, za faráře do Třebčovic, p. Jan Vaniček, koop. Klášterský, za kaplana do Oustí n. Orli. Uprázdňená místa: Olešnice, fara patronatu kníž. Colloredo Mannsfelda od 30. března, Jásená, fara patronatu Jeho Veličenstva, od 1. dubna, Něm. Vyskytná (D. Giesshübel) fara patronatu městské rady Jihlavske, od 1. dubna b. r. Na odpočinek vstoupili: p. Frant. Novák, farář v Jáseně, p. Jan Kratochvíl, farář v Něm. Vyskytně.

Rád služeb božích ve svatém týdnu 1898. Na neděli květnou (3. dubna). Ve čtvrt na deset: V katedrálním chrámu Páně sv. Ducha: Svěcení palmových ratolestí; mezi tím čtení sv. evangelia v jazyku českém a promluva Jeho Biskupské Milosti. — Po skončení svěcení ratolestí průvod a slavné zpívání mše svatá se zpíváním pašijí. Odpoledne v 6 hodin v katedrálním chrámu Páně konference řeč J. B. Milosti: „Pravda“. V pondělí (4. dubna). V 6 hodin odpoledne v katedrálním chrámu Páně konference řeč Jeho Biskupské Milosti: „Mravnost“. V úterý (5. dubna). V 6 hodin odpoledne v katedrálním chrámu Páně konference řeč Jeho Biskupské Milosti: „Život“. Ve středu (6. dubna). Ve tři čtvrtě na tři odpoledne: V katedrálním chrámu Páně: Matutinum s lamentacemi, čili hodinky o Umučení Páně. V 6 hodin tamtéž konference řeč Jeho Biskupské Milosti: „Chléb“. Na selený čtvrtek (7. dubna). V 7 hodin ráno: Hodinky církevní. V půl osmé: Slavné služby Boží, svěcení sv. olejů, slavné sv. přijímání, průvod s Největší Svátostí do kaple sv. Klimenta. Umývání nohou 18 starcům (před umýváním čtení sv. Evangelia s kasatelny). Ve 8 hodiny odpoledne: Matutinum s lamentacemi. V 6 hodin Litanie v kapli sv. Klimenta. Na velký pátek (8. dubna). V chrámu Páně katedrálním: V půl osmé ráno: Hodinky církevní. V 8 hodin svaté obřady a pašijí a promluvu Jeho Biskupské Milosti. Na konec průvod do Božího hrobu. Není dovoleno, aby, pokud se svaté obřady konají, věřící po kostele od oltáře k oltáři za příchodem líbání oltářních kamenů chodili. V 8 hodiny odpoledne: Matutinum s lamentacemi. — Kázání, pak litanie v Božím hrobě u sv.

Klimenta. Na bílou sobotu (9. dubna). O půl osmé ráno: Hodinky církevní. V 8 hodin: Svěcení olejí, sv. obřady, svěcení křesťanů vody, slavná mše sv., při které po latinsky odpovídá Evangelia promluva Jeho Biskupské Milosti k lidu. V 6 hodin večer: Slavnost Vzkříšení Páně s průvodem. Když se u sv. Klimenta odpovídalo: „Vstalť jest této chvíle“, započne v katedrále píseň tážob obsahu. Po příchodu do katedrálního kostela Pošeňání s Nejv. Svátostí, Matutinum, Jeho Biskupské Milosti přebírá sv. Evangelium a má krátkou promluvu, Pošeňání biskupské. — Píseň lidu. V půl sedmé: Slavnost Vzkříšení Páně v kostele Matky Boží.

Ředitel městských úřadů p. Eduard Tremíček, vynikající měšťan královéhradecký skončil po delším chorování náhle v úterý večer v státi 65 let. Pozdravoval se po též nemocí a v úterý, kdy meškal u něho b. městský rada z Prahy p. Ruz byl v nejlepší náladě. O 5. hodině byl ještě na procházce. Když se s ním jeho žvagr rozloučil, udělalo se náhle panu řediteli nevolno a za okamžik vypustil šlechtetnou duši svou. Podlehl srdeční mrtvici. Pan ředitel byl v mládí literárně činným, byl vynikajícím znalcem motýlů a jeho sbírky motýlů těšily se světové pověsti. Pro své ryze vlastenecké smýšlení a vzornou svědomitost svou v úřadě i veřejném životě těšil se značnou úctou a vážností. Dlouhá léta byl též předsedou funérálního spolku. Sl. městské zastupitelstvo v středních mimořádně své schůzi usneslo se vystrojiti slavný pohřeb nákladem obce. Rodině zesnulého vyslovena soustrast. Obec vzdala tím zasluženou počtu přednímu svému úředníku. Tělesné pozůstatky věrného, zasluženého a dlouholetého úředníka tohoto budou v pátek dne 1. dubna t. r. o 3. hodině odpolední v domě smutku č. 135 vykropeny a po vykonání církevních obřadů na hřbitově v Pouchově ku věčnému spánku uloženy. Čest budiž jeho památce!

Posla poslanců. Pann poslanci Jarošovi z Čáslavek dostalo se netušené ale zaslužené počty po jeho návratu z letošního sněmovnění. Okresní výbor Jaroměřský uznává záslužnou činnost páne poslance, kterou též slyšeli na prospěch okresu našeho rozvíjel, obstaral za součinnosti všech pp. purkmistrů, starostů a vynikajících na okrese mužů skvětlé album zdobené uměleckým kovaním a českými drakami a opatřené podobiznami všech dříve jmenovaných páne. Album toto bylo dne 29. m. března p. poslancovi odevzdáno ve vysazené zasedací síni okresního zastupitelstva jaroměřského, kde se byli všichni členové okr. zastupitelstva i všichni pp. purkmistři a starostové o 11. hod. dop. shromáždili. Pan Kratochvíl po vstupu řeči odevzdal album p. poslancovi, načež též až do nitra svého pobůt za tuto neočekávanou počtu děkova. Celá slavnost ukončena byla společnou hostinou u „dvou jelenů“, jejíž uspořádání bylo velice skvětlé. Přijeme p. poslanci Jarošovi k jeho další záslužné činnosti mnoho zdaru a doufáme, že se s ním v brzké shledáme i na říšské radě. — ty.

Valná hromada politického spolku pro okres královéhradecký. V neděli odpoledne konal politický spolek zdejší výroční valnou hromadu v hotelu p. Hutly. Ve schůzi té bylo poněkud slabé účastenství, jež však se dá částečně omluvit též tím, že současně odbyval se ve vedlejších místnostech sjezd hospodářské župy severovýchodních Čech. Pan Formánek posl. promluvil o politické situaci a podal zprávu o posledním zasedání zemského sněmu. Průběh schůze byl v podstatě následující: Poslanec Formánek zahájil schůzi a lituje, že účastenství je slabší, ač doba je vážná. Jednatel spolku přečetl na to protokol o posledním valné hromadě, který byl schválen. Ze zprávy jednatele jde na jevo, že spolek konal v minulém roce více výborových schůzí; ku svolávání schůzí veřejných roku minulého nedošlo. Pan Janský z Bělé podotýká, že schůze sice asi 4 byly svolány, ale že nikdo se nedostavil, což posl. Formánek omlouvá. Na připsání národního dělnictva pravi poslanec, že by bylo dobře, aby se program jejich stal i u nás známým. Stavitel p. Šulc podal zprávu pokladniční, která rovněž schválena. Do výboru pak zvoleni byli pp. s Al. Havlík z Kuklen. V. Skvrna z Čistávesi, H. Hrdlička ze Stěže, R. Košťál z Pražského předmostí, Horák z Černilova, Tvrdík z Kuklen, Jan Morávek ze Svobodných Dvůrů, Jan Morávek z Placic a Fabián z Velké Skalce. Za předsedu zvolen byl p. Bed. Weyr z Předměstí a za revisory účtu Poledník a Hoza z Kuklen. Posl. Formánek promlouvá nejprve o činnosti sněmovní a přiznává, že výsledek sněmovnění je chudý; avšak přijatá adresa je přece činná a dalekosáhlá, kterýž nemá se podceňovat nijak, an jest jistým útokem proti centralismu vídeňskému. Nejv. zemský maršálek sám řekl, že je to událost velká. O politické situaci, pravi řečník, je těžko mluvit, neboť neví se, co zítřka bude. Říšská rada se změnila trochu; aspoň obstrukce zmizela. V hřebětí Thunovi vidí řečník silného vládce, kterého se Němci trochu bojí. (Hlas: Přijde absolutismus!) Možná, ač by dlouho se neudržel, ale nynější poměry také nepotrvají. Spíše nastane nějaká změna ústavy. Podklad k tomu dal hned Baden. Když rozšířeno bylo volební právo sřizním páté kurie, Němci viděli, že chyblí a nyní by pátou kurii nepovolili. (Hlas: Proč?) Protože přišli o nádvůd; čekali vládu německou. Dnes je většina slovaná, totiž 198 Slované a jen 188 Němci i s klerikály a několika divokých. O solidaritě Slované nelze již dnes pochybovati. O jazykových nářezích pravi řečník, že nová jsou pro nás mnohem horší. Musíme se domáhat, aby každý úředník v celém království uměl oba jazyky. Zastane-li většina pravice, není jisto. Volá se nyní často po opozici. Byla by přý lepší.

Nevěříme tomu. Udělal bychom trochu hluku, oklepali se a bylo by zase ticho. My nyní musíme vyhledávati většinu nám prospěšnou. V podobných národních máme státi jeden za všechny a všichni za jednoho a tak domáhat se práv, které nám přísluší. Problém vlády nelží se nám ani Němcům. Situace je nyní taková, že nikdo neví, co, kdy a jak se stane. (Hlas: „Půjdem dopředu!“) Když Němci odšli parlament nemohly, bylo by nám to nejmilejší. Němci opravdu nevědí, jak dále postupovati, ale každou většinu přece hledí učiniti nemohou. My však musíme s většinou počítati. Co se týče postavení ku vládě, ta nemáme přičin býti jejími přáteli, ale též nemáme připustiti, abychom byli vytlačeni s většiny. Bude-li většina pevná, musí vláda nejen s ní počítati, ale i s tím, že jsou všechny národnosti stejně cenné. Doufáme, že brzo budou Slované jednomyšlní proti křivdám a v obraně svých práv! (Souhlas.) Když se pak někdo k slova již více nepřiklání, poděkoval předseda p. říd. Weyr řečníkovi a schůzi prohlásil za ukončenou. — Ok.

Volby do odhadní komise pro osobní daň s příjmy konaly se dne 26., 28. a 29. března v Hradci Králové. Navrženi byli v I. sboru p. ředitel J. Vávra z Hradce Králové, B. Weyr ředitel cukrovary z Předměstí a JUDr. Fr. Srdínko; v II. sboru pp. měst. rada fotograf Julius Bass, prokurista Bohumil Červený a prof. Hynek Svoboda; v III. sboru pp. B. E. Tolman knihkupec, dr. Klika okr. tajemník v Hořicích a Flm Ferdinand cukrář v Nechanicích.

Z jednoty katol. tevarů. Na smrtelnou neděli účastnili se členové velkonočního sv. přijímání v kapli sv. Josefa. Mši sv. sloužil a Tělo Páně podával vdp. dr. V. Ruth, povzbudiv členy po skončení spolkové pobožnosti zajímavou řečí ku horlivému plnění povinností křesťanských. — Řadu spolkových smínních přednášek ukončil svlechnou řečí „O práci“ vdp. prof. Veverka. Uspořádali jsme během 4 měsíců deset poučných přednášek, které vesměs byly četně navštěvovány. Rovněž soukromé pobožnosti po přednáškách těšily se hojně účasti. Několikrát při nich zapěl pěvecký kroužek za vedení dp. viceaktora Orla zpívané litanie dle Oltáře. Celé smínní období konal pěvecký kroužek pilné akonky a výsledkem své práce hodlá se pochlubit v měsíci dubnu při veřejné produkci, jejíž účel a program osmámíme přístě. Zdař Bůh!

Úmrtí. Dne 23. března zemřel zde p. František Oehm, mistr v c. k. továrně V. F. Červený a synové v státi 67 let. V továrně pracoval p. Oehm 47 let. Byl za své vynikající práce odměněn stříbrným násluňným křížem a korunou, medaillemi pro spolupracovníky na světové výstavě ve Vídni, na samé jubilejní výstavě v Praze, na krajině výstavě v Hradci Králové. Dále mu byla udělena stříbrná medaille průmyslového spolku v Dolních Rakouších. Zvěčnění vynikal ryze vlasteneckým smýšlením, byl horlivým členem místních některých spolků. Synové jeho působí jako učitelé při zdejší c. k. cvičné, obecné a odborné zámečnické škole. Pohřeb byl slavný a četná účastníci svědčili o oblíbenosti jeho v Hradci Králové. — Dne 30. března zemřel zde pan Matěj Bitnar v 79. roce věku svého. Zvěčnění jest dobrou známou a milou osobností vel. duchovenstvu diecéznímu se semináře. Tělesné pozůstatky budou 1. dubna ve 2. hod. odp. v b. semináři vykropeny a pak na hřbitově poučovském k věčnému spánku uloženy. Záznam mše sv. sloužena bude za zvěčnělého v sobotu o 7. hod. ráno v chrámu Páně sv. Jana Nep. na hradě. R. i. p. — Dne 30. m. m. pohřbena byla v Olomouci paní M. Nešněrová, choť bývalého ředitele kůry v Hradci Králové. Zemřela byla v zdejších kruzích pro svou milou povahu všeobecně vázaná.

Divadelní ochotníci v Hradci Králové sehráli v neděli v městském Klicperově divadle na oslavu 90letých narozenin zvěčnělého J. K. Tyla Šamberkův obraz ze života: „Josef Kajetán Tyl.“ Souhra byla znamenitá, režie výborná.

K letošním pravidelnému odvodu povolání jsou mladíci v roku 1877 narození jakožto I. třída státi, roku 1876 narození jakožto II. třída státi, v r. 1875 narození jakožto III. třída státi. Odvod konati se bude: v Hradci Králové dne 15., 16., 18., 19. a 20. dubna 1898 v „Adalbertinu“ v Hradci Králové. Dne 15. dubna 1898: Bělá, Blešno, Březhrad, Břez, Bukovina, Černilov, Chlum, Čibuz, Čitovec, Divec a Hradec Králové. Dne 6. 13. a 20. dubna 1898 dostaví se císař branci, jimž od příslušného c. k. okresního hejtmantství povoleno bylo v zdejších okresech se stavěti a k tomu neb onomu dni předvolání obdrželi. Odvod počne o 8. hodině ráno. Každý bravec necht obědny s sebou k odvodu vezme, aby se ní před odvodní komisí vykazati mohl.

Slovan všude bratry má . . . Ze severní Afriky, z Alžír obdržel v tyto dny dp. farář v Ž. dopis od bývalého svého ministranta, v němž ho uctivě prosí o nějaké české knihy. Jeť tam za mořem v Saide v t. sv. cizinské legii a s ním asi 30 Čechoslovanů v jednom pluku. Jedinou ušlechtilou zábavu poskytují jim misijnářští zapřáhávaní knih, ale knihy ty jsou většinou francouzské, anglické i italské a německé, ale ne české, v tom tedy obrací se krajan náš na Ž. . . ského dp. faráře s důvěrou o pomoc.

Akademický spolek „Dobroslav“ pořádá dne 2. dubna v místnostech „Besedy“ přednášku spisovatel p. V. Štecha: Jak stíjí naši spisovatelé. Po přednášce přátelský večer tamtéž. Začátek o půl osmé hod. večer.

Nebezpečí ohně. Dne 29. t. m. o 5. hod. odpolední pozorováno bylo na domě p. V. Špalka č.

141 na náměstí, že ve vzdálenosti as 1 a půl metru od kamína dovnitř hudební střeška. Na ústřední poplach odebral se p. Rašín, obchodník v téže domě, na pět a dostal se k ní ve střeše uhasil. Záhy dostal se též k místu hudební střeše, který k vůli zanesení dalšího nebezpečí střeše pošli. Nebezpečí bylo značné, na pomezi v té chvíli dosti silný vítr a několik okolních budov je kryto hudelem. Příčina jest, jak se praví, ta, že následkem prudkého zatopení v prádelně, v prvním poschodí téhož domu se nalézající, vzhály se v komíně sase, které pak dopadly na sacheb střeše a zapálily ji. Škoda nestala se žádná.

Oprava Národních Listů. „Svobodomyslný“ orgán byl nucen uveřejnit ve čtvrtek článek této úřední opravy:

Pražský notář pan JUDr. Hübnermann doručil nám listinné osvědčení tohoto obsahu:

„Není pravda, že jsem se dopustil zbabělého útoku před německými nacionalisty v Lanově, ale pravda jest, že jsem jejich deputaci řekl, že P. Ringla nikdy za faráře nedostanou; pravda jest, že jsem P. Ringlovi jiné místo vykázal; a pravda jest, že jsem resignaci od P. Kaplického nepřijal, naopak jsem uložil, aby setrval; až když tentýž kněz po třetí — a to zcela určitě — písemně resignoval, vyhověl jsem z ohledu na něj této žádosti jeho, jelikož si lepší místo opatřil.

Není pravda, že jsem se dopustil zbabělého útoku jinde, ale pravda jest, že jsem proti vůli německých nacionalistů i přes hlomoz v kostele v Hennerdorfu (Dolní Branně) český kázal, že jsem přes demonstrativní odpor Němců v Žitči české služby zavedl a rovněž tak přes různé žádosti nacionalistů německých v Dubenci učinil.

V Hradci Králové, dne 29. března 1898.

Edvard Jan Nep. Brynych,
biskup královéhradecký.

„Nár. Listy“ k opravě této připsaly zlomyšlné: Tímto prohlášením vyvrací královéhradecký biskup obsah jedné věty „Zaslána“ několika kněží uveřejněného v čísle 85. našeho listu ze dne 26. března 1898. Ostatní obsah dotčeného projevu nebyl a nemůže být vyvrácen. Pozn. red. „K poznámce této poznamenáváme sase my: Kdyby „N. L.“ byly časopisem dbajícím cti a poctivosti, tedy by byly podotkly, že královéhradecký biskup může opravovat pouze to, co se píše Jeho týká. Kdyby opravoval nepravdy, které napsaly „Nár. L.“ o jiných, tedy by Nár. Listy opravu takovou jednoduše neuveřejnily, protože dle zákona by k tomu nemohly být donuceny. Biskup královéhradecký jako poctivý a rozhodný Čech před Němci nikdy zbaběle neutekl, ale jako Čech vždy a všady neobroženě hájil práva českého lidu. Jako katolický biskup hájil a hájí vždy pravdu, poctivost a spravedlivost. Zbaběle však utekli nejednou Grégri. Dr. Julius Grégr šel do prosa k mistrůvřitelu Kollerovi a Auerspergovi, Dr. Julius i dr. Edvard Grégr v době výmínečného stavu opustili mladíky, které k výstřednostem byli svedli, a neměli ani odvahu vytknouti manifest své strany, který musil být tištěn až v Lipku. Jak statečně utkal dr. Edvard Grégr před policií z banketu na Žofíně, to potvrdí dr. Rašín i St. Sokol.

Z „Filharmonické Jednoty“. Oznamuje se nám, že koncert naší „Filharmonie“, projektovaný původně na 23. a 24. dubna, odbyvat se bude určitě 30. dubna a 1. května. Z programu, který jest již ustálen, a k němuž zkoušky jsou již v plném proudu, uvádíme na prvním místě Davidova „Pouť“, velkou symfonickou ódu pro sbor, tenorová sola a deklamacce s průvodem velkého orchestru. Ve sboru účinkovati bude na 120 zpěváků, v orchestru 60 hudebníků. Tenorová sola zpívají bude p. prof. Rublič z Hořic, partie melodramatické recitovat bude p. Th. Peřina. Z dalších čísel uvádíme rozkošnou Massenovu suitu „Scènes pittoresques“ o čtyřech větech — rovněž pro velký orchestr a předehru k Beethovenově opeře „Fidelio“ v téže obsazení. Doufáme, že představení a tak bohatým programem shromáždí do divadla nejširší hudební milovné kruhy, avšak z venkova, pro něž na prvním místě nedělní představení odpolední určeno.

Královédvorský „Sokol“ odbyval dne 26. března t. r. mimořádnou valnou hromadu za předsednictví místostarosty p. Dr. B. Nedbala, zemského advokáta. Schůze účastnilo se přes 70 členů. — Většinou blašů bylo usneseno, aby p. Dr. J. Moravcovi, starostovi „Sokola“ a českému poslanci vyslovena byla nedůvěra, že bývalý majetek „Sokola“, na Zábojově náměstí, který před léty ukoupil od tělocvičné jednoty za 8400 zl. — nyní prodal israelitovi p. Jos. Schützkovi za 12000 zl. — Schůze byla dosti bouřlivá.

Za okresního starostu v Náchodě zvolen byl 24ti z 29 blašů purkmistr náchodský, pan Jan Tichý. To jest hrozná rána pro náchodskou opozici, neboť český venkov projevil kaceřovanému starostovi jeho zvolením plnou důvěru. Do okresního výboru byli dále zvoleni: p. J. Kyslar z Červ. Kostece, p. Ant. Kejzlar z Vel. Poříčí, p. Vít z D. Radchovi a pp. Č. Beneš, R. Grim a J. Piek z Náchoda. Pan C. Bartoš marně agitoval, marně citoval paragrafy a zákony. Pan okreseň hejtman jej poučil o jiném. Inu, to se člověkově stane, když nosí zákony jen v šose kabátu a nikoli v hlavě!

Státní rozpočet předložený ministrem dr. Kaizlem na r. 1898 vykasuje 717,946,604 zl. výdajů a 729,371,989 zl. příjmů. Přebytek by obnášel čtyři a jednu třetinu milionů, ale na společné říšské záležitosti třeba 3/4 mil. zl. Na rozmožnění válečného loďstva bude přý se mimořádně šádat 45 až 50 mi-

lionů. Na to nestáčí ani nové chystané daně a na dávno slíbené upravení úředních platů nezbylo by sase nic.

Sokol v Pražském předměstí pořádá k uctění památky stoletých narozenin otce národa Fr. Palackého v neděli dne 3. dubna v mále na stělnici ve čer. Palackého.

Zoští s východních Čech.

Z Opatovic n. L. Dne 25. března uspořádala Opatovská beseda v Opatovicích koncert ve prospěch českých menšin ve spolkové místnosti v hostinci p. Šandery. Koncert navštívila elita zdejší společnosti a četní hosté z okolí. Program byl velmi pečlivě volený. Choral národa českého, velikolepý sbor od Karla Bendla a mužský sbor od L. Procházky „Darmo se mne vzdaluješ“ zapěl sdátilo mužský sbor. Koncertní fantazii pro piano „Louchání“ od E. Nápravníka se hrála choť lesního správce ve Vysoké, paní A. Horáková, velmi dobrá s klavírní technikou dobře obemámená pianistka. Koncert pro housle od Ch. de Berio- ta se hrál fidič učitel z Mikulovic p. K. Lejhanec. Na pianě jej doprovázel cvičný učitel z polepšovny p. J. Kudrnáč. Pan Lejhanec hrál mistrně, čistota a jemnost tónů, ješ smyčcem se strun vyluzoval, budi obdiv. Skvostná, hluboce procítěná se hrál p. Lejhanec národní naši hymnu „Kde domov můj“. Vzácný umělecký po- šitek připravil obecenstvu pan K. Štěpánek, statkář z Mátefova. Zapěl Arii Lukáše ze Smetanovy Hubičky, solovou píseň od E. Chvály „O jak jsi krásná“ a některé národní písně jako náhyplnou „Už mou milou ku oltáři vedou“, „Vždycky mně matička říkávala“, „Andulko“, „Já som té čekala“, „Kdybych vě- děl“ a j. Pan Štěpánek má lahodný, zvonivý, štávnatý, dosti objemný tenor a krásným svým hlasem obe- censtvo přímo okouzloval. Slovanští tance Dvořákovy se hrály sl. Louisa Horníková z Poběžovic a paní A. Horáková bravurně a odměněně byly bouřlivou po- chvalou obecenstva. Obdivuhodně se hrála paní Ho- ráková též koncertní polku pro piano od Fr. Kavana „Ples rusalek“. Ty nejjemnější tony vyluzovala obratná pianistka, opravdové to hudební parly s klaves. Kvar- tetto op. 22 od A. Bázka se hrálo smyčcové kvartetto pp. fidič učitel Lejhanec a J. Jelínek z Opatovic, Kudrnáč a Sedláček přímo skvostně; kočič námluvy, plné humoru i něhy tu výtečně nápodobeny. Umělecký vkus, kterým vynikal koncert opatovické Občanské besedy zasluhoval by nápodobení i ve velkých mě- stech. Jednotlivá čísla programu poskytl obecenstvu vzácné umělecké pochoutky.

Z Poděbrad. Minulý týden od 20. až do 27. března konaly se u nás sv. misie pod osvědčeným vedením vlp. Jana Cibulky, S. J. superiora na Ho- stýně, Fr. Zimmerhakla, ministra domu a Fr. Klapu- cha, člena tov. Ježíšova z Prahy k utušení a upev- nění ducha katolického. K největší radosti dlužno podotknouti, že namáhavé a neusnadně práce pp. misionářů odměněny byly stkvělým výsledkem. Nadšená slova pp. kazatelů bojné došla ozvěny v srdcích všech horlivých katolíků, z nichž mnozí cestu za čtyřhodi- novou den jak den podtoupiti si neváhali, by z úst jesuitů čerpalu posilu a potěchu ve svých bédách a souženích. Zpovědnice byly v pravém slova smyslu oblíbeny — více než půl třetího tisíce věřících smí- filo se s božským svým Spasitelem. A což, když ve- lepastýř náš, nejdůstojnější biskup královéhradecký v neděli dne 27. t. m. zavítal mezi zbožný lid svů, aby přítomností svou dodal lesku a váhy celé doji- mavé slavnosti této! Kolem šesti set kajčinků, větši- nou mužů a jinochů se srdcem vděčným a pokorným přijalo z rukou milovaného Otce našeho pokrm nej- vznešenější. Dojemnou, pro mnohé rozhodující slavnost tuto ukončil sám nejdůstojnější Velepastyř odpoledne povzvěcením misionářského kříže, apoštolským pože- hnaním a slavným „Te Deum“. Když Jeho Biskupská Milost od srdce ku přetěsně shromážděnému lidu pro- mluvila a slovy nadšenými k účtě sv. kříže a k ne- ohroženému vyznávání a hájení sv. víry Kristovy duše všech roznítla a vůli posilnila — ples a jasot zbožných osadníků dostoupil svého vrcholu. Zjistě že platí o nás slova: V dny tyto stalo se spasení domu našemu. Duchovně obrození a posilnění ku pl- nění povinností svých neohroženému Velepastyři své- mu a statečným zastancům svatě nauky Ježíšovy — miléným misionářům s té hloubí duše voláme: „Za- plat Bůh!“

Z Třebechovic. V neděli konati se bude slavná installace nově jmenovaného našeho děkana vdp. Hanouska, který z dřívějšího působení svého těší se zaslouženě oblíbě. — Společnost denních hostů v hostinci pana Holance (na roli) darovala na počest milého zvěčnělého soudruha pana Josefa Pinkavy, řezníka v Třebechovicích místo věnce 3 zl. 16 kr. na Ústřední Matici školskou.

Na Jičíněsko. Útokům „Nár. Listů“, a „Jič Obzoru“ na nejd. biskupa Brynychu se nezdíve. Je před kvartálem a „N. L.“ myslí, že udrží abonenty staré a získají nové, když řiči hradeckého biskupa jako Němce anebo aspoň zbabělého nerozhodného Čecha. Jeho Biskupské Milosti ani nenapadlo zavádět překlad německého cislajtánského katechismu, naopak v diecése

královéhradecké se zavádí český „Oltář“. Hradecký biskup byl a stůtane vždy poctivým Čechem. Za to majitelka Národních Listů, je němkyň rodem (No- backova) i smýlením, dovědčeno jest, že mluví se svými dětmi německy („Aber Julius ich kann mit den Kindern nicht fertig werden“ — tak volala jednou na máše, když přijímal vlasteneckou deputaci z kan- tonu podřípeckého) a nejstarší syn Grégrův p. Prokop Grégr nenalezl mezi půl milionem českých nevěst je- diné za šennu, ale vzal si za choť ryzí němkyň rodem i smýlením. Jest-li vaší farnici jsou proti J. B. M. štvání před visitací, ukažte jim v hostincích jen toto číslu Obnovy a dle potřeby zmíníme se o nesiřitném vlastenectví Nár. Listů a jich patronů více. Podívejte se jen na jejich šidovské a německé inseráty ultraněmoči.

Z Tymiště n. Orli. Zdejší divadelní ochotníci se hráli v neděli večer na Panákem domě s rozhodným úspěchem veselohru „Nervosní ženy. Damské i mužské úlohy nalézaly se v dobrých rukou — Znamý cyklista týništský pan František Kosina, který navštěvoje zá- vodní školu v Berlíně — Charlottenburgu, postoupil do prvního oddělení závodníků. Po absolvování závodní školy postoupí p. Fr. Kosinka, syn zdejšího továrníka zajistě do řad světových jezdců.

Ze Skalce. n. Úpon. Nedávno zavěsil místní katolický spolek Obrana na spolkové místnosti ho- stince p. Josefa Michálka tabuli s nápisem: „Obrana katolicko vzdělávací spolek“ vkusně v národ- ních barvách provedenou. Ta se nelíbila kterémusi čer- venáci, náležejícímu dle všeho asi do druhu „kroca- ná“, kteří ač sami rudostí jen hoří, přece sami čer- vené barvy neunesou a proto ji všecku blátem pohá- zel. Tím svou „osvěcenoš a pokrokářství“ postavil do pravého světla, vlastně do bláta.

Listárna redakční.

De Velimí. V té formě uveřejnit nelze

De Stěžer. Dopis v č. 12. „Obnovy“ psal p. starosta F. Pilnáček, jak v Ratiboru prohlásil. Pro- tože však na výslovnou žádost přijala redakce Obno- vy výhradně sama za článek zodpovědnost, tedy po- važovala dopis za svůj, jednu větu vynesla a jiné dvě dle nejlepšího svého vědomí a svědomí připsala. Dopisu ze Stěžer v č. 13. pan František Pilnáček ani nepsal, ani neinformoval ani o něm nevěděl.

Světznámé

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 25 druhů za 4 zl., 100 druhů
za 10 zl. a smíšený 100 za 5 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádherných druzích již v poupatech 12
druhů za 2 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1—1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších
druzích 12 druhů za 5 zl. 50 kr.

Pinkokvěté fukale 1 kus za 8 kr. **Krá-
sné vanilky** 1 kus za 8 kr. **Růže do
hrnců** (květináčů) 1 kus za 20 kr., **Jičinky**
1 kus za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

Kávu

nabízím a zasílám na každou poštovní stanici vy-
placeně 43/4 Kila

Ceylon těžký velkozrný	1 kilo zl. 1:80
zlatožlutou Jávu	„ „ 1:80
Ceylon perličkový	„ „ 1:80
Jáva zelená	„ „ 1:60
Portoriko	„ „ 1:60
Jamaika	„ „ 1:40
Mokka	„ „ 1:20
Santos	„ „ 1:—

U prvních šesti druhů jest výečná jakost zaručena.

202 V účtě k službám ochotný

F. CHRUDIMSKÝ,

kupec v Hradci Králové.

Vodoléčebný ústav

v Brandýse nad Orlicí.

V nákladné budově r. 1896 vystavěné, od stanice státní dráhy 5 minut vzdálené, krásné byty pro 60 osob. Úplně zaopatřeny. Léčení počasných nemocí, jmenovitě nervových a krevních voden studenou i teplou, přiležitě masáží, elektrickou, tělocvikem. Zahájení sai- sony 16. května. Prospekty zasílá od 1. dubna spolumajitel a říditel ústavu

301

Dr. Jos. Wieser v Praze 557—II.

Dekorační malíř a pozlaccovač

JAN BARTA

v Rybné 2. Kz.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější. 269

Plány na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

JESLE CHRÁMOVÉ
ze dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY
se slohem kostelů souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY
v reliéfu řezané neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Křečtka
v Praze.

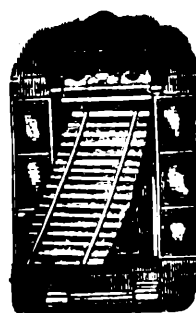
Písárna a dílny na Letné 612-VII. — Sklad Eliščina tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, nákrepy a rozpočty franko! Výhodné platební podmínky. 265

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 82,
v nejsolidnějším provedení nabízí

**závěsy do oken,
závěsy ovilinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřívkové,
závěsy prkénkové.**

38 **Ceníky zdarma a franko.**

Levně na prodej!

Lustr barokový

s velkým množstvím broušených skel na 12 svících z čistého bronzu dobře slacený.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Vymazaná stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují gohické svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámce na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, poštříbují a pozlacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vyvěšování a odevědčení, jakož i vzorky zasílám na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi. 271

Humpolecká,

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny.

Modní oblekové látky na

převlečníky i haveloky

z čisté ovčí vlny a v levných cenách doporučuje

Karel Kocián,
závod soukenický v Humpolci.
281 *Vzorky k nahlédnutí franko.*

DVĚ KATECHESE

o přijímání svatých svátostí pokání a nejsv. Svátosti oltářní

k těm lidem i dětem, kteří pravidelně v roce k nim přistupují.

Napsal 536

Xaver Dvořák,
katecheta vyšší dílny školy v Praze.
m. 32. 53 stran 6 kr.
Schváleno nejd. kníž.-arcib. konsistencí v Praze.

Devítidenní pobožnost k Duchu svatému.

V duchu a dle úmyslu sv. Otce Lva XIII. dle německého upravení Dr. Karel Vondruška, farář u sv. Ha la v Praze.

Schváleno nejd. kníž. arcib. konsistencí v Praze.
m. 32. (44 stran.) Cena 8 kr.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
GUSTAV FRANCL
v Praze, Melantrichova ulice.

(Zasláno.)

MAVRODAPHNE.

Řecké přírodní **dessertní i medicinná** víno lisované z čerstvých malvasinských hroznů jest k dostání v lékárně pana

A. SPORY V HRADCI KRÁLOVÉ.

Mavrodaphne jest zdravým lidem osvěžení podporuje chuť k jídlu, pro **ohudokrevné** překvapující účinek, slabým i starým neduhem trpícím působí nejen okamžitou posilu, na kterou se nemocní těší, nýbrž i rozhodnou vzpruhu zeslabené činnosti srdeční. (108)

Hlavní zástupce pro Čechy, Moravu a Slezsko:
H. F. SEIDEL, PRAHA, Vodičkova ul. č. 30.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

stěpěrky a žíněny, 151

pony a sálony do oken, hladké i zdřezané dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Statisíce rodin
se
zálibou
píjí denne

necht řije!

Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu

Prosta všech zdraví škodlivých součástí kávy zrnkové Kathreinerova sladová káva Kneippova jediná obsahuje její vůni i oblíbenou chuť. Povzbuzuje chuť k jídlu a snadně jsou stravitelnou, Kathreinerova sladová káva Kneippova již po léta osvědčuje se býti stejně snesitelnou jak odrostlým tak i dětem. Nejvýtečnější přísada kávy zrnkové, jakož i doporučení nejhodnější náhrada téže. S ohledem na její zdravotní a úspornou neměla by více pravá „Kathreinerova“ káva v žádné domácnosti scházeti.

Varujeme před méně cennými napodobeninami

Na památku
první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání
nabízím
veleddstoj. duchovenstva

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus šehnající chléb a j. v různých obměnách a vzorech, velikostí od 7x13 cm. - 29x40 cm. v nejjemnějším barvotisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na skladě obrázky Svatých, (vhodné odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém i nejjemnějším. Speciality obrázků na atlese překvapující krásy.

Objednávky veledd. duchovenstva vyřizují bez dobírek. Vzorky zašlou se obratem poštou a štáží se levně.

Josef Pacak,

(firma Č. Mahrle) v Hradci Král.

267

Do Hradce Králové a okolí

Pro jarní období doporučuje v účtě podepsaný veledd. P. T. obecnstvu svůj co nejhojnější zásobený sklad veškerých druhů

moderních klobouků

plstěných i vlněných pro pány, chlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skladě nejjemnější a nejmódnější druhy **plstěných klobouků firmy Jan Rozhon**, továrna ve Vídni, jejíž výrobky rovnají se veškerým prvním továrnám vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se ihned a za ceny levné.

O vzácnou přízeň P. T. obecnstva prosí v účtě dokonale

282

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,
(Velká podstěh).

Bohatý výběr všeho druhu nábytku.

Nábytek. Výbavy pro novosty.

Úplné zařízení do pokojů, salonů a ložnic.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

(25) v Hradci Králové

Svatojánské náměstí číslo 87.

Sklady tabulového a dutého skla, porcelánových zrcadel, obrazů a petrol. lamp.

Cenníky a nákresy na požádání frko.

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolujeme si velectnému P. T. obecnstvu zdvořile oznámiti, že vedle chvalně známé dílny natěračské v Chručím otevírá se i též

nově zařízenou dílnu

natěračskou

zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.

Tamtéž nalézá se obchod p. Šimka,

Snahou naší bude, bychom všechny práce do oboru toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spokojenosti pp. zákazníků.

Nabízíme služby své ku provedení veškerých prací sávkových, nátěru fasád a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobně.

Vedle nápodobení různých dřev provádíme též i výmou imitací různých mramorů.

O hojnou přízeň prosí v účtě plně

Josef Komárek a syn.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHOVÉ N. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiněti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleddstojným a velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli- buji vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecnstva ustanovil jsem krásné prémie a sice:

50 krásných dřevěných hraček

všech druhů, krásně malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek zl. 1.70.

Každé zásluže bude přiložen cenník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobírkou česká firma Jos. Kostecký, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

XXXXXXXXXX

Elegantní

dýmky

různých tvarů a vyřezávanými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (šedových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.

Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytnuji velké výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobírkou česká firma Jos. Kostecký, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

Ovocné stromky

2000 kusů

brušek a jabloní, též nejjemnější a nejdražší jablko malinové holovouské ze zrušující ovocné školky v ceně velmi levné prodá **Josef Kulíš**, řídící městské dívčí školy v Hradci Králové.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svojí hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodiá kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.

Též na splátky.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednat již vyřiziti. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk . . . za 15 kr.

1 v polopletné váz. výtisk . . . za 22 kr.

1 v plátěné váz. výtisk . . . za 25 kr.

1 " " se zlaceným

křížkem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o

3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zaslání zvláštních účtů, diti se bude záslužka Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslání obnosu, k němuž račteš pl. t. objednatelé přiložiti na porto

při 1 výtisku 3 kr.

" 2-3 " 5 kr.

" 4-5 " 10 kr.

Hlas varhan

k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v zásobě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjiti 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjiti jeho v Obnově.

Biskupská knihtiskárna.

Otevření skladu

veškerých hotových oděvů

vlastní výroby pro pány a chlapce

ve formách elegantních, provedení osvědčeného a nejlepšího, zvláště pak veliký výběr brněnských, francouzských a anglických látek na objednávku

v Náchodě,

na Kamenici v domě p. Frant. Samka č. 108.

Stejnokroje pro c. k. státní úředníky, nádražní úředníky atd. vyřizují se dle nejnovějších předpisů.

== Ceny levné a pevné. ==

O hojnou přízeň prosí v hluboké účtě oddaný

Emanuel Bělský,

majitel c. k. priv. továrny na oděvy a dodavatel stejnokrojů rak. uh. spol. státní dráhy.

Hlavní sklad v Hoře Kutné.

Filiální sklady: Hradec Králové, Náchod, Čáslav, Pardubice a Chrudim.

KAREL PROCHÁZKA,

Praha, Král. Vinohrady, Hájkova tř. č. 1.

doporučuje svůj

závod rytecký.

Hotovení spolkových, obchodních i úředních razítek (z kovu i kaučuku). Pečetě. Plotny a písma ku zlatotisku (pro pány knihare). Rytiny do veškerých kovů, drahokamů a skla. Ražení pamětních peněz a známek.

Spolkové odznaky, monogramy a přesné slohové provedení kování na modlitební knihy, diplomy a adresy. 290

Za přesné a rychlé vyřízení ctěných zakázek se ručí.

Dobrodinečkové.

Pod tímto názvem přináší právě vyšlé 7. číslo „Časových úvah“ zajímavý obrázek **blahobytní rolnického** z pera F. R. Skalického.

Číslo na ukázkou zašle na požádání Administrace „Časových úvah“ v Hradci Králové.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Rarel Borovec,

dekorační malíř v Třebouchovicích

doporučuje svůj závod k provedení všech

dekorativních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, polychromie oltářů a soch se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání. 280

Výprodej

strojů hospodářských.

Za příčinou přestěhování se z Hradce Králové na Pražské Předměstí do vlastních místností, kde budu provozovati strojnictví dále, vyprodám větší zásobu hospodářských strojů, žentoury, řezačky, mlátičky, čističe mlýnky atd.

vše za cenu výrobní.

Nabízím též k půjčení 6koňský parní stroj pojízdný (lokomobil) co hnací sílu k jakémukoliv účelu za mírný poplatek. 299

Ant. Sadovský,

výroba hospodářských strojů v Hradci Králové.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá

přírodní vína

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krejcarů doporučuje obchod vínem firmy:

Alois Sláma,

v Praze,

Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspoře času, mýdla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovné za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje excentrické mlátičí stroje a kulíkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Skvělý

BYT

v Hradci Králové,
v domě Bohumila Červeného

na pospíšilové třídě č. 3 o 4 pokojích, kuchyni (celé poschodí), úplné příslušenství, jihovýchodní 800 slunce, jest k zadání od 1. července t. r.

Příležitostné dárky!

VÁC. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

příseční soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janek nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnostu hojné zásobný sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní nádobí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbrní v ohni galvanicky. Veškeré zboží je důkladně zkoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodinářské se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Stanice dráhy:

**Josefov-
Jaroměř,**

ČECHY.

Slatinné lázně

VELICHOVKY.

7 hodin dráhou z Vídně.

4 hod. dráhou z Prahy.

1/2 hodiny jízdy
od nádraží.

SAISONA:

od 15. května
do
15. října.

Velice vydatná ložiska rašelinná, analyzovaná panem **divořím radou profesorem E. Ludwigem ve Vídni**. Výtečně se osvědčují proti ženským nemocem, chudokrevnosti, skrofalose, dně, reumatismu atd. Zelenité lázně, elektrické lázně o dvou celích, masáž, léčení pitnou vodou i koupelí. Veškeré pohodlí. Příjemné podnebí, rokočná poloha uprostřed smrkových lesů. Levné ceny. Vysvětlení podává řídící a lázeňský lékař doktor **V. Šperber** až do začátku května ve Vídni III. okres, Beatrixbad, Linke Bahngasse 5, později i v slatinných lázních Velichovky. 203

Velichovská lázeňská společnost.

1898

Mauthner-ovo semeno

Doba setby od konce února do konce května.

Vzdálenost sazenic 30 cm.

Vlastnost půdy silná, dobře hnojená, možno poněkud vlhká, hojně zalévati, možno i občas hnojivkou podlít.

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených

úředně chráněných balíčcích, se soudně zanesenou

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků

smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů semen zelin a květin pověřena než jediná firma. 276

Za čestné a pravé semena firmy **Edm. Mauthner** (Budapešť, Andrassyova ul. č. 23, lze jen tak považovati, která jsou v originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci sobrasující medvěda s nadpisem **Mauthnerova semena**. Kde se dosud náš sklad nenalezá, raďte se obrátiti na firmu. Před paděláním se varuje

DO VEJVANOVIC A OKOLÍ!

Poděkování!

Všem, kteří nížeapsanému a jeho rodině projevíli upřímnou soustrast při úmrtí paní

ANNY MIKANOVÉ,

rodem Peychové z Koší,

nemohla ústně, touto cestou děkuji.

Zvláště jsem vděčnosti povinen vldp. J. Pixovi, místnímu duchovnímu správci a veleb. pánu B. Beránkovi, za milé návštěvy nemocné, za vedení pohřebního průvodu a slavné „Requiem“, veleb. p. J. Zítkoví, p. Jos. Teplému a p. E. Balcarovi, v zastoupení duchovní správy přeloučské, za doprovod zesnulé, slavnému místnímu sboru učitelskému, slavnému místnímu sboru hasičskému, obětavým sousedkám za osvědčenou lásku sesterskou k zesnulé a všem, kteří jakýmkoliv způsobem účast svou na hoří mé rodiny projevíli, srdečně

304

»Zaplat Bůh!«

Ve Vejvanovicích, 14. března 1898.

Jménem rodiny:

František Mikan,
rolník.

Specielní obchod s prádlem firmy:

Stanislav Jirásek v Hradci Králové

Velké náměstí v domě p. Hutly

doporučuje ku jarní saisoně!

Podporujte křesťanský závod!

Metové výbavy

prádla dámského domácí výroby pod zárukou dobré jakosti.

Kořile panákové bílé i barevné, „Kneipovky“ shotovují se dle míry neb vzoru. Objednávky vyřizují se přesně a rychle.

Největší výběr

límečů, manžet, kravat, ponožek, líl a pásů.

Kněžské kolárky (čtyrnásobné),

1 tucet 2 zl. ve všech výškách a velikostech.

Továrni sklad lněného a bavlněného zboží.

Veškeré zboží prodává se pod zárukou nejlepší jakosti a doporučuje se každému, aby dříve než svoje jarní potřeby nakoupí, náš sklad si prohlédl a se přesvědčil, že větší výběr a levnější ceny nenalezne. Vzorů na posádkání franko.

Podporujte křesťanský závod!

BESIDKA.

Byl děkan Antonín Marek neorthodoxní?

Napsal

Filip Jan Konečný.

Vyřaditel české otázky ve smyslu českobratrské humanity, uznali před nedávnem za dobré, pomazati katolické české kněze-buditele neorthodoxní masí. Za jakým účelem stalo se tak, prozradili sami, když právě v tom viděli příčinu vlasteneckého působení kněží-buditelů, že byli nepravověrnými čili neorthodoxními! Filosofie těchto pánů vrcholí totiž o této záležitosti v tom, že katolictví je na závalu českému vlastenectví. Kněží-buditelům nelze však vlastenectví upřít, proto upřel se jim pravověří čili orthodoxie, a důkaz je proveden.

Kdybychom nežili v době, ve které každá nepravda se ujme, mohli bychom takové důkazy nechati stranou; teď však nelze nám mlčeti k podobným překrouceninám literárně-historickým, protože zaslepená intelligence a nevědomé množství lidové bere z toho ihned zbraně proti nenáviděným klerikům, jimž sice neupírá pravověrnosti, ale upírá vlastenectví a staví v rozpor s knězi-buditeli. Nechceme mluvit o křiklavém bezpráví, které se dnes jménem vlastenectví na českém duchovenstvu páše pro jeho přesvědčení a působení katolické; ale promluvíme o křiklavém bezpráví, které se dnes páše na zesnulých kněží-buditelích, když se jim neorthodoxie předhazuje, čímž nejvíce jejich kněžský charakter se pošpinuje.

Z řady pošípiných kněží buditelských ujímám se zesnulého děkana Libuňského, slavného Antonína Marku, jenž právě nejvíce pomazán byl neorthodoxní masí. Páni vědovci uznali za dobré, vrhnouti se i na jeho tichý hrob a vyhrabávati z privátního života — a potom prý u nás nekvetě českobratrská humanita! — slova, ná zory a skutky, které jeho nepravověrnost ukazují. Říci tím pánům, že porušení zákona (celibátu) není totožno s jeho zavržením, a že dokazuje na nejvyšší mravní slabost, nikoli však osobní nepravověrnost (neorthodoxii); říci tím pánům, že jen osobní pravověrnost mohla dáti nepokoj do svědomí chybivšímu a do toho si upřímně stěžujícímu Markovi (v dopise k Jungmanovi); říci tím pánům, že zachovávaný celibát není samo o sobě průkazem pravověrnosti (celibaterský Hus byl neorthodoxní), následovně i nezachování není průkazem nepravověrnosti, v našem případě nic nezpomáhá, poněvadž v nás p ospěch nesmí mluvit ani logika ani psychologie ani historie. Nezbývá tedy, než abychom proti všelijakým privátním slovům, názorům a skutkům uvedli veřejné a úřední jednání i skutky nebožtíkovy. Práci tu usnadňuje nám VII. svazek Veverkovy »Sbírky kázání a výkladů«, který v r. 1855. vyšel v Praze a obsahuje třináct kázání Markových. Odjinud zatím čerpati nehodláme, aby práce naše nenabyla rozměrů velikých; potom též se domníváme, že těchto třináct dobrovolně napsaných kázání obsahuje úplnou obranu Markovy pravověrnosti.

Historie církevní učí, že nepravověrnost všech odstěpenců nejvíce a nejspíše se ukázala, jakmile osvědčiti měli synovskou poslušnost, lásku a uctivost ku sv. Církvi, zvláště k jejímu učitelskému úřadu. Dokladem pravdy této je nám Čechům mistr Jan Hus. A tu dle tohoto historického faktu třeba říci, že děkan Antonín Marek s velikou pietou a důvěrou obracel se k Církvi Páně, jak viděti z toho, že 1.) Církev katolickou nazýval »svatou a drahou chotí Kristovou« (viz úvod jeho řeči o popelečné středě); 2.) že učitelské výroky její vyhláší (str. 115.) za »věštby«, které používá Bůh, aby s námi lidmi mluvil »na zemi slovy andělskými, slovy nebeskými, slovem pravdy k vyjasnění všeho rozumu, slovem rozkazu k spravování všeho života«. Učitelská činnost Církve, dotýkající se věcí věroučných a mravoučných, je zde tak jasně a přesně projevna, že po dnes církevní neomylnost ani od nejrozhodnějšího orthodoxníka nemůže býti důrazněji vyslovena; 3.) že církevní slavnosti, svátky, obyčeje a obřady velmi svědomitě vysvětloval (srovnej jeho řeč o popelci, o hodě Božím vánočním, o významu sv. kříže); 4.) že sv. svátosti, zvláště zpověď a přijímání nejsv. Svátosti, vřele doporučoval dítkám i dospělým, jak viděti z jeho promluvy před sv. přijímáním atd.; 5.) že jako uznávaný filosof co nejrozhodněji zastával se víry, ukazuje, že je »sladká« a že »neprotiví se rozumu« (řeč o Božím hodě vánočním); 6.) že zvláště obhajoval nadpřirozeného zjevení Božího a s indignací mluvil o nevěře, které se rozum jen tenkrát přichytil, »když je zvrácen« (str. 105.); 7.) že s veškerým důrazem bránil tajemství víry vůbec a přítomností skutečné Pána Ježíše v nejsv. Svátosti; 8.) že věřil ve vtělení, z mrtvých vstání a nanebevstoupení Páně, jakož i v naše vykoupění, v těla z mrtvých vzkříšení, v božskou prozřetelnost, v předvědění a předurčení lidstva, jež jen svou vinou nedochází blaživého cíle; 9.) že věřil v ctí Rodičku Boží, nazýváje ji pannou a matkou; 10.) že věřil v odpuštění hříchů, v neasmrtelnost duše, v nebe i v peklo po dni soudném; 11.) že věřil v milost Boží a zásluhy z dobrých skutků atd.; 12.) zvláště však uznával, vysoce cenil, doporučoval a schvaloval panictví a stavům povinnou čistotu nejen

zevnějš, nýbrž i vnějš čili »dle svědomí«, a že ji kázal zachovati »od východu až do západu života« (str. 113.). Tento passus z kázání Markova na Zjevení Páně bude asi nejvíce zajímavý pány neorthodoxníky, poněvadž něco podobného jen pravověrnost Markovi diktovala, nechtějí-li ho vyhlásiti za bezcharakterního tlachala. A jako by předvídal, co se mu po smrti stane, nedal si ujiti zesnulý děkan Libuňský příležitosti, aby na třetí neděli po Zjevení Páně nenapsal důrazného kázání proti hříchu nepočestnosti, o němž tvrdí, že »na nejvyšší mravy byzdí, štěstí lidské kazí« a všeho zla jest příčinou mezi lidmi. Proto také zapřísahá své posluchače slovy: »Neporušujte se kocháním tělesným, nýbrž posvěcujte se podle těla i duše Bohu svému... abyste přístupu měli jednou i do krajin věčné slávy, kamž nic nečistého vejiti nesmí, leč ti, kteří jsou čistého srdce!« Ze za 13.) i sám se svým osudem smířen byl, jak viděti je z toho, že v kázání o Nov. roce vykládá o různých přibodách, které staly se Synu Božímu, mohou tedy i tvrdě potkatí nás a potrápiti dosti. Proto netřeba však ihned ztráceti mysl ani reptati proti nebi, jelikož třeba na paměti míti, že toho jedině byl světa vládce povodcem a ředitelem.

Tak a podobně vyhlíží Markova »neorthodoxie« dokazující téměř všech věroučných pravd a obhajující, kdekoli příležitost k tomu má, nejednodušších článků katolické pravověrnosti! Obšírný doklad Markovy pravověrnosti podám a mnohými texty prokáži ve zvláštním článku, jež uveřejním v některém z prvních sešitů druhého ročníku »Aethie«, kdež vřele zastali se památky Markovy proti časopisům a spisovatelům realistickým.

Poznámka: Nenaide se u nás nikdo, jenž by ujal se Dobrovského? Co jest s jeho knížkou o slovanské liturgii mešni? Kdo máte přístup do hraděti knihovny Šternberské, chopte se díla a půjde to. Laik, prof. dr. Flašhaus ukázal v »Osvětě« a jinde, že slavná věda realistická »přejevla z desíti nádob do jedenácté« a že po zůstalého neprostudovaného materiálu o Dobrovském se ani netká. — Podobně bude asi brzo třeba hájiti Puchmajera; proto k dílu, aby nám odpůrcové naše nejzasloužilejší muze nevyrváli a proti nám jich do boje nehnali! — Družstvo »Vlast« v Praze dobře by udělalo, kdyby na obranu kněží-buditelů literární ceny vyslalo, a celé této věci v čelo se postavilo. Jednotlivec nestačí, protože zde třeba prostředkův, sil a času!

Kolkové poplatky v řízení o příjmových daních osobních.

Vedle nařízení ministra financí podléhají podané listiny a spisy, jež učiniti pokud se týče zříditi jest dle ustanovení zákona ze dne 25. října 1896 č. 220. ř. z.:

I. Kolku 16 kr. za arch, nepřesahuje-li daň obnos 50 zl. (dle saz. pol. 44.2 lit. a) pokud se týče b) popl. zákona.)

1. odvolání proti vřazení do některé berní společnosti, pokud se týče proti vyřízení žádosti v té příčině podaných (§ 15. ab 3 zákona ze dne 25. října 1896) vždy dle výše berního předpisu, na jehož základě stalo se vřazení do berní společnosti,

2. odvolání pokud se týče rekursy proti odepsání žádaného osvobození od daně z výdělku nebo proti vyměření této daně (§§ 59. al. 1. a 66. al. 8.) proti vyměření daně ze živnosti podomní a konečné (§ 78. odstavec 5.) proti vyměření daně výdělkové z podniků povinných veřejně účtovat (§ 114 a předpis prov. II. č. 45 č. 10.), proti platebnímu rozkazu v příčině daně důchodkové (§ 141.)

3. odvolání proti vyřízení žádosti za snížení a prominutí daně § 73. al. 3. a § 332,

4. odvolání, pokud se týče rekursy proti rozhodnutí o žádosti za výmaz daně výdělkové (§ 70) a proti vyřízení oznámení učiněných za příčinou odpisu nebo snížení daně důchodkové (§ 148),

5. rekursy proti platebním vyzváním, jimiž se zjednává průchod ručení za daň důchodkovou § 186), 6. rekursy ručících proti platebnímu rozkazu v příčině daně důchodkové (§ 161),

7. rekursy proti dodatečnému vyměření všeobecné daně výdělkové daně podniků povinných veřejně účtovat a daně důchodkové (§ 260).

II. Kolku 50 kr. za arch: a) dle saz. pol. 43 a 2 popl. zák.)

1. žádosti o jednotné zdanění více závodů téhož podniku (§ 37. odst. 4.)

2. žádosti o vydání duplikátů volebních legitimací,

3. žádosti o delegování jiného úřadu pro vyměření daně (§ 109. alin. 2.),

4. žádosti dlužníků, povinných srážeti daň důchodkovou (§ 134 al. 2.), jakož i zaměstnavatelů ohledně osobní daně z příjmu předp. prov. 4., č. 83 č. 2.) o povolení delších lhůt zučtovacích,

5. žádosti zaměstnavatelů o dovození platití u jiných pokladen předpis pro IV. č. 83. č. 2.

6. žádosti zaměstnavatelů, aby oznámění o vyplacení služných podati směli u jiných úřadů pro vyměření daně (předpis pro IV. č. 40 č. 4.);

b) (dle saz. pol. 111. popl. zák.):

7. plné moci, jež zřizují členové komise pro daň výdělkovou berní společnosti I. a II. třídy pro řídícího úředníka závodního (§ 16. odst. 5.).

III. Kolku 1 zl. za prvý arch: (dle saz. pol. 43. h. popl. zákona):

1. odvolání proti výměrům, týkajícím se jednotného zdanění více závodů téhož podniku (§ 37. odst. 4.),

2. rekursy proti uložené náhradě nákladů nahlednutí do knih (§ 278.).

Kolku nepodléhají:

a) dle §§ 219. a 220. zák. ze dne 25. října r. 1896.

1. odvolání poplatníků proti výsledku ukládání osobní daně z příjmů a proti případnému určení výměry platů, podrobených daní ze služného,

2. rekursy proti opravě omylů vzniklých při zhotovování, platebních rozkazů v příčině osobní daně z příjmu a ze služného.

3. rekursy proti dodatečnému vyměření osobní daně z příjmů a ze služného §§ 223. a 260.),

4. rekursy proti platebnímu rozkazu v příčině daně ze služného (§ 223 odst. 5.),

5. rekursy zaměstnavatelů proti platebnímu vyzvání v příčině osobní daně z příjmů a ze služného (§ 234 odst. 1.),

6. stížnosti a rekursy stíženců proti srážce daně ze služného (236);

b) dle § 264 zákona ze dne 25. října 1896.

1. plné moci zmocněnců k podání přisáná a prohlášení jménem poplatníků (alin. 1.),

2. plné moci pro jednoho z více z spoluvlastníků některého podniku, podrobeného všeobecné dani výdělkové (alin. 2.);

c) dle saz. pol. 44 q al. 1. popl. zákona:

1. žádosti poplatníků daně výdělkové o vřazení do některé berní společnosti jiného než dosavadního okresu ukládání (§ 15. alin. 2.),

2. ohlášení nových podniků a provozoven poplatníky daně výdělkové (§§ 64 alin. 1. a 116.),

3. oznámení poplatníků daně výdělkové o vzdání se živnosti neb o trvalém zastave ní provozování (§ 69)

4. žádosti o snížení nebo prominutí daně (§ 73 al. 2 a 4. a § 232),

5. oznámení o zanechání podniků, podrobených veřejnému účtování (§ 118),

6. výkazy záloh (§ 98.),

7. prohlášení, doklady, výkazy k vyměření daně (§§ 31. 110, 138, 141, 202, 210),

8. průkazy o platech, jež srážeti sluší při vyměřování daně důchodkové § 130. odst. 2. alin. 2.)

9. prohlášení vyzvaných osob, že nemají příjmů podrobených dani důchodkové (§ 140),

10. oznámení o počátku a skončení povinnosti k placení osobní daně z příjmů a daně důchodkové (§§ 145 147 pak §§ 228 a 230,

11. nabídky nahlednutí do knih (§ 272),

d) dle saz. pol. 44 lit. g popl. zák.:

1. výkazy domovní a výkazy obytné (§ 200),

2. oznámení zaměstnavatelů o vyplacených služných (§ 201),

3. svolení zaměstnavatelů k výsledku jich stíženců, jakožto osob přežvýdných nebo znalců (§ 269 al. 3)

4. námítky obcí v záležitostech dělení daně (předpis prov. II. č. 45. č. 13.),

e) dle saz. pol. 44 lit. l popl. zák.:

1. podání, přílohy a pod. v trestním řízení berním (§ 268.),

2. rekursy proti trestním nálezhům (§ 260),

f) dle saz. pol. 9. popl. zák. odvolání předsedu komise pro daň výdělkovou § 59. al. 2.)

g) dle saz. pol. 44 lit. a popl. zák.:

1. odmítnutí volby (§§ 21. al. 1. a 187, pak § 18. al. 3. předpisu volebního),

2. opravné prostředky v řízení volebním (§ 184.)

Zvěsti s východních Čech.

Z Úpice. Jednota naše konala dne 30. března t. r. svou VI. řádnou valnou hromadu. Pan předseda dp. Karel Mensinger zahájil valnou hromadu, poukazuje na důležitost spolkového vůbec a na význam našich katolických jednot zvláště. Po té udělil slovo dp. Josefu Bretkovi, horlivému a obětavému předsedovi řečnického kroužku, kterýž v delší přednášce promluvil o životě a působení Františka Palackého. Ze zprávy jednatele vyjímáme: V minulém roce pořádáno 12 řádných výborových schůzí a 1 mimořádná. Měsíční schůze vždy s přednáškou pořádaný 3 a jedna veřejná spolková schůze, při kteréž nadšeně přednášel o křesťanském socialismu p. Václav Myslivec z Prahy. Taktéž účastnili jsme se svatě zpovědi a veřejných schůzí v okolí. Pořádán ples, 3 divadelní představení a 7 zábavních večírků. Členové řečnického kroužku scházeli se pravidelně každou středu, kde předčítány rozličné spisy a časopisy. Přednášek v minulém roce bylo celkem 15 a sice: 4 v místnosti spolkové a 11 v okolí. Dp. Katecheta Josef Brett měl 5 přednášek, Frant. Hetflejš 5, dp. Jos. Musil 1, p. Jos. Pavlásek 2, p. Celestin Lokvenc 1, p. Ant. Hetflejš 1. Zajímavou pak byla zpráva knihovnicka; přečteno bylo v uplynulém roce z knihovny naší čítajcí 268 avazků 1.150 knih. Odebírány a čteny následující časopisy: Křesť. Maria po 140 číslech, Obrana Práce 25 čís., Dělnické Noviny 8 čís., Dělník 7 čís., Křesťanský Demokrat a Lidový List po 50 číslech, Slova pravdy 5 čís., Časové úvahy 5 čís., Český jinoch 23 čís., Ženské listy 20 čís., Remeslnícko živn. Noviny 1 čís., Anežka 2 čís., Ludmila 1 čís., Obzor 1 čís., Rajská zahrádka 10 č., Zahrádka sv. Františka 1 číslo. Obnova a Katolické Listy dodávány laskavostí důst. pánův z fary. Celkem rozšířeno výtisků a brožur 10.564. Do výboru zvoleni pp.: za jednatele Frant. Hetflejš, za pokladníka Albín Pavlínek, za knihovníka Josef Sedláček, za staršího Celestin Lokvenc. Dále Ferd. Kincel, Josef Pavlásek, Jos. Středa, Ant. Hetflejš. Za náhradníky: Jos. Vejnar, Ant. Hanl, Čeněk Bureš, Jar. Astr. Za revisory účtů: Aug. Falta, Ant. Šrejber. K další spolkové činnosti Zdař Bůh! — Svaté misie, které ve farnosti naší od 10. do 19. března t. r. důst. otcové Tovaryšstva Ježíšova P. Cibulka, P. Ryšánek a P. Kaláš se sv. Hostýna na Moravě konali, vydaly se vzder všem zločinným a namnoze nejpápným pomluvám ze strany některých našich »osvětců« nad očekávání dobře. Chrást Páně byl zvláště za večerních kázání v pravém slova smyslu přeplněn. Namnoze brala na těchto kázáních podílu i naše intelligence a mnohý tu zajisté předsudek oproti sv. misiím, které již přes 50 let u nás se neodbyvaly, vymizel docela. Všichni chválili v pravdě apoštolskou horlivost důst. otců misijnářů,

s jakou tito věčné pravdy našeho sv. náboženství na srdce posluchačům svým kladli, nepřátel naší sv. víry nikdy neobtěžně se nedotýkajíce. Kolik tu na světě zbloudilých obrátců, kolik tu vlastních k horlivosti povzbuzeno, kolik tu v dobrém utvrzeno! Sv. avátosti přijalo jen v době sv. misie daleko nad 3 000 křesťanů. Farnost naše se srdcem věčným volá za duše. Otci misijní: Zaplať Pán Bůh na stokrát za všechnu tu námahu Vaši, s kterou Jste nám v pravdě tak vzácné duchovní hody připravili.

Z Police m. Metují. Katolická sociální jednota „Vlastimil“ v našem městě měla v neděli, dne 20. března svůj slavný den. Navštívil nás co dříve s toužebností očekávaný host osvědčený řečník a bojovník na poli křesť. socialismu dp. E. Dlouhý-Pokorný z Prahy a mluvil ve veřejné schůzi naší kat. Jednoty v nejrozsáhlejší místnosti města před posluhačstvem účastícím na půl pátá sta hlav, jež hned při prvním objevení se řečníka pozdravilo radostným jasotem. Pan řečník mluvil za nejvyšší pozornosti jakéřsi publika přes dvě hodiny. I vyřídil živými barvami sociální bídu nynější společnosti lidské; nejvyšší poutavě rozvinul vznešený program křesťanských sociálů a křiklavými doklady ukázal absurditu a směšnost různých receptů sociálních demokratů, jimiž prý bída lidská zhojiti se má — takže shromáždění s napjatostí stále rostoucí poslouchalo duchaplnou řeč a přijímal přednes řečníků a s potlesky a souhlasu ani nevycházel. Ačkoliv sociálních demokratů bylo na schůzi dosti, chovali se, jako ovšem ve veliké menšině, celkem slušně. Teprve ku konci chtěli sobě smociť — ale jejich pokusy, p. řečníka smáti, dopadly velice špatně. Prvý obdržel slovo k dotazu, ale místo dotazu drmolivě předčítal jakýsi článek z „Proletáře“. Druhý pak otázel se: „Proč sv. Otec vydržuje obězárny a nechodí šebat jako prý Kristus šebal?“ (?!), dále „Proč prý katolické církve (?) vedla bělohorskou válku?“... kterážto „historická fakta“ čerpal asi tento chudáček buď z učení přednášky „historika“ Rozáka u „Vacků“, anebo z neoceněných dosud pro dějiny lidstva a lá Trachtovy romány a žurnál „Proletář“. Že důstojný pan řečník nad těmito interpelacemi vysoko spráskl ruce a za hluché veselosti celého shromáždění učené pány tazatele snadnočko usadil, netřeba připomínati. Věru nejlépe jest, nechati takové lidi, když se o slovo hlásí, vymluvit i pak klidně ale řízně nevědomost, jejich odhaliti. Tím nejlépe se na takové spasitele posvítí a lidi oči otvrou. Závěrečným doslovem předsedající dp. P. Bedř. Krieschofer schůzi uzavřel, načež s uspokojením rozcházející se účastníci dp. Dlouhému-Pokornému „Slávu“ a „Zaplať Bůh“ provolávali. Zvláštního uznání zasluhuje též obětovná horlivost pánů z bratrských Jednot Hronovských a okolních, kteří v četném počtu s milovaným vůdcem svým dp. Šitinou k nám zavítali a teprve v pozdních hodinách opět pěšky do svého domova se navracovali. Zdař Bůh!

Z Chocně. Katolická jednota mužů a jinochů v Chocni pořádala v neděli dne 27. března veřejnou schůzi, která nad očekávání četná byla navštívena. Prostranné místnosti Panského domu nebyly s to, pojmati ohromné zástupy lidí, který bez hluché agitace a reklamy z blízka i zdáli ke schůzi se sešel. Z Ústí n. Orli. dostavila se 18ti členná, z Litomyšle stílelná deputace bratrských jednot katolických. Návštěvou svou poctili nás také vld. pan děkan z Luže Jan Vlach a vld. pan vikář z Čučlavi Josef Kaplan. O křesťanském socialismu promluvil pan V. Myslivec, redaktor z Prahy. Obsažná a velezajímavá přednáška jeho až do konce sledována se pozornou a napjatou pozorností a účastí. Schůze měla průběh zcela klidný a důstojný. S náladou povznesenou rozcházel se posluhači, jejichž srdce rázem pan Myslivec si získal.

Z Náchoda. Takže se zachoval našim sermonistům z Náchodských novin. Nemá-li solo huba spílavá jak v minulé „Stráž“, aspoň drobně střechují a dobírají si. Minule vytýkáno p. děkanovi, že mlčel, nepřimluvil se za udržení minorit obyč. zastupitelstva, teď zase v „Nách. nov.“ je uváděn, že mluvil, jak se jim nelíbilo, že totiž vyslovil politování nad obsahem veřejné knihovny lidové v Náchodě (m. odborem N. J. S. založené) a mínění projevil, že knihy jistého druhu vůbec v ní nemají býti po odsudku anglického parlamentu. K tomu na jiném místě téhož čísla nádo vypotil osůlebek, „že veřejná knihovna dostane dozorce, (vidí se v tom inkvisice!) jelikož dle mínění p. děkanova jen? smravňuje lid.“ Zapomnělo se dodat; mnohými spisy obsahu závadného, nikoliv knihovnou celou. Z toho překrucování smeti možno, že stále u nás chce vládnouti tyranie štráchtů: — My rovněž jsme přáteli té kulturní instituce, kterou štrácht se dobrá česba a toho dozoru, tvrdíme, že je právě proto třeba. Dokážeme! Přejeme si, aby užitek z knihovny odpovídal nákladu obcí vynaloženému a proto, poukážeme na zásady, jichž šetřiti se za tím účelem má. Knihovna podávající raději méně, ale děl nejlepších a těch v tolika exemplářích kolik jich třeba, aby dobrá jakási myšlenka úspěšně a rychle v lid propagována byla. Knihovna buď nejen smělá literatury, alebrá i místních potřeb lidových. Vždyť je to knihovna lidová, tedy těm vrstvám určená, kde si dobré knihy a dražší popřáti nemohou. Zámožným půjčovati je tolik, jako je zbabavosti povinnosti, kterou k literátům konati mají. To hlavní body. Do knihovny náhodně zakupovány však mnohdy knihy dle pochybné zajiště zásady, aby vše bylo zastoupeno, co vyjde ze všech odborů a to pro veškeré vrstvy společenské. Tím vedle knih přiznáváme dobrých, dostaly se tam knihy též obsahu buď prázdného nebo i podřývavého. Účelnost knihovny lidové puštěna se stotale i ta zkušenost, že mnohost a časovost spisu jakosti nevytváří. Ocitne-li se pak kniha taková v rukou nepravých, podvojně se vlastně na čtenářů dopouští, místo chleba kámen mu škýtající. Román senační, pikantní, spisy pseudovědecké Montegazzy, nevěře Renana, Zoly, reserance Garborga, Strindberga a j. zajisté vzdělání „lidu“ po stránce mravní i rozumové jistě nepřispívá, poněvadž knihy ony lid nalézájí ve stavu často nepřipraveném, aby rozeznati mohl v té anarchii názorů a hypotéz plody fantasie od skutečnosti, leš od pravdy. Místo to valná část psána

je pro dospělá a nehodí se naprosto pro omladinu nezdravou i se školy vyšlou, která po čtení nejdychtější svláští dívky! lační. Jsou v nich nezdravé i v poutavé formě románové rozvedené analýse polovědecké neudělejších, nepovznesenější, ale pol poesie a studu s nedospělých stírající. Nemluvíme na pláno a některými citáty s knih naší pro lid a veřejnost určené knihovny tvrzení své dokládáme. Fakta nejlépe přesvědčují. Slyšme: Vědomí lidé nevěří v nic a nikomu. Víra tvoří nadpřirozenost. Co se týče Boha, cnoti a nesmrtnosti, tím se věda nezabývá, tu otázku ponechala prostým lidem. Veškeré náboženství je pohlavním pudem, proto je žena nejnábožnější — Budhismus je nejhlubší a nejvýznačnější ze všech náboženství, je příliš vznešené pro Evropu. Způsobilo li něco člověku tolik zla jako náboženství? Pouze uboáčci jsou dobří. — Křesťané jsou Čandaly. — Naše vybájení jsou našimi bohy; nevědomost jest matkou zbožnosti. Kristus je bohem všech malých. Žena je poslední a největší spás boží. Žena je placentý nástroj citů. Nesákonná láska má zrovna též vlastnosti jako zákonná. Svědomí je sázrakem, neboť je naprostým tajemstvím. Jednomužství je ostatně satanský výmysl a manželství je pohodlné zařízení pro ty, kteří již nemilují. Láska se zvyku je nemravností, láska k povinnosti je svířectví, o ni se opírá manželství. Má-li manželství máti křesťanský ráz, třeba: k němu ženy vyjmečné nebo hloupé husičky, moderní manželství značí se největší volností za ním. Manželství je dlouhá počestnost, láska mnoho krátká počestnost. Kdo neumí lhat, neví co je pravda. Soustrast je ctnost slabých. Rodiče z vlastní své rozkoše stali se rodiči, s instinktivní náklonností má vykrmili — ale to dělají také vše zvířata, vše samice starají se o své ptáčata, a za to my po celý život máme být v jejich područí, máme je ctít a být jim vděční? Vyhnaní každé církve jsou vždy jejím výkvětem; předstihují čas; dnešní kacíř je pravověřícím budoucnosti. Víra v nesmrtnost duše vlivem české filosofie stala se dogmatem křesťanství. Ze strachu se smysl náboženství vytvořil. Náboženství oddaluje od skutečných poměrů Křesťanství je snem nemocného a odvrácením od života. Křesť. cnoti: láska k bližnímu, odřekání a pokora mají cenu jen negativní. Současně duch jsou toužící po nebi a p. v. — Nuže česba, která dokazuje a rezaví obyčejně neurvalým a oplátným způsobem takového tvrzení, to má lid náš umravniti a opravdově vzdělati? Naše místo má platiti knihy, které hlásají myšlenky cizácké a protičeské? Známé je, jak působila u nás nedávno v jistou osobu česba Benanova spisu o „Životě Krista“. — Pana Bartoně J. (ml.) co předsedu míst. odboru M. J. S. poněvadž ani ve všech literárních zvlášť přebytkem vědomostí netrpí, arci neviníme z nedostatků výše zpočetných, ale od sl. komise knihovny snažně žádáme, aby budoucně s pedagogickým smyslem knihy volila ubezpečující, že práva kritiky v té věci se nevzdáme a v patnosti zachováme činnost její, na stráž bděle dále věrně stojíce, ať se to komu líbí či nic.

Z Hronova. Dne 27. března konala sv. Josefská jednota v Hronově valnou hromadu za přítomnosti 22 členů. Schůzi zahájil pro nepřítomnost vdp. pan jednatel. Na to podal zprávu o činnosti jednoty v uplynulém roce. Spolek pracoval tiše na utvrzení zásad křesť. sociálních jak slovem tak tiskem. Čítá přes všechno pronásledování 43 členů činných, 3 příspívajících, 1 zakládajících. Pořádá 12 výborových a tolik též měsíčních schůzí. Působením jeho i okolních katol. jednoty založena katol.-politická jednota pro Hronov i okolí. Požádá „Politický klub kat. dělnictva v Čechách“, který pořádá v Hronově dne 27. června 1897 veřejnou schůzi v Hronově, na níž s velikým úspěchem mluvil dp. Emil Dlouhý-Pokorný a p. redaktor V. Myslivec z Prahy. Na katolický sjezd v Hradci Králové vyslala jednota 16 členů a praporem a účastnila se všech významných slavností církevních a schůzí, které pořádaly katolické spolky okolní. Bude spolupůsobiti k tomu, aby se na Hronovsku co nejdříve zřídilo výrobní družstvo tkalcovské, na jehož stanovách se již pracuje. Tím zásady naše křesť. sociální budou zajiště vydatně účinkovati na ohrožení i hmotného postavení našeho a připraví i kypřiti půdu k úspěšnější práci další. Smýšlením křesť. sociální péstuje se odebráním a pilnou četbou katolických knih, novin a brožur. Jsou to: Katolické Listy, Týdenník Obnova (3), Mir, Dělnické Noviny (10), Obrana Práce (10), Křesťanský Demokrat (100), Lidový List (40), Ženské Listy (80), Dělník (5), Selské Hlasý (2), Brn'ský Drak (2), Řemeslnícko-Zivnost. Noviny, Křž a Maria (100), Časové úvahy (8), Slova pravdy a j. — Přijem za rok 1897 obnášel 67,37 zl., vydání 46,89 zl. — Spolková knihovna čítá přes 250 knih. Půjčeno 318 knih. — Do nového výboru zvoleni: vdp. děkan J. Matouš, vp. V. Šitina, vp. E. Novák — pp. J. Khom, F. Štoldo, F. Rus, J. Parma, J. Goldman, J. Špáta, J. Kovář, F. Tylček, J. Šotola, J. Jirásek, J. Matějka. Velitelem: p. Fr. Ruz, p. J. Špáta. Praporečnickem: p. F. Bráha a p. V. Cejp. Další činnosti spolkové povoláno: „Zdař Bůh!“

Z Rovně. (Jednota sv. Josefa). Za celý rok nedali jsme o sobě věděti, neuvěřejovali jsme jednotlivé schůze, poněvadž věděli jsme, že naše vesnická malá Jednota katolická nemůže se rovnati činnosti veliké Jednotě katolické ve městě, kde jest více sil a kde také více živosti a zájmu! Málo jest vesnic v celé diecézi král.-hradecké, v nichž by byly založené katolické jednoty — proto tím hůře pracuje se tam, kde skutečně katolická jednota založena jest. Náš venkov nechce stále smáti nebezpečí, které mu hrozí od zásad socialistických, prohlédne až snad bude pozdě. Nedoštávalo se nám bohužel porozumění pro naše snahy od lidí, kteří dávají takt v společenském koncertě. Ukázala se „svláště Horní Rovně“ k nám nepřiznivou, když jsme podali od spolku žádost, aby slavná správa obecní Horní Rovně nám dala do správy knihovnu a jeviště, tu co se týká knihovny nám nevyhověla, co se týká starého rozbitého jeviště, nám vyhověla. Slavná správa obecní Dolní Rovně nám benevolentně povolila, co jsme si přáli. Zaplať Pán Bůh! Než přes chladnost, s kterou se působení naší Jednoty u jednotlivců v obci shledávalo, pracovali jsme přece ne jak jsme si přáli, ale jak jsme mohli. Scházeli jsme se v budově školní.

Schůzí bylo 14. Členů čítá náš spolek 60. Ve schůzích, které dle okolností kříději nebo hustěji byly svolávány, podával nám velobětavý vdp. předseda Engelbert Štáry, farář a sekretář vikariátu Pardubického majimavý arosumitelný přehled všech událostí politických. Nebylo události, která by bystrým rozhledu našeho vldp. předsedy ušla. Kritickým nožkem rozebíral bledé politické události, s nichž odvozoval praktické aplikace. Kromě toho náš vše milovaný předseda podal nám zajímavý a poučný obrázek „O předhistorii lidstva“ ve 3 přednáškách. Jako znalec a milovník přírody rovinul před námi obraz a: doby kamenné (dovozoval s nalezených památek, že již tenkrát věřili lidé v život po smrti t. j. v nesmrtnou duši); b.) doby bronzové; c.) doby železné. Zaplať Pán Bůh! Dp. místopředseda krátce ve slépějích obětavého, vešedního svého úřadu. Nevystupoval sice dp. místopředseda příliš často svými přednáškami, hleděl však za to pracovati skrytě na upevnění Jednoty a na tom, aby členové měli zájem o naši Jednotu a o vše katolickou vědec. Dp. místopředseda hleděl nás seznámiti blíže se socialismem, o němž každý teď mluví, ale málo kdo ví, co to je. K porozumění otázky sociální směřovaly jeho přednášky: Liberalismus, Socialismus demokratický. Co jsou socialisté, Křesťanský socialismus zábrana naše. Mimo to: Život a působení sv. Otce Lva XIII. Přičiněním horlivého dp. místopředsedy založen v naší Jednotě řečnícký kroužek, který osvědčil zájem pro Jednotu. Myšlenka velice vhodná, ale pro náš venkov dosti odvážlivá. Než Bohu díky, zafila se, a ovoce řečníckého kroužku jsou přednášky, které měli členové našeho mladičkého řečníckého kroužku. Přednášeli tito pánové: Matěj Kašpar, rolník z Horní Rovně, „O lásce k vlasti“; Matěj Kaplan, rolník z Dolní Rovně, „Vážme si náboženství“; Václ. Michálek, mistr zednický z Dolní Rovně, „Jak by to vypadalo v našich rodinách, kdyby zvířetili socialisté“. Mladí to řečníci, než každý začátek jest těžký. S pomocí Boží vše se překoná! Naši Jednotu katolickou poctil také jednou svou návštěvou vldp. Fr. Udrál, říšský poslanec a podal nám obrázek politických událostí a kravalů v paláci zástupců národa. Kromě přednášek vážných oživovaly naše shromáždění humoresky, které dp. místopředseda obvyčejně na konec schůze předčítal, jež vzbudily ve všech příjemnou a veselou náladu, ve které se potom rozházeli. Také soudruzi někteří nás pobavili komickými solovými výstupy jako pp.: Božek František z Horní Rovně, O. Šejbal z Jeleního, V. Štáněl z Dolní Rovně (Vivant sequentes!) Naše katolická Jednota korporativně účastnila se slavností: Vzkříšení, Božího Těla, primice vlp. Kaplana z Komárova. Osmičlenná deputace poslána do Hlinska na slavnost svěcení praporu katol. spolku „Svornost“. Dvanáct členů naší jednoty posláno na katolický sjezd do Králové Hradce. — Všichni členové osvědčili své snášení katolické, neboť přistoupili společně dne 20. března t. r. ku stolu Páně. Jméni Jednoty obnáší 206 sl. 93 kr. Časopisy, kterými jsme se poučovali a vzdělávali byli: Slova Pravdy (2 exempl.), Obnova, Katolické listy, Hlasý tiakové, Zábavy večerní, Hospodářské noviny, Časové úvahy (6 ex.), Lidový list a Křesťanský demokrat (23 ex.); 10 Jednota, 13 členové sami! Volep. předseda ve své laskavosti zapůjčuje Noviny katolické a Dělnické noviny členům zdarma. Dd. místopředseda zapůjčuje Český východ. Na vyslání dp. místopředsedy přistoupila Jednota za zakládajícího členu Vlasti. Také naše Jednota přispěla svým haléfem na oltář vlasti — na Ústřední Matici školskou — 4 zl. 50 krejcarů. Mimo to čekáme po velikonocích slavného lidového řečníka p. Václ. Myslivec, aby svými mocnými slovy půdu pro katolickou věc zde připravil. — Řádná valná hromada odbyvaná 20. března vyslovila naprosto důvěru starému výboru. Poděkoval se p. Fr. Šejbal, obchodník, a na místo něho stal se jednatelem všeobecně oblíbený katolický učitel Josef Flegl z Horní Rovně. Neustáleme ve své činnosti, neustáleme pracovati dle hesla: „Církev a vlast v moji sestersky mluví se šadrech, každá má srdce mého půl, každá má srdce mé celé!“ Zdař Bůh!

Z Poličky. Svatojosefská jednota kat. jinochů a mužů v Poličce konala dne 20. března t. r. svoji valnou schůzi. Z celoroční spolkové zprávy jednatele p. B. Šimáčka vyjímáme toto: Činnost spolku rozvinula se utěšeně v zimním období. Kroužek řečnícký a zábavný pojí se, postaral se o pončení a zábavu členům i uvedeným P. T. pp. hostům každé neděle, počínaje lednem až do valné schůze. Přednášeli tito pánové: dp. předseda Fr. Dittrich ve 3 přednáškách na thema 1. Je-li antisemitismus strany křesťanské sociální oprávněn?, 2. o inkvisici, 3. jak holdují soc. demokraté pomoci ženám (2., 9., 16., 23. a 30. ledna. — Jednatel p. B. Šimáček (6. února): úvahy o dobročinnosti, milosrdenství a štědrosti. P. J. Kukla (13. a 27. února) „o spolcích s: dnářských“ a „o významu spolkového odznaku“. P. Frant. Janek (30. února) „Je-li pravdou tvrzení socialistův dem. náboženství budiž věc soukromou“. P. Fr. Blažek velkostatkář a tovarník (6. března) „Dojmy a cesty do Vídně“. Všecky tři jednotou pořádané zábavy se vydařily skvěle. 6. pros. m. r. pořádána byla zábava avatomikulášká, 20. února t. r. pořádán byl ples, který vynesl jednotě čistých 30 zl.; při něm osvědčil se na novo zábavný kroužek, řízený osvědčenou rukou sl. Terezie Andrákové přednesem několika výstupů. Lonečné dne 13. března podnikla jednota věcnou loterii, která přispěla spol. pokladně čistými 15 zl. Počet členů jest tento: 77 činných, 48 příspívajících, 9 zakládajících a 4 čestní a to: vldp. ref. probost Leopold Mazák v Poděbradech, dp. farář Jan Volánek z Běstvíni, p. Jos. Šlerka a p. Cenek Andrlík měšťanští poličtí. Pokladní hotovost činí 123 zl. 20 kr. Spolková knihovna čítá 415 svazků a knihy se vyměnily během roku 770krát. Jednota odebrá tyto časopisy: Obnova, Dělnické Noviny, Obrana práce, Náš Domov po 1 ex. a členové v bojném počtu odebírají: Lidový List a Křesť. demokrat, dále Slova Pravdy, Časové úvahy, Křž a Maria. Inventář spolkový odhadnut v ceně 800 zl. a pojištěn. Čeho jednota nejvíce postrádá jest prostranná a zabezpečená místnost spolková. Další činnosti: „Zdař Bůh!“

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 8. dubna 1898.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Zápas podivuhodný.

Veliký pátek! V pravdě veliký. Platí o něm slova básně církevní: Mors et vita duello confixere mirando. To jest: Smrt a život v souboji srazily se podivně. Většic křesťanstvo slaví tu ten boj, který podstoupil Kristus, Syn Boží, se smrtí a s vinou na lidstvu ležící. Podivuhodný to tudíž zápas. A kdo vyšel z boje toho jako vítěz? Ten, jenž zdánlivě na veliký pátek podlehl, ale v neděli na to k novému životu vítězně vstal. A platí o něm i další slova písně té: Dux vitae mortuus regnat vivus. To jest: Náčelník života umřev kraluje živ.

Od té doby vždy a vždy znovu vede se tento podivuhodný zápas. Vždy a vždy srazí se blud, lež, bezpráví, nepravost s pravdou, právem a ctností. Vždy a vždy znovu bojuje se proti neúměrnému hlasateli pravdy, práva a ctnosti, totiž proti křesťanství, nejprudčeji proti apoštolskému katolickému křesťanství. Ale vždy a vždy opakuje se vítězství katolicismu. Zápas to tedy tím více podivuhodný. A právě v době naší vede se boj ten urputněji než kdy jindy. A co pozoruhodného při tom jest, že se vše zase a zase opakuje, čím se bojovalo proti Původci křesťanství. Zbraně odpůrců jsou nejen blud vědy od Boha odpadlé, ale i zúmyslná lež, bezpráví a násilí. V oboru lži pracují obzvláště jisté časopisy, bezpráví a násilí páchají vůdcové lidu a mnohde i státní moc.

Jako druhdy hlali: „Bouřil lid, dělá se králem“ — tak dnes u nás od Národních Listů až dolů k poslednímu nějakému „Světloňosi“ lze se o katolicismu: Klerikalismus chce jen panovati a fanatičtí kněží štvou lid. Zatím to je ale naopak. „Veleknězi“ židovské fraimaurerie povídají jako druhy otcové jejich: „Vidíte, že nic nepropisujeme, všecken lid jde za katolicismem.“ To je ve velkém. A v malém u nás v Čechách máme tak mnohé „vůdce“, kteří rovněž praví: „Vidíte, jak se zmahá klerikalismus, půjde-li to takhle dále, všecko půjde za ním. A my? My přijdem o vůdcovství, my přijdem o nadvládu nad lidem, přijdem o svá poslancectví a o svá místa.“ — A proto se štvě, a co sami v srdci mají, totiž touhu po nadvládě a slávě, to vyčítají katolicismu. Jen ztročiti prý chce a vládnouti on. Zatím ale by mohli věděti a mnozí vědí, že katolicismus může směřovati: Království mé není z tohoto světa. Katolicismu se nejedná o nic, než aby kraloval Kristus čili aby kralovala v duších jeho pravda. Dobře to vědí o biskupech nynějších, že se jim jedná jen o kralování Krista, ale aby zastřeli oči lidu, ukazují na nádhernou bohoslužbu katolickou a na společenské

postavení biskupů, kteréž jim v našich krajích dali z úcty k duchovnímu království křesťanství národové. Jsou to fariseové v novém vydání, kteří se dělali pohoršenými, když lid vystrojil slavný průvod chudému Kristu jedoucím do Jerusalema. Dělají se z pokřtěnců kárateli biskupů, jímž národové něco „slávy“ udělali, ale sami v srdci svém zrovna prahnou a žízní po slávě a celé vlastenecké a ta „záslužná a poctivá práce“ pro národ není než „slavomam“. A vedle slavomamu shánějí právě ti horlivé proti penězům biskupů — peníze, domy a velkostatečky. Co se n. p. našpinil jistý poslanec p. biskupa královéhradeckého a co se napřekrucoval jeho výroky „peníze proti penězům“, čímž se minila jen potřebná obětavnost na věci katolické a hle! Dnes ho shodili sokolové, protože prodal dům — německému židovi.

Ale i kdyby to mnozí odpůrci katolicismu s národem smýšleli upřímně, právě tyto svátky křesťanské by jim mohly otevřít oči. Vůdcové národa israelského pravili o Kristu: Musí zemřít, nebo necháme-li to tak, přijdou Římané a zničí národ náš i město i vlast. — Byla to pochybená politika, politika proti Kristu. A co měla za následek?

Právě to, čeho se obávali, kdyby za Kristem byl šel všecken lid — pád národa, úplné zničení jeho samostatnosti a jeho jazyka.

A takovou politiku vedou naši vůdcové dnes zase. Ať před lidem sebe více své srdce Kristu odcizené zastírají a říkají, že nejsou proti náboženství, nýbrž jen proti klerikalismu, tomu už nevěří, jen leckterí maloměstští členové Národních Listů, rolníkům se totiž oči již otvírají. Vůdcové nynější národa našeho vedou politiku protikatolickou a vytryskuje to leckdy na povrch i přes spojenství s Ebenhochem. „Necháme-li to tak, totiž aby se zmahalo katolické uvědomění v národě, bude vlast zničena.“ — Tak jest psáno v duších jejich.

Kdo by o tom ještě pochyboval, ať se tedy po světě poohlédne. Zápas podivuhodný vede se v národech! Na jedné straně je smrt — totiž svobodářství čili liberalismus, bezbožectví v knihách a ve školách a socialismus v dláních. A na druhé straně je život — totiž Kristovo učení neporušené, nezměnitelné, — katolicismus.

A na které straně jsou mnozí vůdcové národa našeho? — Lehká odpověď. Na straně smrti. Pravíme s plným vědomím „na straně smrti“. Neboť politika proti Kristu a jeho učení byla smrtí národa israelského a tak přese všecko rozučování národ-

ního vědomí hrozí protikatolická politika vůdců národa našeho jen smrtí!!

Zápas podivuhodný! Kristovo dílo, páni, nezničte. Vždy a vždy vstane zase z mrtvých. Vždy a vždy „Náčelník života bude kralovati živ“. Ale národové svedeni vůdci jeho do zaslepeného boje s ním jdou smrti vstříc.

Jediná naděje naše spočívá v tom, že se u nás probouzí lepší poznání, že i u nás, ač pomalu, tož přece razí si cestu přesvědčení, že jest třeba dáti se na stranu Kristovu, čili že jest třeba, aby uplvané u nás a ubité hlavně Národními Listy katolické náboženství ožilo. Podávali se toto úsilí Čechů nejšlechetnějších, ne slávu a peníze, ale blaho lidu hledajících, nebude-li marná práce, ku kteréž i u nás v Hradci podnětem biskupovým položen základ, bude-li poražen výdělkářský a sobecký liberalismus, ten hlavní štváč proti katolicismu, pak bude i o národu našem platiti: Ejhle domněle mrtvý kraluje živ.

A to jest naše velkonoční přání, jež milovanému národu našemu podáváme zapřísahajíce vůdce lidu, aby uvážili, kam by jejich pochybená, protikatolická, liberalistická politika národ náš přivést mohla.

Arcikníže František Ferdinand z Este.

Dne 29. března zaslal, jak 1. dubna W. Ztg. oznámila, císař arciknížeti Františku Ferdinandovi z Este tento nejvyšší vlastnoruční list: „Milý pane synovče, arcikníže Františku Ferdinandě z Este! Pravou radostí a uspokojením naplňuje mne vědomí, milý synovče, že Vaše zdraví jest opět úplně zotavené a že se přiblížil tak okamžik, kdy v souhlase s přáním a naléháním Vaším, milý synovče, jakož i Mými úmysly, mohu Vás opět činnosti vojenské navrátiti. Dávám Vás, milý synovče, k dispozici Mého vrchního velení.

Neomezen na požadavky určité hodnosti vojenské, budete, milý synovče, nyní míti příležitost převzít vedení různých vojenských sborů občasně při větších cvičeních a přistoupení tak blíže k veškerému vojenství se stanoviska vyššího, vůbec pak nabytí zdravého rozhledu ve všech poměrech moci vojenské jak na zemi tak na moři, který necht někdy obecnému blahu co nejlépe prospěje. Ve příčině zřízení Vaší vojenské družiny a podrobné úpravy Vaší činnosti, milý synovče, dám Svě zvláštní pokyny. — Ve Vídni, 29. března 1898. — František Josef v. r.“

A Nicefor si myslil:

„Stojím přece za slavo, aby ten Nikola řekl: „Nicefore, dej mi! Mám nouzi — oplatím ti to až budu mít!“ —

A Nikola si v duchu řekl:

„Pohan — necita ten Nicefor! Dvacet let díváme si do oken a neřekne: „Pojď — dám ti!“ — Vzal tě rarach!“

Nikola praštil oknem a převalil se na postel. Za chvíli slostí a lítostí usnul. —

Od té doby Nikola a Nicefor se hněvali. Neřekli si proč, ale věděli to oba. Chodili kolem sebe a na sebe ani nepromluvíli! Divili se lidé na vesnici, že na sebe nemluví a nevěděli proč? Nikola a Nicefor jim toho říci nechtěli, poněvadž se styděli oba, že rozhněvali se „pro lulku“. Ale usmířit se nechtěli!

Seděli Nicefor a Nikola v neděli na prahu, seděli proti sobě a na sebe nepromluvíli!

Myslí si Nicefor: „Promluv ty! — Nemáš proč se hněvat!“

Myslí si Nikola: „Začni ty! — Ničím jsem ti — neublížil!“

Oba měli hořkost v srdci. —

Přišel podzim! —

Oral Nicefor — a vedle něho na poli Nikola. Ztrápený byl Nicefor — zamklý Nikola! Smutný život, když se hněvají a mají se rádi! A Nicefor rád měl Nikolu a Nikola miloval Nicefora. —

Nicefor si povídá k sobě: „Řekl Pán Ježíš: „Smíř se s bratrem svým!“

Zamyslí si Nikola a hlas Boží mu pravil: „Kdo nenávidí bratra svého, vraždníkem jest!“

FEUILLETON.

Pro „lulku“.

Literární žert. — Napsal Vladimír Hornov.

Ve studentské čtvrti pařížské v útulné hospůdce „Madame Charlotte“ seděli za stolem dva mladí muži.

„Tolstoj — Tolstoj! Camille, toť božský člověk!“

Malý „Frá“ (tak totiž znamenal své obraz) pln nadšení zaje si měkkými prsty do bohorovné kálice a upíral jiskrné oči na svého kamaráda novellistu, který s úsměvem pozoroval jeho nadšení...

„Poslouchej, „Frá“ — madame Charlotte má dobré pivo!“

„To jest odpověď tvá na mé horování pro genia Russie?“

„Je — není!“

„Jak to?“

„Frá“, co mi dáš, přinesu-li ti — pozítří — vytisknutý feuilleton od Tolstého, který on nikdy nenapsal?“

„Blázně!“

„Co dáš?“

„Jdiš! Pouhý plagiát!“

„Ne — feuilleton!“

„Útratu u madame Charlotte!“

„Platí!“

Pozítří čti „Frá“ černě na bílém následující „Feuilleton“:

„Pro lulku“

Literární žert od Tolstého, který v ruštině dosud nevyšel.

Nicefor a Nikola byli — dobří — sousedé. — Dobrou ženu měl Nikola a hodnou ženu měl Nicefor a neměli si čeho vyčítat. A jaké také vyčítání mezi mužky, jichž osud podoben jako vejce vejci: Okna chalup měli proti sobě a když vyhlédli Nicefor z okna, viděl Nikolu a když vyhlédli Nikola, viděl Nicefora!

„Čertové chlápko!“ povídá si jednou Nicefor, nácíváje si lulku a vida, jak Nikola pořád vyhlíží oknem a jako řas dívá se na jeho měchuřinu!

„Ej, ej Nikolo, — vidím ti až do duše! Máš prázdnou měchuřinu — a lulku vyhaslou! Posti se, posti — však dobře tělu odepřít něco, aby čertině ducha neposedlo!“ Tak Nicefor povídal si u sebe a schválně vyšel na zápraží, usedl pohodlně a furiantsky jako činovník a hulil, hulil až šla oblaka! A přímo šla po větru do oken chalupy Nikolovy. —

Nikola vyložil se s okna — a čil — čil, jako kůň když cítí vlky z daleka. Oči se mu jiskřily, pak kalily až do krvava, ale říci nechtěl: „Nicefore, dej mi z měchuřiny! Nemám!“

A Nicefor si myslil: „Čuj, čuj, čertové chlápko!“ a pouštěl oblaka, která se zmítala jako čarodějnice, když v Mikulášské noci vylétnou z komínů!

„Hulíš Nicefore, hulíš!“ — nabnul se Nikola s okna.

„Baže, Nikolo! Váš mám měchuřinu plnou!“ a čertisko šimralo Nicefora pod bradou, aby se smál Nikolovi, že nemá — nemá!

Nikolu pojala lítost a myslil si: „Má plnou měchuřinu a neřekne: Nikolo bratře, pojď a napi si! Máš nouzi — tabák došel!“

„Vaterland“ nazývá tento list pozoruhodným a potěšujícím, protože potvrzuje, že arcikníže úplně se pozdravil, a pak že vstupuje arcikníže v bezprostřední kruh působnosti pod dohledem samého císaře. Organ vojenských kruhů „Reichswehr“ napsala: Arcikníže, který požívá již po léta plnou naději a neomezenou důvěru ve vojenských kruzích, osvědčí opět ve svém novém vojenském postavení vynikající dary ducha a charakteru. Z povolání arcikníže k zamyšlenému vysokému úkolu pod dohledem a po boku nejvyššího vojévůdce lze někdy za všech okolností očekávat jen co nejlepšího.

Arcikníže František Ferdinand z Este jest dle pragmatické sankce nejbližším dědicem trůnu a bude proto zasvěcen pod dohledem císaře nejen do záležitostí státních, ale i vojenských. Očekává se, že již letošní velké manévry uherské budou se konati pod vzhledem jeho velením a že poznamená bude při všech státních, politických, repraesentativních a vojenských záležitostech dle potřeby zastupovati 68letého císaře, jehož 50leté vládní zkušenosti budou mu vzácným vodítkem.

Podmaršálek arcikníže František Ferdinand z Este jest teď 35 let star a začal službu vojenskou r. 1876 jako poručík v 32. pěším pluku. Do r. 1882 postoupil za nadporučíka, načež byl přeložen k 4. dragounskému pluku, v kterém r. 1885 postoupil za rytmistra. Roku 1889 jmenován byl majorem v 102. pluku a postoupil r. 1890 za podplukovníka. Na to stal se velitelem 9. husarského pluku v Soproni a roku 1894 jmenován byl generálmajorem a stal se velitelem 38. pěší brigády v Č. Budějovicích. V loni povýšen byl pan arcikníže za podmaršálka.

Nám Čechům jest arcikníže František Ferdinand z arciknížat nejbližším již proto, že jako majitel velkostatků Chlumce n. L. a Konopiště jest českým velkostatkářem a že s českým lidem nejvíce se stýká, jej zná a oceňuje. Arcikníže počal se se svým bratrem arciknížetem Ottou (otec mladých arciknížat Karla a Maximiliána) již v 10 roce učiti česky. Jazyku českému jej vyučoval známý český spisovatel, zvěčnělý major Čenský. Vychovatel arciknížete hrabě Degenfeld pravil tehdy Čenskému:

„Cílem vašim bude, abyste jej přiučil češtině tak, by po skončení studií gymnasiálních ovládal řeč tu dokonale, zvláště v konversaci. Major Čenský musil na arciknížeti „Fratiškovi“, který měl týdně 30 hodin vyučovacích, požadovati tolik, jako na každém jiném žákovi svého téhož stáří.“ Spojujte mužnou vůli s rozvážlivou přisností. On budí vás poslušně ve všem, co mu hledě k svému předmětu nařídíte. Dané úlohy princ pak musí udělati tak, jako každý jiný chovanec. Nepromiňteji něho.“ — Taková instrukce byla dána učitelu češtiny pana arciknížeti.

Když Čenský byl představen svému tehdejšímu žákovi, roztomilému to hošíkovi s plnými kvetoucími tvářemi, oděn krátkou černou kamizolkou a kalhotkami téže barvy po kolena sáhajícími, pravil arcikníže podávaje mu pravici:

„O, já vaše jméno už znám, viděl jsem vaši českou gramatiku u bratrance Rudolfa a probíral jsem se v ní.“

„Tedy budete se rád učiti jazyku českému?“

„Milerád, milerád; vždyť vím, že ho budu potřebovat, až na svých cestách budu Čechy navštěvovat.“

Čenský pak vypravoval mladému žákovi lehkým a zajímavým způsobem o rozdělení Slovanů na severní a jižní, východní a západní, ke kterým patříme též my Čechové a Poláci, jak snadno se dorozumíme, dále mu vypravoval o české řeči a

A bylo do pláce Nicefori a bylo do pláce Nikolovi! —

Zapomněl Nikola v tom zármutku na lultu a zhasla mu. Zastavil volky a hledá křesadlo — a nemá! Zrudl ve tváři a bál se pohlédnouti na Nicefora! Ztuhl-li se Nicefor jako tenkrát, půjde domů a lehne si, aby lítost zaspal. —

A Nicefor viděl nesnáze Nikolovy a čertně zas o něho se pokoušel, šeptajíc mu: „Nedávěj křesadla Nikolovi! — A lehtalo čertně Nicefora pod bradou, pod dlouhou bradou mezi vousy, aby se zasmál Nikolovi, že má plnou měchuřinu a nemá křesadla. Pohlídl se Nicefor po bradě, zatáhl vousy, až mu slzy z očí vyskočily a nasmál se.

Zastavili se volky Niceforovy a dívali se na Nikolu a dívali se na Nicefora.

„Dej, dej mu Nicefore křesadlo!“

Niceforovi bylo úzko u srdce a svědomí mu pravilo:

„Špatný jsi křesťan Nicefore, špatný! Cožkoli učiníte jednomu z nejmenších bratří mých . . .

Nicefor vytáhl křesadlo

„Nikolo bratře, nemáš křesadla! Vezmi mé!“

Zasmál se Nikola — vzal křesadlo a zapálil lultu. Políbili se a byli šťastni. Šťastní jsou lidé, když se mají rádi.

Jeli spolu s pole a smili se přes celou vesnici. Neřekli si proč, ale věděli to dobře! Sedávali zase na prahu a milovali se a jejich děti také. Nikdy již více nebylo u nich nouze a nedostatků, poněvadž nouze nevydrží mezi lidmi, kteří se milují. —

Platil „Frä“ útratu u madame Charlotte? Nevim! Byl to jen žert! —

literatě, kterým se poznamená přiučil, vysvětlil arciknížeti české a dlouhé souhlásky, vysvětlil mu vyslovování našich souhlásek, jak mu diktoval česká slova, která arcikníže František správně psal a vyslovoval. Mladý tak chápal snadno, věc jej vzbudila zájmem, těchto věcí ještě neslyšel, zejména nevěděl, že my Čechové máme tak snadný pravopis, že píšeme slova, jak slyšíme, kdežto Němci, Francouzi a Angličané jinak mluví a velmi složitě píšou. Arcikníže znal českou výslovnost, neboť před 5 lety přidělil mu tatínek — zvěčnělý arcikníže Karel Ludvík — ke službám šikovatele Čecha, aby ho naučil české výslovnosti a od něho pochytil také několik českých slov. Po první hodině pravil Čenskému pološeptem a ardečně s dětskou prostomyslností a naivností tehdy 9ti letý arcikníže Otto, který vyučování též naslouchal: „A já bych také rád se začal učiti česky.“

Hrabě Degenfeld přednesl prosbu arciknížeti Otty jeho otci, a tak oba princové začali se učiti česky společně.

Čenský musil ovšem hledět k tomu, aby arciknížata naučil se především významům vojenským, konverzačním a repraesentativním. Arciknížata postupující od snadnějšího ku těžšímu, učili se velmi pilně a ujišťovali jeden přes druhého: „Česka řeč jest lehká řeč.“ Náboženství vyučoval arciknížata dvorní kaplan dr. Maršál, pozdější infuleovaný probošt ve Vídni, a dějepisu německý dějepisec Onno Klopp, rozhodný odpůrce Průšáků a přítel vypuzené královské rodiny Hanoverské. Klopp se dal Čenským rád poučovati o českých věcech. Arcikníže Karel Ludvík přiležitostně též vypravoval, jak se učil s naším císařem a arciknížetem Maximiliánem česky. Hrabě Nostic byl též v družině.

Arcikníže nebyl tedy vychován v ovzduší nám nepřátelském, naopak jsa v důvěrném styku s českými šlechtici, knížetem Adolfem Josefem Schwarzenbergem a se syny jeho princem Janem, Louisem a Karlem, pak s knížetem Karlem Schwarzenbergem-Vorlickým a se syny jeho — knížetem Karlem a Bedřichem a s jejich švagrům, tehdejšími místodržitelem, pozdějším svým nejvyšším hořmistrem a nynějším ministrapresidentem hrabětem Františkem Thunem, dále s knížaty Lobkovic, Windischgrätz a Paary, s hrabaty Buquoyi, Čerufy, Chotky a Harrachy, poznal důkladně dobré vlastnosti a snahy českého národa.

V Čechách meškává rozhodně raději nežli v Uhrách. Arcikníže František těžil se v Budějovicích i v celém kraji veliké oblíbenosti pro milou, srdečnou a skromnou svou povahu. Se svými služebníky a se svým okolím rád mluví česky, na poli a v lese oslovuje při potkání vlídně venkovany. V Budějovicích navštěvoval Besedu i Německý dům, v nádražní restauraci ve Veselí obědval skromně a nenápadně jako občanští hosté, z nichž většina netušila, že mluví a stoluje s dědicem císařského rakouského, královského českého a uherského trůnu. Hamburští dva velkoobchodníci, kteří jednou zcela neznámym obědvali u jednoho stolu s arciknížetem, byli po jeho odchodu zcela nešťastní, že nevěděli, že mluvili s příštím císařem. Na Chlumecku a Konopištaku stýká se arcikníže František Ferdinand z Este rovněž rád s českým lidem.

Český národ vítá arciknížete v novém jeho postavení s nelčenou radostí a nadějí a jest upřímně potěšen, že arcikníže po třech letech úplně se vyhojil z plísně katarrhu, který si byl při šoulání na srnce a tokání tetřívku r. 1895 uhojil. Arcikníže jest totiž náruživým lovcem a za mrazivých, sychravých i deštivých nocí již po druhé neb třetí hodinu se vydával na lov a nešťatil se ani toho největšího tělesného namáhání. Jako velitel budějovické brigády byl u vojska velice oblíben.

Dvě opravy.

V neděli byly nám zaslány z redakce Národních Listů dvě opravy; první, podepsána od majitelky téhož časopisu paní Růž. Grégrové, druhá psaná od nejstaršího syna zvěčnělého pana dr. Julia Grégra — pana redaktora Prokopa Grégra. Jen s nechtím odrážíme osobní útoky Nár. Listů na nejd. biskupa královéhradeckého a české katolické kněžstvo, a proto se omezujeme na nejnutnější obranu. Co se týká opravy paní Růženy Grégrové, tedy se nedotýkáme poznámky, že z její šesti dětek ani jediné německy neumí a tedy nemluví. Snad se nyní česky naučily; slyšeli jsme však před lety, že v rodině pana dr. J. Grégra mluví německy. Tvrdily to též Česká Politika, Pokrok, Hlas Národa a celá řada listů v Čechách i na Moravě. „Čas“ z r. 1888 to tvrdil také a doložil, že p. dr. Julius Grégr cestuje se svou dcerou po Šumavě, rozdával tam své německé vizitky: „Dr. Julius Grégr Reichsathasgeordneter.“ Ze se to stalo v Hrápkách pod Plöckensteinem, udává výslovně. Dále upozorňujeme paní Grégrovou na Českou Politiku z roku 1884. Člen její redakce p. Toušimský neb jiný dovede snad též bližší zprávu podat o jisté audienci hraběnky Eleonory Kaunicové-Voradické u místodržitele generála Kollera. Dále k opravě paní Grégrové podotýkáme, že co se praví v Polabských Novinách, nikdy ani od pana dr. Jul. Grégra ani od paní Růž. Grégrové vyvráceno a opraveno nebylo. Citovali jsme bona fide a nás proto oprava paní Růženy Grégrové skutečně překvapuje.

Čeho v opravě její postrádáme, jest ujištění, že

by nyní byla rozhodnou Českou a šel v boji za svatá práva českého národa. Nár. Listů však nepřipustí do sloupce „Nár. Listů“ žádný placený německý a šidovský inserát. Kdo nejdůstojnějšího pana biskupa královéhradeckého nechává bezdůvodně vlnit z nevístivosti a s hanebností, musí býti přece sám lepším vlastencem. To je přece přirozené. Pak-li není ani Čechem amýlením a jedním, pak jest zbytečno a nemístno poučovat jiné o českém vlastenectví. Ted ale k opravě.

V článku Gebrüder Grégr & Comp, které uveřejnily v č. 184 ze dne 29. listopadu 1891 kolínské „Polabské Noviny“, jež redigoval nedávno zvěčnělý redaktor Vác Durych, poukázáno bylo na surové útoky „Nár. Listů“ na moravské a slezské české poslance po schůzi jejich v Moravské Ostravě. „Nár. Listy“ s optice vztekem, vytklily tehdy poslanci dr. Fanderlíkovi, že jeho bratr mluvil v Liberci německy. Mor. Orlice a Našinec, poukázavše na německý původ bratří Grégrů a na okolnost, že daleko lépe ovládají němčinu než češtinu, vytklily též dr. Jul. Grégrovi, že počal svou žurnalistickou dráhu v pražském „Tagenbote aus Böhmen“, orgánu to zůvřívého německého žida Davida Kuba, jehož synáček dosud prká v pražské „Montagsevne“ ty nejjedovatější aliny na český národ. „Polabské Noviny“ na konci citovaného článku připomenuly tyto věci, dodaly:

K takovému prostředku jsme utáhli se pan dr. Jul. Grégr, jenž svého času tak hájil svostou soukromých a rodinných poměrů, když r. 1884 „Česká Politika“ odhalila české veřejnosti faktum, že deputace „Akad. členů“ spolku v bytí Grégrově ušlyla od jeho paní slova: „Abor Julius, ich kann mit dem Jungen nicht fertig werden!“ Ke znehmělosti své rodiny přinášel se ostatně Julius Grégr nepřímou, jak s nádejnějším vyvolá: Na podzim roku 1889 zaslal dr. Rieger příteli svému panu J. Kramšíkovi maj. kněhstárny v Olomouci list, v němž dotýkal se též vjeté činnosti dr. Riegera pro ušlechtilé národní v jeho rodině. Vyšetřilo jím tento okolnostmi prohlášením pak dr. Rieger mušně a dle pravdy: „V mé rodině toho není.“ List tento pak „Nár. Listy“ uveřejnily doslovně, ale právě tato slova vynechaly; patrně neměl velký hnutí pan dr. Jul. Grégr tolik odvahu, aby na své svědomí mohl jako dr. Rieger. „V mé rodině se německy nemluví. I namítá se nám někdy otázka: Jak dlouho ještě nechá se český národ vlnit v sáhnu — dočasnými Němci?“

Redaktoři „Národních Listů“ mohou se v císařské univerzitní knihovně, kde „Polabské Noviny“ č. 184 ze dne 29. listopadu 1891 se nalézají, — přesvědčit, že uvádíme citát doslovně.

Na tutíž věc naráží též „Čas“ v článku „Redakce dvojího přesvědčení“ v čísle 10 (strana 160) ze dne 5. května 1887. Přisť doslovně:

„b) Diskretnost v „N. Listech“.

O jednom nedávno ušlechtilém úsudku (VII) dr. J. Grégr, že s opatrností před nejbližší budoucností své rodiny, dal decernice své včele německého rodinného jména i křestní jméno německé, aby jak sám se vymal, neměla neudat i jménem českým.“ Pamatuje se dr. J. Grégr, jak rozhorleně odpovídal staročeským listům, když se dotýkaly jeho německé paní a prý německé domácnosti? A hle, po roce div sám nevrátí se do kuchyně rodin, aby vyplehoval, co mluví k obědu. Aspoň klopý s klopýd k kava-lérsky obírá a v hradě svém české inteligenci předkládá s poznámkami, „jak se nám společně sdělují.“ Je tím tak jist, že o majiteli „Národních Listů“ dalo by se přilíh mluvit nasbíratí těch společlivých sdělení v jeho výrocích i chování? Ostatně otel dr. Grégra stihl v patkách ve vlastním listě. Teho dne proměl jej kterýs člen redakce (23 dubna v lokální části takto: „Ukážem nejmnutnějšímu se společnosti naši že se dosti shusta si vykytují, jest příměření politického nepřátelství v život a poměry soukromé. Nemáme být jen protivníky, člověka humanitního nic tak urasiti nemáme, než vidí-li promáladování politického odpáře se zjevým účelem, poškoziti neb zmčiti hmotnou jeho existenci jedněs a té přitčiny, že je ti-mého náhledu nel promáladovat. Útoky toho druhu nej-odklidití majeti musel p. Erwin Spindler.“

Na dopis p. Prokopa Grégra dovoluje si Obnova odpověditi dle možnosti stručně: Ze hájí jako syn památku otce, dotýká se nás mile. Pan Prokop Grégr nesmí ale zapomínati, že otec jeho p. dr. Jul. Grégr byl majitelem listu, který prováděl a provádí ty nejbezobohlednější kritiky svých odpůrců. Pan dr. Julius Grégr činil to sám jako žurnalista, řečník ve schůzích veřejných i parlamentárních. Nechceme se dotýkati neobětí a protokojmíe zde útoky jeho N. L. na otce národa Františka Palackého, jenž je dnes uznáván za prvního Čecha 19. století, pomíjíme též útoků na osmdesátiletého Riegra, jehož rýs vlastenectví a osobní poctivost se opět všeobecně uznává. Nechceme se dotýkati též dr. Jul. Grégra a dr. Ed. Grégra příli, dotkli jsme se jich a minili dotknouti pouze jako vůdci strany nám na nejvš nepřátelské, která velmi často šádnych ohledů nesná. Ze Kollera a Auersperga vytýkalo se Grégrům, a to po našem náhledu právem, že usilovali prolomit pasivní odpor v době, kdy strana ústavácká nasadila všechny páky, aby nás poválila. Vstupením do českého sněmu prokázali Grégři a jejich strana Auerspergovi největší vděk, neboť tím byl zásadně zlomen pasivní odpor Čechů a státoprávní náš program utrpěl největší díru. Část českého národa vstoupila fakticky na půdu ústavní.

Roku 1879, kdy opět působením bratří Grégrů byl na dobro náš pasivní odpor povelan a kdy všichni poslanci čeští vstoupili na Hřáskou radu byt by i se státoprávním ohrašením, vstoupili jsme na dobro na půdu ústavy, neboť ač poslanci trvali na českém státním právu, přece jen pomáhají dlat centralistické zákony. Nejvíce přispěl také k utužení centralismu návrh mladočeských poslanců na zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva, neboť tím dělnická třída v celé říši fakticky se postavila proti našemu českému státnímu právu. Jednání socialistických poslanců a socialistů vůbec to dokazuje. Zavlečení české otázky do Vídně bylo neméně hroznou politickou chybou, neboť následkem toho poštváli jsme si na krk skoro všechny Němce v Rakousku i v německé říši. Celý český národ a zvláště nynější poslanci nejlépe vidí a cítí, jak nesnadné jest postavení naše. Za nynější situací v důsledcích svých nason plnou odpovědnost před českým národem i dějiny bratří Grégrů.

Tím však právem vytýkáme, že nebyli vytrvalí a důslední. Dr. Jul. Grégr šel sice r. 1879 do Vídně, ale když viděl, jak těžko a perně se tam výhody pro

český národ dobývají. vzdal se mandátu a raději činnost Blagru a Staročechů v sítích kritizoval a karikoval. Bývalý poslanec ředitel Touner výslovně mu vyčetl, že hodil první pušku do řítu a utekl. Pan dr. Edvard Grégr ukazuje se ve Vídni jak známý velmi zlého a delší českým poslancům více neznámý než než dobrých aluzí. Mnohové, kteří nejvíce agitovali pro obsazení říšské rady, ti tam měli nejvíce meškat a nejvíce pracovat. Tím byli povinni své straně i celému národu.

A teď přejdeme k těm svedeným mladíkům. Češem a majitelem Nár. Listů byl dr. Jul. Grégr, ten udával listu směr a měl moc zabránit to, co ne-schvaloval. Články lokálky, dopisy i soudní sít Nár. Listů vypěstovali krajní radikalismus dělnické i studentké omladiny. Všeobecně hlasovací právo dala mladočeská strana hned při svém ustanovení se v pražském Konviktu dělnictvu do vládu, dělnické hnutí i socialismus byl v Nár. Listech co nejvíce fedrován zvláště za dob redaktora Josefa Baráka, jehož redakčním úkolem bylo, navštěvovat schůze dělnické, studentké a českořidovské.

V měsíci dubnu 1890 navštívili někteří poslanci a několik redaktorů Nár. Listů socialistickou schůzi na střešním ostrově v Praze, kde oslavovali Marx a Lassalle a poslanec prof. Tilsner slíbil předem socialismu, že bude jejich přání tlumotit. Ještě intimnější styky měl p. dr. Engl se socialisty a dne 1. kvě na 1891 dal se od nich v průvodu německosocialistického poslance Pernerstorfa a demokrata dr. Kronawettera dokonce i oslavovat. Ze Národních Listů a dr. Julius Grégr používali socialistů k povalení Staročechů a rozbití staročeských schůzí v letech 1889—1891 jest známo. Ostatně pravil dr. Jul. Grégr 1891 ve schůzi voličů všech měst pražských: „Jest v zájmu samého státu, aby velké hnutí sociální mělo své zástupce v parlamentě, kteří by tlumotili důstojně přání a potřeby těchto vrstev. Bude-li mít strana socialistická své zástupce v parlamentě, posbude hnutí sociální svého nebezpečného rázu. Nebojte se otázky, jak se jeví v nynějších parlamentech dělnických; až přijdou páni do parlamentu, budou musit značně alevit ve svých požadavcích.“

Bovná studentstva bylo v letech 1889—1895 používáno za politické agitatory mladočeské strany a v únoru 1894 dle současných zpráv časopiseckých konala se za intervence dr. Jana Kučery a dr. Em. Engla schůze důvěrníků českého studentstva, aby student-tvé vlády podporovaly mladočeské kandidáty. Poslanci navzajem studentstvu slíbili, že se postarají, aby disciplinární řád byl změněn tak, aby studenti mohli se účastnit polit. schůzí, a aby nabýli rozhodného vlivu na školské záležitosti atd. Že vůbec N. L. i poslanci snažili se udržeti spojení se studenty, že je fedrovali přechásto proti professorům jim nepohodlným, jest rovněž známo. Nár. Listům ostatně již roku 1887 bylo vytýkáno, že nejsou opravdovým strážcem národa, ale sháněcem abonentů, spekulujícím na nízké vážné a neousouzení velikého množství. O toto svádění množství se opírající tyranisují české vzdělance, kaceřují svobodu smýšlení a lichotí davům, aby panství svého nepozbyli.

Články Nár. Listů a radikální řeči dr. Edvarda Grégra, které brala mládež doslovně, jsou odpovědný za vznik a jednání omladiny i pokrokářů, byť i bratři Grégři osobního styku s nimi nikdy neměli.

Styky socialistů, omladiny a pokrokářů s mladočeskými poslanci jsou prokázány. Václav Čížek, bývalý písař dr. Herolda, udal výslovně, že jeho strana má s mladočeskou stranou styky a že klub mladočeský nabízel redakci Pokrových Listů, orgánu to pokrové strany dělnické městské podporu 25 zl., kterou ale redaktor Veselý nepřijal. Tvrdil též, že někteří poslanci navštívili důvěrné schůze omladiny, což Ant. Holabach potvrdil. Redakce Nových Proudů měla tytéž redakční místnosti jako Pokrové Listy. Dr. Rašín, K. St. Sokol, A. Hajn, Skába, Neumann, Tuček a Miláček ze studentké omladiny schůze scházeli se s členy dělnické omladiny. Antonín Hajn byl duševním vůdcem pokrokářů a „Čas“ (XI. roč. č. 10 ze dne 7. března 1897 na straně 157) výslovně píše: „Ty peníze mladočeské, které on sehnal po založení Neodvislosti r. 1892, porušily pokrokářství a jemu samému teď 28. února 1897 staly se osudnými. Bylo proti němu 101 podílů, pro 54. Z těch 101 podílů byly na př. podíly pp. dr. Kloučka, Březnovského, Šíla, Jandy, Niklfelda, Brdlika, Vendulíka, Storchy, Havlika, Mellana, mly-máte Orta...“ Radikální Listy, Rozhledy, Čes. Strás, Pokrok založili původně Mladochéši. Dle udání Václava Číška dal mladočeský klub zástupcům socialistické demokracie 100 zl. na agitaci pro všeobecné hlasovací právo. Sekretář mladočeského klubu JUC. Ant. Čížek byl pro styky s omladinou zatčen, protože dal Doležalovi a Dragounovi 12 zl. Styky tedy mezi výstředními stranami a stranou mladočeskou byly nepopíratelné. Proto pravém jsme vytýkali Národním Listům shabělení jejich retirádu spojenou s podváděním křídlem. Národní Listy, když bylo zle, zapíraly omladinu a doslovně napysaly: „Nepřítelé našeho národa obviňují křivě národní stranu svobodomyšlnou, že má účastenství v dělnických demonstračních a pěstuje styky se socialisty.“ Počinání toto bylo shabělé, jako útěk dr. Ed. Grégra z krajně opozičního banketu na Žofíně. Pravda jest, že páni Grégři nechťeli za výmínečného stavu tisknout manifest své strany, protože se báli o tiskárenské své koncesse. Kdo hlásá krajní opoziční, jako páni Grégři ten se právě něčeho neměl bát a měl ze své krajní opoziční vyvoditi krajní důsledky. Jest přece z čísel „N. Listů“ známo, že „N. L.“ klukoviny výmínečného stavu až do 13. září 1893 — tedy až do vyhlášení výmínečného stavu více méně schvalovaly a pak — jakoby utál. O Grégrech nebylo potom dlouho slechu. Česká Strás pravém vytýkala, že důsledky krajní opoziční odnesly za Mladochéchy omladina a pokrokáři, z nichž 70 odsouzeno k delšímu žaláři, většinou od 1—do 8, ba i 10 let. To jsme konstatovali, ale při tom nám nenapadlo někoho urážet. Páni Grégři nesmí býti tak citliví a nejmenší přičiny mají k tomu Nár. Listy.

My jsme jim přičinu k útoku nezavdali, avšak byly bychom politování hodni, kdybychom jejich napros o bezdůvodné útoky neodráželi. Podzřívání jejich, jako by ndp. biskup královéhradecký nebyl Čechem.

jakoby námlil anebo jako by dp. farář Kaplického k resignaci byl pobízěl, jest naprosto bezdůvodné, slo-myslně vylhané. Stejně se to má s orgánem pan dr. Kloučka, s „Jičánským Obzorem“. My neštíme, my se bráníme, my rozhodně jsme pro společnou práci všech Čechů dobré vůle a od tohoto snažení neodvrátí nás ani abonentní štvánice „Národních Listů“. Má li p. Prokop Grégr na redakci N. L. nějaký vliv, tedy mu radíme, aby se zasadil o to, aby konečně „Nár. Listy“ přestaly poctivě lidi špinit, tapit a podezřívát a aby se naučily psáti pravdu. Staré jsou k tomu dost, vycházejí již 38 let.

Politický přehled.

O společném říšském rozpočtu radili se 3. dubna ve Vídni za předsednictví zahraničního ministra hr. Goluchovského a účastenství říšského ministra války št. Krieghammera a vice-admirála Spauna předsedové ministerstev, hrabě Thun a bar. Bánffy a ministři financí Kallay, dr. Kaizl a št. Lukacs. Na rozmožnění válečného loďstva bude se žádati dle Reichswehr dokonce přes 55 milionů, z nichž bude každoročně přes 10 1/2 milionů splatno. Společný rozpočet bude předložen delegacím k schválení.

Sv. Otec Lev XIII. nabídl Španělsku a Spojeným státům své zprostředkování, pak-li se zastaví krveprolití na ostrově Kubě. Papež, jako hlava katolíků po celém světě rozšířených, představuje největší morální moc, jehož rozsudku podrobilo se v otázce Karolínské i většinou protestantské Německo. Spojené státy mají sice jen asi šestý díl katolického obyvatelstva, avšak tito vynikají daleko nad rozdrobené protestantské sekty. Španělsko jako katolická velmoc jest sv. Otci velmi blízká, avšak záležel mu též na katolických Kubáncích, aby došli konečně požehnání míru a obnově hospodářského blahobytu. Možná, že ve Spojených státech bude prostřednictvím hlavy křesťanstva spíše vítáno, než přátelské zakročení evropských velmocí. Američané drže se hesla: Amerika patří Americe — nerad vidí zakročení evropských politických velmocí. Američané vzdor svým válečným choutkám musí přece jen počítat, že by je válka se Španělskem mohla státi miliardou dollarů a že by i příznivý výsledek války nevyvážil oběti Mluví se též o zakročení císaře.

Ve Francii zrušil nejvyšší soud rozsudek proti Zolovi. Následkem toho útočí Dreyfusovci a vůbec křtění i nekřtění židé tím prudčeji na armádu, žádají zatčení hr. Esterhazyho, který prý prodal Německu na 150 válečných tajemství. Francouzský lid jest stálým zněmraňováním židovského tisku rozhořčen a dá snad při volbách dne 8. dubna Dreyfusovcům patřičnou odpověď.

Angličané zmocní se ihned čínského přístavního města Vejchaje, jakmile Japanci po zaplacení zbytku válečné náhrady město vyklidí.

Vnitřní politická situace jest dosud nevyjasněna. V německém táboře zuří boj. Schönerer a Wolf zuří proti liberálům, antisemitům a proti mírnější národnálům, chtějí se smést z politického jeviště. První se odváží k obraně nynější vůdce Čechoněmců dr. Lippert. Továrníci neměti cítí již dvojsečnost národních štvánic, začíná se jim nedostávat dobrých českých dělníků a odbytu na jejich zboží. Němci z rajchu, pokládající se namnoze za Čechy, bojkottují je zrovna tak jako nás. Hrabě Thun pořád se ještě nevzdává naděje, že si získá mírnější Němce; mluví se dokonce o tom, že má býti do ministerstva povolán český a německý kníže krajan. Zdá-li však dají Němci přednost generálu Sokolů a Turnerů před generálem s chocholem? Na pravici vládne nespokojenost. Státní stroj vážne, poněvadž je sestaven proti přírodě a právu. Jiný základ, je sestavení at mu dají strojímistr Thun, jak žádají zákony přírody a spravedlnosti, státní základní zákony a boží. Dejte každému z národů rakouských, což jeho jest a mocná říše vypne se sama na ramenou spokojených národů. „Radikální Listům“, jež stojí proti mladočeskému vedení v příkré opoziční, rostou řady abonentů. O tom není pochybnosti a bylo by zbytečno to i zapírat. Dr. Rašín a posl. Baxa, kteří za listem tím stojí, nejsou však tímto úspěchem spokojeni a chtějí za každou cenu mlti i svou stranu. Ale tu jsou v jistém omylu. „Radikální Listy“ se odeírají a čtou jako něco interresantního; v Čechách vždy našel list oblíbený, který psal proti všemu, zejména psal-li to způsobem obratným. Ale zakládá hned proto stranu — ne, toť zbytečnost! A také radikálové v tom směru pohoří. Provolání, jež strana tato vydala k národu — zůstalo skoro nepovím-mnuto. Nevzbudilo nikde většího zájmu. A toť znamená dost výmluvné. Ostatně ukáže se již síla nové strany při nové volbě poslance za Karlin, kde opět o mandát chce se ucházeti ministr dr. Kaizl, proti němuž postavili radikálové dr. Rašína. Jest přirozeno, že bude tu mlti dr. Rašín snadnější agitační práci než všude jinde a sice proto, že naši voličové z pravidla bývají nedůvěřiví k mužům, kteří dostali se k vysokým hodnostem. A přes to vše přece má dr. Kaizl daleko větší ná-deji na vítězství než kandidát radikálů. A toť mluví zřetelněji než sebe delší provolání a výklady. „Národních Listů“ mají nicméně z radikálů a radikálních listů strach. Aby tento zakryli, křičí plným hrdlem na klerikály, kteří jim nic nedělají. Chtějí docilit,

aby lid starým, opotřebovaným komediantům i nadále věřil. Schůze našeho politického spolku u Adalbertinum je mrzí. Nejedná prý se tu o vážný projev, ale o pouhou aprilovou komedii, při níž biskup Brynch konati chce jarní přehlídku královéhradecké své diecése, aby viděl, jak dalece tuhá superordinace a špiclovství naučily ohýbati i sebevědomější a nepovolnější záda. „Národ. Listy“ se mýlí. V ohýbání hřbetů, v servilnosti k mocným páním a v bezcharakternosti je nikdo nepřekoná. Českým katolíkům ani nenapadne dělati Nár. Listům v tomto oboru konkurenci. Bojujeme zbra-němi poctivými za práva a jednotu národa, my budeme také českou delegaci podporovati ve všem, co ve prospěch národa podnikne. Pakli „Nár. L.“ staví se dnes proti vlastní své straně a delegaci na zadní nohy, to nás nehne, poněvadž komediant již k vůli tomu chlebičku musí dělati všelijaké kotmelce.

Drobná obrana.

Reformace v pašijovém týdnu. Pfaf-ský Bedřich III. původce heidelbergského katechismu a fanatické poznámky o mši svaté pustil se roku 1565 do reformace obzvláště v svatém čili pašijovém týdnu. V úterý pašijové dostavil se osobně v Linsheimu do katolického chrámu a několika řemeslníky, nechal otevřítí násilím vchod do preby-táře, a pak sbořiv oltáře nechal vynést roucha a obrazy a ty pak, jak jeho lichometníci pší, v přítomnosti jeho kurfiřtské milosti byly na dvoře spáleny. — Tutáž reformatorskou práci vykonal na zelený čtvrtek ve farním kostele ve Steinfurtě. — Na veliký pátek si za tou příčinou zajel do Ladenburgu, a „reformoval“ tímto způsobem ve farním kostele a ve špitále a pak ještě ve dvou farách; knihárny nechal spáliti! Kdo ví, jak pracně se zhotovovaly knihy ve středověku bez tisku, a těch bylo v knihárnách jistě všude více, ten spráskne ruce nad touto „obnovou světa“, kterou ve smyslu kalvínského protestantství vykonával ten „pobožný Bedřich“, jak mu dvorní jeho pastoři říkali. — A o tom uikde ani muk! Ale Konyáše všude plno. — Jaké „reformace“ potřebuje náš dějepis, aby se poznalo kde vlastně řádil fanatismus i v tak svaté křesťanské dny!

Ev. církevník povídá náramně pobožně, jak se jeden řeholník stal evangelíkem, protože viděl nepotápky v domě až prý i opilství jednoho bratra atd. atd. Chudák to to chytil! Vždyť právě Luther napsal: Kdykoliv tě ďábel trápí výtčkami hříchů — pij boj něje! . . Musíme ob čas hodně pít, hrát, a prostopášností tropiti, a vůbec nějaký hřích učiniti na pohrdání ďáblem a ze zášti k němu. (De Wette IV. 188.) Právě ten řeholník „frater“ to dle Ev. Církv. tak dělal. Kdo byl tedy lepším následovníkem Lutherů? — Pane Hrejsio hleďte si svého a nekruťte očima nad chybami katolíků. Nutíte nás k líčení Vašeho Lutherů tak, jakým v skutečnosti byl a „Obnova“ se okolo Hradece čte. Mohli by konečně evangelíci sprásknouti ruce nad tím „drahým mužem Božím“.

Národohospodářská hlídka.

O chovu slepic. Z Rakouska vyvážíme vajec a kuřat za mnoho milionů zlatých. V Čechách a ve Vídni utrží se za ně také statisíce a mimo to posky-tuje vařená slepice výtečné maso a polévku. Vypočítavá hospodyně říká a proto: škoda slepici za 30 neb 60 kr. prodati. Pro rolníka nedoporučuje se v první řadě chov čistých plemen, protože tento ve všech smě-rech jest obtížný. Mezi slepicemi vynikají vlašky nej-větší téměř nosností a kladou vejce až 80 gramů těžká, takže hospodyně, která vlašský poznaala nerada se s nimi loučí a to i tehdy, když poznaala jejich vady, jako jsou: velká náklonnost k nemocím a nedostatek chuťného masa. Žloutek vejce vlašské slepice bývá krásně žlutý, ale jen tam, kde máme ku krmivu dosti zelené píce, hlavně salátu, t. j. odpadku jeho. Jinak nevyžadují vlašky mnoho potravy, protože si tuto pilně samy hledají. Mladé slepice vlašské obyčejně nesedí, starší bývají dobrými kvočkami. Kuřata vyrůstají rychle a nesou někdy již po 4 měsících. Ko-houtky rozeznáme záhy. Velký kohout jest bojovný a stará se dobře o slepice. Kuřata vlašek mohou se záhy donášeti na trh, kde najdou pro svoji vyspělost dobrý odbyť. Jednu vadu mají vlašské kuřata, málo masa na prsou a toto jest šlutavé. Rolník může se snadno o to postarati, aby tyto vady odstranil. Opatří si dobrého vlašského kohouta a z domácích slepic po-nechá si ty, které mají plná prsa a bílou kůži, pod kterou jest také bílé maso. Po dvou letech bývá nej-lépe kohouta jiným nahraditi, třeba plemene langt-han neb minovský. Při slepicích není třeba příliš úzkostlivě na stáří zřetel bráti. Dobrá nosnice vydrží a pilně nese třeba i 10 let. Prostřední nosnice zabije se po 3 neb 4 letech. Podle barev máme mnoho druhů vlašek. Nejchoulostivější jsou bílé, nejoblíbenější ko-roptví, jimž se říká též leghomky. Vlaška však má jednu chybu. Nízky plot snadno přeleť a v zahradách nadělá někdy mnoho ovoce.

Pěstujeme škeve. Naše ovocnářství dosud v zemědělství považuje se za přívěsek skoro bezvý-znamný. Jaký pro nás má význam, nejlépe lze po-souditi z přívozu jižního ovoce. I když čítá tak zva-

ného jiřního ovoce slouží jiným účelům, což přede-
vštěl část nahraňuje u nás nedostatek ovoce. A není
to malíčkost jaká se nám jeví z následujících čísel.
R. 1896. bylo do Hře Rakousko-Uherské přivezeno čer-
stvých fíků 241 q a po 7.16 zl., celkem za 1.738 zl.;
suchých fíků 241.606 q a po 14.53 zl., celkem za
3.507.481 zl., hrozinek 115.604 q a po 14.28 zl., celkem
za 1.643.825 zl., pomerančů a citronů 476.517 q a po
6.06 zl., celkem za 2.888.334 zl., pomerančů v slané
vodě naložených 7.308 q a po 19.76 zl., celkem za 142.401 zl.,
nezralých pomerančů, citronů a kůry citronové 1.080
q a po 23 zl., celkem za 23.936 zl. Datlí 5.032 q a
po 29.34 zl., celkem za 147.618 zl., pistácií 24 q a
po 9.000 zl., mandlí suchých 28.968 q po 58.11 zl., celkem
za 1.683.808 zl., nezralých mandlí 38 q za 518 zl.,
svatojanského chleba 31.048 q a po 6.88 zl., celkem
za 197.998 zl. Kaštanů 20.527 q a po 15 zl., celkem
307.905 zl. Celkem za r. 1896 přivezeno 927.891 q
jiřního ovoce v ceně 10.554.407 zl., z nichž bychom
nejméně dvě třetiny mohly uhraditi ovocem naším.
Za tyrolské vlašské, francouzské a americké jablka
platí Čechy skoro půl milionů zlatých, bosenské švestky
zatlačují z trhu naše švestky domácí. Některé naše
velkostatky se ještě drží a trčí za své ovoce 10—30
tisíc zl., venkovské obce však zůstávají pozadu.

Dovoz obilí do Rakouska. Jsme dosud
státém zemědělským a domníváme se, že hospodářství
naše snad již je na vrcholu dokonalosti. Číslice ne-
úprosné nás poučují o něčem jiném. Do naší Hře, do
zemí tak zemědělských, bylo roku 1896 přivezeno
1.210.650 q kukurice po 8.70, celkem za 4.143.963 zl.
a sice kromě Dalmacie, jež sama spotřebovala 24.034
q cla prosté kukurice za 85.400 zl. Proso 110.386 q
(ještě 14 q či q po 4.04 zl., celkem 446.506 zl. Pohanky
8.083 q po 5.25 q celkem za 423.360 zl. Ječmene
74.128 q po 3.54 zl., celkem 262.380 zl. Oves 503.626
q po 4.62 zl., celkem za 2.328.057 a k tomu ze Srbska
za snížené clo 146.964 q za 734.325 zl. Pšenice 77.550
q po 5.56 zl., celkem za 431.430 zlatých; ze Srbska
49.832 q za 286.534 zl.; a do Dalmacie bez cla 5.423
q za 29.877 zl. Žita (rži) 478.507 q po 4.28 zl., cel-
kem za 2.025.758 zl., ze Srbska s clem sníženým
32.129 q po 5.20 zl., celkem 167.071 zl. Sladu 67 q
po 10 zl., celkem 670 zl. Fasolí 2.690 q po 7.35 zl.,
celkem 19.772 zl. Hrachu 20.851 q po 6.38 zl., celkem
za 131.964 zlat. Čocky 2.235 q po 9 zl., celkem za
20.115 zl. Lupiny a vikve 3.560 q po 4.26 zl., celkem
za 15.130 zl. Mouky 7.645 q po 8.84 zl., celkem za
67.599 zl. (bez uherské) Loupané čocky 259 q po 18
zl., celkem 3.367 zl. Loupaný hrách 17 q po 15 zl.,
celkem 255 zl. Jiné hospodářské výrobky 5.049 q po
19.44 zl., celkem 92.813 zl. Rýže surová 50 q po 8.75
zl., celkem 438 zl. Rýže lámaná 297 q po 8.75 zlat.,
celkem 2.599 zl. Rýže loupaná 265.105 q po 12.83 zl.,
celkem 3.400.920 zl. Rýže k výrobě do tuzemských
mlýnů 361.698 q po 9.53 zl., celkem za 3.442.181 zl.
Pro škrobárny rýže 4.334 q po 8.75 zlat., celkem za
37.981 zl. Celkem v r. 1896 bylo k nám přivezeno
obilnin, luštěnin, mouky (bez Uher) a rýže z cizozem-
ska 3.471.057 q za 18.984.596 zl. Ceny jsou vesměs
průměrné ceny pro velkoobchod dovozní. Uvážíme-li,
že r. 1892 bylo dovozeno jenom 1.833.588 q jmeno-
vaných plodin v hodnotě dle cen velkoobchodu za
16.347.718 zl., vidíme, že dovoz plodin zemědělských
značně stoupá, ale ceny průměrné padají. Porovnáme-li
dále náš vývoz roku 1892 celkem 8.992.068 q v ceně
velkoobchodní 83.755.438 zl. s vývozem r. 1896 celkem
již jenom 7.348.188 q plodin obnášející v ceně 70.400.893
vidíme, že při stálém stoupání přívozu a klesání cen
cizích plodin vývoz domácích plodin klesá, klesají též
ceny našich plodin zemědělských a my tudíž neustále
chudneme.

Dvojitý loket. Podle Hospod. československé-
ho mají velkokapitalisté vídeňští pro své továrny me-
trický cent soli za 34 kr. — 1 zl. 33 kr. K výrobě
sody dostávají továrníci čistou, neznečištěnou sůl za
1 zl. metrický cent, i laciněji. Pro hospodáře stojí v
solivárnách ohavně znečištěná sůl „dobytčí“ 6. zlat.
Tážeme se: je několik továrnských velkokapitalistů pro
stát cennější než rolnictvo? Zasluhují bohatší od státu
v té podpoře než sedláci? Mají továrníci o stát větší
zásluhy než rolníci, že se jim činí takové dobrodíní
na účet ostatních poplatníků. Buď ať se jim sůl pro-
dává za tutéž cenu, jako rolníkům, anebo rolníkům
ať se vydává sůl tak drahá jako fabrikantům. Stejná
bísema stejná práva. Rolníci, šádejte své poslance,
aby v tomto směru uplatnili oprávněné požadavky!

Drobné zprávy.

Konferencií řečí J. B. Milosti, které
se konaly v katedrálním chrámu Páně, byly velmi
pilně navštěvovány jak od intelligence tak nejširších
kruhů měšťanských a z celého venkovského okolí.
Zvláště mile se obecenstva dotkla, že vyšší státní
úředníci, představenstvo, sl. městská rada, členové
obecního zastupitelstva a členové sl. prof. sborů se
do památného našeho katedrálního chrámu dostavili
a tak dobrý příklad ostatnímu obyvatelstvu dali. V
neděli o 5. hod. odpoledne kdy J. B. Milost mluvil „o
pravdě“ byla snad nejčetnější návštěva v kostele.
V pondělí byla konferenční řeč „Mravnost“, v úterý
„Život“, ve středu „Chléb“. Nejdůležitější Vrchní
Pastýř probral smíšená témata v řeči velmi důkladně
a promyšleně. Věřící odcházeli z kostela duševně po-
těšeni i posilnění. Konferenční řeči zavedou se v naší
diecési zajisté trvale, čímž vyhoveno bude jen přání
našeho lidu.

Katolické polit. družstvo tiskové
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové pořádá
dne 17. dubna 1898 o 3. hod. odpoledne ve dvoraně
„Adalbertina“ veřejnou schůzi s tímto programem:
1. „Náboženství a národnost“. Pojedná p. dr. Ferd.
Beneš, profesor theologie v Hradci Králové. 2. „O
politické situaci a vyrovnání rakousko-uherském“.
Promluví redaktor p. Fr. Štábl. 3. „O otázce sociální“.
Promluví p. dr. Rud. Horák, farář v Šárce. Vstup
volný po vykázaní se legitimací, kterouž obdržeti lze
v administraci „Obnovy“ dne 11. dubna od 11.—12.
a dne 17. dubna od 10.—12. dopol. a od 1.—2. hod.
odpoledne.

Ke zkouškám měřitelské spěšnosti
přihlásilo se u v. c.kušební komisi v Hradci
Králové 71 kandidátů a kandidátek: 25 pro školy
měšťanské, 13 pro školy obecné, 12 z jazyka něme-
ckého pro školy měšťanské a 10 pro školy obecné, 9
z jazyka francouzského, 1 ze hry na housle a 1 z
krasopisu. Zkoušky pro odbor II. a III. na školách
měšťanských konati se budou od 2.—9. května, pro
odbor I. od 9.—14. května, pro školy obecné od 17.—
21. května, doplňovací a speciální zkoušky vykonají
se ve dnech 20.—23. května.

Osobní. Professory VIII. dietní třídy se stali
pp. Jos. Vaněček v Č. Budějovicích, Jindřich Kracík
v Něm. Brodě, Fr. Fischer v Králové Hradci, A. Ko-
det v Pardubicích, Jan Štěpánek v Horách Kutných.

Duchovní koncert diecéšní jednoty
cyrilské pořádáný dne 2. dubna ve dvoraně Adal-
bertina v Hradci Králové poskytl hojněmu a vzácnému
obecenstvu takový pořítek, jakého kdysi skýtaly hi-
storické produkce Kovařovičovy kapely v pražské
publiční výstavě. Ač dle obsahu textu vedl posluchače
výtečně volený program od narození Kristova (Narodil
se je Kralj nebeski), k jeho umučení (Ecce, quomodo
moritur justus) a k jeho oslavě (Laudate Dominum
in sanctis ejus), přece nevábíme Hci, že více nás
poutala historická stránka jednotlivých čísel. Století
XIV. zobrazeno průtracným chorálem českým, vzatým
z ročních zpěvů králohradeckých z dob císaře Karla IV.;
vrchol mensurované hudby proslavené školou římské
vytížen volbou Palestrinova smíšeného sboru: Ecce
quomodo moritur justus. Jen jest litovati, že přílišné
pianissimo, jímž celý sbor byl přednášen, zastřelo
poněkud rázovitost toniny fis mol, a že vzhledem
k velikým rozměrům dvoraný krásný sbor tento pouze
při napnuté pozornosti v zadu bylo možno sledovati.
Doba úpadku, konec století 16. a století 17. té, side-
lisována přednesem pobřežní kantáty Šimona Lomni-
ckého na smrt krále Rudolfa II. a prvevdením žalmu
150: „Laudate Dominum in sanctis ejus“, jehož
autorem jest horlivý následovatel Palestrinův, Giuseppe
Oktavio Pitoni. O něm jest známo, že skládal a hned
rozepisoval mnohoblasé, až 16blasé skladby, aniž by
psal dříve partitury, a to v nejpřísnějším kontrapunktu.
Jeho žáci, (jako na př. Durante), kteří stali se zakla-
dateli školy neapolské, slevili pak již mnoho ze slohu
Palestrinova, a dali přednost směkčile a lacinějším ho-
mofoniím. K vyznačení doby obnovy, čili reformy cír-
kevní hudby století našeho velice příhodně zvoleni
jsou skladatelé nejzvučnějších jmen na poli hudby
církevní, totiž J. Rheinberger (Miserere), kněz J.
Mitterer (Ave Maria) a K. Kammerlander, jehož vel-
kopáteční kantáta s basovým solem, kteráž se vzácné
ochoty dojemně zapěl člen opery p. Lacinovy p. Klein-
petr, byla nejúčinnějším číslem celého programu.
Celkem řečeno, cyrilská jednota diecéšní dostala
úkolů svému velmi čestně jako léta předešlá, a při-
tomní, mezi nimi: Jeho Bisk. Milost s četnými členy
nejd. kapituly a veled. duchovenstva, P. T. p. generál
zdejší posádky s četným důstojnictvem a p. t. p. mí-
stopředsedou rada s mnoha jinými vzácnými členy
intelligence zdejší i z dalekého okolí, mezi nimiž jsme
postřehli i některé zvlášť přísné kritiky, zřejmě vy-
dali svědectví jak o precizním navěšení tak o vhod-
ném výběru sborů. Proto nelze než všeobecně uznání
vysloviti pořadatelům koncertu i pěveckému sboru cy-
rilskému, jímž přese všechny překážky a nehody se
podařilo koncert uskutečnit a zdárně provést.

Úmrtí. V neděli zemřel v Hradci Králové p.
Pokorný, stavitel v stáří 38 let. Mrtvola jeho vy-
stavena byla v pondělí na vřesně upraveném ka-
falku v Sokolovně, odkud byla v úterý po církevních
obřadech vyzdvížena a převezena do Jaroměře. Prá-
vodu účastnila se mimo Sokola zdejšího a okolních
deputací, měst. rada a hojně obecenstva. — V Chru-
dimi zemřela dceračka tajemníka okres. zast. p. Jež-
ka a jeho choti rozené Pálpánové, Evička Ješkova,
žákný V. třídy.

Sebevražda. Dne 4. t. m. po 12. hodině v
poledne stěhl se za hradební zdi u bývalé Sleské
brány 36letý stavební dělník Josef Melan z Pouchova.
Sebevrah obléčen byl ve sváteční oblek a měl při sobě
mimo revolveru ještě se 19 ostří nabitých patron.
Mrtvola jeho přenesena byla do umrlčí komory v ne-
mocnici. Příčina zoufalého jeho skutku není známa.

Zpívá se známou notou. — Stará pí-
sníčka Hlasů ze Siona ozývá se zase, „Obnova“, „Bry-
nych“. Jiného dvojčetihož pán z Ranné již neumí.
My k vůli těm hodům velkonočním nebudeme se s ním
tahati, jen to na obranu své věci povídáme, že co je
v Hlasích ze Siona o neshodnosti učení církve (kato-
lické) s učením Brynychovým v otázce předpředsatelní
chleba a vína, je spěšnější našeho tvrzení, že p. Šádek
nechtěl se k ubití odpůrce láti. Že pan biskup tuto
pastorskou loupěť své cti si dá líbiti, o tom pochy-
bujeme velice. Myslíme, že by tentokráte ani známý
chrudimský obhajce pastora Martinka pa. konsekratora

Šádku nevyvolal. Pramtím litujeme pána toho, že si
sbytočné sám strpěl radostné svátky velkonoční. (Jeden
z členů Obnovy, které p. pastor Šádek nasývá ška-
nářstvem, které šere sase. A to je hlasatel evangelia?!!)

Na koňský a dobytčí trh v Hradci
Králové přivezeno bylo dne 5. t. m. 280 koní, 336
krav, 30 byků, 7 telat a 7 koz. Trh byl jak obyčejně
živý. Páží trh odbývá se dne 26. května.

Poháneli blátem tabulí. V neděli v noci
pokáleli v Jiřkové ulici dva tovaryši Singrova firma,
myslíce že jest německá. Pachatelé byli brzy vy-
pátráni.

Otázka postavení Husova pomníku
v Praze má sloužiti jistým skrachovaným politikům
a žurnálům k roštělení lidu, aby tento odvrátil po-
zornost od nekálých jejich rajdů. Husa používali již
lidé, kteří nemají s náboženskými snahami Husovými
pranic společného, k politickým agitacím. Když okla-
maný národ poznával, že byl politickými sobci a
špiháký obalamuceu, muslo jméno Husovo vždy
s bryndy vypomoci. Myslíme, že by se mělo vždy
vyhledávati, co Čechy spojuje, ale nikoli co je roz-
dvojuje. Protestant Palacký i Pavel Šafařík pravili
před 60 lety abychom nechali Husa odpočívat v brobě
a nevyvolávali nový rokol národní. Městská rada
pražská usnesla se však, aby Husův pomník postaven
byl na Staroměstském náměstí. Vlastním přáním na-
vrhovatelů jest, aby odstraněna byla starodávná socha
Marianská a aby oslavena byla revoluce protestantských
stavů proti dynastii Habsburské. Pochybujeme, že by
touto demonstrací proti dynastii byly naše státoprávní
snahy rozumně podporovány. Deputace pražských ka-
tolicých spolků vedená hrabětem Schönbornem ša-
dala starostu dr. Podlipného, aby šetřeny byly cesty
katolické, kteří cti Pannu Marii. Pražský starosta dr.
Podlipný pravil, že není pro postavení Husova pomníku
na Staroměstském náměstí, nýbrž na Betlémském ná-
městí, kde Hus v kapli Betlémské hlavně působil.
„Národním Listům“ to bude sotva po chuti.

Panu Františku Štáblovi odpovědnému
redaktoru Obnovy v Hradci Králové. V Praze dne
2. dubna 1898. Ctěný Pane! V čísle třináctém časo-
pisu „Obnova“ ze dne 1. dubna 1898 nacházeti se
ve zprávě „Oprava Národních Listů“ dva nepravdivé
výroky o zesnulém mém otci a sice: „Zbaběle však
utekli nejednou Grégri. Dr. Julius Grégr šel do proa
k místopředsedě Kollerovi a Auerspergovi, Dr. Julius
Grégr i Eduard Grégr v době výmacečného stavu
opustili mladíky, které k vyšetřováním byli svedli.“
Slova ta jsou úplně nepravdivá a celé okolí mého
otce a všichni političtí přátelé dobře vědí, že se nikdy
nedoprošoval ani Kollera, ani Auersperga a že v době
výmacečného stavu a před jeho zavedením žádných
styků s „mladíky“ jak pravíte, nepěstoval a proto
také nikoho opustit nemohl. S účtou Prokop Grégr.

Veřejná schůze. K oslavě padesátileté pa-
mátky zrušení roboty pořádají občané v Dolanech u
Pardubic veřejnou schůzi v hostinci p. V. Litky. Ve
schůzi promluví p. V. Kučera, žurnalista z Prahy o
dřívější robotě a nynějších poměrech hospodářských
a o docílení levnější koupě a dražšího prodeje v země-
dělství. Po schůzi pořádá se v téže místnosti volná
zábava s bohatým programem českého humoristy p.
Jar. Gallata z Chrudimi.

**Nové schválené učebnice pro střed-
ní školy.** Ministerstvo vyučování schválilo právě
nové dvě učebnice, vydané Nakladatelstvím J. Ot. v
Praze, a sice: Výbor z Hérodotu. Války řeckoperské,
upraven gymn. profesorem Gabriel Šuran S mapkou. Cena
váz. 1 zl. — Všeobecný dějepis pro vyšší třídy střed-
ních škol. Sepsal dr. Fr. Kameníček a prof. R. Dvořák
Díl III. Nový věk 30 obrázků a 4 mapami. Cena váz.
1 zl. 90 kr. — Obě tato díla vydaná českým závo-
dem nakladatelským odporúčujeme pozornosti ředitel-
stev a profesorů našich středních ústavů.

**K uctění památky + Václava Kos-
máka,** nejpobulárnějšího povídkáře, doporučujeme
on nejvíceji p. t. důstojným farním úřadům, pp. učitelům,
slavným představenstvům obcí a vlasteneckým
spolkům, aby zakupováním veškerých jeho spisů, to-
hoto drahocenného dědictví po vlasteneckém knězi a
vlastenci, zakládali obecní, spolkové knihovny. Je ne-
popíratelná smutná zkušenost, že leckterá založená
knihovna stává ladem lašeti, jelikož obecenstvo čítá
ještě nezvyklé nalézá v ní záživné stravy, ale často
čtení otahelem mu daleké a formou nepřístupné. Kosmák
naučil už tisíce lidí se zálibou sahati po knize, a v
knihovnách je všude, po jeho knihách největší poptávka.
I nejpřímitivnější čtenář rozumí mu a seřtitelji obdi-
vuje se jeho dovedností, a níz vystihuje a věrně so-
brasuje všeliké stránky našeho života, tu dojemně a
poutavě vypravuje, tu ostře bichuje všeliké vady a
převrácenosti lidské. Jeho knihy mají nesmírnou cenu,
ponevadž výborně bavíce čtenáře učí všem ctnostem
občanským. vedou k vlasteneckému a nýlání a zbožno-
sti. Ve všech knihkupectvích lze je koupiti, vydány
pak jsou po většině u E. Šolce v Telči, starší nakla-
datelství Benediktínů v Rajhradě na Moravě. Hlavní
spisy Kosmákovy jsou: Kukátka, Potkalo ji štěstí.
Chrt, Dobrá rada. Chlabilova rodina, Eugenie, Otrá-
vená ráda, Nové obrázky z kukátka atd.

Zořsti s východních Čech.

Z Čáslavi. (z minulých dnů). Koncert na
podest + mistra Bendla pořádáný dopadl velmi hezky.
Pílně spracovaná přednáška p. L. Jurena, předčasná
zpěvným čístím, působila plným dojmem, šel se obe-
censtvo nezvyklé dlouhým výkladem bylo netrpělivé.
Ze to sbory vyslechnuty byly spleťou hodnou velikého
umělece. Zvláště líbily se sbory „Anička“ a „Komin-
ček“, „Pomlanka“ se zdálým solem p. prof. Marka

a „spév vil nad vodami“. Pan sborník a dirigent Bok může si jen gratulovati k tak zdařilému výsledku. Nechceme tím oněm ubírat na zásluze všech spanilomyšlných pěvkyn a pěvců, z nichž palma večera náležela opět jako vždy včel. Sazymové, k níž družila se svým pěkným altm pí. Zimmerová a p. Dr. Konrád s p. Jurešem. — Před tím pořádané divadlo v hostinci p. Lišky „Obětovaná“ vyneslo slušný vý-
těšek místním chudým. Počet se na 80 zl. Páni i dámy vedli si na prknech zcela slušně, obecenstvo neskrbilo potleskem. — Četné návštěvě téžila se i přednáška v kat. spolku „Práce“ o Karlu Havlíčkovi Borovském. Dp. L. Kalina s vervou promluvil o svém krajanu, ukázav jak nepravdělivě býval Havlíček brán od šivlů radikálních za berana proti církvi. Po před-
nášce zavládla nenucená zábava při přednesených ně-
kolika solových vystupech od členů spolku. — Ten
den mluvil i v národné dělnické spolku obč. Boch-
něšek o Havlíčkovi, kladla důraz na jeho program po-
litický a vlastenecký. — Ve středu při četné návštěvě
v Čtenářské Besedě obdiván byl dýchánek spojený s
přednáškou Dr. Pecháčka „O cestě na Rusi“, kterou
p. přednášející vykonal při jízdě lékařském loni sla-
veném. O zábavy tedy není a nebylo nouze. Ale jako
za smích jde pláť, tak i my pšeskakujeme od ve-
selí k zármutku. Zdá se totiž, že celé Polsko zachvá-
ceno jest zrovna sebevražednou maníí. Nedávno tři
případy v Kolíně a tento týden tři případy v Čáslav-
sku. Tak 31. t. m. zastřelil se ve svém bytě nadpo-
ručík 13 pluku c. k. zemské obrany p. U. zachvata
šlenství a z téže příčiny po něm 26. t. m. vášně
rolník a býv. předseda okr. hosp. záložny p. Klečka
z Dobruvice se oběsil. 26. t. m. otrávil se služka
Františka Sochorová, ta prý s nešťastné lásky. Tři
oběti za týden! Zjev to opravdu hodný vážné úvahy.
Dopisovatel „Nár. Politiky“ bude mít nyní aspoň
látku ku svým sensačním zprávám a nemusí fabrik-
ovati podobné kachny novinářské, jaké poslední dobu
pouštěl do světa, k velikému gaudiu celého kraje, kde
o ubohých jeho obětech není ani vidu ani slechu!

Z Kostelee n. Orl. Od 20.—27. března
konali v našem městě sv. misii vldpp. P. Ed. Vostatek,
P. Alois Jemelka a P. Ond. Sepp, věšníci z Tovaryšstva
J. Návštěva zvláště večerních kázání byla velmi četná.
Kommunikantů bylo 3500, mezi nimi 600 mužů. Ko-
runou památných těchto dnů byla slavnost svěcení
kříže. V průvodu přes 10.000 hlav čítající nesen byl
po náměstí památný kříž 34 mládenci, v jichž čele tu
krácel urozený pán František hrabě Kinský, nesa
s radostí veřejně znamení naší spásy. Dojem úchvatný,
jenž i mužům vyutil slzy radostné. Zjevem úctyh-
plným bylo statečné projevení víry našich mužů. —
Za vldpp. misijnáři voláme tisícové díky a vroucí:
Zaplať Pán Bůh!

De Kutné Hory zaveřl svůj modní závod
křesťanský velkoobchodník pan Preininger. Týž pán
chtěl si umístiti svůj velkozávod v novém městském
domě naproti hotelu pana Emila Haška, kdež krámy
s modním zbožím a střílné obchody mají pronajaty —
israelité, jimž k vůli Kutnohoraně nový dům nazývají
„Jerusalem“. Pan Preininger tedy chtěl se umístiti
vedle pánů obchodníků židovských a najímal si krám,
ze kterého se právě jeden nájemce (israelita) vystě-
hoval. Tomu však nechťli velkoobchodníci israelití,
obávající se konkurence; nasadili tedy všechny páky,
aby pan Preininger do městského „Jerusalemu“ se ne-
dostal a — jak fama velice nablas v Kutné Hoře
mluví — narařili jednoho křesťanského obchodníka
(rukavičkáře, jemuž z časti (prý asi 100 zl. ročně)
na nájem „přidávají“ budou, jen aby se křesťanského
svého spolukonkurenta zhostili. Záležitosti té chopily
se však „Labaké Proudý“ a k malé radosti jistých
pánů věc veřejně projednaly majíce za sebou velmi
mnoho souhlasného obecenstva. Pan Preininger se však
nitím zmásti nedal a zařizuje si obchod svůj v Hu-
sově třídě, odkudž úmysly své provéstí hodlá, jak to
již v jiném městě českém učinil, odkudž jeden jeho
israelitický konkurent se vystěhoval, nemoha mu čeliti.
Mnozí lidé nemohou zde dobře pochopiti, jak to přijde,
že pánové Abeles, Pick etc. mohou sto zlatých někomu
„daroovati“ na krám po několik (deset?) let? Mnozí
však to zcela jasně pochopují a také velmi zřetelně
napovídají.

Z Váp. Poděla. Myšlenka křesťansko-soci-
ální při svém postupu vnikla šťastně i k nám. Aby
sjednán byl průchod všem dobře smýšlejícím ku za-
ložení spolku křesťansko-sociálního, svolal zdejší farář
dp. Jan Hnátek důvěrnou schůzi zvaných hostů, kteří
sedli se v neděli odpoledne dne 3. t. m. do hostince
lázeňského v Podole by zvěděli také něco o stanovisku
křesťansko-sociálního. Ač právě na tuž dobu ustano-
vena schůze, při níž jednati se mělo o utvoření orga-
nizace národ. dělnictva a počasi strašilo deštěm, sešel
se hojný počet účastníků i se vzdělaných mlat. Všecky
vrstvy občanstva byly zastoupeny, které mají při so-
cialní otázce lvi podíl: rolníci, řemeslníci, živnostníci
a dělníci. Ke schůzi pozván předseda I. politického,
křesťansko-sociálního klubu pro království české pan
Jos. Hovádek z Prahy, který promluvil „o stanovisku
křesťansko-sociálního. Ku konci pak vřele prosvolil se
o té nejvyšší touze každého Čecha, o svéprávnosti a
samostatnosti koruny české a nezadatelném státu m
právu, k jakému se křesťanství sociálové vždy věrně
hlásili ne až teprv, když bylo soc. dem. poslanců zha-
noben. Oběhlá téměř dvouhodinná řeč odměněna
hluchým potleskem a voláním „Zdař Bůh!“ Po nasta-
lém na to sběhárma činěném dotazu jednoho dělníka
a jednoho obhajce pravého křesťanství na zdař Bůh
řečníků promluvil k otázce o založení křesťansko-
sociálního spolku dělnického dp. Jan Štěpánek z Heřm
Městce ardečnou vřelou řečí, v níž přesvědčivým spů-
sobem dokázal potřebu a užitečnost spolku, jakož i
pádě vyvrátil námitky a nájedry jaké se proti kato-
lickým spolkům vedou. I přednáška tato potkala se
se souhlasem všeobecným a vzdán jí zasloužený po-
tlesk. Na učiněné potom vysvání ku přihlášce pro
katolický spolek, zapaslo se ihned 66 osob. Též se
na utvoření spolku, musíme vsáti ardečny dík oběma
p. z Heřm. Městce dp. Štěpánkovi a jednateři křest.
katol. spolku p. Karlu Jelínkovi i všem statečným
členům spolku, kteří nedbajíce cesty ke schůzi se do-
stavili a její prospěchu napomáhali. Zdař Bůh další práci.

Z Miletína. (Výkaz příspěvků na pomník
K. J. Erbena v Miletíně za r. 1897. (Hotovost z roku
předchozího 2679 zl. 75 kr., členské příspěvky: pí. A.
Chmelíková, p. Vil. Emler, p. J. Sláma, p. Jos. Bidlo
už po 80 kr. 3 zl., p. Jos. Jíra, p. J. Řehák v Hoř-
cích po 1 zl. 3 zl., při zářavě v Bezníku 70 kr., hrubý
příjem výletů do Lázní 147 zl. 69 kr. ze „sousedské“
o posvěcení u pí. Erbenové 8 zl. 20 kr., z pokladničky
u p. J. Mikše v Politanech 3 zl., z pokladničky u p.
J. Hofmana v Miletíně 2 zl. 98 kr., z pokladničky
u p. V. Koláře v Bělohradě 1 zl. 10 kr., z pokladničky
u p. J. Noska v Rohoznici 90 kr., z pokladničky u p.
J. Vlachy v Bělohradě 38 kr., z pokladničky u p. J.
Kopeckého v Miletíně 25 kr., z pokladničky u p. J.
Brzky v Miletíně 20 kr., z pokladničky u p. J. Von-
drouše v Miletíně 21 kr. Úroky 139 zl. 02 kr. Úhrnem
přijato 3010 zl. 38 1/2 kr. Vydání při výletu a různě
68 zl. 73 kr. Uloženo u Občanské záložny v Miletíně
2951 zl. 65 1/2 kr.

Od Rasosček. (okr. Jaroměř). Pověstný V.
Pavlík Jaroměřský vzal na se nyní škrabošku národ-
ního dělníka a chodí se svým švagrem Fr. Hovorkou
a Teichmanem, krejčím z Jaroměře, pořádat přednášky
v obcích okresu Jaroměřského. Posledně oblažil obec
Rasosky, kde měl v důvěrné schůzi paličkou řeč proti
vládě, sociální internac. demokracii, klerikalismu a proti
katol. náboženství. Tupil zde způsobem nejurůvěrnějším
dynastii papeže a opovážil se pronésti smělou řeč, že
nabízenou mu podporu penězitou od královéhradecké-
kého p. biskupa zamítí. Poněvadž člověk ten mezi
dělnictvem úlohu smutně dobral, opovážuje se nyní
balamutit naše venkovany. Starosta obce Rasosček šel
mu na lep a svolal schůzi důvěrnou na pozvánky, na
nichž podepsáni byli Fr. Hovorka a Teichman jako
svolavatelé schůze a V. Pavlík jako řečník. Jaké pak
přesvědčení má V. Pavlík, rodem z Černilova? —
V Jaroměři býval sociálním demokratem, pak neod-
vleklým socialistou, a konečně anarchistou. Na to v Ná-
chodě přihlíšal se za stoupence a hajitele křesťanského
socialismu a byl členem křest. soc. spolku „Svornost“
v Náchodě. Ze spolku toho byl vyloučen a stal se
zase anarchistou a hlavním dopisovatelem liberických
plátků „Proletáta“ a „Karabáče“, kde urážel stranu
křest. sociální, p. biskupa královéhrad. Edvarda Jana
Brynychy, dr. Horského, katolické náboženství a ka-
tolické kněžstvo. — Sotva začal vycházeti „Lidový
list“ uveřejnil v čís. 6. toho listu toto zasláno: Přá-
telé! Soudruzi! Známé Vám jest snad všem, že my
nížeapsaní svým časem jsme z křest. sociální strany
vystoupili a do anarchistické vstupili. Varovali nás
sice někteří soudruzi Náchodští, bychom toho nečinili,
anto zase zpět přijdeme. Stalo se! Po náležitém pro-
zkoumání „Libereckého“ anarchismu, který měl býti
něčím lepším jak pražský. On volá „volnost všem“,
diktuje však „chceš-li propagovati myšlenku anarch-
ismu, musíš se vyhnouti politice, národnosti, hlavně
však náboženství.“ Dle toho každý pozná, co ti páni
chtí a usná, že nám mezi nimi nebylo možno býti.
My vystoupili a kráčíme bratří k Vám tam — kde se
nám vždy dobře dařilo. Víme, že utrhnání na cti nás
nemine, však nelekáme se. Na stanovisku náboženském
jame vždy stáli a stojíme dosud. Co nejdříve podám
veřejnosti brožuru: „Nedůslednost a pověra komuni-
stických anarchistů“, v níž pojednáno bude, jak anarch-
ismus se vyvinul a jak se proti nám chovají. Po-
dáváme Vám pravici, doufajíc, že bratřky nás do
středů Vašeho plivátka S křesťanského soc. pozdravem
„Zdař Bůh!“ — V. Pavlík-Jaroměřský Fr. Hovorka.
Z Náchoda na tuto nabídku odpověděli V. Pavlíkovi
támito slovy: „Vstáhněte tu pravici, kterou nám na
bízíte, zpět a užijte ji ku poctivé práci. Vy jste člověk
bez charakteru, smělý mluvka — ať se hlásíte k té
neb oně straně. Jenže ten křik vyznívá na plano. V.
Pavlík rozhlašoval také, že založí na Královéhvorskou
křest. sociální spolek. V době té, a sice v listopadu
r. 1896, napsal a zaslal koresp. lístek, na kterém
Fr. Hovorka, jeho švagr, nejd. p. biskupa královéhra-
deckého prosil o podporu, že je otcem 6 dětí, bez
práce a od židů pronásledován pro hájení křesťanské
pravdy. Vše bylo lež a podvod, protu podpory žádné
dostati nemohl. — Od té doby je zase socialistou a
zahájil jinou činnost, o níž podáme obrázky jindy.
Koho chce V. Pavlík s Fr. Hovorkou, bývalým tov.
dělníkem u firmy Winternitz a Friedman, ještě nyní
klamat? — O svátcích samýšlí V. Pavlík řečníti
v Libčicích.

Z Luže. Před 2. měsíci utvořil se v Luži
„Občanský klub“, který chce tvořiti krajní křídlo
strany mladočeské, dělati radikální politiku potřati
socialisty a prý též klerikály. Tak to aspoň stálo v
chrudimském socialisticko-pokrokovém radikálním ča-
sopisu. Činnost spolku měla býti zahájena programo-
vou řečí Grégrovi. Zdá se, že lužečtí páni radikálové
deset let české politiky zasapali a že nevědí, že dr.
Edvard Grégr patří mezi tygry, kteří nekoušou. Vše-
cka ta radikální Grégrova hesla proti českému stát-
nímu právu i pro ně, pro oběsilí háské rady a proti
němu, pro obstruční a zásadní opozici byla jen práz-
nými slovy, neboť panu Edvardovi Grégrovi nikdy
ani ve snu nenapadlo, aby vedle radikálního mluvení
též radikálně jednal a pracoval. Grégrovým heelem
bylo od jakživa: „puděle na nás, cónem, boděle otá-
kat, hrr na ná!“ Jinak jest Grégr člověk citový, do-
brák od kosti a v tomto smyslu i dobrý vlastenec.
Vycinká-li někomu ušes by prumdem vlastní řeči,
za chvíli mu nenapadne, aby se na něj zlobil a vážné
a dlouho o tom myslil. Grégr mluví, jak mu slovo
přijde na alinu dobral a vážné, veselé i smutné, špat-
né i ledašlyé. Když byl Grégr pochválen rázností a
skušeností Thumovu, hodil zase kost radikálního vol-
čům. Pravil: Národ český, jako národ slovanský, má
mnoho trpělivosti (Výborně!) Ale tato trpělivost má
přece své meze a snad jest pravdivo slovanské pří-
sloví: „Nedej Bože dočkatí se té chvíle, aby byk a
Slován se poznali ve své síle (Výborně!) Potlesk.“ Kdy-
by se Slován poznal ve své síle, zajisté že by byl
brzy sjednán pořádek Výborně! Potlesk. Český ná-
rod by tomu učinil konec, kdyby usmíření Němců se
provedlo na účet našeho národa. Na to učinil Grégr

pukle radikálům, že prý je rád, když vidí, že náš
dorost není pokolením chabějším, nýbrž ráznějším a
radikálnějším (Výborně! Potlesk.) Nás by bylo více
těžilo, kdyby byl Grégr dokázal, že ti radikálové jsou
také k plodné práci schopnější, rozvážnější a rozum-
nější než-li ti nynější pracovní. Grégr také neřekl, jak
tu rozhárou nynější politiku a národohospodářskou
tiseň rozřešá a odstraní. Tím prý si Grégr nebude
lámat hlavu, to prý jest věcí hr. Thuna. A co to má
býti rozumná politika, složití vlastní ruce v klín a
nechat se hraběte Thuna a Pánbička o nás starat?
Nač udržovat český lid v omylu, že by něčeho se domohl
v jakkoli radikální opozici? Dr. Grégr hrál si také
na opozitníka a dával možnost na jevo, že by třeba
i od mladočeské strany odpadl, kdyby prý viděl, že
odpadává od svého programu. Starý pán Grégr měl
by si konečně býti vědom, že jeho slovo v straně
mladočeské již dávno nic neznamena, že sám neměl
a nemá pevného a jasného programu. V resoluci
posléze přijaté byla mu od voličů vyslovena
důvěra a vděčnost a dána mu úplná volnost jednání.
Zajímavým jest poslední odstavec resoluce: „Vyslech-
nuvše z úst dr. Štemberky program strany radikální
pokrokové a její stanovisko ve dnešní politické situaci,
vyslovujeme k národní straně svobodomyšlné přání,
aby ke mladším směrům a jmenovitě ke straně radi-
kálně pokrokové jevila snášenlivost a porozumění;
činíme tak v uvážení, že činnost strany mladočeské
jenom tehda může býti korunována zdarem, když bu-
de tu v záložce státi strana opravdu radikální v ohle-
du státoprávním, kulturním a sociálním, která by zá-
roveň vychovala pro rozvoj našeho politického života
tak potřebný dorost“. Voličové lužečtí jsou patrně
ještě dosti naivní, že myslí, že radikální strany se
ve Vídni a v Praze někdo lekne. Schůze v Luži vy-
zněla jinak než Škardova schůze v Mladé Boleslavi.
Má to býti snad příznakem, že grégrovské „Nár. Li-
sty“ z ohledu abonentních chtějí dělati radikální po-
litiku vůči mladočeskému klubu?

Panu Františku Štáblovi, odpovědnému redaktoru časopisu „Obnova“ v Hradci Králové.

V čísle 13. Vašeho časopisu „Obnova“ ze dne
1. dubna 1898 uveřejněna jest pod titulem „Na
jičensko“ zpráva zahrnující v sobě nepravdivá
tvrzení. Žádám Vás tedy, abyste dle § 19. zákona
o tisku ze dne 17. prosince 1862 v nejbližším čísle
„Obnovy“ uveřejnili na příslušném místě a tímž
písmem následující věcnou

opravu:

- 1) Není pravda, že se svými dětmi mluvím německy,
ale pravda jest, že z mých šestí dítek ani jediné
německy neumí a tedy nemluví.
- 2) Není pravda, že jsem volala jednou na svého
muže, když přijímal deputaci z kantonu podřípkého:
„Aber Julius ich kann mit den Kindern nicht
fertig werden“, ale pravda jest, že tohoto ně-
meckého výroku vůbec jsem nepronela, protože
se svým manzelem vždy jen česky jsem mluvila.

V PRAZE, dne 3. dubna 1898.

Růžena Grégrová.

(Zasláno.)

Zasláno v „Osvětě Lidu“ ze dne 2. dubna 1898
na mne adresované, jest sepsané spůsobem takovým,
že mi nelze je rozebírat, abych také neklesl pod úro-
veň, na kterou svým vychováním a vzděláním náležím
pročež na ně jen odpovídám, že žádám celou veřejnost
zvláště své farníky a známé, aby sobě zasláno ono
přečetli a z obsahu jeho úsudek sobě utvořili.
Na Libčanech, dne 4. dubna 1898.

P. Josef Smidt,
farář.

Listárna redakční.

Ústí. Za rok 1897 ještě 3 zl.

Ludvík Nejedlý, dekorční malíř v Novém Bydžově dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Kdo bláďa neb chce sluh-
bu neb práci,
kdo něco stratiť neb náleži
chce vyhověti aneb
učiní se něčemu,
samýšlí nějaký pro-
stý děj neb koupí,
kdo najemouti neb pro-
najímat chce byt
aneb nějakou obch. místnost,
bláďa neb k zadání
kde má stravu a byt,
všech chce nějaké
oznamení vhodnou pro-
veřejnou potřebu,
necht použije k účeli tomu
inzerování v
„OBNOVĚ“
za mírný poplatek

K úplnému zařizení bytů soukromých

hotelů a restaurací

nabízí firma

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí č. 32.

železný nábytek, nábytek z ohýbaného dřeva: jmenovitě: židle za zvláštní výhodné ceny, vlnky, umývadla, žíněnky, matrace, koberce, záclony, přikrývky, podušky, prostěradla, houně všeho druhu atd.

259-2

Úplné ilustrované ceníky zdarma a franke.

JESLE CHRÁMOVÉ

ze dřeva řezané polychromované,

BOŽÍ HROBY

se slohem kostelní souhlasné

KŘÍŽOVÉ CESTY

v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka
v Praze.

Pisárna a dílny na Letné
612-VII. — Sklad Elištiny
tř. č. 24.

Ilustrované ceníky, náčrty
a rozpočty franke! Výhodné
platební podmínky. 265

Světelné Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 sl., 25 druhů za 4 sl., 100 druhů
za 10 sl. a smíšený 100 za 5 sl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádherných druzích již v poupatcích 12
druhů za 2 sl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1-1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších
druzích 12 druhů za 5 sl. 80 kr.

Pinokvěté fukie 1 kus za 8 kr. Krá-
sné vanilky 1 kus za 8 kr. Růže do
hrnců květináčů 1 kus za 20 kr., stříšky
1 kus za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

Kávu

nabízím a zasílám na každou poštovní stanici vy-
placené 4 3/4 Kila

Ceylon těžký velkozrný	1 kilo sl. 1:80
zlatozlato Javu	1:80
Ceylon perličkový	1:80
Jáva zelená	1:60
Portoriko	1:60
Jamaika	1:40
Mokka	1:20
Santos	1:—

Kdoby se zásilkou kávy nebyl spokojen, jest ka-
ždému volno tutéž mi na mé útraty vrátit, a já
vrátím peníze beze srážky. S takovou podmínkou
cizina neprodává.

202 V účtě k službám ochotný

F. CHRUDIMSKÝ,
kupec v Hradci Králové.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním
úřadům a ct. obecnímu jak

ku zařizování nových i obno-
vání starých oltářů, kazatelů,

soch, křížů atd. vše v nejlepší provedení
za ceny mírné. 94

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Begonie

silné hlízy, plné, od
nejkrásnějších kameji-
ových květů k nerose-
znání, žluté a orange,
bílé, růžové a červené
po 18 kr. Tytéž jednod.
po 12 kr. Lize zlaté
japon. velké hlízy po 35 kr. Čana (doany) orchideové,
různobarevný list i květ, nové bohaté kvetoucí po 12 kr.
Gloxiale po 12 kr. Všemě mnoholeté hlízy, letos již ji-
stě kvetoucí. Obal zdarma.

J. Suza v Potštýně n. O.

Dražba

v obecní zastavárně kralovohradecké

na Malém náměstí č. 123., v sále tělocvičny
odbyvat se bude dne 16., po případě i 23. dubna
1898 vždy od 9. h. ranní do 12. h. dop. a od 2.
hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

posuzující ze klenotů, hodinek, řetízků zlatých
a stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a
rozličných druhů látek, obuvi a pod., které do
dne 24. února 1898 propadly.

1. Veškeré do dražby propadlé zá-
stavy možno ještě ve čtvrtce před dražbou
zúrokovati, nemusily-li býti vyplaceny.

2. Až do dražby samé mohou se propadlé
zástavy vypláciti.

3. Den před dražbou a v den dražby lze zá-
stavy jen vyplatiti, ne však zúročiti, rovněž i v
tento den se nové zástavy nepřijímají.

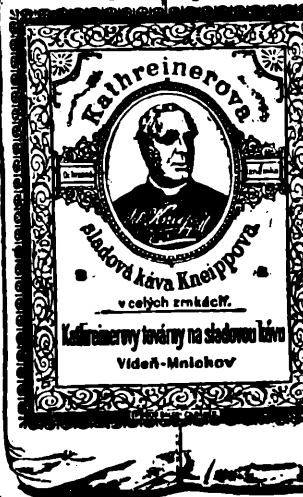
Ze správního odboru obec. zastavárny Kralohrad.

Železná kamna

(o pěti plátech s dvěma troubami) hodí se do
kuchyně levně na prodej. K doptání u domov-
níka v „Adalbertinum.“

PRAVÝ

Číslo 25. ročník (50 let).
Obsah 600 stran.

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Jan Hromadník

stavitel pian a pianin

Praha,

ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají,
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

P. T. milovníky sportu

dovolují si upozorniti na můj hojně zásobený

sklad kol

různých soustav a výtečné jakosti a veškerých
součástí těchto v číslu 114. na Malém ná-
městí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré
opravy kol. V účtě

V. Prokeš v Hradci Králové.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily
oslaběným a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička fe-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasiinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidl, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu,
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1:75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost
uvedl svůj nově založený
závod s dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censtva ustanovil jsem krá-
sné prémie a sice:

50 krásných dřevěných hraček

všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
dětí (pro chlapce jiné, pro
dívčata rovněž jiné) za
pouhý doplatek zl. 1:70.

Každé zásluce bude při-
ložen ceník všech dřevě-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.

Zásilky vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos.
Kostecký, Svratouch
č. 15, pošta Svratka (Čechy).

Elegantní dýmky

různých tvarů s vyřezá-
vanými ozdobami, jmeny, mo-
nogramy, modely vkusně
pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré
druhy dřevěných hraček (Ra-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.

Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytuji velké
výhody. 294

Zásilky vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos.
Kostecký, Svratouch č. 1,
pošta Svratka (Čechy).

Otevření skladu

veškerých hotových oděvů

vlastní výroby pro pány a chlapce

ve formách elegantních, provedení osvědčeného a nejlepšího,
zvláště pak veliký výběr brněnských, francouzských a an-
glických látek na objednávky

v Náchodě,

na Kamenici v domě p. Frant. Samka č. 108.

Stejnokroje pro c. k. státní úředníky, nádražní úředníky atd.
vyřizují se dle nejnovějších předpisů.

== Ceny levné a pevné. ==

O hojnou přízeň prosí v hluboké úctě oddaný

Emanuel Bělský,

majitel c. k. priv. továrny na oděvy a dodavatel stejnokrojů
rak. uh. spol. státní dráhy.

Hlavní sklad v Hoře Kutné.

Filiální sklady: Hradec Králové, Náchod, Čáslav, Pardubice
a Chrudim.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojačnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovované za ceny levné obdržíte. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesaci stroje excentrické mlátičí stroje s kulíčkovým z ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna
továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOŤA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, II. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze, Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obecnstvu své nejlépe osvědčená

piana, pianina

s anglickou repetiční a obyčejnou vřetenskou mechanikou nového smáčného dokonalého provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při řádné servisní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukosti neobyčejně levných.

Těm, kteří se v těchto podmínkách

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko. Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Príležitostné dárky!

V. A. C. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežní soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janěm nám. č. 77.)

doporučuje ct. obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní nádobí z nového a čínské stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky I. jakosti; dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde. Zlatí a (240) stříbrní v ohni galvanicky. Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno. Objednávky a správy se přijímají a shotovují, též veškeré správy hodinářské se vyřizují. Vše za levné ceny. Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Výprodej strojů hospodářských.

Za příčinou přestěhování se z Hradce Králové na Pražské Předměstí do vlastních místností, kde budu provozovat strojačnický dle, vyprodám větší zásobu hospodářských strojů, žentoury, řezáčky, mlátičky, čističí mlynky atd. **vše za cenu výrobní.**

Nabízím též k půjčení škoňský parní stroj pojízdný (lokomobilu) co hnací sílu k jakémukoliv účelu za nízký poplatek. 299

Ant. Sadovský,

výroba hospodářských strojů v Hradci Králové.

Rarel Borovec,

dekorační malíř v Třebochovech
doporučuje svůj závod k provedení všech
dekorativních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástenné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, **polychromie oltářů a soch** se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání. 280

KUCHAŘSKÁ ŠKOLA.

Sepeala Marie B. Svobodová,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejlépe doporučeno sl. správami hospodářských i hospodyněk škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho **ochvalných uznání**, jež soubíhají praví, že jest to dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že se každé domácnosti vyplatí, ano jedna paní píše, že by touto knihou nabytí vědomostí nezaměnila ani za 100 sl. a že šťastná nevěsta, již se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky, jest v komisi pp. Burska a Kohouta, knihkupectví české university v Praze.

Krámská cena 4 sl. 60 kr.; u spisovatelkyně na zvláštní požádání také v ceně mírnější a franko. 261

KAREL PROCHÁZKA,

Praha, Král. Vinohrady, Hájkova tř. č. 1.

doporučuje svůj

závod rytecký.

Hotovení spolkových, obchodních i úředních razítek (z kovu i kačuků). Pečetě. Plotny a písma ku zlatotisku (pro pány kniháře). Rytiny do veškerých kovů, drahokamů a skla. Rašení pamětních penízů a známek.

Spolkové odznaky, monogramy a přesné slohové provedení kování na medailovní knihy, diplomy a adresy. 290

Za přesné a rychlé vyřízení ctěných zakázek se ručí.

V. VACEK,
závod
stolářský
a
Pamětní
nůž
u Chlumce

Atelier pro malbu dekorativní,
speciálně kostelní.

NÁVRHY

— přesné ve slohu vypracují se bezplatně. —

Za solidné provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů

VILÉM VONDŘEJC,

akademický a dekorační malíř

dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63.

Světově známé lomnické suchary ve vícero různých jakostech za přiměřené ceny.

J. Jina,

Lomnice nad Popelkou.

Pravý medový pumpník a různé časové pečivo, dorty a podobné.

Mandlové přelisky, Karlov. oplátky, zákusky, trubičky oplátkové, čokoládové, máslové, pištingy, atd. 183

Do Hradce Králové a okolí!

Pro jarní období doporučuje v účtě podepsaný velečlen P. T. obecnstvu svůj co nejbohatší zásobený sklad veškerých druhů

moderních klobouků

plstěných i vlněných pro pány, chlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároven chovají se na skladě nejmenší a nejmodernější druhy **plstěných klobouků firmy Jan Rozem,** továrna ve Vídni, jejíž výrobky rovnají se veškerým prvním továrním vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se ihned a za ceny levné.

O vzácnou přízeň P. T. obecnstva prosí v účtě dokonale 282

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,

(Velká pošta).

Na památku

první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání

nabízím

velečlen P. T. obecnstvu

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehnající chléb a j. v různých obměnách a vzorech, velikosti od 7×13 cm., - 29×40 cm. v nejjemnějším barvotisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na skladě obrázky Svatých, (vhodné odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém i nejjemnějším. Speciality obrázků na atlase překvapující krásy.

Objednávky veleč. duchovenstva vyřizují bez dobírky. Vzorů zasílou se obratem pošty a čítají se levně.

Josef Pacak,

267

(firma Č. Mahrle) v Hradci Král.

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolujeme si velečlenému P. T. obecnstvu zdvořile oznámiti, že vedle chvalné známé dílny natěračské v Chrudimi otevřeli jsme též

nově zařízenou dílnu

natěračskou

zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.

Tamtéž nalézá se obchod p. Šimka.

Snahou naší bude, bychom všechny práce do oboru toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spokojenosti pp. zákazníků.

Nabízíme služby své ku provedení veškerých prací stavebních, náteru fasád a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobné.

Vedle nápodobení různých dřev provádíme též i **dobrou imitaci různých mramorů.**

O hojnou přízeň prosí v účtě plně 286

Josef Komárek a syn.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněnky,

pony a sálony do oken, hladké i zdřevňované dle franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Raďtež učiniti jen malou objednávku na zkoušku!

Vzorů na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velečlenům a velečlenkám za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Levně na prodej!

Lustr barokový

s velkým množstvím broušených skel na 18 svíci s čistého
bronzu dobře zlačený.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

DVĚ KATECHESE

o přijímání svatých svátostí pokání a
nejsv. Svátosti oltářní
k těm katechizandům, kteří pravidelně
v roce k nim přistupují.

Napsal

536

Xaver Dvořák,

katecheta vyšší dívčí školy v Praze.

m. 32.

53 stran

6 kr.

Schváleno nejv. kníž. arcib. konsistoří v Praze.

Devítidenní pobožnost k Duchu svatému.

v duchu a dle úmyslu sv. Otce Lva XIII. dle
německého upravení Dr. Karla Vondruška,
farář u sv. Havla v Praze.

Schváleno nejv. kníž. arcib. konsistoří v Praze.
m. 32. (44 stran) Cena 8 kr.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
GUSTAV FRANCL

v Praze, Melantrichova ulice.

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny.

Modní oblekové látky na
převlečníky i haveloky

z čistě ovčí vlny a v levných cenách
doporučuje

Karel Kocián,

závod soukenický v Humpolci.

281 Vzorů k nahlédnutí franko.

Vyměnění stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučit svěř. hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále shotovují go-
bičké svíce, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámce na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbřují a poslacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukázkou franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odsudků, památních penisků a t. d.

Karel Zavadil,

pasíř v Chrudimi. 271

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrad a po-
zlačování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny se nejmenší.

269

Plány na malby kostelních vypracují na
pořádání ve všech slozích s přílo-
nými rozpočty.

Specielní obchod s prádlem firmy:

Stanislav Jirásek v Hradci Králové

Velké náměstí v domě p. Hutly

doporučuje ku jarní saisoně:

Podporučte křesťanský závod!

Hotové výhavy
prádla dámského domácí výroby
pod zárukou dobré jakosti.

Košíle panáské bílé i barevné.
„Kneipovky“ zhotovují se dle
míry neb vzoru. Objednávky
vyřizují se přesně a rychle.

Největší výběr
límod, manžet, kravat,
ponožek, šlů a pásů.

Podporučte křesťanský závod!

Kněžské kolárky (čtyřnásobné),
1 tucet 2 zl. ve všech výškách a velikostech.

Továrni sklad lněného a bavlněného zboží.

Veškeré zboží prodává se pod zárukou nejlepší jakosti a doporučuje se každému,
aby dříve než svoje jarní potřeby nakoupí, měl sňad si prohlédli a se přesvědčili, že větší
výběr a levnější ceny nenalezne. Vzorů na požádání franko.

Umělecký

závod

114) pro
malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod
pro malbu oken
chrámových

Rozpočty, náčrtky
atd. jakož i veškeré
řady odborné
zdrma.

Dobrodinečkové.

Pod tímto názvem přináší právě vyšlé 7. číslo
„Časových úvah“ zajímavý obrázek **blahobytu**
rolnického z pera F. R. Skalického.

Číslo na ukázkou zašle na požádání Administrace
„Časových úvah“ v Hradci
Králové.

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených

úředně chráněných balíčcích, se soudeč zane-
šením

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků

smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů
semen zelin a květin pověřena ne jediná firma.

Za čestná a pravá semena firmy **Edm. Mauthner** (Ba-
dapeř, Andrassyova ul. č. 23.) lze jen ta považovati, která jsou v
originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci
nobrazení medvěda s nadpisem **Mauthnerova semena**. Kde se dosud
něs sklad nenalezá, raději se obrátiti na firmu. Před, paděláním se varuje.

1898

Mauthnerovo semeno

Doba setby od konce února do
konce května.
Vzdálenost sazení 30 cm.
Vlastnost půdy: silná, dobře hno-
jená, možná poněkud vlhká.
hojně zalévati, možná občas
hnojůvkou podlít.

Stanice dráhy:

Josefov-

Jaroměř,

ČECHY.

Slatinné lázně

VELICHOVKY.

7 hodin dráhou z Vídně.

4 hod. dráhou z Prahy.

1/2 hodiny jízdy
od nádraží.

SAISONA:

od 15. května
do
15. října.

Velice vydatná ložiska rašelinná, analyzovaná panem **dvořákem** radou **profesorem**
E. Ludwigem ve Vídni. Výtečně se osvědčují proti ženským nemocem, chudokrevnosti, skrofule,
dně, reumatismu atd. Zelené lázně, elektrické lázně o dvou celcích, masáž, léčení pitnou vodou i kou-
pelí. Veškeré pohodlí. Přiznivě podnebí, rozkošná poloha uprostřed smrkových lesů. Levné ceny. Vy-
světlení podává řídící lékař doktor **V. Šperber** až do začátku května ve Vídni III. okres,
Beatrixbad, Linke Bahngasse 5, později i v slatiných lázních Velichovky.

Velichovská lázeňská společnost.

České rybníčné hospodářství.

Francouzský ministr zemědělství mluvil před lety s Ferdinandem Náprstkem o národohospodářských poměrech ve Francii a v Rakousku. Čech Náprstek horoval pro vše francouzské a tu mu pravil zdvořilý Francouz: A přece bychom se mohli mnohem od vás Čechů přičiit. Ferdinand Náprstek se divil a nemohl nijak uhadnouti, v čem bychom byli Francouze předčili a tu mu pravil Francouz: Je to vaše rybníčné hospodářství. Tomu se musí od vás Čechů učit celá Evropa. Praktičtí Francouzi nás znali lépe, než-li se známe sami. Jest také pravda, že Němci, Američané, Francouzi, Angličani, Rusové, Poláci a Uhři jezdí do Čech studovat naše rybníčné hospodářství a zatisují pak své rybníky i hospodářství v nich dle vzoru Schwarzenbergského, zejména dle vzorné vedebního rybníkářství na Třeboňsku.

Rybníkářství české jest původu velmi starého; připomíná se již r. 1116 v listině kladubské, za Karla IV. zakládány četné rybníky po Čechách zejména arcib. Arnoštem z Pardubic, a v XV. a XVI. stol. nabylo rybníkářství v Čechách takové rozsáhlosti a dokonalosti, jako u žádného jiného národa v Evropě. Zejména na statečích rožmberských v jižních Čechách získali si Štěpánek z Netolic a Krčín z Jelčan velikých zásluh o výborný stav rybníků, ve vých. pak Čechách slyšelo rybníkářství na statečích pánů z Pernšteina zvláště na Pardubicku. V nejnovější době bylo veliké množství rybníků vypuštěno a proměněno dílem v pole, dílem v lučiny, avšak na druhé straně způsobena tím velká škoda, neboť přivlasy dešťové nemají nyní dostatečných nádrží, ve kterých by na některý čas byly zadržány, nýbrž hromadí se přímo do koryt říčních a následkem toho bývají potom strašlivé zpousty povodněmi způsobené. Josefinský katastr z roku 1788 vykazuje rybníční výměry v Čechách 133.485 jiter a 785³/₄ □°, r. 1840 bylo v Čechách 61.540 jiter (35410 ha) rybníků a za dalších dnů pácí se rozloha rybníků na 12 000 ha (20.400 jiter). Nejrozsáhlejší soustavu rybníků mají jižní Č. zejména ve třetihorní páni třeboňské. Největší rybníky (přes 50 ha) v Čechách jsou:

Rožmberský rybník na Třeboňsku 720-97 ha, Bezdrav na Hlubocku 520-4 ha, Hrusický rybník na Třeboňsku 439-3 ha, Dvořiště na Třeboňsku Velký Tisý rybník na Třeboňsku 388-5 ha, Svět na Třeboňsku 331-7 ha, Záblatý rybník na Třeboňsku 330-0 ha, Staňkovský rybník na Chlumecku v Budějovicích 329-5 ha, Žehuňský rybník na Chlumecku v Jičíně 289-9 ha, Holnavský rybník na Jindřichovrad. 236-7 ha, Koclířov na Třeboňsku 203-5 ha, Bošilecký rybník na Třeboňsku 202-4 ha, Opatovický rybník na Třeboňsku 181-8 ha, Kaňov na Třeboňsku 176-5 ha, Voleček na Hlubocku 162-7 ha, Prondnice 80-5 ha, Třešický rybník na Chlumecku v Jičíně 69-5 ha, Jordán na Tábořsku 51-3 ha a j.

Vodstva v Čechách stále ubývá. Nejen že vypuštěno mnoho rybníků (Bohdanečské rybníky v rozloze 5636 ha) a mnohé prameny i potoky, které při katastrálním vyměřování měly ještě dostatečné množství vody, zanikly, nýbrž i sama vodnost českých řek bývala před časy mnohem značnější, nežli jest za našich dnů, zejména za nízkého stavu vody; rozloha vodstva českého, která katastrálním vyměřením zjištěna na 1-28%, rozlohy zemské, udává se nyní pouze na 0-9%. Smutným zjevem jest, že rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším stavem vody neustále vzrůstá, zhoubné povodně vsmáhají se na jedné straně a příliš nízký stav vody zase škodí na straně druhé. Příčinu toho hledati dlužno hlavně v mýtní pohraničních lesů i hvozdu, jakož i odlesňování výšin vnitročeských, jež tvoří rozvodní mezi jednotlivými řekami; vřdyt dle udání Kořistkova z r. 1879 bylo ve 30 letech vymýtno 3% vší rozlohy lesů a nahrazeno pouze 0-9%. Tu nezbyvá, leč soustavně a vytrvalé zalesňování veškerých výšin a hřbetů horských, všech úbočí a strání skalních, ano i veškeré půdy do jistého stupně sklonu. Neméně blahodárný vliv na vytvoření vláhy zemské měly rybníky, které v čas velké vody přebytečnou vodu potoků v sebe pojímaly a za sucha opět ji propouštěly k zavlažování neb udržení stálé vody pro mlýny a závoody; ve vypouštění rybníků tedy dlužno pro úbytek vodstva českého hledati původ právě tak, jako v mýtní lesů.

České rybníčné hospodářství klesalo na počátku tohoto století hlavně proto, že ceny ryb byly náramně nízké a že rybníky daleko nevyužívaly tolik, jako luka a pole. Tak stál 1 metrický cent kaprů roku 1798 zl. 7-61, r. 1808 zl. 11-26, r. 1818 zl. 19-50, r. 1828 zl. 15-00, r. 1838 zl. 19-50, r. 1848 zl. 18-50, 1858 r. zl. 26-50, 1868 r. zl. 35-71, 1878 r. zl. 50-00, 1888 r. zl. 60 a lonského roku stál 1 m. cent kaprů na velkých jihočeských rybnících již zl. 76. V severovýchodních Čechách jsou ceny ryb z pravidla vyšší a platí se za menší kapříky 70 až 80 zl., za velké 80 až 95 zl. V malém obchodě prodává se kapr kilo obyčejně za 1 zl. a výše.

Ceny ryb byly před sto lety desetkrát nižší než-li teď a ještě před 50 lety byly pětkrát nižší než-li za dnešních dnů. Jest proto pochopitelné, proč na Pardubsku, Bohdanecku, Chlumecku, Bydžovsku, Jičíně, Chrudimsku, Hradecku a jinde velikých počet panských a obecních rybníků byl vysušen a ve výnosnější luka a role proměněn. Dnes, kdy cena cukrovky a obilí klesla skoro na polovic, nastává obrát a jak na českém jihu, tak i severu obnovují se opět mnohé bývalé rybníky.

Veliký převrat v rybním hospodářství způsoben byl vědeckými výzkumy rybníků, zkoumáním potavy kapra a následkem toho nynější racionální hospodářství. Převrat ten jest dílem jedině českým a ohniskem jeho stalo se Třeboňsko. Zde jest rybní hospodářství již přes 200 let v rodině porybních Horáků. Nynější pan vrchní porybní, František Horák, který v korunovačním průvodu krále a císaře Ferdinanda Dobrotivého, jako největší muž vedl knížecí Schwarzenbergskou rybní stádu v malebném jejím rybníckém kroji, získal si se svým bratrem, Janem Horákem který byl fidelem panství třeboňského a jež nyní jako statičký osmdesátník žije v Budějovicích, veliké zásluhy o povznesení rybníkářství ve velkých rybnících na Třeboňsku. Bratři Horáci počali ryby první hráchem a odpadky krmili. Staré rodinné tradice a více než půl staleté zkušenosti způsobily, že znali život a chov kapra lépe než jiní porybní.

Obrovský převrat způsoben v rybníčném hospodářství na Třeboňsku za nástupce pana Fidele Horáka — za nynějšího fidele Jos. Šusty. Na bývalých panstvích Rožmberských vedli se již od 15. století řádné knihy hospodářské. Pan fidele Šusta studoval pilně zápisky hospodářské za posledních 100 let a odhadl dle nich hospodářskou jakožto jednotlivých rybníků. Moderní odborné pomůcky, zkušenost porybních Horáků a vlastní pozorování přiměly p. fidele Šustu, že dal rybníčnému hospodářství zcela jiný směr.

První vědecké výzkumy rybníků provedeny v Čechách v letech 1871. a 1872. prof. dr. Antonínem Fričem, který r. 1873 upozornil v Třeboni na korýše vodní jako důležitou potravu ryb. Výzkumem vlastní potavy kapra dal fidele Josef Šusta pracem vědeckým směr praktický. Naučil nás s rybníky hospodářiti tak jako s rolí, kterou natno kypiti, orati i hnojit, aby hojný užitek vydala; neboť touto cestou rozhojňuje se přirozená potava ryb; na tomž základě naučil nás také rybu krmiti a stvořil nám zcela nová pravidla výnosného hospodářství rybníčného.

Rybník posuzuje se dnes dříve dle své zeměpisné a geologické polohy, dle povahy své půdy, vody, svého porostu atd., než-li vřadí se do soustavy hospodářské, v níž vykáže se mu určité místo. Dle hodnoty a povahy své rybník se častěji neb řidčeji letní někdy za rok, jindy za 2-3 leta, avšak neúhoří se jako druhdy bývalo zvykem, nýbrž osívá se plodinami. Ze třeboňských kultur rybníčních byly vystaveny na zemské jubilejní výstavě ječmeny 68-70 kg. těžké, ovy (47-48 kg), pohanka (56 kg.), vojtěška (76 kg.), červené proso (61 kg.) a j.

Kapr se rozmnožuje v příhodných poměrech neobyčejně, vřdyt dospělý jikrnáč přes pát milionů jiker může do vody vypustiti v květnu a červnu, když se na mělčinách rybníčných poblíž břehu řídkým trávnickem porostlém tře. Množství těchto jiker a z nich se za několik dní vyhlíhnuvších mláďat vezme za své, avšak v rybnících mělkých, kde voda brzy a snadno se zabřívá, mnoho se jich vyvine, tam rychle postupuje vývoj těchto mláďat, a proto již ten, kdo má takovéto třecí rybníky, dobře zpeněží rybí potěr, když jej jako sád 6 až 8 cm. dlouhou vychytá a prodá. Ku tření hodí se však jenom rybník mělký, se břehy mírně a znenáhla pod vodu se sklánějícími. Rybník takový má býti jen malý; tam se dají k vyvinutí dva jikrnáci váhy 2 až 3 kilo a k nim přidá se jeden kapr mlčný. Rybník takový má býti chráněn před kachnami, husami i před zelenými žabami a před veškerými škůdci jinými. Zab sprostíme rybník tím, že ho v době, když se v něm kapři netrou a není v něm potěru, necháme na suchu. Tím vymytneme též všecken škodný hmyz, jako potápničky a tomu podobné. Má-li rybník odpad, jest nutno mřískami co nejmenšími zameziti vnikání potěru rybníka a vnikání ryby škodné do rybníka. Aby rodiče vlastní potěr nesežraly, vezmou se po vytření z rybníka ven a chovají se jinde po přístě rok. Potěru záhy nesežalí píce v malém tom rybníčku, a proto máme-li těsně v sousedství druhou poněkud větší rybníčnou plochu k dispozici, napustí se tato vodou a kapři se tam s vodou nechají odtéci nebo se přesaditi po slovení asi 14 dní po vyhlíhnutí do přírodních rybníků pládkových. A když se za několik neděl i tu potava kapří, totiž drobný hmyz, malý korýš a jiná drobná vodní zvířátka mizeti počínají, přesadíme je opět do jiných rybníků (druhých rybníků pládkových) asi 2000 kusů na 1 hektar počítaje a tu do podzimní dorostou velikosti obyčejné násady. Od října do dubna jsou kapři bez potavy a přesazují se

do komor (hlubších rybníků) kdež stínění hlavami dolů a ocasy nahoru v ložiskách přezimují. Hajný musí dávat pozor, aby do ložísk nedostaly se potápky, které kaprům hlavy užírají a je z ložísk vypláší, takže jsou v nebezpečí, že pojdou. V takovémto případě musí se kapři hned vyloviti a na vhodnější místo k přezimování uchrániti.

Na jaře vysadí se do rybníků výtažních neb hlavních, z kterých, jest-li se příkrmuje, nezřídka již druhým rokem, a má-li býti těžší, tedy třetím rokem vychází kapr jako ryba vážná, 2-3 kg. těžká. Výsledek, jehož se dříve s těží docílilo za 5 až 6 let, dnes docíljuje se za 2 roky. Rybník na návai, kam močůvka místý z celé vsi stéká, může míti ryb nejvíce, kdežto rybník, do něhož jen čistá, pramenitá voda přitéká, násadu méně četnou míti může. Příkrmováním zlepši se ryba i v takovém rybníce. Krmení nemá se diti nikdy na jednom místě nýbrž po celém rybníce, ale přece od kraje tak daleko, aby vlny potavy na břeh nevyhodily. Chceme-li potavu v rybníce rozmnožiti, spustí se časem trochu voda, na břeh vysušený dají se krev a jiné odpadky, v těch vyhlíhnu se brzy červci, a když pak opět voda stoupne, poskytnou kapru nejmilejší potavu.

Následkem tohoto zdokonaleného hospodářství těžíme nejen větší množství kaprů, nýbrž i poměrně těžších a v době značně kratší. Avšak výchovem tímto i ryba změnila svůj ráz; z velkohlavé, kostnaté i hubené ryby stala se ryba malohlavá, jemnější kostry, zmasilá, tučná i chutnější. Požadavkům trhu zahraničních, na které jde zejména větší část ryb jihočeských, hově se výchovem ryby tu menší, onde větší, tu hladké, onde šupinaté. Kapr šupinatý má poměrně lepší chuť než-li hladký „králík“, zvláště v Prusku a v severovýchodních Čechách oblíbený.

V květnu neb na počátku června přicházejí rybní velkokupci do Třeboně a na jiné rybní trhy. Tu se dělají zkoušky, kolik rybám přibýlo na váze. Kupec řekne, že si přeje ryby té neb oné váhy a jakosti. Nachytá se partie ryb v rybníce, počítá se, kolik jich jede do centa a mnoho li jim schází na žádanou váhu v čas lovu. Tu se začnou ryby příkrmovati lupenem, mlátem, vařeným hráchem, masitou moučkou a j. Kapři si na umělé příkrmování brzy navykou a sotva se hajný a bařtý objeví na lodici s pytlí krmiva, černají se kapři kol lodice, hlava na hlavě s otevřenými ústy. Když se jim lopatou hodí krmivo do vody, chňapají plnou hubou. Co spadne na dno, dle možnosti seberou a co zmizí v blátě, nepříjde ve skazu, neboť snědí to červci, kteří pak dobře vypaseni jsou kapru nejmilější potravou. Kapr jest nenasitný břichopásek a jako labužník pochutná si nejraději na šťavnatém masitém soustu. Na váze mu rychle přibývá a žádaná váha jest více méně na vons racionelním krmením dosažena. Rychlým výchovem kaprů docíljen v Třeboni pěkné výsledky. Kapřík 4 měsíce starý bývá až 37 cm. dlouhý a 500 gramů těžký, vychovaný starším způsobem bez přesazování docílil sotva 19 cm. délky a 88 gramů tloušťky; kapr rychlým způsobem vychovaný 16 měsíční bývá až 47 cm. dlouhý a 1650 gramů, tedy přes 1¹/₂ kg. těžký.

V severovýchodních Čechách hospodáří se více méně ještě starším způsobem; poznenáhla však se zdejší rybníky vysazují třeboňskými kapříky a zavádí se racionální rybníčné hospodářství, které se ovšem také nejvíce vyplácí. Hradecké rybníčky nasazeny jsou pládky z Loučené, kdež však zavedly násadu z třeboňských rybníků.

Výborná kniha! Inteligentním katolickým mužům na uvážení podává Filip Jan Konečný. Slavný spisovatel a vynikající filosof německý, Tilmann Pesch, vydal před několika lety knížku pod názvem „Život dle náboženství“. Knížka ta měla hned na obálce vyznání, co chce a co čtenáři poskytuje, totiž: býti knihou o náboženských věcech poučnou a zároveň i modlitební. Kniha a podobnými nápisy bylo sice již před ní dost, ale aby byly vždy z pera výborného filosofa, nemohlo se fici také neměly tak ostře vytknutý cíl, totiž „posloužit při inteligentním krubím mužským“. A přidáme-li, že z onoho filosofa vyklabal se na konec jesuita, pověděli jsme asi dost, aby čtenář se domyslel, proč za krátko přes 80.000 (osmdesát tisíc) výtisků knížky té rozebráno bylo. Zvědavost, jak známo, jest v osudech člověka značnou velmocí; a zůstala jí i zde, kde se chtěli mnozí přesvědčiti, co o náboženském životě říci a jaké modlitby dovede doporučiti muž, který sice v klášteře žije, ale samou filosofii, fysikou a matematikou se zanáší, jak o tom výmluvně svědectví dávají přetčetné od nevěrců a protestantů na výsost chválené spisy jeho. Tuto knížku přeložil nám právě teď do češtiny rajhradský benediktin P. Placid Bucht. Máme tedy již i ve své milé mateřštině velmi vhodnou knihu, kterou vzdělaným mužům a nejlepšími svědomími můžeme dáti do rukou. Aby čtenář aspoň nějakou představu měl, co se mu zde skýtá, podáme stručný rozbor celku a maličký ukázký z některých partií. Celý spis rozdělen na dvě hlavní části po předchozím úvodě, v němž se vykládá, k čemu ve spise najde se odpověď v otázkách náboženských. Prvá část pojednává „O náboženském vzdělání“. Již tento významný nápis ukazuje, že autor ví, čeho dnes světu potřeby. Poslyšme, jak filosof Pesch o náboženském vzdělání rozumuje! „Ať jakékoli rozdíl se jeví v celkových názorech lidí, v tom shod-

dají se všichni, že tak zvanou vložu náboženskou považují za přednost, ano za vznešenou známku výtečnosti v přirozenosti lidské. Vyvážlivě, odůvodnění a v praktický život uvést tuto vrozenou „vložu“ náboženskou, jest úkolem toho, čemu se říká: vzdělání náboženské! Autor podává tedy jakousi apologetiku nejzávažnějších pravd a fakt náboženských. Sloh jeho jest jednoduchý, fekné, lidový a pan překladatel jeví nejlepší snahu i tuto přednost českému překladu zachovati. Ejhle, nápisy „úvodních pokynů“: 1) Co jest tedy to (sic!) náboženství? 2) Jest náboženství něco čistě vnitřního? 3) Býti zbožným, jest pro (sic!) člověka věcí nejpotřebnější, povinností první a největší. 4) Zbožnost nejvíce musí přislouž. U tohoto posledního oddílu se zastavujeme a s napětím pozorností čteme, co a kterak věty své autor dokazuje. Velmi dobře autor mimo jiné praví: „Čím vzdělanější jest muž, tím více potřebuje náboženství. Neboť ty různé nižší pudy a stránky lidské přirozenosti nepocházejí nikde tolik podpalu a opory jako ve vzdělanosti Bohu a náboženství odcizené a nic neproměňující člověka tak záhy a snadno v odporného zloducha pychy, jako právě vzdělání neznabožské. Tak to jde dále. Čtenář z podané ukázky soud, co můžeš očekávat.“ Po těchto úvodních myšlenkách radí autor zkoumati a hledati pravdu všude, zvláště však pravdu ze všech nejprvnější: Boha! Čtenář najde v úvaze této pěkné a přehledné pověd no, co o jsoucnosti Boží vědět dlužno. Zvláště líbí se nám vyvrácení námitek, že prý vše na tomto světě povstalo bez Boha a jen pouhou náhodou. Autor táže se, jakého ostroutipu a jaké duševní síly jest třeba, aby se vyskoumal ten neb onen zákon přírody, a uzavírá: Je-li tedy velikého důmyslu potřeba, abychom i jediný zákon přírodní poznali (z přecetných jiných zákonů, kterými příroda se řídí), jakého důmyslu a rozumu bylo třeba, aby do přírody zákony ty byly vloženy? Není tedy nerozumno a nesmyslné říci, že k vytvoření a udržování všech zákonů, jimiž svět se řídí, žádného rozumu vyššího třeba nebylo? Není nesmyslné říci, že utvoření tolika podivných věcí, jichž největší mudrce a badatel s těžší pochopil, dostačila čirá tma, nerozumná náhoda? Neméně zajímavým a pro každého inteligentního muže laika na nejvíce instruktivním jest praktické a velice případné vyvážení apoštolského vyznání víry. Každý článek přichází na přetles: důkaz, námitka i pochybnost, jak se činívají, zde krátce jsou uvedeny. Takovým způsobem probírá se všechna křesťanská témata: přikázání Boží a církevní, o hříchu, o cnostech, o poslu, o modlitbě, o svátostech, zjevení, život posmrtný, o církvi atd. Velikou péči věnoval autor měi svaté a pobožnosti křesťanské vůbec. Pan překladatel přidal některé u nás zvláště oblíbené písně. Jsou přesvědčení, že kniha páně Peschova nejlepší ovoce přinese v duši každého čtenáře, jenž se o ní klidně a důkladně přemýšlí, jakož i o vroucí a pokornou modlitbu. Myšlenka, kterou má na zřeteli náš diecézní „Oltář“ státi se totiž trvalou pomůckou života náboženského, myšlenka ta jest i vůdčí hvězdou knihy Peschovy, určené pro vzdělané laiky. Všecky posudky v našich českých časopisech katolických vítají a chválí v tomto smyslu knihu Peschovu.

Komité pro udržování pomníků na bojišti Králové Hradeckém konal výroční valnou hromadu m. neděli odpoledne v Černošicích nad Labem. Četné návštěvenou schůzi zahájil předseda pan setník Jan Steinský, představitel přitomného předsedu Ústředního spolku pro udržování vojenských pomníků z r. 1866 svobodného pána Rud. Ulmensteina co zástupce čestného člena Jeho Jasnosti prince Schaumburg-Lipé, který po přestálé těžké nemoci se z Bücheburgu do schůze dostaviti nemohl. Zpráva jednatele, pokladní, technického referenta a revisorů účtů schválena a absolutorium uděleno. Přítomní vzdali jednatele a pokladníka za jich záslužnou činnost díky povstáním. Z výroční zprávy vyjímáme: Spolek čítal na začátku roku 248 členů řádných. Nově přistoupilo 38, zemřeli 3, škrtuto pro neplacení příspěvků aneb stavši se nezvěstnými 45, ubylo tedy 14 členů a zbývá koncem roku 1897 234 členů. Počet zakládajících členů 16 a členů čestných 8 zůstal nezměněn. Úhrnem tedy čítá spolek 238 členů. Památka zesnulých 3 členů účtována povstáním. Správa spolku se v uplynulém období neměnila. Výbor sešel se třikrát, mimo to udržoval mezi členy dle potřeby písemné styky, vyřizoval spolkové záležitosti. Návštěva bojiště Králové Hradeckého též se stále vzrůstající účastí nejen se strany c. a k. vojska, nýbrž i ze všech vrstev občanstva. V uplynulém roce vedle značných a nutných oprav na stávajících pomnících — jež většinou nákladu vyžadovaly — zřízeno 23 pomníků nových a sice 2 kamenné pomníky, 6 železných křížů s Kristem na velkých kamenných podstavcích, 11 železných křížů na větších, 6 železných křížů na menších kamenných podstavcích, jimiž hroby a šachty padlých vojáků z r. 1866 označeny. Tím dostoupil počet pomníků na bojišti Králové Hradeckém č. 249. Hořická odborná škola darovala spolku 3 kamenné vkusné podstavce pod kříže, proti náhradě materialu.

K zabezpečení sesouvajícího se svahu saského hřbitova u Probluse a za přítomnosti důstojnější úpravy neudržovaného a dojem rušícího okolí saského pomníku, ukoupeno vedlejší stérkovisko ve výměře 1 jitra 172 otver. sáhů. Sazky hřbitov nově upraven, břehy jeho srovnány a část stérkoviska aplanována. I na pruském hřbitově u Chlumu hroby urovnány, travní osety a křovím osázeny. Taktéž na vojenském hřbitově v Pouchově hroby z r. 1866 nově upraveny a květinami osázeny. Návrh na postavení rozhledny na vyšší Chlumě nedošel z příčin finančních k uskutečnění. V příčině opravy špatných cest z Probluse přes Střesetice, Dlonhodvory k Málavědům, obrátil se výbor k dotýčným al. okresním výborům za pomoc. Jako každoročně, tak i letos byly v předvečer památného dne 3. července jakož i o dušičkách četné hroby a pomníky padlých vojáků z r. 1866 osvětleny a čet-

nými věnci okrášleny, za které dary poslednější dotýčným osobám soukromým vřelý dík se skládá. Uhraný výdej komitétu včetně oprav, zřízení nových pomníků, úkup pozemku v výlohy správních obnůš z r. 1897 obnos 2464 zl. 67 kr., na které výlohy Ústřední spolek pro udržování vojenských pomníků z r. 1866 roční subvencí per 1000 zl. přispěl. Všem přiznivcům, kteří spolek v jeho snahách hmotně neb morálně aneb jakýmkoliv způsobem podporovali a k jeho rozkvětu a zdaru přispěli, skládá se hluboký a nelčený dík. Čestnými členy za své zásluhy o spolek byli jmenováni: Člen výboru důstoj. pan P. Jan Brunclík, farář v Probluse a místopředseda p. Frant. Valdek pokladník cukrovary v Černošicích. Valná hromada zaslala Jeho Jasnosti princí Vilému Schaumburg-Lipé do Bücheburgu telegrafické blahopřání k šťastnému přestání těžké nemoci. Čestnému členu panu vládnímu radovi Lukešovi v Praze zaslán telegrafický projev důvěry a nejvřelejších sympatií vůči útokům na jeho čest a jisté strany činěným. Konečně usnešeno 50leté panovnícké jubileum Jeho Veličenstva dne 2. prosince příměřeným způsobem ve spolku oslavit, v kterýžto den spadá také desátá ročníce trvání komitétu, neboť dne 2. prosince 1888 první svolání v novinách od nynějšího předsedy setníka Steinského k utvoření komitétu pro udržování vojenských pomníků uveřejněno bylo. Budoucí valná hromada bude se odvíjeti v Horicích.

Valná hromada „Komitétu pro postavení důst. pomníku K. Jar. Erbena v Miletičce“ koná se dne 14. dubna o půl 7 hod. v místnostech domu Soušeckého. Pořad: 1. Čtení a schválení protokolu předešlé valné hromady. 2. Přijímání členů. 3. Zpráva jednatele a pokladníka. 4. Zpráva přehlířitelů účtů. 5. Volba hodnotářů. 6. Volné návrhy.

Rusko čítá 132 milionů obyvatelů, z těch bydlí 115 a půl na samotách, vesnicích, v městěch a městěckých a 16 a půl mil. ve městech. Rusko čítá 12 mil. městských obyvatelů, Polsko 2 mil., Kavkaz 1 mil., Sibiř půl mil., Střední Asie 1 mil. Největší města v Rusku jsou: Petrohrad s 1,132,000 obyvateli, Moskva 988,600, Varšava 638,300, Oděsa 405,000, Lodž 315,200, Riga 256,100, Kijev 247,400, Charkov 174,800, Tiflis 160,600, Vilno 158,000, Taškent 156,400, Saratov 137,100, Kazaň 131,500, Jekaterinoslav 121,300, Rostov 119,800, Astrachan 113,000, Ba ku 112,300, Tula 111,000, Kišinev 108,700. Dále čítá 37 měst 50—100 tisíc, 41 měst 30—50 tisíc, 70 měst 20—30 tisíc obyvatelů.

Dopisní listky na památku narození Palackého vydala knihtiskárna Jindřicha Slovák v Kroměříži (na Mor.). Listky jsou umělecky v barvotisku provedeny a příhodně lze jich použiti k zasílání pozdravů v jubilejním roce tomto; zvláště pořadatelé slavnosti Palackého se na dopisní listek tento upozorňují. 100 listků se zasílá za 3 zl. — V tomtož závodě vyjde příštím týdnem památní listek Kroměřížský za příčinou 50leté památky zasedání říšského sněmu v Kroměříži; tamtéž vyrábí se listky s pohledy a jsou na skládě listky s pohledy na různá města.

Nový vodoléčebný ústav v Brandýse nad Orlicí. Pan dr. Josef Wieser, jako odborný lékař po Čechách i na Moravě známý, zařídil v Brandýse n. Orl. v půvabné krajině české, zdravím ponebí proslulé, nový vodoléčebný ústav s mi nut od místního nádraží vzdálený. V nákladné budově lázeňské, která byla již r. 1896 postavena, pořízeny krásné byty pro 60 osob, jimž se tu poskytuje úplné zaopatření. Co prostředků léčebných používá se tu vody studené i teplé, masáže, elektiky a tělocviku. Působivost těchto prostředků jest osvědčena při nemocích počasných, jmenovitě nervových, krevních, kloubových, jakož při chorobách dýchacích a zažívacích dístrojů. Zahájení sezony 16. května. Prospekty zasílá na požádání říditel a spolunajitel ústavu p. dr. Wieser v Praze č. 557-II. n. č. 32. Domácí tento ústav našincův najde zajištěnou přednost u veřejnosti české před podniky plemene cizího.

Školský Obzor uveřejňuje bratřím v Komenském hned 20 těžkých žalob, jak prý jsou sevrzeni na vše strany, utlačováni ode všech, ponižováni, ignorováni a nenáviděni, jak vládní orgány světely učitelstvo ve svérací kazajku, jak jsou bezbranní, bídní placeni, mají úděl otroků a jsou zrnkem mezi dvěma mlyněskými kameny, absolutismem a pseudo-autonomií. „Náš venkovský rolnický lid z velké části neuzná a neocení vychovateleš dílo učitelovo. Škola jest mu břemenem, učitelstvo, když ne všecko — aspoň z části zbytečným“. Stížnosti tyto jsou většinou vytvořeny chorobně fantastie. Mnozí mladí páni vidí v sobě nadčlověka, nebo aspoň Komenského; myslí, že musí se jim každý klánět u vrbiček, obdivovat jejich „um, vědu a oviscenost“ a jít alepš dle jejich komanda. To se ovšem neděje pánům naučným. Svědomitého učitele, který se horlivě stará o mládež ve škole i mimo ni, který učí hubdš a zpěvu, stará se o povznesení stěpařství, zelinářství a zemědělství vůbec, který prakticky poučuje a pěstuje přátelské společenské styky, takový učitel též se vždy účtá a vášnosti a jsou to právě naši rolníci, kteří dobrého učitele si váží a snahy jeho věčně uznávají a velikou ochotou odměňují. Kde však učitel hledí na venkovany přes rame na, vyhledává jen panskou společnost, ten se ovšem nesmí diviti, chováli se k němu rolník odměně. Také není pravda, že by v městech činnost dobrých učitelů nebyla uznávána. Přepjatá stížnosti a žaloby mnohým učitelům jen škodí.

Ministerského schválení dostalo se stkvostnému dílu, vydanému nakladatelstvím Kobrovým v Praze John, Roatlinopisný atlas. Výnosem ministerstva vydaný dne 27. února 1898 č. 8609 schvaluje se dílo toto jako učebná pomůcka pro školy obecné a měšťanské, jakož i ústavy učitelské. Tímtož výnosem doporučuje se školám středním, aby dílo to zakoupily.

Rakonské vojsko a ležstvo opustile Kretu. Zábava tato stála malíčkosť 7 milionů a k vůli Německu jsme se rozneptávali s Rakem. Anglie, Italie, Francie a Rusko uznali kandidaturu prince Jiřka Řeckého na stolec gubernatora krátského. Nemohlo Rakousko těch 7 milionů rozuměti ušit ve prospěch živelnosti nehoď. si stíšeného rolnictva, trpícího živnostnictva, nemohlo vojákům, přilepšit teplou polévku suchou večer?

Z Bydžovska. Výbor Ústředního spolku jednot učitelských v král. Českém schválil ve své schůzi návrh organizačního odboru p. Vorlem přednesený, aby všechny učitelské jednoty ostře postavily se proti členům klerikálního spolku učitelského a vyloučily je ze svého středu. Toť bylo a jest dosud válečné heslo a štvací poselství. Jelikož štvání neúčtuje, ale na stejné výši stojí, a jelikož nátlak i zátykač vydaný dosud odvolán nebyl, odpovídáme na provokaci onu několika pouze slovy a tážeme se zároveň katolícky smýšlejících: Co že jsme my katolíci učitelé provinili? Odpověď snadná! — Velice mnoho, neb přiznáváme se a otevřeným hledím veřejně, beze strachu a to upřímně k učení Pána Ježíše Krista. Kdybychom byli helveté, neb vyznání Mojžíšova, to by se neopovážili nikdo svednouti kámen pomluvy a utrhaní, a nevolal by na nás gardy různých spolků. Ale bohužel, po větším katolíku dnes může beze strachu plovati, na něho hanu a potupu kydati, urážkami různými jej zasypávati kde kdo, žid nešid, a v prvé řadě nejpřednější harcovník — učitel také katolík. Známe rodiny helvetické i židovské a myslíme, že se někdo z jich souvřerů opováží zneuctiti učitele, pastora neb rabína? — To jest jen u nás zvykem beztrápným, že se o nás katolíky může otíratí kdo chce a to proto, že si to necháme líbiti. Kdy tomu sverpému tureckému řádění bude konec? Kdy přestanou tyto surové nadávky? Kdy skončí se bez příkladné hanobení našich duchovních vůdců? Kdy zaskáno bude, aby směl se otíratí a nám hanobiti leckterý nedouk našeho milého Vrchního Velepastýře? — Co dotýče se našeho vyloučení ze spolků veřejně prohlašujeme, že páni velice se mylí, neb zásady katolické záily se v duši naší a srdce naše tak, že ani vyloučení ze spolků není to, aby v nás zásady ty, které Spasitel náš hlásal a hájil, jen o jediný záchráv zvyklo. Z budčí nevystupujeme, jinak bychom právě některým těm lšiliberálům „z našeho stavu“ udělali radout. Směle tvrdíme, že jest to jen několik křiklonná terroristů, kteří terorem svým a la Volf et ep. chtějí ovládati, a před těmi utíkati bylo by hanbou. Proto směle čelme vyzývácům a zastrašiti se nikdy nedejme! Nevystupujeme dobrovolně ze spolků! — Po chybujeme velice, že výbor některého spolku se tak daleko odvážil nás vyloučiti. A dejme tomu, že by tak i učinil; alespoň máme vůli otázati se, proč nás vylučuje. Na ty důvody jsme věru zvědaví a dovedeme na ně také řízné odpovědět a se brániti.

Z Jičína. (Regulace rybníka). Nedávno lovilo se v rybníku jičínském, při kterémžto mnohý lovec brodil se nejen po pás, ale i po krk ve vodě a blátě. Nejen v Jičíně, ale i v okolí pochutnávali se mnozí na levných rybách velikosti různé. Mnohý též ké koupil ryby a peníze, ale kdyby nebylo laskav. pí. Hásové, jiných mělo by to náledek. Mnoho tak. ryb p. Hásovi uteklo, neboť drahnou chvíli nepozorovali lovcé, že pod sítěmi voda s rybami volně proudí. Rybník jičínský bude zregulován nákladem asi 38.000 bude sahati jen k bývalé voj. plovnárně.

Z Radimí u Jičína. V první den jarního měsíce pochovali jsme svého p. učitele J. Tůmu za velikého účastenství zvláště učitelstva, k němuž všle u hrobu promluvil dp. profesor Neumann, nazval je přátele a bratry a na věnci kříž, tray růžové, trpké plody bobkové přirovnal velice vhodně k odměně, ješ učitele v životě provázal a naposled taprve — po smrti — vavřín, že jest mu údelem. Zarosilo se mnohé oko, nás učitelů při upřímných těch slovech a tak snadno žádnému z nás nevymizí z myslí

Z Golčova Jeníkova. Hospodářsko-průmyslová výstava na oslavu 50ti letého panování Jeho Veličenstva v Golčově Jeníkově konati se bude od 4. do 11. září 1898. Říditeletví panství J. J. knížete Fratiška Auersperga ve Žlebicích a řediteletví cukrovary tamtéž slíbilo obelati naši výstavu. Majitel panství Hostačova, pan Artur baron z Clannerů, zřídil na výstavišti svým nákladem a za vedení svého zehradníka pana Rudolfa Fanknera vzornou školu ovocnickou a súčasně se výstavu naší i jinými obory svého průmyslu a hospodářství. Jak se právě dovídáme, poskytne veleslavná rada zemědělská na odměny za chov dobytka medalie a 700 zl. r. č. na hotovosti. Podpora tato bude zajisté mocnou pobídkou ku obelání trhu výstavního dobytkem plemeným i širným a to tím více, an Golčův Jeníkov jest proslulý svými trhy, na něž bývá přivezeno 1500—2000 kusů. Výbor koná předběžné přípravy ku uspořádání sjednu rolnictva a živnostnictva; účastenství v této příčině slíbili již četní vynikající poslanci.

Z Police nad Metují. Katolicko sociální jednota „Vlastimil“ v Polici nad Metují, pořádá v pondělí velikonoční, dne 11. dubna veřejnou spolkovou schůzi v obci Suchodole v hostinci p. Luňáčka. Přednáseti bude dp. Josef Stajskal, kaplan z Náchoda „O naší organizaci“. Začátek o půl čtvrté hodině odpolední Zdař Bůh!

Stavba nových varhan o dvou manualech s 25 rejstříky pro farní chrám v Čechách u Prostějova (na Moravě) byla světna p. Janu Tučkovi, staviteli varhan v Kutné Hoře.

vášeň, bez fanatismu, bez novinářských postupů a spoť o tom přemýšlelo.

Vysoké školy na Moravě.

V neděli o půl 11. hod. dopoledne koná se v městském Křepčerově divadle manifestační schůze ve prospěch zřízení vysokých škol na Moravě. Pořádání schůze převzala slav. městská rada. Pan prof. dr. Ot. Hostinský bude mít přednášku o hůdně, po níž má se rozpráti rozhovor o důležitosti vysokých škol na Moravě. Účastenství obyvatelstva jak městského, tak venkovského bude jistě co nejčetnější. Myšlenka zřízení vysokých škol na Moravě musí býti každému Čechu sympatická, neboť zřízení vysokých škol na Moravě prospěje nejen Moravanům, Slezanům a Slovákům, ale též vysokým školám v Praze. Vysoké školy na Moravě a v Čechách budou se navzájem doplňovati, vědecký náš dorost bude mít větší příležitost než dosud se osvědčiti. Jako pražská universita získala velice mnohou vynikající sílu z bývalé university olomoucké, tak naopak vysoké školy moravské brávaly své osvětlení ze staroslavné university Karlo-Ferdinandské.

Opavský Týdenník přimlouvá se, aby nová česká universita měla sídlo své v bývalém hlavním městě moravském v Olomouci, kdež dosud zbytky její — theologická fakulta — kvetou a vysoké školy technické aby se pak zřídily v Brně, kde jest již německá technika.

Česká Morava se 1,700.000 českého obyvatelstva zaslouhuje větším právem universitu, než méně lidnaté Švýcarsko, Tyrolsko a Bukovina.

Vysoké školy na Moravě vyvinuly se později při biskupské škole u velechrámu sv. Václava v Olomouci. Již ve 13. století se na nich přednášela filosofie a matematika. V 16. století rozšířily se tyto školy štědrostí Olomouckých biskupů, později pak přízní císařů z rodu Habsburského. Veliké zásluhy získali si v 17. století o vys. školy jesuité. Ještě větší jejich oprava provedena v polovici 18. století Olomouckým biskupem byl jmenován protektorem studijních vys. škol olomouckých. Studijním protektorátům ve Vídni, v Praze a v Olomouci nařízeno, aby ohledně zařízení studií byly v neustálém dorozumění a navzájem si dopisovaly o úspěchu nové studijní metody. R. 1754 čítala fakulta boboslovecká ve 4 ročnících 241 posluchačů a 10 profesorů; na fakultě filosofické studovalo v prvním ročníku 113, v druhém 198 posluchačů, z nichž velká část vyšla ze škol královéhradeckých, litomyšlských a jindřichohradeckých. Doktorát filosofie byl udělován jen těm posluchačům, kteří se oddali studiu lékařství, theologie nebo práv.

Právnícké studium bylo toho času ještě soukromé a tři profesori přednášeli ve svých bytech instituce, pandekty a kanonické právo, pak dějiny německého veřejného a soukromého práva, právo státní, právo mezinárodní a přirozené. Posluchači římského a kanonického práva byli počítáni k fakultě boboslovecké, posluchači práva veřejného a přirozeného k fakultě filosofické. Všechny posluchače práv — nečítaje theologů, bylo 40. Státní zkoušky musili právníci olomoučtí skládati na řádné právnícké fakultě, obvykle v Praze nebo ve Vídni. Roku 1760 připuštění za profesory též nejvyšší, dominikán Světecký, a praemonstrát Purkyně, kteří začali přednášeti theologii sv. Augustina a Tomáše Aquinského. Od r. 1771 přednášel světecký

mlouval se mladé Mikulové více než kmotr Mikula. To nešlo kmotrovi. Aby si ulehčil chodil více do kostela. Už nebyl tak štíplavý. Z kostela chodil na hrob nebožčin. Tam se vyplakal. Kdo ho viděl, vrtěl nad ním hlavou. Domů málo chodil. Tím více ho vidávali lidé tam, kde byl dítka kmotrem. Těm zkuoval všechno všudy. Mezi dětmi jaksi pookřál. Ale stárnul včichlejší. Druhá manželka dala se rovněž do pití. Mikula si do ní už netroufal, aby ji zmodřil, jako ubohou nebožku; bylať druhá žena nad míru silná osoba a vysoká jako obr. Kmotr se potuloval po lesích. Co zamýšlel, nikdo nevěděl. Jednoho dne — bylo to v neděli — začal si zase do lesů. V poledne se vrátil, usedl na prahu. Žena ho volala, prosila, aby nechal těch vrtůchů. Kmotr místo odpovědi stěhl se. Rána právě vjela v to místo, kam svou nebožku ženu uhodil holí — pobítl srdce. Mrtev však nebyl. Ještě dva dny žil, smřiv se s Pánem Bohem a se světem. — Po pohřbu za rok vzal si čeledín vdovu. Syn Mikulův zemřel. Novomanželé podělili statek. Tak se dostal do cizích rukou. Ale štěstí a blaho manželské více do statku se nevrátilo. Mladý muž po třech letech pochoval svou manželku a oženil se opět. Tu se zdálo, že nebe je usmířeno. Mladý manžel a jeho manželka se snášeli. Muž byl volen za starostu obce. Ale už po dvou letech, zpřonevěřiv obecní majetek, byl sesazen. Statek, pokud stačil, byl dán za zálohu a ostatek se prohrál. Nyní se žije prací dělnickou a ta nestačí, aby se najedli. V takové smutné konce vede nemírné pití kofalky a — nevěrost manželská.

profesor kanonické právo i na boboslovecké fakultě.

Též čas přikročeno také k opravě právnických studií v Olomouci. Ve třech ročnících přednášelo se po 10 měsících od 7 do 11 hodin ranní. Odpoledne praktikovali právníci u městských advokátů, anebo se živili soukromým vyučováním. Praxi u advokátů potřebovali právníci proto, aby seznali soudní řád a domácí právo občanské i trestní, jemuž na tehdejších vysokých školách jenom nepatrná pozornost byla věnována. Olomoučtí posluchači nabyli práva zastávat úřad advokátský a notářský, vyjímaje pouze obě hlavní města Olomouc a Brno, dále připuštění k nižším státním, zemským a magistrátním hodnostem. V letech 1774 přibýly přednášky o práva lenním a dědičném a r. 1775 prodlouženo právnícké studium na 4 leta. Roku 1777 bylo právnícké studium od theologické fakulty odděleno a postaveno pod ředitele proslavěného učenice, právníka a českého vlastence dr. Václava Monseho.

Když byl r. 1773 vyzdvižen jesuitický řád, dostalo se míst professorských též kněžím světským, praemonstrátům a dominikánům a theologické studium bylo rozmoženo o pátý ročník, v němž se hlavně polemika a pastorální theologie pěstovala (tato jazykem českým a německým); ostatním předmětům učeno v řeči latinské.

Na podzim r. 1778 byla olomoucká universita náhle do Brna přeložena: theologie čítala 7 profesorů a 353 posluchačů (mezi těmi 21 posluchačů práva kamerálního a policejního) filosofická fakulta měla 4 prof. a 345 posluchačů a právnícká 2 profesory a 195 posluchačů. V Brně umístěny vysoké školy právnícké a boboslovecké v nynějším místodržitelství a filosofická fakulta v jesuitických kasárnách.

V Brně přibýlo universitě učení lékařské a chirurgické. U milosrdných bratří koná na byla dvakrát týdně theoretická a praktická kollegia a ku konci školního roku konaly se po dva měsíce demonstrace na mrtvolách popravených osob. Až do té doby léčili většinou jen lazebníci a bradři. Bylo to arci znamenité zvelebení vědy lékařské, která vlastně teprve ku konci minulého století počala se vědecky pěstovati.

Na důtklivé prosby olomouckého arcibiskupa a městské rady olomoucké přestěhována 1. listopadu 1882 universita z Brna opět do Olomouce. Theologická fakulta obmezena na 4ročníky a přeložena byla do zrušeného praemonstrátského kláštera na Hradišku za olomouckými branami. Vynikající slavista Josef Dobrovský byl od r. 1887 místofiditelem a od r. 1789 ředitelem tohoto generálního semináře. Nejlepší a nejnadanější boboslovce vyučoval genialní Dobrovský též moravským dějinám a budil v nich s professorem Václavem Stachem vlastenecké uvědomění. Totéž dělal na studiu právníkem dr. Václav Monse přednášeje moravské občanské právo. Roku 1786 počalo se přednášeti občanské právo josefinské. Za císaře Františka bylo právnícké studium v Olomouci na 4 leta rozšířeno. Zkoušky skládali kandidáti vědy na konci školního roku. R. 1810 rozšířeno bylo studium lékařské na 3 leta. V prvním ročníku přednášel se úvod k vědám chirurgickým, fysika, všeobecná a lékařská lušba, rostlinopis a pyta; v druhém ročníku přednášena fyziologie všeobecná a medicínsko-chirurgická pathologie, lékařnictví a receptura, porodnictví a zvěrolékařství; v třetím ročníku pěstována pathologie, chirurgie a soudní medicína a oční nemoci. Na lékařské učení byli připuštění, kdož odbyli v prospěchem nižší gymnasium anebo lazebnickou praxi. Po skončení studií lékařsko-chirurgických musil každý posluchač praktikovati ještě tři měsíce v nemocnici a když odbyl přísné zkoušky, dostalo se mu lékařského diplomu.

Od r. 1786 byly vysoké školy olomoucké poněkudeny a filosofické učení bylo rozšířeno. Pěstován více jazykozpyt, literatura, dějiny a vědy pomocné.

Na počátku tohoto století pěstovaly se na olomouckém vysokém učení vědy boboslovecké, právnícké a filosofické jako na kterékoli jiné universitě; pouze lékařské učení bylo nižší.

Roku 1828 čítaly tři fakulty 24 profesorů a 689 posluchačů; filosofické fakultě bylo přiděleno lékařsko-chirurgické učení. S universitou bývala spojena stavovská akademie, která čítala 1844 celkem 474 posluchačů (mezi nimi 87 národního hospodářství, 103 stavitelství atd.) Posluchači akademie mohli studovati na universitě a univerzitě mimořádně na akademii. Takto bylo v Olomouci vlastně spojeno studium universitní a technické. R. 1746 přestěhována akademie do Brna a r. 1850 byla proměněna jednak v brněnskou školu technickou, jednak sloučena s vídeňským Theresianem.

Roku 1849 bylo v Olomouci na boboslovecké fakultě 7 profesorů a 170 posluchačů, na právnícké 5 profesorů a 321 žáků, na filosofické 6 profesorů a 821 posluchačů a na škole chirurgické 7 profesorů a 134 posluchačů.

Revoluční rok 1849 zasedil universitě olomoucké smrtelnou ránu. Roku 1851 byla zrušena fakulta filosofická (filosofie sloučena jako 1. a 8. třída a gymnasium), r. 1855 fakulta právnícká a r. 1874 zrušena byla též škola chirurgická. Na této působili též Svatopluk Pressl a dr. Mošner.

Dnes zbyla z bývalé university moravské jediná boboslovecká fakulta v Olomouci, která má dosud právo dleštery bobosloví promovovati.

Zrušení vlastně obmezoval olomoucké universitu, na níž ještě včasně vyšší státi škola moravská (na př. bývalý ministr dr. Prátek, dr. Šrom a j.) se vzdělali, bylo velikou ztrátou pro Moravu, a to tím větší, že byla moravská universita zrušena právě v okamžiku, kdy čítá studentů na universitě nabyli národního uvědomění. Známo, jak před 60 lety statický byl dr. Frant. Rieger, jen poslancem na aněmu kroměřížském, rozplámenil v aně olomoucké university moravské studenty vlasteneckou řečí, takže tito v nadšení jej na svých ramenou nosili. Tato manifestace Moravanů rozvášnila německé buráky tak, že oběti Riegra zabili, moravští Čechové však nejslavnějšího řečníka říšského aněmu kroměřížského proti Němcům statečně hájili a ubránili. Dnes, jak známo, nesmýšlejí učenenci profesora Pferscheho s námi Čechy přátelštěji a proto tím více musí každému Čechu na srdci ležeti, aby moravským Čechům dostalo se českých vysokých škol, které nám vládá hr. Badena přátelívala.

Tuberkulosa hovězího dobytka a ochrana před ní.

Českoskalický zvěrolékař velectář p. Ferbas, již několikrát poučil poučnými přednáškami členy křesť. vzdělávacího spolku „Mír“ ve V. Jesenicích, ale poslední jeho přednáška konaná v měsíční schůzi téhož spolku dne 3. dubna tak byla zajímavá a důležitá, že všeobecné projeveno bylo přání, aby uveřejněna byla v některém listě. Řídě se tímto veřejným projevem uvádím dále dle zápisek přednášky dříve jmenovanou přeje sobě, aby ona rolnictvu našemu byla co možná nejvíce ku prospěchu.

V kraji našem zmáhá se poslední dobou utěšeně chov skotu zvláště něhož krvi simmenskou i bernskou. Jest však známo, že mnohé choroby mohou zdarnému chovu skotu značnou překážkou býti, ba chov taky i nemožným učiniti. Z nemoci toho druhu sluší v prvé řadě uvéstí tuberkulosu, chorobu to nejen mezi lidstvem, nýbrž i mezi skotem krutě řádící.

Tuberkulosa (býkovnice, perlovina, žlazovitost, malinovitost), nemoc u hovězího dobytka se jeví, byla v nejstarších dobách známa, neb již v bibli jest uvedena mezi těmi nemocemi, jimiž postizený skot nemá býti obětován Bohu. Ve III. knize Mojžíšově (22.) čteme doslovně: Slepé nebo polámané, osekané neb uhtivé, prásivé nebo o lišaji, takové dobytce neobětujeme Hospodinu. Uhrivostí byla mluvena tuberkulosa. I v „Talmudu“, sbírce rabinských předpisů ze 3. nebo 5. století po Kr. nalézáme zmínku o nemoci skotu, hebrejsky kadium tunari zvané, která dle popisu tam uvedeného ničím jiným nebývá než tuberkulosou. V 18. století po Kr. byla tuberkulosa nazývána francouzovostí, jelikož se mělo za to, že je totožnou s nemocí „příjci (syphilis)“ u lidí. Důkladněji prozkoumána a pravá její příčina seznána byla v době nejnovější.

Tuberkulosa jest nakažlivá nemoc charakteristická tvorbou se zvláštních uzlíků a nádorů tuberkulami zvaných v rozličných ústrojích těla; příčinou její jest drobný zárodek z říše rostlinné — bacil tuberkulový — v r. 1882 objevený. Příznaky, jakými nemoc ta za života zvířete se jeví, nejsou vždy tak určité, by jistotě rozpoznati se dala, a různí se dle toho, která ústrojí tuberkulemi zachváčena jsou.

Tak pozorujeme při pokročilejší tuberkulose plicní slabý dutý krátký kašel, který dostavuje se obvykle ráno, když zvířata povstávají, po práci nebo po napájení; dech jest obtížnější, zrychlený. Tak na prsa způsobuje sténání, kašel, dobytce hubne, má srst drsnou a tvrdou kuží, žravost je špatná, občas dostavují se ztvrdnutí a zvětšení žlaz mizných. Nemoc trvá dlouho a končí scepčením. Je-li poobřísána tuberkulemi stížena, a zvláště vnitřní ústrojí, pohlavní, pak pozorujeme zvýšení pudu pohlavního. Krávy se často běhají, rozčileny skákalu na jiná zvířata a zřídka zůstávají břišní; obřezanou-li, pak smetají; po tyto příznaky jmenovali dříve nemoc tu býkovnici. Tento obraz nemoci bývá pozmeněn, jsou-li tuberkule v mozku, mléce, ve vemeni anebo konečně ve všech ústrojích těla (tuberkulosa všeobecná).

Na zcepenělém nebo zabitém zvířeti pozorujeme následující změny ve vnitřních ústrojích: V plicích jsou dutiny sýrovitého, mazlavého neb hněsavého obsahu, nebo zvláštní uzlíčky ve velkém množství. Uzlíčky buď sesřívají nebo svápenatí; v těch sledujeme pomocí drobného baccily tuberkulosa. Na pobřišnici a pohrudnici tvoří se malé, světlé, šedivé uzlíčky (perle), kolem nichž rostou vazivové novotvary. Podobné změny jako v plicích pohrudnici a pobřišnici nacházíme i na žlazách mizných, v játrech, slezině, střevách, pohlavních ústrojích, ve vemeni, mléce a j. Rozpoznání tuberkulovy za živobytí dobytce jest obtížné, a jistotou lze určití nemoc tuto teprve u dobytce zániklého nebo poraženého.

V nejnovější době však objeven byl prostředek, pomocí jehož nemoc tuto i na živém zvířeti zjistiti možno. Jest to „Tuberkulin“ (produkt bac-

citě tuberkulových), dříve jako lék proti tuberkulose Mlék užívány, kdež se však neověděl. Za to při pokusech konaných na dobytku shledáno, že u hovězího dobytku tuberkulose stíženého teplota tělesná po vstříknutí jisté dávky tuberkulinu značně stoupne, kdežto u zdravého valně se nezmění. Je to tedy velmi cenný prostředek, pomocí jehož tuberkulosa i na živém zvířeti rozpoznána býti může. (Přístě dále.)

L. + 29. Z Prahy. (P. d. „Obnova“.) Řidiatelství tiskové ligy změnilo nám čísla a mně přidalo číslo 29, i budu Vám nyní pod touto značkou dopisovati. Není účelem těchto dopisů popisovati klášterní budovy, ale o jedné se zmíním přece. V Praze usadily se před nedlouhým časem v Bartolomějské ulici Sedivé Sestry, jež obsluhují nemocné a z nichž dvě řídí Vincentinum na Letné. Z počátku vedlo se jim špatně, ale najednou se jim štěstí obrátilo. Obdržely několik odkazů, mezi nimiž zvláště cenou vynikl odkaz dům na Malé Straně, zvaný „u sedmi šertů“. Následkem toho odstěhovaly se Sedivé Sestry na čas na Malou Stranu, daly strhnutí v Bartolomějské ulici starou budovu a vystavily si velkolepý klášter s moderním zařízením a se 60 celami pro sestry. Loni byl jejich klášter dostavěn a sestry v něm se usídlily a rozvinuly odtud po Praze svoji blahodárnou činnost. Můj přítel, p. farář Fr. Vaněček, red. „Kat. Listů“ koná u těchto sester bohoslužbu, i vzal mne tam na podzim minulého roku a celý klášter jsme si prohlédli. Na Novém Městě v Salmové ulici máme zvláštní katolický dům, zvaný „Johanneum“. Je to útulna pro učně v Praze a založena byla roku 1887 od tehdejšího předsedy Jednoty Kat. tovaryšů a dosud ředitele Johannea, dp. Jana L. Vika. Zakladatelem jest učitelem v ústavu hluchoněmých v Praze, zde má své hmotné zaopatření, i věnuje celý prázdný, volný čas svým učňům v „Johanneu“. Začalo se z počátku odpoledními přednáškami pro učně, k nimž se 180 učňů přihlásilo. Roku 1888 koupil „Johanneum“ Arnošt hrabě Sylva Rakouca prostranný dům v Salmové ulici (č. 8-II) a útulna v něm byla slavnostně otevřena. Chovanec bylo na počátku r. 1889 — 19, koncem téhož roku již 74 a koncem r. 1892 již 146. Téhož roku bylo přistavěno nové křídlo (nákladem 34.000 zl.) Letos je v ústavu 170 chovanců. Do budoucího ročníku „Vlasti“ napíše o „Johanneu“ delší články. Máme tedy v Praze útulnu pro učně, jednotu pro katolické tovaryše, i scházeli nám už jen spolek katolických mistrů. V různých německých městech Rakouska mají katolíci místní své spolky a své domy, i v Jihlavě zřídil kanovník Berger spolek katolických mistrů, u nás však tato úloha byla rozřešena až r. 1898. Letos totiž zřídil kanovník dr. Jos. Burian při Jednotě Katol. tovaryšů ochranné družstvo katolických mistrů a živnostníků, jež se bude o své zájmy starati. Opusťme nyní, laškový členáři, vnitřní Prahu a vydejme se na Letnou a vstupujeme do Buben. Již jsme tam. Já půjdu napřed a zazvoním u jistého zeleného domku. Přichází stařiček a otevírá. Vstupujeme do zahrady a z ní do příjemného domku, v němž dole jest nemocnice a nahore kaple a byt pro dvě Sedivé sestry. To jest původní domek Vincentina, útulny pro nezohojitelné starce a stařeny aneb opuštěné chudé staré lidi. Přijde-li do ústavu v letě, vidíš v zahradě na výsluní seděti starce a stařeny, vidíš i chovance, kteří se sklopenou hlavou procházejí se zahradou. Ale původní domek brzy nestál, i koupila správa od p. Krejčíka prostranný dům a v levo, aby ústav byl zastaven a slunce zbaven, stavební parcelu, jež byla proměněna v zahradu. V bývalém domě p. Krejčíkově bydlí, smím-li tak říci, „chovanci“ ústavu. Bývá jich tam okolo 20. Dole, v přízemí je prádelna, koupelna, kuchyně a kancelář pro Sedivé Sestry a byt pro starce, v prvním poschodí bydlí stařenky. Vánde panuje vzorná čistota, klid a pořádek. „Chovanci“ bydlí zde až do smrti. Toto jest dílo spolku sv. Vincentce, jenž má v Čechách na 50 odborů, jenž chudinu šíří a duševně sílí a jenž nejnešťastnějším chudáčkům skýtá útulek ve Vincentinu, kdež by bez starosti a hmotný život Bohu do-loužili. Posledním a nejnovějším spolkovým domem v Praze jest dům družstva Vlast, v Žitné ulici č. 570. Stál 80.000 zl., z nichž 44.000 zl. bylo ihned zapláceno a asi 10.000 zl. ještě tohoto roku bude zapraveno. Družstvo se tam již 4. května t. r. odstěhuje. Ještě letos otevře družstvo ve svém domě papírnický závod spojený s prodejem svých časopisů, knih a brožur a všech jiných katolických časopisů, které si toho budou přát. Tento závod bude proměněn asi za rok v knihkupectví a asi za 3—4 roky přibude k tomu katolická tiskárna. Družstvo Vlast se vystřihá všeho lavirování na pravo a na levo, ve svém katolickém snažení moderním proudům v něm neustupuje, družstvo svý katolicismus před nikým neschovává, nijak pro přiznání lidskou ho nezakrývá, i povstává tudíž jeho domem a budoucími závody v Žitné ulici nová katolická družina, jež bude mítí zajisté značného vlivu na celé okolí ve smyslu katolickém. Kde milestivý Bůh, jenž dosud družstvo spravoval svým bojným pošeňáním, pošeňá i domu tomuto i všemu, co v něm bude zařizeno.

Politický přehled.

O politické situaci promluvil v neděli v Benešově p. dr. Engel. Právě, že není ani proti nejostřejší opoisi, jedná-li se jí o věc spravedlivou, lituje však, že mezi Němci nenalezl se ani jeden muž spravedlivý, aby vystoupil proti heslu německých radikálů, že jazyková nařízení musí jít proto býti opovržena, že rovné právo Čechů a Němců nesmí dopouštěno býti. Pan dr. Engel dlouho se chtěl s německými liberály spojovati; nu snad se již přesvědčil, že od těch se spravedlnosti a státního práva nedočkáme. Pan dr. Engel vyalovil vážné obavy ohledně budoucnosti říše, protože německá irridenta má půdu více připra-

venou než li se zdálo. Zmíniv se o ministerstvu hraběte Badena, barona Gautsche a hr. Thuna vyslovil možnost, že snad v brzkou octneme se vůči událostem, jichž se nikdo nenadál. Vyčkávací politiku nelze dlouho prováděti a s § 14. nelze dlouho vládnouti. Hrabě Thun snad doufá, že z obavy před absolutismem, se nepřátelské strany umírní. Dr. Engel nevěří v brzký obrát rozvážněných Němců. Snad přestanou, až mocná ruka jim zavolá: Až sem a nic dále. Dr. Engel připustil možnost změny říšské ústavy. Pak se vyslovil proti svůdným heslům a pro péči o hospodářský rozvoj. Není správně, že vláda poslance pro vyrovnání s Uhry již získala. Nebudou hlasovati pro žádné vyrovnání, které není lepší než do savadní. Teď není ostatně možno vyrovnání provésti a posavadní úmluvy se o rok prodlouží. Kaizlovo vstoupení do ministerstva dr. Engel schválil; ono znamená, že se nemá proti nám vládnouti. Dále poukázal dr. Engel jak prospěšně pro nás jest, aby nejvyšší úřednická místa se obsazovala příznivými nám Čechy. Dr. Engel přestal tedy brojit proti hofratům a dobře učinil, vyslovil se pro oportunism prospěšný a vyslovil přání, a bychom také měli rozumné radikály. Je to naším špatným zvykem, že v každém, kdo je v nějakém vysokém úřadě, buď vidíme svého nepřítelce neb člověka lhostejného. Takových utkvělých myšlenek se musíme vzdáti. Co bychom to byli za národ, kdybychom se domnívali měli, že ministr nemůže zůstat dobrým Čechem. Dr. Engel nevěří, že by hr. Thun byl pro německou státní řeč; to by zmatky jen zvýšilo. Shromáždění schválilo náhledy pana dr. Engla a nesdílí tedy názory radikálů, pokrokářů a socialistů. — Také na německé straně roste odpor proti řádění Wolta, Schönerera, Ira, Türka, Hofera atd., a sánu povstání Pfersche, který tasil v říšské radě nů, přichází pomaloučku k rozumu.

Dr. Susterčič, mladý nadaný slovinský spisovatel, advokát, politik a národní hospodář, který za jednorocí své politické činnosti vyvinul se na tvůrce a vůdce katolického jihoslovanského klubu, v němž zasedají též Rusini a dr. Stojan, vzdal se poslaneckého mandátu, poněvadž prý meškáním jeho ve Vídni advokátní praxe a zdraví trpí. Odchodem dr. Susterčice z říšské rady ztratila pravice vynikajícího spolupracovníka.

V Uhrách oslaveny v neděli zákony Košutovy, které císař Ferdinand před 50 lety 11. dubna byl potvrdil. Obě uherské sněmovny podaly císařovi Františku Josefovi holdovací adresu. Král přijal se zvláštním potěšením ujištění magnátů a poslanců říšského sněmu svých zemí Uherska, Chorvatska a Slavonska o věrnosti jejich.

Kníže Mikuláš černoherický dostal od cara Mikuláše darem 30tisíc pušek opakovaček a 30 miliónů patronů.

President ve Spojených státech amerických, Mac Kinley vydal již senátu i sněmovně své poselství, ale toto nepřineslo rozhodnutí o válce neb míru. President neuznává povstalec za moc válečnou, ale žádá zastavení krveprolití na Kubě a žádá dle potřeby o úvěr za příčinou zakročení. Španělsko se odhodlalo k velkým ústupkům a nabídlo povstalcům příměří, ale tyto patrné na pobídnutí z Ameriky je zamítli. Senát washingtonský žádá, aby Španělsko odvolalo z Kubě své vojsko, což toto učiniti nemůže. Sv. Otec usiluje dosud o zachování míru, k čemuž náš císař mu zaslal telegrafické blahopřání. Spojené státy vzdor přání evropských velmocí silně zbrojí a chystají válku.

Bulharsko podporovalo hnutí macedonské; na rozhodné přání našeho císaře a patrné též cara však ustalo a kníže Ferdinand ujistil sultau svou loyálností.

Drobná obrana.

Otázka, kterou asi p. pastor Šádek rozleštíli nemů. Proč prý právě katolické země zmítány jsou chronickým neduhem revolucí, proč prý právě v katolických státech trůny se boří, kdežto v protestantských toho není? Má prý na to odpovědět „Obnova“. — Jsme k službám. Začneme u nás doma. Proč se boří královský trůn Ferdinanda II.? — Protože čeští protestanští stavové spojivše se s Němci z říše zcela zákonného krále „sesadili“. A proč se ukazuje duch revolucí v katolických zemích? — protože freimauři nejprv katolické státy a dynastie zničití usilují protestantským jako též protikatolickým pokoj dávající. Ostatně mají v Německu socialismu tolik, že jim takové pravé tak mnoho veselo není. Nejlepší důkazem bludu paně Šádková v tomto ohledu jest pokyn, ježž nebožtík belgický král syanavému dal: „Katolíků se neboj, ti nedělají revoluci“. — Ovšem udělali i katolíci vzburu proti uchvatitelům královské moci a proti jich tlačovatelům k. p. Poláci proti Rusku. Ale je to zase to biblické: „Pane děkuji ti, že nejsem jako tam ten publikán“, jestliže p. Šádek na katolíky v tom ohledu ukazuje tak, jakoby protestanté byli nevinoucí beránci... Právě protestantismus — ta revoluce proti církvi apoštolské — zplodil toho revolučního ducha v národech křesťanských.

Drobné zprávy

Schůze katol. politického družstva tiskového v Adalbertinumu, která se konati bude v neděli dne 17. dubna o 3. hod. ve velké dvoraně bude za příznivého počasí zajisté velmi četně navštěvována. Jediné s farnosti Černilovské se přihlásilo přes 200 účastníků. Vstup do schůze jest volný po vykázání se legitimací, kterou obdržeti lze v administraci Obnovy, v Adalbertinumu, v levo — v přízemí. Program schůze jest následující: 1. „Náboženství a národnost“, pojedná p. prof. dr. Beneš. 2. „O politické situaci a vyrovnání rakousko-uherském“ promluví redaktor Fr. Štábl. 3. „O otázce sociální“ promluví dr. Rud. Horáký, známý oblíbený sociolog.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: p. Bohumil Vojtěch, kaplan v Chrudimí, dne 5. dubna 1898. — Ustanovení: p. Jan Vaníček, farář ve Vrbici, za faráře do Oubislavice; p. Frant. Šimek, kaplan Třebovický, za kaplana do Oustí n. O.; p. Boh. Kulhánek, kaplan Pilníkovský, za koop. do Kolářova; p. Edm. Čihák, koop., za administrátora ve Vrbici; p. Fr. Viša, admin. Oubislavický, za admin. do Jáseně — Uprázdňené místo: Vrbice, fara patronátu náboženské matice od 1. dubna b. r.

Účastníci farního konkursu ve dnech 13., 14. a 15. dubna. 1. Elitzer Josef, kooperator v Rychmburku, 2. Karásek Jan, exposita v Libčicích, 3. Kolář Jindřich, kaplan v Poniklě, 4. Lašovička Josef, kaplan v Přibyslavi, 5. Lebduska Vojtěch, administrator v Německé Vyskytně, 6. Malý Jaroslav, kooperator v Nové Pace, 7. Opletal Leopold, kaplan v Branně, 8. Profous Josef, kooperator v Zamberku, 9. Teplý Josef, kaplan v Borohrádku, 10. Wittich Al., administrator v Lanově, 11. Vlček Ferdinand, katecheta v Polné. — Konkursu katechetického pro školy měšťanské ve dnech 13. a 14. dubna účastnili se: 1. Aliger Emanuel, kaplan v Ronově, 2. P. Schuster Vilém O. S. Aug. zatimný katecheta ve Vrchlabí, 3. Sokol Jan, zatimný katecheta ve Skučici.

K regulování Labe v Král. Hradci má se konečně vážně přikročit. Obec u okolí Hradce Králové trpí každoročně dvakrát i třikrát záplavou svých pozemků, na něž se voda z Labe vylévá, protože v těsném korytu nemá dosti místa. V úterý zavítali do Hradce kulturní technici zemědělské rady pp. Tomeš a Klicman, aby si prohlédli zdejší krajinu. V zásadě se vyslovili pro rozšíření labského řečiště na pravém břehu, čímž se má zabrániti zaplavení pozemků mezi Hradcem a Pražským Předměstím. Posavadní most s kamennými piloty by se musil odsadit, anebo aspoň tak upravit a rozšířit, aby byl volný průtok vody. Stavba hučavého mostu musila by se tak zařídit, aby v době velké vody se mohla sklopit a tak aby se mohl rychlý odtok umožnit. Město Králové Hradce by se spojilo s Pražským Předměstím novým mostem, vedoucím z Palackého ulice podél okresního domu přímo k nádraží. Upravením Labe u Hradce by dostaly otipad i vody Plotiště. Stěžarské vody, které zaplavují časem Pražské Předměstí odvedly by se do řeky poblíž Farářství. Ve čtvrtek dopoledne, co tyto řádky píšeme, koná se na radnici schůze interestedů, kteří s městskou radou královéhradeckou zajisté se zasadí o urychlení regulace řeky Labe. O upravení řeky Orlice pracuje se v zemském výboru. Mluvílo se také o odvedení části labské vody zvláštním náhonem, který se měl vésti poblíž nádraží, ale projekt tento uznává se za méně vhodný.

Úmrtí. V neděli zemřel v Praze královéhradecký měšťan, bývalý lékárník v Hradku, pan Arnošt Brády. Zesnulý byl muž šlechetné povahy a ryzí vlastenec. Ústřední Matice školské odkázala 2.000 zl., město Hrádku 1.000 zl., město Králové Hradci a Třebouchovicím po 500 zl. Ve středu o 3. hodině konal se slavný jeho pohřeb v Králové Hradci. — V úterý zemřel zde majitel domu a bývalý majitel mlýna v Žirči, vážený měšťan pan Jos. Pavlíček. Včera byl pochován v Žirči.

Štvanice proti nejd. biskupovi královéhradeckému zavedla v poslední době též „Ostdeutsche Rundschau“, která patří známému politickému křiklounu a parlamentárnímu práci Karlu Herrmannu Wolfovi. Nejvíce rozčertila česko-německé Průšáky tato oprava ndp. biskupa Brynychy, kterou dne 29. března byl poslal do „Národ. Listů“: „Není pravda, že jsem se dopustil zbabělého útoku před německými nacionály v Lanově, ale pravda jest, že jsem jejich deputaci řekl, že P. Ringla nikdy za faráře nedostanou; pravda jest, že jsem P. Ringlovi jiné místo vyřákal; a pravda jest, že jsem resignaci od P. Kaplického nepřijal, naopak jemu uložil, aby setrval; až když tentýž kněz po třetí — a to zcela urditě — písemně resignoval, vyhověl jsem z ohledu na něj této žádosti jeho, jelikož si lepší místo opatřil. Není pravda, že jsem se dopustil zbabělého útoku jinde, ale pravda jest, že jsem proti vůli německých nacionálů i přes blomoz v kostele v Hennerdorfu (Dolní Branně) český kázal, že jsem přes demonstrativní odpor Němců v Žirči české služby zavedl a rovněž tak přes různé žádosti nacionálů německých v Dubenci učinil“. Nejd. p. biskup Brynych hájí jako Vrchní Pastýř diecése dle práva a povinnosti své české menšiny i kněze v uzavřeném území, což jak známo mnozí páni poslanci z všelijakých přčin učinili se báli a bojí. To se ovšem nelíbí lži radikálům ani českým, ani německým. Proto vlní Wolf a jeho vrchlabští spřeženci, nejd. pana biskupa Brynychy, že svého práva jako biskup používá k počestní ně-

s Vídně a továrník M. Bochner z Brna. Předvoláno je 1370 svědků a přelíbení potrvá 14 dnů. Obhájci jsou: známý s procesu Oppenheima, který stát připravil při stavbě dráhy miliony, dr. Neuda z Vídně a náš dr. Herold z Prahy, který se proslavil hájením Němců v procesu o dědictví hraběte Jiřího Waldtýna proti českému šlechtici Zdenkovi Thunovi, hájením lichovna na Ledčsku a Ohradimsku proslulého dr. Komerna a židovského pražského advokáta dr. Sterna, který podvalí pověst české živnostnicky o tisíce slatých. Vliv a vtip dr. Herolda jest ovšem mocný, ale požívali p. dr. Herold svých schopností k hájení našich národních škůdců, není to české politice na prospěch a p. dr. Herold měl by se vzdát poslanceství, zemského výborství a výnosného správního radství v českých vlasteneckých podnikcích. Bohatí židé a Němci měli povětivým moravským rolníkům za řepu od nich dodanou také pověst splatit. Pan dr. Herold je chce vysekát. Ale pro Bůh, když lze české rolníky o půl milionu připravit a národ náš o veliké národní jmění ochudit, nač potom pražští svobodomyslí advokáti odporučují českému lidu, aby šel na sádkách a chodil Sráci k svěmu?

Jednota katol. tevarů v Hradci Králové sehnala v neděli dne 17. t. m. „Sedlák křivopřísežník“. Začátek o půl 8. hod. večer. Lístky na sedadla jsou k dostání ve spolkové místnosti v neděli od 9—12 hod. dop.

Sebestián Nár. Lísty uveřejnil tuto opravu: V čísle 93. našeho listu uveřejněna byla pod tímto titulem správa, k níž píše nám královéhradecký biskup pan J. N. Brynych: Nemá pravda, že P. Kaplického nádo sa kulisami vybízel, aby „dobrovolně“ resignoval, ale pravda jest, že tantýž kněz sám hned při odjezdu z Lanova na nádraží vrchlabském před továrníkem Böhmem řekl, že se nikdy do Lanova, kdeš jeho šivot byl ohrožen, nevrátí. Pravda jest, že jsem ho v přítomnosti p. kanovníka Pogerttha vybízel, aby sebral, a že jsem mu tudíž řekl, že resignaci nepřijímám, anť se tu jedná o budoucnost a o zásluhu.

Na sjednání pokrokařů v neděli v Praze odbyvaném útěsně prudce na Mladoběchy a touženo na to, že Samostatnost, Lid a Buch mají mnoho tisíc zlatých za svými odběrateli. Na to odporučeny lidu k odbírání: „Osvěta Lidu, Kladenské Rozhledy, Škol. Obzor, Česká Škola, Český učitel, Radikální Lísty a Samostatnost“ jakožto hlavní pokrokařské listy. S redakcí „Rozhledů“ se vyjednává.

Zvěsti s východních Čech.

Z Jičína. Jednání o uvítání p. biskupa na radnici sejeří. Uvítání p. biskupa při jeho příjezdu do města našeho bylo většinou hlasů na radnici usvíceno. Proti uvítání mluvil hlavně p. Václav Jirá. — Něco tak povrchního, nepravdivého a fanatického se tak hned v tak vážném sboru, jakým přece chce býti naše zastupitelstvo, nepromluvílo. Biskupovi našemu upřítí vlastenectví, je dnes po tolika důkazech jeho opravdu horoucné lásky k národu našemu nejmírněji řečeno — směšnou nevědomostí. Náhodou jsou zde u nás lidé, kteří našeho p. biskupa od dětinství znají. K nim zvláště patří p. dr. Klouček, u jehož rodičů jako žák sejeří hlavní školy p. biskup bydlel. Ale ovšem p. dr. Kloučkovi by se svědčení pro nenáviděného biskupa nevyplatilo. Ale jsou tu jiní, kteří by se mohli pamatovati, jak p. biskup již jako malý gymnasta ze svých skrovných studentůžských úspor připlácel na české časopisy, jak mezi prvními byl, který od svého otce dostal čamaru a byl s několika málo studenty s profesorem Pechánkem mezi prvními, kteří v ní přišli do školy. — Kdyby tomu nebránila umíněnost a strannická vášeň, musel by p. Jirá věděti, že v předvečer svého vysvěcení na biskupa veřejně na náměstí v Hradci Králové p. biskup ohlásil, že by za svou největší radost považoval, kdyby jako biskup český stál po boku arcibiskupa pražského stávil korunu sv. Václava na hlavu krále našeho, což s jasotou a potleskem (To je tedy politika pana biskupa. — Pozn. red.) přijato. — Kdyby pan Jirá nebyl zaslepen radikální vášní svou, musel by věděti, že p. biskup jako mladý vesnický kaplan vstoupil v řadu českých spisovatelů povídkářů. Svědkem toho jest kniha: „Naše vesnice“, v níž sebráno jest několik povídek s lidu — psaných v duchu Pravdové a Eberbergrové. — Ovšem psal p. biskup jako kanovník vyhradecký i spisy věru katolickou obhajující. Ale kdyby p. Jirá byl opravdu svobodomyšlným, nekdal by hanu na posráté osobní přesvědčení, třeba by to bylo přesvědčení katolické. Kdyby p. Jirá byl svědomitým a opatrným odpůrcem, byl by si všechny spisy p. biskupa přečetl. Ale jen sem a tam něco se spíší jeho jedním uchem zaslechnouti a dle výtržků bez souvlastnosti je uváděti jest trestuhodná nevědomitost. Jičínští Obzor dělá z toho jednání na radnici událost věčné paměti hodnou. A jest tomu tak opravdu. Ať potomstvo ví, že šli v Jičíně Čechové, kteří se zavíněné nevědomosti a s úšatnou povrchností potupili biskupa Čecha, vlastence a českého spisovatele. Před několika lety jednalo se podobně na radnici česlavské. A tam byla pronesena památná slova ústy ředitele škol měšťanských asi tohoto smyslu: Pánové! Máte biskupa Němce Hanla a nosíte jete „fakule“ na počest jeho, ale říkáte: Jen kdyby chom dostali za biskupa Čecha, aby k nám promluvilí mohli bychom. Přijel p. biskup Hais, rodem Čech, ale více v Rakousku vychován, uvědomělým českým vlastencem nebyl, a dělali jste mu slávu. A nyní máte biskupa Čecha, mluvou i srdcem. První a jediný z biskupů hradeckých přišel na stolec biskupský — český spisovatel — a nemůžete to vydržeti! Vidíte! Čechi si musí Čechové popláti? A proč to děláte? Protože Vám biskup hájí věru vaši (!) a že jste do toho hnáni evangelickým pastorem!! (Jičín? — To zaslouží snad taky započato býti na věčnou paměť. Památanou událostí jest též to, že první město, kde se k uvítání p. biskupa nikdo z městských zastupitelstva nedostavil, jest Přelouč. Za ní šla Jaroměř. Ale co se stalo? Lid po řadě biskupové prohlédl, hlasitě v kostele plakal a přinevsa do jídelny na děkanství kyta s nápisem: „Odpustěná“. Ta okolnost — a pak ta osudná „Přelouč“ vynutila jistému pánu z radnice tamnější přianání: „Přece jsme to neměli dělati“. Na věčnou paměť města Jaroměře je to započato, že se otcové města dali učitvati dr. Štamberkou a panem tajemníkem. V Rychnově „působí“ proti uvítání p. biskupa beskonfesií Hajn a helvetický redaktor. Něčká rada nedala se odstrážiti a uvítala. Ale spolky dostaly strach — z redaktora (!) Pan biskup přijel a promluvil v kostele. Druhého dne byla hostina na děkanství. Pan starosta města dr. Smrčka řekl k p. biskupovi: „To byla vřava dnes v noci téměř do půlnoci v hostincích. Obelhali nás, oklamali nás“ a p. biskup není takový jak nám ho líčili. Kdybyste — tak doložil dr. Smrčka — dnes přijel, vše by bylo na nohou k vašemu uvítání“. — To je také paměti hodná, jak nestateční a lehkověrní jsou u nás lidé! Proto také na věčnou paměť píšeme tyto věci, my děkujeme většině městské rady, že se nedala strážiti k potupení Čecha, vlastence a českého spisovatele.

vatele na směnou paměť potomstva. — Doba je příliš vážná, než abychom od lásky k vlasti odpudili svým hrabstvím muže ve svém dědu se stavu rolnického, tedy s jádra lidu pocházejícího — jen proto, že je katolíkem, jen proto, že je vlastencem a smylní sv. Václava a otce vlasti Karla IV. Doba je příliš vážná, než abychom urážkou biskupa udělali radost vstaklému Wolfovi, který jej nazývá „infulevaným českým fanatikem“. Doba je příliš vážná, než abychom v Jičíně dělali „přeloučské kousky“. Obzvláště též našim spolkům to neradíme. Necht se ptají samého „Sokola“ v letním sídle biskupově v Chrásti ano i dr. Pippicha. Ten jim dosvědčí, že p. biskup i sokolům loni k jejich slavnosti propůjčil louku a na biskupském domě vztýčil prapor!! A když se věci takto mají, čím jest „památná“ řeč p. Jírá na naší radnici? Zvláštní je to, že tuto svou řeč p. Jirá měl prvního apríle.

Z Náchoda. (Neupřímným rádcům do paměti.) Minulý výklad o tom, kterak „lidovou“ knihovnu říditi dlužno, velice roztělil v „Náchod“ jakéhos průkopníka „českého volfování“ a na formanské herce své zlosti sebou házi, že jsme dle povinnosti pravdy průchodu sjednali. Trochu to byl ovšem nezáživný semenec pro některé dítkovce Přiznáváme, ale dopisem nebyl „ostře napadán“ knihovnik — jak se v č. 8. N. n. praví — ten byl jen upozorněn na vady, jichž nepopírá ani sám býti. Knihovnik, ochotně se nabídnuv, aby ty které knihy vyřazeny byly. Přistoupil tedy na stanovisko námi hájené. Za to ať příliš přehlednou je insinuační lokálku umlčet zastrášením „hlavatého“ dopisovatele „Brynychova šornálu“. Věc jinak nenová. Už prý v starém Řecku vědycky volové třesení údů dostávali, když se bohu hokotomba strojila. To v podstatě podnes trvá, jen způsob vtělení toho vzteku se pozměnil, omezuje se na okupaci některých jen z rodu „homo sapiens“ k té kultuře zvláště příhodných. Pravíte, že by tomu pisateli onoho posudku a obrany „služba moudrá opatrnost a zdrženlivost“, sami stíšení jsouce potřebami mravními. Je to též zvláštnostka opoziční pošetilosti a ozdoba zvláště náčelnictva našich extra — radikálů. — Bylo to v lednové schůzi voličů, kdy p. J. M. pyšně prohlásil: „Ignorujte vždy a všude každého, o kom bezpečně víte, že s námi nejde a zjevně jedná.“ — A p. předseda Dr. Č. vznešeným mlčením tuto pseudomoralu, ten povel tak zvláštně pojímané tolerance — sankcionoval. Tedy po ústecku: bijte, ne živte ve jménu svobody, je to kratší a pohodlnější než trmácet se kohos poučováním. — Priorita na prvenství v tomto oboru po stránce výkonné však patří přece jiným pánům, n. p. p. J. Bartoňovi ml., který dávno již před volbami obecními p. purkmistra i jiné posdravovatě za hodna neuznával. Nakladivá pak opičiost našla něco vděčných citů a na mrav. katovství se dali též pp. Č., R., K., M., G., L., Ž. a j. Zloboh povýšenosti jim zastelí srak! — Kloboučníci to asi už pocítují a jen ze soucitu k nim je záhodno přimluvit se za upuštění od těch pastýřských moreau, importovaných někde z kraje civilizace ještě netknutého. Ale že by naše slova to alesp lermo asi hned odstranila, ať ta za nás mluví čistokrevný zajatý Mladoběch, duchaplný Kuffner z „N. L.“ Praví: „S bolestným povzděchem jako za lupičem, jenž nám ublížil, ohlédneme se za kloboukem, který šel podle nás a zůstal něhnutý seděti na hlavě. Ta obecná citlivost posvěcuje obyčej pozdravu, povznáší jej a uzákonňuje. Ve slušné společnosti pozdravují se i nepřátelé i sokové. Pozdrav je výrazem obecné úcty, která dotčenému náleží, nikoliv našeho osobního k němu poměru. Pozdraviti někoho je právo, které dobyto, stává se — povinností. Jen na proti padouchům smíme se této povinnosti zříci nikoli vůči všem, kdož nám osobně pochnu nejsou. V souboji sokové na život i na smrt, nežli se skříží čepce, vymění předepsaný pozdrav. Neradno koho odosazovati na dobro. Kdo muž je, nenosí svůj trud na veřejný odív jako živé maso na hnu a ošklivost mimo jducích. Muž je hrdý na nepřistupnost nitra svého, jež nezahambí malichernou nedůtklivostí na venek. Vždy vám počta, která vás před světem patří. Je vždy značný nedostatek útlocitu v odepřeném pozdravení. Nepozdraviti pak schválně a nápadně dlužno, dříve vám známou, je surovostí, veřejným affrontem. (Pokr. viz v knize: „Chvilka a otázky“ u Otty vydané.) — Taková prosa musí každému liter. gourmandu chutnati. Dobře zařít! — Linický zachvat kohos v náruč pojal (v č. 8. „N. n.“) a starost vyřadil velikou o to, „stačili si ty těl. i duševní purkmistru náhod.“, aby okres. starostenství zastávali mohli. Ať si ten pán sám — jak radí — položí ruku na srdce, aby dost brzo na sobě nezakusil, že nepodajnost slabého člověka“ (tím on sám!) roste jiným na posměch a na důkaz mravního defektu kejklářského výpadu samého pisatele.

Ze Suchbátova u Police n. M. V pondělí velikonoční pořádala katolicko-sociální jednota „Vlastimil“ pro Police a okolí veřejnou schůzi, do které se dostavili četní osadníci též z farnosti Machovské, Hronovské a Bezďovské. Prostranný sál byl posluhači přeplněn. První řečník p. Molinger Alb. promluvil o programu strany křesťansko-sociální dp. Josef Stejskal, předseda „Svornosti“ Náchodské poukázal na důležitost spolčování v nynější době. Největší, nejstarší a nejmohutnější spolek jest kat. církev, proti níž stojí svobodné zednářství, šidovské aliance, vřdkyně liberalismu, a jejich děvka sociální demokracie, které společně z jednoho jedovatého pramene — starého farijejsví čerpají. Protože nepřítelé naši se organizují, musíme i my tak činiti. Posléze děkoval dp. B. Kleshofer všem přítomným a zvlášť představenstvu ohce Suchbátovské a oběma pánům řečníkům. Také starší šediví sousedé děkovali za poskytnutí jim poučení. Světlému rachnu v křesťansko-sociální Jednotě Politické, která potírá nečeské a protikřesťanské snahy sociální demokracie voláme: Zehně Bůh!

Ze Zbraslavi. Pan František Steinberg, sochař a štáfl v Pece zhotovil kostel zbraslavskému 150 cm. velké sádrové tělo odpovídajícího Spasitele pro Boží hrob a to tak dovedně, že umělecké provedení díla překvapuje. Firma Steinbergova pra-

cuje velmi levně a zasluhuje odporučení. Valnou zásluhu o zbudování nového Božího hrobu získal si též jiný dovedný řemeslník p. J. Hylský, který jeckyni provedl dle myšlenky vp. kaplana Václava Pokorného. V uskutečnění celého díla zasloužil se rovněž pan uč. Jan Štěpina, který uspořádal po městě sbírku a známý dobrodinec našeho chrámu Páně, který na Boží hrob potřebné dříví daroval. Všem výše jmenovaným pánům budí tédy uznání a dík.

Z Černilova. Do obecního zastupitelstva v Černilově byli zvoleni v III. volebním sboru pp. Jan Vach, Václav Prokeš, Josef Adamíra, Václav Škálal, Ant. Bělský, Jindřich Hejman. (Náhradníci pp. E. Lorenc, J. Skalický a J. Kolek). V II. sboru zvoleni pp. A. Toman, V. Mrdek, A. Bytecký, V. Kňourek (č. 96), V. Kňourek (č. 108) a Václav Lorenc. (Náhradníci pp. J. Říha, B. Havlas a K. Růžička). V I. sboru zvoleni pp. Jan Hofman, V. Horák, Jan Pumr, Jan Jandík, Václav Prokeš a Jan Horák. (Náhradníci pp. J. Škálal, Jan Hojný a Jan Malý.) Za starostu zvolen opět p. Jan Vach, za radní pp. Václav Prokeš č. 68, V. Kňourek č. 96 a Jan Horák.

Z Hronova. Katolicko-politická jednota pro Hronov a okolí pořádá v neděli dne 24. dubna o půl 4. hod. odp. v Hronově v hostinci „U mostu“ veřejnou schůzi k oslavě stoletých narozenin velkého Čecha otce Palackého s následujícím programem: 1. Zahájení schůze. 2. Proslav (Vl. Hornov). 3. O životě a působení Františka Palackého, podá V. Vladimír Hornov, katecheta a spisovatel. 4. Volné návrhy. 5. Přijímání členů. Okolní ctěné bratrské katolické jednoty se uctivě zvou, by v hojném počtu se a účastnily. Zdař Bůh!

Z Bartošovic. Ve dnech od 1.—6. dubna odbyvána v milé naší pohorské vesničce obnova sv. misie za vedení vdp. P. Wiethe a P. Kaudy z hory Matky Boží u Králík s úspěchem velmi uspokojivým. Ačkoliv je zdejší osada farní velmi malou — čítá 1334 duší, přece přistoupilo v těchto požehnanych dnech ke 1300 dušič ke stolu Páně, kterých rodostný úkaz lze vysvětliti tím, že nejenom téměř celá farní osada, nýbrž i mnozí z okolních vesnic této vzácné příležitosti použily a velmi pilně kázání vdp. Redemptoristů navštěvovaly. Krásným příkladem předcházelo i naše učitelstvo; káž najde následování.

Okresní hosp. záložna v Králové Městci koná výroční valnou hromadu dne 24. dubna t. r. o 9. hodině dopol. ve vlastní místnosti v domě p. Jos. Němce „Hotel Sokol“ v Král. Městci. Na programu nalézá se: 1. Volba verifikátorů. 2. Čtení protokolu poslední valné hromady. 3. Zpráva o činnosti ředitelstva. 4. Zpráva o revizi účtů. 5. Volba 4 členů ředitelstva a 3 revisorů účtů. 6. Schválení nového jednacího řádu, návrh ředitelství na rozdělení čistého zisku a volné návrhy. — Celkový příjem za rok 1897 obnášel zl. 365.682.42. Kmenové jmění obnáší zl. 49.947.11. Vklady členů u úroky zl. 44.580.46, nečlenů zl. 45.292.70. — Reservní fond zl. 5.056.64. Čistý zisk za rok 1897 zl. 4.169.42.

Výkaz

zaplacených příspěvků členů politického družstva tiskového a darů na Adalbertinum za březen.

Členové základající splatili: po 20 zl.: čísla 1 (15—), 55., 62 (10—), 63., 83 (10—) = 75 zl. — kr.

Čl. skuteční: po 5 zl.: čísla 20., 23., 37., 52., 63 (10—), 64., 66., 100., 105., 106., 135., 154., 155 (10—), 156 (10—), 157 (10—), 158 (10—), 178 (10—), 183 (50 zl.), 195., 196., 197., 198., 201., 212., 228., 238., 239., 265., 266 (10—), 267., 268., 272 (2.50), 274., 288 (10—), 399 (1—), 311., 315 (2—), 316., 318., 324 (10—), 325 (10—), 332., 348 (7.50), 349., 350 = 313 zl. — kr.

Přispívající členové: po 2 zl. 50 kr.: čísla 11 (5—), 16 (1—), 19., 29 (5—), 37 (5—), 64., 65., 69., 91., 102., 127 (5—), 128., 130., 131 (5—), 132 (5—), 133 (5—), 134 (5—), 135., 136., 137 (1—), 140 (5—), 169., 183 (2—), 184., 185., 186., 187 (1—), 190., 192., 194., 195., 245., 249., 251 (1.55), 328 (2—), 332 (2—), 362., 377 (1—), 374., 375., 376 (4.50) = 118 zl. 05 kr.

Dary p. t.: Z vikar. Litomyšlského 77 zl., pan děkan Marčík 50 zl., z vikar Chrudimského 49 zl., z vik. Poděbradského 44 zl., z vik. Polička 8 zl., z vik. Kopidlenského 31 zl. 50 kr., z vikar Lipnice 19 zl., Fr. Hlaváč z kartouz 5 zl. 03 kr., Jos. Ludvík z Č. Skalice 5 zl., Fr. Hroneš, farář 5 zl. J. Kašpar z Dřítče 5 zl., Fr. Čermák, bisk. vikář Ostřetín 4 zl. 50 kr., Eng. Starý, far. 3 zl., Po 2 zl.: Ferd. Zajíček, Ant. Trávníček, V. Pišl, Jos. Buchar, Luk. Vrkoč, Ferd. Hanousek, Ant. Širůček, Jos. Nechvíle, Ladisl. Seidl 1 zl. 50 kr. Po 1 zl.: V. Laughamer, Vinc. Gottwald, Fr. Říh, Fr. Jelínek, Dr. Jindra Ot. Vosáhlo, Fr. Urválek, Fr. Jirásek, V. Vejnár, Seb. Weber, Fr. Pospíšil Fr. Horáček, Jos. Dokonal, Jos. Světlý, Josef Šorm, Fr. Kuhn, V. Dvořák, far. v Telecí 50 kr., = 345 zl. 03 kr., úhrnem 851 zl. 08 kr.

V Jesenici Vel., 4. dubna 1898.

V. Uhlíř,
t. č. pokladník.

Listárna redakční.

Pány odběratele našeho listu prosíme, aby do četné návštěvovných hostinců Obnovu zapůjčovali, po případě zaslání jím čísla odevzdali. Zajímavé zprávy z obcí a okresů budou nám vždy vítané a rovněž stručné zprávy o činnosti spolků a korporací.

Světově známé

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 25 druhů za 4 zl., 100 druhů za 10 zl. a smíšený 100 za 5 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie
v nádherných druzích již v poutatech 12 druhů za 2 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění
1—1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších druzích 12 druhů za 5 zl. 50 kr.

Pinokvěté fukie 1 kus za 8 kr. **Krásné vanilky** 1 kus za 8 kr. **Růže do hrnců (květináčů)** 1 kus za 20 kr., **Jiřinky** 1 kus za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

Tovární sklad

jizdních kol

ALBERT R. ŠTOURAČ, Svitavy, Morava.
Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvouletou zárukou. 321

Prodej též na mírné splátky.
Cenníky zdarma.

Karel Borovec,
dekorativní malíř v Třebouchovicích
doporučuje svůj závod k provedení všech
dekorativních maleb kostelů
při dobré malířské technice.
Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.
Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se restauroují, **polychromie oltářů a soch** se levně obstarávají.
Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání. 280

Kávu

nabízím a zasílám na každou poštovní stanici vyplacené 4 1/4 Kila

Ceylon těžký velkozrný	1 kilo zl.	1:80
zlatozlato Javu	"	1:80
Ceylon perličkový	"	1:80
Jáva zelená	"	1:60
Portoriko	"	1:60
Jamaika	"	1:40
Mokka	"	1:20
Santos	"	1:—

Kdoby se zásilkou kávy nebyl spokojen, jest každému volno tutéž mi na mé útraty vrátit, a já vrátím peníze beze srážky. S takovou podmínkou cizina neprodává.

202 V účtě k službám ochotný
F. CHRUDIMSKÝ,
kupec v Hradci Králové.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje se ždímadlem
na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docelení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,
kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotoveno za ceny levně obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje exo-ntrické mlátičké stroje s kuličkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Na Hradce Králové a okolí

Pro jarní období doporučuje v účtě podepsaný velečlánek P. T. obecnostu avšak co nejhojněji zásobený sklad veškerých druhů

moderních klobouků

plstěných i vlněných pro pány, ohlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skladě nejméně a nejmódnější druhy **plstěných klobouků firmy Jan Rozhon,** továrna ve Vídni, jejíž výrobky rovnají se veškerým prvním továrním vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se ihned a za ceny levné.

O vzácnou přiležitost P. T. obecnostu prosí v účtě dokonale 283

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Králové,
(Velká podlaží).

PALMYRA

jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě

metr zl. 3. —

Na úplný oblek 3 metry za 9 zl.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317

První český zásl. závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Český křesťanský závod.

JOS. KOSINKA,
ruční tkalcovství
ve Zbečnicku u Hronova
nabízí své výrobky jako:

Kanofasy, damasky, plátina, ručníky, kapesníky a veškeré do oboru tkalcovského spadající výrobky v cenách nejlevnějších.

Též lze u mne dostati tak zvané
»Kneippovo plátno.«

Svoj k světu!

Nejlepší

slováckou slivovici a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě (Morava).

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(království české), stanice sever.-záp. dráhy.
Těž překrásné levné lázně.

Unicum
proti **dně,**
rheumatis., rheum. ischias a p.

Zahájeno 9. května.
—
Skládě často závažné výsledky.
—
Stárají již od roku 1885.
—
Prospekty sádky ochotně oprávně lázni. 318

Více BYTŮ

v domě p. Caivase k pronajmutí.

V I. poschodí do předu 3 pokoje, do sadu 2 pokoje a kuchyně, po rak. uher. bance, hodící se pro pány advokáty. Dále dva menší byty o dvou a jednom pokoji s kuchyní.

K doptání v kavárně p. Fialy. 319

Ludvík Nejedlý,
dekorativní malíř
v **Novém Bydžově**
dříve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauroji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Atelier pro malbu dekorativní,
speciálně kostelní.

NÁVRHY
— přesné ve slohu vypracují se bezplatně. —
Za solidní provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více záslých obrazů

VILÉM VONDŘEJC,
akademický a dekorativní malíř
dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63

KAREL PROCHÁZKA,
Praha, Král. Vinohrady, Hájkova tř. č. 1.
doporučuje svůj

závod rytecký.

Hotovení spolkových, obchodních i úředních raštek (z kovu i kausku). Pečetě. Plotny a písma ku zlatotisku (pro pány kniháře). Rytny do veškerých kovů, drahokamů a skla. Rašení pamětních peněz a známek.

Spolkové odznaky, monogramy a přesné slohové provedení kování na medailonky, diplomy a adresy. 390

Za přesné a rychlé vyřízení ctěných zakázek se ručí.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolujeme si velečlánek P. T. obecnostu zdvořile oznámiti, že vedle chvalně známé dílny natěračské v Chrudimi otevřeli jsme též

nově zařízenou dílnu

natěračskou

zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.

Tamtéž nalézá se obchod p. Šimka.

Snažou naši bude, bychom všechny práce do oboru toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spokojenosti pp. zákazníků.

Nabízíme služby své ku provedení veškerých prací stavebních, náteru fa ad a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobné.

Vedle nápodobení různých dřev provádíme též i věrnou imitaci různých mramorů.

O hojnou přiležitost v účtě plně 286

Josef Komárek a syn.

JAN HORÁK
soukeník
v **BYCHNOVĚ n. K.**
nabízí na dobu jarní a letní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko

Děkuje všem svým milým velečlátojným a velečlátojným zákazníkům za vzácnou přiležitost, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

(firma Č. Mahrle) v Hradci Králové

Levně na prodej!

Lustr barokový

s velkým množstvím bronzových skel na 19 svíci s čistého
bronzu dobře slazený.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

DVĚ KATECHESE

o přijímání svatých svátostí pokání a
nejsv. Svátosti oltářní

k těm lidem i dospělým, kteří pravidelně
v roce k nim přistupují.

Napsal 536

Xaver Dvořák,

katecheta vyšší dívčí školy v Praze.

m. 32. 53 stran 6 kr.

Schváleno nejđ. kníž. arcib. konsistoří v Praze.

Devítidenní pobožnost k Duchu svatému.

v duchu a dle úmyslu sv. Otce Lva XIII. dle
německého upravení Dr. Karel Vondruška,
farář u sv. Havla v Praze.

Schváleno nejđ. kníž. arcib. konsistoří v Praze.

m. 32. (44 stran.) Cena 8 kr.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
GUSTAV FRANCL

v Praze, Melantrichova ulice.

Vymazaná stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučit svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
tické svícny, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámečky na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbňují a pozlacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vyvážení a odevzdání, jakož
i vzorky zasílám na ukázkou franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, pamětních penízků a t. d.

Karel Zavadil,

pasíř v Chrudimi. 271

Humpolecká

Maticná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny.

Modní oblekové látky na
převlečníky a haveloky

z čisté ovčí vlny a v levných cenách
doporučuje

Karel Kocián,

závod soukenický v Humpolci.

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Ka.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrádky a po-
zlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší. 269

Plány na malby kostelů vypracuji na
pořádání ve všech slozích a přílo-
ných rozpočty.

Speciální obchod s prádlem firmy:

Stanislav Jirásek v Hradci Králové

Velké náměstí v domě p. Hutly

doporučuje ku jarní saisoně:

Podporučte křesťanský zářek!

Hotové výbavy

prádla dámského domácí výroby
pod zárukou dobré jakosti.

Kořile španělské bílé i barevné,
„Kneipevky“ zhotovují se dle
míry neb vzoru. Objednávky
vyřizují se přesně a rychle.

Největší výběr

límců, manžet, kravat,
ponožek, šlů a pásů.

Kněžské kolárky (štyrnásobné),

1 tucet 2 zl. ve všech výškách a velikostech.

Továrni sklad lněného a bavlněného zboží.

Veškeré zboží prodává se pod zárukou nejlepší jakosti a doporučuje se každému,
aby dříve než svoje jarní potřeby nakoupí, měl sklad si prohlédli a se přesvědčili, že větší
výběr a levnější ceny nenaleznou. Vzorky na pořádání franko.

Podporučte křesťanský zářek!

Stanice dráhy:

Josefov-

Jaroměř,

ČECHY.

Slatinné lázně

VELICHOVKY.

7 hodin dráhou z Vídně. 4 hod. dráhou z Prahy.

1/2 hodiny jízdy
od nádraží.

SAISONA:

od 15. května
do
15. října.

Velice vydatná ložiska rašelinná, analysovaná panem dvorním radou profesorem
E. Ludwigem ve Vídni. Výtečně se osvědčují proti ženským nemocem, chudokrevnosti, skrofulose,
dně, reumatismu atd. Zelezté lázně, elektrické lázně o dvou celích, masáž, léčení pitnou vodou i kou-
peli. Veškeré pohodlí. Přiznivě podnebí, rozkošná poloha uprostřed smrkových lesů. Levné ceny. Vy-
světlení podává řídící a lázeňský lékař doktor V. Šperber až do začátku května ve Vídni III. okres,
Beatrixbad, Linke Bahngasse 6, později i v slatiných lázních Velichovky. 303

Velichovská lázeňská společnost.

1898

Mauthner-ovo semeno

Doba setby od konce února do
konce května.
Vzdálenost sazenic 30 cm.
Vlastnost půdy: silná, dobře hno-
jená, možná poněkud vlhká,
hojně zalévati, možná občas
hnojůvkou podlití.

Mauthnerova

proslavená

semena zelin a květin

v uzavřených

úředně chráněných balíčkách, se soudně zane-
šenou

ochrannou známkou medvěda

nacházejí se

v kommissionářském skladě

u všech větších obchodníků

smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů
semen zelin a květin pověřena než jediná firma. 276

Za čestná a pravá semena firmy Edm. Mauthner (Bu-
dapešť, Andrássyova ul. č. 23.) lze jen tak považovati, která jsou v
originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci
sobrazení medvěda s nápisem Mauthnerova semena. Kde sedosud
nás sklad nenalezá, račte se obrátiti na firmu. Před paděláním se varuje.

Děkuvzdání.

Za četné projevy soustrasti, kterých se mi dostalo za příčinou úmrtí milé
mé manželky, paní

BETTY MAYEROVÉ

vzdávám upřímně a srdečně díky všem, zvláště pak vděčností jsem povinen Vy-
socc důstojnému pánu A. Nývltovi, bisk. vikáři a děkanu v Holoblevěch za
obětování zádušní mše sv., vldp. A. Kozákoví, bisk. vik. tajemníku a děkanu
v Hořevsi za vedení průvodu, pústojným pádnm J. Letošníkovi, faráři v Či-
buzi, p. J. Horákoví, Fr. Frydrychovi, V. Kozovi a J. Mynaříkovi, kapla-
nům, za doprovovení zesnulé, veleténému Panu R. Prillovi, c. a k. vrchnímu
správci, jakož i veškerému cténému úřednictvu c. a k. panství Smiřického, cténému
úřednictvu cukrovaru a libovaru, cténým pěvec. jednotám „Hanka“ a „Zora“ za
dojemné zpěvy, jakož i všem kteří drahou zesnulou ku hrobu doprovodili vzdávám
srdečné Zaplat Bůh!

Emanuel Mayer,

c. a k. úředník panství Smiřického.

Smiřice, dne 13. dubna 1898.

(322)

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 15. dubna 1898.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Vyvracování základu naší vzdělanosti a velikosti.

Nikdo rozumný, třebaš nebyl právě katolíkem, nebude upírati, že základ ku vzdělanosti českého národa byl položen křesťanstvím. Cyrill a Method přinesli lidu českoslovanskému a křesťanstvím nejen ušlechťení jeho vůbec, nýbrž vymyslíše pro zvuky slovanské písmo — abecedu — přeložili bibli do jazyka jeho. Dali lidu knihu. První kniha naše byla tedy křesťanská kniha. A tato kniha byla jako úhelním kamenem té veliké budovy budoucí vzdělanosti a velikosti českého národa. Neboť na tomto základě stavělo se pak výš a výš. Kdekoli v zbudována svatyně s křížem k nebesům ukazujícím, tam zřízena škola.

A proto kníže náš Václav svatý byl již vzdělanec. Právě o něm kronika, že četl knihy nejen latinské a řecké, ale i slovanské. Měl tedy vzdělání podobné tomu, které poskytují nyní gymnasia.

A právě touto křesťanskou vzdělaností již slyšoucí kníže staral se o vypuzení pohanství z národa českého, pohanství ať nebarbarského tolik, jako to sledujeme u divochů, ale přece na velice nízkém stupni lidského mravního ušlechťení stojícího. Na místo pohanství bláznivě zaváděti všude křesťanství s jeho knihami a školami, s jeho vzdělaností.

A nezaslepenému musí tedy Václav svatý býti zakladatelem vzdělanosti naší.

Výčitku, že uzavřel mír s německým císařem za poplatek, odmítáme s evanjeliem Palackým, který tento rozvázný čin Václavův schvaluje, jako čin moudré politiky, která právě tím zachránila národ český, nechtě vydati jej zničení přesile německého válečnictví.

Tak tedy Václav svatý jest věm právem zván zakladatelem naší vzdělanosti v království českém, Cyrill a Method pak vzdělanosti Slovanů vůbec. — Je pravda, že slovanský obřad ustoupil latinskému, a to se má za zlé sv. Vojtěchu. Ale tu zase ukazujeme — ovšem lidem neuměním — na to, že jsme my a Poláci přijetím latiny vřadění byli k národům západním, takže se může říci: Kdyby byli Čechev a Poláci podrželi obřad slovanský východní, byli by se sotva oproti sousedům udrželi. Dnes by nás nebylo. — To pravíme mimochodem.

Vracím se k nepoprátelné větě: Cyrill a Method i Václav svatý založili nám vzdělanost.

FEUILLETON.

Memoiry ze vsí.

Nastíhl Frt. Křivohlávek, farář Děčichovský.

Pan kmotr.

Byl to „kulatý“ člověk ten pan kmotr Mikula. Kdo ho z daleka viděl, myslel by, že nejde, ale že se kulí. Takto tlíko pana kmotra bylo tak dalece v pořádku. Co pak do stránky duševní, o tom nám tento kousek poví. Slovnítný pane čtenáři, měj ztrpení! Všecko vyjde na světlo, jako olej nad vodu, není-li falešný.

Pan kmotr Mikula přišel se na statek, na němž ani haléř dluhu nebylo. To je za dnešních časů jistě div divočou. Ale nedivme se tomu, že statek Mikulův dlouhý prázdným byl a že Mikula se do něho posadil, jako kukačka do hnízda slavičích. Byliť rodiče Mikulův nejen pracovití lidé; ale, a co hlavně na váhu padá, že byli zbožní lidé a horliví katolíci křesťané. U rodičů Mikulových nepřišel nikdo ani o vindru; byliť lidé spravedliví. Dceři zanechali statek jako klec, v lesích se kácelo jen pro potřebu domácí a na lukách rostla tráva jako žito vysoká. Mikula nevěděl ani, co má. Po smrti rodičů manželčiny Mikula víc a více rostával. Pán Bůh je dítky neobtěžal. Mikula si nakoupil ptáků všeho druhu. K tomu si objednal „flašinetu“ s ptáčkům předehrával, jako muzikant učňům. To bylo u Mikulův jekotu. Nejvíce však ptáci s flašinetem ječeli, když Mikulová vstoupila. Mikula ji chtěl podrážditi. O nějaký žert nevinný by už nebylo; ale u Mikuly znamenal žert zlomyslnost. Mikulová si často stranou poplaskala. Tím však Mikulu jen podráždila, takže časem soplil jako tůr. Konec neblahých výstupů

A kdo ji přivedl na vrchol? To přece již každé dítě ví. Byl to otec vlasti Karel IV. Za jeho časů byla země česká téměř poseta školami farními — obecními; klášterami a kapitulami — středními; a na podnět arcibiskupa Arnošta založil otec vlasti učení vysoké. Postavil v oboru vzdělanosti korunu na hlavu naši.

Pak přišel z Anglie viklefism (nekatolické učení Jana Viklifa), jenž zplodil husitism a po něm protestantism nejvíce z Německa. — Přišlo odchýlení se od základu. Cyrill a Method, svatý Václav, Karel IV. byli zavřeni. Domácí velikost se znechutila, z ciziny přišla aem změna smýšlení.

Bobužel! Jest to odvěkou chybou naší, že svého si nevážíme a cizí milujeme. Tak jest to dnes zase, a jeví se to i v jednání městské rady pražské o místo pro pomník Husův.

Katolíci zaujímají v té otázce stanovisko zcela správné. Co jest na Husovi domácího, vlasteneckého, toho mu neupírají; anglický cizí viklefismus jeho za pravdu přijati jim nelze. Jeho lásku k vlasti, jeho zásluhy o pravopis a písemnictví uznávají, ale odchýlení se husitismu — obzvláště tábořského a adamitského — od základu cyrillo-methodějského schvalovati nemohou. Co je na Husovi cyrillo-methodějského a svatováclavského, a tím jest i jeho láska k vlasti, to právě katolíci na něm chválí k. p. jeho pevnou víru v Krista, jeho úctu k Matce Boží atd. Ale co je cizího, těžko schvalovati. Cizí nesvatováclavské je n. p. jeho učení o předurčení jistých lidí pro zavržení, jistých pro spásu. Sám evanjelík Palacký praví, že sněm Kostnický nemohl uznati za pravé toto jeho učení. A kdož dnes, ať katolík, ať nekatolík, může s tím souhlasiti?

A jak jednají v tom ohledu naši liberálové? Říkají ovšem, že cti Husa jen jako vlastence. — Ale kdyby to u všech bylo pravda! Hlavní věci u mnohých při tom jest jejich odpor proti katolicismu, jejich odpor proti všemu svatováclavskému, cyrillo methodějskému, karlovskému.

Proč chtí mít pomník právě vedle sochy Panny Marie aneb na jejím místě? Bylo-li pro Karla IV. místo u mostu, který on postavil, slušným, proč není pro pomník Husův vhodným místo, kde působil, kde dle domněni bydlel?

Dělá se zas a zas z otázky vlastenecké otázka protikatolická, protisvatováclavská

byl, že se Mikulová opila a kmotr šel do hospody. To jsou ale divné „truci“.

Pan kmotr — tak mu lidé obyčejně říkali, protože byl téměř čtvrt vsi kmotrem — byl jinak na oko zbožným. V neděli jinam nešel, nežli do sakristie. Ale tam dělal neplechu. Když pak kněz něco volněji na kazatelně si počínal, začal Mikula v sakristii mumlati, až ho lid slyšel. To se opakovalo. Aby se tomu přítrž učinila, vykázal ho p. farář zkrátka a moudře ze sakristie, nedbaje toho, zda je panem starostou a kmotrem půl vsi dětem. V sakristii byl od tohoto vyhazovu svatý pokoj. Mikula si na kněze leckdy zabrousil a chtěl lid poštvati proti němu. Lid na Mikulu mnoho nedbal a to už proto, že nedal pokoj knězi a k tomu v kostele a potom, že ženu trýznil. Takové počínání neprozrazuje dobré srdce a o rozumu není ani řeči. Člověk rozumný počíná si v chrámu Páně uctívě a k manželce, byt chybující, srdečně. Mikula od té doby kostelu se vyhýbal, jako ďábel sv. kříží nebo svíce v oltáři. Tím však padal vždy hlouběji. Chrám Páně byl pro kmotra Mikula posud hrází před hříchy proti manželské věrnosti. Tou padá a stojí blaho rodiny. Kmotr Mikula neměl rodinu, ale měl věrnou manželku. Co Pán Bůh činí, ať se nepřezádný z lidí. A bylo tak to dobře, že Pán Bůh Mikulovi dštek nedal. Kdo ví, co by z nich bylo. Když ale Mikula mezi lid si vyšel, stěžoval si na ženu, že to a to s ní je, jaký že má kříž, že pije. To hlavně ale zamčel: že ten háček vězí v hospodského dceři. Ten magnet ho táhl a odtud se sypal na věrnou choť písek zloby a osočování. Mikula ztratil rozum docela. Nebylo dne ani noci, aby kmotr Mikula v hospodě neproseděl a se ne pobavil. Tu mu namluvili, aby ženě dal píti, co

Že se nemýlíme, toho důkazem jest, že pastoři pražští kázali v postě o pomníku Husově. Dalším pak dokladem toho jest, že se nyní Husa chytá, kde kdo je proti katolíkům. Hladký zámožný český liberál v čamaře, kalvinista i luterán, bezbožecký professor, socialista a anarchista, ano i pouliční výtržník vše se dělá nyní ctitelům Husa. Jde socialistům o vlastenecké zásluhy Husovy? Těm jde jen o ničení autority vůbec a liberálům o podkopání autority církve.

Při tom všem p. starosta měst pražských pravil k deputátu, že doba náboženských třenic minula. Ten výrok jeho nás nepřekvapil. Tak to odpůrci katolicismu dělají vždy. Snášlivost, ohledy, mírnost a trpělivost žádají jen od katolíků. Když však sami neberou ohledu na nejužnější náboženské city katolíků a ti se ozvou, tu jsou nesašliví — katolíci. Ano ještě více. Řeknou-li katolíci učenci neb spisovatelé třebaš jen to, co je v Palackém, tu hned povstane v jistých redakcích a hospodách křik, že se špiní velikán národa — obzvláště že to dělá biskup Brynych. Liberalismus, ať ten hladký v čamaře anebo drsný v radikálních redakcích, je oproti více svatováclavské všude stejný. Ta se má nechat odstrkovati, nemá se brániti, má tise skonati. A obrana její proti liberálům nazývá se štváctstvím a politikou na kazatelně. Pro víru cyrillo-methodějskou, pro víru svatováclavskou není v myslích liberálů žádného porozumění, ale taky ne nestrannosti a spravedlnosti.

Že nepřeháníme, toho důkazem je svatováclavské náměstí bez sochy jeho, pro kteron není nikde místečka. Překáží všude, ba to náměstí má dle přání mnohých svého jména zbaveno býti.

Úlohou katolíků jest tedy bláskiti se o snášlivost u pánů na radnici pražské a u p. starosty měst pražských, aby bránili „třenicím náboženským“, které vyvolávají odpůrci všebo svatováclavského v národě našem.

Pro budoucí paměť, kterou chceme potomstvu zachovati, napsali jsme řádky tyto. Naším povinným přesvědčením jest, že jest od Prozřetelnosti národu našemu dán základ svatováclavský. Dějiny ukazují, že se mu každá odchylka od něho špatně vyplatila, ba až na kraj brobu jej zavedla. Jen s bulestí na to hledíme, že má zas a zas z tohoto základu stržen býti. — Běda nám, stane-li se to opravdu! — Pak? — Pak jest obava, že zhyne. — Kéž by se s klidem, bez

jen chce. A ten už letitý muž stal se až směšným. Jak mu svůdcové poradili, navázal si jednoho dne ohromnou láhev kořalky na záda a tak na posměch dětem a lidem kráčel ku statku. Žena vidouc, že Mikula vrávorá a pod tříšť klesá, běžela mu vstříc. Kmotr ji však holi tolik poranil, že ubohá sotva do statku se dočkala. My hoši jsme se rozutíkali. Bylo nám kmotrůcky líto. Ale pomoci jsme nemohli. Jindy jsme se batolili kolem hodné kmotrůcky jako kuřata. Když ji však kmotr Mikula zmordil, prchali jsme do blízkých ořečových křů a za včelnici, z které jsme tak mnohý plást medu s bílým chlebem od štedré kmotry ulovili. Co pak děti! Jsou jako zajáci. Vidí-li strašáka jsou tytam. Po okno jsme viděli, že Mikula nádobu s kořalkou do sklepa zanesl a zuboženou kmotrůcku zatáhl za vlasy do sklepa a zavřel. Ten necitl! My jsme se strachy třáslí, co kmotr ještě vyvede. Jakoby ani nepřišlo, vzal flintu na rameno a šel do lesa. Když Mikula se z lesa vrátil, čeleď zatím vysvobodila kmotrůcku zvězení. Nedbal jídla na stole. Rozmrzen jsa, záhy uleh. Druhého dne z rána chvátil přímou cestou do hospody. Tu ho za to pochválili, co ženě vedl. Večer bylo ve statku Mikulově zle. Kmotr se rozsápal na ženu a kopnul ji bodcem u holi do srdce. Ubohá omdlela. Na rychlo zavolán byl kněz. Kmotra žila ještě dva dny a muži odpustila, čím jí ublížil. Po pohřbu zamířil zase rovnou cestou do hospody. Tu se v ten den smažilo a vařilo jako o svadbách. A netrvalo to dlouho, vedl skutečně Mikula dceru hostinského k oltáři. Od té doby omladnul. Pán Bůh jim dal potomka. To kmotr chtěl. U Mikulův bylo jako v ráji. Ale jako tamto někdy had se vplazil a rajský mír pokazil, tak se stalo i u Mikulů. Mladý čeledín za-

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 22. dubna 1898.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Veřejná polit. schůze v Adalbertinumu.

Katol.-politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. uspořádalo v neděli dne 17. dubna 1898. o 3. hod. odpolední ve velké dvoraně Adalbertina veřejnou schůzi, do které se dostavilo přes 500 účastníků, čítaje dle vydaných legitimací. Zvláště četné dostavili se hosté ze Slezského Předměstí, z Pouchova, z Třebchovic a z rozsáhlé farnosti černilovské. Zastoupeno bylo nejvzdálenější okolí, ačkoli nepředvídanou náhodou větší část poštou zaslanych plakátů, veřejnou schůzi označujících se ztratila. Toť důkazem, že český lid cítí vážnost doby a že chce vyslechnouti náhledy nejen panující strany mladočeské a čile agitující strany pokrokové a socialistické, ale též náhledy českých konservativních katolíků.

Předseda družstva, vysoce dp. kapitolní děkan a generální vikář dr. Alois Frýdek přivítal vřelou, vlasteneckou řečí četné shromáždění a omluvil nepřítomnost Jeho Biskupské Milosti, který tou dobou koná na Kopidlusku biskupskou generální visitaci, který však v duchu je s námi a jednáni našemu přeje mnoho zdu. Shromáždění povstávajíc se svých míst usneslo se na holdovací telegramu ndp. biskupovi, jehož znění vys dp. předseda byl přečetl.

Na to promluvil vdp. prof. dr. Ferdinand Beneš o otázce: „Patří-li náboženství na program národní“. Promyšlenou, duchaplnou, s řečnickou vervou proslovenou a častým hlubkým souhlasem provázenou řečí přinášíme níže v plném znění. Řečník případně dovodil, jak v době národního probuzení blahodárnou svorností všech vlastenců docíleno bylo stkvělých úspěchů a jak ničivě živily německé filosofie podkopávaly mravnost a největší oporu její, náboženství. Bez náboženství neprosplívá ani národnost a proto vybízel k vlastenecké svornosti a řeč svou končil státoprávním projevem a vzletným vyzváním shromážděných ku statečnému osvědčování náboženského a vlasteneckého přesvědčení.

Vysdp. předseda po bouřlivém potlesku ct. posluchačů vřel p. dr. Benešovi poděkoval.

Pak promluvil redaktor František Stábl o „nynější politické situaci a vyrovnání rakousko-uherském“. Poukázav na sliby panující v národě strany svobodomyšlné zvláště v letech 1889 až 1891 zůstavil velectnému shromáždění, aby posoudilo, co z daných slibů se splnilo. Cíle státoprávního jsme vzdálenější než kdykoli dříve, proto však dokud Čech Čechem bude, nikdy od státoprávních našich snah neupustí, děj se cokoliv. V nejkritičtější pro národ době bouří se lid proti vedení vládnoucí strany pro nezdravý její politický a národohospodářský štván jest lid právě od časopisů a lidí, kteří českou delegaci na nynější cestu byli svedli. Ve věcech politických musí rozhodovati více rozum než-li cit. Neboť, byť by i srdce někdy překypovalo bitkostí, často káže rozum a zkušenost, že jest třeba jednati s rozvahou a rozmyslem. Řečník tepal prusácké snahy Wolfvců, ale litoval i českých radikálů. Odštěpenecké snahy grégrovského orgánu a pokrokařů, znevolí naši delegaci do nejradikálnější opozice, než i k trpnému odporu vedly by v důsledcích svých k osamocení české delegace, k rozbití většiny a k utvoření vlády nám nepřátelské, která by nás nešlechala pruty, ale mrskala by nás škorpiony. Vývody tyto se potkaly se souhlasem shromáždění. Posléze mluvil řečník o rakousko-uherském vyrovnání.

V přestávce přečetl jednatele polit. družstva, p. prof. dr. Gustav Demabyl pozdravný dopis vdp. kanovníka dr. Soukupa, jenž provází ndp. biskupa na visitacích a telegram p. dr. Hrubana z Olomouce, vůdce katolické strany moravské. Oba projevy přijaty s blůchnou pochvalou.

Bouřlivým potleskem byl přivítán a doprovázen poslední řečník, pan dr. Rudolf Horský který promluvil „o otázce socialist.“, řízně, vtipně a duchaplně. Řeč p. dr. Horského uveřejníme příště.

Vysdp. p. předseda dr. Frýdek vyslovil poslední své potěšení nad plným zdarem schůze, vyzval shromáždění, aby slíbilo, že dle rad a zásad právě hlásaných se stále řídití bude (bouřlivý potlesk a souhlas). Schůzi ukončil věhlasný řečník úchvatnými slovy a vzpomenu na kněžské jubileum sv. Otce a panovníckého jubilea J. V. našeho císaře a krále. Shromáždění povstalo se svých míst a provolalo oběma reprezentantům nejvyšší autority bouřlivě „Sláva“ a „Nechť žijí!“ Jakkoliv schůze trvala plně tři hodiny, přece účastníci neradi opouštěli dvoranu Adalbertina, kde bohdá zavládne nyní čilejší ruch ve prospěch těžce zkoušeného milého národa našeho.

leum sv. Otce a panovníckého jubilea J. V. našeho císaře a krále. Shromáždění povstalo se svých míst a provolalo oběma reprezentantům nejvyšší autority bouřlivě „Sláva“ a „Nechť žijí!“ Jakkoliv schůze trvala plně tři hodiny, přece účastníci neradi opouštěli dvoranu Adalbertina, kde bohdá zavládne nyní čilejší ruch ve prospěch těžce zkoušeného milého národa našeho.

* * *

Patří-li náboženství na program národní?

Řeč přednesená vdp. Dr. Fr. Benešem, při veřejné schůzi kat. pol. družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. dne 17. dubna 1898.

Velectné shromáždění!

Když národ český z dlouhého spánku, do něhož po staletí ponořen byl, se probudil a jítienka národního probuzení na obzoru české vlasti se ukázala, tu všickni vlastenci spojenými silami o to se přičinili, aby sláva národa českého a čest jeho znovu ku platnosti přivedena byla. Tehdáž jedna snaha pojila všechny vlastence, snaha totiž vydobýti zpět to, co nám vzato bylo, opět znovu získati to, oč jsme nepřítelů časů a lidí byli připraveni. Ta tehdejší jednota národní byla něco ideálního, něco vznešeného; ten duch společný pak a ta svornost také byla toho příčinou, že za několik let mohli jsme se vykázati úspěchy, v něž snad ani buditelé národa nedoufali. Tehdáž jen k tomu se hledělo, co-by nás spojilo, a ne co by nás dvojiilo. Ale brzo počal na náš život působiti vliv cizí, a k otázce národnosti počala se připojovati i otázka náboženská. Avšak ze snahy, aby nenastaly roztržky, vyhýbali se vůdcové naší otázkám náboženským a katolíci upírní, ano i kněží, jichž bylo mezi buditeli národa nemálo, z lásky k národu a z lásky ku svornosti na otázky ty tak velikou váhu nekladli, jelikož nezdála se býti v nebezpečí víra, jako národ. Katolíci kněží drželi vždy se stranou národní. Tehdáž bych tak řekl, náboženství ještě nedostalo se na program národní. Tak tomu bylo, dokud nebylo ani Staro- ani Mladočechů, dokud vskutku panovala jednota národní.

Kdo pak to byl, jenž uvedl konečně i náboženství na program národa? Byli to snad kněží aneb nějaký nesnášlivý biskup? Ne! Byly to Nár. Listy! Byli to ti známí fousatí páni páteři z redakce Nár. Listů! Ony totiž dali za program národní — **liberalismus**, jenž at si říká kdo chce, co chce, spočívá podstatně na bezbožství, a jenž sám sebou jest bezbožectvím. To konečně probudilo nás i ze spánku náboženského. Dokud nás jen škádli, popichovali a do nás moresně rýpali, tu jsme si to nechali líbit a teprve když nám vmetli v tvář urážky ty nejhorší, a když nás katolíky počali kopati, tu konečně jsme se vzpamatovali a řekli jsme si: ne to nejde, to si líbit nedáme! A byli to jen katolíci a katol. církev, kterou si obrali za cíl útoků svých, kdežto s protestanty se hýčkali a se židy se ve své svobodomyšlnosti zrovna objímali. Přejme jim toho objetí — ale katolíci nemohli a nesměli trpět, aby se jim šlapalo na krk, aby rdouseni byli tímto přátelstvím svobodomyšlně-židovským! A tak se stalo, že i katolické náboženství zásluhou liberálů a N. L. dostalo se na program národa. A za to musíme být N. L. také vděčnými, neboť náboženství na program národní také skutečně patřilo! Povíme proč?

Chceme-li národní svou existenci, národní své trvání zachovati, musíme býti národem vzdělaným. Podle čeho měli se vzdělanost některého národa? Někteří ji měli dle toho, co který národ spotřebuje mýdla, jiní dle toho, co se kde sní uštic nebo vypije šampaňského. Kdybychom vyšli kultury měli podle zrnitosti nadávek, snad bychom nejvyšší kulturu museli podle těch ukázek z parlamentu přisouditi Němcům. Ale v tom ve všem pravě vzdělanost nespočívá!

My máme vzdělanost jiným měřítkem. Pravě vzdělaní v tom spočívá, aby člověk poznal Boha, příčinu všech věcí zde na světě jsoucích. Pouhé posazání tvorů a zákonů fysi-

ckých, jimiž se řídí tento svět, není ještě věřím, rozum náš ukazuje nám výše a nutí nás přirozeně hledati poslední příčinu všeho v bytosti, kterou nazýváme „Bůh“. A Boha znáti učí nás náboženství, a proto jest náboženství základem veškeré vzdělanosti.

Náboženství vzdělanost upevňuje a šíří, náboženství osvícuje jednotlivce, osvícuje celý národ.

Proto zpět vrháme nepřítelům našim onu urážku, že církev, která jest strážkyní sv. náboženství, zatemňuje. Nikoliv církev — ale vy zatemňujete, vy nepovznášíte člověka, ale potlačujete a obmezujete jej. Tak to je s tím zatemňováním a snižováním úrovně vzdělanosti! Kdo to je, jenž zakládá školy a je po staletí sám udržíval? Kým povstaly vyšší školy a university? Kdo to byl, jenž svatý plamen vědy chránil, když divocí národové vrhli se přes trosky starého světa vše ničíce a boříce? A proto chceme zase, aby škola byla křesťanskou, aby byla katolickou, jakou byla od jakživa. Církev jest matkou školy, a jako jest to proti přírodě vyrvatí dítě matce, a dáti je na vychování cizimu, tak jest též nesprávným, když škola upírá se církvi. Jako patří české děti jen do české školy, tak patří katolické děti do školy katolické.

Nebyl bych hotov, kdybych chtěl ukázati na nejjapné útoky na školu křesťanskou, jakoby nedostatečnou byla vychovati řádně vzdělané občany státní, odkazují Vás v té příčině na řeč našeho nejd. p. biskupa ze sjezdu katol. „O otázce školské“; podotýkám jen, co pravil slavný Francouz de Maistre: „Náboženství jest matkou vědy. Želoz vědy patří Evropě jen proto, poněvadž jest křesťanskou. Evropská civilizace jest dílem nábo. Kristova. Před reformací Lutherovou bylo v Evropě na 70 universit a vys. škol, a proto reformace nerozžehla pochodeň osvěty — jak leckdo tvrdí — ale rozžehla pochodeň vzpoury a revoluce. Věda a víra byly v církvi od jakživa sestrami. Katol. církev věděla a ví dobře, že víře a pravému náboženství nic více není na odpor, nic není záhubnější, než surovost a nevzdělanost, a že pravá vzdělanost, pravá osvěta od Boha nás nevzdaluje, nýbrž k Bohu vede. Proto volá-li dnes naše doba po osvětě, tedy není toto heslo vlastnictvím této doby, to heslo znala církev před tisíci lety a také se snažila toto heslo vždy uskutečniti.

Náboženství jest existenční podmínkou národa a osud náboženství jest osudem národa. Proto pravil Machiavelli, „že není bezpečnější známky úpadku národa, jako když tento počíná sobě nevážiti anebo docela opovrhovati náboženstvím. Proto pravý vlastenec, jenž chce a touží, aby národ náš byl vzdělaným, musí též po tom toužiti, aby náboženství bylo respektováno, aby veškerý život veřejný proniknut byl náboženstvím.

Nestačí však pouze, aby rozum náš náboženstvím byl osvěcen, nutno též, by vůle naše zušlechtněna byla náboženstvím, t. j. nutno též, by jednotlivec a celý národ byl též mravním, a to jest další podmínkou existence národa. A odkud plyne veškerá mravnost? Z náboženství! Toto učí nás, že musíme ve všem řídití se vůli Boží, kterouž nám ohlásil jednak v zákoně přirozeném a který obsažen jest v desateru Božích přikázání, jednak v zákonu kladném. A v tom spočívá mravnost života, aby člověk zachovával řád, jež Bůh stanovil a jež zachovávatí poručil. Z Boha tento řád vychází, k Bohu tento řád vede, mimo Boha není žádné mravnosti. Jedině náboženství vede k mravnosti, a náboženství a mravnost jsou nezbytnými sloupy veřejného blaha „ten není dobrým vlastencem“ praví Washington, „kdo tyto mocné pilíře lidského blaha podrývá“.

Neplyne-li mravnost z náboženství, odkud plyne? Z rozumu? Pak by měl každý svou mravouku, jako má svůj rozum. Tento náhled jest vlastně upíráním veškeré mravnosti. Tato morálka bojí se jen tří věcí: Kriminálu, četníka, státního návladního a taková mravouka zadržel snad ruku člověka od zločinu, ale vniterně jej nezušlechtil nikterak. Dějiny a skutečnost dokazují, že jediné náboženství bylo učitelkou mravnosti národů a že nábožnost s mravností stejnou sobě

drží váhu. Klesá-li účta k náboženství, klesá též mravnost a spolu klesá též národ, a není v dějinách příkladu, aby nějaká mravouka rozumová neb filosofická jen na krátký čas dovedla nabrzditi náboženství. Zkušenost učí totéž, ta nám ukazuje na jednotlivci, že nenaobozství jde rukou v ruce s nemravností, ačkoliv neznaboh s ohledu na svůj stav, na veřejnou pověst, v zájmu postoupění a zdání mravnosti na venek t. zv. decoram zachovati se snaží. Mimo to působí v mnohých přec mnoho ten základ náboženský, jenž mu ve škole neb v domě otcovském dán byl. A ptejme se samých sebe, který člověk poskytuje sám větší záruky mravnosti, poctivosti, svědomitosti, komu můžeme spíše věřiti, tomu, jehož mravy kotví v upřímném přesvědčení náboženském, nebo tomu, jenž se chlubí, že jen jeho rozum je mu náboženstvím, je mu zákonem? Tak praví Rousseau: „Někteří rádi založili by cnost na pouhém rozumu, ale přiznávám se, že nenalézám pro mravnost pevnějšího základu, než náboženství“. Kdo podrývá náboženství, podrývá mravnost, podrývá existenci národa. Kam spěje národ nemravný, toho příklad hrozný máme na národech nejvzdělanějších, jež věda a vzdělání samo nedovedlo zachrániti od úpadku. Hrozné jest, jak ličí současní spisovatelé tu bídu duchovní, která podmanila a zničila hrůzy národ římský, jak popisují tu hnědobu, tu zne-mravnělost, která jako rakovina rozežítala se ve všech vrstvách společnosti římské. Tolik civilizace, tolik lásky, tolik moci a tolik bída mravní! To nejmučnější, co mysleli, že udělají mnozí Římané zlo, raději skončili samovraždou, než trávit život v tom bahně nepravosti. Národ tak pokročilý ve vědách i uměních tak chudý byl ve cnostech! Taková byla též civilizace Řeků za doby sofistů, kteří se podobali našim liberalům.

To byla ta morálka, kterou dnes hlásají bezbožské listy, to by a ta svobodná morálka, která sice tvoří hrdiny hubou ale zbaběle skutky. Tak zabývali velicí a vzdělání národové, tak ničí sebe každý národ, jenž mravnost nohama šlape, jenž nerespektuje řád Boží!

A proto z toho důvodu rovněž žádáme, aby náboženství zase přišlo na program národní, aby prostoupilo veškerý náš život nikoli jen soukromý, nýbrž i veřejný, proto musíme k tomu hleděti, aby ti, jež volíme do sborů ať samosprávných neb zákonodárných, aby byli mužové duchem náboženským proniknutí, aby nenechali jejich spočívala na náboženství.

Národ vzdělaný a mravný jest ale též spolu zámožný, proto že jest pilným, šetrným a přičinlivým, poněvadž nezneuzivá vzdělanosti své, nýbrž bláhle jí jak jednotlivci tak celku prospěti. Náboženství nás učí „miluj svého bližního, jako sama sebe“ ale liberal nezná tohoto přikázání lásky, on zná jen zásadu „miluj sebe a druhého utlač kde můžeš“. Ten bezbožný liberalismus se svými zásadami o neomezené svobodě na poli zvláště národohospodářském jest příčinou, že zámožnost širších vrstev klesá a bída mezi lidem se zmáhá. Nebo recte sami, co nám přinesla ta svoboda temesla, ta svoboda prodeje majetku, ta svoboda obchodu, živnosti, ta svobodná konkurence?

Život národohospodářský jest postaven na zájmu jednotlivce na sobectví, a nestojí tudíž nikterak pod zákonem Božím. A proto chceme my katolíci, aby i tyto zájmy postaveny byly na základ náboženský, proto chceme, aby i ty nejširší vrstvy lidu dělné nebyly otroky, aby rolník nebyl pouze nádeníkem na roli od otců zděděné, aby mistři řemeslníci nekleli na tovární dělníky, aby každý ve svém postavení chráněn byl proti vykořisťování. K tomu zapotřebí jest ale, aby poslanci naši, kteří spolupracují na zákonech, byli mužové, kteří by se řídili zásadami učení Kristova. Církev brala vždy práci a lid pracující v ochranu. Anglický protestant Cobbet praví o Anglii: „V dobách katolických mívá lid svou ochranu v církvi. Církev měla velikou moc, ona byla ptiroženou opatrovníci lidu, ani král, ani parlament nemohli vzdorovati její moci. Celé naše dějiny ukazují, že církev bývala vždy na straně lidu. Ale tuto ochranu církve jsme ztratili, a není nikoho, kdo by místo její zaujal“.

To jsou vetečtí pánové jiná slova než jakými se r. 1527 přimlouval Luther, aby zavedeno bylo nevolnictví, aby čeledinové a služky „jako jiný dobytek prodáván byl, jak by kdo chtěl“. Proto, když v dobách renaissance a reformace počal svítati moderní názor světový a duch sobecký, nebyvalo víry i dobročinné lásky, přibývalo chudiny i mravní zkaženosti.

Vetečténé shromáždění! Chceme býti národem svobodným, voláme po svobodě, ale zatím sami ležeme do rozličných chomoutů otrockých. Co činí národ svobodným? Vzdělanost a sni spojena mravnost. Nevědomost a nemravnost nepovznášejí národy, ale hubí je a zotročuje. Nemravnost ničí více svobodu národa než nejkrutější absolutismus, neboť s nevědomostí a nemravností ruka v ruce kráčí i chudoba. A takový národ zubožený, schudlý čím jest? Takový národ nemá hrdosti, nemá uvědomělosti národní. Národ nemravností zachvácený jest zrádcem sama sebe, končí samovraždou.

V takových národech zrádci, špihačci, uduvači mají pole to nejvšechnější. Jen náboženství dovede utvořiti povahy pevné, povahy, které do-

vedou pro národ svůj obětovati všechno. Nám se upírá, že nejme dobrými vlastenci. Jsem profesorem a septaže se tudíž svých posluchačů, jak jim na srdce kladu lásku k vlasti. A poslévaš tak milujeme svou vlast, proto také chceme, aby ta země naše byla šťastna, proto rádi bychom také viděli, kdyby všickni příslušníci této krásné vlasti žili v míru a pokoji. Ale tomu nebude tak, pokud smír ten nebude založen na učení křesťanském. Náboženství nás učí, že každý národ má svou existenci od Boha, že Báh nestvořil národy první sorty a druhé sorty. Proto je-li kdo spravedlivým k jiným národům, jest to katolík, který má upřímné přesvědčení náboženské, neboť on neopovrhne národem druhým, jelikož ví, že všechny národy mají příčinu své existence v Bohu. A to jest, co láska k národům zasloučuje! A tato láska jest také zárukou, že jeden národ nebude uktivdovati druhému a že i silnější národ nebude utlačovati národy číselně slabší, nýbrž že jim dá, co jim po právu patří. Kdyby náboženství všude bylo uedeno na program národní, pak by takové osklivé zjevy, jak jsme jich svědky stále v tak zv. území uzavíraném, nebyli ni možny. Bez mravnosti není práva, a právo pěstní, právo silnějšího nad slabším jest bezprávné. Kdyby ti Němci naši byli dobrými katolíky, nebyli by takovými urvalci.

Že národ náš byl vzdělaným a mravným, když proniknut byl katolictvím, o tom dává nám nejlepší svědectví Palacký:

„Náboženství vůbec bylo a jest to, čím duch český od jakživa nejvíce se vyznamenal a co tímýsl českými nejmočnější a nejtrvalejší hýbalo; ono bylo ten pramen, ze kterého hlavně prýstávala se duchovní činnost česká. Kamkoli kdy obrátilo se nábožné Čechovo přesvědčení, tam on býval celou duši svou, osvědčoval smýšlení své i činy různými a důkladnými. Ve XIV. století jevila se nábožnost jeho ještě věrou mocnou a vroucí, že jí věk náš sotva myslí stihnouti může. Utěšený zjev ve mravní povaze lidu českého té doby byla nepopíratelná převaža čistoty a kázně, manželské věrnosti a paucické zachovalosti obojího pohlaví, zakládající se na ptirožené a hluboce zakoušené zbožnosti... O mravní čistotu a neposkvrněnost byla vesměs pila veliká, v domácnosti pak panovala kázeň a pobožnost, ježto všem věkům za vzor sloužiti by mohla“.

Chybou hroznou a ku škodě největší bylo nám náboženství importované z Němce, čímž šifilo se nejvíce německství v Čechách. Nosily se sem protestantské knihy německé do hradů i do měst a pak páni zavádějící, dle zásady: či kraj toho i náboženství, na svých panstvích novou víru, usazovali často při kostelích kazatele a učitele německé, za nimiž se sem stěhovali Němci z ciziny. A tak se stalo, že před bitvou na Bílé Hoře umlkal v celých krajích vlastní naši ten lahodný a zvucný jazyk náš. Kdyby Friedrich Falcký, jehož si protestantští a kalvinští Čechové povolili za krále českého, byl zůstal v bitvě bělohorské vítězem, tu by země česká byla dnes provincií Německou a naši strážníci v Hradci nosili by už dávno pruhácké pikhaubny. Vzdělanost v Čechách byla v úpadku a mnohé školy, které kvetly zásluhou církve, klesaly, ano zmizely a s klesáním vzdělanosti klesala i mravnost. Protestantické sekty zne-mravněly národ, nejorve šlechtu a pak i ostatní lid, jak o tom svědčí Tomek: „Výšší stavové vyzutí ze všeho církevního podřízení předcházeli v lehkosti mravě ostatní národ svým příkladem; body a radovánky hluché, při kterých jeden druhého hleděl předčítí probíhováním statku svého, byly obyčejné jejich zábavy; smilství a občerství rozmábalo se nad míru udušuje šlechtetnější snahy a vůbec chut k vážnému zaměstnání. Poněvadž pak duchovní vzdělání bez podnětů mravných zdárné pokračovati nemůže, klesali v něm Čechové rovněž stále hloub a hloub, nežli v časech předešlých“ a též Tomek mluví o protireformaci praví, že tato „postavila mravnost za základ pravý a tím že přispěla k zotavení národa“. Nebyl bych hotov, kdybych vykládati chtěl o úpadku vědy, vzdělanosti a mravnosti v Čechách, kterýžto úpadek byl následkem odpadnutí od církve a výsledek revolučního hnutí proti církvi. Za úpadkem mravním přišel ale i úpadek hmotný. Šlechta naše svedena byvala k odboji, trestána byla konfiskací statků, jež padly jako zralé jablko do klína lidem cizím, nám nepřátelským, a ta šlechta, která zůstala, ta se z větší části rovněž poněměla. A tak jme klesali, chudli a teknu to zkrátka, zotročili jsme se. Protestantká šlechta se vyloučila a lid to vypil a zaplatil takřka svou existenci. Jazyk náš stále více a více hynul. Za císaře Josefa II. vše bylo poněměčeno a lepší třída se styděla mluvit česky.

A teď se vedlo národu českému teprve zle. V té době začala se roditi ona nestvůra, která počata byla reformací a kterou my dnes nazýváme liberalismem. Odboj proti církvi zrodil odboj proti řádu Božímu vůbec, jak jej křesťanství reprezentuje a jak v křesťanství uskutečněn jest. V oboru náboženském utvořil se tak zv. naturalismus t. j. ptirožené náboženství, jež směnulo se v atheismus t. j. bezbožství. V politickém oboru utvořila se následkem odpadu od náboženství nauka o svrchovanosti lidu, v oboru národohospodářském pak vyvinul se systém industrialní, jež každému zajišťoval úplnou svobodu výroby. Svo-

boda člověka prohlášena byla v ohledu náboženském, mravním vědeckém, za šťastí a spásu národa. Jak hrozné vytvořila se tato svoboda, jest známo, kdo jen poměrně slyšel o francouzské revoluci. Nikdo nebyl životem svým jist, alovu mohlo člověka přivést pod guillotin; ano i ti, kteří terrorismem nejhoršího druhu ten princip o svobodě člověka lidem nutiti chtěli, byli spláchnuti vlnami revoluce a padli co oběť všeobecné svobody. Liberalismus na místě aby svoboda dal svobodu nám vzal — mimo svobody hospodářské i svobodu politickou a to už od dob Marie Teresie a Josefa II.

Tento liberalismus byl toho příčina, že na troskách, jež utvořila revoluce, utvořil se vládní absolutismus, který nám Čechům velice škodil, ano který nás dusil k zalknutí. Nemohl jsem pochopiti jak to možno, abychom my Češi šli někdy s liberalními Němci, nemohl jsem to nikdy pochopiti, až když jsem důkladně seznal ducha toho liberalismu. Kdo tím duchem posedlý jest, ten ovšem v šílenství svém proti církvi spojí se třeba i s čertem. Pak je marné spívat: „nechat je tolik Němců co je čertů v pakle!“

Katolictví přeje politické svobodě každého národa, proto jest to v pravdě náboženství nejsvobodnější, jest náboženstvím, jež dodává národům schopnost štíti a jež svou mocnou záštitou zabezpečuje svým národům svobodu.

A proč ještě patří náboženství katolické na program národní? Kdo z nás Čechů neptá by sobě, aby koruna svatováclavská zaskvěla se na skráni milostivého našeho mocnase aby žezlo královské zasáhlo v rukou J. Milosti našeho krále? My si toho přejeme, my po tom toužíme všickni! A ble korunovace, to je čistě katolická věc, pomazání za hrále a korunování je obřadem církve katolické. Základ království a koruna jeho hluboko tkví ve víře naší a proto koruna naše zove se též sv. václavskou — tak jako víra naše vírou sv. václavskou.

Proto nestyďte se za tu svou víru, nestyďte se za dědictví sv. Václava. Hlašte se ku své vlasti, hlašte se ale též k církvi, v níž jste zrozeni, spojte lásky ty obě v jeden mocný obětavý plamen. Ne-dejte se klamat, mýlit, nenechte se oklikovat a znásilňovat. My jsme Čechy a těmi zůstaneme, my jsme katolíci a co katolíci vytrváme rovněž až do posledního dechu, ať je to komu vhod nebo není. Čím lépe se budeme držeti náboženství, čím více prospějeme zemi, v níž stála koléčka naše. Nejdejte se strašit těmi slovy klerikál, ultramontan, reakcionář, brynychovec, za těmito strašáky schování jsou jen naši svohodomyslní vychovatelé národa, ale sblížte se s námi, spojte se s námi a nebojte se nás a poznáte, že naše strana katolická, kteráž přezdívali klerikální, je stranou, v níž jsou mužové, kteří milují vlast svou vše, kteří z lidu vyšli a s lidem cftí. Naše družstvo vytklo sobě za úkol veřejnými schůzemi a i tiskem o to se přičiniti, aby ty rozličné předsudky, jimiž lid náš kláman býval, byly odstraněny, aby v družstvu našem byl sřetd pro stuzení věrných katolíků, abychom se poznali, navzájem se poradili, se posilili a o společném spolupůsobení ku dobru naší vlasti se uhlavili.

Proto jsme si též zde vystavili tento dům, abychom se mohli zde bez závydý scházeti a kde může každý se cítiti doma mezi svými. Dnes pořádá si schůze každá strana, proč bychom si nekonali schůze své my, kteří nemáme nikterak přičiny a úmysly svými se skrývati před veřejností? V schůzích tedy je nám každý člověk dobrý vše vítán, a kdyby byl i jiného přesvědčení, je zde dost místa pro něho, když ochoten jest zachovati slušnost, kterou společnost od každého svého příslušníka má právo požadovati. — Pryč tedy s předsudky proti Adalbertinismu, pryč s předsudky proti družstvu! Chodte mezi nás, posnejte nás, sami uvažujte o tom, co jste slyšeli, utvořte si svůj úsudek a pak nestyďte se a mluvejte! My jsme přesvědčeni, že kdo o nás bude soudit spravedlivě, že nás špinit nebude.

Končím a volaje k Vám: Ukažte svou víru, své náboženství prakticky skutkem vždy a všude, a nestyďte se za víru, kterou hlásal sv. Cyril a Method, za víru, které se drželi otcové vaši, v nichž vychovali nás matky vaše; nestyďte se hlásati se k tomu náboženství, jež národ náš učinilo vzdělaným, mravným a zámožným, pak i národ náš probere se z omámení huijícího liberalismu a budeme národem vzdělaným, mravným, a osvěta na pravé vzdělanosti založená zajistí nám též svobodu hospodářskou i politickou, pak ať nejme národem číselně velikým, budeme přec národem mravně silným, jenž sobě vynutí účtu a respekt i národu nám nepřátelského — a k tomu nám dopomáhej Báh! (Výborně! Bonflivý polesek.).

O politické situaci a rakousko-uherském vyrovnání.

Řeš redaktora Františka Štábala.

Mnohovážené shromáždění!

Než li počnu mluvit, co jest dnešním mým úkolem, dovolte, abych výboru politického druž-

stva tiskového v Hradci Králové vzdal díky, že mne pocítil tím úkolem. Myslím sám, že o věci, o které mám dnes mluvit, jiný by dovedl lépe a přesvědčivěji mluvit než-li já, a věc ta jest tak vážná po přesvědčení mém, že bych si přál, aby na mém místě mluvil o ní řečník nejvýmluvnější. Než přijmete za vědčí sílou slabší a budete přesvědčeni, že chci dobré věci českého lidu jen prospěti.

Pánové! Když vlny těch sporů a svárů politických dmon se tak vysoko, když se všech stran ozývají se válečné pokřiky a bojovná hesla, ta tu, kdo se lopotí denní práci, a kdo nemá právě proto čas, aby běh věcí veřejných stále sledoval, snadno strácí přehled a čím více se protivý srážejí, tím více si musí každý přát, aby slyšel též stranu druhou, pakli alyšel stranu jednu.

Veřejných záležitostí si všímám již po čtvrt století, od 20 let účastním se veřejného našeho života a po více než 10 let jako prostý voják bojuji v předních našich řadách, řídě se vždy radou bojovníků starých, moudrých a zkušených.

Veletění pánové a dámy!

Vnitřní situace naší říše jest tak vážná a více než v jednom ohledu nebezpečná, takže jen s obavami pohlídneme nejbližší budoucnosti vstříci.

Jádrem nynějších sporů jest otázka jazyková, otázka českoněmecká, která po 30 let ovládá ve škarou rakouskou politiku, a dále jest to otázka rakousko uherského vyrovnání.

Obě tyto otázky vzbudily již před 10 lety veliký rozruch, vyvolaly v táboře českém i německém veliké spory a třenic. Zkušení a rozvášní politici na zakročení samého císaře a krále našeho snažili se tehdy marně ukliditi sporné tehdy otázky.

Všeobecné shromáždění!

Za těžké choroby, když posavadní lékař nemůže nám tak rychle a vydatně pomoci, jak bychom si přáli, rádi utíkáme se k lékařům novým a mladším — a děláme to zvláště rádi, když nám více než ti staří alibují splnití.

Poordonancích Gautschovcch, po pohrdlivé odpovědi dvorního rady Kaserera a po provedení rakousko-uherského vyrovnání byl český lid nespokojen, protože česká státoprávní otázka nepokračovala ku předu, protože obilí pořad méně platilo, protože rolník méně tržil a následkem toho též řemeslník, živnostník a dělník méně vydělal.

Za všechny tyto věci byla činěna zodpovědná strana staročeská, vedená dr. Riegrem. Strana mladší, ačkoli vůdci její znali obrovské překážky, které se činily otázce české ve Vídni, v Budapešti a v Berlíně, slibovali národu více.

Dne 25. června 1889 přinesly Národní Listy program nové strany samostatné, který počínal slovy: „Národě český! Po mnohých úradách a ve sbodě s četnými voliči měst a obcí venkovských vstupuje strana naše do nynějšího volebního zápasu, aby plnila úkoly, jež si byla uložila co samostatná, svých cílů a povinností k národu vědomá polit. strana“.

Mladočeská strana slibovala dále v onom programu:

1. Ujmouti se vším úsilím starého, národního programu;
2. domáhati se neodvratlosti českého státu a korunovace;
3. sjednati našemu národu politickou a hospodářskou samostatnost;
4. povznést význam a zvýšiti váhu slavných druhdy sněmů českých;
5. uskutečniti myšlenku naprostého rovného práva jazykového;
6. vytrhnouti zastupitelstvo národa z područí cizích zájmů;
7. postaviti se vstříci dalšímu postupu spátnosti;
8. pracovati k rozvoji ústavních řádů;
9. pracovati k rovnoprávnosti všech náboženských vyznání v duchu pokroku;
10. pracovati ve prospěch politické svobody;
11. pěstovati vzájemnost s ostatními slovanskými národy;
12. pracovati k opravě nynějších neliberalních, národnost českou zkracujících volebních řádů;
12. pracovati k rozšíření volebního práva na veškeré vrstvy občanstva;
14. zavésti přímé volení v obcích venkovských;
15. obmeziti kurii velkých statků;
16. odstraniti všeliké politické privileje;
17. zamezit stenčování selského majetku;
18. odstraniti nespravedlivý systém volebních přírůstek;
19. rozšířiti samosprávu zemskou, ale i okresní a obecní;
20. autonomisovat politickou správu;
21. rozsmočiti a zvelebit vzdělávací prostředky lidu;
22. vyprostit školu z nynějšího byrokratického dozoru;
23. dostat školu výhradně do správy orgánů samosprávných a zřízených pedagogicky vzdělaných;
24. uskutečnit vydání zákona, jímž by české dítě vráceno bylo české škole;
25. chrániti mládež českou před další zhoubou germanisace;
26. zrušiti školné;
27. povznést zemědělskou, průmyslovou a řemeslnou výrobu;

28. umírniti velká nynější, nad to nespravedlivá břemena;

29. nenadbíhati Němcům čest našeho národa poškorením a nezřízené požadavky německé vlády dychtivosti podněcujícím způsobem;

30. netrpět, aby české menšiny v tak zvaném „uzavřeném území“ nadále ponechány byly bez ochrany surovým nátlakům národní nesnášenlivosti atd.

Tuť hlavní sliby ve volebním programu mladočeském z r. 1889. Ku konci provolání nalézají se věty: „Povolá-li národ dostatečný počet mužů naší strany k parlamentární práci, může očekávati od nich, že poslání své naplní věrně a poctivě“... „Kdo z voličů českých prodlením posledních let dospěl k přesvědčení — nyní téměř již všeobecnému — že správa politiky české v rukou dosavadní většiny poslanců byla pochybenou a neúspěšnou pro národ, a kdo z dosavadního tohoto mnohotežkého nezdaru nemůže míti důvěry v přístí prospěšnější činnost strany staročeské, kdo uznává potřebu nápravy, má vlasteneckou povinnost, aby se při nynějších volbách o nápravné to postaral. Necht každý volič věnuje při nastávajícím volení důvěru a hlas svůj mužům, kteří obrali sobě právě změniti dosavadní pochybený (!) směr české politiky, třímají opět vysoko starý český prapor na obranu životních požadavků svého národa a vstupiti v parlamentární zápas s novými světlými silami. Necht dá každý uvědomělý, vlastenecký volič při volbě hlas svůj navrženým zde kandidátům, kteří odhodláni jsou všemi silami, nejspíše nikomu zavazání, pracovati nezištně jen k blahu vlasti, k prospěchu a k štěstí svého národa!“

Program tento byl jistě mnohoslibný a jasný a mladočeská strana prosadila do sněmu skoro polovici lidových mandátů.

Na sněmu se zamlouvalo lidu její vystoupení v otázce státoprávní a punktační, zejména když lidu bylo hlášáno, jak hrozné nebezpečí bylo od lidu odvráceno potíráním vídeňských punktací.

Lid český naklonil se ještě více nové straně, když její jménem dne 8. února 1891 sblbili p. dr. Herold a dr. Engel rolníkům:

I. Záchrana existence rodiny zemědělské a stavu rolnického a to: zproštění existenciho minima rodiny též veš eré daní; vyvazením dluhů knihovnic; všeobecným pojištěním proti škodám živelním volnou dělitelností veškeré půdy; zřízení bezplatného vyučování na školách obecných i dle nynějších potřeb rolnických.

II. Úlevy rolnictvu, a to jednotnou, postupující, osobní daní z příjmu na místě všech dosavadních přímých i nepřímých daní; zvýšením daně z kuponů dluhů státních, garantovaných drah, umořením dluhů státních a upravením valuty; všeobecnou jednotnou sazbou kilometrovou na drahách dle míry v sousedstvu a sestátněním drah; všeobecným cvičením se lidu ve zbraní z mládí a doma na místě teprv v stálém vojsku a upravením pensí státních; uspořádáním poměru s Uherskem na základě úplné rovnosti, jinak osobní unii.

III. Politickou rovnoprávnost stavu rolnického se stavy ostatními a to: zastoupením v parlamentě dle počtu obyvatelstva na místě dle kurii, přímými volbami s tajným hlasováním v obcích venkovských a rozšířením práva volebního.

Z nových poslanců jedině zvěčnělý starý dr. Trojan prohlásil ještě před volbami na Zofíně v Praze, že poslanci dr. Herold a Engel neměli program ten schváliti, protože požadavky v něm uvedené po jeho náhledu nedají se nikdy splniti.

Lid český však starému Trojanovi nevěřil, vidyť 1. února 1891, tedy týden před tím hlásal dr. Vašatý v Lomnici u Jičína: „Sblížením Rakouska s Ruskem a tohoto s Francií odpadne zbrojení a výlohy na armádu; peníze ušetřené budou se pak moci vynaložiti na zvelebení hospodářství a průmyslu, ano bude se moci pak polehčiti poplatnictvu snížením daní.“ — Jiný poslanec p. dr. Jul. Grégr již před tím šel dokonce do Labského Kostece slibit rolníkům, že by velkostatky rozdělil a rozdál sousedům, „kdyby k tomu měl moc.“

Dr. Edvard Grégr opět v jiném Kostelci, nad Orlicí sliboval státní právo a hlásal: „Půjdemo do boje v jedné ruce štít svého práva, v druhé meč zákona. Ale tak ozbrojení neustoupíme ani na krok a děj se cokoli.“ A bije se v prsu hlímal dále: „Aj pánové, zástupce lidu nemá povolovati žádnému nátlaku, byt pocházel z míst sebe vyšších, není-li to národu na prospěch — on má povolovati toliko nátlaku, jenž přichází z dál, od voličstva jeho“.

Lid český věřil tehdy slepě Grégrovi, nevědě, že tento po čtvrté roční řeci praští vždy veškerou politickou činnost a že si věs chodí jen pro diety, že do sněmovních schůzí „pravidelně“ nechodí.

Poslanci mladočeské strany převzali tedy úplně vedení politiky českého národa a šli do Vídně bojovat za naše národní práva.

„Národní Listy“, které svým psaním nejvíce přispěly k založení a k úplnému vítězství mladočeské strany v českém národě, provázely své poslance dne 9. dubna 1891 těmito sebevědomými slovy do Vídně:

„Státní lidé český, buď myslí dobře! Požehnán tvůj velký, p. ctivý čin ze dne 2. a 4. března (t. j. den voleb): věc tvá dobře stojí! Ať Taaffe kombinoval, jak chtěl, bez nás Čechů ne-

mohl si pořídit žádné větiny. Kam ti se nachýlíš tam bude většina a rozhodnutí. Oni budou jazyčkem na vaše nové parlamentu, a tím i činitelem nad míru důležitým, s kterým se bude musit stále a neúprosně počítat! A proto mužně v před!“

A dne 14. dubna 1891 psaly „N. L.“: „Mladočeskí poslanci ohlašují vládě, že navzdor její vůli neustanou a neuleví v zápase za dobré státní právo naše, dokud mu nedobudou vítězství, dokud je nečiní tělem a skutkem. Toto zaslíbení činí slavně a rozhodně před tvářmi přátel a nepřátel a dostojí mu!“

Byl to veliký sebeklam jak českého lidu, tak vedoucích našich politiků, který se zvláště šířil, když strany pravice se usnesly na společné adrese.

Slavné shromáždění!

Dovolil jsem si uvést celou řadu citátů doslovných z Národních Listů, abyste posouditi mohli, mnoho-li se z těch slibů splnilo a kolik se jich nespĺnilo.

Chci věřiti, že předešlí nově zvolení poslanci věřili zrovna tak slibům Národních Listů a že se jimi dali zrovna tak věsti, jako obrovská většina českého lidu.

Když přišli do Vídně a poznali situaci na vlastní oči, věděli ovšem, že snadněji se to slibuje než-li plní a že snadněji se o politice v hospodě, ve schůzi neb v parlamentě mluví, než-li se politika provádí.

Čestí poslanci byli nejednou nuceni měnit svou politiku ohledně vnitřních i zahraničních záležitostí. Ministerstvo hraběte Taaffe, Windischgrätze i Kiemansega přineslo jim mnoho trpkých chvil a mnoho zklamání.

Konečně ku konci r. 1895 přišlo ministerstvo hraběte Badena, který přislíbil přistoupiti blíže ku komplexu českých otázek a českoněmeckého sporu. Naděje ohledně federalisování Rakouska a uskutečnění českého státního práva budily a znahaly se v Českém lidu; mluveno o vstoupení dr. Herolda, Schwarze, Engla, prince Schwarzenberga neb hr. Harracha do ministerstva.

Veletění pánové!

Měl jsem v posledních dnech čest mluvit s vynikajícími politiky v Čechách a na Moravě, které osobní styk s rozhodujícími osobnostmi mají a měly a tu mně bylo řečeno a přesvědčil jsem se sám:

O státoprávní otázce v adrese majority není řeči, mluví se tam pouze o usamostatnění druhých instancí správy veřejné, o rozšíření zemské samosprávy. O větší finanční samostatnosti jednotlivých království a zemí není v adrese ani řeči a podobně ne snad o armády.

Jest si přáti, aby v této věci bylo v Čechách více jasna. Spisovatel adresy většiny, hrabě Vojtěch Dzieduszycki vykládá „Program stronnictwa autonomycznego w Austrii“ takto:

„V roku 1873 uskutečnila se tedy ústava závazná všeobecně v královstvích a zemích, za stupených na říšské radě. Trvá, od všech prakticky uznávaná po čtvrt století, ba i předtím volební oprava nezměnila nic vážného v té věci a nynější generace mužů politicky činných vstoupila většinou do života politického v době panování ústavy prosincové a jednala podle její zásad. Ústava se ještě theoreticky popírá — ale ve skutečnost trvá. To třeba uznat“.

Spisovatel adresy většiny, hr. Vojt. Dzieduszycki uznává tedy nynější ústavu a konstatuje, že tato se vžila, což ostatně roku 1889 učinil v adresní své řeči též p. dr. Julius Grégr. Obesláním českého sněmu a říšské rady a konáním voleb do říšské rady a zemského sněmu jsme tedy platnost ústavy fakticky uznali a z toho plyne, že za řádných poměrů může býti ústava jen na základě platných parlamentárních řádů změněna. Cestu, jak by se dalo české státní právo cestou ústavní uskutečniti, naznačil nám královský reskript ze dne 12. září 1871 k slavnému sněmu království Českého. Právě se tam: „Jest žádost naše, aby nejprve svazky Našeho království Českého a veškerou říši, jichž revisi jsme reskriptem našim ze dne 25. srpna 1870 slíbili, způsobem všestranně spravedlivým a uspokojivým se konečně uspořádaly. Majíce v paměti státoprávní postavení kurun české a jsouce Sobě povědomi slávy a moci, kteráž tato koruna nám i předkům našim propůjčila, umíme to jsou pamětliví neoblohmé věrnosti, s kterou obyvatelstvo země české každé doby trůn náš podporovalo, uvažujeme rádi práva tohoto království a jsme hotovi, toto uznání přísahou naší korunovační obnoviti.“

Avšak nemůžeme se s druhé strany vytáhnouti ze slavných závazků, v které jsme naproti našim jiným královstvím a zemím vešli diplomem našim, daným dne 26. října 1860 (říjnový diplom) zák. státními zákony vydanými 26. února 1861 (únorovka) a dne 21. prosince 1867 (prosincovka) a přísahou korunovační, vykonanou Našemu království Uherskému“. — Panovník bral s uspokojením ochotu Čech uvésti práva této země v srovnalost s tím, čeho vyhledává nutnost říše a správy jiných království a zemí. Cestou ústavní, pak-li většina dvoutřetinová na říšské radě vyslovila by se ve prospěch našeho historického státního práva, dalo by se tot. uskutečniti — ovšem pakli též vzhledem vnitřním i zahraničním poměrům rakouské říše to bude možno.

Od dob Hohenwartových nebylo na říšské radě dnoutřetinné konservativní většiny a proto i hr. Taaffe i kníže Windischgratz prohlásili, že nenavrhnou Jeho Veličenstvu provedení českého státního práva a korunovaci.

Změnila se snad od té doby politická situace v náš prospěch? Tu musím říci: bohužel nikoli. Skutečnost i pravdomluvní politici čeští i jiní soudí stejně.

Že by Jeho Veličenstvo byl ochoten platnou ústavu zrušiti a novou oktrojovati, anebo vrátiti se zpět k říjnovému diplomu, to neodvažují se tvrditi ani největší naši optimisté.

Až to pro nás snadno, musíme tedy počítati s krutými, železnými, pro nás nevýhodnými skutečnými poměry.

Dobře informovaní politici mně pravili:

Cílem politiky hraběte Badena nebylo nikdy uskutečnění českého státního práva, ačkoli hrabě Badeni s usměvavou tváří přijímal výklady o našem českém státním právu, při čemž se nikdy ani slovem nezavázal české státní právo splniti.

V otázce národní rovnoprávnosti byl hrabě Badeni ochoten učiniti nám ústupky a rovněž byl ochoten vydatněji podporovati naše zájmy hmotné a kulturní.

Dnes nepovažujeme jazyková nařízení hr. Badena za 40% splátku našich požadavků, neboť jeho nástupce Gautsch nám značné procento ubral a my dosud nevíme, co nám za hr. Thuna neb jeho nástupce z té splátky zůstane.

Tím nechci snaby dr. Pacáka, dr. Herolda a jiných poslanců nikterak zlehčovati, byliť v této přitčinné vedení jistě úmysly dobrými, ba nejlepšími.

Avšak pánové! Dnes se vyskytují závažné hlasy, zdali bylo vůbec náležavo a pro nás prospěšno jazykovou otázku hýbat! Platná ústava v čl. 19. zaručuje bez všíkého omezení úplnou rovnoprávnost národností a zemských jazyků v úřadě, škole a v životě veřejném. Snad by bylo lépe pro nás teď, kdyby poslanci byli usilovali více našich lidí dostati do nejvyšších úřadů, které mají exekutivu v rukou.

Veletčené sbromáždění!

Dříve vládnoucí v národě Starečeši a spojení s nimi katolíci nabýli zkušeností, jak nesnadno se v Rakousku politické otázky řeší a jak strašnou zbraní může se sáti agitace velkoněmecká. Aniž by byli změnili státoprávní své přesvědčení, naopak setrvali při něm vždy, starali se zatím úsilovně o otázky hospodářské a kulturní. Za nich doplnili jsme naše školství četnými odbornými školami, českou universitou, akademií věd a umění, provedeny nejnútnejší sítě železniční, instituce peněžní, obchodní a průmyslové, jež korunovány byly velkolepou jubilejní výstavou. Ve financích zavedli rovnováhu, ručníctví i živnostnictví zjednotily mnohé výhody, daně zůstouly za 12ti let jejich činnosti ani o 80 milionů, neboť r. 1890 dostoupily výše 546 milionů, zemské přírůstky byly ob-
stojné a země udělala velmi málo dluhů. Hospodařili s národním jménem rozumně a povolili jen co stát nezbytně potřeboval. Nástupci jejich nemohli snižiti ani přírůstky, ani daně státní, naopak na zemské výdaje je teď potřeba ve skutečnosti 55 procent přírůstků a státní výdaje stouply v loni na 740 m., letos obnáší 722, ale tu nejsou v rozpočtu vyšší platy a investice v obnosu asi 40 mil. zahrnuty.

Nesmí se zapomenouti, že stát chce teď zvýšiti daně o nových 47 milionů, že na válečné loďstvo potřebuje 55 milionů a že dosud také není povolen náklad na nová děla, který jest ještě větší.

Náklad na nové pušky, který byl r. 1896 ohlášen obnosem 20 milionů zlatých, také není dosud uhazen.

Kdyby byla mladočeská strana znala, jak krutý je to oříšek, dávati státu, co potřebuje a zároveň při tom dle možnosti šetřiti poplatní síly obyvatelstva, jistě by byla r. 1888—91 skromněji staročeskou politiku posuzovala, než-li to činila.

Konservativní česká strana dělala, co bylo za daných poměrů možné a dovedla se vyhnouti nebezpečným otázkám národnostním. Menšiny národní byly lépe než dosud hájeny.

Mladočeská strana chtěla míti úspěch za každou cenu, usilovala o českou úřední řeč, přio-
střila otázku českých menšin, mluvila o velkolepé akci v jejich prospěch, ale když pak Němci se proti menšinám organizovali, tu si nechala Němce přerušit přes hlavy, byla proti výmínečnému stavu po událostech chebských ve zmínčeném území, a menšiny jsou teď úplně bez ochrany.

Nemenší chybou bylo, že dr. Kramář v kritické chvíli neměl odvahu jako president sněmovny použiti jednacích řádů Falkenhaynova. Tak způsoben náhlý pád ministerstva Badenova a čeští poslanci mají teď na krku všechny liberální frakce německé, ba i veřejné mínění v Německu, které se ve Vídni více respektuje, než-li se nám zdá.

Zpupnost liberálních Němců stoupila až k šílenství a dobře praví r. 1880 v rozpočtové debatě kníže Bismarck, že liberalismus jest vždy zakulčený republikanismus a revolucionářství a ukázal při tom na liberální strany italské a německé.

Dnes je politická situace taková, že čeští poslanci bez ohledu stran musí si počínati velice opatrně, aby zabránili spojení Němců a aby je nepřipustili k vládě. Zabrániti škodu velikou neb trvalou bývá někdy větším a nesnadnějším činem, než-li za dob uornálních ziskati malíček.

My nejame povolání k obhajování mladočeské oltičky, nepatřime k jejich straně, ale seelabovati dnes postavení české delegace ve Vídni, nemáme býti národu našemu prospěšno, poněvadž, co by mohlo postihnouti stranu, mohlo by snadno počítati na delší dobu celý národ.

Jest dosti smutné, že „Nár. Listy“, z ohledu na pokladnu své administrace, stěží dnes po slanoém jejich přetěžké postavení, což i dříve ne-
jednou činily, způsobivše nemalou škodu jak vlastním svým poslancům tak i celému národu. Hnutí dnes české poslance do nerozvážené opozice, znamená přivesti pravici do menšiny a německé nacionály k vládě. Až by tito měli výkonnou moc v rukou, jistě jim nebude scházeti vůle, abychoh acitili brzy jejich bratrskou péši.

Jest přepodivné, že orgán Grégrův a jak mi bylo v Praze řečeno též p. dr. Edvard Grégr začíná se nepřátelsky chovati proti vedení mladočeské strany, protože toto dovolilo dr. Kaizlovi vstoupiti do ministerstva a protože vedení dríc se pravice, neběží šmahem do opozice. Což nevehnali právě dr. Julius a dr. Edvard Grégr a jejich N. Listy poslance do českého sněmu a pak do říšské rady, tedy na půdu ústavní. Což to nebyli Grégři a jejich Národní Listy a Šípy, kteří proti říšským rolnictva podali na říšské radě návrh na zavedení všeobecného hlasovacího práva, čímž nejvíce poškodili státoprávní české stanovisko a nejvíce přispěli k upevnění centralistické ústavy? Což nestaví se socialisté na půdu centralismu a proti českému státnímu právu?

Z osobního prospěchu staví se Grégr a „N. Listy“ opět na opoziční stanovisko. Ilustrovaný jejich orgán „Šípy“ přinesl aspoň v předposledním čísle obraz Horymířův skok, představující, jak kozák — Mladoček (patrně chefredaktor Šípů a hlavní článkař Nár. Listů) na Šemíku — „Národních Listech“ skáče z řad pravice do levy — opozice, za ním je vymalován český ráj, vlastně český stát — ale jen malovaný. Kdybychom měli vážný důvod věřiti v možnost zduu skoku, pak bychom s ním souhlasili. Avšak my ze zkušenosti víme, že jezdec i když nám český stát a nesčetné sliby stále jen malují, nic nesplní a že když to jde do živeho, že Horymír i Šemík jsou politování hodnější, než-li ten jejich bezbohý marodér, belhající se o berlách.

Každý se přece pamatuje, že 1. ledna 1891 pravil Karel Thuma: Český národ spojenec nepotřebuje, on si jest nejlepší spojencem sám. Státní právo slibováno hned.

Co však učinil kozák Horymír-Thuma a jeho okřídlený „Šemík“, když byl prohlášen výmínečný stav? Inu, tu chefredaktor Šípů a hlavní článkař N. Listů prohlásil zkroutě: „trp kozáče, buďte atamanem!“ — a okřídlený pegasus-Šemík belhal se jako zbědovaná herka s podvázaným křídlem. Tehdy opustila také státnost pana Grégra a po čas „zkoušky“ ponechal závěrečné slovo omladině. Poučení zkušenostmi nevětimé, že by nyní Šípy, Národní Listy a Edvard Grégr se osvědčili státnějšími. Český národ má sotva chuť, opakovati truchlivou opozici grégrovskou znovu.

Když následkem přitčinné pana Grégra jsou mladočeskí poslanci na říšské radě, musí počítati i s nepřítiznivou situací nynější.

Hrabě František Thun ujal se vlády za kritických pro celou říši poměrů. Uberské vyrovnání není provedeno a jest zajisté trdné, že v jubilejním roce Jeho Veličenstva část Němců naprosto se netají velkoněmeckým svým smýšlením a že německá obstrukce činí parlamentární práci naprosto nemožnou.

V ministerstvu Thunově drží nejdůležitější ministerstvo vnitra ministerský předseda sám a ministerstvo financí dr. Kaizl.

Hrabě Thun se vyjádřil r. 1889, že by bylo jeho nejvroucnějším přáním, aby na hlavě Jeho Veličenstva spatřil posvátnou korunu svatováclavskou. J. Exc. ministr dr. Kaizl vždy se hlásil ku přivřencům českého státního práva. Ve své řeči dne 13. prosince 1895 na říšské radě postavil se proti státoprávnímu radikalismu, pravil že v provedení českého státního práva nevidí utlačování Němců.

Dr. Kaizl nemyslí, že by se české státní právo dalo provésti hned a že by nám as jako Minerva z hlavy Jupiterovy padlo do klína. Pravil doslovně: „My víme a jeme si toho vědomi, že vývoj, který skoro staletí šel protivným směrem, nelze rázem obrátiti a restituovati a my pokládáme — a já o tom už častěji mluvím — za předpoklad pro náš poslední cíl řadu důležitých, velikých etap, při kterých trvám, na konec nebude scházeti spolupůsobení celé sněmovny a doufám ani součinnost našich německých krajanů“. Co se týče postupu vyrovnacího, pravil: „My té chvíli neodáváme se žádným velkým iluzím, na kolik jde o vyrovnání národností a ústavné. My jeme si toho vědomi, že věc půjde ještě dlouhou cestou, než dojdeme praktických výsledků“.

Hrabě Thun v poslední době, patrně následkem poměrů v německých částech Čech a Rakouska stal se v otázce státoprávní také méně důvěřivým.

Hrabě Thun patří k té části konservativní šlechty v Čechách, která jakékoli rozhodnější provedení státoprávního programu bez souhlasu Němců, kteří tvoří třetinu obyvatelstva v zemích českých, pokládá za nemožné a za daných poměrů také za

neprospěšné. Ač historické základy státoprávní usmává a také z nich čtenedky činí — pokud se týče na př. jednoty země, rovného práva obou jazyků — přece z druhé strany ve smyslu adresy autonomistů na říšské radě může býti nazýván více autonomistou, než-li státoprávníkem, kterého oba pojmy, jak známo, Mladočeši zcela zbytečně matou. Proto také hrabě Thun pokládá se v české šlechtě za osobnost, která by mohla způsobiti jisté sblížení obou táborů velkostatkářstva českého nebo při nejmenším jejich šlechtických žilů. Ovšem na obou stranách až na jisté výjimky, na př. hr. Harrach, princ B. Schwarzenberg, Lobkovic a jiní.

Hrabě Thun nemá teď za cíl své politiky provésti náš program státoprávní. Hlavním jeho úkolem po delší dobu bude uklidnit Němce. V lidu českém panují obavy, aby se to nestalo na naše útraty. Že by hrabě Thun vyhověl Němcům ohledně německé státní řeči, anebo že by odvolal Gautschova jazyková nařízení před dohodnutím Čechů s Němci, na to není ani pomyslení. Větimé poslanci Špindlerovi, že hrabě Thun nepodá říšské radě předlohu na upravení jazykové otázky v Rakousku, ale bude zajistě podporovati všechny kroky, které by ve výboru o návrzích jazykových ku smírnění sporu českoněmeckého věsti mohly.

Jeden úspěch zatím hr. Thun má: Oddělil německé velkostatkáře od německé obstrukce a taktice jeho se podařilo, že němečtí liberálové i nacionálové dostali se do prudkého boje s frakcí Schönerera a Wolfa. Toť velký Thunův triumf. Závisí velice od opatrnosti a prozíravosti české delegace, aby obstrukci německé nenadehnala ukvapenou nějakou akcí vodu na jejich mlýn.

Kdyby šli čeští poslanci teď do opozice, získali by si Němci příznivější situaci na říšské radě, snad i většinu a v českém velkostatkářství by mohl nastati rozkol, část německých konservativních poslanců mohla by se postaviti proti nám a není nemožností, že i na českém sněmu bychom se mohli octnouti v menšině. To vůdčí naše kruhy vědí.

Třeba doznati, že čeští poslanci si nyní počínají velice opatrně. Svědčí o tom řeči poslanců dr. Škardy, Ervína Špindlera i dr. Engla, jehož benešovskou i karlínskou řečí každý konservativní a katolický Čech může souhlasit. Dobře pravil dr. Engel:

„Budeme-li vždy jednati podle mravní zásady: „Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň i ty jim“ nejen v životě politickém, nýbrž i ve všech poměrech životních vůbec, přijde zajisté zase doba, ve které národ náš krácel v čele ostatních nikoli násilím, nýbrž svým vyšším vzděláním a svým lepším srdcem.“

Kdyby tak byl dr. Engel a jeho strana vždy činili, nenalezali bychom se nyní v tak nebezpečné situaci. Doufáme, že se jeho strana aspoň nyní uvaruje všech zbytečných otázek, které by české, polské, jihooslovanské i německé katolíky rozladiti mohly.

Pamatujme na slova dr. Žáčka, která v červnu 1892 přinesl v Kolíně: „Opozice není něco, co kdekoli a kdykoliv může býti prováděna. Opozice je prostředek, který má vésti k cíli a musí býti proto dle potřeby zařizena.“

Dosud nemáme příčiny hr. Thunovi nevěřiti. Většina na říšské radě dosud trvá. Většina na říšské radě však nám není nic platná, dokud není říšská rada způsobila k jednání. Jen činnost většiny činí vládě možno vyvíjeti pravidelnou činnost. Zastaví-li však Němci naprosto ústavní činnost ústředního parlamentu, pak tím samospráva země může jen zlskati. Děj se však cokoliv, my souhlasíme a budeme souhlasiti s Riegrem, když r. 1889 v adresní debatě takto hájil státní právo:

„Velikost naší minulosti nedá nám býti malými, abychoh upustili od toho práva svého, abychoh zapomenuli těch avatých ostatků, které nám předkové naši ještě zachovali. (Nikdy!) Pánové! Víra a důvěra v další trvání státního práva českého jest společná všemu národu, ona se nalézá v palácích i v nejnižších chatrčích. (Výborně!) Každý Čech velký i malý klade na tuto drahou vzpomínku po našich předcích velikou váhu, ona jest zakořeněna v nehlubším srdci jeho. S city takovými a s takovými myšlenkami jest to jako s vírou. Může přijiti racionalista a demokrat a tomu sa posmívati, že to nemá váhy a ceny, avšak co jest tak hluboko v srdcích zakořeněno, ukazuje také v pravou dobu svou moc a svou tvrdí sílu. (Výborně! Výborně!) — Dokončení.“

L. + 29. Z Prahy. (P. d. „Obnovy“.) Při pod dojmem velkolepé oslavy papežského jubilea, která byla konána arcibiskupem sv. Michala v Rudolfinum za přítomnosti Jeho Eminence ndp. kardinála knížete arcibiskupa a nástupců všech diecéz českých. Tolik šlechty a kněžstva a katolické intelligence jako v Rudolfinum jest v Praze sřídka kdy vidati. Slavnostním řečníkem o sv. Otci byl ředitel Strakovské akademie dr. Trakal, jenž mluvil o sv. Otci nadšeně, s láskou věřícího katolíka. Několik dní před tím velebil o sv. Otce v Katolicko-politické jednotě pro království České metr. kanovník dr. Fr. Král, sv. Otce oslavuje sv. Václavská Jednota, První klub křesťansko-sociálního spolků, Lidový spolek, družstvo Vlast, takže nás to naplňuje vroucí radostí, nebo

nebylo kdy viděno a slyšeno v Praze ve druhé polovině tohoto století, aby katolická část Prahy tak nadšeně a rozsáhle volebila náměstka Kristova jako se to děje nyní. Za Lva XIII. moc papežství nabyla velikého lesku a mohutného významu, takže i u nás prolomuje se seč liberalismu a husitismu, která snažila se oddělovati od Říma semi českou. To jest zjev velice potěšitelný. Druhým potěšitelným znakem jsou skupiny, které se tvoří kolem „Vychovatele.“ „Vychovatele“ rediguje M. učitel Václ. Špaček, a to velice dovedně. Václav Špaček jest starší, obratný spisovatel a nyní ukazuje velikou neohroženost a bystrost ducha při řízení „Vychovatele.“ Útoky nepřátelských listů učitelských odrážejí páně. I těší nás, že se za těchto okolností stal „Vychovatel“ orgánem spolku katechetického a Jednoty kat. učitelů v Čechách a na Moravě. Spolek katechetů vřelostně roste a nabyl svými zdatnými přednáškami v Praze vřelých sympatií mezi obecnostem a svými úspěchy na sněmu vřelou a katechetů, jichž se vřele ujal a pro něž na sněmu mnoho vydobyl a dobude. Jednota katolických učitelů a učitelek na Moravě bude velikou katolickou organizací a i v Čechách, kde jsou horší poměry a silnější terrorismus, očekáváme od Jednoty katolického učitelstva leccos dobrého pro rozvoj víry katolické. Katoličtí učitelé až do nedávné doby s malými výjimkami katolického orgánu vychovatelského nečtli, i neměli povzbuzení a tak zůstali bojácny Nikomedy. Ale od letoška abonovala si celá řada učitelů a učitelek katolických v Čechách a na Moravě „Vychovatele“, i naleznou v něm podporu ve svém smýšlení a posilu na venek pro své veřejné působení. Čte-li katolík liberální listy, k. p. „Nár. Listy“, srdce jeho k víře a církvi chladne. Podobně tomu bylo u většiny učitelstva, nyní nastane obrát, nastane zdravá reakce, obrát k Bohu, k církvi, ke katolickým zájmům, ke katolické literatuře. — Družstvo Vlast si může gratulovati, že spojilo tyto tři mnohoslabné spolky kolem „Vychovatele“. Blaze oběi, kde kněz a učitel ve svornosti pracují, o blaze straně, ve které tyto dva stavy pracují svorně a společně na kolibě vychovatelsko-literární. — Apropos, národní dělnictví! Co je to? Hrne se ku předu jako lavina, listy mladočeské a ke své škodě i staročeské je o překot fedrují, na Moravě a ve Slezsku slouží mu listy konservativní, a ono to za tím nic jiného není než sociální demokracie s přibíráním lásky k vlasti. V ohledu náboženském jsou si obě strany úplně rovny a proto, katolíci, kdekoliv jste hnutí národního dělnictva se neúčastňujte, ničím na toto hnutí nepřispějte. My musíme býti pevní v zásadách i v postupu a nedáti se zvyklati a přilákati k ničemuž, co škodí církvi a katolickému náboženství. A tato pevnost má ovládati také katolické redaktory, vůdce katolických spolků a stran. Páda přesně katolická, to jest naše místo, a pryč od nás úsměv husitismu, liberalismu, pokřikáctví a všeho, co škodí věci katolické. Pryč od nás úsměv mužů sebe vynikajících, který škodí našim zájmům. Z našich stolů, domů, z naší literární rubriky v katolických novinách vzdálena kniha a časopis, jež nás poškozuje. V celém světě panuje smutek a chaos; plno vůdců, plno besed ozývá se i v naší zemi, ale pryč to všechno od nás katolíků: my máme pevnou vůdkyni v církvi, pevného strážce v naukách náboženství a pevného kormidelníka na vlnách života v Římě, na stolci sv. Petra.

Politický přehled.

Císař účastní se v Mnichově stříbrné svatby své dcery paní arcikněžny Gisely a prince Leopolda. V pátek odjede císař do Drážďan ku slavnosti sedmdesátých narozenin krále saského.

Z říšské rady. Ve středu předložili ministři dr. Kaila a Bärnreither předlohy, týkající se reformy daně potravin. Daň líhu bude zvýšena při 1 hektolitru z 35 na 50 sl., z piva z 1 hektolitru z 1 65 na 2 50 sl. Obě tyto daně mají vynésti statů 39 m., zemím 10 a půl mil. zlatých Daň cukerná se zvýší z 13 na 19 sl. Daň potraviná připadne zemím, kde se potraviny spotřebují. Daň z petroleje při 1 q se zvýší až na 1 80 sl. Zbývající státní výnosy v obnosu 112 mil. sl. se stáhnou z oběhu; na místo nich dá se za 64 mil. kor. stříbrných pétkorun a za 160 mil. korun se vydají papírové desetikoruny. Co se týče rak. uher. banky, bude polovice správních radů z Rakouska a polovice z Uher. Co vydělá banka přes 4 proc., rozdělí se mezi banku a stát (dosud se rozdělil výnos přes 7 proc.). Nenahrašený státní dluh, na který se v r. 1867 při vyrovnání rak. uher. započelo, splatí Rakousko 30 milionů a zbytek banka odepíše. Celní a obchodní svazek Rakouska a Uher prodlouží se do 1907, mlecí řízení se po zavedení spolku zruší. Celní sazby se zruší. Tirolek smí přirážku na obilí do r. 1903 vybiřati. Rakousko si vyhrazuje upravit si samostatně své dopravní sazby. Vývoz a dovoz do Uher zjišťí zvláštní nový statistický úřad. Také zákon o přivozu a samostatní dobytka má se výhodněji upravit.

Tirolští nacionalové, kteří stáli na příkrém opozičním stanovisku stávají se nyní rozhodně proti českoněmeckým Průšákům. Poslanec šl. dr. Grabmayer pravil v německém lidovém spolku v Merano: „Žádný stát nemohl by trvati, v němž by radikálové nabývali vládní úlohy. Kdo chce na politické vedení celého národa činiti nárok, musí mít praktickou zkušenost, vážnou, dlouholetou úspěšnou práci a k tomu třeba stříslivě rozvahy, která používá prostředků pro tu kterou dobu vhodných a která rozumným uspokojením se dosáhne cíle také skutečně dosaženo. Radikálové však dělají protidynastickou a protirakouskou politiku, nechťají smíru, oni se domnívají, že 14 milionů Slovansků se podrobí 8 milionům Němcům jakožto mate-

riál nerovnocenný, podřazený. Za to my chceme věci dosažitelné a hrati prim mezi ostatními rovnoprávnými národy. Treba chytiti jedno z obou: buď dorozumění se národů anebo rozklad říše. My chceme první a tím jsou vytknuty též hranice našeho německví. Liberál Grabmayer mluví dosti stříslivě, ale zapomíná, že jeho strana hrála moc falešně, když hrála die takovky Schönerera a Wolfa.

Válka španělsko-americká propukne dle všeho v nejbližších okamžicích. Španělsko vynaložilo všechno usilí své, aby mír byl zachován, nabídko povstalcům přiměl a samosprávu ostrova, leč tyto štvaní jsouce siřnými Američany, nabídky amírné samitli. Senát a sněmovna ve Washingtonu neprohlásili sice neodvislost ostrova Kuby, ale zmocnili a uložili prezidentu Mac Kinleyovi, aby všech pozemních a námořních sil branných užil, aby válce na Kubě byla učiněna přítrž. *President Spojených států podepsal ultimatum. Španělsko dává lhůtu do soboty. Uražený španělský vyslanec opouští proto Washington. Válka se prohlásí dnes nebo zítra.*

Drobná obrana.

„Hlas z Siona“ č. 7. ze dne 14. dubna 1898 str. 66 musily přinést opravu: „Na základě čl. 19. o tisku a příslušné novely žádám za opravu nepravdivého o moš tvrzení, obsaženého v „Hlasech z Siona“ v čísle 6. od 31. března 1898 str. 56: Není pravda, že již „Jednota“ dokázala Brynych neshodnost s učením církve v otázce předstátní chleba a vína“, — ale pravda jest, že pan ev. ref. farář Dušek v Kolíně ve svém časopise „Jednota“ dotýčného místo z mého spisu „Štít víry“ falešně uvedl, takže jiný smysl dávalo; a pravda jest, že potom byl úředně donucen přinést v „Jednotě“ opravu a zmíněné místo poctivě, jak se ve „Štítu víry“ nalézá, uvést. V Hradci Králové dne 8. dubna 1898. Edvard Jan Nep. Brynych, biskup Královéhradecký. — Stafraportě tohle je mrtvé! Ostatně v tom falešném citování bývali hlasatelové čistého evangelia a jejich vůdce chlapci. Luther povolil také na základě falešných citátů z bible Filipovi hessenskému, aby současně dvě ženy měl, ačkoliv se za to sám stydl, ale sud vína rýnského, který za povolení to obdržel, s díky nejpouštěnější kvitoval. — V témže čísle Hl. ze S. na str. 60. čteme: „Čím může škola lépe vyhověti svému úkolu vychovatelskému, ne-li tím, že pěstuje símě víry, které láska otcovská a mateřská štípala do srdce dítěte, že k tomu pracuje, aby svatý obraz Boha a spásitele hloub a hloub vryl se v jeho duši.“ Úplně souhlasíme. Proč ale spojují se páni, kteří toto píšou, s lidmi, kteří na místě aby obraz Boha vryli v srdce dětská ten obraz Boha z duší dětských vyryti se snaží? Má se zdá, že to co píšou, upřímně nemyslí. A tak tomu asi též bude.

Drobné zprávy

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: p. P. Jak. Lenk, O. S. B., děkan v Broumově, jmenován skutečným konsist. radou, a assessorem, p. P. Rehof Wagner, O. S. B., b. notář, převor v Broumově, čestným konsist. radou, p. F. Isidor Vondráček, O. S. B., subprior, gymnas. professor v Broumově, b. notářem, p. P. Anselm. Hofmann, O. S. B., gymnas. ředitel v Broumově, též b. notářem, p. Václ. Syříst, farář v Aderabachu, a p. Václ. Matiaske, farář v Teplici (Wechelsdorf) čestnými děkany; p. Václ. Groh, farář v Č. Verneřovicích, a p. Fr. Frydrych, farář v Norvěch dvořích, obdrželi Expositorium canoniale. Ustanovení jsou: p. Jan Ruml, farář Petrovický, za faráře do Chotěborek, p. Seb. Weber, koop. za administrátora do Olešnice p. Vojt. Lebduška, koop. za administr. v Něm. Vyskytně. Uprázdňené místo: Petrovice, fara patron. Jeho Veličenství, od 19. dubna 1898.

Manifestační schůze ve prospěch zřízení české university na Moravě konala se v městě našem v neděli o 11. hodině dop. v divadle Klieperově. Starosta dr. Ulrich zahájil schůzi vřelým proslavem a představil pak univ. professora dr. Hostinského a přítomné poslance. Za předsedu schůze zvolen byl p. starosta, za místopředsedy pp. Jar. Červený a ředitel Pazourek, za zapisovatele pp. Adamíra a Macák. Pan prof. dr. Hostinský promluvil pak duchaplným způsobem „o hubbě XIX. století. Starosta p. dr. Ulrich zmínil se o našich snahách, aby přestali čeští akademici zvláště z Moravy zaplavovati českou universitu. Snahy tyto by podporovalo nejlépe zřízení české university na Moravě. Poslanec pan Václav Formánek promluvil pak o důležitosti II. české university. Po krátkém došlovu dra. Hostinského promluvil JUC. Andrie, zástupce moravského studentstva, o domáhání se university. V resoluci, která ku konci byla přijata, projevuje se souhlas s kroky, jež studentstvo české podniká ve prospěch zřízení české university na Moravě a přeje si, aby tato co nejdříve stala se skutkem. Na návrh dra. Ulricha, aby se ustavil místní odbor universitní komise, zvolení byli do tohoto pánové: dr. Ulrich, architekt Weinengst, notář Scheiner, posl. Formánek, řed. Pazourek, lékař dr. Klumpar, Adamíra, Macák, Bass, Souček a j. Po té byla schůze skončena.

Akademie. Na počest dýmantového jubilea kněžského sv. Otce Lva XIII. a slatého vládařského jubilea J. V. císaře a krále Františka Josefa I.

pořádá jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové akademii v neděli dne 26. dubna b. r. H. zením dp. D. Orla, docenta círk. zpěvu na místním bohosloveckém ústavu, za laskavého spolupůsobení damského sboru Pýveckého a pražských hostů p. Ladislava Pižla, koncertního mistra na klavír a p. Jana Malého, virtuosa na kontrabas. Čistý výnos se věnuje stavbě jub. věží kathe-drálních. Přepiatky budou zvláště kvitovány. Koncertní křídlo zapůjčil ochotně tovarník p. Ant. Petrof. Začátek o půl osmé hod. Dvorana „Adalbertina.“ Ceny míst: Křeslo 50 kr. Sedadlo I. tř. 40 kr. Sedadlo II. tř. 30 kr. Vstup do parketu 20 kr. Galerie 10 kr. Studentský a garnisonní lístek 10 kr. Předprodej lístků převzalo ochotně knihkupectví p. Tolmanova. Program. Oddělení I. 1. a) Církev Kristova, čtvero zpěv pro smíšené hlasy a průvodem harmonia a klavíru od Josefa Modlmayra. Sola přednesou slečny Kupešá a Šaarova. b) Svatá Anežka, trojhlasé oratorium pro ženské hlasy od prof. A. Viltbergra. Text upravil Fr. Šebestík. Sopranové solo přednese sl. Kulhánková (sv. Anežka), altové sl. Novohradská (Fabiola); recitativní partie slečny Chmelatova a Jezdinská. c) Pěvová prosba, od Kar. Bendla. Přednese p. P. Sluková. d) Pantáta ze mlýna, ženský dvojhlas od Pauknera. 2. a) Valčík od Benjamina Godarda. b) Ballada od Edvarda Griega. Zahraje na klavír koncertní mistr p. Ladislav Pižl. 3. a) Píseň pro kontrabas od Jana Malého. b) Adagio od mistr. Fr. Simandla. Zahraje na kontrabas koncertní mistr pan Jan Malý. Oddělení II. 4. a) Salvum fac regem (Spasena učin krále), osmihlasý sbor pro smíšené hlasy od Ludvíka Granzina. b) Matička, čtverhlas pro smíšené hlasy od Eug. Rutte. c) Souvčedák, trojhlas pro ženské hlasy od Vognera. d) a) Transkripce na Lohengrin a Tannhäuser od Alfreda Jaella. b) Nocturno od Kazimíra Henieze. Zahraje na klavír koncertní mistr p. Ladislav Pižl. 6. Koncert pro kontrabas od prof. Fr. Simandla. Zahraje p. Jan Malý. 7. Svatojanské proudy, ouvertura na 4 ruce od Rozkošného. Zahraje p. prof. Konvalinka a p. L. Pižl.

Pražské deputace u J. V. císaře a u místopředsedy hr. Thuna a dr. Kaizla.

Bylo nám již delší dobu před Velikonocemi známo, že se odebere do Vídně deputace obce pražské, aby na místech nejvyšších tlumočila prosby a přání města Prahy, jakož i aby podala zprávu pravdivou o poměrech pražských. Předseda ministerstva hr. Thun, který přeje myšlence o uskutečnění velké Prahy, o níž se zasazují též starosta a zástupci obce pražské, šel přání obyvatelstva pražského s největší ochotou vatřic a způsobil, že zástupci města Prahy mohli si voliti den k audienci. Okolnost, že starosta dr. Podlipný byl přijat v čele deputace, dokazuje, že útoky Němců proti němu na nejvyšších místech činěné minuly se naprostým účinkem. Naopak: starosta dr. Podlipný, jeho náměstek dr. Jar. Srb (který ve prospěch pana dr. Podlipného úřad starostenský po svém zvolení za starostu nepřijal), městští radní p. dr. Milde a dr. Chudoba byli v pondělí přijati velice mile. Starosta p. dr. Jan Podlipný vyslovil jakožto mluvčí deputace panovníkovi díky hlavního města Prahy za sankci subvence j. poskytnuté v obnosu 2 mil. zlatých. Na to přednesl starosta císaři jak jmenem hlavního města, tak i obyvatelstva království českého prosbu, aby panovník ve splnění dávno křiveného přání celého českého národa aspoň občas v Praze sídlil anebo aby nařídil, aby některý člen císařského rodu na pražském hradě stále sídlil. K tomu připojil dr. Podlipný prosbu, aby císař ve své péči o zdar a rozkvět královského hlavního města udělil rozkaz, aby fortifikační pozemky v Praze obci byly bezplatně odstoupeny tak, aby úkoly pro Prahu nezbytné a neodkladné se všemožným urychlením mohly být provedeny a aby větší subvence buď jednou nebo ve značnějších splátkách byla udělena. Dr. Podlipný tlumočil pak nejvřelejší přání pražské městské obce, aby Bůh poskytl ještě císaři dlouhý život. Na oslovení v českém jazyku odpověděl císař rovněž český takto: „Dík, jež jste mi vyslovil, beru s uspokojením na vědomí a ujišťuji vás zároveň, že se vřelým zájmem sleduji velké úkoly, na jejichž vyplnění městská obec pomýšlí. Moje vláda bude se snažiti, aby otázku poskytnutí další subvence k účelům těm vyřídila v souhlasu s finančním stavem říše. Ať shledávám, že nelze, aby fortifikační pozemky na Hradčanech bezplatně do vlastnictví města Prahy byly postoupeny, nařídím přece své vládě, aby ve věci této, kteráž věnuji plnou svou přízeň, docílila slušné, ku přání města přiblížející úmluvy. V přednesené prosbě, aby některý člen mé rodiny v Praze stále se usídlil, spatřuji známku dynastického citu královského hlavního města Prahy, která mne potěšením naplňuje, i vezmu rád přání to v úvahu.“ Císař pak rozmlouval se všemi členy deputace a vyptával se jich a patrným zájmem, jaké mají agendy. Deputace, která ve všech uvedených záležitostech podala v ruce panovníkovi pamětní spisy, byla blahosklonně propuštěna. Císař pravil ještě na rozloučenou v českém jazyku: „Děkuji Vám, pánové!“ Průběh přijetí deputace potvrzuje naši zprávu, že na místech nejvyšších musí sice počítati s danými poměry, že však se tam nepomýšlí, českému národu škoditi. Z milostivého přijetí deputace pražské však nesmíme si vyvozovati nějaké optimistické naděje. Pak odebrala se deputace k předsedovi ministerskému hr. Thunovi, kterému podávala zprávu o audienci a zároveň přednesla přání a stížnosti pražské městské obce. Konečně odebrala se deputace k ministru financí, práv a dopravy.

Slavnost Palackého na oslavu 100letých narozenin otce národa Františka Palackého uspořádá sl. městská rada král věnného města Králové Hradce za účastenství všech zdejších spolků.

Vyznamenání. Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčilo co nejmilostivěji propůjčiti stříbrný záslužný kříž s korunou c. k. okr. šikovateli p. Vojtěchu Netřvalovi, od zeměbraneckého pluku č. 11 v Jičíně, jenž již po mnohá leta je přidělen zdejším c. k. okr. hejtmantství.

Úmrtí. Pan Jan Fiala, c. a k. vojenský vrchní stavební účetní rada na odpotinku, majitel zlatého záslužného kříže, válečné medaile, měštan hradecký zesnul v pondělí večer v 65. roce věku svého.

Pan vrchní rada byl v městě našem pro poctivou, alechotnou a bodrou svou povahu ve všech kruzích našem velmi oblíbeným. Večerní kroužek hostů páne Bařtipánových, dále besedních a jiných strání v svém-něm milého spoláčka. Ačkoli pan vrchní rada Fiala strávil většinu svého života mimo Čechy, stálal na-rodu svému věrně a svlátní láskou lmul vady k rodnému svému městu Králové Hradci a k jeho mě-štanstvu. Do velikonočních svátků žáhl se nejlepšimu zdraví. Při vypukování kuřba oka se nepatrně šal a vzdor péči zdejších lékařů zemřel následkem otravy krve. Ztráta jeho oplakává jeho rodina a všichni, kdož přimou povahu pana vrchního rady blíže znali, šel předčasněho jeho úmrtí. Pohřeb konal se ve středu odpoledne na hřbitov poučovský za předsedného úča-štenství příbuzných, všech osobních přátel, zdejšího představenstva a měšťanstva, důstojnictva, duchoven-stva, úřednictva a předsedání dam. V čele pohřebního průvodu kráčela kapela 42. pěšího pluku a páni zpě-váci. Kol rakve neslo 10 vojínů darované včence. Kon-dukto vedl za asistence dp. Sobotka. Četní přátelé doprovodili dráhého, zemulého až ku hrobu na hřbi-tové poučovském. Čest budiž Jeho památce!

Stávka zedníků a dělníků. Na novo-stavbě kasáren poblíže Adalbertina vypukla stávka zedníků, nádenníků a přidavačů, kteří si stěžují, že za zdejších drahotných poměrů nemohou se svou mzdou vyjít. Stávkující žádali zvýšení platu zedníka na 1 zl. 50 kr. nádenníka na 1 zl. denně. Protože se sl. c. k. okr. hejtmanství obávalo nepokojů, odebrali se na místo stávky p. místodržitelství rada Šolta, p. koncipista dr. Köbel a četníci. Dělníci žádaného zvýšení platů nedocílili a začali opět pracovat. Zed-níci dle dovednosti dostávají 90 kr. až 1 zl. 20 kr., předávčí 65 až 70 kr.

Pisemné zkoušky maturitní na c. k. reálnu zdejší budou od 9. do 14. května t. r.

Dva velké koncerty „Filharmonie“ a „Slavjanna“ konají se ve dnech 30. dubna a 1. května v Klicperově divadle. Program, z něhož mohli jsme čtenářstvo již upozorniti na dvě brilantní čísla: Massaniellova suita a Daviceova „Poušť“, jest dnes již hotov a nastudován. Jest rozdělen ve dvě oddělení. Prvé vykazuje: 1.) Overture k Beethovenově opěře „Fidelio“ — pro velký orchestr. 2.) Saint-Saëns: Arie z opery „Samson“ a Dalila. Zpívá sl. A. Fialo-vá, žačka operní školy p. Paré—Zikofová. U klavíru p. dr. L. Scheiner. 3.) Massenet: Scenes pittoresques. Suita ve čtyřech větech pro velký orchestr. a) Marche b) Fir ballet c) Angelus d) Fête Bohème. 4. Karel Bendl: „Cypríse“. Č. 1. a 4. Zpívá sl. A. Fialová. U klavíru p. dr. L. Scheiner. Oddělení druhé: Felicien David: Poušť. Symfonická óda pro mužský sbor s tenorovým solem a deklamací s průvodem velkého orchestru. Tenorové solo zpívá p. Karel Štěpánek z Mateřova, místa recitační přednese p. Theodor Petina. Sbor, v němž účinkují pp. studující gymnasia, realky, paedagogia a vyšší obchodní školy, čítá 130 zpěváků, velký orchestr 60 hudebníků. Oba koncerty řídí pan Ludvík Knepr. Začátek produkce v sobotu dne 30. dubna o 8. hod. večer, v neděli dne 1. května o 3. hod. odp. Tento druhý koncert určen jest pořadatel-stvím předem pro venkovské obecnstvo. Záznamy listků i předprodej ochotně obstará firma „Bratři Peřinové“ v Hradci Králové.

„Výbor Severočeské Jednoty v Krá-lové Hradci“ křtíže tímto s upřímnými díky ode-vzdaný mu dar 10 zl. z odkazu z velectěného pana F. Pavlička, bývalého mlynáře v Žitci, a posledně soukromníka v Hradci Králové. Šlechetný skutek tento zvěštuje nesmrtelnou památku zvěčnělého v srdcích všech upřímných Čechů, a budiž příkladem nále-do-vání hodným.

Katol. národní jednoty jinechů a mužů pro Černilov a okolí pořádá poučnou přednášku v neděli dne 24. dubna 1898 O potřebách rolnických, promluví redaktor Obnovy František Stábl. O českých svépomocných společen-stvích rolnických rozoví se p. B. Toužil z Prahy. Dále je na programu přijímání členů, placení příspěvků. Zábavná čísla přednesou členové Jednoty z Černilova. Začátek schůze o půl čtvrté hod. odpol v hostinci pana J. Mrdka v Divci. Uvedeným hostům vstup volný.

Korunní lustr v chrámu P. Marie v Hradci Králové, jenž již byl velmi sešlý, opravil vkusně vlastním nákladem velectěný pan Fr. Knepr, měšťan a majitel skladu nábytku v Hradci Králové. Budiž mu P. Bůh na přimluvu P. Marie za dar ten stédřých odplátimelem! Kš se dostane chrámu P. Marie více také stédřých dobrodinců!

Chytili smrk. V měst. revíru p. dr. Zim-mra chytili dělníci ve středu v rosti smrk u měst-ských jatek, která se tam dostala celá skřehlá přes řeku. Mladou smrk koupil p. architekt Weibengut, který bude ji chovat ve své zahrádě.

Odsouzený neurvalec. J. Šale z Vam-berka je radikál od kosti. Rouhal se Bohu, matku kousal a hrozil jí nečině, vlastní dcerušku tahal za vlasy, bil ji a vyhrožoval celému Vamberku. Svěd-kům sliboval, že dostanou za cestu. Vyavědčení od obce bylo velmi nepřiznivé; ve Vamberku nebylo snad člověka, který by si nebyl přál, aby se ho na dlouho zbavil. Šale se choval při přelčení jako člověk všemi masami mazaný. Odsouzen byl na dvě léta tšká-ho žaláze.

Ženíbna Bělošimova, oblíbeno ruskou ve-siohrou, sehrá jednota divadelních ochotníků v neděli po 7. a půl. hod. večer v městském divadle Klicperově. Předprodej listků u p. Tolmana. Hraje ve prospěch spolku „Neruda“.

Jubilijní hospodářská a průmyslo-vá výstava v Golčově Jeníkově od 4.—11. září 1898. Upozorňujeme p. t. vystavovatele, jakož i každého, kdo výhodně a levně reklamy užiti chce, na náš výstavní katalog, jenž bude tištěn ve velkém nákladu a jenž pro svůj zajímavý a trvale cenný obsah zajistě hojněho do,de rozšíření; bude mimo jiné

obsahovati i monografii našeho okresu s pára ověd-ěšného spisovatele. Inzeraty, jež velmi levně se budou účtovat, zasílány budtěs nejděle do 1. července t. r.

Opravy listů Jičenského Obzoru. J. M. ndp. biskup zaslal Jičenskému Obzoru tuto opravu: Slavné redakci časopisu „Jičenský Obzor“. Žádám na základě čl. 19. o tisku o uveřejnění následující opravy nepravdivých tvrzení v čísle 11 téhož listu na str. 3 a 4 obsažených. Není pravda, že jsem se nabízel ku poevězení školy v Jičíně, ale pravda jest, že jsem byl ochoten tak učiniti, budli o to slavnou městskou radou požádán. Není pravda, že napadám Nerudu, ale pravda jest, že jsem vůbec nikdy o ním nepsal. Není pravda, že jsem byl Topičem žalován pro napadání Třebízského, ale pravda jest, že p. Topič žaloval, že mu jedna knížka „Slov pravdy“ škodí na obchodě. Není pravda, že jsem Topiče odpovítky mušel, ale pravda jest, že se více pražských advokátů vyjádřilo, že by se to, oš se jednalo, s kniž Topičových dokazati dalo, ale já jsem nastoupil na směr proto, že jsem byl mezi tím jmenován biskupem a redakce Slov pravdy jsem se vzdáti mušel. Není pravda, že užívám kazatelny pro politické agitace a že hlásám boj a budím nenášenlivost, ale pravda je, že vybízím katolíky, aby se vzmužili a hájili víru svou oproti lžem a pomluvám protas antakými a radikálními listy šířeným. Není pravda, že vydávám štvácké politické listy, ale pravda jest, že s mého podnětu počala se vydávati „Obnova“ jako orgán uvědomělých katolíků, kteří si učinili úkolem hájiti víru a řeč svatovávclavskou a odrážeti útoky novin nepřátelských. Není pravda, že konferencemi v Hradci Králové zavlekly se otázky nenáboženské na kazatelnu, ale pravda jest, že jsem mluvil o pravdě, pokud jest poznáním Boha dle nauky Kristovy, — o mravnosti ve smyslu katolickém; o životě přirozeném, jenž ukazuje na Tvůrce jakožto bytost šivu a o životě nadpřirozeném, jenž se strácí smrtelným hříchem; konečně o chlebě, jak jeho hojnost neb nedostatek souvisí s ateismem neb náboženstvím a o chlebě, jímž jest Kristus. V Hradci Králové, dne 7. dubna 1898. Edvard Jan Nep. Brynych v. r. biskup královéhradecký.

Ministr dr. Kalal zvolen v Karlíně za říš. poslance. 1127 hlasů nad pokročkem dr. Bazon, který dostal jen několik hlasů. Ministrpresident Thun dostal 3 hlasy, pokročkář Hajn 1 hlas a antisemita Hušek 7 hlasů. Zvolení Kalislovo znamená po ote-vřeném listě Grégrově velikou porážku „Národních Listů“ a Gréga i pokročkářů. Je významno, že 3.136 voličů nevolilo, protože od nynějš politiky pranicého nečekají.

Do nemocnice dopraven byl dne 20. t. m. večer zedník Fr. Felcman příslušný do Koštic na Holici, zaměstnaný na stavbě zdejších kasáren. Týž zranil se při skládání železného nosiče na noze, čehož si valně nevámal a chtěl jíti domů. Kdesi na chod-níku pocítil však pojednou silné bolesti, takže zůstal ležeti. První pomoci poskytl mu MUDr. Klumpar.

Zvěsti z východních Čech.

Ve Vellše vltalo v úterý ndp. biskupa 1.060 biřmovanců, p. starosta obce a ředitel učitel p. Beneš, dále jeden šák a žákyň, která podala J. B. Milosti pěknou kyticí. V čele farního duchovenstva uvítal ndp. biskupa vdp. vikář Ferd. Kopecký, dále přítomní byli vdp. sekretář vdp. Jan Tichý, děkan Jičenský vdp. Jan Menčík, vdp. děkan Jan Bičístý, dp. farář biřfic-ky a nečetný zástup lidu. — Jičenská evangelci p. Vá-clavik marně popozná své klienty, cihlák Mareček a pastör Mareček marně se schovávají za Husa Co s ním mají společného? Ten věřil a učil svátostí sedm, pan pastor učí dvěma a pan syn nevěří v žádnou. Pan Jiří nechce se modlit ani otenáš a pak jsou to citelé a následovníci a jedině „patentováni“ stou-penci mistra Jana Husa! Ubohý Jan Hus! Kdyby věděl, co se mu dnes všechno věsí na šosy. Červený so-cialista stejně jako červený radikál.

Z Bělohradu. (Slatinné lázně). Kdož stíšen rheumatismem, zánětem kloubů, kdo skličěn neodbytnou dnou, jinak pakostnicí aneb rheumatickou iachias a jak se všechny ty nezdavé nemoci zovou, pospěš s úplnou důvěrou do Bělohradu, kde se všickni ti to hříchové těla asinmají a z kloubů vyhánějí. Řkne někdo: A co! mne zbavuje gichtu sirovatka, nač utrácet v blátě peníze; ba ovšem sirovatka je dobrá věc a laciná, ale kde nabrat toho heroismu a rok od roku se napájet tím tvarohovým nektarem! E nu! taky konkurent. — Saisona letošní počíná stým květnem a slibuje, hleďic k čestným přihláškám, návštěvu nad mřru hojnou. Přihlášky a popřávky ze všech stran Čech Mora y a jiných zemí, vyzývají správa lázní co nejochotněji a jmenovitě nezaměstnaným pacientům ude-luje koupel bezplatně aneb za cenu, značně sníženou. Pro pp. činné c. a k. důstojníky od 96 třídý dietní dolů a jich choti a dítky platí letos poloviční cena koupelí po celou sezonu a nikoliv, jako dříve, toliko pro první a poslední měsíc v sezoně. Rok od roku počet hostů nemocných i zdravých (na letním sídle) vzrůstá znamenitě, a výsledky při rheumatismu sval-stva, kloubů, rheumatické iachias, při dně jsou pře-kvapující a vykazují po většině uzdravení trvalé. A koupel slatinná? Možná řici bez nadsazení, že snad nikde tak svědomitě upraveny nejsou; dále možno řici, že slatina Bělohradská vedle dobrých che-mických vlastností nad jiné vyniká svou kypřostí, trvalou teplotou a stejnoměrnou hustotou ve všech vrstvách koupel, a proto ty výsledky překvapující. Ceny koupelí, stravování a byty jsou velmi levné. Bělohrad a okolí v lesnaté, zdravé kotlině ležící a před větry severními chráněný poskytuje pobyt velmi příjemný a útulný a společnost hostů rok od roku vy-branějš. Nemocní méně zámožnejš pak mohou při cenách velmi mírných v léčení v Bělohradě déle pro-děti a tím na jistějš a trvalejš výsledky počítati: „Proto vzbůra do Bělohradu!“

Z Kyšperka přitáhli dobytčí trh Velikonoční v Kyšperku, okresu Žamberckého odbyvati se bude dne 25. dubna t. r.

Vikariátní exercicie cyrilské v Ranné u Skutče. Aby reforma círk. hudby ve veškeré diecési královéhradecké ve známost vešla a v ní kořeny zapustila, zavedena jest ve všech vika-riátech diecése instituce promotorů církvní hudby, jichž úkolem jest ve svém příslušném vikariátu dle sil svých pečovat o svelebení círk. hudby dílem theore-tickým a praktickým poučováním, dílem pak povabu-zováním slovem i příkladem. Jak sobě řecení promo-toři počínati mají, prakticky ukázal obecnou důvěrou celého vikariátu zvolený promotor círk. hudby pro-vikariát skutečský, p. řídící učitel a ředitel kůra v Ranné Jindřich Wittoch, jenž v úterý velikonoční, dne 12. dubna 1898, připrevil celému vikariátu du-chovní hody hudební, v nichž postaráno bylo přehoj-ně jak o theoretické a praktické poučení tak i o pov-zbuzení slovem i příkladem. Ranná jest místo, jež sice cestující po severozápadní dráze následkem mno-bých oklik, které dráha k vlti velkému stoupání trati činiti muší, několikráte objeti muší, málo však jich asi jest, kteří do místa samého zavítají. Neš v úterý velikonoční bylo v Ranné neobyčejně živo. Šestto se téhož dne do Ranné se sdáli až čtyř hodin cesty 18 duchovních, v jichž čele byl bisk. vikář traktu sku-tečského vdp. p. Al. Kopecký, 22 učitelů, přátel hudby círk. s jiných stavů aspoň 30 a ještě množství obe-censtva domácího účastnilo se exercicií. V 10 hodin byla zpívána mše sv. kterouš celebroidal předseda diecésní jednoty cyrilské a professor bohosloví z Hradce Králové Dr. J. Mrštík. Na kůru provedl p. ředitel se sborem svým, v němž obětovně účinkují i pá-ni učitelé s míst přířatěných, čtyřhlasou mái pro smě-něný sbor od Stehla a Benedictus ze mše „in honorem B. Mariae Virg.“ s A dur od Caisera. Introit, gra-duale, sequence, offertorium, communio a pange lin-gua provedeny přesně dle Grádálu římského chorálné. Po mši sv. podány ještě některé ukázky rozličných druhů posvátného zpěvu a to: Kyrie a Gloria z cho-rálné mše in festis solemnibus z Ordinaria Missae, proslulý smělný sbor „O bone Jesu“ od Palestriny, „Ave Maria“ v dvojím provedení a sice chorálné a pak ještě pro tři ženské hlasy od Stehla a konečně „Ado-ro te“, smělný čtverořpěv od Freye. Přesně provede-ní veškerých čísel prozrazovalo, že vše připravila obětovná láska ředitele i sboru ku zpěvu posvátnému. Kdo poměry na venkově zná, dovede zjasiti oceniti tu velikou práci, ty oběti mnohé, které nacvičení tak bohatého a cenného programu vyžaduje. Proto zaslu-huje jak p. ředitel tak i sbor jeho plného uznání i vděku všech účastníků exercicií. Říkávají na venku, když je někdo povzbuzuje, aby též pro reformu círk. hudby něco učinili: V městě dá se již snáze pověsti leccos, ale na venku to není možno, není tu sil, ani porozumění věcí, ani honorování práce se cvičením zpěvů spojené. Neš chrámový sbor v Ranné ukázal, že i na venkově přes všechny obtíže mnoho dá se do-kázati tam, kde uchopí se věci muší plný posvátného nadšení, jenž dovede lásku k posvátnému zpěvu vtí-piti okolí svému. Obětovnost se strany ředitele kůru plodí i obětovnost se strany převčického sboru, jeden druhého pak podporuje a výsledkem jest úspěch pře-kvapující. I na venku lze mnoho dokázati, když, jako je to v Ranné, i duchovní správa věci přeje a ji ve-stranně podporuje. Po ukončení zpěvů v kostele ode-brali se účastníci do školní budovy, kde k čtenému posluchačstvu promluvil o reformě círk. hudby před-seda diec. jednoty cyr. Dr. Mrštík. Vyloučiv, v čem reforma záležíti má, vybiřil shromážděné ku zakládá-ní cyrilských jednot farních, v nichž spojenými silami možno více dokázati, než zmůže jednotlivec. Po před-náše konal diec. předseda Dr. Mrštík společně s p. řídícím Wittochem praktická cvičení dílem ve zpěvu chorálním, dílem ve zpěvu lidovém a to na základě nápěvů, jež připojeny jsou k Oltáři, modlitbám a zpěv-ní knize vydané nejděst. bisk. konsistoií pro diecési hradeckou. Teprv o půl druhé hodiny odpolední ukon-čeny exercicie, které bohdá platně přispějí k obrodu hudby posvátné nejen ve vikariátu skutečském, ale i ve vikariátech sousedních. Kš po příkladu vikariátu skutečského podobné vikariátní exercicie cyrilské ná-sledují i ve vikariátech ostatních!

Z Králového Městce. Jak známo, koná počínaje 13. dubnem 1898. J. M. ndp. biskup krá-lovéhradecký Eduard Jan Nep. udělení sv. biřmování a generální kanonickoni visitaci ve vikariátu Kopidl-nském. Vyjel si ndp. biskup dne 13. dubna ráno drá-hou a přijel až na nádraží do Libčova, odkud kočé-rem ubíral se na první staci visitace, do Dymokur. Hned druhý den na dne 14. dubna byla generální visitace v Králové Městci. Byl to den pro farnost Králové Městcehou slavný a významný. Přijel nejděst, pan biskup po 7. hodině ranní od Dymokur do Krá-lova Městce, doprovázen výsoce důst. panem kanov-níkem Dr. Janem Soukupem a svým ceremonášem důst. p. Josefem Novotným, kdež v královské třídě byla první slávbována s nadpisem: „Bůh síla má“. U této brány byl co nejraděčnejši uvítán nejprv panem starostou okresním zastupitelství zdejšího Václavem Chrástěckým, p. tom panem starostou města zdejšího Frant Venclem, pak panem c. k. sem. zdejším radou J. U. Dr. Rudolfem Durstem, jakož i panem zdejším řídícím učitelem Vilem Šerlem. U brány bylo mno-ství věřících, zejména bylo viděti mnoho dám zdejších, obětavých to přátel našeho chrámu Páně, kterýž také jich přičiněním co nejkrásněji živými, vzácnými v pl-ném květu se nalezajícími květinami byl okrášlen. Ko-nečně po dojemném přivítání družičkou, zdejší obecně obecné školy ubíral se nejděst, pan biskup doprovázen výše jmenovanými, jakož i jinými pány špalířm utvo-řeným žáky jak obecné, tak měšťanské školy králov-skou třídou k řadu, kdež byl u domu farního uvítán opětně delší řetě pronesenou zdejším farářem Aloisem Vaškou jménem veškerého duchovenstva, jménem biřmovanců, jakož i jménem všech těch osadníků, kteří hodnými a upřímnými jsou katolíky. Na to obleknuv se J. B. M. ve faredo liturgických rouch, krá-čel doprovázen jak zdejšími tak i mnohými cizími du-chovními, jakož i veledst panem sekretářem vikariátu Kopidlnského Janem Tichým farářem s Ostráza ku chrámu Páně, u kteréhož vystavená druhá slávo-hrána s nadpisem: „Vítej nám“. S vše chrámové vlá-y tři prapory, dva červenobílé a jeden papešak

slutobí. Z farářů pak domů, jakož i s velkého množství jiných domů vlály prapory červenobílé! V chrámu Páně mezi námi sv. měl nejdříve pan biskup vřelá vlastenecká kázání na slova sv. evangelia: „Všali Pána mého“, v kterémž přirovnával náš český národ k národu vyvolanému, kterému se dobře vedlo, dokud Boha a pravé víry se držel, ale pak a špatně, když oddal se nevěře a rozmarům. Poborně, že by to i k smutnému konci dospělo. S našim drahým národem svato-Václavským, kdyby se nechal odvrátiti tak mnohými falešnými proroky a svádci od pravé víry a nábožnosti, kterou se vyznačovali naši předkové. Neboť jen ten národ je silný a přední spíše každou pohromu, kdo má pevnou víru v Boha. Poukázav pak k své vlastní osobě, která mnozí proti němu vyhlazují, ačkoliv on sám z českých rodičů pocházejí od svého mládí stále s tím českým a v jádru svém dobrým národem upřímně cítí a jej vřele miluje, dodal že odpouští se srdce všem, kdož jakýmkoliv způsobem ho sňatívali a v rozličných novinách hanobí dle příkladu Ježíše Krista, který i za své nepřátele se modlil: „Otče odpusť jim, neboť nevědí co činí“. Vyblázeje pak birmovance jakož i ostatní věřící, aby se drželi pravé víry Boha, což je učinil šťastnými jak zde tak i na věčnosti, skončil tuto svou vřelou promluvu k lidu, který byl tak dojat oteckými, srdečnými slovy svého velepastýře, že namnoze hlasitě plakal. Po mši sváté bylo modlení za zemřelé, pak následovala katechese a konečně samostatný obřad sv. birmování. Všech birmovanců bylo 851. Když bylo vše ukončeno a nejdříve pan biskup v průvodu kněží se ubíral chrámem zpět do farního domu, tu ve dveřích chrámových naposled poděkovala nejdříve panu biskupovi jedna dívka, družička zákytné zdejší školy obecní jménem birmovanců za tu duchovní posilu ve svatosti birmování udělenou, což velice J.M.B. potěšilo. Po skončeném obřadu na farní aso o půlnoci hodině rozloučil se srdečně nejdříve pan biskup se všemi hosty a jel a vysoce dříve panem kanovníkem a latere jakož i svým důst. panem ceremonářem zpět do Dymokur. Ukončuje se pak tato správa přáním vysloveným zdejšími duch. správci při příchodu J. M. B. slovy: „Dejž Bůh Všemohoucí, aby ta svátost birmování přinesla hojného duchovního ovoce pro farnost zdejší, aby jak školní děti tak i odrostlejší birmovanci posilnění a utvrzení ve víře tou svátostí stali se hodnými a horlivými duchovními bojovníky Kristovými, aby tak požehnán byl ten příchod J.M.B., požehnán jeho kroky požehnaná jeho práce. S přáním pak stáleho zdraví J.M.B. vyslovujeme na konec další přání „aby Všemohoucí dal Jemu v těchto bouřlivých a pohnutých dobách dnešních dočkat se hojného duchovního ovoce své vytrvalé a neúnavné práce ku spasení duší nesmrtelných obětovaně.“

BESIDKA.

Memoiry ze vsi.

Nastal Frt. Křivohlávek, farář Dětichovský.
Peníze chudých.

Po volbách starosty neměl Vopršal doma stání. Všecko ho páliho, jakoby seděl v mravenčím hnízdě. Žena s ním měla trpění. Plakala, prosila, zlá byla; ale Vopršal se setrval jako křemen. Chodil k panu starostovi se radit a poradit o blahu obce. Po těch velikých a namáhavých poradách bylo třeba vyschlé hrdlo navlažiti. K tomu pan Hospodka seděl stále sám a sám na suchu, kdyby páni výbori nebyli tak ochotní a od té obtíže velkých sudů mu nepomohli. Pan Hospodka měl to přesvědčení, že obec není chudá a v lesích stály buky jako štoudve. Vždyť by přerostly. Nač tak v tím jménem šetřiti? Vysáz se tam zase mladí a potomci řeknou: naši tatkové se předce o nás postarali. Pak tedy vedla rovná cesta od pana starosty k panu Hospodkovi. V létě to nebylo tolik viděti, kdy a kolik a kolikrát páni výbori touto cestou šli; ale v zimě bylo znáti každý „šláp“ a těch bylo tolik, že jeden s druhým splynul v širokou cestu. U pana Hospodky byla vždy dobrá porad'a úrad. Zde se jazyková věda z gruntu prováděla a někdy i písmi do hloupých aneb málo ještě vyťfbených hlav vrážela. Byl to pak čistý koncert. Co tak páni otcové uvnitř se „bavili“, přitáhly ženy jejich dlouhým tabem před hospodu a dělaly mužům sekund. Teď se to rýnovalo; jenže text byl protivný a modulace nestejná. Muži zpívali do fis, ženy do třech „béček.“ Ale pan Hospodka měl z toho nadmíru radost. Káseť mu šel výborně. Muži boldovali pevečku a ženšky si pomlaskli na té sladkooké. Tak se stalo oběma stranám právo a kdo tak dovede strany smířiti, ten je jistě kapr. Jeho jméno at se zaskví v dějinách.

Pan starosta měl tedy plnou hlavu starostí. Těch dopisů a opisů bylo na fůry. Jen časové se mění. Jindy to zastal třebaš p. učitel a byl k tomu ochoten. Teď musí se vzít k tomu psaní a čtení už vystudovaný — aspoň na polo — psát a ten se musí dle stavu a práce pořádně zaplatiti. Pak už to musí klapnouti. Co? — Prej ne? — A proč by to neklaplo? Vždyť to stojí mnoho peněz a lidi je rádi dávají. Pak proč by už nebylo všecinko v nejlepšímu pořádku? Inu, není to všude stejno; jsmet lidé křehcí a omylům nakloněni. Pak není divu, že to všecko nemůže jiti jako po drátku. Takto nechtělo ani novému starostovi všecko po drátku choditi. Ale čas vyhojí vše. Pan výbor Vopršal byl svému příteli na ruku. Co nevěděl jeden, to poradil druhý. Tak byly ty tři hřívný pohromadě. Dvě a tři je pět. A pět „pa“ je potřeba. — Pan starosta vybral si za písáře

starého kaprála. Psáti a čísti uměl. O peníze se staral sám a někdy p. výbor Vopršal vypo-mohl. Peněžní stránka je povždy choulostivá a lá-kavá. Ale pan starosta byl nábožný a svědomitý křesťan; denně se modlil upřímně: neuvod nás v pokušení. A aby zcela jist byl, měl v šuplátku dvě přihrádky: do jedné dával své peníze, do druhé peníze obecní. Klíček od peněz měl vždy při sobě. Nevěřil každému. A měl v tomhle pravdu. Straky na světě ještě nevymřely. Pan starosta byl opatrným. Ale jednu chybičku měl, že úřední tajemství se svou ženou, respektive s paní starostovou sdílel. A tahle chybička měla býti pro něho osudnou. A jak? Mějte jen trochu strpení. Povím si to hnedle. Pan výbor Vopršal od té doby, co k dignitě přituchl, nedbal ani o statek, ani o ženu, ani o děti. Na roli vyrůstal bodlák, žena se z mr-zutosti opíjela a děti dělali tchoře, pokud to vy-náselo. Vopršal chytl se té „krátké“, která s ním smýkala z příkopu do příkopu. Statek Vopršalův měl přijíti na buben. Tak daleko vede nadutost. Pýcha předchází pád. Aby však pan výbor Vopršal na cizím prku seděti nemusel, anebo dokonce obci za obtíž nebyl vymýšlel o jiné pomoci. O té ale neměl žádný zvěděti. Pan Vopršal věděl, že chudí obce malou částku ve záložně majtuloženo. Účty se vedou ročně. Do konce roku je ještě dlouho a „ešče času dost“, jak ten dráteník zpí-ral, když přišel z kostela když pan „farář“ o smrti kázal. A jak to bylo? Inu takhle: „Pan fa-rár kázal: „Pomni člověče na smrt nežli přiteče.“ A dostav na to: „Ej, co já ubám na farára, já mám předce kalendára — napřed máme maso-pust, potom teprv přide púst — na memento mori, ešče času dost — o, ešče času dost.“

Tak uvažoval Vopršal. Tato jeho úvaha nebyla sice špatná pro něho; ale hůře to bylo, jak si pomoci k záložní knížce. Pan staros a má klíček od peněz a spisů a touto cestou těžko to půjde. Rojímal dále, zdali by nebyl mu někdo jiný nápomocen? A vskutku, jedna hvězda naděje se mu zaleskla. Vopršal nelenil a šel za hvězdou svou hned Zamířil rovnou k panu starostovi. Paní starostova byla samotnická doma. Tohle bylo Vo-pršalovi vhod. A jak? Pan Vopršal často zkou-mal ne spisech archivu. Paní starostová to věděla. Také dnes umínil si v archivu studovati; ale ten byl zavřen. Paní starostová mu vypomohla z nouze. Klíč od almarý nechal muž ženě doma. Vopršal ho s dychtivostí uchopiv, rozevřel almaru a — hle, tu ležela knížka kassovní. Chvilí něco prohlížel, jakoby ani nepršelo, zastrčil knížku pod kožich a odešel. Druhého dne si část peněz chu-dinských „vypůjčil.“

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude ve středu

☛ dne 27. dubna ve 2 hodiny odpo. ☛
v diecéaním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 300 I. v Hradci Králové.

V Hradci Králové, dne 20. dubna 1898.
Dr. Alois Frýdek, Dr. Gustav Domabyl,
předseda, jednatel.

(Zasláno.)

Čechové katoličtí v Jičíně a v okolí

Časopis „Jičínský Obzor“, který již dříve soudem donucen byl přinést opravu lživých po-mluv o našem panu biskupovi, přinesl ve dvou posledních číslech potupy a pomluvy nové a bude museti — jak slyšíme — nové opravy svých nepravdivých tvrzení o též hodnostáři církevním přinést.

Nedejte se tedy ani obelhati ani zastrábiti listem, který se již usvědčován bývá. Zkoumejte obzvláště jeli pravda, co pomlouvácného a překrou-ceného na radnici v Jičíně proti p. biskupovi od-vážil se mluvit p. Jíř. Nevěřte jedné straně, ale slyšte i druhou.

Jsmo jisti, že se přesvědčíte, že biskup náš je vlastenec upřímný a horlivý. Nemůžete na něm ovšem žádati, aby byl vlastencem dle vzoru ji-stého pana v Jičíně, který i Boha upíral, a nebo dle vzoru evangelika p. Marečka. Pan biskup je mužem, jehož heslem jest: Národ bez nábo-ženství musí hynouti. — Pravíme Vám a jsme s to to dokázati, že takový vlastenec na bi-skupském stolci našem ještě neseděl, a že pravý opak toho, co p. Jířa povídal, jest. Protož osvědíme všude, kam nejd. biskup zavítá srdečným jeho uvítáním, že máme úsudek svůj, že jsme sprave-dliví a svobodomyslní a že tedy nikoho pro jeho náboženské přesvědčení — tudíž nejméně jako katolci svého biskupa proto, že hájí víru naši — urážeti nebudeme.

Několik katolíků z okolí.

(Zasláno.)

Spoluobčané!

V době těžké, kritické pro jednu z našich obcí obracíme se k Vám.

Obec Klapě pod Hazmburkem byla posti-žena hrůzným neštěstím. Přes 30 usedlostí

bylo úplně zničeno, zanevávající se vrstvou podzemní laviny a ještě 20 usedlostí — s kote-lem a farou — jsou v nebezpečí a ku obývání nespůsobilí. Škola již zničena úplně. Třetina obyvatelstva obce jest bez vlastního přístřeší a krba, živa jsouc laskavostí a milostí svých sousedů.

Pomoci tímto nešťastným spoluob-čanům našim, jest zajisté přední povinností těch, kteří přispěti mohou.

Různá a obětavá byla pomoc z okolí, ale každý i vzdálený může přispěti dárkem peněžním ku zmírnění neštěstí našich sousedů, spoluobčanů.

Víme dobře, že musíme spolehati na vlastní síly své.

Voláme proto ku všem spoluobčanům, jme-novitě těm, kteří v kraji Řípu, Hazmburku a Ko-šťálu sídlí, neb žili, aby přispěli dárkem svým, třeba malým ve prospěch poško-zených. Dárky přijímá a s díky kvitovati bude pan Jan Hájek, starosta obce Klapě pod Hazm-burkem u Libochovic a okresní výbor v Libochovicích.

„Okresní hlavní výpomocný výbor“:

Josef Buva, okr. starosta, čestný předseda, Jan Hájek, starosta obce Klapě, předseda. Jan Bo-recký, Josef Kalouš, Václav Landa. MUDr. Vict. Mann, členové okresního výboru. Václav Jirásek, Václav Volák, J. Laube, členové obec. výboru v Klapě, co členové okresního hlavního výboru.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. dubna 1898. 1 hl. pšenice zl. 8.50 až 10.00, žito zl. 6.35 až 6.65, ječmena zl. 5.50 až 6.25, oves zl. 2.70 až 3.20, prosa zl. 5.00-0.00, vikev zl. 5.00 až 6.20, hrách zl. 9.00 až 11.—, čočka zl. 8.50 až 15.00, jáhly zl. 9.00 až — 9.40, krup 9.00 až 28.—, brambory zl. 1.60 až 1.90.

na ukázk
Zdarma zašleme každému číslo „Časových úvah“

jež vyjde dne 1. května a obsahovati bude zají-mavou stat k jubileu zrušení roboty:

„Otázka rolnická.“

Předplatné na celý rok obnáší pouze 50 kr.
Administrace „Čas. úvahy“ v Hradci Kr.

Tržnice nábytku
společenstva truhlářů v Praze,
odporučuje ct. P. T. obeconstvu, vld. duchovenstvu

své hojně zásobené závody
vášeho druhu

**moderního
NÁBYTKU**

při nejlepším a levném posloužení
Oenníky franko a zdarma.
úplné vybavy pro nevěsty vždy v hojném výběru.
Sklady:

Praha, Praha,
Přtkopy „Nový Bazar“ a Ferdinandova třída čís. 25
Ovocný trh 957-II nové.
Nejvyšší čestnou cenou stf brnou madailif c. k. mini-
sterstva obchodu počtána. (14)

Světově známé lomnické suchary ve ví-cero různých jakostech za přiměřené ceny.

Pravý medový pumprník a různé čajo-vé pečivo, dorty a podobné.

Kostelní hostie ve dvou velikostech far-ním úřadům. Vzorky ode všech druhů proti zašlání 15 kr. v známých.

J. Jina,
Lomnice nad Popelkou.

Mandlové pečlivky, Karlov. oplatky, zákusky, trubičky oplatkové, čokolá-dové, máslové, pišingry, atd.

Stanice dráhy:
Josefov-Jaroměř,
ČECHY.

Slatinné lázně
VELICHOVKY.
7 hodin dráhou z Vídně. 4 hod. dráhou z Prahy.

1/2 hodiny jízdy od nádraží.
SAISONA:
od 15. května do 15. října.

Velice vydatná ložiska rašelinná, analyzovaná panem **dvorním radou profesorem E. Ludwigem ve Vídni.** Výtečně se osvědčují proti ženským nemocem, chudokrevnosti, skrofule, dně, reumatismu atd. Zelená lázeň, elektrická lázeň o dvou celích, masáž, léčení pitnou vodou i koupelí. Veškeré pohodlí. Příznivé podnebí, rozkošná poloha uprostřed smrkových lesů. Levné ceny. Vyšetření podává řídící lékař doktor **V. Šperber** až do začátku května ve Vídni III. okres, Beatrixbad, Linke Bahngasse 5, posléž i v slatinných lázních Velichovky. 808

Velichovská lázeňská společnost.

č. 3617.

Návěští.

Městská obec Královéhradecká prodá
offertním řízením pro letošní
rok

TRAVINY

nalézající se v bývalém rayonu pevnostním, tudíž v kotlinách a na ostatních lučních parcelách.

Offerty opatřené 10%, dle offerované částky vypočteným, vadiem, podány budtež **do 30. dubna 1898** do 12 hod. v poledne u níže psaného úřadu.

Připomíná se, že offerty na traviny podány býti mají na větší plochy, a že v seznam těchto nahlédnutí lze v městském úřadě důchodenském v hodinách úředních

Purkmistrovský úřad v Hradci Kr.
dne 15. dubna 1898.

(324) Za starostu:
Waldek.

Dekorativní malíř a posilovač
JAN BARTA
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrád a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslanych malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější. 269

Plány na malby kostelní vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Podporujte českou firmu v uzavřeném území.

Jan Bašta,
první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny
vyznamenaná státní a stříbrnou medailí na první bulharské zemské výstavě v Plovdivu (Philippopol)
v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům školu, hudebním spolkům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: **Mistrovské housle**, se smyčcem a uzavíratelným pouzdrům, flanelem vyloženým k nosení, i obalem a franko za 10 zl. r. č. Dále **housle, smyčce, jemná koncertní cello, citary** s nejčistším hmatem, **kytary** s nejčistším hmatem, koncertní **flétny**, ze dřeva granadilového, C-H spodek, koncertní **klarinet** ze dřeva granadilového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle. Dále **struny** a v eliké soust. stl jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sázkou. — Zevrubně ceníky zdarma a franko.

Zásilký na dobírku. (Nekonevují se ochotně vyměnit.)
Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejlépeji se účtují.

323 **Ukázky dobrozdání.**
Velvary, dne 25. list. 1897

Ctělý pane!
Co se tento týden obdrženo cello tyče, musím Vám skutečně vzdáti nejvšejší díky, jsem nam frné potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupí nikdo tak levně jako u Vás.

Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně vyrábitele odporučovati, ani nástroj tento odporučuje jej sám. Přijměte ještě jednou mé nejvšejší díky za tak vzorné obsluhu a přejí Vám, by závod Váš našel hojnost odběratelů a tak ku chvále Vaší zkvětal.

Se srdečným pozdravem Váš přítel
Č. Bubeníček, úředník v cukrovaru.

Zasláno!

Všecky velectěné p. přispovatele do Almanachu bohoslovců král.-hradeckých uctívě šádáme aby neopomenuli zasílati nám laskavě slíbené příspěvky.

Redakční odbor Almanachu.

Mauthnerova
proslavená
semena zelin a květin
v uzavřených
úředně chráněných balíčcích, se soudně zanesenou
ochrannou známkou medvěda
nacházejí se
v kommissionářském skladě
u všech větších obchodníků
smíšeným zbožím v Rakousku.

V každém místě jest prodejem 80 nejpotřebnějších druhů semen zelin a květin pověřena než jediná firma. 276

Za čestná a pravá semena firmy **Edm. Mauthner** (Budapešť, Andrassyova ul. č. 23.) lze jen tak považovati, která jsou v originálním balíčku s letopočtem 1898 a ukazují vedlejší ilustraci zobrazující medvěda s nadpisem **Mauthnerova semena.** Kde se dosud náš sklad nenalezá, radte se obrátiti na firmu. Před paděláním se varuje.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor Frant. Štábl. — Tiskem b. knihtiskarny v Hradci Králové.

1898

Mauthnerovo semeno

Doba setby: od konce února do konce května.
Vzdálenost sazení: 30 ctm.
Vlastnost půdy: silná, dobře hnojená, možná poněkud vlhká, hojně zalévati, možná občas hnojivkou podlít.

Humpolecká
Maticná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny.
Modní oblekové látky na
převlečníky i haveloky
z čisté ovčí vlny a v levných cenách
doporučuje
Karel Kocián,
závod soukenický v Humpolci.
281 *Vzorky k nahlédnutí franko.*

Vyznamenaná stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Veledělnému duchovenstvu!
Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobený sklad
kostelních paramentů
ve vlastní dílně pracovaných. Dále shotovují go-bické svíce, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámece na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postříbřují a posilují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož i vzorky zasílám na úhasku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku shotození odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi. 271

Velmi pěkná, zachovalá renaissanční KAZATELNA
se levně prodá. 323
Adresa v administraci t. l.

Ukončeno! **Ukončeno!**
Sbírka historických příkladů z dějin slovanských, zvláště pak českých.
Kazatelům, katechetům, učitelům, vychovatelům, a vzdělaným Čechům vůbec sepsal a upravil
Jan Nep. Černohouz,
osobní děkan v Hostaví.
2 svazky (1267 a XXIX. stran v lex. 8°) za 9 zl. 72 kr., váz. vkusně se hřbetem a rohy v kůži ve 2 svazcích za 12 zl. 32 kr.

Ordinariátní list Pražské arcidiecése 1894 č. 53 str. 132 píše: Dilo to, jež počalo právě v sešitech vycházeti, jest výsledek veliké pile a seřetlosti v dějinách literatury české a literatur spisůných národů slovanských. Hodí se jako pomůcka pro kazatele, katechety vychovatele a vůbec všechny vzdělance, proto na ně dást. duchovenstvo upozorňujeme a je vřele doporučujeme.

Cyrillo-Methodějské knihtupectví Gustav Francel
v Praze, (palác městské spořitelny.) 286

Prodá se z volné ruky zánovní kulečník
od firmy Neubauer, tři velké petrol. lampy bleskovky, 2 lampy na plyn, soustavy Siemens, pumy na čerpání vody a jiný nábytek. 326

K doptání v kavárně p. Fialy.

Levně na prodej!
Lustr barokový
s velkým množstvím broušených skel na 12 svící s čistého bronzu dobře slazený.
Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Ukázka z letošní visitační cesty J. B. Milosti (.....)

První osada, kterou letos nejdp. biskup navštívil, byla **Dymokury**. Na hranicích obce uvítal Jeho Milost sám vysoceurozený patron pan hrabě **Th. Czernin** a doprovodil nejdp. biskupa ku slávohráně, kde sbromáždění byli zástupcové příslušných obcí, sbory dobrovolných hasičů, úředníci panství, školní děti a nepřehlédlné zástupy lidí ze širého okolí. Po obvyklém uvítání — sloužil nejdp. biskup má sv., při níž po evangelium promluvil k lidu — vybízel ku stálosti a statečnosti u víře — a děkoval za tak srdečné uvítání. Zvláště dojemné bylo, když velebil prozřetelnost Boží, která vedla jej po tak podivných cestách, že ze prostého kaplana vesnického z blízké farnosti žlunické přivedla jej až na stolec biskupský rozsáhlé diecése královéhradecké.

Druhý den bylo břimování v **Králové Městci**. Městec patří k nejradikálnějšímu městu v naší diecési, a při posledních volbách do páté kurie zvítězili pouze dvěma hlasy přítomných kněží kandidáti mladočestí proti socialistům. V městě nicméně postaveny byly dvě slávohrány, — a u první z nich uvítal Jeho Milost pan starosta obce **Vencel**, okresní starosta p. **Chrástský** z Kněžic — p. okresní hejtman z Poděbrad, místní p. soudní rada, zástupcové příslušných obcí — řídící učitel jménem sboru učitelského — a mládeže školní. Spolky ovšem se nezúčastnily — většina členů v nich jsou socialisti a radikálové. Že štvance proti nejdp. biskupovi byly, nemusím připomínati. Zvláště vyznamenal se — jak jsem doslechl — p. dr. **Rejthárek** a hostinský **Němec**. Pan **Němec** ovšem stará se o vlast až do těch „kapes“ — a proto — když vlast přichodem p. biskupa do Městce byla ohrožena — podporoval štvance proti němu — a že při tom špatně nepochodil — dá se mysliti — neboť čím více se křičel a nadával — tím více se vypije. Pan doktor hledí se také domoci nějakého místa v městě — nebo někde jinde — nu — tu obvyklejší nejlepší prostředkem k tomu je tupení pana biskupa královéhradeckého, který má odvahu každému a zejména jistým lidem říci plnou pravdu, protože jest muž pevný a celý. Nevím jak p. doktor v zásadách svých je pevný — snad také v tom rozhoduje jistá věc — je lékařem — a křikem hledí na sebe obrátiti, aby tím větší nabytí prakse. Pan doktor držel prý též se socialisty — četli jsme aspoň jeho jméno za znamenání mezi odběrateli „Práva Lidu“. Nyní však poněkud obrací a hledí založiti v Městci spolek národních dělníků, nedaří se mu to však — *vlast a socialisté* — a děti zpívají již posměšnou píseň od socialistů na národní dělníky složenou. A aby poštvali co nejvíce lid proti nejdp. biskupovi — užili též v Králové Městci těch nejpodlejších lží. — A poněvadž lid nejvíce se dá strhnouti citem vlasteneckým — rozšiřováno mezi lidem, že nejdp. biskup je Němcem. Ze se tak dalo, jest, dokazuje ta okolnost — že i v kostele když kněz jeden předříkával latinsky jména břimovanců jako ku p. **Francisce**, **Joannes** — říkali i ženy: „vidíte — říkají to německy“ — tak že je dotčený kněz musel napomínati — aby mlčely, že tomu nerozumí — že při udělování sv. svátosti užívá se latiny — a že to tedy není němčina. Věru musí zvolati člověk s Komenickým: „Což to v Babyloně jsme?“ Češi vyblažují nejdp. biskupa za Němce a Němci — nazývají ho českým papežem — infulovaným fanatikem českým — českým štvárcem — a zabrahují mu příchod do okresu svého. Ani jedno — ani druhé není pravda. Pravda jest, že nejdp. biskup je Čechem — Čechem upřímným — Čechem s tělem i s duší — ale k oběma národnostem spravedlivým — čehož však fanatikové čeští i němečtí sněsti nemohou. Aby pak poštvali i ty, kteří nevěřili, že nejdp. biskup je Němcem — hlásali: Vidíte, on se plete do politiky, on chce nadvládu kněžů. I nikoli. On chce, aby většina dobrých katolíků měla ve veřejném životě rozhodné slovo, aby byla svým vlastním pánem a aby se nedala komandovati a vykořisťovati od liberálních židů, radikálních pánů a od internacionálních socialistů. Každý radikál, každý svobodomyšlník, třeba i nedospělý, nevzdělaný a žádné daně neplatící, osobuje si právo plésti se do politiky. Katolický biskup, který platí nesmírný obnos každoročních daní, který má akademické vzdělání, zaujímá důležité místo, je duchovním vrchním pastýřem čtvrtiny Čech, ten nemá míti náhled o věcech politických, národních, sociálních a hospodářských, ten nemá míti ani tolik práva jako každý jiný tovární dělník, tovaryš, nádeník a kterýkoli jiný občan a jako ku p. kominsk Jandáč v Králové Městci, který se plete do politiky ale i do náboženství? Kde je, páni socialisté, radikálové a svobodomyšlníci ta vaše svobodomyšlnost? Když se fakticky plete politika do náboženství a zákonodárné sbory osobují si právo robiti zákony o manželství, o škole, o svobodě a právech církve, má též kněz a biskup právo plésti se do politiky. Či píš časopisy jen o politice? Či nemluví se nikde nic a nepodniká

na podrytí víry a církve? Jen slepý může neviděti, že *náboženství je v žalostném úpadku* a že tím klesá i *mravnost*, že právě proto zmáhá se *sešurovlost* a *náské smýšlení*, že řádí požívatost a *smyslnost*, že mizí zápal pro ideály, ano že i *vlastenectví* samo klesá. Liberalismus vypěstoval nechť *socialismus*, který nesná mravnosti ani vlastenectví. *Rozkoš* je mu cílem. V zápětí za ním jde pohrdání autoritou každou a tudíž jest bratrem jeho *anarchismus*. Revoluci má býti zvrácen společenský řád na *křesťanství* spočívající. Liberalismus jest tím vším vinen, jelikož v kořeni svém jest *besbožeckým* — a tudíž bez ohledu na zákony Boží násilnickým a sobeckým, a vydal tudíž „malého člověka“ živnostníka i rolníka kapitálu nekřesťanskému. A poněvadž socialismus bude jen bořiti a znemravní národy, jest zvláště židovstvo nyní již zřejmým podněcovatelem k němu a odporcem *návratu ku křesťanství*. Dojde jistě k srážce *atheismu s katolicismem*. Katolicismus, který jediný pevně drží víru v Boha osobního, zvítězí sice, ale po velikých ranách a zbořeninách. A který národ bude nejméně *atheismem*, bezbožectvím prožrán — ten nejméně utrpí.

Nuže, pane doktore Rejtharku a Kohnsortil *To je ta „politika“*! nejdp. biskupa a veškerého kněžstva českého — *sachovati víru v Boha a Krista drahému národu našemu a tím sachovati i národ náš a jeho majetek po otčích sděděný*. *Snahou nejdp. biskupa není potírati tu neb onu stranu politickou, jeho snahou není vládnouti a v porobu uváděti, nýbrž jeho snahou jest — zachrániti národ sáhuby s atheismu mu hroící. Zachovati drahému lidu českému Boha a Krista — to je „politika“* nejdp. biskupa pane **Němce**, a **Kohnsorti**. A abych více nesířil slov — zkrátka štvance byla v Králové Městci veliká — tak že vráželi odpůrci zásad pana biskupa i do domů — kde chtěli vystrčiti prapor — a hrozbami — že je nebudou voliti a k krobu provázeti — chtěli to překaziti — ale nepodařilo se jim to úplně. Praporů bylo hojně — a v nymburském plátku je tupen i jeden sokol br. Ruda Smutných, že vystrčil prapor na domě svém — sláva mu! Dokázal, že je spravedlivý — neboť nejdp. biskup vztýčil rovněž prapor na letním zámku v Chrásti o slavnosti sokolské — a propůjčil sokolu chrastckému ochotně zdarma louku ku cvičení a k národní slavnosti. Biskup právě není takovým, jak vy ho líčíte buď z vlastní zlomyslnosti anebo svedení problanými novinářskými zprávami.

Rovněž uznání přísluší p. okresnímu starostovi **Chrástckému** z Kněžic a p. měšťanostovi **Venclovi** — kteří přese všecken terror ze strany radikálů a socialistů prohlásili veřejně, že jsou katolíky — a že uvítají svého biskupa i kdyby museli složiti úřad svůj. Uvítání dopadlo tedy nad očekávání. Nejdp. biskup nikde nebyl potupen od socialistů — ač je jich tam skoro většina obyvatelstva. Palma tudíž zůstává ještě *Žiželicům* — kde předloni při přijezdu Jeho Milosti poštvaný — jak se nyní povídá učitelem Rašnem — lid v počtu asi dvaceti uspořádal posměšný špalír. *Žiželice* se za to nyní stydí a litují, že se dali od nepoctivých štváckých lidí svesti. Po Městci ve všech osadách, kde visitace se odbývá, je vítána Jeho Milost se slávou tou největší. Střelba — banderium — spolky — hudba — je na osadách všech. Zvláště v **Kněžicích** a **Běromělech** — kde Jeho Milost jako professor každoročně vypomáhal v duchovní správě — bylo uvítání co nejslavnější. Do podrobnosti líčiti nebudu, toliko to připomínám, že v Běromělech přijelo 30 jezdců ve stejnokroji naproti Jeho Milosti až za Městec — a rovněž při odchodu jej přes celé město vyprovázelo. Stalo se tak prý na „trucu“ Městci. Při odjezdu z Běromělech Městcem byly ulice plny — a jen tři „osvícenci“ nechali na hlavě, aby jim rozum neutekl — a tu řekl jeden jezdec — mladý inteligentní rolník: „To by se na vesnici nestalo — to je hulvátství.“ Koho se to týká, bude to asi věděti.

Rovněž slavného a srdečného uvítání dostalo se Jeho Milosti v **Chotěšicích**. Zvláště dojala Jeho Milost řeč p. starosty **Fr. Odvárky** s **Nové Vsi** — který jménem všech osadníků Jeho Milost u slávohrány přivítal. Originální tuto řeč přinášíme v plném znění: „Vítej nám, náměstku apoštolský — volám dnes jménem přítomného představenstva — vítěj nám — volám ve jménu přítomného obecnictva, ve jménu prostých i vznešených, ve jménu chudých i bohatých katolíků, kteří všichni se dnes radují z tobo, že zavítal do osady naší náměstek apoštolský, před tím nikdy nevidaný, nejduštojnější biskup náš — biskup to tupený, biskup to pronásledovaný — a proč tupený? pro pravdy sv. náboženství a sv. víry naší — že koná svou povinnost. P. Bůh povolal chudého, prostého, venkovského kaplana až na stolec biskupský a svěřil mu spravovati tak rozsáhlou diecési, udělil mu dary hlubokého rozumu — bystrého ducha — že může bludy potlačovati, pravdu nad lež povznést — a tím nepřátele sv. náboženství pokorovati. Ptám se, jaci jsou to lidé, kteří nejdp. biskupa tupí — kteří jej tak pronásledují? Jsou to lidé ti nejlepší? Nikoliv. Jsou to lidé bez ná-

boženství, kteří sami víry nemají — kteří chtějí vyrvati z lidu všechny cit náboženské — by se ujela nevěra v srdcích lidských. Jsou to pokrokaři, radikálové a liberálové. Oni do světa hučí, že náboženství je věcí vedlejší, že náboženství je věcí nepotřebnou, že člověk pokročilý nesmí věřiti náboženství.

A proti nim povstává náš nejdp. biskup a povídá — pokrok v životě lidském bez náboženství, je vojna bez krále a vůdce — to je loď bez kormidla, která nedopluje cíle; a dále praví, *kdo nevěří v Boha, spronevřuje se i lidem*. Tu řekl pravdu — a přísloví naše české praví, pravda plodí zášť a nenávisť. A kdo je více nenáviděn a proti komu je větší zášť — jako proti nejdp. biskupovi proto, že mluví pravdu a hájí pravdu. A pravda plodí zášť a nenávisť. Pravdu řekl nejdp. biskup, *že kdo v Boha nevěří — lidem se spronevřít*. O tom podám důkaz z vlastní zkušenosti. Byl jsem za úředním řízením v okresním městě — nebudu je veřejně jmenovati — pokrokaři je však hojně obsazeno. — Když vyřídil jsem si své věci — seděl jsem v hostinci. Tu přijdou do hostince čtyři mladí koncipienti a začali mezi sebou různý hovor, až přišli na náboženství. Tu jeden povídá — „z toho si dělám čest, že mi říkáš husita“. V tom přišel do hostince rolník — pozdravil do-tyčné pány — a oni jeho — nejspíše se znali. Tu se mu dali do smíchu, kde že se koupal, že z něho teče jako z hastrmana. Onen rolník jim povídá „vy panáčekové, kdybyste vy měly jednou za rok žně, jako máme my, a kdybyste vy denně 18 hodin pracovali, jako rolník musí pracovati, aby se udržel — vy byste se jistě nesmáli. On má žně jednou za rok — a vy každý měsíc — a ještě neví, zda-li vše sklídí, neb při nynějších časech není možno na nic podobného myslet — neb již čtyři neděle neustále jen léje. Kdyby Bůh nějakých časů nám popřál, abychom to, co nám nadělil — mohli sklídit.

Při slově Bůh ušklibli se oni pánové, jako když je jedovatá zmije uškne — a sotva zapadly dveře za oním rolníkem, vyvalil jeden z nich a pravil: *Ladislave, co je to ten Bůh?* — Z téhle selských „baliků“ to tmářství žádný nevytlouče, kdyby si člověk plíce vymluvil — všecken inkoust do časopisů vypsál — oni tmáři jsou a tmáři zůstanou. On řekl, kdyby Bůh dal nějaké časy. Co je to ten Bůh? Ta láska, která nás pojí, to je Bůh náš, ale jiného Boha neznáme, není-li pravda *Ladislave*? (Pěkný to obraz duševní spousty u mnohých z intelligence naší — pozn. red.) Tu jsem si učinil o nich úsudek, jaký je asi rozdíl mezi Husem a mezi nynějšími husity. V čem ho asi následují? Kronika nám praví, že Hus byl zbožným mužem, že pro jeho zbožnost si jej sám tehdejší arcibiskup zamíloval, a nebýti toho, že začal učiti některým bludným článkům víry, byl by u něho v té největší přízni. To je veliký rozdíl mezi Husem a novomódními husity — on vedl k Bohu, povzbuzoval k přijímání sv. svátostí, aby se lid uctivě choval v chrámu Páně před Vel. Svátostí jako před živým Bohem — a nynější husité v žádného Boha nevěří, oni mají za Boha slepou lásku, jak to udaný příklad dokazuje. A tu jsem si pomyslíl, že by se jim Hus pěkně poděkoval za to novomódní husitství, že by se jim poděkoval, aby ho před světem neostouzeli, že on takovým nezmaobhem nebyl. A proto vítáme vás nejdp. biskupe tím srdečněji — že vy pro hájení té víry naší — jste pronásledován a tupen. Nejdp. biskup k slázám dojat poděkoval slovy: „Takovou řeč jsem ještě nikde uvítán nebyl. Děkuji Vám srdečně. To však vám pravím, že musíte býti připraven, že budete rovněž pro tuto řeč v novinách tupen.“ Na to jsem připraven, z toho si nic nedělám. Takto mluvil prostý rolník, který vlastní četbou spisů katolických takto se vzdělal. Budiž mu vzdána čest za tak neohrožené vyznání své víry! Kéž by bylo více podobně uvědomělých katolíků, pak by to jinak pro nás vypadalo. Čtete mužové podobné spisy katolické, abyste dovedli odrážeti urážky od neznabožů proti sv. náboženství činěné!

V **Kopidlíně** bylo uvítání J. M. ndp. biskupa, jak se strany veškerého měšťanstva srdečně, vřelě, v každém ohledu velkolepě, což jest potěšujícím důkazem, že náš český lid ve svém jádru jest dosud katolickým a zbožným, jak jím býval za dob sv. Václava a otce vlasti Karla IV. Nejdůst. pán biskup vyznamenal také katolické město **Kopidlno** tím, že městskou faru povýšil za děkanství a dp. faráře **Jos. Šádka** za prvního děkana.

Národohospodářská hlídka.

Česká společnost národohospodářská v Praze uspořádá v době od 8. do 8. října t. r., přihlásí-li se dostatečný počet účastníků, přednáškové kurzy o nejdůležitějších oborech národního hospodářství a sociální politiky. Kurzy tyto, jejich hlavním účelem jest vychovati pro venkov náš šířitele lepšého poznání v otázkách národohospodářských a sociálních, určeny jsou pro úřednictvo úřadů správ-

mích, závodů průmyslových, obchodních i peněžních, učitelstvo, uchenovstvo, pro inteligentní obchodníky, živnostníky, rolníky, dělníky atd. Přednášeti budou: 1. Univ. prof. dr. Alb. Bráf národní hospodářství (hodnota, kapitál, vlastnictví, soutěž, dělba práce, peníze, úvér, cena, renta atd.). 2. Dr. Frant. Fiedler, rada zemského výboru král. českého, o politice agrární (vývoj agrárního zřízení, emancipace stavu selekého, přičiny a povaha krise zemědělské, úpadek cen, zadlužení půdy, seleké právo dědičné, kmenové statky, velkostatky, malé rolnictvo, oddělování venkova stěhování do měst a vystěhovatelství za hranice). 3. Dr. Vlad. Fáček, koncipista zemského výboru král. českého, o politice živnostenské (vývoj a právní úprava průmyslové výroby, soutěž malých výroby s velkou, krise řemesla a prostředky reformní, kartely). 4. Dr. Josef Gruber, koncipista obch. a živn. komory pražské, o politice tržební a dopravní (vývoj tržební politiky, obchodní smlouvy, cla, dopravní prostředky). 5. Jan Koloušek, profesor českoslovanské obchodní akademie v Praze o finanční politice a peněžnictví (hospodářství státu, země, obcí, rozpočet a jeho význam hospodářský i státoprávní, vývoj financí veřejných, příjmy výrubní, daně, poplatky, bankovníctví, bursa). 6. Dr. Cyrill Horáček, tajemník městské spojitelnosti pražské, o politice sociální (sociální otázka, zákonodárství ochranné, sociální pojišťování, sociální úkoly státu, obcí, chudinství). Všichni účastníci kursů obdrží před počtem jich tištěné náčrty přednášek, jež poslouchati budou zároveň s jinými pomocnými jako statistickými tabulkami, diagramy a pod. Přednášky konati se budou v místnostech c. k. české university Karlo-Ferdinandské v Praze v době od 8. do 8. října t. r. denně od 8 do 11 hod. dopol. a od 3 do 6 hod. odpo. Kursům bude předcházeti zahajovací přednáška profesor Bráfa o základech vědy národohospodářské. Přihlášky, jež se mohou diti pro všechny anebo pouze pro jednotlivé kursy, lze učiniti do konce června t. r. a buďtě adresovány podepsanému II. jednání České společnosti národohospodářské (Praha, 597—III.). Současně s přihláškou dlužno složit poplatky, který činí za kurs v jednotlivém předmětu (6 přednášek) 1 zl., za všechny kursy 5 zl. Česká společnost národohospodářská. V Praze, dne 9. dubna 1898. Dr. Lošťák, předseda. Dr. R. Pilbauer, II. jednání.

Obchodní a celní smlouvy z r. 1897 nejsou na prospěch českému zemědělství, jehož zájmy obětovány byly zájmům uherských zemědělců. Čeští zemědělci musí zavčas býti svých prospěchů pamětlivi. Ve výboru českého odboru rady zemědělské pro království České poukázal princ dr. Bedřich Schwarzenberg k důležitosti otázky nových obchodních smluv pro české zemědělství a projevil souhlas se stanoviskem, které zaujali zaujali zástupci českého odboru při ustavující schůzi jednoty ku hájení zemědělských zájmů při jednáních o smlouvách obchodních. Princ vidí nejvhodnější postup v tom, bude-li otázka smluv nejprve v jednotlivých zemích a pak teprve ve společném sboru zástupců zemí těchto projednána. Žádá, aby předsednictvo učinilo opatření, aby výbor českého odboru mohl otázku tato v určitém čase již vzata býti v úvahu. Předseda J. J. princ F. Lobkovic připomenul, že trvá na stanovisku autonomie zeměské ve věcech zemědělských, leč otázka obchodních smluv, jakkoli se dotýká věcně stavu zemědělského, není vlastní otázkou zemědělskou a náleží před zákonodárství říšské. Řečník uznal za vhodné, aby sice otázka obchodních smluv nejprve projednána byla v radě zemědělské vzhledem na české zemědělství, po té však aby v další společné poradě zástupců všechkých oficiálních hospodářských korporací zeměských sjednan byl jednotný postup agrárních kruhů v otázce obchodních smluv. Pan H. Janda klád váhu na to, by vedle společného zemědělského střediska pro obchodní smlouvy též sama rada zemědělská za příspěvků korporací odborných otázky obchodních smluv se ujala a náležitý materiál ku správnému posouzení u řešení otázky této opatřila. Sdílel dále, že dle informace jeho ministerstvo orby samo věci této se chce ujeti a afiditi pro otázku obchodních smluv zvláštní kancelář. Chce dle podnětu J. J. p. knížete Schwarzenberga co nejdříve ve výboru českého odboru poradě zahájit. Pan Vilém Teklý nemá důvěry do vídeňského střediska pro obchodní smlouvy. Řečník navrhuje, aby svolána byla zemědělskou radou anketa odborníků z kruhů hospodářství a hospodářského průmyslu a aby ustavil se přípravný komitét, jenž by připravoval a vedl šetření v tomto oboru. Pan J. Maštálka vyslovuje se proti účastenství zemědělské rady ve vídeňském středisku pro obchodní smlouvy a proti zřízení rakouské rady agrární. Pan Gustav ryt. Hodek poukazuje, že obchodní smlouvy nejsou určeny pouze pro Čechy, nýbrž pro celé Rakousko a proto nebylo by účelno vyhýbat se naprosto jednání společného sboru pro obchodní smlouvy. Předseda J. J. princ F. Lobkovic a předseda českého odboru H. Janda prohlásili pak, že jsou ochotni ve smyslu návrhu p. knížete Schwarzenberga a pana V. Teklého zahájit potřebná jednání. Zpráva před. schválena. Pan H. Janda odůvodňoval po té resoluci, v níž žádá se vláda za okamžité zrušení restitučního řízení s obilím. Resoluce tato přijata jednohlasně.

O zvelebení českého ovocnictví starají se sice kruhy mnohé, avšak snahy jejich docházejí v širokých kruzích našeho rolnictva dosud nevalného povážlivosti a dosažené úspěchy zůstávají tudíž daleko za očekáváním. Ovocnictví prospívá sice v některých krajích, ale jsou to dosud hlavně velkostatky, které pěstují ovocnictví racionálně a s velikým peněžním úspěchem. U nás se obyčejně s pokládá, že při

pěstování ovoce padá na váhu jednak otázka režijní, jednak potřeba a poptávka ovocných trhů. Sadať má větší výlohy, musili vlastní neb pronajaté sady dále hlídati a česati, a méně se za ovoce utrží, je-li toto příliš různých druhů a jakosti. Jednotlivé sady a stromohady měly by se vysaditi vždy stejným druhem ovoce. Jsou tu menší výdaje při hlídání ovoce a u velkokupců stráž více, může-li více metrických centů neb vagonů téhož ovocného druhu prodati. Při časné třeba hleděti, aby ovoce se neotlouklo, ale aby hned pečlivě se zabálilo. Takové ovoce nepodléhá tak snadno hnilobě, déle vydrží a platí se dvoj- i trojnásobně tak draho, jako potlučené ovoce. U nás by se měla věnovati také větší pozornost podnikům pro zpracování a zužitkování ovoce. V Severní Americe, v Německu, ve Francii a jinde zavazují, čistě se usuší a konzervují mnohem více ovoce než u nás v Čechách, které za Eneáše Sylva (papeže Pia II.) slynnou nejlepšího ovocem v Evropě. Právním žádal 4. dubna ve výboru českého odboru zemědělské rady velkostatkář z Mal. Barchova p. A. Fišera podporu pro podniky ku zpracování a zužitkování ovoce Horlivě se za to přimlouval též p. Jindřich Doležal ze St. Bydžova, a hrabě Vojtěch Schönborn uznává vhodnost jejich návrhů, žádal, aby zemědělská rada při provádění návrhů těch byla zeměskému výboru obstaráváním funkce dozorců nápomocna. Správně vytkl p. Jos. Srb, že v pomologickém ústavu v Troji se rozdělují příliš mnoho druhů rouků a ne vždy osvědčené a též pod cizími jmény. Pan Gust. ryt. Hodek poukázal k obtížím při zpeněžení ovoce, kteréž způsobeno jest hlavně přílišným množstvím pěstovaných druhů ovoce. Tomu předejde se zřízením školek, kteréž předepsaným sčítaním budou se řídit. Pan dr. Josef Gras doporučuje, by na vydržování školky déle než po tři roky subvence byla poskytována a aby též účelně zařízené školky hospodářskými spolky zřízené byly podporovány. J. O. Vojt. hrabě Schönborn sděluje, že dožádal p. Srba, aby mu ušel bližší data v příčině nastalých případů při vydávání rouků z pomologického ústavu v Troji pod falešnými jmény, načež učiniti chce potřebné opatření k nápravě. Pan J. Maštálka žádá, by do zařizovacích nákladů školky též cena pozemku mohla býti počtata. Po doslovu referenta schválen návrhy referátu s některými drobnými změnami a s dodatkem p. Jos. Srba, by učinilo se opatření, aby z ústavu pomologického v Troji jen málo, ale spolehlivých rouků se vydávalo.

Ku povznesení lákatví v Čechách věnoval stát 1000 zl. Na návrh zemědělské rady zřizeno letos 16 pokusných polí s různou subvencí po 25 zlatých. Dozor k pokusům svěřen byl učitelstvu hospodářských škol. Český odbor zemědělské rady zakoupil z podpory 250 zl. ministerstva orby líné semeno k rozdělení chudším pěstitelům lna.

Tuberkulóza hovězího dobytka a ochrana před ní.

(Pokračování.)

Dříve panovaly různé náhledy, jak nemoc tato povstává. Pak mělo se za to, že rozličné zevnější okolnosti, jako špatná píce, krmení odpadky tovarními, dusné, řádné ventilace postrádající stáje tuberkulózu způsobují; tomu však není tak. Jest s naprostou jistotou dokázáno, že tuberkulóza povstává pouze nakažením, t. j. přenesením nemoci ze zvířete nemocného na zdravé, což se děje buď vydechovaným vzduchem anebo slizáním vykašlaných chrchlů. Na telata přechází nákaza ta i sá ním mléka z tuberkulózní krávy. Že zároveň tuberkulí po otci neb matce zděditi lze, jest známo; nemoc jest nehojitelná, lečení nevykazuje žádných utěšených výsledků. Velmi důležitá jest ta okolnost, že tuberkulóza skotu totožná jest se stejnojmennou nemocí lidí, a že přechází nejen z člověka na zvíře, ale i ze zvířete na člověka; nejzávažně může se to státi požíváním nevařeného mléka od tuberkulózních krav, mléko čerstvě nadojené jest nejnebezpečnější, zvláště děti jsou nákaze mlékem nejvíce přístupny. Proto se nemá nevařené mléko nikdy požívat ani od zdánlivě zdravých krav, neboť i zvířata nejvíce nijakých známek nákazy mohou tuberkulózu stížená býti. I ostatní výrobky mlékařské jako sýr, máslo, syrovátka mohou nákazu do člověka vnést. Vafením se zárodky choroboplodné v mléce znič, takže potom se stávají zcela neškodnými. Požívání masa ze zvířete tuberkulózního zachráněného jest též škodlivé, ne však v takovém stupni jako požívání mléka; přece nutno jest s opatrností takové maso jen řádně provařené požívat.

V Čechách není tuberkulóza skotu zjevem nikterak vzácným, 2—8% veškerého dobytka hovězího jest nákazou stíženo; dobytek na jatkách poražený bývá 2—4% tuberkulózní. Toto procento jest značné, a to sluší ještě připomenouti, že zvířata na jatkách poražená byla jako úplně zdravá, žádnou nemocí nepodlehla koupěná; nápadnou je ta okolnost, že v krajinách, kde tuberkulóza mezi lidmi je častou, i mezi skotem hustěji se vyskytá. Poukazuje to rozhodně ku spojitosti nemoci těchto na člověka i skotu, a dala by se v některých případech vyšetřiti nákaza člověka od skotu (mlékem). Každé zvíře není stejně přístupno této nemoci. Starší zvířata zvláště krávy, tuberkulózu bývají častěji stížena než zvířata mladá. Také u různých plemen má nákaza ta různé rozšíření: plemena

horaká nevykazují nikdy tolik tuberkulózních zvířat jako plemena nížinská. Konečně způsob chovu působí na vystupování nemoci té, neboť u skotu ve stájích stále zavřeného jest nákaza častější než u skotu chovaného větší část roku venku na pastvinách.

Tuberkulóza nejen značné hmotné škody působí, nýbrž i sdraví lidské ohrožuje. Z důvodů těchto měla by se aspoň nějaká opatření proti šíření se nemoci této zavést. Zákonitých předpisů dosud proti ní není u nás žádných, jest pouze jako právní chyba do občanského zákoníku počtata; právní čas obnáší 30 dnů. Z ochranných prostředků proti nákaze jmenované lze doporučiti tyto:

1. Otužování mladých zvířat, alení těla řádným chovem, krmením, pohybem na zdravém vzduchu v okradách nebo na pastvách.

2. Tuberkulózu stížená zvířata buďtě odděleně chována, by nestála se zdravými v jednom chlévě pohromadě a pokud možno buďtě brzy poražena.

3. Telata od tuberkulózních rodičů buďtě rovněž brzo zabita.

4. Vyloučení nákazou stížených zvířat z plemenitby.

5. Zničení tuberkulózu zachvácených vnitřností a desinfekce stájí.

6. Požívání mléka jen vařeného.

V krajinách, kde choroba ta často se vyskytuje, mohli by rolníci sami těchto zachráných prostředků se chopiti. Myslíme si věc takto: Majitelé dobytka celé obce neb i více osad sousedních utvořili by jakési družstvo ku vzájemnému uhrázení škod povstalých porážkou zvířat tuberkulózních. Pak by zvěrolékař pomocí tuberkulinu zjistil nemoc dobytčete, jež by se po té odhadlo a porazilo. Maso ku požívání připuštěné by se zužitkovalo. Rozdíl mezi cenou poraženého zvířete a obnosem za maso strženým uhradil by se vzájemným pojištěním. Odjinud nově kupovaná zvířata musela by ovšem také očkováni tuberkulinem podrobena býti. Hlavní zřetel obrácen by býti musel na plemenné byky, a žádnému nemohla by vydána býti licence ke připouštění bez předchozího zjištění úplné zdravého stavu pomocí tuberkulinu. Bylo by zajisté záhodno, by zákon o licencování býků plemenných ze dne 21. dubna 1887. v tomto směru byl posměněn a doplněn.

Ve Francii bylo vydáno r. 1896. nařízení, dle něhož dobytek hovězí k chovu tam z ciziny dovážený na hranicích podroben býti musí očkování tuberkulinem, a jen dobytčata zdravá připuštěni se k dopravě přes hranice. Skot, který tuberkulinem zjištěn jako nemocný, pošle se zpět anebo se na místě poráží. Způsobem tímto chrání se Francie před dovozem tuberkulózního dobytka z ciziny. Rovněž jsou zavedena zákonitá opatření na tlumení tuberkulózy skotu v Dánsku a Švédsku. Stálo by za uvážnou, zda-li by podobná opatření nebyla výhodná i u nás.

Ze Skalce n. Úp. („Obrana“). Katolicko-vzdělávací spolek náš konal poslední dvě schůze, které v nejbližším ohledu byly velmi důležité. V první schůzi, v měsíci březnu konané přednášel o odznanu spolkovém, v četiti a na tabuli se nacházejícím — křesťan, kotvá a srdci — vdp. protektor spolku, Frant. A. Pecka, děkan v České Skalici: „O víře, naději a lásce.“ Příklady z vlastní zkušenosti a důkazy nezvratnými z dějepisů českého o králi Přemyslu Otakaru II. na Moravském Poli a Zaviši. Z Falkenštejna dokázal, čeho třeba člověčenstvu, aby nešlo rozervané, nespokojené, a když se do neznámí vrhá samo, kde vůči rozličným rádcům nalezne pravého rádce, jenž by národy šťastnými učinil? Matka církev katolická jest to, pravil, která dí, že lidstvo bude spokojeno, budou-li zákony zdělaný na řádech křesťanských, vrátí-li se k náboženství, bude-li věřit, doufat a bližního milovat; nebude-li křesť, toto znamená víry, vyrváno lidstvo jako prvým rodičům, tupeno s dětmi učených i neučených v knihách, časopisech; nebude-li kotva, toto znamená naděje, důvěra a odplata ve věčnost vzata se srdce lidstva jako v ráji a mládě ideálů zbavena; nebude-li srdce, znamenající plnou lásku, jako prvým rodičům vyrváno lidstvo na úkor lásky k Bohu a bližnímu, volnosti a bratrství. Křesť, kotva a srdce jsou sociální odznak náš, jenž hlásá, že jsme křesťané, že slíší víru, naději a lásku k Bohu a k bližnímu. To stručný obsah přednášky vdp. děkana, která učinila hluboký dojem na posluchače, kteří dlouhotrvajícím potleskem svému milému knězi projevíli za ní vděčnost svou. — Dp. přednáška šel na to list děkovací, jež „Obrana“ zasílá slovněmu panu dr. Václavu Rezníčkovi, skriptoru při zemském muzeu v Praze a rodákmu malolaskickému. Druhá schůze pořádná dne 17. dubna. Pan Václ. Jenčůvský, řebář v Hradci Králové, pojednal v ní úspěšně „O vlastenectví křesťanských dělníků.“ Jako na předěle schůzi, tak i na této účastenství členů a hostů bylo značné a můžeme s potěšením na jisto postaviti, že schůze našeho mladého spolku čím dále tím detailněji bývají navštěvovány, což jest potěšitelným znamením pro trvání a mohutnění spolku tohoto i milou odměnou těm, kteří o zdar spolku se přičinili a v něm o všemožné vzhledání jeho členů se přičinili. PMT schůze dne 15. května.

Přátelský večer uspořádala živnost. čten. jednota v Hradci Králové dne 17. dubna na počest svého čestného starosty, p. Jos. Novotného při hudbě Skola Třebechovského. Hudba byla znamenitá. Zpěv dam odměněn byl bouřlivým potleskem, závažné výstupy vzbudily nejlepší náladu. Panu starostovi Novotnému byl při té příležitosti věnován od členů čestný pohár. —

Světově známé

Klatovské karafiáty

12 druhů za 3 zl., 25 druhů za 4 zl., 100 druhů za 10 zl. a směs 100 za 5 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádherných druzích již v poupatcích 12 druhů za 3 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1-1 a půl metru výšky, v nejobilnějších druzích 12 druhů za 6 zl. 60 kr.

Pinekvěté fukale 1 kus za 8 kr. **Krásné vanilky** 1 kus za 8 kr. **Růže do hrnců** (květináčů) 1 kus za 20 kr., **Jiřinky** 1 kus za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

Tovární sklad

jizdních kol

ALBERT R. ŠTOURAČ, Svitavy, Morava.

Výrobky jediné nejoceňovanějších továren se dvouletou zárukou. 321

Prodej též na mírné splátky.
Cenníky zdarma.

Rarel Borovec,

dekorační malíř v Třebohovicích
doporučuje svůj závod k provedení všech

dekoračních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, polychromie oltářů a soch se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání. 280

Kávu

nabízím a zašílám na každou poštovní stanici vyplacené 4³/₄ Kila

Ceylon těžký velkozrný	1 kilo zl. 1:80
zlatošlou Javu	1:80
Ceylon perličkový	1:80
Jáva zelená	1:60
Portoriko	1:60
Jamaika	1:40
Mokka	1:20
Santos	1:—

Kdoby se zálibou kávy nebyl spokojen, jest každému volno tutéž mi na mé útraty vrátit, a já vrátím peníze beze zátky. S takovou podmínkou cizina neprodávám.

202 V účtě k službám ochotný

F. CHRUDIMSKÝ,
kupec v Hradci Králové.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejrychlejší a výhodnější způsob dle času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti. 311

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací stroje excentrické mlátič stroje s kuličkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Do Hradce Králové a okolí!

Pro jarní období doporučuje v účtě podepsaný veleceletnému P. T. obecnostu svůj co nejhojnější zásobný sklad veškerých druhů

moderních klobouků

přistěných i vlněných pro pány, chlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skladě nejméně a nejmódnější druhy přistěných klobouků firmy Jan Řezhen, továrna ve Vídni, jejíž výrobky rovnají se veškerým prvním továrnám vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se úhled a za ceny levné.

O vzácnou přízeň P. T. obecnostu prosí v účtě dokonale 283

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,
(Velká podlaží).

PALMYRA

jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě

metr zl. 3. -

Na úplný oblek 3 metry za 9 zl.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317

První český zásl. závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892. nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filialní sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obecnostu své nejlépe osvědčené

piana, pianina

s anglickou repetiční a obyčejnou vídeňskou mechanikou nového mačného dokonalého provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při řádné servisní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukové neobyčejně levných.

Tiž na splátky na výhodných podmínkách.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko
Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Annenské

slatinné
lázně

v Bělohradě

(království Českého, stanice sever.-záp. dráhy.

Tiž přechrání levné stádo letní.

Unicum

proti

dně

rheumatis,
rheum.

ischias a p.

Zahájeno 9

května.

Skvělé často

závažné výsledky.

Stěsání již od

roku 1885.

Prospektu zašle

ochotně

správa lázní.

318

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporoučuje svůj atelier k provedení všech dekoračních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Atelier pro malbu dekorační.

speciálně kostelní.

NÁVRHY

— přesně ve slohu vypracují se bezplatně. —

Ze solidního provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více záslých obrazů

VILÉM VONDŘEJC,

akademický a dekorační malíř

dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63

Český křesťanský závod.

JOS. KOSINKA,

ruční tkalcovství

ve Zbečnicku u Hronova

nabízí své výrobky jako:

Kanafasy, damasky, plátna, ručníky, kapesníky a veškeré do oboru tkalcovského spadající výrobky v cenách nejlevnějších.

Tiž lze u nás dostati tak zvané

»Kneippovo plátno.«

Svět k světu!

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolujeme si veleceletnému P. T. obecnostu zdvořile oznámiti, že vedle chvalně známé dílny natěračské v Chrudimi otevřeli jsme též

nově zařízenou dílnu

natěračskou

zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.

Tamtéž nalézá se obchod p. Šimka.

Snahou naší bude, bychom všechny práce do oboru toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spokojenosti pp. zákazníků.

Nabízíme služby své ku provedení veškerých prací stavebních, náteru fasád a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobné.

Vedle nápodobení rámečků dřev provádíme též i obrnou imitací rámečků mramorů.

O hojnou přízeň prosí v účtě plně 286

Josef Komárek a syn.

JAN HORÁK

soukeník

V BYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čisté viněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleceletným a veleceletným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sližují, vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Oltářní koberce

zhotovují se dle potřebných rozměrů v každé libovolné velikosti se vzorkovanými neb květovanými koberci metrových, a sice tak, že figura každého jednotlivého listu hodí se k vzoru listů ostatních, tak že hotový koberec ladný celek tvoří.

Ceny koberců vzorkovaných,

které ku kobercům oltářním použiti lze jsou následující:

Koberce manilové, vkusné vzorkované, na obou stranách k upotřebení 65 cm. široké, metr 85 kr., 90 cm. široké, metr 1 zl. 25 kr.

Koberce vládné, dvoustranné ve velmi vkusných, hvězdotvorných vzorech, v převládající barvě červené, modré, bordeaux, zelené, neb zvláště k účelům chrámovým se hodící

barvy fialové

65 cm. široké, metr 1 zl. 10 kr.

Koberce tapetové s pevným, ležícím spodkem, vzorů krásných, medailonových a k účelům chrámovým velice vhodných 67 cm. široké metr 1 zl. 50 kr.

Koberce plyšové, velice nádherné metr 2 zl. 60 až 8 zl. 50 kr.

Koberce jednobarevné bordeaux úplně vládné, silné dvoustranné, bez jakéhokoli vzoru 100 cm. široké, metr 2 zl. 25 kr.

Vzory koberců oltářních zasílá na požádání franko

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí č. 32.

259-3

Jos. Krejčík

v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščiná třída č. 24.

odporuje učení své ohledně moudré:

Sochy, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, oltáře, kazatelny, zpodobnění, křtitelny, konsoley, svícny, lustry, pušky atd. dle slohu kstělá.

Přívodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

P. T. milovníky sportu

dovolují si upozorniti na svůj bojný zásobník

sklad kol

různých soustav a výtečné jakosti a veškerých součástí těchto v číste 114. na Malém náměstí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré opravy kol. V úctě

V. Prokeš v Hradci Králové.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá

přírodní vína

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krajcarů

doporučuje obchod vínem firmy:

Alois Sláma,
v Praze,

Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levněji! Ceníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

V. VACEK,

závod školářský
Pamětníku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krátké, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro strosmořadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Kdo hledá neb chce službu neb práci,

Kdo něco stratil neb nalezl

Kdo chce vyučovati aneb učiti se něčemu,

Kdo zamýšlí nějaký prodej neb koupí,

Kdo najmouti neb pronajmouti chce byt

aneb nějakou obch. místnost,

Kdo hledá neb k zadání

má stravu a byt,

Kdo vůbec chce nějaké oznámení vhodné pro

veškerou potřebu,

nechť použije k účelu tomu inserování v

OBNOVĚ

za mírný poplatek

za mírný poplatek

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svůj bojný zásobník sklad

zlatého a stříbr. zboží,

hodin kyvadlových, ka-

pesních v cenách mírných

a sežárnou.

Těs na splátky.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Denní osvětlení; chuti k jídlu, okamžitě posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje skvělá ře-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína deservní a pro nemocné,
lisované z čistých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidl, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecně ustanovil jsem krásné prémie a sice:

50 krásných dřevěných hraček

všech druhů, krásné malované, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek 1.70.

Každé zásluše bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.

Zásilky vyřizuje dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svratouch č. 15., pošta Svratka (Čechy).

XXXXXXXXXX

Elegantní

dýmky

různých tvarů a vyřezávanými ozdobami, jmény, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny. Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (fla-drových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.

Obchodníkům při tuctovém obdržení poskytuji velké výhody.

Zásilky vyřizuje dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svratouch č. 15., pošta Svratka (Čechy).

Otevření skladu

veškerých hotových oděvů

vlastní výroby pro pány a chlapce

ve formách elegantních, provedení osvědčeného a nejlepšího, zvláště pak veliký výběr brněnských, francouzských a anglických látek na objednávky

v Náchodě,

na Kamenici v domě p. Frant. Samka č. 108.

Stojnkroje pro c. k. státní úředníky, nádražní úředníky atd. vyřizují se dle nejnovějších předpisů.

== Ceny levné a pevné. ==

O bojnou přízeň prosí v hluboké úctě oddaný

Emanuel Bělský,

majitel c. k. priv. továrny na oděvy a dodavatel stojnkrojů rak. uh. spol. státní dráhy.

Hlavní sklad v Heře Kutné.

Filiální sklady: Hradec Králové, Náchod, Čáslav, Pardubice a Chrudim.

Jan Hromadník

stavitel pian a pianin

Praha,

ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou

Na památku

první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání

nabízím

velečestoj. duchovenstvu

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehnající chléb a j. v různých obměnách a vzorech, velikosti od 7x13 cm., - 29x40 cm. v nejménějším barvotisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na skladě obrázky Svätých, (vhodné odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém i nejménějším. Speciality obrázků na atlase překvapující krásy.

Objednávky veleč. duchovenstva vyřizují bez dobírky. Vzorky zašlou se obratem poštou a dítají se levně.

Josef Paas,

267

(firma Č. Mahrie) v Hradci Králové

Umělecký

závod

124) pro

malbu

na skle

B. ŠKARDA,

Brno.

Odborný závod

pro malbu oken

chrámových

Rozpočty, náčrtky

atd. jakéž veškeré

radu odborné

zdarma.

spolku celního a tržebního, která byla dána dne 29. prosince 1875. Pánové, my máme dnes prosím 1895 a přál bych si, aby tento rok neschýlil se ku konci, aniž by naše vláda uherské nevyhověděla platnou smlouvu celní a tržební. O tom jest asi vláda přesvědčena, že na prozatím obnovení nebo na tak podřízené opravy, jako se staly roku 1887, tenkrát nelze pomyslet. Já prosím tedy, aby se ta výhodná taktická posice nedala z ruky, aby smlouva se vypověděla a tím dán byl signál, že jest a bude tu skutečná energie při hájení prospěchu této poloviny říše.“

České rolnictvo ví, že finanční ministr dr. Kaizl převzal předlohy vyrovnávací jako dědictví po bývalém finančním ministru dr. Billíkém. České rolnictvo však také očekává, že čeští poslanci zůstanou věrni slibům, které mu jejich jménem dali poslanci dr. Fořt, dr. Engel a dr. Kaizl. Zachovají-li se tak čeští poslanci, pak bude státi za nimi české rolnictvo jako jeden muž. České rolnictvo dá tentokrát ovšem jen na skutky, neboť slihy se mu nepomůže. Také řemeslníci a průmyslníci čeští očekávají, že zájmy jeho budou důrazně hájeny.

O otázce sociální.

Z řeči dp. dr. Rudolfa Horského na veřejné schůzi v Adalbertinu.

Populární náš sociolog, dp. pan farář dr. Horský patří zajisté k nejbledanějším českým řečníkům. Ačkoli promluvil již nesčetné řeči o otázce sociální, dověd vždy mluvit o této látce rozmarně, vtipně a duchaplně, takže přízeň „posluchačů“ má již předem zabezpečenou.

Za hluchého potlesku a za všeobecného napjetí promluvil p. dr. Horský také ve veřejné schůzi našeho politického družstva tiskového v Hradci Králové v podstatě řeč následující:

Vysoce důstojný pane předsedo! Volecténe shromáždění!

Dnešní doba roční se obvykle o sociální otázce a proto řečníci začínají své řeči obvyklým líčením panujících zbledovaných poměrů, takže pro samé nátky nepřijdou k luštění sociálních otázek. Dnes však není potřeba vykládati lidu, že se mu vede zle. To on ví a netřeba mu proto vypravovati, že z lidu stává se lid s prázdňným srdcem a s prázdňnou kapse, protože jsou o tom napeány již celé knihy. Pouhá diagnosa nemocnému neprospěje, byt byla nejslavnějším lékařem podána. Lid chce vědět, nikoli jak má zhytnouti, ale jak si má pomoci. Proto hlavní úkol sociologa záleží v tom, aby lidu ukázal cestu z bíd. (Výborně!)

Od liberalismu nelze očekávat nižší pomoci, neboť liberalismus jest vlastně veškeré bíd příčinou. Liberalismus vychloubá se ovšem svou svobodomyšlností a praví: Vždyť jsem přinesl lidu svobodu! Jméno nedělá ještě věc. Říše zůstane ržiti, byt by se jí říkalo třeba i kopřiva. Liberál zůstane vždy liberálem, to jest nepřítel lidstva. Než-li u nás panoval liberalism, byl lid poddaným; anebo aspoň panovala mezi lidem malá svoboda politická. Lid však dělný měl přece jen práva a širokou svobodu hospodářskou. Svoboda politická lidí se podstatně od svobody hospodářské. Liberalism dal sice lidu svobodu politickou, ale sebral lidu svobodu ekonomickou a přivedl jej do svého hospodářského područí. Liberalism nemá ani vůle ani chuti, aby na poli hospodářském učinil pořádek (Výborně!)

Přichází k sociální demokracii. Sociální demokraté hlásají prozatím úplně a konečně zproletarisování všech tříd; všechno, rolníci, řemeslníci a dělníci musí prý padnout a až prý všechny stavy propadnou úplně záhubě, bude prý lze nápravu započítí.

Sociální demokraté jsou učedníci Marxovi; vše, co se děje, musí prý se dít. Oni prý by sice pomohli, ale pomoci nemohou, protože prý škása je neodvratnou. Idea tato Marxova jest základní věton socialistického učení. Marx byl zákem Heglovým, který prý říkal umíraje: Jen jediný žák mi rozuměl a ten mi rozuměl ještě špatně. Já nevím, jestli tím žákem byl Marx, ale socialisté ani prstem nehnu, aby někoho zachránili. Sociální demokracie netvrdí sice, že rozklad nynějšího uspíší, ale ona považuje také za sbyčtelnost, rozklad tento zadržovati. Socialisté počítají, že kapitál se soustředí v rukou několika lidí a to všechno ostatní bude proletariát.

Již různé snahy sociální demokracie nasvědčují, že s právem lidu nemyslí to upřímně. Socialisté slibují všem politickou svobodu a všeobecné rovné hlasovací právo. Kdyby toto skutečně vedlo ku blahu všech, byl bych také pro ně. Ale v Spojených státech amerických je příslaví: Tolar pán. Tam je nejvíce bohatů a bíd zároveň. Pravda není vždy, kde je většina. Většina také nestrhne všechny.

Hlásá se též společenství majetku. Při komunismu by se pral každý pro lepší hrušku, jakž pak teprve o bezkou holku (Výborně!) Vědecké listy socialisté obmezují proto také do jisté míry komunismus. Jiní povídají o komunismu pudy; praví: To všechno jest naše, ale mého nic. Dokud bude rozdíl mezi já a ty, dotud bude rozdíl mezi mým a tvým. (Výborně!)

Sociální demokraté sami nevědí, že by se mohlo všechno provést co hlásají. Říkají že komunismus bude již letos. Já také čekal, jestli se ten komunismus provede a proto jsem také ničeho nezahopodatil. Nač také hospodářit, když by muš všechno pobrali? Ale letos ten komunism ještě nepřiel a proto říkají socialisté: To to bude až za 200 let. Práví snad.

Bebel sám nevěří v socialistický stát. Kdyby věřil tomu, že veškerý soukromý majetek přestane a jmění se stane společným všem, jistě by nehopodářil. Jistě by si nebyl postavil velkou továrnu a koupil si ve Švýcarsku velké panství. Kdyby ve své učení byl věřil, jistě by to nebyl dělal.

Všeobecné rovné hlasovací právo, úplná rovnost a komunism majetku není tím zlatým kouzelným proutkem k zlepšení poměrů, protože semé nejsou na tom nic lépe než my. Socialisté si v odlehlých amerických a australských krajích založili obce úplně dle své chuti a svého učení, ale brzy se znesvářili a ze svého eldoráda se do všech krajů rozutekli. Komunism pody nedá se ostatně ani na rok provést, neboť všechny zámožné kolonie sociálních demokratů zbankrotovali v krátké době, ačkoli jim nikdo v provádění jejich plánů nepřekážel. (Tak jest!)

Ani liberalism, ani sociální demokracie lidstvu nepomůže, lidské společnosti může pomoci jen křesťanská sociální strana. On stávi se proti rozřiztosti jednotlivých stavů, jež rozřiztil na osamocená individua. My chceme zase stavy sjednotiti v silná společenstva na zásadách křesťanských. My chceme zřizovat sdružení rolnická, řemeslnická a dělnická. Jedinec nikdy neodolá mocným, sdružení ano. (Výborně!)

Křesťanskými sociály se jmenujeme oproti nevěřeckým sociálům. My chceme, aby sdružení měla práva, aby též dělník měl právo na práci, na živobytí, neboť jen hospodářský základ umožní zlepšení poměrů.

Politická práva mají se vykonávat dle zájmového zastoupení a spravedlivost musí se opírat o Boží příkázání, o zákony Boží. My chceme všeobecné hlasovací právo podle skupin a stavů, na př. skupiny dělnické (duševních i hmotných pracovníků), skupiny řemeslnické, skupiny rolnické. Ty at si volí poslance ze sebe, at volí muš plodné práce a takový parlament nerozabil by se ani prkynkem, ani by nezahrál misere na trubku, takový parlament by pracoval ve prospěch lidu. (Výborně!)

Snahy naše ovšem bez boje se provést nedají, neboť kde jest pravda, tam jest blízko i Golgota. Kristus se musil narodit v chlévě a umřít na Golgotě, ale konečně zvítězil. My také zvítězíme, ale bez boje to nepřijde. Nedáme se odstrážiti a vynasnažíme se přivést lidstvo na pevnou půdu křesťanství. Proto jest nutno, vzduch otrávený atheistickými zásadami, očistiti vánkem Duha svatého, a duševní stravu nahraditi zdravou četbou. Věda odkojená moderní kuchyní nemůže duši lidskou napojiti, ta budí úpadek a krach lidstva. Teď se stávi bláznivec, nemocnice, porodnice, náleznice, polepšovny, kriminály, jichž chovanců mnoho má moderní zkažená osvěta na svědomí. (Výborně!)

Kapitalistický systém musí býti rovněž povolen a lidu se musí dopomoci, aby ovoce práce své mohl sám bez cizích živlů kliditi. Kdo má sílu kapitalism a tu moderní zbledovanost povalit, to pravil Chateaubriand: Vy chcete řešit sociální zápletky? Řešte je, ale nikdy nebudou provedeny bez evangelia a bez ducha. (Bouřlivý, dlouhotrvající potlesk). —

První veřejná politická schůze měla vzor opačnému ujišťování nepřátelských nám listů přiběh významný. Tak věcných a obažných a pravdivých a upřímných slov zřídka na velkých politických schůzích bývá slyšeti.

Drobná obrana.

Pálení čarodějnic, jak se nyní 30. dubna zapalováním ohňů na výšinách nasnačuje, patří u nás ještě tak k jasně poesii, ale jindy nebyvalo tomu tak. Sta a tisíce lidí bývalo pro podezření z čarování trestáno smrtí. A tyto čarodějské soudy, tato skvrna v dějinách lidstva metá se církvi katolické v tvář a to neprávem, neboť odpravování čarodějů a čarodějnic nejčastěji bývalo v krajích, v nichž zářila pochodeň toho nejrafinovanějšího světa, a to na doporučení předáků protestantských. Znamenitý právník Carpzow podepsal prý sám na 20.000 ortelů smrti. U Wolfenbüttlu podobaly se kůly, k nimž přivazovány bývaly čarodějnice, skoro lesu. V Quedlinburgu zsmřelo jednoho dne 133, v Osnabrucku na popad tamnějšího parkmistra 125 lidí. V Duryňsku a zemích hessenských daly se soudy čarodějské za spolupůsobení protestantských právnických fakult v Giessenu a Marburgu. A prvními odpárci těchto soudů bylo 7 katolických spisovatelů, mezi nimiž blavně vynikli Tanner (1625) a Spee (1631), jehož kniha „Cautio criminalis“ je nejznamenitější knihou, která kdy proti zneužití práva a spravedlnosti napsána byla. A tyto dva Tanner a Spee byli jesuité! Za to že basili plamen hranic, na nichž

umírali lidé neviní, dostalo se jim jména „tmářů.“ V Římě samém nebyla upálena ani jediná čarodějnice, kdežto v sídlech vůdců protestantských kazatelů hranice neubasinaly. Proto vidíte-li jen jednu hranici stále, obraťte se a bledte kolem sebe, ta země na ní rozmetán jest prach tisíců nevinných lidí, jest nejlepším důkazem, jak očistné působil plamen vašeho evangelia. „Osvěta lidu“ v číle 16. též nám slibuje, že my „zdešení prchati budeme před září osvěty“ — ano před takovou osvětou, která nejen září ale i páli — před takovou osvětou budeme zdešení prchati.

Drobné zprávy

Zprávy diecéšní: V Pánu zesnul: p. P. Clemens Košťál, z řádu sv. Ben., gymnas. profesor v Broumově, p. Václ. Kofínek, kněz na odpoc. v Čepích. Ustanovení: p. Jos. Beran, děkan ve Dvoře Králové, jmenován správcem vikar. úřadu Jaroměřského, p. Jos. Šorm administrator, za kaplana v Choťborkách, p. Jos. Unger, kaplan Kácovský, za administratora v Petrovích.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude v sobotu dne 30. dubna 1898 o 3. hod. odpoledne v sále „Besedy“. Program: 1. Rozhodne se o návrhu městské rady, aby městská obec Hradec Králové vymohla si koncesi ke stavbě a provozování elektrické dráhy z nádraží do Hradce Králové. 2. Zadá se o ústřední topení a dodávka záclon do nové budovy obecných a měšťanských škol. 3. Podá se zpráva o výsledku vyjednávání s vys. c. a k. vojenským erárem při odevzdání V. kvoty pevnostních pozemků stran dozávědních vojenských cvičišť. 4. Rozhodne se o žádosti p. dra. K. Faltnera za změnu regulační řáry u rohu Jiřikovy tř. a Palackého třídy. 5. Vykona se presentace a nadace Aleše Protivy č. 3. 6. Udělí se nadace na podporování raněných r. 1866 vojnů. 7. Rozhodne se o žádosti pí. Marie Troníčkové za udělení vdovské penze. 8. Rozhodne se o obsazení místa městského tajemníka. 9. Rozhodne se o žádosti podpůrného spolku II. živnostenského společenstva za udělení podpory. 10. Zpráva odboru zastavárenského a rozhodnutí o účtech obecní zastavárny v Hradci Králové za rok 1898. 11. Rozhodne se o žádosti sboru ku zřízení a vydržování obchodní akademie v Hradci Král. za svolení k uzavření zápůjčky 12.000 zl. 12. Rozhodne se o ofertách na nájem dávek z piva, vína a líhovin.

Výstava prací žáků průmyslové pokračovací školy v Hradci Král. otevřena bude v neděli dne 1. května 1898 v budově zdejších reálných škol ve 2. patře od 10 do 12 hodin dop. a od 2 do 4 hod. odpol. Udělování odměn pilným a hodným žákům této školy, jakož i rozdávání vysvědčení konati se bude touz neděli o půl 12. hod. dop. tamtéž. Vstup volný. Výbor školní.

Slavnostní akademie v „Adalbertinu.“ Letošním jarem bylo pořádáno v Hradci Králové několik již zdfatých koncertů, proto slavnostní akademie tovaryšské jednoty, pořádaná na počest děmatového jubilea sv. Otce a zlatého jubilea J. V. císaře a krále, byla dosti smělým podnikem, zvláště když na programu četli jsme obtížné skladby. Ale tovaryšská akademie nás i všechny přísasé kritiky přijemně překvapila, neboť to, co bylo podáno, řadí se dastájně k nejlepším večerům v Hradci Králové a zasluhuje tím většího uznání, že pořádali akademii lidé, jichž životním povoláním není hudba a zpěv, nýbrž řemeslo. Plného uznání dostalo se také precizně předneseným sborům, jež nastudoval a řídil dp. vicerektor D. Orel, docent círk. zpěvu v b. semináři. Dámský sbor zamlouval se tou měrou, že i některá čísla musil opakovati. Obdiv budily umělecké výkony pražských hostů p. L. Pižla, koncertního mistra na klavír a p. J. Malého, virtuosa na kontrabas a člena orchestru Národ. divadla. Úžasnou techniku projevil p. L. Pižl zvláště v Griegově balladě a v Jaelových transkripcích; přednes do detailů propracovaný podal v Godardově valčíku a Heniszové nocturnu. Pan Pižl jest dosud velmi mlád, ale stojí již na prahu skvělé dráhy umělecké a není pochyby, že při svém vzácném talentu a neumorné pili dostihne vytěženého cíle. Klavír z továrny p. A. Petrofa ukázal solidnost jeho firmy. Pan J. Malý, rodák plotišťský, známý bradeckým kruhům z dob svých studií na zdejší gymnasiu, předstávil se nám jako hotový umělec a plodný skladatel. Dovedl hnedle prvním tonem upoutati pro sebe zájem celého obecnstva a zájem tento vzrostl v neštěný obdiv v Simandlově koncertu. V rukou p. Malého objemný kontrabas šepal jako vlněk, jásal jako střivánek a břmél hnedle jako bouře. Hra p. Malého nás okouzila. Ve své vlastní písni ukázal se p. Malý nadaným komponistou a v ostatních číslech mistrm. Nevíme, máne-li obdivovati vůbec jeho široký plný ton, či elegantní staccato v chromatické aneb lahodné flageoletto a harmonické dvojchmaty, ale tolik můžeme říci, že od svého posledního vystoupení před lety v Klicperově divadle učinil p. Malý značný pokrok ve svém umění. Pan Malý připravuje se k umělecké cestě po Evropě, což přispěje ku cti jména českého. Při akademii provázeli dovedně jednotlivé sbory p. prof. B. Konvaliaka a dp. ředitel Sekera na piano a harmonium. Vkusné vyzdobená dvorana „Adalbertina“ shromáždila četné a vybrané obecnstvo, v němž spatřovali jsme vedp. Dra. Al. Frýdka, pap. prelátu a kapitol. děkana se členy vad. kathedrální kapitoly, p. c. k. dvorního radu Okenfusa, p. c. k. vrchn. radu

Rinda, p. náměstka Waldeka a četné zástupce zdejších duchovenstev, úřednických a profesorských i měšťanských kruhů. Přepřátky učinili v. d. kapit. děkan Mgr. Al. Frýdek 10 z. l. p. purkmistr dr. Ulrych, b. z. l. p. k. major Dytrt i z. l. 20 k. Tím docílen byl slavný přímý hmotný, ačkoliv zrovna současně náhodou pořádkem bylo divadelní představení ve prospěch jednotlivého místního spolku, čímž všem vstřív občanstva společný zájem na stavbě chrámových věží byl rozdělen. Ale přes tyto a jiné četné skryté překážky hmotný úspěch nakladem jest slušný, úspěchem morálním daleko překonán, neboť jednota katolických tovaryšů touto svou produkcí postavila se po bok předním místním spolkům. Doufáme, že ve své úspěšné snaze neustane a že všechny překážky budou jí jenom pružinou ku úsilovnější práci. Zdař Bůh!

Pangerman Karl Herrmann Wolf proti nejd. panu biskupovi. Když se v pátek m. týden jednalo na říšské radě o obžalobě proti ministrovi hr. Badenovi, neopomenul zůřiv Pruský Wolf schladiti si svůj vztek na nejd. královéhradeckém biskupovi Eduardu Janu Nep. Brynychovi. Zavilý nepřítel všech Čechů, poslanec Wolf vpravil: „V poslední době udály se ještě jiné kousky, které majsnad sloužit k tomu, aby Němce upokojily. Český pohlavár, který nosí biskupský klobouk, Čech Brynych, biskup z Králové Hradce, dělá schválně všechno aby vzbudil rozhořčenost Němců v Čechách, má odvalu do ryze německých končin posíláti české kaplany a faráře, kteří nedovedou němčinu ani lámati. Bude-li tak biskup pokračovati a zůstane-li zatvrzelým, chopí se Němci posledního výpomocného prostředku a to jest přestoupení k protestantství. Biskup Brynych v Král. Hradci se svou štváčkou prací ještě se chlubí. Pak přichází tento člověk do německých měst, aby tam biřmoval německé děti, a nechá se od obecních zastupitelstev slavně vítati. Avšak v těchto krajích odepřou tomuto muži počtu, protože v něm nevidí kazatele lásky a zástupce křesťanské spravedlnosti, ale českého štváče. Pak li tato štváčská kněžská činnost v Čechoněmcih jako dosud potrvá, tedy široké a velké vstavy obyvatelstva se od starého, zděděného náboženství odtrhnou a budou konati své náboženské povinnosti ve formách, které jim zároveň umožní, zůstatí dobrými Němci. Pokud zájmy Němců schválně nebudou všimány a všechno se dítí bude aby Němce do zůřivosti a hněvu vbičovali, potud radikálové budou buditi všechny znavené, všechny chabé, polovičaté a váhavé ze svých řad budou vylučovati a přisně budou toho dbáti, aby zrůda do jejich šiků se nevpřizila.“ — Citujeme tuto schválně sprostou, pro nejvyššího církevního hodnostáře urážlivou řeč Wolfova, aby čeští čtenářové zvěděli, jak nenáviděnou osobou u Prusáků a dajnácionálů jest ndp. biskup Brynych, protože má větší odvalu než jiní povolání činitelé ujmáti se duchovních a národních potřeb českých menšin. „Národní Listy“, které po 36 let falšují veřejné mínění v Čechách, tento útok Wolfova na nejd. biskupa Brynychy umlčely. Napsaly totiž o celé události jen v čísle ze dne 21. dubna slova: (Wolf) „kritizuje jednání duchovenstva v Čechách a touží na usazování farářů Čechů v německých krajinách“. O Brynychovi ani slova. Ovšem, kdyby český lid zvěděl, jaký velký a statečný charakter jest ndp. biskup, jak vše miluje svou církev, vlast a český národ, tu by mu nemohli nadati odrodilců a Němců v malovaných „Šipech“ a prohnanych „Národních Listech“ které za peníze na úkor úschů udělají všechno.

Jičínský Obzor věnuje ndpanu královéhradeckému biskupovi v posledním čísle jeden úvodní článek a půl tuctu lokálků. Jičínské občanstvo přý očekává závažná zkouška národního českého uvědomění, zkouška opravdové charakternosti, dle toho totiž, zdali občanstvo uvítá svého duchovního Vrchního Pastýře čili nic. Tázeme se: Jest Jičínský Obzor charakterní, jsou jimi lidé za „J. O.“ stojící? Ponecháváme klidně jičínskému občanstvu zodpovědění této otázky. Dali by se výše zmínění pánové za svou víru a přesvědčení upáliti, jak mistr Jan Hus, dali by se leta zalářovat jako náš Karel Havlíček Borovský? „Jičínský Obzor“, aby pospínil ndp. biskupa, uvádí proti němu husity, české bratry, Komenského, Neruda, Havlíčka, Třebízského. Redaktor „Jičínského Obz.“ asi rozumí více kalounkům, nitím, bryndáčkům a pivu, než těmto lidem. Ti měli náboženství a politické nároky tak docela různé, že jest nemožno háseti je do jednoho koše. Těžko říci, zda u pisatele do Jičínského Obzoru je větší hloupost, jizlivost, sprostáctví či misernost. Nepřímě porovnává ndp. biskupa též s boleslavským dr. Jennelem. Jest pod důstojností naší odpovídati na tak nízké útočení. Některý poslanec neb doktor „radikální“, který změnil a mění „své“ přesvědčení dle svého osobního prospěchu, mohl by se snad a dr. Jennelem případně porovnat. Kdo je dobrý katolík, uvítá ndp. biskupa dle možnosti. Biskup bojuje za to a učí tomu, v co věří, o čehož pravosti je přesvědčen. Biskup bojuje proti vydrážděním, svůdcům a mamičům lidu. Lásky těchto lidí nečeká a rovněž nevěří a nekatolíci mu jako muži charakternímu přivítání nepřichystají. To učiní jen charakterní katolíci.

Německá drzost dosáhla své výše tím, že známý poslanec Schönerer odvažuje se i ryze českým obcím zasílati ku podpisu své petice proti jazykovým nařízením — a to s německým „Heil“ v čele! Petici tuto naši redakci zaslala obec Šestovice u Jaroměře k nahlédnutí.

Nehoda. Dne 19. dubna vrátil se Fr. Handl, doledník ve mlýně v Šestovicích, kde již přes 20 roků sloužil, z Jaroměře v podnapilém stavu domů i spadl při přechodu splavu do vln Metuých a utonul. Teprve dne 22. dubna byla jeho mrtvola vylověna a pitvána. Fr. Handl byl osobou široko daleko známou svou aktivostí ke každému i svou poctivou povahou. Zanechal zde ženu a 3 nezapařené děti.

Pcta. C. k. okresnímu hejtmánovi ve Dvoře Králové, sloužnému panu Jaskovi bylo odevzdáno deputací skvostné album opatřené věnovací listinou a podobiznami celého okresního zastupitelstva i všech

pp. starostů z okresu Jaroměřského. Album jest vřelý výrobek české práce opatřené českými drabkami, a bylo odevzdáno p. c. k. okr. hejtmánovi za jeho velkou ochotu ve službě vůbec a za jeho neúmornou činnost v době živelného pohrom na okresu zvlášť.

Spolek pro podporu chudých láká vyšší obchodní školy v Hradci Králové těší se velké přízni P. P. zdejšího i vřelému obcenství. Čítá od svého založení, za dobu 8 měsíců, 60 členů a 5 dobrodinců. Zakládajícími členy spolku se stali P. P. pp: Jos. Komárek, Jos. Laštovička, Ed. Marburg, Máry-Broumčálek a Schulz, Jos. Pazourek, Jos. Pilnáček, Jos. Solc, B. E. Tolman, J. U. Dr. Ulrich! Přispívajícími: Z. Baas, S. Gans, V. Němeček, A. Petrof, Pravovareční měšťanstvo, J. Russ, K. Sigmund! Činnými: Th. Dr. Beneš, F. Begerman, V. Bouček, Y. Burjáněk, E. Coupey, J. s. Helly, F. Hofman, J. Cervený, Jos. David, J. U. Dr. Drtina, B. Fürst, J. Holáček, J. Janoušek, J. Kadečka, Jos. Kolář, R. Košťál, L. Kolland, F. Koutník, J. Korecar, K. Krýžl, F. Mejsnar A. J. Nejedlý, A. Novotný, K. Richter, B. Ryba, C. Řehák, E. Řezáč, J. Stejskal, Studený, J. Tordík, M. U. Dr. Tvrzský, J. Vávra, pí R. Vávrová, Jos. (Vocásek) dobrodinci: cukrovar v Černošicích (Čerych & spol.) 10 z. l., cukrovar v Předfích 10 z. l., B. Cervený 1.50 z. l., F. Hofman 1 z. l., A. J. Nejedlý 1 z. l., Slavná Jednota divad. ochotníků v Hradci Králové uspořádá představení „Emigrant“, ve prospěch spolku. Z čistého výnosu zaslala spolku naběháná vydání 60 z. l. a nanadací pro chudé školy vyšší obch. školy uložila taktéž 60 z. l. — Všem tuto uvedeným P. P. příznivcům a sl. Jednotě div. ochotníků vzdává spolek srdečný dík a prosí P. P. obcenstvo zdejší i vřelými, by přistupováním se členy šlechtitý účel spolku podporovalo. Zakládající člen. platí jenom pro vždy 20 z. l., přispívající ročně 5 z. l. a činný 1 z. l. na rok. Přiblížky přijímá jednateř J. Stejskal, professor vyšší obch. školy.

Dar. Slečný Ant. Kyselová a Šneidrová darovaly kapli sv. Vojtěcha v Adalbertinu krásné vyřezané antependium.

Koncerty „Filharmonie“ obdivá se určitě tuto sobotu a v neděli. Program, jak jest nastudován, slibuje vysoký umělecký požitek, tak že nebudou zajisté v celém okolí jediného milovníka hudby, jenž by této příležitosti nevyužít. Počátek koncertu sobotního jest určitě o 8. hod. več., počátek nedělního rázem o 3. hod. odpolední. V posledních dnech pronášeno bylo mezi obcenstvem několik poznámek, že přý ceny míst na Filharmonické koncerty jsou předraženy. Neco takového možno pronést jen tomu, kdo nemá potuchy, s jakým nákladem celý podnik jest veden. Stačí uvést, že jen dosavadní vydání pohybuje se ve výši 300 z. l., tak že ani plný dům při koncertu sobotním neuchránil by podnik před passivností; teprve koncertem nedělním bude asi možno schodek uhraditi. P. T. obcenstvo zajisté nahlédne, že při takové režii nelze než sáhnouti k vyšším cenám operním.

Program koncertu Filharmonické jednoty a Slavjana dne 30. t. m. a dne 1. května je následující: I. oddělení: 1. L. Beethoven: Ouvertura k operě „Fidelio“ pro velký orchestr. Přednese Filharmonie. 2. Saint-Saens: Arie z opery „Samson a Dalila.“ (2. jednání.) Přednese sl. A. Fialova. U pianu p. Dr. L. Scheiner. 3. J. Massenet: „Scenes pittoresques.“ Suita pro velký orchestr ve 4 větách: a) první věta: Marche; b) druhá věta: Air de Ballet; c) třetí věta: Angelus; d) čtvrtá věta: Fete Bohème. Přednese Filharmonie. 4. K. Bendl: Cypriske č. 1. a 4. Solové písně pro soprán. Přednese sl. A. Fialova. U klavíru p. Dr. L. Scheiner. II. oddělení: 5. Felicien David: „Poušť.“ Symphonická oda ve 3 odděleních pro mužský sbor a tenorovým solem, recitací a pro velký orchestr. a) První oddělení: Poušť. b) Druhé oddělení: Východ slunce. Přednesou: pp. K. Štěpánek a Th. Peřina, p. v. sbory střed. škol, Slavjan a Filharmonie.

Politický přehled.

Předseda ministr hr. Thun pravil v říšské radě, že chce, aby jazyková otázka upravena byla zákonem — ne-li hned, tedy po letech — krok za krokem. Preje si, aby jazykový výbor radil se stále o upravení této otázky (ale Němci do něho vstoupit nechtějí) buď na říšské radě neb na zem. sněmech neb i cestou nařízení. Chce chrániti národní menšiny v celých zemích i v části zemí. Dorozumění národů však musí předcházeti, nežli se zákonem jazykové otázky upraví. Gautschova nařízení zruší, až se stane opatření lepší. V parlamentární komisi pravice prohlásil hr. Thun, že je pravici nakloněn a že chce spravedlivě jazykovou otázku upravit. Znárodně nesmí býti žádný národ. Češi i Poláci jsou pro upravení jazykové otázky na zemském sněmu.

Ministr dr. Kainl přihlásil se opět k českému klubu, trvá na státoprávních dřívějších ohrazeních. Dále sdělil mladočeským poslancům, že vcházíme do doby, v níž patrně bude se vládnouti bez parlamentu. Rvavá a rvavá říšská rada národům neprospěje a nové volby ji nezlepší; bude se tedy vládnouti absolutisticky. Občanská ústavní práva zůstanou ale v platnosti. Dnes u nás chladné rozvažovat a jednat pouliční demonstrace a radikální kotrmelec by politickou situaci jen zhoršiti musely.

Americko-španělská válka získuctví výmí Američi proti všemu právu vyvolané, tedy vypukla. Zahraniční ministr general Shermann, který oprávněnost války neuznával, vzdal se svého úřadu. Příklad jeho chtěl následovati ministři

války a námořnictví Spojených států amerických. Americké válečné loďstvo prohlásilo prozatím obléžení pobřeží Havanského a lapá na moři španělské obchodní lodě. Španěle dle možnosti Američanům to splácejí. U Antorfu na pobřeží belgickém na př. zajeli loď americkou s 300 cestujícími a s nákladem zboží v ceně 25 mil. franků. Zajímání lodí a nákladu nepřátelského pod nepřátelskou vlajkou plaveného, jakož i válečného kontrabandu pod jakoukoli vlajkou na širém moři, toť bude úkolem jak amerických tak španělských křižáků a lapáků. Spojené státy jsou ve výhodě tím, že mají dost peněz, že válku déle vydrží, že mají větší loďstvo než Španěle. Námořnictvo i vojsko americké jest ovšem vcelijak z celého světa najatá sebranka, která si bude musit teprve na prach a ostré náboje zvykat. Španělské vojsko i námořnictvo jest disciplinované, bojuje za čest svého národa, ale jiná jest otázka, zda-li finanční prostředky španělské dlouhou válku vydrží. Následkem vypuknutí války trpí námořní doprava i obchod, obilí, cukr, káva, železo, bavlna a jiné zboží podražuje, za to španělské úvěrní dluhopisy v cenách klesají. Rakousko přý chce Španělsku prodati tři obrněné lodě

Z říšské rady. Rokování o návrzích, aby na bývalého předsedu ministerstva podána byla obžaloba, měla ráz bouřlivý. Jmenem Tirolanů a ostatních svých přátel prohlásil Zallinger, že sice odsuzují listopadové jednání německé obstrukce, že však nesouhlasí s návrhem Falkenhaynovým, který přý šel přes obmyslené meze. Tak jako Polák Jaworski, též i dr. Kra má ř řízně posvítit na zbýšlé jednání německé obstrukce. Následkem toho, že Vlaši hlasovali s levicí a že četní poslanci z Dalmacie, Bukoviny, z východní Haliče, ba i Češi scházeli, slavila obstrukce při hlasování vítězství, neboť němečtí konservativci se hlasování vzdali. Návrh na obžalobu bývalého předsedy ministerstva hr. Badena schválén většinou 8 hlasů (175 proti 167) a přikázán byl 36ti člennému výboru sněmovny. Tam mají sice naši přátelé dosud většinu, zmaří úklady obstrukce, hrabě Badeni nebudé žalován jako nebyl žalován a odsouzen dosud žádný cislařtánský ministr, ale další trvání pravice jest pochybnou otázkou. Tirolané a konservativní katolíci sice nepřijdou s německými liberály a nacionály, avšak v četných otázkách nemůžeme na ně ani my více spoléhati. Pro samosprávu a pro rovné právo národnostní stojí český klub (60 hlasů), čeští velkostatkáři (19), polský klub (58), skupina Stojalovského (7), slovansko-křesťanské sdružení (35), Rumuni (6) a frakce něm. kons. velkostatkářů hr. Falkenhayna (6 hl.) Němečtí katolíci čítají 29 poslanců v klubu, a jsou mimo klub. Proti vládě stojí 3 polští lidovci, 3 radikální Mladorusi a 2 lidovci 19 Italů je prospěchářských, socialistů jest 14. Oposiční Němci čítají: pokrokoví 34, velkostatkáři 30, křesťanští socialisté 26, něm. svobodné sdružení 9, nacionálové 39, Schönererovci 6 hlasů. Oposice německá čítá 143 poslanců a kdyby se k ní v jazykové otázce přidali katolíci němečtí (31), scházelo by jí do většiny ještě 39 hlasů. Říšská rada je nyní k práci vlastně neschopna.

Zvěsti z východních Čech.

Ukázky z vísitací cestě letošní. (.....) Světe div se! Co pak? No na Jičínku již věří, že královéhradecký p. biskup není Němcem, ale Čechem — Čechem vlastencem. Vítají ho s nadšením jako biskupa Čecha, a přejí mu, aby dlouho působil mohl ku blahu církve a drabé vlasti naší. Konečně! A kdo pak to způsobil, že najednou uznávají Čechové, že nejd. biskup není nepřitelem českého národa — jak stále jej špiní „Nár. Listy“ a jim podobné plátky, ale že miluje opravdu lid český z celého srdce, více než kdo jiný a „Nár. Listy“ sámy a známý poslanec Wolf. Děkujeme oběma, že přičiněním jich Čechové prohlédli. Za to tuť fanatikové němečtí a urážkami nejaprostějšími zaspávají ndp. biskupa v listech svých. Fanatika téžko lze přesvědčiti — my však pravíme, a každý spravedlivý Němec musí by s námi souhlasiti, že nejd. biskup vykonal, co mu kázala jeho povinnost a čeho vyžadovala jeho spravedlnost. Spravedlnosti Němci vůči Čechům ovšem neznají, oni chtějí jen panovati a pak tuť, dostane li se Čechům také práva. Proto kat. Čechové přilíněti tím více k statečnému neohroženému biskupu, aby mu nahradili urážky od Němců mu činěné, že ujal se menšiny české v kraji německém. A šle lne již český lid katolický k svému biskupovi, o tom svědčí letošní vísitací cesta. Všude jej vítají a láskou a celé zástupy vyprovázejí jej, když opouští osadu, kde udílel sv. biřmování. Ovšem, že se šve i letos na osadách téměř všech proti uvítání, ale nedají se jim to. V posledním čísle uveřejnil jsem přehled vísitací cest z do Kopidlina, nyní podávám ukázky z ostatních osad, kde vísitace se konala. Vzpomínám si na dobu, kdy jako chlapec na obecné škole díval jsem se rád do kukátka, které občas člověk jeden do školy přinášel. Obrázky šly tak rychle za sebou, že skoro nic z nich naposled jsem si nepamatoval. Zvlášť zajímavé byly výklady jednotlivých obrázků. Utkvěl mi zvlášť jeden výklad v paměti. Byl to obrázek bitvy u Sevastopolu. Kukátkář vykládal: Děti to je ta velká bitva atd. Ti napřed to jsou Rusové, za nimi jsou Francouzové — a v sadu to zelené — co není viděti, to jsou Angličané. A jak ty obrázky v kukátku, tak střídají se rychle obrázky na vísitací cestě, stane se také někdy, že nějaký spolek je tím zeleným, co není viděti, že se zelená, že strachu před novinami. Tak se zelenali hasiči ve Veliši a

v Nemyšlce. Že v Nemyšlce nepřijali hasiči, postaral se o ně pan biskup, který by více měl s klobouky šlohy; nedli stávek proti p. biskupovi. Dotyčný pan tak byl dychtiv slova Boudho, že šel druhý den do sousoší fary, aby poslechnal p. biskupa — a oděhl jeho káňani také jiným ku p. Jit. Obs., zdaš v doslovně textu, posybyjame. Zdaš mál sástupce v úřadu, či dovolenou, by tam jiti mohl, také nevim! Jak tím spolku samému posloužil, dokazuje to, že mnoho členů ze spolku vystupuje a spolek nejspíše se rozpadne. Ten pan bude hasiti pak nejspíše sám, ale jinak, možná že to dobře umí. Tc jsou ti zelení, které se strachá před novinami, nebylo viděti. Ostatně všude uvítání je co nejslavnější. Ve Slatinách, Vracích, Žlunicích, Hradištku, Vys. Veselí, všude vítali nejdp. biskupa se vší možnou slávou. Přijeli i tam štváři, ale bylo jim řečeno: „To musíte jiti jinam, tady ho sáme. A vakutku všude, kde nejdp. biskupa slyší kázati, aneb jinak z blížšího obcování ho poznají, ohromná většina je na straně jeho. Slyšel jsem jednoho pána mluvit. Ten pan biskup si ale pranic z toho štvaní a tupení nedělá, stále šertuje, a je viděti, že se těch redaktorů nebojí, jak jednou diecesi prodje, bude mti věc na své straně. Tak aby se bál biskup za dnů našich redaktorů, že ho dá do plátku, kam pak by přišel. Nejd. biskup zná velmi dobře ve zkušenosti pisatele novin a mnozí píš. jak páni poroučeji“, píš. pro ta neb onu stranu, jak která platí. Ta také poučuje lid, aby se nebál novin, že tak a tak se věci mají. Proto ten vstak radikálních plátků. Lid však se již probouzí na všech stranách. Nyní pozor! Ještě jeden obrázek. Přijíždí se do Sobčic. Před branou se zastaví. Blízko kočáru stojí jakýsi mladý člověk, má cvikr, na hlavě klobouk, v ústech doutník, v ruce drží notes a píše. Někd povídá, to bude pán z města, ve vesnici smeknou, přijde se ku bráně. Onen člověk jde též s kloboukem na hlavě, s doutníkem v ústech. Nepřehlédně sástupci lidu je zde shromážděno, vše má smeknou. Po obvyklém uvítání uděluje ndp. biskup posměhnutí, většina lidí kleká, ostatní dělají kříž, jen on stále klobouk má na hlavě. Tu obrací se nejdp. biskup zpět, aby i zadní posměhnal, člověk ten se obrací zády s kloboukem na hlavě se shrbuje, a odchází ze silnice na náves a hůl doutník dále. Nastává rozčilení. Je slyšeti hlasy: Je to helvet nebo šid, že nesmekne, srazte mu ten klobouk. Tu se ozvou hlasy: To je redaktor hoříckého pláku, on to dělá za peníze — hanba mu! Redaktor zlostí bledne, ale doutník z úst nedal. Píšeme to, aby veřejnost zvěděla, jak ušlechtilé mravy má hořícký redaktor, který chce vzdělávati také listem svým lid. Pokud jsme zvěděli, byl dříve správcem nemocnice v Holicích, kterou tak spravedlivě vedl, že když přišla revize úřadu, svého, aby snad nedostal pochvalu, se vzdal a aby měl co jísti, stal se redaktorem. Jak jsme doslechli, bude žalován pro rušení náboženství. Přitomný p. místodržitelský rada ihned zavedl vyšetřování. Při odjezdu Jeho Milosti stál zase dotyčný redaktor ostentativně u cesty, s kloboukem na hlavě, a u sebe měl dva lidi, z nichž jeden držel v ruce znečištěný kapenský šátek posměšně jako prapor, a druhý volal co si do kočáru Jeho Milosti. Ponecháváme za uvážení veřejnosti, zdaš dobře soudil lid ostatní, říká, že to může udělati jen hulvát. Terror redaktorův zastránil jen hasiče, starosta též nepřišel, a to proto, že katolíci si nepřáli, aby on vítal, jelikož prý by to bylo spíše urážkou p. biskupa, neboť pro násilné jednání jest ve vyšetřování. Starosta by se neměl pohlavit. Mohlo by se více obrázek ze Sobčic ukázati, zvláště jeden byl pro několik pánu interesantní, který skutečně na jevišti byl představen shromážděnými ženami. Hnuje o tom psáti, je viděti, kam kleonou ve mravnosti někteří lidé třebas i inteligentnější. Hanba! Ve středu byla návštěva v Bělohradě. Uvítání bylo velkolepé se strany města i okolí. Účastnili se ho pan měšťanosta Vlach s celým zastupitelstvem města a přifařených obcí, měšť. beseda, sbory dobrovolných hasičů, 4 spolky fmešlníků s prapory, mezi nimiž zvláště se vyjímali řezníci ve svém malebném stejnozkroji. Končíme tím přáním, aby katolíci nebyli zelenými z strachu před novinami, aby nesalézali před tupiteli náboženství, nýbrž aby zastali se vždy a všude sv. víry katolické. Zvláště radím, aby si všichni přečetli spisy nejdp. pana biskupa, aby poznali, o čem se v nich jedná, aby nedali se másti zprávami lživými radikálních plátků. O nic jiného se v nich nejedná, než o udržení a povznesení náboženství, jež je základem blaha jak jednotlivce tak i národu.

Z Dolních Kralovic. — Od 10. až do 21. dubna t. r. konali v našem městě sv. misii horliví otcové Congragace nejv. Vykupitele ze sv. Hory u Přibramy, a to vdp. subprior P. Josef Částek, a dpp. P. František Ševčík a P. František Polepil Misii ve zdejším farnosti čítají otcové tito mezi nejpözehnanější. Chrám Páně býval lidem naplněn až do posledního místa, zvláště při kázáních večerních, takže dvakrát kázáno venku, a to při svécném misijnářním kříže a při loučení s osadníky. Zdejší inteligence, zvláště sbor učitelů, městská rada a někteří c. k. úředníci, nejen že horlivě poslouchala výmluvné, otce, ale též přijala sv. svátosti. Komunikantů bylo 2559. Dojemné byly průvody jednotlivých stavů, totiž mužů, žen, mládežcův a panen, když byly z náměstí vedeny dpp. missionary a místním duchovenstvem za hlaholů zvonnů a Marianské písní: Tisíckrát pozdravujeme Tebe do chrámu ku společnému slavnému sv. přijímání. V milé paměti zůstane nám všem slavnost svécného misijnářního kříže. V průvodu přes 3000 účastníků nesen byl městem památný kříž 60 mládežců — průvodu tak velikého není zde pamětníka — a což ta úchvatná řeč o sv. kříži po jeho posvěcení, při níž elzeli i mužové, veřejně přiznávajíc se k víře otců svých! — A když vdp. superior u kříže misijnářskou loučil se s osadníky a místním duchovenstvem, a řečí dojemnou, v pravdě otcovskou napomínal ku stálosti u víře a setrvání dobrém až do konce, tu propukl lid ve hlasitý vřykot i pláč! Ky div, že loučení naše s těmito horlivými kazateli bylo též — ale ardečně! Přišel, kdo mohl! Před farou shromáždili se družičky, mládežci, školní mládež s učitelstvem, městská rada, deputace živnostenského

spolku, sástupce patronátního komitatu p. Albert Hargreath, kněz. Anverspurský správce — a voláno s Bohem — na shledanou! za těmito apoštolskými muži, když se ubírali od nás do Ledče. Až na hranice farnosti za hlaholů zvonnů doprovázeli jsme je v povozech a pak se s nimi rozloučili v té blahé naději, že za rok při renovaci se s nimi shledáme zase Dejs to Bůh!

Z Chocně. Na opravu a výslobu farního chrámu P. věnovali tito šlechtní dobrodinci následující peníze. Častky, za které duchovní správa Jím upřímný vzdává dík a zaplať Pán Bůh.

J. J. kníže Ferd. s Kinských 320, J. M. pl. hraběnka a dítka 170, Pan Jan Kubíček stavitel drah s paní 100, a dvě fig. okna v ceně 700, odkaz + paní Sloupenské 300, Pan Ignác Vogel 113, 10. Slavná Zálčina v Chocni 100, Pan Ant. Haudek a syn 50, sl. Anna Kutinova 50, Pan Fáborský za továrnu 50, Pí Sládečková, sládková 50, Sl. Uhlířovy a společnosti 41, 24 Pan Hledík nadaprávce 20, ct. Rodina Kopecských 20, Pan K. Havlíček a paní fig. okno v ceně 300, ct. Obec Lhota Záhorská 11, 30 + Pí doktorová Topičová 2 dukáty P. Ant. Haudek ml. s chotí 10, pp. manželé Kumpoštovi 10, Bučák ředitel továrny 10, „Eduard Doskočil obchodník 10, sl. Jednota fmešlnícká 10, p. Jos. Macháček úřed. na dráze 10, pí H. Přiborská 10, „Anna Navrátilová 10, „Bopková s Březenic 10, p. Jan Sirový krupaf 10, „Fr. Suda pí Marie Sudova 10, p. Ant. Starý správce pal. Kinských 10, p. profesor Zák 10, „Josef Lichtenberg 8, sl. Korbelář — Liebscherova 7, p. Jos. Černušák 5, sl. Kar. Benešova 5, 50. ct. obec. Dvořísko D. Podrážek 6, 20 p. Fr. Bače 5, „Fr. Bezdiček s Neřina 5, 7. pí Deutscherová v Chocni 5, pp. P. Otakar Fiala a Rudolf 5, „Horák 5, pí Jeřábková 5, p. Jan Kolář 5, „Emanuel Kopecský 5, pí Kolovratníková 5, „Fr. Kučerová 5, p. Jan Kopecký 5 slatých.

Z Vrsece. Nejd. p. biskup zavítal dne 22. dubna t. r. z Kopidlna provázen vys. důst. p. kanovníkem dr. J. Soukupem, p. ceremoniářem, patr. komisařem, centrálním fideitem panství hr. Schlika Aug. Jeříčkou do Vrsece, by zde udělal 420 biřmovancům svátost sv. biřmování. Uvítání bylo velice slavné a důkaz podalo, že u nás dosud jest lid dobrý, upřímně katolický. Na hranice farnosti vyjeli vatřie Jeho Milosti p. zástupcové obcí se starostou Vrseckým p. J. Runcíkem, rolníkem z Vrsece a četné banderium na koních s praporem. Na hranicích připojil se ctěný sbor hosičů z Běchar s hudbou, která z Kopidlna již Jeho Milost doprovázela. Po uvítání, jež slovy neličenými ctěný p. starosta z Vrsece jménem všech přifařených osad učinil, nastoupil byl pochod do Vrsece. V čele banderistů s praporem kráčela hudba Vrsecká, pak sbor hasičský též s hudbou, pak jel povoz Jeho B. M. a povoz ostatní. U brány, která vskusně uprostřed farní osady vystavena byla, očekávalo příchod Jeho B. M. 10 duchovních, pak dítka obou škol Vrsecké i Běcharské s p. učiteli, pak biřmovanosi a nečetný zástup věfčích. U brány vystoupil nejdp. pan biskup z kočáru, kdež uvítán byl od domácího faráře a družičky, kteráž velmi dobře dloze svč. dostala. Imposantní průvod, k jehož rozvinutí krásný jarní den velice přispěl, ubíral se nejprv do fary, a po krátkém oddechu J. B. M. do chrámu Páně, jenž svou jednoduchostí, čistotou a krásou oltářů každému se zamlouval. Celá slavnost velmi důstojně započala a důstojně též skončila, a mnohému z nás zaronilo se oko, když jiná družička velmi dojemně se loučila a J. B. M. za všechno je jménu všech děkovala. — Zmínky zasluhuje, že zabloudili sem někdy z mladíci, jež nikdo ze zdejších neznal, a ži v hostinci mluvili o uvítání J. B. M., jehož prý není hoden. Ale stačel rolníci naši odvětili jim: „Vy nepatříte do stádečka našeho, proto nekazte je, a jděte, odkud jste přišli“. Na slova ta mladíci oni ovšem umkli a — tise odešli. Odpoledne ve 3 hod. ubíral se nejdp. pan biskup do blízkého Chroustova vyprovázen opět tak slavně, jak slavně byl přijat.

Ze Žlunic. Když přede dvěma lety měl přijeti nejduštojnější pan biskup do Žlunic k zakončení sv. misie, vyslali radikálové novohydžovští své agitatory do přifařených obcí, kde lčili Jeho Bisk. Milost jako zuřivého Němce a nepřitele národa českého, jenž ne slavného uvítání, ale o ovření prý si zasloužil. Zapoměli však ve své radikální moudrosti, že zdejší lid J. B. M. dobře zná. Trefně odbyl je velezasloužilý a vzdělaný starosta ze Seketice p. Jos. Čížek k řka: Pánové, to jste si měli voliti ku své agitacijní kraje, kde J. B. M. neznají. My ho dobře známe. Zde vaše štvaní proti němu je marným. My ho uvítáme, tak jak si toho zasluhuje, s láskou a úctou Veleknězi patřičnou. A věru bylo to skvělé uvítání, a čtyry obce: Žlunice, Chroustov, Seketice a Malé Kozojedy jmenovaly J. B. M. svým ctěným občanem. Letos bylo uvítání Jeho ještě slavnější, dojemnější a ardečnější, ano bylo skvělou manifestací víry katolické našim venkově. Navštívila J. B. M. všechna místa, jež erdci jeho, jak sám se vyjádřiti ráčil, jsou tak drahá a milá. Udělal totiž svátost biřmování nejen ve farním chrámu Páně Žlunickém, ale též ve filiálním chrámu Páně Chroustovském a Kozojedském. — Do Chroustova přijel ndp. biskup z Vrsece v pátek odpoledne o čtvrté hodině. Četné banderium v stejnozkroji a hasiči Chroustovští s hudbou daleko vatřie vyšli svému milovanému vrchnímu pastýři. Na počátku obce Chroustovské přijat byl celým obecním výborem chroustovským, dvořístakým a židovickým. Ve jménu všech obcí přivítal J. B. M. starosta chroustovský p. Mich. Palas. Na to šel ndp. biskup pěšky slavnostně ozdobeným Chroustovem. U brány slavnostně přivítal jej vdp. bisk. notář a farář Žlunický Fr. Vohnout, ardečnou řečí, vítaje jej jako Velekněze do milé mu osady, kde druhdy jako kaplan po osm let blahodárně působil. Pak přivítala jej žákyně Marie Milerova. Po ardečném poděkování odebral se průvod do opraveného a vskusně vyzdobeného chrámu Páně. Po kázání, po zkosače s náboženství a po udělení svátosti biřmování asi 300 biřmovanců poděkovala nejdp. pánu žákyně Marie Novotná, slibujíc jménem biřmovanců, že víře katolické věrně zůstanou. Z Chroustova provázen jaa banderiem a hasiči jel nejduš. vrchní pastýř do Žlunic. — V Slavhosticích uvítalo jej banderium

žlunické a u slavobrány při osadě přivítali jej celý výbor žlunický, sekeřický a malokozojedský, v jejich jménu vítal nejdp. pána radní žlunický p. Vizek. U druhé brány překrásně okrášené uvítalo milované Velekněze duchovenstvo, školní dítka se svými pp. učiteli. Jménem dítek školních vítala jej žákyně Eup. Baldova. V chrámu Páně sv. Ap. Petra a Pavla pěči vdp. faráře vskusně ozdobeném opět promluvil nejdp. pán k lidu, jenž dychtivě sál slova lásky, útěchy a posily z úst velekněžských. Večer připravil sbor hasičský a spolek hospodářsko-čtenářský milovanému vrchnímu pastýři zdatil zastaveníčko — a skvělé osvětlení lampiony a bengalským ohněm. — Hráli a zpívali českou národní, rakouskou a papežskou hymnu. V sobotu po slavném kázání a po zdatilé katechei udělal nejdp. pan biskup svátost biřmování 350 biřmovancům ze Žlunic, ze Seketice a z Malých Kozojed. O půl 11. hod. jela J. B. M. do filiálního chrámu Páně Kozojedského provázen jaa banderiem Kozojedským a Česovským a sborem hasičským z Česova. Ve Vel. Kozojedech u brány přivítal v čele výboru zasloužilý starosta p. Vác. Studený a u brány před hřbitovem školní dítka. Žákyně E. Vaníčková jménem jejich velmi krásně přivítala J. B. M. Na hřbitově pomodlil se nejdp. pán u hrobu velezasloužilého starosty Česovského V. Studeného, za něhož Česov byl v mravnosti a pořádku vzorem všem okolním obcím. V chrámu Páně sv. Václava po kázání zapěl lid zbožný dojat píseň Svátý Václave . . . Po katechei se školními dítkami Česovskými a po udělení svátosti biřmování 300 biřmovancům z Vel. Kozojed a z Česova poděkovala žákyně školy Česovské Miláda Cajnarova J. B. M. Ze všech řečí, jež nejduš. pan biskup ve chrámech našich promluvil, dýchala vroucí láska k zbožnému lidu venkovskému — vanula z nich radost, že se cítí mezi milovaným věfčím lidem svým doma. A laskavá slova jeho hluboce utkvěla v srdci lidu, jak se krásně to ukázalo v neděli ráno, kdy J. B. M. rozloučila se s osadou naší, k níž tak přilnulo srdce nejduš. pána. Nepřehlédně sástupci lidu se sešli, aby poslední milou tu tvář uzřeli. Za všechnu tu obětavost a lásku, jakou J. B. M. celé farnosti žlunické projevil, poděkoval vdp. farář, pan starosta Seketický Josef Čížek a žákyně Bohumila Vrášalova. Ze Žlunic, Seketice a Vel. Kozojed provázen jaa banderiem v čele s panem Vrášalou, rolníkem ze Žlunic, sborem rem hasičským žlunickým a zástupci lidu, ubírali se mohl nejdp. pan biskup jen pomalu Volanicemi a Vys. Veselím do Hradištku, kamž teprve o tři čtvrtě na devět dojel. Ne vyzdobení a okrášení obcí prapory a slavobránami, ale tato upřímná láska a úcta lidu zbožného hluboce dojala J. B. M., takže hluboce dojat všem ardečně děkoval, tiskna každému z hasičů ruku i banderistům. A tak Žlunici i na Hradištku slavnostně přivítání uchystali J. B. M. Bůh silí a provázej J. B. M. na cestách apoštolských.

Z Dívce. Katolická národní jednota pro Černilov a okolí pořádala v neděli po půl 4. hod. odp. v hostinci pana Mrdka schuzi, do které se dostavili přčetní obyvatelé z Dívce, z Černilova, z Bukoviny, Librantic, Slatiny, Blesna a Slezského Předměstí. Předseďa dp. černilovský farář J. Seidl vřevětil pak v ardečné řeči úkol národní jednoty i dnešní schůze. Redaktor Frant. Štábl promluvil pak o našem národním a hospodářském postavení. Jak pomocné prostředky označil mravní naše obrození, co největší odborné vzdělání, svépomoc, sdružování a vzájemné se podporování všech příslušníků českého národa. Na to promluvil o rolnických zájmových společenstvech, o výhodnosti založen dle systému Raiffeisenova, o obilních skladištích v Prusku, Bavorsku a o jejich vhodnosti u nás. O povznesení chovu skotu, o krocích, které v této přčině se obmýšlejí a co učinila dosud vláda a zemědělská rada, o klesání vývozu našeho dobytka, o zvelebení mlékařství a spolkových mlékařnách, o možném zmenšení rolnických břemen, o neštějném zdanění, o účelu prospěšnosti zemské banky, o otázce čelední a živnostenské, o výhodnosti společného nákupu a prodeje, o zcelování pozemků a výhodách práce společné jakož i zemědělského pojišťovacího fondu čiaře Františka Josefa. Jelikož zatím čas velice pokročil, přikročeno k dalšímu vyřízení programu a k přijímání nových členů. Osvědčení ochotníci černilovští při spolkových schůzích nikdy nezapomínají na Ústřední Matici školskou a tak i v Dívce vybrali v její prospěch 1 zl. 82 kr., které odevzvány byly redaktorovi Štáblu. Pan předseda poděkoval pak všem čestnými účastníky schůze a starosta obce p. Falta a p. Černý dostavivší se hostům. Posluchači rozešli se s přáním, aby podobné poučné schůze konaly se častěji. Pan starosta obce na to uvedl pořadatele do své domácnosti, kdež hovořeno o běžných událostech.

Z Jičína. Při valné bromažě zdejší fmešlnické besedy zvláště byla přes borečné usilí cihláře Marečka a stavitele Holečka strana konservativní. Podobně zvláště rozvázně živly konservativní při volbách do komise pro úpravu berní. Páni radikální vůdcové netěš se patrně veliké důvěře vážné myslících kruhů občanských. V hotelu u města Hamburku vystupuje s úspěchem známá operní a divadelní společnost pana Švandy ze Semčic. — Lesní hrabě Ervina Slika, pan Jan Bureš v Kralíně, jmenován byl lesním; správcem s ponecháním na též místě. Na panství knížete Karla Trauttmansdorffa v oboru lesním nastaly následovní změny: p. Vojtěch Bodenstein, lesní inženýr v Kovači, jmenován nadlesním; p. Čeněk Wiesner, lesní v Oulibicích, dán na odpočinek a na jeho místo dosazen p. František Ruckenstein, lesní v Sobčicích; p. Karel Will, lesní ve Valterdorfu u Vídne, přesazen do Sobčic.

VARHANY
soustavy kuželové a pneumatické
doporučuje
a přijímá i správký
majitel o. k. privilegia a včero cizozemských
vyznamenání
Bedřich Čapek,
stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Právě vydána

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského
(„Tobě, Pane, na výsosti...“)
složil **František Plicka**.

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s průvodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 sl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto.

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy s průvodem varhan neb harmonia. Partitura a hlasy za 1 sl. 30 kr. netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knihkupec v PRAZE, vedle Národního divadla.

První český závod hudební

Velmi pěkná, zachovalá
renaissanční

KAZATELNA

se levně prodá. 328

Adresa v administraci t. l.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žínky, vo-

peny a záslony do oken, hladké i s rýhovanými dle franc. způsobu. 151

Práce velmi důkladná v cenách mírných.

Levně na prodej!

Lustr barokový

s velkým množstvím broušených skel na 12 svíci s čistého bronzu dobře slacený.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Dekorativní malíř a posilovací

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlácování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslanych malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší. 269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Ukončeno!

Sbírka historických příkladů

z dějin slovanských, zvláště pak českých.

Kazatelům, katechetům, učitelům, vychovatelům, a vzdělaným Čechům vůbec sepsal a upravil

Jan Nep. Černohouz,
osobní děkan v Hostivě.

2 svazky (1257 a XXIX. stran v lex. 8°) za 9 sl. 72 kr., váz. vkusně se hřbetem a rohy v kůži ve 2 svazcích za 12 sl. 92 kr.

Ordinariátní list Pražské arcidiecése 1894 č. 53 str. 182 píše: Dilo to, jež počalo právě v sešitech vycházeti, jest výsledek veliké pile a sešlosti v dějinách literatury české a literatury spřízněných národů slovanských. Hodí se jako pomůcka pro kazatele, katechety vychovatele a vůbec všechny vzdělance, proto na ně dlužno duchovenstvo upozorňujeme a je vřele doporučujeme.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví Gustav Francel
v Praze, (palác městské spořitelny.) 236

Kupujte od svých. podporujte sami sebe!

Pravá

přírodní vína

1 ltr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krejcarů

doporučuje obchod vínem firmy:

Alois Sláma,

v Praze,

Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 ltr 16 kr.

Denní osvězení; chuti k jídlu, okamžitě posily oslablým a starým lidem; překvapující účinek stísněným chudokrevnost, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička českého vína: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHAIE** SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z šeratých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidl, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl, půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Na památku

první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání

nabízím

veledušoj. duchovenstvu

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehnající chléb a j. v různých obměnách a vzorech, velikosti od 7×18 cm., 29×40 cm. v nejnižším barvotisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na skladě obrázky Svätých, (vhodné odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém i nejnižším. Speciality obrázků na atlasu překvapující krásy.

Objednávky vele. duchovenstva vyřizují bez dobírky. Vzorky zašlou se obratem pošty a štáží se levně.

Josef Pacak,
267 (firma Č. Mahrie) v Hradci Králové.

Jan Hromadník

Stavitel pian a pianin

Praha,

ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

Podporujte českou firmu v uzavřené m. území.

Jan Bašta,

první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny

vyznamenaná státní a světovou medailí na první bulharské zeměské výstavě v Plovdivu (Philippopol)

v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům kůru, hudebním spolkům, obchodníkům při dořezbě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: **Mistrovské housle**, se smyčcem a uzavratelným pouzdem, flancem vyloženým k nosení, i cibalem a franko za 10 zl. r. č. Dále **housle, smyčce, jemná koncertní čella, cistery** a nejčistším hmatem, **by-tory** s nejčistším hmatem, koncertní **fluty**, ze dřeva grenadilového, C-H spodek, koncertní **klarinet** ze dřeva grenadilového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle. Dále **struny** s v eliké souč. stí jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sázkou. — Zevrubně cenníky zdarma a franko.

Zásilky na dobírku. (Nekonvenující se ochotně vymění. **Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejdříve se účtují.**

323 **Ukázky dobrozdání.**

Velvary, dne 25. list. 1897.

Čtený pane!

Co se tento týden obdrženo čella tyče, musím Vám skutečně vzdát největší díky, jsem nesmírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupil nikdy tak levně jako u Vás.

Nástroj ten je tak dokonale, že netřeba mně vyrábitele odporučovati, ani nástroj tento odporučuji jej sám. Přijmete ještě jednou mé nejvěřejší díky za tak vzorné obsluhu a přeji Vám, by závod Váš našel hojnost odběratelů a tak ku úžalé Vaší zkvětal.

Se srdečným pozdravem Váš přítel

Č. Bubeníček, úředník v cukrova u.

Činná mícha: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za vybrané, bolestí utišující a mírnící; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.

Všeobecně osvědčený prostředek

domácí prostředek

hádce vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny. Buďte opatrní a přijímejte jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

V. VACEK,

závod školkářský

Pamětníku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný cenník zdarma.

Kdo hledá neb chce službu neb práci, Kdo něco stratil neb našel, Kdo chce vyučovati aneb učiti se něčemu, Kdo samyíl nějaký prodej neb koupi, Kdo najmouti neb pronajmouti chce bytí aneb nějakou obch. místnost, Kdo hledá neb k zadání má stravu a byt, Kdo vůbec chce nějaké osazení vhodné pro všeobecnou potřebu, necht použije k účeli tomu inzerování v

OBNOVĚ

za mírný poplatek

PRAVÝ

Česka balíčka 25 krejcarů (50 haléřů)
Obsah 200 gramů.

Kathreinerova

Aladova káva Kneippova

v celých zrnkách.

Kathreinerovy továrny na sladovou láhve

Viedeň-Mnichov

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

(Zasláno.)

Pan obvodní lékař Dr. U. M. Josef Janko v posledním čísle „Osvěty Lidu“, jež jest spoluzakladatelem, uveřejnil „Zasláno“ obsahem i formou onomu ze dne 2. dubna a téhož listu podobné. Delší shovívavost a mlčení bylo by babstvím a poměří neznamyň zároveň a mé strany přiznáním se k vině.

Především žádám p. doktora za uveřejnění ná-dávek, jež jsem po ukončení exhorté dne 27. března na kazatelni pronéstí měl a skroušené se před ním pokorím a jej odprosím když jen jedinou udati moci bude.

Kdo z nás dvou bojovným, o tom nejlépe podává důkaz faktum, že za celých více než 10 let sdejšího působení jsem nikoho k soudu nevolal, aniž kým k soudu sám volán byl, — kdežto p. Dr. Janko se soudů co soukromník i co obvodní lékař ani nevychází. Pro dnes zastavme se u p. doktora co soukromníka. Zapoměl snad již se soudy s pp. Morávkem, pozmistrem Vránou, Aloisem Beranem. Mašatou (1) a v době nejnovější s p. hradeckým stavitelem Šulcem? Kdo k soudům podal příčinu a jaké měly u pp. Morávka, Vrány a Mašaty domácí následky se dle potřeby sdělí. — Kdo tedy bojovným? Zapoměl snad pan doktor na svůj exodus z hostince p. Rykly a na to se při něm zatřákní, že více jeho práh nepřekročí? Zapoměl na exodus z hostince p. Dusa za těchto okolností? Zapoměl na vrácení se z hostince třetího do hostince p. Rykly a odtud na exodus opět do hostince p. Dusa? Dále ty exody nešly, poněvadž jinak výnosně zaměstnaný p. Věclák šivnosti hostinské se vzdal — Kdo tedy bojovným? Zapoměl snad p. doktor, že k udržení dobré vůle jsem k němu šel a jej šádal, by mi pastorační nezdržoval, an mu předce známou, že proti němu v rukou mám takové haldy látky, které jej utlačiti musí — načes odpověděl: „Sudme se, já v tom již mám praxe!“ Kdo tedy bojovným?

Pan doktor chce sdělit pravdivou historku (dle toho sdílí též nepravdivé historky) o kuně, k čemuž dodává, aby zároveň sdělil i historku o varhanách, poněvadž jsou sobě podobny v tom, že v obou použito dcmáčího práva!

Libčany, dne 25. dubna 1898.

Jon. Šmidt. farář.

Světově známé

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 26 druhů za 4 zl., 100 druhů za 10 zl. a směs 100 za 5 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie
v nádherných druzích již v poupatech 12 druhů za 2 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění
1-1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších druzích 12 druhů za 5 zl. 50 kr.

Pinkokvěté fukie 1 kus za 8 kr. **Krásné vanilky** 1 kus za 8 kr. **Růže do hrnců** (květináčů) 1 kus za 20 kr., **Šifinky** 1 kus za 10 kr. nabíjí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

310

Továrni sklad

jízdních kol

ALBERT R. ŠTOURAC, Svitavy, Morava.

Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvouletou zárukou. 321

Prodej též na mírné splátky.
Cenníky zdarma.

Rarel Borovec,
dekorační malíř v Třebouchovicích

doporučuje svůj závod k provedení všech

dekorativních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, polychromie oltářů a soch se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání. 280

Klatovské
světově známé, skvostné

karafiáty.

Květy dokonale stavby I. stupně se jmeny a podobám barev 10 kusů 2 zl. 50 kr., 100 kusů 20 zl.

Obrovské karafiáty 5 kusů 3 zl., 100 kusů 45 zlatých.

Remont. karafiáty 10 kusů za 4 zl.

Zahradní karafiáty osvědčené plné druhy v rozličných barvách 10 kusů 1 zl., 100 kusů 8 zl.; **léz nové a výtečné druhy růží, piné fukie, pelargonie atd.**

Levné ceny dle oemníků, který na požádání zdarma a franco zašlu. Korespondence v české, slov., polské, německé a maďarské řeči. 527

A. J. Drozda,
umělecký a obchodní zahradník
v Klatovech (Čechy).

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvše výhodné vzhledem k úspore času, mýdla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, šetřouce strojnické dílny

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levně obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací stroje excentrické mlátič stroj s kulíkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušák, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Pro měsíc máj
odporúčujeme všem

Tajemství růžencová

v rozjímáních.

Pro členy živého růžence sestavil Antonín Petráň. Knižka brož. v barevné obálce obsahující 39 stran vel. 16. ozdobena je 16 obrázky tajemství růžencových. Ku konci knížky připojena jsou pravidla spolku živého růžence. Tištěna na papíře bílých, oku příjemných barev (chamois, růžové, hráškové zelené).

Na skladě v řetě čes. i německé.

Prodává se jednotlivě po 8 kr.
od 50 kusů po 7 kr.
přes 100 kusů po 6 kr.

Prodávají se rozestřeny i na jednotlivé listky (ku měsíční výměně členům spolku růžencových) 15 kusů za 7 kr.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již vyříditi. Kniha čítá 122 stran 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk	za 15 kr.
1 v poloplošné váz. výtisk	za 22 kr.
1 v plátěné váz. výtisk	za 25 kr.
1 v plátěné váz. se slazeným klíčkem	za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zaslání zvláštních účtů, diti se bude zaslíka Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž račteš pl. t. objednatel přiložit na porto

při 1 výtisku	3 kr.,
" 2-3 "	5 "
" 4-6 "	10 "

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v sazbě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjítí jeho v Obnově. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaním - Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však, kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvů“ po ruce nemají.

Aby při zpěvu náležitě se dbalo slovného přizvuku, vynášena jest v „Nápěvech“ tučnějším tiskem slabika hlavní přizvuk ve slově mající.

Při každé písní označeno, odkud nápěv vzat byl.

Právě vyšlo

tiskem biskupské knihtiskárny v Hradci Králové, nákladem spisovatelovým

Assistentia

seu brevis instructio de officiis diaconi, subdiaconi, presbyteri assistantis nec non diaconorum assistantium in missa et nonnullis aliis functionibus. A. P., sacerdos dioceseos reginaehradecensis. Cum approbatione reverendissimi Consistorii reginaehradecensis.

Stran 96 8° m. — Cena 35 kr., poštou 38 kr.

Na skladě od téhož autora:

Officium divinum

seu brevis instructio de horis canonicis.

Stran 76, 8° m. — Cena 39 kr., poštou 35 kr.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdrávas Maria“,
do sakristie s modlitbami kněze při obléčení **bohoslužebných rouch.**

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.

Jednotám ustavičného se klanění
Nejav. Svátosti oltářní odporúčujeme:

KŘEŠŤAN

největější Svátosti posvěcený.

Sestavil Abbé A. Henry, čestný kanovník a ředitel útavu Nejav. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil Vojtěch Kameš, farář v Chřenovicích. Nákladem bisk. konsistoře v Hradci Králové. Tisk. bisk. knihtiskárny.

Časopis: SS. Eucharistia roč. I. (1886) čis. 10. (tj. nové) str. 160. podává o spisu tomto úsudek na výsost skvělý. Píšet: Jáme vděční ctěné biskupské knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s Walsere máme knihu tuto za lepší a přívětivější pro členy věčného klanění nežli onu, po něvadě podává hojnost modliteb, ale i myšlének k rozjímání, čehož se ve Walseru nedostává. Proto ji odporúčujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouhou dobu něčeho nového.

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí se zvláště pro lid chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o mši sv., o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných, romantických pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši sv.; z té příčiny kniha došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Objednávký vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

na ukázk

Zdarma

zašleme každému čtalo „Časových úvah“

jež vyjde dne 1. května a obsahovati bude zajímavou stat k jubileu zrušení roboty:

„Otázka rolnická.“

Předplatné na celý rok obnáší pouze 50 kr.

Administrace „Čas. úvahy“ v Hradci Kr.

Do Hradce Král. a okolí!

Dovolujeme si velectěnému P. T. obecnostu zdvořile oznámiti, že vedle chvalně známé dílny natěračské v Chrudimi otevřeli ja e též

nově zařízenou dílnu

natěračskou

zde v domě p. Kubišty na hlavním náměstí č. 133.

Tamtéž nalézá se obchod p. Šimka.

Snahou naší bude, bychom všechny práce do oboru toho spadající provedli v každém způsobě k úplné spokojenosti pp. zákazníků.

Nabízíme služby své ku provedení veškerých prací stavebních, náteru fa. ad a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobné.

Vedle **napodobení rámcových dřev** provádíme též i **obrnou imitací rámcových mramorů.**

O hojnou přízeň prosí v účtě plně 286

Josef Komárek a syn.

JAN HORÁK

soukeník

v RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleřdušojným a velectěným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Vyznamenán st. r. r. medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veleřdušojnému duchovenstvu!

Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastni dílně pracovaných. Dále shotovují go-b. cké svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámece na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postřihují a pozlacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož i vzorky zašlu na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi. 271

Oltářní koberce

zhotovují se dle potřebných rozměrů v každé libovolné velikosti ze vzorkovaných nebo květovaných koberců metrových, a sice tak, že figura každého jednotlivého listu hodí se musí ku vzoru listů ostatních, tak že hotový koberec ladí celek tvoří.

Ceny koberců vzorkovaných,

kteří ku kobercům oltářním použití lze jsou následující:

Koberce manilové, vkusné vzorkované, na obou stranách k upotřebení 65 cm. široké, metr 85 kr., 90 cm. široké, metr 1 zl. 25 kr.

Koberce vládné, dvoustranné ve velmi vkusných, hvězdicovitých vzorech, v převládající barvě červené, modré, bordeaux, zelené, neb zvláště k účelům chrámovým se hodící

barvy fialové

65 cm. široké, metr 1 zl. 10 kr.

Koberce tapetové s pevným, ledým spodkem, vzorů krásných, medailonových a k účelům chrámovým velice vhodných 67 cm. široké metr 1 zl. 50 kr.

Koberce plyšové, velice nádherné metr 2 zl. 60 až 8 zl. 50 kr.

Koberce jednobarevné bordeaux úplně vládné, silné dvoustranné, bez jakéhokoli vzoru 100 cm. široké, metr 2 zl. 25 kr.

Vzory koberců oltářních zasílá na požádání franko

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí č. 32.

259-3

Jos. Krejčík

v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliášova třída č. 24.

odporučuje uctívání své ochotné mámě:

Sochy, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, oltáře, kazatelny, zpodobnění, křesťelny, konsoly, svícny, lustry, pulity atd. dle slohu kateř.

Původní návrhy, ceníky a rozpočty besplatné a franko.

Annenské slatinné lázně

v Bělehradě

(království Česká), stanice sever.-záp. dráhy.

Tě přehrádné levné stálo letní.

Unicum

proti

dně

rheumatis,

rheum.

ischias a p.

Zahájeno 9. května.

Shrnutí lasto zámožné výsledky.

Státní jíz. od roku 1885.

Prospecty na ochotné správu lázní.

318

Do Hradce Králové a okolí

Pro jarní období doporučuje v účt. podepsaný velečtému P. T. obecnímu svát. co nejhojněji zásobený sklad velkých druhů

moderních klobouků

pistěných i vládných pro pány, ohlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skládě nejmenší a nejmódnější druhy **pistěných klobouků firmy Jan Rozhen**, továrna ve Vídni, její výrobky rovnají se velkým prvním továrnám vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skládě.

Opravy vyřizují se úct. a za ceny levné.

O vzácnou přízeň P. T. obecnímu prosl. v účt. dokonale

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,
(Velká podlaží).

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostelů a se ná požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny.

Modní oblekové látky na

převlečníky a haveloky

z čisté ovčí vlny a v levných cenách

doporučuje

Karel Kocián,

závod soukenický v Humpolci.

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

PALMYRA

jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě

metr zl. 3.

Na úpiný oblék 3 metry za 9 zl.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zasílou. 317

První český zásl. závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Stanice dráhy:

Josefov-

Jaroměř,

ČECHY.

Slatinne lázně

VELICHOVKY.

7 hodin dráhou z Vídně. 4 hod. dráhou z Prahy.

¼ hodiny jízdy od nádraží.

SAISONA:

od 15. května do 15. října.

Velice vydatná ložiska rašelinná, analyzovaná panem **dvořákem radou profesorem E. Ludwigem ve Vídni**. Výtečně se osvědčují proti ženskému nemoci, chudokrevnosti, skroflose, dně, reumatismu atd. Zelezná lázně, elektrická lázně o dvou celcích, masáž, léčení pitnou vodou i koupeli. Veškeré pohodlí. Příznivé podnebí, rozkošná poloha uprostřed smrkových lesů. Levné ceny. Vysvětlení podává řídící a lázeňský lékař doktor **V. Sperber** až do začátku května ve Vídni III. okres, Beatrixbad, Linke Bahngasse 5, posléž i v slatinných lázních Velichovky. 303

Velichovská lázeňská společnost.

P. T. milovníky sportu

dovolují si upozorniti na můj hojně zásobený

sklad kol

různých soustav a výtečné jakosti a veškerých součástí těchto v čísle 114. na Malém náměstí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré opravy kol. V účt.

V. Prokeš v Hradci Králové.

Atelier pro malbu dekorativní **speciálně kostelní.**

NÁVRHY

— přesně ve slohu vypracují se besplatně. —

311 Za solidně provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů

VILÉM VONDŘEJC,

akademický a dekorační malíř

dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod a dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecnímu ustanovil jsem **královskou prémii** a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek zl. 1.70.

Každé zásluce bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje **dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svratouch č. 15.,** pošta Svratka (Čechy).

XXXXXXXXXX

Elegantní

dýmky

různých tvarů s výsokými ozdobami, jmény, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny. Mám též na skládě veškeré druhy dýmek hladkých (šladrůvých). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr. Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytují velké výhody. 294

Zásilkou vyřizuje **dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svratouch č. 15.,** pošta Svratka (Čechy).

Otevřen skladu

veškerých hotových oděvů

vlastní výroby pro pány a chlapce

ve formách elegantních, provedení osvědčeného a nejlepšího, zvláště pak veliký výběr brněnských, francouzských a anglických látek na objednávky

v Náchodě,

na Kamenici v domě p. Frant. Samka č. 108.

Stejnokroje pro c. k. státní úředníky, nádražní úředníky atd. vyřizují se dle nejnovějších předpisů.

Ceny levné a pevné.

O hojnou přízeň prosí v hluboké úctě oddaný

Emanuel Bělský,

majitel c. k. priv. továrny na oděvy a dodavatel stejnokrojů rak. uh. spol. státní dráhy.

Hlavní sklad v Hoře Kutné.

Filiální sklady: Hradec Králové, Náchod, Čáslav, Pardubice 293 a Chrudim.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 29. dubna 1898.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

První máj.

Je to zcela přirozeno, že člověk po dnech práce touží po dni odpočinku. Bůh posvětil práci, stanovil dny, v nichž člověk má se starati o chléb svůj vezdejší, stanovil ale i dny odpočinku pro tělo a dny práce pro duši, aby ta lepší polovice naší duše, nezabředla a nezanikla v starostech tělesných. Bůh sám stanovil dny práce i dny odpočinku, a slovy: „Pomni, ays den sváteční světil“ dal sankci tomuto zákonu. Ale jako socialismus šlape po jiných zákonech Božích, tak šlape a zavrhuje i tento zákon. On sice chce neděli, jako den odpočinku, ale ne ve smyslu křesťanském, nýbrž ve smyslu čistě světském. Křesťan posvěcuje den nedělní úctou k Bohu, kterouž vyjadřuje v první řadě slyšením mého sv., konáním dobrých skutků a zdržováním se práci služebných; proto obléká se též v lepší šat, aby v tento den mohl se slušně představit Tvůrci, Pánu svému v chrámě Božím. Socialista „drží-li“ na neděli, drží na ni jen proto, aby sobě odpočinul, aby za samáhola ve dnech všedních odškodnil se snad v neděli zábavou, která srdce jeho nezužlechtuje, nýbrž v převrácených jeho názorech ještě utvrzuje a ku práci druhého dne činí neschopným. Křesťanská neděle, křesťanský svátek pro něho neplatí. A aby svůj odpad od křesťanství tím zřejtejší na jevo dal, ustanovil si svůj svátek sám v den prvního května. Svěcení tohoto dne jest důkazem, že socialismus je nejen protikřesťanským ale i beznáboženským. Ustanovením Božím opovrhne a na zřejmý důkaz tohoto opovržení slaví první máj. To je ta socialistická velká noc; ten první máj má znamenat socialistické vzkříšení. Místo vzkříšení Krista o velikonočních, kde spolu s Kristem vstává jistě též příroda z mrtvých, slaví socialismus jen vzkříšení přírody o prvním máji, kteréžto vzkříšení má znamenati naději v obnovení a v obrození světa ateismem, bezbožstvím a dle jednoho listu docela i osvědčení vzájemnosti slovanek! On neslaví Stvořitele a vzkříšení, nýbrž jen přírodu a budoucí vzkříšení společnosti lidské, probuzený anarchistickým socialismem. To je ten roždil budoucího života křesťanského a socialistického. Na místo věčné blaženosti, v kterouž doufáme po svém vzkříšení my, donáá socialismus po svém vzkříšení socialistickém v blaženost časnou, jež spočívá v požívání smyslných radostí, v ukolení svých tužeb a nespokojených chťích.

A jakým způsobem má se dojíti k tomuto cíli? Po způsobu přírodních sil, které rozkáceny zůř, boří, drtí, ničí, vše co se jim v cestu staví, které bromadí trosky na trosky, v nichž pobřívají i pána přírody člověka. Tak chce také domoci se všeobecného blaha socialismus. On chce jen ničit, bořit, kazit, pálit a kácet a až vše poválí, pak myslí si, pak nastane vzkříšení a společnost lidská, z mrtvých vstane, vzletne z toho plamene, jenž aniči ten starý, mizerný svět jako fénix k novému životu plného radosti, blaha a nezkaleného štěstí.

Jak hrozný to omyl. Socialismus na místě ku předu chce zpátky, na místě pokroku chce ná vrat ku barbarství, které neznalo vyšší snahy, než ukolení tělesných potřeb a smyslných rozkoší. Co je socialismu do věd a co do umění, co do památek vytvořených rukama umělců, to všechno k jeho blaženosti ničím nepřispívá; proto pryč se vším co dýše ideálem, co ducha povzbuzuje a sílu ku práci pro ty, kteří nás následovati budou, a kteří dle památek po nás zanechaných o nás a o době naší budou souditi.

Liberalismus ovšem chlubí se, že tomuto řádění socialismu odporustí. To je k smíchu! Socialismus provádí zásady liberalismu. Jak může liberalismus míti tu sílu a úlohu zničit socialismus a jeho se odklíkati, když ho sám splodil a sám si ho vychoval! To ale bude míti liberalismus za odměnu svého vychování, že ho socialismus pohltí, že syn svého otce sežere a stráví.

Jen křesťanství může s účinkem bojovat proti socialismu; jen tehdaž možno doufati v obrození společnosti lidské, pakli tato postaví se na základ oněch zákonů lásky, jež počínají slovy „Milovati budeš Pána Boha svého“... a „milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ Avšak připomínáme, že zákon ten platí pro všechny, nejen pro

dělníky, tovaryše a nižší třídy, nýbrž zákon ten platí i pro pány a pro mocné tohoto světa, aby tito proniknutí byli v první řadě spravedlností, aby zachovávalce sami zákon lásky, lásku svých podřízených sobě zajistili. Když bude na boře láska k Bohu, bude tato i zárukou lásky k lidu, a lid pak bude pracovati rád z lásky k Bohu a z lásky k těm, kteří v něm spatřují člověka sobě rovného. Vždyť Kristus pro nás všechny zemřel a vzkříšením svým učení své pro všechny lidi a pro všechny časy potvrdil.

Proto ku předu a ne zpátky! Nejkrásnějším citem jest láska a zvláště láska náboženstvím posvěcená! Spějme k lásce jako ku světlu, jako ku pravdě, láska ta pravá ale jediná v křesťanství jest uložena. Kdo chce pokrok, musí jíti s námi, kdo chce zpět k barbarství se vrátit, nuže ten at vrhne se v náruč socialismu.

Rakousko-uherské vyrovnání.

Redaktor „Obnovy“ promluvil v neděli dne 17. dubna ve veřejné schůzi našeho Politického tiskového družstva o rakousko-uherském vyrovnání. Jelikož třetí řečník dp. dr. Rudolf Horský si přál odjetí již o 6. hodině do Prahy, nezbylo redaktorovi Štáblovi tolik času, aby obsáhně o rakousko-uherském vyrovnání promluvil. Podal jen stručný, přehledný obsah svého tematu a naznačil, jak zvláště české rolnictvo má i na dále na prospěch zemědělců a velkomlynářů uherských býti stíženo obrovským nesnesitelným břemenem.

Pan dr. Engel těšil sice v Benešově své voliče, že čeští poslanci neschválí žádného vyrovnání, které by bylo horší než dosud platné vyrovnání, pravil též že ve vyrovnacím výboru dá se vyrovnání zlepšiti, ale my té útěchy a naděje nemáme. Není pravda, že by se ve výboru nynější vyrovnávací předlohy zlepšiti daly. Nynější předlohy se buď přijmou anebo zamítnou, poněvadž rakousko-uherské vyrovnání jednostranně se měniti nedá a každé změně musí předcházeti nové vyrovnací jednání, souhlas obou vlád a říšských sněmů, rakouského i uherského.

Těšinskými jablky něhého konejšiti a slibovati každému kuře v hrníčku dle libosti vařené, pečené nebo smažené, jak si kdo přeje, není naším zvykem. Lépe jest méně slibovat a více plnit než planými sliby těšit a lid o pravém stavu věci nechat v omylu. Rač počítavá, upřímná a pravdivá může českému lidu více prospěti než li slib, klam a mam. Těch slibů bylo již tolik, že český lid chce viděti také skutky a úspěchy, anebo naznačiti aspoň cesty takové, které k nim věsti mohou.

My Čechové nemůžeme si říci, že bychom byli zavčas použili všech prostředků, které by k zlepšení rakousko-uherského vyrovnání byly vedly. My jsme naopak více času a sil věnovali vnitřní neplodným sporům v národě než poznáním našeho hospodářského soka a nepříteli v našem mocnatství. V Čechách mnohé malicherné útažky zveličeny na velké spory, na potírání staročechů a kleriků českých věnovány celé sloupce časopisů, a plachtový orgán z Mariánské ulice, který českou politiku po 10 let vedl, věnoval více místa hanopisům na biskupy české než rakousko-uherskému vyrovnání.

Čeští rolníci se zajisté pamatují, jak se Národní Listy zachovaly z počátku nepřátelsky k naší jubilejní zemské výstavě, již přímo ohrožovaly, kdežto naopak celé strany věnovaly velebení „rytířského národa maďarského“ a uhersko-židovského švindlu. Nynější spravodaj Národních Listů ve Vídni a dřívejší spravodaj téhož listu v budapeštské milenniové výstavě byl v poklonkování Maďarům a uherským židům pravým virtuosem, takže nejen staročeské a realistické, ale i mnohé venkovské časopisy mladočeské musily Maďary v Národních Listech zakřiknout.

Kdyby Maďari z Národních Listů byli zavčas uherské poměry důkladně a všestraně studovali a pravdivě o nich psali, kdyby nebyli matili síly českého národa vyvoláváním štvanic v národě, kdyby byli pozitivně český lid upozorňovali na nebezpečí, jež nám z Uher hrozí, kdyby síly českého národa byli soustředili na řešení otázek národohospodářských, lépe byla by naše věc stála

a český rolník i průmyslník byl by si mohl slibovati lepší budoucnost od nového rakousko-uherského vyrovnání.

Vynikající, politických, národohospodářských a finančních věcí znalý poslanec vyslovil se vůči redaktorovi Obnovy o rakousko-uherském vyrovnání velice pessimisticky a nesdíli nikterak optimistických náhledů pana dra. Engla. Neddělnost a vlastní chyby hrozně se na nás mají a znesnadňují našim poslancům každý krok ve Vídni.

Známy jsou útoky jistých kruhů na poslance dr. Fořta, který na přání našich Maďarofilů a na přání Maďarů měl býti z říšské rady povolán do ministerstva odstraněn. Známo též obojetné chování vůči rakousko-uherskému vyrovnání, o němž prý nemožno se vysloviti potud, pokud obsah rakousko-uherských vyrovnacích předloh není znám. Což nebyl znám? Vždyť vláda přece na souhlas pravice počítala a nemohla tak zhora jednati o nás a bez nás. Více světla — více světla do té naší zmotané politiky by věru neškodilo! S lidem českým třeba jednati vůbec otevřeněji než dosud vždyť ten lid pak každou politickou chybu nejvíce ve svých kapsech odstane!

Stížnosti českých rolníků, mlynářů a průmyslníků na vykořisťování maďarské jsou známy. Stěžujeme si právem nejen na výši kvoty, ale i na výhody, jež poskytují Uhrám obchodní, celní a dopravní smlouvy.

Dle vyrovnání z r. 1867 platí Rakousko na společné říšské záležitosti, tedy na vojsko, námořnictvo, zahraničné, společné obchodní a celní záležitosti 70 proc., Uhry pak jen 30 proc. Když vojenská hranice připadla k Uhrám, zavázaly se Uhry připláceti na společné říšské záležitosti ročně o 2 miliony více (tak zvané praecipuum), takže ve skutečnosti měly Uhry platit na společné záležitosti 31.4 proc., Rakousko pak 68.6 proc. Avšak Uhři vymohli si jistě výhody při cukru, lihu a petroleji, takže ve skutečnosti neplatí kvota 31.4 proc., ale pouze 28 a půl proc.

Roku 1896 řádala rakouská kvotová deputace, aby nenahrazeno společné potřeby v obnosu 108 milionů uhradilo Rakousko obnosem 61.43 milionů zlatých, Uhry pak obnosem 46.67 milionů zlatých. Uhři však stáli houževnatě na kvotě 31.4 proc., tedy na příspěvku 33.9 milionů zlatých.

Dle úředních seznamů, které předložila vláda kvotové deputaci, platilo se v Rakousku od roku 1886—1895 daní z hruba 3.564 1/4 milionů zl. a sice 960.1 m. zl. daní přímých a 2.605.9 m. nepřímých. V Uhrách se platilo za těchto 9 let sice jen 2.288.8 m. zl. daní, a sice 1.376.3 zl. nepřímých, a přímých 912.5 m. zl.; přímých daní platí tedy Uhry více nežli my. Sečteme-li oboje daně v Uhrách a v Rakousku, tedy se platilo v naší monarchii 5.854 1/4 milionů daní, z čehož připadá na Uhry 40 proc., na Rakousko pak 60 proc. Avšak odečtou-li se od této sumy bonifikace a restituce, tedy z těchto připadá 88.27 mil. zl. na Rakousko a 397.4 m. zl. na Uhry. V Rakousku se dále vybírá zvláštních daní, které se v Uhrách nevybírají 58.03 m. zl. Pochybujeme, že v Rakousku někdo uvěří, že by v Uhrách obnášely bonifikace a restituce, které se platí lihovarníkům a jiným cukrovarníkům 397.4 mil. zl. Maďari si sestavují své účty dosti libovolně. Ostatně jak k tomu přijdou poplatníci v Rakousku, aby platili na slevu, kterou Uhry svým poplatníkům povolují? Uhři, aby umožnili vznik a rozvoj svého průmyslu, zejména nových odvětví, osvobozují průmyslníky a továrníky na mnoho let od placení daní. Z té příčiny také mnozí továrníci v Čechách a v Rakousku zřizují si pobočné závody v Uhrách, neboť v Uhrách požívají mnoho výhod, kdežto u nás musíme platit všichni jako morovatí. A za to, že Maďari pomáhají ublížeti náš průmysl lihovarský, pivovarský, cukrovarský, strojínický atd. máme jim ještě my platiti? Což nestěnáme u nás v Čechách pod břemenem zemských, obecních a okresních přirázek?

Nepoměr břemen Rakouska a Uher na společné záležitosti jest přímo křiklavý. Tak na potřeby říše rakousko-uherské přispívají země koruny uherské 60.253.000 zl., země koruny české 114.211.000 zl. V roce 1893 zapravily země koruny české na daních 149.577.000 zl. Naproti tomu pak bylo na veřejnou správu zemím koruny

české vráceno 74,865.000 zl. Čistý příjem státu ze semí koruny české obnášel tudíž v tomto je diném roce malinkost: 114,211.000 zl. Jaké to báječné obnosy putují co rok ze semí našich ve prospěch semí jiných! Nemí tudíž divu, když země takto stále vyseřávané znenáhla klesají v neodvratný hospodářský úpadek. Zajímavé je na př., že Halič zapravila do pokladny státní celkový obnos v daních 66,998.000 zl. a obdržela zpět 62,445.000 zl.!!

Dobře řekl na českém sněmu po výtečné řeči dr. Fořta Němec dr. Urban:

„Pokud se týká úpravy kvoty na společné záležitosti, občanstvo právem v otázce té vidí veliký svůj zájem. Za jedno desetiletí jedná se tu o 1 1/2 miliardy! Za zásadu při úpravě kvoty prohlášena byla způsobilost, dle níž obě polovice říše na společné záležitosti měly platit. Ale způsobilost tato nebyla měřena dle skutečné finanční síly, nýbrž dle daní. V tom je omyl a ohyba.“ Dr. Urban sdílel také náhled dr. Fořta, že v záležitosti dělení celních přebytků sdílí úplně stanovisko polance dr. Fořta. Maďaři získali tu ústupky na náš neprospek. Naše polní hospodářství, cukrovarství, lihovarství a pivovarství je poškozeno též Uhry. Stačí na př. uvést, že r. 1897. pěstována byla u nás řepa na 3/4 bývalého výsevu. Proto se ale ponechává Uhrám podnes privilej pěstovati tabák. Výhody Uher jsou ostatně přehledné.

Zvýšili se Uhrám kvota z 31.4 na 34.9 neb 35%, tím mnoho nezískáme, neboť těžisko celého vyrovnání leží vlastně v celním a obchodním svažku.

My trpíme zrušením cel naproti Uhrám velice. Ze žita a pšenice platí vůči Německu pohraniční clo — a naopak — 1 zl. 50 kr. ve zlatě, čili 1 zl. 80 kr. r. č. V Rakousku urodí se ročně asi 15 mil. metr centů pšenice a asi 30 mil. metr centů žita. Kdyby na uherské obilí zavedeno bylo jen poloviční clo, tedy 90 kr. z 1 centu, tu by rakouské obilí stouplo o více než 40 milionů zl. na ceně. Dr. Fořt v řeči své na př. konstatoval, že dne 11. prosince 1895 byla cena nasázení pšenice v Budapešti 6 zl. 90 kr., ve Vídni 7 zl. 32 kr., v Berlíně 8 zl. 84 kr., v Paříži 9.42, v Oděse 5 zl. 62 kr., v Turu—Severin u 5.44, v Londýně 7 zl., v New—Yorku 6 zl. 25 kr. Z toho viděti, že v zemích, kam se dováží cizí obilí, chrání se celními sazbami a že ochranná cla se fakticky téměř plným obnosem vtloučí do vnitrozemských cen. V Čechách té ochrany nepožíváme a jsme proto poplatní Uhrám.

Dále trpíme železničními tarify. Základní cena obilí u nás měla by býti. Ceny v Budapešti dovozní poplatky. Dříve stálo obilí v Praze poplatek po dráze z Vídně do Prahy více. Ten obnášel z 1 q — 1 zl. 18 kr., pak 1879 jen 1 zl. 9 kr., r. 1883 jen 1 zl. 3 kr. a r. 1891 jen 75 kr. Oč tarif oblacil, o to klesly ceny pšenice u nás, tedy oproti r. 1879 asi o 43 kr.

Tedy přý se mají tarify zlepšit.

Ale dále trpíme mlecím řízením či restitucemi. Maďaři totiž od r. 1882. kupují ze Srbska a Valašska nevycelené obilí, pod záminkou, že ho semelou a pak 70% mouky z toho obilí zpět vyvezou. Tím se podporovaly uherské velkomlýny. Ale tyto ramenské a srbské obilí vyváží beze cla ven a své vlastní uherské obilí semelou a zaplavují naše trhy svou moukou. Tím trpí naše mlýny i rolníci, neboť z uherských velkomlýnů vyváží se do ciziny jen asi 1 milion q. mouky, do Cislajtanie však 4 1/4 q. Následkem toho po našem obilí není poptávka a ceny klesají ještě více. Dr. Fořt vypočítal, že obět, kterou zemědělství předlitavské přináší za trvání celního spojení s Uherskem, pácena může býti ročně na obnos 50 až 70 milionů zl. ročně.

Nezavedeli se celní rozlučka, mělo by se nám tedy dostati náhrady jinde.

Maďaři následkem politické rozháranosti v Rakousku vystupují proti nám velice sebevědomě a neústupně. Avšak na dalším trvání nynějšího stavu věcí není Rakousko ani z daleka tak intereseováno, jako Uhersko. Kdyby dnes došlo k rozlučce, tu by ovšem některá řada průmyslných odvětví ztratila na svém odbytu a zejména průmysl textilní a železářský by utrpěl. Naše cukrovarství a pivovarství by neměly velkých ztrát, protože Maďaři vystupují proti našemu průmyslu vesměs útočně. Roku 1844 neměli Uhry obchodu a průmyslu, dnes již mají tovarů 5.000. Státních výhod obdrželi ročně asi 400 nově zařízených tovarů. Čeští, rakouští i němečtí továrníci vidí se nuceni stízet si v Uhrách zvláštní továrny neb filiálky. Protokolováno je teď 8.000 firem jednotlivých a společenských. Roku 1886 založen obchodní muzeum zasazuje se silně za rozvoj uherského vývozu do zemí východních. Uhři investovali ve svých železných drahách přes 1.260 milionů, r. 1846 měli železných drah 35 kilometrů, dnes mají drah více než 14.000 kilometrů. Roku 1845 obnášel dovoz do Uher 68 1/2 a vývoz 71.7 milionů, dnes se pachtí dovoz i vývoz na 550 mil. zlatých. Uherský průmysl i zemědělství těší se všemožným výhodám dopravním na drahách i na lodích, takže konkurence naše s Uhrami stává se pořád obtížnější. To se teď zlepšit.

Roku 1844 platily Uhry s namáháním 70 mil. zlatých daní, dnes platí skoro osmkrát tolik a uherská vláda při zvyšování daní nepřichází do rozpaků, kdežto naše zemědělství stěná pod tíží poplatkových břemen a živnostníci i průmyslníci

ocitují se v nesnázích. K. 1881 oseto bylo pšenice 2.6 mil. hektarů, dnes je pšenice oseto 8.0 mil. hektarů a urodí se ročně 35 až 43 mil. metr. centů pšenice. Osav žita vyrostl v téže době o 100.000 hektarů, ječmene 130.000 hektarů, kukurice o 200.000 hektarů. Za vyvezenou pšenici tržní Uhři ročně přes 40 mil. zl., za žito asi 15 mil., za mouku asi 66 mil. zl., za ječmen na 40 mil., za kukurici na 15 mil., cuku surového vyvešli Uhři r. 1893 za 6 a rafinovaného za 8 1/2 mil. zl. Od r. 1881 se pěstování viku, lucerny, jetele, řepy, a umělé zavodňování luk zdvojnásobilo. Semena vyvešly Uhry r. 1894 skoro 59.000 metr. centů. Vývoz ovoce vzrůstá, veletrhy dobytčí okupovaly u nás Uhry. Následkem ochrany a povznesení našeho zemědělství daly by se případné ztráty našeho průmyslu vyvážíti souběžným vzrůstem spotřeby domácí. Kdyby však mezi Uhrami a Rakouskem povstala celní rozlučka, tedy bude uherské zemědělství vydáno vážnému nebezpečí, neboť vývozem potravin odkázány jsou Uhry skoro jediné na nás, an Německo, Švýcarsko, Itálie i Francie ohraňovány jsou vysokými cly naproti potravinám uherským.

Při obnově rakousko-uherského vyrovnání jest také zajímavá otázka o dělení výnosu celního, otázka participace na restitaci berní při vývozu za hranice, konečně otázka tak zvaného teritoriálního účtování výnosu daně potravin. Ve přičině výnosu cla musíme trvati na tom, aby na něm účastnily se obě polovice říše dle skutečného účastenství na přívose zahraničním; dosud spotřebují Uhry 17% přívosu, ale participují 30% na výnosu cel, což jest velká nespravedlivost. Zemědělská rada království Českého dotkla se teprve letos dosud postrádaného zavedení přesné statistiky obchodní i vůči Uhersku. Otázka stran berní restituce jest celkem slušně upravena a může zůstat v platnosti. Jinou jest otázka v přičině vzájemného účtování výnosu daně potravin. Až dosud dostává ta polovice daně potravin, kde se dotýká výrobek vyrobil, bez ohledu na to, zda-li výrobek jest spotřebován v jedné neb druhé polovici. Uhry tím byly skráčeny, a proto ustanovení, že daně zaplacené v jedné polovici z líhu v druhé spotřebovaného se vrací. Uhry žádají, aby tento způsob platil nejen u líhu, nýbrž u všech předmětů daní potravin podlehlých.

Vrácením daně z cukru, piva a líhu získaly by Uhry více než 5 milionů, více než-li v Rakousku získali bychom na kvotě.

Velmi důležitou finanční a hospodářskou otázkou jest obnovení privilegia rakousko-uherské banky. Jest zřejmo, že privilegované ústavy oprávněné k vydávání papírových peněz, hrají ve valutové politice velikou úlohu a že jest potřebí, aby stát vyhradil si největší pravomoc a dozor na banku, aby po případě kapitalistické zájmy valutové politiky nepřevládly. U nás měla se upravovat valuta r. 1890, ale vše navrázlo na papíře. Uhry, které na úpravu valuty nejvíce náležaly, přičinily se nejvíce o vznik obchodních smluv z roku 1892. Tyto smlouvy měly strašné klesání našeho obchodu za následek. V letech 80 tých obnášelo naše aktivní saldo asi 150 mil. zl., r. 1893 kleslo na 100 mil., r. 1894 na 85 mil., r. 1895 dokonce na 15 milionů a od té doby nemůže se náš obchod zvednouti. Za takových smutných okolností nelze na zavedení zlaté měny ani mysliti.

Akcionáři rakousko-uherské banky dosud své privilegium dovedli náležitě vykořistit. Když stát soukromému bankovnímu ústavu poskytuje privilej tak vysoce cenný, jako jest právo na vydávání papírových peněz, jest nutno, aby na zisku z monopolu toho bral přiměřený podíl. Tak je tomu na př. v Německu. U nás dosud ten podíl tak vysoký není, neboť procento, kdy stát začíná mít podíl na zisku, jest průměrně vysoké. (7 proc.) K tomu druzí se otázka podílu státu na ažiovém zisku, kterého banka docílila změnou účtování zlatého pokladu svého dle kursu relačního. To jsou otázky, ve kterých je třeba vystoupiti na obranu poplatnictva co nejdříve. Našemu českému obchodu a průmyslu učiněn byl úvěr u rakousko-uherské banky teprve při minulém vyrovnání přístupnějším. Zemědělci marně se namáhali, aby se při rakousko-uherské bance zřídilo oddělení agrární, kteréž by bylo povinno escomptovati směnky na př. od tří nepředlužených rolníků podepsané a příslušnou zemědělskou radou censurované za stejných podmínek jako směnky obchodní.

S upravením poměrů v rakousko-uherské bance bude český národ sotva spokojen. Osnovy vyrovnávacích zákonů činí právě v otázce bankovní Uhrám ty největší ústupky. Roku 1852 měla cedulová banka v Uhrách pouze jednu filiálku s dotací 2 mil. zl. Roku 1869 zvýšena dotace na 85 mil., kterážto suma dostoupila r. 1891 výše 91 milionů. Dnes má řečená banka v Uhrách hlavní jeden ústav, 21 filiálek a 62 pobočných ústavů escomptních. Celkový obrát peněžních ústavů činil 1867 roku 782 milionů, dnes dostoupil výše 6000 milionů. Tak se starší Uhři o povznesení svých úvěrních ústavů. Nynější vyrovnání má se dostati Uhrám netušeného presentu. Jím se dosud jednotná cedulová banka fakticky trhá a dává se Uhrám samostatná státní banka, aniž by Maďaři dali na to jediný groš. Toť vymoženost,

o které se maďarským státníkům při rakousko-uherském vyrovnání ani nezdálo.

Banka bude mít sice společného presidenta, ale hlavní její oddělení v Budapešti a ve Vídni budou mít samostatné vicepresidenty, jich náměstky a po 5 správních radech. Uhry dostaly fakticky samostatnou národní banku, aniž by původní povinnosti byly splněny.

Ano, jest dokonce možno, že přístě bude v rakousko-uherské bance uherský vliv převládati. Rakouská vláda odhodlala se v bankovní otázce k velikým obětím, aniž by od Uher navrázjem nějakého nastupku byla obdržela. Privilegium rakousko-uherské banky má býti prodlouženo do 31. prosince 1910, po kterou dobu trvá mezi oběma polovicemi říše též smlouva mincovní a o upravení měny. Zemědělcům má dle vládní osnovy úvěr rakousko-uherské banky učiněn býti přístupným a za censory mají býti přístě jmenováni též osoby zemědělských poměrů v jednotlivých královstvích a zemích znalé. Zemědělská rada bude mít na volbu těchto osob tentýž zliv, jaký mají dosud obchodní komory.

Dnem 1. ledna 1899 má vstoupiti v platnost výhradně korunová měna. Podíl akcionářů na čistém ročním obchodním výtěžku a jmění banky počne již při 4 proc. (dosud při 7 proc.) Akciový kapitál se zvýší z 90 na 105 mil. zl. čili 210 mil. korun. Zvýšení toto provede se tím způsobem, že obnos 15 mil. zlatých odepíše se z rezervního fondu a připiše se akciovému kapitálu. Tím bude každá akcie obnosem 700 (dosud 600) zlatých r. č. splacena. Tím se zvýší vlastně podíl akcionářů na 4 1/2 % neboť se jim předem přidělí 600.000 zl., ale naopak zmenší se podíl z 5 po případě 7 proc. na 4 proc. t. j. o 2,100.000 zl.

Na výnosu banky participuje Rakousko 70 proc., Uhry pak 30 proc. Přístě nemá platit pevně ustanovený klíč, ale Rakousko a Uhry mají participovati na výnosu příjmu banky, které v dotýcém státu podléhá daní. Dle toho by připadlo na Rakousko asi 63.54 proc., na Uhry pak 36.46 proc. Maďaři dokonce myslí, že by jim z výnosu banky mělo připadnouti 45, Rakousku pak 55 proc. Kde je co brát, byli by Maďaři třeba pro paritu, za to při nákladech na vojsko a j. drží se 30 proc. a nám přenechávají laskavě doplatit zbývajících 70 procent.

Největší obět má Rakousko přinést při placení dluhu 76 milionového rakousko-uherské bance. Jak známo, dělalo se rakousko-uherské vyrovnání od Sasika barona Beusta tak nerovinné, že se úplně zapomělo na dluh 80 milionů, který se zatím zmenšil. Dosud splácel se dluh tak, že podíl státu na zisku se od dluhu bankovního odepal. Protože však ohledně splátky bylo ustanoveno, že Rakousko splatí celý zbytek dluhu, kdežto Uhry na to pouze 30 procenty v 50ti nezúčtelných ročních lhůtách Rakousku přispívaly, tedy je patrné, že při posavadním způsobu splátky Uhry plných 30 proc. nesplácely.

Dle nové úmluvy se ustanovuje, že Rakousko zaplatí především bance 30 milionů zlatých a že o dalších 16 milionů za cenu prodloužení privileje na 30 mil. zl. snížený dluh zastane až do vypršení privileje nezměněný. Na splátku první a druhé 30ti milionové splátky mají Uhry platit jen svých 30 proc. v nezúčtelných ročních lhůtách. Uhry přispějí při takovémto způsobu splátky na umoření 76ti milionového dluhu místo 18 miliony fakticky jen polovicí této sumy, tedy 9ti miliony. Uherská vláda myslí, že musíme prostě její stanovisko při vyrovnání přijati. Pro Uhry jest to velmi pohodlné, ale pro Rakousko naprosto nepřijatelné. Uhry i naše vláda nám nabízejí v bankovní otázce mnohem horší vyrovnání, než-li jest posud platné. A takovéto vyrovnání má hájiti finanční ministr dr. Kaizl a české poselstvo.

České rolnictvo, sdružené v župě hospodářských spolků ze severovýchodních Čech, dalo v neděli našim poslancům již pokyn, jak se mají ohledně rakousko-uherského vyrovnání zachovati.

Zrušení mlecího řízení dnem 1. ledna 1899 a samostatnější upravení železničních sazeb bylo by pro země rakouské a zejména království České příliš malou kompensací. Finanční ministr dr. Kaizl, kdyby hájil nynější vyrovnávací předlohy, octnul by se jako český poslanec ve velikém rozporu se svou řečí, kterou jakožto generální řečník při povšečné debatě o rozpočtu státním na rok 1898 dne 13. prosince 1895 v poslanecké sněmovně říšské rady proslovil.

Jeho Excellence, nynější finanční ministr dr. Kaizl pravil tehdy: „Neklamou-li všechna znamení, půjde při nastávajícím vyrovnání s Uhry o mohutný zápas, kterého účastní se nejen tam uherský, tu cislajtánský tábor, ale bude i živý zápas v obou jednotlivých táborech, obzvláště v cislajtánském. Nechci kresliti lineamenty budoucího vývoje, ale pokud jde o taktický postup vlády, vložil bych ji na srdce toto: Přeji si, aby uherské vládě ihned a bez dvojmyslu o tom byla dána vědomost, že veškeré obyvatelstvo této poloviny říše má se za utištěné a zkrácené smlouvou nyní platnou, a není jiného a lepšího a nepochybnějšího výrazu pro totu přesvědčení, než když se ony smlouvy bez dalšího váhání vypovědí. Když uherská vláda v letech sedmdesátých chystala se k většímu útoku na tuto polovinu říše, byl také jedním z prvních činů jejich výpověď trvajících

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt rok 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 6. května 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Velká doba, malí lidé.

Dějiny svědčí, že byly v každém národě, tedy i v našem, doby, za kterých panovala víra, mravnost, právo a spravedlnost. Doby takové patří k šťastnějším, pokojnějším. Ale právě proto odbývají se v dějinách poměrně krátce, v školních knihách několika slovy, a tak zdává se, jako by to bývaly doby neslavné, nedůležité, malé.

Oproti tomu bývaly a jsou doby, za kterých víra jest zneuctivána neb otesena, za kterých mravnost klesá, práva a spravedlnosti ubývá. V takových dobách rozrůstají se lidské zlé náklonnosti, vášně. A vášně pak působí boj, neli všech proti všem, tak aspoň strany proti stranám. Počíná se nejprve bojem duchů, ale čím více se rozpálují vášně, tím více schyluje se vše k boji i hmotnému, k boji silnějších proti slabším bez ohledu na právo a spravedlnost. Nastávají pak doby bouří, převratů, válek, krve, ohně a zboření.

A o takových dobách píšou pak dějiny mnoho, a nazývají je dobami velikými. A čím dále jsou dějepisci od pravdy, tím více velebí lidí, kteří zahoreli vášněmi oproti pravdě a spravedlnosti, a takovým lidem dostává se pak názvu „lidí velkých“. A tu se velmi často stává, že když mnohý takový v jednom ohledu velký člověk zabočí na půdu lži, bezpráví a hříchu, že se na to nehledí. A tak špatným pojetím dějin se stává, že doby i lidé malí jsou „velikými“ a naopak doba pravdy, mravů, práva, vykřikuje se za dobu „malou“, a hrdinové a obhajci pravdy, mravů a práva se umlčují jako lidé „malí“, o nichž zmiňovati se netřeba v dějinách.

Tak tomu učí zajisté i správně pojaté dějiny národa našeho. Doby předhusitské, doby silné a neotřesené víry, doby o nichž Palacký svědčí, že kvetla za nich mravnost národa, doby v nichž dařilo se školám lidovým i vyšším, doby rozkvětu umění a věd, a tudíž i doby pokojného blahobytu, upadají v zapomnutí, ano vykřikují se za doby neslavné a malé. Se zvláštní však zálibou na povrch se vyvíkají stinné stránky, bez kterých není doba nižádná, a tou měrou, jakoby doby ty jen a pouze stíny a nic dobrého nevykazovaly. — Za to však doby husitské, doby otesené víry, doby úpadku mravnosti až k adamitství, doby úpadku školství a věd, doby vzplanulých vášní, bouří, krve, ohně, doby hrůz a úplné ztráty blahobytu, nazývají se velikými. A lidé těch dob, jimž ovšem světlých stránek neupíráme k. pť. že hrdinsky bojovali proto, co za pravdu měli, nazývají se velkými, třebaž se byli dopustili činů násilných, třebaž byli porušili právo a mravní zákon měrou děsnou.

Doby ty možno zajisté zváti důležitými, ale nikdy ne velikými tv lidí, kteří proudem těch dob uchvátiti se dali.

V pravdě velikými jsou nám ti lidé, kteří plní víry, ozdobeni mravností neposkvrněnou, dařící každého bezpráví a násilí, hotovi jsou pro statky lidstva nejvyšší, pro právo, pravdu a mravnost obětovati všechno i bohatství, i čest i zdraví, ano i život.

Vzorem takové velikosti jest křesťanům — Kristus. Čím více kdo tomuto vzoru se blíží, tím větší jest, a čím méně následovníků tohoto vzoru která doba má, tím jest menší, byť by ji předpokládali dějepisci za dobu sebe větší vynášeli.

Doba v níž žijeme, to tak zv. osvícené, devatenácté století, nazývá se rádo dobou velikou. Ovšem, může se i doba naše vykázati mnohými světlými stránkami, ku pť. pokrokem ve vědách techn. a snahou pro zvelebení umění a věd aspoň v jistém smyslu, ale v celku jest to doba úpadku víry, mravnosti, práce a spravedlnosti. Na místo víry nastupuje pochybovačnost, ano i pověra a hmotatství na místo mravnosti jen jakási zevní slušnost spojená s rozkošnictvím, na místo práva a spravedlnosti nastupuje mnohdy síla, a tak jsou dnes převrácené pojmy, že utlačení slabšího, potlačení víry, dobra a práva nazývá se — svobodou a spravedlností.

Proto nebudou dějiny — t. j. spravedlivé dějiny — nazývati dobu naši dobou velikou v pravém slova smyslu. Jestli doba naše zajisté dobou boje duchů, dobou vlády vášní a přípravuje dobu

bouří, převratů, válek, krve, ohně, zboření. Proto také jest nyní nouze o „velké lidi“, to jest o lidi, kteří jsou hotovi obětovati vše pro pravdu, mravnost a právo. Naopak! Lidé opravdu velcí, tlačeni jsou do pozadí, ano za malé je vykřikují a potupami zasypávají. Lidé však „malí“, lidé bez víry, mnohdy s poskvrněnou mravností, s duší sobectvím, pychou a zleknutivostí pokálenou, lidé zůfiví vášni a lačníci po bezpráví nazývají se velkými. Pohledneme do řad velkých liberálních a nalezneme toho doklady v řadách českých i německých. V řadách německých vyniká nyní až k smíchu malický Wolf, veleben jsa jako velíkán. Doba víry, mravů a práva by s tíží takového malého člověka vychovala a kdyby se přec v takového zvrhl, byl by většinou svého národa opovržen. Jestliže však nám nelze dobu naši nazvati velikou, přece jen musíme uznati, že doba naše jest důležitá, veledůležitá.

Doba našich názorů jest velice podobná době kolem narození Kristova a po něm. V říší římské byla tehdejší zajisté vzdělanost a přece byla to čím dále tím více doba nejistoty náboženské, nebo mudrcův nevěreckého, doba úpadku mravního, doba nespokojenosti duchů nejlepších, doba touhy po něčem lepším. Přes to však doba tří set let po Kristu byla dobou boje proti křesťanství. Zmírající, zpuktelé pohanství užívalo násill. Nejsouc více a to vychovati lidi velké, pronásledovalo Petry, Pavly, Cecilie, Anežky. Lidé malí stavěli se proti velikým, obětujícími pro přesvědčení duchovní statky lidstva majetek, zdraví i život.

Přes to vše pohanství padlo. Křesťanství velikáni provedli obrození světa, ti domněle malí přivodili dobu velikou, dobu rozkvětu křesťanské vzdělanosti.

Zdaliž pak to dnes není podobné? — Zdaliž pak novověké pohanství nepřivodilo touhu po něčem lepším, poněvadž nikoho neuspokojilo; zdaliž u všech rozvázných lidí obavu hrozivé budoucnosti nevzbudilo? A zdaliž pak při tom všem ve velikém zaslepení nebojuje proti křesťanství?

Útěchou však jest nám to, že právě za doby naší povstávají „lidé velcí“, křesťané rozhodní, kteří prázdní všeho sobectví úsilují o opětné vítězství křesťanství. „Malí“ je ovšem pronásledují, tupí, do pozadí tlačí a násill na nich páchají. Ale doufáme, že „malí“, třebaž dnes velikými nazýváni nezvítězí. Padne, jak doufáme, zmírající již nové pohanství, jehož hnělou již cítíme zdaleka. Přejde — snad již v dvacátém věku — doba veliká, doba vzdělanosti křesťanské. Ta bude zase pěstovati lidi velké. Přetrvá-li naše, boji vnitřními chřadnoucí, Rakousko tento boj, bude i ono zase velikým. A národ náš? — Doufejme, že i jemu znovuzrozením křesťanství přijde doba, o níž, bude platiti slovo: Velcí lidé, velká doba!

Válka americko-španělská.

Spojené státy americké mají již půl století záslus na peru Antillských ostrovů, na Kubu, která patří Španělům již 400 let, poskytující jim bohatý výnos. Ostrov Kuba má rozlohu 118.833 čtver. kil metrů, jest tedy dvakrát tak velká jako království české, má však pouze 1.600.000 obyvatelů, z nichž třetina jsou černosi, ostatní jsou mestici, kreolové a běloši, ti to velké části Evropané. Hlavní město Havanna čítá 200.000 obyvatelů, Santiago, Matanzas, Cienfuegos, Puerto Principe, Manzanillo, Santa Clara a Holguin mají přes 30.000 obyvatelů. Ostrov Kuba má 1731 kilometrů dráh; dovoz jeho obnáší 56, vývoz 90 milionů peset (a 2 zl. 40 kr.). Zemský rozpočet ostrova obnáší v normálních dobách 24 a půl mil. příjmů a 26 mil. peset výdajů. Výdaje jsou tedy třikrát tak velké jako království Českého, přijmy pak jsou mnohem větší. Na pobřeží severních velkých Antill, jmenovitě na Kubě, padá někdy teplo-mer následkem dlouhých severních větrů až pod bod mrazu a tvoří se led, ale sníh nepadá. Horské krajiny větších ostrovů těší se lahodnému podnebí, které ve výšce 400 m. začíná býti zdravým, jakkoli pro Evropana jest parno vždy obtížné a zeslabující. Nadmíru záhubné jsou vichrové bouře, řádící od srpna do října, zvané tornados,

kteří nejstarší a nejsilnější stromy hračkou vyvracejí a někdy celá města nčl, pak nejprupší lijáky a častá zemětřesení. Roční počasí jest jen dvojit — doba plště od května až do listopadu a v ostatních měsících doba sucha. V rovinách zuřivá žlutá zimnice, zhoubná pro Evropany i Severoamerikány. Západní část ostrova Kuby, větší dílem to rovina, je celá vzdělána a obsahuje největší sady cukrové a tabákové, které tvoří bohatství země. Tato část ostrova je také nejlidnatější a nejbohatší a má nejvíce komunikačních prostředků. Prostřední departement má téměř veškeré obyvatelstvo ve městech a je pokryt lesem a savanami (travinami), východní část jest pilně vzdělána a pokryta na výšinách krásnými sady. Nejmenší ostrov Velkých Antill, patříci Španělům jest Portoriko. Jest ze všech ostrovů v Západní Indii nejhustěji obydlen a nejlépe vzdělán. Sadařství je tu velice výnosné a mimo kávu, cukr, tabák a bavlnu pěstují se ve vyšších částech ostrova všechny druhy evropského obilí a nejrůznější zeleniny. Také chov dobytka jest značný. Ostrov provozuje čilý obchod s Evropou. Hlavním městem jest San Juan, ležící na ostrově v zátocě téhož jména, a je spojeno město s hlavním ostrovem mostem. Město je opevněno, má asi 40.000 obyv. a má veliký přístav. Pohled na ostrov jest rozkošný, výšiny a hory jsou porostlé až k vrcholům nejrůznějšími stromovými, mezi nimiž vynikávají lepotvárné palmy. Všecky ostrovy Malých Antill nacházejí se jako kolonie v držení států evropských a sice Anglie, Dánska, Francie, Holandu, Španělska a Švédska.

Spojené státy americké podporovaly v posledních desetiletích všechny revoluční pokusy na Kubě a poslední velké povstání po 3 leta jest podněcováno, živeno a podporováno od ziskuchtivých Američanů, kteří by se rádi výnosných cukerních, tabákových a kávových sadů na Kubě a Portorice zmocnili, aby nemusili platit z výrobků kubánských vysoká cla.

Od 21. m. m. panuje mezi Američany a Španěly stav válečný. Válka se obmezovala hlavně na lapání uhelných, nákladních a dopravních lodí. Blokáda a bombardování severních částí ostrova Kuby neměla dosud velkých výsledků.

Španělé majíce v okolí ostrova Kuby méně lodí, křižáky Biscaya, Oquendo, král Alfons XII. a menší dřevěné lodi a 30 dělových lodic, vybyhají se každému boji na moři. Jejich námořní loďstvo kotvilo u Capverdských ostrovů při pobřeží severozápadní Afriky a odpulilo ke Kubě teprve minulý týden. Koncem tohoto týdne nebo na počátku příštího týdne dojde asi ve vodách kubánských k rozhodující bitvě námořní. U Kapverdských ostrovů měli Španělé svou velkou válečnou loď „Christobal Colon“ se 40 dělů, věžní pancéřovou loď Pelayo s 35 dělů, moderní pancéřové křižáky Carlos V., Princessa de Asturias, Alfonso XIII., Lepanto, 3 torpédoborce, 5 torpédových lodic, dále několik neobrněných křižáků a dělových lodic. Toto loďstvo jest tedy rozhodně lepší a modernější, než staré dřevěné lodi u ostrovů Filipinských, které měly proti 89 americkým dělům a 5 velkým obrněncům jen 49 děl a jediného malého obrněnce — Válečné loďstvo španělské čítá 1 admirála, 21 více- a kontreadmirálů, 148 kaptánů, 357 nadporučíků, 247 podporučíků, 357 důstojníků námořní pěchoty a dělostřelce, 1498 námořních dělostřelců, 1.010 námořní pěchoty a 13.950 námořníků. Ostrov Kuba jest obsazen asi 165.000 dobře vycvičenými vojáky, Portoriko pak 5.573 vojáky a 263 důstojníky.

Ve vodách kubánských mají Španělé spíše naděje na vítězství. Kdyby však zde ztratili jen jedinou námořní bitvu, jest úplná jejich porážka a ztráta zámořských osad neodvratná.

Ostrovy Filipiny leží jihových. od Číny mezi ostrovy Formosou a Borneem. Čítaje k nim Sulu mají rozlohu 296.182 čtver. kil., jsou tedy větší než království Italské a pětkrát tak velké jako Čechy. Největší ostrov jest Lucon (105.919 čtver. km.) a Mindanao (96.310 čtver. km.). Ostatní 1.200 ostrovů jsou většinou velmi malé. Filipiny mají 8.800.000 obyvatelů, mezi nimi jen 20.000 Evropanů a 100.000 Číňanů. Něco více jest černošských misenců a jádro obyvatelstva tvoří Malajci. Na Filipinech mluví se asi 15 řeči. Soustro-

ví správu generální guvernér a generální kapitán (vrchní velitel) a rozděleno jest na 43 krajů; větší spravuje guvernér, i enaí alcalde (starosta) nebo kapitán. Generální guvernér má správní radu s odbory pro finance, námořnictví, vojenství a občanskou správu. Filipiny nabyly pro Španělsko veliký význam po otevření průplavu suezského, neboť tím se cesta ze Španěl zkrátila o více než polovici a obchod vzrostl. Veškerý obchod Filipin se páchl na 250 milionů marek čili přes 60 milionů duros. Obchod Španělska s Filipinami páchl se před vypuknutím povstání v r. 1895 na 24.9 mil. peset vývoz z ostrova a na 25.7 mil. peset dovoz. Obchod poškozují velice tarifová politika Španělska. Od r. 1890 byla dovozní cla zvýšena o 50 proc. z petroleje a muselinu dokonce o 100 proc. Meivíce se vyvážel abaca (druh konopí na pletení provazů) 1.700.000 pikulů (= 62 kg.), 3.700.000 pikulů cukrů, 125.000 ctů tabákových listů, 162.000 doutníků, 600.000 pikulů koprah, 3.300 pikulů kávy a dobytč. Zlato se nalézá na Luzonu, na Mindoru doloje se měď, na Samaru, Ceberu, Mindanau, a Batanu nalézá se kamenné uhlí ve vrstvách 7 až 8 metrů. Do přístavů Manily, Iloisu a Ceby vplulo r. 1895 celkem 304 lodí s nákladem 425.025 tůn. Na ostrovech jest 110 kilometrů železnic a 1.100 km. telegrafních linií. Ostrovy Filipínské, bohaté na přírodní bohatství trpí velice vyřídňůskou správou hrabivých a zadlužených španělských úředníků. Úředníky stávali se na Filipinách z pravidla zkrachování poslanci a důstojníci, aby si zase k bohatství pomohli. Neblahé toto hospodářství bylo příčinou povstání v letech 1812, 1823, 1841, 1848, 1852, 1872, a 1896 až 1898.

U Filipin strhla se za nynější války americko-španělské první větší bitva námořní u Cavite, která skončila pro Španělsko nešťastně.

Na Filipinách byli Španělé v postavení obranném. Domnívali se, že těch několik amerických lodí, které, v Tichém moři Američané měli, jim neuškodí. Americká námořní síla byla však mnohem větší. Commodore Jiffi Dewey měl obrněné křižáky Olympii (o 5.800 tunech se 14 děly), Baltimore (4.600 t., 10 d.), Raleigh (3.183 t., 11 d.), křižák Boston (3.185 t., 8 d.), Concord (1.700 t., 6 d.) dělovou loď Petrel, parník Monocacy a jiné lodí. Zvěděv v Honkongu, že Španělové mají jen jeden obrněný křižák a nepatrné loďstvo, že dále povstalecké vojsko očekává Američany u Manily, plul kommodore Dawey k Manile a chtěl si vynutit vjezd do tamního zálivu. Když však zvěděl že slabé španělské loďstvo nalézá se Cavite, plul tam v sobotu večer a dne 1. května o půl šesté h. ráno zahájil palbu na španělské loďstvo v přístavu. O půl sedmé h. stál již křižák „Královna Kristiana“ v plamenech a kontre admirál musil proto velitelskou tuto loď opustit a odebrat se na loď „Isla de Cuba“. Krátce na to potopily se loď, Kristiana a Castille, zle poškozeny další španělské Ulloa, Juan d'Austria, Mindanao, Regina Mercedes, dělové lodice Eleano, General Lago, Marquis del Cuero, Guiros a Villalebeos.

Španělské lodí měly mnohem menší posádku a byly menší nosnosti nežli americké. Tak admirálská loď Reina Cristina měla 3.500 tun nosnosti, Castilla 3.334, don Juan d'Austria 1.100, Ulloa 1.100, Isla Cuba 1.030, Isla de Luzon 1.030. Ostatní lodí byly ještě menší.

Trosky loďstva španělského, k dalším bitvám již nezpůsobilé musily ustoupiti do zátoky Baco. Při ústupu tom musili ale Španělé potopiti sami ještě některé ze zbylých lodí svých, aby nepadly Američanům do rukou. Ostrovy Filipínské jsou aspoň po čas trvání války pro Španěly ztraceny, neboť již i hlavní město Manila se vzdalo. Pakli velmocí zabrání jich Spojeným státům nepřekazí, pojistí si je v jiné formě; na př. prohlásí je za samostatný s Američany přátelský stát.

Drobná obrana.

Vlastenectví klerikálů to páni z tábora protestantského rádi posuzují. Rádi by z katolíků českých udělali talijány a nejde to. Oni věc kroutí tak i jinak a dokazují takovými důvody, že člověk nemůže býti z toho dost moudrým. Ku př. ten článok: „Chytili se do vlastní pasti“, ten je moc chytrým, to je pravda, ten se povedl. Takové články se dělají tímto způsobem: Vezme se Řím, klerikál, Brynych, to se obalí frásami o nevlástenectví, nevráživosti a panovačnosti, zamíchá se to, dá na papír a tak čerstvé se to pošle do redakce Hl. ze S. Tam se to garnýruje a hladovým čtenářům předloží k požívání. Jestli to strávějí, je jiná otázka, ale musí býti na to žaludek!

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní: V Pánu seznal: p. J. Pekárek, jubilar, č. konsist. rada, bisk. vik. sekretář, děkan na odpočinku v Hrochově Týnci † 30. dubna b. r., p. Václ. Bruckner, jubilar, čest. kons. rada, farář Výprachtický na odpočinku v Nížkově, † 2. května b. r. Vyznamenání: p. Raim. Franz, vik. a farář na odpočinku v Starém Městě, jmenován čestným děkanem, p. Ferd. Kutscher, farář v Marešově, též. p. J. Kudr-

nád, farář v Zásleři, též; p. Vinc. Kröhn, děkan ve Velké Úpě, p. Václ. Šembera, farář v Bernartčích, p. Ant. Thim, farář v Starém Městě, (Oberaltstadt) p. J. Hannach, farář v Rokytaně jmenování biskupskými notáři; p. Alois Krasek, farář v Malé Úpě, obdržel Expositorium canonice; p. Václ. Flodermann, katech. na realce v Trutnově, p. Frant. Soirago, katecheta na pedagogiu v Trutnově, p. Josef Fölg, I. kaplan v Trutnově, obdrželi farní synodalie. Rozhodnutím nejvyššího Ordinariatu farní kostel v Kupidlně povýšen na děkanství, a fara tamní jmenována děkanstvím, a farář dp. Josef Šádek, jmenován prvoděkanem.

Dem 1. května v Hradci Králové minul úplně hladce. Jak obyčejně na stělnici oslavovalo asi 400 internacionálních demokratů den 1. máje ve schůzi za předsednictví občana Šmída a místopředsedy občana Al. Hajna, redaktora Osvěty Lidu. Občan Klazar ostře útočil na národní dělnictvo, jež nazval zverbovaným lidem mladočeských měšťáků proti internacionálním dělníkům. Redaktor občan Hajn mluvil o jejich snahách a právních občan Macák přinesl jim pozdrav českého studentstva, jehož část smýšlela stejně s mezinárodním dělnictvem. Předseda schůze Šmíd zaradoval se s této řečí. Občan Klazar vyclukal epizovatelům a inteligenci. V resoluci občane Krozilem navržené vyslovena socialistickým poslancům plná důvěra. Dělníci alibili jim podporu, sobě budou vymáhat rovné všeobecné hlasovací právo, 8 hodinovou dobu pracovní a lepší plat. Na to v pořádku šlo dělnictvo se stělnice do měst, zpívalo práci čest a šlo se pak občerstvit. Také v okolí stráven 1. květen mírumilovně. Poplašné zprávy s Králové Dvora ukázaly se býti zcela nepravdivými.

Schůze národního dělnictva v Praze

Národní dělnictvo jest dílem „Národních Listů“ a vede je jejich redaktor p. Křofáč. Socialistické a protináboženské jest zrovna tak jako internacionální socialisté! Politický stojí nejbližší pokrokářům a mezinárodním, proto je však Mladočeši i Staročeši stejně podporují. U nás však takové zásadní rozdílnosti nevadí a posluchači tleskají obyčejně všem řečníkům, i když mluví každý něco docela rozdílného — např. Mladočech, radikál, realista, pokrokář a socialista. Ve schůzi národního dělnictva byli nejvíce slavenými hosty polští křesťansko-socialní poslanci: Pater Stojalowski, Dr. Danielak, Szajer, Cene, Kubík a redaktor Lewandowski, kteří v neděli po mši sv. u Jindřicha odebrali se na střelecký ostrov. Tisíce lidí členové pražské městské rady a poslanci Hořica, Horák, Breznovský, Sokol a Baza je vítali. Naším křesťanským socialismem většina těchto lidí spílá studených bratří. Toť nedůslednost. Pater Stojalowski vstoupil v klerice a máje černý širák na hlavě, mluvil polsky, ale každému srozumitelně. Tím také získal si ihned sympatii veškerého shromáždění, která vývody řeči jeho provázelo nepřetržitým potleskem. Stalo se tak hned při omluvě jeho, že dobře nezná jazyka českého, avšak že má za to, že Slovan Slovanu vždycky rozumí. (Výborně.) Přišel se svými soudruhy polskými, jako zástupce polské strany lidové (křesťansko-socialní), aby účastnil se manifestace národního dělnictva českého, jež šel staně beznárodních socialistických demokratů a ku sjednocení veškerého Slovanstva. P. Stojalowski a jeho soudruhové nezastupují pouze národ polský, nýbrž také halickéhó Rusiny. Jejich přivržení chtějí hájiti právo lidu polského a ruského až do poslední krpě krve; má-li však býti vítězství zajištěno, třeba k tomu jednoty v všech slovanských národů rakouských, která však může býti jenom na národním dělnictvu založena. Velmožové jsou vždy (?) mezinárodním Slovanstvu, bojuje proti svým utlačovatelům, mezi nimi též proti těm, kdož spojili se proti lidu, těžce pracujícímu a proto musí si veškeren lid slovanský podati ruce, aby nad nimi zvíťazili. Solidarita v Praze založená necht' potrvá na věky. Se strany poslanců polsko-lidových porušena nebudena nikdy. P. Stojalowski při tom však ručí pouze za lid polský a ruský, za jeho velmože nikoliv a jest přesvědčen se svými stoupenci, že kdo hlásá sociální spravedlnost, hlásá právě křesťanství. Doufá že české dělnictvo národním rozumem sociální otázce tak jako on a proci, aby s ním stejně manifestovalo, věrno jsouc svým zásadám. Ku konci mluvil ještě řečník proti panovačným choutkám německým a vyslovil naději, že se podaří zvíťaziti nad nimi i nad beznárodním šidovským socialismem. (Bouřlivý souhlas.) Po P. Stojalowském ujal se slova posl. Szajer, jenž jest zástupcem polských rolníků na radě Hlaské. Szajer viníka imposantní, silnou svojí postavou a krojem polským, oděn je černou dlouhou čamarou polského střihu, vysokými botami a širokým kloboukem. V polské řeči své používal hlavně k neblahému působení šidovskému v Halici. Řeč svoji končil slovy: „Necht' šije národ slovanský, necht' šije dělný národ český!“ Poslanec dr. Danielak (polský) vítal šťastnější dobu, která nadešla pro lid český i polský; má své lidové poslance, kteří se jeho práv zastanou. Solidarita českých a polských poslanců nebyla sice vždy pevná, ale lidoví poslanci polští a Čechy přijdou vždy, neboť i jejich lid jest stejně utlačen. Společně bude boj i společně vítězství. Na to zmínil se řečník, že i Poláci nejvíce tíží jako germanizační, z kteréhož příčiny přimlouval se za svornost mezi rakouskými Slovanu. Když byl posl. Kubík pronesl pozdrav polských dělníků, přimlouval se redaktor Lewandowski z Krakova v krátké řeči své za svornost Slovanů rakouských. Poslanec pan Breznovský ostrou satyrou šlehal socialisti demokraty a dr. Baza přimlouval se za spolupůsobení středních stavů v otázce dělnické. Ze střeleckého ostrova odebral se průvod na staroměstské náměstí. Zde v radnici přivítali Poláci starosta dr. Podlipný, pp. Černožorský, Vendulak, Storch a Čelakovský (Co tomu řekne polský a český klub ve Vídni?) Dr. Podlipný pravil mezi jiným: „Za lidkost, pro vlast, řeč mateřskou, práva této země i jazyka českého vše životy!“ — Na Boha a křesťanskou víru pan dr. Podlipný a řečník národních socialistů úplně zapomněli. A přece bez Boha a pevné víry nic se nám nedá.

My jsme přesvědčení, že nebudou li národní socialisté státi na stanovisku křesťanském jako P. Stojalowski a polští jeho přátelé, že nic nám nepomohou a úplně utonou v mnohém blížším jim internacionálním socialismu.

Poslanec dr. Šamánek mluvil v neděli v Bělé pod Bezdězem. Návrh dr. Čelakovského prohlásil za hrob minoritních českých škol, protože šadatelé za českou školu v očích většinou německých musí býti tamtéž nejméně 8 let usedlí. Vypověděním českých rodičů z práce a bytu aneb jich bojkotováním mohou Němci zřízení každé české minoritní školy zabránit. V této věci má p. dr. Šimáček pravdu; my jsme školský návrh dr. Čelakovského již před lety nazvaly nevhodným a prohlásili jsme za lepší návrh Zátkův. Tento zmáčen byl pouze proto, nevadí pocházel od Staročecha. Návrh Zátkův byl lepší proto, že dával školu menšiny do správy a moci této menšiny a nikoli obce neb země. Dále mluvil dr. Šamánek o politické situaci a svaloval veškeru vinu na bedra mladočeských poslanců. V té věci nemá dr. Šamánek ve všem pravdu a velkou část viny mohl by raději vzíti na sebe. Více pravdy jest v těchto jeho slovech: „Badeni vydal svá nařízení, o kterých ani klub ani důvěrníci ničeho nevěděli. To bylo chyba. V klubu by se bylo (?) tvářím nařízení řeklo, že nejsou podkladem pro státoprávní utržení zemí koruny české, že mohou vésti ke vzbuření Němců a že nemají ceny, protože žádná vláda nebude chci prováděti a každá vláda může je změnit neb odvolati“. Ještě více odsoudil dr. Šamánek jazyková nařízení Gauschova. Voličové tyto i jiné názory svého poslance schválili. V přijaté resoluci žádají, aby poslanci pro příznivě nám vyrovnaní s Uhry jen tenkrát hlasovali, když bude v rozhodujících kruzích usazena samostatnost zemí koruny české. Na to budou ubozí voličové čekati dlouho, velmi dlouho a bude se dělati česká politika jako dosud, tedy se toho váli bec nedočkáji. Soude že přijaté resoluce, tedy jím radikál Šamánek osvětlil politickou situaci velmi špatně, anebo nemá o ni sám ani ponětí.

Rádná schůze obecního zastupitelstva v Hradci Králové konala se v sobotu o 3. hod. odp. v sále besedním. 1. Rozhodovalo se především o návrhu městské rady, aby městská obec Hradec Králové vymohla si koncesi ke stavbě a provozování elektrické dráhy z nádraží do Hradce Králové. Starosta p. dr. Ulrich pravil, že se nejedná zde ani o zakoupení koncesse p. poslance Formánka a o provedení dřívějších plánů, ale že se jedná o vydobytí koncesse k stavbě samé. Inženýr Dampyr vypracoval již před lety projekt elektrické dráhy, ale pro malé účastenství interestů a odpor zemského výboru v roce 1893 protáhla se tato záležitost. Pan inženýr Křížk z Karlína poopravil dřívější projekt. Elektrická dráha by vedla podél dráhy až ke kulenské silnici a odtud po ní skrz Pražské předměstí do města na malé a velké náměstí; od hotelu Markur šla by odbočka až k vojenskému zásobárně. Délka obou tratí obnášela by 4 kilometry a jejich provedení by stálo 227.000 zl. Centrální, kterou by provedla firma Máry, Bromovský a Schulz stála by mimo to asi 40.000 zl. Pan inženýr Křížk vypočetl roční výnosnost dráhy na 20.560 zl., opíraje se o dopravní data a irekvenci. Rentabilitu našeho projektu zkoumali též jiní a uznali jej za slušně výnosný. Podnik by obstarával: a) dopravu osob; b) expedici; c) eventuálně by dopravoval s nádraží do města celé vagony — a naopak z města na nádraží; d) mimo to má obstarávat elektrické osvětlení města a bytů a e) dodávat elektrickou sílu malým i větším závodům — na př. továrně bratří Červených, pivovaru, bisk. tiskárně v Adalbertinam, tiskárně bratří Peřinů. Také jiní průmyslníci a živnostníci by použili elektřiny k hnutí svých motorů. Má-li podnik tento prosperovati a brzy se uskutečnit, třeba ovšem ještě letos postarati se o koncesi. Musí ji mít obec, neboť tato může dosáhnouti zvláštních výhod, na př. slevy, expropriační právo, jež může opět na akciové podniky přenést; má-li obec koncesi, může si také vyhraditi, aby nový podnik nedělal konkurenci jiným a starším její podnikům, na př. plynným. Po tomto vyvěštění žádal starosta, aby městská obec hradecká vymohla si koncesi ke stavbě a provozování elektrické dráhy a aby od Ústředního ústavu za 1.200 zl. převzala provedené projekty. Tím se obec zatím nijak neváže. Třeba uvážiti, že získáním koncesse získá jesté jmená. O koncesi se ucházelo a interesovalo ještě více jiných podniků. — Pan starší Petříšek myslí, že blíže domů p. rady Isakoviče a p. Chrudimského se nebudou moci jezdit až do úzké ulice expropriační domů se bude muset rozšířiti. Pan poštovní správce Ryšánek sdílí náhled, že v těchto místech byla by jízda trochu nebezpečná a že se z veřejných ohledů stavba trati tam nepovolí; přeje si proto malou změnu projektu, aby totiž dráha vedla kol Adalbertinam a pokračny Slezskou branou do města. Tu by se nemusily žádné domy expropriovat. Pan ředitel Haněl postrádá v projektu spojení s Pospíšilovou třídou. Vedení trati až na její konec stálo by sice o 60.000 zl. více, ale až se bude o této záležitosti jednat, až se to uváží, neb čtvrt ta by dráhy zasloužovala. — Pan rada Piliňák jest pro prodloužení elektrické trati až k Slezskému nádraží, odkudž by se mohlo do města vozit též slezské uhlí, jež se k nám většinou dováží. Náklady musí elektrický podnik vytrhnouti, ačkoli na výnosnost dopravy osob také počítá. Pan starosta dr. Ulrich podotkl k těmto připomínkám, že jest věcí pochozí komise, aby o těchto přáních rozhodla. Prozatím se jedná o získání koncesse. Možná, že v ús-

kych ulicích by hrozilo při jízdě vagonů nebezpečí, ale je ještě větší návyk. V Praze a Jině naučil se lid v úzkých ulicích velmi rychle tramvají vyhýbat. Dále slíbil p. starosta, že při obchodní komisi se zasadí, aby elektrická dráha nevedla jen na sv. Janské náměstí, ale až do Pospíšilovy třídy. Na to návrhy městské rady jednolitě přijaty. 2. Dále se jednalo o sadání ústředního topení v nových budovách obecních a měšťanských škol a o dodání záslon tamtéž. Nejlacnější oferta došla z Hannovera, firma Kerting žádá 12.000 zl., českomoravská strojírna žádá o 400 zl. více a firma Märky, Broumovský a Schulz o 1.000 zl. více. První projekt by vyžadoval doplňovací práce. Další dvě firmy provedly množství po dobrých prací v Čechách, na Moravě a v celé říši. Inženýr Parkyné od českomoravské byl dříve u firmy Kerting a pracuje tedy stejně spolehlivě a mimo to je českomoravská firma česká. Architekt p. Weinhengst pravil: Návrh sl. městské rady jest sice pro českomoravskou strojírnou. Já však znám firmu Kertingovu 30 let a její topení je nepoměrně levnější a jistější. Zadá-li se ústřední topení továrně českomoravské, pak jest to jen obětí národní. Rada pan Jar. Červený odporuje oběť českomoravskou strojírnou, která je dobrá. Architekt p. Weinhengst: To nechci popírat, ale připomínám, že pražská obec asi před 10 dny zadala práci Kertingovi. Starosta p. dr. Ulrich připomíná, že českomoravská továrna ručí za správný chod ústředního topení tři leta a že tedy není u ní nebezpečí žádné. Na to se jí práce zadala většinou hlasů. Co se týče dodání záslon, tu podáno 6 ofert. Včera dodal ofertu p. Frýda a dnes p. Manných Josef. Pan Jaroslav Červený myslí, že, jelikož mají školy tři průčelí, že by se dodával záslon měla ponechat třem nejlepším zdejším živnostníkům. Paní Svobodová podala ofertu na 567 zl., pan J. Knepr na 657 zl., p. Kofen na 660 zl., p. Frýda na 614 zl., p. Tchoř na 656 zl., p. Hubr na 790 zl., p. Včelák na 730 zl., p. Manných na 900 zl. Nejvíce se samlouvá látka nabídnutá p. Tchořem. Na návrh p. ředitele Haněla vybidnou se pp. Tchoř, Svoboda, Knepr a Frýda, aby dodali na záslony látku p. Tchořem vyvolenou a za cenu jím nabídnutou a dodávka, aby se mezi ně rozdělila.

3.) Pan starosta dr. Ulrich podal zprávu o výsledku vyjednávání s v. c. a k. vojenským erárem při odevzdání V. kvoty pevnostních pozemků stran dosavadních vojenských cvičišť. Eraru povoleno užívat starého cvičiště do konce března 1899. Erár se obává, že i po té době nebude cvičiště pro cvičení dělostřelců spůsobilé a žádá tedy aby směl labeké kotliny užívat. Povoluje se pod podmínkou, aby erár požitků (trávy) co nejvíce šetřil a aby tyto případly obci. 4.) Žádost p. dr. Fultnera na změnu regulační čáry u rohu Jiřkovy a Palackého třídy zamítnuta po návrhu regulační komise. Na nové budově prý by se nemohlo vésti ani okno do ulice, což by budova a město znešvalovalo. Zpravodaj p. náměstek Waldek myslí, že by bylo nejlépe, kdyby pp. dr. Fultner a Günsburg dohodli se o postavení společné budovy. — Pan ředitel Haněl také se opět, jaké kroky byly podniknuty k rozšíření ulice u Šleské brány. Žádá, aby generální byl dán termín, tak aby do otevření škol byla tato ulice rozšířena. Ondyno se v ulici té plašil dědičnický kůň a kdyby byly v ten čas šly dívky ze školy, mohlo se státi velké neštěstí. Starosta p. dr. Ulrich praví, že plán na upravení ulice jest hotov a náklad povolen. Před 8 nedělemi začal voj. velitelství v příčině regulace dopis, odpověď však nedošla. Bude ji urgiovat a když by do středy nedošla, předloží celou záležitost pevnostnímu odboru k dalšímu jednání. Regulace se musí ovšem provést. — Pan počtovní správce Ryšánek se také, co bude obec dělat s pevnostními pozemky? Letos se skoro nic neprodalo, vyptýžený kapitál na zaplacení pozemků je pryč a jeho zárukou a umoření vzrostlo na 85.000 zl. ročně. Takže se, zdálo se v příčině zrychlení odprodeje pozemků něco stalo? — Starosta dr. Ulrich praví, že se dělá vše možné. Právě se jedná s velebnou matkou kláštera Horašdovického v příčině odprodeje komplexu pozemků v Pospíšilově třídě. Technické kanceláři uloženo provéstí soupis všech prodejných stavení. Ve středu bude se staveníšť oceněno a k prodeji odporučeno. Více než konáme, činiti se nemůže. — Odstavce 5. vsat s programem. 6.) Nadace na podporování vojáků s r. 1866 po 11. zlatých udělila se 10 vojínům dle návrhu velitelstva 18. pěšího pluku arciknížete Leopolda Salvatora. — 7.) Paní Marii Tronickéové, vdově po světném řediteli městských úřadů povolena od 1. dubna pence dle zemské normy v obnosu 665 zl. Pan školní rada Lešetický a správce Ryšánek přimlouvají se více za zvýšení pence, hledíc k zásluhám světného p. ředitele na 650 zl. Starosta dr. Ulrich podotýká, že se musí dříve změnit organizační statut, nežli by se zvýšení pence povoliti mohlo. Na návrh p. ředitele Klupara bude se o dodatečném zvýšení pence jednati později, až p. šk. rada Lešetický podotkne, že zastupitelstvo má právo pod jiným titulem na př. osobním přidavkem pensí svěřit.

8.) Na návrh p. rady Pilnáčka uděl se podpůrnému fondu II. a IV. občanstva podpora po 100 zl., ale až komise rozpočtová o tom pojedná a položí ty do obecního rozpočtu vládi. — 9.) Na návrh p. správce Ryšánka schváleny účty obecní zastavárny v Hradci Králové. Pan Novotný stal se opět revidentem s bývalou remunerací Panu Šremplovi povolena 500 a p. Vác. Šulcovi 500 zl. Protože účetní a kancelista nemají nároků na výsluhné a oba obci ako úředníci slouží, pojistí je obec u zem fondu c-f-

safo Františka Josefa. Z výnosu 700 zl. přikáže se letos na pojištění 300 zl., přičte 100 neb dle potřeby více zlatých. Panna Řešáková povolena remunera 76, panna Dvořáková 80 zl. — 10.) Na návrh starosty p. dr. Ulricha povoleno aboru ku střílení a vydršování obchodní akademie v Hradci Králové uzavřiti půjčku na 2 a půl proc., umoitelnou v 38 letech. Celkem stála budova obchodní akademie 96.000 zl. — Na návrh p. rady J. Červeného sadán pivní krejcar pravovárečnému městanstvu na 12.810 zl. (v loni za 12.500 zl.); vinná dávka sadána za 625 zl. panna vinnánskoví Vlachovi. Za vybírání kořalečnické dávky nabídl p. Kohn a paní Nettlová jen 1.280 zl. (v loni 2.000 zl.) Za tak nízkou cenu se jim ovšem nezádá. Uneseno vypsatí konkurav příčině sadání této dávky, ev. převezme obec vybírání kořalečnické dávky sama. Tak může vytěžit 3.000 zl. — 12.) Zřízení nové kantiny u nových nedostavěných kasáren není v zájmu obce a proto nepovoleno. — 13.) Na návrh p. Jar. Červeného budou strážníci III. třídy sloužiti za roční plat 250 zl. Do II. třídy s platem 300 zl. budou vřadění strážníci, kteří sloužili provisorně 1 rok a do I. třídy přijdou zachovávali a vzorní strážníci po 1roční provisorní a 15leté definitivní službě. Strážníci Řášička slouží 28 let, Valášek a Petšold přes 17 let, Major 15 let; vřadění tedy do I. třídy s platem 360 zl. od 1. ledna 1898. — V tajném sezení se zatím o obsazení místa městského tajemníka nerozhodlo, ale usneseno vypsatí na obsazení tohoto místa veřejný konkurs. —

Dar. Jeho Jasnost František Josef kníže z Auerspergu, pán na Dolních Královicích, Zlebech, Navráčcích, který dříve na obnovu patronátního kostela v Zahradce u Ledče daroval 800 zl., dal nyní na doplnění úpravy chrámové 300 zl. Obec pak přifašená, ač v chudé krajině, které loni přispěly 350 zl., daly nyní 150 zl., jímž, jakož i nejjasnějšímu patronu duchovní správa nejvroucněji děkuje, volá: Odplát Pán Bůh!

Filharmonická Jednota v Hradci Králové rozesílá právě četným pánům a korporacím, od nichž může čekati podpory, dopisy a vyzvání, aby přistupovali za přispívající členy Jednoty a tím položili materiální základ k její další činnosti. Jsme přesvědčeni, že P. T. občanstvo nyní, kdy Filharmonická Jednota dokázala, jak velkých výsledků by mohla docílit, kdyby byla dostatečně podporována, podá zajiště pomocnou ruku a co nejvíce za přispívající členy bude se přiláškovati. Přispěvek členů přispívajících obnáší 30 kr. měsíčně, začne totiž členové platit ke všem produkcím, z nichž vytěží případněti má základna spolková, na všechna místa ceny položení. Pánům a korporacím, kteří ještě o posledním správním roce 1899 byli členy, rozesílají se současně legitimace letošní.

Oslava posledního apríle čili májevá vyší diplomacie. Zdejší jinak veselý, ale trochu bázlivý kuliferda, který má s hotely poněkud smůlu, ačkoli je vlastně bližším cechu pánů sklenářů, nežli cechu sv. Kryštofa, měl ukrutný strach před noci sv. Jakuba, kdy prý všechny čarodějnice dělají na pometlech výlet komínem a čertí, dají, ba i běsi vyrazí oknem přímo ke Lhotě a volají pak do okolí: toto všechno patří nám! Pan hotelier bral starodávno tuto pověst trochu moc doslovně, a ačkoli jinak čerta, ba i breberendu bez bázně hostům nechává, přece se jen těch čertů nočních bál. Povolal si tedy z Hradce čtyři největší siláky, kteří vůbec nejsou muži blbě bázně, a kteří jak se říká, ani čerta se nebojí, natož pak „Kümmel mit Ingwer“ a „odezdi-ke-zdi.“ Páni lamželezové dostavili se hned jako jeden muž k audienci a tu náš zvláštní zpravodaj zachytil rozhovor: Pánové, chtěli byste hájit můj dům a krám? Pane náš, to řekněte, že všechno uděláme vám, ale co vy za to dáte nám? — Pánové! To radče věděti, že zdarma nebudete seděti, ba ani státi, ani bít. Gulyáš, jaký u Macáků jídá, jediný pan Matyáš, ze tří mas vařených, devaterým kofením pepřený, smotek, jaký kouří jen pan Motek, piva co sneae hrdo vaše a má podkova, to budí vaše odměna. Dva, tři zlaté na ruku a bandasku v hazuku, toť předavkem! Avšak ode zdi ke zdi jděte, v noci stále bděte, dům můj hlídejte, ba i krám, to ještě opakují vám! Čtyři páni bohatíři, tato slova rádi slyši. Zasedli si u podkova k hodokvasu v čas. Gulyáš mluví snědli celou piva soudku vili v sebe půl, učež opustili stůl a vzali s sebou hál. Hlídali a spali, pak zas pili, hodovali. A když shasly hvězdy — měsíc, zbyla jim jen mlha a pak jistá osvěta. Tak minul čarodějů kvas a nastal máj, lásky čas i špás. Aby dokázali, statečně jak hlídali, šprymovnou si reci vymyslíli báj, že pekaře prý chytil Mars a toho čtyři reci zas, že prý vyasudli množství facek a tak zachránili Janský plácek, k tomu hotel, ba i krám. Byl první máj, byl lásky čas a usmálo se na lid slunko zlaté, vždyť to stálo něco jen a tři zlaté. Jásal Ferda diplomat, že tak levně čerty chmat.

Sebevražda. Ve středu dopoledne nalezena byla pod železným mostem nedaleko Plácek mrtvola neznámého staršího muže, jež měla na pravé straně hlavy smrtelnou ránu. O případě tom učiněno bylo oznámení a na místo dostavila se soudní komise sestávající ze soudce p. Zahálky, dr. Morávka a dr. Jppena. U mrtvoly nalezeno bylo v kapsě 8 ostří nabítych patron, což vedlo k domněnce, že neznámý skončil sebevraždou; po delším hledání nalezen byl pak v řece šestiranný revolver, z něhož jedna rána byla vypálena. Tím však mrtvola zjištěna nebyla a přítomní zvědavci hned kombinovali různé hrůzostrašné historky, to tím více, an v místech těch stala se před 22 lety tajemná vražda a lid říká tam dosud „u zabitého“. Dopoledne však přijeli členové rodiny neznámého muže a zjistili v něm Václava Stolu 51 r. st. šlechtá ze

Vamberka, který sebevraždou předem dopisem oznámil. Mrtvola dopravena byla do nemocnice pro nakažlivé nemoci v Pražském Předměstí.

Chťel lacně stavět. V noci na 3. t. m. sadřel strážník Andr. a poncenz v Jiřkově třídě povoz, v němž zapřaženo bylo dvě kravky. Při prohlídce vozů nalezeno bylo něco cementu, nebaženého vápna, několik kusů prken, zednické náčiní atd. Vše to ukryto bylo slámou. Majitel povozu, Josef Barta z Horního Přímou, doznal, že věci ty koupil od svého švakra Jana Horáka, zedníka na stavbě vojenských kasáren. Horák pak se přiznal, že zmíněné věci odcizil staviteli p. Mannychovi. O případě tom učiněno bylo oznámení státnímu návladnictví.

Nalezený kufr. Dne 30. m. m. přinesli dva učni černé natěný kufr na policejní strážnici, kde se může on majitel přihlásiti. Kufr nalezen byl před číslem 24. na velkém náměstí.

Pro potulku a žebrota zatčen byl dne 24. m. m. Jan Štola z obce Cikaj u Nového Města na Moravě. — Dne 23. t. m. zatčen byl pro týž čin 64 letý obuvnický pomocník Jos. Nedřhal z Krouné u Hlinska. Při prohlídce nalezeno bylo u něho něco drobných peněz, nůž a — hrací karty.

Další příspěvky na Adalbertinum v Hradci Králové věnovali pl. t.: Duchovenstvo b. vikariatu Trutnovského 64 zl. 50 kr., anonymus prostřednictvím p. děkana z Jabloného 100 zl., p. děkan Štěpánek z Jaroměř 3 zl., tamní p. katecheta Suchánek 1 zl., tamní p. kaplan Wolf 1 zl., p. kooperator Matouš z Josefova 1 zl., p. děkan Matiaske z Weckelsdorfu 100 zl., p. děkan Šyřístě z Adersbachu 20 zl., p. farář Gebert z Velké Borovice 10 zl., p. administrátor Lebduška z Vyskytné 6 zl., duchovenstvo b. vikariatu Rychnovského 16 zl. 30 kr., snoubenci Klesnovi z Libkova 1 zl., anonymus od Vrchlabí 20 zl., p. farář Doležal ze sv. Jiří 10 zl., p. kaplan J. Laštovicka z Přibyslavi 1 zl., p. katecheta Ferd. Vlček v Polné 1 zl.

Vysoké vyznamenání. J. V. cár ruský udělil budapeštskému velkoobchodníku semeny Ed. Mauthnerovi řád sv. Anny III. třídy. Vysokého tohoto vyznamenání dostalo se jmenované firmě u příležitosti výstavy pořádané Cís. zahradnickou společností v Petrohradě.

Poutníky svatojanské a vůbec přichozí z venkova do Prahy vřele upozorňujeme na veledůležitý národní podnik — panoramu Nár. Jed. Pošumavské na Ferdinandově třídě (proti Uršulinkám). Každý týden vystavuje se nová, zajímavá sbírka pohledů na nejkrásnější krajiny a památnosti vlastní naší i daleké ciziny. Panoramu to je velmi vhodným prostředkem vzdělávacím, je náhradou těm, kteří jinak nemohou shlédnouti kraje ty, jest milou upomínkou všem, kteří na cestách svých seznačí krajiny ty. Veškeren výnos je věnován výhradně Národní Jednotě Pošumavské, jež v trudných dobách nynějších stále nové a nové docházejí žádosti za podporu téžce hnetěného živlu českého na Pošumaví. V panoramě jsou též vystaveny a prodávají se výrobky továrek „Nár. podniku“ (tužky, inkoust, pečeti vosk) a výrobky krajařské školy ve Stráově. O dnech svatojanských bude vystavena zvláště krásná a zajímavá serie pohledů z Milán, Turina, Janova, Magenty a Sicílie, jež zajisté přivábí velké množství návštěvníků.

Kropení ulic. Obec koupila před rokem zvláštní turbínu ku kropení ulic, ale proto přece pouze obyvatelé náměstí a Komenského třídy mohou si dopřáti vzácného pohledu na tento moderní vynález. Obyčejní smrtelníci v úzkých uličkách města si toho potěšení dopřáti nemohou a proto se musí dusiti prachem dále. Zvláště ulice Tomkova a Špitálská, kde se provádějí 2 novotavby a jedna přestavba podobala se tento týden Saharě při samumu. Spousty číní pobyt v těchto ulicích nesnesitelným. Zdravotní orgány nemohly by trochu přihlídnouti, aby se ulice tyto občas pokropily?

Z jednoty katol. tovaryšů. Dodatečně sdělujeme, že čistý výnos akademie slavnostní obnáší 32 zl. 09 kr., jež byly fondu na stavbu věži chrámových odevzdány. Že tento čistý výnos jest dosti slušným, přičísti dlužno též obětavosti p. tovaryšů Petrofa, jež výtečně své koncertní křídlo nejenom úplně bezplatně zapůjčil, ale i dovoz sám uhradil. Zasluhuje tato vzácná ochota uznání. Přepłatky ještě učinili p. náměstek Waldek 1 zl. 20 kr. a

Oheň. V neděli o 10. hodině večerní vyhořel hostinec pana Luřtiny v Novolesích. Pohořelý nebyl pojištěn. Má se za to, že oheň byl založen.

Nový časopis na Slezsku. 6. května počal vycházeti ve Frýdku nový politický, neodvislý list pod názvem „Slezan“. Bude věnován české věci na Slezsku a Severní Moravě. Běra se směrem protizidovským zachová si volnou ruku ku všem politickým stranám. Vydavatelem a redaktorem jest Fr. J. Hradský, dosavadní redaktor „Novin Těšínských“.

Kvituje další příspěvky na vydání „Almanachu bohoslovce“: vdp. Frant. Malý, děkan ve Smidarech 1 zl. 50 kr., vdp. Fr. Vacek, děkan v Ronově 2 zl., vdp. Em. Aliger, kaplan v Ronově 1 zl. Děkům děkují a další příspěvky přijímá administrace „Almanachu“.

Oprava. Na základě § 19. zákona o tisku žádám za uveřejnění této opravy článku v časopisu „Rubnova“ ze dne 22/4. 1898. č. 16. ročník IV. v rubrice „Zvěsti z východní Čech“ pod názvem „Ve Velší vytištěného“. Neut pravda, že se nechci modlit ani otcenáš; naopak pravda je, že své náboženské povinnosti znám a konám, a že jsem nikdy nezavdal příčiny, z níž by se dovozovali dalo to, co v uvedeném dopisu o mně je tvrzeno. Vojtěch Jířd. V Jičíně, 26/4. 1898.

Zvěsti z východních Čech.

Z Hořic. Hořičtí spolkové Vesna, Dalibor a Ratibor, členové „První české převržené a hudební skupiny“, pořádají v neděli dne 8. května v divadelním sále „Bendlov koncert“ ve prospěch sady Smetanových. Provozují se skladby jen od Kar. Bendla a sice: 1. „Chorál národa českého“. Mužský sbor. Ratibor. 2. „Proselování o Karlu Bendlovi“. 3. „Slavnostní pochod z opery Břetislav a Jitka“. Pro orchestr Dalibor. 4. „Pomsta vil“. Ženský sbor se sóly a s průvodem pian Vesna. 5. „Dvojspěv“ Hanický a Vojtěcha z opery Starý ženich. 6. „Tatranská fjalovačka“. Mužský sbor se sólem a s průvodem pian Ratibor. 7. a) „Danka“. b) „Orientálská fantasie“. Pro housle a piano. 8. „Dobrou noc!“ Trojspěv pro ženské hlasy. Vesna. 9. „Sbor z opery Lejla“. Pro orchestr. Dalibor. 10. „Skočná“. Smíšený sbor s průvodem orchestru. Vesna, Ratibor a Dalibor. Začátek v 8 hodin večer. Sedět se bude při stolech. Vstupné: Členové pořádajících spolků a členové jejich rodin 20 kr. za osobu. Nečlenové 50 kr. za osobu.

Z Králového Dvora. Volby do městského zastupitelstva jsou tedy vypsaný. Konati se budou vždy po 9. hod. dopol. v Hankově dvoraně a sice 10. května volí třetí sbor, dne 12. května druhý sbor a dne 18. května volí první sbor. Každý volební sbor voliti bude 12 výbůrů a 6 náhradníků. Volby do obecního zastupitelstva budou tentokrát velice klidné a voleni budou bohdá mužové plodné práce. Doba velkohubých frází a radikálních křiků odchodem „pokrokové dr. Štemberky“ utrpěla pohromu velikou a odhalením „vlastenectví“ poslance dr. Moravce položena do hrobu. Ukázala to nejlépe oslava 1. května. Protože p. dr. Moravec z pochopitelných příčin slavnostním řečníkem i kdyby snad se byl o to pokusil, býti nemohl, a šid G. jim býti nesměl, vyprošen byl řečník až z Králové Hradce. Politický klub v Dvoře Králové uspořádal totiž v neděli o 9. hod. dopoledne na oslavu 1. května veřejnou schůzi lidu z zahrady Hankova domu. Sta plakátů oznamovala program socialistické schůze: I. Význam 1. května. II. Politika česká a rakouská. III. Volný rozhovor. K programu měl promluvit redaktor Osvěty Lidu, pan Alois Háj z Hradce Králové. Ačkoli na plakátech se oznamovalo, že hujné účastenství jest žádoucí, dostavilo se do schůze jen málo socialistů a pokrokářů. Avšak i tito byli ve svých očekáváních a nadějích trpce klamání. Slavnostní řečník nepřijel, zůstal raději doma v Hradci a tak osvěta lidu v Králové Dvoře docela shasla. Toho sice nikdo nelitoval, ale lid se zlobil a pravil, že těch peněz na sta plakátů bylo pryč přece jenom škoda! Pan redaktor Háj se omluvil, že pryč zmeškal vlak. Inu, dělá to jako redaktor Hevera, když byl se svou latinou v koncích. Zde trapně působí, že O. L. snáší se omývat dr. Moravce. — Dne 30. dubna přednášel zde p. řídící učitel J. Buchar ze Štěpánic o velikonočním loňském výletu českých turistů do Dalmacie, Černé Hory, Bosny a do Chorvatska. Čistý výnos byl věnován studentské nocelehárně.

Z Čáslavi. (Trojí oslava 1. máje. — Úmrť). Po prvním máji! Není snad dne, o němž by se tak mnoho mluvilo a k jehož oslavě by se tolik lidí chystalo jako den tento. A jak jsme se uchystali na něho a jak jsme ho oslavili? Začneme od nás samých — od katolíků. Jako všechna jiná léta koná se i letos v děkaněm chrámu Páně májová pobožnost. Počíná prvním květnem, počala tak i letos. Neobyčejné bylo účastenství při zahájení jejím, tak neobyčejné, že na dlouhá léta tak nebylo. Všecky kruhy zbožných katolíků zastoupěny byly ba pozoruhaili jsme i mnohé evangeliky, kteří neodolali přesvědčení se o krásné této pobožnosti. Nepomeneme se šife o ní zmíniti ku konci jejím. Tak tedy oslavili jsme první máj my — katolíci Oslavovali ho také jako všude i strana socialistická. Na dvoře hostince Hönigsfeldova sešlo se na 300 účastníků většinou z okolí, neboť u nás už strana dodělává, aby poslechli pražského řečníka Malého z administrace „Práva lidu“. Řeč jeho nesla se známým stylem s tím rozdílem, že vyhnul se všemu, co by bylo proti náboženství a straně křesťansko-socialní. Bušil do velikokapitálu. Po řeči nastal koncert. — I nově založený spolek národních dělníků slavil první máj. Akademii s přednáškou. Tu to vzal na se spolkový řečník p. dr. Sobotka za velmi slabého účastenství a byl ještě přerušován napomínáním předků — mladočeských. Jest známým pokrokem! Při divadle s akademickým spojením vynikla, což zvláštní, jedině p. Chrátilová, ovděčená herečka v katolickém spolku: Práci. — Začal máj tedy slavně! Na které straně nejslavněji a nejkrásněji, posud čtenář sám. — V úterý dne 26. dubna zemřel v městě našem zvláště v kruzích dělnických vážený občan, pan Antonín Rössler, bývalý klempíř v cukrovárně pp. Schöllerů. Ve čtvrté pochován byl za bojného účasti občanstva čáslavského. Kat. spolek „Práce“ doprovodil zvěčnělého svého člena i s předsedou p. Jos. Lesákem k poslednímu odpočinutí Hluboce zarmoucená rodina upřela úmrť svého živitele bolestnou a citelnou ztrátu. Spi sladký sen po krutém, ti chém boji!

Hospodářský spolek pro okres královédvorský konal v neděli o 8. hodině dopolední schůzi v hostinci p. Poznara ve Verdeku. Zemský poslanec pan Jos. Jaroš z Čáslavě pojednal o otázce, „co sněm království českého vykoná v poslední době pro zemědělství.“ Pan poslanec zmínil se o důležitém významu našeho sněmu, který jediný má právo povolovati v tomto království vojsko a daně, kdežto po zavedení ústavy klesl význam zemského sněmu, který se stal hříčkou té které vlády. Sněmu se nedopřává dostatečného času k projednání důležitých osnov a návrhů, povoluje se mu jen odhlasovati nejnutnější běžná vydání a občas smí se zabývat také otázkou jazykovou. Zemský rozpočet a zemské přirážky stálo rostou, neboť vydání na účely humanitní a školské stálo se množí a nelze jich zmenšiti. Na to pojednal p. Jaroš o berní opravě a pravil, že osobní daně stihnou nejvíce střední stav, živnostnictvo a rolnictvo. Vláda žádala sněm českého království, aby se na 12 let zřekl všeho práva vybírati přirážky k osobním daním a slibila dáti zemi z vět-

šího výnosu daní 8-8 mil. sl. náhrady za ušlé přírůžky. K tak velkému ústupku nemohl se sněm odhodlati, poněvadž výnos nových daní i ušlých přirážek není ještě znám, a proto se sřekl svého práva k vybírání přirážek k osobním daním pouze na 5 let. Dále se zmínil p. poslanec o větší slevě při dani živnostenské a posmekové. Pak se zmínil p. poslanec Jaroš o některých návrzích na zemském sněmu podaných, na př. o návrhu na změnu čedišního řádu, aby rolník nebyl nucen vydržovati svým nákladem v nemocnici čedišna, který sloužil u něho jen kratičká čas, třeba jen dva dny. Důležitý jest též návrh vlády na snížení poplatků z převodu majetku nemovitého. Z převedení vlastnické nemovitosti platí se na př. poplatek 281 zl., za to z převedení cenných hodnot na burse v ceně 5000 zl. platí se 20-50 kr., což jest zajiště nespravedlivé. Oprávněný jest též návrh, aby differenceční a termínové obchody na obilních burách byly zrušeny, protože citelně pokozují rolnictvo. Ve prospěch rolnictva učiněn byl též návrh na snížení výskumného ústavu pro království české na zkoušení osetv, píce, krmiva a hnojiv k vůli zabránění často páchaného švindlu v tomto oboru. S návrhem p. Alfonse Štátného ohledně zavedení seléského práva a selkých fi-deikomií p. poslanec nesouhlasil. Řečník litoval, že nebyl přijat návrh na zavedení nuceného pojišťování proti ohni, které je v Bavorsku, Sasku a jinde zavedeno a významná je solidnost i velmi levnými sazbami. U nás velké pojišťovací společnosti dovedly tento návrh svým vlivem pochovat, avšak rolníci od jeho provedení neupustí. (Pozn. red. Pak ale nesmí za poslance volit dr. Herolda a jiné advokáty, kteří jsou právě správními rady a obhájci těch velkých pojišťovacích bank.) Důležitým jest též návrh za zalesňování holých stran. Sněm věnoval na tento účel 15.000 zl. a rolníci a obce mohli by tedy na zalesnění 1 jitra holých, pustých stran dostati až 25 zl. podpory. Zmínka o návrhu, aby vláda zrušila kartely, vyvolala velkou debatu, které se účastnilo více řečníků. Královédvorský děkan p. Beran dovozoval jmenovitě, že by se měly zrušit nejen kartely, které poškozují zvláště rolnictvo, ale kartely vůbec, tedy též ony, které poškozují dělnictvo a živnostnictvo tím, že zničí neb koupí napřed menší konkurenční závody a diktují pak ceny libovolně zvýšené. Tak na př. i v Králové Dvoře chtěli velkotovárníci zničit a skupit menší továrny, čímž by mnoho mistrů a na sta dělníků přišlo o výdělek a živobytí. Dále pojednal pan Jaroš o předložce ohledně zvelebení dobytka. Myslil, že se věc nechytíla za pravý konec, že inspektoři budou zbytečně sekýrovat rolníky. Lépe by snad bylo, kdyby vysoké platy inspektorům určené věnovaly se na zakoupení plemenných výtěčných byků. Na Královédvorskou, které trpí častými povodněmi a strážemi řekářů i luk včasná byla zmínka o návrhu na urychlení toků říčních a provedení meliorací. Na úpravu Labě slibila vláda dáti do rozpočtu 18 mil. zl., avšak dr. Kaizl je tam nedal. Sněm zemský musí tedy důrazně hájit zájmy zemědělců a starat se o zvýšení státních podpor na regulaci a melioraci. Protože jest rolnictvo hmotně stísněné, přičiní se rolničtí poslanci o změnu stanov zemské banky v tom smyslu, aby rolníci mohli vyd. tneji než dosud ponžívat melioračního fondu zemské banky. Přednáška pana Jaroše byla vyslechnuta s pochvalou a souhlasem. V uznání zásluh jeho o hospodářský spolek jmenoval jen tento v dubnu svým čestným členem. Hospodářský spolek královédvorský vyvinuje činnost velice utěšenou. Dne 11. dubna t. r. konal valnou hromadu v hostinci p. Václava Janěčka v Novolech za předsednictví p. Josefa Mana. Z jednatele zprávy p. Václava Rückra vysvětlil, že spolek jeví značnou činnost. Pokladník p. Rich. Mil sdělil, že spolek měl v loni 481 zl. 80 kr. příjmů a 376 zl. 29 kr. vydání. Spolková knihovna čítající 174 svazků jest členům k dispozici zdarma; nečlenové platí za každou vypůjčenou knihu 2 kr. Pan Jos. Vágner, dozorce náč 6 ovocnými a lesními školkami sdělil, že spolek má 6000 sazenic. Při volbách zvolen byl p. Josef Man z Novolech, opět za předsedu, p. Vc. Rückr, za jednatele a p. R. Mil z Filšova za pokladníka. Do výboru zvoleni: za Novolech Karel Jarolímek, za Králové Dvůr p. A. Serbousek a Em. Láněm, Jos. Mrkos za Werdek, J. Holub za Lipnici, Jos. Žilka za Bilou Třemešnou, Jos. Mach a Jos. Machek za Doubravici, Fr. Ják za Dřetov, Fr. Málek za Zábřeh, Jan Čerovský a Jos. Flögl za Třebíhošť. Za náhradníky byli zvoleni pp. A. Frieda, B. Laušman, Jos. Vágner, Fr. Munzara, Jos. Munzara, Fr. Emler, Jan Kolář, Jan Kracík a Petr Šubrt.

Utánky z víslační cesty. (.) Katolíci uvítali svého biskupa dosud všude a to se slávou pokud možná největší. Vědomí katolické a ří se na všech stranách přes všechny terror helvetiko-radikálních plátek. — Katolíci prohlásili! Zvláště erdečné bylo uvítání v Chočci a v Lužanech. Do podrobnosti uvítání na jednotlivých osadách líčiti sice nemůžeme — zabralo by to příliš mnoho místa — přece však abychom ukázali jak málo zmohl Jičínský protestantsko-radikální plátek stálým špižením nejdp. biskupa v okolí Jičína — uveřejňujeme obšírnější zprávu o přijetí J. M. do Lužan. Na hranicích farnosti očekávalo J. M. asi 80 jezdců stuhami nár. barev ozdobených — zástupcové patronátního úřadu; — kteří doprovodili J. M. ku slávoobraně na kraji osady postavené. Zde přivítal nejprve nejdp. biskupa několika srdečnými slovy p. starosta lužanský Šádek, po něm jménem přifařených obcí pronesl následující vítačí řeč starosta z Kamenice p. V. Simon. Uveřejňujeme tuto řeč na důkaz, že špižení různých plátek již nepůsobí. Nejdp. biskupa oslovil takto: Vaše biskupská Milosti! Jménem všech přifařených obcí dovoluji si při prvním kroku do našich klidných osad V. B. M. co nejpokorněji pozdraviti, neb tento den jest pro nás všechny na výsost vznešeným a slavným hlavně proto, že naše mládež má se státi účastna milosti svátostní, ale také méně proto, že hledíme k Vaší bisk. Milosti s vlasteneckou hrdoostí a lžeme vroucí láskou k svému neohroženému arcipastýři. Nechtí nehožnost jakkoli o Vaší bisk. Milosti veliké zásluhy se otfírá, my povně státi chceme po boku Vaší bisk. Milosti, poněvadž tu vidíme vzor lidumilného arcipastýře, upřímného vlastence, pravého přítele a vůdce lidu. Pro tyto zásluhy

lžeme k Vám a plesáme, že nám poskytnuta příležitost svou oddanost a věrnost synovskou Vaší Milosti vyjádřit a proto volám: Zdráv a požehnání budíť máš milovaný arcipastýř a požehnání budíť i krok jeho do našich osad! Na to provoláno nejdp. biskupovi trojnásobné hřímavé „Sláva“. U druhé slávoobrány přivítal nejdp. biskupa místní p. farář jménem duchovenstva a dvě družičky jménem školních dítek, načež provolána opět třikrát sláva do čtyř hasičských sborů z přifařených obcí, kteří tvořili špalír při vchodu do kostela a při návratu do farní budovy a do mnohdy věřícího lidu. Vůbec přivítán byl p biskup se slávou, jaká na vesnici vůbec jen jest možná a jak se na katolíky sluší. Podobně tomu bylo i v ostatních farních osadách v okolí Jičína, a v Ostružné, Samášině a jinde. Z toho vidáti, že katolická víra žije v verdcích ohromné většiny lidu, že není vyrvána přes všecku zlobu času. Lid všude lne k svému biskupu, ač tupej a haněn jest od lidí nevědomých a nevěreckých způsobem neslýchaným. Lid z větší části prohlásá, že láivé ono štvání děje se jen pro sisk a osobní slávu jednotlivců, aby totiž domohli se některých mandátů, nebo nějakého místa v obci a redaktor radikální, aby měl chléb. Mnozí méně prohlédaví věří ovšem ještě orgánu pana Marečka, Kloučka, Holečka, Horny et cons. a prote myslí, že udělají velkou věc, když nepřihlásí se — ač katolíci jsou k svému biskupovi. V Jičíně totiž některé spolky odhlasovaly ohromnou většinou — jednoho totiž hlava — že ne uvítání biskupa nezúčastní. Dutýčným spolkům, vlastně členům, kteří hlasovali proti, připomínáme, že neudělali nic nového, že podobného něco udělala též Pflouč, když tedy chtěli následovati Pflouč, přejeme jim to. Chťeli-li snad udělat urážku panu biskupovi, tu jim pravíme, že pan biskup je nenáviděn jen pro neohrožené katolické své smýšlení a proto že trpěti umí. Tím se jen jeho zásluhy množí. Evang. „N. L.“ mají nesmírnou radost, že některé jičínské spolky ndp. biskupa Bryncha neuvítaly a že pryč dřívější biskupové byli v Jičíně uvítáni slavněji. Snad proto, že byli v šířkách katolické víry a v její obraně proti její horlitému horlivější? Proto je protestanté, šidě a nevěříci sotva nadšeněji vítali. Ci snad vítali je proto hluchěji, že byli horlivější českými vlastenci? Proto asi také ne. Biskup Hanel byl rodem i smýšlením Němec, byl ústavácký centralista a odporec našich národních a státoprávních snah, a biskup Hais, byv vychován v ovzduší škol německých, se pro české národní a státoprávní naše snahy při nejmenším neexponoval. Žádné neb menší horlivé vlastenectví, ba i národní a politické nepřátelství se však odpustí, ale naopak rozhodný český státoprávník a národovec musí býti promlouván, špiněn a kaceřován, protože jako horlivý katolík, poctivec a mravokárce koná různým „národovčun“ na prsty, kteří se ovšem neostýchají svorně se židem i Němcem méně chápavé Čechy odírat a vykořisťovat. Biskup Brynych je nenáviděn proto, že povídá „národním a socialistám“ farisejům bezohlednou pravdu. Mnozí to všechno vědí, ale bojí se terroru a nehlásí se proto veřejně k svému českému biskupovi. Nelze se proto diviti, že na př. velitel hasičů jičínských — jinak konservativní — dal se zastrážiti terorem jistých pánů. Jiní tak činí i s nevědomostí. Na důkaz jaké nevědomosti a frásovitosti je u některých pánů, dokazuje výrok jednoho člena pátého družstva, kde rovněž o uvítání Jeho Milosti se jednalo, který pronesl paměti hodný výrok: „Pánové, tu kůl, která nás bije — libati nebudeme“. Chudáček nevěděl, že těch slov neřekl Brynych, ale hr. Thun o Mladočech. Občané Beseda vůbec se nesešila, aby jednala, zdaž má se uvítati ndp. biskup — nač pryč si kaziti večer — a radikálnější živlole hrozily vystoupením. Jinak uvítání v Jičíně dopadlo dosti slavně — slavná městská rada s p. purkmistrem v čele uvítala J. M. u brány města a dokázala tím, že váží si sv. náboženství jako základu vši mravnosti a pořádku. Uvítání zúčastnili se všechny úřady, všechny ústavy, sbory u teleké sbor ohňostřelců s praporem, jeden spolek řemeslnický a nečetný zástup lidu, který vyvázil ostatně všechny spolky, neboť ty tvoří jen nepatrnou část veškerého obyvateľstva. Slavnost křesťanská tedy nikterak zmařena nebyla a nikterak nepřítomnost spolků také nepatří k platonosti av. bifmování. Stydět se však za víru svou veřejně a snad se strachu před redaktorem zaléztí je zbabělost. Katolíci někteří u nás nejsou ještě ostřílení. Pravíme, že se nedivíme, že někteří nepřisli, neboť dlouhou dobu před uvítáním zůstal Obzor a tak tupil ndp. biskupa jakoby byl člověk ten nejhorší od něhož by ani pes kus chleba nikdy nevzal. Polemisovati s listem tak sprostého kalibra — jako je Obzor — bylo by pod nález důstojnosti. Čteme-li některé číslo, pozorujeme hned, že s něho vane helvetina, s náramným gust-m uveřejňuje totiž odstoupení od víry katolické k protestantismu — ač každý ví, že se tak děje — k vůli evatbě — nikoliv z přesvědčení. Stojí také za plátkem tím jak známo pastor Mareček a jeho syn, majitel kruhovky. V posledním čísle byl sáhodlouhý dopis v Obzoru: Proč nemůžeme uvítati Bryncha! Odpovídáme proto, že nejste katolíci — ale protestanti — a jsou-li někteří katolíci toho smýšlení, pravíme, že nevědí, co činí. Celý dopis je psán od helveta; jizlivý sloh je toho důkazem — a pak láivá zpráva v Proseči naznačuje — kdo měl v Jičíně těs tykadla. S helvetem zvláště s pastorem člásky polemisovali ten je jako cvoček s bezové duše, který stále chce stůj co stůj mlti navrchu — i kdyby měl překrucovati — nebo vyvracovati co nikdo netvrdil. To je smutné, že někteří katolíci nepozorují odkud vítr vane, že dají se strhnouti vlivem nekatolíků a stydí se vysnati víru svou, Díky Bohu, že jsou ve veliké menšině!

Z Čermilova. Katol. národní jednota v Čermilově pořádá dne 8. května o 8. hod. odp. v Bukovině v hostinci p. J. Hodka pro své členy a jini uvečené hosty schůzi s tímto programem: 1.) Odkud kyne spása rolnictvu, přednese vldp. dr. Fr. Reyl. 2.) Účel a význam spolčování se. 3.) Přijímání nových členů. 4.) Číslo zábavná. přednesou s ochoty pp. členové bratrské jednoty Králové-Hradecké a pp. Cyrilisté čermilovští.

Z Ličma. Ve farnosti naší zřizen byl v neděli dne 1. května t. r. nový křesťansko-socialní spolek podě

jménem: „Národní katolická jednota jiných a mužů pro Lično a okolí“. Do čestného shromáždění jako hosté dostavili se z bratrské Jednoty z Kotelce n. O.: dp. Alois Dvořák, který přednesl velmi účinnou, přes hodinu trvající řeč o účelu spolku, pan místopředseda Dašek, který naše již potvrzené stanovy ochotně četl. Z Černíkovice zavítal k nám dp. farář Ferd. Audrlický, který zřízení našeho spolku upřímně vítal: Utvoření spolku jest trnem v očích některých zdejších svobodářů. Pošlebovali se nám, že prý jsme student. — Kdybychom jim stejnou minci chtěli odplatiti, mohli bychom jim připomenouti, že oni zase mají mozky naukami svobodářskými připraveny. Lépe bude tedy pro nás zůstat „studenty“ a zachová si chladnou rozvahu, než přidati se ku „připraveným“. — Po školebky svobodářů zastráhl některé polovičaté charaktery, kteří o sobě říkají, že jsou „také katolíci“. — Máme zle tedy „studenty“ t. j. horlivé katolíky a členy naší jednoty, dále „připravené“ t. j. svobodáře a končím „také katolíky“, kteří vlastně nevědí čím jsou. — Jest jisto, že budoucnost náleží nám křesťanským socialistům, poněvadž nevěrecké svobodářství jest v úpadku a nerozhodní přijdou v opovržení u obojí strany. — Naše jednota, o níž nepřítel se domníval, že bude spolkem bez členů, má nyní již přes 40 údů a doufáme, že za nedlouho bude jich sedesát. — Ve výboru jsou pp. Lad. Seidl, předseda, A. Šmída, místopředseda, J. Kubec, jednatel, Fr. Vostřez, pokladník, J. Vášatko, V. Křížek, V. Jirůška, V. Junek, Fr. Pavlík, Jan Kmoch výboři a Fr. Šesták, Jan Červinka, náhradníci. — Budoucí schůze v pondělí svatodušní. — Další činností spolkové. Zdař Bůh!

Z Jáseně. Dne 27. dubna byl zde ku poslednímu odpočinku uložen p. Antonín Dítě, rolník a bývalý pokladník záložny zdejší. Pohřeb jeho, jakého zde nebylo od smrti dceračky téhož, ukázal jaké všeobecné lásky zesnulý se těšil. Byl občanem mírumilovným — byl i starostlivým manželem a otcem. Za mladých svých let zasedal po delší dobu ve výboru obce, jak činným při každém podniku jejím, zvláště při stavbě nové budovy školní. Sbírkou, kterou konal ještě a jedním občanem, postaral se o pořízení hod n na věž chrámovou. Po plných 26 let byl zástupcem cukrovaru A. Čerych a sp. v Josefově a po vyhození téhož zástupcem cukrovaru v Černozičích. Po deset let byl členem hospodářské „Besedy“ zdejší a také po celou tu dobu jejím pokladníkem. Když pak pro stáří úřadu toho se vzdal, pro zásluhy odměněn diplomem čestného člena téže „Besedy“. Když poátkem letošního roku založen v obci naší záloženský spolek dle způsobu Raifaisena, byl zvolen jeho pokladníkem, kterýžto úřad krátko aice ale možno říci až do své smrti zastával s takovou pílí, že těšil se ústav ten utěšenému rozkvětu, neboť již první měsíc svého trvání peněžním obrátem 14 000 zl. se vykazoval mohl. Znáám byl nejen v obci, ale i v širém okolí pro svou dobrou poetickou povahu. Ku poslednímu odpočinku doprovodil zesnulého vys. důst. p. Fr. Malý, četný kanovník, bisk. vikář ve Smidarech, důst. p. Jan Seidl, farář v Černilově, důst. pan Jar. Horák, zámecký kaplan ve Smidích a místní p. ad ministrator. Nad rakví promluvil srdečně sám vys. důst. p. kanovník Malý. Ku pohřbu zaslala slavná správa cukrovaru v Černozičích svého zástupce. Smrt dobrého muže oplakává choť — smrt nezapomenutelného otce oplakávají synové Josef, kaplan ve Smidarech, Antonín, obchodník v Praze, František, obchodvedoucí firmy G. Ditrich, c. k. dvorní obchod v Praze. Odpočívaj v pokoji!

Z Jičína nám píše okresní a městský zvěrolékař pan Břetislav Václavík, aby chom uveřejnili tuto jím zaslanoou zprávu: „Není pravdou, co jsme v předcházejícím čísle našeho listu o p. Václavíkovi v Jičíně přinesli, že by marně popouzel své klienty naproti uvítání J. B. M.“, neb jak nám z pravého pramene sděleno bylo, p. Václavík nejen, že si umínil do celé této záležitosti se nemíchati a proto větu oproti p. Václavíkovi v celém obsahu odvoláváme a dokládáme, že p. Václavík, jsa zvěrolékařem, nemohl by ani nikdy své klienty — neb těmi jsou u každého zvěrolékaře zvířata — proti nikomu popouzeti.

Z Jaroměře. Od 9. dubna do 17. větné konala se v děkanském chrámu Páně v Jaroměři obnova sv. Misie. Započala na bílou sobotu o 5. hod. před slavností Vzkříšení Páně a ukončila se závěrečným kazáním na bílou neděli o 3. hodin. odpolední; konala se za hojného účastenství, jež stále rostlo, takže při závěrečné pobožnosti byl prostranný chrám přeplněn. K svatým svátostem přistoupilo za tu dobu 1948 kajících. Bůh budí sám odplatitelem velebným Otčům misionářům ze shromáždění největšího Vykupitele od sv. Kejetana v Praze P. Aloisia Rollerovi. P. Bernardinu Čákovu a P. Soukeníkovi za práci namahavou, kterou tak horlivě a tak čestně na roli Kristově u nás konali!

Do Jičínka. Byli jsme oběťstněni celou řadou oprav. Těš nás opravdu velice, že pan Jirů o Otčenáš se tak nevykázal a že se chce modlit i otčenáš. Teď mu to věříme na slovo. Ale pan ten tvrdí též, že své náboženské povinnosti zná a koná. Pravý katolík však tak nepřekým způsobem proti svému biskupovi nevystupuje, jako to učinil p. Jirů. Je-li p. Jirů pravý katolík, — jak udává — nechť jmenuje onoho kněze, u něhož plní svou katolickou povinnost, totiž velikonoční sv. zpověď a sv. přijímání. Je-li pravý katolík, nechť udá svědky, že je každou neděli a každý svátek na mši sv. a na kazání. Nepronáze-li toho pan Jirů, pak si ovšem veřejnost učiní úsudek, zdaliž je pan Jirů opravdový katolík, který své povinnosti koná. — Ze Břetislav Václavík okr. a městský zvěrolékař si umínil nezasehovat do akce ohledně vřtání neb nevřtání ndp. biskupa, bčeme s naspokojením k vědomosti.

Úmrtí. V Praze zemřel 28. dubna plukovník ve Východě p. Ad. Bratřka, oblíbený vlastenecký důstojník v kruzích hradeckých, než odkázal ženskému spolku Mineré 35 000 zl., Ustřední Matici školské 10 000 zl. a některé menší odkazy jiným vlasteneckým spolkům. Čest budiž jeho památce.

Veliký koncert Filharmonické Jednoty a pěvecké Jednoty Slavjana v sobotu a v neděli konaný byl velkolepým hudebním festivalem celých severovýchodních Čech. Viděli jsme přehledné účastníky nejen z blízkého okolí se Smiřic, Josefova, Jaroměře, Třebechovic, z Týniště, z Opatovic, z Holic a Pardubic, ale též z Králové Dvora, Paky, Náchoda, N. Města, Opočna, Rychnova, Žamberka a Vamberka, z Chocně, Mýta, Chrudimi, z Hořic, Nov. Bydčova, z Jičína, ba i z Prahy a z jiných v hudebních kruzích chvalně známých míst. Po oba dva dny bylo městské Klicperovo divadlo v. prodáno a zněl jeden hlas, že tak velkolepého a vzácného hudebního a pěveckého požitku se našemu obecenstvu již dávno nedostalo, jako v sobotu a v neděli. Orkestr i sbory byly velmi pilné a vzorně nacvičeny a provedeny, oě má zásluhu nejen dirigent p. Ludvík Knepr, ale všichni úč. akující bez rozdílu, z nichž mnozí musili ke zkouškám všíti cesty mnohé, obtížné a obětavé, čímž nejlépe projevili lásku svou k pravému umění. Ponechávajíc si podrobnější rozbor programu na přístě, s uznáním se musíme vysloviti o pěveckých výkonech slečny Anny Fialové. Ač slečna operní školu teprve navštěvovati začala, přivedla krásný, mohutný a zvonivý svůj sopranový hlas plně k platnosti. Přednes její jest přirozený, jak pění vážně, tak lehké, hravé a smavé. Slečna byla první den několikrát a druhý den až čtyřikrát za bouřlivé pochvaly a po tlesku vyvolána a na všeobecné přání ještě nové písně přidala. Pan Karel Štěpánek, koncertní pěvec a statkář z Mátěova, znám byl jako vynikající tenorista na Pardubicích. Jsme pořadatelům koncertu zavázáni díkem, že celému Hradeckému kraji poskytnuta byla příležitost slyšeti pěvce s tak lahodným, štvartným a měkkým hlasem, jímž všem po-luchačům vřele se zamlouval. Překvapila-li jeho „píseň noci“, tedy „noční snění“ každého okouzlo. Zpěv Muezzimův byl přímo brilantní; skvostné, vysoké tóny házel p. Štěpánek hravě jako ty nejcenější a nejkrásnější perle, které zvláště dámy a znalci hudební poslouchali s pravým zánícem. Skladby Saint Saëns, J. Masseneta a F. C. Davida přednesl orchestr mistrně. Nejúčvatnější dojem činila symfonická oda Feliciano Davida Pévci, recitator a orchestr zápolili stejně o palmu obou večerů. Od horlivé snahy všech účastněných činitelů očekáváme v budoucnosti ty nejlepší umělecké požitky. Filharmonie a Slavjan ukázali, že se nemusí lekati skladeb, na které se odvažovali dosud jen pražský Hlahol neb olomoucký Žerotín.

Z porotní síně. Následkem nedostatku místa a zmíňujeme se dneš. jen stručně o výsledku letošního porotního období. V pondělí odsouzena byla Marie Keilová na 4 leta těžkého žaláře pro vraždu dítěte, v úterý dostal Jan Novotný 6 měsíců pro zaviněný úpadek a ve středu odsouzen Jan Jarý ze Suchbátovic na 10 let do těžkého žaláře pro zločin žabřství. Žaloba podaná na Frant. Hetfleiša z Maršova u Úpice, který 10. listopadu m. r. zabil ukrutným způsobem svého otce Vincence Hetfleiša, vzata byla státním návladnictvím zpět, protože pražští psychiatrové uznali, že nešťastný Frt. Hetfleiš spáchal vraždu v stavu choromyslnosti.

Grand hotel v okresním domě otevřen byl v neděli. Veškeré zařízení hotelu jest velmi úpravné, čisté, elegantní. Pohostinské pokoje a lázně jsou k dispozici. Pivo plzeňské a hradecké jest velmi dobré, kuchyň znamenitá, obsluha vzorná. Dle toho jest také návštěva velmi slušná. —

V Itálii vypukly veliké nepokoje následkem úžasného stoupání cen obilí a mouky. Královským dekretem zrušuje se dočasně obilní clo do 30. července. Také ve Francii zrušena dočasně obilní cla.

Ve Spojených státech panuje nesmírná radost nad porážkou slabého loďstva španělského u Filipin. Hlavní město Manilu prý Američané nezapálili petrolejovými pumami, ale město prý zapálili Španělé, kteří prý se nemohou ani proti Američanům ani proti povstalcům udržet.

Výbor pro obžalobu mílnístra hr. Badeného, v němž má pravice 21 a levice 15 členů se již ustavil. Předsedou je hr. Palffy, místopředsedou dr. Jaksch, zapisovatelem dr. Dyk.

Ríšská rada bude po čas zasedání delegací dne 12., 13. a 14. května zasedati. Jazyková debata má se skončiti v pátek. Dr. Vašatý prohlásil se proti všem jazykovým nařízením a je pro provedení § 19. st. zák. zákonů, který zaručuje všem rakouským národům ve škole, v úřadech i v životě veřejném úplnou rovnoprávnost. Di pauli nadlézá pořad více levici, ale do výkonného výboru pravice chodí. V hospodářských a politických otázkách chce prý jeho strana jíti s pravici, v otázkách národních musí prý si ale vyhradit volnou ruku. Že by byl zradil pravici, baron Dipauli popírá, avšak poslední jeho jednání i řeč působí na pravici trapně. Co je nám platný spojenec, který nás v národních otázkách opouští?

Výkaz příspěvků a darů za duben:

Členové saki. splatili: č. 57 a 61. po 10 zl., 20 zl. Čl. skuteční: č. 1., 5., 6., 36., 89., 167., 182., 185., 228., 240., 281., po 5 zl. a 328 po (2 zl. 50 kr. = 67 zl. 50 kr.

Čl. přísp.: č. 3., 13 (5—); 14. (5—), 15., 34., 35., 54., 58., 66., 70., 85., 167., 172., 210., 216., 277., 219., 227., (750—), 294., 302., 329., 334., 445., 377 a 2:50 = 70 zl. —

Dary: Vikar. Polná 35 zl. —, vik. Králky 21 zl. 23 kr., vik. Hořice 11 zl. 50 kr., p. t. p. far. Sinhora a p. far. Seidl z Černilova a 5 zl., p. f. Horáček 4 zl. — p. kpl. Stanislav, p. kpl. Zörnig, p. kpl. Filipka a p. far. Rolreich a 1 zl. p. kpl. Adamec 50 kr. = 89 zl. 23 kr. úhrnem 236 zl. 73 kr.

V. Uhlíř, t. č. pokladník.
V Jesenici Velké, 1. května 1898.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Adresa: Budna 612-VII — Školní ulička č. 24.

Vyrovňuje v příloze účet za dodané „Jesle“ vzdávám srdečné díky za krásnou práci.

S úctou veškerou

F. Jak. Fr. Kocábek,

Brloh, dne 7. ledna 1897.

(Zasláno.)

Výbor Filharmonické Jednoty pokládá za svou milou povinnost poděkovati na těchto místech všem svým přátelům a příznivcům, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli k důstojnému vystoupení naší Jednoty v nedávných dvou koncertech. Na prvním místě patří náš dík sl. And. Fialové, p. Karlu Štěpánkovi a p. dru. L. Scheinerovi, kteří způsobem virtuozním přispěli k náladě obecenstva, rovněž jako p. Theod. Peřinovi, jakožto osvědčenému recitátoru, dále sl. ředitelství c. k. gymnasia, c. k. realky, c. k. paedagogia a vyšší obchodní školy rovněž jako posluchačům těchto ústavů, kteří součinností v orkestru a ve sboru ve vysokém stupni přispěli ke zduaru obou koncertů, dále vážené firmě V. F. Červený a synové, jež zapůjčením některých nástrojů získala si rovněž zásluhu o naši Jednotu právě jako vážená firma Al. H. Lhota a zapůjčením výborného koncertního křídla; též sl. redakci „Obnovy“, „Ratibora“, a „Osvěty Lidu“ za laskavé uveřejňování zpráv koncertů se týkajících; konečně vážené firmě Bratři Peřinů za neobyčejné ochotné převzetí předprodeje vstupenek do obou koncertů a dodání všech tiskopisů. Dále nikoliv poslední zásluha náleží i našim velectěným přátelům, kteří po okolních městech obstarali nalepení plakátů, začať i tuto stůž jim náš přátelský dík — jim i všem ostatním nevyčteným našim přátelům a příznivcům.

Za výbor Filharmonické Jednoty

R. Souček, L. Knepr, Dr. K. Faltner.

t. č. jednatel t. č. ředitel t. č. předseda.

V Hradci Králové, dne 5. května 1898.

(Zasláno.)

Spůsobem zákeřnickým napadl dopisovatel v lokalce „ze Studence“ v plátku, jenž ironické jméno „Osvěta Lidu“ nosí v č. 16. ze dne 20. t. r. osobností tam neuvedené. Dopisovatel zahluje se v temnou kuklu anonymity, ač jméno jeho jest široce známo. Pan pisatel chce se proslaviti v literatuře hany a potup, budiž mu tato velikost a zásluha přána.

Soudice dle obsahu dopisu jeho seznáváme, že jemu „správné ponětí o uvědomělosti“ úplné schází, a proto také příliš velikou čest bychom jemu prokázali, kdybychom s takovou veličinou měli podobnou polemiku vésti. Prolašujeme tu veřejně, že jej pokládáme za nehodna naší odpovědi, věduce, že ten, kdo nemá účtu k pravdě nemá ji též pro čest blížního. **Ti napadení.**

Do Hradce Králové a východních Čech!

Dovolují si velectěnému p. t. obecenstvu oznámiti, že jsem převzal a dnem 1. května 1898 otevřel značným nákladem nově vytažený a zřízený

Grand Hôtel

V OKRESNÍM DOMĚ v Hradci Králové,

ve kterém nalezá se rozsáhlá vkusně upravená jídelna a kavárna, 27 velmi pohodlných opatřených hostinských pokojů, lázně v každém poschodí, telefon č. 18, zahrada s verandou, stáje pro koně a kůlny pro vozy.

Omnibus ku každému vlaku, ekvipáže v domě.

Posloužití mohu vždy dobře vylezelym pívem královéhradeckým a plzeňským z městanského pivovaru, jakož i rozmanitými druhy tu-1 cizozemských vín a jiných nápojů, jež stále v hojném výběru v zásobě chováme.

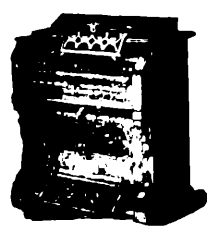
Množství tu-1 cizozemských časopisů k dispozici, vzorná obsluha zajištěná.

Máje pevnou naději, že vytrvalá snaha má, obsloužití velectěné p. t. hosty dokonale a k plné spokojenosti všech, trvalou přízni bude odměněna, prosím o laskavou a vzácnou přízeň.

V hluboké úctě oddaný

Josef Morávek,

hotelier.

Jan Hromadník

Stavitel pian a pianin

Praha,

ostrov Kampa č. 616

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou,

Vysvětlující stříbrnou medaili v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučit svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go bické svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámce na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postřihují a posílají v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vysvětlění a osvědčení, jakož i vzorky zasílám na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, pamětních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi. 271

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecně ustanovil jsem krásné prémie a sice:

50 krásných dřevěných hraček

všech druhů, krásně malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek zl. 1.70.

Každé záslužce bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svatouch č. 15, pošta Svatá (Čechy).

Elegantní

dýmky

různých tvarů s vyřezávanými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (dřevěných). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.

Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytují velké výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svatouch č. 15, pošta Svatá (Čechy).

Humpolecká Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny.

Modní oblekové látky na

převlečníky a haveloky

z čisté ovčí vlny a v levných cenách doporučuje

Karel Kocián,
závod soukenický v Humpolci.

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspoře času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovněné za ceny levné odměřit.

211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje exotrické mlátičské stroje s kulčkovým z ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dubok, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Pro měsíc máj

odporúčujeme vše

Tajemství růžencová v rozjímáních.

Pro členy svého řádce sestavil Antonín Petráš. Knižka brož. v barevné obálce obsahující 82 stran vel. 16. ozdobena je 16 obrázky tajemství růžencových. Ku konci knížky připojena jsou pravidla spolku živého růžence. Tiskána na papíře bílých, oku příjemných barev (chamois, růžové, hráškové zelené).

Na skladě v řeci české i německé.

Prodává se jednotlivě po 8 kr.
od 60 kusů po 7 kr.
přes 100 kusů po 6 kr.

Prodávají se rozřezány i na jednotlivé listky (ku měsíční výměně členům spolku růžencových) 15 kusů za 7 kr.

Učte se z dějin!

Naši mládež podává starý vlastenec. II. vydání stran 62. 8°. Cena snižená 10 kr. místo 15 kr. 100 kusů 8 zl. frankované. Vhodná příležitost za cenu levnou rozšířit četbu časové poučnou.

Poučení pro katolické jinochy a panny v osadách smíšených o manželství

dovoleném a manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str. 26. 8°. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivě 1 výtisk 2 kr.

Obrázky ze smíšené osady

I. - IV. katolickému lidu na osadách smíšených napsal Frant. Mimra. V rousé zábavných obrázků ze skutečného života katolického lidu v osadách nábožensky smíšených lidí spisovatel a přesvědčivými důvody objasňuje záhu buoť smíšených sňatků. Stran 168. 8°. Cena frankov 43 kr.

Cvičení snoubenců.

Ku potřebě duchovních správců i katolických, snoubenců upravil a konal Antonín Kaška, farář Chlenců. Stran 44, registr. 8°. Cena brož. výtisků 26 kr. Vázáno červené v polopletné se zlacením 40 kr.

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista. Z pramenů českých čerpal a českému lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlencích. Str. 20, 8°. Cena 8 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr. Působení autora obou předchozích děl v duchovní správě je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby obvyklou cestou reklamy potřeboval bylo na práce p. děkana Kašky upozorňovati.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávkou již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk	za 15 kr.
1 v polopletné váz. výtisk	za 22 kr.
1 v plátěné váz. výtisk	za 25 kr.
1 v plátěné váz. se zlaceným křídlem	za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích 3 kr., při vázaných 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zaslání zvláštních účtů, diti se bude záslužka Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž račtež pl. t. objednatel přiložit na porto při 1 výtisku 3 kr.,
" 2-3 " 5 "
" 4-5 " 10 "

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři

nachází se v sazbě.

Aby hlas varhan aspoň v částech dřívě dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjítí jeho v Obnově. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro zpěváky ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaniím Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však, kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvy“ po ruce nemají.

Aby při zpěvu náležitě se dbalo slovného přízvuku, vyznačena jest v „Nápěvech“ tučným písmem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písní označeno, odkud nápěv vzat byl.

Právě vyšlo

tiskem biskupské knihtiskárny v Hradci Králové, nákladem spisovatelovým

Assistentia

seu brevis instructio de officiis diaconi, subdiaconi, presbyteri assistentis nec non diaconorum assistentium in missa et nonnullis aliis functionibus. A. P., sacerdos dioceseos reginaehradecensis. Cum approbatione reverendissimi Consistorii reginaehradecensis.

Stran 96 8° m. — Cena 35 kr., poštou 38 kr.

Na skladě od tétoho autora:

Officium divinum

seu brevis instructio de horis canonicis.

Stran 76, 8° m. — Cena 32 kr., poštou 35 kr.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdrávas Maria“, do sakristie s modlitbami kněze při obléčení bohoslužebných rouch.

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro dávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Tovární sklad jizdních kol

ALBERT R. ŠTOURAC, Svitavy, Morava.

Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvouletou zárukou. 921

Prodej též na mírné splátky. Cenníky zdarma.

PA'LMYRA

jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě

metr zl. 3.

Na úplný oblek 3 metry za 9 zl.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317

První český zasl. závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Klatovské karafiáty.

světoznámé, skvostné

Květy dokonalé stavby I. stupně se jmeny a po psáním barev 10 kusů 1 zl., 100 kusů 8 zl.; 162 nové a výtečné druhy růží, plně fukale, pelargonie atd.

Levné ceny dle ceníku, který na požádání zdarma a franko zašlu. Korespondence v české, slov. polské, německé a maďarské řeči. 327

A. J. Drozda,
umělecký a obchodní zbabradník v Klatovech (Čechy).

Denní osvěžení; chuť k jídlu, okamžitě posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek stíže- ným chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička feckého vína: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHAIE** SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhve 90 kr. Toto víno nezkazí se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892. nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. C.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtána

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.

odporoučí českému hudebnímu obecnstvu svá nejlépe osvědčená

piana, pianina

s anglickou repetiční a obyčejnou vidělskou mechanismou nového snadného dokonalého provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při řádné sevní úpravě, zaručené trvanlivostí a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukosti neobyčejně levných.

Též na splátky za výhodných podmínek.

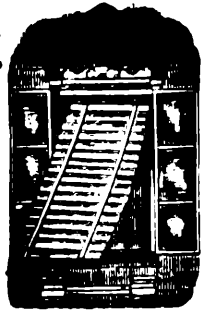
Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko. Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 82,
v nejsolidnější provedení nabízejí

závěsy do oken,
závěsy ovilinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřevkové,
závěsy prkénkové.

38 Cenníky zdarma a franko.

Jos. Krejčík

v Praze,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Let-
né, č. 612-VII.

Sklad Elišbina třída
č. 24.

odporuje učitel své chvalné
směle:

Sochy, křížové cesty,
jesle, Boží hroby, kří-
že, oltáře, kazatelny,
zpovědnice, křtitelny,
konsoly, svícny, lustry,
putty atd. dle slohu ko-
stela. 285

Původní nákresy, cenníky
a rozpočty bezplatně a
franko.

P. T. milovníky sportu

dovolují si upozornit na můj hojně zásobený

sklad kol

různých soustav a výtečné jakosti a veškerých
součástí těchto v číslu 114. na Malém ná-
městí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré
opravy kol. V úctě

V. Prokeš v Hradci Králové.

Krám

s bytem a pekárnou

v živé obci blízko Hradce Králové

ihned se pronajme.

Blíže zprávu sdělí administrace t. l.

Podporujte českou firmu v uzavřeném
území.

Jan Bašta,

první a nejstarší česká továrna na
hudební nástroje a struny
vysvětlující státní a stříbrnou medaili na první
bulharské zemědělské výstavě v Plovdivu
(Philippopol).

a náležitými křeslí I. třídy a velkými diplomy belgickými a ne-
polské akademie a jmenování čest. členem obou těchto akademii
v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

doporučuje se co nejlépe P. T.
učitelům, ředitelům kůru, hudeb-
ním spolkům, obchodníkům při
drtěbě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: **Mistrovské
houle**, se smyčcem a uzavíra-
telným pouzdrům, flanelem vylo-
ženým k nošení, i obalem a franko
za 10 zl. r. č. Dále **houle**,
smyčce, jemná koncertní **cella**, **ci-
cary** s nejčistším hmatem, **ky-
tary** a nejčistším hmatem, koncertní **flétny**, ze dřeva
grenadillového, C-H spodek, koncertní **klarinet** ze
dřeva grenadillového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle.
Dále **struny** a v elické souč. stří jako příslušenství k
nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší.
Obchodníci přiměřenou sraženou. — Zevrubné cenníky
zdarma a franko.

Zásilký na dobírku. (Nekonvenující se ochotně vymění.
Velké hudební nástroje opravují se mistrně, hned
a co nejlevněji se účtují.

323 **Ukázky dobrozdání.**

Velvary, dne 25. list. 1897.

Ctělý pane!

Co se tento týden obdrželo cello tyče, mu-
sím Vám skutečně vzdát nejvřelejší díky, jsem ne-
smírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupí
nikdo tak levně jako u Vás.

Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně
vyrábitele odporovat, ani nástroj tento odporuje
jej sám. Přijímte ještě jednou mé nejvřelejší díky za
tak vzorné obsluhu a přeji Vám, by závod Váš na-
šel hojnost odběratelů a tak ku chvále Vaší zkvétal.

Se srdečným pozdravem Váš přítel

Č. Bubeníček, úředník v cukrova u.

Velmi pěkná, zachovalá
renaissanční

KAZATELNA

se levně prodá. 323

Adresa v administraci t. l.

JAN HORÁK

soukeník

V BYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račte učiniti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velečestným a
velečestným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické

doporučuje

a přijímá i správký

majitel c. k. privilegia a výčero oizozemských
vysvětlující

Bedřich Čapek,
stavitel varhan a harmonii v Poličce.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními ce-
nami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu chrámo-
vých oken

B R N O.

okna chrámová každého
slohu i provedení, se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Právě vyšlo!

ETIENNE JOUVE:

Sv. Antonín Toulonský a Chléb chudých.

Vypravuje očitý svědek.

Autorisovaný překlad Frant. Žáka, kooperatora.
8°. (186 stran.) Cena 60 kr.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví G. Franci
v Praze, Melantrichova ulice. 236

Ludvík Nejedly,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maly
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Ávrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím

chráněná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolesti utišující satirami; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny.
Buďte opatrní a přijímejte jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Do Hradce Králové a okolí!

Pro jarní období odporuje v účte polepsaný ve-
lečestnému P. T. obecnstvu svůj co nejhojněji zásobený sklad
veškerých druhů

moderních klobouků

plstěných i vlněných pro pány, chlapce a děti,
vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skladě nejmodernější a nejmo-
dernější druhy plstěných klobouků firmy Jan Roz-
hon, továrna ve Vídni, jejíž výrobky rovnají se veškerým
prvním továrním vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se ihned a za ceny levné.
O vzácnou přízeň P. T. obecnstva prosí

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,
(Velká podlaží).

Rarel Borovec,

dekorační malíř v Třeběchovicích
doporučuje svůj závod k provedení všech

dekoračních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého
až do bohatého spracování.

Nástenkové staré malby jakož i olejomalby se
restaurují, polychromie oltářů a soch
se levně obstarávají.

Nákresy a rozpočty předložím se ochotně na
požádání. 280

Zdarma na ukázkou „Časových úvah“

jež vyšlo dne 1. května a obsahuje zajímavou stat-
k jubileu zrušení roboty:

„Otázka rolnická.“

Předplatné na celý rok obnáší pouze 50 kr.
Administrace „Čas. úvahy“ v Hradci Kr.

Stanice dráhy:

**Josefov-
Jaroměř,**

ČECHY.

Slatinné lázně

VELICHOVKY.

7 hodin od Vídně. 4 hod. od Prahy. 4 hod. od Brna.

1/2 hodiny jízdy
od nádraží.

SAISONA:

od 15. května
do
15. října.

Velice vydatná ložiska rašelinná, analysovaná panem docentem radou profesorem E. Ludwigem ve Vídni. Výtečné se osvědčují proti ženským nemocem, chudokrevnosti, akrofulose, dně, reumatismu atd. Zelené lázně, elektrické lázně o dvou celcích, masáže, léčení pitnou vodou i koupeli. Veškeré pohodlí. Přiznivě podnebí, rozkošná poloha uprostřed smrkových lesů. Levné ceny. Vysvícení podává řídící a lázeňský lékař doktor V. Šperber až do začátku května ve Vídni III. okres, Beatrixbad, Linke Bahngasse 6, posléž i v slatinových lázních Velichovky. 303

Velichovská lázeňská společnost.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

**uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní**

Petrů Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlépeji doporučen

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

V. VACEK,

závod
školářský
Pamětníku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i kraky, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromořadí, pláňata atd.
Statistické sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdarma

Svojí k svému!

Koberce,
hůně,
přikrývky,
pokrývky,
žíněnky,
a žíně

prvního
českého závodu
jeon
opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje,
českou věc podporuje!

ADOLF NOVOTNÝ
v Týništi n. O.

I nejmenší zakázky se
vděčně přijímají a co
nejsolidněji vyřídí.

Kdo hledá neb chce službu neb práci,
Kdo něco stratil neb nalezl,
Kdo chce vyučovat aneb učiti se něčemu,
Kdo samýll nějaký prodej neb koupí,
Kdo najmouti neb pronajmouti chce by aneb nějakou obch. místnost
Kdo hledá neb k radě má stravu a byt,
Kdo vůbec chce nějaké oznámení vhodné pro všeobecnou potřebu, necht poníže k účelům insarování v

„OBNOVĚ“

za mírný poplatek

Dekorační malíř a posilovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrád a pozlácování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co najmenší.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Annenské
slatinné
lázně

v Bělohradě

(království Česká), stanice sever.-záp. dráhy.

Těs překrásné
lévné oddo
letní.

Unicum

proti

dně,

rheumatis,
rheum.

gichtas a p.

Zahájeno 9.
května.

Skvělé často
závažné výsledky.

Stávají již od
roku 1885.

Prospecty sálle
ochotně
oprava lázní.

318

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalším
níže zbrní vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, šaršar a vykládaného

párky a žíněnky,

pony a záslony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

**KUCHAŘSKÁ
ŠKOLA.**

Sepsala Marie B. Svobodova,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejlepe doporučeno
sl. správami hospodářských i hospodyn-
ských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho po-
chvalných uznání, jež soublesně praví, že jest to
dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že
se každé domácnosti vyplácí, ano jedna paní píše, že by
touto knihou nabyté vědomosti nezaměnila ani za 100 zl.
a že šťastná neráda, již se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmky,
jest v komisi pp. Bursika a Kohouta, knižku-
povství České university v Praze.

Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
svládní požádání také v ceně mírnější a franko. 261

Na památku

první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání

nabízím

veledůstoj. duchovenstvu

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehnající chléb a j. v různých obměnách a vsorech, velikosti od 7x13 cm., 29x40 cm. v nejjemnějších barvotisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na sklade obrázky Svätých, (vhodné
odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém
i nejjemnějším. Speciality obrázků na atlase pře-
kvapující krásy.

Objednávky veled. duchovenstva vyřizují bez
dobírky. Vsorky zašlou se obratem pošty a čítají
se levně

Josef Pacak,

267

(firma Č. Mahrle) v Hradci Král.

Díkůvzdání.

Še m, kdož soustrastí, ochotou a účastí při pohřbu našeho nezapo-
menutelného manžela, otce

Antonina Dítě,

v zármutku našem nás potěšili a bol nás takto zmírnil, srdečně tímto
děkuji a sice veledůstojnému p. Fr. Malému, č. kanovníku a bisk.
vikáři ve Smidarech za vedení průvodu a řet pohřební, důst. p.
Janu Seidlovi, faráři v Černilově, důst. p. Jar. Horákovi, zám.
kaplanu ve Smiřicích, důst. p. místnímu administratoru; dle srdečného
vzdávám slavn. zdloženskému spolku, slavn. sboru učitelskému a
dojemné zpěvy, účastníkům širého okolí, p. Halamovi, z-
stupci cukrovary v Černožicích, srdečně děkuji dárčům věnců velectěným
p. t. p. J. Donátovi a J. Elsnicovi, chefům firmy G. Dilrich,
c. k. dvorní obchod v Praze, členému personálu téže firmy, velectěným
rodinám Bartoškové ze Smiřic, Dítové z Jáseně; dle upřímného
vzdávám p. Bed. Bartoškovi za peřlivé obstarání pohřbu a konečně
volám

„Zaplatí Pán Bůh“,

všem, kdož jakýmkoliv způsobem účast na bolu našem projeví.

V JASENĚ, dne 1. května 1898.

Jmčnem truchlících:

Josef Dítě,
kaplan ve Smidarech.

Naše postavení.

Orgán podvázaného křídla, který dosud vždy z bojů utekl, když to šlo do živého, dostal zase kuráž a nadává lidem „malé víry, skuhralům a slabochům“, kteří prý v nekritičtější okamžiku svým škarohlídstvím, bédnými nátky, svými pochybnostmi a svými desperátními žalobami roztřepovali, matli a sklíčovali, nevědějíce, jak tím bezděčně, ale platně (!) pomáhají nepřítelům vlastní krve, škůdcům a vrahům vlastní věci. List, který podlamoval od r. 1886 do r. 1891 stále postavení staročeských poslanců, který volal na vládu, aby se jich nebála, list který za doby punktační buřil do Staročechů a pomáhal Němcům, ten by tak patřil neměl, neboť si tím šlape na svou vlastní minulost a rozum. „Hlas Národa“, jemuž prudký útok Národních Listů platí, tvrdí jen pravdu, že katoličtí Němci přestali být našinci úplné spoluplivými spojenci a že můžeme teď spoléhat jen na zástupce Slovanů. Avšak ani na ty ne ve všem. Jest nepopíratelná pravda, že Jihoslované na stanovisku našeho státního práva nestojí, jest pravda že i čeští Slezané a Moravané nejsou pro samosprávu zemskou v českém smyslu a rovněž jest pravda, že slovanští menšiny na štyrském, korutanském iterském a gorickém sněmu nestojí na tamtéž stanovisku co my. Poláci v Halšci, Slovinci ve Štyrsku, Krajíně, v Istrii atd. jsou sice autonomní, ale nejsou státoprávníky v našem smyslu. V státoprávní i národní otázce jinak smýšlí čeští socialisté demokraté než li vůdčí kruhy a ostatní třídy českého národa. V mladočeské straně živel radikální a umírněný rovněž ostře se potírají.

Významné napsal proto nedělní: „Hl. Národa“: Dr. Edvard Grégr dokonce v listu svém utěšoval radikálního svého stoupence, že snad již „za několik dní“ nastane okamžik, kdy „strana radikální bude musit podstoupiti rozhodný boj se stranou protivnou“ a pak že dr. Edvard Grégr „co veterán bude státi v řadách radikálů“. Jestli kdo pak tento muž na svá stará leta, při svých zkušenostech prožitých a chybách politických se smutných výsledcích jejich zjevných mohl nabyti přesvědčení, že situace pro český národ jest dnes tak vážná i pováhlivá, že u lidí svědomitých musí přestat všeliké žerty a všechna theatrální politika. Daleko vážnější a pováhlivější jest tato situace, nežli byla r. 1849 před úmluvami vídeňskými, kdy jsme byli na celé čáře ve výhodě. Tenkrát vytáhla ona radikální armáda, kterouž dnes dr. Edvard Grégr znova hrozí. Ale až dnes po všech těch zkušenostech od Taafy až po Thuna, od Schmeykala a Plenera až po Wolfa a Schönerera, až on i všichni jeho stoupenci uvažují o tom, jak by věci dnes stály, kdyby tenkrát za punktační radikalismu mladočeský proti staročechům nebyl vytáhl.

Provedené zákony punktační zjednotily jazyku českému v zemské školní radě plné rovné právo, ze zemědělské rady nedošla vůbec stílnost nijaká na stav dnešní. Jak zcela jinak bylo by dnes v uzavřeném území, kdyby se byl provedl i zákon o minoritních školách, dle kteréhož zemská správa byla by sprostila Ústřední Matici školskou jejího nákladného a svízelného úkolu? Zřízení nové české obchodní komory bylo by také mělo nejen svůj národohospodářský, nýbrž i politický a národní význam. A spravedlivá oprava volebního řádu byla by národu českému získala zcela bezpečnou, do vší budoucnosti jistou většinu na sněmu království českého, čehož ohromná důležitost může se ještě v blízké či vzdálenější budoucnosti objeviti, neboť dnes lidové poslanci čeští většinu tuto nemají pojištěnou. A to fakt, že český sněm má do vší budoucnosti nezměnitelnou většinu ryze českou, bylo by samo o sobě morální svou vahou působilo k respektování plného rovného práva. Ovšem bylo tu zároveň veto německé kurie! Ale neslyšíte dnes toho veto Němců a nevidíte jeho účinky? A jestli dnes obecně se uznává, že spory národnostní nemohou se urovnati majorisováním, a jestli my sami vzhledem k Moravě a Slezsku a k menšinám slovaných v jiných zemích zásadu tuto jen schvalovati musíme, což jest to jiné, nežli uznávati tohož veta, jež punktační dání měly Němcům i nám? Kdyby se punktační byl urovnal spor národnostní v těch bodech, o něž se jednalo, blahodárné účinky toho již dnes by se všude jevily a vyřízení dalšího sporu o jazykové právo u soudů a úřadů státních nebylo by vedlo k této dnešní vřavě, ke všemu dnešnímu mučeníctví národních menšin v uzavřeném území, k posměšnému odmítání jazyka českého u soudů v německých městech i k té nové výbojně troufalosti německé, kteráž vystupuje znova s požadavkem německé státní řeči, jehož se přece politika vlastních nacionálů německých dříve již zlekla.

Dnes již proklubává se znenáhla pravý usudek o punktačních a o největší politické chybě, způsobené radikalismem českým ve služby stranických zájmů. Dnes patrný jsou

již všude následky onoho radikalismu, tak že zcela nejisto jest, jak politika mladočeská ze situace na celé čáře nebezpečím hroící vyvazne a jaký bude konečný účet, jež předloží národu českému. A jestli někdejší radikální politika měla tyto dnešní následky, co očekávati lze za dnešní situace výše vylíčené od nové radikální politiky, v čelo jejíž armády veterán dr. Grégr se chce postaviti? — Jen věci zlé a nejhorší . . .

Tak se věci ve skutečnosti mají a „N. L.“, kdyby psaly i sebe radikálněji a nechaly se k vůli zaslepení svých čtenářů každodenně svůj odpolodní konfiskovat.

Zvěsti z východních Čech.

Z Měnova. (Schůze „Rovnosti“) Křesťan. ko-socialní spolek „Rovnost“ konal dne 24. dubna spolkovou schůzi za přítomnosti účastníků mužů i žen. O půl 8. hod. zahájil schůzi p. K. Neuzil, místní kaplan, představitel shromážděným zeměpanského komisaře p. purkmistra Brudra a pražského řečníka p. Fr. Satorie. Upřímnými slovy objasnil stanovisko křesťanského socialní strany a dovodil, že strana naše chce nápravu jak v ohledu hmotném tak zvláště potřebnou nápravu v ohledu mravním. Požadav pak o laskavé vyslechnutí pozvaného řečníka, udělil slovo p. Frant. Sotoriemu. Řeč tohoto známého, vynikajícího předáka Pražského spolku jednala „o otázce rolnické, řemeslnické a dělnické“. Za hlubokého ticha a napjaté pozornosti objasnil řečník, jakým způsobem možno jediné se zdarem řešiti tyto otázky, poukázal, co všechny stavy poškozuje a co nápravu sjedná. Přítomným ženám vyložil otázku žen a dívek v továrnách zaměstnaných, uvedl mravní bídu jejich a doporučil zvláště ženám držeti se strany křesťanské a hleděti uvěsti v život zásady její. Ku konci pak upřímnými slovy proklamoval stranu naší jako stranu eminentně vlasteneckou, neboť katolíci to byli, kteří vždy nejvážnější oběti přinášeli pro vlast, nešetíce životů ni statků. Řeč tato učinila na posluchače hluboký dojem a po ukončení řečníku všeobecně aplaudováno a gratulováno. Přítomní pak hrad mnoho mužů za členy. Přejeme tomuto novému harcovníku zásad našich hoi-ného zdaru: Zdař Bůh!

Poutní slavnost v Miletíně v neděli 24. dubna b. r. vydařila se nad očekávání. Vál sice ostrý vítr od Zvěčiny, avšak k polednímu zasvitlo slunko a s přibývajícím teplem dostavila se i poutní nálada. Prostranné náměstí jen se hemžilo množství účastníků i z dalekého okolí. V chrámu Páně vyznamenala se miletínská cyrilická jednota skvostným provedením prosuláše mše Wittovy „in honorem s. Luciae“ ve smíšeném četverhlasu s průvodem smyčcového quarteta. Vidi aquam, Introit a Communio byly chorální, Graduale „Ave Maria“ a Alleluja čtyřhlasé od Mitterera, Pange lingua čtyřhlasé od Hrušky. Odpoledne při požehnání zapěla cyril. jednota dovedné litanie lauretanské od Holaira (smíšený sbor s průvodem varhan), Regina coeli od J. Foerstra a chorální Pange lingua. Pisatel těchto řádků slyšel lonkého roku všedního dne při školní mši sv. i vzorný zpěv dítek miletínských, může tedy a potěšením veřejně prohlásiti, že miletínská cyril. jednota za neúnávného, zralejšího vedení p. říd. učitele J. Bidla dostoupila takové výše, že kř. miletínský směle lze čítati k nejpoprochlejší v celé diecézi hradecké.

Z Kopidlina. Nejdůstojnější pan biskup zavítal k nám dne 17. dubna. Maršné bylo úsilí podvratných řečí a listů, aby překazili věrným katolíkům vzdáti povinný hold všemu milovanému arcipastýři a vyznati tak veřejně víru svou. Již od rána panovala po celém městě četnými prapory ozdobeném slavnostní náladou. O půl čtvrté odpoledne přivítali J. B. M. z Chotěšic se ubírající na hranicích okresu Libáňského zemský rada p. Ludv. Ančeka, okresní soudce z Libáně, patronatní komisař p. Aug. Jiříčka, ředitel centrální kanceláře panství Slikovského, lesmistr p. Hoffmann, ředitel panství Jičínovského p. J. Javůrek, správce p. R. Rotta, jakož i zástupcové obce Bučovské p. Jos. Štátný, obecní starosta, radní p. Fr. Hlaváč a p. Pažout. Obec Bučoves, skrze níž nejd. biskup jeti měl, ozdobena slávoobranou a prapory na všech domech U brány přivítal J. M. B. též starosta obce pan J. Štátný, družička Miloslava Pekárkova a ct. učitelstvo se školní mládeží. Načež za zvuku hudby vydal se průvod školní mládeže s praporem, velmi čtné obecenstvo z Bučovsi i osad přiskolených a mnoho povozů před nejd. biskupem ke Kopidlnu. Přijezd na hranice Kopidlenké oznámen stělbou. Na hranicích města přivítali J. B. M. starosta města p. Václav Chvalovský, radní p. Jarosl. Rojar, ředitel cukrováru, jenž obzvláštních zásluh o slavné uvítání našeho arcipastýře si vydobyl, radní p. A. Šabata, zamecký správce a p. Fr. Tábořský. Za hudby městské kapely a stělbou učiněn vjezd do města, kde u krásné slávoobrány nejen 1200 biřmovanců, ale i nepřehledné zástupy lidstva shromážděny byly. Mezi shromážděnými viděti lze veškeré braběcí úřednictvo Slikovské, mě-také tajemníka p. Ant. Šoltýse, zastupitelstva čes. i obcí přífařených, cech stavitelský, oděvnícký a dělnický pohřební bratrstvo se svými prapory. U brány uvítal p. místní farář obklopen jasným duchovenstvem J. B. M. jakožto apoštola pokoje, v němž platí slova sv. Písma: jak krásné jsou kroky zvěstujících pokoj. Pak nřítal vřp. vikář Ferd. Kopecký, děkan na Velšci a družička Mařenka Chvalovská. Po té špalírem školní mládeže ubíral se průvod se všemi zástupy lidstva ke kostelu. Jelikož však ani zdaleka tolik lidstva kostel náš pojmuti nemohl, račil nejd. biskup přes všechnu únavu venku před kostelem kázat. Přesvědčivým slovem svým kázal o tom, že pravé vlastenectví jest s Bohem a kdo náboženství a mravnost podrývá, ten není dobrým vlastencem. O

kéž již všichni poznají, v čem nám kyne spása, jen ten národ, který mravně silným bude, jen ten se udrží v bouřích již již brozících. Proto ten, kdo k Bohu a mravnosti nás vede, ten je-t vlastencem pravým. Odmítá též výtku, jakoby katol. duchovenstvo nebylo dosti národním. Byli to zajiště dobřími vlastenci naši předkové, kteří s nábožnou písní na rtech: Svatý Václave . . . nedej zahynouti nám . . . vrhali se v boj za svoji vlast. Viděti jsme tu i mnohého liberála, jak domácího, tak i z vřkolí. Kéž i tyto otevrou oči a poznají, co jim a vlasti milené ku pokoji. Kéž nadobro už přestanou štvance proti nejd. biskupovi, o kterém, zajisté i proti všemu přesvědčením ti známí charakterové rozhláší, že není dobrým Čechem. O pánověl škraboška již z líce vaší padá, skutky mluví, a vaše skutky dosavad nasvědčují, že co se týče vlastenectví nejste hodni ani řeměnků obuvi nejd. biskupa našeho rozvázat! Druhého dne 18. dubna po ukončení všech posvátných obřadů, představeni byli někteří hodnostáři J. B. M. Proto i arcipastýř náš významně starostlavě město naše pro všechny časy budoucí tím, že faru zdejší, jak již minule oznáměno, povýšil za děkanství a dp. faráře Josefa Šádka za prvního učana. Začal ihned poděkovat starosta města pan Václav Chvalovský. Kéž všichni farci zdejší za to často v modlitbách vzpomenu velekněze svého, a nedej se ani okřikovati ani másti bezbožeckými, falešnými vlastenci; kéž hlásí se vždy k té víře, ku které hlásil se vlastenec náš sv. Václav! Čím více Boha a Církev Jeho držeti se budeme, tím větší Čechy a vlastenci budeme a svatý Václav nedá zahynouti nám ni budoucím. —

Z Hradištky. Dne 24. dubna očekávala osada Hradištká Nejdůstojnějšího pana biskupa Králové-Hradeckého, jenž měl přijeti ze Žlunic. Obecní zastupitelstva vyšla se zástupem lidu a hudbou Nejdůst. p. biskupovi vřtící již o hodině půl osmé; než odjezd ze Žlunic mohl býti jen pozvolý. Kollatura Žlunická doprovázela svého bývalého kaplana se vší slávou až na Hradištko, majíc v čele hudbu a čtné banderium. Nejdůstojnější pan biskup uvítán byl od p. starosty Hradištského na počátku okresu, a pak u nádherné brány v Hradištku od duchovního správce a dvou družiček. Kopeček náš, až prostranný, poset tisíci jásavcích katolíků dostavivších se z blíзка i zdáli. Pozvali jsme si je již v sobotu večer stělbou z hmoždýtí a veselou hudbou, která po ukončeném sv. biřmování koncertovala. Nejdůstojnější pan biskup posvětil nám nové sochy Panny Marie a sv. Josefa, jež nákladem místního správce duchovního před kostelem nádherně upraveném postoveno jsou. Po kázání, jež měl Nejdůstojnější pan biskup, jednající o útěše plynoucí nám ze zmrtvých vřtání Páně, slyšeli jsme výrok cizích lidí velmi charakteristický: „že není hanba ty novinaře, kteří jež ostonují; jistě ho neznají“. Veliké množství věřícího lidu pobýlo na Hradištku, aby po odpoledních službách Božích vyprovodili svého biskupa při hudbě a stělbě a jemu aktivě poděkovali.

Z Vysokého Veselí. Kde pak máme náky prapor? Snad ho nechceš také ty vyvésti? Pravda. Už nemám toliko rozum z novin, ale také mám svůj rozum. Vždyť ten p. biskup náš jest ti moc šarmanatní pán —! S takovou přišel domů do Veselí jistý pán z Hradištky, kdež bylo biřmování, kdž viděl a poslouchal svého vrchního pastýře. A divná věc, právě ten pán zaujímá v mnohých spolecích důležitá místa a byl všude sprvu a nejvíce proti uvítání. Tentokrát na noviny nedal, které psaly nedávno, že žádné město nevdá nejdůst. biskupa nýbrž jenom že to dělá venkov. Ten pán sám prapor odpoledne vyvésti. Proto si už teď vysvětlíme, že celé náměstí bylo ověnceno prapory, že u slávoobrány přivítalo nejd. p. biskupa celé ct. obecní zastupitelstvo s p. starostou v čele, který ve své krátké, ale srdečné řeči promluvil o katolické oddanosti města ku svému vrchnímu pastýři. A tážete se proč? Protože jak sám řekl, zná nejdůst. pastýře z mladých let svých studentských a dodati se musí, poněvadž jest dobrý katolík a všichni dobří katolíci vítají svého biskupa. nositele své víry katolické, by dokázali, že si své víry váží. Statečnost p. starostavé a příkladem pozbuzení dostavili se ct. spolek hasičů a všichni spolkové se svými prapory ku slavnosti. J. B. M. na kázatelně poukázala na slavnostní uvítání, poděkovala statečným spolkům, že se nedaly myšliti novinami, které nyní doznati musí: „Vidíte, že nie neprosíváme, všecken lid jde za ním (za svým biskupem). — Ano lid věřící jde za svým biskupem, poněvadž zná horlivost pro víru. Dobře poukázala J. B. M., ne že on ale liberální noviny dělají rozbroj v národě poněvadž chtějí, by lidé nevěřili a pak tito lidé svedení, nevěřící jsou proti lidem věřícím a dělají rozbroje. Kromě p. starosty přivítala u druhé brány vrchního pastýře družička M. Lojdova, „že dítky dosud náleží Kr. J., přitáli dítek a tím zároveň J. B. M. jakožto nástupci apoštolskému. Duchovní pak správce u kostela děkova Bohu, že v dobách bojových dal nám duchovním vůdce silného, otužilého. Protože radikální, pokrokové a socialistické listy nám zakazovali slavné vítání našeho Vrchního pastýře, musíme podotknouti, že ani stělbou, ani hudba nescházela přivítání — poněvadž po přání jistých novin ještě to není zapovězeno. Bychom déle nemluvíli, tedy ještě připomínáme, že za milost Ducha sv. poděkovala ndp. biskupovi, družička B. Vydrova, která pfála, by náš vrchní dobrý pastýř shledal se vždy a všude a dobrými též ovce. Nemůžeme jinak než k tomuto přání celým srdcem se připojiti. Statečnému pak p. starostovi projevujeme tímto veřejný dík; šťasten buď, zaplať ti Bůh každý zlatý, jenž věnoval na ozdobu kříže sv., by Bůh tě šlil v křtích tvých, jež na každého Pán Bůh časem seslá! Dopřej ti radosti na tvých dětech zbožných; utěchou ti buď, že dobří katolíci tě milují. A ještě něco. Po odjezdu J. B. M. sešel jsem se se starcem šedivým „přes osmdesát let už čítá“ a ten mi řekl: Ale máme teď hodného biskupa. Dvakrát nám káže. Jest Čech, a ostatní nebyli. Toto svědectví

tohoto starce zkušeného platí více, nežli co píšou všechny ty noviny, které často všechno překrucují, jen aby měly co psát.

Ze Soběslavi. Slavný byl to u nás den 24. dubna t. r. a stal se velkolepou, pokud na osadu venkovskou možno, slavností a veřejným osvědčením víry. Toho dne totiž uvítali jsme ve středu svém našeho nejvyššího Vrchního Pastýře Eduarda Jana Nep. Brynychy, biskupa Královéhradeckého. Tu ukázala se obec naše, jakou v pravdě jest. Slavný pan c. k. místodržitelů rada a okresní hejtmán z Hradce Králové Václav Šolc v uznání hodné ochoty společně s vysokým důst. p. B. Haklem, čestným papežským komořím a bisk. vikářem vyjel J. B. M. vatřic až na hranice okresu, z nejbližších pak rolníků Soběslavských se stávající četa bandéria na koních až do sousední obce Chomutic. V naší pak obci samé očekával J. B. M. vysoce urozený pan P. rytíř Šlechta ze Všehrd jako ze měpanky vojevůdce komisař. Neptěhlý byl to zástup, který o půl 8. hod. ráno shromáždil se k uvítání J. B. M. ku slavnostní bráně pěti úvodemělych sousedů a občasných Soběslavských vzkusné zřizene. J. B. M. uvítal nejprve místní duchovní správce, pak jménem upřímných katolíků celé farnosti pan Karel Müller, dozorce trati v Ostroměři. Právě mezi jiným: Vítáme ve Vaší B. Milosti apoštola Páně, hlasatele čistě Boží pravdy, statečného vůdce duší, vznešený vzor národovce pravého a vlastence. Vznešený příklad Vaší B. Milosti posílaje nás, učí nás milovati Boha nade všechno, milovati vlast dle vzoru Spasitele. Proto všechna srdce naše dnes v jednom spojují se páním: „Bůh šehnej! Bůh zachovej našeho Nejvyššího Velepastýře!“ Načež se farní spolek sv. Prokopa pan Václav Jančík uvítal J. B. M. jako prvního příznivce a ochránce spolků katolických, které pod ochranou ndp. biskupa v celé diecézi rozkvetly a i v celých ostatních Čechách se šíří. Posléze ze mládeže školní vítala J. B. M. vzorná šákyň Miláda Müllerová. Načež po otcovské odpovědi J. B. M. hnul se velkolepý ter průvod za zvuků hymny papežské středem obce prapory ozdobené ku farnímu přibytku a pak ku chrámu Páně, který nejen do posledního místečka byl naplněn, ale přemnohým pro nedostatek místa venku bylo čekati. Posvátné obřady konány byly způsobem obvyklým. Při mši sv. pak vystoupila J. B. M. na katedru a promluvila na základě sv. evangelia o lásce k Ježíši Kristu. Vronci ta velepastýřská slova nezapomenutelná zřetelnou v srdcích našich, povzbudila, posílila nás! Pak udílono sv. biřmování 630 biřmovancům; načež šákyň školy Ostroměřské Růžena Wiesnerová J. B. M. poděkování vyslovila. Pak doprovoděna J. B. M. za hlolu zvonů do farního přibytku. Odjezd J. B. M. dál se o 3. hod. odpol. za opětného doprovázení velect. pana c. k. místodržitelského rady, veled. p. bisk. vikáře a našeho statečného bandéria do Bělohradu. Tak skončena tato významná a pro osadu naši památná slavnost důstojná a pro osadu naši velice čestná. Jak jistým lidem na slavnosti této záleželo, poznati z toho, že sám vážený (?) pan redaktor Hořického Listu, ač bez vyznání ku katolické této, tedy dle vyznání víry katolické spořádané slavnosti se dostavil, aby svědkem se stal účty a lásky, jakou občanstvo zdejší projevilo svému Vrchnímu Pastýři. S ním zároveň přibyl jiný pán, — brzo prý již nepán — jenž fanatickou všech aspoň hadrem na tyč navinutým, osvědčil, avšak panem c. k. četnickým strážmistrem při činu přistižen před soudem z fanaticismu svého zároveň se soudruhem svým, p. redaktorem se zodpoví. Gratulujeme! Statečným ale uvědomělým občanům Soběslavským sláva!

Ze Železnice. V tichých domácnostech v širém kraji našem nebývalý jeví se ruch. Bujaří jino chové se spanilomyslnými děvami závodí, by v nové odděli se roucho při přjetí sv. biřmování a vůbec každý s rozechvěním milým očekává den 5. května, kdy k nám zavítá nejdušejší náš pan biskup Eduard Jan N. Slavné zdejší zastupitelstvo uneslo se dne 24. m. m., pamětlivo jeouc svých zbožných předků, že dá postaviti slavoobránu, při níž korporativně uvítá s p. starostou Ant. Brožem v čele svého vrchního pastýře.

Z Rychburska. Sv. Missie v Rychbursku konali kněží z Tov. Ježíšova od 17. do 24. dubna a sice P. Sup. Cibulka a P. Vojt. Kalaš se zdarem velmi dobrým. Mocně proudila milost Boží a probudila i spících i dřímajících k novému životu. Po celý týden byl kostel ráno i večer při kázání plný. Ku společnému sv. přijímání mužů přistoupili též ct. pp. učitelé. Při posledním kázání konaném před kostelem rozplakal se hlasitě celý zástup tisíce hlav čítající.

Z Jaroměře. Družstvo pro zvelebení chovu skotu v okresu jaroměřském pořádati bude v neděli dne 22. května v Jaroměři první výstavu svého plemenného, čistokrevného a křížového dobytka. Výstava bude o 9. hod. dopol. zahájena a o 5. hod. po udílení cen bude ukončena.

Z Nížkové. V krátké době po sobě doprovází osada naše skrovně na tichý hřbitov náš třetího již sluhu Páně. V pondělí dne 2. května odpol. zemřel zde veleduší p. P. Václav Bruckner, bisk. konsistorní rada, děkan, jubil. kněz, farář Výprachtický na odpočinku, rodák Nížkovský ve věku 79 roků. Zesnulý dlouhá léta pracoval jako farář ve Výprachticích. Všeobecně byl ctěn a milován pro svou dobrotu a laskavost. S ochotou — ač stářím sklíčen — vypomáhal rád zvláště ve zpovědnici. Zesnul v Pánu ve svém rodném domě; tichý odpočinek zaslužený poskytne mu hrob roditě na hřbitově Nížkovském. Pochován ve čtvrtek dne 5. května. Odpočívaj v pokoji po boji!

Z Jamného. Rozsvěčely se hrny v naší nejvýchodnější Česce, pohorské více, že dokonali 24. dubna šlechtitný život vzácný poutec, bývalý starosta obce p. Frant. Stejskal, rolník v Jamném, majitel stříbrného záslužného kříže s korunou. Popřál Pán životu jeho požehnaných 86 let, popřál mu tišého skonání v nekonaných dárce v Boha. Jako tak, tak tiše skonali. Obci byl příkladným občanem a starostou, rodině příkladem šetrného hospodáře a šlechtitného poutce. — V době válečné 1866 vyrván byl

s křuh milé rodiny jako starosta obce po známé aféře u Jabloného, spoután vojskem Pruským a odveden bez viny do Pruska. Na cestě této vytrpěl musil muka nevylovná, neboť ani stráž nebyla, jej sto do rozrušeného lidu chrániti. Vězněn čas v Kladecku, konečně propuštěn byl a vyznamenán byl J. V. stříbrným záslužným křížem. Osm dětí dospělých, 45 vnuků a několik pravnuček doprovázelo stařečka na poslední cestě, vnučka, které se zesnulý jako sirotka ujal a vychoval, nesla za rakví na černém polštátku záslužný kříž na paměť mládeži příkladného vlasteneckví, občanstvo místní i okolní prokázalo zesnulému poslední poctu. Ze zesnulý vážen byl, toho nejlepší dokladem jest, že pohřbu zúčastnil se c. k. školní inspektor p. dr. Pražák, který školu týž den inspicíroval. Sbor učitelů se šáky zapěl u hrobu „Na shledanou“, načež důstojný pan farář Fr. Krémář prostými a dojemnými slovy naznačil příkladný život zemřelého. Poslední slova umírajícího byla „domů“. A tohoto slova užil důst. pan farář v řeči své učině, pravě, že zesnulý šel domů k otci nebeskému, který v milosti nekonale přijme syna do domu věčné slávy. Paměť mu budiž věčná! Necht odpocívá tiše v svatém pokoji po vítězném boji života!

Ze Studence. Dne 24. dubna 1898 odbyla se naše sv. Josefa jedn. katol. jinochů a mužů valnou bromaду ve spolkových místnostech v hostinci p. Jos. Jona, za hojného účastenství členů. Valnou bromaду zahájil vdp. p. předseda Jan Kuhn, vřelým prolovem. Právě, že každý a radostí pohlíží na práci vykonanou, a taktéž činíme i my. S počátku bylo spolku našemu zápasiti s mnohými obtížemi a různými překážkami. Spolek náš měl a má různé nepřátely, avšak doufáme že i ti budou přesvědčeni o dobrém účelu spolku. Slibil spolek náš podporovati jak mravně tak i hmotně, což přijato s radostí na vědomí a vzdány p. předsedovi díky. Ze zprávy p. jednatele Jos. Karáška, která byla velmi pěkně sestavena, vyjímáme: Spolek 118 členů činných, 9 zakládajících a 4 čestné, celkem 128. Schůzi konáno celkem 18, a to 1 valná bromaда, 9 schůzi výborových a 8 čtenářských. Památným dnem pro „Jednotu“ jest den 3. června 1897. V ten den uděloval J. B. M. Eduard Jan Nep. Brynych v osadě naší svátost sv. biřmování. Před tím posvětil krásný prapor spolkový, dar to vdp. p. Jana Kuhna, předsedy jednoty, místního faráře a bisk. vik. sek. Kmotrou byla slečna Pav. Tauchmanová jež darovala krásnou stuhu s heslem spolkovým Jednota slavnosti Vzkříšení Páně. Na den sv. Josefa, odebral se spolek náš ze spolkových místností s hudbou do chrámu Páně kdež byl přítomen slavný službám Božím. Dne 26. března 1898 vykonati členové své zpořádky a přistoupili k sv. přijímání. Sjezd v Hradci Králové účastnila se jednota 20 členy s praporem. Přednášek konáno celkem 12. Vdp. předseda přednášel 3, o vzniku jednoty, o hesle jednoty, o nových zákonech a daní výdělkové. P. Kar. Karáček 3, o dějinách českých, o Janu Husovi, o státním rozpočtu. P. Kar. Exner 3, o sv. Vojtěchu, o zachování řeči české, a o Zlaniku. P. Jos. Háek studující „o Karlu IV.“, p. Jos. Kuřík, o robotě a předseda Náchodské „Svornosti“ dp. Jos. Stejskal rodák zdejší, o nepřátelích církve. Dvě přednášky byly čtené a sice, o jubileu sv. Otce, a „o hospodářství“, obě z „Obnovy“. Dále pořádaný 2 přednášky hospodářské 2. a 3. února 1898. při nichž přednášel p. profesor Jos. Dumek. Ples spolkový konal se 26. ledna 1898, a vydal se dobře. Při všech schůzích účinkoval kroužek hudební za vedení kapel. p. Eng. Flégla. O zábavu postarali se p. Eng. Karáček, p. J. Fišera a D. Kuřík. Mezi členy odebraly se: Katol. Lis 1 výt. Týden. Kat. Lis. 2 výt., Obnova 3 výt., Vlast 1 výt., Český jinoch 12 výt., Kříž a Maria 60 výt., Ženské Listy 11 výt., Lid. List 40 výt., Dělník 1 výt., Obrana Práce 1 výt., Slova pravdy 12 výt., Časové úvahy 12 výt., Dělnické Nov. 2 výt., Kř. Dem. 20 výt., Raj. Zah. 12 výt. různé brožury a j. Oběma zpráva p. jednatele přijata s pochvalou. — Ze zprávy p. pokladníka Kar. Karáška vyjímáme: Celkový příjem činil 345 zl. 24 kr. Hlavní částkou v příjmu tom jest, dar vlcip. Jana Hakla majitele zdejšího velkostatku, 200 zl. Vydání bylo 83 zl. 91 kr., zbývá čistého jmění 260 zl. 33 kr. Nimo to jest fond praporový 51 zl. 68 kr., rovněž dar vlcip. Jana Hakla. Zpráva přijata na vědomí a schválena. — Dle zprávy knihovnska p. Jos. Povra, čítá knihovna naše 112 avazků. Vypůjček bylo, členům 520, a nečlenům 68, celkem 588. Používáno tudíž knihovny dosti hojně. Zpráva přijata na vědomí. Volby nekonány, poněvadž zvolený výbor má platnost 3 léta. Valnou bromaду usnešeno, aby jednota naše přistoupila za zakládajícího členu družstva „Vlast“ P. předseda vzdav díky výboru za činnost s kterou konal práce své ukončil schůzi svoláním „Zdař Bůh!“ Spolek náš pracoval pilně za obezřetného vedení vdp. p. předsedy Jana Kuhna, a zdárně postupoval ku předu, k vytknutému cíli, k čemuž voláme upřímně, a s hloubi srdce vyznívajícím „Zdař Bůh!“

Z Proseče. Od 24. do 26. dubna inclusive konána byla ve zdejší farnosti obnova sv. missie. Vedli ji veleduší pán z Tovaryšstva Ježíšova Kalaš a Rynáček, z počátku účastnil se jí první dva dny též vdp. P. Cibulka. Zbožný lid z daleka široka, velmi často na několik hodin cesty, scházel se, aby užil duchovních hodů, které mu od vdp. misionářů byly připravovány. Ku sv. svátostem v kostelíčku našem přistoupilo na 1300 komunikantů, nepočítaje v to ovšem ty, kteří již dříve velikonoční správu boží vykonali, aneb v době obnovy šli ve svých farnostech ku sv. přijímání. Nebyl třeba o tom více slov. Tolik však jest jisto, že lid ve svém jádru ctí a miluje tu sv. víru svoji, a že nebude od ní odveden žádným úsilím šivlí bezbožných a podvrstných.

Z Police m. M. Katolická vzdělávací Jednota „Vlastimil“ pořáda v neděli dne 8. května v Polici v hotelu „Na Pošvě“, spolkovou schůzi, na níž přednáseti bude p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy: „O našich katol. Jednotách a pěstování citu vlastického“. Začátek o 6. hod. večer. Zdař Bůh!

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:
„Za Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
Cena 1 sl. r. č.
Necht neschází v žádné knihovně pravého mlouvnka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spisovatel její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojně u Pardubic.

(Zasláno.)
Pannu A. Drahozalovi. poslacovači v Humpolci, vzdávám veřejné díky za postavení nového Rošho hrobu. Osadníci byli velice překvapeni jeho krásou a já zase lácí.
Z té příčiny doporučuji jej všem známým jako pilného a svědomitého pracovníka.
Vincenc Hliza,
farář v Kališti.

Levně na prodej!
Lustr barokový
s velkým množstvím broušených skel na 12 svících s čistého bronzu dobře slacený.
Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Nejlepší
slováckou slivovici a borovičku
obdržíte jedině u křesťanské firmy
M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Založeno 1843.
Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v Rychnově n. Kn.,
272 doporučuje
svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin křvadlových, kapsoních v centech mýrných
a se stránkou.
Těži na splátky.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!
Pravá
přírodní vína
1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krajčard
doporučuje obchod vínem firmy:
Alois Sláma,
v Praze,
Král Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.
V sudech levnější! Cenníky zdarma.
Vinný ocet 1 litr 16 kr.

ANT. DRAHOZAL,
pozlacovač v Humpolci
dovoluje si doporučiti
své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obecnstvu jak
ku zařizování nových i obnovení starých oltářů, kazatelů, soch, křížů atd. vše v nejlepší provedení za ceny mírné.
Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 13. května 1898.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Národní svátek.

Ke dni 16. května.

V dobách, kde přemrštěnec à la J. S. Ma-
char — také básník — napíše „Ne, nejsem vlas-
tencem a nemiluji svou vlast, ji nemám, neznám,
nevím, proč milovat“, v takových dobách, kde s
dělnictvem internacionálním bratři se studentstvo
mezinárodní, v dobách tak smutných, tím nutněj-
ším jest nám Čechům a katolíkům, bychom přim-
kli se k té naší české vlasti, bychom hájili její
ráz český a katolický. A aby láska k vlasti v srdci
našem se vznítla, tu mimo jiné zapotřebí jest po-
vzbuditi se vzory, které takovou láskou k církvi
a k vlasti se vyznamenávaly, potřebí poukázati
na muže, kteří hrdinnými skutky svou lásku také
osvědčili. Takovýmto hrdinou byl též sv. Jan Ne-
pomucký, jehož svátek se nám blíží. Loňského
roku přinesla „Obnova“ několik článků, které vě-
novány byly tomuto našemu sv. patronu. Sv. Jan
Nepomucký byl zajisté hrdinou, jenž zasluhoje
naši úcty, našeho obdivu. Vždyť jest jisto, že 20.
března 1393 byl ohněm mučen, při kterémž mu-
čení, král sám účastnil se díla katova, nemoha
pomstou nasytiti se, jelikož pro dvě věci se matil
na generálním vikáři pražského arcibiskupa a sice
poněvač potvrdil volbu nového opata kladrubského
což vlastně mělo zakrýti hlavní úmysl krále Vá-
clava, jenž zmařiti chtěl sv. Jana proto, že nevy-
zradil zpověď královny. Byl tedy sv. Jan z Ne-
pomuku hrdinou z povědní mléčivosti.

Jak dějiny dají se poplést, když dějepisce
kritický nezkoumá veškeré události, jež vylíči
chce, toho důkazem jest kronikář Hájek, jenž ne-
věda si rady se dvojitou příčinou smrti udělal si při
své známé a nesoudné povídavosti z jednoho Jana
dva. Nedorozumění toto však již dávno odstraněno
přísným dějepisným zkoumáním, a proto teď už
ty pamflety grégrovské u rozumných lidí víry více
nenacházejí, a kdyby se „učenec“ Herben ve své
umíněnosti třeba na hlavu stavěl, a pastor Šádek
sebe více namáhal, na pravdě nic nelze změnit.

Ale naši liberálové ti ovšem těžko chápou.
Předlož některému z nich knihu, v nichž bludy
dějepisné ze strany kritických spisovatelů jsou
vyvráceny ve prospěch katolíků, tu má hned vlčí
mlhu, neumí anebo lépe nechce číst, nechce se
dát poučit. Pak by ovšem nemohli nadávati a spi-
lat kněžím a církvi, a to by pro takového liberála
byla hroznou ujmu. On zná jen jednoho svého
avatého a to je Hus, toho liberálové s helvety
strkají před sebou, ten ubohý a nešťastný Hus je
má vytrhnout. Ovšem k těm rejdmům ku kterým
Husa onino lidé zneužívají, a jimiž jeho památku
docela i hanobí, k těm rejdmům se katolík a kněz
Jan z Nepomuku nehodí.

Prosím, pánové, dovolte mi několik slov a
nechte mne laskavě domluvit. Vy čtíte v Husovi
hrdinu, jenž i do ohně šel, nuže sv. Jan Ne-
pomucký snášel ohně více hodin a daleko horších
muk utrpěl než Hus, a čtíte-li v Husovi člověka
pro „přesvědčení umírajícího“ — což nezemřel sv.
Jan rovněž pro své své přesvědčení? Čtíte-li v
Husovi muže, jenž vlasti sloužil, nuže řete zdaž
i sv. Jan, jenž rovněž byl synem české matky a
vlast svou vroucně miloval, řete zdaž on nepro-
kázal služby této vlasti své v rozličných svých
úřadech, jako blaselec křesťanské pravdy, almuž-
ník a zpovědník?

Nuže tedy když tak vysoko ceníte hrdinnost,
sílu přesvědčení, práce pro vlast vykonané, proč
neceníte aspoň stejně oba tyto muže, ač my ka-
tolíci tuto rovnocennost v oboru náboženském ni-
ktežak nemůžeme připustiti. Když tak velebíte
charakter Husův, proč nepovznese z vás také ně-
kdo blasu, by velebil charakter velikého hrdiny
sv. Jana z Nepomuku?

Avšak to se vám nehodí do vašeho rozpo-
čtu. Vy chcete-li se ještě udržet, vy nesmíte říci
pravdu, nýbrž vy musíte lhát; kdybyste chtěli dle
pravdy mluvit, musili byste říci: „Lide český zů-
staň katolickým; pohleďni zpět na dějiny své a
seznáš, že jsi byl největším a nejsilnějším za dob
katolických“. Tak mluvit, ale vy nesmíte, neboť
tak byste vytkli ortel sami nad sebou. Proto vy
nechcete, aby lid prohlédl, aby viděl, neboť lid
nábožensky uvědomělý volil by si jiné zástupce
do obcí, do sněmů a do říšské rady a po vaší

slávě by bylo vota. A chudáci pastoři věděli by
na troskách těch mánídel, jimiž balamutili lid a
plakali s pláčem velikým velmi, a snad pro ne-
dostatek práce musili by stěhovati se tam s čis-
tým svým evangeliem, kde bludička jeho poprvé
se ukázala.

Konečně ani to lhaní vám nepomáhá tak, jak
byste si toho přáli. Ten náš lid přec jen zůstává
ctitelem sv. Jana Nepomuckého, a poněvač lid náš
katolický tvoří Bohu díky ještě značnou většinu v
národě, proto jest 16. květen, svátek jemu zasvě-
cený — svátkem národním. Netřeba k tomu
zvláštních důkazů. Podívejte se na těch tisíce a
tisíců ctitelů svatojanských do Prahy ze všech kon-
čin vlasti putujících, a umlknete.

Ku konci ještě prosím, račtež si všimnouti
ještě tohoto: Podívejte se jací lidé, dělají po Praze
hluk v předvečer upálení mistra Jana Husa dne
6. července, a srovnajte je s těmi, kteří ctili sv.
Jana Nepomuckého, a řekněte, kteří z nich lépe
repraesentují národ český. Ti kteří sv. Jana dne
16. května v Praze uctívají modlitbou, ti tvoří
jádro, to zdravé jádro našeho národa, kdežto Husa
chytají se dnes nejen přemrštěnci, ale lidé skleslí a
nevěrci. Za těmi ale národ náš nepůjde nikdy.

A jestli snad strhnete někoho vylíčováním
vlastenectví Jana Husa ku pochvalě jeho, to není
ještě všechno, proto jeho následovníkem jeho není
a nebude. Marná proto vaše námaha. Ze 6. čer-
vence neuděláte nikdy všeobecný svátek národní,
za to vám ručím.

Rozumně nebo radikálně?

„Hlasy Podřipské“, orgán dr. Edvarda Gré-
gra, žádají za svolání sjezdu strany mladočeské.
Na sjezdu tom má se stanoviti opět české státní
právo jako základ programu českého a má býti
upuštěno od dosavadního oportunismu. Pak-li přý-
vedení strany svolání sjezdu odmítne, nebo vylou-
čí-li z něho živly radikálně-pokrokové, svolá přý-
sjezd okresní výbor podřipský samostatně. Jelikož
svolání sjezdu žádají i jiné časopisy radikální,
tedy v mladočeské straně hrozí vypuknutí ten-
tokrát doopravdy revoluce. Postavení mladočeské
strany ve Vídni se tím sotva upevní.

„Národní Listy“, jímž pokrokové a radi-
kální časopisy ubírají abonenty, počínají si jak
obyčejně dvojsmyslně. Čekají, až jak to dopadne,
ale již teď házejí mladočeským poslancům klacky
pod nohy. Začínají pojednou psáti radikálně a dě-
lají se nesmírně překvapení, že ministr války
žádal v delegacích první lhotu 30 m. na zapla-
cení nových pušek a děl. Že ty věci stát jednou
musí zaplatit, to pověděl redaktor tohoto listu
již v loni ve Vel. Jesenicích a též v jiných schů-
zích. „Národní Listy“ a Grégři, kteří poslance mla-
dočeské na cestu politiky oportunisticke zavedli,
ovšem neměli odvahy poplatníkům říci pravdu,
klamali je stále o pravém stavu věci a před vol-
bami roku 1889, 1891, 1895 i 1897 slibovali
jim uskutečnění státního našeho práva.

Každý politicky myslící člověk musí přece
pochopit, že, dokud nedovedeme prosadit, aby
škola Komenského ve Vídni stala se veřejnou,
aby českým menšinám se usnadnila existence a
zřizování škol v usazeném území, aby se prove-
dla národní rovnoprávnost ve Slezsku, na Moravě
— ba do jisté míry i v Čechách, že do té doby
proti vůli Němců uskutečnění českého státního
práva neprosadíme.

Naši radikálové chtějí, aby se organizoval
ruch státoprávní a aby se provedla zásadní radi-
kální opozice pod vůdcovstvím dr. Edvarda Grégra.
Ten jest nejméně povolán k tomu, státi se gene-
rálem vítězné armády. Dosud spěchal ve svém ži-
votě a v boji s cislajtánskou vládou jen od po-
rážky k porážce. Dovedl sice promlouvami, lžemi
a štvanicemi připravit staročeské dobré pracov-
níky o lásku a důvěru lidu, ale na rakouském
státním rozpočtu nedovedl ve prospěch českého ná-
roda zmíněti ani jednu zlatku.

A kolikrát utekl z bojště, když měl uká-
zati svoji chabost a důslednost! Utekl z Vídně i
z banketu na Žofíně, utekl před hrabětem Hom-
peschem i redaktorem Bratřovským a Kummerem

nedávno koncentroval se na zad i před mladoče-
skými poslanci.

Tyto dny mladočeské Hlasy, z Hané, Podřip-
pan, Jihočeské Listy, Český List atd. četly Ed.
Grégrovi perné levity.

Hlasy z Hané a Podřipan na př. napsaly:
Kdo zná blíže životopis p. dr. Edvarda Grégra,
toho ovšem ani tento kotrmelec proslulého řeční-
ka nepřekvapil. Jakým byl v pětadvaceti letech,
takým zůstal i v pozdním věku staročeském. Sea-
sačně se zabýsknouti něčím bylo vždy veškerou
snahou p. Dra. Ed. Grégra. Pro jinou činnost ne-
měl nikdy žádného smyslu. V r. 1873, kdy stá-
toprávní passivní opozice staročeská byla na vr-
cholku, vydal p. Dr. Ed. Grégr malou knížku
proti politice staročeské, v níž hlavní „rachejtli“
bylo říci, že české státní právo nestojí za fajfku
tabáku. Dr. Grégr obmezil sice toto řízení velmi
závažnou podmínkou: když není moci státní právo
uskutečnit, ale tím účinek slov prvých nezměnil!
milá fajfka otrásla celou passivní politikou, libila
se a — r. 1879 museli Staročeši zanechat státo-
právní opozice a vstoupit do říšské rady, na půdu
ústavy, která r. 1867 upečena byla bez nás proti
nám. Do říšské rady vstoupili sice poslanci sta-
ročeskí se státoprávním ohrazením, ale to je věc
pouze formální. To také uznával p. Dr. Ed. Grégr
a proto, když dne 4. prosince 1883 do říšské rady
vstoupil, složil slib, slíbil na místě přísahy Jeho
Veličenstvu císaři věrnost a poslušnost, slíbil, že
bude věrně plniti státní základní zákony a dbáti
všech ostatních zákonů (cislajtánských !!) a že
bude své povinnosti (poslanecké) věrně konati:
slíbil a přísahal a nepřistoupil na státoprávní obra-
žení poslanců staročeských. Pan Dr. Eduard Grégr
přistoupil tedy r. 1883 úplně na půdu ústavy ci-
slajtánské !!

Je to důležitě připomenouti, ač. jak jsme již
dříve pravili, je státoprávní ohrazení věc pouze
formální, neboť jakmile čeští poslanci vstoupili do
říšské rady, podrobili se ve skutečnosti všem dů-
sledkům tohoto kroku, zkrátka cislajtánské ústave!
Na tom žádné státoprávní ohrazení pranic nezmění!

Roku 1889. hájili sice Grégři české státní
právo, podali na zemském sněmu i státoprávní
adressu, ale zapomněli dodati nejuctivější prosbu,
aby Jeho Veličenstvo se dal za českého krále ko-
runovati. Celý tehdejší státoprávní grégrovský
ruml byl vypoučen jen na zničení strany konservativní
Grégři věděli, že na sněmu nemají většiny, věděli,
že většina nemůže korunu nutit, aby přes odpor
četných našich nepřátel uskutečnila české státní
právo, věděli, že tím připraví Staročeši a šlechtu
o důvěru lidu a své straně získají přivržence a
lacinou slávu. Nyní mají Mladočeši české mandáty,
až na jeden, mají tedy více mandátů než-li měli
kdykoli před tím Staročeši, mají šlechtu a Slovany
za spojence jako je mivali dříve Staročeši. Proč
tedy (d r. 1889 do r. 1898 české státní právo
nevymohli? Inu — neměli a nemají k tomu moci,
ač jim vůle zrovna tak neschází, jako nescházela
Staročechům. Nový státoprávní boj a zásadní opo-
sice může sice rozváznější Mladočeši připravit
o důvěru lidu a mandáty, ale radikálů a pokro-
kářů křiklounů nám státní právo tím méně dobudou.

Jest ostatně dr. Edvard Grégr schopou býti
vůdcem nové státoprávní akce a nejzásadnější opo-
sice? Ne, a stokrát ne! Před výmínečným stavem
hrozil sice i revoluci a jiná smutně proslulá radi-
kální rytíři dr. Vašatý a dr. Šmánek jej později
v hrozbách následovali, Šmánek brozil na př. že
české vojsko odepře v příští válce poslušnost, ale
když to šlo do tuhého, ztratili se ti tři rytíři
jako kouř. Kuráž jejich byla tu tam. „Čas“ o Grégru
napsal tehdy posměšně: „Krvavý tento radikál,
jenž mluvil ještě v létě 1893 o mrtvolách a
brozil za násilí násilím, dobře si zapamatoval mno-
hé zásady, které právě proti němu a jeho svobod-
nému kozáctví bývaly uváděny a docela správně
jich použil na sjezdu (mladočeském). V oportunismu
šel tak daleko, že již již jen scházelo, aby nám
dával za vzor Poláky, jako roku 1879 . . . Proč
pan dr. Edvard Grégr mluvil, není jasno. Snad
proto, že již asi 14 dní veřejně nevyasloval „státní
právo?“ V jedné věci může býti bez starosti:
s ním Badeni vyjednávat nebude, poněvač ho ni-
kdy ve Vídni nenatrefí. Ovšem kdyby čer. nespál,
myslím, hodně by pan Badeni dru Grégrovi zato-

pil. Kdyby chtěl s ním třeba jen akademickou sběru o státním právu rozpráti, pochybují, že by dr. Grégr dovedl mu říci, jak si budoucí český stát představuje. Státní právo je v ústech těch, kteří nejčastěji o něm mluví, pojem úplně prádný. Nejmladší proselyta socialismu ví více o tom, jak si strana jeho přísti socialisti stát představuje, než-li mladočestí vůdce. — My podotýkáme k tomu: zejména ti radikální.

V rozličných schůzích slyšeli jsme z úst mnohých našich poslanců výroky, které svědčí o hrozné jejich neznalosti českého státního práva. Což může také poslanec rázu na př. lomnického p. Doležala a Jandourka rozumného o českém státním právu povědět? Jak si představují radikálové provedení českého státního práva, to ještě nikdo z nich neřekl. Sám dr. Herold a dr. Kuče ra řekli, že to je věcí tajné taktiky. Jak ty Benedekovy plány kontávají, víme v Čechách nejlépe. „Nár. Listy“ po třicetiletém povídání o českém státním právu napsaly 9. července 1895 dokonce pyramidální nesmysl: „My to chceme tak, jako ve Spojených Státech!“

Přísti generál státoprávní organizace a nejradikálnější oposice, pan dr. Edvard Grégr neví ani co je to české státní právo, ani jakými prostředky a na jakých cestách ho dobytí.

Proti kritice své politiky hájil se totiž dr. Ed. Grégr r. 1893 tím způsobem, že vyzýval takové filosofy, aby jen přišli a řekli, co mají Mladočeši učiniti, aby co nejrychlejším způsobem české státní právo uskutečnili, že prý se nelekou ani nejradikálnějšího skutku, jen když budou mít přesvědčení, že největší práva českého lidu nezadávají.... Grégr sice liboval si tehdy v nejostřejší opozici, ale podotkl, že oposice ta přejíti musí do lidu a proniknouti všechny jeho vrstvy, nemá-li se státi směšnou. Grégr byl i tenkrát nucen k opatrnosti. V květnu r. 1894 doznal dr. Edvard Grégr v Králově Městci, že Mladočeši proti většině, jež se tehdy utvořila v parlamentě, ničeho nemohou zmoci, že ovidivně klesá a chudne, a že i „zlaté dno“ řemesel je u nás již vyraženo. Ve Skutči mluvil zase o otrhaných selských chalupách a stále větším úpadku rolníků. V září r. 1895 Nár. Listy i Grégr pravili, že lid nemůže žádati, aby mu poslanci něco vymohli, když jsou v opozici.

Od té doby stal se z Grégra i z Národních Listů veliký oportunista před Hospodinem. Potřrali radikály a pokrokové, teď opět k vůli vlastnímu prospěchu se s nimi přáteli a spojují. Myslí, že hrabě Thun, který jejich slabosti za výminečného stavu nejlépe poznal, se jich lekne, myslí Grégr a pokrokáři, že nyní, když je český národ unaven a rozpolten, když konservativní Němci jsou nuceni dbáti smýšlení nepřátelských nám Němců, když na říšské radě nenajdeme pro naše české požadavky spolehlivé většiny, spíše něco vymůžeme?

Eim pravil 19. duona 1896 v Chotěboři: „Organismus českého národu nesnese věčného rozčlívání: kdo stále zuří a křičí, ochraptí a posléz vysílá sklesne. Pak nutně musila by nastat reakce a ta by znamenala nebezpečnější stav, než-li byl onen, z něhož byli jsme se vymanili.“

Pan dr. Edvard Grégr liboval si jednou buarskou, podruhé kanonýrskou politikou. Český národ měl dle jeho přání letět v před, jako koule z děla vystřelená. Známe dobře ty důvěřivé české radikály, kteří slepě věří, co jim Šipy namalují a co jim radikální časopisy uvažují a nesvědomytí radikální vůdce navrhují. Ano, ještě dnes jsou velké zástupy, které se radují z té veselé střelby slepých patron, z těch útoků na výšiny, které nejsou nepřitelem obsazeny, z těch velikých výpadů kavalérie, jsou davy, kterým tyto obrazy nabrazují válku, kterou jim nyní zvláštní zpravodaj „Národních Listů“ v Americe tak živě líčí. Avšak jest otázka, zda-li to tak půjde ještě dále. Kdo vychovává lid k radikalismu, musí býti na to připraven, že jeho vychovavec čím dále, tím větší nároky činiti bude. My nevíme, jak jim Národní Listy a radikálové jednou vyhoví. Rádi se odvolávají na Maďary; ale zdá se nám, že návrh, který učinil dr. Ed. Grégr, aby český národ vzdal se konfese, aby nesázal do loterie, přece není po doben té různé oposici maďarské. Víme, že Maďari nerespektovali platné zákony, že nezáli se ani vypouřily ani krveprolití, ale Ed. Grégr, Vašaty, Baxa, Rašín a Doležal nejsou Košut Lájos a radikálové čeští nejsou Maďari. My spatřujeme naši spásu v Rakousku, ve spolku s rakouskými národy slovanskými. Netrpíme proto nové štvánice a nežente českou delegaci do zoufalé beznaděje osamocnosti.

Jest třeba zrušit obilní cla?

Plachtový orgán židovských spekulantů a inse-rentů „Národní Listy“, přimlouvají se s horlivostí lepší věci hodnou za zrušení obilních cel. Píší: „Na oblevnění cel mouky a chleba mělo by (zrušení cel) nepopíratelný vliv. Nelze tedy vládě dosti důtklivě doporučiti, aby zrušení v době co nejbližší provedla.“

Také na říšské radě přátelé židovských spekulantů hájili myšlenku zrušení cel. „Národní Listy“ o tom píší, že v dobách, kdy není v zemi žádných zásob, clo na obilí není prý žádným ochranným prostředkem proti zahraniční soutěži,

nybírájí se prý býti podřízeny zahraničnímu. Dle dovozu Grégregovy list, že loňské cla v Uhách byly menší o 40 proc.; pšenice prý se ušlídilo 24 1/2 q (o 18 1/2 milionů metr. centů méně než loni), žito 9 1/2 mil. q (— 4 1/2 m.). V Předlitavsku ušlídilo prý pšenice 10 mil. q (— 1 1/2), žito 16 1/2 q (— 2 1/2 q). V Uhách a v Rakousku prý činí poslední sklizeň oproti předloňské skoro 20 milionů metrických centů méně nežli v loni.

Upřímně řečeno, my tato správám obilních spekulantů mnoho víry nepřikládáme, neboť známe, že si množství sklizené udávají dle vlastní své potřeby a vždy na škor zemědělců. Po našem zdání redají i mnohé hospodářské listy spekulantům obilním na lep. Tak se v jednom vázném listě tvrdí, že „k nám bylo z cizozemské za 3 měsíce dovezeno: 948 988 q pšenice (v loni 14.115), 720.500 q žito (v loni 47.230), 217.510 q ječmene (v loni 18.428 q), oves 80.827 q oves (v loni 167.061 q).“ Cifry ty neodpovídají skutečnosti. V měsíci březnu nedovezla se k nám z ciziny mouka žádná, pšenice se dovezlo 216.000 q, žito 13.500 q, ječmene 19.000 q, oves 227 000 q. Vývoz z Uher ovšem v březnu klesl a sice: 563.000 q na 412.000 q, pšenice z 470.000 na 98.000 q, žito ze 164.000 na 74.000 q, ječmene z 281.000 na 123.000 q, oves z 221 000 na 199.000.

Na našich trzích není dosud nouze o obilí pozorovati a docílené ceny neodpovídají též přemrštěným cenám bursovým. Dne 30. dubna prodávala se v Králově Hradci pšenice za 9.40 až 11.80 zl., dne 7. května platila nejlepší pšenice 12.50, většinou však 9—10 zl. a špatnější a porostlé druhy 8 až 8.50 zl. Žito stálo 30. dubna 6.75 až 7.35, dne 7. května 7.25—7.80 zl. Ceny ječmene pranic nestouply a vůbec musili přecházeti rolníci vězti obilí domů, protože spekulanti vyšší ceny za ně platiti nechtěli. Totéž se stalo 6. května na trhu v Jaroměři, kamž dovezeno na 1000 hektolitrů pšenice a dobré tři čtvrtiny vezli rolníci domů; žito se rovněž málo prodalo a na ječmen se nikdo neptal.

U nás se tedy dosud více obilí na trh dovážej nežli se ho spotřebuje. Okolnost tato na blížké vypuknutí hladu neukazuje. A přece vyhnaše spekulace ceny mouky na nebyvalou výši. Tak se v Bulapešti prodávala mouka O za 25 zl., čs. II za 24 zl., č. 2 za 23 zl. atd. a číslo 6 za 16 zl. U nás se prodává uherská mouka za tytéž ceny. Nápadno je, že poměrně stoupily ceny špatnějších druhů mouky, které kupují právě lidé nejnadhší. Metr. cent žitné mouky výrazkově prodává se v Hradci za 16 zl., chlebové, jednou metlé za 15—15 1/2 zl.

Pak-li ve Francii, ve Španělsku a v Itálii byla obilní cla do konce měsíce června zrušena, mají tam k tomu skutečně příčiny, neboť není tam zásob obilí. Kdyby se zrušilo u nás obilní clo, tedy Amerike, Rusko a země poddunajské by nás svým přebytkem obilím zaplavily. Možná, že by uherští zemědělci z vyšších obilních cen ještě kofistili, avšak naši rolníci by v srpnu a září našli obilní trhy cizozemským a uherským obilím i moukou již zaplaveny a musili by své obilí prodávati opět za nízké ceny. Ze zrušení obilních cel měli by tedy zisk opět jen obilní spekulanti. Nynější obrovité zisky z umělé do výšky vyhnáných obilních cen ušly a nejdomo kapeš rolníků a rolník náš by ze zrušení obilních cel neměl prospěchu ani po žních, naopak měl by z toho škodu, protože spekulanti a velkomlynáři by své skladiště přede žněmi obilím na tak dlouho zásobili, až by rolník opět nouzi donucen byl prodávati své obilí se škodou. Vždyť to vidíme i dnes, že státní rolník v nynější době vysokých obilních cen prodává mnohem levněji, nežli zámožný statkář, který může s prodejem čekat. Na chudáku udře kupec tolik, co se užkubnouti dá.

Poslední nápadné změny obilních cen měly by však rolníky vážně roznítili k činu, aby zakládali společně velké obilní skladiště. Kdyby rolníci měli ve svých skladištích jen 200.000 metr. centů obilí, mohli dnes po uhažení správních nákladů aspoň 1 a půl mil. zl. vydělat. Rolníci však, jak obyčejně utfeli nos, a tučný výdělek shrábl obilní žid a velkomlyný. Kéž by se do konečné český rolník zkušenostmi roznítil k činu! Mnozí rolníci dají se bohužel pořad ještě sváděti velkohlubými hesly radikálních advokátů, politiků „nezištných“ obchodníků, kteří dovedou se stejně vlasteneckým klidem stáhnouti s rolníka, živnostníka i dělníka i poslední destku a třeba i kabát. Český lid snad tu „radikální svobodomyšlnost“ přece konečně prohlédne.

Politický přehled.

Císař zahájil ve středu delegace. Lituje války španělsko-americké, ale chce zachovati přísnou neutralitu. Významně dodal: Moje vojenská správa vzhledem k nejistému stavu a rychle pokračujícímu rozvoji branné moci všech stáží pokračovala i letos v rozsáhlém opatrování zbraní a válečného materiálu v loni ohlášeném a započatém. Jsem přesvědčen, že se při posuzování tohoto opatření s opatrností provedeného budete říditi obvyklým uznáním a vlasteneckou obětivostí Mír evropský je tedy nejistý.

Hrabě Goluchowski — na odchodu? Přineśli jsme již dříve podobnou zprávu. Nyní ji i „Slovo Polskie“ potvrzuje, uváděje že příčinou je španělsko-americká válka. Dvorní kruhy prý hr. Goluchowskému zazlívají, že nezakročil

ve prospěch španělska a ještě prý svým pom. tomto smyslu všemožně zasazuje, avšak bez výsledku.

Vyrovnání rakousko-uherské Jak se z dobře zpravené strany ujímá, činí uherská vláda přípravy pro samostatné upravení oněch hospodářských záležitostí, které dosud ve společném dohodnutí s Rakouskem byly prováděny. Zejména týká se tak potravních daní, které dle vyrovnacích předloh mají doznati větší reformy a ve příčině kterých uherská vláda nechce připustiti již žádné další provisorium. Toto samostatné upravení má úplně býti provedeno ve smyslu dohodnutí s Rakouskem v té příčině učiněných, avšak sněmovně uherské budou zcela zvláštní předlohy bez ohledu na podané již vyrovnací předlohy podány co nejdříve a bude prý se šádati pilně jejich projednání, a čímž prý také všechny strany v uherském parlamentě souhlasí budou, poněvadž nynější zákony o potravní dani částečně již letos v srpnu a září, po případě v prosinci platnosti pozbudou. Co se ostatních ustanovení vyrovnacích předloh týče, bude samostatné upravení, které vládě posledním vyrovnacím provisoriem za povinnost bylo uloženo, bezpochyby uskutečněno teprve na podzim, až bude jasný rozhled o stavu vyrovnací otázky umožněn. Kterou cestou v Rakousku reformy analogicky přídání z lhu, cukru, piva a minerálních olejů provedeny býti mají, to zůstaveno bude rakouské vládě k rozhodnutí.

Panská sněmovna bude míti 16. t. m. schůzi ve 12 hodin v poledne. Na denním pořádku nalezá se mezi jiným druhé čtení předlohy týkající se daně potřebné k dosažení vlastnosti kupce, pak zpráva rozpočtové komise o císařském nařízení stran poskytování podpor ze státních prostředků za příčinou živelních pohrom atd.

Dr. Ebenhoeh byl jak známo již, jmenován zemským hejtnanem v Horních Rakousích. Jmenování to, jež bylo v neděli úředně prohlášeno, nezůstane asi bez účinku na chování katolické lidové strany. Většina této strany (hornorakouská i štyrský konservativci) jsou dru. Ebenhoehovi úplně oddáni a dojísta že nepřijdou za bar. Dipaulim ani v národní otázce.

Ve Francii konaly se v neděli, volby do sněmovny poslanecké. Až na nepatrné výhranosti, které se tu i tam, zvláště v Alžírě, udály, odbyly se volby celkem klidně. Výsledek jejich je, že dosavadní většina vládní (konservativně-republikánská) je seslána.

V Německu je volební ruch v plném proudu. Nejvýznamnějším je volební provolání katolického středu. V něm poukazuje se na úspěšnou činnost nemecko katolických poslanců říšského sněmu, ve kterého činnosti nedají se másti ani útoky s levice, ani intrikami s pravé strany, heslem jejich zůstane vždy: pravda, svoboda a právo!

V Itálii vypukly bouře hladového lidu. V Miláně vypukla revoluce. Zabitých dělníků a vojáků je daleko přes tisíc, několikrát tolik je raněných. Nezaměstnaní dělníci, socialisté, anarchisté sympatisující s nimi studenti stavěli v třídění boji barrikády, plenili paláce a krámy. Pušky proti ozbrojenému lidu nestačily, musily proti němu chrliti zhoubu děla. Republikáni a socialisté použili zdražení potravin k zrevoltování lidu. V Pavii, v Neapoli a v jiných universitních městech strhli socialističtí studenti dělnický lid k revoluci.

Španělské loďstvo vrátilo se do Cadixu. Američané chystají výpravu na Kubu. Válka bude tedy dlouho nerozhodná.

Drobná obrana.

„Hus“, časopis věnovaný zájmům církve ev. reformované píše v č. 6. květnovém na str. 67. následovně: „Oslovování Jana Nepomuckého a vše co s tím souvisí, je česká náboženská zvláštnost.“ Ano, to je pravda! Poněvadž byl sv. Jan Čechem a hrdinou svého přesvědčení, proto ho, my Čechové také ctíme, a nedáme se snad zahanbit katolíky jiných národností, kteří též sv. Jana co velkého světce uznávají a ctí. Proto však že je sv. Jan Čechem, proto jame na sv. Jana hrdými, proto zvláště jeho ctíme, proto zvláštní jemu prokazujeme úctu. Tou úctou hlásíme se ku své vlasti a ku svému náboženství. Ano, úcta sv. Jana jest česká náboženská zvláštnost, která nikdy v lidu nevyhne, byť by proti ní sebe více se brojilo, a která tím více se bude vzdmáhati, čím neuvaleji bude se do ní bít. Hlavní patronové našeho království jsou Slované, jsou Češi, jako sv. Cyril, sv. Method, sv. Jan, sv. Václav, sv. Ludmila a j., a to je něco jiného nežli vaší protestantští „svatí“ a „patronové“ jako Luther, Melancthon, Kalvín, Zwingli, Hutten atd. Jestliže si mezi ně vypůjčujete Husa, tu se tento v té společnosti německé divně vyjímá. Jsem jist, že by proti ní asi sám protestoval, neboť by mu v ní volno nebylo.

Drobné zprávy.

Zprávy diecézní. Ustanovení: p. Jos. Zusánek, kaplan v Kostelci n. O., za kaplana do Chrudimi, p. Fr. Šebestík, vikariata katedrálního

chránu v Hradci Králové, na kapliše do Kostelce n. Orli, p. Jos. Šorm, kaplan v Obřetvorkách, na kapliše do Králové Dvora.

Ze jednoty katolických tavenářů. Vešle domovních kroužků — dramatického, pěveckého a řepického — utvořil se posléze kroužek tělocvičný, jenž bude každý týden dvakrát cvičiti na nářadí, postaveném v. Ušle zahrádce Adalbertova. Tělocvičný kroužek náležel hojně členstva, takže již desítky sdruženo úspěchy. V poslední řadě se jednalo o povaze moderního kapitálu. Členové dramatického odboru pp. Beránek, Mládek a Sváták provedli v Bakovině po veřejné přednášce několik sdružilých výstupů. Panuje tedy čilý život v tovaryšské jednotě, sčkoliv snahám jejím kládou se na četných místech překážky. Čím více nepřátel, tím více od, proto všechny intriky přispějí jenom ku čilosti činnosti. Zdať Báh!

O sdružování potravin v Praze vyslovil se ve schůzi dělnictva p. Tuček drastickým způsobem. Právil: Zavládne-li drabota hromu přivodí v Praze vypuknutí hladu. Významno při tom jest, že kapitál sdrážil až o 400 procent výhradně produkty nízkého stupně, jako mouka č. 2., 3. a 4., kdesko mouku č. 00, 0 a 1 sdrážil téměř na původních cenách. Oršem na chudších dá se nejvíce vydělat, neboť jest jich nejvíce. Proti neodůvodněnému sdrážování potravin nestalo se nic. Návrh dra Verkaufu na srušení obilních cel nelze přece bráti ani z daleka vážně. Při mouce, která sdrážíla o 12 zlatých, činila by celná sleva jen 50 kr. Tím by se dělnictvu nepomohlo. Řečník myslí, že by si dělníci pomohli sdrážením své práce. Pekáři drabotou vinní nejsou a řečník, bývalý fidelet dělnícké pekárny, dovodil čiličím, že mezi pekáři, který bere mouku na dluh za 7 s, vlastně prodává. Péci vyplácí se nyní jen při velké výrobě. Před pěti nedělemi vážila krejcarová houska 5 dgr., dnes však jen 2½ dgr. Malozivnostníkům pekárnický nutno bylo sáhouti po tomto utrhnutí na váhu. Leč podiv musí jít, že byli to vlastně velcí pekáři, kteří první tak bídně byli akrušili tento výrobek. Řečník litoval, že váha chleba se sice označuje, ale nikde se nekontroluje. Chléb by se měl prodávat dle skutečné váhy. Nynější svoboda živnosti stala se metlou nemajetných tříd. Kapitál výhradně sám určuje ceny jak plodin, tak výrobků a neptá se dělníka nikdo, zda také dle toho jest jeho denní výdělek. Jsou to poměry koncem 19. století neuvěřitelné. Jak se postupuje se strany velkokapitálu proti jmění národním, vidno z toho, že chlebová mouka se prodává dnes za 15 s, ale na záti se se prodává za pouze 10 s. To má ten smysl, že obilní ceny přísti oklikem mají býti rolníkům stlačeny předem, aby v zápatí po výprodeji u rolnictva mohly býti svrženy na vykořisťování tříd konzumných. Dělnictvu srušení cel nepomůže, neboť velkokapitál v případě srušení svůjí dovoz obilní, ale zásoby uloží ve skladištích a na krátko po vykořisťování rolnictva dá obilí do prodeje na nynější drabé ceny.

Pěvecká jednota „Eliška“ a „Slovanské trio“ (pánové: K. Jara, V. Černý, Jar. Filip, absolvovali konservatoristů) pořádají v sobotu dne 21. května 1898 v městském divadle Klicperově koncert s tímto pořadem: 1. Jind. Souček: „Cikánská píseň“, čtyřhlasý sbor ženský, početný cenou první pěvecké šupy. Přednese „Eliška“. 2. Schuman: „Trio s F. dur“. op. 80. Pánové: Jara, Černý, Filipp. 3. Wieniawski: „Souvenir de Moscou“. Solo pro housle s práv. klavíru. P. Černý, u klavíru p. Jara. 4. Dr. Ant. Dvořák: „První věta z klavírního tria“ s B. dur, op. 21. Allegro molto. Pánové: Jara, Černý, Filipp. 5. Dr. Dvořák: Druhá věta z koncertu pro violoncello s práv. klavíru. Pánové: Filipp, Jara. 6. Karel Bendl: „Zrušená láska“ ženský sbor s práv. klavíru. „Eliška“, u klavíru sl. Emma Scheinereva. Koncertní křídlo ochotně zapůjčila firma: „Al. Hugo Lhotá v Hradci Králové“. Otevření pokladny v 7 hodin. Začátek o půl 8 hod. Ceny míst: Lože: 3 s. 50 kr. Křeslo a sedadlo na tribuně 70 kr. Sedadlo v příměstí 50 kr. V posledních 3 řadách 40 kr. Parket 30 kr. Příměstí 20 kr. Studentský a garnisonní lístek do parketu 30 kr., do příměstí 10 kr. Předprodej lístků obstará se vzácné ochoty kněkupectví p. B. E. Tolmana. Veškeré reklamace a dotazy přijímá pan Jindřich Seidl, zástupce Slovanského Tria. Praha IV. Uršulínská ul. č. 2.

Jubiläum 40leté slavi letos dne 17. června „Dědictví Malířských.“ Toho totiž dne podány před čtyřiceti lety stanovy vysoké vládě ku stvrzení. Původní myšlénka založení tohoto ústavu projevil již roku 1857 vydavatel „Školníka“ nynější vysoce důst. p. prelát arcijáh Josef A. Šrámek, tehdejší konsistorní registrátor, povzbuzen výrokem Páně: „Nechte malířských přijíti ke mně, a postavil ji pod ochranu sv. Josefa Kalasantakého, jehož cílem životním bylo, ujmouti se spustlé a opuštěné mládeže. Podporován jest tehdejšími diecézními školdozorcem kanovníkem Ant. Stránákým dosáhl schválení svého úmyslu i podporu od Jeho Excellence biskupa Hanla. Tento totiž máje na mysl dvě národnosti v diecési v Čechách vůbec, přál sobě, aby oběma bylo poslouženo, a avolil se obětovati základní jistinu 1000 z. k. m., když tomu přání bude vyhověno, a za spolupatrona Děd. Mal. ku sv. Josefu Kal. také sv. Karel Borromejský přidružen. To pohnulo zakladatele k rozhodnutí, aby sám sv. patron biskupův zůstal ochráncem Děd. Mal., jenž tak velká listina základem byla. Po úradě s s tehdejšími katechety Fr. Schoffem a Dr. J. Markem byly stanovy spracovány a 17. června 1858 místodržitelství k schválení předloženy k prozkoumání. Dne

9. ledna 1859 přišla pak z Vídně vyrozumění v ten smysl, že vláda nepřetahuje Děd. Mal. za spolek politický, a že k docílení jeho velmi chvalitebného účelu stačí vlastní obor duchovní působnosti. A tak vstoupilo v život Děd. Mal., jež za tu řadu let mnohými úspěchy máše se vykázati.

Dítě mšeňské. Dne 9. t. m. odšla p. Živcová, manželka domácn. v polepšovně v Opatovicích na okamžik z bytu a nanechala tam dva chlapečky v státi od dvou do čtyř roků samotné. Starší chlapec zapálil na mladším šaty a tento utrpěl, nežli mu kdo přispěl ku pomoci, hrozných popálenin, následkem jichž ještě téhož dne zemřel. Opatrnosti nikdy nezbývá.

Slavné řeholní alby. Otp. Tomáš Josef Trykar z Hradce Králové, klerik královské kanonie Praemonstrátů na Strahově, aleš slavné alby řádové v den sv. Jana Nepomuckého, dne 16. května 1898 o 9. hod. dopolední v chrámu Páně na Strahově.

Surovec. V neděli dne 8. t. m. potloukl sedník Fr. Bednář, příslušný do Horního Jelení v bytě č. 71 svou manželku tak zamilovaně, že tato stála v bezvědomí ležeti. Surovec tloukl ji pěti a troublem do hlavy a když pak blela, ještě ji kopal, načež se dal na útěk. Vedle bydlící sousedky přispěly raněné ku pomoci, načež přivolán městský lékař pan dr. Klumpar nařídil raněnou dopravit do nemocnice. Bednář byl pak v jistém sdejitím hostinci zatčen a dopraven do vasby krajského soudu, kde naň učiněno trestní oznámení.

Nálety. Dne 5. t. m. odpoledne našel obuvník V. Medek, slatý prstem na proti dělostřeleckým kasárnám a ponechal jej do přihlášení se majitele u sebe. — Povozník pan Vašek, našel před domem č. 229 slatou naučnici a odevzdal ji na policejní komisařství.

Ohně. V noci na 10. t. m. posoroval hlásný s bílé věže oheň směrem přes Předměstí. Vedar téhož dne ve tři čtvrtě na 8 hod. posorován byl oheň směrem k Říkku. — Dne 4. t. m. vyhořely rolnické usedlosti V. Hamáčka a Jos. Klamara v Tehlovicích.

Státní premie na přičinem zvelebování chovu koní budou se udíleti: v Poděbradech 30. června, v Novém Bydčově 1. července, v Jičíně 2. července, v Pardubicích 6. července, v Kostelci n. Orlicí 8. července. Odměňvány budou klisny a hříbata náležejících plemen.

Rolníci sbíhají se státní. V Předměstích opustili předložené své statky rolníci Doležal, Kerhart a Šnejdárk, v Lochovicích rolník Bakovský. Stali se obětní parcelářé kospivě předražené statky.

Německí výtržníci v Toplici, kteří přes zákaz oslavovali pád hr. Bedenho a vítězství Wolfovo, byli 30. t. m. před c. k. krajským soudem v Hradci Králové odsouzeni na 10 a 3 dny.

Obnova katedrálního chrámu Pá-mě rychle pokračuje p. architektu Weinbenguta a všech povolanych činitelů. Přísti týden zavítá do Králové Hradce akademický malíř p. Herman z Prahy, jenž převzal vykonání prací malířských. Velechrám náš zastaví se behd v tomto jubilejním roce svém ve vši velebnosti.

Ná zdejší radníci nemějí se nám se strany úřednictva stejným loktem jako jiným časopisům; to snad proto, že pro četná vedlejší, výnosná, zábavná a namnoze zbytečná zaměstnání nemají času na to mysliti. Víme, že na př. pan starosta jest konceptními pracemi přetížen a že by potřeboval vydatnější zastání; rovněž pan náměstek starostův a páni radové mají práce dost a dost. My jsme nikdy neřádkali, aby se nám zasílaly sáhodlouhé referáty ze schůzí obecního zastupitelstva, z různých komisí, z musea, o nálezech starožitných atd. atd. jako se zasýlají listům jiným. „Obnova“ má svého zpravodaje a ten dle možnosti do všech schůzí chodí a informace si opatř. Jiné listy tak nečiní a přece obšírné referáty mají. Někdy skutečně nevíme, zdali některý úředník více slouží obci neb redakci; jisto však jest, že obec jej platí. Snaby naše zaslehuji snad tolik šetrnosti, aby se nám aspoň pro lokální část oznámilo, že slavná obec vypisuje konkurs na obznaní pro občanstvo vedlejšího místa tajemníka. Věnujeme obecním záležitostem zajisté více pozornosti, než jiné listy, kterým se to v jiné části oznámilo. Nedávna řeč pana školního rady Lešetického nedošla povšimnutí úřednictva a vůbec nedocházejí pozornosti také jiné přání.

Umělecký závod sochařský a řezbářský Jos. Křečků vydal právě obšírně ilustrované cenulky svých výrobků a zasílá je na požádání zdarma a franko.

Zvěsti z východních Čech.

Ukázky z návštěvní cesty (. . . . f). Aby naši radikálové odvrátili český lid od přemýšlení o smutné politické, národní i hmotné situaci, do které svým nerozumným švaním český národ přivedli, strou český lid proti českému kněžstvu, jako by to bylo jediným anebo aspoň hlavním programem českého národa. Agitační akce proti uvítání nejd. biskupa komádo je v činnosti. Z měst vysílají jsou patrně na komando z Prahy agitatori do osad okolních, aby poštvali katolický lid proti svému biskupovi. Nedaří se jim to však. Lid poznává, že základem všeho pořádku a mravnosti je náboženství — a to aby zachováno bylo v srdcích lidu českého — a tím blahobyt a spokojenost v národu našem — že je ideálem nejd. biskupa, pro ideál ten obětuje vše, zdraví své i práci veškerou, byť se mu za to dostalo od lidí natvrdých pohany. Katolíci oceňují již šlechetnou snahu

ta a vítají svého biskupa věde. Důkazem toho jest ohlasné uvítání, jakého se dostalo nejd. biskupovi v Samšíně, Železnici, v Popovicích, v Radimí. Co zvláště je potěšující, že věde vítají ndp. biskupa nejen jako neobrozeného biskupa a zastance práv církve sv., nýbrž též jako biskupa Čecha, biskupa vlastence, jenž právě proto poslanec Karel Herrmann Wolf a českoněmeckí Průšáci v uzavřeném území děsně spílají. Uvažujeme pro dnešek obšírnější zprávu o uvítání J. Milosti v Radimí, čímžme to z té příčiny, že je to nedaleko Nové Paky, kde většina starostlivých o blaho města otcův uznala za lepší, nezachováti toho, čeho žádá slušnost, a co je povinností katol. křesťanů — přivítati totiž svého biskupa, když navštívi osadu jejich. V Radimí uvítání bylo co nej-lavnější. Na hranicích farnosti přivítalo Jeho Milost banderium, zástupcové patronátního úřadu, kteří předjízďali nejd. biskupa do první přifažené obce Studňan, kde u skvostně upravené brány přivítal nejd. biskupa starosta obce pan Janček, tři sbory dobrovolných hasičů z Radimí, I. a II. sbor z Dřevčenic každý se svou hudbou a jménem školních dětí přivítala Jeho Milost malá družička řečí bez básně a tak dojemně přednesenou, že rozplakala všechny i muže kolem stojící. Při hudbě veselých pochodů obou kapel a zvuků hasičských trubek ubíral se nepřehledný zástup k Radimí, kde u slávohrány jménem obce uvítal Jeho Milost záměrný a uvědomělý státník p. Jos. Machytka touto řečí: Řada let uplynula, a opět popřáno nám vítání našeho nejvyššího pastýře diecéseho. Jaké city prochvívají n'trem každého upřímného křesťana, vidí-li ve středu svém tak vznešenou návštěvu, těžko je vypověděti; myslím však, že tlumocím jen výraz vděku, pravím-li, že city ty jsou posvátné, plné nadšení pro svatou věc naší církve a pro našeho tak vznešeného pastýře! A city naše jsou tím vícejší, když pomyslíme, že hostíme mezi sebou prvního biskupa naší diecese, jenž dobře rozumí jazyku našemu a jenž druhý se po rodu i smýšlením k řadám českým. Činím tudíž milou povinnost, když jako zmocněnec celé zdejší farnosti dovoluji si Vás, Vaše bisk. Milosti, vítati slovy: „Všemohoucí žehná všemu počínání Vašemu, směřujícimu ku blahu lidu našeho, popřejí šlechetné práci, tužbě a snažení Vašemu křesťanského výsledku a zachovají Vaši Milost po drabné ještě léta k radosti všech věrných věřenců.“ Nejd. biskup dojak poděkovat za ardečná slova ta, za to, že uznávají že je Čechem nejen rodem ale i smýšlením a dodal, že mu nejde o nic jiného, než aby ta víra sv. Václavská, která národ náš přivedla na vrchol slávy, která národ český za Karla IV. otce vlasti udělala národem prvním v Evropě, takže o něm se pěl — byl jednou čas, kdy slavné Čechů jméno po celé Evropě bylo ctěno — aby ten základ slávy naší v lidu českém byl zachován a tím mír a spokojenost v národě našem opět zavládly. Po sv. bifmování, koncertovaly o závod dvě kapely. Nejd. pan biskup jest poněkud churav, popřál si malého odpočinku. Kapely však koncertovaly dále, jak pravil lid, ať prý to v Pace slyší a vědí, že v Radimí dovedou si vážiti lépe svého biskupa než v Pace. Občané si nedali také vzít, aby se při příjezdu p. biskupa střílelo, neboť při vítání p. dr. Edvarda Grégra to „Nár. Listy“ chválí, úředně stříletí ještě nezapověděly, a sotva asi zapovědí, neboť by jim scházela rubrika, jak uvítán byl Grégr, nebo dr. Herold, když měl pětkde „vlasteneckou“ řeč. Podobně uvítán byl nejd. p. biskup i v ostatních svrchu jmenovaných osadách. Po čtvrté hodině opustil nejd. p. biskup Radim, aby ještě téhož dne uděloval sv. bifmování v Nové Pace. Při odjezdu vyprovázelo nejd. p. biskupa četné banderium a veliký zástup lidí až do Dřevčenic, kde u slávohrány shromáždění byli zástupcové patronátního úřadu, úředníci panství velký počet dam, zástupcové obce, sbory hasičské a ohromný zástup lidí. Velitel hasičů jako zástupce obce, oslovil krátkou řečí Jeho Milost a provolal mu hřímavě „sláva“, které bouřlivě třikrát bylo opětváno. Z Dřevčenic vyprovázelo dále nejd. biskupa banderium z Radimě a veliký počet kočárů, na „trnc“ packým. V Onjezdě, první to osadě farnosti novopacké, očekávalo Jeho Milost nové banderium z Vrchoviny a dva starostové přifažené obci. Imposantní průvod banderistů a kočárů přiblížil se k „proslavené“ Pace. Na počátku města přivítala J. Milost katolická v z dělavací Jednota v počtu 70 členů se svým zasloužilým jednatelem dp. Jar. Malým. Jménem jednoty uvítal Jeho Milost ardečnými slovy: Když město a ostatní spolky, snad ze strachu, nevístají svého biskupa, přicházíme my prosti, poctivi řemeslníci a dělníci, abychom přivítali Vás a dali tím na jevo, že dovedem si vážiti víry v životě svém. Nejd. biskup poděkoval za upřímná tato slova a podal všem členům jednoty ruku. Dále jménem školní mládeže, která proti přání p. ředitele Nováka a některých učitelů uvítání se účastnila, uvítala nejd. p. biskupa družička a odevzdala mu skvostnou kytič. Za zvuku hudby ubíral se nejd. p. biskup do klášterského chrámu Páně, kde jej přivítal vldp. farář Fiedler, úřednictvo a 9 katolických smýšlejších členů městského zastupitelstva, ovšem soukromně. Neuvítání nahradil Jeho Milosti zbožný lid, který v takovém množství se sešel, že ohromný chrám Páně do posledního místa byl přeplněn. Po udělení apoštolského požehnání vystoupil nejd. p. biskup na kazatelnu a výmluvnými slovy ukázal, že od stvoření světa pozorovati lze boj zla proti dobru, boj ten že trvá stále, někdy prudceji, jindy slaběji. Uchvatnými slovy vyličil boj zaslepených vůdčů lidu israelského proti Kristu, kteří poštvali lid, a neustáli, až dostali nenáviděného mistra na kříž. Plesali, že zvířezili, když Spasitel světa na kříži dokonat, však radost jejich netrvala dlouho. Třetí den zděšení přibíhají strážcové hrobu, a ohlašují, že ten, který proboden vriei na kříži, vstal z hrobu živ. A co činí vůdcové lidu? — Uvažují snad o tom, litují činn svého? Nikoliv! Z uděšených tváří vojínů museli vyčísti, že Kristus z mrtvých vstal, ale oni ve své zaslepenosti dávají jim penze, aby lidu oblažovali, že když spali apoštolské tělo Kristovo odneali. Užili lži, jen aby dále lid mámili mohli. Kristus však vstal, založil církev — a obnovil celý svět. Církev je dílo Kristovo, a co dělo se s Kristem, to děje se a dítí se musí s dílem jeho,

s církvi katolickou. Kristus to předpověděl, že církev musí trpět, řekl totiž apoštolům svým: jestliže mne nenávidíte, i vás nenávidíte budou, jestliže mne pronásledovali i vás pronásledovatí budou. Ta církev je jediná je "pravá, na které vyplňuje se tato předpověď Spasitelova. A jedině církev katolická jest pronásledována od počátku svého, až po naše časy. Ten boj proti církvi někdy je slabší, jindy opět silnější. Za našich dob zuří tento boj více než kdy jindy, a bojuje se sbraněmi podobnými jako za dob Kristových. Každý, kdo hájí víru, je tupen a vyřikován jako nepřítel národa. Užívá se lží a pomluv, znevažuje se peněz i tisku, aby ten, kdo s lidem nejlépe to smýšlí co nejvíce byl pohaněn, a kdyby mohli, ubili by i nás. To však nemá katolický másti. Kristus to předpověděl, to je známka pravosti církve katolické. Židovský rabín a pastor má od bezbožných pokoj, jen katolíci kněží a biskupové jsou tupeni proto, že jsou následovníky Krista, jestliže mne nenávidíte i Vás nenávidíte budou. Štvaním a potupami nedejte se odtrhnouti od víry katolické. Nedbejte na ty, kteří sami jsou bez víry v nitru svém rozerváni jsou, i Vás nešťastnými učiniti chtějí. Bez víry, bez náboženství šťastnými nebudete. Na konec pak prohlásil nejd. p. biskup, že všem, kteří brojili proti náboženství, a proti jeho osobě, že se srdce odpouští. Řeč ta učinila na přítomné hluboký dojem a veliký rozruch v městě. Druhý den promluvil nejd. p. biskup opět v ohromném počtu k shromážděnému lidu, a udělil ke 8000 bířmovancům sv. bířmování. Nová Paka je první, která letos neuvítala svého biskupa Čecha. Na všech 26 osadách, kde dosud visitace se konala, byl biskup uvítán, jen v Pace ne. Kde bylo více rozumu (?) a slušnosti, nechť veřejnost rozhodne. A nyní, kdo toho přičinou, že Nová Paka tak smutně se proslavila? Pravíme, že není naší zásluhou obírat se jednotlivci, kteří v některé obci jsou hotovými paši, ale pro život národní velkýmy nula, než tentokrát jsou to dva páni, kteří zasluhují povšimnutí. První je p. J. Glos, kupec, bývalý horlivý šifit, "Lidu" a "Ruchu", z nichž svůj rozum načerpal a při každé příležitosti o překot udává, — které časopisy ale — teď pro odpor lidu platit takové škvary, přestanou vycházet. Je to týš pán, který se dělá prvním "husitou" v Nové Pace a od kterého by si Hus účtu rozhodně zakázal. Vádivť Hus byl věřící křesťan, sám se pokládal za pravověrného a vybízel své věrné, aby všech sedm sv. svátostí plnili. Dle učení Husova nebyl schopen k žádnému úřadu a neměl míti cti a majetku, kdo se nalézá ve stavu smrtelného hříchu. Naši "husité" očekávají spasení bez víry a dobrých skutků. Těm uvádíme na mysl slova, která psal Jan Hus se žaláři p. Škopkovi:

Radost věčnou chceme míti, jako kočka ryby jísti, jichž loviti ráda nechce. (10) Té se rovná každý lehce, smilný, lén i lakomý, lživý i protivný; pyšný lese také po těch: již jest řeči dost o těch. (16) Z těch ty počtu nebud, pane! na té Bůh pán ať nešáhne. Pojez syra a můj paměti, tlumok s sedlem rač přijeti. Baoh odpata rač tvá býti, (20) dala v čtostech velké býti, aby Hus ti pomohl také Jindřich, býti viery svaté a skonal i Bohu. Amen.

Druhý pán, který v potu tváří agitoval proti p. biskupovi, je p. Jindřich Zahajský. Je to mladý pán, který vlastní zásluhou není ničím, studoval lékařnictví a zdědil pak po váženém otci svůj velký jmění. Zděděné peníze učinily pana Zahajského nad míru domýšlivým a fanatickým. Přes nezkušenost a své mladí je nyní obecním radou, místním školdozorcem, předsedou záložny a co hlavního, je velitelem hasičů a poněvadž naučil se komandovati hasiče, chce komandovati celou Paku. Důraz mu dodává jeho šavlička. Činnost jakou vyvinul proti uvítání p. biskupa, byla podivuhodná, tak čilým prý nebyl ani při jednom ohni, agitoval v zastupitelstvu, ve spolcích, terrorisoval městského kapelníka atd. a když viděl prapory na náměstí, kdosi měl strach, aby zlosti nepukli. A co z toho všeho? Biskup odejel a biskupem zůstal a Nová Paka měla o čem mluvit i mluvílo se mnoho, co by si páni na radnici za rámec nedali! Katolíci však si dobře zapamatujou, že nejzativějším agitátorem proti katol. biskupovi byl slovutný pán J. Zahajský. Jemu pak ještě radíme, aby ty vavříny získané si sebral, usušil a potom často nohy napařoval, aby tu rýmu, kterou snad při tom si utřel, tím zahnal. Proslavilo se v Pace též učitelstvo. Uneslo se totiž v konferenci, že se školní mládež uvítání nejd. p. biskupa se neúčastní. Trestuhodné jest zatahování politicko-radikální rejdy již do školy a myslíme, že celá záležitost bude se projednávat ještě jinde. Pravíme p. učitelům a řídícím Novákovi zvlášť, že dáno tím dětem pohoršení a podryta tím autorita i náboženství. Neboť nejedná se o uvítání Brynycha — ale o uvítání biskupa. Učitelům ovšem sehalo. Jakmile se dověděly o unesení konference vyšší instance, ihned nařizují, aby učitelstvo se školní mládeží uvítání Jeho Milosti se zúčastnilo. Byli přítomni, ale ty kyselé pohledy! Zvlášť p. ředitel Novák mračil se v kostele jako tmavá noc, takže lidé upozorňovali naň, a reptali, kamže to s mládeží dospějeme, když i ve škole vstępuje se jí odpor proti církvi. Uvažujte o tom pánové, zdali nenutíte sami lid, aby šádal školu konfesi. Zkrátka, Paka zachovala svou "slavnou" pověst, a ti kteří se o to postarali, ať žijí až do smrti!

Ze Sobčic poslal "Obnově" František Pečený, starosta a velitel hasičů na základě §. 19. tiskového zákona opravu nepravdivých tvrzení v čísle 17. "Obnovy" pod názvem "Ukázky z letošní visitační cesty" uveřejněných a sice: "Není pravda, že Sobčičtí hasiči ze strachu před redaktorem neb kýmoli jiným se vítání neúčastnili. Není pravda, že kterýkoli katolík si přál bych se vítání p. biskupa neúčastnil, naopak byl jsem o to žádán i místním farním úřadem ano i vyššími pány. Není pravda, že jsem v jakémkoli vyšetřování. Není pravda, že ženy něco z popudu neb i bez popudu inteligence provozovaly. V Sobčicích, dne 6. května 1898". František Pečený "Je to všechno pravda?" Uvádíme do slova hořejší "opravu", ačkoli jsme ji mohli zcela klidně hoditi do koše, poněvadž pan starosta opravuje velice "svobodomyšlně". Pravda jest, že se v Ostoměstí hasičům skutečně vyhrožovalo, že se tam nebude konati hasičský jezd, pakli se hasiči účastní uvítání

biskupa Brynycha. Pan starosta Pečený opravuje jménem obecního zastupitelstva i hasičů. Jest však otázka, zda-li oba sbory konají pohání a pana starosta k posláním opravy splnomocnil. Není pravda, že starosta p. Pečený byl dp. farářem požádán, aby se uvítání ndp. biskupa účastnil, ale pravda jest, že pan farář poslal si obecní zastupitelstvo k uvítání, že však starosta obecnímu výboru tuto pozvání neodeřil, vádivť o tom ani jeden pan radní nevěděl. Proč starosta se vítání neúčastnil, — proč schválně s podvilelitem hasičů v čas vítání šel na pole, jest pochopitelné. Jest čtenářem Macharovým, který se proslavil v "Nové Době" těmito verši:

"Ne nejsem vlastencem, nemiluji svou vlast, ji nemám nemám, nemám, před milovan, jsem Čechem, jak bych měl být Němcem, Řekem, cikánem a negrem". Tyš Machar nemá lásky k české vlasti a proto napal:

Vím, že bych stejně miloval kraj jiný, kdy bych byl jinde mladost svojí prožil. A též má vlast. Nic etc."

Macharovy pochopitelně nemilují a nechtě muže, jakým jest biskup Brynych, jamuž "Bůh, víra, vlast a národ" jdou nade všechno. Pan starosta Pečený jest dále přítel mlynářů Šandery, který jako pokrokatý a radikál není ovšem přítelem biskupa Čecha, a není také přítelem pilné návštěvy kostela. Pan Pečený mluví, co mu Šanderové namelou; říkají a hlad při tom ovšem nemá, to ví celá ves. Pan Pečený praví, "není pravda, že jsem v jakémkoli vyšetřování". Když to pan starosta praví, věřím mu, ale v Sobčicích se myslilo, že by ve vyšetřování býti měl, neboť se v Sobčicích děje všelicos, co by se důkladně vyšetřiti mělo, na př. co se o jistém plese dělo v bouři proti hostinci, anebo o jistém improvizovaném divadelním představení, při němž bez povolení c. k. okresního hejtmaství sehrál Šanderův čeledín němohru "Adamita" před četnými ženami a dívkami, jimž neš se opona vyhrnula, se teklo: Pozor, teď se bude přednášet! Tento radikálně pokrokatý způsob šíření osvěty vsadil nejvážší hnus mezi všemi slušnými lidmi. Proč pan starosta Pečený o tomto případu na příslušných místech nečinil oznámení, proč o tom neoznámil ničeho strážmistr četnický, proč to vůbec nevyšetřil? A v obci, kde se takové věci dějí a trpí, tam má prospívat mravnost a osvěta, slušnost a kázeň? Kde nepředchází starosta nejlepším příkladem, kde se propíčuje za hlásonu troubu lidem, kteří šíří neporozumění radikální a protináboženské hecla, tam ovšem se může státi, že se faráři na truc pořádá že soboty na neděli hasičský ples, a že faráři se dává na truc hrát, když jdou lidé z ranní mši sv. Takovým jednáním se slehčuje vřzvam svátečního dne a šíří se špatný "eurový mrav". To se trpěti nemá. Inteligentní, skutečně osvícení lidé nenadávají také jiným volů a také se sprostí a jinými nehádají. Pan starosta Pečený to však dělá. S truhlákem Františkem Josefem se pohádal, pravil, aby ho polbil a dal mu konečně tři facky v hospodě, až truhlák pod stůl se k zemi svalil a zůstal — vzdor námaze lokálské — ležeti dlouho bez vědomí a musil býti od 23 do 30. ledna t. r. domácně ošetřován a dne 30. ledna musil býti do nemocnice odvezen. Pan starosta Pečený dal k nemocnici volati židovského lékaře z Chomutic a udal že nemoc na základě lékařského ohledání povstala použitím většího množství alkoholu, že nemocný dán byl do nemocnice a domácně léčen nebyl. Tcto faktum nejlepe charakterisuje pravdivost, osvěcenost, slušnost a radikálnost pana starosty Pečeného. Tať snad již pochopí, že účastnení jeho při vítání pana biskupa nebylo od katolíků vítáno. Pan starosta Pečený by udělal nejlepe, kdyby se úřadu starostenského vzdal, neboť čestí starostové a vesničané ho nemohou za chloubu svou počítati. To bylo třeba říci panu Fr. Pečenému veřejně a bude vůbec třeba posvítiti si z blízka na tak mnohého radikála.

Z Jičína se nám píše: Čtená redakci periodického tiskopisu Obnova v Hradci Králové. Čtená redakce! V zastoupení a ku přání jednak sboru dobrovolných hasičů v Němčevsi, jednak p. učitele Bohumila Žitného v Němčevsi, kteří se cítí dotčeny obsahem článku "Ukázky z visitační cesty letošní" v čísle 17 ct. časopisu Obnova ze dne 29. dubna 1898 žádám slušně o uveřejnění této opravy po rozumu tiskového zákona v nejbližším čísle ct. časopisu: "Není pravda, že jsem se postaral, že v Němčevsi nepřišli hasiči vítati p. biskupa a že si hledím štvanic proti těmž. Sbor dobrovolných hasičů v Němčevsi se jednoblasně unesl neúčastniti se uvítání p. biskupa proto, že druhé dva sbory v obvodu farním též tak nečinili; sbor pte: to trvá v původní síle a počtu a vy-toupil z 61 členů spolku pouze jediný p. Josef Babák. Není pravda, že jsem sdělil kázání p. biskupa s "Jičínským Obzorem", ježto vůbec nikdy jsem "Jičínském Obzoru" nedopisoval a naopak se postaral, aby události slavnost kalíci ku příkl.; že právě den před příjezdem p. biskupa se stal choromyslným p. Josef Adamec z Němčevsi a příčiny tohoto nebláhného zjevu nebyly tiskem uveřejněny. Ostatně myslil jsem, že za to, že jsem kreslil nápis na slavnostní bránu a uvolil se v řízení celého pořádku při slavnosti v Němčevsi, spíše budu se stkvěti v Jičínském Obzoru nežli v "Obnově". Dovolné ku cestě do sousední fary ani zástupce v úřadu jsem nepotřeboval, ježto to bylo ve čtvrtek, tudíž den prázdnin. V Němčevsi, dne 1. května 1898. Bohumil Žitný, učitel Za sbor dobrovolných hasičů v Němčevsi: Vác. Žitný, jednatel. Václav Brázk, velitel. Znamenám se vši účtou Dr. Fišera. V Jičíně, dne 2. května 1898. — Poznámka. Dopis tento mileradi uveřejňujeme, ačkoli obsahuje věci, které v dopisu "Obnovy" namnoze nejsou dotknuty. Pan učitel Bohumil Žitný, pokud nám známo, dopisovatelem Jičínského Obzoru nebyl, sám se se svým panem otcem přidíhoval o uvítání ndp. biskupa, sám nápis na bránu zhotovil a vůbec proti uvítání neřval. Do Jičínského Obzoru dopisuje jistý občan z Vitiňevsi, jenž vyhrožoval v zastupitelstvu, že je hněd v Jičínském Obzoru uveřejnit, jest li se uvítání účastní. Tolik na vysvětlenou dopisu v č. 17. "Obnovy".

Radikální redaktori a různí jejich obskurní pomocníci vysílali byli na Jičínku, Hořicku, Lomnicku, Novopacku a Jilemnicku po obcích, aby tu praprostými pomluvkami a lžemi bojovali proti

ndp. biskupovi Brynychovi. O redaktorevi Jičínského Obzoru amňovati se nemůžeme. Je čestná a své lepší paní, nifařky a obchodnice prádlem a s dopařtění jiných evangeliků také redigovaný redaktorem. "Nové Hořické Listy" mají za redaktora jistě Vlasáka, který jest prototypem Mikuláše Bidla a má vůbec v Mladobochů i Starobochů pověst revolversového žurnalisty. Pro různé šmejdy měl již opletácky a teď dodává i se svým žurnálem. Tento redaktor Vlasák, jak se v Hořicích vypravuje, nemoha si vydlužiti sletku, vyprosil si půlroční předplatek u pana Mladobocha a dal se s majitelem fonografu a manželem své ženy Hříbkem, který dle hořického veřejného mínění je všeobecně schopen, do Sobčic, aby tam při příjezdu biskupa tropili sobě ostudu. Hříbek byl tak nestydatým, že po sv. bířmování se vedral na faru a chtěl se tam před p. biskupem v jidelně produkovat, patrně aby si všecko důkladně prohlédl. Když byl většec odměnut, šádal drze něco k jídlu. Máme sice naturální stravovací stanice, ale to lidem, kteří jsou na fectování zvyklí, nevadí. Snad se mu dá teď zvláštní koncese. K této trojici na vyzvání jistěho melhuby přidružil jako praporečník a hadrem nevíme zda od šerdě nebo kliky — t. č. ješt' chalupařik v Bleku Jaroš. Aby neměl tolik mralavosti před soudem a měl aspoň nějakou výmluvu, opil se na přísti sobčické události schválně. Ostudu a pohoršení, které v Sobčicích způsobili, padá ovšem na ně, jich inspiratory neb nájemce. V Hořicích i v okolí se činil také koléga Vlasákův, redaktor neznámých nám listů Urbánek, nechvalně známý v Týništi n. Orli, který svým neurvalým vystupováním své firmě nejvíce škodí. Sobčické výtřáčky chválí jen hradecká Osvěta Lidu Inu ja to pochopitelné. Bývalý její redaktor Hevera, který přestoupil z katolictví na evangelictví a který pro své uličnické a trhané jednání musil z Králové Hradce pryč, jenž ve Velké Bělči byl veřejně od svých souvěrců pro neslušné řeči při svačbě vyhnán a zřádkován a stal se v několika měsících s Mladobocha radikálem, pokrokatem, redaktorem internacionálně socialistického "Práva lidu" a pak členem redakce staročeské Politiky — ten byl proti Brynychovi opět povolán do Lomnice nad Popelkou. Politický tamní klub, jeho předseda, místopředseda Seykora, poslanci Doležal, Jandourek atd. získali tedy "výtečnou" akvizi. Redaktor Hevera, o němž jsme slyšeli, že vatoupil teď do ruskopravoslavného Velehradu, potopil již v loni nečetné ndp. biskupa, když na požádání si městské rady vysokomýtské vedl — ovšem zdarma — pohřeb tamního bývalého velezasloužilého purkmistra. Státní návladnictví Heveru tehdy šalovalo. Článek Heverou uveřejněný byl vyhanou, nemotorně psanou slátaninou, jen aby katolický biskup veřejně byl zneuctěn a potupen. Obžalovaný, patrně na důkaz, jakým moderním osvěťovím hrdinou jest, utekl se zbáběle k vytáčkám, k výmluvám a ko lži. Číslo prý bylo konfiskováno, nikdo prý je nečetl, pohoršení prý nevyšlo, byl prý dopisovatelem jakýmsi napálen; že byl mlád a nezkušený, nechala jej porota bžet. Pan biskup si jeho odsouzení také nepřál. Státní návladní p. Stanislav Merhaut pravil tehdy:

"Každý slušný člověk cti osobní čest druhého a slušný redaktor osobní čest druhého tolik bezdůvodně zjiště byl by nenaspal, kdyby nejednalo se mu o tendenci, o pohanění osoby jím nenáviděné, proto že je jiného směru a náhledu, pro to, že je to biskup. Připouštím, že osoba politická musí sobě dáti líbiti kritiku svých politických činů. Ale kritika a hrubé urážky, to jest veliký rozdíl. Kdo na politické kolbiště vystupuje, nechť sobě dává vyčísti způsob svého vystupování a kritiku své politiky — to jest již obvyklé — avak vyhanými, urážlivými články pohoršení úřad a důstojnost duchovního při potěhu spásoum tolik nízkým, jako učinil obžalovaný — není kritika dovolená — to je prostě nepravda a vymyšlenost. Tak daleko jsme ještě nedospěli a dá Bůh, že nedospějeme. Bohužel, jsou časy, že protivník protivníku může v novinách říci co chce, a ten z obavy před proudy časovými a před možnými výlohami — nechal je a nechá vše ležeti a bžeti. Já nevymím žádnou stranu, ale bolestno jest mnohdy sledovati to řádění a lidskou cti ve veřejném tisku. Nestavím se na to, ni na ono staovisko, než jsem toho náhledu, že kdo ztratil pojem o cti pro osobu druhou, nemá pojem ten předeřevám pro sebe. Proto myslím že nenajde se žádný čestný muž, aby podobné bezdůvodné naprosto vymyšlené urážky schvaloval". — "Nár. Listy" musely se z ohledu na slušnější své čtenáře za svého spulubojovníka za osvětu a svobodomyšlnost stydět, ač jinak Brynycha nenávidí. V čísle ze dne 15. února 1897 napsal o Heverově přelícení: "Jaká je to srovnalost, že biskup Brynych starostu vysokomýtského pohbil a děkana (Lukala) nikoli, když teprve za celou řadu let po jeho smrti biskupem byl jmenován? Rozluštění této záhady bylo by si přáti. Nechceme nikterak zastávat se králověhradeckého biskupa, o jehož činnosti v jiných rubrikách listu bylo náležitě (?) pojednáno, ale také nemůžeme schvalovati jakkoliv moudrování tisku. Jako hub po dešti vykytlo se v různých končinách časopisů, jichž páni redaktori na stědci nic jiného nemají, než tupiti, blátnit a kolem kolem sebe házet, počívají a plodnou práci odsuzovati, sami však nic kloudného dovésti by nemohli, leda hubou tlouci. Slušný ton se slovpů listů podobných — připomínáme že všechny časopisy nemůžeme do jednoho koše házeti — úplně vymizel a nenáviděný odpárec poráden býval začastí jm bezduchými a ať dětsky naivními argumenty, které leckdy ani pravdivý nejsou". — Dae se z-žných pohutok štvou "N. L." stejným způsobem proti panu biskupovi jako redaktor Josef Hevera. S jasoem uveřejnily ve středu telegram: "Z Lomnice n. P., 10. května. (Třfm.) V dnešní schůzi obecního zastupitelstva bylo usneseno, že veškeré uvítání biskupa Brynycha se strany obecního zastupitelstva odpadne, nevyvěstí se žádné prapory a nepovolí se staveti slavoobram v obvodu měst. Na místě uvítací výloh věnuje se s obecní pokladny sto zlatých na postavení Husova pomníku v místě a potřebné místo. Městské radě se ukládá, aby svedla sbírku na pomník Husův a postarala se, by pomník ten nejdéle v roce 1900 postaven byl." — Prátele Heverovi v Lomnici ukázali, jací jsou svobodomyšlní kubici: "nepočítá se!" Ndp. biskup proto boletí hlavy nedostane; vítání přítel Heverů, Vlasáků, Urbáneků, Obzordů atd. sotva

by jej potěšilo. Naopak, nřp. biskup bude se radovati, když jen kostel bude plný lidem zbožným, poutivým a neukadeným. Ti ostatní do kostela bez toho nechodí a jejich vítání by bylo divné.

Vodoléčebný ústav v Brandýse n. O. Mnozí z vás, a zejména z Bratřin, aby svou duši bránili křesťanské lásky odevzdali Bohu, a zejména, poněvadž žijí ve svých ideách, ve svých nákladech, jenž byl světu zřetelný, které jsou od tisíců z přesvědčení přijímány a sledovány. Doufám, že mile přijata bude zpráva, zvláště veřejností, která léčeni vodou usnává, že v Brandýse n. O. zbudován jest nádherný vodoléčebný ústav, který svou rozsáhlostí, velkolepostí, polohou a mnohými jinými přednostmi vynikl nad všechny podobné české ústavy. Dne 16. t. m. bude zehnaným a modlitbou církve sv. odevzdán velikému úkolu svému. Myšlenka, a musíme dodat myšlenka šťastná postaviti léčebný ústav v Brandýse n. O. není nová. Rozličná města mají rozličné výhody, jež příroda jim poskytuje, a od nichž svůj rozvoj a vzrůst oduvazují. Město Brandýs n. O. dostalo krásu, jež překvapuje a unáší při každém kroku, který učiníme. Jest to romantika hodná štěstí mistra, jest to místo mírné klimatické a drahocenným pramenem, u něhož lidé bez počtu nalezli to, co hledali, zdraví a nových sil. A pak ty naše hluboké lesy! A co naše vzduch nasycen vůní z millionů květů po lukách Orlici vroubících, a pryskyřnatým dechem lesů, takový vzduch je lékem sám. Tyto vděky nemohly zůstat nepovšimnuty. Již před 40 lety dalo se léčení vodou z pramene „Klopotského“, ovšem způsobem primitivním, jako počátky vůbec. Ba zamýšlelo prý se na zřízení lázní poblíž pramene. Avšak poměry nebyly ještě zralé, prostředků se nedostávalo, doba ještě nepřišla. Teprve v době nejnovější, kdy Brandýs n. O. jest znám nejen v Čechách a na Moravě, ale ještě šíře a dále, myšlenka dáváno chovaná stává se skutekem. V roce 1896 se skupilo se družstvo v pravdě nejen podnikavé, ale i obětavé, a p. ingen. J. Horským a MUDr. Jos. Wiesnerem z Prahy v čele, které si bralo za úkol postaviti léčebný ústav. Oni pochopili, jaký význam dům ten pro Brandýs měti bude, jaká budoucnost se mu otevře. Sledující tento směr, zajisté jediný v němž může pohorské městečko naše doufati, přinesli oběti veliké, postavili dům, na němž může město býti hrdé. Místo vyhlédnuto pro stavbu šťastné. Na úpatí zeleňho svahu, a hlubokou perspektivou do překrásného údolí Orlice. Není pohledu z tohoto místa, aby nevtvořil celý obraz, aby úplně neuspokojil, a nenasycil oko krásou a sterými nuancemi zeleně. Na tomto tedy místě započalo na podzim r. 1896 se stavbou, jež do zimy přivedena pod střechu. Na jaře 1897 bylo pokračováno a zároveň zakládán kolem budovy anglický park. Práce trvaly opět až do zimy, až konečně květen t. r. přináší nám dům hotový, připravený pro svou práci léčivou; ale nehledí přináš, naopak jeho vzhled jest tak přívětivý a bávilý. Snad jest to konzo spočívající v tom slohu české renaissance, v kterém jest stavba provedena tak zdařile; velikost, úprava a výzdoba domu možno si představit, uvedu-li, že náklad tohoto podniku hrubě odhadnutý jest 120.000 zl. Tím ovšem jest docíleno všeho, dům tak velkolepý, praktický a pohodlně zařízený vyhoví přesně i detailním požadavkům každého léčení a řízení celého ústavu podjal se známý MUDr. Wieser z Karlova náměstí v Praze. Ordinovat sice nepočal, ale reklamě již zde má. Jest to pán, majitel hotelu „Milena“ jehožto nemoc vodou vyhojil v té míře, že máje nastuzenou páteř, dříve jen bídně o holi se vlekl, a často klesal, nyní ku podivu všech, kteří jej znají koná hodinové pochody a obsluhuje sám čiperně své hosty. Pisatel těchto řádek to byl, který mu radil aby návštěvy dr. Wiesera do Brandýsa n. O. použil a jeho radou se řídil. Latinská kuchyně řekla: vám není pomoci, a hle voda pomohla. A proto s plnou důvěrou v takovou sílu, která ústav zkušenou již rukou povede, s dobrou nadějí v budoucnost vděčně jest přijat dům tento městem našim, a nadějeme se, že bude přijat i celou veřejností. Zdař Bůh!

Ze Slezského Předměstí u Hradce Králové. Sv. Josefská jednota konala v neděli dne 1. května v nových spolkových místnostech svých v sále hostince p. sprinara u nádraží dvě poučné přednášky a valnou hromadu, ku které se dostavili téměř všichni údové a valný počet hostů z vřoků i z Hradce Králové — První řeč: „Bůh a národ“ přednesl předseda spolku vytknuv nejprve příčinu změny místnosti a poukázav k tomu, že dle dnešní řeči své započíná spolek působení své hlavy v novém domě s Bohem — dojemnými slovy vyprávěl, kterak druhdy lid náš český všecko konal s Bohem a prosil a slavně jméno si získal i v cizině, co národ zbožný a vlastenecký, a že dokavad víry své sv. Václavské se držel, neupadl v porubu a hleděl nyní do budoucnosti, má pevně za to, že Bůh dá, že se lid náš nedá vésti a klamati dále (ale zachová v srdci, v ústech a slovy i skutky víru otců svých a lásku k rodné zemi své, kde častokrát sice, byv sveden a pravé cesty zažil hořkosti mnohých, kde ale též ověněn býval slávou a chválou doma i v cizině — Řeč jeho byla bouřlivým potleskem odměněna. Rovněž druhá řeč jednatele spolku „o potřebě katol. sdružení za dnů našich, dojala přítomných mocně a vedla k šlechetnému předsevzetí, pracovati dále ze všech sil za pomoci Boží a českých patronů našich ku blahu a rozkvětu spolku, k zachráně sv. víry, k obhájení potřeb našich životních a k odražení všech útoků našich nepřátel a protivníků. Po řeči této rovněž mnohou pochvalou odměněné předčítal jednatel výroční správu o působení spolku našeho vytknuv, že spolek pořádá mnohých poučných přednášek a povolal k tomu řečníků doporučených, učitelů pana Jelínka a pana Vrabce, redaktora pana Toužila, pořádal divadla a zábavní večery, odbíral četné katolické noviny a brožury, zúčastnil se korporativně slavnosti ezejdu katol. v Hradci Králové, slavnosti vzkříšení a Božího Těla a vyprovodil k hrobu až do Černilova prvního svého zemřelého člena p. učitele Němečka, u jehož rakve promluvil tehdy předseda spolku, velmi tklivou časovou řeč; pravil dále, že spolek obohaten byl dary mnohých kněží a obzvláště významem a obětavostí přednáškou J. B. M. v obci Svinárkách: „Zdař patři náboženství do

politiky“ — přijal více nových dátek — (nyní již 64) že spolek vládl příjmy roční 109 zl. 74 kr., kterými potřeby spolkové uhrázeny byly. — Když pak ještě i p. knihovník podal správu a důkazy, jak mnoho a pilně se člo v ročním tomto období a když i p. pokladník předložil k schválení veškeré účty a výdaje ku všeobecné spokojenosti — přijati byli noví 3 údové a pak vykonána volba celého výboru — která téměř jednoláse uvedla nám opět též jména jako roku minulého k vedení spolkových záležitostí dále. — Předseda děkuje jménem výboru za opětnou důvěru, za lásku a ochotu vady spolku věnovanou, vybízí k nové horlivé činnosti v novém domě — vzpomíná jubilea sv. otce, J. V. císaře a krále — památky starých zrozenin otce národu Fr. Palackého, provolána na konec sláva sv. otci, císaři a králi, věrnému kat. národu a J. B. M., kterás několikrát bylo blučné opakováno — a volá: Žehnejž Bůh vlasti a národu našemu! — J. K. V.

Z Radimi u Jičína. Ve Studňanech, vesnici u Jičína — kostelem patřící k Radimi, — pravili rolníci: „Nedáme se zahanbiti žádným městem a postavíme nejd. panu biskupovi bránu, aby nám byla ke cti!“ A postavili, ani dělníků nejednali, stavěli sami a když jel J. M. pan biskup přes Studňanu k Radimi, uvítal jej pan starosta s obecními pp. rádnicí, banderiem, dražičkami. Tyto pak sedly na dva vozy, banderium vyjelo v čelo a dvojí hubda (jedna radimská a druhá sokolská z Jičína objednaná) slavně doprovázela nejd. p. biskupa do Radimi, kdež též u brány důstojně a vřele uvítán. Právilo se tu mezi lidem zřejmé, že tak uvědoměli jsou, aby neposlouchali „rozumů“ Jič. Obzoru, z něž mluví jeden cihlat a zedník.

Ze Železnice. Nad naším městečkem zase slavně rozevzdučely se zvony, když ve čtvrtek 5. t. m. za časného rána zavítal k nám náš nejd. pan biskup. Svátkem pro nás byl ten den a každý šel ke kostelu a škole, kdež ve vkněse upravené bráně očekávalo J. M. slavně zdejší zastupitelstvo. P. starosta, Antonín Brož pěknou řečí přivítal nejd. p. biskupa, načel sl. Mařenka Culíková zadržela přednesla básni B. Jablonského. Řadu od brány k řadě tvořily spolky řemeslnické se svými prapory, dobrovolný sbor hasičů zdejších a spolek vojenských vysloužilců. Od řady ke kostelu stála mládež školní všech školi se svými pány učiteli. U řady přivítal nejd. p. biskupa co nejserdečněji dp. farář řeč, odnášející se na život Pia V. Utěšená a milá nálada trvala po celý den, k čemuž krásná jarní pohoda a oblažující přítomnost laskavého a přívětivého velepastýře působila.

Z Opocna. Výstavu skotů čistokrevného simeňského a kříženců na počet pátou, spojenou s trhem uspořádá družstvo ku zvelebení chovu dobytka okresu opocenského v Opocně ve čtvrtek dne 19. května 1898 o 9. hod. dopol v knížecí ohradě „Ptácnici“. První družstvo toho způsobu v král. českém hledí pořádním každoročních výstav jednak ukázati výsledky křížování těchto se skotem domácím a povzbuzovati úsilím odměn ku další zdárné činnosti. Poněvadž již počet čistokrevného skotu je dosti značný, budou některé kusy, ponejvíce býčkové na prodej; krom toho pak zvláště větší množství krásných plemenných býčků již několikráte křížených lze koupiti. Navštívením výstavy i trhu tohoto naskytá se nejlepší příležitost seznati, jak poměrně v krátkém čase zvelebování skotu okresu opocenského pokročilo.

Z Proboze. Padesátiletou památku zrušení roboty oslaví „čtenář hospodář. jednoty“ zdejší způsobem důstojným pod heslem: „Svorně vpřed!“ ve dnech 29. a 30. května t. r. s následujícím programem: Oheň s ohňostroji „na písniku“ v předvečer slavnosti. Dne 30. května dopol: 1. O 2. hod. shromáždění spolků na prostranství v obci Probozi před spolkovou místností. 2. Overture. 3. Mužský čtveřpěv. 4. Proslov předsedy spolku. 5. Slavnostní řeč pana H. V. Buriana, ředitele hospod. školy z Nov. Bydžova: „O selkém podanství a osvobození z něho“. 6. Střídání hudby, zpěvů a různých výstupů. 7. Výhra nov. hospodář. stroje. 8. Doslov. Narodní kroje vítány. Hudba kulkenská. Čistý výnos Ú. M. Š. Večer večeť v hostinci u p. Pázlera v Probozi.

Z Chocně. Na opravu a výzdobu farního chrámu P. věnovali tito šlechetní dobrodinci následující peněžní částky, za které duchov. správa jim upřímný vzdává dík a Zaplat Pán Bůh: P. T. p. Pachová inženýrová 5 zl., p. Prošková 5 zl., p. Albert Schulz 6 zl., p. Jan Víša z Nofína č. 13. b zl., p. A. Vazizgrova zde 6 zl., p. Fr. Fojtíšek 5 zl., p. Kučera a paní 4 zl. 50 kr., p. Jan Kaiserlík z Nofína č. 2. 4 zl., p. Václav Kaiserlík z Nofína č. 3. 4 zl., p. Anna Mihulkova zde 4 zl., p. Jan Novotný z Kosořina č. 8. 4 zl., Armáda sv. Kříže 3 zl. 67 kr., p. Vaněk z Bzenice 3 zl. 50 kr., p. Čížková choť strojvedoucího 3 zl., p. Jos. Doležal z Kosořina č. 25. 3 zl., p. Terezie Kumpoštova & Comp. 3 zl., ct. rodina Mimrova 3 zl., p. Marie Pokorná 3 zl., p. Marie Suchánková 3 zl., p. Steyskalová 3 zl., p. Taussig inženýr 3 zl., p. Jos. Lásko z Kosořina č. 22. 3 zl., p. Fr. Lásko z Kosořina č. 29. 3 zl., p. Jos. Dvořák 2 zl. 50 kr., p. Fr. Zahradník z Nofína č. 4. 2 zl. 50 kr., p. Fr. Balíček učitel 2 zl., p. Jos. Bachmann učitel 2 zl., p. Jan Driml učitel 2 zl., sestry Dudkovy 2 zl., p. Houdkova Anna, z Nofína č. 5. 2 zl., p. Jan Jelen zde 2 zl., p. Marie Králova 2 zl., p. Rosalie Maršová 2 zl., p. Anna Janecká 2 zl., p. Anna Králová 2 zl., p. Mihulková 2 zl., sirotci po Fr. Novotným v Kosořině 2 zl., p. Fr. Prudic zde 2 zl., sl. Terezie Ráthova 2 zl., p. Marie Rychtaříková 2 zl., p. Fr. Stroubal z Kosořina č. 21. 2 zl., p. Alžběta Šedová zde 2 zl., p. Šejnoba z Nofína č. 9 — 10. 2 zl., dívky u p. Uhlířové zde 2 zl., p. Fr. Víša z Nofína č. 30. 2 zl., p. Jos. a Marie Vítkovy zde 2 zl., p. Vojtíšková 2 zl., p. Jan Zahradník Nofín č. 11. 2 zl., p. Bělohávková Fr. zde 1 zl. 50 kr., p. Farníkova Justina 1 zl. 50 kr., p. Ham Josef 1 zl. 50 kr., p. Jetmar Jan 1 zl. 50 kr., p. Kašparová Marie 1 zl. 50 kr., p. Koutníková řeznice 1 zl. 50 kr., p. Křál Fr. 1 zl. 50 kr., p. Melková Anna z Běhovic 1 zl. 50 kr., p. Michalceva z Podrážku č. 3. 1 zl. 50 kr., p. Rychtrova Marie zde 1 zl. 50 kr.

Od Rostok u Jilemnice. Zde rozšířili radikálové zprávu, že pan biskup do Rostok nepůjde, pak-li mu obec nepoše předem 50 zl. Tak pitomné štvou, avšak domyslní pokrokatí.

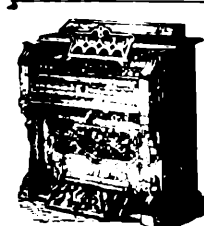
Z Velké Jesenice. Utěšeně prospívající náš spolek „Mír“ pořádá dne 16. května přednášku, při níž promluví vp. Pospíšil a rolník p. Cejnar o zajímavých otázkách.

Z Nové Paky. Pan divadelní řídící Lad. Chmelenský skočil v neděli do rozjíždějšeho se rychlovlaku. smekl se a vlečen byl za strašného rozčilení diváků přes 60 kroků. Rychlík zastavil v čas, jinak musil se dostat p. Chmelenský pod kola.

Z Horního Jelení. Katolicko-socialní jednota v Horním Jelení pořádala v dubnu tohoto roku divadelní představení „Pivovar v Sojkově“, které připravilo milou zábavu veškerému účastenství. V tomto představení působilo 18 osob, které vesměs poprvé vystoupili na jeviště a velmi dobře svoje úlohy se hráli, obzvláště slečna (Bětuška). Divadlo řídil jednatel obuvnický dělník, který též po prve k řízení se odhodlal a jelikož na poprvé divadelní toto představení dobře se podařilo, doufáme, že i druhé na svátky Svatodušní se nemine zdaru, pořádá jednota divadelní hru „Sedlák kmotr soudil“. Všem, co ráčili minulé představení svoji návštěvou poctiti, vzdává Jednota vřelý dík a volá „Zaplat Bůh“, ti co přišli na nějakou kritiku, ti byli odměněni, že odtáhli s dlouhým nosem. Pročež další činnosti „Zdař Bůh“.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. května 1898. 1 hl. pšenice zl. 9.00 až 12.50, žito zl. 6.90 až 7.20, ječmena 5.40 až 5.80, oves zl. 3.90 až 3.50, proso zl. 5.00 až 5.50, vikev zl. 5.60 až 6.00, brách zl. 9.00 až 11.—, čočka zl. 0.00 až —.00, jáhly zl. 9.00 až — 9.40, krup 9.00 až 23.—, bramborů zl. 1.50 až 2.20.

Jan Hromadník
stavitel pian a pianin
Praha,
ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají rychle a správně vylisují. Vše se zárukou.

Spolek pro udržování pomníků na bojišti Královéhradeckém oznamuje všem příznivcům a známým, že se zalíbilo Všemohoucímu na věčnost povolati věrného spolkového strážce pomníků na Chlumu

Františka Neussera,

c. k. invalidu-šikovatele.

Zemřel dne 12. kvě na 1898, stár 47 roků, po krátké nemoci.

Pohřeb téhož koná se v sobotu dne 14. května 1898 o 2. hodině odp. z c. a k. vojenské nemocnice v Hradci Králové.

— Místo zvláštního oznámení. —

Květiny

do pokoje i do zahrádky všeho druhu, letničky dobře urostlé, růže vysoké i nízké, pěkné rostliny při mírných cenách v zahradnictví

J. A. Vognara v Poučově
u Hradce Králové.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Km.,

272 doporučuje svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodin křvadlových, kapesních v cenách mírných a se zárukou. Též na splátky.

„Unio Catholica“

spolek ku vzájemnému pojištění škod ve Vídni

založen roku 1889

přijímá pojištění od P. T. důstojného duchovenstva proti požáru, škodám z krupobití za sazby mírné.

Příhlášky zašle a vše potřebné sdělí ochotně

Generální zastupitelství pro království Česká v Praze,

Wenzigova ulice 1861/II.

330

Podporujte českou firmu v uzavřeném území.

Jan Bašta,

první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny

vyznamenána státní a stříbrnou medailí na „první bulharské zeměké výstavě“ Plovdivu (Philippopol)

a náslužnými křiží. I. třídy a velkými diplomy belgické a nepolské akademie a jmenován čest. členem obou těchto akademii. v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům kůru, hudebním spolkům, obchodníkům při dotěbě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: **Mistrovské housle**, se smyčcem a uzavíratelným pouzdem, fláncem vylouženým z nozencí, i balením a franko za 10 z. r. č. Dále **housle, smyčce, jemné koncertní čella, citary** s nejčistším hmatem, **ky-**

tary s nejčistším hmatem, koncertní **flátny**, ze dřeva grenadilového, C-H spodek, koncertní **klarinet** ze dřeva grenadilového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle. Dále **struny** a v eliké souč. stl jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sázkou. — Zevrubně cenníky zdarma a franko.

Zásilky na dobírku. (Nekonvenující se ochotně vymění. **Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejdříve se účtují.**

333 Ukázky dobrozdání.

Velvary, dne 25. list. 1897.

Čtený pane!

Co se tento týden obdrženo cello týče, musím Vám skutečně vzdati nejvřelejší díky, jsem nesmírně potěšen, neboť jiné podobný nástroj nekoupí nikdo tak levně jako u Vás

Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně vyrábitele odporučovati, anť nástroj tento odporučuje jej sám. Přijměte ještě jednou mé nejvřelejší díky za tak vzorné obslužení a přeji Vám, by závod Váš našel hojnost odběratelů a tak ku chvále Vaší zkvétal.

Se srdečným pozdravem Váš přítel

Č. Bubeníček, úředník v cukrova u.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

čtve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Ávrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

PSTRUHY

ze Šumavy.

jeť řádně upravené vyznamenávají se výbornou chutí a jsou velevítanou pochoutkou při každé slavnostní hostině, zasílá v původních vaničkách na 5 sl. dobírkou

Em. Votruba v Sušici.

319

Vyznamenána stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si odporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují gobelény, svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámečky na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postříbřují a posilují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádně doporučení, vysvětlění a osvědčení, jakož i vzorky zasílám na ukádku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních peníků a t. d.

Karel Zavadil,

pasíř v Chrudimi. 371

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu jízni a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Rádejší učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Všecky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veldůstojným a veldůstojným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli- buji: vždy vzornou, poctivou obsluhu. 18

Denní osvěžení; chuť k jídlu, okamžitě posily oslablým a starým lidem; překvapující účinek stísněným chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička feckého vína: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHAIE** SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 sl., půl láhve 90 kr. Toto víno neskazí se v náčatech, dobře uzavřených láhvích. (108)

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod a dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecnostva ustanovil jsem řád. mé přímě a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) na pouhý doplatek sl. 1.70.

Každé zásilce bude přiložen cenník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilky vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kostecký**, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

Elegantní

dýmky

různých tvarů s vyřezávanými ozdobami, jmény, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (hádových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 sl. 80 kr. Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytují velké výhody. 294

Zásilky vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kostecký**, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

Klatovské

světoznámé, skvostné

karafiáty.

Květy dokonalé stavby I. stupně se jmenují a po psáním barev 10 kusů 2 sl. 50 kr., 100 kusů 30 sl. 45 zlatých.

Obrovské karafiáty 5 kusů 3 sl., 160 kusů 45 zlatých. **Remont. karafiáty** 10 kusů za 4 sl.

Zahradní karafiáty osvědčené plně druhy v rozličných barvách 10 kusů 1 z., 100 kusů 8 sl.; **léz nové a výtečné druhy růží, plně fukale, pelargonie** atd.

Levné ceny dle cenníku, který na požádání zdarma a franko zašlu. Korespondence v české, slov. polské, německé a maďarské řeči. 327

A. J. Drozda,

umělecký a obchodní zadržník v Klatovech (Čechy).

Maticná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky na převlečnický a havelky

z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennícký v Humpolci.

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Umělecký ústav pro malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod pro malbu chrámových oken

BRNO.

okna chrámová každého slohu i provedení, se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

(Zasláno.)

Ač s velikým sebezapřením, dáváme všem P. T. pp. hostinským, majitelům kořalen a obchodníkům ve známost, že za svého otce Frant. Boháče, strážníka dráhy v Hradci Králové ve výslužbě, nyní ve Chvalči, ani haléře dluhu platiti nebudeme.

Synové.

Kneippiani pozor!

Nedávno vyšla zábavná poučná kniha napsaná:

„Za Kneippem“

s 43 krásnými obrázky.

Cena 1 sl. r. č.

Nechť neschází v žádné knihovně pravého milovníka vody vůbec a Kneippe zvláště!

Na skladě má spisovatel její

LUDVÍK HORJA,
ve Chvojně u Pardubic.

Levně na prodej!

Lustr barokový

s velkým množstvím broušených skel na 12 svíci z čistého bronzu dobře slacený.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Rarel Borovec,

dekorační malíř v Třeběchovicích
doporučuje svůj závod k provedení všech

dekoračních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástenné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, polychromie oltářů a soch se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání.

280

Tovární sklad

jizdních kol

ALBERT R. ŠTOURAC, Svitavy, Morava.

Výrobky jediné nejosvědčenější továrny se dlouhou zárukou.

321

Prodej též na mírné splátky.
Cenníky zdarma.

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrád a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Na památku

první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání

nabízím

veledůstoj. duchovenstvu

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehnající chléb a j. v různých obměnách a vzorech, velikosti od 7×13 cm. - 29×40 cm. v nejménějším barvotisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na skladě obrázky Svatých, (vhodné odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém i nejménějším. Speciality obrázků na atlasu překvapující krásy.

Objednávky veled. duchovenstva vyřizují bez dobírek. Vzorky pošlou se ochotně poštou a čítají se levně

Josef Paouk,

(firma Č. Mahrle) v Hradci Král.

267

Pro měsíc máj

odporúčujeme všem

Tajemství růžencová v rozjímáních.

Pro členy živého růžence sestavil Antonín Petráň.

Knížka brož. v barevné obálce obsahující 32 stran vel. 16° ozdobena je 16 obrázky tajemství růžencových. Ku konci knížky připojena jsou pravidla spolku živého růžence. Tiskána na papíře bílých, oku příjemných barev (chamois, růžové, hráškové zelené).

Na skladě v řeci české i německé.

Prodává se jednotlivě po 8 kr.

od 50 kusů po 7 kr.

přes 100 kusů po 6 kr.

Prodávají se rozestřeny i na jednotlivé listky (ku měsíční výměně členům spolku růžencových) 15 kusů za 7 kr.

Učte se z dějin! Naši mládež podává starý vlastenec. II. vydání stran 63. 80. Cena snížená 10 kr. místo 15 kr. 100 kusů 8 zl. frankované. Vhodná příležitost za cenu levnou rozšířit četbu časové poučnou.

Poučení pro katolické jinochy a pauny v osadách smíšených o manželství dovoleném a manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str. 26. 90. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivě 1 výtisk 2 kr.

Obrázky ze smíšené osady I.-IV. katolickému lidu na osadách smíšených napsal Frant. Míra. V rousě zábavných obrázků ze skutečného života katolického lidu v osadách nábožensky smíšených líčí spisovatel a přesvědčivými důvody objasňuje záhubnost smíšených sňatků. Stran 168. 80. Cena frankov 43 kr.

Cvičení snoubenců. Ku potřebě duchovních správců i katolických snoubenců upravitel a konal Antonín Kaška, farář v Chlenech. Stran 44, registr. 80. Cena brož. výtisk 26 kr. Vázáno červené v poloprátně se slacením 40 kr.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Z pramenů českých čerpal a českému lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlenech. Str. 20. 80. Cena 8 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr. Působení autora obou předchozích děl v duchovní správě je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby obvyklou cestou reklamy potřeboval na práci p. děkana Kašky upozorňovati.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již vyříditi. Kniha čítá 122 stran 80° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk za 15 kr.

1 v poloprátně váz. výtisk za 22 kr.

1 v plátěné váz. výtisk za 25 kr.

1 v plátěné váz. se slaceným křížkem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jejichž cena nízká nedopouští zasílání zvláštních účtů, diti se bude záslilka Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž račtež pl. t. objednatel přiložit na porto

při 1 výtisku 3 kr.,

" 2 3 " 5 "

" 4-5 " 10 "

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v sazbě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí i sešitu i cenu oznámíme po vyjítí jeho v Obnově. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaním Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však, kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěv“ po ruce nemají.

Aby při zpěvu náležitě se dhalo slovného přízvuku, vyznačena jest v „Nápěvech“ tučnější tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.

Právě vyšlo

tiskem biskupské knihtiskárny v Hradci Králové, nákladem spisovatelovým

Assistentia

seu brevis instructio de officiis diaconi, subdiaconi, presbyteri assistantis nec non diaconorum assistantium in missa et nonnullis aliis functionibus. A. P., sacerdos dioceseos reginaehradecensis. Cum approbatione reverendi dissimili Consistorii reginaehradecensis.

Stran 96 8° m. — Cena 35 kr., poštou 38 kr.

Na skladě od téhož autora:

Officium divinum

seu brevis instructio de horis canonicis.

Stran 76, 8° m. — Cena 32 kr., poštou 35 kr.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,

po mši sv. „Zdrávas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při oblačení

bohoslužebných rouch.

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvýhodnější vzhledem k úspore času, mytí a k docelení čistého prádla, sniž by tím prádlo trpělo, šotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti.

211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje excentrické mlátičí stroje s kuličkovým s ložisky. Proci stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na s. Janekém nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Do Hradce Král. a okolí!

Pro jarní období odporúčuje v účtě podepsaný velečtenému P. T. obecnastvu svůj co nejhojnější zásobný sklad veškerých druhů

moderních klobouků

plstěných i vlněných pro pány, chlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároven chovají se na skladě nejméně 10 nejmodernějších druhů plstěných klobouků firmy Jan Rozhon, továrna ve Vídni, jejich výrobky rovnají se veškerým prvním továrnám vídeňským.

Novotiny slámených klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se ihned a za ceny levné.

O zácnou přízeň P. T. obecnastva prosí v účtě dokonale

282

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.,

(Velká podšíť).

Právě se rozestílá.

Jan Nepomucký ve světle dějin.

Pozoruhodný tento spisek obsahující 32 stran, sepsán byl známým výtečným spisovatelem a odporúčuje se lidem všech stavů s dobrou vůlí. Spisek vyšel nákladem politického družstva tiskového a prodává se pokud zásoba stačí, za cenu výrobní a sice: 1 výtisk za 3 kr. Při hromadných objednávkách nejméně 50 kusů čítáme za výtisk pouze 2 kr. a zásluku vyplácíme.

Adresa: „Časové úvahy“

v Hradci Králové.

K úplnému zařizení

bytů soukromých

hotelů a restaurací

nabízí firma

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí č. 32.

železný nábytek, nábytek z ohýbačského dřeva: jmenovitě: židle za zvláštní výhodné ceny, váhky, umývadla, žíněnky, matrace, koberce, záclony, přikrývky, podušky, prostěradla, houně všeho druhu atd. 259-2

Úplně ilustrované ceníky zdarma a franko.

Jos. Krejčík

v Praze,

umělecký závod sochařský a teslařský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliášova třída č. 24.

odporučuje učitel své osobní známé:

Sochy, křížové cesty, lesle, Boží hroby, kříže, oltáře, kazatelny, zpevňovací, křtitelny, kensely, svícny, lustry, pušky atd. dle slohu kostelů. 265

Převodní nákreby, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

P. T. velovniky sportu

dovolují si oznámit na svůj hojný zásobník

sklad kol

různých soustav a výtečné jakosti a veškerých součástí těchto v číste 114. na Malém náměstí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré opravy kol. V úctě

V. Prokeš v Hradci Králové.

Atelier pro malbu dekorativní

speciálně kostelní.

NÁVRHY

— přesné ve slohu vypracují se bezplatně. —

311 Za solidně provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů

VILÉM VONDŘEJC,

akademický a dekorativní malíř

dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

ADOLF NOVOTNÝ

v Týništi n. O.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje!

I nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejsolidněji vyřídí.

SVŮJ K SVĚTU!

Koberce, hůně, přikrývky, pokrývky, žíněnky, a žině

prvního českého zároda jsou opravdu nejlepší.

Kdo hledá neb chce službu neb práci,

Kdo něco stratil neb nalezl, chce vyučovat aneb učiti se něčemu,

Kdo zamýšlí nějaký prodej neb koupi,

Kdo najmouti neb pronajmouti chce byt aneb nějakou obch. místnost,

Kdo hledá neb k zadání má stravu a byt,

Kdo vůbec chce nějaké oznámení vhodné pro všeobecnou potřebu, nechť použije k účelu tomu inserování v

„OBNOVĚ“

za mírný poplatek

Do Hradce Králové a východních Čech!

Dovolují si velectnému p. t. obecnastvu oznámiti, že jsem převzal a dnem 1. května 1898 otevřel značným nákladem nově vyřazený a zřízený

Grand Hôtel

V OKRESNÍM DOMĚ v Hradci Králové,

ve kterém nalezá se rozsáhlá vkusně upravená jídelna a kavárna, 27 všim pohodlím opatřených hostinských pokojů, lázně v každém poschodí, telefon č. 18, zahrada s verandou, stáje pro koně a kůlny pro vozy.

Omnibus ku každému vlaku, ekvipáže v domě.

Posloužití mohu vždy dobře vylezělým pívem královéhradeckým a pilsenským z měšťanského pivovaru, jakož i rozmanitými druhy tu- i cizozemských vín a jiných nápojů, jež stále v hojném výběru v zásobě chovám.

Množství tu- i cizozemských časopisů k dispozici, vzorná obsluha z jistě.

Maje pevnou naději, že vytrvalá snaha má, obsloužití velectné p. t. hosty dokonale a k plné spokojenosti všech, trvalou přízni bude odměněna, prosím o laskavou a vzácnou přízeň.

V hluboké úctě oddaný

Josef Morávek,

hotelier.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá

přírodní vína

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krejcarů

doporučuje obchod vínem firmy:

Alois Sláma,

v Praze,

Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levněji! Ceníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Právě vyšlo!

ETIENNE JOUVE:

Sv. Antonín Toulonský

a Chléb chudých.

Vypravuje očitý svědek.

Autorisovaný překlad Frant. Šarka, kooperatora.

8°. (186 stran.) Cena 60 kr.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví G. Franci.

v Praze, Melantrichova ulice. 236

Poděkování.

Povděční jsouce každému, kdož jakýmkoliv způsobem soucit nad úmrtím našeho milovaného pana strýce

JOSEFA PEKÁRKA,

jub. kněze, čest. bisk. konsist. rady, osobního děkana na odp. a čest. měšťana Hroch. Týneckého

na jeho nám dali díky nejvícejší projevujeme zvláště vd. pp.: **Ant. Schreibrůvi**, bisk. vikári v Slatňanech, rodákům zemřelého: **Janu Matouškoví**, bisk. notáři a děkanu ve Vys. Mýtě a **Ant. Štěpánkoví**, děkanu v Jaroměři a ostatnímu důstojnému a velebnému duchovenstvu, slavnému okresnímu a městskému zastupitelstvu, sl. správě občanské záložny, váženému úředníctvu velkostatku a cukrovaru Týneckého, ctěným pp. učitelům, sl. spolkům z města a okolí, jakož i ostatnímu občanstvu, jež na pohřební slavnosti převezení tělesné schránky v Pánu zesnulého z Hrochova Týnce do rodiště jeho Lomnice nad Popelkou účast bralo.

Zaplát Vám to Bůh!

V ROUDNICI, 4. května 1898.

Jménem příbuzných:

Karel Pekárek,

c. k. notář v Roudnici n. L.

Annenské slatinné lázně v Bělohradě (království České), stanice sever.-záp. dráhy. Též překrásné levné stádo letní.

Unicum proti dně, rheumatis., rheum. ischias a p.

Zahájeno 9. května. — Skvělé často závažné výsledky. — Stávají již od roku 1885. — Prospektu sašle ochotně správa lázní. 318

Rakousko-uherské delegace.

V pondělí zahájily své zasedání rakouská a uherská delegace v Budapešti. Politická situace jest velmi vážná. Španělsko nuceno jest vésti válku s Amerikou, ve Španělsku a v Italii povstávají v jednotlivých městech a okresích revoluční výbuchy, tam pro nezdar válečný a bídu, zde rovněž pro nesmírnou drahotu potřeb životních. Možnost, že Anglie má zásluh na španělské Filipíny, roztíljuje Francouze, kteří se bojí o Anam, Tonking a Kóchinčinu, a tak velmi snadno může dojít k válce světové. Není žádnou tajností, že mezi Německem a Rakouskem nepanují poměry nejsrdnější.

Ministr zahraničních záležitostí hrabě Goluchowski zahájil schůzi ve 8 hodin 45 minut odpoledne a vyzval del. barona Helferta, aby předsedal jakožto předseda dle státi. Na to Němci podali své ohazení proti společnému rozpočtu. Za předsedu rakouské delegace byl zvolen 43 hlasy rytíř Javorak a za předsedu uherské delegace byl zvolen Koloman Szell, za místopředsedu rakouské delegace zvolen moravský zemský hejtmán hr. Vetter z Litie.

Předseda rytíř Javorak ujal se předsednictva a děkoval vše za volbu a jemu projevenou důvěru. Prosil o podporu delegace při řízení její jednání a ujistil, že právě tak jako jeho předchůdce v tomto úřadě bude šetřit co možno svobody slova a zachovávat nejpřísnější nezávislost a objektivnost. Předseda potom pokračoval. Slavná delegace očekáváme ve finančním výboru výklad ministra zahraničních záležitostí o zahraniční politické situaci. Nepochybujeme, že díky všeobecně uznávanému sebevědomému řízení p. ministra uspokojivé prohlášení o tom, že mír, jehož si tak přejeme, potrvá a že žijeme se sousedními státy v nejlepší shodě. Očekáváme také, že vláda nám předloží společný rozpočet. Tuto předlohu podrobí finanční výbor opravdovému a důkladnému prozkoumání, aby pak při usnášení v plenu delegace vyhověl zájmům státu. Chceme se těšiti naději, že společná vláda sestavuje potřeby řídila se úmyslem nejvážnějším, uvést požadavky, které jsou nutny pro velikost a moc státu, v soulad s hospodářskou situací mocnářství a s poplatní silou obyvatelstva. Všecky delegace byly vždy ochotny a myslím, že bude tomu tak také přístě, obnoviti největší péči a lásku branné síle říše a naší udatné armádě, na niž pohlížíme s oprávněnou pychou, v jejíž řadách byli naši otcové a jsou naši synové. Totéž platí o našem výtečném námořnictvu, jehož účelem není toliko brániti pobřeží, nýbrž svým imponujícím postavením umožniti, aby náš samofský obchod se rozšířil. Společná vláda a delegace musí býti vždy prodechnuty snahou, uvést požadavky, které v této příčině budou na nás činěny, v souladu s hospodářskou situací státu, zejména když lonského roku celé země a krajiny byly postiženy živelnými pohromami a neúrodou, obyvatelstvo zápasí s nouzí a musilo se sáhnouti hluboko do státní pokladny, aby pomohlo se alespoň částečně. Nicméně myslím, že při dobré vůli a vzájemné ochotě podaří se dosíci také v tomto ohledu, čeho jest pro dobro státu třeba.

Slavná delegace! Ku konci tohoto roku slaví obyvatelstvo, slaví národové rakouské veliký a radostný svátek. Miliony obyvatelstva, vysoce postavení i obyčejní, budou tohoto dne prositi o ochranu a požehnání pro našeho nejvroucenější milovaného císaře a pána. Slavíme padesátileté jubileum nastoupení panování našeho nejmilostivější císaře a myslím, že promluvíme ze srdce všech pánů, když poprosím vás o svolení, abych při přijímání delegací J. V. tlumočil panovníkovi vedle uctivých homagiálních citů věrnosti a oddanosti také nejvřelejší blahopřání, jaká pociťují se v srdci všech členů delegace. (Hlučná pochvala). Jsme na počátku své práce. Zapičme ji volajícím nadšením Jeho Veličenstvu našemu nejmilostivějšímu císaři a králi Sláva! Sláva! Sláva!

Zahraniční ministr Goluchowski předložil pak delegacím společný rozpočet na rok 1899. Tento vykazuje úhrnnou potřebu 167,175.940 zl. (o 5,990.915 zl. více než minulého roku). Po odraze 2,797.558 zl. příjmu zbyvá čistý požadavek 164,378.382 zl. Výnos z cel rozpočten na 57,139.530 zl. (o 3,540.640 zl. více než loni).

Z celkové potřeby připadá na ministerstvo zahraničních záležitostí 4,142.200 zl. (o 129.300 zl. více než loni), na říšské ministerstvo vojenství 157,966.122 zl. (více o 5,870.034 zl. než loni).

V rozpočtu ministerstva vojenství žádá se na vojsko jako řádný příspěvek 129,907.748 zl., mimořádně 11,217.014 zl. Na válečné loďstvo řádný požadavek 11,095.260 zl., mimořádný 5,746.000 zl. Požadavek na vojsko jest u porovnání s lonským rokem větší o 3,510.034 zl., požadavek na loďstvo zvětšen o 2,360.000 zl. Mimo to však se žádá za leta 1898 a 1897 dodatečně 30,646.030 zl., z čehož připadá na vojsko 30,100.000 zl. a na loďstvo 546.030 zl.

Protože ministr války již dříve pravil, že potřebuje 20 milionů na nové pušky, 40 milionů na

děla a asi 45 milionů na válečné loďstvo, tedy těch 30 milionů jest asi první třetinou válečných nákladů.

Požadavek na obkypované země obnáší 8,479.000 zl. menší než loni.

Větší požadavek vojenického rozpočtu řádného následkem dalšího rozvoje branné moci rozpadá se ve čtyři části: 1. dodatečný požadavek na povýšení, jež bylo počítáno v rozpočtu na rok 1898 jen na část roku; 2. další rozmnožení důstojnictva a úřednictva; 3. další rozmnožení stavu mužstva a koňstva a 4. opravy v organizaci a výcviku.

V první části obnáší větší požadavek 260 384 zl., ve druhé 34.693 zl., ve třetí 104.835 zl., ve čtvrté 166.801 zl.

Jiný zvýšený požadavek činí 928.000 zl. na opatrování nadpočetných koní jízdeckých a převzetí jistého počtu poddůstojnictva a mužstva z mimořádného rozpočtu do řádného. Na výcvik náhradních záložníků a branců 511.602 zl. na večere pro mužstvo 853.909 zl., na naturalní zaopatření a stravu mužstva 262.645 zl. pro nynější drahotu.

Předloha ministerstva vojenství o povolení dodatečných úvěrů per 30 mill. zl. na opatření zbraní a válečných potřeb, jakož i na opevňování, dovozuje: Vojenká správa byla nucena již roku 1897 pro nejistou politickou situaci na počátku řecko-turecké vojny žádati za dodatečný úvěr 7.5 mill. na vojenskou hotovost, protože cíle mohlo se dosíci jen zrychleným provedením projektovaných opatření, ministerstvo naznačilo již loni, že bude třeba větších sum. Ministerstvo musí proto žádati na dospívající platy 30.1 mill. Z těch připadá na ruční střelnou zbraň a pevnostní materiál dělostřelecký 22,675.000 zl., na jiný vojenský materiál 3,875.000 zl. a na opevňování 3,550.000 zl. Aby se tato potřeba částečně uhradila, obě vlády vezmou ze společných aktiv 15 mill.

V námořním rozpočtu jest oznámena na stavbu nové bitevní lodi II. tř. o 8000 tunách nákladem 5 mill. zl. 1. lhůta zl. 400.000 na rok 1899 a požadavek ten jest odůvodněn nezbytností většího loďstva k výdatné ochraně přímorí. Dále žádá se 1. lhůta zl. 160.000 na dělový náboj berana-křížáka D., jež bude státi zlatých 600.000.

Posléze vykonány byly volby do jednotlivých výborů. Čeští poslanci nemají důležitějších referátů. O námořnictví podá zprávu hr. Zedtwitz.

Zvěsti s východních Čech.

„Oltář“ a školské zákony. Různé ano protivné stanovisko zaujaly okresní školní rady proti „Oltáři“ nejd. panem biskupem k užívání při katechetickém vyučování odporozněmu. Kdežto některé školní rady, potažně školní inspektorové, seznámivše se s důkladným obsahem Oltáře, co vhodnou pomůckou vyučovací za účelem, by v smyslu § 1. šk. zák. nábožensko-mravní výchování dítek dosaženo bylo, odporozněvali, jiní zaujali stanovisko proti Oltáři nepřátelské v domněnce, že Oltář co kniha školní od vrchního školního úřadu zemského schválena není a proto též užívání se nesmí. Po způsobu inspektorů jednaly též správy školní. Nebera ohled na okolnost, že rozhodovala mnohdy holá litera, jakož i proticírkevní duch, chei v této stati přispěti k objasnění právního stanoviska, na jakémž stojí Oltář ku školním zákonům. V tom ohledu záhodné uvážiti dvě principiální stanoviska a sice: 1. Měl nejd. p. biskup právo Oltář vydati a jej k užívání odporozněti čili nahraditi? 2. V jakém poměru stojí Oltář ku katechismu od dr. Skočdopole? 1. Právní stanovisko může objasniti nejlepe c. k. školní zákon. Ministeraké nařízení ze dne 23. listopadu 1869, týkající se připsouštění kněž vyučovací v číle 6. d: „Jdeli o připsouštění nějaké náboženské knihy vyučovací do škol obecných, buďž dosti učiněno tomu, co ustanoveno v § 7. zák. ze dne 25. května 1868.“ Tento § 7. zevrubně uvádí: „Knihy k vyučování náboženství mohou však toho schválení (t. j. od orgánů, zákonem ku správě vyučování a dohlížení k němu ustanovených) dojiti teprv tehda, když náležitý vrchní úřad náboženský se pronese, že se jich může užívati.“ Nařízení vydané od ministera zál. duch. a vyuč. ze dne 20. srpna 1870 č. 106 f. s. od VIII. § 50. výslovně praví: „Jak se má náboženství vyučovati, ustanoví úřad církevní, spravuje se v tom zákony v té příčině vydanými — § 5. zákona říšsk. o školách obecných, jež d: „Vyučování náboženství opatřovati a „předem“ k němu dohlížení přísluší úřadům církevním.“ Uvedenými zákony uznáno jest té oné církvi nezkrácené právo schvalovati a určovati předem knihy k vyučování náboženskému potřebných. V smyslu znění jednotlivých zákonných ustanovení dlužno činiti rozdíl mezi náboženskými vyučovacími knihami, jež předem musí mítí schválení dotýčených vyšších církv. orgánů a knihami církevními, jež jsou pouhou pomůckou vyučovací, o kteréžto vlastnosti podobných kněž zákon ni nejmenší zmínka nečiní. Takové povahy jsou: zpěvník, modlitební knížka, večery liturgické atd. O těchto knihách, co pomůckách vyučovacích zákon mlčí! Jako nadřízený úřad školní vhodných pomůcek vyučovacích podřízenému učitelstvu k důkladnějšímu vzdělání sebe a dítek odporozněti může a skutečně i odporozněje, aniž by se předepsaná autorisovaná kniha školní nimi se odstranila, tím spíše a nejdůst. pan biskup mocí svého úřadu k zavedení katechismu má zaručené právo odporozněti a nahraditi k účelu dosažení anadejného a vyššího výsledku náboženského vyučování ty ony pomůcky vyučovací. Pakli podpůrná kniha se nazývá zpěvník, modlitební knížka atd. předce na podstatě věci ničehož nemění — k nábožensko-mravnímu vychování nestačí pouhé vyučování samo o sobě, nýbrž též praktické navedení; z té příčiny, že Oltář jak vědu náboženskou církve katol. tak i praktické provádění náboženské vědy zpěvem, modlitbou, liturgickými úkony v jeden celek spojuje, jest praktická cena jeho nade vše pochybnost vyřezána a jelikož člověk od dětských roků již Boha poznává, jej ctí modlitbou a zpěvem a na bohoslužebných úkonech účastenství má, proto tím samým vhodnou pomůckou vyučovací ve škole se odporozněje. Deismus nepostačuje, a když v Oltáři vědění náboženské a praktickým čtením nejvyšší bytosti uvádí se v souladný celek, svědčí tato okolnost o věhlasu autora, jež co biskup ve vnitřní kompetenci církve za knihu tu zodpovědnost chová nikoliv pak vyšší školní úřady neboli inspektorové, z jejich kompetence kniha ta co záležitost čistě církevní se vymyká. Možná, kdyby toto své „nešťastné“ jméno „Oltář“ nenesl, snad by duchové liberalismu by se byli tak nerozpoutali. 2. Na základě uvedeného snadno se proslaviti o poměru Oltáře ke katechismu od Skočdopole. Oltář státně schválený katechismus ten neodstraňuje, ano co pomůcka vyučovací jej podporuje a doplňuje jak na jiných místech, tak zvláště v části liturgické. Katechismus onen odstraniti ze užívání školního, jej zakázati, na místě něho Oltář a jediné uživatelnou knihu prohlásiti, bylo by hrubou chybou, jež by právo intervence a veta okr. školních rad, inspektorů a školních správ zcela ospravedlňovala na základě zákonů školních. Dokud však katechismus od Skočdopole co státem autorisovaná kniha školní vyučovací se uznává, Oltář pak co pomůcka, tak žádný inspektor právo k zakročení nemá.

o poměrech na říšské radě píše česko-brodecké „Naše Hlasy“, tedy časopis mladočeský: — „Bojme se vysloviti to hrozné slovo, vystihující dnešní situaci. Bojme se říci: úpadek české věci. A jedním z klíčů k tomu smutnému zámu jsou naše osobní vlastnosti. Korunou necnosti jest nedbalost poslancecká, již musel na prany přibít sám denní orgán strany. Netoliko ve vídeňském referátu, nýbrž i v úvodním článku čteme hroznou obzobu: „Polanec, nedbalých svých povinností k národu.“ „Dnes opět (4. května) na lavicích českých / parlamentě pusto a prázdno. Nelze se tomu divit, když v úterý večer do Vídně savitavší poslanec již ve středu se ptá, kdy bude konec. Presidium dosti ochotně tak vše zařídilo, že v sobotu, v neděli a pondělí nekonají se žádné schůze, že tedy, kdo chce, každý týden může se podívat domů. Leť to buď nestačí mnohým pánům, nebo snad pokládají mandát svůj vůbec jen za jakýsi přívazek k ostatním hodnotám a úřadům. Dnes na př. scházelo opět více než 25 poslanců českých ve sněmovně. . . Aby vedení klubu to předešlo, usneslo se vésti o přítomnosti poslanců v každém jednotlivém sezení preseční listinu a uveřejňovati na základě této listiny jména poslanců nepřítomných, omluvených i neomluvených. Mimo to prohlásil klub, že trvá též na srážkách diét pro neomluvené absence.“ . . Když takto nakládá se s drahocennou věcí, s důvěrou voličstva, jak vypadá to v ostatních ohledech? Jest celá řada lidí mezi poslanci, kteří pro lenivost a netečnost nemohli by ani zastávati funkce spolkové, neřkuli samosprávné, ale na nejdůležitější zápasitě národa cpou se o volbách, aby tam potom dojížděli jen pro diety. Jest opravdu hořko a trudno v myslí naší a sluší litovati národa, že má takové poslance, kteří diskreditují českou věc na nejnebezpečnějších místech. Též oněch poslanců musíme litovati, kteří zájmu národa všechnu dobrou vůli i sílu přinášejí, že jsou nedbalostí svých soudruhů zneuctiváni. — „Naše Hlasy“ mají také kus viny na těchto poměrech, neboť samy hlásaly r. 1891, že kdyby poslanci mluvili ve Vídni i jazyky andělskými, ničeho nevedou. Avšak na nedbalosti poslanců nese lvi podíl viny duševní jejich vůdce, p. dr. Herold. Ten ve schůzi, konané dne 15. září 1896 v Mnichově Hradišti, omlouval častou nepřítomnost mladočeských poslanců na říšské radě ve Vídni. Když rektor Rausar jemu i mnohým jiným poslancům vytýkal, že nenáleželi k častým navštěvovatelům schůzí sněmovních a že prý Purgarth náleží k nejpilnějším poslancům, tu mu odpověděl dr. Herold: „Pan řečník uvedl zde poslance, který prý jest nejpilnějším navštěvovatelem schůzí říšské rady a mne líčil jako poslance, který často povinností svoji zanedbává. Náhodou tomu pravý opak (Pozn. redakce: Purgarth jezdíval skutečně většinou jen pro diety jako p. dr. Ed. Grégr a Sehnal). Pan Rausar a soudruzi jeho sotva vědí, kdo z poslanců chodí do schůzí a kdo nic. Že při jednotlivých řečech našich bývá ve sněmovně prázdno, vinna špatná akustika a místnosti (jenom?) a pak nikdo není nucen druhého poslouchat. Ostatně ta výška jde na nepravou adresu. Vzhledem k českému státnímu právu nepotřebujeme schůzí ani pilně navštěvovat, ale ovšem Němci, jimž a centralisaci vídeňské tak záleží. Pan dr. Herold bral tu státní právo jistě na darmo.

Dr. Herold vždy tak nemluvil, neboť aliboval českému národu nejen že bude mluvit s králem, a že mu postaví palác blahobyti, ale že mu vyměně též české státní právo ve Vídni a že splní též přecetné sliby rolnictvu a živnostnictvu dané. Ještě 15. února 1891 pravil p. dr. Herold v Olomouci: „My jsme a musíme býti podvratnou stranou, neboť nynější pro nás smutný stav musí býti svrácen tak, aby po něm nezbylo v našich zemích ani památky“. Avšak již 25. července 1891 hlásal pan dr. Herold v Plzni státnicky, že předsím bodem programu mlado-

českému národu nejen že bude mluvit s králem, a že mu postaví palác blahobyti, ale že mu vyměně též české státní právo ve Vídni a že splní též přecetné sliby rolnictvu a živnostnictvu dané. Ještě 15. února 1891 pravil p. dr. Herold v Olomouci: „My jsme a musíme býti podvratnou stranou, neboť nynější pro nás smutný stav musí býti svrácen tak, aby po něm nezbylo v našich zemích ani památky“. Avšak již 25. července 1891 hlásal pan dr. Herold v Plzni státnicky, že předsím bodem programu mlado-

českých poslanců jest, aby dokázali „kdo jsou, jací jsou a že nejsou divoši z lesů“. Tenkrát vytýkal českému lidu (nedostatek vychování a pokračoval pak: „Snad přej se zdá, že byli umírnění, ale tím přý chtěli mladočestí poslanci překazit, aby vláda nepodlehla a levici a s ní nesplynula. Voliči přý šádají po poslancích ovšem více rozhodnosti, ale tu, dr. Herold namítal, že na místě samém klidné a rozhodné vystupování, spojené s úvahou a s pevným vědomím zastávaného práva více, prospívá a dodává věci zastávané vážnosti a účty. Dnes ostré slovo v parlamentárním životě má nižší kurs, než ostrá myšlenka a hluboké přesvědčení i věrné její provádění“. Státnicky opatrně mluvil dr. Herold též ve schůzi Selské jednoty v Praze dne 12. srpna 1891 konané. Pravil sice, že české státní právo je na ten čas nemožné, protože ve vyšších politických sférách panuje nám nepřátelský proud.“ Na své státnické vlastní rady pan dr. Herold brzy opět zapomněl a dne 8. ledna 1893 hřiměl v Olomouci: „My musíme na tom státi, aby česká otázka byla v dokonalejší své rozhodnuta, jak toho vyžaduje interes národa“. Otázka tato nedá se snad řešiti zřizováním nějaké průmyslové školy či snad nařizením stran menšího neb většího užívání jazyka v úřadech a podobně. Česká otázka může býti řešena en v základě uznání státního práva. A hřimaje tehdy proti Staročechům, šlechtě a trojpolku, pravil, že jeho straně na konsolidování poměrů v říši nezáleží a dokazoval, že by byli mladočestí poslanci jednali smyšleně, když v rozhodné chvíli zaprou zásady. V měsíci březnu téhož roku troufal si ještě tvrditi českému lidu: „Můžeme sdělit voličstvu svému, že význam a síla národa českého daleko jest mohutnější, než byla v době, kdy (za Staročechů) poselstvo jeho čítalo se za část většiny“. Než po vyhlášení výmacešného stavu p. dr. Herold náramně zkroutil. Hájiti omladinu ze státnických ohledů odeptel, ale za to k vůli obraně pruského Němce Weinlicha v nejkrutější době opomenul hájit český národ v delegacích a k platnosti tam přivést pracně tehdy vydobytý čtvrtý český delegační mandát. Lichvářského vyřídilucha a upíra sedláků dr. Komereš v Chrudimí ovšem také hájil — což všichni chrudimští advokáti odepteli učiniti — a zanedbal tak konání svých povinností jako placený člen zemského výboru království českého; za peníze hájil dr. Herold též židovského advokáta dr. Sterna, který o tisícce chtěl české živnostníky připraviti a za tučné palmáře hájil tyto dny opět Karla Steffena, který ve společnosti s jinými spoludruhy připravil české rolníky o 380.000 zl. za odvedenou od nich řepu. Pan dr. Herold k vůli vídoňským našim odpůrcům opět zanedbal vykonávati placený poslanecký mandát a hájiti v nynější kritické době nebezpečné ohrožené postavení českého národa. Pan dr. Herold bohužel až příliš často si v řečích a skutečích svých odporuje. Sám radikálně mladočeský „Výšehrad“ viděl se nucena proti p. dr. Heroldovi napsati: „To nikdo a nikdy tomuto okradenému lidu nedokáže a nevymluví a mysl jeho navždy zůstane otrávena vědomím (řekněme domněním), že vůdce národa, k tomu Čech z království za peníze propůjčil se k obhájení těch, kteří ubohé rolnictvo okradli. — Člověk, který tak vysoko stojí, jako dr. Herold, má a musí i takovéto věci uvažovati a měl obětovati i svůj osobní zisk či snad lásku, kterou k šlechtěnému panu Steffenovi pociťoval a měl přenechati hájení jeho jinému advokátu, na něhož by lid pohlížel prostě jen jako na advokáta, který hájit musí. Nyní dr. Herold musí si dáti líbit úšklebky i německých listů, jež spadají na všechny naše předáky, musí si dáti líbit i když moravský list „Pozor“ v rozhořčení píše o advokátech „v tom hrubém a špatném slova smyslu, kteří za peníze udělají vše“. — A list ten zcela správně končí: „Ode dneška je nám dr. Herold advokátem a ne politikem, ne zástupcem lidu, nýbrž jedině své kapsy. Vychází li ovšem někdo z toho mělkého hrubého a nemravného stanoviska, že v životě mají cenu jediné peníze a ne cit mravní, poctivost, čest a zásady, toho ovšem nikdo nepřesvědčí o nesprávnosti jednání Heroldova“. (K tomuto soudu netřeba ničeho více dodávati) — Tak píše „Výšehrad“. My k tomu dodáváme, že z českých časopisů měly odvahu hájiti poslední jednání dr. Herolda jedině „Nár. Listy“, — které u nezasevěných a neprohlédavých čtenářů platí dosud za radikálně mladočeské evangelium, a že z poslanců měl dosud jediný zmužilost hájiti dr. Herolda, jest to hospodský z Lomnice p. Josef Doležal. Pakli přední poslanec vykonává takto svůj mandát a „zásady“ své tak často mění, pak to s českým národem nemůže dopadati než smutně, velmi smutně! Kdo má pro Bůh po těchto událostech bráti český národ vážně?

Ze Sobotky. V pondělí dne 2. května t. r. udělovala J. B. M. n. p. Králové-Hradecký na Samšíně, Kopidlenského vikariatu, svatě birmování, kdež byl se vši slávou láskou a nadšením uvítán. Práporů vlály s chrámu Páně a fary, postavena slávoobrána, banderium s hudbou doprovázelo milovaného arcipastýře hluché do jindy tak klidné osady, kde očekávalo J. B. M. učitelstvo se školní mládeží, všechna obecní představenstva s příslušnými dědici, velečestný pan vikář z Velíše, generální fideiit Slikovského panství, místní p. farář a okolní duchovenstvo a početný dav zbožného lidu, kteří všichni vítali co neuctivěji Arcipastýře tak ardečně jako dítka svého milovaného otce. Poněvadž Samšina a Sobotka jsou na rozhraní diecése Králové-Hradecké a Litoměřické, nedali sobě ujití té vzácné příležitosti „Sobotské duchovenstvo, purkmistr, městská a místní rada, složití hold patřičné účty J. B. M. s prosbou, když již dli tak blis-

ko starobylé Sobotky, kde pan otec J. B. M. byl 10 let městským tajemníkem, kde J. B. M. od roku 1862 do r. 1863 strávila léta svého mládí, by počtil vznešenou návštěvou Svou Sobotku, která si tak ráda vzpomíná těch dob, když mezi nimi prodlíval. Vyslyšev prosby deputace, zajeil n. p. biskup odpoledne do Sobotky, kde navštívil chrám Páně, děkanství, starou školu, radnici, kde purkmistrem a shromážděnou místní a městskou radou byl co neuctivěji uvítán, přijal na památku fotografii starožitné gotické stříbrné monstrance — klenotu města Sobotky — fotografie rodáků Sobotekých o sjezdu a slavnosti svčcení nádherné městanské nové školy, zapsal se do památní knihy města Sobotky, odebral se do nové městanské školy chlapecké, okázali J. B. M. učební síně, tělocvičnu a kabiny. Vysloviv svou radost nad pokrokem města Sobotky, zanechal zde Nejdůstojnější pan biskup místním chudým 50 zl. a odejel v průvodu Velečestného pana kanovníka Eximia dra Soukupa a důstojného pana ceremonáše Novotného do Jičína. Divíme se velice, že tak šlechtitliví lidé, který kamkoliv přijede, dobrodiní prokazuje, tak že jak známo za rok přes 10.000 zl. dobročinně rozdál, který městu Chraští postavil pěknou školní budovu, který podporuje utištěné Čechy, tak věrný vlasti a církve syn — tak vznešený vlastenec a apoštol Páně, může míti tak ohavné zaslíbené nepřátele. Potěšení jsouce s tak vzácné návštěvy, voláme ardečně „Zaplať Pán Bůh“, „Ať žije Jeho Biskupská Milost!“

Z Králové Městečka. (Národním dělníkům na pamětnou). Tak máme u nás už také ty národní dělníky, které se všech stran bubnuje do boje strana Nár. Listů i pokroková. K nám jako do sídla dle mínění mnohých silně radikálního pozván jeden ze slabších řečníků národních, o němž známo, že nejednou vyhnul se schůzím, na něž byl pozván, snad z obavy, aby ho nepřivedl někdo z naucešného konceptu. Schůzi zahájil vybarvený radikál předseda mladočeského klubu (!) Dr. Rejthárek a udělil slovo řečníku Jelínkovi. Zabývati se celou jeho řečí není naší úlohou, to co on mluvil, dávno slyšeli jsme zústi z kolovrátků chůva „národních“: Klobáče, Klečáka, Simoniadesa. Máže med kolem huby posluchačům, prohlášeje, že strana jejich jest stranou samostatnou, že nejsou pod komandem Mladočechů atd. Do toho všeho nám ničeho není, jen jedno z řeči jeho sluší vytknouti a to, že tu, citě se za větrám, zřetelně a upřímně označil stanovisko národních dělníků k otázce náboženské. Tak jasné stanovisko to ne mimonáboženské, ale přímo protináboženské dosud nikdo z řečníků té strany neoznačil. Pan Jelínek divně si představuje náboženství a politiku. Náboženství nemá se plést do politiky! tak patheticky rozkřikuje se pan Jelínek. Až vy, milí páni, přestanete plesti politiku do náboženství, pak budete moci se kasati, dříve ne! Ostatně víme, odkud vtr fouká a na čí povel se to děje. Prozradil to nájezd na královéhradeckou diecesi a na ty vyšší hodnostáře. Tam přý panují politické štvánice náboženské! Ubohý pane Jelínku, ani nevíte snad pro koho ty kaštany z ohně taháte. Ale nadarmo! Těch několik matadorů městských chtělo už dávno převrátiti svět nohama vzhůru a on stojí pořád pevně. Ani stěblo se kol Městece neobrátilo a neobrátil. Ti páni, kteří vás k tomu popichli, kdyby jen trochu měli autokritiky, dávno by ani na veřejnost nevystupovali. Ovšem vy je neznáte. Jen na něco ještě třeba upozorniti a to na výrok: náboženství jest věc citu každého jednotlivce. P. Jelínek deklamuje věc, které, jak se zdá, se mák nerozumí. Myslíli jsme z počátku to papouškuje po p. Massarykovi, ale tomu přece nemohou na jméno N. Listy přijíti, tedy z toho asi to nemá, pleskl dle všeho plácačkou do vody. Náboženství, milý pane, není věc citu! Náboženství je věc rozumu a vůle. Chcete-li se o tom poučiti, odporu čujeme vám dr. Hettingra, nemáte-li chutě k tomu, aspoň polemiku konečného v Massarykem a nebudete-li se vám do toho ani chtít, tu raději mlčte! To by bylo pěkné náboženství, které by bylo jen věc citu. Či soudil tak z jedné náboženské výtečnosti? No ovšem, to bychom teprve splakali nad výsledkem! Něco nás ještě překvapilo, že Jandač stal se národním dělníkem! Čím už všim nebyl! Ostatně pochybujeme, že zachytí se u nás tento spolek pevně. „Lid pleská tou notou, kterou byl nejprve naučen a kdo ho tehdy učil? herdité se páni? — Školský Obzor obnová se do našeho p. Hrdého Scherfa dle své metody. Chce ho zhanobit, o vážnost připravit. O to pokoušeli se již, Obzorku, mnozí a vždy marně a s jiným rámcem. Kdybychom my byli tak zlomyslní, možná že bychom stoupencům Školského Obzoru mohli odplatit silněji na p. n: něčím ze sokolových našich šibinek. Ale my máme a odpouštíme.

Úmrtí. V městě našem zemřel vážený a oblíbený šikvatel p. František Neusser, dozorce pomníku batterie mrtvých a památník na bojišti královéhradeckém, jež přes 8 let věrně hlídal a opatroval, vzdor tomu, že chodil o berlí a jedné zřívavé noze. Pohřeb zasloužilého veterána konati se bude zítra v sobotu o 2. hod. odp. z garnisonního špitálu. Pohřbu účastní se c. a k. voj. hudba a oddíl dělostřelectva, který vádá strážci batterie mrtvých poslední čest.

Z Ličma. (Spolek. — Anděl strážný). Vysokorodý pan hr. Leop. ze Sternberků vylechnuv zprávu o založení „Národní katolické jednoty“ přijal protektorát toho spolku, přál mu všeho zdu a obdařiv jej 10 zl. slibil, že se některé měsíční schůze v červenci nebo v srpnu súčastní. Jednota naše nabývá zde čím dále tím větší přízně a doufáme, že k nám přistoupi také mnozí z těch, kteří jsou dosud nerozhodni. Posměchu nepřátel jsme již téměř úplně zbaveni. Nechají-li nás na pokoji, my ovšem také pokoje rušiti nebudeme, neboť hájíme se jen tehdy, když se na nás útočí. Ve farním domě jest v neděli a ve svátek otevřena čítárna a máme naději, že vždy četnější a četnější budou sem přicházeti členové naší jednoty, aby se čtením zde vyložených časopisů a knih vzdělávali a bavili. Po domcích se čte nyní „Obnova“ v pěti, „Tydeník K. L.“ ve 4 výtiscích. Brzy se bude čísti více výtisků a více časopisů. — V pondělí 2. května vozily zde panákové povozy kámen ke stavbě silnice. Školačce

Kateřině Jiruškové vběhlo house pod vůz a když je chtěla odehnati, byla vozem, na němž byl náklad kamene, stržena k zemi a sadní kolo přejelo ji hrud a rameno. Nelze si ani přirozeně vysvětliti, jak mohlo to dítě hned vatáti a dojiti domů. Každý se obával, že nebude živo. Polekaný otec běžel hned pro lékaře, který však ke svému podivení shledal, že poranění dívky jest zcela lehké. Věřme tomu, co sám lékař v tomto případě prohlásil, že totiž zde působil anděl strážný, který chrání hodných dětí. Zarmonceným rodičům přejeme, že při tom neštěstí potkalo jich přece štěstí, a že jim milé jich dítě bylo zachováno.

Černá zmrzlina: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utištěl nátržní; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Víceobecně oblibený testis

domácí prostředek

Kdež vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

PALMYRA

jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě

metr zl. 3. -

Na úpiný oblek 3 metry za 9 zl.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317

První český zasl. závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalším nízké zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žínanky,

pony a sálony do oken, hladké i zdřevnané dle franc. způsobu. 161

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

PRAVÝ

Období 25 let (1870-1895)

Obsah 600 gramů.

Kathreinerova

Alažová káva Kneipova

v celých zrnkách

Kathreinerovy kávy na skladové láhve

Videa-Mnichov

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatní na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 20. května 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Jak rolníky balamutí.

Nynější době se právem vytýká, že žijeme rychle a ještě rychleji zapomínáme. Naše rolnictvo zejména nepostřehuje, jak radikálové obrazejí stále pozornost jeho jinam, a aby konečně nepozorovalo, jak od různých advokátů, stavitelů, kupců, cihlářů, fabrikantů, agentů a redaktorů bylo klamáno, jak tito v nesčetných schůzích a táborech mu slibovali zlepšení hmotných i politických jeho poměrů, jak svalovali veškeru vinu panujících neblahých poměrů na dobré katolíky, na kněze, šlechtice a pak na konservativní muže vůbec. Starému Riegrovi bylo vytýkáno, že zavinil ubývání lidnatosti v krajích českých, že je viněn láci obilí, zvyšováním zemských přírůžek, státních daní a vůbec veškerou naší bídou. Nikomu tenkrát nenapadlo, že František Lad. Rieger zřídil s Fr. Šimáčkem a se svými politickými i osobními přáteli síť českých záložen a zemskou hypoteční banku, vyprostil český lid z rukou nesčetných lichvářů — křtěných i nekřtěných — že pomáhal zřizovati hospodářsko průmyslové podniky, aby zvýšil výnosnost českého zemědělství, že vůbec přiložil ruce všady k dílu, kde mohl české zemi a zemědělství vymoci úlevu. Nikdo si v době štvanic také nepomyslel, že Rieger úpadek zemědělství zavinil nemohl, protože jako statkář byl hospodářskou křis nejvíce postižen sám. Vina se mu a jeho straně, s níž držel dobří katolíci, ovšem dávala. Vrchol šípát a článků „Národních Listů“, p. Karel Tůma pravil na př. na sněmu 21. listopadu 1889: „Přistupujeme jistě ku rokování o letošním rozpočtu našeho hospodářství zemského s pocitem kormutlivými, neboť kdežto lid náš ve své neslýchané tísní hospodářské, přetížení platy a daněmi svého druhu, sprovázel nás do tohoto slavného sněmu s tou nadějí a žádostí snažnou jako spravedlivou, pomáhati k úlevě jeho břemen těžkých my donuceni jsme vraceti se z tohoto slavného sněmu k lidu svému. nesouce mu ne úlevu, nýbrž další přitížení, další zvýšení posavadních břemen jeho“.

A vytýkaje Staročechům, že neprosadili tužby českého lidu, že vláda nesplnila svou příměť v trvání řeči z r. 1879, pokračoval: „Dnes po 10 letech vidíme, co ze slibu toho skutkem se stalo! Vidíme, jaké váhy přibýlo sněmům za této éry a mnoho-li času vskutku se jim dostává k vyřízení potřeb zemi nejdůležitějších a nejzávažnějších, na které čeká národ s největší dychtivostí strádaje ve své tísní a těžkosti hospodářské“. Dále nařikal: „Veškeré přímé daně státní dosahují dnes výše 26,600,000 zl. Veškeré přírůžky, pánové, obnášejí dnes: zemská 10,200,000 zl., veškeré okresní, obecni a školní přírůžky více než 11,000,000 zl., úhrnem tedy samosprávné přírůžky 22,000,000 zl. Máme tudíž veškerých přímých daní státních s přírůžkami 48,700,000 zl. Mnoho-li ale obnášejí nepřímé daně v tomto království? Platí toto království dnes na daních nepřímých 94,000,000 zlatých“. Pan Tůma vypočetl, že stát nám v Čechách na politickou, soudní a berní správu platí úhrnem 30,000,000 zl., že tedy Čechy odvádějí státu ročně 90,600,000 zl. čistého výdělku, stát že nám ale za to vše obmezuje samosprávu a svobodu. Tím prý byli ovšem vinou Staročeši, klerikálové a jejich spojenci. Pan Karel Tůma hřmal doslovně: „Za celých těch 10 let pravice ani jednou nevalebala na uskutečnění této základní částky našeho programu ani v říšské radě, ani ve sněmech zemských. Naopak dopouštěla se sama hříchy proti principu autonomie! Ano staly se chyby tak osudné, že se zadávalo i to, co sám centralistický únorový patent přiznal samosprávě a svazákonnosti těchto zemí. To, pánové, jest asi celkový v nejprostších oděm obrysech naznačený obraz politického stavu našeho národa. Tento stav má nám býti aequivalentem za tu hospodářskou a finanční naši bídu! Pánové, můžeme se diviti, když nespokojenost přetíženo, zuboženého lidu našeho roste? Když již znemožňuje se ho obecná pochybnost a pessimismus, kdežto lidé ještě doufající volají se všech stran: „Nedleťte s pomocí, usváhejte děle, tak to již děle snášeti nemůžeme“!

Pan dr. Engel téhož dne přitáhl straně Riegrové rovněž těžké obžaloby a dodal: „Pánové, neloyalnost neleží v konstatování pravdy (?) spíše

bych řekl, že neloyalnost leží v tom, když se pravda, čirá, očividná pravda, frasem zastírá“. Za nesmírných hřích vyčetl Staročechům, že nechťeli svoliti k rozbití selských statků, jich parcelaci, že chtěli živnostníky hájit organizací živnostenských společenstev, že nebyli pro úplnou svobodu živnostenskou, na př. aby každý bez průkazu způsoblosti směl provozovati živnost jakoukoli. To bylo zpátečnictvím!

Pan dr. Edvard Grégr se ovšem do toho také smočil a pravil: „My jsme se odtrhli od druhé strany (staročeské a katolické) z té příčiny, poněvadž jsme viděli, že to s tou politikou, kterou ona provádí, nepůjde ku předu, nýbrž s kopce. Avšak mluvíme, co chceme, v politice rozhoduje o dobroty politiky jenom jedna věc, to jest výsledek, ta politika jest dobrá, která se dobrých dodělala výsledků, ta politika jest špatná, která se pro národ špatných anebo žádných dodělala výsledků. Nyní, pánové, podívejte se na ty výsledky, které Vaše desetiletá a ještě starší politika pro národ náš měla. Co pak jsou ty výsledky, které jsou jen poněkud v některém poměru s těmi ohromnými obětmi, které jste přinášeli nynějšímu systému vládnímu, co pak jsou ty výsledky, které jsou jen poněkud v poměru s tou úslužností a s tou oddaností, s kterou sloužíte nynější vládě, a to takovým směrem, že to již se dotýká národní cti? Řekněte, jestli jsme i my mohli, kteří jsme viděli tyto výsledky, a kteří jsme měli přesvědčení, že na této cestě nechcete obrátiti, nýbrž že chcete setrvaťi v tomto pro náš národ nešťastném směru, jestli mohla býti jiná než vlastenecká povinnost naše, říci: My nemůžeme po této cestě s Vámi kráčet, my musíme jíti za vlastním přesvědčením, které pokládáme pro národ náš prospěšným“.

Citujeme sněmovní stenografický protokol a protože páni poslanci Grégr i Tůma jistě si řeči své sami opravili, než se dali do tisku, tedy s každým vlastním slovem svým souhlasili.

Nuže, jaké jsou ty výsledky politiky pánů Grégra a Tůmy a jejich kozáků z Nár. Listů? Proti jejich cifrám postavíme cifry úřední sněmu českého, říšské rady i vlády. Roku 1889 obnášely u nás přímé daně 26 milionů, roku 1895 obnášely 31,659,524 zl. a obnášejí i teď po slevě přes 30 milionů. Roku 1889 obnášely zemské přírůžky 36 procent, letos obnášejí 51 procent a k tomu si musila země letos připřáčet ještě 4 mil. Za 9 let grégrovské radikální doby pobítlily zemské výdaje okrouhle vzato přes 143 milionů, za 10 let staročeské vlády v českém národě necelých 90 milionů. Dříve byla země skoro bez dluhů, kdežto za svobodomyšlné éry nasekala země 20 milionů dluhů. Říšské daně obnášely r. 1890 celkem 546 milionů, letos obnášejí 722 1/4 milionů zlatých. V sumě této nejsou ale zahrnuty státní investice na regulaci řek, rozmožnění železničních vozů, stavby, silnice atd v obnosu přes 25 mil. zl. I s těmi obnáší letos potřeba Císlajtanie skoro 750 milionů. Za vlády staročeské v národě stonply říšské daně o 76 mil. zl., za mnohem kratší vlády radikálně mladočeské vzrostly o více než 200 milionů zlatých. Za poslancování Staročechů na říšské radě od 1879—1890 vzrostly státní dluhy z 3164 mil. na 3820 milionů, tedy asi o 650 mil. zl., ale Staročeši zavedli konečně finanční rovnováhu. Dnes jsme dlužni přes 4600 milionů zlatých. Za 8letého poslancování Mladočechů vzrostl tedy státní dluh o 800 zl. milionů, začínáme dělat nové dluhy a stát potřebuje nezbytně 45 milionů nových daní.

Na nové pušky, děla a válečné koráby probílel stát, že potřebuje 105—110 milionů zlatých, z nichž letos se musí 80 milionů zaplatit. Společné říšské potřeby vzrostly na 167 milionů, tedy o 40 m. zl. Přírůžky obecní a okresní také vzrostly; se státním právem, se samosprávou, s otázkou vůbec politickou, jazykovou i hmotnou jsme po devítileté vládě radikálních svobodomyšlnků hůře na tom, než za dob, kdy v českém sněmu zasedali jakožto zástupci českých měst a venkovských okresů Staročeši a katolíci kněží. Dluhů, exekucních prodejů, útisků národních českých menšin stále přibývá a rozvážnější mladočestí poslanci po devítiletých trpkých zkušenostech jsou nuceni napodobovati dříve tak kaceřovanou politiku staročeskou. Hejčkáři socialistů, omladiny a pokroka

fů, radikální boucharouství a lžihsitství připravily nás o přízeň koruny a sympatie katol. Němců. Vrácení se k radikalismu způsobí nám ještě větší škody. I pan dr. Herold byl nucen vyznati, že „nemůžeme se vydati na dobrodružnou politiku“. Pro radikální politiku je u nás vlastně jen dr. Vašatý, který si bez namáhání na českém lidu vydělá přes půl milionů, pan Karel Tůma jest v Národních i Šípích pro politiku kozáckou a pan dr. Edvard Grégr drží se v květnu r. 1898 zase svého „přesvědčení“ z r. 1894, že „neskodilo by, kdybychom měli v armádě také pluk husarů, jímž by se mohly svěřiti kousky husarské, na něž z ohledů strategických nemůže se odvážit celá armáda“.

Pan dr. Edvard Grégr dělá ovšem tu husarskou politiku takhle: Na prvního jede do Vídně pro diety jako koule z děla vystřelená, promluví tam pumovou řeč, která místo granáty, šrapnelu a nitroglycerinem je nabyta pouze papírovými prskavkami a pak jako husar ujíždí do Čech domů. Proto je také u českých dívek tak oblíben, proto mu podávají bobkové věnce a kytice, proto mu pravila v Strašecí spanilá Anička, že jeho jméno od úst k ústům po širých vlastech českých slyšeti jest s takovou úctou a vážností, že zalehlo i k dívkám novostřešským, které si vřímají veřejného našeho života národního a že také ony naučily se vyslovovati jeho jméno slovně s nadšením. A roztomilá Anička na to řekla doslovně (viz čís. 211 Nár. Listů ze dne 3. srpna 1891): „Zpráva o tom, že zavítáte do města našeho, potěšila nás tou měrou, že spěcháme vzdáti Vám svůj hold, vysloviti Vám a činnosti vaší svůj obdiv a přivítati vás co nejraději, nejvíceji“. Anička Frolškova, kdyby byla znala „výsledky“ politiky Grégrovy, ta by dnes tak nadšená s srdečně pana Grégra nevítila. Čeští tatci, kteří mají méně ideálů a nadšení než-li zamilovaná 18letá děvčata, ti více méně uznávají politiku Grégrova a N. L. za špatnou, anebo aspoň nad ní vrtí hlavami, ti se dnes frásami grégrovských novin tak snadno popléstí nedají. A dobře činí. Karel Havlíček Borovský před 50 lety napísal: „Stálost, vytrvalost a neohroženost politická jsou vlastnosti, které nevyhnutelně národ míti musí, chceli upevniti svoje práva a svou svobodu: bohužel ale těchto vlastností ještě přilís po řídce nalézáme“. My končíme tato slova Havlíčkova větou: Dr. Edvard Grégr těchto vlastností neměl nikdy a proto lidu ne pomůže.

Jednoho jest zapotřebí!

Ač ve světě za dob našich mnoho jest názorů sobě odporujících, v jednom jsme všickni svorní: takhle že to dále jíti nemůže. A proto máme dnes na světě tolik reformátorů, kteří by tak rádi ten svět zase uvedli do pravých kolejí: ale nejde to — a to z té příčiny, že to chytají, jak říkáme za nepravý konec. Takovým způsobem ti doktoři společnost lidskou nevylicí.

Výtečnou metodu v léčení mívál nebožtík farář Kneipp. Když někdo k němu přišel a stěžoval si, buď že ho bolí hlava, neb na prsou, nebo ruka nebo noha, tu mu nepředepsal flastr na bolavou část těla, ale vycházeje z pravého stanoviska, že ta neb ona choroba jest známkou pokazeného celého organismu tělesného, léčil celé tělo. A když do těla nové štavy a lepší krev vpravil, pak zmizel místní neduh sám sebou.

Společnost lidská tvoří též jedno tělo, jeden organismus, který pozůstává z jednotlivých lidí jako údů, kteří jsou svobodni ve svém jednání. Zásady a život jejich jeví se na organismu celé společnosti, a jsouli zásady zdravé je i celé tělo zdravé, kdežto pronikají-li společnost lidskou zásady zhooubné, tu neduh ten jeví se na údech a celých stranách naší společnosti.

Mají-li proto zlepšiti se naše poměry společenské, hospodářské a mravní — pak musí především polepšiti se lidé a své zásady změnit. To jest tak jasné, že kdo to nenahlíží je buď hlupák aneb člověk jenž jako červ rád se zažírá do hnisající rány.

A jednoho tu jest zapotřebí: Návrat ku křesťanství. Jen tenkrát uzdraví se společnost lidská, vznikne-li do jejího těla pravé přesvědčení náboženské.

A tu především musí se brát zřetel na ty nejmenší dny společnosti lidské — na děti. Ta jest povinnost rodičů a učitelů, aby děti sv. náboženství odchovaly byly. Pak máme budoucnost zabezpečenou. Nechtějí-li a nebudě-li tomu tak, naše doba v tom ohledu není bez mnohých vřtek. Tací lidé, jako jistý pán řídící školy v městě, odkud lidé všichni rozum odnesli, tak že jim tam žádný už nezbyl, tací lidé svým chováním mládež otravují a ničí, a tak nejhoršími jsou škůdci společnosti lidské.

Podívejte se na ty průvody sociálních demokratů a anarchistů — zdalibž nerekrutují se z mladých škole odrostlých? Ze školy pokažení rychle chápou ty zásady o společném majetku a volné lásce, a provádějí pak zásady ty způsobem hrozným. Vezměte do ruky denní listy, čtete soudní sň a užasnete, co chlapeč a děvčát nedospělých ředí na lavici obžalovaných. Všimněte si rubriky o samovraždách a zhrozíte se, že děti 12—14leté z uražené ješitnosti, z vášně, ano i z nešťastné lásky život svého násilně se zbavují. Kdybychom mohli zepřati se rodičů těch nešťastných dětí, zda tyto byly vždy nábožnými, zda hodně přistoupily k prvnímu svatému přijímání, zda i později svaté svátosti nezanedbávaly — tu bychom asi vždy dostali za odpověď: Ach, ne!

Mají-li naše společenské poměry se zlepšiti, musí býti v první řadě lépe vychována naše mládež. A na děti musí v první řadě působiti dobrým příkladem rodiče.

Rodičové musí v první řadě o to se přičinovat, aby sň sv. náboženství dítčím v srdce vložili.

Má se však setba ta dařiti, má-li sň vyklíčiti, musí mít především rodičové náboženství sami, musí býti upřímným náboženským přesvědčením proniknutí. Co sám nemám, jinému dáti nemohu, a kdybych se krásnějšími slovy o náboženství mluvil, neplynou-li slova ta ze srdce, k srdci dítěte neproniknou. Se slovy musí rodičové spojití dobrý příklad. Mají-li děti přistupovati k svatým svátostem, modliti se, choditi do kostela, musí to činiti také rodiče. Neznám krásnějšího pohledu, jako když otec a matka s dětmi svými přistupují k oltáři, aby přijali tělo Páně.

A tato povinnost nad dětmi bítí v ohledu náboženském nepřestává, když děti chodí do školy. Ba za našich časů, při mnohých našich svobodomyšlných učitelích ještě více bdělosti jest zapotřebí, by sň sv. náboženství v srdcích dětí zničeno nebylo.

Rodičové, kteří mají to štěstí, že si děti po vyjítí ze školy mohou u sebe ponechat, nejsou v takovém nebezpečí, že se jim děti zkazí, konají-li sami náboženské své povinnosti, jako ti, kteří musí dáti děti do ciziny, do učení, na studie nebo do služby. A tu přechází rodičové velice chybají. Na tom není dosti příjdu-li děti do „slušného“ domu, do „spořádané“ nebo „přívětivé“ rodiny, nýbrž o to se mají postarati, zdali členové té rodiny také konají své náboženské povinnosti. Proto mají rodiče pečlivě zkoumati, kam a komu dítě své světi, k tomu mají hleděti, aby dítě jejich přišlo do křesťanského domu, v němž o mravnost svého dítěte nemusí obvětí se strachem. Nemohou-li rodičové sami takový byt neb služba dítěti svému vyhledati, nuže ve velkých městech je dost útavů katolických, kde se jim dostane rady i pomoci, a v menším městě ochotně poradí duchovní správce. Zodpovědnost jakou v tom ohledu mají rodičové jest velká, neboť od toho závisí časné i věčné blaho dítek jejich. Budou-li však křesťanští rodičové takto v ohledu náboženském o děti své se starati, pak mocně spolupůsobiti budou ku zlepšení našich tak bídných poměrů společenských, tak více se dokáže než všelijakými kongresy pro úpravu sociálních poměrů, jenž končí bankety a pitkou a vyzní zcela na plano.

Lžihusitské agitace.

Kdykoli a našimi buhomlaty bylo zlé, vytáhli jméno mistra Jana Husi, aby zakryli chyby a bědy, jež svou nemotorností, chybami, leností a nedůsledností českému rolnictvu, řemeslnictvu, dělnictvu a živnostnictvu vůbec byli způsobili. Neúspěchy české delegace ve Vídni, které znamenaly dlouholeté naděje českého národa ve Vídni, má zakryti v Praze agitace ve prospěch postavení pomníku Husova na staroměstském náměstí — kdež se má odstraniti socha Mariánská. V severovýchodních Čechách opět radikální advokáti, kupci, hospodáři a mnozí učitelé zneužívají jména Husova při visitačních cestách ndp. biskupa Bryncha. Český lid se tím zbytečně rozčiluje, drobí a zneptáteleje, politické, národní a hmotné postavení českého lidu se tím nezlepšit, českému národu jako celku se tím zbytečně jen škodí. Advokáti, hospodáři a různí lidé, kteří z třenic pro své kapsy rádi těží, ti ovšem — ačkoli sami obyčejně nic nevědí — rádi náboženské, politické i národní třenice vyvolávají.

Protestant Pavel Josef Šafařík napsal sice již před 50 lety, abychom Husa raději nechali klidně odpočívati, než páni Grégti a Národní Listy ho potřebovali k založení a k rozmnožení své strany.

Že tím lidu českému neprospěly, jest známo. Ukázalo se, že všechny jejich dřivějí alibý byly a jsou chyby. Grégti ovšem s národních třenic zbohatli. Majitel Národních Listů zanechal přes 700.000 zlatých a dědici mají s Nář. Listů ročně 60.000 zlatých a Edvardovi Grégtovi také není zle: Ten dostává jako člen zemského výboru 8000 zlatých, poslancké a jiné diety nesou mu také asi 3000 zlatých, a 3000 zlatých mu vyplácí sekretor jeho tiskárny, Němec Eichmann. Za nic dělání a za 3 neb 4 roční řetě je to skvostné zaplacení, při čemž radikální demokrat může žiti věru baronsky. Naším rolníkům, řemeslníkům a jiným stavům se lžihusitství a lžisvobodomyšlnost tak nevyplácí. Za různé hodnosti a synekury mají naši radikální vůdci nějakou tu stovku neb tisícovku ovšem také.

Než promluvíme si klidně o tom husitském rumlu, který zvláště od listopadu r. 1889 jest od našich lžisvobodomyšlníků tak veleben. Tehdy poslanec dr. Šil odřikal na zemském sněmu řeč, za jejíž spisovatele byl tehdy veřejně označen kolínský evangelický pastor Dušek a jeden profesor. Proti husitským mužům postavila se tehdy celá řada mužů vynikajících. Ti uznali zásluhy mistra Jana Husi, ale poukázali ke škodám, které národu českému z nových štvanic pojdou. Dnes ty škody cítí rolníci, řemeslníci, dělníci, průmyslníci, úředníci, majitelé domů i velkostatků stejně. Národ se roztržil na četné navzájem se potírající strany, část Čechů bojuje teď po boku židů a Němců.

Dr. Borový uznal tehdy zásluhy Husovy o český národ a jazyk, ale ukázal zároveň na škody, které následkem jeho náboženského vystupování pošly: Ku konci řeči své pravil dr. Borový: „Pánové, já nechci říci, neručte mne špatně rozuměti, že mistr Jan Hus všechno tu zavinil, co se pak stalo, ale já chci říci, a v tom mi zájisté přesvědčíte, že jeho jméno stalo se za jeho života a po jeho smrti přehodní, kteráž svým šárem zapálila nejen naši Čechy, ale i vřkolní krajiny a vše, co z toho vzniklo?“

Palacký sám to povídá. Podívejte se do historie, naleznete na sta budov klášterních, chrámů, památek uměleckých, budov slavných, které Karel IV. a jiní před ním byli zbudovali; z těch se staly pouze trosky.

Já jsem tenkrát nebyl ještě živ! (Veselosť.) Války husitské zničily naši zemi a co následovalo potom v následujících stoletích? Všecka neštěstí až do konce bitvy bělohorské, to všechno bylo jedinou řadou neštěstí a já jsem přesvědčen pánové, že chcete-li mluvití upřímně, musíte i Vy býti přesvědčeni, kdyby byla bez vzpoury mistra Jana Husi historie šla tím postupem, jak začala a nalezla svého vrcholu při Karlu IV., zájisté národ náš nalézal by se na jiném místě v Evropě.

Já souhlasím v tom s panem dr. Šilem, že osoba mistra Jana Husi toho nepotřebuje, aby měla kousek nápisu, několik liter na museu. Já vím, že osoba mistra Jana Husi bude zabírat vždy místo, kteréhož jméno žádný historik obejiti nemůže, o to se dějepis již postaral. Avšak pánové, jestli my žádáme Vás, kteří pravíte, že jste plni smířlivosti, abyste nedávali nápis na museu, který se stane předmětem urážek“. Věstecká slova dr. Borového se splnila.

„Na to pravil rodák královéhradecký, starý a proslulý dějepisec českého národa poslanec prof. vl. r. Tomek:

Sl. sněme! Jakožto skromný dějepisec Prahy a také při jiných příležitostech musil jsem a rád jsem psal o Husovi. Každý snad čtenář mého psaní dá mi to svědectví, že jsem Husovi nekritičtí, a to jsem slyšel také dnes již z úst jak p. dr. Šila, tak i jiného p. řečníka.

Já zájisté uznávám a ve spisech jsem uznal vědecky literární zásluhy Husovy a také jiného způsobu zásluhy jeho. Nicméně budu hlasovati proti návrhu dr. Šila.

Já Vám povím své důvody. Působením Husovým začala se doba, ku které dílem řečník přede mnou již ukázal, velkých rozbrojů v národě českém. Nepravím, že on by byl jedinou příčinou; toho větší příčinou byly náhledy jeho stoupenci a také jeho protivníci (Slyšte! v levo.) a že takové rozbroje v národě českém nastaly, které velkou škodu přinesly, velikou záhubu, ku které rovněž můj ctěný předchazející pan řečník ukázal.

Vystoupení Husa způsobilo v národě českém jakýsi duchovní vzlet, kterému se vědecky oddívovati budeme. Národ český ukázal v hájení svých tehdejších zájmů takovou statečnost, kterou vědecky bude dějepis uznávati a které si na svých předcích musíme vážiti; ale tento vzlet netrval dlouho. Zrovna, když zásady, které jistí stoupenci Husovi hlásali, začaly se nejvíce rozšiřovati v národě českém, zrovna od té doby počalo se mravní klesání národa českého a toto mravní klesání vedlo k bitvě Bělohorské, kterou pokládáme za největší neštěstí, které národ český kdy potkal.

Pánové, směry reformační, o kterých se zde proneslo slovo, směry reformační v rozličných a velkých zemích skončily se tak sv. katolickou reformací. Tak se skončily ve Francouzích, tak se skončily v Polsku, poněvadž se uznalo, že nevedly k tomu dobrému, co se od nich v prvních počátcích očekávalo.

Pohřbchu, u nás skončilo se to sice též katolickou reformací, ale u nás tato katolická reformace stála mnohem větších obětí nežli v oněch

šťastnějších zemích. U nás se to stalo zrovna záhubou dlouhou národa našeho nejen hmotnými, hroznými strážami, nýbrž zrovna i spustobením celé naší země a duchovním úpadkem, který na delší čas trval. To se nedá zapřítí.

Ale, slavný sněme, když jsme tuto hroznou dobu přestáli, jaký byl účinek toho?

Účinek toho byl navrácení ku katolickému náboženství a navrácení tedy zase k jistému mravní duchu v Čechách, ze kterého se národ náš zase konečně vzpamatoval. Vzpamatoval se právě tím, že u něho jednota zase ve věcech náboženství byla obnovena.

Mohu říci, že přál bych si, aby tato katolická reformace byla měla ještě lepší účinek v tomto směru, než, pohřbchu, se stalo.

Jsem bez obalu vyznavačem svobody náboženství, ale kdyby bylo se úplně podařilo obrácení našeho národa na katolickou víru, byl by to prospěch velký pro jednota našeho národa. Bylo by tu o jednu věc méně, která národ náš i nyní na škodu jeho dělí.

Převratem oním hrozným, který nás tolik stál, došli jsme duchovenstva upřímně s národem smýšlejšího, který byl jedním z hlavních faktorů našeho znovuvzkříšení, které jest tak říka jedině u všech národů evropských. Žádný jiný národ nemůže se tím vykáhati, aby z takového hlubokého úpadku byl tak pěkně povznesl se zase k vznešenějšímu stavu“.

Vážná slova pravil též probošt staroslavské kapituly vyšebradské dr. Lema: Slavný sněme! Já jsem se přihlásil ku slovu, protože mé jméno bylo citováno od pana dr. Šila. A já přiznávám se, že jest to skutečně pravdivo, co jsem pravil o Janu Husovi, že byl mravě ušlechtilých, to jest jisto, že nebylo na něm hříchu smrtelného zjevného, aspoň ne sločinu, kterého by se byl snad jako kněz dopustil. To jest pravda historická a já mohu doložiti, že on je s haeresiarchů jediná, jehož povaha ve mravním ohledě byla bezúhonná; já také opětuji, co jsem řekl a napsal, — a já se za to nestydím, — že lituji, že byl Hus na smrt odsouzen, ale katolická církev Husa na smrt neodsoudila. On byl světskému rameni vydán, tak to stojí v mé knize.

K tomu se přiznávám, ale v citování svém p. dr. Šil zamlčel, o čem jedná vlastně moje veliká kniha.

Já měl ten účel, abych dokázal, že Kostnický sněm spravedlivě za kacíře a bludáře vyhlásil Jana Husa a důkaz můj jest pracovní, já pracoval na té knize mnoho let a já jsem se vynasnažil vši silou, abych Janu Husovi ani v tom nejmenším neublížil. Na to mám svědectví ne jedno a mám dopisy, ne snad jen jeden, nýbrž velmi mnohé. Já jsem tedy, ne snad přechetl — to nebudíš snad mi vykládáno za neakromnost — nýbrž i studoval všechny spisy Jana Husi, jak české tak i latinské, a na základě těchto spisů jsem také důkaz provedl, v čem se Jan Hus oddělil od katolické církve a od článků víry za tehdejší doby. To byla první část mého psaní. Část druhá jedná o sněmu Kostnickém samém a tam jsem důkaz provedl, že všechny věty, které Husovi tenkrát byly předčítány, se skutečně nacházejí ve spisech Jana Husi a sice v tom rozumu, jak mu bylo předčítáno, a z toho teprve učinil jsem závěrek, že skutečně jest pravda, že byl Jan Hus podle pravdy vyalychán a podle pravdy také překonán.

Prosím, račte čísti moji knihu a pak jiného úsudku nepronesejte, než já tu pronášám.

Kristus Pán pravil: „Veritas liberabit vos!“ Což jest to platno bludy pronášeti, co jest to platno lid klamati, klam a podvod ho neosvobodí.

Veritas liberabit vos!“ Co teď pravím, jest pravda. Na základě toho všeho jsem také úsudek svůj pronesl. Já tedy nepravím pouze, že byl Hus mravě ušlechtilých, ale já také napsal, že skutečně jest pravda, že tomu učil, co mu bylo předčítáno; jest pravda, že se vychyloval z učení katolického, a já bych prosil za dovolení, abych směl jenom dva články jeho víry Vám říci, velectení pánové. On učil, že se skládá církev z lidí pouze předřízených, to jest takových, kteří skutečně do života věčného vejdou.

Vždyť ale není žádný z lidí, zda-li by byl předřízený čili nic. Na základě takovém nemůže církev katolická a žádná církev obstáti, neboť pak by byla církev pouze neviditelná. Proto jsem řekl, že působil Jan Hus skutečně podle svého úmyslu k nápravě církve katolické, ale ne tak církvi katolické, jako oudě církve katolické, že měl úmysl dobrý, ale jeho náprava že by byla popravou katolické církve.

Já si dovoluji uvéstí učení druhé. On pravil učil, a veřejně na univerzitě pražské zastával: „Nullus est dominus civilis, nullus est praelatus, nisi est in peccato mortali“. „Není žádného světského pána aneb majetníka ani biskupa, ani kněze, když jest ve stavu smrtelného hříchu“.

(Pozn.) Protože u našich radikálních husitů znalost náboženských věcí nepředpokládáme, tedy jim připomínáme: Hříchu smrtelného se dopouští, kdo přikázání Boží neb církevní přestupuje s ploým vědomím i svolením ve věci důležité. Desatero přikázání Božích est: 1. V jednoho Boha budeš věřiti. 2. Nevezmeš jména Božího nadarmo. 3. Pomeň, abys den

sváteční svátku. 4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho žil byl a dobře se ti vedlo na zemi. 5. Nesabíješ. 6. Nesesmíláš. 7. Nepokradeš. 8. Nepromluvíš proti bližnímu svého křivého svědectví. 9. Nepožádáš manželky bližního svého. 10. Ani požádáš statku jeho. Z příkazání církevních uvádíme: 1. Svátky zasvěcené světlí. 2. V zasvěcený svátek při celé mši svaté pobožně přítomen býti. 3. Ustanovené posty zachovávat. 4. Aspoň jednou za rok zřízenému knězi se zpovídati a v čas velikonoční nejvyšší svátost oltářní přijímati. 5. V zapovězený čas svátečního veselí nedržeti. Z důležitých hříchů uvádíme: Rouhání, velké proklínání, křivou přísahu, zanedbávání výchovy dětí, zarytý hněv, vraždu, sebevraždu, úplnou opilost, myšlenky, žádosti, činy smilné, velice necudné řeči, krádež, zavinou pýchu a lakomství, hříšnou lenost, sodomské hříchy, utiskování chudých, vdov a sirotků, sadrůvání nebo ujímání mady dělníkům, svádění k těžkým hříchům, jich hájení a účastenství atd. — Dle učení mistra Jana Husi, nejvyšší hlavy státní, správní, soudní a jiné na př. zemští, okresní, obecní úředníci a starostové, kněží, mistři, inženýři, profesoři a učitelé, majetníci obchodní, továrny, řemeslnické dílny, hostinští rolníci, úředníci nekonali by nic platného, pokud by se v stavu smrtelného hříchu nalézali. Rozsudky, nálezy soudní, nařízení politické, knihovni vtělení, koupě a prodej, vlastnické převody, testamenty atd. nebyly by dle tohoto učení Husova, rovněž platné. Kdyby se toto učení mistra Jana Husi neúprosně mělo prováděti, postavili by se proti němu asi v první radě radikální hospodáři, kupci, advokáti, podnikatelé, redaktori atd. atd. Takovéto učení, které za několik dní jsouc prováděno způsobilo by v každé rodině, v každém statku, hospodářství, obci, okresu, zemi a státu pravou anarchii, hrůzovládu a úplnou změnu majetkovou nesměla a nemohla církev katolická trpěti a za pravé uznávati. To snad aspoň v duchu uzná každý Mladoch, ba i radikál. Katolická církev pak odsoudila jen náboženské budné učení Husovo a nikoli jiné, šlechtivé, poctivé a zejména vlastenecké konání. To naši radikálové ovšem nevědí, neboť mimo Národní a jiné radikální plátky nicého nečtou. Než nechejme dále mluvit dr. Lenze).

„Já se táž, zda-li se tímto učením jediným neruší veškerý občanský řád? Jestliže žádný majetník, když jest ve stavu smrtelného hříchu, nemá práva na svůj majetek, pak může každý člověk přjít a říci mu: „Váři, ten majetek není tvůj, ty nemáš žádné právo naň!“ Jestliže by byl pravdiv článek „Nullus est episcopus“, si est in peccato mortali“, nevěděl by věru žádný člověk, jestliže ten kněz, který ho křtil, skutečně byl knězem, skutečně byl biskupem, poněvadž nevěděl a věděti nemohl, je-li ve smrtelném hříchu čili nic.

Takové učení nemohla katolická církev přijati. To musila zavrhnouti, a také zavrhla.

Čtení pánové přede mnou, p. kollega dr. Borový a slavný historik, p. dr. Tomek, již vyřídili ty následky, které následovaly za takovým učením. A jestliže Hus pouze jenom neúhonného charakteru byl a při tom také budné věci předkládal, nemohu jako kněz s tím soubasiti, a nebudu nikdy s tím srozuměn, aby osoba Jana Husi jako kněze byla ctěna, ačkoliv s tím soubasím, že má veliké zásluhy o písemnictví české. Vždyť pak jsem jeho spisy veškery četl, jako snad málokdo. —

Drobná obrana.

Kanemýr Šádek vypálil v „Hl. ze S.“ ránu proti katolickému vysokému kněžstvu, že z toho jde hrůza. Mrzí ho patrně, má-li někdo větší příjem než sám, a vypravuje věci, jimž kdo chce věřit sice může, ale tím vysvědčení duchovní obmezenosti sám si vystavuje. Tedy co zase se stalo: „Z rozkazu papežova vydal kardinál Rampolla encykliku (!) vysokému kněžstvu v Chile, kdež vytýká mu přemrštěný přepych atd.“ Toť se se ví, pan Šádek si s Rampollou píše, a ten si mu na ten vysoký klerus v Chile stěžoval; jak jinak by to pan Šádek věděl? Je tak naivní někdo, že může věřiti věc tak nesmyslnou? Kardinál Rampolla zrovna asi s nějakým dopisovatelem sdělí, co píše do Chile! Ale Chile je hodně daleko, a arcibiskup ze St. Jago p. Šádkovi opravu posílat nebude, a tak jen ho mažte. — Ale p. Šádek netoliko, že se dozvěděl, co kardinál Rampolla psal do Chile, on také má psaní, které arcibiskup psal zase na tu důtku zpátky. To jsou předece známosti! A jak ten arcibiskup píše: „Metropolitána však nelze nazvati bohatým, jestliže jeho příjem neobnáší dvanáct až třináct milionů.“ Jakých milionů, a čeho milionů to pan Šádek moudře neřekl, jen když se může plácnout „milion.“ Jak zašraným nepřitelem katolické církve musí býti ten, kdo takovou věc, o jejíž pravdivosti ani p. Šádek není jistě přesvědčen, šíří, a jaký attention na mozky svých čtenářů činí, kdo takovou věc jim ku přečtení předkládá, vidno z této ukázky. Tak p. Šádku, teď jste ráčil býti v Chile, procestatu je tu jižni Ameriku celou; kdo pak se tam půjde ptát, je-li pravda, co píšou „Hlasy ze Si-ona a z Pardubic!

Drobné zprávy.

Dar. J. B. M. ráčil udělit katol. vzdělávací jednotě v Nové Pace při své vizitační cestě dar 30 zl., za kterýž dar výbor vzdává upřímné díky. Zaplat Bůh!

Hospodářský spolek královéhradecký konati bude příští schůzi svou v neděli dne 22. května o 8. hod. odp. v hostinci p. J. Ludvíka v Jenikovicích. Jednati se bude o otázce regulací a meliorací.

Poutí svato-Janská v Hradci Králové oslavena byla za překrásné pohody v seminářském chrámu Páně za velkého účastenství důstojným způsobem. Domy na sv. Janském a Malém náměstí byly v předvečer slavností osvětleny a osdobeny zelení; rovněž okrášleny sochy sv. Jana Nep. na obou těchto náměstích. Poutí svatojanská v Praze byla letos čteněji navštěvována než jiná léta.

O odsouzení teplických výtržníků jsme se již zmínili. Dne 29. oslavovali daňacionálové pád ministra Badenova a vítězství Wolfa a Schönerera pochodňovým průvodem. C. k. okresní komisař p. Karel Patzak zjel si s Broumovem v kočáře a konání průvodu zakázal. Truhlář Adolf Stierl a kolář Jos. Seidl jeho rozkazu neposlechli a proto se octli i s veřejným pořadatelem průvodu J. Schonskim u zdejšího c. k. krajského soudu. Schonski byl následkem výpovědi svědků osvobozen, Stierl dostal 10 dní a Seidl 3 dni vězení. Tajný pořadatel demonstace teplické zůstal nespátrán, ačkoli jejich pomocníci rozebrali c. k. vládnímu komisařovi kočár a odšroubovali jednotlivé jeho části. Zpupnost taková proti vládnímu komisaři v krajích českých nebyla slyšána.

Velký požár ve Vamberku. Dne 14. m. vypukl večer o 10. hod. oheň v jistě stodole, kterýž vzor rychlé pomoci hasičských sborů rozšířil se v rozměrech netušených. Tak padly zhubnému živlu za obět 4 stodoly, obytná stavení p. Procházky č. 93., p. J. Riedle č. 91., p. Schlesingra č. 97., p. Káně č. 96, p. Holoubka a mimo to zachvácen byl požárem kostel a sousedící s ním kaple Božího Hrobu. Škoda je velká a tím citelnější a ve jmenovaných obydlích bydlelo celkem 15 chudých rodin, které přišly přes noc nejen o přístřeší, ale i o veškerý svůj majetek, poněvadž při úžasné rychlé šíření se požáru nebylo možno mnoho zachrániti a veškerá činnost soustředěna byla na lokalizování požáru. Při tom velkou zásluhu získali si hasičské sbory z Kvasin, Svidnice, Kostelce O., Rychnova n. Kn., Merklovic, Dlouhé Vsi, Částolovic, Lhoty, Chlen, Prorub, Potštýna, Sopotnice, Záměle, Lhoty Kostelecké, Lipovky a Rovné. Rychlá pomoc nouzi většic hledícím pohotělým rodinám jest nutná. O požáru kostela se nám píše z Vamberka: S velikou obtávností přetáhly ženy a mužů odstraněno z chrámu Páně vše, co odněti se dalo a odneseno do farního domu. Když z chrámu Páně odnášena Nejvyšší Svátost a překrásná socha Panny Marie Lurdské, lid hlasitě plakal volaje: „Což pak nás i Matička Boží opouští?“ Brzy však shledáno, že této opatrnosti bylo na nejvíce třeba, neb za několik okamžiků nebylo možno pro žár a pro množství jisker ku chrámu Páně se přiblížiti. Sdělení dostoupilo vrcholu svého, když rozléhl se křik: Kostel hoří. A věru krutý požár zachvátil nejprve okraj pod bání, odkud vzňala se věš, a oheň rychle se šířil, tak že za krátko celý kortel byl v plameni. Hrozný to byl pohled, na nějž účastníci do smrti nezapomenou. Dík prozřetelnosti Božské, že oheň nevnikl do vnitř chrámu Páně, ač okna popraskaná a jeden obraz křížové cesty, který poblíž okna zavěšen byl, úplně zničen byl. Konečně vzňala se i překrásná kaple Pána Ježíše, kterou roku 1742 nákladem svým zbudovati dal veleúctejný místní farář Rozvoda. Kaple ta byla pravým skvostem. Překrásné malby na omítce (fresco) znázorňovaly nejdůležitější události ze života Pána Ježíše; v kapli nacházel se též Boží hrob. A to vše ohněm zničeno, a ztraceno. Druhého dne po požáru, kdy proudy zděvých lidí z celého vřkolu i ze vzdálí přicházely podívat se na místo hrůzy, bylo teprve viděti, jak hrozná škála rozrušený živel na všech stranách. Utěchou jest nám v tomto neštěstí, že Dobrotivý Bůh a Matka Boží, kterou tak četní citelé její denně při majové pobožnosti uctívali, skytinou účinnou soustrast a že sebe menším darem přispějí nám a znovu upravení chrámu Páně. V hluboké úctě podepsaný obrací se tudíž na všechny upřímné katolíky v diecési Královéhradecké i na všechny ostatní katolíky, kam smutná tato zvěst zaletí, aby nám sebe menším darem přispěli. Upřímně „zaplat Pán Bůh“ za každý darek a modlitby všech osadníků zdejších za všechny dobrodince našeho chrámu Páně zajisté Bůh vyslyší dle připovědi: „Cožkoliv jete učinili jednomu z bratří svých nejmenších, mně jste učinili. Milodary na znovuupravení chrámu Páně přijímá redakce tohoto listu a místní duchovní správa ve Vamberku. Farní úřad.

Podporujeme české tkalce krkonošské. Skvostný skýtá se oku ráj s rozhledny ra Žalým na čarokrásné Krkonoše, Trošky, na Vysocko, Jičínsko, Lomnicko, Novopacko a Vrchlabsko i Hostinné — avšak srdce českého vlastence svírá žal, že ty české vsíky i městečka s židovským a německým továrníkem začíná ovládat též něcký a nekřesťanský ruch. I ten sestárý Žalý musí zeletí, že na jeho etráních a úpatích ve Vrchlabí, Mrklově, Štěpánské Lhotě Benecku přechází jedna čtupa za druhou do rukou Němců, že chudý český tkadlec, ač vzácné dělá věby kmentové, krkonošské bílé zdravotní prádlo, šamany

přezné, ubrusy, ručníky a kapesníky, vojenská a re-žnobilá prádla, bídné živoři, s tíží ubíjí živobytí a přečasto mučí prodávati Němci, který mu přizí prodává s výdělkem až 40 proc. Zle by se naskytovalo radikálům jilemnickým, novopackým a lomnickým příležitosti dost a dost podporovati české rodáky, prakticky prováděti heslo svůj k svému. Než naši radikálové mají se štváním proti biskupovi královéhradeckému a s lžihusitakým boucharostvím tolik práce, že se o organizaci a podporování českého živlu v okolí Hostinného, Vrchlabí, na Jilemnicku a Rokyt-nicku pranic nestarají. Stará se tedy o to poctivý český kněz, rodák stěžeský, dp. farář A. Zámečník a odborem Jednoty Severočeské v Štěpánicích. Dp. farář ručí za dobré zboží českých tkalců a zakládá právě spolek „Združeny krkonošský tkalcovský spolek „Svornost.“ Páni učitelé, kaplan a sousedé mnozí jej v lidumilném tomto suazení vydatně podporají. O národohospodářských poměrech krkonošských a v jiných okresích naší diecese se postupně známe. Místní informace do tohoto odboru spadající budou nám velevitáné. V politice nemáme my Čechové štěstí, věnujme se tedy každý dle možnosti drobné práci národné. Součinností všech lidí dobré vůle mnoho zmůže.

Novitání hosté. V neděli zavítali do Oujezda a Čibuze páni socialisté s pověstným spiritistou a bývalým pokrokářem a anarchistou Jos. Pavlíkem a s jedním generálem z Prahy. Stateční občané Oujezdští, kteří byli zvyklí až dosud v tiché obci své na pokoj a pořádek, neuvítali socialisty s povděkem, ale resolutně jim řekli: Vy nám budete kazit lid? Táhněte! A protože páni socialisté neměli času odejítí dveřmi, vysákali co nejčerstvěji okny. Do Oujezda prý tak brzy nepřijdou.

Vzdají se mandátu? Dle dosud platného usnesení mladočeské strany musí každý mladočeský poslanec vzdáti se mandátu a podrobiti se nové volbě, když vstoupil do státní služby anebo byl vyznamenán řádem. V radikálních kruzích jsou zvědaví, zdali okresní starosta v Hlinsku p. Karel Adámek a statkář p. Václav Janda z Budohostic vzdají se svých mandátů, an byli vyznamenáni řádem železného kordy III. třídy na základě kteréhožto vyznamenání mohou žádati za povýšení do stavu rytířského.

Při volbách v Králově Dvoře do obecního zastupitelstva byli zvoleni velkou většinou mužové konservativní ze starého zastupitelstva, zejména pan parkmistr a městský děkan a okresní vdp. vikář Beran. Pan dr. Moravec se na volebním kolbišti více neobjevil. Tak byne sláva tohoto světa.

Četní sládeci vyslovili se proti nesmírnému zvýšení daně z piva.

Lázně ve Velechovkách, kde jsou nádherné vily a pěkná restaurace budou 22. t. m. slavně otevřeny.

Ludmila, kteráž bude vycházeti nákladem knihtiskárny V. Kotrby, těší se značné přízni. Jest si přáti, aby toto zábavné čtení, které bude výběrem nejlepších prací nezávadných domácích i cizích, našlo nejvíce přátel, aby nakladatel mohl uskutečniti své plány ve prospěch katolické belletrie. Zamýšlí vypsati řadu literárních cen za nejlepší povídky z dějin českých, které náš lid tak rád čte a jichž máme veliký nedostatek, považujeme-li za historickou povídku práci, která skutečně dobu dějinnou představuje a ne povídku, kde kromě jmen historických vše jest fantasií, a to ještě špinavou fantasií. Při malém upozornění četby milovního lidu získá se hojně předplatitelů ra tuto novou knihovnu, kterou lze s klidným svědomím dáti do rukou všech. Čtenáři naši zajisté ráli přinesou tuto malou obět ve prospěch důležité věci. „Ludmila“ bude vycházeti pravidelně počátkem každého druhého měsíce vždy jeden svazek vybraného zábavného obsahu o 160 stranách. Vyjde tedy ročně 6 knih skoro s 1000 stranami za nepatrné předplatné 1 zl. (poštou 1 zl. 10 kr.). První svazek vyjde koncem měsíce května.

Státní obilní skladiště v Rumunsku. Rumunské ministerstvo obchodu a orby předložilo sněmovně tamější návrh zákona na zřízení zemědělských společenstev k účeli povznesení rumunského zemědělství, hlavně ale střední třídy zemědělců. Mezi jinými mají společenstva ta se přičiniti, o zřízení státních skladišť obilních, do nichž by rolníci sklizené obilí dodávali, aby skladiště pak zprostředkovala prodej obilí toho ve velkém, čímž se mají odstraniti zprostředkovatelé, tak aby výdělek jejich připádl rolnictvu, které by bylo přivedeno v bezprostřední styk se spotřebovateli. Kdy pak začne se něco podobného prováděti u nás?

Rolníci sbíhají ze statku. Pod tímto záhlavím uveřejnili jsme v minulém čísle zprávu, že rolníci pp. Doležal, Kerhart a Šnějdárek z Lochenic utekli ze statku. **Mylné a nesprávné bylo udáno, že rolník p. Bukovský z Lochenic opustil svůj statek.** Pan Bukovský na svém statku podnes řádně hospodáří, na jeho parcelaci nebo opuštění ani nepomyslel. Statek v Lochenicích opustil rolník z č. 6. Omyl náš povstal tím, že p. Bukovský z Předměřic, nyní v Praze, prodal svou živnost, která se pak parcelovala.

Pro Ústřední Matiči Školskou vybráno bylo při svatbě p. Václava Hojného z Čibuze 2 zl. 50 kr., které zaslány naší administraci p. Josef Groškem v Čibuzi.

Školní rada, p. Vojtěch Lešetický odstěhuje se do Prahy. V našem městě působil za- slulně 31 let. Beneda pořádá dnes na jeho počest večírek.

Zvěsti z východních Čech.

Od Čáslavi. Rolníci naši začínají „Obnovu“ číst, vždyť ta jim nejvíce otvírá oči a důkladně si posvítí na různá hesla radikálů a spravedlivě také alehne neupřímnost tak mnohých politiků vůči lidu českému. Ukazují-li na nedůslednosti nynějších našich politiků, připívají tím nejlépe k vyjasnění našich neutěšených politických poměrů. Připomínka „Onovy“, že dr. Herold v Mnichově Hradišti pravil, že vzhledem k českému státnímu právu nepotřebuje poslanci čeští schůze říšské rady ani navštěvovat, ale ovšem Němci, jimž na centralizaci vídeňské tak záleží, vzbudila senaci. Pamätujeme se přece velmi dobře, že byli to právě čeští poslanci, kteří v loni i letos na říšské radě centralistickou říšskou radu proti opozičním Němcům nejvíce hájili. Pak-li to pan dr. Herold s tím českým státním právem myslí doopravdy, proč tedy nenechal Wolfovi a Schönererovi tu říšskou radu rozbit? Inu, každé pro má své proto. My jsme si také velmi dobře za pamatovali, že to byl p. dr. Herold, který sliby rolnictvu dříve dával, úplně zapřel, že pravil, že kvůli nezlačením dobytčím nechce dělati českému státnímu právu bezvýznamnou štafáž, že vůbec pro státoprávní a rolnické naše požadavky nemá smýslu, a že proto s tak lehkým srdcem hájí Němce Karla Šteffena, jehož hlavně vinou přišlo 1200 moravských rolníků o peníze za dodanou řepu. Pan dr. Herold učinil ze Šteffena ovšem učiněné lilium a šlechtického tragického hrdinu, prohlásil v obhajovací řeči, že jest hrd na to, že může hájiti takéého Karla Šteffena, ale pan státní návladní Heroldovu pavučinovou „obranu“ a Šteffenovu tragiku nemilodárně roztrhal, soud uhersko-hradištský přidal se úplně k vývodům pana státního návladního a přifkl právě klientovi dr. Herolda Karlovi Šteffenovi ten největší trest ze všech obžalovaných. To je pro obrance „práva“ a „pravé rytířskosti“ trochu nepřijemnou věc.

Z Hořic. Zdejší velmi snaživé spolky Dalibor, Ratibor, a Vesna uspořádaly 8. května v divadelním sále Bendlov večer, který přetáhne navštívil přátelé a členové jmenovaných spolků. Pan profesor Rublič v promyšlené řeči přehledným a poutavým způsobem vylíčil činnost Bendlova a nehynoucí zásluhu jeho o českou hudbu a zpěv. Hudební spolek Dalibor přednesl zdařilé slavnostní posud z opery Břetislav a Jitka a neprovozované dochod Bendlovy skladby pro housle a piano „Dumku“ a „Orientálskou fantasii“. Obě skladby vynikají vzhledem krásami hudebními. Dalibor prokázal pro ducha Bendlovy hudby také neuvěřitelné porozumění. Ratibor přednesl precizně Čarodáje národa Českého a Tatranskou hjaľocku. S povděkem jsme slyšeli také velmi pěkné výkony Vesny, jejíž členky jsou dobře secvíceny a zpívaly s láskou i s chutí. Bravurně zapěly pomstu vil i trojzpěv Dobrou noc. V slečné Pazourkové poznali jsme vyskolenou pěvkyni, a objemným, libozvučným hlasem, slečna Tauchmannová, horlivá pístitelka zpěvu církevního, vyniká dosti silným hlasem a příjemným timbrem. Spanilým pěvkyním dostalo se hojného a zaslouženého potlesku. Skočnou, smíšený sbor s průvodem piana přednesl rozmarň a mistrně všechny tři spolky. Zvláštní pochvaly zasluhují též jejich páni sborníci, kteří i čestným spolkům byli by chloubou a ctí. Slečna Černá a p. Rublič hráli skvostně na pianu. Hořice uctily památku zvěčného Karla Bendla opravdu krásným a příkladným způsobem.

Od Nového Bydžova. Kraj náš může se vykázkati lukami v tak příznivé poloze, jakou ani krajiny žirného Polabí vykázkati se nemohou. Na našich lukách roste ta nejšťavnatější tráva, ty nejvonnější jetele. Než v posledních letech trpí naše luha velice vystoupením vod z břehů, což má veliký vliv na jakost i množství senoseče. Rolníci naši pocítují stále naléhavěji potřebu regulování naší řeky i potůčků, neboť škody vodu na lukách způsobené jsou obrovské.

Z Jaroměře. Za příčinou otevření slatiných lázní Velichovky, které se budou v neděli dne 22. května t. r. zahajovati, konala se výstava plemeného skotu družstva duhy katekého v Jaroměři, na ten samý den projektovaná ve čtvrtek dne 19. května t. r. v s nezměněným programem.

Ukázky z visitační cesty. (.). Visitační cesta blíž se již ke konci. Odpůrci katolické víry učinili z visitační cesty pravou křížáckou výpravu proti povolánímu katolickému Arcipastýři v severovýchodních Čechách, hejna jejich agentů jako krabujci, havraní a kavky obletují kraje, do nichž nejd. biskup zavítati má, šfí o něm lež a nejsprostší pomluvy, líčí jej jako Němce, nepřítel českého národa, který vyseává jeho morek a tuk, který si za své cesty dává platit padesátů a dukátů, který prý český lid chce podrobit Němcům a Římu. Této hanobitelům sedne sice číst radik. neprozřivců na lep, ale velká většina se přesevďčí na vlastní oči, že náš biskup je ten nejlepší Čech a vlastenec, že nechce zhubnou ale spásu českého národa, že duševní i hmotné jeho potřeby obětavě podporuje, že na své visitační cestě více těch desítek a padesátek potřebným rozdá, nežli všichni radikálové dobrohady. Radikálové svými štranicemi docilují pravý opak toho, co chtě docílit. Český lid otvírá oči, prohlíží kejmle radikálů a vědomí katolické nabývá vrchu. Všude oznamováno, že ohromná většina lidu je věrně víře otců našich oddána, — a i na osadách, kde byl jakýsi odpor proti uvítání nejd. biskupa našeho — oznamováno, že to působí jen lidi — kteří buď o vlivem nekatolíků, nebo radikálů vášní svou, svým sobectvím, aby domohli se nějakého vlivu na radnici nebo jinde, vystupují proti náboženství a proti každému, kdo náboženství hájí. Lid však v celku je katolický a svítá již na všech stranách. Tupení, výstřeha, pranýřování ve věku protikatolickém jsoucích plátek nic již nepomáhá, český lid vidí, kam vše spíše stálým podrýváním náboženství, odmítá na mnoze listy nevěrecké, a zastává se víry své proti neznabobům. Je oživuje vědomí náboženské, toho důkazem je náklonnost lidu k nejd. biskupovi, toho důkazem je uvítání, jakého se dostalo Jeho Milosti na visitační cestě letošní na osadách téměř všech, ac-

koliv radikální plátky celou sponu potap a hany už chrílily na nejd. biskupa. Plátky ty adarma rozšfrovány po osadách, agitátoři placemí vysílání, aby štváli lid proti Jeho Milosti. Celé toto štvání smoblo pramálo, jen asi na čtyřech osadách nepříliš některé spolky, v Radimi, Nové Vsi, Pečkách, v Branné atd. uvítání bylo co nejslavnější. Zástupcové měst a obcí všude se dostavili vyplnili tím to, čeho žádá slušnost a povinnost katolíků. Jen dvě městečka pohoraké se vysnamenalaja z radikální své pychy zástupcové jejich se nedostavili, jsou to Nová Paka a Lomnice. Kdo půobil hlavně, aby Paka se stala „slavnou“ odporem proti represen-tantu církve, jejíž členy jsou, přinesli jsme minule. Že Paka bude následovati Lomnice, vědělo se již dávno, vždyť je to nejradikálnější místo ve východních Čechách, kde září pověstné lumen Doležal, takto hostinský, jinak, jak pravil kdosi, z božího dopuštění a z hlouposti lidu taký poslanec. Důkazem, jaký duch náboženský vane na radnici v Lomnici, je to, že ne-zúčastnili se ani pchbu zvěčného velezasloužilého p. děkana, ac každý, třeba i v divoch má úctu k zemřelému, a když nastoupil nynější duchovní správce, ac jako kaplan velice byl oblíben, zástupcové obce instalace se neúčastnili. Chyťtejší kousek lomničtí pokrokáři nemohli prověsti, nežli že se o katolictví svém dali poučovati od helvetického, internacionálně socialistického také-redaktora Hevery. Po bitmování reptal lid hlasitě proti protikatolickému usnesení obecního zastupitelstva a slyšeti bylo výrazy, které sotva p. Doležal do fonografu by chytal, aby se jimi bavil: Co s pomníkem? at se to dá chudým, nebo at se spraví kostřatě dláždění! To by bylo pro Lomnici důležitější. Opakovalo se to, co na jiných místech se dělo, že lid reptal a všeobecně hrubijánství proti nejd. biskupovi odsuzoval. Lomnice místo slávy má ostudu! Tím se však nesmí myslet, že snad celá Lomnice je podobným protináboženským duchem prosáklá, nikoliv. Několik radikálních politických štváčů stalo se pány situace na radnici, ohromná většina lidu je však věrně katolická, rovněž i většina intelligence. Důkazem toho je veliké účastenství lidu při příjezdu Jeho Milosti, který přes všechny nepohodu a terror jistých pánů v tak velkém počtu se dostavil, a zúčastnili se při uvítání měšťanské besedy, kde vykvet intelligence je zastoupen. Okresní starosta tovarník p. Theodor Mastný přijel s výběrem měšťanské besedy naproti Jeho Milosti až do Nové Vsi, a vyprovázeli pak Jeho Milost s panem okresním hejtmánemna dvanácti kočárech a s banderiem z Nové Vsi až do Lomnice. Zde také všechny spolky od uvítání nedaly se odtrástiti. Dalo-li se městské zastupitelstvo povzbuditi k usnešení svrchu uvedenému řeči „osvěčovače“ a katol. odpadlíka, Hevery, tu si dalo pěkně vysvědčení své zaslepenosti. Více o Lomnici šfíiti se nebudeme, neboť vykládati jistým pánům ideální snahy a zásluby nejd. biskupa, bylo by marným a zbytečným. Nejdosti o tom. Jablonský měl heslo: Nikdy slunce nezašlo, aby opět nevyšlo. Když tedy slunce rozumu a slušnosti v Lomnici po stálé mraky jak deště tak i hlouposti bylo zapadlo, vzešlo ihned druhý den v Libštátě, kde Jeho Milosti dostalo se uvítání co nej-slavnějšího. Na hranicích farnosti, kam doprovázeli Jeho Milost na kočárech deputace měšťanské besedy z Lomnice s p. okresním starostou v čele, očekávali nejd. biskupa zástupcové města Libštátu a přifa-ných obcí, veliký počet banderistů. U první alávobrány, kterou postavila nákladem svým obec Svojev, přivítal Jeho Milost následující významnou řeči tovarník p. Jan Jína: Vase Biskupské Milosti, náš nejdůstojn jší vrchní pastýř! Jmenem obecního zastupitelstva, jakož i jmenem velké většiny katolických osadníků kolliary libštátské vítám V. M. B. do naší osady! S toužebností a v náboženském rozecvení očekávali jsme jitra dnešního, těšice se, že dopřáno bude nám spatřiti trávi v tráv našeho milovaného vrchního pastýře, nejd. biskupa, toho biskupa, kterého jako hned žádného jeho před-bůdce obrali sobě za úkol tapiti a hanobiti lidé, kteří chtějí čísti se mezi vzdělance nynějšího století, a jsou po většine zapasáni v úředních matrikách jako katolíci! Není snad jednoho týdne, by v některém ze štváčských plátků, o které v okolí našem není nouze, nebyl článek prosáklý lázi na potupu, na pohanu a na snižení úcty k našemu nejdůstojnějšímu vrchnímu pastýři proto, že on rázným a odhodlaným ukázal se býti v hájení víry Kristovy, té víry, pro kterou sv. mučen-níci neváhali životy své dáti. Ba, zčásti vyskytly se i v posledním čase i výstřahy, varující zúčastnit se uvítání Vaší Bisk. Milosti, zároveň s brozbu, že pranýřování budou ti, kdož neposlechnou! Byli jsme žádostivi popatřiti v tu odhodlanou tvář našeho milovaného vrchního pastýře Čecha, kterýžto se šlépějích sv. Cyrilla a Methoděje, sv. Václava, Karla IV. odhodlaně hájí jazyk český, kterýžto vědady a při každé příležitosti dává toho na sobě znáti, že je synem české matky a kterýžto se neleká v uzavřeném území veřejně prohláseti, že i menšina má právo v království českém hlásiti se ku svému mateřskému jazyku, to sv. Václava, aniž by se bál za to urážek a násilnictví Němců, jak jsme toho právě před nedávnem byli svědky na Vrchlabí! A proto tím větší úctou jsme jati ku Vaší Bisk. Milosti, zároveň přejíce by v brzkou podařilo se Vaší Milosti přesevďčiti o národním smýšlení svého Vrch. Pastýře všechny ty, kteřížto jsouce ve vleku lidí protináboženských až douad nevědí, kterou cestou se mají bráti. My však vítáme Vás co nejuctivěji jmenem všech věrných katolíků zdejších a voláme: Bůh zehnej, Bůh posilň a zachovej Vaší Bisk. Milost! Uvěřejňujeme tuto řeč jako důkaz jak, smýšlí pravý uvědomělý katolík o nejd. biskupovi našem, a jak o něm mají smýšletí všichni katolíci Čechové. Připomínáme ještě, že p. tovarník Jína je rozhodný katolík, který zastane se sv. víry vědy a vědu, jeho působením zvířezili také v obecním zastupitelstvu katolíci proti protestantům, kteří v Libštátě mají dříve modlitabny. Budiz jemu vědána čest! Káž by podobných uvědomělých katolíků bylo více! Nejd. biskup dojat uděkoval za tuto řeč a dodal, že je mu to stkvělým zadostčiněním ze Lomnice, kdež svého biskupa neznají a anabám jeho nerozumí. Dále jmenem přifaňných obcí uvítal J. M. starosta obce Svojk p. J. Čurda, který zvláště o

alávobránu a banderium se postaral. Též všechny spolky uvítání se zúčastnili, až na „Sokola.“ Ten nepřijde nikdy, mají Sokolové ve stanovách svých sá-kázáno zúčastňovati se církevních slavností. Nevíme však proč. Snad k němu několika šidům, kteří pak se dělají se šidy českými, vědy zůstanou a s Němci hla-sujou? Že by však přijímání sv. svátostí, totiž biřmo-vání bylo proti zásadám Sokolstva, to jsme dosud nevěděli, až nám to pověděli Sokolové na Pace. Nevíme, zdali to mají také ve svých stanovách, bylo-li by tomu tak, pak by bylo pravdou, co kdosi řekl, že vedlejším zaměstnáním Sokolstva je nyní tušení těla, hlavním však úkolem šířením nevěry v Čechách. To jen mimochodem. Pamflety známého odpadlíka doktora „Vrány“ dva čeští kněží po Libštátě se jen hemžili, hrozilo se též ze strany radikálů, že strhnou brány, ale nic nezmohli. Katolíci většinou čtli všechny apisy Jeho Milosti, znají tedy nejd. biskupa dobře, helvetaké špinění u nich nic nepůsobí, a odporem odhazovali dotčny pamflet; p. doktorovi „Vránovi“ radíme, aby si je šel sebrati, a užil jich k zabalování prášků nebo k dalšimu štvání proti nejd. biskupu králové-hradeckému. Dávka onoho pamfletu již nepůsobí, odpadlý doktor „Vrána“ nový snad recept někde na smetišti opět vykloubá. A jako v Libštátě, tak i v Ji-lomnici uvítání slavné p. biskupa a večer uspořádali mu dva spolky zastaveničko a lampionovým průvodem po městě. Radikálové se těšili, že prý jindy měli il-luminace a pochodňové průvody větší. Ať si tu ra-dost mají!

Ze Sovětice a Sádové. Společenstvo ku odvodňování pozemků v Sovětících a okolí zadalo adělání projektu melioračního kulturně technické ka-nceláři pana Antonína Vlacha, úředně autorisovaného kulturního technika v Novém Bydžově. Se saměřova-ním polohy započato počátkem května. Plán i rozpo-čet musí býti nejdéle do konce června 1898 předlo-žen. Po žních započne se ihned s rýhováním pozemků. Společenstvo zahrnuje pozemky z obcí Sovětice, Hněv-čes, Černůtky, Mžany a osada Sádová.

Z Lomnice. Nad veletokem Popelkou bydlí pod poutnickou horou Tábozem od pradávých časů katolíci Čechové, od novějších pak i moderní husité. Od té doby, co tak hrdinsky před panem okresním hejtmánem schovali černé prapory s kalichem, zpívá se v Lomnici:

My jsme ti husiti
my se nedáme —
až přijde pan hejtmán
prapory schováme.

Pan říšský poslanec Doležal, dokud měl u sebe katolický spolek, měl nejraději katolíky, na to se stal husitou a proto dal v městském zastupitelstvu od-hlasovati návrh na postavení sochy mistra Jana Husi na velkém náměstí, kdež čerstvě natěšené tabulky ozna-čují jako náměstí Husovo. Velké většinou nedlážděné a kostřaté náměstí dostalo název svůj proto, aby uštěpační lidé snad nemysleli, že na něm pasou husy. Pan poslanec a hostinský stal se prý se nyní mužem tak věhlasným, že prý se i Amerika s panem Mac Kinleym nyní v Lomnici otazovala, jak zatočit se Španělskem. Pan Jandourek, který mimo svůj krámeč ovládá veškerou i zahraničnou situaci, má veškerou naději, že se stane neméně slavným mužem. Pan mí-stopředseda Politického klubu jest rovněž diplomat. V Lomnici se o něm vypravuje, že má dvojité obráz. Státně-li, obrátí obráz Panny Marie na líc a chodí po poutích, dává rozvěcovat svíčky — a když se uzdraví, obrátí na vrch Husa. Inu chytřák, který s panem Do-ležalem a Jandourem veškerý svůj rozum dostává od dvou pánů učitelů, protože v spatyce se již neku-puje! V moudrých hlavičkách těchto pánů zrodila se bizzarní myšlenka, povolati do Lomnice pana Hevera. Schůze byla ovšem slabě navštívena a to nejvíce se všech stran sehanými učedníky a chlapci škole sotva odrostlými a mezi těmi bylo též několik chlapců do-spělých. Pan „redaktor“ Hevera ve svém osuňtělém šatě, svou posou a deklamaci půobil dojmem diva-delního herce. Lidé povídali, kdyby měl tolik rozumu jako má „hubu“, že by to byl snad někým přivedl. Pan Hevera, který prý proběhl jakýsi kurs obchodní, začal mluvití místo o šafranu a fístronu o vývoji ná-boženství o mnoho — a jedno božství, o církvi ka-tolické, o nepofáděcích v církvi a dodal pak, že za-kladatelem klerikalismu jest biskup Brynych! Inu, prach p. Hevera patrně nevynalezl a proto mluvil jeden větší nesmysl než druhý. Řečí svojí elektrisoval a „osvítí“ socialisticko helvetaký „osvěčovač“ tento své ubohé posluchače tou měrou, že v shromáždění zodpověděl jeho otázku, jak uvítáte biskupa Brynych jeden hlas: k . . . m! To se však nestalo. Ještě jeden znamenitý nápad měli naši bachkoratí husité. Časná z rána, před příjezdem pana biskupa na pahorku v le-síku — kde se vzal, tu se vzal — černý prapor s kalichem. Ale ne, aby snad někdo myslil, že naši hr-dinové o svou kůži se bojice vyvěsili jej v noci; oni to jen udělali, když jich za úsvitu nikdo neviděl. Pak se ovšem vychloukali: „My jsme ti husiti, my se nedáme!“ Prapor tento našich novohusitů spatřili náhodou děl-níci mistra kováře a roztrhali jej na kusy. Politování hodná armáda tedy svého prapora nehájila, a s pocho-pitelných příčin se k němu také hlásiti nechce. Proti zdejšímu neurvalým radikálům panuje v kruzích sluš-ného měšťanstva a vůbec mas lidu veliké rozhořčení. Udělali našemu městu zbytečné ostudu. Poněvadž řeči pana biskupa, který jejich poblouzení litoval, jsou za-razení, zdrcení a zhanbení, nevědí kudy kam, utekli se zase ku své nejosvěděnější zbraní — ku lázi — a hlásají, že p. farář musí ndp. biskupovi zaplatit za tu ceremonii 80 dukátů. Není nad lidskou hloupost moderních osvěťáčů! Ku cti města Lomnice důžno dodati, že velká většina obyvateľstva jejich jednání přisné odsoudila, že pana biskupa velmi slušně při-jala. Školní mládež, okresní starosta p. Th. Mastný a starostové přifaňných obcí a přetělní věřící přivítali ndp. biskupa před farní budovou; kostel byl na-bitý. V sobotu ráno odjížděl ndp. biskup do Li-bštátu provázen jsa členy Občanské besedy a mnohými pány, kteří mu přijeli naproti z Libštátu.

Z Úpice. Na smutnou upomínku povodně, která v minulém roce v městě nadem řádila, pořízeny jsou na některých domech a na mostě nápisy na těch místech, kam až voda sahala. Nápisy ty jsou ovšem české. Jenom na domě p. Otty Moravtze stkví se zlatými písmeny na černé půdě napsané, krásné, zdálky již znatelné „Wasserhöhe“. Chce snad p. Otto Moravetz tímto německým nápisem, každému čtoucímu připomenouti, že ta velká voda k nám přišla od Němců, od nichž od jakživa nic dobrého k nám nepřišlo? — Na tuto nepřítomnost, či lépe řečeno vyzývavost poukazuje a žádáme, aby tato skvrna, hýzdící český ráz našeho milého města, byla co nejdříve odstraněna.

Z Police m. M. Křesť. sociální Jednota v městě nadem vycházejíc ze zásady, že živé slovo nej-mocnější na srdce lidské působí, obrací hlavní zřetel svůj k častějiším přednáškám, které nevšední účastí se těší. Tak opět dne 8. května přednášel u nás p. V. Myslivec, redaktor z Prahy, o časové otázce, o poměru totiž křesť. sociálních jednot a vlastenectví. Posluchačů dostavilo se přes počesť nepřítomné 450 a sledovali jsme mezi nimi co vzácné hosty též osoby stavu kněžského a učitelského z osad vokolních. Též c. k. hejtmanský (vyšší) komisař. Řečník, nadšeně uvítán, vymezil nejprve pojem vlastenectví co upřímné snahy o povznesení blahobytu národa. Dovo-dil, že víra Kristova v každém národu co nejmočněji k povznesení obecného blaha působila, tak že není příkladem, že by jaký národ křesťanský kdy vyhy-nul. Ukázal na děsná utrpení mnohých národů, zvláště ná-roda irského, a uvedl svědectví z úst protestantských, že národ ten zachováni své jen věrnosti vůči katolič-cké děkuje. Totéž dokázal i z dějin českých, odhaliv švindl, jež liberálové tropí s Husem, Komenským a jinými muži z dějinách. Na sociálních demokratech lze viděti, že kdo odvrhne víru, odvrhne i lásku k vlasti, a doklad ten vidíme již i na mnohých českých liberálech, a dočkáme se ho dosti brzy i na pánech liberálích. Ti vlastně jen, dokud vlast nezážádá obětí velikých, ale nasaditi za vlast vše i životy, toho schop-na jen povaha duchem víry prochnutá. A tak nade-jde doba, kdy vlastenectví bude mít opory jen v li-du věřícím, a v těch nyní tak kaceřovaných křesť. sociálech.

Z Nové Vsi u Lomnice. Zvláštní to věc, že „páni“ z města starají se o ty „hloupé“ — jak myslí — sedláky, když jich potřebují, anebo k něco-mu jich chtějí použít jako berana, aby ušetřili svou kůži. Strana purkmistrovská v Lomnici zvala naše občany do Heverovské schůze do Lomnice, aby je „osvili“. Rozvážní naši rolníci a živnostníci však pochybným facitrujícím ovocováním nevěří a chystali se proto k slavnému osvětlení svého Arcipastře, jemuž 12. května velkolepé banderium občanské jelo vetříc. Byl jsem nadšeným svědkem, jak vzdor vši nepohodě po všech cestách k Nové Vsi vedoucích spěchali blíž i vzdáleni, aby uvítali vše nej-d. pana biskupa. No-vá Ves jest osada dlouhá, za hodinu sotva ji přejdeš a po celé délce tu a tam vlály prapory. Tři vkusné brány s přiměřenými nápisy značily vřelá obce a po-ctu Jeho Milosti. P. starosta Ant. Mizer a se sl. ob-zastupitelstvem a s pány starosty obcí přifařených uvítali nejpr. p. biskupa, když řadou čtyř spolků hasičských (z Bělé, Nové Vsi, Syřenova a Žďáru) a Novoveského spolku čtenářského a záloženského Reif-eisenovského dospěl ku přední bráně doprovázen ban-deriem. Ze mládež školní nechyběla se svými pány učiteli, nemusím dokladati, vždyť tak pěkně odpoví-dala při zkoušce a ve všem chování jejím bylo viděti, že vedena je co nejlépe ku své víře. Žačka Františka Mizerova vřelou řečí uvítala J. B. M. Na hranicích svého okresu v Nové Vsi uvítal nej-d. pana biskupa pan okr. hejtmán Semilek a projevil vřelé přání, aby činnost J. M. přinesla hojné zdaru a požehnání. Při loučení oslovil J. B. M. vzletlé šák Václav Obešlo za přítomnosti mládeže a občanů. Před třetí hodi-nou odpolední přijelo totiž mnoho pánů z Lomnice do Nové Vsi, aby uvítali a doprovodili i s našim ban-deriem na dvanácti kočárech nej-d. pana biskupa do Lomnice, kdež hofnů lid a mládež v řadách byla se sešla.

Z Náchoda. Naše opovice, která si říká „ra-dikální a avobodomyslná“ zaplňuje si c. k. okresní hejtmanství stísněností a denunciacemi a chová se celkem klukovsky, neštítíc se všelikého stryčářství. Náchodské plátky země by na úbyt, kdyby chtěly býti služnými. Ústa jejich vztahem vzápěná chrlí síru a oheň na většinu zastupitelstva, protože nechce hovětí jejich justamentu. Spíná a trháji slušné lidi a co psali dříve nad čarou, s tím paběrkuji nyní pod čarou. Tam opět na pť. podmítají purkmistrovi úmysl zistiť na úkol spojitelný města, že prý mu jedinému bylo ze 3.000 vkladatelů dáno 4 a půl proc. místo 4 proc. Jeli tato soukrmá a obchodní věc probíháním, pak zodpovědnost nese právě bývalý ředitel spojitelny p. J. Bartoš starší, jenž (alyštel) sám pana purkmi-strovi — potřebuje ve spojitelné peníze — onen úrok nabídl, aby jen peníze své jinam nenkládal. U toho pána dlužno o zevrubnější informaci se dožádati jak-kož i strany toho famózního odpisu 20 tisíc, z čehož také chtěli pro sebe vytlouci kapitál a zatím potre-fila slavná opovice své dva nejstarší členy, kteří mezi těmi jsou, jimž částky peněz odepsány byly. Praskav-ka vyšla na prázdno. Ačkoliv to věc 30 let stará, nynější purkmistr přece musí tím býti vinen. Inu, pro štvání mas je i zrno maku dobré. Každá lež, každý terror se naší opoici hodí. Majoritě se vytýká neústupnost a když tato učiní, co si slavná opoisiční menšina přeje, pak to prohlásí za nepřijatelnou mi-lost. Tak podala opovice stížnost proti stavbě realky a úřadování starého zastupitelstva. Ale když 27. dub-na svoláno bylo nové zastupitelstvo a dostavil se též okresní hejtmán, tu se opovice z chlapčského justa-mentu nedostavila. 4. května mělo se jednání o době míněném návrhu p. dr. Dvořáka, ale opět stroskotalo se vše o kaprici opovice. Charakteristické je prohlá-šení zástupce jejího dr. Čížka: „Kdyby se bylo po-dařilo zjednatí kompromis před volbami, volili bychom p. Tichého za purkmistra, ale nyní na to žádným spůsobem přistoupiti nemůžeme“. Před volbami pro-hlásili pana purkmistra na vsor nevlastence, nehospo-dáře a dle dr. Čížka byli by ho přece volili, teď kdy

pranic nevlasteneckého a nehospodárního neprovedl ho voliti nemohou. Ta logika pana dr. Čížka je roz-marná jako těhotná žena. Je směšná. Vrchole vši ne-slušnosti dopustil se opět známý pisatel úvodníku v č. 9. Stráž. Kope tam do muže v 30letých služ-bách obce a pro obec. sestárlého durd se rozkátile, že nemá tolik síly a hrdosti, aby odešel, než se jeho spráchnivělé a tělo samo shroutí. To není už ani lid-ké, toť vzteklý výpad duše nízké — toť hyeni-mus. Na to to se odpovídá tichým opovržením. — Aby lid v této sprostotě pak nezaběhl, postará se společno-t s ním lépe smýšlející o to, aby vydáváním druhého listu místního vliv ten záhubný se paraleli-sceval a duchové čistě i povznesení dráhu razil. Tak-dohnaly by se věci tam, kde se jich každý dobře smýšlející přáti nesmí. — O p. purkm. hlavu si už nelamte, poodejte a jevišť, až dokončí úkol mu ulo-žený i bez pokynu kohos' chorobného zmanutí. Od-pohlavkovat, vykopout se nedá! Zatím „ať někdo jen vrtá, vrtá a dále tak jen zahanbuje — krta!“

Družstvo ku zvelebení chovu ho-vězího dobytka okresu Jaroměřského, hlavně pět bývalého předsedy (p. zem. poslance Ja-roše) a nynějšího (p. A. Reicherta ze St. Plesu) nespo-řádalo po teprve dvouleté činnosti zdařilou výstavu bernsko-siemenského dobytka a křížence téhož za pří-tomnosti pp. poslanců: J. Doležala ze St. Bydžova, dr. Dvořáka a J. Jarose a četných hospodářů z okolních okresů. Vyznamenání dostali za vystavené čistokrevné býky pp. Jan Kavalír z Rychnovka státní stříbrnou medaili a 20 korun, Jos. Prokop z Jásené stf. m. ze-měd. rady a 20 k., Vác. Hák z Račic 3 dukáty, Vác. Matys z Čáslavek stf. m. Ústf. hosp. spol. a 40 k., Fr. Kotland z Holohlav bronz. st. m. a 30 k., Jan Polák z Lochenic bronz. m. Z. r. a 20 k., Vác. Pro-keš z Černilova bronz. m. Z. r. a 30 k., Jan Velc z Rasosk 30 k., J. Kadečka ze Sendražic 20 k., J. No-votný ze Semonie 20 k., Jos. Ettrich ze Žďirce za ce-lou kolekci č. 92—99 stfibr. med. Ústf. hosp. spol. a diplom rady zemědělské. — Za čistokrevné krávy pp.: Fr. Matějček z Holohlav státní stfibr. m. a 40 k., Jos. Voltr z Libčic st. br. m. a 20 k., Jan Kratochvíl z Jezbin br. m. Zem. r. a 20 k., Jan Sle-zák ze St. Plesu stf. m. Ú. h. sp. a 20 k., Vác. Vá-lek z Lužan diplom Ú. h. sp. a 40 k., Jan Balcar ze St. Plesu 20 k., Fr. Černý z Račic 10 k. — Za ja-lovice čistokrevné pp.: Jos. Voltr z Habřiny stf. m. Z. r. a 10 k., Jan Řehák z Libčic br. m. st. a 20 k., Jos. Nejmán z Rodova br. m. Z. r. a diplom Ú. h. sp. a 20 k., lesník Josef Franc z Kopaniny diplom Z. r. a 1 dukát, Josef Zemek z Vilantic 30 k., J. Hrnčíř ze Šestovic 20 k., Vác. Merkl z Holohlav 10 k. — Za jalovičky čistokrevné pp.: Aleš Reichert ze St. Plesu diplom Ú. h. sp. a 10 k., Josef Prokop z Jásené 10 k., Jar. Potůček z Jezbin 10 k. — Za býčky či-stokrevné p. Jan Kotland z Holohlav st bronz. m. a diplom Z. r. — Za býčky křížence pp.: Jos. Ře-hák starosta z Hoříněvsi za 3 kusy st. m. a 50 k., Jan Holeček z Jásené br. m. st. a 10 k., Vác. Nej-man ze Šestovic bronz. m. Z. r. a 20 k., Jan Charvát ze Semonie 20 k. ve zlatě, Fr. Kudrnáč ze Záluňova stf. m. Z. r. a diplom Ú. h. sp., 1 dukát a 20 k. za 4 kusy. — Za jalovice křížence p. Jos. Havrda z Rodova státní bronz. m. a 20 k. — Za jalovičky křížence pp.: Fr. Pečený z Jaroměře br. m. Z. r. a 10 k., Frant. Ludvík z Dolan 10 k. Koruny byly vy-pláceny v zlatých desetikorunách. Po zlaté desetiko-runě vyznamenání vzorní čeledínové Ant. Dušek u p. Řeháka z Hoříněvsi, Marie Rouskova p. Zemka z Vi-lantic, Anna Hanušová u p. Slezáka ze St. Plesu, Anna Fňuková u p. Vác. Matyase v Čáslavkách. Po-drobný rošerát o zdařilé výstavě jaroměřské, kde vše dokázáno vlastní silou a svépomocí, uveřejníme v ná-sledujícím čísle Obnovy.

Beseda pro V. Jesenici a okolí ko-nala 15. května přednášku v Roztokách za božného účastenství občanů rolníků z Roztok, Šestovic, Slavě-tina, Jesenice, Veselice, Městce a Volovky. Dp. Fr. Pospíšil velmi poučně promluvil o svépomoci rolnické. Rolník p. M. Cejnar z Roztok zabíjel pak rozpravu o hubení podoblé (líčka), úžasně se rozmáhajícího plevele. Rolníci se usnešeli požádati p. poslance Jarose, aby postaral se o rozšíření zem. zákona v příčině hubení plevele.

Jednota českých kat. učitelů pro království České konati bude 31. května v Adalbertinu v Král. Hradci mimořádnou valnou bro-madu.

Velká bouře spojená s brozným řáděním blesku a lijákom anešla se ve středu po 1. hod. nad Králové Hradcem. U Kuklen zabít bleskem hoch, v Plotišti zapálena stodola. Do zdejší pošty uhořelo.

Osobní. Syn velezasloužilého zdejšího pana profesora, p. auskultant Jos. Ctibor jmenován ad-junktem v Náchodě, syn zdejšího presidenta a pana dvorního rady, p. Norbert Okenfus stal se adjun-ktem v obvodu pražského vrch. zem. soudu pražského.

Zatěžkovací zkouška na novém mostě přes řeku Orlici za bývalou Moravskou branou bude se konati dne 22. po případě až 24. května. Po ten čas je veškerá passáž pro obecnostvo uzavřena.

Z Rokytнице. Němečtí turneti, učitelé a bund pro Němce zabíjili štvance, aby ndp. biskup Brynych uvítán nebyl. Páni z N. Paky, Lomnice a Jilemnice nalezli tedy ve Wolfovcích spojence a mo-bou společně výtí s vly.

Výstava plemenného dobytka v Opoč-ně obezlána byla dne 19. května 142 kusy bernskos-iemenského čistokrevného i kříženého dobytka. Zabíjil ji p. Mlýský poslanec dr. Dvořák za velkého úča-stenství lidu.

Zprávy o výbuchu velkého parauku císaře františka Josefa v Praze mluvily včera o 80—400 mrtvých a raněných. Dle naší zprávy 3 osoby zabity, 9 raněno.

Politický přehled.

Španělsko-americká válka vykazuje četné neúspěchy smetlického loďstva při pokusech přistáti na březích ostrovů Kuby a Portoriky. Američané jsou špatně o pohybech španělského loďstva zpraveni a svou velkou výpravu na Kubu museli odložit. Také kubánští povstalci zazname-návají neúspěchy. Proto se ale přece ve Španěl-sku mluví o možnosti konserv. ministerstva mar-šála Martinez Campose. Hlavní loďstvo admirála Sampsona odebralo se již na jih Kuby a vy-čká tam příchodu španělských lodí od Venezu-ely, kdyby snad se chtěly pokusiti o zrušení blo-kády ostrova Kuby. Americké loďstvo pod admi-rálem Sampsonem skládá se z těchto bitevních lodí: „Jowa“ a „Indiana“ o 11.000 tunách, kři-žovací lodí „New York“, „Cincinnati“, „Detroit“ a „Marblehead“ o 6.000—8.000 tunách, monitor „Puritan“, torpédová lodice „Porter“ a torpédový dělový člun „Mayflower“. Španělské loďstvo kap-verdské pod admirálem Cerverem má tyto křižo-vací lodí: „Marii Terezu“, „Almirantu Oquendo“, „Vizcayi“ a „Christobala Colona“ o 7.000-8.000 tunách, jakož i torpédové lapáče „Furora“, „Ter-rora“ a „Plutona“. Co se tkne vyzbrojení, předčí americké lodí valně španělské. Jedním výstřelem všech amerických lodí vychrlí se 10.000 kg kovu, na španělských lodích jen na 5.000 kg. Americké loďstvo vytlačí celkem 46.000 tun vody, španělské jen 30.000. Za to však jest průměrná rychlost španělského loďstva větší než amerického. Obnáší 42 km., kdežto u Američanů dosahuje jen 32 km. za hodinu „Furora“ a „Terror“ dokonce mohou prý vyvinouti rychlost 50—55 km. za hodinu. Pravdě podobno jest, že Španělé se budou vyhý-bati boji se silnějším odpůrcem a že, kdyby ne-mohly dostati v čas posily, raději pojedou vstříc americkým lodím „Oregonu“ a „Buffalu“ (Nic-theroy) a „Mariettě“, které se blíží od jihu. Tu by však stály tři americké lodě proti čtyřem špa-nělským křižovacím lodím a třem lapáčům torped. Kdyby mělo dojiti k srážce, doufá se v americ-kém námořnictvu, že v nehorším případě bude „Oregon“ ponořen, ale že také někteří jeho od-půrci stanou se nespůsobilými k boji. „Oregon“ má čtyři děla 33 cm., osm 25 cm., tři větší a 20 menších rychlopalných děl. Létací loďstvo komo-dora Schleye odpulilo na jich od ostrova Kuby Na Filippiny prý pošlou Američané 20.000 (!) vojáků. — Pro kubánské americké loďstvo, které je patrně rozděleno a od sebe vzdáleno, není výhodou, že za-tím eskadraferrolská (3 pancí-řové lodí, 1 křižák a 1 torpédoborec a 4 panc. dě-lové lodice spojila se s loďstvem admirála Cer-very. Nespojily se americké eskadry v čas, mů-že je relativně silnější španělské loďstvo přemoci.

Rozpočtový výbor rakouské dele-gace projednal a schválil již většinou požadavky ministra války. Výklady o zahraničné situaci, které podal ministr zahraničných záležitostí se tají a neuveřejnily se.

V Německu panuje horečnící volební boj. Připravují se nejen na něj katolíci a Poláci, ale též pokrokaři, konservativní i liberální protestanté, pokrokaři, demokrati a socialisté. Tito jsou nej-čilejší. Mezi lid rozhodili již jeden milion voleb-ních letáků a na volební agitaci sehnali již přes 200.000 marek.

O rakousko-ruské smlouvě stalo prý se dohodnutí za loňského pobytu našeho císaře v Pe-trohradě. Rakousko prý si vyhradilo vliv v Srbsku, Macedonii po Soluň a v Albánsku, Rusko pak v Bul-harsku. Tak oznámil světu vážný list „Frankfurt-ské Noviny.“ Italii prý o této smlouvě nic známo nebylo. Polovládni listy vídeňské popírají, že by se uzařela smlouva s Ruskem, ale Rakousko prý i bez smlouvy se s Ruskem dohodlo. Tato okol-nost, že není mezi Ruskem a Rakouskem neod-stranitelných protiv zlobí Němce v říši asi nej-více. Snaž proto Němci v rajchu podporují agi-tace Schönerera a Wolfa, snad proto císař Vilém nápadně rychle opustil Drážďany, když saský král za pobytu našeho císaře slavil tam své 25leté vládařské jubileum.

Car ruský pověřil zvláštní komisi, aby důkladně vyšetřila poměry ve vnitřní Asii. Nepo-rádky prý se mají odstraniti. Někteří myslí, že Rusko kuje nepřátelské úmysly vůči Afganistanu a anglické Indii.

(Zasláno.)

Rozeslav v těchto dnech brožura „Volné kněž-ské konference“, prosím snažně P. T. pány adre-sáty, aby tutěž ve svém vikariátu kněží českým du-brotivě dodati sobě neobtěžovali, začez předem po-vinný vzdávám dík.

P. Tom. Střebeký, děkan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. května 1898 i hl. pšenice zl. 10.30 až 11.75, žito zl. 7.15 až 7.25, ječmena 5.35 až 6.70, oves zl. 3.50 až 3.75, proso zl. 5.00 až 5.25, vikev zl. 6.00 až 6.40, brách zl. 0.00 až 0.00 — brčka zl. 0.00 až —00, jáhly zl. 9.00 až — 9.40, krup 10.00 až 25.—, bramborů zl. 1.50 až 1.20.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dílky: Budna 612-VII — Sběd Elžbina tř. č. 24
Zaslaje ujednání obnos dovolují si sdělit, že
a práci nové kazatelny a křtitelny jsem
úplně spokojen a vzdávám upřímné díky za krásné
provedení V úctě oddaný (836—2)
P. Ant. Rauscher, farář.
Bavory, Morava dne 11. března 1897.

Č. 3792.

Návěsti.

Offertním řízením zadá se vybírání po-
volené městské obci Královéhradecké

přirážky z kořalky a líhovin

od 1. června 1898 do 1. června 1899 na
dobu jednoho roku.

Offerty zapečetěné, s 10% vady ve
zvláštním obalu, podány buďtež do 1. června
do 12 hodin v poledne podepsanému úřadu
purkmistrovskému, kde i podmínky v hodi-
nách úředních volno je nahlédnouti.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,
6. května 1898.

Za Starosta:
Waldek.

Kneippiani pozor!

Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:

„Za Kneippem“

s 43 krásnými obrázky.

Cena 1 zl. r. č.

Nechť neschází v žádné knihovně pravého mí-
lovníka vody vůbec a Kneippa zvlášť!

Na skladě má spisovatel její

LUDVÍK HORA,
ve Chvojně u Pardubic.

Konkurs.

Při městské obci Královéhradecké obsa-
dí se provisorně na jeden rok

místo policejního strážníka

III. třídy s ročním platem 240 zl., 15%
drahotním příspěvkem, svobodným bytem,
po případě s ročním bytným 120 zl., pak
oděvem a jiným příslušenstvím dle zvláštní-
ho ustanovení.

Žádosti za udělení místa toho, vlasto-
ručně psané, podány buďtež podepsanému
úřadu purkmistrovskému do 31. května t. r.
opatřené průkazy, že žadatel je úplně zdrav,
statné postavy, zachovalý a ne 30 roků.

Přednost dána bude vysloužilým voji-
nům a poddůstojníkům a zejména těm, kteří
podávají doklady o chvalné činnosti své u
některého sboru hasičského ve větším městě.

Po osvědčené jednorocní službě stane
se postoupení z III. do II. třídy se zvýše-
ným platem a drahotným.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,
6. května 1898.

Starosta:
Dr. Ulrich.

Atelier pro malbu dekorativní speciálně kostelní.

— NÁVRHY —

— přesně ve slohu vypracují se bezplatně. —
Za solidné provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů
VILÉM VONDŘEJC,

akademický a dekorativní malíř
dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily
sealáblým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička Fe-
kého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. Kobdrčení
u pp. lékařů A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patraus-
pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkazí se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Ludvík Nejedlý,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporčuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Árby ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Vývoz do všech zemí!

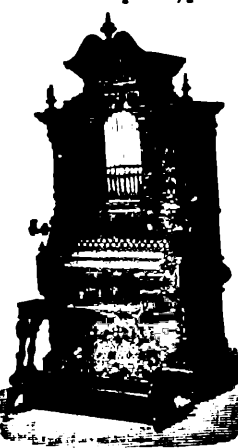
Na země jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medaile.
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892.
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile a korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.
Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtána

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 31. v Brně,
Orešská ulice č. 7., v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoučel českému hudeb-
nímu obecnostu avá nejlépe
osvědčená

piana, pianina

s anglickou veselejší a oby-
čejnou vlnitostí mechanikou
nového snadného dokonalného
provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy
všech rozměrů v cenách, při
řádné zevní úpravě, saručené
trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukosti
neobyčejně levných.

Těžiště splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko

Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Oltáře, sochy, obrazy a veškerý kostelní nábytek

180

v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlépe doporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

(Zasláno.)

Pan doktor Janko, byv vysvám jen jedinou na-
dávku na kasatelně pronášenou uvěsti, prohlásil, že
má daleko jiný pojem o nadávce a cti než já. Kdo
k soudům s p. Morávkem a p. Vránou podal přitíž-
nu, snad p. doktorovi p. Měsíci učitel Věchlovický veřejně
dosti zřejmě vypověděl. Jest-li kdo ku placení úředně
odsouzen, platiti se uvolí, co vadí, aby přátelský styk
dlužníka k věřiteli opět dále trvali mohli? — Jak
jsem star nevím jediného pádu, že by se byl v mi-
stech, kde jsem šel, nějaký pekat oběsil; když se ne-
oběsil, nemohu mříti smrt jeho na svědomí. Kdyby p.
doktor sám měl jen trochu svědomí, sajisté by se
dříve dobře informoval, než by do světa tak praška-
vou posílal rachejtli! Svě exodý, ne jak praví, z ně-
kterého hostince, nýbrž jak uvideno bylo ze všech
upříti se p. doktoru nepodaří, an všeobecně známé
jeou. Jeho ale udání o rvače k vůli mně povstale
spocívá na špatné informaci, nebo rvačky žádné ne-
bylo (leč má-li zase „daleko jiný o pojem“) a svědla
zhasnuta též nebyla! Jako p. doktor vůbec s pravdou
jeat na štiřu, tak i ohledně toho odprošování. Žádal
jsem jej, by mi pastoraci nestěžoval, ale v jiném ohle-
du, než jak uvádí. Správa duchovní udílí totiž nábo-
ženské vyučování ve všech venkovských přífařených
obcích, z nich dvě mají své vlastní hřbitovy. Největší
z nich jest Roudnice. Žádal jsem, by výzkopy odby-
vány býti mohly vždy dopoledne, an by s cestou tou
snadno spojeno býti mohlo vyučování náboženské. —
Jest-li jsem žádal od stran za pohřeb pozdní, trvajcí
až do hodiny polední a přespolední více, než za po-
hřeb v ranních hodinách vykonaný, lež na bledni,
že to není obchod; vždyť p. doktor za své noční ná-
větvy požaduje také vyššího honoráře a při potřebné
operaci od jednotlivců tolik, že by se tím i pražský
univerzitní profesor spokojil! Nechtě tedy p. doktor
nemluví o obchodu a neškodí sobě samému dle zná-
mého: za větší úkol, větší mzdu!

Pan doktor Janko mluví o zničení libovůle fa-
rářovy a zavládnutí pořádku na nových hřbitovech.
Pořádek, toť právě slovo, o jeho významu dle zasa-
vání veškerých svých přejatých povinností asi náleži-
tého poněmá nemá. Že já nikdy libovolně nejednám,
nýbrž vždy, vždy a ve všem přesně a minuciosně
stávajícími předpisy pořádku sobě hledím, jest známo
každému!

Pan doktor sdílí pravdivou historku o varha-
nách — historku ano, nikoliv ale pravdivou. Var-
hanář postavoval nové varhany, ale stroj, či vinou
zůstalo nezjištěno, byl příliš hluboký, takže hrací stůl
zvořil střední část křídlového obřadí a byla zří-
možnost při hře na varhany dostati se do druhé po-
loviny kůru jinak, než přes záda varhanářova. Proto
žádal jsem p. varhanáře o posunutí celého stroje více
do zadu, by přechod na druhou polovinu kůru kol
hracího stolu možným se stal. Varhanář vyslovil se,
že stavěl dle obdržené míry a nyní změnu žádanou
provésti nelze. Já maje následky před očima trval
jsem na svém, že odpomoc státi se musí, byť i roz-
šířením kůru. Jednoho odpůldne přijda do kostela, spa-
třím pod kůrem v lavici a státi p. doktora, ne a panem
stavebním kontrolorem, jak falešně praví, nýbrž s p.
Mašatou a začali mi vykládati, že by to tak zůstati
mohlo, že za lavici u hracího stolu bude k přejiti
místa dosti atd. „Pánové vždyť to není možné“. Když
jsem jim byl s snad 8krát dal na porozumění, by
se do věcí, za něž zodpovědnost nenesou, nemíchali a
oni rozuměti nechťeli, ukázal jsem jim dvě, čemuž
konečně porozuměli. Slavný patronátní úřad přesvěd-
čiv se o nutnosti mého požadavku dal kůr v celé
šířce do předu shlubiti, čímž přechod umožněn. A
nyní ještě k té kuně. Jednoho odpůldne sedě ve svém
pokojíku alyším silný štkot svých nádvorních psů.
Chtěje se přesvědčiti, kdo na dvoře, jdu do druhého
pokoje a vidím s neb 3 muže, mezi nimiž myslím
hajný Jahelka. Nevěda, co to znamená, jdu dolů a
táži se, co to? Mají tady prý kunu, dostanu za od-
pověď: My v domě o kuně něčeho nevíme, nic jsme
nepozorovali, proto jděte domů! V tom od stodoły
přichází p. lesní ke vratům dvorním; poněvadž živý
plot otvoru neměl a do všech řídálích mřít nastřkáno
vždy tráti, nemohl se jinak do zahrady dostati než
přes vrata hřbitovní zdi. Kudy přicházíte? Do fary
se chodí dveřmi, vnikati do cizího majetku bez povo-
lení, jest rušení drzebnosti, tak jsem jej uvítal. Na
vyzvání, by se dveřmi vzdálil, začal láleřiti, při čemž
jsem mu fasině výrobu dříví připomenul a na to sám
odešel. Jak se p. lesní zachoval při svém odchodu ze
zahrady, nebyv u toho, nevím.

Kdyby tvrzení p. lesního, že mne dal o povo-
lení vybnáti kuny prositi, bylo pravdivé, buď bych
k tomu svolil neb nesvolil. Svolil li bych, nebylo by
hluku, nesvolil li bych, pak bych je jistě do dvora
ani nepustil. Zmínění muži byli ale již farou na dvo-
ře, kdy jsem já ještě v pokoji seděl! Kdo pak si dá
také líbiti hon cizích lidí ve svém stavení?

Nákladem mého p. předchůdce byly vyházeny a
prohlubeny příkopy kol zádušního lesa a farního pole,
hromádky hlíny tím povstale stály u cesty, a p. lesní
dovolil si je dvěma vozníckým sousedům co náhradu
za „škodu od zvěře“ darovati!

Farář libčanský má ze zádušního lesa ročně 15
sáhů dříví a 10 kop otypky, prvníhájí a 10 zl., tyto a
10 kr. — dřeváčům od výroby dříví nezaplatí, od jed-
né otypky 2 kr. Jaké ty otypky faráře kuu 12 kr.
stojící, býti musily, vyvítá z toho, že při dražbě
docílens cena 3 a půl kr. za kus, skutečně za více
nestály — pan lesní tak je vřazati poručil!

Jedenkrát vyžádal jsem sobě místo palivového
dříví na domácí potřeby dlouhé výřezy — dřeváčům
jsem bneď v lese ještě dle požadavku zaplatil. Pan
lesní, co se stalo nevěda, druhého dne poslal účet na
výrobu dlouhého dříví již zaplacený, ale v obnosu ví-
ce než jednou tak vysokém. To si nedá nikdo líbit.

Libčany, dne 9 května 1898.

Josef Šmidt,
farář.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje se ždímadlem

na nejvíce výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovované za ceny levné nadržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řasací stroje excentrické mlátící stroje s kuličkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod a dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecnostva ustanovil jsem královské prémie a sice:

50 krásných dřevěných hraček

všech druhů, krásné malované, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek zl. 170.

Každé záslužce bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Josef Kocelický, Svatouch č. 15, pošta Svatka (Čechy).**

XXXXXXXXXX

Elegantní dýmky

různých tvarů s výtěžnými ozdobami, jmeny monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (fladrových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.

Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytnu velké výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Josef Kocelický, Svatouch č. 15, pošta Svatka (Čechy).**

XXXXXXXXXX

Liniment. Capsici Comp.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utěšující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.

Všeobecně oblíbený tento domácí prostředek

Každé ráno jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

De Hradce Král. a okolí!

Pro jarní období doporučuji v účtě podepsaný velectnému P. T. obecnostvu svůj co nejhojněji zásobený sklad veškerých druhů:

moderních klobouků

plstěných i vlíněných pro pány, chlapce a děti, vše vlastní výroby.

Zároveň chovají se na skladě nejjemnější a nejmódnější druhy plstěných klobouků firmy **Jan Rozhon**, továrna ve Vídni, jejíž výrobky rovnají se veškerým prvním továrním vídeňským.

Novotiny slaměných klobouků

jsou v hojném výběru za ceny mírné na skladě.

Opravy vyřizují se úhled a za ceny levné.

O vzácnou přízeň P. T. obecnostva prosí v účtě dokonale 282

JOSEF DVOŘÁČEK, kloboučník v Hradci Král.

(Velká podsíť).

JAN HORÁK

soukeník

V BYCHOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račtež učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým velečtostojným a velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, a tím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Podporujte českou firmu v uzavřeném území.

Jan Bašta,

první a nejstarší české továrna na hudební nástroje a struny

vyznamenaná státní a stříbrnou medailí na „první bulharské zemské výstavě Plovdivu“ (Philippopol)

a záslužnou křiží I. třídy a velkým diplomem belgické a nepolské akademie a jmenován čest. členem obou těchto akademii.

v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

d poručuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům kůru, hudebním spolkům, obchodníkům při důležitých hudebních nástrojů a sice:

Specialita: **Mistrovské housle**, se smýčcem a uzavratelným pouzdem, flanelem vyloučeným k nosení, i balením a franko za 10 zl. r. č. Dále housle, smýčce, jemná koncertní čella, citary a nejčistším hmatem, koncertní flauty, ze dřeva grenadilového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle. Dále struny a v eliké srůč stří jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sražku — Zevrubné ceníky zjasma a franko.

Zásilkou na dobrou (Nekonvenující se ochotně vymění. **Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejdříve se účtují.**

223 **Ukázky dobrozdání.**

Velvary, dne 25. list. 1897.

Ctělý pane!

Co se tento týden obdrženo cello tyče, musím Vám skutečně vzdát nejvážnější díky, jsem nesmírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupí nikdo tak levně jako u Vás

Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně vyráběle odporučovati, ani nástroj tento odporučuje jej sám. Přijměte ještě jednou mé nejvážnější díky za tak vzorné obsluhu a přeji Vám, by závod Váš nešel hojnost odebíratelů a tak ku chvále Vaší zkvětal.

Se srdečným pozdravem Váš přítel

Č. Bubeníček, úředník v cukrova u

Na památku

první sv. zpovědi neb prvního sv. přijímání

nabízím

velečtostoj. duchovenstvu

OBRÁZKY

vhodné jako: P. Ježíš dobrý pastýř, Kristus žehnající chléb a j. v různých obměnách a vzorech, velikosti od 7×13 cm., 29×40 cm. v nejjemnějších barvotisku provedené za ceny velice mírné.

Chovám na skladě obrázky Svatých, (vhodné odměny pro školní děti) v provedení jednoduchém i nejjemnějším. Speciality obrázků na atlase překvapující krásy.

Objednávky velečt. duchovenstva vyřizují bez dobírek. Vzorky zašlou se obratem pošty a čítají se levně.

Josef Pacák,

267 (firma Č. Mahrle) v Hradci Král.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svojí hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodin kyvadlových, kapesních v cenách mírných a se zárukou.

Též na splátky.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

párovy a žíněny,

pony a záclony do oken, hladké i zdřbované dle franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Karel Borovec,

dekorační malíř v Třebouchovicích

doporučuje svůj závod k provedení všech

dekorativních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástěnné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, **polychromie oltářů a soch** se levně obstarávají.

Návrhy a rozpočty předloží se ochotně na požádání. 280

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky na převlečníky a haveloky

z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennický v Humpolci.

281 **Vzorky k nahlédnutí franko.**

P. T. milovníky sportu

dovolují si upozorniti na můj bojně zásobený

sklad kol

různých soustav a výtěžné jakosti a veškerých součástí těchto v čísle 114. na Malém náměstí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré opravy kol. V účtě

V. Prokeš v Hradci Králové.

Tovární sklad

jizdních kol

ALBERT R. ŠTOUKAČ, Svitavy, Morava.

Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvouletou zárukou. 321

Prodej též na mírné splátky.

Ceníky zdarma.

PALMYRA

jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě

metr zl. 3.-

Na úplný oblek 3 metry za 9 zl.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317

První český zasl. závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Klatovské

světoznámé, skvostné

karafiáty.

Květy dokonale stavby 1. stupně se jmeny a po psáním barev 10 kusů 2 zl. 50 kr., 100 kusů 20 zl.

Obrovské karafiáty 5 kusů 3 zl., 100 kusů 45 zlatých.

Remont. karafiáty 10 kusů za 4 zl.

Zahradní karafiáty osvědčené plně druhy v rozličných barvách 10 kusů 1 zl., 100 kusů 8 zl.; **též nové a výtěžné druhy růží, plně fuchsie, pelargonie atd.**

Levné ceny dle ceníku, který na požádání zdarma a franko zašlu. Korespondence v české, slov. a polské, německé a maďarské řeči. 327

A. J. Drozda,

umělecký a obchodní zadrádník v Klatovech (Čechy).

„Unio Catholica“

spolek ku vzájemnému pojištění škod ve Vídni

založen roku 1889

přijímá pojištění od P. T. důstojného duchovenstva proti požáru, škodám z krupobití za sazby mírné.

Příhlášky zašle a vše potřebné sdělí ochotně

Generální zastupitelství pro království České v Praze,

Wenzigova ulice 1861/II.

330

Elegantní

BYT

o 4 pokojích a kuchyni

s koupelnou a bohatým příslušenstvím i předpokojem u salonu jest

v nově vystavěném domě

Jar. Červeného

na nábreží Eliščině od 1. července t. r.

k najmutí.

Tamtéž pronajme se byt o 3 pokojích s kuchyní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením.

Ceny mírné.

PSTRUHY

ze Šumavy,

jež řádně upravené vyznamenávají se výbornou chutí a jsou velevítanou pochoutkou při každé slavnostní hostině, zasílá v původních vaničkách na 5 zl. dobříkům

Em. Votruba v Sušici.

329

Upíné zařízení do hotelů.

Upíné zařízení bytů soukromých.

JAN STOUPA

V Praze, Václavské nám. č. 32,

138

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad

kobereců, záclon barevných i krajkových, pokrývek na stoly a lůžka, přikrývek prošívaných a flanelových, přikrývek cestovních, plaidů, deštníků, veškerých cestovních potřeb, županů, haveloků atd.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Upíné zařízení ložni.

Upíné výbavy pro nevěsty.

Jos. Krejčík

v Praze, umělecký závod sochařský a řezbářský. Písařna a dílny na Letné, č. 612-VII. Sklad Eliščina třída č. 24.

odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, oltáře, kazatelny, zpodobnění, křtitelny, kensoly, svícny, lustry, pultry atd. dle slohu kostelů. 265

Původní nákre-y, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

V. VACEK,

závod školkářský v Pamětníku u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i kraké, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

svůj k světu!

Koberce, hůně, přikrývky, pokrývky, žíněnky, a žimě

prvního českého závodu jsou opravdu nejlepší.

ADOLF NOVOTNÝ

v Týništi n. O.

Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje!

I nejmenší zakázky se vědecky přijímají a co nejsolidněji vyřídí.

Kdo hledá neb chce službu neb práci, Kdo něco stralil neb nalezl, Kdo chce vyučovati aneb učiti se něčemu, Kdo zamýšlí nějaký prodej neb koupí, Kdo najmouti neb pronajmouti chce byt aneb nějakou obch. místnost, Kdo hledá neb k zadání má stravu a byt, Kdo vůbec chce nějaké oznámení vhodné pro všeobecnou potřebu, necht použije k účelu tomu inserování v

OBNOVĚ

za mírný poplatek

Levně na prodej

s velkým množstvím broušených skel na 12 svící s čistého bronzu dobře zlatený.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi.

Do Hradce Králové

a východních Čech!

Dovolují si velectnému p. t. obecnstvu oznámiti, že jsem převzal a dnem 1. května 1908 převzal značným nákladem nové vy. távený a zřízený

Grand Hôtel

V OKRESNÍM DOMĚ v Hradci Králové,

ve kterém nelezá se rozsáhlá vkusně upravená jídelna a kavárna, 27 vřím pohodlím opatřených hostinských pokojů, lázně v každém poschodí, telefon č. 18, zahrada s verandou, stáje pro koně a kůlny pro vozy.

Omnibus ku každému vlaku, eksp. páže v domě.

Posloužití mohu vždy dobře vyletělým pivem královéhradeckým a pilsenským z měšťanského pivovaru, jakož i rozmanitými druhy tu- i cizozemských vín a jiných nápojů, jež stále v hojném výběru v zásobě chovám.

Množství tu- i cizozemských časopisů k dispozici, vzorná obsluha zajištěná.

Maje pevnou naději, že vytrvalá snaha má, obsloužití velectné p. t. hosty dokonale a k plné spokojenosti všech, trvalou přízní bude odměněna, prosím o laskavou a vřelou přízeň.

V hluboké úctě oddány

Josef Morávek,

hotelier.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá

přírodní vína

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krejcarů

doporučuje obchod vínem firmy:

Alois Sláma,

v Praze,

Král Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levněji! Ceníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

JUDr.

Alfréd Rudolf,

advokát

a obhájce ve věcech trestních

v Hradci Králové

činí uctivě oznámení, že přeložil a

kancelář svou

do vlastního domu

na Eliščině nábreží.

Tržnice nábytku

společenská truhlář v Praze, doporučuje ct. P. T. obecnstvu, vld. duchovenstvu

své hojně zásobené závody

všeho druhu

moderního

NÁBYTKU

při nejlepší a levném posloužení

Ceníky franko a zdarma.

úplné výbavy pro nevěsty vždy v hojném výběru

Sklady:

Praha, Praha,

Příkopy „Nový Bazar“ a Ferdinandova třída č. 25

Ovocný trh 967-II. nové.

Nejvyšší čestnou cenou stříbrnou medailí c. k. ministerstva obchodu poctěna. (14)

Vyměňování stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Velectnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále shotovají gobelény, svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámečky na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postříbňují a poslacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vyvěšování a odevzdání, jakož i vzorky sešilám na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil, pasíř v Chrudimi. 271

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatní na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 27. května 1898

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Duch svatý, duch síly a lásky.

Svatky svatodušní jsou narozeninami svaté církve; neboť ve dny ty apoštolové, Duchem svatým naplnění poprvé počali blásati evangelium, jež obnovilo tvářnost veškeré země. Duch Boží, Duch svatý počal působiti v nové obrácených křesťanech a naplnil je mocí svou, takže plní síly a plní lásky přilnuli k náboženství Kristovu. Duch síly a duch lásky to byl, jež obnovil tvářnost veškeré země.

Společnost lidská zbloudila z cesty pravé a vymaňvala se z náboženství Kristova ztratila onoho ducha síly a lásky, jež známkou jest našeho sv. náboženství. Jako mladý muž, jež zapomenuv na naučení moudrého otce, vrhá se do prostopášnosti, jež ničí tělo jeho, i jeho Ducha, tak i duchem sv. náboženství obrozená společnost zapomenuvši své víry a svého poslání znepravila, zeslábla. Avšak církev katolická tohoto ducha síly a lásky neztratila. Vždyť stále je v boji s tisíci a tisíci nepřáteli, jež musí přemáhati, proti nimž musí stále bojovati. Co boj přestála od oněch prvních svátků svatodušních, v nichž Duch sv. v podobě ohnivých jazyků sestoupil na sv. apoštoly? A co boj musí přestáti dnes! Bude i církev dnes vítězí? — V té příčině jsme bez bázně, jsme bez obav. Duch Boží, Duch svatý to jest, který třímá ten štít svaté víry, na němž plamenými slovy stkví se slova: „A brány pekelné nepřemohou je“. Církev sv. přestála boje s odpadlívěšého druhu, a vždy vyšla z boje toho osvězená, očištěná, posílená k dalšímu rozvoji. Církev viděla klesati mohutnou říši římskou, ona přetrvala národy, ona mohutněla krví svých vlastních synů. A jsou boje, jež dnešního dne zuří církvi ku škodě? O nikoliv! Nejsem prorokem, ale v nedaleké budoucnosti vidím státi proti sobě dva voje, v nichž jeden pod praporem kříže prodchnutý Duchem svatým, druhý pod praporem lži a svobody, lžipokroku nadutý duchem ďábelským. Kdo bude vítězem? Církev katolická na skále zbudovaná. To jest naše důvěra, to jest, co nás sílí v tom boji, co nás upokojuje, co nám vítězství zajišťuje.

Proto jen se organizujte vy všichni zapřísáhlí nepřátelé církve Boží, my se nebojíme; kdo nás spojuje, kdo nás sílí, jest Duch svatý, a ten vede nás a povede k vítězství. Váš duch sv. jest „svoboda a osvěta“ ovšem jak vy ji rozumíte, ta svoboda, jež v pouta jímá otroky a osvěta, jež ničí ducha lidského; náš Duch sv. jest sám Bůh, jest třetí osoba božská, jež osvobodila nás, jež nás posvěcuje, posiluje a těší. Budmež silnými, Duch sv. stojí při nás!

Avšak Duch sv. není pouze duchem síly, on jest též duchem lásky. Čteme ve Skutcích apoštolských, že věřící byli jedno srdce, jedna duše. A tak tomu budí i dnes. Známkou našeho svatého náboženství, jeho základem jest láska. Podle čeho poznají nás, že učenníky Kristovými jsme, než když budeme se vespolek milovati? A tato láska křesťanská pak dokáže mnoho, neboť není to láska přirozená, jest to láska, kterou sám Duch svatý vlévá v srdce naše a rozplaměňuje nás ke skutkům hrdinným.

Chce-li kdo znáti tuto lásku křesťanskou nechť jde do těch rozličných chorobin a chudobin, jež postavila láska křesťanská, nechť ptá se chudých, o něž církev hned v počátcích svých tak starostlivě pečovala! Kdo ujmál se chudých a nemocných, kdo zajišťoval starcům a stařenám bezstarostné stáří, kdo staral se o výchovu upuštěných dětí a sirotků? Pohlédte na ty ústavy jež zbudovala láska křesťanská, ten kámen stavený blásá tu sílu Ducha sv., tu moc lásky křesťanské.

Namítne mi někdo, že i dnes povstávají ústavy, jež nepostavila církev, jež povstaly popudem jednotlivců z přirozené soustrasti s bližním. Ovšem jsou takové ústavy, avšak přesvědčte se jaký duch vládne tam někdy. V ústavu takovém vás to často mrzí, vy vidíte sice, že i tam se dobrodini dědují, ale ti chudí to cítí, oni vidí jaká milost se jim poskytuje. V ústavech katolických však vane Duch svatý, Duch lásky. Ten chudá ošetřovaný ví, že toho čeho se mu dostává, dostává se mu z lásky a ne z milosti, on to cítí že není cizincem nýbrž bratrem tomu, jež o něho pečuje, skrátka v ústavech, kde jest duch křesťanský, duch lásky, cítí se každý doma.

Kéž tento duch pronikne celou společností lidskou nyní tak churavící. Ten liberalismus, materialismus a náboženská lhostejnost či indifferencismus to jsou názvy těch nemocí, jimiž stůně naše společnost. Jedině ze sv. náboženství, jež střeží pod ochranou Ducha svatého naše církve jest s to, vlti do žil toho nemocného těla novou krev, nový život, novou sílu. Budme v té příčině jeden každý lékařem, a sice tak že budeme veřejně a rádi blásiti se k církvi svaté, že nedopustíme, aby jed škodlivých nauk dále rozežíral se jako rakovina po údech společnosti lidské. Budme silnými u víře a budme věrnými pláťeli těch příkázání, jež nám ukládá. Zlatým písmem nechť před zraky našim vznáš se onen zákon lásky, jež počíná slovy: „Milovati budeš Pána Boha svého“. Duch svatý posílil svaté apoštoly a učinil z nich hrdiny evangelia, hrdiny víry a hrdiny lásky, nuže přijď i Ty o Duchu přesvatém, uděl nám sílu a lásku, bychom v nynějších dobách rozháraných hrdinně stáli mohli v boji proti nepřítelům sv. víry a drahé vlasti.

Velezrádná zpupnost Němců.

Věru, těžkého hříchu na českém národě i na Rakousku se dopustili, kdož bývalému předsedovi ministerstva bránili, aby po prvních výbuších v uzavřeném území proti českým menšinám prohlásil v Chebu, v Mostě, Chebu, Žatci a Děčíně atd. výmonečný stav. Zpupná smělost německých fašistů tím úžasné vzrostla, parlamentární stroj učiněn byl k prospěšné práci neschopným, vládní autorita v německých končinách koruny české jest oteřena, v alpeckých zemích řádí Schönerreroenci a Wolfenci zběsile a v Stýrském Hradci hrozí proti státní moci vypuknutí zjevné revoluce. Buršáci a dajčnacionálové řádí proti důstojníkům, vojákům, státním úředníkům a pensistům zběsile a dohře pravil starý jeden generál, že Stýrský Hradec vypadá dnes jako v březnu r. 1848 vypadalo to před vypuknutím revoluce v Miláně.

Záminku k novým bouřím vzali dajčnacionálové štýráti ze jmenování Badenova ministra spravedlnosti, hraběte Gleichbacha, prezidentem vrchního zemského soudu v Stýrském Hradci. Hrabě Gleichbach zastával vysoký tento soudcovský úřad již před povoláním do ministerstva a vymínil si tento úřad pro případ, že by ministerskou hodnost musil brzy opustiti. Hrabě Gleichbach pochází z chudší úřednické šlechty a není mu proto lhostejno, zdali bere jako ministr v penzi 4.000 zl., anebo přijde-li si jako aktivní prezident vrchního zemského soudu na příjem větší než 10.000 zl. Hrabě Gleichbach jest vynikající právník, může velmi dobře sloužiti a poplatníkům se ušetří v tomto případě odpadnuvší placení penze. Dajčnacionálové nemají rozumné příčiny proti Gleichbachovi vystupovati, neboť nebyl nikdy stranníkem ani Čechů, ani Slovenců a Němcům nikdy ani vlasu nezkrivil. Avšak nacionálům je proti srsti, že Gleichbach podepsal jazyková nařízení v Čechách a na Moravě, kterými se Čechům ani tolik práva nedává, jaké mají Němci. Dajčnacionálové chtějí provésti svůj truc a ukázati státu svou pěst.

Štýrskohradecká advokátní komora, která proti jmenování hraběte Gleichbacha prezidentem vrchního zemského soudu protestovala, neuvedla v protestu svém ani jediného rozumného důvodu; vždyť dříve byl hr. Gleichbach od advokátů i měšťanů vysoce vážen, jazyková nařízení Němcům neubližovala a štýrských dajčnacionálů se vůbec netýkala.

Dajčnacionáli a buršáci, mezi nimi četní rez. důstojníci hrozili nicméně násilím, ba i Pruskem. 47 rezervních důstojníků musilo býti na sprosté vojáky degradováno. Buršáci agitují, aby všichni němečtí rezervníci vzdali se svého důstojnictví. Důstojnost toho ovšem nikdo neučinil a snad toho ani neučiní, avšak stáť takové agitace vůbec trpěti nesmí. Němci hrozí bouřemi, jaké byly bezprostředně před pádem hr. Badeného ve Vídni. Štýrskohradecká městská rada počíná si tak, že se pomýšlí na rozpuštění obecního zastupitelstva a dosazení vládního komisaře v Stýrském Hradci. Pro tento případ hrozí „Deutsche Zeitung“, že všichni Něm-

ci postaví se na stranu vzpurných obyvatelů štýrského hlavního města. Luk prý se nesmí ani v jubilejním roce příliš napínat — tak láteří jedibaba „Bohemie“. Organ židovské aliance „Neue Freie Presse“ žádá odstranění bosenského pluku ze Stýrského Hradce, jehož hudba náhodou byla komandována k prvnímu letošnímu veřejnému vojenskému koncertu, který buršáci svévolnou výtržností překazili. Berlínský kongres prý dal Rakousku právo, aby Rakousko zabralo Bosnu, nikoli ale naopak, aby Bosňáci okupovali Rakousko. Cy-nismus židovského listu jde tu příliš daleko, dovolává se nepřímou zakročením velmocí proti docela neodvislé říši rakousko uherské. „Neue Freie Presse“ hájí docela degradované důstojníky. Jejich rodiny prý byly „zarmouceny.“ Autorita ministra války Krieghammera přijde prý státu drah. Takovou obavu „N. Fr. Presse“, předstírá, aby aspoň poněkud zastřela své zemězrádné rejdy.

„N. Fr. Presse“, která vládnoucí kruhům na jedné straně hrozí, na druhé se jim vtírá. Již ve výborech rakouské delegace prý se pozorovalo, že oposice, která vládě odírá rozpočet, souhlasí vřele s politikou vlády, kdežto většina, která rozpočet povoluje, kritizuje prý velmi ostře zahraniční politiku. Kramář i Kaftan prý nejsou spokojeni se spolkem Rakouska a Německem, za to dajčnacionálové Schücker, Hohenburger a Chiari prý naopak projevují hr. Goluchovskému přímo důvěru, protože trvá na spolku s Německem. Inu ovšem, dajčnacionálům by bylo ještě více po chuti, kdyby Rakousko Německu třeba úplně se podřídilo. Ministra války Krieghammera podezřívá naopak organ vídeňského Jerusalema, že prý se zdá úplně s vládní většinou souhlasit, aspoň pokud se týče vystupování vlády a většiny proti Němcům.

Snahy „N. Fr. Presse“ a opozičních Němců jsou příliš průzračny. Německý lid štvou proti Thunově vládě ke krajnímu odporu, a nahoře pracují podkopy, aby Thun a Kaizl padli. Naši pokrokaři a realisti jim v tom slepě pomáhají. Patrně jim i nám bude lépe, až na našich zádech bude avšití prusácko-nacionální karabáč.

Redaktor Obnovy pravil nedávno v řeči své o nynější politické situaci: Někdy bývá tíže zabráňovati škodám, které nám hrozí, nežli domáhati se výsledků. Dnes jsme v nuceném obranném postavení. Proto rozum do hrsti a nepracujme naším národním škůdcům do rukou. V první řadě běží o českou kůži.

Výstava skotu v Jaroměři.

Bědy veškeré, jež stihly národ český po válce 30tileté nejen naši vlast vyhladily ale i kdysi tak vynikající naše zemědělství přivedly k úpadku; zbavily nás skoro všeho ušlechtilějšího skotu, takže vedle skotu chebského, jihočeských sušek, plemene telečského, kravačského a skoro vyhynuvšího opočenského měly jsme všeliký brak bezrázný, pomíšený. Ku konci minulého století měli jsme v Čechách asi 1 milion kusů dobytka, větší kus vážil 2—2½ metr. centů. Roku 1890 napočteno bylo 2.092.388 kusů, přibývalo tedy dobytka, avšak r. 1890 napočteno se toliko 2.007.695 kusů skotů, ubylo tedy skoro 85.000 kusů hovězího dobytka, což znamená veliký úbytek našeho národního jmění. Dobytek náš má ceny asi 250 milionů, mléčné jeho výrobky cení se ročně asi na 60 mil., masité na 60 mil. a cenu dobytčího hnoje můžeme ročně též na mnoho milionů zlatých počítati. Jest nepopíratelné faktum, že co do dobytčářství stojíme daleko za Anglií, Dánskem, Nizozemskem, krajinami alpeckými a jihoněmeckými, ba i za německým Pošumavým v Čechách. Dle posledního sčítání dobytka v r. 1890 připadá u nás v Čechách na 100 hektarů orné půdy 41½ kusů a na 100 obyvatel 37 kusů hovězího dobytka. Jest to poměrně velmi málo k. př. oproti sousednímu Bavorsku, kde na 100 hektarů orné půdy 74 kusů, tedy téměř dvakrát tolik dobytka co v Čechách se počítá. V Bavorsku jsou ovšem po mnoho let velmi četná družstva ku zvelebování chovu dobytka, hospodaření jeť tam intensivnější nežli u nás, luka a pozemky jsou u velkém rozsahu meliorovány, takže sklizeň sena mají tam dvakrát až třikrát větší než u nás.

Při chovu hovězího dobytka máme tedy ve-
lice mnoho dohánět. Pevná vůle, vytrvalost a rů-
stový chov i křížování dobytka domohou se však
stejných výsledků, jakých se domohli v rakouských
zemích alpejských, kde neúhledný a zakrslý do-
bytek původní nahrazen znamenitým dobytkem do-
jným a žirným až dvojnásobné váhy. Pak zajisté
přestane zabíhající pro nás stav, že na vídeňské
masné veletrhy z Čech téměř ničeho nedovážíme,
že i na pražském dobytčím trhu a mnohých mí-
stech v severočeském průmyslovém území ovládají
Uhry a Halič.

Ze v Čechách jsou příznivé podmínky zušlech-
tění chovu dobytka, to dokázaly četné velkostatky
chovající dobytek holštýnský, anglický, oldenbur-
ský, různé rasy výšinského i horského dobytka.
Tak na př., na jubilejní zemské výstavě vystavil
kníže K. Trauttmansdorff čistokrevný dobytek
simenský, z jehož kolekce vážil 3letý býk 10 1/2 q,
4leté krávy 720, 710, 660 kilo, 3leté jalovice 670
a 620 kilo, 2 1/4leté jalovice 620 a 610 kg., baron
Dalberg vystavil z Malešovského panství obrov-
skou 7 3/4letou krávu 800 kilo těžkou, dále 5—6
leté o 640 kg., 4letou o 600 kg., jalovice 5 1/2leté
ve směr bernské o 550, 560 až 570 kg., kníže K.
Schwarzenberg vystavil z velkostatku Tochovíckého
4—6leté krávy o 630—660 kg., jalovici 2 1/4letou
o 500 kg., jalovici 1 1/2leté o 420, roční až 1 1/4
leté o 340—360 kg., býky bernkosimenské 1 1/4
leté o 430—460 kg. Jsou to zajisté výsledky
stokvlelé.

Původně horské, čelnaté toto plemeno vyzna-
menává se poměrně velkou hlavou se širokým vy-
klenutým čelem, širokým rovným nosem, velkýma
širokýma, uvnitř silně srstnatýma ušima, širokým
krátkým krkem ozdobeným značným lalokem a
silným hrbem týlním. Přídá těla jest velmi vyvi-
nutá, kříž zvýšený, ohon vysoko nasazený, nízké
silné rohy jsou se širokými svaly. Ačkoli dospělá
kráva váží 6—7 metr. centů, býci pak i přes
10 q, jest přece jejich postava láná. Bernský skot
jest obvyčejně barvy rudobílé, simenský žlutobílé
a žemlové. Tento skot jest dosti raný, hodí se
výborně i pro těžký tah, dobře se vyřazuje, mlé-
ko jest výborné jakosti chovajíce přes 3% tuku,
asi 26 litrů mléka dá 1 kg. másla a 12 l. teplé-
ho mléka dá 1 kg. tučného syra. Dojnice dávají
průměrně 2000 litrů mléka ročně, výtečné dojnice
dají i dvakrát tolik.

Výtečné tyto vlastnosti bernsko-simenského
dobytka přiměly také vynikající hospodáře v okre-
su jaroměřském, že před dvěma roky založili
družstvo k zvelebení chovu hovězího dobytka pro
okres Jaroměřský. Byl to zejména tehdejší před-
seda hospodářského spolku, nynější zemský posla-
nec a okresní starosta pan Jan Jaroš z Čáslav-
vek, který s výborem al. hospodářského spolku si
o zřízení družstva pro zvelebení chovu dobytka
získal zásluh nemalých.

Družstvo okresu Jaroměřského netěšilo se
takové přízni poměrů, jako starší družstvo okresu
Opočenského, jemuž hlavně snahou říšského po-
sance pana dr. Jana Dvořáka dostalo se 10 000
zlatých subvencí, družstvo okresu Jaroměřského
vymohlo si sotva 700 zl. různých podpor, ale obor
jeho působnosti jest tím vděčnější.

Základy k působení družstva v okresu již
byly. Tak jsme na jubilejní výstavě poznali velmi
pěkné, silně vyvinuté křížence plemene simenského
s východofriiským nadačním velkostatku hraběte
Šporka v Kuksu, pan Jan Pražák, člen hosp.
spolku Jaroměřského vystavil tehdy pěkné stavě-
nou, bleděhnědou mladou krávu, křížence to ple-
mene domácího s bernským plemenem a pěkný
dobytek měli porážku zajisté i hospodářové jiní.
Celkem jevil chov hovězího dobytka v okresu Ja-
roměřském nepopratelný úpadek, takže bylo v
ohledu tom nutno zjednatí nápravu, neměl-li chov
dobytka na Jaroměřsku ještě hlouběji poklesnouti
a za sousedními okresy daleko zůstatí pozadu.

Nalézajíc se v dobrých rukou, dobrá myšlén-
ka se ujala a padla na půdu úrodnou. Pro samý
začátek bylo potěšujícím znamením, že takřka v
samém zárodku přiblížilo se k družstvu pro zve-
lebení chovu dobytka přes 700 členů. Když pak
družstvo se ustavilo, započato hned s nákupem
čistokrevného dobytka simenského a bernkosim-
enského a sice koupeno r. 1896 z Náchoda a
Hrubé Skály u Turnova 14 býků a 14 jalovic
v úhrnné ceně 4991 zl. 85 kr. Vloni koupeno opět
z velkostatku Hrubé Skály 7 býků a 14 jalovic
v ceně 2649 zl. 55 kr. a letos koupeno opět 8
býků a 4 jalovice v úhrnné ceně 1640 zl. 77 kr.
Zvláště v posledních dvou letech byly koupeny zda-
řilé. Družstvo, v jehož čele se teď nalézají statkáři,
pan Aleš Reichert ze St. Plesu a neméně snaživý
jednatel p. Jan Kotlant z Holohlav, nešetřilo tedy
obětí, aby pokleslý chov dobytka v severovýchod-
ních Čechách se opět zvelebil. V každé obci okre-
su Jaroměřského nalézá se již čistokrevný skot a
mnoho se odchovává pěkných telátek kříženců,
které budou jak chloubou svých chovatelů, tak
zdrojem lepších jejich příjmů.

Družstvo pro zvelebení skotu plemenného
dobytka v okresu Jaroměřském předatoupilo před
širší veřejnost také s velmi pěkným dobytkem.

O zdar výstavy se přičinili vedle vystavova-
telů a výstavního výboru, zejména protektor vý-
stavy p. poslanec Jaroš, pak všichni, kdož k od-
měnám výstavním přispěli. Tak darovala země-

dělná rada pro král. České 180 zl., 3 stf. 5 6
bronzových medailí státních, 3 stf. 6 bronz. me-
dailí českého odboru zemědělské rady. Ústřední
hosp. společnost pro král. České věnovala 7 du-
kátů, 3 stříbrné medailie a 4 své diplomy, slavný
okresní výbor v Jaroměři daroval 100 zl., okresní
hosp. záložna a al. městská rada v Jaroměři vě-
novali po 50 zl. a al. hosp. záložna ve Velkých
Jesenicích 10 zl.

Ve sboru soudcovském zasedali pp. zástup-
ce zemědělské rady p. poslanec Jind. Doležal,
zástupce Ústř. hosp. spolku p. Čeněk Souček
z Blízy, p. Albert Kraut, vrchní inspektor Ná-
chodského panství, p. Heřman Rösler, admini-
strátor nadačního velkostatku v Kuksu, p. Josef
Žďárek, předseda hosp. spolku Novoměstského,
p. Fr. Bauer, ředitel hosp. školy v Kostece n.
Orlici, p. Bedř. Fischl, zeměpanský zvěčolekař
ve Dvoře Králové a p. Bedř. Šlampa okresní
zvěčolekař v Jaroměři.

Ve výstavním výboru zasedali pánové: Aleš
Reichert ze Starého Plesu jako předseda, poslanec
Jaroš, Jan Kratochvíl z Ježbin, starosta Jos. Ře-
háček z Hořiněvsi, Jan Kavalír statkář z Rychnov-
ka, Jan Chmelík z Hořenic, Josef Zemek z Vilan-
tic, Václav Jirsák z Rychnovka, V. Novotný ze
Semonie, Fr. Jirsák ze Zvole, Jan Velc z Rasosěk,
okr. zvěčolekař B. Šlampa, Jos. Voltr z Libřic,
Matěj Cejnar z Roztoka, jednatel Jan Kotlant z
Holohlav.

Hostů k otevření výstavy plemenného skotu
dostavilo se hojně, zejména pan c. k. okr. hejt-
man Jakub z Králové Dvora, všichni členové sbo-
ru soudcovského a výstavního výboru, všichni sta-
rostové okresu Jaroměřského a mnoho starostů a
vážených rolníků z okresu královéhradeckého, če-
skosaského, novoměstského, královédvorského,
hořického a nechanického, výbor zemědělské rady
a předseda hosp. spolku z Kostece n. Orli. pan
Chaloupka. delegáti zemědělské rady pan Václav
Skvrna z Čistovsi, p. Pozdílek z Náhrohan, před-
seda hosp. spolku novoměstského p. Žďárek, pa-
vrchní čl. velkostatku ve Smiřicích Robert Prill,
správce velkostatku barona Lexy z Aehrenthalů
z Turnova, purkmistr Jaroměřský p. Lánský, purk-
mistr Josefůvský p. Traxler a j.

Předseda výstavního výboru p. Aleš Reichert
zahájil ve čtvrtek dne 19. května o 9. hod. vý-
stavu několika srdečnými slovy. Právil jmenovitě,
že výbor pro zvelebení chovu hovězího dobytka
po 2leté činnosti učinil pokus, aby širší veřejnosti
na odiv a k posouzení představil pokroky, které
družstvo pro zvelebení chovu dobytka v okresu
jaroměřském bylo dosud učinilo. Ponecháváme k
celému shromáždění, aby laskavě posoudilo vše-
ké snahy a plní naši, aby úsudek o výstavě učinil
si samo, a aby dojmy, které si z výstavy do
svého domova přinese, na své spoluobčany a ro-
dáky přeneslo a aby tyto lá-ku i dobrou vůli ve-
škerým snahám našim vřelě přinášeli. Na to po-
děkoval všem dostavivším se hodnostářům, přátel-
ům zemědělství a rolníkům, prohlásil pak výsta-
vu za zahájenou a provolal její zdárnému výsledku
na zdar!

* * *

Prohlídka výstavy byla zajímavá. Téměř všem
vystavovatelům dostalo se vyznamenání. Pan Balcar
Josef, ze Starého Plesu vystavil pěknou tříletou
bernskou simenskou straku a vyznamenán byl 20 ko-
runami ve zlatě. Pan Frant. Černý z Radic, vystavil
2 a půlletou bernskou straku a teletem. Vyznamenán
byl zlatou desetikorunou. Lesník pan Josef Franc
z Kopaniny, dostal za dvouletou bernsko-simenskou
jalovici diplom zemědělské rady a 1 dukát. Pan Vác.
Hak z Račic vystavil velmi pěkného silného subven-
dního býka simenského Milana s výraznou hlavou a
mohutnou šíjí. Vyznamenán byl třemi dukáty. Pan
Josef Havrda z Rodova, vystavil tříletou červenou
straku, bernského křížence. Vyznamenán státní bron-
zovou medailí a 20 korunami ve zlatě. Pan Jan Ho-
leček z Jáseně, vystavil pěkného, silného 2 a půl-
letého simenského křížence. Vyznamenán bronzovou
medailí státní a 10ti korunou ve zlatě. Pan Václav
Hrnčíř z Jáseně, vystavil pěknou jednorodou bern-
sko-simenskou jalovici se silným zadkem. Pan Josef
Hrnčíř ze Šestovic, vystavil 2 a půlletou bernskou
straku. Vyznamenán byl zlatou dvacetikorunou. Pan
Jan Charvát ze Semonie, vystavil pěkného 1 a půl-
letého býka simenského křížence po subvenčním ož-
ku. Vyznamenán byl rovněž zlatou dvacetikorunou.
Pan Jan Chmelík z Hořenic, vystavil 3 a tři čtvrtě
letého simenského býka a bernkosimenskou slabší
krávu. Pan Jan Jelínek ze Semonie vystavil bern-
kosimenskou 2 a půlletou straku. Pan Josef Kade-
čka ze Soudražic, vystavil tříletého bernkosimenského
červeného strakatého silného býka, pěkně pruhovaného.
Vyznamenán byl dvacetikorunou ve zlatě. Pan
Jan Kavalír z Rychnovka vystavil velmi krásného,
pěkně stavěného 3 a čtvrtletého simenského býka s
mohutnou šíjí a hrudí i se širokým zadkem. Vyzna-
menán byl první cenou stříbrnou státní medailí a
dvacetikorunou ve zlatě, ač býk na levé oko nevidí.
Pan Josef Kopecký z Hustiřan, vystavil slabšího
desetiměsíčního simenského křížence. P. Fr. Kotlant z
Holohlav vystavil roční dvojčata, bernské křížence,
býčka a jalovici. Ačkoli byla dosti vyvinutá, musila
býti jako plemeno nespůsobilé s pouhou soudců
vylovena. Za to obdržel p. Fr. Kotlant bronz. státní
medaili a 30 korun za silného, velkého 2 a půlletého
bernskosimenského pěkně rostlého býka. Pan Jan Ko-
tlant z Holohlav, vystavil 9ti měsíčního čistokrev-
ného pěkného bernského býčka, 10ti měsíčního malou
sice ale podlouhlou pěkně rostlou jalovici, křížence
bernského a dobře rostlou tříletou bernskou krávu.
Za krásný tento dobytek byl vyznamenán státní bron-

zovou medailí. Šestiměsíční zemědělské rady 4 dvaceti-
korunou ve zlatě. Celou velmi pěknou kolekci a sice
simenského křížence dvouletého býka Radolfa, dále
bernskosimenské křížence silného 3 a půl letou malou
ale silnou krávu, 9ti měsíční jalovici a býčka Lejtu
vystavil pan Fr. Kudrnáč ze Zálčova. Obdržel za
ně stříbrnou medaili zemědělské rady, diplom Ústř.
hospodářské společnosti, 1 dukát a zlatou dvacetiko-
runu. Za vystavené býky velmi pěkně rostlého Lejtu
a dobře rostlého Pepka namohl býti odměněn, ačkoli
dvojčata pěkně vyvinutými teary se honosí. Pan Jan
Kratochvíl z Ježbin vystavil 3 a půl letou bern-
kosimenskou pěkně stavěnou krávu. Vyznamenán byl za
ni bronzovou medailí zemědělské rady a dvacetikoru-
nou ve zlatě. Frant. Ludvík z Dolan, vystavil 10ti
měsíční jalovici křížence bernského a červenou lysinou
za kterou dostal vyznamenání desetikorunu ve zlatě.
Dále vystavil 10ti měsíčního bernkosimenského býka
a posléze velmi pěknou stejně starou bernkosimen-
skou straku jalovici, na kterou se snad již vyzname-
nání nedostalo, ačkoli se navštěvovatelům výstavy
celkem líbila. Velkou kolekci a sice bernkosimentál-
ské křížence, 3letou krávu Žandu a velmi silnou 3 a
půl letou krávu, dále silnou pěknou jalovici Blanku
a posléze 8měsíční jalovici křížence simenského a
bernského křížence býčka vystavil p. Fr. Matějček
z Holohlav. Za první tři kusy vyznamenán byl stří-
brnou státní medailí a 40 korunami ve zlatě. Pan
Václav Matys z Čáslavky vystavil pěkně stavěného
silného 2 a tři čtvrtěletého simenského býka a velmi
pěknou 10měsíční jalovici křížence simenského a
dále pěknou bernkosimenskou roční jalovici. Vyzna-
menán byl za první dva kusy stříbrnou medailí Ústř.
hospodářské společnosti a 40 korunami ve zlatě. Pan
Václav Merkl z Holohlav, vyznamenán za 2letou
dobře stavěnou bernkosimenskou jalovici desetikoru-
nou ve zlatě; dále vystavil bernkosimenského slab-
šího sice ale dosti vysokého býka. Pan Josef Nej-
man z Rodova, vystavil dvě pěkné bernkosimenské
červené strakaté jalovice 25ti a 13ti měsíční. Dostal
za ně vyznamenání bronzovou medaili zemědělské
rady, diplom Ústř. hosp. společnosti a 20 korun ve
zlatě. Dále vystavil silného 3letého bernkosimenského
býka. Pan Vác. Nejmán ze Šestovic, vystavil velké-
ho, silného dobře stavěného býka, simenského křížence
2 a půl r. starého vlastního chovu. Dostal bronzovou
medaili zemědělské rady a 20 korun ve zlatě. Pan
Vác. Novotný ze Semonie, vyznamenán za bernsko-
simenského 2letého menšího býka a velkou jalovici
dvacetikorunou ve zlatě. Pan Vác. Pavlát ze Star.
Plesu vystavil bernkosimenského 15měsíčního žlutavě
strakatého býka. Pan Jaroslav Potůček z Ježbin,
vystavil pěknou 11měsíční bernkosimenskou jalovici.
Vyznamenán 10 korunami ve zlatě. Pan Vác. Pro-
keš z Černilova, vystavil 2 l. 10 m. starého simen-
ského bledě červeného strakatého býka pěkně rostlého
a dále simenského křížence, silného tří a půl
r. starého plavého býka „Pašu“. Dostalo se mu za
ně vyznamenání bronzové medailie zemědělské rady a
30 korun ve zlatě. Pan Fr. Pečený z Jaroměře, vy-
stavil 11měsíční světlého jalovici, křížence simen-
ského. Obdržel na ni bronzovou medaili zemědělské
rady a 10 korun ve zlatě. Pan Jan Polák z Loch-
nic, vystavil bernkosimenského žlutobílého stra-
katého velkého a silného býka 2 r. 3 m. starého
a dále 13měsíčního bernkosimenského pěkně zbarvené-
ho býka. Vyznamenán byl za první kus bronzovou me-
daili zemědělské rady a 20 korunami ve zlatě. Pan
Jos. Prokop z Jáseně, vystavil velkého a silného
bernského tříletého býka, dobře stavěného, dále 10ti
měsíční bernkosimenskou jalovici a konečně 3 a půl
letou bernkosimenskou velkou strakatou krávu. Za
první kus vyznamenán stříbrnou medailí zemědělské
rady a 20 korun ve zlatě, za druhý 10 korun ve zlatě.
Pan Aleš Reichert, vyznamenán za bernkosimenskou
11měsíční jalovici (červenou straku) diplomem Ústř.
hosp. společnosti a 10 korunami ve zlatě. Dále vy-
stavil subvenčního simenského čistokrevného 3 a půl
r. starého bledě strakatého pěkného býka. Pan Josef
Řehák, starosta z Hořiněvsi, vystavil tři velmi pě-
kné kusy dobytka a sice menšího 2 a půl letého býka
křížence simenského, dále 8měsíčního velmi krásně
rostlého býka a konečně simenského 3 a tři čtvrtě
letého velkého, silného simenského býka, se širokým
předkem i sadkem. Za tyto tři býky dostal celkově
vzato největšího vyznamenání, totiž státní stříbrnou
medaili a 50 korun ve zlatě. Pan Jan Slezák ze St.
Plesu vystavil tříletou bernkosimenskou červenou
straku a velmi pěkného bernkosimenského 11měsí-
čního býčka. Vyznamenán byl stříbrnou medailí Ústř.
hosp. společnosti a 20 korunami ve zlatě.

Pan Václav Válek z Lufan vyznamenán byl
za 3 r 4 m. bernkosimenskou hnědočervenou straku
s teletem a roční bernkosimenskou roční jalovici di-
plomem Ústřední hospodářské společnosti a 40 ko-
runami ve zlatě. Dále vystavil menšího dvouletého bern-
kosimenského býka. Pan Jan Velc z Rasosěk ob-
držel vyznamenání za simenského tříletého menšího
býka (ještě na výstavě prodal) a pěkného 8 měsíčního
býčka křížence simenského 30ti korunami ve zlatě.
Mimo to vystavil dvouletého bernkosimenského býka,
červenou straku. Pan Josef Voltr z Libřic obdržel
za tříletou velkou, pěknou, dobře stavěnou bernko-
simenskou krávu státní bronzovou medaili a 20 korun
ve zlatě. Mimo to vystavil bernkosimenskou 4měsíční
bledě červenou strakatou jalovici. Pan Voltr Jos.
st. z Habtiny vystavil silnou, leporostlou dvouletou
bernsko-simenskou červenou strakatou jalovici. Pěkná
hlava, rovný hřbet, ušlechtilý souměrný vzrůst uká-
zuje, že bude dobrou dojnici i plemenicí. Pan Voltr
st. dostal vyznamenání státní bronzovou medaili a 20
korun ve zlatě. Jeho syn, p. Voltr Jos. ml. vystavil
14měsíčního dosti varostlého již býka. Pan Josef Ze-
mek z Vilantic vyznamenán za silnou 1 a půl letou
bernsko-simenskou strakatou jalovici 30ti korunami
ve zlatě.

Vystavené kusy celkem snalce uspokojovaly a
některé byly velmi vzácné, jež budily všeobecnou po-
zornost. Mnohoslibným ukazem jaroměřské výstavy,
jest, že vyznamenán byl nejen vynikající již dobytek,
ale i jeho potomstvo. Dědilo tedy dobré a vynikající
vlastnosti po rodičích. Za několik let, až čistokrevný
a zušlechtěný dobytek křížováním se rozmnoží, bude

Jaroměřsko co do dobytčího státi v popředí. Již dnes se může říci, že mnohé okresy v severovýchodních Čechách předělo. Odpoledne prohlédli si výstavu též Hrádký poslanec p. dr. Dvořák, který dopoledne musil být přítomen zahájení dobytčí výstavy v Opotně, kde drátoři pro zvelebení chovu dobytka již 6 let blahodárně působí.

Kolem 5. hodiny byl sbor soudců s rozhodnutím o odměnách a se sepsáním výstavního protokolu hotov. Výsledek jury se oznámil tedy obecnostem a zajiště též k spokojenosti vystavovatelů. Na konec pak rozhodl sbor soudců, aby za pilné, spravedlivé a svědomité plnění povinností, poctivé služby hospodářů konané i za správné poklizení svěřených jim zvířat dostalo se více vyznamenání — než odměny následujícímu čeledínovi a služkám: Antonínu Duškovi čeledínu pana Josefa Řeháka v Hoříněvsi a služkám Marii Rouškové a p. Jos. Zemka, statkáře ve Vilaticích, Dále Anně Hanušové a p. Slezáka ve St. Plesu, a Anně Fňoukové a p. Václava Matyše v Čáslavkách. Sbor výstavní poroty vyslovil jim uznání za jejich posavadní přičinlivost a vyslovil očekávání, že vyznamenání to bude povzbuzením k další svědomité práci. Služební zářili radostí, když se jim dostalo po zlatém desetikorunovém penízku. Na to prohlásil předseda výstavního výboru jaroměřskou výstavu za ukončenou. Pak se rozptýl v zahradní restauraci paní Paulové při zvucích sevíčené hudby černožického Sokola přátelská, nenucená zábava. Švarní mládenci, zejména nastávající hospodářové a absolventi kuklenské hospodářské školy daly se ovšem s neméně hezkými budoucími hospodynkami do veselého tanečního reje. Teprve neúspěšný odjezd vlaků nutil účastníky jaroměřské výstavy, aby se rozešli do svých domovů.

Drobná obrana.

Chytili lososa. Naše listy hájící tak zv. „čisté evangelium“ loví rády v kalu a někdy se jim podaří lov, na němž si pak rády pochutnávají. Tak vandruje těmito listy jako „Hlasy ze Siona“ a „Evang. církevníkem“ úryvek z dopisu nějakého L. K. bývalého člena řádu „Milosrdných bratří“, v němž zděný tento jiných kyzdů hanu na řád, ježoh působení uznávalo a uznává se vždy měrou tou největší. Ten zjev bohužel není tak vzácným za dnů našich, že mnohý, jenž do řádu neb semináře vstupil z pouhého sobectví doufaje jen v dobré zaopatření, vystupuje aneb musí vystoupiti pro neschopnost a nevhodnost ku vznešenému povolání kněze a řeholníka. Takový pak nadává a napadá celý řád, kněze, biskupy a církev. Když pak docela jako onen L. K. přestoupí ku protestantům, tu jest mezi těmito radost a plesání, a sloupce jejich listů pak parádí se úryvky dopisů takových Jidášů. Přejeme vám toho pana L. K. ze srdce přejeme, a vy pánuv z Ranné, Semtěše a odjížděte zapjete si v plném choru ze srdce: Chytili jsme lososa, chytili jsme atd. atd.

Oprava proti opravě. Oprava nejd. p. biskupa Edvarda Jana N. Brynychy, kterou musili „Hlasy ze Siona“ na str. 66. uveřejniti, mrzí popisovatele článků „Jednoty“ a hledí ji v čísle 9. těchto listů všelijak zeslabiti, avšak marne to počínání. Lidem, kteří falešně uvádějí místa z tištěného spisu, jež mají před sebou, je všechno snadné. Konečně těžko mluvíti s takovými, kteří učení církve katolické rozuměti nechťi a veškerého ducha náboženského jsou prosti. Bojujte poctivě, a poctivě se vám dostane odpovědi.

Drobné zprávy

Zprávy diecézní. V Pánu zesnul: p. Jos. Pitterman, farář v Kratonohách † dne 17. května 1898 (naroz. 27. února 1843, vyvěcen 25. července 1868). — Ustanovení jsou: p. Alois Novák, kaplan ve Zbišlavi, za kaplana do Křesetic, p. Jos. Svátek, kaplan Haberský, za faráře do Činěvsi, p. Jan Kabrhel, kaplan Činěvský, za kaplana do Poděbrad. — Uprázdňené nářa v Kratonohách, patronatu brab. Zdenka Kinského od 18. května 1898.

Vyznamenání. Vdp. konsistoriální rada a děkan v Činěvsi, lidumilný Jan Klein vyznamenán byl od Jeho Veličenstva udělením rytířského kříže řádu císaře Františka Josefa.

Osobní. Pan Josef Havlíček, dosud c. k. notář v Přelouči, jmenován byl c. k. notářem v Chrudimi. Pan notář Havlíček jest chvalně známý, svědomitý právník a těžil se v Chrudimi oblíbenosti a důvěře když tam byl ještě koncipientem.

Jmenován čestným občanem. Pan zemský poslanec Jan Jaroš, statkář v Čáslavkách, obdržel od výboru obce Černožice-Čáslavky za veliké své zásluhy o své spoluobčany a rodnou obec diplom čestného občanství, o čemž jej v pondělí po sesání výboru zvláštní deputace, pozůstávající ze starosty obce, pana Jos. Potůčka, p. radního a mlynáře J. Sehnoutka a p. Vše Pácalta statkáře v Čáslavkách uvědomila.

Koncert Elišky vynikl v sobotu rozhodně výtečnými výkony snaživých pěvkyní, snažili se též ostatní spoludělníci o plný úspěch koncertu, leč obecnost byla málo a tudíž kasovní úspěch pod nulou. Podzimní koncert zajiště se potká s přízní všeobecnou.

Výšší obchodní škola v Hradci Králové založena byla vynecením c. k. ministerstva zemské obrany ze dne 21. dubna 1898 (t. z. ze dne

24. t. m. č. 77) v seznam ústavů vyšším gymnasiím a vyšším reálkám ve příčině práva jednoholeté služby dobrovolnické ve vojště na rovně postaveným. Mají tedy všichni absolventi tohoto ústavu nárok na jednoholetou službu vojenskou.

Městské muzeum historické přistupuje je obecnostu bezplatně po celé léto každou neděli od 9—11 hod. dopoledne. Letos sbírky muzejní rozmnoženy byly stříbrnou fínskou sponou nalezenou v Lochenicích, zlatou naušnicí arabské práce filigranové, podobnou stříbrným naušnicím čistěveským rovněž v muzeu chofným, jež nalezena byla ve Výravě a je asi 1000 r. stará, bronzovými náramky hladkými, s plnými a blemýžďovými polokoulemi a brbonky, náramkem z lignitu a bronzovou sponou z Předměřic a Hufenic, kamennými nástroji, vývrtky z nich, hlíněnými korálky, přelasy, závažími ze staru tkalcovského z Lipy, železným dlouhým kopím nalezeným v Rasoskách, nálezy při stavbách v Hradci Králové, několika vydáními bible a jinými starými tisky. O prázdninách instalována bude v bytu školníku, sousedícího s muzeem sbírka zbraní z války r. 1866. a vloženy tu zároveň budou různé spisy, pohledy a mapy k válce této se vztahující. Též pořízeny byly dvě figuriny vojáka pruského a rakouského z r. 1866. Návštěvníci bojiště jistě neopominou sbírku tuto si prohlédnouti.

Diecézní jednota cyrilská v Hradci Králové koná ve středu dne 1. června 1898 v 8 hodin večer v místnosti al. spolku katolických tovaryšů v Adalbertinu svou výroční valnou hromadu. Program: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladní a revisorská. 4. Volba dvou dle stanov vylosovaných výborů, místopředsedy, dvou náhradníků a jednoho revisora účtů. 5. Volné návrhy podané od dvou dnů před valnou hromadou výboru. 6. Závěrečná slova předsedy. Výbor jednoty činí tímto P. T. členstvu k valné hromadě uctivé pozvání se zdvořilou prosbou za četné účastnictví. V Hradci Králové, dne 25. května 1898. Dr. Josef Mrštík, t. č. předseda. Vladislav Sekera, t. č. jednatel.

Ústní zkoušky maturitní na zdejší c. k. realce počnou dne 1. července t. r. o 8. hod. ranní.

Z jednoty katolických tovaryšů. V pondělí večer přednášel p. prof. Al. Krčmář „O významu a dějích tělocvičky“. Zajímavá přednáška byla pozorně vyslechnuta, ježto se utvořil letos v jednotě tělocvičný kroužek, jenž za vedení soudruha Vítky bude cvičiti na nářadí, v zahradě „Adalbertina“ postaveném. K inventáři spolkovému přibyl nám zajímavý předmět v zánovním kulečnicku, jenž těší se veliké pozornosti členstva, ježto poplatek za hru jest o polovinu levnější než ve veřejných místnostech. Pro jarní období připravuje se společný výlet na Potátný a Litici. Zlať Bůh!

Odsouzený radní. Dne 23. t. m. měl se Josef Ulrich, radní z Dubence (Němec) zodpovídati ze zločinu veřejného násilí, ježoh se dopustil nedávno nebezpečným vyhrrovaním několika tamějších českým dělníkům. Během přelíčení dokázalo 7 svědků vinnu obžalovaného, načež tento byl odsouzen na 5 měsíců do těžkého žaláře zrostřeného každého měsíce jedním postem. Zároveň musí odsouzený braditi veškeré aporem vzešlé útraty.

Na koňský a dobytčí trh v Hradci Králové přivedeno bylo dne 25. t. m. 263 koní, 218 krav, 28 býků a 14 koz.

Ratibor pouští se do nechtutné polemiky s redaktorem Obnovy. Činiti každému pomyšlení z ochoty a úplně zdarma a býti zdvořilým, není v Čechách a v lepších společenských kruzích zakázáno. Mluvíti o obecních úřednících v superlativěch neměl dosud a nemá redaktor Obnovy příčinu. Zda-li ho někdo na radnici nezná, to jest věcí těch pánů; aby tam někdo pro něj prstem hnul, o to se neprosí, poněvadž pro sebe nikdy nikoho o nic nežádal. A požádá-li někdy za informace pro veřejnost, je přesvědčen, že se mu jí dostane. Pan starosta dr. Ulrich aspoň se známou svou laskavostí a vřelostí ním sdělil, že informace, pokud se to srovnává se zájmy veřejnosti, vždy ochotně se mu dostane. Proto snad i páni úředníci bez vysoké své „protektce“ povinnost svou vůči veřejnosti a poplatníkům učiní. O inseráty se redaktor slavné obce nikdy neprosil, nemá na jejich výnosu ani provise ani podílu jako mnohovážený pan kolega z Ratibora. „Obnova“ nežádá od obce ani od jiného přízeň a protekci, trvá pouze na tom, aby všem zdejšími časopisům měřilo se stejným loktem, protože každý čtenář a poplatník má právo zvěděti ve svém časopisu, co obec činí a podniknouti chce. Když obec nedá místním časopisům žádné inseráty a bude žádati v zájmu veřejnosti, aby obecní vyhlášky a zprávy uveřejňovaly se zdarma, učiní to „Obnova“ v první řadě. Zajímavé dozvěděl, že „Ratibor“, co se mu líbí, opatří si za honorář, kde chce, běže „Obnova“ k vědomostem. Do soukromých zpravodajů sl. redakce „Ratibora“ nám nic není. Na ostatní jojí pikání a zatahování jiných osob a věcí do polemiky abytečno odpovídá. My jsme „Ratibora“ ve věcech naší zprávy vůbec nejmnovali, nám ani nenapadlo s ním polemizovati, nám nikdo nenašepťává a můžeme proto našepťávači „Ratibora“ jen raditi, aby budoucně méně žvanil a více myslil. Bude to rozumější.

Zprávy spolkové Svatojosefská jednota na Slezském Předměstí pořádá v pondělí svatoúštní t. j. dne 30. května 1898 v hostinci p. F. Šprjána na Slezském Předměstí zábavný večer. Na programu jest „Na jedlika půst a na lenocha tuš“. Veselohra v 1

jednání od Al. hr. Fredra ml., solové výstupy, žertovné besední čtení atd. Ceny míst: Sedadlo 25 kr., místo k stání 15 kr. Po vyčerpání programu volná zábava. — Jednota katol. tovaryšů v Třebouchovicích pořádá v pondělí dne 30. t. m. velký koncert v zahradě pl. K. Jarkovské. Hudba p. V. Jaroměřského. Začátek ve 3 a půl hod. Vstupné osoba 10 kr. Večer věneček. Za nepříznivého počasí odbývá se pouze věneček.

Kontumace psů vyhlášená byla v městě a v obvodu 8 km. od 21. t. m. až do 21. srpna. Do hostinců a veřejných místností jest vodění psů přísně zakázáno.

Městská vodárna Zpříčinou čistění vodní nádrky ve vodárně bude v neděli dne 29. t. m. tlak vody v městském potrubí dosahovati pouze prvních pater bořejší části města. Upozorňují se proto interese, aby se již v sobotu večer vodou zaslobili.

Katolická jednota „Slavata“ v Luži podala žádost k slav. primatorskému úřadu v Praze, aby socha Marianská nebyla ze staroměstského náměstí odstraněna a aby tamtéž socha mistra Jana v těchto místech postavena nebyla, poněvadž budí v lidu představu hrozných bojů bratří proti bratřím. Dále se v žádosti praví: „Jsem v hloubi duše přesvědčen, že mistr Jan Hus, vroucí citel sv. Panny, kdyby mohl v této záležitosti rozhodovati, rázně by by se postavení pomníku opřel“. Konečně se v projevu vyslovuje přesvědčení, že odpůrcům katoliků nejde tak o počtu Jana Husa, jako spíše o zúmyslné škádlení, týrání a pokofení nenáviděných katoliků, k čemuž mluví bylo by hříchem. — Z jiné strany se píše: Tak zvaní citelové Husovi octli by se ostatně ve vážných rozpacích, kdyby opravdově o postavení sochy Husovi na staroměstském náměstí se jednalo. Vždyť jsou to známí šplháčkové, kteří by si mocné pány ve Vídni a jinde neradi pohněvali. Agitace těchto lidíček netřeba bráti příliš vážně a tragicky.

Našem rolnictvu na Českém Východě! Padesát let jest tomu, co české rolnictvo se zbavilo roboty. Na oslavu památné této události konati se bude slavnostní sjezd rolnictva českého východu. Sjezd ustanoven do Pardubic na den 12. června t. r. na půl 11. hod. do městské radnice do místnosti sl. Městanské Besedy. Na program dána jediná té doby pro českého rolníka nejdůležitější otázka: O rakousko-uherském vyrovnání, pojedná říšský a zemský poslanec pan Vilém Teklý. Každá obec vůbec, každá hospodářská korporace zvlášť v obvodu působení spolků našich nechť vyšle své zástupce, resp. deputace ku sjezdu tomu, aby se usnesení jeho stala manifestačním osvědčením rolnictva celého Českého Východu. Kdož z pánů společného oběda (a 1 zl.) účastniti se míní, nechť laskavě to korespond. listkem jednateleství do Pardubic oznámí. Vyzýváme vedle toho všechny slav. hospodář. besedy a spřízněné korporace v obvodu župním, aby v působení svém památku zrušení roboty letos oslavovaly a zveze je současně k velké národní slavnosti, kterou za touž příčinou pořádáme dne 3. června v Chrudimi. Nuž na shledanou na rolnickém sjezdu v Pardubicích dne 12. června 1898. Za sdružené hospodářské spolky okresů: Pardubice, Holice, Přelouč; Chrudim, Hlinsko, Nasavrky; Litomyšl, Vysoké Mýto, Skuč. Výbor hospodářského spolku pro okresy Pardubský, Holický a Přeloučský.

Úmrtí. Dne 26. t. m. zemřel po těžké nemoci oddán do věle Nejvyššího p. Jos. Vavřina sollicitátor advokátní kanceláře p. dr. J. Baše.

Nezdařená krádež. V noci dne 17. května vloupali se tři zloději střechou na výšku ve statku p. Františka Dyttery, rolníka v Dobřem. Čeledín na půdě spící se však probudil, učinil poplach a zloději aniž by co vzali, ačkoli již obilí měli v pytlicích, dali se na útěk. Zanechali tam svítilnu, febrík, pytle již naplněné žitem i ječmenem, hůl a rohlík, který měli uchystaný asi psům.

Co se panu Duškovi na Fr. Palackém nelíbí. Dvojčetihodný pán z Kolína myslí, že základ k budoucímu blahu národa je lepší v evangelické (z Pruska a od Němců podporované) než v církvi katolické, takže prý ten, kdo jako evangelík opoští evangelium a kloní se k Římu, poškozujee sám národ, nikoli svou církev. Evangelická církev je prý lepší pro pěstění charakteru nežli katolická. Dle toho by musil býti Dušek nejvřetším charakterem v Čechách, což ale o něm známo není. Palacký svou rozhodností i hlostejností (?) náboženskou zavinil prý bezúspěšný pochod opáčný, takže národ prý se nezabezpečil napřed nábožensky mravně a pak teprve politicky. Po našem náhledu nese na tom méně viny Palacký než pan Dušek a jeho dvojčetihodní bratři, neboť ti dosud podporovali každého i bezcharakterního liberála a radikála, a právě tím nejvíce trpí nábožensko-mravní výchova většinou katolického českého lidu. Ve schůzi akademického spolku Jeroným vytýkal dále pan Čeněk Dušek Palackému, že „jako evangelík své povinnosti nedostál a kdyby se byl každý evangelík tak choval jako Palacký, že by dnes evangelických církví v národě nebylo.“ Dvojčetihodný pan uznal sice, že „rozsápnost Palackého a jeho přisnost mravní v ohledu národním i politickém jsou tak velky a uznány, že by dnešní pokolení politiků mělo hodné dohnáné, kdyby chtěli státi tam, kde stál on.“ ale to prý evangelikům naprosto nestačí. Oni prý žádají ještě něco jiného: „Největší a nejtužší oddanost k zásadám. A tu prý se Palacký prohrál.“ Pošel z rodiny evangelické, ale nechť se na sebe vziti to bratřímě hanby a potupy, jaké prý tehdy ještě lpělo na

evangelické — temporisoval prý; zejména prohláší, že se nepřiznává k žádné stávající evangelické církvi (které založeny byly Němcem Lutherem a Francouzem Calvinem) a že přednost dal staré církvi československé. Ale tehdy prý poměry byly takové, že kdo chtěl být evangelikem, musel se přiblížit k některé církvi. A to, že Palacký opustil evangelický lid, ze kterého pocházel, to prý mu evangelici rozhodně vytýkají. „Palacký dále podceňoval české evangelické církve, že z nich něco vyjde, za to však pravil (ovšem dle pravdy, že římská církev nesmírně mnoho služeb českému národu prokázala. Pan Dušek přisuzuje ovšem všechny bída českého národa katolictví, nedbaje sjištěných fakt, že mravní skleslost českých interand a kalvinů zavinila úpadek českého národa, že jej přivedla na Bílou horu a ještě hlouběji. Rozhodně se dvojčlennému panu Duškovi nelíbí také tento revers, který Palacký před svým smrtkem s katolickou vydal: „Já evangelík N. N. slibuji a přísahám, že nevěsta svou katolickou nikdy od její víry nebudu odvracovat, nejmenší překážky nebudu jí klásti a všem v rodině v jediné pravé katolické náboženství vychová, a já N. N. katolické nevěstě, slibuji a přísahám, že všemi prostředky budu nutiti svého manžela, aby přistoupil k této jediné pravé církvi katolické.“ Pan Dušek pravil: „Který evangelík tento revers podepíše, o tom je náš úsudek ustálen. To není snášenlivost, to je duchovní sebevražda, ale i vražda pravdy evangelia v národě českém. Ale když jsme vynesli soud, nezaměříme ani omluvy pro Palackého. Jsou to tyto: 1. Palacký jako theolog byl (tj. nás evangeliků) tehdejší vlastní nedostatečnost, ubohost a malíčkovitost. To nebyla společnost pro historiografa, který svým velkým duchem obejmá tisíceletí a který chtěl vyměřiti dráhu národu do nedozírna daleka. Palacký a církev naše se nikdy nepoznali, protože byl bez své viny v Praze odtržen a odcizen tomu lidu a církvi mu ničeho nemohla dáti. 3. Byl historiografem českých stavů, bigotné katolických a tu evangeliků musil trochu své evangelické hrany utlouci, jinak by se byl nendřel. On to nemusel utlouti, ale byl k tomu kvalifikován svou výchovou.“ Dvojčlenný pan Dušek, který jinak Palackého hledí a chválí, činí v tomto třetím odstavci z Palackého becharakterním člověkem. Národ český učinil si ovšem o Palackém jiný úsudek, než domýšlivý a povídavý pastor z Kolína.

Zvěsti z východních Čech.

Ukázky z návštěvní cest (. . . .)

Visitační cesta ndp. biskupa jest u konce — a tím ukončena jedna z fyzicky nejobtížnějších povinností biskupových. Tím ukončeno jest také stávání radikálních plátek a placených agentů. Všem, člověk diviti se musí, k čemu tolik horlivosti jistých lidí, aby katolický biskup od katoliků nebyl uvítán. Cui prodest — komu to prospívá? — tážali se při takových příležitostech moudří lidé, kteří rádi hloubají, aby kloub a pravou příčinu tak přemnohého jednání. Komu tedy prospívá roztrášení českých katoliků? Inu českému národu a jeho katolické víře jistě ne. Ušilí odpadlíků a nevěrců, odpůrců Čechů svorných a katolických b, lo však marné. Pouze v zastupitelstvech dvou měst, ku podivu poutníků, jimž četná navštěvovaná katolická ponti jsou namnoze zdrojem výživy, podařilo se v obecních korporacích prosaditi svůj justament proti většině katolického lidu. Utrpěl-li v nich náboženská horlivost škodu, budou li v nich zbožní katolici v posměch uváděni, utrpí tím nejvíce místní chudina, živnostníci a obchodníci. Toť bude výsledkem podnikavé práce lidí zbyklých, neprozíravých a zlomyslných. Katolickému biskupovi tím neškodí. Ten musí státi a zůstane státi na katolickém stanovisku. Obrovská většina českého lidu, která měla přiležitost ndp. biskupa královéhradeckého osobně, ze skutků neb spisů jeho poznati, ta proti němu více zaujata není. Předivo láí a pomluvy jest důkladně zpřetřháno, zejména na národním rozhraní, kde český lid na vlastní oči vidí, jak vlastenecký biskup jest od nepřátelých dajících národnosti nenáviděn a bídne tupen a podezříván proto, že se zastal práv českých menšin v kostele i ve škole, že jim dle svého svědomí musí přiznati plnou rovnocennost a právo na živobytí i mezi Němci. Internacionální socialisté, od nichž se ti „národní“ dle soudu rolnického lidu ničím neliší, nenávidí biskupa proto, že jako neohrožený syn české matky a české vlasti bojuje proti jejich nevěreckým a beznárodním zásadám; radikálové a pokrokaři nenávidí biskupa proto, poněvadž prohlídká jejich sobectví, že lid nábožensky budí a že tím uvědoměle katolíky činí radikálními frásim nepřipustnými. Konečně jsou rozhodnými odpůrci ndp. biskupa protestanté. Pan biskup trávíval jako profesor i kanovník některé svátky a část prázdnin v Proseči, kde žije mnoho evangeliků. Tam zpozoroval, že lid evangelický jest směle a v náboženském ohledu bojovný, kdežto katolíci ukazovali chabost, nestatečnost a poddajnost a že s velikou ústupností sadávali mnohá svá práva v životě veřejném, ba že mnozí zaprodávali nejen hlas ale i víru svou. Brzy dostalo se mu vysvětlení tohoto zjevu. Poznal, že evangelici čtou, velmi mnoho čtou, že bývají nejen o konfesionálních věcech svého vyznání ale též o veřejných otázkách lépe poučení, a že dobře jsou zorganizováni, dovedeni i jako nepatrná menšina veřejné mínění v obci, okresu, ba i v celé zemi opanovávají, že katolíci aniž by si toho byli vědomi jsou často pouze vykonavateli jich vůle, přání a zájmů. Katolickému knězi a spisovateli nemůže přece nikdo rozumný a nestranný vytýkati, že se stará o poučení svých souvěrců, o věčné i hmotné jich blaho, že jak odráží protikatolické útoky se snaží hájiti náboženských i veřejných zájmů svých souvěrců. Ze

spisovatel a kazatel Brynych otvíral svým souvěrcům oči, že jich bránil neslůžné a poctivé, to se nelíbilo tajným i sjevným, hrubým i uhlazeným odpůrcům katolického náboženství. Jak pěkně a pohodlně se jim to dosud střílelo ostrými patrony do katolíků, když nikdo z nich se nebránil, ale naopak buď trpělivě nechal do sebe bušiti anebo nemužně utekl. Když se jejich útoky počali odrážet a harmoni neberou oplácet, tu se zvedl ovšem nářek: ten Brynych je bojovný, on má odvahu brániti a hájiti své lidi! Ano, to bylo hrozným „ktivdéním“ pro jisté lidi, neboť i Němci říkají: Das Hinieberschieszen wäre schon recht, wenn nur das Herüberschieszen nicht wäre. (Do odpůrců střílet, to by se nám již líbilo, ale střílí-li do nás, to se nám nelíbí). Biskupovy knihy: „Křesťanské a Kalichy“ a jiné povídky, články a krátké obrany katolické, ty se rozhodně nechtěly dvojčlenným bojovným pádem líbiti a tak proti ndp. biskupovi bouře a vysýván do boje kde jako radikál a odpůrce katolictví. Pan biskup byl vyhlášen jako „Himský fanatik“ jako ultramontán, nepřítel vlasti a českého národa — ano prý si „tupitel českých velikánů“. Ovšem, nikdo toho nedokázal. Jakým právem prohlašuje se na př. za tupitele Komenského? Vždyť jen dle pravdy o něm v knížce Jan Amos Komenský napsal v úvodě: „Jméno katolíci: „Komenský nebyl katolíkem, byl knězem a biskupem nové církve, jež z husitství se vyvinula a název „Jednota českých bratří“ přijala. Smíme snad anebo máme umlčovati nebo zmenšovati to, co Komenský dobrého učinil? Nikoliv. To by bylo bříchem a osklivým strannictvím, jež se nám právě na mnohých odpůrcích našich nelíbí. Vyznáváme tedy a pokud to známo není — povídáme právě v této knížce, co dobrého Komenský pro lidstvo učinil.“ — Jak mnoho fanatismu jest potřebí k tomu, aby po takovém projevě nazvaný byl ndp. biskup „tupitelem“ Komenského! Jak smutný to úkaz, že i mnoho vzdělanců slepě věřilo prohlášením novinám, aniž by se byla ze samého spikru přesvědčila. Jest pravda, že po naležitě Komenskému vzdané chvále uvádí věci muži tomuto též nepřiznivé. Ale to jsou historické pravdy, které dávno před tím uveřejnil Masejnský a univerzitní profesor dr. Kalousek, který též napsal, že Komenský věřil v dělní Kristiny Poňatowské, Kottaru a Drábíka a blounil. Pravda jest také, že Komenský ve spisech svých ukazuje se býti odpůrcem naší církve; vyzval na př. „krále země“, aby ji (církvi katolickou) v osklivost vezmouce jako nečistou nevěstku spálili ohněm. Pastoři oslavovali také Komenského méně jako velkého vychovatele národů, ale učinili ho a oslavovali jako stranníka svých konfessí s nadějí, že strhnou k odporu katolíky. Totéž činili pastoři, když se jednalo o zasazení desky Husovy v muzeu. Nynější ndp. biskup královéhradecký poněkud na radu a přání mužů z katolických krahů na tajemné a hlavní zámýsly pastora i vydal zmíněnou knížku na obranu naší svatováclavské víry. Protože viděl pastorem do karet a zhatil jejich tajné plány, proto zahájeny byly proti němu štvánce na celé čáře. Naši vzdělanci, kteří ve věcech víry jsou velmi slabí — a kteří ve svých knihovnách nemají k svému poučení velké knihovny se spisy náboženskými — ti ovšem sedli odpůrcům biskupa Brynych velmi snadno na lep. Nikomu z nich nenapadlo, že napsal jen historickou pravdu, že ji dokládá vždy svědectvím slavných dějepisců a zvláště evangelika Fr. Palackého, o němž proto jeden pastor napsal, že „nebyl Ježíšem svého lidu“. Ale pak přestává všechna historie, mlti za pravdu jen to, co se komu líbí a ostatní zavrhnouti a umlčeti. To je strannictví. Tak se to má tedy s tím tupením národa, které jest od odpůrců biskupových prostě vymyšleno. Ostatně známo je také ze zkušenosti, že katolíci jsou ukášenliví a že, kde protestantské menšiny nejsou vybojny, po sousedsku přátelsky a nímí se snáší. Co píší „Nár. Listy“, tomu soudní lidé již dávno nevěří. Vždyť jest známo, že na Františku Palackém a Riegrovi zvláště v letech 1862—65 a p k 1873—75 nenechali ani poctivý vlas, že totéž činili s Riegrem od r. 1869—1895 a dneš „N. L.“ oslavují již Františka Palackého a o Riegrovi píší dnes a poň již slušněji. „Národní Listy“ tupily také bídáckým způsobem sv. Václava, sv. Vojtěcha, a sv. Jana Nepomuckého, než letos po všech štváních musily jen potvrditi, že letos byla sv. janská pouť více než jindy navštěvena. Štvánce tedy nepomohou ani proti biskupovi Brynychovi. Ukázal, že se jich nebojí, že si z hněvu jejich nic nedělá, že jim řekne vždy a všudy pravdu, byť i trpkou a nemilou. Visitační cesty měly býti dle promyšleného plánu všech odpůrců katolictví pro ndp. biskupa cestou trnitou, ulic utrpení, ale ony naopak způsobují tředění duchů, ujasnění poměrů a obrat, který si odpůrci katolictví nejmenší přejí. Nd. biskupa jde svou cestou za jasné vytknutým cílem fide se heslem: Chceš-li vlasti dobře sloužiti, přiznej doby něhdejší! Čechové katolíci zanechají bohda brzy zbytečných hádek a nesvárd a bude konečným přáním všech: „Budme za jedno na základě náboženství i jednotě je síla naše!“

Z Bělehradu. Lázeňský sjezdí orchestr uspořádá v neděli dne 29. května v zahradě — za nepřiznivé počasí v sále — lázeňského hotelu v Bělehradě koncert. Na programu jsou skladby prof. Rubliče, Bethovena, Vymetala, dr. Dvořáka, Eilenburga, A. Cibulky, Karla Weise, Jeremiáše, Záhorského, Volstedta a Schreineru. Začátek o 4. hod. odp. Pravidelné lázeňské koncerty budou každou nedělí a čtyřtýdnem 6. června počínaje. Páni turisté platí 10 kr. vstupného.

Z Hromova. Dne 7. května konaly Svato-Václavská jednota ve Velkém Potiši a dne 9. května katolická jednota „Svornost“ ve Žďárkách veřejné schůze, ku kterým zavítal k nám p. redaktor V. Myšlivec z Prahy. Schůze obě těžily se přehojně návštěvě. Pan redaktor vyložil program křesť. socialní, dle něhož se dají jediné potřebné opravy ku blahu lidu provésti a vyvrátit pontavým a násorným způsobem mnohé námitky, které nám katolíkem a církvi naší metají ve tvář nevěrci.

Z Čáslavi. Přijemná jarní pohoda, od které takto sobě slibovali rolníci, počíná se obracet ve zasnání. Po krásných dnech dubnových, v nichž obilí vřelohledě do výše hralo, přišly květnové deště, které na mnohých místech již přihnaly tak

k semí, že musila býti posečena a akrmena. S prachy dešti valí se téměř ob den bouře a nebyvalou prudkostí provázené průtrží mračen. Tak ve Zbudovicích zaplavil náhlý příchval mnoho polí a stasil úrodu vesměs. Bouře pak pokračá zanechávajíc se sebou stopy neomastitelné. V Tupadlích udeřil bleak do obydlí p. Říhy a spálil je. Podobně udeřilo do domu p. Svarce v Čáslavi. Bleak však šel po talafonních drátech na domě připevněných, aniž by uškodil. Na všech stranách stesk a nářek. Při tom lidé jakoby zápasili sami s přírodou v šílené zá. Na všech stranách slyšeti o krádežích. V Křehlebach vlonupali se neznámí pobertové do domu Jana Sochra a odnesli za 180 al. počin a šatů. Podobně stalo se i v Zakách téže noci v obydlí Aloise Pipka, jenž utrpěl škody na 40 sl. Nemajíce na těchto krádežích dosti, dobyli se i smělci do sakristie Křehlebského kostela, ale byli dle všeho vyplášení dříve než mohli vniknouti do kostela, a v něm bohoupustě dlo své dokonati. Kam vede odvahy takových individuí, patrně z toho, že za bílého dne na svátek nanebevstoupení Páně u samého města našeho přepadena byla žena výrostkem a vyhrožováno jí nožem, nedá-li peníze. Pachtel byl zatčen a nalézá se ve vyšetřování u c. kr. soudu. Mluví se, že tyto dva podobní spuštipci ohrožovali stařenu H. za účely nemravnými. K tomu hospodské rvačky a nenadálá apousta ala klobí se na celou společnost, která s hrásem se táže, jak to přijde a kam to spějeme? Tak u nás a jinde není lépe.

Z Dubence. Místní odbor Ústřední Matice školské v Dubenci u Král. Dvora Olaví stoleté narozeniny otce národa Frant. Palackého přednáškou, k níž se uvolil dostaviti p. Ot. Krouský z Prahy. Přednáška odbyvá se dne 6. června 1898 o 2. hodině odpolední v hostinci p. Jos. Haase. Po přednášce volná zábava a věcnou lotarií. Čistý výnos ve prospěch Ústřední Matice školské. Frant. Horáček, předseda, Josef Bouz, jednatel.

Z Čihošti u Ledče. (Založil 100 hasičských sborů). Panu A. L. Seidlovi, učitel v Náchodě bude odevzdán při příležitosti diplom, následovně znějící: „Sbor dobrovolných hasičů v Čihošti osvědčuje se tímto slovněm a velením pana A. L. Seidla, učitele v Náchodě, zemského hasičského dozorce atd. atd. pro jeho zásluhy o hasičství vůbec a jmenovaný sbor zvláště, když byl týž v království Českém sto hasičských sborů založil, z kteréhožto jubilejné hláhošického počtu sbor Čihošťský právě stým býti se honosí, jednohlasně jmenovati svým prvním čestným členem a na důkaz toho vydává tento diplom.“ V Čihošti u Ledče n. Sáz., dne 19. května 1898. Následující podpisy. Za sbor dobrovolných hasičů v Čihošti, dne 19. května 1898. Pavel Langr, farář a starosta sboru. Rud. Kopecký, Hd. učitel a jednatel.

Ze Zbečnicka u Hronova. Zdejší odbor severočeské jednoty pořádal 16. května svůji občasnou schůzi v hostinci p. Antonie Vlachové. Řečník jakýsi p. Pozděna ze Žďárak měl řeč o Karlu Havlíčkovi. Z počátku to ušlo, čím dále však se učeny p. řečník pouštěl, tím více se to začalo i samým členům, jež přece jsou sami katolíci křesťané nelibiti. Jak známo, horlil Havlíček pro nápravu ve vyšším kleru, až nebyl tím pravým a jediným. Zmíněný řečník začal z toho vytloukati kapitál na své kopyto a dal se do hanění duchovenstva. Povstávání řečníků takových nebude „severočeské jednotě“ jež má dle stanov pouze národnostní program, ke ch. A když tak p. Pozděna umí haněti kněžstvo, dalo by se očekávati, že sám chce býti vzorem, jak se chová fádny člověk. Toho však jest pravý opak. Člověk, který má hodinu cesty k domovu, o šesti hodině na večer sk mčí přednášku a ráno po proběhlé přijde domu, nemá právo co opravovati a vytýkati.

Z Perálec u Rychmburku. Dne 15. května konala se u nás sv. missie a po slavnostním průvodu posvětil vdp. superior Cibulka z tov J. křžčovou cestu v našem r. 1331 posvěceném kostelíku. Slavnostní řeči proslavili vdp. světitel, dp. farář, družička, mládenec a p. starosta obce, který proslavil manifestací katolickou a protiliberalní řeč.

Z Bratč u Čáslavi. Ohlazené a při svém ohlazení již ze známé strany kaceřovaná veřejná schůze Katolického politického lidového klubu pro království České měla u nás v neděli dne 22. t m. průběh opravdu povznášející. Rodák náš p. Fr. Satorie s řečnickem pražským J. Hováděm promluvíli u přítomnosti téměř 300 osob, provázeni jsouce na mnohých místech boulemi souhlasu. První obral si za thema otázku dělníckou, rolnickou a řemeslnickou, druhý křesťanské sdružování. Do schůze dostavili se i členové čáslavského spolku „Práce“ v čele a dp. Kalinou, který několika případnými slovy zasáhl do debatty a mnohé důležité body oověřil. Podobně případně člen křesťansko-socialního spolku čáslavského p. Musil odsoudil vysávající liberalismus. Za náklady slavnostní opouštěli pražští řečníci Bratč. Mohou býti s dílem svým spokojeni. Bylo to sémé, které v budoucnosti může nésti hojný úsitek. Výraz tomu dal také p. předseda schůze p. Říha Václav, když za vše mu děkoval. Při schůzi sebráno na 5 sl. na agitační fond. Ku konci nemůžeme opominouti, abychom nepoložili otázku p. dopisovateli „Pravdy“, který napsal že přijdou řečníci ti štváti proti evangelikům, odvolá-li nyní po schůzi onu s takovou impertinencí jin do tváře vršenou urážku tak veřejně jako ji učinil v čáslavském svobodomyšlném listě. Neudílní-li tak, víme s kým máme jednati.

Z Dobrušky. V neděli dne 15. května pořádná byla u nás veřejná přednáška v hostinci p. Fr. Linhartu. Přednášel slovně pan JUDr. Antonín Lepař, a. k. okresní soudce v Opodně o thematu: „Nový soudní řád a jeho působení na stav rolnický.“ Řečník vyložil nejprve roslid mezi novým a starým soudním řádem, slyšáše co se týká sporu o rušení dráby, dále poukázal na shoubnost sporů takových pro rolníky; posléze zmínil se také o tom, proč za dnů našich tak často lze slyšeti o soudních sporech a dokonce i o křivých přísahách. Přítomného tělo hledal v nynější mravní apatlosti, která vybijala je-

nam s poklemtí ducha nábožanského a s nepravého liberalismu, který sdělné, ani lidské ani božské autority uznati nechce.

Z Hronova. U nás jest nejnovější věc otázka upravení hřbitova. Slavná rada městská nyní asi po 300letém trvání hřbitova přišla na to, že voda ze hřbitova, jest na skalkatém břehu založen, stěká do řeky a tuto kaší. Pro to navrhuje na druhé straně města místo pro hřbitov. Vše to není ve srozumění s duchovní správou a přifařených obcí. Není pamětníka, že by se spozorovalo, že voda se kaší v řece, vodou ze hřbitova. Duchovní správa navrhuje rozšíření hřbitova a po případe stěžení nového na výše položeném pozemku zánovním. Návrh ten jest správný a nebyl by spojen s velikými výlohami. Upravení hřbitova dle návrhu městské rady by vyžadovalo značného nákladu, jenž by rozvržen byl na přifařené obce, jako cesta, upravení kaple atd. na novém hřbitově. Sympatie občanstva nejsou nikterak pro nový hřbitov zaujaty z mnohých příčin jako: že návrh ten nevychází od duchovní správy, že lze z mnohých příčin pozorovati, že sl. rada městská jedná liberálně, to jest, že chce svou jednat jen pro sebe, pro zisk obce, jež by způsobil tímto, jako prodávání míst, jež by byly potom o hodně dražší, než dosavadě na pozemku zánovním jsou. Dále lze pozorovati, „něžnou“ starostlivost o veleb. duchovenstvo aby se snad nestalo „kapitalisty“ z příjmů hřbitovních. Na to tu jsou někteří páni v městské radě. Doufáme pevně, že dobrý návrh nebude vrhu na prospekch občanstva.

Politický přehled.

O bar. Dipaulim vyšla z katolického tábora na základě velmi prý spolehlivých informací zpráva, že taktika jeho nesetká se se souhlasem ani v kruzích nejvyšších. Bylť bar. Dipaulim poukázováno s důrazem, že taktikou jeho nič se působení pravice v přítomnosti i pro budoucnost a touto taktikou pro pravici velmi nespolehlivou se připravuje cesta jen pro liberální levici, proti níž jeho strana po tolik let s takým nadšením bojovala. Jak dalece Dipauli změní se, nelze ovšem říci, ale tolik lze očekávat, že uzná za moudré podpořovat raději hraběte Thuna, než kterékoli levicácké ministerstvo. Důvěra vyjádřená povýšením Ebenhochoým jest také schválením jednání jeho a jeho soudruhů.

Francouzská sněmovna zahájí svá zasedání 1. června. Předseda ministerstva Meline může se úplně spoléhati na 253 republikánů a 37 railloových, bývalých chmonarchistů, kteří se nyní přidali k republikánům. Má tedy vláda 290 spolehlivých hlasů, ale absolutní většinu tvoří teprve 291 poslanců. Meline se tedy bude musit opřít buď o 44 monarchistů, a 12 národních antisemitů, anebo musí učinit pouliční ministerstvo se 104 umírněnými radikály. Socialističtí radikálové (asi 74 p.) a socialisté (asi 57 p.) by v tomto případě byli odsouzeni do nepatrný menšiny. Všechny poslanců ve francouzské sněmovně jest 581. Konservativní Meline učiní asi pokus, aby si pojistil většinu bez radikálů. Francouzští rolníci a měšťáci jsou většinou konservativní. Pozoruhodno je, že v Paříži radikálům a socialistům ubylo půdy. Hlavní jejich vůdci: Goblet, Socialisté Jaures a Gérault-Richard propadli.

Američanům se teď v boji proti Španělům nějak nedaří. Na Filipínách dosud pevniny neopanovali, povstalci nechtějí o „lidnmlivých“ amerických kramářích ničeho slyšet, na Kubě a Portoriku dosavadní jejich pokusy přistáti k pevnině se nezdařily, u Cabanasu, Cárdenasu, Marielu, Matanzasu, u Bahie, Hondy, La Isabely, Cienfuegosu na Kubě, u San Juanu na Portoriku byli Američané s krvavými lebkami odraženi, španělský admirál Cerveras vodil svými zpravami po 3 neděle pány Američany za nos, do-

stal se se slabším svým loďstvem úplně bez úrazu na jižní pobřeží Kuby, a s mobilisací svého „vojska“ nemohou být Američané dosud hotovi vzdor svým dolarům. Silnější americké loďstvo chce admirála Cerverase donutit dnes neb zítra k boji; avšak nebudeli mti nouzi o uhlí, bude se mu Cerveras vyhýbat, až přijede druhé španělské loďstvo pod admirálem Camarou, které má mnohem větší děla a obrněnce než Cerveras. Podarí li se spojení španělského loďstva bez předchozí bitvy, pak se nemusí Španělé příliš báti. Američané si nepředstavovali, že bude válka tak dlouho trvati. Jejich obchod válkou hrozně trpí, neboť Španělé jim mnohou loď obchodní sebrali, takže Američané se bojí posílati své zboží do Evropy.

Sagasta jest s obnovením svého ministerstva úplně hotov. Vévoda Almodovar-Rio stal se zahraničním ministrem Španělska.

Italský ministr námořnictva, admirál Brin, náhle zemřel. Pro předsedu ministerstva, markýze Rudiniho, znamená úmrtí Brinovo velikou ztrátu, Brin byl v Italii i v parlamentě oblíben. Novým ministerstvem námořnictví stal se San Marsano.

Arekníže Leopold, bývalý generální řídící žinižních sborů, inspektor námořnictva a loďstva, který účastnil se r. 1859 válek v Italii a r. 1866 bitvy u Č. Skalice, zemřel v úterý po tříleté nemoci na zámku Hörnsteinu v stáří 75 let. Pochován bude v sobotu ve Vídni.

Celá Anglie truchlí nad rakví slavného státníka Viléma Ewarta Gladstonea, přítele Irčanů a balkánských Slovánů, rozhodného odpůrce všech mohamedánů a nepřítel Němců. Anglické parlamentární strany učinily významné smuteční projevy; při zprávě o Gladstonově úmrtí odročily schůzi parlamentu, který se odročil od 24. května do 6. června. Gladstone, který rozděl jmění mezi své děti již dříve, zemřel chud. Pohřben bude v opatství Westminsterském na útraty státu. Korunní princ z Welsu a jeho syn a nástupce vévoda z Yorku ponosou smuteční cípy při pohřebním vozu Gladstone nebyl přítelem Rakouska, protože zabralo Bosnu, kterou přál již k vůli obchodním zájmům anglickým raději Srbsku. Gladstone byl ještě dlouho po r. 1848 odpůrcem politické rovnoprávnosti židů. Psal sice též proti sněmu Vatikánskému, ale odpůrcem katolictví Gladstone nikdy nebyl. Dle názoru Gladstonea stojí církev nad státem; v tom souhlasil vždy s Vatikánem. Liberál Karel Blind v jeho nekrologu praví, že Gladstone jen náhodou nestal se katolíkem jako přítel jeho kardinál Manning. Gladstone byl vždy zbožným a křesťanství pokládal vždy za hlavní základ rodiny a státu. Proto byl vždy proti rozloučení manželství. Slovem „církev“ myslil si vždy církev katolickou, v jejíž čele stojí hlava církve Kristovy, římský papež. Ideálem jeho bylo, aby anglikánská církev se spojila se svou matkou, s církví římskokatolickou a aby též pravoslavní obnovili jednotu katolické církve. Ještě před půl třetím rokem psal Gladstone sv. Otci, Lvu XIII., jež nazval hlavou křesťanstva, aby uznal apoštolské posloupnictví anglikánských biskupů. Papež nemohl mu dáti jiné odpovědi, než aby Angličané vrátili se do lůna katolické církve. Tato se ostatně v Anglii stále zrnabá a vynikající angličtí šlechtici, učenci, duchovní a průmyslníci vrátili se již do lůna katolické církve. Šlechtetné snahy Gladstoney, který tak horlivě ujmál se politických práv irských katolíků, nezostanou zajisté bez dobrých následků v budoucnosti Gladstone lépe katolickou církev a náboženství oceňoval než naši „liberálové“, neboť Gladstone rozsáhlou bohoslovickou literaturu znal, byl skrz naskrz proniknut

horlivou vírou jako jiní opravdu velcí učenci, na př. Pasteur, prof. Zacharjin a jiní. Jen duševní nedochůdce neváží si náboženství, byt by se i jinak honosilo titulem doktora.

Rakouská i uherská vláda brzy v Pešti brzy ve Vídni pracují parou, aby vyrovnání rakouskouherské skoncovaly, avšak dohodnutí jest těžké. V sněmovnách se sotva vyrovnání prorazí a rozhodnutí se stane asi na základě § 14 st. základ. zákonů. Na říšské radě není naděje, že by parlamentární stroj pracoval. Poslanci z ohledu na voliče bojí se povolit nové daně a zvýšené vydaje.

Mladěčtí poslanci vystupují proti poslanci učitelu Sokolovi, protože v Přelouči za vašatil, že tvrdil, že oposice mladočeská byla špatná, plna ohledů, že ji někteří poslanci nedělali ani doopravdy, protože jsou sobečtí a chtějí dělati kariéru. Tím jsou četní poslanci uraženi; urazil pry celý klub. V Čes. Budějovicích bušil do poslanců dr. Baxa. V resoluci odsoudili posluchači ony „bezzásadné poslance strany mladočeské, kteří před voliči radikálně mluví, ve Vídni však pěstí a slovem hájí centralistický parlament i vládu“. Resoluce přijata jednohlasně.

Admirál Carvera prý je dobře kryt v přístavu San Jago de Cuba. Očekává v polovici června loďstvo Camarovo. Dle jiné zprávy je loďstvo Cerverovo Cienfuegosu, odkud vede železná dráha do blízké na severním pobřeží ležící Havany. Vyřel tedy Cerveras Američanům opět zrak? V Americe myslí, že loďstvo Sampsonovo a Schlegovo blokuje Španěly v zálivu saujuanském a donutí je k bitvě.

Vůdce německy dr. Julius Lippert vzdal se mandátu.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. května 1898. 1 hl. pšenice zl. 09:50 až 11:20, žito zl. 7:20 až 7:30, ječmena 5:35 až 6:10, oves zl. 3:60 až 3:80, prosa zl. 0:00 až 0:00, vikev zl. 5:80 až 6:00, brách zl. 0:00 až 0:00—dočka zl. 0:00 až —00, jáhly zl. 9:40 až — 9:80, krup 10:00 až 25—, brambor zl. 2:00 až 2:30.

Nejlepší
slováckou slivovici
a borovičku
obdržíte jediné u křesťanské firmy
M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžité posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek stížením chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička řeckého vína: **MAVRÓDAPHNÉ** sladké, **ACHAIE** SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1:75 zl., půl láhve 90 kr. Toto víno nezkazí se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje závod svůj **veledůstojnému duchovenstvu** a nabízí v nejsolidnějších provedení a cenách nejlevnějších:

Železný nábytek,

matrace žíněné, s jomné dřevitě vlny neb moř. trávy, matrace pérové i drátěné.

Přikrývky flanelové, ze srsti velbloudí, valehované,

přikrývky prošívané,

houně všech druhů, veškeré potřeby lážkové, koberce do ložnic, jídelen, salonů, voskov. parketové koberce,

pravé anglické linoleum,

záclony krajkové i látkové, slory, draperie, konsoly, závěsy do oken,

elegantní židle, křesla, houpací lenošky, klekátko, jakož i všechny nábytky z obyčejného dřeva.

Podrobné obrázkové ceníky zdarma a franke.

Úplné zařízení dobročinných ústavů. Úplné zařízení bytů soukromých.

Levně na prodej

lustr barokový
s velkým množstvím broušených skel na 12 svíci z čistého bronzu dobře slacený
Karel Zavadil,
pešíř v Chrudimi.

Učně na litografii neb kamenotiskařství
přijme za výhodných podmínek
Theodor Hemský,
litografický uměl. ústav
— v Hradci Králové. —

Umělecký ústav

pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán.

Ceníky, rozpočty atd.
veliká odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu chrámových oken

B R N O.

okna chrámová každého druhu i provedení, se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

Novinka!

Praktické rychloprací stroje se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější žesací stroje excentrické mlátící stroje s kulíkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janekém nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecně ustanovil jsem **krásné přeměny** a sice:

50 krásných dřevěných hraček

všech druhů, krásné malované, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek **zl. 1-70.** Každé zásluhy bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kostecký, Svatouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).**

Elegantní dýmky

různých tvarů s vyřezávanými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (Bardových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr. Obchodníkům při tučném odebrání poskytnu velké výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kostecký, Svatouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).**

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v oboru devotionalií, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296-1.

Konviktská ulice. 346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než všude jinde

Čistým výtčkem vydrží ústav 25. sirotků—mrzáčků.

Knihovna katechetská.

Sbírka praktických spisů, kterou s povolením nejv. kn.-arcib. konsistoře Pražské vydává **J. Ježek.**

Posud vyšly následující svazky:

Číslo 1. **Praktická rukověť pro katechety.** Sestavil J. Ježek. 1893; 8° (XXIII a 290 str.) 1 zl. 50 kr., váz. v plátně 1 zl. 90 kr.

Číslo 2. **Výklad biblické dějepisy.** Sestavil K. Tipmann. Díl I. Starý zákon 1889; 8° (278 str.) 1 zl. 20 kr., váz. v plátně 1 zl. 60 kr. Díl II. Nový zákon. 1889; 8° (386 str.) 1 zl. 60 kr., váz. v plátně 2 zl.

Číslo 3. **Výklad katechismu.** Příruční kniha pro katechety. Sestavil Vojt. Pakosta. Díl I. 1891; 8° (260 str.) 1 zl. 32 kr., váz. v plátně 1 zl. 72 kr. Díl II. 1891; 8° (195 stran) 96 kr., váz. v plátně 1 zl. 36.

Číslo 4. **Evangelní perikopy,** jimž obsah, výklad a poučení přičinil Frt. Dusil. Část I. Perikopy nedělní. 1889. 8° (178 str.) 80 kr.; váz. v plátně 1 zl. 10 kr.

Číslo 5. **Výklad evangelních parabol.** Promluvy, jež napsal Václav Marek. 1890; 8° (155 str.) 72 kr., váz. v plátně 1 zl. 2 kr.

Číslo 7. **Katechese sv. Cyrilla Jerusalemského.** Z textu řeckého (vydání J. P. Migne) přeložil a poznámkám opatřil Dr. Jan Lad. Sýkora. 1892; 8° (364 str.) 1 zl. 50 kr., váz. v plátně 1 zl. 90 kr.

Ku zakázkám doporučuje se

Cyrillo-Methodějské knihupectví G. Franci v Praze, Melantrichova ulice. 236

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ N. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veldůstojným a veldělníckým za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli- bují vždy vřelou, poctivou obsluhu. 15

Podporujte českou firmu v uzavřeném území.

Jan Bašta,

první a nejstarší české továrna na hudební nástroje a struny

vyznamenaná státní a stříbrnou medailí na první bulharské zemské výstavě Plovdivu (Philippopol)

a záslužnými křiží I. třídy a velkými diplomaty belgické a nepolské akademie a jmenován čest. členem obou těchto akademii.

v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům kůru, hudebním spolkům, obchodníkům při dořebě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: Mistrovské housle, se smyčcem a uzavíratelným pouzdrém, fanelem vyrobeným k nosení, i obalem a franko za **10 zl. r. č.** Dále housle, smyčce, jemná koncertní čella, citary a nejčistším hmatem, koncertní flétny, ze dřeva grenadillového, C-H spodek, koncertní klarinety ze dřeva grenadillového, C, B, Es, D. **Poudra** na housle. Dále struny a v eliké souč. stí jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sražku. — Zevrubně ceníky zdarma a franko.

Zásilkou na dobrou. (Nekonevující se ochotně vymění. Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejdříve se účtují.

823 **Ukázky dobrozdání.** Velvary, dne 25. list. 1897.

Čtený pane!

Co se tento týden obdrženo čella tyče, musím Vám skutečně vzdáti nejvyšší díky, jsem nesmírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupil nikdo tak levně jako u Vás

Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně výrobce doporučovat, ani nástroj tento doporučuje jej sám. Přijímte ještě jednou mé nejvyšší díky za tak vzorné obsluhu a přeji Vám, by závod Váš našel hojnost odběratelů a tak ku chvále Váš zkvětal.

Se srdečným pozdravem Váš přítel

Č. Bubeníček, úředník v cukrova u

Annenské slatinné lázně

proti **dne,** rheumatis, rheum. ischias a p.

Unicum

Zahájeno 9. května. — Skvělé často závažné výsledky. — Stáje již od roku 1885. — Prospektu sálle ochotně správa lázní. 318

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn., 272 doporučuje

svojí hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodin kyvadlových, kapsních v ocních mírných a se zárukou.

Též na splátky.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalou nické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

párovy a žíněny, peny a sálony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu. 161

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Karel Borovec,

dekorační malíř v Třebohovicích

doporučuje svůj závod k provedení všech

dekoračních maleb kostelů

při dobré malířské technice.

Malby provádí se od jednoduchého až do bohatého spracování.

Nástenné staré malby jakož i olejomalby se restaurují, polychromie oltářů a soch se levně obstarávají.

Některé a rozpůty předloží se ochotně na požádání. 280

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky na převlečnický a havelky

z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennický v Humpolci.

281 **Vzorky k nahlédnutí franko.**

P. T. milovníky sportu

dovolují si upozorniti na svůj hojně zásobený

sklad kol

různých soustav a výtečné jakosti a veškerých součástí těchto v čísle 114. na Malém náměstí. Tamtéž nalezá se dílna na veškeré opravy kol. V účtě

V. Prokeš v Hradci Králové.

Tovární sklad

jizdních kol

ALBERT R. ŠTOURÁČ, Svitavy, Morava.

Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvouletou zárukou. 321

Prodej též na mírné splátky.

Cenníky zdarma.

PALMYRA

jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě

metr zl. 3.

Na úplný oblek 3 metry za 9 zl.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen sáraceně jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317

První český zasl. závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Klatovské

světoznámé, skvostné

karafiáty.

Květý dokonale stavby I. stupně se jmeny a po psáním barev 10 kusů 2 zl. 50 kr., 100 kusů 30 zl. 45 státek.

Obrovské karafiáty 5 kusů 3 zl., 100 kusů 25 státek.

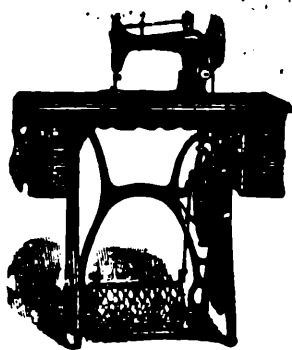
Remont. karafiáty 10 kusů za 4 zl.

Zahradní karafiáty oavědčené plně druhy v rozličných barvách 10 kusů 1 zl., 100 kusů 8 zl.; též nové a výtečné druhy růží, piné fukale, pelargonie atd.

Levné ceny dle cenníku, který na požádání zdarma a franko zašlu. Korespondence v české, slov. a polské, německé a maďarské řeči. 327

A. J. Drozda,

umělecký a obchodní zadržník v Klatovech (Čechy).

Singerovy šicí stroje jsou vzorem co do soustavy a provedení.
Singerovy šicí stroje jsou nepostradatelné pro domácnost a průmysl.
Singerovy šicí stroje jsou ve všech tov. závodech nejvíce rozšířeny.
Singerovy šicí stroje jsou nedostižny co do výkonnosti a trvanlivosti.
Singerovy šicí stroje jsou pro moderní umělé vyšívání nejpřístupnější.
 Bezplatné vyučovací kursy též modernímu umělému vyšívání.
 Šicí stroje Singer Co. dodávají se ve více jak 400 druzích odborných strojů a lze je dostati v našich vlastních závodech.

Singer Co. akc. spol. dřívejší firma: **Hradec Králové,**
 G. Neidhüger **Jiráskova tř. 270.**

ADOLF NOVOTNÝ
 v Týništi n. O.

Kdo u nás kupuje,
 českou věc podporuje!

I nejmenší zakázky se
 vděčně přijímají a co
 nejsolidněji vyřídí.

svůj k svému!
 Koberce,
 hlině,
 přikrývky,
 pokrývky,
 žíněnky,
 a žíně
 prvního
 českého závodu
 jsou
 opravdově nejlepší.

Kneippiani pozor!

Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:

„Za Kneippem“

s 43 krásnými obrázky.
 — Cena 1 zl. r. č. —

Nechť neschází v žádné knihovně pravého milovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!

Na skladě má spisovatel její

LUDVÍK HORA,
 ve Chvojně u Pardubic.

PRAVÝ

Cena balíčku 25 balíčků (50 halibů).
 Obsah 500 gramů.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova
 v celých zrnkách.
 Kathreinerovy továrny na sladovou kávu
 Vídeň-Mnichov

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
 a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Ludvík Nejedlý,
 dekorativní malíř
 v **Novém Bydžově**
 dříve v Hradci Králové

odporňuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.
 Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré mabynástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.
 Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

čtrnácti námit: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze
 uznává se za výborné, bolesti utišující anestetikum; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
 Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buďte opatrní a přijímají jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.
 Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Jos. Krejčík
 v Praze,
 umělecký závod sochařský a řezbářský.
 Písárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
 Sklad Elišbina třída č. 24.

odporňuje učivo své chvalné známé:
Sechy, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, oltáře, kazatelny, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pultry atd. dle slohu kostelů.
 Původní návrhy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

V. VACEK,
 závod školkařský
 v Pamětníku
 u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofaunu, plátnata atd. Statistické sazenice v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Fr. Mach,
 mistr krejčovský
 v **Novém Hradci Králové.**

odporňuje svůj závod P. T. obecnstvu
 Nov. Hradce Kr. a okolí.

**Rychlá obsluha, přesné provedení,
 ceny nejlevnější.**

Cyrillo-Methodějové knihkupectví
 G. Franzl v Praze,
 — má na skladě —

Římské Pustetovy missály

latinské; nejnovější úplné vydání s propriem pro Čechy, v následujících vydáních:

a) ve formátě čtvercovém (31x23 cm. vázané v červené kůži s červenou ořizkou za . . . 16 56
 v černé kůži se zlatou ořizkou za . . . 17 76
 v červené kůži se zlatou ořizkou za . . . 18 18
 v šagré. skopovině se zlatou ořizkou . . . 21 36
 b) ve formátě malého folia (35 1/2 x 25 cm.) váz. v černé kůži s červenou ořizkou za . . . 21 96
 v černé kůži se zlatou ořizkou za . . . 22 56
 v červené kůži se zlatou ořizkou za . . . 23 76
 v šagré. skop. se zlatou ořizkou za . . . 26 76

Objednávky vyřídí se obratem pošty.

Pro měsíc máj
 odporčujeme vřele

Tajemství růžencová
 v rozjímáních.

Pro členy živého růžence sestavil Antonín Petráň. Knižka brož. v barevné obálce obsahující 32 stran vel. 16° ozdobena je 16 obrázky tajemství růžencových. Ku konci knížky připojena jsou pravidla spolku živého růžence. Tiskna na papíře bílém, oku příjemných barev (chamois, růžové, hráškové zelené).
 Na skladě v řetě české i německé.
 Prodává se jednotlivě po 8 kr.
 od 50 kusů po 7 kr.
 přes 100 kusů po 6 kr.

Prodávají se rozřezány i na jednotlivé listky (ku měsíční výměně členům spolku růžencových) 15 kusů za 7 kr.

Učte se z dějin! Naši mládež podává starý vlastenec. II. vydání stran 62. 8°. Cena snižena 10 kr. místo 15 kr. 100 kusů 8 zl. frankované. Vhodná příležitost za cenu levnou rozšířiti četbu časově poučnou.

Poučení pro katolické jinochy a pauny v osadách smíšených o manželství dovoleném a manželství bříšném. Napsal kněz diec. královohradecké dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str. 26. 8°. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivě 1 výtisk 2 kr.

Obrázky ze smíšené osady I.—IV. katolického lidu na osadách smíšených napsal Frant. Míra. V rousně zábavných obrázků ze skutečného života katolického lidu v osadách nábožensky smíšených líčí spisovatel a přesvědčivými důvody objasňuje záhubnost smíšených sňatků. Stran 168. 8°. Cena frankov 43 kr.

Cvičení snoubenců. Ku potřebě duchovních správců i katolických snoubenců upravit a konat Antonín Kaška, farář v Chlenech. Stran 44, registr. 8°. Cena brož. výtisku 25 kr. Vázáno červeně v polopletné se slacením 40 kr.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Z pramenů českých čerpal a českému lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlenech. Str. 20. 8°. Cena 8 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr. Působení autora obou předchozích děl v duchovní správě je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby obvyklou cestou reklamy potřebovali bylo na práce p. děkana Kašky upozorňovati

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávkou již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk	za 15 kr.
1 v polopletné váz. výtisk	za 22 kr.
1 v plátěné váz. výtisk	za 25 kr.
1 v plátěné váz. se slaceným křížkem	za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávkou budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zasílání zvláštních účtů, diti se bude záslužka Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž račtež pl. t. objednatelé přiložitli na porto

při 1 výtisku 3 kr.,	" 2 3 " 5 "
" 4 5 " 10 "	" 6 7 " 15 "

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvu k něm. Oltáři nachází se v sazbě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjiti jeho v Obnově. **Nápěvy k Oltáři** obsahují melodie pro zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaním Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však, kde by mohly nastati obtíže a podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvů“ po ruce nemají.

Aby při zpěvu náležitě se dbalo slovního přízvuku, vyznačena jest v „Nápěvech“ tučnějšíjším tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.

Právě vyšlo
 tiskem biskupské knihtiskárny v Hradci Králové, nákladem spisovatelovým

Assistentia

seu brevis instructio de officiis diaconi, subdiaconi, presbyteri assistentis nec non diaconorum assistentium in missa et nonnullis aliis functionibus. A. P., sacerdos dioceseus reginaehradeensis. Cum approbatione reverendissimi Consistorii reginaehradeensis.

Stran 96 8° m. — Cena 35 kr., poštou 38 kr.

Na skladě od téhož autora:

Officium divinum

seu brevis instructio de horis canonicis.
 Stran 76 8° m. — Cena 33 kr., poštou 35 kr.

Tabulky s modlitbami:
 k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdrávas Maria“, do sakristie s modlitbami kněze při obléčení bohoslužebných rouch.

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.

Objednávky vyřizuje
Bisk. knihtiskárna.

Elegantní
BYT
o 4 pokojích a kuchyni
s koupelnou a bohatým příslušenstvím i před-
pokojem u salonu jest
v nově vystavěném domě
Jar. Červeného
na nábreží Eliščině od 1. července t. r.
k najmutí.
Tamtéž pronajme se byt o 3 pokojích
s kuchyní a moderním příslušenstvím pod jed-
ním uzavřením.
Ceny mírné.

Atelier pro malbu dekorativní
speciálně kostelní.
NÁVRHY
přesně ve slohu vypracují se bezplatně.
311 Za solidně provedení záruka.
Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů.
Vilém Vondřejc,
akademický a dekorativní malíř
dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63.

Pacht hostince.
Restaurace
„na Střelnici“
v městských sadech na
Pražském Předměstí č. p. 45
u Hradce Králové
pronajme se
od 1. října 1898.
Nabídky přijímá do 30.
června 1898 správa pivovaru
v Hradci Králové, kde v pod-
mínky nahlédnutí a bližší
vysvětlení obdržeti lze. 347
V Hradci Král., dne 20. května 1898.
Pravováreční měšťanstvo.

Ant. Sucharda,
sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zřízení střešních, Božíků hřebů
a veškerých patřících umění obracováním; též zho-
tvuje sochy světců ze dřeva i z kamene.
Starší práci
uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a poly-
chromuje.
Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při
cenách nejmnějšších.

PSTRUHY
ze Šumavy,
ještě řádně upravené vynamávají se výbornou chutí
a jsou velevítanou pochoutkou při každé slavnostní
hostině, zasílá v původních vaničkách na 6 sl. dobírkou
Em. Votruba v Sušici. 329

JUDr.
Alfred Rudolf,
advokát
a obhájce ve věcech trestních
v Hradci Králové
činí uctivé oznámení, že přeložil
kancelář svou
do vlastního domu
na Eliščině nábreží.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!
Pravá přírodní
vína
1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krejcarů
doporučuje obchod vínem firmy:
Alois Sláma,
v Praze,
Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.
V sudech levnější! Cenníky zdarma.
Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Vynamována stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.
Veletřistožnému duchovenstvu!
Dovolují si doporučiti svůj hojně zásobený sklad
kostelních paramentů
ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
tické svíce, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámečky na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbřují a posilují
v ohni velmi trvanlivě a levně.
Rádně doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukásku franko.
Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.
Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimě. 371

Právě vyšlo úplně
BEN =
= HUR
Román z dob Kristových.
Napsal Lewis Wallace. S 94 skv. ilustracemi

Právě vydána
Česká mše pro lid
na slova Boleslava Jablonského
(„Tobě, Pane, na výsosti . . .“)
složil **František Pícka.**
Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s pře-
vodem varhan (neobsl.) Partitura a hlasy
za 1 sl. 60 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto.
Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské)
hlasy s převodem varhan neb harmo-
nií. Partitura a hlasy za 1 sl. 30 kr.
netto, hlasy po 12 kr. netto.
Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knih-
kupec v PRAZE, vedle Národního divadla.
Prvý český závod hudební

Oznámení.
JUDr. Josef Baše, advokát v Hradci Králové, dávám jménem svým a členů své kanceláře věděti,
že můj upřímný sollicitátor a náš přemilý přítel, pan
JOSEF VAVŘINA
po dlouhé a těžké nemoci zemřel dne 26. května 1898 v Malšovicích pokorně oddán do věle Nejvyššího.
Prosíme přátely v Pánu zesnulého, aby na modlitbách svých pamatovali na něho a jeho pět ma-
ličkých dětí.
Bůh potěšuj vdovu a sirotky.
V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 26. května l. P. 1898.
Josef Joudal. **JUDr. Josef Baše.** **Vojtěch Valášek.**

Otevření lázní Velichovských.

Dovedná ruka pana architekta Helmana vytvořila pod strání Velichovskou na bývalých polích zámku pl. baronky Spens Bodonové a Beesové-Chrostinové překrásnou skupinu budov, která uprostřed malebného okolí překrásně se vyjímá.

Za parkem zámeckým vypíná se především úhledná budova restaurační, uprostřed níž nalézá se lázeňský salon či restaurační sál 16 metrů dlouhý, 11 metrů široký a 7 metrů vysoký, vyzdobený obrazy Jich Velichovských, čerstvými květinami, zrcadly, nádhernými lustry a pěkným nábytkem hostinským. Ze sálu vychází se na lázeňskou vyvýšenou terrasu, kdež při poháru ohnivého vína a řízné chmeloviny jest příjemné posezení a překrásná vyhlídka na sousedící bujný les, šírá lůka a lázeňský park, uprostřed něhož nalézá se koncertní pavillon, proti němuž opět vypínají se pěkné vily ve slohu renesančním: „Vojtěška a Jela“. Přimo na proti terrase nalézá se lázeňská budova a za ní skladiště rašeliny a kotelna.

Ze zalonu vchází se na jižní straně do verandy s výhledem piva, do spíží a kuchyně. Dole v sousedství nalézá se pokoje pro služebné, čerpací stroj na vzduch, vchod do sklepa a lednice, které se nalézájí vlastně již pod restauračním sálem. Dobré jarměské pivo čepuje se pomocí tlakostroje, pilsenské jde přímo od čepu. Na severní straně přijdeme za salou restaurační do čítrny, do herny a kuřárny majících asi po 40 m² plošné prostoty; opatřeny jsou pěkným nábytkem a veškerým pohodlím. Za verandou se nalézájí moderně upravené klesety.

Ve vile Vojtěšce nalézá se v I. a II. poschodí 26 pokojů, s elegantním nábytkem, se zrcadly, po stolem a heřvábnými povlaky, s fauteilly a pohovkami. S verandy jest pěkný rozhled na vesnici Velichovky, les a čarokrásné okolí. Světlone stojí denně 80 kr. až 2 zl. Větší rodiny mohou si vzít 2 i 3 pokoje, které jsou mezi sebou spojeny. Zvláštní postel ve světlone stojí 40 kr., ustlaná pohovka 20 kr. Za polohu platí osoba týdně 1 zl., z dětí se platí polovice. Byt lázeňský se vypovídá 8 dní před odjezdem a platí se vždy v neděli dopoledne. V dolejších místnostech nalézájí se obydlí pro pokojáky, šatny a pldy.

Sousední villa „Jela“ (Gabriela) má 30 pokojů větších rovněž po 80—200 kr. denně. V této vile se nalézá též ordinace sál a rodinný byt lázeňského lékaře, pana Mdr. Sperbra. Ve villách nesmí si lázeňští hosté ničeho vařit na lihových přístrojích a rovněž práti tam nesmí. Za přiměřené ceny se mohou stravovati v lázeňské restauraci, kdež strava a poloha jest úpravná. Levné byty možno dostati též ve vsi Velichovské, kdež se nalézájí též tři hostince, vesměs slušně zařízené.

Lázeňská budova stojící na straně východní proti lázeňskému sálu zařízena jest podle nejmódnějších požadavků lékařské vědy. Dvěmi vejde především do prostranné čekárny, která má prostoru asi 90 čtver. metrů. Přimo naproti vchodu vejde host do ranní ordinace sál lázeňského lékaře pana Dr. Sperbra, rodilého Slezana z Frydku, který má nedařleko Bohumína v Derkách též jedovité lázně a jenž jest též též spoluzakladatelem Beatričiných lázní ve Vídni. Každý pacient, jenž chce do rašelinných lázní, musí se dáti panem doktorem dříve lékařsky ohledati. Lékař také určí, jak teplota má býti pro tu kterou osobu lázeň. Osobám stíženým srdeční vadou, chřasnem krve, tuberkulou, mrtvicí, ochrnutím jakož i ženám těhotným velichovské lázně se nedoporučují. Za to se odporučují ve všech případech chybějného smíření krve, chudokrvosti, při blednosti, krtičnatosti, křivici, při skorbutu, při celkové slabosti, dále při všech čívních chorobách, reumatismu, hostci, pohyblivých nemocích, při odřeném aleziny a jater a průběhem střídavé borečky a krtičnatosti.

Po lékařském ohledání a svolení odeběře se pacient z ordinace pokoje v pravo ku pokladně, kdež se vydávají lístky. Rašelinná lázeň I. třídy stojí 2 zl., II. třídy 1.50 zl., obklady teplé ze slatině hlíny 50 kr., obyčejná vanová lázeň stojí 40 kr. Lázní možno pouští od 6 až 12 h. dop. a od 3 až do 7 h. odpoledne.

Kabiny I. třídy v pravo od pokladny se nalézájí vytápěny jsou jakož i chodba šleznými ústředními kamny. Do lázeňské kabiny jde se předstí, kdež se nalézá pohovka pokrytá žíněným povlakem, toaletní stolek a zrcadlo i židle. V kabině se nalézá elegantní koupelna, vykládaná bílými porcelánovými plotnami, opatřená sponuší na teplou a studenou vodu a elektrickým zvonce, jímž se přivolá služebný lázeňský personál. Vedle porcelánové koupelny do které sestupuje se po schůdkách, nalézá se prostor pro vanu a rašelinnou lázeň, která na náležitý spůsob ohřátá na kolečkách spočívající zvláštními dvířkami se přisune od rašelinného a vodního reservoiru při kotelně se nalézájí.

Na levo od lékařské ordinace sál se nalézá se lázeňský, za ním 6 kabin II. třídy, v nichž koupelna je vykládaná slatinami chatotvými kachlicemi místo porcelánem. Ostatní zařízení je v II. třídě jako v I. třídě. Naproti kabinám II. třídy nalézájí se hlídce do parku (dvora) lázeňského 4 kabiny s obyčejnými vanovými lázněmi, chatotkami opatřené, v nichž se může každý návštěvovatel lázní vykoupat; poblíže východu z lázní jest sál pro lázeň elektrické, které se konají pod dohledem lékaře. Na obou stranách chodby čekárny jsou šatny pro dámy a pány a klesety. V lázeňské budově velichovské nemůže se host zchládit, neboť její zařízení vyhovuje všem požadavkům zdravotnictví.

Za lázeňskou budovou nalézá se kolna a rašelinnou protí. Tato jest velice jemné jakosti. Slatina velichovská uznána byla dvorním radou a přednostou lužební laboratoře, panem Ludvíkem za stejné výtčnou, jako šlezná, světové pověsti se těší velichovské prameny minerální. Slatinné lázně velichovské známý jsou již po staletí. Příprava rašeliny děje se

co nejdokonaleji také pomocí strojů — a sice výtčaná rašelina sype se do mlýnku, by zbavena byla veškerých drobných kamenků a hrud v ní se snad nalézájících, načež pomocí výtahu dopravuje se do mlýnů při strojovně opatřené rameny, kdež s vodou náležitě se promíchává a parou se zahřívá. Dobře promísená a veškerých malých součástek zbavená pouští se do slatinných van a odváží se do kabiny lázeňské. Dříve než li se v kabině umístí, obřeje se parou na lékařem přesně udaný stupeň tepla. Upotřebená slatina odváží se do zvláštní kolny, kdež z této briquety se zhotoví a pod kotlem parním se pak páli. Jest tedy manipulace s rašelinou se stránky hygienické zde co nejzorněji provedena.

Strojní zařízení ve velichovských lázních provedeno vůbec s největší pečlivostí firmou Märky Bromovský a Schulz z Hradce Králové. Strojovna nalézá se na jich od rašelinné kolny za budovou lázeňskou. Opatřena jest parním kotlem 30 m čtver. plochy výševně a 6 atmosférickým; vyvinovaná v kotli pára slouží k pohybování vodního čerpadla, pokud se týče hnacího stroje, taktéž ve strojovně se nalézájí, ku centrálnímu topení pro lázeňský dům, jakož i ku ohřívání slatiny ve vanách. Vodní čerpadlo, jehož výkon za 1 minutu obnáší 210 litrů (za 1 hodinu tedy 126 hektolitřů), čerpá ve vzdálenosti asi půl kilometru ze studny za zámek se nalézájí, kteráto obsahuje vodu výtčnou analýze a tlačí tuto do dvou nádrží nad kotelnou se nalézájí. Z těchto dvou nádrží, z nichž jedna pro teplotu a druhá pro studenou vodu slouží, teče voda rourami do lázeňských kabin, do slatinných van, do obou vil, do lázeňské restaurace jakož i ku topení rozsáhlého parku. Vedle kotelny nalézá se prádelna pro lázeňské prádlo a byt pro prádelnu. Stroje možno použiti také k elektrickému osvětlení lázní. Aby reservoiry nad kotelnou nepřetékaly, odváží se přebytečná voda do reservoiru v zemi za kotelnou se nalézájí. Při kotelně se nalézá komín 25 m vysoký. Splašky z prádelny i z lázeňských kabin odváží se do filtrační jam. Veškeré fekalie ze všech lázeňských budov dávají se do uzavřených žump a v noci se dle potřeby odváží. Ve velichovských lázních panuje tedy vždy vzorná čistota.

Lázně velichovské s lázeňskou restaurací má pronajati nájemce velichovského velkostatku, pan J. Seisser, rodák hořický. Vína, piva, vody minerální a sádové i kuchyň, vše uspokojilo přečetné hosty při otevření lázní i po nich plnou měrou. V neděli zavítalo na Velichovku asi 240 kočárů, dále vozy a omnibusy. Venkovský lid, městská i venkovská elita a 16 lékařů dostavilo se z nejbližšího okolí z Král. Hradce, Smiřic, Josefova, Jaroměře, Králové Dvora, Č. Skalce, Nového Města, z Náchoda, z Opočna, z Hořic atd. Dostavili se jmenovitě četní páni starostové z okolí, okresní starosta a zemský poslanec Jan Jaroš, purkmistři, J. J. kníže z Schaumburg-Lippe, moravský místopředseda svob. pán Spens Bodon, Jeho Exc. podmaršálek Seifert a vyvrací voj. hodnostáři z Josefova, velkostatkáři b. Spens Baden Rosmanit soud. rada z Jaroměře, pl. bar. Spens-Bodonová a Beesová-Chrostinová se zástupci šlechty a příbuznými. Všechni účastníci mohli býti na 4.000.

Lázně posvětil dubenecký farář dp. Alexander Jaroš za asistence dp. katechety Etricha a kaplana Stanislava. Když průvod se přiblížil k lázeňskému salonu, oslovil shromáždění dp. Jaroš daleko šlezným hlasem: „Velepánatým zůstanete letošní rok v dějinách říše rakouské, neboť letos slavíme jubileum šlezného panování J. V., nejdobrotivějšího císaře a krále Františka Josefa I. Památným zůstanete však také letošní rok pro zdejší krajinu a zdejší památné panství a obec Velichovku neboť myšlenku, kterou již před dávnými lety majitel zdejšího panství a učení říšský rytíř, Podivín Höpfingen z Bergendorfu v srdci svém choval, zdejší bohatá a výborná ložiska slatinná k léčení nemocných upotřebiti, oceněn od nynějška urozených majitelů panství a dávná myšlenka stala se skutečností. Tam, kde ložského roku vlnila se ještě boží úroda, tam zvedají se nyní pod našima zraky skvělostně zařízené lázně slatinné, se dvěma úpravnými villami pro choré a nemocné s lázeňským hotelem a překrásným parkem a bujnou zelení lučin i leska. Vše tu spojeno v harmonický ladný celek. Dvě šlechetné a vysokorodé naučky Podivín rytíře Höpfingena uchopily se myšlenky svého urozeného děda a spojily se s jinými šlechtetnými osobami provedly vše blahodárnou ve prospěch trpící lidstva. Nešetřili velikých obětí, a tak mohou býti lázně otevřeny již v letošním památném jubilejním roce Jeho Veličenstva jenž si přeje oslavu svého 60. letého panování prováděním dobročinných ústavů a dobročinných skutků. Zařízení zdejších lázní je také činem vlasteneckým, neboť zase jeden poklad naší krásné české vlasti vyneseno na světlo, zase jeden drahoukem očištěn, zase naše vlast o jednu perlu je dražší, která v ústraní pohozena byla. Na to vzdal dp. farář urozeným majitelům lázní vřelý dík a přál dokončenému dílu všeho zdaru. Kéz by Bůh na přímluvu našeho zemského patrona sv. Vojtěcha těmto požehnal, kéž by Bůh navrátil zdraví všem nemocným, kteří sem zavítají! Vysokorodé a velevážené shromáždění! Než-li přikročím ku posvěcení tohoto léčebného ústavu, prosím Vás, aby se mnou provolali slávu našemu nejmilostivějšímu císaři a králi, který za svého šlezného panování byl podporovatelem všech ústavů dobročinných. Našemu nejmil. císaři a králi: Sláva! Sláva! Na to promluvil dp. farář národně smíšené farní osady dubenecké též několik slov německy. Pak se ujal slova v řeči české a potom německé okresní hejtman královédvorský pan Jaroš. Zmínil se o významu císařského jubilea a o důležitosti a potřebě velichovských lázní zvlášť pro zdejší kraj, přál původci a majitelům lázní mnoho štěstí a zdaru a vyslovil jim za humanní jejich jednání svůj vřelý dík. Posléze pan okresní starosta a zemský poslanec Jan Jaroš z Čáslavky uznal důležitost velichovských lázní v příčině zdravotní a hmotné pro celý okres ja-

roměřský a obec velichovskou a vyzval jasným, daleko šlezným hlasem přečetné shromáždění, aby podnik tento blahdárny podporovalo a konečně vzdal upřímný dík urozeným majitelům panství, že podnik lázeňský uskutečnily, jemuž přál mnoho zdaru. Na to vojenská hudba zahrála císařskou a národní hymnu. Po obřadech církevních prohlíželo si obecenstvo veškeré zařízení lázní, lesk a četnými pěšinami. Zvlášť od kostelíka na straně jest rozkošná vyhlídka na hořické, chotěborské, žírecké a rytšské lesy, na Zvičín a krkonošské velikány, z nichž zvlášť pěkné jest viděti dosud zasněženou Sněžku, dále poříčí Labe, Úpy a Medhuje, stráně skalické, novoměstské, opočenské a vysoko-onjezdské jakož i orlické pohorí. Z palouků jižně od lázní mezi krásnými lesy se prostírajícího viděti celé památné královéhradecké bojiště, se Smiřicemi i Králové Hradcem. V lázeňské restauraci, v parku a lesku panoval do pozdního večera při koncertu čilý ruch a šum a příjemná zábava. Davy lidí vesnického, prohlédnuvše si lázně, odebraly se do sousedních hostinců ve Velichovkách pana Tomáše Reyla ve dvoře, pana Fr. Brzka a p. J. Hoška, kdež byly tan. zábavy. Ve všech hostincích vše vyjedeno a vypito. Tak četná byla návštěva. Tichoněcké a liduprázdňé jindy Velichovky velice oživily, je tam nyní četné turistů a zejména cyklistů. Návštěvu Velichovky podporuje také omnibusové a vozové spojení s Jaroměřským nádražím. Elektrická dráha z Josefova stane se bohdá brzy skotkem a tak zapomenuté, ale překrásné velichovské zákoutí na národnostním rozhraní velice ku prospěchu chudého českého lidu oživí.

Zvěsti z východních Čech.

Z Cuclavi. Naše Jednota katolická konala konečně svou ustavující valnou hromadu. Z bratrských spolků zavítalo k nám z Chocně 25 členů, z Ustí n. Orlicí 21, z Kostelce n. Orlicí 20, z Chlen na 20, ze Sopotnic 15, z Horního Jelení 6 a s nimi přišlo ještě veliké množství nečlenů z jmenovaných farností. Též farnost Skorenická a Brandýská n. Orlicí byly čestně zastoupeny. Všechni účastníci čítati můžeme na 600. — Přesně o půl čtvrté hodině zahájil jeden z nejbližších členů prozatímního výboru, pan Josef Dostál, rolník z Cuclavi schůzi příměřeným proslowem, přečetl úřední povolení spolku a vyzval shromáždění k volbě předsednictva. Za předsedu za všeobecného souhlasu zvolen byl pan Dostál a za zapisovatele p. Václav Míra, rolník ze Seče. Po volbě zapěla jedna polovina členů katol. spolků „píseň práce“, přečteny byly potvrzené stanovy spolkové a uděleno bylo slovo p. Stanislavu Syrovému, kováři z Cuclavi ku přednášce: „Proč povstala katol. strana národní a co chce“. Přednáška líbila se všeobecně. To šlo vše skutečně „ráz na ráz“, jak to zpíváme ve známé kovářské písni. Gratulujeme proto srdečně p. Syrovému k úspěchu jeho. — Druhým řečníkem byl p. Václav Myslivec z Prahy. Mluvil o křesťanském socialismu, o dřívějších poměrech rolnictva, řemeslnictva a dělnictva. V posledních 50 letech vystoupil démon, který všechny společenské poměry z hlce na rub obrátil, vystoupil liberalismus, který rozbil cechy a na prospěch špekulantů prohlásil svobodu živnosti. Dříve platilo heslo: Kdo chce provozovati řemesla, musí mít něco v hlavě; a nyní jest heslem: Kdo chce provozovati řemesla, musí mít hodně v kapse. U rolníků pod heslem svobody zavedena byla parcelace pozemků, udržována a rozmnožována nespravedlivá soustava daní, z nichž největší část leží na bedrách stavů středních, a na bohaté kapitalisty jest zapomenuto. — I dělnictvo se hlásalo, že stane se svobodným a ono za tím stalo se otrokem strojů a nesvědomych vydřiduchů; dělník, který se v továrně sedí, když ku práci neschopen jest, pošle se na krk obci. I žena působením liberalismu vytržena byla z kruhu rodinného a vehnána byla do továrny. — Ale tím nebláhá působení liberalismu není vyčerpáno. Z liberalismu vyvynula se sociální demokracie; a jestliže liberalismus rolníky a řemeslníky svlékl z kalhot, sociální demokracie chce je svléknouti i z košile. Ba ani pro dělnictvo (pravdově nepracuje, majíc za vůdce své židovské milionáře, jejichž láska k dělnictvu je pramála. Tito židovští vůdčové sociálních demokratů, aby odvrátili pozornost dělnictva od bohatství svého poukazují stále na jmenit církve a volají: až to se skončí, potom bude lépe. Ve Francii to již učinili, v Itálii také; a kdo z toho měl prospěch? Snad lid? I ne — žid! Peníze se utratily a lid a stát ničeho nezískal. — Co žádáme za těchto neblahých poměrů tedy my katolíci? Žádáme: Dejte rolníkům, řemeslníkům a dělníkům, co jim náleží; dělníkům dejte především pravou mzdu a pravou dobu pracovní a postarejte se o jeho zaopatření ve stáří; řemesla nechť patří vyučeným řemeslníkům, zrušte dále bursování hru s obilím a upravně daně krátce: v této části řeči své probral p. řečník celý náš křesťansko-sociální program rolnícký, řemeslnický a dělnický. Rozhodni se každý, kam se připojíš. Víš-li co lepšího, nežli my, řečníkům to, ne-li, pojď s námi. — Toť krátký obsah krásné přednášky p. Myslivce, která stále provázána byla souhlasem, a na konec odměněna byla buclným potleskem. Po přednášce zapěla druhá polovina členů katol. spolků „píseň práce“, vykonán byl zápis členů členů má jednota přes 100; a volba výboru a po pěkném doslovu p. předsedy Jos. Dostála, jemuž za obezřetné řízení schůze plnou chválu vzdávám, schůze byla ukončena. Kéz se jen nalezne v jednotě naší hojně takových členů, jako jsou pan Jos. Dostál a p. St. Syrový a potom budeme moci něco vykonat! Takových tedy, pane Bože, houš! Zdar Bůh!

Z Ronova. Mladý náš křesťansko-vzdělávací spolek „Rovnost“ prošel dne 22. říst. ohnům. Konal první svou veřejnou spolkovou schůzi a přednáškou a zábavou. V hostinci p. purkmistra Bradra sešel se značný počet příznivců a přátel spolků i mnoho vynikajících předáků našeho města a všichni členové spolku. Sál velkého hostince byl naplněn do posled-

nho místa. Dp. předseda spolku kaplan Neuhil přivítav všechny přítomné promluvil „o liberalismu“ ukazující v důkladné řeči své na tohoto největšího škůdce společnosti lidské a přimlouvaje se více za přítulní ku hnutí křesťansko-socialnímu, které jediné nese lék pro choré tělo lidstva. Rečnick odměněn byl dlouhou trvajícím potleskem. Dostavivši se Časlavští hosté ze spolku „Práce“ předvedli na to jednoaktovku „Věno“ a několik solových výstupů. Všichni sklízeli hojnost applausu. Nemůžeme než všem těmto milým spolu-bratřím, kteří s takovou ochotou a láskou pro náš mladý spolek se obětovali, co nejvroucněji poděkovati. Káž tento svazek tak pěkně a upřímně navázaný i na dále s tím větší pevností potrvá. Další činnosti naší „Rovnosti“: Zdať Bůh!

Z Pecky. Slavnostním rouchem odělo se tiché jindy městečko, když dne 10. května sem zavítal náš nejdůstojnější arcipastýř Eduard Jan Nepom. Ač bylo deštivé počasí, přece radostně a slavně, jak jen možno v malém městečku, vítalo jak městečko Pecka, tak celá farní osada Jeho Bisk. Milost. Již v obci Bělě u slavnostní brány očekávali svého vrchního pastýře ct. zástupcové venkovských obcí, sl. sbor hasičů bělských, školní děti z Bělé, Oulife a Ratkyně se svými pp. učiteli a velkým zástup lidstva. Pan starosta Jos. Tauchman určitý zde J. M. Milost jménem obce. Střelba z bradu Peckovského a hlahol zvonů oznamovaly, že přijíždí vrchní Pastýř do Pecky, kde budovy četné prapory ozdobeny byly. U slavnostní brány uvítán ndp. biskup od vel. duchovenstva, velect. zástupitelstva městečka v čele s p. měšťanostou, od zástupců obcí venkovských, ode všech sl. sborů hasičských ve farnosti, a to sboru z Pecky, Bukoviny, Kalu, Vidonic, Staňkova a ze Stupné, voj. vysloužilců v Pecece, sl. spolku oděvníckého, potravnického, spojených živností a tkalcovského. Kdyby nebyly nepříšle, byl by to býval krásný pohled na slavnostní průvod s četnými spolkovými prapory ještě malebnější.

Z Lomnice n. Pop. Naši radikálové a pokrokaři nalezli konečně svého půvce v orgánu všech novinářských trhanů a špinilů, v pražských Šípcech Tyto bohopusté štváče pasují na rytíře šípovské „cti“ a počestné lidi smýkají kalem a blátem. Inu, co se pro kritičnost svou nehodí do „Národních“ protestantské němčiny, to musí najít místo v stoce Šípů. Tam se každá špina vejde. V posledním čísle tupí na více místech ndp. biskupa. Kal jedovatého jejich vzteku ovšem tak daleko nedosáhne. Lidé ti jako smyslem pomínutí zuří, že lid slavnostně a demonstrativně vítá svého biskupa, v němž vidí svou záštitu proti všem národním demagogům a vytydichům. Toho ovšem tyto nenesou, a proto personál tak mnohé kanceláře mnil několik dní před přjezdem pana biskupa venkovský lid těmi nejménějšími a nejbídačšími lžemi štvát. A kde vzdor tomu bylo uvítání slavné, tam si schladili radikálové žábu aspoň post festum. Jak známo, dne 12. května bylo v Nové Vsi u Lomnice sv. biřmování. Uvítání ndjp. pana biskupa bylo velmi stkvělé. Tři slavnostní brány s přiměřenými nápisy vítaly nejdůstojnějšího pana. To nebylo ale pokrokařům a blízké Lomnice vhod, vztekli lítati po celém okolí a vynasnažili se, aby ani v sousedních obcích uvítání se nezdařilo. Celé balíky brožurek „dva čeští biskupové“ rozasílali poštou do vůkolních obcí. Vrcholem nestydatosti bylo, že dne 15. května v neděli, když ve známém hostinci „na Klepandě“, kde Sokol Lomnický a Novopacký a jiní opeřenci na výletě (byla to náhoda?) se radovali, bezpochyby jak se oba spolky ve dnech 8. a 13. května vyznamenali, — pokrokařští výletníci z Lomnice ještě do Nové Vsi na taneční zábavu objednanou zavítati sobě neobtěžovali, a tu nepokrytě z vítání posměchů jizlivě si tropili. Stojící dosud slávoobrány jim byly trnem v oku. A tu se vyznamenal mimo jistého B. . . . a zvláště zakladatel socialismu v Lomnici, který až ke kostelu sobě zašel, a tu svůj sociální rozum na nápisích na branách sobě brousil; ale chlapi školní jej odbyli slovy: „Styďte se, to jest hanba, fuji! Komu jest nápis: „Pochválen buď Ježíš Kristus“ aneb „s Bohem“ na posměch, ať si dá pozor na poslední okamžiky.“

Z Branné u Jilemnice. Dne 16. uděleno u nás sv. biřmování. Okolní hory zaleskly se v celé slávě své, osada naše oděla se v roucho sváteční, četné budovy, kostel fara, škola, zámek, brána byla ozdobena prapory. Když příroda se ze spánku probudila, zahřměly výstřely branských kanonů a zdejší rolníci vyjeli vstříc J. B. Milosti na hranice obce Branné. Jméno četného banderia vítal ndp. biskupa a rodáka branského, vdp. kanovníka prof. dr. Soukupa rolník p. Václav Hrubý. Provolavše svému Arcipastýři třikrát slávu ujížděli k milé obci své. Za rolníky Valteřické uvítal J. B. M. rolník p. Hynek Mach. U slávoobrány přivítali ndp. biskupa spolek dobrovolných hasičů v čele s pp. Jos. Luňákem a B. Řehákem, spolek divadelních ochotníků Tyl s p. B. Ganýrem, spolek div. ochotníků z Valteřic, „Vítězoslav“ veden p. J. Hanušem a spolek dobrovolných hasičů z Valteřic v čele s panem J. Bujárkem spolek čtenářsko-hospodářský a rolníkem panem Frant. Koudelkou a spolek c. k. vysloužilců v čele s p. Jos. Hannšem. V bráně uvítali J. B. M. starosta z Branné p. F. Šulc a z Valteřic p. J. Mach a jmenem lesních úředníků p. J. Kříž slovy vřelými a upřímnými. Místní hudba s p. kapelníkem Havlem zahrála papežskou hymnu a slavnostní pochod velice zdařile. J. B. Milost kráčel pak spálírem účastníků spolků a nepřehlédného zástupu lidu. U farní budovy zapěl školáci pěknou píseň. Po uvítání dp. faráře Štemberky vítala J. B. M. pěknou básničkou v čele družiček žákyň Josefa Kosová, která podala ndp. biskupovi překrásnou kytič. Dojemný a uchvatný přednes malé žákyň byl ode všech obdivován. Pan biskup na to všem srdečně poděkoval. Po krátké přestávce odebral se v průvodu vdp. kanovníka dr. Soukupa, b. vik. sekretáře Vlachu, archiváře B. Kubáta dpp. faráře Štemberka, Šimka a Schustra a vpp. Novotného a Opletala do kostela. Všichni pp. učitelé z Branné a Valteřic účastníci se uvítání stali se vzorně o potěšek a zpěv škol dětí. Dětky přáli máli sv. zapěl píseň: „Hospodine všech věcí pane“. Krásný, veselý zpěv svědčil o dobrém vycviku u obou školách. Při všech obřadech od počátku máe sv. až do konce obřadů byli v chrámu Páně přítomni úředníci hrabě.

cf. p. nadlesní Reich, p. revident Kolman a p. účetní J. Kříž jako zástupcové zámku. Chrást Páně byl vřelými přeplněn, že všech očí zářily radost a ples. J. B. M. kázal uchvatně o sv. Janu Nep. a o víře, načež uděloval svatost biřmování. Vdp. kanovník dr. Soukup, náš rodák a čestný občan ode všech jea mile přijat, vedl o 3 hod. odp. průvod lidu vstříc k památné soše sv. Jana Nep. před zámek J. O. hr. z Harrachů. Církevních slavnostní uvítal se lid z nejbližšího okolí. Jako uvítání bylo též loučení J. B. Milosti velkolepé. Jménem školních dětí poděkovala žákyň M. Mejmarova z Valteřic, dp. farář poděkoval za vřelci a biřmovance, p. starosta Šulc za celou obec. Všem zástupům se dostalo biskupského požehnání. Před odjezdem do Jilemnice navštívil J. B. M. rodinou hrobku hrabat z Harrachů, kde vykonal tichou, soukromou modlitbu. Banderium provázelo biskupský kočár. Všichni vřelci byli návštěvou J. B. M. oblaženi a přesvědčeni, že jest jiný, než za jakého jej odpůrci naší víry vykládali.

Z Mříčném. Přijetí ndp. biskupa bylo u nás proti očekávání klidné a důstojné. Již v sobotu, kdy J. M. jela z Libštátu do Jilemnice přes osadu mříčenskou, byla v Kunderčicích, na hranicích vikariátu a okresu zřízena brána, u níž přivítal nejdůstojnějšího arcipastýře duchovní správce mříčenský, c. k. okresní hejtmán p. Bozděch, p. hraběcí harachovský lesmistr Trdlíca, zástupcové obce, učitelský sbor a mládež a zástup lidu. Banderium provázelo J. M. až do Mříčném, odkud za hlaholu zvonů jela do Jilemnice, kde bylo ten den sv. biřmování. V úterý ráno, v den sv. biřmování, byl ndp. biskup očekáván u brány a podroven za obvyklých formalit p. okr. hejtmánem, zástupci přifařených obcí, učitelskými sbory, dvěma spolky a uveden slavnostně do chrámu Páně. Nával lidu byl veliký, pořádek zachován vzorný a slavnostní nálada zvýšena počasním, jež ndp. biskup do našeho okresu sebou přinesl. Naši pokrokaři tentokrát ukázali, že se umí slušně chovati, když chtějí.

Z Jičína. Nový zvon jest ulit pro chrám Páně sv. Ignáce v Jičíně. Kterí jsme studovali v Jičíně, dobře se pamatujeme na mocné zvuky ozývající se s věže „doleního kostela“ zvláště při pohřbech, část toho zvonu toho byla však uražena a nyní byl zvon přelit v dílně Rudolfa Pernera v Č. Budějovicích; zaznívá tonem H. Bude zajisté v brzké zavěšen a velebný jeho hlahol zaznívatí bude nad Jičínem a okolím.

Z Křížlic. V osadách náboženky smíšených panuje z pravidla větší náboženská horlivost. Proto byl u nás nejd. biskup náš uvítán tak slavně, jako zřídka kde jinde Banderium vyjelo J. B. M. na půl hodiny ceaty vstříc a rovněž delší kus vyšly na proti zdejší spolky Svatojanská jednota katolických jinouchů a mužů a spolek katolických vojenských vysloužilců s hudbou jednoty. U slavnostní brány přivítali ndp. biskupa místní farář dp. Karel Adam a žákyň Oktavie Richtrová, řídící učitel p. Fr. Gotwald, starosta obce p. Josef Kubát se sl. obce. zástupitelstvem a p. Vilém Novotný jménem spolků. Za hlaholu zvonů, v průvodu družiček a téměř všech katolických obcí Křížlic a Roudnice odebral se pak ndp. biskup do farní budovy a odtud do kostela, kdež uděloval svatost biřmování. Jako přivítání, bylo odpoledne i loučení s naším Vrchním Pastýřem srdečné. Když ráno druhého dne ubíral se ndp. biskup kol Křížlic do bohužel poněmčených již Vitkovic, tu opět vzdali mu zdejší spolky s hudbou, katolický lid, učitel, farář a staro-

sta počest a provolali mu třikrát slávu! Náš český lid, na národním pomezí jest chudý, avšak zachoval si zděděnou staročeskou víru a poctivost. Tím žil také podnes germanisací, všemožně ve zdejším okolí německými korporacemi podporované, kdežto českého lidu nevímá si naše radikální intelligence téměř pranic. Jen trochu práce v čas a v sousedních Vitkovicích mohla česká menšina aspoň žít.

Z Lámské Olešnice. Naše starobylá osada měla již ve 14. století svůj kostel a svého kněze. Dne 11. května zavítal k nám však první český biskup, aby zde udělal svatost sv. biřmování. Lid činil silniční přípravy k uvítání svého arcipastýře. U slavnostní den očekávali u první slávoobrány (na cestě od Horek J. B. Milost sl. obecní zastupitelstvo, sbor zdejších hasičů a hudebníků, dále p. starosta a sbor hasičů z přifařené obce Žďárské, pak všichni biřmovanci a předešlí osadu z celé kolatury. J. B. Milost srdečně přivítali páni starostové Ant. Gol z Olešnice a Mládek z Žďaru, pak p. velitel žďárských hasičů a konečně čestný člen hasičského sboru levínského pan Antonín Čermák. Nd. biskup potřásl všem srdečně pravici. U druhé slávoobrány vítali ndp. biskupa dp. Frant. Říha s duchovenstvem, dále p. řídící učitelé Fr. Švihla a B. Berrid a p. učitel Ant. Šejpal se školními z Levina a Žďaru a veliký zástup lidu. Na přání družičky Aničky Votočkové, které uvítala Vrchním Pastýře pěknou básní, udělil tento všemu lidu své biskupské požehnání. Za zpěvu lidu a průvodu hudby ubíral se na to J. B. M. do kostela, kdež biřmoval přes 300 biřmovanců. Při odjezdu účastnily se opět všechny výše uvedené korporace a žák Karásek J. B. Milosti tklivě poděkoval. Od sochy nejv. Trojice vrátil se pak průvod ke kostelu, kdež srdečně vzdal díky panu místodržitelskému radovi z Jičína, za účastenství jeho při krásné naší slavnosti, kterou sem vyslaní agitatoti marně se snažili překazit. Starosta obce p. Ant. Gol, upřímný katolík, a sbor hasičský jmenovitě se zasadili za důstojné uvítání ndp. biskupa. Nápis na slávoobranách významně tlumočily katolické smýšlení lidu. U dveří chrámových stkvěl se nápis: „Toto jest vítězství, které přemáhá svět, víra naše“.

Z Hlinného u Dobrého. (Šli na pohřeb živého mu.) V pátek dne 13. května rozhořpal se v Hlinném na kapliče smutné umřáček oznamuje celé osadě zdrcující zprávu, kterou přinesl rodině T. telegram. Jejich syn Josef, který byl prvý rok u dělostřelců v Hradci Králové, prý náhle zemřel, byv při pádu s koně smrtelně raněn. Zarmoucení rodiče a jeho milenka A. K. vypravili se v sobotu na jeho pohřeb. Jak však byli překvapeni, když přišedše do nemocnice spatřili syna živého a zdravého, kterak jim vešle přichází vstříc. Omyl se stal tím, že zemřel jakýsi starší důstojník téhož jména.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Důly: Bubna 612-VII — Sklad Eliášova tř. č. 24.

Zaslaná socha P. Marie Lourdské v pořádku došla a s díky vyrovnávám účty.

V účtě oddaný

Strážnice Morava P. Josef Pomrhom. dne 17. dubna 1898

Poděkování.

Všem, kteří jakýmkoli způsobem jevíli účast v trapné nemoci, smrti a pohřbu důstojného pána

Josefa Pittermanna,

faráře v Kratonohách,

projevujeme nejvřelejší díky; zvláště vdpp. bisk. vikáři **Fr. Halému** ve Smidarech, vik. tajemníku **Václ. Uhlířovi** ve V. Jesenicích, děkanu **Jon. Procházkovi** v Dobřenicích, dp. **Fr. Pavlíčkovi**, faráři v Cerhovicích s ostatnímu a důstojnému velebnému duchovenstvu, sl. hraběcímu patronátnímu úřadu v Chlumci, ct. pp. učitelům, sl. obecním zastupitelstvům přifařených obcí, sl. spolkům, váženému úřednictvu velkostatku Dobřenickeho, velect. p. **Karlu Dvořákov**, c. k. poštmistru v Kratonohách, jakož i všemu obecnstvu které ve valném počtu v Pánu zesnulého doprovázelo ku poslednímu odpočinku.

Zaplať Vám to Bůh!

V KRATONOHÁCH 25. května 1898.

Jménem příbuzných:

Václav Honzák,

farní administrator.

K slavnosti Božího Těla.

Jednotám ustavičného se klanění
Nejv. Svátosti oltářní doporučujeme:

KŘEŠŤAN

největší Svátosti posvěcený.

Sestavil Abbé A. Henry, čestný kanovník a ředitel útvaru
Nejv. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil
Vojtěch Kameš, farář v Chlencovicích. Nakladem bisk.
konsistoře v Hradci Králové. Tisk. bisk. knihtiskárny.

Časopis: SS. Eucharistia roč. I. (1886) čís. 10. (Hj-
nové) str. 160. podává o spisu tomto úsudek na výsost
skvělý. Píše: Jáme vědění ctěné biskupské knihtiskárny
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání
s Walserem máme knihu tuto za lepší a příhod-
nější pro členy věčného klanění nežli onu, po-
něvadž podává hojnost modliteb, ale i myšlének
k rozjímání, čehož se ve Walseru nedostává. Proto ji
odporúčujeme všem při zavádění věčného klanění.
Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, ne-
potřebuje dlouhou dobu ničeho nového.

Knihy obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí se zvláště
pro lid chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S.
O., o mši sv., o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů.
— Díl II. odporučuje se kněžstvu, theologům pro vhod-
nou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají
zbožné duše pro hojnost krásných, rozmanitých pobožností
k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši sv.; a té příčiny kniha
dobrá i v našich ženských klášterech hojněho rozšíření.

Stran přes 500 brožovaný výtisk 70 kr.,
vázaný v plátně 90 kr., ve vazbě kožené
se zlatou ořízkou 1 zl. 30 kr.

Učte se z dějin! Naši mládci podává starý
vlastenec. II. vydání stran
62. 80. Cena snižena 10 kr. místo 15 kr. 100 kusů 8 zl.
frankované. Vhodná příležitost za cenu levnou rozšířit
četbu časové poučnou.

Poučení pro katolické jinochy a panny v osadách
smíšených o manželství dovoleném
a manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké
dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str.
26. 80. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivé
1 výtisk 2 kr.

Obrázky ze smíšené osady I.-IV. ka-
tolického lidu na osadách smíšených napsal Frant. Míma
V roush záhavných obrázků ze skutečného života ka-
tolického lidu v osadách nábožensky smíšených líčí spi-
sovatel a přesvědčivými důvody objasňuje záhubnost
smíšených sňatků. Stran 168. 80. Cena frankov. 43 kr.

Cvičení snoubenců. Ku potřebě duchovních
snoubenců upravil a konal Antonín Kaška, farář v
Chlencích. Stran 44, registr. 80. Cena brož. výtisk 25 kr.
Vázáno červeně v poloprátně se zlacením 40 kr.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Z pra-
menů českých čerpal a českému
lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlencích.
Str. 20. 80. Cena 8 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr.
Přísobí autora obou předchozích děl v duchovní správě
je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby ob-
vyklou cestou reklamy potřeby bylo na práce p. děkana
Kašky upozorňovati

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již
vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 80 (formát Oltáře) a pro-
dává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk za 15 kr.
1 v poloprátně váz. výtisk za 22 kr.
1 v plátně váz. výtisk za 25 kr.
1 v plátně váz. se zlaceným křížkem za 27 kr.
Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při
vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých
výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zasílání zvláštních
účtů, diti se bude záslužka Nápěvů při objednávce do 5
kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž
račtež pl. t. objednatel přiložit na porto
při 1 výtisku 3 kr.,
" 2-3 " 5 "
" 4-5 " 10 "

**Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů
k něm. Oltáři** nachází se v sázbě.

Aby hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se
do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5
sešitech. Vyjítí 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjítí jeho
v Obnově. **Nápěvy k Oltáři** obsahují melodie pro
spěváky ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho
i chorální nápěv k litaním — Otče náš, Zdrávas Maria,
Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podloženo a pravidla pouze 1. verš, tam však,
kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde
praktická potřeba toho se ukázala, podloženo jest text tak,
aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Ná-
pěv“ po ruce nemají.

Aby při spěvu náležitě se dbalo slovního přízvuku, vy-
značena jest v „Nápěvech“ tučným písmem slabika hlavní
přízvuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vsat byl.

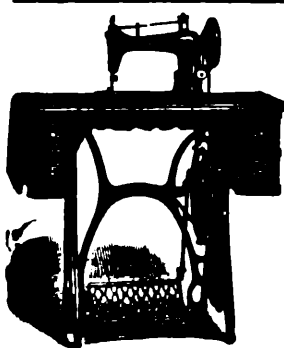
Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,
do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch.

Krásné provedení písmem i způsobem misalovým. Pro-
dávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Singerovy šicí stroje jsou vzorem co do soustavy a provedení.
Singerovy šicí stroje jsou nepostradatelný pro domácnost a průmysl.
Singerovy šicí stroje jsou ve všech tov. závodech nejvíce rozšířeny.
Singerovy šicí stroje jsou nedostižny co do výkonnosti a trvanlivosti.
Singerovy šicí stroje jsou pro moderní umělé vyšívaní nejpřístupnější.
Bezplatné vyučovací kursy též modernímu umělému vyšívaní.
Šicí stroje Singer Co. dodávají se ve více jak 400 druzích odborných strojů a lze
je dostati v našich vlastních závodech.

Singer Co. akc. spol. dřívejší firma: Hradec Králové,
G. Neidlinger Jiříkova tř. 270.

svůj k světu!

Koberce,
hlině,
přikrývky,
pokrývky,
žíněnky,
a žině

pruho
čestného zářou
je
opravenější.

Kdo u mne kupuje,
českou věc podporuje!

ADOLF NOVOTNÝ
v Týništi n. O.

I nejmenší zakázky se
včetně přijímají a co
nejsolidněji vyřídí.

(Zasláno.)
Pan Josef Krejčík
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dělny: Bubna 612-VII — Sklad Elišbina tř. č. 24
Oltář Božího hrobu jest ve skutečnosti
krásnější než na nákrese, jmenovitě socha „Tělo Pá-
ně“ a výraz zbožnosti a piety u obou andělů je
úchvatný; byl jsem úplně spokojen a spokojenost svou
jsem Nejdůst. biskupské konsistoři oznámil.
S veškerou úctou
V. Vaněk,
farář.
V Záboří v dubnu 1898.

Atelier pro malbu dekorativní
speciálně kostelní.
— NÁVRHY —
— přesné a slohu vypracují se bezplatně. —
311 Za solidně provedení záruka.
Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů.
Vilém Vondřejc,
akademický a dekorativní malíř
dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63.

Učně na litografii neb kamenotiskařství
přijme za výhodných podmínek
Theodor Hemský,
litografický uměl. útvar
— v Hradci Králové. —

PSTRUHY
ze Šumavy,
jež řádně upravené vyznamenávají se výbornou chutí
a jsou velelitanou pohotou při každé slavnosti
hostině, zaslá v původních váničkách na 5 zl. dobírkou
Em. Votruba v Sušici.

Oltářní koberce

zhotovují se dle potřebných rozměrů v každé libovolné velikosti ze
vzorkovaných neb květovaných koberců metrových, a sice tak, že figura
každého jednotlivého listu hoditi se musí ku vzoru listů ostatních, tak
že hotový koberec ladný celek tvoří.

Ceny koberců vzorkovaných,
které ku kobercům oltářním použiti lze jsou následující:

Koberce manilové, vzorů vzorkované, na obou stranách k upotřebení
65 cm. široké, metr 85 kr., 90 cm. široké, metr 1 zl. 25 kr.

Koberce vlnité, dvoustranné ve velmi vkusných, hvězdotvorných vzorech,
v převládající barvě červené, modré, bordeaux, zelené, neb zvláště k úče-
lům chrámovým se hodící

barvy fialové
65 cm. široké, metr 1 zl. 10 kr.

Koberce tapetové a pevným, šedým spodkem, vzorů krásných, medai-
lonových a k účelům chrámovým velice vhodných 67 cm. široké metr 1 zl. 50 kr.

Koberce plyšové, velice nádherné metr 2 zl. 60 až 3 zl. 50 kr.

Koberce jednobarvé bordeaux, úplné vlnité, silné dvoustranné, bez
jakéhokoliv vzoru 100 cm. široké, metr 2 zl. 25 kr.

Vzory koberců oltářních zaslá na požádání franko

JAN STOUPA V PRAZE,
Václavské náměstí č. 32. 259-3

Jan Hromadník
stavitel pian a pianin
Praha,
ostrov Kampa č. 515
Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.
V Kšelské knihkupectví v Kemptenu vydáno právě nové,
poslední dílo věhlasného Kneippa,

Dovětek k „Moji závěti“
pro lidi zdravé a nemocné.
Přeložil Em. svob. pán Salomon z Fried-
bergh (Mírohorský, starosta spolku „Ce-
ský Kneipp“ v Praze.
S přehlednými vyobrazeními.
338 str. Ceny: brož. 1 zl. 50 kr., váz.
1 zl. 92 kr., poštou o 10 kr., rekoman-
dované o 20 kr. více.
Dílo toto tvoří dříve odebíranou druhou část díla
„Moje závěť“
Toto, jakož i všechna díla Kneippova jsou v hojně-
zásobě stále na skladě v českém knihkupectví
Fr. A. Urbánka v Praze,
(vedle Nár. divadla), kde se rozeseš zdarma na požádání
obrázková brožurka Kneippova.

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Elišbina třída č. 24.
doporučuje učitel
seš. školní učitel: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpevě-
nice, křtitelny, kensely, svícny, lustry, pulty
atd. dle slohu kostelní.
Původní nákre y, ceníky a rozpočty bezplatné a
franko.

Levně na prodej

lustr barokový
s velkým množstvím brouše-
ných skel na 12 svíci z čistého
bronzu dobře zlacený
Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

V. VACEK,

závod
školkářský
v Pamět-
niku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i krátké, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromořadí, plátna atd.
Statistika sazenic v zásobě.
Lavné ceny. — Výborné
zboží. — Poučení ceník
zdarma

Ant. Sucharda,

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonosy)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zho-
tovuje sochy světců ze dřeva i z kamene.

Starší práci

uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a poly-
chromuje.

Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při
cenách nejmírnějších.

KUCHAŘSKÁ • ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodová,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejčastěji doporučeno
sl. správami hospodářskými i hospodyn-
ských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho po-
chvalných uznání, jež soublesně praví, že jest to
dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že
se každé domácnosti vyplácí, ano jedna paní píše, že by
touto knihou nabyté vědomosti nezaměřila ani za 100 zl.
a že šťastná nevěsta, již se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky,
jest v komisi pp. Burska a Kohouta, knižku-
pectví české university v Praze.

Krámská cena 4 sl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
zvláštní požádání také v ceně mírnější a franko. 261

≡ Důležité pro hospodyňky! ≡

Pravá jantarově lesklá barva

nejtrvanlivější nátěr na podlahy v rozlič-
ných odstínech.

Krištof Schramm,

továrna na laky a fermeže

Viedeň, Simmering, Offenbach n. D.,
Rehrmühle, Berlin S. W., Rittstr. 46.

Sklady: u p. Karla Dixe, medicínská dro-
gerie v Hradci Kr. a u p. K. Tachovského,
drog. v Jaroměři.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá přírodní

v í n a

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krejcarů
doporučuje obchod vínem firmy:

Alois Sláma,

v Praze,

Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Pacht hostince.

Restaurace

„na Střelnici“

v městských sadech na
Pražském Předměstí č. p. 45
u Hradce Králové

pronajme se

od 1. října 1898.

Nabídky přijímá do 30.
června 1898 správa pivovaru
v Hradci Králové, kde v pod-
mínky nahlédnouti a bližší
vysvětlení obdržeti lze. 347

V Hradci Král., dne 20. května 1898.

Právovareční měšťanstvo.

JUDr.

Alfréd Rudolf,

advokát

a obhájce ve věcech trestních

v Hradci Králové

činí uctivé oznámení, že přeložil

kancelář svou
do vlastního domu
na Eliščině nábřeží.

Bucharův

léčební ústav

pro chirurgické, orthopaedické
a čírové nemoci

v Heřmanově Městci
(Království České.)

Zvláště poukazuje se na:

Manuelní léčení zkrivených páteří a s tímto
souvisícího nerovného vývoje těla a to takřka výhradně
bez používání velice obtížných, namnoze škodlivých růz-
ných druhů bandáží, šněrovaček atd.

Úplné vyléčení všech druhů kýl (průtrží stěv) i
zastaralých, u osob obojího pohlaví v poměrně krátké
době způsobem nejen bezbolestným, ale i veškerého ne-
bezpečí prostým, takže i dívky léčení toto lehce snášejí.

Ústav opatřen jest nejnovějšími přístroji
elektrickými.

Ceny mírné a pobyt příjemný.

Vyznamenán stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
bičské svícny, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámce na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbňují a pozlacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukázkou franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,

pasíř v Chrudimi 271

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním
úřadům a ct. obecnstvu jak

ku zařizování nových i obnovo-
vání starých oltářů, kazatelen,
soch, křížů atd. vše v nejlepším provedení
za ceny mírné. 94

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile.
Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1892.
nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodář-
sko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové
1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na
Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena.

Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA

V Hradci Králové

Filiální sklady: ve Vídni, III.
Salesianergasse 31. v Brně,
Orešská ulice č. 7., v Praze:
Král. Vinohrady, Karlova
tř. č. 8.

odporoučí českému hudeb-
nímu obecnstvu své nejlépe
osvědčená

piana, pianina

a anglickou repetiční i oby-
čejnou vídeňskou mechanickou
nového mačného dokonalého
provedení

a harmonia

evropské a americké soustavy

všech rozměrů v cenách, při
řádné sevní úpravě, zaručené

trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukos t

neobyčejně levných.

Těž na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko

Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Fr. Mach,

mistr krejčovský

v Novém Hradci Král.

odporčuje svůj závod P. T. obecnstvu
Nov. Hradce Kr. a okolí.

Rychlá obsluha, přesné provedení
ceny nejnižší.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Sychrově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení

Množství vlastních nákreseů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

SUCHARY.

Antonín Kos

v Branně u Jilemnice

odporčuje

důst. duchovenstvu a velect. obecnstvu su-
chary vlastní výroby velmi jemné a levné co

nejlepší příkusek k čaji, vínu i ku kávě. Vy-
rovňají se úplně sucharům lomnickým. —

Nejlepší odporučení.

Obsluha rychlá a solidní.

Ludvík Nejedlý,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré maby nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Pozor! Čtete!
Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecnost, ustanovil jsem **krásné prémie** a sice:

50 krásných dřevěných hraček
všech druhů, krásné malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek **zl. 1-70.**
Každé záslužce bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.
Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kostecký,** Svratouch č. 15., pošta Svratka (Čechy).

Elegantní dýmky

různých tvarů s vyřezávanými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (středových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytnuji velké výhody. 294
Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kostecký,** Svratouch č. 15. pošta Svratka (Čechy.)

Ochranná známka: Kotva.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento
domácí prostředek
žádá vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Sbirka kázání
na všechny neděle a svátky roku církevního.

Napsal **Kar. Růžička,** farář v Dol. Královicích.
Díl I. v 80. (373 str.) 1 zl. 80 kr. Díl II. (382 str.) 2 zl.
O sbírce té píše „Blahověst“ ze dne 5. listopadu 1889: „Vynikají popularitou svou nad mnohá kázání dosud vydaná; zvolené thema jest vždy důkladně rozebráno, objasněno a dokázáno, sloh jednoduchý, feš namoze správná. Zač obzvláště panu spisovateli povděční jsme, to jsou homilie; praví-li pan spisovatel, že některá kázání ta zpracoval dle jiných kazatelů, tož homiliím jeho přičítáme samostatnost, neboť v žádném z uvedených kazatelů tak krásné homilie se nenalézají.“
Ku zakázám doporučuje se
Cyrillo-Methodějské knihkupectví G. Franol
v Praze, Melantrichova ulice. 236

JAN HORÁK
soukeník
V RYCHNOVĚ n. K.
nabízí na dobu jarní a letní
čistě vlněné látky
vlastní výroby.
Račtež učiniti jen malou objednávku na skoušku!
Vzorky na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým veleobojným a velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

Podporujte českou firmu v uzavřeném území.
Jan Bašta,
první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny
vyznamenána státní a stříbrnou medailí na první bulharské zemské výstavě v Plovdivu (Philippopol)
a násluhovní křiží I. třídy s velkými diplomy belgické a neapolské akademie a jmenován čest. členem obou těchto akademií.
v Schönbachu u Chebu (v Čechách).
doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům kůru, hudebním spolkům, obchodníkům při dořeby hudebních nástrojů a sice:
Specialita: **Mistrovské housle,** se smyčcem a uzavíratelným pouzdem, flanelem vyloženým k nosení, i obalem a franko za 10 zl. r. č. Dále **housle, smyčce, jemná koncertní čella, citary** s nejčistším hmatem, **kytary** s nejčistším hmatem, koncertní **flauty**, ze dřeva grenadilového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle. Dále **struny** a veliké součtí jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sázkou. — Zevrubné ceníky zdarma a franko.
Zásilkou na dobírku. (Nekonvenující se ochotně vymění. **Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejlevněji se účtují.**
323 **Ukázky dobrozdání.**
Velvary, dne 25. list. 1897.
Ctělý pane!
Co se tento týden obdrženo cella tyče, musím Vám skutečně vzdáti nejvšechnější díky, jsem nesmírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupí nikdo tak levně jako u Vás
Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně vyrábitele odporučovati, ani nástroj tento doporučuje jej sám. Přijmete ještě jednou mé nejvšechnější díky za tak vzorné obslužení a přeji Vám, by závod Váš našel hojnost odběratelů a tak ku chvále Vaší zkvétal.
Se srdečným pozdravem Váš přítel
Č. Bubeníček, úředník v cukrova u.

Annenské slatinné lázně
v Bělohradě
(království České), stanice sever.-záp. dráhy.
Těš překrásné leoné stálo letní.
Unicum
proti **dně**
rheumatis., rheum. ischias a p.
Zahájení 9. května.
Skládě často závažné výsledky.
Stěží již od roku 1885.
Prospekty zašle ochotně správa lázní. 318

Založeno 1843.
Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
273 doporučuje
svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodla kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.
Těž na splátky.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené
úplně zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného
převrky a žíněny,
pony a zásluhy do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 161
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Laciné a krásné ružence
v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v oboru devotionalií, má na skladě ústav
Růžencová výroba v Praze č. 296-1.
Konviktská ulice. 346
V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než všude jinde.
Čistým výtěkem vydrží ústav 25 širotků—mrzáků.

P. T. milovníky sportu
dovolují si upozorniti na můj hojně zásobený
sklad kol
různých soustav a výtečné jakosti a veškerých součástí těchto v čísle 114. na Malém náměstí. Tamtéž naležá se dílna na veškeré opravy kol. V úctě
V. Prokeš v Hradci Králové.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžité posily oslablým a starým lidem; překvapující účinek stíženým chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička tohoto vína: **MAVRDAPHNE** sladké, **ACHAIE SEC** méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvavinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1-75 zl., půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v nečistých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Tovární sklad jizdních kol

ALBERT R. ŠTOUKAČ, Svitavy, Morava.
Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvouletou zárukou. 321
Prodej též na mírné splátky.
Ceníky zdarma.

PALMYRA
jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě
metr **zl. 3.**
Na úplný oblek 3 metry za 9 zl.
Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317
První český zasl. závod
Ed. Doskočila v Chocni.

Humpolecká
Maticná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny. Hební oblekové látky na převlečníky a havelky
s čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje
Karel Kocián,
závod soukennícký v Humpolci.
281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:
„La Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
— Cena 1 zl. r. č. —
Nechť neschází v žádné knihovně pravého milovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spisovatel její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojné u Pardubic.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 3. června 1898

**Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.**

IV. Ročník.

Otrava národa.

„U málokterého národa vyvinuly se v poslední době věci po jisté stránce způsobem tak šeredným, jako u nás. Náš veřejný život jest otráven, otráven lidmi bez vzdělání, bez citu a charakteru, kteří se stali v pravém smyslu slova postachem pro všechny slušné krupy. Neví jím nic svatého, žádný prostředek dost špatným, aby ho neužili proti tomu, koho si vzali za předmět svých, ohavných útoků.“

Výborně! Tato fotografie se opravdu podařila. Jen to jest nám divné, že tak napsal Český List, helvetsko-mladočeský útočník na každého, kdo se opováží mít jiný náhled, než dosud vládnoucí strana Pacáků a jim podobných pánů. A nás podiv roste, že tak napsal Český list, na němž jako vydavatel podepsán jest Hejnic, redaktor podvysokých helvetsko-pacákovských listů v Kutné Hoře!

Kdo aspoň poněkud zná, jak právě v Kutné Hoře se věci vyvinuly způsobem opravdu šeredným; kdo ví, jak právě na Kutnohorsku lidé bez vzdělání, bez charakteru a mravů stali se tyranny všech slušných krubů, kdo ví, jak „ohavné útoky“ činí právě podvysocké listy na lidi nejslušnější, ten se musí diviti, že se p. Hejnický nestydí podepsati se jako vydavatel na toto číslo Českého listu.

Jsou to karaktéry, co?

A když tak vidíme, jak — krom probouze-
jících se katolíků — slušné kruhy takovým novi-
nářům, jak je Český List vylicili, ustupují; jak
ze strachu před redaktory dle vzoru Hejnicova
buď na útěk se dávají a nebo k vůli čestným i
výnosným místům zrovna „na břicha“ padají purk-
mistři, radní a okresní starostové — a jak právě
v městech celé zástupy polovzdělaných nic jiného
nechtou, než slátaninu nedouka, kteří k vůli chle-
bu píše, jak „slovutní pani zemští a říšští vo-
líkáni“ — a nebo „družstva“ pánů, kteří se chtí
dostat na rádnice, do záložen atd., poroučí — tu
ovšem nelze jinak říci, než: Spustili novináři, ota-
vili národ.

Ale bylo by křivdou, vše strkatí jen a jen na redaktora a jejich pány. Velikou vinou — ne-li veškeru — nesou venkovské tiskárny. Tak tomu nejen v naší říši ale i jinde.

Takoví páni omlouvají se slovíčkem „obchod“. A v tom právě vězí ta hluboká mravní skleslost jistých majitelů tiskáren. Jestli židák, a nebo nějaká babice, bývalá sklepnice, svádí a chytá a prodává děvčata, zdaž možno to omluviti obchodem? — Krev zrovna lpe na dních takových obchodníků, a volá o pomstu do nebe! — A když se tiskne, co otravuje v celém kraji velikou část obyvatelstva, co loupi statky nejdražší, jako je víra, poctivost, čest, spokojenost, blaho rodin atd. — tu pan knihtiskár se omluví slovy: To je obchod. A velká část obecnatva k tomu mlčí. Věru právě takoví knihtiskáři jsou lidé „bez citu a charakteru“ či raději — po křesťanskou řečeno — bez svědomí. Jsou to kramáři s mravní silou národa! —

Avšak Bohu díky! Národ jest ovšem výrobky zmlouňených redakcí a tiskáren do jisté míry otráven, ale převažná většina lidu — ač ovšem i tu mravní osláblost se jeví — smýšlí po křesťanskou a zavrhuje pusté řádění bezkarakterních redaktorů a tiskařů. Právě o tom jeden náš vědecký list: Kdyby se dnes srazilo v českých zemích jenom sto neodvislých, vážných a neprosopěchátských lidí v jeden šik — za rok by se na nynější novinářskou komedii vzpomínalo jen jako na ošklivý sen. Pevná smělá novinářská ruka, která by moudře a opatrně zasáhla v nynější veřejný smutek ve překvapující krátkosti by sebrala s novinářských soudních stolic všechno to panstvo, jež především má býti obesláno, aby se zodpovídala ze svých hříchů jež na sobě, na svých rodičích a sourozencích a na celé české veřejnosti napáchalo. (Al. II. 3. 130.)

Dejž to Bůh! Naděje v tom ohledu svítá a zdá se mi, že měrou hojnější na venkově, než v městech. Na venkově jest totiž v srdcích přece jen více náboženství zachováno, než v městech. kde náboženská lhostejnost hlubší kořeny zapustila, Jen ten "jeden šik" lidí opravdu charakterných, a

**národ bude zbaven té otravy, jež do něho již
vnikla.**

Ala bez práce to nepůjde. Dokud „slušní lidé“ nepodají ruku těm, kteří již proti otravě pracují, budou na dále otročiti lidem bezkarakterním. S chutí tedy do práce, dál a dále, až v národě budou nemožny ty šeredné věci, které nám dělají jen hanbu.

František Palacký.

Dne 14. června oslavuje národ českoslovan-
ský — a s ním veškerí Slované — největšího sy-
na našeho národa v 19. století, Františka Pa-
lackého. Jeho hlubokému vědění, neúmorné píli,
vytrvalosti a národní hrdošti děkuje český národ
své vzdělání a obrození v první řadě. Po válce
třicetileté, která by málem byla vyhubila národ
český z řad živoucích národů, pracovala sice celá
řada vlasteneckých kněží v čele s naším Balbinem
na zachráně národa, hlouček vzdělanců českých
ku konci minulého století, soustředěných hlavně
v Praze, Olomouci, v Králově Hradci, v Brně a
ve Vídni s vroucí, překypující láskou louk k zubo-
žené české vlasti, pracoval úsilovně, aby k národnímu
uvědomění masy českého lidu přivedl a byl by
sotva tak brzy český lid na vlastní nohy postavil,
kdyby v činnost těchto vlastenců nebyl zasáhl
mohutný, tvořivý duch Frant. Palackého. Vždyť
i Jan Jungmann, který po třicetileté mravenčí
činnosti snesl nevyčerpatelné poklady našeho ja-
zyka, pravil jednou malomyslně: „Nám dosta-
lo se — o káž se myšlím — býti svědky a pomocníky
končného materiální zabynatí!“

Také veliký slavista, Josef Dobrovský, nerozpakoval se přiznati, že veškerá práce, vzkřísiti národ český náleží již minulosti. Leč tu zavítal v kruh národních starých našich prvobuditelů mladý Moravan, odchovaný na uherské Slováci, který neznal malomyslnosti. Když se setkal kdysi s českými studenty, kteří mluvili o tehdejší chudobě české literatury a o bohatství jazyka německého, tu je povzbuzoval Frant. Palacký slovy: „Hleďte, když jeden Němec napíše jednu knihu, aby každý z vás napsal dvě a tři“. Palacký si přál, aby každý Čech měl tolik intenzivní síly a kvantitativní moci, by rovnal se dvěma, třem Němcům. Syn chudého českého borala nikdy se neleká, že nás Čechů je málo. On hlásal vždy a všady, že jest Čechem a směle, ohnivě, sebevědomě vystupování zjednálo mu úctu v kruzích učenců i hrde a mocně české šlechty.

Když v r. 1825 hovořeno jednou v saloně hraběte ze Šternberka o stavu českého národa a Dobrovský opětně jal se vykládati svoje pochybnosti, tu vystoupil mladý, 27letý Frant. Palacký a prudkým slovem odsoudiv to věčné pochybování a vytкнуv Dobrovskému, že doposud ničeho pro národ český v jazyku českém nenapsal, zvolal povýšeným hlasem: „Já aspoň, kdybych byl třeba i cikánského rodu a již poslední jeho potomek, ještě za povinnost bych si ukládal přičiníti se všemožné k tomu, aby aspoň čestná památka po něm zůstala v dějinách českých“.

Tak mluvil hrdý Čech, který vlast a národ svůj nade vše miloval, již r. 1826. Jeho pozdější zeť a nejnadsnější tlumočník jeho národnosti a politického programu, dr. Frant. Lad. Rieger teprve r. 1844 mohl uskutečnit první repraesentativní český ples v Praze, kdežto přátelé a přítelé obou, Karel Havlíček Borovský a Vilém Gabler teprve r. 1846 odvážili se mluvit v Praze na ulici veřejně česky. Tak hluboké bylo před tím národní ponížení českého národa a 20 let nemorného úsilí Frant. Palackého bylo třeba, aby český lid v české své vlasti cítil se býti opět Čechem a Slovany. Palacký stále a stále blásl: „Vzdělávati se musíme, sebe i celý národ, abychom vzdělaností předčili naše sousedy německé. Když všickni naši vlastenci upírně a pravou vzdělaností pracovati budou, pak nemám strachu o českou národnost a o národ náš. Tento se udrží sám, dokud bude chtít a více než jeho nepřátelé si přejí. Tak blásl František Palacký, který objasnil nám naše dějiny, který dal národu poučení z minulosti pro jeho budoucnost, tak blásl Frant. Palacký, který nám vykřikl pro budoucnost náš ná-

rodní a politický program. Syn chudého českého horala našel následovníky v českém kněžstvu a učitelstvu, ve všech stavech našeho národa, a jest to zásluhou hlavního Frant. Palackého, že český národ v tomto století tak velké pokroky na poli národním, kulturním i hmotném učinil.

Frant. Palacký narodil se v pohorské valašské osadě v Hodslavicích pod Radhoštěm, nedaleko hradu starojického a Kotoúče, pod nímž dle staré moravské pověsti Tataři velké pohromy utrply. Otec Františkův byl učitelem na hodslavické novozaložené škole. Plat učitelský na výživu četné rodiny arci nestačil zejména, když synové Ondřej a František odebrali se z domova na studie. Otec Jiří Palacký měl 100 rýnských vřd. měny platu, deputátu 3 měřice rži (žita) a od dítek nepatrný sobotáles. Školní budovy nebylo. Děti se scházely k učení střídavě u sedláků. Otec Palackého vyženil také něco se selskou dcerou Křizanovou z Hodslavic, vzdělával sám trochu poln, časem krejčoval, v pasekách dříví kupoval a s malým výdělkem prodával, později stal se překupníkem másla pro Vídeň a zastával také obecní písařství. Za žadnou poctivou práci se nestyděl, školu velice miloval, čítal již od r. 1784 české nečetné knihy, poučoval se všemožné a když roku 1807 přeložil Josef Jungmann do Hlasatele drobnou práci Benjaminu Franklina „Starý, chudý Richard aneb prostředek bohatým býti“, stala se tato knížka Jiřímu Palackému pramenem praktické moudrosti.

František Palacký, nabýv za vedení otce, který na vzdělání nadějněho syna zřejmě nemálo si dal záležitosti, prvních počátků výcviku školního, byl o vácích r. 1807 k pokračování v učení elementarim dán do blízkého německého Kunwaldu, kde byla škola založená hraběnkou Truchsess-Zeilovou, roz. hr. Harrachovou, tak výborná, že jí žádá drabá v celém mocuáství rakouském se nevyrovnala. Odtud v srpnu r. 1809 poslán František na školy latinské do Trenčína, kde kromě důkladné znalosti latiny, která mu později ovšem při studiu latinských archiválních pramenů velice prospěla, nicemu se nepřičil a jako chudý student mnoho bdy zkusil.

Také v Prešpurce na lyceu (gymnasium), kamž se odebral v srpnu r. 1812, maje se vzdělávati po úmyslu otcově na evangel. duchovního, neměl z počátku na různých ustláno. Když 14letý František Palacký tehdy otci psal, že všecky peníze „zkasiroval“ (t. j. utratil), tu mu otec položkovně i vážně odepsal: „Těší mne, že jsi zdrav a že se ti dobře vede; ale mne zarmoutilo to, žeš jak píšeš, všecky své peníze zkasiroval. Což myslíš, když se to před císaře pána donese, že ty jeho peníze kasiruješ, jak ti to vypadne? Já nechci v tvé kůži býti. Ani na takový způsob tobě nemám chuti peněz poslati; snadno bych byl i s tebou potrestán . . .“

Mladý František Palacký musel starati se sám o sebe, lopotiti se vyučováním a pracemi administrativními v konviktě studentském a vedle toho po některý čas i literárním nádeničením pro skoupého profesora Pálkoviče. Ale pti všem tom byl vždy pamětliv svého vzdělání, a nejen že vynikal ve škole mezi spolužáky, ale hlavně soukromou pilí tak se obeznámil ve všech téměř oborech lidského vědění, že podivněm naplňuje nás bilance, kterou o svém vzdělání znamenal do svého „každodenníčka“ na nový rok 1820.

Od hrozné povodně Trenčinské v srpnu r. 1813 datuje se probuzení národní Františka Pa-
lackého. Prostý měšťan Trenčinský, Bakoš, z mla-
díka národně lhostejného učinil nadšence pro věc
národní, pro niž zápal jeho v srpnu r. 1819 čtením
životopisu polského hrdiny Tadeáše Kosciuszka
tím více se utvrdil. Toho času (7. srpna) zapsal
do svého „každodenníčka“: „Velebný hrdino věků
nepomíjejících, oslavený duchu, podpore nešťastné
vlasti své, kterou jsi až do posledního okamžení
šlechtně, horlivě miloval, tvé stezky jsou mi po-
sváté, jsou mi díkazem od Boha poslaným, jež
já celým srdcem vzývati, velebiti a následovati
budu. Od tohoto okamžení odstupte ode mne všechny
nehodné, chatrné myšlenky: život můj a duch můj
posvěcen budiž vlasti, a jen vlasti a národu budiž
dychání mé. Já se obětuji, posvěcuji tomuto před-
sevzetí, a nižádné marné pomyšlení nepřekvapí

více ducha mého. Koscuzsko! po svatých šlépějích tvých kráčíš budu! Ač mi zbráněno nositi meč pro dobro národu a vlasti, ale nezbráněno horliti pro slávu a samostatnost naši, nezbráněno odvážiti se jméni a života k dosažení chvalitebných zámerů. Dobrotivý Genie, kterýž snad oblíbení máš s hůry v každém srdci, jež pro svobodu a národnost zaplápalo, ty veď a spravuj a posiluj mne!

František Palacký pevně si umínil, že zasvětil život svůj národu, chtěl se mu stát užitečným jako spisovatel, ať již směrem j. kýmoli. Jakož přirozeno, pokusil se nejprv na poli básnickém, a to se zdarem relativním, jak tvrdí znalci, ale přísná autokritika vedla ho záhy k poznání, že by jako básník nevynikl nad prostřednost, a tou nechtěl se spokojiti. Otec mu básnění nechaloval. František Palacký sám o tom napsal 1. ledna 1820: „Básnictví bylo milovaný předmět můj dlouho, zvláště v letech 1815 a 1816. Četl jsem všechny památnější básně všech národů, jak toho dosvědčují hojné z nich výpisy ve třech knihách. I sám jsem se nejednou pokusil v umění tomto, ale bez velikých prospěchů. Aspoň soudi o básnictví, jakož doufám, dokonalejšího nežli obyčejně nabyl jsem... Počátkově českého básnictví, jež jsem ve společnosti s p. Šafaříkem sepsal, přeložení některých zpěvů Osiánových a jiné maličkosti známého mne učinily mezi spisovateli českými. Snaživ se vždy, učiniti něco k dobrému vlasti a literatury naší, nemohu se nad tím neradovati; známost přátelská s Jungmannem výborným a jinými ctěnými a učenými muži v Praze mně ctižádostivému mnoho blažených hodin způsobila. Nabízen od nich neméně nežli od vlastní chuti, předsevzal jsem sobě psáti estetiku pro Čechy, první vlastní a veřejný spisek svůj.“ Studiem o esthetice obíral se Palacký dlouho a důkladně; ač spis jeho o tom předmětu ostal torsem, přece nebyl čas, jež na studie ty Palacký vynaložil, nikterak zmařen; bez této přípravy filosofické nebyly by Dějiny Palackého nikdy takové, jaké jsou. A také již za studií těch esthetických pojal Palacký do programu svých prací dojevis; píšeť o tom dne 15. ledna 1820: „Po esthetice chci aneb, historii všeobecnou aneb, o řeči a literatuře obšírněji psáti pak „Slávu Slovanů“ čili životy nejznamenitějších Slovanů kteréhokoli pokolení; posleď o cíli života mého, pragmatickou historii české země, podle ideálu historického umění. O by mi poželhal Bůh s hůry, abych život svůj vlasteneckému snažení tomuto posvětili mohl, aby skutečným se mně onen ideál spisovatele a vlastence, jež ustavičně nosím v prsou svých.“ Smělý to zajištění program mladíka 21letého! A náš František Palacký ho aspoň z větší části provedl, provedl proto, že vedle vroucného nadšení nenedostávalo se mu energie, a pak že mu štěstí bylo příznivo takovou měrou, že asi sotva bychom našli co tomu podobného u kteréhokoli z velikých mužů našich všech věků. Vizme, jakou cestou hodlal se Fr. Palacký dostati k cíli vytknému. Píše o tom takto: „Z obledu budoucnosti své tak mímám, že po tyto dvě neboli tři léta zdátna ještě pěstounem, hledaje ve všem vzdělání sebe samého i upevniti při sobě onen charakter, jenž na muže šlechtěného svědčí. Potom, sebrav něco peněz, nastoupím cestu po Evropě, bud sám, buď ve skrovné společnosti, ku poznání života národů vzdělaných, což mně nevyhnutelně potřebným jest. Jen tehdy, když k užiti svému obrátím vše, co mají krajiny naše i cizí znamenitého, budu hledati sobě pořádku poctivého, budž o jináče jakýkoli; pak teprv usadím se na místo vykázané mně od ředitele osudů mých. To pak bude mezi Slovany, vše jedno, zdali Rusy, či Poláky, či Srby jestliže nebude možná se cíti zůstatí ve vlasti.“

Když toto psal, byl Fr. Palacký (od 1. dubna 1819) vychovatelem dvou synů šlechticů uherské paní Josefny z Czúzy, k níž dostal se prostřednictvím sestřence její paní Niny Zerdahelyovy, již nazývá „nezapomenutelnou na věky matkou svou v Uhřích“. S paní tou vysoce vzdělanou byl se Palacký seznámil roka 1818 náhodou, již zajiště ne bez důvodu až do smrti pokládal za nejšťastnější okamžik svého života. Paní Zerdahelyová, matrona věku již pokročilejšího, jež strativši několik dítek úmrtím, umínila si zbylého jí jedináčka Sigmunda nepustiti s očí a odebrala se proto za ním do Prešpurku, kde studoval, maje za spoližáka Petra Čásky, bratrance svého, s nímž Palacký již delší čas byl znám. V domě dvorské radové paní Géczyové, matky Petrovy, pořádány besedy, jichž Palacký býval účastníkem, a tu neobyčejně učený, ale jak se podobá, dosti neobratný Palacký vsadil pozornost a záslal si náklonnost paní Zerdahelyové, která mateřsky se ho ujala. Za vedení jejího naučil se vtipný mladík záhy pohybovati se ve společenských kruzích vyšších, do té doby jemu nepřístupných, a cele osvojil si nezbytně potřebný takt v obcování s osobami privilegiovaných stavů, což nemálo posloužilo i jemu samému a v důsledcích svých celému národu.

Palacký František necítil náklonnosti k stavu evangelického duchovního. V životě svém neznal se nikdy ani k církvi evangelické, ani luteránské, jež jsou původu naprosto cizího a nemají s českým husitstvím pranic společného. Odebrav se s chovanci svými do Vídně (r. 1820 studoval Palacký hlavně filosofii, estetiku a české dějiny.

Vychovatelem ostal František Palacký do zářtka roku 1823 a získal tím hmotně tolik, že mohl bezstarostně po několik let sbíratí prameny pro dějiny doby husitské, jež mnil především sepsati; ale náhoda, která Palackého zajiště bolestně se dotkla, již však mu — i me pokládati za šťastnou, učinila mu v tom smatek. Jiří Palacký, otec jeho, který obchodoval s maselem do Vídně, r. 1822 utrpěl při obchodě tak citelnou ztrátu, že právě tou dobou, když František Palacký do Prahy se ubíral za cílem svých tužeb, octnul se na kraji dpadku. Vděčný syn ani chvíli se nerozpokoval a věnoval na zachování otcovo celou svou perně získanou hotovost. Dne 11. dubna 1823 přišel do Prahy s holýma téměř rukama a byl odkázán zase na vytěšek své práce. Prostřednictvím slavného Dobrovského, s nímž ve Vídně se byl seznámil, dostal se za domácího učitele do domu bohatého měšťana Jiřího Ahsbaha, ale pobyl tam jen do podzimu téhož roku. Byl mu týž příznivec opatřil zatím jiný pramen výživy, který shodoval se více i s náklonností i se záměry pro budoucnost Františka Palackého. Hrabě František ze Šternberka ku přímluvě Dobrovského učil ho svým archivářem a světil mu sepsání genealogické statě o rodě Šternberském pro Hormayrův Archiv. Vykonav tu práci k úplné spokojenosti obou hrabat Šternberků i přísného kritika Dobrovského, záhy byl zahrnut zakázkami podobného druhu a během prvních let svého pobytu v Praze sepsal řadu rozsáhlých prací genealogických pro Černíny, Kinské, Martinice, Althany a j. Otec Jiří Palacký zvěděv od Františka, že chce psáti českou historii, toto napomenutí dal synovi: „Při této historii české, mohl bys také připomenouti, jak totiž v tom chybovali předkové, když se proti vrchnosti pozdvihovali a zbraně chopili. Kristus řekl: „Kdo meč bere, od něho zahyne“. A zase: „království mé není z tohoto světa“. Takové věci povativše, někteří zůstali. Kdyby byli i jiní toho ducha měli, mohli zůstatí až podnes, totiž sláva jejich“. Hmotný zisk z těch prací činil Palackému možným, že mohl vystupovati s větší okázalostí než kterýkoli jiný spisovatel český; ale důležitější byl zisk morální. Učenci, který zabýval se v zájmu nejvyšší stojících hodností studiemi rodopisnými, otvírány ochotně archivy vládní i soukromé a činěny při užívání archiválií, tenkrát ještě pečlivě tajených, koncese nejrozsáhlejší. Kdyby Palacký, přišed do Prahy s kapitálem nastřádaným, byl se mohl věnovati výhradně svým studiím o době husitské, sotva by byl našel tu ochotu a liberálnost v archivech, s níž jako genealog všude se potkával a jistě by sobě nebyl získal i při vší přízni Dobrovského tak velikou řadu vysoce stojících a mocných přátel. Bez protekce Dobrovského nebyl by se dostal Palacký do společnosti vysoce vzdělaných hrabat Šternberkův a těch vynikajících mužů v české šlechtě, s nimiž Šternberkové jej seznámili, ale bez výskolení ve formách společenských, jehož se mu bylo dostalo od paní Zerdahelyové, nebyl by se ani za nejpříznivějších okolností udržel na delší čas ve společenských kruzích šlechtě české, třeba na počátku tohoto století v obcování s příslušníky ze stavu učenců bývala liberálnější, než o málo desetiletí dříve i později a podnes. Nadáním, výsledky neúmoru práce byl by sice mohl vynutiti si účtu tenkrát dosti hojného počtu těch šlechticů vzdělaných, kteří měli porozumění pro význam vědy a umění, účtu takovou, jaké se těšil a nich na příklad Josef Jungmann, bratři Preslové a do jisté míry i Fr. L. Čelakovský a později Šafařík, ale bez taktu společenského, jaký neúprosně vyžadován v těch kruzích, nebyl by nikdy stal se ani ve společnosti šlechticů nejosvěcenějších druhem rovnocenným, který směl svobodně projevovali své mínění a i bez pohorlení je hájiti proti náhledu osob vysoce postavených. Žádný jiný z tehdejších literátů českých nebyl by dovedl prosaditi založení časopisů muzejních, pro literaturu naši tak důležitých, žádný jiný z vrstevníků nebyl by dovedl časopisy ty po dlouho řadu let redigovati tak obezřetně a s nečetné tenkrát obce literátů, ke všemu ještě pro malicherné přičiny rozštěpených ve dva tábory nepřátelsky proti stojící, získati nejlepší talenty za spolupracovníky. Ovšem populární mezi literatury českými Palacký ani tenkrát nebyl, ani mnohá léta později: závist nadělala mu mnoho tichých nepřátel, mnozí vytýkali mu hrdost a pánovitost, již při něm nebylo, ale tu vlastnost měl, že dovedl oceniti své síly a byl si vědom své ceny, vyklí kráčetí cestou vlastní, nestál o přízeň davu a nedbal o to, aby byl stále obklopen hloučkem jalových pochlebníků.

Za okolností nad míru příznivých přistouplil Palacký k hlavní dílo své životě. Šťastný snatek zajistil mu tiché blaho domácí na mnoho let a zbavil ho navždy starostí hmotných. Mohl cele věnovati se spisování svých Dějin a jiným věcem s nimi souvisejícím. Z prázdné, již mu osud popřál, těžil Palacký s pilností mravenčí a se všech stran sháněl po kusech stavby, s něhož nám pak vybudoval dílo monumentální. (Pokrač.)

Šipařská politika.

Ošemetnou, nepoctivou, neupřímnou a vždy dvojsmyslnou politiku „Národních Listů“ vedle některých čelných svobodomyšlníků odporučovaly českému lidu

nejvíce „Šipy“. Jejich ilustrace představovaly radiální politiku v podobě jiskraého, avalantého zdravím, silou, nezkrácenou bojovností i nepoddajností překypujícího jonáka, který každého spral a zničil, kdo se mu v cestu postavil. Tak to namalovaly vědy „Šipy“, tak to v sáhodlouhých článcích dokazovaly vědy Národní, Podvysocké, různé ty Hlasy, Obsory, Pozory a Listy. Ve skutečnosti byla ta radikální politika vědy bita, nedspěch za nedspěchem, porážka za porážkou ji stihala, český národ musil pořád více platit, pořád méně dostával, pořád více se mu bralo. To byly „výsledky“ těch vítězství „namalovaných“ v „Šípech“. Kdo přes hrozny terror měl odvahu říci českému lidu pravdu, kdo před lety veřejně a poctivě českým rolníkům a živnostníkům řekl, k jak nešťastným koncům taková nepoctivá, prolhaná politika vésti musí, ten byl pranyřován, hanoben a zrádčován. Kdo i dnes má odvahu, říci lidu pravdu a poukázati na švindly, které s ním „svobodomyšlná“ a „neodvislá“ časopisy tropí, kdo národu řekne, jak se jeho pozornost odvrací vědy jinam, aby tu sbědovanost nynější neviděl, ten se prostě zrádčuje, byť byl národu vždy poctivý, nesítný a s rukama čistými sloužil Říkno se: drží se Herbenem.

„Šipy“, které v posledních dnech nápadně na mnoha místech spíná náp. královéhradeckého biskupa a kdž jej vítali dodávají poselce: Jeho Milost by měla přibírat k Stáblu do redakce Machara a Herben, by to náč pomohli zatlačit... Na to odpovídá redaktor Stábl, že by s těmi pány ani hodinu v redakci nebyl; nesneli by se. Za to spíše a zcela dobře by se s nimi snázela, redakce Šípů a většina redakce „Nár. Listů“. Vždyť dlouhá léta se bratříčkovali s internacionálními socialisty, páni redaktori chodili s poslanci hr. Kaunicem, Tilárem, Englem, Podlipným, atd. do internacionální socialistické schůzi, páton kurii slihovali jen socialistům a dnes opět agituji ve prospěch národních socialistů, zakládají a podporují je penězí své strany, ačkoli náš rolnický lid hájí národní a internacionální dělníky do jednoho pytle. Redaktor Stábl za to není sice nepřitelem sociálních oprav ve prospěch mravního i hmotného povzrošení nášeho lidu, ale v snahách nekřesťanských socialistů neviděl nikdy prospěch českého národa. A když to roku 1892 a 1893 — v Čechách samojediny ve veřejných, tedy i radikálním a socialistům přistupných schůzích, měl odvahu hlásati, přicházeli stoupenci Šípů, Národních Listů a internacionální sociální demokracie, aby schůze, v nichž mluvil, rozbíjeli. Tak na př., když nynější říšský poslanec, p. Vojtěch Holanek v přišel dne 12. března 1892 a českobudějovickými tehdejšími radikály a internacionálními socialisty demokraty schůzi a řeč jeho v Kameněm Újezdě ukřičeti, pravil redaktor Stábl v třihodinné, stále přerušované své řeči o tehdejší politické situaci i pro nynější dobu snad časová slova:

„Když rolníci po delší dobu žádali splnění daných jim slibů, tu mladočeské listy je kacerovaly a zatracovaly program Alfonse Štátného, který přece před volbami všichni rolníci zemští poslanci podepsali. Někteří mladočeské listy však poctivě dozvaly, že mladočeskí poslanci skutečně slibili splniti Alfonsov program rolnictva. Tak „Světlo“ napadlo: „Nám, kteří jsme od počátku pečlivě sledovali tento nezdravý vývoj otázky rolnické, nejsou tyto věci podivením. Známo, že dne 8. února 1891 předáci naší, dr. Engel a dr. Herold, jménem svobodomyšlné strany prohlásili se pro program rolnictva Rakouska pana Alfonse Štátného. Následkem toho pokládali fedrovatelé snah p. Štátného, stranu mladočeskou za zavázanou; a dle práva. Naši stranu neutili k oním prohlášením nikdo — učinila tak z dobré vůle. Staročeské listy hlásaly, a nejspíše měly pravdu, že se to stalo k vůli volbám. Teprve po volbách, kdy zvoleni a — přiznáváme — to a velkou zásluhou rolnictva, počato s odsuzováním programu seláckého, kterýž rovnou prohlášen za utopii. Proč p. dr. Herold, tak osvědčený politik důkladně neprostudoval požadavky pana Štátného dříve než učinil dne 8. února dotyčné prohlášení? A dr. Engel, který požívá jméno bystřého diplomata, nemohl nevědět, že souhlas strany mladočeské s programem seláckým jím projevem nemůže zůstatí pouhou fraš a příčin volebních manevrů, nýbrž že konsensem tím vznikne obligace, jejíž splnění ti, s nimiž uzavřena, jsou plnou měrou oprávněni žádati. Zkrátka: pověstný program rolnictva Rakouska byl tím kořenem sía, s něhož vzrostl rozkol, který došel výrazu v Selácké jednotě.“

„Světlo“ tehdy dále pravilo: „Kdyby byl dr. Herold před 6 měsíci p. Štátnému, který tehdy odhodlával onen program, řekl, co řekl v posledním valné hromadě, byly by věci stály dnes jinak; kdyby byl řekl totiž p. Štátný, jež hájí stanovisko sociálního podvratu, jež rolnictvu českému je velice nebezpečné, kdyby byl tak dr. Herold tak přímo tehda p. Štátnému do očí řekl, jako minulé neděle, totiž, že strana svobodomyšlná na náhledy p. Štátného nijak nepřistoupiti nemůže, pak dnes sdružení rolnictva českého tvořilo by se stranou naší nerozborný blok. Štvaní falešnými healy a bludnými theoriemi pana Štátného zasáhlo tedy i naše rolnictvo rušivě. A proto k předákům strany mladočeské, jimž tyto úkasy s doby poslední budtež výstražným znamením do budoucnosti, voláme: caveat consules...!“

Jak zkušenost ukázala, nevymohla vám rolníci strana svobodomyšlná ani na říšské radě mnoho. Dle toho můžete posouditi, zdali vám strana ta posavadní taktikou vymůže něco v budoucnosti.

Celé jednání mladočeského klubu na říšské radě bylo kolísavé, neurčité. Dnes dělali poslanci opozici, sířra prospěcháře, pak zase hlasovali a pravici a jindy opět s levicí. Tak musil ovšem hrabě Taaffe vědy býti v první řadě vítězem a vedle něho kofistili z rozhrané situace Němci. Věru, byl by již nejvyšší čas, aby mladočeskí poslanci místo děláni rozbrojů v národě spojili se raději se Staročechy a šlechtou i s konservativními katolíky k společné obraně zájmu českého lidu.

Taktika mladočeská byla nešťastná. V první parlamentární kampani zmohli se poslanci na státoprávní adresu, kterou ale neměli odvahu podati a sastrčili ji s ohledu na ostatní strany zase do futrátku. Pak povolovali vládě vše. V Kolíně se později p. dr. Engel vymlouval, že prý přece nemohli hlasovati proti povolení státního rozpočtu, protože prý by jim

Starořeči byli vytýkali, že poškodili rájmy českého národa a připravili snad některou střední školu o státní subvenci.

Pondělí zase začali dělati řečmi rozhodnou opo-
sici a podali dokonce i návrh, aby ministr hr. Schön-
born dán byl do obžaloby, protože nařídil zřízení
okresního soudu v Teplicích. S celou aférou nadělali
tolik hluku, že ani nevěděli, kde mají žalobu podat,
(p. V. Holaneky volal: u Hrádkého soudu), neboť svo-
bodomyslní poslanci při podání svého návrhu napro-
sto zapomněli, že státní soud, před jehož forum jed-
né patří obžalování ministrů, — a nikoli před Hrádký
soud, jak myslí p. Holaneky — ani vůbec zřízen ne-
byl. Takovým lehkomyšlným jednáním místo mravního
vítězství, utrátili jen smích. Já se tomu naprosto ne-
divím, neboť páni vůbec nevěděli, co mají vlastně dělat.
Vždyť v den uveřejnění Schönbornova nařízení nevěděli
ani generál dr. Edvard Grégr, co o tom má souditi.
„Třeba prý vytýkat, zda-li tím vlada napálila nás či
Němce!“ Pěkný to generál, který v rozhodujícím okam-
žiku neví, co má dělat, a který chce teprve čekat, až
jak to dopadne!

Při takovém vedení české politiky dopadá to
ovšem velice blbě, zejména s těmi našimi „mravními
vítězstvími“, za které nám ovšem šid nic nedá.

Po skončení druhého parlamentárního kampaně soudil
organ dr. Pacáka o těchto mravních vítězstvích takto:

Třetí mladočeská kampaň jest skončena a ta do-
padla ještě hůře než první a druhá. „Věci pomalu do-
spívají tam, kde jsme je míti nechtěli a kam aby se
nedostaly, bylo péčí a snahou mnohých mezi námi.
Po hříchu to bylo marno. Netajme si, že nalézáme se
po skončení druhém zasedání před novou situací,
ještě němečtější než-li byla dosavadní, a že nová tato
situace bude musit určití také taktiku naší strany.
Jinak se poměry utváří, než-li nejlepší mezi námi
si přáli. Jinak a hůře pro nás. Zamlčovat to by bylo
chybou!“

A co soudil Vašaty o třetí parlamentární kam-
pani v srpnu 1892 v Žamberce za přítomnosti poslance
Šokola?

Dr. Vašaty charakterisoval výsledky činnosti
mladočeských poslanců takto: Poukázav na hesla:
„Ni zisk ni sláva“ a „Zpěvem k práci, srdcem k vlasti“
— jimiž byl sál okrášen — pravil dr. Vašaty, že
dle prvního hesla Hříš se nyní málo lidí u nás a
že by si přál, aby mohl slavnému shromáždění zapéti
také vroucí a veselou vlasteneckou píseň, která by
vystihovala naši náladu a naše tušby a pokračoval
pak takto:

Ale upřímně řečeno, moje srdce a moje duše ne-
jsou v té náladě, aby mohly zapéti píseň toho druhu.
Ale já v tuto chvíli přisám Bůh hluboce dojat a ro-
zechvřen zapěl bych nejraději známou, smutnou a bo-
lestnou píseň naší „Osířelo dítě“. Nebo, v tom po-
stavení v jakém dnes naše česká vlast se nalézá, po-
dobá se onomu českému dítěti, jež vlastní svou
matku ztratilo. (Pohnutí.) Zrovna tak chodí dnes
naše ubohá česká vlast, jako to ubohé, opuštěné dítě.
(Všeobecné pohnutí a překvapení — lidé vstávají ze
sedadel a postupují ku předu). To asi byly pánové
moje myšlenky za řeči Šokoly. Také mně napadlo,
že kdybych chtěl vám povědět, co cítím, myslím a
— trpím, že bych musel zaspívat vám zde vlasteneckou
píseň, jež by se nesla ostrým tónem — a já
jsem „přesvědčen, že by při tomto způsobu pronesení
řeči zachoval se ke mně pan vládní zástupce
zrovna tak důstojně ve svém úřadě, jak se zachoval
za řeči Šokoly a že by mně slovo neodejmul. (Bou-
řlivé výborné) ale — slovem dle nynějšího postavení
národa našeho bych nikdy mluvit nemohl. Neměl
jsem původně ani v úmyslu, abych k vám promluvil
a když jsem se odhodlal, že k vám přece několik slov
promluví, myslil jsem si, že k vám budu mluvit
jen zvětí příjemné — ale bohužel, že nic příjemného
není, co by vám zástupcové vaši mohli zvěstovat. Ži-
jeť vlast naše v bídných, valice bídných poměrech
hmotných to vědomí se říká a to vědomí bude
pomalu majetkem národa, ale smutnější je, že
také bída duševní se v národě našem vmáhá. Ta
bída hmotná má své první a nebláhé základy v tom,
že u nás je neustále hašteření o otázkách národnost-
ních. (Bohužel!) Místo aby se jednalo seriosně a oprav-
dově o hmotných a životních zájmech lidí, alyšité v
parlamentu jenom o neustálých svárech. (Tak jest!)
Když mi dosti slabě obhajujeme posice národa tak
nebezpečně ohroženého, jsou při tom Němci ještě tak
hladoví a tak nespokojení, jdou oni tak daleko, že trou-
fají si vyzývati vládní úřady, aby neustupně vystu-
povaly proti našim českým menšinám, se žádostí na
jich utlačování.“ —

Ku podivu, v neděli spíval dr. Vašaty skoro
stejnou píseň, Šokol to učinil v Přelouči rovněž a tak
se spínalo na vlas, co redaktor Štábl již v letech 1889
—93 psal a co před 6 lety též ve veřejných schůzích
říkal. Ten varoval poslance, aby se nespokojovali se so-
cialisty a podvrtnými živly, aby si nezahrávali s
všeobecným hlasováním právem, protože za dnešního
stavu věci by poškodilo rolnictvo i živnostnictvo české,
protože by poškodilo naši politiku státoprávní. Re-
daktor Obnovy již r. 1892 se všemi rozvášněnými živly
se zasazoval za obnovení svornosti a součinnosti všech
pracovníků v národě, poukazoval na důležitost sně-
movní většiny. Nynější poslanci nevstoupili do vět-
šiny, když byl nejvhodnější k tomu čas a když při
opravě berní dalo se pro české volice něco vyzískat
(v r. 1895), ale začali lézt za Badenem, a nyní se
Thunem, když se žádá, aby hlasovali pro velká bře-
mena. Musí to konečně učinit, nechtějíli pomoci k
vládě Němcům. Že naši poslanci dělali vše v nečas,
to odnáší dnes český lid. Národní Listy a Šipky za-
vazily dnešní naši slabost — a to jim vytýkáme.

Drobná obrana.

„Když pry Obnova nepsala proti
evangelikům“. Ale hned, jen jakmile rozum-
nější evangelici, které naše obrana mrsí, dokážou
toho na svých časopisech, aby nebyly zrovna pro-
syceny záští a potupami všeho, co katolíkům

milého a svatého. Ale nechat se ustavičné tapiti,
a nikdy se neozvati, to jest to, co jsme po dlou-
há léta dělali. A co jsme z toho měli? Ještě po-
směch, že se ani brániti neumíme, že jsme „pito-
mé ovce“.

Döllinger — ku starokatolíkům od-
padlý — dějeptase o svobodě svědomí.
„Dějeptase není nic nesprávnějšího, jako tvrzení,
že „reformace“ — oprava církve ve smyslu evan-
geliků — jest snahou po svobodě svědomí. Právě
opak toho jest pravdou. Pro sebe luteráni i ka-
lvinci svobody vědy vyžadovali, ale také jiným ji
dovoliti, kde byli silnějšími, nikdy jim nenapadlo“. A
tak je to až posud. A zrovna jako by se tomu
byli od „reformátorů“ naučili, dělají to naši svo-
bodomyslní radikálové a jim podobní osvěťáci.
Taky katolíkům dopřáti svobodu, to právě jest
„nesvobodomyslné“.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: pan
Frant. Bartoš, č. konsist. rada, rytíř řádu Božího
hrobu, majitel zlat. zást. kříže s korunou, b. vikář,
děkan v Jilemnici, jmenován skutečným konsist. radou
a assessorem; p. Frant. Kvěch, č. konsist. rada, b.
vikář, děkan ve Svinčanech, též skutečným konsist.
radou a assessorem; p. Leopold Franzl, b. notář
farář Studenecký na odp. a p. Frant. Leder, farář
Zdobnický na odp. jmenování děkány. — Ustanov-
ení: p. Fr. Holman, kaplan v Čermné za koop.
do Chotěborky, p. Václav Honzák, kooperator, za
administrátora v Kratonohách, p. Václ. Hanuš, ka-
plan Nechánický, za proz. katechetu do Žamberka,
p. Jan Kabrhel, kaplan Činěveský, za kaplana do
Poděbrad, p. Jos. Svátek, kaplan Haberský, za ka-
plana do Činěvse. — V Pánu zesnul: p. Ant.
Kulhánek sen. děč. jub. maj. zlat. zást. kříže s
kor., konsist. rada, děkan v Kocléřově, † dne 28.
května 1898 (nar. 27. února 1812 v Lomnici, vsv.
25. července 1836). — Uprázdňené místo: Ko-
cléřov, fara patron. Josefa Etricha, ode dne 29.
května 1898.

Spolek na podporu chudých studu-
jících škol středních v Hradci Králové pořá-
dál obvyklý zahradní koncert na Sřetelnici dne 18.
června. Program pečlivě vybraný přednese hudba sl.
c. a k. 41. pluku, jež vzhledem k dobročinnému účelu
koncertu propůjčena byla bezplatně. Těšíme se, že
tato velmi oblíbená zábava i letos setká se s účastí
a hojně bude navštěvována.

Hospodyně škol ve Stěžerách
navštívil dne 25. t. m. slovnatý pan dvorní rada dr.
Lamb, aby přesvědčil se o prospěchu chovaneč.
Slovnatý pan dvorní rada byl s doclenými výsledky
velmi spokojen a projevil sboru učitelskému svoji úpl-
nou spokojenost.

Himěřadná valná hromada jednoty
katolické učitelstva konala se dne 31.
května v místnostech Adalbertina. O půl 9. hodině
složena byla v seminářském chrámu Páně máe svatá
za zemřelého člena A. Konětopského, načež odebrali
se shromáždění v počtu asi 50 členů do valné hro-
mady. Předseda jednoty pan Karel Skultěty, říd.
učitel v Šestovicích, zahájil schůzi po vřelém proslovu,
načež přednesen a schválen byl protokol sepsaný o
poslední valné hromadě. Při čtení bodu, že jednotu
přesídli do Prahy, rozpředla se živá debata a uznáno,
že prospěch spolku přeložení toho vyžadoval; odbory
jednoty mohou se zřizovati, kde se toho potřeba ukáže.
Pokladník jednoty p. V. Špaček, říd. učitel v Ko-
lářkách přednesl zprávu pokladní a uvedl, že jistá
část z uložených peněz věnována byla dárce výslovně
na podpůrný fond. Jednota čítá nyní 126 členů z řad
učitelstva a 110 členů z řad duchovenstva. Čilá de-
bata rozvířila se také o návrhu na založení jubilej-
ního fondu podpůrného pro členy jednoty. O bodu
tomto referoval řídící učitel V. Špaček, který přečetl
návrh stanov. Fonový odbor nemá být samostatným
spolkem, nýbrž má být pouze odborem jednoty. Z pří-
jetého návrhu stanov vyjímáme: Základní fond jubilej-
ní má obnášeti 20 000 zl. a podpory mají udíliti
se z úroků tohoto kapitálu, takže kapitál zůstane ne-
zmenšen. Vyplácení podpor nastane však již při do-
sažení výše 5 000 zl. a sice těžce nemocným, kteří
byli nejméně 3 roky členy spolku a dostávají budou
dle stavu pokladny a poměrů dotyčného 20—40 zl.
měsíčně. Přihodil-li se někdy, že bude v roce více pří-
hlášek než by pokladna stačila, ustanoví výbor mini-
mum. V případě smrti člena jednoty dostane se po-
zůstalým podpora ve výši až 80 zl. Na pohřeb vy-
platí se určený obnos dle okolností i v druhém roce
členství. Přihlášky o podpory diti se budou tištěnými
blankety vyplněnými stranou a potvrzeními lékařem a
místní duchovní správou aneb prokázáním se listu o
dovolení. Nevyčerpá-li se někdy roční úrok na roz-
dělení podpor, připsá se ku kapitálu aneb se pou-
žije na podporu vdov a sirotků bez pense aneb s pensí
nepatrnou. Podpory ty, o jejichž přiřknutí rozhodne
výbor, stanoveny budou od 30—40 zl. Počátek k za-
lození fondu stane se tím, že část hotovosti nyní
uloží se k tomu účelu do spořicí knihy poštovní,
kde budou i další vklady ukládány a kupovány pak
za ně státní papíry, které nesou větší úrok. Splacené
příspěvky kvitovány budou v některých listech kato-
lických. Do výboru zvoleni byli pak pp.: za předsedu
K. Skultěty, dále Špinka, P. Železný, katech.
z Prahy, V. Špaček, říd. uč. v Kolářkách, sl. Cha-

brova z Prahy, Kavka, Fr. Jelínek z Malotic,
K. Jelínek ze Starého Kolína a Flekáček. Za
náhradníky: sl. Foltínova a pp.: Němeček, Bře-
zina a vdp. P. Škrdla z Prahy. Revisory účtů jsou
sl. Bayerova z Prahy a p. Mazanec ze Smi-
chova. Do výboru místního odboru královéhradeckého,
který se při té příležitosti ustavil, zvoleni byli pp.:
P. Orel, vicedirektor Borromea, Dvořák, učitel z
Vejvanovic, Vrabec, učitel z Librantic, řídící Špigl,
Řím, Prokeš, sl. Dusilova a Blažek, učitel z
Rosic u Chrásti. Za náhradníky téhož odboru zvoleni
byli: pp. Šimánek, Špinka, P. Fayks z Chru-
dimi a Svoboda z Řežtůk. Při volných návrzích
přihlásil se k slovu ThDr. J. Mrštík, který objasnil
účel Cyrillaké jednoty a zval k hojně návštěvě při-
štích praktických přednášek, které budou se počát-
kem srpna konati v Hradci Králové. Na další návrh
uneseno bylo domáhati se stejného platu venkovského
učitelstva a učitelstvem na školách měšťanských. Ku
konci pak přijata byla rezoluce týkající se sochy P.
Marie na Staroměstském náměstí v Praze a žádá se
v ní, aby socha nebyla z místa dosavadního odstraněna.

Užívejme líhových lamp žárovek.
Výhody, které nám odtud vzejdou, pak-li ve svých
domácnostech budeme šmahem užívati lamp na líhové
světlo žárové zařízených jsou tyto: 1. Na místě mi-
zerného světla z čadícího a čpějícího petroleje opa-
tíme si světlo velice jasné a intenzivní, co do barvy
podobné světlu dennímu, které je na prasto bez čmoudu
a zápachu. 2. Miliony doposud za prabídny petrolej
do ciziny vyváže é zůstanou nám doma. 3. Značnou
úsporu lhu denaturovaného ku svícení podporovati
budeme domácí jeho výrobu z vlastních našich plodin.
Lampy na líhové světlo žárové zařízené opatří nám
na vjstlovené přání místní obchodníci. Lampa úplná,
z kovu, s dvěma cylindry, s dvěma žárovými tělesy a
s kouli nebo stínítkem z mdele broušeného skla stojí
9 zl. Denaturovaný líh je radno koupiti u větším
množství, protože přijde tak muchem levněji. Při koupi
lampy žádejme za navod k upotřebení.

Čtené redakce časopisu „Obnova“
v Hradci Králové. Dle § 19. zák. tisk. žádám za
uveřejnění této opravy dopisu z Náchoda v č. 20. ro-
čníku IV. uveřejněného: „Není práva, že jsem někdy
učinil toto prohlášení: Kdyby se bylo podařilo zjed-
nati kompromis před volbami, volili bychom p. Ti-
chého za purkmistra, ale nyní na to žádným způso-
bem přistoupiti nemůžeme.“ S úctou JUDr. Josef Či-
žek. V Náchodě, dne 25. května 1898.

Vyšší obchodní škola v Hradci Krá-
lové zařaduje se dle úřední Wiener Ztg. ze dne 24.
května jakož i říšského zákonníka ze dne 21. května
1898 XXVIII. čís. 77. od ministerstva pro zemskou
obranu do seznamu tuzemských učilišť, se zřetelem
na jednoroční dobrovolnickou službu vojenskou, a vy-
ššími gymnasií a vyššími realnými školami (na roven
postavených a to na základě § 25. branného zákona.

Zloděj bicyklu. V sobotu 28. května ukradl
nestoudně neznámý pachatel účetnímu firmy Hanuš
Bichter v Hradci Králové kolo na veřejném chod-
níku před písařnou stojící a zmizel. Kolo „Gregrovka“
dobře zachovalé, černě lakované, v ostatních částech
vesměr niklované, opatřeno jest na zadním kole no-
vou pneumatikou „mnichovskou“ na předním objezdu
hladkou „kontinental“. Brzda schází, rovněž i taška
vzadu u sedla. Na zadní vidlici nachází se na straně
pravé vnitřní znatelný úder kamenem. Převod 77,
klika s kolečkem montována, řetěz článkový. V době
krádeže nalézal se na oblonkovitých řidítkách velký
jednoduchý zvonek, a dlouhá plochá taška černá pro
potřeby cyklistské. Po pachateli se pilně pátrá.

Podvysocké Listy, organ dr. Pacáka,
okresního starosty Výborného a vůbec evangeliků
na Čáslavsku a Kutnohorsku, uveřejnily 27. května
článek „Jaký je vlastně ten biskup královéhradecký“.
Článek ten překypující hnusnými lžemi, byl psán ndp.
biskupovi na přivítanou v otcovském jeho kraji. Rod-
ný statek dědečka ndp. biskupa jest v Rybněch a
v Kutné Hoře i v četných okolních vesnicích má náš
p. biskup krevně přátele. V článku napadání jsou
také tito, zejména řádní a inteligentní občané z Kře-
setic, kterým nelze nic jiného vytýkat, leda že jsou
to vzdělání, přičinliví čeští rolníci a lidé poměrně
majetní a upřímní katolíci. Na stolec biskupský po-
vznesl prý ndp. biskupa hr. Thun, který prý přisahal
všem svobodomyslným snahám boj nejkrásnější. Za
ohnisko nejnovějších proudů pokládány prý východní
Čechy a tam těžká ruka Thunova nejhorší zvěř měla
prý dopadnouti. A dopadla prý. Úřad biskupský spo-
jený s velkým jménem majícím k dispozici armádu
kněžstva a vlivu jeho podlehlých velkostatkářstva,
podporovaný byrokracií, není prý ani v nynější době
něčím, co by se mohlo jen tak přezíráti. I staral prý
se Thun, aby všechna moc tato vložena byla v ruku
muže, schopného udusiti vše, co by jen trochu zá-
nělo volnější vzduchem. Mužem tímto jest prý bi-
skup Brynych. Tak i s veškerými přídavky sprosfa-
ctví se snaží namluvití svému podvysocký organ dra
Pacáka, téhož Pacáka, který honěvnatě se drží spolku
s vys. šlechtou, který mocnému hr. Thunovi první
běžel dělat pukle a jehož největším štěstím a snad
i existenční záchránou bylo, když jej hrabě Thun
učinil svým hochranem anebo aspoň radou při některé
nejvyšší instanci. Organ pana dr. Pacáka vytýká ndp.
biskupovi protekci Thunovu a sám po ni vzdychá a
touží, sám i se svou stranou postavil se pod ochra-
něná křídla Thunova, který jedině je zachráně před
vstetkem zklamané omladiny, strany pokrokové a
socialistické, kterou si u nás sami vychovali. Organ

dr. Pacák vytýká ndp. biskupovi spojení s byrokracií a p. dr. Pacák a jeho četní přátelé snaží se toužebně dostat se do její řady. Leť jest, že ndp. biskup vykoupi si odpustění za několik slatých a odvoláním a že „Slova pravdy“ obsahovala nepravdu; pravdou však jest, že kanovník Brynych byl od jeho eminence ndp. knížete arcibiskupa a primase království Českého vládě za biskupa královéhradeckého samojediný navržen a to pro své zásluhy o vlast a církev. Biskup Brynych je svému císaři a králi, katolické církvi a vlasti a českému národu s tělem a duší oddán a proto vystupuje proti stranám podvrzatým, proti odpůrcům víry a mravnosti, proti odpůrcům národa a české vlasti. Dr. Pacák miloval se dlouho se socialisty, pokrokaři i omladinou, fedroval je dle možnosti a až teď rolníkům, živnostníkům a všem přerůstají přes hlavu. Pan dr. Pacák nebyl v prostředcích nikdy vybíravým, nestál o mravnost a my se nedivíme, že jemu a jeho orgánu se biskup Brynych nelíbí. Když sbíral padesátky a desátky na založení „Podvysockých Listů“, sliboval, že to bude list slušný, že nebude napadati osob; a čím jsou dnes „Podvysocké Listy a Český list“? Orgán bordelů, pačulí, tržanský list, který napadá řádné občany a katolíky, biskupa Brynych, kat. vikáře, arciděkana, děkana a kněze, rozšafné statkáře, rolníky, měšťany, řemeslníky a dělníky. Koho brání „Podvysocké Listy“? Kdo jim dá peníze a kredit. Jsou to v první řadě evangelíci. Ti půjčili též velmožnému pánu, který nemá ani za halib hypotéky — tisíce, jemu svěřeno veškeré právní zastupování, aby si na zadlužených rolnících a zubožených chalupníčích přivydělal a tak aspoň částečně dluhy své spláceli mohl. Té zadlužené politice, která se nyní v Kutné Hoře i v okrese ve velkém slohu provádí, musí sloužiti za podnož schudlý český lid; ten musí nastavovati hřbety i kapsy, aby si na nich a z nich moderní spasitelé národa pomohli. Heslo: ni zisk, ni sláva u našich svobodomyšlných nic neplatí a proto vládné a podporuje se dnes na Kutnohorsku malešovský včady. Velikým mužem jest tam též malešovský pan doktor, který dnešní nezdravé poměry na Kutnohorsku pomáhal tvořit, který zvrátil bývalý pořádek a zavedl vládu mužů nynějších. Okresní výbor a zastupitelstvo nedělají na Kutnohorsku v první řadě občané, ale páni doktoři. Za starostu okresního a městského nezvolen muž nejspolehlivější, ale pánům nejpovolnější. Při dobrém plzeňském podání se pánům vše. Na vodičku u nedrží, zejména ne pan doktor z Malešova, který má na Křesetické občany proto takový vztah, že drží v ruce Vodičku u než na něho, že dají více na muže řádné a nedají ničeho na radikály podvysocké. Coždivu, že je v Podvysockých Listech také tak zřezali. V Křesetických však mají pro strach uděláno a myslí si klidně: „Kdo cti nemá, jinému jí nedá“.

Přehledku četnictva zdejší stanice konal dne 2. t. m. c. k. major B. Piéringer.

Vytlučení okna. Dne 29. m. m. opil se v hostinci č. 299 dělník Vincenc Zedník z Hlavočovic a počal tropit rámus. Když mu byly vyndány boty, vytlučil kameny okna téhož hostince. Zbujník byl zatčen a odevzdán soudu.

Honba na zloděje. V minulých dnech odrazil Fr. Státek, 20 roků starý, příslušný do Č. Libčavy plátněný kufřík J. Sobotkovi a jal se s ním prchat. Záhy spozorovala zlodějka al. K. na podání, dohonila jej a lup mu odebrala. Zloděj byl pak policií pronásledován a zatčen.

Oheň. Dne 31. m. m. vypukl o tři čtvrti na 1 hod. v noci oheň v domě p. Götze na Kuklenách. K ohni vypravil se hasičský sbor z Hradce Králové.

Ukončení školního roku na pokračovací škole kupecké v Hradci Králové. Odbýváno ve čtvrtek dne 28. t. m. v místnostech vyšší obchodní školy. Odpůdně byla od 2 do 7 hodin ve velké sále výstava písemných prací žáků, o 7. hod. večer za účastenství zástupců kuratoria školy, obchodního gremia a hostů udíleny hodným a pilným žákům odměny a rozdávány výkazy a vysvědčení. Z obvyklých zpráv výročních vyjímáme některé údaje. Škola měla tři třídy; v I. třídě bylo 16 učňů, ve II. třídě 11, ve III. třídě 8 učňů a 8 pomocníci obchodní, celkem 37 žáků. Dle předběžného vzdělání bylo z nich ze škol obecných 12, ze škol měšťanských 12, ze škol středních 13; českého jazyka mateřského bylo 29, chorvatského 1, německého 7. Ze 34 žáků na konci roku bylo mravně chování úplně zákonné u 31, zákonné u 3; návštěva školy velmi pilná (do 8 vynechaných hodin) u 8, pilná (do 20 hodin) u 14, nestálá u 8 (do 32 hod. vynechaných) a nedbalá u 4; prospěch byl u 6 velmi dobrý, u 13 dostatečný, u 3 nedostatečný. Nejlepší žák na naštevování: Zadrublík Josef (od p. Jana Zadrublíka v Kuklenách), Skuherský Frant. (u firmy K. V. Skuherský v Hradci Kr.), Šimek Cyril (u p. V. Špalka), Müller Viktor (u firmy Berger & Munk v Hradci Kr.), Četenec Václav (u p. B. E. Tolmana), Hlava Karel (u p. A. Helvicha), Med Frant. (u p. H. Richtera), Rind Hugo (u p. A. Helvicha), Müller Otto (u firmy S. Ganz), Rotořavský Ludvík (u p. Jos. Pilnáčka), Lehmann Arthur (u p. E. Bejtkovského) a Kraus Alfred (u p. E. Eisnera). Odměněno bylo ze III. třídy 6 žáků, ze II. třídy 6, z I. třídy 8 žáků. Na odměny přispěli: sl. Spořitelna Královéhradecká 10 zl., sl. Zál. úvěrní ústav 10 zl., sl. obchodní gremium v Hradci Králové 5 zl., sl. pravověrné měšťanstvo 5 zl. a. z. l. Československá obchodnická beseda v Praze. Dárcům těmto vzdává správa školy uctivé díky.

Změna ve stavovách hypot. banky pro království České poslední provedená. Dle

posled platného pravidla se při zápůjčkách na nemovitosti rolnické, není-li to odhad nákladem strany provedený, určuje hranice sadzbení dvěma třetinami tak zvané hodnoty katastrální, t. j. čtyřicetivacetišobné sumy čistého výnosu katastrálního. Až do té výše, tedy do šestnáctinásobné sumy ročního výnosu mohla dosud banka, připočítouc základy předcházející, zápůjčky povolovati. Acoi mohla strana o zápůjčku se ucházející dáti provést odhad, leť ten zápůjčku zdražuje tím větším poměrem, čím menší zápůjčka jest, a tak panovala vždy jistá nerovnost mezi většími a menšími statky, pokud šlo o příznivě podmínky zápůjček. Nyní hledí se v Čechách poskytnouti větší možnost zápůjčky bez potřeby dosavadní tubé hranice a to tak, že bude v moci ředitelství poskytnouti zápůjčku až do dvacetinásobné sumy katastrální hodnoty, bude-li z dokladů po ruce jeoucích patrné, že se to může státi bez ujmy pro bezpečnost banky. Dlužník bude si moci tedy o celou čtvrtinu čili 25 proc. více vypůjčiti nežli dosud. Ovšem jen může a s udanou podmínkou, takže nároků na to není. Uvážil-li se však, že snadno budou po ruce pomůcky potřebné, na př. prodejní smlouvy, odhady soudní atd. není uvolnění takto způsobené bez významu. Tím se budou podporovati také konverse hypotečních dluhů na nižší záročení a delší dobu splácení. Objasníme změnu stanov hypoteční banky praktickým příkladem. Nemovitost rolnická dává čistý roční výnos 168 zl. Až dosud si mohl rolník vypůjčt 16krát 168 zl., tedy dohromady 2.688 zl. Protože ale byly zápůjčky jen stem dělitelné, tedy fakticky se mu vyplátilo jen 2.600 zl. Nyní si bude moci vypůjčt 1.8 krát 20 t. j. 3.360 zl. (vlastně 3.350 zl., protože se suma dělí padesátku zl. čili 100 korun) čili 6.700 korun. Až do té výše bude lze uskutečniti zápůjčku nevyprověditelnou a pravidelnou půlroční anuitou na 2 a čtvrt proc. t. j. 150 zl. 75 kr. Naproti úroku dosud snad jen 5 proc. placenému (půlročně sumou 167 zl. 50 kr.) znamená to půlroční úsporu 16 zl. 25 kr. a celoroční 32 zl. 50 kr., při čemž dluh sám se již umořuje. Daň gruntovní při výnosu 168 zl. nyní 10 proc. elevě činí něco přes 24 zl., úspora činí tedy více než plný obnos daně gruntovní, vystačí ještě na třídní daň domovní a část místních přírůžek. Konverse svých dluhů na nižší úrok by mohlo české rolnictvo ročně ušetřit 60 milionů zl., tedy více než činí všechny přímé daně a přírůžky.

Spolek německých měst zakládali ve svatodušní neděli německí fanatci v Liberci, kdo městská rada všechny obecní střízence z obecních služeb propustila pouze proto, že se zrodili z matek českých. Místodržitelství nepovolilo zřízení spolku německých měst, protože jest doznáním jeho účelem vypařiti z měst Němci ovládnutých české obyvatele. Dr. Funke prohlásil, že Němci povedou stříznost až k říšskému soudu a že podají dotaz na říšské radě. Po událostech ve Štýrském Hradci a v Liberci musí hrabě Thun s německou obstrukcí vážně a rozhodně slovíčko promluvit.

O obilní a chlebové a otažce jednalo se v neděli na Střeleckém ostrově v Praze. První řečník dělník Domalíp žaloval na stát a zemi, že o dělnictvo se pranic nestarají, obce prý nekonají své sociální poslání a nepostarají se ani o své dělníky. Rolník, maloobchodník, průmyslník i živnostník jsou prý proti zlepšení postavení dělnictva; obcem vytýká, že se nepostaraly o zřízení obilních skladišť a laciný chléb. Internacionální socialisté v této příčině nic nedělají. Rolník Štátní z Pádařova praví, že by obecní sýpky dělníkům nic neprospěly, nanejvýš rolníci by si z nich mohli opatřovati semeno. Dřívější sýpky bývaly prázdné. Dále pravil řečník: Otázkou chlebovou obírá se Čeněk Till, mlynář ve Štýrsku, po dobu více než 30 let, sleduje všechny cíle, aby se chudému lidu dostalo dobrého a laciného chleba, což dosíci chce následujícím způsobem: Stát cislajtaný koupí veškeré domácí obilí za průměrnou cenu, jež by převyšovala o něco výlohy reální a uloží je v státních zásobárnách. Jelikož ale v Cislajtani vyrábí se pouze dvě třetiny potřebného obilí, zakoupí echázející jednu třetinu v cizině, na př. v Uhrách a uloží je rovněž také ve státních skladištích. Dle potřeby dá pak obilí v domácích mlynech spracovati, mouku buď prodá neb speče v státních pekárnách, v nichž by k vůli malým reálním vydajům zavedeny byly stroje. Celou přeměnu měl by stát ve své ruce, nechť by z podniku toto těšiti a následkem toho byl by chléb značně lacinější. Leť proti tomu ozvaly prý se četné hlasy obilních obchodníků a i Uhrům to není vhod, poněvadž zmíněný schodek obilí se v Uhrách nyní mele a tím by byli uherští mlynáři zkráceni. Dále pak nutno vzíti v úvahu, že alpské země, které musí téměř veškerou spotřebu obilní mimo svých hranic kupovati, nesouhlasily by s tímto návrhem. Proti státním pekárnám činili námitky pekaři a pekářny takové nebyly by ani praktické z ohledu velkých nákladů, byť by i obce nákladní výdaje amortisovaly. Řečník jest s Čeněkem Tillem v písemném spojení a pracují společně na zlepšení plánu tohoto. Po té léčil p. Štátní postupný systémem kupování obilí, jakož i pozdější postupný prodej jeho i navrhuje, že by proměnu tuto měla provést zeměská správa, aniž by docíliti chtěla výdělu, čímž by bylo lze ceny moučných potravin značně snížit, cena měla by být pevně stanovena a o domácí směleť mělo by být postaráno. Předloha tohoto znění byla již českému zeměkému námo přeložena poslancom p. Alfonsem Štátným. Nímto se vyslovuje řečník nutnost stanovení taxy čili výsady pro pekaře, dle níž by se musili tyto řádit při neuposlechnutí tohoto nařízení měli by býti trestáni. Řečník tvrdí, že jest ur-

čité vypočteno, že za jisté váhu obilí lze dostati tutéž váhu chleba, a při tom má podnikatel ještě slušný výdělek, což se také skutečně v Německu a v severních Čechách děje. K zamezení prodeje výrobků s uherského obilí navrhuje pan Štátní, aby živnost a potravinami byla koncesována, k čemuž by se mělo pracovat, než vyrovnání s Uhry bude skončeno. Po té navrhuje pan Šejček k resoluci proti spekulantům, kteří usilují umělým způsobem vyháňati ceny potravin do výše, zejména bursám, jež pracují na úkor velkých mas pracujícího lidu, proti konsumním daním s piva a žádá zřízení stálého výboru, jež by chránil dělný lid před vykořisťováním jednotlivců. Resoluce byla přijata a sájmavá tato schůze za ukončenou prohlášena.

Příští koňský a dobytčí trh odbývati se bude v městě zdejší dne 6. června 1898. Poslední trh byl čilý a účastnili se ho obchodníci domácí i cizí.

Šňatek slaviti budou al. H. Kolářská ze Smiřic a p. Em. Hladík, c. k. četnický závodčí z Hradce Králové, v děkanském chrámu Páně v Holohlavech dne 14. t. m. o 11. hod. dop.

Opilka z ponti. Z tošovského dvora u Opočna přijela minulého pondělka selaká příležitost do Velin pro dělníky, aby je odvezla okopávat cukrovku v řečeném dvoře. Jak bylo lze předvídati, musil vozka dělníky teprv z hospody sbírat, poněvadž se tam o ponti tančilo až do rána. Dělníci i dělnice vsedali rozebrání od tance přímo na vůz, při čemž jistý Lohnický právě lezl ze zadu na vůz, když koně trhly a Lohnický spadl pod kola, jež mu přes lebku přejela. Zůstal na místě mrtev i zanechal tu ženu a několik dětí.

Nalezené peníze. Především týden nalezena byla u Pražského Předměstí cestou k nádraží jistá částka peněz, která odevzdána byla nálezcem k uschování na policejní komisariát.

Zajmuté husy. Dne 2. t. m. pásla Ant. Zelinová ze Šostan na louce v místech bývalého voj. cvičiště, které byly zajaty počtem 25 kusů a ponechány do zaplacení pokuty na policii.

Hromadné utracení ozhrbých cikánských koní. Jedna cikánská tlupa vyměnila na koňském trhu v Pelhřimově dva své koně, kteří byli sledováni později v Černovicích a v Radeníně ozhrbými, takže museli býti utraceni. Protože zabili koně páslí se s jinými 12 cikánskými koni, nařídilo místodržitelství, aby tyto koni byli vypátráni a utraceni. Stalo se tak v Měšicích u Tábora dne 25. května. Než-li pohoda se dal do práce, loučili se cikáni, cikánky i jejich děti plačky se svými koněky, kteří sdíleli s nimi potulný život. Cikáni obdrželi od státu 475 zl. náhrady, tedy za koně 40 zl. Protože některého koupili beztoho za pět setů, tedy je to za cikánské koně slušná náhrada.

Zkoušky učitelské způsobilosti při c. k. zkoušební komisi pro školy obecné i měšťanské v Hradci Králové. Z kandidátů pro školy měšťanské uznáno způsobilými 8 s vyznamenáním, 13 prostě, 1 reprobován a 3 odstoupili; pro školy obecné approbován 1 s vyznamenáním, 8 prostě, 1 reprobován a 2 odstoupili. Z jazyka francouzského dosáhli způsobilosti 3 kand. s vyznamenáním, 6 prostě, 1 reprobován; z jazyka německého approbováno 13 pro školy měšť., 9 pro školy obecné, 1 reprobován pro školy měšť. a 1 pro školy obecné. Ze hry na housle dosáhli způsobilosti 3 kandidáti.

Stavba nové školní budovy školy hospodyněské ve Střešíně velmi rychle pokračuje, díky energii pana podnikatele architekta Kříčky, tak že, jak znalci tvrdí, dokončena bude nejdéle v měsíci. Tím také dojde uskutečnění myšlenka posvětit novou budovu při slavnosti ukončení 11. školního roku, jež stanovena jest na den 17. července 1898. Slavnost tato, jak se dovidáme, má býti ještě pestřejší než byly předchozí s slavností, vystupujícími chovanky pořádané. Těšíme se již předem.

Následky zrušení obilních cel ve Francii nejsou příznivé. Francouzské listy konstatují, že se předseda min. Méline se zrušením ukvapil. Na zrušení obilních cel odpověděla Amerika nikoli snížením, nýbrž zvýšením obilních cen o celé zrušené clo. „Budete platiti obilí bez cla tak draho, jak jste platili se clem“ odpověděli američtí židovští spekulanti a „7 franků bývalého cla poplyne do našich kapes“. Zrušení cel prospělo jenom spekulantům. Velký francouzský rolnický časopis navrhuje, aby se provedlo, co druhdy v Egyptě učinil Josef, aby se v letech úrodných dělaly ve státních sýpkách zásoby, jak se pro vojsko činí, stát aby pak v letech neúrodných za slušnou cenu obilí prodával a obyvatelstvo nevydával na pospas obilním spekulantům.

Zvěsti z východních Čech.

Z Kutné Hory. Týden před svatodušními svátky ohlášeno bylo větším Kutnohoranům, že v sobotu 28. května zavítá do Hory J. B. Milost, aby tu posvětil krásné obnovený chrám sv. Trojice. Příchod oznáměn též korporacím městským i venkovským. Agitací osobních ohledů uvítání nebylo, ač známé bylo, že příchod ndp. biskupa mnohé bude páliti. „Podvysocké Listy“ vyšly o den dříve než obvyklé a vyhrstly celé škopičky oběť své spínaly, takže státní zastupitelství je poslédji též zabavilo. V Kutné Hoře i v okolí rozeseny celé balíky konfiskovaného čísla. Městská rada usnešla se neuvítati p. biskupa, jen konstelní výbor se měl dostavit k uvítání. Terrorizovaný starosta p. Macháček hlasitě si stěžoval na nemilou situaci. Hejnic marně vysílal rodiče, aby školní děti neposílali k uvítání ndp. arcipastýři, aby jej občané

neuvítali. Leč v sobotu odpoledne dostavily se k uvítání četné družičky, úředníci a důstojníci v uniformách, 300 bíle oděných občanek družiček školy klášterních, dále šákyně měšťanské školy a v jejich čele též množství družiček, dále šáci škol chlapecké, pokračovali, realky, učitelského ústavu se všemi pp. učiteli a profesory, hasiči, osetřitelci, horníci, různé řemeslnické deputace, sta, ba tisíce svátečně oděných dívek, žen a mužů. Impozantní špalír sahál od Týlovy ulice, přes náměstí až ku kostelu sv. Jakuba, kde očekávaly J. B. M. veškeré důstojníky a státní úředníky se svými přednosty. Nejváženější advokáti dr. Brůna a dr. Mláčan, okr. hejtmán, vel. duchovenstvo, vážené měšťanstvo — všichni slavné a důstojně přivítali svého biskupa, který srdečně všem hodnotářům a deputacím děkoval. V kostele sv. Jana promluvil J. B. Milost k přítomným posluchačům. Sta lidí marně se snažilo dostat se do kostela. Řeč poslouchána napjatě a se souhlasem všech pravých katolíků. Po sv. požehnání odebral se náš arcipastýř na arciděkanství. — O politování hodném redaktoru pacákovských orgánů se všeobecně povídalo, že nálepkem slavného uvítání pukl zlostí. Srdci pro něho, že to nebylo pravdou. V neděli meškal ndp. biskup v Křeseticích. V pondělí za slavného průvodu ubíral se k sv. Trojici. Po všech okolních stránkách, mezích a cestách pospíchalo obecnostvo za námi. Byl to vakutina malebný pohled. Rolníci z Bylan, Myskovic, ze Suchodola atd. spolky místní hasičské (Myskovic a Bylan) a hudbou stály zde a s prapory. V pestrém zástupu obecnostva viděl jsi nejružnější věky a stavy, šaty a kroje. Obecnostvo sleduje celý posvatný úkon s nezdolnou pozorností a když mu na konci dopřáno slyšeti slovo Boží z úst Biskupských, hrne a tlačí se do kostelíčka, že povstává tláčenice a šum, v němž téměř hlas řečníků zaniká, a jest třeba ustati na chvíli, aby vše zaujalo místa a vysechlo konec nadšené a velmi dojímavé řeči, v níž se vykládá smysl posvatných obřadů při svěcení chrámů Páně. První mši svatou přináší v novém domě Božím nejdujetoj. Arcipastýř náš a učitelský ústav, řízený vzorným panem prof. J. Janderou, přednáší mohutné zpěvy posvatné otfášající nitrem chrámovým i posluchačovým. Za nejkrásnějšího počasí, v nejlepší náladě, bez nejmenší nepohody a výtržnosti skončila slavnost Kutnohorská zdárně. Povznesenou myslí a s netušeným uspokojením ubírali jsme se od nejsv. Trojice ke Kutné Hoře, těšíce se v duchu na podobnou slavnost, jež dá-li Bůh, v nemnohých letech shromáždí nás při podobné slavnosti kolem velechrámu Svatoborského, jenž sice po nehledu, ale vždy víc a více vystupuje před nás v nádherné opravě své. Sám vrchní náš Arcipastýř těší se na svěcení této svatyně, jež nemá v celé střed. Evropě hned sobě rovné a jest přední ozdobou Kutné Hory a celého českého království. Neuvěřitelný p. arciděkan Karel Vorlíček, jenž po mnoho let všechnu práci a sílu svou věnuje památkám Kutnohorských svatých zajištěl i v těchto dnech slastný pocit v obětovné a umění církevnímu oddané duši své, když slyšel z úst svého Arcipastýře před shromážděným klérem a panetvom oceňovati zásluhy a zdárné výsledky neumorné práce své. Jásot, se kterým přítomné duchovenstvo přijalo zprávu, že Jeho Bisk. Milost jmenuje v uznání zásluh pana arciděkana svým biskupským notářem, jásot shromážděného kléru vikariátu, jásot tlumočnický city pravdivé a byl projevem milým i Jeho bisk. Milosti i panu arciděkanovi, jenž přejeme, aby ve věčném zdraví dočkal se i korunování svého velešlé, slavného totiž posvěcení velechrámu sv. Panny Barbory. Potom, co jsme v těchto dnech zde zažili, máme všechnu příčinu, abychom se na budoucí konsekraci těšili, a my se na ni také opravdu těšíme doufajíce, že v ohledu náboženském přinese nám osvědčení a vyjasnění! O podrobnostech se ještě zmíníme.

Z Přelouče. Jak delší dobu oznamovala prohlášení na rozích ulic svolala městská rada přeloučská schůzi lidu na minulou neděli, 22. května, při níž měl promluvit o politické situaci zemský a říšský poslanec pan Josef Sokol. Učastenství bylo dosti slabé, zejména venkov byl řídko zastoupen proti všem schůzím dřívějším. Z města viděti bylo známé tváře a dle slyšitelných důkazů, které hrozily přejíti v makavé, byli přítomni také sociální demokraté a národní socialističtí dělníci. Schůze pak sama měla průběh tento: O 2. hodině zahájila schůzi lidu měšťanstvo pan Jos. Slavík a představitel přítomné poslance, kromě vrchu udaného ještě p. Udršala a p. J. Komárka. Na to ujmá se slova poslanec J. Sokol. Řeč jeho celkem nepřinesla nic nového a i stoupence politiky mladočeské musí sobě uložit velkou rezervu, máli takovýto výklad o politice mladočeské vylechnuti. Pan řečník častěji vyrušován výtky sociálních demokratů předeem se obraňuje, že nechce mluvit co poslanec, nýbrž co nestranný pozorovatel. Charakterizuje vídeňské vlády jakýmsi Quissovým, také epigramem, že dříve nechťela českému národu dáti nic, a teď že to nic už dáti chce. Užívá podoběnství o Honzíkově, jenž věrně pánu svému sloužil a na konec vysloužil si na krk lámen, přirovnává vymoženosti posledních let k této výslužce, která vrcholí ve státní němčině, jež poznovu objevuje se na obzoru politického života. Proti hlasu: do opposice! praví p. řečník, že k opposici nedostává se nám mužů nešťastných, nedostává se nám lidu opposičního a výeviku. Bylo to škodou, že ta hrstka opposiční nálady z našeho lidu se ztratila. Pan řečník tóna v nějakých předhistorických reminiscencích volá: „I k pozemským bohům jest třeba se modliti, jim obětovati, a u nich vyhledati si patrona a zajištění si jejich přehled Porovnává život politický v Německu k životu u nás. Tam prý vše politizuje. U nás však prý tomu není tak. U nás národní organizace jest nedostatečná, jest to jenom organizace třídní, která hubí organizaci národní. Řečník klade otázku: „Co se učinilo na obranu ohrožených menšin?“ A tu široce rozvíjí program svůj na obranu ohrožených menšin a vrcholí ve výroku, že my v politice jsme příliš nechápaví a skutenosti dosud nepoučeni. Snad mladočeské straně nastane povinnost hájiti trojdišnost království českého proti obudě státní němčině. A proti této chce pan poslanec, aby v rodinách českých uplatňovala se znalost ruštiny. Řeč pana poslance byla často přerušována výtky sociálních demokratů

a hned po řeči jeho ke slovu se hlásil obuvník, pan Juška s dotazem: „Kterou se stranu to mnil pan poslanec, smiňuje se o jedné straně, která národ sradila, zda stranu křesťansko-sociální či sociálně demokratickou?“ A pan poslanec praví, že to byla pouhá nárdka nevinná a díkce řečníka. Když opětá pan Juška (sociální demokrat) podporován hlasy p. Tamchyny obuvníka a p. Nováka, bývalého zámečnicka, činí dotaz, proč mladočeská strana nehlasovala pro návrh Verkaufu (žida) o zrušení cla obilního, odpovídá poslanec Udršal. Učiniv několik nemstných poznámek o staré škole a kostelu, poukázal k tomu, že náš lid není tak opposiční, jak by bylo třeba. Ale nastále ozývaly se hlasy proti p. poslanci, i p. Novák, bývalý zámečnický nyní sloup agitace sociálně-demokratické, volá: „Co pak tu jenom nám povídáte o sociálních demokratech, vy je pořád jmenujete. To je hanba. My jsme také Čechové!“ Tu pan poslanec vzdává se slova, při čemž hlásí sociální demokraté nesmírně, tak že předseda p. měšťanosta schůzi rozpouští. Co jest zvláštní, ve schůzi této bylo pozorováti mnoho neplno letých výrostků ba i učenky. Nechceme míti radost z porážky jiného, my průběh celé schůze lidu pouze konstatujeme, důsledky vyvodí si každý sám.

Z Křesetic u Kutné Hory. (Slavné přijetí J. B. M.) Předvečer slavnosti oblašován byl střelbou z hmoždíků. Ráno měl býti uspořádán budíček, ale dešť mu zabránil, nezabránil však tomu, aby veliké množství lidu sešlo se na uvítání svého nejdujetoj. 16 státních banderistů v čele s p. Moravcem, rolníkem v stejnokroji vyjel naproti J. B. M. a přijali ho v obci Perštejnici, kde jako čestný občan se p. biskup zastavil a srdečnými slovy ku svým spolubojovníkům promluvil. Mezitím shromáždila se všechna zastupitelstva a představenstva přifařených obcí u brány slavnostní na počátku všeměr prapory v národních barvách ozdobených Křesetic a pan starosta Vlasák slovy významnými tlumočil radost, jakou pociťuje všechna obec, že ve svém středu může přivítati náměstka apoštolského a sliboval jménem všech, že lásku, s jakou ho dnes vítají, zachovají mu po všechny dny, děj se co děj! J. B. M. poděkovavši za milé přijetí ubíral se provázen hudbou, slav. spolkem dobrovolných hasičů, sl. obchodním a průmyslovým spolkem s praporem a množstvím lidu k farnímu domu, kde tvořily špalír školní dívky. Žákyně Pokorná podávajíc kytici přála dojemně p. biskupovi, prosíc, aby přijel z jeho o slavnosti sv. Ducha přinesl všem Jeho sv. dary a Jeho sv. pokoj. Na to p. řídící Kmoniček ve jménu učitelského sboru několika slovy dal výraz radosti nad příchodem J. B. Milosti. Po uvítání p. faráře vstoupil nejdujetoj biskup do fary, aby se oblékl do liturgických rouch, pak provázen kněžími vystupoval drabou slávoobránu vzhůru ku kostelíčku, kde na prahu čekala milostivá pí. patronka, baronka ze Schaffrů. Kostel po vstoupení celého průvodu do vnitř byl v okamžiku jako by ho nabil a ještě mnoho a mnoho lidstva stálo venku tísňíc se u dveří a kol kostela. P. biskup v promluvě své kladl hlavní důraz na vzájemnou důvěru a lásku mezi knězem a osadníky. Po skončení slavnosti odebral se nejdujetoj installator a s duchovenstvem k paní patronce ze Schaffrů do Oumonína. Ku čtvrté hodině pak vrátili se všichni do Křesetic, neboť p. biskup si přál strávit ještě milé chvílky mezi občany Křeseticými. Při té příležitosti odezdán mu byl starostou p. Vlasákem, který promluvil několik srdečných slov, diplom čestného občanství obce Křesetic. Desky zhotoveny z tmavě červeného plyše a uvnitř vložena skvostně psaná adresa s biskupským znakem následujícího znění: Zastupitelstvo obce Křesetic jmenovalo ve schůzi své, dne 21. května 1898 obydávající svého vrchního pastýře, Jeho Biskupskou Milost nejdujetojšího Pána, pana ThDrC. Edvarda Jana Nep. biskupa královéhradeckého, člena zemského sněmu království českého atd. čestného občana obce: Dobrušky, Jesenice, Městce, Roztok, Solnice, Žlunice, Chroustova, Sekeřic, Kozojed, Perštejnici, Chlumu atd., čestného člena přemnohých o církev, vlast a lidstvo záslužných ústavů a spolků, Pána na Chrásti, Podlažicích, Zajezdci, Chlumu, Roubovicích atd. jednohlasně svým čestným občanem. V Křeseticích dne 29. května 1898. Diplom čestného občanství podepsali starosta obce pan Al. Vlasák, radní pp. Josef a Jan Nep. Jelínek a pak všichni ostatní hodnotáři a členové obecního zastupitelstva. Diplom zhotoven byl v závodě p. Švarce v Kutné Hoře. Až do 6. hodiny setrvali všichni přítomní v srdečné zábavě. J. B. Milost se s duchovenstvem, sl. obecním představenstvem a veškerým občanstvem, které tvořilo špalír za volání Sláva! Na zdar! a na abledanou srdečné rozloučil. Rolnické banderium dalo J. B. M. čestný průvod až k obci Perštejnici a provelo ma jedrně Sláva! Občané Křeseticí, kteří patřili v okraji kutnohorském vedle Perštejnických, Bilanských a j. k nejvdělanějším a nejsemostatnějším, nedali se hrozami, potupami a sprostotou nepřátel ndp. biskupa pranic zastraditi, ale ukázali, že jsou stejně hrdí jako Češi i katolíci. Zřizování nové farnosti získaly Křesetice velmi mnoho.

Politický přehled.

Císař ustanovil, aby arcikníže František Ferdinand z Este při všech vojenských inspekčních vystupoval jako co do hodnosti nejstarší podmaršálek.

Říšská rada sešla se po třináctidenní přestávce ve středu. Po rozpuštění obecního zastupitelstva ve Štýrském Hradci a spolku českých měst nelze na plodnou práci v parlamentě ani počítati.

Zákon o přírůzce k cukerní daní. Dle předlohy finančního ministra Dr. Kaizla má se dnem 1. srpna t. r. zavést daň 6 zl. 1 metrického centu cukru, cukrovinek, cukrového ovoce, čokolády, kakaa neb líkerů. Z výnosu nové daně mají se upravit platy úřednické 11,500.000 zl., profesorská bohosloví 44.000 zl., státních sluhů 3,500.000 zl., náhrada erárních mýt 1,000.000 zl.

a náhrada novinářského a kalendářního kolku 2,500.000 zl.; celkem 18 a půl mil. zl. Protože cukerní daň vynese jen 15 mil. zl. tedy ovšem na uhrazení nových těchto břemen neť jich úbytků — nestačí. Vláda zavede daně z piva a líhu asi později, aby to poplatníky příliš nebolelo.

Novinářský a kalendářní kolek má býti dle předlohy ministra Dr. Kaizla kterou ve středu přeložil sněmovně, počínaje dnem 1. ledna 1898 zrušen.

Američané mají konečně svůj operační plán. V neděli odjel nejvyšší velitel amerických vojsk (jimž schází dosud boty, uniformy a zbraně) do Tamy, a přeplaví prý se ve středu s 20.000 muži většinou řadového vojska buď na mys Majsi na severovýchodní Kuby, anebo přistane na ostrově Portoriko, pak-li admirál Schley zatím admirála Cerveru v opevněném san-juanském zálivu zničí. To se dosud nestalo, naopak admirál Schley trpěl velice prudkou mořskou bouří a musil proto s lodstvem dále od pobřeží kubánského. Dle telegramu z mysu haitského střelilo americké lodstvo v pondělí odpoledne na 3 batterie u San Jaga a střetlo se se španělským lodstvem. Palba prý byla neobyčejně prudká. Boje u Santiaga účastnilo se 14 amerických lodí (6 vel. a 6 menších). Američané měli prý také četné torpedové lodě (podstrčila je snad Anglie?) a utrpěly prý zvláště tvrže, totiž hlídné náspy Morro, Lasocapa a Punta Gamba stojící po obou stranách při vjezdu do zálivu. Ve 3/4 odpolední dělostřelba ochábla, až umkla na konec docela. Na moři prý bylo slyšeti ještě nějakou dobu střelbu. Američané Sampson a Schley mají příčinu s bitvou a s porážkou Cerverova lodstva spěchat, neboť dnes nebo zítra v sobotu může býti již druhé španělské lodstvo pod admirálem Camorou u Kuby. Chvástávi Američané o výsledku bitvy u Santiaga málo mluví. Španělé tvrdí, že jejich tvrže pranic neutrpěly, ale naopak 3 americké lodě, dále křižák silně pochroumán a na 1 lodě vznikl požár.

Rudini obnovil své ministerstvo. Nepřítel katolíků Zanardelli odstoupil.

Vláda navrhla zrušení erárních mýt od 1. ledna 1900 a slevu poplatků při přechodu nemovitého poplatku. Při postupu statku dětem neplatí se při ceně do 5000 korun žádný poplatek, při ceně do 10.000 se platit bude 1/2%, při ceně do 20.000 pak 1%, při ceně přes 20.000 korun 1 1/2% z ceny, při ceně přes 20.000 kor. pak 2%. Při postupu cizím osobám se platí 3% od 10.000 kor. 3 1/2%, od 40.000 kor. 4%.

Schůze obecního zastupitelstva konala se ve čtvrtek odpoledne s tímto programem 1. Návrh městské rady stran oslavy Františka Palackého usneseno bylo, aby k trvalé památce zřízena byla nadace, na níž obec věnuje 2000 zl. které zúročí 6 proc. ve prospěch posluchače vysokých škol technických. V první řadě na tuto subvenci bude míti zdejším rodák a pak příslušník. Aby činnost Palackého vešla v známost lidu, zakoupení obec za 100 zl. brožur, jež vydá slavnostní výbor v Praze a rozdá je mezi lid. Mimo to přijala městská rada protektorát slavnosti zdejších sdružených spolků a věnuje jim 50 zlatých. Jako deputace při slavnosti v Praze účastní se pp. Ulrich a Jar. Červený. 2. Rozhodnutí o ofertách na práci truhlářskou a zřízení plotu u nových škol měšťanských a obecných stalo se při zadání práce truhlářské ve prospěch firmy Hlavatý za 2249 zl., Hájek 447 zl. 40 kr., Knypl 592 zl., Netuka 333 zl. 49 kr. Tělocvičné nářadí zadáno firmě Sýkora v Lomnici za 350 zl., železný plot kol budovy zadán p. Rabasovi za 2103 zl. 33 kr. 3. Rozhodnutí o ofertě na propachtování kořalečnického krejcaru stalo se ve prospěch jediného žadatele a sice spolku Netlová, Fráňka a Kohna za cenu 2200 zl. 4. Vyšádal se revers předepsaný ministerstvem železnic, že městská obec v principu souhlasí, aby elektrická dráha vedena byla po pozemcích a komunkčních obcích. 5. Rozhodlo se o přijetí nadace zřízené J. Osv. hr. Janem z Harrachu za příčinou jeho jmenování čestným měšťanem. Nadace tato obnáší 300 zl., z nich bude se vypláceti úrok vždy 15. května některému šáku školy průmyslové.

Dr. C. a k. ředitelství rodinných statků v Praze darovalo na nové oltáře a kazatelnu v chrámu Páně v Černilově 100 zl. Zaplat Bůh!

Listárna redakce.

Pánům dopisovatelům. Stručných a zajímavých zpráv z jednotlivých míst a okresů nemáme nikdy přebytek. Pouze spolkové zprávy, které se podobají jedna druhé jako vejce vejci nemají pro širší kruh čtenářů zajímavosti. Zprávy, mající pouze místní význam, budtež co nejstručnější. Kdyby nám byly takové zprávy posílány odevšad, vyplnily by celý list a pro poučné a zábavné zprávy by nezbylo místa. Jak by takový list vypadal? Kdo by jej četl? Věřme, že duševní plod se jeho původci vždy líbí, ale mnohé, čtenáře by uvedl v zoufalství. Musí-li redaktor tak mnohou zprávu, tak mnohý článek a feuilleton od začátku až do konce přečíst, jest více než dost vytřetán a musí míti nervy železné.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. května 1898. 1 hl. pšenice zl. 09.00 až 10.50, žito zl. 7.00 až 7.45, ječmena 5.00 až 5.50, oves zl. 3.40 až 3.85, proso zl. 5.20 až 0.00, vikev zl. 5.50 až 6.00, brách zl. 0.00 až 0.00.— dočka zl. 0.00 až —.00, jáhly zl. 9.40 až — 9.80, krup 10.00 až 25.—, bramborů zl. 2.00 až 2.00.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 10. června 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Lidé s dvojím srdcem.

Smutnou známkou mravní spustlosti našeho věku jest sesprověnění citu. Pro příklady nemusíme daleko. Zajdeme na př. do Lomnice nad Popelkou. Umřel tam staříček farář. Pohled na mrtvolu nutí každého nezkaženého člověka k vážným úvahám; nad mrtvolou zamyslí se i spustlík. Ale hle! Radikální páni na radnici lomnické odešli účastenství při pohřbu farářově! A proč? Inu proto, že jejich „osvěta“ udělala jim ze srdce kámen, a nařizuje jim i oproti mrtvému si zasuťi, protože to byl katolík.

Oproti katolíkům jest srdce každého od Boha a církve odpadlého — tvrdé.

Takto jest i v jiných případech. Tak to pozorujeme zvláště na jistých pánech, jimž se k službám propůjčují mladočeské, radikální a evanjelické listy, o socialistických ani nemluví. Oproti katolíkům mají ti páni srdce opravdu jako kámen. A nevím, který druh listů bych v tom ohledu dal na první místo. Kdo čítá listy našich pp. pastorů, ten myslím, že bez rozpaku, co se týká bezcitného a surového tupení všeho katolického, dá přednost listům evanjelickým.

Páni těch listů, ať se lepšími nad katolíky křesťany činí, ani z daleka nepomýšlí na přikázání: Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim. Toho zákonů obzvláště náš biskup. Proti tomu je dovoleno všem! Jakou bezcitnou zlobou naplněno jest srdce pisatelů Hlasů ze Siona, toho nejnověji podaly listy tyto opět důkaz. Píší, že Brynch je „nedůtklivý pán“, že zasílá opravy a se vši jizlivostí posilují se mu, že nejde k soudu, ač dobře vědí, jaké rozsudky vynášejí helvetští porotci, ač dobře vědí, že v celém království českém není muže, který by tolik nejspřostších urážek klidně snášel jako právě biskup Brynch. Takovým způsobem páni nepřesvědčují, že mají lepší náboženství, ale ukazují, že mají srdce — tvrdé.

Podobně si počínají rozliční ti „husitští“ bojovníci na radnicích a v křemách. S bezpříkladnou bezcitností a surovostí mluví proti katolíkům a biskupovi. Křivda nekřivda, lež nelež, vše jedno — bude-li to koho boleti, na to ani nepomyslí, žene je k tomu bez rozmyslu jejich tím husitářstvím, vlastně však odpadem od Boha nadutě, zkažené tvrdé srdce.

To tvrdé srdce mají tedy pro katolíky. Pro sebe mají zcela jiné, totiž náramně měkké, citlivé, zrovna jakoby nebylo to, které je tak tvrdé proti jiným. Toto druhé jejich srdce je hned náramně akoroucené, jakmile se jen něco málo dotkne jich. Tu jsou hned ti nejnedůtklivější páni pod aluncem.

Tak to bylo n. p. s jedním vysoce postaveným pánem v církvi evanjelické. Dokud se tiskly jen na katolíky vtípy a posměšky v helv. kalendáři „Orloji“, tu se nerozčilil, ale když vyšel katolický kalendář „Meč“, tu jim tloukl o stůl. Dokud po více než dvacet let Hlas ze Siona chrtil spousty potup na hlavy katolické, ano i na samého Palackého, a nikdo jim neodpovídal, tu bylo vše dobře. Ale jak začaly katolické listy, obzvláště „Čech“, útoky odrážeti, tu to jich redaktora dvojot. pána z Chocně, moc a moc mrzelo, až tak moc, že svolával schůzi „proti řádění římského tisku.“ Právě jemu bylo tenkrát řečeno, že má dvě srdce: jedno pro katolíky, to je tvrdé, to necítí nic, když jeho p. majitel nejpustější vtípy dělá na osoby a věci katolické, druhé pro sebe, to je měkké, to bolí, když se někdo dotkne pána jeho anebo věci, kterou on zastával. A tak je to s rozličnými „božími bojovníky“ vůbec. Zvláště letos se to zase ukázalo při biřmovací cestě v diecési královéhradecké. Co tu bylo potup, lži, štvání od Králova Městce až do Paky a Lomnice. Dokud to šlo do biskupa, to nebolelo, ale když přišly odvety, tu ti rozliční rejthárkové honem psali do Národních listů, a hubovani na klerikální tisk. Měkké jejich srdce, když se jednalo o ně, mělo bolest, bolest velikou. A tak je to v Kutné Hoře, a tak je to v Chocni.

Nešťastný liberalismus natvořil nám všude lidí s dvojím srdcem.

Ale to je právě ta nejatkvělejší obrana křesťanství a porážka našeho svobodářství. Kde duši

pronikne křesťanství, tam má člověk srdce jen jedno, to jest srdce, které podobno jest srdci Původce křesťanství. Jest to srdce, které miluje s celou rozhodností pravdu, právo, spravedlnost a ctnost, a které umí, pro tyto vznešené statky člověčenstva i tře, ba až i s radostí, křivdy snášeti a vůbec trpěti. Srdce bezbožským liberalismem porušené jest více nebo méně lhostejno ku pravdě, právu a ctnosti. Srdce bezbožské miluje jen sebe, a proto jest schopno i křivdy páchat i oproti těm, kteří se staví na odpor jeho sobectví hajíce pravdu a ctnost. Za to ale trápí se a cítí bolest, když se jeho samolibosti někdo dotkne. Jest to, jak patrně, srdce, ať v některém ohledu přirozené „dobré“, v celku nenálečténé, sesurovélo.

Tento neblahý vliv liberalismu jest tak mocný, že i mnohé věřící, ale neuvědomělé katolíky zachvátil. Dokud jsou tu sami obranci jejich vlastní víry, tu zůstává srdce jejich chladné, ba říkají: K čemu to? Člověk má rád pokoj. Ale když dojde konečně i na ně, tu to teprv začínají cítiti, a tu jsou celí nešťastní, že „jsou v novinách“.

Bohu díky, že i v tom ohledu začínají věci selepšiti. Slav. dnové svat. v Kut. Hoře, v Perštejnici, v Křeseticích, Bylanech ukazali, že ještě jsou lidé, jejichž srdce umí ceniti pravdu, právo a ctnost a umí též pro tyto něco té novinařské „potupy“ snést. Nemáme vroucnějšího přání, než, aby se počet takových srdcí množil víc a více. Bylo by to jen ku prospěchu vlasti. Lidé se srdcem dvojím by přicházeli z veřejnosti do zátiší „klidného odpocinku“. Lidé pak se srdcem opravdu křesťanským by zajisté prokazali mnoho a mnoho dobrých služeb ubohému národu, jež do záhuby vedli a vedou ti s tím dvojím — bezbožským svobodářstvím zkaženým — srdcem.

Moderní žoldnéři.

Za starověku pořádali caesarové a velmožové zápasy gladiatorů, kteří se ku potěšení svých pánů a četných diváků vraždili volajíce: zdrav buď císaři neb velmoži, jedinci na smrt té pozdravují! Ve středověku si opět knížata a velmožové najímali žoldnéře, kteří za žold — dnes tomu zitra onomu, kdo více jim platil — sloužili, odpůrci pána svého vraždili, loupili, plenili, ohněm a mečem potírali. Dnes se děje ovšem všecko ve velkém. Tvoří se obchodní a průmyslové syndikáty na ožebračení a vyplundrování hospodářsky slabších lidí, tvoří se strany, aby političtí dobrodruzi se osobně obohatili a k tomu ještě tituly dobrodinců lidstva a národa si vydobyli. Tak je tomu dnes ve vzdělané Evropě i Americe, tak je tomu i u nás. Roku 1889, 1890 a 1891 spojila se i u nás řada lidíček, která pomocí najatých štváčů ostoužela zasloužilé národní pracovníky, vytloukala jim okna, hanobila jejich rodiny, terrorisovala veřejné mínění, rozbíjela politické schůze a přispívala všemi prostředky k tomu, aby různým sobcům a šplhákům pomohla na noby. Tehdy vytloukána okna především Riegrovi, Bráfovi, Kvícalovi, Hlasu Národa, vyplákan Randa, Tomek, Talíř, Hlávka, Oliva a jiní a jiní lidé, kteří národu ve skutečnosti více prospěli, nežli ti moderní spasitelé národa dohromady, kteří všem stavům českého lidu naslibovaly hory, doly, věci možné i nemožné.

V Praze odsuzovali tehdy všichni slušní lidé štvance „Národních listů“, které rády k nekálým svým účelům zneužívaly nejvíce oblíbené tehdy jména Havlíčka, Sladkovského a Baráka. Neprozíravý lid tehdy oslavoval oba Grégry a „Národní listy“, před jichž byty a kancelářemi dělal hluché demonstrace.

Varovali jsme tehdy svedenou mládež a dělnictvo před takovými demonstracemi. Bylo to marno. Pomocí židovských milionářů a boháčů zakládány tenkrát četné revolverové plátky a spolky, jichž zběsilým řáděním každý jinak smýšlející byl pranýřován, zrádcován a hmotně ubíjen. „Raději od Němce a žida než od Staročecha a klerikála!“ — tak znělo tehdy heslo „Svůj k svému“ — a nám nebylo proto pranic divno, že i politici, které jejich strana považovala za muže vážné ba

i bystrozraké politiky, prohlašovali za největší vymoženost liberalismu, že získal české židy.

V roce 1895 začalo však mezi českými liberály silně kvasit; liberálové a socialisté počali se jítit a oddělovat. Při volbách do zemského sněmu začali jevit nespokojenost též rolníci a živnostníci. Byli uchváleni novými sliby a šikovně připravenými rolnickými a živnostenskými sjezdy, v nichž sice proti vůdcům padlo mnohé ostré slovo, které však chlácholením a slibováním hned zatusováno. Klananý lid nevěděl, že tajnými pořadatelí sjezdů těch byli ti vůdci a jejich zchytralí agenti.

Prudké nárazy nastaly před volbami do říšské rady, které neutuchly ani po nich. Proti českým liberálům povstal rozhodný odboj, válka na život a na smrt, v řadách studentstva a dělnictva. Nespokojenost rolníků a živnostníků ještě více vzrostla. Lid přestal důvěřovat doktorům, poznal, že mu nemluví pravdu, že zahávají a zamotávají situaci pořád více. Veřejné schůze za takové nálady nemohou se pořádati, z nouze musí vypomáhati tajné konventikle důvěrníků, z nichž mnozí nejsou také více spokojeni.

Pro „Národní listy“ a pro venkovské jejich vůdcovské fabrikáty nastaly zlé časy. Doby „oslav“ minuly, lid poznal, že je to podezřelá, bezcenná zboží. Jak honem pomoci tonoucím nulám a vůdcovskému jejich orgánu? Z nouze lapá čert i mouchy a tak začaly „Národní listy“ vyráběti nové zboží, „národní dělníky“. Tito odvislí lidé, placení z různých fondů a sbírek, mají dělati „Národním listům“ a jich trabantům čestnou a ochrannou stráž, mají se za ně prát a vlastenčit dle grégrovskeho liberálního noty. Na ty platí zejména též liberální židé — národní, čeští, křesťané, ty červené platí opět liberální, nacionální židé nemeští. V době, kdy se páni bratři z obou socialistických táborů melou, nemusí si věru židovské s a s a s a vyčítat. Berou ho obojí, jen když ho dostanou.

Moderní vojska gladiatorských žoldáků tedy v Čechách již máme. Budou se potírat na vzájem a pak třeba společně budou potírat ty, na které je jejich liberální vůdci pošlou. Ondyno se potírali na Lipanech. Roku 1434 se tu potírali česká aristokracie a demokracie, roku 1898 se tu porvali jenom potomci té husitské demokracie obou dvou socialistických odstínů a kdo se oběma tajně smál, byli to potomci nikoli Husů a Čechů, nýbrž potomci zlatého telete.

Internacionální socialisté byli na Lipanech bití, věnce jejich byly roztrhány, rozmetány a rozdupány, v odvetu za to řinčela v sobotu okna generálního štábu jich odpůrců v Praze. Internacionální socialisté totiž rozbili v sobotu večer všech 7 přízemních oken v redakci „Národních listů“, vylámaný okénice, málem byla by vypáčena bývala průjezdní vrata a vytlučena celá redakce „Nár. listů“, kamž místo ovací zaléti tak mnohý kus cihly a kamene.

Zatracovali jsme vždy každé násilí, zatračujeme i toto, neboť konečnou škodu odnesou z toho jen rolníci, živnostníci a pořádku milovné kruhy občanské.

Na venkově již teď nečiní rozdílu mezi národními a internacionálními socialistickými dělníky. A to právem, neboť obě frakce chovají stejně nepřátelské smýšlení proti pořádku milovným a majetným třídám občanským. Národní dělníci, podporovaní tolik „Národními listy“ a některými méně prohlédavými přívrženci strany mladočeské, mají přece program radikální pokrokařský, a jsou internacionálním socialistům mnohem bližšími než-li nynějšímu vedení strany mladočeské a umírněným mladočechům vůbec. Soudnějším a prozíravějším Mladočesi vědí to velmi dobře ale nemají odvahy to veřejně říci. Mnozí vůdci, vidouce úplné fiasko své politiky, myslí si, ať to raději všecko praekne, — aprés nous le deluge — po nás ať přijde potopa — a proto mlčí. Nemají též odvahy vystoupiti proti švindlu, který tropí „Nár. listy“ s Husem. Myslím, že pamět Husova zachová je před pomstou tak dlouho sváděného a klamaného národa. Proto vyzývají opět národní dělnictvo a část dosud věrného studentstva, aby pořádali štvance proti katolíkům v Praze a na venkově. Toto zjišťování českého lidu může nejvíce poškoditi zájmy našich rolníků. Katolíkům

čmi švanecmi neustodí, katolická církev přestála Jakobíny, Robespierri a Maraty — ale jako tyto neulili pomstě svedeného lidu, tak mu nejdou ani svůdel z Mariánské ulice. I pro ně nadejde brzy den hněvu — dies irae!

František Palacký.

II.

Roku 1827 vyslal stavovský zemský výbor Františka Palackého, aby uvázal se v pokračování v Pubiňkových chronologických dějin Čech, jichž v letech 1770—1801 vyšlo 10 svazků, z nichž poslední sahá do války třicetileté. Pubiňkovy dějiny jsou velice rozvláčné a nezáživná práce; proto František Palacký ve vyjednávání se zemským výborem poukazyval hned k tomu, že jest nezbytná potřeba, počítí zpytování dějin českých znova, hlavně na základě pramenů listinových, kterých předchůdcové jeho jen malou částku viděli; hrabě František Šternberg podporoval Palackého v tom všem co nejrozhodněji. Dobner, Pelcl, Pubiňka i Dobrovský podali nám jen úryvky z našich dějin, ale žádný celkový, přehledný a poučný obraz.

Palacký dobře soudil, že dějiny národů považovány bývají všude za nejdraší jeho dědictví, že jsou pokladem zkušenosti, které nabyl na dráze života svého, že jsou zrcadlem cnosti a necnosti národa, učitelem a výstrahou, čeho se chápáti, čeho pomjieti má. Národ odloučený od dějin předků svých podobá se uhořelému nalezenci, jenž nadarmo touží a poptává se po rodičích a po rodině; nejen bojuj pramen slasti nežoých vyschl jemu haed u porodu, ale i blahotinný podnět ke cnostem občanským, k lásce a obětem vlasteneckým, bez nichž obecné dobro prospívati nemůže. Palacký byl si dobře toho vědom, že úloha pravého dějepisce jest nejen události sestavit a poučiti o tom, co se stalo, nýbrž také hledati příčiny, proč se tak stalo. Dějepisec stane se učitelem svého národa jen tenkrát, když národu svému vyloží, které vlastnosti jeho jsou dobré a které špatné, které jednání národa prospívá a které škodí. Palacký snažil se proto účinně národu vyložiti smysl české historie, on chtěl z českých dějin dáti národu poučení pro přítomnost i budoucnost:

Sněmovním usnesením ze dne 13. dubna 1829 ustanoven byl Fr. Palacký za stavovského historiografa s platem 1000 zl. k. m. Ale kanclář dvorská na to oznámila stavům, že toto usnesení nelze k potvrzení předložiti, že však mohou stavové jednati se spisovatelem, aby napsal dějiny za honorář. To se stalo usnesením stavů dne 7. března 1831; zálohy za honorář a útraty vykázáno Fr. Palackému 1000 zl. Avšak i to se nehlíbilo Vídni a tehdejšímu nejv. purkrabímu (místodržiteli) dali notnou důtku. František Palacký chtěl napřed vydati dějiny české od nejstarších až do nejnovějších dob; leč práce mu rostla pod rukama. Po mnohých nevyhnutelných přípravách vydal konečně r. 1836 první svazek svého dějepisu jazykem německým, jemuž hned dostalo se zasluženého uznání ode všech přátel českého národa. V díle tom byl obrovský pokrok, jak co do látky tak i co do formy, oproti dřívějším spisům dějepiscům. Palacký vystoupil tu jako vědec i umělec, jak ve vyhledávání a kritickém používání pramenů, tak i v krásném výkladu a ušlechtilém vanešeném slohu.

Při tomto úspěchu přála tomu také shoda jistých nahodilých okolností, že sněm český dne 2. dubna 1838 mohl obnoviti své usnesení v příčině historiografství a císař Ferdinand Dobrotivý nejv. rozhodnutím z dne 24. listopadu 1838 dle tohoto návrhu udělil Palackému titul českého stavovského historiografa.

Méně štěstí měl Fr. Palacký se svou myšlenkou vydávati slovník naučný; musil tuto myšlenku spojití s Museem, aby se vyhnul opletání s policií a s vídeňskou vládou. Dne 11. ledna 1830 přijal výbor muzejní Palackého, Jungmana a Jana Svatopluka Presla za členy nově zřízeného sboru muzejního k vědeckému vzdělání řeči a literatury české. O takovou společnost se čeští vlastenci před 50 lety pokoušeli. Na vybírání knih sbírány příspěvky a kdo dal 50 zlatých, stal se zakladatelem Matice české a dostal zdarma veškeré spisy Maticí vydávané. Když Ferdinand Kinský, první kurator Matice české, upsal k tomuto cíli 1.000 zl. Roku 1832 převzala Matice muzejník do svého nakladu. První velké dílo, které Matice vydala, byl velký slovník jazyka českého od Antona Jungmanna.

Sbor maticní pilně se staral o vydávání dobrých knih českých. František Palacký zachoval české literatury Fr. L. Čelakovského, Hanku a Pavla Šafaříka opatřiti jim slušná místa k životu. Krom Muzejníka a dějin pracoval Palacký i jinak. R. 1832 vydal nakladem Matice „Přehled současných nejvyšších důstojníků a úředníků zemských a dvorských ve království Českém od nejstarších dob až do nynějšíka, jenž dosud zůstává důležitou pomůckou všem, kdož se obrací dějepisem českým. Roku 1837 vydal se Fr. Palacký na cestu do Říma, aby tam v archivu Vatikánském, nejobhatším archivu celého světa, hledal prameny k dějepisu českému; tudy historie česká nabyla světla v dobách a ve stránkách, ve kterých domácí prameny nejméně ji osvěcovaly.

Mimo to Palacký navštívil i četné jiné archivy domácí i cizozemské všude sbíraje materiál. Mnohdy k veliké starosti dějepisců národních, nýbrž i k budoucí potřebě svých následovníků. Listiny Palackým opsané uloženy jsou v Museu českém. R. 1841 vydal Palacký sbírku formulářů listinových ze století 13. a 15. a ukázal, kterak dějepysce z nich čerpati může. České listiny a výpisy počal již r. 1840 vydávati nakladem země pod názvem Archiv český. Fialer a Erben vydávali dle jeho návodu Regesta.

Společně se Šafaříkem vydal r. 1880 důležitý spis „Nejstarší památky českého jazyka“ v jazyku německém, horlivě pracoval v „Králi. české společnosti nauk“, neuváženě byl činným jako jednatel musea, staraje se všemožně o jeho doplnění a zvelebení. Při tak všostranné činnosti nebylo lze, aby Palacký vydal celé dějiny českého národa. Poznav obtíže, chtěl je ukončiti aspoň rokem 1820, ale později poznal, že může je dokončiti jen až do roku 1526, tedy do zvolení Habsburgův za krále české.

Roku 1845 dospěl Fr. Palacký v německém sepsání dějin českých až do smrti krále Václava IV. r. 1419. Máje líciti války husitaké a velké tehdejší domácí boje a zmatky, musil k tomu Palacký podniknouti předběžnou práci nad míru obtížnou a unavující. Aby totiž mohl vyrozměti pohyby válečné ve vlasti, pocítil neodbytnou potřebu úplné známosti staročeského místopisu. Za tím účelem prozkoumal znova všechny starší kvaterny desk dvorských i zemských, a opatřil si z nich výpisy o jednotlivých místech a šlechtických rodech v Čechách; rovněž tak rozepsal na listky knihy konfirmační a erektivní.

Jako muž znalý nejlépe dějin vlasti, sněšení zemských sněmů a práv zemských, brán byl Palacký často na radu od pánů stavů. Roku 1842 počala vyšší šlechta na sněmu se stavěti v odpor proti absolutistické soustavě vládní, chtějíc povzněsti sněm český z přezalostného úpadku, ve kterém nalezal se jmenovitě od počátku tohoto století. Ale stavové již neznali ani oprávněnosti své a jejich zákonných základů, ani sněmovních způsobů, kterými jejich předkové ještě v 18. století se spravovali. Pročež požádali Palackého, aby je poučil, kdy a jaké proměny stěhly se v působnosti sněmů českých. Palacký měl o tom v únoru a březnu 1843 v domě knížete Karla Schwarzenberga přednášky asi před 20 osobami z paustva. Účinek Palackého byl mohutný a zdál se slibovati to nejlepší ovoce. Vlastenčtí členové pánů stavů poznávše svou právní pšdu, usilovali, aby sněmu byla vrácena aspoň práva, zaručená mu obnovením zřízení zemských z r. 1627. Mladý Karel Havlíček, ctitel a odchovanec Palackého sliboval si, že půjde li sněm tím chodem dále, že za 10 let bude ústava česká tak dobře opatřená jako uherská.

Přišel rok 1848. Revoluční hnutí vyrvalo r. 1848 Palackého zaměstnání vědeckému a zavedlo jej na dráhu politickou. Palacký obával se nebezpečí od reakce i revoluce.

Revoluční ruch německý a maďarský směřoval k rozbití mocnátství Rakouského a k utvoření státu nových. Palacký nemohl si přáti, aby české země připadly Německu, on si přál rovnoprávnost Čechů a Němců a spojení koruny české s konstitučním mocnátstvím Rakouským. Když ho došlo vyzvání, aby se účastnil příprav ve Frankfurtěm sněmu, který měl uspořádati poměry v říši německé, odpověděl Palacký listem ze dne 11. dubna 1848 Němcům, že jejich pozvání nikterak vyhověti nemůže, protože sám není Němcem. „Jsem Čech roku slovanského, i se vším tím nemnohým, co mám a mohu, oddal jsem se zcela i na vždy ve službu svému národu. Tento národ malý sice jest, ale od jakživa zvláštní a sám o sobě stávající; pačovníci jeho účastnili se od věkův ve svazku knížat německých, národ ale sebe sám nikdy k národu Německému nepočítal, aniž také od jiných po všechna století kdy k němu byl počítán“. Za druhou pak příčinu, proč do Frankfurtu jíti nemůže, to položil, že snahy německé čelí k zemlění ano konečně ke zničení Rakouska; kdežto Palacký z ohledu na drobné národy v těchto stranách, kteréž potřebují sdružení a spojení to zajiště uznává, že „kdyby státu Rakouského nebylo již ode dávna, musili bychom v sámu Evropu, ba lidskosti samé přičiniti se co nejdříve, aby se utvořil“.

Pamětné toto psaní proslulo brzo u přátel i u nepřátel; jednak přívržencům Rakouska objasnilo důsledky snah německých a jaké stanovisko by měli zaujímati proti nim. — ban Jelačić, táhnoucí proti Maďarům, dal dotčená slova o potřebě Rakouska napsati na prapory své; jednak zase toto objasnění obojstranně podrážilo Němce, kteří zasypali Palackého nejsprostšími urážkami.

Palacký pracoval též úsilovně v Národním výboru, jmenovitě v jeho odboru, který měl na starosti otázku poměru Čech k Moravě a ke Slezsku, poměr země českých k Rakousku a k této k Německu. Palacký dokazoval sváděním svým moravským krajanům, že Morava není ovšem země od Čech odvislá, tedy snad neavobodná, nýbrž stejnořaděná a stejně oprávněná část jednoho historického celku zemí českých. Žádost Pražanů o spojení zemí české koruny vysvětlil Palacký v ten rozum: 1. aby místo posavadních úřadů dvorských

pro vnitřní politickou správu, odpovědné centrální úřady království českému již nejv. říkám dne 8. dubna 1848 s rozdílnějšími oborů činnosti povolené, dostaly se zároveň také Moravě, a tak měly platnost pro všechny korunní země české; a 2. aby sněmovné zemští těchto zemí, jakotito napotom nejdůležitější faktorové zákonodárství vnitřního, jednali v plném rozamění. A jak by tak činní mohli lépe, než periodickým, buď v plném počtu, buď skrze obzvlášť volené výbory společným se scházením?“

Dva dni po vydání tohoto provolání k Moravě byl Palacký od vlády povolán do Vídně, kdež mu Pillersdorf, ministr vnitra, dne 9. máje předložil císařský vlastnoručně list, kterým Palacký jmenován jest ministrem vyučování; stalo se to prý proto, aby vláda tak ovědčila, že uznává důležitost Čechů a Slovanů vůbec. Palacký žádal si den na rozmyšlenou. Palacký žádal, aby Rakousko zaujalo naproti zámyslům Frankfortským postavení rozhodné, a to odmítavé; Pillersdorf naproti tomu se vyjádřil, že sice ministerstvo ve věci samé srovnává se s tímto míněním, ale že vzhledem k velkoněmeckému smýšlení vídeňskému má návrh ten za nevčasný. Palacký tedy vzdal se následkem této jediné neohody úřadu jemu uděleného a vrátil se okamžitě do Prahy. Vídeňáci, uslyševše, že Palacký má přijíti do ministerstva a nevěduce o jeho resignaci, mluvili o poselování Rakouska, bouřili se a jakýsi řečník nabízel se nespokojencům německým, že Čecha Palackého skolí.

František Palacký, vrátiv se do Prahy vžil 12. května v Národním výboru tehdejší naší situaci a varoval před výstřednostmi, které by mohly vše zkazit. Palacký byl členem prozatímní vlády české, kterou 30. května 1848 jmenoval prezident gubernia, hrabě Lev Thun ve srozumění s velitelem zemským, knížetem Windischgratzem. Tato vláda nechtěla se spravovati vídeňskou vládou, kterou ovládala vídeňská luza, ale hledala přímé spojení s králem a císařem Ferdinandem Dobrotivým.

Ferdinand svolil v Innsbrucku k návrhu o novém uspořádání země české a svolal proto sněm. Dr. František Ladislav Rieger a posly českými vracel se do Čech s císařskými plnomocenstvími; království českému mělo se dostati zodpovědné vlády a postavení, jakého nemělo od dob bitvy bělohorské; když tu dne 12. června beze vši rozumné příčiny následkem švanic maďarsko slováckých agentů vypukla v Praze revoluce.

Palacký, který byl 2. června zabýval první schůzi Slovanského sjezdu, za jehož předsedu byl zvolen, snažil se, aby všichni rakouští Slované dohodli se o svorném postupu a přístupu uspořádání Rakouska; hleděl osobně prostředkovati mezi stranami, chláholil výstředníky, aby ustali od počínání šileného; podařilo se mu vyprostiti hraběte Lva Thuna z rukou poblázněných studentů v Klementině, ale vida neúspěšnost svého jednání, ustal konečně Palacký od něho. Členství v prozatímním vládním výboru vzdal se hned, na počátku povstání. Za 6 dní potlačeny v Praze svatodušní nepokoje. Český sněm ovšem nebyl svolán. Od té doby uplynulo již 50 let, a dosud celý národ nestal se napravit, co v těch dnech několik zbrklých radikálů zaviniolo!

Slovanský sjezd se rozprchl. O to se také Maďarům a Němcům v první řadě jednalo.

V nastalé proměně k horšímu nezbylo zastupcům našeho lidu, leč jíti do Vídně a na říšském sněmu se pokusit o dobytí rovnoprávnosti národní, svobod politických a práv zemských. Palacký byl do říšského sněmu zvolen na šestí místech v Čechách. Přijal mandát za Nové město pražské.

Ústavodárny sněm říšský, zahájený ve Vídni 22. července 1848, zvolil Fr. Palackého do 80ti členného výboru, jenž měl vypracovati návrh ústavy. V komisi pro státní ústrojí padla skoro veškerá práce na bedra Palackého. Navrhl ústavu, jež vypracoval ve Vídni, přivlastňoval sněmu říšskému a vládě ústřední záležitosti císařského domu, zahraničné, vojenské, říšské finance, obchod a veřejnou dopravu; zemským pak sněmům a vládám přikazoval politickou správu země, soudnictví, kultas a vyučování, finance zemské a průmysl, a vůbec vše, co by nebylo vyhrazeno říši. Dr. Fr. Rieger, který pracoval hlavně v prvním výboru, který jednal o základních právech občanů, hájil pak plamenným slovem myšlenky Palackého na říšském sněmu ve Vídni a později v Kruměříži.

Zatím Fr. Palackému bylo 2. září 1848 podruhé nabízeno ministerstvo vyučování, které opět z té příčiny nepřijal, aby v oněch nebezpečných časech neseslabil vládu ve sněmu, kde zvlášť Němci z Čech a z Moravy proti Palackému zuřili.

Když dne 6. října vypuklo ve Vídni nové vzbouření, ve kterém zavražděn ministr hr. Latour, slíděno bylo i po vůdcích slovanských a jmenovitě po Palackém. Ten na štěstí byl tehdy v Praze a tak unikl nebezpečí. Když říšský sněm se rozprchl a císař Ferdinand z Innsbrucku ušel do Olomouce, poslali čeští poslanci dne 24. ministerstvu pamětná spisa, v kterém Palacký navrhl svolání říšského sněmu z Kruměříže. To se také stalo. Dne 23. února 1849 tázal se Fr. Palacký vlády, proč koketuje s parlamentem německým a proč vypsalá nové volby do frankfurtského sněmu.

Místo odpovědi přišlo dne 4. března 1849 rozpuštění kroměřížského sněmu a oktrojování ústavy. Palacký, jenž v těch letech všechny síly své věnoval k založení politické a národní svobody, byl od strážců nového povstání v Praze v květnu r. 1849 (které před vypuknutím bylo vyraženo) vyhlášen k tomu, aby spolu s Karlem Havlíčkem byl sprovzen ze světa. Ten vědek usoudili mu domácí radikálové, kteří dnes vydávají se za jediné „pravé, patentované stoupence a oslavovatele Františka Palackého“!

A za to, že Frankfurtským psaním dokazoval potřebu Rakouska, jako nikdo před ním; že Slovanským sjezdem toto vědomí šířil, že v bouřích svatodušních pracoval ku pokoji, jakož vždy varoval vlastence před všelikým násilím: — za to obviňován byl Palacký z účastenství v široko daleko rozvětveném spiknutí slovanském. A když Palacký jako konstituční občan dovolil si kritizovati centralistickou ústavu ze dne 4. března 1849 (kterou později vláda jako neuskutečnitelnou sama odvolala), a hájil v novinách soustavu federalistickou, aby v ní uskutečniti se mohla rovnoprávnost národní, kterou vláda (ale jen ústy) pořád vyznávala: za ten článek, tištěný 21. prosince 1849, byly Havlíčkovy Národní Noviny zapovězeny a paní Palacká tehdejší těžce nemocná, byla po jistých důvěrnících dána výstraha: Bude-li manžel její v tom duchu pokračovati, že se octne co nevidět na místě velmi nevilém. Mínilo se tím, vězení Hradčanské. Tak se zachovala k Palackému vláda, kterou na říšském sněmu nejvíce podporoval, která pravila, že s ním souhlasí a která ho proto volila do svého ministerstva. Od té doby, až do pádu absolutismu v r. 1860 nezavádil Palacký ani pérem o politiku. Pracoval opět o milých svých českých dějinách, jichž první český svazek roku 1848 česky byl vyšel. Od té doby psal své dějiny jen český a německý svazky dal Wenzigovi překládati, obstarávají pouze jejich opravu. Slovnik Naučný, o jehož vydávání Matici Českou opět byl usiloval nedovolila policie vydávati, ano následkem nátlaku vlády propadl Palacký 50 hlasy proti 2 při volbě do muzejního výboru dne 29. července 1852. Tak se odměnili čeští předáci Palackému již tehdy za jeho zásluby. Po založení „Nar. Listů“ učtil ovšem ještě lepší vděk. Chrástany na něho celé škopicky bláta a špíny. (Pokračování.)

Drobná obrana.

V Jaroměři dle Osv. Lidu a Ev. Církevníka vyzvala městská rada jednomyslně a důrazně tamního děkana, aby náboženské výkony byly jazykem českým a nikoliv pasquillovitou slatinou latinou. Co tomu říkáme? Jen malíčkovost. — Poněvadž slavná městská rada v Jaroměři vše, co se v církvi katolické při bohoslužbě koná v jazyku lidu k. př. velkonoční zpověď, kázání, zpěv lidu, modlitby lidu při mši sváté z modlitební knihy, modlitby kněží s lidem při procesích v křížových dnech, odpolední pobožnosti, litanie, křížová cesta, růženec, křesťanské cvičení obzvláště při misiích atd. atd. vzorně vykonává — tu se nedivíme, že i jisté ten latinský zbytek chce mít po česku, třeba byla pozapomněla, že ani ona ani děkan zákonodárné moci v církvi nemá. — To je náhled náš. Jest však mezi námi zastoupen ještě druhý a ten zní, že takové pašovství na radnicích jest pasquilem na svobodomyšlnost. A to proto, že slavná městská rada zapomněla, že nemá práva mluvit ve jménu katolíků sečtělých a uvědomělých. Katolíci takoví vědí, že církve dle úmyslu Kristova jest církví všech národů v jednu rodinu slučující. A proto každému národu mluví jazykem jeho a modlí se s ním jazykem jeho — a vedle toho koná hlavně mši svatou a jiné obřady jazykem jednotným, aby katolíci i v cizině aspoň ve svém chrámu doma byli. Neboť pravému katolíku jsou jistě řeči latinská známá u př. Gloria in excelsis Deo atd. — a ostatně sledující úkon dovede se modliti jazykem svým, znaje katolickým vychováním jich význam. Ten celý důrazný dopis z radnice jaroměřské jest jen důrazným voláním, aby se páni liberálové odhodlali něco důkladného o věcech katolických čísti a církve, které zevně náležitěji, v její podstatě, v jejím blahém působení v národech obzvláště v našem, důkladně poznati. pak by o věcech náboženských soudili zcela jinak, a sice tak, jako katolíci, kteří svou církev znají.

Zbraně klerikalismu. — Smutné světlými již dávno proslavený „Jičínský Obzor“ stal se studnicí pro Evanj. církevníka. Dvojčátka tato píší: Zbraně klerikalismu. V obci Proseči žijí občané různých náboženských vyznání, kteří se do nedávna snášeli; většinu tvoří tam evangelijci, zejména obchodníci byli dosud výhradně tohoto vyznání; od té doby však, co z jistého biskupského stolce zavládla ostrá tonina stávaly se poměry napjatější, což dovršeno tím, když na vyšší pokyn usadil se tam obchodník katolík, jemuž známým mecenášem poskytnuta nesplacitelná půjčka 5000 fl¹⁴.

Tak augúráček a obzůrkem. Jenže všechno od svrchu až dolů jest ošklivá lež. V Proseči tvoří většinu katolíci, a jest tam dle úředních vý-

kazů katolíků 898 — helvetů 223. Pravda jest, že se do nedávna katolíci s helvety „snášeli“, ale to bylo proto, že obecní zastupitelstvo i se starostou bylo krom asi dvou „taky katolíků“, evangelické. Nechodili k volbám a nebo i helvety voliti, jejich otroky býti a ještě vysmánu býti, že se katolíci k veřejným úřadům ani nehodí — to byla do nedávna ta snášlivost. Když se ale před pěti lety katolíci, vlivem katolického spolku vzpamatovali, k volbám se dostavili, svorně lidi své zvolili a nezbytného pana Vávru evangelika starostenských pečí o katolíky zbavili, tu jest snášlivost porušena. Než lži není konec. V Proseči byli a jsou kupci tři. Kadlec, syn a nyní vnuk pastora a dva katolíci, Jonáš katolík, a nájemce v katolickém domě u Klugarů. — Lež jest, že by kdokoliv — míněn jest biskup — 5000 fl. katolíku kupci byl půjčil. Pak prý se nemá psáti proti evangelikům! Což by to nebylo k smíchu; abychom tyto lži nechali bez opravy. Povidá se, že původcem takovýchto zpráv v Jičínském Obzoru, jest jeden starý augúprský pastor. Je-li tomu tak, tu jsme opravdu rádi. Jeť to dokladem, že duchem luteránským přesycený pastor nedovede o katolíci, než lháti. A k tomu ke všemu, končí Ev. církevník svou utrhačnou a lživou zprávu: „Taková jest ta římská snášlivost Jakým byl Řím v středověku, takovým jest i nyní.“ Ano zdrávi lhal! Naopak předraží. Jakým byl Luther a jeho první snatičtí kazatelové, takovými jest vy až posud. A jaká byla protestantská snášlivost na počátku, taková jest až posud. Všude i když jste v menšině vládnoucí, a když se katolíci hlásí o své práva, na nesnášlivost natíkat. To je to, co tropíte po tři sta let — a nestydíte se.

Drobné zprávy

Zprávy diecéšní. Dp. Vác. Jelínek, kaplan v Hoříněvsi, presentován na faru Korouhev, p. Seb. Weber, administrator v Olešnici, presentován na tuto faru; p. Jos. Jirásek, ustanoven za administrátora v Kocelšově, p. Václav Pokorný, kaplan Zbraslavický, odebrá se do severní Ameriky, do arcidiecése S. Louie.

Kněžské semijubileum. Dáči Báb, slavití budou v Hradci Králové v Borromeuu dne 19. a 20. července t. r. své jubileum kněží, kteří dne 20. července 1873 svěceni byli a to: Bárta Felix, farář v Zahradce. Bláha František, farář v Blažejově (d. buděj). Brož Josef, farář v Železnici. Bukovský, farář v Bradci (d. litoměřic). Fiala Tomáš, farář v Písečné. Franc Jos., farář v Starkově. Chejnovský Fr., farář v Sendražicích. Jeřábek Fr., farář v Žehuni. Kašpar Jos., farář v Rosici. Kober Jan, děkan v Chrásti. Konvalinka Alois, farář v Hroch. Týnci. Kotrbelec Karel, farář v Babicích. Machek Antonín, farář ve Zvoleňovsi (arcid. praž.). Matzko Václav, farář v Kocelšově. Michalitschke Fr., děkan v Lanškrouně. Plocek Jos. farář v Trh. Kamenici. Pospíšil Jos., farář v Lužci. Přibyl Jos., katecheta a c. k. gymn. professor v Jičíně. Sobela Jan, farář v Janově. Dr. Jan Soukup, prof. theologie a č. kanovník v Hradci Králové. Zajíček Ferdinand, farář v Bejřti. — Zeman Ignác, farář v Uherstvu. — Zemfeli již: Holík Josef, koop. v Borově. Vacek Josef, farář v Hor. Heřmanici. Zajíc Josef, farář na Chvojně. Dudek Josef, farář v Střelnici. Wagenknecht Ign., farář na Chotěborkách. I na ně bude pamatováno.

Pomoc malozvěstnictvu. Na letošní rok vrážděno bylo do rozpočtu ministerstva obchodu 175.000 zl. na podporu malozvěstnosti, v němž je zahrnuta suma 40.000 zl. za zařizování družstev zásobních, skladištních, strojových a výrobních. Od r. 1892—1897 věnoval stát na podporu malozvěstnosti 366.500 zl., a sice 10.000 zl. roku 1892, r. 1893 a 1894 po 20.000 zl., r. 1895 celkem 44.800 zl., r. 1896 a 1897 po 135.000 zl. Země a obchodní komory v království Českém věnovaly od r. 1892—1897 asi 116.000 zl., na Moravě 36.800 zl., ve Slezsku 20.000 zl., v Dol. Rakousích 15.600 zl., v Horních Rakousích 10.000 zl., v Haliči 8.800 zl. Akce na zvelebení živnosti má za účel technické povzneseení malovýroby pomocí lepších strojů, kursů odborných a výstav, poskytování modelů, dále hospodářskou organizaci malozvěstnosti pomocí organizování družstev a zdokonalení živnosti pomocí lepšího vzdělání učňů. Skoro polovičku státních podpor pohltí Vídeň. Nejvíce žádostí za obdržení odborných kursů jest z Čech. Celá pomocná akce vede se dosud málo účelně. Na Českém severovýchodě trpíme zvláště, protože obchodní komora liberecká české živnostníky nepodporuje a spíše poškozují. Českému živnostnictvu u nás nemůže býti na prospěch pak-li se nic opravdivého neděje, aby v Hradci Králové obchodní komora střízana byla.

Jak psal Karel Havlíček o svůdcích studentstva? Havlíček napsal v č. 168 r. 1848 o svůdcích studentstva podobných Nár. L. následující slova, která se hodí též pro nynější situaci: „Pánové! Jest nyní doba rozhodná! Varujte se, aby vaše jména časem svým u našeho národa ve zlé paměti nebyla co jména zaslepených neb zrádců.“ Každý rozumný ví, že jest boj nynější, boj přepjatých Maďarů a Němců proti spravedlivým Slovákům, a jenom vy, mládě, která se připravíte ke stavu vzdělanému, jenom vy tomu nerozumíte? Chcete nyní vy v našem národu strany spůsobiti, když svornosti nejvíce zapotřebí jest? Myslíte snad, že každá revoluce již dobrá jest, proto že jest revoluce? Ale snad proto schvaluje to, co se nyní ve Vídni děje, že vídeňští studenti v čelo jsou? Vídeňští studenti jsou Frankfurťáci — jste vy v pražské aule taky? Chcete snad také v Praze vládu vésti, jako ji chce aula vídeňská prováděti?

Tak dalece jistě zaslepeni nebudete! Bylo by to přirozeno, aby syn vládnul nad otcem, aby studentstvo chtělo vládnouti v zemi? „Buďte vždy milovníci a hajitelé svobody, hotoví každou chvíli život svůj za svobodu dáti, ale pamatujte na to, že dobrá vůle není dostatečná k dobytí a zachování svobody. Dobrá vůle bez rozvahy a bez opatrnosti časem více škodí než prospívá.“ Přísne odsuzoval Karel Havlíček nerovné jednání studentských vůdců Kleinerta a pozdějšího vůdce strany mladočeské a redaktora „N. L.“ Karla Sladkovského a Jos. V. Friče, jehož „rozvahu“ mohlo naše studentstvo ještě před několika lety na vlastní oči studovati. Paal o těchto malých velikánech Havlíček: „Takové lidi a jejich nezralosti nesmíme již trpěti: čas jest, opřít se jim, než se stane neštěstí a než nám neschopnosti a dotíravosti svou to zboží, co již dávno stávi pracně o opatrné nejvýtečnější mužové našeho národa.“ Trpce posuzoval Havlíček jednání tehdejších studentů a pravil, že z něho „může každý posouditi, jak hluboká politická moudrost řídí nyní kroky našeho studentstva“. „Pravá příčina odešlání této adresy odeslané Susekovi — dovoleno-li jest tajnosti srdci jistě stránky zdejších mladých vlastenců vyraziti — není nic jiného, než malá choutka opo- síení; oni by rádi nějakou novou cestu vynalezli v politice, nějakou z brusů novou, aby se po ní bez velkého umění, bez velkého namáhání mohli jíti do chrámu slávy a státi se velkým mužem. Těmto pá- nům jsou Palacký, Strobach atd., ba i snad Rieger přece jenom pedanti, kteří prý pro národnost zadávají svobodu. Tak aspoň se naučili mnozí z těchto našich mladých vlastenců od chytrých Němců zpívati a opakuji často tuto píseň. Jest věru radost býti chytrým Němcem, když se najde tolik lehkověrných Čechů.“ „Pokud p. Sladkovský a Kleinert atd. budou náčelníky našeho pražského studentstva, pokud se mezi studentstvem samým nenajdou síly, přesahující duševně takové pány, potud ovšem užíme ještě mnohou politickou masqueradu.“ „My dobře víme napřed, že za takovýto úsudek o našem studentstvu dostane se nám hojných: Přešet ať nad i copů atd., jak jsou již nevyčerpané studnice těchto dvou vtipů: avšak sobě od jakživa vykládáme svobodu slova a mínění tak, že jest dovoleno, všechno, vládu, náboženství — a také studentstvo naše posuzovati“.

Za konceptistu obchodní a průmyslové komory v Plzni zvolen byl zdejší okr. tajemník, pan JUDr. František Drtina, muž vysoce vzdělaný a snaživý. Na universitě pražské a berlinské věnoval zvláštní plii otázkám sociálním a národohospodářským. Odchodem p. dr. Drtiny do Plzně, který se stane již za měsíc, utrpí značně náš okres a kraj.

Podpůrný spolek samostatných živnostníků v Hradci Králové pořádá v neděli dne 12. června koncert na Střelnici. Za nepřítizného počasí bude se konati koncert 19. června. Čistý výnos případně podpůrnému fondu. Hudba Sokola Holického.

Zadání prací truhlářských v nové školní budově. V poslední schůzi obecního zastupitelstva, o které jsme do minulého čísla pro nedostatek místa jen stručně referovali mohli, zadány byly práce truhlářské: p. Hájkovi za 447 zl. 40 kr., p. Knyplovi za 592 zl. 65 kr., p. Hlavatému na Praž. Předměstí pro školu měšťanskou za 2.249 zl. 97 kr., p. Netukovi za 393 zl. 49 kr. Nábytek pro tělocvičnu zadán byl p. Sýkorovi v Lomnici n. Popelkou. Zřízení železného plotu kolem školní budovy zadáno bylo p. Rabasovi ze Slezského Předměstí za 2.133 zl. 33 kr.

Spolek na podporu chudých studentů v Hradci Králové pořádá ve středu dne 15. června 1898 zahradní koncert v městských sadech „na Střelnici“ za laasového účinkování úplné kapely sl. c. a k. pěš. pluku Arnošta Augusta vč. vodu z Cumberlandu čis. 42., osobním řízením p. kapelníka. Začátek o 4. hod. odp. Vstupné: do zahrady rodina 50 kr., osoba 20 kr., studující 10 kr.; do taneční místnosti osoba 20 kr., studující 10 kr. Čistý výnos věnuje se chudým studujícím zdejšího c. k. gymnasia, c. k. realky a c. k. paedagogia. Po koncertě taneční zábava dle zvláštního pořádku, jenž se rozdá při vstupu do sálu. Znamením, že koncert se pořádá, bude prapor na domě p. Špalka; bude-li počasí nepřítiznivo, odloží se koncert na dobu pozdější. K hojně návštěvě aktivně zve výbor.

Zlatý prsten nalezl v těchto dnech Frant. Hloušek ze Světí a odevzdal jej na policejní komisařství, kde může se oň pravý majitel přihlásiti.

Oheň. V noci na 8. t. m. shořel domek Č. Žáby, bednáře v Novém Hradci Kr., v němž nalezalo se as 7 nájemníků a zásoba bednářského zboží. Poškozený pojistěn byl pouze na 700 zl.

Na koňský a dobytčí trh v Hradci Králové bylo dne 6. t. m. přivedeno 256 koní, 315 krav, 43 býků, 23 telat a 12 koz.

V katolické straně lidové po páteční poradě předních poslanců dr. Ebenbocha, monsignora Karlona, dr. Kathreina, bar. Dipaulia a dr. Zallingera nastalo prý úplné dohodnutí a také vysloven náhled, že není pražádné příčiny, aby katolická strana lidová vystupovala z většiny. Nesohody mezi frakcí Ebenbochovou a Dipauliovou prý úplně zmizely. My jsme třenic v katolické straně nebrali nikdy tak tragicky jako pražské listy, z nichž mnohé roztržky si spíše přály k vůli stranickým svým prospěchům.

Spasí nás radikálnost? V letech 1887 až 1893 strašili naši nynější politikové vídeňskou vládu hrozbami, že po nich přijde na vrch strana radikálnější, kterým bude musit vláda více povolit. Když se těchto hrozeb ve Vídni ani dost málo nelekli, podporováni byli bouřlivě schůze, pouliční výstupy, konečně pokrokatství a omladina a s českými mezinárodními a socialisty uzavřeno nejdůvěrnější přátelství. Když ra-

dikání mléko převážilo, schladil je výmarný stav. Zkrátka, u nás nastal opak toho, nať páni vůdci a radikálové z Marianské ulice počítali. Vádcové zabíjeli tedy opatrnou taktiku: vstoupili do vládní většiny, prokázali na důležitost českých hofratů a jiných vysokých státních úředníků, kteří mají exekutivní moc a mohou tedy své rozsuiky a nařízení provádět. Část strany však chtěla se posadit na místa politická zkušeností otrkanějších, chce provádět nadále radikální rabulistickou politiku. My od ní naprosto ničeho neočekáváme. Podobné názory panují i řadách rozvášněnějších Němců. Nodávno navštívili v zemském výboru dva mladší vůdci liberálních Němců chladného, rozvášněného Lipperta a pravili: „Něco se musí stát, nemají-li klidnější živly německé podlehnout nástrahám strany Wolfovy. „Ano, musí se něco stát, pravil obvyklým svým klidným způsobem dr. Lippert, a sice to, že my Němci zabíjíme opět rozumnou politiku, neboť na dosavadní cestě dostaneme se před velice hlubokou propast. Ze bychom tu pak přeskočili, to domnívají se mohou nanejvýše oni pánové, kteří spoléhají snad na zahraniční zásluhy.“ „My však jsme jiného náhledu“ odpověděl mu onen druhý německý vůdce — „a nesnesli jsme se také, že třeba učiniti vše, abychom se nezdařili slabšími než je frakce nacionálních radikálů. Začnete dnes s rozumnou politikou a celá naše strana jest nahromadě. Ze všech krajů dostáváme listy, abychom opposici svou stupňovali, anebo že voličstvo od nás odpadne. Co chcete za takových poměrů dělat?“ „Uznávám, že se situace pro nás silně zhoršila, ale na tom máme také my vinnu. Neboť naše strana hnala společně s radikály věci tak daleko, jak jsou nyní. Já však dále nechci a nebudu prováděti tuto fantastickou politiku, ačkoli, jak dojístá každý uzná, jsem přece dobrý a pozitivní Němec. Bylo by to také pramálo pochlebným vysvědčením pro mne, kdyby síla mého německství měla se oceňovat dle toho, dovedu-li hlutněji vystupovat než třeba p. Wolf.“ „Ale uvažte, jaké je nálada v lidu?“ odpověděl podrážděně druhý vůdce, „dnes nepomáhají žádné klidné výklady a úvahy, dnes se řídí vše už citem, anebo chcete-li tedy zbrklutí. Ale poměry jsou takové a bylo by nemoudré, s nimi nepočítati. Leč ze bychom chtěli dáti naši stranu v šanc radikálům. Ale kdo si to chce vzít na svědomí?“ „Ovšem, o stranu se jedná,“ — Lippert stále stejně klidným hlasem na to, — „také já bych nechtěl, aby se jednou škalo, že byl jsem jednou rozbiječtem pokrokové strany. Avšak rovněž to by mne mrzelo, kdyby se mělo jednou o mně psáti, že jsem byl konkurentem předáků Schönererových řad.“ „A co chcete tedy činiti?“ na to druhý vůdce. „Vzdám se veřejného života, toť přece jediné co mohu učiniti.“ „Tím nám ale stěžuje srovná v této době velice postavení.“ „Dojista ne,“ usmál se Lippert — „v německých listech najdou se už obratní žurnalisté, kteří dovedou tento můj krok k vašemu — aspoň okamžitému prospěchu vylléti. Může se napsat, že už je vidět, kam to až dospělo, když klidní lidé jako Lippert musejí se vzdávat politické činnosti, že vláda, neucíní-li Němcům rychle po vůli — přivodí podobných „odstoupení celou řadu a že hlavní pak slovo povedou živlové nadobro radikální. Ano, to se vše dá napsat.“ „A pomůže to?“ — tážal se druhý vůdce Lipperta. „Pochybují, neboť dnes už v žurnalistické eskamotáži vyzná se kde kdo.“ „A to je váš pevný záměr?“ „Dojista!“ „A vy chcete se vzdáti všech svých hodností?“ „Ano, všech.“ A nedávno to Lippert učinil. N. fr. Pr. vyzývala také vládu, aby učinila Němcům ústupky, pakli rozvášně živly nemají se veřejné činnosti vzdáti a ponechat pole úplné Wolfovcům. To si ale vláda musí důkladně rozmyslet.

Soté narozeniny Václava Vladivoje Tomka dne 31. května slavil 81tý narozeniny nestor živoucích českých historiků, Václav Vladivoj Tomek. Narodil se 1818 v Hradci Králové z chudších rodičů měšťanských, zde vychodil školu normální a šestitřídní gymnasium. Jako mladík patnáctiletý přišel r. 1833 do Prahy na studia filosofická, kteráž trvala tehdy dvě léta; potom studoval 4 léta práva. Právníkou dráhou v nějakém úřadě hodlal dojíti obdivy, při tom pak doufal, že bude moci zabývat se také dějepísem, v němž měl největší zálibu. Záhy zkončil se ve spisování, a první jeho články přinesly r. 1837 Květy. V těch letech musil se již živiti soukromým vyučováním. Po absolvování právnických studií chtěl přijíti místo u kamerálního úřadu ve Lvově. Chť tam již z Prahy odjet a v Hradci s příbuznými se rozloučit, když potkal novokněze Václava Štulce, pozdějšího probošta kapituly vyšehradské, který jej z cesty do Lvova zradil a odporučil jej za vychovatele Františkovi Palackému pro jeho děti Jan a na (nynějšího univerzitního profesora) a Marii (pozdější choť Františka Ladislava Riegra, známou vlastenku a lidumilku). Palacký si snazivého Tomka oblíbil a odporučil jej vrchnímu appellačnímu radovi purkmistrovi Müllerovi k sepsání „dějin města Prahy“. O tomto arci-dle svém počal V. V. Tomek pracovati již před 60 lety. Současně vstoupil Tomek do praxe k dr. Fričovi, pak k trestnímu soudu a konečně se stal akce-sistou města Prahy. Leč již r. 1842 ze služeb obce vystoupil, protože se mu při službě nedostávalo času k studiím v archivech. Roku 1842 univerzita Pražská počala konati přípravy k oslavě 500 leté památky svého založení a hledala k tomu také dějepisce, který by do r. 1848 napsal její dějiny; k návrhu Palackého byla ta práce svěřena Tomkovi, jenž r. 1842 nákladem Matice České vydal první samostatné dílo své „Krátký všeobecný dějepis“. O rok později stal se Tomek spolu s Karlem Erbenem pomocníkem Palackého při pracích historických. Palacký platil Tomka sám, protože vláda bránila stavům, aby mu dali stálý plat od země. Kromě toho k návrhu Palackého stal se r. 1843 sekretářem Matice České. V tom postavení

odšl se Tomek r. 1847 s Lidmilou Donášovou, docerou vrchního na panství polickém a od té doby (i po smrti choti své r. 1868) trávil dosud všechny své prázdniny v Polici nad Met. Rok 1848 přivlel Tomka na dráhu politickou. Několik dní byl také redaktorem Pokroku, orgánu to tehdejší místodržitelské rady a presidenta českého gubernia hraběte Lva Thuna. Roku 1848—49 byl Tomek Měským poslancem ve Vídni a v Kroměříži, načež se vrátil k práci vědecké a r. 1850 jmenován byl mimořádným profesorem dějepisu rakouského na pražské universitě. Před tím konal studijní cesty do Paříže, Berlína, Göttingenu atd. Rakouské dějiny byly tehdy předmětem novým a Tomek si jej také upravil tak, aby dějiny české a haličské, uherské i chorvatské náležitě vynikly a aby nebyly pouhým přívěskem německo-rakouských dějin. To nemohli Němci Tomkovi odpustit. R. 1858 vydal Tomek spis o Sněmích českých podle obnoveného zřízení zemského. Roku 1861—61 byl Tomek opět Měským a zemským poslancem; r. 1876 donutila jej a prof. Haus-manna vláda Auerspergova, že se musí pod ztrátou profesorské stolicе poslat, mandátu vzdát; pak byl opět do sněmu volen a byl též členem panaké sněmovny jmenován. Jako politik pracoval Tomek již r. 1848 o tom, jak by se ve školách a v úřadech provedla rovnoprávnost, r. 1866 zasazoval se o provedení rovnoprávnosti na universitě pražské. Největší politická jeho zásluha byla, že v jeho bytě, dne 18. prosince 1960 a dne 6. ledna 1861 blížili a dohodli se o společné akci dr. Bieger a hrabě Jindřich Clam-Martinic, čímž položen základ k dosud trvajícím věš-tině šlechtických a lidových českých poslanců. R. 1867 stal se Tomek pražským měšťanem a r. 1878 čestným měšťanem. Tomek byl také neunavně pilným v královské české společnosti nauk a v České akademii. Česká universita jej zvolila r. 1882 za prvního svého rektora, r. 1885—86 byl opět rektorem a filosofická fakulta jej jmenovala čestným doktorem. R. 1888 odebral se Tomek jako profesor na odpočinek, ale s mladistvým ohněm a neunavně pokračuje v pracích svých historických a mistopisných. Sepsal též starý mistopis svého rodného města Hradce Králové a Police n. Metují. Václav Vladivoj Tomek vyznamenává se klidnou prozíravostí ducha, střízlivostí v uvažování a logickou přesností v úsudku. Nešťastník ani sanguinik, ale pracovně houževnatý, vytrvalý. Professor Kalousek o něm napsal v Osvětě: Kdy by Tomek byl ctižádostivec a k tomu agitator, a kdy by strany dostávaly vždy jména přibodná ke své skutečné povaze, mohl by on v české vědě i v politice státi v čele zvláštní strany, která by se vhodně nazývala realistická nebo střízlivá: žádný druhý vynikající Čech v našem století nepřiblížil tou měrou k věci a nepěstával na samé věci, žádný nevytříšlal se tou měrou fantazie jako Tomek. Organ našich tak zvaných realistů výtáhl Tomkovi konservativní a katolické jeho smýšlení. To jest mu jen ke cti. My přejeme V. V. Tomkovi, aby mu popřáno bylo vykonati ku prospěchu národa všechny práce vědecké, jež ukončiti zamýšlí. Čest budiž jeho šedinám.

Poutní vlak na moravský Velehrad a Hostýn. Terciářský jubilejní poutní vlak vypraven bude 8. července na posvátný Velehrad a sv. Hostýn — za příčinou oslavy trojho významného jubilea letošního a sice: Jeho Svátosti Lva XIII. — Jeho Veličenstva Císaře a Krále našeho a Velehradského, založení kláštera cisterciáckého. Vlak ten vyjede v týž den odpoledne ze stanice st. dráhy Břežová-Brněnec; avšak listky ve velmi snížené ceně lze dostati k jízdě té již z Pardubic, Chocně, Ústí n. Or. a Č. Třebové i Svitav, a sice z Pardubic stojí jízda tam i zpět 4 zl. 87 kr., z Chocně a Ústí n. O. 4 zl. 28 kr., z Č. Třebové a Svitav 3 zl. 67 kr., k čemuž ještě složiti každý účastník 10 kr. ihned u kasy na společné výdaje. Na listek ten pojede každý účastník v týž den osobním vlakem, který odjíždí z Pardubic k Brnu před 11. hodinou odpoledne — až do Břežové-Brněnce, kdež přisedne pak na zvláštní vlak poutní, který jej doveze až na místo. Na památku této pouti obdrží též jeden každý pěkný penízek Matky Paně ustavičné pomoci. Časné ráno dne 4. července navštívíme Velehrad; avšak sv. slov. apoštolů sv. Cyrilla a Methoděje oslavíme na sv. Hostýně a dne 6. července opět vrátíme se domů a to tak že ti, kteří by si přáli býti téhož dne večer doma, mohou použiti večerního rychlíku proti nepatrnému připlacení. — Všech p. t. d. pánů, kteří mají ve svých farnostech terciáře a pobliž těch svrchu uvedených míst se nalézají šádám vřele, by sobě neobtěžovali tuto pouť terciářskou veřejně v kostele ohlásiti a zároveň k ní povzbuditi. Kéz by ale i sami pokud jim jen trochu možno se této pouti účastnili — budeť jim najisto pouť ta k nemalému duchovnímu potěšení —! Každý dotaz ohledně pouti té ochotně zodpoví ihned J. Hejtmánek, farář v Ném. Bělé. —

Valná hromada diecéšní jednoty cyrillické v Hradci Králové konána v Adalbertinu dne 1. června 1898 po 8. hodině večerní. Dle jednatele správy čítá jednotu členů zakládajících a příspěvkem 10 zl. jednou pro vždy 32, skutečných a ročním příspěvkem 1 zl. 63, příspěvajících s poplatkem 50 kr. ročně 26. Tedy platících členů 111. Členů liturgického sboru jest pánů 10, dam 30, literátů a literátek 12, tedy celkem 52. Členů všech nečítaje v to pp. studenty, kteří při cyr. koncertu spolupůčinkovali a dobrodinců jednoty jest tedy 163. Sbor liturgický obstarával slavné služby B. v katedrále, sbor literátek měl na starosti každodenní ranní služby B. v kostele P. Marie a po celý rok zpíval o pól 12. hodině při nedělních a svátečních mších v katedrále. Literáti mimo případné plnění české nacrtili a i provedli několikrát latinské mše s Oltáře a mimo to litanie k P. Ježíši a k P. Marii, spívaný Otče náš a Zdravas, jež též několikrát zapěl v kostele P. Marie při odpoledních službách Božích. Sbor liturgický ve spojení s cth. pp. bohoslovci obstaral všechny zpěvy, jichž potřeba se vyskytla při katolickém sjezdu, jenž v loni od 22.—26. srpna konán byl v Hradci Králové. Někteří členové jednoty ve spojení s

cth. pány bohoslovci provedli úplné die předpisy též všechny zpěvy při sváteční kostelní funkcích dne 17. října 1897. Výroční koncert jednoty 2. dubna 1898 shromáždil převážně obecenstvo a vydařil se přes všechny předchozí překážky náležitě. Archiv hudební rozmnožen o hojný počet čísel zpěvních a i kostel P. Marie obdržel od jednoty 40 Oltářů, jež připraveny jsou na lavice kostelní příležitosti poskytují přátelům zpěvu kostelního, by zpěvu chrámového účastniti se mohli. Aby reforma cirk. hudby více ve známost vešla, konal člen jednoty viceaktor dp. Orel při cyrillických exerciciích v Praze 4. srpna 1897 odbornou přednášku a 5. srpna učinil taktéž předseda diec. jednoty; oba před četnými posluchači, z nichž 34 bylo z diecése královéhradecké. 26. prosince 1897 konal diec. předseda cyrillickou přednášku v přeplněném divadle v Lomnici nad Popelkou a podobnou též 12. dubna 1898 při cyrillických exerciciích vikariata skutočského v Ranně. Mimo to v záležitostech cyrillických navštívil i jiná místa. Na podnět diec. jednoty cyrillické zvoleni ve všech vikariátech diecése královéhradecké promotoři cyrillického zpěvu, kteří mají za úkol pečovati o zvelebení církev. zpěvu v příslušných vikariátech. K dřívějším farním jednotám přidružila se v tomto správním roce nová cyrillická jednota v Čer-nilově a i v mnohých místech jiných cyrillický zpěv se na podnět diec. jednoty pěstuje, takže doufati lze, že i tam nové jednoty brzo povstanou. Též na redakci Nápěvů a Právda varhan k Oltáři měli členové diec. jednoty účastnenství. Na povzbuzení se strany diec. jednoty sepsal vdp. farář miletičský Filip Šubrť spis nazvaný Chór, v němž obsaženy jsou překlady všech mešních částí, jež na křtu při slavné bohoslužbě se zpívají a příčině výkladů textu. Spis tento vyjde svým časem tiskem. Také co nejdříve vyjde tiskem chorální škola, sepsaná členem diec. jednoty dp. Orlm. Dle zprávy pokladní zbývá po uhracení veškerých výloh pro budoucí rok jmění 340 zl. 40 kr. Proti předělenímu správnímu roku přibýlo na jmění spolkovém 31 zl. 40 kr. Při volbách zvoleni opět dle stanov vylosovaní členové výboru p. prof. B. Konvalinka a p. ředitel katedrálního křtu Jan Wausch. Za místopředsedu zvolen pan Fr. Knepr, členouk a majitel sklada nábytku. Za náhradní zvoleni p. Jos. Polák, strojník bisk. tiskárny a vdp. Jan Veverka, professor paedagogia. Revisorem účtů stal se dp. Karel Hubert, vikarista při kathedr. chrámu Páně. Bůh dej, aby cyrillické exercicie, které diec. jednota letos pořádati zamýšlí v Hradci Králové ve dnech 9., 10. a 11. srpna zdárně přispěly k rozšíření myšlenky cyrillické.

Professor p. dr. Tomáš Garryek Ma-saryk promluví v sobotu o 8 hod. večer v Městském divadle o „odkazu Palackého“.

Opravu je jak Hevera — stane se asi brzy okřídleným slovem v Hradci Král. My „opravu“ pana Hevery dle ustanovení zákona uveřejňujeme, ale v příštím čísle si na „opravu“ a „pravdu“ p. Heverovu dle potřeby důkladněji posvítíme.

Památku padlých v Praze r. 1848 oslaví 12. června studentstvo a národní dělnictvo. K slavnosti pozváni jsou též „stateční bojovníci“ p. dr. Edvard Grégr, který dosud vždy vyhrál, protože z každého boje — vlastně před ním vždy v pravý čas utekl — a pan redaktor Karel Tůma, který životopis Karla Havlíčka tak výtečně zřídloval, že dostal za to od zvěčněného dr. Václava Zeleného nezapomenutelný výprask. Co soudil K. Havlíček o pražských revolucionářích v r. 1848, dočte se čtenář na jiném místě. To však atamanům Grégrovi a Tůmovi nevaří, aby svedené oběti maďarských a volkonšmec-kých agitatorů oslavovali. Šípy a Nár. Listy uloví snad několik abonentů, rozprodají více čísel, vydělat bude v kapie a proto: ať šije národ, ať šije pražská revoluce, ať šije nebožtík mistr Hus, jen když Grégři při tom zle nepochodí.

Zpráva o prvním diecéšním sjezdu a o diecéšním spolkovém domě Adalbertinu v Hradci Králové právě se dotiakuje a vyjde příští týden. Zpráva tvoří knihu velké osmerky o 16 arších a 3 vyobrazení. Cena nevázané brožurky obnáší 30 kr. Zpráva vázaná v červeném plátně stojí 60 kr. a se zlatou ořizkou 60 kr. Objednávky přijímá biskupská tiskárna v Adalbertinu v Hradci Králové.

Zatečti výtržníci, kteří 28. listopada m. r. vydrancovali hostinec bratří Holabů, kteří vybilí českou školu a ničili český majetek i ohněm, byli dne 22. března u krajského soudu v Mostě odsouzeni. Redaktor Edmund Pummer odsouzen na 4 měsíce pro zločin veřejného násill, fenzík K. John dostal 1 měsíc, truhlář Ig. Louschek 1 měsíc, Josef Kindl, Karel Procházka a Josef Gorda po 3 nedělech těžkého šálá-fa. Redaktor Pummer, jakož i státní návladnictví co do výměrů trestů se odvolali. Karlu Pummerovi 4 měsíce od nejv. soudu potvrzeny, ostatním obžalova-ným sdvojnásoben trest.

Dr. Slavík proti mladočeskému klubu. Jak známo, podal r. 1892 poslanec za msta Jindřichův Hradec, Třeboň, Vodňany, Vltavotýn jménem mladočeského klubu návrh na savení všeobecného rovného hlasovacího práva. Poslanci mladočestí skládali dříve slib, že návrh ten provedou. Dnes nechce většina o tomto návrhu ani slyšeti. Dusaý v duchu: tihý celý klub, prosladit top. Dr. Slavík v míst-nostech hospodářské záložny jindřichohradecké. V mladočeském klubu převládá nyní duch naprosto nede-mokratický, vše jest až příliš vládní, násilné volby (poslanec dr. Stránský). Po ostrakitizaci a ráznosti veni v klubu potuchy, člověku je prý úzko, když slyší, jaké náhledy v klubu dnes bez ostychu se pronášejí. S politikou mladočeskou jde to silně s kopce. Situ-

ace politická je pro národ český daleko horší než-li za Staročechů a utmci tuž spěšně strana mladočeská. Ministr Kaiser nemůže dnes pro národ nic závažnějšího vykonati, za to přý však musí hájiti věci, pro něž český poslanec s dobrým svědomím hlasovati přý nemůže. Poslanec přý musí hájiti i věci, s nimiž naprosto nesouhlasí; dr. Slavík to nechce dělat. Důvěrníci usnali jeho těžké postavení, ale prosili ho, aby se ještě mandátu nevzdával; možná, že přý se poměry v klubu ještě změní k lepšímu. Nestane-li přý se to, pak ať se dr. Slavík vzdá mandátu; bude přý jistě zvolen. Po Vaňatém a Sokolu vypáluje tedy i Slavík. Ano, ta mladočeská politická kára jest silně rozvržena.

Jakou zbraní bojuje se proti katolickému učitelu. Školský Obsor a za ním na Rosicandě příklesaly Bydžovské Listy s ohromným nářkem, že jednoma fidičím 8 v R. na Bydžovsku nebylo povoleno zvýšení služného, ale kdežto katol. učitelé jednoma na též okres, který má nedostatečný prospěch ve třídě povoleno bylo zvýšení služného. A proč to? Inu přý proto, že učitel N. je hlavním sloupem klerikálu na Bydžovsku a v diecézi Brynychov, takto horlivým pomocným páterů Z... Takovým způsobem hanebným napádají radikální listy katol. učitele, který stále je jim trnem v oku. Bylo by zajisté zajímavé znáti odkud ta úřední data čerpají, či opět s toho místa, které je kořenem všech pletich? Tento katol. učitel měl první inspekci a tu p. inspektor při poradě se vyjádřil. Prospěch dobrý, ba chvalitebný, což několikrát opětoval. 11/11 97 měl inspekci po druhé a tu u přítomnosti p. fidičho učitele tomuto katol. učitelu o jeho působnosti vyjádřil se p. inspektor tak, že lepší přáteli si ani nemůže a velice též chválil jeho literární činnost. — Týž pan inspektor žije dosud a sice na okrese pardubickém, nechtě tedy zmíněné časopisy laskavě se pozeptají, by podobné nebyly tak mystifikovány lživými zprávami. Že o jeho prospěchu roznášel již předem známý radikální učitel posudky a rovněž i za něho vyměňoval místo s jinými kollegy, ač tento katol. učitel ani jej neznal, pravda jest též, že i tento fidič učitel S. k tomuto katol. učitelu přišel a pravil mu, jen neváděj tady žádných novot, to my tady nepotřebujeme, též je známo a z toho nenasleduje, že by prospěch nedostatečný mtl, že ano p. fidič S? třeba i pomocníka jste si na to vzal. Ostatně je všeobecně známo, že tento katol. učitel zavádá si věrně své povinnosti a hledí úkolu svému co učitel řádně dostáti, a nikdo v čase vyučovací nemusel se sháněti po něm po vesnici — a ten druhý pán nechtě se zapíše do památníku, že kdo od dětí přijme peníze na nějakou pouťku učebnou, má jim ji také dáti, aby pak děti nemusily říkati: Daly jsme si p. učitelu na mapy a on peníze...

Nalezena mrtvola utopeného. Dne 7. t. m. nalezl Ed. Krejza, malíř, v Labi na písuk mrtvola utopeného muže. V utopeném zjištěn byl zde bydlící Karel Francek 37 r. starý dělník, který v návalu šílenství z nesmírného pití lihovin odešel dne 28. května z domova a více se nevrátil. Mrtvola nalezla se již v pokročilém stavu rozkladu a dopravena byla do umrlčí komory nemocnice.

Pan Josef Hevera poslal nám z Prahy tuto opravu: Není pravda, že jsem já, Josef St. Hevera, býv. redaktor „Osvěty lidu“ v Hradci Králové, musil pro své uličnické a trhané jednání z Hradce pryč; pravda je, že odešel jsem z Hradce Králové jediné z vlastní vůle a jediné proto, poněvadž nebylo možno „Osvětu lidu“ nadále vydávati nákladem družstva, a já sám, chudý jen člověk, nemohl na sebe vzíti risku a vydáváním „Osvěty lidu“ spojení. Není dále pravda, že byl jsem ve Velké Bělči veřejně od svých souvěrců pro neslušné řeči při svatbě vyhnán a zřekován — nýbrž pravda je, že jsem tehdy při svatbě p. Rudolfa Janáškého, statkáře v Bělči, k naléhání pp.: Holásků, Knypla a Manycha z Hradce Králové promluvil k novomanželům několik slov o důležitosti a zodpovědnosti stavu manželského a hlediska sociálně mravního, dotknul se tak sv. ženaké emancipace, k jejímuž řešení — řekl jsem — nutno právě v manželství pokládati základy; nestalo se mou vinou, že tato mnou hlásaná „reforma manželství“ nedoznala souhlasu u četné shromážděné mužské společnosti, kteráš přespříšli zamilovaná do svého casuismu v rodinném a veřejném životě vůbec, považovala ženu za „individuum 3. a 4. řádu.“ Pravda je, že došlo mezi mnou a p. Horákem z Černilova, ježmuž sekundoval tehda zvlášť inteligentní p. Jánský, inženýr a takto ženich p. Horákovy dcery, k ostré výměně slov, a že jsem se svými hradceckými známými ihned opustil V. Bělč; o nějakých fackách a vyhánění může však mluviti toliko škodolibec a lhář. Není dále pravda, že v několika měsících stal jsem se s Mladočechy radikálem, pokrokařem, nýbrž je pravda, že můj přesný životní a světový názor učinil mne pokrokovým socialistou, jímž jsem a zůstanu. Není dále pravda, že stal jsem se redaktorem internacionálně socialistického časopisu „Právo lidu“ nýbrž pravda je, že s tímto časopisem jsem nikdy nebyl v žádném vnějším ani vnitřním styku už proto, poněvadž s ním ve všem souhlasiti nemohu. Není dále pravda, že bych vstoupil do redakce ruskopravoslavného „Velehradu“. Není dále pravda, že potupil jsem nečetně již vloni p. biskupa Brynychy. Není pravda, že abych ukásal, jakým moderním osvěťovým hrdinou jsem, utekl jsem se před pražskou porotou zbaběle k vytáčkám, k výmluvám a ke lži; pravda je, že doznal jsem plnou pravdu, mluvil plnou pravdu a jednal podle pravdy. Není dále pravda, že proto, poněvadž jsem byl mlád a nezkušený, nechala mne porota bít.

Není pravda, že je pravda, popírám, že je pravda, praví dnes mnohí advokát i neadvokát i bez paragrafu.

Zvěsti z východních Čech.

Z Choceň. (Odpověď Neodvislým Listům.)

Váhala! Do zbraní! Svobodomyslnost radikálismus, helvetic příchodem. Brynychov v nebespůsobnosti! Pomozte! Takový asi dán povel se strany helvetů a radikálů z Choceň, když jednati se mělo, má-li býti ndp. biskup při příchodu svém ku svěcení školy a dvou vkusně opravených kostelů uvítán. Všude tajně agitováno, staré — a opotřebované zbraně — lži, pomluvy, překročení užito, aby lid byl zmámen, aby objevili se ve slávě ti, kteří jsou proti biskupovi. Slavná městská rada svolána. Po nastalém tichu chápe se slova — „neoblomného“ charakteru měšťanůsta Lichtenberg, a „uchvatnou“ řečí svou okouzluil většinu moudrých otců tak, že ve svém radikálním odhlasovali, že Choceň musí následovati „slavná“ města česká Přelouč a N. Paku — že totiž svého biskupa nepřivítají. Odhlasování — sláva Choceň zachráněna — vlasti spasena. Celý referát zaslan také do opravdy „Neodvislým Listům“ pardubickým, aby svět zvěděl, jací v Choceň jsou kabrňáci. Pan purkmistr odpovídal následující na to noc vítězoslavně na vavřínech svých — než tu hned z rána přijde přepis od p. faráře — v němž oznamuje, že ndp. biskup po únavu tělesnou funkce ty konati nemůže — a na důkaz přiložen dopis bisk. tajemníka z visitační cesty zaslaný. Táaa! Tolik práce — tolik běhání — tolik řečí a psaní — jak Choceň mohla míti slávu jako Přelouč a N. Paku — ono zatím vše zmařeno. — To aby čas byl radním nebo půlmístrem! Co tomu řekne svět? No — měli jste aspoň dobrou vůli proslavit město své, že se to neprovedlo úplně skutkem — za to nemůžete — nic si z toho nedělejte, „slávu“ máte přece. — Aby Choceň byla slavnou hrabstvem proti svému biskupu — biskupu Čechu — o to zasazovali se dle „Neod. L.“ hlavně dva páni — jsou to p. stavitel Kosina, a jeho tchán lékárník p. Hlaváč. A nyní pozor jak „podivných“ zbraní užili dotyční pánové. Pan stavitel Kosina poukázal v řeči své „na bezohledné působení biskupa Brynychy v národě našem proti největším jeho světcům... jako jsou náš nesmrtelný Hus, Komenský, Havlíček, Palacký a jiní. Pan stavitel sotva asi četl některý spis ndp. biskupa — kdy by byl četl, jistě by tupením Husa a Komenského nenazval — uvádění dějepisných fakt dle evangelika Palackého k utvrzení viry naší. Ale mnozí pánové, místo, aby vzali nějaký spis p. biskupa do ruky a pořádně ho přečetli — vezmou raději „Národní“ — v nich je něco napsáno od helveta — a tomu věří. Jak mluví, ale je vzdělání takových lidí! A nyní — co by se řeklo o člověku — který — aby jiného potupil — rozhlašuje o něm lži a pomluvy? Zajisté, že jednání takové každý poctivý člověk rozhodně by odsoudil jako bídné na cti utrhání. A p. stavitel dle „Neodv. Listů“ na radnici v Choceň řekl, že ndp. biskup „bezohledně působil proti největším světcům... Havlíčkovi a Palackému“ — tedy že je potupil. Známo jest, že ndp. biskup nikdy vůbec o Havlíčkovi nepsal — tím méně něco mu nepřiznával. Totéž platí o Palackém. Dějepisných udání Palackého užívá ndp. biskup ve spisech svých ve smyslu nejlepšího na obhájení katolické církve. — Pane staviteli! Řekli-li jste slova ta — tu jest povinnost vaší — byste jako poctivý muž tvrzení své dokázal — (což půjde asi těžko — anebo abyste je odvolal — a to tím více, ježto jste jich užil jako katolik proti svému biskupovi. Mohlo se také státi — že helvetský referent na potupu ndp. biskupa na vrub váš napsal slova ta — tu jest ale povinnost vaší, byste se rozhodně proti tomu ohradil. Jáme žádostivi, zdaž jedno nebo druhé učiníte. — Druhý pán — lékárník Hlaváč řekl, že „by bylo nedůstojné „husitské“ Choceň, kdybychom měli vítati... (fráze z helv. novin)... ani jej ani v sousedním staroslavném Brandýse nad Orli. neuvítali a jinde v Jičíně. Pane lékárníku! pronesl jste dvě nepravdy. Jak známo nám jest, jak v Brandýse tak v Jičíně slavná městská rada Jeho Milost uvítala. Jáme žádostivi, zdaž i vy své nepravdivé tvrzení odvoláte nebo proti němu v Neodv. Listech se ohradíte. Jsou li tato fakta o dotyčných pánech pravdiva — jak Neodvislé Listy udávají — pak věru musíme žasnouti, že by něčeho podobného inteligentní člověk schopen býti mohl. Panu biskupovi radíme, aby — nedávali-li dotyční pánové náležitěho zadostučnění, jinou cestou toho se domáhal, aby přístě nějaký polo vzdělaný lid nepravdivými výroky o něj se neotírali. — S ostatním dopisem v Neodv. Listech obrátí se nebudeme — psal ho helvet ignorant, který udává, že již ve 14. století Choceň byla husitkou — a s ignorantem polemizovati bylo by zbytečno. Zajímavé jest, jak helvet onem dáva radu p. biskupovi, jak by si získal všeobecné obliby i u jinověrců. „Abyste si hleděl jen svých ovek, nevášmal si politiky a neštal proti jinověrcům.“ Pak si bude právě tak ctěn a oblíben jako biskup Haiz, — který ač byl Němcem (zase pravda! pozn. red.) do politiky se nemíchá a že i od jinověrců byl ctěn, toho důkazem je, že byl v Bučíně při poslední své návštěvě od protest. starosty uvítán. Brávo! Zajisté, že dle této helvetské rady p. biskup se říditi bude, neboť mu nejvíce na tom záleží, aby protestanti ho měli v lásce, a celý bude šťasten, až ho někde nějaký helvetský starosta nebo dokonce nějaký pastor vřítí bude. Dosud, ale tomu tak nebylo — helvetský výrostkový vítali ho kamením. No — od nynějška bude snad jinak. Uvidíme. Myslíme však, že ndp. biskup pro usměv nějakého helveta neoddá se nečinnosti a nevydá ovekky své na pospas pastorem.

Z Černilova. Katolická národní jednota jinochá a mužů pro Černilov a okolí pořádá za spolupůsobení sl. Cyrillaké jednoty v Černilově v neděli dne 12. m. června 1898 v sále p. Jana J. ndíka v Černilově na počtu 100letých narozenin Velikého Čecha Frant. Palackého, otce národa I. Slavnostní řeč o životě, působení a významu Frant. Palackého, kterouš s ochoty proslaví p. t. p. Dr. Ferdinand Beneš, profesor z Hradce Král. Počátek řeči o 5. hod. odp. Vstup členům i hostům volný. II. Slavnostní divadelní představení: „Jiříkovo vidění.“ Běchorka se zpěvy a tanci o pěti odděleních od J. K. Tyla. Za

zátek přeseň o půl 8. hod. večer. Vstupné: I. místo 30 kr., II. místo 20 kr., místo k stání 10 kr. III. Volná zábava. Školní děti přistupu nemají.

Z Opocna. Sdružené spolky Opocenské oslaví v sobotu a v neděli dne 11. a 12. června stoleté narozeniny Otce národa Františka Palackého. V sobotu večer bude slavnostní průvod všech opocenských spolků od smítné hospodářské školy do knížecí jízdárny, kde bude proslav a živý obraz představující hold Otci národa. Na to slavnostní divadelní představení, při čemž sehraha bude drama ze života moravských Valachů „Uplancia“. Po divadle bude vypálen veliký ohňostroj. V neděli po ranním budičku, slavnostní stělbě, uvítání hostů a korporací bude o 10. hod. slavnostní průvod na náměstí, pak promluví slavnostní řeč p. dr. Antonín Formánek z Pardubic, o 1. hodině společný oběd u Holubů a v 8. hodin večer akademie v knížecí jízdárně s bohatým pěveckým i hudebním programem. Posléze následuje volná zábava. —

Z Josefova. Slavnost na oslavu 100letých narozenin Palackého konati budou zdejší sdružené spolky dne 19. června v Tegetthofových sadech. Spolky se seřadí po 2. hodině na náměstí, načež se odebere průvod do sadů, kdež po uvítací řeči budou následovat čísla koncertní a zábavná. Vstupné 20 kr.

Z Hermanova Městce. Dne 14. května zúčastnili jsme se slavnostního průvodu na oslavu 100letých narozenin Frant. Palackého pořádaného a v počtu hojném okázale dali jsme na jevo své národní smýšlení, jež od neptělů se upírá spolkům křesťansko-socialním. — Dne 22. května při měsíční schůzi promluvil vdp. děkan a předseda spolku: „Jak soudivil Otec národa Frant. Palacký o náboženství?“ V úvodě líčil nešťastný stav národa našeho na počátku tohoto století. Na to v první části své řeči ocenil život, činnost a zásluhy Frant. Palackého jako buditele, dějepisce a politického vůdce národa a v druhé části pojednal o vlastním předmětu přednášky. Za základ vzaty dvě události ze života Palackého a to 1.) oslava 900leté památky založení biskupství v Čechách a 2. rozkol v národě r. 1873. Z toho jasně ukázáno: 1.) Palacký savoroval nevěru, viděl v ní skázu národa a stejné pravil, že je mu prostý člověk větší milější, nežli učený nevěrec. 2.) Palacký, ač sám nekatolík uznával blahodějně působení katolické církve a její duchovenstva v Čechách v ohledu vzdělávacím i vlasteneckém. 3. Palacký bral výkony náboženství katolického v ochranu a odmítal nadávkou spáčenství, nepřátelství proti národu, klerikálství katolickým činnou co nemysl křiklavý a nemotorný. 4.) Palacký odsoudil všechny útoky a hrubství, které jménem svobodomyslnosti a pokroku proti katolické náboženství, proti církvi a její duchovenstvu se pále. — Důst. pan předseda ukončil svou přednášku tímto oslovením: Soudruhové milí! Když kněz běře v ochranu svou víru, svou církev, když dokazuje, že ona nestaví se na odpor ani oavěť a pokroku, ani národnosti a svobodě pravé — tu se říká: Je to kněz, ten jinak nesmí, ten tak musí mluvit, aby lid udržel ve tmách a okovech! Palacký nebyl kněz, ba ani katolík nebyl a přece tak jasně, tak poctivě, tak čistě obhajoval víru naši, že si lepšího obhájení ani přáteli nemůžeme; a co nejvíce na váhu padá — Palacký nebyl nedouk nějaký, nýbrž učenec prvního řádu, on sepsal dějiny dob husitských, odkudž protestanté a svobodomyslníci nejvíce berou si příčinu, aby bouchali do katolické církve a do českého duchovenstva — a v duši jeho bylo jasno, že nás žádné husitství a česko-bratrství nespasí, že národ náš je národem katolickým a s tím se musí v přítomnosti i budoucnosti počítat. — Bohužel, že se o tom při slavnostech, na počest jeho konaných, nikde zmínka neděje, ba schválně se o tom mlčí, aby se lid nedovzdělal pravdy a myslil, že Palacký byl takový nepřítel „klerikálů“, jako ti, kteří ho nyní oslavují, aby se mohlo dále ve jménu národnosti a svobody útočit na katolické náboženství a věrně vyznávače jeho a přezdívat jim na dále zpátečníků, nepřítel národa, černé internacionaly atd! To je ta svoboda lidí svobodomyslných, to je ta zbraň, které užívají! — Nám, kteří se otevřeně hlásíme ku praporu katolickému jsou slova Palackého velikou útěchou a mocným povzbuzením, abychom setrvali na té dráze, kterou schválil a za pravou označil otec národa, otec naší úcty hodný, takřka poslední vůli svou. Setrvejme na vzdor všem nepřátelům nás hanobícím věrni církvi svaté — věrni i národu svému! Zdaž Bůh. — Na konec programu předvedl zábavný odbor čtyry výstupy a několik zpěvů. Schůzi obcovalo 76 členů a něco uveledejších hostů. Za poslední čtyry měsíce přibýlo 7 členů činných a 3 čekatelů, tak že nyní spolek čítá 158 členů. Dárem dostalo se spolků 10 zl. od sl. občanské záložny a 5 zl. od neznámého dárce z Vídně pro fond podpůrný; veledůst. p. bisk. notář a děkan v. v. Ign. Horký daroval 20 zl. na zakoupení Kosmákových spisů pro spolkovou knihovnu. — Jmění spolkové koncem května: a) spolková pokladna 121 zl. 98 kr. b) podpůrný fond 169 zl. 43 kr. c) fond zřabavného odboru 4 zl. 07 kr. — celkem 295 zl. 58 kr. Zdaž Bůh.

Co bude stát válka Američany? Senátový výbor finanční počítá, že válka do 1. června příštího roku t. j. 1899, bude státi nejméně 370,192 000 dolarů nepočítaje tu ne předvídané výlohy. Není stojí asi 1,000,000 denně dolarů t. j. 2 a půl m. zl. K válce mají přispěti následujícími obnosem: Kvasené nápoje 59 mil. mil. Tabák kuřavý a žnupavý 14 mil. Tovarníci a prodavači tabáku 307,000. Bankéři 2,394,000. Směneční a zastavárni obchody 1,500,000. Divadla, cirkusy atd. 1,820,000. Kuželníky a kulečníky 166,667. Jistoty, bondy a zboží 10 mil. Bankovní čky 5 mil. Mezinárodní výměnné čky 2 mil. Expresní a nákladní společnosti 10 mil. Pojišťující spol. i a třetina mil. Mortgage 2 mil. Votavky a pod. 20 mil. Žvýčková guma 1 mil. Odkazy 9 mil. Celkem, jakož i odbory nejmenované, vydají ročně 214,045,029 válečné daně. K tomu přispěje zvláštní daň obnosem asi 298,113,659. Tato daň půjde nepochybně z následujících pramenů: lihoviny 82,008,542. pivovarníci zvláštní daní 160,927. maloprodavači piv 191,071. velkoprodavači piv 278,801. padělané maslo 1,031,030. padělaný sýr 18,992. Suma z jiných ještě pramenů přivedena bude na 298,113,659.

Politický přehled.

Válka americko-španělskou prohlásil známý znalec statního a mezinárodního práva profesor dr. Felix Stoerk v Greifswaldu za hrubé porušení mezinárodního práva. Vypovězení války není ničím odůvodněno. Dr. Stoerk dokázal, že Monzoeho učení: Amerika patří Američanům neuznaly nikdy ani státy středoamerické, ani jihoamerické, ani moci evropské. Stoerk se odvolává dále na bývalého amerického vyslance Mr. Pholpsa v Londýně, který útok Spojených států amerických nazval zbabělostí a který popřel mezinárodní oprávněnost kubánských povstalců. Válku vyvolala rota bursovních spekulantů, kteří při bezohledném sobectvím nezalekli se ani posledních krvavých důsledků smělého loupežného tažení. Američané při líčení svých vítězství dopouštějí se toho největšího humbugu; nyní vyšlo na jevo, že se vlastně nemůže ani mluvit o nějakém velkolepém vítězství Deweyovu u Cavite na Filipínách. Celý jeho čin pozůstává vlastně v tom, že ze svých obrněnců metal na protější americké dřevěné lodi nitroglycerinové traskavé pumy, které dle ženevské smlouvy u civilisovaných národů v boji jsou zapovězeny, že tím španělské dřevěné lodi zapálil a posádku hořících lodí donutil, aby v menších člunech hledala záchranu na březích. Proti dělům španělských tvrzí nepořídil Dewey dosud pranic a nemůže se také odvážit na pevninu. Sympatie celé Evropy kloní se proto právem k napadaným Španělům a také petrohradské časopisy již dovozují, že jest již nejvyšší čas, aby válce tak neoprávněné, zločinné a nesmyslné učiněn byl konec. Diví se, že ještě nikdo neobíral se morálním pozadím odboje povstaleckého proti vládě španělské, živého americkými penězi i štváči. Novosti na př. praví, aby Evropa pozvedla mocný svůj hlas ve prospěch míru a působila již v zájmu lidskosti, klidného vývoje světového a civilisace k uzavření.

Z Prahy. (Zvl. tel.) Španělské loďstvo u San Jaga je seřveno od pátku stálým útokům amer. loďstva i pozemního vojska vystaveno. Španělské bíjí se statečně opevnění San Jaga je výtečné, ale nepřijde-li loďstvo admirála Camary brzy na pomoc, může i na Kubě nastati krize. Na Filipínách nastal netušený obrát. Španělské vojáky pozůstávající z domorodců, sbíhají k povstálým rodákům, jich vůdce Aguilando svírá nebezpečně Manillu.

Z říšské rady. Důležitá věc se stala skutkem. Právce opět zcelena, obnovena, většina mladočeských poslanců se zastala rozhodně biskupa brixenského (tj. dr. Pacák, který nedůsledně v Kutné Hoře dovolil brojit proti panu biskupovi Brynychovi. Ebenhoch je s mladočechy spokojen, že své husitství nejvíce na říšské radě ani v říších ani v dotazích — skutkem, ba ani ne slovem. To „líčené“ jejich husitství musilo jim pomáhat proti Staročechům a má je chránit proti útokům realistů a pokrokářů. Husův pomník na staroměstském náměstí státi nebude, tak si povídají vůdci mladočestí důvěrně sami. Právce opět sjednocená, usnesla se na vysoce důležitém projevu, který bude mít rozhodný vliv na rozhodnutí Thunova, až v úterý zodpoví dotaz ohledně výtržnosti štyrskohradeckých. Ministrpresident sice s liberály ještě vyjednával, ale Wolf spálil za nimi mosty. Baerensreitter asi z ministerstva vystoupí.

Z Prahy. Slavnosti Palackého očekávají se v Praze s napjetím. Ku podivu, dnes se všechny strany české o Františka Palackého trhají. Mladočeši třímají prý jediný prapor Palackého, avšak za jeho živobytí nemohli mu přijíti na jméno. Sladkovský i Jul. Grégr trhali jej jako člověka nepřítelstvá, polobílého, takže Palacký v r. 1873 musil se proti nezřízeným útokům bránit v katolickém „Čechu“. Dne 20. června má při kladení základního kamene k pomníku Palackého mluvití nejdůležitější a nejbystřejší řečník mladočeský, dr. Herold, avšak realisté a pokrokáři chtějí jej s tribuny zahnat házením všelikých netvrdých, sblížených o nevonných věcí, vyvíkající mu jeho advokátní praxi. Zkrátka má se vyvolati neslýchaný skandál před slovanskými hosty. Internacionální socialisté, kteří mají redakční místnosti nad řečnickým na nábrží Palackého, chtějí prý slavnost vůbec zmařit. Pokrokáři a realisté myslí, že dr. Herold v poslední chvíli slavnostního řečnění se vzdá. Realisté nejednají zrovna upřímně. Vždyť věděli, že dr. Herold půjčoval rolníkům na 12 proc. a počínal si proti dlužníkům bezohledně — a přece se s ním r. 1891 spojili. Teprve teď mu staré hříchy vyčítají. Pochybená je také jejich snaha, dělati z Palackého evangelika a českého bratra; vždyť pastor Dušek vyčítal Palackému, že byl evangelické církvi cizím. Palacký, byť ne formálně, byl katolíkem srdcem i smýšlením. Účastnil se katolických povátných obřadů, děti Jana a Marii (paní Riegrovou) vychovával katolicky, modlil se s nimi katolické modlitby a děti Palackého za svého mládí ani nevěděli, že jejich otec není katolíkem. Dobří katolíci tedy mohou oslavovat Palackého a právem také 10. června ocenit a oslavit jeho vědeckou činnost v budově musejní dobří katolíci, hrabě Jan Harrach a prof. Dr. V. V. Tomek.

Sjezd slovanských žurnalistů bude se konati v Praze od 17. do 22. června. První den je vítání slovanských hostů, druhý den slavnostní představení v divadle, třetí den (v neděli 19. června) je snídáné na radnici a o 3. hod. odp. koná se vlastní sjezd, jehož zahájí redaktor Bretter. O novinářství svého národa podají zprávu: Slovák K. Salva, Srb dr.

Mitrovič, Chorvat dr. Masuranič, Polák Beaupré, Malorus Kupčenko a Čechové redaktři Kummer, Kronbauer a Holeček. Večer je banket na Žofíně. Dne 20. června je pocta žurnalistům na radnici, odpoledne návštěva technická výstavy. 21. června je prohlídka Prahy a raut na Žofíně, ve středu končí se sjezd výletem do Kolína a Kutné Hory. Sjezd žurnalistů zajištěn příspěj k sblížení rakouských Slovanů.

Natíční slavnost na střelcišti pořádají budou místní odbory Ú. M. šk. za spoluúčinkování mnohých vlasteneckých spolků a korporací i roku letošního a to v neděli dne 3. července.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. května 1898. 1 hl. pšenice sl. 09:00 až 10:50, žito sl. 7.00 až 7.45, ječmena 5:00 až 5:50, oves sl. 8:40 až 8.85, proso sl. 5:20 až 0:00, vikev sl. 5:50 až 6:00, brách sl. 0:00 až 00.— dočka sl. 0:00 až —:00, jáhly sl. 9.40 až — 9.80, krup 10:00 až 25.—, brambor sl. 2:00 až 3:00.

Oznámení

o výprodeji zboží zlatnického, stříbrného a alpakového náležitého do

konkursní podstaty
Edvarda Boše,

zlatníka v Hradci Králové.

Ve dnech 10. až 17. června 1898 budou svršky do této podstaty konkursní náležitě, z volné ruky v krámských místnostech kridatara Ed. Boše na velké podšíni seizovány v cenách odhadních na každém kusu zvlášť vyznačených. Dne 18. června 1898 v sobotu budou svršky dotyčné prodávány v cestě veřejné dražby i pod cenou odhadní s vyloučením podání méně než třetinu ceny odhadní činícího.

Svršky ihned po koupi musí býti kupitely odnešeny a ihned hotovými zaplacený.

V Hradci Králové, 8. června 1898.

JUDr. Štěpán Fišer,

advokát v Hradci Králové co správce konkursní podstaty Ed. Boše, zlatníka v Hradci Král.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dlhy: Bubna 612-VII — Sklad Eliášova tř. č. 24

Sdělují, že zasláná socha sv. Anny došla bez pohromy a že s uměleckou prací a upravou jsme úplně spokojeni.

Vyrovňuje zároveň účet vzdávám díky za přešné vyřízení objednávky a znamenám se v účtě oddány

P. Jan Soukkel,

farář,

Radkovic u Hrotovice (Morava), dne 5. dubna 1897.

Na strojnictví

příjmu se dva chlapci do učení a dva pomocníci.

Ant. Sadovský,

strojnictví hosp. strojů Hradec Králové, Pražské Předměstí.

V. VACEK,
závod
stolkářský
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krátké, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromořadí, plátaná atd. Sazence sazenic i zásoch. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí utišující natírátko; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně obliběný prostředek
domácí prostředek
Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliášova třída č. 24.

doporučuje aktivě

ne chceli smáti: Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, puity atd. dle slohu kostelů.
Původní nákrety, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Bibliotéka mládeže,

Redaktor:

Xaver Dvořák,

katecheta městské vyšší dívčí školy v Praze.

Sešit I.: Za tatíčkem. Povídka od Dr. J. L. Hrdiny.
Sešit II.: Knihevní nebeštíka Martineau. — Zastavení čaru. — Teta Zofie a teta Ladmila. Z francouzsky přeložila B. Pazderníková.
Sešit III.: Vyprávění o králi Janu Sobieském. Polsky napsal R. Starker, přel. B. Tyllér. — Tadeáš Kosciuszko. Polsky napsal C. Pienazick. Přeložil Jul. Koňář.

Sešit IV.: Slunce málo. — Slivý hoch. Povídky od Dra. L. Hrdiny.

Sešit V.: Šachový medvěd. Z francouzsky přeložila B. Pazderníková.

Sešit VI.: Dědeček. Napsal Dr. J. L. Hrdina.

Sešit VII.: Antoš Socha, mladý voják. Napsal J. Grajnert. Z polského přeložil Jul. Koňář.

Sešit VIII.: X.: Světlo v temnotách duševních. Napsal R. J. Kronbauer.

Sešit XI.: Pětifrank. — Putování Kamarádovo. Překlad B. Pazderníkové.

Sešit XII.: Odpusť a nezapomeň! — Mili přátelé Otchovi. — Granat. — Dám Bezručových Povídek z francouzského.

Sešit XIII.—XV.: Uptímný. Z francouzsky přeložila B. Pazderníková.

Cena seš. I.—X. a 24 kr., seš. XI. za 30 kr., seš. XII za 18 kr., sešit XIII.—XV. za 30 kr.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví G. Franol

v Praze I., Melantrichova ulice, budova městské spořitelny.

Právě vydána

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(„Tobě, Pane, na výsosti . . .“)

složil **František Pieka.**

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s průvodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 sl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto.

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy s průvodem varhan nen harmonia. Partitura a hlasy za 1 sl. 30 kr. netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knihkupec v PRAZE, vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

K čís. 4685.

Uprázdňená nadace.

Při studentském nadání, které založeno bylo městským zastupitelstvem král. věnného města Hradce Králové na počest prvního rektora České university Karlo-Ferdinandské a rodáka Králové-hradeckého **Václava Vladivoje Tomka**, obsadí se místo s ročním požitkem v obnose **105 zl.**

Na nadání toto v první řadě mají nárok rodáci, ve druhé řadě pak příslušníci Královéhradečtí, kteří na světských fakultách České university v Praze s dobrým prospěchem studují.

Požitek nadání trvá, tento dobrý prospěch předpokládá, po dobu studií universitních a vyplacen bude vždy 1. října předem důchodenským úřadem města Hradce Králové.

Žadatelé podejtež žádosti své doložené listem křestním nebo dokladem o příslušnosti, vysvědčením o majetku a vysvědčením o dobrém prospěchu ve studiích universitních do 30. června 1898. podepsanému úřadu purkmistrovskému.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové dne 28. května 1898.

Starosta:

Dr. Ullrich.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá přírodní

v í n a

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krajcarů doporučuje obchod vlnem firmy:

Alois Sláma,
v Praze,

Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levněji! Ceníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

Ant. Sucharda,

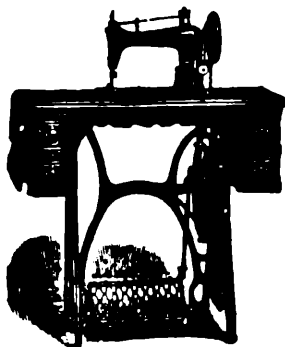
sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonosy)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zho-
tovuje sochy světců ze dřeva i z kamene.

Starší práci

uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a poly-
chromuje.

Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při
cenách nejmírnějších.

Singerovy šicí stroje jsou vzorem co do soustavy a provedení.
Singerovy šicí stroje jsou nepostradatelné pro domácnost a průmysl.
Singerovy šicí stroje jsou ve všech tov. závodech nejvíce rozšířeny.
Singerovy šicí stroje jsou nedostižny co do výkonnosti a trvání.
Singerovy šicí stroje jsou pro moderní umělé vyšívaní nejpřístupnější.

Bezplatné vyučovací kursy též modernímu umělému vyšívaní
Šicí stroje Singer Co. dodávají se ve více jak 400 druzích odborných strojů a lze
je dostati v našich vlastních závodech.

Singer Co. akc. spol. dřívejší firma: Hradec Králové,
G. Neidinger, Jiříkova tr. 270.

Svět k světu!

Koberce,

hlině,

přikrývky,

pokrývky,

žíně,

a žíně

prvního

českého závodu

Kdo u mne kupuje,
českou věc podporuje!

ADOLF NOVOTNÝ

v Týništi n. O.

I nejmenší zakázky se
všechně přijímají a co
nejsolidněji vyřídí.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší doporučení

Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na největší výhodné vzhledem k úspoře času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
noější soustavy důkladně zhotovené za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje exotrické mítičky stroje s kuličkovým s
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Atelier pro malbu dekorativní
speciálně kostelní.

NAVRHY

311 přesně ve slohu vypracují se bezplatně.
Za solidně provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více zásluh obrazů

Vilém Vondřejc,

akademický a dekorativní malíř
dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63

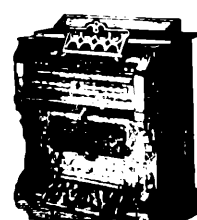
Fr. Mach,

mistr krejčovský

v Novém Hradci Králové.

odporčuje svůj závod P. T. obecnstvu
Nov. Hradce Kr. a okolí.

Rychlá obsluha, přesné provedení
ceny nejnižší.

Jan Hromadník

stavitel pian a pianina

Praha,

ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Bucharův

léčební ústav

pro chirurgické, orthopaedické
a čílové nemoci

v Heřmanově Městci
(Království Česká.)

Zvláště poukazuje se na:

Manuelní léčení zkrivených páteří a s tímto
souvisícího nerovného vývoje těla a to takřka výhradně
bez používání velice obtížných, namnoze škodlivých různ-
ných druhů bandáží, šněrovacích atd.

Úplné vyléčení všech druhů kýly (průtrží stěv) i
zastaralých, u osob obojího pohlaví v poměrně krátké
době způsobem nejen bezbolestným, ale i veškerého ne-
bezpečí prostým, takže i dívky léčení toto lehce snášejí.

Ústav opatřen jest nejnovějšími přístroji
elektrickými.

Ceny mírné a pobyt příjemný.

Vyznamenán stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Vešedstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
tické svícny, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámečky na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbřují a pozlacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádně doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukázkou franco.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,
pasiř v Chrudimi. 271

PSTRUHY

ze Šumavy,

jež řádně upravené vyznamenávají se výbornou chutí
a jsou velevítanou pochoutkou při každé slavnostní
hostině, zasílá v původních vaničkách na 5 zl. dobírkou

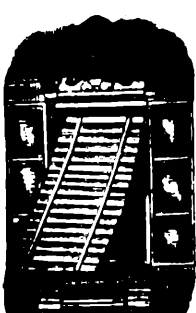
Em. Votruba v Sušici.

329

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 82,
v nejsolidnější provedení nabízí

závěsy do oken,
závěsy ovalinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřívkové,
závěsy prkénkové.

38 Cenníky zdarma a franko.

Křestní listy ex officio

40 kusů 30 kr

Umělecký ústav
pro

malbu na skle

B. ŠKRDA

7krát prvními ce-
nami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod
pro

malbu chrámo-
vých oken

BRNO.

okna chrámová každého
slohu i provedení, se záru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Ludvík Nejedlý,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Pozor! Čtíte!
Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecně ustanovil jsem **brátrovské prémie** a sice:

50 krásných dřevěných hraček
všech druhů, krásné malované, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek **zl. 1.70.**
Každé záslužce bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.
Zásilkou vyřizuje dobříčkou **česká firma Jos. Kostecký, Svatouch 15, pošta Svatka (Čechy).**

Elegantní dýmky
různých tvarů s vyzdobenými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (dřevěných). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytnu velké výhody. 294
Zásilkou vyřizuje dobříčkou **česká firma Jos. Kostecký, Svatouch 15, pošta Svatka (Čechy).**

PRAVÝ

Cena balíčku 25 balíčků (50 balíčků)
Obsah 500 gramů.

Kathreinerova
Aladová káva Kneippova
v celých zrnkách.
Kathreinerovy továrny na sladovou kávu
Viedeň-Mnichov

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

JAN HORÁK
soukeník
V RYCHNOVĚ n. K.
nabízí na dobu jarní a letní
čistě viněné látky
vlastní výroby.
Račtež učiniti jen malou objednávku na zkoušku!
Vzorky na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým veleobojným a velicecným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vřelou, poctivou obsluhu. 15

Podporujte českou firmu v uzavřeném území.

Jan Bašta,
první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny
vysušená státní a stříbrnou medailí na první bulharské samské výstavě v Plovdivu (Philippopol).
a státními kříži I. třídy a velkými diplomy belgické a maďarské akademie a jmenovitě čest. členem obou těchto akademií.
v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům kůr, hudebním spolkům, obchodníkům při dovozu hudebních nástrojů a sice:

Specialita: **Mistruvské housle**, se smyčcem a uzavíratelným pouzdem, flanelem vyloženým k nose, i obalem a franko za 10 zl. r. č. Dále **housle, smyčce, jemné koncertní cello, citary** s nejčistším hmatem, **kytary** s nejčistším hmatem, koncertní **flétny**, ze dřeva grenadilového, C-H spodek, koncertní **klarinet** ze dřeva grenadilového, C, B, Es, D. **Pouzdra** na housle. Dále **struny** a všechny součásti jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sázkou. — Zavrubné ceníky zdarma a franko.
Zásilkou na dobříčku. (Nekonvenující se ochotně vymění. **Velké hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejlevněji se účinně.**
323 **Ukázky dobrozdání.**
Velvary, dne 25. list. 1897.
Ctělý pane!
Co se tento týden obdrželo cello tyče, musím Vám skutečně vzdati nejvšechnější díky, jsem nesmírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupí nikdo tak levně jako u Vás.
Nástroj ten je tak dokonale, že netřeba mně výrobce doporučovat, ani nástroj tento doporučuje jen sám. Přijímte ještě jednou mé nejvšechnější díky za tak vzorné obsluhu a přeji Vám, by závod Váš našel hojnost odběratelů a tak ku chvilce Vaší škvalit.
Se srdečným pozdravem Váš přítel
Č. Bubeříček, ředitel v cukrovu u

Annenské slatinné lázně
v Bělohradě
(Království Česká), stanice sever.-záp. dráhy.
Těž přebírané léčné sídlo letní.

Unicum
proti **dně**,
rheumatis.,
rheum.
ischias a p.

Zahájeno 9. ledna.
Skládě často závažné výsledky.
Stáje již od roku 1885.
Prospekty sálle ochotně opračá lázni.
318

Založeno 1843.
Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.,
272 doporučuje
svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin křvadlových, kapsoních v cenách mírných a se zárukou.
Těž na splátky.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na uměle truhlářské i dalou
někde zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného
pérovky a žíněnky,
pony a sálony do oken, hladké i zdrhované dle
franc. způsobu. 161
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Latinské a krásné ružence
v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v oboru devotochů, má na skladě úspav
Růžencová výroba v Praze č. 206-I.
Konviktská ulice. 346
V ústavě zhotovují se též všechny kostelní ružence za cenu
mírnější než všude jinde.
Čistým výtiskem vydávají ústav 25 drobků—mrzáčů.

P. T. mlhovníky sportu
dovolují si upozorniti na svůj hojně zásobený
sklad kol
různých soustav a výtečné jakosti a veškerých
součástí těchto v číste 114. na **Malém náměstí**. Tamtéž nalezná se dílna na veškeré
opravy kol. V číste
V. Prokeš v Hradci Králové.

Denní ocvězení: chutí k jídlu, okamžitě posily
oslaběným a starým lidem; překvapující účinek stísněným
chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička
čakého vína: **MAVEDAPHNE** sladké, **ACHAIE**
SEC méně sladké, obě vína deserní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hábačka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha. Vodičková
ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno neskazí se v nečistých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Tovární sklad jízdních kol

ALBERT R. ŠTOURÁČ, Svitavy, Morava.
Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvou-
letou zárukou. 321
Prodej též na mírné splátky.
Cenníky zdarma.

PALMYRA
jarní novinka pro
pány na obleky
v moderní barvě
metr **zl. 3.-**
Na úplný oblek 3 metry za 9 zl.
Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr
moderních druhů na obleky, svrchníky,
jeu sáraceně jakosti a v mírných cenách se
na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317
První český zasíl. závod
Ed. Doskočila v Chocni.

Humpolecká
Matičná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny. Hební oblekové látky
na převlečníky a havelky
z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje
Karel Kocián,
závod soukennický v Humpolci.
281 *Vzorky k nahlédnutí franko.*

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:
„Za Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
Cena 1 zl. r. č.
Nechť neschází v žádné knižce pravého ml-
hovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spikovateli její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojné u Pardubic.

Ludvík Nejedlý,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré maby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

Pozor! Čtete!
Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecně ustanovil jsem královské prémie a sice:
50 krásných dřevěných hraček
všech druhů, krásně malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) a poukij doplatek z l. 170.
Každé zásluhy bude připojen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.
Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

Elegantní dýmky
různých tvarů s vyřezávanými ozdobami, jmény, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (řadových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 z l. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytují velké výhody. 294
Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu Jos. Kostecký, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

Vývoz do všech zemí!
Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile. Na zemské hosp. výstavě bulharské v Plovdivu 1893 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.
Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná
továrna na piana, pianina harmonia a varhany
AL. HUGO LHOTA
V Hradci Králové
Filialní sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 81. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8.
odporoučí českému hudebnímu obecnstvu své nejlepší osvědčené
piana, pianina
s anglickou repetiční a obyčejnou videňskou mechanikou nov. ho smáčejí dokonalého provedení
a harmonia
evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, při řádné servisní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvukosti neobyčejně levných.
Těm, na splátky a výhodných podmínkách.
Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko Závazek pětiletý. (99)

JAN HORÁK
soukeník
V RYCHNOVĚ n. K.
nabízí na dobu jarní a letní
čistě viněné látky
vlastní výroby.
Račtež učiníte jen malou objednávku na skoušku!
Vzorky na požádání zašlu franko.
Děkuje všem svým milým veleobojným a veselejšími zákazníky za vzácnou přízeň, prosím, aby mi dále důvěru svou věnovali a slibuji vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Podporujte českou firmu v uzavřeném území.
Jan Bašta,
první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny
vyznamenaná státní a stříbrnou medailí na první bulharské zemské výstavě v Plovdivu (Philippopol)
a státními kříži I. třídy a velkým diplomem belgické a nepolské akademie a jmenován čest. členem obou těchto akademii.
v Schönbachu u Ohebu (v Čechách).
doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům škůl, hudebním spolkům, obchodníkům při dřebe hudebních nástrojů a sice:
Specialita: **Mistrovské housle**, se smyčcem a uzavíratelným pouzdem, flancem vyloženým k nosení, i balem a franko za 10 z l. r. č. Dále **housle, smyčce, jemná koncertní čela, citery** s nejčistším hmatem, **kytary** s nejčistším hmatem, koncertní **fluty**, ze dřeva grenadillového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle. Dále **struny** a v eliké součtí jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší. Obchodníci přiměřenou sračku. — Zevrubně ceníky zdarma a franko.
Zásilkou na dobrou (Nekonvenující se ochotně vymění. **Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned a co nejdříve se účtují.**
223 **Ukázky dobrozdání.**
Velvary, dne 25. list. 1897
Ctělý pane!
Co se tento týden obdrženo cello tyče, musím Vám skutečně vzdáti nejvšechnější díky, jsem nesmírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupí nikdo tak levně jako u Vás
Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně výrobitele odporučovati, ani nástroj tento odporučuje jej sám. Přijmíte ještě jednou mé nejvšechnější díky za tak vzorné obsluhu a přeji Vám, by závod Váš našel hojnost odběratelů a tak ku chvále Vaší zkvětl.
Se srdečným pozdravem Váš přítel
Č. Bubeníček, úředník v cukrovu u.

Annenské slatinné lázně
v Bělohradě
(království České), stanice sever-záp. dráhy.
Těš překrásné levné sídlo letní.
Unicum
proti **dně**
rheumatis., rheum. ischias a p.
Zahájení 9. května.
Skládě ča to závažné výsledky.
Stavají již od roku 1885.
Prospekty zašle ochotně uprava lázní. 318

Založeno 1843.
Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v Rychnově n. Kn.,
272 doporučuje
svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodin křvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.
Těž na splátky.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalounické zboží vyrobené
úplně zařízené do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného
se pérovky a žíněnky, se
pony a šálony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 151
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Suchary.
Antonín Kos
v Branné u Jilemnice
odporučuje
důst. duchovenstvu a velect. obecnstvu su chary vlastní výroby velmi jemné a levné co nejlepší přikusek k čaji, vinnu i ku kávě. Vyrovnané se úplně sucharám lomnickým. — Nejlepší odporučení.
Obsluha rychlá a solidní.

Denní osvěžení: chuti k jídlu, okamžité posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek stížením chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička řeckého vína: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHAIE** SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 z l., půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Tovární sklad
jizdních kol
ALBERT R. ŠTOUKAČ, Svitavy, Morava.
Výrobky jediné nejosvědčenějších továren se dvouletou zárukou. 321
Prodej též na mírné splátky.
Cenníky zdarma.

PALMYRA
jarní novinka pro pány na obleky v moderní barvě
metr z l. 3. —
Na úplný oblek 3 metry za 9 z l.
Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou. 317
První český zásl. závod
Ed. Doskočila v Chocni.

Humpolecká
Matičná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny. Modní oblekové látky na převlečníky a havelky
z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje
Karel Kocián,
závod soukennický v Humpolci.
281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:
„La Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
Cena 1 z l. r. č.
Nechť neschází v žádné knihovně pravého milovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spisovatel její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojně u Pardubic.

Výstava architektury a inženýrství

spojená
s výstavou motorů a pomocných strojů

s přidruženou výstavou vynálezů pro živnostníky

a s odbornou výstavou klempířů zemi koruny České

v Praze roku 1898.

Od 15. června

do 15. září

80 vzorných technických děl v chodu.

Technické divadlo „URANIA“.

Světelná fontána.

Panorama: Bitva u Lipan.

Krém umělců.

Československá vesnice.

Odpoledne a večer promenádní koncerty.

Kadael. stříz restaurací, kaváren, vináren a cukráren.

Loterie: Los 1 korunu.

Vstupné 40 kr.

všedního dne do 6 hodin

Vstupné 80 kr.

všedního dne po 6 hodinách
a v neděle a svátky.

Nový moderní kulečník

s příslušenstvím

a velký hrací stroj polyfon

se 40 kusy prodá se buď za hotové neb proti záruce na
12 měsíčních splátkách. Kde, poví adm. l. l.

Bucharův

léčební ústav

pro chirurgické, orthopaedické
a čírové nemoci

v Hermanově Městci

(Království České.)

Zvláště poukazuje se na:

Manuelní léčení zkrivených páteří a s tímto
souvisícího nerovného vývoje těla a to takřka výhradně
bez používání velice obtížných, namnoze škodlivých různých
druhů bandáží, šněrovaček atd.

Úplné vyléčení všech druhů kýly (průtrží střev) i
zastaralých, u osob obojího pohlaví v poměrně krátké
době způsobem nejen bezbolestným, ale i veškerého ne-
bezpečí prostým, takže i dívky léčení toto lehce snášejí.

Ústav opatřen jest nejnovějšími přístroji
elektrickými.

Ceny mírné a pobyt příjemný.

Vymazán stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučit svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
bické svícní, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámce na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbřují a poslacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,

pasíř v Chrudimi. 271

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v
oboru devotionalií, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296-I.

Konviktská ulice.

346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než u jiných.

Čistým výtěžkem vydrží ústav 25 sirotků—mrzáčků.

Právě vydána

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(„Tobě, Pane, na výsosti...“)

složil František Pícka.

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hla-
sy za 1 sl. 50 kr. netto, hlasy po 15
kr. netto.

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské)
hlasy s průvodem varhan nen har-
monia. Partitura a hlasy za 1 sl. 30 kr.
netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knih-
kupec v PRAZE, vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Na strojnictví

přijmou se dva chlapci do
učení a dva pomocníci.

Ant. Sadovský,

strojnictví hosp. strojů Hradec Králové,
Pražské Předměstí.

Vamberice.

V účtě podepsaný důvod se si P. T. obe-
censtvo upozorniti na svůj ve Vambericích proti
kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej rovné návštěvě pp. poutníků.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoje.

O laek. hojnou příděl prosí v účtě plně

A. L. BRANKE,

hostinec.

V. VACEK,

závod
školářský
v Paměti-
niku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromů ovocné
vysoké i krátké, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro arborétum, plátna atd.
Statistické sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdrma

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

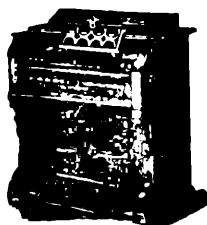
pro malby ohrádek a po-
zlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jejichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích s přílo-
nými rozpočty.

Jan Hromadník

stavitel pian a pianin

Praha,

ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

(Zasláno.)

Vojínové z války r. 1866.

Jelikož se nám výroční den bitvy u Custocea
v Itálii dne 24. června, v který jsme před nepřítel-
em pro císaře a vlast bojovali, blíží, žádoucí,
abychom sobě připomenuli těch, kteří již více ne-
žijí, buďto že za obět v tento den i později před
nepřítelem padli, aneb některý od této doby na
věčnost se již odebral. Dobře snad učiníme, když
těmto padlým neb zemřelým hrdinům a vojínům
budeme alespoň chvíli věnovati a sice při mši
svaté, kteráž za ně obětována bude o 6. hodině
ranní v chrámu Panny Marie v Hradci Králové v
pátek dne 24. června b. r. Jelikož všem vadá-
lým není možno, aby se účastnili, žádoucí přece,
by z těch asi málo zde na blízku bydlících, každý
na tuto chvíli své přízně svým milým bývalým
spolukamarádům věnoval a v čas se dostavil, aby-
chom opět tak společně jako tehdy za živa, nyní
s nimi v duchu se spojili a modlitbou jich pa-
mětlivi byli.

Chrámní ústava: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti utlumení, jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.

Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.

Buď opatřený a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou z původní přípravy.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Kupujte od svých, podporujte sami sebe!

Pravá přírodní

vína

1 litr za 28, 30, 40, 50, 60 a 80 krejcarů

doporučuje obchod vínem firmy:

Alois Sláma,

v Praze,

Král. Vinohrady, nároží Palack. tř. a Skřetovy ul.

V sudech levnější! Cenníky zdarma.

Vinný ocet 1 litr 16 kr.

!Právě vyšel!

Spis

o prvním diecézním

SJEZDU

katolíků

a diecézním spolkovém domě

„Adalbertinu“

v Hradci Králové.

Kniha tato jest ve formátu velké osmerky
o 16 arších (140 stran) se třemi obrázky
a prodává se brož. za 30 kr., vázaná v
červeném plátně za 50 kr. sezl. ořízkou 60 kr.

Objednávky vyřizuje obratem.

Biskupská knihtiskárna v Adalbertinu

v Hradci Králové.

Politický přehled.

Americké vojsko pod generalem Shafterem odpadlo konečně z Tampy na 35 dopravních lodích, doprovázeno jsouc 14 válečnými lodmi, z Tampy na Kubu Pistanou bezpochyby východně od San Jaga u městečka Guanama. neboť tam americké vojsko, před týdnem na břech vysazené dostalo od Španělů pořádný výprask. Před úplným potopením je chránilo pouze americké pobřežní loďstvo. Toto si počínalo před San Jagem barbarsky. Chrlilo metrové koule do davu prechajících starců, dítek a žen, ač viděti musilo, že mezi nimi ani jeden španělský voják není. Petrohradské „Novosti“ horlí rozhodně pro mír. „Nač ještě čekati? Dva měsíce války, hnušné války stojí oba státy přes jednu miliardu, nehledíc k obětem lidským a zkáze tisíců soukromníků. Nemá na Antillách ani jediný dům zůstati nepoškozený? Mají na Filipínách Evropané pod dozorem amerického admirála od zboutěných domorodců býti povražďeni? Jakých ukrutností ještě třeba, aby Evropa oprávněna byla zvolati: Dosti, zadržte! Španělský poslanec v Paříži odebeťe prý se do Petrohradu, aby Rusko ve prospěch Španělska zakročilo. Manila se dosud drží proti povstalcům, Cervero loďstvo u San Jaga, nestihla dosud žádná pohroma a na pevnině Američané na Španěly naprosto nestačí; mají posud jen na moři převahu, neboť o druhém španělském loďstvu Camarova se praví, že je dosud v Cadixu, tedy na pobřeží španělském, kdežto některé listy připouštějí možnost, že táhne na americkou výpravu.

Španělské ministerstvo Sagastovo odstoupí. Veřejné mínění vytýká liberálnímu ministerstvu, že nedostatečně vyzbrojilo a zásobilo vojsko a válečné loďstvo. Nové ministerstvo konservativnější a rovněž dynastické sestaví prý maršálek Martinez Campos, který by se staral o udržení pořádku ve Španělsku a jenž by připravoval s Američany smírné dohodnutí.

Ve Francii vynutila sněmovna denní pořádek, žádající vládu, aby uskutečnila spojení republikánských stran a zřídila se podpory monarchistů, k republice se přidávajících monarchistů a národních antisemitů. Následkem toho ustoupí prý ministerstvo Melinovo vládě Ribotově neb Sarrienově.

Z Vídně. Následkem odročení říšské rady začnou se Němci hašterit. Významno, že prezidentu vrchního zem. soudu v Štýrském Hradci hraběti Gleichbachovi vykázaný byt a kancelář v císařském hradě. Možná, že tento pokyn přivede do podzimu Němce k rozumu. Jinak zaveden bude absolutismus. Naděje konservativců a katolíků se zlepšily. Vývoj věci v Rakousku nezůstane bez vlivu na Německo, kde císař rád by odstranil sněmy.

(Zasláno.)

Odpověď na zasláno v 24. čís. „Podvysockých Listů“ ze dne 11. t. m. p. Janu Nep. Jelínkovi z Křesetic adresované.

Kdyby se nejednalo o věc tak vážnou a předuležitou jako je boj náboženský, k němuž mne redakce „Pod. Listů“ ve svém zasláno ze dne 11. t. m. přímo vyzývá a z něhož ji, ač tolik protivensství již katolíkům učinila, najednou hnutí kůže nasakuje, odpověď bych hned, to může býti jista. Protože ale redakce tato velmi často vysoko přestřeluje (viz. Rašina atd.) prosil bych ji, prve aby mi jmenovala aspoň polovinu těch pánů, kteří ode mne spoustu nadávek na evangeliky před příjezdem J. B. M. alyšeli, nebo aspoň aby udala jména těch padesáti čtyř evangeliků, kteří pro slova: „že proti uvítání J. B. M. agitují“ ode mne satisfakci žádají. Až se to stane, pak jsem redakci k dalším službám!

Tím se redakci „Pod. Listů“ i její poručníkům a našeptavatelům, zvláště křesetickým, prozatím poroučím.

V Křeseticích, dne 15. června 1898.

Jan Nep. Jelínek,
rolník.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávky již vyhláti. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

- 1 brožovaný výtisk za 15 kr.
- 1 v polopletné váz. výtisk za 22 kr.
- 1 v plátěné váz. výtisk za 25 kr.
- 1 v plátěné váz. se zlaceným křížkem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jejichž cena nízká nedopouští zaslání zvláštních účtů, dříve se bude zásiilka Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslánímu obnosu, k němuž račete pl. t. objednatel přiložit na porto

při 1 výtisku 3 kr.,
„ 2-3 „ 5 „
„ 4-5 „ 10 „

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v sazbě.

Abý Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjítí jeho v Obnově. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaním — Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však, kde by mohly nastati obtíže a podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvů“ po ruce nemají.

Abý při zpěvu náležitě se dbalo slovného přízvuku, vysnažena jest v „Nápěvech“ tučnejším tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.

Lůžkové přikrývky. Přikrývky prošívané,

rádné plněné vlastní výroby

z ruše s podšívkou bílou, drapp, pestrou neb tu-reckou
115 cm. šir., 180 cm. dlouhé zl. 2.50
z kašmíru látky jemné, úplně vlněné, v barvě červené, modré neb bordeaux a bílou podšívkou a zcela jemným plněním
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 4.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 5.-

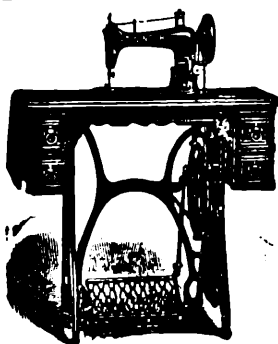
z vlněného střasu lla jakosti, v barvě modré neb bordeaux jemné plněné a podšívkou bílou neb tureckou
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 5.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 6.-
135 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 7.50
150 cm. šir., 200 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 9.-
159-7

Povlaky na přikrývky z jemného šitinku stojí kus zl. 2.-2.50

nabízí

JAN STOUPA v Praze,
Václavské nám.
č. 82.

Svíj k svému!	Koberce,	hlině,	přikrývky,	pokrývky,	žíněnký,	a žíně	pravoú	žalozávu	jsou	opravdu nejlepší.
Kdo u mne kupuje, českou věc podporuje!			ADOLF NOVOTNÝ v Týništi n. O.				I nejmenší zakázky se vděčně přijímají a co nejsolidnější vyřídí.			

Singerovy šicí stroje jsou vzorem co do soustavy a provedení.
Singerovy šicí stroje jsou nepostradatelné pro domácnost a průmysl.
Singerovy šicí stroje jsou ve všech tov. závodech nejvíce rozšířeny.
Singerovy šicí stroje jsou nedostižny co do výkonnosti a trvání.
Singerovy šicí stroje jsou pro moderní umělé vyšívání nejpřístupnější.

Bezplatné vyučovací kursy též modernímu umělému vyšívání.
Šicí stroje Singer Co. dodávají se ve více jak 400 druzích odborných strojů a lze je dostati v našich vlastních závodech.

Singer Co. akc. spol. dřívejší firma: Hradec Králové,
G. Neidlinger, Jiříkova tř. 270.

Oltáře, sochy, obrazy a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Sychrově.

(Založeno 1853.)
Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší doporučení
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Nejlepší
slováckou slivovici
a borovičku
obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščina třída č. 24.

doporučuje učitel

své chovalné sněm: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty
atd. dle slohu kostelů. 265

Původní nákreasy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Novinka!

Praktické
rychloprací stroje
se ždímadlem

na nejvš. výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotovné za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje excentrické mlátič stroje a kulickový s
ložísky. Práci stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Ant. Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonosě)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zho-
tovuje sochy světců ze dřeva i z kamene.

Starší práci

uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a poly-
chromuje.

Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci př
cenách nejmírnějších.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 17. června 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Svoji k svému a vždy dle pravdy.

V Praze, dne 14. června.

Národ československý a s ním celý slovanský svět slaví dnes sté narozeniny velikého Čecha, jehož hvězda neobyčejné jasnosti září dnes nad celým slovanským obzorem. Učenec ověnčený vavřínem pověstí evropské přijímá dnes hold svých vědeckých ctitelů, kteří jsou hotovi následovati jeho vzorný příklad.

František Palacký se narodil, když ho bylo nejvíce třeba, narodil se z lůna poměrů, jež ho nadaného, vnmavého a zbožnou mravností odchovaného musily učiniti vědcem lidu, z něhož vyšel. Chudý horal sesterské Moravy odebral se v útlém mládí na znásilněnou Slovač, aby tam odtud po chopil práva a práva našeho českého národa. Přes Vídeň a Moravu zavítal před 75 lety do zlaté, stověžaté slovenské Prahy, aby tu probudil český národ ze tmy a ponížení. A budiž Bohu věčný dík, že cesta ta přinesla národu našemu, v co druzí patriarchové našeho národa již ani nevěřili — jary, čacký život národní.

František Palacký, duch mohutný, vzletný, nepoddajný, dodal buditelům českého národa chuti k práci a odvaby. Palacký kladl vždy váhu na práva národnosti. Byl nejen velkým Čechem, ale též velkým Slovanem, neboť všechny Slovany stejnou objímal láskou a byl proti tomu, aby tomu neb onomu slovanskému kmenu se dávala stranická přednost. Palacký zatracoval bratrovražedný boj mezi Slovany, všem přál stejné slunko zlaté svobody; umíraje — ještě se zajímal velký ten Slovan o svobodu synů matky Slávy a žehnal vítězným zbraním jihoslovanským, jímž vcházel práve jitřenka svobody po pátisicelété kruté porobě. Palacký nezatajoval, čemu jsme se od německých sousedů přiučili, on však také nezatajoval jejich vad a nedostatků, vytýkal jim zejména nezkrocenou jejich panovačnost. Boje mezi Němci a Čechy i Slovany vyličil nám mistrně a vyvodil z nich poučení a výstrahy pro budoucnost.

Velký syn družné Moravy nadšen jsa od mládí až do posledních svých okamžiků pro ideály, šel za heslem sloužiti vlasti a národu — a aby tomuto prospěti mohl, chápal se práce nezištné a obětavé na všech stranách.

Nalezli se sice lidé, beroucí dnes bez práce za pouhé mluvení ze svých synekur 5, 10 i 20 tisíc vinici jej, že přijímal za neumolnou svou práci jako zemský dějepisec 1 tisíc zlatých od zemského výboru, avšak český, slovenský a vzdělaný svět nechal nízkých těchto pomluv lidí malicherných a závistivých, Palacký byl čestným občanem více než tisíc obcí v Čechách a na Moravě, starostl. universita pražská jmenovala jej čestným doktorem filosofie a práv, byl historiograf království Českého, starosta Svatoboru, poslanec sněmu českého, doživotní rada říšské a úd sněmovny panské v Rakousku, skutečný úd císařské akademie nauk ve Vídni, řádný úd a starší král. české společnosti nauk, výbor společnosti musejní, člen sboru pro zbudování národního divadla, čestný měšťan a obecní starší města Prahy, čestný předseda stolic župních křiževcké a požežské v Hrvatsku a Slavovsku, čestný úd cis. universit petrohradské a charkovské v Rusích, též císařské ruské společnosti historie a starostlosti v Moskvě, hornolužické společnosti nauk ze Zhořelci, historické společnosti v Záhřebě a Lublani, historicko statistické sekce c. k. moravsko slezské společnosti v Brně, úd královské akademie nauk v Mnichově, dopisující úd král. pruské akademie nauk v Berlíně, král. společnosti nauk v Gottinkách, královské učené společnosti pro severní starostlosti v Kodani, učeného výboru pro germ. museum v Norimberku, úd král. pruské jednoty pro historii Braniborska, slezské společnosti pro vlasteneckou osvětu ve Vratislavi a historické jednoty darmstatské, člen mnoha vlasteneckých spolků, atd. atd. Palacký byl demokrat, čím byl, stal se vlastní zásluhou — ale titule tyto svědčí nicméně, jak všestranně činným a ctěným byl.

František Palacký dospěl, po čem toužil; vzkřísil český národ z dvoustaletého spánku k jasnému životu. Svými neskonale pracovními dějinami národu českého uvedl nás opět do svatyně lidské vzdělanosti, ukázal nám obraz úchvatné a vábívé

krásy, vlastní naší minulost. Ukázal nám: takovým jsi národe můj kdysi býval, nuže snaž se, abys v ta místa síly zase se navrátil. Palacký naznačil nám cesty, po jakých kráčet máme v budoucnosti. Palacký vyličil nám osvícenou dobu Karlovu a obátrným líčením válek husitských chtěl přispěti k zvýšení sebedůvěry a brdosti českého národa. Jako potomek českých bratrů lpěl František Palacký snad až přesprávil na této době. Jako zkušený dějepisec byl si však příliš dobře vědom, že husitství bylo jen dobou přechodní a že v katolictví má český národ spásu a budoucnost. Jako Gladstone a mnoho jiných vynikajících mužů v letech sedmdesátých obával se protestant František Palacký, že prohlášení papežské neomylnosti bude snad na úkor svobod, že bude znamenat reakci v církvi. Leč mnohaletá zkušenost ukázala, že obavy tyto byly klamné. V době přítomné osvětlový a mravní význam papežství stoupl, protestantští mocnářové i národové dovolávají se nejednou zakrocení a mravní opory papežství a v posledních letech byl to právě Vilém Gladstone, který horlivě usiloval o smír anglické církve a všech křesťanských církví se hlavou veškerého křesťanstva, s papežem římským. Jako slavný král český Jiří z Poděbrad usiloval smířiti husitství s papežstvím, tak i protestant Palacký, jenž však k žádnému protestantskému vyznání v Čechách se neznal, měl velikou úctu ke katolické církvi a rozhodně proti její hanobení se strany českých lžisvobodomyslníků vystupoval.

Významný jest odkaz Františka Palackého, který proslovil při banketu pořádaném na jeho počest, když byl ukončil své dějiny. Pravil tehdy Palacký: „Chci upozorniti přátele své — a všichni jsou moji přátelé, kteří pracují pro povznesení národa — na velkou potřebu a ta jest následující: Máme mnoho vlastenců, kteří rádi se honosí vlastenectvím, ale ničím nicého ve prospěch vlasti a národa svého. Náš národ jest v nebezpečí velikém, všude obklopen nepřáteli, já však nezonám a doufám, že národ dovede odolati všem, bude-li totiž chtíti. Neudobře říci: „já zchci“, ale každý musí se přičiniti, musí pracovat, obětovat, co může, k obecnému dobrému, svaluš k udržení národnosti. Minulost za sebou má národ český skvělou Doba Husova slavná jesti doba, tenkrát předčil český národ vzděláním duševním všechny ostatní národy Evropy. To děkovati měl Karlu IV., avšak nejen jemu, ale i sobě, že používal příležitosti ku vzdělání. Teď potřebí, abychom se vzdělávali a dle vzdělaného rozumu jednali. To jest jediná sáveť, kterou bych národu svému, takřka umíraje, odkázal. A když všichni naši vlastenci upřímně a pravou vzdělaností pracovati budou, pak nemám strachu o naši národnost a o národ náš. Ten se udrží sám, dokud bude chtít a více než jeho nepřátelé si přejou. A aby všichni synové pracovali ve prospěch vlasti rozšiřováním vědy a osvěty, to deť Bůh!“ Celý národ československý slavil tehdy slavné dokončení dějin českých — vyjímaje tehdejší Mladochechy a „Nár. Listy“. Ty měly pro epochální tuto událost místo pouze v nepatrné borgiově lokalce o 11 řádkech. Ještě nedlouho před smrtí Palackého vytýkaly tomuto a Riegrovi, že přý všechno očekávají jen od milosti koruny — pravice: „Jakmile všechna spása a všechno právo národa českého prohlášeny byly za závislé jedině na dobré vůli koruny, na přízni a náklonnosti koruny, přestali pánové František Palacký a František Ladislav Rieger býti nejpřednějšími fíditeli politiky ve své vlastní straně“.

Tento útok „Nár. Listů“ byl sice bezdůvodný, ale my pokládáme přece za vysoce cenný úspěch politiky Palackého a Riegra, když v královském reskriptu ze dne 12. září 1871 vymohli plné uznání mocnáře našeho historického státního práva, významným je též uznání císaře státoprávního přesvědčení poslanců českých, které vymohl dr. Fr. L. Rieger v trůnní řeči z r. 1879, — ale za to v žalostné nahotě ukazuje úpadek české politiky situační článek téchže „Národních Listů“, v němž se praví, že dru Pacákovi a Kramářovi se dostalo ubezpečení se strany ministr-předseda hraběte Fr. Thuna, že vláda jeho — pomijitelná — nic nepřátelského proti českému národu nepodnikne. Ano, od Palackého, Braunera a Riegra až k Heroldovi, Pacákovi a Doležalovi je brozný

úpadek, je to opravdu k pláči, vždyť národ se děsí a leká, že i ta jazyková nařízení mohou býti odvolána a že český národ může býti hozen zase dvacet roků zpět. Politici naši čekají spásu dnes jen od milosti a přízně br. Thuna, jež dříve tupili! — Dnes poznává český národ, na jaké osudné zcestí se dal zarléci Národními Listy a Grégry, kteří velkému Čechovi za jeho živobytí nemohli přijíti ani na jméno. Dnešnímu mladšímu pokolení bude se zdáti neuvěřitelné, že strana „Národních Listů“ chtěla r. 1868 vyloučiti Palackého a Riegra z účastenství při kladení základního kamene Národního divadla v Praze. Dr. Václav Rezníček ve spisu svém „Velký Čech“ o tom na stránce 285. vypravuje: „Výbor sboru pro vystavení Národního divadla sestával tehdy ze samých Mladochechů a v programu slavnosti od něho vypracovaném připadl úkol prvního udeření kladivem na základní kámen ve jméno národa staršíčkému Purkyňovi. Teprve k důrazné vyslovené žádosti českého studentstva přiknuto bylo udeření ve jméno národa Palackému. Purkyňovi pak přiknuto udeření ve jméno vědy“.

Ku požehnání ve všech směrech byl ten život Palackého. Budme rádi, že dnes oslavuje celý národ Palackého, že jeho ideje vítězí, svádějí národ zbloudilý a svedený opět na cestu pravou. Věnujeme v tomto čísle více článku památce Otce národa Palackého, upozorňujeme na jeho zásady a názory i v těch směrech, jichž jiné časopisy jen letmo se dotkly anebo o nich docela mlčely. Naši čtenáři doplní si úsudek o Palackém čtením jeho děl a delších životopisů.

V práci a vědění jest naše spasení“ pravil Palackého zeť, dlouholetý spolupracovník a dlouholetý tlumočnick jeho zásad a názorů, dr. Frant. Ladislav Rieger. Poznáním názorů Palackého, jeho následováním v šlechtatých ideálech získá národ náš a pracovati bude snad opět jednou avorně a spojenými silami.

Bude mluvit pan dr. Herold?

Píše se nám z Prahy:

Méně zasvěcení v intriky strannické pochopí snad to rozhorčení v řadách vzdělanců a v řadách mládeže, která má smysl pro ideály velikého poctivce a nezištného pracovníka Františka Palackého, které povstalo, když se proslechlo, že oslavovatelem největšího charakteru, velikého, Čecha má býti vinohradský advokát, dr. Josef Herold.

Slavnostní jeho řeč má svou historii a dělá dnes velké rozpaky nejen slavnostnímu sboru pro zbudování pomníku Františkovi Palackému, ale též celé mladocheské straně, ano celému českému národu. Řídíce se heslem Palackého: „svůj k svému a vždy dle pravdy“, nemůžeme zatáhnouti jisté rozpaky. Patří p. dr. Herold smýšlením, duchem a jednáním svým k Palackému dle hesla „svůj k svému? Otázku tuto, at si odpoví český lid. Slavnostní výbor hned od počátku byl na rozpacích, když dr. Herold byl za slavnost. řečníka od jistých kruhů do popředí strkán. Deputace výboru odebrala se zeti a dědici Františka Palackého, žádaje jej, aby jako muž nejpovolnější proslovil slavnostní řeč při kladení základního kamene k pomníku Fr. Palackého. Starší dr. Rieger se omluvil, že jako seť nemůže oslavovati svého tchána. Tu přišla k řeči jména eventálních řečníků: pp. dr. Herolda, dr. Čelakovského, předsedy Ústřední Matice školské a bývalého pražského starosty dr. J. Solce, který byl Palackému v posledních letech svojí činností velmi blízkým. Dr. Rieger odpověděl, že pro svou osobu proti panu dr. Heroldovi nicého nemá. Mluvílo se o tom dále, že p. dr. Herold jest nyní u studentstva osobou nejnenáviděnější a že proto bylo by snad lépe, kdyby promluvil slavnostní řeč universitní profesor p. dr. Lad. Čelakovský, který jako předseda nejnárodnějšího ústavu, Ústřední Matice školské, všem českým stranám je stejně blízký a sympatický. Otázka slavnostního řečníka stála tehdy nerozhodnutou.

Slavnostní výbor, z jehož řad někdo s p. Heroldem nebo s někým jiným měl již něco ujednáno, hleděl si z rozpaků pomoci tím, že oznámil panu dr. Heroldovi námitky, které se proti němu jako slavnostnímu řečníku činí. Myslilo se, že p. Herold přiblíží se k trapné situaci jako slavnostní řečník odstoupí. Leč mimo nadání, rozhodl se pan

dr. Herold jinak; pravil, že musí jako slavnostní řečník setrvat. Tu přinesl „Čas“ a jiné časopisy obrněný protest proti slavnostnímu řečníkovi dr. Heroldovi. Protože jej podepsala celá řada vynikajících osobností, působil jako puma, neboť podepsáni byli na protestu též bývalí poslanci a osobní přátelé p. dra Herolda, profesoři vysokých a středních škol, advokáti, lékaři, inženýři, spisovatelé, průmyslníci, obchodníci, řemeslníci, rolníci, ba i starostové jednot sokolských. Ve svých neanázích svolal slavnostní výbor novou schůzi, v níž se radil, co dělati. Jeden vynikající univerzitní profesor pravil: „Pánové! Kdybychom dnes rozhodovali o slavnostním řečníku, nepozvedla by se v tomto shromáždění ani jediná ruka pro dr. Herolda“.

Proti těmto slovům shromáždění neprotestovalo, ale konečně nabyl vrchu názor, že strana nemůže radikálům povolit, protože ji radikálové chtějí vyvrátit. Má tedy při položení základního kmene mluvit dr. Herold. Bude mluvit „strana“ moc zabránit před slovanskými hosti skandálům? Politici a skeptici uvažují, *co mladočeské straně více prospěje*, zda-li bude p. Herold při slavnosti Palackého mluvit, či bude-li mlčet. Jedni myslí, že vůdce strany mladočeské ještě v posledním okamžiku odstoupí, když již nepřistoupil na prostředkující návrh, aby mluvil před slovanskou elitou v uzavřeném sále na pražské radnici, místo před českým lidem na nábřeží Palackého. Učiněna jsou ovšem opatření, aby k řečníšti dostali se jen spolehliví lidé, kteří si mohou zaplatit drahá místa, jiní však nad tím krouť povážlivě rameny, že takto má být oslaven muž lidu, veliký Čech a demokrat Palacký, který se národu svého báti nemusil a nikdy výminečných opatření nehledal. Jsou však také lidé a těch je většina, že radikálové, pokrokaři, realisté a soc. demokraté ušetří slavnosti před demonstracemi za přítomnosti vynikajících Rusů z Petrohradu, Moskvy a Kyjeva, Poláků ze Lvova a Krakova, Jihoslovánů, Slováků a všech čelných hostů. Nenáležme k zbožňovatelům p. dra Herolda, ale důstojný klid při oslavě Palackého musíme si přáti, ať jsou náhledy jakékoli.

Palacký nebyl přítelem hrubých demonstrací, velkých řečí a lesklých frází, nýbrž pravdy. Věděl, že národ nemůže vítězit svou mocí, ale vzdělaností, prací, pokročilostí a duševní převahou. Palacký nepřál si nikdy hrubé odvety, zejména ne od těch, když hlásají materialismus a tupí víru v jediného Boha. Napsal Palacký v doslovu k „Radosti“: „Za novější doby zmáhá se však nauka pantheismu a materialismu, která vše zapírá, čeho pouhý rozum nechápe, nechce ani Boha znáti, co bytosti osobní, ani mravního povolání ve člověčenstvu. Kdežto dávné učení usilovalo povýšiti člověka k božnosti, strhuje a pudí ho škola tato naopak přímo do bestiality. Naprosté sobectví jest již jediným cílem, jedinou realitou. Mravní ušlechtilost, uznání povinnosti, zapření sebe a obětí z víry, z naděje i lásky, považují za pošestlost; touha po ideálech (dle slov Krista Pa-na „po království Božím“), za bláhodné blouznění, jediné pravidlo a vzor činnosti jsou jen „edle Raubthiere“ (popudy dravců ušlechtilých), tedy sobectví, ostražitost, útok a násilí“.

Mnozí „rozhořčení“ nejsou snad vedeni důvody čistě ideálními a mravními, mají snad také trochu své „já“ a prospěch své strany na zřeteli. Palacký byl muž šlechetný, nakloněný k odpustění všem těm, kdož přišli k lepšímu náhledu a k poznání svých chyb.

Či jest svědomí!

Jak se patří liberál, třeba i vzdělanější, má za jistojistou pravdu, že katolická církev činí násilí svědomí lidskému. Tím více se na to zrovna „dušuje“ pokrokář a sociál. Ale nejvíce se tou zbraní ohánějí naši roztomilí páni pastoři. Vždyť vyčníli právě zase v tyto dny Palackému, že vydal děti své církvi, v kteréžto musely svědomí své vydati rukou kněží.

Zase jedno z těch mnohých pokrytství těchto pánů. My jim povíme o někom jiném, který se činil pánem svědomí svých poddaných. Je to ten „pobožný“ Bedřich III. pfalcký, jehož heidelbergský katechismus páni v evangelických školách učí na důkaz, že jejich reformace je česká. Tento „slavný“ šířitel helvetismu vytkl zásadu: *Svědomí mých poddaných jest moje.* (Wittman 49.)

Zaznamenáváme tuto větu na věčnou památku té „evangelické svobody“, která „roztrátila“ pontu římskou. Zaznamenáváme ji oproti našim liberálním frásistům, kteří vidí v helvetismu pokrok a svobodu a po pokrokařsko-helvetických a angápurských listech papouškují až na radnicích největší nepravdy.

Svědomí mých poddaných jest moje, pravil tedy Bedřich III. a dle toho též jednal. Jeho poddaní museli přijíati helvetství. A znamenitý tento bojovník proti církvi katolické zanechal nám ještě jeden výklad své svobody svědomí. Při poradě protestantských stavů 1. května 1559 řečnil, že mají i duchovní stavové — to jest biskupové a opati — dostati svobodu náboženství, a že se nemá při tom zapomenouti na ubohý lid. To že ale má platiti jen o poddaných pánů katolických, když chtějí přestoupiti k protestantismu; nikoliv však o evangelických, kteří by si přáli vrátiti se ku katolicismu.

Myšlím, že toto zrcadlo protestantismu, jak v skutečnosti a ne dle frází vypadá, nebude škoditi právě v těchto dnech, za kterých se slaví památka Palackého. Nejsme z těch nařinců, kteří se domýšlí, že Palacký byl v srdci katolíkem. Byl Palacký muž, který měl zásadu, že v dějepisě rozhodují věčné zákony pravdy a spravedlnosti a proto napsal tak mnohou pravdu o církvi katolické. Vychováni byl protestant, který však, jak sám praví, právě studiem protestantského, tehdejší rozumářského bohosloví připraven byl o pevnou víru v náboženství zjevené čili jak dříve „nadpřirodné“. Jak na sklonku života svého smýšlel, nevíme, ale tolik věříme, že si víru v osobního Boha a nezmrtelnost duše, tudíž i v odplatu ve věčném životě zachoval. A právě tato víra udržela v něm ten cit pro pravdu a spravedlnost. Pokud snad přece jeho protestantské vychování — otcem, učitelem, věřícím „písmákem“ lutheránským provedené — na jeho mysl vliv mělo, toho nechceme se dotýkati. Neubráníť se nikdo dojmům svého mládí, ani naši „katolíci“ liberálové ne.

Ale právě proto vše, co jsme řekli, mají pastoři nejméně přičítati snižování Palackého výškami, že dal děti své církvi, v které se svědomí své dával rukou kněží.

Co měl činiti muž, který jak dříve přestal „důvěřiti náboženství nadpřirodnému“, když ale v Boha a život věčný věřil? Když to vůbec ani jinak nešlo, a děti své nějaké církvi hlásající „nadpřirodné náboženství“ vychovati dávali musel, zdaž neučinil lépe, když je odevzdal církvi matčině, v které jim zajiště bezpečněji (!) víra otcova — víra v Boha a věčný život — zachována býti mohla, než v církvích protestantských, kde se jako na p. v Německu, až k úplné nevěře i v Boha došlo. Jako Čech učinil pak při svém náboženském smýšlení zajiště dobře, když dal děti své vychovati ve víře sv. Cyrilla a Methoděje, ve víře sv. Václava, ve víře církve, která položila základ k velikosti národa, která jej učinila národem slavným a vzdělaným. Či snad by bylo lépe, aby jeho děti byly pojaly za ideál Němce Luthera se všemi jeho chybami a hříchy? Či snad by bylo lépe, aby byl vydal svědomí dětí svých Bedřichu III., německému kalvinistovi? Či snad bylo lépe heidelbergskými bludy a heidelbergskou záští naplniti duši dětí, než když už nějaké církvi náležeti musely, nechati je vyučiti víře sv. Václava? Nám alespoň lépe se líbí sv. Václav se svou něžnou láskou k oltáři, jež zde zbudoval svatý Methoděj, než fanatik Bedřich, který do katechismu pro děti dal, že mše je z.....né modlářství.

Či je svědomí? — My myslíme, že svědomí nalezl žádnému člověku, ani žádný z nás není pánem svého vlastního svědomí. — Svědomí má patřiti Bohu, neboť nepatří-li Bohu, nýbrž mně samému, pak to vůbec není svědomí, totiž vědomí zodpovědnosti naší bytosti nejvyšší. A jsem-li katolíkem, tu ovšem řídí svědomí mé učení katolické; ale tím není dáno v ruce kněží, neboť kněz smí jen k tomu míti svědomí své, co se srovnává s učení katolickým. Jinak to jest u evangeliků. Ti se ovšem nezpovídají, ale jako děti i jako dospělí jsou přece vedeni učením svého kazatele. A pozor! Při té protestantské „svobodě učení“ má na svědomí evangeliků vliv ten který kazatel, ať si každé dle vyznání, anebo dle svého náhledu. A tak právě evangelici kladou svědomí své do rukou svých kazatelů, často až i nevěřící! Katolíci však, ač s jednotlivým knězem se radí o stavu svědomí svého, přes to vše řízen jest jen tím, co jest naukou, ne však učením jednotlivého kněze.

Proto právě pastoři nejméně mají přičítati snižování Palackého v tom ohledu, uznal-li za dobré svědomí svých dětí svěditi vedení církve, která má učení pevné, než osobním náhledům toho kterého pastora, anebo dokonce rukou Bedřicha heidelbergského, prostě řečeno — rouhače.

Při té příležitosti nemohu utajiti zvědavost, jakým vlasteneckým „ohněm“ vsplanou nyní busité na našich radnicích oproti „tupitelům světe“ národního? Když biskup královéhradecký vůbec o Palackém ani nepsal, a stal se — dle „mudrých“ a opatrných pánů radních v Choceň — jeho tupitelem, což se teď asi stane pastoru Daškovi, Kozákovu atd.? Máme opatrně strach o okna choceňského „dvojčihodného“, aby nepocítila „hněv národa“. Či snad nemusím mítí strach? — Prý ne; ale proto, že svědomí našich svobodářských husitů náleží pastorům a pokrokařským redaktorům. Co ti nazývají dobrým, to je našim „taky katolíkům“ dobré, co nazývají zlým, to je zlé. A proto, co dělá biskup to je zlé, ba i to, co ani nedělá; a co dělají pastoři, to je dobré.

A na konec ještě něco? — Už kolik nocí nespím. Nemohuť rozluštití otázku, či je svědomí pana poslance dra Pacáka.

Ve Vídni s klerikály hájí biskupa tridentského — Vlacha. — Doma v Kutné Hoře nechá tupiti nejsurovějším způsobem biskupa královéhradeckého, Čecha a syna města tamního!

Povídám, jak to možno „klásti svědomí do rukou klerikálů i do rukou helvetů“?

Inu to přý nemohu pochopiti proto, že jsem klerikál, a mám zásadu, že svědomí mé patří jen Bohu. Pravý liberál však praví: *Svědomí jest moje.*

Jen když je to aspoň tak. Jeden žid povídal: *Svědomí jest má kapsa.* — To by bylo horší.

Palacký proti nepřátelům náboženství.

Při nynějších oslavách 100letých narozenin Františka Palackého, derou se do popředí nejvíce lidé, kteří za živa tomuto velkému Čechu neumožní přijíti ani na jeho. Pokrokaři, národní socialisté, realisté, radikálové a Grégrovcí, kteří mají všichni společného otce — liberalismus — oslavují až podezřele Palackého, pokrokaři dělají z něho pokrokaře, realisté realistu, Mladočeši Mladočeše, nepřátelé církve nepřítelé náboženství. Palacký nebyl nikdy tím ani oním a právě proto jej od r. 1848 pak od r. 1862 až do jeho smrti 1876 napadaly Národní Listy, Obrata, Julius a Edvard Grégr, Karel Sladkovský a Karel Tůma, vrchní redaktor Šípů a Národních Listů. Nazýván nepřítelným starcem, ba i zrádcem. Nejvíce zuřili „svobodomyšlní odpůrci Palackého, když tento byl prohlášen, že se účastní národní slavnosti, pořádané na oslavu 900ti letě památky založení pražského biskupství. Krvavý Karel Tůma vydal politický pamflet: „Processi zpátečnictva v Praze na den sv. Václava 1873“, kde pověstným svým ignorantstvím, boucharonstvím a hanobením překonal sám sebe. Karel Sladkovský a Grégři bušili do Palackého opět v „Národních Listech“, jímž tenkrát podle noty sekundovaly Hlas z Siona. Odmítaje útok na sebe činěný, podal Fr. Palacký v „Pokroku“ ze dne 23. října 1874 zároveň pozoruhodnou a i v nynějších dobách velmi významnou úvahu o náboženství a víře, kterouž v hlavních jejích částech neváháme čtenářstvu svému sděliti. Úvaha jest přetěžkým soudem těm, kteříž popouštějí celou úzdu vášnivosti své, zapomínají i na vlastní prospěch téhož národa svého, k jehož pouhé škodě nesmyslným svým jednáním pracují.

Po předběžném stručném oznámení podnětu úvahy Palacký takto dří:

„Pozoruju ne bez bolesti, že otázkám náboženským a církevním, jichžto sporné přetřásání působovalo ve vlasti naší od jakživa tolik neřestí a žalostí, a ježto za naší doby zdály se už nadobro uklizeny býti, od nějakého času dává se opět podnět čim dál tím mocnější — ač již se strany jiné nežli dřívě. Od té doby, co židé v každém ohledu emancipovaní opanovali veřejné mínění v Němcích, a zvláště ve Vídni, rodí se a roste také u nás reakce proti názorům a ideám křesťanským, ježto zdědilo naše pokolení od věků minulých. Chceť mezi vzdělanci našimi uvéstí se do mody onen druh liberalismu netoliko politického, a sociálního, ale i filosofického, jehožto nauka vrchol ve knize od (pseudonyma) Maxe Stirnera r. 1845 v Lipsku vydané: „Der Einzige und sein Eigentum“. Tam se učí, že všechny naše myšlenky o Bohu, o ctnosti a právu jsou jen pouhá pověra; že člověk jea zvířetem jako každé jiné zvíře, nemá do sebe ani mravního povolání, ani jakých povinností; jeho nejvyšším úkolem jest prý naprosté sobectví; čehokoli tedy kdo se zmocní, to je jest jeho; a protož „kdo s koho, ten z toho!“ — o při buzných zásadách zloprověstné „internacionály“ ne potřebí tuším vedle toho se šířiti. — Nevím já sice, jak daleko pokročili na dráze nauky takové noví naši liberální mudrci, jichžto všech ani spisovatelé, ani jmena mi dosti známá nejsou; nemám zajisté ani chvilu a chuti dosti, ani potřebné síly oči, abych obíral se čtením všech plodův jejich: ale vím dostatečně, a bohdá lépe než oni, kam vede nauka ta konečně, třebaž snad i mimo jejich vůli. Boj ten duševní mezi rozumem i autoritou, mezi vědomím, věrou a pochybami, ve kterém oni se ocitují, a kterému tuším samostatný myslitel neuniká žádný, já počal bojovati již před bezmála 66 lety opravdově a úsilně, aniž pak od té doby pustil ho kdy cele z mysli, ač již dávno vědomí a víra došly u mne svého míru,

Ale abych nešířil řeči, povím jen krátce, že, když ohlášena byla dotčená slavnost sv. Václavská v Praze, já, uznávaje oprávněnost její netoliko zároveň jiným, ale i nad mnohé jiné podobné slavnosti u nás, jak co do duchovenstva, tak i co do národa vůbec, přál jsem jí zdaru, jako každé národní slavnosti: avšak účastniti se jí osobně nemám jsem úmyslu, předpokládaje, že tam účastníkům bude krom toho až nazbyt. Teprv když poznal jsem z „Nár. Listův“ dne 12. září a násl., kterak úsilně brojilo se proti ní se strany, která honosí se sice vysokou horující svobodomyšlností, ale při tom, snad nevědomky, provádí nesnášenlivost i nad samé nenáviděné jesuity; když mi tu spatřiti bylo na povzbuzování a šíření u nás fanatismu a terorismu k víře až nepodobného, an již zatracován a do klatby dáván každý Čech, jenž by té slavnosti účastniti se chtěl; když nebylo hany ani potupy, která by přitom byla nekydala se na věškerého duchovenstva české, co přičinu prý velikých neřestí, ježto vyskytly se v národu našem od devíti století až podnes; — a konečně, když, v tom ve všem i mne samého dovoláváno se za svědka: tu dojat jsa hluboce přilíšeností takovou, pocítil jsem svou povinnost, postaviti se proti zhoubnému tomu proudu, a dokázati veřejně, že nejen brojení takového neschvaluji, ale i sám hotov jsem, účastniti se dotčené slavnosti — nikoli však procesí samého, obřadu to činné a čistě katolického, ku kterémuž necítil jsem v sobě ani povolání ani oprávnění. Zpráva o mém úmyslu dostala se do

listů veřejných, a dne 17. září „Nár. Listy“ přinesly ji hned v ten smysl obrácenou, že já prý „staříček“ (a snad již poněkud pošetilý?) umím „se šťastně“ „s církevního procesu“ „sv. Václava“.

Po té vypisuje Palacký krátce své účastenství při slavnosti, načež přecházejí k brožurce „Proces spáčenictva“ takto píše:

„Nečetl jsem až podnes, ba ani neviděl pověstné brožurky pod titulem: „Proces spáčenictva v Praze na den sv. Václava 1873“, která nákladem nejmenovaného spisovatele a tiskem dr. Ed. Grégra nedávno v Praze na světlo vyšla; mně známo jen to, co pochvalný feuilleton „Nár. Listů“ dne 12. září a pozdější zprávy o ní přinesly. Jest to věru divné znamení, že ani spisovatel ani chvatilatel té brožurky neráčili objeviti se u veřejnosti jmény a osobami svými vlastními, ač není podobné k víře, že by za slova i skutky své se styděli; tudíž mně nutno jest nenasaditi a potýkati se s lidmi akrytými a neznámými.

I ptám se předně: kým právem užíváno tu hned s počátku názvu: „Proces spáčenictva“? Proces nebylo celou podstatou, ale jen částkou slavnosti, ku kteréž voláni byli a přišli přátelé pokroku tak dobře jako zpátečníci; myšlenka pak, že by oslavované založení pražského biskupství, a s ním celého stavu duchovního v Čechách, již samo v sobě bylo skutkem spáčenickým, byla by nesmysl tak křiklavý a nemotorný, že ji rozumnému člověku ni žádnému ani přičítati nelze. Vždyť jen hrubý nedouk mohl by pověděti, že veškeren pokrok vzdělanosti a osvěty po mnohá století visel, jako jinde tak i u nás, jediné na církevních ústavech, že, cokoliv zjevilo se dělníkům na poli jak naučném, literatury, tak i krásoumy, odchováno bylo původně ve školách duchovenstvem zřízených a vedených, a že z lůna Církve zrodila se i sama universita pražská, kterou péce jen převrácenosti z pouhého spáčenictví vinití by mohli. Že v běhu tolikera století dostali se na stolici biskupskou i arcibiskupskou v Praze tytéž i lidé důstojenství toho nehodní, a že z lůna Církve římské vycházelo také snah i skutkův nechvalných, ba žalostných, drabných: to já ne co protestant, ale co nepodjatý a spravedlivý dějinný uvažovatel netajil sem nikdy, jakož i protivníci moji uznávají, k mému svědectví se odvolávajíce. Ale z toho, že v některém spolku někteří byli zlí, uzavíratí bled, že celý spolek byl zlý, byl by skok netoliko historický, ale i logicky křivý a nelovolený. Vždyť bychom dle toho důsledně zatracovati museli celé pokolení lidské, poněvadž i v něm bývalo, jest a bude vždy zločincův dosti. Já pak jsem přesvědčen, že Církev jak křesťanská vůbec všude, tak i zvláště katolická v Čechách způsobila po celý čas bytu svého nepoměrně více dobrého nežli zlého. Historie ovšem připomíná vždy více o výtržnostech ve společnosti lidské a o hluchém rušení předepsaného mravního i právního pořádku, nežli o jeho zachovávaní a o tichém obecném živobytí: ale tím nikoli zapírá, nýbrž spíše potvrzuje nesmírnou tohoto převahu, pokládaje je jako za pravidlo, ježto rozumí se všude samo sebou. (Pozn. redakce: Co tomu říká p. professor Masaryk, který v Hradci tak „učené“ vykládal odkaz Palackého?)

Avšak není to pouze historie česká, o kterou tu činiti jest. Kdokoliv čte „N. L.“ z minulého měsíce září a snad i jiné listy podobného směru, nemohl nepozastaviti a nezkomotiti se nad krutou nenávisť, která objevuje se v nich nejen proti Církvi katolické, ale i proti všemu náboženství vůbec, jakoby nešlechtné bylo, cokoliv k nim nese, jakoby kněží naši byli jen sami zpátečníci, tmář a nepřátelé národnosti české a konečně jakoby nevěra i neznabožství byly vrcholem rozumu lidského a moudrosti lidské. Toť věru již není kritika povážlivá, to mluva neskrocená náruživostí, to útok na svobodu svědomí lidského, to fanatismus a terrorismus bezohledný a bezuzdný. Nebo, když pádným nelíbila se slavnost sv. Václavská, proč nestálo jim nesúčastniti se jí a třeba i odůvodniti smýšlení své řečí mírnou a slušnou? proč kráčeli hned k hanění a k urážkám celé třídy lidí aspoň většinou jistě ctihodných? Já nezapírám, že v duchovenstvu našem nacházejí se i zpátečníci, ba snad i lidé nemravní, ač já jich neznám; ale považám ze života kněžstvo katolické ve všech křesťanských zemích, s potěšením dávám pravdu to svědectví, že nikde nenašel jsem tolik vzdělanosti, osvědomlosti a svobodomyšlnosti (ovšem ne ve smyslu poroka padatovského) jako u našich kněží v Čechách. Těším se z přízně mnohých mezi nimi mužův výtečných, kteří aneboť umějí také smysly od svých rozdílných, (ačkoliv já nikdy o člancích víry nemluvu s nimi řeči), a jakkoliv sám nemohu nikdy pokatoliti se, vyznám přece upřímně, že i každý prostě věřící katolík, který jinověrcův zlosticky nezatrácuje, mnohem milejší mi jest, nežli vysoce učený bezvěrec, jenž domýšlí se, že nedorozumem svým dovede sbořiti a zase postaviti celé světy, Boha z nich ovšem vyloučiv. Vše o této věci potřebná byla by rozprava, nežli já zde předsebrati mohu. A co do národnosti české: který pak stav má větší zásluhu o zachování jazyka našeho v dobách jeho nejstarších, nežli právě kazatelé slova Božího mezi námi?

Nyní odpovídá Palacký ještě „Hl. ze Siona“, načež takto končí:

„Možná, že i toto mé vyjádření zbudí zase nevoli v táboře obojích myšlův sobě tak nepo-

dobných protivníkův. Ale já doufám, že i mnozí dobromyslní čtenáři dají mně za pravdu, a po-
přejí mně svobody mého svědomí, jakož i já ho jim všem a každému přeji. Neuznávaje než jediného Boha za soudce o víře v myslích lidských, já káram a nenávídím jen ty, kdo sami za soudce jiným se vnučují a vše zatracují, co jim není po chuti. Přál bych, aby jedni i druzí více pamětliví byli osudného postavení národa našeho, a nepodili mezi námi hádek a stran, kde jich není potřeba. Končím známými dvěma výstrahami: Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur; a zase: In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas! V Praze, dne 18. října 1873.

Společný manifest pravice

má toto znění: Na konci zasedání považuje většina sněmovny poslanecké za svou povinnost naproti velkému množství národů, kterou zastupuje, jakož i naproti veřejnému mínění mocnářství krátkou charakteristiku svého postupování po čas jarního zasedání, které bohužel tak neplodné bylo, uvést k všeobecné vědomosti. V přesvědčení, že konečné uzdravení těžce po celý rok churavícího parlamentarismu pro monarchii, pro jeho země jakož i národy jest přikazem naliehavé nutnosti, činila většina vše, co by práci parlamentu mohlo umožniti, a zanechala všeho, co by ji jakýmkoliv způsobem mohlo zamezovati. Opomenutím opět volby dřívějších členů předsidia uložila si většina sebezapření, kteréž v análech parlamentarismu jest jediné, a zřekla se všech ostřejších opatření pro případ rušení porad sněmovny dobrovolně. Jazyková nařízení ve prospěch německého obyvatelstva změnena byla od strany většiny, která jest při tom šťastně, přijata bez opozice. Debaty ve sněmovně, s jedinou výjimkou debaty o zrušení cel obilných, nezkracovala majorita ani jediným návrhem na ukončení jejich. Zlořádu při stanovení denního pořádku se zahnuvajícího, jenž odporuje zásadě většiny, totiž liberum veto, činila odpor jenom theoreticky.

Kromě toho byla majorita vždy ochotna přes důležité záležitosti v jejím lůně se vyskytující námitky proti kompetenci sněmatiti se prací jazykového výboru, jenž za přesného použití jednacího řádu zvolen býti a ve smyslu rovnoprávnosti všech národů práce své započítati měl.

Když vláda prozatímní rozpočet pro druhé pololetí s investičním preliminářem jakož i četné výsoce důležité hospodářské a sociálně-politické předlohy (snížení poplatků při převodu majetku, kartelový zákon, zrušení novinářského kolku, zrušení mýt atd.) podala, učinila většina podáním dotazu k předsedovi pokus, aby na jedné straně k obhájení ústavních práv parlamentu a na druhé straně v zájmu těžce poškozeného hospodářství projednání těchto předloh bylo nakutečneno. Když však v konferenci předsedů klubů všech stran předsedové menšiny se proti tomuto návrhu vyslovili, zřekla se majorita všeho dalšího nátlaku, ježto nynější nedostatečný jednací řád způsobem politování hodným v takovém případě zamezení rokování menšinou nevyvoluje a pokus takového rokování by ve sněmovně stávající rozílčení jen ještě byl zvýšil.

Tak musila sněmovna poslanecká poznovu svou práci zastaviti, aniž by byla v nejmenším některé potřebě obyvatelstva zemědělského, živnostenského, průmyslového a dělnického, které se nalezá v těžké krizi, vyhověla, aniž možnost provedení rozsáhlých zamýšlených investic byla dosažena a aniž se zamezilo, aby vláda mimoparlamentární povolení k vyhránání daní k ubraňování výloh si zjednala. Vyrovnání s uherskou polovicí říše v zájmu monarchie nezbytně nutné, ježob příznivé vyřízení by znamenalo umenšení břemene této polovice říše, nebylo provedeno, čímž také odpadlo poskytnutí pomoci zemským financím. K volbě jazykového výboru vůbec ani nedošlo a neméně nežli 61 většinou opozičních řečníků stojí při ukončení zasedání ještě na listině řečníků! Většina vyslovuje nad tímto stavem, z kterýž dle vyhlášené situace jakoukoli zodpovědnost svědomitě odmítnouti může své nejlíbejší politování a prohlašuje svou ochotu — přes zkušnosti, kterých nabyla v tomto zasedání se svou až k resignaci sahající ochotou a přes neustálé na ni činěné útoky, že bude ctižem, které uskutečniti vláda hodlá, totiž obnovení účinné parlamentární činnosti, i na dále každou obět přinášeti, pokud tato by znamenala její abdikaci jakožto většiny a zřeknutí se zásad, kteréž v adresě osnově z roku 1867 jsou vytknuty.

Palacký proti svobodomyšlným bezbožcům.

Ve svých politických úvahách, psaných dvě leta před svou smrtí napsal František Palacký mezi jiným:

„Ve veřejných časopisech činěna mi často dárka, že, kdežto jsem jindy býval předním bojovníkem, za doby novější chovám se pořád tiše a mlčelivě, a neúčastní se nijak sporných věcí politických i národních, jež nahýrají prudkosti vždy větší, nehledím ani odpůrce své na cestu pravdy a práva zpět uvést, ani přátely své a soudruhy na ní udržeti.

Však, kde jest cesta pravdy a práva? a kdo ji hledá? Cesta ona skoumaje, osvětluje a doporučuje, poněmž jsem sestál, a stálá zkušenost po dlouhou dobu mne poučila, že pravdu a právo se našich dnův a v našich semích neděluje a nenasnažuje již rozumem, nýbrž jen vášně, a že by právě tak bylo bez úspěchu, vášně — jež si urvala všecko moc — slovy chtít ukójiti, kdyby kdyby chtěl někdo hlásati rozum dravcům, jižto lidé se toliko svým pudem. Jich nedotkne se jiné pokárání leč surová moc; a může nám býti útěchou, že stejné pokárání stihne přirozeně i tvrdšího vášně.

Z té příčiny končím sbírku svých německých

článků doslovem právě tak, jako před dvěma lety jsem učinil při českých drobných spisech svých (Radbost), nikoliv abych proti někomu brojil nebo jej poučoval, nýbrž abych jen poněkud ulevil srdci svému a podal důkaz, zdali neb pokud jsem časem změnil náhledy své a zásady. Povidá se ovšem na mnoha místech, že jsem stářím sešel na mysl již tak velice, že zcela bez vále dávám se voditi od feudálů, kterikát a ultramontanů. Proč pak ne také od revolucionářů, nihilistů a komunistů?

Nevyzpytatelná rada boží, či — po způsobě mluvení „novověké vědy“, vševládající, příroda — nechává lidi na zemi se roditi, aby jako jiné živé bytosti k sebezachování vedly neustálý boj proti všemu, co je odklopuje, pokud boji tomu táž věčná příroda, proti jejich vůli konec neučiní. Jiného určení dle svědectví této „vědy“ člověk nemá: vždyť tak zvané mravní povolání a Kristem hlásané, království boží na zemi (totiž veškeren svět ideí) víra, láska a naděje jsou prý jen výtvoři choré mystické obraznosti — jelikož člověk není — než toliko uměšenější opilec. (Pozn. red. Toto učení hlásali u nás hlavně dr. Edvard Grégr a Jos. Barák ve své Svobodě). Aby však činnost jeho nevyčerpala se tolik v boji jednotlivců, ve válce proti všemu, nýbrž aby mohla projevit se též ve velkých masách, rozdělila táž prozřetelnost (nebo táž věčná příroda) lidstvo dle národností, jimž dala rozmanité pudy a pohnutky, aby proti sobě bojovaly a vzájemně se hubily.“

Palacký zmínuje se pak o bojích a o svobodomyšlnosti Slovanů a Němců pravil posměšně: „Svobodu Němci ode dávna vždycky rádi vítali, zvláště, když dostavila se jim v podobě nějaké výsady a měla přibíhat panování. Za doby novější dali se však od Francouzů nakaziti tak dalece, že přejí svobody také jiným národům, jestliže tím jen netrpí jejich panství; avšak Slovanům přiznati totéž právo, tudíž Svobodu jako sobě — to není myšlenka německá. I nejzdravější Němec jen s těžkou odílkou se vřívá v předurčení, že kmenu jeho přísluší panství, Slovanů poroba. Ba i ten Němec, který veškeré vřívá dříve již se vzdal, vřívá ještě přirozeným pudem nebezpečnosti ze svobody slovanské. Proto také nesmí se vzdělanost u Slovanů podporovati, nýbrž co nejvíce překážek musí se jí v cestu klásti: neboť vzdělanost jest také moc, a moc může okolnostmi státi se nebezpečnou.“

Palacký na to nemilě tyto věty potvrzuje skutečnými událostmi z novějších dějin Rakouska, zmínuje se o nespravedlivém Schmerlingově volebním řádu, o „zastoupení prospěchu“, o nestejném zlanění a pokračuje pak:

„Ovšem naši Němci nabírají více nežli dostatečně svým liberalismem, co se jim nedostává smyslu pro právo a spravedlnost. Oni jsou nyní až přes míru liberální: proč by byli ještě k tomu spravedliví? Spravedlnost byla by pouhou povinností, liberalnost jest ale velkomyslností a poskytuje více, nežli jest povinná — kdož tedy smí ji upomínati ještě o dluh? Neslušnou byla by žádost, aby liberální panstvo považovalo feudálů, klerikálů a ultramontanů Slovanů dokonce ještě za sobě rovné a s nimi nakládala jako s takovými? Oni mají úkol velikolepější a pilnější: musejí si především pospíšiti, aby zvrhli panství církve a aby zlomili na vždy moc pověry, od hierarchie a kněží vychovanou.

Však dostávám se nevěda zase v ton ironický, jenž nesluší se k věci tak velice vážné. Chci osobní mínění své vyložití zcela vážně a nepředpojatě. Jako křesťan rozumně věřící pronesu přesvědčení své zde, jako všude zřejmé a přisné, netaje se, zdali ten neb onen rád je bude slyšeti. Palacký kárá a želí nepřátelství našich liberálů proti všemu, co jmenuje se církev a s ní ve spojení stojí, jako i proti duchovenstvu vůbec. Beznábožnost, „která chvatným postupem se rozšiřuje a nyní ještě pod pohodlným štitkem bezkonfessionálnosti se ukrývá, ale dlouho prodávati nebude, odkryje se za absolutní nevěrou, bezbožstvím, pantheismem neb za surovým materialismem a radikální sobectví Maxa Stirnera z r. 1845, který jak znám, postavil svou věc na nic“ za největší a všeobecné platné pravidlo života. Každý rozumný musí však nahlédnouti, že tam, kde není Boha ani morálky, ani cnoti ani hříchu, ni práva ni bezpráví, ani cti ani hanby, že tam člověk musí zbaviti se své nejvyšší přednosti, totiž přednosti mravního povolání, a že musí klesnouti na roveň pouhé šelmy. A tomuto strašlivému nihilismu slouží liberalismus našich dnů vědomě, jakož i nevědomě. Může-li pak stát trvati a zkrétati také tehdy, když odejde se lidské společnosti každý mravní základ? Když sobecké chťce a choutky budou budoucné především určovati hranice dovoleného a nedovoleného? A není duchovenstvo, každého křesťanského vyznání, nechci říci jediný, ale přec nejvzdělanější a nejvyšší strážce a ochránce mravního povolání lidí? Není tudíž tam, kde plní povolání své, pravou podporou státu a dobrodětelným lidem? Laciný vtip, který by zde uvedeně chtěl z té příčiny popírati, že také jsou nemravní kužlí, nepovažuje za hodna povážlivosti... Bůh především poroučí spravedlnost a lásku k bližnímu; svobodomyšlné smýšlení jest však při nešetření práv jiných vnírný odpor, proto lež a nesmysl. Nejhorší odpůrce svobody jsou právě despotové, kteří chtějí svobodu jen pro sebe, ale pro nikoho jiného; a není nic, leč despotická choutka, chce-li kdo omezovati Slovanů v jejich národní svobodě, ano, chce-li jen jim tuto svobodu přímo upírat a zdržovat.“

Žáky Josefa Baráka, Karla Tůmy, Edvarda Grégra a redaktora Kiofáče, kteří stojí dnes v táboře

radikálů, pokrokové, pokrokové a národní socialistické demokracie, upozorňujeme na tato slova Františka Palackého, která napsal před 24 lety. Dnes klesli mnozí naši nevěrci na roven pouhým šelmám, kteří terorizují při obecních a parlamentárních volbách vůli a přesvědčení jiných, kteří vážně ohrožují majetková práva rolníků, živnostníků a měšťanů. Měl-li pan dr. Julius Grégr v Kosteletci n. L. dobrou vůli rozdělit pouze velkostatky mezi rolníky, mají jeho odhodlanci z tábora radikálů, pokrokové a socialistů rozhodnou vůli jítí dále, zabratí statky duchovenské i sešlé, zkonfiskovati majetek vůbec. Před lety parcelovali statky jen lichváři a některé kanceláře svobodomyslných výtečníků, dnes chce parcelovati a dělití veškerý majetek vůbec socialistické demokracie. Zkušený Otec a sestářský historik českého národa, který prorocky viděl do b. doucnosti, dobře soudil. Naši rolníci a měšťané ať uváží, může-li býti pro ně a jejich dítky prospěšno, aby lži svobodomyslnost, spojená s bezbožectvím a surovým násilím, šílila se u nás dále.

Drobná obrana.

Hrobaři národa. — Tento čestný název uděluje nejnověji „Hus“, orgán pastora Kozáka, Pelického a Clante, krom známých již osob též Winterovi a Řezníčkovi. — Kdo by si takový titul přál, nechť napíše jen něco málo nepřiznivého o protestantech a zašle to dvojčíslo redakci časopisu Hus do Čáslavi. Neboť to jest již přece dávno známo, že smí býti pravdou dějepisnou jen to, co dovolují páni pastori. Kdo však si toho titulu nepteje, ale naopak chce býti zván mužem o vlast zasloužilým, ten musí napsati chválpěv o velikánech helvetcko-angspurských asi toho obsahu: Jen Vy výhradně máte pravdu, jen Vy jste všechno dobře udělali, jen Vy jste vlasti pomohli k slávě, jen Vy jste ji zachránili: Vám budiž čest i sláva i dobrořečení i moudrost i blahorečení na věky věkův, amen.

Něco na ukázkou ze spisů Lutherových. „O vrchnosti světské“ píše tento „drahý muž Boží“, že „má vrchnost sprostý lid poháněti, bít, věšeti, páliti, odpravovati, o kolo vládnouti, aby byl na úsudež držán, podobně jako doháněno bývá prase a divoká zvěř“. A ve spise: „Proti vražděním a loupeživým rotám selským“ píše: Jest na čase, aby sedláci utrčení byli jako vsteklí psi. Kdo sluhovně má pro sedláky, Boha upřít, jemu se rouhá. A to má býti vzor svobodomyslnosti? Jesuitů, jak lidé natahují na skřípec, viděl jsem na panorámách i v samém Hradci Králové, ale Lutherové ještě nikdy. Za to si jej na novo chválí „Ev. Církevník“. Když však vidíme, že se v Čechách a v samém Hradci dělá Lutherovi „propaganda“ a že se k němu hlásí — aspoň zevně — jinak moudří lidé z okolí, tu je nám jich opravdu — líto.

Drobné zprávy

Oslava Palackého v městském Klieperově divadle. Sdružené některé spolky královéhradecké uspořádaly na oslavu 100letých narozenin Fr. Palackého dne 11. června veřejnou schůzi. Návštěva ze strany dospělých obyvatelstva a spolků nebyla tak četná jako se strany studentů. Pan slavnostní řečník spolku „Neruda“, prof. T. Garryk Masaryk promluvil „o odkazu“ Fr. Palackého. Pan profesor tvrdil, že otázka náboženská bývala národem českým přes 400 let (na 6 století počínaje od příchodu věrozvěstů slovanských sv. Cyrilla a Metoděje, sv. Ludmily a sv. Václava až za dobu Karla IV. a sv. Jana Nepomuckého p. prof. Masaryk úplně zapomněl) Palackého si upravil p. Masaryk dle svého vkusu, ačkoli doznal, že náboženství není zpátečnické. Následkem př. porušení náboženství (11) zavládá př. nemravnost a kdo s tou nesouhlasí, stál př. mimo církev. České bratrství př. bylo nejčistší křesťanství a jednota ta př. je vrcholem našich dějin (1) Ku podivu, velcí politikové nepovažují české bratry za živel státotvorný, nýbrž píší za státoborný a proto je jak král Jiří Poděbradský, tak jeho nástupce stihali. Politický program př. dovede napsati každé dítě. Inu, p. prof. dr. Tomáš Masaryk píše pořád samé politické programy a přece praktickou politiku dělat neumí. Když vstoupil do politické arény, odvozoval v Kolíně původ strany mladočeské přímo od Husa a Žižky, ale dnes ji bezohledně potírá. Palacký sice byl též rozhodným odpůrcem Mladočechů, ale z důvodů docela jiných nežli p. prof. Masaryk, který, ačkoli je znal r. 1889 jako nyní, přece kvůli mandátu se s nimi spojil a dovedl stejné paktovati s omladinou, jako s pokroky a internacionálními socialisty, jímž psal dle tvrzení listů mladočeských dokonce „státnické“ projevy. Pan profesor Masaryk jest sice velmi učený pán, ale mluvil-li o Palackém tak, jak uvádí referát „České Politiky“, pak jest mnohem bližším pastora Dr. Škovi nežli Palackému, který by se všemi jeho názory, jež projevil od r. 1886, sotva soublesil. Jak se s námi sděluje, došla přednáška pana prof. dr. Masaryka u mladočeského, pokrokové a socialistického publika malého porozumění. Při přátelské schůzi v Besedě došlo dokonce k politování hodným vystupům, jimiž porušeno právo pobostnosti. V kruzích realistů se výklady pana profesora rozhodně líbily.

Slavnostní ohnů na oslavu 100letých narozenin Františka Palackého zapáleny byly na hoře Kunětické, na všech výšinách okolo Hradce Králové a v širokém kraji. V některých osadách byly pořádány přednášky o životě a působení Palackého a byly rozdávány jeho životopisy.

Spolek na podporu studujících v Hradci Králové uspořádá ve středu dne 15. června zahradní koncert v městských sadech na Střelnici. Návštěva ze strany hrubě měšťanských, úřednických, učitelských a studentů byla četná. Kapela c. a k. 42. pěšího pluku sehrála znamenité skladby Smetanovy z Prodáné nevěsty a z Libuše, Dvořákovy Slovanské tance, Čajkovského vzpomínky z Oněgina, Hřmalého předehru ze Zakletého prince, dále skladby Šeborovy, Větsáka, Hochovy, Bayrovy a Krejčera. Po koncertě byla v sále zřízená taneční zásva.

Upozornění. Parkmirovský úřad upozorňuje, že nikomu není dovoleno navrhávati hlavní potrubí plynové mimo správu plynárny a vodovod mimo správu vodárny.

Nová lež Národních Listů. Grégrovská velkořada na otrávení a obelhávání českého čtenářstva uveřejnila v čísle ze dne 11. června tuto lež: „Deska Jiří Poděbradského a biskup Brynych. Z Králové Hradce přitel našeho listu nám píše: Katedrála sv. Ducha v Hradci Králové náleží k nejstarším stavitelským památkám slohu gotického v Čechách. V poslední době přikročilo se k nutným opravám tohoto chrámu a také se všech stran se pomní na jeho opravu jen hrnou. Pan biskup Brynych dal si velikým nákladem opraviti a zříditi svoji rezidenci, která dnes v skutku na město pohlíží jako knížecí zámek. A aby budoucí pokolení mu přece nějakou zásluhu připisovati mohlo, pustil se do oprav hlavního chrámu. Pod kámem ve zdi kostela zasažena je deska, která připomíná tvar rozvinutého listu pergamenového. Na desce jest tento latinský nápis v českém překladu: „Léta Páně 1468 za panování Nejjasnějšího knížete a Pána, pana Jiřího, krále Čechů, toto dílo jest dokonáno skrze mistra Jiříka Marka ve čtvrtek po apoštolských Petru a Pavlu“. Deska s tímto nápisem odkryta byla teprve roku 1851. Zajiště bylo poříbeno po smrti krále Jiřího ji zakryti maltou. Jiří Poděbradský byl velikým příznivcem Hradce Králové a dal asi v roce 1460 po velikém požáru kostel znova vystavěti. Derk má tedy hlásati jeho zásluhu. Jinak, ale soudí biskup Brynych. Deska, hlásající slávu českého krále, je mu trnem v oku a rád by ji nějak ukryti nebo odstraniti dal. Snad tyto řádky postahé, aby deska z dob Jiříka Poděbradského byla v kostele umístěna na místě příhodném a neodstraněna se pouhou libovůli máže, který by tak rád celou historii lidu ze srdce vyrval“. — Hradecký dopisovatel „Nár. Listů“, jak obyčejně důkladně si zalhal; je to patrně pseudohistorikolog a lžiřopisatel. Vys. důst. pan kapitulní děkan a generální vikář Th. dr. Frýdek opravuje lež „Nár. Listů“ v pondělních Katol. Listech následovně: „Na památku dvojího, letos připadajícího jubilea, a to šedesátiletého kněžského Jeho Svátosti papeže Lva XIII. a padesátiletého panovníckého Jeho Veličenstva císaře a krále našeho Františka Josefa I., polychromuje se u nás v Hradci Králové nákladem hlavně Jeho Milosti nejduševnějšího pana biskupa a poněkud duchovenstva nitro stoličného chrámu sv. Ducha. Minili jsme podati o tom právu do veřejnosti, až bude věc hotova. Že však „Národní Listy“ a jejich zdejší přítel i u této příležitosti neustávají se našeho ndp. biskupa pomlouvati, dávám tímto svědectví pravdě, že Jeho Biskupská Milost nikdy neměla dáti odstraniti starožitný v. t. z. svatyní nápis z patnáctého věku, nýbrž naopak ráčila naříditi: „Nápis starý nechť se ponechá a vyzdobí“. Podepsaný jest hotov každému, kdo ho s tím přáním navštíví, toho Jeho Biskupskou Milostí vlastnoručně psané i podepsané nařízení zřejmě ukázati. Jestli pak ten nápis ne český, ale latinský a zní: Anno Domini millesimo CCCCLXIII sub imperio illustriissimi principis et Domini Georgii regis Bohemorum hoc opus completam est per magistrum Georgium Marcum feria quinta post festum apostolorum Petri et Pauli. Laurentius pictor. — Zdejší p. architekt Weinhegert potvrdil v úterňích „N. L.“ rovněž, že tvrzení jejich hradeckého dopisovatele nesrovnává se s pravdou, že neobdržel nikdy od pana biskupa Brynycha rozkazu, aby votivní tabuli odstranil, naopak nařízením obdržel, aby votivní tabuli opravil a případnými ornamenty opatřil tak, aby deska v původním snění a v původní formě nadále byla zachována. Podobné nařízení obdržel také akademický malíř pan Hefman, jenž při ornamentální výzdobě chrámu na zachování památné desky náležitý ohled vzal Deska zůstala tudíž na původním místě“. Naši čtenáři ať z těchto oprav posoudí pravdomluvnost „Nár. Listů“, které jsou svobodomyslné jen v umění lhaní.

Spolek na podporování chudých studujících vyšší obch. školy v Hradci Králové uspořádá dne 25. června 1898 zahradní koncert v měst. sadech na Střelnici za účinkování oblíbené kapely Sokola Třebechovického osobním řízením p. Jaroměřského. Program koncertu vykazuje 14 čísel obsahujících skladby nové a oblíbené. Hudba koncertovatí bude venku do 9 hod. Od 9. hod. bude mimo to v sále věneček. O obveselení P. T. obecenstva bude v přestávkách náležitě postaráno. Začátek o 3. hod. odp. Vstupné za osobu 20 kr., rodina (tříčlenná) 50 kr., studující 10 kr. K hojně účasti aktivně zve výbor.

Ústřední spolek na udržování veřejných pomníků v Hradci Králové konati bude valnou hromadu v neděli dne 19. června o 9. hod. dop. Na programu jsou obvyklé správy a doplňovací volba jednoho člena výboru.

Další příspěvky na Adalbertinum jak zapsány v Hradci Králové: p. Frant. Sloup, děkan v Pardubicích 2 zl., p. P. Jakob Lenk, děk. v Broumově 50 zl., p. Jos. Kudrnáč, děk. v Šačíně 10 zl., p. b. notář a far. Jan Schembera v Bernarticích 50 zl., p. Alois rytíř z Mildenbergu v Praze 2 zl., p. Jos. Hoz, mistr sklenářský v Kukledech 20 zl., pp. někdejší chovanci b. semináře kněžského za tamního působení Aloise Frýdky 50 zl., p. děkan a b. notář Ignác Horký v Hřm. Městci 10 zl.

Vyznamenání. Císař jmenoval zdejšího rodáka, pana vrchního státního návladního Miroslava Merchanta dvorním radou (V. hodnostní třída) a

sárovoň povýšil do VI. hodnostní třídy ad personam pana státního návladního A. Morstadta v Praze.

Osobní. Pan Josef Vondráček, oficiál severozápadní dráhy přeložen jest do Prahy. Pan Vondráček býval členem obecního zastupitelstva na Pražském předměstí a jest co nejchvalnější znám v celém okolí jako pořadatel a spolupůdčinkovatel při různých národních a občanských slavnostech.

Podvysocké listy uveřejňují v mimořádné příloze č. 24 píse o ndp. biskupovi Brynychovi tento citát př. z „Obnovy“: „Nebylo domu, na němž by nebylo praporů, tisíce a tisíce vítali ho, kde se objevil, všechny národní spolky vytáhly v plném počtu, kostel Svatojakubský byl tak plný, že sta a sta lidí marne snažilo se tam dostat, deset tisíc se hnulo za stěbel v průvodu z náměstí ku chrámu Svatojakubskému, dobytá byla nedobytná tvrz Kutnohorská.“ Potvrzujeme, že tento „citát“ vymyslel si jen sprostý lump. V dopisu 22. čísla „Obnovy“, v něm uveřejněn byl dopis z Kutné Hory věty, kterou „Podvysocké listy“ doslovně citují — vůbec není. Litujeme redakce i vydavatelstva, že takovými podvodníky, jakým je pisatel uvedených věty, je obelhováno. Tvrdíli takový lump — jiného jména Čech pro člověka takového druhu nemá — že hradecký Brynychův orgán s optí oheň, síru, bláto i špinu, že jako pohan nadává, že udává, že „Obnova“ přímo šílí, tedy nás to zůstává chladnými. Není to pravda, o čemž se každý na vlastní oči přesvědčí, kdo si dopis z Kutné Hory uveřejněný v č. 22. „Obnovy“ — přečte.

Výstavní hospodářský trh v Praze zahájen bude 26. června o 10. hodině dopol. Odměňování klisen s břibaty bude 28. června. Hojně jsou též přihlášky hovězího dobytka.

Z jednoty katolických tovaryšů. Ve členské schůzi přednášel dp. předseda „O různých pokusech opravy společenské,“ načel zahájena byla debata o předmětu tomto. Slavnosti Božího Těla účastnili se členové letos téměř všichni. V neděli dne 19. t. m. bude uspořádána vycházka do hradeckých lesů. Příští měsíc bude výlet na Poříčín a Litici. Zdeň Bůh!

S Husovou památkou tropí Mladočeši neslučitelné komedie již po 30 let k agitacím účelům ve prospěch své strany. Takovou komedií byla jejich sněmovní akce r. 1889, kterou rozněcovali vřady a podporovali protestanti pastore. Tehdy zahájena byla veliká akce ve prospěch postavení Husova pomníku na betlémském náměstí. Když se jednalo o dobytí pražské radnice pro stranu mladočeskou, začala opět agitace, aby Husův pomník stál na staroměstském náměstí v místech, kde byli bělohorští „mučenci“ popraveni. Pomník měl státi buďto na místě sochy Marianské anebo vedle ní. Vádcové mladočestí však dobře vědí, že pastorská akce jest akce politická, mající silnou protidynastickou příchut. Proto oportunističtí mladočestí vůdci nemají opravdové chuti do kyselého jablička kousnout, a dělají tak, když jsou ve veliké šlamastice a jsou k tomu rezervnými poměry ve své straně nuceni. Tak byla dána otázka postavení Husova pomníku v pondělí na denní pořádek obecního zastupitelstva. O tom zvěděla vysoce vznešená osoba, která ministrpresidentovi oznámila, že nikdy neztrpí, aby Husův pomník stál na staroměstském náměstí vedle sochy Matky Boží, protože by pak její odstranění bylo jen otázkou času. O této vůli zpravena byla ihned jiná excellence, které naříděno, aby se to sdělilo do Prahy. Tak rázem zmizel odstavec „o postavení Husova pomníku na staroměstském náměstí“ a lithografovaného již denního pořádku. Naši čtenáři proto také pochopí, proč protiklerikální — tedy protikatolické a protimariánské demonstrace „národního dělnictva“ náhle se v „Národních Listech“ utopily. Tedy celou akci mladočeskou a její papírové protesty a pumy nebrat jen vážně. Jsou pro smích židovský.

Proti urážce knížete-biskupa tridentského dra. Vallusioho. Wolfova „Ostdeutsche Rundschau“ hrubým způsobem urazila knížete-biskupa tridentského (pozn. nikoli brixenského) pro sázk „Bozener Zeitungu.“ Nazvala ho „drzým chlapem“. Článek konfiskován nebyl. Z té příčiny podal opat Treuinfels interpelaci na min. spravedlnosti. Interpelaci podepsalo 120 poslanců pravice, mezi nimi skoro všichni čeští poslanci z Moravy a většina z Čech.

Studentstvo české university Karlo-Ferdinandovy vzdalo v pondělí dop. hold památce Palackého ve velké aule Karolina u přítomnosti J. Magn. rektora Phdra. Eugena Kadeřávka, profesorů universitních, dra. F. L. Riegra, četných jiných hostů, dām a přechetného počtu universitních posluchačů, kteří do posledního místa zaujali rozšířlým dvoranu. Slavnost započala v 10 hodin přednesem hymny „Za Františkem Palackým“, složenou od stud. Fr. Khodla, již zapěl Akademický zpěvácký sbor. Na to povstal z rektorského prestolu J. Magn. Phdr. Kadeřávek, uvítal účastníky a sdělil, že byv požádán Historickým klubem, aby propůjčil mu aulu k uctění památky Palackého, milerád tak učinil, jakmile byly splněny příslušné podmínky. Na to prof. dr. Jar. Goll vyřčil život a činnost Palackého v hluboce založené a podrobné slavnostní přednášce. Zejména delší dobu prodlíle řečník se zřetelem k přítomným posluchačům u onoho období života Palackého, kdy tento připravoval se ve studii k velkému svému povolání a jak ponesáhla rozbor Palackého ve všech oborech veliké jeho činnosti. Zajímavá přednáška sledována byla s největší pozorností a když řečník skon-

čil slyšetom tuže Palackého „Svět k vám, ale vždy dle pravdy“ následoval neutechající potlesk. Rektor Pádr. Kadeřávek, profesor na bohoslovecké fakultě poděkoval za přednášku jménem přítomného shromáždění, načež Akademický spěvácký sbor zakončil o 12. hod. pol. manifestací přednesem Bendlova Slavnostního sboru.

Spolek železničních zřízenců „De-broslav“ a ochotnickou jednotou dělníků na Pražském Předměstí pořádají dne 26. června t. r. velký koncert vojenské kapely c. a k. pěš. pluku č. 92. na Střelnici. Mimo hudbu budou ještě rozličné jiné atrakce a zábavy pořádány jako: taneční zábava, koulení kuleček o ceny, česká hospoda, šantan, houpačky a t. d.

Nalezli poštovního holuba. V Perálci okresu Skutečského nalezen 15. června poštovní holub vyslany dlouhou cestou. Na levém křídle měl znak orlice a korunou na pravé číslo 386, na nožce kroužek a na něm „146. V. 492“. Dále měl na křídle nápis: „5. Juni 1898. Brief auben-Zuchverein Chemnitz.“ Holub brzo na to pošel.

Letošní žně v Uhřech slibují býti letos až o třetinu bohatší než v loni. Obilná bursiání počítají, že se sklídí letos pšenice na 34 milionů metrických centů (v loni se sklídilo 21 a půl m. q.), žito na 10 (9 m. q.), ječmene na 14 m. q. (9 m. q.), oves 12 m. q. (v loni 8 a půl mil. q.)

Hasičská župa čáslavská koná svoji výroční valnou hromadu a sjezd dne 10. července t. r. na Klukách, kdež místní odbor hasičský uspořádá veřejné cvičení.

Místní odbory Ústřední Matiče šk. uspořádají dne 3. července za účastenství místních a některých venkovských spolků matiční slavnost na Střelnici.

Zvěsti z východních Čech.

Z Kutné Hory. Orgány pánů poslanců Pacáka, Plačka a Sehnala vyvíjely se v nadávání na výši situace. Championát však patří rozhodně Podvysockým. Ty dostaly vteklinu, takže celému kraji kutnohorskému hrozí vztekance. V předminulém čísle věnovaly ndp. biskupovi článek zákřovavý a la „Arizona Kiker“ a těmito hrůzostrašnými tituly: „Bryných v Kutné Hoře. Úvod. Před příjezdem. Podvysocké Listy. Čteníky hlídání tiskárna. Trojí konfiskace. Bryných jede. Uvítání. Biskupovo kázání. Do Křesetic v Křeseticích. Svěcení kostela sv. Trojice. Konec. Různé poznámky. Protože na pražské výstavě schází mešanerie s divokými šelmami a barnumovskými atrakcemi, budou tam vystaveny Podvysocké a jejich fenomenální články. Podvysocké listy snaží se zneuctit nejd. p. biskupa a zlehčiti význam uvítání jeho v Kutné Hoře. Časopis takového kalibru není s to ně-koho urazit neboť, kdo cti nemá, jinému ji nedá. Že se městská rada uvítání J. B. M. neúčastnila, tím si vavřínu nezískala. Páni sami cítili, že se dopustili beztaktčnosti v silné společnosti neobvyklé. Pan purkmistr prohlásil, že by šel, ale že se bojí? A to je statečná, samostatná hlava obce? Rozliční pánové dali o sobě slyšeti, že za nutnými záležitostmi musí v den příjezdu pana biskupa z domova; jiní chtěli se Sokolem do Potátny a zůstat doma za pečí. A to jsou mužové činu, pacákovské zásadní a nepoddajné oposice? Ubozí rekové! Podvysocké tupí všechny, kdož se uvítání pana biskupa zúčastnili, tedy úředníky zeměpanské a důstojníky, professoři, učitele a kněze, ostrostřelce (jest li je Podvysocké ostouzejí, tedy třeba jim připomenouti, že nejelavnější Čech, František Palacký pokládal si za čest, že byl čestným setníkem všech pražských ozbrojených měšťanských sborů) atd. Ti si z toho málo dělájí. Naopak, měšťané kutnohorští se hroze Podvysockých pranic nebáli a měšťan pan Beneš za družstvo pekařské s hrdoostí pravil, že jeho dítě podává Biskupské Milosti kytičky, aby ji ráčil přijíti. V celém okolí, působil tento výjev milý dojem. Žáci a dívky obecných i měšťanských škol tvořili spálir a sypali na cestu panu biskupovi květy, a hudba hrála při tom hymnu „Kde domov můj.“ Ať to popřou Podvysocké, mohou li, ať popřou, že v kostele sv. Jakuba nebylo na kázání nejméně 3 000 lidí a že davy zbožného lidu marně snažily se dostat do přeopáného kostela. Pan Hejnic a Pacák tam ovšem nebyli, ti chodí na velkou a velké jinam — bylo tam však dobrých katolíků a poctivých lidí tisíců.

Ať si povídají Podvysocké co chtějí, tak velkolepého spontánního uvítání Kutná Hora dávno neviděla; právě ten vztek Podvysockých, to hanobení a anižování evděl, že nám katolíkům závidí, že byly překvapeny, zahanbeny, zklamány. Jen ať porovnej, zda-li na akademii, na koncertu a při slavnostní řeči pana profesora Štěpánka na náměstí bylo takové napětí, taká pozornost, také účastenství jako při vítání J. B. Milosti. Praporč bylo při slavnosti Palackého sice mnoho — (při vítání p. biskupa byly jimi ozdobeny pouze duchovenští budovy), ale účastenství bylo právě tak nepatrné, že slavnost pořádali přivrženci Podvysockých. Tak mnohý litoval pana prof. Štěpánka, že jen tak malý houfeček jej obklopoval, že ani Sokolové ho neposlouchali, že na sta lidí procházelo se po náměstí, aniž by si bylo slavnosti pacákovské vědomo. Pacák a Palacký, jaké to protivy, jak různé tu charaktery!

V Kutné Hoře budi škodolibý smích, poněvadž Podvysocké velebí dr. Pacáka jako obrance (!!!) rolnictva. Snad toho, které tvoří jeho klientelu v Hospodářské záložně, v které mu evangeličtí jeho přátelé na škodu rolnictva chtěli sleviti několik tisíc? Všeobecnou veselost vzbudilo tvrzení Podvysockých, že list Bryných vyčítá panu dr. Pacákovi, že nemá tisíců. Orgán pana dr. Pacáka se staví jako křek a poukazuje na případ malešovský. Když to slyšeli hosté u Hejkalů, směli se, až se za blichu popadali, a pan Tichý, bývalý sekretář pana dr. Pacáka, ten se asi smál jako starý bobr. Ten ví, proč nemá p. dr. Pacák tisíců, ačkoli mu poslanecké diety nesou tisíců, ačkoli sinekura v Hospodářské záložně a výnos advo-

kátní kanceláře máše uděliti celý tucet tak velikých mužů, jakým je pan dr. Pacák. Podvysocké vyslovuje „Obnovu“ upřímně politování, smýšlí se důkladně v adrese. Na Kutnohorsku, ve Vídni, v Praze i v celých Čechách četli s chęchtotem tvrzení Podvysockých: „Jestli muži, kteří ve věrných, poctivých a nezištných službách národních sestárnul, nemůže nic jiného vyvísti než chudobu — pak vlastně vyslovuje nezištnému politiku Pacákovi svrchovanou „pochvalu“. — Bravo, bravissimo! Proč, ale potom vlastní přivrženci pana dr. Pacáka chtějí z veřejného života odstranit, tvrdíce, že jim škodí? Což o tom pan dr. Pacák nic, ale pranic neslyšel? Pan dr. Pacák se činí marně malým velikánem. Socialně a politicky jest vlastně již hotov. Trochu ostřejší náraz a zvolá se svými panáči: A předs na le deluge! V zájmu pana dr. Pacáka radím tedy Podvysockým, aby byly bezky z ticha.

Z Branné. „Jičínský Obzor“, jemuž hned od narození roste na mozku kuří oko, dostal patrně již změkčití mozku, a proto uveřejňuje ve svých sloupcích ty největší nesmysly. Hlásná trouba cihláře a pastora Marečka, advokáta Kloučeka a Ebenbocha, poslanců Doležala a Jandečky, kupce Zahajského a Klose nelíbí se pranic vzrůst katolického ruchu na Jičínsku a proto jim visitační cesta ndp. biskupa leží pořad ještě v žaludku, Jičínský Obzor viní v posledním čísle ze dne 28. května ndp. biskupa, že vědomě v Branné biřmoval 14letou evangeličku; tím prý se dopustil nezákonného skutku a příslušný pastor prý jej udal také úřadům. Nu, přejeme mu mnoho štěstí již předem. Odkud by p. biskup sta a tisíce biřmovanců mohli znát? Svátost sv. biřmování uděluje těm, kdož se vykáží legitimací katolického farního úřadu, který ovšem je vystavuje jen katolickým biřmovancům a to na jejich požádání. Uveřejňuje své nesmysly, činí Jičínský Obzor ovšem attentát na zdravé mozky čtenářstva. Svobodomyšlný a neodvialý orgán, který jest neodvialý pouze od zdravého rozumu, může si ovšem dovolit i sebe svobodomyšlnější a hloupější lež. Žákyně Klimentová, o níž se jedná, jest po katolické křtěná, matka i první její otec byli katolíci, ale otcím (evangelik) dal z dítky přepsat; učinil to hrůšně a pastorem. Klimentová přijímala vždy sv. svátosti, proto přípustěna k sv. biřmování; bydlí ostatně u poručníka katolíka a je po katolicku vychována. Tak se věc má.

Ze Skutečska. S těmi pány čtenáři nejsou žádné zerty. Oni chytou i miláčka pána Šádka, pastora na Ranné. Kdo je tím pastorem miláčkem? Bývalý okresní starosta Skutečský p. Jirmásek vypjčený z okresu Hlinského, neboť bydlí na Ranné. Až do nedávna úřadoval ještě, poněvadž nově zvolený p. Macháček ze Zábové není ještě potvrzen, jsou prý proti němu dva rekursy. A proč p. Jirmásek neřaduje posud? Vzdal se. Prosim Vás, vedl na trh koně, bylo mu snad líto vzít si nový dobytčí pas, vzal si tedy starý z dřívějšího trhu, vyřadil datem staré a napsal nové. Ale pozorný čteník, p. okresního starosty se nelek, dle své povinnosti pas prohlédl, zfalšování našel, udal — a p. okresní starosta Jirmásek dostal v Chrudimi 8dní vězení — a vzhledem k tomu se vzdal. Co se týče trestu, podal žádost za milost. Tě mu přejeme.

Z Pardubice. (Sjezd rolnictva.) V neděli dne 12. června sešlo se na zdejším radnici přes 400 rolníků z východních Čech, aby tu porokovali o smutné své situaci a o zklamání svých nadějích. Zastoupeni byli rolníci z Pardubicka, Chrudimska, z Vysokomýtska, Litomyšlska, Králové-Hradecka, ba i z okresů ještě vzdálenějších. Přítomni byli též páni poslanci Jaroš, Kudrnka, Komárek, Teklý a Udržal. Poslanci pp. Formánek a Dostál se omluvili. Schůzi zabýval pan ředitel Eckert z Chrudimi za přítomnosti okres. starosty pardubického p. Markalouse a vládního komisaře. Pan ředitel Vilém Teklý z Hracholusk u Roudnice mluvil dvě hodiny o rakousko-uherském vyrovnání. Bylo to pochybenou věcí, že rolnictvo nepromluvilo o této palčivé otázce samo a že si za řečníka pozvalo říšského poslance, který plnou pravdu mu říci nemohl a třeba i nesměl. Řeč pana Teklého byla plna neupřímnosti a vnitřních odporů. Tolik z celé řeči jest jasno, že pan Teklý chtěl sebe vysekát a že sám neví, co by se mělo udělat, aby to rolnictvu prospělo. Od poslance, který dovedl před lety staročeskou politiku tak ostře kritizovat, mohlo se přece očekávat, že dovede dělat lepší politiku. Ve skutečnosti pan Teklý na cizajanském a říšském rozpočtu svými řeči ani zlatku ve prospěch českého rolnictva nezmenil, nepomohl mu ničím a sám mu před lety v mnohém ohledu nedobře posloužil. Pan V. Teklý patří zkrátka a dobře k těm politikům, kteří mluvením o politice a o potřebách rolnictva ročně 6 až 7 tisíc si vydělávají, rolníkům však jsou málo platni. Pan Teklý pravil, že rolnictvo si od rakousko-uherského vyrovnání nemůže pranic slibovat, protože k celní rozluce nedojde, an o kvótě a vůbec otázkách vyrovnávacích nebude rozhodovati říšská rada, nýbrž mocnář, pravil též, že mlecí řízení bude také sotva zrušeno — na druhé straně ale vyzval p. Teklý rolnictvo, aby se co nejrozhodněji proti obmyšlenému provedení vyrovnávacích předloh opřelo. Nač mlátit hubou a opozičními frásami, když to dle doznání pana Teklého není nic platno? Proč p. Teklý jako imunitou chráněný poslanec nepromluvil co nejroznější sám, pak-li doufal „ráznými slovy“ něčeho docíliti? Proč mlčel a proč se svými přátely podporoval finanční a národohospodářskou politiku rytíře Rylinského i Kaizla? Co pomohou rolnictvu pozdní opoziční slova pana Teklého, proslavená v den, kdy již poslancům známo bylo, že říšská rada je opět až do podzimu odročena? Opoziční řeč poslance Teklého podobá se velice tartarssení frajtra Kaliny, který by byl Turky u Belegradu na mancary rozekal, kdyby ho nebyli drželi. Frajtr Myšlovic vynikal nemenší statečností proti císaři Napoleonovi. Byl by málem francouzského císaře zajal, kdyby Francouzi nebyli Myšlovice drželi. Pan Teklý je opozičník, jehož se nikdo nebojí. Sám nevěří, že by vymožil státní právo poslanci, kteří nedovedou hájit ubohé Čecháčky v uzvěšeném území a kteří nedovedou vymoci, aby vídeňská česká obecná škola převzata byla do správy obecní; nač tedy masal rolníkům ústa státním právem? Což

toto má každý neúspěch říšských poslanců zafastrovat? Tím se lidé ve skutečnosti nepomůže; naopak, čeští rolníci musí dělat politiku jinak, než-li se v devadesátých letech dělali, rolníci musí se spolehati na vlastní sílu a svépomoc, musí se spolehat na vytváření a neúmornou práci a nikoli na prázdné sliby a slova. — Pan ředitel Eckert navrhl po řeči poslance Teklého resoluci, v které se tlumočí veškeré přání rolnictva. Žádá se spravedlivé vyrovnání, eventuelně celní rozlučka, lepší politika tarifová a berní, změna centralistické formy státní, rozšíření zemské samosprávy atd. Pan Teklý navrhl, aby se do resoluce rojalo také důležité mlecí řízení. Pan Pečenka pravil, než to vše bude, budeme šetráci, vláda prý by si měla opatřit figurinu sedláka, aby věděla, jak vypadá. Rolníci nejsou zlatokopové, jdou s kopce, jsou prý hotovi. Kandidát páté kurie občan L. Štěpánek žádá, aby se do resoluce rojalo též lihovarství. Vládě se prý nesmí podat prst, sic prý vezme celou ruku. Na to internacionalistický kandidát hájil (!) rolnictvo. Dále se žádalo odepisání daní a aby rolníci jen tolik (!!) pole oseli, co sami (!) obdělají mlobou. Panu poslanci Udržalovi, jehož sdílnot a větší pravdomluvnost a otevřenost se nám líbí, se zdá, že účast na debatě je ochablější nežli byla na minulém sjezdě. Z toho vyvodil, že v krucích rolnictva se zmožla bezradnost. Neolibuje si ani od navržené resoluce mnoho. Rolnictvu odporučuje, aby požadovali od svých zástupců upřímnost a pravdu, nechť je to třeba trpké. Zástupci musí působiti na rozum a pak na cit rolnictva. Nechce vinit nikoho, ale bojí se, že lid umře na neupřímnost. Ve Vídni se jedná a mluví jinak a doma také jinak a tu musí konečně poslanci přijít do rozporu s voliči, kteří jsou sklamáni. Mluví o rakousko-uherském vyrovnání, praví, že se nediví, že Maďaři hájí posavadní své výhody. Kvóta nynější sice neuznává, ale Maďaři prý mají pravdu, že saháme do jejich statků. Douod spojili se v době rozhodné Němci vždy s Maďary a my podlehli. Prč se nemáme s Maďary spojit nyní my? Němci by to jistě rádi udělali, an by z toho měli Maďaři prospěch. Spojení Čechů s Maďary nepovažuje za nemožné. Maďaři prý by pak neměli ani tolik příležitostí vykřikovat nás jako nyní. Pan Udržal snaží se lžít a myslit samostatně, ale ač nám jeho rozmachy nejsou ne sympatické, přece velmi často brkne a řekne hloupost. Pan Udržal je naivní, pak-li myslí, že spolek s Maďary je možný. My chceme chránit naše zemědělství a mlynářství proti konkurenci maďarské. Myslí p. Udržal, že maďarští židí a magnáti z ideální lásky k nám Čechům vzdají se posavadních výhod, nechají zkrachovat své mlýny a statky, abychom si my Čechové mohli? Myslí p. Udržal, že Maďaři se do nás zamilují, když se ujímáme uherských Slováků, Chorvatů, Srbů, Rusínů a Rumunů proti Maďarům? Maďar a žid jsou příliš lživí, chytlí a vypočítaví a z lásky k nám nečiní prázdňných ústupků; budou nanejvýš dělat politiku „z ručky do ručky“, a povolí nám výhody jen v ceně tolika milionů, kolik výhod téže hodnoty my jim navzájem poskytneme. Chceli mladý páu Udržal dělati vážnou politiku, musí míti tato slova na mysli. Větších výhod docílil by jiným způsobem jen pak, kdyby byl desetkrát prohanější, mazanější a vypočítavější, nežli maďarští židí, kteří jsou až příliš dobří počtáři. Proti nim je pan Udržal dosud holé neviňátko a musí k Maďarům dlouho chodit do školy, než-li na ně vyzraje. Má-li čas a peníze, ať jde prozatím do Uher, z vlastního názoru a statistických dat i původních pramenů studovat maďarské sociální, finanční a politické poměry. Po několika letech pilné práce měl by aspoň samojediný v českém klubu o uherských poměrech jakés takés ponětí a mohl by pak snáze čelit osobovosti a hrabivosti maďarské. Dosti moudře a dobře pravil p. Udržal, že se daně platit musí a že se má ale též poplatníkům umožnit, aby ty daně platiti mohli. Tajný svůj plán měl by p. Udržal finančnímu ministru Kaizlovi prozraditi. Pan Udržal se zastal také velkomyslně paza ministra Kaizla, jemuž se zvyšování daně nemá zle vykládati, protože to zředil po svých předchůdcích. To je ovšem pravda, ale panu Udržalovi připomínáme, že lze dědictví přijmout též s dobrodinným inventáři, totiž s výhradou, pak-li není předloženo. V paragrafech se pan Udržal patrně ještě dobře vyzná. Zdá se však, že pan Udržal pokulhává dosud též v historii a politice. Odmítnutí Palackého, když byl r. 1848 dvakrát povolán na křeslo minister-ské, prohlásil totiž „státník“ pan Udržal za velikou politickou chybu, která prý byla naším neštěstím“. Ale, ale, pane Udržal, co jste to zase pravil? Vždyť to tak s rádně buď! Což měl snad Palacký dělat jako Čech německou anebo aspoň rozhodně německou politiku proti nám Čechům? To právě tento veliký Čech nechtěl a veleduch Palacký nemohl také vyhověti podobné žádosti německých tehdejších politiků, majících velice úzkoprsé a omezené názledy. Panu Udržalovi radíme, aby si nejnovější vydání veškerých spisů Palackého koupil a aby je pilně pročítal, pak nebude mluvit tak mnohý nesmysl. Jistý občan konečně navrhol také, aby rolník zasel pouze tolik poje, mnoho li stačí s rodinou obdělati a mnoho-li mu stačí na výživu; ostatní pak aby se nechalo ladem a neplatily se daně. Tomuto naivnímu a zoufalému návrhu se ovšem většina přítomných posmála. Ku konci schůze byla pak přijata resoluce.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude ve středu

☛ dne 22. června ve 2 hodiny odpo. ☛
v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřtková třída č. 300 - I. v Hradci Králové.

V Hradci Králové, dne 16. června 1898.

Dr. Alois Frýdek, Dr. Gustav Demabyl,
předseda, jednatel.

Palacký a Mladočeši.

Dnes stojí v popředí oslavovatelů Františka Palackého strana mladočeská a veškeré její odstíny. Ta není dítkem Palackého, není také dědicem a stoupencem jeho myšlenek. Dnes, kdy veřejné mínění tak se falšuje, plete a mate, nebude od místa, jaké stanovisko zaujímal Palacký vůči N. Listům a Mladočechům.

V prosinci r. 1863. byli Palacký a Rieger nuceni, založiti si vlastní svůj denník „Národ“, neboť jimi založené „Národní Listy“ psaly proti jejich přesvědčení. Palacký o tom napsal:

„Že „Národní Listy“ založeny a zvelebovány byly z počátku blavně přičiněním p. Riegra, to vůbec známo jest a ony samy nezapírají; že pak chtěl v nich míti orgán, jímž by zdánlivě o pravdách politických vůbec vynášeti mohl, to tuším samo sebou se rozumí, aniž se tomu kdo diviti bude. Nastala však nezdolná doba, kde smýšlení redakce Národních listův o věcech některých více méně vážných počalo se lišiti a rozcházeti od smýšlení p. Riegra, kteréž obyčejně bývalo také smýšlení mé; ona pak při pravdách, o kterých se od nás různila, i také při způsobu jejich vynášení, chodila za přesvědčením svým a nikoli naším. My postupujeme jí prve celé právo majetnosti „Nár. listům“ z dobré vůle, nemohli jsme než poněkud těžce to nésti, že hlásaly se věci tak říkaje jménem naším, za které my mravně odpovídati jsme nemohli a nechťeli; neb v obecném domnění byly „Nár. listy“ orgánem naším, a ony samy nikdy jeho nevycházely z bludu, když pak p. Rieger o neshodě takové, v měsíci červnu 1863, způsobem co možná nejšetrnějším vůbec pronésti se chtěl, „Národní listy“ odpřely mu k tomu místa u sebe. V takových okolnostech nezbyvalo nám nic jiného než alternativa: buďto vzdáti a odříci se všeho působení v oboru politickém vůbec a ohlásiti to i veřejně, abychom dále za nic ani mravně odpovědnými nebyli, aneb postarati se o jiný orgán, jímž bychom mohli vlastní své smýšlení předkládati národu. Kdyby svědomí naše bylo nám dovolilo následovati osobní své chuti, bezpochyby že bychom již dávno, i p. Rieger i já, rozhodli se byli pro pát první; moha zajisté ručiti, že ani on ani já, pak ani přítel náš dr. Brauner, nebažili jsme nikdy po tom, abychom byli aneb sluší „vůdci národu“, jakž nás někteří nazývají počali. Ovšem obětovali jsme od mládí vše, co nám bylo možného, službě toho národa, jehožto prospěch všetranný nám byl vždy nade všecko žádoucí a dražší, nežli statek, život i čest a sláva vlastní. Jistě ale že učiníme tak, a postupíme ochotně místa svého pádně těm, kterým počínáme býti na závadě, jakmile se jen přesvědčíme, že národ náš nepotřebuje a nežadá více snad i obětí našich. Dokud však to se nestane, dle povinnosti své musíme utápati ve snažení, kteréž, ať si jest pravé nebo křivé, samo v sobě, vždy upřímně směřuje k obecnému dobrému.

Neukvapili pak jsme se ve předsevzetí svém, zjednatí sobě orgán nový; udržoval nás od toho sám ohled na dlouhou nesvobodu majitele „N. listův“, dr. Julia Grégra, trpícího u vězení za to samé politické vyznání, kteréž bylo a peu près naše vlastní. Teprv po jeho na svobodě propuštění, když mnohá soukromá vyjednávání nevedla nás k cíli, a povědino nám určité, že „Nár. listům“, jakož nyní se vedou, „čest“ nedovoluje jíti za přesvědčením jiným, nežli za jich vlastním, masili jsme učiniti krok, kterého jsme si nikdy byli nepřáli, a nenadáli jsme se, že on nám tak nápadně ve zlé vykládán bude, jakož se stalo skutečně. Kterak pak bychom se byli domýšleti mohli,

že mužové, kteří vyhlašují se „lami za svobodomyšlné katechétů, nám za zlé bráti budou, užívati téhož práva — jíti za přesvědčením vlastním, ne cizím — kteréhož my, již oni za méně svobodomyšlné pokládají, nepopírali jsme jim nikdy? Či jen jim volno, činiti násilí přesvědčení našemu a žádati, abychom my kráčeli vždy za nimi, když vyznávají, že jim čest brání, jíti za námi?

Palacký pak vypravuje, jak Národ založen se vším možným ušetřením osob, jak a „N. listy“ nepolemíval a tyto přece strhy proti němu křik neslychaný, jak proti němu mluvily a agitovaly, nešetříce při tom vždy prostředků poctivých a zbraní čestných a pokračuje pak:

„Že pak někteří měščíci a venkované, jichž politický zrak nestačil dále, nežli pokud jim posvítily „N. listy“, za příkladem učitelů svých osvědčují se proti nám, tomu my tak málo se divíme, jako že i celá téměř žurnalistika německá, o jejížto spravedlnosti k našim národním snahám „Nár. L.“ tak dobře jako my poučeny jsou, ukazuje se býti hotova přijmouti je poněkud na milost, jakožto nové pomocníky ve brojení proti nám. Ale co souditi, ať nedím o dobré vůli, alespoň o rozumu a důslednosti nových bohužel našich protivníků, když my, rozkřičeni „despoté“, dovolili jsme jim bez nesnáze odtrhnouti se od nás a jíti, kam se jim líbilo — jakožto předešlé skutek sám hlasitě mluví, — oni pak, čistí svobodomyšlníci, obviňují nás, že se trháme od nich a utíkáme se pod prapor zvláštní a vlastní? Čili pak jest co jiného, čím bychom se byli provinili proti nim? A když, jakž oni hlásají, ve sporu tomto pravda (ne ta Boleslavská, stojí při ní) a národ český za nimi, čeho pak se mají obávat?

Ale bříh náš záleží prýv tom, že jsme opustili svobodu, pravdu a právo, a stali se zpátečníky, že jsme zpronevěřili se národu a cheme prodati jej šlechtě, že libujeme sobě v ideálech feudalismu a ultramontanství, a toužíme po dobrodiní knuta! Tak alespoň hlásá se, ne sice v „Nár. listech“, ale v táboru přívrženců jejich. Jest to tedy jen ohlas ohně posvátného v prsou právě demokratických, jest jen ušlechtilé snažení, svrhnouti se stolce, ztroskotati modly liché, aby neprznilo více svatyně národní.

Nepochybují, že aspoň dobromyslnější mezi protivníky našimi, horlíci pro svobodu, právo a spravedlivost neodeprou ani nám těžce obviněným a již téměř odsouzeným onoho dobrodiní, kteréhož zákon i zločincům přejí, abychom bájlí sebe před soudem národa a vložili, co vlastně na sporu jest mezi námi a jimi. Dosavad to aspoň nebylo možné, když „N. L.“ nedaly nám mluvit, jak my jsme chtěli, nýbrž jen jak čest jejich jim přepisovala. I ačkoli však, že redakce „N. L.“ není sobě dosti povědoma velikých logických i politických nedůsledností svých, doufám přece, že nám za zlé bráti nebude, když i my zastáváme budeme čest svou a přesvědčení své, a že právě svobodomyšlnosti své ani nezapře, připojujíc k ní přímou protivu jejich, nesnášenlivost, ani v pochybnost nevede za příkladem srovnávaných nepřatel našich, o kterýchž právem říci se může: dominationem appetant, dum libertatem appellant: baží po panování, když hlásí se o svobodu.“

Od r. 1863 šířila se propať mezi Františkem Palackým, Sladkovským a pány Grégry, jejichž vydatným pomocníkem byl též skutečný zrádce národa, po věstný Karel Sabina, který v letech sedmdesátých podněcoval mládež i radikální tábory k nejostřejší opozici a pak je udával policii a trestnímu soudu. Známé, že mnoho deklarantů, redaktorů, studentů, dělníků, měšťanů a rolníků pro táborové projevy bylo za vlády

obou Auerspergů odsouzeno. František Palacký varoval před nástrahami Auerspergovců, byl rozhodně proti obeslání sněmu od ústavků dle nespravedlivého volebního řádu za pomoci chabrusu zvoleného.

Palacký musil pro tehdejší neústupnost svou od bratří Grégřů, od Sladkovského, Tůmy, od „Národních listů“ a „Obrany“ mnoho vytrpěti. V roztrpčení napsal mezi jiným:

„Pak-li tak zvané Mladočechy vím s perfidností, má to svůj dostatečný důvod. Lidé tito vědí to dobře, že mezi námi, tak zvanými Staročechy, kteří mají jen nějaké jméno v zemi, není nepřítel svobody. Přec do nekonečna ustejně i písemně deklamují, jak svoboda v Rakousku vůbec a v Čechách zvláště jest námi ohrožena; pravou ošklivost hlásají zvláště před tak zvanou rakouskou stranou práva, jako kdyby to byla ctnost a zásluha, patřiti k nějaké straně nepravá. My Staročechové jsme jim skutečně veskrz feudálův, klerikálův a ultramontanů. právě tak, jako nás učí jejich přátelé a učitelé — židovští vídenští šmukové — od nichž nechceme býti poučeni, jakého druhu má býti svoboda, která patří našemu národu. Především jsou tak zvaní dva vůdcové Palacký a Rieger vinní vším zlem, které museli radikálův v Čechách po 28let (t. j. od r. 1848) snášeti. Proto také předchůdcové radikálů, spiklenci v květnu r. 1849 (Posm. red. mezi nimi Karel Sladkovský, Josef Frič atd.) přijali v plán svůj, aby Palacký a Havlíček násilně (t. j. smrtí násilnou) byli odstraněni a učiněni neškodnými. Proto musí také nyní především Palackého a Riegrova vážnost v národě všemi prostředky a všemi cestami býti zničena i odstraněna, má-li zlaté tele svobody dle srdečného přání pánů těch slavit příchod svůj do Čech; a proto také pádnost ti učí se pínat u svých vídeňských přátel a učitelů lžím, pomlouvání a tupení našich osob. Kdekoli vchlaovali jsme ve smyslu jejich, vždy osvědčili jsme se býti nepřáteli národu. — Objasním to pouze anekdotou, neboť opravdivé vyvrácení to nezasluhuje: Když na vídeňském říšském sněmu z roku 1848 nechťeli jsme zrušení roboty připustit bez spravedlivého odškodnění, nebylo žádného odsouzenějšího reakcionáře a nepřitele národu, než jsme byli my. Nedlouho po tom, v bachovské reakční periodě, slyšeli jsme, kterak majetníci velkostatků velmi ostře si do nás stěžovali, že my jsme jediní „skutečně nebezpeční revolucionáři“, poněvadž provedenou zásadou odškodnění učinili jsme opětné svedení roboty právně na vždy nemožným. — Tak bývá člověk od lidí posuzován, kteří řídí se jen svými náruživostmi!“ —

Takto psal Palacký o Mladočechách, kteří mu zůstali nezmířitelnými nepřáteli až do smrti jeho, jež se udála za 2 leta. Dnes jsou Mladočeši zcela jiní. Oslavují Palackého dějepisce, politika i největšího Čecha, dnes jako on spojení jsou se stranou práva a s českou vyšší šlechtou, Pacákové a Spindlerové stejně odsuzují Grégrova politiku z let 1873—79, podpisují s klerikáli interpellaci proti bezdůvodným útokům strany Wolfovy proti biskupovi tridentskému, dnes dělají Mladočeši politiku dr. Riegra a Fr. Palackého — ovšem méně dovedně a šťastně než tito — a vůdce mladočeské strany dr. Herold, který ještě r. 1876 byl zažraným nepřitelem Františka Palackého, sudy nehty vtírá se dnes za slavnostního řečníka při položení základního kamene k pomníku Františka Palackého, aby aspoň kouskem nehynoucí slávy velkého Čecha padlo na pobramocenou jeho národní a politickou reputaci. Tak se časy mění a lidé v nich! Iba i ty „Národní Listy“ v době, kdy jejich odchovanci jim dle naučených příkladů vytloukají okna, slavi dnes s českým národem nezapomenutelného Františka Palackého. Toho snad ani Pa-

FEUILLETON.

Jak se dříve koupávali?

Za starověku byl lázeňský život vysoce vyvinut. Když však po pádu říše římské divocí národové germánské zaplavili Evropu, zničena byla většina starověkých slavných lázní, z nichž byly známy již tehdy Plombières, Luxeuil, Albano, Baden, Aix, Baden-Baden atd. Teprve mniši obrátili pozornost zase k lázním a rádi své kláštery při léčivých pramenech stavěli. Tak povstaly lázně v Luxeuilu, v Baréges, Warmbrunnu, Bathu, Monte Kasinu, Darnech, Arlesu, Kissinkách, v Práfersu, C chách atd.

Že i Slované od pravěku se rádi koupávali, tomu nasvědčují různá svědectví. Ruský letopisec Nestor vypravuje o apoštolu sv. Ondřeji, jenž podél Dnepru do zemí slovanských přišel: „Spáčil zvyk tamních obyvatelů, ani se v lázních koupají a lázeňskými metlami tělo šlehají. Přišed do Říma vypravoval tam: Viděl jsem dřevěné lázně a v nich kamna, které silně rozzhávají, do těch chodívají a do naha se svlékají. Pak se polévají vlažnou vodou, načez berou pruty anebo jemné větve stromové, jimi se počnou šlehati, mezi tím vlévají vodu na rozzhavená kamna a sblíží se posléze tak velice, že sotva živí vylézají. Při vychodu z lázní polévají se studenou vodou. Tak činívají každodenně.“

Kdož by v popisu tomto nepoznával ruských lázní? Vůbec bývaly u Slovanů suché, horké, parní a vanové lázně ode dávna v oblíbě. Libušiny lá-

zně na Vyšehradě jsou svědectvím, že staří Čechové libovali si též v říčních lázních.

Lazeňský život v zemích českých značně se zlepšil za trvání válek křižáckých. Tehdy poznali Čechové též přepychové lázně orientální a cahiradské. Nejvíce se přičinili u nás o rozvoj lázní benediktini a premonstráti. Rádi zakládali kláštery své podél teplych a léčivých pramenů; jejich lázně lid rád navštěvoval. Později vznikaly četné umělé lázně též v městech a ve vesnicích.

Když později veřejné a soukromé lázně pro mnohé příčiny, zvláště pak pro nemravnost vešly v neváznost, počalo panstvo a měšťanstvo vyhlašovat tak zvané přírodní lázně. Hosté utabovali se v okolí léčivých pramenů buď ve zvláštních stanech anebo v lázeňských boudách za tím účelem dosti primitivně zřízených. Byli-li nával hostů v některých lázních příliš četný, pomáhali si lázeňští hosté k noclehům často drastickými prostředky. Noclehovali totiž dle jistého pořadí, které určovalo dohodnutí neb los. Část hostů šla časně spát a postoupila svá lože o půl noci ostatním. Po půl noci bavili se hosté buď koupáním, pitím neb karbanem; tutéž činili jiní ovšem i ve dne a před půl noci.

Rozumí se, že při takovém skoro cikánském životě nebylo v lázních o blechy a jiná kousavá zvířátka žádná nouze. Svět měl ostatně tenkrát o původu hmyzu poněkud jiné mínění než dnes, myslil, že povstává u mladých děvčat následkem koupání a proto galantní pánové při tanci až příliš dotěrně a vlezně šestinohé potvůrky při tanci galantně lovili. Francouzský vyslanec de Courtelles říká nám zajímavě lázeňský život v 18. století.

České lázně Teplice a Karlovy Vary byly již dávno známé, avšak skvělý život nastal v nich teprve za Jagellonců a prvních českých Habsburgů. Roku 1574 navštívila tyto lázně též Filipina Welserová, choť arciknížete Ferdinanda. Léčila se nejen koupáním, ale též pitím teplic zřidelné vody a kyselek.

Že v Karlových Varech zrovna tak hlučno a veselo bylo, jako v lázních německých a francouzských, potvrzuje nám snesení sněmovní z r. 1615. Došla tehdy českého sněmu stížnost sousedů a pokojných pacientů karlovarských — „jakým způsobem již od několika časů někteří nepokojní, tak i cizozemci vyšších i nižších stavů nebezpečným stílením, vypobízením, rvaním, domův vytloukáním, lidí honěním, neváznými po ulicích ve dne i v noci povyk, křiky a toulkami a jinými nenáležitými a nesnesitelnými předsevzetím, jako i v tom, že mezi fraucimer, když se myjí, přebíhají, všetečně a nestoudně sobě počínajíce“. Sněm kázal lázeňské výtržníky vězením, vypověděním z města a ze země do vojska vřazením v Uhrách na pevnost přísně trestati.

Františkovo lázně u Chebu byly ještě ku konci minulého století tak primitivní, že ženy chodily si se džbány pro léčivou vodu ke zřídlu, brodice se až po kolena ve vodě. A když je dal r. 1792 chebský magistrát prkennou boudou ohraňiti, spiskaly pravou revoluci proti tomu. Podobně bylo u různých kyselek lázní sírnatých, železitých a j. Boudy, bassiny a vanové lázně a lázeňské primitivní domy povstávaly u nich jen poznenáhla, neposkytující mimo noclehu a špatné stravy přílišného pohodlí. Dnes ovšem jináče.

lacký neočekával. Přáli bychom si jen, aby všichni dnešní oslavovatelé řídili se také rady a pokyny slavného otce národa.

(Zasláno.)

Veleislavnému zemskému výboru král. Českého v Praze!

V hluboké úctě podepsaní dovolují si co nejzdvoleji žádati o laskavé vyřízení následující tak důležitě záležitosti.

Člen národopisné výstavy československé pan arch. Sochor, šéfal r. 1895 obecní výbor v Podulšanech, by jemu bylo dovoleno, vnitřek tamnějšího dřevěného kostela, který byl určen ku zbourání převézt do Prahy na výstavu. Byli to tyto části: tři oltáře, krásné umělecké práce, kazatelna, svícny, horouhve, více obrazů a soch, celý chór s varhany, 16 lavic, 2 křesla, velké železné pobyty dveře a dva zvony.

Obec podulšanská rozhodla nebrániti, aby tyto věci přišly na výstavu; zdělána však smlouva, dle které se stanoví, že veškeré věci po výstavě zpět převedeny a opět umístěny budou. Smlouva tato napsaná byla dne 4. ledna 1895 u slavného c. a k. okresního hejtmantství v Pardubicích.

Smutné bylo naše loučení s milým kostelíkem a když před jeho zbouráním naposled shromáždil se lid, tu mnohý, jako při odchodu dobrého přítele zaslzel. Smutno bylo v naší obci, když ji scházel její nejdražší posvátný odkaz předků jejích, kteří kostel tento v zlatých dobách r. 1661 postavili. Nevzomíme po více let již ani klekání a poledne a postrádáme jak samozřejmo zvonů zejména nejvíce.

Doufali jsme, že si postavíme brzy zase nový kostel, když však nám to pro různé větší výlohy bylo nemožné, nežádali jsme vnitřek kostelní zpět, poněvadž na to bylo času, až by se v novém kostele umístěti mohli. Zvony však, dle usnesení obecního výboru nalehavě zpět požadovány. Po opětovných žádostech, byla obec vyzvána národopisnou společností, aby poslala svého plnomocníka do Prahy, kdež jemu veškeré předměty vydány budou.

Podivili jsme se velice tomuto vyzvání, neb obec nebyla sama vystavovatelkou, nemusi dle výše uvedeného smlouvy na svůj náklad dáti rozebrati v Praze veškeré části, sejmouti zvony z věže atd. a dopravit si je domů.

Tím by byla obec velice poškozená a sklamaná ve svojí ochotě, s kterou svolila k zapůjčení interieru na výstavu v důvěře, že jedná s našinci, kteří jí nezklamou. Cínila to také proto, by prospěla tím k oslavě výstavy a tím i celého národa. Nestává naprosto žádného důvodu, by obec podulšanská ze svého kryla dopravu a jiné s tím spojené výlohy. Obec však nabízí řečený interier veleislavnému zem. výboru ke koupi za mírnou cenu, tak že by bylo třeba jen malé částky přidati k užetřeným takto výlohám dopravu a zůstal by celý kostel zachován pro budoucnost celému národu. Bylo by to zajisté lepší, než dopravit vnitřek do Podulšan, třeba hojně porouhaný, z čehož by obec měla smutnou upomínku na národopisnou výstavu.

Také myslíme, že by nejmilostivější kníže pan arcibiskup olomoucký nic nenamítal, kdyby částka Jeho velkomyslného daru kostelíku a výstavce věnovaného 4'00 zl., dána byla na zakoupení tohoto vnitřku, než aby z kostela na výstavě zbyli jen holé čtyři zdě.

Vzhledem k těmto vývodům dovolují si v úctě podepsaní zástupcové obce podulšanské co nejzdaňněji veleislavný zem. výbor žádati o laskavé uvažování záležitosti našeho kostela a milostivě rozhodnouti:

1. Má-li se interier nám patřící od nás koupiti; obec naše nabízí jej za 1000 zl.

2. Aby zvony z kostela na výstavě neodkladně byly sejmuty a nám do Podulšan zaslány.

V Podulšanech, 8. června 1898.

F. Vimař, radní. Ant. Rychter, starosta.

Zvěsti s východních Cech.

Z Mladé Boleslavska. Snad ani nevíte, který list také věnuje velikou pozornost „Obnově“? — Je to „Česká Škola“, takto prý „časopis pro učitelstvo a přátely školství národního“ — ve skutečnosti však časopis socialisticko-pokrokový pro tupení kněžstva a k ostudě učitelského stavu. Ve srovnání s „Škol. Obzorem“ a „Č. Učitelem“, od nichž se liší pouze tím, že — nemá redaktora. Za redakci „odpovídá“ p. K. Pitter, sazeč nebo faktor p. Neubertovy tiskárny, který bezpochyby mnohdy ani neví, zač „odpovídá“. Skutečného redaktora nikdo nezná, ani v Praze ne, ten se úzkostlivě tají. Už také „Poel z Budče“ v úvodním článku „Č. Škole“ tu zakuklenost vytýkal, ale vzácné incognito zůstalo i nadále světu skryto. Má k tomu, jak se přiznalo, své příčiny: snadno prý by nedalo přijít o svou existenci! Tahle věc je doista zajímavá už proto, že se redaktoři ostatních učitelských listů o svou existenci nebojí. Jinak musíme toho pana redaktora chváliti, že má aspoň tolik studu, že se stydí na ten svůj pamflet podepsat, a jest věru ku podivu, že se podepisuje pan Pitter na něco, co píše nějaké zvrhlé individuum bez náboženství a mravu. Toto individuum projevuje ve svém žurnále trojí snahu: doporučovati morálku bez Boha, šířiti propagandu socialismu v učitelstvu a dožadovati se vyššího vzdělání pro učitelstvo. Tento poslední požadavek je docela pochopitelný, poněvadž slovně inkognito vidí samo na sobě nejlepe, jak je to smutné, býti učitelem a při tom nevzdělaným. Nedávno prohlásilo veřejně a slavně, že učitelstvo patří mezi — proletariát! Kdyby bylo řečlo, že jen to učitelstvo, které jest v jeho táboře, pak by ovšem to bylo pravda. V posledním čísle uvádí tento žurnál, co napsala „Obnova“ o spolku katol. učitelů na Moravě, a dokládá k tomu: „Tak se těší „Obnova“ a mne si radostně ruce, že špačkové sedají na klerikální lep. Ubomí katoličtí učitelé! Budou dost silnými,

aby anešli vděk svých patronů za to, co pro jejich účel vykonají?“ — Tot' se rozumí; zakuklenec z „Č. Školy“ to nijak nemůže pochopit, že může někdo konati něco s náboženského přesvědčení. To je mu španělskou vesnicí. A kdo v té peci bývá, jiného tam hledá. Zakuklenec se přiznává skoro v každém čísle, že liberální učitelstvo se zaprodalo Mladočechům za slibovanou odměnu, ale že se po čertech přepočítalo. A proto shledává také u katolických učitelů touhu po nějaké odměně. Slepému těžko mluviti o barvách. Ale neustranný pozorovatel vidí, že klerikálové si špačky ve skutečnosti nechytají, a kdyby, — přece že by to nebyl tak špatný lov jako u liberálů, kteří si chytíli — hej! Dle bře zakuklenec proti „Obnově“ v ochranu socialisty. Dle „Obnova“ přece vytýkala socialismem, že se nešťití barbarství, že touží jen po ukojení tělesných choutek — a to je v očích zakuklenových náramná křivda. Vždyť jsou přece socialisté lidé velice mravní a jemných uhlašených způsobů, čehož dokladem jsou jejich schůze a v posledních dnech vytýkaná okna v domě „Nár. Listů“. Proto prý „píší klerikálové o socialistech jako Božidar Vocašek o anarchismu“. — Za to zakuklenec o nich píše dle přísloví: „Pověz mi, a kým obcuješ, a já ti povím, kdo jsi“. Ku konci otázky: Je to div, že se pomalu všechny vrstvy lidu odvracejí od učitelstva, když si vydrážuje list tak zvrhlý, jakým je „Č. Škola“? Jakým odchovatelem dítě může býti takový zakuklenec? A kdy se našemu učitelstvu otevrou oči — kdy pozná, že takto upadatí bude v větší a větší roztrásku s národem? Na to ať si odpoví zakuklenec sám.

Z Hrádku u Nechanic. (Vyznamenaný). Obecní zastupitelstvo na Hrádku u Nechanic ve své schůzi dne 4. června odbyvané jmenovalo jednoduše volebného pana P. Václava Břeského, kaplana z Nechanic za jeho snažení, vzácnou obětavost, za povzbuzování v věcech víry a milý zájem o obec Hrádkovou svým prvním čestným občanem. — Z Hrádku u Nechanic: 6. června byl u nás dnem slavnostním, neb velebný pán P. V. Břeský pořádal u nás se svolením důstojného pana faráře Jos. Hlavay první slavnostní přijímání dětí naší školy. Dítka, již se to týkalo, shromáždily se slavnostně utrojeny ve škole, děvčata utrojena vesměs bílé; ostatní u kostela. Velebný pán za průvodu místních hasičů, ostatních dětí a velkého počtu lidu u slavnostním vyzvánění vešel pro komunikanty ku škole a odváděl je za zvuků plné kapely hudby Libčanské ku svatým obřadům, kdež jim vysvětlil posvátnost doby přijímné. Všichni přítomní byli dojeti tklivými řečmi po evangelium, před sv. přijímáním a zvláště, když dítka majíce rozžaté svíce v rukou obnovovali slib křestní a nejdůležitější články vyznání víry. Byly hlasy starců a stařen, že něco podobného nezažili ve svém věku. Po mši svaté, při které dítka školy naší zpívaly obřadům přiměřené písně, odvedl celý zástup dítka za průvodu hudby a hasičů do bytu místního a velmi oblíbeného starosty p. Jana Kužela, kdež byly všechny školní dítka poděleny pečivem a komunikantům připravena zvláštní snídaně, při které jim hudba hrála. Všechny komunikanty obdaroval velebný pán krásnými, cennými obrázky a každému sávil na ruku růžencek. Odpole Hrádkové slavnostního procesu ku kapli Nejsvětější Trojice, kterou dal svým náhladem zříditi p. Jan Kužel starosta a jeho paní Marie Kuželová. Téžoh proces účastnili se i hasiči Hrádovští s hudbou, kteří před tím v slavnostním průvodu uložili stříkačku do nové vystavené kulny. Proces k Nejsvětější Trojici se účastnili ohromné množství lidu, že není paměť na toto. — Málo nás na Hrádku, ale panuje mezi námi vzájemnost a hešo „všichni za jednoho a jeden za všechny!“

Z Vrchovin u Nové Paky. V čísle 15. pověstného plátku „Jiř. Obzor“ produkuje se novopacký pan dopisovatel se svým placatým rozumem. Posmívá se poetickým rolníkům vrchovinským, ačkoli má sám po jednou našemu rolníku velmi pěknou památku, že se účastnili v banderiu uvítání svého biskupa. Nebyli sice vyzdobeni různými třetami, jako známí pánové, když někde na parádu rukoujou, ale jako prostí lidé, kteří znají slušnost. Zachovali se aspoň mnohem lépe, než-li mnozí tak zvaní inteligentní páni, kteří otravují lid novinářským jedem duševně a smradlavou kořálou tělesně v celém okolí. Takoví páni arci před katolíky velmi vysokými hodnostmi klobouk nesmekají, poněvadž se bojí, že by jim pod kloboukem mohl uletět rozum, jehož ostatně vůbec anebo aspoň na aby neměli. Posmívá-li se takový duševní ubožák našemu starostovi, že je členem novopacké katolické jednoty, tedy ten by si z toho pranic nedělal, i kdyby jim ve skutečnosti byl. Náš pan starosta těší se v naší oči úplně vážností, a jest-li několik utínošů, kteří chodí pro rozum do Paky se o něj otírá, tedy u nás ani kočka po tom nemňouká; u nás ty ptáčky známe a dle toho je nízko taxujeme. Panu novopackému dopisovateli radíme ostatně v jeho zájmu, aby se staral více o své usenice, než o novinářské mazanice. My rolníci jsme již ty novopacké přítelky naše důkladně poznali. Kde možno na nás něco uskubnout, tedy to rádi učiní, a po straně se nám ještě posmívají. Inu, jinak to „svobodo myslná“ naše intelligence ani udělat neumí.

Z Ličma. Národní katolická jednotka pro Lično a okolí konala v pondělí svatočeský měsíční schůzi. — Vdp. prof. Dr. Ferd. Beneš elegantním a velmi přesvědčivým způsobem pojednal o pravém a nepravém vlastenectví, načes promluvil ještě předseda jednoty, proč jest nám čtením se vzdělávati a dal některé praktické pokyny ke čtení časopisů, které naše jednotu odebírá. — Na návrh p. Vojtěcha Křížka usneseno jednomyslně, že se to musel pokládati za nezlýchanou urážku náboženských citů všech uvědomělých katolíků, když by měla socha Rodičky Boží na náměstí hlavního města našeho království býti z dosavadního místa posunuta neb docela odstraněna, aby tak učinila místo pomníku mistra Jana Husi. — Protest tohoto obsahu bude poslán do Prahy.

Výstava české práce technické sahala byla v Praze a trvá od 15. června do 15. září na výstavišti v král. Oboře. Jest to výstava české techniky, architektury a inženýrství, spojená zároveň s

výstavou motorů a pomocných strojů pro malozivnostníky, a výstavou vynálezů pro živnostníky, je to zkrátka zorná výstava české práce. Remešník a umělec dělník a učenec, živnostník a hospodář, prostý člověk a vtipný badatel všichni si tu ke práci společně družně podali svých rukou, aby nejen českým vlastem, nýbrž i v cizině jasně a sevrnutý podali obraz, na jak vysokém stupni stojí česká práce technická. Výstava má v první řadě také účel národohospodářský, aby do světa otevřela cestu českým výrobkům. Na výstavě jsou zastoupeny jmenovitě obory: architektura, umění dekorativní, stavitelství, stavební živnosti, umělecký průmysl, cihlářství, keramika, inženýrství silniční, vodní, zemědělské, stavba mostů, stavba lodí, hrazení bystřin, vodárny, vododvory, meliorace, kanalizace, stavba vodní, hydrografie, hornictví, hutnictví, chemická technologie, geodesie, zeměměřičství, železnice, strojínictví, elektrotechnika, parní kotle, motory, zvedací stroje, cukrovarnictví, pivovarnictví, lihovarnictví, škrobářství, mlynářství, potravnictví, vinařství, mlékářství, uzenářství, konzervy, textilnictví, papírnictví, výroba cellulosu, mydlářství, výroba svíček, mazadel, margarinu, kaučuku, smolářství, suché destilace, konzervování dřeva, vodárenství, ochranné prostředky, technologie včedy, chemický velkopřůmysl, nové vynálezy pro živnostnictvo, pomocné stroje pro malozivnostníky, výstava klempířů, odborné a průmyslové školství, oddělení historické, literatura, souborné výstavy zemského výboru král. Českého, města Prahy, pražských předměstí atd., dočasně výstavy hospodářské, jakož i v zorné dílny nejrozmanitějších řemesel, opatřené všemi potřebnými přístroji, pomocnými stroji a motory. Jsou tu dílny: truhlářská, krejčovská, cukrářská, bednářská, kloboučnická, obuvnická, kolářská, hodinářská, klempířská, zlatnická, sedlářská, rytecká, sazečská, knihařská, košelnářská, pekařská, rukavičkářská, uzenářská, provaznická, zámečnická, slévačská atd., ve všech pak po celou dobu výstavy bude pracováno. Velké většinné návštěvníky poskytnuta tím bude možnost, aby z vlastního názoru poznaly postup výroby a práci jednotlivých odvětví živnostenských, o které dosud neměli snad ani přibližné představy. Přilučné kruhy živnostenské mohou se tu přesvědčiti o praktičnosti a užitečnosti pomocných strojů a přístrojů, jimiž nejen výroba se stane jednodušší, rychlejší a levnější, ale poskytné i možnost, čelit konkurenci ciziny a převaze továren. Aby pak znalost a rozšíření důležitých těchto pomocných strojů, jež jsou snad jediným prostředkem k tomu, aby střední stav řemeslníků a živnostenských byl zachován a zcela nepodlehli velkovýrobě, budou o všech strojích pomocných vydány důkladné popisy s návodem o upotřebení: mimo to pořádný budou občas i veřejné přednášky a výklady, ano počítá se i na to, aby po dobu výstavy bylo lze ve zvláštních kurzech interessentů nabýti důkladných znalostí o jednotlivých zařazeních. Dále jsou vystavena zorná obydlí dělníka, rolníka, úředníka, a při umělecké dvoraně jež bude zvláště vynikající součástí výstavy, bude zorné o nejmenších podrobnostech zařizeno i čtyřladvacet místností různých, obydlí prostých i přepychových, vchody, schodiště atd., jakož i zorné obydlí v duchu národním zřizeno. Neméně vynikající součástí výstavy je velká strojovna se stroji nejrozmanitějších soustav, jež bude zajisté náležitě i nejnavštěvovanějším místem výstavy, neboť všechny stroje budou v činnosti. Také výstava železnice, jež jest na našich výstavách rovněž novinkou, zvláště zajímavá je. Další vynikající atrakcí zajisté bude i velké a u nás až dosud taktéž neznámé vědecké divadlo Uranie, v němž budou prováděny různé experimenty s oboru věd technických, pořádný přednášky, velké české komorní koncerty, vybraná divadelní představení a produkce českého kinematografu, jenž bude předváděti „živé obrazy“ z českého života vůbec a pražského i výstavního zvláště. Taktéž z národopisné výstavy nezapomutelná česká vesnice, která tolik mluvila k našim srdcům, bude i letos náležitě upravena a oživena, pořádný tam budou i slavnosti a jmenovitě na počest bratří moravských i zvláštní moravský den. Neméně i velkolepá panorama zajisté připoutá k sobě každého českého návštěvníka výstavy. Je pak též o zábavy různého druhu jež náležitě postaráno, rozumí se samo. Také plavby balonem budou pořádně též fontána se opět zastaví v celé své kráse a sláve, ano bude větší ještě a krásnější než-li v letech minulých. Neméně zábavným a milým útlakem bude krčma umělcův, předními českými umělci provedená a nádherně upravena persiflaže moderního „dekadentismu“ v umění. Posléze i to bud poznamenáno, že mimo jiné atrakce bude v činnosti vystaven i obrovský magnet, patnácté metr vysoký. Zkrátka, letošní česká výstava technická má býti v každém ohledu vzorem výstavy na nejširších základech zbudovaná.

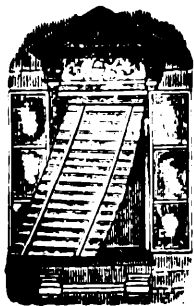
Pevnanosti každé matky a hospodyně jest, aby při nakupování potravin, na nichž záleží náš nejnerušnější majetek, sdraví, si počínala s největší opatrností. Snadno býváme klamáni a místo dobrého, pravého zboží dostáváme bezcenné padělky. To se stává zvláště tehdy, když nechtuný, pražený ječmen nebo vřad zabalený nebo volně na váhu je prodáván, vychvalován jest jako káva sladová nebo docela jako káva Kneippova, která toliko pravým a výtečným Kathreinerovým výrobkem stala se tak všeobecně oblíbenou. Naše hospodyně a nakupovačky uvarují se nejbezpečnější takovéhoho podstrkávání, když bez výjimky a v každém případě, ať se jim namlouvá o kolik budou požadovati a přijímají pouze Kathreinerovy původní balíčky s ochrannou známkou, obrazem preláta Kneippa. Ždáť matka a hospodyně nelitnějše pokusa, akusati a zavěsti pravou kávu Kathreinerovu. Užijme sprvu třetiny Kathreinerovy sladové kávy a dvou třetin kávy zrnkové, a brzo pak můžeme přejíti k polovici kávy Kathreinerovy a polovici kávy zrnkové, ba i k čisté kávé Kathreinerové bese vší přísady kávy zrnkové. Každý však ať se vystihá bedlivě všech padělků.

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 32,
v nejsolidnějších provedení nabízí

závěsy do oken,
závěsy cvilinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřívkové,
závěsy prkénkové.

38 Cenníky zdarma a franko.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

odborný velkozávod
pro
malbu chrámo-
vých oken

B. ŠKARDA

B R N O.

7krát prvními ce-
nami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

okna chrámová každého
slohu i provedení, se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Křestní listy ex offo
40 kusů 30 kr.

Praktikant

absolvovaný sextán přijme se v lékárně u zla-
těho lva v Hradci Králové.

Nejlepší
slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Vamberice.

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obe-
censtvo upozornit na svůj ve Vambericích proti
kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej každé návštěvě pp. poutníků.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoje.

O tak. hojnou přízeň prosí v účtě plně

A. L. BRANKE,

hostinský.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščiná třída č. 24.

doporučuje učed

své chvalné mně: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jesti, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodob-
nice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty
atd. dle slohu kostelů.

Původní nákre-y, cenníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, šetřuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
nojší soustavy důkladně šetřované za ceny
levné obdržíte.

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje excentrické mlátičí stroje s kulíkovým s-
ložiskem. Prací stroje má též na skladě p. Karol
Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Dekorační malíř a pozlaccovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

**pro malby ohrad a po-
zlacování oltářů**

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i krese-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější. 269

Plány na malby kostelů vypracuji na
požádání ve všech slozích s přílože-
nými rozpočty.

Bucharův

léčebni ústav

pro chirurgické, orthopaedické
a čívoce nemoci

v Heřmanově Městci

(Království České.)

Zvláště poukazuje se na:

Manuelní léčení zkrivených páteří a s tímto
souvisejícího nerovného vývoje těla, a to takřka výhradně
bez používání velice obtížných, namnoze škodlivých různ-
ných druhů bandáží, šněrovaček atd.

Úplné vyléčení všech druhů kýl (průřez stěv) i
zastaralých, u osob obojího pohlaví v poměrně krátké
době způsobem nejen bezbolestným, ale i veškerého ne-
bezpečí prostým, takže i dívky léčení toto lehce snášejí.

Ústav opatřen jest nejnovějšími přístroji
elektrickými.

Ceny mírné a pobyt příjemný.

!Právě vyšel!

Spis
o prvním diecésním
SJEZDU
katolíků

a diecésním spolkovém domě
„Adalbertinu“
v Hradci Králové.

Kniha tato jest ve formátu velké osmerky
o 16 arších (140 stran) se třemi obrázky
a prodává se brož. za 30 kr., vázaná v
červeném plátně za 50 kr. sezl. ořezkou 60 kr.

Objednávky vyřizuje obratem.

Biskupská knihtiskárna v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Atelier pro malbu dekorativní
speciálně kostelní.

Návrhy přesné ve slohu vypracuji se bezplatně.

Za solidné provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více
zářících obrazů

Vilém Vondřejce,

akademický a dekační malíř dříve ve Vídni,
nyní v Praze, smíchov, Celná ul. č. 63.

Svůj k světu!

Koberce,

hůně,

přikrývky,

pokrývky,

žíněnky,

a žíně

prvního
českého závodu

je
opravdu nejlepší.

Kdo u mne kupuje,
českou věc podporuje!

ADOLF NOVOTNÝ
v Týništi n. O.

I nejmenší zakázky se
vděčně přijímají a co
nejsolidněji vřídí.

Ant. Sucharda,

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zho-
tovuje sochy světců ze dřeva i z kamene.

Starší práci

uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a poly-
chromuje.

Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při
cenách nejmírnějších.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 24. června 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

P. T.

odběratele našeho listu

upozorňujeme, že číslem tímto končí druhé čtvrtletí a prosíme při té příležitosti za obnovení předplatného. Těch pak, kteří povinné předplatné na toto čtvrtletí doposud nevyrovnali, žádáme zdvořile, by sobě neobtěžovali v době nejbližší tak učiniti.

Administrace.

Oslava Fr. Palackého v Praze.

Uvítání hostů.

Nezapomenutelné, stkvělé okamžiky prožili jsme od minulého pátku až do středy v stověžaté, zlaté slovanské matičce Praze, ku které obracely se zraky nejen veškerého světa slovanského, ale též německého a maďarského. Oslava největšího Čecha tohoto století stala se zároveň slavností všech Slovanů, kteří — namnoze dosud rozvaděni v svatých těch okamžicích se sblížili, ba došlo i k navázání bližších a přátelstevských styků mezi syny trpčícího, nešťastného, nám nejbližšího a nejmilejšího katolického národa polského a syny velké a mocné Rusi. Přes 60 bratrů Poláků z Krakova, ze Lvova, Varšavy, z Čenstochova, Kazaně, Těšína a jiných částí bratrské Polsky, haličtí Rusí a přes 20 Rusů, na 30 Slovenců, 10 Chorvatů, 7 Srbů a 2 Bulhaři zavítali do máti českých měst, aby s námi oslavili Františka Palackého, sdíleli s námi naši radost nad stoletým rozvojem a pokrokem, aby s námi sdělili své přání, své tužby i strasti, aby se dohodli o krocích společných proti našim vespolným nepřátelům.

Královská Praha důstojně a slavně přivítala naše slovanské hosty, s otevřenou náručí přijala ladné, spanilé Polky a trdité bratry Poláky, oděné namnoze v malebný kroj národní, srdečně tiskla pravici věrným našim pobratincům od Triglavu i Sávy, vítání nám byli synové podtrahanští, Rusí, Srbi i Bulhaři s nimiž dávné, krevné přátelství nás váže. Dostavili se též zástupci ruských vysokých škol, učených a dobročinných slovanských ústavů i hlav města Rusije, s nímž dosud nikdy žádné války jsme nevedli a s nímž v mnohých přátelských stycích v tomto století žijeme. Pražané a přečetní zástupci venkova živě akklamovali slovanské hosty, kdekoli se objevili.

V pátek večer bylo zejména srdečné uvítání na ostrově žofinském, nešetnými různobarevnými lampy a svítilnami osvětleném. V prostranné dvoraně žofinské restaurace vítal nejlepší zástupce světa slovanského starosta pražský pan dr. Podlipný, vítal je nikomu na vzdory, ale nám samým ku posile. Starostovi pražskému odpověděl českou řečí professor university moskevské Brandt, který připomněl světlé památky Františka Palackého a jeho účastenství při slovanském sjezdu v Moskvě r. 1867. Za bouřlivého jásotu mluvil pak dr. Sokolovský o pradávných stycích národu polského a českého. Česká kněžka Doubravka pokřestila Poláky, sv. Vojtěch, rodák naší diecése naučil Poláky posvátné písní. Žižka bojoval s Poláky u Grunewaldu proti pruským něm. rytířům usilujícím porobiti si Polsku, Litvu i Rus. Poláci stejně jako Češi nebojovali na utištění nepřátel, vždy šetřili individuality národů drahých a i prapory polské nesly nápis: „Za naši i vaši volnost!“ Polákům i Čechům záleželo na rozvoji této monarchie, která poskytuje nám vývin jazyka národnosti, a v bojích našich nebojujeme za ujačnění jiných národů, nýbrž my stejně bojujeme za stejná práva a volnost všech národů, i za práva jazyka. Za Slovinců pak promluvil Dragutin Hribar z Cejle. Srdečná zábava, které se účastnilo na 1000 osob, trvala pozdě do noci. Čechové se snažili, učiniti svým milým hostům pobyt v Praze příjemným.

Slavnost české akademie.

V sobotu dopoledne soustředoval se slavnostní ruch na Václavském náměstí, nešetnými stáží, prapory a draperiemi ozdobeném. Tisíce lidí vítalo zvláště před budovou muzejní slovanské hosty, bouřlivým voláním slávy vítán vlády starý vůdce národa František Ladislav Rieger. Aristokracie ducha i rodu velkého slovanského světa,

zástupci českých obcí, měst a okresů, přečetné dámy v plesových úborech naplňovali do 11. hodiny prostrannou síň české akademie věd a umění. Byli tu předseda akademie Hlávka a její členové, rektori, děkani a prodekaní (ozdobeni zlatými řetězy) a profesori vysokých i středních škol, zástupci učených společností, místodržitel hr. Coudenhove, nejvyšší zemský maršálek kníže Jiri Lobkovic, kníže Ferd. Lobkovic, princ Bedř. Schwarzenberg, hrabě Jan Harrach, Vojt. Schönborn, Jan Thun, zemští a říšští poslanci z Čech, z Moravy (dr. Žáček, Búbela, P. Stojan, Štaul, Stránský, Vychodil, Martinek) a ze Sluzska poslanec Sviežý z Těšína a dr. Kolofík z Opavy. Český východ zastupovali poslanci pp. Jaroš, Formánek, Hovorka, dr. Pippich a j., Kudrnka, p. dr. Ulrich a radní p. Jar. Červený z Král. Hradce, starosta Klimeš z Chrudimi, starosta Husák ze Semil, starosta Vacek z Pamětníka, Morávek z Opatovic, Horký z Chrudimi, Tomásek z Vys. Mýta, dr. Gruss ze Žamberka, starosta Klazar z Králové Dvora, dr. Formánek z Pardubic, doktorka Tomek, Kovár a Pára z Holic, poslanec Jind. Doležal z Bydžova, dr. Zimmer z Čáslavi, Weidenhofer z N. Brodu, velkostatkář Mixa z Nové Vsi, baron Dobřenský. V čele slavnosti složili zaujali místa na tribuně před zastřenou sochou Palackého předseda výkonového výboru pořadatelského hrabě Jan Harrach, prezident akademie Hlávka, slavnostní řečník dr. Tomek, a rektor Eugen Kadeřávek. Na levé straně zaujali místa hodnostáři a profesori českých vysokých škol, Poláci univerzitní professor V. Špasowicz z Petrohradu, Bronislav Grabowski z Čenstochova, prof. Zdychowski a dr. Smolka z Krakova, p. f. Dembiński ze Lvova, prezident dr. Malachowski, vicepresident Michalski a radní Kalina ze Lvova a prezident města Krakova v kroji polských magnátů, univerzitní professor dr. Smičiklas ze Záhřebu, dvorní rada Jagić z Vídně. Na levé straně zaujali místo v ruské plukovnícké uniformě generál Komarov, ruští univerzitní profesori Lamanskij a Prokoviev z Petrohradu, Brandt z Moskv, Florinsky z Kijeva, Grot z Varšavy a Gortalov z Kazaně, zástupci ostatních Slovanů, na levé i pravé straně ruští, polští, slovinci, chorvatští, slováci, žurnalisté a poslanci. Naproti křeslům prezidiálním zasedli místodržitel, nejv. zem. maršálek, zástupce ministerstva vyuč. dr. Rieček, česká šlechta, dr. Rieger, dr. Palacký a zástupci českého lidu. Velmi četně byli zastoupeni katol. kušní z Čech, Moravy, Haliče a z krajů jihoslovanských.

Tak slovutného a s kvěleho shromáždění výkvětu slovanského světa sítě tyto do té doby neviděly. Slavné toto shromáždění, nejčelnější mužové české vědy, práce a umění očitým byly svědectvím, jak obrovské pokroky v tomto století učinil český národ z Slovanstva. Když byl zpěvopolek Hlahol na galerii přednesl Bendlovu slavnostní kantátu „Dnes, Matko Slávo“, oslovil shromáždění nadšenou řečí J. O. hrabě Jan Harrach. Velebil Palackého a jeho dílo, neboť vlastenectví Palackého jako dynamant stávký se nad námi. Končil heslem: V práci a vědění je naše spasení. Na to pronesl slavnostní řeč rodák královéhradecký prof. dr. Václav Vladivoj Tomek. Vyličil stručně a jadrně dějiny české, zmínil se o českých světcích Václavu a Vojtěchu, o Přemyslovcích a Lucemburcích, o Otci vlasti Karlovi IV., o založení university v Praze, o bojích Němců s Čechy, o době Habsburků v 16. století, kdy položen základ k naší říši, o době úpadku, o úsilích našich národních buditelů, o činnosti Palackého a končil slovy, aby jeho památka byla nám posilou k dalším snahám ku rozvoji národnímu. Hřimavý, tlumotřavý potlesk odměnil oba řečníky. Na pokyn nejv. zem. maršálka odhalena pak umělecky pracovaná, vysoká, mohutná bronzová socha Františka Palackého. Při tom zaburácela dvorana nekonečným voláním sláva a hřimavým potleskem. Na to tlumotřavý potlesk a skládali adresy korporací a ústavů jimi zastupovaných, dvor. rada prof. dr. Jagić za císařskou akademii nauk ve Vídni, prof. dr. Smolka za polskou akademii v Krakově, prof. dr. Smičiklas za jihoslovanskou akademii v Záhřebu, prof. Lamanský za universitu v Petrohradu, stát. rada Brandt za universitu v Moskvě, prof. Florinsky za uni-

versitu a historickou společnost v Kijevě, prof. Grot za universitu ve Varšavě, prof. Dembiński za polskou historickou společnost ve Lvově a generál Komarov za měšťanstvo ruského sídelního města Petrohradu, v jehož jmeně za bouřlivé pochvaly v celé síni položil na podstavce bronzové sochy Palackého skvostný stříbrný věnec se dvěma palmami a stuhami v barvách slovanských a z rytou dedikací.

Bezprostředně po té prof. Lamanskij stručně podal zprávu o jmenování vlád rady prof. dr. Tomka, prof. dr. Čelakovského a odb. čefa dra. Reška čestnými členy petrohradské akademie věd, což bylo vyslyšeno shromážděním s projevem nadšené pochvaly. Sekretář akademie a spisovatel p. Korán sdělil po té některé ke slavnosti došlé telegramy z míst mimočeských a sice nejprve pozdrav slovutného učitele university lvovské, šlechtického přítele a obrance českého národa prof. dra. Osvalda Balzera (Sláva! Sláva! Dlouhotrvající bouřlivý potlesk v celé síni), jenž telegrafoval: „Želím z hlubokého srdce, že pro nával zaměstnání nemohou se dostavit na slavnost. Projevuji úctu a hold památce velkého učence, horoucího vlastence a nejlepšího syna bratrského národa českého“. Další depeše telegrafické byly z Paříže, Rappesvillu, Kazaně, Charkova atd. Slovanským hostům a 80ti letému Riegerovi při odjezdu z budovy muzejní činili studenti a lid nadšené ovace, které se opakovaly, když dr. Rieger a slovanští hosté o 2. hod. odp. ubírali se k banketu.

Banket na Žofíně.

Banketu účastnilo se přes 500 účastníků u stolu přes šířku sálu usedli vynikající hosté, jež jmenem města vítali zástupcové města Prahy starosta dr. Podlipný, náměstkové dr. Srb a Karel Vlček; uprostřed stolu zaujal místo dr. Podlipný, dále pak starosta města Lvova dr. Malachowski, starosta města Krakova dr. Friedlein a členové měst. rad obou těchto měst v nádherných kontušových krojích polských, dále pak generál Komarov, dr. Rieger, dr. Špasowicz, vládní rada Tomek, předseda slavnostního výboru Voittl, prof. Dembiński, prof. Goll, předseda polských žurnalistů Zojackowski, ruský žurnalista Prokoviev, dvorní rada Jagić, prof. Lamanský, prezident Hlávka, prof. Smičiklas, dr. Herold, Herm. Janda, rektor české university Kadeřávek a české techniky Velflík. Po délce sálu byly pak čtyři řady stolu, u jedné z prostředních zaujímali místa hosté polští, u druhé slovinci, hrvatští, srbští, slovenští, rusínští, u ostatních hosté čeští, poslanci, zástupcové pražských předměstí, okresů, měst a všech stavů z oboru vědy, umění, průmyslu atd.

Ze šlechticů neúčastnil se banketu nikdo, což bylo nápadným. Řadu přípitků zahájil předseda slavnostního výboru p. Voittl. Velebil zásluhy Palackého o národní naše obrození. Nejzávažnější část tohoto znovuzrození připadá v dobu vlády našeho nejmilostivějšího císaře a krále, pod jehož žezlem slučuje se tolik plemen slovanských, jichž synové a zástupcové i s druhými bratry sešli se v tomto slavnostním kruhu, aby slavili s námi památku muže vzácného v roce, ve kterémž oslavujeme padesátou ročníci panování našeho krále. Slučuje se takto nejen památka našeho obrození, ale také pocity díky našemu králi, za jehož vlády toto obrození dokonáno bylo. Za hluchého volání sláva! pronesl pak přípitek Jeho Veličenstvu.

Starosta dr. Podlipný provolal všem Niech žija! Živili! Urá! Naši hosté! (Bouřlivý souhlas.) Na to pronesena celá řada významných přípitků. z nichž mezi Maďary, vídeňskými a německými časopisy vyvolal vztek a zdění přípitek Riegerův, který vedle přípitku Kramářovu polské listy nejvíce chválil.

První ujal se slova posl. dr. Kramář: Pravil: Veletčení a vzácní pánové! Ve chvíli těžké, ve chvíli, kdy se rozhoduje o budoucnosti Rakouska, zdali se toto Rakousko má státi říší spravedlivou ke svým národům anebo zda zůstane říší centralistickou s převahou německou, přišli jste, pánové, abyste s námi oslavili největšího Čecha nové doby, našeho Palackého. Ano, pánové, Palacký to byl, který probudil v nás vědomí o minulosti, který nám samým dal nám to, co jest zárukou pro budoucnost, zárukou ve vítězství, víru v budoucnost a pevné přesvědčení, že nechceme nic než právo a spravedlnost. (Výborně! hluchý potlesk.)

Velečtění pánové! Ve chvíli této těžké příli jste tak čestně ze všech národů slovanských, abyste nám stieklí pravici. My z duše vám za to děkujeme (Hlučný souhlas) a mně zdá se, že cítíte, že tato chvíle není jen pouhá politická chvíle, kdy se jedná jen o nějaká jazyková nařízení nebo něco podobného, já jsem přesvědčen, že vy cítíte, že právě v tomto momentu jedná se o boj dvou světů, o boj práva a spravedlnosti, o boj protinárodním nadvládání a násilí. (Výborně! Hlučný potlesk.) I vy, pánové, velmi dobře víte, že bouhužel tato otázka se vyskytuje všude, kde se Německo střetne se Slovanstvem (Výborně!), vy víte, že je tak v Poznaňsku a ve Slezsku (Souhlas.), vy víte, že je to ve Sýrsku a v Korutansku. Pánové, já jsem pevně přesvědčen, že cítíte tu velkou dobu, kde, jak pravím, se jedná o budoucnost Rakouska.

V této době myslím, že není náhodným, že jste přišli uctít Palackého, že zde na této půdě tak slavné a zároveň tak smutné tím stálým bojem mezi národem naším a národem německým se odehrává světodějný historický boj. Zde tudíž v této době, kde mezi Čechy a Němci se jedná o velký boj, kterého my jsme nikdy nebledali, poněvadž nechceme nikoho utiskovati, nechceme než právo a spravedlnost, ale že se hájíme proti útoku těch, jichž hranice nejsou nikdy dosti veliké. (Výborně! bouřlivý potlesk.) Pánové, my zde stojíme na takové historické půdě. My vidíme, že o ten boj zde interesujete se nejen vy, nýbrž že se o něj interesují i z říše. Já, pánové v tomto slavnostním okamžiku dojísta nebudu mluvit o politických echázích chrupavých rytířů, já budu mluvit o těch, kteří jsou v těch nejvyšších sférách německé vzdělanosti a kultury.

Přes 800 set německých professorů podepsalo prohlášení o podpoře německých snah v Čechách. My chtěli jen právo a spravedlnost, oni ale chtěli udržeti nadprávi a nespravedlnost v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, vůbec, oni nechtěli nic jiného než udržeti hegemonii (Výborně!) a tu přišli jste vy, zástupcové Slovanstva, aby se s námi slavili Palackého. — Které byli vůdčí ideje Palackého? To byly právo, spravedlnost, rovnoprávnost všem, právo všech národů a nic jiného (Výborně! Hlučný potlesk.). A v tom, pánové, co my slavíme a v tom, co podporovali Němci, v tom vidíte ten veliký rozdíl mezi duchem germánským a mezi duchem slovanským. (Výborně!) My to cítime a já vás ubezpečuji jen v jednom, že my tomu programu rovnoprávnosti a spravedlnosti ku všem národům slovanským, jakož i k Němcům — poněvadž nechceme nikoho utiskovati — zdá se nám věrní (Výborně! Výborně! Hlučný potlesk!), a v této chvíli bylo by přímo nevděčností, kdybych nevzpomněl té vřelé, vroucí a bratrské podpory, které se nám dostalo od sbratřených a sdružených klubů slovanských na radě říšské. (Výborně! potlesk.)

Dovolte mi, abych vám připomněl, že to byl polský státník, který trpěl za to, že chtěl, aby se dostalo Čechům jazykových práv (Výborně! Výborně!) a že chtěl, aby se Čechové spravedlností k nim připoutali co možná nejvíce k monarchii. (Výborně!) Byl to, pánové, polský klub, který za naši věc nejvíce trpěl! (Výborně! Sláva! Sláva!) a my bychom byli těmi nejhoršími nevděčníky, kdybychom chtěli toho zapomenouti. V těch těžkých chvílích, v palčivých bojích, spjato bylo pevné pouto, které pojí všechny slovanské národy rakouské a já jsem pevně přesvědčen, že bude držeti i pro budoucnost a že žádná síla světa toto více nerozdrtí. (Výborně! Hlučný potlesk.)

Na to promluvil za Slováky pravotar *Matúš Dula*. Litil postavení Slováků a vyslovil přání, aby české země tvořily jediný politický celek. Za Slovincy pak mluvil p. *Dragutin Hribar* a za Rusy posl. dr. *Barviňskij*. Právě, že i Rusové cítili, jak jsou Palackému, Čelakovskému a Šafaříkovi zavázáni. Palacký hájil osobitnou samostatnost jednotlivých slovanských národů, aby se mohly vyvinouti. Z vděčnosti připil Palackému. Jménem Chorvatů učinil totéž chefredaktor *Obzoru*, p. dr. *Mazura* a jménem Srbů dr. *Baljak*. Za Bulhary promluvil dr. *Georgov*.

Starosta krakovský p. dr. *Friedlein* (uvítán hlučným potleskem): Milení bratři! S radostí pospíchali jsme sem, abychom mohli se s účastníky krásných slavností národních, 100letých narozenin nezapomenutelného Franta Palackého. Děkuji vám co nejserdecněji za pozvání a vyřizují vám bratrský pozdrav z hloubi srdce od celého národa našeho. Když jsem viděl bujnou nivu vaší země, když jsem viděl ten výsoce rozvinutý průmysl, tu práci na poli vědy, ptal jsem se mimoděk sebe: Kdo to byli ti mužové, kteří tak vysoko povznegli tento kraj? Jaké to byly matky, které své vlasti daly takové syny, kteří jsou každým krokem horliví pro práva svého národa? Národ, který má takovou minulost, jako národ český, nemusí mít strach o svou budoucnost. Rečník připsal dalšímu rozvoji českého národa a jeho zlatému hlavnímu městu Praze.

Za Rusy promluvil dr. *Brandt*, načež Čech dr. *Goll* přivítal zástupce slovanských universit. Ukázal na pásky Přemyslovců Lucemburků a Jagellonců, na university v Praze, v Krakově a v Záhřebě, dále na university v Kijevě, Moskvě a Petrohradě. Před 100 lety nebylo by možno, aby

česká universita vítala slovanaké bratry. Že se dnes poměry změnily, o to mají zásluhy *Palacký a Rieger*. Od let 60. kdykoli se pronášel jméno *Palacký*, ozve se také jméno *Rieger*. Co historie spojila, člověk nerozlučí! Avšak v české historii vedle Palackého ozve se také jméno W. W. Tomka. *Palacký* dal nám program práce a jeho nejstarším žákem je Tomek, který žije ještě mezi námi a jehož 80. narozeniny jsme letos slavili. Připil proto Tomkovi, členu staroslavné české university a nejstaršímu žákovi *Palackého*. (Bouřlivý potlesk.)

Pan dr. Frant. Lad. *Rieger*, uvítán dlouhotrvajícím provoláním slávy a potleskem, pravil: Není to snad chloubou, jestliže pravím: že národ český, když povolal dynastii rakouskou na trůn český, jehož příkladem pak následovali Uhři, stal se zakladatelem monarchie rakouské. (Tak jest!)

Tehdáž byla to nutnost politická; zřízení této monarchie bylo potřebí na obranu proti Turkům. A jest rovněž historické faktum, že národ náš po dvoje století věnoval nečíslné krve a peněz na vymanění uherské země z poroby turecké. (Pravda! Tak jest! Výborně! Potlesk.)

Ale i v naší době potřebí jest tohoto mocnářství, neboť ono jest a bude nejlepší ochranou národů v něm spojených, jestli budou rozuměti tomu, aby ctili navzájem svá práva a chránili svůj vývoj národní. (Výborně! Potlesk.)

A pánové, myslím tedy, že jest to čestná úloha pro nás všechny, chrániti tento stát a tato zřízení jako hradbu naší národnosti.

My vidíme všichni, jaké útoky v poslední době činí se na tento stát a na toto mocnářství. Vidíme, kterak germánské snahy směřují k tomu, aby mocnářství to rozrazilo (Tak jest! Souhlas), aby učinily nás částí říše německé. (Tak jest! Jižní markou! Souhlas a potlesk.)

Nebezpečí to jest ohromné a my všichni musíme rozuměti, že třebas tu vynaložiti veškeré síly všech Slovanů Rakouska, abychom ubránili se tomuto útoku moci germánské. (Tak jest! Všeobecný souhlas a potlesk.)

V té věci jsme za jedno s dynastií rakouskou (Tak jest! Výborně! Hlučný potlesk.), neboť ona má tytéž zájmy, jako my. (Výborně! Výborně! Potlesk.) Její nepřítel a naši nepřítel jsou stejní. (Bouřlivý, demonstrativní souhlas. Potlesk.)

Rakouské mocnářství bez království českého nemůžeme si mysliti (Hlas: A bez Slovanů!) — bez těch vůbec ne — (Bouřlivý souhlas a potlesk) a též my bez dynastie rakouské, která je mocným poutem spojujícím všechny tyto národy, těžko si můžeme pomysleti existenci našeho národa.

Protož myslím a jsem přesvědčen, že třeba tu jednati svornou myslí a pevnou rukou a jest mojí pevnou nadějí, že rakouská dynastie a národ český i ostatní Slované rakouští musí jíti svorně s dynastií rakouskou, poněvadž se na vzájem potřebují a jeden bez druhého existovati nemůže. (Výborně! Výborně! Potlesk.)

Mám tedy za to, že předním úkolem naším jest, hleděti k dorozumění s rakouskou dynastií. A jestliže v minulosti stala se některá nedorozumění mezi Slovanými rakouskými a dynastií, nesmíme přece zapomínati, že navzájem se potřebují a že musí se najíti. Proto myslím, že harmonie našich citů a našich snah jest pro nás a pro náš národ i pro dynastii rakouskou nezbytnou potřebou. (Výborně! Potlesk.) A já tedy připsím té harmonii mezi dynastií rakouskou a národem českým i ostatními národy slovanskými. (Bouřlivý souhlas a potlesk, který zejména u hostů slovanských stále a stále se opětuje. Hudba zahrála tuš, za kterého provolávání „sláva Riegrovi“.)

Fan dr. *Rieger* ujímá se znova slova a praví: Vzpomínáme mužů, kteří před 50 lety na slovanském sjezdu v roku 1848 hlavně dbali o to, abychom docílili dorozumění mezi Slovanými rakouskými a dynastií rakouskou v duchu Palackého, který tenkrát vyslovil ona, tak často opakovaná slova, že „kdyby nebylo Rakouska, musili bychom si ho utvořiti.“ (Souhlas.)

Tedy v duchu Palackého jednajme a Bůh dá, že bude to s prospěchem pro nás Čechy i všechny Slovaný. (Bouřlivý souhlas a potlesk.)

Pak pravil pan prof. W. W. *Tomek*: Dovolte mne, abych k slovům p. dra. Riegra přidal ještě něco, co jsem ovšem již často v soukromých kruzích vyslovil, že je totiž škoda, že když národ český začal vyjednávat s císařem Ferdinandem Dobrotivým, že dopustil se rozličných radikálních chyb, a že kdyby se těchto chyb nebyl dopustil byla by se dynastie Habsburská jistě počestila. (Výborně!) Pan *Bělský* z Varšavy přináší pozdrav z Varšavy, načež dr. *Podlipný* zakončil řadu připtků srdečnou řečí, čímž banket skončil.

Česká veřejnost s povděkem přijala telegrafické pozdravy národního ústavu Ossoliňských, knížete Lubomirského, prof. Žudišského, Balcera a rektora Rehbana ve Lvově, od biskupa Strossmayera, od univ. prof. ze Záhřeba, Krakova, Moskvy, Oděsy a Charkova, z Gorice, Paříže, od vys. učení v Sofii a Bělehradu, členů učených společností v Paříži, od bulharských odchovanců českých škol, od měšťanů ve Vladikavkazu, a od ministra dr. *Kořala*. Předseda ministerstva hr. Fr. *Thun* zaslal prezidentovi české akademie tento telegram: „Děkuje co nejvřeleji za laskavé pozvání ku dnešní slavnostní schůzi akademie, konané tu počtě velikého historiografa Františka Palackého, lituji,

že musím sdělit, že jest mi zbráněno pozvání tomuto vyhověti.“ Někde v Hři i v Rakousku popudil nejvíce tento telegram z *Petrohradu*: „Car. Akad. věd v Petrohradě se zvláštním uspokojením připojuje se k oslavě stých narozenin slavného dějepisce Palackého, jenž přispěl svými vědeckými pracemi k obrození a upevnění samostatnosti českého národa. Mužové podobní Palackému žijí věčně ve věčné paměti národa. Kéž země česká a Slovanstvo vždy mají hojně takých věhlasných mužů. Předseda: *Velký kníže Konstantin*“. „N. Fr. Presse proti velkoknížeti přímo zuří: Česká akademie poděkovala velkoknížeti následovně: „Jeho carské Výsosti velkoknížeti Konstantinu Konstantinoviči, presidentu carské akademie věd. Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění v Praze vzdává Vaší carské Výsosti nejoddanější a nejuptimnější díky za tak skvělý projev sympatie, s kterou carská akademie petrohradecká na naší slavnosti stoletých narozenin Palackého brala podíl. Kéž duševní činnost našich vědeckých institucí vzkvétá, smohutní a dospěje k vzájemnému se poznání a sblížení. *Josef Hlávka*, president. Dále zaslán do Petrohradu telegram: „Výbor pro oslavu stých narozenin Františka Palackého dovoluje si vysloviti za vzácný projev účasti slavné carské akademie věd na oslavě Palackého nejuctivější a nejvroucnější díky. Neskonale nadšení důkazem vroucích sympatií bratrského národa ruského a osobní účasti vynikajících zástupců, voláme z hloubi srdce: Nechť žije Vaše carská Výsost, nechť žije velký národ svatě Rusi. *Výbor*“. — V sobotu večer bylo slavnostní představení v Národním divadle a překrásné osvětlení nábreží Palackého a Smichovského.

Slavnostní průvod.

V neděli konal se z Král. Vinohrad z ulice Palackého přes Václavské náměstí, Ovčenců a Ferdinandovu třídu na nábreží Palackého slavnostní průvod, jaký Praha ještě neviděla. Minulý dvě hodiny, než přešel průvod, který zahájili rolnická banderla a slovanští hosté, dále kráčelo asi 15.000 Sokolů, 8.000 dělníků a dělnic, řemeslnické a živnostenské spolky v malebných krojích, spolky střelecké, zábraničné české spolky, dále spolky zábavné, besedy, spolky divadelní a pávecké, spolky sportovní, cyklisté a cyklistiky, spolky obchodní, hospodářské a studentské, spolky ženské, městské rady, vozy se skupinami alegorickými představující oslavu narození Palackého a ideu státotvorní, baráčníci, spolky vědecké, umělecké a národní jednoty, poslanci, korporace okresní a obecní (Opočno, Králův Městec, Solnice, Kostelec n. O., Čáslav, Dol. Kralovice, Jaroměř, Lomnice, Chrást, N. Paka, Humpolec, Pardubice, Chrudim, Polička, Jičín, Libáň, Kutná Hora, N. Bydžov, Hořice, Turnov, Semily, Král. Hradec, Králové Dvůr atd.), spolky hasičské, celkem přes 31 000 účastníků. Nejméně 200.000 diváků si slavnostní průvod prohlíželo. Blíže pomníku na obrazeném místě zaujali svá místa nejv. zem. maršálek, šlechta, slovanští hosté, slavnostní řečník dr. Herold, dr. Rieger, J. Palacký atd. Všecky spolky, zvláště rolnické, řemeslnické, rolnické, sokolské a studentské a j. debaty netušené ovace dr. *Frant. Lad. Riegrovi*, jehož nehybnoucí zásluhy o vlast a národ opět v plném lesku se uznávají. Volání *slávy* nebralo ani konce. Také starosta dr. Podlipný, Poláci a slovanští hosté byli všady srdečně akklamováni. Po proslovu dr. Podlipného a zpěvu Hlaholu promluvil slavnostní řeč p. dr. Herold.

Klepání na základní kámen.

Na to vloženy do základního kamene památné listiny a čísla pražských časopisů: *Politiky*, *Hlasu Národa*, *Katolických a Národních Listů*. Na to třikrát klepl na základní kámen kníže *Jiří Lobkovic* na oslavu nehynoucí památky buditele národa Palackého, dr. Podlipný jménem města Prahy (s heslem: Svůj k svému a vždy dle pravdy)

Dr. Frant. L. *Rieger* (uvítán okázalým několik minut trvajícím potleskem a hřimavým voláním slávy): Budiž tento kámen mezníkem, u něhož končí století utiskování národů a za nímž počíná nový věk jich volnosti, rovnosti a bratrství. (Bouřlivý potlesk a volání slávy)

Za J. O. hraběte J. Harracha prof. d. V. V. *Tomek*: Sláva věd a vlasti, které Palacký obě tak vážně zastupoval. (Souhlas.)

Posl. dr. *Zámček* za sesterskou Moravu (hlučně uvítán): Budiž a staniž se pomník tento ne- toliko zvukem vděčnosti národa k svému otci a největšímu synu Moravě, ale budiž i stálou pobídkou a připomínkou, že máme plniti jeho ideje, budiž připomínkou, že jen národ jednotný a svorný dodělá se toho cíle, který jemu programem svým vytкнуł. (Hlučný souhlas, potlesk a volání slávy.)

Za Slováky uherské provolal dr. *Djula* (bouřlivě uvítán): Mrtvý kámen tento nebudiž mrtvým, ale hlásej tak jako muž, jehož pomník ním státi bude, minulou slávu a slavnou budoucnost celému Slovanstvu! (Bouřlivý souhlas.)

Za Slezany posl. P. *Świeły* (hlučně pozdraven): Budiž pomníkem také pro kraj Slezský, kterýžto kraj sdílel stejný los s lidem českým, útrapy lidu českého jsou utrpením lidu slezského, radosti země české jsou i radosti země slezské.

Nechť žije! (Souhlas.) Jménem Slovinců klepl. rosta bílé Láblané Ivan Hribar. Za Bulhary posl. G. Georgov vspomněl národa, který úpí pod jarmem tureckým, který patř. k rodině sv. Cyrilla a Methoděje a dej Bůh abychom i my pomník sv. Cyrilla a Methoděje v Soluni postavili. (Boutlivá pochvala.) Za Rusíny klepl poslanec Barwiński, za Srby dr. Baljak, za Charvaty dr. Mazura (hluché pozdravení): Tak jako pevný jest tento kámen, tak budiž pevnou solidarita slovanská. (Nadšený souhlas.) Za Poláky starosta města Lvova dr. Malachowski (hluché a nadšené pozdravení) v delší nadšené řeči vspomněl dob, kdy na rodil se Palacký, dob to útrap a pokleslosti národa českého. Zvláštním řízením osudu národu polskému v témtž roce, kdy narodil se Palacký zrodil se Adam Mickiewicz (hluchý souhlas a potlesk). Také v těch dobách osud polského národa podobá se osudu národa českého. Prozetelnost božská oběma národům v jednom roce dala buditeli a vůdce duševního života. Palacký dějinami svými probudil národ, král poetů Adam Mickiewicz písněmi a básněmi čerpanými také z národních dějin stejný vykonal úkol. Palacký rodil se v malé vsi na hranicích Moravy, hranicích, kde boj byl netužil a bol a strádání nejtěžší. Mickiewicz v Novogradku, v ubohé naší Litvě, kde rovněž byl boj a strádání, se narodil. Bůh dobrotivý zachoval oba národy v minulosti a bohda neopustí je i v budoucnosti. (Souhlas.) Češi i Poláci vedli boje, vedou je a ještě povodou i na děle nejen za právo a svobody ústavní, nýbrž i proti všemu bezpráví a násilí. Na této zásadě můžeme se porozumět a jest to zásada, kterou hlásal Palacký.

Jménem reprezentace král. města Lvova položil pak skvostný a nádherný stříbrný věnec na kámen a pravil, že věnec ten jest holdem největšímu muži českého národa a jest nejlepším důkazem bratrské lásky k národu českému (souhlas), důkazem solidarity, která povede k největšímu ideálu svornosti, bratrství, svobody a nezávislosti. (Hlučný nadšený souhlas.) Volám bratři kochani! Milený národ český nechť žije! Na zdar! (Nadšený, ohromný jasot a potlesk.) Zástupce Malé Rusi J. E. generál Komarov (okázale a hluché pozdravení.) Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého čest, sláva českému národu a vesmíru slovanskému! Senior žurnalistiky Polské Zajaczkowski (hluché uvítání) klade jménem tovaryšstva žurnalistů polských věnec na pomník a provolává slávu památce Palackého a obou národů. Nechť žijí Češi! (Souhlas.) J. M. rektor české university Karlo-Ferdinandské, prof. P. dr. K. E. Kadeřávek: Tento pomník budiž důkazem vděčnosti, kterou jest povinna česká universita velikému Čechu Fr. Palackému. Neboť on založil pokrok utěšený, který prokazují vědy v řeči. Dále klepl na kámen dr. Herold a jménem českých vysokých škol technických v zastoupení rektora prof. A. Velfika prof. Petrlišk: Klepám na pomník muže, jehož heslem bylo: „V práci a vědění jest naše spasení“. Jménem slavnostního výboru klepl předseda jeho městský radní p. Veitl.

Moje studie.

Jak vůbec známo, je všude světlo, jen ne v hlavách kleriků. A je to tak jistě pravda, že by protiklerikál spíše blavu klerikální zlosti rozbil, než by uznal, že v ní aspoň plamének světla kmitá. A odkud to, táž se v skroušenosti srdce svého, že v hlavách ostatních tolik světla, a jen v našich tolik tmy? Vzpomínám na jednoho baráčníka z jedné vsi v hejtmánství poděbradském. Hoch jeho byl výborný šák, což pana faráře tak potěšilo, že tatika jeho slavně pochválil. Nacež tatík řekl: Jemnostpane! To já říkám: „Děti učte se, ať ne-jete taková h..... jako já.“

A tak už jsem doma. My se musíme učit. A proto pustil jsem se od 1. června l. P. 1898 ihned do studií. A že se oslavuje Palacký, povídám: Začnu s dějepisem. Ale od koho se mám dějepis učit? Inu, od koho jiného, než od Palackého, jedná-li se o dějepis Čech, povídá mi kdosi. Příteli, dík na to, to bych tuším nešel dobrou cestou. Považ jen. Na Palackého zlobil se asi před šesti lety jeden evangelický farář v časopise „Hus“, že Palacký nebyl „Jesuou domu svého“, to jest, že nebránil evangeliky, ale psal i to, co bylo příznivo katolíkům. Aby také byl Palacký býval dokonce klerikálem! To bych se pěkně osvítil! Ale když je nejhůř, je pomoc nejblíž. Dostalo se mi do rukou jedno číslo jistého listu z nejosvětenějšího kraje na celém českém východě. A tam čtu černé na bílém, že Choceň byla již ve čtrnáctém století husiták. Tak prý to povídal jeden pan radní na radnici choceňské. Otče národa! Veliký Palacký! Tolik slávy se ti dělalo, a ty píšeš, že Hus byl upálen v století patnáctém a pak že povstalo husitství. Jak velký tvůj omyl byl odhalen! Do jaké tmy bych to byl upadl, kdybych ti byl věřil. A jakou mám nyní slávu. Co celý svět neví ať ani Palacký nevěděl, to víme nyní my tři: Pan radní z Choceň, pan redaktor z Pardubic a já. Pokrokát — helvetský redaktor — a až do nedávna klerikál. Jen my tři a dost! My víme, že husitství bylo o sto let dříve, než to povídá Palacký, a kdo ví víc, přistup blíž!

Ale jako nešťastí nebývá samotno, tak ani štěstí ne. Konám studie dále zase v Pardubicích. Vezmu do ruky list, který řeze „Obnovu“ a dočítám se, že Jan z Nepomuku byl utopen roku tisícého čtyřstého devadesátého třetího. Jaký to byl zase šťastný nálež! Klerikálové a Palacký s nimi povídají, že to bylo o sto let dříve. Tu může tu tmu člověk zrovna hmatat, v jaké vůzi klerikálové. A teď už obápu, proč se páni pastoři na Palackého hněvají. Když on i co se týká Jana z Nepomuku drží s klerikály, to ovšem nebyl Jesuou helvetským. Ale co mu to platno! Když husitství bylo v století čtrnáctém a Jan z Nepomuku v patnáctém, tu se ukázalo, že vlastně z dějin neví nic. A proto navrhuji, aby se české dějiny přepracovaly a tuto obrovskou práci světil bych zástupcům města Choceň, co se týká husitismu, a životofis sv. Jana z Nepomuku ať spracuje p. ev. ref. farář Šádek z Ranné. Co pak se mne týká, já po těchto dvou odhaleních mám prozatím dějepisný studii dost. A dám se teď do studií mudrců, do filosofie.

Ale to už předem povídám, že ji nebudu studovati snad z těch starých knih k. př. z Aristotela, ze sv. Augustina, anebo snad dokonce ze sv. Tomáše Aquinského. Vyvolil jsem si mudrce novějšího. Snad Masaryka? I toto! Ten u mně tihle nedávno, jak byl v Hradci, ztratil všecku důvěru. On povídá, že se nejsprávněji rozluští otázka, jak povstal svět, naukou, že původcem jeho jest — Bůh.

Jakmile původcem světa jest Bůh, tu by to brzy tak daleko došlo, že by pravdu měli klerikálové. Pan Masaryk sice povídá, že nejlepším křesťanstvím je mu „české bratrství“. Ale prosím vás, chyťte se toho nějaký klerikál, a řekne: Kristus slíbil, že jeho církev nevyhyne. Česko-bratrská církev vybyhla, a tak tedy nebyla tou pravou. A ani pak to nepomůže, budou-li české bratrství z mrtvých křísti. A to zase právě proto, že církev, která se musí křísti, tou pravou nebyla. Tak tedy od pana Masaryka se učit nebudu; mohl by mne peraziti dost malý klerikálek ze školy s katechismem v ruce; a byl bych ve tmě. Nalezl jsem si jiného. Jest ještě mladý; do třicítky mu schází ještě několik podzimků. Ale to se mi na něm líbí. On není ani katolík, ani evangelík — tím je jen tak dle jména, dle křtu je pravý katolík. Ale on to je, který svým bádáním přišel na ten přesný názor světa a ten to přivedl k tomu, že je pokrokovým socialistou. Jmenuje se Hevera. Někdo mi povídal: Socialismus — ten ryzí, ten bez Boha — praví: Cnost a mravnost je klam a mam. Rozkoš je naším cílem a proto musí býti i volnost lásky. A volnost lásky je prý je nové adamitství, volnost zvířecí nemravnosti. A nemůže prý býti „přesným“ ten názor světa, který k takovému důsledkům vede. Tenhle názor světa udělal by ze společnosti lidské stádo bravu. „Po ovoci jejich poznáte je.“ Na to povídám: On pan Hevera mi svůj názor světa ještě nevyložil, ale prozatím se mi líbí, že to je proti klerikálům. Tak tedy zůstanu, co se týká filosofie, při panu Heverovi. A zatím se dám na studium filosofie přirodovědecké.

Nedávno jsem se dověděl, že v jedné fátě měli psa, který štěkal jen ve dne a v noci ne. Ve dne štěkal na lidi dobré, kteří chodili k vůli náboženským potřebám svým do fary, ale na zloděje v noci neštěkal. Podivné zvíře! To je přece proti psí přirozenosti. Kdo mně tihle věc vysvětlí, kdo mne poučí? V tísni duše své začnu o tom hovořiti na železnici ve voze třetí třídy. A tu mi někdo povídá: Tihle věc je důkazem, že má pravdu Darwin, který učí, že člověk vyvinul se ze zvířete. Ten pes je už na vyšším stupni „vývoje“, už se blíží člověku. Jsou totiž lidé, kteří na zloděje k. př. v záložnách, na zloděje na trzích, jsou-li to nekrádeži, nebo na falšovatele listin pasů, jsou-li to protiklerikálové, nebo na svobodomyšlné zloděje žen svých neštěkají, ale na lidi dobré, kteří mají náboženské potřeby; na ty štěkají jako psi na řetěze nebo bez řetězu. A co to jsou za lidi, ptala se jedna dobromyslná panímaminka. Inu jsou to ti jistí pokrokové-socialní, anebo protikatoličtí — redaktori. Jak to řekl, zdvihnu hlavu, a koukám, kdo to mluví. On to byl „pan páter.“ Ten je jistě z Hradecka, povídám si. Aby věděl, just a just půjdu tuto přirodovědu studovat do protiklerikálních redakcí.

Prosíme ctěné čtenářstvo za odpuštění, že jsme si v těchto „těžkých časech“ dovolili žertovně napsati článek tento. Ti rozliční naši „dějepisci“, filosofové a novináři nezasluhují ničeho lepšího, než útrpný úsměv.

Bohužel, že není k smlehu, že národ náš mnoho takovýchto velikánů má. K' pláči jest budoucnost takového národa, v kterém se zástupy lidu vesnického i městského valí za lidmi takovými. Je v pravé světlo lidu postaviti, aby se jich mohl varovati, myslíme, že je dobrodiním a činem opravdu vlasteneckým.

Sjezd slovanských novinářů

konal se v neděli odpoledne na radnici staroměstské za účastenství 138 zástupců veřejného tisku. Z východních Čech účastnili se sjezdu redaktor „Obnovy“ Fr. Štábl, redaktor „Českého

Východu“ J. Tomáš, redaktor „Jičínského Věstačku“ Návesník a redaktor „Polabana“ Popelka. Po krátkém občerstvení zahájil významný sjezd předseda spolku českých žurnalistů, redaktor „Politiky“ p. Bretter. Na to zvolen za předsedu p. Ivan Hribar starosta města Lublané a redaktor „Slov. Národa“, za místopředsedu chefredaktor „Czasu“ p. Chyliński a redaktor zářebského „Obzoru“ dr. Mazura. Členové předsednictva proslovili významné politické řeči. Na návrh chefredaktora dr. Hubáčka zaslán byl Jeho Veličenstvu tento holdovací telegram:

Zástupcové veřejného tisku slovanských národů v říši rakousko-uherské zahajující své jednání na společném sjezdu, položeném do královského hlavního města Prahy na den 19. června 1898, a vděčně pamětlivi jsouce toho, že za slavné vlády Vaší císařské a královské Milosti položeny byly základy ku svobodě veřejného tisku v rakousko-uherské říši, pozdravují s hlubín srdcí svých Vaše Veličenstvo a prosí, aby Vaše císařská a královská Milost v památném jubilejním roce Svě slavné vlády milostivě přijati ráčila neoddanější hold slovanského tisku v říši rakousko-uherské.

Jeho Excelenci panu JUDru. Josefu Kaizlovi, c. k. ministru financí ve Vídni: Zástupcové slovanského tisku slovanských národů v říši rakousko-uherské, zahajující jednání své ve společném sjezdu, položeném do královského hlavního města Prahy na den 19. června 1898 a přesvědčení jsouce z literárního i politického působení Vaší Excelence, že v rozvoji a volnosti tisku veřejného spatřovati ráčíte veliký zájem lidského pokroku vůbec a rozvoje kulturního života národů slovanských zvláště, vzskazují Vaší Excelenci své nejsrdčejší a neoddanější pozdravy. Jeho Excelenci panu rytíři Adamu Jedrzeje-wiczovi, c. k. ministru ve Vídni, zaslán telegram podobného znění.

Následovaly zprávy o dějinách veřejného tisku jednotlivých kmenů slovanských. a sice přednášeli: o tisku slovenském p. red. Karol Salva z Lipt. Ružomberka, o tisku srbském p. red. dr. Al. L. Mitrovič ze Zadra, o novinářstvu slovinském p. red. Arnost Tavčar, o tisku polském p. red. dr. Ant. de Beaupré z Krakova, o tisku maloruském p. red. Grigorij Kupčanko a o dějinách českého tisku p. red. Jos. Kummer, za nějž četl zprávu p. red. Kronbauer.

Na to následovalo velice čilé rokování.

Někteří si přáli změnu navržených resolucí, kterou za souhlasu provedl tříčlenný výbor Ostré napjetí panovalo jmenovitě mezi Chorvaty a Srby, kteří si přáli resoluci ohledně usnadnění dopravy srbských novin do Bosny a Hercegoviny. Spornou resoluci však vzal svolavatelský výbor zpět.

Uvádíme referáty o polských za tím jen novinách.

Referent dr. A. de Beaupré pravil v úvodu, že počátky časopisectva polského sahají až do druhé polovice století šestnáctého. Vylíčí pak smutné poměry tisku polského v Rusku a Německu, přikročuje ke charakteristice časopisectva polského v Haliči a praví: „Haličský tisk rozvíje se na dvě hlavní střediska: Lvov a Krakov a vyvíjí se v podobných poměrech jako celý tisk rakouský. Počtem převyšuje značně tisk polský toliko v Prusku, ale také v Rusku a Lvov, v němž vychází 95 polských periodických časopisů, stojí v tomto ohledu ze všech měst polských nejvyšše, nevyjímaje ani Varšavu. V Krakově vychází 32 časopisů a tolikéž mají jich venkovská města haličská. Kromě toho ve stolici Bukoviny vychází 1 časopis polský a 9 polských periodických časopisů udržuje ducha polského v rakouském východním Slezsku. Denník Krakov má tři a Lvov sedm; nejstaršími z nich jsou „Czas“ krakovský a lvovský „Gazeta Narodowa“. Tisk haličský jest nyní nejdůležitější částí polského tisku, ne proto snad, že by dokonalostí technickou neb silou svých hmotných základův nad varšavské noviny vynikal, ale poněvadž šťastné politické poměry, v nichž se rozvíjí, dovolují mu daleko širší a důkladnější jednání všech otázek veřejných, než mohou to učiniti varšavské a poznaňské časopisy. Tím jen se vysvětluje, že tisk ten má především politicko-socialní ráz, s velkou převahou politických časopisů, tak že i literární kritika a belletristika musí většinou hledati útočiště ve sloupcích politických denníků. Vychází sice v Haliči velmi vážné a cenné revue (měsíční a čtvrtroční), ta část běžné literatury však, již jinde propagují nesčetné týdeníky a časopisy ilustrované, jest zde však skorem úplně zanedbaná a Halič jest nucena čerpati svůj pokrm duchovní v této příčině většinou z Varšavy. Politické časopisy, zvláště denní, jsou nuceny bojovati s těžkou a dobyvačnou souťaží vídeňského tisku, jenž následkem rozšíření znalosti jazyka německého v Haliči a následkem národní lhostejnosti značné části židův haličských nachází mezi nimi bohužel příliš hojně čtenáře a odběratele. Vzdor tomu, jakož i vzdor okolnosti, že hmotné postavení země, postrádající takměř úplně mocné páky velkého průmyslu, dokonce není skvělým — vzámahají se intelektuelní potřeby obyvatelstva neustále v míře postupu všeobecné osvěty a tím kruh čtenářův periodických časopisův vzrůstá každým rokem. Halič zaujímá v tomto ohledu prostřední místo mezi Velkopolskou a Královstvím polským. Kdežto ve Velkopolsce toliko časopisy, určené pro široké vrstvy lidové ohromně jsou rozšířeny a dokonce tvoří předmět výnosných podnikatelství a tisk varšavský opírá se takměř výhradně o sféry intelligence městské a vesnické — tisk haličský pomalu začíná slučovati oba ty druhy čtenářův. Připojiti tu třeba, že průměrně vzato,

politická úroveň nynějších časopisů haličských jest dosti vysoká a tón jejich polemik poměrně zcela umírněný. Technika novinářská není tak celkem příliš vyspělá. Toliko jeden časopis „Slovo“ vychází dvacetkrát týdně. Denníky krakovské nejsou vlastně denníky, poněvadž nevycházejí v neděli a veškeré katolické svátky. Lvovské časopisy blíží se v té věci více vzorům západním. Halič nemá ještě mnoho novinářů z povolání, kteří by výlučně práci novinářské se věnovali. Z větší části zaměstnání novinářské jest považováno za pobočné a redakce haličské mají vždy dosti ochotníků novinářských, zaměstnaných v nich chvílkově. V ohledu tomto jest však pokrok značný a neustálý a založení před několika lety ve Lvově spolek polských novinářův má již značné členův a dovedl získati si poměrně značné finanční prostředky. Zprávy zahraniční čerpají haličské časopisy většinou z Vídně neb přes Vídeň a oddíl dopisů zahraničních jest málo rozmanitý a ubohý. Tato závislost na Vídni jest dvojnásob nevýhodná: zabezpečuje monopol korespondenční kanceláře a přinucuje k udržování stálých spolupracovníkův ve Vídni, poněvadž dosud rutinovaných polských novinářův nemnoho ve Vídni mešká. Čistě byrokratické zřízení „korespondenční kanceláře“ činí toto telegrafní agentstvo málo výhodným pro polské novináře. Zavedení telefonu sice umožnilo haličským časopisům nebyti odkázanu výlučně na korespondenční kancelář, ale telefon nevdá a ne v každém čase může zastoupiti depeše telegrafické, t. j. méně, poněvadž telefon často podléhá přerušení. Reorganizace „korespondenční kanceláře“ v duchu moderní techniky novinářské se současným odstraněním její přílišné meckého rázu byla by bez odporu v zájmu celého slovanského novinářstva velmi prospěšná. Co týče se stran, podléhá polské časopisectvo v Haliči témuž rozdělení jako tisk jiných národností. Jsou v něm reprezentovány všechny politické směry od krajního socialismu do přesného konservatismu. Značnou číselnou převahu mají však dodnes ještě umírněné časopisy různých odstínů. Co do poměru k jiným Slovanům možno říci, že všechny denníky zaujímají k nim stanovisko sympatické příznivé. Ač tak zvané panslavistické teorie nenašly ani nejmenšího ohlasu v tisku polském, z příčin ostatně velmi pochopitelných, přece slovanofilství anebo lépe řečeno myšlenka spojenství s jinými slovanskými plemy má v něm četné a vřelé přátely. Celek tisku polského představuje se jako organismus silný, životný a stále se rozvíjející. Má tyče vady a nedostatky, jež nalazíme v celém evropském tisku a v ohledu techniky mnoho ještě mu schází, aby mohl postavit se na stejný stupeň se západem, ale úlohu svou koná svědomitě a především poctivě a loyálně. Počet polských periodických časopisův nepřevyšuje číslo 260 a tisk polský zaujímá v tomto ohledu teprve třetí místo mezi slovanskými národy, ale hledě k úplné výjimečným poměrům politickým, v nichž nalézá se nejzřejmější část polského národa, možno říci, že v těch 260 časopisech umístěn jest kapitál inteligence, postačující pro cifru třikrát tak velkou. Ostatně nachází se tisk polský na cestě ustáveného pokroku a může s důvěrou hleděti v budoucnost, ačkoli přiznati třeba, že úkol jeho jest značně těžší než u jiných šťastnějších národů, neboť on tvoří zároveň neposlední část těch dnešních zbraní, jimiž utištěný národ odraží směle útoky na své nejdražší poklady!

Resoluce byly přijaty jednoblasné následující:

I. O společných státech rakousko-uherských Slovanů.

Zástupcové veřejného tisku slovanského v mocnářství habsburském, shromáždění v královském hlavním městě Praze dne 19. června 1898 za účelem vzájemného se seznání, povznesení tisku slovanského a vytčení zásad publicistické obrany společných zájmů slovanských národů této říše prohlašují:

Přes různé zájmy, určené zvláštním postavením jednokazdého slovanského kmene v této říši, mají všichni vespolek — i pokud jde o obecný lidský pokrok a civilisovačích národů důstojnou existenci i pokud jde o přibuzenství jejich jazykové i pokud posléz jde o společné jejich příslušenství k jednotnému, pod žezlem dynastie habsburské historickými akty státními založenému spolku — jisté zájmy všem společné, za jaké zejména prohlašují zájmy tyto:

Abý občané národností slovanských stali se všude a do plné pravdy účastnými politické svobody, a obč. práv a by tato rovnost všech byla nejen theoreticky uznávána, nýbrž i prakticky respektována a skutkem prováděna;

aby národnostem slovanským zjištěno bylo všude užívání a pěstění jazyka jejich touž měrou, jako všem národnostem ostatním, tak aby ve všem životě veřejném, ve školství, literatuře a umění jazyk jejich na základě týchž práv požíval téže volnosti, jaké požívají jazyky ostatních národností;

aby takto na základě rovnocennosti občanské a rovnoprávnosti národní a jazykové všem národům slovanským zajištěno bylo právo volného, samostatného rozvoje národního za účelem pokroku osvětového, blahobytu národohospodářského a povznesení sociálního.

Účastníci sjezdu uznávajíce společnost těchto zájmů, slibují si, že v ochraně a vymáhání jich

chtějí si navzájem pomáhati a slibují si dále, že bez újmy svému zvláštnímu přesvědčení a citu odklízovati budou vše, co jednotlivé slovanské národy a kmény v habsburské říši dělají různě.

Účastníci sjezdu — jsouce si toho vědomi, že národové slovanští v tomto soustátí jakož nezádají si nikdež svého panství a své nadvlády nad národnostmi jinými, taktéž odmítají všeliké nadprávi jiných nad sebou a honěvatě brániti se budou proti všemu násill, žádajíce pro sebe i pro všechny rovné svobody a rovných práv — působiti budou všude k tomu, aby proti útokům plamené záští a všemu znásilňování zjednával si všude platnost duch snášenlivosti národní a míru mezi národy tak, aby habsburské říše stala se mocnou záštitou politické svobody všech svých ve svém rozvoji svéprávných národův, opatřených takovými podmínkami správy státní, aby postupovati mohli v duchu pokroku a osvěty lidské, aby vrátil jejich hospodářský blahobyt a povznášeti se mohli k plné důstojnosti lidské všecek jich život sociální.

II. O svobodě tisku.

Zástupcové veřejného tisku slovanského v mocnářství rakousko-uherském, shromáždění v královském hlavním městě Praze dne 19. června 1898, odsuzujíce všecku vůbec persekuci tisku veřejného ať děje se nedbaním neb obcházením zákona či jeho tendenčním výkladem, prohlašují, že nepřestanou se domáhati plné svobody tiskové a to tak, aby nejen zákonem byla prohlášena, nýbrž aby i prakticky skutečně se prováděla. Konkrétní návrhy oprav platných dnes zákonův o tisku, o nichž přípravný k mítet nvažoval, učiněny baďtež prostřednictvím příslušných zákonodárných sborů.

III. O ochraně zájmů hospodářských.

Sjezd slovanských novinářů v Praze dne 19. června prohlašuje, že uznává za nutné, aby Slované podali si ruce ke společné obraně také svých zájmů hospodářských. K tomu nás dovedou cesty dvě: všestranný rozvoj našich hospodářských a výrobních děl, jež chceme všemožně podporovati a ochrana vlastní práce i ovoce jejího. Ač neuznáváme, že by prosté hospodářské teorie měly platnost pro všechny doby a poměry, pro všechny státy a národy, přece v uvážení toho, že do našich zemí stále mocněji se dere cizí, zahraniční kapitál, jehož účelem je zmocniti se veškeré výroby u nás a donutit nás i k tomu, abychom museli býti jejími konsumenty, uznáváme, že je nám zapotřebí naproti hospodářskému tlaku z ciziny užiti té myšlenky, která je základem ochranného cla. Potřeba tato je tím naléhavější, čím méně naše vlády činí k zastavení této hospodářské invase ze západu do zemí rakousko uherských. I prohlašujeme, že budeme všemi silami a prostředky působiti k tomu, aby jednak slovanská výrobnost se zvýšila a zdokonalila, jednak že nabádati budeme slovanské konsumenty, aby při stejné dokonalosti a ceně výrobkův i za stejných platebních podmínek dávali přednost výrobkům slovanským. Tím způsobem doufáme vyvíčiti slovanské produktivní síly ku zdravé konkurenci s produkcí cizí. Nemenší pozornost věnovati chceme tomu, aby cizí kapitál neodnímal našemu slovanskému rolnictvu půdu pod nohama, aby půda slovanská, když už držitelé její se mění, zůstávala v rukou slovanských. K dosažení tohoto účelu je zapotřebí nejen jistých finančních opatření, nýbrž i toho, abychom národy naše nabádali k horlivému milování této rodné půdy, jež tvoří naše krásné vlasti.

IV. O vlastní informační a zpravodajské službě.

Sjezd slovanských novinářů se zemí rakouských jest přesvědčen o nutnosti toho, aby mezi slovanskými novináři v Rakousku utvořen byl svaz za účelem organizace vlastní informační a zpravodajské služby novinářské. Zařízení takového svazu, jenž by za účel měl vzájemné informování slovanských časopisů způsobem nestranným a spravlivým, jest nevyhnutelné; činnost jeho zahrnuje v sobě jak službu novinářskou na základě vzájemné výměny ověřených sdělení, tak i dle moderních potřeb zorganizovanou rychlou a účinnou službu zpravodajskou.

Jelikož komitét přípravný ve schůzích svých vyslechl návrhy v tom směru učiněné, o nich také uvážil, schvaluje sjezd, aby výbor tento za účelem definitivního projednání návrhů těch a jich konečného v život uvedení dále pracoval.

V. O skomolených jmenech topografických a korespondenční kancelář.

V časopisech slovanských uvádějí se zhusta topografická vlastní i jiná jména z krajin slovanských tak, jak si je cizí jazyky přeložily neb skomolily, což zejména se děje ve zprávách úřední korespondenční kanceláře vídeňské, kteráž depeše své vypravuje jen jazykem německým.

Abý nevárně tomu se bránilo, usnáší se sjezd, že účastníci jeho budou všemožně působiti k tomu, aby redakce listů slovanských, čerpající z novin a textův jinajazyčných, bedlivě přihlížely k zachovávání původních slovanských názvů topografických i jmen křesťných a rodových i že pečovali budou o to, aby ve všech zemích slovanských vydány byly místopisné slovníky, jež obsa-

hovati budou správná původní znění slovanských jmen a míst topografických.

Dále usnáší se sjezd: Korespondenční kancelář se vyzývá, aby ve svých filíálkách v blavních městech jednotlivých slovanských zemí zavedla dodávání zpráv též v slovanských jazycích.

Sjezd vyslovuje přání, aby redakce časopisů slovanských pečlivě vyšetřovaly se cizích názvův, zvláště takových, jež ve slovanských jazycích se vyskytují. Přítel sjezd bude Krakov.

Politické projevy

na banketu slov. novinářů.

V neděli po 8. hodině večerní konal se ve velké dvoraně městanské besedy pražské banket slovanských novinářů, do něhož se dostavili také někteří čelnější hosté. Projevy tam učiněné mají výsoce důležitý význam pro Slovanstvo. Neodlínáme sice náhled některých horkokrevných „politiků“ pražských, že by projev velkoknížete Konstantina, města Petrohradu a generála Komarova byl se stal s vůlí a vědomím cara a znamenal, že Rusko neztrpí delší potlačování Slovanů se strany Němců — takový náhled je dětinský — nemyslíme také, že by sbratření Poláků s Rusy a vůbec všech Slovanů bylo hotovou událostí, ale jistý počátek, spíše zatím náběh k uskutečnění slovanské vzájemnosti se však stal. Uskutečnil-li se smír anebo aspoň přátelské spoluzítí Rusů s Poláky za 20, 30 neb 50 let, nepozbude tím nedělní událost významu.

Je-li poměr mezi Srby a Chorvaty velmi nedůtklivý, jest poměr mezi Rusy a Poláky velmi trapný. Poláci cítí dosud krutost následků svého povstání z r. 1863. a nedivíme se, že těžce nesou některá administrativní opatření proti jejich polské národnosti a katolické víře účel. Generál Komarov, který rediguje nejrozšířenější petrohradský a ruský časopis „Svět“ s Poláky se věru dosud nemazil, a hlasatel ruského všeslovanství na ruských univerzitách nepatří k zvláštním přátelům Poláků. Známe snahy markýze Wielopolského a dr. Spacowicze o uskutečnění smíru ruskopolského, ale dokud Rusko neupustí od pronásledování katolíků, dokud nepřipustí řeč polskou do škol národních, středních, odborných a vysokých, nebudou Poláci usmířeni. Jen na základě rovnoprávnosti a rovnocennosti obou národů ruského i polského lze očekávati poctivý a trvalý smír mezi Rusy a Poláky. Řídlme se dle hesla Palackého: „*Svět k světu a vždy dle pravdy*“ a nebudeme proto českému lidu zařizovati mínění vynikajících polských účastníků o pobytu ruských hostů v Praze. Vystoupení generála Komarova profesorů Grotu, Florinského a Lamanského v Praze a jejich uvítání se strany Pražanů naše polské spojence velice zarazilo. Netají se tím ani dopisovatelé polských listů.

„Glosu Naroda“ nám příznivému dopsal na př. p. Kazimír Ehrenberg o slavném uvítání Poláků v Praze i cestou a podotkl pak: „Několik minut před námi přibyl do Prahy v uniformě a s řády generál Komarov s obrovským věncem, v průvodu původce pověstné depeše generálovi Maravěvovi, varšavského univerzitního profesora Grotu, notorických vrahů polského živlu: Lamanského z Moskvy a Florinského z Kijova. University a vědecké ústavy ruské úmyslně vybraly za své zastupce takové lidi, jejichž, ponáh jména již jsou znevažováním Polákův, majících se účastnit toho sjezdu a svátku. Jak jich Češi vítali, nevím. Z novin dověděl jsem, že jsou Rusové českému národu pořad ještě „dražšími a bližšími spojenci“! „Národní Listy“ na přivítanou přinesly nám nové osvědčení ve prospěch jazyka ruského jakožto všeslovanského a div že nenavrhly, aby na sjezdu se jiného jazyka neuzívalo řeč ruského. Nemenším potokem studené vody na naše hlavy bylo faktum, o kterém dověděl jsem se ihned při příjezdu, že jmenovitě komitét novinářského sjezdu ze znameňitého referátu kolegy Beauprého o „časopisectvu polském“ škrtl v tištěných allegátech všecko, co se vztahovalo na tisk polský pod ruskou državou. Vynahradili nám sice tuto příkrost a křivdu dvojnásobnou pohostinností a potom — když jsme se netajili, co nás všecko potkalo bolestného — řadou příznivých a dost šlechetných pro věc polskou sympatií, které však nemohly nás Poláky ucbvítat a pokazily trochu dobrý humor Rusům. V pantheonu pobouřilo Poláky, že dovoleno ulovit a manifestovat nejen ruskému vojsku, reprezentovanému Komarovem, ale též ctiteli Muravěvu, Grotovi.

Nepříznivý tento dojem zmírnil se sice na novinářském sjezdu a zvláště na banketu po smířlivé řeči generála Komarova, ale docela se srdci a myslí polských vyrván nebyl. Polský žurnalista ve Vídni p. Szczański vsal totiž hned po řeči generála Komarova, když si s ním byl stiskl pravici a připil mu na zdraví — za slovo a za přítomnosti redaktora „Przeglądu“ Masłowského, některých ruských, polských a českých novinářů promlouval s ním o rusko-polských záležitostech a o možnosti smíru mezi Rusy a Poláky. Szczański zastával se vše přirozených práv svých polských rodáků a poukazyval na práxi ruských úředníků v království polském. Generál Komarov dával odpovědi vyhýbavé, nejasné byly rovně odpovědi generála Komarova, jaké stanovisko přístě ve svých novi-

nách vůči Polákům zaujme. Generál Komarov hájil tuhé centralismus v Rusku, který přf též panuje ve Francii, kde francouzský národ Basky a Bretoňce nepokládá za zvláštní národ, ale za lid jen zvláštním nářečím mluvící, který nemá žádných národních práv. Tu pravil Szecepański rozděleně: *Odpusťte pane generále, polský národ, který má tisíciletou historii, který má bohatou vlastní literaturu a tvořil do nedávna samostatný historický stát, ten porovnáváte s Basky a Bretoňci, kteří neměli ani národní samostatnosti ani vlastní literatury? My Poláci jsme národ četný a historický, my se nikdy nemáme vzdáti své národnosti, rovnocennosti ve školách a v úřadech.* —

My Čechové jsme národ méně četný než li Poláci, my nechceme a nemůžeme odstoupiti od národní rovnoprávnosti a rovnocennosti, my nemáme praždné chuti vzdáti se našich práv historických, nemůžeme tedy my Čechové očekávat, že Poláci od svých práv přirozených a politických upustí. Mysliti věci podobné, bylo by od nás naivností. Jak viděti, jsou Szecepański a Komarov, Poláci a Rusové ještě daleko od sebe, generál Komarov a Rusové budou musít Polákům jítí hodně daleko vstříc, smír bude tedy těžko mezi Rusy a Poláky prosaditi, ale radostnou událostí jest a zůstane, že Poláci a Rusové začali s otu o možnosti shody mluvit i jednati. Z tohoto střizlivého stanoviska dlužno také sblížení Rusů a Poláků v Praze posuzovati.

Než přistapme k vylíčení události na banketu. Když byl redaktor p. J. Holeček přivítal slovanské hosty a p. dr. Tavear vzdal hold Palackému a vyslovil uznání české žurnalistice, polskoval mu její jménem pan redaktor dr. Hubáček, připojiv, že Čechové objímají Slovany stejnou láskou, protože v Čechách bylo vždy jakési harmonické centrum, kde nebylo ničeho, co by nás s ostatními Slovany rozdvjovalo. Tu se pozvedl výmluvný, vtipný a řízný mluvčí bratrského národa Polského.

Za polské žurnalisty uchopil se slova pan **Zajackowski**. Slovanský svět slaví letos jubileum dvou znamenitých mužů: Vy Čechové slavíte památku Palackého a my Poláci památku našeho největšího básníka Mickiewicze. Při těchto slavnostech vidíme, jaký právě ohromný vliv má žurnalistika. Musí se říci, že bez jakési reklamy žádná slavnost nemůže se zdařiti a proto pořádá jíce slavnost Mickiewiczovu obrátili jsme se na redakce slovanských listů oznamující slavnost tuto a ve všech slovanských listech, octly se hned články o významu Mickiewicze a vřelé články o naší slavnosti. Článek nám v tét věci zaslaný jest ohromná síla a jsou složeny pro věčnou památku v archivu „Tovaryšstva Mickiewiczova“. Děkuji vám srdečně jménem lidu polského, jménem města Lvova a jménem komitétu Mickiewiczovy slavnosti za vaši službu. Bez upřímných styků zůstane každá vzájemnost bezmocnou. A tuto vzájemnost může nejvíce prostředkovati žurnalistika, zejména však musím říci, že žurnalistika česká jest pro nás něco více než ostatní, neboť ona s námi od několika let stojí rámeč k rameni na stejné bojisti. Je ovšem jakýsi rozdíl. Vy čeští novináři máte pouze jednoho nepřitele, proti kterému metáte své ostré střely, my máme nepřitele dva; avšak jakkoliv se poměry naše utvoří, budeme vždycky s vámi, nikdy proti vám. (Bouřlivý souhlas) Přijďte tedy, pánové, na druhý rok na sjezd krakovský, přijmeme vás s vděčností, jaká od nás vám přísluší. Přijímž žurnalistice slovanské. (Výborně! Pochvala. Hlučný souhlas!)

Generál **Komarov**: Slova, kterými uvítal nás všechny Slovany předseda komitétu, nutí mne, abych dal jemu právě takovou odpověď čistou, srdečnou a upřímnou, jako bylo přivítání. Pánové, než začnu svou řeč, dovoďte, abych prohlásil, že si to pokládám za čest a ctitím obzvláštní radost a potěšení nad tím, že mluvím ve shromáždění slovanských publicistů a pracovníků perem. Jest to řídké štěstí, které dosud málo kdy se přihodilo, a dej Bůh, aby naše slovanské sjezdy pracovníků se staly zjevem obvyčejným. Když jsme jeli sem do Čech, věděli jsme, že jdeme na místo, kde suří boj, a když jsme přijeli sem a když jsme na své oči uviděli, v jakém stavu na jedné straně stkvělém nacházejí se věci národu českého, a s druhé strany, když jsme viděli, jak vřelým krokem plíží se sem nepřítel, jak blýskají jeho oči, tu v srdci a duši mé rozlila se touha a přál jsem si, aby toto nebezpečí minulo, přál jsem si tobo jako slovanský publicista s plna srdce (Výborně!)

Pánové, Čechové ve Slovanstvu zaujímali jste vždy velmi vázané a nebezpečné místo. Tisíce let Čechové stojí zde a bojují. Je tomu tisíc let, co pod Karlem Velkým germánský element získal si takového vlivu v Evropě, že zdálo se již skutečné, že germánská záplava pohltí celý svět. Tenkrát se od byzantských císařů pomýšlelo na to, jak tomuto germánskému elementu možno klásti odpor a tu vyslali sem sv. Cyrilla a Methoděje, kteří přišli přes Kyjev, Polsku, Slezsko a Moravu a v Čechách vykonali svůj hlavní úkol a zaujali první bojovné místo proti Němcům. Jako ohnivý pás utvořili oni čáru, kterou během tisíců let Němec nepřel. (Hlučný souhlas.)

Svatí Cyrill a Methoděj dodali ducha odporu českému, polskému a ruskému národu, oni sjednotili duchem a dodali nám síly k zápasu s vrahy. Svati Cyrill a Methoděj sblížili nás duchem a

tímto duchem ještě nyní žijeme. Později rozpínatost německá učinila nový silný útok na slovanská plemena, zachvátila naše baltické pobřeží a němečtí rytíři chtěli dostat se do severního Ruska. To bylo v době, když ruská Litva sjednotila se s carstvím polským, kdy ještě nebylo nepřátelství mezi námi, nýbrž přátelský styk. Tenkrát ruské pluky, smolenské i pluky polské a váš český Žižka přišli a svedli společně pod Grunvaldem boj s Němci. Zajímá jsem se blíže o tuto bitvu a vidím v ní poučení pro naše budoucí zachování. Němci zamlčují úplně tuto bitvu ve svých historických; jest jen v ruských a polských letopisech. V této srážce zahynulo rytířstvo německé a neodvážili se více na Slovanstvo. (Bouřlivý souhlas.)

Tam pod Grunvaldem ve společném boji naše slovanská krev, krev polská, ruská a česká slila se v jeden pramen, ale sblížila nás tím na věky, neboť tam, kde lidé společně projevají krev, tam podle národní legendy rozkvétají pouze květy, které znamenají po celý život pouze přátelství a nikdy nepřátelství! (Bouřlivý potlesk a souhlas.)

To byl druhý nářek Němců na Čechy a na celé Slovanstvo. Nyní po francouzské pohromě zase Germanie seslila, podniká opět útok na nás Slovany, chce nás všude rozděliti a roztáhná své síť v Rusku, Polsce, Čechách i na Balkáně a zničiti a první oběti, pánové tohoto útoku mají býti opět Čechové. Pánové, kdo má srdce, kdo má svědomí, kdo má krev, sleduje toto položení, cítí, já myslím, nutnost, aby tam, kde byli Čechové před tisíci lety, stáli opět po tisíci letech. Přál bych si, aby v tomto směru, až vrátíme se z tohoto sjezdu domů, zdárně působila slovanská žurnalistika. Vy, páni žurnalisté, vy pánové tisku, držíte ve svých rukou oheň i chlad, držíte ve svých rukou nadšení a chladný rozum. Upamatujte si to, že kde se jedná o velikou slovanskou věc, kde musíme míti velké společné dílo na zřeteli, není místa mluvití o malicherných sporech, kde jest veliké společné dílo, tam jest stydno mluvití o takových nepatrnostech. Jest třeba, abychom do boje šli jako jeden muž a pamatovali, že máme pouze jednoho nepřitele, ne dva, a že jen sjednocenost rodí sílu. Pan redaktor Holeček obrátil se k nám a prosil nás, abychom zachovali pozornost i účast k vám. Tím jste řekli málo — my víme, čím jsme zavázáni Čechům, my jsme si toho vědomi, že naše slovanské hnutí, které nyní zachrátilo v Rusku vše od nejmenší chaty až do carských paláců, vzalo svůj původ v Čechách, my víme, jakou roli v tom hráli Čechové. Váš Dobrovský, Šafařík, Jungmann, Hanka a Palacký vzbudili v Čechách ruch, který přišel do Moskvy a zachrátil celý slovanský svět. To jest práce českého národa a proslaví na věky památku českého národa. (Bouřlivý potlesk.)

Nyní pánové, když známe svou úlohu, když jsme se sbratřili zde, až opustíme zlatou Prahu a vrátíme se domů, nesmíme zapomenout nikdy, že jsme děti jednoho otce a jedné matky! My nechtíme s vámi pouhé účastenství — to jest malé slovo, my hledíme na vaše záležitosti jako na svoje vlastní, nedopustíme žádnou nespravedlnost a když budeme ubezpečeni, že se vše raduje a žije, a že německá vlna vržena je daleko zpět, tam, odkud přišla, tehdy a pouze tedy budeme také my klidni, spokojeni a radostni, a tenkrát se budeme moci, budeme-li k tomu míti chuti. zabývati také našimi malichernými spory. (Výborně, dlouhotrvající potlesk a pochvala.)

Dp. **Ptačinskí** (chorvatsky) líčí zápas slovanských národů a prodlévá pak u poměrů v Istrii kde Italové tak utiskovali Slovany, že poslanec Spinčić právem zvolal v „Edinosti“ terastké: „Caesar, moritari te salutant“. A přece my Slované, pokračuje řečník, obhájili jsme věc Rakouska jak proti irredentům na severu, tak i na jihu a chceme v Rakousku jenom národu, literární a politickou shodu, svobodu, rovnoprávnost a rovnocennost s ostatními národy. I my pamatujeme na slova Palackého: kdyby nebylo Rakouska, musili bychom si ho utvořiti. Jest třeba, abychom již jednou zanechali té slovanské nesvornosti, abychom odfekli se tobo říchu minulosti a dokázali, že budoucnost staré Evropy je budoucností Slovanů. Spojenou prací musíme postupovati i na poli žurnalistiky, neboť žurnalistika má pro národní vývoj význam veliký. Ona má úkol, aby všichni bratři slovanští mohli se poznati, aby navzájem podporovali se při snábkách o dosažení svých cílů. Od Krkonosů do Triglavu i až po Balkán nechtě zasvitne matce Slavii zora nového dne a Čech, Rus i Polák, Srb, Slovinec i Chrvat ať naši jsou bratři a jen bratři. (Výborně! Výborně! Názdar!)

Pan **Alfred Szecepański** (polsky) odpovídá na řeč generála Komarova. Diskuse naše na sjezdu novinářském točila se oficiálně v hranicích říše rakouské. Nekonec ovšem hranice slovanské na hranicích této říše, shromáždění naše není shromáždění jen Slovanů rakouských a proto můžeme rozšířiti svou diskusi i dále a dále srdce otevřiti. — Když jsme stáli na nábreží Palackého, viděl každý, jak slunce snižuje se, jako by se chtělo sloučiti se zemí, jako by se Bůh chtěl sloučiti s lidmi. Podobný pohled poskytuje nám historie. Vidíme v historii, zejména slovanské, rozmantá slunce a hvězdy a národy slovanské poblížejí na ta slunce a hvězdy a vidí, že ta slunce a hvězdy slučují se s životem každého z národů

slovanských. Když patříme na oblohu historie slovanské, vidíme jména: Koperník, Sobieski, Jiří z Poděbrad, Kollar, Vuk Karadžić, Chopin, Smetana, Turgenev, Puškin, Dostojevský, Vazov, Kovciuzsko, Ševcenko, Šafařík, Palacký, Matejko, Brožik, Antokolskij, Vrchlický, Mickiewicz, všechna tato slunce, jak pověděl starosta zlaté Prahy, svítí a hoří také všem národům slovanským a z těch sluncí čerpají všichni svůj život.

Pánové, žurnalistika vykonává tytéž úkoly, jako slunce a hvězdy. Novináři mají poslání, aby slučovali veškerý národy, aby pravdu rozšiřovali a za pravdu válčili. Máli však novinářství státi na výši své doby, musí cítiti to, kde se křivda děje, musí hleděti tu propast největší jaká jest, zasypati dobrou vůlí, aby právům lidským, právu bytu každého národa bylo učiněno zadost. Pak se může vésti loyální, legalní a zjevná válka o konečné cíle.

Pan generál Komarov pravil dneš. že jest jeho žurnalistickou povinností práva a svobodu všech slovanských národů chrániti, že pod tím praporem máme všichni státi. Bern pana generála za slovo a doufám, že ruská publicistika toto šlechtné heslo spravedlnosti vůči potlačovaným národům věrně svou povinnost novinářskou konati bude, aby se spravedlnosti přechod zjednal. Poslanec Vachšanin pravil s důrazem na sjezdu slovanských žurnalistů, že Slované nejen od cizích plemen, ale též od Slovanů utištěni bývají. Stává se dokonce, že i když vláda je proniknuta dobrou vůlí, když i mladý car mír a blahovůli pro všechny své poddané hlásá, že tisk tyto úmysly mařiti nemůže. My Poláci očekáváme, že pan general Komarov bude hlásat slovanskou vzájemnost nejen zde slovem, ale také doma skutkem a že se vůli svého cara na odpor stavěti nebude (Bouřlivý potlesk). Řečník pak rozeznává dva druhy práv, přirozená lidská a politická. První patří všem, o druhých může panovati mezi stranami spor. My Poláci musíme státi na prvnějších a domáhati se druhých. Ať ruská žurnalistika je k nám spravedlivá. Doufám, že se pak změní i styky naše, že se zlepší osudy polského národa. Důkazem toho nám bude pakli ruští žurnalisté přijedou k nám do Krakova na sjezd novinářský, kdež nám budou v tomto případě zrovna tak vítáni, jako ostatní slovanští kmenové. Pozvedám svůj pohár v naději, že všichni slovanští národové a jejich veškeré novinářstvo společně za právo a spravedlnost bojovati a solidárně o ochranu svobody a práv zasazovati se bude. Očekávám, že tuto solidárnost již na příštím sjezdu budeme moci slaviti. V tomto smyslu přijímž generála Komarova (Szecepański s Komarovem, mnozí Rusové a Poláci si přitukli a vyprázdnili skleničku šampaňského na vzájemnou shodu. Bylo 1¼ hodiny s půlnocí. Napjetí mezi Rusy a Poláky bylo na banketu a ještě nedávno před tím k prasknutí, nenadálý smířlivý obrát uvítán byl od všech Slovanů a Čechů zvláště s jásotem. Šíříme se o tomto okamžiku obšírněji než časopisy pražské, poněvadž pak za řeči Srba Mitroviče, Poláka Spasowicze, Chorvata Bianchiniho a Čecha Vacilika dali se Komarov se Szecepańskim a Poláci s Rusy do rozhovoru důvěrnějšího.

Po významných řečech generála Komarova a Poláka **Szecepańského** promluvil slavný literární historik a právník advokát **Spasowicz** z Petrohradu, který po dezlitěti o smír ruský usiluje. Připomenul výrok dr. Riegra při jeho návštěvě v Moskvě, že tamních 300 zvonů v harmonii lidě zní, kdežto slity v zvon jeden, vydaly by sicé hlas mohutný, ale nikoli krásný. Tehda neb la otázka ta zodpověděna. Od té doby uplynulo 30 let a během toho času vzrostlo nové pokolení a otázka ta zůstala přece bez odpovědi. Já bych chtěl, aby nám byla dána odpověď, že lepší je více zvonů, znejících v harmonii, než jeden zvon silný a mohutný, nemající harmonického zvuku. *Myslím, že by konečně s ti nejhoročnější patrioti ruští musili s tím souhlasiti, aby každý národ po svým krovem se rozvíjel.* Myšlenka, o níž jsem se zmínil, je myšlenkou ryze českou, poněvadž Čechové mají velikou zásluhu, že oni první byli ve vzájemnosti slovanské, když my začali se od nich teprve učiti. Možná že to bude trvat ještě 20 let, nežli první krok a pak zase 20 i 30 let, než učiněn bude druhý krok k tomu, aby v tom směru ústa slovanská se rozvinula, avšak jsem pevně přesvědčen, že jinou cestou otázka slovanská řešena býti nemůže a přejí si, aby všichni slovanští národové při řešení otázky slovanské vzájemnosti pokračovali tou cestou, o níž mluvil dr. Rieger. V tomto smyslu slovanská vzájemnost má budoucnost (Výborně! Souhlas.)

Zkušený Polák Spasowicz, který žije v ruském hlavním městě přes půl století, zná jeho teplotu a smýšlení ruských kruhů rozhodujících, nemyslí tedy, že by za 20, 40, 50 let smír ruskopolský se uskutečnil, ale jest přesvědčen, že jedině na základě rovnoprávnosti a rovnocennosti idea slovanská, harmonie slovanských národů rozvinouti se může.

Významnou řeč promluvil též státní rada **Vaelík**, rodák jihočeský z Plava. Pravil: Od r. 1848 až do dnešního dne stopoval jsem vše, co se děje v celém slovanském světě. Dnešního dne musíme zapomenouti na vše, co nás rozdvjuje a musíme začítí pracovati. Dneš jste se smluvili na některých článcích spojených v resoluci, která

platí pro rakouské Slované. Nejsem neskrupulní, avšak mohu říci, že za dobu 30 let, co bydlím v Rusku, napsal jsem mnoho článků týkajících se Slovanů, nejen Rusů a Čechů, nýbrž veškerých. Jako zástupce 4 velkých ruských listů mohu říci, že veškeré listy tyto souhlasí se vším tím, na čem jste se usnesli. Chcete-li, aby všechno to, na čem jste se uhlavili, našlo v budoucnosti ohlasu také v Rusku, postarejte se, aby ruské žurnály byly dobře informovány a uvidíte, že najdete pak všude ohlasu. Žurnál gen. Komarova „Svět“ právě tak, jako jeho dům jest otevřen veškerým slovanským kmenům, ať pocházejí odkudkoli. Sdělte nám vše, co vám na srdci leží a uvidíte, že vaše zprávy naleznou ohlasu v celém ruském žurnalistice. Přejeme si však, aby to, na čem jste se usnesli, provázeno bylo také skruky, neboť: „ne z mrtvého oka, z ruky pilně naděje kvítne“. — Přejí si, aby naše práce byla šťastna, aby naše práce byla důstojná národů slovanských a v této práci zapomeneme na vše, co nás rozdělávalo. (Souhlas).

Směru rusko-polského dotkli se na banketu novinářů slovanských ještě Rus **Vergum**, který vyslovil naději, že ke směru ruskopolskému dojde, slibil, že ruští novináři účastní se příštího roku sjezdu slovanských žurnalistů v Krakově a přimlouval se za uskutečnění slovanského sjezdu na světové výstavě v Paříži. **Rusín Ščavinskij** pravil, že Malo- i Velkorusové tvoří jediný ruský národ, větší Polákům haličským, že zůstanou dobrými Slované a že též větší Rusům konati budou rovnoprávnost. Na to pravil kněz **P. Stollčewski**: Letošní rok je rokem Palackého a Mickiewicze, velikých myslitelů, kteří pověděli, že rovnost, bratrství a volnost jest nejvyšší ochranou každého národa. Rečník zmiňuje se o sporu rusko-polském, avšak praví, že není nepřátelství mezi lidem ruským a lidem polským, nýbrž že boj se týkal pouze osob a systémů. Nezapomínáme, že v jedné rodině mnohdy panují nesváry a že se dějí křivdy a musíme dojíti k tomu, abychom na ty křivdy zapomněli. Jméno lidu svého, jméno myšlenky slovanské pravím, že všichni přáháme po tom, aby slovo „svůj k světu a vždy dle pravdy“ nezůstalo pouhým slovem, nýbrž stalo se skutkem, který veškeré slovanské kmeny musí spojovati. My žádáme porozumění a spravedlivost a podané nám pravice shody neodstrčíme. Přejí si také, aby dnešní slova představitelů Rusů gen. Komarova se stala skutkem a budme ujištěni, že ty křivdy, národní smutek a bolesti naše upadnou v zapomnění a učiníme tak tím raději, že to bude pro dobro veškerého Slovanstva, ve prospěch našeho milovaného lidu polského a ve prospěch těch, kteří po nás přijdou. Sjednotiti nás může to staré stoleté heslo: „Kochajmy się!“ Pak také shoda a svoboda se mohou rozvíjeti. Nechtějí se solidaritost mezi námi všemi. (Bouřlivý souhlas).

Válce lidové strany dr. **Danielak**, velice sympatický mladý muž, pravil rovněž jako Čech **Tanner**, že Poláci a Češi proti sobě nebudou bojovati nikdy. Na praporu germanském je napsána „nespravedlnost a utiskování Slovanů“, na praporu Palackého vedle spravedlnosti jest napsána také „lásku bratrskou“. Pro tuto lásku bratrskou chtěli bychom my Poláci všechno věnovati a zapomeněti bychom na vše, a dejž Bože, aby brzo k ní došlo. Pro shodu a lásku mluvili též zástupci Slovinců, Chorvatů a Srbů i Čechů. **P. Kratochvíl** z „Kat. Listů“ děkuje všem slovanským hostům za jejich účastenství na sjezdu a pravil mezi jiným: „Sumi to ještě kolem mého ucha jako krásná pohádka, jejíž uskutečnění si snad nikdo z nás nepředstavoval: Byl to první pokus, který se stal, aby slovanské novinářstvo družně pohromadě pojednalo o svých potřebách“. — V tomto duchu prosloveny byly též pondělní řeči při počtu na radnici staroměstské, při úterní počtu slovanských hostů na Vinohradech a při rautě na Žofíně. Dejž Bože, aby zástupci veřejného mínění bratrských národů polského, ruského, slováckého, slovinského, srbského, chorvatského, bulharského a českého v této náladě a se stejnou blahodělnou pokračovali příštího roku na sjezdu v Krakově, neboť osobní poznání a ocenění, bezprostřední výměna náhledů nejdříve k uskutečnění slovanské vzájemnosti vésti může. Slované sjezdy v Praze 1848, v Moskvě 1867, v Praze 1868, 1880, 1891, 1895 praktických výsledků neměly, poněvadž slovanští kmenové ve vzájemném seznávání se nepokračovali. Tedy poznejme se, kochejme se, nedejme se!

Drobná obrana.

Klerikální škola. Dle „N. listů“ od 18. května a „Husa“ je prý nynější škola obecná — katolická. A proto prý musí si evangelijci zřizovati školy své. A na důkaz toho povídá dopisovatel, že na čítanky nynější školy dobře se hodí okřídlené slovo „turecké čítanky.“ — Tak páni, to je hezké. Tak vidíte, že čítanky nejsou katolické, sami to povídáte. A nejsou tudíž školy naše katolické, ale turecké. A s tureckými školami mají býti spokojeni katolíci za drabý peníz, který platí na školy? Či leží snad Kukleny v Turecku? Pro budoucnost páni pozor na logiku.

„Hus“ píše o katolické inteligenci. Obrátit tak mnohým i v službách klerikálních se

živícím českým inteligentům (vzdělaným) srdce na ruby, to by z nich málo bigotního katolictví vytrásl. — Věřme rádi. Ale mnoho-li Kalvinství s učením o předurčení jistých lidí do pekla, a mnoho-li luteránství a učením, že dobré skutky jsou škodlivy, by vytrásl z evangelických vzdělaných, to „Hus“ nepovírá. Nekroutit tedy stále očima na katolíky, ale starat se dřív o sebe. Stále tak psát, jakoby mezi evangelijky vás zářilo jak to slunce na nebi, jest buď pokrytství nebo sebeklam.

Drobné zprávy

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: p. Karel Vorlíček, arciděkan v Kutné Hoře, jmenován b. notářem; p. Jos. Brož, farář v Železnici, obdržel Exposit. canon. — Ustanovení jsou: p. Tom. Koutník, koop. Zručský, za kapl. do Zbraslavi; p. Frant. Puchmajer, admin. Popovický, za kaplana do Habrů; p. Václav Veselík, kaplan Záměrečský, za admin. in spirit. et temp. do Brandýsa n. Orli; p. Frant. Šaban, farář Vojnoměstský, za faráře do Nového Veselí. (Brněn. diecése.)

Dar. Nejdp. biskup daroval pohotělým na Novém Hradci 100 zl.

Velký požár vypukl v sobotu dne 18. t. m. před polednem v Novém Hradci Králové a rozšířil se úžasnou rychlostí při panujícím větru a ruchu tak, že zničil 12 obydlí po většině chudých obyvatelů. Celkem je 42 rodin bez přístřeší. Škoda odhaduje se na 17.890 zl. ať zajisté je značně větší a naproti tomu pojistné obnáší úhrnem pouze 8422 zl. Obešl vypukl v domku kameníka J. Šrámka č. 25. a zničil následující obydlí: jmenovaného již Šrámka, Šedivého, vdovy Šrámkové, Švorce, Matějčka, Fajfry, Marečka, a na levé straně podél silnice směrem od Hradce Kr. obydlí Malce, Fligla, Matějčka, Těšitole a Šrámka. Mimo to chytalo na několika jiných místech při čemž nejvíce poškozeny byly domky Dědka a Macka!

Spolek na podporu chudých studentů vyšší obchodní školy v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 25. června 1898 zbraňový koncert v městských sadech na „Střelnici“ za účinkování oblíbené kapely Sokola Třebouchovického osobním řídícím p. Jaroměřského. Pořad: I. 1. „Myslivecký pochod od Schneidera. 2. „Indická princezna“, ouvertura od K. Bendla. 3. „Pražští hoši“, valčík od Cibulky. 4. „Děvče z pastviny“, slovinská píseň od Košťaty. II. 5. „Romeo a Julie“, ouvertura od Gounoda. 6. „Sněženka“, tlesák od Krále. 7. „Slovanských tanců č. 1.“ od Dvořáka. 8. „Pražské povídky“, velká směs od Horného. III. Slavnostní pochod z op. „Drahomíra“ od Šebora. 10. „Co skrývám v hloubi srdce svého“, píseň od Gumberta. 11. „Zpěvy lidu českého“ píseň od Maláta. 12. Na kole“, kvapík od Pehela. Začátek o 3. hod. odp. Vstupné: osoba 20 kr., rodina (3členná) 50 kr., studující 10 kr. Od 6 hod. v sále věneček.

Výstraha. Na sjezdu zástupců Slovanstva a slovanských novinářů v Praze bylo mnoho mluveno o tom, abychom konečně dělali politiku rozumnou a praktickou, abychom vyhledávali, co nás spojuje a abychom nevyváželi na přetřes, co by nás rozdvojilo. Avšak slovanští hosté sotva že ve středu opouštěli Prahu vychylii houněve z Mariánské ulice opět článek stvůrci proti katolíkům a vyzývající k zbudování Husova pomníku v Praze. Pravili jsme minule, že Jeho Veličenstvo císař a král náš toho rozhodně nedovolí a že proto otázka postavení Husova pomníku vzata byla z denního pořádku pražského obecního zastupitelstva. Článek ten a agitace jím vyvolané jsou způsobily, rozdvojiti nás s katolickými Jihoslovany, Poláky a Rusy a zmařiti hned v zárodku dobrou předsevzetí slovanského sjezdu. Takové vážné věci jsou však sháněním abonentů a místních stranických věcí vedlejší, u nich platí jen maličkosti jejich já a prospěch sobecký. Lidé tací jaktělživi žádné plodné a prospěšné práce nevykonají, oni bázejí v lid jen agitaci, planá hesla, oni chtějí jen parádovati, u nich neplatí: „Svůj k svému a vždy dle pravdy“ — a v práci a vědění je naše spasení, u nich platí dětinské: „Zahrajem si na vojáky, máme flinty a bodáky, bulá, hurá hej, nikdo nemeškej.“ — A proto sbírají v městě našem někteří pokrokové podpisy na postavení Husova pomníku a na odstranění Mariánského sousoší na Staroměstském náměstí v Praze. Práce tato znamená zbytečné tříštění a zeslabování národních sil. Vyzýváme proto rozvázně a dosud katolické a věřící obyvatele naše, aby nedalo se omámiti nezřízenou agitací nepokojných duchů, kteří jako nedávno před slavností Palackého chtěli v Praze sbubnovati ostudu před celým Slovanstvem, tak také i nyní snaží se svornost národní porušiti štváckým manévrem. Kdo podepsal z nedopatření zmíněný oběžník, necht odvolá svůj podpis na protestní listině, která koluje našim městem. Nenamítáme pranic proti postavení Husova pomníku na místě, kde působil — na Beletěmském náměstí, ale toužíme po zachování a nerušení katolické památky na Staroměstském náměstí. Kdo zachoval ještě víru v Matku Boží, kterou i Jan Hus nejvýše ctil, dej podpis pro zachování její sochy. Vlastenecké a katolické občanstvo hradecké.

Osobní. Pan hejtman J. Steinský, dlouholetý a zasluhující předseda spolku pro udržování pomníku na bojišti královéhradeckém vzdal se ze zdravotních obledů předsednictví.

Poštovní schránka s budovy seminářské jako by vtr odnesl. Sloužila zde dobře bohoslovcům i kandidátům učít, ale již přes 14 dní po ní ani vidu. Doufáme, že schránka ona bude opět na své místo zavěšena.

Jičínská sedmá pouť do St. Boleslavi. Dne 17. července ve 12 hod. 40 min. odpol. vyjede z Jičína zvláštní vlak uchystaný pro 700 pouťníků přes Velebily do St. Boleslavi a vrátí se dne 18. července v 7 hod. 30 min. nazpět. Kdožby se chtěl pouti té zúčastniti, ať si na děkanství v Jičíně nejdříve do 13. července zakoupí jízdní lístek s třídí za 1 zl. 60 kr. ovšem pokud zásoba stačí. V Jičíně možno již 1. července zakoupiti si lístek za 1.40 zl. v Kopidlně za 1.30 zl. u tamnější nádražní pokladny na legitimaci farního úřadu rovněž do 13. července. Kazatí bude známý oblíbený kazatel P. Jan Ev. Zima O. S. B. z Prahy.

Doplňovací volby v Německu budou se konati v pátek. Z posavadních voleb vyšli jako vítězové pouze katolíci střed, který má zvoleno 86 poslanců a pak socialisté, kteří získali 10 mandátů. Ostatní strany jsou v úplném rozkladu a roztržkách. Pro strany liberální a německou vládu je to velice mrzutá věc.

O sesilování německého kmene českou krví přináší Věstník Ústřední Mat. školák článek, kterým dotýká se hrozných poměrů na obecních školách v Bilině. Z české veřejné školy r. 1897 zatřesené vypuzeno bylo z 210 žáků polovina a neslýchaným terorismem donuceno do školy německé. Rodiče si stěžovali již v prosinci u zemské školní rady, která v řádění obecního úřadu a místních školních rad v Bilině shledala protizákonnost a nafičila, aby čeští žáci byli nazpět do své náležité české školy dáni. Avšak okresní školní rada toto nařízení nevykonala a místní školní rada, německá i česká podaly rekurs k ministerstvu vyučování, kde věc leží od ledna t. r. nevyřízena. Zatím české děti musí se dále v německé škole. Tohoto zutřívého honění žáků českých do škol německých dopouštějí se naši sousedé větší ubývání žáků na školách německých i bojí se Němci, aby větev německého kmene v zemích českých neuvadla, a tudíž musí býti napájena krví českou, aby se dále zelenala a kvétla. Bez krve české byla by v našich zemích veta po německu i proto ten křečovitý boj proti škole české na celé čáře. Každé robatko české jest pro německou školu vítaným přírůstkem, novým pupencem na vadnoucí větvi německého kmene v zemích koruny Svatováclavské.

Z Pražského Předměstí. V obci Pražském Předměstí vytvořily se dvě válečné strany ovšem ku malé radosti poplatníků, které veselé do sebe buší a ku vyrušení hradeckého publika pořádají ob čas na „Střelnici“ zábavné představení. Jednu stranu vytvořili rolníci a maloobchodníci, druhá strana nazvala se „inteligenci“. Jak k tomu nápadu přišli, dosud nerozluštělouno hádankou. Připadá nám to, jak by někdo sebe sám pasoval na rytíře. Přes noc z mnohých stali se chlapíci. A jako kouzlem vyvoláno chce u nás každý nyní inteligencí býti. Lidé, kteří by v jiné obci raritou a ve špiritismu dáni byli, lidé, kteří číst a psát neznají, a ani podepsat se neumí, čítají se hrdě v řady inteligence. Smutný to ovšem úkaz pro naši obec. Menšina nulevuje si svému bolu trhanými výpady v novinách a mnozí trpí fixní ideou a mní se býti odstrčenými velikány. Jiní opět v domnění, že patent mají na urážení svých spolubčanů, chrlí spousty nářeků na druhé a proto není divu, že jsou častými hosty v síních soudních. Pravé jádro inteligence zprvu přihlíželo lhostejně na stranické zápasy těchto lidiček, nyní však, kdy po zasetí větru očekávaná sklizeň bouře nastupuje, odauzují smahem jednání jejich a s hnusem se odvrací; poplatnictvo místní a zvláště přesporní rolníci, přestávají se dívati lhostejně na zápas tyto, kterými trpí dobrá pověst obce a chuť ku plodné a zdárné práci a ozývají se hlasy, nebylo-li by lépe rázem učiniti konec všemu připojení se ku městu Hradci Králové, což by pro obec bylo výhodným a prospěšným. Občané uvažujeme o rozluštění této otázky životní pro obec naší, která leží v rukou našich, nikoliv výboru obecního. Dvě třetiny poplatnictva rozhodují zde a učiní navždy konec tužbám Suleč, Tvrdíků a Houdků a jiných těmto podobných, kteří nevolání vtrácejí se v popředí. Největší poplatníci naší jsou Hradečtí a ti budou zajisté podporovati snahy prospěšné pro obec naší. Záležitost třeba vzíti ihned ku projednání, dnes výsledek jest jistým. Výhody které by plynuly nám ze spojení jsou velké. Obec naše není sto, při stálé, chorobné rozervanosti zastupitelstev našich něčeho dosíci. — Co vidělo poplatnictvo od počátku oddržení svého od Kuklen? Samé boje po panovačnosti, ostatní zájmy staveny vždy nad prospěchy obce a mír nikdy nebyl a nebude domovem mezi zástupci obce. Střídání starostů, soudy, žaloby, novinářské polemiky, drastické výstupy ve schůzích obecních nejsou nám poplatníkům děle vhod a proto jediné zakončení všeho vidíme ve sloučení s městem Hradcem Králové a proto chutě k dílu! Victoria coronat opus!

Levně na prodej s velkým množstvím broušených skel na 12 svíci z čistého bronzu dobře slazený **Karel Zavadil**, paříž v Chrudimi.

V. VACEK, závod školkařský v Pamětníku u Chlumce nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krátké, sazenice pro živé ploty, květiny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofaunu, plátna atd. Statistické sazenice v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Zdarma.

Významná stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučit svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
bičské svícny, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámečky na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbřují a posla-
nují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různá doporučení, vyvěšování a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukázkou franco.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, památních peníků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi. 271

Heřmánkový květ

syrový neb suchý

kupuje v každém množství za cenu nejvyšší lékárna
„u zlatého lva“ v Hradci Králové.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost
vedl svůj nově založený
závod s dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. ob-
čanstva ustanovil jsem krá-
sné prémie a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
děti (pro chlapce jiné, pro
děvčata rovněž jiné) za
pouhý doplatek zl. 1.70.

Každé záslužce bude při-
řazen cenník všech dřevě-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
steleček, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

Elegantní

dýmky

různých tvarů s vyřezá-
vanými ozdobami, jmény, mo-
nogramy, modely vkusně
pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré
druhy dýmek hladkých (šla-
dových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytují velké
výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
steleček, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalou
nízké zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

perovky a žíněnky, v

pony sálony do oken, hladké i zdrhované dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. K.,

272 doporučuje

svojí hojně zásobený sklad
zlatého a stříbrného zboží,
hodin kyvadlových, ka-
pesních v cenách mírných
a se zárukou.

Též na splátky.

Podporujte českou firmu v uzavřeném
území.

Jan Bašta,

první a nejstarší česká továrna na
hudební nástroje a struny

vyznamenaná státní a stříbrnou medailí na první
bulharské zemské výstavě v Plovdivu
(Philippopol)

a záslužnými kříži I. třídy s velkým diplomem belgické a ne-
polské akademie a jmenován čest. členem obou těchto akademii.

v Schönbachu u Chebu (v Čechách).

doporučuje se co nejlépe P. T.
učitelům, ředitelům kůru, hudeb-
ním spolkům, obchodníkům při
dodávce hudebních nástrojů a sice:

Specialita: **Mistrovské housle**, se smyčcem a uzavíra-
telným pouzdrům, flancem vylo-
ženým k nosení, i obalem a franko
za 10 zl. r. č. Dále **housle**,
smýčce, **jemná koncertní čella**, **ci-
ciery** s nejčistším hmatem, **ky-
tary** s nejčistším hmatem, koncertní **flétny**, ze dřeva
grenadilového, C-H spodek, koncertní **klarinet** ze
dřeva grenadilového, C, B, Es, D. **Pousdra** na housle.
Dále **struny** a veliké souč. atí jako příslušenství k
nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejlepší.
Obchodníci přiměřenou sračku. — Zevrubně cenníky
zdarma a franko.

Zásilkou na dobříku (Nekonvenující se ochotně vymění.
Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně, hned
a co nejlevněji se účtují.

823 Ukázky dobrozdání.

Velvary, dne 25. list. 1897.

Čtený pane!

Co se tento týden obdrženo cello týče, mu-
sím Vám skutečně vzdati nejvřelejší díky, jsem ne-
smírně potěšen, neboť jinde podobný nástroj nekoupí
nikdo tak levně jako u Vás

Nástroj ten je tak dokonalý, že netřeba mně
výrobitele doporučovat, ani nástroj tento doporučuje
jej sám. Přijměte ještě jednou mé nejvřelejší díky za
tak vzorné obsluhu a přeji Vám, by závod Váš na-
šel hojnost odběratelů a tak ku chvále Vaší zkvétal.

Se srdečným pozdravem Váš přítel

Č. Bubeníček, úředník v cukrova u

Kneippiani pozor!

Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:

„Za Kneippem“

s 43 krásnými obrázky.

— Cena 1 zl. r. č. —

Nechť neschází v žádné knihovně pravého mí-
lovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!

Na skladě má spisovatel její

LUDVÍK HORA,
ve Chvojné u Pardubic.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na
zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
velečestným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
sím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžité posily
oslablým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plíce a re-
konvalescentům poskytuje sklenička ře-
ckého vína: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHATER
SEC** méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Právě vydána

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(„Tobě, Pane, na výsosti . . .“)

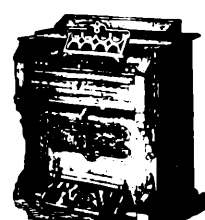
složil **František Pieka.**

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hla-
sy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 15
kr. netto.

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské)
hlasy s průvodem varhan nen har-
monia. Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr.
netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český kni-
kupec v PRAZE, vedle Národního divadla.

Prvý český závod hudební.

Jan Hromadník

stavitel pian a pianin

Praha,

ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky
na převlečníky a haveloky

z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennický v Humpolci.

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utiňující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

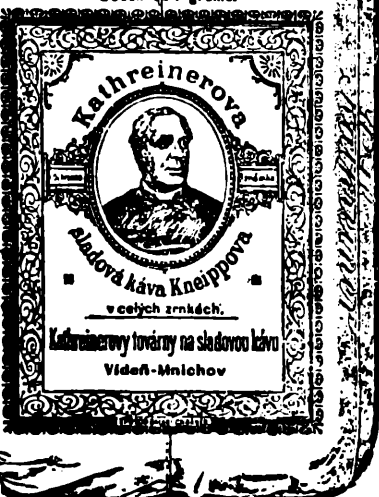
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

PRAVÝ

Cena balíčku 25 kapek (50 halířků).

Obsah 500 gramů.

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

demie byla sdařilá. O jejíž zdar stákal se největších zásluh p. Teichman, jenž s nevšední pílí, úmysl a ochotou cvičil a učil.

První okresek župy Orlické jednoty: Hradec Králové, Kukiety, Nechanice, Nový Hradec Králové, Plošticko, Prácheňské Předměstí a Velká Skalice pořádá v neděli dne 26. června 1898 veřejné cvičení na pozemku vedle hotelu „Hutla“ na Prácheňském Předměstí. Začátek cvičení o 8. hod. odpol. Společný východ s hudbou na cvičišti a půl 2 hod. odpol. z té lovištní Sokola Královéhradeckého. Pořád: 1. Dorost: a) Prostná; b) Nářadí; c) Běh o závod. 2. Členstvo: a) Nářadí s jedním střídáním; b) Různosti a hry; c) Cvičení prostná. 3. Koncert hudby Sokola Třeboho-vického, osobním řízením p. V. Jaroměřského. v sa-hradních místnostech hotelu „Hutla“. 4. V 8 hodin večer věnoček v sále tamtéž. Vstupné na cvičení i do koncertu 20 kr., vyhraněná místa 30 kr., rodina (tří-členná) 60 kr. — Vstupné do věnočku: osoba 60 kr., rodina 1 zl.

Z. Malešova. Dělníka ve dvoře pana bar. z Dalbergu po letech z Vídně přišel návštěvou potěšiti syna, as 20letý J. Carda. Aby doma ukázal, čemu se tam naučil a jak je teď osvědčený, poučil slavnosti Božího Těla, při níž velice pohorlivě se choval. V Ma-lešově však takové osvědčení neobstálo ještě rozuměti, proto dali jej zatknouti, načež v Kutné Hoře odma-nili ho 6 týdnů vězení a patřičnými posty. Polehča-jící okolnost měl tu, že před tím šel se hojně přý-větčným výrobkem: „samozhánou“ p. Sehnicka z Č. Janovic.

Z. Kutné Hory. Slovanští hosté přibylí k nám z Kolína v kočárech. Přivítali je zástupci města. Jmenem Chovratů odpověděl Mazura, jmenem Rusů Komarov a Brandt, jmenem Slovínů dr. Srnc a Ivan Hribar, jmenem Slováků Dula, jmenem Bal-harů Georgov, jmenem Poláků Lewandkowskí, Grabow-ski a Smolek. Tento vykládal význam německé triko-lory, v níž černá barva značí, že vyhubení slovanští Polabané, červená značí prolitou slovanekou krev a bílá německý výstřek z naší práce. Poláky a slo-vanaky hosty zaujímá dvůr, v jehož síni byl zvolen Wladislav Jagaillo za českého krále, chrám sv. Bar-bory a jiné naše památky. Slovanští hosté uvítala Kutná Hora slavně. Škoda, že její předáci u vesla jsoucí nepřestují vzájemnost a shodu doma. V Praze vyslovili Rusové i Poláci své podivení, že slavnosti Palackého odbyly se bez slavnosti církevních. U nich bylo by přý něco takového nemožno. Když jim Češi vysvětlili, že v Čechách tupí radikální frakce kněze krontili nad tím hlavou. Že by tupili biskupy, tomu nechtěli věřiti. Když jim vysvětleno, že „Podvysoké Listy“ jsou v tom pravým virtuosem a že kalem a špinou třešňí katolíky, kněze, ba že i biskupa hanobí nestoudně, že ho viní i z denunciací, projevíli nad tím své ustrnutí a ošklivost. Kdo chce u nás v Hoře býti chlapíkem a politikem, musí především nadávati duchovenstvu, musí mluvití třeba i proti vysoce po-staveným osobám jako titulují se kořalové u Markuš anebo jako činí „Podvysoké Listy“. „Jak dlouho, Catlinino, budeš ještě zneužívatí trpělivosti naší“, tak volal kdysi slavný Říman na zrádce a hanobitele vlasti. Jak dlouho bude ještě podvysoký plátek ha-nobiti, terrorisovati a podezřívati počestné měšťany Kutné Hory? Podporovateli tohoto časopisu jsou s okresní a městskou politikou v koncích. „Labaké Prouty“ vyřídili tento Augiášův chlív, takže panstvu bylo velice zle. Tu pomohla z nouze návštěva J. B. Milosti a slovanských hostů. Prvnímu nadávali, druhé oslavovali a tak aspoň na čas obrácena pozornost obyvatelstva jinam. Umlčet však všechny neplechy, které se v Hoře a na Kutnohoraku od r. 1891 dějí, více nelze. Katolické a vůbec slušné obyvatelstvo pro-hlédlo, hlásí se ke svému, doba účtování, odměny a soudu naděla.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dílna: Bubna 618-VII — Sklad Elištiny št. 24

Zasláné sochy andělů a „Těla“ jsem obdržel; jsem úplně spokojen s uměleckým provedením i mír-nou cenou a zároveň s díky vyrovňávám účet svůj. S úctou veškerou

P. Frant. Teska,
Svojanov, dne 18. dubna 1898. farář.

(Zasláno.)

Jednotě bohoslovení královéhradeckých na zakládání venkovských knihoven dobrotně dále darovali:

Vdp. Ign. Horký, pens. děkan týnišský v Heřmanově Městci 10 zl., dp. Frant. Pour, vice-rektor bisk. kněžského semináře v Hradci Krá-lové 2 zl., vp. Jan Sobotka, kaplan tamtéž 1 zl., vp. Jan Černý, kaplan tamtéž 1 zl., dp. Antonín Mífek, farář v Modletíně 1 zl., dp. Vincenc Eri-bach, farář v Bystrém u Nového Města 1 zl., vp. Jan Procházka, kaplan v Bystrém u Poličky 2 zl., vp. Jos. Kulda, kaplan v Hořicích 1 zl., vp. Jos. Nováček, kaplan v Proseči 3 zl., dp. J. Morávek, farář v Klášterci 1 zl., vp. Jan Vaníček, kaplan tamtéž 1 zl., dp. Mikoláš Simon, farář ve Svratce, 1 zl., vp. Jan Kostkan, kaplan tamtéž 1 zl., dp. Jan Kaška, farář v Kuklenách 1 zl., vp. Jos. Paulus, kaplan tamtéž 1 zl., vp. Fr. Kraus, kaplan tamtéž 1 zl., dp. Tomáš Kouřil, o. k. gymn. pro-essor v Rychnově n. Kn. knihy v ceně 7 zl. 60 kr., dp. Pavel Langer, farář v Čihošti 1 zl. Všem těmto šlechtným dobrodincům voláme upřímně: „Zaplat Pán Bůh.“

Za odber pro zakládání venkovských knihoven Jednoty bohoslovení královéhradeckých:

Fr. V. Kubíček,
a. & jednatel kn. odb.

(Zasláno.)

Lidumilnému občanstvu

Veliké neštěstí stihlo chudou obec Hradec Králové. Hrdný požár, který vypukl 18. t. m. o půl 12. hodině dopolední strávil veškerý majetek nejhudšího lidu v jeho nepřítomnosti tak, že lidé ti, vrátivše se z práce domů, našli toliko seštiny svého došti nuzného přibytku. 42 rodiny, jež by-dlely ve 14 vyhotelých domcích, jsou bez pří-střeší, bez oděvu, prádla a bez veškerých pro-středků životních.

Prosíme každého, komu možno uděliti al-mužnu sebe menší, aby tak učinil.

Příspěvky peněžité, jakož i obnošené šatstvo, prádlo, obuv, starý nábytek ná-dobí atd. s díkem přijímají: V Novém Hradci Králové: Obecní úřad; v Hradci Králové P. T. pp.: V. Weinhengst a Stanislav Červený. Veškeré příspěvky budou s díkem veřejně kvitovány.

Chťeš zameniti podomní žebrotu nepoškoze-ných na úkor nešťastných, prosíme, by příspěvky zasílány byly toliko jmenovaným.

Kdo rychle dá — dá dvojnásobně.

Za blahovolné přijetí této prosby snažně žádá podepsaný výpomocný komitét.

V Nov. Hradci Král., dne 19. června 1898

Stanislav Červený,
Viktor Weinhengst,

Václav Jandík,
starosta.
Václav Machek,
Karel Kalát.

(Zasláno.)

Panu Antonínu Svobodovi, rolníku v Sopotnici. Nemáte ještě na tom dost, že si na mém majetníku po mnohá leta samé svévolnosti dovolujete, ani na tom, že jste o mne mluvil naprávdu, že jsem za svého katechetství v Kostelci n. O. 12 hodin vězením byl trestán, musel jste mne ke všemu ihned znova žalovati o útraty soudní, jež jsem, aby sporům byl konec, dobrovolně převzal a tak mně nové útraty a nemůže působiti? Byl bych to během měsíce bez po-mínání zaplatil. Ostatně jsem myslil, když vás u soudu nazývají Sopotnickým kavalírem, že nespěcháte na několik zlatých. A sotva jste dne 8. května od soudu domů přišel, abyste své kavalírství dokázal, začal jste na mém majetku nové svévolnosti dělati a od to-ho dne v nich pokračujete, abyste mne dle svého přání utrpal. Poněvadž vaše jednání proti mne jest již ne-snesitelné, a aby se vědělo, že já vám křivdy nedě-lám, sděluji, co vysoký církevní úřad píše proti vám na c. k. okr. hejtmanství v Landškrouně: „Dovídáme se, že na zádušních pozemcích v Sopotnici mnozí š... sejmena Antonín Svoboda značné škody — — —“ Dotyčnou listinou mohu vám, kdy libo, posloužiti.

V. Valgl,
farář.

(Zasláno.)

Jak člověk pro nepatrnou věc, se státi může pověstným!

Odpověď redaktorovi p. Hejnicovi na správu v „Pod. L.“ se dne 18. t. m. Janu Jelínkovi (rytíři smutné postavy) adresovanou.

Marné namáhání p. Hejnic! Vy už nemůžete žádného poctivého člověka urazit, Vám se již každý jen směje, poněvadž jste sklesl z redaktora „Pod. L.“ na pouhého nadhánitele, na dozorce tajného tribunálu, který zavře, resp. pošpiní na komando.

Vám byla slušná odpověď málo. Na slušná slo-va jste odpověděl hrubstvím Vám vlastním, na které máte patent.

Zvedám rakavici mi vršenou a uhlídáme, jest-li starý obrforát před takovým sajcem — viz dr. Rašín vezme do zaječích!

Trefnou zmínku učinil jste p. Hejnic o „Slo-vance.“ Jestli pak jste ale také při té vzpomněl na okolnost, jak jistý pán, který nyní dává ton na okres, právě před „Slovankou“ v prájedě vyrovnal svůj účet s takovým redaktorem, jakým jste Vy, který též tak ferosluš a nestoudně napadal občany? Nežmírá p. Hejnice nic na tváři?

Nyní však k věci: Proč p. Hejnic neuveřejnil moji odpověď na zasláno v „P. L.“? Jednoduše proto, že by sám sebe ze lži byl usvědčil! Anonymně trhat doveď každý chlapec, zejména takový redaktor, jehož trakař, na němž nyní rozuemy své po okres rozvází, se již před maturitou poválivě byl porouchal! Neví ze p. Hejnic na jednání své před maturitou pamatovat?

Slova, která jsem řekl Jeho Bisk. Milosti, ne-týkala se ani rozřívání konfiskovaných „P. L.“ ani jich přinešení, o čemž té oběle v Křeseticích nikdo nevěděl, ovšem týkala se nemotorného vtipu z „P. L.“ podobného dnešním o jazyku farské kuchařky, jemuž se všichni přítomní i těch jedenáct obecních starších z Křesetic p. Hejnicovi od jisté doby dobře známých ardečně zasmálo.

Rovněž je lži, že bych při schůzi župní hasičské je-dnoty mluvil o někom nešetrně, naopak chválil jsem přičinění Jeho Bisk. Milosti, že u nás zařazena byla fara atd. ož p. Hejnicovi, služebníčkovi našich po-věstných rytířů bez víry nebylo vhod, jako vše, co se týká pana biskupa, o němž píše způsobem tím nej-surovějším a nejsprostším.

Co se porady Roztěžské týče, jáme žádostivi sku-tečně na pokračování a budeme vědět, jestli p. Mo-ravec mladší aneb Jelínek měl pravdu, a jestli p. Moravcevi aneb Jelínkovi spěsobi další správy o tom více lekrace.

Jan Jelínek, jen pravdu p. Hejnic a pak si spolu pohovořím, ož již o p. Snížkovi aneb o Vaší ma-ta-ritě! NB. Vedle Puchře jsou Kluky a ten Pán, bude zajisté vědět, co to znamená!

V Křeseticích, 22. června 1898.

Jan Jelínek.

Ku zhotovení
všech řezbářských prací, v každém slohu,
v přesném a čistém provedení
odporučuje se

Josefa Soudila
závod řezbářský
v Hradci Králové.

Zvláště dovoluji si upozorniti P. T. vele-d.
duchovenstvo a slavné správy škol na svůj
nově zařízený sklad **jemné řezaných křížů**
visacích i stojacích pro kostely, školy a
domácnosti.

Ceny velmi mírné.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a psá-dá se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk	za 15 kr.
1 v poloprátně váz. výtisk	za 22 kr.
1 v plátně váz. výtisk	za 26 kr.
1 v plátně váz. se slaceným křížkem	za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávký budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zasílání svázaných ústů, diti se bude zásiłka Nápěvů při objednávce do 4 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž račteš pl. t. objednatel přiložíti na porto.

Při 1 výtisku 3 kr.,
2-3 „ 5 „
4-6 „ 10 „

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v zasedb.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal, na do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí 1. sešitu i cenu oznámíme po vyjítí jeho v Obnově. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro spěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaniím — Otče náš, Zdrávas Marie, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěv“ po ruce nemají.

Aby při spěvu náležitě se dbalo slovného přízvuku, vy-snadněna jest v „Nápěvech“ tučnějšími tiskem alabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písní označeno, odkud nápěv vzat byl.

Učte se z dějin! Naši mládež podává starý vlastenec. II. vydání stran 62. 8°. Cena snížena 10 kr. místo 15 kr. 100 kusů 8 zl. frankované. Vhodná příležitost za cenu levnou rozšířit četbu časové poučnou.

Poučení pro katolické jinochy a panny v osadách smíšených o manželství dovoleném a manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující Str. 26. 8°. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivě 1 výtisk 2 kr.

Obrázky ze smíšené osady I.-IV. ka-tolickému lidu na osadách smíšených napsal Frant. Míma. V rousé zábavných obrázků ze skutečného života ka-tolického lidu v osadách nábožensky smíšených líčí spi-sovatel a přesvědčivými důvody objasňuje záhubnost smíšených sňatků. Stran 168. 8°. Cena frankov 48 kr.

Cvičení snoubenců. Ku potřebě duchovních správců i katolických snoubenců upravil a konal Antonín Kaška, farář v Chlencích. Stran 44, registr. 8°. Cena brož. výtisku 26 kr. Vázáno červené v poloprátně se slacením 40 kr.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Zpra-meně českých čerpal a českému lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlencích. Str. 20. 8°. Cena 8 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr. Přisobení autora obou předchozích děl v duchovní správě je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby ob-vyklou cestou reklamy potřeboi bylo na práce p. děkana Kašky upozorňovati.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de ocelu“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,
do sakristie s modlitbami kněze při obhlášení
bohoslužebných rouch.

Krásné provedení písmem i spůsobem misionářským. Pro-dávají se zalepené (po 15 kr.) i nezalepené.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Zvěsti z východních Čech.

Z Černošic-Čáslavce. (Osava Palackého.) K návrhu svého starosty, poslanca pana Jaroše, vyslal slavný okresní výbor jaroměřský veškeré okresní výbory v celých Čechách, by k tomu působily, aby v předvečer stoletých narozenin Palackého na oslavu jich páleny byly ohně na návrších u každé vesnice. Většina jich odpověděla, že říditi se budou dle pokynu okresního výboru jaroměřského; to však co jsme od nás viděli, dokázalo, že všude v českých okresích a českých obcích slavně narozeniny našeho „Otce vlasti“ oslavili. Obecní zastupitelstvo Černošicko-Čáslavské, Sokol Černošický, Hospodářská beseda Černošicko-Čáslavská a sbor dobrovolných hasičů, jakož i veškeré občanstvo sešlo se dle usnešení slavnostního výboru o půl 7. hodině před školou a po seřazení průvodu za spívání vlasteneckých písní táhli jsme na blízké návrší „Práslavka“ zvané, nejvyšší to bod ve výškolí. Tam již od rána sváčeno bylo dříví, roští, souchy a hořlavé látky všeho druhu, z nichž vystavena velká a vysoká hranice. Kolem návrší potom postaveny byly sloupky, na něž připevněny byly raketové fontány, slunce, rakety atd. Slavnost začala řečí poslance p. Jaroše, který krátce vysvětlil zásluhy Palackého o národ náš a na konec provolal „slávu“ Palackému, což veškerý zástup mnoha set hlav čítající po něm třikrát hloucně opakoval. Pak zapěny písně „Kde domov můj“, „Hej Slovane“, zapálena hranice a vypuštěna raketa. Všecky obce okresu jaroměřského čekaly na toto smámení a hned po nás i ony své hranice zapálily. A tu naskytlo se nám divadlo čarokrásné! Tisíce ohňů jsme pozorovali, jeden mohutnější druhého; viděli jsme ohně na Česko-Skalicku, Náchodsku, Novo-Městsku, Opocenskku, Kostelecku, Rychnovsku, Hradecku a Pardubicku. Hořčiku a Jičínku, všude kolem nás nesčíslné ohně plály. Pouštění raket u nás řídil pokladník cukrovary pan Valdek a rakety každého překvapovaly. Jedna ekvotnější než druhá a pouštěny několik současně. V prostředí strážné sestavil pan učitel Zilvar z rozstřátých lampiónů obrovské P., což se velmi krásně vyjímalo. Rány z hmoždíků nejprve z blízka jako rachot brouna a zdál se jako ozvěna dodávky ještě hlubší dojem. Teprv po 11 hodině vraceli jsme se domů, slavnostně nadšené vědomím, že zažili dojmů slavného toho večera nikomu z paměti nevymizí a že zejména mládež jež v tak hojném počtu slavnosti se zúčastnila, nikdy nezapomene, jak otcové jejich oslavovali velikána Palackého, kterýž vlastní život svůj posvětil.

Z Chrastě. Chrast oslaví památku velikého Čecha Palackého přiměřenou slavností v neděli dne 26. června. Slavnostním řečníkem bude slovatý p. MUDr. Karel Schmöger. — (Antisemitismus v Chrastě.) V posledních několika letech rozmnožili se židé u nás tak, že zřídili si již soukromou školu, že v ní „samospasitelná“ blaví hraje roli, každý si domýšlí. Největší obchody jsou skoro vešměs v rukou jejich; dělný lid domácí i okolní v továrnách za bídný peníz jim otročí. Každým rokem některý dům padá do rukou jejich. Minulého roku koupili židé domy dva — jeden z nich koupiti chtěl nejd. biskup pro katol. jednotu — že k tomu nedošlo a dům, že přece dostal žid — přinesli jsme již dříve. V domech těch zřizeny nyní továrny na věci člověčenstvu nevyhnutelné potřebné — na paruky totiž a „osvětu“ (kořalku). Letos opět měli židé dva domy v „prádle.“ Občané však chrastští vidouce, že kdyby to tak dále šlo, celá Chrast by byla v rukou židů, umluvili se, a dům asi za 12.000 zl. koupila občanská záložna. Druhý také asi sotva padne židům za oběd. Nemůžeme než jednání toto schvalovati. Zajisté je nejvyšší na čase, aby české peněžní ústavy toho si všimly, by půda nedostávala se do rukou národních našich nepřátel — Němců totiž a židů. Stálým jen mluvením vlast se nezachránit, ale skutkem. Budme tedy, vlastenci a antisemity skutky a ne slovy!

Z Čeravlova. Kat. národní Jednota jinochů a mužů pro Černilov a okolí důstojně oslavila za spolupůsobení sl. Cyr. jednoty Černilovské památku 100 narozenin velikého Čecha, otce národa Františka Palackého v neděli dne 12. m. června 1898 v sále hostince p. Jandíka v Černilově. Ač počasi bylo velmi nepřiznivo, přece řeč, jež o životě, působení a významu Františka Palackého proslavil p. t. p. Dr. Ferd. Beneš, profesor z Hradce Králové, vylechlo velmi četné shromáždění obecnatvo. Přednáška provázena byla s napjatou pozorností veškerým shromážděným obecnatvem. Veškerí předáci katoličtí byli přítomni, a milý pocit ovládal srdce naše, že vzdor všemu terorismu i rozvážní živlové strany evangelické byli přítomni. Čest jim za to! Druhý část programu: Tylova báchorka „Jiříkovo vidění“ byla provedena zdařile, typicky věrně. A věru zasluhují si všichni páni i slečny, v kuse známém přebíhají veškeru chválu! Všechny úlohy hlavní byly v rukou velmi spolehlivých. Pánové: Bělák (Severin), Vanický Jar. (Jiřík) sehráli své úlohy besvadně; pan Jan Hojný, jako Bonifác, byl jak maskou tak typem svým i přednesem výtečným, neméně „podařeným“ byl i pan Jedlička jako Honza. Šviháci i fešný novinář pánové: Kutík, Malý Fr., Bednář, byli správně představeny. Ze složen nevíme věru, kterou bychom po-hvátili, obzvláště, hrály všechny s takovým zápletem a přesvědčivostí! Slečna Malá jako Zuzana okouzila posluchačstvo milým svým zjevem. Sl. Bož. Houska podala věrně emancipovanou Efrasinu, neméně líbila se sl. Škopova svým stříbrným hláskem; Kačenka (sl. Skalická), Verunka (sl. Fr. Hojná), Kalonková (sl. Fracová, Říha (p. Jiří Hojný) byli věrnými typy venkovand. I menší úloha Zouvalova (p. J. Hojný) byla s porozuměním podána. Obecnatvo v živé náladě vylechlo výtečně sehraný kus provádějící typické scénky mocným potlesem, mile bavě se a neposuzujíc, že čas tak pokro-

čil rychle, že téměř loučila se noc se dnem, když přelstavení bylo ukončeno. Pak rozprúdila se živá zábava volná! Den této oslavy Palackého vpiše se každému účastníku hluboko do srdce!

Z Kutnohorska. Na památku zrušení roboty usnesli se zástupci obcí Kutnohorska, zvláště pak bývalého panství maleševského, pořádati velikolepou celodenní slavnost národní ve prospěch Ú. M. Š. v Malešově a Roztězkých láznicích dne 21. srpna. Podobná slavnost na panství Zámuckém dne 5. července.

Z Vamberka. Na opravu chrámu Páně ve Vamberku zasláno 6 zl. 90 kr. jakožto výnos sbírky, uspořádané dvěma členy Katolické Jednoty mezi dělnictvem továrny staropacé a upřímným „Zaplal Pán Bůh“.

Z Police nad Metují. Zdejší křesťansko-socialní jednota „Vlastimil“ pořádá v neděli dne 26. června v místnostech hotelu „Na poště“ dýchánek k oslavě Fr. Palackého. Pořádek: 1. Básnický proslav. 2. Řeč slavnostní o životě a působení Fr. Palackého, proslaví p. Vladimír Hornof, spisovatel. 3. Zpěvy. 4. Volná zábava. Začátek o půl 6. hod. odpol.

Z Rychmburka. Narozeniny Palackého oslaveny byly u nás v Rychmburce stělbou z hmoždíků a ohněm, zapáleným na vyvýšenině u „Vochozu“. Krásný byl odtamtud pohled do kraje, kde na kopcích až ke Kunětické Hoře bylo viděti planoucí ohně.

Ze Studence. Naše sv. josefská Jednota od bývala v neděli ve svých místnostech valnou hromadu mimořádně dříve k váli oslavě jubilea velikého dějepisce našeho Fr. Palackého. O zájmu a činnosti Jednoty naší svědčí obyčejné hojně účastenství jak domácích, tak i hostů přibylých zvláště z Jilemnice. Schůzi zahájil zaslanou vldp. předáka náš po přivítání hostů pozdravem Jednoty: „Zdat Bůh“. Zmínil se o účelu svolání mimořádně valné hromady a v další vzletně řeči své rozvinul program činnosti Jednoty směřující ku zlepšení poměrů jak hospodářských a zemědělských, pro zdejší krajinu dosti nyní důležitých, tak i k uvědomění národnímu, jako nám právě po aktyje příležitosti jubileum zmíněné. Po přetižení zprávy jednatele byla přednáška o spracování výrobků mlékařských, másla a syra, jež zvláště pro hospodyně laskavě převzala a pěkně pronesla p. Tauchmanová, a po zajímavých kusech jak žertovně pronesených, tak i hudebních přednášel p. Háek „o životě a činnosti Fr. Palackého“. Přednáška vylechnuta se zájmem, po ní pak zapěny národní písně. Když program valné hromady vyčerpán, byla volná zábava, jež přitčením našeho hudebního kroužku velmi živá byla. Máme za to, že všichni v té milé naší Jednotě jako vždy, tak zvláště na této schůzi dosti se počtíli i pobavili, a protož další zdárné činnosti její provoláváme z hloubi srdce: „Zdat Bůh“!

Z Libřic. V neděli dne 30. května o 2 a půl hod. odp. konala se u nás veřejná schůze v hostinci pana Špatenky. Dostavilo se přes 300 účastníků, zejména rolníci okresu královédvorského, jaroměřského, novoměstského, opocenského a královéhradeckého Pan Hráský poslanec MUDr. Dvořák z Opocna promluvil o politické situaci, objasňoval pohnatky zuřivého počinání Němců a přičiny německé obstrukce a ukázal také na bořivou činnost radikálů a pokrokářů. Toho času „národní“ socialista a „spiritistický“ realista J. Pavlík začal pak dělati poslanec Dr. Dvořákovi výčitky. Tento je prohlásil jednak za nepravdivé, jednak je poopravil a vysvětlil. Protože si počínali socialisté drze, sázali si rolníci další řečnický odchovance a dopisovatele hradecké „Osvěty lidu“ a páni národní i nenárodní socialisté se museli vytráti. Pan zsmyslovat Jan Jaroš na počátku své řeči ostře odsoudil jednání socialistů a v důkladné řeči pak objasnil své návrhy, které ve prospěch rolnictva byl učinil. Posluchači přijali jeho vývoły s pochvalou.

Z Bělehradu. Zdejší anenské slatinné lázně do dne 16. června navštívili 204 hosté slatinných koupelí používající a mimo to více turistů a hostů na letním bytě.

Z Bohuslavic. Dne 9. června odbyval spolek „Václav“ svou měsíční schůzi v sále obecního hostince. Přednášel dp. místopředseda sousední Jednoty Dobrušské Vlad. Hornof: Zač má i rolnictvo liberalismu do děkovat zlého. V delší nadšené řeči žertem i vážně fakty dokazoval své tvrzení. P. přednášejícímu dlouhou trávající potleskem povstáním a díky vzdáním souhlas tlumočen. Dne 13. června večer stělbou, průvodem a hudbou po obci — pálením hranice na kopci t. sv. Králíkové oslavena zde památka Palackého.

Z Horky v Chrastě. Letošního roku dne 5. února zemřelý zbožný rodník náš, pan Josef Dvořák, krásnou památku obci naší po sobě zůstavil. V poslední své váli totiž ustanovil, aby dědici jeho pro obec horeckou pěkný kříž nechali zhotoviti. Dědici váli zesnulého vyplnili, nechavše v sochae p. Pavlíka v Chrastě asi za obnos 240 zl. důstojný kříž vytesati. Pro postavení kříže jiný občan zdejší, p. Alois Vrabka, zdarma přenechal značnou část svého pozemku. Synové zesnulého dárce vlastním nákladem a vlastní práci přispěli k upravení darovaného pozemku pro znamenitý odkaz. Obec pak horecká ochotně převzala na sebe v budoucích dobách opravu svatého kříže. Když vše již vykonáno bylo a svatý kříž nad Horkou postaven byl, synové dárce, vedeni veleđstojným panem děkenem chrasteckým, Janem Kobrem, požádali nejdůstojnější arcipastýře našeho, Eduarda Jana Nep., biskupa královéhradeckého, aby znak spásy naší, kříž posvětil. A nejdůstojnější arcipastýř náš, ačkoli ještě nezotavil se z únavy cest visitačních, přece laskavě slíbil, že kříž horecký posvětil. V neděli dne 19. t. m. ve tři čtvrtě na 10 vyjel nejdůstojnější pan biskup se zámku Chrasteckého doprovázen asi 20letným banderiem rolníků Horeckých a Mez-

hofských. U slávohrany před Horkou, kde očekával nejdůstojnější pana biskupa pěkně seřazený průvod ze školních dětí, družiček, zástupců obce, hasičského sboru, kněží místních a velikého zástupu lidstva, kterýž nedbal nepohody dne toho, uvítán byl nejdůstojnější arcipastýř p. děkanem Janem Kobrem. Uvítací řeč k velepastýři za obec horeckou pěkně pronesla vnučka zesnulého dárce, Anastásie Dvořáková, podavši Mu při tom krásně anutou kyticí. Pak doprovoben byl nejdůstojnější pan biskup ku kapli sv. Anny, před níž k zbožnému shromáždění promluvil velice krásnou řeč, o které se přistě zmíním. Na to J. B. M. světlí kříž Po posvěcení svatého kříže jiná vnučka zesnulého dárce, Františka Štěrbova, pronesla pěknou řeč o sv. kříži, v níž na konci modlitba připojena, aby svatě znamení to obci naší povždy ochranným bylo štítem. Pan starosta zdejší, Jan Sládek jmenem obce poděkoval nejd. arcipastýři za ochotu, s kterou posvěcení svatého kříže na se vzal a vykonal. Nejd. arcipastýř podepsal se pak v pamětní knize školy horecké. Na to sloužil vdp. děkan chrastecký sv. mši, při níž krásný zpěv přednesen. Tot zásluha pana Fr. Mošnera, učitele, který o zdar slavnosti velice se přičinil.

Z Lukavice u Kyšperka. V neděli nedávnou konala hospodářsko-čtenářská beseda slavnostní schůzi na památku 50. výročí zrušení roboty. „O robotě“ před r. 1848 a po něm“ pojednal vp. Adolf Hubálek, kooper. v Něm. Rybné, rodnák zdejší. Po přednášce asi hodinu trávající zaveden byl přátelský rozhovor, do něhož zasáhl zase vp. a jakožto první krok ku svépomoci označil potřebu v místě zaříditi pekárské družstvo chudý lid dostal by tak nejlacinější chleba pečivo. Doufáme, že ta dobrá myšlenka se uleří a vejde ve skutek.

Z Podvysocka. Již po celý měsíc červen bylo v kraji zdejší veliké sucho. Rolnictvo toužilo po vlaze, jež po dvou dnech náhlého ochlazení se dne 22. června dostavila. Bohužel, že s touženou vláhou přišlo na některé obce také obávané krupobití. Méně škodilo v osadách mezi Vysokou a Kolínem, velice však v krajině od Malešova k Čáslavi.

Z Nového Hrádku u Nov. Města n. M. Od 29. května do 5. června konali zde sv. misii OO. T. J. vpp. Fr. Zimmerhackl a Fr. Klapucha. Celkem přijalo Tělo Páně 2.322 osob, mezi nimi všichni žáci a učitelé. Svěcení misijnářského kříže, který neslo 90 bílými stuhami ozdobených mláďenců, účastnily se hasičské sbory z Nov. Hrádku, Borové a Sněžné, OO. misijnářů, dp. farář z Bystré, ze Slavohova, místní duchovní a tisíce lidí.

Z Dobrušky. Sjezd a svěcení praporu křesťanské Jednoty „Svatého Václava“ koná se v neděli dne 3. července 1898. Program slavnosti. V předvečer: Lampiónový průvod s hudbou k matce praporu a kmotrům. V den slavnosti: 1.) Ráno o 6. hod. budíček. 2.) Uvítání hostů. 3.) O 9. hod. seřazení spolků u měšťanské školy a průvod na náměstí. 4.) Slavnostní řeč. 5.) Svěcení praporu na náměstí. 6.) Slavná mše sv. v chrámu Páně sv. Václava. 7.) Defilování spolků a průvod k uložení praporu. 8.) O 12. hodině společný oběd. 9.) O půl 2. hod. odp. seřazení spolků u školy měšť. a průvod do měšťských sadů. 10.) Valná hromada katolických spolků ústřední jednoty královéhradecké. 11.) Koncert. Vstupné za osobu: 15 kr. Člen s odznakem: 10 kr. Večer: „Veneček“. Vstupné: Pán 30 kr., dáma 20 kr.

Z Choceň. Katolická jednota mužů a jinochů v Choceň koná dne 24. července 1898 slavnost svěcení spolkového praporu. Prapor posvětil J. M. nejdůstojnější pán Eduard Jan N. Brynych, biskup královéhradecký. Katolické jednoty aktivě se zvou a žádají, aby v počtu co nejhojnějším, pokud možno s prapory se dostavily. Za jednotu: Výbor.

Ohledné odpisů daní při pohremách živelních nařídilo finanční ministerstvo výnosem ze dne 27. listopadu 1896, že při dvojích ročních sklizních, pak-li byly oboje živly zničeny, má se počítati celoroční škoda. Pakli i tatáž sklizeň byla v roce dvakrát poškozena, má se dle nového nařízení i ta druhá škoda vyšetřiti a při odepsání daně v úvahu vzíti.

Z Kuby se oznamuje, že mezi americkými námořníky vypukla žlutá zimnice. Vojsko generála Schafera přistálo u Baidiquiri, východně od Guantama. Očekává se brzy velká bitva.

Z Roztěk u Kutné Hory. Poutnická kaple Matky Boží ustavičně pomocí v utěšeném údolí Roztěkém blízce Kutné Hory, kamž s velikou důvěrou a tak rádi utíkají se katolíci celého kraje zdejšího a která ve dnech ponti mnohé tisíce zbožných kolem sebe shromáždí, byla v sobotu dne 18. června u velikém nebezpečí. Proti zákazu rozžala kterási paní obětovaná svíce na oltáři samém, na čez odesla; na svících těch nalezající se stuhu se přepálily, hořící spadly na plátno oltářní, které se vzňalo. Jen náhodou kolemjdoucí restaurátér lázni roztězkých, široko daleko známý dobrostí svou, p. Fr. Procházka svým neohroženým zakročím dalšímu nebezpečí učinil konec — zajisté k radosti všech nečetných ctitelů mariánské kaple té.

Z Opocna. Oslava stého výročí narozenin Palackého na Opocně pořádaná pod protektorátem města zdejšího sdruženými spolky Opocenskými ve dnech 11. a 12. června t. r. vydařila se v každém ohledu nad očekávání. V sobotu předána po průvodu v jízdně knížecí slavnostní divadelní představení dramatu Oplancia, jež velmi pěkně sehráno. Po divadle byl velký ohňostroj. V neděli byl slavnostní průvod na velké náměstí. Když sbor pěvecký zapěl chorál, vstoupil na tribunu slavnostní řečník p. JUDr. Formánek, advokát z Pardubic, ježž ve své vzletlé řeči podal pontavým způsobem jasný obraz života, působení a významu oslavence. Večerní aka-

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 1. července 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Svůj proti svým a vždy dle frásí.

Tak přece řečnil dr. Herold! Ano při kladení základního kamene k pomníku Palackého v Praze řečnil dr. Herold, ač se ozvaly hlasy, že on se k té slavnosti za řečníka nehodí. Ani nám se to nelíbilo, že muž jako dr. Herold za řečníka na oslavu Palackého byl vyvolen a čekali jsme, že se tohoto čestného výkonu vůbec vzdá. Ale nechtíce rušiti slavnostnou náladu českého národa a zvláště ne jeho jednotu, které se aspoň pro ten den zase dopracoval, mlčeli jsme.

Dr. Herold byl odpárcem Fr. Palackého a není mužem jeho zásad.

Přičin k volání po jiném řečníku bylo tedy dosti. Co se nás týká, byla k tomu jistě přčinou závažnou řeč, kterou p. dr. Herold měl při pomníku Jiřkově v Poděbradech. Tam se totiž nestýděl z povrchního, zúmyslné, proti katolíkům nezvědomité sepsané spisku líti kal potup i pomluv na hlavu církve katolické. Doufali jsme, že se p. dr. Herold neodváží ani před tváří katolických slovanů a obzvláště polských udělati ze slavnosti národní slavnost... helvetickou nebo husitskou.

Přiznáváme, že tentokrát pan doktor tak daleko nešel. Nebylo to v Poděbradech v kraji helvetickém. Ale přirozenost je přirozenost. Bez „tmy a zpátečnicků“ to pan doktor nedokázal. (K. I. č. 174.) Nepěkně zachoval heslo Palackého: Svůj k svému a vždy dle pravdy. Naopak! Svůj proti svým a vždy dle frásí. Pan Herold hlásil se zevně ku katolíkům. A nezapře snad, že nejšlechetnější zásady mravní do útletého dětského srdce jeho ba ještě do jinošského vlévala církev katolická, a to že právě jest příčinou, že přese všecek liberalismus, nedá mu srdce jeho úplně od církve, která mu jistě byla matkou duchovní, se odtrhnouti. A nebojíme se tvrditi, že co mravní síly pan doktor v sobě má, že to je ovoce katolického jeho výchování. Odkud to tedy, že jedná, jak by nejednal žádný žid, žádný protestant, žádný pravoslavný? Odkud to, že tak často mluví proti svým?

Vinu toho nese v první řadě ovšem liberalismus doby naší, kterému za oběť padl, jako mnozí jiní, i pan doktor Herold. Ale vinu toho nese i p. doktor sám. — V době, za které proti liberalismu vystupují již celé vrstvy lidí ve všech národech, a to nejvíce pro jeho zhubné následky; v době, za které nejen snad ten „ve tmách sedící lid“, ale mužové vzdělání všech stavů horlivě zase chápají se katolicismu, jako jediného léku k uhojení ran, které národům zasadil liberalismus; v době, kde se nedá zapřít, že se katolicismus

oproti neutěšeným koncům, k nimž došla „věda bez Boha“ a oproti v nešťastné sekty roztrhanému protestanství, jako znovuzrozuje, v té době by se od rozvázného vzdělance čekalo, že se přece pustí do nějakých hlubších studií o katolicismu a bude čísti i knihy katolické. Ale toho bohužel na liberálech našich neshledáváme.

A co se týká liberálů českých, vlasteneckých, tu by jim přece mělo na tom záležeti, aby v době, kde už nelze upřít, že dějiny vůbec a naše zvláště křivdí katolicismu a nadřuzují protestantům, v té době by se čekalo od vzdělance, že v prázdných chvílích pohledne se po spisech katolických, aby aspoň druhou stranu slyšel. Ale toho opět u přemnohých vzdělců neshledáváme.

A od řečníka slavnostního Palackého, bychom byli čekali, že uváže slova jeho o tom, jaká dobrodlná církev katolická prokazala i našemu národu, co se týká věd a umění a vzdělanosti vůbec, a to obzvláště ta středověká církev! Byl by jistě p. doktor Herold zanechal té otřepané fráse o tmě a zpátečnictví, nebyl by mluvil dle frásí, ale dle pravdy. Jestli na př. v hostincích nebo i na radnicích, má-li přijet biskup, lidé bez vyššího vzdělání jako n. p. Jířů v Jičíně, p. lékárník a p. stavitel v Chocni, p. Zahájský na Pace, p. Doležal v Lomnici atd. mluví dle novinářských frásí, neměl by se jim podobati doktor při slavnosti Palackého. A jestli páni podobného vzdělání, jaké se vází z Jičínského Obzoru a Neodvislosti nezachovají slušnost a cit sesurovély ukazují, mohlo se čekat od doktora a od slavnostního řečníka o slavnosti, již účastnili se domácí i cizí katolíci Slované, tolik ohledu, aby o té „tmě“, která se vždy a vždy hází na církev, aspoň mlčel.

Což tedy zbývá katolíkům českým, když ani při nejlepší vůli, při největších obtížích, neujdou urážkám liberálních doktorů? Což jim zbývá, nežli nespolehati se na nikoho a starati se o sebe.

Ovšem liberálové a pastoři ihned jsou tu s frásími zase. Každá práce katolíků o zachování sebe samých nazývá se klerikalismem, jezovitstvím atd. Každé hnutí katolické hned se vykřikuje za nevlástecké; každá obrana za bojovnost.

Ale „bojovnost“ tuto vyvolávají páni pastoři, liberálové a slavnostní řečníci sami.

Z těch přčin těšíme se po slavnostech Palackého, jež jsme oslavili jistě šlechetněji, než pastoři tupilec jeho, na všeobecný sjezd ka oliků československých v Praze. Doufáme, že se zase, jako loni v Hradci osvětlíme a vzmůžeme k novým úsilovým pracím dle hesla Palackého: „Svůj k svému a vždy dle pravdy.“

Boj proti frásím jest nejen potřebný z ohledu

ženy. Po tvářích obou přeletl zážeh růmence — i uhasl hned ve smrtelné bledosti.

A oči muže jaly se mluvit k očím blondýnky:

Ty's to moje vytoužená? Tak dlouho tékal jsem za tebou po všech cestách a stezkách života... Myslíš jsem nejednou, že usmrtí mne tesknost dřív, než-li tě najdu! Znáš tebe, co srdce moje vlastní tep poslouchati se naučilo. Poznal bych tě mezi miliony. Bez tebe celý život byl mi pouští. Zástupy krásných žen přehlížel jsem jako řady zkamenělých soch. Čekal jsem a tesknil. Určeno nám žiti vespolek, zářiti bleskem vespolem, býti nerozdvojnou dvojicí, jako dvě hvězdy na nebi. Ale doposud dělily nás mraky. Volali jsme se jako dva ptáci volají se přes rozsáhlou pustinu. Ty's však přišla. Vtvej mi, užel jsem tě a zapomínám na všechno. Užel jsem tě — a začínám žiti...“

A současně mluvily oči dívčiny k protějšku: „Byla jsem dosud jako ovčeka oddělena od stáda, nevědoucí, ke komu se má přituliti. Byla jsem jako břechtan vztahující spleť svou v prostor a nenalezající nikde opory. Myslí svou jsem té pochovala; tušila jsem té srdcem. Za soumraku a na úsvitě cítila jsem dotyk neviditelné ruky, slyšela jsem hlasy úst neviditelných. Ústa ta pravila: Vstaň a buď; miláček tvůj přichází. Chvějíc se štěstím, otvírala jsem oči a vztahovala jsem ramena, ale ničeho užítí, nikoho obejmouti jsem nemohla. Tenkrát polévaly mne horké slzy a v slzách rozplývala se má tesknost. Ale nezměněna

církevního, nýbrž i z ohledu národního. Čím více pravdy katolické dostaneme do národa, tím méně bude frásistů. Čím více vlivu zjednáme pravdě na vyvstání povah, tím více bude míti národ mužů sobectvím neposkvrněných, schopných býti slavnostními řečníky při oslavování velikánů našich, Dež Bůh, až bude se odhalovati pomník Palackého, aby katolíci nebyli zase uráženi, ale aby se mluvilo — dle pravdy.

Řeč dr. Schmoegra o Františku Palackém v Chrašti.

Vaše Milosti Biskupská! Veletěné shromáždění! Rozmilí krajané!

Správný-li výrok proslaveného řečníka i kazatele, francouzského biskupa Fenelona, že pouze ten zasluhuje slechu, jehož slovo slouží myšlence a jehož myšlenka pravd i ctnosti, pak zbytečná jest dnes úzkost má, kteréž nikdo před posluchačstvo vystupující zhostiti se nemůže, pak smím doufati, že mi slavné shromáždění dopřeje slechu a to slechu láskavého. Neboť, jestli nikdy, dnes bude sloužiti slovo mé myšlence, pravd i ctnosti!

„Nezbývá mi než toužebné přání, aby Bůh požehnatí ráčil dílu mému, tak aby hojně posloužilo národu našemu ku poznání sebe samého a k uvědomění se v tom, čím jest a čím býti má. Roznítiti se kde čtením jeho v srdci následitěm lásku ku pravdě a právu, k řádu a králi, ke vlasti a k národu více a více, bude mi to za všechno úsilí mé tou nejmilější odměnou.“

Slova tato napsal dne 8. března 1848 v předmluvě k prvnímu dílu památných svých „Dějín národu českého“ František Palacký; slovy podobnými provázel poslední část díla tohoto r. 1867. a v doslově svém k Radostu praví r. 1872. zase: „Poslední slovo mé jest srdcečné a vroucí přání, aby národovci moji v Čechách i na Moravě, v jakémkoli postavení se octnou, nikdy nepřestávali býti věrni sobě, pravdě i spravedlnosti.“

Lásku tedy ku pravdě i ctnosti vznítiti dílem svým životním přeje sobě spisovatel na začátku díla svého, na cesty pravdy i ctnosti poukazuje národ svůj, konče dílo to o 20 let později a poslední přání kmetu již již v hrob se sklánějícího a brzkou smrt svou tušícího není jiné, než aby národovci jeho nikdy nezpronevěřili se sobě, pravdě i spravedlnosti.

Proti oslavě muže, který národ svůj takovými vedl cestami a sám také po nich kráčet, nemůže snad býti odporu a vidíme skutečně, že vládné potomstvo hlavou království počínaje až do nejmenších dědin slaví, jak nejlépe může, sté narozeniny Františka Palackého, jenž spatřil světlo Boží v Hodslavicích na Moravě dne 14. června 1798. Jednomyslnost, s jakou veškeré třídy národa bez rozdílu stavu, „povolání i smýšlení politického oslavu té se účastní, jest tak neobyčejná, že případně bylo poznamenáno, kterak osla-

zrodila se opět s novým soumrakem, s novým úsvitem. V nejživějším zástupu lidském cítila jsem se osamělou jako na poušti. Celý svět vyplněn byl tebou a ja nikde nalézti tebe nemohla! Sklápěla jsem hlavu na prsa jako květ, jehož stvol podpat byl. Říkala jsem: osud zrna zanešeného na opuku, toť csud tvůj, ó ubohé s dce mé! Ale nyní tě vidím a na všechny smutky zapomínám. Duše má nalezla svoji polovici. Podávám se ti jako pánu svému. Vezmi si mne — a budme šťastni...“

A mezi tím, co oči cestujících rozmlouvaly spolu, uplynula minuta.

Pronikavý hvízd zaběhl vzduchem. Oba vlaky trhly sebou současně jako dva hadi, jednou střelou zasaženi.

Se zpěvem skřivánek mísilo se souchotinářské oddychování parostroje a řinčení železných řetězů bijících do sebe.

Oči modré počaly se vzdalovati neznatně od očí černých, které však z počátku toho nepostřehly. Teprve, když dvě dlouhé řady vlaků zúplna se minuly v očích těch zračilo se náhlé bolestné překvapení.

I muž i dívka nachýlili se téměř do polovice z oken vozů. Muž přitiskl ke rtům ruku a poslal dívce dlouhý polibek. Dívka se smutně usmála a splatila polibek polibkem...

A za chvíli oba vlaky hnaly se šleuným letem ve dvě protínivé strany, ohlašující hlomozem kol svých lkání dvou lidí, kteří loučily se navždy se štěstím a — naději...

FEUILLETON.

Jedna minuta.

Jedna minuta, jak málo a mnoho to v životě! Myšlénka představuje rychlostí jiskru elektrickou, a myšlénku představuje cit. V jedné minutě soustřeďuje se rozkoš celého života, v jedné minutě možno také prociťiti strach a muka pekelná.

Dva vlaky, pádíci ze severu a jihu, skřížovaly se na x—ské stanici a stanuly jednu minutu.

V okně vlaku, který přijížděl od jihu, zakmitla se tvář mladé blondýnky. Měla modré snivé oči, s dlouhými řasami, které zvolna zvedaly se a klesaly; měla plavé vlasy, vyčnívající zpod klobouku hustými vrkoči. Ústa byla sevřena jako u dítěte, ač hořkost života usedla již na nich a koutky jejich dolů sehnala. Ostatně byla velmi půvabná.

Z protějšího okna vlaku, který letěl od severu, nachýlil se muž mladý s temnými vlasy a s černými očima. Tvář jeho suchá, výrazná, bledá, zdála se býti vznícena citem vášnivě tesknosti, neukojené touhy. V očích tlely jiskry zdánlivě uhaslé, ale hotové každou chvíli vybuchnouti mohutným plamenem. Bylo patrné, že plamen ten ve dvoji způsobě se může objeviti: jako obživující světlo a teplo blahodárné, nebo také jako požár bez mezí, ničící...

Oči obou cestujících setkaly se spolu, či lépe přitáhly se navzájem jako magnet s ocelí. Krátký výkřik vydral se z prsou muže i z úst

venec náš po smrti ještě blehý vliv svůj jeví, sjednotiv jednou zase lid svůj. Ano více ještě. Pod peruti genia jeho stal se pravý zásek, který celý, šíř rodina slovanek jako předsavět lepších časů a jasotem pozdraví; tiskliti ruce sobě při slavnostech pražských Poláci a Rusy. Také město naše nemohlo pomínouti památky té a to tím méně, protože se honositi smí, že byl oslavenec jeho spoluměstem a více dnešní slavnosti také skromnou ratolest do slávovence jeho.

Budí mi odpůštění, když dostatečnou známost o životě i osudech oslavencových předpokládá, vsdám se jich vypravování a dotknou se jich pouze snad dle potřeby v promluvě své, jejíž účelem bude okázati, čím byl Fr. Palacký vůbec, čím pak nám Čechům zvláště.

Stávalo se dříve častěji, že slehčováno vlastnictví naše a podkládáno mu, ne-li snaha po smutných prospěších, aspoň ctižádost, kterých, prý, snáze lze nasytiti u nás, než v národě větším. Nepopírám, že domněnka ta tu i onde s pravdou se setkala, až většinou bylo a jest vždy věrojatnější, než ten, který šplhoun cíle svého spíše dosáhne, přimknuv se ku straně vládnoucí. Palackému ovšem i nejbližší závisť něco takového vytýkáti nebude. Jemu toho skutečně nebylo potřeba, neboť byl obdařen tak vzácnými dary ducha i srdce, že vynikl i vyniká nad průměr lidský bez ohledu na původ svůj i prostředí své — pravý to „nadčlověk“ Goethe-Nitzscheův! A nesnadno říci, co na něm bylo hodnotnější obdivu. Zda geniálnost jeho, ona jiskra božská, ona síla, jež tvoří díla právě tak původní, jak dokonalá, či uženost bezedná, jež oprávněvala jej pěstovati právě tak jazykospyt, filosofii neb krásovědu, jako dějiny; zda neslomná síla vůle i povahy, či plně a vytrvalelost neúmorná; zda mravnost povznešená, či bezelstná prostota; zda dobrota nevřední, či statečnost neohrožená; zda zbožnost křesťanská, vzdálená právě tak běžného nevěřectví, jak úzkoprsé nesnášlivosti, či konečně neakonalá láska ku nejbližším z bližních, k lidu, z něhož vyšel. Soubor vlastností těchto, korunovaný nejjemnější vzdělaností, která dovozovala synku chudého učitele vesnického, či, jak na Moravě se říká, rektora, pohybovati se volně a nenuceně v kruzích nejvýlučnějších, soubor ten řadil by byl Fr. Palackého ku knížatům ducho, až by již byl býval Němcem, neb Francouzem, ve skromných poměrech našich učinil jej arciť hroem národním, jakožť mi snad lze bude v dalším prokázati.

Byl pak, abychom začli povoláním jeho, i činností od něho samého nejvýše kladenou, Fr. Palacký dějepiscem, prvním v každém toho slova smyslu, dějepiscem národa svého. „Ode mládí svého neznal tuž by všelijak ani vyšší pro vzdejší život svůj, nežli aby posloužil milovanému národu svému věrným obrazem minulosti jeho, ve kterémž by jako v zrcadle poznal sebe sám a spatoval se v tom, čeho mu potřeby jest“ a vždy prohlášoval „Dějiny českého národa“ za hlavní a poslední oučel veškerého snažení svého. Vyskytli se sice poslední dobou hlašové, kteří cenu dějin snižovali se anaží. Však dojista bezdůvodně. Rozšířený názor světový, poučení o poměru jednotlivce k veškerenstvu i o vyšším významu života pozemského, jistota zraku i úsudku ve věcech lidských, konečně pak poznání, že vládné osudům světa, nikoli zvláste či náhoda, nýbrž věčná spravedlnost i prozřetelnost: jsou, tuším, zřejmé a veliké prospěchy správných dějin. A takové správné, věrné dějiny dal Palacký lidu svému, kterýž musel specifikou, či, jak Palacký praví, ideální zálibu svou v dějepisném vypravování dosud ukájeti nedostatečnými v každém směru, nevědeckými, nechtými a nad to ještě kusými povídkami. Mohli nyní národ hasiti žízeň svou ze zdroje bohatého a nejčistšího, byl-li plnou měrou účasten oněch svrchu vyčených prospěchů, přinesly mu dějiny Palackého jeden ještě užitek nesmírný. Z haldy prachu a rumu, jaké po staletí nepřítel osudu i zloba lidská byly nakupily, vydobyl oslavenec náš namáháním nadlidským co nejvěrnější obraz minulosti naší se vši slávou i smutem, se vši žalostí i radostí, postavil tím národ náš na místo mezi ostatními mu po zásluze patřící, jež není poslední a vili dožil jeho potřebnou k důstojnému životu míru sebevědomí i hrlosti. Dějiny Palackého psány jsou dle požadavků nejpršnější vědy takovou znalostí a pravdivostí, že přes české stanovisko, na něž se byl spisovatel bez ostychu postavil, uznány byly kritikou i německou za dílo mistrné. A jakou mluvou, jak umělecky dokonalým hávem oděny jsou ty drabé zkazky! Zde, jestli kde, platí slovo básnickovo, že podávají se zlaté plody na mísách stříbrných. Doložím-li, že byl Palacký takměř samonkem, že neměl předchůdce, jenž by mu byl cestu připravoval, že musel sám prameny co nejvyšší sháněti, pořádati, ano i opisovati i tu musíme a obdivem klesnouti před tímto gigantem, před tímto obrem práce, důmyslu i láskyplné obětavosti. Veliký válečník a státník Caesar neváhal velikému rovněž státníku i učenci Ciceronovi tuto vzdáti čest: Věru, vavřín tvůj, Cicerone, přezáňuje všechny triumfy, neboť více jest rozšířiti hranice ducha římského, než ony říše římské. Totéž asi, ne-li s větším právem říci lze o našem oslavenci, neboť on říši ducha českého nejen rozšířil, nýbrž ji založil, aneb aspoň obnovil a pevnými podchytil základy. Již za tento triumf, za tento nenáhlý, nekrvavý triumf vědy, i kdyby nic jiného nebyl vykonal, zasluhoval by Palacký, aby národ zbožil akován jeho laudem, dokud jazyk jeho žítí bude. Činnost jeho září však jako hranol diamantový z více stran a vždy krásně.

Byla-li vědecká práce Palackého sama sebou užasná a důležitá-li na její základě řaditi jej do největšího počtu klasiků, měly dějiny jeho pro náš Čechy ještě význam zvláštní, kouzlo neodolatelné. Stalť se evangeliem vlastenectví českého, vlastenectví rozvášněného, rozumného a tudíž chvalitebného. S upřímnou vědeckostí vzpomínám staršího spoleťáka svého na gymnasiu královohradeckém, který mne zavětil v taje knihy té a podnes kochám se v dojmeh sladkobolných, ve vzruchu ní vzbuzených. Tehdáž šel „Palacký“ z ruky do ruky studentstva a plnilo se psaní spisovatelovo, by rozněcovala se knihou jeho v srdcích s jinými city uslechtilými také láska k vlasti smírou nejbohatší. Knihou tou stal se Palacký nej-

mocnějším buditelem národa svého, pokud se týče, dostoupil nejvyššího vrcholu buditelské činnosti své, kterou hned po svém příchodu do Prahy r. 1838. podporová jsa stejné cítilými přáteli i příznivým štěstím důsledně a nevědomě, týřtý i opatrně a obratně konati počal.

Těto činnosti buditelské zasvětil se již v 18. roce věku svého a považoval ji vždy za své svaté poslání. I dějepiscetv, kteráž nevolil sobě za povolání se zvláštní záliby, nýbrž proto, že doufal, jakož se i stalo, nejmocnější národ se smrtelné dřímoty ním vyburcovati, i dějepiscetv bylo vlastně částí činnosti buditelské, částí arciť nejdůležitější. Vedle tohoto oboru tanuly mu vždy na myslí jiné ještě dtkoly, o jejichž postupně vyplínání dle arcižho rozvrhu usiloval a jež také ku prospěchu národa a ku své nehybnoucí chvále snenáhla, ale šťastně provedl. Jeho práci, jeho účinnou podporou, aneb aspoň z jeho podnětu dostalo se nám všech oněch zřídél a studni, z nichž vytřylakl a vše dosud jarý, národní život náš. On dal nám první vědecký časopis, musejník, jehož dlouholetým redaktorem, druhdy i jediným pisatelem byl; on zřídil tak zvanou „Matici českou“, ústav to na vydávání knih vědeckých jazykem českým; jeho příspěvkem vydal „patriarcha“ Jungmann neocenitelný slovník svůj; on dal podnět ku slovníku naučnému; on pomáhal založiti divadlo národní; on založil „Svatobor“, spolek podporující české spisovatele. Vedle toho působil i v životě společenském pro odstrkování národ svůj, jmenovitě mezi všemocnou tenkrát šlechtou, ve které dovedl vzbuditi zájem, ano, což v tehdejší, absolutismem ztuhlé době bylo nealýcháné, i činnost pro přirozená i historická práva lidu a království českého, ve kterémž působení jej mimo účtyhodné vlastnosti podporovala hlavně, jak již svrchu praveno všeobecná vzdělanost a mezi uherskou šlechtou nabytá uhlazenost. Tím vším dodal ústrojí našemu, potud bídné živočicmu pevnou páteř i zdravou, čistou krev. V únavné, nevědecky příjemné, ano i za tehdejších poměrů nebezpečné činnosti té sílila a utvrzovala Palackého jediné láska vlastenecká, arciť láska přemocná, kteráž více dokáže, než hory přemáhati, kteráž dovede snáseti i nevděk, ba i přikof, aniž by ochladla, či dokonce se zviklala. Osvědčil se na něm výrok jeho, že co z pravé lásky se přjstí, nevyháčí nikdy!

Vědecká i buditelská činnost, jež Palackého bez odporu povznešla v čelo spisovatelstva českého a v popředí celého duchovního ruchu tehdejšího, činila jej také přede všemi povolaným ku správě politické stránky života národního. A jelikož i ostatní vlastnosti jeho, nanejvýš ryzost povahy a neodvislé postavení živily důvěru lidu k němu, stal se Palacký záhy také politickým vůdcem národa. S jakým věhlasem i zde, zvláště v bouřlivé době r. 1848. si vedl, jest právě tak známo, jakož známy jsou základní aspoň rysy politické nauky jeho. Nehodlám dnes, ba ani nesmím anad, politikou se obírat. Zmísiti chci se pouze o dvou větech jeho, protože jsou z nejdůležitějších a zřetelnou platny na všechny věky. Jest to učení o prospěšnosti, ba přímo nutnosti rakouského státu pro národ náš, státu ovšem k nám spravedlivého; pak politický program národa našeho, jenž nečetný i nepřátely odevšad sevřený nemal nikdy odvolávati se ku násilí za násilí, nýbrž musí neochabující práci hmotnou i duševní, ovšem i mravní statečností a bezúhonností byt svůj sobě zajištit. Žel Bohu, že i Palackému, předáku všeobecně uznávanému i milovanému nebylo vždy lze náhledem svým proniknouti; tak stala se největší politická chyba v době obrození našeho: obeslání říšské rady. Přes mnohé ústrky i nepřijemnosti, nímž nebyl ani muž tak nezištný a pouze pro blaho národa dýchající usťten, zůstal Palacký — a to při vřtáivosti lidu našeho něco platí — přece na povznešeném místě svém až do smrti své dne 26. května 1878. a vyetrojen mu byl pohřeb titulu „otce národa“, kterým byl Palacký po zásluze vyznamenán, přiměřený, pohřeb, jaký prý Praha od dob Karla IV., otce vlasti, neviděla.

Tím není ještě blahodárné působení oslavence našeho vyčerpano, zbývá jedna ještě stránka, a to ne poslední. Bylť Palacký také mudrcem, učitelem i vychovatelem národa svého. Ne pouze v dějinách, v těch arciť měrou nejšťastnější, nýbrž i v jiných spisech, ve svém jednání, životě i příkladu zanechal Palacký jako dobrý otec širotám svým hojnost rad i výstrah, dostatečných pro všechny případy. Na rozbor jen poněkud zevrubnější pravidel těch, až by nejen užitečný, nýbrž i velezajímavý byl, nelze pomýšleti. Vyžadovalť by sám hodin několik a nehodil by se ani ku přednášce veřejné, ani do slavnostní nálady. Zde lze lozem jen věci se dotknouti. Ostatně, co odporučuje, co radí mistr náš, obsaženo jest jako v jádru ve výňatech z počátku uvedených a potřebovalo by jen málo výkladů i doplňků; jest to cesta pravdy, cnoti, zbožnosti, spravedlivosti, poctivosti, svědomitosti, pracovitosti a — což při letoře naší zapomebomti se nesmí — i vytrvalosti, cesta právě tak přímá i prostá, jako byl mistr, který na ni vede a okazuje. Spíše měli bychom sobě opakovati, co zamítá, čeho varuje náš přítel jediný. Jako nikdo jiný měl Palacký příležitost nejlepš vady i nedostatky národa svého poznati a měl také tolik svědomí i autority, že je, pokud se zdědily, lidu svému vytýkal. Vy je znáte draží; poand nimi strádám. Vypočítávám jich nebudíž však rušena dnešní vzácná chvíle. To nechť utane se jindy důkladně a bezohledně. Nevýhybajce se těmto, ovšem druhdy nelibým úvahám a čtouce pilně dle Palackého, čtouce však ne pouze na listech slavných i příjemných, nýbrž i na listech strastných a trudných: těžiti budeme z odkazu oteckého a uvarujeme se — vedle rónů velikého, rodem i duchem oslavenci našemu blízkého Karla z Žerotína — abychom podružé o jeden kámen se neurasili, abychom na jednom místě dvakrát nepadli. Tak ujdeme vyčítce, téžké vyčítce, že pro nás jen předkové naši myslili, mluvili, jednali i trpěli bez užtku a nadarmo!

Leč vraťmež se po této krátké, až s věcí souvisící odchylce ku vlastním předmetům.

Působení Palackého, kteréž jsem se snažil v mezích příležitosti dnešní daných vystihnouti, dostalo se pozhennání Božího, se něž tolikrát prosil a šádal. Nedosáhlí jame sice všeho, co nám mistr náš byl vytkl, setba jeho nicméně dala šen přehojnou. Národ náš, vlastní vinou i téžce naň dolehnulší, trestající rakou

na smrt poklealý vzhopil a vzkřísil se ve století našem k novému, radostnému životu allos vlasti, bez cizí pomoci, beze všech násilných prostředků, pouze a jediné obětavou práci, nanejvýš přiči vědeckou. A na tomto podivuhodném obrození, jemuž není podobného v dějinách lidstva, měl oslavenec náš podíl nejhlavnější. Quorum pars magna fui, největší část díru toho stvořil jsem já, možná jménem Palackého říci, aniž by se nadsazoval.

Draží rodáci!

Dovolte mi otázku, zda řekl jsem dle toho všeho, dle svrchu vylíčené, pozhenné činnosti oslavence našeho mnoho, jmenuje jej hroem naším. Trvám, že nikoli. Slyšeti a viděti jame, že byl Fr. Palacký a jest naším prvním učencem, buditelem, státníkem, učitelem, vědcem, obroditelem, dobrodincem, chloubou naší a světlým, nedostihitelným vzorem na všecko budoucnost. Přidáme-li neb opětuje-me-li vlastně, že k nesmírným zásluhám těm družily se v nejvzácnějších souladu přecetné, krásné vlastnosti osobní: tu není pochyby, že musí tak neobyčejnému přísluš výsnat takový, jaký příkládali Řekové výtečníkům svým, jež mezi polobohy řadili a nazývali heróy.

Kdykoliv přemítám o slovech Palackého, kterými počal jsem rozpravu svou, vždy bezděčně vnučují se mi na paměť slova evangelistova: „Když pak přijde ten duch pravdy, uveď vás ve všelikou pravdu, nebo nebude mluvití sám od sebe, ale cočkoli uslyší, toť mluvití bude; ano i budoucí věci zvěstovati bude vám.“ Dalek budiš mne i stín blásemie, dími, že ctce milordenství poslal národu našemu za bdy nejbortí v Palackém osvěceného duchem pravdy pomocníka i zachránce.

O kš by národ náš hod-n byl milosti té a dhal povědy rad i pravidel otcovských!

Budeli tak činiti; budeli stále milovati pravdu, cnot zákony božské i lidské, řád, krále, vlast svou i národ; budeli vlastenci naší pro dobro obecné upřímně, srovně, vytrvale a s pravou vzdělaností pracovati: pak netřeba o národ náš se strachovati, ten se udrží sám, dokud bude chtíti a více, než jeho nepřítelé si přejí a kdyby hvězd jeho zasťřely snad mraky sebe hustší, ona vždy přecce zase vyjde a pláti bude na obzoru lidstva září skromnou síce, však stálou i libou!

Tím končím, provolávaje největšímu Čechu století našeho věčnou paměť a slávu nekonečnou! (Nekonečná bouře pochvaly a souhlasu).

Politický přehled.

Nové punktae. Předseda ministerstva hrabě Thun poslal poslance dr. Brzoráda, Engla, Grégra, Herolda, Kramáře, Pacáka, Stránského a Žáčka, dr. Škardu, který však nejel do Vídně, aby s nimi jednal o poměrech v Čechách a na Moravě. Podobná porada s německými předáky bude následovati. Ministr obchodu dr. Bärnreither jednal v sobotu a v neděli s německými ústavovými velkostatkáři, aby smírnou náladu mezi Němci podporovali tak, jako to mezi Čechy činili čeští velkostatkáři. Podaří-li se docíliti nějakého základu k dohodnutí, mají následovati společné konference českých a německých poslanců. Němci nechtějí jednati o smír, dokud nebudou odvolána jazyková nařízení. Avšak v případě jich zrušení byli by Čechové hozeni 20 let zpět, protože největšími jazykovými nařízeními zrušily se jazyková nařízení ministrů Stremayera a dr. Pražské. Situace je taková, že hr. Thun nám nedá žádné vymoženosti, ale prohlásil také, že nám Čechům škoditi nechce. Neše radikály to sotva uspokojí, ale politická situace bohužel na ten čas pro nás není lepší.

Císařským nařízením zmocňuje se vláda, aby všechny potřebné až do konce r. 1898 dle rozpočtu uhradila. Zároveň je vláda zmocněna opatřiti si zálohu 20 milionů zlatých na státní investice, t. j. na regulace a meliorace, stavby mostů a silnic, rozmožení počtu železničních vagonů, stavbu drah atd. Protože dosud k vyřízení rozpočtu bylo třeba zákona, sněmovnami přijatého a císařem schváleného, tedy císařským nařízením součinnost parlamentu vinou německé obstrukce na čas je zastavena.

Slovincům nastává nový kratý zápas. Vrchní štyrsko-hradecký soud, jemuž podlehá nejen jižní slovinské Štyrsko, ale i Krajina, Korutany a Přímoří, prohlásil za výhradní svou jednací řeč němčinu. Slovinští advokáti a notáři vidí v tomu právnem porušení státních základních zákonů, které zabezpečují všem národům v Rakousku rovnoprávnost. Celý slovinský národ pozvedne se za jistě k obraně svých práv, která stále jsou ohrožována. Slovinci v Krajini, kteří opanovali na zemském sněmu a v hlavním městě Lublani, musí stále ještě brániti svoji národní existenci. Ostatní Slovinci jsou na tom mnohem hůře. Potlačování Slovinců v jejich kmenové a historické domovně, v Korutanech, je již příslowným. Kterak Slovinci jsou utlačováni v Štyráku. o tom máme v dobré paměti věci, které se udály v otázce gymnasia v Ceji. Nejhorší však na tom jsou Slovinci v Přímoří, kde mají co činiti s vláskými „irridentisty“ (italomany). Díky charakterní své pevnosti dospěl Slovinci v Gorici tam, že nejsou alespoň naprosto umlčeni; ovšem od svých práv ve veřejném životě jsou ještě příšit vzdáleni. V Terstě jsou Slovinci ničím, italomani jsou všecko. Jest to neuvěřitelným, ale je to bohužel smutným, když musí se mluvit i psáti o otrocích mezi námi Slovany, o besprávných živlech mezi velkou slovanskou rodinou! A přece pokud se týče brutality, italomani právě v Istriji nelze již

níkomu překonati. Co do surovosti převyšují jeho „činy“ všechno, čeho se tak mnohý již „podmanitel“ až dosud byl dopustil! Slovinci kol italského Videmu jsou pro Slovany již ztraceni.

Pokud tyto surovosti platily jen Slovincům a Hrvatům s nimi spojeným, tu nebylo z Vídne proti takové plemenné zášti ničeho ani slyšeti. A přece, poněvadž byla tam i autorita státních orgánů nejsprostším způsobem skandalisována, jest povinností Vídne, aby i alomanskou hydra v zájmu mocnářství potřela na hlavě a zachovala tak Přímofí říši. Slovinci a Hrvaté jí neutěchou; na, proti tomu italské irridentistě jsou pro říši morálně již dávno ztraceni. Odtržení domněle italských provincií, v pravdě však zemí slovanských bude otázkou již jenom krátké doby, když bude italomanům i na kratičko dále dopřáváno, aby dle své libovůle řádili, čím dál tím hůř a ničili živel původně osedlý a historický. Na sjezdu slovanských novinářů v Praze měli zástupcové veřejného mínění příležitost poznati útlaky Slovinců zvláště v Istrii, Terstu, Gorici, Gradisku a Korutanech a zajisté rozhodněji než dosud práva Slovinců hájiti budou. Slovinci nesli svého času dosti těžce, že pouze nechalosti slovanských poslanců se stalo, že vládní políčka na vydržování slovinského gymnasia v Celji padla.

V Haliči následkem bouří protižidovských a sociálních prohlášen v 33 okres. hejtmanstvích výmínečný stav a ve dvou okresech novosaneckém a limanovském stanné právo.

Volby do říšského sněmu německého nedopadly dobře v kruzích protestantských. Konservativci ztratili 8 mandátů, jihoněmecká lidová strana 4 mandáty, antisemité 5 mandátů, národní liberálové 2 mandáty, socialisté získali 9 mandátů, katolíci střed 6 mandátů, tak že bude nejčetnější nevládní — ale vládnoucí a rozhodující stranou v říšském sněmu německém, s níž vláda v každém směru počítati musí. Tak se opět opět osvědčila slova vůdce katolické strany německé: centrum ist trump f (katolický střed je triumf)!

Katolický sjezd v Praze konati se bude dne 22., 23., 24. a 25. srpna. Súčasní se ho nejen katolíci arcidiecése pražské, ale členové všech českoslovanských diecesí a bohdá též zástupci diecesí polských, slovanských, chorvatských a ruských. Provolání, které přistě uveřejníme, podepsali zástupci všech stavů arcidiecése pražské.

Ve Francii sestavil nové ministerstvo radikál Brisson. Mírní republikáni a konservativci jsou s ním nespokojeni, socialistům není Brisson vhod a rovněž ne Rusku, jemuž genialní ministr zahraniční Hannatoux s Mélinem lépe vyhovoval.

V Německu zvoleno definitivně poslanců: katolického středu 108 (r. 1893 jen 95) socialistů 56 (44), pokrokařů 30 (23). Staré kartelové strany obdržely: konservativci a divočí 64 (72), říšská strana 20 (28), národní liberálové 49 (53).

Rusové a náboženství.

V čas posledních říšských voleb uvedli jsme náhled věčného Aksakova znející ve prospěch náboženskou mravní výchovy ve školách. Pro školu náboženskou vyslovili se nejen Aksakov, ale též Katkov a Pogodin. Duchem náboženským prochnut byl slavný lékař ruský Zacharjín, stejné smýšlení vzdělání Rusové vůbec. Pravili jsme již v „Obnově“, že ruští hosté velice se divili tomu, že velkolepé slavnosti pražské dne 18. a 19. června odbyly se bez náboženských obřadů a že ostře se vyslovili o židovské a protestantskoněmecké naší lži svobodomyšlnosti a lžidemokracii. Pobědonosec ve svém spisu, který vyšel nedávno též v překladě francouzském, odsoudil moderní nevěrectví a dokázal, že demokracie a parlamentarismus jsou na mizině. Republikánský „Le Temps“ musil mu dáti v dubnu t. r. za pravdu a doložil, že všeobec. hlas právo a parlamentarism již dávno nejsou bezúhonným heslem. Jako Pobědonosec soudí též generál Komarov, ruští universitní profesoři a novináři. O neznabožství anebo aspoň o náboženské lhostejnosti našich „svobodomyšlníků a pokrokařů“ vyslovili se Rusové v Praze velmi kousavě. Nemusíme ostatně ničeho prozrazovati.

Ruský novinář a soudruh generála Komarova, mladý kníže Andronikov sdělil své názory též s rodákem naší diecése, Jeho Magnificenci rektorem dr. Eugenem Kadeřávkem, knězem řádu cisterciáckého. „Kat. Listy“ o jeho rozmluvě píšou: Kníže Andronikov kladl důraz v rozmluvě s rektorem na náboženství ve veřejném životě, vytkl jako přednost života ruského, že v Rusku nelze nikomu býti bez vyznání. Jak zbožný náš ruský host jest, nejlépe lze poznati z jeho vlastní brožury, kterou v několika výtiscích věnoval též J. Magn. rektoru dru. Kadeřávkovi, která má nápis: „Rozjímání křesťana před spovědí“. Tutož brožuru dal věnovati předsednictvím rektorovým Jeho Em. ndp. kardinálu kníže-arcibiskupu Frant. de Paula ze Schönbornů.

Tušíme, že tento jediný důkaz postačí, jak velkého klerikála ruského se slávou přijala matička Praha. My se postaráme o překlad této brožury. Ještě „hroznějšího“ skutku dopustil se kníže Andronikov v Praze. Když poznal, že to-

buto roku jest rektorem univerzity kníže, šádel jej za pozebnání při sledování a při loučení též! Jeho Magn. v řeči pravil: „My Češi katolíci milujeme Rusy pro jich víru a zbožnost, neboť skoro se nelíbíme ve věrouce a mravouce, ale těžce neseme, že dosud trvá schisma rozkol, které by se mohlo odstraniti uznáním papeže za hlavu církve“. Kníže Andronikov uznává výhodou a nutností Unie — spojení katolické církve s církví východní. To jest zamilována myšlénka svatého Otce Lva XIII., jehož kníže Andronikov na výsost si váží a slibil, že v tom duchu bude působiti mezi svými. Andronikov mluvil i o spojení církve anglikánské; my víme, že tato myšlénka má některé obtíže, a že nelze ji uskutečniti v několika letech, ale musíme vítati, že mužové tak vážní jako Andronikov, soubíle s myšlénkou, mužové to, kteří pro svou opravdovost těší se tak veliké autoritě doma, že v každé správnosti, do níž přichází Andronikov, i důstojnictvo respektuje jeho osobu a přesvědčení. Tak nám bylo sděleno se strany, která jest svým dlouholetým pobytem na Rusi docela s poměry obeznámena.

Z uvedeného již vidíme s dostatek, jaký duch vane na Rus, a co náleží k podstatě ducha slovanského. Když se loučil kníže Andronikov s rektorem, projevil přání, že chce navštívit též pražské Jezulátko. Nezdálo se pomínouti mlčením, že týž ruský šlechtic vykonal návštěvu v paláci Jeho Eminence ndp. kardinála knížete arcibiskupa pražského Fr. de Paula ze Schönbornů na Hradčanech, jehož ovšem nezastihl doma, jelikož právě visituje vikariát kostelecký. Tuto úctu, kterou dal na jeho primasovi království českého, chová i ke všem církevním hodnostářům — jak se byl v rozmluvě s rektorem univerzity vyjádřil, ano on má i podobiznu kardinála westminsterského Vaughana, k jehož osobě chová zvláštní sympatie.

Již v čísle předešlém jsme se zmínili o Andronikově návštěvě ve društvu a koleji Arnošta z Pardubic a v Akadem. čen. spolku. Zpráva ta zajisté působila jako sprcha na ohnivě nepřátely všeho, co poněkud duchem křesťanským jest provanuto. Jako pravý přítel mládeže kladl důraz na náboženství, což i my v zájmu vlasteneckém stále všem rozvázným mužům klademe na srdce.

Návštěvu v obou spolcích studentských vykonal nejen jako přítel mládeže, jemuž jde o pěstování pravé vzdělanosti, ale z rozkazu carevny, která chce poznati organizaci českého studentstva. Kdyby čas byl stačil, byl by navštívil i jiné spolky.

Rozmluva Jeho Magnificence s ruským knížetem jest velice pro nás důležitou, a my katolíci můžeme na ni býti hrdi a našim nepřítelům budiž vážným pokynem a napomenutím: Neodstraňujte podstaty ducha slovanského — náboženství — křesťanství.

Důležitým pro nás katolíky české jest zvěděti i příčinu, proč začal generál Komarov svůj proslav při základním kameni slovy: Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha Svatého. Naši slovanští hosté byli překvapeni, že ve všech projevech našich nebylo taktika zmínky o Bohu (vyjme-li proslav rektorův), s nímž pravý Slovan vždy a všude začíná, ať jeho domovina na Sáve neb Volze. Generál Komarov měl jinou řeč připravenou za proslav, ale vida nedostatek všeho zbožného, ostentativně začal se svatým křížem! Generál Komarov děkoval rektoru univerzity, že ve své řeči v Akademickém čtenářském spolku pochvalně se dotkl jeho zbožného projevu při kladení základního kamene.

V této okolnosti vidíme, jak dalece jsme se ve svém liberalismu z Němec odcizili zbožnému duchu slovanskému. Budiž to upozorněním důtklivým, v čem musíme následovati Slovany, chceme-li býti bratřími jejich. Tělo slovanské není ještě Slovan, k tomu patří ještě slovanský duch. Náboženská — abychom mírně se vyjádřili — rezervovanost nebyla nápadná toliko Rusům, ale i jiným slovanským bratřím.

Posl. Biankini to v rozmluvě s naším redaktorem přímou důtklivě vytkl jako vadu; totéž učinil i redaktor „Dom in Svetu“ a zástupce „Slovence“ z Lublaně Eug. Lampe, ba i pravoslavný redaktor listu „Prosvěšćenje“. Naši předáci političtí nedovedou vycítili, kterak svou lhostejností náboženskou poškozují jméno české před cizinou slovanskou.

Předseda sv. synodu v Rusku Pobědonosec, carův náměstek, jaksi druhý car a nejmocnější muž na Rusi, smýšlil stejně jako většina našich řádných rolníků a řemeslníků, že člověk sám bez Boha na nic nestačí.

Nelíbí-li se nevěrecké „Osvěť lidu“ naše citáty z Palackého, posloužíme jí citáty ze spíků předsedy sv. synodu v Petrohradě:

Pobědonosec praví: „Nepochybno jest, že náboženský cit je živým a nezdolným, protože on nedá oddělit se od lidské přírody, která stane vždy touž. Člověk bude cítiti se bédným, nehledě na všechna zdokonalení technických vynálezů, vždy bude cítiti se dvojakým přese všechny doktriny, prohlášení svobody těla a vášně, vždy bude hledati bezpodmínečného, ideálního jedinstva dokonalosti. Cítě se plným života, těše se plností své životní síly, on přece jme se rozmyšletí o tom, co je vyšší pozemské existence?“

Náboženství nikdy nemůže býti vytrženo z lidských duší a se společenského života: každé násilí

v tomto případě je nerozumem; i ti nejvážnější a nejfanatictější pronásledovatelé náboženství znova přicházejí, ovšem toliko z druhého konce, ku vzniku téhož citu, zvrhajícího se v poveru. Náboženský cit vlastním jest už přírodě lidské; ale projevy jeho jsou nevyčerpatelný, šířící se od toho nejvyššího i nejčistšího až do čehosi báječného.

Než přece ochrana všeho povýšeného, čistého a pravdivého v tom citu dověřena jest církvi. A církev vždy stane stánkem, chránícím náboženskou pravdu, nehledě na přidělování hmotných forem a svých podrobených ménivosti v toku věků. Mimo církev každý náboženský cit upadá do plobludění těla i hrdosti, do klánění se čemusi prásdnému, fantastickému a báječnému. A jediná pravá církev, jediná pronikající do stidel božské pravdy v lidské duši jest: i navždy stane — církev křesťanská.

Nějaký převrat, docházející do posledních svých krajností, může ovšem změnití hmotné podmínky života jedinců i života společenského, ale nikdy nebude s to změnití psychické podmínky lidského bytí. Člověk, jakkoli pán přírody, dle znalosti její zákonů, vždy zůstane bédným před věčnou záhadou své sudby, před záhadou zla ve svém bytí. On věčně zůstane dvojakým před jedinstvem, po kterém prábne, vždy závislým od věčných zákonů mravnosti, které mají jediný pramen a svůj jediný základ v zákoně Božím. Znevážení tohoto zákona vždy přinášelo jak jednotlivým osobám tak i celým národům korupci, úpadek, bēdy a na konec zkázu. V toku věků celá pokolení, ba i národové, říše zhytnou, jak už zhytnuly nedostatkem vážnosti k zákonu Božímu, ustupující své místo druhým pokolením, které mohou podvrženy býti témuž osudu.

Doba, kterou my žijeme, jest dobou úpadku náboženského citu, aneb lépe jeho zkažení; všude, odvrhující tradice, zákon, ustanovené zásady mravnosti, hledají v svých forem náboženstev, nových zákonů požitkové (účelné) mravnosti a tvoří si nové bůžky fantastické a báječné, — tedy stav, v jakém nacházela se společnost v Římě za doby Antoniův.

Než každá hluboká a čistá duše, milující pravdu (Ev. Jana XVIII. 37.) dříve či později musí doznati ji, jak doznal ji Gōthe na konec svého života, v těchto památných verších: „Dlouho já protivil se, na konec poddal jsem se; když starý člověk obrací se v prach, nový vstává. A pokud ty neslyšíš slov: Umři a vstaň, tys jen znavený host na mračné hostině na této zemi“.

Slova, jen je dobře čtete — skutečně zlatá!

Drobná obrana.

Jím všechno projde. Páni pastoři Dušek a kollegové jeho „potupili“ Palackého a národ ani Národní Listy nejsou rozbořeni. — V Hradišti u Nasavrch usnešli se presbyteri helvetští, že se bude odpirati večere Páně a pohřeb „reversantům“ to jest těm, kteří dají děti své vychovati ve víře nehelvetské. Štěstí, že Palacký již pochován, sice by proti fanatické „nesnášenlivosti náboženské“ vždy horlící Národní Listy musely vystoupiti i proti helvétům a měly by potíže s p. Klofačem samým. Ale takhle se může o tom mlčet. Až totéž uzavrou katolíci — a to bude něco jiného, tu p. Klofač „vyrukuje.“

Jen jednoho nepřítele máme, ne dva — tak řekl Rus Komarov v Praze. — Jenže se všady neví, zdalíž myslil Němce, nebo katolické náboženství. Národní Listy a listy pastorské bývají v největší ráži, když se táhne do boje proti katolicismu. Až ten bude poražen, pak už nebudeme míti nepřítelů žádného, poněvadž budeme spočívati na srdci Prusáka „v tichém lásky objetí.“

Návrh o svobodě tisku. Na sjezdu slovanských novinářů v Praze bylo zavrženo pronásledování tisku a to jednomyslně. Jen p. Hejnic z Kutné Kory, redaktor „Podvysockých“ učinil návrh, aby byl přísně trestán, kdo bude nadávati biskupu královéhradeckému. Takový způsob je prý skvrnou českých novinářů a tu at prý odpomůže přísný zákon. — Tak si povídali tuhle kdysi na železnici; ale není to pravda. Že jeden doktor pomohl redaktoru Toužilovi do kriminálu, to je pravda. A tohle pronásledování tisku, přešli kdo třeba proti Pacákovi to prý zůstane, to je „moc dobrá věc“, ale nadávati biskupovi a lháti o něm, v tom bude svoboda i budoucně ano prý ještě větší, aby nepřišel o poslanectví.

Drobné zprávy

Dík císařův slovanským žurnalistům Hababrnské říše. Předsednictvu sjezdu českých novinářů zaslán byl pražským policejním ředitelstvem tento příspěv: „Z Nejvyššího rozkazu vyslovuje místodržitel král. Českého, hrabě Coudenhove předsednictvu sjezdu zástupců veřejného tisku slovanských národů rakonsko-uherského mocnářství konaného v Praze dne 19. června Nejvyšší dík za holdovací telegram Jeho Velicenstvu. V Praze, dne 24. června 1898.“

Císařské jubileum oslavili staří vojínové z války r. 1866 v Hradci Králové tím, že dostavili se v hojném počtu v pátek dne 24. t. m. o 6. hod. ranní na měi sv., která na podnět p. Fr. Bitnara, kancelisty bisk. konsistoře sloužena byla v chrámu P. Marie za mrtvé účastníky bitvy u Custozy. Každému sáisté z přítomných starých vysloužilců představily se v myslí válečné hrůzy, v nichž právě v tento den před řadou let padlo tolik jejich spolu-druhů. Staří vysloužilci zaujali své řady sedadel po pravé straně jmenovaného chrámu Páně, ostatní pak prostora byla velice navštívena ostatním obecnostem. Mezi přítomnými byla celá řada důstojníků jako zástupců zdejší vojenské posádky, starosta spolku voj. vysloužilců p. J. Horák, strážníci, starostka, policejní strážníci atd. Měi sv. sloužil vdp. dr. Mrštík, zpěv a průvod varhan obstarali pp. Valášek a Knepr. Z přítomných účastníků dotyčné bitvy viděli jsme: J. Bárta, cestáře z Kukleu, Fr. Bitnara, kancelistu v. konsistoře, J. Dudka, hoteliera z Hradce Kr., J. Křikavu, pens. strážmistra od četníků, J. Kulhánka z Hradce Kr. Bárta, Bitnar a Kulhánka sloužili tehdy u 5. pluku dělostřelců barona Čtvrtníka, ostatní dva pak u 28. pluku péchoty polního maršálka Benedeka. Mimo uvedených přítomen byl větší počet jiných starých vojáků. Ku konci mše sv. zapěna byla císařská hymna. Byla to slavnost ne sice okázalá, ale tichá a do-jímavá.

Ovace lovců císaři. V sobotu dopoledne provedli lovci z rakouských zemí císaři v Schön-brunnu okázalou ovaci. Dostavilo se asi 14000 lovců ze všech zemí a krajů rakouských. Všechni oděni byli v úboru loveckém. V čele jejich byl arcikníže Fran-tišek Ferdinand; ostatní arciknížata byli v právu du zařazení. Když se císař rovněž v úboru loveckém ob-jevil, zazněly bludné fanfary a volání „slávy“. Na to přistoupil arcikníže František Ferdinand a měl k ně-mu vzletnou řeč, která ukončila želáním za dobro pro císaře a prosbou, aby císař po způsobu myslive-ckém v dar přijal větev dubovou, načež arcivévoda císaři podal zlatou větev. Císař, pátrně jsa dojat, po-děkoval vřelými slovy za tento hold, vzdávaje všem svůj vřelý pozdrav. Kníže Jiří Lobkovic a česká šlechta byla při této slavnosti čestně zastoupena.

Zápis žáků do I. třídy c. k. vyšší realky v Hradci Králové koná se před prázdninami dne 15. a 16. července t. r. vždy od 9. do 10. hodiny ranní; po zápisu konají se přijímací zkoušky, po kterých se ihned rozhodne o přijetí žáků.

Veliké národní silniční závody. Če-ská Ústřední jednota velocipedistů hodlá po příkladě velkých silničních závodů francouzských rok co rok mezi Paříží a Bordeauxem odbyvaných, pořádati také v Čechách rok co rok se opakující silniční závody v délce 250 kilometrů. Za stálou závodní dráhu vyhlédnuta byla silniční trať Praha (Vysočany), Mladá Boleslav, Turnov, Jičín, Hradec Králové, Poděbrady, Praha. Trať tato pro svoji příznivou povahu terainu, i qua-litu silnic, jest zajiště k účelu tomu nejspůsobilější. Neří žádných přílihu stoupání, ani přílihuých za-táček a odboček a pak silnice jest všude dobrá, ano místy i velmi dobrá, za sucha i deště ucházející. V Hradci Králové má být hlavní kontrolní stanice a sice v hostinci „na špičce.“ Tyto dny meškal právě v Hradci Králové předseda Unie, p. A. Klimeš, aby se župním výborem se o věci samé domluvil. Župní výbor vzal také ochotně na sebe péči, jak o silnici od Hořic k Chlumci, tak v kontrolní stanici a budou vyzvány oba zdejší kluby, aby v této věci snahy činné podporo-valy. Závody budou odbyvány za každého počasí dne 24. července t. r. Závodníci vyjedou z Prahy o 6. hod. ranní, a musí ujeti celou trať v čase nanejvýš 8 hodin; tedy 31.25 km. průměrně za hodinu. Výkon to zajiště velice namahavý. Hradcem dle toho poje-tu většina závodníků mezi 9. a půl a 10 a půl hod. ranní. Bližší zprávy uveřejněny budou přistě.

Řádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové bude se konati v sobotu dne 2. července 1898 o 3 hod. odpol. v sále „Besedy“. Program: 1) Sdělení v záležitosti zavedení pitné vody, návrhy na schválení koupě pozemků a zřízení pokusných studní. 2) Rozhodne se o zadání zbývající práci do novostavby obecných a městsk. škol. 3) Rozhodne se o žádosti fideletativ právovře-ckého měšťanstva za převzetí správy a vedení jubil.fondů Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Jo-sefa I. Dále se vykonají některé presentace.

Oslava stoletých narozenin Jana Valeriana Jirsíka. Četři bohoslovci semináře Královéhradeckého dne 19. června oslavovali stoleté narozeniny velikého Čecha, jehož jméno neomezuje se snad jen na český jih, ale jedož působení má význam pro veškerý národ československý. Nechtěli být zapomětivými i bohoslovci Královéhradečtí a proto v době, kdy po celém království ozývá se jméno veli-kého Čecha Palackého, oni v skrytu oslavili slavného biskupa Jana Valeriana Jirsíka. Slavnost za-bíjil předseda jednoty bohosl. ctp. Řezníček nad-šeným proslavem, načež proslavena slavnostně řeč, o níž jako i o výkonech pěveckých a hudebních zmíníme se přistě. V České Budějovicích konala se na oslavu biskupa Jana Valeriana Jirsíka řada velkole-pých slavností.

Staroboleslavská pomf. Města: N. Paka, Hořice, Smidary, Nový Bydžov a Chlumec i s okolím zamýšlí za příčinou dvojího letošního slavného jubile-a vypraviti poutní vlak k Matičce Boží Starobole-slavské, aby zpodobil poutní Ji své přímluvy před-slavly. Vlak vyjede ze Stančí Paky o 1 hod. 3 m. odp. dne 10. července a přibíráti bude poutníky na všech stanicích až do Chlumce n. C. Pásmové ceny jízdních

spátečních lístků obnáší pro III. tř. se St. a N. Paky a z Bělohradu z sl. 20 kr., se Lhoty Šárové, Ostro-měte, Ohnišťan a Smidary z sl. 40 kr., z N. Bydžova z sl. 40 kr. a z Chlumce z sl. 20 kr. V Nymburce sejdem se s procesím dymokurským a s nádraží St. Boleslavského ubíráti se budou všichni poutníci v spo-lečném průvodu do svatyně Marianské v St. Boleslavi, kdeš pomodíme se litanie a udělí se požehnání. Dne 11. července počne se již o 6. hodině vyšlýchati sv. spověď a slouženy budou kázání, načež Jeho Milost nejd. probošt sloužití bu e měi sv. Po té navštíví poutníci svatyni a mučednictví sv. Václava a vyko-nají si tam soukromou pobožnost. Odp. o třech čtvrti na 4 nastoupí se zpáteční cesta vlakem. Vd. pp. du-chovní žádají se za prohlášení této poutní pobožnosti při službách Božích, aby se poutníci v čas o lístky přihlásiti mohli, které vydávány budou na stanicích již od 6. července.

Velká bouře spojená s lijákem zna-la se včera dvakrát na krajinnu jaroměřskou a krá-lovéhradeckou; spůsobila v mnohých obcích velké škody, neboť obilí polehlo.

Velichovské lázně se svým romantickým okolím a lesky jsou hledaným místem výletním. Na dobu studentkých prázdnin přihlášeno je mnoho hostů do nejmoderněji zařízených a veškerým pohodlím opatře-ných lázní. V čítnárně jsou vyloženy denní listy praž-ské, časopisy hradecké a některé vídeňské. Kuchyně i sklep jsou výtečně zařízeny.

Dopadený trestanec. Dne 27. t. m. vlou-dil se do bytu obchodníka p. Uhra neznámý muž za nekalým záměrem. Ztýčený přiznal se, že se jmenuje Em. Valenta a že utekl před několika dny z trestnice krajského soudu v Plzni, kde si měl odsé-dět 13měsíční těžký žalář. Podalil se tedy policii zdejší pěkný lov. Valenta dodán byl do vasby kr. soudu zdejšího.

Komité pro udržování pomníků na bojišti Královéhradeckém uspořádá dne 3. července 1898 odhalení a posvěcení nově zřízeného pomníku roku 1866 v bitvě u Hradce padlých vojáků císa. a král. pěš. pluku svob. pána z Bouvardu č. 74. a zve k tomu na žádost pluku co nejdříveji. Pom-ník stojí uprostřed společných hrobků pluku, 300 kro-ků jihozápadně Horního Přímku při polní cestě, od studny sv. Aloisia k Přímekému lesu vedoucí. Pořad: 1. Přijezd čestné setniny s praporem a plukovním hud-bou se v 8 hod. ráno na zastávku u Dlouhých Dvo-rů. 2. Pochod přes Střezetice, Probluz, Dolní Přím k pomníku. 3. V 10 hodin dopoledne po níž mše svatá u pomníku, pak proslav vojenského faráře a posvě-čení pomníku. 4. Proslav velitele pluku. 5. Defilování setniny. 6. As v 11 hodin dopol. konec slavnosti, zpáteční pochod čestné setniny na zastávku u Dlouhých Dvůrů.

Všeobecný sjezd řemeslnícko-živ-nostenský v Táboře, jenž konati se bude ve dnech 13., 14., 15., srpna, svým pracovním progra-mem vzbudil obecnou pozornost, nájme v kruzích živ-nostenských. Sjezd, jenž pořádan bude pod záštitou památky otce vlasti Frant. Palackého, který velebným heslem „Svoji k svému a vždy dle pravdy“ vytkl všem třídám našeho národa směr, kterým nejen v zájmu národnosti, ale i svého vlastního dobra ubíráti se mají, slibuje, ale též i projevem manifestacím českého živ-nostnictva, e býti — nač zejména důraz klademe — bohdá bude mít za následek utužení organizace toho stavu, jenž sluje sice přílemt státu, avšak dosud ne-dostalo se mu při vši jeho důležitosti té mravní i ochranné podpory, aby se zdarem mohl se udržeti v nerovném zápase s velkým kapitálem. Sjezdu Tábo-reckému vtíštěn ráz pracovní, zásadně vyloučený byly všechny podniky zábavné a obyčejný banket a má být všechen čas věnován vážnému rozhovoru o nejpálči-vějších otázkách, jejich provádění světoem bude stáva-jící župě živnostenských společenstev politického okresu Tábořského. Celá řada vážných korporací uznává dů-ležitost sjezdu vyslala své zástupce do výkonného vý-boru, zejména klub čes. poslanců na radě Hláské p. J. Karlíka, obchodní a průmyslová komora Českobu-dějovická p. dr. V. Schustera, zemská jednota živno-stenských společenstev p. Fr. Kratochvíla. Program, jenž bude v těchto dnech tiskem vydán, vykazuje 6 veledůležitých a časových bodů, o kterých co nejdř-kladněji bude pojednáno; že účastníci mnoho nových myšlenek pochyti a značný zisk duchovní domů si odnesou, za to ručí jména zpravodajů, pánů poslanců Karla Adámka, tajemníka obchodní a prům. komory, dra. Fr. Hromady, poslance, prof. dra. Viléma Kurze, dra. Julia Nejedlého rytíře z Vysoké, koncipisty ob-chodní a prům. komory dra. V. Schustera, komerčního zástupce vývozního spolku v Praze Ant. Stillera. Dne 15. srpna konán bude společný výlet dílem do Sobě-slavi k návště tamní průmyslové výstavy, dílem zvlá-štním vlakem do Prahy ku shlédnutí výstavy archi-tektur a inženýrů, kde toho dne budou ochotnými pány členy výstavního výboru demonstrovány všechny vzorné dílny řemeslnické. Upozorňuje tedy české živ-nostnictvo na sjezd Tábořský v jeho vlastním zájmu radíme mu, aby oběsal jej co nejčastěji, neb jest jisto, že odtud vyplyne mu mravní zisk mnohonásobný.

Zápis nových žáků do I. tř. obecné školy reálné v Náchodě se bude dít v pátek dne 15. a v sobotu dne 16. července. Zapisovati se bude v uvedených dnech od 8—10 hod. dop.; hned po zápisu konati se budou zkoušky přijímací od 10—12 hod. písemné a o 2. hod. odpol. ústní. Každého dne po-ústních zkouškách bude o přijetí žáka definitivně roz-hodnuto.

Kontumace psů trvá v okrese kosteleckém málem již půl roku a má trvati až do konce tohoto roku, ačkoli není nebezpečí žádné a není také zji-štěno, že utracení psi byli vztekli. V pohraničních obcích jest ostatně kontumace zcela illusorní. Tak na př. obce Horní a Dolní Žďár leží na pravém břehu Tiché Orlice a jsou státní žďarské kontumací podobné jako Týniště, avšak obce na silnici ležící — Albrechtice a blízká Nová Ves — nejsou kontumacovány, protože

leží v okrese holiczém a v hejtmánství pardubickém. Nevstřebali se psi albrechtští, pak sáisté ani ne-broží nebezpečí od psů týnišťských, světleckých, chotivských, borohrádeckých, žďarských atd. Poněvadí se v posledních měsících žádný případ vstetkly v okrese kosteleckém neudál, jest prodlužování kontu-mace v okrese kosteleckém bezúčelné, znamená obtíž pro obyvatelstvo a jest v nynějších parných měsících týráním psů. Lze proto očekávati, že slavné okresní hejtmánství rychnovské sruší kontumaci psů, ne-li ve všech obcích okresu, tedy aspoň v těch obcích, kde se vůbec žádný podezřelý případ vstetkly neudál.

Konec krejcarů. Měděné krejcarý a půl-krejcarý budou 1. července t. r. vzaty s oběhu. U. c. k. pokladen budou tyto mince do 31. prosince 1899 přijímány.

Jičínský Obzor, přináší dopis z Brauné, v němž vedle jiných pitomostí se tvrdí, že nejd. bl-skup běže za bířmovance poplatky. O ostatních jeho drzých tvrzeních rozhodnou asi úřady a zbytečno proti nim polemizovati.

Proslavování slovenských novi-mářů. Nedávno byl odsouzen k pokutě 1000 zl. a odbyvá si právě 6měsíční žalář slovenský novinář s Ružomberku pan Karel Salva a 24. června odsouzen byl opět odpovědný redaktor Národních Novin vychá-zejících v Turčanském sv. Martině Ambro Pietor na 8 měsíců státního vězení a k pokutě 600 zl. Slo-váčtí novináři jsou lidé chudí, žalář a neslýchané po-kuty a placení soudních útrat dostávají v odměnu za vzdělávání a hájení svého národa. Prosíme českých vlastenců a lidumilů, aby slovenské redaktoři podpo-rovaly jak bojujím odebráním jejich novin, tak při-spěvký na zaplacení jim přisouzených pokut. Redaktor Obnovy přijme a kvitovati bude každý dar, který přátelem uvězněných slovenských redaktorů zašle. Ne-mají-li Slováci zynouti v porobě maďarské, musíme je podporovati. Maďaři ničt všemožným spůsobem ne-odvislý tisk slovenský a ze jmění více než 100.000 zl., které Slováci sebrali na zřízení a vydržování slo-váckých středních škol, vydávají Maďaři 3 slovenské odrodilé časopisy. Hájí-li slovenský redaktor svůj lid proti přehmatům a krivdám židovských a maďarských škádčů, dopouští se tím zločinu pobuřování proti státu maďarskému a jednotlivým třídám jeho obyva-telstva! Ambro Pietrovi vyměřen byl proto nejvyšší trest, protože někteří slovenští novináři účastnili se sjezdu slovenských novinářů v Praze, čímž prý se dopustili „zločinu pausalivismu“ a udělají prý Maďaři na tento nový „zločin“ z brusi nový paragraf.

Politické šampantérství v Čechách. Nikde snad není tak velká neznalost praktické poli-tiky, jako v Čechách. Tak se jednou ve velkém jednou časopisem pražským vyhláhl plán, aby český národ vy-slal do Skierniewicz deputaci, která při schůzi cara Alexandra II. s naším císařem měla prostředkovat smír. Taktéž se bájilo, že za přiležitosti cesty arcik-nížete Františka Ferdinanda a prince Karla Schwar-zenberga do Petrohradu zakročí car Alexander III. ve prospěch politiky mladočeské a protože prý byl Čechofil car Alexander druhý a třetí, nesmí být v myslích našich politických fantastů menším naším přítelem vnuk a syn bývalých carů, Nikolaj II. Ale-xandrovič. Tak píse zcela vážně jeden český časopis: „Terrorism, vykonávaný německou menšinou na rajch-srské, zabuzuje v rozhodujících kruzích petrohradských srovná válečnou náladu, ovšem v mírném slova smyslu. Jiště vynikající osobnost, blízká sa-mému caru, pravila v kruhu svých známých, že ro-zhodně se něco pro Čechy státi musí a kdyby to měla být zatím jen diplomatická intervence. Už proto prý, že český národ povždy ať ve zlých či dobrých časech byl rusofilským více nežli Ruskem osvobození Srbové a Bulhaři. Zároveň též osobnost podotkla, že jeden ministr — a sice ten caru nej-blíže — dává si předkládati dva české časopisy („Ná-rodní Listy“ a moravský jeden časopis) a informo-je Jeho Veličenstvo cara Nikolaje o všem, co řádá si a nač stážíje si český národ. Ne-padne prý ani jeden vlas s hlavy české, bylo řečeno o oně vy níkající osobnosti, už proto že car Nikolaj klade váhu osobně na to, aby Rakousko neutrpělo žádně škody ze strany Německa, pokud udělí všem národům rovné právo. — Dodejte si k tomu poslední projevy gen. Komarova o slavnostech v Praze a máte pro nás opravdu povznájející obrázek. — Nutřeba podotýkati, že právě tyto dva ruské poloúřední časopisy rozhodně prohlásily, že generál Komarov účastnil se sjezdu slo-vanských novinářů v Praze jako redaktor „Světů“ a jako osoba číst soukromě bez vědomí ruské vlády. Již tento hlas ruských oficiálních listů stačí, aby každý soudný a politický přístný člověk viděl, že tvrzení našich rusofilů jest bloupanou kačnou. Stejným nesmyslem jest tvrditi, že Rusko ve prospěch náš di-plomaticky zakročí. Toho Rakousko jako zcela neod-vislý a velmocenský stát naprosto nestrpí, a my toho ostatně ani nežadáme, poněvadž by se nám jakožto politickým snilkům vyemál celý svět. Hlouposti přimo bačí tvrzení, že car Nikolaj si dává předkládati dva české časopisy: „N. L.“ a jeden moravský. Car předeš český nesmí, za druhá nemá na to času a pak ani chuti, poněvadž denně musí podpisovati et a tisíce listin, čísti důležitě státní listiny, činiti k nim po-známky a rozhodovati o návrzích ministrů, státní rady atd. Kachna „U. L.“ připomíná nám velice in-formace, které si vyžadovali francouzští generálové od poslance dr. Hynka Langy, a čímž konferovali prý o příští válce ve prospěch Čechů — až pak jeden škodolibý časopis prozradil, že pan dr. Lang fran-couzský ani blaťnout neumí a že tedy s francouzskými generály ani radit se nemohl. V Čechách se ale našli přece hajli, kteří té kačně věřili.

Reditelství hospodářské školy ve Stěherách hledá pro jednu chovanku letošní místo v řádné rodině, buď paní k ruce neb malým dětem.

Žádá se vřelá zacházení a přidržování ku všem domácným pracím; mada jest věci vedlejší. K dotazům odpoví ředitelství a přijímá jich do 15. července t. r. Oboranka bude s to místo ihned pak nastoupiti.

Vypálili si kole. Dne 25. t. m. na večer postavili si účtelní ve mlýně Temešvár, p. O. Janda kolo s průjezdu jednoho zdejšího hostince, které, sotva že jmenovaný se vzdálil, smíslo. Souseďi hostince pozorovali v oné chvíli jakéhosi vojína od 18. pluku an kolo odvádí. V tom směru zavedlo četnictvo pátrání a závodčí p. Mikeš vydal se po stopě smíselého kola. V Opočné konečně dopadl vojína Ad. Rohlena, který na „vypáleném“ kole jel domů na dovolenou.

Jaký vliv má postřikování na země. Modrá skalice je osvědčený hubitel plesně zemákové. Vůde, kde v čas byly zeměky rostokem modré skalice sesílené vápenným mlékem postřikány, hniloba zaražena. Kromě toho sesiluje takové postřikování pletivo listů, podporuje vyměšování živých látek a jejich tvorbu, produkuje život listů, zvyšuje činnost kořenů, lodyhy a lopení a zvyšuje pak tvorbu škrobu. Má tudíž příznivý vliv na výnos celkový.

Jak se vyplácí ovocnářství. Jižní Tyroly tržní ročně za ovoce a ovocné výrobky 1 mil. zl. Čechy ročně tržní 2—3 mil. zl. Před lety bylo v Rakousku ročně sklizeno 10 mil. metr. centů ovoce v ceně 60 mil. zl. Z toho patrně, že ovocnářství je důležitým u nás činitelem hospodářským a bude ještě větší, až se vůde pozná veliký jeho význam hospodářský. Vyváží ku př. Francie, kdež mají obrovskou spotřebu domácí, roč. é daleko přes 2,851.954 q ovoce v ceně přes 12 mil. zl. Amerika strží více než 286 mil. zl. za ovoce. Toť pokyn, aby u nás, kde ovocnářství spíše pokleslo než pokročilo, bylo vůde po zásluhách rozšiřováno a zdokonalováno, neboť jsou poměry u nás celkem velmi příznivé. Jak lze těžiti z ovocných sadů, o tom několik číselných dokladů. Jedna bráň známé odrůdy „Dobrá Louise z Avranches“ ročně dala průměrně za 40—50 zl. ovoce, tedy úroky z 1—1300 zl. Červené jablko Gravensteinské v poloze horské dalo v 10. roce 700 pěkných plodů. V Korneuburku dal 30letý Hranáč Dánský 4000 jablek trbových. Jistý sadař ročně tržil ze sadu 2 hektary výměry majících ročně 800 zl. V Čechách jednotliví maloročníci tržili za ovoce ročně 8—1500 zl. Z máslavky Singerovy utrženo za 10 let 261 zl. V Kunovicích tržili mlynář za mrahule až 400 zl. z domácí zahrady neveliké. Na Slovákku za sušené ovoce tržili sedláci březniční 6—800 zl., arciž před lety, dokud tam měli rozlehlé sady slivové a bráň obrovské. Číslo zde uvedená nejlépe mluví, jaký význam má u nás sadařství a jak se ovocnářství vyplácí.

Vzhůru na velkou národní slavnost! V neděli dne 3. července 1898 pořádají místní odbory Ústřední Matice školské v Hradci Králové za laskavého spolučinkování vlasteneckých spolků místních velkou národní slavnost v městských sadech „Na Střelnici“. Program bude obsahovati: Sbory pěveckých jednot, tělesná cvičení a hry, dětské slavnosti, muzea výtvarných umění, divadla, balony, poštu, stereoskopy, kouléní o závod a mnohá jiná věci zábavné. O tělesnou stránku všech účastníků pečlivě starati se bude vedle hostinského bohatý damský buffet, kde bude možno občerstiti za mírné a označené ceny výborné pokrmy a nápoje. Národní tance provedeny budou 50 páry v národních krojích. Po celou dobu slavnosti koncertovati bude úplná kapela Sokola Třebechovickeho Hrozen kapelníkem p. V. Jaroměřským. V sále střelnice s divadlem taneční zábava. Podrobný program rosdá se na místě slavnostním. O 10. h. dopol. otevřen bude studený buffet v Sokolovně. Na Střelnici počíná slavnost o 3. hod. odpol. Vstupné do sadů: osoba 20 kr., rodina 40 kr., do sálu k tanci 20 kr. Za nepřiznivého počasí pořádá se slavnost v Sokolovně Královéhradecké.

Zvěsti z východních Čech.

Z Chrastí. (Oslava stoletých narozenin Palackého). K nešťastné oné řadě velkolepých holdů, jež od královské naší Prahy až do posledních dědin českoslovanských nesmrtelné památce „Velikého Čecha“ Palackého jsou vzdávány, zajisté důstojně řadí se oslava stoletých narozenin Palackého v Chrastí, kterou u pořádku slavná městská rada za spolučinkování místních a okolních vlasteneckých spolků. Byla to slavnost pravdě velkolepá — tím významnější, že zúčastnily se jí svorně všechny vrstvy obyvatelstva bez rozdílu stavů a smýšlení v počtu nejméně 1000. Již v sobotu ozdobeno celé město od zámku biskupského a do nejposlednější chaty prapory barev národních — a každý si přál jen aby počasí vydrželo, by se slavnost zdařila. Přiblíželo se toužebné nedělní odpoledne. Již před druhou hodinou bylo na náměstí neobyčejné živo. Jednotlivé spolky scházely se v „v lipkách“, odkud rázem půl třetí hodiny ubíral se impozantní průvod za zvuku sokolské hudby chroustovické na náměstí, kde u radnice přítomen byl nejdříve biskup Edvard Jan Nep. Brynych s celou městskou radou a nešťastný zástup lidí. Malebný byl pohled na tu řadu různých spolků, z nichž zvláště velmi pěkně se vyjímal klub velopedistů v nádherně ozdobených koly. Když zvonily spolky města své před připravenou tribunou, zapěl bezvadně smíšený sbor kantátn na oslavu Palackého. Po té přivítal několika srdečnými slovy velezasloužilý starosta p. A. Siegel nejd. biskupa a všechny přítomné a poděkoval jim, že se v tak hojném počtu sešli uctit památku „otce národa“ Palackého, který byl též čestným měšťanem města Chrastí. Potom požádal slovatně pana Dr. Karla S. Hmougra, by přednesl slavnostní svou řeč. Řeč tuto dle

přání přítomného posuchačstva uveřejňujeme doslovně. Trojnásobně hřímavá „sláva“ provolána ode všech nesmrtelné památce Palackého. — Salva „Slávy“ patří náleží též bez odporu slavnostnímu panu ředitelství. Směle může se říci, že tak klasická řeč při slavnosti Palackého nikde přednesena nebyla. Všeobecná uznalost a vděk bude zajisté slavnostnímu panu ředitelství nejlepší odměnou. — Ve vlastenecké náladě za zvuku národních pochodů ubíral se nepřehlédlný průvod do vkusně upravené zahrady u městských lázní, kde koncertovala pak chvalně známá kapela chroustovická. Nejvýbranější společnost z města i zdalekého okolí sešla se tu — a v brzké nedostávalo se místa, což však veselé náladě nikterak nevažilo. Všeho uznání zasluhuje slavný výbor občanské záložny, který velikým nákladem lázeňskou zahradu rozšířil a upravil tak, že v málo kterém městě podobnou zahradní místnost shledáváme. Jest si přáti, abychom tohoto místa nepřenechávali cizincům. — Co také každého cizince překvapilo — byl ten veliký počet židů, který této slavnosti se zúčastnil. Byli-li to všichni z Chrastí — tu se Chrastě může těšiti, že za nenadlouho asi krásliti bude město její velkolepá synagoga židovská. No — jsou ale židé v Chrastí národovci — te se nedá upřít. Viděli jsme domy jejich okrášleny prapory národních barev — a jeden jejich pohlavář dal do konce několik škatulek půlkrajcových špiček, aby výtězek z nich věnován byl Čechům v uzavřeném území. Pak že nejsou vlastenci! Ptáme se: co pak mají dělati více? A ti proslukli křesťané nechťají to uznati — myslí, že to jen židovský manevr — a pak zvláště ty špičky — tak velkolepý dar! — že to laciná reklama, proto přý si žid vyrazil patent a své jméno na nich. To je věru brozák! Aby přístě předešlo se všemu podezřívání, radíme uvědomělým dámm chraateckým, aby o národních slavnostech nabízely výrobky české — aby židovky nebyly nuceny nabízet výrobky své snad jako — reklamu. — To jen mimochodem — na upozornění. — Ve veselé náladě setrvalo se až do 9 hodin, kdy nastoupen pochod zpět až do města. Před radnicí — kde v oknech upraveno a bengálským ohněm osvětleno bylo poprsí Palackého a transparenty s jeho hesly — zastavil se lampionový průvod a celé shromáždění provolalo broum, „Sláva“ a „Názd“ památce Palackého. Na to zahrála hudba národní hymnu „Kde domov můj“ a „Hej Slované“, což obecnostu zpěvem doprovázelo. Tím velkolepá a zároveň dojemná slavnost skončena. A co máme k tomu dodat? Nic jiného než přání, aby jako v matičce Praze spřátelili se a podali si bratrské ruce všichni Slované, tak aby v celém národě našem zavládla jednotu — mír. V Chrastí o slavnosti Palackého dobře snášely se zelené střípce českého biskupa s červenou košíl sokolekou — cesty mohou býti sice rozličné — jen nepodřívajte víru — o tu u katolika jde — a vši máme všichni stejnou — totiž prospěti vlasti a národu — a zajisté všichni se sejdeme. Nuže, budme za jedno dle hesla Palackého: „Svůj k Svém a vždy dle Pravdy.“

Z Malé Skalice nad Úpou. Katolicko-vzdělávací spolek náš „Obrana“ pořádal v měsících květnu a červnu své schůze s potěšitelným účinkem. V prvním přednášce okresní zvěrolékař p. J. Fibas „O právních a zákonitých vadač při prodeji a koupi dobytka“, kterážto poučná přednáška velmi se líbila a pan přednášející k projevenému přání laskavě albil, že o zkušenostech v oboru svém ve schůzích našich častěji promluví. V poslední schůzi pojednal dp. předseada Josef Vojtěch, kaplan v České Skalici, o časovém tematnu — „socialní otázce“. Účinek této poutavé přednášky byl v jednotlivých obrazech, lidických přičiny a následky bídy lidské, velice pohnutlivý, dojemný. Tato horlivost správy spolku a péče o výběr poučných i časových přednášek mnoho přičinuje k tomu, že počet členů i posluchačů při každé schůzi se množí. Přístí schůze dne 17. července.

Z Hořic. Nový školní rok na c. k. odborné škole sochařské a kamenické v Hořicích počne dne 16. září 1898. Odborná škola má oddělení pro sochařství a kamenictví, vyučování jest čtyřleté. Některým předmětům vyučuje se v obou odděleních společně. Do odborné školy se přijímají žáci 14letí, kteří odbyli pětitřídní školu obecnou. Hospitanti do jednoho přijmou se, pokud místo stačí. Ředitelství ústavu přijímá též předběžné žádosti písemné o přijetí, jež možno podati až do doby zápisu; jsou-li žádosti takové doloženy všemi předepsanými vysvědčeními, dostane se žadatelům písemného vyřízení, zda jim bude vyhověno. Tuzemci, na ústav buď jakožto řádní žáci neb hospitanti nově vstupující, musí hned po svém přijetí složití přijímací taxa v obnosu 1 zl., školné však neplatí; cizozemci platí taxa 2 zl. a školní plat ročních 50 zl. Hospitanti, praktického vyučování v dílnách účastenství, platí za spotřebovanou surovou kmetu a upotřebení náčiní úhrnkový plat ročních 20 zl., kteří v tvrdém materiálu pracují, však 30 zl., a sice ve dvou pololetích, napřed splatných hůdkách po 10, pokud se týče po 15 zl. Hospitanti cizozemci platí tento poplatek ve vší dvojnásobně. Mimo to jest každý frekvantant odborné školy povinný, hned při zápisu přispěti obnosem 1 zl. na učební pomůcky. Každý žák řádný i hospitant jest bezvýhradně povinen, po celou dobu studii vlastním nákladem si opatřovati veškeré školní potřeby a tyto vždy v dobrém stavu udržovati, zejména: oděv do dílny, předepsané učebnice, mešní zpěvníček, železka a dřívka k modelování, dobré rýsování, prkna, papír a jiné rekvizity ku kreslení a rýsování, měřítka, respirátor do dílny, sešity ku pracím písemným; žáci řádní a hospitanti v úvaz ku celodenního vyučování mimo to čepici se štítkem. (Za tělocvik, jehož návštěva z ohledu na zdraví všem se odporučuje, sniž také za němčinu neplatí se žádných poplatků). Ti, kdož na ústav nově vstupují, necht žádnou z uvedených potřeb ani novou ani starou před zápisem nekupují; bude jim při zápisu pověřeno, kde a jaké věci školní na místě si koupiti mají. — Žákům není dovoleno, bez souhlasu ředitelství byti si najímání neb méniti; v přičině té jest ředitelství ochotno rodičům cizích žáků radu udělit. Ke všem dotazům, týkajícím se nejen zápisu, ale i jiných záležitostí školy odborné ochotně c. k. ředitelství odpoví a udělí také radu v přičině bytu a stravy pro žáky

cizí. O mimořádných kusech: veřejné kreslirné, dámském kursu a nedělním a večerním kursu pro modelování, a c. k. odbornou školou spojených, vydána bude vyhláška zvláštní C. k. ředitelství odborné školy sochařské a kamenické.

Z Horky u Chrastí. Při nedávném svěcení sv. kříže pravil nejd. biskup náš v krásné řeči, že kříž je 1. znamením světla. — Před Kristem celý téměř svět tápal ve tmách bludů — neznal pravého Boha, neznal doši svou — neznal konečný svůj cíl. Národové toužili po světle, největší jejich učenci volali, kdyby někdo s hůry přišel a poučil nás. Přišel Kristus, přinesl světlo pravé víry, poučil lidstvo o nejdůležitějších věcech jeho. Kristus založil církev — vstoupil na nebesa — přikázal apoštolům, aby to světlo víry pravé blásali celému světu, učili všechny národy. Toto světlo víry Kristovy přišlo i k nám do Čech, přinesli ho sv. Cyrill a Methoděj. Kříž Kristův tu vztyčen — mizely v Čechách pohané bludy — mravy se zušlechtovaly — šířila se vzdělanost — osvěta. Neboť věrozvěstové slovanští a blásáním víry Kristovy dali předkům našim do rukou hned knihu, zakládali školy, lid se vzdělával. Čím více šířilo se křesťanství po Čechách, tím více bylo škol, tím byl také národ vzdělanější. A když za Karla IV. působením katolické církve založeno vysoké učení v Praze, stál národ náš český na vrcholu slávy své. — Každý jednotlivec jakož i každý národ čím pevněji se drží kříže Kristova, tím mu je lépe, každé odvrácení se od něho odpývá pohromou. — Kříž Kristův jest za 2. znamením s v o b o d y. Před Kristem otrok byl úplně majetkem pána svého, pán mohl s ním nakládati dle libosti jako se zvířetem, mohl ho prodati, zabíti, otrok nikde se práva nedodělal. Kristus povzněl důstojnost lidskou, přetřhal pouta otroků, dle vznešeného učení jeho co do duše jsme si všichni rovni, jsme bratři a dcery v Kristu. Musí býti nějaká auktorita, ale pán nesmí nakládati s poddaným jak by chtěl — mezi pánem a poddaným musí býti poměr otce k dětem. Jedině pod křížem Kristovým jest pravá svoboda a pravá rovnost. Čím více ustoupí se od tohoto kříže tím více utlačována svoboda jednotlivců, nastává násilí, mocný přemáhá slabšího bez ohledu na jeho práva. Kdyby kříž byl v účtivosti, nebylo by tolik svárů a hádek, jak to vidíme dnes, národ silnější nechtěl by zničiti národ slabší, práva slabšího byla by uznána. Marná jest práce zavěsti pokoj a mír a při tom podvracovati kříž. Jen kříž vznešeným učení: „Já se si všichni rovni“ může zavěsti klid a mír v národech! Kříž Kristův je konečně znamením spásy. Hříchem prvotním a hříchů všeho člověčenstva uvalena na pokolení lidské kletba viny nekonečné, která mohla shata býti jen obětí, jež by vyvázila nekonečnou onu vinu — a obět tu přinesl jednorozený Syn Boží smrtí svou, krví svou na kříži. Křížem smířeno nebe se zemí, křížem sjednána lidstvu spása. Kříž bláslá mocně jednomu každému zvlášť tu lásku Boží k nám, pobádá k lítosti, očisťuje duši od hříchů. Povzbuzením, by všichni kříž jako znamení světla svobody a spásy v účtivosti měli, by pohled na ukřižovaného Spasitele připomínal všem onu lásku Kristovu k nám a rozněcoval v duších zase lásku k němu, z lásky té plynula lítost, která by připravila jednomu každému šťastnou hodinku smrti — ukončil nejd. biskup úctvatnou časovou tuto řeč. Po vykonaném svěcení poděkoval p. starosta několika srdečnými slovy Jeho Milosti za lásku, kterou tímto osadě jejich prokázal. Po odjezdu nejd. biskupa sloužena byla v kapli sv. Václava slavná zpívaná mše sv. s assistencí. Byla to krásná slavnost, škoda, že počasí více jí nepřálo. Úpohluka na tuto slavnost, zůstane zajisté v milé paměti všech.

Z Týniště n. Orli. Sdružené spolky týništské oslavily pod protektorátem města Týniště slavným a důstojným způsobem stoleté výročí otce národa Františka Palackého. O půl 2. hod. odp. seřadily se spolky a obecnost a na to ubíraly se v slavném průvodu na náměstí. Zde promluvil p. JUDr. Antonín Formánek nadšenou řeč o životě a působení největšího Čecha tohoto století a dotkl se zároveň významných slavností pražských. Stkvělý výkon ředitelství odměněn byl bludnou pochvalou několika set posluchačů z města a z venkova 03. hod. odebralo se slavné shromáždění do nově upraveného městského parku, kdež se konal koncert kapely kostelecké, který řídil kapelník p. Josef Čermák. Nálada obecnost byla vřebec slavnostní. — V restauraci p. Ludvíkové u pořádku byl slavnostní banket, s nímž byli všichni účastníci úplně spokojeni. Společenský i vlastenecký ruch v nevelkém Týništi předčí ruch tak v mnohém větším městě království českého, v němž poměry společenské jsou dosud rozervány.

Z Nové Paky. (Husův pomník. — Dar.) Jako Praha, i Nová Paka má svou otázku Husovu. Několik pánů přičinuje se všemožně, aby naše pouťnická, Mariánská Paka stala se husitskou. Komitě pro vystavení pomníku obrátilo se na městské zastupitelstvo, aby dovolilo postaviti sochu Husovu na náměstí před farním kostelem. Schůze zastupitelstva konala se dne 15. června. Ve prospěch postavení mluvili ořpanými frásami p. Bohumír Gloz, kupec, dále J. Radimský, okresní starosta a J. Novák, řídící učitel, kteří uvedli, že je to přání veškerého občanstva, a že tak slavný muž na Pace pomník zasluhuje, a to vše že děje se pouze z národních ohledů. — Pan J. Geisler, lékařník myslí, že není třeba právě na náměstí reprezentacním Husa stavěti a odvolává se na příklad Jiřína P. J. Fiedler, farář, objasňuje katolické stanovisko, poněvadž pod rouškou Husa skrývá se zloba a nenávisť proti církvi, ličí jeho působení dle Palackého a vybízí členy, aby dobře uvážili, že postavení Husa před kostelem a školou způsobí, vzhledem na poutní-

ky, církv. průvody a kvašení v občanstvu. Ať pamatují členové zastupitelstva, že prospěchy občanů mají hájiti a jim jsou zodpovědní. Při hlasování bylo 14 hlasů pro Husa, 8 proti. — Tak promluvil zastupitelstvo, záleží nyní na občanstvu: přejeli si postavení občanstvo veškeré, jak p. Glos tvrdil, pak je pranic nepřekvapí následky a rád je snese; jne-li pak je povinností jeho, aby ukázalo několika pánům, že není jim vše dovoleno; aby pro jejich justament trpělo město mravně i hmotně. — Též zmínil se dlužno o překrásném daru, jímž obdarován byl v těchto dnech pontnický chrám Páně Nanebevzetí Panny Marie. Nejmenované dáma zaslala gotickou monstranci umělé práce a ciborium, dar v ceně nejméně 400 zl. Dárkyni, jež neznámá zůstala, kéž všemohoucí odplatí hojným poteháním a milostí!

Z Kutné Hory. Soudenci „svatého muckednicka pravdy a volnosti svědomí“, totiž pan redaktor Hejnic, jeho duch p. dr. Pacák a jeho ministři financí — evangelici na Kutnohorsku a Čáslavsku zahájili novou akci proti fanatickému řádění klerikálů. „Podvysocké“, které se svým chesem terrorisují celé Podvysocko, které klackovitě ubíjejí volnost slova, ba i smýšlení, musí si tu „svatou pravdu“ ovšem vždy po malešověku a s malinkým křenem upravit, jinak by ani „pravdou“, ba ani „svatou“ nebyla. Nu, a pan Hejnic, ten to umí. Když se na Kutnohorsku řekne: „mluví pravdu jako Hejnic“ ví již, jak ta pravda vypadá. Nejlépe vypadá ta „pravda“ o Křesetických, na které mají pan Hejnic, Pacák a Metelka nejvíce zkešeno. A bodejť by ne! Vždyť ten pan Jelínek, ač jako obřofot měl by znát „pravdu“ t. j. podvysocko-mysliveckou latinu „Podvysockých“, nechce jí s panem starostou Vlasákem rozumět, nechce ji klopit na „Podvysocké“ padesátku, ba když obětavý jeden sbíral čestný „národní dar“ pro pana dr. Pacáka, nechceji tomu s mnohými pány starosty a předními rolníky na Podvysocku rozumět, myslíce si, že pan dr. Pacák vydělá si více svou politikou, než jiný advokát poctivou a pilnou prací. Rolníci na Kutnohorsku nechťejí nijak rozumět tvrzení pana Hejnice, že by pan dr. Pacák byl chudým. Vždyť jeho advokátní kancelář žije slušně jej i jeho společnost, a nese mu aspoň 3.000 zlatých; zastupování Hospodářské záložny, která žaluje výhradně prostřednictvím advokátní kanceláře p. dr. Pacáka chudé rolníky, kteří nemohou platit úroky v čas, také bezchybně pár stovek nese, sušimovni zasedání, které trvá ročně přes dva měsíce, vynese chudobnému panu dr. Pacákovi také přes 500 zlatých, a diety na říské radě nesou panu dr. Pacákovi rovněž přes 3.000 zlatých. Vždyť na př. za měsíc červen shrábne p. dr. Pacák bez námahy 300 zlatých dětí, ačkoli říské rada nezasedá. Pan dr. Pacák se práci neuděle a práce mu ta politika jeho na 10.000 zlatých ročně nese. Když jsem četl sobotní feuilleton „Národních Listů“ „Krač akademických diplomů“, v němž p. J. Z. Horák účelně vykládá, že př. zcela jistě dojde k tomu, socialismus a pumový anarchismus přejdou s dělnictva — na lékaře, advokáty, profesory, učitele a inženýry proti lépe postavenému dělnictvu, poněvadž v Paříži jest asi 3900 advokátů, z nichž asi 50 vydělá si přes 25.000 zlatých ročně, asi 200 něco přes 5.000 zl. (10.000 franků) a ostatní juristé — nic — tu jsem si hned povídal: To náš pan dr. Pacák, ačkoli anarchii a socialisty proti Staročechům svého času moc podporoval, nedá se tak hned na socialismus, protože chvála Pánu Bohu to jeho politické mluvení asi 20.000 franků ročně mu vynese, a házet pumy se nevyplácí. Nedotýkal bych se těchto věcí, kdyby „Podvysocké“ nebyly napsaly, že „Obnova“ nemůže dr. Pacákovi vytykáti nic než jeho chudobu, čímž př. ho chvála. To „Obnova“ asi nenapade, ale ale naopak musí panu dr. Pacákovi vytykat, že on má svou činnost z let 1889—1895 lví podíl na největší národní mizerii, že jeho list to byl, který dr. Riegrovi nešetřně vytykal národní dar, ač tento jej neztencený zůstává národu, jako mu po 60 let věrně poctivě a úplně nezištně byl sloužil. Pan dr. Pacák, horlí svého času proti Staročechům, že př. platí purkmistrovi kutnohorskému 1.300 zl. a byl pouze pro plat 600 zl. Když však na stolec dosedl pan Macháček, tu byla jeho strana rozhodně proti 600 a 1000 zl., a pan Macháček, financier pana dr. Pacáka běže klidně 1.200 zl. a je k tomu ještě dodavatelem obce zrovna tak jako jeho politický přítel, ačkoli dříve horovali proto, aby zástupci obce nebyli jejími dodavateli. V „Labských Proudch“ čtou se dnes ptiřvřencům dra. Pacáka velmi ostré levity, na které páni — mlčí. V Kutné Hoře panuje ukrutná zvědavost, jak dopadne žaloba pána Macháčkova proti redaktorovi Škábovi z Kolína. Na světlo přijde asi mnohá velmi mrzutá a nepřijemná věc. Než páni budou mít, co si sami nadrobili. Faktum je, že strana dr. Pacáka nesplnila své sliby, které voličům kutnohorským roku 1889 a 1892 i později byla činila. Dnes jest Kutná Hora městem prodluženým, ba téměř jeden milion dlouhým. Zvláštní způsob účtování pravý stav městských financí nezastře. A při tom není naděje, že by se městské hospodářství zlepšilo, neboť potřeby porostou a jmění obecné se ztenčilo. Následkem řádění kůrovce musilo se více dřeva spracovati, bude tedy v příštích letech příjmů méně. Pacákova samovláda stane se osudnou městu i okresu. Budoucnost ukáže, že je to pravda. Rolníci začínají také již chápati, že dr. Pacák, přítel jejich přátel, pana Tichého a Pecháčka, je nespasí, nevěří také panu Mdr. Metelkovi, jehož vztek na křesetického lékaře pana Mdr. Vodičku jest až příliš průhledný, zrovna tak jako útoky Podvysockých na občany křesetické. Podvysocké, dr. Metelka, dr. Pacák a evangelický štáb na Kutnohorsku cítí, že Křesetice činí silný průlom do jejich plánů. Katolické Křesetice nedají na zuřivé útoky Podvysockých, vždyť vědí, že jest nepřírozený poměr, aby 1.693 evangeliků vládlo na Kutnohorsku 61.207 katolíkům, kteří dříve nebo později poznají, že na ezangelicích závisl j. dr. Pacák a Hejnic jim prospěti nemůže. Volají-li Podvysocké „Kutnohorsko — ozvi se! proti klerikálům, t. j. katolíkům, tedy se toto ozve tak, že to pánům Novotnému, Špinkovi, Věbornému, Pacákovi, Metelkovi a Hejnicovi milým nebude. Podvysocké se zlobí, že „Český Východ a Obnova“ posílají se na Podvysocko zdarma — chudým duchem. My si přejeme, aby se těch Obnov posílalo ještě

více, protože Podvysocko z „Podvysock. L.“ srazdřiti nemohlo. Zatím pomijím ostatních čtených útoků „Podvysockých Listů“ a přistě citáty z Podvysockých Listů, aby katolíci v Kutné Hoře a na Kutnohorsku na vlastní oči se přesvědčili, jak je pan dr. Pacák svými řečmi a Podvysocké Listy svými články a zprávami po léta tahal za nos a hrubě balamutil. Zejména rolníci poznají jak pan dr. Pacák a Podvys. L. dříve na výsost hájili a velebili všeobecné a rovné hlasovací právo, jak rolníkům a fomeslníkům hory doly alibovali, a co ze svých slibů splnili. Bude četba velmi zajímavá a poučná.

Z Vamberka. Časopisy přinesly různé správy o nenadálé katastrofě, jež stihla město naše v neděli po Božím Těle dne 12. června, tedy za nedlouho po hrozném požáru, jemuž dne 14. května padl za obět náš farní chrám Páně a vedlejší kapli asi následkem neopatrnosti. Katastrofa o Božím Těle byla rovněž neočekávaná. Konal se obvyklý slavný průvod ke čtyřem oltářům. O 10. hodině, když průvod byl asi sto kroků od kostela vzdálen — spustil se slabý déšť a drobným krapobitím. Malé družičky počtem asi 70 ukryly se ihned ve vedlejších soukromém domku. Kněží a nejbližším okolím svým uchýlili se do korridorů městské školy, školní mládež do školních místností a ostatní účastníci do chodeb a podloubí nejbližších budov. Po malé chvíli ustal déšť a průvod ubíral se dále. Když stanul u prvního oltáře — v dále zahřmělo. Od severozápadu prudkým větrem hnán — blížil se černý mrak. Za nepatrného deště kněží doprovázely sbory vojenských vysloužilců, dobrovolných hasičů, katolickou jednotou, zpěváky a dosti valným počtem jiných sbožných účastníků vykonali přelomné modlitby u 4 oltářů bez obvyklých jindy delších hudebních introdukcí, což vše u vnitř chrámu bylo by trvalo o mnoho déle. Průvod vracel se do chrámu. Na téma mše, kde poprvé deštěm byl zastížen byl opět prudším deštěm překvapen, tak že v čele se ubírající spolky zrychlily krok, kdežto kněží šli volným krokem dále. Vojenští vysloužilci vešli první do chrámu prostrannými dveřmi rozestavivše se kolem hlavního oltáře, ostatní spolky byly právě před hlavním vchodem. Když kněží byli asi tři kroky se dále před otevřeným vedlejším vchodem, zablesko se, vnitřek chrámu zdál se býti v jednom plameni, ohnivě vločky jisker jako hustý déšť sypaly se s klenutí nad hlavním oltářem. Za bleskem provázeným ohlušující ránou následoval delší praskot, jakoby trámovi se třátilo a klenutí se bořilo. Hruza nevylovitelná a zděšení! Bůh depouští, ale neopouští. Dle zůstalých stop řádil blesk děsně, několik silných krovových trámů bylo rozdraceno, blesk vnikl do vnitř klenutím nad hlavním oltářem, roztřístil se kolíkerým klikatým směrem, za oltářem zůstavil otvor, jako by tamtudy byl zmizel, kdežto nad kazatelnou prorazil ze dva metry širokou, jak otlučená omýtka vnitř i zvenčí v též směru nasvědčují. Šest vojenských vysloužilců stojících po levé straně hlavního oltáře pod kazatelnou, kostelník a s ním hluchoněmý zvoník a několik jiných osob — padli k zemi. Na rychlo povolání oba zdejší pp. lékaři poskytlí pomoc. Omrácení byli dopraveni do nejbližších soukromých budov. Voj. vysloužilec Jan Kubec ze Sebranic, nebyl již k životu přiveden, churavěl již delší dobu srdeční vadou a byl již ve čtvrtek o slavnosti Božího Těla v kostele mdlobou zachráněn. Velitel voj. vysloužilců p. Čížský z Lupenice, který byl dosti povážlivě bleskem zasažen, uzdravil se po týdnu zase jakož i staříčky voj. vysloužilec Dvořák z Měrkovic. Oba obcovali minulou neděli opět službám Božím. Ježto z věže a otvorem klenby valil se dým — nastal poplach, že kostel hoří a nebyl bezdůvodný, jak ohrožely některé části trámů nasvědčují. Byl rychlým přispěním hasičů a úsilovně námaze lze děkovati, že zachráněna byla tato poslední naše svatyně. Dojemný, srdcetklivý byl pohled na bledoucí matky shánějící se po svých dítkách — družičkách — jímž díky Bohu — sám nebeský Slitovník — připravil v čas bezpečný ochranný útluk. O možném daleko větší neštěstí, jež mohlo se přihodit — při plném chrámu Páně — kde i nejvíce ohrožená místa, galerie kolem hlavního oltáře byly by bývaly lidem obsazeny, nelze ani potuchy mít. Jen s hrůzou lze na to pomyslet. Na téže jedné galerii nalézala se též vrchnost doudlebská, vyčkávající návrat průvodu do chrámu. Předtuchou Bohem vnutnou puzeaná však opustila kostel o několik minut dříve, což bylo její záchranou, nebo v těch místech řádil blesk nejhůře. Neštěstí se stalo. Bůh nás navštívil. Mohlo být horší. Děkujeme Bohu, že se tak nestalo. Požárem poškozený farní chrám Páně jest prozatím svým krytem opatřen a začíná se s nejnutnějšími zevnějšími opravami. Jelikož v klenutí dle záznamu v pamětní knize již roku 42. nalézala se trhlinka, jež stále nebezpečně hrozila, uznala u této příležitosti sl. pol. komise za nutné, aby střední, poškozená část klenutí byla zbourána a novým nahrazena. Z té příčiny veškeré u vnitř chrámu dosud se nalézající movitosti, ozdobné části oltářů, kazatelna, obrazy, lavice a j. musely býti odstraněny. Znovu zařízení vnitř chrámu bude tudíž značného nákladu vyžadovati, při čemž ovšem nutno nám nejvíce spoletati v obětavost šlechetných dobrodinců. Milým našim spoluobčanům, kteří dílem z vlastních prostředků, dílem sbírkami v kostelních konanými značné přispěvky nám zaslali, mnohým ct. rodákům zdejší v cizině usídleným, všude všem dobrodincům za milodary z blízka i z dál nám obětavě zaslalými — buďtež vrací díky. Všemohoucí račiž jím býti štědrým odplatitelem

Tržní ceny.

V Králově Dvoře n. L. dne 25. června 1898
pšenice 7.00, 0.00 žito 6.40 6.00, ječmen 0.00 0.00
oves 3.45 2.85, hrách 0.— 0.—, čočka —00 —
vikev 0.— 0.—, jáhly 0.—, — kroupy 0.—
brambory 2.60 0.—, vejce (kopa) 1.40 0.—, maslo 0.93
0.89, tvaroh 13 kr., maso hovězí 68 kr., maso telecí
56 kr., maso vepřové 80 kr., maso skopové 60, seno
2.80 sláma 2.00, oves 7.70 7.30.

(Zasláno.)

Soudruzi!

Svoláváme na den 3. července b. r. do Dobrušky sjezd všech katolických jednot, v ústředním diecézním sdružení zastoupených. Doba přítomná vyžaduje svorného postupu ve společné práci, proto předním úklem našeho sjezdu bude rokování o svorném postupu katolické organizaci. Současně se sjezdem světlí bratrský spolek v Dobrušce spolkový prapor a obdává se výroční valná schůze ústředního sdružení dle pořadu, jenž všem jednotám bude zvlášť zaslán.

Očekáváme, že budete všichni aspoň svými delegaty zastoupeni, aby bylo světu zřejmo, že na českém východě katolická myšlenka má hojnou nadšených přátel. Pp. řečníky žádáme, aby 3 dny předem ohlásili své themata a podepsané předsednictva. Zdař Bůh!

Ústřední diecézní jednota katol. spolků

v Hradci Králové 20. června 1898.

Dr. Frant. Reyl,
jednatel.

Dr. Vinc. Rath,
předseda

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dům: Bubna 618-VII — Sklad Elišvina č. 8. 24

Zásilku „S v. srdce“ obdržel jsem ještě v čas, takže jsme je mohli upravit na oltář a dále velkou okrasu oltáře sanému. S veškerou úctou oddány

P. Josef Krátký, řad.

Staro Ptení (Morava) dne 19. dubna 1897.

(Zasláno.)

Zamýšlíme vydati seznam všech katolických spolků v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Pročež prosíme slavné spolky katol. tovaryšů, jednoty katol. jinochů a mužů, křesť. sociální spolky, čtenářské spolky (pokud jsou na základě katolického), katolické polit. jednoty a dělnické politické spolky, aby nám laskavě sdělili korrespondenčním listkem: 1. Jméno předsedy, jeho stav (zaměstnání). 2. Jméno spolku a sídlo (ulice a číslo). 3. Počet členů. 4. Rok založení a jméno zakladatele. Veškeré odpovědi buďtež zaslány pod adresou Jan Jílek, předseda spolku katol. dělníků v Třebíči, Litoltova ulice č. 1 Domky.

Katolickým jednotám!

Nabízíme:

Průvodní knížka

pro členy katol. jednot.

Seisek je úhledně upraven a obsahuje seznam veškerých jednot a spolků křesťansko-socialních, cestovní řád atd.

Cena 1 výtisku (60 stran) vázaného 20 kr. franco.

Objednávky vyřizuje obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 80 (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk	za 15 kr.
1 v poloplopné váz. výtisk	za 22 kr.
1 v plátné váz. výtisk	za 25 kr.
1 v plátné váz. se slaceným křížkem	za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávány budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zaslání zvláštních účtů, diti se bude zásilka Nápěvů při objednávkě do 5 kusů jediné proti předem zaslánímu obnosu, k němuž račtež pl. t. objednatelé přiložit na porto

při 1 výtisku 3 kr.,

" 2-3 " 5 "

" 4-5 " 10 "

■ Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v sazbě. ■

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech. Vyjítí i cenu oznámíme po vyjiti jeho v Obnově. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro zpěváky ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaniím Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen a pravidla pouze 1. verí, tam však kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvů“ po ruce nemají.

Aby při spěvu náležitě se dbalo slovného přízvuku, vysmačena jest v „Nápěvech“ tučnými tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písní označeno, odkud nápěv vzat byl.

ADOLF NOVOTNÝ
v Týništi n. O.

Kdo u nás kupuje,
českou věc podporuje!

I nejmenší zakázky se
vděčně přijímají a co
nejsolidněji vyřídí.

svůj k svému!
Koberce,
hlině,
přikrývky,
pokrývky,
žíněnky,
a žíně
pralho
českého zárodku
opravena nejlepši.

Bucharův
léčební ústav
pro chirurgické, orthopaedické
a čiré nemoci
v **Heřmanově Městci**
(Království České.)

Zvláště poukazuje se na:
Manuelní léčení zkrivených páteří a s tímto
souvisícího nerovného vývoje těla a to takřka výhradně
bez používání velice obtížných, namnoze škodlivých různých
druhů bandáží, šněrovaček atd.
Úplné vyléčení všech druhů kýl (průtrží stěh) i
zastaralých, u osob obojího pohlaví v poměrně krátké
době způsobem nejen bezbolestným, ale i veškerého ne-
bezpečí prostým, takže i dítka léčení toto lehce snášejí.
Ústav opatřen jest nejnovějšími přístroji
elektrickými.
Ceny mírné a pobyt příjemný.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na uměle truhlářské i čalou-
nické zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného
perleky a žíněnky,
spony a záclony do oken, hladké i zdřevnané dle
franc. způsobu. 151
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Levně na prodej
lustr barokový

s velkým množstvím brouše-
ných skel na 12 svíček z čistého
bronzu dobře zlatený
Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

Pozor! Čtěte!
Abych v širší známost
vedl svůj nově založený
závod a dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censva ustanovil jsem krá-
sné prémie a sice:

50 krásných
dřevěných hraček
všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
děti (pro chlapce jiné, pro
dívčata rovněž jiné) za
pouhý doplatek zl. 1 70.
Každé záslužce bude pří-
pozen ceník všech dřevě-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.
Zásilkou vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos.
Kostecký, Svratouch
č. 15., pošta Svratka (Čechy).

Elegantní
dýmky
různých tvarů s vyřezá-
vanými ozdobami, jmeny, mo-
nogramy, modely vkusně
pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré
druhy dýmek hladkých (fla-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytnu velké
výhody. 294
Zásilkou vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
stecký, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v **Novém Bydžově**
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nově.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Založeno 1843.
Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v **Rychnově n. Kn.**
272 doporučuje
svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin kyvadlových, ka-
pesních v cenách mírných
a se zárukou.
Též na splátky.

Dekorační malíř a poslacovač
JAN BARTA
v **Rychnově n. Kn.**
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohrádů a po-
zlacování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější. 269
Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích s přílo-
žnými rozpočty.

Annenské
slatinné
lázně
v **Bělohradě**
(Království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.
Těš překrásné
lévné sídlo
letní.

Unicum
proti
dně
rheumatis,
rheum.
ischias a p.

Zahájeno 9.
května.
—
pauze č. 10
základní vý-
sledky.
—
Stávají již od
roku 1885.
—
Prospekty sálle
ochotně
správně lámt.
318

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:
„Za Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
— Cena 1 zl. r. č. —
Nechť neschází v žádné knihovně pravého mí-
lovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spisovatel její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojně u Pardubic.

Koupím spisy
Kosmákovy, Pravdovy, Hájkovy, Brynychovy neb
jiné zábavné.
Nabídky: Nová Paka 102 (poste restante.)

Liniment. Capsici Comp.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí utiňující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento
domácí prostředek
Hádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Laciné a krásné růžence
v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v
oboru devotionalií, má na skladě ústav
Růžencová výrobna v Praze č. 296—1.
Konviktská ulice. 346
V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než všude jinde
Čistým výtěžkem vydrží ústav 25 sirotků—mrzáčků.

Matěračská dílna
Josef Komárek a syn
v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v **Hradci Králové**
nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, natěru facad a průčelí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.
Vedle napodobení různých dřev provádí
díme též i věrnou imitaci mramoru.
(Blíží se dle p. K. Mašta, obuvník zde.)
Levné ceny.

Praktikant
absolvovaný sextán přijme se v lékárně „u zla-
tého lva“ v Hradci Králové
V Kúselově knihkupectví v Kemptenu vydáno právě nové,
poslední dílo věhlasného Kneippa,

Dovětek k „Moji závěti“
pro lidi zdravé a nemocné.
Přeložil Em. svob. pán Salomon z Fried-
bergh (Mírohořský), starosta spolku „Če-
ský Kneipp“ v Praze.
S přecitlivělými vyobrazeními
358 str. Ceny: brož. 1 zl. 50 kr., váz.
1 zl. 90 kr., poštou o 10 kr., rekoman-
dované o 20 kr. více.
Dílo toto tvoří dávno očekávanou druhou část díla
„Moje závěť“
Toto, jakož i všechna díla Kneippova jsou v hojně
zásobě stále na skladě v českém knihkupectví
Fr. A. Urbánka v Praze,
(vedle Nár. divadla), kde se rozesílá zdarma na požádání
obrázková brožurka Kneippova

Jan Hromadník
stavitel pian a pianin
Praha,
ostrov Kampa č. 515
Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

Matičná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny. Modní oblekové látky
na převlečníky a haveloky
z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje
Karel Kocián,
závod soukennický v Humpolci.
281 Vzorů k nahlédnutí franko.

K úplnému zařízení

bytů soukromých

hotelů a restaurací

nabízí firma

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí č. 32.

železný nábytek, nábytek z ohýbaného dřeva: jmenovitě: židle na zvlášť výhodné ceny, věšáky, umývadla, žíněnky, matrace, koberce, záclony, přikrývky, podušky, prostěradla, houně všeho druhu atd. 259—2

Úplně ilustrované ceníky zdarma a franko.

V. VACEK,

závod
školní
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krátké, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistika sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Křestní listy

ex offe 40 kusů 80 kr.

Vamberice.

V úctě podepsaný dovoluje si P. T. obecenstvo upozorniti na sv. ve Vambericích proti kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej i jeho návštěvě pp. poutníků.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoje.

O tak. hojnou přístřež prosí v úctě plně

A. L. BRANKE,

hostinský.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě (Morava).

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily oslablým a starým lidem; překvapující účinek stísněným chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička českého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHATER SEC méně sladké, obě vína deserta a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvaseinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhev 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Vyměněná stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují gobelény, svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámečky na kanonické tabulky a pod. přesné dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postříbňují a pozlacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vysvědčení a osvědčení, jakož i vzorky zasílám na úkásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odznaků, památních peníků a t. d.

Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimí. 271

Ku zhotovení

všech řezbářských prací, v každém slohu, v přesném a čistém provedení odporučuje se

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové.

Zvláště dovoluji si upozorniti P. T. veled. duchovenstvo a slavné správy škol na svůj nově zařízený sklad jemně řezaných křídél visacích i stojících pro kostely, školy a domácnosti.

Ceny velmi mírné.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje exo-ntrické mlátičí stroje s kuličkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

!Právě vyšel!

Spis

o prvním diecéšním

SJEZDU

katolíků

a diecéšním spolkovém domě

„Adalbertinu“

v Hradci Králové.

Kniha tato jest ve formátu velké osmerky o 16 arších (140 stran) se třemi obrázky a prodává se brož. za 30 kr., vázaná v červeném plátně za 50 kr. sezl. ořízkou 60 kr.

Objednávky vyřizuje obratem.

Biskupská knihtiskárna v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Suchary.

Antonín Kos

v Branné u Jilemnice

odporučuje

důst. duchovenstvu a velet. obecnstvu suchary vlastní výroby velmi jemné a levné co nejlepší přílohu k čaji, vínu i ku kávě. Vyrovnej se úplně sacharům lomuickým. — Nejlepší odporučení.

Obsluha rychlá a solidní.

vrhem jeho, který sněl v ten smysl, aby byl zvolen věrný jeho spojenec s obecní vládou, pan Macháček, ten obvyklý manipulací, který má se všeho rokem. Právě proto, že tak dobře všemu rozumí, chtěl ho tam řídit mít, směl aby stál silnice okrajem jako v obci dlelání. — Nevíme, byl-li pisatelem tohoto dopisu p. dr. Pacák, avšak tentýž pan, nyní purkmistr Macháček jest jeho nejlepší akvizicí a hledaným osobním bankérem. Tolik jest jisto, že toho času ještě v Hofe vládnoucí p. dr. Pacák, jistě p. panu purkmistrovi kamenem háseti nebude, ba ani písek mu do očí háseti nebude, byť by ho byla sebe větší hromada. Dnes p. dr. Pacák prostřednictvím p. Macháčka krájuje nad Horou a říká jako tělem malický, ale duchem veliký král Ludvík XIV.: „Pétas cest moi!“ — „stát — obec jsem já!“ Kutnohorské zastupitelstvo uneslo se na tom, že se má darovati písaři p. dra Pacáka Pokornému — básnický zvanému „Pikulskovi“ Podvysockých Listů obecní posemek ku stavbě obydelního domku pro něho. Z jakých příčin to má ten člověk dostat, to Bůh ví, my jenom zde víme, že to má mít za věrné služby Macháčkovi a Pacákovi ve volbách a jich politice konané. A že s těch 86 obecních výborů žádný se proti tomu neozval, tomu se zde ještě více divíme. Žádných jiných nemá ten člověk žádných; neboť ty jeho básnické slátaniny do Podvysockých Listů vspějujované nestojí ani za šupec tabáku. Je zde ale ještě okolnost další. Obec, která přece podlé obecního řádu má hospodářit s jménem obecním tak, aby co možná největšího užítka vynášelo, dá snad na komando Macháčka neb Pacáka někomu posemek obecní darem. Toho přece je velmi pořádku příklad, tak se nemá v prodlužené Kutné Hofe hospodařit! Mimo to ale jest zde ještě něco jiného. Jak známo, stávala dříve na místě, kde se nyní právě nová budova pro zdejší cejchovní úřad staví, kaple blahoslavené Panny Marie, kde se také před tou kapličkou pobožnosti konaly. Když se měl stavět ten dům pro cejchovní úřad, přelohli tu kapličku, totiž zbořili ji a postavili novou kapličku na místě právě nacházejícím se vedle onoho Pokornému darovaného místa (u silnice). Když nyní Pokorný ten svůj domek si postaví, tak bude ten jeho barák stát, jak to dle založených již základů viděti, téměř vedle té kapličky a kdežto dříve ta kaplička stála na volném prostranství a lidé zcela pohodlně před ní pobožnost konati mohli, bude ta nynější kaplička tím barákem Pokorného stáknuta a lidé musí na silnici se táhnout před kapličkou. Nemohla se tedy kaplička tak umístit uprostřed toho Pokornému darovaného místa, po připsání kol ní neb za ní nějaký stromek neb chvojka atd. zasadit, aby lidé pohodlně pobožnost svou konati mohli a nemusili na veřejné silnici stát?

Od Nového Města nad Metují. O panu starostovi Nového Města Böhmovi oblaňují helvetské „Hlas z Sionu“, že vydal dopisnice (korespondenční listy) s obrazem Husovým. To není pro nás katolíky nic tak překvapujícího. Katolíci již dávno vědí, že tiskne pan Böhmský evangelické potupy církve katolické. Ale když tak jedná, nebudou katolíci kněží se svou důvěrou na dále moci věnovati. Prozatím se ho tážeme, v jak blízkém příbuzenství s ním se nachází pověstný továrník Böhmský z Lanova u Vrchlabí, který se učinil vůdcem fanatických německých nacionalů a Wolfův tamnějších a přivedl na p. biskupa deputaci, která hrubě až i rukama vzhůru zdviženými se na něj sápala. Je to zajímavé, je-li lanovský Böhmský Čech a nebo je-li novoměstský p. Böhmský — Němec.

Z Černilova. Katolický farní úřad v Černilově odeslal prostřednictvím redakce Obnovy 16 sl. jakožto výaledek sbírky chrámové ve prospěch pohotělých v Novém Hradci Králové.

Z Poděkalí u Chrásti. Stává se sice zcela přirozené, že to, co stále vidíme, časem sevední, byť bylo sebe krásnější. Ale zvláštností povahy české jest, že věci krásných, které máme ve vlasti své, mnohdy vůbec ani si nevšimneme, až teprve nás nějaký cizinec na ně upozorní. Tak se to mělo s různými památkami našimi. Teprve národopisnou výstavou upozorněno na dražocennost věcí těch. Ale co dříve již různých těch vzácných památek bývalé našel slávy velikými agenti židovskými zkoupeno, a které nyní zdobí musea cizozemská. Podobně se to má s krásou krajiny našich. V prázdninách nyní každý přemýšlí, kam by na nějaký čas odebrati se měl, aby užil poněkud čerstvého vzduchu a po celoroční práci pookřál. Obyčejně vyvolí se nějaké výletní místo, a to nejčastěji německé, již je více rozkřičeno, ale nevíme, jak duch pookřeje, když stále slyší Čech zvuky řeči cizí v oněch místech, kde dříve Češové byvali páni a kde nyní nesmíme český takměř promluvit; zajisté že bolno u srdce. Mnozí odjíždějí z Čech do Drážďan, Mnichova, Berlína nebo někam na jih, ale krásy země své neznají. Podobné myšlenky napadaly mi, když před nedávnem navštívil jsem utěšené výletní místo Poděkalí. V pravdě kousek to českého ráje, ale jak málo je znám! Výletníci z nejbližšího okolí, několik hostů z Chrásti a Pardubic každoročně navštěvují útulné místo to, ale ostatnímu světu je neznámo. Pomyslel jsem si, kdyby to tak bylo v kraji německém, jaký ruch, jak živo by zde bylo! Pohřben v myšlénkách procházel jsem se lesními pěšinkami kolem bublavého potoka, a v duchu viděl jsem, jak probouzí se podnikavý duch český, jak ti ché ztíší se méni, kolem kostelíčka na lesnatých stránkách staví se nádherná villy, na místě nynějšího prostého hostince, že stojí již velkolepý hotel s moderně zřízenými lázněmi, na protějším návrší jak postaveno nádraží a ve vlně upravených lesích okolních jak hemží se lidé všech stavů. Pojednou zaletěl duch můj v jiná místa výletní, zarmoutil se, neboť v údu slyšel jsem tam řeči cizí, viděl většinou cizí lidi, kteří ovládají nyní penězi svými celý svět, které však každý nenávidí a napadlo mi, aby snad i zde tento utěšený kousek českého ráje nebyl útlukem lidí podobných, a aby místo lahodné řeči české nezavládla tu němčina. Tu mimoděk zabořil jsem z vlastní péřinky a veliký žulový balvan vytrhl mne z dumání. V prvním okamžiku nemohl jsem se vzpamatovati,

myslel jsem, že je vše skutečností, a že zde jsou již Němci, neboť na hrubě blazené desce této ve správě němčině napsaný nápis:

Zde
toto místo, na které málo kdo vstupí
šlechtična Poštováská
dne 28. srpna 1781
přítomností svou šťastným učinila.
Tichý byl okolní háj — jak její duše —
Nebe něžné jako její srdce.
Chrást dobročinnosti.
Od tohoto dne budí
nepřístupno zde toto místo
mě i lidstvu stále svatým!
I. L. B.

Podivný to nápis, myslím si, kdo to asi psal? „Divíte se asi zajisté“, slyším za sebou hlas, „tomuto nápisu zde v celé české krajině! Všimněte si dle, podpis vám vše vysvětlí. Biskup Hay ho psal, známý rádcе císaře Josefa, který chtěl Čechy poměnit, ten vlastenecký biskup Hay, jak ho nyní radikálové stále vychvalují, ten že to napsal? Jak má biskup Hay na hbitové chrastecce pomník? Takový jsem neviděl. Němčina ovšem na přední místě, ale o Bohu na něm ani zmínky a místo kříže dvě hořící pochodně přes sebe položeny. Stojí za podivnanou. Je to snad známku, jaký tehdy vanul náboženský duch. Ihned mi napadlo, proto asi moderní neznažboží velebí Hayr, že byl liberálnější v náboženství a vychvalují ho také jako vlastence, ačkoli byl smýšlením Němec, nyní také pochopuji, proč nynějšího biskupa, který je přece vlastencem s tělem i s duší, vlastencem, jaký ještě na trůně královéhradeckého biskupství nebyl, proč toho nenávidí, protože koná povinnost svou, že hájí víru katolickou proti útukům nevěřící. Ale nevím, zdali je to dobrým znamením pro biskupa, který je vychvalován od moderních pohanů. „To si musím pomník ten prohlédnouti důkladně“ odpověděl jsem, „nyní jsem tak přemýšlel o té krásě zdejšího údolí, jak až to byla pěkná výletní místo!“ „Ba věru, tak romantické místo, jako je zde, tak čistý vzduch, zdravá voda, krásné lesy a ničím nerušený klid, to se tak snadno nenajde. Ale my Čechové málo jsme podnikaví, kdyby se tu nastavělo bytů, jak by se to vyplácelo! Letos ku př. jsou všechny byty již před rokem zadány a místa nedostanete.“ — Snad několik těchto řádků přispěje k tomu, aby oživilo v brzkou známé dosud, ale krásné údolí Poděkalské. Nechtě ale se toho chopí křesťané a ne židé, to raději nic.

Z Černého v Lanškrouně. Sv. Josefská jednota kat. jinochů a mužů v Černém, uspořádala v neděli dne 12. června 1898. měsíční spolkovou schůzi. Členů a pozvaných hostů dostavilo se přes 300 osob. Schůzi zahájil o 4 hod. odpoledne zaoloužil předseda jednoty vdp. Valentin Appl, místní farář přivítáním shromážděných představiv zároveň pozvaného řečníka p. Tomáše Josefa. Jironška, dělníka strojnického z Prahy, jenž otázku sociální u „dělnictva“, „femešnictva“ a „rolnictva“. Přednáška jeho sledovaná po celou dobu její trvání s velkým zájmem a pozorností. Přednáška, tak několik přítomných sociálních demokratů s klidem vyslechlo! Po té poděkoval vdp. předseda jmenem sv. Josefské jednoty p. řečníkovi a projeveno přání, by častěji podobných poučných a jadrných přednášek jednotě naší je dostalo!

Z České Brumlice. Od 2.—9. června konali zde OO. redemptoristé z Filipdorfu sv. misi za přehojného účastenství. Sv. Svatosti přijalo přes 2.300 účastníků.

Z Čeručle. Dne 4. července s večerem naši klidnou viskou smutná kolovala novina. Anna Nováková, zletělá dívka, jediná dcera příčinlivých rodičů, po přijetí z práce na poli odešla z domu rodičů, aby si na koupěných u cesty u stromech třešňových ovoce nathrala. Za chvíli malou zlomila se s ní větev a děvče s výš asi 4 metrů spadla na cestu s výtkem a v tratišti krve bez ducha ležeti zůstala. Při volání lékaři z Nov. Města n. M., oč velmi se přičinili k volání ji již přivésti nemohl. Když pak po půl noci kněz poslední pomázání jí udělil, ke 4té hodině dotrpěla. Každý zde želí hodné dívky a soustrast má a rodiči jedináčka svého oplakávají.

Z Lomnice n. P. Svěcení nových soch v opravené a překrásné malované poustnické kapli a křížové cesty na Hofe Tábor, vykoná se 10. července ve 2 hod. odp. Kapli navštívili 13. května též J. B. Milosť a pochválil zvláště umělecké malby vp. Kníška.

Velká křesťansko-sociální manifestace na Králové-Hradecku.

Ještě neuplynul rok od velkolepého katol. dieceálního jezdru v Hradci Králové, a již zase manifestoval se mohutný živel katolický na Královéhradecku v netušené mocné míře. Sl. Křesťanská polit. jednota sv. Václava v Dobrušce avšakovala 3. července spř. obm velice okázalým svůj nový, pěkný prapor na zdejší náměstí. Dík horlivé a ušilovné snaze dp. katechety Hornova podařila se Dobrušské slavnost znamenitě. Významné bylo veliké účastenství všeho města i okolí, významnější, že všechněch starů příslušníci svorně, v bratrství a v největším počtu účastenili se této čistě katolické manifestace. Již od ranních hodin panoval tu ruch sváteční a nadšení. Město bylo velice bohatě ozdobeno prapory národních barev, květinami, zelení a fábrory. Po ranním budičku scházely se spolky a přijížděly korporace, deputace a hosté s prapory; vozy okrášlené chvojem přivážely hojnost hostů z okolí, přijeli moderní cyklisté na slavnost a účastenili se jí dle programu. Vše, vše bylo na nobou, jediné místní učitelstvo stávkovalo. Čestnou výminku učinil jen pan řídící dívčí školy. Při slavnosti působily dvě kapely a sice místní a Bohuslavická. Obě výborné se držely. Spolky byly uvítány na náměstí. Zde pod sochou Mariankou v bujně zelení a v květinách stál oltář, byla místa pro hodnotáře a řečníky, sametové dekorace. V ustanovenou hodinu přicházely seřázené spolky, a sice: Kat. jednota z Bohuslavic, z Hradce Králové, z Horního Jelení, z Rokytanky, z V. Jesenic, z Úpice, Hronova,

Náchoda, Kostelec n. O., z Černilova, z Třeběchovic, z Zbežky, z Chocně, z Polce n. M., z C. Černé, z Cerv. Kostelce, z Vamberka, skoro všechny s prapory, deputace katol. tovaryšů z Prahy I., Katol. besedy v Praze, Voj. vysloužilci místní, sbory hasičské z Dobrušky, z Chabru, z Převor, z Puhic a z Bohuslavovic a hudbou a praporem. Místní pěvecké spolky „Vlast“ a „Dobros“, osmero oddělení spolků živnostenských a obchod. gremium s předsedy svými a prapory, a jeliho má Dobruška na místě rady obecní vládou ustanovenou komisi za občanstva ve správě obce, byli títo páni i celé obec. zastupitelstvo s p. Jos. Vondrou v čele přítomni slavnosti. Nejčelnější byli zastoupeni členové spolků z Třeběchovic a dp. Flessarem a z Černilova a dp. farářem Seidlem. Okresní hejtman p. Neuhold z Nov. Města nad M. obcoval slavnosti od počátku až do konce. Vdp. místní děkan Flessar, jen chorav, dal se na slavnost dovézt v kočáře. Průvod na náměstí obešel tribunou, družičky uložily prapor na stůl, a dámy, matky praporu, položily naň fábrory. Po slavnostním sboru a střebe s hmoždýřů veslo duchovenstvo na tribunou. Byli zde slatěl vdp. vikář a kanovník Novák z N. Města, Th. dr. Ruth z Králové Hradce, předseda sdružení kat. jednoty vdp. Th. dr. Frt. Reyl, rektor Boromea, slavnostní řečník a j. Pořadatelem byl p. Hendrych, jednatel slav. výboru. Vdp. Th. dr. Reyl ujav se slova, vyličoval vzletnými slovy a duchaplně význam praporu, na jehož šerdi pni kříž, a jehož barva je bílá a červená, vyličoval význam křesťanského socialismu po stránce filosofické i praktické; dále na základě encykliky Jeho Svatosti papeže Lva XIII. dovozovat slavný řečník význam otázky dělnické na světě a o cestách, které na půdě práva a zákona dají se činiti nápravy. Davy občanstva vylechly krásnou tu řeč a největší pozorností. Vdp. kanovník Novák posvětil na to prapor; bylo zatlonkání křížů, přelátná beseda a veliký průvod dal se do chrámu Páně, kde byla sloužena velká mše sv. S poledne byl banket v hotelu p. Řydlu, kde byly čteny došlé telegramy a připsy, dány mnohé přpitky a pozdravy.

Odpoledne kolem 3. hodiny šly spolky a hudbami do městských sadů, kde v divadelním sále byla valná schůze sdružení katolických spolků. Sál byl záhy přeplněn. Na jevišti byly v dekoracích obrazy Jeho Sv. papeže Lva XIII., Jeho Veličenstva císaře a krále a ndp. biskupa Edv. Jana Nep. Brynychy.

Vdp. předseda p. Th. dr. Ruth započal schůzi debatní, právě, že na královéhradecké dieci je letos již přes 80 katolických spolků. Vyličil život a působení spolků těch a vřelými slovy vybízel ku svorné činnosti a práci, k lásce k vlastní a ku povinnosti k církvi a k Bohu. Pan předseda přeje, aby aneseší dále se i skutkem a aby svaz jednot dieceálních konal přípravy pro velký srpnový jezd katolíků českoslovanských v Praze.

Jednatel dp. katecheta Vladimír Hornov podal pečlivě a obašle vypracovanou zprávu jednatelekonu.

Vdp. dr. Reyl, který jest vlastně duší celé křesťansko sociální organizace a již 9 let starostou jednoty kat. tovaryšů královéhradeckých, a který dopoledne oveděl se jako výtečný řečník, přednesl nyní celou organizační osnovu a dával velkou váhu na letovní pražský jezd.

Dp. Šitina z Hronova mluvil o proudech, které jeví se v křesťansko sociální organizaci, podrobil programový článěk „Děi. Novin“ kritickému rozboru a dal k němu své dodatky a doplňky, z čehož vyšla delata. Od jezdru pražského doufá p. řečník velmi mnohé dobré. K tomu dodal vdp. dr. Reyl několik vážných slov, mluvě o svorném a jednotném působení jednot a spolků katolických ve prospěch strany křesťansko-sociální dle programu v Litomyšli a v Praze. Vyzvání to bylo provázeno hluchým voláním „Sláva Reylvi!“

Hned na to byl oblašen přjezd vdp. faráře dra. Horského z Prahy; konečně učinil vdp. dr. Reyl projev ve prospěch a k účtění Nejv. Bohorodičky na Staroměstském náměstí, což vyvolalo salvy nadšeného souhlasu. Ohromný sál byl přeplněn a panovalo děsné vedro. Byl oblašen odpočinek, neboť debatovalo se skoro 4 hodiny.

Jakmile objevil se vdp. dr. Horský v parku, vše povstalo a všechen lid provolal mu bouřlivě: Sláva! Dr. Horský mohl býti umákn. Každý chtěl viděti „otce křesťanského socialismu“. Ješto veliký divadelní sál nepojmul ani čtvrtiny přítomných členů jednot prosil lid, aby dr. Horský mluvil k lidu v parku se schodů do pavillonu. To se stalo. Dr. Horský bouřlivě byl pozdraven davy lidstva a hlava vedle hlavy nabrnl se lid kolem pavillonu.

Vdp. dr. Horský mluvil dvě hodiny a chvillemi nechtělý potlek a pochvala ani utuchaciti. Řečník počal nabádat ke svornosti a jednotnému postupu křesťanských socialistů, mají li títo v Čechách domoci se nějakého skutku. Rozbroj a škorpení může snadno rozrušiti stranu sotva vznikající. Na to řečník probíral program křesťanských sociálů, působení a organizaci, dával mnohá poučení o liberalismu, mluvil v tom směru o rolnictvu a živnostnictvu, za neochabujícího napjetí. Za burácející pochvaly řečník skončil. Pak nastal koncert výborné místní kapely vedené ředitelem choru. Pak čily tapec započal ve dvořané divadelní. Konečně sluší připomenouti, že slavnosti účastenili se Sokolové, a že pan náčelník řekl, že je starý upřímný Sokol, ale že mu dala matka i katolické vychování a víru, a těch že se nikdy nespustí, i když Sokolem státně.

Dále pravil předseda komise městské p. Vondra na náměstí při dešle spolků, že město Dobruška jak bohatě dnes krásněno barvami národními, tak věrno a důsledno že jest i ve věcech náboženských, a že obec od víry katolické nikdy neodvrátí žádné nástrahy a agitace. — Vedle výše uvedených pánů sluší uvéstí dámy: An. Rydlovou, A. Michákovou, M. Michlovou a sl. Annu Hendrychovou, které vedly jaksi dámské sdružení při celé slavnosti již lze všim právam nazvatí sdružením a velkolepou katolickou manifestací. Zdať Bůh i arpanovému jezdru na chválu na Praze.

Zvěsti z východních Čech.

Z Horního Jelemí. Dne 19. t. m. konala se kat. jednota tichou slávností k uctění památky stoletých narození otce národa Frant. Palackého. Dřít. p. farář Frant. Dušanek, milý náš předseda, majímou a vzletnou řečí obzvlášť nás a životem a působením Frant. Palackého. Slavnost odbyla se beze všeho hluku, a velice se líbila od řeči našich liberálních řečníků, kteří ani při tak vážném předmetu ve svých přednáškách nemohou zapomenouti na tmaře a zpátečnický — skutky však ukazují, že ti odstrkovaní zpátečníci jsou nejlepší vlastenci a národní pracovníci.

Z Metličan u Nového Bydčova. Kdo jede severozápadní dráhou od Chlumce n. C. k Novému Bydčovu, vidí již zdaleka se běhati kostelík v pěkném baroku, slohu na malebném vršku postavený. Jest to farář kostel sv. Jakuba na Metličanech, kde nejepše již v pohaných dobách bývalo bojiště, jež záhy ustoupilo avatostánku křesťanskému a plebanii. Jelikož vnějšek kostela poněkud sešel, bude na žádost nynějšího duchova, správce a dle vůle nejd. p. opata břeňov — broumovského, chvalně známého zvelebitel svých patronálních kostelů, ještě této léta důkladně opraven a vkusně vymalován. Práce tato svědčí o osvědčeném malíři L. Nejedlému z Nov. Bydčova. Hlavní obrazy na klenbě chrámové budou vzaty nejvíce ze života sv. ap. Jakuba, p. Závěrek bude tvořiti ornamentální nápis zvěstující, že obnova tato byla vykonána na paměť stoletého jubilea kněžského J. M. Lva XIII. a stoletého jubilea panovníckého J. V. Františka Josefa I. —

Z Nových Dvůrů. Denunciantské štvaní a nemotorné kotrmelce „Podvysockých Listů“ jsou sice u nás dosti známy, ale že by „Podvysocké“ tak zbrklým kejklřím v oboru tom byly jako onehdy, dosud jsme nevěděli. Stalo se totiž, že se k nám dostal avobodnou volbou povolany činitelů nový lékař p. Dr. Zabokrtský, na němž není jiné chyby než že v politice a vlastenectví má svůj rozum a nechce tančit dle „podvysocké písně“. To však v kraji našem, „Podvysockými Listy“ zdupaném a ustrašeném, něco hrozného a neodpuštělného. Je to dynamit v bezprostřední blízkosti zbožňované osobičky Pacákovi; proto „národe“ pozor, aby se nestalo neštěstí nejzávažnějšímu synu a pracovníku vědu, nešťastnému a „chudobnému“ „několikatisícovému ročnímu dítěti, politiku p. Pacákovi“ A národ? Má se k dlu. Čta totiž v „Podvysockých Listech“ která natikají, že klerikálové tiki křte jejich redaktora udávali (!!) na úřadech, když pan biskup měl do Kutné Hory přijeti; čta, která redaktora klerikálům za to bezcharakternosti spílá a denunciantství je viní — ač to „udávání“ jen v její slám vědomí straší a ona dobře ví, že se nestalo — a blávnou krouží a útupným posměchem Novodvorských praví: Co to za hlouposti ta slavná redakce vyvádí? V jedné ložnici nadává klerikálům a obviňuje je z denunciantské bezcharakternosti, v druhé však sama denunciuje našeho lékaře pravice o něm, že prý volil s pápou kurí — což však je lož, an v Nových Dvůrech to doby volební práva neměl — a že podepsal protest proti řečníci Heroldovi při slavnosti Palackého v Praze, čímž provinil se tak, že „bude dobře, když naši budou se chovat vůči Dr. Zabokrtskému, jak on se chová vůči naší straně.“ To není denunciantství a štvaní? To není bezcharakternost? Ne, protože slušný a poctivý list Pacákův může vše páchat a při tom se neumí ani začervenat. Čtenářstvo své považuje redakce patrně již tak nevidomým, že si může v témtě číle jednou hrát na mučenkku a po druhé bez bázně a studu může po uličnicku metat kosele. My však zde v Nových Dvůrech máme své oči a vidíme, že v Podvysockých Listech denunciantství i bezcharakternost kvete, a že na jejich květech libují si velmi moři Kutnohorští páni. Chce-li již redakce Podvysockých denunciovat, mohl by aspoň jeden její člen pan Hejnic tak učiniti příkladem ze své „Černé knihy“, a níž se před svými přáteli netají a pro kterou prý se také nikoho ve své straně nebojí, jak jistě události z doby nové opět toho dokazují. Nečiní-li tak pan redaktor, donutí nás, abychom otevřeli jeho „černou knihu“ my a ukázali z ní, co si p. Hejnic o předáček a příznivců své strany sázmal. Tolik pro dneš! Přistěť povíme více, aby v Kutné Hoře někteří páni radové, obecní starší, městnostové a poslancové nezapomínali, že jsou nakašeni sloup nemoci a odsouzení k nezprosné smrti.

Z Kutné Hory. Přijezd slovanských hostů z Prahy do Kutné Hory jest zde ještě pořád předmětem řeči a úvah. Celkem možno říci, že obecenstvo má žurnalistické hosty v milé paměti, a že právě proto ostře kritizuje počínání vládnoucí u nás strany, která, ač sousednímu Kolínu ve svém orgánu spílá, přece stajnou ne li větší chybu a kolínskými pohlaváry má právě při náležitém uvítání žurnalistických hostů. Naši „předáci“ věděli totiž zcela dobře, co se do Kutné Hory chystá, věděli to v čas, ale nečinili téměř nic, aby se toho dovědělo obecenstvo a četná korporace. Staročky a klerikály to se rozumí ani k uvítání slovanských bratrů a k banketu nepozvali. Někteří z našich „osvědčených“ pánů měli za to, že je dosti, když se vytrčí někdy gangli na uvítání hostů a když se zahájí banket na obecní útraty v Loreci, kdež ovšem ani všichni jejich osobičky při tomto „vlasteneckém“ projevu nescházely, ač při slavnosti Palackého se neukázali (poněvadž se vše z vlastní kapsy platilo?). „Páni“ také chováli se vůči hostům tak, jakoby zde byli jen k vůli nim; z lidu a obecenstva neměl téměř ani dvacíty příležitost naše hosty spatřiti, neřknu s nimi mluvit. Ještě dnes slyšeli jsme o těch věcech úsudek, který málo lichotí „podařilým“, jelikož tvrdí, že bohokoli se dotkne jejich ruku, všechno hyne a se kazí, jak i při slavnosti Palackého bylo, která v mnohém ohledu stála za tím, co si od ní její pořadatelé slibovali. Sláva Pacákova a Macháčkova nemývaly jistě jejich Podvysockého orgánu bládně, a špídky proti bezpříkladnému

terrorismu zdejšímu přibývá každodenně již i v samé straně mladočeské způsobem zjevným a důrazným. „Labské proudy“ provádějí na hnisajícím tělese kutnohorském důkladné operace a zdá se, že ani soud ani udávání osob nepomůže pohmožděným pánům, kteří stávají se „smutnými rytíři“ zdejší situace. Špinavé prádlo, které v redakci Podvysockých Listů tak často bylo vyvěšováno, aby ten aneb onen nepohodný člověk byl ubit, špinavé prádlo to vztahuje se zde nyní na ulici i v hospodách zjevně ukazuje se na vychvalované majetníky jeho. Pan starosta Macháček ví nejlépe, jak právě jemu ukodlil podvysocký orgán, poněvadž dle receptu těchto orgánů fidi se nyní protivníci páni starostovi a vystavují proti němu nejen špinavé prádlo, ale i kašny, stavby a — písek, který je velice nemilým zvlášť „padne-li“ někomu do oka nebo hodné blízko pro strýčka příchodu. Vážná nehoda potkala na banketě v Loreci redaktora Hejnice. Když totiž p. Dr. Pacák přijel pánům žurnalistům pravil, že slovanskou žurnalistiku velmi dobře vyznačuje oproti německé šlechtě, pravdivilovnost, avobodnost a poctivost. Při tom slově píchlo prý velice nebezpečně redaktora Hejnice u srdce a on zavrávorav bolestně zvolal: I ty, Brute? Co si jen teď počnu a kam se poděju, když ani lhat ani pomlouvat ani nadávat nesmím! V tom však přiskočil k němu jeho přítel, vulgo „trhánek“ a sladce mu děl: Vždyť pan Doktor tak doslovně to nemyslí; to jen tak, aby se zde před hosty hezky mluvílo. V naší redakci zůstane při starém. Váš se to netýkalo! Polomrtvý pan Hejnic pootevřel po těch slovech oči, a podákovav svému příteli vyšel ven na „lepší“ vzduch. Za několik dnů vyšel jeho spanilý list a dle Pacákova receptu loreckého přinesl nadávky na „klerikální rotu“ na „Jana Nep. Jelínka“ na „pobožného pana pátera“ atd.

Z Chrásti. Měli jsme tu srovná jako židovský týden, a došlo to — jak doslycháme, ať k volání jednoho židáčka na radnici. Řekl veřejně v hostinci, že biskup vystavěl školu na zblbění lidu. Byl proto volán na radnici, aby odvolal urážky p. biskupovi i náboženství katol. a dal to do novin. Nezaprál, ale prošel za odpuštění. Na radnici mu je ovšem dáti nemohly. Jel tudíž do Chrásti k advokátovi a odtamtud přišla písemná prosba, aby p. biskup odpustil. Zase se muselo na radnici. Tam pan starosta města uložil pokutu, žid zaplatil — ještě vzkázal dík a je po šramotu. — Nemůžeme z křesťanského stanoviska schvalovati žádného násilí proti židům, ale tento případ ukazuje, kam jsme to se svou dobráckou lidumilností anebo s nepravou avobodností přivedli, že leckterý židáček může takhle drze v hostinci vystupovati. Vždyť, abychom nezapomněli, začali si zakazovati i „Obnovu“ ve zdejších hostincích a z jednoho dokonce jedno čílo zmizelo. Snad se konečně křesťané naučí znáti ty své dobrodince, kteří, když se jim dobře vede, nastupují na nás přikře, ale když se přiskřípnou třeba by i kříž zalibali. Kéž by se křesťané naučili od nich aspoň něco ráznosti ve veřejných místech, kdež tiskem nebo ústy podřívá se židovsko-liberálními výdělkáři náboženství, které kdyby se zachovávalo a život náš pronikalo, neměli bychom žádného antisemitismu, protože by židé byli tolik nezbohatli a křesťany nezotročovali. Židům pak radíme, aby byli rádi, když mají pokoj, aby se živili poctivě a nedotýkali se našeho áboženství, jako se jejich víry nikdo z nás nedotýká. Zachovávejte Mojžíšových deset přikázání a bude dobře.

Z Podvysocka do Podvysocka. Zafivá zást Podvysockých matadorů proti katolíkům vůbec a zvlášť pak proti katolíkům Křesťeckým, kteří „odvážili se“ bez dovolení „nešlechtilého“ orgánu vitati J. B. M., ukazuje se čím dále ve světě pěknějším. Už nestačuje jim hrubá palba z Hejnicových rozpraskaných houfnic, nyní zanáš se onen boj i do senů autonomistických sborů a korporací. Jak známo usadil se v Křeseticích přičiněním nynější obecní správy, lékař p. dr. Vodička. Protože Křesetice patřily dosud pod lékařskou správu malešovského doktora Metelky, pravou to ruku p. dra. Pacáka a největšího Mladočecha na Podvysocku, byl rozlit otec na celé čáře. Pan starosta Vlasák, s kterým si p. dr. Metelka týkal, pan J. Jelínek, s kterým se přátelil, dání do hrozné kláby. Jen, že panové ti to mají pro strach udělané. Když lékař v Křeseticích se usadil, snažili se o to, aby potvrzen byl za lékaře před tím vždy byl tu lékař: p. dr. Starý 61 roků, před ním p. dr. Müller přes 80 roků. Žádost podána okr. zastupitelstvu a referentem jejím zvolen p. Novotný, který p. starostovi Vlasákovi na začátku března v místnostech odvodní komise slíbil, že pro tuto žádost zvedne ne jednu ale obě ruce. Ovšem to bylo před volbami do okr. zastupitelstva, kdy se už pída začínala chvěti. Jak to srovná onen pán s nynějším jednáním svým, to ví on sám. P. Vlasák dožil se tu odměny a vědu za to, že volil p. Novotného, jak dobře páni vědí, neboť listek před volbou viděli. Než to stranou. Pan Novotný tedy proti svému slibu vystoupil velmi přfře proti té žádosti, a zahrnoval ji jako zákonu odporující, že prý je záležitostí ta rázu osobního. Která však to osoba je v tom nejvíce zúčastněna a která proto proti Křeseticům je staví, to poznamenati zapoměl. Ostatně mohl se ten pán, seděl tam také, vzíti za nos. Že se dal napíchnouti i p. dr. Pacák proti Křeseticé žádosti nedivíme se, musí tak a ne jinak. Přes to při hlasování věc nerozhodnata. Odtud viděti, proč vlastně ten vztek „Podvysockých“. Vojsko se staví proti komandantům! Vztek ten stýděl se vložit do řádků, jednajících o zasedání okr. zastupitelstva a proto vyřili ho se slušnou porcí, svého známého „gentlemanství“ v časti lokální, která je lší od počátku až do konce. Že by p. starosta Vlasák tahal někoho ruku do výše, je lož a onen pán, jest to p. Franc, dokázal to hned při schůzi. Také o žádném

křiku nikdo nic neví. Nikdo ani nemuk, ba mezi slušnou debatou p. Feditel Vorel ze Sedlic se vyjádřil, že Křesetické mají míti při zřizování obvodu první právo. A že by zřízení nových obvodů se doporučelo, patrně z toho, že na Kutnohoraku jsou jen 4 obvody — na Čáslavsku, které má jen o 2000 obyvatelů více. V nynějším obvodu malešovském bývali lékaři čtyři a to v Malešově, Suchdole, Cerv. Janovicích a Křeseticích. Nyní to má míti jeden. Proč a za? Dr. Metelka, protože hlavně agitaje pro evangelíky a dr. Pacáka má míti privilej? Ať se zaopatří inteligentních lidí více! Pak také bude možno rychleji a zdatněji býti lidu posloužen! Že p. Vlasák ze slů odešel, nestalo se, jak Podvysocké nadhazují mezi řádky, ze strachu, ale z opovření, že tak se drží slovo dané! P. Vlasák nemusí se nikde a nikdy stýdět ani báti, jeho štít je čistý, jemu nemůže nikdo ničeho špatného vytknouti. Pan dr. Metelka doboře zná charakter p. Vlasáka. Když se dostal do Malešova, byl jemu p. Vlasák velmi dobrým ve způsobech rozličných. Ovšem časy se mění. Směšným je, že u dveří čekala deputace, jak to dopadne. Jeden pán čekal za dveřma u p. starosty, když byla schůze, aby se dozvěděl, jak to dopadne s jmenováním a byl to diplomovaný pán. Bylo to v roce 1882! Konečně podotýkáme p. Hejnicovi, že zvěrolékaře zjednávají si Křesetické hned, jak se k nim přeloží redakce Podvysockých listů. Přistěť více!

Z Křesetic. Podvysocké listy, jak se zdá, vydrží si u nás zvláštního confidenta, neboť to, co všechno vědí a nevědí, nemůže pletichafit nikdo jiný než nějaký pořádně libový špicl. Nejvíce spadýno má na Mašínou hospodu. Skoro by se zdálo, že ta hospoda buď v něm zlé upomínky anebo tabá kašňany za jiného? Ovšem u Mašínů je hezké posezení, ale když teď tam každého nepustí. Ani kdyby sebe více si na ně dupal. On ten p. Mašín neztratil hněd kuráž. Ani ano nyní ní psaní nezaleknou, na tož do rozechlédého bubnu podvysockých komediantů. To je tak mlácení na strach pro vrabce! — S novým lékařem udělala obec naše doba. Lidé si ho velmi chválí. I nemůžeme než doporučiti co nejvíceji celému okolí jeho milou a dobrou osobu. Že jsme si tím rozlili ocat u sousedního p. dra. Metelky, to víme všichni. No, ale neděláme si z toho nic. Ostatně je on prý také tomu trochu povděčen. Dříve měl plné ruce práce, takže jen s tíží mohl se věnovati politickým věcem. Nyní pak jeho p. křesetický kolega trochu toho převzal, a tak mu ulehčilo. Myslíme, že bude užasným, a že mu to přijde vhod. Budou teď nějaké starosti zas. V Křeseticích volby — v Kutné Hoře volby a kdo ví, jest-li ne i do Vidné volby poslaneců. Aspoň všemu tomu stačí a když mu zbude čas, bude se moci ještě intenzivněji věnovati svému tak těžce nabytému starostenství. Kdo ví, co se nemůže stát? V Malešově mají dva „placy“ — dole a nahoře a pomník ještě žádný! — V minulých dnech snešla se bouře nad okolím naším a blesky rozstřítily několik telegrafních tyčí — jinak nestala se pohroma žádná. —

Z Čáslavi. Vlny rozrůšené Palackého slavnosti, která dopadla dosti bládně, se zvolna utišily, ač nerozčeřili je zase oslava — Husova, kterou na všech stranách shání několik známých zdejších pánů a to nejen v místě, ale i v celém okolí, rozesslajíce po vesnicích žádosti o ohně. Také putuje po městě petice, aby Hus stál na staroměstském náměstí, ale jak zdejší list a bolestí podotýká, nechopil se toho nikdo z té intelligence a tak může se to státi jen paškvilem na petici. Inu kdyby jednalo se jinak, to Čáslav nebyla by ani Čáslavi — husitakou. Při tom však věci jiné — důležitě zůstávají státi, aneb jeví se pro ně zájem zcela nepatrný. Kasárna jedna jsou již hotova a teď mají prý se stavěti opět nová, jichž stavbou dovrší naše obec druhý milion dluhů. Možná, že v nynějším ostavovací horečce najde se někdo, kdo tak rád má slavnosti, že spunktuje také ku zdaru toho oslavu a to zajisté originální oslavu. Kasárnická Čáslav! A co z toho má ta Čáslav? V nových kasárnech v I. poschodí mají p. důstojníci — skvostné lokály: „Kasino“, kmáni budou tam míti — kantinu a tak živnostnictvo nebude míti zase ničeho, nebo jen sem tam některý a dost možná, že jenom ten z „unsere leut“. A jaké přednosti jiné? Snad pozvedne se mravnost? O tom raději nemluvit. Za to však na stavbu čistě vzdělavacích neb humanních budov peněz není, to se jen tak odbude, když to už musí býti, nějakou tou přístavbou nebo přestavbou. P. dr. Zimmer odvážil se navrhnouti stavbu domu — činžáku, ale při hlasování — zůstal osamocen. A přece jeví se již nyní, kdy není tu ještě přírůstek důstojnictva, citelný nedostatek slušných bytů ani o jejich drahotě nemluví. O některý byt panuje pravá rvačka a dohtyby v připlácení a přepřácení. Domáci páni si sice unou ruce, ale, co uboží nájemníci, kteří drahotní přídavek vůbec nemají a mají-li, tedy jen malý, protože jak známé vojsko k obyvatelstvu se nepočítá — ač ono zdražuje všechno nesmírně. Chudší člověk v městě ani zůstávat již nemůže, všechno táhne se za město. K účeli tomu postavil zdejší stavitel p. Škřivánek, neb postaví, řadu domků dělnických. Už má tato nová čtvrt své jméno. Někdy občan nadešel jí na dveřích jednoho domku: Židákova čtvrt a jmeno se chytlo. Ku konci něco senzáčního! Zdejší geométri, kteří pracují plány polohopisné města, přišli prý při měření na to, že nejen všechny hrady, ale i bašty kolem města, které dosud účivali majetníci sousedních zahrad a dvorů, jsou majetkem města. Jsme zvědaví, co je na tom pravdy!

Z radnice kutnohorské. V čís. 42. „Vesny Kutnohorské“ ze dne 31. května 1884 čtli jsme článek „Obráz k lepení“, v němž psatel ale se durdí, že nynější purkmistr p. Macháček byl zvolen místo p. Prokopa Slávka do okresního zastupitelstva, ale dodatečně jásá, že jej volily obce venkovské dokonce za předsedu okresního zastupitelstva. Právě se tam: „Zastupcové venkovských obcí hledí na panující v Hoře neudržené poměry dosti jasně, oni prohlédli úmysl Říhův (ř purkmistr) a nenechali se máti ná-

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 8. července 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Čechové! Katolíci!

Jsou tomu čtyři léta, kdy katolíci národa československého sešli se v Brně, by porokovali o nejdůležitějších otázkách našeho lidu křesťanského. Dny ty jsou nám všem nezapomenutelné; způsobili ve všech vrstvách národa našeho mocné vzrušení, nám přinesly vzpružení myslí a posílení našeho katolického přesvědčení.

Od té doby svolány ještě tři sjezdy diecéšní, a to do Přibramě, do Tábora a do Hradce Králové. S jakým potkaly se výsledkem, jest Vám známo. Ti zástupové katolických mužů českých ke svým rodným krbům vraceli se s nadšením a s pevnou vůlí, že náboženského svého přesvědčení hájiti budou nejen ve svém rodinném kruhu, ale i ve veřejném životě.

Dnes zveme Vás

ke všeobecnému sjezdu katolíků československých do královské Prahy

ke dni 22., 23., 24. a 25. srpna t. r.

Zveme Vás muže všech stavů, všech povolání, Vás katolíky české všech zemí, abychom uradili se o tom, čeho potřebí nám v životě soukromém i veřejném.

I Vaše účastenství budeme vítati s radostným pocitem. Vy uvědomělé katolické dívky a paní národa československého. Máme v dobré paměti vše, co zdárné dcery našeho národa vykonaly k probuzení života národního i katolického, Vaši obětivnou lásku, kterou jste přinesly v oběť církvi a vlasti. Nuže pomáhejte i Vy k uskutečnění díla našeho!

Přijďtež tedy všickni, uvědomělí katolíci českoslovanští!

Vážná jest doba, ve které žijeme; vyžaduje zájem, by k zachování a ubrání našeho života katolického spojili se mužové i ženy všech stavů a povolání: kněz i laik, šlechtic i občan, učenec i řemeslník, neboť „svornost jenom moci dává“.

Ve společném shromáždění názory naše se vyjasní a vytříbí. Klidně a upřímně projeví tu každý, co má na srdci, a na půdě naší pravdy křesťanské při dobré vůli bude vždy porozumění i dorozumění. Slova sv. Augustina: „V nutných věcech jednotu, v pohybných volnost, ve všech láska“ budež naším heslem.

Mužové pak, jejichž srdce upřímně katolicky bije, dorozumějíce se, budou jednati a postupovati svorně. Tato svornost utuží se upřímnou přichylností k nejvyšší hlavě křesťanů katolických a k našemu episkopatu, jakož i jednomyslnou oddaností k našemu a císaři a králi. Není vhodnějšího místa k takovým projevům nad sjezdy katolické.

A když patřiti budeme na dobře seřaděné řady katolických mužů, kteří veřejně k svému náboženství se přiznávají a kteří se nerozpakují za svatá práva naše podstoupiti i boj, tu poněkud takový způsobí v srdcích našich nadšení, jež upevní vůli naši, abychom vždy a věrně účastnili se činné ruchu katolického.

Nuže, sejďmež se v matičce Praze! Dvoji slavnost, dvoji jubileum sdruží tam katolíky československé: jubileum sv. Otce a jubileum našeho císaře a krále.

Sejdeme se, a tím vykonáme jak dílo rázu eminentně náboženského, jelikož upevníme katolické smýšlení své i svých druhů, tak i dílo rázu vlasteneckého, tím, že se spojíme se všemi lidmi dobré vůle ku plodné a účinné práci pro blaho církve sv. i našeho milého národa československého.

Přijďtež tedy katolíci českoslovanští, ze všech zemí koruny sv. Václava, z Čech i z družné Moravy i z bratrského Slezska. Přijďtež i Vy, bratři naši českoslovanští, sídlící mimo hranice zemí koruny české! S bratrským pozdravem zveme Vás všechny katolické Slovany. Máte s námi stejné tužby, stejné snahy — nuže, buďte účastníky našich porad! Necht' utuží se tímto sjezdem nerozlučná páska svorného spolupůsobení.

Veliké a důležité jsou otázky, jež tu budeme projednávat.

Chcemeť uvažovati o otázce sociální, která vším právem zve se nejpalčivější otázkou naší doby. Předmetem našich úrad bude též škola. S veškerou svědomitostí a upřímností chceme pověditi, který že jest ten základ, na němž vychování

a vzdělání mládeže naší díti a datiti se má. Buďme o tom jednati, jak pěstovati vědy a umění, aby Bohu a národu neodcizovali, ale vedly k Bohu, jenž pramenem jest vši moudrosti a krásy, a byly ku prospěchu vlasti a národa. Tisk a literatura působí v naší době mocně a neodolatelně na nejširší vrstvy lidu; i o tom tedy chceme porokovati, kterým směrem tisk bráti by se měl, by nejen bavil, nýbrž i vzdělával a zúčesťoval. Konečně chceme náležitou pozornost věnovati katolické organizaci a spolčování katolickému by křesťanské zásady v lidu našem se šířily a uskutečňovaly.

Tot jsou otázky, kterými sjezd náš zabýváti se hodlá.

Mužové katolíci! Podejmež si ruce k řádnému a plátnému upravení otázek těchto. Nechtějtež dopustiti, aby Vaši potomci jednou na Vás žalovali, že jste byli lhostejni k nejdůležitějším otázkám své doby, že jste neměli náležitého porozumění pro potřeby lidu svého, nedovedli se spojit k činnosti plodné, neměli dosti mužnosti a obětivné lásky pro prospěch církve a vlasti.

Činnost svou věnujeme výhradně práci plodné a účinné. Polemikám a otázkám čistě politickým zásadně se tu vyhýbáme. Nechceme bořiti, roztrpčovat, rozdojovovati, ale stavěti, slučovati, spojovati ku blahu církve svatě i ku zdaru naší milé vlasti a národa československého.

Jako každý věrný Čech svým životem a majetkem odhodlán jest hájiti práva národa svého československého a jazyka svatováclavského: tak pevně a nezdolně stati budeme při víře svých otců, majíce to pevně přesvědčení, že jen zásady církve katolické jsou s to, aby zjednaly nápravu ve veškerých těch zmatcích a v rozruchu doby přítomné.

Budižž nás všeobecný sjezd v Praze veřejným vyznáním výry! Podejmež důkaz, že v zemích koruny sv. Václava dosud žije občanstvo, které zachovalo si smýšlení katolické a má tolik odvahy, aby toto smýšlení své projevilo způsobem slavným a okázalým.

Proto na shledanou v naší stověžaté, královské Praze!

Dáno v Praze v měsíci Božského Srdce Páně, ve svátek sv. apoštola Petra a Pavla 1898.

Alf. Aibl, měšťan pražský. *Matěj Bařka*, farář u sv. Štěpána. *Josef Beránek*, řezník. *Karel Fr. Bílý*, c. k. revizent ve výsl. *Rudolf Brechler*, rytíř s Trošovic, c. k. inspektor zemědělství pro království české. *Karel Brunner*, inspektor České severní dráhy v Praze. *Frant. Brusák*, kanovník metropol. kapitoly sv. Vítské. *Bulík Karel*, ředitel škol. *ThDr. Jos. Burdán*, sídelní kanovník kolegiální kapitoly Vyšehradské. *Bursák Hynek*, majitel závodu ručníkářského. *Karel s Casati*, kontrolor k. a. hlavní pokladny. *Jan Čada*, majitel domu. *Josef hrabě Cernin*, poslanec na sněmu zemském. *Emil Dlouhý Pokorný*, kapl. u sv. Jindřicha v Praze. *Bernard Dolák*, farář ve vseni. *nemocnici*. *Dr. Josef Doubrava*, kanovník metropol. kapitoly sv. Vítské. *Jan Drozd*, profesor a starosta sv. Václavské záložny. *Václav Dvorský*, majitel holič. závodu. *František Ekert*, farář u Panny Marie Sněžné. *Bohumil Eichler*, faktor knihtiskárny Cyrillo-Methodějské. *Václav Eliáš*, soukromník. *ThDr. Josef Eliáš*, farář u sv. Vítské. *Josef Fíšer*, majitel domu. *Gustav Francel*, majitel knihkupectví. *Jindřich Haas*, lékařník. *Jan hrabě s Harach*, člen panské sněmovny a poslanec na sněmu zemském. *Josef Harránek*, c. k. profesor Akad. gymnasia v Praze. *JUDr. Vilém Hvozděnek*, zemský advokát v Praze. *JUDr. František Havrda*, *Jan Hirsch*, zlatník v Karlově ulici. *MUDr. František Holcěk*. *Václav Honejšek*, konsist. rada a farář u sv. Blažena. *Antonín Hora*, děkan metropol. kapitoly sv. Vítské. *ThDr. Rudolf Horák*, farář v Sárce, předseda družstva Vlast. *Josef Hollas*, zemský úředník. *Josef Hováděk*, knihař. *Dr. František Hrádek*, generální vikář, kanovník metropol. kapitoly sv. Vítské. *Ant. Hrasánek*, majitel knihtiskárny v Praze. *Emerich hr. Chotek*, poslanec zemský a říšský. *Jaroslav Jedlička*, obchodník. *Tomáš Jiroušek*, redaktor „Dělnických Novin“. *Dr. Eugen Kadeřávek*, rektor české university. *Václav Kotrba*, majitel knihkupectví. *ThDr. Václav Kotrba*, majitel knihtiskárny Cyrillo-Methodějské. *Dr. Mat. Kovář*, profesor. *Pavel Krappl*, zlatník. *Dr. František Král*, kanovník metropol. kapitoly sv. Vítské. *Josef Kratochvíl*, mag. účetní oficiál. *Václ. Kratochvíl*, přednosta výpravní zemské výboru. *Josef Krissel*, pens. úředník. *Dr. Frant. Krystáček*, univers. profesor. *Aug. Kučera*, majitel domu. *Josef Kuchynka*, síd. kanovník na Vyšehradě. *Josef Kysele*, kanovník na Vyšehradě. *Jan hrabě Ladanský*, poslanec na sněmu zemském. *Dr. Antonín Lens*, probost král. kolleg. kapitoly Vyšehradské a spisovatel. *Jan ryt. Lhoták s Lhoty a Mlkovic*, redaktor „Katolických Listů“.

Josef Liška, mistr obuvnický. *Ferdinand hrabě Lobkovic*, člen panské sněmovny a poslanec na sněmu zemském. *Moric kníže Lobkovic*, člen panské sněmovny. *JUDr. Jos. Lukáš*, koncipista zemského výboru. *Jos. Malý*, přednosta spisovny zemského výboru. *Dr. Jan Marek*, kanovník metropol. kapitoly sv. Vítské. *Josef Matallit*, zřízenc dráhy. *Ant. Mazyáš*, sekretář Křest. Akademie. *J. Masanec*, učitel a maj. realit. *Václ. Mencl*, mistr obuvnický. *JUDr. Otto Metall s Friwald*, říšský a zemský. *Josef Mocker*, architekt, c. k. vrchní stavební rada a stavitel velechrámu sv. Vítského v Praze. *Jan Morgenstern*, obchodník. *Albert Müller*, zemský úředník. *B. Müller*, droguista. *Vác. Myslivec*, redaktor „Lidového Listu“ a „Křesťanského Demokrata“. *Karel Ertm* hrabě *Nostitz*, poslanec na sněmu zemském. *Jindřich Novák* pozlacovač a majitel domu v Praze. *Karl Nordák*, obchodník. *Matěj Novák*, majitel domu. *Antonín Novotný*, stavitel. *Vojtěch Novotný*, majitel domu. *Adolf Patk*, mistr hodinářský. *Václav Petrovic*, kníž. arcibisk. hlavní pokladník. *Karel Pánek*, c. k. profesor Akad. gymnasia v Praze. *Antonín Plichta*, majitel domu. *Antonín Pokorný*, majitel domu. *JUDr. Jiří Prádk*, c. k. univers. profesor a předseda výboru zemského král. Českého. *Jan Prudil*, administrátor „Katolických Listů“. *Antonín Prátl*, pekař a cukrář. *Ludvík Popel*, majitel domu. *Dr. Václav Popel*, zemský advokát. *Marian Rombald*, poslanecký zemský. *Leopold Richter*, úředník v Praze. *Dr. Karl Růžka*, farář u sv. Ducha. *Antonín Růžka*, pražský měšťan. *Antonín Roubík* krejčí. *Leopold Kefárek*, pražský měšťan. *Karel hrabě Schönbörn*, člen panské sněmovny a poslanec na sněmu zemském. *Vojtěch hrabě Schönbörn*, předseda výboru zemského království Českého. *Philipp hrabě Sternberg*, poslanec na sněmu zemském. *JUDr. Josef S. Štěpán*, zemský advokát v Praze. *Leopold hrabě Sternberg ml.*, poslanec zemský. *František Studnička*, holič. *František Satorie*, soustružník. *Antonín Schnberg* mistr obuvnický. *Dr. Jan Lad. Sýkora*, univer. profesor. *Josef Sauer*, s. *Augenburgu*, c. k. profesor. *J. Šiler*, mistr krejčovský v Praze. *Tom. Šerdl*, redaktor časopisu „Vlast“. *Václav Schubert*, maj. domu. *Dr. Jan Štáta*, kanovník metropol. kapitoly sv. Vítské. *Frant. Supecký*, soukromník. *Václ. Sejkal*, kaplan u sv. Mikuláše. *Josef Šimon*, kaplan u sv. Petra. *Al. s Šaparátka*, majitel obchodu papírnického. *Frant. Šrajber*, řeznický mistr. *Václav Š. Štěl*, řidič učitel. *JUDr. Josef Trkal*, ředitel Akademie hraběte Straky v Praze. *Zdeněk hrabě Thun*, generální ředitel Hypoteční banky království Českého. *Eduard Thein*, účetní revident zemského výboru. *Jan Tengler*, majitel domu a stříbrník. *Rudolf Totter*, c. k. dvorní dodavatel a majitel modního závodu. *Karel Ulrich*, c. k. poštovní pokladník. ryt. řádu Božího hrobu v Praze. *Frant. Wagner*, konsistoriální pokladník. *František Vaníček*, farář a redaktor. *JUDr. Lud. Vaněk*, tajemník zemského výboru. *Jan Wauer*, mistr krejčovský. *Josef Vávra*, c. k. profesor. *Alois Vavruška*, c. k. dvorní krejčí a majitel realit. *Dr. Karel Vondruška*, farář u sv. Havla. *Dr. Ant. Vítek*, farář u sv. Trojice v Podskali. *J. s Vurm*, obuvnický mistr. *Josef Votřina*, kn. arcib. rada v Praze. *Josef Závada* krejčí. *JUDr. Jan Zavadil* zemský advokát. *Emanuel Žak*, katecheta. *Frant. Zbiral* kožešník a majitel domu. *Václav Žitka*, stříbrník.

Zpátečnictví středověku.

Zuamá tato a oblíbená fráse mnohých našich vzdělanců i polovzdělanců zavzněla jak známo o pražské slavnosti „velikého Čecha“ Palackého z úst páně Heroldových.

A právě tento veliký Čech píše, že se dějiny české vůbec zakládají hlavně na „sytíni a potykání se Slovanstva s Němectvem“. Souhlasí oba národové spolu od více než tisíciletí, nemohli v tolikém přátelském i nepřátelském se dotýkání ubáhati se vlivu obapolného. Zapřítí pak se nedá, že v tom ohledu stránka česká byla více trpná, nežli činná, jelikož na jevě jest, že německý živel nabýval v ní čím dále tím větší moci netoliko v jazykovém, ale ještě více v politickém ohledu. Tak Palacký (Děj. díl I. k. II. čl. 6. str. 175.).

Jak velkou moc německý živel dosud má v národě českém, to právě u základního kamene pomníku Palackého dokázal český poslanec a slavnostní řečník, neboť ta „tma a zpátečnictví středověku“ je zboží německé. Katolicismu nepřiznivý známý časopis český napsal před lety: „Celý názor náš na minulost je německý. Tak na příklad s Němci spolu na celém středověku nevidíme nic, než samo tmářství, samo zpátečnictví ani kusa pokroku, slovem nemáme smyslu pro tu obrovskou duševní práci, kterou vykonal duch lidský za „temného“ středověku. V našich očích počíná od doby římské (pohanské) duch lidský pracovati teprve ode sporů náboženských, paponšujeme po Němcích, kteří myslí, že jejich protestantismus jim najednou s nebe spadá, jako by patnáct set let byl duch lidský spal.“

Časopis ten má pravdu. Duch lidský ve středověku vykonal skutečně „obrovskou práci.“ Vy-

konal ji obzvlášť katolický duch národa českého.

Katolický duch český vykonal ve středověku obrovskou práci ve vědách. Píseň Palacký: Na hrade pražském u kapituly sv. Víta kvetlo již od 11. století tak řečené menší všeobecné studium. Byly to toho času školy „latinské“ čili gymnasia. V posledních letech panování Otakara II. činí se zmínka o mistrech—professorech Očkovi a Bohumilovi, kteří tam učili mluvnici a logice (vědě o správném myšlení). Dále jmenuje se z doby té mistr Řehoř, z rodů pánův Zajíců z Valdeka, později biskup pražský, který tu přednášel přírodovědu (!) dle Aristotela.

A tento obrovský pokrok od pohanské tmy, která přikrývala národ český, již v devatenáctém století nazývá se zpáteční cvičí!

A uznává-li Palacký, že bylo v 14. století podobných škol množství veliké; bylť totiž při každém kostele kanovníkem a klášterním; praví-li Palacký, že nebylo později vesnice s farní kostelem bez školy národní — to je zase zpátečnictví!

A dostoupila-li touha po vědě takového stupně, že byly školy vysoké — universita — v Praze nejen založeny, ale tisíce českých ne pouze mladíků, ale mužů navštěvovány, to je zase zpátečnictví!

Kde vydal v českém jazyku filosofii katolík Tomáš ze Štítného — tam že byla jen a jen tma? Tuším, že by tak mnohemu liberálovi neškodilo, kdyby si spísal Štítného přečetl, snad by se přece zarazil nad tou „tmou toho středověku“!

Tolik o vědách. A o umění — o stavitelství, o sochařství a malířství a o ostatních jeho odvětvích, teda o umění temného prý středověku křičí u nás „každý kámen“ zejména v Praze, v Kutné Hoře, na Čáslavsku, v Kolíně, na Hradecku atd.

O vzdělanosti a uměleckém snažení Čechů katolických ve středověku dává stkvělé svědectví Palacký, an dří: „Čechové té doby opravdově starali se o vzdělání ducha svého, aby na dráze civilisace (vzdělání) mohli s předními národy jíti o závod. Svědčí o tom také všechny pozůstatky a památky tehdejšího literárního a uměleckého snažení v Čechách. (P. Děj. díl III. kn. XI. čl. 1., str. 51 a 51.) To je tedy ten středověk, to je to jeho zpátečnictví.

A o pokroku, když středověk přecházel ve věk nový tou jen a jen velebenou husitsko-protestantskou reformací, praví ihned evangelik Palacký:

„Oboje — totiž panátky literárního a uměleckého snažení — stihla sice ve vlasti České pohroma nad obyčej krutá i nad míru žalostná; fanatismus šílený a vždy nelitostný pálii a ničil napotáh s jedné strany díla krásomná, — obrazy, sochy, řezby, vyšívání atd. — jakožto podněty prý k modloslužbě, s druhé strany zase plody literární veliké — knihy a spisy — jakožto návody ke bludům a kacířství. Avšak i ty trosky a trochy z nich, které náhodou neb dopuštěním božím usly všeobecně záhubě, svědčí ještě o nemalé výši, ku které se byly povznuly. (Tamtéž str. 52.)

Tak tedy i z té obrovské práce katolického „temného“ prý středověku, zanechal nám fanatismus husitsko-protestantský jen trosky a trochy!

A přece liberálům vůbec a českým zvlášť začíná světlo a pokrok teprv od toho fanatismu! A proč? Protože prosáknuti jsou německým, ač jinak velikými vlastenci se činí. Německý protestantismus rovnaje se bořením a pálením husitismu, vykřičel církev katolickou za sídlo tmy a zpátečnictví, aby sebe mohl vychváliti a za pokrok lidstva vyhlásiti. A odtud to „papouškování“ se po Němcích i při národních slavnostech našich.

Zatím opak všeho je pravda. Úpadek škol, spisovatelství a umění začíná u nás i v Němcích odpadem od katolicismu. Luther n. p. nazval vysoké školy „dilem ďáblovým“ a rozum lidský jehoou (Hure). Jak u nás klesla universita v 15. a 16. století jest známo, a že čeští bratři zavrhlí všechno vyšší studium, jest přece taky známo. A nebojíme se říci: Co čistě vzdělanosti se zase vzkrísilo, to vyplynulo z toho, co původního křesťanství v národech přese všechny bouře zůstalo.

A jen fanatik může upřiti pravdu věty: Vzdělanost Evropy jest původu katolického!

A což tedy středověk neměl žádných stínů, žádné temnosti? I měl. Všude, kde jsou lidé, jsou stíny a temnosti. A i středověcí křesťané byli lidé. Vážené lidské a z nich na prvním místě pýcha se sobectvím působily a působiti budou vždycky stíny.

Ale bludem a klamem jest, že ve středověku byla jen tma a žádné světlo. Bludem a klamem jest, že světlo přinesl jen husitismus a protestantismem a že neměl stínů. Bludem a klamem jest pak obzvlášť, že novověký liberalism jest světlem bez tmy a zpátečnictví.

Jestli naříkáte na středověké panství autority církevní, tak prosím pohledněte, kam jste to s národy přivedli bez této autority.

Pohledněte n. p. jak úpí národové pod jhem živlu nekřesťanského, jež jste učinili rovnoprávným s křesťany, abyste nebyli v těch temnostech

středověkých. Pohledněte na Halič a jinam, kde jste to přivedli až tak daleko, že nutno střílet do křesťanů, do soufajících křesťanů. To jsou děsné stíny věku nejzvrhlostnějšího. Autoritou církve jste pohodili, a autoritou jest masám vzdělaných židovsko-liberální tisk! Kázání církve nazvali jste otroctvím, a hle dříve tak svobodný lid otročí chýtrácké třídy cizí, která tělesně nepracuje, ale bříme práce klade na bedra křesťanského lidu. Jméno církve vyčítáte, ač ho požívají synové vaši a záviští hořité, vidíte-li biskupa majícího statek, jenž ho z rozkazu církve uklívá k dobru obecnému, ale nebláhá svobodomyslnost vaše vyrvala z velké části majetek i půdu křesťanům.

Jen na katolících a obzvlášť na kněžích vidíte a hledáte nemrav a nevidíte na jedné straně, že právě liberalismus znemravňuje lid, a na druhé straně že lidé nejmravnější úpí pod jhem tyranským lidí nejmravnějších. Vzpomeňte na podvodné obchody a bankroty, na lichvu, na par celáťství, na domoholství a na první křesťanských děveček v domech liberálních a jiných.

A to se děje za všeobecného křiku o temnosti a zpátečnictví středověku a za vychvalování všeho protikatolického a za obecného vychloubání se s pokrokem, lidakostí a osvětlením.

Má ovšem věk náš také světlé stránky, ale stínu, tmy a otroctví a nemravnosti je mnoho a mnoho.

A ač se toho děláte, přece přijde něco, čeho jste se nejméně nadáli.

Zmoudří zákonodárci a poznají, kde se musí střílet do lidu, tam že někde něco schází. Poznají, že schází to „zpátečnictví středověku“, to katolické křesťanství. Čím dříve to poznají, tím méně bude strhován ubohý ožebračený lid k činům násilným, Bohem zapovězeným, tím méně bude toho hejčkáni tříd chýtráckých, tím spíše otevrou se poklady země poctivé, ať duševně nebo tělesně pracujícími, pak ale zvýší se zase mravnost a zkvete zase čistá, nezkalená křesťanská vzdělanost, která přese všechny náklady na školství děsně klesá.

Pak ale přestane i to papouškování se po Němcích protestantských, pak vytlačen bude ze života našeho živel cizí, pak budeme zase Čechy, jakými bývali otcové naši, kteří nejen křikem, anebo krví, ale křesťanskou vzdělaností bránili se Němcům, pokud je chtěli vyhubiti aneb jim ublížiti.

Dr. Pacák politikář.

Vedle nebožtíka „Polabana“ nechoval že žádný český časopis tak klackovitě vůči katolickým a staročeským konservativcům, jako hlásné trouby pana dr. Pacáka. Po léta jsme k těmto neurvalým útokům mlčeli; surovosti však, jakých se dopouštějí v poslední době „Podvysocké Listy“ a „Český List“ na českých katolících a našem nejdůstojnějším biskopovi, nutí nás nejen k obraně ale též k tomu, abychom si důkladně na politiku p. dr. Pacáka posvítili.

Moderní svobodomyslnost postavila se na stanovisko, že *politika jest falšování přírody* a na nekřesťanský základ: *sjednávání výhod na úkor druhému*. Nechceme souditi, na kterém stanovisku politikář pan dr. Pacák stojí, nechceme přenesť vážit, zdali politikářstvím prospěl více sobě nebo svým voličům. Chceme býti mírnějšími a domnívati se, že pan dr. Pacák postavil se alespoň na stanovisko pana dr. Edvarda Grégra, který pravil, že *ve politice rozhodují jedině výsledky a že, jsou-li výsledky špatné, jest špatná i politika, která k nim vede*.

Pan dr. Pacák sliboval, že bude dbáti prospěchu všeobecného. Že jeho list bude slušný, věcný a svobodomyslný. V Kutné Hoře a na Kutnohorsku neukázal se však pan dr. Pacák nikdy svobodomyslným, ale naopak ubíjel pomocí svých nov. a náhončích svobodně přesvědčení a jednáni jiných. O p. redaktora Hejnice a Podvysockých nemůžeme pana dr. Pacáka odlišovati, neb Hejnic odvolává se na přání a vůli dr. Pacáka, vzdoroval i celé své místní a okresní straně a její předáku vůči odpárcům počínal si úskočně, v prostředcích zbraně nebyl nikdy vybraným, vůči přátelům choval se neupřímně. Agitace, obrazy i útoky, jakož i sliby vybočovaly ze slušných mezí.

Nuže, jaké byly *sliby* a jaké jsou *výsledky* politiky pana dr. Pacáka? Ten společně s jinými poslanci sliboval českému národu a svým voličům na Kutnohorsku: státní právo, korunovaci, rozšíření samosprávy zemské, okresní a obecní, zjednotí našemu národu politickou a hospodářskou samostatnost, pracovati k rozvoji ústavních řádů, pracovati k rovnoprávnosti všech náboženských vyznání v duchu pokroku, pracovati ve prospěch svobody, zavéstí přímé volení v obcích venkovských, obmeziti kurii velkých statků, odstraniti všechny politické privileje, zamezovati ztenčování selského majetku (parcelacemi), odstraniti nespravedlivý systém berních přírážek, autonomisovati politickou správu, vyprostiti školu z nynějšího byrokratického dozoru a dostati ji výhradně do správy orgánů samosprávných a zřízení pedagogický vzdělaných, uskutečnění vydání zákona, jímž by české dítě vráceno bylo české škole, chrániti českou mládež před zhoubou germanisace, zrušiti školné, povznéstí zemědělskou, průmyslo-

vou a řemeslnou výrobu, umltnit velká nymfájs, nad to nespravedlivá břemena, nenadbbhati Němcům, netrpět, aby české měštiny v tak svaném „uzavřeném území“ nadále ponechány byly bez ochrany surovým nátlakům národní nesnášenlivosti atd. atd.

Kdo má oči k vidění a uši k slyšení, ten ví a čte denně v novinách, že nikdy Čechům a českým dětem nevedlo se v uzavřeném území tak zle, jak nyní. Češi jsou bojkotováni, vyháněni z úředů a práce, české děti po tuctech, ba stech vyháněny jsou z českých škol, strana Pacákova nedovolí si o uskutečnění školského návrhu Květalova ani hlesnouti a jedině dr. Herold zmařil uskutečnění české měšťanské školy v Duchcově.

Pánové dr. Pacák a dr. Herold sice již ve volebním manifestu z r. 1899 slibovali: „Povolá-li národ dostatečný počet mužů naší strany k parlamentární práci, může očekávati od nich, že po slání své naplní věrně a poctivě — pan Horák jménem svých přívrženců chtěl míti státní právo hned, ale čeští rolníci a řemeslníci vědí, že z těch volebních slibů z r. 1899 není dosud splněn ani jediný. Pacákova, Englova a Heroldova strana měla nicméně velikou kuráž v slibování. Dne 8. února 1891 slíbili pp. Herold a Engel jménem své strany rolníkům: záchranu existence rodiny zemědělské a to: sprostěním existenčního minima rodiny té veškeré daně; vyvazáním dluhů huihovních; všeobecným pojištěním proti škodám živelním. Dále slíbili berní úlevy rolnictvu, zlevnění dopravy, sestrátnění drah, zavedení všeobecného cvičení lidu ve zbraní v mládí a doma, na místě teprve v stálém vojsku; uspořádání poměru s Uherskem na základě úplné rovnoprávnosti, jinak osobní unii; zastoupení stavu rolnického v parlamentě dle počtu jeho obyvatelstva rovně se stavy ostatními na místě dle kurii atd. atd. Dr. Vašaty sliboval dokonce, že se přičiní o sblížení Ruska s Rakouskem a tohoto s Francií, tím že odpadne zbrojení a vydání na armádu a že peníze ušetřené budou se moci vynaložit na zvelebení hospodářství a průmyslu, ano, že se bude moci pak polehčiti poplatnictvu snížením daní. Také p. dr. Engel dělal v Kouřimí voličům laskominy na peníze, které zůstanou z výnosu daní v Čechách, když budeme míti státní právo a nebudeme muset peníze odvádět do Vídně.

Rolníci a živnostníci na Kutnohorsku a Čáslavsku, Kolínsku a Chrudimsku atd. ovšem tak svůdným slibům uvěřili, ale dnes už vědí, že *poslanecké sliby jsou chyby*.

Rolníci a měšťané, kteří čtou pravidelně noviny, se pamatují, jak mladočeští novináři i politikáři v letech 1889—1893 obviňovali ty zlé „feudály, klerikály a hlavně Staročechy“, jak jsou velkou bídou i berní českých voličů vinni, a jak se vše zlepšil, až budou za poslance zvoleni sami Mladočeši. Jeden zadlužený velký rolník od Křečhoře byl tak jist, že páni Pacákové, Heroldové, Englové, Sehnalové vymohou předluženým sestátnění selských dluhů, že 274 zl. — které nesl jednomu lichváři v den voleb — vydal na jídlo a pití „tém mladým“ a na hraní „trauermaršů“ těm „starým“. Chudák se ovšem zklamal; statek mu již dávno nepatří — ale mohl mu dosud patřiti, kdyby byl poslechl rady jím nenáviděných Staročechů a dal konvertovat své dluhy na říšské úroky.

Od roku 1899 zhoršily se poměry nejen pro něho ale i pro veškeré rolníky. Obnášelyť:

1889	1898
daně přímé: 26 mil.	30 mil.
zem. přírážky 36%	51%
říšské potřeby 546 mil.	750 mil.

Za 10leté éry staročeské obnášely zemak vydaje 90 milionů, za 9leté éry pacákovsko-heroldovské však obnášejí 143 milionů, země mus přidělat ročně přes 4 miliony dluhů — a ještě to nestačí. Říšské daně ovšem na zvýšené potřeby vojenské a námořní také nestačí, stát musí nezbytně zvýšiti daně z piva, lihovin, cukru atd. a *ku podivu jest to dnes dr. Pacák*, jež r. 1891-93 na staročeskou politiku a povolání daní nejvíce huboval a se mu posmíval, který vidí se politickými poměry nucen a berní předlohy vlády hájit a říkat, že zdražení 1 kila cukru o 6 kr., líha a piva o nějaký ten capart — rolníkům a živnostníkům neškodí.

Ano, ano, časy se mění — a Pacákové taky. Jak rád by pan dr. Pacák dělal tu staročeskou politiku, kdyby ji uměl. Někdo není vládnějším a povolnějším nežli on, a přece to pod ním všechno praská a se bortí. Proč? Protože Pacáka nepovažuje žádný soudný člověk za politika vážného a důsledného. Pan dr. Pacák skoro ve všem změnil své náhledy, důsledným si zůstal pouze ve své lehkomyšlnosti a nedůslednosti.

A když nyní p. dr. Pacák nucen jest mluviti střízlivě, přece nepřizná pravý stav věcí, k svým vinám a chybám znáti se nechce, svaluje vše rád na jiné a hraje si ještě na bonhoma a na rázného a důsledného obhajce lidu!

Jak se na př. zachoval p. dr. Pacák, dr. Herold, ředitel Sehnal a jiní velikáni stojící za „Podv. Listy“ a kolínským „Českým Listem“, který rovněž dle jména rediguje pan Hejnic, k našemu českému státnímu právu? Víme sice, že strana Pacákova neměla jaktěživa jasný pojem o tom, co to jest české státní právo, ale proto přece trvrdila — potírajíc Staročechy — že jedině ona třímá

prapor Františka Palackého, prapor českého státu má právo, z kterého bašty vytryskla deklarace a fundamentálky. „Podv. Listy“ v č. 15. ze dne 16. dubna 1892 na př. tvrdily, že řečí dr. Julia Grégra dne 5. dubna 1892 bylo české státní právo detailně pracisováno a fulminantně ubájeno a pokračovaly pak: „Řekne se snad: Tedy vracíme se zpět, místo, co bychom se měli brát v před. Ano, odpovídáme bez ostychu, vracíme se zpět tam, kde r. 1879 opustili Staročeši jedině možný poklad skutečné národní politiky české — *hou kvenatě, neustupné a rozhodné hájení českého státního práva!* Vracíme se však s plným vědomím, že činíme tím veliký krok ku předu, že znovu budujeme starou baštu české samostatnosti a neodvratnosti! . . . Toto správné vystupnutí potěší, tužeb a vůle lidu českého jest nám zárukou, že ze staré té naší bašty, zpevněné nezrušitelnými smlouvami mezi korunou avatováclavskou a dynastií přece konečně savní fanfary vítězné a správa věcí českých vrátí se zase suverennímu národu českému!

A co vidíme dnes? Strana, jejíž vůdci jsou páni dr. Herold, Engel, Pacák, *ta v společné adrese většiny na říšské radě nenalezla ani jedině místečko, ba ani jedině slovíčko pro naše státní právo. V adrese majoritě na říšské radě nemí o našem českém státním právu ani zmínky.* Toto faktum nejlépe ukazuje, že o české státní právo, které ve fundamentálkách a v deklaraci tak mistrně pracisoval dr. Frant. Lad. Rieger — dohodnuv se o státním právu s hrabětem Clam-Martiničem již r. 1861 — se straně Pacáků a Grégrů ani vážně nejednalo a že ho použili pouze k agitacím proti Staročechům, kteří sice při něm trvali a trvají, ale kteří — *jsouce politicky vyspělejší, soudnější a rozvážnější* — a vidouce, že su daných poměrů pro nepřátelství Němců a Maďarů státního práva na ten čas dobyti nemožno — věnovali se v první řadě řešení jiných otázek politických, sociálních a hospodářských. Staročeši chtěli, abychom napřed hospodářsky a politicky sesílili, a abychom teprve pak jsouce hmotně i duševně silní, k dosažení úkolu nejtěžšího, k dobývání českého státního práva se odvážili.

Staročeši budovali napřed pevné základy a postupující od lehkého k těžšímu, chtěli korunovati své dílo dobýváním státního práva a uskutečněním korunovace. Pacákovci to vzali vzhůru nohama. Napřed vyhodili trumf státoprávní, začali se stavbou klenutí na věži, ale nemajíce základů, zdi a potřebných opor, vidí, že celá jejich 9letá politická budova se zhroutila, zbankrotovala, že Heroldův palác blahobytu byl bublinou, že nemohou prosaditi ani českého vicepresidenta u pražského místodržitelství, ba ani převzetí obecné české školy Komenského do správy vídeňské obce a jiné maličkosti.

Jak daleko jsme teď v politice hození zpět! Známo, jak jizlivý posměch dělal si p. Pacákův orgán ze staročeských a zvláště katohorských punktátorů, *jak se posmíval vůdci národa, dru Riegrovi, „in partibus in fidelium“*, jak 23. dubna 1892 Podvysocké hrdě hlásaly:

„Poměr náš k Němcům jasně a pevně vytknout jednomyšlným, nezměnitelným názorem, že co nejvříve přejeme si uklidit sporu národního, abychom společně tím účinněji pracovati mohli ve směru pokrokovém. Avšak směr takovýto nastati může jedině při zachování naprosté rovnoprávnosti obou jazyků a nedílnosti země na základě usnutí státního práva českého.“

V čísle 9. „Podvysockých Listů“ ze dne 4. března 1893 chlubil se p. dr. Pacák, že po dvouleté jejich (t. j. mladočeské) opozici vyzývá je vláda i Němci k novému jednání o smír na jiných základech, než byli vídeňské punktace. *„Je to vášně, morální úspěch české věci a české delegace. Ony slomily její odpor.“* V témže článku liboval si p. dr. Pacák v řeči — jak praví Plenerové (?) — *„který prý český sněm pokládal za nejobodnější“*, ale také za *„jediné povolané formu k rozřešení sporu českoněmeckého“*, který prý nabyl od vídeňských konferencí *„akusenessi“*, že *„treba chovatí ke kruhům vídeňským v přísné smíru českoněmeckého důvodnou nedůvěru, a je vyrovnání mezi oběma kmeny, Čechy obyvatelními, náli býtí zdárným a trvalým, státi se musí od národa k národu, mezi těmito samými bez přičinění a prostřednictví vlády.“*

Za miliskování se s Němci v únoru a březnu 1893 nedostali však „prozřívá“ Pacákovci ministra krajana, místo Smolky dostali Chlumeckého, místo min. fraků výprask, místo státního práva dostali od Meugra nadávky „čestí zrádci“. To měli výslužku za to, že otázku českého státního práva a otázku jazykovou vtáhli do centralistické říšské rady, ačkoli obě otázky patří na zemský sněm. Každý politický školák se musí diviti, proč p. dr. Pacák nedbal řeči šlechtice Plenera z r. 1893.

Když je prý p. dr. Pacák tak chytrý, prozřívavý a důsledný státník, proč pak ondyno s křténým židem dr. Stránským antichambroval u ministrů presidenta hr. Thuna, proč ještě před tím s panem dr. Kramářem žádal jej za ujištění, že Němcům na úkor českého národa nevyhoví, *proč se s důvěrníky od vlády jmenovanými účastnil v paláci dříve tak nenáviděného a tupeného hraběte Thuna — volných, nezavázaných konferencí?*

Proč do dříve Heroldem tak zlehčovaného

loubí ve Stránským. Englem ba s tímže Heroldem šel náš politikus pšifkus z Kutné Hory, proč si tito *zásadní opozitci in partibus infidelium* nedali dostaveníčko přímo s Wolfem, Schönererem, Funkem, Grosseem a Pferschem — a jak již se ti nyníjsí důvěrníci Čechoněmců jmenují?

Inu, mnohého politického střízlíčka čili plotníčka — pardon vůdce — nebylo by vidět, kdyby si ho Excellenco pan ministr-president nepostavil ne-li na vysoká ramena, tedy aspoň do vestové své kapsy. Pan hrabě Thun ani neví, jak má teď v Čechách mnoho tajných i zjevných ctitelů, a jak tito vydávají za své vlastní vymoženosti a zásluhy, co českému lidu vláda hraběte Thuna z vlastní chvalitebné prozřavosti a státní rozvahy byla povolila.

Kdo ví, jak v letech 1889—1895 p. dr. Pacák a Podvysocké o hraběti Františku Thunovi mluvili, ten se neubrání sarkasmu, když slyší povídat, jak pan ministr-president se s p. dr. Pacákem kamarádí (!!!) jak tento s ministry je špéci, jak s p. baronem Wittkem důvěrně obcuje atd. atd. Inu, v Kutné Hofe a na Kutnohorsku, taková důvěrná sdělení u „svobodomyšlných šosáků“ hrozně imponují a p. dr. Pacák vystoupí u nich i bez podvysockých podpatků aspoň v coulech, co měji nanejšv v centimetrech. Ve Vídni, pak li o takových zprávách náhodou doslechnou, popodají se smíchy za břícha, neboť tam se jim ani ve snu nezdálo, že máme v Čechách a na Podvysocku tolik politických Velikánů Velikánovičů. Kdybychom jim měli ve skutečnosti, pak by německá opozice ležela již dávno na břichu, Rakousko bylo by nejen státem slovanským, ale rozhodně českým. Bohužel však dnes každý jen poněkud vykroukaný vrabec na střeše ví, jak ve skutečnosti ta pacákovská morálná vítězství decpádají a jak vlastně ten odpor Němců je zlomen!

Naše politika česká jest na mizině, na vymoženosti si počkáme, o uskutečnění státního práva a finanční samostatnosti země není a nebude Bohu budiž žalováno — dlouho ani slechu! Na ten čas hledí ve Vídni ochlácholit a na klidnou půdu parlamentární přivést jen Němce a vláda i mladočeští předáci snaží se teď rozluštit tvrdý oříšek, aby německý vlk se našel a slovanská koza aby zůstala při tom celá. Dr. Kramář se ostatně přiznal, že naši poslanci jsou ústapčkům nakloněni. Totéž platí o vládě. Vůdcové mladočeskí smýšlení rozhodujících a vládních kruhů znají a přece smutné postavení naší politiky českému lidu zatajují a líčí je barvami růžovými. Tak daleko to přivedla politika, která vyváděla po léta radikální blouposti, ve Vídni prosila a doma se oháněla husitskými palcáty a revolučními řečmi.

„Vytvrďte! Vytvrďte! Vytvrďte!“ V těch třech slovech je spása českého národa! Tak končil p. dr. Pacák situacii svou řeč v červnu r. 1892 v Kutné Hofe. Kdo ale nevytrval, byli páni vůdcové a v první řadě pan dr. Pacák. Ještě v měsíci září téhož roku (viz v č. 37 „Podvys. Listů“ ze dne 17. září „Schůzi lidu v Koutim“) odbyval sice dr. Pacák naivní prý výčítky, jako by mladočeská delegace za celou tu dobu z Vídne něčeho nepřinesla t k to:

„Ona tam nesla sbírat drobtý, ale rovněž ne vydobývat národu českému punklace. Při dnešní své rozhodné opozici poselstvo české vytrvá do posledního dechu. A nevěte tomu, přátelé, když vám někdo namlouvá, že kterýkoliv z nás chce nastoupiti cestu oportunní! Vždyť jest to cesta shnilá, cesta v národu českém odsouzená a odbytá. A pak-li někdo o naší poctivosti pochybuje, tu pravím (povýšeným hlasem): Nepoctivce lid český do Vídne neposlal, nepoctivce by národ český netrpěl! Ve velkém našem boji nikdo nesmí se ohlížeti po oběti. Jdeme za velkou a svatou věcí! Nikdo z nás nesmí smát židně: Zpět! nýbrž jen: Ku předu!“

Podvysocké tenkrát psaly, že za tato slova dostalo se panu dr. Pacákovi velkého potlesku. Ještě ve schůzi polit. podvysockého spolku v březnu roku 1893. tvrdil dr. Pacák: **„My krok za krokem stoupají budeme v rozhodné, bezohledné opozici proti této vládě, až nám naše právo dáno býti musí a dáno bude!“** — Avšak brzy na to přišel výmínečný stav, páni poslanci si podvázali patrně také opoistič křídla. Opoistič se ozývali jen výmínečně, až umlkly docela. Radikální slova ustoupila hofrátským řečem. Neupřímné byly a jsou stejně, neboť: „Mnoho křiku, málo vlny“. Pan dr. Pacák cítí ostatně sám, jak tu českou politiku s Heroldem, s Englem a s Edvardem Grégrem zbryndal.

Jak rádi dnes zobají naši delegáti sebe drobnější drobečky, jak nedůstojně ohledy brali na německé křiklouny na říšské radě, jak zahodili sněmovní řád Falkenhajndů, jak upustili od st. práva ve Vídni, jak hledají každou příležitost k novým punktacím. Jak litujeme p. Pacáka, že musí a musí kousat do tak kyselého a hořkého jablíčka! Kdyby r. 1892 byl jednal dr. Pacák jen trochu rozuměji, kdyby již tehdy byl uměl dělat Staročeche, co starosti, smíchu a politické ostudy si mohl ušetřit. Pan dr. Pacák nenaučil se nikdy slovům Komenského: **„Pojd sem synu a uč se moudrým býti!“**

Po dnešních zkušenostech usmje se útrpně Pacákovým slovům každý, neboť rozumný, politicky vzdělaný a poctivý člověk jim věřiti nemohl a nemůže. Skutky pana dr. Pacáka ukázaly, že všechny ty chytrácky házené a na zevní efekt dobře vy-

počítané jeho radikální fráse o vytrvalosti a radi kální opozici nebyly a nejsou — leč: **Lež! Lež! Lež!** —

Drobná obrana.

Zásluha protestantského učení o poněmčování země české. Kdo zná krásné Děčínsko, kdo zná ta na německo přefrčená jména osad tamnějších k. p. Tetschen Herrnskretschén (Kréma), Kröglitz (Krbovice), Neuschwitz (Nezvěstice) atd. atd. a je Čechem upřímným, toho musí zabolet srdce nad ztrátou tak úrodného a lidnatého kraje. A kdo přivedl tam k mlčení náš lahodný jazyk avatováclavský a zavedl tam zvuky německé? — Německý spisovatel Wolkan píše ve svých studiích o dějinách reformace, že tuto velikou zásluhu o vybojování území toho pro Německo oproti slovanské záplavě má protestantské učení. Z Děčína vyhnal totiž roku 1558 pan Günther farář katolického a bral učitele a kazatele ze Sas a „tím svým úsilím vybojoval půdu slovanskou pro německý národ.“ (Srovnej Winter 119.) Snad aby páni pastori naši Dušek, Šádek, Kozák, Hrejsa vydali se na Děčínsko a tu půdu zase nazpět českému jazyku vydobyli. Bylo by to jistě záslužnější, než svými časopisy dělat různice na půdě, která znovuzavedením katolického náboženství nám zachráněna byla.

Beze lži nevydají ani jedině číslo Ev. Církevníka. Lži své o Proseči „Církevník“ augšpurský neodvolal. Za to přinesl novou, že na známém průvodě u sochy Marianké na staroměstském náměstí byly jen ženské. Snad aby se „augšpuraček“ dal operovat na oči, klyž mu tak špatně ukazují, anebo aby si dal raději políznout jazyk, aby tolik nehal.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: pan J. Vášků, farář v Brandýse n. O., dne 4. července 1893 (naroz. r. 1846, vysvěcen 1872.) Ustanovení jsou: pan Václ. Jelínek, kapl. v Hofíněvsi, za faráře do Krouhve, p. Klím. Němeček, kapl. v Brandýse, za kapl. do Zámberka, p. E. Wagner, koop. Vítkovický, za kapl. do Zbislavi. Uprazdněná fara: Brandýs n. Orl., patron. p. Oskara Parish, ode dne 3. července 1893.

Z bradeckého semináře. V neděli dne 26. června oslavili boboslovci bradeckého semináře tiše a skromně, jak i k životu tichého a skromného oslavence jest vhodno, památku velikého Čecha Františka Palackého. Po křesatou, rozkvetající lipou, na které zavěšen byl obraz oslavencev r. 1806 lipovými ozdobený, sešli se čestí boboslovci k slavnosti, již zahájil předsedajelnoty p. Řezníček, vhodným proslavem, načez mezi hudebními a zpěvními produkcemi přednesl slavnostní řeč p. Kasal, v níž vylíčil onu dobu, v níž Palacký pracoval a krátce na to promluvil o odkaze, o jasně vřknuté cestě, kterou Palacký národu svému a jeho vůdce odkázal. Ukončil pak aplikací na beslo Palackého: opustme ne starou víru, ale starýš tendrián.

Oslava 100 letých narozenin biskupa vlastence Jana Valeriana Jirsíka. 19. m. m. slavili Čechové Budějovičtí a boboslovci královhradečtí a s nimi v duchu všichni čestí katolíci sté narozeniny nadšeného českého buditele, poctivého, neoblomného vlastence velikého, lidumila a nezapomenutelného biskupa Jana Valeriana Jirsíka. Maďarský státník a spisovatel Szemere pronesl kdysi velmi případná slova: Dálek zaslaužnější věci je pro vlast žiti nežli zemřítí. A pravdu slov těch dotvrdil ve svrchovaném mife náš Jirsík. On skutečně žil pro svůj český národ; jeho život je jediným pásmem obětavých skutků a plodné práce. Za vše to byl nejen od nepřátel našeho národa, ale též od našich radikálů odstrkován, vyasimován v době, kdy žiti pro národ znamenalo i trpět s národem. Čím byl Fr. Palacký v buditecké práci pro celý český národ, tím byl Jirsík zvláště pro český jih a Budějovice, Kramlov, Kaplice, jež byly již městy německými. On jihočeský lid vzkřísil k novému životu, on vřil zdravou sílu v ochablé svalstvo, on staral se o české školy, on povzbuzoval k činnosti všechny ty, kdož omdlávali. Jirsík je synem českého severovýchodu, narodil se 19. června 1798 v Kácově, studoval gymnasiu v Králově Hradci, filosofii v Litomyšli, bobosloví v Praze. R. 1820 byl vysvěcen na kněze, stal se vychovatelem u knížete Lobkovic, působil pak ve správě duchovní na Slánsku, r. 1846 stal se kanovníkem sv. Vítkým v Praze, byl pravou rukou kardinála Schwarzenberka a r. 1851 stal se biskupem budějovičským. Dne 28. února 1883. rozloučil se stímtó světem. Dnes celý český jih žehná jeho památku. Jirsík jako mladý kněz psal pro lid články, díla, pojednání, jednou pěknu češtinou. Byl výtečným kazatelem, uměl srdce lidská rozechřát teplem svých slov a hloubkou svých vývodů. Do Č. Budějovic přišel jako rozhodný Čech, ale nikoli nepřítel Němců. Právil v prvním svém listě pastýřském: „V milé vlasti naší bydlí Čechové a Němci. Boží Prozřetelnost vykazala v Požehnané zemi této jedním i druhým vedle sebe společně státny. A že tak usoudil Hospodin Bůh náš, velí tudíž a káže, abychom, milující ve spolek, v svornosti a pokoji bratr bratra snášeli. . . Nenadsazujte jednu národnost nad druhou. Nečinite nic skrze svár aniž skrze dráždění, k terým byste jiných k rozepím a roztržkám podpálili. Nečinite tolikéž nic

pro marnou chválu „jako by byl druh druhá vzácnější a lepší. Nechtějte se pro národnost svátosti, trháje tudy svazek bratrské lásky... Milujte národ svůj, miluj Čech i Němec jazyk svůj! Hoden jest národ, z kteréhož jsme pošli, bychom ho milovali, a jazyk, kterýmž nás matka učila modliti se k Bohu, hoden jest, abychom si ho včítali.“ — Slova tato moudrá a otcovská nelíbila se bohužel Němcům a vládě, proto biskup Jirsák musil mnoho trpěti, ale milých Čechů svých nikdy neopustil. Proto všichni Čechové na našem jihu cti biskupa Jirsáka jako světce muže svatě paměti. — Četři bohoslovci semináře královéhradeckého oslavili dne 19. června důstojně stoleté narozeniny slavného českého biskupa. Slavnost zahájil předseda jednoty bohoslovců ct. p. Řezníček nadšeným prosem pravě, že láska k vlasti nutně vyplývá z lásky k Bohu, již oboji ukázal Kristus příkladem, když plakal nad zkázou vlasti své a města svatého. Proto také u všech skutečných velkých biskupů a kněží vidíme tuto lásku, jež národy náslouchuje. Slavnostní řeč proslavil ct. p. Frant. Kubíček, který pověděl, proč že na prvním místě český bohoslovec oslavuje Jirsáka; viděl v něm vzor pastýře, jaký má být a pak pro bohoslovce královéhradecký: byl J. rodákem z této diecése, v Ném. Brodě obžitoval první má svaton. Národu svému prospěl, upřímnou péčí staraje se o to, aby lid nalezl ve svých kněžích muže dobré, kněze dle záhad Kristových. Národu prospěl, že psal proň dobré knihy, obsahem lidu velmi přístupné, tím také, že knihy české úsilovně mezi lidem šířil a vlastenecké vědomí v něm budil. Ale hlavní jeho význam národní znají zajisté České Budějovice, které se nedají se jménem jeho rozloučit! Budějovice v době jeho příchodu zdály se již zcela propadlými germanisaci, ale jeho příchodem lid český v městě a v okolí povstává a hlásí se k životu. Že se město toto až dosud zachránilo národu, že tam hoj národnosti, není již dobojován v neprosperách Čechů, dnes Čechové tam tvoří dvě třetiny obyvatelstva, o to má zásluhu Jirsák. Proto staral se o to, čeho na prvním místě jest třeba, aby národnost byla zachována, o české křesťanské školy. Jeho dílem založen chlapecký český seminář s kostelem sv. Václava, jeho dílem jest, že Budějovice mají celé vyšší č. gymnasium, které jedině jeho energií z dobrovolných darů českých rolníků, měšťanů a kněží bylo založeno proti vůli germanisaci vlády a zneškodně radnice budějovické. Vše tam, kde v Budějovicích o dobrou českou školu se jednalo, pomáhal a radil Jirsák s příjmy beztoho ztenčených. Ač odpor proti němu povstal se strany nepřátelů, Jirsák působil klidně dál a slzy snažil se stírat s očí ubožáků. Pro nešťastné bluhoně založil ústav a to ve své vlastní residenci a s těmi ubohými nejnak než jako otec zacházel. Na podporu chudých kněží založil zvláštní fond, veskeré chudě, všemu českému lidu byl přelaskavým otcem a dobrodincem. Tak řečník vyličiv působení Jirsákovu náboženského a eminentně vlasteneckého — vzpomínku činí na jeho smrt a k bohoslovcům se obrací volá: Tělo Jirsákovu odpočívá v Č. Budějovicích a hrob jeho navštěvován bývá četně lidem českým, který miloval Jirsáka — odpočívá, ale památka jeho mezi námi žije, žije mezi Českými bohoslovci a tak se mně zdá, jakoby velký jeho duch v této chvíli volal k nám, jako kdysi k bohoslovcům budějovickým: Synové moji, jako já i vy pochopte svatě povolání své srdcem a skutkem, jako já i vy budte národu svému pastýři pravými a vlasti, věky tyraně, buďte požehnáním. — Oslavili jsme Jirsáka a přáli bychom si, aby tam, k Českým Budějovicím více než dosud obracela se i česká veřejnost a vzpomněla muže, který, jako biskup vykonal mnoho pro národ svůj, jemuž věrným zůstal stále. Nedávno čtl jsem toto: Národ, jenž také syny rodí, ten v pravdě může vyvoleným slout, národ, jenž v jejich stopách chodí, nemůže v bouřných vlnách zahynout!

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konala se v sobotu dne 2. července 1893 o 3. hod. odp. v sále „Basedy“ s následujícím programem: 1. Sdělení záležitostí zavedených pitné vody, návrhy na schválení koupě pozemků a zřízení pokusných studní. Pan starosta dr. Ulrich pravil, že otázka ohledně opatření pitné vody vstoupila do stadia realnosti. Pan inženýr Kress předložil dobrozdání, v němž se praví, že oblast plotišťskou považuje za nejlepší. Prameny tamní mohou městu poskytnouti 600.000 hektolitřů vody. Proto koupě na Plotišťsku 2 pozemky a zapotřebí ještě třetího, na němž stojí vojenská prachárna. Koupě pozemků schválena a schválen rozpočet a náklad na stavbu čerpací studně 3.146 zl. 89 kr. Vodovod do města bude stát 110 až 120 tisíc zl. Práce má provést p. inženýr Kress. Náklad uhradí se půjčkou. 2. Rozhodne se o zadání zbývajících prací do novostavby obec. a měst. škol. Práce malířská zadána v kapli p. Hejmanovi, ostatní p. Tichému ml. a Šrámkovi. Práce kamenná zadána p. Josef. Jelčnovi a Václavovi Rychlíkovi, zřízení oltáře p. Netukovi za 475 zl. 3. Rozhodne se o žádosti fideiitství právovárceňho měšťanstva za převzetí správy a vedení jubilejního fondu Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Právovárceňci založili tři nadace pro schudlého měšťana právovárceňho kapitál 1500 zl. Pr. administraci úředníky věnovali pensijnímu fondu 6000 zl. a pro zasloužilé zřízence od podstaršího delší 3000 zl. 4. Rozhodne se o žádosti Joachima Saxla za propuštění pozemku č. kat. 52 v Rožsku ze zastavy za kaucí pohledáku města 2000 zl. Splacený obnos 3 997 zl. 44 kr. byl z knih vymazán a p. Saxl byl propuštěn ze závazku kaucího. 5. Rozhodne se o návrhu Ant. Dobrkovského na vyrovnání sporu o 4500 zl. za Sokolovnu. Pan Dobrkovský podal za stavbu účet 6.700 zl., kterýžto účet byl adjustován. Pan Dobrkovský žádá 4500 zl., městská rada mu nabízí 3000 zl. Pan dr. Heller praví, že se skutečně vicepráce konaly. Návrh městské rady na to byl přijat. 6. Vykoná se prezentace nadací Al. Protivý. Nadační pořítek chudým dětem obdržela pt. M. E.

Šubrtová. 7. Rozhodne se o prezentaci Urbánkovy nadace. Nadace per 40 sl. pro žáky vyšších reálných škol, jenž vyniká v chemii, udělena Radolfovi Ondráčkovi a druhá Jaroslavu Bílmu. 8. Rozhodne se o žádosti pt. Marie Troničkové, vdovy po fideiitě městské školní úřadu za povolení mimořádného ročního přídatku peněžitého. Žádost paní Troničkové zamítnuta. 9. Rozhodne se o žádosti zvěrolékaře p. L. Hanáčka za definitivum a úprava služného. Definitivum p. Hanáčkovi bylo uděleno, upravení služného odloženo až budou upraveny jatky. 10. Rozhodne se o žádosti p. D. Majetiče za udělení práva domovského. Právo domovské bylo uděleno. Pan architekt Weinhengst podal posléze žádost, aby se povolila subvence 100 a 200 zl. k výstavě architektů a inženýrů.

Slavnostní vysvěcení nové budovy hospodyněské školy ve Stěžerách konati se bude v neděli dne 17. července 1898. Pořad slavnosti: 1. O pól 8. hod. ráno služby Boží ve farinm chrámu Páně sv. Marka ve Stěžerách. 2. O 9 hod. průvod z chrámu Páně ku nové budově školní, kde: a) zapějí chovanky příslušné slavnostní sbor, b) důstojný pan vikář vysvětlí budovu a osloví přítomné, c) chovanka přenesne příměření proslav od p. prof. Miřovského, d) proslaví slavnostní řeč člen kuratoria, e) zapějí chovanky „Hospodine, pomiluj nás.“ 3. Návrat do chrámu Páně, kdež zapěno bude slavné „Tebe Boha chválíme.“ 4. O 12. hod. Společný oběd v hostinci „u Tomků.“ 5. Odpoledne o 2. hod. započne na dvoře budovy zámecké zábava pořádaná chovankami, kdež střídají se hudba zpěv, deklamace, národní tance, solové vystupy, divadlo a j. v. Vstupné 20 kr. Čistý výnos věnován bude škole hospodyněské. V 8 hodin večer: Věneček pořádaný chovankami v sále „u Tomků.“ (Příhlášky ku společnému obědu přijímá ředitelství školy nejdéle do 14. července 1898. Couvert 80 kr.)

Městské průmyslové museum uspořádá zítra v sobotu a pozítří v neděli ve dvoraně obchodní školy výstavu, v níž vystaveny budou práce dámského malířského kursu, některé studie kursu modelářského a ciselářského, pravé čínské velmi krásné tapety, ruská jizba vyzdobená ruským kustomní nábytkem, který hotoví společně celé ruské venice ve velkém, dále budou vystaveny plány nové budovy musejní od p. profesora Kouly v Praze. Na zajímavou tuto výstavku upozorňujeme kruhy nejširší.

Obdolení nového pomníku na bojišti v r. 1866. Dne 3. července 1866 řádila na smutně proslaveném bojišti královéhradeckém krutá seč v okolí Chlumu, kde padlo na sta naděných životů z obou nepřátelských táborů. Celé šíře okolí poseto bylo mrtvými těly a páda zkropena krví v částečnou odměnu za udanost padlým bojovníkům stavi se nyní pomníky, které letos opětně rozmnoženy byly o jeden pěkný jeblanec z hoříckého pískovce uměle provedený. Pomník ten byl postaven na památku padlých vojáků č. 74, tehdejšího to pluku hraběte Nobiliho a v neděli dne 3. července byl slavnostně posvěcen a odevzdán k opatrování spolku pro udržování pomníků. Pomník postaven je na svahu od Horního Přímru směrem k Nechanicům při cestě vedoucí od Přímru Dolního k lesu hornopřímru, na který hnal zmíněný pluk dne 3. července r. 1866 útokem tak nešťastně, že utrpěl ohromné ztráty. Tak padlo v místech těch 12 důstojníků a 466 mužů a dalších 13 důstojníků a 308 mužů téhož pluku bylo raněno, z nichž většina poraněných podlehla. Strašné to divadlo podivně se muselo vyjmáti v pěkné tauní krajině. Průběh slavnosti svěcení byl následující: Většina účastníků, mezi nimiž čestná setnina pluku č. 74, několik jenerálů a vyšších důstojníků. Členové výboru pro udržování pomníků a mnoho jiného občerstva přibýlo drábů do Dlouhoduř, odkud pak nástoupem pochod přes Probluz a Dolní Přím, kde kolem pomníku stál již veliký počet občerstva z celého okolí. Pomník okrášlen byl květinami a skvostnými věnci, vedle něho pak postaveny tři vojenské stany, z nichž v jednom sloužena byla polní mše sv. Po mši sv. promluvil vojenský farář vldp. Cába z Josefova slavnostní řeč, v níž vyličil krátce děj před 32 lety. Řečník pravil dále: Důstojnictvo pluku č. 74. v uznání velikých skutků chrabřích hrdinů postavilo jim tento pomník, na nějž poblížěji duše padlých v této krajině zajisté z blaženosti nebeské ověčené věnci slávy. Kříž v boření části pomníku vytesaný znamená, že vojínové umírali jako křesťané, vědomi jsouce své svaté přísahy, kterou byli složili, dvouhlavý orel znamená pak, že padli jako praví obranové vlasti a trůnu císařského. Ku konci nabádá pak řečník přítomné, aby i oni byli pamětlivi příkladu chrabřích vojáků a stáli vždy hotovi brániti trůnu a vlasti proti nepřátelům. Jen na zbožnosti, svornosti a spravedlnosti spočívá blaho jednotlivce a celých národů a proto třeba je státi na stráž i proti nepřátelům sv. náboženství, pak Bůh bude s námi a přivede snahy naše k platonosti. Potom vykonal řečník obřad svěcení. Pak promluvil plukovník J. Vencík z Josefova zvláště k přítomným vojákům, jimž hladi na srdce, aby pamětlivi byli toho, že hrdinnost a chrabrost nezůstane nikdy zapomenuta a že krásně je po vojensku zemřít. Přisaje si zde, volá řečník k vojákům, že vždy budem se držet tak statečně jako padlí zde hrdinové. Ku konci provolal císaři slávu a vzdal díky abromážděnému zástupu. Při mši sv. a svěcení vypálila setnina několik salů a hudba přítomná hrála. Jako deputace z Hradce Králové položili pp. rada Pilnáček a architekt Weinhengst na pomník pěkný věnec.

Schůze učitelské jednoty „Budeč Kukleuská“ Dne 3. t. m. pořádl výše jmeno-

vaný spolek valnou schůzi v místnostech „Střelnice“ k níž dostavilo se as 180 účastníků z okolí Hradce Králové. Předseda schůze, Hrd. uč. Novák z Kukleu představil přítomné poslance Formánka a Udršala, poukázal na důležitost schůze. Posléze mluvil Hajn. Redaktor Hajn přiblížil se k slovu jako „zástupce české žurnalistiky“ (při tom však většina shromážděných odešla z místnosti) a v řeči, která propletena byla frázemi červené a „černé“ (i) internacionality radil ze srdce českému učitelstvu, aby podle zásad socialismu spojilo se s učitelstvem německým a jiných národů k vůli dosažení zlepšení poměrů a horoval pro návrh Marxův, v němž viděl spásu učitelstva. Jeho řeč vyvolala patnou nevoli, ač nemůžeme zapřít, že zejména učitelstvo mladší „pokrokové“ bylo nadšeno „duchaploun“ řečí pana redaktora. Poslanec Udršal odpověděl však na tuto řeč takovým způsobem, že z předčestníka učinil „sníh na slunci“ a viděl v něm družbu pro internacionalismus. A taková slova chudě kritiky, pravil pan poslanec, v nichž hlásají se směla slova „odůvěrnost, rovnost národů“, dnes vznikají a zítra odumírají, poněvadž nemají pevného podkladu. Rozsoluce navržená byla natu přijata a schůze skončena.

Neštěstí. Dne 1. t. m. stihla se na novostavbě kasáren část právě dohotovující se římsy pod střechem. Ohromná tíha materiálu prorazila lešení a spadla i tam se třemi tam pracujícími zedníky a výše třetího poschodí k zemi. Dva z nešťastníků a sice Jan Eliáš ze Svinar a V. Novák ze Stáblové byli vytaženi ze sutin co zohavené mrtvoly, Nesváčil utrpěl poranění a byl dopraven do nemocnice. — Téhož dne bouřal trubláš K. Jiráček, bydlící ve bradších blízko vodárny jakousi přiční zeď, která se nenadále stihla a poranila těžce stojícího tam stavitelského kreslíče 17letého Fr. Pokorného, syna obchodníka potravinami. Zraněný dopraven byl do nemocnice, kde však následkem utrpené rány na hlavě zemřel.

Neplechy v hradeckých bodelech se stále množí. Opilé orgie, výskot harmonik, schůzky schátralých harfenistek, hádky a výtržnosti přenesší se často na ulice. Tak si nám stěží obyvatelé Dlouhé ulice, že v putyce vedle městského divadla dává si do-taveničko všeliká ženská i mužská chátka, že týdně dvakrát i třikrát vyburcováno bývá obyvatelstvo পুলিশními rvačkami nočních hostů ze spáuku, že školní mládež ubírající se do městských dívčích škol a do ústavů pro vzdělání učitelů musí na vlastní oči ble-děti na opilé řeči a vyzývavé lákání drzých nevěstek, že v okolních domech nechtějí slušnější strany bydlet, protože nechtějí, aby dívky jejich se zkazily a sami, aby nočními výtržnostmi týraní byli. Doufáme, že si obecní úřad tyto pohoršující neřady dále trpěti nebude.

Pense železničních zřízenců činí dle sdělení ministra Wittka pro úředníky 400 zl., u pod-úředníků 300, pro dělníky a hlídače nejméně 160 zl. Pense vdov jsou stejné. Pense vyšších úředníků i jejich vdov stoapají. Za každé nezaopatřené dítě do 16 roků obdrží vdova pětinu své pense.

Úmrtí. Dne 6. července zemřel v Hradci Králové pan František Ulrich, jub. ředitel vyšších reálných škol, býv. člen městského zastupitelstva, dlouholetý člen c. k. okres. školní rady pro město, výboru záložny i „pořítelny v Hradci Králové, majitel zlatého záslužného kříže a korunu atd. Potřeb koná se dnes dne 8. července o 3. hodině odpolední. Ježto se žádá mše svatá účastní žactvo realky, bude tato obětována místo v kapli sv. Klimenta v chrámu Páně Panny Marie v sobotu dne 9. července o 10. h. odp. Vysoce zasloužilému zesnulému muži buď věčná paměť!

Z české výstavy technické. Velikou pozornost, jak se nám z Prahy oznamuje, věnuje letošní české výstavě jmenovitě i cizina a únduky cizích hostů všemě vyznívají v největší pochvalu a uznání a obdiv. Tam, kde vystaveny jsou věci odborné, postaralo jest o populární výklady, tak že i s této stránky činí letošní výstava každému požadavku zadosť. Na výstavu jsou pořádaný návštěvy se všech končin zemí českých a slovan-kých vůbec, ejezdy českých měst a obcí, živnostníků, společenstev a spolků, v neděli pak dne 10. t. m. jest na výstavě pořádan velký den moravský; hanačky, tatky i děvčata z Přizak. pohostí navštěvovatele výstavy výtečnými hanačkami, vdolečky a tím nejjemnějším pečivem vůbec.

Při c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové položen zápis do I. ročníku na den 14. a 15. září t. r. Zkouška přijímací konati se bude dne 16. a 17. září. Těm, kdož přijati býti chtějí, jest se vykázati školním vysvědcem z posledního pololetí, vysvědčením o fyzické způsobilosti, jež vydal úřední, to jest státním nebo samosprávným úřadem ustanovený lékař, pak listem křesťanským svědčícím o dokonalém stáří 15 let, výkresy, pokud jsou po ruce a písankami. Náležitě odůvodněné a doložené žádosti za dispens oí povinného stáří lze předložiti c. k. zemské školní radě prostřednictvím ředitelství c. k. ústava ku vzdělání učitelů do 15. srpna t. r. Žadatelé ze škol střešních učest dají si napsati na vysvědčení z posledního pololetí odchodní klausuli. Do vyšších ročníků nebude nikdo přijat.

Ústní maturitní zkoušky na ústavu pro vzdělání učitelů dopadly velmi dobře. Z 46 řádných žáků maturovalo 19 s vyznamenáním, 20 dobře, 7 povolena oprava po prázdninách. Z externistů maturovala 1 kandidátka s vyznamenáním, 3 maturanti uznání dospělými, 4 povolena oprava, 1 padl, 1 na rok, 1 odstoupil. Na zdejším gymnasiu se maturity ukončují.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni Jak obecně známo, pečarano jest o náboženských potřeby našich katolických krajanů českoslovanckých ve Vídni. Aby bylo v přičině té lépe, o to pečaje zvláštní jednota, jež postavila se pod ochrauu sv. Methoděje.

Jak v Pánu zesnulý tak i nynížli nejdůst. p. biskup vybírá každoročně v neděli do oktavu slavnosti sv. Cyrilla a Metoděje připadající všechny věřící diecése královéhradecké, by milodary svými blahodárně působící jednotě sv. Metoděje ve Vídni zasloužené podpory poskytnuli. Sběrka milodarů těch konati se bude v neděli, dne 10. července ve všech farních chrámech diecése. K též každý návštěvník chrámu Páně v tento den penízem svým a pakli jest mu to nemožno, k též aspoň modlitbou vroucí na ně pamatuje;

"Pectivé" zbraně odporu církve katolické. Před porotou královskou konalo se přelíčení proti dru. Lehmanovi, J. Malikovi a Sulzowskému, red. socialistického listu „Napřod.“ Žalování byli pro utrhačství tiskem spáchané proti Jesuitům v Krakově, jež obviňovali z necudných skutků, jak přinášel „Mír“ odsouzení byli k osmi, šesti a čtyřem měsícům do vězení. Pěkná to ukázka mravní spousty jistých lidí a lidí, kteří počítají se mezi vzdělance a titulem doktorským se honosí. Pravda vysvobodí vás, ale až si odsedíte trest za lež!

Odběra pro venkovské knihovny Jednoty bohoslovců královéhradeckých dobrovolně posléz darovali: vdp. Fr. Sloup, děkan v Pardubicích 5 zl., vp. J. Toušek, kaplan ve Vyprachčicích 1 zl., vp. Fr. Dittrich, kaplan v Poličce 1 zl. 3 kr., vad. ředitelství Dedicí sv. Jana v Praze 40 cenných knih. Zaplat Pán Bůh!

Do letních restaurací, hotelů a výletních míst začle ku výzdobě místností nakladatelství J. Ottý kolekce pěkných ilustrovaných barevných plakátů, jež zavěseny působí lahodným pestrým dojmem a k udržení příjemné nálady, platně přispívají. Stačí se o zaslání plakátů přihlásiti korespondencí v nakladatelství Ottý v Praze.

Doporučení hodno. Návštěvníky Hradce Králové upozorňujeme na výkladní skříň p. Soudila, řezbáře, kterou převzal od p. Kozla, řezbáře. Tato nachází se v Hradci Králové na velké podlaží. Líbí se nám zvláště jemně řezané kříže a vůbec veškeré výrobky tam vyložené. Doporučujeme vřele zvláště vel. duchovenstva dotýčenou firmu.

Oslava Jana Husa dala se 6. a 6. července na mnohých místech v Čechách; také socialisté oslavovali smrt Husova — a ti snad právem nejvážnějším. Právem také nazval Fr. Palacký husity komunisty 16. století v díle III. str. 16. atd. řka: „Základy komunistické a socialistické nejen hlášány nýbrž i zachováány byly po několik let, neliho na Táboře, ale i v jiných obcích... A na str. 24. čteme tamtéž o „bratřích a sestřích svobodného ducha“, jimž bylo vše svaté, jakmile pokudkoli bylo všem obecné — i ženy také: Byl to komunismus na stupni nejvyšším, (v Čech. u Mikulášenců či Adamitů). — V popředí husitských štvanic v Praze a v celých Čechách stávi se protestanté se svými pastory. Ti ovšem nemají s učením Husovým pranic společného, neboť Hus sám učil 7. svátostem, a věřil ve všech 7 svátostí, uctíval Pannu Marii, kdesi protestanté nanejvýš dvěma svátostem se učí, nevěří obyčejně v nic a Panny Marie nechtí, naopak ji tučí. Husa vynášejí protestanté pouze proto, že se stavěl proti současnému papeži, že ve mnohých otázkách náboženských vzdoroval katolické církvi a církevnímu sněmu a protože potomci husitů, přestoupivše později na evangelictví, potírali katolickou církev a Habsburskou dynastii. Přání helvetů, aby Husův pomník stál na staroměstském náměstí, znamená demonstraci a revoltu proti panující naší císařské rodině a proti katolictví. Jen aby konečně důsledky neodnesl český národ na druhé Bílé Hoře!

Maticní slavnost spolků hradecských na Střelnici vydařila se v neděli po 3. hodině skvěle. Malebný byl průvod dítek a dam v národních krojích: bialenském, plešenském, hanáckém, slováckém, valašském, litomyšlském atd. Velice se líbily též národní tance dítek. Dětičky věděly, že tančí, prodávají a sbírají příspěvky na Ústřední Matici, byli tedy ohnivé, nadšené, neunavné. Velice čile prodávaly dopisnice a za šestáček na Matici roznášely adresátům poštovní poslice s holuběnkami. Stepile, roztomilé Husky v malebných krojích národních nabízely hostům ze samovarů horký čaj, jiná spanilá dřevátka a dámy prodávaly kávu, pečivo, masité zákusky, ozdobné a voňavé balonky atd. Čištění prostná dorostu sokolského, pouštění balonů, ohňostroje, tance atd. zpřijemňovaly mladým i starým zábavu až do pozdního večera. Maticní slavnost navštívili v neděli bromadně choranky kospodyňské školy ve Stěšerách v čele s paní ředitelkou, sl. učitelkami, dále přítomni byli četní občané a dámy ze Stěšer a z okolí. Bude tedy povinností též hradecských dam a pánů, aby dne 17. července účastnili se pověcení hospodyňské školy ve Stěšerách a slavnosti s tím spojených.

Vybíral na Husův pomník a zpronevěřil peníze František Diblíček z Rovenska je také husita a radikál. Po známých mladočeských štvanicích začal na Husův pomník vybíratí příspěvky. R. 1893 obnášely jeho defraudace přes 111 zl. a než byl zatčen 248 zl. 70 kr. Ještě letos zpronevěřil přes 30 zl. Dostal za to u kraj. soudu 2 měsíce téžkého žaláře.

Pro drzé zehráni zatčen byl dne 6. t. m. na nábreží Jos. Konečný z Kuklen a odevržen státnímu násladnictví.

Honba na zloděje. Dne 3. t. m. navštívil maticí slavnost na Střelnici známý nebezpečný zloděj Fr. Křídlo z Lochenic. Službu konající strážník jej však poznal a odvedl. Cestou pokusil se Křídlo o útěk a učiněna byla naň honba, při níž Křídlo odvětil se ke krkolomnému skoku dc hradebního příkopu, kde konečně byl dopaden.

Politický přehled.

Italie má liberální vojenské ministerstvo. Předseda ministerstva a ministr vnitra jest generál Pelloux, který byl dříve v ministerstvu Rudiniho, ministrem zahraničních záležitostí jest admirál Canevero, muž stříslivý a širokého rozhledu, který bude dělati rozhodně politiku královu, ministrem války jest řízný generál San Marzano a ministrem námořnictví admirál jenž je králův důvěrník. Ostatních ministrch se tvrdí, že jsou dobrými odborníky. Od ministra financí se očekává, že bude prováděti rozumnou politiku celní a finanční. Až dosud svalovány byly v Italii veškerá břemena na chudý pracující lid, at v dílnách, at na polích neb jinde. Na zájmy velkostatkářů bral se vždy rozhodný ohled. Protože v Italii nemá samostatného lidu selského a vešker u polní práci nemusí vykonávati nájemníci za třetí neb čtvrtý díl sklizně — polovici výtěžku dostávají zřídka — a protože musí nésti veškerá s hospodářstvím spojená břemena, jest v Italii stav polních pracovníků nanejvýš zbledovaný. Na venkově i v městech prorokují pak kapitalisté a velkostatkáři pomoci svých zřízenců hroznou lichvu. Proto špatně se daří též továrním dělníkům a řemeslníkům. Hlad a bída bývá v Italii stálým hostem. Tito činitelé zavinují také stálé vzpoury v Sicilii, Calabrii, Apulii, v Romani, ba i ve velkých městech bohatého Lombardska. Zájímům chudého lidu ujímaly se až dosud hospodářské a záloženské a podporovací katolické spolky. Ty však považovala vláda za státu nebezpečné a Rudiniho vláda je většinou zakázala. Oj Pelloux a Carcano se očekává, že vezmou hospodářské zvelebení lidu sami do rukou. Má prý se zrušiti zejména též zproč. daň důchodková, která lid velice tísnila. Jiní myslí, že ministr Baccelli zřizovati bude též státní školy národní. Až dosud ponechala o ně starost církev, které však různé fondy sledující účely vzdělávací a podporovací většinou pobrala. Baccelli chce prý na obecných školách zavésti světské učitele. Najde však k tomu vhodný materiál? Ve Francii aspoň světská škola zklamala, ač byla a jest státem stkvěle podporována. Soukromé školy klášterní, vydržované ze soukromých prostředků lidu, ubírají státní škole francouzské pořad více žáků. Myslíme, že světská škola nepomůže ani Italii. Tam leží příčiny krise hlouběji. Velká většina rozhodně katolicky smýšlejícího obyvatelstva byla až dosud od vládních stran liberálních a konservativních vysávána, proto byl jí osud vlády lhostejný. Vládnoucí mužové vysávají v Italii již i vlastní straníky a proto všeobecný rozhled a nespokojenost.

U San Jago na Kubě došly Španělům posily Pauda pozdě. Snad proto a poněvadž trpel nouzí, dal se generál Cervera vylákat z přístavu při čemž bylo jeho loďstvo na širém moři po obrovské americké přemoci úplně zničeno a raněný Cervera zajat. Admirál Camara prý dostal rozkaz, aby z průplavu suezského se vrátil chránit břehy španělské. Následkem zničení loďstva Cerverova přistoupí asi Španělsko k vyjednávání o mír. 100.000 španělských vojáků na Kubě, mají li stěhivo a potraviny, mohlo by se snad ještě do konce podzimku bránit, ale protože nyní na španělské loďstvo spoléhati se nemohou, podlehli by asi pozdější americké přemoci.

Výmínečný stav haličský zavinily kritické zprávy židovských dopisovatelů do listů vídeňských. Veřejný život v Haliči tím trpí, nejvíce jsou však výmínečným stavem postiženi haličtí socialisté a demokrati, u nichž se konají domovní, spolkové a osobní prohlídky.

Vyrovňovací konference. Po české šlechtě a českých poslancích z Čech a z Moravy, kteří dle „Budivoje“ jsou k útupkům nakloněni, radil se o vyrovňacích konferencích v neděli též širší výbor ústavověrných velkostatkářů v Čechách. Poradě u předsedy, hraběte Oswalda Thuna, byl přítomen též ministr Bärnreither. Ústavověrní velkostatkáři po čtyřhodinné poradě u ministerského předsedy hraběte Fr. Thuna ve Vídni. Německé obstrukční strany jsou usnesením tím znepokojeny.

Výkaz příspěvků členských a darů na Adalbertinum za květen a červen. Zakládající členové splatili: čís. 7, 5 zl. čís. 80, 20 zl. úhrnem 25 zl. Skateční: po 5 zl. čís. 3., 18 (3.—), 69., 101., 146., 153., 162., 166., 174., 176., 179., 207., 215., 221., (250); 223., 224., 225., 227., 263 (10.—), 273., 295 (150), 335 = 107 zl. Přispívající po 2 zl. 50 kr: 11., 18., 39., 62., 84., 127., 139., 145., 156., 158., 161., 162., 202., 203., 210., 224., 225., 226., 257., 258., 264., 266., 269., 277., 283., 295., 370., 378 (1.—) = 68 zl. 50 kr. Darovali: p. t. pp. Fr. Chochop, děkan v Josefově 5 zl. Lud. Hora, † Chvojno 1 zl. 50 kr., Jos. Ploček 15 zl. Erbach 5 zl. Chotusický Jenček 1 zl. Vikariaty: Vys. Mýto 18 zl. Kutná Hora 19 zl. Německý Brod 26 zl. Časlavský 20 zl. 50 kr. Modletský Mířek 1 zl. úhrnem 312 zl. 50 kr.

V. Uhlíř.

V Jesenici Velké, 1. květen 1898. pokladník.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dlany. Budna 612-VII — Sklad Eliščina tř. č. 24

Sděloji, že sochy sv. Josefa Panny Marie i Boží hrob šťastně došly. Radostně byl jsem překvapen a se mnou i ostatní provedením jak Božího hrobu tak i soch. Viděl jsem již v Tyrolích celé vystavy soch, ale Vaše práce se každé práci nejen vyrovnají ale i daleko je předčí. Od nynějška považují každou objednávku v cizině od našince za nevlastenecký hřích.

V hluboké úctě oddaný

P. Jan. Blokša.
beneficiant.

Olbramice p. Klimkovice (Slezsko) dne 20 dubna 1867.

(Zasláno.)

Všem těm P. T. obětavým přispívatelům do Almanachů dovolujeme si touto cestou co nej-uctivěji poděkovati za lit. příspěvky a k četným dotazům odpovídáme, že Almanach náš v tiskárně kvapí k polovině svého rozsahu; vyjde pak určitě prvního listopadu t. r. Pestrý obsah jeho — díky všem páním přispívatelům — nezklame, jak pevně doufáme, nikoho.

Bohoslovi královéhradečtí.

(Zasláno.)

Neodvislým Listům do Pardubic!

Dopisovatel Váš v č. 25. z června 1893 ve článku „Jak se mluví školní mládeži o Husovi“, obviňuje mne z pohany Husa a mluví o rejdech klerikálních na naší škole i o agitaci proti jistému učiteli. Z té příčiny jmenem „světlé památky národního světece“ vyzývám jej, aby podal důkazy ke své zprávě, jinak prohlásuji jej za zákeřnického lháře a za bídného pomluvače.

V Holicích, dne 6. června 1898.

Dr. Jan N. Jindra,
katecheta dívčích škol v Holicích.

Díkůvzdání.

Podepsané představenstvo obce činí tímto radost své povinnosti a vyslovuje

veřejné poděkování

ct. hasičským sborům z Hradce Králové, Střebže, jakož i místnímu sboru dobrovolných hasičů, které se dne 18. června t. r. k požáru v obci naší vypuknuvšímu dostavily a s velikým namáháním a nasazením vlastních životů další šíření ohně zamezily.

Nesmí býti opomenuto vzdáti díky slav. c. a k. místnímu vojenskému velitelství v Hradci Králové, které mužstvo k požáru odeslalo a které pod vzorným vedením svých Pánů důstojníků k obmezení požáru nemalo přispělo.

Zvláštní dík budíž vzdán velectěnému p. Stanislavu Červenému, továrníku z Hradce Králové, který veškeré své dělnictvo dal k požáru doprovíti a kteréž s ním v čele při záchranných pracích si statně počínalo: a konečně pak všem, kteří při požáru pomocné ruky jakýmkoliv způsobem k ochraně životů a majetku jednotlivců podali.

Z obecního úřadu v Novém Hradci Králové,
dne 6. července 1898.

Starosta:

V. Jandík.

Suchary.

Antonín Kos

v Branné u Jilemnice

odporňuje

důst. duchovenstvu a velect. obecenstvu suchary vlastní výroby velmi jemné a levné co nejlepší příkusek k čaji, vínu i ku kávě. Vyrovnají se úplně sucharům lomnickým. Nejlepší odpornceni.

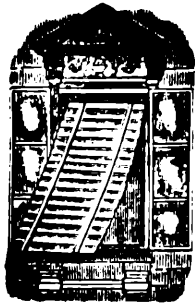
Obsluha rychlá a solidní.

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Eliščina třída č. 24.
doporučuje uctivě
světochvalné sněm: Sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty atd. dle slohu kostelů.
Převodní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

JAN STOUPA

V PRAZE, na Václavském nám. číslo 82,
v nejelegantnější provedení nabízí

**závěsy do oken,
závěsy cvilinkové,
závěsy damaškové,
závěsy dřevkové,
závěsy prkénkové.**

88 **Cenníky zdarma a franko.**

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

odborný velkozávod

pro
malbu chrámo-
vých oken

B. ŠKARDA

B R N O.

7krát prvními ce-
nami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

okna chrámová každého
slohu i provedení, se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Heřmánkový květ

syrový neb suchý kupuje
v každém množství za cenu nejvyšší
lékárna „u zlatého lva“ v Hradci
Králové.

PRAVÝ

Cena balíčku 25 rejcarů (50 halířů).
Obsah 400 gramů.

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Vamberice.

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obe-
censtvo upozorniti na svůj ve Vambericích proti
kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej tojně návštěvě pp. poutníků.

**Levné přenocování,
jakož i dobrá jídla a nápoje.**

O lask. hojnou přízeň prosí v účtě plně

A. L. BRANKE,

hostinský

Ku zhotovení

všech řezbářských prací, v každém slohu,
v přesném a čistém provedení
odporčuje se

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové.

Zvláště dovoluji si upozorniti P. T. veled.
duchovenstvo a slavné správy škol na svůj
nově zařízený sklad **jemně řezaných křížů**
visacích i stojacích pro kostely, školy a
domácnosti.

Ceny velmi mírné.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

ra nejvýše výhodně vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docelení čistého prádla, sníž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotovované za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací
stroje excentrické mlátící stroje s kulíkovým z
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

!Právě vyšel!

**Spis
o prvním diecéšním**

**SJEZDU
katolíků**

a diecéšním spolkovém domě
„Adalbertinu“
v Hradci Králové.

Kniha tato jest ve formátu velké osmerky
o 15 arších (140 stran) se třemi obrázky
a prodává se brož. za 30 kr., vázaná v
červeném plátně za 60 kr. sezl. ořízkou 60 kr.

Objednávky vyřizuje obratem.

**Biskupská knihtiskárna v Adalbertinu
v Hradci Králové.**

Vyznamenán stříbrnou medailí
v Hradci Králové r. 1894.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dovoluji si doporučiti svůj hojně zásobený sk'ad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují go-
bioké svíce, lampy, kalichy, monstrance,
lucerny, rámece na kanonické tabulky a
pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné.
Staré předměty obnovují, postříbřují a pozlacují
v ohni velmi trvanlivě a levně.

Různé doporučení, vysvětlčení a osvědčení, jakož
i vzorky zasílám na ukázkou franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku
zhotovení odznaků, památních penízků a t. d.

Karel Zavadil,

pasíř v Chrudimě. 271

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu fran ko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
velectným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Vyšší obchodní škola (obchodní akademie) v Hradci Králové

sestává ze tří ročníků u přípravy.

Do prvního ročníku přijímají se absolventi
přípravy vyšší obchodní školy a ti, kdož IV.
třída realky nebo gymnasia odbyli, bez zkoušky
přijímají. Dobří žáci ze III. třídy školy mě-
šťanské konají zkoušku přijímací

Do přípravy přijímají se žáci ze III. třídy
škol středních a škol měšťanských beze zkoušky
přijímací.

Přihlášky nově na ústav vstupujících žáků
dají se u ředitelství od 15. do 31. července a
od 1. do 15. září. Třeba přinést poslední vy-
svědčení školní s poznámkou na obchodnou,
křesní list a nejsou-li rodiče sebou svolení ot-
covo ku studiu na vyšší obchodní škole. Přijí-
mací zkoušky jsou 16. července a 16. září.

Zápis žáků v studiu na ústavě pokraču-
jících jest 7. září.

Zápisné jest 5 zl., příspěvek na pomůcky 2
zl., školné jest v přípravce 50 zl., v ostatních
ročnících 80 zl. ročně.

Všichni absolventi mají výhodu jednoroční
služby dobrovolnické v c. a k. vojsku (vynesení
vys. c. a k. ministerstva zeměské obrany ze dne
21. dubna 1898, č. 9960/2502 IIa).

Bližší zprávy ochotně sdělí a prospekt ústavu
ředitelství vyšší obchodní školy.

Jos. Pazourek,
ředitel

JUDr. Fr. Ulrich,
předseda kuratoria.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily
sestáblým a starým lidem; překvapující účinek stíže-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička ře-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína deserta a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v nečistých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Svoj k světu!
Koberce,
hůně,
přikrývky,
pokrývky,
žíněnký,
a žíně
prvního
českého zrodu
ještě
opraven nejlepši.

Kdo, u mne kupuje,
českou věc podporuje!

ADOLF NOVOTNÝ
v Týništi n. O.

I nejmenší zakázky se
vděčně přijímají a co
nejsolidněji vyřídí.

Bucharův
léčebni ústav
pro chirurgické, orthopaedické
a čílové nemoci
v **Heřmanově Městci**
(Království Česká.)

Zvláště poukazuje se na:
Manuelní léčení zakřivených páteří a s tímto
souvisícího nerovného vývoje těla a to takřka výhradně
bez používání velice obtížných, namnoze škodlivých rú-
ných druhů bandáží, inervací atd.
Úplné vyléčení všech druhů kýl (průtrží stěv) i
zastaralých, u osob obojího pohlaví v poměrně krátké
době způsobem nejen bezbolestným, ale i veškerého ne-
bezpečí prostým, takže i dívky léčení toto lehce snáší.
Ústav opatřen jest nejnovějšími přístroji
elektrickými.

Ceny mírné a pobyt příjemný.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalou-
nické zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného
péřovky a žíněnký,
spony a záslony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 161
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Levně na prodej
lustr barokový

s velkým množstvím brouše-
ných akei na 12 svíci s čistého
bronzu dobře zlatený
Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

Pozor! Čtete!
Abych v širší známost
vedl svůj nově založený
závod s dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censva ustanovil jsem krá-
vné přímě: a sice:

50 krásných
dřevěných hraček
všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
děti (pro chlapce jiné, pro
děvčata rovněž jiné) za
pouhý doplatek zl. 170.
Každé zásluce bude pří-
ložen ceník všech dřevě-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.
Zásilky vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svatouch č. 15,
pošta Svatka (Čechy).

Elegantní
dýmky
různých tvarů s vyřezá-
vanými ozdobami, jmeny, mo-
nogramy, modely vkusné
pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré
druhy dýmek hladkých (fla-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytují velké
výhody. 294
Zásilky vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svatouch č. 15,
pošta Svatka (Čechy).

Ludvík Nejedlý,
dekorační malíř
v **Novém Bydžově**
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maly
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Založeno 1843.
Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v **Rychnově n. Kn.**,
272 doporčuje
svůj hojně zložený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin kyvadlových, ka-
pesních v omešcích mirných
a se zárukou.
Též na splátky.

Dekorační malíř a poslacovat
JAN BARTA
v **Rychnově n. Kn.**
Staré náměstí č. 72.
doporčuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohrad a po-
zlacování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější. 269
Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích s přílože-
nými rozpočty.

Annenské
slatinné
lázně
v **Bělohradě**
(Království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.
Též překrásné
levné stálo
leží.

Unicum
proti
dně
rheumatis-
rheum.
ischias a p.

Zahájeno 9.
kořm.
—
Skvělé částo
závažné vý-
sledky.
—
Stárají již od
roku 1885.
—
Prospekty našle
ochotně
oprava lázní.
318

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:
„Za Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
— Cena 1 zl. r. č. —
Nechť neschází v žádné knihovně pravého in-
lovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spisovatel její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojně u Pardubic.

Koupím spisy
Kosmákovy, Pravdovy, Hálkovy, Brynychovy neb
jiné zábavné.
Nabídky: • Nová Paka 102. (poste restante.)

čármi náma: Kotva.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento
domácí prostředek
žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravu.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Laciné a krásné růžence
v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v
oboru devotionalií, má na skladě ústav
Růžencová výroba v Praze č. 296—1.
Konviktská ulice. 346
V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než vau le jinde
Čistým výtěžkem vydrží ústav 25 sirotků—mrzáčků.

Natěračská dílna
Josef Komárek a syn
v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v **Hradci Králové**
nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, natěru facad a průčelí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.
Vedle napodobení různých dřev prová-
díme též i věrnou imitaci mramoru.
(Blíže sdělí p. K. Mašta, obuvník zde.)
Levné ceny.

Praktikant
absolvovaný sextán přijme se v lékárně „u zla-
tého lva“ v Hradci Králové.
V Kúselové knihkupectví v Kemptenu vydáno právě nové,
poslední dílo věhlasného Kneippa,

Dovětek k „Moji závěti“
pro lidi zdravé a nemocné.
Přeložil Em. svob. pán Salomon z Fried-
bergu (Mírohořský, starosta spolku „Če-
ský Kneipp“ v Praze.
S přechytnými vyobrazeními.
358 str. Ceny: brož. 1 zl. 56 kr., váz.
1 zl. 92 kr., poštou o 10 kr., rekaman-
dované o 20 kr. více.
Dílo toto trojí dávno očekávanou druhou část díla
„Moje závěť“
Toto, jakož i všechna díla Kneippova jsou v hojně
zásobě stále na skladě v českém knihkupectví
Fr. A. Urbánka v Praze,
(vedle Nár. divadla), kde se rozesejí zdarma na požádání
obrázková brožurka Kneippova.

Jan Hromadník
stavitel pian a pianin
Praha,
ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

Humpolecká
Matičná sukna
a letní lodny.
Dámské lodny. Modní oblekové látky
na převlečníky a haveloky
z čistě ovčí vlny a levných cenách doporčuje
Karel Kocián,
závod soukennický v Humpolci.
281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Velectěnému obecnstvu, všem svým vážným příznivcům a velečestnému duchovenstvu zvláště dovoluji si oznámiti, že jsem svoji chvalně známou

první speciální českou
výrobu křížů

v král. věnn. městě

v Hradci Králové
z ulice za sv. Duchem

do svého nového bytu do městského
stavebního dvora

naproti „Adalbertinum“
přeložil.

Zvláště dovoluji si poznamenati, že přístě
svůj výběr křížů, novými velmi vkusnými
vzory ze své dlouholeté zkušenosti naby-
tými rozmnožím.

V hluboké úctě a oddanosti

Raimund Jul. Kozel,
sochař a řezbář.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

JOSEF ČERVENÝ,

truhlář v Jaroměři

přijme mravného učně
za výhodných podmínek.

Smutnou konající povinnost, vzdáváme upřímný dík
všem těm, kdož přispěli ku zmírnění našeho žalu při ne-
moci, úmrtí a pohřbu drahé zesnulé naší manželky a matky

Marie Tošovské.

Zvláště děkujeme vldp. Václavu Uhlířovi, faráři a dp.
Fr. Pospíšilovi, kaplanu za ochotné návštěvy nemocné a
vykonání obřadů pohřebních, velev. p. MUDr. Aug. Kordi-
novi za starostlivé léčení, velect. „Cyrillské Jednotě“, ří-
zené p. Fr. Bouzem, řídícím učitelem, za vzorné provedení
dojemných zpěvů, velev. p. Neuholdovi, c. k. okr. hejtmanu
jako předsedovi okresní školní rady za vyslání deputace
k pohřbu vedené, p. Jankou, řídícím učitelem v Provodově
a slavnému hasičskému sboru v Jesenici za účastnění se
pohřbu.

Všem těmto jakož i všem příbuzným a známým, kdož
jakýmkoliv způsobem přispěli ku zmírnění nemoci drahé
naší zesnulé a žalu našeho, upřímné

Zaplatě Bůh!

VE VELKÉ JESENICI, dne 2. července 1898.

Anna
Josef } děti.
Jan
Alžběta }

Václav Tošovský,
manžel.

Elegantní pokoj

bez nábytku o 2 oknech v I.
poschodí, hodící se pro svo-
bodného pána pronajme se hned
V „ADALBERTINU.“

Vůlí Nejvyššího povolán byl do věčnosti

FRANTIŠEK ULRICH,

jub. ředitel vyšších reálných škol, býv. člen městského zastupitelstva, dlouholetý člen c. k. okr. školní
rady pro město, výboru záložny i spořitelny v Hradci Králové, majitel zlatého záslužného kříže s ko-
runou atd.

Skonal tiše ve středu dne 6. července 1898, zaopatřen svá-
tostmi umírajících, ve věku 89 let.

Tělesná schránka drahého zesnulého byla v pátek dne 8. čer-
vence 1898 o 3. hodině odpolední v domě smutku č. p. 255. v Ko-
menského třídě vykropena a na hřbitově Pouchovském v rodinném
hrobě uložena.

Zádušní mše svatá obětována bude v sobotu dne 9. čer-
vence 1898 o 10. hodině dopolední v chrámu Panny Marie.

V Hradci Králové, dne 6. července 1898.

Zarmoucená rodina.

ADOLF NOVOTNÝ
v Týništi n. O.

Kdo u mne kupuje,
českou věc podporuje!

I nejmenší zakázky se
vděčně přijímají a co
nejsolidněji vyřídí.

svůj k svému!
Koberce,
hlině,
přikrývky,
pokrývky,
žíněnky,
a žině
pralho
českého zrodu
jsou
opravené nejlepší.

Bucharův léčební ústav

pro chirurgické, orthopaedické
a čívoé nemoci
v **Heřmanově Městci**
(Království České.)

Zvláště poukazuje se na:
Manuelní léčení zkrivených páteří a s tímto
souvisícího nerovného vývoje těla a to takřka výhradně
bez používání velice obtížných, nasmnoze škodlivých různých
druhů bandáží, šněrovaček atd.
Úplné vyléčení všech druhů kýly (průtrží stře) i
zastaralých, u osob obojího pohlaví v poměrně krátké
době způsobem nejen bezbolestným, ale i veškerého ne-
bezpečí prostým, takže i děti léčení touto lehouc snázejí.
Ústav opatřen jest nejnovějšími přístroji
elektrickými.
Ceny mírné a pobyt příjemný.

FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalou
niklé zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného
pérovky a žíněnky, na
spony a stálony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 151
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Levně na prodej
lustr barokový

Pozor! Čtete!
Abych v širší známost
uvést svůj nově založený
závod a dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censtva ustanovil jsem hr-
dné prémie a sice:

**50 krásných
dřevěných hraček**
všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
děti (pro chlapce jiné, pro
děvčata rovněž jiné) za
pouhý doplatek z l. 1.70.
Každé zásiлке bude př-
pojen ceník všech dřev-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.
Zásilky vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

dýmky
různých tvarů s vyřezá-
vanými ozdobami, jmény, mo-
nogramy, modely vkusně
pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré
druhy dýmek hladkých (Ba-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 z l. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytují velké
výhody. 294
Zásilky vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

Ludvík Nejedly,
dekorativní malíř
v **Novém Bydžově**
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauroji staré maby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v **Rychnově n. Ka.**,
272 doporučuje
svůj bohatě zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin kyvadlových, ka-
psových v cenách mírných
a se zárukou.
Též na splátky.

JAN BARTA
v **Rychnově n. Ka.**
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohradů a po-
zlaocování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější. 269
Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích s přílo-
žnými rozpočty.

**Annenské
slatinné
lázně**
v **Bělehradě**
(Království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.
Těš překrásné
lévné sídlo
letní.

Unicum
proti
dně
rheumatis.,
rheum.
ischias a p.

Zahájeno 9.
května.
—
Skládě často
záručné vý-
sledky.
—
Stáčí již od
roku 1885.
—
Prospekty sálle
ochotně
správo lázni.
318

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavné poučná kniha nazvaná:
„Za Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
— Cena 1 sl. r. č. —
Nechť neschází v žádné knihovně pravého in-
lovatka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spisovatel její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojné u Pardubic.

Koupím spisy
Kusmákovy, Pravdovy, Hálkovy, Brynychovy neb
jiné zábavné.
Nabídky: Nová Paka 102. (poste restante.)

LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za vyborné, bolestí utišující natíráni; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený teste
domácí prostředek
Zádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Laciné a krásné růžence
v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v
oboru devotionalií, má na skladě ústav
Růžencová výroba v Praze č. 296—1.
Konviktská ulice. 346
V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než všude jinde
Čtým výtěžkem vydrží ústav 25 siroteků—mrzáčků.

Matěračská dílna
Josef Komárek a syn
v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v **Hradci Králové**
nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, natěru facad a průčelí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.
Vedle napodobení různých dřev provád-
díme též i věrnou imitaci mramoru.
(Blížší sděli p. K. Mašta, obavnik sda.)
Levné ceny.

Jan Hromadník
stavitel pian a pianin
Praha,
ostrov Kampa č. 515
Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

Česká mše pro lid
na slova Boleslava Jablonského
(„Tobě, Pane, na výsosti . . .“)
složil **František Pieka.**
Op. 15a: Vy. dání pro smíšený sbor s prá-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hla-
sy za 1 sl. 50 kr. netto, hlasy po 15
kr. netto.
Op. 15b: Vydání pro jeden i dva (dětské)
hlasy s právodem varhan nen har-
monia. Partitura a hlasy za 1 sl. 30 kr
netto, hlasy po 12 kr. netto.
Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knih-
kupec v PRAZE, vedle Národního divadla.
— Prvý český závod hudební. —

**Prodej
tvrdého ovoce.**
Dne 20. července 1898 o 10. hod. ráno
bude se na panství **Rychnovském**
ve veřejné dražbě
prodávati tvrdé ovoce, k čemuž se koupě-
chtíví tímto zvon.

Velectnému obecnstvu, všem svým váženým příznivcům a veledůstojnému duchovenstvu zvláště dovoluji si oznámiti, že jsem svoji chvalné známou

první speciální českou výrobu křížů

v král. věnn. městě

v Hradci Králové

z ulice za sv. Duchem

do svého nového bytu do městského stavebního dvora

naproti „Adalbertinum“ přeležiti.

Zvláště dovoluji si poznamenati, že přístě svůj výběr křížů, novými velmi vkusnými vzory ze své dlouholeté zkušenosti nabytými rozmnožím.

V hluboké úctě a oddanosti

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě (Morava).

JOSEF ČERVENÝ,

truhlář v Jaroměři

přijme mravného ušně

za výhodných podmínek.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučit

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a ct. obecnstvu jak

ku zařizování nových i obnovení starých oltářů, kazatelů,

soch, křížů atd. vše v nejlepším provedení za ceny mírné. 94

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Právě vyšlo

Svěcení na kněžství.

Příručka pro účastníky sv. svěcení dle pontifikálu a missálu římského.

Stran 50, 8°. — Cena brož. 12 kr.

KUCHAŘSKÁ ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodová, ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejlépe doporučeno sl. správami hospodářských i hospodářských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnohé pochvalných uznání, jež soublesně praví, že jest to dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že se každé domácnosti vyplácí, ano jedna paní píše, že by touto knihou nabyté vědomosti nesaměnila ani za 100 sl. a že šťastná nevěsta, jí se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky, jest v komisi pp. Bursika a Kohouta, knihkupectví české university v Praze.

Krámská cena 4 sl. 60 kr.; u spisovatelkyně na zvláštní požádání také v ceně mírnější a franko. 261

Atelier pro malbu dekorativní speciálně kostelní.

Návrhy přenesl ve slohu vypracují se bezplatně.

Za solidně provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů

Vilém Vondřejc,

akademický a dekorativní malíř dřívě ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 68.

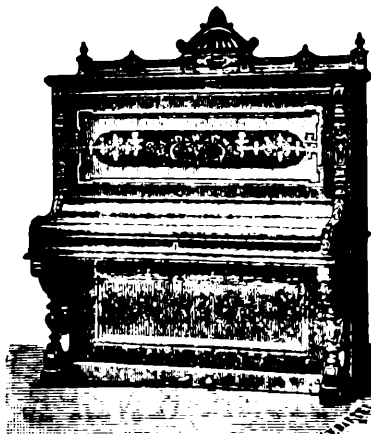
Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1894. Nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna

továrna na piano, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA v Hradci Králové

Filiální sklad: ve Vídni, III. Sebestiengasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7., v Praze: Král. Vinohrady, Karlova tř. č. 8. odporoučí českému hudebnímu obecnstvu svá nejlepší osvědčená

piana, pianina,

s angl. repetitorem i obyčejnou viděnou mechnickou nového

smáčně dokonalného provedení

a harmonia evropské a americké soustavy všech rozměrů v cenách, přídatně sevní úpravy, sáručení trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvuknosti neobyčejně levných.

Těm, kteří se spílky a výhodných podmínek.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko. Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Díkůvzdání.

Hluboce dojeti všestrannou a srdečnou sympatií k památce našeho drahého otce, tchána a děda, pana

FRANTIŠKA ULRICHA,

jub. ředitele vyšších reálných škol,

prosíme veškeré slavné korporace i všechny velevážené jednotlivce, kteří osobními projevy soustrasti, depešemi a listy kondolenčními, tiskem veřejným, osobním účastenstvím při pohřbu a zádušní mši svaté poskytli nám nad míru přátelskou a nezapomenutelnou útěchu v našem zármutku, aby ráčili vlídně přijmouti tento skromný projev naší vroucí a nikdy neutuchající vděčnosti.

V Hradci Králové, dne 14. července 1898.

Truchlící rodina.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 15. července 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Uchvatitel statků nejdražších.

Kdoby ještě dnes ukládal katolíkům mlčení oproti listům našich evangeliků, vlastně jejich pastorů, — a takové „dobráčkové“ jsou dosud neuvědomělými katolíky — ten ať vezme do rukou číslo „Hlasu ze Siona“ ze 30. června 1898 a pokusí se přečísti do konce úvodní článek jeho. Patří k tomu zajiště trpělivost, kterou má jen ten, kdo už více takových „vzteklých“ článků četl a nervy své otužil. Kde se hází slovy: „Vražedná zášť,“ „krev tekla vinou katolicismu“, „brůzy, které uvalil na tuto zemi“ atd. atd. a ví, že to píše člověk, který se dělá lepším křesťanem než katolíci, tam opravdu nepracoval zdravý rozum, ale vztek fanatika, s kterým vůbec žádná řeč není.

Vybíráme z těch krásných násvů, které se tu dávají katolicismu slova „uchvatitel, jenž se tu domohl panství za cenu nejdražších statků tohoto národa.“

Tak tedy katolicismus je uchvatitelem, a je uchvatitelem statků nejdražších.

My fanatickému pisateli zutivých urážek našeho náboženství odpovídáme lidovým příslovím: Sám takový.

Katolicismus v Čechách není uchvatitelem. Katolicismus měl tu své dobré právo od 9. až do 16. a 16. století Svatého Cyrilla a Methoda kníže moravský povolal, aby jej a jeho lid vyučil víře křesťanské. Zcela dobrovolně dali se vyučiti a pokřtiti i kníže český s chotí Ludmilou. A lid český tichým, nenásilným působením prvotních kušů a biskupů svých stal se křesťanským katolickým.

Ta útěcha, že Cyrill a Method nebyli katolíky, mizí v očích toho, kdo ví, jak oba tito mužové hlavě církve římsko-katolické poddání byli a od ní za katolíky uznáni byli. Nejméně pak Cyrill a Method byli augšpuráky nebo helvety.

Tak tedy katolicismus nebyl uchvatitelem, a nebyl uchvatitelem statků nejdražších. Naopak. Katolicismus přinesl národu českému statky nejdražší — vznešené učení, cnost a mravnost, vědy a umění — zkrátka křesťanskou vzdělanost.

Kdy pak počalo uchvacování? Ať i mlčením pomíneme kališnictví, které vybořivši se v táborismu téměř katolicismu bylo, nemůžeme jinak říci, než že „uchvacování“ počalo protestantismem, luteránstvím čili augšpurstvím a kalvinstvím čili helvetstvím.

Katolicismus byl — jak právníci říkají — „in possessione“, to jest v právním držení, a „rušitelem držby“ čili raději v pravém smyslu slova toho uchvatitelem stal se protestantismus.

Ve dvou asi třetinách Německa, ve Švédsku a Norsku, v Anglii stal se násilím panovníků, barbarskou (divošskou) nikdy před tím neslychanou zásadou „či kraj, toho i náboženství“ uchvatitelem statků nejdražších. Protestantismus hrubým násilím, panovníků vzal katolíkům svobodu, náboženství, svobodu svědomí; vzal katolíkům násilím toho jen barbar schopný jest, volnost, aby se připravili na věčnost vedením kněze svého; i oproti umírajícím byl barbarem. — A s těmito nejdražšími statky duchovními uchvacoval všude statky časné k udržení katolického náboženství předky věnované: kostely, fary, biskupství, kláštery.

A v Čechách to nedělal lépe. Revoluci roku 1618 uchvatil si protestantismus až dosud mezi křesťany vždy posvátnou moc královskou a počal vyháněním kněží tovaryšstva Jekšova a uchvacováním jejich statků. Uchvatil pak chrám svatovítský a usadil v něm kalvinství, násilím vyhnav kanovníky, a kdyby byl na Bílé hoře neprohrál, byl by uchvatil v Čechách vše jinověrné ano i jazyk český. — Tak tedy s tím uchvatitelem hesky zticha, když je „sám takový.“

A když se potom po Bílé hoře na luteránství, kalvinství a česko-bratrství dokročilo podle zásad protestantských: Či kraj, toho i náboženství — tu je to prý uchvatitelství statků nejdražších.

Ač nemůžeme schvalovat násilí u věcech víry, tolik, kdo není fanatik, musí uznati, že Ferdinand II. měl tisíckrát více práva uvést církev katolickou v její bývalé držení statků po-

ctivé nabytého a vyhnati uchvatitele toho, co jí patřilo, než protestantští panovníci sáhli k uchvacování statků cizích. Ferdinand II. konal to, co nazývá se restituce (navrácení statků), a vyháněním protestantů vyhnal jen a jen držitele, jenž se v majetek vetřel.

Páchalo-li se násilí, opakujeme, že toho neschvalujeme, ale protestanté tomu katolíky naučili. Rozdíl je jen ten, že kde se jim násilí povedlo a pevně se v majetku usadili, tam jsou „zticha“, kde však dle své vlastní zásady násilím z bývalého držení katolického vypuzeni byli, tu se to jmenuje vražedná zášť, tu tekla krev vinou katolíkům, tu zasadil brozný rány národu — katolicismu. Zatím pravdou jest opak všeho toho jejich fanatického katolického obviňování. Pravdou jest: Kdyby se bylo sem nedrlo německé luteránství a cizí — švýcarské — kalvinství, ani krupěj krve by u nás nebyla tekla.

Víme, že fanatika „Hlasu ze Siona“, nepřesvědčíme nikdy. On je jako Maďar, jenž uchvacuje nejdražší statky národu slovanických, a při tom ještě myslí, že prokazuje nbobým Slováckům dobrodíní, když je pomáhať; neboť kdo není Maďar, není vlastně ani „ember“, to jest člověk. A když se Slovák někde hne, začne se křičeti, že Slované „útočí na Maďary“ a ihned potlačuje takové „útočné choutky a plány“ Slovanů. Zrovna tak jako ti Slováci dělají to u nás katolíci. Vždyť by přece měli nahlédnout, že by se stali jak se patří lidmi a křesťany, kdyby se stali augšpuráky nebo helvety a nechali se menšinou ovládat. Když to ale nechť, je to vražedná zášť, tu jsou to útočné choutky a plány na zničení evangeliků.

Kdyby páni z „Hlasu ze Siona“ nestáli sami o „evangelisaci“ království českého a všude vládnouti nechtěli, k p. k vůli evangeliku kováři Jechovi v Praze musíme na novo dělat rozbroj o Husův pomník, poznali by, že by bylo lépe s katolíky se sjednotiti na-proti jinému uchvatiteli statků nejdražších.

Tím uchvatitelem je bezbožický, hmotatý liberalismus. Ten to je, který všude pronásleduje a hubí ducha křesťanského v národech. Ten to je, který všude uchvacuje svobodu církve. Ten to je, který až i svobodu svědomí uchvacuje. Či nečiní liberalismus násilí svědomí katolíkům, když je nutí, aby to, co nejdražšího mají, totiž své děti vydávali škole beznáboženské? Ten to je, který vydal malého člověka, řemeslníka, rolníka, dělníka, uchvatiteli kapitálu, národy křesťanské židám. A ku podivu! Ať tu i tam v listech evangelických čteme články proti nevěře, v životě veřejném vidíme naše evangeliky ve spojení s liberalismem. Nejlepší důkazem toho jest to n. p. že náš nade všechny možné svobodomyšlnosti svobodný velký list „Národní listy“ zvaný jest spolu listem, který slouží evangelikům.

A po veršově to není jinak. Nejhrůze v krajíně řádících — jména svobodomyšlnosti nadarmo beroucích — listů užívají k útokům na katolicismus — evangelici.

A právě tyto listy zuřící proti katolicismu nedotýkají se židů!

V podivuhodném zaslepení nevidí toho evangelici, ani liberální katolíci, s kým vlastně jsou ve spojení proti blahu lidu!

Jen uvědoměli katolíci — potupně klerikály zvaní — vidí jasně, kdo jest „uchvatitel nejdražších statků národa.“ A za tyto statky budou i na dále bojovati, třeba i ti, kteří se dělají lepšími křesťany nad ně, boj ten stěžovali a do křesťanství katolíků sami stříleli; ba třeba i ti, kteří od uchvatitelů vysvobození býti mají, totiž dle jména katolíci, spojovali se svými uchvatiteli proti těm, kteří je osvoboditi chtějí. V přítomnosti mají za to „klerikálové“ jen potupu a nevěd. Budoucí však pokolení od uchvatitelů osvobozené pozná, kdo jim zachránil, kdo jim navrátil nejdražší statky duchovní i časné.

Dr. Pacák, politikář.

II.

Neupřímnost, nedůslednost a polit. obmyslnost, toť jsou charakteristické známky politika dr. Pacáka.

V červenci 1894 napaloval mnichovohradišťské své posluchače až přesplňli „svobodomyšlně.“ Z vymoženosti české strany konservativní, která opravou volebního řádu do obchodních komor získala Čechům 7 mandátů do sněmu a 3 do říšské rady, která dále 17 velkostatkářských mandátů zabezpečila českým velkostatkářům na říšské radě, z české university, akademie, ze slev daní a poplatků a z mnoha jiných školských vymožeností atd. dělal si posměch. Staročesi prý zavinili punktace a tehdy nám nepřátelskou koalici, zahodili prapor státoprávní atd.

Jaké byly výsledky mladočeské státoprávní akce, tím se pan dr. Pacák ovšem nepochlubil. Protože jeho orgán ani teď nemluví pravdu, ale lze jak obyčejně, povíme tedy pravdu panu dru Pacákovi a českému lidu my.

Poslanec prof. dr. Šuklje, zajiště dobrý přítel Čechů, který je dnes i spojencem Pacákovým, pravil v dubnu 1890 dru Ed. Grégrovi: „Táží se poslance Grégra, má-li za to, že by byli Němci tyto úmluvy (t. j. punktace z r. 1890), v nichž praví, že jsou na škodu a zabubu českého národa, podepsali před 10 neb 12 lety? Po mém přesvědčení nikoliv, neboť tehdyž ještě doufali, že budou opět někdy pány na českém sněmu v Čechách. Nikdy nebyli by svolili k rozdělení velkostatků v několik volebních okresů a nebyli by nikdy domnali, že tato záležitost nepatří před říšskou radu, nýbrž na sněm. Punktace se vzdávali Němci národu na vládu v Čechách. Ale dejme tomu, že dr. Grégr má pravdu, když ví, že vyrovnání znamená pro Čechy jen ztrátu. Kdo je ale tím viněn, či přičiněním způsobena byla ta situace, která splodila konference? Jest bez viny ta strana, která uvolnila kázeň v českém národě právě v tom okamžiku, kdy druhá strana osvědčila kázeň podivuhodnou? Nenahlížeji pánové, že každý národ věřiti musí v autority v okamžiku, když tato pevná víra byla zárukou úspěchu? V okamžiku, kdy byl potřeba sraziti všechny národní síly, v okamžiku, kdy nikdo neměl býti vzdalován, napadený v nepochopitelné zaslepenosti třídy společensky důležitě a odpuzeny, kdežto odpůrci se srazili v pevný šik k útoku.“ — Ostatně, zdaž strana Pacáкова nerůzná a netříští národ a pravici novými protikatolickými a husitskými agitacemi?

Jak strašlivě chytrou byla strana dr. Pacáka, když do Vídně zatáhla otázku jazykovou a státoprávní, to vidíme nejlépe z nynějších pro nás důsledků. Všecky liberální a říšské Němce proti českému národu popudila, takže v jazykové otázce opět ustoupiti máme Němcům. Dnes chtějí Němci opět vládnouti nejen v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, ale v celém Rakousku. O jazyková nařízení se hádají, ale o změnu systému ve prospěch Němců, o vládu se jim jedná. R. 1890 svoluje Němci k opravě volebního řádu, která nám zabezpečovala většinu na věčné časy, vzdávali se vlády, ba i nadvlády v zemi, dnes Čechy z bytí a práce vypovídají, dnes pomocí židů, německých velkostatkářů, fabrikantů a sociální demokracie drží nás v šachu i v okresích českých. Toť úspěch politiky pánů Grégrů, Herolda, Engla a Pacáka.

A co soudil o státoprávní sněmovní akci nynější Mladočech a finanční ministr, r. 1889 ještě realista, p. dr. Kaizl? Napsal tehdy:

„Když naše strany dnes staví státní právo do popředí, připadá nám to, jako když chudás, který jen groš po groši pracně dovede si nastrádati, ani o tom, co si koupí, co udělá, až bude bohatcem a položí ruce v klín. My máme teď dobývati státního práva a domáhati se uznání jeho skrze všechny zákonodárné činitele v říši: „ale platí 10 zlatých“ na našich bankovkách, toho nesvedeme; vyrvati české dítě německým školám toho nesvedeme! Zjednatí slezským krajanům jenom píd rovnoprávnosti toho nedovedeme! V tom je ta osudná romantika celé politiky státoprávní. Sen o velkém bohatství zatemňuje zrak. Co vůbec jest, toho nevidíme a nechceme viděti, protože vedlo by to k trpělivé, mozolné práci, k nástrádání grošů, ku všestrannému sesílení naší pozice — a od té teprve blížšího potom krok bude ke státnímu právu lze uvážiti. Ani my nevzdáváme se státního práva koruny české, poněvadž k němu máme nepromělitelný právní nárok, i poněvadž

nejlépe odpovídá našim snahám o federativní zřízení říše, ale my nezavíráme oči a nepřehlídíme dlouhou pracovní cestu, která nás od těchto ideálů dělí a která musí být vykonána. A cestu tu vykonati jest prvním na ten čas hlavním úkolem činné politiky české. Vásk ani vzdechy po prosté korunovaci, ani adresy státoprávní nejsou kroky, kterými tu cestu s úspěchem nastoupíme.

Celá rozháranost naší politiky odhalena byla tímto novým prouděním státoprávním Staročeská strana — na prvním místě její vůdce — nevzila se do politické situace, v níž po 10 let se pohybuje. Někdy se arci mluví o drobtech, ale hned na to zas vyřekne starý opoziční státoprávní plamen. Pozornost lidu poutána stále k politickým ideálům, a smysl pro jsoucí poměry, pro nenahle odkliskování politické malomoci, ten neprobouzen. Pochopitelně, že na tuto strunu Mladočesi v tom okamžiku ubodí, když Staročesi buď v zářvatu strážlivějšího poznání, buď působením vyšších mocí, ji nechťejí nechati oněmeti. Dávne libé zvuky, jež vyzývají p. dr. Rieger věru nemusí se učiti od pp. Grégrů, posud bezpečně uchvacují masu lidu, jenž od strany po leta panovať nebyl veden k tomu, aby se naučil, že politika je uměním věci možných a že totéž nehodí se pro každé místo a každý čas. A tak stojí tu dnes Staročesi nechťejíce přece jen podepsati adresu, před ostrou palbou Mladočebů, a na uši jejich doléhá volání: Ukřižujte, neboť už i státní právo upírájí! Pomatený lid opravdu žasne, že dnes strana staročeská nepokládá za místné mluvíti o tom, co v srpnu (t. j. r. 1889) v Chotěboři ještě (od dr. Zukra) bylo hlášáno.

Na Mladočechy však také dojde.

Uvažovali dnes páni bratři Grégrové „skutečné síly národa“ jeví se jim dnes státní právo „programem politickým“, který se staví do první řady? My jsme přesvědčeni, že páni navrhovatelé v hloubi duše nepřisvědčí k otázce té; my jsme přesvědčeni, že by byli v rozpacích, kdyby měli říci, jak si to státní právo představují, jako personální unii, jako ve fundamentálních člancích, nebo jen mírný federalismus?

Páni navrhovatelé jen tolik vědí, že v rozvínutí státoprávního programu mají teď s'braň proti Staročechům, kterou tito sami učinili pádnou a ostrou. Zase je to státoprávní akce mladočeská jenom negací, negací špatné politiky staročeské. Co by sobě počali Mladočesi se státoprávním programem, kdyby nabyli majority, to neví nikdo a to nevědí také oni. Vskaz to jsou ty tragické konce 25leté politiky, že Mladočesi chybují a Staročesi si škodí, když nechybují s nimi. A to všechno národ odtáhne.

Grégrův též charakterisoval pak „Čas“ takto: „Stála mnohem níže než adresa! Pan Grégr dokazoval, že všem velikým našim steskům nelze jinak pomoci, než obnovením státního práva; usmívaje však, že staročeskí poslanci ani v nejpriznivější situaci v r. 1879. (— byla opravdu tak příznivá? —) nemohli vymoci skoro nic, z čehož jím pan Julius Grégr na rozdíl od „Nár. Listů“ výtky nečiní, řečnick podkopává sobě samému půdu pod nohama, když za „nejpriznivějších“ poměrů aktivnou politikou staročeských opportunistů nebylo lze obětavým postancům docílit skoro ničeho, jak chceme teď dobytí věci tak velké jako jest státní právo? Chce p. Julius Grégr do pasivity nebo chce rázem svrhnouti nynější systém a dělati aktivnou opozici — nebo jen mluvil, aby se to lidu líbilo?“

Tak soudil dr. Kaizl a dr. Massaryk o státoprávní štvanci r. 1889. Dnes český lid ví, že r. 1889 soudil dr. Kaizl o státoprávní akci správně avšak my jsme soudili ještě případněji.

To byly politické důsledky mladočeské státoprávní akce s jedné stránky. A jaké byly z druhé? Když se po listopadové sněmovně státoprávní akci páni Grégrů, Heroldů, Engliů, Pacáků atd. sešli v prosinci r. 1889. Říšská rada, chopili se hned Němci Grégrůva státoprávního návrhu, aby nastražili na vládu i na nás past. Plener tehdejší nejnebezpečnější náš nepřítel, podal k vládě dotaz, jak se staví vláda ke státoprávním nárokům v usnesení českého sněmu ze dne 9. listopadu. Plener počítal: Vláda se postaví buď na stanovisko Čechů a pak Němci opustí říšskou radu a strhne se rámus před i za černožlutými árahky, anebo vláda Čechy odmítne, a to bude urážka Čechů a porážka staročeské strany a tím i Taafiovy vládní soustavy. Vláda, jejíž místopředseda na sněmu českém k státoprávní akci mlčel, musila být donucena k vyjádření se. Taaffe odpověděl, že vláda musí otevřeně prohlásiti, že toho času státní zájem vyžaduje především pokračujícího klidného rozvoje na základech platné ústavy, tudíž toho času není příhodného okamžiku ku projednávání otázky ústavní. Vláda proto nemá úmyslu provésti zásadní změny v ústavě a neodporučí proto Jeho Veličenstvu provedení českého státního práva a spojenou s tím královskou korunovaci. — Plener počítal dobře. Staročechům rozváznějším a tudíž sobě nebezpečnějším podkopával úplné půdu pod nohama, hnál vodu na mladočeský mlyn.

Mladočesi pracovali Plenerovi zrovna do rukou; místo, aby se byli snažili podporováním Staročechů dáti punktacím pro nás příznivý výsledek a uskutečniti jejich výhodu pro nás ustavení, zamítali je šmahem a bušili místo do

Němců a do vlády — do Staročechů. Armáda, jejíž jedna polovice proti vlastnímu národu revoltuje, těžko poráží silného nepřítele. Tak vykládány punktače ve prospěch Němců a Staročesi pranyřování.

Dne 2. a 4. března 1891 volil český lid Mladočechy na celé čáře. I ten osvědčený český vůdce, který půl století nezištně pro svůj národ bojoval, i ten starý Frant. Lad. Rieger propadl. Tak byl proti němu lid rozeštván. Katolický kněz byl ovšem tím méně volen. Mladočesi měli, čeho se nenadáli, mandáty českého lidu, více než Staročesi kdykoli dříve před tím. Co však s nimi svedli?

Po volbách prohlásil hr. Taaffe i Plener, že se politická situace změnila. Dunajewski nasedl v ministerstvu, vliv ministra českého byl oslaben, Mladočesi zastrčili svou adresu do futráku, chtěli hlasovat pro polskou adresu Bilinského, která uznávala punktače, pravice byla rozbita, Němci vstoupili do koalice, Mladočesi vystředeni do benaděje trpké opozice, v parlamentě i v delegacích byli bagatellisováni, ignorováni, pomíjeni, šlo to pořad hůře.

Tu se chytila strana Pacákova všech nespojených, ba podvratných živlů. Antisemité, omladina, socialisté byli stejně vítanými spojenci.

Dr. Pacák hlásal (viz Podvysocké Listy z 24. března 1893): „Bes státního práva není žádného vyrovnaní“. Němci vědí, co chceme. Svoje právo a právo českých zemí. My jsme národ, který v kardinálních požadavcích nezná kompromisů. Kdo chce válce českého národa proti Vídni přitřít učiniti, ten přijdiž jenom jako parlamentář, splnění požadavků těch zaručující. Jiného smíru neznáme a neuzavřeme“.

V druhém článku téžže „P. Listů“ veleben na výsost návrh Slavikův a žádáno ostranění velkostatkářské kurie.

Dále se tam pravilo:

„Všeobecné právo hlasovací naprosto vyplývá z demokratického stanoviska mladočeské strany a kdyby ho mladočeská strana nepodala, mohla by docela dobře býti obviněna z neupřímnosti k vlastnímu programu. Duchem demokracie, lidovosti je, aby pokud možno všichni občané byli připuštěni k správě veřejných záležitostí. To je jediný podklad svobod občanských a svornosti občanské. Co by bylo platno nejsvobodnější právo společnické, nejvolnější právo tiskové a nejširší právo shromažďovací, kdyby všemu občanstvu zároveň nebylo dáno právo své zásady prakticky prováděti volbou poslanců svého směru do sborů zákonodárných?“

Na nás se nezádají jenom daně, na nás se žádá také naše krev v případě války — a mohla by se žádati od každého občana, protože je všeobecná branná povinnost. Za tu cenu je právo hlasovací ještě dost malou odměnou. Byl tedy mladočeský klub lidu, jež zastupuje, úplně povinen podáním návrhu. A teď k vám přicházejí Staročesi a volají vás k protestu proti všeobecnému právu hlasovacímu, protože prý se tím podporuje rakouský centralismus. Nevěřte jim, že to myslí upřímně se svým potíráním centralismu — nevěřte, vždyť tak číns a naproti tomu apatčnickvi. Tím bude centralismus posílen, když se sbavíme té řady šlecht, která je největším podporovatelem rakouského centralismu — i naše historická šlechta, ačkoliv se prohlašuje „také“ pro české státní právo. Do parlamentu přišli by jenom lidoví poslanci, kteří jsou odpůrci centralismu, na Moravě všeobecné právo hlasovací nám pomůže k spravedlivé většině, v Haliči bude moc stanců (šlecht) zlomena a polský klub bude úplně demokratický — a to je podpora centralismu? Ať si Staročesi a podobní spátečníci (třeba se jmenovali německými liberály) bojují jak chtějí proti všeobecnému právu hlasovacímu, čas je skutečný, protože je úplně přirozeno duchu doby.“

Nu, a konečný výsledek této Pacákovsko-Heroldovské akce?

Když v listopadu 1893 přišel kn. Windischgratz dělat nepolitickou politiku a neznal české otázky, tedy pan Pacák již nekřičel. Na sněmu sice se uskutečnila státoprávní adresa vyzývající v staročeskou resoluci z r. 1889, ale do společné adresy pravice se více české státní právo nedostalo. O tom dr. Pacák ani muk. O školukém návrhu Kvítalové ani muk. O všeobecném rovném hlasovacím právu ani muk, protože rolníci nesplněnými sliby beztoho již rozhořčeni, posocialisování obcí, okresů, sněmů a říšské rady, si libit nedají, protože by to znamenalo jejich zničení.

Dnes strana Pacákova drží se křečovitě šouš dříve tak kaceřovaných historických šlechticů a polských stanců, které jsme dříve jako dobré naše přátele proti útokům Pacákovcům tak hájili.

O Pacákovské politice může se velmi brzy říci: Sic transit gloria mundi! Tak zajde sláva světa! Sliby prý, všechno prý. Co zbývá tedy k odvrácení pozornosti tak šeredně zklamaneho lidu? Oslavy Husovy. Je to nový písek do očí voličů. Pani Pacák a Herold sice nevěří, v co věřil Hus, nekonají ani to dobré, co dělal on, ale přece oslavují teď vroucně „svatého Husa“. Inu, pan dr. Herold má prý až také vlastnosti svátce: Teď bude v N. Pace řeči velebiti Jana Husa „zadarmo“. A to prý je u p. Herolda zázrak.

Selské Noviny a učitelé.

Zmíněný list 10. července píše: „Dnes, kdy učitelstvo ukazuje mladočeské straně záda, chytají ho zase ti ostatní, aby se přijde doba, zase pro ně agitovali. Radikálové alibují uš hory, doly; socialisté alibují mu hory, doly; realisté alibují mu hory, doly. Realistická „Naše Doba“ potádně cínká mladočeské straně k vůli učitelstvu, protože ve prospěch hmotného postavení učitelstva nic nedělala (Pozn. red. Náklady školské obnášely r. 1887 jen 4,883.000 zl. a stoupaly v následujících letech následovně: 5,185.000 zl. — 5,545.000 zl. — 6,211.000 zl. — 6,478.000 zl. — 6,749.000 zl. — 6,817.000 zl. — v letech 1894 a 1895 stoupaly též značně, r. 1896 obnášely již 9,564.000 zl., v loni překročily 10 milionů a letos stojí zemi národní školy 10,633.000 alých. Roku 1887 obnášely zeměské přírůsky 36proc., letos by bylo třeba na uhrazení potřeb přírůsky 56proc. Aby se obrovské stoupání přírůsků, které nejvíce tlačí rolnictvo a živnostnictvo obešlo, obnášeli letos přírůška jen 51proc. a 4 miliony si samé vypůjčila. Od r. 1887 nadělala země 20 milionů dluhů. Cifer těchto Naše doba neuvádí, ale článek svůj končí):

„Školství a vzdělání bylo poahým volebním halem v programu a provoláních strany mladočeské. Nechtěla nic pro zvelebení školství národního, nechtěla ani prsten na opravdovém vzdělání lidu. Neprojevila ani dost malou péči o mravní i hmotné pozavení stavu učitelského. Všechna tiak učitelství dokazuje dnes, že se stranou mladočeskou učitelstvo již dočutuje a s ním záhy i jiné stavy a vrstvy společenské“. Selské Noviny k tomu dodávají: Vším tím jsou viáni realisté; vytloukli Mladočechům z hlavy, co tam měli dobrého a vtloukli jim myšlenky záhabné. Teď dostali realisté do své moci učitelstvo, které od nich očekává spásu. Na lidu učitelstvu nezáleží, na realitech, radikálech, socialistech, demokratech všechno. Uvidíme, daleko-li s těmi učitelstvem přijde. Mnoho štěstí na tuto cestu ku sestátí náší školství obecného. K němu učiněna počátek učitelstvem měšťanských škol, které chce mít službu upravené dle třídního systému úřednického a sice dle XI, X, IX a VIII třídy platů (V XI. třídě je berní adjunkt, v VIII. okresní soudce, inspektor a profesor se zlatým límcem). Upravení platů je počátek a uniforma je konec této „národní“ snahy. Co pak, chceš ještě víc, ty srdce selské? Dále uveřejňují „Selské Noviny“ mezi jiným tyto správy a výboru ústřední jednoty spolků učitelských:

„Učitel Černý prohlásil, že učitelé kladli dosud malé požadavky. „Žijeme právě tak a pracujeme aspoň tolik, pravil jako státní úředníci; chtějme tedy odměnu, jaká je nás důstojná“, t. j. tolik co mají státní úředníci.

K tomu tvrzení si dovolíme několik slov. Státní úředníci pracují denně 8 hod. a v neděli dopol.; to je po srážce 53 nedělních odp. půldnů, tedy 26 dnů v roce 339 dnů šhodinné práce. A kolik dnů 8 hodinové práce pracuje učitel? Nejprve odpadá 53 neděl a 53 čtvrtek. Mimo to následující zasvěcené svátky: Nový rok, Očísť. p. Marie, Zvěst. p. Marie, Prostřední svátek Velikonoc, Jana Nepomuckého, Vstoupení Páně, Prostřední svátek Svatodušní, Boží Tělo, Petra a Pavla, Na nebe vzstí p. Marie, Nar. p. Marie, Václava, Všech Svátých, Početí p. Marie, Prostřední svátek Vánoční; to jest dohromady 16 svátků zasvěcených. Mimo to jsou prásdniny: ve tři Poslední svátky hodobozové, ve tři dny křesťové, ve tři dny zpovědní a ve tři dny přijímání, ve štedrý den, ve tři dny prásdnin, které má právo dát místní školní rada, v den narození císaře a císařovny, dohromady 18 dnů, tak že zbývá celkem 227 dnů pro vyučování. Podle školního řádu činí průřezek hodin pro vyučování 28 a půl hodiny týdně, t. j. 4.7 hodin. Připadá tedy na 228 dnů 1066.9 hodin t. j. 123 dnů, s 8hod. právnou práci. Ve skutečnosti to neobnáší ale ani 120 dnů, tak že obnáší práce učitele v porovnání s prací úředníka asi třetinou! — Je tedy velika odvášlivost tvrditi, že pracuje učitelstvo tolik co úřednictvo, a že proto má mít i s'm stajný plat. Naopak; kdyby se vyměřoval plat dle práce, t. j. dle stráveného času v povolání, byl by ten plat učitelů po čertu skrovný. Tedy o tom necht' učitelstvo raději pomlčí; to je velice choulostivá stránka, která by mohla vésti spíše k anění, ale nikdy k zvýšení platů. Doud platila ta dobrá výmluva na děti, a říkalo se, že děti nemohou být dále ve škole. Ale mohlo by se stát, že by právě stát, do jehožto pytle páni učitelové tak ochotně lezou, řekl: za málo muziky, málo platů. — Že učitelé šijou tak jako úředníci, jak tvrdí pan Černý, připouštíme. Ale stavět se na tu zásadu: já šiju tak jako onen, a proto chci mít takový příjem, to je čistě socialistická zásada. To může tedy diurnista chtít bez všeho takový plat jako jeho pan prezident, neboť by snad trefil také tak šit. A potom prý nejsou ti páni čistokrevní socialisté! Stojí-li na této zásadě, čím pak se ještě potom líst?

Potom přijat návrh žádati sněm z drahotní přídavek per 200 al. pro všechny učitele v Čechách.

Napotom čten dopis poslance Niklfelda, uveřejněný také v „Poštu z Budče“, dle něhož rolníci poslanci odešli se sněmu před hlasováním o slepení některých platů učitelských proto, že prý loni na sjezdě jistý učitel urasil hrubým výrokem stav rolnický. (Vynadal přysedlákům, hřbetů). — Tohoto přispisu si věru mohl pan poslanec Niklfeld užetřit, zvláště když to není ani pravda. Bylo by věru smutné pro naše poslance, kdyby to málo býti pravdou. Máže tomu někdo věřit, že by 60 poslanců, jak si ve schůzi vypočetli, odešlo před hlasováním o záležitosti školní proto, že některý učitel v soukromé rozmluvě řekl, že sedláci jsou hřbetové? Řádný poslanec řekne rozhodně: učinil jsem tak, protože jsem tak ve prospěch svých voličů učinil, a to musel dostatečně každému, kdo se po přičině jednání táže. Což je ten poslanec nějakým otrokem bese vši vůle? To dákujeme za tu hodnost a raději odstapme hned, když bychom se měli zodpovídat takhle se svého jednání, jak to učiněno jmenovanými poslanci. Což se tak bojí o své mandáty, že nedovedou se obhájit z toho, co učinili ve prospěch svého stavu? Litujeme toho.

Poně také bylo jednání v ohledu jiném. Když poukážeme k tomu, že finanční stav zemi a poplat-

nietva nedovoluje vyhovět požadavku upravení platů dle dietních tříd úřednických, usneseno většinou hlasů, že na tento finanční stav nemá být vzat ohled. — Více než jedna asi už o tom psát. Jen tak dále, pánové. Dále čtou „Selské Noviny“ důkladně leviť poslancům pro jejich chování v uč. schůzi v Přibyslavci: „Podle správy v novinách chovali se tam jako onkropečkové. Slibili všechno, co si učitelé přáli, odpovídali, že to všechno neudělají“ k š. poselstvo, české (!?) se vysnází ziskati si opět důvěry učitelstva! Poslanec Niklfeld usnává všechny požadavky učitelstva za spravedlivé a bude je hájit před anémovnou! (Což ve snémovně?) — mezi kolegy. Žádá prý, aby učitelé netvořili „kastu“, neboť by to bylo prý na škodu národa, kdyby tak vzdělaný živel se od něho odvrátil a působil jen pro sebe.

Na to vše odpověděl učitel Šustr (z Taněchod?), že jest učitelstvo již syto slov a žádá od poslanců skutků, kteréž by byly výmluvnější nežli všechny sliby. — Podle této správy odtáhli páni poslanci s dlouhým noseem, a co dostali, to mají. Špatně tam ohájili důstojnost svou a svých kolegů. Seděli na lavici obžalovaných, byli souzeni a odsouzeni. Dobře tak na ně. Kdo se nedovede náležitě ospravedlnit z toho, co koná, ať je bit. Pan poslanec Niklfeld přes své mladočestství zapomíná, že je také rolníkem, rolníky zvolen a nevidí před sebou nežli tu jediné spasilnou svou stranu, za kterou rád trpí jako nějaký mučedník. Nevyplytá se mu to. Dobře by učinil, kdyby se tak poněkud spamatoval, co je a koho zastupuje a nebál se tak tuze o tu svou stranu, kterou čert vezme tak jako tak.

Redaktor „Selských Novin“, který mezi rolnictvem nemálo přispěl k tomu, že rolníci od Staročechů a katolických kněží se odvrátili a přidali se k Mladočechům, nepíše o bývalých svých spojencích a stoupencích příliš delikátně. Páni učitelé zbožňovali dříve velice redaktora „Selských Novin“. Tento jim dnes palec věru nedrží, neboť píše dále:

„Páni učitelé chť na obcích bytu. Aby se dokázalo, že požadavek ten není přehnaný, přiložen k poslednímu číslu „Českého učitele“, listu tu Ústřední jednoty spolků učitelských plán na stavbu domku pro jednoho učitele nebo rodinu jednoho učitele. Náklad vypočten na 3550 zl. Kdyby se měl tento stavební náklad umozit, muselo by platit ročně 4 proc. úroků a 1 proc. na umození, tedy šproč či asi 177 zl. 50 kr. Mimo to ale vyžaduje vydržování domu v dobrém stavu ročně nejméně 10 proc. 50 zl., dohromady 227 zl. 50 kr. Tolik činí by musel platit učitel vesnický s bytu. Služné učitele by se muselo býti o tuto část svěřeno. Dnes ale dostane se slušný byt ve vesnici za 50 zl., třeba nebyl tak parádní jak v plánu naznačeno. — A aby se dalo více učitelů do jednoho domu? Pochybujem, že by se snesli. — Takhle bydlí aspoň každý zvlášť, a činže spadá těm, jež byty pro ně zařídí; věc je přehodná a nejméně levná. —

Na nás „klerikální zpátečnický“ mají svobodomyšlní páni učitelé vůbec spádeno. Nám ovšem ani nezapadne vemlouvati se v přízeň a lásku P. T. našich pánů odpárců. Tu nepřijíže a nelásku již tak nějak vydržíme a proto chováme se jako klidní pozorovatelé. Uvádíme hlasy pro i kontra. Co se úsudku našeho týče — soudíme vždy střízlivě, klidně a chladně — tedy ovšem jsme přesvědčeni, že P. T. naši páni odpárci splácou jednou nad výdělkem. Náboženské školy bývají a bývají se zbytečně, ale hrabě Thun neb jiný pán jim jednou, sač je toho loket. „Polouřední „Práský Denník“ promluvil již první výstražná slova. „Denníčku“ se budou ovšem smát, avšak oúvědoměné staročeské přelové praví: „Nejlíp se směje ten, kdo se směje na poslední!“

Nevarujeme, nevystřiháme, nepřemlouváme nikoho. Každý štěstí svého strážej, a jak si kdo ustele, tak si lehne. To bylo a bude pravdou.

Drobná obrana.

Jake za časů císaře Nerona všechno zlé — oheň, bouře, kroupy, mor — zaviňovali křesťané, tak zase za slavného panování „Hlasů ze Siona“ všechno trápení lidstva zaviňují — klerikálové. Tak prý v Belgii jsou, už dvě strany: socialisté a klerikálové. A klerikálové prý chtějí vyhubit socialisty, aby tam potom vládli sami. Proti tomu bych věděl dobrou radu. Ať se tam vydávají „Hlasy ze Siona“, ty utlukou klerikály a zůstanou tam socialisté a „Hlasy ze Siona“ a svoboda bude zachráněna.

Národní charakter dle „Husa“ nedovede vypěstovati katolicismus čili „Řím.“ Na štěstí máme na pfi. O'Conella v Irsku a katolické vlastence k. p. biskupa Jirska u nás. Jenže Jirsák Římem vychovaný, skrovně žil, aby Budějovic českému národu zachoval, a mnozí vlastenci liberální, kteří prý jsou v srdci protestanty, si kapsy plní. Jenže n. p. r. 1866 katolíci chudí domkáři v jisté krajině říkali: Ať nám třebas ty baráky spálí, jen aby náš císař pán vyhrál; a mnozí evangelističtí občané „Prajsa“ vítali a pověstné ono kolínkové: „Ich auch evangelisch“ (já také evangelík) Prusákům říkali.

Česká reformace. Nejnovější toto lákadlo helvetických „Národních listů“ ukazuje se jako jedna z našich nesmyslných frází. To čemu říkají česká reformace, jsou vlastně články učení anglosaského — tedy vlastně německého — Viklífa, jehož náhledy Hus přijal. Německý — drzí pánové — jest viklefismus, který vlastně naši zpusťošil poprvé! Německý jest luteranismus, který ji zpusťošil podruhé. Ovšem „N. L.“ budou nasývatí českými mluvkami, jen když to půjde proti učení slovanských apoštolů Cyrilla a Methoděje, kteří položili základ k naší velikosti.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanovení: p. Vác. Veselík, za administrátora v Brandýse n. Orli., p. Jos. Tesar, koop. ve Vel. Úhřetě, za kaplana do Hořiněvsi. — Pro pohobolu na Novém Hradci Králové sebralo mezi důst. duchovenstvem v Hradci Králové 131 zl., které na městském úřadě zdejší odevzdány byly. Nejdůstojnější pan biskup již dříve odeslal starostenskému úřadu na Novém Hradci Králové 100 zl. Místu obyčejného gratulování sebralo duchovenstvo zdejší 81 zl. 70 kr. na opravu kathedrálního chrámu Páně.

Vyšší obchodní škola propustila do světa dnešního dne první své abiturienty. O 9. hodině sloužena byla mše svatá v kostele sv. Jana, pak ve velké dvoraně obchodní akademie konala se slavnost školní, již účastnili se kuratorium, sbor profesorský a posluchači vyšší obchodní školy, jakož i jejich příznivci. Mladým mužům, kteří odcházejí do světa, přejeme, aby byli všady pionýry českého obchodu a průmyslu a aby byli a zůstali vždy chloubou našeho ústavu i české své vlasti.

Sňatek. Pan Bohumil Ryba, učitel při měst. škole dívčí v Hradci Králové a slečna Mařenka Tolmanova, dcera váženého knihkupce zdejšího p. B. E. Tolmana slaviti budou sňatek svůj v úterý dne 26. července t. r. o 11. hodině dop. v chrámu Páně sv. Jana Nep. v Hradci Králové.

Osobní. Pan dr. V. Potěšil, státní návladní v Táboře, jmenován byl vicepresidentem krajského soudu v Kutné Hoře. Posavadní místopředseda, pan dr. H. Janeček, jmenován předsedou krajského soudu v Mladé Boleslavi.

Vyznamenán čestným občanstvím. Snaživý a prospěchů rolnictva nad jiné dbalý zemský poslanec p. Jan Jaroš, jmenován byl čestným občanem spojených obcí Novolesy — Filiřovice u Králové Dvora.

Žitnostenská jednota v Hradci Kr. pořádá 24. července dětský výlet na střílnici.

Maturitní zkoušky na zdejších školách reálných měly tento výsledek: 5 žáků maturovalo s vyznamenáním, 14 žáků s prospěchem dobrým, 2 žákům povoleny po prázdninách zkoušky opravné. Maturitní zkoušku musí opakovat 3 žáci řádní a 1 externista.

Pohřeb pana ředitele Františka Ulricha v Hradci Králové konal se v pátek o 3. hod. odp. Jak všeobecné účty, vážnosti a lásky nejširších tříd obyvatelstva v městě našem i na celém Hradecku se těšil, o tom podalo důkaz neobyčejné četné obecenstvo, které se k pohřbu bylo dostavilo. Před 3. hodinou dostavilo se farní a patronátní duchovenstvo, studentský pěvecký sbor zapěl dojemnou píseň a duchovenstvo pak vykonalo obřady církevní. Od domu smutku v Komenského třídě abíral se pohřební průvod, v jehož čele kráčeli žáci veškerých zdejších škol, za nimi bohoslovci, pěvecký sbor a velebrné duchovenstvo. Před rakví nesen záslužný kříž zvěčnělého, jehož pozůstatky tělesné vezeny ve skleněném voze, kol něhož byl pohyblivý špalír s věnci a pochodněmi. Za rakví ubíral se v čele truchlícího přibuzenstva syn zvěčnělého, velectený starosta města našeho, p. JUDr. František Ulrich, zástupcové c. k. hejtmanství s p. místopředsedou radou Šoltou, zástupcové c. k. kraj. a měst. deleg. soudu v čele s p. dvorním radou Norbertem Okenfusem, státní návladní p. Rinda se substitutem p. Malým, náměstek purkmistra p. Waldek v čele městské rady a obecního zastupitelstva, vys. dp. páni kanovníci generální vikář a kap. děkan ThDr. Frýdek, Šrůtek, Barták, prof. ThDr. Soukup, páni profesori theologie a velebrné duchovenstvo, ředitelé, professoři a učitelé zdejších škol, zástupcové zdejších gremií, peněžních ústavů, spolků a ostatních úřadů, starosta okresního zastupitelstva p. Střemcha s členy okres. zastupitelstva, se starosty nejširšího okolí. Když vykonána pobožnost v Mariánském kostele, ubíral se pohřební průvod na hřbitov v Poučově, kdež po církevních obřadech uložen zvěčnělý ředitel František Ulrich k odpocínatí věčnému. Pan ředitel Fr. Ulrich rostl s městem a krajem naším, neboť jako profesor technický a pozdější ředitel hlavních a reálních škol a ústavu učitelského odchoval národu dvě generace. Ředitel Ulrich byl muž tiché a neúporné práce. Narodil se 28. března 1810 v Libčanech, navštěvoval realku v Hradci a v Pardubicích a připravoval se pak v Praze k úřadu učitelskému. Dějepis, čeština, matematika a psychologie byly odbornými jeho předměty. R. 1827 jmenován učitelem v Jičíně a r. 1851 stal se technickým učitelem na zdejší hlavní a podreální škole a r. 1867 stal se jejích ředitelem a současně svěřeno ředitelství ústavu pro vzdělání učitelů. R. 1870 přeměněna bradecká realka ve vyšší a od té doby věnoval výhradně své síly řízení a zvelebování tohoto ústavu. Královéhradecká realka těšila se vedle pražských reálních škol té nejlepším pověstí a nejčetnější návštěvou jm. ústavem. Pan ředitel Ulrich vychoval národu na sta mužů technicky vzdělaných, kteří jsou chloubou našeho průmyslu, obchodu i škol. Záslužná činnost usnána byla nejen pochvalnými dekrety, ale též udělení zlatého záslužného kříže. V stáří 75 let, když v měsíci květnu 1885 byly zdejší vyšší reálné školy do státní správy převzaty, odebral se p. Fr. Ulrich jako ředitel na zasloužilý odpočinek. Též působil úspěšně od r. 1864 až do 1885 ve výboru zdejší záložny. Před tím od r. 1867—83 věnoval své zkušenosti a práci obecnímu zastupitelstvu a od r. 1872—82 též zdejší spořitelně. Věkem schvácen vzdal se p. ředitel Ulrich veřejné činnosti, avšak těšil jej každý pokrok, který naše město v jakémkoliv ohledu učinilo. Většý, vlivný starček, byl všem zná-

most a sympatickou osobností. Leto: chřadnul pořád více a dvakrát těžce churavěl. Konečně podlehl jeho ochráníka tělesná, šlechtný duch odebral se onen lepší, věčný svět. Budiž mu sláva nehybná a paměť věčná!

Cvičení vestřelbě konali důstojníci dne 13. t. m. v průvodu hudby. Střelby účastnil se také kníže Schaumburg-Lippe.

Střelec nešlka. Dne 8. t. m. hrál si zdejší obchodník B. Fišer s šobertkou tak nešikovně, že postřelil do nohy Marii Zelinkovu, dceru dělníka v čísle 156. Raněné poskytl p. dr. Klumpar pomoci a o případu učiněno oznámení st. návladnictví.

Nepolepšil se. V noci na 10. t. m. vloupal se v domě obchodníka Ražže neznámý pobuda do bytu obch. příručího a ukradl tam J. Šreibrovi šumák, J. Novákovi, šatstvo, hodinky atd. vše v ceně k 60 zl. Podezřelým z krádeže je jistý Fleček, který byl loňského roku krajs. soudem v Chrádím odsouzen na 13 měsíců do žaláře a trest tento si právě v Praze odbyl.

Slavnostní vysvěcení hospodyňské školy ve Stěžerách vykoná po službách Božích o 9. hodině vdp. vikář z Kukiza za slavnostních proslovů a zpěvů. Po Tedeum koná se banket u „Tomků“, a o 2. hodině počne zábava na dvoře zameckém, kde se dosud hospodyňský ústav nalezal, kterou uspořádají chovanky. Večer pořádají chovanky věneček u Tomků. Slavnosti se účastní chovanky z bývalých ročníků, sl. kuratorium, celé okolí a zajisté též četní účastníci z Hradce Králové.

Ministerská uniforma dr. Pacáka. Kutnohorská paní Blažková přinesla nedávno z Vídně senační správu, že zdejší mladočeský generalissimus demokrat dr. Pacák jest vzhlednut za ministra. Který obor mu v ministerstvu připadne a kdy již se v ministerském křesle uvelebí, nebylo to sice rozhodnuto ani blíž označeno, panu doktorovi by to bylo zcela lhostejní, ale protože jeden vídeňský krejčí podal p. Pacákovi ofertu na uniformu, měli zdejší přívrženci Pacákovi z toho radost a vykládali, že vzácná událost dlouho na sebe čekati nedá, sice by ten vídeňský krejčí panu doktorovi se nebyl nabízel, že mu zhotoví ministerskou uniformu. Vídeňská správa o kutnohorském ministru nacházela sice dosti pochybovačů i v kruzích zdejších „zasvěcených“, přece však udržovala se na povrchu, ač opačné mínění, kořeněné připomínáním mladočeským, že národ má „hořatru“ již z minulých dob až pokrk, slabou mělo půdu. Najednou však spadla tajemná rouška a ukázalo se, že došla správa jest jen nepodařený žert a kousavý vtip, jelikož očekávané křeslo ministerské dostane jiná kapacita než je dr. Pacák, na něhož snad následkem zlých poměrů ani hořáctví se nedostane. Uznáváme milerád snahu páne doktoru a myslíme, že v Horním i Dolním Páchu Kutnohorském ještě mnoho vody uplyne než pan Pacák křeslo ministerské anebo jen hořáctví zaujme, byť mu k službám byl servilním sebe více podvysoký orgán, jenž chvále jeho „chudobu“ nemotorně vykládá, kolik má tučných zaměstnání a úřadů jako advokát, říšský a zemský poslanec, spisovatel, řečník, žurnalista a poctivec. My ovšem víme, že „chudobný“ dr. Pacák má za své vlastenecké působení víc tisíců než by měl za svou advokacii, a rádi mu věříme, že jeho koupele v Ostentle z výlety doma i v cizině neukazují na prázdnou tašku, ale přece uznáváme, že by křeslo ministerské dobře posloužilo i jeho financím i jeho budoucnosti. Slyšeli jsme, od jeho stoupenců, že prý se musí zaopatřiti na starost, a tu se nám zdá hořáctské anebo aspoň radovské místo nejjistějším přístavem jeho tonoucí lodi. Pan Hejnic, který jako redaktor i bývalý administrator Podvysokých ukázal tolik talentu ve veřejné správě, také by nepohrdl nějakou třeba sebe skromnější službičkou.

První absolventi zdejší obchodní školy darovali 100 zl. ve prospěch „Ú. M. Š.“, 10 zl. Národnímu podniku a 10 zl. českému gymnasiu v Místku.

Slavné obci sokolské k povšimnutí. V Králově Hradci, kde se vzal, tu se vzal, octl se A. I. Hajn. Člověk ten nadává si novinář, ačkoli sbírá jen veřejné patoky a klepy. Šermuje pořád hesly: volnost, rovnost, bratrství, občanská svoboda, ale každý samostatný, volný a svobodný projev panýřuje a kde může dle svého mínění někoho mizerácky denuncyrovat, tam to ten pokrokař „volnosti a svobody“ milerád učiní. V čísle 2. „Svobody lidu“ ze dne 11. června nelíbí se mu, že velké manifestace křesťansko-sociální na Královéhradecku, v Dobrušce účastnili se též tamní Sokolové, a že — jak referát náš praví, pan náčelník řekl, „že je starý, upřímný Sokol, ale že mu dala matka katolické vychování a víru a těch že se nikdy nespustí, i když Sokolem zůstane“. Redaktoru Hajnovi se tedy nelíbí katolická víra a vychování, pranýřuje proto dobrušského náčelníka — aby obec sokolská jej popravila. Bohudíky jsou ještě lidé v Čechách, kteří dbají na důslednost svého charakteru a nedají se mistrovati ani novinářem Aloisem Hajnem. Redaktor Alois Hajn je červený internacionál, drf a židovskými ajvajáký, protože mu platí inseráty — nu — a hájí proto s Adlery, Bernery atd. potomky Husů a Žižků: Ippený, Guthy, Fränkly, Bergrý, Munky atd. Práci čeští! Pravda na kolo!

Za inspektora pro chov dobytka zvolen byl v českém odboru zemědělské rady p. Vác. Lauschemann, c. k. okresní zvěrolékař v Mnichově Hradišti. V hospodářských kruzích panují dosti různé mínění o tomto opatření. Zkušený praktičtí hospodáři myslí, že s experimentováním při chovu dobytka musí se přestat, nemá-li český dobytek býti v málo letech degenerován. Mnozí myslí, že jest škoda, že výtěčný dobytek opočenský, chebský, kravařský a pincgavský, ba i bavorský se odstraňuje a smáhem nahrazuje se simenským. Professor Antoš Dokoupil na-

paal nedávno vážná slova o rychlé degeneraci dobytka simenického. Tento ve své štyrcané vlasti vyniká sice výbornými vlastnostmi, ale tamní rolníci chtějíce vyhovět poptávce po býčcích a jalovických snášejí se docílit, aby krávy hned po teletě staly se opět březími. Tím se vysilují ony i jejich potomstvo. K nám se vozí i špatní býci simenští a jejich potomci distokrevali i kříženci ponechávají se k chovu šmahem; místní neb okresní protekce licentuje často všelijaké mrzáky a tak stačí 6-8 let, aby dobytek v celé vesnici se degeneroval. Na Hradecku nedostanou dvory, které se zabývají mlékařstvím, pomalu dobré dojnice. Jalových krav a neschopných byků jest pořád více a tak se správce a rolníci musí ohlížet po dobytku až na Chrudimsku, Vysokomýtsku a Litomyšlsku. Tito praktičtí hospodáři - mlékaři neradi kupují dobytek simenický, protože při degenerování ubývá jeho dojevnosti i plodnosti. Tito praktičtí hospodáři litují, že se v severovýchodních Čechách nezavádí též velmi osvědčený dobytek kravařský. Dobrý kravařský býk je rozhodně lepší než prostřední simenický. Bernského býka je také škoda. Zkrátka a dobře stísnosti, že se u nás zanedbává racionální chov dobytka dle místních potřeb, je dost a dost. Inspektor pro zvelebení chovu dobytka měl by tedy práce nazbyt. Avšak, šatane-li při licentování byků posavadní šlendrián, bude-li se všecko strkat do jedné uniformy, nebude-li se hledět k zvláštním místním potřebám, nepomohou ani „inspektoráty zvířectva“, zemědělské enkety a výstavky, poněvadž i tyto uchváceny jsou ponejvíce „simenskou horečkou“. Odměny dostávají na Běh ví odkud skoupený dobytek různými koteráci a handlovní židé a na chovatele dobytka, vlastní hospodáře - maloroľnsky, nedostane se pak ničeho. Takovou praxi se „chov zvířectva“ ovšem nezvelebí. O chovu dobytka by mělo připadnouti hlavní slovo rolníkům, v chovu dobytka zkušeným a znalým, a ne theorikům, inspektorům, profesorům, direktorům, anebo dokonce nezalcům praktického chovu dobytka: advokátům, inženýrům, sekretářům atd. Tu bývá vždy moc řeči a experimentů a málo výsledků. Nedávno se zabývala zvelebením chovu dobytka česká zemědělská rada. Člen výboru p. poslanec Jan Jaroš referoval pak o návrzích na opravu zákona o licentování byků. Nynější zákon o licentování plemenných byků v mnohém směru nedostačuje. Zákon nařídil sice, že pouze byků licentovaných může používat se ku plemenitbě, nepostaral se však o to, aby byků takových byl dostatek. Dále nezavedl zákon, vedení přípustných rejstříků, které jedině umožňují kontrolu nad správným jeho prováděním. Trestní pravomoc obcí při provádění zákona toho rovněž se neosvědčuje. Referent navrhuje novou osnovu zákona o držení a licentování byků. Dle osnovy této má každá obec s počtem nejméně 80 krav býti povinna držeti jednoho licentovaného býka a na každých dalších 100 krav vždy dalšího býka. (V Německu drží jednoho býka na 40 krav). Na základě zákona může zemský výbor ustanovit pro určité okresy jistě plemeno skotu pro tamní poměry a hodící. Držitel byků musí vésti přípustné rejstříky. K licenční komisi přináší kromě členů v dosavadním zákoně uvedených též okresní svěřeláky a poradní hlase. Dozor a trestní pravomoc nad prováděním zákona toho ponechává se obcím, avšak sesiluje se dozor okresů nad vykonáváním této funkce ze strany obcí. Člen výboru p. Jindř. Mašálka vyslovuje se proti principu, aby ukládáno bylo za povinnost obcím pečovat o opatření byků plemenných. Člen výboru p. dr. Grus vyslovuje se rovněž proti závaznosti chovat byky plemenné a postrádá v osnově zákona dostatečných předpisů v příčině jeho provádění, zejména v příčině trestní pravomoci při provádění tohoto zákona. Člen výboru p. Frant. Pánek uznává potřebu toho, by býci obcemi byli opatřováni, neboť cestou soukromé pomoci zvelebení skotu se nedocílí tou měrou jako společnou pomocí. Člen výboru p. Antonín Štěpánek neuznává za vhodné zaváděti povinné opatřování byků, neboť dobytek nechová se vždy k plemenitbě, nýbrž i pro šír. Člen výboru pan Josef Novotný hájí potřebu změny zákona o licentování byků a připomíná se za urychlení této reformy. Místopředseda českého odboru p. Fr. Niklfeld a člen výboru p. Fr. König připomínají se vzhledem k zjevným nedostatkům dosavadního zákona za neukutečnění nové osnovy zákona o licentování byků. Na to přijata osnova většinou hlasů za základ debaty speciální. Speciální debaty o jednotlivých paragrafech osnovy účastnili se, pak pp. Fr. König, Ant. Štěpánek, Jos. Novotný, V. A. Fišer, dr. Jos. Grus, Jos. Srb a Jind. Doležal, načež projednány a schváleny s pozměňovacími návrhy pp. Fr. Königa, V. A. Fišery a J. Srba §§ 1.-7. navržené osnovy. Projednání dalších částí osnovy zůstaveno schůzi příští.

Ústřední Matiči Školové dostalo se těchto dnů některých cenných darů; tak věnovala: Městská spořitelna pražská a p. Albrecht Chvála sděrová poprsí Palackého; poprsí jsou na prodej a naskytuje se spolkům a majitelům místností veřejných vhodná příležitost opatřit si levně významnou a vkusnou ozdobu svých místností. Pan Emil Šulc, akad. malíř v Karlíně věnoval akvostný portrét Palackého. V měsíci červnu pokladna matiční přijala 9260.84 zl. a vydala 26.235.75 zl.; jeví se tedy schodek 16.975.41 zl. Za první pololetí r. 1898 učinil příjem 87.657.10 zl., vydání 137.217.22 zl., tedy schodek 49.560.12 zl. Aby nebezpečí z toho hrozící bylo zažehnáno, byl výbor U. M. Š. nucen provéstí rozsáhlé finanční operace, a vzánsí ke všemu lidu českému důtklivou prosbu, aby nezapomínal, že za nynějších poměrů nikdo jiný než sám národ náš musí starati se o školy pro české děti v místech smíšených, a že tisíce českých dětí propadnou duševní smrti, neposkytují-li se Matiči dostatek prostředků nejen na stizování, ale na udržování škol.

Poslanec Doležal upadl dle „Radikálních Listů“ do nemilosti strany mladočeské, protože lomniční radikálové podepsali realističko-pokrobořské státoprávní prohlášení. Poslaneční kollegové prý to hospodskému Doležalovi vytýkali takto: „Vy chcete dráhu a Vaši občané takto se chovají k nejzasloužilejším mužům strany. To nedatane nic“. Posl. J. Doležal p. šel prý také k ministru Kaiserovi, který prý se k

němu obrátil sady. V Lomnici prý tautu povídání Doležalovu nevěřil, ale chtějí, prý mu přece postaviti pomník. Prosám študýrní, čím se pan Doležal proslavil, jaké má zásluhy, a pro které vlastnosti své dopustění Božího byl zvolen za poslance. Prosámšné tomu ještě na kloub nepřišli.

O zímních hospodářských školách jednalo se ve schůzi kuratorů a ředitelův zímních hosp. škol v Čechách dne 29. června v Praze. Pan poslanec Mdr. Dvořák šáá především vhodné a přiměřené budovy, skutečné pole a ovocnou školku, dále aby školy tyto vyráběny byly zemí a slušné učitelů hospodářských aby bylo náležitě upraveno.

Praper 43. pěstího pluku, který od doby prohlášení stanného práva mškal v Praze, vrátil se v pondělí v poledne do Hradce Králové.

Veřejná zkušebna žáků hudební školy Jana N. Wünsche odbývala se dne 13. července 1898 v místnostech městské dvorany.

Primice. P. Raimund Al. Veverka, člen řádu Piaristů a učitel, bude dne 17. července t. r. v Praze na kněze vysvěcen a první obět má sv. konati se bude dne 24. července v chrámu Páně sv. Václava v Cibuzi.

Svčeni helvetského hřbitova v Hliněmku. Na základě informac, mhu sdělití o svčeni helvetského hřbitova v Hliněmku, o němž se tolik na východě českém mluví a píše, toto: Katolický hřbitov hlinecký byl obcí před několika lety rozřízen a do obecní správy převzat. Při něm jistě nepatrná část, — vždyť jest tu jen několik evangelíků a ti bývali pochováni z pravidla v Ranné — určena pro evangelíky, jiná pro židy. Židé ovšem toho dobrodini rovněž neuznávají a pochovávají se v Dřevíkově. Požádání měšťanostou hlineckou přišli na svět sv. apoštolů Petra a Pavla, dne 29. června helvetský farář z Ranné p. Šádek a luteránský farář z Krucemburka, aby vysvětili vykázanou jim část hřbitova. — Proti tomu nikdo ničeho nenamítal, ani místní duchovní správa. Proto není pravda, co tvrdí radikální „Samostatnost“, že to pobouřilo nesmírně katolické kněze a oddané jejich ovce a že se neostýchali na ně působiti i na samého starostu města a pěkvecký sbor, aby se slavnosti neúčastnili, v čemž prý se jim ovšem nevyhovělo, — naopak pravda jest, že zdejší farář řekl p. starostovi, jen ať s Pánem Bohem odevzdá evangelíkům vykázanou jim část, ať však se nestará o to, po čem mu nic není, neštev a neshání katolíky pomocí strážníků a plakátů, aby vítali helvetské faráře. Duchovní správa jen pronesla přání před p. starostou i panem předsedou pěkveckého spolku, že nebudou pěkveky, když i na dále platiti budou o Hliněmku známá slova: „Váči katolíkům hodně hulvátsky a váči židům a helvetům pěkně patolísalsky.“ — Též náhleda byli všechny spolkové hlíněští a proto proseb p. starostových nedbali a také nikam nešli, ačkoli na ně duchovní nikterak nepůsobili. Pan starosta plakátů nezavěsíl, strážníci utmáceně špatně placeni, brzo na to dali výpověď a stávkovali. Toliko pp. učitelé šli, aby předzpřezovali, jak byli již dávno sblížili. Nešel tudíž pěkvecký spolek jako spolek, nýbrž někteří jeho členové jako osoby soukromé. Ze by sem přišlo poděkování od p. Szalatnaye a to německé, není pravda. Také není pravda, že „evangelischer Bund“ slavnost tu zaplatil. Ani město neplatilo hudby, nýbrž dva neb tři občané to sehnali a co se nedostávalo, zapravili prý ze svého. Pan farář Šádek ovšem tu a tam uráše, ale on jinak neumí a doufám, že po těch úsudcích, které snad již slyšel o svém „svčeni“ podruhé mluvíti bude ve Hliněmku trochu opatrněji, ať snad tak brzo zase sem nepřijde. Pan lutheránský kazatel a farář z Krucemburka mluvil k srdci jak se na hřbitově sluší a patří — a neuráše! Tolik na různé dotazy. Na Husův pomník se neobrálo prý nic, neboť sebrané dalo prý se muzikantům. Ze by pračnou skončila slavnost, to také naprosto nelze tvrditi, nýbrž tolik jest jisto, že oni páni rádní, kteří se pro slavnost nejvíce namáhali a potili, nešťastnou náhodou byli od sociálních demokratů zbiti a proto nešli raději tak brzo domů. Ze z těch zpěvů některý za celý rok do kostela s katolickou mládeží nejde, také není naprostá, ať částečná pravda.

„Z Černé knihy“ redaktora Hejnice v Kutné Hoře doví se zasvěcenec o příčině hněvu a nenávisti proti Novodvorskému lékaři p. dr. Zabokrtskému. Čtu na řádcích i mezi nimi a poznávám, že když jednalo se o obsazení lékařského obvodního místa v Nových Dvóřích, byl mezi kandidáty také pan dr. Havlíček, bratr okresního lékaře kutnohorského dra. Havlíčka, zetě slovatného starosty p. Jana Macháčka, a snoubence jeho dcery. A tak? Tedy: ženich, bratr, tchán. Inu, svůj k svému! Není tedy divu, že i pan Hejnic, jenž dobře ví, co pro něho pan Macháček znamená, proti novodvorskému lékaři ve svém plátku spadeno má. Jsme tedy dru. Zabokrtskému tou radou, aby tyto tři věci učinil, choel „Vodysockých Listech“ zaskvěti se jako „slovatný“ lékař, totiž: 1.) Ať proti panu Pacákovi a Heroldovi ani slovíčka více nemá. 2.) Ať kandidatu za pátou kurii, jejíž budoucně na Kutnohorskou postaví klub mladočeský, v osobě redaktora Hejnice, hlas svůj dá, ať 3.) stane se co nejdříve aspoň švagrem některého velmožného pána. Pak ale také hned přijme ho celá svobododomyslná „strana“ na milost a dost možná, že slovatný jeden národní poslanec vymůže mu ve Vidni i nějaké řády a nebo aspoň pochvalné uznání.

Schůze učitelská ve Dvoře Králové. Dne 9. července konala Budeč jaroměřská valnou schůzi ve Dvoře Králové. Po zahájení schůze předsedou p. Füstrem, učitelem v Josefově, měl mladistvý p. podučitel Karel Růžička přednášku: „Vzpomínka na Františka Palackého a mistra Jana Husa.“ Řečnické připomenul krátce zásluhy, které si Palacký a Hus získali o národ náš a čím oběma hlas svůj dá, ať 3.) stane se co nejdříve aspoň švagrem některého velmožného pána. Pak ale také hned přijme ho celá svobododomyslná „strana“ na milost a dost možná, že slovatný jeden národní poslanec vymůže mu ve Vidni i nějaké řády a nebo aspoň pochvalné uznání.

destatečně honorovány; mnohý učitel nucen jest samostatně se částe způsobem stav jeho urážejícím. Na konec přednášky vyslovil politování, že někteří z jeho kolegů vlastní tábor opouštějí a přidružují se táboru nepřátelského. Dále byla na programu správa pp. poslanců MUDra J. Moravce a K. Jaroše o činnosti učitelstva v posledním zasedání pokud se školy a učitelstva týče. Poněvadž posl. p. Jaroš do schůze se nedostavil, ujal se slova dr. Moravec a nejprve pochválil p. uč. K. Růžičku, jehož řeč nasval výtečnou. Po takové řeči rád prý se chápe slova a přeje si, aby všichni učitelé prochnuti byli takovým duchem jako jest uč. K. Růžička. Projevil souhlas s p. Růžičkou i ve příčině i hmotného postavení učitelstva, dokládaje, že učitelstvo jenom tenkrát školu svému může dostáti, bude-li náležitě zabezpečeno hmotné jeho postavení. Ze samitanta byla petice stran zlepšení hmotného postavení učitelstva omlouvá tím, že sám nezasedá ve školské komisi. On prý učitelstvu co nejvíce jest nakloněn a většina klubu k němuž náleží, učitelstvu přeje. Dále vykládal, jak by asi o učitelstvo postaráno býti mělo, ale sdali všeho toho dosáhnou, jak p. doktor maloval, sám vyslovil o tom pochybnost. Ujišťoval, že bude pro učitelstvo prcovati, a kde bude moci ve prospěch jeho působiti. Hlavní příčinou bylo, že nebylo požadavkům učitelstva vyhověno, jsou neblahé finance zemské, t. j. že země jest zadlužená, jak by o tom správu podati mohl posl. Jaroš a vůbec poslanci lidové, kteří říkají: „Učitelům se vede sle, ale nám (rolníkům a šumnostníkům) hře.“ Dále evádí vinu na velkostatkářstvo, které bojí se každého svržení daní. A právě v době, kdy ajednocennosti jest nejvíce třeba, přišel prý hr. Schönborn s novým spátelčnickým návrhem školským, k jehož uskutečnění nikdy nedojde, neboť většina poslanců si přeje školu svobodnou, samosprávnou. Pan učitel Al. Růžička rozebíraje řeč dr. Moravce, tázal se, proč se čeští poslanci vzdávají když se jednati mělo o petici učitelstva. K té otázce p. Moravec neodpověděl. Dále se dotazoval p. Al. Růžička, proč nebyl ve sněmu projednán aspoň disciplinární řád, aby dostalo se učitelstvu aspoň takových práv, jakých požívá každý 24letý nádeunek. Pan Čermán, učitel ze Semonice, připomenul k dotazu p. Růžičkovu, že nechce poslance podezřívati; ale myslí, že poslanci si ani nepřejí, aby těch práv učitelstva se dostalo. Poslanci prý vědí, že učitelstvo má veliký vliv při volbách a že by mnohý poslanec přišel o svůj mandát působením učitelstva! K tomu pravil MUDr. Moravec, aby Budeč jaroměřská podala ve příčině disciplinárního řádu novou petici na sněm, a on že se o to starati bude, aby aspoň tento požadavek učitelstva byl splněn. Uznává, že učitelstvo jest příliš sevrženo Thunovskými ordoanencem a mnohý inspektor je byrokrat a c. k. hejtman pronásleduje mnoho učitele, jenž koná vlasteneckou povinnost. Oba mají prý hned po ruce prostředky, aby učitele udržeti mohli v patřičných mezích. Přitomny c. k. inspektor V. Murávek vysvětluje, jak mnohdy mrská udání na učitelstvo přicházejí. Kdyby on sám, jak p. poslanec dr. Moravec podotýká, byl inspektorem — byrokratem, leckterý učitel byl by disciplinárně potrestán pro malichernost. On prý malicherností a aonymních dopisů si nevšímá, ale když přijde úřední udání, pak že se musí konati úřední povinnost. Dr. Moravec připomíná, že slova o inspektorech-byrokratech pronesená netýkají se p. insp. Morávka. Kdyby něčeho podobného proti učitelstvu se dopustil, řekl by mu to, protože jsou spola dobrými přáteli. Na konec dr. Moravec ujišťoval opět shromážděné učitelstvo, že má nejlepší vůli působiti k tomu, aby se poměry učitelstva zlepšily. K tomu ozval se hlas z učitelstva: „Jen vůli, ale žádný skutek!“ K tomu připojujeme: Ano, žádný skutek a jen bombastické fráze a plané sliby. Dr. Moravec hájil se také, že není dosti politicky činným a pravil, že má k tomu své důvody, neboť s nynější politikou klubu poslaneckého nesouhlasí. Kdyby prý proti klubu mluvil, musil by prý s klubu vystoupit. Protože je dosud členem klubu, proto mlčí. Tato jeho slova nerovnávali se s pravdou. Když dr. Moravec v dubnu minulého roku řečnil v Hradci Králové ve schůzi sociálních demokratů tak, aby došel u nich souhlasu a obliby, vysyaly ho „Nár. Listy“, aby vystoupil z poslaneckého klubu. „Nár. Listy“ napaly o něm v č. 114. ze dne 24. dubna 1897 mezi jiným toto: „Dr. Moravec, aby sociální demokraty získal, prohlásil, že dávno již zamýšlel vystoupiti z poslaneckého klubu mladočeského, a jehož vedením věci české nesouhlasí a za škodlivý uznává národním prospěchům. Nesouhlasí také s tím, že dr. Kramář převzal hodnost 2. místopředsedy v parlamentě. Dr. Moravec prohlásil, že a požadavky soc. demokratů souhlasí a a programem jich v té schůzi se stotožňoval. Sociální demokraté výklady dr. Moravce provázeli souhlasem. — V mladočeském táboře povstala proti němu bouře a následkem tohoto řečnění a projeje bývalého majetku „Sokola“ něm. židovi J. Schützovi pozbyl půdy i na Jaroměřsku. Nyní hledí si zase navnaditi lieboceum a marnými sliby mladší učitelstvo, jako to činil v Hradci se sociálními demokraty a v Jaroměři s rad. pokrokaři. Proslaví učitelé uvažují, že poslanec, jenž zřiká se klubu poslanců a k němu se počítá jen na oko, aby nemusil vsáti se mandátu, nemá učitelstvu nic vymoci, protože v klubu poslanci nedojde podpory. „Sokol“, pokrokaři, dělnictvo, voličové projeví dr. Moravcovi nedůvěru a bývalí jeho političtí přátelé a spojenci napasli o něm před dvěma měsíci mezi jiným toto: „Dr. Moravec řídí se na schůzích náladou posluchačstva a podle jeho gusta je buď ra-

děním neb oportunistem; vyhláší v domě, aby se k němu všem. Pozorovali jsme to také na loučce dubové schůzi v Hradci Králové. Od té neděle k němu rostla. Při poslední schůzi v Jagoměřích sáhl si na pokrokáře, ale strana tak zásadně obětavá a neobrozená nemůže do svých řad přijímat občany, kteří nemají dosti statečnosti a důslednosti, aby západ hájili naproti každému. Dělnictvo bez rozdílu převládá i přímo ho nenávidí, starostou „Sokola“ byl jen k vůli reprezentaci na venek, oproti německým židům oavědčuje nerozhodnost atd.“ Tato ukážka postací i učitelstvu soudnému, že dr. Moravec je se svojí politikou u konce a že nemá dále otálet a vystoupěním z klubu poslaneckého a vzdáním se mandátu svého. Řekl dne 9. dubna ve schůzi Budče jaroměřské, aby se zalbil mladšímu učitelstvu, které při volbách agituje. Dočkáme se snad ještě té chvíle, že i tato učitelstvo vystoupí proti dr. Moravci tak, jako proti němu vystoupili a sřekli se ho pokrokáři. Má prý už postavený dvoupatrový pomník na náměstí Zábavové ve Dvoře Králové a s tím nechce se spokojit.

Referát o manifestaci schůzi učitelstva okresu královéhradeckého na Střelnici nelíbí se „Svobodě lidu“. Jeou prý, pokud se týče redaktora Svobody lidu, tak úctám spůsobem překroucený, že nelze zde mluvit než o žurnalistické ničemnosti pp. referátu obou těchto ctihodných žurnálů „Ratibora a Obnovy“ jímž účel, totiž zrostení nepohodlné a nenáhlé jim osoby, světlí prostředky. — Na tyto injurie odpovídám: Já František Stábl, redaktor „Obnovy“, nebyl jsem přítomen schůzi učitelstva na Střelnici. Jelikož jsem byl churav, nepal jsem správy. Zpravodaj však trvá na pravdivosti svého referátu. Já k celému referátu, který se mi dostal ke čtení teprve v revui, ničeho nepřidávám, naopak k vůli účelům místa škrti jsem větší část referátu. Panu Hajnovi tedy odpovídám: „Není mi nemilý, ani nepohodlný, poněvadž klukovské a chlapecké jeho zvaní valného povážlivosti nezahnuje. Přihlásil-li se pan Hajn k slovu ve schůzi učitelstva, kamš nebyl sván a kde neměl co mluvit, — a pak-li nevyhýbnut přece se odvážil mluvit, tedy zde ukázal redaktor Hajn veliký nedostatek vzdělání a společenské slušnosti a obvyklou pokrokářskou drzost, která se ope i tam, kde není vítána. Se strany panů učitelů bylo mi řečeno, že chtěl redaktorovi Hajnovi z jeho extempore dáti pamětní lekci, ale nechali toho, protože redaktor „Svobody lidu“ jim konečně nestál za to. Redaktor Hajn namáhá se proto zcela zbytečně ujišťováním, že by se poděkoval za čast býti také mým neb jiných panů zástupcem. Já vůbec s redaktorem Aloisem Hajnem nemluví, a proto nemůže býti redaktor Alois Hajn také mým mluvčím. Musil bych také býti obdivováným kretinem, abych za sebe nechal mluvit „svobodomyšlné-pokrokářsko-socialisticko-anarchisticko-nihilisticko-nejzabobosko-svobodomyšlné zabedněného redaktora Aloise Hajna, který uveřejňuje jen pražské alivky a mimo to patoky z celých severovýchodních Čech. Kloudné myšlenky vlastní ještě nenapsal; nafukuje se po způsobu jistého druhu šab zcela zbytečně a mezi novináře se počítá asi menším právem než krejčovský tovaryš. Ten dovede aspoň lépe a účelněji stříhati. Hajn dovede jen sluhé lidi trhat. Krejčovský tovaryš by psal jistě slušnější a lepší články než redaktor Svobody lidu. — Fr. Stábl, redaktor „Obnovy“.

Podvysocký náraz! V posledním čísle se dne 9. července t. r. stal se slavný redakci „Podvysockých listů“ veliánky malheur — zapomněl „Obnovu“ vydat, nač má přece vrchnostenský patent! Nic se nesmátí, poněvadž, kdo čte tento proslulý výrok české žurnalistiky, ví, že nadávání a špinění osob je hlavní pákou „Podvysockých“. Co se to jen stalo panu Hejnicovi, že zapomněl na svou „ovědčenou“ špinárnu? Jen v jedné věci nesměnil se pan Hejnic ani v posledním čísle svého orgánu, — v lezení na bíše před pány. Není to však tenkrát dr. Pacák ani starosta Macháček, před nimž pan redaktor své koucky „na bíše“ provádí, ale je to dvojčetihodný pan pastor Szalatnay, jemuž Hejnicova lokálka spívá chvalospěvy. Na dobře, aspoň čtenáři vědí, že je pan Hejnic „pobožnej“ a že má před hlasateli slova Božího náležitý respekt! Máme skromný dotaz: Před kým, pane redaktore, v nejbližším čísle padnete — na bícho? Ach, jste Vy chlapík! Ve všem za aluhujete výborně, jen že byste měl pracovat více hlavou než — břichem.

Trapista Naxera. V těchto dnech putoval se po farách i domech okresu Zamberkého smělý, ba až dotěrný muž v dalmatinském obleku na hlavě s modrou čapkou a vydával se za kněze řádu trapistů. Je to prohnatý a dávno známý „cestovatel“ talak Naxera, rodilý z Rychnova n. K., jenž svého času se přestrojil i do šatů Araba, jindy zas hrál úlohu čistokrevného Turka a balamutů lidí. Je snadno k poznání i v přestrojení: má černý plavovous, dlouhé černé vlasy, jeho tvář má výraz fanatika nějakého. Tímto varujeme před „trappistou“ a odporúčujeme ho přízni panů a pelfm, aby ho vzali do klece a naučili ho spívat nějakou jinou, než spívá po vesnicích jako trappista!

Zhoubný požár v Kutné Hoře. V noci na pondělek (dne 11. t. m.) k ránu byli obyvatelé kutnohorski v Husově třídě proti hospodářské záložně se spánku vyburcováni děnou správou, že čtyry domy jsou v plamenu. A bylo tomu tak. Požár vypukl u usenáté Došce, zachvátil dům Štemberkův, Mířavských a Tureckých. Jak se stalo, že tak pozdě byl oheň spozorován, jest dosud nejisto. Lid však shromážděný sle lál na hlášené vypravuje, že jeden byl opilý a druhý se vůbec nebyl na svém místě v čas. Tomu zdá se navědčovati jednak příliš pozdní výstražné známení, jež hlášení učinil; jednak spletené zvonení — zvonení prý bylo na veliký i malý svon

(Jehož se právě jen když se místem Hoff), tak se ani hnutí nemohli se v tom směřu hned vysnati, až k jejich cti podotknouti sluší, že se opravdu a dobře činili, jakmile na místo dorazili. Velikou chválu vzdávali lidé svláště hasičům Bylanským, kteří byli téměř první na místě a vydatně podporovali své soudruhy kutnohorské. Vojsko dostavilo se též, učinilo kordon a sčítanilo se zachraňovačské prací, kterým se na konec podařilo zhoubný požár zhasiti. O původě požáru kolují různé domněnky; pravdě nejpodobnější se zdá, že oheň způsoben byl neopatrností.

Politický přehled.

Katolický střed vzorem. „Nové tirolské Hlasy“ přináší z pera dr. Kathreina článku, v němž tento politik vybízí autonomní strany parlamentární většiny v Rakousku, aby se těsněji než li dosud spojily. Dr. Kathrein ukazuje na volební výsledky katolického středu v Německu, a praví, že tento si mají vzít všechny konservativní strany v Rakousku za vzor. Již roku 1873 byl zde podobný útvar — strana práva, v které zasedali Jihošlované, moravští Češi a konservativní Němci. Tato ve spojení s Poláky a Čechy docílila mnohých výsledků. Katolický střed musí soustředovati v sobě ovšem všechny národy v Rakousku. Rakouský střed bude mít ovšem jinou taktiku, nežli střed v Německu, který musí bojovati proti dvěma frontám. Zcela jinak u nás. V Rakousku tvoříme katolici velkou většinu. Císařský dům je katolický, císař je záštitou náboženství, vláda po přemožení liberální éry jest katolickým celkem nakloněna, příslší katolíci zasedají ve vládě anebo dokonce stojí, jaký teč, v její čele. Katolíci v Rakousku nemusí tedy bojovati proti dvěma frontám, katolíci, bohužel až na levé své křídlo, křesťanské sociály (antisemity) patří k pevně seskupené většině. Úmluva, na které spočívá většina, nestojí z dneška na zřetel. Nespočívá na náhodě a libovolné přitažlivosti. Spočívá na trvalém základě společných a trvalých zájmů politických a správních, na základě samosprávy země a rovnoprávnosti všech rakouských národů. Souhlas ohledně těchto životních otázek jest pevným svazkem, který opět sjednocovati musí, byt by v jednotlivých otázkách nastalo sebe větší rozcházení se. Jest třeba větší jednoty, moudrosti a kázně strany, aby také rozk. ly vůbec vzniknouti se nenechávali, ale kde je většině nastanou difference, aby takové v lůně většiny vyrovnány byly, zejména v tak zvaných otázkách národních, které velmi často jsou otázkou strany pod národním pláštěm. Ve většině jsou zastoupeny všechny národnosti, a kdeže se má shody spíše docílit než na půdě společných politických a namnoze i náboženských zásad? Ano, nejsnadnějším rozluštěním zamotaného klubka našich neblahých jazykových otázek bylo by utvoření rakouské strany práva, jak nám na mysli tane. Nejzoubnější cesta však jest čistě roztržení dle plemen, bez ohledu na zásady, připojení se (kat. Němců) k německé levici k přehlasování vlastních spojenců na pravici. Že tato cesta není ta pravá, soudí dnes každý soudnější konservativní Němec. Uvážíme-li naučení, které plynou pro nás z úspěchu katolického středu v Německu, zasadíme se o uskutečnění podobné organizace u nás v Rakousku. — „Politik“ dodává k úvaze dr. Kathreina: Projekt přetvoření většiny ve všerakouskou stranu práva jistě není utopický, ano my se domníváme, že se stane cílem přirozeně nutného rozvoje, jakmile se podaří odstraniti konečné posavadní difference, které většinou z vnitř (odjinud) do většiny se vnáší, a jádra programových její požadavků se nedotýkají. Pak více organické spojení nastane samo sebou, protože program autonomní většiny není ve skutečnosti vyčerpán několikerym blasováním, ale ve skutečnosti spočívá v uskutečnění oněch základních zásad, které ve společném adresním návrhu nesmazatelně jsou na jisto postaveny.

Arlekín František Ferdinand se dle „N. Wr. Tagblattu“ již v nejbližší době zasnoubí se s nejstarší dcerou vévody Cumberlandského (následníka hanoveránského) princeznou Marií Ludovikou Viktorií. Princezna 18letá stane se katolíčkou. Jest vlastní sestřenicí ruského cara Mikuláše II. a prince Yorkského (příštího anglického krále); následník anglický a dánský a král řecký jsou její strýci.

Dvorní slavnosti za příčinou pamennického jubilea císařova započnou ve středu dne 30. listopadu a potrvají až do večera do 4. prosince. Prvního dne bude „Te Deum“ v domě svatoštěpánském, k němuž pozvaní dostaví se v nevidaném lesku. Dne 1. prosince budou dvě velké vojenské hostiny, císařská hostina rodinná a slavnostní představení ve dvorní opeře. Dne 2. prosince dopoledne bude v Mariateraziánské dvoraně císařského hradu velké holdování, jehož se sčastní 28 knížecích osobností, mezi nimiž i německí císařští manželé. Některý ze slavnostních dnů, snad 4. prosince, bude arcikníže František Ferdinand dávat na Belvederu slavnostní hostinu a den před tím má býti u arciknížete Otty v Lužáneckém paláci slavnostní večer.

Konference stran levice ve Vídni konala se od neděle do úterka. Prostřednictvím

berlínského časopisu „Post“ byl německým obstrukčním opozičním pohroženo zrušením ústa vy a šem 14., pakli nepřijdou k rozumu. Proto se Němci radili nejen o otázce, mají li se účastniti nezávazných porad s hrabětem Thunem, ale též o obsahu jazykového zákona, který na rozkaz předsedy ministerstva vypracovali vyšší úředníci z Čech, z ministerstva vnitra a práv. Němci prohlásili vládní osnovu Thunovu za nepřijatelnou, usnuli se nesúčastniti se nezávazných konferencí u hraběte Thuna, ale výslovně podotýkají, že tím nepovažují další vyjednávání za trvale přerušené, naopak „N. freie Presse“ výslovně přiznává, že Němci účastní se v srpnu na říšské radě jednání o jazykové otázce, pakli vláda předloží pro ně výhodnější jazykový zákon, nežli jest nynější vládní osnova, která jest známa též důvěrníkům poslanců českých, české a německé šlechty a důvěrníkům stran levice. Němci se tedy bojí přivoditi trvalé a náhlé rozhodnutí a čekají vládu Chlumckého. Pozoruhodno jest, že dr. Funke z Litoměřic a Prade z Liberce, hledíc k rozvážnému smýšlení v krajích uzavřených, kde teď na rozkaz purkmistrovských úřadů majitelé domů vypovídají nájemníky, kteří posílají děti do českých škol, vídeňských konferencí se nesúčastnili. Šťavnice proti Čechům budou trvatí dál, české menšiny jsou bez ochrany, poslanci a povolání činil se jich neujmou. Čechy mají býti rozděleny na pět jazykových pásem: 1. na oboujazyčnou Prahu, 2. 3. na území smíšené s většinou českou neb německou a 4. 5. na území české a německé. U každého politického úřadu a soudního má býti konceptní jeden úředník češtiny i němčiny úplně znalý, který u sborových instancí bude mít místo a hlas a bude žaloby neb stížnosti atd. tlumočiti dle potřeby do českého neb německého jazyka. Pronášení rozsudků neb rozhodnutí na základě překladů může býti někdy pro strany osudné, neboť jednotlivý tlumočník snadno se může dopustiti chyb. Jaká znalost českého jazyka pokládá se u úředníků německých za dostatečnou, známe z předetných smutných zkušeností, kdy německí konceptní úředníci měli kvalifikaci z češtiny a neznali český správně napsat a český bezvadně pronést ani jedinou větu. Příklady byly často přímo konfusní. Redaktor t. l. listu zná z vlastního tiskového procesu, že výpovědi českých svědků byly protokolovány nesprávně, následkem neznalosti a nedostatečného porozumění jazyku českému. Jak často stalo se již na základě nesprávných protokolů neb překladů chybné rozhodnutí, jak často byli svědci v nebezpečí býti odsouzeni pro křivé svědectví, protože jejich první výpověď byla od německých pisatelů mylně zanesena, což se teprve při hlavním neb appellačním líčení zjistilo. Punktace z r. 1890 při lepší politice nynějších našich poslanců mohly pro nás mnohem lépe dopadnouti než chystaný jazykový zákon nynější. A jaké politické a národní výhody mohli jsme mít k lepšimu! Nynější politické zmatky a utrpení českých menšin byly by odpadly. Ano, politické chyby mají se někdy hrozně a nenapravitelně.

Amerikáni utrpěli v pozemní bitvě u San Jaga obrovské ztráty. Nástupce Linarezu, generál Torral rozhodně odepřel vzdáti Američanům San Jago. Zdá se, že Španělům přišel vydatný spojenec — tropické lijáky, které 12. července zaplavily opevnění a zabily Američany s hradebních příkopů. Cesty jsou nesjízdné, doprava oblehacích děl skoro nemožná. Ve Washingtonu panují obavy, že mezi Američany může vypuknouti žlutá zimnice. Lehčí případy té nemoci u San Jaga se již udály.

Ve Francii působí senzaci zatčení pro padělání prý listin v procesu Zolové. Podplukovník Picquart a jeho advokát Leblois mají býti žalováni pro velzradu, protože prozradili listiny vztahující se na obranu země.

Zvěsti z východních Čech.

Z Chrastí. (Odpověď „Hlasům“). „Svobodomyšlné“ — vlastně židovsko-helvetické „Hlasy“ chrdimské uznaly za dobré v 19. čísle ze dne 9. července ujmouti se národních našich dobrodinců — totiž židů a uveřejniti článek na obranu jich — vlastně žida Heislera. Na první pohled patrné, že to psal žid. Bez „oznání“ to asi nepsal a „Hlasy“ zadarmo asi sotva rozohnily se k hájení židů a k reklamě židovského výrobku — „světoznámých“ prý papírových špiček a my dodáváme — „důmyslné patentovaných“. Celá odpověď není také nic jiného než reklama židovské špičkářny chraštěcké. — Chudák žid, on dá velkolepý dar, několik tuctů ani ne půlkrejarových špiček, a oni mu za to vyčtou, že to reklama! To se musí odrazit, ať to stojí co stojí, no, my musíme počítat, za ty peníze co dáme redaktorovi, musíme něco mít — chválu totiž naší špičkářny — reklamu Zpropadení křesťanů! — oni na to přijdou. Žid prý nechce reklamu, on prý chtěl přispěti k oslavě muže tak vzácného, který v žádném díle svém nehlásal antisemitismus. Otče Palacký, žid též chce oslavovati — a tvoji rodáci nechťají to uznati — a jak Tě oslavil — když jsi z nadvězdých výšin hleděl na karikaturu na židovských špičkách, která měla představovati Tebe — velikého Čecha, — ale když jsi se nepoznal, neboť není to žádná oslava velikých zásluh Tvých býti zahozena od vlasteneckého kuřáka a pošlapána býti v prachu země. Palacký, Tys prý nehlásal antisemitismus? Či jest vedle healo antisemitů nynějších „Svůj k svému“? dokazují dějiny a spisy Tvé,

že šidě smýšleli to někdy s národem českým upřímně? Odpoví sajisté, abychom posorovali časy přítomné a uvažovali, zda šidě zbohatli ze šidů a jaké je jejich smýšlení vlastenecké, zda drží s národem českým. Známý je u nás výrok jistého šida — „každý šid musí být Němcem“ — tot důkaz vašeho vlasteneckého ostatní výmluvy vaše neplatí a jsou směšné — známe vás. Židovský dopisovatel tvrdí v „obhajovací“ dopise svém, že židovský podnikatel zaměstnává 200 dělníků českých ve špičárně své — pochybujeme, jestli jich „akorat“ tolik. A jak brilantní je jejich plat při lehké práci! Prošim od 7—12 hodin se čtvrt hodinovou přestávkou a od 1—7 večer vydělají si 60 nejvíce 80 kr. a to na mnoze při práci akordové. Za práci téměř jedenácti hodinovou v továrně, která dle vlastního přiznání objednávkou není a to ani v měsících vyříditi, která šidy utkvěle honoruje, není žádná přiměřená odměna, tím se chlubit nemusíte. Dopisovatel židovský udává — co dříve se na panství platilo — proč neudává, co nyní se platí — jak víme, vydělá si dělník na velkostatku poměrně více, zvláště pracuje-li akordem — pracuje-li ku př. v řepě a ve žních vydělá si přes 1 zl. A pak co, vynášejí nyní hospodářství a co továrny? Dobrodincové chudého lidu! Vaše práce je prý velká, tot nejlépe dovědčtje to bídne vzeštění dělníků vašich, podívejte se za to na lidi, kteří pracují na zdravém vzduchu při práci hospodářské; tot nejlepší důkazem, která práce je zdravější. Co bude ve státi z dělníků vašich? to chytte umlčujete. A pak? Umírali lidé hladem v Chrásti, když tu šidě nebyli a když židák místo špiček dělal v Roubovicích „umělé“ hnojivo? Ostatními „vývody“ obrátí se nebudeme, milerádi však připomínáme, že nechtou židě listy katolické, za to židovským denním chlebem duševním jsou „Hlas“, „Přese“, „Tagblatt“ a jiné listy židovsko-německé, které téměř denně hanu na Čechy kydají. Konečně prohlášíme za lež a drzé tvrzení, že „Obnova“ hanobí a uráží náboženství židovské. Každý šid obdrží 100 zl. odměny, dokáže-li to, uvidíme. Ukazujeme pouze na nezachování náboženství židovského — zvláště 7. přikázání. „Hlasům“ pak radíme, by si svou „firmu“ hájením židů nešpinili — oblihy jim nezáskate. Významno také, že dopis uveřejněn v „Hlasích“, když židovi, který drze potupil nejduš. biskupa, na skroušenou prosbu k milosrdenství bylo odpuštěno. Když je židovi zle, to přileze — ale jak mu otrne — je drzý. Od vás budem se učit lásece křesťanské!

Z Křesetic. Křesetická historie prý spíše ka konci! Ó káž by byla! vzdychá zajisté nejvíce pán Hejnic a s ním oba, nyní již dobře známí dodavatelé z Křesetic, jak truckaligraf, tak i dodavatel maltových zpráv do „Pod. Listů“, aby profeseovi tajného tribunálu nedošel materiál, jakým tak rád nepohodlné sedláky, J. M. nejd. biskupa, katolické kněze a jiné občany, kteří si troufají mít trochu samostatnějších, mravnějších myšlenek, postříkává P. Hejnice známe až příliš dobře, ten si utržil na okrese již tolik blamáží, že nikomu ani nenapadne přikládati jeho vyřazeným, skomoleným zprávám důležitosti; že jsme poznali nového kandidáta budoucího křesetického představenství co Hejnicova příručce, to nás skutečně těší. Ano známe nyní své „Papenheimy“ — chytli se na lep — a těšíme se na pokračování, jak zpráv z Rostěje, tak té se sto osmi podpisy, i té se zasedání okresního zastupitelstva, kde polozapomenutý kandidát poslanectví pro svou vlastní ruku neviděl, jak p. Franc co veliký přítel venkovských obcí, měl při hlasování o žádosti Křesetické obce ruce v kapsách. Patrně se p. Novotnému z nedovolení p. Vlasákovi daného slova, aneb s těch mu podstrčených paragrafů v kterých neumí chodit, dělali mřítky před očima? Ano Vy p. Novotný, vy známý humanista — aspoň navrhovatelí podpor pro národní humanitní účely, vy jste měl nejlépe vědět, že tam, kde nastává humanita, tam že netřeba p. ragrafa. Tím méně Vám slušelo, že jste v žádosti obci Křesetické nerozpoznal humanitní účel Křesetické žádosti. V Křeseticích z 800 obyvatel žije 700 vydělkem prací rukou svých. Pro ty chudé lidi to Křesetice dělali a nikoli sedláci pro sebe! O ostatním až později, bude-li toho třeba. Nyní se vrátíme ku svým Papenheimům. Tomu mladšímu p. M. kandidátu budoucího představenství, radíme, aby nesedl — nemlil dobrým jezdcem, na plátněho koně tím méně na jankovitou rosinantu „Pod. Listů“, a chce-li mocné se „Sancho Panzou“ z „Podvysokých“ se předjíždět a může-li dle barvy koně volit, ať zvolí raději hnědou, „Vraný“ prý rád vyhazuje. Dále p. M. upozorňujeme, že ani špatná hra se dvakrát nedáří, a jestliže se mu svým percat podařilo někomu od „Mašínů“ odstrážiti, na pp. Vlasákovi a Jelínkovi se mu to nepodaří. Ti obdrželi na redaktora od kohosi z Prahy instrument, kterým bobpuť křik pana příručceho dovedou překonat. Druhému panu radíme, aby si přečetl nedělní číslo „Obnovy“ a nestačil-li jeho jemné duši daný pokyn, pak ať trochu opatrněji fouká do rybníka, aby si nepokalil trochu již pomohodnou reputaci, jak se tomu komu váží! Někteří občané z Křesetic od Mašínů.

Z Přelouče. Vzdělávací křesťansko-katolický sociální spolek Svornost v Přelouči koná 17. července 1898 po 4. hodině odpo. v místnosti spolkové měsíční schůzi členkou s tímto programem: 1. Zprávy spolkové. 2. O významu a moci tisku přednáší p. G. Toušil, redaktor z Prahy. Do schůze mají přístup od pánů členův uvedených hosté dámy i páni.

Z Kyšperka. Přísti dobyť trh Marketáky v Kyšperku, okresu Zambereckého odbyvateli se bude dne 18. července t. r. Před rokem dne 19. července 1897 na tento trh přiváženo bylo: Volů 82, býků 88, krav 332, jalovic 148, telat 44, koz 22, selat 65, koňů 12.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. července 1898. 1 hl. pšenice sl. 06:30 až 07:30, žito sl. 6:30 až 7:00, ječmena 4:30 až 5:00, oves sl. 3:20 až 3:70, proso sl. 0:00 až 0:00, vikev sl. 0:00 až 0:00, brách sl. 00:0 až 00:—, čočka sl. 00:0 až —:00, jáhly sl. 9:20 až — 9:40, hrup 09:00 až 23:—, bramborů sl. 1:80 až 2:20.

Jan Stoupa v Praze,

V áclavské náměstí číslo 32.

doporučuje

záclony krajkové bílé, záclony krajkové creme, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story) záclony látkové, záclony marokánské, záclony azminsterské, záclony žinilkové atd. v nejbohatším výběru v továrních cenách.

Ilustr. ceníky zdarma a franko.

359-4

Elegantní pokoj

bez nábytku o 2 oknech v I. poschodí, hodící se pro soubodného pána pronajme se hned v „ADALBERTINU.“

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180

v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové v Sychrově.

(Založeno 1853.)

rozešeno přes 200 oltářů.

Nejlepší doporučení

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

Vymařená stříbrnou medailí v Hradci Králové r. 1894.

Veleúctojnému duchovenstvu!

Dovolují si doporučiti svůj hojně zásobený sklad

kostelních paramentů

ve vlastní dílně pracovaných. Dále zhotovují gohické svícny, lampy, kalichy, monstrance, lucerny, rámece na kanonické tabulky a pod. přesně dle vzorů a slohu za ceny mírné. Staré předměty obnovují, postříbřují a poslacují v ohni velmi trvanlivě a levně.

Rádná doporučení, vyvážení a odevzdání, jakož i vzorky zasílám na úkásku franko.

Slavným spolkům a korporacím nabízím se ku zhotovení odsaků, památních penálek a t. d.

Karel Zavadil,

pasiv v Chrudimě 271

Akademie v Borromeu. Stříbrné kněžské jubileum svého zasloužilého spirituala vasp. kanovníka dra. Soukupa, oslavili chovanci b. Borromea dne 9. t. m. zdařilou akademií. Vkusně upravený refektář ústavu vítal četné vzácné hosty zvláště z kruhu duchovenských, kteří přijali pochvalně zejména pečlivě nastudovaná pěvecká čísla. Pozornost poutal vkusně provedený pamětní list, do něhož přispěli literárními pracemi i zdařilou kresbou četní chovanci ústavu. Nechtě dočká se zasloužilý jubilant i zdárného ovoce své neunavné práce, obětované prospěchu české mládeže!

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě vlněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veleúctojným a veletčným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-bují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Ku zhotovení

všech řezbářských prací, v každém slohu, v přesném a čistém provedení doporučuje se

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové.

Zvláště dovoluji si upozorniti P. T. veled. duchovenstvo a slavné správy škol na svůj nově zařízený sklad jemné řezaných kříd visacích i stojacích pro kostely, školy a domácnosti.

Ceny velmi mírné.

Heřmánkový květ

syrový neb suchý

kupuje v každém množství za cenu nejvyšší lékárna „u zlatého lva“ v Hradci Králové.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na největší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k dodání čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací stroje excentrické mlátičí stroje s kuličkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Praktikant

absolvovaný sextán přijme se v lékárně „u zlatého lva“ v Hradci Králové.

Vamberice.

V účtě podepsaný dovolu e si P. T. obe ceně uposorniti na svůj ve Vambericích proti kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej hojně navštěvovat pp. poutačk.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoje.

O lask. hojnou přízeň prosí v účtě plně

A. L. BRANKE,

hostinec.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 22. července 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Nemilá pravda.

Kdo za dnů našich chce být oblíbeným v národě a lidu, ať se stěží řící mu — pravdu. Toho nad jiné jasný důkaz daly a dávají Národní Listy. Co by se obecně nelíbilo, to N. L. ne-napsaly nikdy. Co se okamžitě „národu“ — to jest zástupcům jejich čtenářstva — líbilo, co jim lahodilo, to se psalo a píše. A poněvadž N. L. psaly a píš v duchu protikatolického svobodářství čili liberalismu, stal se národu našemu neoblíbenějším — liberalismus.

Naopak, to dělá katolicismus, jemuž ze záští přezdívali „klerikalismus“. Ten, nechceli vůbec přestati být tím, čím jest, musí vždy a všude hájiti a otevřeně mluvit — pravdu, třeba se celým těm zástupcům svobodářských katolíků, evangelíků a židů nelíbila.

Když n. p. do Chocně přijel kdysi Dr. Edward Grégr, vystrojili mu svobodáři uvítání až i s družičkami. Pan doktor se ovšem stěží, řící v Chocni, co by se nelíbilo. Ale když tam měl přijít p. biskup, tu svobodomyšlní páni na radnici odhlasovali „neuvítání“. A helvetsko-židovsko-svobodářský listek z krajiny podal hned výklad: „Kdyby biskup nevystupoval proti jinověrcům a kázal „lásku“, byl by oblíben; sám evangelický starosta z Bučiny by ho uvítal, jako jeho předchůdce.“ Což jiného obsahuje tato řeč, než asi toto: Kdyby se biskup stěží otevřeně říkali — pravdu, byl by oblíben. Ale on hájí a hlásá katolicismus, a tím hájením a hlásáním katolicismu hlásá, co svobodář, helvet a žid nerad slyší, od tud ta neoblíbenost „v národě“ — to jest u svobodářů a jejich stoupenců. Neoblíbeným však jest pánu vlastně katolicismus.

Katolicismus vystupuje proti lidským vášním, obzvláště proti samolibosti a sobectví. Katolicismus — ten pravý totiž a rozhodný — šlehá chyby nejen, jak by to bohatší svobodáři ztrpěli, lidu dělného a starých bahiček, ale i těch, kteří myslí, že jest úlohou katolického biskupa: „Padna, budeš se mně kláněti.“ Katolicismus zkrátka hlásá pravdu — a neoblíbená tudíž a nemilá jest — pravda. A obzvláště nemilá jest ta pravda, chceli z kostela ven, totiž do života národů, obzvláště nemilá jest, chceli, aby zákonodárci a správa i časových věcí ku blahu lidu proniknuta byla jí, tu se jí říká „pletení se do politiky“ — a klerikalismus. Celý ten odpor proti klerikalismu jest tedy vlastně neoblíbenost pravdy. Ale pravda jest něco nadmyslného, neviditelného. Tu není možno „neuvítat“, té není možno poslat nepodepsaný psaní, anebo ji zpoličkovat, a proto všechny tyto svobodářské zdvořilosti shrnou se na hlasatele a hájitele pravdy, faráře a biskupa.

A v této svobodářské — helvetskožidovské — zdvořilosti má podíl každý, třeba nebyl klerikem, ba ani ne katolíkem, jen když se osmělí řící — nemilou pravdu. Mohl by o tom vypravovat třeba i leckterý pan pastor. Známe osadu, v které p. pastor vida mravní spoustu mezi mladými i starými beránky svými, odchýlil se od kalvinismu a protestantismu vůbec tak mnoho, že řekl svěřencům svým, aby se nespolehali ani na to, že jsou předurčení pro nebe (Kalvinismus), ani že víra sama je spasí (Lutheranství), ale nepolepšili života svého, že přijdou — do pekla. — Ale tím si dal! Bylo po oblíbení! Škoda prý starého pána — jenž šel do výslužby — ten takhle nekázal. A presbyterstvo pomýšlelo na to, jakby se takovéhle — teď by se řeklo klerikální — kázání zapovědělo.

Ano sám Palacký, evangelík, otec národa, velký Čech, měl podobný osud. Řekl národu v jistém ohledu pravdu a dostalo se mu nepěkného „uvítání“ a „poličkování“ v Národních Listech. Ony se změnily. Palacký je mrtev a nemůže ani jedinému příteli a chráněnci N. L. získati jeho vyvolení za poslance. A proto ani N. L. nenamítají nic proti otcu národa a smí zase být velkým Čechem.

A tak právě nyní anež se „národ“ jistě nemilou pravdu, kterou otec Palacký ve svých dějinách mu káže. Píše totiž: „Mezi nechvalné povahy národa našeho počítány bývají jeho lehká mysl, nepřítelivost, nezdřítenlivost a nestálost; ve

stěží prostopášná bujnost, v nehodách brzká malomyslnost a nad to pak urputná svěhlavost, a z ní se plodící nesvornost i mativost. Baživ po nevázanosti, kteroužto sám nazýval svobodou, zapomínal také Čech bohužel až příliš, že tam svobody není a být nemůže, kdekoli nepanuje zákon mocí svatou... Celé pásmo dějin českých naskytuje o nemilé pravdě té tolik důkazů, že jich zde zvláště vykládati nepotřebí. (Děj. kn. II. čl. 6, str. 218.)

Nedávno nastala a ještě neuplynula doba řečnění o slavnostech Palackého. Někteří z těch pánů řečníků, jako ku p. pan Horica, bil při tom do církve katolické až jiskry lítaly — z jeho záníceného mozku. Bude se „řečniti“ zase a zase. Na Pace, kde mají na škole napsáno: Synu, uť se moudrým být, staví Husa před kostel, jen a jen „z národních ohledů“. Povídá se, že tam bude mluvit „sám“ Dr. Herold.

Moudřejší lidé nechtějí tomu věřit, že by se řečník při slavnosti Palackého propůjčil za nástroj ku štvání sestrojené velikány packými, z nichž mnozí jedli chléb katolických kněží.

Ale ať tam řeční kdokoliv, jistě jeme, že se bude stěží řící nemilou pravdu.

Jisto však jest, že by národu prokázali dobrou službu naši řečníci, kdyby zmíněnou nemilou pravdu z Palackého národu bláslali. Je toho tůl více nyní zapotřebí, když vinou nepravého liberalismu — vinou svobodářství — chyby národa českého sesílily a když „husitářstvím“ mohutní tím více.

Mluví-li totiž Palacký n. p. o prostopášné bujnosti, musí každý veřejného života našeho jen poněkud znalý člověk říci, že se od nových liberálních zákonů 1868 děsnou měrou rozmnožila. Poukazuje na rozmnožení hospod a kofalen, na muziky a zábavy, na požívatost a hýřivost v míře nebývalé. Ano i samy „národní slavnosti“, jichž v některé krajíně bez míry se koná, tuto neblahou vadu národa našeho podporují. Kdo n. p. zná z blízka, jak těžce nezámožný řemeslník sežene několik zlatých na „sokolský výlet“, „na velkolepý národní projev“, a jak to potom v pondělí vypadá s obživou ženy a dětí v tom maloměstském domku v postranní ulici, jak potom po celý týden k večeri sotva suchých bramborů se solí se dostává a děti otrhané chodí, ten musí ovšem nejprve ubohých takových lidí litovati — a z liberalismu takového se — léčiti.

Ale to jsou jen první následky zliberalizování života rodinného našeho lidu. Další jsou ještě trudnější. Ubohý takový zliberalizovaný dělník neb řemeslník strká pak bídu svou — na Boha, na křesťanství. Stává se nespokojeným socialistou. A nastává to, co Palacký nazývá brzkou malomyslností. Ta se jeví na venkově hledáním útěchy v kofalce a nebo otrockou poddaností — bohatému fabrikantovi a židovi. A co Palacký o nesvornosti a mativosti píše, to je u nás až k pláči, a zase jen liberalismem jsou tyto vady naše zvýšeny. Neumíť liberalismus pro dobro obecné vážné sobecké krotiti. Jen právě ze sobectví, z prospěchu neb z bázně poutlůmí liberál vášeň svou, jinak nemá síly, aby jí překážel.

A co o nevázanosti, jež se svobodou nazývá, a co o tom, že tam svobody být nemůže, kde nepanuje zákon mocí svatou, — to zrovna u nás do očí bije. A vše to opět a opět rozmohlo se liberalismem.

A když se mezi námi v jistých vrstvách — obzvláště polovzdělaných — liberalismus nemírní, ale radikalismem a husitářstvím jakožto odpor proti „svaté moci zákona“ ještě sesiluje, tu je vidět, že úcta Palackého děje se sice ústy a zevnější slávou, ale ne — skutky.

A proto musíme řící kterémukoli řečníku novohusitářskému, ať na Pace anebo jinde, že vtlonkáním středověkého husitství do srdce lidu zasadí hlubokou ránu ne tak církvi — jako národu. Nebo co z toho všeho plyne, než rozmnožení chyb povahy naší, jimiž dle Palackého jsou: Urputná svěhlavost, nesvornost a mativost, nevázanost — svobodou zvaná, pohrdání posvátným zákonem Božím. A té „prostopášné“ bujnosti bude zase více než dost. Lidé potřební, kterých mezi sokoly je část valná, utratí peníze a celé té slav-

nosti neblabé následky poneseu ženy a děti, do-mácnosti a rodiny.

Něco zcela jiného jest nám zapotřebí, než sesilování našich chyb liberalismem a husitářstvím.

Někdo zcela jiný měl by mluvit k národu, než jsou obyčejní naši „řečníci“.

Jest to muž, který s podivuhodnou statečností šel vstříc mukám i smrti — dejme tomu, že podobně jako Hus — který však dalek byl urputné svěhlavosti a nevázanosti. Jest to „učitel národů“. Pavel jest jméno jeho.

Jen jeho učení a jeho následování Spasitele, může nám pomoci, chyby naše seslabiti, sílu naši mravní zvýšiti.

Byl by ovšem dnes tupen jako „klerikál“. Ale právě to je důkazem, že klerikálové, to jest rozhodní katolíci křesťané, mluví národu — pravdu, bohužel nemilou.

Svěcení hospodyňské školy ve Stěžerách.

Krásnou slavnost uspořádalo v neděli dne 17. července kuratorium hospodyňské školy spolu s chovankami ústavu a občanstvem stěžerským českému severovýchodu — slavnost posvěcení a otevření nové vlastní budovy hospodyňské školy ve Stěžerách, dle jejíhož vzoru byla zřízena již celá řada podobných českých i německých ústavů v Čechách a na Moravě — v poslednější době jmenovitě německá škola v Čes. Budějovicích a české v Lounech, v Mor. Ostravě a v Německém Brodě. Dilo toto vzniklo na popad a obětavosti českého rolnictva, soustředěného v hospodářském spolku královéhradeckém, a svědčí tedy nejen o vyspělosti jeho národní, ale též opravdové touze jeho po všeobecném a odborném vzdělání. Kuratorium, paní ředitelka, slečny učitelky a páni učitelé usilovali také stále o zvelebení ústavu, podporování jsouce českým rolnictvem a výsledky činiteli. Snahy jejich korunovány byly výsledkem, jak řečeno: zařízení ústavu stěžerského stalo se vzorem pro ostatní školy hospodyňské, a dále domohla se hospodyňská škola stěžerská toho, že se jí dostalo konečně vlastního, důstojného přístřeší. Dilo dokončené otevřeno posvěcením církevním za přítomnosti tisíc českého lidu, zástupců a odchovaneck ze všech koutů země koruny české, a tím projevila správa ústavu, že chce odchovávat dcery české v duchu zvěcného olomouckého probůsta hraběte Pöttinga, který hrdý byl na český svůj inkolát a příslušnost k českému národu a jenž z vděčnosti založil velkolepý ústav v Olomouci pro vzdělání českých dívek měšťanských i rolnických.

Stará i nová budova hospodyňské školy stěžerské ozdobena byla zemskými prapory, a podobně též příbytky téměř všech občanů, z nichž mnohé krásily též vhodné slavnostní nápisy. K slavnostnímu posvěcení a otevření ústavu dostavili se též četní hodnostáři. Vládu zastupoval pan místodržitelský rada Šolta z Hradce Králové, slav. zemský výbor království Českého pan inspektor dr. Frant. Sitenický, slavnou českou zemědělskou radu její výbor, starosta okresního zastupitelstva p. Markalous, okres královéhradecký zastupoval pan okresní starosta Střemcha, město Králové Hradec v nepřítomnosti starosty pan městský rada Pilnáček, vedle okresního starosty pardubického dostavil se k slavnosti též okresní starosta holický, pan Josef Tužil z Albrechtic, dále přítomni byli původce založení hospodyňské školy ve Stěžerách, bývalý jednatel hospod. spolku královéhradeckého, nynější ředitel staroměstské realky v Praze, pan Mikuláš Hofmann, ředitel hospodářských škol v Kuklenách p. Müller, na Opocně p. Heinz a v Kostelci n. Orli p. Frant. Bauer, který současně zastupoval kuratorium tamní rolnické školy. Hospodářský spolek královéhradecký zastoupen byl svým předsedou panem MUDr. Reichertem z Předměstí a jednatelem p. Morávkem ml. z Pláče a předsednými členy, mezi nimi byl též delegát zemědělské rady, pan Vác. Skvrna z Čistěvsí, pan ředitel měst. škol J. Kulíš z Hradce Králové, delegát Ústř. hosp. spolku p. starosta Souček z Břízy, pan starosta Vác. Morávek z Pláče, p. starosta Adamíra

z Ruska a vůbec skoro všichni starostové a občané z okresu královéhradeckého. Slav. kuratorium bylo celé přítomno: předseda p. Josef Loutný zatkát z Říbska, p. Hynek Srdínko starosta z Svobodných Drážd, delegát p. Červinka ze Střeter, p. J. Horák státník z Černilova a místo předseda hosp. spolku pro okolí Hradce Králové, dp. střežský farář a vikariátní sekretář a bisk. notář J. Bettlach, a až do skončení stavby zástupce obce Střežské a bývalý zasloužilý její starosta p. Frant. Pilnáček, paní fideitelka Marie Trachtová a veškeré učitelé a slečny učitelky při hospodyňské škole ve Střežích. Slavnosti se účastnily hromadné nyníjší chovanky a přes 70 bývalých chovaneček z předešlých deseti ročníků, mezi nimi též paní Marica Harambašičová, rozena Polnegovičová, choť vynikajícího chorvatského básníka a publicisty dr. Harambašiče, a sl. Věra Kopačová, dcera vynikajícího zvěčného chorvatského vlastence a poslance dr. Kopače, která obdívá právě gymnasiální maturitu, odeběře se po prázdninách na vysoké školy do Francie k dalšímu vzdělání. Četné byly na slavnosti zastoupeny též dámy královéhradecké, manželky starostů a rolníků z nejbližšího okolí, hosp. rada J. O. hr. z Harrachů p. Vaníček a střežský správce p. Bičíš se svými rodinami.

Po půl 8. hod. ráno konal slavné bohoslužby ve farulm chrámu Páně vdp. kuklenský vikář Frant. Rychlík, za assistence dp. místního faráře Bettlacha a dp. faráře Jana Brancelika z Probuze; chovanky výtečně secevicené panem učilem Jar. Tvrzkým zpívaly krásnou mešní píseň. O 9. hod. odebral se průvod k nové školní dvoupatrové budově, v níž umístěna učebna, pracovna, kabinety, pracovny a ložnice, fideitelna, jídelna, prostranná kuchyně, spížírna, pokoj pohostinský, nemocnice, byty pro paní fideitelku, obě slečny učitelky a služku. V jiné budově nalézá se prádelna, koupelna, mlékárna a sýrárna, stáje pro krávy, prasata a drůbežnice, opodál nichž stojí stodola, za níž nalézá se parčík s hřištěm a ovocný sad se zelení.

Slavnostní průvod seřazený před novou budovou oslovil se schodiště nové budovy slavnostní řečník, pan Hynek Srdínko, vynikající daleko slyšitelnou řečí, v níž vylíčil vznik, účel a rozvoj hospodyňské školy i nové budovy, a v níž dále poukázal na nedávnou jubilejní slavnost Františka Palackého, na přání a odkaz tohoto slavného otce národa a na důležitost všeobecného i odborného vzdělání. Řeč jeho, provázenou stálým souhlasem, uveřejňujeme na jiném místě. Pak vykonal vdp. vikář Fr. Rychlík svěcení před školou a posvětil ji posléze svatostí. Prostranná učebna ozdobena byla v průčelí av. křížem a obrazy Jejich Veličenstev, pod nimiž nalézal se improvizovaný oltář se svícny a květinami. Po obřadech církevních proslavil vdp. vikář řeč významnou, která na posluchače učinila hluboký dojem a kterou rovněž v tomto čísle uveřejňujeme. Vzletný proslav od pana profesora Eman. Miřovského přednesla pěkně chovanka sl. Anna Tučková, načež vysoce zasloužilá fideitelka ústavu, paní Marie Trachtová oslovila přítomné hosty a chovanky hluboce prociťnými slovy. I tuto řeč podáváme níže. Při vysvěcení školy zapěly chovanky krásnou staročeskou píseň „Hospodine, pomiluj nás“. Po vysvěcení školy vrátil se přecházejí průvod opět do kostela, kdež skončena církevní slavnost zapěním písně „Tebe Bože chválíme“ a císařskou hymnou, načež se průvod rozešel.

Řeč starosty p. Hynka Srdínky.

Veletčné shromáždění!

Starým jest zvykem, že, uvádí-li se v život nějaká nová instituce, nějaký nový spolek, dokončena-li stavba nějaké nové budovy, která je dobrou všeobecnou prospěšná, že okamžik ten, doba ona příležitá, jest příležitá oslavena jest těmi, kteří se přičinili o uskutečnění dokončeného podniku i těmi, v jejichž prospěch ten podnik byl zřízen i těmi, kteří se zřizováním té věci souhlasí. A tak i dnes uznali jsme za dobré navštívit slavnost tuto a pokládám si za čest, že mohu Vás, veletčení a vážení hosté, uvítati dnes na těchto místech jménem kuratoria školy této, a splnit úkol mi svěřený, abych totiž promluvil několik slov k Vám v škole naší, o jejím vzniku, v okolnostech, za kterých vznikla, o jejím dosavadním životě a o tom, jak prospívá. Chci ukázat tu nutnost, které způsobily, že školu naši jsme zřídili, chci poukázat na to, jak za dosavadního 11letého trvání k všeobecnému dobru přispívá a jakou pověst si dovedla tato naše první česká hospodyňská škola získati nejen v kraji našem, nejen v naší vlasti, ale i v dalších slovanských zemích, z nichž dívky do Cech, do Střeter posílány byly na jedinou toho druhu školu českou, první školu hospodyňskou. Chci poukázat na to, že kuratorium považovalo za svou povinnost, když škola tak byla vyhledávána, postarati o lepší, výhodnější umístění školy této než dosavadě bylo, že se všech sil se přičinilo, aby škola hospodyňská měla svou vlastní, spůsobilou a důstojnou budovu. Snahu tuto, bohudík, podařilo se za přispění mnohých příznivců a šťastných okolností provésti, tak že dnes jsme dospěli k této slavnosti, pro dějiny školy naší i pro dějiny školství hospodářského velvýznamné, ku slavnosti vlastní budovy první české hospodyňské školy.

Školství hospodářské vyvíjelo se od počátku přirozeně tím směrem, že hleděno bylo k tomu, aby aynové rolníků podle možnosti vzdělali se na dobré hospodáře a k tomu cíli založeno a vydržováno jest mnoho škol hospodářských, buď vyšších, neb středních, neb pouze smíšených hospodářských, jaká právě v našem

okresu se nalézá. A vzameme-li v úvahu počet těchto škol hospodářských s počtem žactva, musíme dospět, že těchto škol v nynější době jest počet při nejméně dostatečný a že aynové venkovští mají dosti příležitosti vzdělati se pro svůj budoucí život odborně dle své libosti a dle prostředků. Jak má se to však se vzděláním dívek, z kterých mají se státi v budoucnu hospodyně? Nemůžeme ani potřebno sádati na dívky, aby tak jako syn — budoucí to rolník — byla obeznána se všemi obory praktického hospodářství, ale požadovati třeba, aby ty obory, které omezují se hlavně na domácnost — jako jest praktické vaření, chov drůbeže, chov dobytka, mlékaření a p. — důkladně znala. A tu se tážeme, zda jest dosti příležitosti pro dívku — budoucí to hospodyně — aby těchto vědomostí mohla nabyti? Dcenzati musíme, že dosud odborné vzdělání dívek rolnických jest velice zanedbané a že před 11lety nebylo vůbec české školy, kde by dívka pro svoje povolání jako družka rolníka mohla se vycvičiti. Potřeba naléhavě během času se stupňovala a myšlénka zříditi školu odbornou pro dívky vyskytla se sama sebou a s hrdoostí musíme si přiznati, že právě kraj náš byl první, který k poznání tomu došel a že právě zde, kde počíná t. zv. slatý prah země české, na Královéhradecku, zřízena před 11lety první česká hospodyňská škola.

Úkol, zříditi školu hospodyňskou vzal na sebe sl. hospodářský spolek pro okres královéhradecký a dík přičinění jednotlivců a jejich obětavosti a za přispění obcí, okresů i země naše škola otevřena. Byl to jakýsi pokus, jakási zkouška s věcí zcela novou, proti které představy mnohých lidí se stavěly. Mnohé matky domnívají se, že není potřeba, aby dcera jejich učila se něčemu více, než ony samy znají, že domnívají se, že dostačí, když dají děti jen ty zkušenosti hospodyně, které samy mají, ale doménka taková jest zcela chybná.

Při počátku školy naší, též se podobně dalo. Ale našlo se přece dosti rodičů, kteří své dcery do té nové školy dali, ba přiblížek každý rok bylo více, než jaký počet chovaneček mohl býti přijat.

Ba našly se i chovanky, které od svých rodičů z dálného Čechova, z Ruska, z markrabství Moravského i ze všech končin království českého během těch 11let k nám posílány byly a které s uspokojením, obohaceny vzácnými vědomostmi odbornými, mnohdy nerady školu po uplynutí roku opouštěly.

Během těch 10 roků seznało se zcela určité, že škola hospodyňská jest zde na místě, že jest nutná a že není třeba se obávati o její budoucnost, bude-li jen finančně zabezpečena.

Prospěch a dobré působení školy této spočívá jednak v praktickém učebním plánu, kde hledí se kromě všeobecného vzdělání, kterého v dnešní době každému jest zapotřebí, hlavně k praktickému životu, jak hospodyně v každém případě si má počínati, jednak v dobrých silách učitelských, které na této škole působily a působí.

Škola, ve které dobří učitelé potřebným a dobrým věcem učí, jest vyhledávána, zvláště je-li nedostatek podobných škol a historie prvního desetiletí školy hospodyňské ve Střežích jest toho dokladem.

Měli jsme tedy u nás první hospodyňskou školu, silně navštěvovanou, která umístěna byla prozatím v starém zámku zdejším, který k účelu tomu byl poněkud přizpůsoben.

Kuratorium, které vede správu školy, považovalo za svou povinnost nespokojiti se s tím, co bylo, že škola jest, nýbrž postarati se, aby byla doma, ve své budově, v budově schválně k účelu tomu vystavěné a prakticky zařízené, aneb jen tím způsobem mohl by se prospěch školy zveličovati a jen tím způsobem by nezhaltala tato první škola posadu za oněmi, které dle našeho vzoru a jaksi posilněny byvše našim úspěchem se počínají zřizovati v jiných krajích.

Stavba nové budovy pro hospodyňskou školu stala se hlavní starostí kuratoria a ač mnohé a velké překážky stavěly se v cestu, ač třeba bylo opatřiti hodnou sumu peněz, ku provedení této velké budovy, vše šťastně překonáno.

Ve prospěch zbudování hospodyňské školy pořádány slavnosti a dobrovolné sbírky. Kuratorium staralo se v zabezpečení též jiných příspěvků. Proto podnikla také deputace kuratoria cestu do Vídně a do Prahy. Na cestě však dožila se velikého zklamání. Po velkém namáhání domohla se deputace slyšení u ministra orby. Ten vyslechnuv přání členů deputace, pravil jim chladně: „Buďte pánové rádi, že jste pod střechem! Velice trefně odpověděl mi spolutčen deputace, p. fideitel Hofmann: „Ano, excellence! Pod střechem najmutou a v budově nám nevyhovující“. Deputace nedala se prvním neúspěchem odstrašiti a odebrala se rovněž do Prahy doufajíc, že bude tam jinak přijata. Však, bylo-li ve Vídni přijetí chladné, bylo v Praze mrazivé. Na kompetentních místech samé krčení ramen, stále poukazování na nedostatek zemských financí a konečně vytýkání našim plánům, že máme budovu projektovanou jako koupelnu. Překvapen touto odpovědí, neváhal jsem dotčným pánovi odpověděti: „Vždyť na Paňkrázi mají také koupelnu!“

Když kuratorium slyšelo zpráva deputace, naložilo ruce v klín a tím houševnatěji a umiřněji pracovalo. Tu slavné okresní zastupitelstvo v Hradci Králové naneslo se velkomyšlně na příspěvku 10.000 zl. a obec Střežy věnovala na stavbu 6.000 zl. Tu útočili jsme poznovu na sl. vládu a sem a po dlouhém usilování domáhání se byl nám konečně zabezpečen příspěvek 16.000 zl. od státu a 16.000 zl. od země. Tu neváhali jsme již a letošního roku chutě jsme přistoupili ku stavbě hospodyňské školy.

Stavba dokončena právě, tak že při ukončení 11 roku školního přistupujeme ku slavnostnímu otevření první české hospodyňské školy ve Střežích.

Otec národa českého, František Palacký, jehož 100letou památku narození — pak Vám všem známou — letos oslavujeme, na jedinou věc kladl budoucnost národa českého, pod jednou podmínkou nestrachoval se o život Čechů budou-li se totiž vzdělávati, a to vzdělávati v každém ohledu, ve všech oborech lidského vzdělání a lidské práce. A to li se stane, praví, budou-li Čechové na všech stranách kráčíti a ostatními národy co se týče pokroku, neb jestli je i předčí, ne-

obávám se o svůj národ, ten se udrží vždy a dále než národy ostatní budou chytiti“.

Jak můžeme, my venkovské, lépe vyplniti přání a touhu našeho křtitelce, než tak, že všemohoucí a budeme starati o výchovu naší mládeže, že budeme hleděti, abychom co největší vzdělání, co největší vyzbrojení dali našim dětem, aby v životě budoucím nešlivali, nýbrž aby šli. Vždyť dnes, kdo na vše strany není obrácen, stále a stále útrky a škodu trpí, sám sebe, vída drabě silnější, vzdělanější, jest nucen za slabšího pokládati, hrdoť a sebevědomí jeho jsou menší, než toho, kdo ve všem aspoň nějaký rozhled má! A jestliže nějaká část národa nějaký stav, jako ke p. : stav rolnický, dosud málo hleděl na své vyšší vzdělání, nedivme se, že dosud na mnohých místech tak nebetně s ním se jednalo. Vzdělání, vzdělání tu musí být co největší a pak stav rolnický bude nejpřijatelnější součástíkou našeho národa, pak bude moci, a bude muset vystupovati vůdce sám a nikoliv se dávat zastupovati lidmi jiného stavu, kteří našim poměrům, našim tuším málo rozumějí, neb vůbec málo si jich váží.

Vzdělán pak musí býti nejen hospodář nýbrž i hospodyně, neb jen přiměřeně vzdělaná matka může dítky své v počátcích správné věsti, snahu a chuť pro vzdělání jim vtělovati.

Pro ayny naše máme dosti škol, jak jsem se zmínil dříve, používejme tedy té příležitosti a poslejně je, třeba i jen malíček hospodářství někdo měl, do škol hospodářských. A každé matinka, která jen poněkud poměry to dovolí, a která svou dceru chce zachovati pro stav rolnický, nechť jí pošle do školy hospodyňské. Tam probudí se teprve v ní láska k tomuto našemu stavu, byt dříve se jí mnoho nelíbil. Tam dostane se jí mnohem lepších rad, kterých potom bude potřebovat, než kdyby šla, jak v mnohých krajích jest zvykem, na nějakou školu neb pensionátu do města. Pokud nebudou rolníci posílati dítka do škol našich, do škol hospodářských a hospodyňských, potud bude jisto, že svému vlastnímu prospěchu nerozumí.

Kromě jubilea Palackého slavíme letos ještě 60 letou památku jiné důležitosti, která pro stav rolnický byla významu nesmírného, to jest památku zrušení roboty. Jak žalostný byl stav lidu rolnického v té době poroby, jest celkem známo a připomenutí jen, že sedlák tenkrát byl pravým otrokem své vrchnosti.

V roce 1818 byla roboty zrušena. Ona musila býti zrušena, protože vláda viděla, že nelze dále odporovati a odopírati práva těm masám pracujících a utiskovaných lidí, lidů rolnických, kteří čím dále tím více nabývali vědomí, že jsou stejní lidé, jako ti jiní.

A jak lépe máme učiti památku zrušení tělesné roboty, než tím, že okážeme, že nejen pousta tělesná jsme svrhli, nýbrž že také se chceme vmaniti z poroby duševně silní, jak musí tak býti.

Může tedy budova tato býti důstojným pomníkem zrušení roboty tělesné, ukazujíc zároveň cestu k vzdělání duševnímu.

Nyní, když myšlénka zříditi školu hospodyňskou a ji ve vlastní budově umístěti, jest provedena, nezbyvá nic jiného, než pronésti přání, aby tak jako v provisoriat budově působila a byla navštěvována, aby tutáž přišel obeznat se sachevala i v budově nové, aby byla i na dále semenistěm pravého vzdělání pro dívky rolnické, kde by se učily, jakými mají býti hospodyněmi, jakými matkami, jakými vlastenkami. A bude-li se hojně výhod, jakých poskytuje škola hospodyňská, užívati, vzejde z toho prospěch nejen jednotlivcům, ale i kraji našemu a celé milé naší vlasti české. Konečně odevzdávaje školu tuto do péče naší veletčné paní fideitelky, nemohu jinak než vysloviti jedinou účtovou prosbu: Aby tak jako dosud, veškerý svůj um a vědomí ve prospěch hospodyňské školy využítkovala, aby tak činila i na dále, a aby tu lásku a přezř, kterou naší škole věnovala, aby tu samou zachovala jedinečnou naší škole v budoucnosti, ano po celý život svůj (Výborně!)

Končím, provolávaje první české hospodyňské škole: Na zdar! Shromáždění provolávaje hřimavě: Na zdar! Výborně a Sláva!

Řeč vdp. vikáře Františka Rychlíka.

Milí přátelé!

V době novější mnoho státi se v naší vlasti nových škol. Města i venkov spolu jakási záplav, nešetřící obětí, nelitující nákladu a práce, aby měli dostatek škol gymnasiálních, reálných, průmyslových, hospodářských a jiných. Potěšitelný to zajištěn úkaz Vždyť jsou školy města, v nichž se razí cesta k blahobytu jednotlivců, rodin i celých národů. Školy jsou vedle křesťanských chrámů jedno z největších dobrodiní pro vlast a národ. Škola přináší veliký úrok, jest to štepnice, která přináší ovoce rodině, vlasti, církvi i státu. Školami národ zkvěta, bez nich by hynul.

Platili to o školách vůbec, platí to zajištěn v plné míře o školách hospodářských a hospodyňských. Vždyť země to jest, která živí nás všechny, ať kdo vznešený neb sprostý, učený neb neučený, bohatý neb chudý. Co počaly by sobě všeliké živnostenské závody, co všeliký průmysl, ať malý neb velký, kdyby země odeptala jim plodinu svých? Ano náš všečen život poukázán jest na zem, s ní vše na světě čerpá život a sílu; všechna výrobnost dělnictva závisí od hroudy země.

Ovšem že mu i země obdělávána, vzdělána býti, má-li člověk býti zdrojem života zde na světě. Právě hned na počátku, jak nám vypravuje nejstarší dějepisná kniha, Písmo svaté, pravil Stvořitel země i lidí člověku po pádu jeho: „V práci budeš jísti se země po všechny dny života svého. V potu tráti své jisti budeš chléb“. Proto hned první aynové rodičů našich sametněvali se zemědělstvím: Kain vzděláváním země, Abel pak byl pastýřem. A tak činili to vždy i potomci jejich.

Čím pak dále trval svět, čím více přibývalo lidí a tudíž i mnohly se životní potřeby jejich, že tím více hledělo se na zvelebování zemědělství a na docílení většího se země výtěku, věci jest zcela přirozenou. Kde ale počátek vzalo spořádané hospodářství polní, rolníku temnosti zastřeno jest. Jen tolik se ví, že byla to Čína, Indie, Assyrie, Babylon a Egypt,

kde spořádáné hospodářství polní nejprv zdomácnělo. Naši předkové ve své nové vlasti slyšeli velmi brzy dovednost a zálibu ve vzdělání země a chování domácních zvířat. Povolání Přemysla oráře na trůn Libušin a svolání Boženy za kněžnu, svědčí patrně o veliké vášni, jaké se stav zemědělský ode dávna těšil v národě našem.

Když pak ceny potřeb hospodářských vystoupily, práce se zdražila, rovněž i přispěvky na správu země a státu se rozmnožily, tu ovšem hospodářství polní musilo přestati býti věcí pouhé zkušenosti, i počalo předpokládati správu odůvěrnou, ovládnutí pravidel přírodovědeckých, a zásad hospodářských, jež prohlédají ku všechněm větvím hospodářství polního a dopouštějí, aby docilení obnos byl vždy v určitém, příznivém poměru s nákladem. Aby se tak státi mohlo, muselo se hledět zjednatí hospodářům odborného vzdělání. Za kteroužto příčinou zakládány hospodářské školy. Tak postarano o odborné vzdělání hospodářů.

Než není-li i hospodyně nemalým činitelem v hospodářství? Nazývá-li jí od ní rozkvět a výsost hospodářství? Není zajisté třeba dokazovati toho a zvláště zde ne, kde tolik přitomno jest zkušených hospodářů. Protož pouze připomínám, že i v Písmě svatém veliké chvály dostává se dobré hospodyně. A pak pravdu slov mých patrně hlásá budova tato. Neb k čemu založena zde a zbudována hospodyně škola? Aby se v ní opatřily odchovanky škole obecné odrostlé vědomostmi theoretickými i praktickými, jakých třeba jest ke správě rolnické domácnosti.

Dnem dnešním odevzdána jest účelu svému, dnešního dostalo se jí i církevního vysvěcení. Proč asi? Věseliké dání výborné a každý dar dokonalý s hůry jest, sestupující od Otce světla, hlásá nám Písmo Boží. Vizte patriarchu Jakuba. Když u strýce svého Labana spravoval hospodářství, dařilo se toto nad míru. Proč? Pro Jakuba žehnal Bůh domu Labanovu. A o Josefu egyptském kterak čteme? Kupci prodali Josefa v Egyptě Putifarovi, správci královského strážného vojska. Bůh byl s Josefem a dával poňehnaní všemu, cožkoliv činil. Pro Josefa poňehnal hospodin i domu Egyptského a rozmnožil všecken statek jeho.

Na velikém jsou omylu, kdož se domýšlejí, že jejich učinnost, jejich vědomosti jsou pouhými výsledky jejich bádání a přičinění, aneb že veliká vzdělanost a pokrok jsou pouze dílem lidským a pouhou vymožeností lidského rozumu; to všechno, všechna učinnost, veliké výzkumy a vynálezy, veliký pokrok jsou, abych tak řekl, jištější z onoho věčného světla u Boha — to vše Bůh od věčnosti myslil a věděl, a toliko během času to neb ono ze svého věčného myšlení a vidění duchu lidskému sděluje. Lidé se domnívají, že to neb ono vymysleli a zatím to na mysli od věčnosti měl Bůh, a jediné tu svou věčnou myšlenku v době, kdy se mu zalíbilo, lidem zjevil, tak že myšlenky či výmysly lidské vlastně jsou myšlenky Boží.

Chceme-li se o tom poněkud přesvědčiti i rozumem, takme se: Odkud to, že nemůžeme někdy na něco připadnouti, byť bychom si nad tím, jak se říká, hlavu polámali, a sítka neb pozítí nám to napadá samo sebou? Odkud to, že dnes, dělej co dělej, nemůžeme kloudnou nabyti myšlenku, kdežto jiný den sama od sebe ti v hlavě vzniká? Odkud to, že věc, která dnes nikterak nechce se podařiti nám, ať se namáháme a vynasnažujeme, jak chceme, jindy sama od sebe zdáří, tak že nepochopujeme, jak a odkud se vzala? Aneb odkud to, že mnohdy člověk méně nadaný a učený a větším potkává se úspěchem, než člověk učenější a nadanější? Věseliké dání výborné a každý dar dokonalý s hůry jest, sestupující od Otce světla.

Jako dítě rodičů posemských veliký pokrm, oděv, obydlí má od nich, tak každý člověk má od nebeského Otce své duševní vlohy a schopnosti a i možnost, vzdělávaní je.

Proto tedy církev, Bohem založená a spinomocněná vysvěcuje školy a vůbec ústavy vzdělávací, aby jim hojně pomoci od Boha vyprosila a stáloho poňehnaní, aby ústavy ty vytknutého účelu svého; dosáhly a s žádoucími sdarem se potkaly. Proto i tomuto ústavu vyprošovali církev svatá dnes při vysvěcování od Boha té milosti, aby hojněho přínášel ovoce blahodárného jednotlivcům, rodinám, vlasti. Čehož mu i já s plnou srdce přejau!

Řeč paní ředitelky Marie Trachtové.

Velečténé shromáždění! Milé moje chovanky!

V rozschvění velikém chápu se dnes slova. Kdož pak diviti se mi může, vždyť dnes stojíme u cíle svých túšeb, vždyť dnes vyplnily se veškeré naše krásné naděje. Co řádali jsme touhou vroucí, to stalo se dnes skutekem! Oba moji páni předčinitelé směnili se již o významu školy hospodyně a já jen několika málo slovy hodlám se k řeti jejich připojiti.

V hlavní chodbě naší krásné nové budovy jest nápis: „V práci a vědění, jest naše spasení!“

A výrok tento jest pravdivý. Rozsvěťme-li knihu života mužů i žen zasloužilých, poznáme, že dodělali se úspěchů svých jen vytrvalou, bádavou prací! A náš básník Vladimír Štastný, pje o práci: „Prací v ráj se pouště mění, roztou chrámy z pustých skal a Bůh jen dle práce cení život, jež ti daroval.“

A kouzlo, které práci nám usnadňuje a zpřístupňuje, jest vzdělání. „Teď potřebu, abychom se vzdělávali a dle vzdělaného rozumu jednali!“ byla takřka poslední slova, jež zanechal vám váš otec národa, František Palacký.

Kdo však jen poněkud poznal způsoby vychovávání a vzdělávání mládeže, dozná zajisté se mnou, že ještě v nedávné době vzdělání dívek ponecháno bylo poněvíc náhodě a že málo která měla příležitost vzdělání se a připraviti se vhodně pro budoucí povolání své. A přece budoucnost národa velikých i malých spočívá v rukou uvědomělých, osvícených žen! Jsouc hybnou silou a středem celé domácnosti, klade tu vzdělaná žena cíle dobré v útlu srdce dítek a vychovává syry a dcery své za řádné členy lidské společnosti!

Ano, pokrok šen, vzdělání pohlaví ženského, jest pokrokem národů a veškerého lidstva.

Náš přední vychovatel J. A. Komenský hlásá: „Osvícenost, mrav a pobožnost jsou nejpevnější základy vychování!“ A ty o tři ctnosti mají zdobiti každou ženu, každou hospodyně, má-li v rodině býti báseň Boží, pořádek, spokojenost a štěstí. A takové ženy národu našemu vychovávati, jest úkolem školy hospodyně.

Proto blahodárné a záslužné bylo snažení Vaše Velečtění pánové a dámy, kteří jste se právě před 11 lety o zařizení první české školy hospodyně tak vroucně a úsilovně starali, a všech těch kteří jste nyní jakýmkoliv způsobem přispěli k tomu, by zabezpečení byl již vlastní stánek.

Tím činem krásným získali jste si zásluh nehybnoucích a já dovoluji si zde veřejně vzdáti Vám všem, jménem chovanek, jež školu naši již opustily i jménem těch, jež v těchto posvátných zdech bude nám popřáno vzdělávání, svůj upřímný dík.

Můj srdečný dík patří i Vám naše drahé chovanky, které jste v tak hojném počtu přišly nám, nedbajíc často daleké cesty, abyste podílu braly na radosti naší. Tímto činem dosvědčily jste nám, že jsme nepracovali nadarmo a vědomí to, věřte nám upřímně, jest nám nejsladší odměnou a sliti vás bude v téžkém povolání vašem.

A nyní ještě několik slov k Vám, milé chavanky naše, jež školu naši právě opouštěte!

Po celý rok, jež ztrávily jste u nás, spěly jsme všichni k jedinému cíli, za jediným účelem. Vychovati a vzdělati Vás v dívky opravdové vzdělané, již znají vznešený úkol svůj a dovedou k dosažení jeho pracovat. A nyní propouštějce Vás domů, kládeme ve Vás naději mnohé. O dokažte životem svým, že jste poslání své pochopily, že slova naše neminula se s účinkem u Vás. Staňte se fideľkami nové doby, pravé osvěty, staňte se vychovatelkami nového pokolení, buďte naší nadějí v lepší budoucnost. Bůh provázejte Vás na dráze života a dokažte životem svým, že jste naše zdárné odchovanky a pravé, české, obětavé hospodynky! Radujeme-li se s díla dokonaného vděčně vzpomínáme i těch, pod jejich mocnou ochranou stojíme a jež přiznají svoji k rozkvětu školství odborného tak platně přispívají. Jest to Jeho Veličenstvo náš nejmladší král a císař, František Josef I., jenž právě letos slavuje 50leté jubileum svého nastolení, jemuž volám zároveň a Vámi třikrát Sláva! (Bouřlivé volání sláva!)

Banket v hospodyně škole.

O půl 1. hodině konal se slavný oběd, který kuchyní i sklepem paní Tomkové dělá věštku čest. Po hostině pronesena byla celá řada přípitků, které zahájil předseda kuratoria, pan Josef Loučný. Právě: Velečtění pánové a dámy! Dovoľte, bych mohl pronésti přípitek a poděkovat jménem sl. kuratoria všem těm, kdož se přičinili, aby tato školní budova mohla býti zřízena. Budova jest dnes hotova a otevřena, a záleží především na Vás a rolnících, abyste sem do hospodyně školy děvčata posílali. Mimo to dovoluji si poděkovati všem, kteří se dnešní slavnosti účastnili, jimž pronáším neše české: Na zdar! (Hlučné volání: Na zdar!)

Důstojný pan farář Bettlach vzpomenuv Jeho Veličenstva a císařské hymny, která se v kostele zpívala a jmenovitě posledních veršů: „Stůjme k sobě každou chvíli, svornost jenom moci dár — spojené kde vládnou síly, snadno vše se vykoná.“ — Když se ruka k ruce vine, pak se dílo podaří“ — pravil: Pravdivost těchto slov ukázala se dnes opět skutkem. Bylo tu třeba, by se ruka k ruce vinula a dílo se podařilo. Vinula se ruka vlády Jeho Veličenstva, vinula se ruka vešlel. zemského výboru a sl. okresního zastupitelstva, vinula se ruka Jeho Osvícenosti majitele velkostatku s rukou zdejšího občanstva, obce a mnoha dobrodinců, aby škola byla zařizena a v rozkvětu udržována. Avšak dílo nebylo by se nikdy tak podařilo, kdyby sl. kuratorium se nebylo stále snažilo, mnohé cesty a námahy podnikalo, aby tato škola byla zabezpečena a školní budova postavena. Jmenem všech vyslovuji slavnému kuratoriu a všem dobrodincům ústavu vřelý dík a provolávám jim hlučné: Sláva! Sláva! Sláva! (Hlučný souhlas).

Na to dp. farář Brunclík, majitel rytířského řádu, pravil, že původcem myšlenky: „Zařídme školu hospodyně“, jest přitomný pan fideľ Mik. Hofmann, který ji pronesl napřed ve výboru sl. hosp. spolku královéhradeckého roku 1885 a pak na schůzi této spolku ve Vřavě. Pan fideľ Hofmann podnikl cesty mnohé ve prospěch zřízení, udržení a umístění hospodyně školy a přilpil srdečně jeho zásluhám za souhlasu všech přítomných.

Pan fideľ J. Kulíš, vzpomenuv zásluh slav. hosp. spolku, okres. zastupitelstva a výboru, vešlel. zem. výboru a pronesl všem těmto činitelům bouřlivé: Na zdar!

Pan fideľ Hofmann pravil, že sledoval činnost kuratoria, viděl, jak kráčí statečně k cíli, plno bolesné píle a energie. Sl. kuratorium zasahuje, abychom vděčně připomenuli zásluh, které si zvláště získali pp. Loučný, Srdínko, Pilnáček a dp. farář Bettlach. Já byl jejich spolupracovníkem, mohu oceniti jejich práci a provolávám jim proto třikrát Sláva! Přípitek byl hlučně opětován.

Dp. farář Brunclík ujav se opět slova připomenul: Co by nám byla platna všechna i ta nejkrásnější škola, kdyby v ní nic nebylo. Nyní záleží buď hlavně na tom, aby přeplněna byla jako až dosud těmi krásnými tvařičkami, jimž připijím: Na zdar! Četným bývalým chovankám, jejich učitelkám a českým hospodyněm na to rozmarně připijeno.

Pan fideľ rolnické školy z Opočna Heinz vylíčil všem srdečně díky a Na zdar!, kdož se o zřízení školy hospodyně, která byla jiným školám vzorem, přičinili.

Pan fideľ Kulíš pronesl potom jedrný přípitek okresnímu starostovi panu Štěpěchovi, který staral se vždy o pokrok hospodářský v okrese, a jež jednal také vždy ve prospěch hospodyně školy ve Stěšerách, již okres hledí při založení, pak na její udržování a konečně i na stavbu nové budovy povolal značné obnosy. Provolal mu upřímně: Sláva!

Pan Hynek Srdínko, člen kura'oria, který dělal na banketu laskavého hospodáře a zvláště pečoval, aby bývalé chovanky, všeho hojnost měly, připomenul nejvzdálenějších a tudíž nám nejmilejších hostů, chorvatských dam, které se těšily pro milou a srdečnou svou povahu všeobecné pozornosti a provolal jim upřímně: živili! Chorvatským hospodyněm, které dosud českou řeč ovládají, dělány bouřlivé ovace. Tím banket skončen a hosté ubírali se do staré hospodyně školy, na zámecký dvůr, kde improvizována zřídila národní slavnost.

Zahradní zábava.

Na zámeckém dvoře a v sousední zahradě posavadní hospodyně školy sešlo se o 2. hod. odpol. na 1600 účastníků slavnosti, mezi nimi též barrachovský hosp. rada pan Vaníček a rodinou, stěžerský p. správce Bičičtů, mnoho pánů a dam z Králové Hradce a okolí, hasiči stěžersí, Sokol hradecký, kulenský a z Pražského Předměstí. Rolnictvo z okolí a zvláště omladina ovšem rozhodně převládali. Program zahradní zábavy byl pečlivě vybraný a pestrý. Ouverturu zahrála hudba hradecká, na to chovanka Jarkovská z Třebechovic přednesla pěkné vzletný proslav od Elišky Krásmohorské „Památce Palackého“. Píseň „Žitné pole“ od Karla Bendla zapěla zdatile sl. Tomanova z Vřovic. Následovala pak deklamace K. Tyla a Weissovy trojhlasy zpěv „Národní lamentace“ a Jablonka, které zapěly veškeré chovanky, oděné v světlých malebných národních krojích Plzeňáček, Hanaček, Slovaček, Blatnáček, Litomyšlánek a selských děvčat na Hradecku, Boleslavsku a Jičínsku. Klimpelyho žertovnou causerii „Co je láska“ přednesla sl. Tučková. Solovým vystupem „Kačenkou“ rozesmála posluchače sl. Kořátkova z Koryt. Divadelní hru Kuffnerovu „na Krkonoších“ sehrály zdatile sl. chovanky Kynclova z Ranné, Al. Klazarova z Čistěvsi, Polenova z Mlkovic, Frydrychova z Dolan, Gernerova z Sušna, Fr. Dvořáková ze Stěžer, Julišova ze Smířic, Vernerova z Vrbna, Fr. Puhlovská z Krásnice, Krytářkova z Voděrad, Zl. Dejlova z Červ. Třemešné, M. Špinarova z Kochánova. Píseň „Pantáta ze mlýna“ přednesly sl. Runcíková z Vrsce a sl. Červinkova ze Stěžer. Zpěv „Sousedskou“ od Vognera přednesly s průvodem hudby opět všechny chovanky, které za všeobecné pochvaly provedly též „Moravské národní tance“. Mezi jednotlivými časy hrála kapela Sokola královéhradeckého k tanci. Dámy postaraly se též o hojně zřizovaný bufet. Prodávány káva, pečivo, náfezy šunky atd. Chovanky prodávaly též horlivě cigarety, doutníky, programy, kytičky. Z kytiček z vlčího máku na př. utrženo půl 11 zl. Úspěch zahradní zábavy byl rozhodný. Vstupné vyneslo 288 zl. 40 kr., dámy vyžily 192 zl. 74 kr. Čistý výnos zábavy věnován bude hospodyně škole. Slavnost stěžerská skončena byla věšky v hospodyně škole a v hostinci u Tomků, jež pořádaly chovanky. Končice referát, přejeme hospodyně škole v nově její budově mnoho zdaru, tak aby české rolnictvo mělo z ní prospěch stále větší.

Drobná obrana.

Jan Hus o Karlu VI. — Známé jest, že husitsko-liberální „dějepisci“ a řečníci, památku otce vlasti Karla IV. umlčeli, a zásluh jeho o český jazyk zmenšiti se snaží, ba i to se neje-den tvrditi odváží, že prý Karel IV. chtěl Prahu poněmčiti! K takovým výrokům nepřivádí ovšem zkoumáním dějin, ale všude, zásadní odpor proti všemu katolickému. — Svědkem jistě nepodezřelým lásky Karlovy k jazyku českému jest Jan Hus, který ve svém „Desateru Božích příkazů“, dí: *Svaté pánvi Karel císař, král český, přikázal byt jest Pražaním, aby dle své český učili, a na radném domu, jemuž německy říkají, rathaus, aby český mluvili a žalovali.* — Tím dochází stvrzení náhled katolíkův, že proti poněmčení českých měst a vůbec proti přesile Němců v Čechách působil Karel IV. moudrými zákony a způsobem konservativním, a že bez meče, krve, ohně a puštošení hleděl vlast naši zachovati Čechům. Naši „husité“ ovšem oproti tomu velebí války husitské s jejich spoustami a hrůzami, s jejich radikaliismem a fanatismem, anýť prý přemohly zde moc Němců. Zapomínají však na dvě věci. Předně: Rozvážný, svědomitý a křesťanský člověk volí vždy raději pomoc zákona, než nedovolené násilí a krveprolití. Za druhé: Husitství se snad na chvíli německý přemohlo, ale právě jím byla do srdce národa českého vložena náklonnost zavrhovati vše svatováclavské a oblibovati si pozdější německý protestantismus, který — jak známo — přivodil nám osudnou „Bílou Horu“, poněmčení celých krajů českých, převahu němčiny nad češtinou. — To vše mohla vlast naše míti uspořeno, kdyby se byla v duchu Karla IV. způsobem konservativním sesilovala čeština a kdyby se bylo užstalo na základě svatováclavském.

Drobné zprávy.

Zprávy diecésní: Vyznamenání: pp. Fr. Malý, č. kanovník, b. vikář, děkan ve Smidarech, jmenován skutečným konsist. radou a assessorem, Fr. Nožka, farář Damníkovský, b. notářem, Jan Menčík, děkan v Jičíně, vikar, sekretářem. Zemřel: p. Anton. Holub, farář v Libici, u Chotěboře, dne 16. července b. r. Uprázdňené místo: Libice, fare patron. p. Em. Boleslavské z Rittersteinu ode dne 17. července.

Farm mu konkursu se dne 19., 30. a 31. t. m. podrobili: vpp. Jan Bauer, kaplan v Litomyšli, Jos. Hypš, kopc. ve Slápanově, Rud. Kühnel, kaplan

stanice, kdež každý jezdec musí obdržeti potvrzení, že a kdy stanici projel a kde se mu dostane občerstvení i potřebné oblohy. Oba zdejší kluby, jak Klub českých velocipedistů, tak také Sportovní klub a šupní výbor převzali ochotně úlohu o zdar závodů těch pokud se šupy XVI. (okresní hejtmanský královéhradecký) dotýká, i v stanici se postarati. Není nezajímavé o podrobnostech i P. T. obecnostvo, kterémuž poskytnuta bude velezejímavá a nebyvalá podivná, a průběhu závodů zpravit. Závodníci vyjedou z Prahy o 6 té hod. ranní a mají celou trať 246 km dlouhou ujetí za 8, nejdéle za 10 hodin. V tom budou je podporovati vodiči, jichž bude mít každý závodník několik. Pojedou proto tempem velice rychlým, více jak 30 km za hodinu. Při této rychlosti jest nutno, aby o bezpečnost závodníků i publika bylo všemožně postaráno, neboť nelze zajistit od závodníků žádati, aby úzkostlivě dbal toho, by se všemu vyhnu. Tu musí se naopak jíti závodníkům na ruku, aby tito nebyli ve výkonu svém nikterak zdržováni, a to hlavně v osadách, na všech křižovátkách silnic, u drah stráž, jež obstarají cyklistické kluby. Stráž ty označené bílým praporečkem starati se budou o bezpečnost cest, o pořádek a o to, aby jezdec nezabloudiv. Mimo to ale sluší dbáti, aby silnice byla co možná volná, hlavně nutno dáti pozor na malé děti, aby na cestě si nehrály, zbytečně po ní nepřebíhaly a tak do jezdců nenarazily. Rovněž povozy necht v tomto případě jezdcům cestu uvolni. Paj necht jsou drženi ve dvoře. Též proti zlomyslnosti buděj učiněna náležitá opatření. V tom směru byli všichni sl. obecní úřadové zpraveni, aby podnikli nápomocní byli. I samo P. T. obecnostvo musí uznati velice nesnadný úkol závodníků a jim v té příčině co možná nápomocno býti.

Zlatý náramek řetískový našel dne 17. t. m. na Velkém náměstí řetískový pomocník Jos. Terra a odevzdal jej na policejní komisařství.

Nebezpečná hračka. Dne 16. t. m. nabíl si 12letý F. Košťál ze Svob. Dvora do obyčejné dětské ručnice stříelného prachu a ránu vypálil na náměstí, při čemž odnesl to na štěstí pouze propálením kalhot. Nebezpečná hračka byla mu odebrána.

Zachráněn od utnutí. V neděli dne 17. t. m. chytal telegrafní slaba Fr. Floder na břehu Orlice ryby, při čemž nešťastnou náhodou spadl po hlavě do výmolu. V téže okamžiku šel kolem zdejší vlasenkář pan Al. Šanda, který byv upozorněn pokřikem, skočil za tonoucím a šťastně jej po delších pokusech dopravil na břeh a po delších pokusech přivedl jej k vědomí několik okamžiků později byl by Floder mrtev.

Osudná zaječí pečinka Již staročeský Xenofon pravil, že zajíc jest příliš spěšobný, takže každý, kdo ho vidí, dostává chuť jej uloviti. Říká se: „Polívčička grunt a masíčko špunt“. Což teprve zaječí pečinka se smetanovou omáčkou a čerstvými brambůrkami! Nedělají se vám laskoviny? Dle Xenofonta pohrdá zajíc jen šid, který jich jíst nesmí, a nezdravě. Za to lahůdkář, ten si na zaječím pochutná a rovněž každý myslivec a sváteční stíelec. Mají při tom ovšem ještě jiné tajné zámyšly. Římský císař Severus prozradil totiž, že svoji krásu děkuje zálibě v zaječích pečinkách. Chápete již lasavé čtenářky, proč máte mladé Nimrody — i ty sváteční tak rády? Chápete mládence, proč se vám dcerušky všech opravdových i svátečních stílek tak líbí, proč s nimi tak rádi tančíte? Inu jsou krásní. Dámy, které jedí zajíce, jsou vesměs nebezpečné a též sváteční stíleci, ti ovšem z jiných okolostojících. Zaječí maso dodává jedlíku krásy a libeznosti, ono s celým zajcem hraje v tanci a lásce vůbec velkou úlohu. Kdo jí rád zajíce, má lehké, avizné nohy, tančí výtečně a tuší se nejlépe na svatbu. Na hostině proboznen tyto dny otázka, proč tam nemají zajíce. Inu staří páni se báli, že by jim alečinky, s nimiž se tak bavili, po zaječích brzy unikly. Zajíc střežený je vůbec užitečné zvířátko. Kdo má trn neb lásku v srdci, přiváže na ně zaječí chlupy, a ty bolest jisté vytáhnou. Kůže zaječí přiložená na tvář činí ji krásnou. Zaječí plíce jsou proti dyshavičnosti a souchoitám, zaječí krev hojí pihy, popel z jarního zajíce bílí zoubky, kdo sní zaječí srdce, ukrutně se zamiluje atd. atd. A když jsme to všechno o zajci tak důkladně pověděli, tedy každý pochopí, proč také občan náš jedl rád zajíce. Chť omládnout, chť být libezným, libiti se mladým i starým, chť si zvikati jejich přitě, aby se domohl všech hodností. Jedl zajíce ukrutně rád, tak že se to nelíbilo ani hraběcím hajným, ba ani panu lesnímu. Již dávno pozorovali, že v lesku jim lapá někdo v tenata zajíce, ale nebyli nikoho s to postihnouti. Noci trávil v lesích i na polích. Nic, nikde nic. A zatím léčky kladeny byly opět v blízkém poli. Leč dopadnout pytláka bylo nemožné. Podobalo se, jako by pytlák o každém záměru a kroku těch zelených byl zpraven. Tužili, ba znali ho, avšak uklouzli jim vždy opět jako had s nastrátené pastí. Člověk není přece rybou, aby si neulevil myslivkou nadávkou, ba ani ješkem, aby svého ákčude jako milina zulíbal. Myslívci a hajní zafili, ale náš pytlák to uměl. Věda, že bubnem se na zajíce nechodí, a že při namazání terpentínem zajíce také nedostane, nebral s sebou ani pušku, ani šid, aby neupadl v podezření, že hrdá hraběcí zajíce. On jako krásný líšák po alečinkách házel po zaječích jen očka, a ubohý zaječek již byl v pasti. Ač jako dobrý Nimrod věděl, kdy je čas hájení své, přece si nedal ujíti příležitost, která naskytovala se v sousedově šitě, kde byl samý „vekal“ a pelech. Konečně ale postihla jej síla nebeda. Právě, když opravoval jedno ze čtyř nalisčených ok, byl hajným přistižen. Pytlák sliboval hajnému desítku, ba i jiné odměny, ale hajný byl tvrdý jako skála a udal pytláka s panem lesním soudu. Žalovaný občan se k soudu nedostavil a vymlouval se v protokole, že chť zajíce jen postříšiti, aby mu nechodili na brambory. Čterák ovšem nepřipustil, že j zajíce nejraději s brambory, když plavou v smetanové omáčce. Pan soudce takové výmluvy ovšem nedbal a dne 18. července odsoudil občana zaječím milovníkem na 48 hodin do vězení postem souzeného, k náhradě soudních útrat a k placení náhrady 1 al. 60 kr. na chyceného zajíce.

Úmrtí. Paní Ludvika Vacková, ros. Chmelova vdova po c. k. cvičném učitel, zemřela včera. Pohřeb se koná zítra o 8. hod. odp. s Praž. Předměstí č. 9. na hřbitov Kukulenský.

Osobní. Ran Jan Stajskal, profesor obchodní školy v Hradci Králové, byl jmenován znalcem písmu u c. k. krajského soudu v Hradci Králové jak v trestních tak i v civilních záležitostech soudních.

Politický přehled.

Říšský sněm německý sejde se nejblíže době. Vláda bude žádati za rozmnožení jízdy, děl střelectva a nových děl. Posledně povoleno bylo mnoho milionů na rozmnožení válečných lodí první velikosti. Německý lid jest bezohlednou vojenskou politikou velice rozladěn. V novém sněmu nemá vláda žádné spolehlivé většiny. Zásadně nepřátelsky chovají se k vládě socialisté (56 posl.), svobodomyšlní (30), pokrokaři (12), jihoněmecká lidová strana (8). Dle prospěchu stranického spojují se antisemité (11), selská strana (6) a sdružení rolnické (6). S vládou jde německá říšská strana (21 p.), divočí poslanci (7) němečtí prot. konservativci (55 p.) a národní liberálové (49 p.), kteří se však s konservativci nemohou cítit. Rozhodující, ne vládní, ale vládnoucí stranou jest katolický střed, jenž čítá 102 poslance, a s nímž důvěrné spojení udržují hanoverští Welfové (9 p.), katoličtí Poláci (14 p.) a Elsasané (10 p.). S katolickým středem půjde také 1 poslanec dánský a 1 zástupce Litvinů (Smirgalis), tedy skupina středu čítá až 137 poslanců. Střed neudělá ovšem žádné nic zadržmo, neboť pak-li vláda nepovolí, tu v otázkách svobody neváhá jíti s pokrokaři, svobodomyšlními a socialisty, takže pak utlačované strany čítají až 231 poslanců proti 166.

Císař nepotvrdil zákon usnesený na korutanském sněmu, podle něhož vyučování náboženství má býti i na dále z vyšších reálků vyloučeno. Protože císař nepotvrdil také dolnorakouský zákon Kolískův, kterým český jazyk se vylučuje z veřejných obecných škol v Dolních Rakousích, tedy tu zjevná pevná vůle vlády Jeho Veličenstva, nepřipustiti, co by úpadek náboženský a národní třenic podporovati mohlo.

Nové meznávné rozpravy ve Vídni konal předseda ministerstva hrabě Frant. Thun s vůdci katolické lidové strany dr. Fuchsem, Dipaulim a dr. Ebenhochem ve Vídni v úterý. Tito slibovali zachovati o průběhu jednání přísné tajemství, avšak předseda sněmovny dr. Fuchs prohlásil, že zástupci katolické lidové strany nemají za úkol prostředkovati mezi Čechy a Němci a dále pravil, že říšská rada v měsíci srpnu nebude svolána. Budou-li k hr. Thunovi povoláni na nezávazné rozpravy též vůdceví Jihoslovánů, není do soudu známo. Protože hr. Thun jednal již s českou i německou šlechtou, s českými, německými liberálními a něm. kat. poslanci a Poláky, jest možno, že předseda ministerstva i Jihoslovany zasvětil své plány. V možnost zdrné parlamentární práce ovšem nikdo již nevěří a prozatím mimo socialism a Schönerovcům byla by všem nejspesitelnější vláda absolutistická, vládnoucí ovšem dle nynějších zákonů. Pozoruhodno jest, že vůdce moravské lidové svobodomyšlné strany dr. Stránský v Lidových Novinách dokazoval, že vyrovnání s Uhry lze provésti i bez spolupůsobení vídeňského parlamentu. Pánům svobodomyšlným poslancům říšské rady by to byl ovšem nejmilejší prostředek, neboť nemusili by hlasovati pro rakousko-uherské vyrovnání proti přání českého rolnictva.

Válka španělsko-americká. San Jago nalézá se v moci Američanů. Velitel general Torral, máje nouzi o potraviny a střílivo, vzdal se s 22.800 muži španělského vojska. Španělským důstojníkům dovoleno nositi zbraň, vojsko bude od amerického neb cizího loďstva zavezeno do Španěl. Americký prezident Mac Kinley upravil zvláštním státním aktem vládu ve východní Kubě. Osobního jména a pořádku bude šetřeno. Nařízení tohoto musí dbáti též povstalci na Filipínách nestalo se vážnější rozhodnutí. General Augustin chce hájiti Manillu do krajnosti proti povstalcům i proti Američanům. Američané město Manzanillo bombardují střelivě.

Bulharský kníže Alexander, jeho choť a pravoslavný synek Boris zavítali do Petřerhofu. Kníže a rusofilové bulharští pomoci carského vlivu chtějí obdržeti nové vymoženosti na Balkáně. Protože také rumunský král Karol do Petrohradu se dostaví, pochybujeme, že mimo vládních slov by se něčeho Bulharům dostalo.

Zvěsti z východních Čech.

Od Červených Janovic. Volba člena učitelského do c. k. okresní školní rady v Kutné Hoře způsobila hojně prachu mezi voliči. Od dalšího času stal se totiž jistým kolegům trnem v oku dosavadní zástupce učitelstva v okrese našem. Za tou příčinou agitovalo se proti němu již v červno-é schůzi Roztěšské; avšak dva učitelé Kutnohoští velice se přičinili, aby nový kandidát dostal se do okresní školní rady. Ve veřejných listech sobě přistavaj.

— V Podvysockých Listech, v Labkách Proudech a ve Škol. Obsara — agitovali pry svůj plán, a mimo to i tiskáři listky svolávali kolleky na svou stranu. Velikou vědu kladli na to, že zástupce učitelstva v okresní školní radě musí býti cti neposkvrněné a rány, že nesmí hledati osobního prospěchu v postavení svém atd., v čemž prý dosavadní zástupce učitelstva nikterak se neosvědčil. Kdyby požadavky těchto pánu nebyly se ukázaly právě tam slabými, kde chtěly býti silnými, možná, že by byli prorasili. Avšak selhalo jim, poněvadž učitelstvo u vážné většiny poznalo, že mezi nově navrhovanými členy nejsou mužové „oti neporušené“, jak se za podmínku kladlo samými agitatory; poznalo, že „osobní prospěch“ u nově navrhovaných není vyloučen. Z 16 přičiny zachovalo se učitelstvo zdejšihookr. na podnět Budče Janovickéodmítavě k návrhu Kutnohorskému a zvolilo velikou většinou opět svého dosavadního zástupce v c. k. okresní školní radě. Poctivý a zasloužilý učitel Jos. Polák z Kutné Hory, který v poslední chvíli byl od některých přátel kandidován proti své vůli, dostal sice méně hlasů než jiný kandidát (kutnohorský), ale jen proto dostal p. Polák méně hlasů, že se nečekával tak stěžíly výsledek pro pana Ledra hned při první volbě, a že se mělo za to, že p. Ledr po tolikéř proti němu namířené agitaci nedostane polovici hlasů. Kdyby se to bylo stalo, byli bychom hlasovali pro pana Poláka při druhé volbě a není pochybnosti, že by byl býval zvolen ohromnou většinou. Ostatně, alyšeli jsme, není prý volba naše ještě „hotova“. Páni agitatory mají prý něco za lubem a těší se, že nově zvolený zástupce učitelstva bude poměry místními donucen vzdáti se svého místa v c. k. okresní školní radě. Očekáváme, co se bude dít, a pravíme: Pamatujte si, že máme i proti vám zbraně: nové volební listky, a po tom — vaše staré hříchy, které tak nemilosrdně na prany postavíme, že se zachrýjete a chuť na agitace i na kandidatura strátíte!

Z Čáslavi. V minulých dnech měli jsme tu schůze „národních a socialistických“ dělnků. Prvá odbyvaná byla v Duškové divadle a tu jsme se nadáli, že bude slušně navštívena a že přijdou ti, kteří stáli spolu aspoň u kolébky. Ale chybá lávky! Nepřišel nikdo. Snad předvídali oni páni, že schůze ta přinese jim a národním dělníkům onu brambůrku, kterou si pořádně již užili. Řečnický dostati z Prahy, ale jak má Čáslav štetit, vždycky jiné nežli je smluveno. Jak vidět Praha na Čáslav nějak nedrží. A div se světe, přišli mluviti do husitků Čáslavi, do vlasteneckého národního divadla Dušková vybarvený již asi pětkrát anarchista Kalina a socialista Tafr. A ty jejich řeči. Jeden měl mluviti o šenském otázce, druhý o národnosti a zatím mluvili o Husovi, ale jak ubožák při tom pochodil! Že štváno proti katolíkům je samozřejmo. Ani by to jinak nešlo! Jednomu se však divíme, že kdosi zneužil i obálek okresního zastupitelstva a jako vše účelný ex offio poslal po obecních představenstvech vyzvání k oslavě Husa. Snad se vyšetří, kdo to byl a bude také pak poukázán, aby podruhé nevyasoval okr. zastupitelstvo do štvání, které k ničemu nevedou. — Na místo městského důchodního zvolen byl p. J. Dlabáček, vynikající odborník a síla znamenitá. Město udělalo dobrou akviesci, ač mnohým zdá se, že mohla při tom býti zachována stará forma a nemusilo se to obsazovati hned a bez konkurzu, když přece i na místo polního hajného se konkurs vypisuje. Všem lidem takto se zachovati, nespokojených je vande dost.

Od Malína. Pánům z pacákovského tábora začíná býti pod veřejnou kritikou, kterou sami svým bezohledným a často hrubým vystupováním proti „klerikálům“ a Staročechům vyvolali, nějak najednou tuze horko. Cítí sami nyní se budou muset snísti to, co jiným nadrobiti chtěli. P. redaktor Hejnic se ošivá na vše strany, ale působí ten výprk, kterého se mu dostává, velmi dobře. Podobně i u jiných matadorů neslavných věcí Podvysockých. Zvláště je mrzí, že se ukázalo na tu prospěchářskou politiku jejich. Ale poučení z toho si nebefou žádného. Zase obrázek! Panstvo se mezi sebou usneslo, že má býti stížen okresní cestmistr a již prý jest také jeden z donášců klepů vyhlášen na toto místo. Umi prý sobě zacházeti kamením, také stavět sná, nejlíbejší prý je v počtech a ve váze, ale toho není k úřadu cestmistrovskému třeba. Dostane prý 800 sl. Slušná to odměna za vykonané služby! Proto prý se nesmíjí stizovati nové obvody lékařské. Divíme se, že si poplatníci Podvysockí nechávají vše toto líbiti. Na účely čistě humanitní není peněz, ale na odměny noshledům a kortědům, to je peněz dost! Kam se poděla ta umravěnost? Doufáme, že orgán Podvysocka promluví v tomto své slovo.

Z Damníkova. V neděli dne 17. července posvětil ndp. biskup Edvard Jan Nep. Bryných nově opravený kostel v Damníkově. Na nádraží Rudoltské přivítali Jej pan okresní starosta se starosty farnosti damníkovské. Nedělní svěcení byl přítomen lid nejširšího okolí a četné spolky hasičské a jiné. Katolický lid na Lanškrounsku jest dalek štvání velkoněmeckých a neochce také boj s Čechy. Velkoněmecké snahy našlesly zde posud jen ojedinělé stoupence a takového patrně nelíbily se též prapory v zemských barvách, postavené na slávohrané u farní budovy. Že německý lid neseďá Wolfianům na lep, toho důkazem jest, že v četných obcích, na př. i starosta v Rokytanci u Žamberka odepřeli podepsati petice proti nejd. biskupovi, které abíral k účelům agitacím samý křikoun Karel Heftman Wolf. Starosta rokytnický pravil, že u nich znají ndp. biskupa a že k vůli několika lánovským fanatikům nebudou brojit proti svému nej důstojnějšímu arcipastýři. V pondělí 18. července světil ndp. biskup kráskou Goticou kapli v Lanšperku, kterou společným nákladem postavili J. J. kníže Jan a Liechtenstejn a občané z Lanšperku u Ústí n. O. Občané lanšperští, kteří teprve v posledních 30 letech vrátili se českému národu (dne je zde 160 Čechů a pouze 1 Němec) uvítali svého biskupa se všemi poctami.

Z Bělouhradu. Zdejší amenské slatinné lázně do dne 14. července t. r. navštívilo 400 hostů, slatinných koupelí posilujících a mimo to mnoho turistů a hostů na letním bytě.

v Trutnově, Jos. Najvrt, kapl. v Bojanově, Jos. Pohl, škop. v Dobrušce, Ff. Schneider, kapl. v Trutnově, Fr. Světlý, škop. v Bartolovicích, Jos. Unger, admin. v Petroviciích, Fr. Víša, admin. v Jásně, Jos. Vomečil, kapl. v Jitčíně, Václ. Veselík, admin. v Brandýse n. Orli.; katechetickému pro školy střední: Josef Enderle, katech. v Novém Bydšově, Stanisl. Michálek, katech. v Bohdáně; pro školy občanské: Václav Hanuš, katech. v Žamberku, Jos. Světlý, katech. v Trebechovicích, Jan Svoboda, katech. v Lomnici.

Městské zastupitelstvo v Hradci Králové ve schůzi dne 2. června t. r. usneslo se, aby na památku 100letých narozenin Frant. Palackého založena byla při muzeu historickém knihovna sestávající z jeho spisů. Pro knihovnu tu získána byla většina spisů Palackého, českých i německých: Dějiny národu českého, tři díly „Radhosta“, 6 dílů Archivu českého, Idea státu Rakouského, Nejnovější politické úvahy, Popis království českého, Vpád Mongolů 1241, O knihách formul, Ocenění starých dějepisů českých, K českému dějepisectví, Výsledek svědků o smrti krále Ladislava, Staré letopisy české, Doklady objasňující život M. Jana Husi, jeho při při koncilu Kostnickém vedenou a náboženské spory v Čechách v l. 1408—1418, Dějiny husitismu Höfler, Předchůdce Husitství v Čechách, Listinné příspěvky k dějinám české a semí soudních 1451—1471 a Dobrovského život a působení.

Památka 25letého kněžství. Do jednoho sešlo se všech jedenadvacet kněží, kteří 20. července 1873 svěcení byli, a pět svých soudruhů přezili — zde v Hradci Králové, by Pánu Bohu z toho srdce za vše dobré poděkovali, a na další pouť životní se posilili. Dne 19. t. m. vykonali si v kněžském semináři, po dojemné promluvě dp. Karla Nováčka, svatou zpověď, a 20. července přijali z rukou Jeho Bisk. Milosti Boží Tělo. Věčně vzpomněli si jak svých představených — tak i svých profesorů — z nichž dosud na živu jsou vysoced. páni prelát Dr. Alois Frýdek, kapitulní děkan, a Jan Klein, arcikřez v Činěvsi, pak kanovníci Dr. Antonín Brychta a Dr. František Kryštof. Blahopřání nejšťastnějšího pána Biskupa, jakož i jmenovaných hodnostářů přeradostně došlo všech jubilantů, kteří z nejpřímějšeho srdce nejuctívěji děkují všem, kdož i telegramy a dopisy a ústními gratulacemi na ně si vzpomněli. Zdať Bůh na dále!

Dary semijubilářů. Na znamení díků Pánu Bohu za všechny jim v tom kněžském životě prokázané dary a milosti věnovali jubilanti svatému Otci k Jeho kněžskému jubileu 105 zl. Pak kathedrálnímu chrámu Páně k jeho výzdobě na památku 50letého jubilea Jeho c. a k. apoštolského Veličenstva Františka Josefa I. — 105 zl. Konečně diecesnímu spolkovému domu „Adalbertinu“ ku potřebným ještě splátkám na uctění 30letého kněžského jubilea Jeho Biskupské Milosti Edivarda Jana Nep. — 210 zl.

Výstavka městského průmyslového muzea pořádána ve velké dvoraně obchodní školy byla šťastnou myšlenkou a zdařila se úplně. Ani jsme nevěděli, že máme v Králově Hradci tolik umělků. V malířství prozrazuje prý se nejlépe odlesk duše a smýšlení, odhaluje to nejtajnější smýšlení a citliv. Všecko, co může buditi zájem jednotlivce, nebo i země a co se zde nalézá, jest předmětem malířského pojmutí. Na výstavě byly všechny druhy malířství zastoupeny: malba historická, portréty, krajinná, genrová i květinářská. Naše dámy zajímají ovšem nejvíce květiny a tu malovaných kytic, trůh i kvítků jednotlivých viděli jsme mnoho velmi krásné provedených. Slečna R. Tichá vystavila povedený obraz: modřičko se Krista, výraznou hlavu studijní, Slovačku v malebném kroji s ovocem, hlava děcka a pěkné krajinné a květinářské malby. Slečna Emča Fialová vystavila 6 zdařile kolorovaných podobisem (anděl strážný nad mraznoucím hoříkem, anděl strážný s 2 dítkami, nýčící dívka, dívka se psem v parku, hrdina s milou, děvče s košem růží, malovaný věšák na ručníky, dvě pobřežní krajiny s povětrnými mlýny a lodicemi. Slečna maluje vkusně; barevně odstíhování i světlou vyznamenávají se přirozeností i pravdivostí. Sl. Steřanová vystavila pěknou větu s vrabčiky, krásné květinami na gásu malovaný nářít, polštáře a květinami a j. Prozrazuje velké nadání a uměleckou krásu. Sl. Jara Červených vystavila velmi pěkný obraz představující tři červených karanášů, krásné malované polštáře s flakami, psací podložku a květinami ozdobené skříňky. Slečna, která teprve nedávno začala malovat, pokouší se též v krajinomalbě. Celou řadu obrazů všeho druhu vystavila paní Fultnerová. Jemné propracování jsou její krajinomalby, květinové malby a což teprve ta luculaká státi: ovoce, kvíčky, ryby atd. Jají vají malovaný, květiny a podobizna budily nomení pozornost. Některé obrazy, byly patrně s dob začátečních. Pílou malířkou je též paní Gusta Hellerová (podaosy, polštáře, talíře atd. malované); rovněž paní Kamilla Trappová. Paní V. Zdařilová vystavila podnos s květy a troy vkusně malovanými, saches s umělecky provedenou kyticí a vosoc. Slečna H. Koutníková jest velmi dovednou malířkou. Velmi se líbí obraz „la Macha s žihanou malbou s kopretinovými květy, tabale s amorkem na kvetoucí ratoletě, stojan se žihavými plátky, malovaný rám, stůl, sedadla a židle žhané. Sl. M. Cvetlerová vystavila pěkné malované růžové troy na dřevě, talíře, námořní krajnu atd. Paní M. Lorencová vystavila různé krajinomalby vyznačující živým koloritem. Paní Jeana Pospíšilová vystavila žhané malované talíře, stolek, lopatku na prach s kartáčem, krásné malovaný leknín a růže, ve-

lice jemné to práce. Paní Marie Klumparová vystavila pět obrasů, velmi pěkné provedené zahradi státi, zdařilou krajinomalbu pohled na Hradec Králové, lesní krajinu, sekače na pšenicím poli pracujícího. Originální byl obraz, hanácký palmový háj, totž vrbý s vodní hladinou. Slečna M. Kulířová vystavila s velkým obrazem, představujícím lesní státi s šera. Slečna Šedivá vystavila také obrazy krajinářské velmi pečlivě provedené. Sl. A. Petrovská vystavila vkusně malované talíře, skříňky i krajinku. Je dobrou květinářkou; rovněž sl. A. Přibyllová a Ganzová. — Velikou pozornost budila výstava, ruského kurnarního nábytku, náčiní, ikon, vřiviek, draperií, nástěnných obrazů v ruské světnici p. Sta nislava Červeného. Pečlivě byly provedeny práce žáků kurnar kreslířských, modelářského, ciselářského (J. Hofman, E. Matějček, K. Netuka, J. Suchánek, V. Čermák, Fr. Ch. dy, F. Fejgl, K. Mikeš, P. Soukal, R. Martinek, K. Kupílek, J. Zajíc, J. Marek, J. B. Icar, R. Nyč, Fr. Kalenský, Fr. Matějka, J. Bajer, V. Stehlík, Kovářik, J. Klečka, Boháč a Urban). Výstava byla od pátku do úterka — zvláště pak v předminulou neděli velmi častě navštěvována.

Svěcení na kněžství. Jeho Biskupské Milosti bude udliti dnes v pátek alumnům IV. ročníku subdiakonů; v sobotu budou posvěceni na diakony a v pondělí na kněze. Jsou to ctihodní pánové: Bařant J. ze Slaně, Bilek Fr. ze Světlé, Biskup Jan z Chabčic, Bláha Karel ze Střitě, Oiser Ček z Chotusic, Halama Čeněk z Jesuic, Henzl Ladislav z Chrudimi, Jandík Č. z Mezhoře, Kacafírek Th. z Trbové Kamenice, Kadlec Fr. z Krdlové Dvora, Kolář Josef z Bukovce, Král Fr. z Loučan, Kubíček Fr. z Litomyšle, Lonský Jan ze Zámrsku, Lupoměský Jos. z Rohozné, Moravec Jos. z Chabor, Nosek Jan z Dol. Kalné, Palíčka Josef z Cholenic, Řezníček Jan z Mal. Svatošovic, Schovanec Jar. z Petrovic, Šada Fr. z Košetice, Vančura Ant. z Trebotína, Veselý Jan z Vidně, Zavřel Petr ze Skutče, Zieris Karel z Mladých Bůdk. Ctp. Veselý Arnošt z N. Bydžova pro své mládí bude posvěcen pouze za subdiakona. Na kněžství budou v pondělí posvěceni titto vpp. diakonové: Černý Josef z Hraštic, Klenka Fr. z Chlumce, Kvasnicka Václav z Konechumu a Scheitz Josef z Rychova n. K.

Sňatek. Slečna Aninka Čecháková, dcera t. MUDra. Čecháků, schovanka sl. Marie Tachovské v Králově Hradci slaviti bude sňatek svůj dne 2. srpna v chrámu Panny Marie s p. Janem Benešem, učitelem na měst. škole v Novém Strašeci.

Zakdem. spolku Oliva. V ustavující valné hromadě spolku absolventů obchodní akademie „Oliva“ byli zvoleni za předsedu k nivrhu zatímho předsedy kollegy Tolmana aklamaci, fid. Pazourek, do výboru pp. prof. Stejskal (místostarosta), prof. Laštovička (jednatel), a p. msa. rada Pílnáček, prof. Vocásek (spr. domu), koll. Čvančare (pohl.), Tolman a Janda. Nahrádníky koll. Blajeka a Nevoie. Revisory pp. koll. Šolc a koll. Novotný. Prvními zakl. členy (50 zl. — pro vědy) az stal p. cis. rada Oliva a sl. kuratorium akad. akademie. Přispívající členové platí ročně 2 zl. r. č. Vzhledem k šlechtnému účelu spolku doufá výbor, že bude náležitě podporován. Přihlášky členské přijímají p. fid. Pazourek a absolvent Tolman.

Dar Jednotě katol. tovaryšů daroval ošvědčený přenivec vasp. dr. kanovník Soukup a příležitostí svého stříbrného kně. jubilea 10 zl. Zaplat Pán Bůh!

Maďarský hrozbový tarif. Dne 7. července překvapen byl císlajánský svět hrozbou, že Uhry zřídí si samostatné celní území. Vídeňský jeden časopis prozradil nám, že Maďaři, pak-li se nedocílí rakousko-uherského vyrovnání, zvýší nepoměrně celní tarify vůči pokročilejšímu rakouskému průmyslu. Tak má činití zvýšení navržené při hraběch družích přízových a bavlnoých přes 100%. Aby se v Rakousku myslilo, že Uhři myslí své hrozby do opravdy, svolána byla na den 14. července do Budapešti enkata, do které byli pozváni zástupci uherských obchodních komor, agrární a vůbec vynikající národohospodářské kruhy. Velikolepě toto účastenství mělo nám Rakusanům nabídní strach a buditi u nás respekt před páni Maďary. Nu, dnes známe porady uherské ankety o celním tarifu. V anketě oceněny jeho možné důsledky a páni domýšliví Maďaři se své panovačnosti asi něco stějí. V anketě nepanovalo nadšení pro finanční, t. j. daňová cla z výrobků spotřebních jako z kávy, koření, jízho ovoce atd., protože by stihla citelně široké masy lidu, malorolníky, malozemnostníky a dělníky, neboť o sumy; o které by tyto třídy potrávní výrobky draze platily, o to by se uskovnití musily při koupi látek a potřeb jiných, tak že by s toho uherský průmysl a obchod žádný prospěch neměl. O ty miliony, které tu stát z důchodů soukromých vezme, oselbil by na jiných stranách kupní sílu obyvatelstva. Vzhledem k širokým vřstám lidovým by však i samo navržené zvýšení cel agrárních nemělo křivených důsledků. Dobře pravil Wekerle, bývalý předseda ministerstva, že tak vysoká cla, jaká jsou navržená, dají se nanejvýše jen na papíře stanovit. Cla ochranná nenesla by nevyvinutému duvod uherskému průmyslu takový prospěch, neboť Uhry se bez císlích průmyslových výrobků neobejdou. Co se týče ochranných cel rolnických, tedy hlavně obilních, to se musí Uhry snažit, aby zachovaly cíz trh pro své plodiny polní. Kdyby uherský plodinám byl samesen trh v Rakousku, tu by uherské obilí zaplavilo domácí trhy, nabídky by byly větší než poptávka a spotřeba a následek toho by byl, že by ceny domácího obilí v

Uhrách klesly. Dobře pravil bývalý uherský ministr vnitra a obchodu Hieronymi uherskému obilnímu ochranáři, hraběti Dessewfy: „Čím vyšší jsou agrární cla na hranicích rakousko-uherských (tedy celé říše: Uher i Rakousko), tím bezpečněji udrží se Uhry na rakouském trhu spotřebním. Ale celé dokazování hr. Dessewfyho rozpadá se v níveč, jakmile se stanou Uhry samostatným celním územím. Tu ceny uherského obilí se stlačí, protože bude obilí přebytk“. Proto také jiný vůdce agrárníků uherských, hrabě Alexandr Karolyi navrhoval po případ celní války a Rakouskem vývozní premie po uherské obilí. Jakých milionů by tyto válečné útraty na straně Uher vyžadovaly a jakými daněmi měly by býti ubraženy, to arciť bliže hr. Karolyi neřekl. Avšak jiný odborný znalec, pan Emóty z Nitry besděky to ukázal, když vypočítal, že uzavřením rakouského trhu uzavřel by se odbyt uherského obilí v ceně 100 mil. zl., mouky v ceně 70 mil. zl., skotu v ceně 30 mil. zl. (jen do Vídně přiváží se ročně přes 160 000 kusů skotu z Uher), vepřového brava v ceně 40 mil. zl. a koní v ceně 13 mil. zl. Uzavřením rakouského trhu pro uherské obilí, maso atd. uzavřel by se tedy přístup výrobků na naše trhy v ceně 153 milionů zlatých. Ku podivu, teprve Maďar musí českým rolníkům říci, jak by musili stoupnouti jejich výrobky v ceně, kdyby se provedla buď celní rozluka, nebo kdyby dovoz uherským výrobkům na naše trhy byl stížen. Čeští říšští poslanci nedovedli toho českému rolnictvu říci, protože uherské hospodářské poměry a význam jejich pro naše zemědělství jsou jim španělskou vesnicí. Ano, pravdu jsme měli my, že třeba uherské národohospodářské poměry důkladně studovat, neboť fráse a nespolehlivé cifry, kterými nás po 15 let pan Adámek a Teklý ještě s jinými poslanci traktýrují, našemu zemědělství pranic nepomohou. Smutné jest také, že po tom politickém rozmachu v letech 1889, 1891, 1895 a 1897 — teprv letos přišli zástupci našeho zemědělství k tomu náhledu, že v době vyrovnání se musí zemědělské poměry náležitě studovat. Ty už měly býti nastudovány dávno. A pak by se ovšem otázka rakousko-uherského vyrovnání byla vzala jinak do rukou, než-li se to stalo.

Mellorační fond, který obnášel v posledních letech 760.000 zl. byl na základě §. 14. stát. základních zákonů císařským nařízením z 1. července zvýšen na 850.000 zl. — Na základě téhož §. 14. zmocněna zemská správa bosensko hercegovská uzavřít půjčku 11 mil. zl. na stavbu uzkoječné dráhy z Gabely v Boce Kotorské a obočkami do Trebinje a Gruži. Tím dostane se Hercegovině nového spojení s Dalmacií a po moři i s Teretem.

Klub bruchových mladenců ustavil se právě na Králově Hradecku. Pokud můžeme prozraditi, řídí se klub zásadou, že „manželství jest první hloupost, kterou člověk spáchá, když se stane rozumným“. Výminečné příponosti bruchavý klub svým členům ženitbu, když přesvědčí jednoblusně k tomuto desateru otázek: 1. Máš dceti silné nervy, abych snášel mohl celodenní ženský pláč? 2. Dovedu celou noc probditi při křiku dětském a druhého dne býti vesel? 3. Dovedu i hodinu čekati na jídlo? 4. Dovedu se spokojiti s před posledním slovem? 5. Dovedu snášeti odpor i když mám pravdu? 6. Dovedu se sřici na vždy veselých kamarádů a doutníků? 7. Dovedu býti vesel, když se pere a vaří brách? 8. Dovedu do náručí vzíti brečící dítě? 9. Dovedu kupovati všechny žádané šaty, klobouky a šperky? 10. Dovedu poslouchati a milovati křyné a nechoditi nikdo na Brno?

Předj povnost. pozemků v Hradci Králové. Městská rada a povnostní odbor usnesly se ve schůzi, dne 14. července t. r. konané, aby prodány byly v bloku R, (proti bloku p. Steina) stavebníště č. 4 za 6 zl., č. 5, 6, 7, 8, za 4 zl., č. 9 za 5 zl. a č. 10 a 3 za 8 zl.; v bloku u vodárny, rohové parcely č. 1, 4 a 7 po 30 zl. a střední č. 2, 3, 5, 6 a 8, za 25 zl.; v bloku H, u obchodní školy) parcely č. 6 7 za 16 zl., č. 8 a 4 za 17 zl., č. 1a a 1b za 18 zl., č. 2 za 20 zl. a č. 5 za 18 zl.

Kotěge v Hradci Králové. Měst. rada a pavn odbor usnesly se dne 14. července t. r., aby blok za realkou sestávající ze šesti stavebních míst, prodal se v celosti na kotěge neb rodinné domky o samotě v zahradách stojící. Cena stanovena po 10 zl. za 1□. Domky povolily by se pouze s vysokým parterem nebo jednopatrové. Kdo by na celý blok ten reflektoval buď sám nebo společně s jinými, podej nabídku svou parkmistrovskému úřadu v Hradci Král.

Velehradecké ponti účastnilo se o svátku věrozvěstu slovanských sv. Cyrilla a Metoděje 12 kněží a přes 1 200 jiných pontníků z Čech. Slavné bohoslužby konal vys. dp. kanovník Barták z asistence vpp. Vaněčka z Mikolovic a Neumanna z Rohozné. Krásné proslovy měli vdp. vikář Hejtmánek z Bělé, kvardián Kořál ze Zámku a kazatel Rejzek z Cibulka. Pobyt na sesterské Moravě účastníky z Čech mile potěšil.

Depornějeme firmu Karel Zavadil, pař v Chrudimi, od níž dostati lze bohoulušné náčiní velmi krásné provedené a při cenách mnohem mírnějších než u firm cizích. Farní úřadům přiložen jest k dnešnímu číslu prospekt.

„Veliké silniční národní závody velcipedistické.“ Jak již bylo v tomto listě sděleno, budou se v neděli, dne 24. t. m. za každého počasí odbývatí veliké národní silniční závody, pořádané Českou ústřední jednotou velcipedistů v Praze na vzdálenost 245 km, která se rok co rok budou opakovati zde na téže trati, a přípravy k nim jsou již v plném proudu. V Hradci Králově v hostinci „na Špičce“ na Pražském Předměstí bude hlavní kontrolní

Z Chocně. V neděli dne 24. července dopoledne zavítá do města našeho J. M. adp. biskup Ed. Jan Nepomuk Brynych na žádost uvědomělých katolických občanů za účelem posvěcení praporu Jednoty katolické a posvěcení nové vysvěcených chrámů Páně, farního v Chocni a filiálního v Hematích, kde posvětil též sochu Marianskou.

Z Podvysoka. My rolníci otevíráme posezení oči a aspoň soudnějším a samostatnějším blávním mezi námi se rozbíjelo. Všecky ty sliby, které nám svobodomyšlní kandidáti dávali před různými volbami, byli opravdu veliké chyby — pro nás rolníky. Pan dr. Herold palác blahobytn nám rolníkům nepostavil, ale proslavil se hájením Vídeňského K. Stephena, který svými sliby, že rolníkům za řepu dodanou cukrovnu chropiňskému zaplatí, zavínil, že po prohlášení úpadku chropiňské cukrovarenské společnosti, přišly rolníci v cukrovnu o 380.000 zl. A co poslanečtí kolegové pana dr. Herolda? Pan dr. Pacák jest největším přítelem ředitele pana Sehnala v Bečvátích, Herbata, atd., jest kolegou poslance Krumbholze, kteří patří k cukrovarenským kartelářům, jenž nutí rolníky, že za nepřiměřeně nízké ceny cukrovku tomu nebo onomu cukrovnu ve svém rayonu prodávají — musí. Rolník nemůže řepu prodávati cukrovnu, který by mu nabídl nejvyšší ceny, nejvíce říká a šámy, ale musí ji dáti za cenu, která se mu diktuje od toho cukrovnu, jemuž byl jako otrok nějaký k dodávání své řepy přikázán. V jednotlivých krajích i za dnešních cen cukru platí se rolníkovi za 1 metrický cen 1 zlatý. Jak má prospívati rolník, jenž dostává za metr cukrovky 80—85 kr.? Kolik pak je těch vyvolaných starostí neb nájemců dvorů, kteří dostanou nějaký krejcar za cent řepy více? Co se stalo u nás podstatného na zvelebení cukrovarství? Stalo-li se něco, měli z toho výhody rafinéri a vývozci a něco méně též surovarny. Od r. 1895 výrobě se cukrovky asi 85 milionů metrických centů; stlačili se cena její pouze o 1 kr. na metrku, ztrácel tím výrobci 850.000 zl., tedy větší obnos, než li věnuje kše ročně na zlepšení pozemků; podařilo-li se stlačit cenu o 10 kr. při metrku, znamená to ztrátu 8 a půl milionů zlatých. Na stavbu a subvence železných drah a paroplavebních společností dává stát miliony ročně, pro rolnictvo a řemeslnictvo však osobní sazby dopravní se zvyšují a slevy za dopravu zboží povolují se nejvíce jen továrním a větším obchodům. Hospodářské spolky a společenstva mají při dopravě svých objednávek neb prodaného zboží výhody nepatrné. Na venkovy a menší strany se vůbec zapomíná při politice dopravní.

(Zasláno.)

Kolegové!

Jest tomu právě 25 let, kdy jsme opustili gymnasium Jičinské. Plni jsouce mladistvého zápalu, v blavé plno ideálů rozptýlili jsme se jeden každý za zvoleným povoláním.

Z počátku každý všemi silami, celou pružností ducha hnán se v před budoucnost pouze před očima máje, avšak když později vědní život se všemi lopotami a srastmi v cestu se mu postavil, když střízlivá skutečnost, leckterý ideál mu shroutila, když zažil řadu zklamání, tu každý v sebe sama se obrátil a vzpomínal.

Páska přátelství založená dlouholetým obrováním byla pružnou, kterou stále připomínal každý rok od r. 1873 uplynulý, pružinou, jež táhla úsilovné myšlenky naše zpět v ony doby, kde jsme ještě byli studenty. Vyplňmež tedy tuto dávnou tužbu a sejděme se, abychom po tak drahých letech opět jednou byli pospolu. Kosila sice v řadách našich smrt výdatně, avšak jest nás přece více než polovice a doplní-li řady naše také ti kolegové, kteří před r. 1873 z jakýchkoli příčin z řad našich vystoupili a které srdečné a přátelské zveme, zavítají-li dále — jak perné doufáme a v té příčině zvláštními soukromými listy opatření činíme — mezi nás také milení učitelé naši, pak zažijeme jeden každý několik krásných chvil, které hledě k uplynulému čtvrtstoletí tak často již se opakovati nebudou.

Po úradě s některými kolegy, žádáme Vás tudíž, abyste na dny 27. a 28. července 1898 zavítali do Prahy k prvnímu sjezdu našemu, jehož program asi takto si představujeme:

V úterý dne 26. července: Večer o 8. hod. přátelská schůzka těch, kdo odpůldně či večer do Prahy zavítají v restauraci „u Choděrá“ (místnost vyhrazená).

Ve středu dne 27. července: O 9. hodině ranní tichá zasedání máe svatá za zemělé kolegy v chrámu Páně Matky Boží před Týnem, odtud vycházka na hrad, o 1. hodině společný oběd „u Choděrá“, pak společná návštěva výstavy.

Ve čtvrtek dne 28. července: Společná vycházka dle ujednání buď na Karlův Týn či do Jičína. Zasláme Vám všem, jichž adresy nám známy jsou, toto pozvání také zvlášť žádajíc, byate listkem jednemu z nás adresovaným oznámili, kdo se sjezdu účastníte, abychom dle toho další opatření učiniti mohli.

V Praze, dne 16. července 1898.

JUDr. K. Motejl,
advokát v Praze č. p.
917-II.

Th. Dr. Jan L. Sykora,
řádný profesor na c. k. vys.
učení Pražském č. 636 I.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. července 1898. 1 hl. plnoce 07:00 až 07:80, žito sl. 7.00 až 7.20, ječmena 0:00 až 0:00, oves sl. 2:70 až 3:45, pšenice sl. 0:00 až 0:00, vikev sl. 5:80 až 0:00, brách sl. 0:00 až 0:00, dočka sl. 0:00 až —:00, jáhly sl. 9.20 až — 9.40, krup 09:00 až 23:—, brambory sl. 2:00 až 2:20.

V Králové Dvoře n. L. dne 16. července 1898 plnoce 0:00, 0:00 žito 3:00 3:48, ječmen 0:00 0:00 oves 3:45 3:85, brách 0.— 0.—, dočka 0:00 0:— vikev 0.— 0.—, jáhly 0.—, — kroupy 0.—, — brambory 2:30 2:40, vejce (kopa) 1:50 0.—, máslo 0:92 0:00, tvaroh 14 kr., maso hovězí 68 kr., maso telecí 56 kr., maso vepřové 80 kr., maso skopové 60, seno 2:00 sláma 3.00, oves 7:15 7:30.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje

záolony krajkové bílé, záolony krajkové creme, záolony krajkové barevné, záolony muselinové, záolony tylové, záolony jednodílné (story) záolony lákové, záolony marokánské, záolony azminsterské, záolony žinilkové atd. v nejbohatším výběru v továrních cenách.

Ilustr. ceníky zdarma a franko.

259-4

Umělecký ústav

pro

malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán

Cenafky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro

malbu ohranových oken

B. R. N. O.

okna chrámová každého slohu i provedení, se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

V. VACEK,

závod školářský v Pamětníku u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofaunu, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Ku zhotovení všech řezbářských prací, v každém slohu, v přesném a čistém provedení doporučuje se

závod řezbářský Josefa Soudila v Hradci Králové.

Zvlášť dovoluji si upozorniti P. T. veled. duchovenstvo a slavné správy škol na svůj nově zařízený sklad jemné řezaných kříd visacích i stojacích pro kostely, školy a domácnosti.

Ceny velmi mírné.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze uznává se za výborné, bolestí utišující natírátk; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Vamberice.

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obecnost upozorniti na svůj, ve Vambericích proti kustu letící

HOSTINEC

„u železného kříže“ a doporučuje jej hojně návštěvě pp. poutníků.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoje.

O lask. hojnou přisouh prosi v účtě plně

A. L. BRANKE,

hostinský.

Časových úvah

vyjdou dne 1. srpna dvě čísla současně 11. a 12.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na největší výhodné vzhledem k úspore času, mydla a k dodání čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně zhotovené za ceny levné obdržeti.

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje excentrické mlátič stroje s kulíkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

ADOLF NOVOTNÝ
v Týništi n. O.

Kdo u mne kupuje,
českou věc podporuje!

I nejmenší zakázky se
vděčně přijímají a co
nejsolidněji v řídí.

SVĚJ K SVĚT!
Koberce,
hůně,
přikrývky,
pokrývky,
žíněnký,
a žíně
práho
českého závodu
jsou
opravdu nejlepší.

FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného
pérovky a žíněnký,
spony a záclony do oken, bládky i sdrhované dle franc. způsobu.
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Levně na prodej
lustr barokový

s velkým množstvím bronzových skel na 12 svíček s čistého bronzu dobře zlacený
Karel Zavadil,
pasíř v Chrudimi.

Pozor! Čtete!
Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod s dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecně ustanovil jsem **krásné prémie** a sice:
50 krásných dřevěných hraček
všech druhů, krásně malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za douhý doplatek zl. 170.
Každé zásluže bude připojen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.
Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kosteletký,** Svatouch č. 15, pošta Svatka (Čechy).

dýmky
různých tvarů s vyřezávanými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.
Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (hadrových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obch. došlům při tuctovém odebrání poskytují velké výhody.
Zásilkou vyřizuje dobrou českou firmu **Jos. Kosteletký,** Svatouch č. 15, pošta Svatka (Čechy).

Ludvík Nejedly,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré maby nástenné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím.

Právě vyšlo
Svěcení na kněžství.
Příručka pro účastníky sv. svěcení dle pontifikálu a missálu římského.
Stran 50, 8°. — Cena brož. 12 kr.
Pan Josef Krejčík
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dálný: Bubna 612-VII — Sklad Eliášova tř. č. 24
Se zasloužilou soškou Vzkříšení která v pořádku došla jsem úplně spokojen.
S úctou oddaný
P. Ondřej Habán.
farář
Starý Petřín Morava dne 27 dubna 1897.

Jan Kalis,
hojínář a zlatník
v Rychnově n. Kn.
372 d. poraďuje
svůj hojně zřizovaný sklad
zlatého a stříb. zboží,
hodin křvadlových, kapsoních v jasných mirných
a se zárukou.
Těž na solátky.

JAN BARTA
dekorativní malíř a posilovací
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrad a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější.
Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Annenské slatinné lázně
v Bělehradě
(království české), stanice sever-záp. dráhy.
Těš překrásné levné oddlo letní.
Unicum
proti
dně
rheumatis.,
rheum.
ischias a p.
Zachráně 9 května.
Skvělé ča to závažné výsledky.
Stárají již od roku 1885.
Prospekty sálle ochotně správa lázní.
318

Kneippiani pozor!
Nedávno vyšla zábavně poučná kniha nazvaná:
„Za Kneippem“
s 43 krásnými obrázky.
— Cena 1 zl. r. č. —
Nechť neschází v žádné knihovně pravého milovníka vody vůbec a Kneippa zvláště!
Na skladě má spisovatel její
LUDVÍK HORA,
ve Chvojné u Pardubic.

Koupím spisy
Kosmákovy, Pravdovy, Hálkovy, Brynychovy neb jiné zábavné.
Nabídky: -Nová Paka 102. (poste restante.)
Laciné a krásné růžence
v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v oboru devotionalií, má na skladě ústav
Růžencová výroba v Praze č. 296-1.
Konviktská ulice. 346
V ústavě zhotovují se též všechny **kostelní roucha** za cenu mírnější než všude jinde.
Čižm výtěžkem vydržíže ústav 25 sirotek—mrzádků.

Matěračská dílna
Josef Komárek a syn
v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v Hradci Králové
nabízí služby své ku provedení veškerých prací stavebních, náteru facad a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobné
Vedle napodobení různých dřev provádíme též i věrnou imitaci mramoru.
(Blížší sdělí p. K. Mašta, obuvník sda.)
Levné ceny.

Jan Hromadník
stavitel pian a pianin
Praha,
ostrov Kampa č. 515
Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou.

Česká mše pro lid
na slova Boles'ava Jablonského
(„Tobě, Pane, na výsosti . . .“)
složil **František Plicka.**
Op. 15a: Vydaní pro smíšený sbor s průvodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr netto.
Op 15b. Vydaní pro jeden i dva (dětské hlasy s průvodem varhan nen harmonia. Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr netto, hlasy po 12 kr netto.
Nakladatel **Fr. A. Urbánek,** český knihkupec v PRAZE, vedle Národního divadla.
Prvý český závod hudební

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Eliášova třída č. 24.
doporučuje uctivě
své chvalné sdělení: **Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulity atd. dle slohu kostelů**
Původní nákrepy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Suchary.
Antonín Kos
v Branné u Jilemnice
odporučuje
důst. duchovenstvu a velect. obecněstvu suchary vlastní výroby velmi jemné a levné co nejlepší příkusek k čaji, vínu i ku kávě. Vyrovnaří se úplně suchardům lomnickým. — Nejlepší odporůčení.
Obsluha rychlá a solidní.

Veletčenému občanstvu, všem svým vále-
ným příznivcům a veledůstojnému ducho-
venstvu zvláště dovoluji si oznámiti, že
jsem svoji chvalně známou

první
speciální
českou

výrobu křížů

v král. věnn. městě
v Hradci Králové
s ulice za sv. Duchem

do svého nového bytu do městského
stavebního dvora

naproti „Adalbertinum“
přeložili.

Zvláště dovoluji si poznamenati, že přístě
svůj výběr křížů, novými velmi vkusnými
vzory ze své dlouholeté zkušenosti naby-
tými rozmnožím.

V hluboké úctě a oddanosti

Raimund Jul. Kozel,
sochař a řezbář.

Nejlepší

slováckou slivovici a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

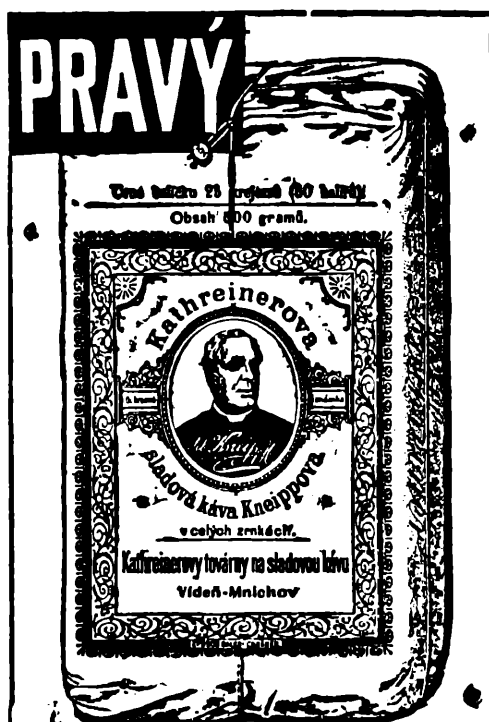
M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Humpolecká Matičná sukná

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky
na převlečníky a havelky
s čistě ovčí vlny a levných cenách doporučaje

Karel Kocián,
závod soukennický v Humpolci.
281 Vzorů k nahlédnutí franko.

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Úspora paliva nejméně 80 procent.
Topení po celý den bez přikládání.

Vynálezem velice důležitým,
praktickým, v každém ohledu osvědčeným a cen-
ným jsou

● SEYKOROVA ●

výsadní násypná

regulační kamna

„EUPYRON“

kteří vlády výkony svými největšího úspěchu docílila.
Vynikají hlavně tím, že vyhřívají vrstvy
vzduchové i u samé podlahy tak, že nohy
v teple 14, 15 i více stupňů R se nachá-
zejí, což nedocílíno žádným systémem ka-
men vůbec.

V největším mrasu spotřebují k vytopení pokoje 75
krychl. metrů velkého na 16 a více stupňů R.

za den pouze za 4 krejcare uhlí

v menším mrasu pouze polovic, takže oproti jiným
systémům

nejméně 80% paliva se ušetří.

Vydej ze kamna musí být úsporou paliva
za jednu, u větších druhů nejdéle za dvě
zimy úplně kryt.

Na stálém skladě

u F. L. HELLMANNA,
inženýra a stavitele v Jaroměři.

Pneumatika

zachovalá

se váším příslušenstvím jest na prodej
za 60 zl. v Hradci Králové. Kde povi
administrace t. 1.

Rakousko- uherská banka.

Dnem 28. července t. r. bude se nalézati úřa-
dovna naše v nově vystavěném domě pana
Bergra, Velké náměstí č. 150 I. poschodí.

Rakousko-uherská banka
(filiálka) v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 30.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 29. července 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Ríšská rada uzavřena.

Německá obstrukce se zase jednou důkladně přepočítala. Myslí, že po poslední ministerské konferenci podá hrabě František Thun žádost za propuštění a že hrabě Bylant-Rheidt neb baron Chlumecký utvoří nové ministerstvo již příznivé — a na místo toho po jednání slyšení u Jeho Veličenstva císaře v Říse, pozván byl hrabě Thun k rodinné tabuli a úterní úřední „Wiener Zeitung“ uveřejnila tento vlastnoručný list císařův: „*Můj hrabě Thune! Vidí se mi naříditi, aby XIV. zasedání říšské rady bylo uzavřeno. V Říse, 24. července. František Josef m. p. Thun m. p.*“

Vládní „Wiener Abendpost“ vykládá císařský list takto: Zasedání říšské rady uzavřeno, když bez výsledku zůstaly dva pokusy, aby opět zahájení pravidelné činnosti poslanecké sněmovny se umožnilo. První pokus se zmařil tím, že zastupci levice v poradě předsedů klubovních dne 6. června toho roku postavili se tehdejší proti tomu, aby řada důležitých zákonů o osnově dostala se do parlamentárního jednání. Potom po odročení rady říšské podnikla vláda akci, aby docílila mezi stranami nové upravené jazykových poměrů v Čechách a na Moravě a sice takové dohodnutí o věci, aby jazyková nařízení ze dne 24. února t. r. mohla být zrušena. Ani tento krok následkem odmítavého chování zastupců levice neměl výsledků. Váti takovému stavu věcí bylo tedy zasedání říšské rady uzavřeno a tím poskytnuta vládě zvýšená volnost akce.

Orgán ministra zahraničních záležitostí, dobrovolně vládní „Fremdenblatt“ pak ukončení zasedání říšské rady provází těmito slovy: Toto opatření vlády jest logickým důsledkem nespůsobilosti sněmovny k práci a dokazuje bohužel příliš jasně, že vláda jest přesvědčena o bezúčelnosti dalšího vynasnažení se v tomto směru. To jest důkaz nepřiznávavý, ale naznačuje se tím jenom skutečnost, která bez toho popírána býti nemůže. Zasedání jest ukončeno a to znamená nehlédě k jiným následkům, že také pokusy stran obnovit činnost sněmovny musí se považovati za skončené.

O tom, že by se měly vykonati volby do nové říšské rady na základě posavadního, není ve vládních listech zatím zmínky. Novými volbami nedocílilo se také žádného zlepšení posavadních neblahých parlamentárních poměrů, neboť zvoleno by bylo ještě více Schönererův a dajně nacionálů na úkor mírnějších německých živlů než dosud. Německá krajní opozice a socialisté měli by lepší příležitost ještě více rozežtvát německý lid a neprohledávat massy vůbec.

Uzavřením říšské rady nabyla vláda naopak větší volnosti, nastala tabula rasa a nikdo určitě neví, co se stane příště.

„Národní Listy“ praví, že uzavření říšské rady je počátek Thunovy akce a po smrtelném strachu, který tyto dny i s mladočeskými poslanci přestály, těší se, že jest rozhodnuto — nikoli proti hr. Thunovi. Pan předseda ministerstva patrně ani neví, že tyto dny se nejvíce pánové dr. Herold, Pacák a Stránský modlili: aby ho Bůh zachoval ráčil! Souhlasíme s „Nár. Listy“, že situace jest aspoň na tolik vyjasněna, že se ví: hrabě Thun neodstoupí, nýbrž začíná svůj plán provádět a naděje obstrukčních stran jsou úplně zmařeny. Jisto ovšem jest, že hr. Thun zachoval si plnou důvěru císaře, že však dosud se určitě neví, jakého obsahu jsou návrhy, jež byl hr. Thun v neděli císaři ku schůzce předložil a k jakým určitým krokům — kromě uzavření 14. zasedání říšské rady — ministerský předseda panovníkem byl zmocněn. Myslí, že úkolem hraběte Thuna je provést vyrovnaní s Uhry a buď potom nebo současně s tím, že selské sněmy vykonávají volby do říšské rady, jak to činily až do r. 1873 a že by vedle toho do říšské rady přímo volila jen pátá kurie; „dle druhého projektu má býti s panovníky svrchovaně moci oktrojován Taafův či Steinbachův známý volební řád s rozsáhlým všeobecným právem hlasovacím“. Tak myslí „Nár. Listy“, které k tomu dodávají: „Oba projekty mají za účel, zjednat říšskou radu, kteráž by buď novou ústavu vypracovala aneb trvalý ústav tak změnila, aby bylo dle lidského soudu a dohledu možno s ní vládnouti“.

První plán: vrátiti volební právo do říšské rady sněmům, měl by proti sobě: Rusíny, Slezany, Jihoslovany a všechny strany radikální, protože by v tomto případě stala se rozhodujícím, vedoucím a vládnoucím činitelem velkostatkářská šlechta.

Druhý plán: provést volební opravu Steinbachovu, pokládáme za nemožný — a to z těchto důvodů: zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva mělo by proti sobě předně stav rolnický, který počíná již tušiti, jak by pak s ním socialisté zatočili; dále by proti rovnému hlasovacímu právu byly majetné třídy městské a částečně i průmyslové — a konečně by proti osnově Steinbachově byli Poláci, česká i německá šlechta, ba i německí liberálové. A konečně můžeme dodat bez mučení: proti všeobecnému rovnému hlasovacímu právu byli by též mladočeskí vůdcové, kteří nejen hájili polské volby ale též zrušení parlamentárních řádů vůbec. Právě tyto dny dokazoval dr. Stránský, že v Rakousku možno vládnouti ústavně i dle § 14. státních základních zákonů.

Třeba se tázati, jaké stanovisko zaujímá k Steinbachově osnově hrabě Thun, kterého v době podání Steinbachova návrhu v říjnu 1893 zval p. dr. Pacák posměšně „Gigri-Alba“? Roku 1893 soudil hr. Thun a česká šlechta, že utušení rakouského centralismu a satlačení snah národních a státoprávních jest ve vládní předloze patrné.

Hlavní parlamentární strany učinily dne 19. října 1893 o návrhu Steinbachově důležité projevy a sice:

Klub polský usnesl se na následující resoluci: „Polský klub učinil ve své schůzi ze dne 19. října všemi proti jednomu hlasu toto usnesení: „Aniž by zásadně odporoval klub myšlence rozřešení volebního práva cestou odpovídající autonomnímu názoru klubu, prohlašuje polský klub, že s ohledem na státní a politické zájmy, jakož i autonomní zásady není srozuměn s obsahem vládní předlohy o změně volebního řádu a ukládá svému předsedovi, aby toto stanovisko již při prvním čtení ve sněmovně zastupoval.“

Klub Hohenwartův měl schůzi, která rovněž dlouho trvala a usnesl se o této resoluci: „Klub konservativní jest sice ochoten podati ruku ku spravedlivému vytváření se aktivního volebního práva s vyhrazením svých autonomních zásad, ale musí vládní předlohu o volební opravě v nynějším jejím znění v zájmu říše a země prohlásiti za nepřijatelnou a ukládá svému předsedovi, aby již v prvním čtení tomuto jeho názoru dal výraz“. Průběh schůze byl velice pohnutý. Některé skupiny klubovní příliš rozhodně žádaly, aby v resoluci dal se výraz zcela opozičnímu stanovisku.

Německá spojená levice usnesla se o této resoluci: „Spojená levice spatřuje v osnově volební opravy velmi těžké ohrožení politické državy stavu měšťanského a selského vůbec a německého lidu zvláště.“

Projevy tyto mají i pro dnešek význam. Hr. Hohenwart měl tehdy pro bývalého svého přítele hr. Taafu jedinou suchou a dranou radu, aby odstoupil, protože z jeho předlohy hrozí nebezpečí celému Rakousku. Mezi hrab. Hohenwartem, arciknížetem Karlem Ludvíkem a šlechtou, shromážděnou v kritické tehdejší době na Hluboké, panovala tehdy čilá telegrafická výměna myšlenek. Arcikníže František Ferdinand s Este, který se vrátil tehdy z cesty kolem světa přes Ameriku a Francii, živě se účastnil rozhovorů předních mužů české a rakouské šlechty, hrab. František Thun a Windischgrätz vystoupili tehdy se Schwarzenberky, Lobkovici, Buquoy a Lichtensteiny nápadně do popředí a za několik dní na to musil hr. Taaffe odstoupit — k vůli volební předloze Steinbachově. Hrabě Thun, jenž má dnes otěže vlády v rukou, bude dnes tím méně nakloněn k zrušení velkostatkářské kurie a k provedení toho „rovného“.

Hr. Thun na každý pád pokusí se o prozatímně neb trvalé uskutečnění rakousko-uherského vyrovnání, ale na radikální změnu ústavy zatím nepomyšlí. Vydati nový jazykový zákon na základě §. 14. bylo by bezúčelné. Němce, kteří osnovu zákona jazykového prostě zamítli, neprojeví ani vlastních opravných návrhů, hrabě Thun by oktrojováním zákona nesíkal a pro Čechy sneměná dnešní stav výhodu proti Thunově osnově, která

dle dr. Pacáka obsahuje nejkrajnější ústupky a naší strany. Proč se tedy „N. L.“ obírají tak nesmyslnými kombinacemi? Což nynější vůdcové v kritické době nynější nenabyli rozvahy? Lid se nebude na Thuna hněvat, provede-li aspoň některé opravy, k jichž uskutečnění byla říšská rada neschopna; pak-li Němcům při absolutistické vládě bude trochu nevolně, proto nás věru hlava boleti nemusí. Budme rádi, že to v Říse a ve Vídni nedopadlo hůře!

Memento mori pro národy.

Znamo jest, že se trapisté — přísní to řeholníci — pozdravují slovy: „Memento mori“ to jest: Pamatuj, že musíš umřít, anebo: Pamatuj na smrt.

Těchto trapistických slov užila záložna královéhradecká ve své výroční zprávě za rok 1897. Ač pozdě, tož přece podáváme zajímavý výňatek ze zprávy této.

„Žel, že na místě, aby do českých měst a okresů s pomocí peněžných ústavů přicházelo nové bohatství, dostávají se netušené rány, které vykonají více pošt, než všeliké živelní pohromy. To jsou kormutlivé a křiklavé zjevy, jak jsme toho byli svědky v poslední době na Mělníku, v Třeboni a jinde. Věru do opravdy povědino, jeví se tu všeobecný úpadek mravnosti a kázně. A běda národu, jenž se mravně kazí. Ani nejslavnější minulost jej nezachrání. Zkáža mravů a charakterů jest děsné „Memento mori“ pro každý národ.“

Svatá pravda, zlatá slova. Kéž by byla také náležitě oceněna a uvážena. Především se musíme tázati, odkud se vzal ten všeobecný úpadek mravnosti a kázně? Vždyť přece máme tolik pokroku ve vědách, a nepřestáváme stavěti školy s nákladem velkým, s obětovností nebývalou, a to školy všeho druhu. Vždyť máme knihy, časopisy a odborné vzdělané lidi v míře hojné? A v záložnách a jiných podobných ústavech máme nově vymyšlené závory a klíče k pokladnám, máme všude kontrolory a revidenty, čili pány, kteří se přesvědčují, zdali se vše správně děje a kteří účty přehlížejí! A přece úpadek? Proč to?

Schází nám ten nejvyšší kontrolor, schází nám Bůh, který — jak prostě katechismus dí — dobré odměňuje a zlé trestce. Schází nám Bůh, který vidí i v skrytém. Či vlastně On neschází, žijeme jistě i dnes i budoucně. Ale schází živá víra v tuto Bytost nejvyšší, schází něžná bázeň toho, co tato Bytost zapovídá, schází bázeň hříchu, schází vůbec náboženství.

Kdyby se bylo nepohrdlo tou malou knížkou katechismu, neztarčely by ceny ty tenké knížky záloženské. Ovšem ani ten katechismus, jako pěknými naučeními potisknutý papír, taký by to nezmohl. Mínilme tudíž katechismus v srdci lidském napsaný; mínilme to, aby každý člověk byl tak vírou proniknut, by měla vliv na jeho vůli, na jeho činy, na jeho život. Zkrátka! Jest zapotřebí, aby všechno všudy proniknuto bylo křesťanstvím, což nám jest tím klerikalismem. A to jest právě to, proč bojujeme o klerikalismus a proti liberalismu. Liberalismus totiž „osvobozuje“ i od zákonů Božích, tudíž i od příkazů „Nepokradeš“, ale „klerikalismus“ vede k tomu, aby člověk sám sebe příkazy těmi vázal a od nich se neosvobozoval. Co z těchto dvou řečí prospěšno jest lidské společnosti vůbec a záložnám zvláště, jest zřejmé patrné.

Ale jaký právě v tomto ohledu zmatek shledáváme v hlavách lidských! Poctivou čeleď, poctivého dělníka, poctivého úředníka chce každý, ale náboženství patří prý jen do kostela a ne do veřejného života; o náboženství málo kdo se odváží mluvit, slovo Bůh se málokdo veřejně odváží vyslovit, Božím zákonem se vážíci lidé, dělníky i úředníky atd. chce míti každý, ale při tom ohlašuje sám, že je liberálem, totiž od náboženských zákonů osvobozeným a sávně se ohraňuje proti vládě klerikalismu. Tu ovšem se hraje v národě „veselá truchlobra“ s názvem: „Zmatek nad zmatek“ čili: „Úpadek mravnosti a kázně.“

Běda národu, jenž se mravně kazí — volá tudíž s důvodem správa záložny královéhradecké. Že se mravně kazí i náš národ, o tom již pochybovatí nelze, ale před tím slávkem: „Běda“, zavírají se oči. Krev ještě neteče, kanony nehoukají, lid ještě pracuje, obchody přece ještě jdou, na zloděje a revolucionáře máme četníky, nať se zabývají s tím „Běda“. Ta lamentace se ponechává — klerikálům. Těm navzdor postavíme Husa — ne jako hlasatele zákona Božího, ne jako klerikála, těch my máme doma dost — ale abychom mohli bouchati do náboženství vůbec. Do dětí budeme vpravovati radikální husitismus, aby nebyly jednou snad — klerikály. Ti nám chtějí vsítni „naši slavnou minulost“ a o tu se připraviti nedáme. Tak a podobně se „sesiluje“ národ, jenže tím sesilováním musí se rozuměti — povrchní křikounství, zkáza mravů a charakterů.

Proto velice trefně dí záložna královéhradecká: Ani nejslavnější minulost nás ne zachrání.

Měli jsme slavnou minulost, byť to zajisté čas, kdy slavné Čechův jméno po celé Evropě bylo ctěno. A co pomohla ta slavná minulost, když se počalo bít do klerikalismu svatozáclavského a karlovského? — Mravnost a s ní síla národa klesla tak, že jsme se dovlékli až na pokraj hrobu. A že jsme se zotavili, to způsobila jen a jen zvýšená opět mravnost národa, když se dostala na základ katolický.

Že toto naše tvrzení není ještě všeobecně uznáno, ba že vyvolává odpor, toho jsme si vědomi. Ale i to jest pravda, že přese všechno ten židovsko-liberálně-radikálně-husitářský hlomoz rozvázný lid — třeba ještě nemohli se rozloučiti s liberalismem — počínají nabízet, že mravnost klesá, že národ hyne, a že ku povznesení mravnosti bude třeba srdečného návratu k náboženství. Jest jich u nás v Čechách ovšem ještě poměrně málo v řadách vzdělanců, kteří by se k náboženství, ku Kristu, k Bohu se vši rozhodností přihlásili. Ale „Nikodémy“ totiž tajné učeníky „klerikalismu“ máme již zajisté i mezi našimi vzdělanci. Lid pak ve svém jádru jest klerikální, ba snad nyní na mnohých místech klerikálnější, než býval, ale potřebuje nudšení, vůdcovství a organizace čili seřazení se v jeden mocný řík, v jeden celek bojující za navrácení se národa k mravnosti na základě katolickém.

Memento mori! Pamatuj na smrt! Jestliže tato snaha klerikálů — to jest uvědomělých stařečných katolíků — přese všechnu naději, která právě zasvitla, bude nečinností zliberalisovaných zámožných tříd, a úsilím radikálně-husitářských nepřátel katolictví zmařena, pak ovšem nezbyvá nic, než: Memento mori!

A jako toto „Memento mori“ platí českému národu, tak platí zajisté i celým říším. Stará římská říše, ta říše železa a krve s výtečným vojskem — nebyla vybojována snad silnější nějakou válčnou mocí, ale padla „všeobecným úpadkem mravnosti“, padla hmotářskou požívatostí. A tak ani Rakousku nepomůže sebe lepší vojsko, ani nějaký záračný jazykový zákon, kterým by se Wolfiánů upokojili. Rakousko musí, chce-li se zachovati, nazpět k základu mravnosti a charakterů. Kž by nynější vláda nedbajíc vyti vlků nejprv a to brzy i rozhodně, a ne nějakými povrochními prostředky, postarala se o křesťanskou mravnost národu, pak ten nemravný jazykový rámus Wolfiánů přestane sám sebou. Neboť ku křesťanské mravnosti náleží právě rovnost národů. Či snad zavěje opět z Vídně ledový vítr chladnosti k církvi a náboženství? Inu — pak — ať vláda rozjímá o „Memento mori.“

Schůze hospodářského spolku v Bělohradě.

Dne 24. července konala se v Březinové hotelu „Zátiší“ schůze hospodářského spolku za účasti asi 100 osob, pánů i dam. Schůzi zahájil o 3. hodině odpolední předseda p. Fürth, načež ředitel hospodářské školy v Jičíně, p. Havránek promluvil „o zužitkování ovoce.“ Toto se zužitkuje, jak známo, čerstvé, sušené, naložené, zavařené, v podobě ovocného vína, marmelád a povidel.

Ovoce jest v užívání lidí od pradávna. Známo, že již pramáti Eva svedla jablčkem Adama. Dobrým jablčkem, hrůškou, švestkou, třešní atd. nepohrdne nikdo, a není tedy třeba ovoci dělati reklam. Nám záleží však na tom, aby jen chutné ovocné a pěkně zbarvené druhy ovoce se pěstovaly, aby se ovoce více než dosud pěstovalo a aby se ho více zužitkovalo.

České ovoce slynulo od dob Karla, otce vlasti po celé Evropě svou dobrou jakostí, chutí a krásou, zdobilo tabule papežů, císařů, králů, knížat a velmožů, vyváželo se za drahé peníze do dalekých končin. Jest proto smutné, že nyní sušené ovoce, povidla, zavařeniny, ovocná vína a šťávy, ba i čerstvé ovoce kupujeme ojinud. Nač vyvážeti peníze do ciziny za věci, které lepší lze dostati doma? Ovoce jest zdravé a v zdravém těle jak známo jest i zdravý duch. Pokročilý ovocnictví jest též známku pokročilosti a vyti-

benosti národa. Naše historie starší podává nám toho dokladů.

Pěstování a užívání ovoce odporučuje se co nejvydatněji. Hrozny, jahody, maliny, jablka, citrony a j. mají moc léčivou. Výroba chutného, laciného ovocného vína zatlátila by v mnohých krajích kořaleční mor. Užíváním kořalky podporají se mnohé nemoci a neřesti, budí se lenost, soufalo, náklonnost k sločinnám. Chutné ovocné víno jest lepší než špatné pivo, na jaké jest odkázáno hlavně obyvatelstvo menších vesnic. Za špatnou kořalku a za špatné pivo máme proto náhradu, různá ovocná vína. Tato dají se připraviti nejen z jablek, angreštů, rybízů, malin, ale též z jahod, z borůvek. Židlika mělnického vína prodává se asi za 35 kr. Židlika vína z borůvek připraveného stojí 2 a půl až 3 kr. Takové víno může si připraviti každý. Od nás z Čech a z Moravy vyváží se statisíce centů borůvek, jahod, brusinek, malin a peckovitého ovoce; v Německu naše ovoce racionálně využívají. Proč by náš český rolník nemohl míti ve své domácnosti vlastní nápoj, proč by se ovocné víno nemělo píti při domácích slavnostech, při svatbách, křtinách, o pontích a po svícečích? Proč by se zdravému domácímu vínu neměla dávat přednost před umělým vínem, ze špiritusu připraveným, všelijak zbarveným a proto nezdravým?

Ovocné víno může si připraviti každá domácnost, neboť nic zvláštního není k tomu potřeba. Stačí: hrnec, rendlíček, vafelka, kousek dřeva, žitné syko nebo kus plátna neb plátěný pytlík, skleněná láhvička po 3, 4, 5 neb 8 krejcarích, ovoce samo, které máme doma, pak kus špagátu a pergamenový papír na zavázání láhve.

Dále co potřebujeme, jest největší čistota. Tu mají naše české hospodyňky beztoho a dobrou vůli také.

Přejdeme k výrobě malinové, jahodové a jiné šťávy. Receptů na výrobu šťávy jest mnoho; jiná jest otázka jsou li také praktické. Šťávu malinovou vyrábíme prakticky takto: Do sklenice s širokým otvorem dáme vždy vrstvu malin a cukru, až vrstvy vyplní nádobu. Na to přikryjeme sklenici pokličkou, sklem neb papírem a necháme sklenici stát. Vyteká šťáva se třikrát denně odlévá do 100gramových láhviček, až se vyplní přes tři čtvrtiny její výšky. Pak se sklenice lehce zasaťkují, dají se do kastrolu naplněného vodou a pak se to položí na oheň a nechá se to vařit a kлокotat. Sklenice musí býti ovšem tak volně zasaťkované, aby šťáva vařící se ze sklenice nevybuchla. Když se šťávy ve sklenicích uvaří, nechají se vystydnout v kastrolu. Kdybychom skleničky vyndaly, mohly by snadno prasknout, protože zevní sklo by se na vzduchu rychleji otepilo nežli šťáva uvnitř. Pak se malé neplné láhvičky šťávou z jiné láhvičky doplní a uloží se do dobře zasaťkované do sklepa až do upotřebení. Kdyby se snad šťáva v láhvičkách časem pěníla nebo zátku vyrazila, musí se šťáva sterilizovat t. j. bacilly a bakterie v ní se nalézající musí se umrtvit převařením, následkem čehož jest šťáva čerstvá znova a dobře se zasaťkuje. Šťávy z třešní, višní, angreštu, rybízů, jablek a j. lze stejně umrtvit či sterilizovat a procedit. Jednoduchým způsobem se to dělá takto: Obrátíme židli vzhůru nohama. Na nohy připevníme přibitým břebčák neb přivázáním čisté plátno, na něž vlejeme maliny, třešně, višně, angrešt, rybíz, jablka atd. v hrncích rozmáchané. Šťáva se skrz plátno filtruje, čili čistě se procedí, nechá se čistě odkapat. Rozmačkané ovoce se na plátně mačkat a ždímat nesmí, protože by se tak šťáva procezená znečistila a škálila.

Co na plátně neb v plátěném pytlíku zůstane z višní, angreštů, borůvek atd., to se nevyhodí, ale zbytky ty se zpracují v marmeládě.

Pan ředitel Havránek dal na to okoušet dá-mám přítomným jim samým vyrobené šťávy a marmelády z různého ovoce: jahod, angreštu, malin atd., jejich výrobu názorně byl ukázal. Šťáv těch se užívá též při domácím léčení. Někde se dává do šťáv trochu salicilu, jehož se užívá proti revmatismu. Jak známo, dávají páni sládeci do piva salicil, aby toto nebylo kyselé.

Výroba huspenin, gélé. Pan ředitel J. Havránek vysvětloval na to dá-mám názorně, jak se vyrábí huspenina, gélé. Není to nic jiného než usazená šťáva. Látky, jež mají v sobě zvířata, mají v sobě též rostliny. Bílek nalézá se v rostlinách i zvířeti; pectin je v zvířeti i v ovoci. Huspeniny rosolovité dělají se takto: Na rendlíček nalejeme šťávu, kterou chceme proměnit v huspeninu. Do toho se přidá třetina neb čtvrtina cukru dle míry neb dle váhy. V kuchářských knihách praví se obyčejně: na kilo ovoce neb šťávy, dá se kilo cukru. To není správné, neboť v tomto případě se plyná jednak cukrem, jednak šťáva ovocná ztrácí se v cukru. Čtvrtina neb nejvíce třetina při kyselejším ovoci tedy postačí. Když je šťáva na rendlíku smíšená s cukrem, dá se vařit na rychlý oheň. Kdyby vařící se šťáva chtěla utíkat, dá se rendlík na méně teplé místo a hustá šedá pěna (bílkovina) se odstraňuje. Šťáva se míchá v podobě ležaté o-mičky (∞) všestranně a míchá se, aby se pěna odstranila. Po 15 až 20 minutách je šťáva uvařena. Je-li jí více nalito, třeba ji ovšem déle vařiti; lépe je na rendlík nalíti méně šťávy než více. Že je šťáva uvařena, po-

znají hospodyňky, když šťáva nakápaná na talíř dolů neteče. Na to vezme hospodyně menší skleničky (na zavařeniny), naleje do nich trochu šťávy, aby se tato na stěnách nádoby rozšla, čímž sklenice více vzdoruje prasknutí, když se pak huspeninou naplní. Šťávy malinové, angreštové, borůvkové, jahodové, švestkové, třešňové atd. zpracují se v huspeninu stejně. Jablka nezralá a červivá možno rovněž zpracovati. Rychle se pod stromy nasbírají, omejou, a červivá místa se odstraní a pak se jablka neoloupaná rozkrájí dle velikosti a dají se do hraku, nechají se vařit a udusit pod pokličkou a když se rozměcháji na kaši, nechají se na plátěném filtru procedit. Do proceděné šťávy dá se třetí díl, do zvláště kyselých jablek až polovice cukru, pak se skleničky na zavařeninu ohřejí a šťáva jablečná se do nich vleje. Šťáva z padavčat se dává do dortů, omelet, martinských rohlíků, rozředěná s vodou poskytuje příjemný nápoj dětem i dospělým.

Výroba marmelád a povidel. Obojích používá se k mazání na vrch a k nadívání. Rozdíl mezi oběma je ten, že marmeláda je řidká a s cukrem svařená. Marmeládu zachováva cukr. Povidla jsou hustě uvařená bez cukru a k svému zachování v čerstvosti cukru nepotřebují.

Jak se dělají marmelády? Když se odtáhne šťáva od jahod, angreštu, malin, jablek, neb oloupaných hrachových lusek atd., tedy co zůstane na plátěném neb drátěném filtru, to se protlačí, prohněte, dá se taktéž na rendlíček, přidá se k tomu 200—400 gramů cukru na jeden litr, pak se to svaří do jisté hustoty, aby se voda odpařila, t. j. šťáva se v gélé proměnila. Na to se marmeláda schová až do upotřebení do sklepa. Ze zbytků čerstvých jablek, hrůšek, třešní atd. dělá se stejně. Výtečná marmeláda jest též z borůvek. Tu je lepší, když dáme borůvky rozmáchat a vyvařit a posléze je necháme po ocukrování vychladnout.

Při zavařování a uschování ovoce a ovocných šťáv nejlépe se upotřebují cínové, stříbrné neb skleněné nádoby; mosazné se příliš rychle okysličují a znečišťují.

Z marmelád i povidel kteréhokoli ovoce můžeme dělat pasty, sušená povidla. Za starodávna se v Čechách povidla sušila a pak na kousky sekala. V cizích zemích, kde je ovocnictví pokročilé, se tomu přiučili, ve Francii, Anglii a v Americe to dělají již dávno, kdežto my jsme zase již zapomněli, co dobrého naši předkové uměli. Musíme se tedy znova učit ovoce rozmanitě zpracovávat a k potřebě dlouhotrvající zachovávat.

Jak se suší povidla? Vezme se čistý papír mandlovým olejem neb čerstvým máslem potřeny. Na ten papír položený na plechu dají se povidla neb marmeláda, namažou se zvýše tři čtvrtě až 1 centimetr, pak se to dá po obědě neb při mírném topení do trouby neb při velkém topení na kamna a nechá se to volně schnouti. Když se na povidlách neb marmeládě udělá kora, když jsou tak do pola uschlé, rozkrájí se to na způsob čokolády do malých obdélníků neb čtverhranů a nechá se to úplně vysušit. Posléze se sušená povidla z pomáštěného papíru sloupnou, posypají se bílým kan-disem, který vysušuje, zabalí se štráčky do papíru a uschovaí se. My sušená a všelijak konservovaná ovoce draho kupujeme. Pro naše hospodyňky jest pravou hračkou, aby pokas učinily a ovoce si na všelijaký způsob konservovaly samy. Pro domácí lidi i pro hosty ať v podobě vína, šťávy, huspeniny a marmelády poskytnou vždy vít-nou pochoutku. Z pasty, ze sušených povidel přidáním vody dají se opět připravit povidla a marmelády. Pakli marmelády, povidel neb pasty chytne se plíseň, nechají se znova převařit a vyvařit a nabudou původní čerstvosti.

Mezi marmeládami a šťávami vyrábí se ještě něco, ovocné syroby; užívá se jich na koláčky, na nápsy atd.

Ovoce dále se využívá zavařováním do cukru, do medu, do páry. Pan ředitel Havránek i tyto druhy výroby vysvětlil a znázornil, upozornil opět, že přidávání moc cukru do ovoce škodí, poněvadž pak lahodná šťáva jeho mizí. Chceme-li zavařit ovoce, připravíme především cukrovou vodu, 25, 30 až 50 procent cukru dá se do vody (tedy čtvrt až půl) nechá se cukr převařit a pěna se při vaření odstraní. Skleničku zavařeného ovoce, kterou v cukrárnách kupujeme za 30 až 40 kr., stojí nás v domácnosti 8 až 10 kr., ba i méně, když máme ovoce doma a nemusíme je kupovat. Angrešt, třešně, rybíz atd., který chceme zavařit, oboeme dobře, propíchneme jej pak špendlíkem nebo jehlou, aby cukrová voda do vnitř lépe proniknouti mohla. Na dáme ovoce do sklenice s cukrovou vodou. Na vrchu sklenice asi na prst necháme prázdnou. Když se ovoce zavařuje do páry, přidá se trochu cukru a kyseliny salicylové 1 kapku do každé skleničky. Pak se sklenice pokryje papírem a zaváže se do upotřebení.

Rybíz v ročníkách možno do vánoc, ba i do jara konservovat tím, že se namočí do cukrové moučky, položí se na papír a nechá se usušit. Tak si možno dlouho čerstvé ovoce zachovat. Pan ředitel Havránek vykládal dlouho ještě jiné způsoby zachování a zužitkování ovoce a nyní již i budoucí hospodyňky, ba i přítomní rolníci sledovali jeho přednášku a názorné vysvětlivky s veli-

kou pozorností. Podobné přednášky všeobecně prospěšné měly by se pořádati co nejčastěji i jinde.

Drobná obrana.

Nejnovější důkaz snášlivosti protestantské. — Kardinál Vaughan oznámil, že v jeho diecézi 600 až 700 anglikánských protestantů do církve katol. ročně přestupuje. Proti tomu hrdlají snad kazatelé anglikánští působiti poučová ním lidu. I toto! Zřizuje se spolek k tomu směřující, aby se katolíkům nedostávalo vyšších míst ve státě; aby se z korunovační přísahy nevypustilo „prokletí“ proměny chleba a vína v tělo a krev Kristovu atd. — Rovněž ve Švédsku usilují protestanté ze strachu před katolíky o násilné zákony manželské.

O snášlivosti evangeliků z dějin našich. V červnu r. 1619 odbodlali se evangelici ke skutku krvavému — v Litomyšli. Nejprv vpadli do kostela, vydrancovali ho, svatými oleji polili si salát. Pak vtrhli do fary, vytáhli děkana — kat. — ze skrýše i matku jeho. Bili jej i matku stařenu, když syna bránila. Pak ho vyvedli, řetězy spjali, cestou nah plivali a k průvodu tomu mu zvonili. Matku velmi utlučenou zanechali, ale děkana po devět hodin (!) trýznili, až ho konečně na předměstí ležeti nechali, poručivše ženškým, aby ho hlídaly. (Winter, Život církv. 281.) — Co se tom proti studu, jímž zvláště ženské pohlaví od Střevce obdařeno jest, ženskými na potupu kněze toho čistě stalo, to stydo povídati. — Tak bluboko sklesl lid — domněle lépe křesťanský — rozešťván tehdejší hlavně kalvínským učitelem — litomyšlským. A co dnes ti rozliční lepší křesťanské, než klerikálové, svými helveticko-radikální husitskými štváncemi ve spojení se šidy dokázati chtějí, my ovšem nevíme. Ale že to vše k neblahým koncům vede, jest patrné. Dosaďme, již dosti pokročilé sesurování lidu tomu aspoň navědčují.

Jediné škola nekonfessní jest prý škola pedagogická. Tak nás kdysi poučila jedna brožurka u Wiesnera ušředním spolkem jednot učitelů vydaná. — Ano! Je-li škola pro to, aby se z křesťanské naděle pohanů o Bohu a věčném určení člověka nic jistého nevědomoucích; je-li škola pro to, aby se z dětí naděle lidí, kteří, žádného zákona nad sebou netrpí, leč jen toho který si sami dají; je-li škola k tomu, aby národové přišli v mravní úpadek, jako ku př. ve Francii a jinde, tak jest škola nekonfessní nejlepším výchovacím ústavem. Nám se ovšem zdá, že návrat ku starému — ať nějakou vzdělanost majícímu — pohanství, jest krokem naspět — čili „reakcí“ k barbarství (divočství).

Drobné zprávy

Jeho Biskupská Milost odjel v pondělí po vysvěcení novokněží na letní své sídlo do Chrásti.

Viceprezident zdejšího krajského soudu pan Kvěch nastoupil v úterý svůj úřad. Pan viceprezident působil v Králově Hradci v mladších svých letech, na to úřadoval v Táboře a v Praze.

Němky. V úterý slavili svůj sňatek sl. Mařenka Tolmanová a p. Bohumil Ryba, učitel při měšťanských školách. — Dne 2. srpna slaviti bude svůj sňatek v děkaněm chrámu Páně slečna Františka Flečková z Novolouč a p. Antonín Pilař, majitel oděvnických závodů v Trutnově.

Období. Ministr orby jmenoval hospodářského radu arciknížete Františka Ferdinanda v Chlumci n. L. pana Antonína Stehlíka, lesmistrem v Hořicích. — Za okresního tajemníka v Hrálově Hradci zvolen byl pan JUDr. František Rouček, koncipient v Hořicích.

Úmrtí. V Trábechovicích zemřela ve čtvrtek dne 28. července paní Františka Veselovská roa. Koubová v 53. roce věku svého. Pohřeb se koná zítra o 10. hod. dop.

Diecéšní Jednota Cyrillská v Králově Hradci uspořádá ve dnech 9., 10. a 11. srpna 1898 v Adalbertinu Cyrillské exercicie, k nimž zve členy všech Cyrillských Jednot všech diecézí, duchovenstvo, ředitelé křd, učitelstvo a vůbec všechny přítele přesné hudby církevní. **V pondělí dne 8. srpna** v 8 hod. večerní je uvítání hostů a volná zábava v Adalbertinu, při které se přednese Vilbergova kantáta vp. 70 „Sv. Anežka“. **V úterý dne 9. srpna** je o 1/8 hod. zpívaná mše u P. Marie, při níž liturgický sbor diecéšní Jednoty Cyrillské zapěje čtyřhlasnou mši s průvodem varhan od Jos. Remera. Po mši sv. přednese ředitel J. Wüsch a b) Slavnostní předebrna na thema gregoriánské od J. L. Köhnera. Od 1/9 hod. přednáška P. Methoda Vojáčka: Zpěv gregoriánský — umění po výtece duchovní, ideální. Od 10 do 12 hod. je přednáška viceřektora Dobroslava Orla spojená s praktickým cvičením: „Zpěvy při zpívané mši sv. po stránce historické, liturgické a praktické“. Odpoledne o 2 hod. je přednáška Fr. Jiráskova ředitel křd v Jičíně: „O hudebním přednesu se vzhledem varhan od Jos. Remera“. O 3 hod. je praktické cvičení vícehlasné, o 1/5 hod. přednáška P. Em. Pauknera „O písní lidové, spojená s praktickým cvičením dle nápěvů k diecéšnímu zpěvníku „Oltář“. O 1/7 hod. je v ko-

stele seminářském: Ctorální litanie k P. Ježíši. die Oltáře, o 8 hod. večer společná zábava dle zvláštního programu. **Ve středu dne 10. srpna** o 1/8 hod. ráno provede se liturgickým sborem diecéšní Jednota Cyrillská dvouhlasná mše pro ženské sbor: Misa in honorem sc. Caecilie od F. Griesbacha, pak zahráje p. ředitel Winach: a) Andante pro varhany od Al. Quilmanta a b) toccatu a fugu dar od Seb. Bacha. Od 1/9 hod. je přednáška p. Jiráskova: „O instrumentální hudbě církevní a od 10 hod. je pokračování theoreticko-praktické přednášky dp. Orla: „Zpěvy při zpívané mši sv. po stránce historické, liturgické a praktické“. Od poledne je praktický výklad p. Wüsch: „O doprovázení chorálů fímakého na varhanách. Od 3 do 6 hod. je cvičení chorálních vícehlasných částí k zítřejší mši sv., při níž účastníci exercicií činně vystoupí. Od 1/6 do 1/7 hod. a) Poradná schůze vikariátních pomotorů církv. hudby, b) Cvičení obřadních zpěvů pro kněžet v přítomné (Orel). Od 1/7 hod. je v kostele seminářském: Chorální litanie lauretanská die „Oltáře“ a pak je pořebná mše sv. Svatosti. O 8 hodině večerní je společná zábava dle zvláštního programu. **Ve čtvrtek dne 11. srpna** je mše sv. v kostele P. Marie, při které účastníci provedou různé skladby církevní, po mši sv. zahráje p. ředitel Winach koncertní fantasii na chorál „Děkujem Bohu“ od R. J. Voigtmanova. Načež učiní výklad o varhanách. Od 9 do 10 hod. Přednáška Jos. Bidla, ředitel učitel a ředitel křd v Milešíně: Vyprávění ze života, kterak prováděla se reforma hudby a zpěvu posvátného v menší farní osadě. Na to závěr a prohlídka vzácných hudebních památek po literátech Králově-Hradeckých ve zdejším městském muzeu. Vlaky rozjíždějí se z Hradce na všechny strany teprve po jedné hod. odpolední, takže zbude každému čas na oběd. Exercicie konají se bezplatně. Noclehy bude lze obdržeti buďto zdarma v kněžském a studentském semináři, aneb v hostincích za mírnou cenu. V případě potřeby postaráno bude o noclehy bezplatně aneb za mírný poplatek i v domech soukromých. Páni účastníci nechtě se přihlásit včas (nejděle do 5. srpna) s udáním, jakého noclehu sobě přejí, u předsedy diecéšní Jednoty Cyrillské Dra. Jos. Mrátíka, profesora bohosloví v Hradci Králové. V Adalbertinu postaráno bude též o stravování za mírnou cenu. Ku cvičení chorálů jest třeba, aby každý z účastníků měl v rukou: Epitome e Graduali Romano, vydané u B. Pusteta v Řezně. Cena neváz. výtisku 1 zl. 8 kr. (1 m. 80 pf.), váz. 1 zl. 68 kr. (2 m. 80 pf.) Ku cvičení v kostelním zpěvu lidovém užije se nápěvů k „Oltáři“. Cena výtisku brožovaného 15 kr., vázaného od 22 do 27 kr. Obě tyto knihy, jakož i jiné hudebniny pro reformu církevní hudby potřebné v době exercicií bude mti na skladě pokladník diecéšní Jednoty Cyrillské B. E. Tolman, knihkupec v Hradci Králové.

Pan redaktor Hajn libuje si v osobním napadání redaktora Štábla. Co se týče učitelské schůze, tedy pp. referenti „Ratibora“ a „Obnova“ na pravdivosti uveřejněných referátů trvají; redaktor Štábl nemá s tím naprosto co dělat. Co se týče neslušné výtky, že redaktor Štábl sprostě lhal, tedy tu odmítá. Redaktor Štábl vědomě nepravdy nepíše — nelže tedy — napsal pouze co učitel V. na jeho výslovný dotaz, jak to ve schůzi vlastně bylo, s ním sdělil. Pan Hajn tvrdí v „Osvětu lidu“, že je „Obnova“ ve svém životě, totiž v denunciaci a odporu vyčvalování na odiv svého loyálního a dynastického smýšlení. Obnova je katolická, korunářská, dynastická, loyální. Tím se netají a netají. Proto bojuje proti všem, kdož katolictví, monarchii a dynastii tupí, podkopávají anebo odstraní chtějí. Proto bojuje „Obnova“ i proti Hajnovi, jemuž jako socialistovi je odpora loyální i kat. víra. „Obnova“ svou loyálnost na odiv nestaví; ona ničeho nechce a nic z toho nemá. **Ale odpadlák od víry katolické Hajn, obhájce lidu, protestantů, socialistů atd. nechá si od slavné vlády darovati novinářský kolek.** „Os. i Sv.“ vychází bez kolku je to konstatování pravdy, že občan Hajn, který nedávno denuncoval státníky z hrozného zločinného týraní, který prý horuje pro ateistní práva a bfemena vyhýbá se placení novinářského kolku tím, že současně náhodou „Osvětu lidu“ rozpoltil, že „Osvěta lidu“ vychází 1., 2. a 5. (1) nedělí v měsíci a „Svoboda lidu“ 2. a 4. nedělí, ačkoli celým svým nepořádkem nejso to samostatné od sebe neodvislé dva čtrnáctidenníky, nýbrž „Svoboda lidu“ jest souvislým pokračováním „Osvěty lidu“, jedno vyplývá z druhého, kde polemiku začala „Osvěta“, tam v ní pokračuje aneb ji končí „Svoboda lidu“ a naopak. Pana ministra financí se přiležitostně otázkou, zač dostává „Os. a Sv.“ srostlý to týdeník u výhody Pražského Denníku a občanstvu ponecháváme k posouzení, jak „reformátor státu, církve, rolnictva, dělnictva a živnostnictva, občan Hajn — ochotně si sobě výhody v podobě několika desítek měsíčně, kdežto jiní musí platit slavnému eráru jako morovatí. Občan Alois Hajn vyčítá jiným osobní zistnost, kašičkářství, bezcharakternost, nestálost v přesvědčení. Což občan Alois Hajn zapomněl, že první jím vydaná čísla „Osv. lidu“ byla socialistická a že teprve, když mu jeho „osvěta“ šmahem vraceli, honem nahutý svůj socialismus příklry pokrokářsko-radikální kazajkou? Zde mu nešlo o ten kus chleba? Proč umlčuje občan Hajn vady a poklesky židů a protestantů, proč nevyrukuje na př. s pikantní správou, že jeden ženatý dvojčetihodný pastor upletl si nedávno potomka extra statum s gouvěrnantkou? Proč občan Hajn tupí jen katolíky, ačkoli matka jeho je hodnou katoličkou, proč si chladí jen šáhu na katolických kněžích, proč o nich vědomě lže, proč vytýká jim nesnášlivost, když konají pouze svou povinnost? Proč dp. farář Dejl v Přepychách

je napadán proto, že katolické manželé pouze od pastora sezdané vybílí, aby před ním obnovili manželský slib aneb písemně prohlášení dali, že jej obnoví aspoň na smrtelné posteli? To prý je katolická nesnášlivost. Ale když protestanti vyloučí od stolu Páně své příslušníky, kteří uzavřeli vmlsený sňatek a podepsali revers, to není nic. „Osvěta lidu“ a „Svoboda lidu“ ta by měla býti s tou svou poctivostí hodně z ticha, vždyť lže jak tiškie! A pak ta skormnost páně Hajnova! V dopisu z Mělníka nechá o sobě tisknout ve svém listě, že thema přednášky i „jméno“ přednášejícího p. redaktora Al. Hajna se všemi tituly přivábily i přes nepřisvěcené počasí hojně účastníků. Pana poslanci Jarošovi vytýká, že prý stačí mluvit jen před rolníky ale nikoli před učitelstvem. To nadšavování učitelstva nad rolnictvo, kteří je platí, neprospěje ani učitelstvu ani škole. Občan Alois Hajn píše, že byl na schůzi učitelstva na střelnici pozvan pořádatelstvem ústřední zaslanným a tištěným pozváním. To jsme opravdu nevěděli, a učitel, který nám o p. Hajnovi se zmínil, nevěděl to patrně také. Občan Hajn se geriroval jako „poučovat“ pánu učitelů. Nevíme, máme-li litovati více pána „poučitele“, či poslouchající jej pány poučitele a učitele. Občan Hajn uvádí, kolikrát je v čítance slovo Bůh, Maria atd. Občan Hajn je sám nevěřem; učitelé, kteří se od něho dávají „poučovati“ nejsou ve víře asi pevnější a proto takový učitel, který sám nevěří, neutvrdí žáky své ve víře, i kdyby v čítance bylo slovo Bůh atd. třeba tisíckrát, Zrovna tak povedeným oslavovatelem mistra Jana Husi, který prý zemřel za svou víru a své předsedání, jest občan a redaktor Hajn, který nevěří v nic, a který za své přesvědčení by se upálit nedal. Vždyť za krátkého pobytu v Králově Hradci změnil je již několikrát! Za kterou víru by se dal také pálit? Téžko říci, zda-li mu chutná více židovská víra a podpora či protestantská, pokrokářská neb jiná.

Sjezd českých bohoslovců a akademiků na Velehradě. Bohoslovci československého uspořádají dne 3.—5. srpna t. r. pouť, schůzi a akademii poslouchat vysokých škol na posvátném Velehradě. Program jest následující: Dne 3. srpna odpoledne. 1. O 1/6 hod. společný příchod od Cyrillky do svatyně Velehradské a písní „Ejhle sv. Velehrad už září“. Promluva s kazatelny; „Veni s. Spiritus“ se sv. požehnáním. Uzávěrní předsedou „Lit. Jednoty“. Volba předsedů. Pozdravy v různých řečech. 2. O 8. hod. společná večere „u Haroldů“. Večerní modlitba. Odpočinek. Dne 4. srpna a) dopoledne. 1. O 1/5—3/6 hod. ranní pobožnost a sv. zpověď. 2. O 1/6 hod. slavná mše sv. s písní „Ejhle oltář Hospodinův“. Po službách Božích společné snídání. 3. V 8. hod. akademie. Přednášky: a) Palacký a katolicismus (vp. J. Srožil). b) Poměr svobody myšlení ke katolicismu (J. Kovář, bohosl. v Brně). c) O křesťanském demokratismu (vp. Fr. Valoušek). d) Duchový princip ve skutečnosti (C. Jež, boh. v Olomouci). e) Veřejné vystupování kněze (vp. J. Šrámek). Po těchto přednáškách řečníci budou akademici a hosté, kteří se přihlásí u předsedy večer před akademií. 4. Ve 12. hod. sv. požehnání. Oběd společný. b) odpoledne. 1. Prohlídka svatyně. Výborová schůze. Ústřední jednoty bohoslovců československých. 2. O 3. hod. porady a debaty. 3. O 8. hod. společná večere. — Večerní modlitba. — Odpočinek. Dne 5. srpna. O 6. hodině mše sv. v Cyrillce. Potom snídání a rozechd. Výlety: na Buchlov, k sv. Klimentu a Osvětiman, na sv. Hostýn. K hojněmu účastenství vze Ústřední výbor bohoslovců československých. Přijed vlaků do Uh. Hradiště: Z Brna (do Kunovic): 11⁰³ (dop.), 4²⁴ (odp.), 9⁴⁴ (v noci). Z Vláry (do Kunovic): 11¹¹ (dopol.), 5⁴⁶ (odp.), 9⁴⁰ (v noci). Od Krakova: 6⁵⁶ (ráno), 10⁰⁷ (dop. rych.), 1¹³ (odp. rych.), 1³⁷ (odp.), 3³⁰ (odp.), 6²⁰ (večer). Od Vídně: 7²³ (ráno), 12⁰⁶ (odp.), 2³¹ (odp.), 3⁰⁷ (rych.), 6³⁰ (večer, rych.). Odjezd vlaků z Uh. Hradiště: Do Brna (z Kunovic): 5⁴³ (ráno), 11¹³ (v pol.), 5⁵⁰ (dopol.). Do Vláry (z Kunovic): 9⁰⁸ (ráno), 4²⁷ (odp.), 9⁴⁶ (do Bojkovic). Ke Krakovu: 7²³ (ráno), 12⁰⁹, 2³² (odp.), 3⁰⁹ (rych.), 6³¹ (večer), 8²⁷ (večer). K Vídni: 3⁵⁶ (ráno), 10⁰⁸ (dop., rych.), 1¹⁸ (odp., rych.) 1³⁹ (odp.), 3³³ (odp.), 6²⁸ (večer).

Oslava dvaceti letého trvání akad. spolku „Dobroslava“ pořádkána bude v městě našem ve dnech 3. a 4. září s následujícími programem: V sobotu dne 3. září po obvyklém uvítání účastníků slavností obdrží se bude slavnostní valná hromada, na níž vedle jednatele zprávy za uplynulých dvacet let přednesla bude slavnostní řeč „Čes k ý student před dvaceti lety a dnes“. Večer bude divadelní představení s proslavem, po něm přátelský večer v Besedě. — V neděli dne 4. září o 11. hodině dopolední proměnná koncert na Velkém náměstí, o 1. hodině banket v Grandhotelu, odpoledne koncert a slavnost na střelnici, večer věneček v dvořaně besední. — Zvrubné provedení programu svéřeno bylo valnou hromadou spolkovou zvláštnímu komitétu, kterýž již nyní připravuje práce podniká a přihlášky všech bývalých členů spolku přijímá. Veřkery dotazy buďtoz adresovány na p. JUC. Viléma Steinmanna v Hradci Králové.

Nový časopis. V Jičíně počal vycházeti nový list „Věstník Jičinský“ orgán sl. okr. zastupitelství. Číslo 1. též má články směru praktického, čímž zamlouvá se.

C. k. odborná škola pro tkalcovství v Lomnici n. P. Vyučování, které školním rokem 1898—99 I. ročníkem zahájeno bylo, ukončeno 16. červencem 1898. Školním rokem 1898—99 otevřen bude II. ročník. Vyučování obsahuje následující předměty: I. ročník: Technologie předu a ručního tkalcovství

Nauka o vazbě, rozběr a vypočítávání tkanin. Měřičství a rýsování, kreslení od ruky odborné. Kupecké počty a korespondence. Praktické tkaní na stavech ručních. II. ročník: Technologie ručního a mechanického tkalcovství. Nauka o vazbě tkanic složitých a výpočet. Strojnictví. Technické kreslení. Kreslení od ruky a odborné. Úprava látek. Kněh vedení a směnkářství. Praktické tkaní na stavech ručních a mechanických. Podmínky přijetí: 1.) Propouštěcí vysvědčení ze školy obecné nebo měšťanské z dokázaným prospěchem dobrým. 2.) Ukončení 14. roku. 3.) Svolení rodičů neb poručníků k návštěvě školy u neplnoletých. Školné obnáší: Pro tuzece 20 zl. ročně ve dvou stejných, před započtím každého pololetí, splatných lhůtách. Takoví žáci, kteří svoji nemajetnost řádně dosvědčí v mravním chování, pilnosti a dobrém prospěchu se výkazati mohou, mohou o slevě školního žádati. Výpis obdívá se dne 11. až 15. září 1898 v budově školní od 8—10 hodin dopoledne. V prázdninách obdívá se běh přípravný pro žáky, vstupující do I. ročníku. Žáci, kteří přípravný tento běh navštěvovali, mají při zápise před ostatními přednost. Zápis do běhu přípravného koná se dne 6., 7. a 8. srpna od 8—10 hodin dopoledne. Běh přípravný počíná 9. srpna a končí 3. září.

Lidovou knihovnu Palackého do některé ohrožené obce v uzavřeném území vypraví akad. spolek „Dobroslav“ za příležitosti oslavy dvacetiletého svého trvání a žádá všechny příznivce a přátele své o laskavou podporu v tomto směru. Knihy i peněžité příspěvky k naznačenému účelu přijímá místostarosta spolku p. JUC. Jan Mifio vský v Hradci Králové č. 246.

Dr. Pacák o učitelstvu. Dle „Školského Obzoru“ pravil p. poslanec Udržal na velké manifestaci schůzi učitelstva okresu Královéhradeckého mezi jiným: „Poslanec dr. Pacák mi řekl: „Tam (na bauketu sjezdu Kutnohorského) se již nedalo s těmi pány mluvit na cestě reela, — z nich vycházely výtky: *My nejsme pro autonomii! — My jsme pro centralisaci!* (!) — *Nechceme přijít pod vládu nějakých selských chrapounů!* (!! Vzušení)“ — Citu jeme doslovně.

Ztracený vůz V noci na 20. t. m. ukradl někdo kováři Jos. Feiglvi menší vůz, zeleně natřený, který měl stát před svou dílnou v hradbách. Vůz měl ceny asi 20 zl.

Oheň vypukl dne 27. t. m. večer v kolné J. Tvrdíka na Pražském Předměstí. K ohni hasnoucím vypravil se hasičský sbor královéhradecký se stříkačkou.

V přízemí Grandhotelu rozbil někdo ve středu večer okno kamnem. Učinil-li to někdo z prospěchářství, pak si vědek venkova nezáká. Vidíme se, že vůbec v Králové Hradci takové skotáctví jest možné.

Sociální demokrat o straně sociálně demokratické. Nedávno uveřejnil Jan Vodička, kustos nem. pokladny v Praze o straně sociálně demokratické, ze které vystoupil, zajímavé prohlášení. Aby si učinilo čtenářstvo úsudek o sociálních demokratech a poznalo, kdo je hlavním podporovatelem jich, uveřejňujeme část onoho „Zaslána“. — „Vystoupiv ze strany sociálně demokratické, považuji za svou povinnost několik slov říci na rozloučenou všem, s nimiž pod společným praporem jsem pracoval. Věřil jsem v obrodné poslání sociální demokracie. — To zklamání, jehož jsem se dožil, je hrozné, je děsné. Poznal jsem, že sociální demokracie činí pravý opak toho, co činiti a hájiti má. To není zanedbávání zájmů dělnických, co vlastnímá očima jsem viděl, pro to jen jediné jméno mám: To je vědomé podvádění dělnictva; a aby toto skutečné pravdy nepoznalo, aby nevidělo, pro koho vlastně se bije, o to starají se na četných schůzích sociálně demokratických agitátoři, jichž „nadšené řeči“ jsou pohybem švindlem, obratně nastrojeným lapáckem pro dobromyslité, ale neprozřivé duše. Pouhý švindl udržuje sociální demokracii při moci, to pravím veřejně a na základě vlastních zkušeností, jež jsou příčinou, proč k velikému překvapení sociálně demokratických vůdců z jejich armády vystupují, nelekaje se jejich mativostí ani čehokoliv jiného. Tam není pro mne místa, kde z krejcarové sbírky chudých, uřazených dělníků za dvouhodinovou „řec“, zastance dělného lidu“ posl. Berner žádá 25 al., tam není pro mne místa, kde protekce a nespravedlnost bují, — tam není pro mne místa, kde německo-židovský zálib rozhoduje, a kde k vůli tomuto živlu vše české se snižuje a činí smetáným, ne-li hůře. A dokonce již není možné, aby poctivý český dělník setrval ve straně, jež dožebává se stále podpory u německo-židovských velkokapitalistů, a to u takových jmen, jichž vysavačství a nepřátelství k dělnictvu a také k české věci je všeobecně známo, a jichž podporování sociálně demokratického tuku a fondu je totéž, jako zakupování sociální demokracie k účelům . . . (jakých si židé přejou. Pozn. red.) Dnes všichni německo-židovští velkokapitalisté jsou více méně v intimním spojení se sociální demokracií, proto s ní vystoupiti musí ti, kterým jde o — dělnictvo. To rozhodlo u mně. Zájem německo-židovských milionářů hájiti nebudu, a zejména už má k tomu přitín dělnictvo české. O tom, jak sociální demokracie chápe kulturní a výchovnou práci, nemluví. To je všeobecně známo. Kdo však pracuje k sesurování lidu, ten po mém prostém mínění koná práci protisociální. To není cesta v před, to je cesta nazpátek, daleko nazpátek, do dob pěstání práva. Máli lidé s ohromně vyvinutým sobectvím, bez citu a vyšších anah, vnikli mezi dělnictvo a opanovali je. Jejich „já“ je novým bohem. Vše ostatní je n.čím: Národnost, spravedlnost, lidskost, poctivost . . . — Dosti, dosti! Věru pěkný to obrázek. Člověk by myslel, že to psal nějaký klerikál — zvláště poslední část. Že židé jsou vůdci a hlavními

podporovateli socialistů — je všeobecně známo — rovněž i to, proč tak řík. Že se však přepočítají — dá se mysliti. Dělnictvo české pozná jistě, pro koho vlastně pracuje — německo-židovské zájmy hájiti nebude. Sesurování mravů, jakou nyní shledáváme nejen u lidu dělného, ale i vzdělaných lidí, není pouze prací listů socialistických, nýbrž i našich radikálních a lisovobodomyslných všech listů, počínaje od Národních Listů až do těch Osvět, Pozorů, Obzorů a časopisů národního dělnictva. Naše svedené socialisty bude zajímat tato správa redaktora z německé říše: Redaktor Knorr, upozorněn by novinářskými články na to, jak vůdce socialistů v Německu „soudruh“ Bebel řeší otázku sociální v praxi, nemeškal a zjel do Kusanachtu ve Švýcarsku, kdeš má „soudruh“ Bebel svoji villu a líčí dojmy své z této cesty takto: „Villa Beblova nalézá se ve Švýcarsku na Caryském jezeře v překrásné poloze. Jest to trojpatrové stavení blízko jezera s vysokou červenou střechou. Směrem k jezeru rozkládá se veliká zahrada s loubím a besídkami. Zahrada tato není břež, nýbrž byla s velkým nákladem do jezera nasypána. Na druhé straně villy prostírá se vinice s nesčetnými révami vzácných a jemných druhů. Od silnice odděluje villu vysoká sež ze žuly, nad hlavním portálem jest nápis „Bebels Ruh“. — Cena villy, vinice a zahrady na nejkrásnějším jezeře Švýcarském obnáší nejméně půl milionů!“ — Tak vidí Bebel měšťáky nenávidí, každý kapitalista jest mu vysavačem a majetek jest „majetková šelma“ — ale v pohodlí pan Bebel nenávidí kapitalisty následuje přec. Škoda, že redaktor Knorr neopsal pro své čtenáře Beblův jídelní lístek — v době, kdy z hostiny jednou za rok na počest pořádané se vytlouká kapitál, bylo by zajímavé vědět, kdo vlastně lépe jí: zda Rothchild, jehož jídelnu nikdo neprohlíží, či vůdce proletářův, milostpán Bebel? Kdo má ve Švýcarsku villu a při ní vinice, dojísta není šukbánek a knedlíky se zelím . . . to pochopí přec každý. A proto, nevyžtejme si konek jídla, vřady on každý rád dobrého se napapá: měšťák i sociální demokrat.

Anenské slatinné lázně v Bělohradě též se v Čechách té nejlepší pověstí. Pražští lékaři neposlají více své pacienty do Pláně, kde si uherští a vídeňští židé s Čechy a Slováků poměch dělají, nýbrž — do Bělohradu. Jest to rozkošné letní sídlo, které chráněno a obklopeno jascuc ze všech stran vonnou pryskyřicí dýšícími jehličnatými lesy, jest milým útlukem všem návštěvníkům, kteří buď jako hosté lázeňští touží po opětovém dosažení zdraví a zesílení těla ve zdejších koupelích, nebo jako turisté oddat se chtějí s pilným klidem příjemnému požitku krásné přírody zdejší. Bažantnice, která se nalézá hned na proti slatinným lázním, jest dostaveníčkem lázeňských hostů po koupeli a zvláště o svačině. Mohutné duby a jiné listnaté lesy protkané četnými chodníky poskytl v parných dnech příjemné procházky ve stínu loubí, a když jest počasí mokřejší a chladnější, tu nalézá host vítané procházky v novém lučnatém, vzácnýmístromky vysázeném parku. Lázně bělohradské též se nejlepší a osvědčené pověstí mezi českou intelligencí a zvláště mezi kněžími, jichž tu bývá vždy větší počet. Mnohý radikál se snad těch černých a spátečnických lázní lekne, ale když po několika jen koupelích se jeho stav očividně zlepšil, když je brzy pružný, čerstvý a sdravý jako buk, tu se zajisté i s těmi „černými“ a horkými lázněmi smíří. Ty již mají takovou vlastnost, že i ten nejčervenější rak v nich zčerná jako eben, ba i různolící dávny stihne po vkročení do lázní stejný osud — ovšem ne na dlouho, neboť až na oči opět černí zmizí. Odehrává se to kus poesie. Jako se ze ženských očí narodila, tak z nich doznela zase svého znovuzrození. A jak na nedělních a čtvrtečních koncertech v lázeňském hotelu působí damsý svět na stepilé i omládlé mladce! Ne nadarmo pravil starý básník Hařis: „Oko šedé — chytře si vede; oko hnědé — šelmovství přede; oko modré — věrné, bodré; ale oko, oko černé — jak boží soudy je nesmírné“. Slatinné lázně bělohradské se odporučují každému, kdož stížení jsou bolestmi nervů, které na základě revmatického spočívají a zánehy kloubů provázejí. Bolestná ischias vyléčí se v Bělohradě jistě. Revmatism svalový a kloubový vyžaduje obyčejně několik vydatných koupelí s masáží; mimo to užívá se galvanického neb indukčního proudu. Kloubovní, vleklý revmatism s výpotky rovněž při poněkud zvýšené teplotě se léčí. Revmatism s vadou srdeční léčí se koupelemi místními na př. nohou. Dna, není-li zastaralá a pacient přišle sleduje předpisy lékařské, co do koupání i co do způsobu života, obyčejně tak se zlepší, že nemocný má dvě, tři léta, ba i delší dobu pokoj. Pak se musí návštěva lázní opakovat. Úspěšné se léčí v Bělohradě výpotky revmatické s úrazu vzešlé, ochrnutí a obrny revmatické a vzešlé z otravy kovem, vleklé osutiny kožní, vleklé atomické vředy dolajších končetin, výpotky po zánětech břišních ústrojí po (šetineděli) a z těch vzešlé obrny a sešlost nervů. Dlouholetí lázeňští hosté jsou nejvšestšími obhájci a obhovořecny bělohradských lázní. To stačí a jest zajisté nejlepší odporučení. Účinek slatinny bělohradské na tělo a místa chorobná: působí trvalý tlak na oběh krve a místa chorobná, svíraje trvale teplotu; dále je tu chemický vliv solí rozpustných, v slatině obsažených na nervy a šlky kožní. Kdo netrpí organickými vadami srdce, skornaněním tepen, plnokrevností, krvotokem, mdlobou, těhotenstvím, tuberkulózou, rakovinou, padoucí nemocí, emphysemem, tomu svědomitý a starostlivý lázeňský lékař, pan dr. Al. Mindl, předpíše slatinné lázně, ob den, dva, tři dny za sebou s vynecháním jednoho dne. 20 až 30

koupelí stačí obyčejně k vyléčení. Masáž následuje dle potřeby po čtvrté neb páté koupeli. Každá slatinná lázeň jest hustá kaše mezi 25—35° R kolíající; jelikož jest slatina velmi kypřá, jeví se koupel vždy stejně a trvale hustou i teplou. V černé té kaši potí se pacient 20 až 30 minut. Napřed působí předráždění čivů úzkost v prsou a zrychlené dýchání, ale po 5 minutách nastoupí klid, nastane jemné pálení a svědění kůže, pak se to ale v blátě leží příjemně. Trvalým tlakem slatiny, zvýšenou stálou teplotou a drážděním kožních nervů vlivem chemickým zrychluje se oběh krve. Krev proudí mocněji v místa chorobná, vyměňuje zde čistou tekutinu, pomocí které výměšky nabíhají a měknou, stávají se střebatelnými zpět do krve a odměšují se, odcházejí z těla ven. Masáž rozmělní a vstřebává výpotky velmi podporuje. O bělohradské slatině a lázeňských poměrech se ještě zmíníme. Pobyt v Bělohradě jest velmi příjemný. Nejvíce hostí bývá v lázeňském hotelu pana starosty Vlasáka. Zde jest prostorný sál s vedlejšími místnostmi, zde se konají též lázeňské koncerty. Strava je velmi dobrá za přiměřené ceny a rovněž pizeňské, novopacké pivo, růžvá vína a minerální vody. Něco menší ale četné návštěvovaný jest Březinův hotel Zátiší. V hostincích u Kolářů, u Dádků a jinde jest strava rovněž dobrá. Lázeňští hosté bydlí buď v hotelích, nebo v domech soukromých za ceny přiměřené. Lázeňská komise, páni lázeňští doktoři pp. dr. Alois Mindl a dr. Lelek i obyvatelstvo bělohradské jdou hostům s velkou ochotou vařící. Cena slatinné a očišťovací koupele obnáší 1 zl. 60 kr., sedací koupel slatinná a očišťující 1.20 zl., 1 místní koupel slatinná na nobu neb ruku 80 kr.; 1 slatinný obklad 30 kr.; prostěradlo 10, ručník 5 kr.; (pak-li host nemá prádlo své; 1 masáž 1 koruna. Mimo to jsou zde parní a vanové lázně pana Císaře; studené koupele pro zdravé lidi jsou v rybníku. Společenský život v Bělohradě jest sousedský, srdečný, veselý. Páni podagristé a revmatici pana Mdra. Mindla rádi o nějakou tu skleničku očídí; avšak pan dr. Mindla způ takové praktiky ze zkušenosti, kaže méně skleniček pít a tak se překročení zákazu už nějak vyrovná. Velký přestupek tréat všem p. Zipperlein a toho se každý nejvíce bojí. Letos sto-pla opět návštěva lázeňských hostů v Bělohradě; proto se staví nové byty a pan starosta Vlach staví si nový hotel zrovna naproti lázním, které jsou asi pět minut za městečkem. Bělohrad se změnil za 20 let k nepoznání pěkně.

Hrozná bouře a hlíčky stihly v sobotu dopoledne skoro celé severovýchodní Čechy. Děšť způsobila značné škody; na Nechanicku v okolí Sádové a Dohaliček zlášť, zničilo strašné krupobití veškerou úrodu. Ubohý rolnický lid usedavě plakal.

Zvěsti z východních Čech.

Z Kutné Hory. Početná redakce našeho orgánu pro tupení klerikálů tentokrát vyjela si hezky z ostra. Věk jsme již měli oprávněnou obavu, že redaktora Hejnicovic vyhlí kalamář, nebo že má nedostatek nadávek a báječných svých vtípů. Uznáváme, že jsme se mylili. Tentokrát na šesti místech častuje klerikály. A jak mravně! „Ton kofaly“, „hanobí“, „plije“, „nadává“, „surovosti“, „darebáctví“, „dšber černé klerikální břčky“. atd. atd. P. redaktor dostal patrně novou zásobu přímo ze židovských výčepů. Na všechny ty výlevy odpovídáme svým starým: „Kamaráde nadáváš — nemáš pravdu“. Dokud „Obnově“ nevyvrátíte její tvrzení, dotud platí její slova a prvního až do posledního písmena bez ohledu, zda psána byla o posl. Pacákovi či jiném vyčtečnicku Podvysockém. Farizejské kroutění očima a překrucování fakt a slov nepomůže pranic.

Z Uhřet. Janovic. Na začátku července měla se konati volba jednoho člena ze stavu učitelského do okresní školní rady v Kutné Hoře. Dozavadní zástupce okresu našeho Kutnohorsko Janovic-kého stal se některým páním štrébrům a radikálním trnem v oku, proto švali a švou proti němu neustále stejně i ejvně. Již na schůzi v Hostěti vyznamenali se zvláště dva Kutnohorští kollegové; jeden z nich chtěl býti kandidátem a druhý mu dělal nahaněče. Později vystoupili dvakrát v „Labských proudech“, ve „Šk. Obzoru“ a také korespondenčními listky obtěžovali učitelstvo. Hlavní jejich trumf proti dosavadnímu zástupci učitelstva v okresní školní radě (pan Ledr s Melina) zněl v ten smysl, že zástupce stavu učitelského musí býti bezeskrvný. Docela dobře. Ale, proč jste volili dříve pana Ledra, a proč jste ještě před dvěma lety ohromnou většinou zase ukázali mu volbou, že jste jeho přivláčení? Proč jste proti němu postavili nyní pana Zavadila.

Z Podvysocka. (Žid — hasitou.) „Národní Listy“ a s nimi důsevně spřízněné i listy politického klubu Podvysockého nejednoukrát v agitaci Husova pomníku vyčetli „klerikálům“, že jejich petice podpisují jen kostelníci, avčkové báby, kuchařky a — židi. Zvláště tiro posledně se jim nésimrně líbili a pověstné šipy neopomenuli hned na to objednat i osobního svého ilustratora famoosní ilustraci. Měli jsme na tyto surové výpady, protože jsme dobře věděli, že pravda jest páním s tábora mladočeského věcí tak vzdálenou jako divochům intelligence. Než všeho do času. jest třeba i v tom promluvitvi jednou slovo roshodně a ukázati jim, že oni jsou to, kterým v agitacích protiklerikálních jest každý milým — třeba to byl i žid. Známý pan Novotný z Miskovic, který, jak známo, umí slavně držeti slovo, dostal arce se známým štimlem ku sbírání podpisů na Husův pomník. Jako protestantický „Husita“ dal se ihned do sbírání projevů v bydlitě avem Miskovicích. Zjednaný mladík obíhal všechna stavení s arehem — ale mar-ně. Miskovičtí neseďají na lep páním Novotným! Jako mušové uvědoměli a jako praví katolíci dávno

smají s čestí katolických listů, pro koho se jest celá ta husitká komedie a proto milého sběratele odkázali, ať si jen p. Novotný shání podpisy u podvysokých protestantů. A tak se všech šest set obyvatelů podepsali se členové evangelické rodiny Řepovy a s nimi — div se světo — také velící, národní, vlastenecký, český šid — Eda Lustig, od toho času největší husita před Bohem. Když petice přinesena byla p. Novotnému naspěť, tu v sármutku nad tím „spátačnickým“ miskovických sahali svou tvář a milou petici rostrhal — a spálil. Jáme svědavi, co řeknou tomu nyní „Podvysoké Listy?“ A ještě svědávajší jsme, co řekne tomu husita Lustig, ať katolíci vyvedou s toho důsledky pro budovnost.

Z Časlavi. Dne 10. t. m. konala Katolická jednota pro Časlav a okolí svoji měsíční schůzi vsedl špatnému počasí velice četné návštěvou, při níž přednášel předseda jednoty vp. Fr. Beran, o příčinách nynějšího úpadku stavu rolnického a o prostředcích k nápravě. Po přednášce s puchlou přijaté zaveden byl velice živý rozhovor, jehož účastníci se kromě jiných avšak p. Josef Dostál, rolník z Časlavi a p. Fr. Baček, domkař z Malé Lhoty, kteří přednesli velice zdařilé řeči. Při jednání o časopisech, které se ve spolku odebírá a čísti mají, promluvil krásně o tisku dobrém a špatném p. St. Syrový, kovář z Časlavi, který uvedl na konec, že noviny, které v jednotlivých osadách mezi členy spolku kolovaty budou mají cenu přes 130 zl., z čehož přes tři čtvrtě platí protektor jednoty vdp. Josef Kaplan, farář a vikář v Časlavi. Pěkným solovým vystupem pobavil nás ve schůzi p. Fr. Kozel z Malé Lhoty. Mezi volnými návrhy přijat byl jednomyslně a za hluchého souhlasu návrh protestu proti tomu, aby na místě sochy Rodičky Boží na Staroměstském náměstí v Praze postavena byla socha Husova. Z této první schůze poznali jsme, že jednota, čím dále tím větší nabývá příně ve farnosti, že zdárně zapouští kořeny, že se ujmá. Zvláště to potěšitelno jest, že už nyní přihlíželo se mnoho členů k odboru řeznickému a zabávnému, které teprve na podzim v život vstupují. Bůh šehnej další činnosti spolkové!

Z Malesova. Se nám píše: V klidné naší obci dojde snad brzy k vážným sporům. Na podnět chvalné známého lékaře dra. Metelky měl zde býti založen spolek dobrovolných hasičů a v nejbližším čase měla prý se odvíjeti důležitá ustavovací schůze. Několik čtitelů redaktora Hejnice chtělo, aby tento osvědčený „stříkač“ byl též pozván, ale proti tomu postavili četní odpůrcové pravice: My v Malesově redaktora Hejnice nechceme, poněvadž stíká jen hnojůvkou a ne vodou.

Z Křesetic. Humanita liberálů, jedna scema z dějství svobodomyšlných. Rozkošné městečko Rostě. U stolu známí matadoři. Na stole pivo. „Obnova“ jde z ruky do ruky. Jeden z velikášů okřesal tludce na stůl: „To už přestává všechno. Takle to dál jít nesmí!“ Přistupuje občan M. z Křesetic, který rád donášá a cosi šeptá rozhorlenému matadoru. Ten vyskočí a udeřiv se v prsa, volá: „My ho zničme, my mu vypovíme peníze a pak bude vědět. Založnu máme v rukou“. Za stromy akrytá lidumilnost odchází a pláče nad nezdařenými syny svobody. Stalo se leta Páně 1898 dne 17. července odpoledne. Občane M. nestydíte se? Pane Jelínku na stráž!

Z Červeného Kostece. Jednota katol. jinochů a mužů dovoluje si ct. bratrským spolkům oznámiti, že svým nákladem postavila vlastní spolkový dům. Svěcení jeho vykoná nejd. pan biskup Králové-Hradecký dne 28. srpna t. r., k němuž Jednota již předem utíká zve. Bližší oznámení později.

Z Měříčce. Katolická národní jednota zdejší odbyvala dne 29. června slavnostní měsíční schůzi na počest stoletých narozenin Frant. Palackého v přifašené obci Kundratčích za valného účastenství členů a jimi uvedených hostů obého pohlaví. Když byl dp. předseda poukázal na činnost Palackého dějepiscem a politikem, nesoucí se po celý život k uznání práv národa českého v rámci říše rakouské a federativní organizaci této říše, udělil slovo vp. Frant. Loskotovi, kaplanu z Jablonce n. J., jenž způsobem vědeckým vyložil Palackého, jako organizátora, historika a politika. Po řeči této, 3 hod. trávající a nijak neunavující, přednesli členové katolické živnostenské jednoty jilemnické v osvědčené své ochotě několik vlasteneckých písní a šertových vystupů, načež přečetl předseda známou Palackého stat o víře a ukázal, že nelíbili-li se Palacký protestantům, nehájil to jejich „Slonu“, pak si přáti, nejlíb-li se internacionále, ještě odsoudil již r. 1873. její program, má katolická národní jednota, jako národní, vší příčinu, na slavnostech Palackého účastenství bráti a nemá žádné příčiny, jako katolické, se jim vyhýbat, jestli hluboký tento smatel dějin uměl spravedlivě oceniti zásluhy katolické církve, třeba sem tam i na nepořádky ukazoval. Provoláním „slávy“ schůze skončena za všeobecného nadšení a nerušeného pořádku, když byla budoucí schůze, v níž jednati se má o zastoupení jednoty na katol. sjezdě, na počátek srpna ustanovena.

Z Biskupce. Podvysoké listy? občas vystoupí na podpatky hrdinů lebečností. Zvláště jak se jedná o tiak klerikální, tu hned mají na jazyku plno umrávněnosti a pro každou pravdivou správu křičí hned o udavačství. Zmyšlí by se však každý, kdo by myslil, že samy dle svého mluvení budou jednati. U nich dávno skutek — utek. Jak se jedná o protivníka, tu jen ho smičti, i kdyby to pravda nebyla. Posledně vsaly si na mušku p. Vlasáka a udávají, že bylo naň učiněno oznámení pro špatné obecní hospodářství. Ale rána selhala. Není na tom ani sba pravdy, jestli účty vede zcela jiný občan. Jáme svědavi, zda „umrávněná“ redakce svoje tvrzení nyní odvolá? Pak-li ne, tedy jí porvine něco o obecním hospodářství v Kutné Hoře, o řemeslnické škole, o vlasčích dvoře atd., kde plně vlastníma prahem je toho k sametání dost a dost.

Z Bohuslavic. Dne 24. července odpoledne kladli naši společenští evangeličtí v Bohuslavicích základní kámen k svému novému svatoctánku. Dvojitý pán a staršinstvo posvali si celé naše představenstvo a se svědávostí sešlo se k tomu velmi mnoho katolíků. Světítal (?) byl staříček pan senior

s Čerailova — jemu asistovali Klášterský a Šonovský dvojjetihodný pán. Spásovitý ten starý pán, ať asi věděl, že ten zástup kolem není jen 270 členů domácích víry — o tom ho mohl domácí pán také poučit — tudíž krasně a mírně začal: „Nebudeme stavět stodolu ani hospodu ani fabriku“, ale dům Páně, ale ne pro svatě ani pro nějakou Marii ani pro Nepumuckého ani pro nějakého sv. Václava... ti jsou mrtví — ti nám pomoci nemohou.“ Komu s nás se to líbilo, toho čistého evangelia rejpaní? Nejprv nás srdečně pozvali a pak nás vyhlazili — a tolik stačnosti jsme neměli, abychom se byli po tom čistém začátku obrátili a šli domu. Dobře že to rýpání nebylo poprvé a nebude ani naposled; ale když my katolíci máme přece jen obranné nervy, trochu se otfesem a snad až bude t. zv. svěcení domu Páně, přijdeme pro dávku od p. seniora zas. No aspoň víme odkud se sehnal náklad na stavbu. Domáci za více let sehnali 1400 zl. a přes 22 000 dali bratři z říše a spolek Gustava Adolfa nejvíce. Bratři z říše a Gustav Adolf-Vorain, ti ovšem nevelebí a nechtí patronů země české, těm se nejedná o zvelebení a zachování, nýbrž o zničení českého národa. Ti „berani“ z říše nechtí také máti Boží, která na Hostajnově divy tvoří, kterou český národ v různých svatoctánkách uctívá. Bratři z říše dobře vědí, že napřed se musí podkopati víra českého lidu v Boha a ve svaté patrony země české a národa českého a že, až vymizí láska ve víru a vlast našich praotců, že teprve pak budeme zralými spadnouti do klína máti Germanie. Proto bratři z říše podporují u nás nevěru, husitství, odboj proti katolické církvi, dynastii, proto otvírají štědře své měšce, ač jinak české dělníky a živnostníky z práce vyhánějí a je o poslední kus chleba připravují. Ze nešťastný mistr Kostnický zase musel vyrukovati i v letoopočtu zakládající listiny, kdo by se dnes už divil? Slyšeli jsme: 18. dne měsíce července, po dni uplání našeho atd. — jen jak k tomu chudás ten svatý přišel — už i letoopočet snad zavedou od jeho smrti — a my jsme mysleli, že přece základ jich je Luther. To jsme koukali a nyní přemítáme, jak také křesťané, ale dle evangelia to s dčtou Matky Boží berou. I vlažní jinak katolíci byli rozhořčení nad tím zneuctěním Matky Kristovy od muže, který již svým stářím měl by přinášet pokoj a ne boj jako nerozvážený mladík. Jako nedávno dvojjetihodný pastor Dušek potupil památku Františka Palackého, tak nyní čerailovský pastor potupil české sv. patrony. Český lid si to zapamatuje. Vě aspoň, kdo u nás budí svár a jakou dílohu v našich národních záparech hrají německé peníze — „bratři z říše!“

Z Malína. Naše zpráva o cestmistru vzbudila patrně překvapení, zvláště nemile se dotkla dvou známých přísluhovačů a neunavých kotešů strany Pacákovsko-Metelkovské, jednoho z Přitoky a druhého z Dobřeně, pánů N. a Š. Oba už to měli jisté — to teplé hnízdečko a teď to má najednou dostat nějaký pán od malty. Jest-li prý se to splní, seknu oba dva veřejnými službami mladočeskými a jeden přejde k pokrokařům a druhý na trnc dá se snad — ku klerikálům.

Z Kostelní Lhoty. (Nešťastí — bankrot.) Žid J. Kleiner, obchodník obilím v Kostelní Lhotě u Poděbrad udělal v březnu úpadek na „malířskost“ jen asi na 200.000 zl. Vyšetřování táhne se dosud u krajského soudu v Kutné Hoře. Jelikož se to venku z různých příčin lehceji dýchá, položili „přátelé“ Kleinerovi 20.000 zl. — a žid je z vyšetřovací vazby na svobodu. Přejeme mu té svobody, nebyl prý nejhorším a o peníze přišli hlavně jeho souvěrci. Kleiner dále po p. faráři v Kostelní Lhotě největšího křesťana. No — nešťastí nechodí po horách — ale po lidech — teď to ale stihlo žida. (Podobné nešťastí se židům nejčastěji stává. Posa. red.) Bude-li žebrákem, muse-li bychom ho litovati — snad se to nestane jako u mnohých obchodníků křesťanských. Ale že jen nepočítal??

V Náchodě nastalo všeobecné smířování, pravili jsme již dávno, že k tomu musí dojít, ať zdravý rozum a chladná rozvaha zvítězí nad vášní stranickou. Náchod vyšinul se na vynikající pohraniční průmyslové město, které se bude šít a vrostle ve velké město. Bude potřebovat celou řadu nových zařízení a ty bude lze uskutečnití nejlépe za součinnosti a dobré vůle všech. Čím větší a zámožnější městem český Náchod se stane, tím bezpečnější pohraniční národní baštou se stane. Starostou města jest p. dr. František Dvořák, muž rozvášný a bystrý; v městské radě s posavadními svými odpůrci zasedají p. J. Bartoněk a p. dr. Josef Čížek. Mužové tyto p. dr. Nyklíček a jejich přívrženci snášeli se zcela dobře s přívrženci strany národní na slavném banketě, na němž vdp. děkan J. E. Němeček přilpil svornému působení a vespolečné činnosti v městě všech a děkova zároveň Bohu za doclelou v městě shodu. Ve dnech, kdy celý národ s Prahou a slovanými hosty v Praze oslavoval Františka Palackého, našel a smířil se opět Náchod, ta která vlastní hráz, nechť tedy pracuje o přístích a velkých svých úkolech dle hesla Palackého: „Svůj k svému a vždy dle pravdy!“

Z českomoravské vysočiny Katolíci němečtí v česko-moravské vysočině mohli by eloužití za vzor všem lidem dobré vůle a pokoje. Mohlo by se mysliti, že v dobách nynějších, kdy řev Schönerv a Wolffa rozléhá se po krajích německých, že nebude ani jediné vesnice jak německé tak české, kde by moment národnostní nebyl na prvním místě. V česko-moravské vysočině ale vidíme právě opak. Tam české a německé sousední vesnice šijí v nejlepším shodě. Díky podán hned. V neděli dne 17. července měl sbor dobrovolných hasičů v Nedvězísvém své výroční veřejné cvičení a pak zábavu. Pozvání byli kromě okolních spolků českých i hasičský sbor německý z Jedlové — a přišel. Po celou slavnost mluvili buď česky nebo německy — jak kdo uměl — a nikde nebylo viděti ani té nejmenší nad tím mrzutosti. Slavnost vydatila se skvěle a konec všeho byl, že hasičský sbor nedvězský muel silbiti sboru z Jedlové, že se té slavnosti jeho účastníci. Ostatně jest známá věc, že v Jedlově jest 99 proc. Němců, kteří umí dobře česky a také rádi česky mluví. Již několikrát snášeli se různí lidé v obci té rozštěti německý šovinismus — ale marně.

Uchytíli-li se nějaká ta pleva, missionáři ji vypleli — mají v Jedlově fundaci, z níž vydrňuje se každoroční misie a tím dá se vysvětliti jejich spravedlnost a snázlivost. Zpět ke Kristu a spravedlnost zavlaďne zase!

Z Choceň. V neděli dne 24. července zavítal k nám J. M. nejdůstojnější pán Eduard Jan Nepom. Brynych, aby posvětil prapor katolické jednoty jinochů a mužů v Choceň, a aby požehnal obnovený pontníký chrám Páně na Hemžích v Choceň. Ačkoliv agitace přímo od několika „také“ katolíků choceňských, před příchodem J. M. zavedena, přece celá slavnost vyzněla v mohutnou, netušenou manifestaci katolickou. Ohromné, nepřehledné zástupy lidu opravdu katolického radostně a nadšeně vítaly svého milovaného a neohroženého biskupa. Zvláštního lesku slavnosti dodaly četné spolky s prapory jak domácí tak cizí. Z domácích spolků účastnily se: Spolek vzájemně se podporujících dělníků s praporem, sbor voj. vysloužilců v stejnokrójí, sbor dobrovolných hasičů, spolek krejčovský, obuvnický a bednářský s prapory, z cizích spolků dostavily se: sbory dobrovolných hasičů z Běstovic, ze Skorenice a z Koldína. Dále katolické jednoty: z Náchoda s praporem, z Ústí n. O. s praporem, z Hnatic, z Rychemburku, z Časlavi, z Litomyšle s praporem, z Horního Jelení s praporem, z Červ. Kostece, z Vamberka, ze Sezemice, z Kostece n. O. s praporem, z Luže, z Dobrušky s praporem, ze Slezského Předměstí, z Přelouče s praporem, z D. Dohruče, z Trěbechovic s praporem, z Heřm. Městce, z Č. Heřmanic, z Hradce Králové s praporem, z Chraští, z Hlinska s praporem, z Proseče s praporem, z Rovní a z Potštýna. Na nádraží přivítán byl nejdůst. pan biskup J. J. knížetem Ferdinandem Kinským, c. k. komissarem šlechticem Richardem z Česaných, p. Karlem Nechánským, fideletem panství a předsedou místní katolické jednoty Al. Černíkem. Před nádražím většina spolků byla již shromážděna. Sotva že pan biskup se objevil, přivítán bouřlivým voláním: Sláva! Průvod opravdu imponantní za zvuku hudby a střelby hnu se k městu, předeštnými prapory ozdobenému. U slavoobrány proti knížecímu zámku přivítán byl p. biskup dojemným přáním družičky, žačky Emanuelu Černušákovy, pak tovarníkem p. Fr. J. Schejballem a p. Janem Kopeckým, členem místní školní rady, při vchodu do chrámu Páně uvítána J. M. místním duchovním správcem, dčst. panem farářem Janem Cvrkem. Prostorový chrám nestačil pojati zástupy lidu, který obřady svěcení praporu, zvláště však místní kázání J. M. s napjatou pozorností sledoval. Také jasní knížecí manželé z Kinských až do konce mše sv. byli přítomni. Patron chrámu Páně J. J. kníže Kinský zavítal i k hostině na farní pořadané. Tím dopolední slavnost skončena. Odpoledne ve 3 hod. vyšel průvod na Hemže, který byl ještě velikolepější, než ranní průvod z nádraží. Spolky s prapory, na tisíce lidí z blízka i z dále za zvuků mariánských písní ubíralo se na Hemže. U slavoobrány v obci Březenici uvítána J. M. družičkou, u brány v Hemžích taktéž družičkou a místním starostou panem Ant. Bartoněm. Po posvěcení mariánské sochy kázal J. M. venku před chrámem Páně a slovy přesvědčivými a nad míru dojemnými vybízel k účtá rodický Boží tak, že oko nejen žen ale i přemnohých mužů zarouilo se slzou. Požehnáním v chrámu Páně slavnost skončena. Při odchodu jmenovala J. M. důstoj. pana faráře Cvrka čestným děkanem, obce pak Hemže, Březenice a Lhoty Zářecká jmenovala J. M. svým prvním čestným občanem. Uvítání se účastnilo přes 30 místních a venkovských jednot s 18 prapory, téměř 50 kněží z různých vikariátů, mezi nimi mnoho vikářů, děkanů, farářů a katechetů. Rolníci v okolí nejváženější přijížděli s celými rodinami na svých nejlépeších povozech, měšťanstvo, řemeslnictvo i dělnictvo nejen vyvěšením praporů, nýbrž i osobně bralo podíl na dopolední a odpolední slavnosti. 3 slavoobrány, předeštné prapory, spolky v pestrých stejnokrójích, tisíce lidu ukázaly, že těch 89 evangelíků s pastorem a pár židů Choceň protikatolickou neudělají. Přístí volby bohda ukážou, že v Choceňi je na 4.000 katolíků. Porážka helvétů a radikálů, jistého uzenáče, dráčka, stavitele, lékárníka, Lichtenberga, Nováka atd. — kteří vydali heslo „Brynych nesmí býti vítán“ — jest úplná. Lid volal ndp. biskupovi, jakmile vystoupil z vozu nadšeně Sláva! Charakteristický je výrok jistého radikálního zpravodaje na nádraží choceňském: „Kde se jen těch „studentů“ tolik vzalo. Katolíci student nebyli, v těch pláto nadšení a radost, ale radikálům naskakovala asi husí kůže, něco takového od zdrcující katolické většiny neočekávali. Ku slavnosti došli telegramy bratrských katol. jednot z Prahy, z Chrudimi, z Poličky, z Hronova a z Králova Pole u Brna. Ku konci otázky: Jak pak asi těm „také“ katolíkům choceňským bylo při slavnosti, jak? Tolik práce, potu a námahy — a přece nic platno! Zajisté podruhé přejde jim chuť k podobnému nekálému štvaní, jaké před příchodem J. M. rozpoutali. Na vlastní oči mohli se přesvědčiti o pravdivosti slov. „Marně vaše proti nám jsou vzteky!“

Z Lomnice n. Popelkou. Slavné pontnické místo „hora Tábor“ nově jest ozdobeno snaživostí, neunavnou a tichou prací vp. Kníška a štědrostí četných dobrodinců, zvláště velect. pp. Th. Mastného a V. Hornycha, z nichž každý přes 600 zl. na nové ty práce věnovali. Nejen, že svatyně chrámová krásnou se ství, ale pořízena jest od Lomnice křížová cesta. Každé zastavení vypadá jako pomník na vrcholu a křížkem; obrazy křížové jsou práce polovypuklé, polychromované. Kromě malby, již nezdělné provedl vp. Kníšek, stálo každé 85 zl. U studánky „Křížovky“ postaven nákladem pomník znázorňující uzdravení nemocného. Pomník ten proveden známým sochařem umělcem Ant. Suchardou s N. Paky. I okolí studánky náležitě jest upraveno. Celou křížovou cestu pak důstojně zakončuje Boží hrob, jenž nákladem asi 700 zl. krásně jest vystaven. Sta a tisíce jak zbožných pontníků tak výletníků vystřídá se každý pátek na hore Tábor a kdo jednou tam zajde, opět tam zavítati touží.

De Chlumu u Hlinska dne 9. července t. r. zavítal nejdůst. pan biskup Eduard Jan Nepom. Brynych v průvodu nejd. pana kanovníka a smíchovského faráře Šrehly, velect. p. Frant. Novotného bisk. inspektora bisk. panství a dp. J. Novotného bisk. sekretáře. By-

Upřímný dík

vzdáváme tímto všem, kdož v den našeho sňatku dne 26. t. m. nás aneb drahých rodičů našich vzpomněli a nám buď ústně nebo písemně vzácnou svou sympatii na jevo dali. Zvláště vřelými a srdečnými díky zavázání jsme vysoce důstojnému Pánu, panu M. Musilovi, kanovníku a městskému děkanu v Hradci Králové za krásné a láskyplné jeho proslovení a blahopřání při posvátném obřadu, pak velect. Pánu, panu Janu N. Wünschovi, řediteli káru a majiteli hudebního ústavu zde, jakož i pěveckému sboru za pečlivé přednesení dojemných skladeb, jimiž dojem vážných a nezapomenutelných oněch chvíl důstojně a mile byl zvýšen.

V Hradci Králové, dne 28. července 1898.

Manšelé Rybovi.

Vývoz do všech zemí!

Veletčenému obecnstvu, všem svým váženým přísluivcům a veledůstojnému duchovenstvu zvláště dovoluji si oznámiti, že jsem svoji chvalně známou

první
speciální
českou

výrobu křížů

v král. věnn. městě
v Hradci Králové

z ulice na sv. Duchem

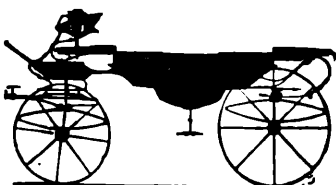
do svého nového bytu do městského
stavebního dvora

naproti „Adalbertinum“
přeložil.

Zvláště dovoluji si poznamenati, že přístě
svůj výběr křížů, novými velmi vkusnými
vzory ze své dlouholeté zkušenosti naby-
tými rozmnožím.

V hluboké úctě a oddanosti

Raimund Jul. Kozel,
sochař a řezbář.

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
s právem ražení zlaté medailie s korunou.

Annenské
slatinné
lázně

v Bělohradě

(království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.

Těš překrásné
lévné sídlo
letní.

Unicum

proti

dně

rheumatis,
rheum.

ischias a p.

Zahájeno 9.
května.

Skvělé často
závažné vý-
sledky.

Stávající již od
roku 1885.

Prospekty sálle
ochotně
oprava lázní.

318

JAN BARTA

Dekorační malíř a posilovací

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

**pro malby ohrámků a po-
zlacování oltářů**

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i krese-
ných, die zaslaných malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech sloších s přílo-
nými rozpočty.

Matěračská dílna

Josef Komárek a syn

v domě p. Reza na hlav. náměstí č. 133
v Hradci Králové

nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, nátěru facad a průběhí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.

Vedle napodobení různých dřev provádě-
díme též i věrnou imitaci mramoru.

(Blíží se oddíl p. K. Mašta, obrubník sda.)

Levné ceny.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotovované za ceny
levné obdržeti.

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje excentrické mlátičí stroje s kuličkovým s
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janekém nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Časových úvah

vyjdou dne 1. srpna dvě čísla
současně 11. a 12.

Úspora paliva nejméně 60 procent.
Topení po celý den bez přikládání.

Vynálezem velice důležitým.
praktickým, v každém ohledu osvědčeným a cen-
ným jsou

● **SEYKOROVA** ●

výsadní násypná

regulační kamna

„EUPYRON“

která vlády výkony svými největšího úspěchu docílila.
Vynikají hlavně tím, že vyhřívají vrstvy
vzduchové i u samé podlahy tak, že nohy
v teple 14, 15 i více stupňů R se nachá-
zejí, což nedocílilo žádným systémem ka-
men vůbec.

V největším mrazu spotřebují k vytopení pokoje 75
krychl. metrů velkého na 16 a více stupňů R.

za den pouze za 4 krejcarey uhlí

v menším mrazu pouze polovic, takže oproti jiným
systémům

nejméně 80% paliva se ušetří.

Vydat za kamna musí být úsporou paliva

za jednu, u větších druhů nejdéle za dvě
zimy úplně kryt.

Na stálém skladě

u F. L. HELLMANNA,

inženýra a stavitele v Jaroměři.

JAN HORÁK

soukeník

v RYCHOVÉ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račte učiniti jen malou objednávku na
skousku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
veletčným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sil-
buj. vždy vzornou, poctivou obsluhu. 16

Denní osvěžení; chuť k jídlu, okamžitě posily
oslablým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička ře-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož i u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v náčatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Do Hradce Králové a okolí!

AL. SVOBODOVÁ,

vдова po čalounsku

v Hradci Králové

(Velké náměstí č. 27.)

dovoluje si tímto P. T. zákazníkům zdvo-
řile oznámiti, že závod svůj po v Pánu
zesnulém manželé vede dále a protož prosí
o laskavé zachování dosavadní hojné přízně
P. T. obecnost.

Veškeré práce vyřizují se rychle,
přesně a levně.

čármi známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí utišující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Heřmánkový květ

syrový neb suchý

kupuje v každém množství za cenu nejvyšší lékárna
„u zlatého lva“ v Hradci Králové.

Ludvík Nejedlý,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

odporčuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré ma-
bý nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 6. srpna 1898

Inserty se počítají lovné.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Kníže Bismark.

Muž železa a krve, jenž prohlásil, že Němci nebojí se nikoho leda Boha, zemřel v sobotu v noci ve Friedrichshageně, ve věku 83 1/2 let. Bismark byl zapřísnělý nepřítel Rakouska; od r. 1850 přemýšlel o jeho pokolení a zkázu. Roku 1851 mohlo Rakousko zřítiti svého pruského odpůrce, leč ukázalo se býti šlechtetným v nepravý čas. Sotva že 23. září roku 1862 král Vilém povolal Ottona Bismarka, pruského velevyšance v Paříži, do Berlína, aby tu do pravých kolejí přivedl rozvrzanou káru politiky pruské, kterou do slepé uličky zavedli hrabě Manteuffel a princ Adolf Hohenlohe-Ilŕingen, pomýšlel Bismark na zkázu Rakouska.

Saský vyslanec hrabě Vitzthum objasnil ve svých spisech situaci evropskou až do roku 1866. Tam praví, že Bismark velmi těžce nesl hluboké ponížení Pruska před vládou potomního císaře Viléma I. Německý spolek byl slabý, neschopný vývoje. Za Bedřicha Viléma III. mohlo Rakousko obnoviti německé císařství, když pruský král dal svému vídeňskému vyslanci tento pokyn: „Fürst Metternich sagen, ich ihn immer auch als meinen Ministr des Auswärtigen betrachten“. Roku 1848-1849, když byl zmatek největší a král pruský zvolen za císaře, musil pro slabost Pruska tento titul zamítnouti. Když císař rakouský musil na základě smlouvy mnichovohradištské povolati proti Maďarům Rusy na pomoc, stalo se Rusko rozhodčím mezi Pruskem a Rakouskem. V Olomouci bylo Prusko a Německo nejhrouběji pokořeno. Kníže Felix Schwarzenberg nemusil tam volat cara za rozhodčího, ale mohl poslat Radeckého s c. k. armádou do Berlína. Prusko nebylo k válce naprosto připraveno. Bismark si to zapamatoval a jako vyslanec v Petrohradě pracoval proti Rakousku a získal Rusko Prusku.

Když poprvé objevil se ministrpresident Bismark v pruské sněmovně, promluvil řeč programovou, kterou ani Průtáci, ani Němci, ani svět tehdy nechápali. Pronesl tehdy Bismark tyto charakteristické věty: „Veliká svoboda jednotlivce činí obtížnou v Prusku vládnouti dle předpisů ústavy...“ Nikoli na liberalismus Pruska pohlíželi Německo, nýbrž na jeho moc. Prusko musí své síly vzchopiti a sebrati pro příhodný okamžik, který již několikrát promeškalo. Hranice pruské jsou podle vídeňských úmluv (z roku 1815) příliš těsné pro zdravý život státní; nikoli řečmi a usneseními většiny sněmovní řeší se časové otázky, tot chybá r. 1848 a 1849 — nýbrž krví a železem.

Rakousko těchto zřetelných jeho slov nechápalo, spočítalo se s Pruskem k dobytí bývalých spolkových zemí německých, Schleswiku a Holštýna, aby se pak odtud i s německého buntu dalo Německem vyhodit. Věrnost českého národa zachránila tehdy Habsburskou dynastii a Rakousko. Český národ nesedl na lep pruskému provokaci k českému národu v staroslovanském království Českém, které zčestil revolucí v r. 1848 — Josef Frč — takže pruskí generálové sami s údivem pravili, že Čechové si zasloužili vděčnost Rakouska. Že se to nestalo v r. 1871, zavinil opět kníže Bismark, který nedopustil, aby Rakousko dopracovalo se vnitřního míru a spokojenosti všech rakouských národů. Dnes směleji, než kdykoli dříve, posvědčá se u nás blavu „germania irridenta“. Toť neptímo dílem Bismarkovým. Dobře proto praví o Bismarkovi orgán vojenských kruhů rakouských: Byl to nejstrašlivější nepřítel, žádný dosud muž nezpůsobil Rakousku tolik trpkého, jako on. Když nám podával ruku ke spolku, učinil to jen proto, že mohl ruky naší velmi dobře potřebovati. A jakého druhu bylo naše přátelství k němu, ukázalo nedávno odhalené tajemství, že Bismark vedle Rakouska — spojil se též s Ruskem, třeba v proti Rakousku.

Odhalené toto tajemství prozrazuje, že Rakousko nesmí nikdy Prusku věřiti a že lépe učiní, bude-li více důvěřovati Rusku.

Roku 1889 pronesli dr. Rieger, Edvard Grégr, Špindler i dr. Fanderlík před českou veřejností náhled, že po jejich soudu blavně vnější, zahraniční vlivy nutkaly k vídeňským punktacím. Tyto vnější vlivy nabyly ve Vídni pouze proto slechu

a převaby, že tam zavládlo přesvědčení, že agitate mladotěské v letech 1887—80 ohrožovaly spolek rakousko-německý, že propagovaly panslavismus. Dnes toho ovšem není. Dr. Herold polského čerta již dávno odvolal a s dr. Pacákem je nejnadšenějším zastancem spolku Rakouska s Německem. Sotva že Bismark po bitvě u Král. Hradce vyhodil Rakousko z buntu německého, dostal již do svého vleku jižní Německo, aby se zabezpečil proti Francii. Bismark zabral Hannoversko, Kur-Hessensko, Frankfurt a Nassavsko a po strašné porážce Francie v letech 1870—1871 zabral ještě Elsaško a kus Lotrynska.

Na to se řídil v zahraniční politice římským heslem: „Děl a panuj“. Rakousko mu bylo prospěšné, aby udržel Rusko v šachu, Italie měla opět v napjetí držeti Francii. Berlinským kongresem udělal Bismark Rakousko a Rusko soky na polostrově balkánském a poslal Francii do Tunisu, způsobil mezi oběma románskými státy hlubší propast, než-li jsou Alpy mezi nimi se prostírající vysoké.

Nás slovany Bismark nenáviděl. Mocný ten státník nebyl poetickou povahou; jeho ruka zasáhla drsně v osudy národů. Fantasie neznal; u něho rozhodovala chladná vypočítavost a rozum. Snění a fantasmování ponechal jiným. Boží Prozřetelnost obdala jej obrovskými schopnostmi, avšak on neměl těch vznešených citů, jimiž oplývají geniové a proto spočívalo každé jeho dílo na křivdách a nespravedlnostech. Každý jeho triumf stál potoky krve a slzí. Poláky pruské začal vyvlastňovat z jejich rodné půdy, Čechy prostě vyháněl.

Ža živobytí Bismarkova bylo Německo první velmocí světovou, s rozvojem válečného a obchodního loďstva rostly též německé zámořské osady, takže dnes Německo v tomto ohledu předstihlo již Francii. Císař Vilém I. uznával zásluhy Bismarka o jeho dynastii a Prusko-Německo a proto do své smrti nikdy nechtěl slyšeti o odstoupení Bismarkovi. Za starého Viléma byl skutečným vládcem v Německu říšský kancléř Bismark; stářícký císař dobrovolně mu přenechával přednost a trpěl, aby Bismarkovi ustoupiti musil vlastní jeho syn, choť i matka tohoto. Císař Bedřich za krátké své vlády nedovedl moc knížete Bismarka zlomiti Světová Bismarkova zdála se býti pojištěna i za vlády jeho syna, nynějšího císaře Viléma, který jako princ Bismarka zbožňoval, a který jako korunní princ pronesl památný přípitek, v němž porovnal Bismarka s praporečnickem, který v boji jediný třímá pevnou rukou německý praporek, když jeho pán (tehdejší císař Bedřich) jest na smrt zraněn; princ Vilém přísahal tehdy, že on s ostatními Němci věrně a s důvěrou půjdou za praporem Bismarkovým.

Nynější císař Vilém se tehdy ještě neznal; lépe ho prohlédl Bismark, který o něm na počátku roku 1888 pravil: „Tento vznešený pán má všechny vlastnosti, aby jednou mohl býti velikým panovníkem, důstojným jeho slavných předků, císaře Viléma a krále Bedřicha Velkého“.

A mladý císař Vilém brzy na to ukázal, že chce býti sám vládcem Německa, že chce sám býti svým kancléřem a prvním ministrem. Vládcetivý Bismark povýšen byv za vévodu z Lauenburgu a za generálního plukovníka jízdy s hodností generálního polního maršálka, musil odstoupiti. Císař Vilém mu tehdy děkoval: „Vše, co jste pro Prusko a Německo vykonal, čím jste doma našemu a mně byl, stane se mi i celému německému národu ve věčné paměti“.

Bismark, který nastoupil politickou dráhu jako pouhý a zadlužený šlechtic, majitel části rodného statku Schönhausen, šel do penze jako vévoda, jako majitel Friedrichshagen a Varzinu, které mu vynesly válka s Francií a s Rakouskem a jako majitel celého panství Schönhausen, který mu koupil a arrondoval vděčný německý národ. Celkem stávil 30 milionů marek jmění. Co slzí a krve lpl na nich!

Kníže Bismark i jako soukromník, měl často rozhodující vliv na politiku německou; jeho nástupci v úřadě kancléřském, generál Caprivi a kníže Hohenlohe, ba i císař Vilém často se jej tázali o radu. Bismark se snažil zachránit, co stvořil. Na sklonku svého života byl rozhodným konservativcem.

Jako všemohoucí kancléř vrhl papeži ruku vici a pravil hrdě, že do Canossy nikdy nepůjde; zahájil v Prusku a Německu kulturní boj, stíhal katolické biskupy a magnáty, utlačoval Poláky, Dány, Welfy, Elsasany a socialisty, ale muž, který dovedl ovládat Evropu a svět po 27 let, nedovedl Německu dáti vnitřní mír a pořádek. Prozíravý zvěčnělý maršálek Moltke se nemýlil, že Německo ještě nejméně 50 let po velké vítězné válce bude potřebovati na uspořádání svých poměrů. Strany, které Bismark za svého živobytí nejvíce potíral, jihoněmečtí demokraté (separatisté), Welfové svobodomyšlní a socialisté od jeho pádu stále se zmaňají, a katolický střed stal se dokonce rozhodující, vládnoucí stranou v Německu.

Bismarkova síla a autorita byla Německu k dobrému, ale jeho chybami trpěl a dosud trpí německý lid. O dynastii Bismarků se dnes v Německu nemluví. Dědic zvěčnělého kancléře kníže Herbert Bismark, švagr knížete Karla Schwarzenberka Vorlického ml., sotva se stane ředitelem politiky německé, a hrabě Vilém, dědic alodiálního statku Varzina a prezident v západním Prusku, sotva to dále přivede. Po pádu železného kancléře stalo se v Evropě rozhodující velmocí Rusko, Rakousko se v trojspolku více uvolnilo a v Německu vnitřní jednotu se povolila, spolková knížata i německý lid jsou s nynějším vládním kursem pořad více nespokojeni. Možná, že císař Vilém, který vládne již 10 let, bude potřebovati nového Bismarka, leč sotva jej nyní najde. Německu schází nyní, co plány Bismarkovy nejvíce podporovalo — přízeň Ruska.

Šišák a mitra.

„Náboženství nemůžeme potřebovati; ono nám překáží v našich podnikcích“ — tak řekl kdysi Bedřich II., král pruský. Tuto „proston“ zásadu měl a dle ní jednal Bismark jako státník. Náboženství praví jednoduše: Nepokradeš. A katechismus prostě vykládá, že máme každému, což jeho jest — majetek, právo — nechávati a dávati. Náboženství praví: Nezabiješ a katolicismus vykládá, že není dovoleno jiného neb sebe raniti nebo zabiti. Náboženství praví: Co nechceš, aby tobě jiní činili, ani ty nečin jím. Náboženství praví: Bůh jest spravedlivý — dobré odměňuje a zlé trestce. Náboženství praví, že trest za zlé činy jest věčný a nesmírně hrozný, a bude ho duše každého člověka s plným vědomím snášeti a cítiti. To jsou ovšem pravdy, které se nehodily Bismarkovi. Muž ten — muž opravdu železa a krve — neštítil se nejen podlouhým — křesťanskou věrou zapovězeným — způsobem, ale i násilím, válkou, zabíjením lidí a děláním mrzáků ubíratí jiným práva a majetek. Nepokradeš, Nezabiješ, Nečin jím, co by tebe bolelo k. p. všechny hrůzy, byly a nešťastí z války plynoucí; Bůh vševedoucí a zlé věčně trestající, to vše nebylo mu ničím. Kdyby v těchto věcech byl zachovával náboženství, nebyl by vznítit tři děsné války v Šlesviku, u Hradce Králové, ve Francii. Kdo jen něco málo války a jejími následky viděl, musí trnouti nad hrůznou tíží viny toho, kdo ji vznítit. Roku šedesátého šestého řekl v Novém Bydžově pruský jeden důstojník po bitvě u Jičína. Až posud nevěřím jsem příliš v peklo, ale nyní jsem se o tom přesvědčil, že musí trest stihnouti toho, kdo válku způsobil. A v Kutné Hoře jmenovali vojáci němečtí přímo a výslovně Bismarka, jež Bůh za tu válku musí ztrestati.

Ani sám Bismark neubrání se hlasu svého svědomí, hlasu spravedlivého v duši své, když jedenkrát praví: Osmdesát tisíc životů lidských zmařeno vinou mou!

Ale co nad to ještě zavinil? Celé moře útrap vojáků v leženích, ve Francii docela ve sněhu mrznoucích, celé moře vzdechů těžce raněných bolestmi se svléjejících ba i proklínajících, celé moře slz matek, vdov a sirotek, celé zástupy zničených jednotlivců o zdraví a tudíž o lepší výživu připravených, celé zástupy rodin v bídě uvržených; nad to pak oloupení sousedních států o práva, země a peníze, z nichž Bismark si koupil panství — a jiné dostal přidavkem — to vše je

těžký přívazek k těm osmdesáti tisícům životů lidských.

Co je tedy ten dle názorů liberálních „veliký“ Bismark, co je ve světle pravdy? Bojíme se to říci, abychom nezavinili konfiskaci Obnovy pro „urážku“ sousedního státu. Ale kdo ví, jak se říká tomu, kdo nezachová příkazy „Nepokradeš a Nezabiješ“, ten se toho domyslí.

Ale — mimochodem řečeno — co je ten u nás tak drahocenný protináboženský, bezbožnický liberalismus, který tyto věci dovoluje? — Nebyl by lepší ten potupný „klerikalismus“, který hrozí trestem za „podniky“ takového? Ba že ovšem! Kdyby, jak uvědoměl katolíci čili klerikálové o to usilují, náboženství proniklo každé srdce, kdyby se státy řídily zákonem Kristovým, vypadlo by to ve světě zcela jinak. Bismarkové byli by nemožní. Neříkalo by se n. p. jako roku 1866 násilnému vydírání potravin — requisice, nýbrž loupež; nebylo by se vymyslelo pro loupení a privilegiování si cizích zemí slovo annexe; a malí zloději a vražedci jednotlivých nebyli by trestáni, kdežto ti, co „annektují“ se nazývají „velikými“.

Pozorněme opravdového katolíka s jeho něžnou svědomitostí, která se léká i nejmenších přestupků, s jeho živou vírou, která vyluzuje lítost i nad chybami, bez nichž lidská přirozenost vůbec není; s jeho hrdinskou kajností, která nejen předsevzetí dobrá, ale i nápravu života a náhradu škody učiněné působí, zdaž nemusí v nás vzbudit soustrast v mravech pokleslé a nebo sobecký liberál, radikál, bezbožník tak vznešené náboženství tupí? A nebo když vidíme na dějišti světovém velikány katolické, světské i duchovní, poslance i biskupy, u kterých nerozhoduje nic, než zákon Boží, než právo a spravedlnost, za něž oproti soběm, násilníkům dle vzoru Bismarkova obětují vše; když vidíme ty, jimž se říká „klerikálové“, kteří s něžnou svědomitostí hájí právo a usilují, aby dle Boha vše se řídilo, tu opět nic, než soustrast zbývá nám pro ty rozličné Bismarečky našich měst a městecůk, tu si teprve svého klerikalismu opravdu vážíme a do boje proti liberalismu, tomu bezehlednému násilníku národů, rádi se dáваме.

Ač hmotné násilí, kanony a zadovky, ovšem nás o statky časné ano i o svobodu osobní oloupiti mohou, tož přece vždy a vždy opravdu velikým jest, kdo se tomu násilí v cestu postavil, třeba okamžitě podlehl.

Vzpomeňme na Bismarka, jak se ve své protestantsko-něvěrecké zřeplosti pustil i do boje proti církvi katolické. Násilím bonil kněze i biskupy do žaláře a zastavoval platy. A co vyřídil? Polský arcibiskup Ledóchowski, jenž přežil Bismarka, až dosud v Římě žije, dvě leta strávil v žaláři, do něž ho uvedl Bismark, jest opravdovým velikánem. Bismark? Násilník dle vzoru Nerona, pronásledovatel křesťanů! Ledóchowski na věky ověněn slávou mučedníka! Bismarkovou hlavu ozdobil pruský šisák, přilba, pikhaubna, odznak hmotné síly!

Tážu se nezkažených srdcí, co je víc? Ten šisák Bismarkův a nebo koruna mučednická Ledóchowskiho? A co vsadilo Bismarkovi na hlavu šisák — pikhaubnu — té pruské slávy a velikosti? Liberalismus nehlédící na zákony Boží! A co pomohlo koruně Ledóchowskiho? Katolicismus — hájící dle zákona Božího právo bezbranného!

Ano v katolicismu, v tom pravém totiž, je muž říkájící „klerikalismus“, žije a žítí bude neúporná síla pravdy, práva, mravnosti a ctnosti. A hle! Ta pravda přemohla i Bismarka. Ten muž šisákem moci hmotné opatřený, svlčil se zlostí, když z úst Windhorstových ve sněmovně rozléhala se pravda. A kdo prohrál? Šisák! Pronásledovaná mitra biskupů, čili církve katolické zvítězila a jest dnes strana klerikální čili přesně církevní nepřemožitelná. Jako vždy, tak i tenkrát se stalo. Pronásledováním se katolíci probudili, církev zmohutněla.

A podobně jest to i u nás. Zvláště na českém východě vyskytlo se jako hub po dešti, těch „šisáků“ celé hejno, a táhnou do boje proti mitře biskupské, budoucí neděli na Pace s dr. Heroldem v čele. Jenže na straně „šisáků“ jest síla, jakou dává liberalismus, síla potup, pomluv, dějepiseckých lží, terrorismu, zkrátka nemrané násilí. Mitra biskupská však zastupuje zákon Boží, pravdu a spravedlnost křesťanskou. Bismark, ten co právě semtel, byl zajisté „všemi mastmi mazaný“, a nyní? Opona spadla násilník zmizel; církev žije a osvětluje se. A tak bude i na českém východě. Katolíci se probouzejí, církev zmohutní, šisáček zmizí, mitra se zastkví v lesku pravdy a ctnosti.

Zemědělský odbor průmyslový a zemědělská rada.

Po ustavení se průmyslového odboru následovalo nyní ve Vídni i ustavení se zemědělského odboru a tak na dále nová státní instituce průmyslové a zemědělské rady již formálně trvá. A současně vyhlášeno také nařízení, kterýmž zřizuje se oblažený ministrem Bäreureithrem v ustavující schůzi průmyslového odboru dělnický sta-

tistický úřad, tak že trojím směrem položený základ k nové soustavě práce národohospodářské.

V ustavující schůzi zemědělského odboru proalevil programovou řeč ministr orby baron Kaas. Právě: „Mám za to, že smím vysloviti naději, že každá z obou sekcí zastupovati bude sice zájmy v obor její spadající, ale konečný výsledek činnosti průmyslové a zemědělské rady že v libý souzvuk vyzní, ve který různé snahy proto splynou, že sledovaly cíl, jenž nikdy a ničím nesmí býti popírán — dobro celku“. Kladá důraz na úkol nové organizace, by poskytovala správný a úplný obraz potřeb a zájmů prvotní výroby, by objasnila, co v různosti těchto potřeb a zájmů jest společné spojovacího a ze zvláštností jich vyloučila a pochopila potřeby a zájmy všeobecné. „Zemědělská rada“ — pravil dále řečník — „povolána, by v živé a vzájemné plodné bezprostřednosti zjednávala styk mezi vládou a rozhodujícími činiteli jednotlivých zemí, nalezne hojně pole činnosti — intra muros et extra“. A přihlížeje k jednotlivým odvětvím, ve kterých zemědělská rada podáváním dobrozdání a předkládáním návrhů veledůležitou činnost bude a to rozvinouti, dotkl se řečník v první řadě poskytování subvencí.

Prostředky, které stát a země na přímou podporu hospodářství a lesnictví věnují, jsou — aniž potřebě úplně vyhovoří — přece jen velmi značné. Byť pak ve mnohém ohledu dnes již mezi státem a jednotlivými zeměmi bylo vydatné součinnosti, není přece žádného postupování dle programu, které přihlížeje k souvlasti poměru v jednotlivých zemích, mělo by na zřeteli cíle jasné a přesné určené, jichž dosažení rozvrženým používáním po ruce naskytujících se prostředků a přiměřeným dozorem zabezpečuje.

Pokud se týče chovu dobytka, budeme se sice vyznašovat, aby odbyl na západ byl zachován, nehlédě k velikým obtížím, které více méně bezdůvodným — zaslubuje, by se to řešilo — také neoprávněným způsobem se mu činí. (Živý souhlas.) Přes to káže opatrnost, připraviti se na částečnou změnu v dobytkařství — mám tu především na mysli chov hovězího dobytka — a větší měrou než dosud obrátiti zřetel na vzájemné styky uvnitř zemí rakouských. Veškerá opatření směřující ku povznesení dobytkařství doznala by značné podpory účelně zřízeným pojišťováním dobytka. Důsud jest ono problemem Ale samým přistoupením k němu a dovolím si svým časem vyžádati spolupůsobení zemědělské rady. Avšak již nyní požádám ji, by zabývala se otázkou krupobitního pojišťování, které právě v době posledně dospělo k aktualnosti politování hodné.

Řečník pokládá dále za příkaz nutnosti, by neprodleně přikročilo se k opravě vodního práva, která by potřebám zemědělským a průmyslu stejným způsobem vyhovovala a za tím účelem uskutěčnil co nejrychleji zjednodušení a urychlení řízení. Dále ve vlastní působnosti pečovati bude ministr o to, aby pokud jde o vodní právo, úřadové předpisy zákona prováděly v duchu nejlibovolnější podpory hospodářských zájmů. „Čím obtížnější jest stav zemědělství — a kritický jest on beze všel pochyby — tím větší důležitosti nabývá technický výcvik a vzdělání nastávajících a v praktické činnosti se již nalézajících hospodářů a lesníků“, pravil řečník dále a pokračoval: „Jednotný postup při domáhání se extensivního i intenzivního technického výškolení hospodářů a lesníků jest tím naléhavější, že musíme být jasně, že opatření, jichž třeba k tomu účelu učiniti, daleko povznášejí se nad význam pouze věcně didaktický. My musíme pokládati je přímo jako článek v řetězu těch opatření, která přísluší do oboru agrární a sociálně politického. Otázka zemědělského dělnictva s celým souborem otázek, které chová nemocenské pojišťování, rozvětvení úrazového pojišťování, zaopatřování ve státi hospodářských dělníků průběhem společné práce stane se rovněž tolikým předmětem úvah zemědělské rady. Třeba jen poukázat na nedostatek pracovních sil při hospodářství a lesnictví — chorobný příznak souboru příčin — a na možnost, aby upraveným sprostředkováním práce aspoň částečně pomoc byla zjednána“.

Rozebрав v dalším nutnost vybudování platných předpisů lesnicko policejních, přešel řečník na vládní předlohu o stavovských společenstvech rolnických, která poslaecké anémovně opětovně k ústavnímu projednání byla podána a vzhledem k důležitosti, jakou má vybudování přiměřeného rolnického a lesnického zájmového zastoupení, pokládá za nutné, by vyžádal si dříve ještě než bude znovu podána, dobrozdání zemědělské rady o zásadách, které v posledním znění osnovy o stavovských společenstvech došly výrazu.

Pokud hornictví se týče, pravil řečník, že jest jeho samostatnost i oproti druhým odvětvím prvotní výroby vyhověno tím, že báňskému oddělení při projednávání výlučně odborných otázek zachována byla samostatnost. Zároveň bude musit oddělení toto pečlivě míti na zřeteli také zájmy hornického dělnictva, a jako zemědělské radě vůbec, tak báňskému oddělení zvláště bude poskytnuta příležitost, osvědčiti úplně porozumění pro velké sociálně-politické otázky. Že pak hornické dělnictvo při otázkách se ho týkajících vyslycháním expertů k slovu se dostane, rozumí se samo sebou. Jest úkaz velmi politováníhodný, ale

za okolností těžko odgratitelný, že právě totiž hornictví, které v obor svém kvetoucí průmysl tvoří a sama posemká svěřuje, přece také zase těžké škody působí na povrchu země propadlými a zřejmými trhlinami. Tím nerůdná citelně bývají poškozována také polní i lesní hospodářství. Vláda opětovně podala předlohy zákonů na upravení otázky škod hornických. Řečník vyhraňuje se, že pokas znova učiní a připovídati sobě značnou podporu od součinnosti zemědělské rady. Až provedeny budou zákony o bratrských pokladnách, bude uvažováno o dalším rozvoji pojišťování hornického dělnictva ve smyslu souhrnu bratrských pokladen ve svazky co největší.

Dále bude se zkoumati, pokud a jakým způsobem povoliti se má dělnictva přiměřené spolupůsobení při horním dozoru. Nutnost a přípustnost dalšího všeobecného snížení dosavadní desetihodinné doby pracovní při hornictví, jakož i díle obmezení práce žena a mladistvých osob bude rovněž předmětem bohatého pracovního programu báňského oddělení. Ba, jedná z otázek, doby pracovní, přijde hned již nyní na řadu. Neméně i zavedení a přiměřené vybudování hornických společenstev, zejména připadající jim péče o odborné předběžné vzdělání a výškolení mladistvých horníků bude se musit zařadit do kruhu porad báňského oddělení.

Roku 1903 naskytující se vypršení obchodních smluv vyžaduje, aby zemědělská rada zabývala se všemi otázkami, které v tom směru interest, jež zastupuje, se dotýkají.

Bude se zabývatí zavedením nutných šetření, sbíráním a spracováním anesných údajů, zjišťováním účinků dosavadní obchodní politiky a stanovením požadavků pro budoucnost. V těsné souvislosti s touto činností je při budování a u m n í ho celního tarifu. Zlárné rozřešení této důležité práce závisí podstatně od docílení obdobné, na vzájem uspokojující shody s průmyslovou radou. Tytéž předlohy, které průmyslové radě budou podávány, předloží se také radě zemědělské. Že pak předlohy, jimiž upraven býti má hospodářský poměr Rakouska k Uhrám a sice na základě udržení společného celního území, k ústavnímu projednání budou podány, jest známo; neméně, že a proč otázka rozluky posavadní hospodářské jednoty byla vyložena. Tisnena naléhavými poměry bude se musit jak průmyslová, tak i zemědělská rada touto otázkou zabývatí a přispěti tak k tomu, aby nejkrásnější možnost nalezla nás obráňeny. Ale ona nedá sklesnouti naději, že se přece podaří, zažehnati hrozící kritický obrát v hospodářském životě mocnářství.

Pokud se týče zastoupení agrárních zájmů Rakouska, není žádné důvodné příčiny, pro kterou by zrušení dosavadní hospodářské jednoty bylo žádoucí. A toto přiznání — z této strany dané — téžce as padá na váhu; Jsou sice jakési protivy v agrárních interesech zde a tam, ale ty daly by se překlenouti. Rozumným, blahovolným pochopením vzájemných potřeb by daly se v rámci společného hospodářského území zjednatí poměr navzájem se uskutěčňujícího a uspokojivého vyrovnání agrárních interest, které závisí méně na psaném slově jednoty, než na současném duchu, jenž ji oživuje. Na docílení takového vyrovnání počítáme.

„Ať tedy necht pracujeme!“ skončil ministr své vývody za všeobecné pochvaly a polešku.

K Husově slavnosti na Novo Packu.

Dne 7. srpna po 1. hodině odpolední bude v Pace odhalen Husův pomník po slavnosti řeči dr. Herolda. Každého myslivého člověka zarazí, že mistra Jana Husa, na němž naši liberálové nejvíce velebí jeho osobní poctivost, nezištnost, osvícenost a neohroženost, má oslavovati dr. Herold, týž Herold, který zuboženým rolníkům oběťval na 12 proc., a který, když neslychaný — nyní s lichvářským prohlášeným úrok — platiti nemohli, je exekucemi stíhal, až přišli na možnou šetráckou. Husa bude oslavovati dr. Herold, který hájil vídeňského německého špekulanta, jenž nezaplacením dodané řepy přitavil přes 1300 moravských rolníků skoro o půl milionu zlatých. Husa bude oslavovati dr. Herold, který v Chrádmi obhajoval pijavici českého lidu, lichvářského dr. Komersa. Herold v Praze proti poctivému čes. řemeslníkovi hájil šidovsko-německého advokáta, Herold v procesu waldstejnském hájil Němce a Prátský proti zákonitému dědici a dobrému Čechovi, hraběti Zdenkovi Thunovi. A tento muž je pry stoupencem Husovým.

Naši pokrokatí, radikálové a socialisté neuznávali dr. Herolda za schopna, aby v Praze oslavoval největšího Čecha tohoto století, Františka Palackého, který hlásal heslo: „Svět k svému a vědy dle pravdy“ a titíž lidé budou se nalézati v neděli v komonstvu muše, který proti heslu „svět k svému“ vždy hřešil a který promluví a hájí pravdu, když se smýlí anebo když je mu to prospěšno.

Slavnostnímu řečníkovi novopackému a tamním svobodomyšlným vůdcům ani nenapadne, aby oslavovali dobré vlastnosti mistra Jana Husa, a aby se snažili žítí v zásadách, v jakých vedl život svůj Jan Hus. Znám, že větš část Husových oslav patří spíš politickému kultu toho kterého řečníka a té či oné politické strany. Dobře pravil Vyšehrad: Vytrhněte zásadní věty z přednášky takového řečníka o Husovi, a v půl hodiny po tom, kdy stavěl Husův charakter na údiv, utlučete ho vlastními jeho slovy. Velikášům

packým, počínaje od pana purkmistra dr. E. Múdra. M., páni Z. K. atd. ani nenapadne celaviti nedělní slavnosti Husa, neboť slavnosti mají být „oslavami“ oni sami a mimo to mají být poobědlemi katolíci. Čeho tím chtějí docílit? Katolíci a biskupovi neukodí pranic, ale v Nové Pace obyčejně se utráčí 10 neb 20 tisíc národního jmění, které by postačilo k volební agitaci ne-li v Čas. Budějovicích, tedy aspoň v Čas. Dubu. V Hostinném, ve Vrchlabí, v Trutnově neb jinde by se za nedělní novopackou útratu snadno dal sřídit „národní dům“ neb nějaký národní ústav. V neděli se proslaví v Nové Pace moč boucharonských řečí, vypije se moc piva, rozešle se český lid, zamílčí se mu jeho nynější miserie a konec konců bude národní miserie.

Husovu slavnost prý chtějí matit staré křivdy. Zda však mají ti páni v sobě síly být matiteli, zda jsou soudci hodni?

„Ne! pravím klidně, dokud v neousuzku a v neovornosti mezi sebou šílí a čest si vrahdi vlastní bratři rodni.“

Zapomínáme, že předními strážci našeho tragického osudu jsme sami; víme, že v neovornosti naše škása, ale státi se jí nedovedeme. Za dob našeho probuzení začali jsme se arci kochati ve vzpomínkách na své předky. Veliká a sajmavá minulost naše byla nám pramenem posily. Avšak my jsme se poznamuvali do přílišného a strannického historického horování, šli jsme jako chudý alechtic, jenž celý čas šije ve vzpomínkách na minulost svého rodu, k přítomnosti chovaje se slepě a nevidá, že židovský neb jiný lichvák obírá jej o to poslední. Fraseologie našich politických boucharonů zakládá se většim dílem na historii. Například se novopacki ze své kašny na rybnu, nečerpají si na oavěšení a moudrost, ale jejich přední boucharoni znáno o Husovi, Žiškovi anebo aspoň o králi Jiřím Poděbradském. Na to odpovídám slovy Vrchlického:

„Je povinnost znát děje velkých dědů, však směšné býti je v začle slávě, když sok vám sahá po poslední krávi, a v chatě hosty máte — a nouzi bēdu. Zná ovšem svůdně zvětš o minulosti, však pouze přítomnost je ona liča, jež símě hanby nebo slávy hosti. Té chopte se bez illuzí a smutku a pak můž' vaše na dědy vsplát pýcha na kmenu starém zlatitý plod skutků.“

Pan dr. Herold sliboval r. 1889 a 1891 postavit českému lidu palác blahobytu, avšak skrachovaně naprosto bezvýsledná politika k němu základů nepostavila. Dobře napsal Vrchlický:

„Dům chcete stavět? — Kde však základ máte? Na trouchni popraviti a v lůně hrobů a snáště sta věcí pro výzdobu a šperk a tret a cety různé, zlaté.“

Ono neustálé poukazování k Bílé Hoře, neustálé citování Husa plamenů kostanických a „mučenství“ bělohorských, onen falešný pathos našich politických kazatelů panuje po deset let; a to má být základ paláce blahobytu, jež prý stavíme a slibil nám postavit dr. Herold? Nikoli v politickém bouchání a štvání, ale v poctivé práci a v opravdovém vědění jest naše spasení.

„Chcem, kde jsme sázeli, též plody trhat, a klidně, vnuč se jist, v hrob aklonit hlavu“

ahledá ukončení i mysl bojovnější individualit; tak mluví mušové pevných zásad, dobré svatováclavské víry a úmyslů rozhodných; jesti to klid duší silných.

Jiný náš přítel z Novo Packa poslal nám vlasteneckou píseň (spívá se dle Hej Slovane) pro různé sbory ku slavnostnímu dni Novopackému dne 7. srpna 1898, kterou doporučuje všem vlastencům k pochodovému spěvu do Nové Paky ku dni 7. srpna, jakož i panu JUDru Heroldovi za „motto“ k jeho vlastenecké řeči. Zní takto:

1. Místře Jene, mučedníku skonal's na hranici; avšak dosud trpíš ohněm, ohněm studu v lici. Vždyť k své vlasti býval's vešdy lásky vroucí, — čistě. [; „A teď tebe vůdcem chtějí soci — anarchisté!!“]
2. Místře Jene, ty jsi zbožně hlásal Zákon Páně, a té víry mučednictvím zdobil's prý své akráně! „A teď tebe „heslem“ mají naši svobodáři!“ [; Rdiš se hanbou — neb víš, že jsou víry tvé jen láhť! ;]
3. Teď pojď ale „Otče Žiško“ na to ostrou kázan, když ná Mistra Jana slaví také paťti páni a vlast hyne! — nedej Bože — vše jde krokem raka; — [; dřív než bude s „Velké“ Prahy i s Čech velká „Paka“. ;]

Drobná obrana.

Formálnostní křesťanství. Náš rostomilý augšpuráček zase vyšel. Lži, jichž se dopustil, neodvolal. Za to „rejpá“ na novo; a poněvadž sám byl vojnu prohrál, „rukuje“ na nás s Osvětou Lidu, že prý jsou blahová důvěřivci, kteří doufají v návrat církve katolické od „formálnostního křesťanství k pravé mravnosti“. Saprot, to je moudrost! Ani by ji člověk v p. Hajnovi a v augšpuráčku nehledal. Proto snad, že církev koná obřady, nazýváte její křesťanství formálnostním? Zapomínáte páni, že Kristus dělal taky obřady k. p. dýchnutí na apoštoly, pomazání očí blátem, uší slinou, mlti nobou, padnutí na tvář atd. atd. a právě On hlásal a konal pravou mravnost. Kdyby

církev konala jen obřady, pak byste měli pravdu. Ale právě církev katolická nejušhlovněji pečuje o pravou mravnost, poněvadž učí, že víra bez skutků nic není, a že se hřích bez polepšení života neodpouští. Naopak to dělal augšpuráček „drabý muž Boží“ Luther. Ten učil, že dobré skutky jsou nepotřebny ano škodny. A takový pokrytec, který o Lutherovi tohle ví a o církví naší, čemu učí, taky ví, opovažuje se viniti ji s formálnostního křesťanství! Nemáme žádného vážného slova pro takového písálkovači, než ono kdysi prostonárodní: Jsou tak dobří, neškoděj si. Tolik augšpuráčkovi. A bezkonfesi pan Hajn mluví o konfessích jako ten, co přišel poprvé do kostela, a myslí, že varhany jsou veliký flašinet. I hledal kliku, aby to hrál, a najít ji nemohl. A proto řekl: Jděte mi s tím prýč, když to nehraje. Pan Hajn myslí, že se na velebnou soustavu velkolepých varhan nauk katolických hraje snad klikou jeho povrchních vědomostí náboženských. Pane Hajne! Jako na varhany může hrát jen ten, kdo má schopnost, vytrvalost a dlouholetou práci tomu věnoval, tak podobně se musí zacházeti s katolictvím, nechceli o něm člověk směšně souditi a důkazy své frázovitě nedoučenosti podávati. Jako varhany nejsou flašinet, tak není katolicismus číslo Osvěty lidu ani augšpuráčku. K sestavení jeho postačí ovšem obvyklé — fráse.

Drobné zprávy.

Zprávy diecésmí: V Pánu zesnul: p. Ant. Flesar, vik. sekretář, b. notář, děkan v Dobrušce, 29. července 1898 (nar. 14. května 1828 vysv. 25. července 1852). Vyznamenání: p. Jos. Plocek, farář v Trhové Kamenici a p. Frant. Chejnovský, farář v Sedražicích, obdrželi Expositorium canonicale. Ustanovení: p. Jarosl. Horák zámecký kaplan ve Smřicích, za faráře do Jáseně, p. Seb. Weber, aministrator, za faráře v Olešnici u N. Města, p. Jcs. Tesař, koop. UHuský, za kapl. do Hořiněvi, p. Fr. Teska, kcop. Svojanovský, za koop. do Kaňku, p. Fr. Víša, administr. Jásenaký, za koop. do Svojanova, p. Ant. Zikeš, za koop. do Bělé u Pardubic, p. Jos. Brukner, kapl. za admin. v Libici, p. P. Sigm. Bouška O. S. B., kapl. Machovský, za kapl. do Police n. M., p. P. Rom. Lelek, O. S. B., za kaplana do Machova, p. Karel Bláha neomysta, za kaplana do Libice, u Chotěboře. Uprázněná místa: Smřice, zám. kaplanství, patron. Jeho Veličenství, do 19. srpna, Dobruška, děkanství, patron. knížete Coloredo-Mannsfeld, do 9. září b. r. Pan Jan Tichý, koop. Mládkovský, odebral se do diecése St. Louis v Severní Americe.

Nejvyšší vyznamenání. V neděli dne 31. července vysvěcen byl na kněze vlp. Jan Kolísek, nejmladší ze šesti bratří kněží. Za této příležitosti byla matka, vdova po domkáři a tkalcovi v Protivanově nyní v Braě u svého nejstaršího syna, vikáře na domě, Dra. Fr. Kolíška bydlící, vyznamenána tímto telegramem J. V. císaře pána z lási: „Císař Marianně Kolískové, Petrov, Brno. Svoucí radostí jsem se dověděl, že díky Vaší obětavé péči právě již šestý syn Váš na kněze byl posvěcen. Vyslovuje Vám Svoje nejplnější uznání a krásný úspěch, byste na svých hodných synech došla se ještě mnohé radosti. František Josef.“

Úmrtí. Dne 29. července zemřel po dlouhé, trapné nemoci dp. Antonín Flesar, bisk. notář, biskupský vikariátní sekretář, em. člen c. k. okresní školní rady, čestný měšťan. Třebechovický, Dobrušanský, děkan v Dobrušce, atd. atd. Tělesné pozůstatky drabého zesnulého uloženy byly na hřbitově u sv. Duha dne 1. srpna t. r. o 9. hod. ranní. Zvěčnění byl vzorným knězem a vlastencem. O zvelebení školství zjednal si zásluh nemalých a byl též literárně činným. Narodil r. 1828 v Sirákově na Polnecku, studoval v Něm. Brodě, v Budějovicích a v Praze, kdež horlivě se zúčastnil události r. 1848 a stál také na barikádách. Zesnulý udržoval styky a přátelství s tehdejšími vlastenci a s Karlem Havlíčkem Bor. založil divadlo v Německém Brodě. V opravdovém a vzájemném přátelství žil s majorem Ferd. Čenským, učitelem J. c. V. arciknížete Františka Ferdinanda z Este. Po svém vysvěcení na kněze v r. 1852 působil dlouhá léta jako kaplan v Třebechovicích, kde byl snaživým vůdcem všeho vlasteneckého jednání. Jako farář dobřanský získal si na pomezí jazykovém velikých zásluh půjčováním knih a poučováním lidu. R. 1886 stal se děkanem v Dobrušce. P. Flesar zabýval se studováním historie a v oboru tom napsal mezi jiným: Poznámky o faze třebechovské, Rodokmen Přemyslovců, Dějiny grantů farnosti přepýšské, Dějiny grantů města Dobrušky a posléz Dějiny okresu opočenského. Krom toho zanechal mnoho zápisů a poznámek. Byl to vzácný kněz, který nesl se za opravdovou ideou Krrstovou, jsa chudě živ, chudě zemřel, neboť co měl, za živa rozdál chudým a potřebným. Byl vlastencem, který nejen slovy horoval ale také skutky pro blaho národa pracoval a k pravé vlastenecké práci při každé příležitosti povzbuzoval. V loni byl vdp. děkan dvakrát raněn mrtvicí a od té doby chřadnul. Býval horlivým dopisovatelem do „Obnovy“. Věčná mu buďž paměť!

Jubiläum 40letého kněžství. Dne 25. července sešlo se v Hradci 5 kněží: vld. pp. Matěj Musil, kanovník a městský děkan, Jan Matoušek, děkan ve Vysokém Mýtě, Antonín Mokříš, farář v Dolních Královicích, Frant. Rychlík, b.

vikář v Kuklenách, Frant. Veselý, farář v Litoměř. diecési, aby v úzkém kruhu bratrském těle oslavili své vysvěcení před 40 lety. V seminářském chrámu Páně byli přítomni veleduš. páni jubilanti svěcení na na kněstvi. Nejd. pan biskup podal všem Tělo Páně. K srdečné rozmluvě se sešli u vys. duš. p. kanovníka a děkana Matěje Musila, spolužáka. Mezi hostinou podán byl velet. panu děkanovi Matouškovi telegram zaslaný p. starostou Jos. Tomáškem ve jménu obecní rady vysokomýtské, který nejlépe se líbil, pročť neváháme uveřejnit jej: „Veleduš t. p. Janu Matouškovi, děkanovi: K slavnostnímu dnešnímu dni blahopřeje Vám co neupřímněji rada městská; Všemohoucí zachovejž Vás po dlouhá léta městu našemu co milovaného duchovního pastýře v úplné síle duševní a tělesné a dejž dočkatí se Vám ovoce Vašeho vzorného a lidumilného působení. V přátelské účtě nejoddanější Tomášek, starosta.“. Telegrafický gratuloval též p. c. k. okresní hejtman vysokomýtský Ant. Mařánek, p. c. k. zemský rada a soudce okresní Škarnici a mnoho jiných ctitelů a dávnolehlých přátel. Ad multos annos!

Professor Hedys, který záslužně před lety působil na zdejší realce a pak přeložen byl do Pardubic, zemřel tamtéž náhle v neděli raněn byv mrtvicí. Pohřeb jeho konal se v úterý odpoledne v Pardubicích, kamž dostavily se též professoři středních škol z Hrbce Králové, Chrudimi, Něm. Brodu atd.

Schůze učitelů jubilárů. V úterý a ve středu sjeli se do Hradce učitelští veteráni, kteří zdejší ústav před 40 lety byli opustili, aby nastoupili řád učitelů. Shledání bylo srdečné a upřímné, ačkoli se mnozí kolegové těžce poznávali. Rozloučení bylo neméně přátelské.

Pomocný dámský vlastenecký spolek červeného kříže uspořádá dne 28. srpna za účinkování hradecké a časlavské vojenské kapely ve prospěch fondu pro vdovy a sirotky vojenské velkolepý koncert v důstojnickém parku v Hradci Král.

Vypání konkursu. Na českém soukromém gymnasiu Ústřední Matice školské v Opavě s právem veřejnosti obsadí se počátkem školního roku 1898/9 místo skutečného učitele matematiky a fysiky. S místem tímto spojeny jsou tytéž počty jako na státních školách. Kdož se o toto místo ucházeti míní, necht' podají žádosti řádně doložené předepsanou cestou služební nejdéle do 12. srpna 1898 kanceláři Ústřední Matice školské v Praze.

Spolek hostinských pro Hradeck Králové a okolí uspořádá v úterý dne 16. neb v pádu nepřiznivého počasí ve čtvrtek dne 18. srpna celodenní výlet po bojišti. Shromážděná účastníků a odjezd o 8. hod. ráno od hotelu „Merkur“. Za povoz platí jedna osoba na celý den 1 zl., společný oběd u kollegy Pavlíčka na Chlumu ve 2 hodiny. Convert 1 zl. Hosté budou vítáni. K vůli určitému zjištění mnoholi povozů třeba bude a kolik convertů k společnému obědu, žádají se účastníci, by se přihlásili do soboty 13. srpna u host. p. Holáka v Merkuru. Výbor spolku apeluje tímto na nejhojnější účast svých členů a jich dám.

Husovy ideje jsou prý největší a nejsvětější jež kdy vysloveny byly, vykládal o slavnosti Husově v Kutné Hoře dvojčtihodný pan pastor Szalatnay. Přemýšlíme o tom a pravíme: Když Husovy ideje jsou tak veliky a svaty, že ani „čisté evangelium“ protestantské se jim nevyrovná, proč nental se dosud pan Szalatnay a pan Hejnic (jenž ho za to velebil) praktickým přivržencem těchto idejí? Nebylo by překrásným, kdyby na př. Husovy ideje o zpravědi a o Těle Božím staly se skutečným majetkem těchto pánů? Jak býbalo by zbožnou myslí paní redaktorové a pastorové, kdyby viděly své muže ani každého měsíce aneb aspoň častěji do roka zpovídají se dle idejí Husových zkroušeně ze svých hříchův a přijímají Tělo Páně? Jakou radost měl by „sv. Bernášek“, až by spatřil, že pan pastor (dle idejí Husových) zkoumá Písmo a církev dle svatých doktorův a učitelův církevních? A což ta překrásná idea Husova v každodenním úzkostlivém zpytování svědomí? — Ubohý pane Hejnic, není vám při tom teplo? Nechte Husa, abyste se nespálili! Pan pastor také tude vás následovati, a nečiní pro Husovy ideje nic než těch několik prázdných slov, jež v Sokolovně pronesl!

Na honech. Od pondělka panuje v Čechách boží dopuštění. Pif, paf, puf! ozývá se to na všech stranách. První zajíc byl prý střelen letos v Bělohradě. v prvé minutě po půl noci. Byl výtečný, dostal jsem drahou porci. První dostala mladá dáma. Zaječí maso, dodává, jak známo jedlíku na sedm dní krásy a libeznosti a dámám ovšem na sedm let. Snad proto napsal slavný římský básník Martial, že mezi čtvernošci náleží přední sláva zajci. Jest zajíc hrdina, otáče se mnohý? Myslí, že mu křivdi, když křivd netrvá to poslední. Zajíc není jistě zbabělejším než-li ostatní zvíř. Nezávno jsem četl, jak zajíc ubránil své mladé havranu, takže s nepořízenou musil odletět. Před člověkem zajíc ovšem utíká, ale to činí i jiná zvíř. Pak-li zajíc vyčkává honičiho psa ve svém pelechu, činí tak méně ze strachu jako více z chytrosti, neboť velmi dobře ví, v jaké nebezpečí se vydává, jakmile pelech opustí. Zajíc stílece mužně vyčkává, pak dle možnosti snaží se vrazit jim mezi nohy a uprchnout. Velmi zajímavé jest pozorovati zajíce, když honci ze tří stran, v polokruhu nadhánějí zajíce střelcům na ránu. Čím více se kruh zužuje, čím více přichází zajíc do úzkých, tím více nabývá odvahy. Napřed hledí z polokruhu uniknout, pak vida neabytí, utíká přímo na honce neb střelce a buď padá pod ranou, nebo dosahuje zlaté svobody. Zajíc v okamžiku největší nouze nebojí se hleděti puše v tvář. S těsně přiklopenými sluchy akáče proti střelcům a nedbaje jejich ran, buď hrdinsky padá, anebo upaluje v dál, jako by ho solí namazal. Zle je zajci, když se do něho pustí venkovští střelci. Tu je klání, porubání, tu je lkání, radování.

Matičky dlouhouhák, kdyby to viděl, zajistě bledel by nad skárou synků svých, s nichž mnohý raněn ve skoku, padá bez ducha na slonounou pařez, jiný skrývá se do vysoké trávy a přikopce, leč i tam stihnou jej smrtící broky, sajíc udělá dva tři kotrmelce, úpěnlivě zavřeští a vypustí moloděckou svou duši; jiný těžce raněn do zadu namáhavě se vleče po trávě, leč druhá, dobře mířená rána, činí konec jeho útrapám. Střelec toho nezbá. Oko jeho jiskří radostí, lov poskytuje zábavu i diváků. Jakých radostí skýtá lov, ví jen ten, kdo několikrát se ho účastnil. Tu vám vyskočí „janek“, tam vzletne hejno koroptví, majestátný bažant, jinde zase liška letivě se plíží pod houštinou, lasička šlepně přeběhá. A rána za ranou, co hrom dopadá, a smích a houkání, pískání a napomínání, výčitky a štekání, vše to tvoří jednu směsici zvuků; ale ku podivu vřava ta není střelcům a divákům nikterak protivná, naopak dotýká se velice mile jejich sluchu a rozjímá je mysl střelců, jichž se zmocňuje duch bojovný. Běda, třikrát běda, je-li mezi nimi moc svátečních střelců z města! Tu se ozve ardeolomné: „Ježíš, Marijo! Já jsem zabíje, do smrti střelenej!“ Štíleli jest vášeň a střelci lhostejno, postřelili-li přítele, honce, bábu, kluka neb holku místo sajice. Ostatně sváteční střelci bývají většinou lidé velmi opatrní. Zlobí se, že nic netrefí, ale ochotně nosí opravdovým střelcům šunka a salámy, vína a koňaky. To nikoho neboli, sající a koroptve se mají při tom dobře. Zajíc jsou k svátečním střelcům neobyčejně zdvořilí, potměšile jim vyseknou svůj kompliment, však vidí, ti že jejich kozičku neublíží. A pak-li se již nalézají na věšáku u zvěřináře, tu je návštěva svátečních střelců neboli, vždyť vědí, že je aspoň vděčně anedí. Starořeční pámbočkové na Olympu pořádali k vůli legaci často hony. Vítězou jejich pofadatelkou byla bohyně Diana, na kterou měly proto ostatní paní bohyně pífku. Diana proměňovala hezké mládence ráda v různou lověnu na př. jelena, prasátko, jemně zabitému a vykruchanému předzdvíjí sentimentální Činane zarmoucený generál. Tatiček pámbočků Zena, k vůli zábavě proměnil se dokonce v býka, jednou v bílou labuť. Což, aby tak lázeňští hosté v Bělohradě zahráli si také jednou na hon? Páni podagristé a revmatisté mohli by si zahráli na čeroun a mnozí lověnu by nemusili své jména ani měniti, protože se nalézají ve slovníku „Lověny“. V Bělohradě jest letos svátečních střelců dost a jeden mysliveček tzm byl s Miskovic. Opravdoví myslivci jsou tam pan Čech z Králové Dvora, Vostrý z Vamberka a Fousek ze Zamberka. Kaiser a Král patří samo sebou také do cechu myslivců a střelná se tam najde pro myslivce i sváteční střelce po celou létební sezonu hojně. K nejvýdatnějším, kusům, kterých by ani „sváteční“ nechybil, patří jistě pan Róal a Končík, dále Roček a Mládek. Jelínek (z Přehradí) také něco vydá. Do druhu škodné zvěře náleží Vorel, Sova a Kulich; mezi lahůdky patří Dančíková, Končíková, Kačková, Pelikánová, Voglová, Hrdličková, Vraná, Zajíčková, Pazourková a konečně Jeřábek, Lelek a Slavík, všichni tři doktoři. Píser a Rak (z Hradce) s Teplým Maselem by zajistě také chutnaly za to ručí paní hotelierka Vlachová a že by při hostině bylo veselo, o tom svědčí již hosté Veselý, Neruť, Hudec, Fiedler a Bubeníček. Remešel by na honě, hostině i mysliveckém plesu bylo hodně: Pekárek, Müller, Stárek, Mládek, Holeček, Ševcová, Krejčí, Krejčová, Zdobílková, Zlatník, Kantor, Doktor, Hromas, Horných, Růžek. Vaněček a Petříček by si ovšem mohli na plesu zatancit také a hezký Motejl by mohl všechny span. dámy obletovat. Jeden lovecký ples se ovšem v lázeňském hotelu páně Vlasákové v Bělohradě již odbyval. Všecky druhy honů tam byly zastoupeny: šoulání, nahánka a čekání. Matinky, jako zkušební a starší lovkyně šly na šoulání, přirovaly a nadháněly tak roztomile a nepozorovaně, že ubozí střelci (na plesu střelili ovšem jen ze sklenic, ani nepozorovaly, že se octly v náručí šťastné lovkyně. Naše moderní vily z družiny Dianiny, ty se na plesu ovšem a jedinou kofistí nespokojily. Staří zajíci, kuny, lišky a hlavně kuny vůbec, ti jsou zkušenostmi již vychytrali mají ostrý čich a vyhnuli se z daleka Dianiným nástrahám. „Šoulat“ se za nimi a „tíhat“ na ně bývá marné, neb rádi vechlují a uchýlí se do předních pokojů ke kartám nebo k napajedlům, kde střelci z batterii sklenic. Společně „nadháňce“ krásných lovkyn podařilo se však i ty nevyjádřenější lišky dostat na štreku. Na Anenském plesu tančil s holí a s paní Vlachovou do konce pan Rak — čtverylka. Za to p. Rüssel, vrchní arranzér všech švand a legací — ne a ne tančit! Vzdoroval všem Aninkám a Helenám jako Toman v lesní panně. Na jsem zvědav, co z Anenského zábavy bude. Přeju všem, aby příštího roku oslavili ji všichni 583 hosté bělohradští bez ischias a kuřátek!

Nešťastný Pikulík! Logika páně Pacáková orgánu je podivuhodná. Klerikální tisk prý je nespokojen, že spolupracovník „Podv. Listů“ dostal pozemek za to, že někdy do „Podv. Listů“ něco napsal. A pak dodává, že někdo o něm napsal: „Psal písně milostné i vlastenecké i humoristické. Mezi písněmi nalézáme dvě, jež budou vždy počítány k nejzdařilejším číslům české lyriky. Jsou to prostě, ale pravě písně, jakých se málo píše atd. atd. To je páně ten Pikulík. A teď nadávejte dál!“ — Na to odpovídáme: Pavel Jos. Šafařík, Jungmann, Kollár, Pfeifer, Vinařický, Sušil, Třebízský, Svatopluk Čech, Jar. Vrchlický jiní a jiní napeli velmi cenná kompendia a přecetné svazky básní, téžící se pověstí světové zdarma neb za skrovný honorář nakladatelů, ale stavební místa jim nerozdával nikdo. Jest-li Pikulík načmáral několik rýmovaček na oslavu Pacáka a svobodomyšlníků, měl mu Pacák neb Podvysocký přislábný honorář zaplatit ze svého. Jak ale přijdou k tomu poctiví občané kutnohorští, že Pikulík je odměňován obecním jménem za hanobení katolické většiny občanstva?

Kriminální humor. Onehdy přinesly veřejné denní listy zprávu, že zločinec zbudník Špicar dopustil se zhovadilého skutku na svém „soudruhu“, s nímž stejnou dobou byl ze žaláře propuštěn.

Kamarádi totiž pohádali se již v kriminále, a Špicar sotva byl na svobodě, vykonal v noci na svém soudruhu v lese u Kouřimě „operaci“, kterou připravil ho o xpodní část břicha, již užesal a vedle smrtelného na trávu položil. Nicěma byl sáhy chycen a dodán do žaláře kutnohorského, kde s ním vyšetřování bude provedeno. Když záměnků p. V. dával sbájníkoví železné pouto na nohu a ruku, a když je sanetoval, že řekl mu nelidský Špicar: Nu, dobře jste to udělal! Není to kriminální humor a svědectví nejhoršího zdivočlosti? Pro takové přičemy měl by býti „krátký proces“, protože nic jiného nezasluhuje!

Občan Alois Hajn, takto sociálně demokratický redaktor Osvěty lidu byl povýšen od orgánu mezinárodního židovstva „Neue freie Presse“ za vynikajícího politika, který prý ve schůzi učitelstva na Střelnici v Hradci Králové nalezal poslancům Udržalovi a Formánkovi a jen prý rozsekal stranu mladočeskou. „Neue freie Presse“ se tuze líbí, že pokrokatý socialistický občan Hajn podporuje internacionální socialistický plán, aby české učitelstvo spojilo se s německým. Také socialistickým plátkům a židům se občan Alois Hajn líbí. Tak píše „Nový hlas lidu“ vycházející v hanáckém Jernalemě, v Prostějově takto: „Tak vida. Čím více se na nás mlátí pro naše mezinárodní ideje, tím více mohutníme a rosteme do hloubky. To vlastizrádování stalo se již tak otřepanou frází, že se tomu dnes každý poněkud rozumný člověk vysměje. Poslední dobou mělo české učitelstvo tři schůze a sice v Roudnici, Osseku a Král. Hradci. Na všech těchto schůzích stěžováno na bídné postavení učitelstva a dána přítomným mladočeským poslancům pořádná lekce. Zejména v kuklenské Budči teklo učitelstvo poslancům přímo, že jim nevědí, že umí pouze krásné ořima koulet, ale pro učitele, že neudílalo to nejmenší, ba že ještě učitelům okleštěli i ten malíček kousek práv občanských. Konečně s / ote šasní — p. Hajn navrhnul, (což bylo také přijato) aby učitelstvo české spojilo se k sebeochraně s učitelstvem německým a jiných národů. Tak jsme to dopracovali s naším internacionálním. Hymne na každém místě tak, že bude-li to tak dále pokračovati, bude na straně naší všechen inteligentní proletář, který přestal věřiti v samospasitelný šovinismus, a na straně našich odpůrců pár bezmyšlenkovitých klacků. Nu, a dále Pán Bůh, bez těch se obejdem.“ — Občan Hajn, obhájce kapitalistických židů, který uveřejňuje rád protikatolické dopisy, třeba pocházeli od lhářů a defraudantů, povýšen byl od internacionálních socialistů patrně hned za generála proletářů. V neděli bude se totiž v jaroměřském grand-hotelu konati schůze lidu, do které jsou pozváni: socialistický poslanec J. Steiner, který hlasoval s Němci proti českým poslancům v otázkách národních i státoprávních a politických, dále redaktor sociálně-demokratického Práva lidu J. Němec, propadlý socialistický kandidát, a konečně redaktor Osvěty lidu, kandidát pravděpodobný při příštích volbách, občan Al. Hajn. Zda-li zdejší židé a pokrokatí účastní se jaroměřské manifestace, ovšem nevíme.

Do „černé knihy“ páně Hejmlíkové! Velevážený a slovnitý pane redaktore! Musím Vám sdělití báječný ákandál, který se stal v jednom městě na Podvysocku. Před nemnohými lety přistěhoval se tam člověkč okus-šlého zevnějšku a obskurní minulosti. Záhy se o něm povídalo, přičiněním jistého profesora na realce v Kutné Hoře, že je to bývalý klerikál, jehož četní akademikové při valné hromadě své z katolického spolku „Arnošta z Pardubic“ jednohlasně vyloučili. Tento vyloučený „Arnošták“ jal se v našem městě roztříbovati ovětu a svobodu každého týdne jednou na čtyřech stranách jistého listu, jenž stal se od té doby okresní stříkačkou a luftbalonem. Stříkačkou, protože chrtil spoustu špíny na všechny osoby, které jeho ověty a svobody nechtěly potřebovati; luftbalonem, protože vynášel jistě osoby až do nebe a vůbec kamkoli bylo třeba, aby „vynikly“. Proti římské hierarchii, proti králohradckému biskupovi a proti klerikálům byl tento vyhnaný Arnošták učiněným leopardem; všechny by je sardousil a zvochloval, kdyby se mu nebyli z cesty vyhýbali. Tím způsobem stal se v našem okrese „slovnitým“ mušem a neohroženým národním bojovníkem. Než nastojte! Tento Arnošták a leopard-antiklerikál, měl tchyni, tot se ví, že rozmilou tchyni, a ta tchyně jeho dostala místo v klerikálním sirotčinci, jež pro naše město zložil zvěnělý děkan Pohorělý. Zdálo se nám nemožným, aby tchyně tak slovnitého leopardáky-antiklerikálního vyloučeného Arnoštáka přijala místo dozorčyně v klerikálním ústavu a jedla kůrky, které jí skýtá „černá ruka“. Ale stalo se. Tchyně páně Arnoštáková je v klerikálním sirotčinci, a pan zeťáček jí tam odtud nevyvedl, on ji ještě našťávuje a v tom klerikálním domě dokonce i dobře se pobaví a dobře se tam má To je přec ostuda a naši protivníci s posměchem nám do očí říkají: Váš antiklerikální leopard dal svou tchyni do klerikální klece a sám tam do ní také leze. Kousek klerikální kůrky, a leopard ani nezavře!

Pan dr. Lepař, dosud okresní soudce v Opocně, stal se tamtéž soudním radou.

Zajíc. Na počátku hobební sezony nechci zde mluviti o obyčejných zajících, ale ruských. Na Rusi se říká zajíc slepému pasažérovi, který bez vědomí p. konduktéra anebo za par kopějek i s jeho vědomím se svezde tajně po dráze, třeba leže pod lavicí. Po dráze volyňské jeli tyto dva zajíci na slepo. V Dubně se smlouvali, jak ošiditi konduktéra III. třídy. Pán jedoucí s nimi je pozoroval. Jeden zajíc ho zmerčil a pravil druhému šeptem: „Mlč Francko, ten votrok na nás kouká.“ — Tento poznal v zajících hned milé své krajany, a neprozradil jich ani slovem.

Dvojetřihodný pectivec. Hořické Noviny, vlastně jejich redaktor Vlasák, který dělá konkurenci všem hořickým klepnám i pověstné bábě z Brna věnuje v každém čísle několik prolihaných zpráv katolickým duchovním z Hoře a z okolí. V posledním čísle na př. neslušně tvrdí, že dva hořičtí páni páteři

přemluvili na svatě pošti ve St. Boleslavi služebné děvče, aby vystoupilo se své dosavadní služby a šlo na hořickou faru sloužit. Páteru Hynkovi, řediteli dramatické školy vytýká opět, že se stará o společenský život v Hořicích a v tamních převrácích, divadelních a buďebních spolecích, katechetovi Fajtkovi opět vytýká, že chodí se slečnami učitelkami atd. Hořické katolické duchovní netřeba proti občanovi Vlasákovi a exapráci hájiti. Jsou to miserné klepy. Divíme se redaktorovi „Hořických Novin“, že o sensačních věcech, o novinářských tak svaných *sólakaprech* mlčí jako pění. Což to není sensační správa, když duchovní spronevěří a promaže svým souvčrtem okolo 1.500 zlatých, když paní pastorek provozuje na útraty svých souvčrčů luxu v šatstvu, když *naš své přjmy* — *nóbl* říje — když pan pastor své deficity kryje jednoduše z úspor svých souvčrčů, které tyto pracně sebrali na modlitebnu, chudé atd.? Což to není sensační, když bez vědomí presbyterstva vyplácí pan pastor rybář? Ano, kdyby to byl katolický kněz, to by Hořické Noviny, hradecká Osvěta Lidu, jičínský Obzor, všeliché ty radikální listy, posli, saře, samostatnosti, neodvlastosti, obzory a pozory to byly celému světu dávno vytroubily a hodně pikantně vyličily. Avšak, když to učiní dvojetřihodný pastor, který nadává katolické církvi *podvodně, kramářské*, tu se musí mlčet, mlčet jako pění, ba jako *sólakapr*. Vidíte, pane Vlasáku, Hajno, Hevero atd!

Program večerních zábav Diecézní Jednoty Cyrillské, které pořádá dne 8., 9. a 10. srpna 1898 vady v 8. hod. večer za laskavého spolutčinkování st. Jednoty katol. tovaryš. pro P. T. účastníky cyrilských exercicií a pro P. T. domácí členy a příznivce své v Adalbertinu. Dne 8. srpna:

1. Svatá Anežka. Oratorium pro trojhlas s právem klavíru a harmonia. Složil Aug. Wiltberger. Text upravil Fr. Šebestík. 2. Prosba. Solová píseň od J. Drahovského. 3. Sousedská. Trojhlas ženský s práv. písní od F. Vognera. 4. Dvojzpěv od J. Nešvery. 5. Tak často mě to připadá. Solový zpěv od Hartla. 6. Výměna. Trojhlas ženský od Kličky. 7. Zpěv Haničky z opery „Tajemství“ od B. Smetany. 8. Bodlák. Trojhlas ženský od Kličky. 9. Žertovné výstupy členů kat. jednoty tovaryšské. Dne 9. srpna: 1. Písně české. 4hlasý dámský sbor od J. Waucho. 2. Duo to s „Prodané Nevěsty“ od B. Smetany. 3. Sousedská pro klavír od Jiránka. 4. 5. „Černé oči“ a „Jablko“. Tria od J. Drahovského. 6. Ballada o zakleté princezně od Vrchlického. Deklamace. 7. Zbožné přání. Solová píseň od J. Drahovského. 8. 9. „Dobrou noc a Pantáta ze mlýna. Dvojhlas od Paukaera. 10. Žertovné výstupy členů katol. jednoty tovaryšské. Dne 10. srpna: 1. Loučení. Sbor pro ženské hlasy od K. Bendla. 2. „Hlaséj ptáčku“ z opery „Habička“ od B. Smetany. 3. Intermezzo z opery „Bajaz“ od R. Leoncavalla. 4. Duo to z opery „Svatojánské proudy“ od R. Rozkošného. 5. Čínské rozpravy. Pro klavír od J. z Kaaná. 6. Umiklo stromů šumění. Dvojzpěv od K. Bendla. 7. Solová píseň od Pivody. 8. Večer. Dvojzpěv od P. Čajkovského. 9. Idylla od Hlaváče pro harmonium, klavír a cello. 10. Žertovné výstupy členů katol. jednoty tovaryšské.

Richard Fischer erlaubt sich mittheilen. Jmenovaný žid z českých Pardubic, rozsáhlá čistě německé oznámení sňatku s křesťankou, alečnou M. Marhovou z českého Hradce Králové. Jsou v Hradci Králové, v Pardubicích, v Chrásti atd. vlády židé stejní „fiastenci“. Pan dr. Engel chlubil se v českém Brodě, že největší zásluhou svobodomyšlné stráž, že získala židy českému národu. Ti smocnili se též mnohých našich národních odborů. Budou tam řídit práci patrně dle heela Palačského „Svět k svému“ a emancipují český národ od židů a Němců, když budou němčít a nás docela začachrají. To jsme to dopracovali!

Sjezd abiturientů jičínských z roku 1878. Tyto dny konal se v Praze sjezd abiturientů jičínského gymnasia z roku 1878. Z 21 žáků, kteří před 25 lety absolvovali maturitní konali, zemřelo od doby té s, a ostatních zbývajících šestnácti dostavilo se ku sjezdu 9. Mimo to účastnilo se sjezdu dalších 6 kolegů, kteří před maturičou gymnasiu jičínské opustili. Z abiturientů a těch, kdož sjezdu přítomni byli, jsou 2 řádnými profesory na českém vysokém učení pražském, 2 profesory na školách středních, 4 faráři, 3 advokáty, 3 notáři, 3 soudními sekretáři, 1 pokladníkem při poštovním úřadě v Praze, 1 správcem pošty, 1 tajemníkem záložny. První den věnován byl přátelské schůzi, do které jednotlivci pro různu, tak jak přijeli, se dostavili, při čemž odehrály se mnohé žertovné scény, když mnohý z účastníků po plných 25 let druhého neviděv poznával přichozího teprve po různých upomínkách z gymnasia. Druhého dne ráno konána byla zádušní mše za zemřelé kolegy a profesory, s nichž pouze 3 jsou na šivu, po té byl přátelský oběd, k němuž dostavil se bývalý třídní, který po plných 8 let od primy až do oktavy abiturientů třídním a pravým otcem byl. Jest to prof. Josef Rísa, c. k. školní rada a majitel řádu cís. Františka Josefa v Táboře, tento rok na zasloužený odpočinek odcházející, který prodlé v kruhu bývalých žáků svých po celý den utvářen býv drem. Karlem Motejlem pověděl. Na to odebrali se všichni účastníci, davše se před tím na upomínku fotografovati, do výstavy, kde prodlé až do večera a kde pak večer v přátelské schůzce mnohá upomínka s kdes gymnasijských studií vzbudila buď veselou či smutnou náladu. Jména těch, kdož se účastnili, jsou: P. Al. Broul farář ve Skořenicích, dr. Jindř. Fiala, advokát v Žižkově, Frant. Farák, pokladník c. k. poštovního ředitelství v Praze, Jan Háek, tajemník záložny v Praze, Vojtěch Hlavnička, c. k. oficiál tabákové regie v Praze, ědv. Jelen, c. k.

notář ve Vlastimí, F. V. Klecka v Praze, Jea. Kudrnáč, c. k. profesor v O. Budějovicích, dr. Karol Motěl, advokát v Praze, P. Josef Pauer, farář v Jablonci n. J., František Pfeiffer, c. k. soudní tajemník v Kutné Hoře, Eug. Mir. Rutta, c. k. notář v Hořovicích, Th. dr. Sýkora, universitní profesor v Praze, Kar. Štembera, řídící učitel ve Zvoli. Z nepřítomných ardešné připsaly omluvné a telegramy zaslali: dr. Jos. R. Vaňas, c. k. prof. m. a. v Jičíně, Vil. Vatečka, c. k. prof. m. a. v Písku a býv. řídící učitel gymnasia, František Lepaf, c. k. školní rada m. a.; s těch pak, kdoš nepřítomni nebyli: Gust. Molitor, c. k. notář v Nových Hradech, Karel Pekárek, c. k. notář v Roudnici, Josef Baroš, magistrátní sekretář ve Vídni, Josef Tůma, c. k. soudní sekretář v Jičíně. Kolegové, několik krásných chvil pospolu strávivší rozšli se se slibem, že po 5 letech opět, a to v Jičíně, kde studovali, se sejdou.

Zvěsti z východních Čech.

Z Kutné Hory. V nejbližším čase mají se obsadit dvě učitelská místa na měšťanské škole dívčí a chlapecké. Mezi učitelským panuje s té příčinou živý zájem. A páni kandidáti hledí si v čas každý pro sebe získati živoucí osobu, aby v nastávající volbě dostali toužené místo. Je věc pochopitelná, že si dotyční interese hledí objasnit pány — včel dneš bez protekce nic se neděje ani — va škole. Že však někteří páni kandidáti „kliky pucují“ pomocí vřelých známých — ku př. jeden obcházel si pány v průvodu jistého doktora a profesora mimokutnohorského! — a že je pucují i v redakci pana Hejnice, je s jistotou nedůstojno a stavu učitelského nehodno. Co si má pomyslet na příklad soudný pozorovatel, když čte v „Podvysockých“ inspirovanou lokálku, v níž se táhne do boje proti alešné učitelce, která po léta za nemocného ředitele (nyní již zemřelého) pana Forta řídila dívčí měšťanské školy vzorně spravovala a nyní, co místo promatřím ředitelky zastávala, tak obstarala si vedle, že nejlepší kvalifikaci a naprostou spokojenost nadřízených úřadů získala, co si má myslet nestraný pozorovatel, když čte, kterak „Podvysocké“ vypočítávají kolik set slůvek má a může mít dotyčná slečna, když zůstane jen učitelkou na zmíněném ústavě? Místo ředitelce nese více peněz, proto bylo by nespravedlivé (?), aby je dostala svobodná slečna; místo to má dostati učitel, jenž, máje rodinu, více potřebuje atd. Tedy věřím vydání v domácnosti atd. má rozhodovati při obsazení důležitých míst ředitelky na dívčí škole! My jsme myslili, že rozhodovati musí v takovém případě prospěch ústavu (žactva) a ne prospěch dotyčných a hodné výdajů majících osob. „Podvysocké“ však rozhodly jinak a nastoupily v čas válečné tažení na prospěch tažení „pánů“. Nemáme nic proti tomu, aby ředitel místo na dívčí měšťanské škole dostal zasloužilý učitel; ale prostředky, které ho k tomu přivedou, ať jsou čestné a ne tak nemotorné hloupé, jaké prozradila lokálka v „Podvysockých Listech“. Dobrá kvalifikace a další řada slůvků let ať uvedou zaslouženého člena učitelského na důležitá místa ředitelky na obou měšťanských školách v Kutné Hoře. To jest přáním všeho učitelstva, z celého okresu, jež chce spravedlnost a ne patofizologii a všelijaké kmotrovství. Budeme na stráž a do neseme o tom ještě patřičnou správu!

Z Nymburka do Chrasti, ale taky do Hradce a jinam. — V Nymburku jdou „kšefty“ špatně. Dva lidé prodali domy křesťanům, Čechům. Působil to přitom osudné heslo Palackého, který antisemitou nebyl: „Svůj k svému“.

Z Mlázovic. (Nové lázně — Slavnost Palackého. Mlázovice jsou rozkošné městečko, obklopené se tří stran lesy, malé půl hodinky od stanice Šarovy Lhoty, půl druhé hodiny od Ostroměte a Bělohrova vzdálené. Prameny zdejší významovaly se léčivostí a lesní lázně jsou zde již dávno v užívání. Nyní zřídil snaživý obchodník zdejší, pan Fr. Hrádek též slatinné lázně, prozatím se čtyřmi vanami, které co nejdříve politikům a zdravotním úřadům colla-dovaný budou. Letních hostů máme v Mlázovicích dosti — zvláště Prašanů — kteří si libují nejen náš zdravý lesní ozonem naplněný vzduch, ale též láci n nás panující. Obyvatelé přicházejí hostům a vdománu ochotou vstříc, jako v nečetných městech a dědinách našeho království. Tak i v Podkrkonoší v městečku Mlázovicích za příčinou místní čtenářské besedy a místního zastupitelstva v měsíci červenci slaveny byly co nejdůstojnější atd narozeniny otce českého lidu, Františka Palackého. Již v předešlých slavnostech oděno bylo městečko rouchem svátečním. Prapore v barvách národních, zelenou chvoji a květin, ováčené domy, osvětlené náměstí, průsvitné poděbní oslavencovy s vhodnými nápisy, průvod a lampiony za průvodu hudby a střelby a nepřehlédlné davy lidí tlumočily vlastenecké smýšlení veskerého obecnstva. Den slavnostní zahájen střelbou i hudbou, jež za počtu „proč bychom se netěšili“, procházela všemi ulicemi městečka. Po skončení slavností Božích raních i odpoledních přikročeno o půl 4. hod. odpolední ku vlastním program slavnostním. Dostí prostorný sál v domě radním nebyl a to, po jati všechny hosty, kteří z blízka i z dále přišli, svoji přítomností svěřit náladu dne. A jelikož městečko Mlázovice je místem vyletním i lázeňským, pozorovali tu bylo plný počet vys. ct. našich pp. letních vyletníků; tak pp. Turnovského, předsedu Ústř. Mat. České, inspektora dr. Brdičku, velkopřemyslnika Sichravu, Michálka, rodem z Pošobrad, jenž přijal inkolát Francouzský, již po 20 roků žije v Paříži, a jenž o letošních prázdninách po delší době opět zavítal do své vlasti, aby tu přátelům z dávné minulosti podal ruky své k upřímnému pozdravu, slečny: Elišku Tylovu, Stadnickovu, Tosařovu, Zdráskou, Brejchovu a j. v. Proslav ku slavnosti naši přednesl několika slovy známý a osvědčený řečník, místní c. k. poštovník p. Josef Řehák. Na to ujal se slova místní farář J. Procházka, jenž v řeči 1 1/2 hod. trávící vesele život a působení oslavencovy. Třetí řečník tato jest: Boží Proseřtelnost s nevystříhlého milordenství svého poslala národu v době bídy nejhrabší a ponížení ne-

alychaného v osobě Fr. Palackého Messiasa. Na obsoru jeho života spatřujeme trojhrvrdí neobyčejného jasu: I. Plamenou lásku ku vlasti a národu, jež sploděna byla: a) pocitem studu, vzniklým v domě měšťana Trenčanského Bakoše, jenž jako starý plemák o českém jazyku více věděl, než student Palacký; b) hrdoostí národní, jež vabuzena byla čtením rozmluv jazyku českém, která uveřejněna byla od genia Jungmana v Nejedlého Hlasateli; c) pocity lásky, vzniklé čtením Ataly Chateaubriandovy, jenž kvůli nad nešťastnou vlastí. II. Mravenčí plíni na národu roli dědičské, kterou stal se organizátorem práce národní, zakládaje listy a spolky učených III. Onoť, kterou sileň vady plnil zákon mravní. Onoť tou jako zlatým klíčem zjednal si přístup do komnat šlechticů, síní učených a do srdce bohabojné, šlechtěné dcery velkostatkáře dra. Měchury. Řeč svoji, která přijata byla bouřlivou pochvalou, zakončil farář vyzváním, abychom paměti jsoňe závěti Palackého, byli vlastenci skutkem, vzdělávali se a podle vzdělaného rozumu abychom také šli a úpěnlivou prosbou ku svatému vlastenci Václavovi: Nedej zahynouti nám ani budoucím. Po řeči farářově provedeno bylo a celou přesností několik kantát, jež řídil zdejší vážený p. řídící učitel Fr. Černoch za spoluhosbení vešterých pp. učitelů z Chotče, Konecchlumu, Ostroměte, Vojic, Lukavce. Několik skladeb hudebních rovněž k úplné spokojenosti provedla místní kapela, vedením p. V. Pacála. Veškeru zásluhu o úpravu sevní mají p. učitel zdejší Haněl a p. radní Plašil. Po vyčerpání programu vyzval přítomné p. Turnovský, abychom nebyli toliko posluchači, ale také činiteli slov, jež s námi sdělil místní duchovní.

Z Reale u Chrasti. U nás je převláděním, že ten, kdo nepatří příkazní Boží — nepatří ani příkazní státu. — A že má-li se někdo státí občanem dobrým — nikterak se nepolepší — jestliže se mu dovoluje nebo snad se netí přestupovati zákony Boží. A proč to pravíme? U nás je cibelná, která patří p. stavitelovi Potůčkovi z Pardubic — tam vidějí jsme pracovati v největší svátosti lidí, o nichž se praví, že prý jsou to trestanci z pardubické polepšovny. Prosimě snažně, by se to vyšetřilo — a je-li tomu tak, nedalo by se to „polepšit“?

Od Zábřeží u Kutné Hory. (Původní dopis). Starobylý románský portál z roku 1080 kostela v Zábřeží na Kutnohorsku, dle osvědčeného znalce starožitnosti nebožtíka presidenta kraje. soudu v Kut. Hoře Předáka — „unicum“ — byl snahou a pečí duch. správy opraven. Mnoholetý vápený nátěr byl doveden rovnou přelivě odstraněn, oblouky a sloupky očistěny, a olivově tmavou olejovou barvou Pexidrovou natřeny. Oprava se nyní vůbec líbí S přívolením vysokorodého pana patrona hraběte z Chotků vylas sem slavný výkonný výbor architektůnické — inženýrské výstavy dva montéry z chvalné známého sádrového závodu paně Šikarova na Vinohradech, pana Vaňka Šísteka aby opatřili z celého portálu sádrové odlišky, což se jim velmi podařilo, a pan Fikar vystavěl celý portál ve výstavě v Praze vedle starožitné kazatelny rakovnícké, též odlišky sádrové ze závodu Fikara. Tyto dva objekty každého návštěvníka výstavy mile překvapí a obdivem naplní, a jsou pravou okrasou letošní výstavy, jak od znalců jsme slyšeli. Člen vykonného komitétu výstavy pan inženýr Herein na požádání každého návštěvníka výstavy ochoten k portálu dovést. Celý kostel zábořský byl předloním nově slusně zvenčí omítnut. Na památku svého 48. kněžství opatřil duchovní správce pro kostel krásný Boží Hrob v románském, kostelu přiměřeném slohu z dlny vůbec známé sochařské pana J. Krejčíka v Praze. Dárkem tímto si duch správce postavil v kostele pěkný pomník. Architekti a návštěvníci chrámu tohoto obdivují se uměle mu klenutí presbytáře, na kterémž věz ze střešy vyčnívající, vystavěna jest. Presbytář, jak pravdě podobno, stavěl sázavský mníš benediktin, umělec na slovo vzatí dle pamětní knihy v roce 1080 za Vratislava II. Sedlečtí cisterciáci dle některých ho stavěti nemohli, poněvadž klášter Sedlečský teprv v roce 1173 vystavěn byl; duchovní správu tu ovšem vedli v celém okolí, an i nové Dvory jim patřily. Jak vypadala původně střešba věšní, nelze udati, byla od přahajících Švédů v r. 1639 spalena a v roce 1680 hrabětem Věšňkem, patronem kostela opravená báňovitě, — v které formě posud trvá. Podotknouti dlužno, že měl portál jen tři sloupky, čtvrtý od nepamětdob chšel. Chybující sloupek byl nyní dle sádrových odlišek v závadě pana Emila Fikara z jakési nad kámen tvrdé masý vyveden, věrně to fac simile parallelního sloupku z levé strany. Sloupek byl sem v těchto dnech panem Fikarem z Prahy dodán, pány montéry Vaňkem a Šístekem postaven, čím celý portál velmi získal. Též na výstavě má portál již 4 sloupky. Imitovaný sloupek je druhý po pravé straně. —

Okresní hospodářský spolek v Novém Bydžově. Výbor výstavní neposkytuje náhrad za obsazení výstavy aniž nahraňuje výlohy a ztráty jména jakéhokoli, které vystavovatelům obsazením výstavy vešly a neručí taktéž za škody buď při dopravě aneb živelnými pohromami povstalé. 8. Výstaviště hlídáno bude dnem i nocí najatými hlídači: o zvláštní dozor a hlídání jednotlivých předmětů postarati se musí však každý vystavovatel sám. Výstava zvířectva. 9. Zvířectvo pro výstavu určené, musí býti nejdéle do 7. hodiny ráno dne 11. září t. r. na výstavišti. 10. Každému vystavovateli se bude vykazati průvodním listem dobytčím, jež mu zverolékář neb obecní starosta vystaví na důkaz, že v obci žádná nakažlivá nemoc nepanuje. 11. Výbor výstavní provede kromě toho ještě na výstavišti ohledání zvířat hned při příchodu těchto zverolékářem k tomu nastanovým. 12. Za škody, jichž by vystavovatelé na zvířectvu buď na výstavišti, aneb při dopravě utrpěli mohli, výbor nijak neručí. 13. O krmení a napájení zvířectva se výbor výstavní nestará. 14. Zvířec vo ne-nechávají nikdo bez dohlídky; zvláště zvířata nepokojná a býci budčeť náležitě opatření. 15. Poplatek s místa obnášeti bude: a) za byka, krávu, jalovici 1 sl. r. č., b) za berana a ovci 50 kr. r. č., c) za prasnici se selaty 1 sl. 50 kr. r. č., d) za odstávčata travu vepřovou 1 ovčím, dále za 30 kr., e) za králíky a drůbež 10 kr. za kus bez ohledu na druh a stáří.

16. Každý vystavovatel podrobuje se ohledně úpravy a umístění výstavních předmětů nařízení výkonného výboru. O dmně. 17. Vystavené předměty posouzeny budou sborem soudců, složených z odborných znalců. Odměny zálešeti budou a) v medailích státních, rady zemědělské česk. oiboru, ústřední hosp. společnosti, spolku drůbežnického, ovocnického a vše-láského. b) v hotových penězích. c) v diplomech. Podrobný rozvrh odměn bude vyvěšen na výstavišti. 18. Vstupné do výstavy obnášeti bude 30 kr. Katalog výstavišti prodávati se bude u kašy. Insert do katalogu přijímají se do 1. září 1899. Za celou stranu platí se 5 sl., za půl strany 3 sl., za čtvrt strany 1 50 sl. Výstava otevřena bude v neděli dne 11. září od 9 hod. ráno do 7 hod. večerní, v pondělí dne 12. září od 8 hod. ráno do 6 hod. odpo. Výstavní výbor.

Z Podvysocka. Pana dra. Pacáka velice mrzí, že mu Obnova strhla s obličeje ákrabošku, takže vypadá zbědovaněji, než-li ten staropohanský Janus, který ukazoval vždy dvojí tvář. Ten čiperný pan dr. Pacák dovedl dlati i čtveron tvář, dovedl se bratičkovat se socialisty a mezi tím co huboval na oostřelce, verboval a Hejnicem veterány, židy, realisty a Podvysocké dovedly horovat třeba pro anarchisty. Ano doktor Pacák dovedl býti i přitelem klerikálu, když mu to něco prospělo a posůtalosť děkana Pohofelého, ta mu také něco vynesla. S tirolskými, rakouskými a štyrskými klerikály je učiněný milius a může-li od ještě větších klerikálů rozdávatí kutnohorským dámám a demokratům cukrlátka, tedy spouli hubinku jako šestnáctiletá slečinka. Bože, je to tak podiváná, když pokrokatí panu Doskočilovi, aby jej navnadil, vnucuje cukrlátka od ministra války panu Výbornému když dá liznouti nám — nám od samého pana předsedy ministerstva, když vytáhne purkmistra Macháčekovi se šosu bonbonce od excellence pana Wittka, panu Tučkovi když vydá z vesty vincoetle od ministra finančí, když panice usmívá podá bonbonierka od paní hraběny Thunové rozené princezně a když kutnohorským dámám po pořádku před krámem rozdává cukrlátka z proslulé dvorní cukrárny. Jak významné se při tom pan dr. Pacák rozhlédne na všechny strany! Tak velkolepě nevypadal ani pan poslanec Parghart, když jedá do Vídne, rozdával ho-kynářkám a vojáčkům od pana felbebla dolů své vi-sitky, aby se na něho obrátili, kdyby u těch vysokých pánů se zlatými přými a červenými fraky něco ve Vídni potřebovali. Pan Parghart se na ministry jen koukal a vynikající poslancům neal někdy ochotně kufr, ale pan dr. Pacák s nimi mluví, ba jeden nabídl mu i cigárko a jiný mu oferoval dokonce i šnupěček. A takové velikány, jichž nohy sahají na zem a jichž politická hlava jest nedaleko od země, ty se opovažuje kritizovat „Obnova“? Ona má smelost vytýkati poslancům jejich předvolební sliby a řici, že zůstali dlužni voličům je splniti? Jaká to opovážlivost! Což pak nad vědomost povýš-ní kvaliti platívají někomu své dluhy! Fi done! Ta přece musí napsat Hejnic hned do Podvysockých, že O. na „něj“, totiž toho velkého politika pana dr. Pacáka, na „něj“, totiž Hejnice tónem kořaly útočí, lže, skandáluje, hanobí, nadává a plije, že prý O. falšuje i politické události posledních let. Ale božinku, vždyť články o „dru. Pacákovi politikáři“ obsažovaly doslovně citáty z řeči páne Pacákových a článků Podvysockých Listů! „Obnova“ prý namíchala džber černé klerikální břečky, z které prý je panu dr. Pacákovi a Hejnicovi špatné. Ale proč jen takovou břečku pánové Pacák a Hejnic navařili, namluvili, napsali a v Podvysockých otiakli? Nemůžeme panstvu pomoci, ale o tu černou břečku a ten „tón“ se musí pan dr. Pacák a Hejnic již nějak rozdělit. Slušnosti se „Obnova“ od „Podvysockých Listů“ učít ovšem nebude. Vždyť Otakar Dušek veřejně dokázal „Podvysockým Listům“, že nadávaj, že jsou sprostí a že on, ač chudý dělník je musí počouvat o slušnosti. Což neví pan redaktor Hejnic, jak městský radní pan Doskočil jej vyhnal z vinárny od Wágenknechtů a že i jiní mu zakázali přístup do slušnější společnosti? Pan dr. Pacák ovšem hlásá: Kdo je proti Hejnicovi, je proti mně, pan purkmistr Macháček, když se v radě a zastupitelstvu nemohou dohodnout, dovolává se také dr. Pacáka a Hejnice, tak jako by bez nich on a jeho spoluvůdce v Hoře Kutné nic novděli. A tato trojice má starobylé Kutné Hoře vládnout a ji tyrannisovat? To vřce nepřjde, měšťané kutnohorští si to nedají libit, atrach, respekt před „podvysockým tribunálem“ zmizel a „Obnova“ bude klidná a věčně svítit na činnost pánů Hejnice, Macháčka a Pacáka i na dále. Pro strach má uděláno.

Politický přehled.

V Německu ovládá všeobecnou pozor-nost zvěcný Bismark. Spisovatel Busch podal důkaz, že velké převraty od r. 1862 — 1871 způsobil jen Bismark a že císař Vilém Velký hrál při něm vlastně jen velmi podřízenou úlohu. Starý Bismark těžce umíral. Tvář jeho je znetro-řená; proto ho nesměl mrtvého nikdo malovat, fotografovat neb modelovat. Obecnostvo k mrtvole nepřipuštno. Císař Vilém schotí vrátit se ze severu modlil se v komnatě, kde vystavena mrtvola kancléře jeho děla. Súčastnil se též smutečních obřadů. Císař Vilém II. slípl jménem ná-roda svého, že co velký kancléř za císaře Viléma Velkého utvořil udrží, vybuduje a třeba-li stat-kem a krví hájiti bude. „Mrtvola Bismarkova bu-de prozatímne pohřbena. Bismark si přál býti po-chován v dubovém lese ve Fridrichsruhe; císař Vilém II. chce uložit ho v hrobce svých předků. Herbert Bismark chce plnit přání svého otce. Po smutečních obřadech odjel do Vídne, kde u hraběte Hoyoše jsou jeho děti. Bismarkové patrň se hněvají na císaře Viléma.

Politická situace je napjatá, ne tak k vůli Čechoněmcům, jako více k vůli Uhrám, kde vládnoucí dosud strana, vázána jsou svými dří-

věšmi prohlášeními, nechce připustit, aby rakousko-uherské vyrovnání na základě §. 14. st. základ. zákonů se uskutečnilo. Rakouští a maďarští lidé si myslí, že by mohli této oklosti vykořistit ve prospěch obnovení židovsko-liberální vlády v Rakousku. Liberálové němečtí ztratili sice část německých křesťanských sociálů, ale myslí si, že vedle četných sociálních demokratů mohli by také získati sociálně demokratické a pokrokové učitele, takže český národ by byl ještě více rozerván. Pozornost budí, že nedávno sešli se dlouholetí nepřátelé, biskup Josef Strossmayer a chorvatský ban Khuen-Hederváry, který se považuje za možného nástupce Bányho v Uhrách. Jiní myslí, že zvláštní úlohu hraje říšský finanční ministr a správce Bosny, baron Kallay, který prý jest zvláštním agentem a důvěrníkem koruny. Jako Maďar získá prý Uhry snáze pro vyrovnání a podaří se prý mu, co se nepodařilo předsedovi rakouského ministerstva Thunovi. „Našinci“ se sděluje se strany zvláště vynikající (dr. Žáčka?): že hrabě Thun neporadil se s Němci, že nedovedl získati velkostatek a Mauthnerovu skupinu, jest jisto. Poměry k Vlachům nejsou dobré, poměry k Čechům, jak z nejnovějších odhalení vysvítá, nanejmeně pochybné a dle všeho zrovna před zhoršením. Že by hr. Thun kdy byl býval důvěrníkem Poláků, nebude asi ani sám věřiti. Ke Slovincům a Chorvatům nedovedl dosud zaujati pevného postavení a tito jsou naplněni podezřením, ať právem či neprávem, že by předseda ministerstva snad byl ochoten zadati je Němcům jako předmět kompenzace. Také ke katolické lidové straně není poměr spolehlivý. Snad má hr. Thun počítati na dr. Ebenhocha a dr. Fuchsa, jistě ne na barona Dipauliho, dra. Kathreina a Tyrolany vůbec. Když tedy hr. Thun nedovede se s Uhry domluvit, neodbrojí-li ani Němce ani Vlachy ani Slováky ani katol. lidovou stranu trvale k sobě nepřipoutá, tedy se musí věru přiznati, že jeho vládní soustava visí ve vzduchu. Tato věc jest věru politování hodna, neboť Rakousko potřebuje silnou vládu. Je to ovšem názor velice pessimistický, ale povinností novinářská nám káže, abychom i jemu dali místa.

Mezi Španělskem a Amerikou nastane mír. Mac. Kinleg prohlásil, že Španělsko podmínky míru přijalo; ztráti ovšem své osady americké. Ve Španělsku se zmáhá hnutí ve prospěch don Karlosa.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. července 1898. 1 hl. pšenice sl. 07:25 až 08:20, žito sl. 5:90 až 6:60, ječmena 4:80 až 5:25, oves sl. 3:20 až 3:35, proso sl. 0:00 až 0:00, vikev sl. 7:00 až 0:00, brách sl. 0:00 až 0:00. — čočka sl. 0:00 až — 0:00, jáhly sl. 9:20 až 9:40, krup 09:00 až 23:—, brambory sl. 1:70 až 2:00.

V Králové Dvoře n. L. dne 30. července 1898 pšenice 0:00, 0:00 žito 6:50 7:10, ječmen 0:00 0:00 oves 3:05 3:50, brách 0:— 0:—, čočka — 0:0 — 0:— vikev 0:— 0:—, jáhly 0:—, — kroupy 0:—, — brambory 2:30 2:40, vejce (kopa) 1:40 1:50, másto 0:96 0:00, tvaroh 14 kr., maso hovězí 68 kr., maso telecí 56 kr., maso vepřové 80 kr., maso skopové 60, seno 2:00, sláma 2:00, oves 7:15 7:30.

Listárna redakce.

Na Vysokomýtsko. Co povídá ve Stráži východočeské bývalý redaktor „Obnovy“, p. Václav Kučera, jest pouhé žvanění, kterému žádný soudný člověk, ani on sám nevěří. Citáty v Olomouckém Pozoru, Plzeňském Obzoru, v Mladoboleslavských listech atd. o panu V. Kučerovi uveřejněné, psal si p. Václav Kučera sám. Má v tom školu z mladočeské své činnosti, kdy z Vídně prodával a prozrazoval staročeským a klerikálním časopisům věci z tábora mladočeského. Již tehdy psával o jedné a téže věci se stanoviska mladočeského, staročeského a klerikálního, řídě se tendencí toho kterého listu. Vlastního přesvědčení neměl p. Václav Kučera nikdy. Když později redigoval v Kolíně staročeské „Polabské Noviny neb Listy“, dělal Staročecha, když v „Orlu“ kolínském sloužil nedávno pro dlhu se utopivšemu J. Patočkovu proti straně mladočeské, koketoval opět s realisty a v Hlasu Národa opět dělal Staročecha a psal proti Mladočechům. Kdo po těchto zkušenostech uvěřil báje pana Václava Kučery, že vstoupil do redakce „Obnovy“ zámyslně pouze proto, aby poznal tajné spády klerikálů, aby se obeznámil podrobněji s vnitřními poměry stran, proti nimž nyní bojuje? Pan Václav Kučera snaží se omluvit své politické chamelonské tvrzeňmi, že chtěl Brynychovce špehovat. Maršálek Radecký pravil jednou, že špehovny je nejlépe pověsit, anebo hodné zlatem uplatit, aby se stali neškodnými, že však je lépe je pověsit, poněvadž je to jistější. Brynychovci však nesažili se pana Václava Kučera připoutat k svému táboru ani zlatem, ba ani pavučiny mu nepoložili v cestu. Nestál jim za to. Když pana Václava Kučera a jeho mravní jádro poznali, dali mu výpověď a podrželi ho na úpěnlivé jeho prosby, že se nemá čeho chytit, ještě několik měsíců, pak mu dali stovku na cestu jako důkrevci a nechali ho prostě běžet. K smíchu jest Kučerovi tvrzeň: „Jako když do vrahů střelí, takový popraak jest v táboře východočeských klerikálů. Strach, že Kučera bude mluvit věci snad velice nepřijemné, vyburcoval všechny brynychovský tisk a zbožné listy p. biskupa zvoní na poplach“. Obnova a pán Kučerovy „Stráše východočeské“ ani nevíme a teprve, když uveřejněna polemika „Čes. Východu“ se „Stráší východočeskou“ a když náhodou dostalo se nám 2. a 3. číslo páně Kučerova časopisu, věnujeme mu patřičnou pozornost. Politické družstvo tiskové a ndp. biskup Brynych nic nemravného nechtěl a nechtěl a co hájí, za to se věru před veřejností stydět nemusí. Panu V. Kučerovi jeho chvástava reklama pranic nepomůže. Pana Václava Kučera žádáme, aby pověděl všechno, co o těchto Brynychovech ví, aby jmenoval vždy napadenou osobu a místo děje a usnáme-li pana V. Kučera vůbec za hodna odpovědi, tedy ji ovšem dostane, ale pak — důkladnou.

(Zasláno.)

V posledním čísle časopisu „Osvěta lidu“ ze dne 30. července t. r. jedná se v lokálce „Opět biskup Brynych“ o zřízení druhé a to „prý“ klerikální tiskárny a to způsobem jakoby ndp. biskup nastrčil se druhého žadatele koncesse kněžetské svého faktora. Třs tak učinil sám se své vlastní vůle, znaje poměry hradecké, že by mohla zde třetí tiskárna slušně existovati věděl to již dříve, když „Osvěta lidu“ byla ještě „na houbách“. Proč tak neučinil dříve odůvodňuje tím, že byl od toho srazován, že tiskárna zde povolena nebude a když od mnohých spolků a to již před několika měsíci projevono bylo přání, by zřízena byla, neměl svoje vysvědčení po ruce. Žádal ale jinam, než se ustavily nynější poměry hradecké, anže v posledních letech jest značně rozšiřování města a přibývání obyvatelstva. První žádost, podal před několika lety do Ledče, kdež vyskytl se taktéž jeden tamnější žadatel a tu mu prostřednictvím zdejšího c. k. okr. hejtmanství od tamního úřadu dáno pokynuti, že koncesse udělena bude tamnějšímu žadateli, vzal tedy žádost zpět. (Koho to zajímá, kdy žádal poprvé, může se přesvědčit.) Kdo by si přál však více vědět, ať se obrátí na jeho domovskou obec do Jičína a přesvědčí se, že žádal po šesté. Že podal žádost do Hradce, dá se vysvětliti tím, že zde pracoval již v závodě obou pp. Pospíšilů, zná zdroje práce, ví velmi dobře, že dědicové jejich práva nakladatelského se nezlekli aniž ho prodali, ví velmi dobře, že neunavý velenadány p. Jan Pospíšil, náměstek purkmistrův pracoval na vydávání denního listu, pro severovýchodní Čechy, ví taktéž že zanechal mnoho svých prací a do nakladatelství koupených děl, z nichž většina jest širšímu obecenstvu neznáma, některá čekají na nové vydání a jiná opět roztrásknuta a nedotisknuta a zajistě by mu bylo jako dlouholetému a ve všech tajnostech závodu toho zasvěcenému pracovníku mnoho z toho do tisku propůjčeno jakož i přizpě p. t. pp. zákazníků bývalého toho závodu i na něho byla přenesena. — Co pak píše „Osvěta lidu“ o protekci, nemůže nikdo říci z pánů, kteří v této záležitosti rozhodují, že by byl někým protěžován, a jestliže žádá o jich přizpě, činí tak sám, nečiní to za něho někdo jiný. Nemusí se tedy nad tím „Osvěta lidu“ pozastavovat, vždyť jest přece listem „liberálním“. Ale naopak zase se může pozastavit někdo nad tím, že potřeby, byv vybiřnut jedním typografem, by společně ukoupili tiskárnu páně Sehnalovu v Jičíně, když tu zastihla je správa, že je pronajmuta a to prvému žadateli. V tiskárně této zařízené obrovským nákladem p. A. Čapkem tiskne se dle insertu „Kraconose“ 12 časopisů a po 25 roků již stává, proč ji onen žadatel nenkoupi, proč žádal sem, vždyť jest tam blíž přamene? Celá ta zpráva zdá se, že jest psána spíše ze závisťi od známé dotěrné „mužské Ofelie“, která přes veškeré svoje namáhání — nemůže se dostat do „kláštera“. Pozn. red. (Ndp. biskup tyto dny s panem místodržitelem radou nemluvil, a zejména ne o nové tiskárně.)

(Zasláno.)

Vaše Blahorodí!

Znajíce Vaši velkodušnou obětavost pro zájmy českého obchodu a průmyslu, jakož i dorostu jeho, dovolujeme si k Vám s uctívou žádostí se obrátiti, byste ráčil přistoupiti za člena k nové zřízenému

spolku „Oliva“,

spolku to absolventů vyšší obchodní školy v Hradci Králové.

Spolek tento obral si mimo jiné za hlavní účel, doporučovati českému obchodnictvu a průmyslnictvu zdáné, vzdělané síly z řad absolventů ústavu a jest jist, že bude-li ve svém vytknutém úkolu se strany veřejnosti podporován, dostojí plně svému úkolu.

Spolek bude se starati o další vzdělávání členstva svého řádnou knihovnou, přednáškami, členským schůzemi, vydáváním časopisu atd. a doufá, že v kulturních snahách nezůstane pozadu za jinými spolky.

Račte se v čas potřeby a plnou důvěrou na spolek obrátiti.

Kojíce se nadějí, že spolek nalezne ve Vás svého příznivce, dovolujeme si sváti k laskavému přistoupení.

Přispívající členové platí ročně příspěvku sl. 2.— r. č., zakládající sl. 50.— jednou pro vždy. Činní (absolventi obchodních akademií a vyšších obchodních škol) (sl. 2.40 ročně a sl. 1.— zápisného. Přihlášky a peníze přijímají podepsaní.

V hluboké úctě

Za spolek absolventů vyšší obchodní školy v Hradci Králové „Oliva“:

Jiří Tolman,
t. č. jednatel.

Jos. Pazourek,
t. č. předseda.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Bubna 618-VII — Sklad Eliškina št. 6. 49

Sochy sv. Václava a sv. Ludmily došly neporušeny a oko kde koho se zalíbením teď na nich utkvívá. Jsou provedeny umělecky bezvadně a tak krásné, že každý znalec z jichž očí vyčítá máše veliké cnosti jimiž zbač za živa se stkvěli. Přejí proto závodu Vašemu tím více přiznání, od zakazníků. S kněžským pozdravem

P. Em. Fastl.
katecheta.

Hořovice dne 10 května 1897.

(Zasláno.)

Pan František Moravus,

vyřbítel věcních hodin

v Brně.

Váš závod hodinářský byl nám doporučen, když jsme zamýšleli hodiny věčové objednat; dobře jsme učinili, že jsme je u Vás objednali, nebo vše, co alibováno, splácho pinou měrou. Na praneapurné prostoto umístěny od Vás vakutku dobré hodiny věčové.

U Letonických, dne 1. března 1893.

Ferni úřad.

Odporučení.

Velevážený pan Fr. Moravus,

hodinář

v Brně.

Představenstvo obce Rudice dosvědčuje tímto, že hodiny, které závod Váš na věži zdejší školy postavil, nejen elegancí tvaru, ale i solidností práce se zamlouvají.

Doporučujeme tedy firmu Vaši co nejlépe.

V Rudici, dne 17. března 1893.

Jos. Sedláček,
starosta.

Pan Frant. Moravus,

v Brně.

Sdělujeme Vám s potěšením, že věčové hodiny, ze závodu Vašeho pro náš chrám Páně objednané dobře jdou a správně bíjí.

Doufáme, že též budoucnosti zůstanou věrny a že upevní u rozšíří chválnou pověst závodu Vašeho.

Přibovice, dne 16. září 1894.

Frant. Trnka,
farář.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělecké truhlářské i dalou
nízké zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného
perovky a žínětky, na
spony a záclony do oken, hladké i zdřevňované dle
franc. způsobu. 151
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod a dřevěnými výrobky a získal si přizpě P. T. obecnost ustanovil jsem **kránské prémie** a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malované, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) na pouhý doplatek sl. 1-70. Každé zásluce bude přirozeně cenník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilky vyřizuje dobříčkou česká firma Jos. Kostecký, Svratouch č. 15., pošta Svratka (Čechy).

Elegantní

dýmky

různých tvarů a vyřezávanými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (fladrových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr. Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytnu velké výhody. 294

Zásilky vyřizuje dobříčkou česká firma Jos. Kostecký, Svratouch č. 15. pošta Svratka (Čechy).

Založeno 1843.
Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v Rychnově n. Kn.,
272 doporučuje
svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin křvadlových, ka-
penních v cenách mírných
a se sázkou.
Těž na splátky.

Učte se z dějin! Naši mládež podává starý vlastenec. II. vydání stran 62. 80. Cena snižena 10 kr. místo 15 kr. 100 kusů 8 zl. frankované. Vhodná příležitost za cenu levnou rozšířit četbu časové poučenou.

Poučení pro katolické jinochy a panny v osadách smíšených a manželství dovoleném a manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké dlouhou dobu na osadě smíšené a úspěchem pracující. Str. 26. 80. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivé 1 výtisk 2 kr.

Do Smiřic a okolí

Všem, s nimiž nebylo mi možno pro krátkost času osobně se rozloučiti, dávám srdečně „s Bohem“. Děk nejvroucněji za laskavé uspořádání večírku na rozloučenou slavným pěveckým jednotám „Zora“ a „Hanka“ a za milou přítomnost velectené paní Hermíny Prillové, choti c. a k. vrchního správce a všemu c. a k. úřednictvu panství Smiřického.

JÁSENÁ, dne 1. srpna 1898.

Jaroslav Horák,
farář.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

odborný velkozávod
pro
malbu ohrámo-
vých oken

B. ŠKARDA

BRNO.

7krát prvními ce-
nami vyznamenán

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

okna chrámová každého
slohu i provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Křestní listy ex offio 40 kusů za 30 kr.

Níže podepsaná oznamuje tímto, že přijímá
za ceny velmi mírné

**šití nového prádla
pro pány, dámy
i dívky.**

Objednávky vyřídí se rychle. Opravy ve-
škeré budou s díkem přijaty.

O hojnou přezkoušku

Anna Dvořáková,

manželka sluhy při c. k. okresním hejmanství
v Hradci Králové.

Právě vydána

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(Tobě, Pane, na výsosti...)

uložil **František Pícka.**

Op. 15a: Vydání pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hla-
sy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 15
kr. netto.

Op. 15b: Vydání pro jeden i dva (dětské)
hlasy s průvodem varhan nen har-
monia. Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr.
netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knih-
kupec v PRAZE, vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Změna místnosti.

P. T. velectnému obecnstvu král. v. n.
města Hradce Kr. a okolí.

V hluboké úctě podepsaný dovoluje si upo-
zorniti, že přeložil po dlouhou řadu let stávající
závod truhlářský v domě p. Dobrkovského č. 285
do příhodných a větších místností

v **Jiřikově třídě, č. 228. u bývalé
Moravské brány.**

Dále dovoluji si upozorniti velect. obecn-
stvo, že syn můj, kterýž se mnou nadále dílnu
povede, absolvoval pro obor nábytkový c. k. odb.
školu v Chrudimi, pro obor stavební c. k. technolo-
gické museum ve Vídni.

Mohu tudíž, máje dílnu valně rozšířenou a
zlepšenou, každou zakázku P. T. velect. obe-
censtva převzít, k úplné spokojenosti pp. zákaz-
níků, neboť bylo vždy mou snahou za cenu mír-
nou dodati výrobky dokonale.

Děkuje za dosavadní přezkoušku prosím by tato
i na dále plně mi zachována byla, znamenám se
v úctě nejhlubší

Václav Dvořáček, truhlář

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščina třída č. 24.

doporučuje učitel

me chvalně známé: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty
atd. dle slohu kostelního

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Závod založen roku 1876.

Ku zhotovení

všech řezbářských prací, v každém slohu,
v přesném a čistém provedení

odporuje se

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové.

Zvláště dovoluji si upozorniti P. T. veled.
duchovenstvo a slavné správy škol na svůj
nově zařízený sklad **jemné řezaných křížů**
visecích i stojících pro kostely, školy a
domácnosti.

Ceny velmi mírné.

Výkladní skříň nalézá se na velké pod-
síní proti drogerii p. Dixe.

KUCHAŘSKÁ • ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodova,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejlépe doporučeno
al. správami hospodářských i hospodyn-
ských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho po-
chvalných uznání, jež soublaště praví, že jest to
dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že
se každé domácnosti vyplatí, ano jedna paní píše, že by
touto knihou nabyté vědomosti nezaměnila ani za 100 zl.
a že šťastná nevěsta, již se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky.
jest v komisi pp. Bursika a Kohouta, knihku-
pectví české university v Praze.

Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
svládní požádání také v ceně mírnější a franko.

V. VACEK,

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromů ovocné
výsoké i krátké, sazenice pro
živé ploty, kroviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromofaunu, plátna atd.
Stavítec sazenic v zásobě.
Levné ceny. Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdarma

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je
oboru devotionalií, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296-I.
Konviktská ulice.

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než všude jinde.

Četným výtěžkem vydrží ústav 25 sirotek—mrzáčků.

ANT. DRAHOZAL,

pozlacovač v Humpolci

dovoluje si doporučiti

své práce vld. duchovenstvu, sl. patronátním
úřadům a ct. obecnstvu jak

**ku zařizování nových i obno-
vání starých oltářů, kazatelem,**

soch, křížů atd. vše v nejlepším provedení
za ceny mírné.

Vícero pochvalných vysvědčení po ruce.

Praktikant

absolvovalý sextán přijme se v lékárně „u zla-
tého lva“ v Hradci Králové.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje

záclony krajkové bílé, záclony krajkové creme, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story) záclony lá-
kové, záclony marokánské, záclony azminsterské, záclony žinilkové atd. v
nejbohatším výběru v továrních cenách.

Illust. ceníky zdarma a franko.

259-4

Veletčenému obecenstvu, všem svým váženým příznivcům a veledůstojnému duchovenstvu zvláště dovoluji si oznámiti, že jsem svojí chvalně známou

první
speciální
českou

výrobu křížů

v král. věnn. městě

v Hradci Králové

z ulice za sv. Duchem

do svého nového bytu do městského
stavebního dvora

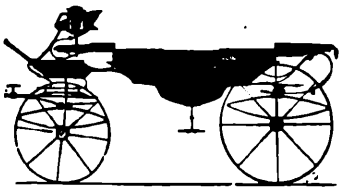
naproti „Adalbertinum“
přeložili.

Zvláště dovoluji si poznamenati, že přístě
svůj výběr křížů, novými velmi vkusnými
vzory ze své dlouholeté zkušenosti naby-
tými rozmnožím.

V hluboké úctě a oddanosti

Raimund Jul. Kozel,

sochař a řezbář.

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
s právem rašení zlaté medailie s korunou.

Annenské
slatinné
lázně

v Bělehradě

(království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.

Těs překrásné
lévné sídlo
letní.

Unicum

proti

dně

rheumatis.,
rheum.

ischias a p.

Zahájeno 9.
května.

Skvělé často
záražené vý-
sledky.

Stálo již od
roku 1885.

Prospekty sálle
ochotně
správa lázní.

318

JAN BARTA

Dekorativní malíř a poslacovatel

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrádek a po-
zlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i krese-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

389

Plány na malby kostelů vypracuji na
požádání ve všech slozích a přílože-
nými rozpočty.

Matěračská dílna

Josef Komárek a syn

v domě p. Rezka na hlavním náměstí č. 133

v Hradci Králové

nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, nátěru facad a průčelí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.

Vedle napodobení různých dřev prová-
díme též i věrnou imitaci mramoru.

(Blíží se oddíl p. K. Mařta, obavuk sda.)

Levné ceny.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotovované za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesaci
stroje excentrické mlátičkové stroje a kulídkovým z
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělehradě.

Časových úvah

vyšla dne 1. srpna dvě čísla
současně 11. a 12.

Úspora paliva nejméně 60 procent.

Topení po celý den bez přikládání.

Vynálezem velice důležitým,
praktickým, v každém ohledu osvědčeným a cen-
ným jsou

● **SEYKOROVA** ●

výsadní násypná

regulační kamna

„EUPYRON“

která vždy výkony svými největšího úspěchu docílila.
Vynikají hlavně tím, že vyhřívají vrstvy
vzduchové i u samé podlahy tak, že nohy
v teple 14, 15 i více stupňů R se nachá-
zejí, což nedocílí žádným systémem ka-
men vůbec.

V největším mrasu spotřebují k vytopení pokoje 75
krychl. metrů velkého na 16 a více stupňů R.

za den pouze za 4 krejcarey uhlí

v menším mrasu pouze polovic, takže oproti jiným
systémům

nejméně 60% paliva se ušetří.

Vydat ze kamna musí být úsporou paliva
za jednu, u větších druhů nejdéle za dvě
zimy úplně kryt.

Na stálém skladě

u F. L. HELLMANNA,

inženýra a stavitele v Jaroměři.

JAN HORÁK

soukeník

v RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račte učiniti jen malou objednávku na
skoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veledůstojným a
veletčeným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily
oslaběným a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička ře-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož i u firmy H. F. Seidel, Praha, Vodi-
čková ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v náčatech,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Do Hradce Králové a okolí!

AL. SVOBODOVÁ,

vдова po čalouníku

v Hradci Králové

(Velké náměstí č. 27.)

dovoluje si tímto P. T. zákazníkům zdvo-
řile oznámiti, že závod svůj po v Pánu
zesnulém manželé vede dále a protož prosí
o laskavé zachování dosavadní hojné přízně
P. T. obecenstva.

Veškeré práce vyřizují se rychle,
přesně a levně.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utěšující natírátko; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený test

domácí prostředek

Kdež vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buďte opatrní a přijímejte jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Hermánkový květ

syrový neb suchý

kupuje v každém množství za cenu nejvyšší lékárna
„u zlatého lva“ v Hradci Králové.

Ludvík Nejedlý,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracuji a rozpočty předložím

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 12. srpna 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Dr. Herold.

Vedle zvěcnělého dra Julia Grégra jest pan dr. Herold tvůrcem nynější strany mladočeské. Po smrti nadaného dra Karla Sladkovského upadalo očividně mladočestství v Čechách a v roce 1885 a 1886 zažila strana časy nejkrušnější. Ve schůzi důvěrníků mladočeské strany, konané v Orlím sále pražského Grand hotelu dne 12. října 1886 navrhl dr. Josef Herold reorganizaci strany mladočeské, kterou hlavně s dr. Janem Kučerou a dr. Englem také provedl.

Za veškeré jednání strany mladočeské, za její úspěchy i neúspěchy, kotrmelce a chyby jest tedy dr. Herold zodpověden v první řadě. Chytrý a obratný tento advokát mluví vždy, jak se mu to hodí. O nějaký ten prostředek — vypomoci si z nouze a „opravit“ pravdu, není nikdy na rozpacích. Tutéž věc říká jednou jako bílou, po druhé jako černou, pak jako červenou, modrou, fialovou, žlutou atd. Pan dr. Herold jest, abychom užili jargonu Šipů, výtečně vybarvený sířkus politikus, který hraje do všech barev a proto politické hlupáky chytne snadno na lep.

Roku 1889 a 1891 zazléval vinohradský poslanec nejvíce Staročechům, klerikům a šlechtě, že se smlouvají s vládou a drží pohromadě, nyní jest týž dr. Herold největším stoupencem šlechty, punktuje nejen se šlechtou, ale i s vládou, ačkoli dne 15. února 1891 pravil v Olomoci: „My jsme a musíme být podvrannou stranou, neboť nynější smutný pro nás stav musí být zvrácen tak, aby po něm nezbylo v našich zemích ani památky“.

V Nové Pace velebil pan dr. Herold mistra Jana Husa, že neodvolal ničeho ze svého učení, že si zůstal důsledným, ale pan dr. Herold nejen že polského čerta po prvním klepnutí přes prsty slavně odvolal, ale hned na to hlásal státnickou umírněnost pravě, že předním bodem programu poslanců mladočeských jest, aby dokázali — „kdo jsou, jací jsou, že nejsou divoši z lesů“. Tenkrát vytýkal českému lidu nedostatek vychování, čeští voličové prý žádají po poslancích více rozhodnosti, proti čemuž pan dr. Herold namítal, že klidně a rozhodně vystupování, spojená s úvahou a s pevným vědomím zastávaného práva více prospívá a dodává věci zastávané vážnosti a účty. Dnes ostré slovo v parlamentárním životě má nižší kurs, než ostrá myšlénka a hluboké přesvědčení i věcné její provádění.

Touto vlastní svou radou neřídil se p. Herold dne 15. května 1893, kdy ve sněmovně i on dělal rámus a celá strana jeho zuřivě házela sněmovními předlohami, lákala tužky i pravítky, tloukla na stoly zásůvkami, patrně aby Evropa viděla, že nejsou „divoši z lesů“, a důsledkem toho i dalších štvanic se pan dr. Herold účastnil. Když však přišel na Prahu výminečný stav, tu zalezl pan dr. Herold jako syseľ do díry, zapřel omladinu, jejíž morálním původcem s Grégry a „Národními Listy“ byl, a z vlastní své advokátní kanceláře vyhnal radikálního svého přítele Václava Čížka, protože tento položil na hrob Havlíčkův a Barákových věnec s radikálním nápisem. Radikálními frásami svedení Václav Čížek skončil samovraždou, druhý Čížek, a sice sekretář mladočeského klubu JUC. Antonín Čížek, zapleten byv do styků s vrahy hrbatého Mrvy, byl z úřadu tajemnického propuštěn, ačkoli jako tajemník konal patrně jen to, co mu klub strany byl uložen. Pan dr. Herold, přestal být podvratníkem, stal se rázem „opatrníkem“, a aby si s vládou nerozlil ocat, odřekl obhajování omladiny a hájil raději za tučné palmaré německé Průšáky, hrubým způsobem zanedbávaje v kritických dobách tehdejších svých povinností poslaneckých.

Když výminečný stav stal se méně broživým, zajel pan dr. Herold 22. dubna 1898 zaagitovat na Moravu a aby bodrý tamní lid chytil na špek, navnadil je touto frásí: „Mocné hnutí politické v Čechách převládlo se na nivě moravské, vše jáse novou veselostí šťastného vzkříšení národa. Morava je pozadím Čech, vzkříšení politického života na Moravě jest největší vymoženost politiky naší, to znamená více, než-li celá serie ministrů kraja-

nů. My budeme státí pevně, pamětliví slov Nerudových: „Bude-li každý z nás z kamena, bude celý národ z kvádrů!“

Tebdy jásalí moravští rolníci při řeči Heroldově, avšak letos, když pan dr. Herold hájil proti nim v Uherském Hradišti vídeňské špekulanty, splakali nad výdělkem. Dnes vědí již moravští rolníci, že to mocné hnutí politické, které se převládlo z Čech na Moravu, znamená pro ně „vítězství s retirádou“.

Také čeští rolníci dožili se v dr. Heroldovi trpkého sklamání. Tento dnes o státním právu, korunovaci, o hospodářské samostatnosti Čech, o odstranění přírážek, o zamezení ubývání selského majetku, o ochraně českých menšin více nemluví, vždyť měšťanskou školu, které se domáhali Češi v Duchcově, zmařil, prohlásiv školy takové za luxus.

Litujeme upřímně rolníků, pokud tito slovům dra Herolda ještě věří. Rolníci si musí znova a znova uvést na poměť slova dr. Herolda, kterými ve schůzi rolnictva v Praze zapřel dr. Herold předvolební své sliby. Pravil dr. Herold: „Již vyřkl jsem zde, kterak poslanci na říšské radě pro jeden požadavek rolnický nemohou opustit deset jiných.“

Dnes, kdy stále a stále jedná se o skoncování rakousko-uherského vyrovnání s Uhry, jest si české rolnictvo nejlépe vědomo, že české poselstvo a hlavně pan dr. Herold ničeho pro ně nečinili. Pan dr. Herold hlásal kdysi také, že frásami se rolnictvu nepomůže, ale skutečnou prací. Pan dr. Herold ale přece nedělal dosud nic pozitivního, nýbrž házel mezi český lid jen plané frásy, klamy a rozbroje.

V neděli naházel pan dr. Herold českému lidu frásí a písku do očí v Pace dost a dost. Chudobu řečí jeho prozrazuje zastrčený referát v Nár. Listech, v němž každé hanba zpátečníkům a tmářům jest vynechána, z něhož je pečlivě vypuštěno také to, co se zdálo p. dru Heroldovi choullostivým. V řeči své projevil proslavený řečník sněmovní úžasnou neznalost dějin českých a zvláště doby Husovy, Palackého, Tomka, Lenze, Borového, Flajšhause a j. dr. Herold nezná. Odtud ty nesmysly v řeči jeho. Dr. Herold pravil na př. Za Karla IV. panoval v Čechách blahobyt, ale snad proto nestál národ na vysokém stupni osvětování. Český národ prý počal klesati. Právo, Praha nalezala se v rukou Němců a teprve Hus začal národ křísiti atd. Za Karla IV. se poměry oproti dobám posledních Přemyslovců pro český národ nezhoršily, naopak zlepšily se: sám císař Karel IV. vytýkal Čechům, že nehlídali práva svého jazyka. Na dvoře jeho mluvilo se jistě více česky, než za doby Otakarů, Václava I., II. a III. Tomáš ze Střídného psal výtečné své spisy v nejlépejší češtině dlouho před Husem, kronikář Dalimil počal mnohem dříve psáti proti Němcům než Hus. Dr. Flajšhaus dokázal, že z počátku nebýl mistr Jan Hus v národním ohledu pevným, že sympatisoval se stranou německou, že však ale brzo potom nastal obrát v jeho smýšlení ve prospěch stanoviska čistě národního, v němž i vytrval. Český národ nazýval svatým. Katolíci zaujímají v otázce Husově stanovisko zcela správné. Co jest na Husovi domácího, vlasteneckého, toho mu neupírají. Jeho lásku k vlasti, jeho zásluhy o český pravopis a písemnictví uznávají, ano chválí.

Než sám dr. Flajšhaus napsal o Husovi: „Leč často bohužel bývá tento rys národní v jeho povaze zastíněn, a to stranami, které přivlastňují si jeho národuost, stranami, které přisvojují si jeho knihy, — zkrátka, možno říci, že všemi stranami“.

Dr. Flajšhaus se sice v této příčině nevyjádřil dosti určitě, ale dobře podotkl jistý farář, že katolíci krom zavržení 30 vět germánského ducha Viklífova a krom toho, co církev zavrhovala, uznávají všechny věty jeho, kdežto nepřátelé jejich neuznávají snad ani jediné: ani pravých, ani bludných. Jest to věru tragická ironie. Nešťastných 30 viklífovských vět — z ciziny, které rozešvaly naši vlast!

Uchýlení husitismu — obzvláště tábořského a adamitského od základů cyrillo-methodějského a svatováclavského katolíci schvalovati nemohou. Cizí, nesvatováclavské je Husovo učení o před-

určení jistých lidí pro zavržení, jiných pro spásu. Sám evangelík František Palachý praví, že sněm Kostnický nemohl uznati za pravé toto jeho učení. Svobodomyšlní dr. Herold, Ebenhoch, Glos, Matys atd. sice praví, že cti jen vlastenecké zásluhy Husovy. Leč i socialisté přisvojují si Husa. Jde snad socialistům o vlastenecké zásluhy Husovy? Těm jde o zničení autority vůbec a svobodomyšlnému dru Heroldovi e tutti quanti jde o zničení autority církve.

Dr. Herold mluvil banálně o Husovi i o církvi. Jest prý malicherné činiti Husovi výčitky pro reformační hnutí v církvi. Dogmata církevní prý se dnes přežila. U advokáta, který má tak široké svědomí jako dr. Herold, Ebenhoch, Klouček atd. snad! Nezhažený český lid uznává nutnost víry.

Dr. Herold vtípkoval o tom, že dnes bychom se tomu smáli, kdyby český národ prohlášen byl za bludařský a za kacife. Dr. Herold horoval pro svobodu pátrání po pravdě a svobodu svědomí.

Písmo prý je otevřeno hloubání každého. Divíme se, proč potom Dr. Herold potírá radikály, pokrokové a socialisty. Uznává jejich učení patrně za nebezpečné. Rovněž tak bylo s některými větami, které hájil Hus. Jednání církve a úřadů světských na počátku 15. století nesmíme měřiti proměnlivým loktem Dra. Herolda a Národuch Listů na konci 19. století. Učení Husovo: „Není žádného světského pána (úřadu, krále atd.) aneb majetníka ani biskupa, ani kněze, když jest ve stavu smrtelného hříchu“ — musilo rušiti veškerý občanský řád. Cetní prvobusité také i slovně tuto větu vykládali a proto když přišli poprvé do Prahy, brali bohatým měšťkám násilně jejich náušnice, zlato a drahokamy a plenili soukromý majetek. Žižka unesl vyhubit husitské Adamity a Mikulášence a když později Táboři a Siroteci nechťeli uznávati pořádek, krále a království, když nechťeli nikoho poslouchat a platit berně za příčinou udržení pořádku, spojila se města a šlechta, husitská i katolická a potřela je na Lipanech. Učení Husovo bylo by rozbito Čechy.

K takovéto anarchii musilo v 15. století nezbytně vésti učení Husovo. Hříchu smrtelného dopouští se jak známo, kdo přikázání Boží neb církevní přestupuje s plným vědomím i svolením ve věci důležité. Předpokládáme, že p. Dr. Herold, Ebenhoch, Radimský, Matys atd. kdysi jako školáci desatero božích přikázání se učili. Uvedeme jim proto na mysl 4 přikázání církevních tyto:

1. Svátky zasvěcené světi.
2. V zasvěcený svátek při celé mši svaté pobožně přítomen býti.
3. Ustanovené posty zachovávat.
4. Aspoň jednou za rok zřízenému knězi se zpovídati a v čas velikonoční nejvyšší svátost oltářní přijímati.
5. V zapovězený čas svatebního veselí nedržeti. Z důležitých hříchů uvádíme: Rouhání, velké proklínání, křivou přísahu, zanedbávání výchovy dětí, zarytý hněv, vraždu, sebevraždu, úplnou opilost, myšlénky, žádosti, činy smilné, velice neudné řeči, krádež, zavilou pýchu a lakomství, bříšnou lenost, sodomský hřích, utiskování chudých, vdov a sirotek, zadržování nebo ujmání mzdy dělníkům, svádění k těžkým hříchům, jich hájení a účastnění atd. — Dle učení mistra Jana Husi, nejvyšší hlavy státní, správce a jiné na př. zeměti, okresní, obecní úředníci a starostové, kněží, mistři, učený, profesoři a učitelé, majetníci obchodů, továrny, řemeslnické dílny, hostinští, rolníci, úředníci nekonalí by nic platně, pokud by se v stavu smrtelného hříchu nalézali Rozsudky, nálezy soudní, nařízení politická, knihovní vtělení, koupě a prodeje, vlastnické převody, testamenty atd. nebyly by dle tohoto určení Husova, rovněž platné. Kdyby se toto určení mistra Jana Husi neuprosně mělo prováděti, postavili by se proti němu asi v první řadě radikální hospodští, kupci, advokáti, podnikatelé, redaktori atd. atd. Takovéto učení, které za několik dní jsouc prováděno, způsobilo by v každé rodině, v každém statku, hospodářství, obci, okresu, zemi a státu pravou anarchii, hrůzovládu a úplnou změnu majetkovou nesměla a nemohla církev katolická trpěti a za pravé uznávati. To snad aspoň v duchu uzná každý Mladoček, ba i radikál. Katolická církev pak odanoudila jen náboženské bludné učení Husovo a nikoli jiné. šlechtě, poctivé a zejména vlastenecké konání. To

maři radikálové ovšem nevědí a proto balamutí lid a lhou o učení Husova.

Panu dra Heroldovi doporučujeme vřele, aby se jednou trochu lépe na řeč o věci vážné připravil. V svědomitě psaných dějinách a řečech Václava Vladivoje Tomka by se na pť. dočetli: „Působením Husovým začala se doba velkých rozbrojů v národě Českém. Nepravím, že on by byl jedinou příčinou; toho větší příčinou byli někteří jeho stoupenci a také jeho protivníci a že takové rozbroje v národě českém nastaly, které velikou škodu přinesly, velikou záhubu. Správně pak dále pravil na sněmu Václav Vladivoj Tomek. Vystoupení Husa způsobilo v národě českém jakýsi duchovní vzlet, kterému se vždycky obdivovat budeme. Národ český ukázal v hájení svých tehdejších zájmů takovou statečnost, kterou vždycky bude dějepis uznávat a které si na svých předcích musíme vážit; ale tento vzlet netrval dlouho. Zrovna, když zásady, které jistí stoupenci Husovi hlásali, začaly se nejvíce rozšiřovati v národě českém, zrovna od té doby přechlo se mravní klesání národa českého a toto mravní klesání vedlo k bitvě Belohorské, kterou pokládáme za největší neštěstí, které národ český kdy potkalo“.

Pan dr. Herold, kdyby byl dobře prostudoval spisy Husovy, Palackého, Tomka, Lenze, Borového, Flajšhanse, jistě by nebyl v neděli ohlupoval v Nové Pace český lid svými úsmělnými, mělkými frázemi. Odporujeme proto vřele, aby přístě nečerpal své rozumy z novopacké kašny, ale z pravé studnice moudrosti: ze svatého písma a ze spisů a výkladů mužů opravdu moudrých a učených. Pak bude jistě mír a pokoj v Čechách.

Bude to lacinější.

Na počátku sedmdesátých let, když se již po delší dobu prováděly školské zákony, žil v jistém velice pokročilém okresu diecése královéhradecké vážený a na svůj stav velice vzdělaný starosta. Přišli jsme spolu jedenkrát do hovoru „o těch nových školách“. Podivil jsem se tenkrát jednomu jeho výroku, jehož jsem se z úst muže „pokročilého“ nenadál. Pravil o starém školství: Bylo to lacinější. Co nyní dělá za veliké peníze zemská školní rada, to dělala konsistor „za darmo“. Co nyní dělá za plat okresní školní inspektor, to dělal vikář „za darmo“. Co nyní dělá za plat pan řídící, to dělal farář „za darmo“. K těmto jeho překvapujícím výkladům osmělil jsem se — nevím zdali upřímně nebo štiplavě — odpovědět: Ale nyní se děti více naučí, a tak jaká pomoc, ať to už něco stojí. Ale nedal mi tak úplně za pravdu, neboť pravil: Ano, ano, až jen budou děti do těch škol opravdu chodit. Tak ku příkladu: V B...ích patří do čtvrté třídy děti šedesát, a má se přidělovat pátá, a máte jich tam nyní v máji — šestnáct; a ve třetí třídě jich má být přes padesát a máte jich tam sotva dvacet. A tandle v L...i chodí do čtvrté třídy žáci dva, někdy jeden. A platíme, až se prohýbáme. To je opravdu drahý kluk.

A povídám: Což dříve chodily děti do školy lépe? Na to on: To právě ne. Ale p čítalo se tenkrát aspoň pociťově. Náš starý učitel počítal „na zejmy“. Říkal: Už tu kluku sedíš pátou zejmu a pořáde jsi ten starý tvrdý dnb. — Ale, vy, pane starosto, jste chodil do školy i v létě, pravím. „I bylo to taky všelijaké. Musel jsem taky pásat jako jiní; jenže jsem do devíti hodin měl přibíhat. Někdy jsem se opozdil, a když přišel pan páter, tu bylo vře. Hned se ptával: Kde je Váša S...ýho? On pase, odvětili děti. Jděte pro něj. A musel jsem přijít, a „byl jsem vaděn“. Říkal: Vášo — někdy taky Vášku — takovou dobrou blavu máš, z tebe by mohlo něco být, a pustněs na té pastvě. A učil mne zvlášť i počtům i mluvnici“. Na to dím žertem: A to bylo laciné. To bylo „za darmo“.

Již přes dvacet let odpočívá v hrobě starosta ten, který vždy říkal: „Kněz se mne ujal, a etál o mé vzdělání. Nikdy nepřipustím, že by kněz byl proti vzdělání“.

A právě v tyto dny jsem si na něj vzpomněl. Říšská rada uzavřena, bude se prý vládnouti bez ní. I povídám: kde je ten nebožtík starosta? Snad by řekl: Bude to lacinější.

A nemohl bych si pomoci. Namítl bych snad zase, že jsme měli více svobody a tak jaká pomoc, ať to už něco stálo. Ale byl bych odbyt slovy: Ano, ano, až jen budou poslanci do té říšské rady chodit, a musel bych přisvědčit. O nějaký ten tisíc denně bude to jistě lacinější. Jenže aby ty peníze, kterých nebudou dostávat poslanci, zůstaly lidu. Vždyť on pan finanční ministr, Čech, ano mladý, nějaké místečko v těch svých kasách někde pro ně najde. A nenajde-li, dá udělat novou kasu a skryje je přece. A nevyplní se přání jistého občana. Když totiž jedenkrát byla v jeho obci v neděli odpoledne po pozhánání schůze lidu, vypočítával tam technik, co náš deně říšská rada. A tu onen malý rolník vzdychl bodně na hlas: Bože, to by bylo chalup! Smáli se mu, že je sprosták a aby prý mlčel, že nerozumí, než jen chalupám. Ale on se nedal a odešel. Aspoň teda něčemu rozumím, ale vy nerozumíte ani těm — chalupám. A že prý ho ze schůze vy-

strčil. Na to povídal on: Co pak se schůze vystrčil, to není nic. Ale to je horší, že nás z chalup a tandle ty velké ze statků vystrkují — od té doby, co je ta „svoboda“. To napravte, a pak si dám říci, že jsem sprosták, rozumíte.

Ano, ano! Měl pravdu! Ta nekřesťanská, bezbožnická, liberální, neklerikální „svoboda“ vystrkuje lidi z chalup, statků a domů, a pokud je ještě nevystřčila, učinila tak mnohého robotníkem kapitalisty, křesťana neb žida, poněvadž se mu „dře“ na úroky. Podívejte se na náměstí a hlavní ulice našich měst, a nemusíte se ani ptáti, či je ten dům a či je ten? Nápís vás poučí, a nemusí se tam ani čísti Peresle nebo Knekeles, postačí zajisté takové, které jste nedávno čili v zajímavém soudním líčení o podvodném úpadku čili bankrotu, jméno, které mívají i křesťané k. p. Heisler, Berger, Klein atd.

Opravdu; nekřesťanské liberální zřízení státu vystrkuje lidi z chalup. A proč? Předně proto, že nekřesťanské liberální stát je nejdražší.

Křesťansko-liberální stát bere totiž všecko sám do rukou, a musí tudíž míti mnoho a mnoho placených lidí, kteří jeho vůli a moc vykonávají. Zvláště mnoho vojska s drahými zbraněmi, s mnohými domy a ústavy musí míti. A zaplatit se to musí z daní a těch do státní pokladny nejvíce plyne „z chalup“, to jest z polí. Bohatí buršiani a kapitalisté dovedou již někam dál od kasy pana finančního ministra dopraviti své „lůzy a papíry“, kdežto „chalupa“ čili pole do Hamburku nejede, leč jestli leží vedle dravého, neupraveného Labe, které skutečně až do Hamburku a pak až do moře tu půdu našich chalup odnáší.

Liberální stát pak vystrkuje lidi „malé“ z jejich majetku, a podrývá blahobyt, vůbec též proto, že nekřesťanský bezbožnický liberalismus podkopává mravnost a dělá zákony protivící se věčným, nezvratným zákonům Božím.

Co n. p. škodilo státu, že lidé nesměli v postě, v adventě atd. tančiti, býti, jenže a ctnost ubijeti? — „Ale nebylo to svobodomyšlené!“ Ovšem! Ale tatík, řekne-li panu synovi, když bude dost toho tlučení se po kavárnách a hospodách, je taký nesvobodomyšlný. Co škodilo státu, jestliže n. p. o službách Božích nesmělo se bráti v karty a kůžky? Co by uškodilo státu, jestliže by se podvodný úpadek, lichva, svádění křesťanských dětí posuzovalo a trestalo dle zákona Božího? — Co ze všech takovýchto a podobných „svobodomyšlných“ zařízení mají nyní státy liberální? Rozmnožení bídy, dluhů, kriminálů, polepšoven, porodnic atd. a nadvláda bezbožníků nad lidmi mravně o mnoho výše stojícími. Kdyby jen v těchto vyjmenovaných věcech rozboďovalo a lidi spravovalo náboženství, o jak mnoho méně bídy, nepořádku — a vydání by bylo.

Ale kdyby bylo dosti jen na tom „vystrkování z chalup“, ale nejhorší je to, že liberální stát sám do srdcí lidských nevěru zasívati pomáhá, a tudíž lidi nespokojenými a bezohlednými oproti každé autoritě činí. Nespokojenosti ano i zášti jest nyní vinou liberálních států v srdcích poddaných tolik, že — pokud vím — i mnozí státní úředníci sami již nedoufají, že „to půjde bez krve a kanónů“.

A proč? Inu, protože, kde stát sám pomáhá liberalismem malé lidi vystrkovati z chalup, tam potom nastává pokus vystrkovati měšťanstvo, křténé i nekřténé, z domů, statkářstvo ze zámků, ano ve Francii víme, že vystrkují i s tránu.

Kéž by „to bylo tedy lacinější“, to jest, kéž by stát tak byl zřízen, aby se pociťový občan mohl domoci přiměřeného blahobyta a byl spokojen. Ale toho se nedokáže bez náboženství.

Bez náboženství bude stát čím dál tím dražší a chudoby vedle přepychu, a nespokojenosti bude tím více. A všechna ta nádhera těch našich škol, muzeí, úřadoven, divadel, atd. atd. bude spíše důkazem, že „bez Boha“ to nejde, než čímkoliv jiným. Vratte se srdečně ke státu na základě katechismu zřízenému, a bude zajiště nejen prospěšnější vůbec, ale i — lacinější.

Obilní rolnická skladiště.

Letošní židovské spekulace obilím, k nimž závinku podala španělsko americká válka, pasunuly také otázku zřizování obilních skladišť. Rolníci na Kolínsku ve spojení se záložnou přistoupili hned k činu a novému podniku musíme přáti ze stanoviska rolnického i národního všeho zdu. Obchod obilní nalézá se u nás až na nevelké výminky několika mlynářů, krupařů a pekařů vesměs v rukou židovských. Židé pomocí pražských novin, zejména smutně proslulých Národních Listů, ovládají veřejné mínění, oni dělají také náladu trhovou a dělají obilní ceny, bez ohledu na to, mnoho-li a jakého obilí se urodilo.

Vymaniti rolnictvo z židovských rukou, učiniti je finančně neodvislejším, musí býti snahou českých vlastenců, kteří za židovský inserát neb jiný rebach svých vlastních krajanů lidem s námi nechtícím se nezaprodávají.

Okresní hospodářské a Raiffeisenovy záložny by mohly v tomto směru nejvíce učiniti. Hospodářským družstvům a jednotám patří další kus práce.

Rolnická obilní skladiště mají v prvé řadě míti za účel opatřiti rolníkům úvěr na jich obilí

ve velkém. Vedle toho jsou však skladiště zásobárnami, které v případě nadbytku obilního a nízkých cen obilí mohou pojmáti přebytek obilí, aby je v době zvýšené poptávky opět do oběhu dání mohly. Tím způsobem může řádně organizovaná síť skladišť obilních působiti blahodárně na regulaci a ustálení cen obilních.

V Bavorsku, kde zřizování skladišť toho druhu poslední dobou za podpory vlády se ujímá, byla východiskem při zřizování skladišť zásada, zřizovati skladiště co možná levná, s levnou správou a co do obvodu působnosti omezená na obvod nepřiléhavý. Tím mají skladiště přispůsobena býti skutečné potřebě, neboť obilí za dnešních stlačených cen nesnese drahých poplatků skladních, ani drabé dopravy do vzdáleného skladiště a zpět. Taková vzorná skladiště zřizena poslední dobou mimo jiné v Trostbergu u Traunsteinu a v Landsbutě. V následujícím chceme poukázati na zařízení skladišť v Landsbutě, které je nejnovějším skladištěm obilním v Bavorsku.

Obilní skladiště v Landsbutě zřízeno jest při samém nádraží v Landsbutě, křižovatce to několika dráh. Skladiště jest budova zevně zděná, uvnitř dřevěná o jednom patře, se stavební plochou 30X18 m. Přizemí určeno jest k uschování obilí v pytlích, patro k ukládání obilí na bromadě. Celkem pojme skladiště 3000 q (30 vagonů) obilí. Skladiště opatřeno jest zařízením ku vytahování a posunování, jakož i k čistění obilí. Obilí do skladiště dovezené vysype se nejprve do čtyřhranného otvoru v podlaží (v přizemí), odtud vytahuje se přístrojem, t. z. „paternoster“, do patra, a sice přímo na větrník, kterým čistí se od prachu. Větrník spojen se dvěma triery, každý s výkonností 15 q obilí za hodinu, z nichž jeden určen pro pšenici a žito, druhý pro ječmen a oves. Obilí větrníkem vyčištěné přechází přímo do jednoho z trierů a odtud vychází do dřevěného žlabu, v němž pohybuje se pomocí t. zv. šneku až na ono oddělení patrového skladiště, kde má býti umístěno. Je-li třeba obilí převézt z patra do přizemí, vysype se obilí prostě otvory se rourami v podlaží se nacházejícími. Veškeré strojní zařízení poháněno jest plynovým motorem se silou 8 koní, tak že ku čistění, ukládání a skládání obilí spotřebuje se lidské síly co možná nejmeně.

Stavební náklad skladiště incl. pozemku obnášel 17.000 M., stroje a vnitřní zařízení (od tovarny na stroje Häuser v Landsbutě) 12.000 M.

Nastínivše takto zařízení skladiště, přecházíme k jeho správě.

Skladiště provozováno jest od družstva, zřízeného dle systému Raiffeisenova, které jest též vlastníkem skladiště. Družstvo ustavilo se společněm 7 drobných záložek Raiffeisenových v tamním okrese působících. Podílíci těchto záložek požívají výhod členů družstva. K zařízení skladiště přispěla vláda bavorská nesplatnou subvencí 2000 M. a k opatření provozovacího kapitálu poskytla vláda nestročitelnou zálohu 10.000 M., splatnou za deset let.

Správu skladiště vede jako čestný řád zvolený správce, jemuž přidělen jest placený sluha.

K přijímání obilí určeny jsou týdně dva dni. Obilí přijímá se od družstva dle jakosti (t. j. první, druhé a třetí jakosti) typů, za kterých účelem určí se dle úrody každého roku a dle váhy obilí pro každý druh obilí tři typy. Obilí dovezené se ihned čistí a jest držitel jeho povinen při čistění jeho spolupůsobiti. Hospodář, jenž obilí dodá, obdrží skladní list, v němž naznačena jest váha dodaného obilí, váha čistěného obilí a množství odpadků. Odpadek náleží dodavateli obilí. Držitel skladního listu může pak od skladního družstva obdržeti na uložené obilí zálohu do tří čtvrtin odhadní ceny, záročitelnou 4%. Družstvo obstarává samo prodej, jenž s pravidla v krátké době má býti proveden. Po provedení prodeje nastane pak účtování s dovatelem obilí. Dodavatel obdrží pak strženou cenu za obilí po srážce zálohy a skladního poplatku. Jak z postupu toho patrné, vzdává se hospodář obilí ukládající práva vlastnického k ukládanému obilí, čímž se líší skladiště tohoto druhu podstatně od skladišť jiných.

Poplatek skladní obnáší bez rozdílu doby pro členy 12 pf., pro nečleny 18 pf. za 60 kg. obilí, v tom obsaženy jsou i výlohy za čistění obilí.

Skladiště dle způsobu tohoto v Bavorsku zřízená působí velmi dobře na prospěch rolnictva, čemuž nasvědčuje okolnost, že ve skladištích dodocleno (dle sdělení ministeriálního vládního rady Brettreicha) až o 8 procent lepších cen za obilí, než při prodeji soukromém; při q 40—60 kr. více.

Výhody tohoto zařízení oproti jiným skladištím obilním jsou jednoduchost a levnost zařízení i správy, snadné opatření úvěru na uložené obilí a opatření společného prodeje obilí.

Přihlédneme-li k našim poměrům, které poměrům hospodářským v Bavorsku velice jsou blízké, seznáme, že zařízení podobných skladišť by též pro naše krajiny velmi se hodilo.

U nás skladiště rolnická pro obilí skoro ani nebyla, jakkoli na několika místech (v Čáslavi, Mnichově Hradišti, Plzni a v Táboře t. j.) učiněny o to pokusy. Věc narážela z pravidla na obtíže, jež působil zákon o veřejných skladištích ze dne 29. dubna 1889. Dle zákona toho mohou skladiště vydávati převoditelné skladní listiny na složené obilí, jakož i převoditelné skladní listiny zástavní

t. sv. warrant, pomocí kterých může držitel alo-
žného obilí opatřit si na obilí toto úvěr. Maji-
tel skladiště sám nesmí však za žádnou podmínek
provázet obchod se zbožím ve skladišti ulo-
ženým, ani půjčovat na takové zboží.

Vzhledem k tomuto ustanovení posbývá však
veřejné skladiště ceny pro menší lidi Hospodář, jenž
by obilí ve skladišti takovém uložil, musil by teprve
hledat mimo skladiště úvěr na svůj warrant a
starat se o kupce svého zboží. Ješto pak se skla-
diště kupuje se z pravidla jen ve větších množ-
stvích, našel by malý rolník sotva odbyt na menší
částku obilí ve skladišti aložného. Každého ku-
pce jeho odradily by jistě nepřijemnosti a obtíže
s nákupem spojené, neboť kupec chtěje jeden neb
několik vagonů obilí koupiti, musil by s celou řadou
rolníků vyjednávat, od nich držební listy skladiš-
tní přejímati a od věřitelů warranty vykupovati.

Kromě toho padá na váhu i směnečná přes-
nost warrantového řízení, která pro malého rolní-
ka právě pro tuto vlastnost méně se hodí.

Z příčin těchto nelze formu veřejných skla-
dišť dle zákona ze dne 29. dubna 1889 pokládati
za vhodnou pro obilní skladiště maloroľnícká.

Drobná obrana.

Zpívá se známou notou. Náš článek
o uchvatiteli statků nejdražších byl — jak snad
známo — odpovědí na fanatický článek v Hlasech
ze Siona, plný záští a potup církve katolické. Jak
už p. Šádek je a jiný prý nebude, dělá teď ura-
ženého a napadaného — on. V dlouhém článku
a bude prý toho ještě více, hledí to uchvatí-
telství především svaliti s beder protestantismu.
Překrucuje, vykrucuje, páchá vtípy zelené i modré,
rozlišuje katolicismus od klerikalismu, dává pří-
klady z dějin na způsob lidí, kteří chtí se obmytí,
řeknou-li: Co pak tohle, ale tamle to; zkrátka
urobil pastorskou písničku, o níž platí poznámka
jarmarečných písničkářů: Zpívá se známou
notou. — Tak někdy poslechne pro zábavu i
vzdělaný člověk takovou písničku, usměje se však
a jde dále. A tak to je u rozvázných lidí i s pa-
storskými písničkami páne Šádkovými. Člověk se
tou jeho písničkou po obědě pobaví, usměje se, a
svět — jde dále. Jde dále k rozlišení duchův mezi
katolickými a bezbožnými. Protestantismus u lidí běh
světa znějících svou píseň dospíval, svou úlohu do-
hrál. Pro Kalvána se již nerozpálí — nikdo.

Surověst. Dopisníci z Nové Paky z obra-
zem sochy Husovy a s nepravdivými na protestant-
sko vybarvenými udáními ze života jeho obdržel
p. biskup královéhradecký se slovy: Srdečný po-
zdrav! Slavnost se výtečně zdařila, nadšení ohrom-
né. — Věrní katolíci. — Což jiného to, než hrdin-
ský čin novověkého husity jako důkaz, že tento
spůsob husitství — sesurovuje i ty, kteří ku
vzdělaným se čítati chtějí.

Drobné zprávy

Městské divadlo Klicperovo zadáno
od 15. listopadu společnosti Píštěkové. Těšme se, že
po dlouhých letech zase uslyšíme lepší opery.

Ústav hraběte Pöttinga v Olomouci
končil závěrkem letošního školního roku první tří-
letí svého trvání. Každá nová instituce vyžaduje jistě
doby ku své organizaci, svému kvašení a ustálení
a tu důžno uznati, že ústav ku podivu rychle nabyl
určitých forem a se organizoval. Již na dětská první
svá tři léta smí pohlídnouti s plným uspokojením. Za-
kladatel ústavu netanulo na mysl ani tak daleko-
sáhlé theoretické divy vzdělání, jako více výchova
pro skutečný praktický život ať již budoucí hospo-
dyně, neb dívky, která samostatně výšivky hledati si
musí a směrem tím ústav důsledně se rozvíjí. Za zmí-
něným úkolem obsahuje již dnes hlavně tři vedle sebe
postavené školy, k nimž řadí se pobočné různé kurzy.
Tyto tři základ ústavu tvořící školy jsou 1) Škola
literární, 2) Tři pracovní, 3) Škola kuchařsko-hospodář-
ská, které organicky spolu souvisí. Jako každá ro-
zumná praxe vyžaduje napřed theoretického vzdělání,
tak stojí v čele ústavních škol trojtřídní škola literární,
poněkud změněná a výše organizovaná, nežli dívčí
škola měšťanská. Správa ústavu má na zřeteli její
rozšíření, na které prosazím pro nedostatek místa po-
myšleťi nelze. Dívčím, které školu literární neb záko-
nitou školní povinností si odbyly, otevírají se tři pra-
covny, v nichž lze všem možným odvětvím ženských
ručních prací se vycvičiti a pěstuje I. pracovní hlav-
ně šití prádla, II. pracovní umělé vyšívaní a práce
ozdobné, pracovní III. šití šatů. Zakončení výcviku
umožňuje konečně škola kuchařsko-hospodářská, kde
učí se chovanky vařiti, práti, šehliti, chléb péci, za-
kládati ovoce atd. — Vedle těchto tří hlavních škol
poskytuje ústav různými kurzy vzdělání hudební, ja-
zykové, kreslířské atd. atd. Z jazyků učí se němčině
a francouzštině. Učení jazykové, pro které nejvíce našich
dívek posíláno bývá do klášterů a pensionátů ně-
meckých a p. něm se strany rodičů pilně je poplávka,
odhodlala se správa ústavu na základě nabytých zku-
šeností reorganizovati. V theoretických hodinách učeb-
ných bude se vyučovati na základě nové letos zkou-
šek ovděčené metody a vedle toho získala správa
ústavu pro pensionát novou sílu, obou jazyků do-
konalé mocnou a přiměřeně vzdělanou ve starší dáma,
která dlouhá léta v cizině postavení vychovatelky na-
stávala a konverzací cvičiti bude. Bohda, že tím čes-
titi se bude výmluvě rodičů, že česká škola cizím
jazykům nenaučí. — Pro dívky, které český pravopis

dříve dokonale si neosvojily, zřizuje zvláštní pravo-
pisy kurs. V jiném kroužku pěstuje se malba na
porcelán, v němž docíleno letos výsledků překvapu-
jících, v jiném obdobně vypalování dřeva; pro dívky
nemajetné jsou kurzy večerní; projektován je kurs
pro zdobení klobouků a p. Ze ústav nabývá půdy,
viděti z návštěvy. Čítal prvním rokem 169, druhým
178, třetím 228 chovaneček. Úmrtím zakladatele stratil
sice hlavního dohledce, který ale vybavil ho s ne-
sestáním, s jakými stavební zápasí Vesna, Ženský výrob.
spolek v Praze i Minerva. — Zdar práce dosavadní,
všednost k zvěcnému mecenáši národa našeho a vě-
domí povinnosti a veřejné zodpovědnosti, které každý
při ústavě přebíhá na se běže, budou dojísta všem
přístupnou, aby pokračovali na dosavadní dráze práce,
ne sice hluché a veřejné oslavované, ale dojísta zá-
služné a blažící, která nejlépe rozkvětem a působením
ústavu dojde svého ocenění a uznání.

Trojročné jubileum. Pan Tom. Ma-
tyáš Vaško, pokladník při zdejší c. k. po-
štovním úřadě slaví 12. srpna své Abrahámoviny, své
manželské a třetí sňatečné. Sňatku jeho poče-
tá před 25 lety u sv. Jana na hradě vys. dp. ka-
pitulu vikař Th. Dr. Alois Frýdek.

Sjenzové medaile. Ku II. sjezdu česko-
slovanckých katolíků do Prahy dne 22., 23. a 24. srpna
1898 budou raženy krásné umělecky provedené me-
daile pamětní, jediné toho druhu dle ustanovení
sjezdového výboru. Medaile s přelustřnými kolopisy
budou mít reliefs tří sv. patronů král. Českého a
poprší J. E. ndstp. kardinála, knížete arcibiskupa ze
Schönbornů. Modelby jsou od proslulého umělce praž-
ského p. prof. Poppa a ražení obstará renomovaná
rýžecná továrna p. J. B. Pichla v Praze. Velká me-
daile se stuhou jako sjezdová legitimace sjezdová stojí
pouze 16 kr. Spolký, jež chtěly by mít medaile již
na sjezd a cestu do Prahy, račte dopisati referenta té
věci red. Gustavu Toužilovi v Praze č. 200. — II. Ob-
jednávky sluší učiniti co možná záhy, abymohl býti
určen náklad medailí.

Studující v Novém Hradci Králové
uspořádají zítra v sobotu za spolupůsobení pěvecko-
hudebního spolku „Bendí“ zábavní večerěk ve pro-
spěch Ústřední matice školské v sále p. J. Šolce.
Začátek o půl 8. hodině večerní. Po vyčerpání pro-
gramu taneční zábava.

Ze Starého Plav. Přátel neděli dne 14.
srpna o 2. hod. odpol. přednášet bude zemský posla-
nec pan J. Jaroš z Čáslav v Starém Plavě v ho-
stinci p. Václ. Barcala o družstvech melioračních.

Kněžské jubileum. Dne 3. a 5. srpna sla-
vili v Praze 40leté kněžské jubileum, kněží, které
roku 1858 J. Em. ndp. kardinál arcibiskup Schwar-
zenberg na kněžství byl posvětil. Mezi jubilanty byl
váp. bisk. notář a farář Vojtěch Kouba.

Nekonecovaný vetečník. Nedávno za-
držán byl za lednici pod „kozinkou“ podezřelý ne-
známý člověk s balíkem většinou ženského šatstva a
prádla v ceně za 25 zl. Týž udal při výslechu, že
jmenuje se Kašpar Flek, je z Mor. Ostravy a že již
nekolikrát byl pro krádež trestán; posledně pak, že
pro týž delikt odseděl si v Brně 8 měsíců. Zároveň
doznal, že naznačené šatstvo ukradl na Slez. Předmě-
stí. Vyšetřováním zjištěno, že šatstvo ukradeno bylo
M. Vachové v hostinci Fišerově z uzamčené skříně.
Flek byl zatčen a odevzdán soudu.

Valný sjezd župní hasičské jed-
noty chrudimské koná se 4. září v Kuklenách
u příležitosti oslavy dvacetiletého působení tělocvično-
hasičské jednoty kuklenické v hostinci pana Edvarda
Vokáče.

Konkurs. Při ústavu hrab. Pöttinga v Olomouci
obsadí se počátkem nového škol. roku 1) mí-
sto indust. učitelky pro šití bílého prádla a práce
ozdobné. Žadatelky obeznať v umělem vyšívaní ob-
drží přednost. Začátečnice neručte kompetovati. Plat
1. rok 500 sl. 2) místo učitelky klavíru a zpěvu jak
sborového tak solového. Znalost hry na housle žá-
douti, ale ne podmíněna. Plat dle ujednání. Žádosti
pro obě místa nekolikované buďtež cestou soukromou
podány ředitelství ústavu do 28. srpna b. r.

Doba prázdnin má trvati přibližně od 1. čer-
vence do 30. srpna.

Z lázeňského zátiší. Úf, úf, zaupí mnohý
smrtelník, když si vzpomene na parna, která od mi-
nulého pátku v Čechách panovala; 29 stupňů ve stínu,
41 Reaumurů na slunci! Vydrží někdo takový úpal?
Ne. Jde se proto koupat anebo jede raději do lázní.
Teď již se nedivím, že zvláště dámy tak rády lázně
vyhledávají. Dr. Quarinorius byl jistě nezdvořilý Ti-
rolák, když praví, že „ženy nemohou podobať jako
husy a kachny postrádati koupelí, že každá některou
nemoc předstíráti umí, aby od domácího krbu do n k-
terých útulných lázní ukloznoti a tam svému manžel-
u mrkvičku strouhati mohla“. Márně v popisu českých
lázní se 17. století našlák si bruchový škarobíl: „Manžel
dře se ve dne v noci, v potu svém se koupá, žena v
lázni vše probíhá, při tanci se houpá“. Babičky naše
na lázně držely a vymýňovaly si v satebních kon-
traktách od svých pánů mužů a tchánů: „A kdyby
se jest přináležitost stala, by každoročně do lázní
jedati chtěla, nemá jim v tom nikterak bráněno býti.“
Němečtí naši krajané mají také týžekadlo: Chceš den
veselí býti? Jdi do lázní. Chceš tyden vesel býti? Dej
si pustit šilou. Caceš měsíc vesel býti? Zabij pra-
sátko. Chceš rok vesel býti? Pojmi mladou žinku!
A teď se divme, že nejen svobodní, ale novo — i sta-
romanželé jezdí tolik do lázní. Do Bělohradu při-
jelo již přes 650 lázeňských hostů. Veselo jest tam
dost a dost. V lázeňské budově si hraji každodenně
na Ašanty, koupají se totiž v černé elatině, pak se u
Vlachů, v Zátíši, u Kolářů neb Dědků dobře napapají,
odpoledne si při chutné kávičce povídají veselé historky

v bafantnici, nebo kouří kuřalky v Zátíši, chytají
ryby v Šárové Lhotě, raky s vyšívaním dovolením v Horní
Nové Vsi, ochlazuje se ve stinných lesích mlázovic-
kých, sajedou si na Zvíčín neb Zálý, pokochají se po-
hledem na krásnou českou vlast, do Jičína, Prachov-
ských skal, do Hotie, Lomnice a na Pecku je pouhý
škok a večer besedují opět ve svém útulném hostinci.
Lázeňník nalezne vždy výtečné patruhy, raky, lososy
a světinu, plzeňské je výtečné, packé a kumburské
ještě velmi dobře pitelné, každou neděli jest koncert
v lázeňském hotelu u Vlachů, při němž si dává do-
staveničko elita z Jičína, Turnova, Jilemnice, Král.
Dvora, Hotie a z nejbližšího okolí a mimo to se arran-
žuje co chvíle zábava nebo koncert od hoc. Zábava
Anenské, koncerty pana Krásky, Svobody a Mareše v
posledních dnech konané pobavily všechny hosty vý-
tečně. Pan Růsel a Potočka z Turnova a domácí umělci
bělohradští a lázeňští hosté jistě nikoho nezarmoutí.
V bělohradských lázních baví se znamenitě staří i
mladí, vdovy, ženatí i svobodní. Lidé neženatí nejsou
nikdy tak nešťastní jako některý nešťastný manžel,
ale svobodní prý nejsou přece jen tak šťastní jako
šťastní manželé. Lázně bělohradské a zábavy v hotelu
u Vlachů doporučujeme tedy všem věrným Čechům
bez rozdílu, zejména však všem, kteří trpí podagrou
a reumatickými bolestmi, neboť ty zde pomínou po
několika koupelích; o to se postarají jistojistě páni
doktoři Mindl a Lelek. Tančit se brzy také naučí.
Pan Rak a jiní to znají ze zkušenosti. Víte jak se
naučili vlastní lidé tančit? Když si přiskřípli prst,
když jim šlápl někdo na kuří oko, když si spálili
jazyk horkou polévkou, tedy si ulevili tanečními po-
skoky, z nichž poznenáhla taneční mistři sestavili
polky, třasáky, skočné, valčíky, četverylky a besedy.
Když podagristům šlápnou na palec kufátka, tak hoť
tančí také a to jest znamení jistého uzdravení. Na-
pleon I. pronesl jistě velkou pravdu, když děl:
„Tančiti se bude vždy; přijde pouze na to, podle které
přítaly“. Tak vzhůru do Bělohradu!

Cyrliské exercicele v našem městě dne
8., 9., 10. a 11. srpna konané zdály se nad očeká-
vání. Z diecése hradecké, pražské, budějovické, lito-
měřické, olomoucké, brněnské a vrtislavské účastnilo
se jich každý den přes 150, v neděli dokonce na 300
účastníků. Večerní zábavy skýtaly vzácné umělecké a
zábavné pochoutky. Přítště podáme obšírný referát i
fotografii účastníků sjezdu.

Kápiy na to! Organ pana dra. Pacáka píše,
že na „darebáctví“ Obnovy neodpovídá, protože prý
to psal Toužil — a na to prý, co Toužil píše, se
v slušném listě neodpovídá. Ať prý nedává dál. Pro
pana Hejnice a Pacáka bylo by prý nectí, kdyby je
chválil. Na to odpovídá Obnova: Pan Gustav Toužil
není dopisovatelem Obnovy, na její dopisy a články
v posledních měsících a vůbec neměl ani přímého ani
nepřímého účastenství a vlivu. „Podvysocké listy“
tedy pana redaktora Toužila naprosto bezdůvodně do
polemiky zatahuje. „Obnova“ trvá ovšem na pravdi-
vosti svých článků a „Podvysocké listy“ neodpovi-
dají na ně s té prosté příčiny, že nemohou a ne-
dovedou s našich tvrzení vyvrátiti ani slova. Když
nás vinili z falšování, žádali jsme za udání těch míst,
vět a tvrzení, která po mluvení „Podvysockých listů“
jsou falšována. Podvysocké na naše vyzvání ani do-
kazaly, ale domnělé jejich „citáty“ z „Obnovy“ ne-
byly pouze falšovány, ale darebácky vymyšleny. Pra-
vili jsme, že takové věci mohl do Podvysockých na-
psati a poslati jen praprosťák lump — ale „Podvy-
snecké listy“ proti tomuto lumpovi se podnes neo-
bradily, neprohlásily, od kterého darebáka byly my-
stifikovány, zkrátka toho lumpa zajisté s velkým
sebeopřemáháním tiše spolky. Přejeme jim dobré
zažití i jich mecenáši Tauskovi.

Hravní a kulturní výchova listů
pokrokových. (Lig + 16.) Mluvil jsem v těchto
dnech s jistým cestujícím, jenž mi živě líčil, s ja-
kými obavami předstoupil před J. B. M. ve Chrasti,
aby nabídl zboží své firmy. Když jsem se tázal, proč
se obával, dal mi v odpověď, že naň tak působily po-
krokové listy a zejména „Osvěta lidu“; o její re-
dakci vyvolal se ne právě lichotivě. Lže jak tiskne,
horlí, člověka by zmátli nejen v zásadách, ale i také
co do oceňování povah; tak a podobně posuzoval
kulturní poslání těch, kteří stále vykřikují do světa,
že chtějí umravňovat. Dnes skutečně člověk musí usna-
nouti, že působení dravých těch listů jde až ku ta-
kovým konsekvencím, které žhavě ozařují tu národní
naši mizerii. A směleci ti mluví o navazování na
česko-bratrskou humanitu na jedné straně a na druhé
straně theoretické to heslo ubíjejí špinavou praxí.
„Humanitní“ čas na příklad, kdykoli se jedná o
kněze, cituje socialistickou „Rovnost“, která mu ochotně
rozlíčné ty výpisky obstarává. Takové jednání rea-
listické skutečně zasluhuje jenom odplivnutí.

Telegram z Kutné Hory. Zdejší tr-
hanský list nazval sám sebe „slušným listem“;
na podobné darebáctví a svobodomyslný psávkil není
třeba odpovědi. Obrfekt.

Četnictvo v Čechách rozmnoženo o 58
závodčích a 133 četníků.

Slavnost Františka Palackého uspo-
řádána bude dne 15. srpna v Potátně. Súč stní se
ji všeskeré obyvatelstvo obcí Potátny, Zámělu a Pru-
ruby, ale též četní lázeňští hosté v tichém zátiší di-
voké Orlice. Přednášet bude po 10. hodině dopol-
slovatý dějepisec, universitní profesor dr. Jose-
f Kalousek. Okrašlovací spolek uspořádá velkou li-
dovou slavnost pod Lípami. Čestným předsedou zá-
bavního výboru jest universitní profesor p. dr. Jan
Urban Jarník. Slavnosti účastní se jistě též četní
hosté z okolních měst.

Také spisovatel. Z Nové Paky. Když Fr.
Ladislav Čelakovskému stěžoval si nešťastný jeden

spisovatel, jemuž, nebylo s háry dáno a který v apatyce nekoupil, těšil jej utěpácný Čslakovský epigramem, který končil slovy: „Ubohý Matěji, ubohý sloději!“ — Litoval spisovatele Matěje, že mu špatně jeho básně sloději ukradli, a litoval ubohého sloděje, že ukradl věc, která nestála za nic. Tato událost přišla nám na mysl, když jsme přečetli spis „Mučenník Kostnický Mistr Jan Hus, příčiny jeho mučnické smrti a význam jeho pro český lid,“ podává dr. Václav Matys. Nevíme, máme-li politovati více mistra Jana Husa, že nalezl životopisce a la dr. Matys z Nové Paky, anebo máme-li litovati více ty tisíce českých venkovanů, jimž byl dotěrným způsobem spis Matysův prodáván. Pačti „busiti“ si dali tu „slávu“ od schudlých našich venkovanů draze zaplatit a těžko říci, zdali v Nové Pace a okolí obtěžovali obecenstvo více hejna žebráků, slepců a mrzáků, či prodávácky odznaků slavnostních, medailonů, fotografií, obrázků, tretek a spisů helvetských. Jedna babička si nám stěžovala, že musila platit 30 krejcarů, protože těm slečinkám, co ji chytaly na ulicích, nemohla utíct, jiní venkované vypravovali, že v Pace zakládali v neděli novou věru, a že do ní přijat, kdo zaplatil 30 zl. Věak nás „na Paky“ tak brzy k slavnosti nedosta ou, já byl „na Paky“ u těch „národních“ aspoň na posled. A což teprve ty úsudky našich venkovanů o opisovači sešuntělých frásí dr. Matysovi. Bodrým českým venkovanům nejde nijak na mysl, že dne 6. července 1415 na hranici Kostnické vsplála k nebi ohně zápalná za čest a slávu Českého národa a za duševní svobodu lidstva. Zač zemřel Hus? Snad za českou myšlenku? I to to. Za myšlenku germánskou Anglosasa Wiclefa. Přinesla snad Husova smrt českému národu blahobyť a svobodu? Za husitských válek od r. 1418—1434 obrácena většinou polovice Čech ve zkázu, v rum a popel, statisíce Čechů povražďilo se na vzajem, anebo je vraždili Němci a Maďaři, vzdělanost v Čechách, která za Karla IV. vyšínila se nad obecní vzdělání Evropy, klesla za surových bojů, místo občanského pořádku panovala anarchie, místy komunismus, loupení a vraždění, nejistota majetku i živobytí a v bitvě u Lipan spojená šlechta husitská a katolická i města porazila na hlavu českou demokracii. Po bitvě u Lipan zaváděno v Čechách človecenství, selský lid přicházel pořad do větší závislosti šlechty, majetek a svoboda jeho ztenčována; nejlepší lesy a pozemky osvojila si šlechta, za kalíšnického krále Jiříka Poděbradského stalo se první uzákonění roboty a král Vladislav Jagellonský poddanství ještě více utužil. Tyto věci jsou nedovídnému a nedovzdělanému dru Václ. Matysovi čínskou vesnicí. Se smělostí lidem nevědomým a nevzdělaným vlastní, tvrdí dr. Václ. Matys, že kněží přivedli lid do služebnosti. Což p. dr. Matys jaktěživ nečetl jasně důkazy protestantských i katolických slavných dějepisců, že křesťanství, že katolictví přineslo lidstvu svobodu, že že jeho úsilím bylo římské otroctví a nevolnictví střeďověké povaleno? Což naprosto nic neví, že biskup Ambrož, papežové Lev a Řehoř Veliký a četní jich nástupci měli jedině odvahu vystupovati proti tyránům a sverepým barbarským vítězům? Což naprosto ničeho o tom neví, že neobrozenost českých biskupů krotila tyranské choutky Přemyslovců, což nebyl to generální víkř pražský, který rozhodně povstal proti uvádění lidu selského do nevolnictví?

Ochotnická jednota v Dohalicích uspořádá v neděli v hostinci Jana Růžičky večerek zábavný, při němž se provede žert „Pytlades bez Oresta“ aneb „Ifigenie v Lanškrouně.“

C. k vyšší gymnasiu v Jičíně ve zprávě na r. 1898 uveřejňuje prvou část katalogu knihovny professorské. Předmětům povinným vyučovalo 13 řádných členů sboru, předmětům nepovinným 4 profesori a 4 vedlejší učitelé a to jazyku francouzskému ve 2 odd. po 2 hod. týdně 52 žáky, těsnopisu 58, krasopisu 64, kreslení ve 3 odd. po 2 odd. 58, tělocviku o 3. odd. 101, zpěvu ve 3 odd. po 2 hod. 108 žáků. Na učebníny přijato a vydáno bylo 630 zl. 78 kr. Žáků přijatých 254, vtrvalo 241, již všichni byli jazyka českého, 229 náboženství katolického, 1 ev. r., 11 israelského; prospěch byl první třídy s vyznamenáním 46 žáků, první třídy 172, druhé třídy 11, oprav povoleno 11, reklassifikován 1. Stipendistů bylo 14, s ročním požítkem úhrnným 2056 zl. Maturitní zkoušky byly konány za předsednictví c. k. školního rady Ondřeje Franty, ředitele státního gymnasia rychnovského; usnání byli dospělými s vyznamenáním 8, dospělými 16 veřejných a 1 externista, opravy po prázdninách povoleny 2. Spolek na podporu chudých žáků gymnasia přijal 288 zl. 87 kr., vydal 270 zl. 71 kr. Od počátku přístího roku školního bude tělocvik pro všechny žáky předmětem povinným. Zápis konán bude pzo prý ročník 16. a 17. září od 8 do 10 hod., pro ostatní ročníky 15.—17. září od 10. do 12. hodiny.

Národní podnik obchodní a průmyslový v Praze. Jednou z nejkusnějších expozic jest rozsáhlá expozice „Národního podniku“ (vedle skupiny Zemského výboru). Obrovská napodobená láhev inkoustu a čtyři obrovské tužky ve slovanických barvách poukají z daleka na sebe pozornost, kterou také vystavené výrobky v plné míře zasluhují. V úpravě seskupení předloženy jsou tu vedle tužek školních a pro potřeby technické sloužící též ukázky tužek pro vývoj určených, jež nejlépe dokazují, jak „Národnímu podniku“ podařilo se v krátkém čase získati bojného odběratelstva v daleké cizině. Nejvíce se na poukají pozorost tužky s nápisy ruskými, francouzskými, anglickými a tureckými. V upomínku na výsuznou slavnost, vystaveny tu i

„Jubilajní tužky Palackého“, dále na počest výstavy zvlášť zhotovené tužky inženýrské, které péknu úpravou i výtěnou jakostí vynikají. V celkové úpravě vystavených předmětů jest patrný ohromný p krok, jaký od počátku jak u výrobě, tak zejména i rušvřvení obchodu dosud byl učiněn. Jest jen povinností každého opravdového nášince, by žádal vždy a všude neústupně výrobky „Národního podniku“. Případné dotazy na výstavě ochotně zodpoví p. Emil Olška, jakož i kanclář „Národního podniku“ v Praze, ve Školské ulici č. 26.

Zázračný doktor a umělec. František Nejedly, bývalý 43letý kramář v Kněžmostu u Jičína rád se dobře napapá a nabumbá a „Nejedlo“ se jmenuje patrně jen nedopatřením. Po velikonočních r. 1896 přišel na visitu k rolníkovi Fr. Horákovi do Dubence. Slyšel, že má ženu nemocnou a chtěl se nad ní natrout prý z pouhé lásky křesťanské. Utrejch jí dát, to prý ne a ne! Poněvadž má žvadu dobrou a důstojný zevnějšek, nalezal Nejedly u Horáků výry. Tonoucí chytá se stěbla. Horák nemohla najíti pomoci pro nemocnou u lékaře, avšil se domnělému zázračnému lékaři, doufaje v jeho pomcc. Nejedly dal za Horákovy peníze nakoupiti vína, rumu, cukru a jiných dobrých věcí za 11 zl., sliboval z toho připraviti pro nemocnou zázračný lék. Šelma však dal nemocné několik kapek rumu a vína — ostatní vyplil sám. Když pozoroval, že to jeho léčení počíná býti Horákovi podezřelým, nabídl se, že zaveze Horákovou do Smiřic k jakási zázračné „bábě“ do léčení, leč dopálený Horák zázračného doktora jednoduše vyhnal. Místních znalostí, kterých Nejedly třídenním pobytem u Horáků nabyl, ponížil Nejedly dne 20. července 1896 opět k visitě u Horáků. Pan Horák byl v Josefově na trhu a u Horáků zůstala doma pouze 10letá dcera jeho Anna. Pan „doktor“ žádal děvče, aby mu půjčila košik na třesně. Ta ho uposlechla, i když ji poslal prý k sousedům, aby prý se až v poledne domů vrátila. Děvče uzamklo světnici a položilo klíč na okénko u chléva. Když Anička odešla, otevřel si Nejedly pohodlně světnici, vzal klíč s police, otevřel uzavřenou komoru a z otevřené almary vybral dle receptu perka v ceně 3 zl., oblek v ceně 16 zl., klobouk, hodinky a řetěz v ceně 16 zl., tedy věci za 36 zl. a po této visitě zmizel. — V lednu roku 1896 napálil též pekaře p. Jana Kudrnovského z Trotiny, který šel na trh do Králové Hradce. V Králové Dvoře v hostinci Píchové sešel se Nejedly s Kudrnovským, který se mu avšil s úmyslem, že chce v Králové Hradci koupit koníka. Nejedly namluvil Kudrnovskému, že ví o vhodném koníku v Jaroměři. Aby ho k cestě do Jaroměře navnázil, prodal mu svůj dosti pěkný kožík za fatku i zl. 60 kr. Kudrnovský hned po zaplacení ho oblekl a strčil si tam peníze na koně. Věda, že Kudrnovský mnoho nenese, opil ho v Jaroměři pivem, kořalkou a vínem. Do třetice všeho dobrého a Kudrnovský vyplil všech nápojů po dvou sklenicích. Protože byl stříknutý, zavedl ho do hostince Jos. Vaňury, kde Nejedly i jeho kožík dobře znali a Kudrnovský tam na jeho vybláznutí vyplil ještě sklenici rumu. Pak spal jako pařez. Nejedly pravil hostinskému, že Kudrnovskému půjčil na cestě kožík, že ho teď sám potřebuje. Vaňura ochotně pomohl svlékat kožík, vřady jej na Nejedly viděl. Nejedly konaje opilému samaritánskou službu, oblekl kožík i a peníze Kudrnovského, na to opilého spáče opatrně uložil do postele, přikryl ho peřinou a vzdálil se řka, že si jde koupit doutnky. Nejedly se více nenaukál. Když o 8. hod. byl Kudrnovský Vaňurou a sousedem Hejnou probuzen, hned poběžel koupiti kožík i peníze. Poznal, že byl „přitelem“ šeredně napálen. Nejedly se měl zatím ve světě dobře. Jedl, pil a hodoval na cizí útraty. Hory se nesejdou, ale lidé ano. A tak se dostal Nejedly do rukou spravedlnosti u zdejšího krajského soudu zapíral podvody a krádeže u Horáků v Dubenci do krve. Byl však z viny usvědčen. Jsa všemi maštemi mazaný, chtěl hostinského Vaňuru učiniti svým spoluvinníkem při krádeži. Začal do něho mluvit, až by mu byl málem vyvrátil díru do břicha. Kožík, který ukradl Kudrnovskému, prodal prý Vaňurovi a dostal prý od něho ještě svrchní přídavkem. Vaňura zůstal na Nejedlya koukat; jako by do něho střílil. Byl celý tumpachový, pak se konkl na slavný soud, potom na Nejedlya pravil resolutně: Ale to je všechno lež! Nejedly opět replikoval: Ale co nevíte, jak vaše žena mi na ten svrchník přišla ještě kouřik? Vaňura byl jako vyjevený, ani nevěděl, či je. Pan prezident však učinil Nejedlyvě výmluvnosti konec. Když mu přečetl rozsudek, že dostal šest měsíců, támal se Nejedly s podivem: Ale zač pak jsem vlastně trestanej? Prezident: Inu, za krádeže! Nejedly: Ne, to si musím stěžovat! — Ale nestěžoval si, včera ve čtvrtek hlásil poněně, že nastupuje trest. Státní návladní, pan Malý, při přelíčení prohlásil Nejedlyho pořádně zatopil a všechny jeho lže v nívě přivedl.

Politický přehled.

O vyrovnání rakousko-uherského jedná se dosud mezi oběma vládami. Nejmenší obtíže by činilo poměrně upravení příspěvků obou polovin říše na společné záležitosti. Kdyby Uhry platily místo posavadních 31·4% přístě 36%, platily by pouze o 5 mil. zlatých více; kdyby platily 42%, pak by vzrostlo jejich břímě o 10 mil. zlatých. Naše zemědělství ani takovým upravením kvoty nezíská. Ono jest nejvíce poškozováno tím,

že Uhři za levné dovozní dovážejí k nám beze cla mouku, obilí, maso, sádlo a dobytek. Tím trpí naše zemědělství ročně přes 100 milionů zlatých škody. Dále trpí tím, že Rakousko a Uhry mají společnou rakousko-uherskou banku. V Uhrách následkem neúrovnaných hospodářských poměrů jest úvěr nepoměrně dražší než u nás; protože je banka společná, mají Uhři o tolik úvěr levnější, oč se u nás k vůli uherským dlužníkům banky musí zdrazit. U nás v Čechách je na rolnických a maloměstských nemovitostech přes 800 milionů hypotekárního dluhu. Kdyby Rakousko mělo samostatnou banku, mohla by tato úvěr o 1% snížit. Tím by maloroľníci získali ročně na 50 až 100 milionů zlatých, neboť o tuto sumu by platili méně úroků. A co udělali svobodomyšlní poslanci pro utvoření samostatné rakouské banky? Nic. Proč? Nu, třeba proto, že by páni svobodomyšlní advokáti neměli po zlevnění úroků tolik selských žalob a exekucí.

V Itálii sjednocení, v tomto eldorádu všech liberálů, svobodných zednářů a lichvářů, ukázalo se až příliš záhy, že liberalismus vede k vykořisťování hospodářsky slabších lidí ze strany silnějších. Důsledek toho byl, že po zabrání fondů církevních, jmění klášterního a duchovních lidumilných nadací uvalena byla veškerá břemena na chudé selské nádenníky, pachtyře, tovární dělníky a menší živnostníky. Hlad a zoufalství vedly lid ke krvavým výtržnostem; v Miláně, kde zubožený lid postván od socialistů a anarchistů k revoluci, takže vojsko do něho střílelo z pušek a děl, odsuzuje se lid šmahem do žaláře na mnoho let. Pod zámkou, že též katolíci kněží bouřili italský lid, rozpustěny byly všechny katolické spolky, časopisy ba i záložny, takže lid jes. úplně vydán na pospas lichvářům. Svätý Otec v encyklice ze dne 5. srpna protestuje proti tomuto násilnickému jednání, dovozuje, že katolických spolků, časopisů a ústavů jest potřeba jak z ohledu náboženského, mravního, tak společenského a hospodářského. Jednání italské vlády porušuje zásady spravedlnosti, práva a zákonů a pracuje do rukou jen socialismu a anarchismu. Ku konci pak vybízí papež Lev XIII. biskupy, kněze a katolický lid, aby zachovávali pořádek.

Mezi Španělském a Američany docílono prý dohodnutí. Obojí vojska trpí strašné žlutou zimnicí. Pokračování v boji znamená bahopusté vraždění. Ještě v úterý a ve středu bojovalo na Portoriku, Kubě i Filipínách. Španělsko vykládí Kubu a Portoriko.

Ve Francii se Dreyfusovcům a Zolovcům nedaří. Státní prokurátor zastavil žalobu proti majorovi Esterhazyemu ohledně domnělého falšování a Zola, který vinil znalce písma z křivého svědectví, dostal zvýšený trestu o 1 měsíc, pokuta 1000 zl. zdvojnásobena a mimo to musí zaplatit každému znalci písma 10.000 zl. odškodného. Apellace se mu nevyplatila.

Vnitřní situace je dosud nevyjasněna. Říšský finanční ministr baron Kallay prý se hněvá na Bánffyho, Goluchowski, který měl dlouhou audienci u císaře, je prý nespokojen. Bánffy a Thun jsou dle jedné zprávy zneprátení, dle druhých zpráv dnes neb zítra budou pokračovat v jednání. Někteří mluví o nových konferencích a v tom případě hrozí někteří Mladočeši opscisí, jiní mluví o brzké změně ústavy, ale něco bezpečného neví dnes v Rakousku nikdo, co se stane.

Zvěsti z východních Čech

Z Nové Paky. K slavnosti Husově v Nové Pace pozvali páni Ebenhoch, Glos a Matys celý národ český. V Pace se vypravovalo, že přijde v neděli „Na Paky“ 200 spolků a 40 tisíc lidí a k tomu ještě husitský vlak z Prahy a Hradce. Neptijely, neboť mladočeské panstvo opět zkratklo a na zvláštní vlak z Prahy nepřihlásilo se mimoto dosti účastníků. „Svobodomyšlní husitství jest praprosť politiký ávindl“ — to povídají dnes již i čeští živnostníci a roľníci. Pokud se týká fángličkového a pentličkového vlastenectví, byla husitská slavnost na Pace „valkolepon.“ Mimo Paku sešlo se na slavnost 6—7 tisíc lidí. Od nádraží do města zdobily silnici slutočervené festony s bíločervenými prapory, valká věššina domů v městě byla ozdobena prapory a boucharonskými hesly, na náměstí byla většina domů velmi bohatě dekorována. Spolků s nejširšího okolí dostavilo se hojnost. Na náměstí napočeno asi 20 přeporů. Co cizence zaráželo, bylo, že páni z Paky zamknouše vlastní kapu sámkem de-vaterym, poněkud nevydatým a dotěrným způsobem nutili cizí veškeré výlohy slavnosti zaplatit. Ubohý český dělník, nezámožný český venkovan byl každých 10 kroků napádan, aby si koupil slavnostní odznak, medailon, fotografii, spisky o Husovi za 2, 5, 10, až 30 krejcarů a všelijaké jiné šmejdy. Vábec se ukázalo, že páni z Paky dovedou se výtěně blyskat na cizí útraty. Celá slavnost měla ráz jarmarečný, výdělkářský i s těmi nečetnými žebráky a mrzáky. Nápis na slávobranách byly většinou křiklavé. Tak na příkl. kramář Bohumír Glos, kterémuž mučeníkovi prý srovná před slavností ukradl 600 zl., ozdobil svůj dům křiklavými nápisy: „Hus obětoval vlasti, poslední svůj vzdech, byl nábožný křesťan, věrný pravý Čech. Kdo není schopen obětí, ten lásky hoden není.“ Nu, občan Glos poslední svůj vzdech jistě vlasti neobětoje, nábožný křesťanem nebyl a není a to jeho češství a obětavost — ověř! — Chudák pan Ig. Kretschmer opět napsal na svůj dům: „Lp pro pravdu umřiti, nechtí lást se šiviti!“ Na, pro pravdu p. K. neumě síkdy, a jestli ho ne-

užívá leš, pravda jistě ne. Nebudeme ostatně štáně popíselem dekorací Nové Paky unavovat. Charakteristický jest způsob, jak Pacák Husa umístili. Mezi vinárnou A. Vojtěcha Plka a hospodou pana Fejšara. Ubohý Hus! Jak pěti mudrci vystihli jeho povahu a snažili! Přelouč, Kocourkov, Plešovec a Chropýň je dnes proti Pace hadr! Ubohý Hus byl na Pace vůbec nejvíce oslavován vínem, pivem a tancem. Okr. starosta Radimský promluvil náramně vodnatou řeč Fráse a fráse a trochu juchtoviny. Slavnostní řečník Dr. Herold čerpal svou slavnostní řeč z pamfletu Dra. Matyše. Svou řeč ukásl p. Dr. Herold, že spíší Františka Palackého, Höflera, Helferta, Lenze, Flajshanze atd. o Husovi nezná a že se spíší Husových nečetl ani řádky. Řeč Heroldova o Husovi byla chudá duchem. Jednatel spolku pro vystavení pomníku Husova v Nové Pace horoval pro postavení Husova pomníku v Praze a pravil pak: Národ český musí však dokázat ještě více, totiž umlčet Husovy nepřátele. Blázní byli, kordy měli! Na co nestačí mnohý Matěj, na to ještě méně stačí Matys, byť měl i titul doktora. Starosta Nové Paky, p. Dr. Ebenhoch, muž vyznamenávající se nikoli svým rozumem a rozfašností ale velikým vřetáctvím, přijal pak Husův pomník v ochranu města a pravil, že jméno Husovo má být každému Čechu zájímým příkladem, že v boji za právo národa a vlasti nemá se lekati ani nejtěžších obětí. Pan Dr. Ebenhoch se při těchto slovech ani nemál ani nezachvěval. Doufáme proto, že od nynějška bude Dr. Ebenhoch pracovati sedlákem a měšťákem nezištně a sdarma, jako to činil Hus. Pak-li to p. dr. Ebenhoch jako starosta a advokát činiti nebude, pak se přetvařoval a i největší hlupák pozná, že se mu nejedná o účtování a následování dobrých vlastností mistra Jana Husa, ale o pouhé balamucení sedláků a měšťáků. Dle svých posavadních řečí nezaluhuje pan Dr. Ebenhoch víry, neboť jeho „skutky“ nemají s Husem pranic společného. Dr. Ebenhoch své přesvědčení již často změnil, pro „přesvědčení“ své, které je dnes takové a zítra makové, jistě se nedá „upálit“ a proto škoda o novopackých „husitech“ mluvit. V neděli se hrála v Nové Pace velká národní komedie, moc se tam mluvilo a pilo, utratilo se tam hezkých pár tisíc národního jmění — lépe řečeno mluvilo a pilo se na dlah a z celé packé „slávy“ budou mít největší prospěch židé a Němci. Večer jeden socialista s podstavce Husova pomníku Mladochům vynadal. Toť mravní úspěchy slavnosti.

Z Heřického. Neputujeme nyní do Nové Paky! Nějaký lžihsuista, jenž ani neví, čemu Hus učil, vyhlásil v „Nár. Listech“ č. 214. Novou Paku za město husitské. Předkové naši i my považovali jame N. Paku za město Marianské, neboť učený Balbín píše, že již v 11. století ctěn tu byl obraz Boží Panny Marie. Nová Paka po mnohá století alyne jako město pontnické, kam v červenci, v srpnu a v září sta tisíce pontníků přicházelo. Zasad kolem Hofie každoročně putovali jsme do N. Paky v červenci, na svátek navštívení P. Marie nebo na hlavní pout Na nebevzří Panny Marie (16. srpna). Poněvadž několik nevěrců, dle slohu cizáků, kteří nevědí, čím N. Pace jest poutní chrám Páně P. Marie, Paku nechce mítí městem Marianským ale jen husitským, nebudeme my katol. křesťané více do Nové Paky putovati. Slavné průvody poutní voděny budou nyní do Staré Boleslavi a na Tábor u Lomnice n. P. Letos po první dne 16. srpna do Nové Paky putovati nebudeme a vyblízíme tímto k častějšímu putování do Staré Boleslavi a na Tábor, který nyní velice jest ozdoben.

Z Králové Městce. Pod tichou hladinou našeho života počíná se jeviti nějaký zvláštní šum. Mají brzy konati se volby do okresního zastupitelstva a tu známá klika jistých několika pánů, kteří chtějí se státi okresními velikány, chytá se již ku křivčickému tažení proti mužům majícím své mínění a nedávajícím se komandovati, jak by se tomu neb onomu doktoru chtělo. Zvlášť representativní místo v okresním zastupitelstvu, o nějž již dříve byl boj, stane se tentokráte hlavním středem celé akce. Že p. starosta Chrástský šel vřítiti jeho B. Milost proti vůli známého fuchsmajora královéměstčského radikálů, má býti ošetaven a na jeho místo má postaven býti jiný. Nejraději by nějakého figuranta, který jako ta korouhvička točil by se sem a tam dle toho, jak foukáči poručí. Doufáme, že ale uvědomělé rolnictvo prohlédne hru několika oněch pánů, a že by jejich řeči byly sebe sladší a útlanější, dostanou řádnou odpověď, která je odkáže do hranic působení jim vlastního.

Z Kutné Hory. Nejnovější objevy na politickém ramišti podvysockém způsobily zdejšímu orgánu těžkou hlavu. Jak sám se přiznává dělá se mu nad tím vším špatně. Ubohý pan lancknecht podvysocký gardy! Už mu ani pivěčko u „slatě husy“ nechutná, na „gabl“ a viničko u Ondráčku nemá ani pomyslení, postavíčka jeho obltoušlá se tratí a nebudou-li mítí s ním ti klerikálové smilování a nepře stanou-li štátati v archivu vymoženosti našich velikánů velikánovičů seosobne jako stará truka a nedočká ani takové odměny, jakou mu všichni jeho věrní a nevěrní přejí. Ba snad nedočká se ani nových cukrátek, která tak rád se sladkým úsměvem jeho p. komandant posíl. Pacák nabízí po hostinách ve Vídni, a která jdou mezi mladočeskou společností přímo na dráčku při večírkách v měšťanské besedě. Hle cukráčkoví rytíři vídaní!

Z Nových Dvůrů a Kutné Hory. Na den 13. a 14. srpna připravuje se u nás velká slavnost na památku zrušení roboty. Slavnosti té, k níž konají se rozsáhlé přípravy, účastní se obce bývalého panské Novodvorského. O slavnosti konána bude tábor lidu na Hase, při němž promluví p. Švejk „O vzniku, rozvoji a zrušení roboty.“ Původně bylo jednáno o tom, aby na táboru řečníl poslanec Pacák z Čohoš, ale selhal. Snad už ti sedláci na něj tolik nedrží a nechťají ho poslouchati, anebo p. dr. Pacák nechce nic mítí s Novými Dvory, kde vane vítr protivný neboť jedním z pořadatelů jest p. dr. Žabokřtý, jenž neblá se podepsat prohlášení proti p. dr. Heroldovi. Vadne, vadne nějak tu láska k Mladochům na věrném jim Kutnohorsku a snad uvažuje.

Z Čáslavi. Konečně se u nás hnuje o otázku Husovu. V posledním zasedání obecního výboru podal

okresní tajemník pilný návrh, aby ulice byla nádražní nazvána třídou Husovou; pro návrh ten již před 10 asi lety propadl, znovu učiněn, vidno již z osoby navrhovatele, který jest rozhodným radikálem. Dle místního listu návrh přijat a nepřijat; pravděpodobněji jest toto druhé a bylo by také lépe, neboť ulici této již dávno patřil jméno ulice Kaunického. Kaunický jenž tak velikých má zásluh o město založením nádražního musea, obětovaním tisíců úspor svých městu, zasloužil zajisté větší odměny od města nežli pouhé měšťanství (ani ne čestné) a takovou příslušnou odměnou bylo by zajisté pojmenování ulice k nádraží, v níž musem stojí, ulici Kaunického. Snad se toho dočkáme v nejbližším zasedání. — [Úmrtí:] Veliký rozruch způsobila zde zpráva, že 25. srpna t. r. náhle zemřel zdejší inspektor p. Fr. Kunatovský ve svém rodišti Týně nad Vitavou, kam odebral se na prázdniny se svou rodinou. Zesnulý v sobotu dne 23. zdrav a čilý odejel z Čáslavi a v pondělí byl mrtev. Účast nad úmrtím jeho, jenž těžil se v Čáslavi účtů byla všeobecná. Frant. Kunatovský narodil se v Týně nad Vitavou 20. září 1849; kdež otec jeho dosud žijící jest kožešník. První vzdělání nabyl na školách domácích. Ve studiích zdřel se tím: otec chtěl jej mítí fmešlákem a tak se stalo, že syn musel chtít nechť fmešlu se oddati. Když již měl dostati za vyučování, tu dal se otec pohotou a odhodlal se dáti syna na studii; že musel mnohdy trpku chvíli ve studiích zakusiti, není divu; konečně železná a neunavná jeho plli podal. lo se dokonati studia své. Na dobu svého učení fmešlného zvlášť v kruhu svých přátel si rád vzpomínal a nejednou pravil, že dosud by mu bylo brackou učiti čepici nebo košič a proto znaje cenu té práce fmešlné dovedl vždy námahu náležitě oceniti. Byl tedy jedním z těch, kteří dříve než mohli se oddati pracem duševním, projiti musili práci hmotnou. V úřadě učitelenském působil na školách v Karlíně a v Praze. Roku 1888. stal se professorem v Litomyšli, kdež byl upřímným a svědomitým vychovatelem studující mládeži. Po třech letech r. 1891 nastouven za školního inspektora na okresu Čáslavském. Také v novém svém úřadě těžil se zvlášť mezi učitelé nemalé oblibě. Snažil se o zakládání nových škol a zvlášť vynikl přízní svou k učitelstvu při založení jubilejního fondu učitelského podpůrného, jehož horlivým byl rozšiřovatelem a také prvním předsedou. Jemu opravdu „spravedlivě“ přáti pokoj věčný. — Bohužel ale našel se člověk, jenž ani mrtvému pokoj nedá a špatný ten člověk vzal útočiště ku sploupčím pověstným „Podvysockých Listů“ v Kutné Hore a tam způsobem nejvýš nešetrným pokále památku zemřelého. A pak řekne Hejnic, že dobře byl informován. Tu jest zase důkaz, jak P. L. umí tupit a nešetřit ani mrtvé, byť byli sebe šlechetnější. — Oheň. V neděli dne 7. t. m. po poledni zazulaví trubky hasičské a brzo na to zvolil zvon na poplach, že hoří v městě. Vypukl totiž požár na zdejší parní pile, kdež nahromaděna na dvoře veliká zásoba klad, šindele a třísek. Nebezpečí bylo opravdu veliké. Časné ale pomoci mužů zdejší posádky zeměbrance, jakož i místním hasičům, kteří v čele se svým cvičitelem p. Růžičkou dostavili se k požáru, jest co děkovati, že oheň nenabyl velikých rozměrů. Odsouzení, ale zasluhuje chování některých mezi nimiž svou hrubostí vynikl proti hasičům jeden dělník na pile. Za své namáhání dostali hasiči hned na místě, pivo do něhož se ale mnohým nechťelo, neboť podáno jim ve dvou patýnkách. Inu také opravdu pěkná odměna. Není to k smíchu nebo k zlosti? — Poštovní holubi. V těchto dnech chyceni byli v Čáslavi z poštovní holubi, z nichž jeden posel žijící holub má na křídlech vytištěno znamení; ihned zpráva o něm podána byla na místo, které ale jest na křídle nečitelné; mimo to označen jest holub číslem 296. — Osobní. Revident zemského finančního ředitelství v Praze p. J. Novák, dříve osobnost v Čáslavi velice oblíbená, jmenován účetním radou. — Zastupcem zemského p. inspektora jest p. Josef Zelený, ředitel měšťanské školy v Golč. Jeníkově. — Učitel v Čáslavi p. Chuml, přeložen do Smrdova a do Čáslavi ustanoven p. učitel z Potčích, Jeníček, jednatel muzejního spolku „Včela“. — Pan V. Lipký dosud sládek v Čáslavi pronajal pivovar v Rounově u Čáslavi — [Činžák:] — Konečně snad splní se přání těch, kteří naříkají na nedostatek bytu. Na návrh p. dra. Zimmra městského radního budou učiněny plány na vystavení velkého domu vedle divadla. Ulice domem bude okrášlena a nájemníků, o něž nebude nouze, bude zajisté dost.

Z Boháňské Skály. Dne 21. srpna bude se světiti o 2. hod. odpol. kamenný kříž na oslavu padesátiletého panování císaře Františka Josefa I., který postaviti dali zdejší občané. Z Boháňské Skály dovážej se s lomů zdejších kamen pro kraj Hradecký a další okolí, pročez se skýtá příležitost při této slavnosti pánům interessentům, aby si zdejší lomy prohlédnuli.

Z Býště. Dne 7. srpna pořádali odvedenci Býště a okolí věneček v hostinci u p. F. Kohoutka ve prospěch Ústřední Matice školské. Při zábavě byla pořádána pány odvedenci sbírka, jež vynesla 2 zl. Čistý výnos věnečku byl 6 zl. Oba obnosy zaslal pan učitel Jaroslav Charvát Ústř. Matici školské.

Ze Soutě. Velkým záruktem naplněni byli dne 24. května 1896. osadníci naší i vzdálenější cítelé sv. Jana Nep. vidouce a slyšíce, že předcházející noci krásná socha toho miláčka našeho lidu, k erou svěťený pán na Soutěci, Vincenc Zahn, roku 1859. u mistra Hergesella v Praze zhotoviti a na nový most přes Želivku postaviti dal, bleakem velice poškozena byla. Byloť celé levé rameno i s rukou a na ní spočívajícím křížem nrazeno a pádem na šulový podstavec, na železně zábradlí mostu a na kamení pod mostem na nesčetné kousky rozdroceno. Vše sebráno pečlivě a staráno o mistra, který památnou krásnou sochu opravil. Jedni řekli, že socha nemožno spravit a nejlépe prý ji rozbíti a nahraditi novou, jiní tvrdili, že sebrané kusy dají se spojití a scházející vyplniti dobrým sochařským tmelem; avšak po celý rok dopírování a doprošování neodhodlali se k tomu. Tu roku 1897. přispěl se zvlášť ohotou ku pomoci p. Mořic Černil, profesor na sochařské škole v Hořicích radou,

aby s rozbitých kousků sestaven byl model, dle něho aby vytesáno bylo rameno a rukou a křížem z nového kamene a zasazeno do sochy. K provedení díla odporučil vyučence školy Hořické, p. Frant. Weiss, kterýž práci tu těžkou podniknul a velmi uměle a solidně z velmi mírnou cenu provedl, takže po uplynutí celého roku při všech nepohodách povětrnosti nejeví se na soše ani nejmenší trhlinka, ano, kdo o nehodě té neví, ani v nejmenším netuší, že socha ta spravována jest. I musejí pánové věti, jímž vzdávají se velké díky, v podobných nehodách k radě a pomoci co nejvřeleji odporučiti býti. Cítelové sv. Jana Nep. ochotně snášeli dárky své na tuto opravu a s povznesenou myslí a u velikém počtu účastnili se o zdejší ponti sv. Janě obvyklých pobožných průvodů po celý oktav k této soše.

Z Malešova. V předposledním čísle vašeho ctěného listu byla redakce poněkud mystifikována zprávou, že se má založit u nás hasičský spolek. Spolek ten trvá již od více let máje za velitele p. dr. Metelku, který jest, jak známo, velitelem celé župy. Aby pak někdo chtěl snad zakládati nový spolek, není možno, neboť v Malešově takového muže by ani Diogenovou lucernou nenašel. Vádyť přece naši obyvatelé jsou ti nejposlušnější podřízení pana doktora, počínaje myšlými, kteří se neodvážejí bez jeho dovolení ani kýchnutí a konče velkými, kteří v Roztěři na př. neodvážejí si dáti bez jeho dovolení ani sklenici piva. Kdo by ho tedy mohl zakládati? Že k tomu starému by si redaktora Hejnice nevzáli za člena — vřelí ne. Už z toho důvodu ne, který jste uvedli a pak, že prý „našem“ „pošpricne“ i toho, koho nemá a není z toho než mrzutost. A co kdyby mu tak „šlauch“ vypověděl poslušnost a obrátil se pak na svého velitele, to by byla teprve komedie. Stříkačů je dost, jen potřeboval by pan doktor nějaké sešné „lezce“ nebo „šplhavce“, ale i ty má už prý vyhlédnuty a několik tak se jich blásilo, jen že jsou to samí lidé z jiných osad a ti zas nesmí do spolku malešovského, škodili by staré straně. Prozatím nebude z jednoho ani z druhého nic.

Z Kutné Hory. Jak jsme minule oznámili, jednalo se již v místní školní radě o ředitelská místa na obou zdejších měšťanských školách. Volba dopadla ne sice úplně proti očekávání, ale přece také ne úplně dle něho, poněvadž v kruzích učitelských mělo se za to, že obě ředitelská místa budou obsazena mužskými silami, za tím ale stalo se jinak. Na prvé místo do terna pro ředitelství na dívčí škole dána místní školní radou slečna Vítkova, dosavadní prozatímní ředitelka téhož ústavu. „Páni“ řadatelé tedy místo toto tentokráte pozbyli, a uvážili se, že v našem okrese jsou jen právě tyto dvě měšťanské školy a že teprve snad po čase zřízeny budou měšťanské školy v Janovicích, je to dosti trpká ztráta, zvlášť když aspirantů na ředitelské, po případě aspoň učitelské místo na škole měšťanské je dosti značný počet. — Na chlapecskou měšťanskou školu navržen na místo ředitelské pan František Schmitt, dosavadní učitel obecné školy chlapecké v Hofe Kutné, a pro odbor matematicko-technický navržen pro tutéž měšťanskou školu chlapecskou za učitele pan Alois Horáček, zatímni učitel na měšťanské škole dívčí v Kutné Hofe. Oba jmenovaní pánové byli také již dávno považováni vážnými uchazeči o uvedená místa. — Jak se stalo, že ředitelské místo na dívčí škole dáno slečně a ne pánovi, není dosud v kruzích učitelských dosti jasno. Tolik tvrdí se s určitostí, že postane: Dr. Pláček přál slečně řadatelce a že pro ni od počátku pracoval. O dru Pacákovi myslilo se určitě mezi učitelstvem, že bude podporovati a svým vlivem, který zde vlastně v městě všecko rozhoduje, působiti, aby se na ředitelství dívčí měšťanky dostal učitel; ale jak se ukázalo, domněnka byla chybná, jelikož v místní školní radě přátelé pana dra Pacáka vyslovili se pro slečnu a tím proti učitelům. Můžeme si snad toto jednání Dra Pacáka vysvětliti louským sjezdem učitelstva v Kutné Hofe, kde jak známo někteří radikálové učitelští prudce vystoupili proti panu Pacákovi a později pokračovali v útocích těch v různých učitelských listech. Z učitelstva Kutnohorského nikdo se vzstoupování toho neúčastnil, zvlášť ne ti paní učitelé, kteří teď ucházeli se o ředitelství na měšťanských školách Z té příčiny jsme skutečně překvapeni, proč pan Dr. Pacák na své přátele v místní školní radě tak v náš prospěch působil. Což nebyli Kutnohorští učitelé nejlepšími a nejobětavějšími spojenci strany, již dnes u nás v čele stojí Dr. Pacák? Nevíme, co se z toho dále vyvine, ale vzplame-li z toho boj politický, učitelé z něho poškození nevyjdou. Nepopíratelným jest, že mezi řadatelci jsou skutečně mužové a dobrou kvalifikací a mnohem déle ve školství působící než slečna Vítkova, která na místo ředitelské místní školní radou první byla navržena. Očekáváme, co nyní tomu řekne c. k. okresní školní rada. Po tom však budeme mluviti důrazně a hájiti spravedlnost ve školství našeho okresu. — Podobně překvapila volba nového městského kontrolora Pan Tellenaky, pokladník, šel totiž za zasloužený odpočinek a na jeho místo ustanoven vážený a spolehlivý úředník městský, dosavadní kontrolor pan Mašina, a sice bez vypsaní konkursu, byv ihned jmenován. Na uprázdněné místo kontrolorské po panu Mašinovi vypsan však již konkurs a do něho vložena byla podmínka, že uchazeči o místo to musí se vykázati státní zkouškou. Nemáme ničeho proti požadavku tomu, ale myslíme, že měl při něm býti vzat zřetel na ustanovené již městské úředníky, kteří před lety byli do služeb města bez státní zkoušky přijati a dle dávného zvyku, když na ně řada přišla, postoupili i bez státní zkoušky, jestliže se osvědčili. Tímto novým ustanovením přijdou tyto úředníci — zvlášť jeden, jenž dlouhá léta již pro město pracuje — ku značnému zkrácení; jejich postup je tímto ustanovením zmařen a to jest škoda. Což nebylo možno na tyto úředníky nějaký krutý ohled a nepoškozovati jejich hmotné poměry? Zákon o státní zkoušce měl platiti pro nové nastupující a ne již pro staré a ustanovené úředníky městské. Ostatně vypravují se o tom pěkné věci již i vetejně, a že zde hrály osobní věci důležitou roli, je jisto, zvlášť pak starosta Macháček mohl by toho hodně pověděti. Či máme snad my s tím krámem na veřejnost jíti? Jak si páni přejí — můžeme poslušnosti!

Chceme. O slavnosti svícení praporek Jednoty kat. a slavnosti průvodu na Hradě nebylo o pouhých slovech ani slova, bylo to tedy především pravda, co se povídalo, že saloni do děr. Avšak sotva že se po výpravě, jaký dostali, trochu vzpamatovali, spustili zase banduráky, jako to činívali rozpustilí boši, kteří dopadení na hrůškách, dostavše pořádný výprask za ohradou si oddechnou, pak plní zlosti vybrožují a nadávají. Tak počínají si písálkové v radikálních a helvet. Neodvzalých a ve stráni V. Mýtaké O milí hrdinové, dopadli jste jako sedláci u Chlumce a Göta u Jankova. Již vám nezbyvá jiného, než s tím výpraskem se spokojiti. Lež a sprostota, jakými překupují vaše helvetické, Pard. radik. a Stráž V. M., ty Vám nepomohou. Lidé rozumní, jak vy říkáte osvícení, ti Vás již prohlédli. Lži, pomluvy a urážkami, za které žádný cíl ani stydět by nemusel, stranu svou sotva rozumnějším, ale tak zlostným a neurvalým způsobem jinak smýšlející zastrašíte, nebo každý ví, že člověk bezectný jinému cti dání nemůže. Slina z nečtyřech a lživých úst vašich přešverlená zpět na vás sama padá. My vám věříme, že se vám to nelíbí. Když již Sokolové ala p. Přihoda, Novohradský praporek vyvěšili, tu je vidět, že to i mezi Vami praská a až prohlédnou ještě mnozí — a to se stane, pak vás zůstane v té husitské Chcení hrozné málo; nebo každý slušný člověk a poctivý miluje pravdu, již vy znáti nechcete a nenávidíte různé a svéry, které vy děláte — a proto bude se vás varovat. Že v pravdě lháte neulnání a na cti utrháči jste, to dokazujete svými dopisy do helvet. Pard. radik. a jiných špinavých plátků. Věřme vám, že vás ty praporek ani ty davy lidí netěšily a proto abyste si poněkud ulevili, vrháte se ve své zášti jako šílení na faráře — ale jak víte, ten si z vás málo dělá, ten přešverlen jest, že na jeho slovo mnohem více lidí dá, než na horečnou a násilnou vaši agitaci. Vždyť se k tomu v listech svých sami přiznáváte, že tu slavnost sám spunktoval. Nyní podívejme se na tu vaši pravdomluvnost. Pravíte v Pardub. kapela domácí odešla hráti. Není to drzost největší? Vy to nevíte, co každému v městě známo, že její působení odůvodněno a to pro neulnání jednatel kapelníků. Vám to není známo, že sami hudebníci kapelníkov domlouvali a uražení se tím cítili. Divná to věc, že to nevíte. — Vy to víte — ale jste směšl lháři ze žmesla. Co máme říci k tomu, kde pravíte, že kníže pán byl k uvítání J. B. M. uveden. Abyste to mluvili bláznivě jakými jeho sami aneb nerozumnými dětem. Kavalír jaký jest Jeho Jasnost kníže Kinský (vy ho nazýváte majitelem velkostatku) epfízněný a panující rodinou jehož přibuzenstvo kolem koruny nejvyšší úřady zastává — ten by se někým nechal svědci — kým? Spíše jste měli napsati: Jeho Jasnost kníže Kinský uznal to za slušnost uvítati a ve fáře návštěvu učiniti vysokému církevnímu hodnostáři a my nezvedlanci místo povinné dty, tupařim a urážkami za Jeho práci a námahu se odměňujeme. Co se týče p. c. k. okres hejtmana, to se Vám nejlépe povedlo. Aby nemusel uvítati, omluvil se nemocí. — Tu vidět opět, že jste zlomyšlní, vědomí lháři. Víte dobře, že byl pan c. k. okr. hejtman těžce nemocen zánětem v krku. Jest u c. k. hejtmana p. dr. M., ten Vám to jistě řekl, ale váš žaludek pravdy nesnese, proto musili jste opět lháti. Vám se má věřit? Ještě něco o té otřepané vaší frázi, že se průvodu zúčastnily svěčkové báby, kostelníci a kuchařky; ta fráze jest příliš stará a hloupá, ale nějaký užitek z této fráze byste předce mít mohli. Že by vám Ferdáčkovi a tomu scriptoru z nádraží a snad ještě některému dobrou službu prokazati mohla i některá ta svěčková bába, když z té poslední hospody za tmavé noci odcházíte a na nohou státi nemůžete — tu by vám ta některá bába mohla svítit — byste na potulce své nezbloudili a domu bez úrazu se dostali. Proto hleďte si je předejiti a neurážejte je. Avšak musíte si je vyhledat, an jako pilní kostela návštěvovalé víte, že v Chcení svěčkové báby není. Co se týče těch urážek jednotlivců, myslím, že si z nich žádný ničeho nedělá, nebo od podobných individuí, kteří nemají na starosti, jen hospodu a dělání různé nemůžeme se jiného očekávat. Na konec, jsouce sami svobodomyšlní, přejeme Vám volnost, psáti Vaše lež a nepravdy dále, přesvědčení jsouce, že jim žádný rozumný člověk věřiti nebude — nebo kdo tolik lží apáchal — ten již nemá víry, byť i mluvil pravdu z masy. Na nás jak říkáte klerikály marne se sápete — ti student — dali vám pořádný výprask a nedátele pokoj, dočkáte se ještě většího. Proto malý panáčku raději knihu do ruky, čas utíká, leta mizí a vy pořád nic — hle k le jsou vaši spoluzáci! Jest nejvyšší čas tu pošramocenou napraviti pověst. Budete-li si psáti povíste více, neboť tolik c) vy dovedete lháti, my dovedeme pravdy pověditi.

BESIDKA.

Z jedné schůze v jednom spolku v jednom městě.
(Črta tak „leckam“ od jednoho).

„Kam jdeš?“ „Do schůze; — pan předseda povídal . . .“
„Co pak tam budete dělat?“ — „Inu to já ještě nevím, to pan předseda.“ — „Půjdeš také?“ „Inu teda jdu s tebou.“ . . .
Místnost tak prostřední; — očázený strop pomalovaný květy tak z „rokoka“ a mezi okny hrozné nějaké antické sloupny. Uprostřed stůl dlouhý, potažený látkou zelenou, vixlajvantem; trochu bytelných židlí, nad stolem dvojatý plynový hořák, trochu dusného pivoňového a tabákového vzduchu — hostinská jizba u „velkých idealů“ v jednom větším českém městě.
Ale pro Pánaboha, byl bych zapomněl, jako na smrt: mezi okny visel učouzený barvotisk: Mistr Jan Hus před sněmem kostnickým. Nahoře nad každým oknem konsolka, pod ní veliká papírová růže — to byly asi z Jericha extra štelované — a na té konsolce na levo Jan Žižka a

vis-a-vis Mistr Jan Hus v druhém vydání; muž v říze kněžské, v ruce písmo sv., oči zbožnosti zamlžené k nebi jsou upřeny.

Pod tímto vším byl malý stolek — místo pro ty extra-nobl vlastence, kde každého večera vytáhlo se nejméně 40 národních plzeňských, vykouřilo se tak hezká hromádka lojalních doutníků, a obešly aspoň kopou národní karty; inu zkrátka, nač zdlouha vykládali: byl to jeden z předních hostinců, odbírali tam vlastenecké listy, a scházela se tam ta nobl vlastenecká společnost.

— Padla. —

Pan předseda s panem jednatelem jednoho moc potřebného spolku, bez kterého by český národ byl moc pozadu, vešli ve spolkovou místnost. Hromové, vopilé „Na zdar!“ rozletělo se po jizbě; neodpověděl nikdo: v jizbě byl pouze jakýsi cestující žid a bavil se s finančním úředníkem; ti přece „Na zdar!“ nerozumějí, a hostinský spolkové místnosti si přec hosty nemůže pohněvati, odraziti vlasteneckým „Na zdar!“

Pánům (předsedovi a jednatele) to ovšem nebylo pranic divno, šli zcela klidně k svému místu pod obraz Husův a odkryli svoje ve službách národa sešedivělé hlavy; hostinský přinesl pivo, oprášil stolek a šel po své práci.

Tak v půl hodině hosté, členové avolení p. předsedou se scházeli. Za hodinu mohlo jich býti piti tak asi osm. — Dost.

Mohla by schůze už začít. Židovi ale z místnosti se nějak nechtelo; snad čul kšeft. Naši vlastencové nechtějící před nepovolaným vlastenecká svá nitra odhalovati, stáhli jej zůvřimí pohledy. — Ale to víte, co si židi z pohledu dělají. A na více se naši páni neodvážili. Konečně šel jednatel za hostinským . . .

„Máme prý, páni, jítí nahoru do pokoje.“

„Inu tak teda přijdem.“ „Ať si ten žid tu zůstane, kdo pák by tady s ním seděl.“

Žid tedy zůstal zase dál v jizbě pánem, a naši páni vmáčkli se do malé světničky nad chodbou. —

Jednání počalo.

Pan předseda uvelebil se v čelo stolu, natáhl pohodlně nohy a spustil (bylo patrné, že je naštudovaný).

„Tak, pánové výboři, sešli jsme se zas po dlouhém čase, abychom si povíděli, co jsme vykonali a co ještě vykonati chceme. Inu, já myslím, že toho bylo dost; v masopustě měli jsme bály dva — loni byl jen jeden —, výlet byl moc pěkný, hudbu jsme si vzali vojenskou — loni byla jen sokolská —, na Matici jsme poslali desátku, Palackému jsme dali střílet z moždířů a koupili deset lampiónů, do Prahy poslali jsme arch pro Husův pomník, a aby pan děkan nic neřikal, pdepšali jsme pro sochu P. Marie taky; inu, víme, pánové, ono je nejlépe, když je na obě strany dobře. —

No, já myslím, že jsme toho udělali dost.

Ale, unavený pan předseda pomohl rychlejšímu proudu slov důkladným přihnutím — to neznamena, že můžeme složit ruce v klín. Práce na nás čeká ještě mnoho; my se nesmíme dáti zahanbit, proto bych myslil, abychom se dnes usnesli na tom, co máme v čase nynějším nového prováděti, co by sloužilo nám ke cti a ke slávě a prospěchu vlasti.“

Páni výboři dali se do tleskání a měli radost, že toho udělali dost.

Ted povstal jeden z nich, co měl největší zlatý řetěz na vestě slušně pozdvížené a zvednův sklenici, provolal panu předsedovi hřmotnou „slavu“ a přifukl si div sklenici nerozbil.

Pan předseda poděkoval a — oddechnuv si pokračoval v jednání.

„Víte ale, pánové, že nás navždy opustil náš zaslužilý člen výboru, a . . . šak jsme ho taky slušně na hřbitov vyprovodili.“

— — — a zadarmo se nachmelili. —

Tu musíme zvoliti jiného. Já bych myslil, abychom udělali Bláhu, víte, radního z rynku; je to tak dost vzdělaný člověk, německy umí jako očenáš je bohatý a možná že nějaké to vědérko by také dal. Tak co říkáte!“

„Inu, to by mohlo být!“

„Já bych ale myslil, abychom ho nevolili, dal dceru do němec, v novinách by se nám vysmáli.“

„Rozhodně to nemůže být: My už se spolu dva roky zlobíme. A na fáře je pořád — ještě by k nám zatáh tmu, zpátečnictví.“ — „Tak což abychom volili p. doktora!“

„To rozhodně nejde; ten by nás pak strčil všechny do kapsy. Ten by měl zde pak hlavní slovo, a my abysme mlčeli; a co pak to může být?“

„My, tady, my, zaslužilí výboři . . .“

„Tak teda koho?“

„Ať to nějak pan předseda navrhne; od čeho pak je?“

„Volme tedy Houdka, nebo Raka od dolní brány, nebo našeho hospodského!“

„Pan předseda má pravdu, volme Raka, ‘en má silný hlas a velký důma.“ — „To by mohlo být, my jsme se s Houdkem nikdy ještě u karet nepohádali.“

„Tak dobře; už je to tedy odhlasováno; na piště, pane jednatele, že hospodský je výborem.“
„A ještě jedna důležitá věc; tady přišla zá-

dost, abychom dali něco na novou knihovnu založenou v ohroženém městě S. — Co tomu říkáte?“

„Já bych myslil, abychom tam něco poslali; já sám bych něco přidal; máme doma tři pěkné romány (jeden „Marino Marinelli“) a pár listů je z nich ztraceno, tak co jiného s nimi?“

„Rozhodně nedejme nic; každý ať se stará sám o sebe. My máme spolek pro sebe; to by přišel každou chvíli někdo a my jen dáváme a dáváme! Není toho dost, že dáváme na Matici? A co máme za to? Ten diplom? Za ten nedám ani šesták. Bez toho nás stálo sklo a rámec hromadu peněz. Nedáme nic. Co pak je vlastenecký spolek proto, aby rozhrzoval spolkové jmění?“

„Je to pravda; pořád rozdáváme, a když je bál, nezmůžeme se ani na „vojenskou.“

„Inu.“ — povídal pan předseda — „mne je to konečně jedno, ale víte, mezi námi řečeno, vždyť oni jinde spolky také nikomu nic nedají, vím to dobře, a my abychom dávali pořád. Šetřme pro sebe, za to si uděláme o prázdninách pěkný výlet, to bude něco jiného, aspoň lidé uvidí, že jsme hodné činní; když mi děláme někde dobrodini národní, o tom žádný neví; noviny teď beztoho někdo nečte; kdyby bylo po mém, tak bych ani na Matici nic nedal. Diplom už máme, tak co chceme víc? — A o školy má se starati stát, co je nám do nich.“

„Tak se mi to líbí; náš pan předseda má docela zdravý náhled.“

„To je má řeč, to je má řeč.“

„Já bych ale myslil . . .“

„Co byste myslil, nic nemyslete, vy jste vůbec takový štolaur, nic vám nikde není vhod; já myslím, že náhled pana předsedy jest docela zdravý, není pravda, pánové?“

„Rozhodně. Na čisto má pravdu. Sláva mu!“

„Na zdar!“
„Já vám, pánové, děkuji za vaši důvěru, jsem dojat tímto projevem, nečekal jsem jej — já si ho nezasloužím — — — nenalézám slov — — nejsem připraven, ale jsem dojat a ještě jednou vám děkuji.“

Věřte, že mým jediným přáním vždycky bylo a bude, aby (povzneseným hlasem refrainovým) vzkvítal náš vlastenecký spolek k bláhu a spásce našeho utiskovaného samo na sebe spolehajícího národa. Pracujme obětavě, tužme se, Na zdar!

Na zdááááááá!

„A teď, pánové, po práci chutná občerstvení nejlépe!“

Vzhůru, vlastně dolů, do šenkovny!“

Tohle se prý opravdu kdesi stalo.

Ptá se někdo, kde se to stalo? Nechci odpovídati, ale mohlo by to být tak leckde.

A diví se tomu někdo? — — Nikdo.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. srpna 1898. 1 hl. pšenice 07.00 až 07.25, žito sl. 4.75 až 5.50, ječmena 4.40 až 5.00, oves sl. 3.00 až 3.40, proso sl. 0.00 až 0.00, vikev sl. 6.50 až 0.00, brách sl. 0.80 až 0.00. — dočka sl. 0.00 až —.00, jáhly sl. 9.20 až 9.40, krup. 09.00 až 32.—, bramborů sl. 1.70 až 2.00.

V Králové Dvoře n. L. dne 6. srpna 1898. pšenice 0.00, 0.00 žito 6.50 7.10, ječmen 0.00 0.00 oves 3.00 3.50, hrách 0.— 0.—, dočka —.00 —.00 vikev 0.— 0.—, jáhly 0.—, —.00 kroupy 0.—, —.00 brambory 2.20 2.40, vejce (kopa) 1.40 1.50, málo 0.96 0.00, tvaroh 14 kr., maso hovězí 68 kr., maso telecí 56 kr., maso vepřové 80 kr., maso skopové 60, seno 2.00, sláma 2.00, —.00 7.15 7.30.

Zasláno.

Do Chrasti a okolí!

V neděli dne 21. srpna bude vysvěcena v Chrasti měšťanská dívčí škola, kterou vystavěl a nákladem svým vydržuje nejpd. biskup královéhradecký.

V 10 hodin dopoledne vyjde průvod s děkan-ského kostela k budově školní, kterou po slavnostní řeči posvěť sám nejpd. pan biskup. Po svěcení budou slavné služby Boží v děkanském chrámu Páně. — Vyučování v nové škole počne 1. září. Zápis do prvé třídy koná se od 26. srpna v ředitelně školy měšťanské. Upozorňujeme p. t. pány rodiče, by dcery své v čas sápsati dali.

Právě vydána

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského
(Tobě, Pane, na výstě . . .)

uložil František Pícka.

Op. 15a: Vydaní pro smíšený sbor s průvodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 sl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto.

Op. 15b: Vydaní pro jeden i dva (dětské) hlasy a průvodem varhan nen harmonia. Partitura a hlasy za 1 sl. 30 kr. netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v PRAZE, vešle Národního divadla.

Prvť český sávod hudební.

Dekorativní malíř a posilovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronálním úřadům

pro malby ohradů a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší. 269

Plány na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slostech a příloženými rozpočty.

(Zasláno.)

Pan František Moravus,
vyrábětel věžních hodin

v Brně.

Nápisem tímto dosvědčuje, že pan František Moravus, hodinář v Brně, věžové hodiny pro kostel ve Velkém Týnci zhotovil, a kterými úplně spokojen jsem a které dobře jdou, takže tuto firmu každému co nejlépe mohu doporučit.

Ve Velkém Týnci, dne 4. srpna 1895.

Chalupa,
arcikněz.

Pan Frant. Moravus,
vyrábětel věžních hodin

v Brně.

Na ctěnou žádost ze dne 10. prosince m. r. mile rád osvědčuji, že věžové hodiny, Vaší firmou pro farní kostel v Čejkovicích zhotovené, všem oprávněným požadavkům úplně vyhovují, auto pořádně jdou a dobře bítí.

Tím více svou úplnou spokojenost s nimi vysloviti zavázán jsem, an při stavbě věže pochybné poměry místnosti pro hodiny jakož i špatné pověšení zvonnů, na které bítí mají, Vašemu dokladnému dílu velice vaditi musely, ale obětivou snahou Vašnosti tyto vady odstraněny byly, zač vřelě díky vadám a zároveň Vaší firmu všem chvalně doporučuji.

S obzvláštní úctou oddaný

Ed. Reller,
konsistoriální rada a farář.

Ctělý pan František Moravus, hodinář v Brně zhotovil pro nás chrám Páně, hodiny, které se vyznačují všemi vlastnostmi dobrých hodin. Protož farní úřad cítí se povinná, ctěnému panu Moravusovi za tyto dobré hodiny vřelě díky vaditi a jeho ostatním farním úřadům, které dobrých věžních hodin postrádají, co nejvřeleji doporučit.

Na Velkém Ořechovém, dne 31. pros. 1892.

Josef Kachánek, starosta obce.
František Chudáček, farář.

Josef Kolářik,
předseda kostelního výboru.

Atelier pro malbu dekorativní

speciálně kostelní.

Návrhy přesné ve slohu vypracují se bezplatně.

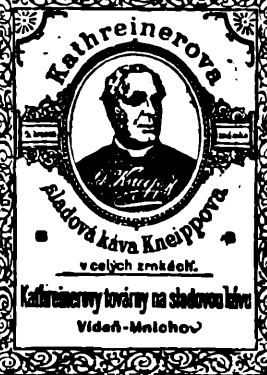
Za solidní provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více zásluh obrazů

Vilém Vondřejko,
akademický a dekorativní malíř dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63.

PRAVÝ

Čes. balíček 25 kapek (50 balíčků).
Obsah 500 gramů.

Kathreinova
sladová káva Kneippova
v celých zrnkách.
Kathreinovy kávy na sladovou kávu
Viedeň-Mnichov

Ve vlastním zájmu vždy a všude žadejte a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Mše ku cti sv. Václava.

Král. český varh. Tregler, Missa in honorem sancti Venceslai, principis Bohemiae. Mše ku cti sv. Václava, knížete Českého pro smíšený sbor s průvodem varhan (oblig.) Partitura a hlasy 3 sl., hlasy po 16 kr. netto.

Red. Skuherský, Missa in honorem sancti Venceslai Quatuor vocum inaequalium comitante organo. Partitura, hlas varhan a zpěvné hlasy 3 sl. 50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto.

Red. Sychra, Mše ku cti sv. Václava pro: a) 2 hlasy sopran, alt, b) 3 hlasy (sopran, alt, bas), c) 4 hlasy, sopran, alt a tenor, bas s průvodem varhan nebo dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů 3 sl. 50 kr., orchestr hlasy 1.50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto

Seznam u mne vydaných církevních skladeb záleží na požádání kamkoliv zdarma franko a lze u mne dostati každou hudebninu nebo knihu.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, vedle národního divadla.
První český závod hudební.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník
v Rychnově n. Kn.,
272 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbrného zboží,
hodin kyvadlových, kap-
pesních v ozdobných mýrných
a se zárukou.

Těž na splátky.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dlhy. Bubna 612-VII - Sklad Elišbina tř. č. 42

Zasílaje povinný obnos vyslovuji největší spokojenost Socha Panny Marie Lourdské jež v pořádku došla je vskutku dílem uměleckým. V naději mé jsem se neklamal. Vše zvláště však, což bylo mým vřelým přáním, obličej Bohorodičky je vskutku zdatný - milostný. Ceny Vaše jsou ovšem něco málo vyšší než u jiných dílen na př. tyrolských, nelituji však nepatrného rozdílu toho a v případě podobného obrátím se k Vám opět. Český výrobek najde zajisté i zde, jak doufám uznání a Vy přání svých s upřímným posrdivem a díky srdečnými znamenám se oddaný

P. Bohumil Němec, vikář
Pečíné (Přímotí) dne 31. května 1897.

Her mánkový květ

syrový neb suchý

kupuje v každém množství za cenu nejvyšší lékárna „u zlatého lva“ v Hradci Králové.

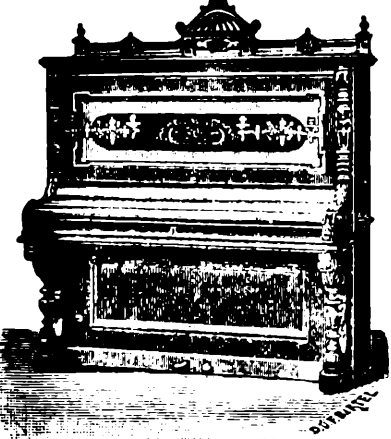
Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893. nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. t. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtena

továrna na piana, pianina harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA v Hradci Králové.

Filiální sklady: ve Vídni, III. Salesianergasse 31. v Brně, Orelská ulice č. 7. v Praze: Král. Vinohrady, Karlovatě č. 8.

odporouči českému hudebnímu obecnstvu svá nej lépe osvědčená

piana, pianina,
i angl. repetiční a obyčejnou vidělkou mechu nového

smáchně dokonalného provedení

a harmonia evropské a americké soustavy všech ro směrů v cenách, přídatné zevní úpravy, zaručen. trvanlivosti a vyrovnané uhlazené i vydatné zvuknosti neobyčejně levných.

Těž na splátky za výhodných podmínek. Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko. Záruka pětiletá. (99)

Vývoz do všech zemí!

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Elišbina třída č. 24.
doporučuje učitel

své obzvláštní radí: Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodobnění, křtitelny, konsoley, svícny, lustry, pulty atd. dle slohu kostelů.

Původní nákreby, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

černá másta: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utišující natírání; jest na skladech ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je oboru devotionalní, má na skladech ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296-I.
Konviktská ulice. 346

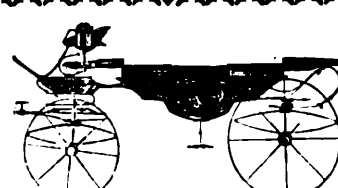
V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než všude jinde.

Čistým výtěžkem vydržíže ústav 25 sirotek—mrzáčků.

Dělník,

který s výrobou sodové vody obeznámen jest a v podobném závodě již pracoval nechť hlásí se v lékárně Karla Hubáčka v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ražení zlaté medailie s korunou.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Koupi se kolo

v dobrém stavu v ceně pod 50 zl.
Nabídky do administrace t. l.

Cvičení snoubenců. Ku potřebě duchovních snoubenců upravil a konal Antonín Kaška, farář v Chlenech. Stran 44, registr. 80. Cena brož. výtisku 25 kr. Vázáno červeně v polopletně se zlacením 40 kr.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Z pramenů českých čerpal a českému lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlenech. Str. 20, 80. Cena 8 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr. Působení autora obou předchozích děl v duchovní správě je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby obvyklou cestou reklamy potřebi bylo na práce p. děkana Kašky upozorňovati

Tabulky s modlitbami:
k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdrávas Maria“, do sakristie s modlitbami kněze při obléčení bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalučené (po 15 kr.) i nenalučené. První dvě tabulky v úhledných černých deskách 60 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Upíné zařízení do hotelů. Upíné zařízení bytů soukromých.

JAN STOUPA

V Praze, Václavské nm. č. 32.

1.88 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad

keberců, záclon barevných i krajových, pokrývek na stoly a lůžka, příkrývek prošívaných a flanelových, příkrývek cestovních, pláště, deštníků, veškerých cestovních potřeb, županů, haveloků atd.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

Upíné zařízení loží. Upíné vybavy pro nevěsty.

V. VACEK,

závod
železnářský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofaunu, pláňata atd. Statistické sazenice v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Matěračská dílna

Josef Komárek a syn

v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v Hradci Králové

nabízí služby své ku provedení veškerých prací stavebních, náteru facad a prachů domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobné.

Vedle napodobení různých dřev provádíme též i věrnou imitaci mramoru.

(Blíží se dle p. K. Mařta, obavník sde.)

Levné ceny.

Novinka z oboru církevní hudby, přístupná i našim venkovským kůrům:

Missa brevis

duabus vocibus puerilibus obligatis vel quattuor vocibus imparibus comitante Organo concinenda aut 2 violini, 1 viola, 1 violoncello, 1 contrabasso et 2 cornibus.

Auctore Josepho Car. Sychra.

Partitura a 2 hlasy za 3 zl. netto, zpěvné hlasy po 15 kr. netto, nástrojové hlasy po 10 kr. netto.

Dříve vydány od téhož skladatele:

Bože Otče!

Mešní písně pro smíšený sbor na slova Dra. M. Kováře. Partitura a hlasy za 80 kr. netto, jednotlivé hlasy po 10 kr. netto.

Mše ku cti sv. Václava.

Pro smíšený sbor s průvodem varhan aneb dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů. (Lze provést též dvojhlasně (soprán a alt), nebo tříhlasně (soprán, alt a bas.) Partitura a hlasy za 3 zl. 50 kr. netto, zpěvné hlasy po 30 kr. netto, úplné hlasy instrumentální 1 zl. 50 kr. netto.

Seznam u mne vydaných skladeb církevních zašlu na požádání zdarma a franko, a lze u mne dostati i po případě i na ukázkou každou hudebninu nebo knihu.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec
— První český závod hudební —
v Praze, na Ferdinandově třídě č. 4. nové, vedle Národního divadla.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račtež učiniti jen malou objednávku na zkoušku!

Vzorky na požádání zašlu franko.

Děkuje všem svým milým veldůstojným a velděným zákazníkům za vzácnou přízeň, prosím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a slibují vždy vzornou, poctivou obsluhu. 18

Dení osvěžení: chuť k jídlu, okamžitě posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek stížením chudokrevností, chorobám plie a rekonvalescentům poskytuje sklenička feckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhev 90 kr. Toto víno nezkaží se v nečistých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Sychrově.

(Založeno 1853.)

rovedeno přes 200 oltářů. Nejlepší doporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií k volnému nahlédnutí franco.

Prodá se dům

i se stavebním místem za levnou cenu ve Dvoře Králové.

Dům je v hlavní ulici, je v něm zařízen kramářský obchod ve velmi dobrém běhu a nalézá se v něm pec hodící se pro pekaře.

V obchodě zřízeno jest plynové světlo.

Blíží se dle administrace tohoto listu.

slováckou slivovici a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě (Morava).

Poučení pro katolické jinochy a pauny v osadách smíšených o manželství dovoleném v manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str. 28. 80. Cena 100 kusů frankovaně 1 zl. 70 kr. jednotlivě 1 výtisk 2 kr.

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky na převlečení a haveloky z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennický v Humpolci 281 Vzorky k nahlédnutí franko.

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvýhodnější vzhledem k úspoře času, mýdla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prádlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nejnovější soustavy důkladně shotovované za ceny levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací stroje excentrické mlátičké stroje a kulíkovým s ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel Dušek, na sv. Janěském nám. v Hradci Králové a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

50 krásných dřevěných hraček

všech druhů, krásné malované, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek 1.70.

Každé zásluce bude připojen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

Zásilky vyřizuje dobrou českou firmou Jos. Kostecký, Svatouch č. 15, pošta Svatouč (Čechy).

Elegantní dýmky

různých tvarů s vyřezávanými ozdobami, jmeny, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (hádových). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1 zl. 80 kr. Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytují velké výhody. 294

Zásilky vyřizuje dobrou českou firmou Jos. Kostecký, Svatouch č. 15, pošta Svatouč (Čechy).

Annenské slatinné lázně

v Bělohradě (království České), stanice sever-záp. dráhy.

Těš překrásné leoné stádo letní.

Unicum

proti dně, rheumatis, rheum, ischias a p.

Zahájeno 9. května.

Skvělé částo závažné výsledky.

Stárá již od roku 1885.

Prospekty sáhlé ochotně správa lázní. 318

Ludvík Nejedlý,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předá oří

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněnký, spony a záclony do oken, hladké a sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vešměs důkladná v cenách mírných.

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 19. srpna 1898

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

To se přežilo.

V Pace je po slávě. Páni radikálové provedli svou ze vzdoru a pastori si zalovili svými traktáty a dopisnicemi. Katolíci svými podpisy slavnost nezmatili. Hus stojí mezi kostelem a sochou Rodičky Boží a u škol na důkaz, že Rakousko není více státem katolickým. Povídalo se sice, že by krásné stál ten „Hus“ před kostelem evanjelickým, ale toho na Pace není; a před židovskou synagogu (modlitebnu) postavil Husa, to by bylo urážkou a štváním. Proto nezbylo nic a musel Hus před katolický kostel a vedle Rodičky Boží. To urážkou není.

Slavnostní řeč měl jak známo Dr. Herold. On se v tom řečnění zná nejlépe. Co přý to jinému dá práce, než si takovou řeč sestavit. Musí čísti mnoho knih a konati mnoho studií. Toho všeho u Dra. Herolda není. On je řečníkem ve všech oborech, a kdyby ho mělo stihnouti neštěstí a měl by přijít o svůj činžák, o svou advokacii a o ta všechna místa, která mu národ platí, ještě bych neměl o něj strach, on by se ještě užívil — pastorstvím.

Jak krásně hádal na Pace! Neli jako sám Hus, tož jistě aspoň jako pastor Mareček z Jičína. Člověk šly srovná slzy do očí, když pan doktor mluvil . . . o písmu svatém!! — Onadvokát!

Ó jak to bylo krásné, když n. p. řekl — Národní Listy ostřejší místa vynechaly — jak to tedy bylo krásné, když pan doktor řekl, že „nauky božské neplynou z hodností církevních, ale ze svatého písma, které jest otevřeno hloubání každého.“ Jedna babička si přý utírala při tom oči a povídala: Všecko hezké, ale proč ten dvojitěhodný pán nemá tu „jejich kleriku a čepici“. Inu víte, ono je moc horko, řekl jí jeden polokatolík, čtvrt husitů a čtvrt „dobráka“.

A opravdu; panu doktorovi bylo horko. A ještě víc by mu bylo horko, kdyby se byl mohl dostat k řeči jeden klerikál. Ten povídal: „Jen dle písma svatého pane doktore. Tam jest psáno: Hospodine! Kdo bude přebývat v stánku tvém? . . . Kdo peněz svých nedává na lichru a kdo darů proti nevinnému nepřijímá.“ Žalm 14, 5.

„Mlčte s takovými vtipy! Poslouchejte, jak dostávají. Což neslyšíte, jak Husa dali do klatby, a jak papež potřeboval peníze, což neslyšíte o odpadcích.“ Inu slyším a jak povídám: Jako — pastor! Jenže by, to musel být „svobodomyšlný“ pastor, asi tak, jako jich je v Německu celá bromada a u nás aspoň jako v Ranné. A proč? Proto že pan doktor výslovně řekl, že nechce mluvit o dogmatech církevních — to se dnes přežilo.“

Dogmata, jak známo jsou naučení, která nám církev jako pravdu Bohem zjevenou hlásá a v která tedy věřiti máme.

Tak tedy dogmata nic — to nechme — to se přežilo.

Tak tedy dogmata se přežila. — A přece při tom všem je dle Dra. Herolda „Hus“ veliký učitel. Hus totiž učil dogmatům církevním; a v některých se odchýlil od církve a měl tedy dogmata svá. Na sněmě Kostnickém napočítáno mu jich třicet. Krom toho zmiňuje se o jednom též Palacký sice o tom předzvědění a předurčení. Jeon totiž dle Husa lidé, kteří jsou „formou satanova těla“. Taková, ať se namahají jakkoliv a kdyby i s lásky k Bohu života svého položiti hotovi byli, nikdy se ze satanské říše nevyvettí, ani tehdy, když v stav milosti Boží povýšeni byli.“ — Naproti tomu jsou zase lidé, kteří ať „činí cokoliv a jakkoliv, nikdy synovství Božího neztrácejí, kdyby i Pána zapřeli jako Petr nebo na smrt vydali, jako Jidáš, a tedy jakkoliv smrtelně břešili.“ (Lenz.)

Tak teď kdo může pochopiti, pochop. Panu Dru. Heroldovi se dogmata přežila, a učitel dogmat jest mu velikým učitelem! Ať to točím jakkoliv, nemůže můj klerikální rozum z toho nějaký smysl vydobyti.

Kdyby se snad p. Dr. Herold vykrucoval a tvrdil, že jen církevní dogmata se přežila, tak se mu přežilo aspoň půl učení Husova, a jest mu tudíž Hus učitelem jen od polovice. Při tom by musel p. doktor druhou polovici učení Husova — i a tím předurčením pro peklo a nebe bez spra-

vedlivého ocenění skutků každého z nás — za pravdu míti. — Že se mu ale i toto dogma Husovo přežilo, jsem jist. A tak jest to i s jinými — od církve odchýlnými — dogmaty Husovými zajisté též. Jistojistě přežilo se n. p. dogma Husovo o majetku, který přý nesprávně držl, kdo je v těžkém hříchu. O já, jen s tím budte z ticha! Tu se jedná o činžáky na Vinohradech a o cenné papíry ve Wertheimkách. Jistojistě přežilo se též dogma Husovo, že vrchnost světská má povinnost lidi k službám Božím, zvláště ku stolu Páně nutiti. To by mělo smutné i veselé následky. Smutné, že by p. Dr. Herold musel třeba připlatiti na druhý kostel na Vinohradech, poněvadž by dosavadní nestačil. Veselé, že by to byla „radost se na ty pány Ebenhocha, Matyše, Zahájského atd. podívat“, jak by se zkroušené k stolu Páně ubírali.

Ale to vše se tedy přežilo. Přežilo se tedy vlastně vše, čemu Hus učil. Přežilo se církevní učení, jemuž Hus věren zůstal a jež tedy hlásal; přežilo se učení Husovo zvláštní, a přece je Hus velikým učitelem. To pochopiti nejsem s to. Na to máj katolický rozum nestačí. Musí, jak už vidím, na to býti rozum „svobodomyšlný“. Katolický rozum je v poutech . . . logiky. Ale ta se taky přežila. Právě ta logika — čili to správné a důsledné myšlení dle zákonů Bohem samým duši naší vtípených — vede ku katolicismu. Tak proto se logika přežila, rozum jest od ní osvobozen a protož se svobodnému rozumu dovoluje mysliti i nesmysly a nebo vůbec — nemysleti. A poněvadž rozum jest osvobozen, jest osvobozen i jazyk a má tudíž volnost ku konci slavnostní řeči mluvit, že jest Hus velikým učitelem, kdežto před tím řekl, že se dogmata přežila. Zástup, který to poslouchá, má též osvobozený rozum, osvobozený jazyk, osvobozené hrdlo a tudíž při odstavci o přežitosti dogmat křičí: Hanba jim; a při slovech o velikém učiteli: Výborné. A tak se vše na světě přežilo, i ten Pán Bůh na nebi, jenom nesmyslnost (hloupost se bojím říci) se nepřežila.

A když celou tu věc vezmeme bez žertu a vážně, k jaké dospíváme úvaze? Pro náš národní život k velice smutné! Stvořitel dal nám rozum s věčnými zákony, dle nichž se myslí, dle nichž se poznává pravda. A čím více dle těchto zákonů Božích rozumem užíváme, tím více jsme podobni Bohu, tím více jsme — aspoň po té stránce — vzdělanými. Čím méně však dovedeme rozumu podle věčných zákonů Božích o myšlení daných užívati, tím více blížme se divochům, tím více klesáme ve vzdělanosti. A takovými řečmi, jako ji proslavil Dr. Herold, které neubíjejí před věčnými zákony o myšlení, nešíří se tudíž vzdělanost, nýbrž přispělo se k úpadku jejímu.

Takové tedy dílo vykonáno dne 7. srpna 1898 na Pace! Jest to dílo, které nemůže přinést národu našemu nižádného pozeňání. Jako tělo hyne, když se v něm dějí odchylky od zákonů Božích přirozenosti jeho daných, k. p. nestřídmost, tak byne i lidský duch každou odchylkou od zákonů duchům lidským daných. Tak potom musí však hynouti i celý národ. Národ nesprávně myslící musí slábnouti! Plané křiky: Hanba tmářům, ať. a rozjaření zástupů pouhým citem proti zdravému myšlení, nepomůže nic.

A proto pokládáme celou tu velkolepou slavnost novopackou za ránu do národa našeho, třeba se tím strana svobodomyšlná sesílila, ať pochybujeme. Řeč Dra. Herolda se sice „přežije“, ale pomník na Pace postavený bude smutným pomníkem nedůslednosti v myšlení, odchýlení se od přirozených věčných zákonů Božích při domnělé „osvícenosti národa“.

Kéž by Bůh dal, aby důsledné myšlení a s ním pravá křesťanská vzdělanost zase se vrátila národu našemu, kéž by se brzy „přežila“ ta svoboda mysliti a mluvit i nesmysly. Na konec žádáme p. Dra. Herolda, aby uvážil napomenutí které dne 19. března 1848 dal nám — Havlíček — v „Pražských Novinách“: Mluvěme a píšme zmužile pravdu, pokud ku prospěchu jest národu, každý dle svého nejlepšího přesvědčení, co můžeme zodpovídat před Bohem, před dobrými lidmi a svým svědomím, ale bojme se čestného úsudku rozumných a poctivých lidí.

O robotě

přednesl na Huse slavnostní řeč p. Jos. Švejka, rolník a starosta ve Sv. Kateřině. Pan Švejk jest rolník intelligentní s vyšším hospodářským vzděláním, řečník obratný. Věcná a dalekosytlivá řeč jeho neměla se proto ve vděčném posluchačstvu s účinkem a s hojnou pochvalou. Pan starosta Švejk pravil v podstatě:

Velečténě shromáždění, draží přátelé, rolníci!

S pocitý radostně vzrušenými, slavíme dnes 50tileté výročí osvobození lidu seelského z poddanství a roboty, oslavujeme památný rok 1848, jenž odstranil všechny zbytky hrůz někdejšího otroctví, vymaňl se dláka z poroby hmotné i duševní a postavil jej na roven ostatním třídám společnosti.

S lidem rolnickým právem jásá celý národ český, neboť jest-li kde vůbec zemědělstvo je nejdůležitějším stavem národa, pak tím více platí to o národě našem.

Má-li pak jubileum naše býti opravdové, svého předmětu důstojné, nutno, bychom si uvědomili, jak a proč lid český v porobu upadl, jaké následky tato poroba jeho pro celý národ měla a jak on sám hrdinsky za svobodu bojoval, až se jí konečně domohl, ovšem po staletých zoufalých zápasech . . .

Pan Švejk na základě dějin dovodil, že mezi Slovany původně nebylo roboty, jak jen k obraně vlasti, župních hradů, stavbě cest a mostů konány práce povinné, jak ale poznenáhla povstávala roboty dvorská a panská, jak král Karel IV. zavedl soudy vrchnostenské, jak vůbec následkem zavádění zvyků německých obmezována svoboda lidu. Hnutí husitské obmezování svobody a germanisaci sice na čas zastavilo, ale po porážce u Lipan byl lid tím více obmezován. Za krále Jiříka Poděbradského roboty uplatněna a r. 1487 zakázáno volné stěhování seelského lidu.

V době té vypukly v různých krajích naší vlasti proti „nebyvalé a nové vymyšlené robotě“ první seelské bouře, leč všude měli páni dosti žoldnéřů pohotové, „by sedláky zase k rozumu přivedli.“

Pro sedláka tehdy zákony již neplatily, on zůstal podroben zvlí svého p. na neb úředníka a dle toho s ním jednáno, jak ten neb onen náchylen byl k tyranství; nikdo pak již ubohému sedláku nepomohl, neboť dovolávati se práva a ochrany nebylo kde.

Sedlák nechť-li se podrobil robotě nepovinné, neb napadlo-li mu „milostivé“ vrchnosti se vzepřiti, zvláště však „dokázáno-li“, že na úředníky neprávem žaloval, byl tělesně týrán, buď: do krve zmráskán, do kozelce svázán, aneb do klády vložen, na trdlici, osla, kozu a jiné mučící nástroje vazezen a konečně v temnou věznici na tak dlouho uvřazen, až „dobrovolně“ k poslušnosti se přihlásil. Hůře než se psem zacházeno bylo s poddaným a jen tohu dbáno, by o život připraven nebyl, aby dále dítí mohl.

Jest pochopitelné, že ubohý, všech práv politických i lidských zbavený, zotročený lid v oněch dobách o veřejný život a zájmy národní vůbec se nestaral, ba že lid seelský v netečnosti upadl a nad stavem svým zoufal: přehalil mnozí raději ze statků, by se kruté poroby zbavili.

V tak zblázněném stavu nalézal se národ náš: lid ujařmen, šlechtá a duchovenstvo mravně pokleslé, což divu, že bitva na Bílé hoře skončila pro samostatné království — katastrofou!

Tehdy po nešťastné té porážce opět seelské bouře propukly, ale vojskem císařským krvavě potlačeny a lid seelský novými většinou císařskými vrchnostmi již o poslední zbytek svobody a samosprávy připraven.

Jak krátce byly tresty nad vzbouřenci, vidno z povstání na Hradecku v r. 1621. Tam přes 600 sedláků na místě povraženo a 600 jiných do vězení uvřazeno, načež po vypálení cejchu a uřezání nosů — dán jim milost. Cizácké panstvo, prostě všeho citu k lidu a používaje zněmčilého úřednictva, jež usazováno z rot aurových žoldnéřů, v pravém slova smyslu dlelo řemeny z těch „českých chmářů“.

Až se ruka třese a oko slzou kalí při pouhé vzpomínce na nezměrné utrpení, jež lid v době pobělohorské zakusiti musil, píše šlechtický kněz vlastenec Václav Beneš-Třebízský, a pamětník oněch dob, zámecký hejtmán na Štátně, Jan Erazim Wegener praví: „Když český sedlák veškeré práce, povinnosti a kontribuce, které mu vrchnosti ukládají, trpělivě snášel, zasloužil, by za svatého a mučenníka prohlášen byl!“

Roboty konána napřed od Sv. Jiří do Havla 5—6 dnů v týdně, takže na obdělání vlastních pozemků abýval rolník jediný den a nebyl-li právě zase k panáckým lovům volán.

K robotě zavázán byl však nejen sedlák ale celá jeho rodina i s čeledí od 18—55 roků, děti pak od 13 roků musily pásati dobytek panský a jiné lehčí práce konati.

Což divu, že sedlák tehdy v noci na svém poli pracoval, ano chťěje sedřeného potahu ušetřiti, ženu

s dětmi do pluhu septáhal a většinu posemků ledem nechati musel.

Však roboty sama se všim, co ji provázelo, s těmi dráby a mušketyry, kteří robotníky stále s karabátem v ruce poháněli, nebyla jediným zlem, selaský lid musil svým pániům ve všem býti po vůli:

Ani statek, ani ženo, ani děti, ani ten vlastní život nemohl nazývatí svým — vše bylo pánovo!

Bez dovolení pána nesměl dáti syna nářemeslo, tím méně na studie, ano vrchnosti řídily také sňatky, při čemž takové ohavnosti se děly, že dle svědectví jesuity Hays „osoby poddané od hrůdy se prodávají, manžele od sebe oddělují a za zvířata a jiné věci vyměňují“.

Vedle všeho toho utrpení nesměl sedlák ničeho jinde koupiti než od vrchnosti a prostřednictvím této zase vše prodávati, ovšem za ceny vrchností stanovené, kteréžto vydírání bývalo příčinou mnohých selaských bouří.

V tomto zoufalém stavu konečně lid selaský vzhopil se r. 1680. k odboji za své osvobození s nevolnictví a povstání to zachvátilo téměř současně všechny kraje české, končíc ovšem všem — potlačením lidu.

Nejdéle drželi se stateční Chodové na Domažlicku, vedení Matějem Pfibkem a Janem Kozinou-Sladkým, leč i oni podlehli; Kozina, tento vzor statečného obránce lidu, zahynul na popravišti a Chodové strativše své privilegia, od té doby v poutech na robotu choditi musili.

Leč nevinná krev netakla tehdy nadarmo, neboť brzo po potlačení vzpoury dne 28. června 1680, vydal císař Leopold I. patent, jímž roboty pouze na 3 dny v týdnu omezena a nařizeno, by při všech trestech zdraví poddaného šetřeno bylo; zároveň pak zakázáno donucovati poddaných ku překupování potravin vrchnostenských.

Tímto nařízením se sice poddaných částečně ulevilo, ale mnohé vrchnosti dovedly též císařský patent obcházeti, ať teprve druhý patent Leopoldův z r. 1788 skutečnou nápravu přinesl, stanoviv přesně výměru roboty a zapovídaje vykořisťování poddaných v době žní. Opravdový obrat k lepšímu nastal pak lidu selaskému za císařovny Marie Teresie, kdy ustaven t. sv. katastr teresianský a založen generální urbář a k popudu Josefa II. vydán r. 1775 nový „robotní patent“, jehož podstatou jest výměra roboty dle výše dané.

Patentem císaře Josefa II. z r. 1782 zrušeno nevolnictví selského lidu a přiřknuto mu též právo ku vlastnictví půdy.

Konečně dne 28. března 1848 císař Ferdinand Dobrotivý vydal patent, jímž veškeré poddanství na dobro zrušeno a po prohlášení kontribuce pak sdělán zákon říšský ze dne 7. září 1848, jímž roboty úplně odstraněna byla.

A tak po mnohých stoletích padla hnusná poroba a lidu našemu vrácena svoboda jako vymoženost nového věku; ovšem nestalo se tak zadarmo, nýbrž za výplatu 72 milionů zlatých prostřednictvím „vzavovacího fondu zemského“.

Blahé následky zrušení roboty stály však za ty miliony, neboť od roku 1848 rolník začal vůbec jinak žíti a hospodařiti, nehledě k účastenství jeho v životě společnosti, kulturním a politickém; od té doby datuje se pravý hospodářský pokrok, jak u rolníka, tak i na velkostatecích, kde v náhradu za levnou pracovní sílu ruční — velké stroje zaváděny, jichž i rolník poněkud začal a bez nichž by se nyní za všeobecného nedostatku dělnictva ani neobešel.

Dnes po 60. letech zrušení roboty povinni jsme nejen vědně vzpomínati oněch statečných mužů, kteří za svobodu stavu selského zkrváceli a též oněch, kteří k odstranění okovů jinak přispěli, dnes třeba též přihlídnouti ku poměrům, v jakých se právě rolnictvo nalézá a přemýšletí zároveň, zda-li tu půdu po otcích zděděnou také svému národu zachováme a zda-li na ni zabezpečíme šťastnou budoucnost svým dětem a vnukům?

Bohužel, ani ve chvíli tak slavnostní nelze upřít, že s návratem svobody nevrátil se pod krovky venkovských statků blahobyt úplný, že zlatá svoboda nepřinesla rolnictvu posud — zlatý věk!

Dnešní povšechný stav rolnictva jest neutěšený, ano ve mnohých krajích, zvláště po víceletých pohromách živelních přímo kritický, statky selské jsou různými břemeny, daněmi a dluhy tak přetíženy, že po zaplacení všech povinností sotva na živobytí majitelů zbývá.

Rolník zbaven staré roboty, upadl v robotu novou, — v robotu kapitálu. Vždyť všichni bursiáni, karteláři, agenti, jednatelé a sprostředkovatelé výrobků i dodavatelé potřeb hospodářských, stojíce mezi námi a ostatním světem, s výrobky a potřebami našimi — bez vlastní práce volně nakládají, cenu jejich libovolně diktují a vůbec na úkor nás se obohacují. A pohledme, jak bojuje rolnictvo proti této moderní robotě?

Všeobecná ochablost ku veřejným záležitostem, vzájemná nedůvěra, nesvornost v obcích a okresích i ve sborech zákonodárných brání každé plodné práci, takže rolnictvo stojí posud proti nyníjším vysávkům svým úplně bezbranné.

Což ach! Stejný všech nás útlak nikdy k pleci plec nepřirazí, nezvítězí nikdy evatá věc v osobních těch vášní vření, kde zášť, závišť chléb nám denní, což vzlet vyšší shody duhu nerozklene v našem kruhu, který vřavou věčně otfáá se dravou jako šelem litých klec?!

Jest nejvyšší čas, aby rolnictvo se poznalo a v jediný nerozborný celek se organizovalo, by čeliti mohlo všem nepřítelům a také ve hmotném ohledu se povznášelo; zároveň však nutno jest, aby o vzdělání dorostu svého pečlivě se staralo, neboť jen „ve práci a vědní — jest naše spasení“!

Doufáme, přátelé, že nadšený ruch při letošních slavnostech po celé vlasti myšlenkou svobody vzbuzený — lid náš k nové činnosti vspruží a k dalším bojům nejen za národní ale i hospodářskou samostatnost — jej posílá!

Slibme si dnes, všichni bratři-rolníci, že vypudíme s kraků svých již onu hřísnou netečnost a vše, co nás rásá, že s láskou ku stavu rolnickému starati se budeme o svaté zájmy své, a tím ovšem i blaho celého národa — a pak-li že se nám podaří stav rolnický silným, vzdělaným a zámožným budoucnosti zachovati, bude to zajiště na nejkrásnější — památka jubilejí! (Bouřlivý potlesk.)

Cyrillské exercicie v Hradci Králové.

Diecéšní jednoty cyrillské v Hradci Králové, ať teprv 4 léta trvá, může se již vykázati řadou stkvělých výkonů. Mimo obyčejnou činnost na kůru při službách Božích pořádala již 4 velké duchovní koncerty a dvoje Cyr. exercicie, či cvičení v círk. hudeb. a to před 2 lety v Hořicích a letos od 8. do 11. srpna v sídle diecéšním v Hradci Králové. Kdež o v Hořicích bylo 138 účastníků, z nichž 4 byli z diecése pražské, 2 z litoměřické, 2 z brněnské a ostatní z hradecké, dosáhl počet účastníků exercicií v Hradci Králové čísla 161, z nichž 2 byli z diecése brněnské, 2 z budějovické, 1 z olomoucké, 5 z pražské, 1 z vřatislavské a ostatní z diecése hradecké.

Jak v Hořicích, tak i v Hradci Králové pořádány byly v době exercicií pro účastníky, členy jednoty Cyr. a příznivce jednoty též večerní zábavy, které na obou místech těšily se veliké návštěvě. V Hořicích dosti prostorná místnost, kde večerní zábavy se odbyvaly, byla po všechny 3 dny přeplněna a v Hradci Králové při první večerní zábavě (8/8) napočítáno 306, při druhé (9/8) již přes 400 a při poslední (10/8) dokonce na 500 účastníků. Může tedy diec. Cyr. jednoty při obřadných poměrech, s kterými stále zápasila a uspojojením pohližeti zpět na vykonanou práci.

Exercicie hradecké započaly 8. srpna večer v 8 hodin v Adalbertinu. Po uvítání hostů předsedou jednoty Dr. J. Mrštíkem, prof. bohosloví v Hradci Králové, vystoupil na řečnické nejduš. p. Mons. Frant. Hampl, pap. praelát a kanovník strážce zdejší kathedr. kapitoly a uvítal shromážděné jménem Jeho Bisk. Milosti a jménem Nejd. Bisk. Konsistoře. Srdečná, pročitěná řeč jeho přijata byla vřelým potleskem a vzbudila dojem nejlepší, takže program první večerní zábavy započal již při nejlepší náladě, nehledě ani k tomu, že i sám zasluhoval nejvřelejšího účastenství. Vždyť hned 1. číslo programu bylo velebné „Svatá Anežka“, oratorium pro 3 ženské hlasy, s průvodem klavíru a harmonia od Aug. Wiltberga, jest dílo, které posluchače bez dojmu mocného zůstaviti nemůže. Zpěv střídá se tu s recitací, kterou cituplně provedly sl. Chmelářová a Jezdinská. Sola zpívaly sl. Kulhánková a Novohradská. I ostatní jak solová tak sborová čísla setkala se s bouřnou pochvalou obecnstva. Pp. dirigenti Orel a Wüsch, sl. solistky: Kulhánková, Kupská, Novohradská, Pétiová, Anna a Jana Wüschovy, i sbory dam závodily o palmu vítězství. Po vyčerpání programu zpěvního s nemenším zdarem vystoupili v celé řadě čísel pp. Svata, Beránek Jakubský, Mládek a jiní ještě členové katol. jednoty tovar. a došli všeměs potlesku na nejvyšší zaslouženého. Na třetím programu bylo 9 čísel, ale v skutečnosti bylo jich nepočítaných. Že všichni účinkující na celé čáře dobyli vítězství, patrně bylo z rostoucího účastenství obecnstva při obou následujících večerech. Kdyby byl býval pořádán ještě zábavný večer čtvrtý, prostranná dvorana Adalbertina by byla již nikterak nestačila. I mladiství umělec p. J. Hájek vynutil sobě hrou svou na cello a klavír hojně potlesku. Taktéž deklamace sl. Jezdinské velmi se líbila.

V úterý, 9. srpna v 1. den exercicií o 1/8. hod. ranní sloužil nejd. p. pap. praelát Mons. Fr. Hampl v chrámu mariánském slavnou mši svatou s četnou assistencí, při níž liturgický sbor cyrillský s úspěchem přednesl 4 hlasy mši s průvodem varhan: Misa quarta od Jos. R. nara (pro 2 Soprány, 1 Alt a 1 Bass). Introit, Graduale, Communio a Pange lingua byly chorální, Offertorium 4 hlasy od J. Wüsch. Volbou mše pro 3 ženské a 1 mužský hlas mělo býti ukázáno, že za každých poměrů lze vybrati skladbu místním poměrům přiměřenou. Leckde jest dosti hlasů ženských a málo mužských. Mši tohoto druhu odpomůže se nedostatkem hlasů mužských a lze přece provésti něco cenného, mocný dojem působícího. Offertorium na den 9. i 10. srpna, jakož i hymnem Pange lingua a 4 hlasy ženským sborem („Písne české“), který zpíván byl při druhém zábavném večeru, ukázal p. řed. Wüsch, že jest povoláním skladatelem jak v hudbě chrámové tak i světské; koncerty pak svými na varhany po mši sv. 1. a 2. dne stkvěle potvrdil i svou pověst jako výtečný varhaník. 1. dne zahrál na varhanách zdařilé Adagio espesivo od Jos. Rheinberga a slavnostní predehra na téma gregoriánské od J. L. Köhnera. 2. pak dne Andante od Alex. Quilmanta, a Toccata a fugu z F dur od Seb. Bacha. Po ukončení služeb Božích v chrámu mariánském promluvil předseda obecné jednoty Cyr. Monsgr. Lehner v Adalbertinu k shromážděným a připomenul jim, že letos jest tomu právě 25 let, kdy první pokus učiněn byl na zřízení jednoty cyrillské a pronesl spolu přání, by hradecké exercicie Cyr. byly šťastným počátkem pro činnost Cyr. v druhém pětadvacetiletí. Ihned na to započaly odborné přednášky pilně

propracovanou theoretickou přednáškou vdp. P. Methoda Vejřáka, benediktina emauselského: Zpěv gregoriánský — umění po výteč duchovní, ideální. Po ní následovala instruktivní přednáška o chorálním spojení s praktickým cvičením vdp. Dobr. Orla, vicerektora bisk. studentského semináře, v níž pak pokračoval ještě 10/8 dopol. i odpol. Thematickým přednáškou té byly: Zpěvy při spív. mši sv. po stránce historické, liturgické a praktické.

Výsledkem namánavé práce pana vicerektora bylo, že pp. účastníci oblíbili sobě chorál, jehož způsobu přednášení z velké části doudi nesmali. Při praktickém cvičení pp. účastníci dokázali, že náležitě porozuměli praktickým výkladům horlivého učitele chorálu při diec. bohosloveckém ústavu zdejším. Odpoledne vystoupil na řečnické již z bořických exercicií chvalně známý p. ředitel kůru jedinského Fr. Jirásek, jenž s obvyklou důkladností a řízností promluvil: O hudebním přednesu se vzhledem ku vícehlasé círk. hudeb. Po přednášce provedl pak ihned praktické cvičení polyphonní, jež druhého dne odpoledne dokončil. Ku cvičení zvolil výtečnou mši „B dur“ pro 4 hlasy mužský sbor od J. Benara ml., s níž pro mši sv. 3. dne navštívil Sanctus, Benedictus a Agnus. Že mešní skladba tato pp. účastníkům se líbila, patrně bylo z živého, pročitěného přednesu. I druhá přednáška paně Jiráskova dne 10. srpna: O instrumentální hudbě církevní, byla bouřlivě akklamována. V přednášce této ukázal p. J., že instrumentální hudba církevní není sice zakázána, avšak z praktických příčin pro obecný skoro nedostatek řádného sboru hudebního že ji namnoze prováděti nelze, z čehož vyplývá, že za našich poměrů lépe jest přestaviti pouhý zpěv s průvodem varhan. Kde po ruce jest řádný sbor hudební, aneb kde ředitel kůru má schopnost i čas vycvičiti si sbor hudební celý, tam nic nepřekáží, by prováděny byly i důstojné skladby instrumentální.

Přednášky 1. dne zakončil vzletnou a spolu důkladnou přednáškou o kostelní písni lidové vdp. P. Aemilian Paukner, kněz ryt. řádu křižovníckého z Prahy. Salva potlesku uvědomila o vědném přijetí jejím. Přednáškou tou získal si p. ředitel pp. účastníky tak, že, ač unaveni námahou celodenní, s chutí navštívili z Nápěv k diec. zpěvníku Oltáři chorální litanie k P. Ježíši a k P. Marii s příslušnými zpěvy, jež pak 1. a 2. dne provedli v svatyni bisk. semináře při večerních pobožnostech, kteréž střídavě s účastníky 1. dne konal Dr. Mrštík a 2. dne P. Aemilian Paukner. Krásný seminářský chrám Páně bohatě osvětlený za velebného zpěvu účastníků v pravdě budil předtuchu zpěvu andělů a svatých oslavujících Beránka Božího v nebeském Jerusalemu. Pobožnosti tyto důstojným způsobem zakončovaly vážnou práci denní o exerciciích. Nebude snad účastníka, který by si po návratu domů nezavedl na své osadě podobných duch. hodů při odpoledních službách Božích. Zpěvy ty nejsou těžké a lid snadno se jim naučí a s radostí chvátati bude na odpolední služby Boží.

Ve středu, dne 10. srpna o 1/8. hod. konal slavnou mši sv. v mariánském kostele předseda Obecné jednoty Cyr., vysp. Mons. F. J. Lehner. Aby se ukázalo, kterak i nepatrnými prostředky docíliti lze příznivého, uspokojivého výsledku, provedena při této mši sv. dvouhlasá mše pro ženský sbor (Soprán a Alt) s průvodem varhan: „Misa in honorem sanctae Caeciliae“ od P. Griegbachra. Prostředky tu jednoduché, efekt bohatý na krásy. Introit, Graduale a Communio zpívány chorálně s náležitým přednesem; Offertorium a Pange lingua byly od J. Wüsch, jenž po mši sv. hrou svou na varhany ukázal, že dovede koncertněji ovládati i nástroj starého systému s lomenou klaviaturou. Škoda, že po čas exercicií nebylo možno užiti moderních varhan v kath. chrámu sv. Ducha, kde právě vnitřek chrámu opatřuje se malbami. Dopoledne po službách Božích vyplnily přednášky pp. Jiráska a Orla. Odpoledne p. řed. Wüsch v přednášce půl druhé hodiny trvajících podal praktický výklad: O doprovázení chorálu římského. Jest to látka, která vyžaduje k úplnému vyčerpání mnoho času i přemýšlení, proto p. ředitel obmeziti se musil na to nejhlavnější. Než i tak přednáška ta bez užitku pro posluchače nebude. Dán jí spolu podnět k dalšímu studiu. Po přednášce p. Wüschové konány praktické zpěvní zkoušky chorální i vícehlasé k zítřejší mši sv., při které účastníci exercicií měli zpívati to, čemu v době exercicií se naučili. Když pak ještě přítomní kněží za vedení vdp. p. Orla procvičili obřadní zpěvy kněžské, přistoupilo se k poradní schůzi vikariátních promotorů či jednatelů círk. hudby, kteří při pastor. konferencích duchovenstva diecése hradecké r. 1897 v jednotlivých vikariátech zvoleni byli. Za přítomnosti promotorů i jiných pp. účastníků projednány nejhlavnější zásady, dle kterých vikariátním jednatelům a vůbec všem cyrillistům jest se řídit, když snáží se budou o rozšíření reformy círk. hudby. Litaniemi k P. Marii a večerní zábavou skončen den druhý.

Ve čtvrtek, dne 11. srpna o slavné mši sv. kterou celebroidl vys. duš. p. vikár a čest. kons. rada Frant. Vacek z R. nara, zpěli pp. účastníci chorálně Introit, Gloria, Graduale, Offertorium, Communio a Pange lingua, ostatní pak částky čtverhlasem mužským se mše Rennra ml., o níž již výše jsme se zmínili. Veškeré provedení bylo

tabové, že budily v posluchačstvu v pravdě zbožnou náladu, přiměřenou svátým dnům u oltáře.

Po mši sv. ukázal p. řed. Wäasch účastníkům exercicií na kůru shromážděným jak struktura varhan tak i spotřebu rozličných kombinací jednotlivých rejstříků. Škoda, že nebylo možno proměnitouti moderní varhany u sv. Duchat.

Jak Obecná tak i Diecéšní jednoty cyrillické směřují k tomu, aby v jednotlivých farnostech zřízení byly cyr. jednoty farní. Kterak si při zřízení farních jednot počítají jest, ukázal starý, zkušený cyrillický pan řídící učitel a ředitel kůry v Miletíně Jos. Řídlo přednáškou, již dal nadpis nio velice skromný, ale obsah co nejzajímavější. Théma přednášky nadepsáno: „Vypřádání se ti vota, kterak prováděla se reforma budby a spěvu psalového v menší farní osadě“. Bylo to vypřádání ze života a také eminentně pro život. „Jdi a čia se svých poměrech podobně“, vyslalo z celé přednášky.

Po přednášce této poděkoval předseda Dr. Mršák všem, kdo jakýmkoliv způsobem o cyrillické exercicie zasloužili se učinili a vyhlásil účastníky, by ještě podívali se v hradeckém muzeu na starobylé památky hudební po proslulých literátech hradeckých, kdež mimo psalové kancionály všeobecné známé, jsou též zbytky skladeb 8, 10, 12 a 24 hlasů. I minulost dávná v muzeu vybízela pp. účastníky k horlivé práci cyrillické. Jménem účastníků poděkoval dp. Štefánek Jan, zámecký kaplan v Heřmanově Městci, pořadatelům exercicií volaje „na shledanou“. Exercicie pak zakončeny návštěvou skladu a továrny na piano, harmonia a varhany proslulé firmy Al. H. Lhotovy.

Ač exercicie trvaly skoro půl čtvrtého dne, uplynuly při bohatém programu takřka málem. Zbývá nyní pouze milá vzpomínka na radostné dny, kdy všichni účastníci jakéhokoli stavu a povolání v utěšené svornosti jako členové jedné rodiny k sobě se vinuli a zajiště jen těžce a neradi od sebe se rozbíželi. Aby účastníci měli trvalou památku na exercicie hradecké, pořízena jich fotografie, do které proveden bude obrázek v budoucí Obnově. Do duševní Obnovy obrázek dáti bylo nemožno, poněvadž šloček v čas nedešel.

Účastníkům milou upomínkou bude též láska plav telegram Jeho Biskupské Milosti, kterýmž odpověděl na hold účastníků sjezdu slovy blahosklonnými: „Milované cyr. jednotě ardečný dík a přání všeho dobra a s požehnáním. Biskup královéhradecký“. Přání zdaru cyr. exerciciím zaslal též: al. farní jednoty cyr. u Křížovníků v Praze a ze Solné Komory věrný cyrillický velel. p. P. Meth. Nýl, předseda cyr. jednoty želivské. Účastníci exercicií vzpomněli též telegramem blahopřejným na zasloužilého veterána v oboru reformy círk. hudby Jos. Foerstra, kapelníka (omu svatovítského v Praze, jenž letos slaví 40. ročníci své hudební záslužné činnosti. Týž vřelým přispisem se poděkoval.

Upomínku milou budou mít pp. účastníci i na vzácné pobostinství, jehož se jim v Hradci do stalo. Bylať jich většina opatřena bezplatnými nocleby v kněžském a studentakém semináři i v domech soukromých. Tak na př. vykázal nejd. pan kapit. děkan Dr. Al. Frýdek předním účastníkům exercicií tři pokoje.

Všem příznivcům tímto budiž za péči jich vroucí dík!

Končíme přáním vřelým, by hradecké cyrillické exercicie přispěly ku povznesení círk. hudby na osadách co nejčestnější. Jestliže dle vzoru velkých exercicií, pořádaných obecnou aneb diecéšní jednotou cyr., pp. jednatele vikariátu o to se přičiní, aby i v jednotlivých vikariátech podobné poučné a spolu praktické v. kariátní schůze (exercicie), ovšem že menšího rozměru, pořádaný byly a bude-li při nich taková horlivost, jaká se jevila v Hradci, pevně se nadějeme toho, že posvátná hudba u nás opět tak vzkvete, jako to bývalo v dobách rozkvětu slavných našich sborů literátských. Živé slovo spojené s živým příkladem a vroucnou modlitbou účastníků vyprosená pomoc Boží bez účinku zůstati nemohou: záslužné dílo se jistě vydatí!

Drobná obrana.

Každá věc má svou dobrou stránku. Tak ji má i postavení sochy Husovy na Pace. Bude už těžko říkati, že ctění soch Svátých je otěnění kamene. Patrně, že se tu miní osoba sochou představená. Věnce, které se na Pace na sochu kladly, byly jistě uctěním osoby Husovy a ne toho kamene. Vtip jistého pastora, že lampa u sochy sv. Jana proto tam je, aby bylo vidět, že to je kámen, bude patřiti do Paky, kde mají na škole napsáno: Synu, uč se moudrým být. — Jenže jak se bude bez podobných vtipů konfirmovati?

Boží bojovníci věku nového. „Kde jsou nyní všichni ty zástupy oněch božích bojovníků, kteří za těch časů (roku 1848) s p. řed. a kokardami za kloboukem, se šavlemi po boku, v rozličných uniformách a národních krojích naplňovali hrdinskými řečmi svými všech ny hospody království českého?“ — Tak oproti tehdejší radikálnímu napsal r. 1851 — Havlíček. A kdyby nyní zaveden byl absolutismus a kdyby nastalo stihání vlastenců, zdaž by jinak chovali se „boží bojovníci“ nyníjší od Herolda až dolů k těm,

kteří v šatě sokolákem na výlet se asperou? — Myslím, že by to vedlo k zrušení mnohých hospod v království českém, poněvadž by se báli i hlavu ven s domu vytřít. A kteří by měli veřejnou moc v rukou, potřebovali by častěji nový kabát, poněvadž by jim „boží bojovníci“ libali šaty, kdyby se to odměňovalo výnosnými místy. A nejlépe by se měli kněží, kteří by museli spovídati ve dne v noci, kdyby přišel z Vídně „pokyn“, že na vyšší stolec pedagogický neposedně leč ten, kdo přinese panu hejtmánovi — spovědní lístek. A stalo by se to i v tom hejtmánství, kde se uzavřelo, že každá učitelská porada bude začínati písní: Kdo jste boží bojovníci. A kdyby se ustanovilo, že dostane každý boží bojovník dva tisíce zlatých roční penze, bude-li chválit biskupa královéhradeckého, bylo by jich mnoho, kteří by řekli, že byli sice u radikálů, ale že je tam šli jen študovat, ale nyní že budou na ně — všecko prozrazovat.

Politický přehled.

Španělsko a Spojené státy americké uzavřely mír. Ohledně správ Kuby a Portorika (které Španělsko postoupí a jejichž dluhy převzme), Filipin a blížších ustanoveních dohodnou se oba státy v Paříži.

Německý císař Vilém navštíví prý cara Mikuláše na Krimu v Livadii.

Majoor Esterhazy, jež chtěla židovská internacionála zničit, propuštěn byl na svobodu a obě žaloby proti němu zastaveny.

Vnitřní politická situace jest stále namotanější. V Praze panuje trapná nejistota a strach před budoucími věcmi. Naši poslanci angažovali se tolik pro vládu a tato jedná o nás bez nás. Český šestimilionový národ nemá v Rakousku ani tolik politické váhy, co 600 tisíc přímorských a tirolských Italů, kteří ve svém kraji požívají plnou rovnocennost a jejichž řeč jest úřední nejen u všech zemských ale i nejvyšších úřadů ve Vídni. Kdyby něco takového žádali Čechové, vysmáli by se nám. O návrhu dra. Vašatého, aby pro české země obnoven byl appellační soud v Praze, nesmí se mluvit. Svolány prý budou nové kněženecy německých a českých poslanců, kde se bude po nás žádati, abychom opět povolili. Pro tento případ hrozí někteří poslanci opozice? Avšak leknou se jich ve Vídni, když je tam v nedbalkách poznali jako nejtišší tichošlápky? Kdo věří dnes tygrovi, který nekouše, panu Dr. Edvardu Grégrovi, kdo věří ráznosti Heroldové, Pacákové, Englové a Schnalové? Ve Vídni nikdo, u nás málokdo. — Minis.erské konference, které se konaly v Říu v neděli a v pondělí a jichž se účastnili zahraniční ministr hr. Goluchowski, rakouští ministři hr. Thun, Dr. Kaizl a Dr. Bärnreither a dále uherští ministři, nepřinesli konečného rozhodnutí. Předseda uherského ministerstva baron Banffy nechce svoliti, aby rakousko-uherské vyrovnání se mohlo uskutečnit bez svolení rakouské říšské rady a na základě § 14. st. základních zákonů. Uhry žádají pro sebe úplnou samostatnost celní a obchodní, ale nám by ponechali zaplacení celého říšského státního dluhu v obnosu přes 4000 milionů zlatých a svolili by nanejvýš, aby armáda a zahraniční záležitosti zůstaly společnými, nač bychom my Cislajtanci platili i dále 70 proc., ale Uhři by při svých 30 proc. celému mocnářství poroučeli. V požadavcích maďarských vidí mnozí úplné rozpořtení říše, zabránili by to rádi, ale dnes není v naší říši Jelačice a Windischgrätze. V Budapešti má se ve středu v jednání obou vlád pokračovati. Páni officiosové sice těší ale ve veřejném mínění převládá náhled, že baron Banffy v radě korunní se svými náhledy prorazí. Koruna by ráda Thunovo ministerstvo podržela a proto se protahuje rozhodnutí, aby se získal čas k novému vyjednávání. Což nebylo by nyní na čase, aby se svolal sjezd mužů v Čechách na Moravě a ve Slezsku politicky a samostatně myslících — bez ohledu na jejich příslušnost k politickým stranám? Že nás poslanci mladočestí z nynějších zmatků nevyvedou, to jest přece již jasno. Hlavu ztratili vůdcové již dávno a muži praktických činů nebyli nikdy. Odhlasováním nějaké strannické resoluce se českému národu nepomůže.

Drobné zprávy.

Oslava 68letých narozenin Jeho Veličenstva císaře a krále konala se letos v chrámu Panny Marie, protože kathedrála se dosud opravuje. Slavnou má sv. celebroval vys. dp. kapitulní děkan a vikář Th. Dr. Alois Frýdek, za čestné asistence, přítomnosti nejd. kapituly a zástupců všech vojenských, politických, soudních a občanských úřadů, ředitelů, profesorů a učitelů všech zdejších škol.

Jeho Eminence n. p. kníže arcibiskup pražský František de Paula brabě Schönborn, slavil v neděli své stříbrné kněžské jubileum. Za tou příčinou dostalo se mu gratulací jak se strany nejd. českého episkopátu a kněžstva, tak se strany vysokých státních a občanských hodnostářů.

Věstařka diecéšní: V Pánu sesnul: p. Josef Jirásek, administrator v Kocléřově, † 14. srpna; (naroz. roku 1870, vyřvčen 1895.) Vyznamenáni jsou: p. Jan Cvrk, farář v Chocni jmenován děkanem: p. Fr. Čejnovský, farář v Sendračicích, obdržel Expositorium canonicale. Ustanoveni jsou: p. Jan Vlk, administr. v Koronavi, za sáms. kaplan do Smítie, p. Benj. Karner, kapl. Teplický, za koop. do Kunštátu, p. Jan Vašíček, koop. Kunštatský, za kaplana do Teplic (Wekelsdorf), p. Jos. Flesar, kapl. Třebechovický, za administr. do Dobrušky! Neomstý: p. Frant. Kubíček, za koop. do Uřina, p. Karel Zieris, za koop. do Pilníkova, p. Petr Závřel, za koop. do Hradiště. (Gradlitz) Uprázněné místo: Dobruška děkanství, patronata knížete Colloredo-Mannsfelda od 30. července b. r.

Královéhradecké účastní se čestné katolického sjezdu v Praze, který zahájen bude již tento pondělí a skončí ve čtvrtek dne 28. srpna dopoledne. Politický spolek pod ochranou sv. Jana Nep. zastoupen bude svým předsednictvem a četnými členy. Nejd. biskup odeběř se na katolický sjezd z Chraští. Velmi čestně budou zastoupeny křesťansko sociální spolky naší diecése, které budou mítí poradu již v neděli dopoledne. Kdož se ku sjezdu dosud nepřihlásil, ať tak učiní hned u přípravného výboru v Pětrossově ulici č. 200 II. O bezplatné byty je v Praze postaráno. Nemajetní účastníci sjezdu ať se přihlásí o byty hned. Noclehy budou v ústavu hluchoněmých, v koleji Arnošta z Pardubic, v Jednotě katol. tovaryšů, ve škole u sv. Havla a v soukromých bytech. Program sjezdu uveřejňujeme v příloze. Dostav se proto na sjezd do Prahy, každý, kdo jsi upřímný katolík!

Dar. Jednotě katol. tovaryšů daroval vdp. Dr. Mršák 5 zl. Zaplatl Bůh.

Úmrtí. Zemského poslance p. Jana Jaroše v Čáslavkách a pana Josefa Jaroše rolníka ve Rtyni a jejich sestru paní Annu Hákovou u Jaroměřě stihla bolestná rána. Zemřela jejich matka, paní Johanka Jarošová, selka na výměnku ve Rtyni. Skonala v Pánu odevzdaná do vůle Nejvyššího a zaopatřená sv. svátostmi umírajících v neděli dne 14. srpna 1898 o 1. hod. ranní v 68 roce věku svého ochrnutím srdce. Tělesná schránka drabě zeanul byla v úterý dne 16. srpna o 10. hodině ranní z domu smutku vykropená a potom v rodinné hrobce na hřbitově založenském ku věčnému odpočinku uložena. — Ve Bříze zemřel těchto dnů po delší nemoci stádníci šesté třídy královéhradeckého gymnasia, Josef Polívka, a byl v sobotu, dne 13. t. m. za čestného účastenství domácího i přespoleho občanstva na hřbitově včestarekém k věčnému, sladkému spánku uložena. Zesnulý jinocch vynikal nejen pilností a svědomitostí jako student, ale dovedl si také svojí milou, skromnou povahou získati srdce každého, tak že od všeho občanstva byl velice milován. Nad otevřeným jeho hrobem promluvil jménem studentstva dojemnou a vzletnou řeč p. Jan Trnka, abiturient ze Svob. Drorů. — V Praze zemřel ve čtvrtek učený praelát Th. Dr. Terš. R. i. p!

Pan president Vojaček jmenován dvorním radou.

Žně v Polabí jsou pomalu skončeny. Sklizeň je dobrá, namnoze velmi pěkná a byla také šťastně sklizena.

Velká vedra a sucha, která nyní v Čechách trvají, stávají se pomalu nepřijemnými. Na Kollínsku, Kutnohorsku a Čáslavsku nepřešlo již od počátku června vydatnější, na Chrudimsku a Vysokomýtku jsou rovněž půdy vyprahlé. Vydatnějšího deště potřebují nejen okopaniny, ale veškeré půdy, jež třeba orati.

Krádeže o trhu. Dne 13. t. m. ukradl někdo R. Vohralíkové z Býště mladé prase, jež bylo v pytli na voze. — A. Duškovi ze Sendračic ukradl někdo z kapsy 26 zl. 60 kr.

Nadějně kvítke. Dne 8. t. m. vloudil se 16letý truhlářský učeň Fr. Soukup z Borohrádku do krámu hokyně Jos. Fišerové a ukradl z usazené zásuvky dva zlatníky, které si pak uschoval ve sklepě pod hobliny. Krádež se prozradila, pachatel se doznal a bude dán do zemské polepšovny v Opatovicích.

Sjezd českých archaeologů a spolků muzejních dne 27. a 28. srpna 1898. na Horách Kutných pořádan bude s tímto programem: V sobotu 27. srpna večer: O 8. hod. přátelský večer v Městské Besedě. V neděli 28. srpna dopoledne: Od půl 8.—10. hod. prohlídka památností místních (chrámu Matky Boží na Náměti, vysokého kostela u sv. Jakuba, Vlašského Dvora). O 10. hod. poradní schůze na Vlašském dvoře: 1. Uvítání, volba funkcionářů formácie. 2. „O vlastivědné činnosti v zemích koruny české“. Referent p. JUDr. K. V. Adámek z Hlinska. 3. „Záchrana našich stavitských památek“. Referent vdp. P. K. Vorlíček, předseda Archaeologického sboru „Vocel“ v Hoře Kutné. 4. „Rada muzejní“. Referent p. Kl. Čermák, c. k. konservator v Čáslavi. 5. „Organisace muzejních spolků českoslovanských“. Referent p. Václ. Vl. Jeníček, jednatel a archivář muzea v Čáslavi. 6. „Názvosloví v české archaeologii“. Referent p. Kl. Čermák, c. k. konservator v Čáslavi. Po vyčerpání programu prohlídka chrámu sv. Barbory a Hrádku, Kamenné kašny a Kamenného domu; — společný oběd v Lorci; — prohlídka starožitných památek v Sedlci (kostela kostnice a starší části továrny na tabák); — odjezd z nádraží hlavního. Přihlášky ku sjezdu (s příspěvkem 1 K) i veškeré dotazy zaslány buďtež nejdéle do 25. m. srpna p. Václ. Vl. Jeníčkovi, jednateli a archiváři muzea „Včely Čáslavské“ t. č. v Luži.

Presidentem vrchního zemského soudu v Praze a tudíž nejvyšším soudcem v království Českém stane se president Kalina rytíř z Já-

tanstaina veliký Němec vychováním a smyšlením. Velikým jeho přímivcem je pan dr. Herold. Jde to s námi věru s kopce. U pražského vrchního zemského soudu nemusí znát 17 radů vůbec česky, u ostatních 24 radů stačí ledabylá oboujazyčnost a místa presidentů jsou v rukou buď Němců anebo byrokratů, u nichž vlastnictví nepatří k vynikajícím vlastnostem. V zlaté, slovanšské, české Praze nabývají Němci ve vyšším úřednickém světě stále více půdy a v tak sva-
ném německém území nechťají Němci žádného českého konceptního úředníka trpěti. Jaký to strhli klík, když se tyto dny stal v národně smyšlených Podbořanech okrašením soudcem rozemý Čech!

Věmeček mladenců Novohradeckých pořádku bude v neděli 21. srpna 1898. v hostinci p. Františka Mažíka. Začátek v 6 hod. večer. Hudba p. Jos. Petery. Vstupné libovolné.

Pokroky češtiny ve vojsku. Poslanci mladočestí sblbili kdysi též znárodnění armády. Daří se jim při tom ale po čerchmantech špatně. Dřívější ministr války jim na jejich interpellace vůbec nedal odpovědi a nyní se poslanci bojí ministra dotazovat. Záložní poručík p. Dr. Drápal na př. musel bráčet ve vězení, protože v českém městě u rapportu záložníků hlásil svou přítomnost českým slovem: zde! Pane doktor Pacák, kdy pak se na pana ministra objete? Ci máte s Hejnicem kuráž jen na kutnohorské ostro-
střelce a veterány?

**Nové volby do okresního zastupitelstva Ji-
činského,** které čítá 30 členů, konají se ve dnech 19., 20., 21. a 22. září. Venkovské obce volí 14, města a městyse 10 a velkostatky 6 členů.

**Národní slavnosti v roděti Fran-
tiška Palackého,** v Hodslavicích pod Radhoštěm navštíveny byly od tisíců účastníků ze zemí českých, jmenovitě od Sokolů. Významné řeči promluvil Dr. Podlipný a Dr. Jan Žáček. Z Králové Hradce vyhlá-
na Moravu 40 Sokolů.

**Všeobecný sjezd řemeslnícko-živ-
nostenský v Táboře** navštívili z českého vý-
chodu živnostenské spolky a řemeslnické besedy z Ml. Bolešlavi, Ném. Brodu, Čáslavi, Golčova Jeníkova, Hradce Králové, Humpolce, Hronova, Hlinska, Kolína, Kamenice n. L., Kostelce n. O., Náchoda, Počátek, Pečok, Pelhřimova, Rychnova, Semil, atd. Průběh měl zdařilý.

Serajevo, hlavní město bosenské bylo dne 19. srpna 1878, tedy právě před 20 lety od našeho vojska dobyto. Turecký jeho ráz mizí pořád více a a Serajevo se stává velkým městem moderním.

**V Hradci Králové slavily jubileum
zrušení roboty** sdružené spolky královéhradecké, při čemž dopoledne byl tábor lidu na generální louce. Sociální demokraté z Hradce Králové a z Nového Hradce dostavili se korporativně. Z oficiálních zástupů mladočeských nedostavil se na tábor nikdo. Poslanec For-
máněk také již přestal koketovat se socialisty a po-
krokaři. Napřed promluvil na táboru občan Er. Soukup, pak pan dr. Kříž. Táboru předsedal p. Hanoušek. Občan Soukup vyčetl sedlákům, že se přimknuli k reakci a konservatismu a vysval je, aby se spojili s baráckníky, zemědělskými dělníky a proletáři z továren i kance-
lářů. České dělnictvo jde, píše a musí prý jít po cestách mezinárodně organizované, revoluční sociální demokracie. Výrok jistého dělníka, že „každý Čech je poctivý, protože je Čech“ — vzbudil u socialistů ve-
selost. Pokrokář dr. Kříž z Prahy projevil souhlas a neudržitelností středních stavů a vyzval všechny „po-
krokové“ strany k boji proti klerikalismu. Když jeden občan vytýkal táboristům spojenství se šidly a volal „hoch Adler“, a mluvil o šidlovských zaprodancích, umlčeli ho spojenci židů. Jiné neštěstí se nestalo.

**Nová obchodní škola s vyučováním
dvouletým otevře se v Heřticích** dne 20 září 1898 na základě vys. vynesení ministerstva kultu a vyučování z 9. července 1898 č. 16780. Účelem této školy jest poskytnouti jinocům, kteří se hodlají věnovati obchodu, příležitost, aby si v čase co nej-
kratším a s nákladem poměrně malým osvojili důkladné odborné vzdělání, jehož je za nynějších poměrů ob-
chodníků nevyhnutelné třeba. Vyučování zahrnuje následující odborné předměty: kupecké školy, kor-
respondenci českou i německou, účetnictví jednoduché i složité, nauku o zboží a obchodní zeměpis. Poně-
vadž pak je dále pro obchodníka nutno, aby vedle svého jazyka mateřského znal se i v jazycích cizích, jmenovitě v němčině, jakož i aby dovedl ůhledně a rychle psáti, zavedeno bude vedle vyučování předmě-
tům odborným ještě vyučování jazyku českému, ně-
meckému a francouzskému, pak krasopisu a těsnopisu. Všem těmto předmětům vyučovati se bude tak, aby i slabší žáci — při troše dobré vůle — vyšli pro praktický život dobře připraveni. Rozsah vyučování stanoví učební osnovy, schválené vysokým c. k. mi-
nisteriem kultu a vyučování. Také dozor ku škole a schvalování sil učitelských vyhrazeno jest téměř výhradně úřadu. Ku přijetí do 1. ročníku žádá se stáří 14 let a a prospěchem obdržet třetí třídu mě-
šťanské nebo střední školy. Žáci s menším vzděláním skládají přijímací zkoušku z češtiny, počtu, zeměpisu, přírodopisu a přírodopysu. Při tom se žádají vědo-
mosti v rozsahu, v jakém je podávají měšťanské školy. Při zápisu důležitou předložití křestní list a poslední vysvědčení školní. Nebude-li žák při zápisu provázen jedním z rodičů nebo jejich zástupcem, musí též před-
ložit písemné svolení rodičů ku vstupu do školy. Poplatky jsou: zápisné 3 zl., školní ročně 50 zl. a příspěvek na učební pomůcky 2 zl. Šolnice školního platí se začátkem roku školního, druhá po-
lovice v polovinu února. Zápis žáků bude v ředitelně ob-
chodní školy (obecní dům, 2. patro) od 1. do 18 září t. r. Především písemné přihlášky lze učiniti již nyní u ředitelství školy. Přijímací zkoušky budou dne 19.

září t. r. Aby se absolventům obchodní školy Heřtic
nezadarmo započtení, zřídí kuratorium obchodní školy
zvláštní komisiční odbor, který se bude hodným a sna-
živým žákům starati o vhodné místa. Dle výročních
správ — vydaných dvouletými obchodními školami
již stávajícími — vstupuje největší počet absolventů
za praktikanty do různých závodů průmyslových, pak
za praktikanty k berním úřadům. Mnozí stali se též
komptoiristy, stenografy a korrespondenty v obchod-
ních a průmyslových velkozávoděch. V království če-
ském je toho času jenom jediný úplná dvouletá ob-
chodní škola česká — a to na Mělníce; německých
je 5. — K dalším zprávám nabíší se ochotně ředi-
telství obchodní školy.

Zvěsti z východních Čech.

Z Jilemnice. (Všácné jubileum.) Slav-
nost všácnou, slavnost ojedinelou, konala osada jilem-
nická dne 10. a 11. t. m. Vysocí důstojný p. vikář,
skut. kons. rada, majitel al. záložního knihy a horn-
nou a řádu B. hroba, děkan jilemnický, přistupoval
k oltáři, aby vzpomněl dne, kdy poprvé před 50 lety
pozdvihoval kalich P. a kdy obdržel jurisdikci do
osady, kterou neměl více opustiti. Jak si vůči město
Jilemnice svého duchovního správce, a nímá půl sto-
letí bylo sloučeno v dobách dobrých i zlých, to do-
kázalo již před 10 lety a při této příležitosti pozovu.
V předvečer slavnosti uspořádán byl velkolepý prů-
vod městem s lampiony a obvyklé zastaveníčko před
děkanou budovou. Drahý den o 10. hod. vedlo si
přes 30 kněží svého milovaného vikáře do chrámu P.
nově vymalovaného, kde sloužil vys. důstojný p. ju-
bilant a přítomnosti zástupců úřadů, spolků a nešťat-
ného lidu svou sekundici, když byl prvé býv. kaplan
jeho a katecheta z Hlinska, dp. Kavan případně a
srdečně s kazatelnou promluvil. Vše při mši sv. bylo
nové, pořízeno z darů města, paní a dívek, jedné zbož-
né rodiny a dobrovolných příspěvků. V městské dvo-
ránské sešlo se kněžstvo k společnému obědu, při němž
nescházely ovšem obligátní přpitky a přiležitostné
šerty. P. jubilant, jenž Bůh poplává zvláštní své-
stostí, zachoval i toho dne urozenou mladistvou ela-
stičnost a ukázal se nikoli jako jubilar o berlí, ale
jako jubilar v pravém smyslu slova. Je-li améním,
nemíto nepřítel v době, kdy tolik živl práce na
podkopání autority vůbec a kněžské zvlášť, kdy kněz
téměř systematicky o důvěru lidu je připravován, pak
je p. děkan jilemnický pravým umělcem a den jeho
kněžských druhotin byl opět nyní toho důkazem, an
odivil sympatie k němu ve všech kruzích bez výjim-
ky. Necht' dojde se vys. důstojný p. jubilant děman-
tového jubilea v této síle a necht' nedopustí jilemnictví,
aby kdy chmůrami obestřen byl sbytek života tohoto
ctihodného kmeta.

Z Nových Dvůrů. Městečko naše bylo v
sobotu a v neděli dějištěm velkolepé slavnosti. Na
oslavu 50ti letého zrušení roboty lidu českého pořá-
dalo 16 obcí bývalého panství Novodvorského a Se-
dleckého velkou národní slavnost. V ústřední slavnost-
ním výboru byli panové: V. Chlapáč, starosta No-
vých Dvůrů, J. Švejk, starosta sv. Kateřiny, Frant.
Jansa, statkář v Malíně, C. Tichna, hraběcí účetní,
V. Vlasák, učitel a MUDr. J. Zabořský, lékař
v Nových Dvorech. Komitě počínalo si obestřeno a
dšky obětavosti a nadšení obyvateľstva pro dobrou
věc, zafila se slavnost sobotní i nedělní v každém
obvodu ve všech obcích. Nové Dvory byly přirozeným
střediskem slavnosti a proto zde bylo jak sobotní ově-
tlení, tak nedělní shromáždění imponující. Po 12. ho-
dině polední počali se Nových Dvorech shromáždovati
účastníci slavnosti. Malebný pohled poskytovalo selské
banderia čítající přes 150 jezdců z obcí Hlízova,
Malína, Sv. Kateřiny, ze Sv. Jakuba, Třebosice, Lišice,
Bernardova, Habrkovic a Kobylnic. Banderisté oděni
byli nejvíce v malebných krojích moravských Chor-
vatů s okolí Břeclavi a Lanžhota.

Z Golčova Jeníkova. Pod záštitou okr.
zastupitelstva v Habrech a obecního zastupitelstva
v Golčově Jeníkově konati se bude jubilejní hospo-
dářská a průmyslová výstava v Golčově Jeníkově od
4. do 11. září 1898. V neděli dne 4. září o 10. hod.
dopln. zahájení výstavy ve školní budově. P. T. svant
hosté ráčtež se shromáždí v zasedací síni městské
radnice. O 1. hodině odpol. sjezd živnostenský v
místn. Řemeslnické Besedy „na Filipce“. Pořad: 1. Volba
předsednictví sjezdového a formalie. 2. Organizace živ-
nostnictva. 3. Akce podniknutí ve prospěch maloživ-
nostníků zemí a státem. Účastnictví sblbili semati
i Hlští poslanci P. T. pp.: Adámek, Bečvář, Dr. Brzo-
rád, Breznovský, Dr. Fořt, Dr. Herold, Hyř, Janda,
Dr. Krajník, Niklfeld a Dr. Pacák. O 3. hodině odpol.
závody cyklistů. Udlení cen vítězům, koncert a volná
sábava na trštišti. Hudba Čáslavské hudební jednoty.
Vstupné do koncertu za osobu 10 kr. Při počasí ne-
příznivém odloží se závody cyklistů na 11. září. Ve
středu dne 7. a ve čtvrtek dne 8. září výstavní
trh domácího svířectva. Ve čtvrtek o 1. hod.
odpol. sjezd rolnický ve dvoraně „u slunce“. Pořad jednání: 1. Volba předsednictví sjezdového. 2.
„O rakousko uherakém vyrovnání.“ Poslanec Niklfeld.
3. „Co může rolnictvo od svých zástupců ve sborech
zákonodárných očekávat?“ Poslanec Hyř. 4. „Je-li
reformou berní maloroľnictva uloveno?“ Poslanec Beč-
vář. 5. „O zemském pojišťování.“ Poslanec Hyř. Osmá-
nění přisouzených cen za chov domácích zvířat na
trštišti. Koncert, volná zábava. Hudba Čáslavské hu-
dební jednoty. Vstupné do koncertu 10 kr. osoba.
V sobotu o 2. hodině odpolední orání na skoušku a
o závod. Průvod seřadí se ve dvoře pivovarském. Kon-
cert a volná zábava na trštišti. Hudba Kutnohorské
hudební jednoty. Vstupné do koncertu 10 kr. osoba.
V neděli dne 11. září odpoledne tah věcné loterie vý-
stavní. Oznamení přisouzených cen vystavovatelům
odboru průmyslového. Slavnost selaků. Hudba Kutno-
horské hudební jednoty. Vstupné do koncertu 10 kr.
osoba. Ve dny všední bromaďas návštěvy školních
dětěk. Dítky v průvodu pp. učitelů vstup volný. Po-

nota výstavní započne slavnost svou hned po zahájení
výstavy a to tak, že jednotliví členové sboru sou-
dovského obchodní výstavy své posudky si opatří,
dle nichž pak v porotách skapinových i generální roz-
hodováno bude. Porotní řád výstavní a seznam od-
měn vyvěsen bude na vystavišti. Vstupné do obou
oddělení výstavy 20 kr. za osobu, dítky 10 kr. Los
věcné loterie 20 kr. Katalog 20 kr.

Z Přeseče. Svato-Josefská Jednota katolických
jinochů a mužů v Přeseči pořádá ve spolkových míst-
nostech dne 28. února t. r. divadelní představení:
Břínkalovy Trampoty. Veselobra o třech je-
dáních od F. F. Šamberka. Začátek určité o 7. hod.
večer. Ceny míst obyčejné. Dítky školní nemají přístupu.

Z Librantic u Černilova. Katolická ná-
rodní jednota pro Černilov a okolí pořádá v pondělí
dne 15. t. m. na oslavu Palackého přednášku, po níž
členové Jednoty katolických dělníků v Třebohovicích
i Jednoty domácí bavili přítomnost posluchače zdařilými
komickými výstupy a kapiety. Občané Libranticů svou
čestnou přítomností a bedlivou pozorností při přednášce
skoro po 2 hod. trvající ukázali, že váží si našeho
„Otce vlasti“ a „Velikého Čecha“. Přednášel vp. Jan
Černý, kaplan a katecheta z Hradce Král.: „O vý-
znamu Palackého v době nynější“. — Ze členů při
výstupech účinkujících o zdar zábavy přičinili se: z
Třebohovic Svoboda Jos., Frant. Černý, V. Čermák,
Fr. Dostál, Ant. Podolský, Z Černilova Vanický, Bed-
nář, Jedlička, Kutík. Z Librantic Baše, Hrnčíř. Mezi
programem vybráno na Ústřední Matci 1 sl. 15 kr.
— Zdař Bůh.

Ze sv. Mikuláše. (Tábor lidu na Huse).
V neděli dne 14. srpna dalo si u naší obce v parku
hr. Emericha Chotka při nám ku Kadíně při Kutnohorské
dostaveníčko. Byl to pravý tábor českého lidu s četnými
seláckými povozy, brýčkami a kočáry, ozdobnými
květinami a prapory v barvách národních. Povozy a
koně umístily se podél všech cest ve stínu stromů,
rosjatený venkovský lid oddával se zábavě ve stínu
stromů i na lučních paloučcích, kde sluníčko jen jen
prašilo. Na štěstí chladivé ovčerecké pivo, rozmanité
sodovky, limonády a malinové šťávy nedaly zahynouti
hlavnímu a o hladově staraly se milosrdné samarytán-
ky, pohostinné české hospodyňky, které v ochutnávár-
nách pohostily účastníky slavnosti chutnými českými
koláčy, kypřími buchami, ba i smaženou a počenou
drábou a jinými lahůdkami. O výtečný chléb, šanky
a salámy nebylo také sle, a tak to šlo na Huse jako
o obilnicích a svařbách. Při hudeb. horaické, mi-
kulášské a kobylnické brali to hoši do vojky i bez
podlahy a děvčátka, ta to uměla teprve. Hodná jedna
Mařenka ze Starého Hrozenkova od Malína chodila
s bečičkou kořalky a za šestáček prodala každému
tolik ohně, že při nám rostl i ten nejsarputilejší
starý mládenec a ledový vdovec, který prý má jen
při arde. A což ten svědný jeji slovácký kroj! Jiná
děvčátka opět parádila se svými holuběnkami, šivůtky
a pestrobarevnými sukničkami, ba i střívkami. A jak
uměly prodávat slavnostní spisy, programy, památné
odznaky, doutníky a různé pochoutky. Jak se při tom
umívaly, upejaly a červenaly. Iu, jedním divčím
očím sluší, když se klopi, pak pomalu sdivhají a na
muže uprou pohled jediný, dlouhý — na př. Mařenky,
Boženky, Lidunky, Ludmilky; jiným zase, když do
mužských zraků vyvalí se bes přetřetí rachejle sma-
vých, veselých jisek — na př. Andulky, Františky,
Kačenky, Růženky, Zlěničky nebo naopak. Jednomu
divčím hlasu sluší, když se opatrně tlumí, jinému
zase, když se nechá bezohledně, jásně vřít. Jedněm
malinovým ústům svědčí, když ukazují stále své zoubky,
jiným když se pevně sevrou neb ukazují šelmovské
důlky. Jednomu tluku sluší, když se drží důstojně a
vádně, jinému — když se točí jako ve větru proutek
dymu. Svého tanečnicka otočila si každá jako prout-
ek; vůbec prý se dá láska chytit hedbávnou nitkou.
Děvče ostatně, když se chce vdát, má sice jen jeden
jazýček, ale za to sedm rames; po svařbě má arcíř
jen jedno rameno a sedm jazýků (jako šršeň žihadel),
ale těmi nás udří stejně pod pantofle. Na Huse se
mohl každý vytančit a pobavit, jak chtěl. Děvčátka
se sv. Kateřiny a Mikuláše, ty zase deklamovaly a
spívaly. Ve stříci kováři s červenými frákem a zlatými
brejlemi měli ostatně preceptora a kantora, jaké
nemají při národních slavnostech ani v Praze. A jaké
rázovité řečnické mají ve sv. Mikuláši! Proti nám jsou
dr. Herold, Edvard Grégr a Pacák pravě nicky. Ti
bouchají jen trpitné fráse, pozlacené oetky a láivé
sliby, kdežto když mluví na př. omdesátiletý výměn-
kář a rychtář, stařáček Jan Berounský, tedy ten
mluví od arde k ardi, poctivou, českou pravdu. Jak
třlivě mluvil k svým českým rodákům o poddanství,
robotě a ješ' jiných útrapách, jak se roboty posne-
nábla vyvíjela a stuhovala, jak český lid v potu tvří
musil pracovati pášim do krve! Ano, na slovo mu vě-
řme, že roboty byla těžká břemeno, když sedlák mu-
sil pracovati týdně 2—4 dny a potahe, jak v létě
musil mimo to 2—3 týdny přidat práci roboty, jak
chalupník se musl dítí vrchnosti týdně 2—3 dny
zdarma, jak i ten domkář musil zdarma pracovati 13
dní ročně a podruh a samostatná ženak 6 a půl dne.
Špatně se to pracovalo znavenému českému lidu, když
byl poháněn karabáčem, když hnán na pole jako stá-
do pitomých hověd, když do úmora musil orat, vlá-
čet, žít, sekat, vázat a vozit do panských stád a
při tom zanedbávat vlastní pole a úrodu. Stařáček
Berounský, který sám 13 let robotoval a na své oči
poznal vládu líkovky, karabáče, lavice a šatlavy, do-
vedl ocenit význam zrušení roboty a z duše děkoval
císaři Ferdinandovi Dobrotivému a panujícímu císaři
a jich památi císařovně Marii Terenzi a její synovi
císaři Josefovi za uvolnění a konečné zrušení roboty.
Dobře pravil dědovek: „Když r. 1848 zrušena roboty,
tenkrát lid český volněji dýchal a děkoval Bohu Vše-
mohoucímu za své osvobození. Osvobození sedláci
ohmatávali páse své, že teč jsou jejich vlastní, že
nebudou pracovat více pro cizí lidi ale pro sebe a k
zachování své rodiny, že budou sedávat u domácího
krbu v štěstí a spokojenosti, jako lidé svobodní a že
budou vypravovati synům svým a vnukům o těch
starých útrapách. Z hloubi duše provolal dojatý kmet

sláva panujícího ctišťi a českému králi a končil dechavě: „Já jako starý kmet 80letý přeju Vám všem bratři a sestry vespelek, aby Vám dal Bůh po-
dělnosti z rosy nebeské a z tučnosti země. Já Vám přeju všem potěšením, neboť v tom potěšením kráčíte po všechen den života svého až k životu věčnému. Amen!“ Dávni patriarchové nemluvíli vážněji, pravdivěji a sbožněji. Prostá slova kmetova odměněna potěškem a proslávám slávy. Jméno mladé generace promluvil slavnostně řeč mladý, vzdělaný starosta Josef Švejk z sousední obce sv. Kateřiny. Řeč jeho přinášela na místě jiném. Pan starosta Švejk mluvil rolnictvu z duše. — Na táboře lidí na Huse střídaly se věci vážné a veselými. Takový už je ten český lid. Chvilí vejšák, pak zase stájecká, rožmáje, práce, aby se posléze oddal zábavě znovu. Zábavná byla rekrutýrka novodvorských, kterou Hlil pan direktor a doktor, písař a drábové, kníže rekruti chytání, odvádění neb na svobodu pouštění. Vojské čepice krátkým a vojáčkům slušely, vždyť stáv vojenský, ten je hezký. — Veselo bylo na Malinské rychtě, jako o posvícení tam všecko vonělo: kosmatici i jitřnice, které se prodávaly ve prospěch Ústřední Matice školácké. Tam uveden v paměť starobylý pořez. Za dávná utíval v Malině obecní slouha louka a za to pak vystrojil sousedům „pořez“ — něco na zub. Ovšem, malinský pořez byl jiný, než novodvorský „sufinit“. Tam jednou slouhovi seděl pes drůtky — a slouhová, aby si vypomohla z nouze, uvařila a pokrájela německým sousedům slouhovy „košenky“. Nechtěly pryj jim; za to malinský „pořez“ šel na drčku, jen že za jitřnice méně stráženo, než vydáno. Za to malinské děvčátka utrčila více za „hřebčickou a Mětinou vonou“. Výnos večerní taneční zábavy hradil veškeré výdaje chudším a vynechal ještě Matici. — Svatojakubští pracovali na táboře jako morovatí. Kovali, spravovali cepy, hrábě, podkovy atd. pro všechny tábority. Inu, není muže nad kováře, máť on tvrdě páse! — Svatomikulášští mimo jiné zábavy stínali při zavazanech očí kohouta. Ráno na ránu dopadala, ale kóhouta netrefila. Malá robotní revoluce při slavnostech se ovšem také stihla. Novodvorskí vyvolávali na robotu, lid však se bouřil, vrhl se na dráha a pokřikem: „Mašme ho!“ — a posadil jej na vola. Inu, na tom sedávají i učentéj pánové, kteří lidu všecko zbrndají. Všecky veselé okamžiky robotní slavnosti ovšem neuvádíme, není na místa. Ale obce na Novodvorskou dokázaly, že dovedou velkou národní slavnost pořádat i bez tak zvanych národních vůdců a protektorů!

Z Červeného Kostece. Zdejší jednota katolických jinochů a mužů pořádá v neděli, dne 28. srpna t. r. slavnost svěcení aplického domu. Světitel jest J. b. M. nejdušojnější Pán Edvard Jan Nep. Brynych. Program: 1. V sobotu, 27. srpna v 8 hod. večer ve spolkové místnosti „Vodní družstvo“. 2. V neděli, 28. srpna od 6. hodiny ranní uvítání spolků. 3. V 9 hod. seřazení se spolků u místnosti spolkové a průvod na nádraží. 4. Uvítání J. b. M. a průvod zpět. 5. Řeč nejdušojnějšího p. světitele a mše sv. v chrámě. 6. Průvod ke spolkové budově. 7. Svěcení. Průvod zpět. 8. O 2. hodině společná odpolední pobožnost. Koncert v „Občíně“ a při něm řeč p. V. Myslivec: „Křesť. socialismus a jeho odpůrci“. Koncertováti bude hudba Červenokostelecká. Vstupné: člen 20 hal., nečlen 30 hal., rodina 1 kor. Odchod se spolkové místnosti o půl 3. hod. odp. Za nepřiznání počasi ve spolkové místnosti.

Z Hlízova (Oslava zrušení roboty na Kutnohorsku). Vlastenci čeští, bývalý ministr Dr. Prašák, Dr. František Ladislav Rieger, František Palacký, František Brunner a jiní ziskali si o český lid a o český lid v zemích rakouských velikou zásluhu, že před 50 lety rozhodně se zasadili za zrušení selek roboty a že opět její zavedení za Bachova absolutismu učinili nemožným tím, že rolníci za peníze robotu sobě vykoupiili a velkostatkářům za utrpené ztráty náhradu a odškodnění dali. Protravosti této první politiky vědci českého lidu nemohli ve Vídni Františku Palackému, Riegerovi, Prašákovi a jejich politikým přátelům dlouho zapomenouti, čímž nejlépe podali důkaz, že ve Vídni v byrokratických kruzích nemysleli to a rolníky upřímně. A přece, pak-li kdo zachránil roku 1848, 1859 a 1866 jednotu říše a dynastie, byla to především věrnost lidu rolnického. Věrnost českých venkovanů ocenil nejlépe císař a král náš Ferdinand Dobrotivý, když musil uprchnouti z Vídně a z Tirolska do Olomouce. V manifestu ze dne 16. října 1848 otevřel pravil: „Obyvatelé venkovští a sedláci mých zemí! Důvěřujte se ve Vašeho císaře, císař Váš má celou důvěru k Vám! Pojistěné jsou Vám všechny Vaše svobody jak: osvobození od roboty, desátku atd.; sákon strana zrušení všech povinností, které Vaše statky a grunty prvé obtěžovaly, jest již potvrzen a Já Vám to, jak jsem na mé cestě častěji udínil opět mým slovem císařským obnovuji a potvrzuji. Já mám to pevně předsevzeti, Vám udělené svobody vždycky zachovati a hájiti. Oblíbený Ferdinand Dobrotivý slibu svého dodržel, ačkoli záhy na to se trůnu vzdal. Český venkovan loyální byl a loyální zůstal; český venkovan povinnosti své k říši a dynastii plnil; jest proto oprávněným jeho přáním, aby se plnily též věci němu sliby, které se strany vlády a poslanců se mu dávaly. To však se vždy neděje. Rolnictvo na Novodvorskou a Sedlecko nese dosti trpce, že při slavnosti zrušení roboty stkvěly se svou nepřítomností ti, kdož tam být měli; ono nemile nese, že poslanec Dr. Bedřich Pacák je v důležité době nezna a že odepřel se počátku prosloviti při slavnosti na Huse slavnostně řeč o zrušení roboty a jeho významu. Rolnický lid poznal své pravé přátele a dopřel konečně náhledu, že a rolníkem smýšlí neupřímněji rolník a že zájmy rolníků pociťe a nezastane hájiti a tlumoditi dříve řádní rolník. Slavnost na památku zrušení roboty zřídila se v neděli výtečně a nad očekávání stkvělo vzduchu tomu, že poslanec pan Dr. Bedř. Pacák tam nemluvil a nebyl. Slavy okrozní výbor také nebyl protektorem velké národní slavnosti na Huse, kterážto počty dostalo se jen Malešovskému vedenému panem Dr. Metelkou, Pacákem, Novotným atd., Podvysocké Liety také slavnost velkomyslně ignorovaly do 14. srpna, ale vsud tomu účastnilo se slavnosti

přes 10.000 účastníků, hlavně: z Nových Dvůrů, Malína, Sedlece, Církvice, Třebosic, Sv. Jakuba, Sv. Mikuláše, Sv. Kateřiny, Lišice, Kobylince, Habrkovic, Bernardova a Hlízova a dále přebývajících účastníků z nejbližšího okolí. — Již sobota byla pro obec byvalého panství Novodvorského a Sedlečského dnem slavnostním. Téměř všechny domy v osadách těchto osad byly trapory, večer bylo slavnostně osvětlení, místy vypáleny bengály, ohňostroje, rakety a slavnostní róny z ručnice. V Hlízově byla v sobotu všechna okna v obci osvětlena 9—20 svícemi, zvláště stkvěle osvětlena byla budova a zahradní seď pana starosty Jos. Kabely a velitele hasičů p. Jos. Tučka a předních občánů, jejich dezeruky se o zdar slavnosti a slavnostní průvod nemělo zasloužily. V každém ohledu byla také obecni slavnost zdařilou v Malině, Nových Dvorech, Třebosicích, ve Sv. Jakubě, Sv. Kateřině atd. Neméně zajímavé byly skupiny venkovanů a selek v krojích národních. Z Hlízova se dostavilo vedle 18 banderistů přes 30 selek na dvou vozích. Obec Novodvorská vypravila na slavnost rekrutýrku. Všeobecnou pozornost budila skupina obce Malína. Na jednom dopravním voze sedělo za pravým rychtářským stolem pana Janey se starým „právem“ (z býkovic a drátní spleteným) celé obecní staršinstvo v krojích: rychtář (p. starosta Doležal) a 8 konšlů (pp. Fr. Janas, Jos. Pokorný, Vc. Doležal, Vc. Filip, Jan Vlk, Jan Veselý, Jos. Douděra a Ant. Novotný), obecní sluha (p. Procházka), ponocný (Ploček), obecní serbus (p. Tonda Zamasal, robotníci v plátněch, venkovská děvčátka atd. Ze Sv. Jakuba dostavili se na voze pilné pracovníci kováři a venkované, z ostatních obcí skupiny Občínkové, svatební a robotní. Hudební sbory dostavily se: hornický a ostrostřelecký z Kutné Hory, dále hudba sv. mikulášská a kobylnická. Po 1 hodině hnul se z Nových Dvůrů slavnostní průvod, který čítal přes 2.000 účastníků. V čele jeho jeli dva historičtí heroldové, vytrubující pochodové fanfary. Za nimi jeli banderisté pak venkované v krojích z obcí: Sv. Mikuláše, Hlízova, Malína, Habrkovic, Kobylince, z Lišice, ze Sv. Kateřiny, sv. Jakuba a z Třebosic, následovaný četným lidem. Za velkého vedra dorazili v nejlepšíh rozměru k letnímu zámečku hraběte Chotky na Huru, kdež se konala národní slavnost. Večer po 8. hodině vracela se valná část účastníků slavnosti přes Nové Dvory, kdež vypáleny bengály a slavnost pak zakončena zdařilým plesem na rychtě, na velké v Malině i v hospodě v Hlízově, který trval do rána.

Z Rovně. Naše katolická Jednota jinochů a mužů nespouští se sítě ani obor hospodářský. Nejen že odebíráme časopisy hospodářské, ale my hledíme poučovat členy i přednáškami hospodářskými. Důkaz toho podali jsme 16. t. m., ve kterých den povolali jsme p. ředitele Dumka, člena zemědělské rady. V přednášce nakreslil nám řečník obraz ze svých cest po Německu, přirovnávaje poměry Německé k poměrům našim. Mnoho krásných rad udělil vešlechny tento hospodářský kočující učitel každému z přítomných hospodářů i čeládce, otcům i matkám i hospodynám. Přednáška byla koreněná přirozenými vtipy a obtcas celé shromáždění vypuklo v radostný smích. Co se nám zvláště líbilo, bylo to, že nás p. řečník nám nelichotil nýbrž pravdu jako upřímný přítel pověděl. Mezi jiným také pravil, že nemáme si na čem přlíši zakládati, neboť jsme proti cizině daleko pozadu. Ukazoval nám, že v rodině to vážne a že má li nastati náprava, musí ráz křesťanský rodinám býti vrácen. Odsouval nynější nevědecký směr, který k nám přišel z Německa a jenž pošležírá kořeny naší národnosti. Vezměte lidu víra a vezměte mu i národnost — jako doklad uváděl Masary — národ to v Německu, který oloupen o víru, ztrácí národnost a se poměruje. Povzbuzoval k udržení víry Cyrillo-Methodějské a Svatováclavské a ukazoval na plnění povinnosti náboženských v Německu. Ku konci vzpomněl vešlechny pan řečník Jubilea Jeho Veličenstva, Jubilea zrušení roboty, Jubilea biskupa Jiraike a památky Palackého.

Z Kolína. R 1899—91 podporovali židé noviny mladočeské. Že v Králově Hradci drží Osv. L. hlavně židé, jest známo. 800 židů odebírá organ sociální demokracie „Právo Lidu“. Není tedy divu, že list ten pak hájí jen a jen židovské zájmy. Listy národního dělnictva uveřejnily seznam mecenášů sociální demokracie v řadách pražských židů. Jsou to po většině bankéři, velkoobchodníci, kteří až 2000 zl. ročně ve prospěch demokracie věnují. Pak prý není soc. demokracie židům zaprodána.

Z Barchova u Pardubic. Slavnost pořádanou v neděli, 14. srpna přistoupila obec naše k tým, které pamatujíce na nesmírný význam našeho historografa a vůdce Fr. Palackého, snaží se důstojně oslavit a tím poněkud splatiti část díků jemu národem povinnovaným. Slavnost pořádná za čteného účastenství jak domácích tak i okolních a ačkoliv byla jednoduchá a skromná, přece vykonala to, co bylo jejím úkolem. Slavnostním řečníkem o Fr. Palackém byl ct. p. Hlídí Václ. Voyska, který ve stručné řeči shrnul vše, co významného Palacký pro nás vykonal. Druhým řečníkem byl p. Andrie, bývalý starosta, který promluvil prostými, nehledanými, ale arozmítnutými slovy o robotě, čímž zároveň oslaveno bylo zrušení její. Za přispění jiných sil jako al. Voženčíkové, J. Bašty sp. slečen, které v úbořech národních velice přispěly. K zveřejnění slavnostní nálady a dosti zdařilé hudby dokonala důrazně tato skromná oslava.

Výsledek voleb de okres zastupitelstva rychnovakého. 1. Za obce venkovské zvoleni byli pp.: T. Kučera, okr. starosta a rolník v Lupenic, Frt. Šabata, starosta v Lukavici, Frant. Šabata, rolník v Domašíně, Čeněk Křeč, starosta v Rovně, Adolf Merta, starosta v Liběrku, Frt. Zeman, starosta v Pekle, Václ. Bartoš, starosta v Javornici, Jos. Vojtěch, slátek v Kvásíněch, Jos. Kulštejn, starosta v Hrašticích, Vojtěch Bezděk, starosta v Třebosicích. 2. Za města zvoleni byli pp.: Em. Hegrlík, majitel domu, P. Kalenský, ředitel chlapecké školy, Alois Wolf, lékařník, Hynek Havel, pokladník Obč. zálohy, Štauber Josef, měřtan, všichni z Rychnova,

Adolf Vyskočil, starosta ve Vamberku, Kubias Josef, řezník ve Vamberku a Hynek Suchánek, starosta v Solnici. 3. Za velkopřámyl. Vilém Lerch, továrník v Kvásíněch a Josef Guldman, továrník v Rychnově n. K. 4. Za velkostatky: Majitele velkostatku Rychnovakého, Vamberockého, Solnického a starostu města Rychnova n. Ka.

BESIDKA. V Malině.

Byly to krásné dny, které právě prožili na Kutnohorsku, zvláště na Sedlecku a Novodvorskú. Při oslavě 50letého zrušení roboty pořádný slavnosti, bengály a plesy — a protože bylo horko, pilo se ovšem jako do důchodu. Pivečko bylo jako křen. A když jsme u křenu, nesmíme zapomenouti na Malin, kde roste a prodává se pravý malinský křen.

Malinské křenovky jsou světoznámé; rolníkům v Malině, Hlízově, Sedlci, St. Kolíně, sv. Kateřině atd. plní tobolky, pánum sládkům a šenkýřům prázdní sudy a P. T. uzenářům staví třípatrové domy.

Nejdůležitější jsou křenovky a křen ovšem pro mládence a panny, pro paníčky a vdovy. Pravý malinský křen vyvolá slzu lásky, bolu, něhy a nadšení neomylně a v pravý čas, a co zmůže slza v životě jednotlivců a národů, to nám v nečetných verších popsali beztoho staří i mladí básníci.

V minulém století, kdy učiněn byl počátek se zrušováním roboty, předpisoval učený doktor Jan Klement Tode proti lásce jakožto neomylný lék: „kyselé okůrky, naložené sels, poštovní koláč pomazaných hořčicí a nakyslý kvas posypaný křenem.“

Brrr! zvolají v duchu páni apatykáři, pilulkáři, flutáři a slečinky. Inu, dříve byla jiná receptura a jiní lidé. Byli otužilejší a zdravější. Kdo jí ouško čínské generála neb v petrželi a zelenině vařeného kapra, kdo jí šunku, jitřničky neb páreček s křenem, jest jistě zdravý jako buk.

Hlízovské zelí, kolínské okůrky a malinský křen, to jest prý v středním Polabí to nejlepší a proto se nedivte, že v ok l Malina jsou děvčátka jedna bezčí nežli druhá, — jako křen — a že se jich při nedělní slavnosti na Huse sešlo z patnácti vesnic a z Kutné Hory, Kolína, Časlavi a Týnice na tisíc. Večer to šlo v Nových Dvorech, v Kobylnici, v Hlízově a v Malině ovšem od podlahy.

„V tej malínskej hospodě muzíka hraje, já se tam du podívat, kdo tam tancuje. Tancujou tam panenky, bílý mají šaty, červenavé punčochy tuze lehký paty.“

A což teprve, jak tančí v „hospodě na velké!“ Tančí ovšem v párech, protože: „společná bolest, polovičná bolest, obapolná radost, dvojnásobná radost — a protože tanec die své podstaty jest vlastně *čtverhým vyražením*.“

V kraji dobré chmeloviny a ještě lepšího křenu tančí arcí všickni s horoucím nadšením a s pravou láskou. V kraji křenu musí býti ovšem též nejhoroucnější láska, zejména za tak horkých dnů. Úf, úf!

Jeden učenec napsal sice o lásce, že nikde nezná její příčiny a tajemný její způsob rozvíjení se, a že prý proti ní nikdo nezná léku. — učenec tento ale o Malině jistě nic nevěděl. — Napišme mu tedy něco o lásce a její příčinách i léčení.

Že patří láska mezi horečky, tot přece každému známo, a rovněž každý ví, že stihne lidstvo obyčejně v jistém věku. Jako trpí děti, po prvním roku řezáním zoubků, tak i láska počne trápit lidi, když tito dostávají zoubek moudrosti, tedy v 16. až 18. roce. Avšak, kdežto většina horkých nemocí jednu a tutež osobu zřídka častěji než jednou v životě stihne, mohou zamilovaní pacienti dostati často recidivu. Pan dr. Zebokrtský i jej nemilující pan dr. Metelka to budou dobře vědět a potvrdí nám, že někteří chorobní jsou pořád zamilováni. Chronická láska bývá zřídka kdy nebezpečná. Chronickou láskou trpí nejvíce muzikanti, lajtnanti, studenti, učitelky a pak obyčejně starší sirorečkové mužského i ženského pohlaví.

U některých chorobných dostavuje se láska v určitých dobách ročních, zejména v masopustě, o poutích a studentských prázdninách. Tu bývají cestičky před jistými statky a domy neobyčejně vyslápany, neboť každý zamilovaný student i laik potřebuje za důvěrníky, rádce a průvodce. polozamilované kamarády. Pijáci milují skleničku stále, hostejno zda ovčareckého, loreckého, kolínského, pardubského, hradeckého, chrudimského nebo pizeňského.

První výbuch lásky nastává pravidelně u sextánů, kandidátů učitelství, pak u učňů, když se stanou tovaryši a u venkovských mládenců, když jim tatínek dovolí kouřit. U děvčat vypukne nemoc trochu dříve, buď hned, když vyjdou ze školy, když vstoupí do vyšší dívčí, do ústavu pro

kandidátky, anebo když v národních krojích účastní se národních slavností. — Děvčata se zamilují napřed do bezkého panáčka neb pana podučitele, cyklisty neb národního banderisty. Studenti se zamilují především do blondínek starších panen, ovšem jen na dálku — a chronicky milují ji noši, když se jim objeví na mužné jejich tváři první zárodky chmýří budoucího plnovousu.

Zamilované párečky lze snadno poznati; trpí všichni srdečnou nemocí; působením lásky vzkyplí totiž krev a proto se zamilovaní tolik červenají. Amorův šíp musí již za časů starých pámbíčků trefit srdce, protože jim veškerá krev protéká a se láskou otravuje. Někteří říkají, že láska vzniká též následkem nemoci žaludeční, poně vadí zamilovaní trpí z pravidla nezáživností. Staří mládenci odhodlají se k ženění ovšem jen proto, že trpí žaludečními katarry.

Na zamilování arcit působí především ústroje smyslové. Vidí-li mladec krásné děvče, slyší-li jeho liby hlásek, dostavuje se obvyčejné silné zamilování; milenec ztratí pro všecko sluch i zrak, nevidí, co není ideálem jeho milienky. Vady tělesné ni duševní na ni nevidí.

Co se týče hojení lásky, tedy bývá tato aspoň po jistou dobu nevyléčitelná. Čím větší láska, tím dříve je po ní. Malinský křen, kyselé zelí a kvašené okurky jsou osvědčeným prostředkem léčebným a proto by se mělo v Malíně zaříditi sanatorium pro všechny zamilované. Nejsnadně se vyhojí milenci ze zamilovanosti, když poznají své stinné stránky navzájem. Je-li příčinou zamilovanosti žaludeční katarh, tu křen i okurky výtečně účinkují na dobré trávení. Srdeční vadu vytáhne ostrý malinský křen jistotě. Kde zůstanou křen, okurky atd. beze všeho účinku, tu zbývá ještě jediný prostředek: shodit zamilované s kazatelny. Zda-li je k tomu třeba sedmileté zkoušky Jakobovy, o tom rozhoduje se od případu k případu.

U kolébky Palackého v Hodslavicích. Byly to povznesléjší okamžiky pro každého účastníka slavnostních dnů v rodném kraji Palackého, na které se nikdy nezapomíná. Tisíce a tisíce putovaly k chudické vísce valašské, aby čerpaly tam novou sílu a nadšení pro svatý náš boj. Celá čkoslovanská rodina albila si u kolébky Palackého, že kráčet chce za svatým jeho odkazem, že chrániti chce národ i jazyk svůj s celým úsilím. Největšího lesku slavnostem v Hodslavicích dodávalo ovšem naše národní mládě Sokolstvo, které počtem 4000 mužů sjelo se, vzdáti důstojný hold mužů, jehož památka nevyhne, dokud poslední Čech nevydechne svou duši. Uvítání České obce Sokolové, s kterou dojel starosta měst pražských dr. Podlipný bylo ve Val. Meziříčí skvělé, přívítky při slavnosti hostině významné. Dr. Podlipný ve svém přívítce děkoval za lichotivé přijetí a pravil: Tak vítají se synové národa jednotného, tak vítají se nejlepší přátelé, tak vítají se bratři. Poté jsem s toho, že takovou osvu našel u nás jméno, které každému Čechu musí s úctou, s upřímnou láskou a oddaností lpěti na rtech, ale v srdci jeho bylo vloženo jméno královského hlavního města, matičky českých měst, Prahy. Tam, bratři Moravané, jest vaše hlavní město, tam obračejte zraky své, tam vztahujte ruku svou, poněvadž i my zase svou ruku chceme podati Vám. (Výborně. Potlesk.) Dále pronesli přívítky dr. Scheider, starosta Sokola pražského polským Sokolům, posl. Běbela shodě národů slovanských, Polák br. Turci českým Sokolům atd. Též dne konalo se ve Val. Meziříčí velké cvičení Sokolstva. Prostná cvičení za bouře potlesku provedlo 1200 Sokolů. Výkony cvičenců vzbudily zasloužený obdiv. Po cvičení sokolském provedena valašská svatba a obřady. Druhý den byla slavnost u kolébky Palackého v Hodslavicích, kam sjelo se na 30.000 osob. Výzdoba rodiště Palackého byla dojemně krásná. Zde konal se také památný tábor lidu, jehož zahájil starosta z Hodslavic pan Pilečka, který vítal hosty zejména primátora pražského a albíl, že Hodslavice jsou a sňstano českými. Prvním slavnostním řečníkem byl dr. Podlipný, který promluvil řeč vatutku uchvatnou. Vylíčil v jakém úpadku byl český národ, když pod posvátným Radhoštěm povstal muž, jenž se svatým zánícením zvolal: „Nebudte malomyslní! Žijí jest dosud kořen té české lípy a vyrazí zase nové haluze a vydá lípy vonný květ. Pevný a cíle svého vědomý muž obrovitou silou odvaluje balvany navesené na naši starou slávu, vynáší staré pergameny, otvírá poklady a ukazuje je přátelům i celému udivnému světu, udivnému naší minulosti. A lid český přišel k poznání a opět vatoupila důvěra v lepší budoucnost do myslí českých. To nej přednější zásluha Palackého. — Moravanům v první řadě Palacký odkázal pevnou a těsnou jednotu s královstvem. Jsme přátelé krve a dějinami sjednoceni, stejné jsou poměry naše zde i v království, stejné trudy a příkoří jest vám snáseti jako nám. Tak, drazí bratři, rovní sobě máme trofiti jeden celek, jehož hlavou jest matička Praha, ona stověžatá. Dále promlouvá dr. Podlipný o zásluhách Palackého jako politiky, který chtěl míti s Rakouska spravedlivou říši ke všem národům a činí porovnání mezi Palackým a Mickiewiczem a napomíná, abychom kráčeli v šlépějích oslavence a provolávali věčnou slávu a paměť Frant. Palackému. Dalšími slavnostními řečníky byli slezský posl. P. Gruda a posl. dr. Záhře. Po těchto řečech a pozdravech ze strany některých hostů tábor ukončen. Na to rozproudila se v Hodslavicích lidová slavnost rázu nejradostnějšího. Lid, který se slavností účastnil, zajisté nikdy nezapomene na den, kdy zástupcové všech tří semí nedílného království českého na arde mu kladli neochvějnou a účinnou lásku k vlasti a k matčákému jazyku.

Václav Kučera, redaktor Východočeské Stráže ale se rozkázal na redaktora Obnovy Františka Štábla a pan redaktor Anyž, od něhož pocházejí — jak známo — vždy ty nejvřelší „chytrosti“ v „Národ. Listech“, uveřejnil Kučerovi dokonce zasláno v pátém čísle Národních, v němž Fr. Štábla prohlašuje a považovati dále bude za miserného lháře, dokud prý neodvolá jak ostatní lže, tak zejména prý podle, bídní nařízení, jako by byl ve Vídni vůbec někdy s tábora mladočeského cokoliv prodal nebo prozradil staročeským a klerikálním listům. Pak-li prý ten Štábl neodvolá vše dobrovolně v „Obnově“ a ostatních listech, jež tuto prý „darebčickou klvetu“ otiskují, zakročí prý proti Fr. Štáblu soudně. — Nu, redaktor Štábl nemá ve zvyku před někým utíkat a co napsal, za to ovšem také vždy celou svou osobností stojí. František Štábl tedy neodvolá nic a děkuje Václavovi Kučerovi, že mu slibuje poskytnouti příležitost, aby před soudem dokázal, co o Václavovi Kučerovi tvrdil. Jen aby pak Václav Kučera v posledním okamžiku neutekl jako ten Vašek v medvědí kůži z Prodané nevěsty. Co se týče prohlášení Václava Kučery, který patří k revol-verovým novinářům, tedy redaktora Štábla nemůže prohlášení a mínění Kučerovo zrovna tak urazit, jako neurazí slušného člověka sprostě nadávky potulné cikánky nebo podobného sešlého individua. Kučera Štáblu sprostě nadává, protože mu řekl bezohledně pravdu do očí. A ta páli a mrzí. Pane Václave Kučero! Lhátem nejsem já, ale někdo jiný. Podívejte se jen do sradla! V druhém čísle „Stráže východočeské“ ze dne 23. července 1898 píšete v polemici proti „Č. V.“: „Já pak nejsem apostatou (odpádlíkem) staročeským, pokrokovým ani klerikálním, neboť po dvanáct let už novinářsky působím, v duchu svobodomyšlném, do tábora pokrokového nikdy jsem vůbec nenáležel a tedy jsem od něho neodpádl, ve straně staročeské a klerikální pak jsem novinářsky pracoval dohromady po tři leta jen proto, abych obeznámil se podrobněji s vnitřními poměry stran těch.“ — Ze listu, dokládá Vám s jiného Vašeho zaslána. V čísle 12. Obnovy ze dne 7. června 1895 otisknouci jste dal doslovně toto prohlášení: „Přemnozí moji dobrodineckové v celé řadě novin hádají pořád od mého příchodu do Hradce, čím jsem kdy byl. Aby měli již jednou pokoj, sděluji všem sumárně, že jsem nikdy nebyl mladočechem ani staročechem ani pokrokovým ani socialistou, nýbrž vždy jen českým novinářem.“ — který ale za peníze sloužil všem, dokládá k tomu redaktor Štábl, jenž zamítá vaše dopisy nabízené „Čechu“, „Budivoji“ a „Polabským novinám“. V těchto vám redaktor Štábl také veřejně vyčetl, že o jedné a téže věci píšete pane Václave Kučero s různého stanoviska. Tehdy jste k té výčce měl jako pění. Za redakce Františka Štábla nabízel jste „Budivoji“ také zápisky pokrokářů. Redaktor Štábl ovšem podezřel zloží od podezřelých lidí nekupuje a nesedl Vám proto na lep.

Dnes pane Václave Kučero obsluhujete současně pokrokářský „Pozor“ i „Mladoboleslavské Listy“ mladočeské atd. Sloužíte tedy opět více stranám. Jako „český novinář“ veřejně se přiznáváte, že špehovali jste Staročechy a klerikály a že jste jim seí zoval rukopisy Vám svěřené. K takové hanebnosti neznal se dosud žádný český novinář. Vy jste znenčil cizích dopisů, abyste jich proti bývalým svým chlebodárům sponžil. Pane Václave Kučero, jak se říká takovému člověku? Řekněte si to, odsudte se a třeba pověste se proto sám. Dobře myslí jeden pražský časopis právě, že jste Václave Kučero špehoval Mladočechy, pak Staročechy, pokrokáře atd. a že jste teď v mladočeských službách opět špehujete Mladočechy. Jak jsem se v Praze dočetl v „Pozoru“ a „Mladobolesl. L.“ hrozně odhalením. Když jste byl v tísni a bídě, chtěl jsem vám pomoci a, ač pro sebe nikdy jsem od nikoho ničeho nešádl, orodoval jsem za vás u vynikajících pražských a jiných osobností. Nevěděl jsem tehdy, že jste tak sešlý a spustlý. Za toto své jednání nemůžu se ostatně stydět; pomohl jsem i jiným lidem, kteří toho nezasluhovali. Za redaktorství „Obnovy“ jsem nešádl, bylo mi dávno před vaším propaštěním nabídnuto. Vaše osoba byla zcela lhostejná. Příčiny vašeho propaštění znáte, ty velké i tu „malíčkon“. Zbytečně se děláte mušem zárad. V Hradci vás znají jako falešný peníz, byť by neschali ani vaší činnost ve Vídni a v Kolíně, kterou umlčujete. Proč vy hrdino vypadáte na klerikály ukrytí jaa v křoví? Víte nejlépe, proč do „Obnovy“ se neposylají časopisy, do nichž dopisujete.

Vy máte příležitost čísti „Obnovu“; proč ukryváte vaši „Stráž východočeskou“ před Obnovou, proč odhalení svá neposyláte do Hradce a na Hradecko? Ptáčku, znají vás zde. Proč vás list nelze dostat v Praze nikde v knihkupectvích, novinářských prodejnách, v kavárnách a ve větších hostincích? Inu, štítíte se světla! Kdyby jste byl schopn mužného boje, bojoval byste a otevřeným hledím, neukrýval byste svůj hanopis před napadáními osobami. Nemaje čísla 1., 4., 5. atd. nejsem nyní s to vaše impertinence vyvrátit. Neujdete mi však; v univerzální knihovně v Praze a ve Vídni vámi vydané listy mají. Váš netřeba ubíjet, vy jste se vlastněmi navzájem si odporujícími články a prohlášeními ubil a ve slavné společnosti nemožným učinil sám. Vy si troufáte porážet muže charakterní, nezáštné, poctivé, přímé, občasný, jakým je v první řadě ndp. biskup Brynych! Vy Kučero chcete „umravňovat“ Brynychovce? Každá lež má krátké nohy a „Obnova“ si důkladně povíří na každou. Přátel našeho listu v zájmu dobra se do-

proájeme, aby nám posílali každý nepřítelský list a projev, který na „Obnovu“, katolíky a adp. biskupa našeho útočí — kdekoli a způsobem jakýmkoli. S Kučerovkou intrikou budeme brzy hotovi.

Časopisectvo slovinské.

Věrný náš společník, národ slovinský, tvořil před třiceti lety časů říše velkomoravské pod svlátním svým knížetem. Po pádu říše velkomoravské a vyhynutí Mojmirův, dostaly se země slovinské v područí Němců, takže brzy šlechtě i města se stala německými a lid slovinský odkášan byl jediné na chaty vesnické. Avšak i zde poněmčování postupovalo, dvě třetiny Korutan a Štyraka poněmčeno, v Krajině poněmčena krajina kočevská a z velké části též města. Teprve v minulém století učinili vlastenci slovinskí vášný pokus brániti se v severních krajích poněmčování, v jižních pak povlaškování. Pan Arnošt Klavčar, redaktor „Gospodarského listu“ v Gorici vylíčil na sjezdu slovanských novinářů v Praze vznik a rozvoj slovinského časopisectva. „Počátek, pravil řečník a to na nás malý slovinský nárdček velmi čestný a volevřiznamný počátek národního časopisectví sáhá již do minulého 18. století. Šlechtatý mecén Zikmund baron Zoie, velkodušný podporovatel slovinského písenictví, jenž se — akoro bych řekl — našemu národu přlíš sáhy narodil, poněvadž přlíš málo spůsoblivých síl našel k uskutečnění svých překrásných záměrů, tento znamenitý muž choval ve svém srdci také velikou touhu po prvním slovinském časopise, jenž by vycházel v bílé Lublani. Když se do Lublaně vydal vyřlý náš slavný Valentin Vodnik, byl s Koprivnika — „Lublanske Novice“. Byly ku podivu dobře redigovány. Pronikal je čistě národní duch a co víc — již tehdejší, v době to všeobecného spánku národního — ozývala se s nich idea slovanské pospolitosti a vzájemnosti. Pravily, že budou sdokonalovati tehdejší ještě velmi neobebný slovinský spisovný jazyk starou „bukvarskou“ slovintinou, a když se v té nenajde příměšeného výrazu, se si ho vypůjčí od ostatních Slovanů“. Přes nejlepší snahu svou nenalezl však Vodnik dosti podpory, ani duševní ani hmotné, tak že se omrzel a na konec r. 1800 oznámil, že list zastavuje.

Když „Lublanské Novice“ přestaly vycházeti, obrátili se slovinskí spisovatelé k rozličným německým listům, které výměněně uveřejňovaly básně nebo jiné drobnosti také ve slovinském jazyku. Slovinskí vlastenci a spisovatelé pokoušeli se sice také založiti nový časopis, avšak všechny jejich pěkné záměry nemohly vejíti ve skutek, poněvadž je vždy — ne-li hned, tedy jistě později — zmařil všelikému pokroku nepřijetí reakcionářský byrokratismus. Teprve rok 1848 měl přání jejich splnit. Hospodářská společnost lublanská obdržela tehdy povolení, aby směla vydávati u knihtiskare Blaznika noviny. První číslo „Novice“ vyšlo dne 5. července 1848 a ještě podnes vychází tento list jaksi z povinné piety. . . Prvním redaktorem jich byl otec slovinského národa, nezapomenutelný náš dr. Jan ryt. Bleiweis. „Novice“ počaly znova orati lady, čistiti jazyk a buditi národní vědomí, uvedly ihned také nový Gajův pravopis v užívání, vůbec probudily národ z tisícletého duševního spánku k životu novému. Okolo „Novic“ ahromážděvali se všichni nejlepší synové slovinskí, zde byla pravá škola pro slovinské spisovatele a tudouc — časopisce.

Od založení „Novic“ uplynulo do dnešní chvíle 55 let — zajisté pěkné číslo — a „Novice“ vycházejí ještě. V této dlouhé době prošly všechny jen možné fáze našeho národního a politického života pod milostivou i nemilostivou záštitou rakouského absolutismu, byrokratismu a tak zvané rakouské ústavy. Avšak něčeho se dočkaly, s čehož se mohou radovati, a to jest, že se národ slovinský k novému, čilejšímu životu zdvihl. Vidělý okolo sebe ve středisti Slovenije a v pomezních městech vstávati nových spulobojojných celou řadu, s nichž každý svým způsobem, dle svlátních místních poměrů a potřeb budil národ ze spánku, rozahřival v něm lásku k němu samému i k překrásné, jeho domovině slovinské, budil v něm národní hrdost, sebevědomí o své vlastní síle a povzbuzoval jej k hospodářské samostatnosti na domácí půdě.

Řečník podal po té zvrubný přehled časopisův slovinských, po roce 1848 vzniklých a zatím zálých a sice ve všech i menších duševních střediskách slovinských, zejména v Lublani, Terstu, Gorici, Celji, Mariboru a Celovci, načel pokrokovál: Většina jich byla velmi krátkého života. R. 1850 měli jame již 9 časopisů, avšak Bachův absolutismus umožil je až na tři, které ještě r. 1854 na živu zůstaly. Tábory roku 1861, potom r. 1873 vážný rozkol na „mladé“ a „staré“, pak opět prudké výjevy r. 1887 jsou znamenitými stupnicemi slovinského časopisectví. Avšak také sociální hnutí dnešní doby vplývá neobyčejnou silou na všestranný rozvoj našeho časopisectví. — Zvláště v letech od r. 1848—1880 pozorujeme silnou nestálost ve slovinském časopisectví; velká většina listův měla jen krátký život, poněvadž k pevnému trvání nedostávalo se jim dosti pevných základů jak co do potřebného čísla čtenářů a předplatitelů. Často skočilo do hlavy zcela nespůsobilým mužům, odvážiti se se slovinským časopisem na světlo, a neúspěch byl již předem jistý, ačkoliv by se bylo našlo dosti čtenářů a předplatitelů, jak se to vatutku také často stalo. Značné číslo bylo časopisů, které byly přímo zbytečné. Veliká část všech těchto listů má však tu zásluhu, že si slovinský lid zvykl čísti, tak, že se na Sloviansku poměrně velmi mnoho čte. V této stránce zaujímáme my Slovinci po bratřích Čechách asi hned druhé místo. V posledním desetiletí ustalily se politické a sociální poměry na Sloviansku již dosti pevně, časopisectví má před sebou vytknutý jistý určitý směr, kterým řídí své snahy, má také již dosti určitý a pevný kruh čtenářů, že jsou již přímo vyloučeny takové nestálosti a změny v našem časopisectví jako dříve.

JAN HORÁK

soukeník

V RYCHNOVĚ n. K.

nabízí na dobu jarní a letní

čistě viněné látky

vlastní výroby.

Račteš učiniti jen malou objednávku na skoušku!

Vsorky na požádání zašl. u franko.

Děkuje všem svým milým veldůstojným a veleným zákazníkům za vzácnou přízeň, pro-
stím, aby mi i dále důvěru svou věnovali a sli-
buj. vždy vzornou, poctivou obsluhu. 15

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščina třída č. 24.

doporučuje učitel

se chceli smát: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jestle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, konsoley, svícny, lustry, pulty
atd. dle slevy katedr. 266

Původní návrhy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Atelier pro malbu dekorativní speciálně kostelní.

Návrhy přesné ve slohu vypracují se bezplatně.

Za solidné provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více
zašlých obrazů

Wilém Vondřejce,

akademický a dekorativní malíř dříve ve Vídni,
nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 68.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily
se slabým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička fe-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1-75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Humpolecká Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky
na převlečení a haveloky

s čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennícký v Humpoleci

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvyšší výhodné vzhledem k úsporu času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo utrpělo, shotovuje strojníká dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně zhotovené za ceny
levné abdižiti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesaci
stroje excentrické mlátičí stroje a kulíkovým s
ložísky. Pracovní stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Dekorativní malíř a pozlaccovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohradů a po-
zlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší. 269

Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích s přílože-
nými rozpočty.

Mše ku cti sv. Václava.

Král. saský varh. Tregler, Missa in honorem
vssoti Venceslai, principis Bohemiae. Mše ku cti sv.
Vclava, knížete Českého pro smíšený sbor s průvodem
arhan (oblig.) Partitura a hlasy 3 zl., hlasy po 16 kr. netto
Red. Skuherský, Missa in honorem sancti Ven-
ceslai Quatuor vocum inaequalium comitante organo.
Partitura, hlas varhan a zpěvné hlasy 2 zl. 50 kr., zpěvné
hlasy po 30 kr. netto.

Red. Sychna, Mše ku cti sv. Václava pro: a) 2
hlasy (sopran, alt), b) 3 hlasy (sopran, alt, bas), c) 4
hlasy, sopran, alt a tenor, bas s průvodem varhan nebo
dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů 3 zl.
50 kr., orkestr hlasy 1.50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto

Seznam u mne vydaných církevních skladeb za-
šlu na požádání kamkoliv zdarma franko a lze u mne
dostati každou hudebninu nebo knihu.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec

v Praze, vedle národního divadla.

První český závod hudební.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. K.

272 doporučuje

svůj bojně zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin kyvadlových, ka-
pesních v jasných mřížích
a se zárukou.

Těž na splátky.

Ohradní námit: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utišující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.

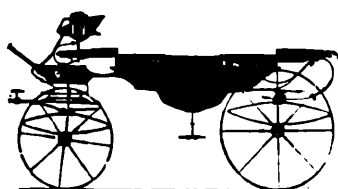
Všeobecně schválený tento

domácí prostředek

lždej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny.

Buď opatřený a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

KOČÁRY

nejnovější soustavy

práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný d plom
s právem rašení zlaté medailie a koranou.

Natěračská dílna

Josef Komárek a syn

v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133

v Hradci Králové

nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, nátěru facad a průčelí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.

Vedle napodobení různých dřev prová-
díme též i věrnou imitaci mramoru.

(Blíže sdělí p. K. Mašta, obuvník zde.)

Levné ceny.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost
uvedl svůj nově založený
závod a dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censtva ustanovil jsem krá-
vné prémie a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
děti (pro chlapce jiné, pro
děvčata rovněž jiné) za
poněkud doplatek zl. 1-70.

Každé zásluže bude při-
řazen ceník všech dřevě-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobrou
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

Elegantní

dýmky

různých tvarů s vyřezá-
nými ozdobami, jmeny, mo-
nogramy, modely vkusně
pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré
druhy dýmek hladkých (ha-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytují velké
výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobrou
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

Annenské

slatinné

lázně

v Bělohradě

(království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.

Tě překrásné
levné stálo
letní.

Unicum

proti

dně

rheumatis.,

rheum.

ischias a p.

Zahájeno 9.

května.

—

Skrvě často

závažné vý-

sledky.

—

Stávají již od

roku 1885.

—

Prospekty sálle

ochotně

správa lézni.

318

Ludvík Nejedlý,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předl oš

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalou
nícké zboží vyrobené

úplně zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

pérovky a žíněny,

spony a záslony do oken, hladké i zářhané dle
franc. způsobu. 161

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Vamberice.

V úctě podepsaný dovoluje si P. T. obec
censtvo upozorniti na svůj ve Vambericích proti
kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej hojně návštěv pp. poutníků.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoje.

O laze. bojnou přístěn prosi v úctě plně

A. L. BRANKE,

hostinský.

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je
oboru devotionalit, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296-I.

Konviktská ulice.

346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než jinde.

Čistým výtiskem vydrží ústav 25 široků—mrzáků.

Prodá se dům

i se stavebním místem

za levnou cenu

ve Dvoře Králové.

Dům je v hlavní ulici, je v něm zařízen kra-
mářský obchod ve velmi dobrém běhu a na-
leží se v něm pec hodící se pro pekaře.

V obchodě zřízeno jest plynové světlo.

Bližší sdělí administrace tohoto listu.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Novinka z oboru církevní hudby, při-
stupná i našim venkovským kůrám:

Missa brevis

duabus vocibus puerilibus obligatis vel quattuor vocibus
imparibus comitante Organo concinenda aut 2 violins,
1 viola, 1 violoncello, 1 contrabasso et 2 cornibus.

Auctore Josepho Car. Sychra.

Partitura a 3 hlasy za 3 zl. netto, spěvné hlasy po 16 kr.

netto, nástrojové hlasy po 10 kr. netto.

Dříve vydány od téhož skladatele:

Bože Otče!

Mešní píseň pro smíšený sbor na slova Dra. M. Kováře.
Partitura a hlasy za 80 kr. netto, jednotlivé hlasy po
10 kr. netto.

Mše ku cti sv. Václava.

Pro smíšený sbor s průvodem varhan aneb dvou houslí,
violy, violoncella, basy a dvou rohů. (Lze provést též
dvohlasně (soprán a alt), nebo tříhlasně (soprán, alt a
bas.) Partitura a hlasy za 3 zl. 60 kr. netto, spěvné hlasy
po 30 kr. netto, úpinné hlasy instrumentální i zl. 60 kr. netto.

Seznam u mne vydaných skladeb církevních našlu na
požádání zdarma a franko, a lze u mne dostati (po pří-
padě i na ukásku) každou hudebninu nebo knihu.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec.

— První český závod hudební. —

v Praze, na Ferdinandově třídě č. 4. nové,
vedle Národního divadla.

Koupí se kolo

v dobrém stavu v ceně pod 50 zl.

Nabídka do administrace t. l.

Právě vyšel!

PRŮVODU VARHAN

k Nápěvům Oltáře (čes.)

sešit první

obsahující písně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení
Páně, postní, velikonoční, svatočinné a některé z obecných
písní měsíčních (celkem 62 písní).

Stran 28 formátu 25/34 cm.

Cena výtisku na silném papíře, brožovaného

v tuhé barevné obálce — 80 kr., poštou 85 kr.

Zásilka děje se k vůli usnadnění proti předem zaslanému
obnosu.

Biskupská knihtiskárna.

Phönixova pomáda

pocitná cena výstavy pro zdravotnické a ošetřovací ne-
n ocnyh ve Stuttgartě r. 1800., jest dle lékařských úsudků
a děkovacích přípisů jediným vskutku reálním a
neškodným prostředkem ku docílení plného a bu-
ného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vy-
padávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladý
pánové dosáhnou její užíváním mohutného křísu, zá-
ruka za výsledek a neškodnost. Tyglik 80 kr., pošt neb
dobírkou 90 kr.

K. HOPPE, Vídeň-I., Wipplingerstrasse 14.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje závod svůj veleobdobnému duchovenstvu
a rabínů v nejspolehlivějším provedení a cenách nejlevnějších:

Železný nábytek,

matrace železné, z jemné dřevité vlny neb moř. řasy, matrace pátové i drátěné.

Přikrývky flanelové, ze srsti velbloudí valsehované,

přikrývky prošívané,

housle všech druhů, veškeré potřeby lůžkové, koberce do

ložnic, jídelen, salonů, voskov. parketové koberce,

pravé anglické linoleum,

záclony krajkové i látkové, slory, draperie, konsole, závěsy

do oken,

elegantní židle, křesla, houpací lenošky, klekátko,

jakož i všechny nábytek z ohýbaného dřeva.

Podrobné obrádkové ceníky zdarma a franko.

259 5

Úplné zařízení dobročinných ústavů. Úplné zařízení
bytů soukromých.

Umělecký ústav

pro

malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními ce-
nami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro

malbu ohrámo-
vých oken

BRNO.

okna ohrámová každého
slohu i provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

K nastávajícímu období školnímu

nabízím uctivě své služby k dodání vkusných a levných

křížů

všech druhů, dále pak

obrazů Jeho Veličenstva

císaře pána

v řezaných rámech.

Dodávky do veškerých nových budov škol-
ních do všech končin Rakouska.

První speciální ryze český

umělecký závod

Raimunda Julia Kozla,

sochaře a řezbáře

v král. věnném městě Hradci Králové

městský stavební dvůr.

Kříže i obrazy stále hotové na skladě.

Podporujte domácí průmysl a neobracujte se do ciziny.

Závod vyznamenán prvními cenami a nečetnými doporučeními.

nitele, kteří na řízení těchto škol vliv mají, aby v zájmu nábožensko-mravní výchovy šáků o to se přičinili:

1. aby na všech školách odborných a pokračovacích náboženství obligátně pro všechny šáky jako předmět vyučovací a vychovávací zavedeno bylo;

2. aby v zájmu úplnějšího vyučování večerní vyučování, pokud lze, v odpolední se proměnilo a v zájmu svícení neděle a pěstování citů náboženských vyučování nedělní tak uspořádáno bylo, aby i učitelstvu i šákům poskytnuta byla příležitost, náboženské povinnosti zadostučiniti;

3. aby každé vyučování, jako na školách národních a středních se děje, modlitbou počínalo a se končilo.

4. aby spolupohléd na nábožensko-mravní výchovu mládeže na těchto školách svěřen byl osobám duchovním.

Společenstva zemědělská.

(Řeč p. Klanice, rolník z Mlečic.)

Druhý všeobecný sjezd katolíků československých, maje na zřeteli velikou důležitost stavu rolnického, jako kořene vši společnosti národní, živitele všech starší ostatních a základního pilíře spořádaného života společenského, chová a vyslovuje opětně přesvědčení tolikrát již se strany katolické projevené a hájené, že reforma agrární jest nutnou podmínkou vši obnovy sociální, a že tudíž zachování a povznesení stavu rolnického přední pozorností a péčí věnována býti má.

V uvážení však, že bez mála všechny prostředky a cesty k tomuto povznesení zemědělstva našeho z nynějšího úpadku jeho vedoucí, jako zejména: vybavení s jeho příslušné zadluženosti, upravení jeho úvěru věcného i osobního, přiměřená oprava práva pozemkového, obrana proti vědomocné síle kapitalismu, pojišťování všeho druhu, zachování středních živností rolnických upravení nákupu potřeb a prodej plodin hospodářských, vymanění jeho z vykořisťování překupnického, účelnější vzdělání a výchova dorostu hospodářského, zlepšení hmotných a mravních poměrů šelácký a dělnictva zemědělského a j. — aby k plnění přišly a k účelu svému zdát se působily, závisí na náležitě organizaci rolnictva jako samostatného stavu zemědělského;

v dalším uvážení, že, jak potvrzuje dosavadní zkušenost, rolnictvo samo dobrovolným sdružováním takového, k zachování a povznesení svému potřebné stavovské organizace dopracovati se nemůže, a že smysl pro solidaritu k tomu potřebnou a úpadkem náboženského smýšlení a křesťanské lásky blízkého čím dále tím více mizí,

uznává druhý sjezd katolíků československých za potřebu nezbytnou, aby rolnictvo cestou zákonitou k stavovské organizaci své a tím k hájení svých hmotných, mravních a politických zájmů donuceno bylo. Proto i vítá a achvaluje sjezd jakožto první krok k tomu vedoucí jak opětný pokus vlády, tak i snahy zemědělské rady naší a jiných činitelů povolancých, aby uplatněn byl zákon, směřující k zavedení a upravení závažného stavovského sdružování rolnictva ve společnostva zemědělská dle okresů a zemí, opatřená dostatečnou volností samosprávnou a závažným vlivem na upravování záležitostí zemědělských.

Nedostatek dělního lidu na venkově.

(Referent Václav Palic, rolník v Černošsku.)

Druhý všeobecný československý sjezd katolický vida s politováním a bolestí nejvážší, jak dělnictva hospodářského stále více ubývá, jak na mnohých místech stále více mravně i tělesně klesá, čímž zemědělství, již tak velice z různých jiných příčin ohrožené, ještě více jest ohrožováno, — a jsa přesvědčen, že příčiny smutného úkazu tohoto jsou jednak mravní, jako nezřízená tělesná požívavost, touha po rozkoších a zábavách, nespokojenost živenská a pudněcovaná náhonnými sociálně-demokratickými, — jednak hmotné, jako především poměrně malá mzda, ku placení již hospodáře vedou a nutí mimo jiné též obilní bursy, kartely a spekulace, a často též nemístné nad selaký stav se vynášení — spatřuje odpověď a napravení těchto poměrů v odstranění uvedených příčin a vyzývá proto všechny hospodáře a všechny přátele zemědělství vůbec:

a) aby povzbuzovali a nabádali čeledi svou i dělnictvo ke zbožnosti, mravnosti, střídmosti a poctivé práci;

b) aby chránili je před otravnými zásadami socialistickými;

c) aby snažili se všemožně o to, by mezi nimi a čeledí zavládli zase starý, křesťanský, patriarchální, v pravdě rodinný poměr;

d) by většována byla mládeži hned záhy láska k zemědělství a přesvědčení o jeho veliké důležitosti pro zachování celé společnosti lidské;

e) aby rolnictvo naše nestydělo se za svůj stav selaký a nad něj se nevyvyšovalo, nýbrž vždy hrdě k němu se hlásilo;

f) by rolnictvo organizovalo se proti škůdcům svým, spekulantům a kartelářům, by samo rozhodovati mohlo o ceně svých plodin a tak mohlo čeledi své a dělnictvu svému větší mzdu platiti a o zlepšení hmotného postavení jeho pečovati. (Pokr.)

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanovení: p. Václ. Böhms, koop. v D. Libchavě, za kaplana do Černé, p. Al. Horák, koop. v Dešné, za koop. do Olšnice, p. Josef Vojtěch, kapl. Skalický, za kapl. do Náchoda, p. Jos. Musil, koop. Úpický, za kapl. do Č. Skalice, p. Frant. Bílek, neomysla za koop. do D. Libchavy, p. Vinc. Činer, neomysla za koop. do Dešné, p. Vinc.

Jandls, neomysla za koop. do Oupice. Za katechetu škol reálných v Náchodě ustanoven pan Jan Novák, kaplan Náchodský.

Osobní. Ve schůzi obecního zastupitelstva Černošicko-Časlavského přijato jednohlasné usnesení, by pan Jan Jaroš zemský poslanec a okresní starosta z Čáslav, za své zásluhy o blaho a prospěch obce jmenován byl čestným občanem. Tyto dny pak doručena jemu zvláštní třídnou deputací nádherný sáramovaný diplom čestného občanství. Gratulujeme!

Jednota katol. mšitelů konala v pondělí odpoledne v Praze svou valnou hromadu za předsednictví pana Karla Skultětyho, řídícího učitele z Vel. Jesenic. Tento představil shromáždění předsedu jednoty kat. moravských mšitelů, p. Kadlčáka, navrhl aby Jeho Veličenstvu byl zaslán holdovací telegram. Návrh za bouřlivého souhlasu přijat. Dle adelení jednatele, p. učitele V. Spinky, čítá Jednota 248 členů. Řídící učitel p. V. Špaček přednesl pak zprávu pokladní. Ve schůzi bylo jednáno též o školáckém programu katol. sjezdu.

Pohřební v Novém Hradci Králové složena byla v naší administraci částka 5 zl. od nejmenované z Golčova Jeníkova.

Velký vojenský koncert uspořádá vlastenecký zdejší damský odbor červeného kříže v děstojnickém parku 28. srpna ve prospěch jubilejního fondu císaře Františka Josefa. Hrání budou na něm kapely 21. a 42. c. a k. pěšího pluku

Úmrtí. Na Král. Vinohradech zemřela ve středu sl. Ludmila Šalova, dcera pana prof. Viléma Stan. Šály. Pohřeb se konal dnes ráno.

Banket na Žofíně. Účastníci katolického sjezdu účastnili se ve čtvrtek společného oběda na rozloučenou. Předseda p. Vojtěch ze Schönbornů připil Svatému Otci a J. V. císaři Františkovi Josefovi I. Advokát p. dr. Hruban připil Jeho Eminenci kardinálové a nejd. p. biskupům. Kanovník dr. Král připil předsednictvu, vysdp. kap. děkan Hora připil sjezdovému výboru, dr. Kovář řečníkům, referentům a pořadatelům, kanovník dr. Burián doktorovi Hrubanovi, děkan Vychodil svatojanské, mariánské, svatováclavské, zlaté, svaté, slovanské Pruze. Nato pravil vysdp. kapitulní děkan Th. dr. Frýdek: Při závěrečném oslovení dovolil jsem si podotknouti, abychom všichni podle těch vět v resolucích pronesených i v životě praktickém pracovali. Avšak jedno přisloví latinské praví: „Repetitio est mater studiorum.“ My bychom snadno mohli zapomenouti, na čem jsme se usnesli, kdyby vše se nám vždy a vždy opakovalo a sice našim katolickým tiskem. Proto přejeme si z toho srdce, aby náš tisk vždy více a více k tomu přispíval a zásady naše šířil, aby podle nich všichni katolíci slovanští svorně postupovati mohli. Připíjím tudíž katolickému tisku a jeho zástupcům, nechť on prospívá ku blahu národa našeho vždy víc a více! (Naděšené „Sláva“ následovalo po tomto přpitku.) Probošt dr. A. Lenz připil katolickému učitelstvu, dr. Trkal katolickým českým ženám, redaktor Šilinger děkoval za Moravany a zval na příští katolický sjezd na Moravě, Polák šl. Marzsalowski připomenul bratry Čecha, Lecha, Russa, kteří měli nepřátele Turky, Švédy a Němce. Připil národu českému a bratroshodě, gen. vikář dr. Hrádek na brzké radostné shledání.

Ohně. V těchto dnech vypukl oheň v obytném stavení p. Tlukové ve Svob. Dvorcech, dále pak řádil zhořbný živel v Platcích u p. Komárka a velký oheň pozorován byl v Lejšovic u Josefova.

Pan řídící Karel Skultěty z Velkých Jesenic pravil oproti liberálům na katol. sjezdu: „Ovšem novověcí liberálové tvrdí, že mezi vírou a vědou veden jest boj, že mezi vědou a vírou jest rozkol dokonalsý, nenapravitelný. Následkem pak nauk učenců-nevěrců šíří se ve světě chlad, ano mráz, a pozorujeme, že i ta svatá láska k mládeži, to horoucí nadšení pro povolání, ta pevná, živá víra následkem uvedeného mrazu z mnoha lidí vymizely, ba že láska, nadšení svatě a víra opustily srdce lidské, zdá se mi, že odevšad zeje na nás pustá prázdnota, jakoby noční mráz byl sežehl veškeré čeravé a mocné výhonky, které jarním sluncem nadšení, lásky a víry druhdy vypučely, jakoby krutá bouře nevěry byla zachvátila všechny hlavy; neboť jak jinak mohlo by býti odborným učitelem Strobem v listě, jenž nese pyáň název: „Österreichische Schulzeitung“ uveřejněno pojednání, které obsahuje následující zásady: 1. Člověk nemá žádné svobodné vůle. 2. Mravně-náboženská výchova jest nemožná. 3. Není žádného svědomí, žádné zodpovědnosti ze skutky, není tudíž také žádného břichu. 4. Trestní zákoník znamená nespravedlnost, poněvadž jednotlivý člověk nejedná svobodně, nýbrž představuje pouze výslednici jej obklopujících poměrů. Státní základní zákon o poskytování svobody svědomí jest pošetilostí. 5. Zločiny jsou pouhé choroby jednotlivců a společností. 6. V bytosti člověka a zvířete není rozdílu. 7. Člověk nemá žádné nemrtné duše — nýbrž jen mozek. 8. Boha a věčné mravního zákona není. 9. Boha a věčné mravního zákona není. 10. Není tudíž také žádné Bohem ustanovené vrchnosti neb autority. 11. Nauka o onom světě — o nebi a pekle — již více neplatí, poněvadž jednotlivý člověk jest jen produktem vlastnosti výživné, z rozličných součástek

složené půdy. A co tu máme říci o programu, jaký rozvinulo mladé učitelstvo německé na sjezdě letos v Brně konaném, není-li on výsledkem podobných nauk? Řečník odsoudil materialistické zásady mnohých učitelů a pravil, že katoličtí učitelé budou pracovati o kat. obrození a vzdělání národa. (Výborně!)

Pitná voda pro Hradec Králové. Končné bude i tato otázka rozluštěna. Studna v Plotišti, ze které se více dnů na zkoušku čerpalo, byla nyní uzavřena a předložil ge obecnímu výboru zásadná otázka k rozhodnutí, má-li býti stavěn vodovod jednotný aneb jen pitná voda se má přivésti. Dle toho budou buď z aneb 3 studny potřeba. My bychom se přimlouvali za vodovod jednotný, neb celé zařízení takového vodovodu, tak jak jest, by se upotřebilo. Vody bylo by pak dostatek, aniž by se ubralo potřebné množství Plotišťům. Voda dána byla znovu ku kvalitativnímu zkoumání lučebnímu, ač není pochybnosti, že je výborná. Tak se osvědčilo dobrozdání pp. prot. Slavíka a Vosyky v plné míře, neb povodí Plotišťské má obrovský zdroj znamenité pitné vody. A nyní ruce k dílu! Čím více se blížíme ku konečnému řešení, tím více potřebu dobré vody pocítujeme.

Koncert krále houslistů v Hradci Králové. Vinohradský knihkupec p. Lad. Schna. zabezpečil si pro koncert Ondříčkův Klicperovo divadlo na den 8. října. Je to více let, co zde slavný náš umělec meškal a těšil se věru na požitky, který nám připraví.

Na zimní hospodářské škole v Opocně započne nový školní rok 1. listopadu t. r. a přijímají se do I. ročníku mladší, kteří aspoň obecnou školu s dobrým prospěchem vychodili. Školné a zápisné se neplatí. Při škole, jež umístěna ve vlastním nově účelné budově, nalezájí se ovocná školka a pole zkušené. Pro choance školy zřídila stipendia a sice po 25 zl.: okresní zastupitelstvo v Opocně 4, v N. Městě n. M. 4., v Jaroměři 2., v Náchodě 2 dále v České Skalici 1 po 50 zl., v Rychnově n. Kn. 1 po 40 zl., v Úpici 1 po 20 zl. Každé Jos. Colledro Mansfeld založil 4. stipendia po 25 zl., hospod. záložna v Opocně a obec Pohoř po 1 stipendiu v částce 25 zl. V budově školní pro méně majetné žáky nalezá se noclehárna a přijímají potřeby školní zdarma. Přihlášky ústní i písemní přijímá správa školy do konce října t. r., která též dotazy a bližší vysvětlení ochotna je buď ústně neb písemně sdělit.

Z pražské technické výstavy. Královéhradecký odbor živnostenských ženstvé je-lnoty polniskl v pondělí společně s živnostenskými společenstvím kuklenickým a s řemeslníckým besedou a školou Kutnohorskou výlet do Prahy na technickou výstavu. Výletníky přivítal v průmyslovém paláci předseda výstavy pan inženýr Richard Jahn. Vyslovil své potěšení, že venkov všimá si výstavy, jejíž ralná část věnována je řemeslnictvu a živnostnictvu, promluvil o důležitosti živnostenského stavu a o důležitosti, aby zdravý zachován byl pro budoucnost. Za kutnohorské návštěvníky promluvil starosta p. Macháček, předseda řemeslnické besedy, p. Ant. Jana, za kuklenácké mluvil p. V. Jedlička a za královéhradecké p. J. Pilaček. Za kutnohorskou řemeslnickou školu, jejíž 80. šák se výletu účastnilo, promluvil řídící pan Jan Hlaváček.

Poár. „Dne 23. t. m. v úterý odpol. po 2 hod. vzplanul veliký požár na Vikově u Král. Městce. Šohofe 14 stavení. Bylo to srdcervoucí divadlo na ty zhořbné plameny, jak ty dřevěné, slamon pokryté a vedrem vypráhlé chaloupky hltaly tak hravě a nenasytně, že lidé oproti té přesile pobíhali sem tam celí zoufalí. Avšak hroznější ještě než ty plameny jest nouze a bída, již nešťastníci hledí vstříc. Věru, že ten šilální kostelík na Vikově, jež jako strážný duch vévodí Novobydžovicu a Královéměstecku, rozhlíží se nyní do šírého okolí jako prosebník na účinnou křesťanskou dobročinnost. Téměř polovice osady vyhořela. Poár vznikl z obuška, jež si asi tříletý kloučinka u stavení udělal. Mládež na venkově se ponechává beze všeho dozoru, a tak z takových ohniček povstávají „ohničkové“, které jsou zápalnou obětí celé řady domů.

Václav Kučera zůlí proti klerikálům a Brynychovcům. Vavřiny bratři Hajnů, občanů Bernera, Cingra, Němce, Krapky, Hybeše a Anýže mu patrně nedají spáti a proto ex redaktor „Obnovy“ otírá se o dp. Kopala a Štábla, jehož nazývá „comis Brynychův“. Kučera žvaní o nepřátelství ndp. biskupa královéhradeckého proti ostatním biskupům, vyčítá mu, že je proti ndp. kardinálovi a klábosí o kněžstvu naší diecése. Václav Kučera, který se nabízel židům za redaktora, patrně se od židovských novinářů něčemu naučil. Inu člověk, který sloužil a nabízel se všem stranám, který medávně cpal se i do Pražského Demníku (Což tam chtěl také hájit politiku svobodomyšlnou?) a za tou přitčnou útočil v „pokro-kářském“ „Posoru“ proti nepohodlným mu kondu-ventům, jest ovšem schopem všeho. Labaké hroudy, Čas atd. prozradily na něj také vícicos. Katolickému sjezdu v Praze ovšem lidé druhu Kučerova neškodili, jím nepomohou ani sebe větší lži a reklama.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 27. srpna 1898.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Sjezd katolíků českoslovanských v Praze.

První den slavnosti.

Sešli jsme se opět, od Šumavy i Krkonošských hor, od posvátného Řípu, Hostýna i Velehradu, z jihočeských luhů i z Hany žitné láhů, z Tatranských i Karpatských hor, ze zlatého pruhu polabského, kde Labe Orlici pije, z krajů kde Ohře a Vltava s Labem se snoubí. Sešli jsme se v stověžaté, zlaté, slovanské matičce Praze, zde bratr Čech, Lech i Rus stiskli jsme si ruku, sešla se zde bratř z všech zemí koruny svatováclavské, Čech, Moravan i Slezan, ba i ostatní slovanští bratři z krajů vzdálených, z Chorvatska, Slavonaka, Slovinska, Slovače, z Haliče i z Červené Rusi, abychom se tu na vzájem potěšili a k dalším zápasu za věc katolickou a slovanskou se posilnili.

Předáci strany, z nichž dr. Grégr dovedl se libat s předsedou Schulferajnu Weitlofem, z nichž Engel miliskoval se s Knotzem a prohlásil za největší vymoženost českého národa, že strana jeho získala židy českému národu, neměli pro české katolíky slova bratrského a orgán protestantské němkyne Rosy Grégrové si z věrných synů národa svatováclavského a cyrilometodějského přímý tropí posměch. Sjezd českých katolíků skládá prý se ze živlů nepřátelských osvětě a pokroku! V řadách katolíků nalézají se přední naši učenci, umělci a velmoži, za to v řadách našich odpůrců sešikovany okolo Národních Listů nalézají se mužové, kteří po 10 let nestoudně balamutili a klamali národ, přivedli jej na pokraj hmotného a politického bankrotu, kdežto sami z národa tyli, žili a prapodivně se obohacovali.

Jeme prý černá internacionála, zaprodáváme národ Římu! Tot směná lež. Ital, Španěl, Portugalec, Francouz, Němec, Čech, Polák, Chorvát, Slovinec, zachovávali si vždy jazyk svůj, pro náboženství nestratili národnosti ani samostatnosti, neutopili se v žádné černé internacionále, naopak náboženství katolické povznese naši národnost a osvětluje.

„Národní Listy“ a zbědovaná jejich strana hlásá nám boj. Strana, která běhala a kluše podnes za Ebenbochem, Dipaním a Karloum, ta si hraje před národem na svobodomyšlného hrdinu. Boj proti nám českým katolíkům musí prý býti nejen borlivý, ale i soustavný. To hlásá již 30 let, ale katolíkům neškodila dosud ničím a z těch jejich „předbojníků“ stali se pionýři omladiny, internacionální sociální demokracie a anarchismu.

Židovská svobodomyšlnost, židovský liberalismus, kterým nás krmí denně různé ty svobodomyšlné Listy, Osvěty, Pozory, Obzory a Hlasy, ta neprosperá nikdy českému národu, ta nás přivedla k politickému úpadku, k hmotné odvislosti od židů a Němců, ta zrodila a podporovala a živila u nás stranu internacionálních socialistů a anarchistů, kteří pohrdají národností českou, kteří ji utápějí v červené internacionále.

Proti těmto bojům dnes většina českého národa a nikoli proti nám českým katolíkům. Strana Heroldů, Grégrů, Pacáků, Stránských, toť dnes bloudící stín, toť strana marodérů, která čeká, až z milosrdenství ji někdo dorazí. Strany takové se nebojíme, neboť přes mrtvolu se přechází k dennímu pořádku.

Reorganisovaná strana Grégrů opotřebovala se za necelý tucet let; patří vlastně minulosti a nám českým konservativním katolíkům patří budoucnost. Protestujte si proti tomu jak chcete, přes vás přejde český lid k dennímu pořádku. Po vás zbude jen zlá paměť, že jste rozbili český národ a že jste jej vodili od politické porážky k porážce.

Sjezd českoslovanských katolíků v Praze jest velkou národní i katolickou manifestací, okazuje nám naši sílu, dodává nám důvěry v budoucnost. Takový velkolepý sjezd nedovede svolati žádná jiná česká strana. S tím faktem musí česká i rakouská veřejnost již počítat.

První slavnostní schůze.

Před pátou hodinou v úterý odpoledne nastal živý ruch na ostrově Žofíně. Scházeli se sem četní

účastníci katolického sjezdu, kteří poznenáhla naplnili prostranou dvoranu v prvním poschodí. Sešlo se aspoň 2000 účastníků, pokud místo stačilo. Galerii na pravé straně a v pozadí sálu naplnily dámy z předních kruhů aristokracie, města Prahy a ze všech částí zemí českých. Sál naplnili kněží i laici ze všech diecésí českoslovanských. Průčelí sálu ozdobeno bylo tmavočervenými draperiemi, látkami papežských barev, žlutými a bílými, a skupinou exotických květin. Uprostřed průčelí stěny vypínal se kříž, koruna svatováclavská, znaky zemí koruny české a po obou stranách umístěna byla sádrová poprať papeže Lva XIII. a Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa. Na vyvýšené estrádě nalezalo se uprostřed posazené křeslo pro Jeho Eminenci ndp. kardinála Schönborna, dále křesla pro nejd. pány biskupy, zástupce diecésí českých a jiné hodnostáře. Vpravo na podiu umístěn byl stůl pro předsednictvo a zapisovatele.

Veliký ruch nastal v shromáždění, když za volání slávy objevil se v sále Jeho Emin. kardinál knížecarcibiskup pražský hrabě František de Paula Schönborn, nejdůst. páni František Sales Bauer, biskup brněnský, Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký, dr. Martin Říha, biskup budějovický, pražský světitel biskup dr. Kalous, nejvyšší zemský maršálek J. J. kníže Jirí z Lobkovic, J. J. OO. hrab. Karel a Vojtěch Schönbornové, hrabě Karel Ervin Nostic, hrabata Zdenko Thun, Emerich Chotek z Vojnína, Jindřich Kolovrat-Krakovský, Jan Lažanský, dr. Ludvík Belcredi, zástupce města Prahy náměstek Karel Vlček, zástupce diecése královéhradecké vya. dp. dr. Alois Frýdek, probost vyšehradský dr. Lens, generální vikář pražský kanovník dr. Hrádek, kapitulní děkan dr. Hora, zástupce diecése olomoucké dr. Pánek, zástupce diecése brněnské dr. Pospíšil, zástupce diecése litoměřické dr. Kordák, zástupci diecése budějovické Monsignori dr. Jiráek a Rodler a budějovický děkan kanovník Voneš, vicepresident vrchního zem. soudu Jansa, kanovníci dr. Krásil a Burian, velmistři křižovníků dr. Horák, prof. Kotár, zástupce Poláků Marssalkowicz v malebném kroji polském atd.

Velikou budilo pozornost, že z rodů Schwarzenbergů, Černínů, Harrachů, Šternbergů, Kinškových, Dobřenských, Hrubých atd. nikdo na sjezdu nebyl. Praha byla dosti slabě zastoupena, massy lidí z okolí patrně tu scházely. Či domácí diecése dala přednost svým hostům? Za to olomoucká, brněnská, královéhradecká diecése byla na sjezdu velmi čestně zastoupena a dobře se reprezentoval český jih a pražská intelligence.

Na to zapělo shromáždění nadšeně starý posvátný chorál svatováclavský.

Jménem pořadatelstva katolického sjezdu vítal pak předseda hr. Vojtěch Schönborn J. Eminenci, nejdůstojnější episkopát, přítomné hodnostáře a veškeré shromáždění, zvláště pak z Moravy, ze Slezska (třís. p. kanovník Swięży) atd.

Pravil mezi jiným: „Proč pozvali jsme vás, draží přátelé, na tento všeobecný sjezd? Jaký cíl měli jsme při tom před očima? Chceme jednak zásadám křesťansko-katolickým zjednoti platnost a průchod v životě soukromém a veřejném, a proto chceme ukázati a dokázati v řečech, referátech, resolucích, že důsledným provedením těchto zásad, a jenom tímto způsobem lze rozluštěti ony tak zvané otázky, nad nimiž tak mnohý státník a učenec marně hlavy si lámou. Chceme za druhé poznati se navzájem, sbíratí jednotlivé síly roztráštěné — jedním slovem *organisovati se*. Pražský sjezd má tentýž účel, jaký měly diecéšní sjezdy v Hradci Králové, v Táboře, v Příbrami, jaký měl I. všeob. sjezd v Brně. Mnohé otázky nebude lze projednati a musely se odložit pro příští sjezd, ale tento sjezd má znamenati *krok ku předu*, aby národ českoslovanský přibližoval se pořádku více svému cíli. (Výborně!)

Na to přikročeno k volbě předsednictva, k čemuž si vyžádal slovo vasp. kanovník dr. Krásil, a navrhl J. Osv. hr. Vojtěcha Schönborna, což přijato s pochvalou a jednomyslně. Rovněž tak přijata volba za I. místopředsedu msgr. kapitolního děkana Ant. Hory a cíleho, o věc katolického lidu velezasloužilého Moravana JUDra. Hrubana. (Hlučný potlesk.)

Všichni zvolení hodnostáři za důvěru volbou jim projevenou děkovali. Dr. Hruban z Olomouce pravil mezi jiným:

Draží přátelé! Že je potřeba sjezdu, to vidíme dnes na všech stranách. Kam se obrátíme v našem milém národě, vidíme dnes, že všude to vše, vítí, všude nespokojenost, zadumanost a rozháranost, všechno je v jakémsi rozvratu a podvratu. Draží přátelé! Je to pravda a za chvíli, kdy se tak ohlédneme, propadli bychom snad sami jakémusi skepticizmu a zoufání a zdálo by se, že již by nebylo ani společné nějaké půdy, kde by se národ mohl sejít. Avšak, draží přátelé, společná taková půda jest, společnou takovou půdu hledáme, společnou tuto půdu jsme též našli a tato společná půda, kde by celý národ sloučiti se mohl v jediný mohutný a pevný celek, je půda pod znamením svatého kříže! (Výborně!) A tu opět odzvuak zde umístěný, na nejvyšším temeni jsouce zastíněný křížem, velmi případně to znázorňuje. (Výborně!) My chceme národ náš přivesti na tuto společnou půdu a my jej na tuto půdu přivedeme, budeme-li chtít, chtít pak musíme, poněvadž se nesmíme oddati zoufání a musíme národ pod křížem sjednotiti! My se nesmíme lekat žádných bojů, žádných výtek, nesmíme se lekat žádných pronásledování, žádných útrap, my nesmíme se lekat ani toho, přinéstí nějaké oběti, a jestliže dnes někdo k nám přijde a řekne: Vy tmáři, vy zpátečníci, vy zrůdové národa, vy přivádíte národ do záhuby, pak, draží přátelé s klidným svědomím můžeme říci, a kdyby nám to řekl i muž v národě našem sebe vyhlášenější: „Příteli draží, to jsou plané, to jsou holé, bezvýznamné fráse!“ (Výborně! Hlučný souhlas.) Když, velectění pánové, hlavní list svobodomyšlný volá dnes do boje proti nám, tu můžeme s klidným svědomím odpověděti, že my boje nevyhledáváme, že my nepřišli do královské matičky Prahy, abychom vyhledávali boj, abychom chtěli bojovati proti někomu v království českém, my každého, kdo je dobrý vůle, přivítáme na této půdě, pod znamením posvátného kříže. (Výborně! Potlesk.) Kdyby však nám, draží přátelé, boj byl vyprovzen, je naší povinností nelekati se a bojovati, poněvadž bojujeme za pravdu, za právo a spravedlnost. Draží přátelé! Tu si opětně vzpomínám, že když budeme pracovati a tím směrem půjdeme, že prospějeme nejlépe svému národu, prospějeme nejlépe své vlasti a prospějeme nejlépe také této habsburské, této rakouské říši, tomuto našemu společnému domovu. (Výborně!) Sto roků je tomu, co narodil se největší Moravan František Palacký, Otec národa (Sláva mu!) a my právě bojujeme za jeho ideu, kterouž vyslovil větou, že, kdyby nebylo Rakouska, musili bychom v zájmu vlastním a v zájmu humanity hleděti a dbáti, aby se Rakousko utvořilo, a tu dodávám opět slova Palackého: „Ale musí to býti Rakousko spravedlivé. A Rakousko bude spravedlivé a bude také silné, když všichni národové, všechny strany pořádku spojí se pod znamením našeho kříže, poněvadž tam je všech jich společná půda a když pracovati budou v zásadách Krista. Tak i na tomto sjezdu budeme pracovati za tím účelem a cílem.

Děkuji vám, draží přátelé, ještě jednou za vyznamenání, vítám tento sjezd a pravím, že mně připadá jako by slunce nad touto stověžatou královskou zlatou Prahou vycházelo, slunce, které osvítlí i ty, kteří jsou frásami lživými a bludnými svedeni, které je ale také zahřeje a které zahřeje i ty lhostejné a chladné k svatě víře, k našemu katolickému náboženství a jsem přesvědčen, že sjezd tento vykoná skutečné úkol veliký, že ozáří a zahřeje katolické Čechy, katolickou Prahu a proto volám tomuto sjezdu: „Zdař Bůh!“ a „Žehnej Bůh!“ (Výborně! Výborně! Hlučný, dlouhotrvající souhlas a potlesk.)

Na to pravil J. E. ndp. kardinál pražský hrabě František de P. Schönborn!

Nejdůstojnější páni biskupové!
Velectění shromáždění!

Co nejsrdčněji Vás vítám na tomto místě. Vítám a pozdravuji Vás jménem svým vlastním, jakožto vrchní pastýř této diecése a tohoto královského města, vítám a pozdravuji Vás se srdcem plným radosti a vděčnosti. Neboť co může naplniti vrchního pastýře větší útěchou než snahy, smé-

fajčí a působící k tomu, by zásady katolické byly utvrzeny, by život církevní nově byl vzpružen?

A jsem pevně přesvědčen, že toto veletčné shromáždění k dosažení cíle toho mocně přispěje.

Pozdravuji Vás však též ve jménu tak mnohých horlivých mužů katolických této diecése, kněží i nekňůž, kteří s napjetím a snahou s touhou dnes pohlížejí ku královské Praze, jímž však práce v povolání nedovolují, by se účastnili tohoto sjezdu.

Vítejte nám tedy, katoličtí mužové u hrobu svatého Václava a jeho vznešené báby, svatě Ludmily, kteří u trůnu Božího za nás orodují; vítejte nám na březích řeky Vltavy, jejíž vlny posvěceny jsou mučnickou smrtí našeho svatého Jana; vítejte nám u hrobu svatého Víta, jehož dóm, tento staroslavý svědek naší svaté víry, spatřujeme před očima svými povstávati v nové krásy; vítejte nám u ostatků svatého biskupa Vojtěcha, jehož byt i nehodný nástupce v mé osobě k Vám mluví.

Všemohoucí ochraně a požehnání Božímu, přímluvě nejblažoslavenější Panny Marie a našich svatých patronů odporučím toto shromáždění; jim odporučím všechny účastníky sjezdu, všechna usnesení jeho a všechny řeči, které zde budou pronášeny.

Zajisté jest to již velice radostná událost, že sjezd katolíků v Praze skutkem se stal. Naši katoličtí mužové, s touto událostí samotnou nechceme se spokojiti. Chcete se raditi a usnášeti, ale je na tom již dosti? Poradami mají se vytříbiti naše názory a usnesení sjezdu mají se prováděti. — Pak dosáhne sjezd katolíků svého účelu, pak — velika a záslužná práce Vaše, pánové přípravného komitétu, nebude marná, nýbrž dosáhnete svého cíle.

Pohlížím-li na toto (byť i částečné) shromáždění a přirovnávám-li počet účastníků jeho k počtu těch, kteří ze zásady tomuto sjezdu nepřejí — a proti němu brojí, — tu mimoděk na mysl můj přicházejí dvě podobnosti ze svatého evangelia. Jsou to ony dva obrazy, k nimž přirovnává božský Mistr náš království Boží na zemi, církev katolickou. Podobnosti těch lze ale vždy dobře užiti i tam, kde se jedná o to, by křesťanské názory byly obhájeny a rozšířeny. Mítním, totiž podobnosti o o smru hořčicném a podobnosti o kvasu.

„Zrno hořčicné“, pravil Kristus Pán, „jest nejmenší mezi všemi semeny, ale když vzroste, jest větší všech bylin, a bývá jako strom, takže ptáci nebesí přilétajíce, bydlí na ratolestech jeho.“

To jest obraz církve svaté po celém světě rozšířené. Jak skrovný byl její počátek, a jak rozsáhlé její rozšíření, a jak stěží a jaký pokoj poskytlá těm, kteří přistřeší a ochranu našli ve stínu vzrůstajícího tohoto stromu.

Kéž by všechna slova, která zde pronesena budou k povzbuzení praktického života katolického, padla do srdcí posluchačů jako zrno hořčicné a našla tam dobrou půdu. Kéž slůvko zde zaseté vzroste milostí Boží v mohutný strom, jenž větve své rozestírá v šíř i dál.

Druhá podobnost o kvasu zobrazuje nám vnitřní působení církve Boží na zemi. Málo kvasu jest třeba, ale on proniká celou masou, a kvas ten neustává, ale kyse a působí dále, jak Božský mistr praví — „až i zkvasilo všechno.“

Dějiny podávají nám svědectví o tom, jak to podobnosti se naplnilo. Či mám Vám připomenouti, jak s rozšiřováním křesťanství duch Kristův vše pronikl, vše obnovil, vše přetvořil? Tak stal se sobecký pohan láskou k Bohu a bližním nadšeným křesťanem; tak stalo se manželství posvátným svazkem; tak povstala rodina křesťanská dle vznešeného obrazu svaté rodiny Nazaretské; tak stalo se, že výchova a vzdělání, duchem Kristovým proniknuté, bylo jistou cestou k věčné blaženosti, tomuto jedinému určení a cíli člověka; tak pověcen byl rád společenský tím, že přestala býti práce nečestnou a chudý stal se předmětem lásky a péče bohatého, který odtud spatřoval v něm bratra Ježíše Krista; tu pán vládl a poroučel ve jménu Božím a poddaný poslušně byl v duchu Kristově: Kvas neustává, dokud byl vše neprokvasil.

Nám katolíkům odpůrcové naši rádi předhazují, že jsme spátečníky. Co nejrozhodněji odmítáme tuto předhůzku tam, kde se jedná o opravy a nepopíratelný pokrok, jakým se naše doba vykasuje v oboru vědy, na poli průmyslu a v mnohých oborech umění: na tom mají podíl i katolíci a církev. Kde se ale jedná o pravdy a zásady křesťanské, tam se nebudeme báti tohoto posměšného jména; tam, bude-li toho třeba, všichni jedním hlasem zvoláme: „Zpět ke Kristu Pánu! Zpět k jeho učení, zpět k jeho zásadám, jak nám je zachovala a hlásá ona církev, k níž on pravil: „Až já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“

Zastáváme se, mužové katoličtí, zásad Kristových a držíme se jich!

Nezapomínejme, že známou dacha Kristova je láska a jednotu. Kéž by proto v těchto dnech nebylo proneseno ani jednoho slova nelaskavého a urážejícího jmenovitě ty, s nimiž nás jedná svatá víra pojí.

Veletčné shromáždění! Otevřené i skryté bojuje se proti našim zásadám: zastáváme se jich jednoznačně. Byla by nás malá hrstka, kdybychom byli osamoceni, tak jak jsme zde shromážděni. Ale Bůh je s námi a on i nemohé véde k vítězství. Vždyť jeho království podobno jest smru hořčic-

nému a kvasu podobna jest síla jeho království. Neboť třeba by nás zde nebylo za mnoho lidí, nejsme přece slabí a neklesáme na myši.

V boji za zásady katolické těšíme se především ochraně Boží, máme saslíbení Ježíše Krista a pomoc Ducha Svatého.

V boji za zásady katolické máme přímluvu Matky Boží a našich svatých patronů a konečně, pánové, v boji za zásady katolické máme dobré své právo a svoji statečnou odvahu. (Výborně!)

Dr. Hruban poděkoval za povzbudivé slova arcipastýře.

Přikročeno k volbě předsedy odborů. Zvolen pro školní odbor dp. Tomáš Střebáský z Mikulovic; pro soc. odbor: vsdp. Jirák; spolkový: dr. Burian; vědu: Jeho Magn. rektor univerzity dr. Kadeřávek; odbor tiskový: vsdp. kanovník dr. Burian. — Zapisovatelé dp.: Šimon, Dlouhý Pokorný a pp. dr. Hermann a učitel Kliment.

Ke slovu přiblížil se za všeobecného vzrušení nejvyšší maršálek J. Jasnost kmře Jiří Lohkovic, přivítal salvou potlesku, pravil takto: Vaše Eminenci!

Veledůstojní páni biskupové, slavné shromáždění!

Jest mi milou povinností vítati v královském hlavním městě tohoto království sjezd katolický a vítati při tom netoliko členy tohoto slavného shromáždění, kteří pocházejí přímo z naší české vlasti, nýbrž zvláště vysloviti pozdrav svůj i oněm pánům, kteří ze sdružených zemí tohoto mocnářství našeho svou návštěvou dnešního dne nás potčili. (Výborně! Potlesk.) Cíním tak s radostí tím větší, jelikož před lety, než milosti Jeho Veličenstva byl jsem postaven na úřední místo, na kterém se nacházím dnešního dne, sám jsem se byl osobně účastnil ruchu spolkového katolického a mohu tedy dnes toto slavné shromáždění považovati jaksi za výkvet a utěšené ovoce soukromých prací, při nichž účastnil jsem se před dlouhými lety.

Jest mi však úplně jasno, že mi v tomto okamžiku slovo nebylo dáno z té příčiny, poněvadž před lety podobných prací jsem se účastnil, nýbrž že mi dáno bylo, poněvadž postaven jsem byl v čelo samosprávního řízení tohoto království, a poněvadž jest povinností mou předsedati sněmu tohoto království. Pánové, nechej zamlčovati, že k uvítání, které si dovoluji v tomto okamžiku pronést, nebyl jsem splnomocněn žádným z oněch sborů, kterým předsedati mám čest, přes to však, pánové, neostýchám se tvrditi, že mnozí členové těchto sborů sledovali budou jednání tohoto sjezdu s velikou pozorností. Nechej tvrditi, že budou všichni s tím souhlasiti, co bude proneseno na tomto sjezdu, ale že jemu věnují největší pozornost, o tom, pánové, nepochybují. (Výborně! Potlesk.) Neboť, pánové, byť by i zřizovatel tohoto slavného sjezdu vším právem byli vyslovili větu, že se nemá jednati o otázkách vlastně politických, přece nelze přehlédnouti, že předměty, které zde budou projednány, v mnohém ohledu týkají se oné části zákonodárství, která vyhrazena jest sněmu zemskému. Otázky, které s těmito záležitostmi souvisí, budou probírány se stanoviska, které mnohdy snad nazve výstředními nebo jednostrannými, budou projednány se stanoviska ryze a upřímně katolického, a pánové, kdo není oslepen skutečné vášní a nenávisť, ten zajisté uzná, že těm, kdož katolické stanovisko dle svého přesvědčení hájí, náleží aspoň ve veřejném životě nejméně tolik práva zásady své zastávati, jako každému, kdo jest povolán voliti poslance anebo státi se poslancem. (Výborně! Potlesk.) Toto právo volební náleží dle dnešních poměrů každému, byť náležel národnosti kterékoli, byť měl přesvědčení a náležitosti konfessi jakékoli, ano byť i snad náležel oně třídě občanů, kteří o sobě hlásají, že nechť náleží k žádné národnosti, poněvadž se hlásí k internacionálnímu socialismu. (Výborně! Potlesk.)

Důležitost porad tohoto slavného sjezdu pro zákonodárství zemské vychází zajisté pro každého, pohlédne-li jen zkrátka na program, který byl uveřejněn pro tento slavný sjezd a mohu toliko jednotlivých případů se dotknouti; řekneme na příklad ohlášené jednání o společenských zemědělských, jednání, které souvisí s různými časovými velkými otázkami, které všeobecně snijí otázkami sociálními. V každém z oněch odborů spatřujeme předměty, které v zákonodárství zemském musí nalésti jakousi ozvěnu, jednání, o nichž zajisté velkou má důležitost pro každého, kdo zákonodárstvím zemským se zabývá. (Výborně!)

Abych, pánové, mimochodem ještě o jednom oboru se zmínil, který na programu tohoto sjezdu jest uveden, a obor tento jest nikoliv náhodou jmenován na prvním místě, o oboru školském.

Školství náleží z převažící části právě k zákonodárství zemskému, a náhledy, které v tomto ohledu přijdou na povrch, budou míti pro zákonodárství zemské velkou důležitost. Otázky tyto hýbou myslmi každého inteligentního muže obou národností, jež obývají toto království, a snad pouenablu leckdo při posuzování toho, jak školství naše jest zřízeno, přijde k poznání, že klade se přílišná a takřka výhradná váha na otázku, jak účinkuje toto zřízení na zájmy národnostní anebo výhradně jazykové. Ačkoliv zajisté tyto zájmy jsou veledůležité, nelze přece přehlédnouti, že i vedle nich stávají ve školství zájmy jiné, au-

méně důležité, a snad bude dobře, když právě při jednání tohoto slavného sjezdu vynikne a rozezná se náhled, že bude dobře věnovati pozornost také otázce, zdali školství naše vyhovuje potřebám jazyčným, potřebám náboženským.

Dal jsem mimochodem několik příkladů, ze kterých na jevo jde, že jednání slavného sjezdu pro zákonodárství zemské a pro každého, kdo jím se zabývá, má velkou důležitost.

Mám za to, že z této příčiny jsem oprávněn, nahlédá k svým náhledům a k svému stanovisku osobitně, vítati tento slavný sjezd pro důležitost jeho pro zřízení samosprávy zemské, a vyslovuji pevnou naději, že rokování, která v těchto dnech na tomto slavném sjezdu se provedou, sloužiti budou ke zdaru a blahu naší drahé vlasti. (Výborně! Bouřlivý potlesk.)

Dlouhotrvající potlesk odměnil oblibeného maršálka zemského.

Jméno města Prahy uvítal sjezd p. Vlček, (potlesk) náměstek parkmistra, následovně:

Vaše Eminenci, veledůstojní pánové, slavné shromáždění!

Dostává se mi dnes vyznamenání pozdraviti toto slavné shromáždění jménem rady král. hlavn. města Prahy. Vítám Vás erdečně v této naší stovětáté slované Praze a přeji Vám, aby konání Vašemu Bůh požehnal, by Váš pobyt v Praze byl Vám příjemným a provolavám činnosti tohoto sjezdu erdečně „Na zdar!“ (Potlesk: Volání Na zdar!)

Předseda hr. V. Schöbner udělil pak slovo dp. Jeremiáši Lomnickému z řádu Basilánů, jenž dělá řeči maoruskou za hluchého souhlasu přednesl pozdrav bratrského národa ve východní Haliči.

Po něm vystoupil p. Šurma, zástupce Jednoty sv. Josefa v Hulíně pod Hostýnem, jenž přinesl pozdrav 200 katolických jinoků a mužů tamějších, shromážděných ve jmenované jednotě.

Jménem Poláků promluvil předseda polských zemědělských spolků, pan Marzalkowicz, oděn jsa v malebný polský kroj slechtický. Přál sjezdu všeho zdaru. Ščasně Bože!

Jménem horáků moravských promluvil mladý inteligentní rolník Samalík v Ostrohu u Blanska, redaktor rolnického časopisu „Selských Hlasů.“

Na to uděleno slovo monsignorovi dr. Aloisi Jiráskovi, rektorovi budějovického semináře a kanovníkovi, aby promluvil o otázce:

Jaký význam má pro katolíky letošní jubileum sv. Otce papeže Lva XIII.?

Vsdp. řečník přivítal byv hluchým potleskem připomíná výrok španělského státníka a spisovatele republikána Castellara, který napsal, že jsou dva největší mužové devatenáctého století, totiž: Napoleon I., jenž jeho počátek oživuje a Lev jenž konec jeho vyplňuje. Dodává však, že Lev XIII. konec století také oživuje a to způsobem prospěšnějším, než Napoleon, jako právě „lumen de coelo“, světlo z nebe.

Oa katastrofu, která dle slov básníka „lidská srdce nříz“, anáž se zažehnati nebo zmenšiti životodárným světlem víry křesťanské a žarem lásky, kterou Kristus světu přinesl. Onť vysoko pozdvihl pochodně osvěty křesťanské, spojené se žarem čistě lásky, takže o něm lze užiti slov básnickových: „Ruka Tvá ji tlmí“

„nad mořem věků! Nechť i bouře hřímá, Tvá duše celé světy obejmá.“

To „světlo z nebe“, toho drahého sv. Otce našeho, Lva XIII. můžeme o slavnosti jeho diamantového jubilea oslaviti, hledíce na 60letou jeho činnost kněžskou a velekněžskou, znělka básnickovou, poněkud jen ve třech slovech pozmeněnou: „Ty srdce hluboké, a v Boha vřít!“

Ó jistě anděl jako proroka rety též Tobě žarem očistil a v lety Ti křídlo ducha rozpjal obrovitě.

Na žití dráze příkré, trnovité Tys vádý nesmrtelné trhal květy; a v srdce Tvoje, kde jsi nosil světy, vše rány Tvoji církve byly vřyté.

Když v kolébce jsi ležel v děcka snění, dal Dante na čelo Ti políbení a s ním též úděl všeho utrpení.

A tak jsi žil v budoucnosti zotř jak maják, jehož záře chvil se v moři, než velké jitro lidstva z vln se vzaotř.“

V těchto básnických verších na našeho jubilara veškerým právem obrácených, jest zároveň obsažen celý význam, jaký má pro nás katolíky letošní jubileum svatého Otce, papeže Lva XIII.

Jeho význam jest veliký a radostný, protože ctihodné jeho stáří se bělá šedinami.

Přese všechny zásluhy vidíme však velikána 19. století Lva XIII. v podobném přesmatném stavu, a to des Jeho vmy, v jakém svou vinou nalézal se Castellarův první velikán 19. století Napoleon I. Tento uvězněn byl na ostrově sv. Heleny, pod dozorem Angličanů, pod dozorem národa cizího; Onen, sv. Otec Lev XIII., uvězněn ve Vatikáně, pod dozorem Itálů, národa tedy vlastního, o němž v nejnovější a poslední encyklice své ze dne 6. t. m. praví, že neustane jej milovati a že jemu s radostí poslední zbytek sil svých věnuje, aby mu drahý poklad náboženství zachoval, jeho syny na čestné dráze ctnosti udržel a blůd jejich dle možnosti smínil.“

On špi pod mrakem žaláře vatikánského, co strpěje jubilejní slavnost.

Jubileum sv. Otce má tedy význam radosti i žalosti zároveň.

Radosti, protože sv. Otec jest nejzbláhovějším anebou po celém světě, jehož ducha „králo obrovské“ kmitá po celém světě.

Abyste dokázal, nastává vešp. řečník několik rysů jeho činnosti na přelomu sv. Petra. Uvádí posměšný verš, který hned po jeho nastoupení na stolec papežský nepřátelé o něm spáchali: „Non è Pio, non è Clemente, E Leone — senza dente.“

t. j. český:

„Není Piem, není Klementem,
Jest Lvem — ale bezzubým.“

Nepřítelé se smýšlejí. Lev XIII. hájí práv svých statečně — suaviter i amodo, ale fortiter in re. Že bude bezmocným, nespíná se, neboť za pontifikátu Jeho spínilo se slovo belgického publicisty Laveleye, že „přijde doba, v níž poroste moc papežství a že mnozí, kteří dnes bojují proti němu, vrhnou se mu k nohám a prosí budou o Jeho ochranu“. Onť jako „světlo s nebe“ veškeren svět i vydatné osvícení pravdu křesťanskou, i mocně zabývá láskou křesťanskou.

Jsou to Jeho okružní listy, jimiž to působí. V nich líčí na př. církev v nekalém světě pravdy jako matku pravé světy; v nich staví do pravého světla moc vlády a původ moci občanské; v nich vysvětluje křesťanský státní řád a povinnosti křesťanského občana; jinde opět objasňuje křesťanskou nauku o státě a společnosti lidské. V encyklicích jiné vrhá paprsek světla nebeského na základ rodiny a státu, na manželství a vykládá hrozné následky toho, když svátostný řád manželství křesťanského se podřívá a zlehčuje. On vrhá křesťanský paprsek světla na smutné poměry sociální a ukazuje nejen na nebezpečnosti, jež hrozí společnosti lidské z hnutí socialistického, ale dokazuje zároveň, že nekysle lidem za smutných a podvrtných jeho směrů jiná spása, leč jen v návratu ke křesťanským zásadám mravnosti. Učí tak zvláště v encyklice „Rerum novarum“ a proto nazývá jest „sociálním papežem“.

Lev XIII. jako „světlo s nebe“ sálá paprsky své oslávující moudrosti na vědy a umění, v němž sám jako básník jest velkým synem Muz, na pole diplomacie, na rozhraně poměry nynější, zvláště v Evropě.

Spasný maják v zápalu života jest Lev XIII. To naznačil sám sv. Otec r. 1887 k státnímu svému sekretáři Rampollvi slovy: „Dílo záchrany nezdá se bez církve; bez blahodárného vlivu té, která dovede jistou rukou vésti duchy k pravdě, srdce k činnosti a k oběti.“

To ukázal působením svým za 20 let svého pontifikátu, kdy způsobil obrát netušený při prostředcích hmotných téměř žádných, při prostředcích papeže o hmotné dědictví Petrovo oloupeného. O žel, že jest mi říci papeže oloupeného, a že tímto čudným slovem mám přejíti na žalostný pro nás význam papežského jubilea, že z lesku diamantového toho jubilea mám přejíti na jeho tvrdost, kterou cítí nejvíce náš jubilaant. Neboť toť jest, co kalí naši radost jubilejní, co na všecken lesk Jeho diamantového jubilea vrhá osklivý kas a temný stín bolu a spravedlivé rozhořčenosti nás všech věrných katolíků nad těmi, kteří drabého našeho sv. Otce do žaláře uvrhli, a kteří bohužel i v roce jubilea sv. Otce o to se stárají, aby v to nadšené, blahopřejné volání věrných katolíků „Eviva“, zavznělo do Vatikánu i démonické „Perent“. A chcete důkazy toho ode mne? Nuže, vzpomeňte si, co se stalo letos v měsíci únoru. Katolíci studující jednotlivých římských fakult účastnili se slavnosti jubilea sv. Otce. Proti tomu způsobili protidemonstranci liberální a nevěrectví studující, kteří jako všichni liberálové vůbec všechnu svobodu chtějí míti jen pro sebe a pro nikoho jiného. Vláda italská nejen že nestrhala urážlivé plakáty po celém Římě nalepené, nýbrž dovolila tuto protidemonstraci a trpěla, aby nejhanebnější řeči pronášeny byly od bezvousých mladíků proti *cihodomému kmetu* *Levi XIII.* — proti nejvyšší hlavě církve — proti neodvislému panovníku, za jakého sama svými tak zvanými garančními — ale v pravdě planými zákony papeže římského před světem uznává. Věnovala sochu kněze odpadlíka Jordana Bruna a provolávající jemu slávu, řvali tu nedočené mladíci na náměstí „Campo fiorio“: „Smrt papeži! Smrt Jezuitům!“, kteří ovšem při takové příležitosti nikdy scházeti nesmějí. „Smrt klerikům!“ Ano zavznělo tu i hlas: „Na šibenici a cio-ciareme z Carpinetu!“ t. j. se sv. Otcem, neboť v Carpinetu, rodišti, jak známo, sv. Otce dostává chudý lid, jenž si rád na pána hraje, přezdév „cio-ciare“. Tu zase — mimochodem řečeno — splněna pravda Quisova epigramu:

„Tak od jakživa řádá
ten mnohhlavý dav:
Klečným dej se vlada,
Sokratům bolehlav!“

Dech se ve mně táhne a hlas se mi téměř chvěje, když mám opakovati tyto sprosté nadávky, to dáblské přání, jehož řev měl ohlas až tam ve Vatikánu, a k němuž vláda italská, nebyla-li sama jeho původkyní — mlčela. Jak mrzkou to hraje vláda tato komedii se svými pověstnými garančními zákony vůči papeži a vůči celému světu!

Kdyby posledním židě z ghetta římského co si podobného se stalo, strelala by takový uličnický projev i bez daných židům garančních zákonů — ale *jubilovaného*, od celého křesťanského světa ctěného *kmeta a souverena* se nezastane, ač se k tomu sama garančními zákony slavně ale vlastně jen farizejsky — zavázala. A On, ten veliký Lev XIII., On to vše dle vzoru Kristova trpělivě snášel, a právě tím zase též v tomto směru jeví se nám v pravdě velikým, takže i o Ném platí slovo Vrchlického v „Posledních sonetech samotě“ napsané:

„Ti, kteří trpí v hloubi duše svoji
a mlčením své velké rány hálí.
Jsou velcí tam, kde největší jsou malí,
Jsou praví vítězové v žití boji.“

On svůj bol s křesťanskou snášel trpělivostí a lák a bolem největším nad Itálií sice *sjednoce* *mon*, ale *při tom hladovou*, hladem mroutí. On lák nad tou Itálií, která ve svém týdeníku „La Nuova Roma“ a to v každém čísle nese v čele heslo: „*Osvobodíme se od papežství, chceme-li míti Itálii šťastnou.*“

Avšak přepodivná to věru — mimochodem řečeno — Nemesis: nlice a korsa v italských městech po revolucionářích proti papeži pojmenovaná, stala se jevištěm revoluce proti králi: porta i korsa Garibaldiho zbroceny byly krví lidu proti králi ozbrojeného. Porta Pla, kterou revolucionáři vřhli do Říma 20. září 1874, nalezla matitele letos u porty Garibaldiho! Tu splnilo se francouzské přísloví: „Kdo dává papeže, zadává sama sebe.“

Nejmutnějším však při tom zjevem je, že výzvy ty byly uvalovány na katolíky. S bolestí o tom píše sv. Otec: „*Jaká jest ta naše svoboda — když podnět odjinud vycházející mohl sloužit k nám, aby se ještě dále šlo na cestě násilí a libovůli, a nové hlubší rány aby se zasazovaly církvi a náboženství.*“

V tisku nalézá se sv. Otec, a sice dvojí. První tiseň Jeho plyne z Jeho *postavení naproti vládě italské*, a druhá je *tiseň finanční* plynoucí z vydržování tolik úřadů k řízení církve nezbytných, jež musí teď po zabrání území papežského vydržovati pouze z milodarů věřících. Řečník ptá se, jak se máme a jak jest nám duchovním synům Jeho zachovati se v této dvojí tísni? V první tísni nesmíme ani my českoslovanští katolíci — abych slovo užil samého sv. Otce ze správného Jeho letošní encykliky — „*sřikati se přání, aby nejvyšší hlavě církve dostalo se potřebné neodvislosti. jež podmínkou jest nezbytnou neodvislosti. jež podmínkou jest nezbytnou neodvislosti katolické církve.*“ Proto musíme protest vetejný zde pozdvihaouti proti zabrání území svato-petrského a proti tomu, že tak sv. „*římská otáčka*“ jest v moderní politice a diplomacii stále „*mrtvým bodem*“, který teď bodá sice pouze nás věrné katolíky, který ale brzy může ve svých důsledcích snadno bodati i *hlavy korunované*. Neboť když se bez trestu strhne posvátná koruna světského panství s té hlavy, jejíž skráně po jedenácté století zdobila, jsouc posazena tam a zasvěcena prozřetelností Boží a právem všech národů křesťanských — když se bez trestu smí strhnouti koruna panovnická s posvátné hlavy náměstka Kristova: která pak potom koruna panovnická v Evropě bude jistá a bezpečná? A proto voláme my se žalmistou Páně; „*A nyní, králové, rozumějte!*“ Jestliže tak zv. „*fait accompli*“ — „*dokonaná událost*“ může zbaviti nezadatných práv papeže, jak vratké jsou potom pod tímto moderním ubíječem práva — i ostatní trůny královské!

V druhé tísni, tísni finanční sv. Otce nesmíme zůstatí při pouhém slově, při pouhé soustrasti, nýbrž my též musíme se přičiniti, abychom nějakým a pokud možno letos větším *milodarem* zmírili tiseň strádajícího sv. Otce Svěho, což nejlépe učiníme — a já za to všecky snažně prosím — až po sjezdu k domácím se vrátíme krbům, protože zde dle § 13. jednacího řádu sjezdu jest to nemožno.

Nadšenými slovy pak vyzývá, abychom se přimkli ještě úžeji k sv. Otci a vynasnažili se býti velikými katolíky velikého papeže.

O tlače se tedy k tomu „*světlu s nebe*“, k tomu „*světlemu věštíci*“. Buďme s velkým papežem, velkými Jeho syny, ne snad jen v slově, nýbrž hlavně v činu! V činu, pravím, veřejným slovem i skutkem vyznáním víry v tom boji, který strhnout byl proti nám a proti tomuto sjezdu našemu od lidí, kteří se scházejí dost často proti nám na vývoj, ale nám nechťají dovoliti schůzi jen na naši obranu a na naše náboženské vzpružení pořádanou.

S nadšením volá řečník, že my jsme již na úsvitě svého probuzení z lhostejnosti, z lethargie náboženské. Toho důkazem jsou ty četné navštěvované sjezdy katolické.

Končí pak: Ano, semkněme se! abychom byli velikými katolíky velikého papeže! My ovšem víme, že nedojdeme hned toho cíle, neboť u mnohých ještě mnohý předsudek a bázeň lidskou musíme odstraniti.

„My vyčkáme, necht zahalená v prach se meta naše ještě v dálku hálí, nám starosti mha oči nezakalí, my skrze mhy žijme v jitra nach, my nezachvění ve svých zásadách! Pryč chabost, jen ten květnic ducha blín!“

Pryč předsudků a obav plachý stín,
my zvítězíme a my dojdeme k cíli,
Den lidstva nový chýlí se k nám, chýlí!
Vždyť víra Kristova, jejíž strážník Lev XIII. jest, musí všude zvítězit, budeme-li my jen velkými katolíky, a pravda její plným leskem zazáří v podvečer 16. století. Proto se Svatoplukem Čechem voláme:

„Necht mračna, mlhy, smrt nám její lice hálí
a mdlý jen kmitá svit pochmurným okrskem,
necht brozí pouť tou nám útesy a skalí,
jen dále s odvahou za *spasným paprskem*“
za „*světlem s nebe*“, za Lvem XIII.!

(Hlučný potlesk, řečník se gratuluje.)
Po skončení řeči vsdp. Jiráka shromáždění stojící zpívá hymnu papežskou.

Hr. Schönbörn dává řečníkovi za krásnou a povzbuzující řeč. (Výborně! Potlesk.)

Na to sdělen papežský dopis, který četl P. Šimon.

Hr. V. Schönbörn pak čte telegram k papeži, navržený výborem. (Výborně!)

Telegram zasláný sjezdem sv. Otce Lvi XIII.

„Katolíci čeští ze zemí koruny sv. Václava na svém druhém sjezdu v Praze shromáždění vzdávají nejuctivější díky za apoštolské pozhánání, jež Svatost Vaše dne 19. minulého měsíce sjezdu tomu uděliti ráčila. V nehlubší úctě a synovské lásce náměstku Kristovu na zemi zcela oddáni, Boha za blaho Vaší Svatosti prositi neustanou. Svoji nezdolnou věrnost k apoštolské Stoličce všichni jednomyslně prohlásivše odsuzují křivdy, na něž Sobě Svatost Vaše v poslední encyklice ze dne 5. t. m. stěžuje, a co nejvíce litují tísně, jižto Svata Stoličce skličena jest. Hájíce zájmy katolických vším úsilím budou se o to snažiti, aby Otec a nejvyšší Pastýř katolických národů zděděných práv svých opět nabyl. K této pak své činnosti v nehlubší pokore vyprošují sobě od Svatosti Vaší apoštolského pozhánání, záruky pomoci božské.“

Předseda.

Na to uděluje předseda hr. V. Schönbörn slovo říditeli dru Trakalovi, aby promluvil

O jubileu císaře a krále našeho.

Ředitel Strahovské akademie, universitní profesor dr. Trakal vzpomenuv papežských encyklik o státu křesťanském, pravil, že vládat má vykonávati vládu na místě Božím jedině ku blahu svěšených mu národů, spravedlivě a ke všem věrně, že má spojovat nezbytnou přisnost a otcovskou láskou, nespoleháje se toliko na moc vojenskou a policejní, a na odstraňující sílu trestu. Všem náleží láska vládařů, nikoli však křivda. Na to velebil řečník zásluhy našeho mocnáře, který jest prochnut zásadami křesťanskými a který pokládá si za čest skutky vyznávatí svou víru. Pak vzdal hold mocnáři, který nastoupiv v bouřlivém roku 1848 trůn a vládu, převzal na sebe úkol veliký a nesnadný. Musil potlačiti hnutí revolucní, ohroženou celistvost říše a znova ji zříditi v ohledu politickém, hospodářském i sociálním dle moderních zásad konstitučních. Po válečných událostech r. 1859 a 1866 podalilo se císaři Františkovi Josefovi svou moudrou a rozšafaou politikou zachovati říši mír více než třicetiletí — nehledě vnitru k mohutnému zabrání Bosny a Herzegoviny z příkazu Evropy. Rakouští národové jsou vděční svému panovníkovi, že zjednal našemu mocnářství vynikající postavení ve světě.

Politické instituce novodobého státu přirozeně vynesly na povrch a rozvinuly v celém rozsahu četné protivy a křivdící se interasy národů, politických stran a společenských tříd, jejich střetnutí se mělo v zápětí nutně mnohý více méně citelný otřes řádu a života státního a přivodilo střídaté kolísání zákonodárství ústavního, dopouštějící u skupin vládnoucích nezřídka jednostranného využitkování politické moci, za to však budící na straně ostatních odpor zásadní. Než v tomto vlnobití politických proudů, temných zmatků a změn jeden bod vždy byl a zůstal pevným a jasným. Byla to trpělivá křesťanská oddanost panovníka k obtížnému úřadu vládařskému.

Nejvyšší představitel jednoty státní neustal vládnutím svým připomínati, aby zjednávaly mír mezi národy, národy pak vyzývali, aby zanechávaly sporů spojenými silami pracovaly k rozkvětu společných národních vlastí.

Právě nynější neutěšený stav věcí politických svědčí o tom, jak těžko lze nalézati a upravití ony základní instituce státní, jež přivodily by národní mír aneb aspoň omezily pole sporů. Tolik však jest jisto, že pokud u národů a stran neproniknou a nezavládnou v otázkách veřejných, církví a panovníkem zastávané, zásady křesťanské spravedlnosti a rovného práva, nedojde k trvalému smíru. (Výborně! Hlučný potlesk.)

To platí toho času o jiných, zvláště o našich krajinách druhé národnosti; budme toho však pamětlivi vždy též my sami.

Dosud nevymizelo z paměti katolíků rakouských, kterak v jubilejním roce 1888 v Římě příslušníci řádných národností a jazyků na společné půdě věrnosti k církvi a oddané lásky k císaři a králi svému sešli se a shodli jako jeden svorný národ bratří. Rovněž netřeba bedlivým pozorovatelem politických dějů našich připomínati, že spravedlivé nároky národa českého právě u zástupců sourodého katolického národa polského (Výborně!) a slovinského (Výborně!), ale též vynikající měrou u katolických Němců ze zemí alpských vždy (Výborně! Hlučný potlesk.) měly věrné spojení a stopence politické. (Nová pochvala.)

S hlubokou vděčností připíná národ český ke jménu císaře a krále Františka Josefa I. své obrození kulturní (Výborně!), vybudování a dovršení své organizace osvětové od školství obecního až k obnově srovnalného vysokého učení a k akademii věd a umění. Organizace tato ovšem v život uvedena vládami libe-

rálami, zejména po stránce nábožensko-mravní výchovy neodpovídá namnoze tušbám a ideálům katolíků, aniž vysloveným snahám panovníka po výchově mládeže v duchu pravé křesťanské vzdělanosti. O tom na tomto slavném sjezdu bude ještě obšírněji jednáno. Než díky náboženskému přesvědčení a vlivu mocného, stáli jsme aspoň ušetřeni kulturních bojů skázo-
nosných, jaké řádily po drahou dobu v Mělech jiných Liberalismu ovšem i v Rakousku a v ústředích vlastech našich mnoho spony nadělal (Tak jest!), mnoho neblahých sporů a rozkolů podnítil a přirozené pásky křesťanství, k sobě víšící katolické národy a strany, často přetrhal. Než katolíci neztratili a neustrácejí mysl. Idey křesťanské překaly ve vývoji svém zkoušky těžké a dojdou bohda časem i v tomto státě křesťanském opět k platnosti v životě veřejném. Katolíci povzbuzeni Sv. Stolicí a vladařem budou o to usilovati, aby zásady křesťanské v životě veřejném i soukromém byly uplatněny. Děkuje Bohu, že máme císaře a krále, jenž odhodlání jest zachovati státnímu životu konservativní nábožensko-mravní základy. Císař počne o všechny své národy, snaží se zlepšiti postavení dělného lidu, o zmírnění bída a nouze nemalých tříd.

Jeho padesátileté jubileum panovnícké budí nám podnětem, bychom pracovali a postupovali v tomto též duchu a v tomto směřu, nedbajíce ani obtíží ani překážek, ale jisti jsouce, že na této cestě sejdeme se s křesťanskými snahami našeho Nejjasnějšího císaře a královského pána, avšak též dříve nebo později se snahami všech stejně smýšlejících katolických stran rakouských. Vždy, ve všem a všude vedí nás heslo, jež na vítězném postupu katolíků v Měli sou-
sedně často opakuoval znamenitý vůdce, a jež odpovídá i našemu hlubokému přesvědčení: „Ve věrnosti k císaři a králi a k vlasti nemá a nesmí nás předčítí nikdo.“ (Dlouhotrvající potlesk, řečnicku se blahopřeje.)

Shromáždění zapělo pak hymnu rakouskou. Na to četl hrabě Vojtěch Schönborn návrh telegramu holdovacího Jeho Veličenstvu tohoto znění: Kabinetní kanceláři Jeho císa. a král. Apoštolského Veličenstva v Římě!

„Druhý sjezd katolíků Českoslovaných v Praze shromážděný prosí, by směl složit u stupňů trůnu Jeho císa. a král. Apoštolského Veličenstva výraz po-
citů nezměnitelné věrnosti a oddané lásky, jakož i přání, by Všemohoucí Bůh nejmilostivějším Otcem a Králem co nejhojněji žehnati ráčil, všude a vždy, zvláště však v tomto roce jubilejním.“

Po přečtení telegramu zapělo shromáždění hymnu národní „Kde domov můj?“

Druhý den katol. sjezdu.

Ráno po 7. hodině ubíral se průvod čítající přes 3000 delegátů a členů kat. spolků ze všech českých diecézí s Klementina přes Karlův most a Malou Stranu na královské Hradčany. V průvodu budily pozornost statné postavy Hanácké a Slováků v národních krojích. Průvod, který táhl celou hodinu než přišel, zahájili dva pořadatelé, pak malé četné družičky. V čele průvodu nešla jedna dívka provázená dvěma družkami liliovou korunou, jinou korouhev nealy dvě dámy, provázené velkým průvodem katolicko-křesťanského sociálního spolku paní a dívek. V průvodu se účastnily též damské spolky z Plzně, Rokycan, Milevska, Turnova, Čes. Brodu, Pardubic, Janovic, Chudonic, Lobčic, Brna, Lišné, Náměští, Vyškova z Moravy, z Kardašovy Řečice, z Písku, Semil, Ronova, Ústí nad Orlicí, z Černého Kostece, k nimž se družily paní a dívky ze všech končin Čech. Za nimi kráčeli Moravané, zejména Hanáci, deputace kat. spolku z Vídně, starobrněnská sv. Josefská Jednota s praporem. Taktéž s prapory se dostavily Jednota kat. tovaryšů v Brtnici, z Kardašovy Řečice, kat. horníci z Příbrami v hornických stěnkových, jednoty ze Sedlčan, Neveklova, Třebosic, Přelouče, Chrást, Plzně, Loun, Jindřichova Hradce, Cerhovic, Jednota kat. tovaryšů z Prahy, Národní kat. jednota ze Smíchova, Svatočlávská jednota v Praze a Marianská družina. K těmto spolkům s prapory družily se kat. jednoty, spolky a deputace z Domašic, Černilova, Luže, Králové Hradce, ze Slezského Předměstí, z Chocně, z Kostece Červ., z Náchoda, z Týna nad Vltavou, z Písku, z Kumbáku, Strmilova, Semil, Nov. Bydžova, z Vamberka, z Lišné, Tuřan, Říkovice, ze Želechovic, Únětova, Šumberka, ze sv. Hostýna, z Němčic, z Třebosic, z Noutonic, Jaslovic, z Mělníka, z Malé, z Chrást, z Proseče, ze Zbraslavic, z Drahnou Újezda, z Roudnice, Černošsku, Zámberka, Vel. Jesenice, ze Studenec, z N. Jičína, Přerova, Ostrohu, Val. Mezifíř, Olomouce, Boskovic, Vanovic, Jaroměřic, z Uheráckého Hradiště, Uheráckého Brodu, z Frýdlantu atd. Na všechny spolky a deputace se vyptati nebylo možno. Kat. učitelský spolek z Čech a Moravy byl čestně reprezentován.

V průvodu byl nepoměrně čestně zastoupen český severovýchod a východ a to laici i duchovenstvo. V průvodu byli též zástupci ze Slezska, Halice, Slavonie, a Slovinci. Ze šlechticů účastnili princ Ferdinand Lobkovic, hrabata Schönbornová, hr. Belcredi, Nostic, Chotek, Lažanský, poslanci Šalc, Vítěšek, Světlý, Stojan, Švábík, dále dr. Jan Sedláček a Hruban z Moravy, redaktor a universitní profesor, představitel kanovníci. Průvod zpívající zbožné písně uzavíralo množství lidu. Ve velehradu sloužil pontifikální mši sv. kardinál kněz arcibiskup Schönborn za přítomnosti nejvyšších biskupů, prelátů a jiných hodnostářů. Pobožnost zakončena Marianskou písní: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe,“ načež se lid rozešel.

Druhá schůze slavnostní.

V úterý o půl šesté hodině konala se na Žofině druhá slavnostní schůze, rovněž tak slavná jako byla první. „Národním Listům“ byly trnem v oko lesklé řady a zlaté řetězy vynikajících účastníků. My jsme jejich přívržencům Adamkovi, Trojanovi, Jan-
dovi, Volankovi atd. řady jim udělené nevytkali, my nevyčetli panu dr. Podlipnému nádherný zlatý řetěz, který si dal posvětit, neboť víme, že by všichni mladěšti předáci a radosti řady a řetěze nosili, kdyby jim je někdo jen udělil. Předseda hrabě Vojtěch Schö-

born podotkl na počátku schůze, že tato schůze jest slavnostním večerem katolického učitelstva. Na to přečteny některé došlé telegramy, zejména tento:

Odpověď apoštolského nuntia na posvátné ku katolickému sjezdu v Praze pana hraběti Vojtěchu ze Schönbornu.

Pane hrabě!

Obdržev Váš list, zaslaný mi v přímém katolického sjezdu v Praze ode dne 23.—25. t. m., spěchám zaslati Vám své nejlepší přání k dobrému zdaru a zároveň Vám blahopřeji k Vaší iniciativě. Co se tkne posvátní, jenž mi laskavě činite, bráti spolu na sjezd účast, musím ku svému nejupřímnějšímu politování sdělit, že mně tomu vyhověti nelze. Okolnosti zvláštní zabráňují mi vzdáliti se z Vídně po celý čas srpna. Prosím, abyste mne měl omluvena u svých přátel. Račtež, pane hrabě, přijati ujistěni mé nejupřímnější úcty.

Arcibiskup Sebastek, apoštolský nuncius.

Na to ujal se slova ndp. biskup brněnský dr. Frant. Sal. Bauer a promluvil řeč přímo skvostnou, řeč, jež všechny rozehřivala. Hluboké v ní uložené pravdy unášely napjaté poslouchající obecenstvo vady víc a více, takže na konec bylo přímo elektrisováno. Promluvil pak ndp. biskup, kterýž jest, jak známo, slovutným a vynikajícím řečníkem, nadmíru správnou libeznou češtinou a s zřejmým pohnutím došlva takto:

Vaše Eminenci! Nejdůstojnější páni biskupové! Velečtění shromáždění!

Velečtěními předsednictvem přípravného komitétu druhého obecného sjezdu katolíků českoslovan-
ských a sjezdu samého byl jsem včera počtán přáním, abych jako biskup diecése, ve které první sjezd obecný katolíků česko-slovaných konán byl, k slavnému shromáždění několik slov promluvil. Měl jsem arci upřímný úmysl vyhověti přání tomuto, jednak abych se Jeho hraběti Osvícenosti odvděčil za to, že prvního sjezdu našeho brněnského nejen osobně se účastnil, ale i vzácnou řečí jej zvelebil, řeč, která se nesla k tomu, aby rozvádné národy pojídlem vyššího dru-
hu, pojídlem jednoho Otce nebeského jako děti Boží vzájemně se zbližily a smířily, jednak abych Vám, velečtění pánové, pověděl, s jakým potěšením a jakým povděkem jsme uvítali na Moravě zprávu, že koncem srpna má do Prahy svolán býti druhý obecný sjezd katolíků českoslovaných, abych Vám pověděl, s jakou radostí jsme přivítali k Vám.

Že však všichni páni, kteří hned s počátku sjezdu slova se uchopili, jak brněnského sjezdu tak příchodu našeho k Vám do Prahy způsobem ať příliš lichotivým již byli vspomněli, byl bych jen opakuoval to, co již přede mnou s usnáním bylo řečeno. Račíc však, velečtění shromáždění dovolit, abych za to dnes veřejně a s povděkem osvědčil radost a potěšení nad tím, že slavný přípravný komitét po slavnostních řečech, kterými jsme včera vzácná jubilea sv. Otce a Jeho Veličenstva oslavovali, a dvěma nejvyšším hlavám, na Stolicí sv. Petra a na trůnu habsburském povinnou úctu a lásku projevíli a hold oddanosti a věrnosti pronесли, neznal otázky přednější a důležitější, kterou by na prvním místě na první pořádek slavného sjezdu položil, nad otázkou, která se školkou nazývá, a že dnešní slavnostní schůzi, slavnostním večerem katolického učitelstva pojmenoval. (Výborní Souhlas) Než zajisté otázky důležitější, nad otázkou školkou, neboť ona je otázkou sociální. — Otázka škola je otázkou náboženskou, neboť ještě nikdo nevyvrátil, co Duch svatý pověděl, a čemu nás každodenní zkušenost učí, že bázeň Boží je počátkem moudrosti, (Výborní Potlesk.) ne sice bázeň otročká, která jen trestu se bojí a jen z donucení působí, ale bázeň dětinná, která z ušlechtilého srdce pochází a ke skutkům ušlechtilým vede. Má-li se však dítě Pána Boha báti, musí Ho dříve znáti, musí Ho ctíti, musí Ho poslouchati, musí se tomu všemu též přiučiti. Pravil-li jsem však, že otázka škola je otázkou náboženskou, pak musím doložit, že je otázkou netoliko kněž, nýbrž i neknež (Výborní) a všech, kteřížto činí tu velikou společnost, kterážto se nazývá Svatou Církví Katolickou. (Výborní Souhlas Potlesk.) Katolíti rodičové jsou to, kteří děti do školy posílají, katolíci dětky jsou to, které školu navštěvují, katolíci poplatníci jsou to, kteří školy zřizují a je udržují. (Hlučný souhlas.) Otázka škola je otázkou kulturní, je otázkou vzdělání a pokroku. Já však nemohu si představití člověka vzdělaného, který by si záležitosti náboženských nevědoměl. (Výborní) Já nedovedu si představití člověka pokročilého, který by záležitostmi náboženskými pohrdal. (Výborní) Bůh Otec nebeský, který nás k obrazu svému stvořil, je nekonečně moudrý a že nás k obrazu svému stvořil, řádá též, abychom se vzdělávali, abychom pokračovali dále, a proto poslal patriarchy a proroky, aby šířili vzdělanost a pokrok mezi lidem Jeho vyvoleným a škrze tento lid mezi všemi národy, ba On poslal Syna svého Jednorozného na svět, aby všem hlásal: „Buďte dokonalí jako Otec váš nebeský dokonalým jest.“ Tento Syn Boží, kterýžto volal všechny k sobě, kteří pracují, obtíženi jsou, přece způsobem zcela zvláštním volal děti k sobě, pravě: „Nechte maličké přijíti ke mně a nebráňte jim“ a Duch Svätý, který osvěcuje rozum náš, prohlásil: „Synu, už se moudrým býti!“ Škola náboženská, jak my si ji představujeme, je nezbytné školou vzdělání a pokroku. (Výborní Potlesk.)

Otázka škola je otázkou sociální, neboť těmi zásadami, které se dětkám vštěpují ve škole do srdce, budou řešeny jednou otázky sociální. Blaho společnosti záleží na autoritě, náboženská škola hlásá přikázání: „Cti otce svého a matku svou“.

Toto čtvrté přikázání Boží jest jako anděl strážný postavený po bok každé autoritě. Blaho společnosti záleží na spořádané rodině, na svazku manželském a této rodině, tomuto svazku manželskému staví škola náboženská po bok dva Anděly strážce, to velké přikázání „Necizoložs“ a „Nepožádáš manželky bližního svého.“ — Blaho společnosti záleží na ochraně života, škola náboženská hlásá přikázání „Nesabiješ“, blaho společnosti chrání statky vsadejší, dobré jméno a čest a statky hmotné, přikázání Boží učí „Nepro-

mluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému“ a „Nepokradeš“. — Tato jsou přikázání, která hlásá škola náboženská, toto je, můj draví, naše přesvědčení o otázce škola. Škola náboženská má býti základem, na kterém jednou řešeny budou otázky sociální, a kdo tedy otázku školkou dobře rozřeší, ten zajisté najde si základy pro věh přítomný a budoucí, a může býti nazván pravým dobrodincem mnohých pokolení. (Výborní Hlučný souhlas a dlouhotrvající, stále se opakující potlesk!)

Na to promluvil slezský Polák, říšský poslanec Swiechy právě, že krajane jeho jsou s námi spojeni náboženstvím, vírou a dělními. Pak připomenul český, že tuto neděli oslaví polský a český lid společně císařské jubileum ve Slezsku a chce s námi zůstati spojen.

Významnou politickou řeč promluvil pak slezský poslanec moravský Vinc. Šefčík z Víseku. Litoval, že se teď v Rakousku provozuje velká politika, jež se katolická, spravedlivá ke všem národům a stavům.

Jménem křesťansko-sociálních žen českých promluvil paní Beránková z Prahy.

Předseda jednoty katolických učitelů v Čechách p. K. Škumilový z Vel. Jesenice, poukázal na velké obtíže učitelů a kládí důraz na víru.

Pozdrav kat. učitelů a učitelů moravských vyřídili jednatele jejich spolků p. Jan Kořímek z Částkova a sl. učitelka Ter. Holásková z Brna. Na to promluvil slav. řečník dr. Fr. Pohunek z Karlína o tematě „Církev katolická jako vychovatelka v minulosti“ a říd. učitel p. J. M. Kadlčík z Frýdlantu „o stanovisku církve katolické ve výchově vzhledem k budoucnosti“. O významu sjezdu učitelstva promluvil dr. Em. Zák. Pak dr. Hruban poděkoval katolickým učitelům, jimiž shromáždění provolalo Slávu! Pouze pozdravil sjezd ohavnou řečí Chorvat Makarius Křížem a hanácký rolník p. Bládek z Říkovie. Slavnostní schůze skončena zapěním písní: „Kde domov můj? — Moravo, Moravo — a Hej Slované“.

V úterý pracovaly pilně též jednotlivé odbory kat. sjezdu.

Řeč prof. dr. Fr. Nábělek.

V odboru pro vědu a umění proslovil velmi zajímavou řeč o „*basbožectví a jeho působení v životě soukromém i politickém*“ pan dr. Nábělek která v krásné učenců došla vzácného ocenění.

P. řečník připomíná, že pro krátkost času lze mu jen nejvíce vynikající rysy nastíniti.

Řečník počíná faktem, že podstatným rozdílem mezi člověkem a zvířetem jest, že člověk nepřestává na ukojení potřeb tělesných, ale že táže se po přičinách, původu věcí, odkud jsou a jaký mají účel. Dokazuje to na dítěti, které se táže ustavičně, proč je to tak, že o něm říkáme, že jedno dítě může se více tázati, než dovede deset mudrců zodpovídati.

Na to vysvětluje různá pohloupení ducha lidského, která považují rozdíl mezi člověkem a zvířetem pouze za kvantitativní, vidí v člověku jen zvíře, hmotu na nejvyšším stupni vývoje.

S otázkou touto jest ve spojení otázka, jest Bůh či není, a hlavně pak otázka: Jest jen hmota? povstal tento svět sám od sebe, nebo jest dílem původce od světa rozdílný?

Řečník přechází k novodobé filosofii a vysvětluje, že tato považuje původce světa za smýšlenku a uvádí je bludné jednotlivé názory ateismu, deismu, a nářečí i názor materialistů, kteří přisuzují hmotě bytí naprosto od něčeho nezávislé a síly vidí ve hmotě pohybující se.

Vykládá pak názor moderního materialismu o atomech, jež se pohybovaly, z nich počala země, rostliny, zvířata, člověk. Dle nich jest i myšlení výkonem hmoty, jako mouka přivodí se prací mlýna. K tomu přibírají materialisté ještě na pomoc jakýsi nevědomý, neurčitý pud (der Wille zur Macht) vůle k moci.

Na to vykládá pan řečník velmi názorné účinky tohoto systému.

Kde je větší síla, tam větší právo. Tak ukazují na rostlinstvo, kde jeden tyje se souseda, na přírodu živé, kde uchvacuje jedinec i proti přibuzenstvu, co může smoci.

Silnější tvor přemáhá slabšího, pasuje boj a výběr, vznikají tvorové lepší. Co jest slabšího, musí zaniknout, příroda stává se dokonalější.

To, co materialisté báji o přírodě, platí u nich i o člověku, platí tu materialistům slova Nerudova:

Kdo mětkým je, ten bídáš mře. Jeden druhého hledí přelstíti, kdo má sílu, má moc a právo, vše je mu dovoleno: násilí, podved, leupel, krádež atd.

Tyto zásady, které v podstatě své jsou hrozný ukazují na jednom, který je bez obalu vyslovil, jest to Max Stirner, vlastním jménem Kaspar Schmidt, po nějaký čas profesor (1806—1866), jenž ve své knize „Der Einzige und sein Eigentum“, kterou r. 1892 Pavel Lauterbach vydal, docela bez obalu, s největším cynismem tento obraz materialismu rozvíjí. Z celého toho děsného obrazu uvádíme jen počáteční slova, která „osvětlují“ všechno:

Co vše nemá býti mu starostí? A odpovídá: Dobrá věc, Bůh, lidstvo, pravda, svoboda, lidskost, spravedlnost, záležitosti svého národa. Každé vlasti, ba i věci mé duše.

Bůh, víra, mravnost, spravedlnost, vlastenectví, lidskost jest bláznovství.

Štírnec navrhuje společnost lidáckou, navrhuje rodinu. Člověk smí ukojovat žádosti těla, vykořisťovat jiného posvátným jest jen to, co člověk si posvětil. Všecko na světě jest mu prodejné. Nemí hláška na celém světě, všichni jsou dokonalí. Filosofie tato vrcholí ve světě: Nejsi pravdy, vše jest dovoleno.

Rečník obrací se k filosofii, v němž takřka tento cynický materialismus přiveden až k šílenství, totiž k mudrci „Nietzschemu“.

Nového nepovídá Nietzsche sice ničeho, ale vystupuje jen bezohledněji, hrůzivěji. O Bohu dří Nietzsche: My jsme ho zabili, posadíme sebe na jeho trůn. Pro náboženství má jen nadávky, nasýváje je alkoholismem, hnusnou nemocí. U něho v člověku musí všechno smizet, aby člověk dostie vynikl a toho nazývá „Uebermensch“.

Jen smídit alabáho, to jeho heslem. Plodem této filosofie jest Mommsen, stařec nad hrobem se již třesoucí, který zvedá kyj a volá: „Seid hart — der Schädel der Tschechen ist für Schläge zugänglich“.

Tento falešný názor filosofický jest podporován kapitalismem a jeho časopisy.

Tato filosofie, ač německá jeví se i u nás. I básníci jí holdují. Rečník uvádí toho doklady z našich nejprospěšnějších básníků.

Uvádí pak ještě ku konci, že právě tato nevěrecká filosofie našemu životu národnému nejvíce škodí. Liberalismus v filosofii jesto, to který náboženství slebíl, kněžstvo potupil, šlechtu a spoujece odpudil, rozdrobený národ ojedinel a oloupil o nejlepší skvost, totiž o náboženství.

Ukazuje to p. řečník na Slované, kteří od pradávna i v dobách pohanských byli zbožní. Nyní u Čechů jinak. Paláci oslavovaní bez Boha, u Poláků Mickiewicz v kostele, Rus i car v cizí zemi jde nejprve do chrámu. Žádný národ však bez náboženství nerozkvétá. Lásky k vlasti pojí se i k náboženství, protože potřebuje oběti. Vzkříšení národa našeho nebylo by bývalo možno bez požehnaných chaloupek a k těm patřily i paláce, v nichž pracovali šlechtetní šlechticové. Pan řečník ukazuje právě na kněžstvo ve službě národní, jmenuje Vinatického, Jablonského, Jiráka, slovenského Mojseše.

Dále dří, že proti nevěrecké filosofii měli by se u nás spojit všichni kteří v Boha věří, ať katolíci, ať jinověrci, a uvádí za příklad vzorného kněze a vlastence Sušila, v jehož nadrech sesteraky se objímala církev i vlast, jímž dal každé srdce pát, ale tak, že měla každé srdce jeho celé. (Bourlivý, nadšený potlesk).

Předseda děkuje jménem shromáždění p. řečníkovi a uvádí, že ateismus jen křesťanskou filosofii může býti vyvrácen. Vyzývá, abychem pěstovali filosofii, kterou se obíral Aristoteles, sv. Augustin a již na vrchol přivedl sv. Tomáš Akv. Vzpomíná sv. Otce Lva XIII., který doporučuje studium filosofie a připomíná, že studium filosofie potřebno všem stavům.

Přednáší pak resoluci, která se přijímá i s dodatkem Jeho Magnif., aby vyzváni byli nejen kněží, ale i katolíci nekneží, zvláště učitelstvo a profesori, aby pěstovali filosofii křesťanskou, která jediná dovede zachovati národ náš před bezesdným ateismem.

Po modlitbě polední udělí vdp. předseda slovo druhému řečníku, o. k. univ. prof. dr. A. Vřešťálovi, jenž mluví o tématu: „Theorie Lombrosova a věda křesťanská“.

Po krátkém úvodu udává nejdříve životopisná data Cesara Lombrosa, jenž narozen r. 1836 ve Veroně, tedy v Rakousku, ale lásky k němu nejevil, neboť vystudoval v Turíně, bojoval r. 1859 s vojáky piemontským proti Rakousku, stal se r. 1862 prof. psychiatrie v Pavii, ředitelem blázince v Pesare.

Jako mladík 23letý počal spisovat, napsal toho mnoho, ale jak sami přátelé jeho dozrávají, jsou práce jeho méně, zblázně, i údaje statistické nedbalé, ba přímo nesprávné.

Lombroso se tím netají, ale tvrdí, že se mu nejedná o důkaz, ale o jeho myšlenku, ta jest jeho účelem, jemuž posvěcuje všechny prostředky.

V díle svém „L'uomo delinquente“ tuto svou myšlenku vyslovil, totiž že „zločin nelze připisovatí svobodné vůli lidské“, on jest výsledkem abnormality v člověku. Člověk zločincem se nestává, ale rodí.

Svou theorii opírá se o darwinismus a dovozuje, že jsou zločinci mezi rostlinami (hmyzožravé), mezi zvířaty, která vraždí, kradou, podobně i mezi lidmi a dokazuje to na pračlověku, jež spatřuje v divochu (!), u něhož jest prý zločin pravidlem.

Z toho pak dovozuje, že jest zločin „attavistická spětvost“.

Dále ukazuje na děti, v nichž prý se jeví zločinecký pud Již nemluvně jest zločincem, ale ještě slabým. Později lze prý sice zločinnost potlačit vychováním, ale zločin má dítě v sobě.

Z toho soudí Lombroso, že zločinec jest vlastně nemocným; není rozdílu mezi zločincem a tak sv. „moral insanity“.

Zločin nelze prý považovati za poblouzení svobodné vůle, protože ji není, i člověk normální má pády zločinné, ale dovede je zkrátit motivy, jako je ctižálost, bázeň, hanba, dobrý mrav.

Tedy zločin není vlnou, on není zlom, jest přirozeným důkazem.

Vdp. řečník obrací se pak k otázce, co říká této theorii každá vážná věda, zvláště věda křesťanská.

Uvádí, že v theorii Lombrosové lze postřehnouti nedostatek logiky a k vůli přehledu stanoví čtyři věty Lombrosovy, které on od svých žáků sice vyžaduje, ale nedokazuje, chce víru, jare in verba magistri.

Jest to 12. důkaz o všeobecné zločinnosti tvorstva. Vdp. řečník ukazuje, že náhled Lombrosov odporuje i materialismu, a jest nelogickým kotrmelcem, který fantasie Lombrosova vykouzlila.

Ze zločin jest pravidlem u člověka, nelze dokázati na divokých národech, neboť není divoch pračlověkem nýbrž tvorem pocházejícím od týchž předků jako my, ale zbloudilým. Lombroso sbírá se všech cestopisů, co špatného našel o divočích a z toho dovozuje zločinnost; dobře mu odpovídá dr. Koch, že kdyby sebral, co dobrého našel, udělal by z něho anděla.

Zločinnost dokazuje Lombroso z kanibalismu, lidožroutství, jak pomalu prý mizelo, a odvažuje se až k hrůzné bláznovosti, že prý symbolicky jeho zbytek nalézáme na katolické hostii (!!!). Tím také odkrývá Lombroso své nitro a svou demonickou zášť proti katolicismu.

Ex fractibus cognoscetis eos! jialivost a nenávisť proti katolicismu jest jeho znakem.

Ze dítě jest zločincem, jest opět logickým nesmyslem. Neboť on připisuje každému dítěti všechny zločiny, jako: zlobnost, umíněnost, mstivost, žárlivost, závist, prohanost, bezcitnost, leost, opilství, necudnost, opičiost, krádež, lidožroutství (!), vraždu, zbláznění, nemravné znásilňování a mnohé jiné zločiny, jež nelze na tomto místě jmenovati. (L'uomo deliq. I. díl kap. 3.)

To dokazuje i z anekdot, které kdekoli věk sebral.

Zdravý rozum, každodenní zkušenost tomu odporuje, jak p. řečník obšírně vykládá.

Specialitou Lombrosovou jest „zločinecký typ“ který má tělesné znaky na lebce, nosu, uších, ramenou, vnitřnostech, s nimiž se rodí. Tu zaměňuje Lombroso nelogicky příčinu s následkem, prohřeňuje se proti Darwinovi, k němuž se hlásí, a připouští tolik výjimek, že ztrácí se v nich pravidlo.

Ze zločinec nejedná ze svobodné vůle, ale trpí mravním šílenstvím, dokazuje Lombroso ve spise Genio e foglio. Jemu genialnost a šílenství jest totožné. Odtud vtip jeho odpůrců, že píše „geniálně“. Žena jest Lombrosovi člověkem nedospělým, dítěti velmi blízká, každý politik je mu la tentním bláznem.

Ze všech namnoze si odporujících jeho názorů jedná myšlenka utkvěla se vrací, že totiž člověk nejedná ze svobodné vůle, ale z pudu. Proto také jest mu zbytečno trestati zločince, třeba ho dát do blázince. Žáci Lombrosovi hledí mnohé odpory mistrovy zakřidovati, mnohé z jeho theorie vynechávají, ale všichni v tom se shodují, že 1. upírají svobodnou vůli,

2. projevují zrovna diabolickou zášť proti katolicismu. Náboženství katolické jest jim „epidemická psychosa“, jak nazval prof. Giuseppe Cerci ponti k jubileu sv. Otce r. 1888.

Lombroso našel dosti odpůrců; tak na kongresu pchysiatrá v Paříži r. 1889 propadl, podobně r. 1890 v Petrohradě. Stážíval si potom Zolovi. Lombroso, Zola — par nobile fratrum! V Ženevě r. 1897 měl opět větší

Lombrosova theorie jest atheistickým učním, tak končí vdp. řečník, který upírá trestnost, otupuje mravní vědomí, dovoluje úplnou zvlá, jest paspartout pro všechny zločiny.

Proto měly by se všichni učenci věřící i židé a pohané, kteří v nějakého Boha věří, sefadiť proti tomuto zbloudlému učení, které snižuje člověka.

Vdp. řečník předčítá pak resoluci, která se jednohlasně přijímá.

Třetí den katol. sjezdu.

Ve středu ráno o 8. hodině konala se první usnášející schůze. Schůzi zahájil předseda hrabě Vojtěch Schönborn za přítomnosti obou místopředsedů vps. dp. dr. Hory a dr. Hrubana, prof. dr. Kováře, redaktora české univerzity dr. E. Kadeřáčka, hr. K. Novice a j. Na návrh vdp. kanovníka Kuchynky přijaly na to jednohlasně resoluce o otázce římské, v příčině Husova pomníku v Praze a o pobožnosti k božskému Srdci Ježíšovu

Na to pokračováno v poradách odborných. O školách odborných podal zprávu katecheta Em. Žák, o významu kolleje Arnošta z Par. lubic pro výchovu kat. inteligence. V odboru sociálním pojednal p. Josef Elznic, rolník v Mlečicích „O společenstvech zemědělských“ a pan Václav Palic, rolník v Černoušce pojednal o otázce: „Nouse a dělný lid na živnostech hospodářských.“ V odboru pro vědu a umění pojednal gymn. professor p. Václav Müller „O moderním divadle a křesťanství“. O zachování starobylých památek náboženských v semích československých pojednal dr. Ed. Šitler ze Žitkova. Vp. Jan Pauly, kaplan na Smíchově podal zprávu o resoluci odboru pro organizaci a

spolky. Resoluce přijata. („O jednotách kat. polní“ pojednal Th. dr. prof. V. Ruda z Hradce Králové, o organizaci spolku vzdělávacího pojednal vp. Panly). Vdp. Tomáš Štefánek, děkan z Mikulovic, referoval „o obecné škole náboženské“, o níž v odboru pojednali vp. katecheta Kobosil a řídící učitel p. Vác. Špaček v Kolářkách. Resoluce přijata za volání výborné s potleskem. Pan redaktor Jiroušek přečetl resoluce odboru sociálního v příčině dělnického zákonodárství. Resoluci v příčině společenstev živnostenských přečetl p. Dvorský. V odborové schůzi pojednal o tomto předmětu obuvnický mistr v Praze, p. Václav Mencl. Resoluce přijaty jednohlasně.

Jeho Magnificence, rektor české university, pan dr. Eugen Kadeřávek, podal zprávu o pojednání profesora dr. Frant. Nábelka c. k. profesora v Kroměříži „Vliv novodobé atheistické (bebožecké) filosofie na život veřejný, politický a národní“. Pan rektor vyložil stručně zbloudné působení bezbožectví, jehož následky jsou věru hrůzné, neboť v našem věku, kdož se odchýlí od víry katolické, upadájí v barbarství. Materialismus jest hrozbou filosofie, jest hrozbou vzdělanosti a víry. Materialismus říká: není nic, leč Bůh. Jiný drah je pantheistický. Pantheista říká: Bůh je všecko, tedy i ten kámen atd. Materialismus a pantheismus se stýkají, přeskakují do sebe a působí na lidstvo stejně zbloudné, jak profesor dr. Nábelka, který není knězem, jasně dovodil. Jeho Magnificence pan rektor české university dr. Kadeřávek velmi poutavě podával zprávu o referátu dr. Nábelka. Výklady jeho potkaly se s všeobecným souhlasem a resoluce navržená byla přijata s potleskem. O řeči pana profesora dr. Nábelka zmíníme se pro nedostatek místa přístě.

Vdp. František Vřešťal, který byl v odboru duchaplně pojednal o zločinné theorii Lombrosové a vědě křesťanské, a který vtipně Lombrosa vyvrátil Lombrosem samým, přečetl druhou resoluci pro vědu a umění. Obě resoluce přijaty za bouřlivého souhlasu. V odboru pro literaturu a tisk jednal p. Josef Flekšický „o úkolu kat. tisku“ a dp. redaktor Vaněček „o povinnosti katolíků k tisku svému“.

Třetí schůze slavnostní.

Za velikého účastenství konána byla ve středu po 6. hod. odpol. třetí schůze slavnostní. Pozorovali jsme na ni s radostí nejen četné venkovany a Pražany, ale zvláště kruhy intelligence pražské, professory obou vysokých škol a četných středních a odborných škol pražských, učitelstvo škol odborných i národních, vynikající právníky, lékaře, p. inženýry a průmyslníky. Schůzi zahájil předseda p. hrabě Vojtěch se Schönborn. Starosta z Lišné, pan Josef Masel, přinesl sjezdu pozdrav rolníků z Brněnska, kteří jsou dobrými katolíky, drží se víry sv. Cyrilla a Metoděje, kteří však pro plnou práci do Prahy zavítati nemohli. Za to z Lišné přijelo na sjezd 11 účastníků (Výborně!) Sjezdu přeje zdat Bůh! Rolník Jan Horsák z Kunovic u Uher. Hradiště praví, že velikou radostí zaplesalo srdce jeho spolurodáků, když v pondělí přijeli do Prahy. Viděli, že maticku Prahu socialismus a liberalismus dosud tak neprozřal, že dosud jest katolickou. Pražanům a bratrům Čechům schází pokoj. Ten zřítavuje všem za hold. Když Bůh bude s námi, marné budou všechny proti nám vzteky. Provolává Na zdar Čechům a Slovanům!

Nejd. pan biskup budějovický dr. Martin Říha pravil pak: Za pocitů přeradostných koná se tento sjezd československých katolíků. Účastenství jest nadobyčejně hojné, nadšené, povznášející a tudíž mnohobližné. Sjezd jsme začali jako řetaděný šik u hrobu sv. českých patronů, zde sloužil Jeho Eminence ndp. kardinál, náš metropolita naši svatou. Se sjezdem katolickým spojen sjezd eucharistický, účta k nejv. Svátosti. Tot jest řádkou požehnání Božího, toť věštba šťastného dokonání našeho sjezdu. Když jsem se účastnil kat. sjezdu v Brně, byl jsem tam uvítán a pozdraven od Movavanů; vyjádřil jsem při té příležitosti vroucí přání, aby druhý všeobecný sjezd československých katolíků v Praze se konati mohl. Nyní stal se tento sjezd skutkem a mimo to jsme konali diecéšní sjezdy v Táboře a v Hradci Králové. Sjezdy katolické smýšlení naše katolické vzpružují a oživují, na nich jest také šťastné místo k řešení otázek časových. Okolo 150 r. po Kristu žil pohanský mudřec Celsus, který posmíval se křesťanům tehdejší doby. Napsal také o nich ústěpačnou knihu, aby ústěpky své o křesťanech potomkům zachoval. Kdyby dnes Celsus žil, nepsal by ústěpačné knihy o křesťanstvu, ale řekl by: Ano, tam je pravda, kde trvá víra p. 2000 let, kde tak četní řečníci stkvěle hájí pravdy křesťanské! Kde národ strácí katolictví, tam ztrácí vzdělanost a svůj věhlas. Dnes ráno navštívil jsem s vdp. probostem dr. Lenzem věhlasného Moravana, kanovníka spisovatele M. Kuldu (Sláva mu!) Když jsem se osmdesátiletého kmeta tázal, co oblaží český národ, ta pravil slepec: Jen katolictví může nás zachrániti a spasiti (Bouré potlesku). Necht tento sjezd katolický vzroste jako to arno hořčičné, nechť kvas lásky Boží proniká nás všechny (Výborně!). Budme svorní a jednotní! Nesvornost nás hubí. Lásky a svornost, ta jest vážná, když na lásce

Boží spocívá. Proto buď našim healem: Svornost, láska a jednota. (Bouře souhlasu.)

Pozdrav litoměřické diecese přinesl Pádr. a Thdr. Kordáš, zástupce Jeho Excell. biskupa litoměřického.

Pak mluvil aberaký Slovák Kollár, red. slováckých Kat. Listů:

Domnívám se, že by tento katolický sjezd nebyl československým sjezdem, kdyby na něm neozvala se i slova slovenská. My, Slovinci uherští, vždy přiznáváme se k vám, my víme, že vy s pozorností sledujete poměry naše, víme, že, kdybyste mohli, vytrhli byste nás z těchto poměrů. (Výborně! Potlesk.) Proud, který se valí, hledí strhnouti i náš národ, který dosud aice v chudobě žil, ale spokojeně, který po staletí zachoval si svou víru katolickou. Promiňte mi, prosím, nemohu dále trpělivosti vysoce ctěného shromáždění zneužívat, neboť čekají řečníci dále, jen tolik dovoluji si poznamenat, že nás Slovinci nesmírně bolí, že vy tu v Čechách žijete vždy jen rozkoškování, že netvoříte celku. Čekáme od vás posilu. Bude-li u vás tak posilen život náboženský, jako k moci vyvihla se vaše krásná řeč, bude-li Čech hrdým katolíkem a veřejným vyznavačem své víry, tak jako veřejně vyznává svou řeč, pak nebojíme se o budoucnost československého národa i kdyby přišla pronásledování jakákoliv, neboť pravda a dobro všude zvíťazí a prorazí. Opakují srdečný pozdrav ubolného národa slovenského a prosím, abyste nás v srdcích svých zachovali. (Výborně! Hřímavý potlesk.)

Na řečníště vstoupil pak dr. Stojan, farář a říš. poslanec z Moravy, uvítán jsa bouřlivým potleskem.

Posl. dr. Stojan jest znám jako uchvatný lidový řečník, jenž dovede uchvátit posluchače. Tuto pověst a vlastnost u řečníka příliš vzácnou dočkával na novo. Jeho řeč tak pochopitelná jako píseň lidová, působila též jako lidová píseň. Vtip a žert střídali se s vážnou myšlenkou, a obecenstvo zapomnělo vedra a každou chvíli dalo se strhnouti k bouřlivé pochvalě. Pravil:

Nejdůstojnější biskupové! Veletčné shromáždění! Zpíváme a říkáme „Přicházím přímo z Moravy“ a já mohu ještě říci, že přicházím k Vám přímo z Velehradu, s mletá třikrát posvátného, posvěceného potem našich věrozvěstů, přicházím k Vám přímo od hrobu sv. Metoděje, kde shromážděno je na sto učitelů a kde konají se duchovní cvičení čili exercicie. (Výborně!)

Abych mluvil po našem svyku, „dali Vás naši pozdravovat i vskazují Vám, že ačkoli jsou tělem vzdáleni, přece srdcem a duchem s Vámi jsou spojeni“ (Výborně!) a jistý Hanák z Prácheň od Hulině mne poprosil písemně: abych aš sem přijdu, Vás pozdravil našim krásným pozdravem: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. (Výborně!)

Tento krásný pozdrav je celý program náš, který nás k časnému i věčnému blahu zachová! Kterýsi vojevůdce v turecké válce měl vykonati přechod přes dravou řeku, i rozkázal veliteli zákopnictva, aby přes tuto řeku za hodinu postavil most. Velitel zákopnictva odpověděl: „To jest nemožno!“ I roznášel se vojevůdce, popadl meč i uťal kus pláště svého a poslal jej k veliteli zákopnictva s tím dokladem, že jestli most za půl hodiny nebude postaven, na tom kusu pláště bude oběšen. A hle, most skutečně byl hotov. Každé porovnání pokulhává, já tím nemyslím nic zlého, ale chtěl jsem si pomoci k počátku své řeči. (Veselost.)

Pan předseda řečníckého výboru sjezdu mně napsal, abych promluvil o důležitosti tisku pro katolickou organizaci, ale řeč ne děle než půl hodiny trvala. Prosím, veletčné shromáždění, já též mám postaviti most a postaviti most přes dravou, velmi dravou řeku (Výborně!), a po tom mostě mají přejíti k nám ostatní všichni. To je zajiště velmi těžká úloha a, přátelé draží, kdyby to byl aspoň hmotný most, ale to je most duchovní, ten je třeba k provedení a nic naplat, za půl hodiny mám s ním být hotov. (Výborně! Veselost.) Jak však našeho pana předsedu a jeho zlaté srdce znám, mám za to, že mně nedá odzvoniti, ani popraviti (Veselost!) — nu, konečně odzvoniti by mně přece mohl. (Veselost.) Jedná se o sdružování katolické, o stranu katolickou, a jak se tomuto sdružování má napomáhati, jak se toto sdružování má podporovati? My nechceme nic neobyčejného, my chceme toliko, aby všechno spočinulo na pevném základě, aby všechno spočinulo na základě náboženském, my jsme v odporu a nejtuším odporu se zásadou, že náboženství nepatří do víry života, nýbrž souhlasíme s jistě úplné s našim nejdůstojnějším arcipástem dr. Františkem Sal. Bauerem, který ve volebním listě svém napsal „veškerý život člověka, vnitřní a zevnitřní, soukromý, rodinný i veřejný, i to, co podniká, a čemu se vyhýbá, je pod zákonem zodpovědnosti před Pánem Bohem a nikdo ho nemůže této zodpovědnosti sprostiti a nikdo také nemůže této zodpovědnosti z něho převzít.“ My chceme, aby víra naše byla pevná, ale co by nám to prospělo, kdyby byla pouze pevná, my chceme, aby byla živá, aby byla kvasem. A víra je skutečně kvasem z nebe poslán, který člověka zušlechťuje, jeho citění, jeho myšlení, jeho jednání dokonale přetvořuje!

A tuto spasnou proměnu, velikou a velkolepou má také provésti víra i v milém mém národě. My chceme, aby to všechno bylo na pevných základech. Připadá mně na mysl nepatrná událost. Jeden hospodský měl hospodu, ale neměl žádného štůtu; jelikož se však chtěl také přece vyrovnati druhým, zvolal si malíře a pravil: „Prosím Vás, vymalujte mně na štít jelena a k tomu dodejte „Hostinec u jelena“. „A co mi za to dáte?“ „Dva zlaté.“ „Ale to ten jelen uteče,“ pravil malíř; „dejte mně 6 zl., pak to bude trvalé a pevné, a jelen neuteče.“ Ale dejte pokoj, dí na to hostinský, dostanete dva zlaté, vymalujte jelena z dobrá.“ Nu když chcete, dobrá, ale pravím vám, že jelen uteče.“ Řekl malíř a vymaloval, co hostinský chtěl. (Veselost.) Po nějakém čase přišel veliký liják, přihnál se vozka a sotva otevřel dvéře, zvolal: „Pantáto, sotva jsem došel, již tam máte na štítě nic!“ Hostinský vyběhl ven, a hle, skutečně,

jelen utekl! Všechno dělá smetl a smasal! Tak nemáme pracovat, aby nám vítr a přívál odvál práci i základ — (Veselost.) ale na neodolném základě. Řečník mluví o obtížné práci farní a farní a odporuje tisk ašovřavosti a podpoře.

Veletčné shromáždění! Na pevných základech chceme všechno postaviti, aby když přijde přívál, nám to neodplavil a nesmetl všechno to, co jsme postavili. (Výborně!) Zajiště pak pevnějšího základu není nad ten, který položili jsme my nad Krista a na tomto základě chceme skutečně stavěti a chceme, aby na tomto základě vše spočívalo. My jsme katolíci, „avšak my též“ zvolá se z veškerých stran. Na tím lépe! To je výborná věc, ale my to neznáme, my o sobě nevíme a přece my katolíci tvoříme jednu rodinu, jedno srdce, jednu mysl, a proto třeba, abychom se sdružovali, neboť v sdružování je spása, jak svědčí i heslo našeho nejjasnějšího císaře a krále „Viribus unitis — Spojenými silami“. — Sdružování je nám třeba. Mirabeau — a ten to zajiště musil dobře věděti — pravil, že 10 spojených, zorganizovaných poraní 100 000 nezorganizovaných.

V jednotě a svornosti je život v rozbíjení, je smrt. Když se poohlédneme kolem sebe, zajiště že musíme zavolat „rálo nás, málo nás, pojd Antonine, pojd Jene, pojd Augustine mezi námi!“ (Veselost.)

Ale takové volání zajiště by nestačilo, je zapotřebí zcela jiných prostředků. Trojí je prostředek, kterým se může nějaká idea rozšiřovati aneb sdružování napomáhati, a to je násilí a moc, náruživost a věda.

My nepoužijeme ku svému sdružování ani moci, ani náruživosti, nýbrž toliko vědy, spásy. Prostředkem, abychom tuto vědu spásy mohli prováděti, zajiště je tisk a tu zajiště dáte mi za pravdu, že zapotřebí máme k naší organizaci, k našemu sdružování hlavně toho tisku.

Čím se podporuje duch a posvátný oheň? Zajiště volebními schůzemi, ale čím se upevní všichni ti, kteří zde byli rozeřtí a podníceni? Zajiště že tiskem.

Tisk podobá se tichému dešti, který vniká a proniká a svatě pošeňká takto rozšiřuje. Nemýlím-li se, biskup Kettler blahé paměti praví o sv. Pavlu — ostatně na toho sv. Pavla moc a moc se svádí, — že kdyby dnes žil, že by byl zajiště redaktorem. (Veselost.) Prosím Vás; Tento převážný vzor činnosti a horlivosti, který všeho poučil, aby Kristu někoho získal, byl by tedy i redaktorem! (Veselost.)

Mám za to, že tím chtěl biskup Kettler naznačiti, jak je velenutý tisk pro naši organizaci, pro naše sdružování. A coť Svatý Otec, tento maják v moři rozbouřeném, ten opět nás napomíná, abychom použili tohoto výtečného prostředku.

„Se srdcem divno brát, tu jde a tu chce stát!“ — Aby to srdce nestálo, je zapotřebí posvátného ohně, je zapotřebí podněcování a tento posvátný oheň vlévá se do duše, a toto podněcování se šíří právě tiskem. Proto je zapotřebí, abychom opravdu tisku se zmocnili. Všichni ti, kteří získání býti mají, musí býti převedeni zrovna k nám, a to se stává právě tiskem.

Řečník dovzuje dále důležitost a význam tisku pro veřejný život katolický a dovolává se a appeluje v tom ohledu i na pomoc žen křesťanských. Musí se čeliti nevědeckému tisku a písemnictví, musí býti náš apologetický tisk co možná nejvíce podporován. Takтика nepřátel změnila se průběhem času a proto i my taktiku naši musíme změnit. Těch vymožeností vědy, kterých používají naši nepřátelé, musíme se rovněž zmocniti. Tiskem protivníků rozšiřují se nepravdy, kterým musí býti čeleno. Na to řečník pokračuje:

„Jak máme, přátelé draží podporovati a všemožně šířiti katolický tisk a katolické novinářstvo?“ Nuže, na to odpověď jest tak snadná, a obsahuje jen tři slova: Předpláceti, dopisovati a ohlašovati čili insarovati. Tím všechno zrovna jest řečeno. V tom obsaženy jsou povinnosti, vliv skutečné my máme. Proč měli bychom my, přátelé draží, otyčeti se použití všech oněch vymožeností, kteréž protivníkům našim slouží: elektřiny, tisku, telefonu a jak se všechny ony vynálezy jmenují, kterých užívají, aby zničili království Boží. Zdaž nemáme jich použití i my, abychom království Boží upevnili? (Výborně! Potlesk.) Zajiště povinnosti nás všech jest, abychom skutečně uposlechli sv. Otce a plnili povinnosti své! Právě se, a já zhusta jsem to čítával, že sotva namočíme pero, jsme hned hrubými a Bůh ví, jakými. Napadá mi malá taková událost: Přišli k soudu dva lidé, jeden který žaloval, a druhý obžalovaný. Žalující pořád fňukal a pro samý pláč nedovedl ani soudci říci, proč vlastně přichází. Konečně rozhodoval soudce, který pravil: „Prosím vás, obžalovaný, já s toho fňukání nezmoudřím, řekněte mi krátce, co jste učinil?“ Obžalovaný řekl: Zkrátka, dali jsme se do sebe, on mne mlel s husta kloboukem a já ho pomenáhla klanici.“

My, veletčné shromáždění, máme se také zhusta oháněti kloboukem a draží melou nás klanici! (Výborně! Potlesk.)

Zajiště budiž i našim healem, jak nám to vztýpeno bylo sv. Otcem: „Fortiter in re, suaviter in modo!“ Satečně, ale vybranými slovy.

Při té příležitosti, prosím Vás, musíme těm našim redaktorům a novinářům připomenouti, aby byli hodně populárními, a zřetelně psali, aby se varovali cizích slov a řečí a aby co nejvíce dbali ducha jazyka českého.

Avšak musíme býti vědci oněm pánům, musíme býti usilujícími. Vždyť novinářská práce jest práce hrdelná, hrozná unavující.

Ku konci musíme se zmíniti ještě — o sv. Cyrilla a Metoději, vždyť jinak mohli by mi vytknouti, že jsem o nich nemluvil. Ti přinesli nám první knihy. Když nastává mor, putuje náš lid moravský k hrobu našich věrozvěstů a prosí za záchranu. Takový mor počíná se rozmáhati v myslích lidí našeho a tu nezbývá nám, než abychom modlili se k věrozvěstům našim za spásu nás i budoucích.

Jest zvykem na posvátném Velehradě, že poustači utrhují si kytičku na hrobě sv. Metoděje; nechť si ti, kdož shromáždění jsou na tomto sjezdu u hrobů patronů našich, odnesou domů kytičky úvah, do níž,

prosím, abyste neopomněli vplésti květy povinnosti, které máme vzhledem k našemu tisku katolickému.

Řečník končí nadšeným svoláním: V nebeských zastávajících k Bohu se modleme a k Bohu hledme! (Výborně! Bouřlivý potlesk.)

Na konci páne Stojanovy řeči poděkoval pan předseda slovy: „Ač trvala řeč 40 minut, přece jest škoda, že jest ukončena.“ Těmi slovy zajiště jest nejlépe klasifikována řeč dp. Stojana.

Plnámíme sice větší výtah, pohřbchu však nemůžeme přinésti doalovné snění. Pravíme, že jediná řeč dr. Stojana jest hodna, aby zakoupena byla správa, která bude obsahovati úplné snění.

Na to snalivý učenec pan JUC. Cyr. Vlk redaktor „Rozhledů po lidumilství“ promluvil obšírně o thematu „*lelopisná křesťanská charita*“. Dáta bohatá a pečlivě sebraná svědčí o pilném studiu pana řečníka.

Vdp. dr. Rud. Horáký promluvil pak o thematu:

Povinnosti zaměstnavatelů k dělníkům dle encykliky papeže Lva XIII.

Slovatný řečník dr. Horáký pravil asi toto:

Otázka, o níž mám mluvit, jest neznámá a nebespečná, jak praví sám sv. Otec Lev XIII. Hlavní chybou jest, že poměr mezi majetnými a nemajetnými líčí se tak, jakoby od přírody byla mezi nimi přeláska. Chceme-li tuto otázku řešiti, musíme se postaviti na určité stanovisko, musíme stanovit vsájemný poměr majetných a nemajetných. Starověk byl brzo hotov s touto otázkou. Řekl: „Tu jsou páni, tu jsou otroci!“ Svědčí o tom výroky největvších mužů starověku. Práce byla jim špinavou, nečestnou. Moderní otroctví jest podobných názorů. Váš si práce jen potud, pokud plníš pánům pokladny, jinak jest člověk větším otrokem nežli za starověku. Sv. Otec dí sám, že v nynějších dobách uloženo bylo jho téměř otrocké. Státy zhošťují se křesťanských mravů a názorů. Společnost musí tedy se postaviti na základ zcela jiný, ne na pohanství, nýbrž na základ křesťanského bratrství. V tom jest rozřešen celá otázka poměru zaměstnavatele k dělníku. Dělník není ani strojem ani otrokem, dělník jest bratrem zaměstnavatele. Moderní názor míní, že člověk jest jenom vynutným zvířetem. Pak ovšem vzniknouť musí boj všech proti všem. Proto musí společnost ovládnout zákon Boží. (Výborně!) Dvojí povinnost mají zaměstnavatelé a dělnictvo vzhledem k blahu časnému i věčnému. V první příčině praví sv. Otec, že dělník nesmí býti vykořisťován. Zaměstnavatelé jsou odpovědní za zdraví svých dělníků. Spravedlivost a lidskost protestuje proti přetěžování dělníka prací. Zejména nemělo by se dopustiti, aby děti připuštěny byly k práci, než jsou jejich síly vyvinuty, aby ženy přibírány byly k pracem, na něž nestáčí. Tak to žádá sv. Otec. Je to tak? Ne! Muži a ženy jsou přetěžováni a následky jsou: veliká úmrtnost dělného lidu, úmrtnost dělnických dětí. Ti, kdož vykořisťují dělníky, jsou Kainové, kteří vraždí svého bratra. Skvrnou našeho století jsou špatné byty pro dělný lid, tak zv. ratejny. Člověk má žíti se své práce. Proto má dostati se dělníku takové mzdy, aby s ní mohl žíti, aby uživil rodinu a mohl si něco i uspořiti. Liberalismus však toho nedbá. Liberální zaměstnavatel mzdu neemírně stlačuje, což řečník dokazuje pádnými příklady z praktického života.

Hlavní potřebí jest, aby náboženství bylo základem společnosti. Povinnosti zaměstnavatelů jest dopřát dělnictvu tolik času, aby mohli plniti své náboženské povinnosti. Ale tytéž povinnosti mají plniti také páni. V každém velkém městě, jak káže sv. Otec, mají býti dělnické výbory k rozřešení sporůch otázek mezi zaměstnavateli a dělníky. Takové výbory jsou zavedeny již v Německu a dobře se osvědčují.

Nesmí se čekat, až to poručí zákon světský, zavazuje k tomu sv. Otec. Liberální zaměstnavatelé nevíšimají si dělníků, nechodí mezi ně, neznají často svého majetku, a to je veliká chyba. Jak veliké pole blahodárné činnosti by se jim tu otevíralo! Jak číní to na př. ve Francii známý Lev Harmel, jež dělníci nazývají „Náš dobrý otec“. Jest již čas, aby se podobná počala pracovati také u nás. Vždyť hofí již nad hlavami. Proto třeba skutky plniti ihned, co plniti káže náš sv. otec. Věsti k tomu má zaměstnavatele křesťanská láska k lidu. Zaměstnavatelé i dělníci mají sloužiti jako dobří hudebníci své nástroje, t. j. své srdce i své duše dle jednotného základního a jímá jest křesťanská láska a pravda Boží.

Leží na bředni, že tyto řádky jsou jen slabounkou kroužkou výtečných vývodů výmluvného řečníka. Jsou jen pouhým jejich nastíněním. Dr. Horáký mluvil se srdce a proto šlo také každé jeho slovo přímo k srdci. Přesvědčoval, rozebířval, unášel, ale časem příklady ze života vsatými také rozesmával.

Věčné obecenstvo bylo by poslouchalo třebaš až do půlnoci, ale čas kvapil, takže řečník skončil, načež učiněny byly mu veliké, srdečné ovace.

Hned na to uzavřel předseda sjezdu J. Os. Vojtěch hr. Schönborn obvyklým způsobem schůzi a účastníci její opouštěli dvoranu za zpěvu národních písní.

Okolo 9. hodiny program vysoce zajímavé této schůze vyčerpan.

Čtvrtý den kat. sjezdu.

Ve čtvrtek o 8. hod. ráno konala se za četné přítomnosti posluchačů *druhá schůze usnášející*, v které byly jednolhlné schváleny resoluce: 1. o křesťanské dobročinnosti, 2. o otázce zemědělské, 3. o křesť. socialismu, 4. o školách odbor. hospodářských, průmyslových, obchodních a pokračovacích, 5. o koleji Arnošta z Pardubic, 6. o společnostech zemědělských, 7. o nedostatků dělného lidu na venkově, 8. resoluce obsahující pokyny k zakládání a udržování katol. spolků, 9. o vzdělávací a zábavné činnosti v kat. spolkách, 10. o moderním divadle a křesťanství, 11. resoluce odboru pro vědu a umění a 12. resoluce o činnosti spolku sv. Rafeela, pečujícího o výtěhovalce.

Čtvrtá slavnostní schůze.

Tato byla zahájena ve čtvrtek o 10. hodině dopolední. Na programu byly řeči: I. *O české otázkě* (dr. Neuschl); II. *O křesťanském socialismu a národnosti* (Ant. Rybářek); III. *Idea pravdy křesťanské v dějinách českých* (prof. Havránek). Nedostatek místa nedovoluje nám říci se o řečech těchto zmíniti. Před zahájením programových řečí promluvil ndp. biskup Kalous a dr. Pánek za arcidiecési olomouckou a vys. dšat. pan kapitulní děkan a generální vikář Th. dr. Alois Frýdek, za diecési královéhradeckou. Práv: Vaše Eminenci! Ndp. pane biskupe! Vysoce vzácné shromáždění! Jeližž náš ndp. biskup (Sláva! Sláva! Bouřlivý potlesk) za příčinou zvláštních povinností stavu a povolání svého brzy s tohoto sl. sjezdu odešel a jen v některém odboru jeho veřejně promluvil, ne pak v tomto plném shromáždění, dovoluji si v zastoupení jeho alespoň na rozloučenou jménem diecése královéhradecké několik slov promluvit. Měl jsem čest býti předsedou komitétu, který pořádal diecesní sjezd v Hradci Králové kde na konci téhož sjezdu dovolil jsem sobě provolati všem účastníkům díkůčinění a zároveň pronásti srdečné: *na shledanou v Praze*. A ejhle, všichni jsme tuho svědkové, že touha má za přispění Božího v brzkou splnila. Shledali jsme se v té zlaté, stovčaté matici Praze a slavíme krásné i dojemné II. sjezd katolických československých. Kterak mám ale nyní na konci tohoto tak skvělého sjezdu zvolati? Říci: „Na shledanou kam? kde?“ K tomu nejsem oprávněn. Ale na shledanou v provádění těch *přijatých resolucí* tohoto sjezdu v životě praktickém po celé vlasti, to přece volati mohu. Známe je všichni. Ovšem najednou všechny provésti bylo by obtížným. Ale pracujeme k tomuto cíli znenáhla v životě soukromém i veřejném, *aby neustály ty resoluce pouze jalovými slovy na papíře*, ale aby přinesly užitek stonásobný. A této práci naši volám z plna srdce: **Zdravě Bůh!** (Bouřlivý souhlas, vys. dp. řečníka všichni hodnostáři blahopřáli).

Politický přehled.

Jeho Eminence ndp. kardinál kníže-arcibiskup František de Paula ze Schönbornu přečetl při skončení katolického sjezdu v Praze tento pozdrav sv. Otce: „*Svatý Otce přijímá vděčné projevy úcty a oddanosti od sjezdu katolických českých, přeje, by všechny schůze tohoto sjezdu přinesly hojně ovoce pro věc náboženskou a splnomocňují Vás, Eminenci, by udělili shromážděným katolickým českým v Praze „apoštolské požehnání. Marian kardinál Rampolla“.* — *Poděkovav nej. pp. biskupům a všem účastníkům, kteří se sjezdu účastnili, udělil na to Jeho Eminence ndp. kardinál apoštolské požehnání. U hlubokém vzrušení zpívalo pak celé shromáždění náš úchvatný staročeský chorál a pak naše národní píseň: „Kde domov můj u Moravo“.*

Ministerské porady v Pešti vedly ne-li ke shodě, tedy k značnému sblížení náhledů vlády uherské a rakouské. Uherská vláda je prý ochotna ustanoviti rakousko uherské vyrovnání na základě zákona uherského. K prozatímnímu vyrovnání dle § 14. st. základ. zákonů prý nechce svoliti. Uherská vláda prý dále trvá na brzkém svolání rak. říš. rady, kvotových deputací a delegací. Jazyková nařízení prý nebudou odvolána.

Spejžené státy americké, jichž vojsko 3 dny po uzavření míru zmocnilo se Manilly, žádají toto hlavní město i celý ostrov Luzon se 4 miliony obyvatelů. Pak by Španělům zbyla jen polovice Filipin.

Pomník cara Alexandra II. odhalen bude 29. srpna v Moskvě. Císaře našeho bude zastupovati při slavnosti velevyšlanec kníže Františka Liechtenstein. K slavnosti dostaví se též deputace 11. rak. hulánského pluku cara Alexandra II.

Drobné zprávy.

Papež Lev XIII. zaslal J. E. ndp. kardinálovi list tohoto obsahu: Milovaný synu, pozdravení a Apoštolské požehnání. Tvůj dopis zpravil Nás o tom, že katolíci čestí za nedlouho sjezd konati budou, a spolu sděloval, že účelem chystaného sjezdu jest také veřejné blahopřání k šedesáté ročníci Našeho kněžství, jížto jsme šťastně dovršili. Projev ten synovské lásky jest nám opravdu velice milý; nadějeme se, že uvažující o tom, jak byste vzdali počtu Otci a Veleknězi svému, neopomenete obrátiti pozornost svou k těm Naš, jížto nyní věru nejvíce trpíme. Aby pak sjezd váš pro blaho náboženství i vlasti užitek přinesl, jehož úsilí všech vás se domáhá, to z plna srdce vám přejeme a Boha o to snažně prosíme. Zárukou pak nebeských milostí a důkazem Naší blahosklonnosti budíž Apoštolské požehnání, jež celému sjezdu milerádi udělujeme. Dáno v Římě u sv. Petra dne 19. července roku 1898 v 21. roce Našeho pontifikátu. . Lev P. P. XIII.

Nebespeční ohně. V těchto dnech odešla pražská Sováková, bydlící v domě č. 17 ve 3. poschodí s bytu, který uzamkla. Než-li se vrátila vznikl neznámým způsobem ve hromadě prádla oheň, který však byl záhy sponzorován a uhašen ještě v zárodku.

Před postavením pomníku Husovi v Nové Pace: „A kdyby mě to mělo stát 10.000 zt. musí pomník Husův stát na náměstí“, chvástal p. Z... ský, však o slavnosti vlastenecké obětavost jeho náhle schladla do té míry, že chudák poslal si na radnici, by mu k oslavě dodány byly z darma tyče k sanglickám. Podobných případů vlasteneckého nadšení a obětavosti mohl by slavný městský úřad víc uvést.

Natiční slavnost v Roztěři. V noci ze soboty na neděli asi mnohé dívčí oko nespalo starostí, jak v neděli bude počasí. V sobotu po 8. hodině večerní zuřila bohužel veliká bouře v krajině Podvysocké, kterou brzy ozařovaly strašné blesky a noční ohně; blesk bohužel na více místech zapálil. Dobré nebe usmálo se však v neděli ráno na krajinu Malešovsku, patrně z útrpnosti k hezkým děvčátkům, aby se při odpolední obotý slavnosti v Roztěři ve světlých národních krojích ukázati mohly. Slavnost v Roztěři zahájena byla již dopoledne slavnými bohoslužbami v roztěřské kapli, které konal vdp. sukdolský děkan za assistence vp. Krále a hudby hornické kapely z Kutné Hory. Kapli den před tím pěkně vyzdobila paní Anna Cyrklová z Prahy ještě s některými slečnami. Bohoslužeb účastnili se někteří pořadatelé slavnosti z Malešova a lid z okolí. O 1. hodině začali se z okolních vesnic sjížděti účastníci slavnosti v malebných krajích národních. Po půl druhé hodině byl průvod seřazen. V čele jeho nalézal se p. Jeřábek, hostinský z Brezové v pěkném selském kroji, dále trubač (pan Horných) a jeden Sokol. Za nimi jel v kočáře pan okresní starosta Výborný a slavnostní řečník pan dr. Pacák, dále 7 členů Sokola z Neškaredic, 11 bujarých banderistů z Křesetic, pak banderisté z Brezové a Korutic v úpravném kroji moravských Chorvatů, českých horáků a Horymířů. Za těmito jeli 4 sedláci ve fantastických maskárních krojích, s paruckou, napudrovaní a našminkováni; tak čeští sedláci nikdy se nestrojili a neradil dobře přitockým rolníkům, aby dělali maskary. Když již na kroji náklad vedli, což nemohli se objeviti v starobylém kroji sedláků na Podvysocku? V prvním voze pěkně ozdobeném, jela omladina z Přítok. Na voze nalézal se též dráb a písař, sedláci a selky, kteří se pěkně vyjímali. Slavně se vypravila na slavnost obec Miskovice na pěti povozech. V prvním se nalézal starý rychtář p. Josef Paus v starém kroji s rychtářským přes 200 let starým „právem“. Modrý dlouhý kabát, krátké žlutěny, vysoké boty, hnědý plstěný polocylindr a krátká lulka pěkně mu slušely; s rychtářem jela v hezkém selském kroji jeho vnučka, Mařenka Pospíšilova z Malešova. Výměnkář Brand a stará Nocarka v dávných krajích dodávaly skupině razovitosti. O pokročilosti a vkusu Miskovických svědčí, že jiný vůz ozdoben byl sádrovým poprsím Palackého, hesly „Osvětou k svobodě“ atd. a pěknou knihovnou, z které občané miskovičtí i jejich drahé polovice a děti také rádi čtou. Velmi pěkně vystrojeni byli občané, hoši a děvčata z Miskovic, mezi nimi též dceruška panastarosty, pro staročesku pana učitele. Venkované zpívali cestou pěkné písně a vesele žertovali. Soud předřokem 1848 a osvobození z pout roboty, byl výtečně znázorněn. Dědousek s babičkou a dva malí hoši případně charakterisovaly obě skupiny. Bohyně Slávy rozhodující robotní patent, družička z zlatohavu, dva vozy obžinkové s boubelatými děvčátky a statní sousedé z Besedy Palackého pěkně se vyjímali. Taktéž Malenovice a Košice vystrojily vozy obžinkové. Za nimi kráčela hudba křesetická. Malešov vypravil pěkně dekorovaný vůz, který znázorňoval myšlenku: Mládež budoucnost národa. Školáci a školáčky v holubkách a dívky v národních krajích byly ozdobou průvodu. Veselí byli Sukdolská. Děvčátka buclatá a hoši výskalí jen což a o nějaký ten hlt nebylo bodrým venkovankám také nouze. Obec Vidice vystrojila rovněž obžinkový vůz. Děvčátka jako lusk si nafíkala, že prý je pan učitel nenačil zpívat, ale přece zpívala jako slavici. Rychta a obec Pucheřská, mezi nimiž podařený družba, za něhož by se ani pan Heš v Národním divadle stydět nemusil, dráb s pikou, a vůbec účastníci obžinek byli cestou náležitě veselí. Svatební vůz vypravili Tuchotice. Děvčátkám očka jen hrála, ústa se smála a okomrsky házely na mládence zrovna smrtici. Váak měli také Tuchotičtí vykutáleného družbu z Malenovic, který se chlubil, že již 180 párků, mezi nimi čelné rolníky na Podvysocku vedl k oltáři. Odporujeme ho proto mládežníkům i pannám, vdovám a vůbec všem přátelům ženění. Za svatbou tuchotickou vzešlo pár volů tancujících loutky na kole. Inu svět je je kulatý a manželství taky. Hudba z Korutic a Brezové a čtyři vozy s tamními občany, sousedkami a děvčátky dodávaly průvodu nemálo veselosti a živosti. Za nimi jela svatba z Bykané s nevěstou Boženkou Vernerovou. Hudba žandovská, banderium z Miletic a Chlístovic a tamní spanilí robotnice a nepřehlédlné povozy kncňily průvod, který pak v Roztěři se seřadil koř řečnísté. Po řeči dra. Pacáka, která nebyla slavnostní ani věcná, ale strannicky zbarvená, rozproudil se v Roztěři

život. Obec Chroustovická se svými drábý a policajty udržovala pořádek. Ve prospěch Matice odváděla všecko: pány faráře, pány kaplany, učitele, doktory i redaktory, dámy i slečinky, rolníky i sládky, malé i velké. Kdo neposlechl postaven byl z trestu na osla. Slavnost roztěřská byla uspořádána dle rázu slavnosti na Husc. Buffet byl bohatý. Prodávaly se buchty, koláče, dorty, ovoce, likéry, med, husy, kachny, kuřata i koroptve, káva, ba i pečené dítě — ovšem z té nejlepších výrazkové mouky. Paní Anna Cyrklová z Prahy darovala šunku a uzenice. Nu, takovou „okresní stravovnu“, v níž prodávaly paní okresní starostové a některé dámy z Malešova a z okolních vesnic a paní Cyrklová takové pochoutky, tu by si dal každý líbit. Sledny Syrová, Maršková, Těsítelova a j. z Malešova a sl. Cyrklová z Prahy a jiné z Kutné Hory prodávaly horlivě kytičky, doutníky a různé pochoutky. Jedna slečna z Hrádku jako cikánka dokonče čarovala a prorokovala, jina z Kluků učarovala jednoho mládence na do smrti; ostatně čarovaly mládežníkům všechna děvčátka, zejména, když při veselé hudbě se s nimi točila v kole. Pan hotelier Procházka prodával výtečný mok pilsenský i malešovský a proto bylo jak v Roztěři, tak na zpáteční cestě veselo. Utržilo se více set zl. Přejeme Matici, aby z hrubého tohoto příjmu Matici se hojně dostalo.

Závod založen roku 1876.

Ku zhotovení
všech řezbářských prací, v každém slohu,
v přesném a čistém provedení
odporučuje se

závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové.

Zvláště dovoluji si upozorniti P. T. veleđ. duchovenstvo a slavné správy škol na svůj nově zařizený sklad **jemné řezaných křížů** visacích i stojacích pro kostely, školy a domácnosti.

Ceny velmi mírné.

Výkladní skříň nalézá se na velké pod síni proti droguerii p. Dixe.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádí
uměl **závod řezbářský a sochařský**
pro práce kostelní
Petra Buška synové
v Syrovově.
(Založeno 1853.)
vzvedeno přes 200 oltářů. Nejlepší doporučení.
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

PRAVÝ

Cena balíčku 25 kopecků (50 halibů).
Obsah 100 gramů.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova
v celých zrnkách.
Kathreinerovy továrny na sladovou kávu
Víděň-Mnichov

Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

J. B. Nebesky

**velkoobchod uhlím,
V NYMBURCE**

nabízí služeb svých ku dodávání kame-
ného Hornoslezského, Libušinského a
Svatoňovického a hnědého uhlí jakož
i koksu, osvědčených druhů, za nejvý-
hodnějších podmínek.

P. T.

Dovolujeme si velectnému obecnstvu uctivě
oznámiti, že jsme náš rozsáhlý

sklad nábytku

přeložili do moderně zařízených míst-
ností na rohu Jiříkovy třídy a Praž-
ského mostu.

Děkujeme za dosavadní důvěru našemu zá-
vodu věnovanou, slibujeme, že i na dále naší zá-
sadou zůstane, velectné naše odběratele v každém
ohledu uspokojiti a prosíme, by nám i v nových
místnostech vzácná přízeň byla zachována.
V úctě nejhlubší

výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ

Hradec Králové,

na rohu Pražského mostu proti hotelu „Merkur.“

Koupi se kolo

v dobrém stavu v ceně pod 50 zl.

Nabídky do administrace t. l.

**Prodá se
dům**

i se stavebním místem

za levnou cenu

ve Dvoře Králové.

Dům je v hlavní ulici, je v něm zařízen kra-
mářský obchod ve velmi dobrém běhu a na-
leží se v něm pec hodící se pro pekárnu.

V obchodě zřízeno jest plynové světlo.

Bližší sdělí administrace tohoto listu.

Jan Horák, soukeník
v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sřídání cen!

Cognac pravý, z italského vína, třiletý, 1 litr
po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po
1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatrských jalovčinek, 1
litr po 80 kr. vše jakosti výborné,
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren, 1
litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy
v značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého už
z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto.
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Obrazy

Jejich Veličenstev

uměleckého provedení ve všech velikostech v rámcích zlace-
ných, hnědých, černých, řezaných atd. jakož i

vkusné kříže

všech druhů do škol, kancelářů a pod. odporučuje nejlevněji
uměl. závod pro kostelní práce a výrobu rámeč

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Sklad veškerých druhů

obrazů svatých,

krajin a jiných, zrcadel, křížů, soch, domácích požehnání,
fímsů, listů a pod.

Velký výběr, solidní zboží, levné ceny.

Vyznamenán na 5 výstavách prvními cenami.

Vystavuje na výstavě architektury a inženýrství v Praze.

Phönixova pomáda

poctěná cenou výstavy pro zdravotnictví a ošetrování ne-
n ocných ve Stuttgartě r. 1890., jest die lékařský-úsdob
a děkovacích přípisů jediným vakutku reálním a
neškodným prostředkem ku doclení plného a buj-
ného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vy-
padávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladý
pánové dosáhnou její užíváním mohutného kmru, zá-
ruka za výsledek a neškodnost. Tyglik 80 kr., pošt. neb
dobírkou 90 kr.

K. HOPPE, Vídeň-I., Wipplingerstrasse 14.

K nastávajícímu období školnímu

nabízím uctivě své služby k dodání vkusných a levných

křížů

všech druhů, dále pak

obrazů Jeho Veličenstva

císaře pána

v řezaných rámech.

Dodávky do veškerých nových budov škol-
ních do všech končin Rakouska.

První speciální ryze český

umělecký závod

Raimunda Julia Kozla,

sochaře a řezbáře

v král. věnném městě Hradci Králové
městský stavební dvůr.

Kříže i obrazy stále hotové na skladě.

Podporuje domácí průmysl a neobrací se do ciziny.

Závod vyznamenán prvními cenami a nečetnými doporučeními.

Úplné zařízení do hotelů.

Úplné zařízení bytů soukromých.

JAN STOUPA

V Praze, Václavské nm. čis. 32,

138

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad

keberců, záclon barevných i krajkových, pokrývek na
stoly a lůžka, přikrývek prošívaných a flanelových
přikrývek cestovních, plaidů, deštníků, veškerých ce-
stovních potřeb, županů, haveloků atd.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Úplné zařízení ložni.

Úplné vybavení pro nováčky.

Jedno zapomenuté jubileum.

„Jsou zřetelní a rýpalové političtí, kteří ustavičným brojením, ustavičným rozpráváním nedůvěry a nesvornosti konečně tak popletou záležitosti naší ubohé vlasti, že po dlouhých rozmíškách zase jen hrůzovládou do pořádku budou se moci uvéstí... Lehko jest popuditi k revoluci a zbořiti staré nepohodlné stavení, ale těžko jest nové a pohodlné vystavěti, ve kterém by mohl národ opět na delší čas pokojně žíti a duševně pokračovati. — Příklad máme v historii (dějepise) všude, ale jmenovitě ve Francouzsku. Poněvadž nebylo možno po veliké revoluci francouzské v předěleém století brzy zas zákonní stav uvéstí, poddal se národ francouzský raději libuvládě Napoleona a zadal mu svobodu svou za tu mzdu, že uvedl zákonní pořádek. A nač je historie, nemáme-li se z ní učiti a příklad a výstrahu sobě bráti?“

Či jsou to slova? Slova ta napsal Karel Havlíček roku 1848 proti tehdejšímu — radikálům, kteří i jej samého tupili a pěknými jmény ho obdařovali n. p. padlým lháčem a miserým udavačem jej nazývali, blichopasectví a ohořelost mu vyčítajíce.

Tak tedy radikálové byli již roku 1848. A leta Páně 1898 jsou tu ještě. A jak je Havlíček vyobrazil roku 1848, tak vypadají po dnes.

A proto by bylo záhodno, aby „vděčný národ“ na ně nezapomněl a jim taky nějaké jubileum vystrojil. Kde jaký hasičský, veteránský a třeba i pijácký spolek slaví „slavnost svého jednoročního trvání“, proč by neměli radikálové slaviti své padesátileté „trvání“. A byl bych pro nějaký historický průvod. V Rokycanech vezli Rokycanu vycpaného. Toho by při jubileu radikálů nebylo třeba. Nebylo by třeba jako drubdy pro volávati při bubnu, že bude divadlo, „kdežto se jednakaždá figura jako živá persona pohybuje“. Máme pro takový průvod živých person dosti. Či není v lečterém městečku několik „zřetelců a rýpalů politických“, kteří ustavičně jen brojí, lid pletou a pro revoluci připravují? Nemá n. p. novopacké husitství nebezpečným radikalismem, který jen boří a nestaví. Nebylo to vychvalování husitských bouří, kterými prý se vlast očištila, vléváním vzpoury násilné do srdcí lidu? K bolemu úsměvu nutilo to, když Herold bořivě husitství vychvaloval, ale ten pověstný „palác blahobytn“ prozatím jen pro sebe staví a národu ho dlužen jest. A co se týká toho nadávání podlých lháčů a miserých povah, zdaž naši radikální redaktoři nejsou v tom zrovna mistři? Tak tedy, národe, vystroj jubilejní průvod radikalismu roku 1848, neboť o živé osoby nouze není. A kdyby sém i tam scházela nějaká figurka z radikálů, může se doplniti z Mladobechů, kteří bojí se o mandát. A řečníkem by jistojistě byl zase Herold. A kdyžby přece nechtěl, protože radikalismus boří, a on si už postavil, tak by se propůjčil jistě věhlasný ten doktor z Paky, který všecko všude rozaekává i církev katolickou a to proto, že v jejím ústavě za kněžské peníze lacino jedl, když ještě „vzbuzoval naději, že bude knězem“.

Havlíček praví: Nač je historie, nemáme-li se z ní učiti a výstrahu si z ní bráti? A právě naši radikálové se z historie učí. Ve válkách husitských dělili se „boží bojovníci“ o jmění katolíků, pokud totiž spáleno nebylo. A mnohý náš radikální doktor by jistě nepohrdl nějakým takovým dělením, z něhož by vyplynul nějaký prozatím maloměstský jednopatráček, časem svým by přišla „villika“ na čerstvém vzduchu, a kdo ví, jestli taky ne kus velkostatku. Ale kde by zůstalo pálení? Pálení, pravda, pravda, to by taky mělo být. No to by obstaral nějaký vesnický husita, který by před šestým červencem na vrších zapálil hranici, anebo měšťáček, který by, jako kdysi v Pardubicích, zapálil otep slámy na ulici pod oknem hejtmánovým.

Ale aby tak přišlo, co Havlíček předpovídal a z dějepisu o Francii a Napoleonovi uváděl. Aby tak přišla absolutistická vláda, bez novín, bez řečnění, bez husitství, bez pomníků. I tu by se učil mnohý radikál z dějepisu. Právě mnozí z těch radikálů, kteří až i Havlíčkovi nadávali, stali se po roce 1848 sluhou vlády Bachovy!! Již dnes, kdy ještě řečnění zapovězeno není, by prý v jistém městě českém, které jest sídlem okresního nádraží, hned bylo jinak, kdyby jeho pán přišel, ne-li za ministra, aspoň takhle za představeného v nějakém odboru ministerstva toho neb onoho. (Jen prý ne do finančního, v tom prý mistrem není.)

A tak by zajisté mnozí vsavěe naučení dějepisu z doby Bachovy, ani v nesvobodomyšlném státě se neztratili.

Ze všeho ale patrně, že národ, který ostatně tak rád jubilea strojil, na jubileum radikálů zapomněl.

Ano naopak! Národ vyslal množství synů svých do Prahy na sjezd klerikálů. To je ovšem zlá věc, a je-li jubileum na česko-tolík jako plesání, tu musím říci, že to je od klerikálů až i ukrutnost ustrojiti radikálům namísto plesání takovou zlost. Ale to už ten klerikalismus takový je. On se svou pochmurnou a potatelnou pobožností strpčuje život českému národu a jeho nejlepším synům, kteří přeci vedou „nevidaný zá-

pas bojů husitských, které mají působiti jako očišta země“. (Herold.)

Ale co je nejhoršího, že ten klerikalismus najednou v mnohých věcech až i s tím Havlíčkem souhlasí.

Havlíček totiž vytepav zřetelce a rýpaly politické napsal: „Já naděje své neskládám v žádné dvořeniny, ani v kamarilly. Já naděje své skládám v rozumný, statečný, vzdělaný národ“.

Že se naši husitští radikálové, jichž řečníkem z lásky k církvi katolické se stal už i Herold, o to na Pace pořádně starali, ubýlo aby v lidu rozumnosti a vzdělanosti, to jsme dokázali v číslích minulých, když jsme ukázali, že řeč Heroldova před soudem logiky neobstojí.

A jest tudíž svrchovaná potřeba, aby se na sjezdech katolických a vůbec působením katolických novin a spisů k tomu pracovalo, aby se národu zachoval zdravý rozum a pravá křesťanská vzdělanost.

Že pak přesně katolický lid stane se i statečným, ano i vítězným, toho nám jsou dokazem katolíci němečtí, kteří porazili i Bismarka.

A tu upozorňuji ještě na jedno zapomenuté jubileum. Tážu se: Kdy pak u nás vznikl klerikalismus, čili snaha aby pravý nezotročený katolicismus obradil národy rakouské? Myslím, že se to stalo roku 1848. Když všecko všude tehdež zatoužilo po svobodě, zatoužili po ní i katolíci. A touha jejich vzbudila v nich činnost směřující k zrušení roboty josefinské čili k zrušení otroctví, do něhož u nás církev katolická za dob Josefových úplně zapadla.

Šlo to pomalu, ale jde to přece. Doby, za kterých všechna naděje se skládala v dvořeniny a dvorské dekrety, minula už i mezi katolíky. Náš českoslovanský sjezd ukázal, že smíme doufati v rozumný, statečný a vzdělaný národ, ovšem že nikoho z něho nevyhazujeme a tudíž i šlechtu vlasteneckou k němu čítáme. Jen radikalismem a liberalismem na rozumu mámený národ nejde s církví. Že se ale i u nás přichází k rozumu, že i u nás vyvinuje se lid ve smysl katolickém statečný a vzdělaný, nelze již upírati.

A proto že jsme až tam, kde jsme, od roku 1848 postupili, proto jest i nám rok 1898 jubilejním a sjezd českoslovanských katolíků stal se krom nadání skutečně radostným jubileem naším. Doufejme, že rok 1948 bude nejen rokem jubilejním, ale i létem, v kterém se bude již slaviti vítězství katolicismu nad spuchřelým, národy mravně i bmotně ničícím liberalismem. Bude-li mít radikalismus tehdež již „po funuse“, bude pro naše potomstvo tím lépe.

(Jenže, co budou pačtí dělati s Husem? Inu, dají ho předělati na sv. Jana, a bude to.)

Resoluce na katolickém sjezdu přijaté.

I. Resoluce školního odboru.

Obecná škola náboženská.

Ref. katecheta Jos. Kobosil a říd. učitel p. Václav Špaček.

My katolíci českoslovanskí, shromáždění na II. sjezdu katolíků českoslovanských v Praze, na základě požadavku zdravého rozumu a zásady pedagogické: že k vypěstění nábožensko-mravní povahy chovancův nutná jest naprostá jednota u veškeré výchově:

1. škola obecná má býti v prvé řadě ústavem vychovávacím;

2. cílem výchovy má býti vypěstění mravní povahy chovancův a ježto mravnost má v náboženství svůj základ nehlubší a oporu nejbezpečnější, jest úkolem školy, vychovávatí mládež ku mravnosti na základě náboženství;

3. vychovatel má pěstovati mnohostranný zájem žáků a bez ublížení jednotnosti sesilovati jeho názor náboženský;

4. nutné jest svorné spolupůsobení všech osob, jež chovance vychovávají; a v duchu vrchnopastýřského listu nejdůst. PP. biskupů rakouských z roku 1898 žádáme:

1. aby k odstranění nesprávného výkladu zákona, rozšířeného v přítomnosti a zamezení jeho v budoucnosti:

a) jakoby učitel světský směl neb měl vychovávatí dle svého zdání — svobodně — v náboženství nějaké bezkonfesiijní neb interkonfesiijní, aneb v v mravnosti na náboženství nezávislé;

b) jakoby učitel světský nebyl povinen spolupůsobiti při výchově nábožensko-mravní, zůstávaje tuto výchovu učitelu náboženství;

c) jakoby v ostatním vyučování směl si počínati „svobodně“ t. j. bez ohledu k náboženství a snad i proti němu;

v zákoně jasné se prohlásilo, že školy obecné k tomu jsou zřízeny, aby díky vychovávaly v mravnosti a nábožnosti v souhlase s jejich náboženstvím (§ 1.); důsledně:

2. aby k vůli možnosti jednotné výchovy nábožensko-mravní, kdekoli by se toho potřeba jevila, školy rozděleny byly dle náboženského vyznání dětí, jako rozděleny jsou dle jazyka vyučovacího;

3. aby učitelé na těchto školách mohli býti ustanoveni jen ten, kdo v každém ohledě prokáže způsobilost k této nábožensko-mravní výchově dětí;

4. aby učební knihy vyhovovaly požadavku organické jednoty, zvláště také z hlediska k náboženství;

5. aby při výkladech školních jednak vystiháno

se bylo všeho, co by pojmy dítěte pomálo a základy náboženského přesvědčení nejistými a vratkými učinilo, jednak výchova nábožensko-mravní účinně podporována byla.

Za účelem provedení toho žádáme:

1. aby pošto bylo do § 1. zák. říšského ze dne 14. května r. 1869 potřebné vyvážení: „v souhlase s jejich náboženstvím“;

2. aby doplněny byly potřebným ustanovením o rozdělení škol dle náboženství:

a) § 2. zák. říš. ze dne 14. května 1869 v příčině škol obecných, a ze dne 2. května 1883

b) § 33. zák. z r. 1869

v příčině ústavů učitelských v ten smysl, aby učitelstvo pro školy katolické vzděláváno bylo na ústavěch katolických, zřízených na těchto zásadách, jichž se dovoláváme pro školy obecné a měšťanské;

3. aby doplněn byl § 8. zák. říš. ze dne 14. května 1869 a 2. května 1883 ustanovením, aby v příčině přípuštění knih učebních a zábravných pro katolické děti slyšen byl též úřad církevní.

4. aby příspůsoben byl § 48. téhož zákona v tom smyslu, že nejen správce školy, nýbrž vůbec učitelem státi se může jen ten, kdo prokáže způsobilost k plnění úkolů školy v § 1. vytkčeného.

Pokud ostatních předmetů vyučovacích se týče, prohlašujeme:

1. Badiž na škole náboženské v téže rozsahu všem předmětům vyučován, které nynější škole interkonfesiijní přikázány jsou. Pouze tělocvik na školách venkovských budiž v letě nahrazen prací ve školní zahradě.

2. Všechny předměty učebné budiž tak vykládány, aby jednotný názor náboženský u žáka podporovaly a sesilovaly.

Při výkladech přírodních budiž vhodným a myslí dětské pochopitelným způsobem při každé příležitosti poukazováno na všemohoucnost, moudrost, dobrotivost a prozřetelnost Boží, jak v přírodě a v řízení světa se jeví.

Při článcích dějepisných žádáme, aby učitel přesně a pravdivě se stanoviska katolického články vykládal, nevyhýbaje se nikterak oném dějepisným údolostem, které za našich dnů předmětem různých úvah a posuzování bývají.

Všude pěstování citů náboženských a vlasteneckých budiž při všech předmětech vyučován všestranná péče a mravnost veškerá stavěna na základ náboženský.

3. Pololetní úlevy jako řádnému vyučování školní budiž zrušeny a místo nich budiž zavedena na školách venkovských o málo třídách plná docházka sedmiletá, aniž by úroveň vzdělání jakkoliv byla snížena. Pro mládež škole odrostlou do 16 let zřízeny budiž však na venkovské školy nedělní, aby i na dále podléhala kázní školní. Na školách těchto budiž dle potřeby učivo škol národních doplňováno, mládež v něm utvrzována, a budiž věnována zvláštní péče katolické mravnosti a nauce vychovatelské.

II. Resoluce řemeslnicko-živnostenská.

II. sjezd katolíků českoslovanských konaný ve dnech 22.—25. srpna l. P. 1898 v Praze, uváživ neblahé a zubožené poměry stavu řemeslnicko-živnostenského a jeho společenstev, usnesl se napomáhati a spolupůsobiti k tomu, aby:

1. společenstva řemeslnicko-živnostenská nabyla opět oněch práv na základě křesťansko-katolických, jakých drubdy slavné paměti cechy české požívaly, a to:

a) k nabytí plné samosprávy k rozhodování o vnitřních záležitostech svého stavu; b) k stanovení možného počtu živností se řemesl dle počtu obyvatelstva; c) k rozhodování o počtu učenníků k poměru pomocnictva; d) k určování cen za výrobky, aby nesolidní konkurenci na sklamání obecnostva špatnými výrobky přitahovala; e) vymezovala kompetenci a rozsah té které živnosti, aby nezasahovala jedna v obor druhé; poskytovala bezplatné právní radu svým příslušným.

2. Domáhati se státní ochrany, aby řemeslné výrobky z prodeje odděleny byly od t. sv. obchodníků galanterním a smíšeným zbožím, konfekcí a pod.

3. spolupůsobiti k tomu, aby společenstvům umožněno zřizovati tržnice svých výrobků do kterýchžto členové společenstva křesťanského vyznání závodní podíly ukládali a výrobky své ku prodeji do- dávati mohou.

4. Domáhati se svrchovaného svěcení nedělí a svátků ve všech řemeslech a živnostech, aniž by tovaryšům dílníkům a jiným silám zaměstnaným proto mzda zkracována býti směla.

5. Povinné křesť. náboženské opakovací cvičení pro učenníky, aby zdivočelosti a nemravnosti učební mládeže učennické hráz byla položena.

6. Aby buď okresní řemeslnické nebo společenské záložny zřizovány bezúročitelněmu úvěru maloživnostníkům a řemeslníkům odbornou schopností se prokazavším a řádným přístupem byly, zvláště k umožnění samostatné živnosti.

Domáhati se státního zaručení pojišťování v státi a neschopnosti ku práci a zasažování se o zavedení nemocenské pokladny pro střední stav vůbec.

Resoluce školního odboru.

Školy odborné hospodářské, průmyslové, obchodní a pokračovací.

(Rev. katech. Em. Žák.)

Oceňujíc plně význam škol odborných a pokračovacích pro živnostnictví, obchodnictví a průmyslnictví, ježto jedině vyšším odborným vzděláním tyto stavy v nerovné soutěži s výrobky cizími a s tovární výrobou velkookapitalismu, zdálo se udržeti a zdárně prosperovati mohou, vítáme my, katolíci českoslovanskí, každý krok k zdokonalení, povznesení a rozšíření tohoto školství vedoucí. Ježto pak žákům těchto škol vzhledem k jich věku nábožensko-mravní výchova naprosto potřebná jest, žádáme všechny či-

Zemský sjezd křesť. sociálních jednot království Českého.

(Od zvláštního spravodaje.)

Zajímavý byl pohled, který skýtal sál Svato-Václavské zálazny v neděli dne 22. srpna, kdy shromáždili se tu přední bojovníci za práva křesťanského lidu česko-slovenského, neboť, nejen Čechy vyslaly své delegáty do Prahy, nýbrž i Morava a Dolní Rakousy. Prostranný sál Svato-Václavské zálazny naplněn byl delegáty spolků, jichž bylo asi ke 20. Každému upřímnému křesť. sociálu bylo viděti radost zřítí z očí, že práce obětavě nese ovoce bojné!

Za předsedu sjezdu zvolen p. Jos. Hováděk, jenž podal zprávu o činnosti strany křesť. sociální, zmínil se o volbách do V. kurie a příčinách neúspěchu při těchto. Dříve, nežli přistoupí k jednání o navržených resolucích, zmínen 3. odstavec jednacího řádu v ten smysl, aby nejen delegáti, nýbrž i hosté mohli se účastniti debaty. Na prvním místě jednání sjezdového byla otázka rolnická s hledišti křesť. sociálního. Přijata byla následující resoluce:

Uznávajíc stav samostatného rolnictva za jeden z hlavních sloupů společnosti lidské vůbec a našeho národa zvlášť, pokládáme za přední povinnost svou k zachování a rozkvětu samostatného rolnictva pracovat. Zvláště pak:

1. Rozhodně prohlašujeme se pro soukromé vlastnictví půdy jednotlivých selských rodin a stavíme se jak proti všeobecnému agrárnímu komunismu, tak i proti zhoubnému a nepřirozenému tvoření se latifundií.

2. Žádáme, aby svobodná dělitelnost pozemků byla zákonem zakázána a stejná dědičná posloupnost na selských statcích omezena.

3. Chceme, aby dluhy na pozemcích váznomci nesměly býti vypovězeny, nýbrž ve 30 až 40 letech umořovány.

4. Rolníci spolu s velkostatkáři sdružení budtež v nuceně okrese, po případě župní společenstva; tato pak společenstva utvoří ústřední společenstvo zemské. Rolnickým společenstvům přísluší výhradně právo na zachování a zvelebení jednotlivých statků; kdykoliv pak některý statek přijde do prodeje, mají rolnická společenstva přední právo jej zakoupiti. Rolnická společenstva odhadují cenu hospodářských statků i způsobené živelní škody, ustanovují cenu hospodářských výrobků, určují svým členům výši úvěru, ku zvelebení hospodářství potřebného a zřizují místní nebo župní skladiště.

5. Stát jest povinen rolnictvo chrániti upravením spravedlivého cla, zadáváním potřeb pro vojsko a státní ústavy přímo rolnickým společenstvům, přislaným zákonem blanco-termínového obchodu a mlecího zřízení.

6. Pro rolnictvo zřízena budiž rolnická zemská pojišťovna proti škodám živelním, jakož i pokladny nemocenské a fond pro staralé rolníky výměnkáře.

7. Dokud nebude zavedeno všeobecné rovné hlasovací právo dle zájmů práce, budtež zřízeny rolnické komory, které by vysílaly určitý počet svých poslanců do zastupitelstev zemských i říšských.

Referát o resoluci této měl Šamalík-Skalský, redaktor „Selských Hlasů“, který přivítán byl při vstupu na tribunu srdečnou ovací všech přítomných. Zmínil se o smutném stavu rolnictva, které orá a seje — ale neví, co za to bude mít. Pometlár určuje mzdu pometla — rolníkovi cenu obilí určuje — obchodník, kapitalista. Loňský podzim platili židé na trzích moravských 9—12 kr. za kilo zrna — a na jaře dali si platiti za kilo mouky 26 kr. Rolník okraden na zrna — dělník na mence! Loňského roku našel křesť. sociál rolnictvu na jeho sjezdu na Moravě, aby prý ministr ručoval cenu obilí (Smích). Ani ministr — ani žid — ale rolník! My zrna vymlátili — my máme právo žádat svou mzdu. Dále pak zmíňuje se o jednotlivých odstavcích resoluce a končí řeč svou vyzváním ku delegátům rolnickým, aby zásady křesť. socialismu šířili mezi svým, který jedině schopen jest zachovati rolnický stav a tím i základ národa! Sedláci vzhůru za své práva pod praporem sv. kříže! (Výborně! Bouřlivý souhlas.)

Pan Havelka, horník delegát za Příbram praví. Rolník pracuje na hoře na zemi a my dole tisíc metrů pod ním a stejný máme osud, že na to, co dobudeme — nemáme práva. Ten kov stříbrný zbrocený často krví horníků neodhaduje havířský lid — ale někdo jiný. Potřebujeme tu také křesťanské lásky, která by pronikla k nám do hlubin země a přinesla nám lepší dny — lepší budoucnost. — Dále pak vybízí k lásce vzájemné a svornosti — všech stavů stojících na půdě křesť. sociálního programu, abychom silni láskou vzájemnou, vydobyli i ve společnosti lidské místa zásadám Kristovým!

P. Myslivec redaktor žádá, aby k resoluci k bodu 2) přidán dodatek o povinnosti majitelů velkostatků oproti dělnictvu. (Výborně!)

Vdp. Rouček praví, aby se mu nezasílalo,

že jako kaplan hlásí se také ku slovu o otázce rolnické. Na nás kaplany čeká jednou také, zachováli nás Pán Bůh — sedláci mezi vámi. A tak si myslím, že když nám kněží kde kdo jaký doktor i nedoktor řečník mluví se do katechismu a stará se o spolubratra Husa, my kaplani, budoucí sedláci, můžeme si větším právem promluvíti o rolnické otázce! Jenže mi to o otázce rolnické připadá tak, jak stojí to v oně písničkách: „A u kanónu stál — a pořád lada — ladoval!“ Do rolníků se stále ladují liberální hezla o svobodě a o všem možném, ladují se do nich manifestační různé slavnosti, staré písničky o nezdolnosti neochvějné — a liberální rolník poslouchá: „Co ten ptáček povídá, co — v jistě v ulici sedá“... a zatím kdosi v koutku mne si ruce a radostně si spívá:

Na bílé Hoře sedláček oře
on má chalupu, dej mi ji Bože.

Dnes chce-li český katolický rolník zlepšiti své postavení, musí se postaviti v boji svým na program křesťanský, jenž chrání jeho půdu, nesmí přijíti ruku ani komunistické sociální demokracie, ani ruku liberalismu — nýbrž ruku kříže! Bude-li stále jen poslouchati sedláka liberálního musiku — pak na konec si zazpívá:

Muziky — muziky, vy pěkně hraje,
vy jste mne s chalupou mou rozvedli!

(Bouřlivý potlesk.)

Proto si myslím, abychom netahali stále buben jen za liberální musiku, ale majíce svůj vlastní program podle něho zabubnovati liberálnímu kapitalismu! (Výborně.)

Co týče se nucených společenstev byli někteří proti nim — že omezuje se tím svoboda. Připadá mi na mysl historka v Johannovi a jeho pánu. Šli na procházku — pán spadl do žumpy. Johan chytí bidlo, a podával ho pánovi, aby se zaň chytl. Pán bidlo odručil, že to se, naň nesluší a zvolal: „Johannes chce-li mi pomoci, přinesl fotel! Já si do něho sednu a pak mne v něm vytáhneš!“ Než Johannes přinesl fotel, pán se utopil! — V nucených společenstev vidím rychlou a upřímnou pomoc našemu rolnictvu, ve svobodném sdružování však liberální fotel, které než by se uskutečnil — rolnictvo hy se utopilo!

Ku konci přimlouvá se za přijetí resoluce a přeje jí brzkého splnění! (Výborně! Bouřlivý souhlas.)

P. Švejda delegát uvádí na přetřes otázku o pronajímání parcellovaných velkostatků poctivým nájemcům — chalupníkům a dělníkům zemědělským.

Ku konci debaty o resoluci rolnické rozvinul se rozhovor na místech bouřlivější o všeobecném hlasovacím právu, který skončil vzájemnou shodou. Strana křesť. sociální stojí na všeobecném hlasovacím právu dle zájmu.

(Pokračování budoucně.)

Zvěsti z východních Čech.

Z Křesetic. Již jsme myslili, že p. Hejnic na nás zapomněl ve svých „Podvysockých“ a bylo nám to moc divné, neboť po návštěvě J. B. M. ležely mu Křesetice v žaludku jako kámen. Než sklamali jsme se! Byť veškeré Křesetické vzal na milost, starosta p. Vlasák jest mu stále co krocanovi červený šátek. Ze některých posluhovačů mladočeského panstva, ponuknutí známými štváči proti němu podali žalobu na okresní výbor pro špatné hospodářství, uvádí s gusem již asi po třetí, to je mu však proti srsti, že p. Vlasák toto osočování stíhá žalobou pro urážku na cti. Patrně čichá z této žaloby prach! Víme, pánové, co by se vám líbilo: Aby katolíci (klerikálové ve smyslu „Podvysockých“) nechali si v ledekáms helveticko-svobodomyšlném časopise nadávat, aby ku všemu ostouzením mlčeli a snad za urážky ještě raku, která je bije, líbali, to byste chtěli. Když však se ozvou, je zle. Hr na ně! Než dnes už klerikálové dospěli dále, než aby se leccajích papírových strašáků báli i kdyby za nimi bráceli sebe zuřivější vlasatí lvové, kteří beztoho nejsou než lvy z mydlářských štítů.

Z Byčkaně. Piří paf! ozývalo se v jednom z minulých dní kolem naší vesnice, zrovna jakoby se tam obdývaly manévry kutnohorské posádky. Všecko bylo vzhůru nohama. A není divu! táhl se první hon. Dosud měli pronajatý revír páni, tento rok však počíná „vlnatá“ i „pernatá“ měla zůstat v troubách hospodyněk Byčkaných. První pak „koť“ měl se obdývat o ponti. Kde jaká stará houfnice byla vytažena, a ubož! „jankové“ nestačili utíkat do revíru malešovského a omonínského. Který měl kratší nohy, marně se namáhal. Nezachvátla-li ho ručnice, zachvátí ho klacek. Bylo klání, bylo porubání — mrtvol zrovna mnoho neleželo, ale přece tolik, že se mohli ve všech číslech (není jich mnoho, asi 12) těšiti, že tentokrát na poutním menu bude se stkvíti „zajíc v omáce“. Těšili se na to všichni, a jeden pán potažoval si již vouse a šťáral zuby, jak se bude mít o té pouti dobře. Dali si také na tu radost všichni u „Raků“ ještě jednu! Než člověk mluví, ale — zloděj mluví. Zajícové a korotvičky uložené na ledě zmizely do rána, jak když se po nich zem slehne a s nimi seeschy se prý i pletence cergulátů. A tak Byčkaná pouť obdývala ve znamení zaječích smutků!

Z Choceň. Dostalo se nám do rukou na cestách v jedné nádražní restauraci náhodou číselo svobodomyšlného listu mladočeského z Kolína, jehož vydavatelem jest p. Hejnic, a tu dočetli jsme se, že prý při klerikální parádě v Choceň padlo moc piva a hus. Hle čím vším ubohé orgány mladočeské musel bavit

své štenářstvo. Pěstují tento sport soustavně, jakoby měli v řadách těch syáků, flamendrů a šebřáků, kteří za takových příležitostí obklopují domy, zrovna své dopisovatele. Věra čistě to studnice osvěty! (Jame)

Z Malína. Letošní dlouhá sucha a poslední vedra poškodily valně naši důležitou sklizeň: okůrky a křen. Za to oboje letos platí a docházejí Kutnohorskou jednotlivci překupci i z krajů německých. Rolníci naši učinili by dobře, kdyby pro své výtečné zeleniny vyhledávali sami v hodné trhy světové. Ve velkých městech žije Čechů dost, ti by mohli dáti nám praktické informace.

Z Kolína. Mezitím, co vrchní národní Káča z Mariánské nlice poťouchle mlčí, arkebuzí venkovských gard statečně přeludem páli do „klerikálního“ sjezdu pražského. Naš svobodomyšlný mopal zvaný „Český list“ štákl jako pominitý. Protože nemůže jinak, vymyslí si lázi a písce, že účastníci dostávají na farách „foršus“ a z opatrnosti že dostanou ostatek až v Praze. Kdybychom nevěděli, že tento orgán jest stokou váš němnosti, žádali bychom na něm, aby udal, kde se tak děje. Takto však jen litujeme ubohé vydávatele (je prý to doktor Pacák a spol.), že musí se chápati tak perfidních lázi a hanebností, aby mohli proti klerikálům vystupovati. Zdá se, že stud vymizel již zcela ze řad našich Mladočechů polabských a podvysockých.

Z Podvysocka. „Podvysocké Listy“ vzaly na sebe oheď trávost uzažené noblesy. Nemohouce „Obnovu“ vyvrátiti, napsaly, že zprávy do „Obnovy“ píše p. Toužil, a s tím „nepolemňuje slušný list“. Vida, vida, jak na jednom slušnost „Podvysockým“ péro z ruky vyrazila! Škoda jen, pravili hosté u Rohlíků, že 1) zprávy „Obnovy“ jsou z tolika stran a tak různým slohem psány, že nikoli p. Toužila, ale několik dopisovatelů prozrazují. Škoda jen. 2) „Podvysocké listy“ ještě do nedávna nadávaly a jen nadávaly, když o klerikálech a jiných svých odpůrcích psaly! Kdo pak to házel ještě v posledním čase „klerikální černou břečkou — kořalou, slintáním“ atd. ne-li Podvysocké? To není neslušným? A pak nám „Podvysocké“ přijdou se „slušností!“ Milý pane redaktore, nechte slušnost na pokoji — té se ve Vaší slavné redakci nikdy nedálo, — a raději nějak jinak proti „Obnově“ se braňte, ale šikovněji než dosud, aby se nemyslelo, že naposledy má skutečně „Obnova“ pravdu a „Podvysocké listy“ že samou slušností dostaly úbytí! Ostatně, chcete-li, podáme obrázek, jak se Vaše „slušnost“ zachovala hrubě a neslušně ke všem odpůrcům, kteří ve vašem listě byli trháni a hanobeni! Máte chuť? Víte, co se o Vašem listě v Kutné Hoře a v okolí říká, když v sobotu vyrukuje před národ svobodomyšlný? „Jaké pak dnes klepy plínášeji „Podvysocké Listy“, a komu zase (zase!) nadávají? Pánové Jozefy, Doskočil, Kutilek, Jaeger a mnozí jiní mohou dáti v vlastní zkušenosti vysvětlění o slušnosti „Podvysockým Listům“ a je-li těchto pánů málo, mohou k nim přistoupiti ještě pánové Vocel, Kraman, Žabokrtky, Mölzer atd., abychom jiných pro dnešek neuváděli. Tolik jen vůči čtenářům „Podvysockých Listů“ pravíme: Slušnosti se žádný člověk z nadávek redakčních nepuší, a patolizaství prokazované dvěma nebo třem „pánům“ v čemž „Podvysocké“ dělají divy a zázraky, již se všem oškličí. Pořád jen samý Pacák a Mácháček, jakoby v Kutné Hoře jiných řádných a ctných lidí nebylo. A což to modlářství, kteréž od let „sváženým a slovným“ drem Pacákem provádíte? Styďte se tedy, a nechte slušnost na pokoji, protože Vás v Kutné Hoře dobře znají!

Z nové radnice ve Vlašském dvoře docházejí na veřejnost zprávy o vkusné a nádherné úpravě úředních místností. Nejsme z těch, kteří se nad tím pozastavují, ale přejeme si, aby na nádherných šestatřiceti zlatových sedadlech městského zastupitelstva zaplacených z mozoľů poplatnických, zasedali také opravdu vážní, rázní a nezávislí mužové a ne slabomyšlní a nesmělí fangličkáři, kteříž i když doma některému poplatníkovi něco slíbí (že se zaň přimluví atd.), jak mile do radnice k zasedání přijdou, ze strachu, aby nepřišli nevhod panu starostovi a dr. Pacákovi, sedí jako pěny, a když se o jich klienty a dané sliby jedná, ani nehlesnou a všecko přijmou, jak se od předsednického stolku navrhuje. Opovíží-li se přece někdo k nějaké poznámce a neb dotazu, činí tak s parným rozchevřením a s trapnou nesmělostí, očekávaje, jak bude odbyt anebo poučen (třeba i dr. Pacákem!), že to sem nepatří, že to není na programu atd. Mají-li zvolení pánové v městském zastupitelstvu jen přikyvovat, schvalovat a mlčet, ať jednoduše buď vzdají se svých mandátů anebo ať dají celou a neomezenou pravomoc do rukou dvou nebo jen jednoho pána — aspoň na ten způsob nebudou zbytečnými keřaly, a voličové budou vědět u koho hledati přízně, chtějí-li, aby jich oprávněným stížnostem a žádostem bylo vyhověno. Víme ovšem a byli jsme svědky, že pánové Doskočil a Kutilek ukázali víc než jednou úsudek svůj a názor samostatný, ale jak pochodili? Nač nedostačil pan starosta, na to se vyřídil dr. Pacák a v nejbližším čísle „Podvysockých Listů“ pan redaktor Hejnic. Taková pánová stavění na prání v místním plátku a dávání v klatbu strany, již poctivě sloužili a pro niž hmotných obětí se nelekali. A nejen nepřiznání a nedůvěra strany (vlastně dra Pacáka), nýbrž veřejné ostouzení a hrozby, že nebudou přistáti volení, byly jim údělem za jejich mužné a samostatné vystupování! Páni voličové dobře udělají, když si připomenou, že ovšem zvolenými dali stejné právo a stejnou povinnost na radnici pracovat i prospěch naší obce, a že nikoho nespřinomocnili, aby si něco vyššího osobil a zvolené zástupce lidu ve svém plátku napadati nechal za to, o že dobro voličů dle svých sil pracovat chtěli. Víme, že mezi zvolenými není každému dáno býti řečníkem, avšak tolik přece každý povědětí dovede, co poctivě cítí, a za to by nijak a nikým ani tajně ani veřejně neměl býti ostouzen. Co si máme pomyslet, když slyšíme, kterak ku př. ještě oheď pochvaloval si dr. Pacák odcházející se zasedání „No, dnes to šlo hladce“, když jem

alyželi na své nši, že tyš pán v téš schůzi učiněný dotaz, pravíme jen dotaz nikoliv návrh, odbyval jakoby byl předsedou, že není na programu ta věc, co si máme o takovém zasedání a hladkém chození pomysli? Svobodomyšlné to jistě není. Možná, že „Podvysocké Listy“ se na nás za to vyřítí, ale my klidně odkazujeme na nefalšované svědomí a trpké zkušenosti pánů členů obecního zastupitelstva, a opakujeme: Svobodomyšlnost na Kutnohorské radnici ve svobodomyšlném zastupitelstvu nesmí být více než „slovutný a vášný“ pán dovolí! To je pravda poctivá, a kdo se o ní s pánů radních a zasedajících v městském zastupitelstvu pro nadbytek přesvědčení chce, ať se dvakrát nebo třikrát ve schůzi svého hlasu povznese odváží proti danému komandu, a uvidí, jak při přístěch volbách „vyřítne“ a jak v nejbližších „Podvysockých Listech“ ztrhán bude! Pan starosta Macháček se pocituje a nerad nese šlehy, které mu zasazeny byly jednák „Labskými Proudý“, — dokud ovšem Labské Proudý nebyly tušerem o svou radikální politiku připraveny a na výru kutnohorskou obráceny — jednak „Obnovou“. Ať se pán Macháček jen na další připraví, poněvadž „Obnova“ zůstane čím je a neobráť koších jako učinily Labské Proudý. Dokud stanou se takové praktiky panu starostovi, jako se mu stala s kašnou u sv. Anny, kterou koupil asi za 12 zl. od jiného, ač městu občan F. nabízel za tutéž kašnu 40 zl., dokud stávají se budou takové praktiky, bude pan Macháček zrautelným a musí záda nastavovat veřejným šlehům. Je-li někdo, jenž by ve věcech obecního majetku se týkajících měl mít všude hodně vysoko pozvednuté čisté ruce, musí to být především starosta, a nesmí si ani za dvanáct zlatých koupiti nebo dáti koupiti pro svou koželuhovnu starou obecní kašnu, zvláště dáva-li za ni někdo jiný 40 zl. Prospěch obce musí předcházeti všechny koželuhovny a kanceláře vědecky a všudy. Opakujeme: Ruce vzhůra a čistě! Domnívati se, že až nepohodlný dopisovatel „Lab. Proudý“ bude při nějaké vhodné příležitosti odstraněn z Kutné Hory — a pan Macháček ví, kdo mu to albi a kdy — domnívati se, že pak bude vše rázem ticho, jest veliký blud, a pan starosta i jeho volný vykonavatel trpce se o tom přesvědčí. Dnes již ani učitelé tak se neodstraň.

V Babčicích u Nechanic konati budou dd. 00. s řádu Redemptoriů z Prahy sv. misii pro lid v době od 1.—11. měsíce září b. r.

Z Nové Paky. V číle 23 jičínského „Kra-konoše“ odlehčili etní pánové novopacifi svému husitákmu srdci — špiněním duchovenstva. O slavnosti měli napsat o „pravdě“ plně domy, za to v srdci žádnou. Páni dopisovatelé dokazují: 1) že některý duchovní z Nové Paky jen čárku o Husově slavnosti do „Obnovy“ dopsal, tím méně aby referáty o slavnosti již napřed byly hotovy; 2) jmenuje „služku“, která ze nějaký „úkon“ dala duchovnímu 7 zl. a kolikrát se to stalo; 3) jmenuje člověka který to od poutnic slyšel o P. Burghardovi; 4) aspoň část těch „celých kronik o „vzorné“ obětivosti duchovenstva“ povězte, ale pánové „V pravdě žijte!“ O učitelské činnosti p. Jezdinského nejméně Ván scuditi přislůši, my víme, že dodnes jeho žáci naň vzpomínají s úctou a vděčností a je-li některým pánům trnem v oku, víme proč. Kdo pouti v Pace zničil, to jste Vy, pánové svatý Husem, a marné jest vaše avalování viny na dp. faráře; uvidíme, budete-li Vy za to jednou čestnými občany! Heslo „Lip pro pravdu umřít, nežli lži se živiť“ kdyby se tak provedlo n. p. u p. dopisovatele a jeho družiny k. p. co se týče jmen, možná, že by muobému přešla bujnost a že by pak tou „pravdou“ neházel a její jméno marně nebral. Ostatní osobní urážky pomijíme. —

Z Vestřechan. K účtění Rodičky Boží postavena byla ve Vestřechanech mešní kaple nákladem manželů Františka a Anny Štěpánkových za přispění občanů Vestřechanských, jejíž vysvěcení konati se bude v neděli dne 11. září 1898. Se slavností tou spojena bude oslava 50letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. spůsobem okazalým. Pořad slavnosti oznámen bude co nejdříve.

Z Libřic. Na oslavu letošního jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále I. zřídil pás duchovní správce Jan Karásek pro zdejší obec a nejbližší okolí knihovnu farní, již věnoval přes 250 svých knih v ceně 150 zl. a která se bude stále ještě „ovými cennými knihami rozmnožovati. — Na oslavu téhož jubilea darovali zdejší občané přes 600 zl. ve prospěch svého chrámu Páně. Zaplat Pán Bůh!

Na zámku Hrádku u Nechanic slaven dne 17. srpna t. r. sňatek osvicené paní hraběnky Anny Marie, dcery Jeho Osvícenosti pana Jana hraběte z Harrachů na Rohrver, se svobodným pánem Bohumilem Henn z Henneberga Spiegel. Ač slavnost tato odbyvati se měla v tichosti, ukázal předešlý večer slavnosti, jak dobře dovede oceniti náš lid venkovský veliké zásluhy tohoto našeho pravého šlechtice vlastence, uspořádav jemu a šťastným anoubencům krásné zástavničko a mohutný lampionový průvod, jež se ve všem všudy vydařilo, jeouce povzbuzujícím důkazem pravé národní uvědomělosti občanstva a upřímné s lidem smýšlejšího obětavého šlechtice. Zastaveníčka zúčastnili se: slavné obecní zastupitelstvo obce Hrádku, slavný zpěvácký a zábavní spolek „Hlahol“ v Nechanicích, sešlen dámský sbor a velectnými pány učiteli z výkolí, sl. včelařsko-hospodářský spolek v Nechanicích, sl. dámský spolek prostravování chudých dítek v Nechanicích, hospodářsko-čtenářská beseda v Prohluzi, slavné sbory dobrovolných hasičů obcí: Hrádku, Těchlovic, Libčan, Trnavy, Přimů, Suché, Mokrouna, Boháň a Kunčic, se 3 sbory hudebními a zástupy občanstva z výkolních obcí a osad. Za svuku hudby všech 3 sborů, rozestavě y se spolky a sbory s lampiony před budovou zámku, načel zpěvácké sbory spáply dovedné krásné připadné písni, po nichž odebraly se deputace obcí, spolků a korporací do zámku, by projevíly své upřímné blahopřání hraběcímu otci a vznešeným anoubencům

provolavše jim nadšené „aláva“. Jeho Osvícenost dojat jeá hluboce mohutným a upřímným projevem tímto, poděkoval všem účastníkům, vylovil se, že pokud prosetelnost božská jemu toho popřeje štíti, chce každé doby šlešivně působiti ku zdaru své milé vlasti, národa a okresu Nechanického, spomenuv zároveň jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále, jemuž bouhlivě provolána „aláva“. Za velebných svuků naší národní hymny „kde domov můj“ a sdařilých ohňostrojů, ukončen tento krásný večer, jenž tajisté utkví všem účastníkům, počtem asi 2000, v milé paměti. Církveň sňatek požehnal druhého dne vysocí důstojný monsignore P. Bohumil Hakl, biskupský vikář a děkan v Hořicích, proslaviv hlubokým citem prochvěnou řeč anoubencům, načel po církveňm obřadu sléna Mařenka Vaníčková zapěla krásné a dojemné připadnou píseň, po níž obětována máe sv. za blaho novomanželů. Toho dne sčítastli se slavnosti slavný sbor vojenských vysloužilců v Nechanicích a přáposrem a hudbou, kteráto poslednějš při svatební hostině koncertovala. Upřímné blahopřání naše provázej vznešené novomanžely po jich dráze života.

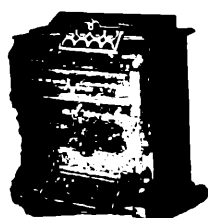
Jaké bývají roboty? V 16. a 17. století mnohé vrchnosti nešlychaně libovolným způsobem vyžadovaly robotu, takže lid na mnohých panstvích, ba v celých krajích se bouřil. Velké povstání sléské r. 1880 mělo za následek, že Leopold I. téhož roku vydal robotní patent. Od té doby s velikou bedlivostí přihlíženo k poměrům vzájemným mezi robotníky a jejich vrchnostmi; navzdor tomu nové robotní patenty z roku 1717 a patent od 27. ledna 1787. Pro naši dobu jest nejzajímavějším patent císařovny Marie Terezie ze dne 13. srpna 1775 nejen proto, že nám podává obraz, jak se u nás robota až do roku 1848 konala, nýbrž i proto, že na základě způsobu robot, ustanoveného v tom patentu dělo se vyvození a vykupování se z ní. Dle toho patentu bylo poddaným volno, buďto na dále konati robotu v té míře, v jaké k ní až dosud byli povinnováni, aneb zvoliti si robotu, jak ji vyměřoval tyš patent, a tu musil: podruh neb podruhně konati pšší robotu ruční práci s jednou osobou ročně 13 dní; poddaný, který dům držel a podle vrchnostenské subrepartice na celoroční kontribuci přes 57 kr. spravovati nemusil, musil ruční práci konati s jednou osobou 26 dní; který domkář platil 57 až 85 kr. daní, roboval s jednou osobou týdně 1 den, tedy 52 dní; kdo platil 2 zl. 51 kr. až 4 zl. 45 kr. daně, roboval s jednou osobou týdně 1 a půl dne, čili 78 dnů ročně; kdo platil přes 4 zl. 45 kr. do 7 zl. 77/2 kr. daně, roboval s jednou osobou týdně 2 dny; kdo platil roční daně přes 7 zl. 77/2 kr. až 9 zl. 30 kr. roboval s jednou osobou týdně 2 1/2 dne; který více než 9 zl. 30 kr. a cokolí přes to platil, roboval s jednou osobou týdně 3 dni. — Všichni takoví poddaní, kteří až dosavad buďto jedině s potahem robovali, neb potažní a pšší robotu vykonávali a více než 9 zl. 30 kr. platili, i na dál zůstali potažními robotíři, tak že roboty konati musil: poddaný, který přes 14 zl. 15 kr. neplatil, s 1 hovádem týdně 3 dni; který platil přes 14 zl. 15 kr. až 28 zl. 30 kr. roboval s 2 hovády týdně 3 dni, pak od sv. Jana až do sv. Václava pšší roboty s jednou osobou týdně 1 den; který platil přes 28 zl. 30 kr. až 42 zl. 45 kr. daně, roboval s 3 hovády týdně 3 dni, pak od sv. Jana až do sv. Václava pšší roboty s jednou osobou týdně 2 dni; který platil přes 42 zl. 45 kr. roboval s 4 hovády týdně 3 dni, pak od sv. Jana až do sv. Václava pšší roboty s jednou osobou týdně 3 dni. Tyto potažní robotní dni měly od poldaných, kteří až dosavad zavázáni byli jenom a voly pracovati, i na dále jen a voly, a od takových, kteří až dosavad zavázáni byli s koňmi robovati, rovně i budoucně s koňmi se vykonávati. — Co se s vrchu uvedené vrchnostenské subrepartice kontribuce týče, poznamenati sluší, že za měřítko byl vzat rok 1773. Za tyto potažní a pšší roboty nepřináleželo poddaným pohledávati jakés odměny neb náhrady; za roboty pšší, výslovně od sv. Jana až do sv. Václava vyměřené, musilo se jim za každý den hned neb nejdéle ku konci týdně 1 1/2 libry chleba od vrchnosti dáti. Dále byli robotáři pšší, kteří při své posavadní robotě nezůstali, nýbrž robotu dle vyměření tohoto patentu konati se uvolili a spolu méně než 3 dni roboty v témdni měli, povinnováni k žádosti gruntovní vrchnosti pšší a ruční práci s jednou osobou z platu konati, a sice pod následujícími výminkami: 1) že taková práce z platu, úhrnkem vzatá, více obnášeti nemá, než takového poddanému od posavadní jeho roboty odpadlo; 2) že takové pracovní dni z platu a neodplatnými dny robotními dohromady vzaty v jednom témdni více než 3 dni obnášeti nemají; 3) že se za každý takový pracovní den z platu poddaným hned neb nejdéle ku konci téhodně v měsících říjnu, listopadu, prosinci, lednu a únoru 7 kr., v měsících březnu, dubnu, květnu a červnu 10 kr. a v měsících červenci, srpnu a září 15 kr. v hotovosti zaplatiti má, lečby byl takový poddaný své gruntovní vrchnosti za přítomný neb za předešlý rok něco dlužen zůstal, v kterémž případě mu měla polovice mzdy v hotovosti zapravena, druhá ale s řečených, nikoli však se starších dluhů sražena býti. V patentu tom mimo jiné i ustanoven spůsob, jakým se robota požadovati smí, kolik hodin denně dle rosičných částí roku trvati má, jak třeba do hodin k robování ustanoveným vpočítati čas, jehož potřebuje poddaný k schůzi ze svého obydlí až na místo roboty, kolik času se jemu neb jeho hovádu k jídlu a k odpočinku dopřáti má a j. Konečně tam i ustanovena i vyměřena povinnost přádelní, takže poddaní, kteří až dosavad vrchnostensky len neb koudel buďto neodplatné neb za jistou mzdu spřísti povinni byli a spolu se odhodlali konati robotu dle vyměření tohoto patentu, i na dále tu povinnost podrželi; ale tu nemusil pšší robotíři více než 1, potažní robotíři ale ne více než 2 šunky přáse přísti. — Takovým spůsobem tedy u nás až do r. 1848 robota konána, kde zákonem od 7. září 1848 a patentem od 4. března 1849 spola se zrušením poddanství i vyvození gruntů z břemen, tedy také roboty skutkem se stalo. Rozesnávatí nám ještě sluší dle téhoto zákona, které s bývalých povinností robotních zrušeny byly bez platu, a za které z nich zapravena býti musila mírná náhrada. Bez platu zrušeny: 1) robota a povinností přádelní

a) podruhně; b) domkář neb baráčekník, kteří nemají žádných polí a přícházejí v sezamu robotním, zaplání byli k 26denní roční robotě (domkáři katastrální); c) takových domkářů, kteří se usadili po r. 1780 na gruntech obecních, farních, kostelních, poddaných neb svobodnických (domkáři rustikální); a) 13 dní roboty takových domkářů, kteří mají pole; a) služby ve dvoře (sirotčí služby), kteří konali sirotci ve dvoře, nemající otce ani matky, 4) povinnost poddaných k vykonávání prací rukama se mady; 6) povinnost jich k sbírání hub, lesního ovoce, planého chmelu, kmínu, borůk, plů, raků atd. Ostatní rustikální povinnosti zrušeny za mírnou náhradu. Cena práce nucené nesměla se počítati výše třetiny ceny práce svobodné.

Čtrnáctý dar Sv. václavský Ústřední Matice školské. Drasí krajané! Kdy v sedmnácté výroční zprávě o činnosti Ústřední Matice školské, vydané k valné hromadě dne 20. března 1898, jsme prohlásili, že důchod v problém roce 1897 činil 227.272 zl. 70 kr., náklady však 243.008 zl. 44 kr., s čehož jeví se schodek 15.734 zl. 74 kr., nadali jsme se, že české obecnstvo, uznávající plnou měrou kráse výsledky působnosti Matice, přispíší si nejen schodek finanční uhraditi, nýbrž horlivými, štědrými sbírkami ke stálému blahodějnému šíření půdy matičné podnět dáti. Naděje tato byla až dosud jen částečně splněna; příjmy v uplynulých sedmi měsících správního roku nedosahují ani té výše, aby uhradila se vydání na matičné školy doavadní, a tudíž nebylo by možno přikročiti ke stizování škol norých, kdyby nestala se brzká náprava. A tuto nápravu sjednati má, jako v letech minulých, osvědčený prostředek: vypisání sbírek na dar Svatováclavský, kterým bývala sjednána rovnováha v hospodářství matičném. Prohlášením tyto sbírky výroční činíme tak v přesvědčení, že ani tentokrát nebude důvera v obětivost našeho národa zklamána. Zvláště pak letos, kdy na menšiny naše v palčivém území ostojí než kdy dříve se útočí, jest třeba výdatné obrany, kterou poskytnu české škola. Nedo-statečná opatření zákonná ve přičině této musí i dále nahrazovati vytrvalá svépomoc, tato nejbezpečnější zbraň proti přemoci, tento nejlepší prostředek k odstranění závad nahromaděných z minulosti v poměrech našich veřejných. Chováme nezvratně přesvědčení, že jen postupně a dlouhým zápasem se konečně odstraní klivdy nspáchané a že nejtrvalejší úspěch bývá ten, kterýž dosažen byl nikoli obratem náhlým, alebrž bojem tuhým a vytrvalým, vedeným na obranu nejdražších statků, po praotcích zděděných: jazyka a národnosti. A podataka tohoto boje záleží v stálé práci a vzdělávání mládeže mateřským jazykem. Činnost tato ovšem vyžaduje obětí, k jichž skládání vysýváme opětne zvláště nyní, v období Svatováclavském, kdy české srdce bývá otavřeno a přístupno všemu dobrému. Vyzýváme k nové oběti právem, neboť můžeme s uspokojením ukázati na dosavadní výsledky svého snažení. Ústřední Matice školská zřídila dosud obecných škol 66, z nichž stalo se veřejnými 26, gymnasia zřídila 2, z nichž stalo se veřejným 1, opatroven a mateřských škol zřídila 56, z nichž 11 přišlo do správy obcí nebo jiných spolků. Na školách těchto vnučuje se ročně 15.000 žáků jazykem a duchem českým, a to pro přítomnost i budoucnost národa našeho má váhu neocenitelnou. Avšak nejen že zachráněna tato mládež pro svůj národ, také na tisíce dospělých občanů, mezi Němci roztrousených, bylo přubebením Ústřední Matice školské národu zachováno. Tím se vysvětluje, že od nepřátel živil českého jest právě Ústřední Matice školská nejvíce nenáviděna a stíhána. A tato okolnost jest dobrým důvodem, aby všichni věrní synové a dcery našeho národa k Ústřední Matici školské celým srdcem přilnuli a přínášením obětí k zachraňovacímu dílu přispívali. Vyzýváme k této oběti také svou povinností, kterou na nás národ mocí výročních valných hromad vnesl, abychom pšší měli o símě před osmnácti lety v příhojném čase zaseté, hojně ovoce již nyní přínášející a ještě hojnější pro budoucnost slibující. Konajice tuto povinnost avoláváme všechen národ český pod starou korouhev knížete Václava Svatého, aby pro blaho vlasti svou obětí dále bojoval. Jen jednomyslným, svorným působením dospějeme k vítězství! Sefadme se v jeden šik dle hesla otce národa Františka Palackého: Svoji k svému a vždy dle pravdy — obětujeme každý dle síly a možnosti pro naše trpící menšiny volající prosebně: „Dejte nám školy pro naši mládež, aby zůstala národu zachována a obrnila se vzděláním pro blaho své vlasti i pro čest a sláva národa!“ Nuže, vzhůru každý k vlastenecké povinnosti!

Z Podvysocka. Máme po slavnosti. Slavnosti padesátiletého zrušení roboty jsou všelijakým dnem skončeny. Nechceme šroce popisovati průběh obou těchto slavností, které spůsobily vzrušení na celém okrese, a obmezíme se jen na přirovnání jedné slavnosti k druhé. Obě měli tentýž podnět a stejný účel, a přec jaký to rozdíl mezi slavností na Huse a slavností v Rostěři. Na Huse mluvil rolník k rolníkům prostě, upřímně od srdce k srdci; výbor slavnostní počínal si valice taktně, obezřele tak, že všudy vsorný byl pořádek, všudy soulad a následkem toho všudy nerušená, nenucená a veselá nálada. V Rostěři mluvil p. dr. Pacák. P. dr. Pacák je všeobecně známý co obratný, výborný řečník, neměl však tentokrát žádného štěstí, nad obvyčej brni byl hotov a unaven. Bylo prý p. dr. Pacákovi horko! Věříme rádi, že se p. doktor potil, neb stál před araky takřka všech sedláků z okresu, kterým toho tolik co zeměky a říšský poslanec planě nábíval, na šňavém alunci a pod šlehy pakraku pravdy z „Obnovy“ a „Východu“ a se nezapotil, to by bylo věru víc než moc. Víme sice, že si pp. dr. Pacák a Metelka nepřejou, aby sedláci a chalupníci na Podvysocku opět robovali po spůsobu jak za dávná od němeč, jezuítů a jiných prý papešenců — jak to p. dr. Pacák důmyslně vynášel — poněvadž by na pány doktory pak málo zbylo, ale potrvat tak poměry na Podvysocku, jaké zde panovali až do příchodu Nejd. p. Biskupa na Kutnohorskou, byli hy títo pp. doktoři všeobecnou robotu — aspoň duševní — zavedli zajisté sami. Pan dr. Pacák měl i v tom zvláštní pech, že se mu stále pletlo slovo i vyslovoval totiž místo sajisté „sajice“. — spropadený

Oberfořt, vždyť se mu tam přece nepletl do cesty. Druhý řečník pan Novotný — ať řeč jeho nebyla na programu, — musel též přec něco promluvit, vždyť by se slavnost taková bez jeho řeči nemohla ani skončit. A potom, ta nešťastná šárli rost, ta bludná záviť! Pan lajtnant Švejk strávil tolik potlesku za svoji pěknou řeč na Huse a on by nic, to by člověk neasměl být ani šaršantem! Nedá se upřít, že i p. Novotný je dobrým, výmluvným řečníkem, ale ubohá lo gika! Aby tak byl některý z občanů Křesetických na jeho: „budme vždycky svorní, stujme povždy k sobě“, mu byl připomenul, jak on stál a se zastává těch se- dláků a Křesetických zvlášť, jak jim dodržuje dané slovo! Ne, to by byla blamáž, p. Novotný, co? Bádi uznáváme, že i slavnost Roztěřská byla hezká a sluší se pochvalně zmíniti o Myskovcích, Přtoce, Puchči, Bikáni, Březové, Chlístovicích, Neškaradicích, Křeseti- cích a j., které obce k oslavě této velice přispěly. Ta Křesetická chasa jará, statná, vyjímala se velice pěk- ně ve svém stejnojmenném bujarých konicích, a nebyť prý jakých takých nedorozumění, kterých nosil do Křesetic známý pístitel svornosti pan Hejnic, mohlo prý to dopadnout ještě mnohem slavněji, aspoň co do počtu těch bodrých junáků mlodců! Zbývá nám zmíniti se ještě o tom, jak jeden z p. pořadatelů mlilo- — taktně se choval a pořádek, vlastně ne pořádek dě- lal. Špatně to slušelo tomu pánu hašteřit se s chasní- ky od povosu, že nezaplatili vstupné, a poctivě je tituly ze svého chvalné známého slovníku, jako: hul... hol... atd., dále nechápe, proč tanec zapovídal? Inu ovšem, byli to tanečníci ponejvíce z Křesetic, a a tamější modlářům se nesmí nic povolit, vždyť prý ti lidé tam přivedli již tak daleko, že vyhlili z ho- nebního spolku páne doktorova miláčka a dodávatele do Podv. Listu a to jednohlasně a jedině prý proto, že nemohl rozeznat své špačky od obyčejných korop- tvi. Nač tolik křiku pane pořadatel, vždyť jste tam měl tolik drábů a pochopů z Dobřeně a od jinad? I K.

Jan Hromadník
stavitel pian a pianin
Praha,
ostrov Kampa č. 515

Veškeré opravy, jakož i ladění se přijímají
rychle a správně vyřizují. Vše se zárukou

Suchary.

Antonín Kos

v Branné u Jilemnice
odporučuje

důst. duchovenstvu a velect. obecnímu su-
chary vlastní výroby velmi jemné a levné co
nejlepší příkusek k čaji, vínu i ku kávě. Vy-
rovnají se úplně sucharům lomnickým. —
Nejlepší odporučení.

Obsluha rychlá a solidní.

(Zasláno.)

Valná hromada

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude v pátek

☞ dne 2. září o 8. hodině ranní ☞

v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřiková tř.
da č. 300 I. v Hradci Králové.

V případě, že by se dostatečný počet členů nesešel,
koná se schůze o 9. hod. za každého počtu členů.

Dr. Alois Frýdek, Dr. Gustav Domabyl,
předseda. jednate.

Obrazní známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborný, bolestí utišující natírák; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Lédej vždy jen v původních lahvičích s naší ochrannou
známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Právě vydána
Česká mše pro lid
na slova Boleslava Jablonského
(„Tobě, Pane, na výsosti...“)
složil **František Plíčka**.

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hla-
sy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 15
kr. netto.

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské)
hlasy s průvodem varhan nen har-
monia. Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr.
netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knih-
kupec v PRAZE, vedle Národního divadla.
☞ První český závod hudební ☞

Mše ku cti sv. Václava.

Král. saský varh. **Tregler**, Missa in honorem
sancti Venceslavi, principis Bohemiae. Mše ku cti sv.
Václava, knížete Českého pro smíšený sbor s průvodem
arhan (oblig.) Partitura a hlasy 3 zl., hlasy po 15 kr. netto
Red. **Škukerský**, Missa in honorem sancti Ven-
ceslavi Quatuor vocum inaequalium comitante organo.
Partitura, hlas varhan a zpěvné hlasy 2 zl. 50 kr., zpěvné
hlasy po 30 kr. netto.

Red. **Sychra**, Mše ku cti sv. Václava pro: a) 2
hlasy (sopran, alt), b) 3 hlasy (sopran, alt, bas), c) 4
hlasy, sopran, alt a tenor, bas s průvodem varhan nebo
dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů 3 zl.
50 kr., orchestr hlasy 1.50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto

Seznam u mne vydaných církevních skladeb za-
sílá na požádání kamkoliv zdarma franko a lze u mne
dostati každou hudebninu nebo knihu.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knihkupec
v Praze, vedle národního divadla.
První český závod hudební.

Dekorativní malíř a posilovací
JAN BARTA
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohradů a po-
zlaocování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jichž správné provedení se ručí.
Ceny co nejnižší. 269
Plány na malby kostelů vypracuji na
požádání ve všech slozích s přílože-
nými rozpočty.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Dělný Bubna 612-VII — Sklad Eliškina tř. č. 42

Oltář odeslaný, byl Vaším dílovedoucím
dne 24. července t. r. postaven a velice se líbí,
jak překrásnou polychromii tak i uměleckým pro-
vedením. Socha sv. Josefa jest překrásná, tak
že lid ve Slovci jest unesen a radostí naplněn.
Protož přijmete vřelé díky za Vaši práci.

V plné účtě oddaný

Alois Vašítko, farář.

V Králové Městci, dne 25. července 1897.

Ludvík Nejedly,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních
malb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré maby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracuji a rozpočty předložím

Veřejné prohlášení.

Výpomocný komité, na prospěch pohořelých
v Novém Hradci Kr. utvořený, odmítá tímto lživé,
nespravedlivé a neslušné útoky na spolučleny ko-
mitéty, zvlášť na pány: starostu obce Nový Hra-
dec Kr. p. Václava Jandíka a pana Aloise Jelínka,
obchodníka učiněné.

Nemravné hanopisy rozhazované neznámými
pisateli, dokazují nízký stupeň duševní a také ne-
skonalé bídáctví.

Členové komitéty níže podepsaní stojí věrně
vedle vážených osob pánů V. Jandíka a A. Je-
línka a dotvrzují, že všecko komitétem bylo zaří-
zeno a učiněno, stalo se za vědomí a úplného
souhlasu všech členů

Udílění podpor stalo se na základě správ-
ných informací a poctivého přesvědčení všech po-
depsaných.

Sebrané příspěvky byly třemi časopisy vy-
kázány. Udělené podpory jsou na listinách poho-
řelými řádně kvitovány a jsou na ctěném obecním
úřadě v Nov. Hradci Kr. k volnému nahlédnutí
vyloženy.

P depsaní nemohou než vydati svědectví
pravdy a svého svědomí, když tímto veřejně vá-
ženým pánům Václavu Jandíkovi a Aloisu Jelín-
kovi vzdají svůj vřelý dík a uznání za vydatnou.
v každém ohledu nezištnou práci a pomoc v úlo-
hách komitéty.

Čest těchto pánů stojí vysoko nad nízkým
utrhačstvím nepodepsaných neznámých, jejichž
obavný čin poctivého jména mužů bezúhonných
dotknouti se ani nemůže.

To na důkaz pravdy a věčnou pamět svými
podpisy vlastnoručními stvrzujeme.

V Novém Hradci Kr., dne 10. srpna 1898.

**J. Audrlický, St. Červený, K. Kalát, V. Ma-
ohok, E. Petráň, Al. Štrumhaus, V. Wein-
hengst.**

Dělník,

který s výrobou sodové vody obeznámen jest a v po-
dobném závodě již pracoval nechť hlásí se v lékárně
Karla Hubáčka v Hradci Králové.

Natěračská dílna

Josef Komárek a syn
v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v Hradci Králové
nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, natěru facad a průčelí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.
Vedle napodobení různých dřev prová-
díme též i věrnou imitaci mramoru.
(Blíže sdělí p. K. Mašta, obuvník zde.)
☞ Levné ceny. ☞

Právě vydána
Česká mše pro lid
na slova Boleslava Jablonského
(„Tobě, Pane, na výsosti...“)
složil **František Plíčka**.

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 zl.
50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto. 1540

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské) hla-
sy s průvodem varhan nebo harmonia.
Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr. netto, hlasy po 12
kr. netto.

Nápis s textem za 10 kr. netto.
Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knihkupec
v Praze, vedle Národního divadla.
☞ První český závod hudební ☞

Upozornění.

Zasleme katolickým spolkům „Zpravu
o kralovéhradeckém sjezdu katolickém“
jakožto 11. a 12. č slo „Čas. Úvah“ pouze
za 10 kr. Při větších objednávkách po-
skytneme ještě větší slevy.

Administrace „Čas. Úvah.“

Hermánkový květ
syrový neb suchý
kupuje v každém množství za cenu nejvyšší. lékárna
„u zlatého lva“ v Hradci Králové.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Eliščina třída č. 24.
doporučuje učitel
světlovali smí: kříže, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, kensoly, svícny, lustry, puity
atd. dle sítěh kostelů 265
Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.
Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Vamberice.

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obe-
censtvo upozornit na svůj ve Vambericích proti
kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej hojně návštěvě pp. pouťáků.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoje.

O task, hojnou přízeň prosí v účtě plně

A. L. BRANKE,

hostinský.

(Zasláno.)

Vděčností jsa puzen, doznávám, že p. Jan
Fejfar, pozlacovač v Podlešíně u Nové Paky,
filialní kostel Oulibický již před 10 roky reno-
voval a sice nejen vkusně, ale i trvale, tak že
chrám tento, jakoby letos štafetoval byl, vypadá,
a provedl vše za tak mírnou cenu, že jej čistým
svědomím veledůstojným pádům spolubratřím vše-
le doporučití mohu.

Fara v Lužanech, dne 23. srpna 1898.

Fr. Balcar,
farář:

Nejlepší

slováckou slivovici a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na největší výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docílení čistého prádla, aniž by tím prá-
dlo trpělo, shotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně shotovované za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řezací
stroje excentrické mlátičké stroje s kulíkovým z
ložisky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušák, na sv. Janěm nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro-
dávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.
První dvě tabulky v úhledných černých deskách 50 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Právě vyšel!

PRŮVODU VARHAN

k Nápěvům Oltáře (čes.)

sešit první

obsahující písně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení
Páně, postní, velikonoční, svatodušní a některé z obecných
písní mešních (celkem 52 písní).

Stran 28 formátu 25/34 cm.

Cena výtisku na silném papíře, brožovaného

v tuhé barevné obálce — 80 kr., pešinou 85 kr.

Zásilka děje se k vůli usnadnění proti předem zaslanému
obnosu.

Biskupská knihtiskárna.

Laciné a krásné ružence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je
oboru devotionalní, má na skladě ústav

Ružencová výroba v Praze č. 298-I.

Konviktská ulice.

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než všude jinde.

Čiřm výtěžkem vydržíže ústav 25 sirotků—mrzáčků.

Annenské
slatinné
lázně

v Bělohradě

(království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.

Těž překrásné
levné stádo
lůžek.

Unicum
proti
dně

rheumatis,
rheum.
ischias a p.

Zahájené 9.
května.

Skvělé často
závažné vý-
sledky.

Stázejí již od
roku 1885.

Prospektu saže
ochotně
správa lázní.

318

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na uměle truhlářské i dalou
nícké zboží vyrobené

úplně zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

pérovky a žíněny,

spony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost
uvedl svůj nově založený
závod s dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censtva ustanovil jsem krá-
sné prémie a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
dětí (pro chlapce jiné, pro
děvčata rovněž jiné) za
poněkud doplatek z 1.70.

Každé zásluže bude při-
ložen ceník všech dřevě-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.

Zásilkou vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos.
Kostecký, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

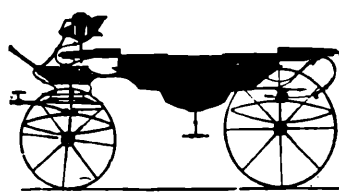
Elegantní

dýmky

různých tvarů a vřezáva-
nými ozdobami, jmény, mo-
nogramy, modely vkusně
pracované a levné ceny.

Mám též na skladě velké
druhy dýmek hladkých (ba-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 z 1. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytnu velké
výhody. 294

Zásilkou vyřizuje dobří-
kou česká firma Jos. Ko-
stecký, Svratouch č. 15,
pošta Svratka (Čechy).

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
a právem rašení státní medailie a korunu.

Humpolecká

Maticná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky
na převlečníky a havelky

s čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennícký v Humpolci

281 Vzorů k nahlédnutí franko.

Poučení pro katolické jinochy a panny v osadách
smíšených o manželství dovoleném
v manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké
dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str.
26. 8°. Cena 100 kusů frankované 1 sl. 70 kr. jednotlivě
1 výtisk 2 kr.

Cvičení snoubenců. Ku potřebě duchovních
správců i katolických
snoubenců upravená a konal Antonín Kaška, farář v
Chlencech. Stran 44, registr. 8°. Cena brož. výtisku 25 kr.
Vázáno červeně v poloplošném se složením 40 kr.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Z pra-
menů českých čerpal a českému
lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlencech.
Str. 20. 8°. Cena 8 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr.
Působení autora obou předchozích děl v duchovní správě
je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby ob-
vyklou cestou reklamy potřeboval bylo na práce p. děkana
Kašky upozorňovati.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 2. září 1898

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Europa jest nemocna.

(Dle slavnostní řeči J. B. M. v Červ. Kostelci.)

Jeden z nejznamenitějších lidí byl jistě kardinál Manning. Narozen a vychován ve víře nekatolických anglikánů, touhou po pravdě puzen po dlouhých studiích poznal, že jedině pravým křesťanstvím jest katolicismus. A poznav pravdu nedal se jako pravý mravní hrdina ničím zdržeti, stal se katolíkem, později knězem, biskupem a kardinálem.

A tento muž, který celý život svůj zasvětil pravdě, napsal památná slova: Europa jest nemocna. Katolicismus byl jí ustanoven za pokrm, ale ona krmí se protestantismem, liberalismem a atheismem.

Europa, náš díl světa, jenž býval druhdy jen katolickým, tato tedy nynější Europa jest nemocna.

Nemocna jest jistě. Nemá klidu, nemá pokoje. Vše to v její národech jako v těle borečnou zimnicí rozpáleném. Všude jest touha po něčem, co přijíti musí v budoucnosti, aby bylo lépe, aby byla spokojenost. Všude neshoda ve smýšlení, všude boj. V myslích vzdělanců jest nejistota, co vlastně jest pravdou, a ta nejistota dere se do lidu, a následek toho jest, že mravnost klesá, viklá se manželství, rodina, majetek, vůbec všecken řád. Vyšší snahy vyhlašují se za bláznovství, nejnížší sobectví jest důsně rozšířeno. Pýcha, lakota, požívavost lomcuje společnost lidskou.

To tedy ta nemoc Evropy. A čím si přivodila Europa nemoc tato? Veliký Manning to poznal, a stejně řekl.

Jako nemůže tělo lidské zdrávo býti, požívá-li pokrmů jemu nepřislušných, a brzy musí se dostavit choroba, k. p. skáza krve nebo tyfus, tak jest to i s duší lidskou.

Pokrmem pro duši jest pravda čili pravé a jisté poznání Boha a naší duše, její povinnosti k Bohu, a jejího budoucího věčného života. Dle toho, jak daleko se duše od pravdy odchýlí, jest více neb méně nemocna.

Ale pravda jest jen jedna a jest nezměnitelná. A jako jediná a nezměnitelná ohlášena nám Kristem a světeň sboru apoštolů s Petrem v čele, sboru v nástupcích až do konce světa trvajícím; sboru Bohem samým, když toho nutná potřeba, před bludy chráněnému. To je ten katolicismus.

Ale od katolicismu odchýlil se protestantis-

mus. Pravil, ne sbor apoštolů Bohem vedený, ale bible a rozum každého jednotlivce jest pramenem pravdy.

A odtud vzala původ nemoc Evropy. Jedinost, nezměnitelnost a jistota pravdy mizela. Křesťanstvo roztrháno a rozerváno na mnoho a mnoho církví, jinou a jinou domnělou pravdu hlásajících; ano i v církvích jednotlivých pod rouškou svátosti a poslátkem osvěty se blyštící svobody „zkoumání písem“ natvořilo se tolik prý „přesvědčení“, co hlav. Zatím vše to bylo nedostatkem pevného přesvědčení. Pravda stala se mnohým nejistotou. — Jakási zoufalost zmocnila se duchů, upadli v chorobu, v nemoc, která se u mnohých jevila jako racionalismus čili zásada, že ani bible není pramenem pravdy, ale sám a sám rozum.

Štasten byl poměrně ještě ten, komu rozum aspoň Boha a nesmrtnost hlásal.

Ale choroba šla dále. — Ani ten Bůh, ten zlé trestající a to věčně trestající, nelíbil se duchům od katolicismu odchýleným. Nemoc dělala pokroky veliké. Z protestantismu vyvinul se liberalismus čili učení tolik svobodné, že člověk ani na Bohu nezávisí, čili od zákonů Božích, jak je dosud neli křesťanství, tož aspoň rozum hlásal.

A tento liberalismus nezůstal jen v duších jednotlivců. On tlačil se do národů.

A co způsobil? Způsobil na poli náboženském nejen nejistotu pravdy, ale úplnou lhostejnost k Bohu, indiferentism náboženský. A tudíž už bez ohledu na Boha počalo se učiti.

Ale na tom není dosti. Liberalismus od Boha osvobozující vypudil ze srdcí bázeň Boží, naučil jistě lidi věsti obchody podvodné, lichvářsky. A tím ničl i malého obchodníka vůbec, poctivého pak zvláště. Liberalismus pode jménem svobody vydal poctivé křesťany v otroctví těch, kteří nebojíce se Boha a nemajíce svědomí ni srdce, vynalézají je z kramlů, domů, ze statků malých, a už i z velkostatků. A abych spravedlivým byl, musím říci: Liberalismus vytiskl poctivost i ze srdcí mnohých křesťanských obchodníků. A pak ještě dodat musíme, že přirozeným následkem toho všeho jest zášť a nespokojenost utlačovaných a že zmizela tudíž láska i dole. To jest tedy ta veliká a těžká nemoc Evropy.

A kdyby bylo na ní dosti! Nemoc pokročila ještě dále. Od nejistoty pravdy, od rozumářství a lhostejnosti, jak ji zplodil liberalismus, došlo se

domácnosti pro ty, kdož vůbec jsou způsobilí býti účastnými štěstí tak velkého! Ostatně jest otázka šťastného manželství tak individuální, že nelze dáti všeobecný recept pro mládence a panny, jak by se šťastnými státi mohli.

Matky učiní nejlépe, pak-li své dcery vychovají v řádné, zbožné ženy, poctivé manželky a rozumné hospodyně. Sebe větší věno nepřivede štěstí do domácnosti, je-li žena loutkou nerozumnou, fintidlem nehospodárným, vůbec něčím, co nemůže celý muž ctíti ani milovati.

Příčiny úpadku věna v době moderní netřeba hledati vůbec v nedostatku věna, v nedostatku peněz, nýbrž v nedostatku domácího, hospodárného, v každém směru rozumného vychování. Jen třeba se podívat na mnohé slečinky.

Ve Francii, v Uhrách, chtěli počet nešťastných manželství zmenšiti zákonitým rozloučením svazku manželského, jaký jest snadno možný u protestantů a židů. Krátká zkušenost však veřejné mínění poučila, že čím snadnější rozvod a rozloučení, tím četnější nešťastné sňatky se lehkomyšlně uzavírají.

Socialista Bebel, který chce u jiných manželství odstranit, vrhl by lidskou společnost brzy do propasti; za to katolická církev, která hlásá posvátnost manželství, může jedině lidstvo povznést a oblažiti. Naším vzdělancům, kteří tak rádi horují pro všecko cizí, nekřesťanské uvádíme na mysl slova universit. professora dra Bráfa: „Celé vzdělanstvo naše, i jeho nadšením planoucí dorost, musí sobě uvědomiti — ať jakkoli jinak názory se rozcházejí — že jeho místo není tam, kde propastí společnost rozvřítajíc se rozšiřují, nýbrž tam, kde ony úsilnou, trpělivou, radostnou prací stavební se překlenují ve znamení sociálního míru.“

dnes až k úplnému bezbožství či raději k bezbožnictví, k atheismu.

Nyní již i zřejmé upírá se sám Bůh. A co jest toho následkem? Sobectví stoupá. Ukřutnost a bezohlednost silných, zášť, závisť a touha po násilí slabých se zmáhá. Bezbožectví jest učení, že není vůbec žádného zákona nad člověkem. Není mravnosti — to jest přežilá slabomyslnost! Bláznovství jest láska k bližnímu, bláznovství jest spravedlnost, jen to, co kdo schvátí a pro sebe užije, to má. Hříchu více není. A v občanském životě musí to vésti rovněž k bezzákonodárství. Nikdo nemá člověku co poroučet.

A tak se vyvinul vinou liberalismu v mnohých státech zákonodárstvím a vyučováním pěstovanému, onen socialismus, který hodlá dělníkům pomoci bezbožectvím a tudíž i násilím, jakkoli krvavým převrácením, a za ním číhá anarchismus, neuznávání vlády a zákonů lidských vůbec.

V pravdě Evropa jest nemocná žítí, vše říditi a spravovati čili vládnouti v národech.

Pravím počalo se učiti bez ohledu na Boha. Aspoň na vysokých školách zavládla nevěra protikřesťanská. Mudrců novopohanských uhostilo se v původně křesťanských školách.

Počalo se žítí bez ohledu na Boha. Mravnost přestala se nazývati zákonem Božím. A začalo se tudíž nejen snad v soukromí u mravnosti klesati, ale co dříve nemravností slulo, stávalo se věci dovolenou n. p. propustiti z jakékoliv příčiny ženu a žítí s jinou za živobytí první Liberalismus začal rušiti rodinu. Počalo se vše říditi bez ohledu na Boha. Bůh jest láska, věčná láska a proto křesťanství nčí, že Kristem ukázala se lidumilnost na světě. Bůh velí, aby nežil každý sám pro sebe a aby nestaral se každý jen sám o sebe samého, to sobectví zapovídá Bůh. Ale co učinil liberalismus? Pokrytecky volá, jím samým že se ukázala na světě lidumilnost, humanita. Z křesťanství si ponechal toto slovo, ale ve skutečnosti zavedl sobectví, často až ukrutné sobectví, a co nejhoršího, pod jménem svobody s tupením křesťanství, jako by ono bylo zotročovalo, zavedl sobectví.

Vynalezli pro to jméno. Říkají tomu: Volná soutěž. A co to jest? To jest asi tolik: Ve vydobývání věcí k živobytí potřebných ať se stará každý sám o sebe. A tak se stalo, že nikdo se nestaral více o druhá svého, jak on bude živ. Padla ochrana malého řemeslníka, padla ochrana malého rolníka, ba i velkého. Kdo měl mnoho peněz — kapitalista začal královati, dusil řemesla, řemeslníky snížil na dělníky, z nichž často nadělal zotročilých dělníků, nevida v nich obrazu Božího, ani bratrů, jako s nímou tvář, jako se strojem mohl zacházeti s nimi.

A tak jsme dospěli k tomu, že ubýváním blahobytu v řemeslnictvu a malém rolnictvu hromadí se jmění v rukou několika lidí, boháčů.

A národ náš není ušetřen této evropské nemoci, jež povstala protestantstvím, liberalismem a atheismem. On ubožák nemaje na tom všem dosti, má požívati ještě jeden příkrm. A tím jest — svobodářsko bezbožecké husitství, které obzvláště si vzalo za úlohu katolicismus vytloukati z duše národa.

Europa jest nemocna. A co jí může pomoci? Nic jiného, než pravda čili pravé učení o Bohu a a duši, jak je hlásá katolicism.

A to je právě to, čemu říkájí „klerikalismus“. To je ten katolicism, který usiluje o to aby se jistota pravdy vrátila zas do duší, o to, aby vypudila z národů ty škody, které způsobil neblahý liberalismus a které zvýšiti hodlá atheismus. Bohudíky! Ve všech národech a tudíž i v našem světě. Mnohý rolník, řemeslník, dělník, obchodník nevidí již spásy jen v liberalismu, jak jej pěstují židovské a „Národní listy“. Již jim svítá, že všechny poměry jsou otráveny proto, že jsme se odvrátili od katolicismu.

Jsou tu ovšem ještě a to obzvláště mezi měšťany lidé, kteří toho uznati nechť. Jsou duše slabé, které ze strachu před novicami nechť býti klerikaly. Ale nerozhodní lidé takoví jsou v dobách přechodu k obrození národů ustanoveni jen pro vymetení. Rozhodní, čili pevní katolíci pak bohdá přispějí k uzdravení Evropy, k uzdravení národa.

FEUILLETON.

O ženské otázce.

Novodobé hnutí sociální zasáhlo též ženskou otázku. Mnozí chtějí vytrhnouti ženu z posvátného kruhu rodinného a učiniti ji ve všem neodvislou a samostatnou jako muže, jiní chtějí docíliti emancipace ženské jen vyššími studiemi, ačkoli otázka vyššího studia žen jest jen nejnepatrnější částkou velice otázky ženské.

Neupíráme ženě práva vzdělávati se na kterýchkoli školách a v kterémkoli směru, neupíráme jí práva zvoliti si kterékoli povolání, nepřipojujeme se k nízkému stanovisku obavy před ženskou konkurencí, již se nebojíme, avšak cit nás praví nám, že z ženy emancipované setřen jest pel ženskosti, že zmizelo tu, co na dívce cítíme a čemu se koříme, že žena emancipovaná vzdaluje se úkolů Bohem a přírodou jí vytknutých.

Pustý život švýcarských studentek a řádění některých socialistických žen nebude ideálem zdravých mas a žen našeho lidu, které budou hledati štěstí jen v řádném, katolickou církví požehnaném manželství.

Sňatky ze spekulace, které tak často se uzavírají v zámožnějších kruzích, nebývají nejšťastnější. Nordau je nazval neprávem „manželskou láskou“. O sňatcích z náhle vzniklé a opět ublesknuté lásky lze na základě psychologického vyvoditi, že dostaví se záhy obapolná nechuť.

Jen vroucí, dlouholetá sympathie, vzájemný soulad povah, oboploché sebezpoznaní, stejné city, stejné snahy a ono něco, co tkví v srdcích dvou v pravdě milovaných a milujících bytostí, a co nelze vysloviti, sjedná štěstí lásky, štěstí vlastní

Papeženci prý zavedli robotu!

Pan doktor Pacák, který o robotní slavnosti v Rostěři měl slavnostní řeč, nemohl si patrně k vůli svým evangelickým protoktorům z Puchče a Přitok odepřít, aby důkladně po pacákovsku nekopli do nenáviděných katolíků. Právě, že robotu zavedli papeženci a klerikálové. Katolíci rolníci, kteří pacákovské povídání pozorně slyšeli, zapamatovali si dobře tento výrok. Protože p. dr. Pacák slavnostně řeč jako nějaké to hájení v procesu zaplacenou neměl, nedal si s ní ovšem ani tolik práce, aby si přečetl aspoň nějakou latinou brožurku o zrušení roboty. *Jak hluboko stojí v této příčině vědomosti pana dra Pacáka pod vědomostmi a řečí slavnostního řečníka na Huse, pana J. Švejka ze Svato Kateřiny?* Či chtěl být pan dr. Pacák vůči obrovské katolické většině rolnictva na Kutnohorsku jen zlomyslným a zkroutil si proto českou historii pro své osobní potřeby jako nějaké paragrafy? To pravděpodobnější a záhodno, abychom výrok pana dr. Pacáka jako prohaný a nepravdivý pranýřovali a na pravou míru přivedli.

Svobodomyšlní novináři, agitatori a poslanci, který svým falešným lčením udhlostí a nepřekonatelným svým elibováním český lid tolik sklamali, namloujají našemu lidu, jakoby teprve katolická protireformace byla uvešla selský lid v poddanství a jako by tento v dobách před bitvou bělohorskou byl úplně svobodným býval. Jiní, poněkud opatrnější, svádějí zavádění roboty na „zkažení“ prý katolické kněžstvo v dobách předhusitských. Účel těchto historických lží jest poštvení proti katolickému kněžstvu, proti papežství a katolické církvi vůbec. A přece byla to právě katolická církev, katolíci papeži, biskupové a kněží, kteří se ve středověku přičinili napřed o zrušení původně pohanského otroctví a pak nevolnictví. U nás v Čechách vyskytovalo se otroctví jen výmínečně. Otroky bývali ponejvíce jen váleční zajatci.

Jiný druh odvislosti lpěl na půdě. Taktu odvislosti stávali se v Čechách nájemníci, kterým byly ponechány pozemky, dědiny, když se byli dříve uvolili k odvádění jistého úroku z půdy a statku jim přenechané. Takovito nájemci nacházeli se na statcích knížecích a velmožů, kterým celé krajiny patřovaly. Za druhé do jisté míry byli odvislí též dušníci. Kostelům často byly darovány pozemky a usazována na nich rodina, kteréž se dotýčný pozemek v majetek dostal, ale rodina ta musila na vydržování kostela roční dávky odváděti; po vymření rodiny přišly pozemky opět v plné vlastnictví kostela. Dušníci byli jaksi dědiční, osobně neodvislí, ale k jistým dávkám povinni pachťti.

Třetí druh odvislosti na půdě byli *sádkovní*, které zvláště na zádušních statcích nalézáme, aniž kostelové (klášterní, kapitulní), chtějí svým pozemkům získati síly pracovní, mnohá vyhlázy poskytovaly *tím, kteří se na těchto statcích usazovali a jistě práce ve prospěch zádušního jmění konati se uvolovali*. Kostely hleděly tedy přiměti osoby k usazování na statcích zádušních, že je osvobodili od robot zemských, aneb vyplácením ceny, kteráž arciť vrácena býti musila, měl-li ten poměr přestat. Čtvrtý druh odvislosti, který lpěl na půdě byli *ministeriálové*, jenž vycházeli z majetku dědin, zavazavše se své k jistým službám na p. k pracím farnímským. Takoví lidé odvislí byli poddanými pouze zeměpanskými, poznenáhla se však stávali poddanými majetníkům vůbec, zvláště když králové statky své velmožům zastavovali anebo jim je i darovali. Že se měli dušníci a zákupní na statcích duchovenských lépe než-li poddaní na statcích královských neb panských, plyne již z toho, že k vůli jich ziskání byly jim poskytovány zvláštní výhody, jak žečeno peníze nebo i osvobození od robot zemských, které byly tedy rolnickému lidu patrně méně pobilné a příjemné.

Ve Francii osvobozováno bylo církevní jmění též od zemských dávek, které vybírali hrabata; titi, aby si nahradili úbytek daní ze statků církevních, ukládali co vykonavatelé pravomoci (politické správní i soudní) zádušním a klášterním poddaným všeliké poplatky a pokuty; aby se tomu přitř uživila, udělována byla statkům církevním vedle sprostění od daní též pravomoc čili imunita nad usedlými.

Tytéž obyčeje zavedeny byly později v Německu i v Čechách. Poddaní na statcích církevních měli tedy opět výhody oproti jiným poddaným. To právo nad usedlými však nezbývalo jen při statcích církevních, nýbrž i jiným pozemkům zvláště šlechtě, která za domácních rozbrojů se zmohla dostávala se práva imunitního a tak vykonáváním pravomocnosti (justice) na statcích, na nichž lidé v odvislosti od svrchovaného vlastníka chlebili, stávalo se pravidlem. Majitel pozemků, jemuž byli jejich držitelé povinni k jistým dávkám a pracím, stával se ještě mocnější, když mu nad držiteli jeho pezeník dána byla též pravomoc. Do odvislosti velkých pánů vcházeli zvláště za dob válečných i svobodníci, j. j. majitelé menších statků, aby si tak pojistili ochranu mocnějších pánů proti zlým sousedům. Se svolením královým zakládali též velmoži města, jejichž ohyvatelé byli jejich poddanými. V 14. století byly v Čechách již různé spůsoby odvislosti. Původní smlouvy, kterými lidé v odvislosti se dávali, byly většinou jen ústní; časem přišly ústní smlouvy v zapomenutí a tak páni si poddanské smlouvy ve svůj prospěch vykládali a prováděli, až koncem 15. století vzniklo človenství. Který poddaný písemnými doklady neprokázal, že není nejužší robotou povinen, byl k ní přidržován a nucen.

Za posledních Přemyslovců a prodlouženého krále Jana z Lucemburku zmocnila se mocná šlechta přemohných statků. Když její moc stále rostla a Karol IV. udělil šlechtě soudní pravomoc na statcích jejích, byl tím dán vznik poddanství a odvislosti lidu rolnického, jak tomu v Čechách nikdy nebyvalo. *Marné poselství proti bezprávnému jednání takovému hlásá šlechtický kněz Kunš z Třebosle, generální vikář arcibiskupství Pražského, šířením zásad feudálního bujelo až do válek husitských, které na čas zmahlí se feudalismu zastavily.*

Následkem hromadných konfiskací jmění církevního, tedy statků arcibiskupství pražského, biskupství

litomyšlského, četných klášterů, kapitol a far vzrostla ještě více moc a panství šlechty a mnohých patriciů městských. Duchovenstvo katolické naopak, byvši o statky oloupeno, ztratilo vliv. Když tedy šlechta pod obojí (klášerní) spojivši se se sbytky šlecht katolické porazila v bitvě u Lipan r. 1434 Tábor a Šíroky, kteří pocházeli hlavně ze stavu selského. Kněžstvo marně horlilo proti nepravdělnosti robot. „Demokratický král“ Jiří z Poděbrad nebránil ujaření rolnického lidu a obmezil svobodu jeho, zakázav mu volné stěhování. Jeho nástupce král Vladislav Jagellonský ještě méně přehlédl stavu panskému a rytířskému na sněmích r. 1473, 1474 a 1479, když utušováno poddanství lidu selského a dne 14. března 1487 konečně prohlášeno sněmem zákonné poddanství všeho lidu selského v Čechách. Selské povstání na Prácheňsku r. 1494, na Litoměřicku 1496 (toto odstoupil známý houslista rytíř Dalibor z Kosoje, na Křivoklátsku 1517, Kolínsku, Kutnohorsku a Čáslavsku, Jáchymovsku 1524—25, Zvíkovsku (1525 a 1544) a v severovýchodních Čechách, r. 1618 na Tábořsku, Žatecku, Hradecku atd. krvavě byla porážena. Vlastní robotu povstala tedy v Čechách za vlády husitské a nikoli katolické. Robotu utužili ještě více stavové protestanti a lid se proto bouřil proti nim před samou katastrofou bělohorskou. To je pravda dějepisná. Po válce 30leté bylo poddanství ovšem zrušováno. Slovný dějepisec český univerzitní profesor dr. J. Kalousek dle pravdy však napsal, že na *klášterních poměrech byla robotu nejlevnější a že český lid říkal: „Pod berlou se nejlépe slouží“*. Kláštery zrušily také nejdříve robotu v Čechách a z prvních tak učinili jezuity na Rychmbursku. Tak se má, pane doktore Pacáku, věc s touto robotou v Čechách dle pravdy. Každá leš má krátké nohy a p. dr. Pacák také. Pan dr. Pacák obviňuje „papežence“ — jak katolíkům potupné říká — zcela bezdůvodně ze zavádění roboty, ponze aby se zalíbili evangelickým svým příznivcům, (z nichž jeden nemohl se na roztřáské slavnosti zdržeti, aby vedle sedící katolické kněze v hloubi duše neurazil), ale to schválně neb omylem nedoložil, že to byl zakladatel reformované evangelické církve, Martin Luther, který z podřízavosti k protestantským knížatům a šlechticům ve spisech svých schvaloval. „O vrchnosti světské“ napsal tento „drahý muž Boží“, že „*ma vrchnost lid poháněti, bít, věšeti, páliť, odpravovati, o kolo optátati, aby byl na ústě dráha, podobně jako doháněno býval prase nebo vysoká sova*“. A ve spise: „*Proti vražděním a loupeživým rotám selským (za selského povstání)*“ napsal: „*Jest na čas, aby sedící utrdemci byli jako vteklí psi. Kdo sloužení má pro sedláky, Boha upřít, jemu se rouhá*“. Učila snad něčemu takového církev katolická? Nikoli. „*Ta učí: Miluj bližního svého, jako sebe samého. Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim*“. Kdo své poddané robotníky ve velkém prodával, byl na p. helvita, korfiť Heusenky, a kdo velké žahouny v zemích českých ještě v minulém století kupoval, byl luteránský král Pruský, Otec arcibiskupa a zednáře krále Pruského Bedřicha II., kterému naši vyprášili tolik u Kolína.

Zemský sjezd křesť.-sociálních jednot v království Českém.

(Pokračování)

První den jednání zemského sjezdu křesť.-sociálních jednot zůstane památným pro účastníky i tím, že Jeho M. nejd. pan biskup královéhradecký Eduard Brynych zaslal předsednictví sjezdu vřelý přpis, ve kterém slovy v pravdě otcovskými vybízel ku své práci a k bratrské lásce, na níž zbudován program křesť.-sociální! List manifestoval otcovskou přchylnost nejd. pana biskupa ku jednotám křesť. sociálním! Ze srdce všech řečníků, kteří zmínku učinili o činnosti J. M. pana biskupa Brynych, zaznívala láska a úcta k tomuto našemu českému Kettelerovi!

Na druhý den sjezdu položena debata o resoluci navržené ohledně strojní velkovýroby a řemeslnictva. Referentem o otázce té byl del. pan Žižka. V debatě, která rozišla se po řeči p. Žižky jednak o strojní velkovýrobu, jednak postavení samostatného řemeslnictva, vyměněny zajímavé názory o užitečnosti a škodlivosti strojů pro řemesla a poukázáno obzvláště k tomu, že stroj pouze zneužitím ze strany kapitálu stal se řemeslnictvu nepřitelem! Třeba tedy odstraniti a zákonně omeziti zvůli jednotlivců v zneužívání strojů, tak aby stroj byl podporou a nikoliv ničitelem existence řemeslnictva.

Při prvním bodu resoluce: „aby totiž zřícena byla nucená řemeslná společnost, kterým by náleželo právo nad řemeslnou prací“ položen důraz na to, že v těchto řemeslných společnostech má býti zastoupeno nejen řemeslnictvo, nýbrž i řemeslné dělnictvo tak aby tato společnost neproměnila se během času opět v jakási kapitalistická společnost, v nichž by hlas dělníka nebyl slyšen!

Týž požadavek accentován i při druhém bodu resoluce: „Řemeslná společnost má mít právo zapověditi vyrábění řemeslné práce po továrnicku, kdykoliv a kdekoliv toho potřebu uznají.“ Zájímavou stala se debata řeči sl. Rossypalové, která promlouvala o právu žen na práci. Poukázala na nynější poměry sociální, které spůsobily, že mnoho žen zůstává státi osamocené v boji o existenci. Kdyby se mohly všechny provdati, nebo aspoň měly doživotní pensi, nebyly by třeba mluvit i v existenci otázky ženy! — Byla to právě církev katolická, která vydobyla ženě právo svobodné práce!

Ve středověku „temném“ měly ženy některé cechy (jako pivovarnický, tkalcovský atd.) Byla to teprv reformace Lutherova, která obmezila její

svobodu! Jest to tedy stanovisko nekatolické, je stáří kdo staví se proti právu žen, jež řádají máit na poli práce! — (Výborně.)

Po řeči sl. Rossypalové, z níž podáváme jen nepatrnou část, navrhl pan redaktor Brynych k poznámce k 2. bodu resoluce: „Aby připuštěna byla žena ku práci, která není proti její silě fyzické a mravnímu úkolu ženy ve „společnosti lidské“ Dále byl na programu „Řád organizační“ křesť. sociální strany pro království České. — Referentem byl dr. R. Horáky. Návrh resoluce zněl:

1. Stoupencem strany křesť. sociální jest každý, kdož uznává program litomyšlský a pražský, v provádění a rozšiřování jich se stará, stranu seč může hmotně i mravně podpořit a nedopustil se žádného skutku nečestného. Křesť. sociální soudruh nesmí náležeti žádné jiné straně, která buď celému našemu programu, anebo podstatné jeho části odporuje, aniž smí takové straně jakkoliv pomáhati.

2. Větší město samo o sobě neb s blízkým okolím, anebo více menších obcí dohromady s určitým střediskem tvoří organizaci místní.

3. Každá místní organizace volí sobě dle počtu příslušníků důvěrníky do organizace okresní (dle okresů soudních), jež čas od času scházejí se ke konferencím okresním; a sice sdružení čítající do 50 soudruhů volí si jednoho důvěrníka, za každých dalších 50 pak opět po důvěrníku.

4. Každá tato okresní organizace čili konference volí a vysílá ze svého středu po dvou důvěrnících do organizace krajské, jež schází se ku konferencím krajským. Obvod organizace krajské tvoří volební okres V. kurie (po případě i volební okres kurie IV.)

5. Každá krajská organizace vysílá za každých svých deset delegátů, po jednom důvěrníku do konference zemské, jež radí se v záležitostech strany v celé zemi. Zemskou konferenci svolává správa strany, když toho pilnou potřebu uzná.

6. Každá okresní organizace volí si ze svého středu tajemníka, který obstarává záležitosti této organizace a svolává zároveň buď na přání delegátů, neb v důležité potřebě konferenci okresní. Totéž platí i o organizaci krajské.

7. Správu strany vede vždy od sjezdu do sjezdu zvláštní, sjezdem volený 8. členový výkonný sbor. Členové tohoto zastupitelstva musí býti nejmeně 24 roků staří a osvědčenými stoupenci strany křesť. sociální. Sídlem strany křesť. sociální v Čechách jest královské hlavní město Praha.

8. Důvěrníkem může býti pouze svéprávný občan volebního práva požívající.

9. V ohledu náboženském řídí se organizace zákony církevními; v otázce národnosti stojí na půdě českého státního práva. Pracuje prostředky mravními a pouze na půdě zákona. Debata o řádu organizačním byla velice čilá a mimo jiné účastnili se jí Dr. Fr. Reyl, Dlouhý-Pokorný, horník Havelka, redaktor Myslivec a j. v. Z Vídně přinesl pozdrav a prohlásil solidaritu slovanských křesťan. sociálů a bratry českými delegát Horák. Delegát Ústředního sdružení kat. spolů v arcid. olomoucké P. Šrámek promlouval o českoslovanské organizaci křesť. sociální strany a navrhuje, aby při nejbližším sjezdu uskutečněna byla. (Souhlas.) Dále byl na programu „Tisk“. Referent T. Jiroušek navrhl následující resoluci:

„Uznávající tisk za nejdůležitější zbraň k dobytí práv a svobod lidu, jak je hlášáno v přijatých našich programech, doporučujeme souhrbným svým podporovat i rozšiřovat jen takové časopisy brožury a knihy, které psány a řízeny jsou v duchu křesťanského sociálního a které zásad křesťansko-sociálních se zastávají a jich bájí.“

Ku resoluci promluvil redaktor Myslivec, poukazuje na známá slova: Proti nekřesťanské knize — křesťanskou knihu, proti nekřesťanskému listu — křesťanský list! Třeba nám lidového křesťanského tisku, který by vnikl až do poslední chaloupky! Takového rozšíření může dojít jen krejcarový list. Krejcarové listy soc. demokratické v mnoha tisících exemplářích rozesílají se ven! — I naši straně třeba takového listu! — Ku konci odporučuje krejcarový „Lidový List“ za orgán křesť. sociální, což za všeobecného souhlasu přijato!

Del. P. Rouček poukazuje na to, že v straně křesť. sociální počtem velkým zastoupen rolnický stav a navrhuje, aby „Selské Hlasy“ přijaty byly za orgán strany (Hlasný souhlas! Sláva Šamálkovi!)

Po vyčerpání programu provedena volba do výkonného výboru zemského a zvoleni: Dr. Rud. Horáky, Dlouhý-Pokorný, J. Hovádek, L. Havelka, dr. Fr. Reyl, Prokop Holý, Tomáš Jiroušek, Václ. Žižka.

Památný tento sjezd, od něhož lze očekávati nové vzpružení křesť. sociálního hnutí nejen v Čechách, ale i na sesterské Moravě — skončil se obecného nadšení a v upřímné shodě bratrské. Čechové z Moravy i z Vídně manifestovali souhlas s programem bratří z království a dej Bůh, aby příští sjezd přinesl semknutí ještě pevnější, jež by základem bylo všeslovanské solidarity na půdě křesťanské! Slovanstvo pod aegidou kříže spojené zachránilo čest a svobodu katolického Rakouska před zkázou příměsí, zachránil ji též dá Bůh před zkázou sednářsko-liberálního trojúhelníka!

HV.

Tiskový odbor katolického sjezdu konal ve středu dne 24. srpna schůzi v arcib. semináři v Praze za předsednictví prof. dr. A. Kováře. Pan učitel Josef Flekáček podal správu „o úkolu katolického sjezdu ve službách lidstva“. Řečník zmínil se o zásluhách katol. učenců o vědu. Úkolem kat. tisku jest šířiti osvětu, vědu a vzdělanost v duchu Ježíše Krista, pracovati ve všech oborech lidského poznání a vědění. Vádp. Th. dr. Al. Frýdek kapitulní děkan uvedl na to, že p. učitel Jos. Flekáček pracuje po leta v katolickém písemnictví a vzdal mu dík za přednášku i jeho působení, což shromáždění opětovalo hluchým projevem. Po bouřlivém potlesku děkoval předseda řečníkovi a dal čísti následující resoluci: My účastníci II. sjezdu katolických československých, vyslechuvše referát o Úkolu katolického tisku ve službách lidstva, a) uznáváme práci, kterou katolický tisk ve mnohých oborech lidského vědění a poznání vykonal, b) žádáme, aby i dále pracoval ve všech cdivých lidského poznání a vědy při tom stál na půdě věrouky a mravouky katolické, řízené duchem Ježíše Krista; c) aby byl obhajcem pravd katolických proti všem nepřítelům a podvrátým naukám; d) aby udržoval spojení mezi viditelnou církví katol. biskupy a církevními autoritami vůbec: a věřícími, pěstoval lásku k Bohu, Církvi, císaři a králi, nejvyšší dynasti, vlasti a národu; e) aby na základě lásky k bližnímu usiloval smírněti protivu společenské a národní a obhajoval v duchu encykliky slavného Lva XIII. spravedlivé zájmy hospodářství, řemesla, průmyslu a dělného lidu; f) aby vědy a věde působili k zachování a povznesení katol. ducha ve všech oborech krásného umění: v sochařství, hudbě a malířství, aby hájili zásadu, že i v umění má náboženství a mravnost býti nejvyšším zákonem. Redaktor dp. Fr. Vaneček pojednal pak o povinnostech katolíků k tisku. (Pozn. Evangelici čtou a odebírají ve svých rodinách časopisy a knihy čistě náboženského obsahu, podporují hmotně a odebírají všechny ty časopisy, které se jich zastávají a jen větš jejich sečtenost a náboženská horlivost vysvětluje, že mají vliv rozhodující i v obcích, kde jest jich proti katolíkům hrstka. Na Kutnohorsku je na př. evangeliků: v Bylanech 16 (katolíků 295), v Černíně 26 (263), v Chlístovicích 9 (464), v Chrastě 17 (k. 273), v Církvi 24 (k. 689), na Kaňku 18 (k. 1204), v Habrkovicích 24 (k. 235), v Hlízově 21 (k. 733), v Hořanech 15 (k. 171), v Sv. Jakubě 69 (641), v Krupě 8 (k. 122), v Kutné Hoře 244 (13.143), v Maléšově 16 (k. 902), v Malíně 52 (k. 986), v Miskovicích 39 (k. 525), v Neškově 23 (k. 475), v Sv. Mikuláši 55 (k. 536), v Oumoušně 43 (k. 4.024), v Perštejně 15 (k. 212), v Pítkách 41 (k. 218), v Puchli 76 (k. 162), v Oujezdci 48 (k. 163), v Sukdole 30 (k. 472), v Třebetčích 47 (k. 679), v Zaboří 45 (k. 648), v Zdešlavicích 20 (k. 120), ve Zhoří 22 (k. 258). Jak známo následkem pevného sdružení evangeliků a rozdrobení katolíků vládnou evangelické menšiny v mnohých těchto obcích, v okresech výboru a v okresní hosp. záložně jest pak vliv evangeliků následkem netečnosti a neuvědomlosti katolíků rozhodující. Při obsazování míst obvodních lékařů, úředníků, cestáků, ponocných atd. vlády se ukazují, kdo vládnou. Stížnosti evangeliků na organizaci katolickou mají tedy čertovo kopytko; evangelici se bojí o posavadní nadvládu. — Dobře proto pravil německý státník a politik Windhorst, že katolíci bez spojení, organizace a agitace ničeho nedosáhnou. Katolíci musí proto své noviny číst a předčíst. Pak promlouval red. Vaneček o inzerci a poplatcích kupujících, což jest vlastním nervem peněžním při listech všech. Končil pak slovy slavného P. Boha: „Kdo podporuje dobrý tisk, ten jest apoštol, jakým každý katolík může býti.“ Vádp. dr. Frýdek uváděl se své bohaté zkušenosti, jak na poulných místech, kde s katolíky mají zisk, katolický tisk ignorují, a jak v restauracích pražských, mají-li i katolické listy, nedávají jich ani do rámců a mají je zastrčené. Poznámka vádp. kan. Frýdka vyvolala čilou debatu, již se účastnil dp. Havraněk z Bofitova na Moravě, dp. Tomáček, vádp. Burian a p. místopředseda Vychodil a ještě jiní páni. Debatu řídil obezřetně a bříte a předseda prof. Dr. Kovář. Na to byla navržena resoluce, znění následovního: „Československý sjezd katolický uznává křesťanský tisk za nejmocnější prostředek pro katolickou organizaci a obranu svaté pravdy. Proto pokládá za povinnost svědomí každého katolíka: 1. čísti a dle možnosti odebírat časopisy katolické; 2. vyhledávat listy své ve veřejných místnostech a jich se dovolávat; 3. podporovati je zašláním hledaných zpráv a informací; 4. podporovati je inzerty a dovoláváním se inzertů; 5. neodebírat a nečísti listů více nepřátelských; 6. pokládati zdar tisku svého za povinnost ne stavu a vřstvy jedné, ale za záslužný úkol všech jimi záležející na mravním a hmotném povznesení národa, pomocí pravdy křesťanské.“

Otázka ženská O této otázce pojednal na kat. sjezdu v Praze dr. Rob. Neuschl. V „otázce ženské“ vychází II. katol. československý sjezd v Praze z toho stanoviska, že vřah podřadnosti, podřízenosti ženy vůči muži, zákonem věčným určený a přirozeným a křesťanským prohlášený sám sebou k ženě není nespravedlivým, ženu ponižujícím, nýbrž mezníkem od Boha postaveným a k zachování společnosti lidské nutným, že však zlobou a svátí lidskou státi se může nespravedlivým, ženu ponižujícím. Proto zamítá II. katolický česko-slovenský sjezd v Praze všechny snahy takové „emancipované“ ženy, jimiž prohlašuje se vřah podřadnosti ženy k muži

za vřah sám o sobě k ženě nespravedlivý, chce však účinně podporovati takové snahy, které prosty všech liberálně-socialistických poblouzení na povznesení ženy, dívky křesť. v řechen podřadnosti t. j. ženy a dívky jakožto mužovy spolupracnice a pomocnice směřují. Prohlašuje tudíž: 1. Nároky žen na vyšší vzdělání za úplně spravedlivé a přirozené, předsudky proti nim za neoprávněné. Vzdělání ženy ať je úměrné vzdělání muže. Ženy nejen oprávněny, nýbrž povinny jsou, dbáti o své vzdělání a vyšší postavení, ovšem ne jednostranně, na újmu a na škodu zájmů domácnosti. Poněvadž však poslední děje se pravidelně v moderní výchově žen, vyšších dívčích školách, dívčích universitách, žádá II. katol. sjezd česko-slov. v Praze, by Praha měla vzorný ústav vychovavací pro dívky české na zásadách křesťanských, řízený některým osvědčeným řádem ženským. Ať není zásadně proti tomu, by též žena vzdělávala se v té oné vědě, tom onom umění, prohlašuje v celku za pochybenou moderní snahu uvést ženu jako rovné oprávněného činitele a konkurenta a mužem do všech povolání mužových, k nimž třeba jest vědecké přípravy akademické. 2. Poněvadž zdravé právo rodinné žádá naprosto, by žena byla zachována rodině, domácnosti, a křesťanský názor o zastupování zájmův je od půrcem každého individualismu, prohlašuje II. katol. sjezd českoslov. v Praze postulat sociálně-demokratický, by i žena účast měla na správě státní volebním právem aktivním i pasivním, za útok na blaho rodiny a tím též společnosti státní. 3. Na poli národohospodářském snáší se II. katol. sjezd česko-slovenský v Praze s těmi sociálními politiky, jichž ideálem a cílem posledním je ženu a dívku z továrny vyvésti, neb aspoň zaměstnávat doma a to prací polodenní — i žena industriálně a mužem činná budiž pouze pomocnicí mužovu a nežij zbytečných, nezaměstnaných paří mužových. Že konečně důkladná výchova dívky křesťanské a jedné a činnosti záslužné a poctivé katolických ženských řádů s druhé strany velmi účinně a šťastně k řešení otázky ženské přispěje a opět přispívá, patrně z dějin křesťanství vůbec a ženských řádů katol. zvlášť.

Drobná obrana.

Co je větší hanba? V Roztěři u Kutné Hory oslavovali zrušení roboty a řečnil p. Dr. Pacák. Vynadal katolíkům papežem, zrovna jako kdyby byl chodil kdysi na konfirmační cvičení. Máme-li papeže, jako je Lev XIII., slyšoucího učnost, cnosti, moudrosti jeť i jinověrci uznávají, tek už není žádná hanba býti papežem. A až do hloubky duše bych se stydl býti Pacákem, který ve zmíněných třech ohledech je proti Lvu XIII. sotva — trpaslíkem. A nebo obraťme to ještě jinak. Co je větší hanba býti duchovně oddán papeži Lvu XIII. a nebo otročiti helvétům podvysokým k vůli tomu, abych byl poslancem. Musí to být sladké jako cukrándl býti katolíkem a při tom nechat se od evangeliků vysmát, jak líbá jejich okovy a jak k vůli nim nadává církvi, která ho vychovála. Věru obyčejný papeženec není s to vystihnouti, jaká jest blubokost, vysokost a širokost té pacákovské moudrosti a bláznivosti a svobodomyšlnosti.

Politický přehled.

Car Mikuláš se vyslovil pro mír. Právě skončená válka španělskoamerická pohltila 3.000 milionů a 100 tisíc životů. Evropské národy sténají pod břemeny zbrojení a rozmnožování vojska a lodstva. V době, kdy hrozila vypuknutí válka mezi Ruskem a Anglií v Asii, která se mohla státi osudnou celému světu, vítají všichni národové projev cara Mikuláše ve prospěch světového míru. Otec jeho car Alexander III. byl zván carem Mírotvorem; tím spíše bude patřiti toto jméno jeho synu, carovi Mikuláš II. Carovo prohlášení o všeobecném míru na světě zní dle petrohradského vládního věstníku: Carovo poselství o všeobecném míru na světě. K rozkazu Jeho Veličenstva cara doručil ministr zahraničních záležitostí hrabě Muravěv dne 12. (24.) t. m. všem v Petrohradě pověřeným zástupcům následující sdělení: „Zachování všeobecného míru a co nejmožnější obmezení nezřízeného zbrojení, na všech národech těžce spočívajícího jeví se za dnešního všeobecného stavu světové politiky jakožto ideál, k jehož dosažení by měly směřovati snahy všech vlád. J. V. můj jasný pán a car jest tímto lidským a velkodušným smýšlením veskrze proniknut. V přesvědčení, že tento vznešený cíl nejdůležitějším zájmům všech mocí vyhovuje, pokládá carská vláda nyní nejvhodnějšími a příhodnými, aby cestou mezinárodního dorozumění vyšetřeny byly nejpůsobivější prostředky, jakéž by schopny byly všem národům dobrodiní skutečného a trvalého míru zajistiti a pokračujícímu vývinu zbrojení přítrž učiniti. V posledních dvaceti letech mocně upevnilo se přání všeobecného míru v uvědomění všech vzdělaných národů. Zachování míru označeno za cíl mezinárodní politiky. Jménem míru uzavřely veliké státy mocné spolky, aby mír vydatněji zabezpečiti mohly, v rozměru až dotud neobvyklém vyvinuly své vojenské síly branné a

v této činnosti ještě stále pokračují, aniž by se jaké oběti lekaly. Leč vzdor všem těmto obětem nebylo možno dosud přijíti k blahodárným výsledkům kýženého upokojení. Finanční břemena neustále varůstající utlačí veřejný blahobyt a zasahují jeho kořeny, jako i duševní i tělesné síly národů. Práce a kapitál z největší části odčizeny byly svému přirozenému určení a způsobem neproduktivním jsou vykořisťovány. Sta milionů obětují se na zjednání strašných nástrojů zkázy, kteréž dnes považovány za poslední slovo vědy, zitra novým objevem na tomto poli na své ceně ztrácejí. Národní kultura, hospodářský pokrok, rozmnožování blahobytu, to vše jest ochromeno nebo ve vývoji svém zadrženo. Čím více zbrojení každé jednotlivé moci vzrůstá, tím méně odpovídá účelům, jež si vlády vytkly. Hospodářská krize z největší části musí přičtena býti nezřízenému zbrojení a nebezpečí, kteréž vzniká nahromaděním válečného materiálu. Ozbrojený mír naší doby takovým způsobem stává se zdrcujícím břemenem, jež národové stále tíže a tíže ponosou. Jest tudíž zjevno, že potrvá-li tento stav delší dobu, musí vésti nevyhnutelně k takovému shroucení, k jehož zabránění se pracuje a jehož hrůzami již zřetelně všechen lidský cit trne. Těmto neustálým zbrojením učelů přítrž a naléztí prostředek k odstranění oněch nebezpečí, jimiž celý svět jeví se ohroženým, toť dnes nejvyšší povinnost všech států. Těmto city proniknut, ráčil mi Jeho Veličenstvo naříditi, abych všem vládám, jichž zástupci u carského dvora jsou pověřeni, navrhl sestoupení konference, která by se tímto vážným problemem zanášela. Tato konference byla by s Boží pomocí šťastnou předzvěstí počínajícímu století, v mohutném ohnisku soustředila by snahy všech států, počtíve k tomu směřujících, aby veliké myšlénce všeobecného míru dopomoženo bylo k vítězství nad živly zhouby a neuvědomlosti a současně by právě tímto solidárním uznáním zásad spravedlnosti a práva, na nichž bezpečí států a národů spočívá, bylo upevněno dorozumění států.“ Sv. Otec caru blahopřál.

Císař odejel dnes s arciknížaty Františkem Ferdinandem z Este a Františkem Salvátorem (svým zetěm) na velké vojenské manevry v Uhrách, k nimž odejeli též všichni vojenští příručí cizích států při vídeňských vyslanectvích pověřeni.

V Holandsku nastoupila na trůn 16letá královna Vilemína, poslední potomek protestantského rodu Oranského. Matka její královna vladafka rozená princezna Waldecku vzdala se již vládnutí. Mladá královna prý se zasnoubí s princem Bernhardem Výmarským, druhorozeným synem vévodovým.

Vláda rakouská a uherská prý se dohodly o vyrovnání, an každá z nich v něčem ustoupila. Páni Maďaři vykořistili ovšem parlamentární krizi vyvolanou německou obstrukcí ve Vídni, napjali přes příliš své požadavky a mohly proto na útraty nás ubohých Cislajtanců bez vlastních bolestí něco slevit. Pro sebe shrábnou z vyrovnání ovšem tučný zisk. Vládní „Wiener Abendpost“ píše: „Vyjednávání, která konala se v poslední době mezi rak. a uherskou vládou, byla ukončena na konferenci, jež zasedala dnes za předsednictví Jeho Veličenstva císaře. Tato vyjednávání vstoupila do rozhodujícího stadia ústní poradou která dne 6. t. m. konala se ve Vídni mezi uherskými ministry baronem Bánffyem a dr. Lukacsem s ministry hrabětem Thunem, drem Kaizlem a drem Baernreitherem, kteří na rakouské straně vyjednávali. Po učiněné úmluvě stanovily potom obě strany své stanovisko písemně: nejprve Uherská vláda notou ze dne 10. t. m. znějící rakouskému ministerskému předsedovi a na to rakouská vláda notou ze dne 17. t. m., jež zněla uherskému ministerskému předsedovi a v níž rakouská vláda označila, jak smýšlí o návrzích uherských a jaké zvláštní stanovisko k nim zaujímá. Zatím došlo k audienci ministrů u Nejvyššího dvoru a k opětovným setkáním se zástupců obou vlád dne 14. a 15. m. m. v Ištu. Noty obou vlád byly základem porad, v nichž se potom dne 24. a 25. m. m. v Pešti pokračovalo. Po návratu Jeho Veličenstva císaře do Vídne byli v době od 27. až do 30. m. m. ministři opětovně panovníkem přijati a zase několikrát se sešli k poradám, které — jak výše řečeno — dnem 30. m. m. byly ukončeny. Předmětem konferencí byla veškerá látka, spadající v rámec rakousko-uherského vyrovnání a to jak co do obsahu tak i co do formy. Vídeňská vláda se zavázala, že to zkusí ještě jednou se svoláním říšské rady. Tato se svolá dle jedné z zpráv 19. neb 20. září, dle jiných 24. září neb 2. října. Teprve potom, když by rakouská říšská rada nebyla schopna vyrovnávací předlohy provésti, učiní předseda ministerstva hrabě Fr. Thun svá zvláštní opatření, kterými jednota říše, celního v obchodního území bude zachována. Někteří myslí, že bude posavadní ústava zrušena a že bude sněmům navrátno právo vysílati poslance do říšské rady. K tomu však rozhodující kruhy sotva svolí. Pravděpodobnějším jest, že Thun se pokusí o nové vyrovnání mezi Čechy a Němci a že bude po nás žádati, abychom k vůli svatému pokoji opět Němcům ústupky učinili. Pokud naše statečné

poslance známe, ti vládě vyhovějí; jazyková nařízení, přý zrušena nebudou.

Drobné zprávy.

Duchovní exercicie koral se od pondělka odpoledne do pátku dopoledne v biskupském semináři za účastenství 195 kněží. J. B. Milost a vesp. generální vikář, Dr. Frydek účastnili se exercicií v čele kněžstva naší diecése.

Dar Ústřední Matice školské Při slavnostním večírku pořádaném dne 25 srpna t. r. na počest svátku velect. pana Ludv. Martinka postmistra v Předměstích n. L. kterému věnován byl od denních hostů v hostinci „Na Staré“ krásný pohár a kytice, vybráno bylo 20 zl. na Ú. M. Š. k čemuž oslavující 5 zl. přispěl. Odesláno bylo tedy 25 zl. k svému účelu, Ústř. Mat. Školské.

Svatební oznámení. Slečna Josefina Šaarova, a pan Eduard Jan Troniček, c. k. poštovní asistent, dovolují si oznámiti, že slaviti budou sňatek svůj v sobotu dne 10. září 1898 o 9. hod. ranní v chrámu Páně sv. Jana Nep. v Hradci Králové. — Slečna Mařenka Dvořáková, dcera majitele realit v Praze a pan L. d. Knypl, majitel domu a závodu trublářského v Hradci Králové slaví sňatek svůj v sobotu dne 10. září 1898 o 10. hod. dopol. v chrámu Páně sv. Štěpána v Praze.

Zápis záuků na měšťanské dívčí škole v Hradci Králové konati se bude v nové budově školní dne 15, 16, a 17 září t. r. od 8. do 11. hodin dopoledne a od 2. do 4. hodin odpoledne.

Na obecní škole reálné v Náchodě koná se zápis do první třídy po prázdninách dne 16. a 17. září t. r. od 8 do 10 hodin dopoledne. Přijímací zkoušky vykonají se ve dnech zápisu od 10 do 12 hod. dopoledne a od 2—4 hodin odpoledne. Při zápisu předloží se křestní (nebo rodný) list, a frekventanční nebo školní vysvědčení. Do druhé třídy konati se bude zápis a) žáků ze škol měšťanských dne 16. září o 8. hod. dopolední, b) žáků z veřejných škol středních dne 16. a 17. září dopoledne v ředitelně. Žákům z měšťanských škol příslých jest podrobiti se v den zápisu přijímacím zkouškám ze všech předmětů první třídy reálné školy. Žákům z gymnasií se hlásícím podstupiti bude zkoušku přijímací jen v těch předmětech, ve kterých se učebná osnovy reálné liší od gymnasijských.

Světová sklizeň obilí. Uherské ministerstvo orby vydalo na základě zpráv c. a k. rakousko-uherských konsalů přehlednou zprávu o výsledku letošní sklizně. Světová sklizeň pšenice poskytuje výsledek prostřední. Výsledek je asi o 100.000 hl. lepší než-li v loni, ale horší nežli byl r. 1896. Žito sklizeno bylo letos asi tolik, jako r. 1896, ale přece asi o 60 mil. hektolitrů více nežli r. 1897. Ječmena je letos o něco více nežli v loni, ale méně než r. 1896. Oves jest letos méně, než loni a ještě méně nežli r. 1896. Světová potřeba pšenice obnáší 920 až 950 mil. hektolitrů, žito na 500 mil. hektolitrů, ječmena na 330 až 340 mil. a oves na 920 mil. hektolitrů. Pšenice se nedostává 7 až 8 mil. hektolitrů (5—6 mil. metr centů), žito asi 20 mil. hl. (15 a půl met. centů), ječmena asi 3 a půl mil. hl. (2 mil. met. centů). Oves se nedostává 9 mil. hektol. čili asi 4 mil. met. centů a kukurice se nedostává 12 a tři čtvrtě mil. hektolitrů čili 10 mil. met. centů. Výkaz tento svědčí, že letošní sklizeň obilí vykazuje schodek, byť by i nepatrný. Avšak hrozí ještě nebezpečí to, že úroda luštěnin, kukurice a zemědělským panujících vever a sucha utrpí mnohem větší škody než-li se dosud očekává a pak potřeba obilí, které evropské státy musí hradit dovozem, bude mnohem větší. Dle toho lze očekávati, že obilí podraží. Kdo nemusi, nebude tedy s prodejem obilí spechat a na ubrazení běžných potřeb vypůjčí si raději peníze ze záložny, protože by tač výdělek strkal do kapes židovských handlířů.

Samostatnou uherskou cedulovou banku ptáli si již dávno páni Maďaři. Roku 1848 neměli na její zřízení peněz a proto si natiskli košutovské bezcenné státopky, které mnoho rodin ošetrili. Roku 1876 nedostávalo se Maďarům na stížení samostatné banky opět „drobných“ a měla proto sřídit rakousko-uherská banka samostatnou banku uherskou, která by byla s rakouskou bankou zkartelována, takže by obě banky navzájem své bankovky vyměňovaly. Opatrní finančníci nesedli ani tenkrát Maďarům na lep. Nyní šádá Lukáš Euyedy, aby Uhry stídlily si nikoli banku akciovou, ale státní, kterou by založili pomocí peněz (asi 48 mil.) uštěňených při konverzi půjček roku 1892. Uhří vytýkají Rakousku, že toto s opravením měny otáčí. Původně se opírali opravě rakousko-uherské banky a měny páni Maďaři, protože museli si zatím zjednávat jisté výhody. Není to Rakousko, které jest vinné sloučením bankovních otázek s vyrovnáním a tím také na tom, že náprava měny zafiedla. Nesmí se se zřetele pouštěti také ještě jedna okolnost: břemena, která vzrostou Uhřům s nápravou měny, jsou nepoměrně menší než ona, která s nápravou měny má na sebe vsáti Rakousko. Uhry převezmou se státního cedulového dluhu 312 milionů zlatých 80 procent t. j. 93 1/2 milionů zlatých, Rakousko pak 70 procent čili 213 a půl mil. zlatých; s 80 procentového dluhu bance vzhledem k tomu, že 80 procentový svůj podíl na tomto dluhu platiti bude v 50 neúročitelných ročních splátkách jen asi 15 procent t. j. 12 mil. zlatých, Rakousko pak má bance platit 85 proc. t. j. 68 mil. zl. a celý dluh salinkový 100 mil. zlatých, který týká se vyhradně jen Rakou-

sko. Uherští státníci mistrně znali zabezpečiti své vlastní výhody peněžní nápravou, jejíž břemena, s daleko větší částí ponese Rakousko.

Svěcení Cyrille-Methodějské Svátyně na posvátném Radhošti konati se bude v neděli dne 11. září 1898. O půl 9. hod. ráno sešadí se spolky a průvody pontaf k avítání jeho kněží Arcib. Milostí Theodora, nejvyššího nejvyššího protektora svatyně. O 9. hodině svěcení svatyně a oltáře, na to má sv. a slavnostní kázání, kteréž mti bude sám nejvyšší nejvyšší arcipastýř, konečně chvalospév: Tebe Bože chválíme. Přihlášky o noclech, jakož i kl. společnému obědu na „Poustevně“ (couvert 1 sl.) ráčtež adresovány býti na Komitét Cyr. Meth. svatyně na Radhošti, ve Frenštáti p. R., nejpozději do 9. září.

Koncert, který uspořádal zdejší odbor ženského pomocného spolku Červeného kříže pro král. české v c. k. důstojnickém parku ve prospěch jubil. fondu císaře a krále Františka Josefa I. na podporu vdov a sirotek po vojnech, při němž účinkovali úplné kapely c. a k. pěšího pluku č. 21. a č. 42., vynesl 193 zl. 21 kr. a dalších 10 zl., tedy dohromady 203 zl. 21 kr. Předsedkyní snahivého a vlasteneckého hradeckého odboru jest paní Rudolfa Červená, choť továrníka.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové jest zápis žáků do I. třídy dne 16. a 17. září od 8 do 9 hodin, přijímací zkoušky jsou o půl 10. hodině a o 2. hodině odpoledne. Hned po přijímacích zkouškách bude rozhodnuto o přijetí nebo odmítnutí žáků. K zápisu přinesí se každý žák pero. Při zápisu předloží již křestní nebo rodný list a frekventanční vysvědčení z obecné školy. Do třídy II.—VIII. budou přijímací žáci zdejšího ústavu dne 16. září od 9—10 a od 2—3 hodin, dne 17. září od 8—10 hodin; žáci z jiných ústavů na zdejší ústav přestupující do 16. a 17. září od 9—10 hodin dopoledne.

Na c. k. vyšší reálné škole v Hradci Králové koná se zápis žáků do I. třídy dne 16. září od 8—10. hod. dopol. a dne 17. září od 8—9. hod. dopol. Žáci noví z veřejných škol středních zapisování budou dne 16. a 17. září od 8—12. hod. dopol. a žáci ve studii na ústavě pokračující dne 17. září odpoledne. Přihlášky k zápisu žáků ze škol měšťanských přijímají se jen dne 18. září dopoledne. Vše bližší na návštěvní tabuli v budově realky.

Připravování mužů. Většina našich paní naučila se ovšem výtečně vařit a všechny ženy vaření aspoň trochu rozumí, avšak způsob, jak upravití mže, naučilo se asi málo žen. A přece jest toto umění v domácnosti důležité, důležitější než-li příprava všech pečinek, cukrovinek, dortů, nákyků a kompotů. Mnoho mužů nesprávným zacházením se pokazí a stává se nechutným, z čehož mnoho sporů a hádek, mrzutostí a neštěstí v rodině povstává. Některé ženy mužům příliš zatápějí, až jest jim z toho horko, jiné svou thostejností činí je chladnými a mrzutými, některé překofení své muže příliš paprikovanými slovy, jiné nalévají do jejich útrobu svou kyselost moc octa, aby se stali muži pikantnějšími a křehčími, docilují však takovým kuchařením a přesočením opak toho. Následkem takového jednání učiniti muže těžko jerným a záživným. Dívátka, když si vybírají muže, hledí moc na zevnějšek a málo na dobré srdce a zdravé jádro. A přece mají dost přiležitosti ženicha zevrubně si prohlédnout. Při nakupování kuřat, kachen a husí počínají si věru opatrněji než při výběrání muže. Často již pouhé sukno a titul je omráčí, ale dív se, že starý houser jim nechutná. Než nechutného muže, jest lépe nemít žádného. S mužem, jakožto se zbožím velice křehkým, dlužno zacházeti velice opatrně. Třeba jej upoutati pevným svazkem k domácnosti a tu třeba především dobré kuchyně a pozorné hospodynky. Jako pečeme se nesmí připáliti, podobně muž nesmí se držeti v teple déle, než-li mu příjemno. Pak-li časem překypuje a vře, tedy nemějte ženšky žádné starosti; až převře, bude zase všechno dobré. Pozornost, něžnost a srdečnost nejlépe mu svědčí. Je-li kyselý, tedy jej pocukrujte hubičkami sladkých retů a ušetřte jej octem a kofením t. j. vyživavou a dráždivou mluvou. Chcete-li skusit, zda-li jest již dostatečně měkkým a chutným, tedy k tomu nepotřebujete ani ostrých noží ani vidliček, ale opatrně jej obraťte a vyndejte, aby se nepřevalil, nestvrdl a nestal se nezdravým a nechutným. I méně dobrá pečeno s dobrou omáčkou a garniturou chutná a stává se křehčí. Podobně i muž dobrým a laskavým zacházením. Vytvářlost a trpělivost zdobí nejen kuchařinku, ale též ženušku. Jen to dámy skuste! Brzy poznáte, zda-li jest mužiček váš dobře upraven, teplý, jemný a dobrý, zda-li se dá chutně a bez žaludčních obtíží strávit. Nenechtejte však nikdy muže vystydnouti! Tento recept, který nám prozradila roztomilá jedna a zkušená paní, přý se nejlépe osvědčuje.

Kradl dentníky. Do hostince č. 493 v Karlově tř. přišel dne 29. m. m. dělník V. Zázek z Onjezda u Čern. v. v. V příhodném okamžiku vzal si v krabici uložené doutníky, s nimiž chtěl odejti; byl však spozorován a zatčen. Dne 31. m. m. odsouzen byl na 3 dny do vězení.

Vypatra. a zlodějka. Dne 1. července vloudila se do hokynářského krámu J. Žďárské na Pražském Předměstí neznámá ženšina a ukradla tam 17. zl. na hotovosti. Pátráním zjištěno se, že kradla spáchala vícekrát již trestaná 33letá Fr. Chodcová z Kyšperka, po níž se nyní pátrá.

Pro násilné smilstvo dopraveni byli tyto dny do vyšetřovací vasy obchodní příručí Hugo Reich z Roubovic u Chrudimi, A. Langer z Košetic a Jos. Fuchs z Hořic vesměs šidě.

Zubožená česká politika. Říká se, že jsme holubičí národ, že všechno sneseme. Protože holub se svým zobáčkem statečně brání, pokud může, tedy si raději povíme písničku, že apíše jako ušatí dáme si libiti každý kopanec, ani ne tak od vlády, jako od Němců a našich vlastních lidí. Co naši poslanci mluví a jaké resoluce pomocí objednaných lidí s pomalou hlavou voličstvu k odhlasování předkládají, to věru přecházejí již dovoleně maza. A čeští voličové, jakoby měli vesměs kuřf oka na mosku, odhlasují ty

nejpitomější resoluce, které často proti jejich zájmům smíř a je níč. Ve Volyni mluvili v neděli poslance Vilém Kurz a Sud. a. Nu, Bismarkem s těch pánů šádny není a Šalomounskou moudrostí od nich něho neobekával. Nevíme na vous co mluvili, ale resoluce, kterou jejich přítelé patrně na jejich pokyn navrhli a přijali, ta věru — buď. Povízá se v ní: „Kdyby rozhodnutí v tomto kritickém okamžiku mělo dopadnouti opět ve prospěch našich odpůrců, a měla-li by svislé malé část jazykových práv nám opět býti vzata, tedy vysvámé naše poslance, aby v tomto případě opět hned proti vládě vstoupili do opozice a aby důraznou obstrukcí na dlouhý čas všeliké parlamentární práce znemožnili a sice na tak dlouho, pokud Hše nepozná, že splnění našich oprávněných práv jest v zájmu Hše. — Co s takovou resolucí? Od poslanců, kteří se plasilí před vládou, kteří řadili důstojnosti i čest národa, aniž by vlada byla splnila ty nejmenší a čest požadavky, od poslanců, jejichž volební manifesty s r. 1889., 1891., 1895. a 1897., jejichž resoluce na pražském i nymburském sjezdu byly vědomou lží, od poslanců, kteří se honí nikoli za zájmy národa, ale za zájmy osobními, od těch nelze nějakou vydatnou opozici vůbec očekávati. Lež je dále, že jazyková nařízení jsou pro nás hlavní věcí. Nám jsou poměrně lhostejné, neboť §§ 17. a 19. státních základních zákonů stanoví rovnoprávnost a rovnocennost rakouských národů lépe. Poslanci Herold, Pacák, Stránský lépe by byli poslouchali národu, kdyby byli vladu dovedli donutit, aby nám dala ministra krajana, hořatý, presidenty, soudce a okresní hejtmány, kteří by platně státní základní zákony prováděli. Páni poslanci se však více starali o zájmy svých vlastních osobiček a nemohou-li nějaké to hořatství uloviti sami, raději nadržují Němci a nechají zájmy národa plavat. Otázka jazyková jest v nynější krizi poměrně velice podřízená. Hlavní věc jest vyrovnání s Uhry. Zde se jedná svislé pro Čechy, Moravu a Slezsku o miliony a miliony. Protože poslanci naši vynášejí jazyková nařízení jako důležitá, tedy s toho práve soudíme, že naše hospodářské zájmy na celé čáře obětovány jsou Maďarům a židům. Českému rolnictvu záleží na tom, aby uherský dobytek, špek, sádlo, obilí, mouka atd. nesaplavovaly vídeňské a české trhy, aby netlačily ceny u nás. Českému rolníku a živnostníku se jedná o to, aby jeho výrobky byly chráněny ve vlastní jeho domovině, aby našemu průmyslu se dostalo zasloužené ochrany, aby rakousko-uherská banka nesloužila jen Maďarům a židům, ale po právu též Čechům, kteří na levný úvěr mají zrovna takové právo, jako UHři a Němci. Jestli pár auskultantů neb praktikantů českých přijde do uzavřeného území, tof méně důležitá, než aby při místodržitelství v Praze, a v Brně, v ministerstvech a při ústředních soudech ve Vídni stáli se spolu rozhodující činitelé upřímní Čechové. Jenom národ hospodářsky silný stane se zároveň politicky silným a váženým, ale toho bohužel frásovití Grégrové, Heroldové, Englové, Pacákové, Skardové, Stránský a Tučkové nedbají. Jest to bohužel neštěstím českého národa, že v dobách kritických poctivé a schopné politiky odkopl a uvěřil dobrodružným a mnohoslibujícím „politikům“, kteří mimo nějakou tu místní neb osobní maličkost nevymohlí mu pranic! Kdyby byli provedli aspoň návrh Kvičalův, že české dítě patří do české školy, nenaučili bychom dnes bojovati o nějaké to místo českého úředníka v uzavřeném území. Toho tam potřebuje více stát než-li my, neboť kdo by tam hájil zájmy rakouského státu a dynastie, kdyby tam nebylo našich úředníků?

Německá Píseň. pozůstává dle Volkswehr jen se židů. V Praze a českých městech tvoří židé jediný sloup německva. Čten jen Tagblatky a N. Fr. Presse. Který žid v Hradci Králové mimo jejich „Osv. lidu“ odebírá české časopisy? Na poště a u Tolmannů by to mohli nejlépe říci.

Ke dvorním slavnostem, jez za přídípanovníckého jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. budou pořádaný od 29. listopadu do 2. prosince, přibudou do Vídně, pokud již nyní známo, kromě ruského velkoknížete Vladimíra, korunní princ italský v zastoupení krále Humberta, královni manželé esatí, králové rumunský a srbský. Císař Vilém nebude se moci účastniti těchto slavností, poněvadž té doby bude na cestách. Německý císař přibude však a císařovnou Augustou dne 14. prosince do Vídně, aby osobně císaři rakouskému blahopřál.

Pan Václav Kučera. prohlásil v úvodu „Mladoboleslavských Listů“ — „klerikaliismu toť nepříteli!“ Při tom všem napadal katolický sjezd v Praze, ndp. biskupa Brynych, nepěkně mluvil o duchovenstvu naší diecése atd. Co tento pán ex-redaktor „Obnovy“ napadal do „Posora“ a své „Strážě východočeské“, ovšem nevíme; smínných časopisů nemůžeme se dopřítiti, ale nepochybujeme, že Václav Kučera pokračuje v nekalmé své řemesle; patrně se nechce dáti předčítí redaktory JUC. Kuřm a Antonínem Hajnem et tutti quanti, kteří na lidové schůzi v Praze chtěli býbat nebem i peklem proti těm nešťavěným klerikálům. Paní ti se čini směšnými zrovna tak jako Kučera, který špehoval a srazoval všechny strany, kterým dosud sloužil. Škoda, že p. Václav Kučera nedostal se přes své šádronění do Pražského Denníku, snad by tam byl vyšpehoval důležitější „tajnosti“ než jeho pravzor Leon Gambetta, který sice také volal: klerikaliisme c'est l'enemi — který pak ale přece byl nucen doprolovati se přísné Vatikánu a léztí se těmi nenáviděnými „papeženci“. Nu, pan V. Kučera leal napřed za klerikály. — Možná, že ho bude brzy mrzet, že vyvedl již tolik „kučerovství“. Sloužit všem — se obyčejně nevypírá aspoň na dlouho ne — a cti to také nepřidá.

Obecní zastupitelstvo konalo 1. září o 11. hod. dop. mimořádnou schůzi. Starosta p. dr. Ulrich pravil, že dle zpráv p. inszeny Kresa a Hanuše první čerpací studně vyhověje úplné předpokládání. Hluboká je celkem 11 a třetinu metru; až do 8 a půl m. sahá cihlová hlina, pod níž se nalézá písek a štěrk; voda se objevuje v hloubce 9 a jedna pětina m. Za 24 hodin dodá studně 10.700 hektolitrů vody, výsledek to skvělý, an možno čerpatí tolik hek-

tolitru vody v době největších veder, kde bývají prameny nejčistší vyvěráti. Při největším žerpatí se studny se vodní hladina v nejbližší studni na strážního desku jen nepatrně snížila. Jest však potřeba zříditi ještě druhou studni na parc. pozemku č. 801 a 803. Až bude tato druhá studna hotova a bude se s touto studní čerpat, bude lze spolehlivě souditi na vydatnost obou pramenů. Na zřízení druhé studny povoleno se náklad do výše 3.146 zl. Z první studně nemohlo odvážeti přebytkovou vodu do silničního příkopu, takže tato zavodnila pozemky p. Malému a Tykalovi. Aby se vyhnul procesu a zdržení prací, dal p. inženýr Kress bez závazku pro budoucnost odškodného p. Malému 35 zl. a p. Tykalovi 50 zl. Výdaj tento uhradí město ze své pokladny. Až bude druhá čerpací studna hotova, pak bude lze provésti ediktální řízení a přikročiti k stavbě vodovodu, který Králové Hradec zásobí zdravou pitnou vodou. Na náhrpovnost odboru a spravodaje p. Viktora Weihengata sadány betonové práce v Čelakovského a Jiřkové tříde firmě Špatinkové za 6.791 zl. 50 kr. P. inženýr T. Subrada nabízel se provésti betonování za 7.046 zl., jiné firmy šádaly více. — Panna Ant. Slukovi povolena za odstupení části stavebních parcel domů č. 153, 155 (půl 2. čtver. sáhu) 283 zl. 11 kr. — Na návrh náměstka p. Waldecka povoleno na opravy kostela Panny Marie a fary v Lochenicích 562 zl., které se uhradí zatím z některého zřizovacího fondu a v jejich provedení chce pan farář Lochenický přispěti k oslavě jubilea Jeho Veličenstva. Mimo to bude příštího roku v Lochenicích slavná biskupská visitace. — Na návrh vřdp. městského děkana kanovníka Matěje Musila povolen na opravu kostelíka sv. Klimenta náklad až do výše 100 zl., kterýžto obnos na opravu zrušené omítky a cihel úplně stačí. Pan Soukup praví, že omítku poškozují vozové neopatrným zacházením s vozy a že jim proto třeba zakázat, aby tam stavěli vozy, za něž se hází velké smetl. Obavu p. Petříčka, že by oprava stála přes 100 zl. odstranil p. architekt Weinhengst. — Pan řídící Haněl připomenul, že se blíží císařské jubileum a že vědecká města se nosila vhodným způsobem je oslavit; žádá pana starostu, aby v příští schůzi podal návrhy, jak chce město císařské jubileum oslavit. V intencích J. Veličenstva je sveslebovat obchod a řemesla; snad by se mohlo něco vhodného v tomto směru učinit. Pan starosta dr. Ulrich slibil vyhovět přání pana řídícího. Město chce oslavit císařské jubileum opravou věží při kathedrálním kostele a mimo to zamýšlí k povznesení živnosti zříditi průmyslovou veřejnou tržnici. Provedení tohoto zámeru vadil dosud nedostatek peněz, avšak jubileum 50leté vlády Jeho Veličenstva oslaví město důstojně. Tím byl program vyčerpán.

Zvěsti z východních Čech.

Z Červeného Kostelce. (Svácení spolkového domu.) Znáte ono město, jehož ne zrovna lichotivou pověst světila Božena Němcová v povídce „Chudí lidé“?; ono čiperné město „hadatá“ mnohými přeloučnými kouzly proslavené a po Kocourkově první město mezi městy českými zaujímající?; ono město, jehož věhlasní ardinové, kteří se řídí vždy věrně ovedčeným helem všech zajišť: „kdo uteče, vyhrá“, si odnesli z volebního boje o V. kurii loňského roku tolik vavříků a palm a bobků a modřin? Nu — a v tomto červeně-liberálním Kostelci pořídila si „Jednota katol. jinochů a mužů“ vlastní dům a 28. srpna pořádala slavnost svěcení, jež dobrotvě vykonal J. M. ndp. biskup královohradecký. Svobodomyšlní matadoři města našeho dali zcela svobodomyšlně několika neslušně proti katol. spolku vystupujícími lidmi přinutiti lidi, aby svého biskupa neuvítali. Za to jej v plném počtu uvítala zastup. obec venkovských. Naše svobodomyšlné panstvo se přičiňovalo sice pilně, aby kde koho od účasti na slavnosti odvrátilo a svým nespůsobím, jež jsou charakterní známkou přispůsobila, ale až na plak. Přese vědecká agitaci bylo uvítání J. B. M. co nejslavnější, neboť se ho účastnilo na třech lidatva a slavnost sama se nad očekávání sáhla. Od 8. hod. ranní rozvířil se celým městem čilý ruch, když okolní spolky se sdružení Náchodského počaly se scházeti. Účasti svých členů počily nás následující jednoty: z Chocně, Náchoda, Hronova, Dobrušky, Hradce Kr., Jilomnice, Kostelce n. O., všechny s prapory; pak jednoty: Dřevíčská, Jesenická, z Kramolny, Políčka, Police, Rokytan, Č. Skalice, Suchovrh, Úpice, Zbečnická a Žďár. O 9. hod. vyšel seřazený průvod od spolkového domu s hudbou k nádraží. Právdu podobného, dík pp. pořadatelům Zeisbergovi, Hejmarovi, Horákoví, Kejlarovi, Matysovi a Solcovi, vzorně vedeného a takové množství mužů čtářejícího Kostelec dosud neviděl. K 10. hodině přijel, doprovázen p. c. k. okresním hejtmánem Novoměstským J. Neuholdem a vřdp. F. Peckou, vik. sekretářem ndp. biskup a byv uvítán hřimavým „sláva“ při svém sestoupení z vlaku, byl přijat vys. důst. panem kons. radou J. Němečkem a bisk. vikářem vřdp. A. Schreibrem, sdejším rodákem. Jménem jednoty uvítal Jej místopředseda p. J. Mojšiš, ujistuje J. B. M. věrnou pomocí naří v hájení a řízení zásad katolických, čemuž volá „zdat Bůh“ i sám i celý zastup přítomných mužů. Průvod, v něm doprovázel J. B. M. čtyři povozy, stanul pak v nerušeném pořádku v městě, kdež odezdala družička ndp. biskupovi skvělou kytič a jménem venkovských obcí a přítomných tomyňch zastupitelav uvítal Jej Lohtický starosta p. J. Střihavka; načež v průvodu jich, p. c. k. okr. hejtmána a hodnostářů ubíral se J. B. M. k farnímu domu, kdež Jej přijal jménem domácího duchovenstva i farnosti os. děkan vřdp. V. Dvořáček, klada důraz hlavně na to, aby pozhnání, jež Arcipastýř přináší, hojný vydalo užitek. Hned po té odebral se ndp. biskup do chrámu a měl k lidu, jež pro nedostatek místa kolem chrámu se kupil, překrásnou a velepusobivou řeč. Po slavné mši sv. pak odebral se průvod za zpěvu „Sv. Václave!“ ku spolkové budově; tu Jej uvítal předseda jednoty krátkou řečí: „Vaše bisk. Milost! Nejdůstojnější Pane! Na vědy památným zásta-

ne v letopisech jednoty naší dnešní den, v němž vítá pod vlastní střechu hosta tolik vanešeného. Prosim, aby mi bylo dovoleno v této slavné chvíli vyloviti jménem členstva této jednoty výraz neomezené úcty a oddanosti k Vaší Milosti. A co pravím není jen advokátská, ale my jsme všichni přesvědčeni, že úcta naše a naše oddanost náleží neuváženě spolkolu a neobrozenému vědci našemu. V. B. M. i za doby přítomné mluví se vůbec a v našem národě zvláště mnoho o světle a tmě. Velmi mnozí nasávají světlem odvážanost od Boha — a budí obdiv u nepřátel a která vynucuje úctu naši k Vaší Milosti; onu statečnost, která se nerozmyšlí za pravdu, a dobrou věc obšťovati i obliba u lidí a která se ničeho neleká. Bohužel, podiváme-li se nyní kolem sebe ve vlastní naší, sledujeme této statečnosti velmi málo. Ti, kdož se vřtírají národu našemu za vůdce, dávají se smýkati lidmi nesvědomitými, ti, kdož stojí v čele obcí a korporac, jsou hříčkami lidí na prázdno křičících. Jsou mezi nimi ovšem i tací, kdož s námi souhlasí, ale ti se dávají zastrahiti a z bázně — mlčí. My ne tak. Nám všem a každému zvláště řečeno jest slovo Boží: „Ty se neboj, ale mluv a nemlč!“ A my v této vele-slavné chvíli slavně prohlášíme, že se nebudeme bát, nebudeme mlčeti, ale mluvit budeme, mluvit všude tam, kde se bude jednat o pravdu, právo, o dobrou věc, o blaho ať duchovní či hmotné našeho milého národa, českého i této země naší rodné. Tímto ujištěním vítám V. B. M. a prosím již, abyste řekli, nejd. Pane útulek náš nám vysvětlí! K těmto slovům připomenul pak J. M.: „Před Bohem opakuj, že nechceme nic jiného, leč aby se lidu dobře vedlo“. Následovalo svěcení se vhodnými modlitbami a průvod do chrámu Páně za zpěvu „Bože chválime Tebe“. Ve chrámě po uděleném požehnání zapěla hymna papežská a císařská. Na počest J. B. M. uspořádali pak pořadatelé ještě defilé všech spolků s provoláním slávy J. M., čímž slavnost ukončena. Kdo chtěl viděti, viděl, že k důstojnému pořádání slavnosti těch několik městských liberálů nepotřebujem. Ale jedno naučení si vezmeme: Svůj k svému! Katolíci s venkova objednávejte si Červeně-Kostelecké zboží od našich. Obraťte se o radu na jednotu katol. jinochů a mužů a budete ubezpečeni, že Vám bude poctivě vyhověno. — Vřelý dík jsme povinni vzdáti al. sboru hasičskému ve Stolně, který se nedal zastrahiti a tvořil v průvodech čestnou stráž J. B. M. Jestliže se předsedové a velitelé ostatních spolků opětně vysnamenalí ardnatosti starých babiček a schovali se — ať si Tu aldu mají! Katolíciť muži, neohroženě, mužně vpřed! Zdat Bůh!

Z Předměřic. Vlastenecká společnost v Předměřicích n. L. pořádá ve dnech 7. a 8. září pod protektátorem pana Jos. Pospíšila, továrníka tamtéž na oslavu stoletých narozenin otce národa našeho Františka Palackého velkolepou národní slavnost. Pořad: Ve středu dne 7. září 1898. o 8. hod. večer: velká benátská noc „na Náhoně“. Ve čtvrtek dne 8. září 1898, o 1 hod. odpo: Slavnostní řeč o významu a působení Františka Palackého přednese p. dr. Frant. Roček z Prahy. (V Kopci pana Josefa Pospíšila.) O 2. hod. odpoledne: Velká zahradní slavnost v zahradě hostince „na Staré.“ O 5. hod. odpo: Poštěbí balonů. Buffet, pošta, tombola, stará ryčka, koulení v kuželky o ceny, výstava a zvěřinec a t. d. Vstupné do zahrady 20 kr. tříčlenná rodina 50 kr. Večer věneček v sále hostince „na Staré“ Začátek o 8. hod. večerní. Vstupné do věnečku 60 kr. Čistý výnos věnován bude „Ústřední Matici Školské.“ Hudba Světská osobním řízením kapelníka p. Jos. Diviše. Dobročinnosti se meze nekladou.

V Pláčiřích vyhořel minulou neděli po 8. hodině statek pana Jana Komárka z Kuklen. Při hašení se významenali hasiči z Březhradu obratným a řízným počínáním. Při ohni pomáhalo též veškeré občanstvo pláčiřské dovážejíc na povozích vodu uel osobně pomahajíc, dále se účastnili hašení též kuklenští hasiči.

Z Bělehradu. Zléjší slatinné lázně anenského do dne 25. srpna navštívilo 771 hostů, slatinných kupelů používajících a mimo to mnoho turistů a hostů na lezení byt.

Z Malešova. První obnovený trh na hovězí dobytek a výroční trh v Malešově buce se konal dne 6. září t. r.

Z Velimě. (Odpověď p. Jos. Volkovi, evang. učiteli ve Velimě.) Při slavnosti na paměť třicetiletého trvání „Sokola“ měl p. Volek řeč, v níž, jak u něho už je v krvi, o katolickou věc musel zavádniti, dotknul se podepsaného společenstva. Pravil, že „Sokol“ žádal o dovolení, aby v rezervní třídě obecné školy mohl vždy večer poučovati a vzdělávati své členy, by se vyhnuli večernímu a nočnímu toulání a zalízání do hospod; dále, že „Sokol“ podal žádost jednou i po druhé, ale žádost vrácena odmítavě. Nyní ale táž třída se slouží k účelům peněžním záložny, která slouží jen jedné části občanstva, nikoliv všem. — Na to odpovídal: Jednota Sokol trvá třicet let, nová školní budova s rezervní třídou stojí teprve devět let; byl by se tedy „Sokol“ poslé začal vzdělávati, kdyby byl chtěl v nové budově tak činiti; žádal-li dříve o propájení rezervní třídy, není nám známo; a členové místní i školní rady o jakési žádosti nevědí; až teprve, když záložna dostala c. k. okr. školní radou povolení užívati rezervní třídy k uchování pokladny a účtádování jednou za týden, začali jete roztušovati, že žádati budete téže místnosti pro sebe. Proč jste dříve, když třída sloužila za špýchar a sklad obilí, o ni nežádali? Jestli Vám povolení s kompetentního místa dáno nebylo, ať li jste žádali, za to nemůžeme. Ostatně podporujete národní sociály, ti zde mají spolek a místnost, proč tam se nezděláváte? — Snaha Vaše, aby se mladší generace do noci netoulala, jest usnáš hodna, ať upřímně-li míněna a jest toho ve Velimě na výsost zapotřebí, ale toulání má samesiti policie; avšak těžko býti policijem, ponocným a polním hlídačem v jedné osobě. — Nyní Vás mrzí, že založena

byla záložna dle systému Raiffeisenova. Věde se rohláduje a vynáš, že Velim jest nejpokrošilejší obcí; proč tedy nezaložili iste dříve záložnu? byli byste předhlonili katolíky. Že záložna jest založena jen pro katolickou farní osadu, má také svoji příčinu. Katolíci vidouce správu obecního majetku v rukou evangeličků, (Pozn. redakce. Ve Velimě je dle úředního účtání lidu 918 katol. a jen 620 evangeličků a 17 židů. Zorganizování a pávné semknutí katolíci mohli by tedy při obecních volbách zvítězit.) a vidouce, že stecky jejich oprávněné nedocházejí ohlasu, a že všude vytiskování jsou: umfnilí sobě, že založí si něco také pro sebe. A tak založena Raiffeisenova záložna pro katolickou farní osadu Velim, jejíž členové mohou býti jen katolíci. Díky Bohu, záložna, která není výdělkářským spolkem, a všechny funkce vykonávají se zdarma, prospívá, má za čas svého trvání (8 měsíců) peněžní obrat přes třináct tisíc zlatých; a to mnohého mrzí. Pan učitel Volek, kdykoliv otevře úst svých k nějaké řeči, bez narážky i urážky katolíků se neobejde; řeči jeho jsou štvácké. Rozličných slavností zneužívá a uráží (vímé jak mluvil o sv. Janu Nep.) a řeč jeho nebyla na programu oznámena. Jáme jemu tou radou, aby nás katolíků nechal na pokoji a o nás se nestaral, ale spíše staral se o rozkvět „Sokola“, aby na prapuru nebylo znáti vypáraný nápis, a kalich byl odstraněn, neboť „Sokol“ nemá býti konfesijsním spolkem, aby měl všechny pokladníka, který by jemu s kasou neutek, jako se již stalo, a aby statnějších borců měl, nežli po 30letém trvání v řadě stáli. Představenstvo Raiffeisenovy záložny pro katolickou farní osadu ve Velimě.

Z Chraští. Nejdůstojnější pan biskup Edvard Jan Nep. Brynych stará se otcovsky o naše město a budoucnost jeho má stále na zřeteli. Krásný, nehybnoucí pomník postavil si vystavením městské školy pro dívky nákladem více než 20.000 zl., která pro město Chrašt a široké jeho okolí bude pravým dobrodinem. Městská škola jest úhledný jednopatrový dům s pěknou facadou gotickou; postavil ji zdejší stavitel pan Fr. Štoviček dle vlastních plánů. J. B. Milost školu nejen vlastním nákladem dal postaviti, ale bude ji též vydržovati; za tou příčinou každoročně bude přispívati na základní fond až do výše 54000 zl., takže pak z fondu tohoto bude se škola na věčné časy vydržovati. Tak se stará ndp. biskup o vzdělání českého lidu a pak jej nazve leckterý redaktor, pokro-kář neb socialista, který jaktěživ pětku na vlastenecký a vzdělávací účel nedal — tmaťem a zpátečníkem! Obyvatelstvo města Chraští soudí o svém arcipastýři jinak. V neděli, dne 21. srpna, kdy ndp. městšanskou školu posvětil, učinilo pravým svátkem národním. Celé město bylo prapory českými ozdobeno, až na dva židovské domy bratří Heiselerů. Tím se ovšem podporování pravé osvěty a vzdělanosti v Chrašti nelíbí. Před 10. hod. dopolední shromáždilo se obecní zastupitelstvo s panem starostou Sieglem, hospodářské a lesní biskupské úřednictvo, výbor Obč. záložny, spolek vysloužilců voj., spolky živnostenské s pěti prapory a hasiči z Chraští, Podlažic, Městok, Rosic, Synčan a Horky a damský spolek Lidmila před radnici a ubíral se k biskupské residenci, odkudž za hlaholu zvonů a duchovenstvem doprovázel J. B. Milost do chrámu Páně. V čele průvodu krácela veškerá školní mládež, páni učitelé a sl. učitelky. V průvodu nalézal se též p. okresní starosta Dymas a v zastoupení okr. školní rady též pan okresní komisař Fialka. Po obvyklých modlitbách, osloven byv družičkou Růženkou Opleštilovou, promluvil ndp. biskup před kostelem stkvělou řeč, v které se zmínil o školství vůbec a o městšanské škole v Chrašti zvlášť. Úkolem školy po rozumu Komenického musí býti, aby vedena a proniknuta byla duchem náboženství; úkolem školy a církve katolické jest vésti člověka ku mravnosti a dobru pro život časný i věčný. Pro veřejný život jest tím lépe, čím více působí vzdělaných mužů, proniknutých duchem náboženství. Křesťanství povznese z otroctví a poroby ženu pohanskou k plné důstojnosti a k vzdělanosti. Dnes zvláštní poměry nutí mnohou ženu, aby si osvojila vyšší vzdělání a nalezla pak obživu jako vychovatelka, úřednice atd. Aby i dívkám chudším bylo umožněno osvojit si vzdělání vyšší, než jaké poskytuje škola obecná, aby i ony mohly si opatřiti anáže lepší a samostatné postavení, to bylo pohnutkou k založení měst. dívčí školy v Chrašti. Nejd. biskup projevil pak přání, aby jako nová škola v tomto slavnostním dnu jest ověncena, dočkala se brzy toho, aby podobně ověncena byla na oslavu ode všech věřících Čechů toužebně očekávaného dne, až bude oslavována korunovace Jeho Veličenstva císaře a krále posvátnou korunou avatováclavskou. Jako Otec Vlasti Karel IV. postavil před 550 lety v Praze universitu na základech křesťanských, tak i škola jím postavená hlásá svět, že katolická církev byla vždy pro vzdělání a pravou osvětu. Za přítomnosti vys. dp. kanovníka Hampla, slatinánského vřdp. vikáře Schreibra, dpp. spirituála Petráně, děkana Kobra, faráře Bakoše, ceremoniáře Novotného, spirituála Blažka a jiných duchovních i školských seester, místních a okolních hodnostářů a četného zastupu lidu posvětil pak ndp. biskup ško u zevně i uvnitř, načež Růženka Opleštilová opět krásnou básničkou poděkovala, vyžádavši všem biskupsk. o požehnání. Nato za četné asistence sloužil slavnou mši sv. vys. dp. kanovník Hampl. Po slavných službách Božích následovala obvyklá hostina, již se účastnilo veškeré duchovenstvo, zastupce předsedy okres. školní rady, okresní starosta, všichni pp. učitelové, předsedové živnost. společenstev, velitel voj. vysloužilců, velitelév hasičských sborů, zastupce obce Podlažické (p. Kure) a veškeré bisk. úřednictvo a jiní jednotlivci, vzpomněla Jeho Bisk. Milost v krátkém proslovu dvou vzácných jubileí letošního roku: dčmantového jubilea Sv. Otce Lva XIII. a 50letého panovníckého jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Pozvedl uv pohár na dlouhý a šťastný pahování obou mocnářů, jež v uctivosti mlti přikazuje křesťanu katolickému jeho sv. náboženství — provolala Jeho Bisk. Milost třikrát „sláva“ papeži a králi, což s nadšením ode všech přítomných opětváno. Po té povstal starosta obce chraštécké p. Al. Siegel a proslovil tuto zdravici: Jeho B. M. nejdůstojnějšímu panu biskupu dovoluji si nejenom jménem města našeho, ale též jménem celého okolí nejardnější a nej-

aktivnější díky vaděti na to, že nám Jeho B. Milost tak krásnou mělnou, dvěti ákolu s tak velkým nákladem vystavěti ráčila, kterou i na dále vydržovati bude a která okrasou města našeho jest. Jaký blahodárný skutek pro město i celé vůkolí Jeho B. M. učinil, ocenil a vděčně uzná nejlípší budoucnost. Těs si dovoluji jmenem nás všech Jeho B. M. přáti, aby Bůh dobrotivý Jeho B. M. ještě dlouhá léta v úplném zdraví zachoval, aby Jeho B. M. ku blahu a dobru nás všech blahodárně působiti mohl. Zdvihaje sklénku dovoluji si připíti a provolati třikráte sláva Jeho B. Milosti! Hřimavě „sláva“ rozléhalo se nadšené élem. Krásná slavnost nedělní zůstane městu Chrásti a celému okolí vdy v milé a blahé paměti. Na slavnosti bylo celé město vyjímaje židy a Sokol. Bohužel spolky sokolské mají své extra stanovisko, ve středu svých mají židy (což jsou také potomci Žišků a Husů?), sociální renegáty a nepřátelsky se chovají jen vůči opravdovým katolíkům. Za Fügnera býval Sokol ještě katolický, Tyrse již nadějná mládež utrčila, takže volil v chladných bytřínkách tyrolských raději smrt. Inu ta sokolská hesla: rovnost, volnost, bratrství se někdy vykládají moc divně a teď četní Sokolů spívají raději Rudý prapor, než Kde domov můj!

Z porotní síně.

Letošní porotní období zahájeno bylo v pondělí. Před soudem objevil se Václav Vítek, 37letý ženatý domkář na Náhoně již trestaný, obviněn byv z nedokončeného zločinu úkladné vraždy ve smyslu § 184 a 185 I. odst. tr. zk. Soudu předsedal pan rada zemského soudu p. Stolla, votanty byli pp. radové Petřík a Isakovič, zapisovatelem byl p. Dr. Dolista, obžalovaného zastával pan JUDr. Heller, obžalobu zastupoval substitut státního návladního, p. Blatný. Obeslána byla celá řada svědků z Pouchova a z Hradce Králové.

V důvodech obžaloby se praví: dne 9. února 1898 došla Františka Vítková, zahradnice na Pouchově neotečkaná ženská. Jakási Marie Pithardová, přý daleká známá Vítkové — tak aspoň se označila — vzpomněla si, že v Dráždanech přý sloužila s Kateřinou, sestrou Vítkové, která přý utonula; zároveň zaslala Františce Vítkové několik druhů cukrovinek a malou lahvičku likéru, přý k svátku. Františka Vítková požila z toho tři kousky, ale hned po požití cukroví toho pocítila Vítková v žaludku bolest a z úst počala ji téci voda. Aby si jaksi napravila žaludek, napila se Vítková také darovaného jí likéru. Avšak tím se věc ještě více zhoršila. Počala zvracet, dávala po celé odpoledne až do rána 10. února za hrozné bolesti v hlavě a v životě a hořkosti v ústech. Vítková šla k lékaři a k jeho radě učinila trestní oznámení. Vítková vyvězla sice živě, ale dostala obyčejné následky: vyrážku na celém těle a nesnesitelné svěrbění po kolik dní. Také schovanka Vítkové, Marie Vaňátková snědla kousek cukroví a sebrala drobtý z dortu; i u ní ukázaly se příznaky otravy otrávením. Lútební rozbor cukrovinek a likéru ukázal, že otrávené několika osob. Veškeré cukrovinky byly arsenem na prášek rozemletým posypány a promísány a v likérová lahvičce usadil se arsen i na dně. Vítková tušila, že za Marie Pithardovou a domnělým jejím soustrastným dopisem skrývá se jiná osoba. Vítková má jen jediného nepřítel, svého muže, od něhož se již před více než rokem odstěhovala. Václav Vítek, ovdověl r. 1891, pojal Františku Vítkovou za manželku. Sám měl domek a několik záhonů pole na Náhoně; Františce Vítkové patřila zahradnická chalupa č. 100 v Pouchově. Při uzavření sňatku zdá se, že obě strany pomýšlely rozmnožit své jmění z důchodu druhého manžela. Tak měli k sobě brzy oba odpor a nechuť a každý hleděl si jen jmění svého. Hádky a zášť byly mezi nimi na denním pořádku. Nenávisť tuto Vítkovy děti z prvního manželství ještě více podněcovaly. Tak se stalo manželům Vítkovým spolužití nemožným a Vítková odstěhovala se na Pouchov, kdež dále zahradničila. Vítek chodil z Náhonu do její zahrady na Pouchov, hodinu cesty vzdálený, vytrhal jí tam kolik záhonů salátu, brambor, zeleniny a aby se manželka zranila, nastrkal v zahradě dřívka a jehlami vzbůru třelci. Z toho činu byl uvědčen a odsouzen. To ho nepolepšilo, ale hrozil ještě více manželce. Dne 19. ledna vyšel z vězení a již 9. února snažil se ji otrávit otrávením. Ale ačkoliv Vítek čin ten opatrně nastrojil, nakoupil v Hradci Králové cukroví, otrávil je a zaslal je do Prahy třetí osobě, aby je tato na adresu manželky jeho odeslala, přece sám se prozradil dopisem, který zaslalce přiložil a kde se vydával za domnělou Marii Pithardovou. Dopis ten ukazuje charakteristické a nápadné písmo obviněného, takže každý to pozná. Vítek mluvil doma také otrávené svědek p. Antonín Šejnha dokázal, že cukroví zaslalé Františce Vítkové je původu hradeckého. Také jen Vítek mohl znát zprávy ze života své švakrovy Kateřiny. Václav Vítek byl ze zločinu za vinu mu kladeného uznán vinným a odsouzen byl na 4 léta do těžkého žaláře. Litoval se jako oběť své druhé ženy, kterou chtěl otrávit. Substitut státního návladnictví si ovšem na jeho výmluvy důkladně posvítí.

V úterý stála před porot. soudem 22letá Marie Šitinová z Bohuslavic, obviněna byvši, že novorozené své dítě udusila strčivši mu palec neb prsty do úst z záměrnou mu lebeční kost a krk a zabodivši pak mrtvolu do chlévké stoky. Šitinová doznává, že měla milostný poměr s jedním pekařským v Náhoně, že se s ním sešla u muziky v Novém Městě n. M. a že z hříšné té lásky narodilo se dítě. Toto přý ale spadlo na svět mrtvé a ona přý pak mrtvolu z hanby a studu hodila do stoky, kdež je její matka, žena ponocného, našla. Obžalovanou, která hořce plakala, hájil p. Dr. Heller. Porota ji uznala 9 hlasy proti 3 za nevinnu a soud ji na to pustil na svobodu.

Ve středu stál před porotou Jos. Naděje pro zločin zabiti. Soudu předsedal pan rada Moravec, votanty byli pp. radové Devorecký a Rotter, zapisovatelem byl auskultant Hanner, obžalovaného

hájil p. dr. Srdínko, obžalobu zastával substitut státní návlad. p. dr. Hubáček. Naděje šel se svou ženou pijačkou v neděli a jednoho dne ji stloukl a skopal tak, že zlomená žebra se jí vrazila do plíc, tak že následkem toho zemřela. Státní návladnictví žalovalo jej pro zločin zabiti. Naděje, který při přelíčení plakal, přiznal se, že ženě pár „přilil“. Protože případ byl, jak se říká vyložen, pokládal i obhájce p. dr. Srdínko hájení za marné, neboť státní návladní dokazoval věcně vinu obžalovaného. Porota však uznala 6 hlasy vinen a 7 nevinen. Následkem toho musil býti Naděje propuštěn na svobodu. Výsledek přelíčení vzbudil v posluchačstvu všeobecné podivení. Toto nemohlo pochopit, že obžalovaný, který se přiznal k takovému surovostem, z něhož nezbytně musila následovat smrt tyrané jeho ženy, beztrápně vyvázl, kdežto jiný na př. pro pouhé vyhrožování takovými surovostmi byl odsouzen do mnohaměsíčního žaláře.

Ve čtvrtek bylo líčení proti Janu Pišloví z Náchoda, který jest vybarveným tulákem a anarchistou. Žalován byl pro přečin proti veřejnému pokoji a řádu dle § 302. a 303. Soudu předsedal pan rada Isakovič, votanty byli p. rada Devorecký a soudní sekretář K. Sallak, zapisovatelem byl auskultant p. Wagner. Přelíčení bylo prohlášeno za tajné. Obžalobu hájil výmluvně p. dr. Hubáček, substitut státní návladnictví, obhájcem byl p. dr. Procházka. Obžalovaný, který urážel zvláště stav kněžský a úřednický v potupné písni a vybězel k násilnostem, byl porotou jednohlasně uznán vinným a odsouzen byl na tři měsíce do vězení, kdež mu spěv asi zajde.

(Zasláno.)

Z více stran sděleno se mnou, že cementový chodník na podlouhbi domu pána Bergra v Hradci Králové jest z mých dílen.

Prohlašuji tímto, že dlažba tato ode mne není a požívám ku výrobě výhradně la. portlandského cementu a výtečného orlického písku.

Josef Manyoh.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a tesářský v Praze.

Dílky: Budna 613-VII — Sklad Křtčina č. 6. 43

Oltář je krásný a líbí se všem, i oprava a nová polychromie starožitných soch jest velice pěkná. Vše došlo bez poražení! Srdečné díky!

S úctou veškerou oddaný

Ant. Podhorský

Damnov dne 13. srpna 1897.

farář.

Již v několika dnech vyjde

nákladem knihupectví Josefa Kosiny v Chrudimi

1. sešit obrázků a povídek

Aloise Destála: Z proudu života. Kniha tato

vyjde v 6—8 seitech po 12 kr.

dále: 1 sešit spisů

Oldřicha S. Kosteckého:

Tři povídky pro dámy.

Zlatá pomněnka. Černá lilie. Zhaslá hořelka.

Povídky tyto vyjdou asi v 5 neb 6 seitech po 14 kr.

a zvlášť dámám: budou vítanou četbou a důstojně se

přihadí k cenným spisům známého již spisovatele.

První sešity zaslou se ochotně na požádání

na ukázkou.

Ku zajištění trvalé památky největšího Čecha

otce národa Fr. Palackého založili jsme knihovnu pro

mládež a její přátelé pod názvem

„PALACKÉHO KNIHOVNA“

jež obstarovati bude dobré a cenné spisy původní pro

českou mládež sepsané. Svazkem prvním bude po-

vídka:

Otec sirotků.

Od A. Nohy, učitele měšť. škol v Jaroměři.

Povídka tato, která souvisí a českým životem

a vyznívá tendencí vlasteneckou, vyzdobena bude

dvěma zřetelnými obrázky K. L. Thumy.

Za druhý svazek určena jest kniha.

Proč bychom se netěšili!

Sbírka básniček a povídek pro útlou mládež

od Hermý Pilbanerové, učitelky měšťanských škol

na Smíchově.

Spis tento okrášlen bude 4 kolorovými skvost-

nými původními obrázky od Erlové, a poněvác jak

svoji textovou částí tak i svoji jemnou a čistou úpra-

vou bude patřiti k nejlepším toho druhu spisům če-

ským, hodí se za cenný dárek naší útlé mládeži. Re-

dakce „Palackého knihovny“ ujmou se u če-

ského čtenářstva velice oblíbený spisovatel p. K. J.

Zákeucký, učitel měšťan. škol v Heřm. Městci.

Jelikož spisy jmenované vyjdou v hezké úpra-

vě, an tištěny jsou nejpřednějšími českými tiskár-

nami, doufá nakladatel, že najde u P. T. čtenářstva

svému podniku náležitou podporu.

Objednávky přijímá již nyní a k úplné spo-

kojenosti vyřídí

Nakladatel Jos. Kosina,

majitel knihupectví v Chrudimi.

Dělník,

ktej s výrobou sodové vody obeznámen jest a v podobném závodě již pracoval nechť hlásí se v lékárně Karla Hubáčka v Hradci Králové.

POZOR! NEPŘEHLEDNOUT!

První český výrobek ru-

kožních

lodenových klobouků

pod připojenou známku na-

ležá se na skladě.

Tyto předčí co do lehkosti a trvanlivosti každý jiný výrobek a hodí se výtečně pro pp. lesníky, správce atd.

Za jakost a pravost zboží co dlouholetý odborník ručím.

S veškerou úctou

Josef Dvořáček,

kloboučník v Hradci Králové.

EMANUEL BĚLSKÝ

v Hradci Králové

má na skladě a doporučuje

v značně levných cenách

velký výběr modních látek na objednávku jakož i hotových oděvů v každé velikosti pro pány a chlapece.

Hlavní sklad: v Hoře Kutné. Filialky: Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Čáslav a Náchod.

Novinka!

Fotografie (tisk) ve velikosti poštovních známek a vlastní podobenkou k nalepování na kor. listky, dopisy, vizitky, blahopřání, do památníků atd., shotovují se dle každé zaslalé podobanky, obrázu neb kresby jakékoliv velikosti.

Ceny:	12 kusů	0-90 sl.,
	25 "	1-40 "
	50 "	2-30 "
	100 "	3-60 "

Objednávky přijímá s ochotou administr. t. l.

Právě vyšlo

tiskem biskupské knihtiskárny:

VADEMECUM

891

Brevis Synopsis

materialium et casuum in cura animarum frequentiorum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brykta.

Stran 544 — 89. — Cena broš. 1-60 sl., poštou 1-75 sl

Kniha se schválením Ordinariátu vydána se-stavena je po způsobu slovníku abecedně, podáváje knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syl-labus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnosti.

K hojným objednávkám této praktické pro kněze příručky, pravého to „Vademecum“ odporoučí se k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Eliášova třída č. 24.
doporučuje učitel
světelné umění: sochy, oltáře, křížové cesty,
jako, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, kensely, svícny, lustry, pulty
atd. dle vkusu křesťanů 265

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.
Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Vamberice.

V úctě podepsavý dovoluje si P. T. obe-
censtvo upozorniti na sv. ve Vambericích proti
kostelu ležící

HOSTINEC

„u železného kříže“

a doporučuje jej hojně návštěvě pp. poutníků.

Levné přenocování,

jakož i dobrá jídla a nápoj o.

O lask. hojnou přízeň prosí v úctě plně

A. L. BRANKE,

hostinský.

(Zasláno.)

Vděčností jsa puzen, dozvám, že p. Jan
Fejfar, poslacovač v Podlešíně u Nové Paky,
filialní kostel Oulibický již před 10 roky reno-
voval a sice nejen vkusně, ale i trvale, tak že
chrám tento, jakoby letos štafetován byl, vypadá,
a provedl vše za tak mírnou cenu, že jej čistým
svědomým velelatojným pádním spolubratřím vře-
le doporučití mohu.

Fara v Lužanech, dne 23. srpna 1898

Fr. Balcar,
farář.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Novinka!

Praktické

rychloprací stroje

se ždímadlem

na nejvýš výhodné vzhledem k úspore času, mý-
dla a k docela čistému prádlu, aniž by tím prá-
dlo trpělo, zhotovuje strojnická dílna

J. Bucka ve Smidarech,

kde možno též veškeré hospodářské stroje nej-
novější soustavy důkladně zhotovené za ceny
levné obdržeti. 211

Upozorňuji na dokonale a nejnovější řesací
stroje excentrické mlátičké stroje s kulíkovým z
ložky. Prací stroje má též na skladě p. Karel
Dušek, na sv. Janském nám. v Hradci Králové
a p. Kolář, hotelier v Bělohradě.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,

po mši sv. „Zdrávas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro-
dávají se naložené (po 16 kr.) i nenaložené.
První dvě tabulky v úhledných černých deskách 50 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Právě vyšel!

PRŮVODU VARHAN

k Nápěvům Oltáře (čes.)

sešit první

obsahující písně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení
Páně, postní, velikonoční, svatočinné a některé z obecných
písní mešních (celkem 52 písní).

Stran 28 formátu 25/34 cm.

Cena výtisku na silném papíře, brožovaného
v tuhé barevné obálce — 80 kr., poštou 85 kr.

Zásilka děje se k vůli usnadnění proti předem zaslanému
obnosu.

Biskupská knihtiskárna

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je
oboru devotionalní, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296—1.

Konviktská ulice.

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než všude jinde

Čistým výtiskem vydrží ústav 25, širotků—mrzáčků.

Annenské
slatinné
lázně

v Bělohradě

(království Če-
ské), stanice se-
ver.-záp. dráhy.

Těž překrásné
lévné stádo
letní.

Unicum

proti

dně

rheumatis.,

rheum.

ischias a p.

Zahájeno 9.
května.

Skvělé často
záračné vý-
sledky.

Stárci již od
roku 1885.

Prospektus a
ochotné
uprava lázně.

318

Denní osvěžení: chuti k jídlu, okamžitě posily
se slabým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plie a re-
konvalescentům poskytnutí sklenička ře-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. Kobdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Morava a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkazí se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Poučení pro katolické jánochy a pauny v osadách
smíšených o manželství dovoleném
v manželství hříšném. Napsal kněz diec. královéhradecké
dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str.
26. 89. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivé
1 výtisk 2 kr.

Cvičení snoubenců. Ku potřebě duchovních
správců i katolických
snoubenců upravil a konal Antonín Kaška, farář v
Chlencích. Stran 44, registr. 89. Cena broš. výtisku 25 kr.
Vázáno červeně v polopletné se zlacením 40 kr.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Z pra-
menů českých čerpal a českému
lidu katolickému podává Ant. Kaška, farář v Chlencích.
Str. 20, 89. Cena 4 kr., 50 kusů po 7 kr., přes 100 kusů po 6 kr.
Působení autora obou předchozích děl v duchovní správě
je našemu duchovenstvu příliš dobře známo, než aby ob-
vyklou cestou reklamy potřeby bylo na práce p. děkana
Kašky upozorňovati.

V. VACEK,

závod
školkářský

v Pamět-
niku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i krasy, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromořadí, pláňata atd.
Statistice sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdarma

Křestní listy

ex offio

40 kusů 30 kr.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na uměle truhlářské i šalou-
nické zboží vyrobené

úplně zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, duhového, černého a vyklá-
daného

pérovky a žíněny,

spony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 151

Práce vešměs důkladná v cenách mírných.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost
uvedl svůj nově založený
závod s dřevěnými výrobky
a získal si přízeň P. T. obe-
censtva ustanovil jsem krá-
sné prémie a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malo-
vaných, pro malé i velké
děti (pro chlapce jiné, pro
děvčata rovněž jiné) za
pouhý doplatek zl. 1.70.
Každé zásluce bude při-
ložen ceník všech dřevě-
ných potřeb pro domácnost
i hospodářství. Obchodní-
kům velké výhody.

Zásilky vyřizuje dobír-
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svratouch
č. 15, pošta Svratka (Čechy).

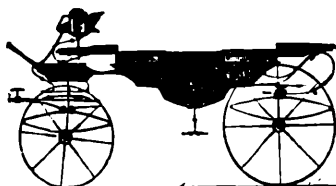
Elegantní

dýmky

různých tvarů s vyřezá-
vanými ozdobami, jmeny, mo-
nogramy, modely vkusně
pracované a levné ceny.

Mám též na skladě veškeré
druhy dýmek hladkých (ba-
drových). Ceny za kus: 60,
70, 80, 90 a 1 zl. 30 kr.
Obchodníkům při tuctovém
odebrání poskytují velké
výhody. 294

Zásilky vyřizuje dobír-
kou česká firma Jos. Ko-
stelecký, Svratouch č. 15
pošta Svratka (Čechy.)

KOČÁRY

nejnovější soustavy

práce solidní, ceny levné

doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
a právem ražení zlaté medailie s korunou.

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky
na převlečení a haveloky

z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennický v Humpolci

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Lůžkové přikrývky. Přikrývky prošívané,

řádné plněné vlastní výroby

Z ruše s podšívkou bílou, drapp, pestrou neb tu-
reckou
115 cm. šir., 180 cm. dlouhé zl. 2.50
Z kašmíru látky jemné, úpiné vlněné, v barvě
červené, modré neb bordeaux s bílou podšívkou a
zcela jemným plněním
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 4.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 5.—

Z vlněného atlasu látky jakosti, v barvě modré
nebo bordeaux jemně plněné s podšívkou bílou neb
tureckou
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 5.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 6.—
135 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 7.50
150 cm. šir., 200 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 9.—
259—7

Povlaky na přikrývky z jemného šitinku stojí kus zl. 2.—2.50
nabízí

JAN STOUPA v Praze,

Václavské nám.
č. 22.

Právě vydána
Česká mše pro Hrad

na slova Boleslava Jablonského
(Tobě, Pane, na výsosti . . .)
složil František Plíka.

Op. 18a. Vydání pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 zl.
50 kr netto, hlasy po 15 kr. netto. 1546

Op. 18b. Vydání pro jeden i dva (dětinské) hla-
sy s průvodem varhan nebo harmonik.
Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr. netto, hlasy po 12
kr. netto.

Nápis s textem za 10 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec
v Praze, u vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Heřmánkový květ

syrový neb suchý

kupuje v každém množství za cenu nejvyšší lékárna
„u zlatého lva“ v Hradci Králové.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát pivařmi ce-
namí vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu chrámo-
vých oken

BRNO.

okna chrámová každého
slohu i provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Phönixova pomáda

pociena cenou výstavy pro zdravotnictví a obětování ne-
n ocných ve Stuttgartě r. 1800., jest dle lékařských úsudků
a děkova:ích přípisů jediným vakutku roelním a
neškodným prostředkem ku doclení plného a buj-
ného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vy-
padávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladý
pánové dosáhnou její užíváním mohutného kníru, zá-
ruka za výsledek a neškodnost. Tyglik 80 kr., pošt neb
dobírkou 90 kr.

K. HOPPE, Vídeň-I., Wipplingerstrasse 14.

Pošta a telegrafní stanice: Hradec Králové.

Zlatá medaile

Stříbrná medaile

Továrna a stálá
výstava u nádra-
ží pod viaduktem.

v Hradci Králové 1894.

v Hradci Králové 1894.

Královéhradecká továrna
cementových výrobků, strojní výroba rákosových
dek a stavební potřeby

JOSEF MANYCH

v Hradci Králové.

Obrazy

Jejich Veličenstev

uměleckého provedení ve všech velikostech v rámcích zlacených, hnědých, černých, řezaných atd. jakož i

vkusné kříže

všech druhů do škol, kancelářů a pod. doporučuje nejlevněji
uměl. závod pro kostelní práce a výrobu rámců

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Sklad veškerých druhů

obrazů svatých,

krajin a jiných, zrcadel, křížů, soch, domácích požehnání,
římso, listů a pod.

Velký výběr, solidní zboží, levné ceny.

K nastávajícímu období školnímu

nabízím uctivě své služby k dodání vkusných a levných

křížů

všech druhů, dále pak

obrazů Jeho Veličenstva

císaře pána

v řezaných rámech.

Dodávky do veškerých nových budov škol-
ních do všech končin Rakouska.

První speciální ryze český

umělecký závod

Raimunda Julia Kozla,

sochaře a řezbáře

v král. věnném městě Hradci Králové
městský stavební dvůr.

Kříže i obrazy stálé hotové na skladě.

Vyznamenán na 5 výstavách prvními cenami.

Vystavuje na výstavě architektury a inženýrství v Praze.

Umělé stavební truhlářství.

Josef Matějček,

doporučuje svůj hojně zásobený

sklad nábytku

Divadelní ulici č. 195.

Místo a sklad na Hl. Prádelni.

Upozornění.

Zašleme katolickým spolkům „Zpravu
o královéhradeckém sjezdu katolickém“
jakožto 11. a 12. číslo „Čas. Úvah“ pouze
za 10 kr. Při větších objednávkách po-
stýkneme ještě větší slevy.

Administrace „Čas. Úvah.“

šani, amylil si race vodou z jeho patřky, která by-
la mokr. Pak šel pan Hájek do sklepa a našel
společně se Svínou dovedl, jest při této prostře-
dě zcela neomylný a možno tak zřevit bradavky
na lidech, ale též bobily. A to tedy jen každý skus.

Věstník obecní v Pánu oznámil: p.
Ant. John, farář litenský na odp. v Kostelci n. O.
34. srpna (maroz. r. 1836, v. 1860.) Ustanovení
jako: p. Karel Vím, kapl. Tachlovický, za faráře do
Petrovic (u Ledce), p. Václ. Böhm, koop. Libohavský,
za kapl. do Cermná, p. Al. Horák, koop. Dešenský, za
koop. do Olešnice, p. Jos. Vojtěch, kapl. v Č. Skalici,
za kapl. do Náchoda, p. Jos. Musil, kapl. Úpický, za
kapl. do Č. Skalice, p. Dr. Karel Truxa, kapl. v Chru-
dimi, za koop. do Onjeda (u Vys. Mýta), p. Karel
Mikulický, kapl. v Pouchově, za kapl. do Chručim;
p. Fr. Smetana, kapl. Miletický, za kapl. do Po-
chova, p. P. Just. Zelenka, O. Praem, za kapl. do
Hampolce, p. Václ. Vaško, vojenský kaplan v Praze,
za učitele do kadetní školy ve Stráse (ve Štýrsku),
p. Dr. Jan Jindra, katecheta v Holíčech, za vojenského
kaplana do Prahy, p. Jan Novák, kaplan, za katecheta
školy reálných v Náchodě. Neomyslet: p. Fr. Bílek,
za koop. do D. Libchavy, p. Vinc. Ciner, za koop. do
Rudné, p. Vinc. Jandík, za koop. do Opavice, p. Jan
Reniček, za koop. do Mladkova, p. Jan Šejc, za koop.
do Kunvaldu, p. Jos. Kotlík, za koop. do Schwarzen-
thalu, p. Frant. Šeda, za koop. do Lukavce, p. Jos.
Kopta, za koop. do Hněvčova, p. Jos. Černý, za koop.
do Nechanic, p. Jan Blásek, za katecheta do Nám.
Brodu. P. Frant. Hofman, katecheta Lanškrounský,
vstoupil do řádu Piaristů provincie Dolno Rakonské.

Přednáška E. St. Vráse. Proslulý ce-
stovatel E. St. Vráse uspořádá pod protektorátem měst-
ské rady dne 20. září t. r. v měst. divadle Klicperově
v Hradci Králové přednášku a názvem „Má poslední
cesta světem“, která doprovázena bude 70 obrá-
zky.

Hlavní traťka pana Homenka
v Hradci Králové vede od čtvrtka úředník c.
k. finančního úřadu. Pan Homenek ostl přj se ve fi-
nančních nesazích. Událost tato budí v celém hra-
deckém kraji velikou senzací.

Městská jatka postavena budou konečně
u vojenské plovárny poblíž moravského mostu. Edi-
kální řízení se již provedlo. Splásky se budou svá-
diti zvláštním kanálem, který bude ústí do Labe
poblíž Stěbče. Bude záhodno, aby jatka byla
prostranná, dle moderních hygienických požadavků
a úpravně zařízená. V jatkách bude ovšem třeba po-
stavit též lednice neb chladírny, aby maso bylo udr-
žováno v náležitě svěžesti. Letos kvalita hradeckého
masa valně pokulhá, protože páni řezníci dostatečně
množství ledu si opatřiti buď nemohli neb učinili to
opomenuli. Detailní plány jatek pracuje v městské kan-
celáři ohvalně známý odborník, p. vrchní inž. Hamá,
který pracoval též o jatkách lublaňských.

Acetylenové svítilny osvědčují se vý-
tečně při bicyklech krásně cestu v před osvětlení.
Svítilna taková stojí 2 sl. 50 kr. (v tuctě 2 sl. 16 kr.)
Za 1 hodinu shoří 2 deka, která stojí 0 8 kr., tedy
neolý krejcar. Lampy tyto číní nebezpečnou konku-
renci elektrickým a plynovým lampám, které jsou
mnohem dražší. Lampy acetylenové daly by se zařadit
též na osvětlení ulic.

Čestné uznání. V minulých dnech meškali
pánové Dr. Ant. Dokupil, sekretář zemského výboru a
Dr. Frant. Sitenský, zemský inspektor hospodářského
výcviku v Kostelci n. Orl., aby provedli měření šet-
ření v příčině pozemků, které mají býti pro školní
hospodářství rolnické školy najaty. Zároveň prohlédli
oba pánové podrobně celý ústav i jeho zařízení a vy-
slovili se na konec do slova: „Viděli jsme vzor rolní-
cké školy a tím jest rolnická škola v Kostelci nad
Orl. Tento lichotivý posudek z úst povolaných hrdo-
stí jistě naplniti může každého, kdož na osudech školy
rolnické má podíl a bude správu školy pobádati, aby
trvale a po nejlepší možnosti o rozkvět ústavu se při-
dělávala. Že v tom podporována bude veškerým po-
krotilým rolnictvem, dá se očekávat.“

Zvěsti z východních Čech.

Z Jaroměře. (Koncert sl. Mařenky
Stoček a jiných mladých umělců.) Ve prospěch
fondu k výchování a zaopatření chudých a opuštěných
sirotků královského věnného města Jaroměře pořádá
sl. Mařenka Stoček, absolventka pražské konservatoře
hudby za laskavého přispění svých kolegů p. M.
Demkova, Fr. Hona, a J. Suttnera pak p. Fr. Čížka
v neděli, 11. září 1898 v tělocvičně městské školy
chlapčeské v Jaroměři uměleckou produkci Program:
1. Beethoven: Quintetto pro piano, hoboe, klarinet,
lesní roh a fagott. (Sl. Stoček a pp. Demk, Čeněk,
Suttner a Hon.) 2. Dobrzenski: Koncert pro hoboje s prů-
vodem piana. (P. Demk.) 3. Meyerbeer: „Zalospěv
žebračky“ (Fides) z opery „Prorok“ (Sl. Stoček.) 4.
Lorenz: „Fantasie melodique“ pro lesní roh s prů-
vodem piana. (P. Suttner.) 5. Erben: „Státní večer“
ballada. Deklamuje M. Stoček. 6. Kalivoda: Koncertní
variance pro fagott s průvodem piana. (P. Hon.) 7. No-
votný: „Sen“, „Musím věřit“, „Kofení pro ženění“.
Plasť pro střední hlas s průvodem piana. (Sl. Stoček.)
8. Mozart: Quintetto pro piano, hoboje, klarinet, lesní
roh a fagott. (Sl. Stoček a pp. Demk, Čeněk, Sut-
tner a Hon.) Začátek určité o 4. hodině odpolední.
Vstupné: Křeslo 1 sl., I. místo 70, II. místo 50, k stání
30 kr. Vzhledem k lidumilnému účelu se dobročinnost
neobmezuje.

Z Kutné Hory. Minulého týdne konalo se
v nové radnici zajímavé zasedání. Sdílujeme s něho
jen dva momenty: volba nového účetního v městském
pivovaru a akce páne Sýkora. Za účetního do pi-
vovaru, jejíž město brzo ve vlastní správu převzme,
„svolen“ byl jednoblaze Kutnohorský rodák pan
Solnař. Někteří pánové si šeptali, že včera je teď u
nás „střežkování“ a protekce. Pan Solnař je přj
spřízněn s panem starostou a měl již dávno slíbeno
účetnické místo. Za tou příčinou uchýlil se na čas do
školy a praxe pivovarské, o níž se mu ještě před

nedávno ani nezasadilo, posléze docela v jiném
oboru působit, a když si to ohledal, našel do Hory
a ač byl na druhém místě v taru, dostal, co již si
býmo měl. Pan Hájek velice by své novínářské po-
stívatelství jistě učinil, kdyby to proskoumal a
hodně rozskal. Jen žádné střežkování v novém pi-
vovaru, jen žádné protekce, to pak vrhá stíny, které ni-
kolik nelehčí, na něho dopadají. — Pan Slavík do-
tazoval se na minulé schůzi na realitní položky a
potřeboval k nim doklady při schvalování účtů. Otázka
jeho nebyla jen tak mimochodem, nýbrž věcná a vo-
lice ostrá, i když osti její bylo skryto. Jednalo se
totiž o 54 sl., které si p. městský rada Sýkora dal
vyplatiti za své účastenství ve Vídni a panem staro-
stou a s Drem Pacákem při vyjednávání o drahu mezi
Zručím a Kutnou Horou. Obecenstvo se totiž táže: By-
lo-li k tomu zapotřebí 54 sl. a bylo-li zvláště za-
potřebí k tomu pana Sýkory, o jehož odborných vě-
domostech v tom ohledu nemůžeme ani nejmenšího
známo. Proč nebyl k té deputaci přibrán pan Dosko-
čil, jenž jest náměstkem starostovým? Je asi nepo-
hodným „velevášeným a slovutným páni.“ A pak!
Není čtyřapadesát zlatých na takový výlet —
málo? Váček tážeme se, zdaš obecní zastupitelstvo
pana Sýkora k tomu delegovalo a zdaš obecní zasu-
pitelstvo mu samo ze sebe a v uznání jeho práce 54
sl. přiklalo? O tom není nic známo, i když se to schvá-
lilo. Že se to schválilo, nepřekvapuje, protože by se
třeba 100 musilo též schváliti. Kdo věci u nás zná,
ví co chceme říci, a kolik uhadlo.

Z Nového města nad Metují. Okresní
ovocnickou výstavu pořádá bude hospodářský
spolek novoměstský n. M. sídlem v Krčíně ve dnech
28., 29., 30. září, 1. a 2. října t. r. ve školní budově
krčinské. Vystaviti lze: 1. Ovoce čerstvé: hospodářské,
průmyslové, pro domácnost, stolní či tabulové. 2. Ovoce
sušené a savažené v cukru neb medu a pod. 3. Mošt,
hospensiny, marmelády, ocet a pod. 4. Stromky a keře
ovocné. 5. Stroje k zužitkování ovoce a nástroje za-
hradnické. 6. Kniha a spisy z literatury ovocnické.
Od každého druhu ovoce vystaveno bude nejméně 6
kusů, menších více, u druhů vzácných postačí i jeden
kus. Všechny druhy označeny budou jmény známými,
pomocí loga a názvy příslušných odborníků před
otevřením výstavy. V každé příloze bude připomenuto,
jak naložiti se musí s předměty vystavenými po uza-
věření výstavy. Předměty před ukončením výstavy ode-
brati se nedovoluje. Pokud stačí místo, budou přijí-
mány předměty vystavovatelů i mimo okres. Z místa
výstavního se neplatí a mísky pro vystavené ovoce
obstará hospodářský spolek zdarma. Přílohy páni
vystavovatelů přijímají se nejpozději do 15. září u je-
dnotelství hospodářského spolku v Krčíně (pošta v místě).
Hospodářský spolek má po ruce odměny v dukátech,
ve zlatých dvaceti a desetikorunách, ve stříbrných a
a bronzových medailích, v diplomech uznání atd. Při
výstavě této uspořádán bude také praktický a theo-
retický kurs šlepařský pro učitelstvo a rolnictvo a
sejád zemědělského ovocnického spolku pro království
české. Výtečné železniční spojení v každé denní době
na všechny strany jest podniknu tomu k výhodě. Ve-
škeré dotazy zodpoví p. František Nepil, řídící učitel
v Krčíně, t. č. jednatele hospodářského spolku.

Z Čep (u Heřmanova Městce). Předěšlý týden
k večeru propukl oheň v domě pana Vošenička a spá-
sohl mu značné škody na majetku, zvláště na obilí.
Oheň byl založen jakýmsi Pleškotem (dle jeho přiznání),
který již dříve vyhrožoval jemu a jinému sousedu vy-
pálením. Oheň na štěstí byl obmezen na jediné sta-
vení, čímž zamezeno dalšímu neštěstí.

Z Votřešm. Naše obec koná ve dnech 10.
a 11. září 1898 posvěcení jubilejní kaple a oslaví
padesátileté panování Jeho Veličenstva císaře a krále
Františka Josefa I. Pořádek: V sobotu dne 10. září:
O 8. hod. večer: Pochodňový průvod a hudbou obel
při osvětlení. — Ohňostroj. V neděli dne 11. září:
O 8. hod. dopol.: Vítání hostů. O 8 a půl hod.: Seřa-
dění spolky a korporací u školy. O 9. hod.: Průvod
ku křtí vstříc důst. duchovenstvu. Průvod zpět ku
kapli. Uvítací řeč Slavnostní řeč. Svěcení kaple. Mše
svatá. Po mši sv. deřlování spolků. Rozhod. O půl
1. hod. odp.: Společný oběd. O 3. hod. Koncert spo-
jený s deklamatorní zábavou v zahradě p. M. Hebké.
O 8. hod. večer: Taneční vínek v hostinci pana Fr.
Vlašáka a pana V. Čabana. Vstupné do koncertu za
osobu 10 kr. Výbor.

Ze Zbečnicka u Hronova. Naše obec
přivádí své hospodářství do takového pořádku, že
každoročně vykasuje několik set zl. přebytku. Tohoto
ponává k dobrým účelům. Poněvadž dosavadní malý
svonek obci nedostačoval, uneseno zříditi řádnou zvoni-
ci na povýšeném místě a opatřiti ji věšším zvonek,
tak aby klekání v celé obci slyšeti bylo. Posvěcení
stalo se v neděli odpoledne. Slavnostní průvod a sice
obecní zastupitelstvo v plném počtu, sl. spolky kato-
lický, hasičský, veteránský, četné družičky, mládež a
množství lidu z obce i okolí vyšel od školní budovy.
U zvonce proslovil dp. Václav Šitina z Hronova
přiměřenou řeč a vykonal pak se svolením ndp. bi-
skupa za assistance vp. Nováka svěcení spojené s cír-
kevními modlitbami. Po svěcení vrátil se průvod ke
škole, kdež zaplil národní hymnu. Kde domov můj.
Při slavnosti pohřbován byl odbor N. Jed. Pošumav-
ské. Později odbyván koncert v zahradě p. starosty
Havlíka. Osada naše jest národně i katolícky prub-
dila a mohla by jiným sloužit za vzor. — Širší ve-
řejnosti sdělujeme, že se nám podařilo zjistit hanos-
pise, který v „Osv. L.“ svou špinu ukládá. Dle po-
třeby proti němu zakročíme.

V Rohoznicích bylo minulou neděli posvě-
cení. V pondělí večer přišlo do hostince p. Havrdy
několik spustých čeledínů a začalo ve vyšší náladě
zpívat sprosté písničky. Pan hostinský jim to zakázal;
tu se s ním začali rozpustilci hádět, vzali ho mezi
sebe a zasadili mu dvě rány do zad, které zasáhly
plíce, a jednu do hlavy. Lékář z Bělé, pan Svoboda,
poskytl těmže raněným rychlou pomoc, tak že se mu
jiš daří lépe. V Rohoznicích panuje proti rozpustilcům
všeobecné rozhořčení.

Třebechovice pod Orebem budou se moci
svátí brzy novým Jeruzalémem. Hohenbruckem židov-
ských továrnicků a obchodníků již jsou, neboť jejich

vliv jest v obci rozhodujícím. Námětaný výhled v Tře-
bechovicích napořád, jedna díla na druhém na ná-
leptí rány přechází do rukou židovských. Některé
chtěl p. Vaničský vedle svého rodného národa kom-
piti pozemek, leč šidě o tom svěděl a vykonali mu
pozemek zrovna před nosem; postaví přj si na tomto
stavěbna místě továrna.

Časová úvaha. Utěšený rozmach po ná-
rodohospodářské neodvislosti naší u nás v poslední
době zavládnuvší, vzbuzuje u našich německých kra-
janů pochopitelné obavy a práve to mělo by nás při-
váděti k poznání, jak jsou po této stránce zranitelnými
a býti nám pohutkou, abychom všemi silami na na-
počet organizaci pokračovali a neustále dříve, pokud
nebudeme od nich hospodářsky co možná nejvíce ne-
závislí. Běspočítate bylo již k tomu poukázáno,
že národ, který chce individualitu svoji zachovati, o
svých osudech sám rozhodovati a státi se politicky
platným činitelem, musí býti v první řadě hospodářsky
vyvinut a oplývati blahobytem. Žel, že široké vrstvy
naší veřejnosti tuto nezvratnou pravdu nechťají dobře
chápati a ne dosti na tom, že se k ní nepřichytí a
křísou svojí lhostejností jednotlivým, prozíravým na-
šincům práci ve směru tomto podnikatelnou znechucují,
ba znemožňují, stavíce se mnohdy sjevně proti po-
dobným snahám a činíce tak se sebe následkem ne-
dostatečného sebevědomí nástroje našich národních
odpůrců. Dovedeme se rozhoditi a do duše roztřpiti,
když německí továrníci dělajíky a úředníky naše ná-
silně odnárodňují, neb je dokonce existenčně ničtí a
vyhánějí, ale abychom jim dali pravou odpověď —
nekupovati za to jejich výrobky — to nedovedeme,
ani když i nás samé v našem kraji svou bezohledností,
a jen Němcům vrozenou, německým prosáklou obchodní
nadutostí a vyzývavostí urážejí. Vynikající jeden ně-
mecký předák vyjádřil se jak známo nedávno, že chtí
Němci ve svém bohatém území zůstatí svými neobme-
zenými pány, poněvadž přj našinci tam usazeli přišli
jen za výživou, aby z jejich bohatství sašli a děkují
jedině Němcům svoji existenci, nikoliv však oni nám.
Přiznáváme, jsou na mnoze bohatí, ale jen s našich
mohlů a s naší slabostí. Jen jim dej lide český pa-
tičnou odpověď a emancipuj se od nich na poli ho-
spodářském a uvidíš sahy, kam se poděje to bohatství.
Ne oni nás, my je máme v moci, my můžeme hmotné
zájmy jejich pokřozovati a jejich chvátavost pokřiti,
uměním-li si, že nebudeme jejich výrobky kupovati.
Naše hrouda dá nám, co potřebujeme, jejich továrny
bez naší hroudy však nikoliv. Posudme příkladně náš
boj o Budějovice, kde se našinci až do vyslešení při-
chytí, aby dostalo se právu průchodu a přece bezvý-
sledně. Co jest toho příčina? Jedině tamní velký prů-
mysl, který jest v rukou Němců. Bylo by však možno,
aby ku přj. budějovické německá firma L. C. Hardt-
muth, která se pro německé zájmy tak exponuje a
jim takové ohromné oběti přináší, mohla tak učiniti,
kdyby nebyla našinci podporována? Jest to pro nás
věru zahanbující, že naši lidé od této firmy nejen ku-
pují, ale výrobky její jako nějakou nedostizitelnou
zvláštnost doporučují, ač máme v udolávaných Budě-
jovicích naši českou, valkolepě zařízenou továrnu na
tužky („Národní podnik“), jejíž výrobky jsou zna-
menitě a všem tomu podobným výrobkům jiným se
naprosto vyrovnají. Pomozme zmohutniti našemu prů-
myslu v ujařmených Budějovicích: tužkárně, smaltovně,
bednárně, lučební a čamotové továrně, pivovaru a j.
a uvidíme jak dlouho toto „urduřech“ město odolá.
Čiňme pak podobně i všude jinde, podporujme české
tkalce na národním pomezí, jedme tak i na Mo-
ravě a německé bašty budou jednou po druhé a
s nimi i německá nabubřelost.

Císař se vrátil z manevrů v okolí Baziše.
Arcikníže František Ferdinand z Este ko-
mandoval při manevrech 7. a 12. armádního sbor-
u divisi podmaršálka Pokorného. Císař vyslovil
s výsledky manevrů nejvyšší svou spokojenost.

Ríšská rada seje se 26. září. Zvolí pa-
trně vyjímaje dr. Lupula, bývalé předsednictvo a
12 zapisovatelů. V panské sněmovně jmenuje
předsednictvo císař, sněmovna zvolí si jen stálé
komise. Všechny předlohy, které vláda podala v
minulém zasedání, musí předložiti znovu; totéž
platí o návrzích a dotazích poslanců. Z projevu
dr. Kathreina a Ebenhocha jest patrné, že pravice
zůstane svorná. Ve velikých rozpácích jsou něme-
cké opoziční strany, neboť neočekávaly, že rakou-
ská a uherská vláda dohodnuty jsou pro všechny
případy; levicáci počítali, že maďarští židé je vy-
trhnou z nouze. Časť Němců myslí, aby na „vy-
zývavé“ jednání vlády odpověděla německá ob-
strukce *passivitou*, t. j. odchodem z říšské rady,
čímž přj by proti jednání vládnímu nejostřeji
protestovala. Avšak rozváznější Němci, kteří umí
též počítat, právem tvrdí, že by se tím nejvíce
prospělo pravici, neboť kdyby opozičníci Němců
ne říšské radě nebylo, mohla by pravice šmahem
prováděti svůj program a odhlasovati vhodné jí
vládní předlohy, ano — mohla by změnit i ústavu.
Známo, že po odchodu pravice odhlasovali Němci
šmahem školský zákon a savedli přímé volby do
říšské rady (r. 1873). Socialisté a někteří radiká-
lové radí, aby se vyrovnací předlohy za nřtly hned
při prvním čtení, oproti čemuž zase jiní (kapita-
listé a velkopřmyslníci) chtějí, aby se od obstrukce
upustilo, ale předlohy vyrovnací aby se vzaly v
úradu a pak aby se zamítly, čímž by vláda byla
poražena a pak k odstoupení byla donucena.
Článek 14. stát. základ. zák. dopouští totiž záko-
nitě zachování vlády jen tehdy, nemůže-li mluvit
říšská rada. To by byl ovšem ten nejchytřejší
plán, ale má jedinou chybu, že obstrukční strany
nemají a neseženou většinu. Z českých poslanců
nepůjde s nimi nikdo, ba ani Karel Stanislav So-
kol, kdyby totiž byl náhodou zvolen. Politika:
ryc nebo nic se nevyplácí. To zkusili Mladočeti,
to zkusí i Němci. Tak se stává obyčejně každému,
když vsadí všecko na jednu kartu!

Právě vyšel!

PRŮVODU VARHAN

k Nápěvům Oltáře (čes.)
sešit první

obsahující písně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně, postní, velikonoční, svatočinné a některé z obecných písní mešních (celkem 83 písní).

Stran 28 formátu 25/34 cm.

Cena výtisku na silném papíře, brožovaného v tuhé barevné obálce — 80 kr., poštou 85 kr. Zásilka děje se k vůli usnadnění proti předem zaslanému obnosu.

Biskupská knihtiskárna

V. VACEK,

máved školkařský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofadé, pláštata atd. Statistické sazenice v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Křestní listy

ex offe

40 kusů 30 kr.

Jan Horák, soukeník
v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Těž velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě se splátky bez sčítání cen!

Laciné a krásné ružence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je oboru devotionalní, má na skladě ústav

Ružencová výroba v Praze č. 296-I.
Konviktská ulice. 346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než všude jinde.

Čistým výtěskem vydržíže ústav 25 široků—mrzáčků.

Annenské slatinné lázně

v Bělehradě
(království Českého), stanice sever.-záp. dráhy.

Tě přibíráme rovněž odloženě.

Unicum

proti

dně

rheumatis.,
rheum.

ischias a p.

Zahájeno 9. května.

Skvělé často závažné výsledky.

Stávající již od roku 1895.

Prospektu sálle ochotně správa lázeň.

318

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněny, spony a záslony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Pozor! Čtete!

Abych v širší známost uvedl svůj nově založený závod a dřevěnými výrobky a získal si přízeň P. T. obecně ustanovil jsem krásné prémie a sice:

50 krásných

dřevěných hraček

všech druhů, krásné malovaných, pro malé i velké děti (pro chlapce jiné, pro děvčata rovněž jiné) za pouhý doplatek 1. 170.

Každé zásluce bude přiložen ceník všech dřevěných potřeb pro domácnost i hospodářství. Obchodníkům velké výhody.

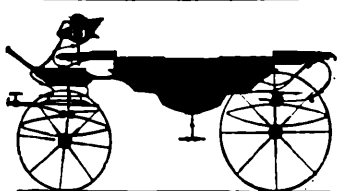
Zásilky vyřizuje dobrou českou firmou **Josef Kostecký**, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

Elegantní

dýmky

různých tvarů a vyřezávanými ozdobami, jmény, monogramy, modely vkusně pracované a levné ceny. Mám též na skladě veškeré druhy dýmek hladkých (šedých). Ceny za kus: 60, 70, 80, 90 a 1. 30 kr. Obchodníkům při tuctovém odebrání poskytnu velké výhody. 294

Zásilky vyřizuje dobrou českou firmou **Josef Kostecký**, Svratouch č. 15, pošta Svratka (Čechy).

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom a právem rašení zlaté medailie s korunou.

Humpolecká

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Modní oblekové látky na převlečení a haveloky

z čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,

závod soukennický v Humpolci

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. K.

272 doporučuje

svojí hojně zásobený sklad zlatého a stříbrného zboží, hodím kyvadlových, kapsovkových v cenách mírných a se zárukou.

Tě na splátky.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily oslabeným a starým lidem; překvapující účinek stíženým chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje skvělá česká vina: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHAIE** SEC méně sladké, obě vina desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasiinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1. 75 zl., půl láhev 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Pro každou domácnost nutné!

Slovník

domácího lékařství.

S četnými vyobrazeními 631 stran. Cena 3 zl., váz 3 zl. 60 kr.

Kniha tato pojednává o všech nemocích lidských, o první pomoci v nebezpečí, jakož i o všech léčivech, je důležitým rádcem v každé domácnosti a neměla by scházet v žádné rodině, které na blahu její členů záleží

Nakladatel **I. L. Kober**, Vodičková ul.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné, avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtu.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1. 21. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého když z aparátu teče, 1. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýtu. obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorhy nasílají se zdarma a franke.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Dělník,

který s výrobou sodové vody obeznámen jest a v podobném závodě již pracoval nechť hlásí se v lékárně **Karla Hubáčka** v Hradci Králové.

Již v několika dnech vyjde

nákladem knihupectví Josefa Kosiny v Chrudimi 1. sešit obrázků a povídek

Aloise Destála: Z proudu života. Kniha tato vyjde v 6—8 sešitech po 12 kr.

dále: 1 sešit spisu

Oldřicha S. Kosteckého:

Tři povídky pro dámy.

Zlatá pomněnka. Černá vlka. Zhaslá hvězda. Povídky tyto vyjdou asi v 5 neb 6 sešitech po 14 kr. a zvláště dámy budou vítanou četbou a důstojně se přičiní k cenným spisům známého již spisovatele. První sešity záslou se ochotně na požádání na ukázkou.

Ku zajištění trvalé památky největšího Čecha otce národa **Fr. Palackého** založil jsem knihovnu pro mládež a její přítel pod názvem

„PALACKÉHO KNIHOVNA“

jež obsahovati bude dobré a cenné spisy původní pro českou mládež sepsané. Svazkem prvním bude povídka:

Otec široků.

Od **A. Nehy**, učitele inž. škol v Jaroměři.

Povídka tato, která souvisí s českým životem a vyznívá tendencí vlasteneckou, vyzdobena bude dvěma zlatými obrázky **K. L. Thumy**.

Za druhý svazek určen jest kniha.

Proč bychom se netáhli!

Sbírka básniček a povídek pro útlou mládež od **Herm. Pilbanerové**, učitelky měšťanských škol na Smíchově.

Spis tento okrášlen bude 4 kolorovanými skvostnými původními obrázky od **Erlové**, a poněvadž jak svoji textovou částí tak i svoji jemnou a čistou úpravou bude patřiti k nejlepším toho druhu spisům českým, hodí se za nýčny dárek naší útlé mládeži. Redakce „Palackého knihovny“ ujmula se u českého čtenářstva velice oblíbený spisovatel **P. K. J. Záhoucký**, učitel měšť. škol v Heřm. Městci.

Jelikož spisy jmenované vyjdou v hezké úpravě, an tištěny jsou nejpevnějšími českými tiskárnami, doufá nakladatel, že najde u P. T. čtenářstva svému podniku náležitou podporu.

Objednávky přijímá již nyní a k úplné spokojenosti vyřídí

Nakladatel **Jos. Kosina**, majitel knihupectví v Chrudimi.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Eliškovina č. 24.
doporučuje učitel
mimo jiné: sochy, oltáře, křížové cesty,
ještě, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodobně-
ní, křesťanské, křesťanské, svatý, lustry, putty
atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.
Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Liniment. Capsici Comp.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za vyborné, bolestí utišující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Víceobdobí obilných testů
domácí prostředek
Když vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Bud opatrný a přijmi jen láhev s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

(Zasláno.)
Vděčností jsa puzen, doznávám, že p. Jan
Fejfar, pozlacovač v Podlešíně u Nové Paky,
filialní kostel Oulibický již před 10 roky reno-
voval a sice nejen vkusně, ale i trvale, tak že
chrám tento, jakoby letos štafetoval byl, vypadá,
a provedl vše za tak mírnou cenu, že jej čistým
svědomím veledůstojným pádem spolubratřím vše-
le odporučiti mohu.

Fara v Lužanech, dne 23. srpna 1898
Fr. Balcar,
farář.

Nejlepší
slováckou slivovici
a borovičku
obdržíte jediné u křesťanské firmy
M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Novinka!
Novinka!
Fotografie (tisk) ve velikosti poštovních
známek s vlastní podobenkou k nalepování na kor. listy,
dopisy, vizitky, blahopřání, do památníků atd., zhotovují
se dle každé zaslání podobanky, obrázků neb kresby ja-
kékoli velikosti.
Ceny: 12 kusů 0-90 zl.,
25 „ 1-40 „
50 „ 2-20 „
100 „ 3-60 „
Objednávky přijímá s ochotou administr. č. 1.

Heřmánkový květ
syrý nebo suchý
kupuje v každém množství za cenu nejvyšší lékárna
„u zlatého lva“ v Hradci Králové.

POZOR!
NEPŘEHLÉDNOUT!
První český výrobek ru-
kočiných
lodenových klobouků
pod připojenou známkou na-
lézá se na skladě.
Tyto předčí co do lehkosti a trvanlivosti
každý jiný výrobek a hodí se výtečně pro pp.
lesníky, správce atd.
Za jakost a pravost zboží co dlouholetý od-
borník ručím.
8 velkoren účten
Josef Dvořáček,
kloboukář v Hradci Králové.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní
Petra Buška synové
v Syrovově.
(Založeno 1853.)
Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení.
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

KUCHAŘSKÁ ŠKOLA.
Sepsala Marie B. Svobodová,
ve Zvoli u Jaroměře.
Dílo toto jest co nejlépe doporučeno
sl. správami hospodářských i hospodyn-
ských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho po-
chvalných uznání, jež souborně praví, že jest to
dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že
se každé domácnosti vyplatí, ano jedna paní píše, že by
touto knihou nabyté vědomosti nezaměnila ani za 100 zl.
a že šťastná nevěsta, již se do výbavy dostane.
Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky.
jest v komisi pp. Burska a Kohouta, knihku-
pectví české university v Praze.
Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
svládní požádání také v ceně mírnější a franko. 261

Matěračská dílna
Josef Komárek a syn
v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v Hradci Králové
nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, nátěru facad a prádelní domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.
Vedle napodobení různých dřev prová-
díme též i věrnou imitaci mramoru.
(Blíže sdělí p. K. Mašta, obživník zde.)
Levné ceny.

Uprázdňená nadace.
Při studentském nadání, které zalo-
ženo bylo měst. zastupitelstvem král. věnn.
města Hradce Králové na počest prvního
rektora České university Karlo Ferdinand-
ské a rodáka Královéhradeckého **Václava**
Vladivoje Tomka obsadí se místo s roč-
ním požitkem v obnose 105 zl.
Na nadání toto v první řadě mají
nárok rodáci, ve druhé řadě pak přísluš-
níci Královéhradečtí, kteří na světských
fakultách České university v Praze s do-
brým prospěchem studují.
Požitek nadání trvá, tento dobrý pro-
spěch předpokládá, po dobu studii uni-
versitních a vyplácen bude vždy 1. října
předem, důchodenským úřadem města Krá-
lové Hradce.
Žadatelé podejtež žádosti své doložené
listem křesťaním nebo dokladem o přísluš-
nosti, vysvědčením o majetku a vysvědče-
ním o dobrém prospěchu ve studiích uni-
versitních do 30. září 1898 podepsanému
úřadu purkmistrovskému.
Purkmistrovský úřad v Hradci Král.,
dne 26. září 1898.

Vyšší obchodní škola
(obchodní akademie)
v Hradci Králové
sestavá ze tří ročníků a přípravy.
Do prvního ročníku přijímají se absolventi
přípravy vyšší obchodní školy a ti, kdož IV.
třidu realky nebo gymnasia odbyli, bez zkoušky
přijímají. Dobří žáci ze III. třídy školy mě-
šťanské konají zkoušku přijímací.
Do přípravy přijímají se žáci ze III. třídy
školy středních a škol měšťanských bez zkoušky
přijímací.
Přibírásky nově na ústav vstupujících žáků
dělí se u ředitelství od 15. do 31. července a
od 1. do 15. září. Třeba přinést poslední vy-
svědčení školní s poznámkou (na odchodnou),
křesťanskou a nejsou-li rodiče sebou, svolení ot-
cova ku studiu na vyšší obchodní škole. Přijí-
mací zkoušky jsou 16. července a 16. září.
Zápis žáků v studiu na ústav pokraču-
jících jest 7. září.
Zápisné jest 5 zl., příspěvek na pomůcky 2
zl., školné jest v příprave 50 zl., v ostatních
ročnících 80 zl. ročně.
Všichni absolventi mají výhodu jednoholeté
služby dobrovolnické v c. a k. vojsku (vynesení
vys. c. a k. ministerstva zemědělské obrany ze dne
21. dubna 1898, č. 9960/2602 IIa).
Blíže zprávy ochotné sdělí a prospekt ústavu
zašle ředitelství vyšší obchodní školy.
Josef Pazourek, ředitel
JUDr. Fr. Ulrich, předseda kuratoria.

PRAVÝ
Děsť knihy 75 výtisků (60 křídlo).
Obsah 400 stran.
Kathreinerova
plodová kniha Kneippova
v celých změškách
Kathreinerovy knihy na skladě u
Videň-Melichov
Ve vlastním zájmu vždy a všude žádejte
a přijímejte pouze tyto původní balíčky.

Nápěvy k Oltáři čes.
právě byly v tisku dokončeny a možno objednávky již
vyříditi. Kniha čítá 122 stran 8° (formát Oltáře) a pro-
vádá se (bez frankatury):
1 brožovaný výtisk za 15 kr.
1 v poloplošné váz. výtisk za 22 kr.
1 v plátové váz. výtisk za 25 kr.
1 v plátové váz. se slazeným křídlem za 27 kr.
Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při
vázaných o 4 kr. nižší.
Je-li Nápěvy objednány budou jen po jednotlivých
výtiscích, jichž cena náleží nedopouští zasílání svládních
účtů, dle se bude záslužka Nápěv při objednávce do 5
kusů jediné proti předem zaslání obnosu, k němuž
račtež pl. t. objednatel přiložit na porto
při 1 výtisku 3 kr.,
„ 2-3 „ 5 „
„ 4-5 „ 10 „
Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů
k něm. Oltáři nachází se v sazbě.
Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se
do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5
sešitech „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro
spěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho
i chorální nápěv k litaním Otče náš, Zdrávas Maria,
Pod ochranu Tvoji, Zdrávas Královno, Anděl Páně.
Při nápěvech podložen s pravidla pouze 1. verš, tam však
kde by mohly nastati obtíže a podkladem textu, aneb kde
praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak,
aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Ná-
pěvů“ po ruce nemají.
Aby při spēvu náležitě se dbalo slovního přísavku, vy-
značena jest v „Nápěvech“ tučným tiskem slabika hlavní
přísavky ve slově mající.
Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.
Poučení pro katolické jinochy a panny v osadách
smíšených o manželství dovoleném
amanžetství hřbitovní. Napsal kněz diec. královéhradecké
dlouhou dobu na osadě smíšené s úspěchem pracující. Str.
26. 8°. Cena 100 kusů frankované 1 zl. 70 kr. jednotlivé
1 výtisk 2 kr.

EMANUEL BĚLSKÝ

v Hradci Králové

má na skladě a doporučuje
v značně levných cenách

velký výběr modních látek na objednávky
jakož i hotových oděvů v každé velikosti
pro pány a chlapce.

Hlavní sklad: v Hoře Kutné. Filialky:
Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Čá-
slav a Náchod.

Koupí se

dobře zachovalé

pokladna

čís. 8. neb 4.

Nabídka s udáním ceny přijímá správa Adalber-
tina (I. patro čis. dvéř 23.).

Upozornění.

Zašleme katolickým spolkům „Zpravu
o kralovéhradeckém sjezdu katolickém“
jakožto 11. a 12. číslo „Čas. Úvah“ pouze
za 10 kr. Při větších objednávkách po-
skytne ještě větší slevy.

Administrace „Čas. Úvah.“

Umělé stavební truhlářství.

Josef Matějček,

doporučuje svůj hojně zásobený
sklad nábytku

Divadelní ulici č. 195.

Mísa a sklad na Slaz. Předměstí.

Národní podnik.

Kupujte a doporučujte:

Tužky

školní, jemné ku kreslení, zápisníkové, inkoustové
a barevné atd.

Inkousty

peací, snímací i barevné.

Tuše

rozpuštěné, nesmazatelné.

Pečetní vosky

poštovní, listovní, bankovní, jemné dámské i rú-
znobarevné.

Do počátku školního roku zavedeme:

Držátka

školní i kancelářská.

Pryže

na tužky s inkoust.

Péra

všech jakosti a tvarů.

Národní podnik obchodní a průmyslový
v Praze II., Školská ul. 26.

P. T.

Dovolujeme si velectnému obecnostvu uctivě
oznámiti, že jsme náš rozsáhlý

SKLAD NÁBYTKU

přeložili do moderně zařízených míst-
nosti na rohu Jiříkovy třídy u Praž-
ského mostu.

Děkujeme za dosavadní důvěru našemu zá-
vodu věnovanou, slibujeme, že i na dále naší zá-
sadou zůstane, velectné naše odběratele v každém
obledu uspokojiti a prosíme, by nám i v nových
místnostech vzácná přízeň byla zachována.

V úctě nejhlubší

výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ

Hradec Králové,

na rohu Pražského mostu proti hotelu „Merkur.“

Ludvík Nejedly,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporčuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré maby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy mové.

Návrhy ve slohu stavby, kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Phönixova pomáda

poctena cenou výstavy pro zdravotnictví a ošetřování ne-
mocných ve Stuttgartě r. 1890., jest dle lékařských úsudků
a děkovačích písmů jediným vskutku reálním a
neškodným prostředkem ku docílení plného a bu-
dného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vy-
padávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladý
pánové dosáhnou její užíváním mohutného kníru, zá-
růka za výsledek a neškodnost. Tygřík 80 kr., pošt. neb
dobírkou 90 kr.

K. HOPPE, Videň I., Wipplingerstrasse 14.

K nastávajícímu období školnímu

nabízíme uctivě své služby k dodání vkusných a levných

křížů

všech druhů, dále pak

obrazů Jeho Veličenstva

císaře pána

v řezaných rámech.

Dodávky do veškerých nových budov škol-
ních do všech končin Rakouska.

První speciální ryze český

umělecký závod

Raimunda Julia Kozla,

sochaře a řezbáře

v král. věnném městě Hradci Králové
městský stavební dvůr.

Kříže i obrazy stále hotové na skladě.

Obrazy

Jejich Veličenstev

uměleckého provedení ve všech velikostech v rámcích zlac-
ných, hnědých, černých, řezaných atd. jakož i

vkusné kříže

všech druhů do škol, kancelářů a pod. odporčuje nejlevnější
uměl. závod pro kostelní práce a výrobu rámců

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Sklad veškerých druhů

obrazů svatých,

krajin a jiných, zrcadel, křížů, soch, domácích požehnáni,
fímsů, listů a pod.

Velký výběr, solidní práce, levné ceny.

Upíné zařízení do hotelů.

Upíné zařízení bytů soukromých.

JAN STOUPA

V Praze, Václavská am. č. 82,

188

Doporučuje

svojí hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových, pokrývek na
stoly a lůžka, přikrývek protivaných a flanelových
přikrývek cestovních, plátnů, deštníků, veškerých ce-
stovních potřeb, županů, havelků atd.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Upíné zařízení ložni.

Upíné vybavy pro novoty.

hosty, byt by to byl Čech jako poleno jen v samo-
spasitelné a cestáci mohou si ovšem také dovolit po-
sázky jako: „Das ist eine Keckheit in diesem Koenig-
grats boehmisch zu schwadroniren“ V Grandhotelu
stráží porád ještě ryseměcký jídelní lístek, tak jako
by pro šidovské cestující a sdejší šidy nepostačil lístek
obojazyčný.

Spolek Dobroslav slavil v neděli na skro-
vného účastenství své dvacetileté jubileum. Divadlo i
beseda byla při slavnostech poloprázdná.

**Filialka kralohradecká, Ústř. spo-
lek knihtiskářů a písmolijců v Čechách**
„Typografická Beseda“ v Praze, pořádá v
sobotu veřejnou přednášku „O úpadku řemesel a živ-
nosti“ ve spolkových místnostech v hostinci „u české
koruny“ („u Strašáda“) v Hradci Králové. Vstup ka-
ždému volný. Začátek o 8. hod. večer. Po přednášce
přátelský večírek v též místnostech. Výbor.

Na gymnasiu Matci v Zábřehu
přispěla zdejší jednota katolických tovaryšů 4 sl.
10 kr., kterážto obnos sebrán byl mezi členy Jedno-
ty. Nasazená částka uložena do administrace. t. l.

Ústav hrab. Pöttinga v Olomouci.

Zápis do ústavních škol konati se bude 1. pro cho-
vanky z Olomouce a okolí ve čtvrtek dne 15. září
dop. od 8—12, odpol. o 2—4 hod., 2. pro chovanky
ostatní v pátek a v sobotu dne 16. a 17. září dopo-
ledne i odpoledne. Chovanky, vstupující do školy li-
terní, předloží při zápisu poslední školní vysvědčení
a očkovací list. U chovank ostatních průkazů těch
netřeba. — Jelikož jest počet chovank v pensionátě
omezený, doporučuje se přihlášky co nejdříve
učinit. Prospekt ústavu každému se zašle, k o
o něj požádá kor. listkem.

**Na obecním vyš. gymnasiu Fran-
tiška Josefa v Králové Dvoře m. L.** při-
jímání budou v školním roce 1898—99 noví žáci do
první třídy dne 16. a 17. září vždy od 8—10 ho-
din dopoledne, písemné zkoušky přijímací od 10—12
hodin a ústní po 2. hodině odp. Zápis nových žáků
do vyšších tříd se hlásících vykoná se dne 17.
září po 9. hod. dop. Zkoušky opravné a dodatné po-
čnou dne 16. září v 8 hod. ráno. Podrobné správy
jsou ve vyhlášce v budově školní.

Na c. k. vyšší realce v Kutné Hoře.
zapisování se budou žáci do I. třídy dne 16. září od
8. do 10. hodin ráno.

**Na obecní reálné škole v Kosteletci
m. O.,** jejíž I. třída nabyla práva veřejnosti vys.
minister. vnesením ze dne 3. ledna 1898, čís. 32.
621. asi 1867, konati se bude 1) zápis žáků do I.
třídy ve dnech 16. a 17. září a 2) zápis žáků do
II. třídy ve dnech 13. a 14. září t. r. vždy od 8.
10. hod. dopoledne v ředitelně ústavu. Každý žák
předloží křestní list a vysvědčení frekventační neb
poslední vysvědčení (nikoliv zprávu). Písemní i ústní
zkoušky přijímací konají se v den zápisu od 10.—12.
hod. dop. a od 2. hod. odpol. Třídní návštěvi lze
obdržeti v ředitelně ústavu.

**Zápis žáků do dívčí obecné ma-
teřské a pokračovací školy v Hradci
Králové** konati se bude v staré školní bu-
dově ve dnech 15., 16. a 17. září a to vždy od 8
do 11 hod. dopoledne a od 2 do 4 hod. odpoledne.

**Zrušení svazku poddanského a vy-
jařmení majetku sedlského** oznámeno bylo
před 50lety takto: V příloze 7. dáva se na vědomí
a k rychlému rozhlášení vysokým ministerským výno-
sem ze dne 9. září t. r. č. 2485. sem došlý nejvyšší
patent ze dne 7. září t. r. týkající se zrušení svazku
poddanského a vyjařmení majetku sedlského. Gub. de-
krét ze dne 12. září 1848 G. č. 49034, oznámený
všem úřadům podřízeným a přípisý ve známost uve-
dené všem úřadům téhož druhu, dále úředním listem
pražských novin německých i českých. My Ferdinand
První, konstituční císař rakouský, král uherský a če-
ský, tobo jména Páň, král lombardský a benátský,
dalmaty (chorvátský, slavonský, haličský, lodoměr-
ský a illyrský; arcivév. rakouský, vévoda lothringy, s-
olnohradský, štyrský, korutanský, horno- a dolno-
alezský, velkokníže sedmibradský, markrabě moravský;
pokněžněný hrabě hababurský a tirolský atd. atd., k
návrhu naší ministerské rady v souhlasu s radou říš-
skou jsme uzavřeli a ušifidili, jak následuje: Předně:
Podřízenost a vrchnostenský poměr jest zrušen i se
všemi k nim hlídícími zákony. Druhé: Živnost i
půda jsou vyjařmeny, všechny rozdíly mezi panskými
a sedlskými pozemky se zrušují. Třetí: Všecky v po-
měru poddanském základ mající, na poddanské půdě
lpící břemena, služby a dávky každého druhu, jakož
i všecky z panského majetku vrchního, z desátku,
ochranství, správcovství a (viničního) hornického pan-
ství a vesnické správy pocházející naturalní, pracovní
a peněžní dávky, jež od živnostníků dosud odváděny
byti musily, v to čítajíce i nutné poplatky při změně
majetku za živobytí nebo po smrti, od této chvíle jsou
zrušeny. Čtvrté: Za některé z těchto zrušených bře-
men má býti dána náhrada, za některé nikoliv. Páté:
Za všechna s osobního svazku poddanského, z vrchno-
stenského poměru, vrchnostenské právomoci a z pan-
ství nad vsí jdoucí práva a užtky nemůže náhrady
býti žádáno, za to i břemena z toho vznikající mají
přestat. Šesté: Za takové práce a dávky naturalní i
peněžité, které držitel pozemku musil odváděti pánu
statku, pánu desátku nebo správci, nechť v době nej-
kratší slušná náhrada se vyšetří. Sedmé: Práva dě-
láni dříve a pasení, jakož i práva služebná stávající
mezi vrchností i jejich dosavadními poddanými mají
býti zrušena za náhradu, právo obcí byliny hledati a
pasti, jakož i paseu na úhorech a strništi bezplatně

mají se zrušiti. Osmé: Komise, jež s vypracováním
provincií má se utvořiti, nechť návrh zákona vypra-
cuje a říšské radě předloží, kterážto návrh obsahuje
osazení: a) odškodnění se k odškodnému zrušení
dávky a užtků, jež vznikly uzavřenými smlouvami o
majetka emphyteutickém neb jinak rozděleném; b)
vstahující se ke zrušení posemkových břemen, jež
snad v § 3. nejsou uvedena; c) týkající se způsobu,
jak práva v § 7. uvedená se ruší nebo upravují; d)
o měřítku a výšce odškodnění, jež se má státi a o
fondu, jež s majetka dotyčné provincie se ma utvo-
řiti, jež s tohoto fondu má příslušným státu zrušena
býti dávka náhradní, jež se pro provincii vypočte; e)
o otázce, má-li býti dána náhrada za dávky a služby,
jež dle §§ 5. a 6. nebyly uvedeny. Deváté: Patrimo-
niální úřady nechť dále úřadují provisorně na útraty
státu, dokud nebudou zavedeny zeměpanské úřady.
Desáté: Zásada v 6. odstavci vyložená o odškodnění
za práce, naturalní a peněžité dávky, nemá však vy-
lučovatí nějaké pozdější návrhy komise dle 8. od-
stavce ustanovené, čímž tato zásada mohla by býti
vysvětlena neb obmezena. Jedenácté: I vzhledem k
piva a kofalce mají býti zrušeny povinnosti s výro-
bou jejich spojené. Naši ministři vnitra, práva a fi-
nanci jsou zmocněni tento zákon v život uvést. Dáno
ve Vídni v Našem císařském hlavním a sídelním mě-
stě sedmého září, roku tisíc čim set čtyřicátého
osmého, ve čtrnáctém roce Našeho panství. *Ferdinand*
m. p. *Wessenberg*, ministr. president. *Bach*,
minist. spravedl. *Krauss*, minist. financí. *Dobhoff*,
minist. vnitra. *Latour*, minist. války. *Hombostl*, mi-
nist. obchodu. *Schwarzer*, minist. veřej. prací.

**Sjezd soukromých úředníků česko-
slovanských** konati se bude v Praze v neděli,
dne 2. října 1898 o 2. hodině odp. ve velkém sále
Svatováclavské záložny. Karlova ul. Program sjezdu:
1. Zahájení sjezdu situační zprávou. 2. Organizace.
3. Nedělní klid. 4. Penzijní pojistkování. 5. Doba a
místnosti pracovní.

Vejenští nováčci budou dle nařízení mi-
nisterstva války povoláni letošního roku až 5. října,
jednoruční dobrovolníci však již 1. října t. r.

**Dr. Stojan a „Národní listy“ o če-
ských žurnalistech.** „N. L.“ úplné souhlas se
slovy říšského poslance dr. Stojana a praví, že takto
neujal se české žurnalistiky ještě nikdo, ani ne ten
který, jenž v děch jí má býti vůl — svou slávu,
pověsti i postavením. „Budivoj“ k tomu dodává: Jsou
venkovské listy, v nichž se venkovský novinář právě
tak napracuje jako v Praze, ano mnohdy i více a to
za plat nepochopitelně menší než jaký mají pražští no-
vináři a k tomu ke všemu ještě bez vyhlídky na pensi
a bez naděje, že kdyby umřel, bude postaráno o děti
a manželku jeho. V Praze mají žurnalisté spolek a
ten venkovské žurnalisty nepřijímá, i když vyhovují
všem předepsaným podmínkám, jak můžeme každé
chvilce dokázati. A tento spolek, jenž je od celého ná-
roda podporován peněžně, má právě za účel postarati
se novinářům o slušné postavení a zaopatření ve stáří
a o pensi dětem a manželkám po zesnulých žurnali-
stech. V tom jsou tedy pražští žurnalisté na tom
mnohem lépe, než venkovští. A toť věc, již dlouho
stále mti na paměti. „Budivoj“ dále uvádí, že též
Němečtí žurnalisté jsou na tom mnohem lépe než li-
čtí, neboť ti jsou členy zaopatřovacího žurnalisti-
ckého spolku a pak jsou lépe placeni — a pokračuje
pak: A nyní porovnáme si venkovského žurnalisty a
a sice takového, který musí sám a sám redigovati,
sám a sám psáti celý časopis. Při takovém listě ne-
může býti o rozdělení práce ovšem ani řeči. Redaktor
tu musí psáti články, feuilletony, lokálky, přehledy
politické, popisovati a psáti dopisy, po případe pře-
kládati nebo sám psáti povídky do zábavné přílohy,
vyjednávati se stranami, sbíráti správy po městě a
venkově, choditi sám do schůzí, na radnici, k soudu
atd.: a když vše sebral a napsal — sám musí ob-
starat korekturu, což přece v Praze se neděje. Není
to řídkostí, že jest nutno za takových okolností se-
brati a zpracovati látku za týden až pro dvacet i
třicet sloupců. Za voleb a jiných příležitostí — a těch
je na příklad u nás až příliš mnoho — počet sloupců
těch je ještě daleko větší. A k tomu v čas voleb dle
okolností přistupuje i práce agitativní — a mimo volby
stále soudní procesy a výslechy jako svědek. Co tu
ztráty času! Novinář venkovský nemá prázdniny k so-
tovení a osvězení jako novinář pražský, co si neudělá,
to nemá. Když má nejvíce látky zapotřebí, nedostane
jediného dopisu, a dostane-li, tedy tento zajímá oby-
čejně více osobu pisatele než veřejnost. Jak potom
obřízno vyhověti všem, starým i mladým, veselým i
smutným, jak uspokojiti všechny čtenáře přerozmanitých
stavů, když každého zajímají nejvíce správy jeho stavu
se týkající! Dobře pravil proto říšský poslanec Stojan
na kat. sjezdu: „Je třeba českým novinářům pomoci,
jeť třeba postarati jich co možná zlepšiti, neboť práce
jejich je hrdelná, hrozná znavující a síly vyčerpávající.
Dosud nebyla veřejnost k nim tak uznalou, jak toho
dojista zasluhovali. Cenila se práce jejich jako něco
všedního, běžného: i intelligence naše míní, že něko-
lika zlatkami námahu žurnalisty dost ocenila, neohlí-
žejíc se na život jeho, plný útrap a duševních muk,
neohlížejíc se na vyhlídky tu práci, jež s pravidla
umoří každého dříve, než může doslovi státi jen po-
někud pokročilejšího.“

**Německý školský spolek „Juli-
raja“** obdržel loňského roku z Německa příspěvek
50 000 marek (30 tisíc slat.) A peníze ty určeny
byly výhradně na poměcnování českých dětí.

**Účetní výkaz spořitelny městské v
Náchodě.** Během měsíce srpna bylo do spořitelny
městské v Náchodě vloženo sl. 47 074 kr. 97 výbrá-
no sl. 31 579 kr. 36 Poskytnuto půjček sl. 73 961
kr. 82 Splaceno na půjčky sl. 65 816 kr. 29. Stav
koncem měsíce jeví se následovně: Vklady sl. 1 306.
274 kr. 61 Půjčky sl. 1, 197. 941 kr. 18 Přebytky
a peněžních ústavů a cenné papíry sl. 121. 484 kr.

84 Obrat pokladniční za měsíc srpen 98. obnáší sl.
315. 555 kr. 09. Společná úrokaje vklady 4, /^o bez
obledu na jejich výši.

Odsouzení k smrti prozrazem. V pá-
tek byli odsouzeni od říšského porotního soudu k
smrti prozrazem, 30letý František Chlaba a Nový
Skřeneš a 29 Václav Matyáš, dělník z Janova,
kteří polního hlídače Václava Donáta byli hrozným
spůsobem upálili.

Dobrodineček rolnictva na Hořecku,
Ignác Raiter, odsouzen byl pro četné podvody na
3 leta do téžkého žaláře na základě říšského poroty.

Zloděj kupa v noci na z. t. m. dopaden
byl Josef Hoz a Rohdnice v okamžiku, když odná-
šel s chlívka p. Kovařika vykrmenou husu. Zloděj
dodán byl krajskému soudu.

**Jeřábek kapovní kalendář hospo-
dářský na rok 1899.** Po stránce levné a pro
rolníka praktické zajímavé mezi hospodářskými kape-
ními kalendáři zajisté kapovní kalendář, jež vydává
každoročně pan Josef Jeřábek, pokladní oficiál země-
dělské rady, jedno z nejpřednějších míst.
Kapesníček ten nemá chyběti žádnému
praktickému hospodáři. Vzhledem k tomu, že
přináší také praktické pokyny a zápisní rubriky
pro chov a plemenitbu drabeš a králíků doporučuje
se rovněž tak všem chovatelům drobného zvířectva.
Bohatý čistě odborný obsah, jakož i prak-
tický účetní zápisník pro celý rok, skvělá úprava
a levná cena, doporučují kalendář ten kru-
hům příslušným co nejlépe. Tři předává se po
50 kr. Hospodářským spolkům při větších objednávkách
poskytuje se výhoda. Redakce nalézá se v Praze
č. 799. II. (v domě zemědělské rady).

Úmrtí. Říšský poslanec dr. Vaňaty zemřel
úterý v noci následkem vleklé choroby ledvinové.

Z porotní símě. V pátek se octnul před
porotou kralohradeckou Jiří Kaprel, žalován býv
pro složin návilného amilatra. Odsouzen byl za před-
sednictví p. rady zem. soudu Stolly na pět let do
tříského žaláře. — V sobotu měl se zodpovídat Jan
Šinták, 48letý obchodník a faktor z Bystře pro slo-
žin podvodu, jehož se měl dopustit tím, že směnkou
znějící na 130 sl. přepsáním číslic změnil na směnkou
430 sl., dále směnkou na 120 sl. na směnkou 420 sl. a
směnkou znějící na 160 sl. na směnkou znějící na obnos
550 sl., že tedy lativým činěním ony osoby, na něž
ty směnky dále převedeny byly uvedl v omyl, čímž
osoby tyto, Alexandr Andrš z Krčína a Čeněk Balcar
s N. Města škodu 300 sl. převyšující utrpěli. Obža-
lobu hájil substitut státního zástupce p. Dr. Habáček,
obžalovaného hájil p. dr. Čarba. Šinták svým úpad-
kem poškodil své věřitele, hlavně apofitelnu v Novém
Městě, o 28 144 sl. 68 /^o kr. a odsouzen byl pro zavi-
něnou křidu na dva měsíce. Mimo výše uvedeného byl
poškozen též p. J. Kašpar z Dobrušky, K. Přibyl a
Jan Novotný z Bystře. Co se žalovaných případů týče,
tedy byl Jan Šinták porotou osvobozen, protože této
nebyl úmysl podvodu i podvod sám dosti jasný. —
V pondělí souzen byl 31letý nádeník Emanuel Va-
lenta z Planě, pro krádež vícekrát trestaný pro slo-
žin nedokonané krádeže. Valenta byl pro pračky a
krádeže již pětkrát trestán a posledně studýoval 13
měsíců univerzitu na Borech. Odtud byl poslán na
zemědělskou práci do Litohlav u Berouna, avšak stráž-
níkům utekl, toulal se přes 14 dní a konečně 27.
července octnul se na jarmarku v Hradci Králové, maje
na hotovosti 8 sl. Nešel ale za ně kupovat v obcho-
dnu železným zbožím, k panu Uhrovi, nýbrž šel mu
dělát visitu do prvního poschodí. Protože tam bylo
zavřeno, otevřel si šperhákem, zastrčil dvéře závorkou
a jal se pracovat. Peřin, šatů, prádla atd. tam bylo
dost a 591 sl. na hotovosti v usazeném stolku. Než
v práci ho přerušil Josef Uher, kupecký příručí, který
ho viděl otvírat byt. Když se služkou Věchtovou která
byla byt usamlá, nemohl se dostat do vnitř, tu při-
volali na pomoc pana Jana Uhra, který pomocí dlatu
a sekery odrazil skobu a otevřel dvéře. V alkovně
stál neznámý člověk. Vidouce jej, vzdělili se pro stráž-
níky. Valenta se vymlouval, že si chtěl vyprosit trochu
prádku. Páni porotci mu to však nevěřili a soud od-
soudil jej na pět let do téžkého žaláře. — V pondělí
odpoledne stála před porotou Anna Pátková pro
nedokonanou vraždu. Z bídý hodila u Halbátatu své
dvě děti do potoka a chtěla se sama utopit. Po ob-
hajovací řeči p. dr. Hellera byla uznána za nevinnou.
— V úterý 6. září stál před porotou rolník Antonín
Lux pro složin pokusu vraždy a nádeníka Jan Lux,
z Č. Petrovic pro spoluvinnu. Dne 28. května večer
potkav finančního strážníka, chytil jej Antonín Lux
za krk, počal jej roudsit a pak mu strkal hlavu do
šumpy, chtěl jej usmrtit. Jen náhodou se stalo, že se
to Luxům nepodařilo. Antonín dostal 6 a Jan Lux
1 měsíc. — Ve středu byl žalován František Jane-
ček z Javornice pro složin zhabřství obviněn jsa, že
vlastního otce vypálil. Obžaloba vyčítá Janečkovi, že
pravil Otci: „Vy tam dlouho nebudete“ a že den před
požárem odnesl své sváteční šaty. František Janeček
se vymlouval, že chtěl jíti druhý den na jarmark a
co se toho výroku týče: „Vy tam dlouho nebudete“,
tu prý myslil, že věřitelé jeho otce na statku dlouho
nenechají. Porota obžalovaného osvobodila.

Je-li možno zbavit se bradavic? Zná-
mo, že zvláště děti a mladé dívky mají často ruce
i tváře posety bradavicemi, které je nejen hýzdí a
znevažují, ale dělají jim též obtíže a působí bolesti.
Zvláště pro hezká děvčátka jest to pravým neštěstím,
když na malinovém jinak retu, nebo na červenolící tváři,
nebo na hebké ručičce vyroste jem okliklavá bradavice,
velká jako čočka neb dokonce jako hrách. Co se tu
používá různých prostředků, často drahých, bolestných
a přece jen marných! A přece je tu pomoc snadná.
Zcela jednoduchým prostředkem možno se zbavit oklik-
lých a nepohodlných bradavic. Třeba jen bradavici
sohýzněné místo, tedy ruce nebo tváře hodně často
umývat vodou, v které kovář kalf ve výhni železo.
V každém městě, ba i v každé vesnici je zajisté ko-
vář, který ochotně svolí, aby lidé bradavicemi posti-

OBNOVA

Číslo 86.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 9. září 1898

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Zahájení říšské rady.

Dne 24. července t. r. nařídil Jeho Veličenstvo po památné audienci předsedy ministerstva v lálu, aby XIV. zasedání říšské rady bylo uzavřeno. Německá obstrukce byla tehdy velice sklamáním, protože očekávala jistě odstupení hr. Franta Thuna a nastolení hr. Bylanta Rheidta nebo bar. Chlumeckého na stolec ministerského předsedy. V rozhodujících kruzích nemohli tehdy německé obstrukci zapomenouti, že v poradě předsedů klubůvých dne 6. června t. r. postavila se tehdejší proti tomu, aby řada důležitých zákonůvých osnov dostala se do parlamentárního jednání. Německá urputnost a svéhlavost zmařila rovněž tehdejší pokus vlády, aby jazyková otázka vyřízena byla zákonem, tak aby jazykové nařízení ze dne 24. února srušeno býti mohlo.

Vláda a koruna nahlédly tehdy, že sněmovna jest nespůsobilá k další práci a že by veliké další vyjednávání bylo naprosto bezúčelné.

Mladočeští poslanci a „Nár. Listy“ si tehdy oddechli, že rozhodnutí v lálu nedopadlo proti Thunovi a snili již o tom, že volby do říšské rady konati budou opět zemské sněmy anebo že korunou bude oktrojován volební řád Taaffeho a Steinbacha s rozsáhlým všeobecným právem hlasovacím.

O nadějích důvěřivých mladočeských poslanců a Národních Listů vyslovily jsme se v čísle ze dne 29. července nanejvýš nedůvěřivě a odmítavě. Právili jsme doslovně: „Hr. Thun na každý pád pokusí se o prozatímné neb trvalé uskutečnění rakousko-uherského vyrovnání, ale na radikální změnu ústavy zatím nepomýšlí. Vydati nový jazykový zákon na základě §. 14. bylo by bezúčelné. Němce, kteří osnovu zákona jazykového prostě zamítli, neprojeví ani vlastních opravných návrhů, hr. Thun by oktrojováním zákona nezískal a pro Čechy znamená dnešní stav, výhodou proti Thunově obnově, která dle dr. Pacáka obsahuje nejkrásnější ústupky s naší strany. Proč se tedy „N. L.“ obírají tak nesmyslnými kombinacemi? Což nyní již vědouce v kritické době nyní již nenabylí rozvahy? Lid se nebude na Thuna hněvat, provede-li aspoň některé opravy, k jejich uskutečnění byla říšská rada neschopná; pak li

FEUILLETON.

V době posvícení.

Za starodávna zpívali naši předkové ještě za dob roboty: „Raduj se kmotře sedláku! budem veselí; bude u nás posvícení — dáh Bůh v neděli!“

Naši venkované byli tehdy náležitě veselí, vždyť při sklence piva a v kruhu přátel mohli aspoň na chvíli zapomenouti na strasti robotní; jídla bylo v ten den také nazbyt. Polivčička dělala grunt a masíčko špunt; mezi tím se jedl černý kuba s houbami, jáhelník s perníkem, buchty a koláče. Jaternice a kosmatice nesměly scházeti. Kde byla zámožnost, píchli i vepřka. U zámožných objevila se na stole též husa a černý zajíc s omáčkou. Jak se dostal do trouby, to bývalo často domácím tajemstvím, neboť platnost měla ještě písnička:

Sedláci dobráci	V šítečku zajíce
hodní jste velice	v revírku srnčata
krmité vrchnosti	sedláci — dobráci
na poli zajíce	to bude dobitá
Dobráci — sedláci	
jen si je vezměte	
srnčata zaplaťte	
zajíce podavte.	

Dnes jest posvícení zcela jiné; mládež již ani neví, co je to černý kuba a kosmatice. Dnes vesnické posvícení dovede upokojit i největšího labužníka. Před posvícením odstoupá to v polích a lesích mnohý zajíček, bažant a koroptev a v domácnosti zakvílí mnohý vepřka, dokokrhá mnohý kohoutek a kuřátko a do smrti se ukejhá mnohá husa i kachna. Zvláště dobré jsou v Mělovědech. Tam udělají hospodynky z husí a kachen i bez alchymie pravé zlato, to jest upečou je tak do zlatohněda, že se zatvrzelejší srdce se musí ja-

Němci při absolutistické vládě bude trochu nevolně, proto nás věru hlava boleti nemutí. Budme rádi, že to v lálu a ve Vídni nedopadlo hůře!“

Události daly nám za pravdu, že jsme politikou situaci posuzovali střízlivě a zcela správně. Právem jsme se také posmívaly harašení některých poslanců, že teď budeme dělati opozici, jaké ještě svět neviděl. Známe ty naše „oposičáky“ z fundamentu.

Na den 28. září je svolána říšská rada. Chlumecký křečovitě se namáhal uskutečnit proti Čechům a Jihoslovánům polakóněmeckou alianci. Poláci Madejski, Rutowski, Bobrzyński, Bilinski, Masłowski vtažování byli do těchto pletich, které se však nezdařily. Hraběti Thunovi dávala nejlepší zbraně do rukou výstřední prusácká strana Woffova, Schönererova, Irova, Hofrova atd., neboť tak mohl koruně výmluvně dokazovati, jak by opatření byly zájmy říše a dynastie, kdyby strana vedená Schönererem a Wolfem v Rakousku vládla. Německé obstrukce se hrabě Thun zatím báti nemusí.

Také postavení jeho vůči Uhrám se zlepšilo, protože s uherskou vládou se dohodl, jak bude lze uskutečnit vyrovnání, i kdyby rakouská říšská rada jej provést nechtěla. Protože uherské vládní listy napovídají, že uherská vláda ani jediného prospěchu uherské vlasti se nevzdala, ale všechny proti požadavkům Cislajtanie ubájlila, tedy z toho ovšem plyne, že ohledně rakousko-uherského vyrovnání zůstane vše při starém, že tedy účet rakousko-uherského vyrovnání zaplatí v první řadě opět čeští zemědělci. Na této věci kvartální opoziční bouchání „Nár. Listů“ nezmění ani puntík.

V českých politických kruzích — v první řadě pak v slechtických — panuje náhled, že se teď nemají nic státi, co by politické povstavení Mladočechů zeslabiti mohlo. Každé zeslabení strany mladočeské znamenalo by přý zeslabení ministerstva Thunova. Proto všechny pražské časopisy bez rozdílu stran ukládají si v posuzování politické situace velkou zdrženlivost. Kritisovali teď rakousko-uherské vyrovnání, počítá se teď patrně k smrtelným hříchům. Klubu mladočeskému dělá teď velkou starost volba za město Jindřichův Hradec, Třeboň, Lišov, Vltavotín a Vodňany, kde se vzdal dr. Slavík mandátu. Volba pokrokové Karla Sta-

ko te pečínka v ústech rozplývat. A což jest-li Vás k jídlu pobízí nějaká ta Andulka, Mařenka neb Boženka, pak to chutná teprve. Mastné koláčky, kořeněné cukrovinky, řízná pivečko a lahodné vínečko, to teprve budí veselou náladu i chut.

Ondyno jsem četl v novinách, že Američan Mac Cornick pozře vždy tři koláče v téže době, v jaké jeho protivník pojí koláč jeden. Dosud se produkoval champion koláčojedství s koláči jablkovými, švestkovými a višňovými. Ondyno snědl se zavázanýma očima a rukama 24 koláčů, kdežto jeho odpůrce dotáhl to jen na pět. Nu Američané jsou osvědčení jedlíci, vždyť právě polkli Kubu i s Portorikem a na Manilla a skořicová zázvorová ostrovy šilpínské mají také záslusk. Což, kdyby se tak dostal Mac Cornick na české posvícení a na naše švestkové, mákové, tvarohové, bruskové a rybízové koláče; tu by vyjedl jistě celou českou vesnici!

Ten Američan není ovšem člověk normální, neboť dle lékařských časopisů ani zdravý člověk s dobrou chutí k jídlu a s prostřední žízní po dobu 70letého života 960 metrických centů živých látek, nechť jsou tyto již v pevném nebo tekutém stavu. Následkem toho spotřebuje člověk vážící 78 kilogramů při stáří již uvedeném, 1280 tolik výživných látek, jako obnáší jeho váha. Mac Cornick, dále mu Pámbeček zdraví, přivede to snadno na sumu dvoj- neb trojnásobnou. V době posvícenské nebylo by mu ani v Čechách zle.

Abychom však nezapomněli na posvícení, tedy si dovolujeme skromnou jen otázku: Proč chodí lidé na posvícení, když je má nyní mnohý po celý rok? Inu, tatínkové, maminky, tety a strýčkové proto, aby si opět jednou přátelsky pohovořili a při tom vyřídili nějakou tu srdeční záležitost a děvčata a mládenci chodí na posvícení proto, aby si tam zatančili a po případě též se zamilovali. Můžeme jim dát na ruku některou radu.

nialava Sokola musí se stůj co stůj překazit, protože by přý znamenala největší poškození „politiky české“. Teď jsou Mladočechům Staročechi a klerikálové opět dobří. Nu snad pomohou, aby to ve Vídni nedopadlo hůře.

Říšská rada nebude přý zahájena ani trůnní řečí ani projevem koruny, protože hrabě Thun nechce korunu do rakousko-uherského vyrovnání zatahovat. Také přý mu nezáleží příliš na tom, zdali německá obstrukce bude chtít parlamentární jednání. Obstrukce přý poškodí nejvíce ji samu. Hrabě Thun jest si vědom, že má postavení sice těžké, ale má v sebe důvěru, že vše skončí dobře.

Výstražné poučení.

Liberalismus našeho věku, jenž se rád svobodomyšlností nazývá, dosud se nevystonal z toho předsudku, že středověk byl jen a jen dobou duchovního otroctví. Tak jako pravý moderní liberál říká ve svých řečech dr. Herold i starý Grégr.

Páni takoví myslí, že tím otroctvím byla autorita (vážnost) církve a její nejvyšší hlavy, nástupce Petrova. A proto velebí husitismus jako obrovský podnik proti „zotročování duchů papežství“.

Ale slavný řečník novopacký zapomněl si předčísti — Palackého. Ovšem i sám Palacký, evangelík a potomní rationalista, (jenž nadptrozené náboženství nepřijímal), domníval se, že husitství otevřelo cestu ku zdokonalení lidstva, ale přinucen smutnými událostmi dob husitských napsal přece o tom husitském vítězství svobody proti autoritě tato slova: „Ale první toto vítězství svobody dalo taky světu poučení výstražné o nebezpečí, které bývá spojeno s ní a stihá ji všude, kdekoli neobmezuje se autoritou jakoukoliv“.

První stoupenci vikléřismu Husova zavrhlí autoritu učitelského úřadu církve, jenž svěřen byl Petrovi a apoštolum v jejich nástupcích až do konce světa. Nábradu za tuto autoritu hledali pak jen v písmě svatém. Zdánilivě jest to lepší autorita. Povidáme zdánlivé. Proč jen zdánlivé? Protože si písmo svaté různí lidé vy-

Z tvaru ruky mládenců i děvčat možno přý souditi na jejich duševní povahu. Člověk s velkou rukou bývá přý z pravidla nemotorným a váhavým v myšlení a konání, aniž mu lze dvě věci vyřizovat zároveň; malá ruka naznačuje přý, že majitel její je s to v téže době obratně a snadně pomoci si v záležitostech nejrozmanitějších; děvčátka s malou rukou drží přý muže pod pantoflem; dlouhá a úzká ruka s hladkými kutelovitými prsty poukazuje přý na smysl pro krásu a na porozumění a nadání, pokud se týká vyššího umění; hranatá ruka naskytá se přý většinou u osob praktického smyslu; prostřední ruka s dlouhým palcem a krátkými prsty náležitá přý lidem originálním a ducha vynalezavého.

Co se týče očí: tu přý oko šedé — chytře si vede; oko černé je nevystihlé, oko hnědé — šelmovství přede; oko modré — věrné, boudré.

Tak mládenci a děvčátka použijte těchto pokynů. Otázka ženění a vdávání je u nás veledůležitá.

Víte-li pak, že máme vlastně v Předlitavsku o celý milion žen více než mužů? A že ze sto sňatku schopných žen provdá se jich jen šedesát, kdežto ostatních čtyřicet provdat se ani nemůže? Co s těmi čtyřiceti?

Mluvíte si, co chcete — ty by se také rády vdaly.

A dále praví statistika, že se letos urodilo mnoho švestek a mnoho starých mládenců. Švestky se usuší a vyvezou, ale starí mládenci nám tu zůstanou. Jak vidět, je to artikel, o kterýž cizina dosud nestojí. V Australii sice prodávají „staré mládence“, ale tak nazývají tam jistý druh vydlaných kozí. Patrně, že jsou v Australii stále ještě tuze pozadu.

(Dokončení.)

kládají rázně. A tak se stává, že pak vůbec žádné autority není a povstane duchovní anarchie, bývající, anebo přejde autorita od učitelského úřadu církve na někoho jiného.

A tak se stalo skutečně i za dob husitismu. Zdánilivě bylo autoritou v ohledu náboženském písmo svaté, ve skutečnosti pak přešla autorita na husitské professoři vysokých škol pražských. Papežem českého národa učinila se universita. Domnělé otročení nástupci Petrovu přestalo, a začalo se duchovně otročiti profesorům. Ale co následovalo? Jestliže se zavrhl autorita toho, jemuž dle písmá dány „klíče království nebeského“, jemuž řečeno, že jako první z apoštolů má „pásti“ ovce i beránky, tu přirozené muselo následovati to, co se stalo. Professoři neměli to totiž z písmá, že by oni měli vyměřovati, co se věříti a jak daleko se zavrhováním starého učení a řádu jíti má. Písmo se vykládalo, jak se komu zdálo bez ohledu na autoritu university. A tak vedle katolíků utvořily se „pražané“, mírní husité; ale i táborité — a ti se zase mezi sebou rozštěpili, — povstali blouzaři chlívaští, jamníci čili adamité. Písmo hlásalo jedněm socialismus a komunismus jmění a bezvládní, druhým taky až i komunismus — společenství — žen. Písmo učinilo taky Žižku nejvyšší autoritou náboženskou, a dovolovalo a prikazovalo mu jinak smýšlející válečné potírati, krev prolévati a páliťi hrady, kostely a lidi; ba učinilo ho i do té míry „papežem“, že nařizoval upálení i kněží výstředné tábořských.

A co jinak z toho všeho následovalo? Národ český byl pak považován za národ zdivočilý, proti kterému se muselo vystoupiti brannou mocí křižáků. Proti těm „národ“ — vlastně husitské vojsko — ještě vítězilo, ale na konec spojili se mírní kališníci s katolíky, a táboritství padlo u Lipan — krví a ohněm.

Krev a oheň! To jest to výstražné znamení, které stihá svoboda bez autority Bohem ustanovené.

A proto v pozůstatcích kališnických až do jich konce zůstala snaha spojit se s Petrem, a na místo písmá uvedena zaso autorita starého učení církevního krom několika málo odchylek. — Nastalo vystříhlivění.

Tak to bylo, jest a bude vždy. Tak to bylo po druhé s národem českým, když na základě „autority písmá“ roztrhán byl ve strany — katolíckou, kališnickou, českobratrskou, helvetickou a lutherskou. Následovaly krev a oheň a vystříhlivění po bitvě na Bílé hoře.

Tak to bylo ve Francii, když papežem jeho udělal se bezbožnický Voltér, praotec liberalismu. Krev a oheň — a vystříhlivění. A jak to jest nyní zvláště v národě našem?

Jsou tu katolíci, kteří podrobují se v ohledu náboženském autoritě Kristem v Petru ustanovené. Vedle nich jsou tu společnosti a domnělou a zdánlivou autoritou písmá svatého. Jsou to literární, helvetičtí čili jak si nyní říkájí reformovaní a mezi nimi skrytí pastoři pouze rozumářští, kterým písmo již není autoritou, nýbrž jen jejich rozum. Krom nich jsou tu ty nové povstávající sekty rozličných těch irvingiánů, novokřtěnců, „balcarů“ a t. d.

Ale mezi všemi zevně k té neb jiné církvi náležejícími jsou vzdělanci ve valné většině — pochybovační neb úplně bezbožecky smýšlející — liberálové, kterým domnělou autoritou je „věda“. Jest to ovšem „věda“, která se honí za rychle se střídajícími nedokázanými tvrzeními. Jest to novověká autorita profesorů. Vedle nich pak pro polovzdělané liberály vyvinula se autorita novinářů. Valná většina liberálů, jimž se nedostalo vyššího filosofického vzdělání, staly se autoritou Národní Listy. „Papežem národa českého“ stala se němkyne protestantská paní Růsa Grégrová a kardinály jejími jsou Anyž, Kiofáč, vydávatel Šípů Karel Tůna atd.

Ale na tom není dost. Máme ještě bezbožecké tábority v různé strany rozštěpené. Jsou to radikálové. Nevím, koho mají za Žižku a koho za Prokopa holého.

Konečně máme pak socialisty a komunismem jmění a žen, i anarchisty, tedy „svobodomyšlné“ jamníky čili adamity.

Výstražné to opět poučení! Zvěstuje zase krev a oheň. Vystříhlivění ovšem iž proklnuté, ale jde pomalu.

Prozatím je to jen strach před socialisty. Páni liberálové čeští zavrhnou s nimi autoritu Bohem ustanovenou, ba Boha samého. Ale socialisté zavrhnou taky autoritu Národních listů a s ní lásku k vlasti. Pane Kiofáči, honem sežehťe stranu socialistů národních, kteří by uznávali autoritu naši. — Ale páni zapomněli, kde se pohrdá autoritou oprávněnou, protože Boží, tam nevydrží autorita uchvácená. Národní socialisté se již rozštěpují. Nebudou otročiti autoritě paní Grégrové. Co se z nich stane, nevíme. Budou to nějaké novověcí „sirotci“. Ale ani toto výstražné poučení nebude mnoho platno. Než autoritu pravou, raději žádnou; než autoritu Petrovu, raději krev a oheň.

Či že ne? Krev a oheň nám svobodomyšlným měšťákům se nelíbí. To se nebodí pro naše domy, obhody a pole. A tak proč přece trváte při autoritě Grégrovské a odporujete autoritě oprávněné? Inu! Předně se bojíme novin, a za

druhé katolického nie nečítáme; to je nám cizí. A když nám Národní povídají, že to je klerikalismus, a ten že je něco hrůšného, tak se toho bojíme. Nejlépe by bylo, kdyby se ti socialisté zkontrolili kanony a šalárem; a tón klerikalismu aby se to štvaní proti nám taky zapovědělo. To by bylo nejlepší. My bychom neměli strach o svůj majetek, „lid“ by poslonchal, do kostela chodit bychom tomu „lidu“ nebránili. My bychom při tom seděli pevně na radnicích, z nás by se volili poslanci a bylo by dobře.

Ano, ano! Bylo by dobře! Jenže, budete to takhle dále chodit, bude zle. Svoboda bez oprávněné autority přivodí vady a vady krev a oheň. Tolik by se byli měli páni s dějepisu již naučiti.

A po krvi a ohni přijde zase vystříhlivění. Zase nastane to, co p. Herold, Grégr a jiní a pastory ve spolku nazývají otroctvím ducha. Národové poznají, že nutno vrátiti se k autoritě Bohem ustanovené, totiž k té, která počala Petrem a trvá v nástupcích jeho. Národové poznají, že otročili autoritám neoprávněným, uchváceným a proto že přišla krev a oheň. Přijde doba nová, doba svobody obmezené autoritou Petrovou, sprostěné otročení autoritám uchváceným. Prozatím dává se nám výstražné poučení; kěž by co nejdříve bylo slyšeno!

Národní hospodář.

Praktické rady o sušení ovoce.

Francouzský list „Journal d'Agriculture“ přináší praktický návod k sušení ovoce v podobě stručných pravidel, jež zní následovně:

1. Lísky k sušení buďtež dřevěné, as 90 cm. dlouhé a 50 cm. široké, nikdy ale ne z pleťva kovového, jež se snadno pod tíží ovoce prohýbá. Rámy lísek buďtež zhotoveny z borového dřeva, prosého suků.

2. K usušení višní a švestek použijeme jen zralého, „velkého“, vybraného ovoce, jež se vloží na lísky a z počátku při mírném, pak ale při větším teple suší.

3. Jakmile se višně a švestky usuší, nechť se pak nasypou hustě na jinou lísku, načež se vodou povlhčí a ještě jednou dosuší, čímž obdrží stejnoměrnou, krásně černou barvu. — Mnozí doporučují ponořovati ovoce do roztoku cukerného, což ale není radno, neb manipulace ta vyžaduje jednak většího nákladu, jednak ji ovoce sbělá (kristalizací cukru).

4. Před přípravou švestkových povidel — k čemuž nechť se použijí jen švestky nejdobnější — odstraní se nejdříve pecky, po té se švestky vysypou do měděného kotle a při mírném ohni míchají stírkou, vybíhající dole v ostrou hranu a zhotovenou z akátového dřeva. Když se byly švestky rozvařily, použije se k dalšímu míchání hrabátky, jejíž ostrou hranou stírají se hlavně stěny kotle, by se zamezilo připálení.

5. Z jablek se nejdříve jádřinec vyrazí, na to se strojkem oloupají a v celistvosti suší. Dlužno zejména dbáti, aby oloupané ovoce ihned se vysypalo na lísku a ta se okamžitě vsunula do sušárny, by jablka na vzduchu nezžhněla. Mnozí doporučují, aby se jablka bezprostředně po oloupaní vyprala v solné vodě, jini zas spouští oloupaní jablek: to obě dlužno zavrhnouti; neb ovoce tím přijímá mnoho vody a proces sušení zbytečně se tím jen zdržuje.

6. Hrušky se druhdy teprve tehdy oloupaly a sušily, až na bníličku uzrálý, čímž nabýly tmavé barvy. Dnes, kdy obecnostvo vyhledává sušená jablka a hrušky jasné barvy, zpracuje se již takové jádrové ovoce, jež má sice černé jádro, avšak dosud ještě nezrnělo.

7. Mnozí nejprv hrušky oloupají a pak teprve paří, což se ale nedoporučí. Ovoce má se rukama oloupati a má-li nabýti oblíbené jasné barvy, tož se nejprve sříí a pak teprve suší. —

8. Celé hrušky vždy se lépe platí nežli v kouscích — v podobě křtál —; vyžadují ale delší doby k sušení a více tepla. Velké loupné hrušky platí se nejlépe, kdežto malé loupné platí se nejšpatněji. Aby sušené hrušky nabýly jemaé, příjemné chuti, dále aby déle vydržely a staly se zdobnějšími, tož spatř se bílé podzimní máslovky neb bergamotky, vyliisují se a šťáva z nich vaří se tak dlouho až silně zhoustla. Do této šťávy namáčejí se pak polosušené hrušky a když byla šťáva odkapala, tož se dají pohnova sušiti.

* * *

O sušitkování nezralého a spadlého ovoce. Zmínijíce se o přednášce pana řiditele Havránka v Bělohradě uvedli jsme, že s nezralých jablek a padavek možno připravovati rosolovinu, marmeladu ovocné víno a jablečný ocet. 1. Rosolovina č. huspenina. Sebraná jablka červivá, odřezky jablekové a j. operou se v čisté vodě, na to se rozkrájí a semeníky i vše od červí vyřazné se vykrájí a odstraní. Zbývající čistá část vloží se do měděného kotle (v malém do email. hrnce) a polije se vodou tak, aby byly všechny kousky pod vodou a vaří se, až vše jest zcela měkké. Pak odcedíme vodu ze savařeniny, která v sobě chová rozpustěné šťávy jablečné, jmenovitě kyselinu jablečnou, cukr, soli a hlavně látky pektinové, jež způsobují rosolování šťávy ve stavu studeném.

Když se všechna šťáva ocedí, přidělkuje se plátnem, zavazí se do husté a neposled se k ní přidává cukr. Po přidání cukru se rosol pomocí bílého čisti a barví. Na červeno zbarví se šťávou alchermesovou, na zeleno chlorofylom a na modro indigom. Zahuštěná, jasně čirá šťáva se plní do sklenic a nechá se uscházeti. Studená tvoří pěkný, vzácný rosol, který možno i na nejlepší tabule jako lahůdku nositi. Jiný způsob výroby jest. Nazralá a červivá jablka se očiští a do kotle (neb email. hrnce) vloží. Na to nalije se vody až všechny potopeny jsou, načež vaří se, až s toho je řidká kaše. Tato kaše se řidkým plátnem nebo síťným sýtem procedí. Odcizená šťáva zavazí se s cukrem a sice na každý litr šťávy dá se 400 gr. cukru a nechá se as čtvrt hodiny vařiti. Tato huspenina má krásnou žluto-červenou barvu, chuť příjemnou a jest pochoutkou dětí i dospělých. 2. Marmeláda. Vařená a rozmačkaná jablka cedíme síťným sýtem, čímž šodělí se vařená dřev od tvrdých slupek a semeníků. Šťáva se zavazí a přidá se k ní stejné množství cukru (dle váhy t. j. na 1 kg. šťávy 1 kg. cukru), načež se zavazí. Tato zavazěná marmeláda se plní do sklenic a uschová do kolářů, koblih neb jako pomazánka na chléb. 3. Ocet. Ovocné víno. Jablka (nebo padanky, alepky) omytá, vši nečistoty abavená, rozmačkají se v kádi anebo na mlýnku na kaši. Tato jablečná kaše naplní se vřstovitou do kádě a silně ušapuje (stlouká), jako když nakládá se zelí. Kádě se asi na 1 dvacetinu její výšky nechá naplnou a postaví se do teplé místnosti. Čím je teplejší místnost, tím rychleji se děje roztání. Ušlapaná kaše v několika dnech počne kvasiti, kteréžto lihové kvašení přejde v bruku ve kvašení octové, což pozná se po vůni. Necháme-li takto kádě státi nepřikrytou as 3 měsíce, sočí se nám úplně veškerá jablečná šťáva a kohoutkem zapuštěným u dna vytvoříme ten nejusilnější ocet jablečný, jehož můžeme dosáhnouti pak lisováním ještě až do 70 proc. váhy jablek. — Chceme-li však mnoho octa vyráběti, ocedíme jenom ten ocet, který nám sám kohoutkem vytéče, a když přestál těci, nalijeme do kádě vody, k níž jsme přidali 3 proc. líhu — tedy na každý litr asi 3-4 dg. líhu. Tento líh pak rychle nám sočí a my můžeme manipulaci tu 2-3krát opakovati. Velmi dobrý, domácí výrobený ocet upravuje se dle návodu Kneippova takto: Ovoce: jablka, hrušky, sliwy a j. rozkrájí a roztluče se dřevěnou palicí a nahází se do sudu nebo do hrnce. K tomu přidá se na měřici ovoce as 2 hratí na vřduchu sušených kopřiv, něco vlažné vody a cukru nebo medu (na měřici ovoce 10-15 l. vody a 3 čtvrtě kg. cukru) a všechno se promíchá. Nádobu se na vrchu papírem (plátnem) obváje a papír špendlíkem na více místech propíchá. Nádobu postaví se pak do teplé místnosti. Po 8 dnech zamíchá se opět kaší a zase se nádoba papírem obváje; míchání opakujeme ještě 2-3krát, vždy po 8 dnech. Průběhem 5-6 neděl máme již dobrý ocet, jež plátnem procedíme, hustou tliv vytláčíme a pak v čisté nádobě dobře ukryté do sklepa postavíme. Záhy usazují se hustší částky na dno nádoby, tak že na vrchu máme čistý ocet. Z červivých neb spadlých švestek, které se rozmačkují v kádi a pak se nechají skvasiti vyrábí se z vykvašené brčky jednoduchou destilací na kotlíku (destiluje se dvakrát až třikrát) chutná slivovice.

Drobná obrana.

Německá českoslovanská národní církev. Německí starokatolíci vyslali odpadlíka kněze láka, aby usiloval v Čechách a na Moravě pro českoslovanskou národní církev. Ištův biskup, němec z Hise německé, je Hercog. Přiznivcem této budoucí národní církve jest professor Bendl, nevěrec se řád Wolfianých štváčů. Těž nějaký německý liberál Schirmar podporuje láku. — A tak se pan láka vydal na cestu robit tu novou církev německo-českoslovansko národní. Přišel nejprv do Olomouce. Jak pochopil patro z toho, že evangelický kazatel Prudký a redaktor Daněš mu řekli, že ku střížení lákovy církve není doba příhodná. Dne 22. srpna t. r. řečnil v Košticích na Mlýnské a občanské tam shromáždění mu tleskali. Proč by ne? Tož přece něco krásného, co svět ještě neviděl. Německo-česká národní církev! — Kdyžby se ani to nelíbilo, tož vězme, že knáze vřasy ještě krásnější. Kněz prý není a nebude pánem své obce církevní, ale jejím svobodným mluvčím. — V Olomouci se uzavíralo, že se bude kněz najímati na šest let a bude ředitelem obce. Po šesti letech, — kdyžby kněz pány demokraty neposlouchal, může býti propuštěn. — Poplatky štolové přestanou, a kněz nebude „panovat nad svědomím lidu!“ — To je krásná, to je krásná! Kněz nebude otročiti hierarchii, ale bude tak akoro asi ponocným obce. — Poplatky přestanou, poněvadž se tomu německo-českému knězi dovolí žena a děti, nebude toho potřebovati. Kněz nebude pánem své obce, ale obec od purkmistra až do posledního policajce bude pánem jeho; neboť zrovna takhle to ustanovil Kristus Pán. Kněz nebude pánem svědomí, ale páni demokraté budou pány svědomí jeho. Co budou oni poroučet, to bude muset učiti a konati, zvláště pak bez z povědi podávati „kalich Páně“ — třeba veřejným cizoložníkům, souložníkům a lichvářům, jak páni poručí. Opravdu je to krásná. Jenže se p. lákovi nebude dostávati kněží, kteří by této nové hierarchii otročiti a tělo a jeho potřebami v staré církvi zanechati chtěli. A těmto věcem se tleskalo na Mlýnské. Jak pak by ne; vždyť prý to byl spolu dotaz těch, kteří v ty dny alavili ajezd katolíků v Praze, co prý tomu říkájí. Ale nebyl to snad jen dotaz pana láky a těch, co mu v Košticích tleskali, je to prý dotaz „českého světa“. Český svět je trochu větší než tleskačské Ko-

šití. Český svět nevidí spásu v Němcích, Ben-
dlovi, Schirmerovi ani Hercegovci. — Pravý Čech
má je to, co je opravdu české; zboží z Německ
ať si nechá Čech jakým je p. Táka. K válit-
mu, že odpadlý kněz se chce oženit,
nebude se národ český učiti nové německé víře.
Naopak zdá se nám, že právě za dnů našich ta
víra svatováclavská na novo se počíná probouzet
„ve světě českém“.

Politický přehled.

Angličané porazili Mahdisty na horním
Nilu a tím se stali pány na Bílém i Modrém Nilu,
v Darfuru a Kordofanu, kterážto území jsou asi
tak velká jako Rakousko, Německo a Francie.
Země tyto podávalo se před více než dvaceti lety
podrobiti Ismail pašovi, tehdy skoro neodvratnému
vládci v Egyptě, její podporoval vlivem svým Na-
poleon III. Když však byla r. 1870 Francie u Sa-
danu poražena a Angličanům se podařilo získati
většinu akcií suézského průplavu, stal se vliv An-
gličanů v Egyptě rozhodujícím. Ismail pašu musil
se konečně vzdáti trůnu a Egypt stal se pouhou
loutkou v rukou Angličanů, kteří se zmocnili ve-
škerého obchodu ve vnitřní Africe. Let r. 1880
následkem agitací dervišů povstal na horním Nilu
v Sudanu náboženský ruch vyznavačů Islamu,
který chtěl pobouřiti, sjednotiti a obroditi veškerý
svět mohamedanský. Nový prorok — mahdi —
pobouřil arabské a fullabské kmeny v Senaaru,
Darfuru a Kordofanu, a vítězství jeho vůdce Osman
Digma porazil v říjnu r. 1881 anglickou armádu
Hicka pašovu, pak potřeboval anglicko-egyptské vojsko
vídeňského Slatin beje, v lednu 1884 porubána
armáda generála Bacherova a nedlouho potom
zmocnili se mahdisté na stoku Bílého a Modrého
Nilu opevněného města Chartumu a zničili celou
anglickou armádu i s Gordonem pašou. Od té
doby vládlo vojsko proroka mahdiho neobmezeně
v Sudanu, Darfuru a Kordofanu činné z hlavního
města Omdurmanu výpady až na pomezí egyptské
a rudomorské; ba nescházelo mnoho, že by se
byl Osman Digma zmocnil i pobřežního města
Suakinu, italské kolonie Erythrejské. Když první
lipr prorok zemřel, se stejnou fanatičností vládl jeho
synovec. Roku lonského povstaly jistě neshody
mezi vůdci mahdistů a toho použili Angličané, že
postupující a opevňující se podél horního Nilu
krok za krokem, zřídívce si spojení s Egyptem
spojení po parních i železnici, začali mahdisty
tláčiti nahoru. Mahdisté měli ponejvíce jen sečné
zbraně, kopí a šipy, jen málo málo těžkopádých
zbraní měli a ty nemohly ovšem odolati rychlo-
palným puškám a dělům anglicko-egyptského vojs-
ka. Mahdisté byli letos poraženi u Chartumu a
tyto dny u Omdurmanu na Bílém Nilu. Kitchener
paša dorazil asi mahdisty, jichž v posledním bitvě
padlo 15.000 a zmocnil se také celé bývalé državy
egyptské. Císař německý Angličanům k jejich ví-
tězství blahopřál; chtěl tím patrně poškodit Fran-
couze, kteří se zatím zmocnili části kraje na Bí-
lém Nilu. Na části Modrého Nilu činí si nároky
Habsburkové, za nimiž stojí vliv ruský a francouzský.
Není pochybnosti, že obchodní a vojenské zájmy
Angličanů, Francouzů a Habsburků budou se kři-
žovati a že následkem toho brozí nebezpečí nejen
v Číně, ale i v Africe.

Ve Francii množí se smutky následkem
události, které souvisí s Dreyfusovým processem.
Německožidovský tisk v Německu, v Rakousku a
v Itálii vydává miliony na uplacení novin a za
telegramy o záležitosti Dreyfusové. Záležitost
Dreyfusova sama o sobě nebyla by žádnou poli-
tickou událostí, kdyby jistě politické strany a
státy nevyužívaly ji k nekalmým svým účelům;
tém se také nejedná o l. dumilnost a osvobození
pro veletrádu odsouzeného židovského setníka
Dreyfussa. Bursovní židé, kteří jediným šikovným
bursovním tahem přivádějí tisíce rodin na mizinu
a zavinují četné samovraždy zoufalců, ti tak úlo-
citnými nejsou. U nás pohlíželi mnozí — jsouce
v politice naivní a nezkušení — na Francii jako
na vzor státu svobodného a spravedlivého. V pravdě
jest francouzská republika státem mravně proho-
lým hned od nešťastných dnů sedanských. Kdo vládne
od té doby ve Francii? Koterie svobodných zednářů,
židovští bursiáni, protestantští bankéři a smečka
bladoých advokátů, lékařů a inženýrů, která se
spolčuje s vládnoucí stranou, protože rozdává
mandáty, koncesse a sinekury. Skandální pro-
cesy akcionářů jiho-severofrancouzské spojovací
dráhy a průplavu panamského odkryla hnělou
francouzskou v plné nahotě. Obrovská většina vin-
níků, která okradla menší obchodníky, živnostníky
a měšťany, unikla trestu a jen sem tam nějaký
provinilec byl obětován, ale brzy opět amne-
stován, aby se uraženému lidu učinilo zadost. Ži-
dovské prospěchářství a nahatý cynismus proží-
va veškerou Francii. Zhubnoucí vlivu židovské in-
ternacionály dovedlo se uzavřítí nejděle námořní
válečné loďstvo a vojsko. Let, když soudcovský,
advokátský a lékařský stav propadl židovství, toto
se vrhlo tím čteněji na armádu a neustalo, dokud
se pro své členy nedomohlo míst velitelů, ba i
v ministersku války a generálním štábu. Čeho
se francouzští generálové obávali, brzy se stalo;
císař státy dostávaly ty nejlepší informace o stavu,

rozložení a organizaci branné síly Francie. Od toho
dne stala se Francie mnohem slabší, poněvadž
není jista před zrácí ve vlastním svém táboře.
Když francouzští štábní důstojníci nabyli přesvěd-
čení o vině Dreyfusové, neváhali jej vydati sprá-
vedlnosti. Let alliance israelite má dlouhé prsty
a veliký vliv u jednotlivých vlád. Snad, aby ro-
zervanou a vlastními syny zrazovanou Francii do-
nutili k válce, chtěli si židé z celého světa vynu-
titi obnovení Dreyfusova procesu. Snad, aby
překazil opětné dosazení jeho a jiných židů do
francouzské armády, padělal podplukovník Henry,
který za Francii krvácel v 19 bitvách, jednu li-
stinu o vině Dreyfusové. Stalo se to dvě leta
po odsouzení setníka Dreyfussa a nemělo
to tedy na jeho odsouzení pražádného vlivu. Když
však ministr války neobeztěně mluvil ve fran-
couzské sněmovně o procesu Dreyfusově a když
pak obhájci Dreyfusova a Zoly, kteří asi zjednali
si přízeň do tajných akt — (hladovci písař
nebo voják podlehně snadno pokušení a penězům)
prohlašili, že dopis Henryho je padělan, dal tohoto
Cavaignac zatknouti. Henry věděl, že jako dů-
stojník je ztracen a podřezal si žíly. Cavaignac,
ministr války prohlásil, že je sice i teď přesvěd-
čen o vině Dreyfusové a vzpíral se obnovení
procesu, ale odstoupil a ministrem války se stal ge-
nerál Zurlinden, vzdal se ministerského úřadu. Cavaignac
není vojákem President Faure je přesvědčen, že Ně-
mecko, vlastně jeho vojen. příručí plukovník Schne-
koppen opatoval si z francouzského generálního štá-
bu důležité listiny. Kdyby se to v obnoveném pro-
cesu tajnými státními listinami zjistilo, byly by
kompromitován s Německem i jeho císař. Prudký
a vznětlivý císař Vilém, který pro jisté případy
má patrně zabezpečený spolek s Anglií, mohl by
snad patrně vypověděti válku. Radikální předseda mi-
nisterstva Brisson a většina jeho kolegů jsou pro
revisi procesu Dreyfusova a staví se tak proti
presidentovi i proti veliteli armády republiky.
Zbrklý radikalismus přivedl Francii opět do úzkých
a to v době, kdy se jedná o ochranu důležitých její
zájmů v Evropě, vnitřní Africe i v Číně. Francie
vydána jest novým bouřím a sporům v šanc a
jako rozervaný spojenec ztrácí pro Rusko valně
na ceně. Ruské časopisy se svým smýšlením netají.

Drobné zprávy.

**Valná hromada politického druž-
stva tiskového** pod ochranou sv. Jana Nepom.
v Hradci Králové konala se dne 2. září po 9. hodině
v Adalbertinu za účastenství více než padesáti členů.
Schůzi zahájil předseda vys. dp. kapitulní děkan a
gen. vikář Th. Dr. Alois Frýdek. Právě mezi ji-
ným: Otvíráje vešednostně, velebné a velectné shro-
máždění naší valnou schůzi, pozdravuji Vás co nej-
srdečněji. Od poslední valné schůze uplynulo 8 měsíců
a proto nelze očekávati žádného valného úspěchu. Ale
kdyby byla i další doba uplynula, je družstvo dosud
jaksi v plenkách. Ačkoli se výbor věle o to při-
náležel, přece nemohl docílit úkolu stanovami mu vy-
tknutého. Než i zde platí: Člověče přičiň se a Bůh ti
pomůže. Přejí hlavněmu družstvu více členů a přispí-
vatelů než dosud. Prosim Vás opět a opět, abyste za
členy, přispívatele a dobrodince přistupovali, neboť
diacevní dům Adalbertinum působí nám dosud starosti,
abychom jej zbavili břemen, na něm vznoucích. Hleďte
tedy dle sil působiti a Pán Bůh nám jistě požehná-
vati bude. Právě přichází Jeho Biskupská Milost, náš
nejdůstojnější pan biskup. (Celé shromáždění povstalo.)
Vítám jej co nejuctívěji a pozdravuji co nejserdečněji.
Na to přistoupeno k druhé části programu, ku čtení
zápisů valné schůze ze dne 27. prosince 1897. Četl
ji jednatel spolku pan dr. Gustav Domabyl. Když
byl protokol schválen, přelétl na to schůzi jednatelem
za rok 1897—1898. — Výbor valnou schůzí dne 27.
prosince 1897 zvolený ustavil se v své výborové schůzi
táto: za předsedu zvolen Mgr. Dr. Alois Frýdek,
jenní volbu přijal pouze prozatímně, kan. Dr. Jan
Soukup za místopředsedu, Dr. Gustav Domabyl za
jednatele, vikariátní sekretář Václav Uhlíř za pokla-
dníka. Ustanoveny byly také tři odbory: a) fečnický
a agitační, do něhož zvoleni pl. tit. pp. vikář Schrei-
ber, děkan Střebáský, kan. Dr. Soukup, farář Marek,
katecheta Dvořák, Dr. Reyl, kaplan Stejskal; k od-
boru tomuto náleží též předsedové venkovských jednot;
b) odbor správní a finanční, do něhož byli zvoleni pl.
tit. pp. kanovník Dr. Soukup, sekretář Uhlíř, sekretář
Střebáský, Dr. Beneš a jednatel Dr. Domabyl; c) odbor
redakční, do něhož byli zvoleni pl. tit. pp. Dr. Soukup,
Dr. Beneš, Dr. Reyl, dr. Domabyl. Výbor měl celkem
8 schůzí; do schůze konané dne 16. února 1898 po-
zváni byli pl. tit. pp. vikáři a vikariátní důvěrníci.
Hlavní péči měl výbor o dokonání „Adalbertina“ jakož
i finančních poměrů urovnání, a o katolickou organi-
saci. Dle usnesení valné hromady mělo býti na chodby
a do sálu zavedeno plynové osvětlení, a bylo také
v tomto smyslu s městskou správou vyjednáváno, jež
odkazala na dobu jarní, zároveň však poukázala na
to, že zřídí se ve městě elektrická centrála a že by
bylo výhodnější sečkati a sál i schodiště Adalbertina
elektricky osvětliti. Výbor usnesl se tedy s defini-
tivním osvětlením ještě sečkati. Aby se mohly ve dvo-
raně odbyvati veřejné schůze, přednášky, produkce,
pořizeno bylo slušné podium, které se v čas potřeby
může v části rozložití a odstraniti. — Zahradu zří-
zena byla zahrádkem p. Valešem, a postaven v ní
kuchlínek s verandou. Od postavení pavillonu hude-
bního u prostřed zahrady upuštěno z důvodu, že by
to byla stavba dosti nákladná, za to však neapraktická
a nevhodná. O poměrech finančních podá zprávu
pan pokladník. Účty stavební byly již p. ing. Hell-
mannem dodány, a p. architektem Weinbengtem ad-
justovány. K provedení katolické organizace v naší

diecési konána byla dne 16. února 1898 schůze vý-
boru, jež se účastnilo kromě výboru ještě 17 zástupců
diacevního klera. Ve schůzi přednášel p. Dr. Reyl o
klerikalismu, vel. p. Stejskal o tisku, p. sekretář Uhlíř
o otázce národohospodářské, jakož o katolické orga-
nizaci. O této poslední rozptěl se živý hovor, jehož
ovoce byl alib dvou panů účastníků, že ve svých
krajích přičiň se o zřízení katolicko-národních spolků.
Dne 17. dubna t. r. konána byla v Adalbertinu o 8.
hod. odpol. veřejná schůze družstva, při níž mluvili
p. Dr. Beneš o thematu „náboženství a národnost“,
p. redaktor Stáhl „o politické situaci“ a p. Dr. Rud.
Horek „o pomoci s bídných sociálních poměrů naší
doby“. Účastenství bylo slušné, jak patrně z toho, že
vydáno bylo přes 500 legitimací; účastníků napočteno
ke 400. Rovněž podporovalo družstvo schůze venkov-
ských jednot, že vyslala fečnicka, když si toho některá
jednota přála. Práce družstva absorbována byla v mi-
nulém správním roce (trval 8 měsíců) dokončáním
stavby, jakož i rovnáním poměrů finančních; k další
práci a plnění svého úkolu tím družstvu cesta uro-
vnána. V Hradci Králové, 21. srpna 1898. Dr. Gustav
Domabyl, t. č. jednatel. — Vp. Svatoš z Červ.
Kostelce praví, že dva páni učinili alib, že založí
katolické národní spolky. Žádá v té příčině vysvětlení.
Vdp. farář Václav Uhlíř z Vel. Jesenice pravil, že
spolky tyto mají pečovati o zájmy katolické, národní,
hospodářské, sociální a politické našeho lidu. Další
vysvětlení podal pan dr. Domabyl. Vys. dp. předseda
prohlásil na to jednatelem zprávu za schválenou.
Zprávu účetní a pokladní podal vdp. pan Václav
Uhlíř; ze zprávy vysvětlil, že stavba a zařízení Adal-
bertina stály přes 162.000 z. Vys. dp. Th. Dr. Frýdek
podotkl, že příspěvky a dary na Adalbertinum mimo
vdp. faráře Uhlíře přijímá též nd. biskupská konsistoř,
protože mnozí páni mají též s konsistoří co činiti. Vp.
dp. kanovník Hampl dary ty přijímá a odevzdává
mně a já pak z nich dle potřeby dávám dp. jednatele
anebo je zejména členové příspěvky příležitostně ode-
vzdávám vdp. Uhlířovi. Tento vyslovil přání, aby
všichni zásluhy nebyly posílány do Vel. Jesenice, ale ra-
ději do Hradce, kde se snáz mohou uložit do spoli-
telny anebo odtud se vyzvednout, jelikož v záložně
nelze tak lehkou peněze vyzvednout. Dary i členské
příspěvky se účtují zvlášť. Vdp. děkan Hejzlar
z Přelouče tázal se na stav jmění a dluhů Adalber-
tina. Vysvětlení podal vdp. Uhlíř. Na to následovala
debata o různých úkolech polit. a tisk. družstva, již
se účastnili J. M. nejduš. p. biskup, kapitulní děkan,
vdp. děkan Beran, monsignore Hakl, Dr. Reyl, fedital
Hrubý, dpp. faráři Marek, Brunclík, Králík, Bettlach,
professor Kašpar, vp. Elitzer a j. Před odchodem J.
B. M. vzdal aktivy dík nejd. biskupovi vys. dp. předs-
eda Th. Dr. Alois Frýdek. Pan kapitulní děkan
opakuje prosbu, aby nebyl více do výboru zvolen.
Ložskou volbou ukázali Jste, že máte ke mně dů-
věru. Prokažte mi nyní lásku a nevolte mne. Jsem
pracemi přetížěn, souhlasím se vším co učiníte, ale
mám tolik jiných prací, že při 66 letech svého stáří
nemohu všemu vyhověti. Dokažte mně bratrskou lásku
tím, že mne nebudete volit. Na to předal předsednictví
vys. dp. Th. dr. Soukupovi. Monsignore poukázal
na velké zásluhy vys. dp. generálního vikáře o poli-
tické družstvo a sl. shromáždění jej jmenovalo na
jeho návrh za volán v j. b. o r. 1897. Vyměnilo k volbě
členem jednolhasně. Na to se přikročilo k volbě
nového výboru. Za sekretory byli zvoleni dpp. spi-
ritual Petrál, vicerektor Pour, Orel a Vaníček. Do
výboru byli zvoleni následující dpp.: Dr. Ferdinand
Beneš, Josef Beran, děkan v Králově Dvoře, dr. Gust.
Domabyl, profesor theologie, Alois Dvořák, katecheta
v Kostelci n. Orli., Jan Dvořák, farář v Nebouviděch,
Frant. Hejzlar, děkan v Přelouči, Ant. Hrubý, fedital
biskupské knihovny, Václ. Marek, farář v Hlinsku,
dr. František Reyl, fedital Berromaea, Dr. Jan Soukup,
čestný kanovník, Josef Stejskal, kaplan v Náchodě,
Tomáš Střebáský děkan v Mikulovicích, Václav Uhlíř,
vik. sekretář ve Velké Jesenici, Josef Kašpar, gymn.
katecheta v Novém Bydžově. Výbor se ustavil nále-
dovně: za předsedu zvolen vys. dp. dr. Jan Soukup,
za místopředsedu vdp. Tomáš Střebáský, za pokladníka
vdp. Václav Uhlíř, za jednatele vdp. dr. Fr. Reyl.

Exercicie v Králíkách. V kláštere
na hoře Matky Boží u Králík konaly se současné s
českými exerciciemi v bisk. kněžském semináři v
Hradci Králové, jichž se účastnilo 30 duchovních
naší diecése. Exercicie řídil veled. p. R. Ant. Wietbe,
slovy srdce jímajícími život o působení kněze probí-
ral, a ducha církevního účastníků oživiti se snažil.
Jménem účastníků zaslal veled. pan vikář Krihl Jeho
Bisk. Milosti pozdravný telegram, na nějž Jeho Bisk.
Milost laskavě odpověděla a své pozhnutí exci-
tantům poslala. Tyž veled. p. vikář poděkoval v pá-
tek ráno veled. p. exercitátorovi vřelými slovy za
všecky dobré rady napomenutí a povzbuzení, jakož
i celému dšst. kolegiu OO. R. za v pravdě bratrské
přijetí a pohostění. Se slovy jeho všichni účastníci
upřímně souhlasili, a s přáním na sledovanou dšst
Otci Redemptnisty se rozloučili.

Soubojová affaira rozčertila v neděli ne-
málo zdejší obecenstvo. Inženýr p. V. šel ve spo-
lečnosti dam po silnici na Brno. Tu se hnál proti nim
po chodníku cyklista; nechtěla-li se společnost dáti
přejet, musila spěšně uskočit. Inženýr p. V. vytýkal
cyklistovi (byl to nadporučík v civilu), že nemá po
chodníku jezdit. Ten to vzal za urážku a vyzval
pana inženýra na souboj. Úředník nechtěje se do-
puštiti zločinu, zamítl souboj a udal věc divisnímu
veliteli a státnímu návladnictví. V Králově Hradci
jsou na dobru této události zvědaví.

V hradeckých hotelích straší všady
něměna, ačkoli německé nápisy na nich jsou odstra-
něny. Okolnost tato rozčertila minulý týden nemálo
jednoho pána pangermána v hotelu „u černého koně“,
neboť tyž člověk dovolil si hulákati: diese Imperi-
tinez! Die Aufschriften sollen deutsch sein. Das ist
wie im Chinesenland! Kdyby si v uzavřeném území
dovolil Čech takové poznámky, tedy by místo jídla
pít dostal vyhazov. Na, my Češičkové jsme hodnější,
my to vymlouváme a omlouváme. „U beránka“ vítají

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 16. září 1898

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Císařovna Alžběta ✧.

Dravec v lidské podobě, krvežíznivá šelma, svrhlý člověk, litá bestie odkojená bezbožeckými a podvrtnými naukami anarchistickými dopustila se v sobotu podloudné zločinu nejbeznadějnějšího a nejodpornějšího. Na kvetoucím, révovém a malinami lemovaném pobřeží Lemanu hledala naše císařovna a královna uzdravení, místo osvěžení našla tam však užlechtilá a dobrá naše panovnice smrt. Stala se obětí ničemného vraha, jehož před tím nikdy neviděla, jemuž nikdy neublížila, jehož chudým krajanům poskytla naopak mnohá, četná dobrodíní. Věru, Italové jsou k našemu císařskému domu lid nevděčný. Dnes poznávají sice Benáťané i Lombardové, že za rakouské vlády vedlo se jim lépe než li nyní, taktéž Toskána a Florencie byla šťastnější pod Habsburgy, ale ukázali jim Italové vždy jen nevděk a zradu. Italie irridenta v Přímorí a v jižním Tirolsku netají se svými záměry, v neblahé paměti jest dosud Oberdank a soudruzi italští, kteří roku 1882. usilovali o život našeho císaře, císařovny i korunního prince Rudolfa v Terstu. Teď proklíná celá říše Luccheniho, který proklál srdce vznešené císařovny. Na bojích odnesli Italové dosud málo slávy, za to jako úkladní vrazi vyšloupi se v popředí. Hrabě Orsini usiloval r. 1859. o život Napolena III., Caserio sklátil r. 1894. presidenta francouzské republiky Carnota, Pasananta a Acciarito chtěli skolit svého krále Umberta. Dělky italské zkusili též španělský ministrpresident a jiní. Škola Mazziniho, Garibaldiho, Crispiho se činí! Luccheni překonal však všechny své krajany, před ním mizí Němci Hödel a Nobiling i nihilista Rusakov, který dynamitovou pumou roztrhal tělo cara Alexandra. Utočníci a vrahové poslední jmenovaní zastírali zločin svůj aspoň výmluvou, že vystoupili proti svým politickým odpůrcům, kteří prý utlačovali trpící lid. Luccheni takové výmluvy nemá. Oběti vraždy ženevské jest žena, která, ačkoli trůnila na nejvyšších výšinách člověčenstva, nikdy nevystoupila ze skromného a šlechtického působitě svého pohlaví; císařovna Alžběta stýkajíc se se světem, konala skutky lásky a milosrdenství a nikdo nemůže říci, že by byl k vůli ní trpěl, bída a bol anášel; císařovna Alžběta nemohla buditi ani nízkou, slepou a nenasytanou zášť, neboť sama byla trpělkou, vzor její diadém a koruně; císařovna Alžběta trpěla se vznešeným chotěm svým, když po — ne vlastní vinou — vyvolaných a ztápčených válkách musil přinášeti nepřítelům velké oběti na úkor své říše a svého rodu; císařovna trpěla více než mnohá jiná matka, neboť ztratila nešťastným způsobem jediného milovaného syna. A k tomu ty četné neštěstí a úmrtí v císařské rodině habsburské, i v královské bavorské, z které pocházela. Co tu božských slzi musila prolít, co probdělých nocí a strašných okamžiků musila prožiti vznešená trpělkyně! Kdož s dvorem císařským v blízkém a důvěrném spojení žijí, ti dovedou mnoho o tom vypravovati.

Úmrtím císařovny ztratil císař, ztratila jeho rodina, ztratila naše říše mnoho. Císařovna byla myslé vznešené, užlechtilá, jemná, citlivá. Vzdělání její bylo pečlivé a všestranné a vynikala v tom ohledu nad mnohé jiné panovnice. Politickou se císařovna obírala nerada; zevní leek, okazala nádherná a hluché dvorní slavnosti neměla ráda; žila jen své rodině. Pak li však zájem říše a dynastie toho vyžadoval, princela císařovna ráda žádané oběti. Pak ale vystoupila důstojně, imposantně jako rozená panovnice a přece zase tak přirozeně a skromně, že dvořanstvo i lid i cizí panovnícký rod okoušalovala. Viděli jsme ji v Kromětízi, jak dovedla poutati nepřístupného cara Alexandra III., jak dovedla okoušati carici Marii Feodorovnu a velkokněžnu Marii Pavlovnu i nynějšího cara Mikuláše. Sotva však bylo po dvorní hostině, projížďce, divadle neb dýchánku, hledala v knížecím arcibiskupském zámčokém parku na samotných procházkách osvěžení a jako matka se svou dceruškou, bavila se zahrádkovou holčičkou. Pozorovati neporoučaně naši panovnici v takových okamžicích bylo poučné, neboť tak nejasněji bylo lze poznati její dobré srdce.

V rozhodných okamžicích dovedla císařovna konzem své osobnosti působiti ve prospěch naší říše a r. 1886. bylo zajisté její zásluhou, že po následujících na to událostech na Balkáně, nedošlo k válce mezi Rakouskem a Ruskem. Veliký vliv měla též na starého Dea'ka a Andrasyho a na Maďary

všbec, které dovedla nejednou ukonejšiti. Méně sympatickým jí byl Bismark a starý císař Vilém, který na př. v Gastýně nedovedl býti vždy příjemným. Císařovna naše byla žárliva na okolnost, že našemu císaři, jakožto nástupci císařů římských patří přednost mezi panovníky. Císařovna Alžběta v rozhodných okamžicích bývala statečná a bývala největší oporou císaře. Ten doznal, že po smrti korunního prince Rudolfa duševní statečnost císařovny nedala mu klesnouti na duchu, ale mužně a trpělivě neštěstí snášeti. Okolnosti tyto vysvětlí nám nezměrnou ztrátu a nezměrný bol císaře Františka Josefa, které utrpěl zavražděním své choti. Rok jubilejní, rok oslav na počest padesátiletého panování, proměnil se Jeho Veličenstvu císaři a králi v rok největšího utrpení a žalu. Kéž rakouští národové nabrádí mocnáři věrností, oddaností, svorností a láskou, čeho úmrtím své nejjasnější choti byl utrpěl!

Zavraždění císařovny.

Z německých lázní odebrala se císařovna Alžběta do Švýcarska a navštívivši některá místa švýcarská, přijela 29. srpna do Territetu a odebrala se odtud do Caux. Odtud si vyjela v pátek do Ženevy, kdež si prohlédla nábreží, park a villu Rothschildovu a v městě učinila některé nákupy. V sobotu chtěla se vrátit parníkem přes Territet do Montreux, avšak odjezd svůj parníkem stále odkládala. Její družina odjela již dříve. Na 2. hodinu odpol. bylo ustanoveno odplouti z přístaviště, které se nalézá naproti hotelu „Beau rivage“ a nedaleko pomníku vévody Karla Brunšvického, který před 20 lety odkázal městu Ženevě asi 30 milionů franků. Dvorní dáma, hraběnka Starayová o posledních okamžicích panovnice vypravuje: Císařovna byla v nejlepší náladě. O půl 2. hodině opustili jsme hotel a šli jsme ke přístavišti. Kráčely jsme po chodníku klidně, berouce se k jezeru. Tu pozorovala jsem, jak se nám od tohoto blíží mladý muž. Minuv strom přistoupil k císařovně — až před ni. Myslila jsem, že vrávorá. Hnul rukou. Měla jsem dojem, že chce ukrást hodinky. Potom běžel dál. Císařovna klesla k zemi. Zachytila jsem ji do svého náručí. „Je snad Vašemu Veličenstvu nanic?“ tázala jsem se. Císařovna odvětila: „Nemohu ničeho říci. Myslím však, že v prouu cítím něco bolestného.“ — „To je snad z leknutí, pravila jsem a dodala: „Račič V. V. přijati mé rámě!“ Pravila: „Nikoli — děkuji!“ Nicméně jsem ji podepřela. Nebylo toho však třeba. Vstoupily jsme na loď. Tam se mne ještě císařovna ptala: „Jsem bláznivá?“ — „Ano Vaše Veličenstvo — rozčilením“. V tu chvíli sklesla na novo. Pozbyla vědomí. Já i několik dam na lodi jaly jsme se ji křísiti. Pokládala jsem její mdlobu za plachý nervový záchvat. Na attentát nikdo nemyslel. Nemohl také ani tušiti, že by se byl stal. Setkání na chodníku nábrežním bylo jen okamžité. Neshlédla jsem v rukách mužových ani žádné zbraně. Když rozepjali jsme šaty jejího Veličenstva, by mohla nabýti dechu, nebylo žádné stopy po krvi. Vzpamatovavši se, vzbchopila se a pravila jasným hlasem: **Co pak se vlastně stalo?** To byla její poslední slova — sklesla nazad — smrtelná bledost pokryla její líc — oddychovala s těžší — potom počala chřaptěti. Parník odplul. Prosila jsem kapitána, by se vrátil do přístavu. To se stalo. Císařovna byla úplně bez vědomí dopravena do hotelu. V několika minutách byla mrtvolou. **Zemula, neuvěřivě, že stala se obětí attentátu.** Také hr. Starayová to nevěděla. Zvěděla to teprve, když císařovna byla mrtva a slevčena. Nezatřila mnoho krve.

Jiný svědek vypravuje, že vrah šel v průvodu starého vousatého muže a když přišel blíž císařovny, zasadil císařovně prudkou ránu do srdce broušeným pilníkem, který měl v pravém rukávě uschovaný. — Rakušan, baron Brussel, viděl císařovnu kráčet okolo pomníku vévody brunšvického, pak překročila chodník a obrátila se ku aleji, která je odvělena železným zábradlím od břehu a asi půl minuty od přístaviště. Naproti hotelu „de la Paix“ stál mladík prostřední velikosti, opřený o strom. Když se k němu císařovna přiblížila, vrhl se na ni a bodl ji. Císařovna klesla, ale s pomocí ženevského obchodníka Deusseta a hr. Starayové opět po-

vstala a šla k lodi na palubu v právo Duesseta. Několik hostů přiběhlo a chtělo císařovnu okartáčovat. Hr. Starayová je žádala, aby tak nečinili. Dělník z elektrárny Chamartin stál na nábreží. Pozoroval tam přecházející mladíka, který činil dojem, jakoby na někoho čekal. Pak se vrhl na císařovnu, porazil ji a dal se na útěk Alpek u ulici, chtěje patrně dosáhnouti velkého Alpekého náměstí, kdež by se byl mohl snadno ukrýti. Chamartin se pustil za útočníkem, protože podezřel utíkal, chytit jej a odevzdal četníkovi Kaiserovi, lodníkovi Albertovi Fianovi a košmíru Viktoru Vuilleminu, kteří odvedli útočníka na nejbližší policejní stanici. Vrah je cestou bez odporu následoval, zpíval si písničky a pravil: „Zjistě jsem dobře trefil, musel jsem ji zabit.“ Jeden strážník poznal na policejním fideletství vraha a pravil: „Aha, tu je ten chlap, kterého jsem viděl již po dva dny sedět před hotelem „Beau rivage“! Strážník ten nevěděl, že Luccheni zabil císařovnu. Na policii udal vraha, že jest anarchistou bez zaměstnání, že není proti dělníkům, nýbrž jen proti bobáčkům.

Policejnímu komissari Aubertovi udal vraha, že pracoval jako kameník v květnu v Luzanu. Odtud odebral se do Ženevy. Již tehdy zanechal se plánem, zavraždit nějakou mocnou osobnost nebo člena vysokého rodu. Pomýšlel přý skoliti prince Jindřicha Orleánského, který vykonal nedávno cestu po Asii a Habeši. Avšak princ zatím odejel ze Ženevy. Luccheni čekal na jeho návrat. Pak jel do Evianu, doufaje, že tam prince zastihne. Ale i tenkrát se zklamal. Luccheni vrátil se do Ženevy. Zde stopoval stále císař Alžbětu. Znal ji, neboť ji viděl ve Vídni a v Pešti a o její přítomnosti v Ženevě dověděl se z novin. Vznikl v něm úmysl císařovnu zavraždit a chtěl úmysl provést již v pátek, kdy přiblížil se k císařovně, ale nenalezl příležitosti k provedení svého vražedného záměru. V sobotu od časného rána číhal v okolí hotelu Beau-rivage.

Krátko před půl 1. hodinou odpolední pozoroval, že císařovna komorník vyšel z hotelu a odebral se k přístavišti parníku na nábreží Mont-blanc. Luccheni soudil z toho, že císařovna podnikne projížďku po jezeře. Postavil se pak proti hotelu de la Paix a ukryl se za 12. strom stromoradi na protější straně nábreží a měl pilník, kterým vraždu spáchal, pod kabátem pohotově v pravém rukávé kabátu. O 1 hod. 40 min. přišla císařovna provázená dvorní dámou. Ostatní jest známo... Luccheni choval se při svém výstupu a odporným cynismem a prohlásil, že jest anarchistou od 13. roku věku svého. Právě dále, že kdyby všichni anarchisté měli zmužlost jako on, že by brzy zmizela měšťanská společnost. Ví, že tento ojedinělý skutek nepomůže, ale chtěl přý dáti příklad ostatním.

U vraha našli vojenský pass, z něhož vysvitá, že vrah se narodil z italské matky († otec není znám) a že se jmenuje Luigi Luccheni a že je příslušek do Parmy. Je 25 let star, peněz přý měl vždy dost, agitoval přý v Německu i Rakousku zvláště v okolí Terstu, zapleten přý byl i do letošních krvavých bouří v Miláně a odtud přešel do Švýcar. Vláda italská upozornila vládu švýcarskou důtklivě na nebezpečí anarchistické propagandy v některých pohraničných kantonech a požádala ji za příslušnou podporu. Ženevský kanton je ve správě liberálních kalvinistů, kteří ode dávna trpěli iádání ruských nihilistů, francouzských a německých anarchistů a socialistů. Také spolková rada švýcarská výstřední vlády italské nedbala. Luccheni přešel r. 1893 od vojskou, r. 1894 byl trestán v Terstu, pak se sám dostavil, seděl ve vězení a po amnestování vráten byl k jízdě. Odtud šel do Švýcar a byl tu nebezpečným anarchistou podnikaje nebezpečné výlety do okolních říší. Četné listy oznamují, že francouzská policie již 25. července dostala list, podle kterého v Curychu konala se schůze mezinárodních anarchistů a usnesla se na spiknutí proti několika suverénům a presidentovi Faurovi. Mezi zasvěcenci nalézal se také tajný agent francouzské vlády. Dalším pátráním vyšlo na jevo, že této schůze zúčastnilo se 15 Italů. Vzpomenutý agent jest milencem italské anarchistky. Francouzské ministerstvo zahraničních záležitostí spravilo všechny vlády, zejména italskou. Francouzská vláda sama učinila potřebná opatření k obraně Faura. Luccheni se přý jmenované schůze také zúčastnil. — Agens Havas se dovídá, že Luccheni se 7 anarchisty byl ve schůzi v Curychu konané určen, aby zavraždil některou panovnickou osobnost. —

Na lodi odebrala se zatím celá řada vzrušujících výstupů. Kapitán Roux, jak již řečeno nechtěl dáti povel k odplutí, avšak učinil tak na žádost dvorní dámy Starayové a dvorního lokaje. Sotva že byla císařovna na palubu vstoupila, zboržil se její stav a ona pozbyla vědomí. Za krátkou dobu pak seznáno ku zděšení všech přítomných, že to není jenom mdloba a že není lze přivést císařovnu zase k vědomí. Dámy, jež císařovně pomoci se snažily, spozorovaly na jejich šatech v okolí srdce krvavou skvrnu. Kormidelník a inženýr Gebel rozepjal šat císařovny a zjistil asi centimetr velkou ránu, nad pravým srdcem, z níž vytřaskly pouze asi dvě nebo tři kapky krve. Jeden

okamžik se zdálo, že císařovna nabývá opět vědomí. Na otázku dvorní dámy, zdali cítí bolest, odpověděla císařovna, že ne. Kapitán Roux dal pak loď obrátiti a vrátil se do přístavu. Kormidelník Gebel dal pak rychle z vesel a okamžitem potažené lavičky zhotoviti nošička. Na ně byla císařovna položena a kapitánem Rouxem, komorníkem radou z Clermonta Teissetem a několika lodčíky donesena do hotelu „Beau rivage“. Dr. Golay za podpory Teisseta, četné dámy císařovny a ošetřovatelky nemocných, jež dlela v hotelu, svezli rychle císařovně stěhce a roztáhli oděv. Hned pak užil umělého dýchání a dal císařovně vdechovati kohlínskou vodu s vinným octem. Vše bylo však marným. Povolán druhý lékař dr. Mayer. Dr. Golay učinil pak se svolením hraběnky Starayové malý řez v pravém zápěstí, avšak musil konstatovati, že už nastala smrt. Krátce před tím udělil císařovně farát Lachenal který byl právě na lodi přítomen, poslední útěchu církevní. Teisset má za to, že poslední vzdech císařovny byl v okamžiku, když byla přinesena do hotelu. Když byla smrt konstatována, poklekli všichni přítomní k modlitbě. Později byla mrtvola císařovny pitvána a balamována. Modlitby konaly biskup Deruaz, arcikněz Launier a slepý kmet, kněz Dufresne.

Dopisovatel ženevský „Neue freie Presse“ vyčítá ostře ženevské vládě, že neudělala ani toho nejmenšího na ochranu císařovny; tato jí byla pouhou privátní, hraběnkou Hohenembs. Kdyby byl policista v okolí císařovny, nebyl by se přý atentát sdařil. Kantonní vláda se ovšem omlouvá, že přý se císařovna neohlásila a že policii ve svém okolí neměla ráda. Švýcarská vláda spolková vydala o zavraždění císařovny rakouské následující oficiální notu ve francouzské řeči, kterou zaslala svým zástupci ve Vídni: „Splnomocňujeme vás, abyste sdělili císařské vládě krušnou zprávu o zločinu, spáchaném v Ženevě na osobě J. V. císařovny rakouské italským poddaným. Vyjádřete všechnu hrůzu, kterou nám zpráva sobil tento atentát, spáchaný na šlechtě panovníci, která postila Švýcarsy svou přítomností. Projevte palčivou a hlubokou bolest, kterou pocítujeme, že podobné ukrutnosti mohlo se státi na naší půdě. Připojte pocity naší nesmírné sympatie sdílené celým národem švýcarským k J. V. císaři a k rodině císařské a královské. Připojují, že vrah Louis Luccheni nalezá se v rukou spravedlnosti. Za spolkovou radu Ruffy.“

Také kantonní ženevská vláda jakmile své děla o zavraždění císařovny, vyslovila rakouskému zástupci hlubokou soustrast; na ženevské radnici vztyčen byl smuteční prapor. Z Bernu vypravil se v sobotu o 6. hod. večer zvláštní vlak do Ženevy, s nímž přijel rakouský vyslanec hrabě Kuefstein, dále tajemník spolkového vládnictví Hodler. Spolková rada přý neměla žádné vědomosti o výletu císařovny Alžběty do Ženevy. Když přijela císařovna z německých lázní do Švýcar, zpravil baron Gisera spolkové oddělení spravedlnosti o cestě císařovny z Basileje do Waadu a spolková rada o tom uvědomila kantony, kterými císařovna jeti musela. Zda-li císařovna ohlásila svůj pobyt ženevské policii, není přý spolkové radě známo.

Druhá císařovny snažila se šetrným způsobem oznámiti těžce souženému našemu císaři novou a to nejkrutší ránu. První zprávy mluvily o poranění císařovny při atentátu. Telegram tento poslal přý císaři hraběnka Starayová; druhou depeši poslala křídelnímu pobočníku císařovny, hraběti Paarovi, v níž oznamovala, že císařovna útok podlehla. Dle jiné verze obdržel první zprávu ministr císařského domu a zahraničních záležitostí, hrabě Goluchovski od vyslanectví z Bernu. Ona mil ji hned hraběti Paarovi se žádostí, aby císař šetrným způsobem připravil na hroznou neštěstí. Současně zpraven o atentátu hrabě Fr. Thun, který předsedal ministerské radě. Po půl páté hodině v sobotu oznámila císaři zpráva neblahá; její účinek byl zřetelný. Císař Pán salomil rukama, sáhl si na hlavu a musel si pak sednout do lenočky. Okamžik byl zadumán, pak zašepel: „Ach, nejsem na tomto světě docela ničeho užitečen! Pak strávil císař několik okamžiků v zadumání. Celý rok měl přý smutné předtuchy a najednou přý si zatoužil: „Ach, kdyby již bylo po tom jubilejním roce!“ Věru, mnoho neštěstí stihlo císaře. Za lých bojů revolučních povolán na trůn; pak r. 1853 Libený byl by jej málem zavraždil; r. 1859 a 1866 nešťastné války, r. 1867 nešťastná smrt bratra císaře Maximiliána, r. 1876 — 1885 starost o Bosnu, r. 1889 nešťastná smrt jediného syna, korunního prince Rudolfa, odtud nesměrný bol císařovny, nyní starost o jednotu říše ohroženou německou i maďarskou obstrukcí. Opravdu, císař a král náš má mnoho odpovědností a starostí a málo radostných chvil a klidného odpočinku!

V sobotu nemohl císař plakat; teprve když přijely dcery, arcikněžna Gisela bavorská a Marie Valerie, zaplakal císař horec. Tím se mu ulevilo. Velice jej potěšil zeť, arcikněz František Salvator, pak nástupce trůnu, arcikněz František Josef. V neděli pravil císař, že neextráčí důvěru v Boha; později projevil přání, že by se některý den rád vyzpovídal a přijal Tělo Páně. Všecka arcikněžata a arcikněžny projevíly císaři soustrast; tento vždy plakal. Nešťastné projevy všech rakouských národů i cizích mocností a příslušníků jej těšil. Císař sám dal rozkazy ohledně ubytování a

přijetí císařích vznešených hostů. Těchých poviaností vládařských ani v tak smutném okamžiku nenašel. Vojenské manevry v Pešti a v Halli sice odročil, ale velké manevry ve Spízi musí místo něho říditi generál Beck.

Jestě jedenkrát výstražné poučení.

Když jsme minulý týden v Obnově přinesli článek „Výstražné poučení“, nenadáli jsme se, jakého dokladu dostane se slovům našim v daleké Ženevě. — Svoboda bez autority má za následek krev a oheň, tak psali jsme. A hle! Krv královská rukou vražednou prolitá volá celému světu: Ano tak to jest; svoboda bez autority vede až k prolévání krve nevinné, nejnevinnější.

Přemnohé i „svobodomyšlné“ noviny nazývají čin vraha císařovny a královny naší zločinem a savrhuji ho. Ale nikde až do té chvíle, co tento článek píšeme, není listu nekatolického, který by se tákal: Odkud ta zločinná svrchlost člověka vrahujícího se po způsobu jen dravců vlastním na osobu vznešenou, jež mu neublížila?

My neostýcháme se jako jindy, tak i dnes vetejné říci: To zlo nevyšlo z lidu, z doly. To zlo přišlo s hůry od „vzdělanců“. — Ruku vraha ženevského neřídil ovšem přímo nijaký vzdělanec, ale rozum jeho a srdce jeho spustilo tím učením, které počavši odpadem od církve katolické v století šestnáctém přivedlo to pod jménem liberalismu, pod jménem svobodomyšlnosti až k bezbožectví. Ale bezbožectví je upírání každého zákona, někým vyšším člověku daného, a v důsledcích musí vésti až k tomu tvrzení, že vůbec nic — tedy ani vražda — hříchem není, a že nikdo nemá práva druhému v jeho vůli překážeti a jím vládnouti, musí přivést až k anarchismu.

Tu se tedy ocitla ta vychvalovaná svobodomyšlnost, ten velebený liberalismus! Skutečně! Pravý bankrot, není jiného než bankrot — liberalismu jest ta děsná událost ženevská. Na stolci profesorském (na kathedře) hlásá se studentům bezbožectví a stává se vražedným pilníkem v ruce bezbožcův. Do srdce lidu lije se pohrdání autoritou církve a autoritou Boží a vysnává tohoto učení prorývá srdce nevinné, vznešené paní. — Tvrdím, tak asi jako tvrdé srdce jest srdce řeznickovo, když zabijí dobytče, stává se srdce, z kterého liberalismus, v důsledcích svých provedený, vypudil viru v spravedlnost a milosrdenství Boží. Lidskosti, kterou přý nad samo křesťanství vyniká, chlubí se liberalismus, a vypěstoval lidi horší nad dravce, kteří dávají jen proto, aby se krví nasýtili; člověk je dravec však jen proto, aby ukojil zášť. Ale kterak dostal se tentý bezbožecský liberalismus do lidu? Nejprv zlym příkladem tříd majetných, pak novinami a konečně až i zákony mnohých států.

Právě tříd majetné chytily se nejdříve liberalismu. On totiž ještě více obohacuje bohaté a dovoluje život prostopášný čili zlé užívání bohatství. Ovšem netušily právě třídy tyto, že se tomu naučí lid a že začne rozumovati po způsobu anarchistů: Pryč s měšťáky, pryč s bohatci. — A noviny? Jak veliký úkol mají noviny, a co dobře mohly učiniti! Ale právě naopak! Veliká většina novín je protikatolická, velká většina jich vyučila články svými liberalistickými lid, až i dělníka tomu, co na kathedře hlásá professor. A konečně, když již přemnozí prosáknuti byli liberalismem, zvrátili zřízení států, jež na Bohu spočívalo. Státy samy, nejen že, jako to bylo v počátku, nebránily profesorům bezbožeckým, nýbrž právě státy samy počaly svými zákony lid do liberalismu nutiti.

Kdy asi prohlédnou všichni ti, kteří bezděčnými pávodci a podporovateli anarchismu jsou; kdy budou uvažovati, kam to až přivedli?

Bohužel! Mnoho naděje není. — Vše, co jen z daleka hlásá autoritu Boží a církve katolické, jest liberalům cizí, protivné.

Děkasem toho jest chování se ku probouzejícímu se vědomí katolickému, jemuž říkájí klerikalismus. S kathedry to zní: Katolicismus je tma, z redakcí se křičí: Katolicismus je otroctví; se sešmoven se ozývá hlas: Katolicismus podvrací státy (!). Poslanci štvou: Katolicismus zavedl robotu!!

Tisk katolický jest ustavičně jen v plénkách doand. A jak se k němu chovají právě třídy majetné? Neznají novin našich, nedají na ně ani krejcaru. Za to však noviny liberální, které vychovávají jich nenávisťáky, jsou jejich denním chlebem! — A jak zaslepeni jsou n. p. v Itálii a jinde vykonavatelé státní moci. Nejnebezpečnějším je přý státu tisk katolický. Na jedné straně v Itálii potlačili katolické noviny a na druhé straně v Miláně vzpoura — krev a oheň. Kéž bych mohl takovým pánům zvolati: Tisk katolický, i kdyby zdanlivě zavádil o nějaký paragraf, hájí přece vždy autoritu. Nepotlačujte, nepronásledujte, co hledí udržeti základ společnosti lidské!

Nejznámější pak v tom ohledu jest chování se liberalů ku scházím, jezdrům; slavnostem katolickým. Aby se nehněvali liberálové, musí ležet při sjezdu stát ukázati svou ledovou chladnost — ku katolíkům. Na vidy památnými zřetelom městští liberálové na našich radnicích. — Je to katolické? my nepájdeme; my jsme svobodomyšlní! A tak se stává, že zabití měšťáci,

o něž se vlastně hraje, dělají biskupovi a katolíkům při jejich slavnosti opozici ve spojení se socialisty, ba až i jako v Č. K. nedávno se ukázalo, s anarchistami!

K takovým poměrům jsme tedy dospěli. Zločin ženevský však volá: Otevřte oči; patřte přece na tak děsné výstražné poučení!

Svoboda bez autority Boží jest dykou v rukou anarchismu ryjícího v srdci společnosti lidské.

Kéžby aspoň a nás v Rakousku porozumělo se tomuto poučení! Kéž by se řeklo: až potud a se dále!

Zásadou pravých vlastenců a moudrých státníků mělo by tedy konečně býti. Pryč s besbožectvím s kathedr, s novin, se zákonů. — Pryč se svobodou bez autority Boží. Svoboda musí se chrániti autoritou zákonů Božích. A proto naspět k autoritě, kterou Kristus ustanovil. Kásnice, věznice, libenice, kanóny jen na chvíli dělají službu svou. Neboť hle! Mocnější jest pilaň ženevský, než million vojáků.

Ovšem ale musíte též všecko vřady hledět upravit dle autority Boží. Chťt, aby jen dělník a chudina Boha se báli, jest blud, s kterého vás léčí pilaň v srdci královském.

A když už mnozí čtu nerozumíte a v liberálním měšťáctví jste stuhli a sestárli, nepřekářejte aspoň katolíků a jich vědcům spolčováním se s besbožníky!

Tolik vnutí nám na rychlo do pera ten bankrot liberalismu, jak se v Ženevě ukázal.

Kéž by toto výstražné poučení — jak věříme samou Prostřelností dané, — pochopeno bylo na hoře i dole, dokud není pozdě na vždy!

Co pak se národa našeho zvlášť týká, ten krom těch všech následků plané svobodomyšlnosti ještě má býti smílán husitstvím, které ve svém jádru jest svobodou bez autority a nepřestane-li se s ním, ukážou se jistě zhubné následky jeho. I toto husitství vede v důsledcích k pohrdání zákonem každým, a může se právě ono zase státi dykou, která se zaryje v srdce národa.

I za tuto věc jsou zodpovědní vědové politiky naši; v první řadě Dr. Herold.

Příští oposice pražská?

(Dopis z Prahy).

Není nikoho tajno, že v kruzích české inteligence pražské to vše, nespokojenost s obecní správou je všeobecná. A snad by věci už byly propukly, kdyby nebylo strachu, že z toho bude mlti zisk jen radikální strana, která je zejména metamorfosami dr. Podlipného z míry poarážděna. Začíná se tu právě něco šuškat o tajné schůzi, která se zde v prvních dnech září odbyvala v jaké uzavřené místnosti, a již ze dvou tuctův osob pozvaných asi 15 vakutu pryč seúčastnilo. Přítomní náleželi převážnou kruzem advokátským a profesorským, byli však zastoupeni též domácí páni a živnostníci, vesměs osoby v Praze bydlící.

Pozván nebyl ani jediný poslanec, ani jediný člen sboru obecních starších a nikdo z těch, kteří obci neb k obecním podnikům dodávají. Předmětem porady byla otázka, zdali a jak by se mělo vystoupiti proti hospodářství obecnímu a proti vykořisťování posic v zastupitelstvu obecním skrze osobnosti ze zakladatelských šmejdl se obohacující. Obecním souhlasem přítomných bylo přiznáno, že kompromis staro- a mladočeský nebyl počátkem zlepšení, nýbrž spíše zhoršení poměrů, poněvadž teď „podnikavé“ živly obou stran si nekají řemeslo, nýbrž dle zásady „ruka ruku myje“ provádí se system vzájemných asekurací prospěchových. O dru Podlipném se tvrdilo, že to vše vlastně vidí nerad a v důvěrných rozmluvách na to nevráží, že by se ale už dokonce neudržel, kdyby do toho vosho hnězda páchl. Obecní zájmy arci tím trpí. Asanační otázka uvázla v mrtvém bodu; barbarství, a jakým se suť proti nejpamatnějšímu a nejvzácnějšímu částem Prahy, stává se světovou kulturní ostudou; v otázce tramwayové vyhodily se napřed peníze za kupní cenu a hned na to se nákladnými a marnými experimenty místo adaptace koňské dráhy na elektrickou provádí takřka novostavba, při tom obec s vědomím pánů rádních podporuje cizozemskou industrii pod zástěrkou „svůj k svému“, neboť „česká“ firma, u níž pro rye osobní kapitály elektrárenských paňů pražských, činí se velké objednávky, vůbec ani závod vyrábětelský nemá a dodává obci výrobky firmy berlinské (!) atd. atd.

Tyto a jiné podobné stesky byly pryč uváděny a živě přetřásány. Doráželo se na spoluzvaného a přítomného univ. prof. Bráfa, aby se, když sám přece se staví v čelo českého publicistického ruchu národohospodářského, do těch věcí vložil, zejména v „Jednotě občanů“ a v staročeském tisku. Prof. Bráf pryč jevil jisté rozpaky, konečně pryč odpověděl, že „t. zv. staročeský tisk“ jest vesměs záviřím na osobách na radnici působících a co se týče „Jednoty“, že on už po sedm let v žádné schůzi její nebyl, od té doby totiž, co výbor Jednoty r. 1891 proti hlasu jediného Kopecského z bázně náhodatové se usnesl zvláštní de-

putací naléhati na Riegro, aby se předsednictví „Jednoty“ vzdal, jelikož by pryč kandidátům Jednoty spojení s Riegreem při obecních volbách škodilo (!) Ostatně pravil pryč Dr. Bráf, že on již od času kompromisu ani voleb obecních se neúčastní, úplně přiznává, že mnohé z věcí vytýkaných jsou správné a že v obci pražské nikdy nebylo tak velice potřebí vádné, opravdové a pozitivní opise jako nyní, sice že to půjde čím dále tím víc s kopce hmotně i morálně. On sám, ač nikdy do zastupitelstva kandidovat nechce, že by rád, a třeba zrušením rozličných svých dávných spojení slovem i skutkem tu oposici podporoval a veřejně se k ní přidal, avšak že by musily býti záruky, že ta oposice bude opravdu jen věcná, žádnými zistnými ohledy osobními a žádnými vedlejšími politickými zřeteli nevedená; snadné by bylo křiklavými prostředky strhnouti massy, ale k oposici, která by podobnými ničemnými zbraněmi se platnosti domáhala, jako se dalo v Praze a v Čechách vůbec za nedávných dob, nikdy by se nepřidal. Takovou cestou davy strhnout v Praze zvlášť nebylo by tak nesnadné, dalo by se během několika let snad docílit, tím spíše, poněvadž pryč Mladočestí kompromis stran volby purkmistra nechťejí dodržet a tím vzejdou patrné roznice. Ale na každou vítěznou stranu přesila by se hned jako závaží všecka ta bezcharakterní smet, která v posledních letech lípla se vždy tam, kde právě byl úspěch.

Lépe by bylo organisovati oposici městskou z menšího vybraného kruhu lidí nezištných mezi inteligencí a živnostnictvem bez rozdílu politické barvy, a kterým by šlo o věc vážné a kteří by třeba bezohlednou, ale vždy pozitivou a věcnou kritikou postupovali a raději nereflektovali na proniknutí do zastupitelstva, než by se sloučili s živly, které dnes na obou stranách derou se ku předu a kterých blíže označovati není třeba.

Pro letošek však od zahájení veřejné agitace v tom směru prof. Bráf zrazoval, poněvadž pravděpodobně pohnuté události politické buď by zájem pro podobný ruch oslabily aneb snad spíše ještě by mohl politicko-strannický moment do této hospodářské akce se agitace přilpichtiti a snad i na politicko-národní akce v kritické době nepřiznivě reagovati. Krok ten však právě pouze tehdy může mti dobré ovoce, když se mu zachová ovšem v rámci všeobecné vlastenecké ryze lokální ráz.

Po delších debatách, ve kterých se strany mladších účastníků schůze byla vyslovena naděje, že nová „Průmyslová banka“ snad lépe pochopí úlohu českého úvěrního ústavu naproti české práci, než naše dosavadní t. zv. „národní“ ústavy, bylo na konec, ač ne bez některých nesouhlasných odpovědí přisvědčeno názoru prof. Bráfa na odložení veřejné akce pro letošek, avšak usnešeno, že ještě během podzimu a nejpозději do jara má býti svolána nová schůze.

Smuteční slavnosti v Ženevě a ve Vídni.

Národní salon v hotelu „u krásného břehu“, který císařovna obývala, proměněn byl v neděli v kapli. Stěny byly ověšeny smutečními draperiemi, které protkány byly stříbrnými hvězdami, křídli a popelnicemi. Rakev spočívá na nízkých mářách uprostřed salonu. Hlava vznešené mocnářky zahalena jest krajkami; v sepijících rukách drží císařovna křížek se slonoviny a růžence. Kříž a růžence čestné zavěšeny jsou též v sále. Olověná rakev, v které císařovna odpočívá, vyložena jest bílým brokátem hedvábím; zevnější rakev jest dubová, a černým povlakem, v němž je slatem vyřit kříž; rakev je světlou bronzí okovaná. Kol rakeve hoří na kandelebřech 40 svíček. U nohou rakeve spočívá věnec spolkové rady švýcarské s blůbořevnými stuhami. Švýcarský lid, město Ženeva, kanton ženevský, služebnictvo hotelu, četné osoby soukromé, vynikající hodnostáři, císař vojenští příručí, kteří se účastnili švýcarských manevrů, položili též nádherné věnce, které jsou uloženy většinou v sousední komnatě.

Jako za živa, tak i za smrti oblečena jest císařovna černým šatem a pláštěnkou. Krásný vlas má obvyklý účes. Komorné a hraběnka Starayova prokázaly vznešené paní tuto poslední službu.

U rakeve modlí se dvě milořdné sestry, které ještě v sobotu poslal do Ženevy biskup freiburský, a četní duchovní. Nic v umřelí komnatě neprozrazuje vznešené postavení, které zvěčnělá v životě zaujímala. „Repose en paix — Odpočívaj v pokoji“ — vetkáno je v cípech smuteční pokrývky.

V pondělí o 10. hodinách dopoledne byla rakev salétována. Tělo bylo chráněno před rozkladem ledoými obklady. Při autopsii shledali Dr. Golay, Dr. Giose a Dr. Reverdin, že pilníkem, který si s dráždlem byl 16 cm dlouhý a který se našel v průjezdě alpské ulice, byly čtvrté žebro, srdce i plíce proraženy; rána byla 8 a půl cm hluboká. Císařovna mohla proto ještě 80 kroků jít, protože ostrá rána se zavřela, a jen po kapkách do srdečního větku se řinula, takže srdce mohlo dosti dlouho tlouci. Rána byla fotografována a jediný otisk byl odevzdán státnímu návladnímu; na to plotna zničena. Obličej nebylo dovoleno fotografovati. V pondělí odpoledne dál se výkrop za přítomnosti dvoranstva, spolkové rady a rakousko-uherského vyslanectva, v jehož čele byli hr. Kuefstein a baron Giakra.

Po 11. hodině dopolední byla smuteční manifestace města Ženevy. Súčastnilo se jí polovice obyvatelstva kantonu, starostové všech obcí, spolky a apolečenstva, spolková a kantonální vláda a lodníci lodí

Ženeva, po níž chtěla císařovna odjeti. Hlavní náměstí plnilo přes 40.000, Alpské náměstí na 25.000 lidí. Dámy měly černé šaty, páni smuteční flóry. Po 11. hodině zahlaholil papěský zvon „Klement“ (s r. 1407) a sa ním všechny menší zvony v městě. O 11 a tři čtvrtě hodině defiloval průvod kol císařovna hotelu; na jeho terasse stál rakouský vyslanec hr. Kuefstein, konsul Mansbach, generál Berzeviczy, dvorní sekretář Dr. Crommar, komisař Pauli, hraběnka Zitičova. Za ní stáli duchovní a hraběnka Starayova. Před rakouským praporem smekl každý průvod, který vedl policejní říditel Tekoyer a v němž se nalézali veškerí švýcarští hodnostáři. Od pondělka až do převozu mrtvoly císařovny, konal čestnou stráž a průvod jeden prapor švýcarského vojska. Rakev doprovodí do Vídně švýcarští lékaři, kteří mrtvolu pitvali a balsamovali a generální prokurátor Navazza, aby zjistili totožnost mrtvoly. Z Vídně přijelo v pondělí 20 osob dvoranstva. Zvláštní vlak k převezení mrtvoly odjel v pondělí z Vídně do Ženevy a nejvyšším hofmistrem, hrabětem Bellegardem a s dvorním služebnictvem. Umřelý vlak má vedle menších kupé větší salon a jest černozeleň natřený podobaje se jinak jiným salonním vozům železničním.

Zvláštní vlak, který dovezl nejvyšší hofmistryni císařovny, hraběnku Harrachovou, hraběnku Festetičovou, nejvyššího komořího, hr. Abensperg Trauna a nejv. hofmistra hr. Bellegarda přibyl v úterý ráno o 7. hod. 20 m. do Ženevy. Smuteční slavnosti konal stáří biskup freiburský Deraaz, ženevský biskup a arcikněz Lachenal a jiní katoličtí kněží.

Pohřební průvod hnul se z Ženevy ve středu ráno v 8 hodin. Průvod zahájilo 40 četníků a jiná dvě oddělení šly před a za rakví. Slavnosti účastnili se švýcarský prezident Ruffy, rada spolková a kantonální, spolky a nespočetné zastupy lidu. Do Curychu přijel pohřební vlak o 4. h. odp. Slavné bylo uvítání na rakouských hranicích. Hlahol všech zvonů a modlitby zástupů lidu zněly se k nebesům, když vlak s pozůstatky nešťastné císařovny jel kolem. Lid, panovníckému domu věrně oddaný, hlasitě plakal. Ve čtvrtek po 10. hodině večerní přibyl vlak na západní nádraží ve Vídni. Rakev sundána s vozu za přítomnosti dvorní družiny a purkmistra v slavnost. Průvodu odvezena do dvorního hradu. Průvod zakončila švadrona jízdy. V ulicích tvořilo vojsko a statisíce lidí špalír. Ve dvorním hradě nesena rakev po vykrojení do kostela, tam ještě jednou vykropena a klíče od rakeve odevzdány prvním nejvyššímu hofmistru. V pátek dne 16. t. m. o 8. hodině ranní bylo pouštěno obecenstvo k mrtvole vystavené v zavěšené rakvi. O 8. hodině bude vpouštěn ukončeno. V sobotu bude pouštěno poznovu od 8. do 12. hodiny.

Po oba tyto dny budou slouženy na všech ol-tářích za zpěvu „Miserere“ zádušní mše. V sobotu o 4. hodině bude slavný pohřeb. Rakev bude po opět-ném výkropu odnesena do Švýcarského dvora, zdvižena na vůz a vykropena, načež se zvuťi kostelních zvonů půjde průvod ku Kapucínům. V průvodu budou nejvyšší hofmistři, nejvyšší hofmistrová císařovny, obě valcové dámy, komoři v povozech a vojenský průvod. U augustiniánského kostela vetoupí do průvodu zemský výbor a vyšší dvorní a státní hodnostové. U hlavní brány kapucínského kostela bude rakev přijata od kněze vedoucího průvod v čele ostatního duchovenstva a položena na smuteční mýru, postavené uprostřed chrámu. Císař a císařovně psovnici (přihlášení jsou císař německý a choť, král saský, vladař bavorský, následník italský a černohor., velkoknížka rumunský a srbaký a zástupci panujících dvorů), jakož i dvůr budou již na ustanovených místech. Po slavnostním zažehnání a po zpěvu „Libera“ snese se rakev do hrobky, při čemž vstupí do hrobky císař, první nejvyšší hofmistr s holí, nejvyšší hofmistr císařovny a oba komoři. Po vykrojení a ukončení modliteb odevzdá se klíč od rakeve kvardiánu kapucínů a rakev svěří se jeho ochraně.

Projevy soustrasti.

Veškerí panovníci a vládnoucí ministři projevíli Jeho Veličenstvu a rakouské vládě projevy nejupří-mější a nehlubší soustrasti. Totéž učinili všichni místodržitelé a zemští presidenti, veškerý episkopát, kathedrální kapitoly, hlavní města, zamaké výbory a korporace. Prapory na panovníckých palácích staženy na půl žerdi. Když sv. Otec slyšel o ohavném zločinu, spáchaném na císařovně rakouské, královně uherské a české, poklekl a k nebesům vyslal vroucí modlitby k trůnu nebeskému. Jeho Veličenstvu císaři a králi zaslal projev otcovské soustrasti. Současné kázal papěskému nunciuovi ve Vídni, aby projevil soustrast rakousko-uherské vládě.

„Osservatore Romano“ uveřejňuje došlovné znění telegramu, kterým J. Vel. císař František Josef odpovéděl na soustrastný telegram J. Svatosti papěže. Telegram zní: „V hrozném neštěstí, jež postihlo Mne a Mou rodinu, byla slova Vaší Svatosti plná avatého rozhorlení a náklonnosti a prodechnuta vírou, která byla vždycky mou jedinou útěchou, živou útěchou Mému stfaněnému srdci. Přijímáte, Sv. Otče, Můj hluboce pocíťovaný dík za Vaše slova, za Vaše otcovské požehnání. Račte také přístě milosrdné pamatovati ve Svých svatých modlitbách na posvěcenou duši Mé nešťastné, velmi milované drahky, na Mne a Mou rodinu.“

Císař nařídil v říši šestiměsíční smutek, a sice po dva měsíce nehlubší, po dva měsíce hluboký a po dva měsíce méně hluboký. Úředníci budou nosit na znamení smutku černou šerpu na ramenu.

Co učiní proti anarchistům?

Hrozný zločin, jehož oběti se stala bezbranná, chorobná žena, hledající v lázních uzdravení a ošetření, vzrušil celý svět. Rozhořčení a úžas jsou tím větší, protože útok zivového anarchisty stihl vznešenou choť našeho císaře a krále, která nezasahuje nikdy do politiky a nektivdíc nikomu, žila jen své rodině a blahu svých poddaných, na-

většující školy, humanní ústavy a nemocnice hmotně ubohé podporující a jiné k účinné pomoci trpícím spolehlivě nabádající.

Císařovna naše padla za obětí hanebnému vrahu na cizí půdě, v kantoně ženevském, který anarchismus, nihilismus, komunismus, socialismus a různým politickým zločincům odedávna poskytoval bezpečný útulek. V republice švýcarské, zejména v Ženevě a Bernu osnoven byl již mnohý politický komplot, mnohá bouře krvavá, mnohý atentát.

Švýcarsko děkuje nikoli vlastní své moci, ale přízni Evropy, že prohlášeno bylo za stát neutrální, poskytující co takový ochrany celé Evropě. Republika v Švýcarsku, stojící pod ochrannou Evropou, má tedy vůči Evropě též jisté povinnosti. To nejmenší, čeho může Evropa od Švýcarska žádat, jest zajistit, aby neposkytovalo známým anarchistům a politickým zločincům ochrany, ale aby jich na svém území vůbec netrpělo.

Žádati však po Švýcarsku, aby vůbec podvratně živly potlačilo, jest ovšem nemožno, poněvadž žádný stát nemá tolik moci, aby to provedl. Připomeňme si jen socialistický zákon německý, který předložil říšskému německému sněmu hrabě Stolberg-Wernigerode jako náměstek železného kancléře.

Obsah zmíněného zákona zněl v podstatě: „Policie může a má spolky, společnosti, schůze a tiskopisy, v nichž sociálně demokratické, socialistické, komunistické snahy, mají za účel zvrátiti stávající státní aneb společenský pořádek, zakázati, když veřejný pokoj a svornost občanstva ohrožují § 1.6.10.11—15. Přestupky se trestají penězními tresty až do 500 marek (300 zl.) anebo vězením až do 3 měsíců, a když se jedná o rozšiřování zakázaného tiskopisu, až do 1000 marek aneb vězením až do 6 měsíců. § 17.—20. Proti osobám, které si činí agitace ve prospěch oněch snah obchodem, může se uznati na obmezení místa jejich pobytu, hostinským, výčepníkům, knihkupařům, knihkupcům, majitelům knihoven a půjčoven knih může se další provozování jejich živnosti zakázati § 22.—24. V obouhrobných okresech a místech mohou se na dobu jednoho roku zavésti všeobecná výmínečná opatření. (Malý stav obléžení.) § 20. Tento zákon platí až do 31. března 1881 § 30.“

Odůvodňuje tento zákon o 30 paragrafech, pravila vláda, že ochrana státu a společnosti jsou tato opatření nutná, protože agitace socialistů matou právní pojmy a přispívají k zdivočení myslí. Atentáty Hölla a Nobilinga na starého císaře Viléma byly ovšem hlavní příčinou těchto výmínečných opatření.

Oposice v říšském sněmu namítala, že takové atentáty učiněny byly též proti Bedřichovi Vilémovi IV., proti císaři Vilémovi v mladších jeho letech a proti císaři Rakouskému (Libenyi Maďar) a to v době, kde socialistické ideje byly ještě cizí; vláda prý se vlastně bojí socialistických hlasů, které při každé nové volbě následkem všeobecného rovného hlasovacího práva v Německu se množí a vládu naplňují obavou, že by jednou socialisté dodělali se většiny. Proti zločincům a přestupkům, které ohrožují stát a veřejný pořádek, stačí prý platná ustanovení všeobecného trestního zákona a na jejich základě rovněž možno potlačit a konfiskovat knihy a časopisy, rozpustit a zakázat spolky a schůze.

Znamenitý právník, professor dr. Gneist dokázal, že vláda výmínečnými socialistickými zákony domůže se jen zevnějšího úspěchu, že jen veřejně zavlaďne pokoj a klid, kdežto zášit na stávající společenský řád potrvá a vnitřní rozkořčení v mnohých kruzích tím pevněji se zabostí, poněvadž stát zevnějšími donucovacími prostředky více docíliti nemůže než zevnější pokoj.

Takovýto zevnější klid panuje na př. v Rusku stále, policie má tam neomezenou moc, policie tam může všechno zakázati, agitatory může nejen vyobcovati do jistého okresu nebo obce, ale kdo se jí zdá podezřelým, toho může v pevnosti do smrti vězniti anebo na Sibíř vyobcovati. A přece v Rusku počet nihilistů a nespokojenců stále roste.

Ideje lze potlaťti nikoli násilím a mocí, ale lepším přesvědčením a výchovou; může se tedy jednati pouze o to, odstraněti příčiny stále se šířící nespokojenosti, které rozšiřování socialistické a znepravňovací podporují. Příčiny nespokojenosti se našly v učení o všemohoucnosti státu, v pohrdání právem, v zákonech, pokud se týkají sociálního a národohospodářského života, v potírání křesťanství v kostele a škole, ve štvacích proti představitelům křesťanství a v bezvěrství.

S těmito posledními slovy souhlasil též kancléř Bismarck, ač se jimi vždy neřídil, a ač jako pouhý ještě šlechtic pronesl památná slova: „Pak-li státu vezmeme náboženský podklad, tedy podržíme jako stát nahodilou skupinu práv, jakýsi to druh bašty proti válce všech proti všem. Jeho zákonodárství nebude se pak obnovovati z pramene věčné pravdy, ale za smělých a měnitelných pojmů o humanitě, jak se právě tyto v hlavách těch, kteří v čele stojí, vyvírají. Jak v takovýchto státech budou chtít popřati právo uplatňovati na př. ideje komunistů — když tyto budou k tomu míti moc — o nemravnosti majetku, není nic dosti jasno

Jménem národních liberálů projevil Benjigsen ochotu předlohu projednati, odůvodniv krok svůj tvrzením, že sociální demokracie vatoupila na půdu revoluce a že lid se hrne do její řad, protože se poměry výroby a mzdy tak úšasně byly změnily.

Eugen Richter pravil Bismarkovi, že mravně nemají socialisté práva na tuto předlohu si naříkati a končil: „Já se bojím socialistů více pod tímto zákonem, než bez tohoto zákona“. Bismarkovi vytýkal, že dělá zákony podle svého stanoviska a že každého prohlašuje za nepřítele státu, kdo jest proti jeho osobnímu názoru.

Windhorst vytýkl vládě, že potlačováním katolíků a jiných stran, potlačováním práva a spravedlnosti šíří nespokojenost a socialismus sama.

Schorlemer-Alst jiný vynikající vůdce katolického středu přičítal vzrůst sociální demokracie v Německu: potlačování obecné svobody, zničení všech korporací, zrušení legitimních práv, sezazení německých knížat, konfiskaci jmění, upotřebení zabraného hannoverského (reptilního) fondu, jednostranné podpoře kapitálu, prodejnosti pozemků, bezměrnému volnému stěhování a neomezené svobodě živnosti, stálému stupňování břemen a daní, klesání mzdy atd., pochybené a zvrácené celní a obchodní politice. Toť jsou čestičky sociální demokracie, která snižiti chce soukromý kapitál a zavésti boj všech proti všem. Dále pravil Schorlemer-Alst: „Co pomůže dělati výmínečné zákony proti jedné větši třídě lidí, když se na druhé straně ponechá privilej, který tajně spolčen s obecného práva vyjímá. Jedná se tu o 300 loží a asi 30.000 členy v Německu, kteří si počínají mnohem podvratnějším způsobem, než-li sociální demokraté. A vůdce katolického středu měli pravdu. Zákon proti socialistům byl sice 221 proti 149 hlasům přijat, ale nepomohl pranic, protože tajně podvratné řádění zednářů stálo, protože židovský a liberální tisk se šílil, a co se týče mravní spjatosti socialistickému pranic nezadal.

Také dnes se bude socialismu a anarchismu čelit nejlépe tím, pak-li ve škole obnovena bude náboženská a mravní výchova, pak-li zákonodárství bude měřiti všem stejným loktem, pak-li v praxi uplatní se heslo: „stejná břemena, stejná práva“.

Francozský „Temps“, italský ministrprezident Pellieux, německé i rakouské časopisy žádají rozhodné zakročiti proti anarchistům. Švýcarské časopisy pod dojmem děsné události, která se odehrála na švýcarské půdě, neodvažují se tomu odporovati. Polovládní „Journal de St. Petersburg“ píše: „Byla to ruka anarchisty, která se ozbrojila aby předčasný konec připravila životu Jeho Veličenstva císařovny Alžběty. Tato sekta fanatiků nezasluluje jenom, aby postavena byla mimo zákon; staví se sama mimo lidskost, neboť v po dobných zločinech není znáti nejmenší stopy lidskosti. A právě tak není znáti v podobných zločinech ani stínu lidského rozumu. Rovněž tak nelze při stoupencích této sekty pozorovati nějakého lidského citu. Nelze věřiti, že by nebylo lze zkrotiti šíření se tak ukrutných pudů a že by na svoji civilizaci bráda lidská společnost nedovedla se spojit, aby na vždy konec učinila takovým barbarickým činům, jimiž zvrací se lidskost v doby nejprimitivnější surovosti.“

Luccheni chová se ve vyšetřovací vashé nestoudně. Nespáchal prý zločin, nezavraždil císařovnu z nouze, ale třeba prý všechny vládnoucí osobnosti vyhladiti a rány dykou musí prý následovati po sobě v krátkých mezích. Musí prý se sprovoditi se světa všichni panovníci a ministři kteří prý lid v otročských pontech drží. Luccheni je nevěrec, lenoch a vlník — a svět mu není po chuti, protože nehoří se všem jeho vášním. Tytéž vlastnosti jeví naši socialisté a anarchisté. Různé ty „Osvěty“, vydrilované z židovských inserátů a darů, hlásají ostatně boj proti „poušťce a tyranům“ také. V Čechách, v Rakousku a v Evropě máme těch Lucchenich více, než-li bychom se nadáli. Socialistické listy marně zapírají Luccheniho; v zásadě chtějí totéž: skázu knížat, i majetného a pořádného lidu.

Ze života císařovny Alžběty.

Císařovna a královna Alžběta, dcera vévody Maxe bavorského a vévodkyně Ludoviky narodila o štěstý den r. 1857. na zámku Possenhofenu. Její otec šil věd a umění. Vévoda Max nebyl činný ani politicky ani ve vojenské službě; byl však za to upřímným příznivcem věd a umění. Též jako spisovatel byl činný; pod pseudonymem „Phantasus“ uveřejnil dramatické básně, novelly a popis cest do východních zemí. Vévoda Max byl téměř občanem přímý muž; šil mezi bavorskými horaly a rád často se s nimi stýkal. Prostě také vychovával svoje děti.

Princezna Alžběta již v útlém mládí byla nadána svou inteligencí a touhou po vědění; vynikala neméně dobrořečností jako nábožností. Hluboká zbožnost a dobrota srdce, jak známo, byly i na dále povahy hlavním rysem charakteru císařovny. O této typické stránce povahy císařovny vypravuje se následující epizoda: Když byla kdysi císařovna s císařem mimo kasárny, šel jí vstříci svlaštář rás bubnu, jenž oznamoval, že v kasárnách konati se bude exekuce „běhání ulic“. Císařovna sarasila se, uslyševši tento zvuk a poučena o jeho významu smkla, seama-

tněla a když pak císař se jí tákal, proč je zarmoucená, vysvětlila si, aby se jí dostalo za svatební dar — odstranění trestu „běhání ulic“. Také trest šafáře v okovech byl odstraněn na prosbu císařovny. Císařovna nebála se nikdy navštěvovati lazarety, v nichž leželi onemocnělí na cholera, tyf a neštovice a přicházela ve válečných letech 1859 a 1866 nesouce útěchu a pomoc, kterou poskytnouti bylo v jejich alších, pravidelně do vojenských nemocnic.

O zasnoubení císařovny se vypravuje: Rodina vévody Maxe bavorského, otce císařovny, byla na letním pobytu v láni, kdež trávil letní měsíce také císařovna rakouská. Každého jitra bylo vyděti císaře, jak s nádhernou kytičí v ruce předjížděl ve skvělé ekypáži před hotel, v němž bydlila rodina nastávající císařovny. Brzy bylo všem obyvatelům a lázeňským hostům v láni jasno, že císař pojal hlubokou lásku ku krásné svojí příbuzné. Nastávající císařovna ovšem odvětila, když se dověděla od své tety, matky císařovny, že mladý panovník zahotel k ní láskou nedělvětivě: „Mně že miluje? To přece není možno; vždyť jsem tak mladá a nepatrná.“ Císařova matka však odvětila jí těmiž slovy, které vytkl její syn: „Ji nebo šádnou jinou.“ Dne 18. srpna spojena slavnost císařových narozenin s tichou oslavou zasnoubení. Den na to ohlášeno zasnoubení veřejně — když ubíral se císař s vévodkyní Ludovikou a jejími dcerami do kostela. Hned bylo každému nápadno, že arcikněžna Žofie dala své neteři, šestnáctileté Alžbětě, přednost při vstupu do kostela. Po skončání mái ujal císař svou nevěstu za ruku, předatoupil s ní před kněze a pravil: „Požehnejte nám, pane faráři — mně a mojí nevěstě!“ Hraběti O'Donnellovi, zadržanci svého šivota při atentátu z r. 1853, pravil císař téhož dne: „Dnes děkuji vám věru znova, že jste mi zachránili život.“

Záhy počalo celé Rakousko pro krásnou bavorskou princeznu horovati. Její obraz šel z ruky do ruky a byl každým obdivován. V láni obdivoval každý vábnou krásu, rostomilost a vsnéšenou skromnost mladé nastávající císařovny. V uznání živé účasti, ješ přinášelo obyvatelstvo říše vatřic radostnému zasnoubení císařovny, zrušil císař rozhodnutím se dne 1. září stav obléžení ve Vídni a v Praze.

Jaro roku 1854 nadešlo Rakousku ve znamení císařovy svatby. V tisíci vzletných básních byla princezna Alžběta velebena jako „bavorská růže“, bylo k tomu poukazováno, že příbuzné panovnické domy Habsburako Lotarinský a Wittelsbachský sňatkem císařovým uzavírají nový svazek. Co bylo lze o císařově nevěstě vylíčiti slovem a obrazem, bylo přijímáno s nadšením; nejen o krásě a vlastnostech povahy princezny bylo psáno, ale i o každé nejmenší jednotlivosti z jejího života.

Ve čtvrtek dne 20. dubna opustila císařova nevěsta, provázena svými rodiči a sourozenci Ludvíkem a Helenou, svou dosavadní vlast, aby našla novou vlast v Rakousku. „V Ludvíkově třídě“, píše současný pramen, „od vévodského paláce až k vítěznému bráně stálo husté rozestavené obecnstvo, aby provolalo pozdravy na rozloučenou s princeznou. Přemohena city povstala princezna v kočáře, zaplakala a loučila se s mnichovským obyvatelstvem naposled.“

Vídeň oděla se k uvítání císařovy nevěsty ve slavnostní ozdoby praporeč, snáží a dekorací. Cesta princezny podobala se triumfálnímu vjezdu. V Pašově očekávaly „bavorskou růži“ první rakouští obyvatelé. Na cestě uvítala princeznu deputace vídeňského dvora, vedená podmaršálkem princem Lobkovicem a bavorským vyslancem. Císař vyjel své nevěstě vatřic do Lince; vrátil se však narychlo zase do Vídně, aby ji tam znova pozdravil.

Při císařské svatbě byli amnestováni všichni, kdož se dopustili sločinu urážky Veličenstva. Císař věnoval humanitní účelům s císařovnou čtvrt mil. al. Po slavnostech svatebních v Řervnu r. 1854 vydal se císař s císařovnou na cestu říši. Nejprve chtěl císařovně ukázati nejokvělejší skvosty ve své koruně, Čechy a Moravu. Když byla Veličenstva navštívila Brno, přibyla do Prahy. Praha připravila císařským manželům přijetí hodné slavné minulosti a bohatství staroslavného království. Od nádraží až ke Karlovu mostu uspořádána byla pod širým nebem živnostenská výstava. Na počest císařských manželů byla uspořádána řada skvělých plesů a parád. Šlechta provedla rytířskou slavnost. Císařovna navštívila v Praze kláštery, kostely, nemocnice, chudobince a sirotčí ústav. Dobročinné ústavy byly císařovnou bohatě obdařeny.

Dne 5. března r. 1855 narodilo se císařským manželům první dítě, dcera, ješ obdržela při křtu jméno císařovy matky, Žofie. Císař odmítl slavnosti za přítomnosti narození princezny připravované a vyslovil přání, aby náklady za touto příležitostí proli-mované obráceny byly na účely dobročinné. Dne 19. června r. 1855 nadešla v císařské rodině opětá radostná událost. Toho dne narodilo se císařským manželům druhé dítě, arcikněžna Gisela. Za přítomnosti narození arcikněžny vydal císař amnestii všem, kdož byli pro politické delikty odsouzeni; v Uhrách a Sedmihradeku sraženy byly četné konfiskace jmění, ješ byly svého času vojenským soudem vysloveny. V srpnu téhož roku podnikli císařští manželé cestu do alpských zemí.

R. 1856 narodil se korunní princ Rudolf. Vystřelení 101 rány z děla pospravilo prince. Císařští manželé byli přestřeleni, že dostali dědiče trůnu.

Když mladí císařští manželé navštívili r. 1857 Itálii, oslavovala císařovna Alžběta svou krásou a milou povahou italské obyvatelstvo do té míry, že nenasytná jinak ne „la bellezza ideale“. V Benátkách bylo smýšleno protirakouské, ale když přibyl tam císař s císařovnou a pěšky bez průvodu brali se do ohrady sv. Marka, okouzila Italy krása císařovny tak, že svědkové tehdejší přehody ješ do letech kochali se vzpomínkami na krásnou paní, popisující živě i ty nejnepatrnější podrobnosti, barvy jejího oděvu atd.

Nešťastné války r. 1859 a 1866 připravily císařovně mnoho trpkých dnů. (Pokr.)

Drobná obrana.

Nejraději stará se o jiné známý anglikánek. Proč prý jen katolíci mluví proti své církvi? — Toho dle zdání našeho jsou tři příčiny. První jest ta, že je v arci lidském nevytříbená ohlívká náklonnost, která sluje nevědomost, která přivede mnohé i tam, že i vlastní matce nadávají, ba na ni až i ruku vloží. Druhá pak příčina jest ta, že lidé nejraději o tom mluví, čemu nerozumí. Třetí pak, že nevědomí lidé bývají nejmaršnější. Dnes dodává slávy tupení církve, proto si jí tímto způsobem zjednávali. — Ale nyní máme se my, proč evangelioi netupí církev svou? Protože své reformatory a učení jejich neznají. Kdyby je znali, ani hodinu by mozi ve své církvi nezůstali.

Politický přehled.

Ruský car Mikuláš II. patrně jako odpověď na válečnou řeč císaře Viléma pronесl své mínění o zárukách míru. Na téměř vyzývavou řeč hovorého císaře Viléma odpovídá a to dosti srozumitelně ruský car Mikuláš II. vlastnoručním listem ze dne 25. srpna odeslaným generálnímu admirálovi ruského loďstva, velkoknížeti Alexiovi. List zní: Před 12. lety byl jsem se svým nezapomenutelným otcem přítomen námořní slavnosti v Sebastopolu a Nikolajevě. Zemřelý otec upozornil v onen slavný den ve zvláštním denním rozkazu na slavnou minulost loďstva černomořského, které se pro blaho otčiny obětovalo, a zároveň pozdravil a celou Rusi radostně znovuzrozeného loďstva. Vzpomínka na ony dny nevymizí z paměti mé. Posledně strávil jsem opět čtyři dny uprostřed nově zrozeného loďstva černomořského, prohlédl jsem jej, jakož i přístav Sebastopolský. Nalezl jsem vše v nejlepším pořádku a pohotovosti a proto se těším z docíleného výsledku, neboť vidím v silném loďstvu nyní v Sebastopolu shromážděném jistou záruku budoucího pokojného vývoje celého jižního Ruska. Ku konci pak děkuje car velkoknížeti za rychlé a úspěšné provedení důležitého úkolu státního. Jsou podobné řeči jako Vilémova a nyní carova zárukou míru — či války?

Sjedná všeměmeckého spolku konal se v Mnichově za velké účasti Němců z říše i Rakouska. Předseda v zahajovací řeči bez ostychu prohlásil, že hlavní úlohou spolku bude prý záhy otázka rakouská. Z rakouských Němců mluvili: posl Reiniger, jenž ostře útočil na rak. vládu, dr. Lurtz z Brašova za sedmihradské Sasíky a chebský poslanec dr. Zd. Schücker. Dle slov tohoto Rakousko jako spojenec Německa musí býti pod vedením německým. Rakousko prý je německou mocí!

Státní rozpočet uherský předložen byl uherskému sněmu minulého pátku. Na rok 1899 činí řídné vydání 460.005.390 zl. a příjem 482.469.037; mimořádný výdej však činí 43.259.047 zl. a příjem 20.839.556. Celkem činí rozpočtový příjem 503.264.446 zl. proti 503.303.603 zl. vydání; přebytek obnáší tudíž 39.157 zl. Ministr financí ve výkladu svého pravil, že odvádění danové bylo celkem příznivější loni, jinak klád důraz na pokračování ve valutové opravě a otázce úpravy banky a celni, jež letos vyřízeny budou v Uhrách cestou zákonodárnou v zájmu země.

Itálie jest rozežrána živly anarchistickými. V Miláně rozšiřovali anarchisté tyto dny provolání, vyzývající ku vládnímu převratu. Policie zatkla Karla Silese, když provolání rozdával. Siles volal: „Nechť žije anarchie! Smrt králi!“ Lid psal a bouřil se při zatknutí Silese.

Politické záležitosti v našem mocnářství umakly následkem zavraždění císařovny. Hrabě Thun a Ebenhochem, Jendřejovič a Polák, dr. Kaiser v Praze a Mladotechy. Ve středu podával ministr Kaiser zprávu císaři o časových otázkách svého oboru a patrně též o uspokojivém výsledku svého jednání v Praze. Wolfenci trvají i teď na obstrukci.

Ve Francii nechce nový ministr války, generál Zurlinden, svoliti k obnovení procesu Dreyfusova. Mnozí důstojníci to chtěli. Následkem sporů podá snad celé ministerstvo Brissonovo za propuštění.

Španělské kortesy se vyslovily 151 proti 48 hlasům ve prospěch příměří a podmínek míru se Spojenými státy.

Proti Italii vypukly v Lublani, Terstu, ve Vídni, v Berlíně a jinde nepokoje. Domácí dělníci italské dělníky následují.

Drobné zprávy.

Veledůstojným a důstojným Správám duchovním se nařizuje, aby, pokud se tak ještě nestalo, ve svých kostelích farních Requiem za Pána sesaulov Císařovna a Královna naší Alžběty konalo, a lid větší předem k božnému účastenství v této záležitosti pobouzení ohlášením s kazatelnou vyhláso. V Hradci Králové, dne 13. září 1898. Edvard Jan Nep., biskup.

Smuteční bohoslužby za Její Veličenstvo císařovnu a královnu Alžbětu konati bude v sobotu o 9. hodině dopolední J. B. M. ndp. Ed. Jan Nepomucký Brynych v kostele Panny Marie. K slavnosti pozvány jsou veškeré c. k. politické, soudní, správní, vojenské, školní a vůbec samosprávné úřady. Důstojné duchovenstvo účastní se smutečních slavností broudně. V době pohřbu Její Veličenstva v sobotu mezi 4. a 5. hodinou odpovídní zvoni se bude všemi zvony hradeckými a rozsvíceny budou v ulicích a náměstích všechny svítilny.

Smuteční projev král. věnného města Hradce Králové. Ve středu o půl dvanácté hodině dopol. svoláno bylo sl. obecní zastupitelstvo k mimořádné schůzi, aby projevilo svůj bol a soustrast následkem zavraždění Její Veličenstva. Všichni přítomní dostavili se v salonním obléku. Schůzi zahájil starosta p. dr. Frant. Ulrich a oslovil slavné shromáždění, které vylechlo řeč jeho stoje, takto: Slovo! Pánové! Opětne přetěžkou ranou osudu utištěno jest dobrotivé srdce našeho milovaného císaře a krále. Sklána kletou rukou vrahovou sklesla naše nejjasnější panovnice, Její Veličenstvo císařovna a Její Milost královna naše Alžběta. V této těžké chvíli jediným zmírňujícím hrozného bolu Jeho Veličenstva může býti jen veliký, avšak a jednomyšlný projev nehlubší láskyplné soustrasti všeho obyvatelstva našeho království, souhlasný a projevem bolesti všech království a zemí a národů této říše. Shromáždění se v této slavnostní truchlivé chvíli projevujeme tímto Slovem! Pánové jménem všeho obyvatelstva našeho královského věnného města jeho nelčený bol tím vřelejší a upímnější, ježto toto město jest městem Jejím, spjatým s přejasnou osobou její světlou pomínkou naší slavné minulosti, útlélem věnným. I prosí městská rada, abyste ráčili na zevní uctění památky naší nejjasnější císařovny a královny učiniti následující usnesení: 1.) Schváliti projev soustrasti, který učinila městská rada jménem našeho města neprodleně po došlé zprávě o tragickém skonu Jejího Veličenstva ku stupňům trůnu do rukou pana c. k. místodržitele rady. 2.) Schváliti usnesení městské rady, aby byli požádáni pp. majitelé domů, ozdobiti domy své prapory smutečními až do skončení pohřebních obřadů. 3.) Svoliti, aby v den a hodínách pohřbu vyzváněno bylo všemi zvony v kostelích patronálních a rozsvíceny byly plynové svítilny veřejné. 4.) Uložití městské radě, aby se pohřbu účastnila dvoudělnou deputací. 5.) Zříditi na uctění trvalé památky Jejího Veličenstva císařovny a Její Milosti královny „nadaci Jejího Veličenstva císařovny a královny Alžběty pro vzdělání sirotka po chudém živnostníku královéhradeckém“. Konečně sděluje starosta, že jej došel včera v noci telegram purkmistrovského úřadu v Chrudimi s návrhem, aby vyslána byla k pohřbu společná deputace všech věnných měst a položen společný stříbrný věnec s nápisem súčasných měst. Následkem toho doplnila městská rada v dnešní své ranní schůzi návrhy své ještě dalším návrhem: 7.) aby společně s ostatními městy podán byl smutečný věnec stříbrný, žádajíc za schválení všech k realizování těchto návrhů potřebných vyjádří. Všechny tyto návrhy byly jednohlasně schváleny. Deputace súčasní se dle usnesení městské rady starosta Dr. Ulrich a náměstek starostů Vil. Waldek. — Na to přečetl pan starosta dr. Ulrich následující návrh sl. městské rady, který byla tato před schůzí učinila:

Abý způsobem trvalým uctěna byla památka Jejího Veličenstva císařovny a Její Milosti královny Alžběty, stížíme městské zastupitelstvo v Hradci Králové: „Nadaci Jejího Veličenstva císařovny a královny Alžběty pro vzdělání sirotka po chudém živnostníku královéhradeckém.“ K tomu cíli věnuje městské zastupitelstvo v Hradci Králové jménem a v zastoupení král. věnného města Hradce Králové kapitál jednoho tisíce zlatých a savažuje toto město, aby jej počínaje dnem 1. ledna 1899 pěti procenty ročně, splatnými dnem 10. září každého roku, tedy obnosem padesáti zúrokovála a jej dne 10. září každého roku osobně k požívání této nadace oprávněné vyplácela. Zůstane-li nadační místo z jakýchkoli důvodů neobsazeno, povinná jest městská obec Hradec Králové obnos úroků, po dobu uprázdnění splatných do královéhradecké spořitelny na jméno nadace anebo v cenných, pupilární jistotě poskytnutých, pro nadaci řídné vinkulovaných papírech uložití a těchto interkalárních požitků k rozmožnění nadačního kapitálu použiti. Nadace vstopnutí má v život rokem 1899 a sice dnem 10. září 1899. Správu nadačního jmění vyhražuje si městská obec Hradec Králové. Na požitek nadační má nárok sirotek po živnostníku do Hradce Králové přelůsném, a bez své viny schudlém. Požitek nadační věnován býti má na vzdělání tohoto sirotka. Městská rada v Hradci Králové je zmocněna nadací tuto dle svého nejlepšího zdání a svědomí uděliti a sice rozhodne každoročně, kterému siroťkovi nadační požitek věnován býti má. Městská rada jest oprávněna ponechati nadaci siroťkovi, jemuž ji jednou udělila i na více let. Požitek nadační vyplácen budí v úmrtí den Jejího Veličenstva císařovny a královny Alžběty t. j. dne 10. září každého roku siroťkovi, jemuž byl před tím městskou radou udělen a sice v úřadovně starostově, jím neb jeho úřadujícím náměstkem za přítomnosti chudinského referenta k rukoum poručníka siroťkova a v přítomnosti siroťkové, jemuž nadační požitek byl věnován. — Návrh tento byl po souhlasných projevech pp. prof. Svobody, Petříčka, Šulce a Weinbengsta schválen jednohlasně.

Králové Hradec ve smutku. Zpráva o zavraždění Její Veličenstva královny české stihla do Její věnného města král. města v sobotu po 7. hodině večerní. Redaktor t. l. oznámil ji hned na tiškopis, v Adalbertinu a četným známým. Zpráva nedocházela víry, byla však na c. k. poštovním úřadě potvrzena. V městě panovalo v sobotu večer a v neděli veliké rozčilení; nemluvílo se o ničem jiném, než o kaniibalské vraždě, která všeobecně byla odsuzována. Vojenská kasárna, biskupská residence, c. k. krajský soud, radnice, obecní a školní budovy, domy kanovnícké, Borromaeum, oslaveny byly smutečními prapory. V pondělí a v úterý zaválý smuteční pra-

pory s domů ostatních. Slav. městské zastupitelstvo vysvalo všechny majitelé domů, aby vyvěsili smuteční prapory. Také v kraji Hradeckém a v celých východních Čechách vzbudila událost žensavá všeobecné vzrušení.

Svěcení nových škol královéhradeckých. V neděli po 9 1/2 hodině dopolední vysvětlil J. Milost ndp. biskup královéhradecký Edvard Jan Nep. Brynych novou budovu chlapeckých a dívčích obecních škol v Pospíšilově třídě. Napřed vysvěcena bude kaple, pak budova; na to promluví řeč nejdp. biskup a starosta města, p. dr. Ulrich. Po odevzdání školy promluví jménem sborů učitelských pan fidelit Jos. Kulík.

Hrabě Frant. Falkenhaym, vůdce pravice v panské sněmovně, pochován byl 10. září v 71. roce věku; dokončil svou pouť! Hrabě František, bratr hr. Julia, proslulého ze sněmovny poslanecké, hrál tichou sice ale důležitou úlohu politickou. Když loni slavil své 70. narozeniny, hr. Hohenwart jako řečník blahopřejné deputace, nazval skupinu pravice „politickou rodinou“ a jeho jejím vůdcem. Panské sněmovně náležel od r. 1867 a prodělal tu tuhé pětky a vládu Herbsta a Gisky a potom s Auerspergovou. U koruny byl oblíbenou osobností a jeho rada a vliv v nejedné věci rozhodovaly ve prospěch pravice. Jmenovitě platí to o době Taffeevých. Oproti německocentralistickému liberalismu byl nesmířitelný od svého počátku. Pravice v něm ztráclí platinou sílu a důležitějšího pomocníka.

Okresní starosta pan Štřemcha dostavil se vpondělí k místodržitelemu panu radovi Šoltovi a jménem okresu královéhradeckého jej požádal, aby tlumočil projev hluboké soustrasti na stupních trůnu Jeho Veličenstva nad úmrtím nejjasnější naší císařovny a královny.

Provokace. Ve Fráňklově putyce „u zlaté podkovy“ tropí se ta nejrozpuštější allostria. V době kdy veškeré mocnářství truchlí naš ztrátou naší císařovny a královny, v době kdy královské věnné město české královny vyvěšením smutečných praporů projevuje všeobecný smutek, uráženo jest občanstvo pustým řevem německých hostů „u hotepla“ kofalečnicka Fraenkla.

Přednáška E. St. Vráze. Přednáška proslulého cestovatele E. St. Vráze koná se v úterý dne 20. září t. r. o 7. hodině večer v měst. divadle Klicperově v Hradci Králové pod protektorátem městské rady. V přednášce své vypráví E. St. Vráz, o zkušenostech a dojmech z poslední své zajímavé cesty světem. Vráz v Hradci Králové poprvé přednášel r. 1895 o cestách svých amerických a jeho plynulé, poutavé a poetické líčení tak uchvátílo a dojalo, že všeobecně bylo tenkrát přání, aby v brzkou opět pozván byl do Hradce Králové. Přání tomu nyní městská rada vyhověla. Vráz do Hradce Král. opět zavítá a zajímavost přednášky jeho tentokrát ještě zvýšena bude více než 70 obrázky v rozměru 24 cm. Doporučovali našemu občanstvu přednášku Vrázovu bylo by zbytečno. Zajiště i bez doporučení nedá si ujíti vzácné příležitosti, aby vylechlo vypravování o krásách přírodních dalekých zemí, o národech, jež je obývají, v jich životě nej-sympatičtějšího českého cestovatele.

Neštěstí. František Horyna z Libníkovic, dělník v továrně na lepenky p. Němečka v Kulkénách, pracoval v úterý dopoledne ve Svobodných Dvorech. Následkem výbuchu benzínu byl na celém těle nebezpečně popálen. Šaty na těle mu téměř uhořely. V nemocnici hradecké poskytl mu lékaři věcnou pomoc.

Na koňský a dobytčí trh sdejel přivedeno bylo dne 7. t. m. 160 koní, 246 krav, 70 volů, 53 býků, 15 telat a 6 koz.

Hlavní trafik v Hradci Králové převzal v pondělí pan Josef Macák, chvalně známý předseda záložny, okrašlovací a dobročinných spolků v Potátně. Posavadní nájemce habaldy a prodeje kolik a směnek pan Hoznousek, upadl do konkurzu. Passiva prý obnášejí 70.000 sl., aktiva činí dím a kauce.

Rádění blenku. V úterý dopoledne se panující bouře uhořel blesk po třikráte do t. zv. dvora ve Slatině, kde rozbil několik krovů a zapálil.

Dodávky pro vojsko. Dle sdělení intendantce 9. sboru v Josefově sadána bude pro vojskové zásobárny v Josefově, v Hradci Králové a v Terezně dodávka žita a oves; oferty buděj podány nejdéle do 29. září t. r. do 10. hod. dop. u intendantce 9. sboru v Josefově. V podmínky, jakož i v sešit usazení nahlídnouti lze buď u zmíněné intendantce nebo též u jmenovaných zásobáren.

Cikáni zapálili. Cikánské roty jsou pravou metlou pro naše polabské vesnice. Minulý týden vnikla cikánka do jednoho statku v Rychnovku u Jaroměře, kde ukradla větší sumu peněz. Dvě cikánata, aby od cikánky odvrátili pozornost, zapálili blízký stoh slámy, od něhož se chytly dva statky, čímž způsobena škoda nesmírná. Cikáni byli odvedeni k soudu do Jaroměře.

Šibenické chování Lucchiasioho. Italický anarchista chlubí se pořád svým činem. Když se ho soudce tázal: „Kdybyste byl mohl zavraždit krále Humberta nebo Crispiu, byl byste to tak učinil?“ — Lucchiasio odvětlil: „Krále Humberta a radostně, ale Crispiu nikoli. Crispi je zloděj. Ukradl 600.000 lir. Já na jeho místě byl bych ukradl ještě více. Před zlodějem musí člověk smeknout klobouk. Zloděje nevrážím.“ Při tom se usmíval. Později mluvil s Lucchenim též vídeňský policejní rada pan K. Jeřábek, rodák z Jevíčka. V Ženevě a Luganě bylo satkuto

13 italských anarchistů; někdy přijížděly vlaky, když slyšeli, že atentát se děje. —

Zápis školské pokračovací školy v Hradci Králové bude od 28. září do 8. října 1898 v I. třídě a) sodejích ranějších škol v neděli a ve svátek od 10 do 12 hodin dopoledne a v úterý dne od 6 do 7 hodin večer. Poslední nebude nikdo více sapsán, leda by složil svlátní příjmací zkoušku. Žáci loni přinesou ku zápisu výkaz, který loni obdrželi, žáci noví musí předložit vysvědčení na prokázání se obecné školy. Při zápisu zaplatí každý žák 50 kr. na učební pomůcky. Chudí žáci mohou být osvobozeni od tohoto příspěvku, když ve svlátní žádosti chudobu svou dovedou. Vyučování je bezplatné. Chudým žákům koupí se potřeby ku psaní a kreslení. Podle § 99. b) odst. III. novely živnostenského řádu ze dne 28. února 1897 jsou všichni učňové v Hradci Králové se učící a bydlicí, pokud ještě neodbyli a prospěchem pokračovací školy živnostenské nebo jiného alespoň rovnocenného ústavu, povinni školu tuto pravidelně navštěvovati. Dle odstavce IV. téhož § 99. b) může živnostenský úřad na základě udání příslušného dozoru škol prodloužit pravidelnou dobu učební oněm učňům, kteří vyučování v pokračovací škole opětně a to vlastní vinou zameškávají.

Ústní zkoušky maturitní v období podzimním konati se budou na zdejší c. k. realce, dne 23. září o 11. hod. dopoledne.

Politický spolek pro okres Královéhradecký koná v neděli dne 18. září 1898 o 2. hod. odpol. svoji schůzi v místnostech hotelu „Hutla“ v Pražském předměstí u Hradce Král. Pořad schůze: 1. Zahájení schůze předsedou p. ředitel Bedř. Weyrem. 2. O nynější politické situaci promluví p. MUDr. Jan Dvořák, zemský a říšský poslanec z Opocna. 3. O vyrovnání s Uhry promluví pan Václav Formánek, zemský a říšský poslanec z Hradce Králové. 4. Volné návrhy. Přítup p. t. členům a jimi uvedeným hostům.

Ze Slezského Předměstí Zdejší Svatopetrská jednota katol. jiných a mužů pořádá v neděli dne 18. září p. r. zahradní slavnost v hostinci pana Šprýhara u nádraží na Slezském Předměstí s pestrým programem. Koulení o ceny, solové výstupy, pouštění balonu. Začátek o půl 3. hod. odp. Hudba Třebohořická. Vstupné za osobu 10 kr. Za nepříznivého počasí bude přednáška „O významu zrušení roboty“, načej volná zábava při hudbě.

Ústřední Matice Školská v těchto dnech počínají se rozasílati místním odborům matičním, obcím, okresům, záložnám a jiným ústavům a korporacím českých sbírací pářarchy k výročnímu daru Svatováclavskému. Obrácení k této sbírce obecnou pozornost. Ústřední Matice Školská vypisuje ji ve chvíli nemalé tísně finanční, kdy potřeby škol rostou. V měsíci srpnu přijala pokladna matiční 9 698 zl. 12 kr. vydala 26 211 zl. 48 kr. jeví se tedy schodek 16 513 zl. 34 kr. Věchem přijem za osm měsíců správního roku činí 113 885 zl. 77 kr. kdežto vydání vzrostlo na 185 980 zl. 96 kr. tak že vzešel až dosud znamenitý schodek 72 095 zl. 19 kr. Tento nebyvalý schodek vzešel ovšem za příčinou několika staveb nových budov školních, čím přibývá Matici jmění hypotekární; avšak hotovost výdajná jest vyčerpána a napětí všech sil jeví se tu příkazem vlastenecké obětavosti. Důvěra, že v těžkých dobách, kdy přivalí germanisace krutěji než kdy dříve na naše menšiny doráží, věrní Čechové pomáhati budou, posiluje Matici k další činnosti. Sbírejte a odvádějte brzo dar Svatováclavský!

Nechanický ženský kapelník se zavraždil. Ruské, bulharské i anglické časopisy přinášejí častěji amutné zprávy o hořích a harenistkách z Nechanicka, které českému národu dělají jen ostudu a plní odporu velkometské a přístavní hampejzy, až pak bídné zhynou. K vůli několika zlatým zisku rodičové obtěžují své děti, až vědí, že jim domu přijdou jako mrzáci na těle i na duchu, ba jako vyřícené nevěstky. V Nechanicku se nalezne dost lidí, mezi nimi hrál hlavně slovo bývalý mladočeský poslanec Rašín, kteří vývoz českých dětí podporovali, poněvadž jim z toho kysal zisk. Minulou neděli skončil v bulharském hlavním městě Sofii strašným způsobem svůj život pověstný majitel ženské kapely Josef Bárta z Nechanic. Mnoho vypravovalo se o tomto muži, který z okolí Nechanic za několik let nezčetný počet mladých dívek ku své kaple zavedl, kde klesaly v náruč hříchu a nemocem. V poslední době se mu dobře nedařilo. Noviny mnoho poukázaly na toto „moderní otrokářství“ východních ženských kapel a úředové přitahy okem hleděly na činy kapelníka. Josef Bárta přijel ve středu večer do Sofie z Drinopole, kde jeho ženská kapela posud působila, aby se v Sofii ucházel o engagement. V sobotu dopoledne navštívil dávného přítele svého kapelníka p. Tejnara, který bydlí v ulici Venelionové, pohlédl anglického konzulátu. Když kapelník Tejnara opustil na chvíli pokoj, aby v kuchyni pro svého hosta objednal něco k občerstvení, použil Bárta onoho okamžiku ku své sebevraždě. Sejmul se stěny kapelníkovy šavli, přidržel ji při zemi oběma rukama a pak celou tíhou svého těla vrazil si ji do prsou. Když se několik okamžiků se Tejnara vrátil do pokoje, nalezl dvěma uzavřené, vyběhl tedy na dvůr, předvídaje něco neobyčejného a tu otevřeným oknem spatřil Bárta ležeti v kaluži krve. Byl mrtev. Lékařským ohledáním zjistila se rána 10 cm. hluboká a 3 cm. široká, která pronikla srdce i plíce, tak že smrt nastala okamžitě. Paní Berta Bárťová, která byla o sebevraždě svého manžela rakousko-uherským konzulátem telegraficky spravena, přijela do Sofie druhého dne a vypovědi její jasné svědčily o tom, že její muž již delší dobou pomýšlel učiniti životu svému konec. Zanechaný dopis

sebevraždě, adresovaný manželce, seobnaoval ale ji svého nešťastího týkající se činné činné kapely.

Zvěsti z východních Čech.

Z Podvysocka. „Podvysocké Listy“ v čísle 27. ale se kohoutí pro putní kázání, o posledně roztřáské pouť konané, na kaplana Bykánského, nasývajíc kázání to „neuralou štravici, ješ nemalou senzací mezi účastníky poutě působí! Je jim „aš k neuvěření, co všechno ten slaba páně na všechny vrstvy českého národa, které nejdou v otročím vleku klerikalismu — vychrlil!“ To musilo být svlátní kázání, že pány od „Podvysockých“ tak dohřálo! A také bylo! Zvláštní doba — doba šenavské vraždy — šádá též svlátní kázání! Ovšem, bylo to kázání na nevěru čili novomodní pobavení — a páni od „Podvysockých“ cítili se býti potrefenými. Ukázali barvu! Lácha sama sebou není libečná, a nelze v ní rozvažovati libovonné kvítiky, a možná dost, že se někomu s líčením spouste, které nevěra ve světě působí „dělalo špatné“. Vždyť nevěra člověka dlehu podobným činí, totiž špatným nebespečným a nešťastným! Že by takové kázání na politické schůzi „služnými lidmi“ (rozuměj: helvety et consortes od Podvysockých — katolíci jsou u nich jen tmáři, ultramontáni, klerikáři a zpátečníky a nemají ještě od „Podvysockých“ na slušnost privilej) o tom nikdo nepochybuje, kdo pověstnou podvysockou svobodomyšlnost zná. Slovo to znamená tu totiž tolik, že jeden myslí za všechny a ostatní škají: „tak jest! šával a výborné!“ — ale sami svobodně myslí, tím méně mluvíti nesmějí. Že by „s rozhovněm s kázání v houběch posluchačstvo odcházelo — to je lež jako věš! Ovšem „Podvysocké“ mluví pravdu, jen když se zmátnou! Naopak, posluchačstvo vytrvalo s napjetím a pozorností svlátní a velikou až do konce! Jak „i zbožné dámy o kázání tom se vyslovovaly, „Podvysocké“ ani opakovati nezmohou! Bylo-li to tak kromě — pak byly to čistě zbožné dámy! (snad citelky „Podvysockých“). Že některé takové dámy nemile asi byly dotknuty slovy kazatele: „A šena nevěrec — ó draží přátelé — to je tvor, nad nějž není pod sluncem hroznějšího a bídnějšího!“ — pochopitelné. Aby pak nikdo nebyl v pochybnosti, že to píše orgán podvysocké hrůzovlády — následují smělé vyhrádky: „Bykánský kaplan jistě netuší, jakou ránu ve čtvrté zasadil klerikalismu na kutnohoraku (sic) na sobě!“ Ta rána padla ale na někoho jiného, jak tenhle křik dokazuje. Rozpoznáváme, že v myslích organismu schází „Podvysockým“ několik koleček, a tak se stává, jako i tito, že uvádí to, co si přejí, aby se stalo v budoucnosti — co hotovou věc minulou. Defekt ten možno učeným jménem nazvat „předkrytalizací zbožných přání“. Když pustila slavná svobodomyšlná redakce „Podv.“ strachy na Lachy, sama dostává strach a volá na pomoc c. k. kontrolu, by zabránila rádu, by se tak zoztra proti dráhé paní nevěře a jejím nevedeným synům, liberálismu, socialismu a anarchismu, nekázalo. Vždyť přý „klerikální generálové i kmáři to vědí, že „útočit“ s kazatelny proti všeliké takové nešťati jim jest dovoleno. Jen víc takových kázání a lid kaolický prohlédne, od koho a kam je posud veden! Z celého článku patrno, že je psán buď nějakým helvetou nebo nevěrem, jenž modlitby s obrázky svatých jsou: „klerikální pitomost!“ Přibíjme to slovo na pranyť před katolíckou naší veřejností, by i ti katolíci, kteří posud „Podvysocké Listy“ odbírají, poznali, že svými penězy podporují tupile své svaté, po otcích zděděné víry, v níž od dobrých, zbožných svých matek byly vychovány — že kupují čistě zboží: ší, hany a potupy na sebe samy, což vše jest hříchem a zapření víry — ať jen zrale uváží, že podporujíce špatný takový list, který ve své nevěrecko-helvetické trouflosti osměluje se již určovati, co by katolícký kněz kázati měl, či neměl — šifí jen tím nevěru a zravní svícilost, která činí s lidí divé bestie, všeho sloysu stří schopné, jak to právě v strašlivém světle případ curýský dokazuje. Správné noviny vedou národ náš k nevěře, spouště a sáhnutí! Proto katolíckým patřít noviny katolícké! Třeba si jen všimnouti, jak články ten jméno pouť — Narození Panny Marie — vysloviti, jako čert křže se štítí a píše jen „čtvrteční pouť“. Kněz a katolík si s potup „Podvysockých Listů“ ničeho dělati nemají.

Z Třebohořovic. Internacionální socialistické „Právo Lidu“ otírá se nepravdivým způsobem o hodnostáře našeho kat. spolku p. J. Hemelska, trvící o něm, jako by byl cizí husu podřezal a ve sklepe uchoval, kdež přý se také našel. Vše se má dle pravdy takto: Jeho hořík šletý hrál si s jinými chlapeč, když otec byl mimo dom v práci a zabil přý husu. Malá holčička Hemelského, když přišel pan J. Hemelsk domů, pravila mu: „Tatínku, děti zabili husu, František byl mezi nimi.“ Hořek František to popíral, ale otec jej vyhuboval, potrestal jej a ptal se, či husa zabít, jež ležela na dvoře, jest. Nevěděli to. Za chvíli přišel k Hemelským kamarád Vojtěch Dolešal a pravil, že se mu stratila husa. Hemelsk pravil, že u nich je cizí husa a že ji položil k hořejšímu sklípku, protože se k ní nikdo nehlásil. Jelikož její zabítí svalováno bylo na jeho syna, byl hned ochoten vše po dobrém vyrovnat. Dolešal souhlasil a pravil, že si vezme svou zabitou husu a že ráno dostane od Hemelských ještě živou husu. Po tomto dohodnutí udal však Dolešal p. Hemelska na radnici, kdež musil za husu, kterou snad jeho neb jiný hoch z rozpustlosti neb náhodou zabil, dáti náhradu. František Hemelsk byl od otce za čin svůj v přítomnosti jeho matky, babičky a Dolešala náležitě potrestán, aš Dolešal sám se za hořka přimlouval. Na pana Josefa Hemelska, místopředsedu kat. spolku nepadá ani ta nejmenší vina, a přece „Právo lidu“ jej nečestně hanobí. Čistě to právo a pěkný obhájce poctivých dělůšk!

Z Kutné Hory. Čtvrté porotní období u zdejšího c. k. krajského soudu počne 9. listopadu.

Z Humpolce. Hospodářský spolek humpolecký bude míti valnou schůzi v neděli dne 18. září ve Skorskově. O zvelebení zemědělství promluví pan Mohl, ředitel hosp. školy.

Z Chrástimi. Spolek cukrovarnický východních Čech konal v neděli schůzi za předsednictví pana parkmistra Klíměde. Kabineta kancléři Jeho Veličenstva odeslal předsedám projev soustrastí. Jednatel Neumann vyslovil se uspokojivě o obměsné prodeje saccharinu a vyslovil naději, že cukerní exportní premie se neurčí. Pan ředitel F. Wagner podal správu stavu řepy ve východních Čechách. Právil mezi jiným: Na zaslané dotazníky 21 cukrovarů odpovědělo. Zkouky konaly se ve dnech 5., 6. a 7. září. Zkoušes podrobena bylo 118 metr. otů. 50 kg. řepy a počet akoušek činil 2402. Nejmenší řepa vážila 282 gramů, největší 603 gramy; průměrem 470 gramů. Průměrná váha řepy jeví se jako loni, jen že není tak úplně jako tehdy a že oba škůdci řepní v okolí chrádimského silně řádili tak, že na polích jsou četná místa prázdná. Mimo to má řepa mnoho odnoží, které místy činí 2—9 pot. Bulva jest obyčejná, mástí sklípkovitá, tu a tam nastala suchá hniloba. Že neprší, jest na většinou slutá, v mnohých případech úplně suchá a svedlá. Uveřejněné loni odhady se osvědčily. Bylo sklizeno 258 metr. otů. na hektar, letos nebude sklizeň obnášeti as více než 225 met. otů. na hektar a kromě toho byla i mnohem menší výměra půdy osázena, tak že bude as o 12—16 procent méně řepy letos nežli loni. Potrvá-li suché počasí, bude výsledek ještě chatrnější. Snad dostaneme dešť, ale právě tak jest možno, že nám víc uškodí než prospěje, neboť může přijíti také v době, kdy nám víc nepomůže. Škoda, že nemáme i počasí ve svých rukou, ale možná, že bychom se pak ani v této věci nedohodili. Zpráva přijata s pochvalou.

Ze Zahradky. (Všácný dar c. k. král. kamenické odborné školy v Hořicích.) V čís. 24. „Obnovy“ dočetli jsme se, kterak radou jednoho z velečtějšího sboru professorského c. k. kamenické odborné školy v Hořicích, zřadilo se opraviti bleskem poškozenou sochu sv. Jana Nepom. K chvátě téhož ústavu můžeme sdělit druhou potěšitelnou udalost, že totiž vzácnou laskavostí slavného ředitelství c. k. sochařské školy hořické byla zdejší obci darována nová socha sv. Jana Nepom. s hořického pískovce, díla opravdu vkusného, mistrného a postavena na hranicích obce Zahradky, při silnici odsud k Ledči vedoucí. Byla totiž dřívejší socha téhož světece národního, která 119 let stála, již valně oslábá a nezávěsnou náhodou značně poškozena, tak že obyvatelstvo zdejší, které svlátní účtům a láskou lne k sv. Janu Nepom., toužilo míti sochu jinou, vhodnou, trvalou a tomu přání bylo vyhověno péčí zdejšího duchovního správc, jenž, jak vyrozuměli jsme z řek jeho při slavnostním posvěcení sochy za hojného účastenství lidu, všech spolků a hudeb na den narození Panny Marie konaného, se žádostí svou uchýlil se k slav. ředitelství školy oné, věda, že toto již mnoho dobrého a cenného pro církevní účely vykonalo a prostřednictvím výsoce důst. monsignora Hákla, děkana hořického, dostal skvost, který jest k pravé oslábě městečka našeho. V uznání této vážené ochoty vzdává jak správa obce, tak i správa duchovní slavnému c. k. ředitelství své nejvroucnější díky, přejíc ústavu na dále zdaru a poctěnému Božího.

Z Předměstí. Vlastenecká společnost v Předměstí n. L. pořádala dne 8. září t. r. pod protektorátem pana Josefa Pospíšila, továrníka tamtéž velkolepou „Národní slavnost“ k oslávě památky 100. let narození Frant. Palackého, spojenou v předvečer slavnosti s benátkou nocí. Účastenství při benátké noci bylo ohromné a u nás dosud nevidané. Zástupy lidí scházely se již o 6 hod. večer a rázem v 8 hod. za zpěvu písní „Kde domov můj“ a Hej Slovane“ a za bouřlivého volání „Sláva Palackému“, kdy lidé vypluly, bylo takové množství diváků, že by v pravém slova smyslu ani jablko mezi nimi propadnouti nemohlo. Tito všichni odsáhli si domů dojem ten nejlepší. Ve čtvrté před 3 hod. odpol. promluvil pan JUDr. Frant. Řeček, advokát z Prahy o otci národa našeho Frant. Palackém, kterého slavnostní řeč aš odována byla s největší pozorností. Po této krásné se-stavené a pronesené řeči rozdáno bylo 800 výtisků o-Palackém mezi přítomné a tím slavnost Palackého skončena. O 3 hod. odpol. započala velká zahradní slavnost v zahradě hostince „Na Staré“ ve prospěch „Ú. M. Šk.“ která vydává se co nejlepší. Důkazem toho jest, že hrubý výtisk činil 277 al. 44 kr., z-čehož „Ú. M. Šk.“ 60 al. 14 kr. zasíláno bylo. Korporativně účastnil se této „Národní slavnosti“ „Sokol Šaifický“. Byla to u nás první slavnost pořádaná naším mládeží a přáli bychom si, aby to nebyla první ani poslední. K další činnosti naší mladší generace voláme mnoho staru! Mimochodem podotýkáme, že vyškrtli se v naší obci pánevé snad i vlastenci, kteří nejen této významné slavnosti, aškoliv pozvání byli, se neúčastnili, nýbrž se snadili, aby tuto „Národní“ a za tak dobrým účelem pořádanou slavnost zkažili a proto proti ní agitovali. Dnes ašže však s radostí pořadatelstvo slavnosti Palackého zvolati: Márné bylo Vaše veškeré namáhání!

(Zasláno.)

Pokládáme za milou povinnost vyaloviti veřejně upřímný dík pp. podnikatelům, kteří při obnově far-ního katolíckého chrámu Páně Černilovského přebili. Jsou to: p. Ant. Bělský, stavitel oltářů v Černilově, jenž opět osvědčil se býti mistrem ve slobové stavbě našich tih oltářů a překrásné kazatelny — obětavosti a nezištnosti jeho všechno uznání!

Pan Jaroslav Dolešal, posilovač ve Věstarech, pracoval dovedně, levně, solidně a mile.

Pan Antonín Měhl, z Nové Paky mistrně nakreslil obrazy oltářní v cínách též neobyčejně levných.

Práce mistrů těchto jest dokonale a mírná cena učinila možnou rekonstrukci jinak velkého nákladu vyžadující.

Odporúčujeme po sáluzě tyto pracovníky všem, jimž jedná se o práci přesnou, uhladnou i levnou.

Katol. fara v Černilově, 12. září 1898.

Jan Fr. Seidl, farář.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

— dne 21. září o 2. hodině odpo.

v diecéním spolkovém domě „Adelbertina“, Jiřkovská tř.
č. 800 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

EMANUEL BĚLSKÝ

v Hradci Králové

má na skladě a doporučuje

v značně levných cenách

velký výběr modních látek na objednávky
jakož i hotových oděvů v každé velikosti
pro pány a chlapce.

Hlavní sklad: v Hoře Kutné. Filialky:
Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Čá-
slav a Náchod.

Koupí se

dobře zachovalá

pokladna

čís. 3. neb 4.

Nebídky s udáním ceny přijímá správa Adalber-
tina (I. patro čis. dvéř. 23.).

Matěračská dílna

Josef Komárek a syn

v domě p. Rezka na hlav. náměstí č. 133
v Hradci Králové

nabízí služby své ku provedení veškerých prací
stavebních, nátěru facad a práchelí domů,
nábytku, podlah, železných konstrukcí a
podobné.

Vedle napodobení různých dřev prová-
díme též i věrnou imitaci mramoru.

(Blíží se k p. K. Mařta, obavnik sde.)

Levné ceny.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Atelier pro malbu dekorativní speciálně kostelní.

Návrhy přesné ve slohu vypracují se bezplatně.

Za solidní provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více
zašlých obrazů

Vilém Vondřejce,

akademický a dekorativní malíř dříve ve Vídni,
nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 68.

Přesídlení obchodu.

Po čas přestavby domu přesídlil jsem svůj závod do divadelní ulice proti
kavárně p. Fialy.

Za touto příčinou prodávám nyní zboží za ceny značně snížené, zbytky pak
pod cenou kupní.

Zároveň dovoluji si pozornost učiniti na svůj

největší sklad suken

a vlastní výrobu podšivek

pro nastávající období a prosím by mi i v nových umístěnostech přízeň zachována byla.

Doporučuji se vždy k službám ochotný

V. J. Špalek

dříve J. F. Krušvic,
v Hradci Králové.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile. Na zem-
ské hosp. prům. výstavě bulharaké v Plovdivu 1893. nejvyšší vy-
znamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a ná-
rodopisné výstavě v Hradci Král. 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá
medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze
1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná
továrna na piana, pianina, harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA v Hradci Králové.

Filialní sklady: ve Vídni III Salesianergasse 31. v Brně, Orelská
ulice č. 7., v Praze: Kr. Vinohrady, Karlova tř. č. 8. odporoučí
českému hudebnímu obcenství svá nejlépe osvědčená

piana, pianina

a angl. vegetální s obecnou viděnou mechanikou nov. ho značně
dokonalého provedení

a harmonia evropské a americké soustavy

všech rozměrů v cenách, při řádné servisní úpravě, zaručení trvanlivosti a vyrovnané uhlazenosti i vydatné sva-
nosti neobyčejně levných. Též na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko.

(99)

Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí.

Právě vyšlo tiskem biskupské knihtiskárny: VADEMECUM

821

Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentio-
rum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum
juxta optimos fontes et probatos auctores concin-
navit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 544 — 8°. — Cena brož. 1.60 zl., poštou 1.75 zl

Kniha se schválením Ord. nariativním vydaná se-
stavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající
knězi bez obtížného hledání poučení bezpečná ve všech
pochybnostech kněžského působení se naskytajících,
se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává
v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení
bludů Wilefovců, Husových a Lutrových, důležitou
konstituci papeže Pia IX. „Apostolicas Sedes“ o cen-
surách církevních a konečně připojen jest celý Syl-
labus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nosti.

K hojným objednávkám této praktické pro kněze
příručky, právěho to „Vademecum“ odporoučí se
k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

s Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolestí utiňující natírátku; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ s Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

(Zasláno.)

Vděčností jsa puzen, doznávám, že p. Jan
Fejfar, pozlacovač v Podlešíně u Nové Paky.
filialní kostel Oulibický již před 10 roky reno-
voval a sice nejen vkusně, ale i trvale, tak že
chrám tento, jakoby letos nově vyzdoben byl, vypadá,
a provedl vše za tak mírnou cenu, že jej čistým
svědomím veledůstojným pádům spolubratřím vše-
le doporučiti mohu.

Fara v Lužanech, dne 23. srpna 1898.

Fr. Balcar,
farář.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

POZOR!

NEPŘEHLÉDNOUT!

První český výrobek ru-
kočiných

lodenových klobouků

pod připojenou známkou na-
lézá se na skladě.

Tyto předčí co do lehkosti a trvanlivosti
každý jiný výrobek a hodí se výtečně pro pp.
lesníky, správce atd.

Za jakost a pravost zboží co dlouholetý od-
borník ručím.

S veškerou účtů

Josef Dvořáček,

kloboučník v Hradci Králové.

JAN STOUPA

V PRAZE, Václavské náměstí, 32,
doporučuje

župany

velmi pěkné provedené s látek dvojí, s okrasou červenou, zelenou, bordeaux modrou neb šedou, kus po sl. 7.—, 8.50, 10.—,
župany
 v jakosti velmi dobré, kus po sl. 11.—, 12.—, 14.—
župany
 s dublu nejlepšího, úplně vlněného, kus po sl. 16.—, 18.—, 20.—,
župany anglické
 s látek velice jemných po sl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 28.—,
župany
 se srsti velbloudí avšak lehčí, teplé a příjemné dle velikosti sl. 28—30.—, 32.—, 34—38.—
Vždy 200 županů na výběr.

V. VACEK,

závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Křestní listy

ex offio
40 kusů 30 kr.
nabízí
Bisk. knihtiskárna.

Jan Horák, soukeník

v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřídil kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez svýlení cen!

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je oboru devotionalií, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296—1.

Konviktská ulice. 346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než vauče jinde.

Čistým výtěkem vydrží ústav 25 širotků—mrzáčků.

Alpaka

Novinka pro pány
na obleky, jakož i
menčíkovy v mo-
derní barvě.

Metr zl. 3.60.
Na úplný oblek 3 m.
zl. 10.80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy jen srovnání jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočila v Choceň.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.,
272 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbrného zboží, hodin křvadlových, kapesních v cenách mírných a se zárukou.

Též na splátky.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily oslablým a starým lidem; překvapující účinek stísněným chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje skvělá léčebná vlna: MAVRODAPHNE sladké, ACHATER SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z červených hroznů Malvasinských. Kobdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož i u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhev 90 kr. Toto víno nezkazí se v náčatech, dobře uzavřených láhvích. (108)

Zelí, cibuli, křen

a veškeré druhy zelenin

dodává v každém množství Gustav Bakoš,
Předměstí n. L.

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dlahovnícké zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněny,

spony a záclony do oken, hladké i zdřevňované dle franc. způsobu. 161

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Novinka!

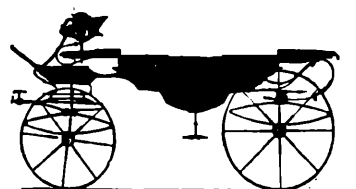

Novinka!

Fotografie (čádný tisk) ve velikosti poštovních známek s vlastní podobenkou k nalepování na kor. listy, dopisy, vizitky, blahopřání, do památníků atd., zhotovují se dle každé zaslání podobenky, obrázu neb kresby jakékoliv velikosti.

Ceny:	12 kusů	0.90 zl.,
	25 "	1.40 "
	50 "	2.30 "
	100 "	3.60 "

Objednávky přijímá s ochotou administr. t. l.

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení zlaté medailie s korunou.

Matičná sukna

a letní lodny.

Dámské lodny. Hodní oblekové látky na převlečníky a havelky s čistě ovčí vlny a levných cenách doporučuje

Karel Kocián,
závod soukennícký v Humpolci.

281 Vzorky k nahlédnutí franko.

Cognac

pravý, z italského vína, třiletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac

z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici

starou 1 litr po 80 kr.

Borevičku

pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné, avšak v cenách jakosti průměrných, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtu.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto. obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Dva

truhlářské dělníky

přijme Karel Netke,
na Slezském Předměstí u Hradce Král.

Již v několika dnech vyjde

nákladem knihtisku Josefa Koslay v Chručimě

1. sešit obrázků a povídek

Aloise Destála: Z proudu života. Kniha tato vyjde v 6—8 sešitech po 12 kr.

dále: 1 sešit spíse

Olešna S. Kosteletského:

Tři povídky pro dámy.

Zlatá pomněnka. Černá lilie. Zhaslá hvězda. Povídky tyto vyjdou asi v 5 neb 6 sešitech po 14 kr. a zvláště dává budoucí výtah čtení a důstojně se přičítá k cenným spisům známého již spisovatele.

První sešity zašlou se ochotně na požádání na ukázkou.

Ku zajištění trvalé památky největšího Čecha otce národa Fr. Palackého založil jsme knihovnu pro mládež a její přátelé pod názvem

„PALACKÉHO KNIHOVNA“

jež obsahovati bude dobré a cenné spisy původní pro čestnou mládež sepané. Svezkem prvním bude povídka:

Otec širotků.

Od A. Nohy, učitele měřt. škol v Jaroměři.

Povídka tato, která souvisí s českým životem a vyznívá tendencí vlasteneckou, vyzdobena bude dvěma zlatými obrázky K. L. Thumy.

Za druhý svezek určena jest kniha.

Proč bychom se neotčili!

Sbírka básniček a povídek pro útlou mládež od Hermý Pilbanerové, učitelky měřtaných škol na Smíchově.

Spis tento okrášlen bude 4 kolorovanými skvostnými původními obrázky od Erlové, a poněvadž jak svoji textovou částí tak i svoji jemnou a čistou úpravou bude patřiti k nejlepšímu toho druhu spíse českým, hodí se za náležitý dárek naší útlé mládeži. Redakce „Palackého knihovny“ ujmula se u českého čtenářstva velice oblíbený spisovatel p. K. J. Zákrenek, učitel měřtan. škol v Heřm. Městci.

Jelikož spisy jmenované vyjdou v hezké úpravě, an tištěny jsou nejpřednějšími českými tiskárnami, doufá nakladatel, že najde u P. T. čtenářstva svého podniku náležitou podporu.

Objednávky přijímá již nyní a k úplné spokojenosti vyřídí

Nakladatel Jos. Koslay,
majitel knihtisku v Chručimě.

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 23. září 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Čtrnáctý dar Svatováclavský Ústř. Matici školské.

Drazí krajané!

Když v sedmácté výroční zprávě o činnosti Ústřední Matici školské, vydané k valné hromadě dne 20. března 1898, jsme prohlásili, že důchod v průběhu roku 1897 činil 227.273 zl. 70 kr., náklady však 243.008 zl. 44 kr., z čeho jeví se schodek 15.734 zl. 74 kr., nadáli jsme se, že české obecnost, uznávající plnou měrou krásné výsledky působnosti Matic, přispíší si nejen schodek finanční uhraditi, nýbrž horlivými, štedrými sbírkami ke stálému blahodějnému šíření půdy matičné podnět dají.

Naděje tato byla až dosud jen částečně splněna; příjmy v uplynulých sedmi měsících správného roku nedosahují ani té výše, aby uhradila se vydání na matičné školy dosavadní, a tudíž nebylo by možno přikročiti ke zřizování škol nových, kdyby nestala se brzká náprava.

A tuto nápravu zjednati má, jako v letech minulých, osvědčený prostředek: vyspání sbírek na dar Svatováclavský, kterým bývala zjednána rovnováha v hospodářství matičném.

Prohlášením tyto sbírky výroční, činíme tak v přesvědčení, že ani tentokráte nebude důvěra v obětivost našeho národa zklamána. Zvláště pak letos, kdy na menšiny naše v palčivém území ostřeji než kdy dříve se útočí, jest třeba vydatné obrany, kterou poskytuje česká škola.

Nedostatečná opatření zákonná ve příčině této musí i dále nahrazovati vytrvalá svépomoc, tato nejbezpečnější zbraň proti přemoci, tento nejlepší prostředek k odstranění závad nahromaděných z minulosti v poměrech našich veřejných. Chováme neuvratně přesvědčení, že jen postupně a dlouhým zápasem se konečně odstraní křivdy napáchané a že nejtrvalejší úspěch bývá ten, který dosažen byl nikoli obratem náhlým, ale brzkým bojem trvalým, vedeným na obratu nejdražších statků, po praotcích zděděných: jazyka a národnosti.

A podstata tohoto boje záleží v stálé práci a vzdělávání mládeže mateřským jazykem. Činnost tato ovšem vyžaduje obětí, k jejich skládání vysýváme opětně zvláště nyní, v období Svatováclavském, kdy české srdce bývá otevřeno a přístupno všemu dobrému.

Vyzýváme k nové oběti právem, neboť máme s uspokojením ukázati na dosavadní výsledky svého snažení. Ústř. Matic školská zřídila dosud obecných škol 66, z nichž stalo se veřejnými 25, gymnasia zřídila 2, z nichž stalo se veřejnými 1, opatrovan a mateřských škol 56, z nichž 11 přešlo do správy obcí nebo jiných spolků. Na školách

těchto vyučuje se ročně 15.000 žáků jazykem a duchem českým a to pro svůj národ, takž na tisíce dospělých občanů, mezi Němci roztroušených, bylo působením Ústřední Matic školské národu zachováno. Tím se vysvětluje, že od nepřátel žijící českého jest právě Ústřední Matic školské nejvíce nenáviděna a stíhána. A tato okolnost jest dobrým důvodem, aby všichni věrní synové a dcery našeho národa k Ústřední Matici školské celým srdcem přilnuli a přinášáním obětí k zachraňování díla přispívali.

Vyzýváme k této oběti také svou povinností, kterou na nás národ mocí výročních zpráv vznesl, abychom péči měli o símě před osmnácti léty v příhodném čase zaseté, hojné ovoce již nyní přinášející a ještě hojnější pro budoucnost slibující.

Konajíce tuto povinnost svoláváme všecken národ český pod starou korouhev knížete Václava Svatého, aby pro blaho vlasti obětí svou dále bojoval.

Jen jedním myslným, svorným působením dospějeme k vítězství! Seřadme se v jeden řik dle hesla otce národa Fr. Palackého: Svoji k svému a vždy dle pravdy — obětujeme každý dle síly a možnosti pro naše trpící menšiny volající prosebně:

„Dejte nám školy pro naši mládež, aby zůstala národu zachována a obrnila se vzděláním pro blaho své vlasti i pro čest a slávu národa!“

Nuže, vzhůru každý k vlastenecké povinnosti! V PRAZE, v září 1898.

Výbor Ústřední Matic školské.

Učitelka života služkou vášní.

Dějepis — vypravování minulých událostí — nazývá se latinským slovem historie. A o historii se říká, že jest učitelkou života.

K tomu dokládáme, že by mohla a měla býti tou učitelkou. My jsme v minulém čísle napsali článek dle Palackého: „Výstražné poučení“. Několik čísel před tím přinesli jsme článek: „Nemilá pravda“. — Oba tyto články psány byly proto, aby se ukázalo, jaké národ český v minulosti měl vady, jakých se dopustil chyb, a jak by se jich měl varovati. Tím způsobem by pak historie byla opravdu učitelkou života. Měli bychom si říci: Tím a tím chybili, jak dějepis učí, naši předkové, tu a tu za to utrpěl národ škodu, varujme se tudíž těchž aneb podobných chyb, abychom neptivodili nové škody, nové rány na národ svůj.

Bohužel! Při všem tom oslavování dějepisce Palackého, při všem tom velebení našich slavných dějin, nestává se nám historie učitelkou života. My tytéž, ba větší chyby než naši předkové děláme, a jako slepi na národ svůj, smutné následky

Jsou národové, kteří mají již na to zákony. Někde uložili jim zvláštní daň, jinde vyloučili je z politického života. Nejlépe to zařídili někde na Kavkazu. Tam starý, snáiku se bránící mládenec dostane na vychování malé nemluvně. Matka, která má mnoho dětí, odevzdá nejmladší, které přišlo teprve nedávno na svět, obci. Obec pak svěří je mláďenci, který je právě na řadě. A ten se musí o ně starat. A jak starat! Dvakrát denně je nucen vzít je do náruče a jít s ním přes celou ves na procházku. Celá dědina ho při tom doprovází. Pláče-li dítě, je bit mládenec, umře-li dítě, je bit teprve. Tam je vůbec radost být starým mláďencem. Dosud vydrželi to jen dva a to jen proto, že předčasně zemřeli. Ostatní se rychle oženili.

Tobte tak zavést u nás! Představte si jen dobře celou věc. Je krásné odpůlne. Hlasný dá trubkou neb bubnem anamení a v tom kamíku musíme všichni mládenci s dětmi v náručí na náměstí neb na náves. Pěkně dle pořádku. Starší napřed. Každý má přes rameno vyšívanou příkrývku s monogramem a v ruce lahvičku s malým sošátkem. To by byla v Placích, Holohlavech, Kojozech, Želkovicích, v Krčíně i Nouzové, v Pelechově, Kratonozích i Kluchách, v Křeseticích i Nechanicích podivná.

Dnes, kdy je všecko uniformováno, dostali by dojista i starší mládenci svůj zvláštní úbor. Nejlepší nějaký čepeček s mailemi, tenčí nějakou křinolinu a vyšívané střevce na nohy. Jakmile vyhrnuli by se na náměstí, hned by tu byl stráž-

těchž chyb uvalujeme. Vyplňuje se vážné slovo znamenitého muže věku našeho, jenž už kolikrát promluvil k národům. Jest to Lev XIII., slavný nástupce Petrův duš našich. V listu svém od 15. srpna 1883 psaném krom jiných zvláště dějepisci kardinálu Hergenrötherovi napsal: „Sotva by kdo uvěřil, jakou měrou se z toho rozmáhá zkáza, stane-li se historie služkou strašnických snab a lidských vášní.“

Jako obyčejné zazněla tu se stolce Petrova pravda, ovšem smutná pravda. Historie totiž, ta vznešená učitelka života, stala se služkou blavné v 16. století vášněmi a stranickými snahami protestantů (evanjelíků).

Protestanté — totiž jejich náčelníci — odpadli od církve, která vyvinuvši se ze základů apoštolů, byla vychovatelkou národů evropských. Potřebovala ovšem opravy, ale opravy mravů a kázání. Hlavně vinou světských kníží a panovníků, kteří dosazovali proti všem božským i církevním zákonům na biskupství, opatství a jiná důležitá místa nehodné a světské muže, kteří o nic nepečovali, než o užívání statků církevních k rozkošnému životu, čím se ovšem stalo, že pustly mravy a sklesla kázeň mnohých duchovních i světských údů církve. Opravy čili reformy církve, — ale opravy mravů a kázání — bylo tedy zapotřebí. Změna života byla tedy potřebná. Ale učení církve, víry a pravidel mravnosti se týkající se měniti nemůže. Není totiž možno věřiti o Kristu, že by byl pravdu sice ohlásil, za ni umřel, ale pak se o ni po patnácte set let nestaral, anebo ji zachovati nemohl. Takové tvrzení uprá Kristu moudrost a moc a nedá se s rozumem, jenž Božství Kristovo přijímá, srovnati. A skutečně. Kristus svěřiv úřad učitelský Petrovi a apoštolům udržuje jej v jich nástupcích, nad přirozenou mocí se stará, aby úředně neucinili bludu. Sice by brány pekelné přemohly církve, což by bylo proti jeho slibu, sice by byl nadarmo na zem přišel.

Tuto jediné rozumnou a důležitou zásadu katolickou zavrhl však protestanté. Změnivše učení a roztrhávše se v církve, které si v učení odporovaly a odporují, hleděli se nějak ospravedlniti a mnozí i své svědomí ukojiti.

A tudíž se snažili, co sami učinili, na církev starou uvaliti, hledíce jí dokázati, že ona změnila učení a vedla lidstvo do bludů. I pustili se tedy do dějepisu, do historie. Ta to měla dokázati.

První, který se o to pokusil, byl Matěj Flacius, pastor v Magdeburku. S ním se v té práci spojili: Wigoud, Judex, Corvin, Faber, Amsdorf a jiní. Vydali třináct velikých svazků o dějinách církve. Jelikož pak se v každém svazku podává historie jednoho století, bylo pojednáno o třinácti

něk a dával bedlivý pozor, komu dítě pláče. Ostatně je možná, že by tuto důležitou roli vzaly na sebe nevdané dámy; aspoň by byl dozor bedlivější.

A běda tomu mláďenci, jemuž by dítě zaplakalo! V obecním domě hned u vchodu stály by připravené lavice. Dva metry dlouhé a čtvrt metru široké. Co dál by se dělo — nechci vypisovat. Srdce se mi již teď bolem svírá. Ubozí staří mládenci, ti by zkusili! Pro mládence, dokud se nechce ženit, nemá nikdo srdce soucitné. Ted jsou vyplaceni jednou měsíčně nebo jednou týdně, dle toho, kde jsou zaměstnáni — pak by měli den výplaty dvakrát za týden.

Pena doktora z Hořínovsi by si mohli vzíti staří mládenci od Jaroměře, Černošic a Smířic za doktora; v Městěvíděch, v Cistovsi a v Chlumu by přibírali do cechu soudruhy a spolutrpitele a ve Věstřanech, kde je větší zásoba starších, starých a nejstarších mláďenců, by mohli uspořádati větší koncert. Mládenci z kolatury věstřanské jsou totiž všichni virtuosoři. Malé zastávky v Bříze, Svobodných dvorech, Stěžerách, Kuklenách, v Libčanech, v Opatovicích, v Březhradě a na Pražském předměstí by voj okresních mláďenců značně sesílily, v Grandhotelu by se jako lehká kavalérie přibrali hísti a zeměští mládenci a před hlavní stráž by mohla býti generální přehlídka a — výplata. Byla by to pěkná podivná pro naše dámy, ale truchlivá pro mládence.

Ne, nepřejí jim to. To už když něco musí být zavedeno, pak at se to udělá, jako tomu je

FEUILLETON.

V době posvícení.

(Dokončení.)

Minule jsem skončil posvícenský feuilleton se žvástkami, které jsou lepším vývozním artiklem než-li staří mládenci. V Cistovsi se letos urodilo neobyčejně množství výtečných žvástek a protože tam i v sousední Hořínovsi bylo také posvícení, pokračoval jsem v posvícenských studiích. Mládenci by tam byli také na export, ale ti jsou velice opatrní hospodáři a proto natřkají:

Málo pšeníc, málo žit,
nesmíme se oženit,
cukrovky jsou zeleny,
musíme být bez ženy;
málo pšeníc, málo žit,
nesmíme se oženit,
nemůžem,
musíme
a chceme se oženit.

Tak se vlastně platí: nesmíme, nemůžem, či musíme?

Všichni diplomaté, politikové, statistikové a majitelé několika deér jsou tobo náhledu, že by přebytku nevdaných žen ihned se odpomohlo, kdyby se staří mládenci museli oženit, kdyby byli k sbírce donuceni. My jsme rozhodně pro donucení. Ale o to zde běží, jak je donutiti?

stoletích. A jelikož sto latinsky sluje centum, nazývá se ono dílo „centuriemi magdeburskými“ a spisovatelé jejich slují: Centuriatoři Spis ten vyšel v Basileji od roku 1569 do roku 1574 nákladem evangelických měst a kníhat, jakož i krále švédského i dánského.

Páni Centuriatoři mysleli, že svou hru vyhráli. Ale jakou cenu jejich dílo má, napsal evangelický bohoslovec Töllner: „U protestantů nejsou dějiny ničím jiným nežli snahou, z historie dokázati, že bylo zapotřebí opravy církve a že se rozmohla zkaženost v učení i v životě. Podle protestantů byla prý církev alespoň od 8. století jevištěm nevědomosti a zlomyslnosti. Všichni před kostovými církevními hroznými bludáři a církev sama byla hotový blásinec.“ (Kurse Aufsätze Frankf.)

Stala se však zajímavá věc. Proti centuriatorům vydávali však katolíci na obranu spisy sv. ctěl a podali tolik důkazů, že jejich nástupcové byli nuceni tvrditi, že zkáza učení a mravů počíná již od časů apoštolských (!)

Tím ovšem páni hru svou prohráli. Jestliže ani za dob apoštolských nebláslalo se pravé učení, když se tedy bláslalo? Vždyť i písmo svaté pochází z dob apoštolských! Nač tedy přišel Kristus na svět! — Došlo se až k něčemu, co o Kristu samém nelze říci. To jsou ovšem veliké nesnáze. My bychom těm pádům z těch neoprávně pomohli tím, že připouštíme, že mravy lidí potřebovaly a potřebují vždy opravy; musel se tak opravit i sám svatý Petr i sám svatý Pavel! Učení však jest nezměnitelné.

Ale ze všeho tedy jasně vysvítá pravda ta, že se lidé z historie učiti nechť. Ale užívají historie k tomu, aby ospravedlnili své stranické snahy, aby ukojili své vášně, aby se nemusili odříci svých bludů a přijati pravdu od nenáviděné církve katolické.

A tak, jako to začali dělati Centuriatoři století šestnáctého, jest to až dosud. — Katolického nic dobrého nesmí býti pravdou; o církvi katolické nesmí se říci nic pravdivého; jen to jest pravdou, co církev, její učení a řízení, její náčelníci a příznivci — špiní. Touto vášní hoří srdce tak mnohých centuriatorů našeho věku. A proto historie — ty nebudeš mi učitelkou — ty musíš mně otrouiti!

Na velikou škodu obzvláště národa našeho jedná se takto i z historie naší. Od kathedry (učitelského stolce, na školách vysokých až do posledního mluvky v krmě, na schůzi, ve vlaku, vše chce býti nyní centuriatorem. Vše nyní dokazuje zkázu církve z historie. Zmotať století, krále a papeže sem i tam, co dělali protestanté přičíst katolíkům, co zlého učinili katolíci zveličiti, co dobrého zamlčeti nebo tomu podložiti nejhorší důmysly, toho se ti páni nebují. Žádnému i nejčistšímu a nejpryčejšímu katolickému muži nepřipustit něco dobrého; naopak ale chyby odpůrců zamlčet, vymluvit; dobré vlastnosti zveličiti, odpor jejich proti církvi násilně, lživě jako brdinský vyličiti; rány, jež takoví lidé zasadili, zakrýt, ba za posilu národa vykřičet — jako to dělají z husitismem — to je nyní „dějinná pravda“.

Jedním z nejznamenitějších takových centuriatorů zůstane na věky list p. purkmistra pardubického Hoblíka. Tam bývá „historie“ učitelkou — fanatismu pastorského, otrokyní stranických vášní téměř v každém čísle.

Bohužel! I mezi našimi poslanci jsou takoví centuriatoři. Jak to umí p. Herold, to je již známo. Jak to umí pan Dr. Pacák, to na novo dokázal v R ztění. Já chci být i na dále poslancem pomoci evangeliků z okolí kutnohorského. A musím tedy zaláťerit na katolíky. Historie, pojď sem! Ty musíš mi v této snaze a vášni posloužiti. Musíš říci, že katolíci zavedli — robotu. A nejnověji se takovým centuriatorem stal v Rosicích u Chrastí.

v Turkestanu a sice v městě Baichu. Tam také mě i mnoho starých mládců, kteří ne a nechťeli se ženit.

Moudrá hlava města vzala si nejvyšší dovolu, aby v mrzuté té věci směla učiniti nápravu. Dostala je a pak nastala velká doba pronikavých oprav.

Mláďenci zařiti byli do rezných žoků a vynečeni na rozsáhlé ohraničené prostranství. Každý z nich dostal čísle. Na to z celého města zavolány byly vdavek chtivé ženy a sice nejružnějšího stáří. Jak dokládá spisovatel, z něhož tato velmi poučná data čerpám, byly mezi nimi i panny, které dobře mohly mít sedmdesát let. Najednou dano znamení na velký buben a zavázání mláďenci museli v žocích hopkat. Kdo nechťel, tomu pomozeno bičem. A co tak hopkali a hopkali, mohla si každá z přítomných panen některé číslo vybrati. Brala sice na slepo, ale brala přec. Za chvíli byla celá serie starých mláďenců rozebrána. Ale pak museli se s dotyčnými ženami oženit, nebo propadli smrti. Ke cti zase mláďenců nutno zde dootit, že většina z nich volila to poslední. No, nedivte se! Vztá si takovou sedmdesátiletou nevinost, to je i pro moc měkkou národu příliš šlakovitá věc. Ale několik nevdaných žen přece se jen takto odbylo a šťastné sňatky se tak množily. Jak je tam dnes, nevíme.

Hezky to uměli také se starými mláďenci v Tarragoně ve Španělsku. Tam mohl být člověk svobodným jen do pětaticeti let. Jak přesáhl tento

„Český Věchod“ věnoval tomu celý článek, z kterého pan poslanec sotva radost měl. Kde by aspoň měl výstrahu pro budoucnost a nesedl na lep pastorským „dějepisům“ a četl taky něco jiného, než co ti rozliční centuriatoři povídají. Kde by mu aspoň v tomto ohledu historie byla učitelkou, když se už připálil, učiniv si ji taky otrokyní té neblábné módy, die níž se musí katolíkům štalet dát při každé národní slavnosti.

Svěcení nových škol královéhradeckých.

Málo jest měst v království Českém, které by tak velké náklady vedly na své školství jako král. věnné město Králové Hradec. Město vystavělo velkolepé školy reálné, zámečnicko-průmyslovou školu a obchodní akademii, právě dokončena monumentální stavba obecných a měšťanských škol a na jaře se počne se stavbou buřovy, v níž umístěn bude ústav pro vzdělání učitelů. Školy obecné stojí přes 230.000 zl.

V neděli byla odevzdána budova obecných škol svému účeli. Ve velkolepé školní budově v Pospíšilově třídě umístěny jsou: obecná škola chlapecká, dětské opatrovny, klášterní dívčí škola, obecná dívčí škola a dívčí škola měšťanská. V ústavě jsou též velká tělocvična a prostranná kaple s postrannými galeriemi.

Po půl 10. hodiny vyšel z kostela Panny Marie k nové školní budově církevní průvod, který vedl ndp. biskup královéhradecký. V průvodu se nalézaly vys. dp. kapitulní děkan a generální vikář Dr. Alois Frýdek, vys. dpp. kanovníci Pogert, Barták a městský děkan Musil, vpp. městští kaplani, biskupský ceremoniál a více kněží, jakož i četný lid. Na nádvoří nové školní budovy, která byla ozdobena bíločervenými prapory, očekávali ndp. světitelé pan místodržitelův rada s c. k. úřadnictvem, pan starosta města s městskou radou, důstojníci, okr. starosta a zástupci všech zdejších škol, jakož i četní páni a dámy. Školní děti tvořily spálí.

Ndp. biskup Eduard Jan Nep. Brynch pozdraven byl panem starostou města Dr. Ulrichem vystoupil na řečnické ozdobené červenobílými drapeřími a oslovil četné shromáždění. Na to promluvil o křesťanské vzdělanosti a úkolu člověka. Lidé jsou sami sobě největší zahanou a proto křesťanská vzdělanost chápe se rozumu, řídí jeho vůli, učí věcem, které kolem nás jsou. Křesťanská vzdělanost stojí dále o to, abychom poznali sebe, abychom věděli, co je to člověk. Ale na tom všem křesťanská vzdělanost nešá dosti; ona chce, by člověk postupoval výše ve vzdělanosti, aby poznal nebeské těleso, aby poznal jejich dráhu, aby vyzkoumal, jsou li tam ve hvězdách lidé a duchové mu podobní. Křesťanská vzdělanost žádá, aby rozum se obíral otázkou, odkud všechno pochází, ona pteje o to, aby člověk poznal Boha. Křesťanská vzdělanost vzdělává rozum, aby člověk poznával nejvíce vše okolo sebe a co jest nad ním. To jest konec filosofie, aby člověk poznal božstvo; to je koruna a vrchol vzdělanosti. O to se starali též pohané.

Křesťanská vzdělanost nechce udržet člověka v temnotě, nechce udržet rozum v okovech, vždyť největší vzdělanci byli dobří křesťané a pravé věřící. Církev nebyla proti pokroku, ona byla jen proti nedokázaným tvrzením, která se nedala srovnati s Bohem. Nebylo by ušlechtilé a vydatné, kdyby jen rozum se vzdělával, on musí ušlechtili též lidskou vůli, aby tato volila vždy to, co je dobré. Ovšem, co jest vlastně to dobré? Žijeme v dobách, kdy lidé odpadli od Boha a víry a uznávají jen to, co uzná jejich rozum. Kdyby člověk sám sobě byl zákonem, vyvolil by si jen to, co se mu líbí. My nazýváme dobrem to, co dle křesť. zásad je za dobré, co Bůh a svědomí za dobré prohlašuje. Proto také sestoupil syn Boží na tento svět, aby učil lidi poznávati to dobré; máme tedy žít dle učení Pána Ježíše Krista. Již starší pohané to tušili a proto mudrci jejich bláslali: Člověče, následuj Boha!

Když obě strhneme dohromady, když Boha poznáme a následujeme, to jest vrcholem vzdělanosti křesťanské. Doufám, že tak to bylo i od Vás velectění pochopeno a že proto byl na velký náklad na tyto

věk, zavolal jej starosta na úřad a ptal se ho, chce-li se ženit?

Jak řekl, že ne — chytli ho dva vycvičení žoldnéři a hodili do kašny. A tam jej honili ve vodě tak dlouho, až slbil, že se ožení, ano byl nucen vyslovit i jméno své vyvolené. Ale musila to být dívka taková, která překročila již věk třicetý a nebyla nikomu dosud zadána. Na to ho vytáhli a dovedli do domu jeho zbožňované. Ale ta se také nesměla pak upejpat, i když byl ženich sebe ošklivější. Neboť tu upadla v posměch a žádání si ji již nevzal. Ke cti tarragonských dam budiž zase řečeno, že žádná s takto získaným ženichem nepohrdla. Vdávaly se o všechno pryč.

V Čistovsi by to nešlo, neboť mláďenci by se tam ani při nejlepší vůli nemohli utopit a tedy k sňatku donutit. Ale tam by se hodil tento recept: Každý ženitby schopný mláďenec musil by jíti do některého statku na posvěcení a tam by musil z každého výtečného jídla celou porci sníst a pak to zajist německým koláčem. Na to by ho každá dáma požádala na volenku a která by jej vytočila do úmoru, ta by ho měla. Však by tím sobeckým Váškům jejich tvrdé české lebky brzy změkly! České Andulky, Lojzický, Mařenky, Boženky, Růženky, Františky ty to umějí zaonačit.

Mohl bych podati ještě celou řadu ukázek, jak a kde byli mláďenci donucováni k sňatku.

Ale pokládám to za věc zbytečnou. Neboť jak se dovidám, chtěl se ženiti všichni a sice zcela dobrovolně.

školy, aby ta vyhovárno bylo pokolení, které chce následovati Boha.

Křesťanská vzdělanost učila vždy, aby lidé šli vedle sebe dle jistého řádu a zákona, aby vedle sebe prospívali a aby přinesli prospěch společnosti lidské a svému národu zvlášť. Po trpkých zkušenostech, kdy vrážděným nástrojem protkáno srdce naší královny a císařovny, kdy lidé, kteří nevěří a zákonů Božích se nedrží, nekonečně dobří, ty lidi následovati nebudeme. Kdybychom byli nejlepšími křesťany, byli bychom také nejlepšími lidmi. Kdyby všechno se řídilo dle zásad křesťanských, bylo by na světě nejlépe a bylo by nejlépe postaráno, aby každý stal se ušlechtilým členem společnosti.

Křesťanská vzdělanost ví, že duch lidský je nemrtelný, že nás čeká život nekonečný, věčný. Proto nás učí křesťanská vzdělanost milovati Boha. To jest předsvědomím v srdci člověka. Še smrtí tělesnou život nekonečí, ale že v nadhvězdách řádů pokračuje v životě budoucím.

Víte všichni, že český národ ctí al. pedagoga Komenského. Ten říká, že všechno má býti proniknuto Kristem, že Kristus jest alfa a omega, začátek a konec všeho. Proto i jako katolický biskup se ho dovolám, neb Komenský žádal křesťanskou vzdělanost, on žádal, aby člověk poznal nejen tvory, které jsou kolem něho, ale aby poznal též Boha.

Dítě má býti vedeno tak, aby poznalo, že tento život jest přípravou pro život budoucí. To jest zásada pedagoga u nás ctěného a osvědčeného.

Úkol křesťanské vzdělanosti jest též, aby člověk vedl život tak, aby byl tento průpravou k životu věčnému. Naše, cti-li český lid vychovatele Komenského, ať šije tak, jak Komenský žádal. V tom souhlasíme všichni.

Nejlepší důkazem, je-li některé tvrzení pravda či ne, je to, když posuzáme, co z toho následuje. Číňané jsou národ vzdělaný, v femeslech pokročilý, vytrvalý, šetrný, ale jest ztrnulý, neboť stojí ve vzdělání níže než my, Číňanům se o věčném životě téměř ani nemluví. Národ, který nebledí vzhůru, k Bohu, bude klesati. Národové křesťanští, kteří strážejí víru v Boha, klesají. Národ francouzský jest na pf. v dekadenci a strachují se již příslušníci jeho, aby nevy-mřel. Má ovšem i francouzský národ moc dobrých křesťanů, ale má též moc členů, kteří ze zásady Boha popírají, kteří o Boha a život věčný nestojí a proto také klesají.

Náš národ jest slavný, český národ byl také zbožným, on k jevnosti přidává cit, on ví, že jest potřeba, aby věřil v Boha. Ale i mezi námi je dosti lidí, kteří popírají Boha. Sešlali-li náboženské vědomí, sešlali též národní vědomí a neptěnce nám tolik užítka, kdybychom proniknutí byli Bohem.

Velectění! Jest mně radostí, že mohu tuto novou školu posvětit, neboť v staré zdejší škole vyučoval jsem jako kaplan; teď jsem biskupem a proto tím více mi záleží na městu milovaném, aby zde položen byl základ ku křesťanské vzdělanosti. Vzpomínám na jednu událost, která se odehrála v těchto místech. Bylo to r. 1883. Šli jsme v průvodu z města; stály zde ještě hradby. Lehdejší ndp. biskup Haas pravil při té příležitosti: „Padají hradby hmoty, nechť jest zde jedinou postavena hradba druhá, hradba duchovní“. Slova tato mi uvázla v paměti. Buďte tyto školy hradbou ducha tomuto městu a oází, buďte hradbou celému českému národu. Kde vymizí u nás nemravnost, kde základné ušlechtilost, kde vzroste zde křesťanská vzdělanost, kde všekoren lid se ušlechť a umravní!

Odmítejtež proto, co je nízké, co je tmon, co nebylo by proniknuto Bohem. Co by nebylo v duchu Ježíše Krista! Naši předkové ctili Boha. Hospodine, vzpomeň na nás! Volám k Tobě Ježíši Kriste, pomoz, by mládež Tě poznala, přispěj všem, by Tě následovali, aby vyrostli lid Tobě oddaný, vzdělaný, výborný, aby od Tebe přechala všechna tma a zloba. Amen!

Starosta města p. dr. Ulrich poděkoval Jeho Biskupské Milosti a oslovil pak shromáždění na tato slova:

Nejdůstojnější pánové, velectění dámy! Zbožňve hradby, jsme povinni splatiti dluh těm, kdož toho byli původci.

První naše vzpomínka nese se ke stupním trůnu, bohužel nyní emutkem zahaleného. Za vlády Jeho Velčenatva vznikla tato škola, buď ji mu proto sláva sláva! (Shromáždění provolalo hřímavé sláva).

Druhou vzpomínku jest nám věnovati původci zrušení městských hradeb, které naše město těnily a nedovolily rozvoje. Jest to Jan L. Pospíšil. Žel, že mu nedopřálo nebe dožiti se tohoto okamžiku!

Na to poděkoval pan starosta všem, kdož dnešní slavnost přitomností svou potčili, děkoval J. B. M., zástupcům armády, zeměpána a autonomních úřadů, kteří nás v kulturních snahách podporují; děkoval dále zástupcům profesorských sborů všech škol a korporací, kteří na slavnosti účast brali a poděkoval konečně všemu obyvatelstvu.

Další dík vzdal projektantu a staviteli budovy, pánům, kteří bedlivý a pilný pozor na stavbu dávali, děkoval podnikateli stavby a řemeslnictvu a živnostnictvu, jakož i dělnictvu, kteří na stavbě a vypravění budovy podílili brali. Na to odevzdávají klíč p. řediteli měšťanské školy panu Jos. Kulíšovi končí svou řeč: A nyní buď si mi dovoleno, abych správě měšťanských a obecných škol odevzdal klíče této školy, abych Vám odporučil krev vaší krve, naše dítky. Duše jejich jsou citlivé a vnímavé jako fotografické plotny. Kde se ve Vás a šlechetných Vašich snahách obráží duch naší mládeže! My jsme na zbudování těchto škol přinesli krvavé oběti. Vedle bohuľihosti vychovaje mládež Vám svěšenou v horoucí láce, která se nešťití žádné oběti, učte ji horoucí láce k vlasti a národu, aby tato mládež byla skutečnou naší nadějí. (Souhlas).

Pan ředitel Jos. Kulíš pravil pak: Vysocí důstojné, slovné a velectěné shromáždění!

Se srdcečnými díky a velikým potěšením přijímám správu (klíč) této školy v této velkolepé, tak krásné vyzdobené budově, která jak pro město tak i pro okolí veledělešitým účelům, totiž výchově mládeže sloužití má.

A jakou výchovu mládeže si přejeme?

Projevíme si zajisté takovou výchovu mládeže, aby mládež po odrůstku škole a kde třeba po dosažení ještě dalšího potřebného vzdělání vždy nejen v předstupu pokroku kráčela, ale také veškerou soutěž jak ve prospěch svůj tak ve prospěch milé naší obce dovedla překonat a proto přejeme si mládež na základěch náboženských mravně vychovanou; mládež práci milující, v práci neunavňnou, v práci a soutěži vytrvalou, mládež obec naši, národ a vlast milující, a také pro obec naši, národ a vlast obětivou.

Těmto veledůležitým účelům vystavěna jest tato krásná budova a nám všem sborům učitelským aloženo jest, usilovně pracovati na dosažení cílů výkonných. U vědomí tak velkých a těžkých povinností slibujeme, že chceme a budeme neunavňně pracovati na výchově a vzdělání mládeže nám svěřené, a že kde se ruka k ruce vine, tu se dílo dařivá, prosíme velice slavnou obec, slavnou okolní radu, vešteré přátele a příznivce mládeže a také všechny pány rodiče: račtež laskavě a dle potřeby vydatně podporovati nás ve vykonávání důležitých a časem i obtížných práce naší, a račtež býti úspěšnými díkem našim, díkem mládeže do škol těchto chodící a pak po všechna léta školám těmto odrůstající.

Všem slovutným a vešterým přátelům a příznivcům, kteří se o vystavění této krásné budovy přičinili, svláště pak slavné obci, slavné okolní radě, vzdávám srdečné díky a přeji k radosti všem těmto slovutným a vešterým příznivcům: „Žehnej Bůh vychování a vyučování mládeže v školách těchto“.

Po těchto slovech vykopil J. B. Milost schoďišť a sdi chlapecké školy a ubíral se právod kol chlapecké, měšťanské a mateřské i dívčí obecné školy. J. B. Milost a přítomné duchovenstvo prospěvovalo při tom žalmy. Školní mládež vedená pány učiteli a učitelkami odebrala se zatím s žáky do vyškázaných jim tříd. Na to vešel nejř. světl. a právodem do vnitř budovy, vysvětlil chodby a I. třídu chlapecké školy za příslušných církevních obřadů. Pak konány obřady na chodbě a v kapli v prvním poschodí. Po litaní vysvěcená kaple, načť v ní J. B. Milost za četné asistence sloužil slav. mši svatou, při které krásně zpíval damský cyr. sbor Keimovu polyf. mši řízením pana ředitele hůru a svého sbormistra Wünsche. Sl. zpěvácký spolek Slavoj zapěl při slavnosti za řízení pana Knepra ml. úchvatné chorály sv. Václava a sv. Vojtěcha. Vysvěcené školy mají ústřední tónem a zařízeny jsou dle požadavků nynější doby vzorné.

Drobná obrana.

Skleboš. — Až do nedávna se lidé za vysvětačství a jidášství aspoň styděli, nyní jsme pokročili tak, že se tím jako chytrosti a vrcholem pokroku chlubí.

Vtip lidu z kr. hradeckého „jarmarku“. — Co je to ten liberalismus? — To je svoboda z našich kapes brát z v novinách za to ještě vychvalován býti, — co je klerikalismus? To je — aspoň v Hradci to už tak je — povinnost hodně dávat a v novinách si za to nadávat nechati.

Co je pokrokařství? To je dobrou hubu a prázdňou kapsu mít. Odporujeme tyto venkovské názory pilným úvahami.

Drobné zprávy.

Děk císařv jeho národům. Jeho Veličenstvo císař a král František Josef I. požídal předsedu ministerstva hraběte Fr. Thuna, aby vyřídil tento jeho důk: „Mým národům! Nejtěšší, nejkrutější zkouška potkala mne a rodinu mou! Mé choti, osudby Mého trůnu, várné dražky, jež v dobách nejtěšší životy Mého útěchu a podporou Mně byla, kterou ztratil jsem více, než vysloviti mohu — není více. Děsný osud vřval Ji Mně a národům Mým. Ruka vražedná, nástroj šíleného fanatismu, jehož účelem jest zničení stávající společnosti řád, pozvedla se proti nejšlechternější paní a proklála v slepém, bezúčelném zášti srdce, jež zášti řádného neznalo a pouze pro dobro bilo. V bezesném bolu, který pojímá Mne a rodinu mou nad nealyháným skutkem, který děsem naplňuje veškerý vzdělaný svět, proniká přede vším hlas Mých milovaných národů k srdci Mému a útěchu mi akytá. Sklání se v pokotě před řízením Božím, jež sešlalo na Mne pohromu tak těžkou a hroznou, musím vysloviti Prosfetelnosti díky své za vznešené statky, jež mi sstátly za lásku a věrnost milionů, jež v době utrpení obklopují Mne a rodinu mou. Spůsobem tisícovým, z blízka i z dál, z krutě vznešených i prostých, projeven byl bol a smutek pro císařovnu a královnu v Bohu zesnulou. Dojemným souzvukem sní nátek všech nad nesmírnou strátou jakožto várný ozvuk toho, co jímá duši mou. Jako já v posravnosti chorám památku na vroucně milovanou choť mou do hodiny poslední, také sstátane Ji ve věčnosti a účtá národů Mých sřizen pomník nehynoucí na všechny časy. Z hloubi svého zarmouceného srdce děkuji všem za tuto novou zvuk oddanosti plné úcty. Třeba musily umlknouti zvuky slavnostní, jež provázeti měly tento rok, tož sstátane mi upomínka na bezčetné důkazy přichylnosti a vřelého soucitu nejvzácnějším darem, jež mi mohl býti podán. Společný bol náš pojí novým, srdečným avazkem trůna a vlasti. Z nesmířitelné lásky národů Mých čerpám nejen sešlené vědomí povinnosti, abych vytrval v poslání Mně svěřeném, nýbrž též naději v zdar. Modlím se k všemohoucímu, jenž tak těžce Mne navštívil, aby dal mi ještě síly spinitu tak, k čemu jsem povolán. Modlím se, aby sešnal národům Mým a osvětil je by náli cestu lásky a svornosti, na které by prospívali a šťastnými etati se mohli. V Schönbrunnu, dne 16. září 1898. František Josef v. r.

Řád Alžbětín sřizen byl císařem Františkem Josefem na památku zesnulé císařovny. Úřední

„Wiener Zeitung“ vyhlášeje dva císařské vlastnoruční listy k hraběti Thunovi, kterým zahlád řád Alžbětín. S tímto řádem jest spojena také medaile, která má se nosovati medaili Alžbětínou. Novým řádem byla vyznamenána první hr. Sztáryova. Za výtečné věrné, obětavé a oddané služby prokázané zesnulé císařovně Alžbětě, udělil jí císař velkokříž nového řádu Alžbětína.

Requiem na zvěčnění královny a císařovny Alžběty konal v úterý o 9. hodině dopolední v garnisonním chrámu Páně za přítomnosti komandanta p. podplukovníka Witsche polní kaplan dp. Černý. Krásný katefalk postavil p. H. Richter zvláště přispěním p. podplukovníka Gherardiniho. Boboslužeb se účastnili důstojníci, vojíní zdejší posádky jakož i četný zbožný lid. — Na gymnasiu a realce konalo se requiem za účastenství ředitelů, profesorů a žáků — Na útavě pro vzdělání učitelů konaly se slavné smuteční bohoslužby v úterý, po nichž dp. katecheta Veverka proslavil významnou řeč o zvěčnění panovníci.

Smuteční bohoslužby za Její Veličenstvo císařovnu a královnu Alžbětu konal v sobotu po 9. hodině dop. v chrámu Páně Paany Marie J. M. nejř. biskup Edvard Jan Nep. Brynych za přítomnosti členů nd. kapituly, duchovenstva, velitele a důstojnictva zdejší vojenské posádky, pana místodržitelského rady Šolty a úřednictva zdejšího c. k. okres. hejtmanství a státních správních úřadů, p. dvorního rady Okenfussa a členů zdejšího c. k. okresního a měst. del. soudu, pana starosty dr. Ulricha a jeho náměstka. městských radů a členů obecního zastupitelstva, pana okres. starosty Sřemchy, ředitelů, profesorů a učitelů veškerých zdejších škol a velkého zastupu lidu. Odpoledne mezi 4. a 5. hodinou vyzvánělo se všemi zvony, náměstí a ulice v Hradci Králové byly pak plným osvětleny.

Zprávy diecéšní: Ustanovení jsou: p. Karel Vimr, kaplan Tachlovický za faráře do Pekovic (u Ledče), p. Josef Hausch, farář Rokytický za faráře do Koclšova (u Jaroměř), p. Karel Kysela, koop. v Bystrém, za kapl. do Třebechovic, p. Josef Unger, administrator Petrovický, za kaplana do Ká-cova. Neomysťe: p. Jan Veselý, za koop. do Ždírc (Seelens), p. Frant. Klenka, za koop. do Zruče, p. Ladisl. Henzl, za koop. do Sopotnic, p. Josef Moravec, za koop. do Bystrého (u Nov. Města), p. Josef Lupoměský, za koop. do Modletína, p. Jos. Bažant, za proz. katechetu do Holic. Vyznamenání: p. Kar. Falta, spiritual u sešter Vordšlek v Č. Skalici, obdržel farní synodatie. Uprázdněné místo: Rokytický, fara patronatu Jos. Etricha, od 17. září b. r.

Úmrtí. Velaváženou rodinu městského pana radního a zdejšího továrníka p. Jaroslava Červeného stihla v neděli krutá rána úmrtím paní Marie Patočkové z Chraští. Stará paní přijela se svým chotěm, panem Rudolfem Patočkem navštívit svoji dceru, paní Rudolfa Červenou, jejího chotě a jejich dítka. Paní Marie Patočková přijela do Hradce Králové v nejlepší naladě a ještě v neděli dopoledne bavila se čile v rodině pana Jaroslava Červeného, kdež se sešli četní příbuzní. Paní Marie Patočková, 68ti letá dáma měla však vadu srdeční, která ji v kruhu milované rodiny náhle schvátla. Okamžitě přivolany lékař p. dr. Klumpar nemohl staré paní pomoci; mohl jen zjišiti její smrt ochrnutím srdce. Její zeť, pan Jaroslav Červený, sčastuil se v té době právě slavnosti svěcení hradeckých obecných a měšťanských škol. Pan továrník Stanislav Červený sdělil svému p. bratrovi šetrným způsobem, aby pospířil domu, jelikož stará paní náhle onemocněla. Cestou však panu radovi kdosi nešetrným způsobem řekl, že zemřela jeho choť, paní Rudolfa Červená, předsedkyně damského vlasteneckého spolku červeného kříže. Na štěstí odušel pan rada tuto zprávu jen novým leknutím. V úterý o 2. hodině dopolední byly tělesné pozůstatky drabě zesnulé v domě smutku na nářezí Eliáščině třídě vykropeny a po výkropu a modlitbách v kostele Panny Marie kamž rakev synové a zeťové byli odnesli na hřbitově Pouchovském do lána země uloženy. Všácnou paní doprovodili na její cestě poslední předčtní přátelé a ctitelé. V čele pohřebního právodu králčela huda pohřebního útavu p. H. Richtera „Entreprise des Pompes funebres“ a v dalších řadách nesli sřizenci této útavu 16 skvostných věnců a velkou kyticí. Za nimi kráčeli četní dělníci z továrny na hudební nástroje bratři Červených a kostelní zpěváci, pějíci smuteční žalmy. Za nimi se ubíralo 6 boboslovů, vpp. městští kaplaní a vys. dp. městský děkan kanovník M. Musil, který vedl kondukt. Před rakví, která spočívala v nádherném skleněném voze taženém dvojspěží koní, nesel velký palmový věnec. Za rakví paní Marie Patočkové kráčel statčíky její ovdovělý choť, jeho dcery, synové, zeť, vnuci a krevní příbuzní. Za nimi následovaly předčtné královéhradecké dámy, p. místodržitelský rada Šolta, pp. úředníky c. k. okres. hejtmanství, veleb. duchovenstvo, páni radové a sekretáři c. k. kraj. soudu, zdejší c. k. inspektoři, ředitelé, professoři a učitelé všech zdejších škol, pokud nebyli úřadem vázání, bývali ředitelé pp. Klumpar a Hejnovský p. purkmistr dr. Ulrich v čele sl. městské rady a obecního zastupitelstva a jiní panové. Služby Boží za zvěčnění konány byly ve středu dne 21. září o 10. hodině dopoledne v chrámu Páně Paany Marie v Hradci Králové a v děkanském chrámu sv. Trojice v Chraští za volikého účastenství příbuzných, přátel a ctitelů rodiny zesnulé.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám zpřisobilosti učitelské

pro období listopadové opatřené náležitými doklady do dne 15. října t. r. Žádosti za dispens podány budeť nejdele do 1. října t. r.

Zápis žáků na zdejší vyšší realné škole vykazuje výsledek sčkvělý, neboť v první, druhé, třetí, čtvrté a páté třídě musí býti sřizeny paralelky. Zapsáno bylo žáků: do třídy I. 78; ii. 77; iii. 76; IV. 59; V. 59; VI. 36 a do VII. třídy 33 řádných posluchačů a 1 privatista. Celkem zapsáno tedy 418 žáků řádných a 1 privatista. V zemích českých vůbec lze pozorovati zjev, že žáci hrnou se do realk a že gymnasiím žáků ubývá.

Výsledek zápisu na vyšší obchodní škole královéhradecké jest následující: Do přípravného ročníku zapsáno 21 žáků, do I. a) 37; I. b) 37; II. a) 30; II. b) 29; III. 32. Celkem zapsáno 186 žáků řádných, 1 privatista a 1 hospitant. Výsledek zápisu jest tedy pro nás obchodní dorost potěšující.

Na měšťanské dívčí škole v Hradci Králové zapsáno a přijato bylo na školní rok 1898/9 do první třídy 102; II. tř. 94; III. tř. 50; žákyn, úhrnem 246 žákyn. V první a druhé třídě jsou třídy pobočné.

Do útavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijato bylo do I. ročníku 46 chovanců, do II. roč. 45 chov., do III. roč. 32 chov. a do IV. roč. 35 chov. (celkem 158 chovanců). — Do školy cvičné přijati do I. tř. 24; do II. tř. 24; do III. 21; do IV. tř. 24 žáků celkem 93 žáků.

Na obecné škole realné v Náchodě bylo přijato do třídy I. 53 (loni 61) žáků, v II. 63; ve třídě II. musela býti sřizena pobočka. Celkem zapsáno letos 116 žáků, loni 61 žáků.

Velký koncert Františka Ondříčka komorního virtuosa česře rakouského za spolupřikování pianisty Fr. Škacha, hudebního skladatele z Prahy konati se bude v sobotu, dne 8. října 1898. o půl 8. hod. večer v Klicperově měst. divadle v Hradci Králové. Program. Oddělení I. 1. Ernst: Koncert fis mol hraje Fr. Ondříček. 2. Smetana: „Suy“ (Reves) č. 1. a 6. hraje F. Škach. 3. a) A la canzona b) Tarantella složil a hraje Fr. Ondříček. Oddělení II. 4. a) Nešvera: Ekloga b) Smetana-Ondříček: Skočná hraje Fr. Ondříček. 5. Škach: Koncertní fantazie hraje F. Škach. 6. Paganini: „Mojžiš.“ Na jedné struně hraje Fr. Ondříček. Koncert. Klavír z továrny p. Ant. Petrofa. Předprodej lístků na sedadla převzalo z laskavé ochoty knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Pan E. St. Vráz, obilbený cestovatel český, uspořádal v úterý dne 20. září 1898 v městském divadle Klicperově v Hradci Králové pod protektorátem městské rady přednášku s názvem: Má poslední cesta světem. Pan Stanko Vráz promluvil o své cestě po Japonsku, Bornu a Guyněji, květnatým, lehkým a vtipným způsobem, který se zvláště dámám a mladým poutům, anebo kdž jimi býti chtějí zamlouval. Přednáška doprovázena byla více jak 70 projekčními obrazy ve velikosti 24 m², které objasňovaly přednášku proslulého českého cestovatele a všeobecné pozornosti se těšily. Pan Vráz měl velice vědně a četně posluchače. Po přednášce byl přátelský večer v Besedě, jehož se sčastnil pan starosta dr. Ulrich a četná intelligence. Pan E. Stanko Vráz i zde pověděl mnohou zajímavou a žertovanou řeč.

Výstava ovoce z okresu hořického pořáá „hospodářsko-průmysl. jednotu“ v Hořicích dne 25. září t. r. v místnostech hostince p. J. Šála. Zahájena bude o 9. hod. dopoledne a potrvá po celý den.

Na „Adalbertinum“ darovali v měsíci září: dp. Vlad. Žid, kaplan v Žehusicích 1 zl. 50 zl., vřp. Štěpán Dvořák, farář v Rychmburku 3 zl., vřp. Ant. Vančura, děkan v Ném. Brodě 5 zl., ndp. Ignác Horký, děkan v Heřm. Městci opět 20 zl. „Zaplať Bůh!“

Na obecné realné škole v Kosteletě nad Orlicí zapsáni byli pro školní rok 1898—99 celkem 122 žáci a to v I. třídě 63 (loni 54) a ve II. třídě, letos otavřeně, 59 žáků, takže v obou třídách bylo nutno zříditi pobočky.

Na dobytčí trh v Malešově přihnáno bylo 486 kusů dobytka. Obchod byl dosti čilý a obnovení dobytčích trhů bude tedy prospěšno.

Zvěsti z východních Čech.

Z Nového Bydžova. Dne 11. a 12. září konala se v místnostech zdejšího akciového rolnického cukrováru výstava, okreením hospodářským spolkem uspořádaná. Vystaven byl dobytek a drůbež, stroje a hospodářské nářadí, pomůcky zemědělské a vzdělávací. 31 vystavovatelů vystavilo 38 koní, 43 hospodářů vystavilo 122 hovězího dobytka, 9 vystavovatelů vystavilo 18 kusů vepřového dobytka a 6 vystavovatelů dopravilo na výstavu 23 ovcí a beranů. Drůbeže vystavilo 18 vystavovatelů 97 druhů; dále byli vystaveni králci, ptáci a psi. Plodiny hospodářské vyztavilo v 45 oddělech 21 vystavovatelů, ovoce čerstvé 22 vystavovatelů, sušené, zavařené, povidla a ovocná vína 9 vystavovatelů. Stromky, okrazené keře a květiny vystavilo 10 vystavovatelů. Stroje a hospodářské nářadí vystavilo 22 vystavovatelů 84 druhů. Okres nechanický vystavil zvláštní soubornou výstavu včel, hospod. plodin, zeleniny, ovoce, ovocných vín, výrobky hospod. průmyslu, nářadí atd. Návštěva z okresu novobydžovského i nechanického, ba i z dalšího okolí byla hojná. Velmi zdařilá byla též slavnost robotní a občinská. — Odměny obdrželi: za koně sřizbrauu medaili státní: Pp. Václav Puděk z Šlavy, Zmátlík

Jan ze Zbáře a Jindřich Doležal ze Starého Bydžova bronzovou medaili státní obdržel pan Havlas Josef ze Střesetic; *stříbrnou medaili čes. odboru rady zemědělské*: Pp. Jos. Janeček z Vysocan, Kadečka Ant. z Popovic, V. Starý z V. Kosič, J. Vocásek z Opocnice; *bronzovou medaili čes. odboru rady zemědělské*: p. Louta Jan z Hlušic; *odměny státního odboru rady zemědělské v dukátech*: Pp. A. Vrátala ze Žlunic a V. Starý z Kosič po 4 dukátech; po 1 dukátu pp. Václav Pulec ze Šaplav, J. Zmátlík ze Zbáře, J. Čurý z Prahu a J. Janeček z Vysocan. *Oděmy korunové po 10 korunách ze slatě*: Pp. V. Stejkal ze Lhotky, Jan Pulec ze Šaplav, Mařas J. z Louně Hůry, V. Černoch z Chotčovic (20 kor.) a K. Kubyta z Kozojed, Klika V. ze Zachraňtan, V. Jelínek ze Lhoty Smidarské, V. Sehnal z Kozojed, J. Kučera z Hrádku, F. Deml ze Střesetic; 2 dukáty p. J. Vocásek z Opocnice (okr. Král. Městecckého). — *Výstavní diplomy obdrželi*: pp. F. Sedláček z Hlušic, Zima F. ze Zadrášan, J. Laifr ze Starého Bydžova, J. Kulich z Nevratice, V. Janouch ze Skochovic, J. Fanta z Nového Bydžova, J. Dej z V. Veselí, F. Tomášek z V. Kozojed. Na skot obdrželi odměny: p. Hollan Josef, obchodník z Nov. Bydžova 110 korun a bronzovou medaili čes. odboru rady zemědělské, p. Alois Vrátala ze Žlunic 180 korun a bronzovou medaili rady zemědělské pro král. Český, p. Jos. Blažek z Veleč 70 korun, p. Studený z V. Kozojed 60 korun; po 50 korunách: pp. Václ. Tomášek ze St. Bydžova a Fr. Handlou ze Zábědova; po 40 korunách obdrželi pp. F. Pospíšil a Fr. Kohout z Nov. Bydžova a Fr. Kazda ze Zbáře; po 30 korunách pp. B. Steiner ze Star. Bydžova, J. Rychnovský ze St. Bydžova a V. Zmítka z Mýstěvse; po 20 korunách pp.: Jos. Spejchal ze Lhoty Smidarské, Josef Brož z Hlušic a Jan Rajman ze Žlunic; po 10 korunách pp.: Jan Polák ze Zábědova, V. Tuček ze St. Bydžova, V. Zavadil ze Šaplav a Jan Mařas z Louně Hory; po 8 dukátech okr. chlumeckého: pp. J. Špičák z Loukono, F. Jirout z V. Kosič, Václ. Dost z Přepych, J. Drahný z Lovčic, Jan Vrzák z Nov. Města, Jos. Salava z Kosiček, Jan Ryšavý z Lužce, Frant. Černý z Nepolce, Jos. Posejpal z Převýšova, Frant. Suchánek z Luže, Frant. Ryšavý z Lužce. — Medailie obdrželi: *státní stříbrnou* za kollektu skotu: pp. Jindř. Doležal ze St. Bydžova, a 5 deseti-korun, Jos. Jiras z Chotčovic a 6 deseti korun; *stříbrnou medaili čes. odboru rady zemědělské*: velkostatky Chmelovice a Malý Barchov za kollektu skotu; *stříbrnou medaili okres. hosp. spolku v Novém Bydžově*: pp. Václav Jiránek z Podolí, Fr. Kazda ze Zbáře, Gaešer K. z Nov. Bydžova a Václ. Pulec ze Šaplav; *bronzovou medaili okr. hospodářského spolku v Chlumu*: pp. F. Drahoukupil z Lužce a Josef Salava z Kosiček.

Z Rychnova. Veškeré obce a místa okresu rychnovského uspořádají dne 28. zář. manifestaci slavnost 60leté památky zrušení roboty v Rychnově n. K. Před 9. hodinou seřadí se slavnostní průvod u nádraží a na silnici k Slemenu a k Vamberku. Uprostřed sešlého průvodu půjde kapela rychnovského Sokola. U slávohrany uvítá městské zastupitelstvo účastníky průvodu, načež na starém náměstí promluví „o robotě a jejím zrušení“ p. redaktor Hrabý z Prahy. Na to bude slavnost v hostinci u Labutě a v okolních zahradách, kde oslaví shromáždění poslanci pp. Dr. Sláma a Fr. Hovorka. Večer bude divadelní představení.

Z Pražského Předměstí. V nedělní schůzi politického spolku královéhradeckého hájil p. poslanec dr. Dvořák prospěchovou politiku mladočeskou slovy střílivými. Bývalý poslanec mladočeský pan Rašín z Nechanic ostře kritisoval jednání poslanců. Obviňuje je, že chybou, že poslanci obtavili do vědění a vyřizel poslance, aby v jubilejním roce naléhali na splnění slibů. Pan Šolc mluvil v témtě smyslu a skončil: „Nestane-li se nám po vůli, odejděte z Hrádku rady, ať si tam dělají, co chtějí.“ Panu Rašínovi odpovídal posl. Dr. Dvořák mimo jiné těmito slovy: Mazat voličstvu med jalových, ostrých frází kolem úst, jak to chce p. Rašín, nám nepomůže. Je sice dobře mluvit radikálně, ale pak nesmí přijít právě ty nejradikálnější obce do Vídně na poslanecké, aby s nimi chodil pucovat kliky u velikých pánů. Bývalý kolega p. Rašín ví dobře, co děje se ve Vídni a přece nám hází nyní klacky pod nohy. Dle p. Rašína měli jsme vstupiti snad s obstrukcí do spolku. Ze dvou zel volí se obyčejně to menší a to čeští zástupci učinili. Panu Šalcevi pak dr. Dvořák odpověděl: Nebylo by nic snadnějšího než odejít z Hrádku rady, jen komu pak přičísti následky. Víme dobře, jak pochodili jsme svého času a tehdy táhli jsme ještě věšci za jeden provaz. Debaty súčastnil se též mladý rolník p. Chaloupka z Liblé, jenž bystře a rozumně je pronesl Nemysli, že pošlo by se něco radikaliemem. Máme mezi sebou strany a k tomu ještě proti sobě: Němce. Mladočechům však nemůže zmlčeti, že vystupovali proti Staročechům s okromnými frázemi a po šesti letech dospěli právě tam, kde byli dříve Staročeši. Po těchto mohou přijít radikálové a dospějí na několik let také tam, a tak zkrátíme jen zbytečně čas a máme se čím dál hůře a mohli bychom začínat zase znova. Dle jeho úsudku bylo prospěšné nastoupiti politiku etapovou; je to sice cesta trnitá, bez vavříků, ale jinak nebudeme mít šola žádných úspěchů. Němci sice přijí se domohli svým rázným vystupováním respektu, ale mezi Němci a námi je přece jen rozdí. Vstupenou do věšiny nepovažuje řečník za neprospěšné. Čeští voličové mají sice dobrý talent v kritice svých poslanců, ale sami jsou v první řadě nedůslední a chopí se první příležitosti, ať pucovat někde kliky o nějakou subvenci. Ze schůze jsou slabě navěšterovány, toho jsou příčinou stálá hecla a fráze plané.

Z Dvora Králové m. L. — Král. věnné město zdejší, truchlilo nad tragickou smrtí císařovny a královny Alžběty, patronky zdejšího děkanství, osánilo soustrast telegraficky na nejvyšším místě. Starosta města p. Jos. Klugem a radním p. Vinc. Nicvitem účastnili se pohřbu ve Vídni a ostatní deputaci vyslanou od osmi král. věnných měst (Dvora Král., Hradeč Král., Jaroměř, Chrudim, Mělník, Vys. Mýta, Nov. Bydžova a Polický), která položila na rakev stříbrný věnec s věnovacím nápisem: „Její Milosti králové Alžbětě, své vznešené paní a patronce

věnné oddaná věnná města království Českého.“ — V den pohřbu dne 17. t. m. proměny byly o 4. hod. odpo. slavnostní hrany a v děk. chrámu Páně konány byly církevní hodinky za zemřelou. Smutečních těch služeb Božích účastníci c. k. úřednictvo, městské zastupitelstvo a veliký počet věřících. Děkanský chrám Páně byl obecnostem přeplněn. V úterý, dne 20. zář., bylo slavné spív. requiem, jehož účastnily se opět c. k. a samosprávné úřady, sbor profesorský a četné občanstvo. Žactvo ob. a měst. škol obcovovalo smutečným sluhbám Božím v sobotu, dne 17. zář. o 8 hod. ranní a pro školy gymnasia zdejšího konány sluhby Boží v pondělí, dne 19. t. m. Příteli medlí, 26. t. m., bude slavnostním způsobem posvěcena nová budova hasičská, kterou sbor zdejších dobrovolných hasičů postavili dal nákladem 9000 zl. Okázalostí slavnost nebude za příchodu smutku za J. V. císařovnu a královnu Alžbětu. Večer téhož dne studující královédvorskí uspořádají divadelní představení, jehož cístí výtěšek věnován bude ve pro-pěch nové budovy. — Úprava starobylého got. chrámu Páně svéoně jest již dokonána; ve dnech nejbližších budou zasažena dvě nová okna malovaná, dar to od dvou nejmenovaných dobrodinců. Z jara počne se opět s vnitřní úpravou za dozoru p. konservatora a architekta Fr. Schmoranz. Město značným nákladem dává díla: dítí prostranství před kostelem, kde vznikne nyní pěkné náměstí kostelní, jež zdobí nová hasičská budova.

Z Ostřešan. Velice slavnostním způsobem vysvěcena byla kaple ku počtu Rodičky Boží v obci naší, postavena nákladem p. Anny Stěpánkové za přispění značným obnosem občanů zdejších. Slavnost sama začala v předvečer svěcení stělbou z hmoždířů, velkolepým pochodem průvodem s hudbou, akvélými kaskadami ohňostroju a rakety. Slavnostní den pak již záhy a rána ohlášena stělbou. Průvodu, který vyšel z kostela Mikulovického, vyjelo vstříc četné banderium na krásných koních kraje Chrudimského; na hraničních obce stáli zástupci pozvaných úřadů zeměpanských i samosprávných, zastupitelstvo obce s p. starostou Jiroutkem v čele, hasičské sbory s Draškovic, Ostřešan a s Tuněchod s hudbou, kteří připojili se ku průvodu. Nesmírný zástup sbožného lidu za volebného znění zvonů na kapli umístěných ubíral se ku kapli, kde starosta jménem obce vítal p. děkana Tom. Stěbického i ostatní duchovenstvo a prosil p. děkana, aby kapli posvětil a službě Boží odevzdal, po té družička B. Kašparová jménem školních dítek přednesla uvítání, podaři p. světiteli skvostnou kytici. Veled. p. děkan vystoupil na kazatelnu před kaplí v nadšené řeči dotkl se dvou vzácných jubilej av. Otce a Jeho Veličenstva, pochválil veřejné obětavost i úctu k Panně Marii jak zakladatelky, tak i všech ku stavbě tak krásné kaple zapřevších. Následovalo posvěcení kaple, po němž vldp. světitel za asistence sloužil zpívanou mši sv., při které ladné spěvy řídil a na harmoniu na chóru umístěném doprovázel p. říd. učitel Novák. Po mši sv. dešlovaly spolky před shromážděnými hodnostáři. Po banketu v chvalné známé hostinci p. Vlasáka následovali měla velkolepá národní slavnost s koncertem v zahradě p. Kučery, která však velice omezena byla pro smutnou událost, která stihla srdce Jeho Veličenstva. Kšé Máti Boží, již kaple zasvěcena, ochránkyni naší ustavičnou!

Z Červeného Kostelce. Velikému nedostatku krajinického tisku na českém severovýchodě odpomáhá a na meších kladeckého hrabství hlídající „Stráž“ (na kl. pomězi), získala u nás čístého a vtipného dopisovatele. Tak se k. p. dovidáme z předposledního čísla, přínášejícího skrovňý úryvek ze slavnostní svěcení domu katol. jednoty, že po ředi p. Myšivcově oval se na „obhajběni stanoviska“ stoupence národní strany dělnické. Poněvadž pak tímto „obhajcem“ byl p. Morkeš, který prvé než počal mluvit k věci, veřejně prohlásil, že jest anarchistou, vidíme že u nás, v Červ. Kostelci ti, kdož se hlásí k národnímu dělnictvu, jsou anarchisty; což jest zajisté v červeném Kostelci zcela na místě. Poslední čísla zabývá se zmíněnou slavností již šifíji a dělá jí slušnou reklamu. Ale jednu chybičku, jak právě s tohoto čísla poznáváme, onen tipera — dopisovatel má: totiž tu, že mnoho sní, ne, že ty mnoho jedl, ale má mnoho snů — viz 19. č. „Stráž na kl. pom.“ — Také při svěcení katol. spolkového domu spal. A zdálo se mu, že kromě obcí Lhoty a Stolina jiné obce s usnesením vzbouř p. biskupa uvítaly — ale kdyby byl neupal, byl by viděl, anebo svěděl, že také z Olešnice a z Hor. Bybnůk se dostavila zastupitelstvo v plném počtu a že Zábrodí a Hor. Kostelec více členy byly zastoupeny a nikoli jako diváci, nýbrž oficiálně p. biskupa vítali. Vypravuje také dobrácky, že katol. jednotou pozvané místní a okolní spolky usnaly na dobré nezúčastnit se svěcení a žádné agitace že k tomu potřebí nebylo. To o svěcení napsal, — ale před ním a při něm spal! Jinak by byl viděl, jak ale bylo doráženo na velitele hasičů Lhoteckých několikrát, aš povolil a účastemství oděkl; byl by slyšel, jak svobodomyšlné bylo vyhrožováno před samým přijedem p. světitelů u hostinci p. Hladíškova al. sboru hasičů Stolinakých, že budou dáni na posměch do novin. A ostatně, jaká agitace byla, to dokazuje okolnost, že i jeden už starší pán z městského zastupitelstva tak se zapomněl, že v Zábrodí osobně proti uvítání p. biskupa a zúčastnění se slavnosti agitoval. — Důkazy může být poslouženo — když on to dělal, což teprve činili ušlehlí mladíci, ti „anarchisticko-národní“ dělníci! To všechno p. dopisovatel napsal. — Nechceme se všírati; ale jednu radu bychom dali: když už je to snění u něho tolik neodbytno, aby se naučil spát jako zajíc otevřenýma očima. Bude všechno vidět a při tom se vyspí. Kromě této chybičky námáme co vytýkat a těšíme se, že nás podobným vtipným a neviněným humorem plným způsobem ještě vícekrát pobaví, což my širší veřejnosti ochotně opět ve jméno uvedeme.

V Nových Dvorech u Kutné Hory stísema ve vší tichosti židovsko-německá škola, její učitel veřejně bez ostychu němčí. Aškoliv škola tu již před delší dobou státna jest, novědš o ní doend ani „Podvysocké Listy“ ani „Labecké Průdny“, aš mají pro různé klapy dosti místa ve svých sloupcích. Jam

šádostivi, aš-li se obec a občanstvo nadále tak lhostejně k poměňovací škole té a jejímu vysvřavému učitelu chováti bude.

V Kutné Hoře jsou obecní volby přede dveřmi. Mnosi se na ně již těší, poněvadž se to má, že někteří z pánů městských radních a z městského zastupitelstva „vylitnou“ při nastávajících volbách a še za selenými stoly v nové radnici octnou se mužové jiní. Jak dalece naděje tyto oprávněny jsou, nemůžeme dnes říci, ale še nad Kutnou Horou vsnází se hrozivé mráčno, s něbož může několikrát uhořit, ukazují mnohé příznaky. Především třeba upozorniti, že někteří pánové nynějšího zastupitelstva městského stali se velmi nepohodlnými kolegy pánům, kteří v Kutné Hoře jako turečtí pašové poroučejí a každého, jenž se jim nekoří a rozumy jejich říditi se nechce, máje svébo důvtipu i zkušenosti dost, podezřelý ve své straně považují, po případě i ze svého středu odstraniti hleď. Místo dlouhých řečí, budíž zde poukázáno mimo pana Doskočila a Kutlíka zvláště na pana Slavíka, lékárníka, jenž sice byl při minulých volbách zvolen, ale přičiněním jednoho všemohoucího „pána“, jenž v panu Slavíkovi viděl nebezpečného soupeře na stolec primatorský, do rady městské nebyl zvolen, a po celé období nynějšího zastupitelstva k jakési pasivní činnosti odsouzený, aš na několik okamžiků, ve kterých skrytými sice, ale přezračnými slovy tlumochil svou nevoli a ukazoval „oposici“, která víc než jednou „pánům“ se nelíbila. Kdyby nespokojení a samostatně myslící pánové z dosavadního zastupitelstva byli se dorozuměli a k sobě přimknuli, byli by měli na jisto tolik síly a váhy, že by docela jiného byli u svých odpůrců dodělali se respektu, než se stalo. Pánové Doskočil, Kutlík, Jaeger, Slavík a dr. Šafránek, jenž vůbec ani do schůzí nechodil a všebo přisobení v nynějším zastupitelství se vadil, aš svým nadáním, samostaným a na každou stranu docela nezaváším postavením, mohli rázně a proti všem bez výslovných pohledů vystoupiti, a nynější vládu víc než jednou rázně přes prsty klepnouti; pánové ti přisobili každý o své újmě a tím nedodělali se vlastně úspěchů žádných. Důležitě referáty dávány figurkám osvědčeným anebo obstarávanými téměř napořád jednou a toutéž silou, která všecko svou páru a rozum brala z pokladny Pacákovy a nebyli-li Pacák právě doma, odkládala na dobu pozdější aš „pan doktor bude doma“. Poněvadž tedy nestalo se, co se mohlo státi a poněvadž nápravy nelze se dočkat, jelikož za nynější vlády má všechny otěže v rukou vlastně jen jeden člen její, jenž se postará, aby „vítězství“ při nastávajících volbách dopadlo, jak on si přeje, dáme zde pánům voličům a také pánům zvolena býti majícím něco na přemyšlení, aby se nezapomínalo, jak se v Kutné Hoře pracovalo a doend pracuje pro český „národ“, vlastně pro některého jeho „vynikajícího“ sli“, jež se své vlastenčení domohli se v Kutné Hoře a jejími okol. nejpřednějších a nejučinnějších postavení. — Když bylo před volbami, kterých ještě účastnili se mocná zdejší strana staročeská a když nynější „pánové“ drali se po době páně Moravcové k zelenému stolu v městské radnici, jali se dobročinnými skutky tu a tam lapati voliče na svou stranu. Za peníze všecko se zmůže i v Kutné Hoře. Jeden volič — my dáváme jen několik příkladů z mnohých, o nichž víme, — takto pán se slatým límcem, majitel domu, boháč a bývalý Staročech potřeboval k svému velikému domu stříditi aneb aspoň opraviti dladickýv chodník. Páni Mladočeši ku křeslu městskému se deroucí začali slabou stránku smírného pána, proto postarali se o dladický chodník před jeho domem a získali nejen hlas jeho, ale i staročeskou „stranu“, poněvadž smírný pán svým vlivem se u stoupence své strany o to přičinil, aby se s volbami příliš nevyssamevali v nebezpečném a četném ustoupili. Za peníze, které po mnohých letech staré vlády v městě byly, stavěli a opravovali nově zvolení pánové na vše strany a dšne penkazují a hrdoš, co se vše na jich panování stalo pro svěť Kutné Hory. Stará vláda peníze nahospodařila, o opravy městské málo dbajíc; nová vláda za pomoci bývalých stoupence staré vlády nashromážděné peníze vydala, dšaby nad to města zasekala, přirážky svěřila a aym do světa vytrnuba, co všecko udělala. Tak se dělá u nás na účt jiných nynější sláva. Kde stojí chodník, o němž jsme psali? Když se jde stranou od kasárna ku kamenné kašně vedle náměstí Smíškova, ašidá se veliký dšm, to je majetek smírného pána, jenž nynější vládou městskou získán byl, když mu před domem jeho opatřila páně dladický chodník. Zde máme tedy důkaz, že vítězství nynější naší vlády provedlo se „na chodníku“. — Jedné majitelce domu propadl se kus pády na hláčtí. „Páni“ potřebovali volební lístky a tu obrátili se na smírného pána, dšali ji obecním potahem navoniti šetrku do propadlé jámy, dostali hlas od ní a chválili „poctivě“ ku svým stolkům v zasadeč městské síně dšle. Dšma byla spokojena, páni také a myšlenka „svobodomyšlné“ stavila triumf! Tak se předělávala Kutná Hora na nevou „stranu“ a tak mohutněla nynější vláda. Co tomu říká inteligence a slušnost, jest ovšem jiná věc, ale po té není rádná tšmati se v Kutné Hoře. — Jeden občan vyhořel. Páni si toho všimli, navonili mu trámy a dostali hlas od zarytého arcičocha, slavili „vítězství“. — „Podvysocké Listy“ stonaly delší čas na prachy-čejnou síce, ale jinak velmi nemilou věc: měly málo oděratelů a ještě méně předplatitelů. Co se „páni“ neplatili, aby svůj list udrželi. Ale teď, co jsou u vlády, dšali se „Podvysockým“ dobře a páni nemusí na ně dopláceti. Jak to? Inu tak! Páni mají v rukou městskou spořitelnu. Všecky její inšerty dávají do „Podvysockých“ a platí je kavalírsky. Proč by také neplatili? Vždyť „město toho necítí a nám se pomůže“, liboval si onehdy jeden z pánů. A když mu bylo připomenuto, že spořitelna nebyla založena, aby vydržovala Hajnecovy noviny, ale aby pomáhala chudému občanstvu kutnohorskému, které přece nedávě se reprezentovati panem Hajnecem, pokrčil rameny a dšl: Teď už nedoplácíme a náš list stojí si dobře! — Kšd při pšitých volbách z nynějšího zastupitelstva „vylitne“, ohlášeme přitě, poněvadž jsme sachtitili tajnou listinu, na které jsou zasaženi pánové: Tuček, Horák, Jelínek, kteří k volební smrti za svou „blahodárnou činnost“ předatřeni jsou. Tajemnou listinu tu a její dokumenty posoudíme přitě.

Študentská rada sejde se ve Vídni v pondělí.

XII. školní rok na škole hospodárné ve Stěšerách započal letos význačně 1. října 1898. Změna ta stala se následkem té okolnosti, že nebylo zemědělcům možno do 15. září zhotoviti potřebný nábytek do nové školní budovy. Škola hospodárná obdávavá dívky povinnosti školní prošetř na řádné hospodyně a opatruje jim vědomosti, bez kterých řádná řádná hospodyně v nynější pokročilé době se neobejde. Hlavní váha klade se zde na odborné vědomosti a praktický výcvik ve všech domácích pracích, vaření, šití, praní, žehlení, clova zvířat domácích, sušitkování mléka, vedení domácnosti, atd. zkrátka všemu, co jednou hospodyně a budoucí vládkyně krby domácího vědění má. Výstavou učebnou pomůckou jest malé, vzorné hospodářství školní. Pro školu vystavena letos nová, velice učebná budova. Zápis trvá do konce zář. Za celé zapsání platí se měsíčně pouze 18 sl. a školného

akademický a dekorativní malíř dřívě ve Vídni,
nyní v Praze, smíchov, Cejná ul. č. 68.

se celý rok 30. let. Říší správu ochotně podá ředitelství školy. Jest a podivnina, že právě z okresu Kladova chodí do naší školy děti. Jest přiblíženo a přeje by zdejší uvědomělé rolnictvo mohlo každoročně ústav dcerami svými naplňti. Proč by bylo zřehodno, aby kdož dcery své škole hospodyně aké zřetiti hodlají, přihlásili se co nejdříve.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

odborný velkozávod
pro
malbu chrámo-
vých oken

B. ŠKARDA **BRNO.**

7krát prvními cenami vysazován.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

Uplně zařízení do hotelů. Uplně zařízení bytů soukromých.

JAN STOUPA
V Praze, Václavské nám. č. 32,
188 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad

koberec, záclon barevných i krajkových, pokrývek na stoly a lážka, přikrývek protivaných a flanelových přikrývek cestovních, pláště, deštníků, veškerých cestovních potřeb, županů, havelků atd.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

Uplně zařízení ložni. Uplně výbavy pro nověty.

POZOR!
NEPŘEHLÉDNOUT!

První český výrobek ručních lodenových klobouků pod připojenou známkou nalezá se na skladě.

Tyto předešlé co do lehkosti a trvanlivosti každý jiný výrobek a hodí se výtečně pro pp. lesníky, správce atd.

Za jakost a pravost zboží co dlouholetý odborník ručním.

S veškerou úctou

Josef Dvořáček,
kloboučník v Hradci Králové.

Oltáře, sochy, obrazy
a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu
správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Založeno 1843.

Jan Kalis,
hodinář a zlatník
v Rychnově n. Kn.,
272 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbrného zboží,
hodin křivadlových, kapsoních v cenách mírných
a se zárukou.

Těš na splátky.

Latěračská dílna

Josef Komárek a syn
v domě p. Režka na hlavním náměstí č. 133
v Hradci Králové

nabízí služby své ku provedení veškerých prací stavebních, náteru facad a průčelí domů, nábytku, podlah, železných konstrukcí a podobně.

Vedle napodobení různých dřev provádíme též i věrnou imitaci mramoru.

(Blíže sdělí p. K. Mašta, obavník zde.)

Levné ceny.

Již v několika dnech vyjde

nákladem knihtiskárny Josefa Kocina v Chrudimi
1. sešit obrázků a povídek
Aloise Dostálo: Z proudu života. Kniha tato vyjde v 6—8 sešitech po 12 kr.

dále: 1 sešit episu
Oldřicha S. Kosteckého:
Tři povídky pro dámy.

Zlatá pomněnka. Černá lilie. Zhaslá hvězda. Povídky tyto vyjdou asi v 5 neb 6 sešitech po 14 kr. a zvláště dámy budou vítanou četbou a důstojně se přičiní k cenným spisům známého již spisovatele. První sešity zašlou se ochotně na požádání na ukázkou.

Ku zajištění trvalé památky největšího Čecha otce národa Fr. Palackého založili jsme knihovnu pro mládež a její přátelé pod názvem

„PALACKÉHO KNIHOVNA“

jež obsahovati bude dobré a cenné spisy původní pro českou mládež sepsané. Svazkem prvním bude povídka:

Otec siroteků.

Od A. Nohy, učitele inžt. škol v Jaroměři.

Povídka tato, která souvisí s českým životem a vyznívá tendencí vlasteneckou, vyzdobena bude dvěma zlatými obrázky K. L. Thumy.

Za druhý svazek určena jest kniha.

Proč bychom se netáhli!

Sbírka básniček a povídek pro útlou mládež od Hery Pilsnerové, učitelky měšťanských škol na Smíchově.

Spis tento okrášlen bude 4 kolorovými kresbami původními obrázky od Erlové, a poněvadž jak svoji textovou částí tak i svoji jemnou a čistou úpravou bude patřiti k nejlepším toho druhu spisům českým, hodí se za něžný dárek naší útlé mládeži. Redakce „Palackého knihovny“ ujmul se u českého čtenářstva velice oblíbený spisovatel p. K. J. Zákoucký, učitel měšťan. škol v Heřm. Městci. — Jelikož spisy jmenované vyjdou v hezké úpravě, an tištěny jsou nejpevnějšími českými tiskárnami, doufá nakladatel, že najde u P. T. čtenářstva svému podniku náležitou podporu. Objednávky přijímá již nyní a k úplné spokojenosti vyřídí.

Nakladatel Jos. Kocina,
majitel knihtiskárny v Chrudimi.

Právě vydán

Česká mše pro lid
na slova Boleslava Jablonského
(Tobě, Pane, na výsosti...)

uložil František Pícka.

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s právem varhan (neob.). Partitura a hlasy za 1 zl. 50 kr netto, hlasy po 15 kr. netto. 1546

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy s právem varhan nebo harmonia. Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nápis s textem za 10 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihtiskec
v Praze, vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i dalounické zboží vyrobené

úplně zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

perovky a židanky, spony a salony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu. 181

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

KOČÁRY
nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN
kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení zlaté medailie s korunou.

Novinka!

Fotografie (částečný tisk) ve velikosti poštovních známek s vlastní podobenkou k nalepování na kor. listy, dopisy, visítka, blahopřání, do památníků atd., shotovují se dle každé zaslání podobanky, obrazu neb kresby jakékoliv velikosti.

Ceny: 12 kusů 0 90 al.,
25 " 1 40 "
50 " 2 30 "
100 " 3 60 "

Objednávky přijímá s ochotou administr. t. l.

Tabulky s modlitbami:
k požehnání „Panem de ocelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,
do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem miniaturním. Pro dávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené. První dvě tabulky v úhledných černých deskách 60 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Umělé stavební truhlářství.

Josef Matějček,
doporučuje svůj hojně zásobený
sklad nábytku

Divadelní ulici č. 195.

Dílna a sklad na Slom. Předměstí.

Přesídlení obchodu.

Po čas přestavby domu přesídlil jsem svůj závod do divadelní ulice proti kavárně p. Fialy.
Za touto příčinou prodávám nyní zboží za ceny značně snížené, sbytky pak pod cenou kupní.
Zároveň dovoluji si pozornost učiniti na svůj

největší sklad suken a vlastní výrobu podšivek

pro nastávající období a prosím by mi i v nových místnostech přízeň zachována byla.
Doporučuji se vždy k službám ochotný

V. J. Špalek
dříve J. F. Krušvík,
v Hradci Králové.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatrských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné, avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku hotově 25 litrů sleva 15 procent.

EMANUEL BĚLSKÝ

v Hradci Králové

má na skladě a doporučuje
v značně levných cenách

velký výběr modních látek na objednávky jakož i hotových oděvů v každé velikosti pro pány a chlapce.

Hlavní sklad: v Hoře Kutné. Filiálky: Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Čáslav a Náchod.

Pro měsíc říjen nabízíme oblíbené knížky:

Tajemství ružencová

v rozjímáních.

Sestavil A. Petrůň.

Tiskeno na barevném papíře bílých, oku příjemných barev (zelené brádkové, isabellové a růžové) a 15 vyobrazeními příslušných tajemství.

1 výtisk brožovaný 8 kr.

50 " " po 7 kr.

100 " " po 6 kr.

Lze dostati i na listky rozřezané ku měsíční výměně údaj živého růžence.

Vyšlo též německy.

Písňe růžencové nabízíme do 50 kusů po 2 kr., 50—100 kusů po 1 1/2 kr., přes 100 kusů přiměřená sleva.

WALDEK & WAGNER,

c. a k. dvorní dodavatelé v Praze.

Dílny, skladiště a písařny: Hybernská ulice číslo 8 nové.

Úředně oprávněný elektro technický závod.

Kancelář k zařízení vodovodů

pro obce, velkostatky, nemocnice, dráhy, lázně atd. Velmi praktické anglické a francouzské nezapáchající klosety.

Vodoměry. — Hydranty pouliční, požární a zahradní. — Roury. — Hadice. — Fontány.

Čerpadla všeho druhu.

Čerpadla pouliční, nádvorní, zahradní a na hnojívku, parní čerpadla atd.

Technické potřeby pro veškeré průmyslové podniky.

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je oboru devotionalií, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296—1. Konviktská ulice. 346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než u jiných

Čištěm výtěkem vydrží ústav 25, široků—mrzáčků.

Alpaka

Novinka pro pány na obleky, jakož i menčíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 8 m.

zl. 10.80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy jen saručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočil v Choceň.

Dva truhlářské dělníky

přijme Karel Netuka,
na Slezském Předmostí v Hradce Králové.

Výbornou chuť kávy dociklé

přisadou

**Dydrooy
kávy
žitné!**

Právě vyšlo
tiskem biskupské knihtiskárny
VADEMECUM

891

Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequenter.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 544 — 89. — Cena broš. 1.60 zl., poštou 1.75 zl

Kniha se schválením Ordinariátu vydána se stavou je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečná ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v authenticckém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Sylabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

K hojným objednávkám této praktické pro kněze příručky, právěho to „Vademecum“ odporučí se k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

Výhradní nálež: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Nejlepší

slováckou slivovici a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorální malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu starby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Due 1. října t. r. otevřená bude

Choceň

nová soukromá industr. škola
pro dívky škole odrostlé.

K zápisu mohou se přihlásiti záporně již 28., 29., a 30. září v tamní „Knížecí opatrovné“, kdež dostane se jim též bližších zpráv ohledně vyučování a školního platu.

VELKÝ KONCERT KOMORNÍHO VIRTUOSA

F. ONDRÍČKA

v sobotu, dne 8. října 1898

v městském divadle Klicperově
V HRADCI KRÁLOVÉ

se účinkování koncert. pianisty

F. ŠKACHA,

hudebního skladatele
z Prahy.

➡ Předprodej lístků převzalo s laskavé ochoty knihkupectví pana B. E. Tolmana. ➡

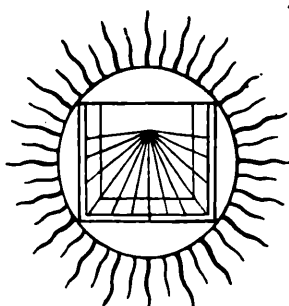
Koupí se
dobře zachovalá
pokladna

čís. 8. neb 4.

Nebídky s udáním ceny přijímá správa Adalbertina (I. patro čis. dvěřní 23.).

Veledůstojným farním úřadům
k povšimnutí!

Sluneční hodiny

přesné vyzkou-
šené patento-
vané, neměly
by chyběti ni-
kde při věz-
ních hodinách,
které by dle
oněch řízeny
byly; 1 kus
těchto sluneč-
ních hodin s
návodem na

postavení stojí 1 zl. 60 kr. franko poštou;
k dostání u

Fr. Grafa v Čes. Krumlově,
Latrou č. 54.

Humpolecká sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na státníky a
havelky z čisté ovčí vlny v levných
cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zaslátelský závod
v Humpoleci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje uctívě

své chování známé: (Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodob-
nění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty
atd. dle slohu kostelů 266

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Jan Horák, soukeník

v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné

látky na tatary.

Úctná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sřídění cen!

Denní osvěžení; chuť k jídlu, okamžitě posily
oslablým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička ře-
ckého vína: **MAVRÓDAPHNE** sladké, **ACHATER**
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 al,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Zelí, cibuli, křen

a veškeré druhy zelenin

dodává v každém množství **Gustav Bakoš,**
Předměstí n. L.

Nezměrný bol, který nám všemohoucí Bůh tak neo-
čekávaně uložil, zmírněn byl všeobecnou upřímnou účastí.

Všem a každému zvlášť,

kdo s námi cítili v přeléhle době vyslovují jménem svým
a jménem celé rodiny za laskavé projevy soustrastné

nejvroucnější díky!

V Hradci Králové, 21. září 1898.

Rudolf Patočka.

Boj proti katolictví — boj proti kapsám lidu.

„Klerikalismus — tot nepříteli“ — Tak volal Gambetta za dob velkého kulturního boje ve Francii. „Boj neustupný papežencům — do Canoy nepřijde!“ — tak volal Bismarck za dob boje v Prusku. „Hands off!“ tak volá „Českou revui“ orgán pana dra Pacáka proti politické organizaci katolíků pravíc: „V organizaci naší všeliká formace katolická jako strany politické, ofensivní nebo dokonce agresivní nemá místa. S katolicismem jen konfesionální rádi se budeme snášet a žít v míru“. Tak dodávají milostivé naši páni Mladočeši. Jak upřímně to páni s tím konfesionálním katolictvím myslí, vysvitá nejlépe z toho, že katolíkům nechťají dopřát konfesionálních škol, ačkoliv evangelikům, ba i židům plnou mírou jich dopřávají byt byly i v českých krajích německé.

Kdy a proč pak v Čechách začalo se katolictví organizovati též politicky? Když mu a protože mu naši liberálové vypověděli boj na celé čáře. První náběhy ku katolické organizaci se staly, když Barák se šťastným vypověděním rozhodl boj katolické víře a když bratři Grégrové s politických i osobních důvodů začali vystupovat s husitstvím; druhý — opravdivější krok se stal, když r. 1888—1889 zahájen byl v řadách českých liberálů zutivý boj proti katolické konfesionální škole a když částečně maskován byl radikalismem v otázkách národních, politických a sociálních, aby masu lidu neviděl, že pánům svobodomyšlným vědcům se jedná hlavně o to, aby se sami dostali v obcích, v okresích, v záložnách, v bankách a v průmyslových závodech i v jiných korporacích ku žlabu. V letech 1872—1876 a pak 1888—1891 podporovali nejvíce svobodomyšlnou agitaci a žurnalistiku židé a kapitalisté, aby pak sami na poli hospodářském český lid tím neruše náji vykořistiti a vyždímati mohli. Od roku 1889 se musely veškeré národohospodářské záležitosti podrobiti radikální politice Mladočechů, hmotné zájmy musely ustoupiti stranou, byly naprosto zanedbány a proto hlavně nese český lid těžce hospodářskou tíseň, proto má také nešťastně pro něj skončiti hospodářské, celní a obchodní vyrovnání s Uhrami. Od té doby, kdy spojená pražská kotterie podřídí veškeré záležitosti jedině své mu prospěchu, od té doby volá se teprve po zřízení třetí strany, strany to poutivců. Zvláště intelligence naše vidí, jak hluboce jsme v posledním desetiletí klesli.

Co se u nás odehrává v malém, to se u velkých národů odehrává ve velkém.

Boj kulturní slouží pravidelně za pláštěk pro zhoubné podniky na poli hospodářském, ano právě proto bývá vyvolán. Boj kulturní v Německu byl vyvolán proto, aby se jimi kryl národohospodářský švindl, který r. 1873 skončil velikým krachem. U nás zavedli liberálové současně centralistické školské zákony; český lid bojoval napřed proti nim svorně, neboť teprve roku 1889 měli učitelové Školu a Frumar odvalu v konvitské schůzi před českou veřejností říci: „budme rádi, že nám je (německí liberálové) udělali“. Socialisté pokročili již mnohem dále a jsou rádi, že židovsko-německí liberálové udělali též jiné zákony. Za jejich trvání dal se ovšem vyčlešit páni fabrikantům, obilním velkoobchodníkům a všem bursiánům, ale český řemeslník přišel o živnost a depracoval to na dělníka a český rolník — ten vidí ovoce liberalismu v prázdných svých kapsách a v zářezích gruntových knihách.

Ve Francii nastalo po nešťastné válce v letech 1870—1871 stále vzrůstající vzpružení na poli výroby, neboť jednalo se o to, vyhladiti škody války a kryti a zúročiti miliardovou válečnou náhradu. Vzrůstání blahobytu francouzského lidu bylo očividné a s blahobytem a s rozumným zavedením daní spotřebních stoupal i výnos daní. Vše se vyvíjelo uspokojivým krokem, pokud se udržely konservativnější vlády. Avšak jakmile konservativce a monarchistu Mac-Mahon musil ustoupiti radikálnímu republikánovi Grévy, obrátily se věci. Vždyť po pěti až šesti letech úspěšné činnosti nashromážděné a ušetřené kapitály musily se uvést do obchodu, čili srozumitelněji řečeno do kaps oběšťastňovatelů lidu a proroků nového národního hospodářství. Řeč Gambetta v Romaneu, kde prohlásil klerikalismus za nepříteli, který se musí potírati, byl pro ctihodné budovatele národního paláce blahobytu radostným poselstvím. Když se začaly v parlamentě projednávat školské zákony Ferryho, začala kvésti pšenice. Avšak dříve ještě než senát tyto zákony schválil, začaly se otevírati dveře do krachu. Rolník, řemeslník, obchodník, maloměstský kapitalista i spovivý dělník byl jím důkladně oškubán a začal proto býti nedůvěřivý, když s grůdňáckým švindlem vedral se do Francie též hrozivý socialismus.

Podobně bylo u nás. Když Edvard Grégr a Šípař Karel Tůma začali potírati školský návrh Liechtensteinův, jiný poslanec sliboval státní právo a korunu, když druhý sliboval postaviti ná-

rodu palác blahobytu, když třetí sliboval odstranění vojska, když čtvrtý svobodomyšlný poslanec sliboval sestátnění dluhů a slevu daní na celé čáře, počala kvésti pšenice Grégrům, Adámkům, Heroldům, Černohorským, Vašatým a jiným, ale lidu varostly daně o čtvrtinu miliardy zlatých a hypotekárních dluhů přibývá v Čechách přes 50 milionů ročně.

Jest pravda, že jsme u nás učinili veliké škůtky v politice i v otázce sociální, jest pravda, že proti hospodářsky slabším menšinám národním nikdy nevystupovalo se tak násilně a surově jako nyní a jest konečně také pravda, že nikdy nemiselo českému národu jmění po otcích zděděné tak pod nohami, jako za nynější půl století vlády křesťanodomyšlnosti v Evropě. Ani povstání českých protestantských stavů a hromadné konfiskace statků šlechtických i městských nebyly tak veliké, jako naše ztráty za posledních 50 let. Dejme tomu, že za války třicetileté byla konfiskována až polovice jmění šlechty. V posledních 50 letech vyměnilo více velkostatků své majitele a ostatní statky se do 30—60 procent zadlužily. Velkokapitál bank a bursiánů má vůbec německý ráz. Velkoobchod a velkopřemysl jest dobře ze tří čtvrtin německý. Městské a selácké statky jsou u nás z dobré polovice zadluženy, řemesla mnohá v českých krajích vyhynula, jiná mizí a nalézají se v úpadku, třetina národa ztrácí se politického a národního našeho programu. Učiníme-li celkovou bilanci a řekneme-li, že třetina půdy patří velkostatkům, třetina Čechům, třetina Němcům a židům a počítáme-li, že velká část české půdy je zadlužena židům a německým bankám, pak nám z půdy tohoto staroslavného českého království zůstává nepatrný díl čistým majetkem.

Kolik seláckých a městských statků a domů českých mohlo by každého okamžiku přijíti na buben, kdyby to bylo v zájmu národní nepřátelských nám věřitelů? Hlásáme sice heslo „svůj k svému“, ale kupujeme od našich národních odpůrců, jimž zanecháme veškerý zisk a úspory, otročíme našim nepřítelům. Bouří snad proti těmto našim liberálům a socialistům? Nikoli. „Nár. Listy“ bez židovských inserátů by nenesly zisku a rovné ty Osvěty, Práva, Pozory a Listy by bez židovsko-německých inserátů a darů vůbec nemohly vycházeti, neboť by se nevyplácely. Podívejte se jen na hradeckou „Osvětu lidu“, na dvě neb tři poslední její strany!

Ty platí Munales a Pereles, Pickeles a Jeiteles a proto na prvních stranách nesmí se slova napisati proti firmě Berger a Munk, proti Bassovi, Flašnerovi, Pollackovi, Fränkovi, Singrovi, Ippenovi, Guthovi, Gansovi, Güneburgovi, Kleinovi, Barbierovi, Steinovi, Steinerovi, Mojžíšovi, Pickovi, Isersteinovi, Tellerovi, Fischerovi, Gutfreundovi, a t. d. i. kdyby obchodní a veřejná jejich činnost nezarovnala se s prospěchy a zájmy českého lidu. Kdo platí zadní strany pokrokatých, socialistických a radikálních listů, ten má také rozhodující vliv na přední strany těchto listů a proto se tam smí hanobiti, podezřívati i zlehčovati pouze „papeženci, Brynychovi, měšťané, ač tito pošly z těch českých chaloupek, kteří udrželi český národ za staletých bád a strastí při otcovském jazyku i zvyku, a probudili jej k novému járemu životu. Kdo založil první naše knihovny a časopisy, besedy a záložny, hospodářské a odborné spolky? Byli to dobří katolíci kněží a vlastenci.

Kdo však různými kartely a syndikáty tlačí české rolníky i řemeslníky, kdo různými bursovními taby a spekulacemi zmocňuje se pracovních úspor českého lidu? Náš lid to sice ví, ale přece svým opravdovým, skutečným a trvalým prospěchům nerozumí.

Nálek na převahu kapitálu panuje ostatně i jinde na světě. Otázka Dreyfussova ukázala na př. opět Francii, že v tomto dříve nekatolickéjším království nepanuje více katolický lid. Kdo má větší rozhled politický a národohospodářský ten ví, že zvláštní loupežná tažení, které bursovní rytíři provádějí ve velkém, započala se „jejich finančního“ ministra, Leona Saye, který prohlásil, že francouzské státní renty se přemění a ponezou menší úroky. Lid šmahem státní úpis prodával pod běžnou cenou a kupoval šmahem od bursovníků listů vychvalované akcie různých soukromých podniků, které byly více na papíře než-li ve skutečnosti. Páni bursiáni úspory malého lidu, uložené ve státních papírech lacino skupili, a pak zase ceny i úroky státních papírů rychle stoupily, ale za to akcie soukromých podniků klesly na třetinu neb polovic, anebo se staly bezcennými. Bursovní rytíři jediným šikovným tahem bez hmotné řemeslnického, obchodnického, živnostenského, rolnického, úřednického a dělnického lidu, královské a císařské domy šily ve vyhnanství, ale za to své kapitály námahy shrábly sta milionů úspor lidu, velké francouzské „finanční domy“ za několik let zdvoj — až zctěrnásobily, a téměř polovice francouzského národního jmění ocituje se nyní v cizích kapsách. Při Panamě a různých těch špekulačních a syndikátních kruzích se opakoval manevr, lid se stával nespokojeným a aby pravých vinníků ne-

zporoval, štván byl proti věřícím katolíkům, kteří bývali přece nejlepšími přáteli lidu, s jehož krve posli. Tak se děje též jinde a bude se tak dít, protože lid dlouho svědce a lichoměrné vyděrače od pravých přátel, svědomitých rádců a karatelů nerozozná.

Úřednické platy budou od 1. října na t. r. upraveny.

Zákon dotýkný měl vejti v platnost již 1. července t. r., avšak vláda a majorita trvala na tom, aby úřednické platy zvýšeny byly teprve pak, až zavedením vyšších daní z piva, lihu a cukru získá stát nových příjmů. V neděli však konala se ministerská rada v Schönbrunnu a tu J. V. císař a král potvrdil zákon předložený finančním ministrem Kaislem. Hlavní jeho ustanovení jsou:

Schema platů.

I. třída hodnostní 12.000 zl., II. tř. hodnostní 10.000 zl., III. tř. hodnostní 8.000 zl., IV. tř. hodnostní 7.000 zl. Pro V. tř. hodnostní stanoví se dva platební stupně a sice: V. tř. hodnostní 6.000 zl., 5.000 zl. Pro následující třídy hodnostní stanoví se tři stupně platební a sice: VI. tř. hodnostní 4.000 zl., 3.600 zl., 3.200 zl.; VII. tř. hodnostní 3.000 zl., 2.700 zl., 2.400 zl.; VIII. tř. hodnostní 2.200 zl., 2.000 zl., 1.800 zl.; IX. tř. hodnostní 1.600 zl., 1.500 zl., 1.400 zl.; X. tř. hodnostní 1.300 zl., 1.200 zl., 1.100 zl.; XI. tř. hodnostní 1.000 zl., 900 zl., 800 zl.

Výměra funkčních přídavek.

I. hodnost: Ministr president 14.000 zl. II. hodnost: Ministr 10.000 zl., první president nejvyššího soudního dvoru 10.000 zl., president nejvyššího účetního dvoru 10.000 zl., president správního dvoru 10.000 zl. Pro III. hodnost a sice pro místopředsedatele v Čechách 13.000 zl., v Haliči 12.000 zl., v Přímohí 10.000 zl., pro místopředsedatele v Dolních a Horních Rakousích po 7.000 zl., ve Štýrsku, na Moravě, v Tyrolsku a Dalmácii po 8.000 zl. Pro druhé presidenty nejvyššího soudu, správního soudu, předsedy vrchních zemských soudů ve Vídni, v Praze, ve Lvově, v Zadru po 4.000 zl. a pro každého z ostatních presidentů vrch. zem. soudů po 3.000 zl.; pro IV. hodnost a sice zemské presidenty 5.000 zl., pro odborné přednosty ministerstev, předsedy senátů nejvyššího soudu a správního soudu, gen. prokurátora, náměstka presidenta nejvyššího účetního, předsedu evangelické vrchní rady církevní po 3.000 zl., pro policejního ředitele ve Vídni, náměstky presidentů zemských finančních ředitelství ve Vídni, v Praze a ve Lvově a generálního ředitele tabákové rezie po 2.000 zl.

Článek II. Na místě § 6. dosud platného zákona (o postupu) má míti platnost nový § 6. a sice: Postup k vyššímu platu v té které třídě hodnostní nastává v XI. tř. po dvou, v X. po třech, v IX. po čtyřech a v ostatních po pěti služebních letech v dotýcné třídě dosažených.

Nynější stupnice platů jeví se s porovnáním s dosavadní stupnicí takto:

Třída hodnostní	dřívější plat zl.	nynější plat zl.	nyní více o zl.
V.	6000	6000	—
	5500	6000	500
	4500	5000	500
VI.	3600	4000	400
	3200	3600	400
	2800	3200	400
VII.	2400	3000	600
	2200	2700	500
	2000	2400	400
VIII.	1800	2200	400
	1600	2000	400
	1400	1800	400
IX.	1300	1600	300
	1200	1500	300
	1100	1400	300
X.	1000	1300	300
	950	1200	200
	900	1100	200
XI.	800	1000	200
	700	900	200
	600	800	200

Co se týče funkčních přídavek, budou zvýšeny pro všechny funkcionáře III. třídy a pro některé za IV. třídy.

Pro místopředsedatele v království českém zvýší se přídavek z 10.000 na 15.000 zl.

pro místopředsedatele v Haliči z 9.000 na 12.000 zl.,

„ „ v Přímohí z 8.000 na 10.000 zl.,

„ „ ve Štýrsku } z 6.000 na 8.000 zl.,

„ „ na Moravě } z 6.000 na 8.000 zl.,

„ „ v Tyrolsku } z 6.000 na 8.000 zl.,

„ „ v Dalmácii } z 6.000 na 8.000 zl.,

„ „ v Dolních a } z 6.000 na 8.000 zl.,

„ „ v Hor. Rakousích } z 6.000 na 8.000 zl.

Pro druhé předsedy nejvyššího soudu a správního dvoru, pak pro předsedy vrchních zemských soudů ve Vídni, v Praze a ve Lvově se.

svých funkčních přídavek ze 3000 z. na 4000 z., pro předsedu vrchního soudu v Zadrze 1000 z. na 2000 z., pro ostatní předsedy vrchních zemských soudů ze 2000 z. na 3000 z.

Dále nastupují ve IV. hodnostní třídě tato zvýšení funkčních příspěvků: pro pět zemských presidentů ze 4000 z. na 5000 z., pro místopředsedy při místodržitelstvech a místopředsedy zemských finančních ředitelstev ve Vídni, v Praze a ve Lvově, potom pro generálního ředitele tabákové rezie z 1000 z. na 2000.

Co se týče finančního efektu předlohy má zvýšení funkčních přídaveků důležitost jen podřízenou, ano obnáší zvýšení potřeb více jen o 43.000 z. Zvýšení platů pro třídy V.—VI. obnáší — dle stavu úřednictva koncem října 1895 — 10.016.450 z.

Z toho připadá největší část, totiž 8.771.450 zlatých na úřednictvo čtyř nejnižších tříd hodnostních.

To vysvětlí z následujícího přehledu:

Třída	Počet hodnostníků	Roční potřeba na platy DMve	Nyní	Zvýšení potřeby
XI.	9022	5.838.000	8.454.000	2.616.000
X.	8202	7.596.050	9.808.200	2.212.150
IX.	8381	9.635.000	12.295.700	2.660.700
VIII.	3205	4.721.660	6.003.600	1.282.000

Zákonem o dotaci katolického duchovenstva zvyšuje se minimální kongrua duchovního z 500 na 600 z.

Zákonem o upravení aktivních platů profesorů na universitách a ústavech jim souřadných stanoví se, že základní příjem řádných profesorů má činit 3200 z., 3600 z. a 4000 z. Vedle toho bude zřízeno při vysokých školách 60 míst s platem 5000 a 6000 z. mimo aktivní přídávky. Placeným profesorům mimořádným má se dostati ročního platu 1600 z. mimo systematický přírůstek aktivní totiž dvakrát po 200 z. Takový příjem stanoví se pro profesory na bobosloveckých fakultách v Olomouci a v Solnohradě, jenže příjem ten může se zvýšiti dvěma kvinkvenálkami po 200 z. a 3 po 300 z., takže nejvyšší příjem může činiti 3900 z. Mimořádní profesori těchto fakult dostanou ročně 1400 z. mimo systematické přídávky aktivní s 2 kvinkvenálkami po 200 z. Universitní profesori, jimž dostane se zvýšených příjmů, nemají míti nároků na kolejně. Tímto zvýšením platů vzroste výdaje státu o 743.300 z.

Zákon o upravení aktivních příjmů učitelstva na státních středních školách zvyšuje základní příjem všech učitelů o 200 z. a tři poslední kvinkvenálky o 100 z. Učitelé náboženství nevyučující ve více třídách mají drstati základní příjem 800 z., 2 kvinkvenálky po 100 z. a 3 po 200 z. Zákonem zvyšují se vedle toho funkční přídávky ředitelů, platů suplentů a asistentů a stanoví se, že služební doba výpomocného učitele do 5 let započte se do definitivní a kvinkvenálek, že VIII. hodnostní třída udělí se již za 10 let a za zvláštních případů i dříve a že tři leta suplentská lze po dosažení přídávky na služební leta suplentská započítati pro stabilizaci a kvinkvenálky — Celková potřeba stoupá tím o 985.367 z.

Dle zákona o upravení platů pro učitelstvo státních škol průmyslových vstupní učitelé, resp. ředitelé průmyslových škol do X.—VII. třídy, v některých případech i do VI. hodnostní třídy. Z toho vzejde státu větší náklad o 312.000 z. — Zákonem o upravení platů učitelstva na státních ústavech učitelských stanoví se systematický příjem hlavních učitelů ve Vídni a ostatních hlavních učitelů ve Vídni a ostatních hlavních městech na 1400 z., jinak na 1200 z., 2 kvinkvenálky po 200 z. a 3 po 300 z. VIII. hodnostní třídy dosáhne se pravidelně po nabytí 2. kvinkvenálky. Příjmy cvičných učitelů stanoví se na 1100 z. v hlavnictě a 1000 z. v ostatních městech, cvičný podučitel dostane 700 z. Cviční učitelé mají dvě kvinkvenálky po 100 z. a tři po 150 z. Státu vzejde tím výdaj větší o 229.000 z.

Ze života císařovny Alžběty.

(Dokončení.)

Dne 6. června 1867 byla korunována císařovna Alžběta v Budapešti za královnu uherskou a sáhy došla si také v Uhrách takových sympatií, jichž sajisté nikdy dříve ani netušili. Téhož roku v srpnu byla přítomna též schůzi císaře Františka Josefa I. s císařem Napoleonem a císařovnou Eugenií v Solnohradě. Události r. 1870 již se připravovaly, třeba že teprve v prvních počátcích. O pět let později došla se císařovna Alžběta opět radostné chvíle, že starší její dcera arcikněžna Gisela zasnoubila se na hradě budinském s princem Leopoldem bavorským. Sňatek konal se však teprve o rok později totiž r. 1873 ve Vídni.

Oficiálně s císařem byla císařovna Alžběta v Čechách přítomna r. 1876; naposledy účastnila se tehdy parafonických honů v Pardubicích.

Měšťanstvo ji na nádraží slavně přivítalo. Když se obecnost na perronu přilís tlačila, aby viděla z bezprostřední blízkosti Jejich Veličenstva, tu nejvyšší loveč chtěl kordonem uzavřít perron. Císařovna tomu nedovolila; nýbrž šla mezi obecnost, kde se s pardubickým děkanem a purkmistrem velice vlídně bavila; obecnost jí provolávalo hřímavé sláva. Císař a císařovna bydleli tehdy v domě poštmistra Krane,

bratra bývalého místodržitele. Když se šla císařovna dívat na oblíbené své koně, přiběhli měšťané parubští a nabíleli jí kousky cukru, které koně s chutí schrupli. Když to zvěděly dívky, byly šťastny, mohly-li podati císařovně také cukr. Císařovna si zapamatovala jména dítek a v den odjezdu odměnila každé dárkem a svojí podobiznou. Děti měly ovšem nesmírnou radost.

Dobročinná mysl císařovny Alžběty osvědčila se zejména v březnu 1877, kdy vznešená paní ujala se s velikou horlivostí a vřelostí hladovících krajčáka v Rudohří a v Krkonoších. Dne 4. září 1878 dala pak podnět k založení spolku vlasteneckých paní, jenž vytkl si za účel podporovati rakouské vojny krvácící na bojištích v Bosně a Hercegovině, jakož i jejich příslušníky a pozůstaté. R. 1878 slavili císařští manželé svou stříbrnou svatbu, při kteréžto příležitosti holdovala jim celá Hše. Tento rok jakož i následující, kdy korunní princ Rudolf slavil svůj sňatek s belgickou princeznou Štěpánkou, byly pro císařovnu bez odporu nejšťastnější. Roku 1885 účastnila se císařovna Alžběta také schůze císaře Františka Josefa s carskými manžely ruskými v Kroměříži. Než již r. 1889 nadělila pro panovníci dobu těšského utrpení Korunní princ Rudolf zemřel v loveckém hradě Mayerlingu u Badenu.

Všeobecný obdiv vzbudila statečná mysl císařovny Alžběty po nenadálém úmrtí korunního prince Rudolfa r. 1889. Když hr. Hoyos, společník korunního prince Rudolfa, přinesl zvěst o nešťastném skonu následníka trůnu do císařského hradu ve Vídni, nikdo netroufal si zpravit o tomto neštěstí mocnáře. Zpráva sdělena tedy s císařovnou, kteráš převzala na sebe úkol sdělit ji s císařem. V této těžké chvíli vedla sobě nešťastná matka a choť tak statečně, že jediná její vzbudilo i u mocnáře nelíbený obdiv a panovník neváhal prohlásiti veřejně, že jediné chování císařovny dovala mu síly, aby snesl hroznou ránu, již Prokletelnost na něj seslala.

Od úmrtí korunního prince císařovna Alžběta počala se straniti veřejného života. Při slavnostních příležitostech objevovala se čím dál tím častěji, obrovské zdraví, nutilo ji vyhledávati mírnějšího podnebí na ostrově Korfu, později v rozkošném horském městě švýcarském v Territetu, poblíž Veveye. Odtamtud vracela se obyčejně do letohrádku lainského u Vídne, kdež trávila pozdím. Lonského roku stihla císařovnu Alžbětu nová rána. Její sestra vévodkyně Charreská uhořela při hrozném požáru v dobročinném bazaru v Paříži. Letošního roku zdravotní stav císařovny Alžběty tak se zhoršil, že lékařové radili k léčení v lázních nauheimských v Heesenku. Císařovna uposlechla této rady a zprávy docházející během srpna a září z Nauheimu oznamovaly, že léčení v Nauheimu císařovně Alžbětě znamenitě prospívá. Na cestě z Nauheimu císařovna Alžběta přibyla do Ženevy, kdež složitá sílence zmařil život tak šlechetný a přece tak strastiplný.

Císařovna Alžběta komala ráda velké procházky a stýkala se s prostými vesničany a maloměstany.

Jsouc jednoho dne unavena, vešla do seláckého statku, aby si trochu odpočinula. Selka, která hněla této, ochotně svolila, aby si neznámá paní sedla. Ale hnětení jí šlo těško, msa s těstem skákala a tu pravila selka netrpělivě: No, milá paničko, podržte mně trochu tu mšu, beztoho nemáme co dělat. Císařovna s úsměvem tak učinila. Brzy bylo také pečivo hotovo, jehož i císařovna okusila a jež jí výtečně chutnalo. Pak se rozloučila srdečně poděkovavši za pohostění. Když přišel sedlák k obědu a koukal se z okna, ulekl se. „Kde se tu vzala ta velká bankovka?“ Na jeho otázku popsala selka paní neznámou a dle popisu poznal, že to byla císařovna. Selku velice mrzelo, že paní císařovnu tak špatně uctila.

Drobné zprávy

Poslední mileodary, které byl pro Adalbertinum bývalý předseda politického Družstva tiskového Alois Frýdek přijal: Dr. Jan Soukup, kanovník a profesor v Hradci Král., 50 z. — kněžstvo b. vikariatu Pardubického 100 z. — Václ. Floderman, c. k. profesor v Trutnově 3 z. — Ant. Pogert, kanovník v Hradci Kr. 10 z. — P. Isidor Vondráček, profesor a podpřevor v Broumově 50 z. — Jos. Šádek, děkan v Kopidlně 30 z. — kněží r. 1873 v Hradci Kr. vyvázení 210 z. — nejmenovaný s hešlem „Za ty, kdož, ač s kněžstvem řad, páli nám do našich zad“ 100 korun ve zlatě — dispensování snoubenci z Kocléřova 15 z. — Frant. Koblicke, farář ve Lhotě Zálesní 25 z. — nejmenovaný 50 z. — August. Kristian, kaplan ve Věstecích 3 z. — Zaplať a naděl Pan Bůh! —

Pamětní deska dru Julia Grégo-vi zasažena bude dne 2. října t. r. na rodném domě jeho v Březhradě u Král. Hradce. Při slavnosti, která za tím účelem pořádána bude, proslaví slavnostní řeč hláský a zemský poslanec dr. Em. Engel. Rodina Dr. Jul. dra Grégra věnovala obci březhradské knihovnu, o více než 800 avasích.

Zemské daň ze služebního a mzdové nepovolení. Císařského schválení nedostalo se dle zpráv úředních listů oněm zákonům, na nichž nasealy se některé sněmy zemské k účelu vybírání zemské daně ze služebního, mzdové a pensi.

Pan JUDr. Hugo Dlouhý, rodák z Poličky, advokát a obhájce ve věcech trestních, chvalně známý pracovník za práva českého lidu v Čes. Budějovicích, otevřel advokátní kancelář ve Vřovicích v domě p. Jana Holečka č. p. 368, Heroldova náměstí.

Lékaři a kucháři. Nový odbor studia zaveden bude na lékařské fakultě státní university v Minnesotě (Spoj. Státy. Začátkem příštího pololetí budou se posluchači jednoho vyššího ročníku učiti vařit některé pokrmy. Posluchači budou se tu věnovati

úpravě pokrmů pro nemocné, hlavně polévek, pečené stě. Pro praxi lékařskou není lhostejným, vymá-li se doktor medicíny v důkladně připravené pokrmy, jed pacientům v jistých studijních nemocí předpisuje. Stává se často, že si lidé, zvláště chudí ani těchto jídel nepřipraví nedovedou, nebo že odkázaní jsou na stravu špatnou, či alespoň velice nedostatečnou. Proto zdá se, že se nařízení toto ujme i na jiných vysokých školách, neboť ve mnohém ohledu jeví se velmi důležitým a prospěšným.

Z Dobrušky došel nás tento dopis: P. T. velectné redakci časopisu „Obnova“ Hradce Králové. V jednom čísle Vašeho listu, jak nám sděleno bylo, uvěřili jste zprávu o naší jednotě, že se zúčastnila slavnosti uvězení praporu sv. Václavské jednoty sdejál. Poněvadž správa tato jest úplně nepravdivá, jednota naše se nezúčastnila ani deputací, ani korporativně ani v kroji občanském, tím méně v sokolském, proto Vás žádáme na základě § 19. tiskového zákona, byste zprávu tuto v příštím čísle Vašeho časopisu dvoleli a nám dotyčné článo co doklad zaslati si neobtěžovali. Tělovičská jednota „Sokol“ v Dobrušce, dne 17. září 1898. Josef Vondra, starosta. Karel Konečný, jednatel.

Na Markarotský dobytčí trh v Kyšperku, okresu Žamberckého odbyvaného dne 18. července 1898 bylo přihláno: 38 volů, 32 byků, 236 krav, 160 jalovic, 49 telat, 20 koz, 130 selat a 10 koňů, dohromady 664 kusů. Přítí trb dobytčí Matoušský odbyvati se bude dne 26. září 1898 v pondělí před sv. Václavem.

Podvysocké Listy dělají si stejně hloupý, jak surový posměch z toho, že přj jistý rolník v Krajině chtěl poslati papěři kravičku, poněvadž dle líčení klerikálů přj se domníval, že papěš šije v nouzi. U nás přj to klerikálůve na krávu nedotáhli. Ovšem ne, poněvadž dávati českému lidu velkohlubé sliby a buliky jest výhradním privilejem Pacákoveč. „Podvysocké Listy“, kdyby chtěly psáti pravdu, řekly by svým „ověčkám“, které tak pečlivě „stihají“, že papěš šije skromněji, než-li mnohý advokátní chudáč. Papěš však musí vydržovati kongregace, tisíců humanních a misijnářských ústavů v celém světě a že jen na ty se obřá svatopetrský halší. Dary z Čech připadají však výhradně českým ústavům. Ostatně se divíme, že podvysocké helvety bolí hlava sv. Otce.

U c. k. okresního finančního ředitelství v Čáslavi pronajímají se bude vybírání potravní daně z masa v celém berním okresu Humpoleckém na dobu r. 1899, po připadě též r. 1900 a 1901 za vyvolací cenu dne 3. října 1898 o 10. hod. dopoledne. V podmínky lze nahlédnouti u komisařství finanční stráže v Humpolci neb u finančního okresního ředitelství v Čáslavi.

Mezi občanstvem ruským a tanním vojskem nedochází k podobným výstupům jako v Německu aneb často i jinde a toho je příčina, že v Rusku je poměr mezi lidem a vojskem zcela jinak uspořádan. Ruskému vojsku nepřekáží se, aby v neděli a ve svátek obcovati mohli sluhám Božím v plné míře a on jim obcuje bez komanda společně s důstojníkem, jenž s mužstvem honá modlitby ranní i večerní. V kasárnách ruských je zvykem, že před jídlem a po jídle modlí se všichni společně. V každé ložnici a jizbě ruské kasárny zavěšen v rohu ikon (obraz) svatý k uctívání a v každé kasárně upravena kaple pro pobožnosti domácí a soukromé vojáků. Důstojník na Rusi je svého mužstva otcem (baťuškou), k němuž se prostý voják ve všech záležitostech utíká jako člen rodiny k otci. Odcibýlky od pravidla tohoto jáko vojenký kněz moci a právem faráře, jemuž v mravném ohledě podrobno jest jako duchovnímu správci i nejvyšší důstojnictvo. Zpěv není na Rusi u vojska jen trpěn, nýbrž pěstuje se v kasárnách jako předmět povinný způsobem školským; ale jest to zpěv národní a báda vojnu, jenž by zasípal prostou nějakou odhrovačku. Když ondy generál Dragomirov v Kyjově zaslechl vojny zpívati píseň necudnou, domlouval jim ihned na místě, že zneuctívají prapor svého pluku a druhého dne ohlásil písemně všemu vojsku, jehož velitelem jest, záruktou, který se jeho dotkl, když slyšel vojáky zpívati píseň neslušná. Nebude od místa připomeneme-li mimochodem, že ruské vojsko podrobno jest píseň kázni; ale po cvičení, jest ku příkladu vojnu řemeslnickému dovoleno, místru svého řemesla výpomáhati a službu a práce nevojenské vůbec u soukromníka konati. V čas šní, kde toho třeba, spěchá vojsko na pole a pomáhá sedláckům i při jiných pracích, jak praveno: Kdy a kde toho třeba! — Ruský vojn — mimo službu — nabíjí ochotně pomoc bližnímu a koná bez otychu práce občanské zadarmo aneb za nepatrnou odměnu. Slovem — mimo službu — řadí se vojín ruský rád mezi ostatní lid a nepřekáží se mu v tom, a tím se stává, že na Rusi není mezi vojskem a občanstvem protiv.

Dobývání cukrovky začalo již na Smiřicku i v mnohých jiných okresech. Cukrovka vyniká více cukernatostí, ale bude jí průměrné málo. Její dobývání jest velmi těžké, poněvadž páda jest velice suchá, takže se ťepa těžko vyorává a vyryje.

Jubilejní knihy. Správa Zlaté Knihy v Písku právě rozasílá členům spolkovým článo 35. obrázkových Zl. Listků (pro dívky do 12. roků) a Zl. Klášť (pro mládež dospělejší), kteréž obě knihy vzhledem k letošnímu jubileu Jeho Veličenstva obsahem svým přiměřeně jsou upraveny. Hojně přiběhů ze života císaře a členů panující rodiny nachází se zvláště ve Zl. Listkách. Obě knihy měly by pro svou vlasteneckou tendenci zařaděny býti do každé školní knihovny a zvláště málo by jich býti už o jako daru školní mládeži. — Údem Zl. Knihy státi se může dítko hned po křtu sv. — Člen dostává za vklad 1 z. po jedné knize ročně až do svého 20. roku, za 2 z. po 12 let a za 1 z. po 4 roky (v tomto případě ještě 1 knihu přídávkom); mimo to obdrží vkusný diplom. — Za 1 z. zasílá se dosud 6 knih „Zl. Klášť franko“, „Zl. Listky“ prodávají se jen dle ceníku. — Všechny příhlásky a dotazy rychle vyřídí „Správa Zlaté Knihy“ v Písku.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 30. září 1898

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

P. T. odběratele našeho listu upozorňujeme, že tímto číslem končí třetí čtvrtletí IV. ročníku a zveme za tou příčinou k hojnému obnovení předplatného. Mimo to upozorňujeme, že mnozí pp. odběratelé dluhují nám ještě za minulá čtvrtletí a prosíme důtklivě o vyrovnání všech nedoplatků v době nejbližší.

Administrace.

Co jest s katolickou organizací?

Před posledními říšskými volbami pronesl redaktor tohoto listu na základě znalosti poměrů náhled, že ani jeden z katolických kandidátů v páté kurii neprojde, proto že v Čechách není nejprimitivnější podmínky volebního vítězství — řádné organizace katolického obyvatelstva.

Roku 1889. a 1891. propadla při volbách staročeská strana hlavně proto, poněvadž buď neměla čilých, rázných a obratných důvěrníků, anebo je sice měla, ale staří pohodlní páni nic nedělali, neagitovali, anebo více důvěry obyvatelstva nepoživali. Měla veliký počet i takových důvěrníků, kteří již byli nebožtíci anebo kteří zatím od staročeské strany se byli odvrátili anebo dokonce k mladočeské straně se přidali. Učinili jsme v této příčině mnoho smutných zkušeností a pranic jsme se nedivili, že Mladočeši všechny agitací spády strany staročeské znali — vždyť měli v Českém klubu i mezi venkovskými důvěrníky mnohé své nejhrošivější pšivřence a agitatory.

Mladočeská strana šla do boje organizovaná, měla v každé obci, v každém městě, v každém okresu své důvěrnické pětky, měla v řadách okresních a obecních tajemníků i učitelů své dobrovolné a velečinné agitatory, měla celou řadu dobře placených agitatorů z řad akademiků a měla konečně celou armádu všemi mastmi mazaných, probných a drzých agitatorů z řemesla, kteří z Prahy a větších měst rozlezi se po menších městech a obcích, kteří terrorisovali nestoudné staročeské kandidáty a voliče. Mladočeští kandidáti, přivrženci, židovští fabrikanti a obchodníci přispívali do agitací fondů jako morovatí, agitatori nešetřili sliby a penězi a „svobodomyšlné“ volby dopadly také dle toho. Národ a svedení voličové plácnou dnes ovšem nad výdělkem, neboť výsledkem této politiky jsou pro národ český více než smutné.

FEUILLETON.

Všelicos.

Četli jsme již mnoho o tom, jak v poslední době se národní naše vědomí prchloubilo, jak jsme ve vzdělání pokročili, jak jsme se v mravech sušlechtili. Avšak kamkoli se podíváte, cítíte sklamání. V Praze hrnou se české děti do škol německých, německé pensionáty hemží se dcerkami našich národních předáků, kteří bývají často v nejdůvěrnějších obchodních spojení se židy a Němci. Nemluví o Gutfreundovi a Moravcovi, Tellerovi a Pacákovi, Ippenovi a Kreitnerovi, v každém městě a okresu českém naleznete takových případů více.

Páni vůdcové a předáci namluvili českému lidu již tolik o vlastenectví, o radikalismu a politice, naslibovali a nahali mu toho již tolik, skutky jejich jsou v tak křiklavém odporu s jejich slovy, že jim již nikdo nevěří. Naši politiku vede žid Penížek a Stránský a chápáme proto úplně, že židovským vlastencům se při ní vede přímo výtečně, ale za to českým sedláckům špatně. Dnes již dvornímu radovi Mezníkovi neposílají citů a darem chomouty, protože Pacák i Stránský by je sami nosili. Kdyby se byl hrabě Badeni jen 14 dní déle udržel, byl pan Dr. Stránský dvorním radou, Lidové noviny byly by se zbavily 11.000 zl. dluhů a byly by dostávaly subvenci od vlády. Však selhalo pánům a nesmíte se proto divit, že Dr. Stránský je dopálen na klerikály.

Onebdy — není tomu dávno — mluvil v akademické společnosti univ. jeden profesor o an-

tklamání jest všeobecné, ale protože veřejné vystupování se dnes inteligenci omrzuje, nemá nikdo chuti a odvahy vystoupiti proti veřejné bnilobě, a mnoho lidí myslí, že jest lépe, neplést se do ničeho. Rozvážní lidé nepovažují pokrokáře za povolné oprávcе českého života. Schází jim k tomu vzdělání, schopnosti a zkušenosti, pokrokaři nového nic nevymyslíli a chtějí krmiti národ jen radikálními frásy, které dnes již Mladočechům se přezily a znechutily.

Od koho lze očekávati spásy? Mnoho by mohla napravit nově se tvořící hospodářská strana, tvořící se z nezištných Staročechů a Mladočechů. Bude však asi dlouho ještě trvati, než-li strana ta veřejně s veškerým důrazem vystoupí.

Dnes čelí mladočestství, pokrokařům, realistům, socialistům a anarchistům pouze katolická strana. Tato se o dobytí obchodních komor, kurie městské a obcí venkovských dosud ani nepokusila. Při posledních volbách pustila se v zápas pouze v páté kurii; podlehla však, poněvadž v obcích venkovských, kde nepůsobí politický farář neb kaplan, téměř nic se pro myšlenku katolické strany neděje. V mnohých obcích byli sice katolíci volitelé zvoleni, ale když přišli k volbě a viděli, že jich jest málo, volili raději mladočeského kandidáta.

Pokud se týče páté kurie ve větších farních obcích venkovských a městských jest s katolickou organizací poněkud lépe tam, kde jsou katolické jednoty a tovaryšské spolky. Tyto poslední však sotva kde vůdčí úlohu povedou, neboť tu padá na váhu okolnost, že z velké části nejsou voličové a mimo to nemají vždycky dostatečný vliv na zámožné kruhy obyvatelstva, které v obcích při volbách a ve veřejném životě udávají ton.

Má-li katolická strana padati na váhu, musí se snažiti, aby se organizovala na širokých základech, aby postavila v čelo své organizace vlivuplné laiky v obcích venkovských i městských.

Dokud katolíci poplatníci neprosadí za starosty, radní, obecní výbory, volitele atd. rozhodné katolíky všech stavů a povolání, dotud o rozhodujícím vlivu katolíků a životě veřejném nebude řeči.

Jest pravda, že Kříž a Maria, Časové úvahy, a některé katolické časopisy tisknou se v tisících exemplářích; jest pravda, že mnohé svobodomyšlné časopisy nemají tolik mnoho odběratelů; ale rovněž jest pravda, že ve veřejných hostincích, kavárnách a čítárnách katolických časopisů není téměř viděti. Jsou-li tam, tedy „zvláštní“ přátelé

řisemitismu. Mezi jiným pravil: „Tou měrou, jakou jsou křesťané bábliví a nesvorní, roste židům hřebínek. Ukazují-li však křesťané dosti odvahy a rozvahy, schovávali se židé do koutka; nepomůže ani jejich vzorná věru vzájemnost. Pozorujte je, ať je to kdekoli v čemkoli. Já si toho všimnul nedávno v Mariánských Lázních. — Ale, povídá najednou, „viděl jsem tam také leccos jiného — však nepovím toho, protože bych vás mohl urazit.“ — My však protestovali a žádali, aby pověděl. „Když si přejete, proč bych nepověděl? — Víte, kdo tam nejméně byli pospolu, kdo nejméně různé vystupovali? Češi! Bylo jich tam hodně — a leckterý i z politických pohlavárů — a přece v Mar. Lázních ani jedněch českých novin, vyjma „Národní Listy“ a ty prý ještě zdarma. Rád bych některé četl — ale abych se jich hluchně dožadoval — k čemu to — jsem Němec. Ale věřte mně, raději bych to byl viděl jinak. V Čechách českých hostů dost a dost — ale ani lístečku českého, ač tam všechny možné národy mají četby hojnost! Kdo z toho má prospěch, kdo škodu? Kdo tím v nen?“

Hle, to pravil Němec — Němec poctivý, jenž přeje pokroku také jiným! Ó, té naší národní uvědomělosti, té hrdosti! A přece v lázních sama inteligence. Inteligence?!

A nevězte to právě tam? Je-li taková — a z části ještě je — jako pan doktor v X. . . , jenž rád dává se nazývati vůdcem národní strany v našem okresním městě — pak se nedivím.

Nemohu se zdržeti, abych nepověděl něco ze života toho vlastence. Kdy a kde to bylo — zatím pomlčím — ale stalo se tak jistě.

Pofádala se národopisná výstava. Vesnička

„Osvěty“ je trháji a páli v kamnech a činí na hostinské nejvážší nátlak, aby katolické časopisy neodebírali. Hostinský obyčejně počítá, kdo mu více vypije piva — a žádají-li katolické časopisy v obci pouze kněží, tedy těch je ovšem nejméně. Není-li co nejvíce místních a krajských zpráv o obecních, místních a spolkových záležitostech, tedy katolickým listům nezjednájí obliby abonentů sebe lepší odborné a náboženské úvodníky a feuilletony. Pouze kněžští abonenti katolický list neudrží. Ten potřebuje též katolické laiky a inserenty. Katolickou organizaci tedy třeba založiti na nejširších massách lidu a pak — ale jen pak nabude tato vlivu, jaký má dnes v Německu.

Německé císařství, které pod vedením Pruska v posledních 25 letech bylo vybudováno, opírá se o katolíky, kteří nežítají v Německu více než třetinu obyvatelstva. Protestantská většina v říši oddávala se očividnému klamu, když se domnívala, že malický, ale chytrácký vůdce katolického středu Windthorst jenom na čas ovládl politickou situaci, využítkovav pro katolickou menšinu všech chyb, jichž se kancléř Bismark za času kulturního boje dopustil. Katolický střed upevňuje svoje postavení ve všech spolkových státech německých pořád více, zmocňuje se všech politických výhod, „katolictví“ jest nyní vůbec trumfem v protestantském Německu.

Německá říše pod vojenskou piklaubnou zbožných protestantských císařů Viléma I. a II. jest přední mocí papežskou, katolická menšina přerostla protestanskou většinu o celou hlavu a neunnavnou vytrvalostí a podivuhodnou obratností dopravila německý říšský vůz na své koleje. Že by se něco takového mohlo v Německu státi na konci tohoto století, o tom nebyl by se před 30 lety odvážil nikdo ani snít.

Feudálové, konservativci, dynastové, přátelé dávných společenstev a cechů, to vše ochraňuje se pod křídla mocného katolického středu, který má vzornou, až do nejmenších podrobností provedenou organizaci. Protestantský živnostník a rolník stejně očekává hmotnou i mravní spásu od katolického středu, jako ten nejpravověrnější katolík. S divnými pocity se v posledních letech díval asi starý líšák Bismark na úspěchy katolického středu, který ještě před 20 lety byl vedle socialistů, Poláků, Dánů, Welfů a Alsasánů pokládán za škůdce a zrádce věci německé. Vůdcové katolického středu: Windthorst a Schorlemer-Alst přelstili tohoto nejprohnanějšího líšáka na světě, vynutili na něm pomalu — ale jistě — úspěch za úspěchem, učinili Bismarka v Německu zby-

naše vystrojila svatbu, ovšem dle starého lidového zvyku, ku slavnosti zakončení výstavky. Na místě slavnostním dáno svatebčanům místo, aby mohli „za stoly“. Náhodou se stalo, že právě v sousedství seděl u stolu zmíněný pan doktor s rodinou. Selky ovšem rodinu pohostily, jak už to zvykem. Než po nějaké chvíli začalo se dražiti pečivo ve prospěch našeho nejnáročnějšího spolku. Snad zase náhodou se při počátku dražby ztratil doktor a po něm i ctěná rodina, ovšem, aniž by krejcaru přihodili. Ale proto nic — to snad bylo náhodou. Než stalo se něco lepšího. Pan doktor má hezkou dcerku, tehdy byla 17letá. Ta přišla zpět, právě když se prodávalo drobné pečivo, přijde k hospodyním a povídá takto: „Chtěla jsem si také koupit, ale maminka povídala, že mně dáte zadarmo.“

Jaký to národní cit jí vstřípl pan papínek s paní matinkou? — inu takový, jakým sám vládne. A to je pak vůdce, to tak jen mimochodem, se jménem na 200.000. Také důsledky z takového jednání — je to snad až malicherné a nechci toho generalisovati, ale zároveň zase tvrdím, že ne-národních činů naší inteligence je na kopy — jaké pravím důsledky vyvozuje z takového jednání náš lid? Buďte následuje příkladu — a nedá na účely národní také ničeho; nebo řekne si: a tož vy tak, páni! Máme-li my sami všechno všude udržet a na všechno klepit — pak nepotřebujeme vás stavěti do popředí — nepotřebujeme inteligence vůbec — odtud pak i důsledky při volbách se jeví; nechceme žádného, než rolníka, chceme jen řemeslníka, nikoho leč dělníka! Tak separati-suje se inteligence od lidu víc než již beztoho je odloučena — a lid vylučuje ji pak odevšad

tečným, učinili se sami největší oporou trůnu. V Německu se organizuje všechno na základě katolického: juristé, žurnalisté, učitelé, studenti, rolníci, řemeslníci, dělníci, živnostníci a obchodníci.

V táboře protestantských muckérů, svobodomyšlených myslitelů i červených internacionalistů zmáhá se zděšení nad tímto úspěchem „černých“, jak spílají sebevědomým katolíkům. Zpovědnice, kazatelna, katechismus, nesčetné katolické časopisy a nábožná pojednání poučují a obrací prý k lepším náhledům nekatolíky a vlažné katolíky, šíří prý moc a nadvládu Říma. Kdekoliv ve spolicích nebo v rodinách katolictví zapustilo kořeny, tam prý bortionci a rozpádávající se luteránství ustupuje. Svobodné zednářství a učení, nestranná věda prý se podezřívá; za protináboženské, nemravné prohlašuje se v Německu všechno, co netáhne za katolický provaz: divadlo, výstavy, obrazárny, sochařské dílny, všechno to prý je pod bdělým okem klerikálů a trestajícím ramenem spravedlnosti.

A hodný stát prý ochotně, učenlivě a cituplně poslouchá, a vykonává vše, co mu katolictví předpisuje. Klerikalismus prý proniká pořád více, když zvoní poledne a klekání, kráčí kněz k nemocnému, volá se vojsko do zbraně a vzdává čest, vojsko pečlivě dle náboženského vyzvání rozříděné komanduje se do kostelů k pobožnosti na kazání a k zpovědnicí.

Papežské žlutobílé prapory, znamenají církvi nadvládu a kříže, vystrkují prý se zoken i střešech a brzy prý se nebudou v Německu konati veřejného shromáždění — byť to byli i zubní technici, starožitníci, přírodovědci, orientalisté a velocipedisté — aby se tam neobjevil kněz, neposvětil je svěcenou vodou, nepožehnal a nezakročil je modlitbou a nábožným zpěvem. V nejživějších ulicích hemží prý se nábožná procese, překáží (!) veřejné dopravě, kostely vystavené z výnosů loterií vyrůstají prý všady jako houby po dešti, kláštery a klášterní školy všady se otevírají, blahol zvonů naplňují ovzduší — a duchové středověku chodí po ulicích a náměstích za bílého dne, očekávající všady pozdrav uctivý.

„Lidu se musí náboženství zachovat“, pravil starý císař Vilém a jeho vnuk Hřká totéž, jen odhodlaněji a řízněji. Řím se jim o to stará.

Dnes užívá Německo vítězství katolického středu a požehnaní papeže. Co chce více? — tak volá liberální poslanec Conrad, který na státníce, politickou, i mravní převahu německých katolíků žehravě hledí.

Kdo chce vzrůstající vliv politiky středu mimu ministeraké kanceldře a hotely, úřadovny a zákonodárné sbory studovati, může se jen podívat na výroční katolické sjezdy. Tu má veškeré krásy syllabistického Říma pohromadě. A v skutku žádná jiná strana v Německu nedovede tak skvělé sjezdy pořádati jako katolický střed. Zde možno hmatavě se přesvědčiti, jak střed ovládá duchy říše Michlů, slepě poslouchající, podivuhodné organizované masy. V žádném jiném shromáždění nelze viděti tak pohnutých vzrušených a nadšených posluchačů. I politicky otupelější účastníci se oťresou a uchvátí, jakmile některý ze známějších katolických politiků a kněžských řečníků otevře ústa.

Většina resolucí jsou snad jen zevním parádním dílem a jako takové jsou pro svět hromadných efektů a oslnivá dosti cenným — avšak, když se katolický sjezd, jaký byl poslední v Dortmundě a Krefeldu s plnou silou prohlásí pro sociální opravy, pak je tím katolickému středu dána nová převaha nad ostatními, v tomto ohledu tak malými a línými stranami, a též sociální demokracie musí si povšimnouti tohoto obratného

šachovního tahu „černé internacionály“, která tak obratně vlastenecké potřebě ruku na srdce položití dovede.

Mesi požadavky, s nadšeným jásotem přijímy, byl pozoruhodný také výjev, aby katolický střed v říšské radě nepovolil a neochabl, dokud veškeré soudnictví týkající se sňatku a jeho rozvodu, církvi nebude úplně vydáno. Katolický střed mohl si v Dortmundě dělati také posměch z opičího pojímání důstojnické cti a s instituce rezervních důstojníků, on mohl též přislat státní nadvládní zkrásatí a pocuchatí (což by jiným stranám draze přišlo), vdyť vlády vědí, že vzor této útokům zachová se při jiné příležitosti centrum uznale a že povolí třeba miliony na vojsko. Dnes má v Německu katolický střed moc, pokládá se za vzor vládařské loyality a nesmí se více jako za dob Bismarkových prohlášovati za nepřitele říše. Obratní vůdce katolického středu získávají si vždy nové úspěchy, obdivu li tu a znalost a vědomost německých vlád. Tak mluví protestanti.

U nás se mnozí asi podívají, proč výrok vůdce katolického středu dr. Liebera: „centrum je trumf“ jest dnes v Německu nepopíratelnou pravdou pro německé parlamentární poměry a zákonodárství. Především proto, že německý katolík neotýchá se vystupovati a osvědčovati se všady co katolík a sice v životě rodinném, spolkovém i veřejném. V Německu katolické kněžstvo styku s lidem se nevyhýbá, nestranní se ho, naopak všady jej vyhledává a v spolicích humanitních, vzdělávacích, hospodářských, politických všady vystupuje v popředí. V Německu místní farář nebo děkan ubíjí si své prvenství v obci vedle hlavy obce svou činností. Německému seminarišovi a knězi poskytnuta jest také větší možnost, aby veškeré praktické potřeby a poměry lidu seznal, aby pak téměř lidu mohl fakticky raditi ve všech životních potřebách. A vynikající toto sociální postavení kněze v Německu uznávají právníci, lékaři, profesoři, inženýři a odborníci všeho druhu. V Německu praktičtějším uznávají zásadu, že v popředí má státi ten, kdo svou činností a svými zásluhami o veřejnost toho zaslouží. V Německu cítí sebe a své názory a dávají čest práci a skutečně. Bohatství, úřad a rod, nedávají jak známo každému vynikající rozum.

Katolický střed v Německu domohl se svého rozhodujícího postavení vynikající práci, prozíravou rozvahou, vhodnou umírností a časovou nedůstupností. V pruském sněmu je dnes těžko, v říšském sněmu německém je dnes vůbec nemožno uskutečnit nějaké důležitější hlasování bez souhlasu katolického centra. Střed katolický se v náboženských otázkách umírní, zla to v otázkách svobody, politiky silně se kloní k stranám pokrokovým. Z těchto příčin stalo se katolické centrum velice nepohodlným konservativním protestantským, kteří opírající se hlavně o junkerskou šlechtu, jsou v každém ohledu méně lidoví a oblíbení než-li katolíci.

Proč není tak u nás? Proč v Čechách a na Moravě inteligentní laikové nenaou dosud tak katolictví? Stálo by za úvahu všimati si této otázky a hledati příčiny nejen mimo sebe ale též v sobě samém.

Iškova československá „katolická“ církev.

Národní Listy nemají dost na těch smáčích a rozkolech, jaké až dosud způsobily v národě českém. Lid český nemá míti ani chvíli pokoje;

příkladů dosti. Začne to kdy u nás jinak? Začne naše intelligence pojímati svou povinnost kdy hlouběji?

Nyní ještě něco ku heslu Svůj k svému. I tu stěžují si obchodníci městští, že lid venkovský je nepodporuje dostatečně. Uznávám, že je to částečně z nevědomosti — ale z velké části jsou také příčiny jiné. Jest totiž mnoho obchodníků, kteří by si dali rádi platiti za to, že se neodrodili, a toho jim lid nestrpí. Na židy například, že jsou nesolidní, ale naši obchodníci a řemeslníci bývají jimi často taky. Zaplatíte-li dobře a přesvědčíte se pak, že vám dali mizerné zboží neb výrobek, pak jste nedůvěřiví a nedáte se přistě napaliti. Takový prodej vícekrát než jednou se nepodaří; nač podporoval by rolník kohosi na svou škodu? Tolik jen proto, aby se nemyslílo, že vším všude je vinen venkov. Vím, že mnoho lidí na venkově, pokud měli příležitost se vzdělati dle potřeby, pracuje poctivěji a úsilovněji než si dovedou představit ti, kteří honí se jen ve vysoké politice, ale to je také chybou skoro celé naší intelligence, kdežto té drobné si ani nevšimnou, ta je pro ně nízká. Místo třenic atd dbá se více o vzdělání lidu, jenž bude pak jistě ochotným a přičinlivým učeníkem svých mistrů. Ale tak bude jen tehdy, až ustanou nedůstojné boje, jež lidu schválně se ukazují, ba i do něho vnášejí. Jen tehdy má učitel vliv na žáky, mají-li k němu úctu. A měli by žáci úctu k učitelům, kteří by se ve škole před nimi jen jednou pohádali? A jak teprv, když místo vyučování a vychovávání by se stále hádali, často pro nic a za nic?!

něm — když je „vůdce“ zle — musí se na nové bouřiti a rozčarovati. Nejuvřejší chopily se odpadlého kněze lásky k rostloukání posledního zbytku jednoly v ubohém národě našem. Převzaly úlohu protektora — ochrance — nového „švablu“ a šmejdů s československou katolickou církví, která se u nás má založiti. Sám Havlíček neostýchal se napsati, že jednota víry jest národu našem ku prospěchu. Ale prospěch národa a jistí páni — to jest tak od sebe vzdáleno, jako nebe a země.

Cokoliv roztržek v církvi bylo, všechny byly způsobeny nejprv vášní a pak taky nerozumem.

Povídáme vám! Tak hned v prvních stolecích byl uražen Arius, že se nestal biskupem v Alexandrii a „udělal“ novou církev, která po více století naproti římsko-katolické stojla a podporována jsouc hmotnou mocí, a povrchu zemského přece smizela. Takový byl osud díla pýchy. Rozbourí, potrvá, vyhasne.

Podobně to bylo s tou nejnovější církví, která se nazvala starokatolickou. Hlavním původcem jejím byl dříve katolický profesor, spisovatel a probošt Döllinger. Nejprv byla uražena jeho pýcha, že se nestal biskupem, ač — jak myslel — mu to slíbeno bylo. Potom sešel se vatikánský sněm. Učenec Döllinger myslil, že bude od papeže na sněm pozván jako boboslovec a že tedy závažné slovo tam promluví a . . . sebe oslaví. V Římě mu nedůvěřovali; báli se jeho — pýchy. A tak musel zůstat doma.

Ale za to „nepřijal“ věroučné rozhodnutí sněmu, ač ve svých spisech totéž, co sněm, hlásával. Tenkrát si mohl dělati naději na biskupství.

Nemohl ovšem ani sám ze své duše své bývalé přesvědčení vypuditi a proto nestal se protestantem, ale chtěl i přes odpor svůj proti církvi katolické zůstat katolíkem. A tu tedy, aby na jedné straně svědomí své ukojil a na druhé své pýchy, své vášně zřici se nemusil nazval církev, kterou spolu s jinými urobil, starokatolickou, jakoby ta stará církev katolická se byla stala novou.

Tohoto starokatolicismu užíval potom i Bismark k ukojení své vášně, své nadutosti oproti moci církevní. Podporoval ji, jak mohl. Toho asi času povstala taky starokatolická fara ve Varnsdorfu v německé části severních Čech. Zupnost německých fabrikantů dala peníze, a špatné pověsti katolický kněz usadil se v to nové fara — se svou vyvolenou — domnělou ženou!

Ale starokatol. stáhně na součotě. Prázdné kostely, prázdná kapsa, pusté svědomí. Součotě nechť se lepští! Jest tu hlavně nedostatek pořádných knězů. Obvyčejně se to stává tak, že svátácký a proti biskupovi povstálý kněz si opatří dřevo k ukájení nejnižších chťů. A když mu to biskup netrpí, zmizí do Švýcar k starokatolíkům.

Tak se to stalo letos i v královéhradecké diecési.

A těmito „česko-slovenskými“ k vůli ženským odpadlými, neposlušnými kněžskými chce u ubohý součtinať — totiž starokatolicismus — pomoci na nohy. — Máte se ovšem státi, že — jako před věky — i v Čechách se natropí bouř a roztržek, že budou třebas i odpady; — tomu všemu je církev katolická dávno zvyklá — ale dílo vášní, dílo pýchy a smilstva nebude míti požehnání Božího. — Obzvláště pak taky proto ne, že katolický kněz přijímaje svěcení přisáhá biskupovi úctu a poslušnost — a odpadem stává se tedy krivopřísežníkem.

V neděli přinesly Katolické listy zprávu, že Iškovi — jako druhdy Döllingerovi a Ariovi — zachtělo se biskupství. Má prý slíbeno, že ho na biskupství posvětlí, najde-li si diecési. Hledal ji v Olomouci, ale tam mu evangelický kazatel Prudký řekl, že není k zakládání nových církví čas příhodný. — Tak to zkusil v Košticích. Zdalí krom potlesku dodělal se nějakých výsledků, nevíme. — Tak tedy konečně odebral se na Novou Paku, kde se domnívá, že se mu novo husitsko radikální páni propůjčí a jej na stolec biskupský usadí. Co ty řádky píšeme, nevíme, jaké výsledky návštěva míti bude. Ale tolik je jisto, že pándm svolavatelům té schůze o náboženství ani z daleka nejde. Zlobí se prý, že farář volil se Staročechy!

Proto byla nejprv husitská sláva dne 7. srpna. A však po té slávě přichází méně poutníků na Paku. Málo se prodalo. Udělali to prý kněží. A proto po Husovi — Iška. A tak je zas a zas vidět, že tu novou církev mají budovati vášně.

Než krom vášní dělá nové církve všdy — nerozum.

Pravíme-li „nerozum“, myslíme tím nedůslednost v myšlení. Je-li kdo věřícím křesťanem a věřil-tedy v Krista, jakožto Syna Božího, který přišel světu pomoci ku pravdě, musí i připustiti, že se o to postaral, aby se jeho pravda až do konce světa lidstvu hlásala. Ale právě v tom ohledu jsou nedůsledné všechny církve, které praví, že se o to postaral písmem svatým. Písmem jest o to, jak zkušenost učí, nedostatečně postaráno. A proč? Protože si písmo vyklád každý, jak se mu zdá, nebo jak se jeho vášním líbí. Právě proto jest protestantismus v tolikásekt roztrhan, pravda nejistá, ztracena. Proto důležitý jest jen katolicismus, který praví: Kristus se o zachování své pravdy stará jako Bůh, způsobem nadpřirozeným, jako se o hlásání toho, co chtěl zjevovati, staral

pokud jen může. Než ku cti ostatní té pravé intelligence podotýkám, že jest i v ní dosti těch, kteří zmírňují nebo snad i překonávají následky jednání takového — ale tím proto přece není pokroku, jaký by býti měl. Kolik tu třeba práce na napravení takových skutků, jež by se mohla věnovati, čeho nám tak třeba! — Pak naška intelligence na rolnictvo, že nemá dosti národního citu. Ale, pánové, jen je nekazte svým příkladem, nekazte je spory a třenicemi ve svých organech, nepuzujte je svou ziskuchtivostí, již oni dobře cítí, svou národní netečností; vdyť po většině ti, kdož nyní u nás hýbají veřejným životem, nejsou mužové nezištní, aspoň daleko ne tak, jak by býti měli. Nejvíce škodí vám nadávky v listech — tam se to jen hemží zrádci na národní svaté věci a p, někdy snad zbalenými a jinými toho zrna. Když lid z vašich orgánů dovídá se o té straně, že jsou hlupci, ničemy, z druhých zase o druhé straně — a tak o všech, což divu, že potom nepodporuje dostatečně vašich snad i dobrých akcí, vašich podniků, on nechápe snad ani jich významu — vdyť není tak uvědomělý, aby přisné a přesně rozlišoval osoby od věcí — a čí vinou je neuvědomělý? Zase jen vaši. Vy, kteří v listech nebo přednáškách mohli byste ho soustavně vzdělávati, vy zatím mu přednášíte své spory a rvačky, popíráte a haníte všechno, co protivná strana učiní (i to třebas i dobré), jediné proto, že jste to neudělali sami.

A tak místo vedení lidu k cíli strhujete jej s cesty, která k němu vede — a vinu svádíte pak na ten svedený vámi lid. Že neumíte se spojití ani v rozhodných, nejdůležitějších akcích, toho

Již za dob starokatolických nadpřirozeným osvěcením myslí proroků. — Kristus totiž působením Ducha svatého otevírá — v čas nutné potřeby — apokalyptičtí jejich nástupce, aby nevytřli jako pravdu nějaký náboženský blud.

To je ta stará zásada katolická. A proto scházeli se vždy biskupové ve sněmy, bylo-li třeba oproti bludům vykročit pravdu a co biskupové jako nástupci apokalyptičtí takto vytkli, to bylo přijato za pravdu Kristovu.

Vždy však pamatovati jest, že jen to bylo přijato za pravdu, co došlo stvrzení nástupcem Petrovým — bez něhož nenabylo smyslu sněmovní závaznosti a záruky.

Jest to tak hrozná potápěná — „neomylnost církve“, která však věřícímu katolíku jest neomylností Ducha sv., který tímto způsobem pravdu Kristovu zachovává.

Na sněmu pak vatikanakém bylo vyhlášeno za staré a původní přesvědčení církve, že tuto ochranu, aby úřední blud nikdy za pravdu nevydál, poskytuje Kristus i Petrovu nástupci samému. — Vždyť není možno vždy biskupy celého světa svolati. Že i toto učení starým učením církve jest, vyvstává ze známé zásady sv. Augustina: Řím promluvil, pře jest ukončena. — Důsledně myslícím křesťanu jest i tato nadpřirozená ochrana jen jediného nástupce Petrova k zachování pravdy Kristovy nutná. Neboť, kde je pravda, je-li ve sboru biskupů nesouhlas?

Nuže! A proti tomuto jedině důslednému myšlení a zachování pravdy Kristovy opřel se Döllinger, jakožto prý proti „novému učení“, ač je tak staré, jako církev.

A proto nazval své učení starokatolicismem. Jenže zapomněl povědět, jak se tedy pro všechny možné případy Kristus o svou pravdu stará.

A tento německý starokatolicismus stal se útočištěm československých odpadlíků, protože nestál tam, kde chtěl zůstat Döllinger, nýbrž dovoloval i všelicos jiného, k. p. ženy.

A poněvadž, jak jsme pravili, starokatolicism chladne, přišli páni na tu myšlenku, přenést ho na půdu československou. A pod vedením Němce Herzoga, za přízně německého Wolfa a německého liberála Schirmera vydal se odpadlík láka na cestu do Čech, do Moravy a v neděli do Páky zakládat československou církev. Je to ovšem pouhý šmejd. Ale u nás, co je z Němce je všecko dobré, jen když to je proti katolicismu, proti všem svatozáclavaké. Už taky vydaly československou katoličkou (!) mši, při níž se bude po kázání spívat husitská: Kdo žije Boží bojovníci, a na konec: Kde domov můj!

Tak daleko dojde se, jestliže se dodělání církvi pusť všech a nerozum!

Církev katolická to vše ovšem přestojí a vítězně přemůže. Hře je ale s těmi, kdož si takové věci na svědomí berou, lid štvou a pletou, na národ nové pohromy uvalují. Pravíme, dodělali se láka nějakých výsledků, odnese to zas a zase — národ.

Pravý národovec se ovšem pro tento německý a spolu slovanský švindl nerozpálí; opatrný muž zavře svou kapsu před lákou a jeho ženou a s touhou po biskupství. Ale jsou lidé, kteří mají se za veliké, když dělají rozvraty, ať národ hye nebo ne. Ovšem takhle nedojdeme nikdy k svému cíli, a budeme vždy národem zeslabeným, ba až i smátným.

Politický přehled.

Ríšská rada zahájila v pondělí své 15. zasedání. Schůzi předsedá nejstarší člen, 81letý arcibiskup dr. Zúrkán. Na to zvolen za předsedu katolík dr. Viktor Měchtic Fuchs 205 hlasy; 119 listků bylo prázdných; za prvního místopředsedu zvolen byl 164 ze 192 hlasů Slovínec dr. Ferjančič a za druhého místopředsedu 151 hlasy ze 167 Rumun dr. Lupul. Volba předsedy ukazuje, že všichni poslanci pravice hned do první schůze se nedostavili a volba vicepresidentů dokazuje, že pravice nevolila svorně. Mezi Jihoslavy a zvláště mezi katolíky mí Slovinci panuje rozhořčení, protože vláda nečinila pranic proti poněkudovacím snahám vrchního soudu ve Stýrském Hradci, který práva slovínštiny nedbá. Slovinci a Chorvati nedorážejí také náležitě ochrany proti italské irident. Katolické Slovínce urazilo rovněž velice, že nebyli jako jiné strany pozváni do ministerských porad a že do porady vůdců pravice nebyl pozván jejich vůdce dr. Povše, nýbrž liberál Ferjančič. Slovínští důvěrníci vyslovili se pro vystoupení Jihoslavanů z řad pravice. Předseda ministerstva hrabě Thun omluvil nepozvání poslance Povšeho nedopatřením a slíbil nejnnutnějším požadavkům Jihoslavanů vyhověti. V páteční schůzi důvěrníků pravice jednáno bylo o politické situaci a stalo se dohodnutí o volbě předsednictva sněmovního a ohledně voleb do jednotlivých sněmovních komisí. Dále usneseno na návrh rytíře Jaworského, aby pravice prostřednictvím předsedy ministerstva projevila Jeho Veličenstvu písemnou soustrast, kterouž sepsal svěřeno dr. Bilišskému, bar. Dipaulimu a hr. Pálffymu. — Co se týče kat. klubů slovanského, tedy v něm Jihoslavané i Rusíni důrazně vyslovili své požadavky. Jsou pro zrušení mlčího řízení a pro přijetí rak.-uh.

vyrovnání do r. 1905, ale žádají rozdělení rak.-uherské banky. Moravan dr. Stojan, když již lidová frakce dr. Stránského zanedbává své povinnosti k českému lidu, bude zajisté důrazně žádati, aby na Moravě byly zřízeny české univerzity a technické školy, aby v Brně byla vyšší česká průmyslová škola a v Praze aby slíbená škola zvěrolékařská byla zřízena. Český klub chce vytrvati ve svazku pravice, dokud tato setrvá na zásadách společného adresního návrhu pravice. Dr. Václav Škarda pravil sice v Mýtě, že poslanci čeští budou hlasovati jen pro takové vyrovnání, které je zlepšením nynějšího stavu a odpovídá zájmům českého národa. Přáli bychom si, aby se tak stalo, ale zkušenostmi poučení zůstáváme nedůvěřivými. Klub polský vyslovil se pro parlamentární vyřízení vyrovnání, ale vyslovil se proti převzetí sprostředkovací úlohy mezi Němci a Čechy. Klub rumunský za předsednictví dr. Lupula prohlásil se pro společný postup pravice. Tato by tedy byla jakž takž opět sklizená. Vláda se chce o pravici asi opřít. V nynější kritické době jest významno, že císař udělil hojnost tajných radů ministrům Kaizlovi, Jendřejovičovi, Kastovi a Bärenreithovi. Uvážíme-li, že noví ministři nejsou ještě dlouho v úřadech a že hodnost tajného rady uděluje se ministrům, kteří již dlouho jsou v úřadech, tedy Jeho Veličenstvo vyznamenáním ministrů v nynější kritické době projevuje jim zvláštní svou přízeň a důvěru. Též hrabě Thun se těší plné důvěře mocnářové. V úterý byl mezi schůzí panské a poslanecké sněmovny přijat císařem ve zvláštním slyšení, v němž podával předseda ministerstva mocnáři zprávu o politické situaci. Ministr dr. Bärenreither vyjednával ještě v pondělí s baronem Schweglem a hrabětem Stürgkhem. Byl to asi poslední pokus získati německou obstrukci pomocí velkostatkářů. Hraběti Thunovi asi méně záleží na tom, bude-li obstrukce hned před prvním čtením vyrovnávacích předloh čili později, ale na tom záleží, bude-li, čili nebude. Bude-li, pak bude musit hledět obstrukci zadržet. Vláda má ovšem tolik vlivu, aby část liberálních Němců a německé velkostatkáře udržela v jistých mezích; má moc vyrvati jim velkostatkářské kurie na Moravě, ve Slezsku a v Dolních Rakousích a může Němcům škoditi též jinak. Proto právem soudíme, že část Němců bezohlednou obstrukci na dlouho nevydrží a že se bude musit vrátit k opozici parlamentární. Troje bezvýsledné schůze předáků německých stran prozrazují nejlépe rozkol a nesvornost mezi Němci. Výsledek volby do kvotové deputace objasní lépe politickou situaci.

Z panské sněmovny. V pondělním zasedání představil hr. Thun sněmovně presidente knížete Windischgrätze a vicepresidenty hr. L. Auersperga a hr. Hoyose. Předseda na to učinil projev soustrasti nad úmrtím Její Veličenstva císařovny a královny a dále nad úmrtím arciknížete Leopolda a dále členů panské sněmovny kardinála Sembratowicze, bývalého ministra Conrada z Eybisfeldu a hraběte Františka z Falkenhayna. Na to oznámil, že vláda chce zastavit činnost porotních soudů v Jasle, Novém Sonči a v Tarnově. Vlastní předloha odkázána právnícké komisi. Vláda pak oznámila, že zákony o upravení úřednických platů byly císařem schváleny. Na to se ustavily úřady panské sněmovny. Zvoleni byli veriřkatři a členové komisí. Do kvotové deputace zvoleni dr. Beer, Dumba, hrabě Montecuccoli, hrabě Bedřich Schönhof a baron Sochor. Komise se hned na to ustavily.

Ve Francii usnesla se ministerská rada na revisi Dreyfusova procesu a odkázala kasačnímu soudu všechna akta, která se této věci týkala. I nestranné časopisy označují revisi Dreyfusova procesu za vítězství francouzského židovstva. Armáda francouzská jest nyní odsouzena k mlčení. Vláda ocukrovala tuto hořkou pilulku armádě ujištěním, že bezdůvodné útoky na armádu bude stíhati.

Na Kretě jsou poměry palčivé. Křesťané jsou vražděni a s mohamedany musí učiniti vojsko velmocí krátký proces. Mocností prý dají tento týden sultanovi ultimatum. Anglie, Francie, Itálie a též prý Rusko chtějí se rozhodně zastat křesťanů.

V Číně se stal nový státní převrat. Mladý císař, který se dal ovládat Angličany, byl opět dán do poručení matky císařovny. Císař prý vyvolal nespokojenost tím, že nařídil zavedení evropského šatu a odstranění mužského copu. Ve skutečnosti znamená odstranění císaře vítězství Rusů, kteří v severní Číně se zatíží úplné po domáčku.

V Sudaně brozí vypuknutí spor mezi Francií a Anglií. Bílý Nil nad Omdurmanem obsadil totiž ještě před Angličany francouzský poručík Marchand sasi 200 vojáků. Protože Angličané chtějí ovládat východní Afriku od Egypta až do Kapska, nechť už uznati uprostřed Afriky, blízko Habše, francouzskou državu. Na rozkaz generála lorda Kitchenera obsadili proto dva anglické prapory Fashodu a zacházeli s francouzským vojskem jako — s vědeckou výpravou. Francouzi proti tomu ovšem protestují a jsou tedy zápletky mezi Francií a Anglií možny.

Dánská královna 81let stará včera zemřela. **Rakouská vláda** předložila vyrovnávací předlohy.

Drobná obrana.

Vypisuje se konkurs na ještě je lou hlavn pro p. pastora Šádka, poněvadž pro bobkové věnce, kterých si v boji s klerikály vydobyl, jeho dosavadní hlava už nestačí. Myslíme totiž, že čtenářstvo naše přiklone mu spíše k novému bobkovému věnci než k jeho nejnovější výrok o nás. Napesal totiž, i kdyby byl Fridrich II., pruský král, řekl, že nemůže náboženství potřebovati, jelikož mu překážá v jeho podnikcích — že je přece lepší nežli klerikálové! Tak tedy! Fridrich II. v nespravedlivé válce urval nám Kladsko a Slezsko; sedm let ohněm, krví a drancováním pustošil naši vlast; ví se o něm, že ho jeho otec jako koruněho prince chtěl dáti odpravit i jen na přimluvu Marie Teresie tak nečinil — a tento Fridrich II. byl přece lepší nežli klerikálové. Věrní! Takhle klerikály ještě nikdo nezpražil. Honem tedy novou hlavu a nové bobky.

Chudý svatý Otec... Tak asi posměšně píše zase p. Šádek o náčelníku církve katolické. Pane kazateli čistého slova Božího, že osobně svatý Otec chud není, to víme taky. Ale to víme, že sv. Otec nemůže takovou měrou podporovati kulturní a náboženské podniky naší církve jako dříve. Naše církev není pane pastore jeom v Ranné. Ona chce plnit úkol Kristem jí daný slovy: Jděte učte všechny národy. — Umíte-li ze zeměpisu aspoň tolik, co obyčejný školáček, znáte snad Afriku, Asii a Australii. Co tam dosud národů pobanských, to taky víte, a že ústavy misijnářské vychovávající a misijní stanice stojí peníze, to snad pochopíte, spočítáte-li, mnoho-li vy „církev rannskou“ ročně stojí, ač Vám platí špatně. A tak potom pochopíte, nač sv. Otec potřebuje peníze. A to je jenom něco, o ostatních církevních potřebách nemáte ani poňtí. Že pak střídmostí proslulý Lev XIII. pro svou osobu spotřebuje méně, než snad dvojčetihodný pán z Ranné, to snad ani vaši beránci nevědí. Tak jen nechat vtíp a hledět si svého!

Drobné zprávy.

Volba za jihočeská města Jindřichův Hradec, Třeboň, Lišov, Netolice, Vodňany, Vltavotín atd., která zastupoval dosud dr. Slavík, dělá strach mladočeské starosti. Důvěrníci navrhli mladočeského Staročecha dra. Naxeru, purkmistra v Jindřichově Hradci. Za to nejdůvěrnější přátelé pana dr. Engla, pp. poslanec Vojta Holanský a hostinský Hadáček z Č. Budějovic agituji pro volbu zamečnicka pana Kratochvíla z Žižkova. V mladočeském klubu bojuje se patrně opět zákulisní boj, má-li byti zvolen přívrženec staročeské politiky, nebo sroupenec radikálních hesel. Když p. Hadáček pod praporem živnostenským vážně útočil proti výkonnému výboru strany mladočeské, varoval v Budějovicích poslanec Hořica před zavlékáním zájmů kastovních v organizaci národní. Strana svobodomyšlná jest prý poslední velkou stranou v českém národě; rozbije-li se, budou prý z toho následky trudné. Škoda, že p. Hořica a jeho přátelé tak nemluvíli, když bojující od r. 1886 proti jednotě národní, zanášeli do naší politiky všady kastovnictví, jenom aby připravili Staročechy a klerikály o důvěru lidu.

Ondříčkův velký koncert uspořádán bude v sobotu dne 8. října v městském Klicperově divadle v Králově Hradci za spoluúčinkování komorního virtuosa císaře rakouského p. Františka Ondříčka a koncertisty na pianu p. F. Škacba, hudebního skladatele z Prahy. Předprodej lístků je v kněžsképectví pana Tolmana. Mistr Ondříček dosáhl na Rusi, kdež v posledních dvou letech meškal, úplného vítězství nad všemi žijícími, v Rusku známými houslisty. neboť se mu úžasnou technikou hry a vroucností přednesu vůbec nikdo nevyrovná. Největší petrohradský časopis „Novoje Vremja“ nazval Ondříčka slovanským Paganinim a jeho hru za divotvornou. Ve všech městech rozsáhlé Rusi byl tak nadšen oslavován, že po novém roce opět na Rus se odeběř. Letošního podzimu navštívil opět po delší přestávce několikaleté některá vynikající města Čech a Moravy a tu na své umělecké ohlédce zavítá slavný mistr též do Král. Hradce. Program opět jest jako vždy velmi pečlivě volen a sestává po větším díle ze skladeb, jež pro naše město jsou velevítanou novinkou.

Osobní. Pan Hugo Fejgl, radní sekretář u zdejšího c. k. krajského soudu, jmenován byl okresním soudcem v Netolicích. — Pan Ladislav Troníček, místopředseda praktikan, jmenován byl koncipistou u hejtmanství v Semilech. — Pan Bedřich Panocha, inženýr při zdejší c. k. okresním hejtmanství, chvalně známý odborník, jmenován byl správcem stavebního okresu v Plané. — Kandidát notářství, pan Bedřich Schnabl jmenován notářem v Hlinsku, p. kandidát notářství J. Říha, jmenován notářem v Holicích.

Úmrtí. Pana zemského radu zdejšího c. k. krajského soudu Bedřicha Prokopa atihla bolestná rána úmrtím stářího otce Františka, který trávil život u syna, známého hoteliera na Špičáku pod Eisensteinem. Pan rada Prokop odebral se tam na pohřeb svého otce a netušil, že tam najde svoji smrt. Pan rada Prokop byl pro mírnou a vlnitou svou povahou i řízný, ušlechtilý vtíp, oblíbeným v krajské společnosti královéhradecké. Dnes bude pochován R. c. p.

Výroční schůze členů komory notářské kraje královéhradeckého a chrudimského ko-

nala se 26. září v Hradci Králové za přítomnosti 13 pánů notářů.

Prapor 42. pluku, který dosud ležel posádkou v hercegovském Bisku, přibyl 27. září do Josefova. Na jeho tentýž prapor předsídlí sedm do nových kasáren. S praporem tímto zavítají do Hradce opět známí zde důstojníci, mezi nimi setník hr. Berchtold.

V městském divadle Kileperově uspořádají v sobotu Jednota div. ochotníků a Filharmonie slavnostní večer. Filharmonie sehraje Dvořákovu slavnostní ouverturu Josef Kajetán Tyl. O životě a působení dr. Julia Grégra promluví p. St. Červený. Ochotníci sehraje za řízení p. Th. Peřiny historickou veselohru Stankovského „Majský král“.

Český radikál! „Česká Politika“ přinesla o poslanci panu dr. Kloučekovi zprávu, že podal tento český advokát a „radikální poslanec“ jmenem českého šlechtice Ervína hraběte Šika německou žádost k zemskému soudu v záležitosti knihovním následkem toho vyřizují této žádosti musí být německé, kteréž obdrží také čestí rolníci, při tomto převodu knihovním následkem. Hrabě Šik sám se hlásí k české národnosti a zavedl na svém panství české úřadování. Pan dr. Klouček pomáhá tedy český kraj germanisovati. Jeho vylučování, že správa hraběcí si přála německé zastupování, neomlouvá pranic Pan dr. Klouček mohl zastupování odmítnout. Byl by tak jednal aspoň jednou důsledně.

Změna v doplňovacím okrese zeměbrany na Bydžovsku a Počábsku. Zeměbranecký čtvrtý prapor odloučen jest od 10. pluku mladoboleslavského a přidělen jest od 1. října t. r. ku 12. pluku čáslavskému. Týž má následující doplňovací okresy: 1. prapor Čáslav, Německý Brod; 2. prapor Ledec, Český Brod, Hora Kutná; 3. prapor Počábrady, N. Bydžov, Kolín.

Jičínský Obzor nafuká, že volby do okr. zastupitelstva za město Jičín spadly 20. t. m. tak blbě, že nebyl zvolen ani zemský poslanec p. dr. Klouček se svými přívrženci, ale že byli zvoleni tři jiní advokáti a občané. Jičínský Obzor nafuká, že advokát jest špatným zástupcem živnostnictva. Ale když tomu tak, proč pak cpal pana dra. Kloučka i kde ho nechťeli?

Utumula. V pondělí dne 19. září b. r. nalezena byla v Labi mrtvola neznámé ženštiny a sice na katastru obce živanické farnost Bohdaneč u Pardubic. Blízkým příbuzným seznáno, že neznámá utumula jest manželka p. Fr. Skály, rolníka ze Žlánic, Kateřina, rozená Štěpánková z Čep u Pardubic ve stáří 54 roků. Po vykonané obdukcí od komise c. k. okr. soudu v Přelouči uznáno, že naznačená osoba skončila buď samovraždou nebo náhodou (?). S povolením farního úřadu v Bohdaneči a c. k. okr. hejtmánství v Pardubicích byla mrtvola převezena do Žlánic, kde na tamním hřbitově pochována byla od dp. řádu Fr. Sedlatého dne 22. září 1898.

Stavba nové věže v Čibuzi byla dokončena. Pyramidální věž jest 38 metrů vysoká. Mistr klempířský p. Bartošek ze Smiřic nasadil na novou věž českým praporem ozdobenou kříž, svolal slávu Jeho Veličenstvu císaři a králi, nejd. panu biskupovi a kanovníkovi Hamplovi. Nové pěkné hodiny na věž poříдила obec čibuzská. Stará věž posledně 26 metrů vysoká byla v loni bouří porouchána.

Okrašený ponocný. V Bačetíně u Dobrušky byla pout. Pan ponocný se o posvěcení jako pořádný občan nejen pověsenský najedl a napil ale také se vesele natroubil. O zlaté hodince to šlo od repetice, ovšem důkladněji. Ponocný znaven posvěcenými požitky a radostmi, pohřížil se v lůžko. Leč nešťastí nechodí po horách, nýbrž po lidech a byl to patrně nějaký rohatý rarach, který ponocnému v této situaci ukradl velikou troubu. Bačetínský ponocný nyní po posvěcení nemůže se chudák dle libosti ani natroubit a to bylo přece jeho největší potěšení.

Podvysocké Listy v posledním čísle zase se durdí na „pana patera z Bykáně“ pro tu „emšlost“, že nechce jejich rozumu o poutním kázání rozštěkém k platnosti připustiti. Je to také emšlost „Podvysockým“ na Kutnohorsku odporovati! Takové emšlosti musí však již „Podvysocké“ přivykat. Daří se té emšlosti zvláště na venkově. Perštejnice a Křesetice, osady do nedávna Bykáněské farnosti, takovou protipodvysockou emšlosti vynikly. Páni musejí již odpustit. Neříkajíc vrozeno, v duševním otroctví „Podvysockých“ míti zálíbení! Vždyť známý básník praví:

„Ze všech druhů otroctví
nejpodlejší druh —
otroctví je duch!“

O pravdomluvnosti „Podvysockých“ vrabci na stěše — když vyjde nové číslo — cvlikají: „Komu pak zas „Podvysocké“ nadávají?“ Tu však katolíci, alyše a šasně! „Listy Podvysocké“ vyřítka nevěry přijímají mlčky, nazývajíce ji toliko klerikálním pepřem! Tím slovem musí i toma posledního katolíka na Kutnohorsku vliči mha s očí spadnouti, by poznal, jaké máme zde osvícení a vůdce! Takové, že jim víra, věc to nejpočetnější je nenáviděnou a nevěra jim je peří! Nejvlasnější mužové všech věků v tom se shodují, že může být národ silným, mravním, spravedlivým a vlast svou milujícím jeť tenkrát, zachová-li si ideál nejvyšší ve své víře. Aby náš národ takový byl, to naší liberálův a nevěrců nechtějí dopustit — vždyť, kdyby byl lid dle sv. víry šťastně a svatě živ — mnozí páni, kteří pořádkem rozbrojí, ze lhaní a štvání žijí a tyji, by byli na holičkách! Národ ku pokoji nemá přijíti, aby nepoznal, kdo s ním dobře smýšlí. Je o to velmi dobře postaráno. Nač jsou noviny a redaktoři? A proto je ta pravá katolická víra v mnohých novinách od zaprodaných duší za jidášský grůš ubíjena! Tak žádá prospěchářství lidí, jimžto bůh blich jest — jak Pismo sv. dí. Ono taký praví: Hřích bídné činí národy! Nevěra je hřích největší, proto, kdo rozšiřuje nevěru, činí národ nejbídnějším! Ale což jim na tom záleží, že nevěrou stává se národ bídným prjetářem, lidem bez Boha a proto také bez vlasti a bez krále — jen když žijí v tom bahně nějaký lov! Lidé bez víry jsou zcela důsledně lidmi bez citu a svědomí k vlastnímu svému národu. Pojmy o ctnosti a nepravosti jsou u takových lidí převráceny.

Zločiny, dle jejich soudu, mají se ještě oslavovati. Tak nedávno „Podvysocké Listy“ ve své spohánělosti jistě duchovní správě zvláštní „křesťanskou lásku“ vyřítaly, že oběšeného slavně nepohřbila! Zastávaly se ty listy tedy oprátky — a to je významné! Jidáš se zaprodal Židům proti Kristu Pánu. Nyní je též mnoho duší zradkarských židům, helvětům a nevěrcům proti pravé víře a proti Kristu Pánu a lidu katolickému zaprodáno. Jidáš došel odměny své — a osídlem se oběsil. Proto dušem zaprodaným proti Kristu Pánu v takové lásko je dědictví Jidášovo — oprátky!

Na čáslavském gymnasiu jest v I. třídě 61, v II. tř. 36, v III. tř. 31, v IV. tř. 35 a v V. tř. 27 žáků a sice 162 katolíků, 20 helv. 4 augeb. a 13 židovského vyznání. První třída má poběhu.

Krupobíť v tento čas již zajisté vzácný zjev, sneslo se minulé soboty odpoledne nad krajinou směrem od Trutnova až po hranice zemské za Hronovem. Místy napadlo krup tolik, že je druhého dne ještě lopatou nabíratí mohli. Na štěstí sa nynějšího stavu polního nenadělaly patrnější škod.

Jak úroveň vzdělanosti pociť sociální demokracie se pozná, dokazuje Červený Kostelec. Až do letoška mělo se zde za to, že posvěcené rvačky jsou výsadou několika zapomenutých odlehklých vsí. Letos však poučili nás sociální demokraté zdejší, že mravy ty i ve městě s úspěchem pletovatí možno. Rozbitý lustr a jiné štepy „u města Praby“ kde socialisté svoji posvěcenou zábavu konali, ukazovaly ještě v pondělí názorným způsobem, jak si „občané“ prohloubení všeobecného vzdělání představují. Téměřé úspěchy vykazují se máše posvěcené zábava, pořádaná ve druhé místnosti sociálních demokratů v Kostelci Horním.

Vykližení Kréty a pacifikace Řecku.

Jak nám zvláštní náš spravodaj sděluje, staly se obě zmíněné události skutkem minulé neděle, anižby evropský koncert vzal za své. Již delší čas stěhovali sobě sousedé vyřícené místnosti „v Řecku“ v Ufici na bohupusté řádění, jež v domě tom se páše. Dlouho nadarmo. Teprve když minulé neděle damička k obaluze hostí určená ve stavu úplné nepřítomnosti naplněnými láhvemi ohrožovala přítomné a okna vytloukla, povolána policie, jež při přinucení fecká lehká kavalérie ozbrojena, zajata a prozatím v pevnosti tamního c. k. okr. soudu internována. Téhož dne rozeznala se v části posatzkala místní policie společnost v hospodě „na Krétě“, kde pod rouškou výčepu nekalé řemeslo se provozovalo. Doufáme, že obě události tyto přispějí k tomu, že i u nás najde se statečnj André, který pokusí se o odkrytí severní točny a její tajnosti. Možná, že zásluha jeho byla by větší než André a pravého.

Zajímavá zpráva literární. Jeden z nejstarších belletristických časopisů, „Lumír“, nastoupí dnem 1. října svůj XXVII. ročník za nové redakce a nového vydavatelství. Posavadní redaktor a vydavatel Josef V. Sládek vzdal se pro churavost dalšího vydávání „Lumíra“, jež převzal nyní úplně nakladatel J. Otto v Praze a bude časopis dále vydávati nákladem svým redakcí známého spisovatele Václava Hladíka. Program „Lumíra“ i v dalším jeho trvání je stanoven v hlavních rysech jeho minulostí a ideou, jež vedla více jak čtvrt stoletím k založení listu, sloužícího literatuře a umění, jejich rozvoji na půdě vlastní, v duchu českém, i jejich pokroku, povzbuzování, sledování literatur cizích, ražení cest novým směrem a novým pracovníkům. „Lumír“ věnován bude především původní produkci belletristické, mimo to seznamovati bude s toliko významnými pracemi literatur cizích a v rozšířeném feuilletonu bude hlediti zachytiti vše důležité a charakteristické z literárního, uměleckého a veřejného života našeho. Upozorňujeme na nový ročník „Lumíra“ i naše čtenářstvo a podotýkáme, že vycházeti bude nákladem J. Otty v Praze vždy 1., 10. a 20. dne v měsíci, v číslech o 12 str. za čtvrtletní předplatné 1 zl. 20 kr., poštou 1 zl. 25 kr., sešitové vydání každých 14 dní v sešitech po 30 kr. Na požádání obdrží každý číslo nebo sešit nového ročníku na nákazku.

Pomozme Slovákům! Jak známo, založena byla před léty Československá jednota, aby snahy Slováků uherských po osvícení a po vzdělání všemožně podporovala. Za tím účelem získuje Jednota předešlé knihovny a podporuje ve studiích na českých školách středních, odborných i vysokých slušný počet studující mládeže slovenské. Loni bylo 13 studentům vyplaceno na stipendiích 1245 zl., letos povoleno 24 studentům 1970 zl. Z těchto studentů studují: na školách reálních 7, na gymnasiu 4, na obchodní akademii 4, umělecko průmyslové škole 1, na malířské akademii 3, na technice 3, na české univerzitě 1; kromě toho povolena také podpora 3 chovankám Vesny v Brně a útavu hr. Pöttinga v Olomouci. — Z této blahodárné činnosti je vidno, že Československá Jednota je hodna v plné míře pomoci všech upřímných národovců a má-li svému účelu poněkud jen dostáti, jest třeba horlivé součinnosti všech jejích přátel. V posledním měsíci obrátil se výbor Československé Jednoty důvěrnými listy na čtené vynikající hodnostáře naše v Praze i na venkově, vylíčil jim v nich obšírněji působení Jednoty. Kš by tato slova došla u nich ohlasu, aby byla Jednotě další práce umožněna. Členové přispěvky (10 zl. zakládající, 5 zl. členové činní a 1 zl. členové podporující) přijímá pokladník Československé Jednoty pan Antonín Havlík, ředitel městské školy v Praze, VII, na Manínách.

Firma Jan Šteupa v Praze vydala právě a rozesílá na požádání franko nový obšířlý cenník veškerého zboží, které chová na skladě. Cenník obsahuje několik set ilustrací. Upozorňujeme tímto pp čtenáře a přátelé našeho listu na zmíněnou firmu, podotýkáme, že jest to firma solidní, česká křesťanská. Viz naše inserty.

Zpátečnický zákon v nové radnici Kutnohorské byl nedávno spáchán, aby nepohodlní staří úředníci městští nenabýli povýšení, kterého se po dlouholeté praxi v městských službách vším právem do-

dělali měli. V Kutné Hoře bylo totiž dávnm zvykem, že městští úředníci poštupovali na uprávněné výšce místo bezv. všech státem požadovaných odborných skoušek. Za takových podmínek byli městem ve službu přijati a za takových podmínek také městům sloužili až na nejnovější dobu, ve které k vůli osobním choutkám jednoho nebo druhého velkého pána, jenž však o zákoně a právu nemá ani poští, a také nedbá odvěkých zvyků staroslavné Kutné Hory, stala se změna a sice v ten smysl, že mladočeský svobodomyšlný Kutná Hora, povrhnuvší dávnými a samostatnými zvyky svými naopčila se po státě a žádala, aby pro její samostatná úředníka platily státní předpisy a požadavky, a úředníci městští, které Kutná Hora před lety bez státních skoušek ve své službě samostatně přijala, aby teď po jednou státními skouškami se prokázali, mají-li se státi kontrolory a podobná. Tak cti nyní již městská vláda své dobré předky a tak zachovává spravedlnost vůči svým sestářům, pociťvám a schopným úředníkům! Všude na světě jest právníky přijata zásada, že nový zákon nepůsobí zpět. Kterak mohli tedy první dr. Pacák připustiti, co stalo se za jeho vlády v Kutné Hoře, že totiž nový zákon stihl staré úředníky a „pšobil zpět“? Starodávno a dosud úplně právoplatné zvyky Kutné Hory touto novotou rázem jsou pohřbeny. A jak, není „sta-rodávnm zvyk“ také zdrojem práva, není závazný? Právnik musí v novém ustanovení Kutnohorském o městských starých úřednících viděti nesprávnost a městští starí úředníci cítí v něm nezastouženou nespravedlnost. Kdyby u zelených stolů v městské radnici byli při dělení nového zákona zasedli jen košelníhoři, pekari a uzenáři, nebylo by divno, že takový „spá-tečnický“ čili zpět platný zákon urobili; pomyslíme-li však, že u zelených stolů v Kutné Hoře zasedají i graduovaní právníci, divíme se, kterak něčeho podobného byli schopni! Na této cestě kráčí Kutná Hora skutečně zpět a stává se v nejhorším smysle zpátečnickou!

Z Jednoty katolických tovaryšů.

Zimní období spolkové činnosti zahájila tovaryšská jednota Službami Božími na den sv. Václava v kapli sv. Vojtěcha. Večer pak bylo sehráno „Jiříkovo vidění“ od Tyla a nejlepšími zdarem před čteným obecenstvem, jež sdařilou hru hlučnou pochvalou provázelo. Palmu večera odnesly dámy jak hrou tak i svým zpěvem. Znamenitě byly výkony sl. Novohradské, Jezdinské a Chmelatové. Se zdarem potkaly se též sl. Hejmanova a Kulhánková. Ze pp. Beránek, Jakubský, Mládek, Polák at. a Svatek dobrou svou dramatickou pověst i tentokrátě uhájili netřeba připomínati. Humor p. Beránek byl přímo neodolatelným. Rovněž i ostatní ochotníci, pp. Mandísek, Cejnar, Scháněl a Havlík přispěli platně k ucelení dobrého dojmu hry. Lidové scény a souhra byly pečlivě nastudovány. Zpěvní partie samlouvaly se tou měrou, že musily býti opakovány. Jednota tovaryšská představila se nám opět jako výsypěj a dobře organizovaný spolek, jenž vším právem bude moci letošním podzimkem oslavovati desíleté své trvání. Zdař Bůh!

Zvěsti z východních Čech.

Z Rychnova n. K. Dne 22. t. m. vypukl v Lípovce u Rychnova, kteráž čítá 51 česl, zhrubný požár, který při velkém větru rozšířil se v rychlosti po celé jedné části osady. V půl hodiny stálo 14 domků a 2 statky v jednom plameni; osadníci byli většinou na poli a než přiběhli domů, bylo již vše v ohni, takže se svých přibýtků nezachránili téměř ničeho. Šestnáct stavení se stodolami a se vši hojnou letošní sklizní úplně zničeno a též více kusů dobytka a mnoho drůbeže uhořelo. Štoda tímto požárem způsobená obnůl přes 32.000, pojistění jsou však jen asi na 7000. A toto nešťastí jest tím citelnější, tím bolestnější, že zastihlo právě méně zámožné, nemajetné osadníky. 20 rodní nalézá sežber přistěhlí a potřebyných prostředků k živobytí, a prázdnými rukama hledí smutné větvi nastávající zimě. Pomoci rychle jest tu třeba, aby zmírněna byla aspoň částečně bída těchto nešťastných. Proto děkanský úřad v Rychnově obrací se se snažnou prosbou ke všem dobrodincům a šlechtatým lidumilům, aby sebe menšími dárky přispěli. Dnes mně, zitra tobě. Kdo ihned dá, dvakrát dá a pomoc nejrychlejší jest nejvydatnější. Přispěvky jakékoliv zasílány buďtež na děkanský úřad v Rychnově n. K. Oheň způsobily 2 dítky 6leté a 6leté, které sa nepřítomnosti rodičů našly singly, škrtily a oheň zalití do slámy a při panujícím právě větru se rychle rozšířil a jest co děkovati velké a rychlé pomoci sborů hasičských, jichž dostavilo se k požáru 6, zvláště ale sboru dobrovol. hasičů v Rychnově, který nejdříve na místo požáru se dostavil, že ještě více stavení nepadlo za obět. V neděli byla ihned vykonána sbírka v kostele rychnovském, která vynesla 37 zl., ct. dámy spolku sv. Ludmily uvolily se po městě sbírku učiniti. — Za okresního starostu opětě svolen T. Kačera, rolník v Lupenici. — Na c. k. gymnasiu zdejší započato jest 218 řádných žáků a 5 privatistů; na c. k. odborné škole tkalcovské 16 žáků. — Anna Udlínková, vdova, porodila dne 23. t. m. dítka, které hned po porodu usmrtila a uchovala do slavníku. Ještě téhož dne byl sločín vyzrazen a matka odevzdána soudu. — Sběrka v městě Rychnově ve prospěch pohořelých v Lípovce vynesla přes 360 zl., kostelní sbírka pak 37 zl.

V Kutné Hoře učinila naše polední le- kálka nemalý rozruch, zvláště slavná redakce „Podvysockých listů“ byla téměř bez sebe a nevědouc si vztahem rady, jala se „Obnově“ vyřítati sprostotu, leš, pomluvy a naivnost. O „Obnově“ dí doslovně, že hází vesele předvolením blámat a že je vůbec celá jakoby byla „srovna z kanálu vyletěla“. O této podvysocké apuštlosti ponecháváme všem slušným lidem volný úsudek, domnívaje se, že tak sprostým lidem nevydělil by se ani poslední kutnohorský metař ani o Hejnicovi. „Obnova“ prý lže! Prosimе soudné obecenstvo Kutnohorské, aby řeklo, není-li úplnou pravdou, co jsme napesali, že totiž pan starosta Macháček koupil si pro svou košelníhoznu obecní kašnu u sv. Anny za 12 zl., ač sa tutéž kašna dával v touz dobu

pan F. 40 al. Neří pravda, co bylo napááno o dá-
mách Hraběvých, opaní Tiché, nemlávě ani o si-
dovce Kummermanové? „Obnova“ mluvila pravdu,
nikoli mluvit dra Pacáka. Neří pravda, že tehdy p.
redaktora Hejnicie dostala pěkně zaplacení v sírořině
městském, založeném klerikální kapou? Neří pravda,
že pan Pikulík dostal za své napadání Staročechů a
klerikálů zdarma od nynější městské vlády stavební
místo? Všecko je to pravda, doslovné pravda, a ka-
ždý Kutnohoran ví, že ještě mnohem více je pravda,
a že „Obnova i Labaké Prody“ přišli málo dosud
toho pověděly. Kdo tedy lže, že si nebo pan Hejnic?
Lže jenom pan Hejnic. Když už u tohoto boláku jsme,
ptáme se pana Hejnic, je-li také pravda, že své lidi,
zvláště pana Macháčka a dra Pacáka při každé pří-
ležitosti vychvaloval, a odpáře své skutečné i dom-
něle hanobil a napadal? Doskočilovi, Jašgroví, Kutlí-
kovi, Vorloví, Brunovi, Mláčanovi, zkrátka ke každému,
jenž v Kutné Hoře nebodí před nynější vládou a
ohnutým hřbetem. — „Obnova“ přý pomlouvá! Do
opravdy? I toto, vždyť pan Hejnic je s posledním
čísle Podvysockých ze dne 24. září na poslední strán-
ce mezi inserty veřejně potvrzuje, že šurnál jeho do-
stává oves z vyhlášení městské spořitelny. Radíž tedy,
laskavý čtenáři, přesvědčíte se na vlastní oči, že co
„Obnova“ psala o inserování městské spořitelny v
Podvysockých, není pomlouvou, ale živou, panem Hej-
nicem právě minulý soboty černá na bílém potvrzenou
pravdou. Kdyby pan redaktor Hejnic byl vtipného se-
mana, byl by nechal „sprostoty, lži a pomluvy“ našich
tupě na pokoji a nebyl by proti nám vyhrul se tak
nemotorně a hloupě. Ale komu není s hůry dáno
v hapstyce nekonpi, a tak i pan Hejnic, nevěda nic
chytrějšího, házel holem sebo „blátem, sprostotou,
pomlouvou a naivností“ nevěda, že si tím dává oprát-
ku na krk a že za takové výkony může přijíti jeho
slavná redakce pod sekvestr. Abychom mu tedy aspoň
trochu témi inserty městské spořitelny otevřeli ači
ukázali, jak se měl bránit, pravíme mu, že měl asi
takto psati: „Neří divnu, že dostávám inserty z měst-
ské spořitelny, jelikož jiných novin teď v Kutné Hoře
není a městská spořitelna přece v místním listě in-
serovati musí!“ Tohle jste měl pane Hejnic, věsti na
obranu svou; a ne házet předvolněním blátem, lží,
pomlouvou, naivností a docela i kanálem! Ale, i kdy-
byste byl na tu vytáčku přišel, řekli bychom vám,
že jste špatně se hájil a městské spořitelně špatně
posloužil, poněvadž my bychom žádali, aby účty a
položky, které vám do vašeho šurnálu za rok byly
dány, byly veřejně a každá dle jména uvedeny, aby
obecenstvo Kutné Hory mohlo se přesvědčiti, kolik
peněz jste dostal a jakou práci jste za ně pro dobro
našeho města, zvláště pro dobro chudého lidu kutno-
horského ve svém listě vykonal. Slavná správa měst-
ské spořitelny jest nyní pro páne redaktorovu hrubost
a prokazovanou nešikovnost takika morálně nucena
hájití svého, jistě čistého svědomí a uveřejniti, co, kdy
a zač vám platila za inserty ve vašem listě. — Sud
tedy ze všeho, laskavý čtenáři, kdo byl až božsky
naivním a komicky nešikovným v poslední stránce,
kterou si pan Hejnic u všech služných a myslících
lidí ukrutně akodil a své obratnosti šurnalistické v
polemiování zle posloužil. Ještě jednu takovou sobotu
a pan Hejnic může dostati od výboru podvysockého
spolku sobotáles na cestu do Kamčatky, protože se
pro Kut. Horu takový nešikovný člověk rozhodně ne-
hodí. V tak pokročilém městě každá fabricka ví, že
se do „kanálu“ pro dobré mravy a vzdělanost nehodí.
— Slibený článek o budoucích volbách do městského
zastupitelstva pro dneš odkládáme, jelikož trpělivosti
čtenářstva přišli naplniti nechceme. Co jsme sľbili,
přijde, a mimo to ještě mnohem víc.

Z Babie u Nechašovic. (sv. Missie) Smut-
né vlály poslední dny černé prapory na bucové chrá-
mové, na škole a na faře za příčinou zavraždění J. V.
císařovny a královny naší Alžběty. Veseleji však před
tím vlály prapory zde zemské, říšské a papežské bar-
vy po celý čas sv. missie, kterouž konali v Babicích
vůbec poprvé od 1—11. září dd. OO. Redemptoristů z
Prahy: P. Bernd. Čáka, superior, P. Em. Kovář a P.
Kar. Soukenník. Pílná práce na polích i na lukách
zdálo se, že bude na překážku, ale zbožný lid zaslech-
na hláhol zvonů volajících do chrámu opouštěti práci
a utíkat na kázání. O nedělích a slavnostech prostor-
ný kostel zdejší ani obsáhnouti nemohl všecko mno-
ství přichozích i z dalekého okolí Nechašovic a Byd-
žova. Ovzduší se sice také po různu hlasu protivně,
ale záhy překonány; proti Bohu marno brojiti. Vel-
kolepě zdály se nejmně slavnostní s průvody: mari-
anský ku kapliče do lesa, s křížem misionárním a
s Nejev. Svátostí. Prvního se účastnili také dp farář
Lužický, Josef Pospíšil a dp. farář Nechaňský, Josef
Hlavas se svým mladším kaplanem. Při druhých dvou
podílní bral dp. farář Bohárenský, Fr. Bečička. Ne-
scházeli ovšem také bílé družky (36, mladenci ve
stejnokroji (42), haviči, ba ani stělna z hmoždířů.
I páni starostové o posledním průvodu ochotně těš-
noli nebena, jako o Božím Těle vždycky činívají. Ne-
méně smýnký zasluhuje ochota zdejšího váženého p.
říděho, Josefa Belicha, kterýž po celý čas sv. missie
netoliko hrů na varhany obetral, nýbrž i celým do-
mem svým a s p. učitelem J. Janččkem ku stolu Páně
zbožně přistoupil. Co tomu se řekne socialistický
Obsor Školový? Divky i jmoši obětující dary peněží
závodili o umělou výzdobu jednotlivých oltářů a no-
vého kříže. Mohutný dubový kříž, 7 metrů svýšl da-
rován od dp. faráře našeho a Tělem Páně plechovým
od pražské Akademie zhotoveným v celkové ceně as
80 al. r. č. Při průvodu neslo 30 mladenců těžký kříž
a za ním na nosičích červeným sukmem pokrytých
ovněnec Tělo Páně nešeno. Míle překvapila spontánní
ovace hasičského sboru z Trnavy, kterýž přišel před
odchodem dpp misionářů večer s lampiony před faru
se s horlivými kasateli rozloučit, a zapév několik
slok mar. písní a Těskrát posdravujeme Tebe, tří-
krát slávu provolal dd. OO. Redemptoristům. Zaslou-
žili si zajisté díků celé farnosti, neboť 900 kajícníků
vyalyžeti v několika dnech a při tom třikrát denně
kázati jest jistě práce náslušná. Válek louchili se osad-
níci se slzami v očích a pp. misionáři a každý touží
míti po nich památku bať knísku misionárním neb
aspoň růženec. My pak krátce dodáváme: „Kde by
plamen sv. víry při missii rozšířený trvale a jasně

přel až do přítí — dá-li P. Báh dočekati — za rok
renovace obnovení sv. missie.

Z Hlinska. (Nové volby. Oheš. Dostavba
chrámové věže.) Konečně vyřazen rekurs téměř po
roce a přikročeno v minulých dnech v našem městě
k novým volbám do městského zastupitelstva. Účast
voličů byla prapenatná, ješto řádná strana nechála
kousnouti do kyselých hrozdů. A výsledek volby?
Zvláštní! Ve zvolených výborech budou snad všechny
strany zastoupeny. A co ještě podivnějším se zdá,
jest ta okolnost, že z řádných strany dosud panující
nebyl zvolen dosud ani jediný, ač proti řádnému s
nich nebylo prý vůbec agitováno. Ze strany „dolní“
či „Adámkovské“ zvoleni toliko v I. sboru jedno-
hlasně spisovatel a básník p. Bohumil Adámek. —
Z pondělka na úterek o čtvrt na 3 vypukl u nás
oheš, jemuž za obět padly dva domy se stodolou a
sice pekárna Prokopa a dům Ad. Náprátka na ná-
městí. Toliko vytrvalé plí zdejších a okolních, zvlá-
ště pak blatenských hasičů lze děkovati, že oheš
toliko na tato stavení byl omezen. Výtečné služby
při hájení dalších domů konal vysoký a dobře co se
atřechy týče zařizený dům p. poštmistra Ar. Vesel-
ského, o nějž jako o skálu nedobytnou mocně se od-
rážely žhavé plameny. Oba pohofeli utrpěli velké
škody. Jeden z hasičů byl raněn. — Přestavba nové
věže byla v těchto dnech šťastně dokončena. Zdivo
zůstalo, vše ostatní zbudováno znova. Nová věž jest
vyšší, štíhlejší a činí daleko milejší dojem. Jest po-
kryta měděným plechem a opatřena novým hromo-
vodem. Stavbu provedl zdejší stavitel p. František
Fiala starší [Krytu opatřil mistr pokrývačský z Li-
tomyše p. Em. Škorpil, hromovod p. Josef Jandík,
mistr pokrývačský z Litomyše. Ješto kostel nemá
žádného vlastního jmění, zapraví náklad přes 4000 zl.
J. Jasnost kníže pán Albert Thurn-Taxis a přisafenci.

Kutnohorský poeta, jenž odkoukal si
formu i myšlenku koranovaného mistra Pikulíka-Po-
korného a domnívá se, že by také od nynější slavné
městské rady v Kutné Hoře mohl za své básnické
plody obdržeti zdarma pozemek na čínžák, po pří-
padě i sloužnou půjčku z městské spořitelny na zmí-
něnou stavbu, žádá nás, abychom ho slavnému pu-
bliku v Kutné Hoře předvedli, by jeho lyrické písně
slyšelo a milostivě uznati ráčilo, že dle práva a sprá-
vedlnosti má dostati bezce všech okolků také zdarma
stavební místo a sice v bezprostředním sousedství p.
mistra Pikulíka-Pokorného, aby se vždělo, jak nynější
kutnohorák vlada čtí „perly české lyriky.“ Také náš
poeta slušně žádá, aby ulice, jež čínžáku jeho u
„Klíčky“ mistra Pikulíka se dotýká, směnila své do-
savadní prosaické jméno a nesla na věčné časy název:
„Třída kutnohorských básníků.“ Tuto svou slušnou a
dobře míněnou prosbu dovoluje sobě náš poeta, jenž
slyší na jméno „Pikulík II.“ následující skvostnou
ukázkou své básnické tvorby a svého opravdu ženi-
slánního nadání a místních poměrů kutnohorských do-
konaleho pochopení, co nejpříjemněji podporovati a
jest ochoten i na dále ve své činnosti veršové pokračo-
vati. První báseň věnuje, jak zajisté slušao a do-
cela pochopitelně, panu redaktoru Jos. V. Hejnicovi a
jeho roztomilé paní tchyni, by získal si jich blaho-
váli a potřebnou reklamu v „Podvysockých Listech.“
Věnovaná báseň má nápis „Od klerikalismu až do
kanalismu“ čemuž, aby se správně rozumělo, třeba
pamatovati, že pana Hejnicie pražští páni akademiko-
vé z klerikálního spolku „Arnošta z Pardubic“ vyili
před několika lety, a že on, totiž pan redaktor Hej-
nic, upadl právě teď ve svému útoku na „Obnovu“ ne-
šťastně „zrovna do kanálu“, jak v jeho noblesním a
parfamanovém šurnálu ze dne 24. září roku 1898 lze
se dočísti.

- 1) Hádej, hádej Hejnicí,
kdo ti kazí pěníci;
hádej hádej, jsem to já,
jež tě denně potkává.
- 2) O dvou nohou chodívám
a o tobě myslívám:
Dlouhé vlasy krátký um,
tob Hejnicí je mundur.
- 3) V Kutné Hoře v ulici
stojí domek truchlící,
Sirotčinec jméno má
a městský se nazývá.
- 4) Založil ho klerikál,
Pohotěl pan děkan,
založil ho sirotkám
a ne k vůli Meixnerkám.
- 5) Stud, kdo dosud v těle má,
nad vámi se červená, —
že takový radikál,
pápá, co dal klerikál.
- 6) Ale vskutku stalo se,
jak to máte na nose:
u sirotků papáto
a nic na ně nedáto.
- 7) Kdyby pánů nebylo,
kteří vám moc přijí
dávno byste nebyli
k sirotkům jít směli.
- 8) Vedle pana Macháčka,
máte však vy Pacáčka,
ten vás drží kde máše,
div mu neprašne kúše.
- 9) Hádej, hádej Hejnicí,
kdo ti kazí pěníci;
hádej hádej jsem to já,
jež tě denně potkává.

Auktor doufá, že touto ukázkou prozradil rozhodný
talent k vlastenecké lyrice i epice a míní, povzbuzen
jsem prvním úspěchem, pokračovati ve své básnické
tvorbě. Zvláště však dovoluje si již dnes upozorniti
na připravěný k tisku eposy o jednom kreisfiskusovi
a o jednom schudlém advokátovi. Děj vsať z doby
nedaleké, odehrává se při famózní avatbě v dá-
mských salonech. Všechno prosaické jest básnickým
rouchem přioděno a nejelegantnějším slohem ve scéně
uvedeno. Úspěch musí býti v Kutné Hoře obrovský
a tím zdá se mi i můj čínžák zabezpečený. To bu-
de podivná ať dva místi básníci budou mít v Kut-
né Hoře sadarmo a vedle sebe pěkně nové čínžáky!
O muso, ty štěstí mého štítí!

**Nutná potřeba nového chrámu Pá-
ně v Náchodě.** Každého roku zavítá do staro-
slavného Náchoda množství cizinců, jež vábí sem
krásná horatá příroda, živý průmysl a obchod, sta-
robylý hrad, rozkošný rozhled po romantickém údolí
Metujákém, vroubeném malebnými vrchy a pahorky.
Vše to radostně obdivují. Ale za to okem smutným,
plným útrpnosti, pohlíží na ten náš chudý kostelík
uprostřed náměstí, zajímavý sice svou starostí
(zal. r. 1810), ale přímo smutně překvapující nepatr-
ností svých rozměrů a chudičkým zevnějškem, jehož
gotika bývá různě, krasocit urážející přístavby, ja-
kož i vnitřkem, jenž neuhledností, malou prostorou a
vlhkotou spíše sklepení nežli svatyni se podobá. Avšak
co říci má domáclí obyvatelstvo rozsáhlé farní osady
zdejší, čítající na 15.000 duší, jež v duchovních, ná-
boženských potřebách a výkonech na kostelík ten od-
kázáno jest? Co říci má to množství lidu dělného,
jež po lopatné práci týdenní aspoň v neděli a ve svá-
tek rádo by se zúčastnilo služeb Božích a útěch
náboženství rádo by se posilovalo? Co souditi má
lid náš o tom, je-li kostel při každé větší pobožnosti
v pravém slova smyslu přeplněn a z venčí tak oblá-
bán, že podobou jest spíše jinému než místu posvá-
nému. Smutný tento nedostatek byl příčinou, že již
před 5 lety založen byl v Náchodě spolek, jenž obral
si za účel, sbíratí potřebné prostředky, aby stavba a
zařízení nového děkanického chrámu zde provedena
býti mohla, na kterýž veškerá práva a povinnosti do-
savadního děkanického chrámu přejíti a přeneseny
býti mají. Spolek ten měl začátek mnohosičným; při-
blížilo se hojně obětavých členů, mezi těmi i několik
a příspěvky značnými, jako: vys. důst. p. Jos. A.
Šrůtek, kanovník a inf. arcijáhen, obec Náchodská,
vdp. P. Jan Němecek, děkan, t. důst. p. P. Jos. Čech,
jenž celý požadavek svůj za tříleté vyučování nábo-
ženství na školách přespolních v částce 883 zl. ve
své závěti spolku věnoval a jiní šlechetní jednotlivci
i obce, kteří závodili, aby přispěli k dílu vznešenému.
Bohužel, že se pro nastalé nepřítelivé poměry v obci
zdejší nebylo lze výboru spolkovému tak účinně a vy-
datně zasmáhnouti k rozvoji spolku, jak toho úkol tak
vznešený vyžadoval. Vzdor tomu staral se však výbor
za vydatné součinnosti duchovní správy o získání no-
vých členů a rozmožnění darů a příspěvků tou mě-
rou, že dneš dle zprávy pokladniční, přednesené ve
výborové schůzi dne 20. t. m., stav jmění vykázán
jest sumou 18983 zl. 94 kr. Spolek čítá 661 členů a
to 11 zakládajících, 84 řádných a 616 přispívajících.
Výbor spolku usnesl se, svolati po dlouhé době opět
valnou hromadu, za účelem vyřízení účtů, provedení
nové volby výboru, oživení činnosti spolku a aby
účinně byly rozhodné kroky k brzkému uskuteč-
nění všeobecného přání v přístě zbudování dů-
stojného velkého chrámu Páně, jak toho v Náchodě
náboženská i kulturní potřeba vůbec nezbytně vy-
žaduje. Valná hromada konati se bude v neděli, dne
9. října t. r. v zasedací síni městského zastupitelstva
ve 3 hodiny odp. za řízení místopředsedy parkmistra
JUDra Frant. Dvořáka. Program jest následující: 1.
Zpráva jednatele a pokladní. 2. Volba 2 revisorů
účtů. 3. Volba předsedy, 12 členů výboru a 3 ná-
hradníků. Vzpurně Náchodané a občané farnosti ná-
chodské veškeré síly své! Oslavte letošní památný
rok 50letého jubilea panování Jeho Veličenstva,
těšce zkoušeného našeho nejmilostivějšího císaře a
krále Františka Josefa I. pro všechny budoucí
věky důležitým rozhodným činem! Za heslem „Spo-
jenými silami“ učiníte ve valné hromadě dne 9.
října t. r. zásadní usnesení, aby krásná myšlenka,
zbudivatí nový chrám Páně v Náchodě, stala se
co nejdříve skutekem! Přijďte do valné hromady v
počtu co nejhojnějším, aby byla důstojnou manifestací
ducha svornosti, dobré vůle a rázného činu!

Schůze lškovy. Poněvadž sl. okr. hejt-
manství v Jičíně schůzi nepovolilo, konala se o 2.
hod. odp. Účastenství bylo přehojné, nejméně 400 lidí
se sešlo, mezi nimi četní učité a mnoho ženských
všech stavů. Schůzi zahájil MUDr. V. Matys jedo-
vatým útokem proti klerikalismu, vyhlásil jim boj, se-
jměna studenty (oborná věta souhlasu). Dále na-
štemoval husitský flašinet o Husovi, Komenském, Ko-
níšovi a jesuitách (bouře pochvaly). Následovaly
volby: Kloboučnick Šabata, předseda „Havlíčka za
předsedu, Glos (jak pak ne) za místopředsedu a dva
zapisovatele. Dr. Iška mluvil půldruhé hodiny o svém
životě, udělal se mučedníkem národnostním (o žen-
ských nic), četl „Katol. listy“ o známém bačkoráti, o
Husovi, a vykládal, co anamenitého chová církev
národní: volbu kněží, řádné placení, řeč česká,
spověď jen všeobecná, přijímání podobojí, ženitba
kněží. Církev je národní a nic nemají od Němců,
těž šádal revier procesů Husova. I o kuchářkách se
zmínil a o obezavání far. Škoda jen, že když byl v
nejlepší ráži, a posluchači se těšili na tu ávandnu, ob-
jevil se najednou komisař od hejtmanskví a tu pan
Iška nějak nápadně zkroutil, a lidi vyblýzel stále, aby
si ostatní domyslili. „Hej Slované“ a „Hranice“ zá-
končila schůzi. Dr. Iška dostal svou odměnu, a vo-
děn drem. Matyssem jako vzácná rarita po městě. Paka
má zase o trochu „slávy“ víc. Dr. Iška býval jako ka-
plan, horlivým dopisovatelem, horoval tehdy pro Řím
a konfesionální školu, psal proti Mladotěchům a svo-
bedomyslým a byl ultramontanem dotud, dokud ne-
toulil po ženě a ženitbě. Když nedostal faru, kterou
chtěl, odpadl, oženil se, stal se starokatolíkem a teď
k vůli jeho církvi mají čeští nevěrci a hlupáci za-
kládat novou církev českonárodní, jež má i se psali
dva Němci. Staří Čechové pravili sice: nechvalno
nám v Němcích iškati pravdu, ale Iška a Pačáci ji
tam hledají.

(Zasláno.)

Na sklonku XIV. roku (1897.—1898.)

Vstupující v nový, XV. rok své činnosti, ob-
novujeme opět své zásady, kterými se od I. ro-
čníku „Vlasti“ pevně a neslomně řídíme a jež jsme

ve svých předložených prohlášeních často a často určité vytýkli a vymesilili.

Zvláštní naší zálibou bylo hned na počátku „Vlasti“, pěstování přátelské styky se Slovany, hlavně s katolickými jejich kmeny. Myšlenka této vzájemné pospolitosti nalézá se v jiných katolických listech českých milého ohlasu. Tak na př. „Katolické Listy“ ze dne 28. srpna 1898. píše v poselství úvaze: „Katolíci Slované pracovali až dosud příliš rozdrobeně a proto bez výsledku. Každá práce musila se všude opakovati znova, a rovněž každá vymoženost vydobývati znovu. Kterak jinak bude lze postupovati a s výsledkem práva katolických rodin a národů vydobývati, když tytož resoluce (na sjezd přijaté) společnou vzájemností budou se ozývati na schůzích nejen v Praze, ale i ve Lvově, Lublani a jinde.“

Aby mohl redaktor tohoto listu úmysly své ve skutek uváděti, cestuje každý rok mezi některý kmen slovanský. Nejprve byl v Lužici, loni mezi Jihoslovany, letos pobyl mezi uberskými Slovaky.

Slovensku byla věnována v prvních ročnících „Vlasti“ vůbec zvláštní pozornost. Ale když onemocněl a po dlouhé nemoci zemřel farář Tóma Smýd, pěstitel této československé literární vzájemnosti, byla nit našeho spojení se Slovenskem přetržena. Letos jest opět navázána. Nadšený vlastenec, farář Andrej Hlinka, připravuje pro „Vlast“ veliké dílo o Slovensku — popis země, řeč, náboženství a kulturní vývoj — jiný bude psát do „Vlasti“ pravidelné literární referáty, a jiní dva uvolili se psát do „Katol. Listů“ dopisy. Na jihu Rakouska pracuje pro „Vlast“ pojednání „O probuzení italských Chorvatů“ farář Ante Nedvěd. — Ruské věi převzal po Fr. Žákově, jenž jako novic psát nemůže, faktor Karel Jindřich, usazený v Moskvě.

Fr. Žundálek, jenž v zájmu našem cestoval po Lužici a mezi Rusy, píše, že nám zašle práce: „Bukovina a její obyvatelé“ a „Katolické osady v srbské Lužici“.

Jan Třeštlík, do Čech ze Sarajeva přesazený, bude udržovati stále literární styky s Bosnou a Hercegovinou a bude o tamních literárních pracích i dále do „Vlasti“ referovati.

Fr. Štingl vedle svých referátů o slovenské, chorvatské a srbské literatuře chystá pro náš časopis články: „Protestantismus na Jihoslovensku“.

A konečně Jan Vyhliďal zasílá nám pro XV. ročník „Vlasti“ slovenskou studii: „Čechové v Pruském Slezsku“ a O. Tatránky: „Rozbor československé otázky“.

Mimo to byly nám pro XV. ročník dodány tyto práce:

Práce vědecké: Synodální řeči Mistra Jana Husi od Dr. Ant. Lenze. Kněz družiny Sušilovy Fr. Dědek od Jana Halouzky. Pithecanthropus erectus od Tom. Píchy. Kněží — přátelé studentstva od Fr. Kuchta. Emigranti a exulanti čeští v Perné a Lešně od Václ. Honejska. Mahabharata, národní epos starých Indů od Viléma Sladomela. Klesání obilních cen od R. Vrby. Svět a jeho konec od Bedř. Jiříčka. Pád města Ninive od Fr. Vin. Zapletala. Ord. Praed. Studentstvo ve hnutí dělnictva českého od Tom. Jirouška. Proudý liberální v dělnictvu českém od T. Jirouška.

Cestopisy: Cesta na Rýn od Magr. Boh. Hakla. Črty z mé cesty po Slovensku od Tom. Škrdle.

Povídky: Mezi svými od Boh. Brodského. Z lásky k mořům od Al. Dostála. Polské pastely od Fr. Jos. Mergla. Restaurace na dedine od Martina Š. Medňanského.

Posudky: O divadle budou psát referáty Jos. Flekáček a divadelní studie bude podávati Em. Žák. Hlídka hospodářskou pěstovati bude R. Vrla a Obzor školský Václav Špaček. Směry moderního umění bude zase pravidelně probírat Dr. Ant. Podlaha. O posledním filosofickém díle Pospišilově uveřejní referát již v říjnovém čísle Dr. Al. Kolísek. O francouzské literatuře bude psát Vojt. Kameš. Různá literární díla severních a jiných národů pročítá Jos. Šefík Vitiňský z Antverp, znalý asi 15 jazyků. Nietzscheovu kritiku křesťanství (vyšla překladem v „Moderní Revue“) na líc a na rub obrací Filip Jan Konečný.

Různé: Farář P. Alfons Žák slibuje nám různá historická pojednání, farář Fr. Pohunek přislíbují (bude li mu to možno) články: Věda a náboženství; učitel Jos. Flekáček bude pokračovati ve studii „Duchovenstvo katolické v literatuře a vědě“ a uveřejní pojednání o „Katolickém ústavě ku podpoře kojících matek v Římě“, jediném charitativním podniku svého druhu; farář Jos. Vondrák zašle: „Črty ze společenského života v Bavorsku“.

Tot jsou v hlavních rysech práce chystané pro XV. roč. „Vlasti“.

Ve družstvu Vlast povstala roku XIV. Literární sekce, jejíž hlavním účelem jest právě zvelebení „Vlasti“, i doufáme, že pokročíme XV. ročníkem „Vlasti“ o krok ku předu.

Své staré přátely prosíme za další přízeň a mladší pokolení zveme mezi své řady. Boha, dárce vši milosti, prosíme za zdar a požehnání!

V PRAZE, dne 1. září 1898.

Redakce „Vlasti“,
č. 570—II.

(Zasláno.)

PROSBA O POMOC.

Děným neštěstím postižena byla ve čtvrtek dne 23. září 1898 chudá obec Lipovka okresu Rychnovského nad Kněžnou.

Zhoubný požár neblahou náhodou vypuknuvší v několika minutách zachvátil 16 čísel a snčil je se všemi staveními hospodářskými, se vši letošní polní úrodou a všemi zásobami, 18 chudých rodin v neúprosném moři plamenů pohltilo celý svůj majetek nastřádaný klopotnou prací. Plody dlouhého namáhání neúrodné práce, výsledek utržené žně letošní — vše to zničeno bylo zhoubným, nem lozrdným živlem.

Smutný jest pohled na sbytky chudé vesničky, osmnáct rodin kvůli nad straceným krbem.

Z pohoršlivého nikdo n zachránil ani dobytka, ani nejnútnejšího šatstva a prádla, tak že stojí tu jako žebráci a zoufale hledí vstříc neutěšené budoucnosti a bláskovi se mrazivě zimě.

Těm, kteří mají cit k neštěstí blánského, kteří mají lásku ku svým českým bratřím naskytá se při ležtosti, aby lásku osvědčili milosrdným skutkem, za který jim budou žehnati ožebračené rodiny.

Okresní výbor v Rychnově n. K. obrací se k celé české veřejnosti, k okresům, obcím, korporacím i šlechtěným jednotlivcům v král. Českém se snažnou prosbou o pomoc. Žádá jmenovitě slavná obecní a okresní zastupitelstva, aby v obvodu svém zavedla veřejné sbírky dobročinné.

Milodary přijímají se v úřadovně okresního zastupitelstva v Rychnově n. Kn. a veřejně se kvitovati budou v místním časopise „Posla z Podhoří“.

Okresní výbor v Rychnově n. Kn.,
dne 23. září 1898.

Antonín Melchar,
náměstek okr. starosty.

Tobiáš Kučera,
starosta okresu.

A. M. Wolf,
člen okresního výboru.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dlmy: Bubna 613-VII — Sklad Eliškina tř. č. 42

Sochy andělů došly bez větší pohromy a všeobecně se líbí. Račte přijmouti srdečné díky za tak krásnou práci.

S úctou vč. kerou

J. Chudáček,
farář.

Velký Ořechov (Morava), dne 18. list. 1897.

Listárna redakce.

P. T. pány odběratele „Obnovy“ pro síme, aby nám ihned oznámili změnu své adresy a aby nedošlo čísel ihned reklamovali. Poštovní známky na reklamace není třeba.

Oprava. V článku „Učitelka života služkou vášní“ vynecháno ve větě: „A nejnověji se takým centuriatorem stal v Rosicích u Chrásti — „poslanec Udržal“. — Slova ta při lámání sazby vypadla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. září 1898. 1 hl. pšenice sl. 06:75 až 07:55, žito sl. 5:25 až 5:90, ječmena 4:20 až 5:00, oves sl. 2:40 až 2:75, proso sl. 4:00 až 4:68, včivky sl. 4:50 až 5:00, bramb. sl. 8:00 až 09.— dočka sl. 10:00 až 12:00, jáhly sl. 9:00 až 0:00, krup 08:00 až 20.—, bramborů sl. 1:10 až 1:40.

„HOTEL ADALBERTINUM.“

V úctě podepsaný dovoluje si vele důstojnému duchovenstvu a P. T. obecně doporučiti hostinské místnosti v Adalbertinumu, opatřené výbornou kuchyní a dobrým hradeckým pivem.

Zvlášť pak vld. duchovenstvo upozorňuje, že v nastávající sezóně

rozesílá výborná vína

bílé i červené, rakouské neb uher-
ské přírodní od 30—40 zl. za 100
litrů z původního místa.

Dále chovají se na skladě pravá
přírodní tu- i cizozemská: Scherry, Ma-
deira, Malaga (staré) mimo to i cognac,
smirenskou slivovici a nejmenší
jamajský rum.

Těm upozorňují na velice pěkné a
čistě zařízené hostinské pokoje, které
účtují za den po 80 kr.

O hojnou návštěvu prosí

Max Kryštofek,
hotelier.

POZOR! NEPŘEHLÉDNOUT!

První český výrobek k-
med. iných

lodenových klobouků

pod připečenou známku na-
lézá se na skladě.

Tyto předčí co do lehkosti a trvanlivosti
každý jiný výrobek a hodí se výtečně pro pp.
lovníky, správce atd.

Za jakost a pravost zboží co dlouholetý ob-
orník ručím.

S velkou úctou

Josef Dvořáček,

kloboučník v Hradci Králové.

Umělé stavební truhlářství.

Josef Matějček,

doporučuje svůj hojně zásobený

sklad nábytku

Divadelní ulici č. 195.

Dřeva a sklady na Slavi. Předměstí.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,

do skřítie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro-
dávají se nalepené (po 16 kr.) i nenalepené.
První dvě tabulky v úhledných černých deskách 60 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalou-
nické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

se péroky a žíněky, se

spony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávky již
vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a pro-
dává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk za 16 kr.

1 v polopletné váz. výtisk za 22 kr.

1 v plátěné váz. výtisk za 25 kr.

1 v plátěné váz. se slacným křídlem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při
vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávat budou jen po jednotlivých
výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zasílání zvláštních
dětí, děti se bude záilka Nápěvů při objednávce do 5
kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž
račte pl. t. objednatel přiložit na porto

při 1 výtisku 3 kr.,

2-3 „ 5 „

4-5 „ 10 „

Mas varhan k čes. Oltáři a knihy nápěvů
k němu. Oltář nachází se v saze.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se
do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5
sešitech. Nápěvy k Oltáři obsahují melodie pro
zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho
i chorální nápěv k litaniím - Otče náš, Zdrávas Maria,
Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královna, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen s pravidla pouze 1. verš, tam však
kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde
praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak,
aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Ná-
pěvy“ po ruce nemají.

Aby při spěvu náležitě se dbalo slovného přívuku, vy-
značena jest v „Nápěvech“ tučným tiskem slabika hlavní
přívuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.

Přesídlení obchodu.

Po čas přestavby domu přesídlil jsem svůj závod do divadelní ulice proti kavárně p. Fialy.
Za touto příčinou prodávám nyní zboží za ceny značně snížené, zbytky pak pod cenou kupní.

Zároveň dovoluji si pozornost učinit na svůj

největší sklad suken a vlastní výrobu podšivek

pro nastávající období a prosím by mi i v nových místnostech přizvě zachována byla.
Doporučuji se vždy k službám ochotný

V. J. Špalek
dříve J. F. Krušvic,
v Hradci Králové.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné, avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obel neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

WALDEK & WAGNER,

c. a k. dvorní dodavatelé v Praze.

Dřívky, skladiště a písařny: Hybernská ulice číslo 8 nové.

Úředně oprávněný elektro technický závod.

Kancelář k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatky, nemocnice, dráhy, lázně atd. Velmi praktické anglické a francouzské nezapáchající klosety.

Vodoměry. — Hydranty pouliční, požární a zahradní. — Roury. — Hadice. — Fontány.

Čerpadla všeho druhu.

Čerpadla pouliční, nádvoří, zahradní a na hnojívku, parní čerpadla atd.

Technické potřeby pro veškeré průmyslové podniky

Laciné a krásné ružence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je oboru devotačních, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296—1.

Konviktská ulice.

346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než všude jinde.

Čiřm výtěžkem vydržíže ústav 25 sirotků—mrzáčků.

Alpaka

Novinka pro pány na obleky, jakož i menšíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek s m

zl. 10.80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menšíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočil v Chocni.

Dva truhlářské dělníky

přijme Karel Netuka,
na Slezském Předměstí u Hradce Král.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

**Dydrooy
kávy
žitné!**

Právě vyšlo

tiskem biskupské knihtiskárny:

VADEMECUM

8eu

Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-
tiorum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 544 — 80. — Cena brož. 1.60 zl., poštou 1.75 zl

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v authenticckém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojuje jest celý Sylabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

K hojným objednávkám této praktické pro kněze příručky, pravého to „Vademecum“ odporučí se k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti utišující anestetikum; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Nejlepší

slováckou slivovici a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Pro měsíc říjen nabízíme oblíbené knižky:

Tajemství růžencová

v rozjímáních.

Seřadil A. Petráň.

Tištěno na barevném papíře bílých, oku příjemných barev (zelené hráškové, isabellové a růžové) a 15 vyobrazeními příslušných tajemství.

1 výtisk brožovaný 8 kr.

50 „ po 7 kr.

100 „ po 6 kr.

Lze dostati i na listky rozřezané ku měsíční výměně údajů živého růžence.

Vyše též německy.

Písňe růžencové nabízíme do 50 kusů po 2 kr., 50—100 kusů po 1 1/2 kr., přes 100 kusů přiměřená sleva.

Novinka!

Novinka!

Fotografie (zádný tisk) ve velikosti poštovních známek s vlastní podobenkou k nalepování na kor. listky, dopisy, vizitky, blahopřání, do památníků atd., zhotovují se dle každé zaslané podobanky, obrazu neb kresby jakékoliv velikosti

Ceny: 12 kusů 0.90 zl.,

25 „ 1.40 „

50 „ 2.30 „

100 „ 3.60 „

Objednávky přijímá s ochotou administr. t. l.

KUCHAŘSKA •

• ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodová,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejlépe doporučeno sl. správami hospodářskými i hospodářských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho pochvalných uznání, jež soublasně praví, že jest to dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že se každé domácnosti vyplácí, ano jedna paní píše, že by touto knihou nabyté vědomosti nesaměnila ani za 100 zl. a že šťastná nevěsta, již se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky. Jest v komisi pp. Bursika a Kohouta, knižkupectví české university v Praze.

Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyně na zvláštní požádání také v ceně mírnější a franko.

Jan Horák, soukeník

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o pověsti obsluhy mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Denní osvěžení; chuť k jídlu, okamžité posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek stíženým chudokrevnost, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička řeckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achais v Patrasu-pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhve 90 kr. Toto víno nezkazí se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Průvodů varhan k Nápěvům Oltáře (čes.) vyšel sešit I. Stran 28 formátu 11/4 cm. Obsahuje písně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně, postní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatochušň a některé z obecných mešních celkem 52 nápěvů. Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščina třída č. 24.

doporučuje učitel

své chvalné známé: Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulpity atd. dle slohu kostelů. 265

Renovace starych oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Humpolecká sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasílatelský závod
v Humpolci

Vzorky k nahlédnutí franko.

Vývoz do všech zemí!

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893. nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. C.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěná
továrna na piana, pianina, harmonia a varhany

AL. HUGO LHOTA v Hradci Králové.

Filiální sklady: ve Vídni III Salzmanergasse 31. v Brně, Orešské ulice č. 7., v Praze: Kr. Vítězslavské, Karlova tř. č. 8. odporoučí českému hudebnímu obecenstvu své nejlépe osvědčená

piana, pianina
angl. repetiční i obyčejnou s dělnou mechanikou nového moderního provedení

a harmonia evropské a americké soustavy

všech rozměrů v cenách, při řádné seznávací úpravě, zaručení trvanlivosti a vyrovnané uhlazenosti i rydaté zvukosti neobyčejně levných. Též na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko. (99) Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí.

Koupí se dobře zachovalá pokladna
čís. 8. neb 4.
Nabídky s udáním ceny přijímá správa Adalbertina (I. patro čís. dvéř 23.).

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURÁČ.** Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

JAN ŠTOUPA

V PRAZE, Václavské náměstí, 32,
doporučuje

župan y

velmi pěkně provedené a látek dvojtypů, s okrasou červenou, zelenou, bordeaux modrou neb šedou, kus po zl. 7.-, 8.50, 10.-,

župany
v jakosti velmi dobré, kus po zl. 11.-, 12.-, 14.-

župany
z dublu nejlepšího, úplně vlněného, kus po zl. 16.-, 18.-, 20.-,

župany anglické
z látek velice jemných po zl. 18.-, 20.-, 22.-, 24.-, 28.-,

župany
se srsti velbloudí zvláště lehké, teplé a příjemné dle velikosti zl. 38.-, 20.-, 22.-, 24.-, 28.-.

Vždy 200 županů na výběr.

V. VACEK,

závod
školkařský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i krátké, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofad, plátna atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Křestní listy

ex offio
40 kusů 30. kr.
nabízí
Bisk. knihtiskárna.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si velectěnému P. T. obecenstvu učtivě oznámiti, že zařídil jsem

nový filiální závod zboží uzenářského a řeznického,

který dnem 1. října t. r. otevře v nových vkusně zařízených místnostech
v Hradci Králové,

Jiřikova třída, č. 250, v domě p. K. Sklenáře, proti hotelu „Merkur“, kde budu moci posloužiti v každé době nejčerstvějšími a nejchutnějšími výrobky uzenářskými. Zvláště upozorňuji, že teplé zboží lze dostati v 10 hod. dopoledne a ve 4 a v 6 hodin odpo. přímo z udrny. Hlavní sklad zůstane v dosavadních místnostech na Pražském Předměstí. Vypořádání si proto, aby dlouholetá přízeň v tak vzácné a hojně míře mi udělená i na dále byla zachována a slibuji, že budu úsilovnou snahou mojí, bych vzornou obsluhou a zbožím nejlepší jakosti kruh svých dosavadních et. odběratelů si nejen udržel, nýbrž i pokud možno rozšířil. Odporučuje závod svůj další hojně přízni P. T. obecenstva, zaamenám se v účtě dokonale

JAN PETŘÍČEK,
majitel závodu uzenářského a řeznického v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 7. října 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Přehorliví poslanci.

Svého času tepaly „Nár. Listy“ nemilosrdně každého staročeského poslance, který někteří, byť by i naprosto nedůležitou schůzi sněmovní byl vynechal. Na konci minulého týdne konala poslanecká sněmovna schůzi, která měla být věnována nejen doplnění sestavení sněmovny, nýbrž která i do jisté míry měla se státí rozhodující v celém patnáctém zasedání říšské rady. Ve schůzi této scházeli títo lidé a šlechtičtí poslanci z Čech a z Moravy: pan Karel Adámek prý pro nemoc, architekt Bělský, profesor drokter Gabriel Blásek, továrník Bromovský, hr. Berchtold, hr. Deym, Mdr. Dvořák, dr. Fořt, Mdr. Edvard Grégr, J. Heimrich, J. König švagr Dykuv, dr. Kramář, J. Krumholz, Plahanský Kryf (vyšel před hlasováním) prof. dr. Vilém Kura, baron Lilgenau, rolník Loula, tajemník Mašálka, velkostatkář Papstmann, rolník Roskošný, hr. Serényi, radikál Josef Starostík, hr. Sylva-Tarrouca, statkář Udrkal, tedy 24 poslanců našich a mimo to 54 jiných poslanců pravice. Následek této nedbalosti byl, že pro pilnost návrhu barona Schwegla hlasovalo 173 německých, italských a socialistických opozičních a že proti ně hlasovalo pouze 162 hlasů pravice. Pro uzádní pilnosti návrhu vyžaduje se sice dvojtřetinová většina a německá opozice tedy ve skutečnosti svou vůli neprosadila, ale přece se jen může chlubit, že nad pravici dobytá „mravního“ vítězství, že jí „morálně“ i „číslně“ porazila. Páteční schůze ukázala, že pravice není disciplinována a svorná. V parlamentárních státech by po takovém výsledku hlasování musila každá vláda odstoupiti. U nás pascují ovšem zvláštní poměry a tak ministerstvo hr. Thuna nepadlo, ale nemilou parlamentární porážku utrpělo přece. Je to ostuda. „Národní Listy“, v nichž v pátečním úvodu známý fraškár ze Šipů, pan Karel Tůma porazil a rozebral obstrukci na nudle, musely v sobotním čísle přiznat porážku pravice. Jest to opět charakteristický příspěvek k poznání, jak v redakci „Nár. Listů“ politickou situaci posuzují a znají. V politice nenadělal ještě žádný český list tolik kotrmelců a hloupostí, jako Národní Listy. Tu přednost mají a milerádi jím ji ponecháme. Smutnou však skutečností jest, že „Nár. Listy“ vychovávají a vedou národ. Ubohé vychování, ubohé vedení, ubohý národ! Tragikomický dojem činí na čtenáře tato věta „v radikálně opozičních Národ. Listech“ (totiž kdo té jejich radikálnosti a opozičnosti ještě věří): „Dlužno konstatovat s povděkem a potěšením, že ani jediný Slovínec, Chorvát a Rusín, ač ve svém klubu mluvili dosti opozičně, nescházel při hlasování a že všichni hlasovali solidárně s pravici.“

Levice dobytá dnes laciného vítězství. Velmi laciného! Majorita se jí v pravý čas — rozejela domů! Věc byla by k víře nepodobná, kdyby nebyla skutkem. Šosácký slovyk, dle něhož o šábeu vždy musí býti prázdno, nikoli k vůli židům, nýbrž k vůli poslancům, kteří by si svoje mandáty nejraději odseděli nebo odleželi doma, má za následek, že v pátek o poledne vždy — jako když stěhl do vrbů — známá velká řada „zákonodárců“ rychlovlakem ujíždí domů, aby večer již ztrávit mohli ve svých županech a noc ve svých penátských postelích, ať se ve sněmovně děje co děje. „Domů, domů!“ je tůba a heslem těch páků, kteří si před volbami o mandát nohy mohou ušlouci, ale kteří potom vášnosti strany, reputaci většiny a cti nového klubu nikdy nedovedou přinést té oběti, aby v pátek nebo vůbec před nějakým feriálním dnem pohodli, jenom pohodli svoje oběťovali a až do konce schůze ve Vídni a ve sněmovně setrvali. Věc byla by strašně komická, kdyby nebyla tak zahanbující a trapnou.

Levice je vždycky, když jde o něco vážnějšího, konsignována do jednoho muže, a na pravici je vždycky hrůzný strach o většinu. Kdyby ani nešlo o věc samu, o předmět hlasování, jež přirozenou měrou obyčejně připadá na konec schůze, jde o kolosální ostudu, když hrdá jinak většina pojednou sa posměchu našich nepřátel se scvrká na malomocnou, slovně se pyřící menšinu.

Jako dnes!

Do tří hodin nescházel na pravici snad nikdo, ale jak přišla tato omdlná hodina, nedali se

pánové, jejichž jména zajisté již ve vaší zprávě z říšské rady uvedena jsou, nikterak sádket ani mprosit, jakoby poslanecký mandát neukládá žádnou povinnost a byl zadáván jenom pro pleštr! Domů, za pec, k bačkorám a nočním čapicím! Domů, domů!

Jakou pak vážnost může mítí většina, když si nikdy není jista — většinou? A jakému respektu může se trvale těšiti strana, jejíž členové pořádě jenom myslí na domov a nikdy nejsou spolehlivými čislíci!

Pánové byli včera a dnes do tří hodin na místě, pak ale se — před samým hlasováním — rozejeli. Proč pak tu vůbec byli? Proč nezůstali raději vůbec doma? Aspoň by se bylo vědělo, že nebude při hlasování na pravici většina a mohlo se vyvarovat ostudě.

A ještě něco. Jak přicházejí ke zlosti a blamáži ti poslanci, kteří dbají své povinnosti, kárné a reputace klubu, vždy a stále jsou na místě, ačkoli je stojí na mnoze velkého namáhání, aby toto konání poslanecké povinnosti v soulad uvedli s povinnostmi svého stavu a s potřebami svého povolání? Oni musí si za takovýchto okolností připadat jako lidé, s kterých si ti druzí dělají blásky!

Jest věru již nejvyšší čas, aby kluby na pravici se konečně vzmohly také na nějakou káseň a aby takové svévolnosti, takovému zrovna až frivolnímu nebetření disciplíny již konečně učinily přítrž.

Kdo poslanecké povinnosti konati nemůže nebo nechce, ať mandátem praští. Ale přijati mandát z rukou voličů a nechtět mu nikdy obětovat kousek pohodlí nebo šosácké libůstky, jest zlo, které stranu musí uvést na mizinu.

Abyste bylo rozuměno: mně nejde o blamáž nebo rozpaky slavného ministerstva, nýbrž o blamáž nás samých, o zásadu, o čest praporu!

K žalostnému citátu „Národních Listů“ připomínáme pouze, že český lid volil za poslance pouze ty lidi, které mu Národní Listy jako vrchol vlastenecké dokonalosti, horlivosti, obětavosti a pracovitosti — odporučily. Lid věřil Nár. Listům a nikoliv nám, kteří známe mladočeské poslance jako své boty. Teď se dozvěděl český lid i z Národních Listů, jaké výtečníky, jakou „chloubu“ a „výkvět národa“ si zvolil.

Veřejná schůze lidu v Nové Pace.

Dle Národních Listů od 29. září t. r. konala se na Nové Pace veřejná schůze lidu, „ku kteréž pozván byl pan dr. František Iška, vikář starokatolické církve v Bernu ve Švýcarech, aby promluvil o národní církvi.“

Tak tedy kněz, jenž zrušil svou kněžskou přísahu, kněz Čech k Němcům odpadlý, přišel promluvit o národní církvi. — Tak to už u nás chodí, že Němci dělají u nás taky národní zboží. — Paní Grégrová, Němkyně, vydává Národní Listy, a pan Iška pod vedením Němce Herzoga a wolfovského Němce Schirmera vydává německou „starokatolickou církev“ za národní.

Schůzi zahájil pan dr. Matys a „upozornil na následky klerikalismu, jehož zneužívá se k účelům politickým.“

Stará písnička, zpívá se známou notou. Nevěry užívá se k děláni politiky protikatolické k. p. k nucení katolíků, aby si za své peníze dali děti a dorůstající syny své olupovati o náboženství. A k tomu mají katolíci mlčeti. Oni jsou jen k tomu, aby se, pokud nelymrou, v kostele modlili; zákony však je vyhlazující dělají liberálové a chtějí je dělat radikálové. A jestliže se katolíci přece ozvou a chtějí sa své peníze zákony jim neškodit — tu se pleť náboženství do politiky. I červ se brání, když ho někdo chce zasažápnout, ale katolík má býti horší než ten červ!

Klerikalismu se dále dle N. L. a dra. Matysové užívá „k hanobení našich národních světců Husa a Komenského.“ — Opět stará písnička. Dějepisná pravda jest hanobením!! Dobře, že už nejsme sami. Už n. p. dr. Fleišhans zcela jinak promluvil o Husovi, než jak frásistě křičí.

Dále prý dle klerikálů „Koniáš prokázal národu českému neocenitelných služeb.“ Na to se zlobí pan dr. Matys.

Jaká pomoc, když Koniáš byl zcela jiným dle dějepisu a zcela jiným jest dle protestantských pamfletů, z nichž čerpají naši Matysové.

Koniáš páčil knížky, to je pravda, ale ne jen české, nýbrž i cizojazyčné. Nepáčil je tedy proto, že byly české, ale proto, že to byly bezcenné — ovšem i lživé a bludné — náboženské hádanky o víru. To ale p. Dr. Matys neví, že Koniáš vedle toho byl českým spisovatelem, který hleděl národu rozeřtvanému a zbíděnému poskytovat, co by mu skutečně prospělo. Tak n. p. p. dr. Matys vydal knížku o Husovi. Dříve však než v ní o Husovi jednu, podává v ní celou hromadu jizlivých pastorských překroucenin a lží. — Byl by v náramném slávomamu, kdyby myslil, že by byl národ český velikou ztrátu utrpěl, kdyby jí byl nevydal. Naopak. Knížka ta zůstane velikou skvrnou písemnictví českého, a možná, že ještě než se stárne, bude toho „díla“ svého p. doktor litovati a si přáti, kdyby se nějaký Koniáš vyskytl a knížku tu — o nesmírné nevědomosti náboženské svědčící — spalil.

Pak mluvil p. Dr. Iška. — Z celé řeči jeho vane slé a nejisté nesvědění. — Ví dobře, že odpel církvi katolické poslušnost, svědomí jeho je proto nepokojno. Chce býti nějak upokojeno, a proto si hledí ubohý Iška namluviti, že je přece katolíkem, a že lid, dá-li se jím svěsti, bude přece katolickým. Je to smutný sebeklam a novou vinou, těžkou vinou, svědomí odpadlého kněze obtěžující klamání lidu. Tak to dělal taky Luther. Zapovídal si, aby se jeho církvi říkalo lutherská; cítil, že udělal sektu, a proto dal do katechismu svého přece do Věřím v Boha — svatou církev obecnou (katolickou).

Tak to je, pane Iško. Tak to uznávali i východní církve. Tak to uznává n. p. sv. Jan Zlatoústý. Tak to bylo i se svatým Cyrilem a Methoděm, kteří — jak víte — do Říma šli k nástupci Petrovu prokázat mu poslušnost. A tak ten sbor křesťanů, které Kristu získali sv. Cyril a Method, ač měl dovoleno od sv. Otce slovansky konat bohoslužbu, nebyl církvi oddělenou, nýbrž byl to lid křesťanský v obecnou církev vřaděný. Je vám známo podobnoství Kristovo o církvi, která ze zrna hořčičného vyrostla jako strom. — Strom jest jeden svým kořenem, svým kmenem, větví jest více. A tak to je, pane doktore, i s jednotlivými skupinami křesťanských národů. Jeden kofen Kristus — jeden kmen Petr — a národové jsou větve. Vy ale děláte buď nový strom vedle stromu, anebo uřezáváte větve a chcete, aby každá větev žila pro sebe, a přece tvrdíte, že jste stromem.

Vidíte. Národní církve ve vašem smyslu jest tedy odstěpení — sekta! — V katolickém smyslu jest to ale evangelia. Kristus církvi národních — totiž každou jinou pro každý národ — nezařadil. Ale Kristus chtěl, aby každý národ stal se větví na kmeni církve jediné. A z kořene a kmene toho stromu aby každý národ, každá větev brala sílu životní, milost a pravdu, aby vydávala květ cností Kristových a připravovala si ovoce odměny.

A proto právě naopak to jest, než jak je tvrzeno na schůzi novopacké. Národní odstěpené církve vadnou jako větve od stromu oddělené. A právě za našich částí církve východní ukazují snahu po sjednocení s kmenem Petrovým, od něhož je pycha biskupa konstantinopolského a politika mocnářů oddělila a v oddělení drží. Tak uvadla i „národní církve česká kališnická“ až k smrti. A když pan Iška tvrdí, že ty církve nezměnily učení, tu je to zase sebeklam. Právě ty církve směnily staré učení o Petru jakožto hlavě církve, ač o tom — často ke své bolesti — na den sv. Petra a Pavla při své bohoslužbě v hodinkách zpívali! Zásada však: Řím promluvil, pře jest rozhodnuta, jest tak stará jako církev.

Ze všeho je patrné, že se p. Iška brodí v odporech a nedůslednostech, které lze přednáseti před ubohým lidem a našimi „intelligentními“ náboženskými nevědomci a nemyšlícími fanatiky. Před zdravým rozumem řeč pana Išky neobstojí. Strom není větev, a větev není strom.

Že i dále do bahna nedůslednosti zabředl, to nejvíce vysvitá z toho, že „ušní“ — hrubý

germanismus — že tedy „uán“ spověd zavrhuje a při tom tvrdí, že bude jeho církev takovou, jako jsou východní. A právě všechny církve východní i slovanské odštěpené mají spověd soukromou — „uán“! Jaké tedy rozpory, jaké lži musí přednášeti ubohý odpadlík, aby s lidí, kterým víra vůbec ze srdce dávno vymizela, stloukl nějakou tu církev národa českého.

Vinu na vinu kupíte, pane doktore! Bůh Vám buď milostiv!

Z toho všeho vidno, jakou cenu mají pak ty resoluce na schůzi pojeté!

Čechové musí přý dle resolucí hledati opory v církvi národní. Naopak páni! Církev národní musí přijít pod nadobrodu státní moci, jak to vidíte v Rusku. Právě církvi národní dáváte se v tím tužší porobu Vídně. A co ve své domnělé svobodomyšlnosti nazýváte nadobrodou Říma — to právě aspoň v náboženském ohledu jest ochranou národa oproti násilí mnohých tyrannův. Ledochovskí, kardinál a arcibiskup, an hájil církev katolickou, hájil tím i Poláky oproti Bismarkovi. A kdyby byl povolil, byl by právě tím vydal Poláky v úplnou porobu Pruska. Jen katolictví překážá Prusákům v poněmčení Poláků.

Resoluce chce „demokratisování církve“. Škoda jen, že ji Kristus Pán tak nezřídil. Ubohý léko! Nástupcům apoštolů jste vypověděl poslušnost, a nyní — aby se si ulovil biskupství — podáváte se ménivým choutkám stran o vládu na radiolech a v obcích se tabajících a na konec i ve věrouce rozhodovati chtících. Něco jiného, pane léko, jest připsuštění obce ka správe jmění a nutnými ovšem podmínkami, to se nechá s katolicismem srovnati a je to na mnohých místech k. p. v Americe ano i na Moravě. Ale na místo vlády Kristem ustanovené podrobovati se vládě „nevěřekých čenů“ obce, to přece nablédnete, že je záhubné.

Revise Husova procesu jen ať se provede. Jest to i naše přání. Církev se jí nebojí.

Co se týká bojů politických ze strany kněžstva a zcela nového výmyslu církve náboženské, ta ty boje přestanou hned, jakmile zákonodárci nebudou dělati zákony náboženství podrývající. Dokud to je, bude to vždy povinností kněžství lid poučovati a církev oková, do níž ji vrhá politika bezbožců, zbavovati. Při tom ovšem objímá církev vždy stejnou láskou všechny dítky, ať jsou jakéhokoliv politického smýšlení. Pravíme — politického. Ale nesmí to býti „dítky“, které politikou nazývají bezbožnictví. Proti bezbožnictví, třeba se krylo názvem politiky, musí kněžstvo vždy se postaviti. Nepřítel náboženství katolického ať si nedává jména „dítky“, ať to řekne zřejmě. Pak ale nebude to boj církve proti „dítkám“ — ale proti těm, kteří náboženství škodí.

Pro pouhé však politiky ať má církev ovšem stejnou lásku pro všechny.

Tolik na vysvětlenou. Jest tedy povinností každého křesťana vlastence, aby nejprv sebe chránil bludných lákadel iškovekých, aby všude působil k tomu, by nesváděl se lid věcmi, které obsahují odpory a rozněcují vášně; aby chránil dle sil svých základ blaha národa našeho, víru totiž sv. Cyrilla a Metoděje a víru sv. Václava. — Osvícení, víry své znali katolíci budou zajisté věrně státi při více otců svých a nedají se strhnouti odpadlíkem k tomu, co z Němce se sem dere a na sklamáni lidu „národním“ se nazývá.

Finanční ministr dr. Kaizl o rakousko-uherském vyrovnání.

V pondělním zasedání Říšské rady odpovídal finanční ministr na útoky poslanců socialisty Verkauf a barona Schwega. Dobrota vlády s Uhrami o vyrovnání se stalo, aby příslušné kruhy byly upokojeny, že vláda prozatímne vyrovnání s Uhry provede, pak-li parlamentární vyrovnání nebude možné. Ministr Kaizl prohlásil za nesprávné liditi vyrovnání tak, jako by opravdu až do r. 1880 poměr nás k Uhrám pohyboval se čarou stále vzestupnou, jako bychom do té doby byly získávali stálých výhod a jako by od r. 1880 na straně rakouské ukazovala se stále větší povolnost. Vyrovnání s Uhry uzavřela strana barona Schwega a největší ústupky činila Uhrům tatáž strana r. 1877—78. Tenkrát schváleno znova rozdělení bonifikací, o zvýšení kvoty nebylo tehdy také řeči a teprve r. 1894 učiněn byl počátek a jistým zúčtováním potravních daní, ale nikoli pro stát, ve kterém se vyrábí a vyvážá, nýbrž ve prospěch státu, ve kterém se výroba spotřebuje. Naproti tomu potvrdil ministr, že vyrovnání uzavřené r. 1887 bylo provedeno bez porušení poměru mezi Rakouskem a Uhrami Pozn. redakce: To tvrdí poslanec Mladočech, ačkoli r. 1887 a 1888 tvrdily mladočeské listy a přední osoby, že Staročesi tehdy vyrovnání zhoršily.

Ministr Kaizl připustil, že snad jsou to jednotlivé kusy předložených vyrovnacích ustanovení, které budí způsobem zcela zvláštním odpor veřejného mínění, že jsou to zejména nová velká břemena nepřímých daní, o něž otáčí se všechny odpor proti nynějším vyrovnacím ustanovením. Ministr potírá mínění, že by stačilo různé vystoupiti proti Uhrům, aby nám povolili příznivější vyrovnání. Zapomíná se při tom, že Uhry jsou právě tak samostatným státem jako my. Uhři od té doby, co se vymanili ze jha centralismu, rozvíjely se způsobem zcela netušeným nejen politicky, ale i hospodářsky, vedle Uher stojíme my

jakožto starší průmyslový stát se zakušeným průmyslem. Uhři totiž povznášejí se hospodářsky výše a mají k tomu též celou řadu příznivých podmínek. My jsme průmyslovým svým odbytím poukázali na Uhry, Uhři jsou svými hospodářskými výrobky poukázali na nás (Totéž tvrdil r. 1888 dr. Rieger, ale Mladočesi jej tehdy proto potírali, kdežto dnes nasávají N. L. řed Kaizlovu věcnou, ať k vůli voličům tvrdí, že s ní ve všem nesehlasí).

Jako my na své straně musíme sřetel míti na své zemědělství a své původní výrobky, jako nejme ochotni a nemáme dopustiti, aby toto naše zemědělství nebylo potlačováno uherakou vládou, tak musí též Uhry míti sřetel k svému mladému rozvíjejícímu se průmyslu (Němci a socialisti: Tak mluví uheraký ministr!)

Pokud se týče vyrovnacích předloh, učinili jsme ústupky jen my, nýbrž též Uhry. Ministr je proti zřízení samostatné rakouské banky, protože by s odstraněním jednotné banky přestala též jednotna měny, peněz, obchodního území a obchodní (?) politiky. Zrušením hospodářské jednoty došlo by to, že nás domácí průmysl stihla by krize dosud nevidaná, všechna výroba by vázla a prázdna zásoba smének této samostatné banky rakouské vydrásla by snad konkurenci prázdného sménekého portefeillu uheraké samostatné banky. (Souhlas i odpor).

Ohledně kvoty pravidl ministr Kaizl, že pro něho není kvota nejdůležitější částí vyrovnání, nýbrž že jsou to zcela jiné věci, které jsou značně důležitější. Dle platného zákona o vyrovnání není věci vlády činiti parlamentu návrh o kvotě, nýbrž dle ústavy jest věcí kvotové deputace dohodnouti se o kvotě a oznámiti pak kvotu sněmovně. V otázce kvotové jest tedy vláda vlastně teprve v druhé řadě. Vláda však nicméně trvá na tom, aby se kvota přiměřeně snížila. Poněvadž Uhry získají a Rakousko utrpí ztráty při spočítání daní spotřebních, musí Uhři více přispívati na společné záležitosti. Tato důvodová správa nebyla snad vymyšlena v posledních dnech, nýbrž nalézá se v rukou pánů poslanců již od dubna t. r. (Veseloť v pravo, i mezi Mladočechy, ať tito to svým voličům srovná tak zatajuvati a je laskyřovali jako němečtí poslanci.)

Co se týče celního a obchodního spolku, tedy se jeví na obou stranách nutnost zachovati jednotné hospodářské území. Na odstranění mlacího řízení ve vyrovnacích předlohách se pomýšlí, poněvadž je to v zájmu zemědělství. Také ustanovení o železničních tarifech obsahují nikoliv nepatrnou novotu. Rovněž ustanovení, dle něhož připsuštější se zástupcové zemědělců k celní a obchodní konferenci, jest v zájmu obou států.

O upravení valuty a bankovníctví.

Ministr Kaizl, mluvě o vyrovnacích předlohách pravidl o upravení valuty a bankovníctví:

Dosud bylo vzato z oběhu asi 200 mil. státové, tak že zbývá ještě 112 mil. a 70 mil. hypotekárních poukázek vřiti z oběhu, resp. jsou-li za ně v oběhu státovky, tyto státovky a ostatní obíhající salinky. Z těchto 112 mil. připadá na naši polovinu říše 78.4 mil. Ty mají se vřiti z oběhu tím způsobem, že za 66 mil. vydají se v Rakousku 10korunové bankovky a za 22.4 mil. 5korunové stříbrné mince. Tímto způsobem budou vzaty všechny papírové peníze státní z oběhu. K tomu máme zopřítelbi značné množství zlata, totiž 78.4 mil. a sice k tomu účelu, aby 5korunové mince byly raženy a 10korunové bankovky vydány prostřednictvím banky. Tímto způsobem má se státi naše valuta skutečnou normálně upravenou valutou. Ze tato okolnost vyvolá všeobecný souhlas a všeobecné uznání až na nepatrnou část přivrženců jiné měny v této sněmovně, to myslím, že mohou zajisté tvrditi v úplném souhlasu s pány poslanci. Úkolem naším jest přispěsiti statut banky tímto novým poměrům měny a zříditi banku tak, aby mohla svého času nejen započítati s vyplácením hotovými, nýbrž aby se mohla také udržeti. K tomu jest také potřebí, aby banka byla opatřena přiměřenými prostředky. Ale také aby stát měl mnohem intenzivnější vliv na správu a dozor na banku. Na základě těchto myšlenek pochopíte také obsah nových ujednání s bankou. Jedna skupina týče se tak zvaného 80, ve skutečnosti 76mil. dluhu. Ze 76.4 mil. splatí se 30 mil, 30 mil. zůstane stát dlužen bance a 16.4 mil. banka od tohoto dluhu odepíše, vyrovná tím částečně požadavek státu, jenž vznikl za příčinou tak zvaného aži-ového zisku. To jest jedna skupina ustanovení obledné banky. Druhá skupina dotýká se nového upravení partcipace. O tom mluvil již poslanec dr. Verkauf, ale ovšem způsobem, jenž nezdá se mi býti zcela pochopitelným, poněvadž podílí obou států na čistém zisku banky právě těmito sněmovně podanými předlohami značně se zvyšuje. Výtky proti těmto předlohami jsou nemístné, nemístné i v tom případě, přiblíží-li se k tomu, že Uhrám byl učiněn ústupek, že zisk nebude rozdělován dle dosavadní kvoty, nýbrž dle skutečného výnosu, dle daně. Třetí skupina zákonů v příčině změny bankovního statutu týká se změn v organizaci rakousko-uherské banky a těchto ustanovení, jak jsem s veřejné diskuse seznal, opovice dosud nejvíce se chyli. Vytýká se, že byly učiněny Uhrám v bankovní správě dalekosáhlé ústupky a nepopírám, že v bankovním statutu jsou takové ústupky. Jsou důsledky toho, co bylo r. 1878 zahájeno deklarovaním banky. Uheraká polovina říše má nade vši povchybnost nárok zříditi si samostatnou banku.

Prostím, omluvte mne, upozorním-li na věc, která se tak často stává. Platí přímo za pravidlo státní, že u podniků, v nichž upotřebí se dokonce kapitálů cizozemských, se nepřipouští, aby cizozemci a přímí zástupci těchto cizozemských kapitálů měli ve správě těchto institucí většinu. Toto pravidlo jest pánům zajisté známo. Připomínám společnost státní dráhy a čtrnáct jiné instituce, v nichž zachovává se rovné hlasovací právo s kapitálem přes nerovnou participaci. Uvádím to proto, poněvadž Uhry skutečně požadovaly

přes to směnou bankovního statutu, ukazuje k tomu, že banka připouští se k provozování svého obchodu v zemích korný Svatoštěpánské rovněž tak jako v Rakousku a že tedy vliv má býti zcela stejný jak v Uhrách tak v Rakousku a že tedy jest nezbytným důsledkem sřeteli správa dualistickou, k níž byl dán zárodek 1878. Takové stanovisko uheraká vláda nejen zaujala, nýbrž je také podporovala a Rakousko nemohlo je odmítnouti.

Zejména když státoprávní oprávněnost Uher nemohla býti popřena, že mohou si zříditi samostatnou banku bez velkého vlivu Rakouska. Hlučné hlasy v levo: Ať si ji zřídí! Když mají tolik práv, mají také více platiť! Rád bych promluvil ještě několik slov o opravě valuty a ukázal k tomu, že, pokud vím, nemělo upravení valuty, jak bylo započato r. 1892, těch následků, jichž jsme se obávali, že naopak naše valuta přímo se ustálila, poněvadž relační parita zůstala takofka stálá. Úkolem vlády jest pokračovati v upravení valuty ve smyslu a duchu ujednání z r. 1893 a 1894. Nebude se jednati o to, naléhati způsobem nějak škodlivým nebo povážlivým na zahajení placení hotovými, naopak především má se vytkáti, aby poměry vyvinuly se jaksi samy sebou a aby novým poměrům přispěsobil se také postup rakousko-uherské banky v příčině její valutových operací. Zkrátka, především má se celá věc fakultativně vykoušeti. (Nepokoje v levo.)

Ano, pánové, vyskoušet! Nejde to jinak a jinak to nepůjde. S definitivním rozhodnutím nesmí se jíti na nejisto. Bude snad lépe, necháme-li poměry dříve se utvářiti, nežli vyslovíme právně faktum a pokládám to za vymoženost ve vyrovnacích úmlouvách, za vymoženost nikoliv nepatrnou, a to, pánové sami musí uznati, že zákonitě zavedení placení hotovými zůstane vyhrazeno sněmovně. Také nebude se co obávat, že následkem chystaného upravení valuty prostředky obězní se ztenčí, neboť všechny státovky, které byly dosud v oběhu, budou nahrazeny jinými prostředky obězní a bude spíše ještě více prostředků k placení, poněvadž navrhujeme 30 mil. z bankovního dluhu a přikázáním 15 mil. z rezervního fondu banky kovovému pokladu docílí se větší pružnosti pro oběh papírových peněz.

Myšlím, že můžeme a velikým uspokojením očekávat, kterák věci ty na základě předloh se vyvinou a že dílo upravení valuty se zdáří. Nepravím to, abych se vynášel, neboť celá myšlenka upravení valuty pochází od jiné vlády. (Hlasy v levo: Které dělal jste opoici!) Jsem si toho vědom, že jakožto opoiciční poslanec leccos musil jsem kritisoovati a vytýkati. O tom není pochybnosti. Takové jest postavení opoicišho poslance, jenž má úkol, svou opoici a svou kritikou na jedné straně brániti jistému vývoji, jenž mohl by snad býti jistě škodlivým, na druhé straně však působiti k tomu, aby vývoj bral se aspoň směrem, jak opoici si přeje.

Opoiciční poslanec jest mnohdy velmi spokojen, uskutečnil-li se ze 100 proc., která žádá, nikoli 10 proc., nýbrž jen 5 proc. a on pokládá svůj úkol za splněný a cítí jakési zadostučnění, když tímto způsobem-li věci se vyvíjejí. (Pokřiky v levo.) Prosím, pánové, tyto pokřiky mne zajisté nezmatou, mne nezalekne asi těnopisný protokol, nebo jsem si vědom, že ve své opoici provozoval jsem svou opoici vždy v mezích věcných a nemějte mi to za zlé, také v mezích slušnosti. (Souhlas pravo. Poslanec dr. Schücker: To jest pravda!)

O novém zařízení daní potravních.

Ministr Kaizl zmínil se v pondělní své řeči též o celém novém zařízení *potravních daní*. Ministr pravil: Dovolte, pánové, abych zmínil se ještě o těch vyrovnacích předlohách, na které se dnes nejprůdceji útočilo, totiž nikoliv o zvýšení, nýbrž o celém novém zařízení *potravních daní*. Nezapomínejte, že vláda předložila znova zákon o kartelech, zákon, jenž má ráz eminentně sociálně-politický a má nabýti v tom okamžiku platnosti, kdy bude povoleno zvýšení potravních daní. Především chci se zmíniti o novém upravení potravních daní. Chci uvéstí věci, které nepokládám dokonce za vymoženosti této poloviny říše a její vlády, naopak jsou to vymoženosti, které prospějí jak Rakousku, tak Uhrám. Uvedu-li tedy *daň cukerní*, definitivní ustanovení bonifikací na 9 mil., snížení hranice polarisační k usnadnění vývozu rafinády, uvedu-li úlevy menším závodům snížením příspěvku k vývozu bonifikací, zřízení to, které poslouží menším hospodářským závodům s rázem cukrovár, třeba že mnohá taková malá továrna patří nějakému knížeti nebo hraběti, uvedu-li dále, že jest v zájmu našeho průmyslu, aby cukr a lžh pro výrobu fabrikantů, obsahujících cukr a lžh, které jsou určeny pro vývoz, byly daně prosty a že průmysl tohoto druhu má býti chráněn na druhé straně zavedením celní přírátky z dováženého zboží: jsou tu věci, které zajisté nelze pokládati za nepatrné věcné zlepšení. Nerozpakují se také prohlásiti zvýšení *cla se surového petroleje* za vymoženost v zájmu tuzemské výroby. (Odpor a hlasy v levo: Halič!) Řekněme především pro Halič (Hluk v levo), poněvadž v Haliči jest výroba surového petroleje domovem. (Hluk v levo). Prosím, pánové, došlo to tak daleko, že nesmí se říci, co jest ve prospěch Haliče. (Hlasy v levo: Koho v Haliči?)

Jest to ve prospěch domácí výroby a nemohl bych to říci s klidným svědomím, kdybych se obával, že cena rafinády bude tím vyhuána do výše (Odpor v levo.) Co se týče zákonů *o daní s piva a s lžhu*, jsou také v nich obsaženy čtené důležité a možné reformy pro pivovary a lihovary jak v Uhrách, tak v Rakousku. Slevy pro malé závody

jsou majitelé něco, co máše se ovšem činiti směřujícím, ale co jest skutečně důležitou sociálně-politickou vymožeností. Nesmíme stále mluvit o sociální politice ve prospěch určité vrstvy, neboť jsou také jiné vrstvy, nazvané třídy, které zasluhují péči.

Je pravda, mezi 1885 malými pivovary jest také několik majitelů pivovarů, kteří patří starým šlechtickým rodům. Máme snad pojetí do zákona ustanovení, že pivovary, které patří hrabatům, knížatům nebo baronům, tyto výhody se neposkytují? (Veselost.) Mezi 532 nejmenšími pivovary není ani jeden majitel šlechticem. Také zákon o dani z líhu poskytuje hospodářským líhovarům četné výhody. Tím, že mohou pracovat po celých 12 měsíců na místo doavadních 8 a že bonifikace se jim zvyšuje.

Ministr doufá, že sněmovna, až dojde v podrobnou poradě o vládních předlokách, bude o nich souditi jinak.

Dr. Kaizl pravil dále, že velmocenské postavení říše závisí na hospodářské jednotě obou polovin její a bude-li tato hospodářská jednotka smatením vyrovnání ohrožena, přestane také společné zastupování na venek, jakož i společná armáda.

Do Nové Paky.

Panu pisateli článku: Pan farář Fiedler atd. v Jičínském Obzoru č. 29. Čtený pane! Horšíte se na vlb. pána Koubu, že prý na Pace ve svém kázání řekl: „Hus kázal, že každý člověk rodí se s předurčením a nemožno mu osudu jeho se vyhnouti.“ K tomu dodáváte: „Škoda jen, že pravdivý onen kazatel neuvedl, ve kterém z Husových spisů podobný nesmysl jest ohsažen.“ A dále pravíte, „kdyby Hus byl věřil a užil na předurčení člověka... nebyl by zajisté jal se obracet k tebe, dejší zejména vyšší společnost lidskou od nemravnosti a neřesti.“

Čtený pane, jsme vám k službám. Učení to nalezá se v latinském spise Husově: *De Ecclesia*. — O církvi — na jehož základě byl Hus odsouzen. (Kap. 6., Svazek I. fol. 205.) Nemáte-li spisu toho a nerozumíte-li latinsky, opatřte si dějiny české od Palackého. Palacký, *evanjelík, zajiště ve lých čítel Husa*, píše výslovně, že Hus učil předurčení (praedestinati) v strohém — v hrubém — smyslu slova toho. Místo to naleznete v původním vydání dějin těch v díle třetím, knize jedenácté, v článku čtvrtém, na stránce sté osmdesáté deváté. A až si to přečtete rozpomenete se, že jste to učení Husovo nazval Vy — a ne my — nesmyslem. *Jste tedy polapen jako čítel, nechceme říci dle Vás hlasatele nesmyslu, — ale jako čítel někoho, jehož učení nesmíte a jež sám sarrhujete.*

A když pravíte, že by byl Hus nekázal nemravnosti, kdyby tak byl učil, musíte uznati, že Hus, jako obyčejně odpovídal klerikům, byl mravní.

Před soudem vášní nezastlepeného zdravého rozumu Hus jako učitel víry, ~~nebyl učitel~~.

A když, čtený pane, Vy a Vaši soudruzi vydali jste aneb šířili dopisnice, že Hus učil čemu Pán Ježíš učil, vidíte, že klamajíc sami sebe v klam a blud uvedli jste tisíce lidu českého, začez se Vám bude před věčným a spravedlivým Soudcem odpovídati.

Jeden v Pace známý
katolík, jenž Husa jako vlastence čtí.
a jemuž se píše:
přemlouvá

Drobné zprávy.

Jmenov J. V. císaře a krále našeho oslaveny byly v Králově Hradci důstojně. Úřední a erární budovy, biskupství, školy, ústavy a mnohé domy soukromé byly ozdobeny českými a rakouskými prapory. J. Milost, ndp. pan biskup Edvard Jan Nep. Brynch celebraval o 10. hod. v chrámu Panny Marie slavnou mši svatou za přítomnosti všech duchovních, státních, vojenských a samosprávných úřadů.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. Fr. Vacek, děkan Ronovský, b. vikářem Čáslavským, pan Václ. Fejkl, děkan Kysperecký, b. vikářem Králíckým, p. Tomáš Štíbešský, děkan Mikulovický, b. vikářem Chrudimským, p. Josef Beran, děkan Královédvorský, b. vikářem Jaroměřským. Ustanovení: p. Rudolf Bezdek, kapl. Stonařovský, za faráře do N. Vyškyně, p. Vlad. Hornov, katech. Dobrušský, za suppl. katechetu na reálce Pardubické, p. Jan Vašíček, koop. Kunštatský, za koop. do Svarcentálu, p. Vojt. Krejčí, koop. ve St. Buke, za admin. do Rokytňska, p. Bohumil Kacafírek, neomyta, za kaplana v Hradci Králové, p. Jos. Kotlář, neomyta za koop. do Kunštátu, p. Frant. Král, neomyta za koop. do Třebechovic. Za duchovního správce polepšovny v Opatovicích ustanoven jest: pan Frant. Nořák, býv. farář v Jáseně. V Pánu zemřel: p. Jan Kalous, kaplan v Novém Bydžově, † 6. října 1898. (narosen r. 1864 v Solnici, vysvěcen 1887.)

Dary na Adalbertinu. Vdp. J. Blažek, děkan v Kostelci u Chrásti 100 zl.; vdp. Alb. Seidl, farář v Brunici 100 zl. S potěšením zaznamenáváme, že i duchovenstvo německé národnosti považuje „Adalbertinu“ za dům svůj. Příklad tento měl by býti povzbuzením pro některé jednotlivce z české strany, kteří nepřispívají na spol. dům ani korunou ročně. Zvláště tato příští čtyři léta jest třeba, aby duchovenstvo naše aspoň s takovou obětivostí podporovalo

svůj podnik, a jakož podporuje často podniky zcela lhostejné aneb nám nepřátelské. Rovněž mnozí ještě nevypili svých slibů a na slíbené obnosy aložili dosud málo aneb zcela nic. Dovolíme si zmíněné pány příležitostí na jejich slib upomenouti.

Osobní. Referent pro vodní a meliorační záležitosti, pan okresní hejtmán Filip, rodák kyspereký, stal se místodržitelem radou. — Komisař v Novém Městě p. Petraš, jmenován byl místodržitelem tajemníkem Zdejší radou, pan V. Štákal, stal se okresním hejtmánem v Blatné.

Návštěva J. B. M. v Berromau. V den císařských jmenin sávil J. M. ndp. biskup do svého studentického konviktu. Vznešeného hosta uvítalo představenstvo a chovanci v domácní kapli, kde ndp. biskup pozval chovance ku horlivému studiu a ku svědomitému šetření předpisů náboženských. Po otcovských srdečných slovech rozmlouval ndp. biskup blahosklonné s jednotlivými chovanci, načež prohlédl některá nová opatření ku pohodlí chovanců směřující, opustil ústav, udělil všem vrchnopastýřské požehnání.

Presidentem pražského vrchního zemského byl prý jmenován nikoli tehán barona dra. Otakara Pražáka, Němec Mallý z Brna, nýbrž ministerská rada u nejvyššího soudu ve Vídni doktor Wolf, rozený Čech.

Pamětní deska na rodném domě dr. Julia Grégra v mlýně břežhradském byla v neděli 2. října slavnostně odhalena za přítomnosti asi 600 osob. Podobně jako sešlo ze zvláštního vlaku z Prahy do Králové Hradce a do Opatovic, tak bylo též účastenství z Hradce a z nejbližšího okolí nepatrné. Z poslanců se účastnili slavnosti pp. dr. Edvard Grégr, Engel, Pippich, Formánek a Klouček. Účastníky slavnosti uvítal starosta břežhradský p. Feigl. Reč na oslavu dr. Julia Grégra promluvil vědomostí mu povinný dr. Engel. Po jeho řeči zahrála sokolská hudba „Kde domov můj“ a „Bývali Čechové“. Předseda družstva k zaasazení desky, továrník p. St. Červený odvezl pak desku v opatrování místního obecního úřadu. Grégrova lidovou knihovnu doporučil řídícímu učitel.

Z Pražského Předměstí. V neděli dne 9. října pořádá ženský odbor tělocvičné jednoty „Sokol“ v Pražském předměstí v sále „na Štělenci“ ve prospěch vystavení vlastní tělocvičny Sokolovou savičinu spojenou s bufetem, při kteréž koncertuje kapela Sokola Třebechovického, řízená kapelníka br. Jaroměřského. Program koncertu. 1. Slavnostní pochod z „Břetislava“ od K. Bendla. 2. Ouvertura k op. „Zakletý princ“ od Hřmalého. 3. Romantky ve Vídni. Valčík od Dracha. 4. „Pomněnka“. Romance pro housle a čello od Fibicha. 5. „Alpská květina“. Ouvertura od Tittla. 6. „Koděři kvartetto a harfenická aere-nada“ od Rázka. 7. Bulharských tanců č. 1. od Šebka. 8. „Živé a veselé“. Velká směs od Šastra. 9. „Na shledanou“. Koncertní polka pro křídlovku od Gleisnera. 10. Směs z českých písní od Pehela. 11. „Španělské dostaveníčko“. Solo pro cornu od Jungmanna. 12. „Útok“. Kvapík od Pičmana. Večer věneček tamtéž. Začátek koncertu o 8. hod. — Začátek věnečku o 8. hod. Vstupné: do koncertu osoba 20 kr., rodina 60 kr., do věnečku osoba 30 kr., rodina 80 kr. Dárky do bufetu přijímají se dopoledne ve spolkových místnostech „na Štělenci“.

Přednáška v jednotě tovaryšské. V neděli dne 9. října přednáška bude dp. předseda, Dr. Fr. Reyl „O demokratické církvi“. Začátek o půl 3. hodině odpol. Po přednášce v kapli pobožnost. Úřední hosté jsou vítáni. Zdeň Bůhl

Osobní daně z příjmů. Berní správa vyzývá vyhláškou všechny osoby, které vyplácejí platy přes 600 zl. ročně, aby oznámily do 20. listopadu t. r. u vyměřovacích úřadů I. instance (berních správ, okresních hejtmánství) jméno, bydliště a zaměstnání jejich příjemců. Jinou vyhláškou vyzývají se majitelé obydlí, aby předložili berním úřadům do 20. listopadu t. r. výkazy všech osob v domě bydlících, spořádané podle bytů a obchodních místností a při pronajatých budovách s uvedením nájemného a udání jména a způsobu povolání nebo výdělků i bydliště jednotlivých obyvatelů. Podpronajmatelé mají uvést své podnájemníky a nájemné od nich placení a přednostově domácnosti všechny k jejich domácnosti patřící osoby, které mají nějaké vlastní příjmy. Vzorce k přihláškám těmto lze obdržeti u berních správ a obecních úřadů.

Konkurs na místa notářská ve Vysokém Mýtě a v Polsé jest vypsan do 20. října. Žádosti podány buďtež zdejší notářské komotě.

Vyvážení výkalů v Hradci Králové působí obecněstvi mnoho nepřijemností. Člověk někdy následkem penetrantního zápachu div neapadne. Výkaly by se měly vyvázet v pozdějších nočních hodinách, kdy obyvatelstvo nalézá se již doma.

V „hotelu“ židovky Steindlerovy „u růže“, kde vědoví známý Hájek, děje se v noci ty největší orgie. Lehké ženštiny z celého Hradce, mladíci a všelich noční lampové slávi tu hrušné orgie. Majitelé okolních domů nočními tábity výtržnostmi trpí nesmírně, neboť služní nájemníci v okolí takového nočního peletu nechtějí bydliti, bojíce se o své děti, aby mravně neupustly. Doufáme, že toto pti-pomenutí stačí, aby sl. městská rada vyčistila konečně město a vypudila odtud všelijaké smetl.

Vypada na kole. Vyrábitel velocipedistů p. Kalkus z Kuklen slavil v úterý svou svatbu v Králově Hradci po velocipedistice. Ženich a nevěsta, dva družbové a dvě družičky jeli na kolech, ozdobených květinami. Při jízdě z Kuklen mohla býti svatba snadno skácena; na štěstí mohl se ženich zachytiti stromu; při zpáteční jízdě měl mladší družba malickou nehodu. Svatba tato budila v Hradci i cestou všeobecnou pozornost.

Účetní výkaz spořitelny městské v Náchodě. Během měsíce září bylo do spořitelny městské v Náchodě vloženo 40.363 zl. 62 kr., vybráno 49.097 zl. 18 kr. Poskytnuto půjček 76.710 zl. 76 kr. Splaceno na půjčky 69.474 zl. 93 kr. Stav koncem měsíce jeví se následovně: Vklady 1,304,281 zl. Půjčky

1,314,377 zl. 01 kr. Přebytky u peněžních ústavů a cenné papíry 112,030 zl. 13 kr. Obrát pokladniční za měsíc září obnášel 339,693 zl. 23 kr.

Zkušební řád pro střední školy v Německu byl značně změněn. Studium staro-laskavých řečí a gramatické bude od 1. dubna 1899 obmezeno ve prospěch všeobecného, historicko-filosofického studia. Co se týče tohoto poslednějšího, bude se žádati rozvoj ústavních poměrů ve Spartě, Athenách a v Římě, zejména pak v Německu a Prusku; žádati se bude přehledná znalost pruské státní a německé říšské ústavy a znalost nejznamenitějších novějších vlasteneckých dějepisů německých. Pro vyšší třídy bude se žádati znalost a porozumění nejdůležitějších hospodářských a společenských změn od skončení třicetileté války až po naši dobu. Zkušební komise budou přístě oprávněny, již na základě prospěchu ve studiích rozhodovati o připustění ke zkouškám. Oproti posud platnému zkušebnímu řádu znamená to veliký pokrok v Německu. U nás by také neškodilo, kdyby na vysokých školách více než dosud přihlíželo se k větší znalosti rozvoje ústavních, státních, sociálních, hospodářských poměrů a vůbec kulturně historických otázek.

Fanatismus svobodomyšlný a fanatismus klerikální? Úterní „N. L.“ odvažují se opět mluvit o fanatismu klerikálním, který prý se jeví stejným způsobem jako sociálně demokratický. Protože nemůže prý působiti a úspěchu významnějšího dobytí prostředky a cestami mravními a rozumovým přesvědčováním, hlásá prý zkázu a smrt každému, kdo opovíží se jakkoliv stavěti se na odpor klerikální propagandě a to třeba i zcela bez skutečného úmyslu. Katolické listy prý bojkotují tiskáře, kteří se odvažují vydávati spis svobodomyšlnější „Kat. L.“ prý poučují, co na klerikální schůzi stačí, aby posluchač byl křesťansko-sociálně vyhozen. — Píšíce takto, myslí si patrně „N. L.“, že každý má takovou kočičí paměť, jako ony. Kdo pak hlásal, že člověk pochází z opice, kdo tupil víru v Boha, kdo zlehčoval náboženství? Inu, byl to především tentýž člověk, který hlásal, že české státní právo nestojí za fajfku tabáku, byl to p. Dr. Eduard Grégr a Národní Listy. Kdo pak sliboval rolníkům rozdělení šlechtických velkostatků, kdo hlásal, že nikdo nesmí mítí přes 1000 mór půdy? Byl to svobodomyšlný žid Marek a Nár. Listy. Kdo pak sliboval a hlásal, že český národ dobude všeho bez spojenců? Inu Národní Listy. Kdo sliboval šestátnění dluhů snížení, ba i odstranění daní, snížení nákladů válečných, národ ve zbra-ni, odstranění centralismu a byrokratismu? Inu, byly to opět Nár. Listy. Kdo však stvořil v Čechách socialisty a pomáhal doma i ve Vídni dělati centralistické zákony a centralistickou propagandu? Inu, byly to opět Nár. Listy. Kdo měl pomoci najatých klacků v Čechách konservativní schůzi, kdo stvořil omladinu, kdo naučil zaslonžilym a pořádným lidem vytloukat okna? Inu, byly to opět Národní Listy. Kdo vyhazoval Staročechy a klerikály z veřejných místností? Inu, dělali to čtitelé a učedníci Národních Listů. Kdo hlásal bojkott proti staročeským a klerikálním novinám, živnostem a osobám? Inu, byly to opět „svobodomyšlné“ Národní Listy. Kdo vydal heslo: „Kupovat raději od žida a Němce než od Staročecha“? Inu, byly to nobelové Národních Listů. Kdy žije, tyje a bohatne z židovských a německých insertů a zákaz-níků? Inu, kdož by to byl jiný než Národní Listy! Kdo balamutí, vodí za nos a ohlupuje po 38 let český národ lžemi, výmysly, překrucováním, ba i falšováním? Inu, jsou to opět a opět Národní Listy. Kdo se dosud vždy spojil s každým odpadlíkem a vysrhelem strany klerikální a staročeské? Inu, nač tu ještě jmenovati grandžurnál z Mariánské ulice? Byly a jsou to protřetky a ceaty mravní, je to rozumné přesvědčování, co dělaly a jak si až dosud počínaly Národní Listy? Koho pak mnedle v českém národě ještě nenamradily, neterrorisovaly, neubíjely a nezklamaly? Inu takového člověka by Diogenes s lucernou teď marně hledal; nenašel by ho, i kdyby pomocí Röntgenových paprsků prohlédl každému srdce i ledví.

Úmrtí. Dp. Karel Altmann, c. a k. polní kaplan, osobní farář a spirituál konventu řádu sv. Václava v Kutné Hoře, zemřel v Pánu dne 2. října 1898 raněn byv při ranní mši svatě mrtvicí. V úterý o půl 4. hodině odp. byly tělesné pozůstatky zvěčnělého za obřadů církevních vykropeny a pak na hřbitově u všech svatých pochovány. Ve středu konaly se v kostele klášterním za lidumilného, horlivého kněze zádusní služby Boží. R. i. p. — Úmrtí. V Novém Bydžově zemřel dne 5. října ráno vp. Jan Kalous, kaplan tamější. Zemřulý narodil se v Solnici dne 27. června 1864, na kněze vysvěcen byl dne 11. července 1886. Pohřeb koná se v pátek o 10. hod. Vp. Kalous těšil se veliké úctě a vážnosti. R. i. p.

Starajme se o dobré osivo. Již během žní bedlivý hospodář má pečovati o získání dobrého osiva, poněvadž vliv jeho na výnos je všeobecně uznáván a strojnictví poskytuje v nynější době k tomu účelu vhodné pomůcky. Více než na velikosti zrna záleží na jím váze, neboť ne největší, nýbrž nejtěžší zrna hodi se k seti nejlépe, poněvadž prostředek velkých zrn, je mnohdy i prázdny. Ukázalo se opět, že výnosnost toho kterého druhu nezlepšila se tříděním dle velikosti zrn, nýbrž jakost obilí tímto způsobem třídění naopak ještě utrpěla. Třídění dle váhy provádí se nejjednodušší převátím, velmi se také doporučují nyní k účelu tomu neobyčejně zlepšené čistící mlýnky, které poskytují výborné osivo. Chceme-li z těžkých zrn míti největší, musíme používatí trieurů. Tyto stroje rozdržují zrno dle velikosti do tří neb čtyř a odstraňují současně všechna cizí zrna, oddělují žito od pšenice a přibližně i ječmen od ovsa. Do osiva nejen nepatří veškerá semena plevelová, nýbrž od bezvadného osiva zá láme, aby bylo čistou odrudou. Proto třeba učiniti na sypce, ve stodole, při mlácení strojem vhodné opatření, aby se osivo udrželo co nejčistší. Co se týká barvy osiva, dává se u žita přednost barvě šedozluté a šedozelené; ty mají vždy plnou formu zrna, jemnou slupku a dobrou klíčivost. Hnědá a tmavohnědá zrna třeba naproti tomu zavrhnuti. Barva ječmene má býti světlé žlutá jako sláma; šelivá nebo modravá barva prozrazuje méně cenné zboží. Oves a

pěnice nesmějí vyhláseti postě; je-li tomu tak, ne-
sraje obilí stejnoměrně.

Výstava evencleka, je konati se bude
v sále Besedy od 8. do 11. října ve prospěch Ústřed.
Matice školské bude velmi zajímavá a proto sajisté
bude navštívena.

Politický přehled.

Z Vídně. Politická situace mimo nadání
zhorila se v neprospech německé opozice. Tato
si v kruzích rozhodujících ublížila nesmírně tím,
že nekonečným mluvním chce přijetí rakousko-
uberského vyrovnání zmařiti. Uhři jsou opět do-
pálení štváckými články obstrukčních časopisů,
které si hrají pojednou na ochránce rolníků, fe-
meslníků a průmyslníků, ačkoli by dříve Němci
šmahem byli vyrovnání schválili, kdyby jim Ma-
dafi k vládě byli dopomohli. Němci si zkrácení
pobytu císaře ve Wallace a jeho náhlý příjezd do
Vídně vykládali špatně. Mysleli, že ministerstvo
Thunovo ustoupí baronovi Chlumeckému nebo
ministerstvu Bärnreitherovu. Než císař, který se
rozhodl vrátit se do Vídně ještě před sobotní mi-
nisterskou radou, přijal předsedu ministerstva bra-
běte Thuna velice milostivě a zmocnil jej, aby
přítště opřel se úplně o pravici. V tom
případě musí se ovšem pravice státi úplně vládní
stranou a musí hlasovati pro vládní předlohy.
Za velké oběti, které pravice říší přinést jest
ochotna, musí tato pravice ponechati ovšem jistý
vliv na vládní politiku; předseda ministerstva mu-
sí předáky pravice povolati do svého ministerstva
a musí vyhověti nejnutnějším požadavkům jed-
notlivých stran pravice. Čeští poslanci, kteří mají
povoliti vládě velké zvýšení daní a kteří mají schvá-
liti rakousko-uberské vyrovnání, musí žádati: zří-
zení české university a techniky v hlavních mě-
stech moravských v Brně neb v Olomouci a ni-
koli snad v Prostějově, Kroměříži neb v Přerově;
čeští poslanci musí žádati doplnění a zřízení vy-
šších i nižších odborných škol nejen v Čechách a
na Moravě, ale též ve Slezsku. Čeští poslanci mu-
sí naléhati, aby příspěvek vlády melioračním a
regulačním fondům byl zvýšen, aby četné melio-
rační projekty mohly také provedeny býti, musí
žádati zrušení mlecího řízení, zlevnění tarifů a
úvěru, zavedení obilních skladů, společenstev, po-
jišťoven požárních, krupobitních, dobytčích pro ty
které země. Pro živnostníky solidní musí učiniti
fondy rakousko-uberské banky přístupnější, musí
vůbec naléhati na vládu, aby tato pro potřeby
českého lidu měla více smyslu, zejména aby erár-
ní potřeby více než dosud brala přímo od země-
dělských a řemeslnických společenstev, aby v službě
vojenské zavedla jisté úlevy pro rolníky, kteří se
zjeanám čeledi a dělníků mají nesmírně potíže.
Vládní vládě nazývaly dosud na všechno až pří-
liš centralistickými brejlemi a měly dosud na zře-
teli více zájmy velkopřemyslu a velkostatků než
zájmy středních tříd obyvatelstva. Zásady, na nichž
za vlády hraběte Badena, usnesly se strany pra-
vice, poskytují vládě i stranám dobrý poklad k
úspěšné práci. — Bude-li míti pravice náležitě
zastoupení v ministerstvu, bude soulad mezi vlá-
dou a pravici tím větší. — První obětí změněné
politické situace stal se ministr dr. Bärnrei-
ther; byl císařem v milosti propuštěn a na jeho
místě povolán do ministerstva baron Dipauli.
Katolický tento předák jest politik střízlivý, v ná-
rodních otázkách jest nepředpojatý, v obchodních
záležitostech jest obeznaný, jest zkrátka muž prak-
tických zásad i činů. Jihoslované si přejí, aby je-
jich vůdce, katolický Slovinec dr. Povše povolán
byl do ministerstva. Jiní vidí v hraběti M.
Zedtwitzovi příštího ministra orby na místě
ministra barona Kasta; mluví se též o odstoupení
ministra kultu a vyučování hraběte Bylanta a
ministra spravedlnosti š. dr. Rubra, kteří prý
mají býti nahrazeni jedním předákem polským a
jedním klerikálním z Olomouckého advokáta dr.
Jana Žáčka pečou již ministra krajana. Pokud
nám známo, informuje se hrabě Thun rád u tohoto
vádného moravského politika, ale tak daleko věci
ještě nedospěly, jak si to smysla bujná fantasie
některých poslanců a novinářů. Celkem může se
říci, že politická situace se obrátila tento týden
v náš prospěch, ale užitek z této změny budeme
míti jen pak a jen tehdy, budeme-li dělati poli-
tiku rozumnou, počítající s danými poměry.

Z Říské rady. V minulém čísle pravili
jame již, že vláda předložila ve čtvrtek 29. září
všecky vyrovnávací předlohy (celkem 35) a všechna
nařízení vydána na základě článku 14 st. základ-
ních zákonů. Na to vyzvala vláda sněmovnu, aby
zvolila členy kvotové deputace. Za Čechy zvoleni
dr. Fořt a Herman Janda. Poslanec baron Schweg-
gel a spol. podali pak jménem ústavských vel-
kostatků návrh, kterým se vláda vyzývá, aby
podala ihned zprávu o ujednání s uherskou vládou
v příčině vyrovnání. Dále se vyzývá vláda, aby
vyrovnávací předlohy ihned podala, a aby byly
tyto předlohy přede všemi pilnými návrhy pro-
jednány a první čtení ihned aby bylo dáno na denní
pořádek. V pátek 30. září pro Schwegliův návrh a
pilnost hlasovalo 173 Němců, Vlachů a socialistů,
proti pilnosti hlasovala pravice. Čeští poslanci dr.
Fořt, Kryš a Belský vzdalili se před hlasováním
ze sněmovny. Protože mnoho českých poslanců hned

po vyplacení diet domů odjelo, zůstala vláda 163
blasy v menšině. Byla to ostudná porážka, zahan-
bující sněmovní většinu a zejména české poslance.
Lehkomyšlnost, ba frivolnost mnohých
„národních členů a speciálů“ a nikoli
národních pracovníků a „statečných
bojovníků za nezadatelná práva náro-
da“ jest neodpuštělnou a nelze ji dosti přísně
kárati již proto, poněvadž nynější krise
vyvolána byla jen bojem za naše práva
národní proti spupnosti německé. Když
přišlo k první bitvě, při níž měla se ukázati síla
Čechů a pravice oproti levici, při níž se mělo im-
ponovati nahoru i proti obstrukci, tu celá tře-
tina českých poslanců scházela, ačkoli
hrabě Thun půl hodiny před tím byl prohlásil,
že se chce opřít nyní jen o pravici a že je s
většinou za jedno. Tato třetina českých po-
slanců před první bitvou blbě utekla z Vídně,
poněvadž jí pohodli osobní bylo milejší
než zájem národní. Taktická nestatečnost a le-
nost pomohla Němcům k vítězství a Slovincům
k porážce v oázce celjského slovinského gymna-
sia. Urazení tehdy Slovinci splatili tento nevěd-
Čechům tím, že v pátečním sezení do jednoho
byli ve Vídni přítomni Inu Jihoslované, Poláci a
Rusíni musili nejednou hájit zásady pravice nejen
proti německým ale i proti českým liberálům!
„Plzeňský Obzor“ dostal o této záležitosti tuto
zajímavou zprávu z Vídně: Tento nový skandál
nesmí zůstat bez následků. Neboť buď mají po-
slanci býti ve Vídni a konati svou povinnost, nebo
se musí mandátu vzdáti. Trapně působil výrok
hraběte Thuna k poslancům pravice a zejména
českým: „Ve své řetě a plným vědomím a pře-
svědčením prohlásil jsem, že vláda opírá se o vět-
šinu, se kterou jest nyní za jedno. A hle! za půl
hodiny na to tato majorita ctne se v menšinu.
Levice mi neuhodila, ale Čechové nune
porazili. Na nich se to vymstí.“ — Ne zá-
sluhou našich poslanců se stalo, že formální ví-
tězství Němců nepůsobilo skutečnou porážku
Čechů. — V pondělí schůzi dne 3. října po-
dala vláda několik důležitých předloh, týkajících
se upravení vzájemných poměrů mezi Rakouskem
a Uherskem v příčině kolků, poplatků a tax, za-
vedení větších daní ze spotřeby cukru, o úpravě
platů státních služb, v kartelech pro věci spo-
třební. Na to se jednalo meritorně o druhé části
pilného návrhu barona Schwegla. Přijato 202 hlasy
proti 33 hlasům, aby se předlohy o vyrovnání
začaly hned projednávat. Proti předloham se
dalo zapati 55 poslanců. Pro předlohy nechtěl
mluviti z počátku nikdo, pak ale mluvil pro ně
rytíř Jaworski. Německí technici prozradili, že
chtějí vyrovnání umluvit, ale nikoli provésti a
opraviti.

Rakouská kvotová deputace, jejíž
předsedou je hrabě dr. B. Schönborn, místopředs-
edou Jaworski, zpravodajem Beer a zapisovate-
lem dr. Povše, bude 10. října v Pešti v práci po-
kračovati.

Dreyfuss bude předveden před nejvyšší
soud ve Francii jako svědek. Za měsíc bude tedy
v Paříži.

**Mezinárodní konference proti anar-
chistům** zahájeny budou v Římě. Anarchisté
nemají býti v zemích trpění a policie má je pří-
sně stíhati.

Spolek zemědělců německých zaujme
určité postavení k volbám do pruského sněmu.
Spolek žádá především, aby bursovní zákon se
také skutečně prováděl, aby se chovu dobytka
v Německu dostalo ochrany a aby se stěžoval
dovoz amerického, australského a cizozemského
masa. Zemědělci dále žádají systematické rozví-
vení dopravních cest v zájmu veškeré domácí vý-
roby; dále žádají rozvoj a zdokonalení organizace
domácího obchodu obilím, rozvoj a zdokonalení
zemědělského osobního i hypotekárního úvěru i
provádění podniků melioračních. Při tom má se
na „až dosud úplně zanedbávané“ zemědělské
zájmy při stavbách vodních a regulování vod pa-
tříčný ohled bráti. Dále žádají podporu stavu
středních živnostníků a spravedlivé upravení bře-
men obecních a školních. Pruský zemský sněm
má dále na vládu naléhati, aby hospodářská po-
litika říše vedena byla se zřetelem na zemědělské
potřeby obyvatelstva.

Zvěsti z východních Čech.

Z Jaroměře. Konečně snad dočkáme se
rozluštění té palčivé otázky se sálem pro koncerty,
přednášky a divadlo. Tělocvičná jednota „Sokol“ ob-
držela místo ke stavbě od obce na pražském před-
městí na cvičišti hasičském a v nejbližší době již vy-
plně konkurs k zadání stavby. Mohli jsme míti doko-
nalý sál na náměstí v hostinci „u lva“, neboť dům
ten ze základů se stavěl nový, ale nevíme, zdaž ma-
jitel sám neb stavitel zavinil, že sál až dosti pro-
storný přec potřebám časovým nevyhovuje. Ostatně
příteli nelitujeme toho, neboť liknavosti a lhostejnosti
rozičných orgánů dostal se dům ten do rukou, kdeš
býti neměl. — V neděli dne 3. října uspořádala fe-
meslnicko-živnostenská beseda v tělocvičné chlapecké
školy na „Ostrově“ veřejnou přednášku p. Jana Třeš-
tka, c. k. profesora na všeobecné škole řemeslnické v
Jaroměři a dopisovatele katolické „Vlasti“ o průmy-
slových poměrech bohemsko horcovských spojenou

s výstavou tamějších výrobků a kolekcí krajinných a
krajových obrazů. — Vstup volný. — P. profesor Tře-
štík ukázal se jako dokonalý znalce poměrů oku-
paných zemí a byl hojnou pochvalou od posluchačů
odměňován. Výstava jeho umístěná v kreolické školy
řemeslnické a přístupná od 8. do 8. hod. odp. vzbuzo-
vala u četných návštěvníků obdiv a pozornost za-
slouženou. Bylo by si přití podobných přednášek ča-
stěji. — Továrna bratří Štárků nepracuje již po dva
měsíce. Skoro pětistá záhy dostavil se konkurs a pa-
míva číni prý jen malíček — 200,000 si. Smutné má
nad krásným městským parkem nedýmající komín a
celá továrna jest přisrány zjevem krásného okolí.
Nelze zde zaměřiti podivně, jak mohla svého času
městská správa, která tolik tisíců vynakládá na park
a ozdobu města a která s takou opatrností při no-
vých stavbách si počíná, jak mohla dovoliti, aby
takový smrdutý hastrůk sbytl na věčné časy tu nej-
krásnější partii města. Idu ten dvojí loket! — Dne
31. října o 9. hod. dopol. koná se v této továrně ve-
řejná dražba a sice prodá se 191 balůk vzork. kar-
tounů, 46 bal. různých sbytků po 100 metr., 24 bal.
vzork. barchentů, 36 bal. vzork. brilantů, 70 bal.
vzork. kartounů. — Konečně také pověstná správa
jeho severo-něm. spojovací dráhy odbodlala se i u nás
rozšířiti nádraží a zlepšiti pověstné záchody. Bohužel
neděje se tak blízko městu, nýbrž směrem k Jernbínu,
ač s Jaroměře vřede místa krásného na sbyt. Jmé-
šádostivi, zdaž také postaví krytý perron pro obec-
stvo, aby nebylo vydáno na milost a nemilost, všeli-
ké časové potíže. Divíme se věru, že k této bezohled-
nosti pasažérů s Josefova, kteří přec na tak uniformy
a celého úboru jsou, tak dlouho trpělivě míchali.

Z Velebovce. Na vybudování okresního ho-
spodářského spolku v Jaroměři pořádali rolníci a sv.
Václava robotní slavnost v Jaroměři. Též všechny
obce a hosp. besídky byly na slavnosti zastoupeny a
též mnohé spolky. Dívky objevily se na slavnosti vět-
šinou v národních krojích. Protože slavnostní řečník
a předseda spolku českých zemědělců p. Stanisl. Kubr
s Kněžími se nedostavil, promluvil o robotě a její mu-
šnosti samý poslanec p. Jan Jaros s Čáslavce. Zmí-
nil se o vzniku a vývoji roboty, o stavu její všeob-
ném v posledních dobách jejího trvání a o robotě na
panství Smiřickém, které zabírálo většinu obcí na Ja-
roměřsku, zvlášť. Pan poslanec J. Jaros mluvil prostě,
ale věcně, vyběhl rolnictvo k adrušování a k lepšímu
odbornému vzdělání, které jest podmínkou zachování
a prospívání stavu rolnického. Slavnost velebovská,
ačkoli anad měla méně účastníků nežli se očekávalo,
patřila k nešťastnějším robotním slavnostem.

Z Vejvanovic. Zdravý rozum a klidná roz-
vaha v Čechách vlády ještě nevymysla, a rovněž ne
dávná staročeská poctivost a víra. Jest pravda, že
poslední židovského — mezinárodního liberalismu v
Čechách dovedli český lid svými sliby a živobodo-
mylnými frázemi svěsti a cesty pravé, jest pravda,
že i náboženská a národnostní obřady dovedly sleh-
čovat i v posměch uváděti — avšak zdravé jádro
venkovského lidu vědy brzy zase prohlédlo a poznalo,
že bez víry není opravdové mravnosti, poctivosti, lásky
k národu a vlasti. Zdravé jádro českého lidu etí ještě
autoritu a váží si též duchovních svých pastýřů. V po-
sledních pěti letech nebylo snad v táboře našich lí-
svohodomylných muže nenáviděnějšího a kacířova-
nějšího, než-li ndp. biskup královéhradecký. Řím-
Pozory, Obzory, Listy, Noviny, Stráž, Bouchy a četny
nalhaly českému lidu o jeho mládí, národnosti, po-
vaze, soukromém i veřejném životě tolik, že alyše ta-
kové věci, mnohý venkovan se zhroutil. Ndp. biskup
hradecký lčen byl jako vejlupe veškeré špatnosti a
skaženosti. Když však ten svedený lid od ránných a
vzdělaných katolíků opět alyšal, jak ten hradecký
Bryných vlastně jest, co dobrého, lidumilného a pro-
spěšného pro hmotný i duševní prospěch českého lidu
skutečně také vykonal, když alyšal, jak neohrožený
Čech a vlastenec jest nejen slovem, ale též skutkem,
když ten český katolický lid alyšal, jak katolíky hájí
před hmotným i duševním vykořisťováním se strany
jmověreč — tu ten český dosud neokážený lid opět
trne, jak se mezi syny české země mohly aroditi Ji-
dšádové, kteří se k tak bídným podlostem proti ná-
šemu biskupovi propíchnu. Kdo měl příležitost poznati
Jeho Milost biskupskou s osobního styku, kdo viděl
na vlastní oči, jak jest srdčným, sdílným, laskavým,
jak se stajnou ochotou je chudému i bohatému stejně
přístupným a nakloněným, kdo poznal, jak každý
úspěch české práce jej radostí a jak každý náš ne-
úspěch šalem jej naplňuje, ten milerád dosná a ve-
řejně hlásá, že J. B. M. patřil k nejlepším synům,
které kdy česká vlast arodila. Zdravé jádro českého
lidu miluje svého biskupa, oceňuje jeho zbožnost a
apoštolskou horlivost a rozhodným svým katolickým
smýšlením se také netají, naopak s chlouboou je staví
na odiv. Ač jinde viděti lze sjevů dosti smutných,
jinde opět pravá zbožnost v proudech mohutných vy-
tryskuje. Potěšitelným zjevem takovým byla i slavn-
nost posvěcení chrámu Páně ve Vejvanovicích u Chru-
dimi, dne 28. září 1898. Ač bychom mohli dle zvyku
listů nepřátelských vése, každý sjev, široce rozepiso-
vati, spokojíme se pouze tím, že poukážeme na vel-
kolepé účastenství na to slavnosti s celého šířého
okolí. Z okolí zúčastnily se slavnosti spolky dobro-
volných hasičů z Podhore, Topola a Tanečbud. K nim
družily se domácí spolky hospodářská beseda, hasiči
z Úřetice, Vejvanovic, Dražovic, a mnoho předních
mužů z Hrochova Týnce, Dašic a Chrudimi, a velké
banderia. Celá slavnost měla ráz velmi důstojný a
lid bral živé účastenství na každém jednotlivém sva-
tém obřadu, neboť dávno se na tuto slavnost těšil a k
ní ředmi i cvičeními, konanými od duchovní správy,
náležitě byl připraven. Velmi dojemná byla chvíle,
když Jeho Biskupské Milost po posvěcení oltáře měl
k lidu řeč, v níž tonem otvoreným poukázal na po-
třeby náboženský pravého, Bohem zjeveného, kato-
lického. Poukázav na rodní učení Lutherova a Kal-
vínovu, na odpor jejich k učení Ježíše Krista a zdra-
vému rozumu, dovodil pravdu, že jest křesťanem a tichým
pláčem, když na konec Jeho Milost poukázala na
příklad sv. Václava. Na to sloužil nejdůstojnější pan

biskup hlavnou mší svato. Celou slavnost doprovázel liturgický spěv páni bohoslovci, Hsani vd. Dr. Joz. Matčíkem, profesorem bohosloví a dp. Dobroslavem Orlem, docentem církevního spěvu, obou s Hradce Králové. Velkolepé bylo „Benedictus“, jež řáděnému spěvnímu sdružení poslouchali tak „dne novými“ s pamětí. Rovněž odpolední služby Boží svým rytmem a ladností hluboký dojem zanechaly v ardei všech přítomných. Obnosový chrám Páně jest chlouboou obyvatelstva. Dále 6 let konaly se sbírky mezi kolatornky na obnovu chrámu a k váli pořádku stěsno bylo svládní komité, jenus na počátku předsedal p. Fr. Slavík starší, rolník s Ústie, a posději pan Jos. Bartoníček, mlynář s Dravčovic. Společným úmím farníků, komité a duchovní správy obnoson chrám uvnitř a venku, stěsna okna s obrazy svatých patronů, zhotovena krásná malba stěn a polychromie oltáře. Jeho Biakupskou Milost doprovázeli při této slavnosti vys. důstojný pan kanovník královéhradecký Jan Barták, vdp. vikář A. Schreiber, farář ve Slatiňanech a dp. Jos. Novotný, bisk ceremonář. V upomínku na to, zdejš farasot patřila časem duchovní správa do Hrochova Týnce, byli přítomni oba tamnějš duchovní, vdp. A. Konvalinka, děkan a F. Štěpánek, kaplan. Kromě místních duchovních účastnil se slavnosti zdejš rodák p. J. Mikan, kaplan přeloučský, jenž venku lida výsmem slavnosti v delší ředi náležitě vyložil. Patrona chrámového, kněze Ferdinanda Kinského, zastupoval jako patronatní komissar p. J. Dymas, ředitel panství rosického, a pana správce J. Poche. Nejd. pan biskup strávil ve tředu venkovského lida ve Vejvanovicích několik blabých chvílí a bavil se velmi ardeán s přítomnými rolníky a s mnohými účastníky slavnosti. Téžko loučil se shromážděný lid od svého milovaného vrchního pastýře, když Vejvanovice opouštěl; v oku mnohém bylo slzi slzu vděku a lid dlouho bude vzpomínati na vmeščenou slavnost ve svém farním chrámu Páně.

Z Kutnohorska. O pravdomluvnosti red. Hejnice svděl nejlépe to, že v posledním čísle svého orgánu pro povznesení „mravnosti“ nadává p regenorichu Štrébloví, že si nevšimá hudyby chrámové, tak že to vypadá jako v poslední vesnici a na druhé straně ve svém Českém listě zase chválí, kterak přibídním p. Štréblovým, Ptáčkovým a Bartolovým hudba církevní se smáh. Inu však zaslepuje oči a máte mozek, že vlastný redaktérku? — „Respektovati budeme přesvědčení jiných, varovati se budeme všech osobních nájezdů“ napsaly Podvysocké listy po 80 slatovém sběru na programovém svém provolání. Poslední číslo jest toho skvělým důkazem. Ne méně než 800 nadávek hrne se tam na klerikály, duchovenstvo a nejd. p. biskupa Bryoycha. Pravý to slovník nadávkový. Drzým tháfem nazvali jsme již jedenkrát Podv. Listy, dokud nedokážou pravdu svého tvrzení a drzým tháfem nazýváme je znova do té doby, dokud nedokážou, že klerikálové prodávají fikci o 16 trápěních Ježíše Krista v Rostěři a duchovenstvo že po 80 kr. prodává v posl. čísle P. L. uveřejněné recepty a jízdni listy. Máte-li trochu studu, ozve se! Všecko na světě aliboval „národní dělník“ vacháček, toho času purkmistr Kutnohorský, národním dělníkem při schůzi jejich v Kutné Hoře. Budou mít zastoupení ve sborech národních i samosprávných, sociální komise, besplatné právo atd. atd. Kdo ví co všechno aliboval Šplín to? Podle všeho, až bude státi ten palác českého regimé za uherský rok a něco! Inu kdyby nebylo těch voleb, kdy za hlas se nejen slíbí ale také dá velmi mnoho! „Svůj k svému“ hlásá Kutnohorský bramarbas a tihne v Podv. Listech a v Čes. listě na baben proti šidům. Ale to mu nevadí, aby v téchže časopisech neodporučoval záhodlouhými inserty tytéž šidy. Proč ne na veřejnost a tou tajnou láskou k šidům a třeba také časem k šidovskému? A to se nesmí?

Z Čáslavi. (Úmrtí. — Kronika). Zvolna rok po roce usavirají se rovny nad profídou gardou starých poctivých pracovatelů královského našeho města. Odcházejí tam k té velké armádě, kde není chikanování, kde není podestívání, kde není závistí. Dne 2. října doprovodili jsme opět jednoho. Byl to jak teď po smrti se ukázalo, celým městem milovaný náš řídící choru p. Emanuel Klier. Po krátké trápě nemoci, jejíž kořen vzkřísil ve veliké jeho citlivosti, odešel, aby rozsmožil nešetné řady spváků nebeských. Byla to duše upřímná, a byt měl sem tam své slabůstky, jež jsou údělem stáří, přece jenom jimi nikdy a nikomu neublížil. Takové erdeu tím více pak bolf každá rána a jeho věru osud neubítil. Než za brnou života mají umlkatí všechny vášně, savíme tedy i my knihu toho utrpení. Na pohřbu jeho objevilo se teprvé, že sympatie pro něho při všem tom nepohasly. A zaslonuli si jich! Byl kdysi středem života. Zvlášť spolky spvácké skvetly za jeho vedení tak, že na ochotnickém divadle zdejším dávány opery a operetky s výsladem překvapujícím. S podporou mravní spojoval i podpora hmotnou, jen při všech dobročinných spolcích činným členem, nezavíraje se nikdy před žádnou obětí. Zpěv chrámový pětával s nevšední plní a bývalo milo poslouchati jeho výborné nastudované mše sv. Vždyt sám složil mnohý vlastních skladeb rázu církevního i světského a mnohé svlátně s posledních těžkých se neubýčejnému přijetí se strany umělců. Připomínáme, že jednoho z jeho opatřů slavný náš virtuos mistr houslí Ondříček používal při svých skvělých koncertech. Badiš mu země lehčí! — Jestliže ne domněly hrany nad předcházějícím, když rozléla se městem překvapující správa, že nedávno sam jmenovaný správce poštovního úřadu p. Zimmerhalk skonal ranou mrtvici. Jestliže v posledně úřadoval a sotva došel do bytu, klesl mrtve. Tělo jeho za přetěného účastenství všech úřadů a obecnatva doprovázeno bylo na nádraží, odkud převezeno bylo do Pardubic odpoledne dne 3. října. Odpočívaj v pokoji! — Čáslavská elektrika“ říkájí novým luhovým lampám, kterými osvětleno býti má celé naše náměstí. Jest to hezké, jen že nikdo nemůže pochopiti, proč jedna z těch lamp pověšena byla na obrovskou šibenici uprostřed náměstí. Šnad aby dělala konkurenci měsíci a měla tak ubohé posadit zbloudilou, že sem aspoň od ní není viděti praměného. — Celý rok budované kasárny pro smetřanu jsou hotovy, jenže povídá se

tať o nich věděl. Zdejší svobodomyšlný list napsal v minulém čísle konsek o nějakých techli-mechtích a kantonin. Nevíme, kolik užitého mástu přinesou, ale tolik můžeme ujistit, že většina toho „kasárnictví“ má už po krk, zvlášť od té doby, co počaly tak nekřesťanské stoupací osny, bytů a co potraviny nemožno se dostatí dolů s oem, na které vylezly v čase jarní draboty. V tom ohledu bude Čáslav pomalu malou Prahou. — Radikálním sjezdem máme býti dle zpráv jistých listů obřastněni i my co nejdrív. Možná, že v době nynější rozhořčenosti na poslance nedbaje bude i tady sklizeň. Aspoň zdejš předák strany pokrokové dr. Sobotta nemůže si naštkati na nepřiseň. Ovšem osobní sympatie a politická sympatie jsou věci zcela rozdílné, než uvidíme. — Do zajímavého sporu dostala se zdejší obec se zhotovitelem plánu na kasárna p. inženýrem Heroldem. Týš zhotovil na základě prý dřívějších plány, jež obecní zastupitelstvo osákrvalo, aby se naštkil náklad, a protože požadoval mnoho, byl odmítněn. A tak se všemi starostmi s těmi kasárny nešťastnými, přijdou ještě starosti soudní. Přijde prý při tom na jevo ledacos. Rádi věříme. — Nový vypovídací a stěhovací řád nabývá platnosti přístím měsícem v našem městě. Lhůty stanoveny 1. únra atd. Dosad byly zde v platnosti lhůty dle čtvrtletí roku občanského 1. ledna počínaje, proto s novoty té na mnohých stranách nespokojenost! Než dobf, že už jednou dosažen prostředek k dodržování pořádků se stran domácích pánů i nájemníků, kterého časeu velmi želáno. — Let šní úroda ovoce působí, že celé vagony železtek a jablek odvázejí se do Němce, odkud přes všechny křiky nacionálních listů přicházejí celé karavany obchodníků, aby v ultra českém Čáslavsku uzavíraly orchodní spojení. Jenže při tom všem je ta chyba, že to dobré nám zase anědí Němci a my spokojeni býti musíme s tím brakem. Je to tak ve všem všudy.

Z Kutné Hory. „Podvysocké Listy“ věnují Obnově a její zdejším dopisovatelům, jichž ovšem nezaujímá celý feuilleton, lokálky: „Budou volby, budou. Do přelivolební patálie a v poslední.“ Mimo to v dalších několika lokálkách nadávají. Jest to ovšem pohodlnější, než li vyvracet pravdivé správy, které z Kutné Hory „Obnova“ přinesla. Komické jest tvrzení, že za purkmistra pana Moravce obnášela obecní přírůška 28 procent a dnes je 18 procent. Takový šmejdi již dávno netáhne a sahá k němu jen zkrachovaný člověk, který chce svůj kraj světu satajiti. V rozpočtu svýš se cena lea, domů a inventáře bez ohledu na výnos a takto fiktivně zvýšeným aktivům dají se na proti pasiva. Rozpočty některých obcí jsou tak šikovně sestaveny, že jsou tam na př. *aktivní kapitály*, t. j. nespoteřované dosud výpůjčky a *pasivní kapitály*, t. j. již utracené půjčky. Ve arsumitelné češtině se jmenují takové *aktivní a pasivní kapitály* prostě — *dluhy*. Nechceme v tomto dopisu rozlišovati na př. *rázné kutnohorské dluhy*, ale poplatníci kutnohorští musí si rádi neb neradi svdětí, že Kutná Hora hmotně stále upadá, že obecní správa dělá stále nové dluhy a že majetek obce kutnohorské jest stížen více než milionovým dluhem. Podvysocké Listy volesti hospodářství městské obce Kutnohorské i kutnohorského okresu. Avšak, když to mohou dokázat ciferně, proč pak nikdy dosud neuveřejnily městský a okresní kutnohorský rozpočet? Inu proto, poněvadž jejich páni matadoři nechťají si dáti koukat do karet. — Tvrzení, že v obci Kutnohorské činily obecní přírůšky 28 procent a že nyní obnášejí 18 procent, to nikoho soudného neomráčí a vypočteno jest pouze na lidi neprozíravé a hloupé. *Jak se docílí příměšnější rozpočet a menší přírůšky?* Inu, aby se voličové navnadili a chytili se na spek volebních machrů, tak místo *svyřování obecních přírůšek dělají se aktivní a pasivní kapitály, nutné položky na různé výdaje se před volbami do rozpočtu prostě nedají* a pak se po volbách hradí všecko opět „*aktivními a pasivními kapitály*“. Kolik pak prostých voličů těmto bilancním machinacím rozumí? Když je finanční stav a hospodářství obce kutnohorské tak výtečné, proč pak se voličům kutnohorským po léta tají, co stála fmealnická akola a různé stavby? Ano, ano, to tajemí má svůj volebnýznamný háček. Kdyby zasleci prostudovali kutnohorské obecní rozpočty od r. 1890, svlátně ale od voleb v r. 1892, pak by voličové k velikému úžasu svému svdělí, jaký jest rozdíl mezi bývalým a nynějším hospodářstvím v obci. Nuže ven s ciframi, pánové, ať voličové svděl čistotu pravdu o finančním stavu a zadluženosti obce! Pánové od vlády městské mají dle ukásek svého žurnálu strach, že při budoucích volbách mohl by někdo jiný zasednouti na „*prestola*“. Z té přičiny ostouzejí ostronatfelecký abor, v němž větší nebezpečnější své odpůrce, a vybízejí pana Štrébla, aby šel na funus spásivát ostronatfelecdm. Z křesťanské lásky a s pravé humanitý, které však k váli volebním vítězství nechodí po cestách nepravých, které nerozhasují obecní jmění, aby siakali voliče své straně, ale jen z lásky nezistné, aby se totiž „pánové“ zbytečně netrápili, sdělujeme jim, že se o budoucích volbách nebude nikdo k zeleným stolům v městské radnici dráti již proto, že vzorný pořádek a „*veliké kapitály*“ peněžní, které nynější vláda ze svého hospodářství „*nabromadila*“, nikterak prozíravých lidí nelákají. Přijdou doby a snad v čase nedalekém, ve kterých nynější patentáti bydou skokem a radnice jeden po druhém přehatí vymylonajíce se na rozličné záležitosti osobní, rodinné a obchodní. Nám proto ani nenapadá, abychom si za kohosi palili prsty; proto pravíme, že se volebního boje vůbec ani nezúčastníme a přenecháme nynější vládě na celé čáře úplnou zodpovědnost a slávu. Jen několik Materků v zasonici a podobných odvčdných kapacit ať neucouzí před časné naší nynější a budoucí vládou! Loučíc se s Vámi končíme písní:

„Co jste si tam nadrobili, aněste hesky sami.“

Od Páchn. Redakce „Podvysockých Listů“ v posledním svém čísle podobá se rozpustilému chlapci, který dlouho na okolojdoucí bláto a potupy mstal, až ho konečně přece někdejší, jímž trpělivost přela,

ohytili za pačasy. A nyní křičí, div se stropu nepopadá, sírd a oheň na ty klerikály svoláváje, křičí, že to jest bolf nevědák od nich a myslí si, že se mohli nechat tupit i nadále, když to už tolik let snášeli bez obrany. Vyčítá, že ten výprask se děje v orgánu katolického biskupa, jakoby katolická církev slobu lidskou kárati nemohla. I oprava chrámů vyčítá. Co by však mnozí živnostníci v Kutné Hoře dělali, kdyby se nic neovtáelo ani neopravovalo? Z lásky ku klerikálům stalo se tak nejméně. A mesi řádky čteno — volá o ochranu — k Jeho Biakupské Milosti, jež takto slušně celým titulem v „Podvysockých Listech“ snad poprvé — jmenuje. Ale dle povahy pravého uličníka — za chvíli tomu, jenž jej má chrániti se posmívá a diecési pašalíkem jmenuje. Ke konci žurnálu toho uvedeno jest toto: Po kostelech veřejně se prodávají po 80 kr. tyto „*duchaplnosti*“: Křesťanský recept a jízdni listek do nebe. V křesťanském receptu uvádí podle lotu křesťanské ctivosti, jichž má křesťan užívati. — A to prý se prodává po 80 kr.! To jest největší urážka, jakou jen mohli „Podvysocké Listy“ učiniti vmetením ve tvář čtenářům a odběratelům samých „Podvysockých Listů“. Neboť, když redakce těch listů myslí, že čtenáři jejich tak strakatého bulíka si na nos nechají pověsit — pokládá je tudíž za velké hlupáky, když jim i takovou očividnou lež za pravdu předkládá a řádá, by ji věřili. My musíme proti takovému snižování čtenářů, byt to i bylo „Podvysockých Listů“ protestovati a jich se zastati, aspoň těch, kteří jsou katolíci. Evangelici ovšem takové bulíky nerozoznají a přijímají a pěstují dále, a neví, kdož by je o pravdě poučil. Necht jen se čtenáři-odběratelé „Podvysockých Listů“, kteří jsou katolíky, rozpomenou, zda za takový jakýsi recept 80 kr. kdy vyhodili! Ba ne, panáčku, katolíci nejsou tak špendělí — to oni sami nejlépe vědí. A proto, kam s tou flintou? Nedávno to ještě „Podvysocké Listy“ českým klerikálům předhazovali, že se na věšt dar sv. Otci nezmohou. Bylo to bájkou o kravce. To je ve straně nepravém tak zvané „svobodomyšlné“ obřastvost jinačí. Jedna ne příliš stará báje o tom takto vypráví: „Byl jeden vzácný pán — a ten měl mnoho vzácných a milých přátel. A ti přátelé ho milovali až do těch hrdel — ve veselé společnosti — ale přece ne až do těch statků. Jednou však ti přátelé se usnesli, že by měli přec tomu vzácnému pánovi — na důkaz lásky své — poklad nějaký — jako národním darem darovati. I učinili manévry, by to jeden ústav zaplatil. Ale zastupci toho ústavu shrozili se nad socialisticko-komunistickým záměrem těch „svobodomyšlných“, i co se jmění cizího týče, pánu a k záměru tomu nepřítali. I jest posud jeden vzácný pán svými přátely milován jen až do těch hrdel — a ne statků Redakce „Podvysockých Listů“ ke konci jednoho článku, plného něhy a lásky ke klerikálům volá: „na shledanou!“ I na shledanou, ty dušičko, milující založené klerikálních statků — na shledanou! Povíme si třeba něco o chrostovické obci, jak hospodářila a vybraným národním jménem na robotní slavnosti v Rostěři. Ano, pane Hejnici? Tak vederemo!

Ze Slatinnam. Zdejš kníž. Auerspergský cukrovar započal svou kampaň v sobotu dne 1. října. Je to krásný závod v zdejším cukrovaru, že začíná se „*a Bohem*“. Ráno v 6 hodin účastnili se dělníci s pány úředníky mše sv. a po příchodu do továrny započla práce. Zařizování takové *dělní čest knižecmu* úřednictva působí dobře na obecnatvo i na zaměstnané dělnictvo.

Z Polné. (Protipolaneům. Liga + 16). Hospodářský spolek Polenský měl dne 2. t. m. veřejnou schůzi v Brzkově. Mluvil katecheta Vlček o nucených společnostech a pan učitel Pokorný o svdělání rolnictva. Místnost rolníky, hospodyněmi i dorostem byla naplněna. Schůzi zahájil a obě ředi příslušnými dodatky a vysvětlivkami opatřil jednatek spolku, p. učitel Vrbna. Zejmena horlivě debatováno bylo o nedbalosti našich poslanců. Všichni přítomni jevíli na všem veliký zájem a bylo vidět, že je takové schůze též a jim prospívají. Resoluce proti poslancům katechetou Vlčkem navržená a jednohlasně přijatá zní: Citíce hluboký stud, bolest a rozhorlení nad skutečností, kterou svobodomyšlní a lidoví poslanci tím páchají, že zejména v nynější kritické době důležitých povinností poslancekých nekonalí, přednost vlastního pohodlí a prospěchu dietního před ušitečnou prací dávajíce; vědouce dále, že nedbalostí takovou, zvlášť dne 30. září ve sněmovně drasticky projevenou, téžce dotčena jest společenská a občanská mravnost a zlehčena váha politického jména českého národa, my rolníci dne 2. října na veřejné schůzi hospodářské v Brzkově shromáždění, vysvíváme ty poslance, kteří povinnosti svých plniti nechťi aneb nemohou, aby mandát vrátili svým voličům.

Z Hrošky. Naše obec místo fanfárů a střílení s hmoždíků pořídila nový kříž na památku 60ti letého letého zrušení roboty. Kříž, po jehož stranách jsou sochy Panny Marie a sv. Jana po příměšeném proslavu posvětil 28. září vdp. Fr. Král, farář z Bílého Újezda za velikého účastenství lidu. Po svčení byla sloužena mše sv. v kapli sv. Václava v Hrošce. Kříž by každá obec přiklád na své následovala, kříž by do rolnických statků vrátil se dávny dobrý mrav zbožných našich předků, pak by rolnictvo znáze odolalo zlobám, kterými mu hrozí nevěra, socialismus a anarchismus! — a.

Z Rychneva. Obec město Rychnov zakoupila od p. Lad. Procházky na náměstí dům za 48 000 slatých, který byl nákladem asi 16.000 sl. sevné a uvnitř velmi pěkně upraven, o jedno poschodí svýšeno, takže nyní dům ten jest velmi pěknou ozdobou celého náměstí. Druhé poschodí celé upraveno pro c. k. okresní hejtmánství. Dne 4. t. m. byli místnostmi tyto vysoce důst. panem Vinc. Klepříkem, bisk. vikářem a děkanem za asistence důst. p. Ant. Rubíka, katechety a důst. p. Fr. Hubánka a, kaplana po slavných službách Božích vysvěceny. Po vykonaném svčení promluvil úřadující náměstek starostův p. JUDr. Bedřich Flanderka v přítomnosti p. c. k. okresního hejtmána dr. Joz. Kroulíka a všech úředníků, dále celého obecního zastupitelství; poukázav na ti velkou oběť, kterou přinesla město tím, že s tak velkým nákladem opatřili městem pro c. k.

okresní hejtmanství a tím město, že dalo také na jevo, že si vůči ve svém středu tohoto úřadu a prosil, aby nejen p. c. k. okresní hejtmán ale všichni páni referenti podporovali všemožné snahy města a ku konci provolal Jeho Veličenství císaři a králi Františku Josefovi I. hláskavě sláva, což ode všech přítomných po třikráte bylo opětváno. Po oslovení tomto poukázal p. c. k. okresní hejtmán ve své řeči na snahu města, aby upravily místnosti pro c. k. hejtmanství dle potřeb nynějšího času. Po oslovení tomto poděkoval p. c. k. okresní hejtmán přítomnému obecnímu zastupitelství, že obětovali tolik, aby tak pěkně upraveny byly tyto místnosti a slíbil, že chce vždy zájmy města podporovati a konečně vyzval přítomné, by provolali třikráte sláva království českému, čím posvěcení a odevzdání těchto místností bylo ukončeno. Přední zásluhou, že dům tento zakoupen a místnosti pro c. k. hejtmanství v něm upraveny, náleží mezi jinými p. JUDr. Janu Smrčkovu, velezasloužilému starostovi, který bohužel pro svou churavost nemohl se této slavnosti zúčastnit.

Zpráva rodinná: Dne 4. října v úterý slavil v Suchbátě farním chrámu Páně sňatek p. Karel Říha, oficiál c. k. tabákové regie v Českých Budějovicích se sl. R. Pospíšilovou, dcerou statkáře z Mezoles. Při svatební hostině vybrali družičky Helenka Černovských z Mostovic a Anna Slavých z Mezoles na Matiči 13 zl. 10 kr., jež p. starostou Rašem z Miskovic odboru v Malešově byly odevzdány.

C. k. pošta v Libici u Poděbrad dnem 4. října počala třídatovati.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. října 1898. 1 hl. pšenice zl. 7.10 až 7.40, žito sl. 5.15 až 5.80, ječmene 4.60 až 4.90, oves sl. 2.80 až 2.85, proso sl. 4.50 až 4.60, vikev sl. 4.50 až 5.00, brách sl. 7.60 až 9.50, brčka sl. 11.00 až 12.50, jáhly zl. 9.00 až 9.00, krup 8.00 až 20.—, brambory sl. 1.15 až 1.40.

V Holíčích 6. října. Průměrné ceny pšenice zl. 6.71, žito 5.55, ječmene 4.41, oves 2.63, viky 4.56, brachu 8.20, brambory 1.10.

(Zasláno.)

Pan Josef Krejčík

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Dílky: Budna 613-VII — Sklad Elištiny tř. č. 42

Konečně jest mně možno, abych Vám těmito řádky mou úplnou epokojenost se zasloužilou mi soškou Panny Marie Lurdské a jeskyně vyjádřil. Též mým osamitím se líbí, tak že všestranně chválena jest. A v pravdě i co do práce technické a polychromie jest soška ta velice zdařile a vkusně provedena, tak že Vaši ctěnou firmu právem doporučití mohu.

S úctou veškerou oddaný

J. Boček, farář.

Koznice u Benešova, dne 29. listop. 1897.

Právě vyšlo 2 čís. III r. „Čas. Úvah.“

JAN HUS

dle dra. Matysa z Nové Paky a dle pravdy.

Napsal **A. Z. Hradecký.**

Stran 48. Cena 4 kr. Při objednávce 50 výtisků pouze 2 kr. franko.

Nedostatek věcného životopisu Mistra Jana Husi svádí celou řadu povrchně vzdělaných lidí ku falešnému kultu Husově a ku spisování nesmyslných bájek a lží o procesu Husově. Spisek náš odkrývá celou řadu podobných překroucenin ve „slavnostním“ spisku Matysově a uvádí historickou pravdu o Husovi. Spisek náš jest psán populárně a řízně. Předností jeho jest, že předvádí světovou apologii života církevního. Spisek jest určen pro vzdělání lidové, proto prodává se pod výrobní cenu. Spisek jest sice časovým, ale obsahem svým má cenu trvalou i pro budoucnost.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

perovky a žínanky,

spouhy a záslony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Do Hradce Králové a okolí!

Kladu sobě za čest P. T. velečtým pp. příznivcům svým co nejučtivěji oznámiti, že jsem mnohaletý, přišel a oblibě hojně se těšící

závod holičský a vlásenkářský

jenž st. v. nepřetržitě od roku 1868 odevzdal osvědčenému odborníku panu

Rudolfu Svobodovi,

kteří je se velikou pílí a znalostí pveda.

Vádáje nej rdečnější díky za přezí mi tak hojně prokazovanu, prosím snažně, aby též nestenčené byla mému nástupci věnována. Všem váženým známým a příznivcům dávám při svém odchodu nejserdečnější s Bohem!

Vincenzo Hoffman,

divadelní vlásenkář sv. Janské náměstí č. 76.

Odvloňuje se ne předchozí oznámení, oděluji co nejučtivěji, že jsem dnem 1. října t. r.

holičský a vlásenkářský závod

P. Hoffman na sv. Janském náměstí koupil se sebe převést, jež na základě mnohaletých v Praze a v jiných městech nabytých zkušeností odborných, zdokonalím tak, aby všem moderním požadavkům co nejlépe vyhovoval a odporoučím se P. T. obecnstvu co nejzdravotněji ku ochotné a rychlé posluz. Nejhledanější toaletní předměty mám stále na skladě. Co praktický divadelní vlásenkář odporoučím se sl. div. spolkům ku případnému líčení a mám též divadelní a jiné vlásenky v hojném výběru na skladě.

V úctě dokonale

Rudolf Svoboda,

holič a vlásenkář v Hradci Králové, sv. Janské nám. č. 76.

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí velký výběr látek pro dobu

podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

Zvláště upozorňuje na látky pro

old. duchovenstvo a úřednictvo.

Vzorňky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzhledem a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se též na splátky.

Založeno r. 1821.

POZOR!

NEPŘEHLÉDNOUT!

První český výrobek ručních

lodenových klobouků

pod připojenou známku nalezá se na skladě.

Tyto předčí co do lehkosti a trvanlivosti každý jiný výrobek a hodí se výtečně pro pp. lesníky, správce atd.

Za jakost a pravost zboží co dlouholetý odborník ručím.

S veškerou úctou

Josef Dvořáček,

kloboučník v Hradci Králové.

Hornoslezské uhlí

kusové, kostkové a ořechové

nejlepší jakosti

s dodáním do domu nejméně 5 metř. po zl. 1.20

nabízí

Josef Špryňar,

obchodník na Slezském Předměstí u nádraží.

Umělé stavební truhlářství.

Josef Matějček,

doporučuje svůj hojně zásobený

sklad nábytku

Divadelní ulici č. 195.

Dílka a sklad na Slez. Předměstí.

„HOTEL ADALBERTINUM.“

V úctě podepsaný dovoluje si velečtému duchovenstvu a P. T. obecnstvu doporučití hostinské místnosti v Adalbertinumu, opatřené výbornou kuchyní a dobrým hradeckým pivem.

Zvláště pak vld. duchovenstvo upozorňuje, že v nastávající sezoně

rozesejí výborná vína

bílá i červená, rakouská neb uherská přírodní od 30—40 zl. za 100 litrů z původního místa.

Dále chovají se na skladě pravá přírodní cizozemská: [Scherry, Madeira, Malaga (staré) mimo to i cognac, smírenskou slivovicí a nejjemnější jamaický rum.

Též upozorňují na velice pěkné a čistě zařízené hostinské pokoje, které účtují za den po 80 kr.

O hojnou návštěvu prosí

Max Kryštofek,
hotelier.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdravas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při obléčení bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.

První dvě tabulky v úhledných černých deskách 60 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Svůj k svému.

Josef Chalupník,

kožešník v PROSEČI,

hotoví kožichy cestovní i krátké, panenské i domácí, kožené kalhoty, čapky od nejmenších druhů, rukávnický za ceny velmi levné. Práce jest dokonale, jakost dobrá a trvanlivá. Písemné objednávky s udáním míry vyřizují se správně v době nejkratší. Pošta v místě.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávky již vyřizovati. Kniha čítá 122 stran 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk za 15 kr.
1 v poloplatné váz. výtisk za 22 kr.
1 v plátové váz. výtisk za 25 kr.
1 v plátové váz. se zlaceným křídlem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávaly budou jen po jednotlivých výtiscích, jejich cena nutně nedopouští zaslání zvláštních dět, diti se bude zaslíka Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslánému obnosu, k němuž račteš pl. t. objednatel přiložit na porto

při 1 výtisku 3 kr.,

„ 2-3 „ 8 „

„ 4-5 „ 10 „

Mas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v sazbě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaniím Otče náš, Zdravas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdravas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěv“ po ruce nemají.

Aby při spěvu náležitě se dbalo slovněho přízvuku, vysněna jest v „Nápěvech“ tučnejším tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.

Přesídlení obchodu.

Po čas přestavby domu přestěhoval jsem svůj závod do divadelní ulice proti kavárně p. Fialy.

Za touto příležitostí prodávám nyní zboží za ceny značně snížené, abytky pak pod cenou kupní.

Zároveň dovoluji si pozorna učinit na svůj

největší sklad suken

a vlastní výrobu podšivek

pro nastávající období a prosím by mi i v nových místnostech přízeň zachována byla.

Doporučuji se vždy k službám ochotný

V. J. Špalek

dříve J. F. Krušvík,
v Hradci Králové.

Cognac pravý, z italského vína, třiletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatrských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné,

avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na užitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže být a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franco.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

EMANUEL BĚLSKÝ

v Hradci Králové

má na skladě a doporučuje

v značně levných cenách

velký výběr modních látek na objednávky jakož i hotových oděvů v každé velikosti pro pány a chlapce.

Hlavní sklad: v Hoře Kutné. Filiálky: Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Olomouc a Náchod.

Pro měsíc říjen nabízíme oblíbené kalíšky:

**Tajemství
růžencová**

v rozjímáních.

i Sestavil A. Petráň.

Tištěno na barevném papíře bílých, oku příjemných barev (zelené hráškové, isabellové a růžové) s 15 vyobrazeními příslušných tajemství.

1 výtisk brožovaný 8 kr.

50 " po 7 kr.

100 " po 6 kr.

Lze dostati i na listky rozřezané ku měsíční výměně údajů živého růžence.

Vyšlo též německy.

Písně růžencové nabízíme do 50 kusů po 2 kr., 50—100 kusů po 1 1/2 kr., přes 100 kusů 1 přiměřená sleva.

WALDEK & WAGNER,

c. a k. dvorní dodavatelé v Praze.

Dílky, skladiště a písařny: Hybernská ulice číslo 8 nové.

Úředně oprávněný elektro technický závod.

Kancelář k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatky, nemocnice, dráhy, lázně atd. Velmi praktické anglické a francouzské nezapáchající klosety.

Vodoměry. — Hydranty pouliční, požární a zahradní. — Roury. — Hadice. — Fontány.

Čerpadla všeho druhu.

Čerpadla pouliční, nádvorní, zahradní a na hnojávku, parní čerpadla atd.

Technické potřeby pro veškeré průmyslové podniky

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a růbec vše, co je oboru devotionalní, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296—1.

Konviktská ulice.

346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu mírnější než u nás je jinde

Čistým výtěžkem vydrží ústav 25 sirotků—mrzáčků.

Alpaka

Novinka pro pány na obleky, jakož i menčíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 3 m.

zl. 10.80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

**První český zasilatelský závod
Ed. Doskočil v Choceň.**

**Dva
truhlářské dělníky**

přijme Karel Netuka,

na Slezském Předměstí v Hradci Králové.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

**Vydrovy
kávy
žitné!**

Právě vyšlo
úskem biskupské knihtiskárny:

VADEMECUM

88U

Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentiorum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 544 — 80. — Cena broš. 1.60 zl., poštou 1.75 zl

Kniha se schválením Ordinarium vydaná se-stavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiclefových, Husových a Lotrových, důležitou konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syl-labus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnosti

K hojným objednávkám této praktické pro kněze příručky, pravého to „Vademecum“ odporoučí se k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

Obchodní název: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti utišující a sátrání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhev s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

**M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).**

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Novinka!

Novinka!

Fotografie (žádný úsok) ve velikosti poštovních známek s vlastní podobenkou k nalepování na kor listky, dopisy, vizitky, blahopřání, do památníků atd., zhotovují se dle každé zaslání podobanky, obrazu neb kresby jakékoliv velikosti

Ceny: 12 kusů 0.90 zl.,

25 " 1.40 "

50 " 2.30 "

100 " 3.60 "

Objednávky přijímá s ochotou administr. t. l.

KUCHAŘSKA • ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodova,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dílo toto jest co nejlépe doporučeno sl. správami hospodářských i hospodyn-
ských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho po-
chvalných uznání, jež soublasně praví, že jest to
dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že
se každé domácnosti vyplácí, ano jedna paní píše, že by
toute knihou nabyté vědomosti nesaměnila ani za 100 sl.
a že šťastná nevěsta, již se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky.
jest v komisi pp. Bursika a Kohouta, knihku-
pectví české university v Praze.

Krámská cena 4 sl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
svláštní požádání také v ceně mírnější a franko. 261

Jan Horák, soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlácných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily
nealáhlým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička Fe-
okého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 sl.
půl láhve 90 kr. Toto víno neskládá se v načatých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Průvodu varhan

k Nápěvům Oltáře (čes.)
vyšel sešit I. Stran 28 for-
mátu 11/16 cm. Obsahuje
písne pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně,
poštní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatočudní a ně-
které z obecných mešních (celkem 52 nápěvů).

Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščina třída č. 24.

doporučuje uctivě

svě chvalně známé: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty
atd. dle slohu kostelů. 265

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Původní nákre-y, ceníky a rozpočty bezplatné a
franko.

Humpolecká sukna a lodny.

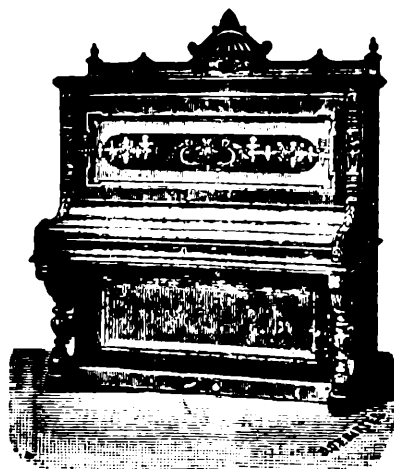
Dámské lodny.

Modní látky oblekové na stinníky a
havelky z čisté ovčí vlny v levných
cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasílatelský závod
v Humpolci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

Vývoz do všech zemí!

Na země jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medaile. Na zem-
ské hosp. prům. výstavě bulharaké v Plovdivu 1892. nejvyšší vy-
znamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a ná-
rodopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá
medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze
1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na čestných výstavách prvními cenami poctěna
továrna na piano, pianina, ha monia a varhany

AL. HUGO LHOTA v Hradci Králové.

Filiální sklady: ve Vídni III. Salesianergasse 21. v Brně, Orešské
ulice č. 7., v Praze: Kr. Vinohrady, Karlova tř. č. 8. odporoučí
českému hudebnímu obecenstvu svá nejlépe osvědčená

piano, pianina

angl. repetiční i obyčejnou výdělkou mechanickou svého znač-
ského dokonalého provedení

a harmonia evropské a americké soustavy

všech rozměrů v cenách, při řádné servisní úpravě, zaručení trvanlivosti a vyrovnané uhlazenosti i výdatné svuž-
nosti neobyčejně levných. Též na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové ceníky na požádání zdarma a franko.

(99)

Záruka pětiletá.

Vývoz do všech zemí.

Koupí se dobře sachovalá pokladna

čís. 8. neb 4.

Nabídky s udáním ceny přijímá správa Adalbertina (I. patro čis. dvěti 23.).

Veskeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURÁČ.** Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

JAN ŠTOUPA

V PRAZE, Václavské náměstí, 32,

doporučuje

župany

velmi pěkně provedené a látek dvojitých, s okraem červenou, zele-
nou, bordeaux modrou neb šedou, kus po sl. 7.—, 8.50, 10.—,

župany

v jakosti velmi dobré, kus po sl. 11.—, 12.—, 14.—

župany

s dublu nejlépešího, úplně vládného, kus po sl. 16.—, 18.—, 20.—,

župany anglické

s látek velice jemných po sl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 28.—,

župany

se srsti velbloudí zvláště lehké, teplé a příjemné dle velikosti sl.
38—8 20.—, 22.—, 24.— a 28.—

Vždy 200 županů na výběr.

V. VACEK,

závod
školářský
v Pamět-
niku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i kraký, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro strom. řadí, pláňata atd.
Statistice sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdarma

Křestní listy

ex offe

40 kusů 30 kr.

nabízí

Bisk. knihtiskárna.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si velectěnému P. T. obecenstvu uctivě oznámiti, že sařdíl jsem

nový filiální závod zboží uzenářského a řeznického,

který dnem 1. října t. r. otevřel v nových vkusně zařizených místnostech

v Hradci Králové,

Jitřkova třída, č. 250, v domě p. K. Sklenáře, proti hotelu „Merkur“, kde budu
moci posloužiti v každé době nejčerstvějšími a nejchutnějšími výrobky uze-
nářskými. Zvláště upozorňuji, že teplé zboží lze dostati v 10 hod. dopoledne a ve 4 a
v 6 hodin odpo. přímo z udírny. Hlavní sklad zůstane v dosavadních místnostech na
Pražském Předměstí. Vyprošuji si proto, aby dlouholetá přízeň v tak vzácné a hojně
míře mi udělená i na dále byla zachována a slibuji, že budu úsilnou anahou mojí,
bych vsornou obsluhou a zbožím nejlepší jakosti kruh svých dosavadních et. odběratelů
si nejen udržel, nýbrž i pokud možno rozšířil. Odporučuje závod svůj další hojně přízni
P. T. obecenstva, znamenám se v účtě dokonale

JAN PETŘÍČEK,

majitel závodu uzenářského a řeznického v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 14. října 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Obrat k lepšímu ?

Nynější politickou situaci charakterizují především nové vyjednávání obou vlád a rakouské i uherské kvotové deputace, rozhodnější vystoupení proti velkoněmeckému nacionalismu, a konečně rozklad v řadách německé opozice.

V pondělí odjeli předseda ministerstva hrabě Thun, ministr financí dr. Kaizl a ministr obchodu Dipauli do Vídně. Prý s uherskou vládou vyjednávají o nové tříměsíční provisorium, jehož jest třeba na projednání vyrovnacích předloh; jednak chtějí rakouští ministři přinutit uherskou vládu, aby povolila změny v některých vyrovnacích návrzích, smluvných r. 1896 mezi baronem Banířem a hrabětem Badenim. Ministr Kaizl a hrabě Thun prý si vyžádali při poslední audienci souhlas císařův k tomuto novému kroku rakouské vlády. Možná, že uherská vláda k jistým ústupkům se odhodlá. Rakouští ministři jsou opět ve Vídni.

Za ministry odebrali se do Budapešti též rakouští členové kvotové deputace, kteří trvali na tom, aby Uhři přispívali — nečítaje v to příspěvek za Vojenskou Hranici 14% — na společné záležitosti 38% a Rakousko jen 62% místo posavadních 70%. Předseda rakouské kvotové deputace sdělil předsedovi uherské deputace návrh rakouské deputace. Kvotová uherská deputace vyhodila si prostudovati rakouské návrhy a zaslat odpověď, proč jest v Budapešti jednání rakouské deputace zatím skončeno. Budou-li obě deputace ve Vídni neb v Budapešti dále vyjednávati, dosud se neví. Co se týče kvoty, mohou vlády rakouská a uherská teprve na základě ujednání kvotových deputací dále jednati. Vyrovnávací výbory měly zabýjiti svá jednání již včera.

Není známo, co vláda zatím učiní.

Rakouské vládě jedná se o dohodnutí s uherskou vládou, aby se mohla uvolnit proti německé obstrukci doma. Čeští poslanci musí být dnes sobě vědomi, že jen při úplném dohodnutí s pravici a s vládou jest možno držeti Němce v šachu a nepřipustiti je k vládě. Českým poslancům v nynější choulostivé situaci nezbyvá, než hlasovati pro vyrovnání ovšem jen pro zlepšení.

Co se týče vlády, tato v posledních dnech skutečně přilnula k pravici a vystoupila proti Němcům. Politické úřady mají zabrániti agitaci eizinců a nemají je ve schůzích připustiti ke slovu, aby řečmi svými nerozdmýchovali nacionální vášně. Vláda chce přispět k umlácení národního vzrušení; pak musí ovšem vystoupiti také proti rakouským Němcům, kteří chodí do Německa štvát tamní Němce proti Rakousku a Čechům. Agitace velkoněmecké v Rakousku i v Německu podbívaly nejvíce autoritu naší vlády.

Vláda žádá proto teď po svých úřednících, aby byli v první řadě představiteli shody a míru v občanstvu. Známo, že v mnohých městech severočeských, na Moravě a ve Sýrsku nalezali se úředníci v čele velkoněmeckých agitací a že na př. v druhém volebním sboru ve Sýrském Hradci zvlášť protirakouská strana, ač tam mají rakouští úředníci většinu, zejména u soudů.

Velmi zajímavé jest proto nařízení soudním úředníkům, aby se zdržovali všech vyzývavých, okázalých manifestací, všelikého strannického jednání ve svém jednání mimoúředním. Co se tato kárá u soudních úředníků, platí měrou mnohem větší u úřednictva jiných kategorií. Směr německonacionalní, který nedbá práv jiných národností, který usiluje na šiji národů neněmeckých uvaliti jeho německé nadvlády politické a národní: směr tento, jak obecně jest známo, v úřednictvu státním má množství a to velice horlivých a vydatných stoupenců a podporovatelů. Úřednictvo takové nemalou jest oporou směru německonacionalního a všeliké kroky směřující ku provedení národní rovnoprávnosti narážejí v úřednictvu v mnohém ohledu na překážky nepřekonatelné. V nařízení svrchu připomenutém sledujeme tudíž příznak nový, že autoritě státní i v kruzích úřednických má se zjednatí větší opora a ochotnější služba v případech zájmů veřejných se dotýkajících. Vláda vystupuje v případě nahoře uvedeném jako blahovůlný pončovatel, ale samo sebou vyplývá z tohoto kroku vládního, že to, co se

požaduje dobrovolně, jeví se býti povinností, které kruhy úřednické nemohou býti oproštěny. Zjevně pozoruhodným jest též rozklad v řadách německých. Umlácený dr. Lippert složil mandát a zemské výborství, veřejně obvinil svou stranu, že opustila své zásady a že se dala do vleku Schönererovců. Nebylo jí to ovšem nic platno. Schönererovci ortelují nejen pokrokové liberály, ale též nacionály. Proto i v jejich řadách je zmatek a proti prof. Steinwendrovi, jejich vůdci, vypukla zřejmá vzpoura. — Dr. Bareuther vystoupil již ze strany německo-nacionální proto, poněvadž se obává, že radikalismus německý souditi bude na poslance, kteří upustili od obstrukce. A praví se, že za ním následovati budou z klubu Heeger, Silvester, František Hofmann z Opavy, Lemmisch, Dobernigg, Kindermann a Prade. Strana radikální teprve začíná svou agitaci; koho stihne zloba její na tu dobu nelze ještě usouditi. Prozatím patříme na počátky nové kampaně. V Litvinově dra. Schückra radikální nacionálové nepřipustili ani do síně, kde konalo se slavnostní shromáždění; musil na tom přestat, že oslavoval Kudliča na náměstí, kde nacionálů nebylo. Ve Fridlandě však došlo již i na dra. Funka, o němž byl ještě z jara prohlášen sám Wolf, že purkmistr litoměřický při nových volbách jediný z liberálů bude zvolen. Ve Fridlandě však usoudil nyní Schönerer, že také dr. Funke a strana jeho musejí býti pohnáni k zodpovědnosti. Prozatím tedy německí radikálové počínají nové polní tažení proti liberálům, kteří neposlouchají jejich komanda, ale přese všechny povyk a přes všechny strachy liberálů nelze odčiniti té skutečnosti, že jazyková nařízení trvají a že německá opozice neprovozuje obstrukci.

Z rozervanosti Němců mohou kufistiti teď čeští poslanci, ovšem budou-li dělati politiku přímou a rozhodnou, ať se srovnatelnou voličům, pravici i vládě. Dle dvojakosti a lícoměrnosti Nár. Listů nesmí se řídit, ale musí říci buď rozhodně ano nebo ne. To jest pak politika poctivá a mužná.

My nespíme.

Předminulého téhodne byly v Praze na Letné nalezeny rozbázené listky se slovy: My taky nespíme — pražští anarchisté. Policie je prý sebrala a pátrá po těch, kteří je rozhodili neb napsali.

Tak se tedy stalo v době hlubokého smutku nad zavražděním císařovny rukou anarchistickou.

I kdyby se myslelo, že v Praze dosud ve spolek sloučených a s cizozemskými spojených anarchistů není, ač o tom pochybujeme, tož přece jisto jest, že anarchismus je v srdci mnohých. Jistý dopisovatel Škol. Obzoru, který odpadl od víry, v potřebnosti své hlásá, že je každý bohem a že se mají mocně vraždit.

Tedy co jest vlastně anarchismus? — Je to poslední důsledek protestantismu a liberalismu.

Protestantismus totiž otrásl vážností čili autoritou církve postaviv na místo učitelského úřadu nástupců apoštolův zdánlivě písmo, vlastně však již pouhý rozum. Chtěl ovšem zůstatí státi na půl cesty, ale neměl síly, aby proud, kterému cestu prorazil, zastavil. Rozum bez autority Krista a církve zavrhl konečně i autoritu Boží.

Z protestantismu vyvinula se úplné staropohanská nevěra, pantheismus čili nauka, že svět je bohem, nebo materialismus, že krom hmoty nic není. Obě však jest vlastně ateismem, upíráním Boha, bezbožectvím. A tento z protestantismu vyplynulý — jak ve škole říkají — „směr vědecký“, zahrnuje se v jediné jméno a nazývá se liberalismem, avobodářstvím.

Tak daleko to přivedla ta domnělá „reformace“ — oprava prý církve!

A však tyto nauky nezůstaly jen v hlavách profesorů, v učebních sluchách a v knihách, nýbrž draly se do života.

Vždyť se utvořila po celém světě rozšířená společnost freimaurů, kteréžto úkolem jest tyto nauky v život uvéstí čili jak říkají: Boha zmyslit, ale i ze státu vypuditi.

Jest však otázka: Jak pak ale se má stát zříditi bez autority Boží?

A ta právě liberalismus, pantheismus a ateismus byl nucen se vyjádřiti, na čem přece má nutný pořádek ve státě spočívat. A jak už to s člověkem bývá, že padnův do bludu boří se v bahně jeho vždy víc a více, tak se stalo i liberalismu. Nemoha si jinak pomoci k nějakému pořádku ve společnosti lidské řekl: Bohem je stát!

Je to zase to ukrutné a naduté staropohanství v nové formě. Víme totiž, že císařové pohanického Říma v počet bohů přijímání byli. Víme, že n. p. Nabuchodonosor král postavil zlatou sochu svou v říši své babylonské a vydal zákon, aby každý občan bez výjimky, jak uslyší hlas trouby a všelikého druhu hudby, padna klaněl se soše.

Takového Nabuchodonosora učinil liberalismus ze státu. Většina sněmu jest sochou zlatou na místo Boha postavenou, které se má každý občan klaněti, to jest za svou povinnost míti, co ona odhlasuje.

Ale Nabuchodonosor narazil na odpor. Tři mládenci v Boha věřící odepřeli účtu božskou soše Nabuchodonosorově a Nabuchodonosor byl nucen dle zákona vrhnouti je do pece ohnivě. Vyznávající Boha živého a jedině pravého stali se mučeníky.

Což divu, že i novověký pohanický Nabuchodonosor narazil na odpor. Jenže ze dvou stran.

Z jedné strany odporují Nabuchodonosorovi novověkému, podobně jako oni tři mládenci, stateční vyznávající Boha — Krista — církve; totiž praví křesťané... klerikálové.

A liberalismus zrovna jako jeho pravzor Nabuchodonosor dělal a dělá z nich všude mučeníky. Klerikál — pravý křesťan — ve věcech světských přímo Bohu neodporující jest zajisté poslušen. Nabuchodonosora, ale jak se jedná o Boha, o náboženství, tu má zásadu: Slušť Boha více poslouchati než lidi. A tu se obyčejně Nabuchodonosor rozlobí. Pak jako n. p. ve Francii v minulém století stíná hlavy, nebo jako nedávno Bismark sází biskupy a kněze do žaláře, nebo jako v Uhrách pokutuje biskupa. A s Nabuchodonosorem drží „věda“, „lísk“ a „svobodomyšlní“ věbec. Naši venkovští novináři to jsou ti, kteří vydávají hlas trouby a všelikého druhu muziky, aby každého do pece ohnivě svých kalamářů uvrhli, kdo se neklání Nabuchodonosorovi. Ale rozvázný člověk vidí, že právě rozhodní křesťané — ti potupení klerikálové — hájí sobě a jiným svobodu, svědomí a náboženství oproti náilnické nevěře. Jako děti, nezkaženého srdce děti, vždy jsme byli na straně oněch tří mláďenců, kteří si hájili svobodu víry, a Nabuchodonosorem jsme opovrhovali jako tyranem. Bohužel nyní celé zastupy zaslepených drží s Nabuchodonosorem naproti hájitelům svobody své, naproti vyznáváním Božím.

Ale křesťané jsou jen jedna strana odpůrců tyranu liberalismu. Na druhé straně jsou horší — jsou to anarchisté. Ti praví zcela důsledně: Poněvadž, jak jste nás vyučili, autoritou Boží pohrdati máme, kdo pak vám dal právo dělati autoritou sebe nebo stát? Boha křesťanů jste zavrhli a nyní vy — na novém pohanství založené — státy děláte se bohem?! My neuznáváme ani vás, ani nikoho jiného za boha, my jsme ti praví, ti důslední ateisté, my právě nechceme žádného boha, ani toho křesťanského, ani toho od profesorů a pastorať nevěreckých vymyšleného boha! Bůh ten nebo onen poroučí, vládne. A to my nechceme — jsme bezvládcí, anarchisté.

A hle! Nabuchodonosor zlobí se i na tyto „mládence“. Jak jsme nedávno slyšeli, rozezvučely se trouby a všelikého druhu muziky i z redakcí liberálních, bezbožeckých a židovských a křičí: Nabuchodonosore — státe liberální — hod je do pece! Nejmenší písničku dle našeho soudu zapískala ta trubka, která navrhuje pro anarchisty tělesné tresty. Ne do pece — ale na lavici s nimi! Tam jste tedy dospěli! Nejdřív jste svými šílenými naukami a svými bohoupustnými vtipy vypudili Boha ze srdcí — ze státu — ze školy a proto i metli ze školy, — a teď jdete na to holí!

Páni draží! Udělali jste ohromný bankrot. Vašemu Nabuchodonosorovi nechce se nikdo více klaněti, a vy ženete nás před něj na bricha — holí!

Jak se vás ti vaši odchovanci bojí, to vidíte z těch nepatrných slov: My nespíme. Ano dle našeho přesvědčení anarchisté či raději anarchismus nespí. Vždy a vždy ukáže vám, že nespí a možná, že to ukáže záplavou krvavou po celé Evropě. Vždyť jsou státy, kde i v srdcích vojáků — obzvláště těch študovaných, ba i úředníků je anarchismus, poněvadž jste do nich svými školami nacpali — atheismu.

Když se stala truchlivá ndalout v Ženevě, „probudila“ se ze spánku celá Evropa. Ale na jak dlouho? Po smutečných projevech, po bombastických článcích v novinách budou mít zase „sólo“ ty hlásné trouby liberalismu a ten všelikého druhu muziky radikální.

A ze strany těch, kteří mají úkol státy řídit, kteří mají majetek, ba i ze řad „taky katolíků“ bude se ozývat i na dále muzika chrapotu, jakoby člověka ve spánek pohřbeného. Oproti anarchismu: My nespíme — ozývá se všude: My spíme!

Není totiž, krum mezi klerikály, ani potuchy o tom, aby zákonodárci, utenci, novináři, šlechtici, měšťané, rolníci, obchodníci a řemeslníci, jichž stav, důchod, majetek, blahobyt jediné zákonem Božím správně se drží, aspoň jen přemýšleli chtěli o příčině anarchismu v srdcích, v životě.

My spíme. Dejte nám pokoj s tím klerikalismem, s tím katolickým tiskem. Ale což až vás probudí křik: Hcť! A nebo: Zloději, vražedníci jsou tu? — Ale to snad nebude; do toho je daleko: My spíme. — A vy státníci, kteří máte dosud dosti moci, abyste bránili postupu bezbožectví do srdcí a podporovali návrat Boha do svědomí? My spíme! — Podle stavu nynějšího zákonodárství to nejde! — Ale vždyť se vám ve státech všechno všude víklá. — My spíme.

Ale proto zkoumejme se přece a uvažujme anarchické: My nespíme — a to u veliké části našich oblíbených: My spíme.

Vrátil se nám podzim a s ním dlouhé večery. Nyní právě jest tedy čas, aby aspoň naše duchovenstvo nespalo, tiskem a slovem ve spolcích působilo a katolický lid probouzelo.

Naše politické družstvo svatojánské v Hradci Králové vykonává nové volby výboru musí nyní nejprv svou horlivou činností volati: My nespíme.

Jak nedávno v Obnově psáno bylo, musí Družstvo k lidu mluvit, laiky vyhledávat a jak doufáme, této budoucí zimy k organizaci katolické opravdu základ položit. Nestane-li se tak, zavazí ze řad našich pohřební písně: My spíme, my spíme.

Ale k tomu všemu, co naše družstvo již podniklo a podnikati musí, jest něčeho zapotřebí. Napadá mi k tomu anekdota: Přišel v noci k domku židovu malý rolník a klepal mu na okno volaje: Jakube, spíte? — „Nespím“ — ozval se Jakub. „Půjčte mi dvacet zlatých.“ — „Kdybych nespál — hned“.

Zdá se mi, že je v řadách našich ještě mnoho takových Jakubů. Jedná-li se jen o mluvení nebo kritizování činnosti „klerikálů“ a družstva, tu to zní: My nespíme. Ale když se služe na peněženku: Kdybych nespál — hned.

A tak si myslím, že jest úlohou naší, zvukati si tomu, aby nespala peněženka. Mluvit a kritizovati bez odpovědnosti, jest z e s na mluvit.

Drobná obrana.

Katolický slenz českoslovanský letošní dochází nad obvyčej příznivého posudku v evanjelickém časopise „Hus“. Ovšem nesonblasti se všim a sem i tam maličký šturec katolíkům uděluje, což u evanjelíků tak lehko se překonati nedá, anoť protestantství z odporu proti církvi povstalo. — Ale všelicos chválí přece a na konec praví, že vlastně v Čechách pracuje nyní jen strana — klerikální. Myslíme, že souhlas ev. kazatelů jest nejlepší obranou naší věci. — Ty šturečky, bez nichž jak pravíme těžko i „Husu“ se obejít, promijme. Jen o tom, co dle „Samostatnosti“ „Hus“ bojovně proti katolicismu píše, se zmíníme. Nařká totiž kdosi, že v srdci katolíkem není, ale že je ku katolicismu nucen; tak špatně prý je v Rakousku zaručena svoboda svědomí. — My nevíme o nikom, že by byl v tom božím Rakousku ke katolicismu nucen. Je-li to některý učitel, nuže nikdo ho nenutil, aby byl učitelem dětí katolických. Rozuměl by však velice špatně svobodě svědomí, kdyžby myslel, že ona záleží v tom, aby katolíci byli nuceni za své peníze své děti dítí učiti proti svému svědomí. Beztoho se tak, Bohužel, stává i ve školách obecných, natož pak ve středních a vysokých. Může-li kdo mluvit o násilí proti svědomí, tož jsou to katolíci. A což je nejvýznamnější — právě v bývalých „katolických“ státech dějí se násilnosti proti svědomí katolíků, že by je tam nikdo nehledal.

Nestvára Bismark. Pan Šádek vyčítá nám, že jsme udělali z Bismarka nestvůru. Inu, ať nám tedy p. Šádek dokáže, že Bismark dostal a nebe dispens od přikázání — dle našeho rozdělení — pátého, sedmého a osmého. Že by pan pastor ranuský byl od Boha dostal spinomocnění k dispensům od těchto přikázání, tím se nám ještě

neověděl. A proto třebaš byl Bismark protestantem a p. pastor na protestanty nedal dopustit, přece jen Bismark jest v očích pravého křesťana veliký, až děsně velký hříšník. A neměli jsme pro něj nic, než: Bůh mu buď milostiv! Dnes tento povzdech věnujeme i sa p. pastora Šádka, který se tak daleko zapomíná, že i největší hříchy vymlouvá, když je spáchal protestant, kdežto na katolících každou nedokonalost vyčenebává a vymýšlené věci na potup jejich rozšiřuje. — Dajte si tci, pane kazateli, i vaše Hlasy ze Siona hřešívají děsně proti osmému přikázání. Bůh Vám buď milostiv!

Zakladatel a biskup „národní“ církve polské v Americe. — Jmenuje se Kozłowski. — Jako ševcovský tovaryš vstoupil v Krakově ku Karmelitánům. Jsa poněkud zmatených smyslů, ale živý a podnikavý usmyslil si, že bude — knězem. Přišel do Říma a žádal polské preláty, aby mu vymohli vysvěcení. Vymlouvali mu to, vidouce jeho nevzdělanost. Konečně protekle jakéhosi italského kněze byl přijat v Italii do semináře a vysvěcen. Po vysvěcení odebral se do Ameriky — a za nějaký čas — udělal se — biskupem „polské národní církve katolické“. — Tak vypadá ta polsko-americká „iskáda“.

Pesmích denní chléb Hlasů ze Sionu čili p. pastora Šádka. Nejnověji dělá si posmích z „biskupské“ řeči v Červeném Kostelci. — Jenže se chudáček vlastně kašá na velikána kardinála Manninga, bývalého protestanta. Ten řekl ta slova, o nichž kazáno bylo, totiž: Evropa jest nemocná, pokrmem jejím od Boha daným byl katolicismus, ale ona žije se protestantismem, liberalismem a atheismem. Tuhle větu chce p. Šádek vyvrátiti poukázáním na Španěly jak řádili v Americe — a byli katolíci. — Ano dle jména ovšem. Jinak však takoví, kteří se krmili mamonem, a ne katolicismem. Pan pastor zapomněl na vzorný stát americký, jak jej založili jesuité a jak jej zkazili Španělové, když se ho zmocnili bez ohledu na katolicismus a. — Ostatně ať se podívá na Londýn, odkud právě v tyto dny zavznívá výkřik bolesti, nad umírajícími — hladem. — Pane kazateli! Ten katolicismus, který má vliv na život jednotlivců, nenahromadil peněz na jednu hromadu, vedle níž umírají lidé hladem. To dělá odpad od zásad katolických, čili odpírání katolicismu vlivu na život národů. To dělá ten fanatický boj proti — katolicismu. Neboť právě katolicismus na život veřejný blahý vliv mající jest — klerikalismus.

Drobné zprávy

Nejvyšší díky. O poslední valné hromadě jednoty českého katolického učitelstva pro království České bylo k návrhu předsedy zasláno telegrafické blahopřání k slavnosti Nejvyšších narozenin. Těchto dnů pak došlo následující vyřízení: „Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo přičilo nejmilostivěji naříditi, aby ctěné jednotě českého katolického učitelstva v království Českém vysloven byl Nejvyšší dík Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva za neuctivější blahopřání ku slavnosti Nejvyšších narozenin, kterážto valná hromada ctěné jednoty v Praze dne 22. srpna 1898 shromážděná telegraficky projevila. O tomto Nejvyšším rozkazu ctěné Jednotě následkem výnosu J. h. excellence pana ministra vnitra ze dne 4. září 1898 č. 6928 M. J. a c. k. místodržitelského praesidia ze dne 9. září 1898. C. k. dvorní rada a policejní ředitel: Janota.“

Přednášky a křesťanské sociologie. K rozkazu Jeho Biskupské Milosti zavedeny jsou počátkem tohoto školního roku na bisk. semináři přednášky o křesťanské sociologii a sice v I. II. III. roce. O sociologii přednáší vldp. dr. Ferdinand Beneš.

Regulační inspekce. V pondělí zavítal do Hradce Králové inspektor zemědělský pro království České p. c. k. místodržitelství v Praze, p. Rudolf rytíř Brechler z Troskovic a místodržitelský sekretář p. Josef Svátek, aby shlédli poříčí Běly či Alby která u Kostelce n. O. ústí do řeky Orlice) za příčinou provádění prací regulačních. Úkolem pana inspektora jest, aby na vlastní oči zemědělské poměry v různých českých okresích poznal. Pan inspektor rytíř Brechler z Troskovic byl až do loňského roku inženýrem zemědělské rady a byl v oboru meliorací pozemků a regulací řek velice činným.

Dar průmyslovému muzeu. Pan ředitel učitel z Lochenic daroval zdejším muzeu historickému bronzový hrot z doby asi 400 — až 500 let před narozením Krista Pána. — Pan Kubišta, měšťan a majitel domu daroval průmyslovému muzeu velmi cenný skleněný pokál asi z druhé polovice 17. století.

Svobodomyšlné (!) časopisy přinášejí se zálibou zprávy, že na té neb oné pouti se prodávají „lístky do nebe I. II. III. třídy“, velíjící čarování a zařikání a že je prodávají a tiaknou „klerikálové“. Že by takové škváry tiskly se se svolením nřd. biskupských konsistencí, nebude nikdo tvrditi. Je jarmareční prodáváči by byli zbožnými katolíky, to vůbec a celkem nebude nikdo tvrditi, poněvadž právě přemnozí jarmarečníci v čas bohoslužeb a pobožností tropí různé nepolepy a hádky. Vyrábětelé a tiskaři i kolportéři podobných výrobků bývají většinou židé, a katolíci, svobodomyšlníci, jimž jde o osobní kšeft a nikoli o povznesení víry, mravnosti a zbožnosti. Na tyto lidičky ať se tedy obrací „svobodomyšlné (!) časopisy“ a klerikálům ať dají pokoj, neboť ti s takovými škváry nemají co činiti.

Kontrolní shromáždění záložníků c. k. rakouské vojny obřýváno bude každého roku vždy o 9. hodině dopolední. 1. V Hořicích v městském divadle dne 19. října pro obce podléhající písmenami B až včetně P; dne 30. října pro ostatní obce; 1. V Nechanicích v městském divadle dne 21. října pro obce podléhající písmenami B až včetně P, dne 22. října pro ostatní obce; 3. V Hradci Králové v městnostech „Na Střelnici“ na Pražském Předměstí dne 24. října pro obce podléhající písmenami A až včetně N; dne 25. října pro ostatní obce. Pro vojny, kteří se pro důležitou příčinu ke kontrolnímu shromáždění nedostaví, obříváno bude dodatečně kontrolní shromáždění v Hradci Králové dne 30. listopadu o 9. hod. dopol. též v místnostech „Na Střelnici“ na Pražském Předměstí.

Zeměbranecké kontrolní shromáždění bude se v královéhradeckém politickém okresu letos obřívati v Hradci Králové: dne 21. října b. r. pro obce od písmeny A až do písmeny K včetně, dne 22. října b. r. pro obce od písmeny L až po písmenu P včetně a pak, dne 23. října b. r. pro ostatní obce vždy o 9. hod. dop. na Pražském Předměstí „Na Střelnici.“ V Nechanicích pro všechny obce toho okresu dne 25. října b. r. o 11. hod. dop. v sále na radnici. V Hořicích dne 27. října b. r. pro obce od písmeny B až po písmenu L včetně a dne 28. října b. r. pro ostatní obce vždy o 9. hod. dop. v městském divadle. Dodatečně kontrolní shromáždění obřívá se dne 18. listopadu b. r. o 8. hod. dop. v Jičíně u doplňovacího velitelství c. k. zeměké obrany č. 11.

Osobní. Soudní sekretáři, p. Fr. Fichtner přeložen byl z Mostu do Kr. Hradce a p. L. Šimák ze Sušice do Pardubic. P. Vojaček jmenován zde radou.

Paní Sklenářová Malá v Hradci Králové. Slavná česká tragédka p. Otylie Sklenářová Malá zavítá dne 20. t. m. do města našeho, aby uspořádala téhož večera v našem městském divadle recitační a dramatický večer. Paní Sklenářová Malá slyne jako neprekonatelná mistryně slova a kdo máli příležitost poznati její velké umění, uznají rádi, že jí pověst ta nijak nepochlebuje. Pro večer jest sestaven následující program: Oddělení I. Fr. X. Svoboda: Balada o bílé paní. Motiv prostonárodní. Ant. Sova: Realistické sloky: Herečka. J. S. Machar: Umírání. (Věnováno p. Sklenářové) Jar. Kvapil: Letní večer nad Prahou. W. Shakespeare: Sočna soudní z „Kupce Benžáského“ (veskeré hlasy se napodobí). Oddíl II.: V. Hálek: Naše babička a tři Večerní písně. Jan Neruda: Balada májová. Eliška Krásnohorská: Choděká. Ad Heyduk: Před hajnicí. Pohádky. Sv. Čech: Ve stínu lípy: Vypravování hospodské. Jaroslav Vrchlický: Legenda o sv. Zitě. Jos. Sládek: Starosvětské písně. Pro oddíl III. určena jest jednoaktovka a bude sehrána veselohra Rovettova „Pohobel“. Se vzácným hostem spolupůinkovati budou pan Theodor Peřina a Hanousek, známí naši divadelní ochotníci. Recitační večírky jsou v Králové Hradci novinkou. V mezíaktí hrá hudba vojenská.

Příští porotní (IV.) období zahájeno bude v Hradci Králové po 20. listopadu a bude vynikati několika velmi zajímavými případy.

Pro urážku Jeho Veličenstva a císařského domu byl 12. října odsouzen na 5 měsíců do těžkého žaláře expeditor Kober z Nového Města n. M., který se nalézá ve službě u tamní mydlářské firmy Horák a spol.

Škůdcové stromů. Od „valacha“ až k železničnímu mostu, bylo minulý týden 75 ovocných stromků téaký posekáno. Darebové, kteří tak učinili, nejsou dosud vypátráni.

Jednota divadelních ochotníků připravuje ve prospěch Ústřední Matice školské (damský odbor) Stolbovu nejnovější veseloheru „Na letním bytě“, která na výstavním divadle v Praze těšila se nesmírné oblibě. Též se připravuje polská činohra „Martin Ljuba“, kus veliké dramatické ceny, který zčeštil p. Adolf Černý.

Úmrtí. Pan Julius Flanderka, setník u 18. c. a k. pěšího pluku arciknížete Ludvíka Salvatora (dříve velkokníže Konstantin), zdejší rodák a odchovanec zdejšího gymnasia, zemřel 7. t. m. po dlouhotrvající nemoci. Dne 10. října po 2 hodině dopolední konal se jeho pohřeb z vojenské nemocnice na vojenn. hřbitov v Pouchově, jehož se účastnili veškerí zdejší štábní důstojníci, pak zvláště důstojníci 18. pěšího pluku a četná zdejší obecnost, duchovní, profesori, úředníci a městští hodnostáři. Za rakví kráčel bratr zesnulého p. dr. Flanderka, advokát z Rychnova. Kondukt vedl polní kaplan, dp. Černý. Zvěčnění vynikal velkou dobrosrdečností. Jako velitel vojenské plvárný byl oblíbeným v kruzích nejšťastších. Pohřeb konal se s veškerou vojenskou nádherou, s vojenskou hudbou a salvyami výstřelců.

Splašený kůň. Vojenští Stolbové, kteří doprovázejí koně na procházky, nepočínají si vždy dosti opatrně, neboť co chvíli některý kůň se splaší a uteče. Dítky chodící do školy neb ze školy ocitují se takto v největším nebezpečí.

Výstava ovocnická konala se od 8. do 11. října v Besedě královéhradecké. Vystaveno bylo ovoce čerstvé, sušené, ovocná vína, likéry a ocet. Výstavu obeslali sice početní vystavovatelé, avšak někteří vystavili velice mnoho a to namnoze vzácných druhů hrušek, jablek, švestek, mišpál atd. Obříměji oceníme pro nedostatek místa výstavu až přitě se zmíníme se jmenovitě o těch družích ovoce, které se v královéhradeckém kraji osvědčují. Návštěva výstavy ovocnické jak z Králové Hradce, tak z okolí mohla býti větši. Na výstavě bylo zastoupeno ovoce z Králové Hradce, Pražského Předměstí, ze Stádku, z Hradku, ze Starých a Nových Nechanic, ze Stráčkova, Václav, Lípy, Chlumu, Těchlovic, Smřic, z Hněvčovic, Lochenic, z Černilova, Ostroměře, Svobodných Dvůrů, Sandrašic, Konecchlumu, z Vamberka a okolí, z Malého Barchova, z Rozběřic, z Libonic, z Věkoš. S dovolením pořadatelů výstavy podány též některé druhy hanáckého ovoce ze zahrady p. J. Tiefenbacha ze Želčovic, které se vyznačovaly krásným zbarvením. Některé druhy českého ovoce vynikaly velikostí, krá-

son i štěstí. Než o tom přemýšlím. Sbor soudcovský konal poradu v neděli odpol. dne 9. t. m. K návrhu p. dra. Frant. Srdínka svolen za předsedu okresní zasedání s Oklusem pan Jan Říha, místopředsedou byl p. dr. Srdínka a zapisovatelem p. učitel Boh. Byba. Ve sboru soudců mimo uvedené pány zasedali pp. J. Kulíš, ředitel měš. divčí školy, J. D. Panýrek, c. k. profesor pedagogie, J. Rychetický, ředitel učitel v Černilově, Pavel Sedláček, zasedník v Opatovicích, Ant. Steffek, učitel ve Svobod. Dvorcech a J. Štupl, zasedník ze Smítkovic. Slavnou zemědělskou radu zastupoval delegát pan Václav Skvrna z Čistohradu. Po prohlídce voškerého ovoce a výrobků ovocných uděleny byly vystavovatelům s Křovohradské tyto ceny: Stříbrné medaile jako nejvyšší ceny byly přítknuty panu J. Rychetickému a Josefu Pastýřkovi. Medaile bronzové uděleny pánu J. Smetanovi ze Svob. Dvora, dru. Frant. Srdínkovi v Hradci Králové, Ant. Černému ve Stěšerách, Fr. Pavlovi v Nechanicích, Prokopu Doubkovi v Libonicích a slavnému družstvu na sušitkování ovoce v Hradci Králové. C. a k. velkostatků ve Smítkovicích přítknut čestný diplom místo medaile, kterých velkostatků nepřijímá. Přáteli pánu J. Štuplovi, zasedníkovi ve Smítkovicích navrženo bylo čestné uznání. Diplom čestné uděleny byly těmto vystavovatelům: J. Džlanskému v Prašce, hospodářským besedám v Okluse a ve Vsetarech, školce hospodářského a včelařského spolku v Nechanicích, Fr. Morávkovi v Těchlovicích, J. Řídkovi v Hradci Králové, V. Folprechtovi v Ostroně, dp. farář V. Kalašovi v Hněvčovicích a J. Soukupovi v Ločenicích, J. Stehlíkovi ve Vamberku, Ig. Svobodovi v Hradci Králové, Jos. Šrámkovi v Rosbaticích a velkostatků v Malém Barchově. Ceny pro výstavu ovocnickou jsou věnovány od sl. zemědělské rady pro království Česká, od zemědělského spolku pro království Česká a od slavné otce Křovohradské. — Ve středu odpoledne se vystavené ovoce vydražilo, pokud bylo darováno. Za ovoce stráženo bylo 63 zl. 30 kr. a za vstupné se vybralo 58 zl. 47 kr., tedy celkem 118 zl. 77 kr. Co zbude po uhracení režie, připadne Ústřední Matici školáků.

Jak lze uchovávat nejdříve ovoce. Ovoce uchová se nejlépe v místnosti vzdušné před mrazem chráněné, přece však chladné více než teplo. Ovoce tu má být volně vedle sebe položené na rostech, aby k němu mohl ze spodu i ze shora vzduch. Také se doporučuje ukládání ovoce do rašelinné drtě, ba nověji i do jemného písku. Má-li ovoce takto být uchováno, musí být česáno rukou a nesmí být poškozeno.

Večírek na rozloučení se známým žikovatelé zdejším vojenským kapely p. Václavem Vandem, který přijal místo ve vídeňském muzeu, pořádali žikovatelé zdejších plaků v úterý v dolejších místnostech Adalbertina. Slavnosti účastnily se četní přátelé a známí. Při zábavě předneseno několik zdařilých hudebních čísel. Výtečný sklep a kuchyň restaurace pana Maxe Kryštálka poskytly přátelskému kroužku to nejlepší a zábava byla proto velmi animovaná.

Pozemek pro příští jatky křovohradské se již planěje v místech u plovárny, kde jest nájemcem p. státník Janotka.

Kutnohorská živnostníci sdělují nám věci, které na nejvyšší budou zajímat nejen kruhy jejich, ale i širší kutnohorskou veřejnost. Před krátkým časem konala se v nedalekém Golčově Jeníkově výstava, které četné zúčastnily se i Kutná Hora. Jak se Kutnohorská vystavovatelé drželi a jaké výrobky obecnost předvedli, bylo nejlépe viděti z četných vyznamenání, kterých se jim dostalo. Povíká-li se, jaká je dnes všude konkurence a jak se každý živnostník přičiní, aby závodu svému udělal renomé, pochopí se též, že vyznamenání, jež se dostalo Kutnohorským v Golčově Jeníkově od předsední komise kutnohorské, musilo všechny vyznamenání na výstot potěšiti. Každý z nich chvilal s radostí domů, aby svým milým v kruhu rodinném a také svým dovedným pomocníkům v závodě ukázal, co si na výstavě získal a tím aby všechny k další zdárné práci povzbudil. Poněvadž správy o tom dostaly se na veřejnost a různé noviny oznamovaly to svým čtenářům, nadšeli jsme se, že také „Podvys Listy“, jež v Kutné Hoře vycházejí a právě v našich řadách nejvíce jsou čteny, budou mít aspoň tolik ohledu a spravedlnosti, že také přinesou hodnověrné a zevrubné zprávy o našem úspěchu. Ale po těchto zprávkách se tak. Pan redaktor Hejnic neměl času žádně oceniti naši poctivou a namahavou práci; vždyť nejen že na výstavu si nesejal a osobně o ničem se nepřesvědčil, ale pan redaktor ani se nezjednal spolehlivé správy od zúčastněných. Napsal článěk, v němž jednomu ubral a druhému přidal, z bronzové medaile udělal slatou, (k. př. pánu Holomkovu, jenž mu říje šatyl, se slatě stříbrnou, a kdo se mu právě zamlouval, tomu dal i diplom anebo i medaili k němu, vsav jí ovšem jinému! Co tomu máme říci a co naši zákazníci? Nic jiného, než že redaktor Hejnic neměl pro kutnohorské živnostníky ani tolik smyslu, kolik ho měl redaktor Časlavský „Pravdy“, jenž ve svém listě naše jména a naše skutečná vyznamenání poctivě a přesně uvedl. Ano pan Hejnic nedal si ani tolik práce, aby to od svého časlavského kolegy řádně opsal anebo vystříhl, proto nás dle receptu pana Říhy s odovkáře v Kutné Hoře tak skrovně „podělil“. Nu budě, aspoň víme, na čem jsme. Co nás stálo práce, moshůl, starostí a peněz, než jsme si vydobili perné zasloužené vyznamenání, a pak přijde člověk, jenž ani neví, co je práce a zmíchá nám všecko dohromady, všecko i ten drobet uznání. Neznáme slov, jimiž bychom tuto ležost a nevědomitost neuznalo, „Podv. Listy“ odsoudili. Tolik však svým soudruhům pravíme: Straňte se a nevěste takovým „přátelům“, kteří vás znají, jen když vás potřebují (při volbách atd.); kteří však ani tolik spravedlnosti nemají, aby obecnost ve svém listě pravdivě ohlásili, vaše poctivě zasloužené vyznamenání. K nadávání a ostouzení „spoluobčanů“ mají „Podv. Listy“ ovšem času a místa dost každý týden a v každém čísle; konstatovati však úspěch kutnohorské výstavní práce, proto nemá pan Hejnic a jeho skrovný šurál potřebného času a pily. Radíme proto všem, kteří své výrobky inserují, aby je inserovali

tam, kde jsou k nim usazými a kde sekomolují jejich vyznamenání!

V nadávání HEJNÍK ve slušnosti NIC — dohromady HEJNIC! V mimořádné příloze „Podvyských Listů“ se dne 8. října tohoto roku vychrlil pan redaktor po svém osvědčeném způsobu tyto nadávky: Uličník, bídne řemeslo, velká slota, neslýchané sprostoty, lotrovské duše, klerikální Indiáni, velební uličník, anonymní bídáctví, šupák, štenice, avin, nezravná, nejapustejší kořala, nejrafinovanější sprostota, špina, známá pijavice, karbaník, lichvář, mravní spustlost, citel harému, šoldák Brychův, velební rváci a — ctihodný náš starosta. Vedle této libovonné snůšky, která dokazuje nepopíratelně, že pan redaktor je v nadávání HEJNÍK — jak jsme dle vsácného jména jeho nadepsali, — nacházíme v témž čísle „Podvyských Listů“ dlouhou řadu redakčních výkonů, které jsou charakterisovány: řádnou násatkou, odplivnutím, velikým opovržením, okrádáním, denuncováním na hranici vlečením, vražděním, sliny dotknutím, skandalisováním atd. z čehož opět nepopíratelně na jevo jde, že pan redaktor je ve slušnosti NIC. Kdo by si byl pomyslel, že tak krásné jméno — HEJNIC — když se na dvě půle spravedlivě rozdělí, celou činnost svého majitele úplně prozradí. Ale stalo se, a my aspoň víme, proč sloutný redaktor „Podvysoc. Listů“ nazývá se HEJNIC. On rád nadává, proto první půle jména jeho s „HEJ“ začíná; on rád ve slušnosti hrubě chyby dělá, proto druhá půle jména jeho „NIC“ se nazývá. Až se ho tedy v Kutné Hoře někdo zeptá, proč „HEJNIC“ se nazývá, dobře udělá, když se přizná: „Význam jména mého tento správný, mými dosavadními redakčními výkony nepopíratelně dokázáný smysl má, že v nadávání jsem HEJNÍK, ve slušnosti NIC, což jest dohromady HEJNIC! S takovým pádem slušná polemika ovšem možná není.

Vybírejte nahnilé zemáky. Každý zeměk hnílobou nakažený jest naprosto ztracen, a byť by jenom stopa hníloby na něm lpěla. Avšak on nejen sám zhnijí, ale nakazí i sousedy své. Proto vyberme každý z hníloby podezřelý zeměk dříve, než se do sklepu anebo krechty zazimujeme. Čím pozorněji a důkladněji vykonáme výběr zeměků k přezimování určených, tím lépe do jara se zachováji neporušené a neztentěné. Nakažené ihned uvařme pro dobytka.

První český kurs národohospodářský v Praze se povedl. Denně se přednášelo šest hodin; mezi posluchači bylo více kněží, křesťanských sociálů, dámy, mezinárodní socialisté, četní samosprávní úředníci, mnozí studenti, učitelé, profesoři a učení spisovatelé. V přednáškách podán posluchačům velmi cenný materiál, s nímž referáty poslanců pro tlachavost a ledabylost vůbec nedají se ani porovnat. Dle možnosti podáme obsah přednášek, aby naši čtenáři došli věcného poučení o časových otázkách.

Velká stávka sedníků, nádenníků, zámečnicků, soustružníků, kamnářů, truhlářů, řezbářů, náterů vozíčkářů atd. vypukla v Paříži; kočové, kondukteři, zřízenci plynáren a elektáren, topiči a průvodčí vlaků se k stávce chystají. V Paříži obávají se převratu a revoluce.

Vrchmín inspektorem armády na místo barona Becka stane prý se podmaršálek Fiedler. Velitel josefovského armádního sboru Merta přeložen prý bude do Zahřebu. Odtud bude hr. Bechtolsheim povolán za sborového velitele do Prahy na místo hr. Grünna.

Politické stranictví se v záležitostech a spornostech neosvědčuje. Protestantská a s vobodomyslná strana na Mělníku, která opět usiluje o vládu v okrese a v peněžních ústavech, nabyla s tajemníkem Winklerem smutných zkušeností, neboť okres a ukladatelé z města i vesnic poškozeni byli o 950.000 zl. V posledních dobách ovládali sice liberálové též v Mladé Boleslavi, ale purkmistr dr. Beneš, dřívější Staročech, a jeho strana a bohužel veškerý lid s šalem musili konstatovat, že kontrolor Lambert Wilt jim se 118.000 slatými přelhl do Ameriky. Rezervní jmění 238 024 zl. stačí ovšem na ukrytí defraudace, ale co se mohlo za 118 000 zl. pořídit! Odrašující tyto příklady by měly občanstvo konečně poučit, že strýčkování, protekce a stranictví musí v peněžních ústavech, v obecních a okres. zastupitelstev přestat a že musí tam rozhodovat osobní spůsobitost, zkušenost, rozvaha a poctivost!

Černilovský dvojet. p. Lány zaslal k našemu dopisu z Bohuslavic v čís. 30. „Obnovy“ uveřejněném sáhodlouhou opravu, za které uveřejňujeme však jen to, co by skutečně sa opravu se považovati mohlo, jelikož oprava nám zasláná z větší části obsahuje polemiku a náboženské pojednání protikatolického ducha, které ovšem neuveřejníme. Dvojet. p. Lány tedy píše:

„Není pravda, že jsem řekl: Nebudeme stavět stodolu ani hospodu ani fabriku, ale dům Páně, ale ne pro avaté ani pro nějakou Marii ani pro Nepomuckého ani pro nějakého sv. Václava... t. j. jsou mrtví — ti nám pomoci nemohou, nýbrž řekl jsem: že stavíme sice na novém místě, ale v starém základě víry apoštolů, reformatůrů a našich evangelických otců.

Není pravda, že jsem, maje již svým stářím přinášet pokoj a ne boj jako nerozvázný mladík zneuctil Matku Kristovu.

Není pravda, že jsem potopil české sv. patrony.

Zvěsti z východních Čech.

Z Pardubic. (První volná konference spojených vikariátů chrudimského, pardubského a chrastického v Pardubicích, 4. října 1898.) První počáte se zmíněnými volnými konferencemi učiněn byl velice slibný. V ustanovenou dobu sešlo se ze zmíněných vikariátů přes 60 kněží, majíce v čele své vdp. biskupské vikáře Tomáše Střibského z Mikulovic, Ant. Šrajbra ze Slatiňan a Fr. Sloupa z Pardubic. Průběh celé konference byl důstojný a živý. Předmětem porady byly návrhy pro budoucí konference a projednání petice na ministerstvo železnice, by také duchovenstvo při jízdě na dráze těžilo se stejné výhody jako státní

úředníci, aby za cenu třetí třídy smělo jezdit i ti dříve. Otásku tuto v rozhovor uvedl p. kaplan Mikulovický, Jor. Vaněček. Mnohé jeho důvody dají se shrnouti as v tato slova: „My duchovní sloužíme také státu přímo, opatrujeme a vedeme matriky svědomitě a zodpovědně. Nepřímě sloužíme státu, že podáváme mnohé zprávy c. k. okres. hejtmanským, okres. soudům, c. k. berním úřadům, c. a k. vojenským úřadům, obvodním lékařům i obecním úřadům. Vše zadarmo. Vedeme na mnohých místech duchovní správu vojenskou a duchovní správu ve vězeních c. k. okresních soudů. Také zadarmo tu tedy stát, uzná-li naše právo na zmíněnou výhodu, učiní nám jenom po spravedlnosti. My duchovní konáme mnohé služby bezplatně i personálu mnohých drah, vydávajíc výtahy a zprávy o narozeních i úmrtí v rodinách zřízenců železničních, řídíme a oblaňujeme poutní vlaky. A když nám samy dráby tuto výhodu nakrásně přisoudí, tím jenom ziskají, protože tím frekvence na dráhách se strany kněží jenom stoupne.“ Celá konference tyto důvody přijala za své a určeno, aby podobná petice buď sepsaly celí aneb jenom souhlas projevíli s našimi petiči také ostatní vikariáty co možná brzy a je zaslaly p. vld. Dr. V. Stojanovi, faráři a říšskému poslanci, v Drahonicích, pošta N. Rousínov, na Moravě. Naši petici tam došla zvláštní deputace. Poutavý rozhovor nastal při drabém předmětu konference „o jednotném postupu při matrimonialních“. Různá mínění na pravou míru a cestu dovedl urovnati svým návrhem pl. t. p. Fr. Valter, arciděkan chrudimský. Kéž i v budoucích konferencích vládne ta upřímná láska bratrská a slovo svobodně pronášené. Na tom spočívá opravdu zdar konference. Po různých návrzích, když určena byla jak látka tak i doba budoucí volné konference, pronesl p. A. Šrajbr, vikář chrastický, zdravici na našeho vrchního pastýře, J. B. M. Edvarda Jana Nep. a ihned od celé konference byl mu holdovací telegram zaslán. Brzy na to úřední část konference ukončena a duchovenstvo, pokud neodjíždělo hned vlaky, v menších skupinách o pronesených míněních dále rokovalo. Těšíme se všichni na blízkon druhou volnou konferenci o sv. Janě, v Chrudimi. Žejhne Bůh!

Z Dohalic. (Hospodářská jednota pro Dohalice a okolí) odbyvala dne 28. m. m. schůzi s programem: 1. „Máme-li se domáhati nucených společenství zemědělských.“ 2. „O přitčinném úpadku stavu zemědělského.“ O otázce prvé promluvil zemský poslanec p. F. Fišera velkostat. z Malého Barchova velice duchaplně, poukázav na všechny možné výhody, jež společenstva taková zemědělci poskytovati by mohli. O otázce druhé pojednal p. ředitel hosp. školy Chrudimské Ad. Eckert neméně velmi poutavě. Řeči obou pp. řečníků byly častou pochvalou a živým souhlasem přerušovány. Řeč o otázce prvé vyvolala živou debatu, již se zúčastnili mimo řečníka pánové: řed. Eckert, prof. Střítecký, oba z hosp. střední školy Chrudimské a předseda správce p. Ant. Boček, a vrcholila o tom, že všichni řečníci nutnost a důležitost nucených zemědělských společenství uznávali a co nejrychleji zákonné zřízení jich odporučovali. Následkem toho — byla jednomyslně přjata resoluce: „V úvážení, že v rámci působnosti zákonných zemědělských společenství nucených by bylo nejlépe možno tužby a přání zemědělců k platnosti přivést, že by dále možno bylo v lůně společenství těch v každém ohledu ku dobru a blahu zemědělstva působiti a že by způsobem tím svépomoc co nejlepšího výrazu došla, budíž se všemožnými prostředky a co nejrychlejší uzákonění nucených zeměděl. společenství domáhati.“ Na to vzdav předseda díky nejen oběma pánuům řečníkům programovým, jakož i všem schůze se zúčastnivším, prohlásil schůzi za skončenou.

Z Horek okres Kostelecký n. Orlicí). Naše chudá, zapadlá a zapomenutá vesnička pokusila se též oslaviti památku velkého „otce národa“ F. Palackého prostou slavností, k níž přijíjila i oslavu srušení roboty a poddanství lidu selského ve prospěch U. M. Š. Po mnohých nesnázích a obtížích odbyvala se skrovná tato slavnost o posvácení dne 25. září, v tomto pořádku: Po třetí hodině odpolední vjel do vsi chvojím, věnci a praporky ozdobený selský vůz; bujně koně řídil hanácký sedláček, za ním seděli četní mladenci a šuhajové slováčtí v původních krojích a dále na lavičkách pestřil se silný sbor rozkošných, hezkých selek v čistém kroji národním. Kolem vozu harcoval na pyné klisně vesnický rychtář — rychtář nové doby. Z dob robotních zbyl mu kraj, jinak však v celém jeho zjevu patrna byla působivost blahodárného slunka svobody. Za volání „Na zdar“ a zvozu národních písní přijíjil se k vozu ve vsi četný sbor hasičský s hubou a za napjaté účasti obecnosty ubíral se celý průvod po vsi, jež byla poprvé svědkyní národní slavnosti. Před hostincem p. J. Prokopa průvod zastavil a branou, na níž na souladně trikolore slované zlatem zářila heela Palackého: „Svůj k svému a vždy dle pravdy“ a Riegla „V práci a vědění je naše spasení“ vešel do krásné zahrady, kdež se měla celá slavnost odbyvati. Obecnost uvítal z řečnické vřele a přátelsky starosta obce pan Kubiček heslem Palackého: „Svůj k svému.“ Na to promluvil řed. zdejší, vlp. F. Starý, kaplan v Krkonosích (medkaje právě na návštěvě u rodičů řeč „o životě, činnosti a významu F. Palackého. Vylíčil smutné poměry národu českého od Bílé Hory až po vzkříšení české národnosti, pojednal o mládí P., o práci jeho na dějepisě českém, o jeho působnosti politické, a ukázal slovy vřelými, jakým vzorem jest nám „otec národa“, veliký charakter, vychovatel náš a buditel, a vyběhl rodáky své, aby za tímto vůdcem kráčeli v účinné a obětavé lásce k vlasti a aby jestli dosud ne, tož od této chvíle začali skutkem plnit závět Palackého. Řeč trávající přes hodinu vylechlo obecnostu pozorně a vytrvale. Po krátké přestávce, při níž obratně a výmluvně selky přepadaly hosty nabízejíce jim drobnosti a loay ve prospěch U. M. Š., řeč „O robotě“ promluvil bratr prvního řečníka, pan St. Starý, tesař. Srozumitelně a populárně vylíčil vznik, rozvoj a zrušení roboty a slovy, z nichž vyznívala láska k lidu selskému, poukázal k tomu, jak by se mělo pracovati i proti robotě moderní t. j. proti vyčřechům. Následovala čísla pro zábavu, loterie a j. Nastal soumrak a v zářící zafázily četné lampiony s obrazy čes. bra,

sv. václ. koruny i s hesly. Hasiči, sedláci i selky s hubbou v čele vyšli v pochodovém průvodu po vesnici provázeli jasnou četným zástupem diváků, a v náladě skutečně radostné a povznesené vrátili se do zahrady, kdež po krátké povzbuzující a srdečné řeči P. Starého prozvolána „sláva“ Palackému, stavu selckému a národu československému, a slavnost skončena. — Obzvláštních díků zasluhují: p. starosta Kubíček za mravní podporu, p. Roušavý za starost jako pořadatel, ct. sbor hasičský za účast, švarní junáci a půvabné selky za ochotu a horlivost při prodeji ve prospěch Matice a pp. hudebníci za obětavost. Slavnost (první svého druhu v naší osadě) při skvělých prostranstvích a chudých poměrech se zdařila. Čistý výnos 20 zl. slíbil p. starosta ještě rozmnožití obecní sbírkou a zaslati ho jako dar svatováclavský naší Matičce pro naše české děti. Sv. Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím!

Z Jaroměře. V městě našem více než kde jinde starají se nekompetentní strany o výkon náboženských a chtěly také pomalu odstraniti návštěvu mše sv. od školní mládeže ve všední dny. Operace počala od z dola nahoru, ale zemská školní rada v Praze ze dne 26. dubna 1898 č. 4206 rozhodla takto: 1. Snesení učitelského sboru obecní a měšťanské školy v Jaroměři ze dne 3. září 1886 a snesení obecní školní rady v Králově Dvoře v příčině bohoslužebné docházky školní pro mládež Jaroměřskou ze dne 5. ledna 1897 jakož i vynesení její z téhož dne č. 2609 se zrušují, poněvadž nespádají v kompetenci dotčených sborů. 2. Ve shodě se žádostí biskupské konsistoře se ukládá, aby v Jaroměři zůstalo při dosavadním zvyku, dle něhož v době letní t. j. od 1. května do 31. října (kromě hlavních prázdnin) školní mládež tamních obecních a měšťanských škol choditi má o všedních dnech (kromě pátku, jelikož jest trh) na mši sv., která se slouží v hodině takovou, že tím školní vyučování se nezkracuje. 3. Konečně upozorňujeme c. k. okresní školní radu, že nepřislouží ani učitelským sborům, ani místním školním radám, aby o věcech cvičení náboženských se týkajících něco ustanovovaly, poněvadž opatření taková vyhrazena jsou dle vys. vynesení ministerského ze dne 16. září 1872 č. 14878 (v. z. š. r. 24. prosince 1872 č. 11.764. Věř. vl. 1873 str. 24) příslušnému biskupskému ordinariátu a zemskému úřadu školnímu. — K výnosu tomuto nepřisluhuje nižádné poznámky, ježto jí netřeba. — K oslavě panovníckého jubilea Jeho Veličenstva učinil zdejší továrník p. Josef Etrich nadací pro dělníky práce neschopné a vložil k témuž účelu 10.000 zl. Jest to pokud nám známo první velkolepější čin humanity p. továrníka ve prospěch dělnictva pro pracujícího. — Dne 9. t. m. skončil o 12. hod. polední zasloužilý měšťan a obchodník pan Václav Zauzal, funkcionář státního návladnictví a příznivec školní mládeže. Právě letos na den sv. Aloisia byl svěcen školní prapor nákladem rodiny p. Zauzalovy r. 1865 zřízený a letos obnovený. Pohřeb konal se dne 10. t. m. o 4. hod. odpol. za účasti zdejšího úřadnictva státního, obecního i soukromého, mnoha spolků, korporací, nešťastného obecního a školní mládeže.

Z Jasané. Dne 17. září v čísle 38. časopisu „Ratibor“ byla uveřejněna zpráva z Jasané jako bychom litovali pana učitele V. To jest naprosto nepravda. Dále jest nepravda, že ústy jedněmi se řeklo, že jest ho škoda od nás. Naopak — jsme vděční, že odešel.

Z Polné. Důležitým tématem v otázce agrární jest, uspořádati obchod obilím tak, aby dosaženo bylo co možno pevných a vyšších cen, a aby obchod ten vyvrán byl z rukou obilních překupníků, kteří bohatnou na úkor našeho rolníka. Naš lid, bohužel, ve věřavě politické nepozoruje zájmů svých tak, jak toho nyníjší hospodářské tíseň žádá, a pak bída jeho nepovšimnuta zůstává se strany těch, kteří přede vším jiným zastupitelským posláním svým povolání jsou, aby v příčině této chopili se plodné iniciativy. Proto se povděkem musíme býti uvítán počin hospodářské okr. záložny Časlavské, která na přetřes uvedla zřizování obilních okresních skladišť, v nichž by rolníci své zásoby ukládali. Jest povinností každého přítele našeho rolnictva, aby záležitost tato z povrchnosti naší nezmizela jrouc nanejvýš důležitá. Za tou příčinou pořádá hospodářský spolek náš veřejnou schůzi v Horních Věžnicích, kdež katecheta Vítek o skladištních projektovaných promluvil. Resoluce rolníkem Proškem navržená a všemi přítomnými přijatá, zní: „Slavný výbor českého odboru zemědělské rady pro království české! My rolníci, dne 9. října t. r. na veřejné hospodářské schůzi v Horních Věžnicích shromáždění, uznávajíc zřizování soukromých skladišť rolnických velmá za prospěšné, ježto jimi působí se na trvalé a vyšší ceny obilí a zamezují se nekalé machinace obilních spekulantů, prohlásíme, že zřizování skladišť takových předem odporučováno býti má okresním hospodářským záložnám, které ze všech podobných ústavů veřejných k účelu tomu mají nejvhodnější podmínky.“

Z Nové Páky. Na den sv. Václava svolána byla katolickou Jednotou důvěrná schůze v hostinci pana Č. Náleky v Nové Pace. Účastníků bylo více než 500, mezi nimi hojně zastoupeny ženy. Přednášel p. Tomáš Jiroušek z Prahy o socialismu křesťanském, mezinárodním a národním. V přednášce 2 hodiny trávající ukázal na body, ve kterých se různí tyto strany, a v čem se shodují, prohlásiv, že na základě vlasti a víry všechny se jednou shledají. Některé partie řeči jeho zejména o vlasti, státním právu a zejména o ženské otázce vyvolaly nadšení. Po řeči jeho došlo ku trapné scéně Jakýsi Brádlér, mladík nedávno škole odrostlý při přednášce něco vytkl o kněžích buditelích a nyní byl vyzván, aby podal dotaz. Místo toho počal mluvit o vyděračích lidech. Byl P. Malým vyzván, aby mluvil k věci a opakuoval otázku, ptal se, kteří to byli ti „buditelé národa.“ Dostav odpověď, vytkl: „Hus nebyl buditel? To byl také katolický kněz.“ Chudák, splete si 400 let! — Na ta slova nastala vřava k nevyspání, vše bylo rozčilené touto nemístnou provokací, která s věcí neměla co činit, a jen na rozbourání byla vypočtena. Lidé počali se nařínat, a marně je prosil a odháněl od něho vp. Malý; Brádlér byl konečně ven vyveden, když po dobrém

nechtěl jít. Vp. Malý chránil jej svým tělem a nebyti toho, bylo by to snad hůře s ním dopadlo. Za to se mu odměnil. V „Národních“ jsme čtli, že prý „se naň P. Malý vrhl a uchopil ho vší silou za hrdlo a za prsa a tlačil ku dveřím.“ Takhle drze lžou pať „ctitelé Husovi“ a při tom si hrajou na mučedníky za pravdu! Inu, pravda je nadevšecko? — Po tomto výstupu následovala zábava spolková. P. Kynych přednesl krásný proslav, a sebrány 2 frašky, jež velice pobavily obecenstvo. O půl 8. hodině večerní rozcázeli se účastníci v nejlepší náladě.

Z Rychnova. V pondělí dne 10. t. m. vypukl po 6. hod. večer v Betenglově ulici (v chaloupkách) oheň, který zničil stavení Josefa Netukové a částečně stavení Františka Kovaříčka. Štěstí, že bylo bezvětrí, jinak by byla vyhořela celá ulice. Při všech 4 letošních požárech, které obmezeny byly vždy na jedno stavení, konala platné služby parní stříkačka, která byla dobrovolným místním sborem hasičským zakoupena. Sbirka v městě pro pohoblené v Lípovce vynesla 414 zl. a kortelní sbírka 45 zl.

Z Bystře nad Orlicí. V tiché této pohorské vesnici české u pruských hranic na rozhraní česko-německém konala se v den sv. Václava slavnost důstojná. Tamní starodávná kamenná kostelní věž, ježto se zdála býti ke kostelu poměrně nízkou, byla letos nákladem Náboženské Matice zvýšena a novou vysokou jehlanovou střechou se zlaceným křídlem a bání opatřena. Obecním pak nákladem z dobrovolné sbírky mezi občany obnoven byl vnitřek kostela jako velebný stánek Boží. Zlázkně omalován, na obloucích klenby chrámové viděti malby na obmítce sv. patronů českých: Víta, Václava, Vojtěcha, Sigmunda, Prokopa a Jana Nepom. Oltáře jsou polychromovány a zlacené, a věž ozdobena novými hodinami od firmy hodinářské v Čáslavi. Což značný náklad vyžadovalo, k čemuž také přispěli učení rodáci té obce, jenž ve vlastech česko-slovenských po různu co kněží, úředníci a učitelové působí. — Uvádí-li se, že tato ves ač velká, předce nezámožná jest, ano obyvatelstvo skoro výhradně z chudé půdy živobytí: s b v potu tváří dobývá a šetrně žije, jest to velká a chvalitebná obětavost od dotčeného občanstva, že uvažalo stánek a oltář Beránka Božího ozdobiti. Za to máme kostel co do zevnějšku a vnitřku takový, že se mu v orlickém pohoblení žádný druhý krásou nevyrovná. Věk občané Bystře se svého skutku také se dětině těší a jej oslavili. Pan farář Kovařík, jenž v čele tohoto podniku stál, o důstojnou a radostnou slavnost a farníky svými se postaral. Předvečer svátku ohlášen výstřelem z hmoždíků; ráno o 5. hodině poznova ozývaly se hromové rány jako z děl, a po ranních službách Božích započala slavnost průvodem, jenž od farní budovy ubíral se po násvi velkou oklikou do čtyřhranu, jak to tam o slavnosti Božího Těla obyčejem jest. Mládež školní s učitelstvem zahájila průvod, za ní sledovala mládež odrostlá, sbor hasičů a veteránů, četné družičky, duchovenstvo vukolní a veldp. vikářem Františkem Kríe hlema konečně občanstvo obého pohlaví vzorně seřázené, vesměs s prapory dílem kostelními, dílem spolkovými. Za hlaholu zvónů a radostného zpěvu „Tisíckrát pozdravujem Tebe“ a průvodem hudby ubírali se do chrámu Páně. Po posvěcení nástěnných obrazů měl veldp. vikář co kazatel ve vukolní chvalné známý, slavnostní řeč a pak sloužil zpívanou mši sv. při závěrku s chválozpěvem „Tě Boha chválime.“ Sláva tomu dobrému lidu, který té pravé víře po sv. apoštolfch Cyrillu a Methoději jest věren, jenž miluje svůj národ, svjci vlast, císaře a krále.

Před obecními volbami v Kutné Hoře. „Sliby“ chybí — praví staročeské přísloví. Že jsou „sliby chybí“, dokazují též „výsledky“ (III) pacákovské vlády. Pan dr. Pacák a jeho kolínské a kutnohorské noviny, v nichž od roku 1893 kritisoval a odsuzoval staročeské a domorodé měšťanstvo staroslavného královského horního města Hor Kutné, si ty „výsledky“ šestileté své vlády věru nedají za rámeček Podvysoké Listy v č. 30. ze dne 29. července 1892 uveřejnily toto volební prozvolání: „Vlaste nechtě voličové! horního města Hory Kutné! Jest povolání, abyste rozhodli nad osudy města Tylova a Havlíčkova na dobu tří let. Počátkem měsíce srpna máte přistoupiti k volebnímu soudu a dáti výraz svému náhledu o dosavadním spravování staroslavné obce naší, to jest: zda s dosavadním vedením správy obecní souhlasíte či nikoliv! Volební listek, vyplněný jmény našimi Vaší důvěry, má býti tlumočnickem Vašeho náhledu. Vlastenechtě voličové! Národ český, tolikrát trpce sklamán, uražen a pokopen vzechopil se konečně k rozhodnému velkému boji národnímu proti dosavadnímu jednání s nejpoptatnějším národem Rakouska a k rozhodnému boji za to, v čem vidíme lepší svou budoucnost, zajištěnou a důstojnou existenci: za státní samostatnost naše vše milované vlasti. Veliký ten boj dnes jako obrovský přívál, nezajelí překážek, burácí silou elementární od Krkonoše k Šumavě a co jen poctivé české srdce má, vše si v bratrskou padá náruč, a staví se v šiky bojovné pod rudobílý prapor opozice proti centralisující vládě A v tomto šiku národní legie státoprávní postrádá národ s bolestí a uzarděním — staroslavnou Horu Kutnou. Ta v složení dosavadní své reprezentace stojí nejen mimo snahy všeho svobodomyšlného lidu českého, nýbrž stojí i proti nim ruku v ruce s oněmi živly, které národ český srasily až — k punktaci. Žalostný obraz! Kutná Hora, která za dob samostatnosti české byla druhým městem v Království, která slývala slávu, osvětu a bohatství, ta Kutná Hora dnes, kdy národ český poznovu domáhá se samostatnosti své, nehlásá se k přátelům lepší budoucnosti naší! To omluviti se nedá ničím na svatě a to tím méně, když při tom obec naše klesá na avěd a jak kulturně tak hmotně! Města bezvýnamná a daleko menší předatřila ji na stupnici významu a pokroku všestranného. Vánde jinde ruch, život, snažení — u nás mrtvo odumírajícího města, jenou náleží — minulost. Vánde jinde pokrok ku předu — my jdeme zpět. Vánde jinde vyhlídka lepší budoucnosti, — u nás perspektiva cputé historické památky! Vlastenechtě voličové! Z lidu českého jsme, nač a k vůli komu se mu máme odci-

zovat? Všichni cítíme tísi dosavadního stavu, nač a k vůli komu měli bychom to kladně trpěti dál a nesaaditi se o blahodárnou nápravu? Prohlédneme konečně, vzmužme se a s trkněme si poctivě a otevřeně: My chceme mít Kutnou Horu konečně jinou, chceme ji mít českou a národní, chceme ji vidět v rozkvětu a ne v úpadku, chceme ji vidět závodící s městy pokroku a ne zpátky. To budí poctivý a český program náš volební a na něm trvejme, neboť v něm jedině spočívá záruka obratu k lepšímu v ohledu národním i hmotném. Tento program ovšem úplně se liší od programu lidí dosud vládnoucích, jest v zásadním rozporu s jejich přesvědčením a snahami, a tu jest zcela přirozeno, že k jeho provedení musíme být povoláni — mužové jiní, a to takoví, kteří tento program uskutečniti ve čestné a veřejné voličtství zavázali, kteří slíbili, že jedině v rámci toho programu bude se pohybovat veškeré jejich konání co zástupců poplatnictva ve sboru našem samosprávném, a mimo tento program že nebudou znáti žádných orobních neb prospěchářských ohledů, které bohužel dosud o všem v této obci k nemalé její škodě rozhodovaly! Vlastenechtě voličové! V neděli dne 31. července 1892 sejde se veškeré, prospěchu města doalé voličstvo k společné schůzi, kdež po věcné úradě vybere si voličstvo svobodně ze svých řad tyto nové muže své důvěry. Na Vás pak jest, abyste se u volebního soudu na to o zvolení jich ze všech sil zasadili. Nedejte se másti ani sliby ani ohledy, ani vyhrožováním. Poctivý muž zná jen cesty poctivé! Dost dlouho snášeli jste jeho vůle cizí, dokažte konečně, že svobodný občan svobodně dovede jednat. Volte jménem cti a smýšlení národa, na myslí mějte dobro obce, v srdci pak heslo neohroženého Havlíčka: Moje barva červená a bílá, dědictví mé poctivosti a síla! V Hoře Kutné, dne 28. července 1892. Volební komitét národní strany svobodomyšlné.“ Nuže, jaké jsou výsledky a skutky šestileté vlády strany pana dr. Pacáka? *Věru smutné, velmi smutné!* Jak stojíme v ohledu národním? Český lid jest rozeštěván, rozervan v čtne, navzájem se potírající a seslabující se strany, v uzavřeném území Čechy vyhnaní z práce, chleba a živnosti, anebo je obrožují na životě a existenci; Čech je tam boykotován, týrán, v obcích, ve školách, na magistrátech se mu upírá právo mluvit, jednati a psati česky. A čeští svobodomyšlní poslanci nemají odvahy zastati se rozhodné právo utlačované českého lidu, nemají odvahy hájiti návrh školního zákona Kvěčalova, že české dítě patří jenom a výhradně do české školy. Uskutečněním tohoto zákona — a prosaditi jej strana Pacákova slibovala, odstraněna by byla hlavní příčina béd českých menšin. — Té „ráznosti a horlivosti“ českých poslanců se celý svět směje, neboť většina jich jest vážná pouze při vybírání poslaneckých diet a místo hájení práv českého lidu sedá raději doma za pecí — anebo si libuje v „dobývání brambor“. Bramborová válka jest ovšem pohodlnější než dobývání čes ého státního práva, které strana Pacákova ve společné odpovědi stran pravice na trůnní řeč vůbec nevedla. Opuštění zásad státoprávních, to mlčení o nich jest velmi významné. Kutnohorské katolické měšťanstvo s uzarděním a hanbou vidí, jak státoprávní prapor byl stranou dr. Pacáka pohazen. Jak ráda by mladočeská strana uvítala dnes punktace, proti nimž vedla ostatně jen boj zdánlivý, aby nabázela hodné prachu voličům do očí. Jak je dnes Kut. Hora a okolí čestější, o tom svědčí židovsko-německé krámy v obecních domech, spolčení s židovskými Telery, Lustigy atd. vůbec s fabrikanty, obchodníky a nájemci dvora, proti nimž Podvysoké Listy nesmí ani dtnouti. — Pacákovci vytýkali dřívějšímu zastupitelstvu, že Kutná Hora není jako dříve druhým městem v Království. A kolikrátin je dnes? Ani ne stým. Zámožné obyvatelstvo, samostatní řemeslníci ustupují v staroslavné Kutné Hoře židům, přibýlo pouze přes tisíc dělníků a fabrick. — A kde je ten ruch, život, snažení? Sám orgán Pacákov doznal v posledních číslech, že do schůze obecního a okresního zastupitelstva členové nechodí. Kývání hlavou a potakání Pacákoví a Macháčkovi je již omrzelo, nechtějí dělat loučky, které by se daly jako tatrmánci šňůrkou natahovat. Omrzlost, netečnost, nespokojenost, stranění se veřejného a společného života, toť „výsledek“ práce strany Pacákovy. Místo rozkvětu, tone staroslavná Kutná Hora v dluzích. O rozkvět celku, celé obce se vládnoucí strana nestará, ale dbá jen prospěchu své strany a předních svých stranníků. Úřady ve správě obce a v obecních ústavech a podnikcích zadávají se v první řadě milcům a stranníkům a teprve v druhé řadě se hledí — anebo též nehledí na schopnost uchazečů. Zbytečnými diety a výdaji se zvyšují břemena občanů, jejich vůle, přesvědčení a jednání jest terrorisováno, znásilňováno, pranýřováno sarovými a prohanými útoky v Podvysokých Listech. Na naši obecní vládu nelze napsati křivější satiru nežli je prozvolání volebního komitétu národní strany svobodomyšlné z r. 1892. Kdož by se neasmál, když ti „páni“ pravili: dědictví mé „poctivosti a síla“? — Ta síla snad je v děláni dluhů! Za vlády Mladočechů místo zmenšení vzrostly daně v řiši a letos ještě vzrostou o 300 milionů ročně; v zemi také vzrostly dluby a přirážky a v městě Kutné Hoře též. Vizme to hospodářství za Staročechů jindy a nyní za Mladočechů:

Přímou směšnou jest vychvalování „Pov. Listů“ toho nyníjšího obecního hospodářství. „Podv. Listy“ chválí patrně proto, že inserce v novinách jest více než desetkrát dražší než-li r. 1891. O obecní půjčce 169.560 zl. učiněné r. 1896 ovšem ani nemukají, zatajují poplatníkům, že umofení

obecních dluhů vzrostla ročně o 3.795 zl., že na úroky za vlády Staročechů bylo třeba jen 8.000 zl. a že teď nestačí 22.000 zl., zatajují obecní dluhy v obnosu 471.652 zl. 78 kr., zatajují že za Staročechů se tržilo za dříví jen 16.000 zl., kdežto teď se vykácí a prodá dřeva z obecních lesů o 10.000 zlatých více. Roku 1891 obnášely obecní přírůstky srovn 22% a letos obnášejí 20%. Ale když vládl v obecním kutnohorském zastupitelstvu Staročech, šetřili více obecního jmění, a ačkoli měli o 27.000 zl. menší obecní příjmy, nežli má letos mladočeské zastupitelstvo, nesekali stále nové dluhy. Staročechi a ti klerikálové dali do rozpočtu všechno to, co tam patřilo, ale nyní mnohé věci před volbami se do rozpočtu nedají, aby voličové nezvěděli, že udělají nové půjčky — až po volbách. Znamená-li zadlužená a stále se dlužící obecní politika rozkvět a prospěch obce, to ať si vypočítá každý poplatník na přestech.

Od Malína. Jak již „Obnova“ jednou upozornila, ocitují se v České Politice téměř co týden zprávy ze zdejšího okolí kutnohorského o loupežných přepadech, ohnících bleskem, samovražedách a podobných brozách dějích, o nichž však obyvatelstvo zdejšího kraje neví z té příčiny, že se v oněch obcích nestaly a že si je sen-secimilový dopisovatel vymyslel. Pan „péro a nážkyvedoucí“ Podvýchýlých Listů tentokrát již podruhé chytil se ve své známé plí a ve stříhací horlivosti také na lep, uveřejniv zprávu o oběšení Tomáše Pavlouska, šlechetného chalupníka z Košic, jež tam ani v okolí celém ale nikdo nezná. Zpráva z Politiky vystřižená vzbudila u jedné z okolních Košic prý smích, u těch, kteří „na Podvýchýlce drželi“ nevolí. Pak „tém jeho novinám máme věřit!“

Z Librantic. V dolině naproti Černilovské silnici stála v hustém zakrýtu křovin a stromků chaloupka stařenky Krbové, zimními zásobami dobře opatřená. V neděli vypravovala Krbova své sousedce o hrůzách požáru Jeníkovického. Co však tak na tačkách si vypravovala, nevěděla, že již chaloupka hoří. Obě stařenky vyvezly sotva životem. Dřevěná chalupa, plot, hnojště, zrušeny dříve byly v jednom plameni. S námahou zachráněna jediná kravička. Místní sbor hasičský, dále libníkovický, nepasický a vyraevský oheň lokalisovaly. Odvážný hasič Josef Pánčík s nasazením vlastního života zachránil z alomky ve zdi všechny peněžité úspory stařenky, jinak by tato byla dnes žebráčkou. — V úterý 11. října po 7 hod. ranní vyhořela opět stodola a veškerá polní úroda p. Karla Bureše. Hasiči z Librantic, Libníkovice, Jeníkovice a Vyraevy oheň lokalisovaly. Škoda ohněm způsobená se pátí na 10.000 zl.

Z Kutnohorska. Okr. zastupitelstvo kutnohorské povolilo náklad na stavbu dvou navržených silnic a sice z Bylan přes Lhoty k Roztářským Lázním a druhé z Polčan do městečka Malešova. Se stavbou obou počne se v prvních měsících příštího roku. — Četnické stanoviště nové zřízeno v městečku Sukdole okresu kutnohorského, dílem z obvodu malešovského, dílem z kutnohorského přiděleny stanici té obce: Mezolesy, Tuchotice, Karlov, Vysoká, Sukdol, Vidice, Rozkoš, Miletiny, Košice, Solopišskoj, Dobřeň, Malenovice a Bořetice.

Z Hlasky. (Volby do městské rady. Regulace města). V pondělí, dne 10. října konaly se volby do městské rady. Výsledek jest tento: Purkmistrem zvolen c. k. poštovní p. Arnošt Veselý. Radními pak titi pp.: JUDr. Antonín Malinský, zemský advokát, a továrník. František Fiala ml. stavitel, MUDr. Čeněk Jezdík, městský lékař, Karel Jirka, obchodník a podnikatel záložník, Č. Zvěřina a, pekař, Antonín Kozel, hostinský. — V minulých dnech konány přípravy ku zřízení regulačního plánu města. —

Z Kunětic. V neděl dne 9. t. m. shořelo v Hradišti u Pardubic 9 domovních čísel a příslušenství, v nichž bydlelo chudé dělnického lidu 31 rodin, 120 hlav mezi nimiž 50 dětí čítajících. Lidu tomu nezůstalo ničeho leč co měli právě na těle, neboť většina jich byla v kostele neb v blízkém městě, a požár v několika málo minutách rozšířil se dostavení těch, tak že najednou hořelo všechno a na záchranu nějakou nebylo ani pomýšlení. Bída lidu toho je brozná a rychlá pomoc na výsoč nutná. Prosí se proto co nejsehnáji ze milodary pro ubohé ty pohoblé. Dárky na penězích neb na prádle a šatstvu buďtež laskavě posílány buď farnímu úřadu v Kuněticích neb obecnímu úřadu v Hradišti u Pardubic.

Vyhláška. Vedle nařízení c. k. ministerstva financí ze dne 8. srpna 1898 č. 29.149 uveřejněného v Hláském zákoníku ze dne 20. srpna č. 143 budou od 1. října 1898 počínaje nové kolkové známky ku zapravování daně z obchodu cennými papíry v korunové měně do prodeje dány. Známky tyto budou vydány v 18 druhích a sice po 10, 20, 40, 50, 60 a 80 haléřích, dále po 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 20, 30, 40 a 50 korunách a jsou na tenkém průsvitném papíru zhotoveny a pestrá barevná okrajem opatřeny. Pokud se týče velikosti, kresby a popisu shodují se tyto nové známky kolkové v podstatě s oněmi dosud v prodeji se nacházejícími, o nařízení c. k. ministra financí ze dne 10. listopadu 1892 ř. z. č. 197 popsanými kolkovými známkami a rozlišují se od těchto — nehledě ku označení v nové měně korunové — hlavně jen volbou barev, jichž vestavení ohledně jednotlivých kategorií ve zmíněném nařízení blíže označeno jest. Kolkové známky pro dan z obchodu cennými papíry sr. se 1898 tou dobou v oběhu jsoucí budou dne 30. listopadu 1898 úplně z prodeje vzaty. Kdyby někdo po uvedené době těchto známek kolkových z prodeje vzatých použil, pokládáno bude za to, že neučinil za dost zákonnité povinnosti v přičině zaplacení daně z obchodu cennými papíry vypadající, a vzejde mu z toho škoda dle dotyčného zákona s tím spojená. Kolkové známky z užívání vzaté emise 1892, kterých nebylo použito, budou vedle stávajících předpisů t. l. listopadem včetně do 31. prosince 1898 od c. k. úřadu, jímž sklad a prodej kolkových známek z obchodu cennými papíry svěřen, za nové známky kolkové zdarma vyměňovány. Dotyčné žádosti za výměny jsou

kolku prosty. Po 31. prosinci 1898 nebudou známky kolkové z prodeje vzaté ani vyměňovány aniž jich cena majitelům nahrazena. V Praze dne 19. září 1898.

Z Holetína. Nepsal a neposlal jsem dopisu do časopisu Záře proti vp. Václavovi Olivovi v Ranné a nebyl jsem s časopisem tím nikdy ve spojení, jak se mnozí domnívají. Jan Poupa, učitel v Holetíně.

Z Holce. Od 1. do 11. října konali zde dpp. OO. redemptoristů B. Čáka, Karel Nováček a Fr. Šroller sv. missii za hojného účastenství lidu. Sv. svátosti přijalo 1.300 věřících.

Ze sportovního klubu pro Hradec Králové a okolí. Při valné hromadě, konané dne 17. září t. r. zvoleni byli za funkcionáře tito pánové: Dr. K. Fultner za předsedu, K. Trapp za místopředsedu a Dr. Hugo Geduldiger za pokladníka. Do výboru zvoleni pp.: E. Bronec, V. Buriánek, Lud. Hamáček, Dr. J. O. Hruška, Boh. Ryba, J. Stejskal, Fr. Svoboda a F. Vorel. Usneseno pořádati pravidelné zábavní večery dvakrát za měsíc, a to první a třetí středu v měsíci. Příští zábavní večer koná se tedy 19. října t. r. ve spolkovém místnosti v Grand hotelu. Mimo odbor cyklistický, turistický a hry zařídí klub také odbor šermířský. V období masopustním uspořádá klub kostumní ples, k němuž zvolen šestičlenný výbor. Za nové členy přihlášení a přijati byli pp.: Jan Šorm, c. k. hl. berní, JUC. Oldřich Červený, J. Ludvík v Jenkovicích, Jos. Prokeš v Třebelchovicích, pl. Viktorie Zdráhou v Hradci Králové, p. Gustav Stein, p. Dr. Štěp. Fischer a pl. M. Fischerová v Hradci Králové.

Z místního odboru Ústřední Matice školské v Hradci Králové. V poslední výborové schůzi obou místních odborů usneseno bylo i v roce příštím pořádati obvyklou Národní Besedu a to v sobotu dne 4. února 1899.

Beseda v Hradci Králové bude pořádati v sobotu dne 15. t. m. posvícenský večer ve spolkových místnostech. Laskavě spoluúčinkují slav. Filharmonická jednota a pěvecké oktetto. Po vyčerpání programu bude se tančiti. Začátek o 8. hodině večerní.

Pozoruhodné výroky Bismarkovy.

Oskar Busch, dlouholetý novinářský spolupracovník Bismarkův, vydal v Anglii „Bismarkovu knihu“, která obsahuje výroky Bismarkovy o výsoco postavených osobách a důležitých politických událostech v letech 1871—1897. Pro nás je zajímavá zpráva o rozmluvě císaře Františka Josefa s císařem Vilémem (v srpnu) r. 1871 v Gastýně. Náš císař prý se zmínil o nesnázích vnitřních, s nimiž jest mu zápasiti a projevil naději, že s Čechy (za ministerstva hr. Hohenzusta) se dohodne a že s přepjatými požadavky rakouských Němců má mnoho práce. Císař Vilém prý mu na to odpověděl: Pak-li se splní oprávněné (?) požadavky Němců, nebudou setito odvraceti od Rakouska a lnouti k Německu. Totéž prý pravil cars Alexandrovi ohledně Němců v baltických provinciích. O Beustovi se zmíňoval Bismark pohrdlivě a líčil jej jako intrikána a klepače. O Poláčích pravil Bismark v lednu r. 1872, že pod vedením knížete Sapiehy má polský národní výbor tři jednatele. Uherské prý vede kníže Czartoryski, české a poznaňské dr. Fr. Smolka a ruskopolské Ignaty Lemricz, který prý mladý Poláky ve vojenské epuje.

Nás zajímají výroky, týkající se nás Čechů. O Čechách pravil kníže Bismark jednomu českému šlechtici, že Čechové činí všechno v nepravý čas. V Bismarkově politice, který měl vždy dvě žezla v ohni pro ten neb onen případ, hrály však Čechy a český národ jistou úlohu. Bismark český lid nepodceňoval, jako to činí naši Němci; uznával naši čilost, nadání, fyzickou houževnatost v jistém ohledu, dobře však věděl, že nejsme vytrvalými, že někdy více mluvíme, než jednáme. Před válkou r. 1866 enažil se Bismark Čechy zlákat. Známo jest jeho provolání k obyvatelstvu staroslavného království českého, které do českého jazyka mu přeložil známý revolucionář z r. 1848 a polický fantasta a spisovatel Josef Frič. Bismark tak učinil ovšem ne z lásky k českému národu, ale z ohledu čistě sobeckého a ve prospěch sobeckých Hohenzollernů. Provolání k Čechům dal Bismark sepsati, jednak aby za války seelbal Rakousko, jednak aby mohl činiti krutější podmínky míru. Palacký a Bieger návrhy pruské zamítli, a naopak nabídl vídeňské vládě sokolské dobrovolnické čety. Vídeňské vládě této nabídky nerozuměly a zamítly je. Český národ držel nicméně při svém císaři a králi z rodu Habsburgův, takže po bitvě královéhradecké sami prusští generálové pravili, že Čechové zasluhovali lepší odměny za svou nezlomnou věrnost v dobách pro Hsi kritických?

Bismark vyhledával, jak již naznačeno, též styky s Čechy berlínskými. Zlákal ovšem lidi druhu Fričova a osvědčené přátele Pruska v Čechách. Husitké a protestantské agitace v Čechách byly v Berlíně povždy rády viděny. V říjnu r. 1870 obává se za německo-francouzské války útoku se strany Rakouska, přičinil Bismark s císařem Vilémem a jeho synem, Bedřichem Vilémem, polítko k pádu Hohenzollernů, k vítězství německých liberálů a Maďarů a k odstředění Čechů a zvláště historické slechty. Tedy by byl Čechy třeba zabral a učinil Francouzům ústupky na Rýně. Proti-papežská politika vídeňská se v Berlíně nesmírně líbila, neboť Bismark viděl tak volnější ruku v kulturním boji proti katolíkům německým. Přílišné velkoprusácké projevy berbařovské, Bedřicha Viléma (Německo musí býti veliké a sabati potud, pokud sahá jazyk německý) a Schönererovců se Bismarkovi nelíbily. V té věci smýšlel se starými Římany: festina lente — spechej k cíli pomalu — ale tím bezpečněji. Známo, jak nestydatě časopisy Bismarkem inspirované

Rakousko často poručnikovaly, jak zejména proti ultramontánům t. j. rozhodným katolíkům a české šlechtě švaly. Bismark nerad viděl, že konservativní šlechta udržuje styky s federalisty německými v Sasku, Hanoveru a v Jižním Německu. Bismark ji proto nenáviděl a snižoval.

V dubnu 1872 vyslovil se Bismark o české šlechtě, která se chovala nejneprátelštějším způsobem k jeho politice: „Kdo jsou tito pánové, kteří si hrají na Čechy? Národní šlechta českého národa? Právě nejčilejší mužové jejich strany jsou potomci oněch generálů a státníků, kteří v prvním desetiletí třicetileté války národní stát zničili, domorodou českou šlechtu vyhubili a její statky konfiskovali... Stavi-li se na stranu Čechů, činí se zrovna tak směšnými, jako když junker von Krauthofer na březích Visly nasazuje si polský šat a červenou konfederátku a překřtí se na pana hrutowského. Myslí a cítí jako jejich pradědové, t. j. ani německy ani česky, ale více nenárodně a protinárodně, jako jejich spojenci, klerikálové a ultramontáni. — Známo, že 7 let p. zději tentýž časopis přimlouval se za to, aby statky české šlechty byly od židovsko-německých bank zakoupeny rozparcelovány a německými osadníky jako v Poznańsku osazeny. Za doby kulturního boje byl by se tak Bismark v Rakousku zbavil nejnebezpečnějších svých nepřátel, mocné české feudální šlechty a klerikáld německých. Židovský grandžurnál z Marianské ulice tomuto Bismarkovu pokynul porozuměl a začal v českém lidu podporovat myšlenku Bismarkovu. Dnes strana téhož listu dělá ovšem pravý opak toho, ponevadž Schönerer, Wolf, Iro, Prade a Funke až příliš srozumitelně prozrazují konečné cíle Bismarkovy. (Pokračování.)

Listárna redakce Pánům dopisovatelům. Následkem velkého množství musili jsme zprávy později došlé zkracovati a jiné vynechati a odložit.

(Zasláno.)

Výkaz

za měsíc červenec, srpen a září.

Členové družstva zaplatili příspěvky: Zakládající: č. 61. 40 zl., č. 62 10 zl. = 50 zl. Skuteční: č. 25 (2—), č. 47., 68., 76. (250, 122., 169., 190., 193., 205., 218., 226., 241., 242., 250. (10—), 251., 306., 306., 313 (250), 319 = 92 zl. Přispívající: č. 26., 27., 56., 60., 72 (1—), 243., 291., 315., 316., 335., 379., 380., 381., 382 (8—) = 34 zl.

Dary na Adalbertinum: Vik. Kostelec 35 zl., Vik. Vrchlabí 42 zl. 33 kr., Vik. Kopidlno 73 zl., Fr. Pospíšil z Jesenice 5 zl., Jos. Elitzer z Rychmburka 3 zl., Jos. Šrámek, děkan z N. Bydžova 5 zl., V. Dědek z Liberce 2 zl. 50 kr., Josef Chocholka z Košetice 5 zl. 50 kr., Št. Dvořák z Rychmburka 3 zl., Vl. Žid z Žehušic 1 zl. 50 kr., Antonín Vančura, děkan z N. Brodu 5 zl., Ig. Horký, děkan z Hefm. Městece 20 zl., Al. Soukup z Ločenic 10 zl., Jan Blažek, děkan z Kostece 10 zl., Alb. Seidl, farář z Brusnice 100 zl., Fr. Novák, far. z Přelouče 50 zl., Alois Kreek z Malé Úpy 1 zl., Josef Uhlíř, farář ze Skukrova 1 zl. = 372 zl. 83 kr., úhrnem 548 zl. 83 kr.

V Jesenici Vel., 6. října 1898.

V. Uhlíř, pokladník.

Dále darovali: Vldp. Jan Kuhn, bisk. v sekretář ve Studenci 30 zl. jako čistý výtěžek svého spisku „Fasse beneficiatů a nové daně“. Z vikariatu Kopidlenského přispělo duchovenstvo vikariátní darem 28 zl. pro budoucí rok. Zejména darovali p. t. vdpp. Ferd. Kopecský, b. vikář 5 zl., Jan Tiebý, b. sekretář 4 zl., Fr. Kuhn, kaplan 1 zl., Jos. Strýbal, kaplan 2 zl., V. Vintera, farář 1 zl., Fr. Hanzl, farář 1 zl., Fr. Kufil, farář 1 zl., V. Němeček, farář 1 zl., Al. Vašátko, farář 2 zl., Jos. Kašpar, kaplan 1 zl., V. Kohout, farář 1 zl., Fr. Kohout, farář 2 zl. 50 kr., Jan Solc, kaplan 1 zl., Jos. Churáček, farář 1 zl., V. Sladomel, farář 1 zl., Ant. Píčan, farář 2 zl. 50 kr., Leopold Zajíček, kaplan 1 zl. Všem dárčům „Zaplať Pán Bůh“.

Svůj k svému.

Presídlení obchodu.

Dovoluji si tímto velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že jsem můj

obchod klatovským zbožím

pro dámy a páni
jakož i tovární sklad
bílého zboží

přeložil do domu pana dvorního rady prof. dr. Eiselta (dřívějších místností firmy Berger & Munk) na

Velké náměstí č. 136.

Vzdávaje srdečný dík za přízeň a důvěru mně až dosud věnovanou, prosím by mi byla i na dále zachována slibují, že snahou moji bude, bych velectěnému P. T. obecnstvu zboží jen I. jakosti v cenách nejlevnějších vždy poskytl.

Závod můj jsem značně rozšířil a doporučuji každému, by dříve než své zimní potřeby v prádle i v bílém zboží nakoupil můj sklad si prohlédl a shledá, že lepší zboží a levnější nikde jinde nenakoupí.

V úctě nejhlubší

Stanislav Jirásek,

speciální závod v bílém zboží v Hradci Král.

Velké náměstí č. 136.

Pevné ceny.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého hodlá způsobem ofertního řízení sadati na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1899

dodávání různých potřeb

pro zemské úřední budovy č. p. 6, 8, 11, až 15, 176, 259 a 518-III. v Praze, pak pro zemské ústavy,

totiž:

porodinec a nalezinec, ústav pro ohromyslné a donucovací pracovní (kázni) v Praze, ústavy pro choromyslné v Komonostech, Dobrušce a Horních Beřkovicích, ústav pro choré pomatence v Opatovicích, polepšovnu pro mladistvé kárance v Opatovicích, donucovací pracovní v Pardubicích a polepšovnu v Králíkách.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky topiva, sukna, plátna a jiných tkanin, příze tkalcovské, výrobků provaznických, potřeb čalounnických a obuvnických, potřeb kartáček, výrobků voskárských a mydlářských, lihu, petroleje a oleje různých druhů, lučebnin a potřeb lékařských, slámy ložní, zboží železářského, pak jiných různých potřeb, konečně potravin, zejména pečiva, masa, mléka a másla, zboží koloniálního, octa a piva.

Potřeby tyto, jakož i jejich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přibližně množství celoroční potřeby každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz, jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 16. září 1896 č. 56.846, týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokole výboru zemského a v úředních místnostech ústavů, i byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v Čechách.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentovi pak zůstaveno právo ucházeti se o dodávky pro jistý ústav neb pro více ústavů určitých, po případě pro všechny, jest mu však spokojiti se s tím, světlí-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blanketu k účelu tomu zvlášť vydaných, jež i říditelem (správy) každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia budtež složena u král. čes. zemské pokladny v Praze; oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy, pokud třeba též vzorky opatřené (ohledně kterýchž v ofertách výslovně udáno budiž, zdali referent navrácení nepřijatých, ovšem na své útraty si přeje čili nic), budtež podány do 22. října 1898 do 12. hodiny polední u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského král. Českého.
V Praze, dne 26. září 1898.

DRAŽBA.

v obecní zastavárně Královéhradecké

na Malém náměstí č. 124 v síle tělocvičny
odbyvatí se bude dne 22. po případě i 29. října 1898 vždy od 9 té hod. ráno do 12. hod. polední a od 2 té hod. do 6. hod. odpo.

na zástavy

pozůstávající ze klenotů, hodinek, řetízků zlatých a stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi a pod., které do dne 31. srpna 1898 propadly.

1. Veškeré do dražby propadlé zástavy možno však ještě ve čtvrtek před dražbou zúrokovati, nemusily-li býti vyplaceny.

2. Až do dražby samé mohou se propadlé zástavy vyplatiti.

3. Den před dražbou a v den dražby lze zástavy jež vyplatiti, ne však zúročiti, rovněž i v tento den se nové zástavy nepřijímají.

Ze správního odboru obecní zastavárny Královéhradecké.

Velký sklad prvního pražského konfekčního dámského závodu

firmy Ant. Šimka v Praze,
nalezá se

v závodě p. Václava Beneše,
nábreží, dům p. Souška č. 305

v Hradci Králové
a jest zde bohatý výběr dám pláště, žaketů, pelerin a j. pod., dámského oděvu vždy ve veliké zásobě k nahlédnutí.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje uctivě

své chovalé známé: Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, puřty atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Jan Horák, soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledušojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze něho křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tiž na splátky bez svýšení cen!

Denní osvěžení; chuť k jídlu, okamžité posily oslablým a starým lidem; překvapující účinek střežným chudokrevnost, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička řeckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhev 90 kr. Toto víno nezkazí se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Průvodu varhan k Nápěvům Oltáře čes.)
vyšel sešit I. Stran 28 formátu 11/16 cm. Obsahuje písně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně, postní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatodušní a některé z obecných mešních celkem 62 nápěvů.
Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Humpolecká sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasílatelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

WALDEK & WAGNER,

c. a k. dvorní dodavatelé v Praze.

Dílny, skladiště a písařny: Hybernaská ulice číslo 8 nové.

Úředně oprávněný elektro-technický závod.

Kancelář k zařizování vodovodů

pro obce, velkostatky, nemocnice, dráhy, lázně atd. Velmi praktické anglické a francouzské nezapáchající klosety.

Vodoměry. — Hydranty pouliční, potápní a zahradní. — Roury. — Hadice. — Fontány.

Čerpadla všeho druhu.

Čerpadla pouliční, nádvorní, zahradní a na hnojivku, parní čerpadla atd.

Technické potřeby pro veškeré průmyslové podniky.

Právě vyšlo
tiskem biskupské knihtiskárny:

VADEMECUM

891

Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentiorum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 544 — 8°. — Cena brož. 1.60 zl., poštou 1.75 zl.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečná ve všech pochybnostech kněžského působení se naskyknoucích, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnosti —

K hojným objednávkám této praktické pro kněze příručky, pravého to „Vademecum“ odporoučí se k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné, avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze sračky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAC.** Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními, cenami
vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu chrámových
oken

B R N O.

okna chrámová každého
slohu i provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

V. VACEK,

zářad
školkářský
v Pamět-
niku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i kraký, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromofadly, pláňata atd.
Statistické sazenice v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný cenník
zdarma.

Právě vydán

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(Tobě, Pane, na výostí...)

složil František Plícha.

Op. 15a. Vydání pro smíšený sbor s prů-
vodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 zl.
50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto. 1546

Op. 15b. Vydání pro jeden i dva (dětě) hla-
sy s průvodem varhan nebo harmonia.
Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr. netto, hlasy po 12
kr. netto.

Nápěv s textem za 10 kr. netto.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knihkupec
v Praze, — vedle Národního divadla.

— První český závod hudební. —

Dekorační malíř a pozlaccovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrad a po-
zlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší. 269

Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích a přílože-
nými rozpočty.

Phönixova pomáda

pochází cenou výstavy pro zdravotnictví a ošetřování ne-
ocných ve Stuttgartě r. 1890., jest dle lékařských úsudků
a děkovacích přípisů jediným vskutku reálním a
neškodným prostředkem ku docílení plného a bu-
ného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vy-
padávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladí
pánové dosáhnou její užíváním mohutného kníru, zá-
ruka za výsledek a neškodnost. Tyglik 80 kr., pošt. neb
dobírkou 90 kr.

K. HOPPE. Vídeň-I., Wipplingerstrasse 14.

Křestní listy ex offio

40 kusů 30 kr.

nabízí

Bisk. knihtiskárna.

„HOTEL ADALBERTINUM.“

V úctě podepsaný dovoluje si vele-
důstojnému duchovenstvu a P. T. ober-
stvu doporučení hostinské místnosti v Adal-
bertinumu, opatřené výbornou kuchyní
a dobrým hradeckým pivem.

Zvláště pak vld. duchovenstvo upo-
zorňuje, že v nastávající sezóně

rozesílá výborná vína

bílá i červená, rakouská neb uher-
ská přírodní od 30—40 zl. za 100
litrů z původního místa.

Dále chovají se na skladě pravá
přírodní cizozemská: (Scherry, Ma-
delra, Malaga (staré) mimo to i cognac,
smirenskou slivovicí a nejjemnější
jamajský rum.

Též upozorňují na velice pěkné a
čistě zařízené hostinské pokoje, které
úctují za den po 80 kr.

O hojnou návštěvu prosí

Max Kryštůfek,
hotelier.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbr. zboží,
hodin kyvadlových, ka-
pesních v c-ních mrazích
a se zárukou.

Též na splátky.

Atelier pro malbu dekorativní

speciálně kostelní.

Návrhy přesné ve slohu vypracují se bezplatně.

Za solidné provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více
zašlých obrazů

Vilém Vondřejc,

akademický a dekorační malíř dříve ve Vídni,
nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro-
dávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené.

První dvě tabulky v úhledných černých deskách 60 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Právě vyšlo 2 čís. III r. „Čas. Úvah.“

JAN HUS

dle dra. Matysa z Nové Paky a dle pravdy.

Napsal **A. Z. Hradecký.**

Stran 48. Cena 4 kr. Při objednávkě 50 výtisků
pouze po 2 kr. franko.

Nedostatek věcného životopisu Mi-
stra Jana Husi svádí celou řadu po-
vrchně vzdělaných lidí ku falešnému
kultu Husově a ku spisování nesmy-
slných bajek a lží o procesu Husově.
Spisek náš odkrývá celou řadu podob-
ných překroucenin ve „slavnostním“
spisku Matysově a uvádí historickou
pravdu o Husovi. Spisek náš jest psán po-
pulárně a řízně. Předností jeho jest, že
předvádí skvělou apologii života círke-
vního. Spisek jest určen pro vzdělání lidové,
proto prodává se pod výrobní cenu. Spisek
jest sice časovým, ale obsahem svým má
cenu trvalou i pro budoucnost.

Vhodnost spisku jeví se nejlépe tím,
že během týdne bylo 2000 výtisků roz-
prodáno. Pánům abonentům všem nemohli
jsme dosud příslušný výtisk zaslati, jsouce
zaměstnání expedicí větších objednávek.
Učiníme tak během týdne.

Oltáře, sochy, obrazy

a veškerý kostelní nábytek
180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí

uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové

v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 800 oltářů.

Nejlepší doporučení.

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco.

Výbornou chuť kávy docílíte

přísadou

Vydrooy

kávy

žitné!

Lůžkové přikrývky. Přikrývky prošíváné,

řádné plněné vlastní výroby

Z ruše s podšívkou bílou, drapp, pestrou neb tu-
reckou
115 cm. šir., 180 cm. dlouhé zl. 2.50
Z kašmíru látky jemné, úplně vlně.é, v barvě
červené, modré neb bordeaux a bílou podšívkou a
zcela jemným plněním
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 4.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 5.—

Z vlněného atlasu 11a jakosti, v barvě modré
neb bordeaux jemné plněné a podšívkou bílou neb
tureckou
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 5.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 6.—
135 cm. šir. 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 7.50
150 cm. šir. 200 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 9.—
259—7

Povlaky na přikrývky z jemného šitinku stojí kus zl. 2—2.50
nabízí

JAN STOUPA v Praze.

Václavské nám.
č. 32.

Nejlepší slováckou slivovici a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Laciné a krásné růžence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je
oboru devotionalií, má na skladě ústav

Růžencová výroba v Praze č. 296—1.
Konviktská ulice. 346

V ústavě zhotovují se též všechna kostelní roucha za cenu
mírnější než všude jinde.

Čistým výtěžkem vydržíže ústav 25 sirotků—mrzáčků.

Pro měsíc říjen nabízíme oblíbené
knížky:

Tajemství růžencová

v rozjímáních.

Sestavil A. Petráň.

Tištěno na barevném papíře bílých, oku příjem-
ných barev (zelené hráškové, isabellové a růžové
s 15 vyobrazeními příslušných tajemství.

1 výtisk brožovaný 8 kr.
50 „ po 7 kr.
100 „ po 6 kr.

Lze dostati i na listky rozřezané ku měsíční
výměně údů živého růžence.

☛ Vyšlo též německy. ☛

Písno růžencové nabízíme do 50 kusů po
2 kr., 50—100 kusů po 1 1/2 kr., přes 100 kusů
přiměřená sleva.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí
ve své vlastní dílně na různé truhlářské i čalou-
nické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

☛ **pérovky a žíněny,** ☛

spony a záslony do oken, hladké i sdrhované dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

POZOR!

NEPŘEHLÉDNOUT!

První český výrobek ru-
kořilných

lodenových klobouků

pod připojenou známkou na-
lézá se na skladě.

Tyto předěl co do lehkosti a trvanlivosti
každý jiný výrobek a hodí se výtečně pro pp-
lesníky, správce atd.

Za jakost a pravost zboží co dlouholetý od-
borník ručím.

S velkeroz úctou

Josef Dvořáček,

kloboučník v Hradci Králové.

☛ **Svůj k svému.** ☛

Josef Chalupník,

kožešník v PROSEČI,

hotoví kožichy cestovní i krátké, panské i domácí, ko-
žené kalhoty, čapky od nejjemnějších druhů, rukávni-
ky za **ceny velmi levné**. Práce jest dokonalá, jakost
dobrá a trvanlivá. **Písemné objednávky** s udáním míry vy-
řizují se správně v době nejkratší. Pošta v místě.

PODĚKOVÁNÍ.

☛ **Luboce** dojatai projevy lásky a soustrasti při pohřbu milovaného syna, bratra a švakra

P. JANA KALOUSE,

kaplana v Novém Bydžově

vzdáváme nejsrdečnější díky, veledůstojným pp.: *Františku Malému*, č. kanovníku a bisk. vikáři
ve Smidarech, *Vincenci Krátkému* děkanu v Lovčicích, *Josefu Šrámkovi*, bisk. sekretáři a děkanu
v Novém Bydžově za laskavé vedení průvodu, dále veledůstojným a důstojným pp.: *Janu Sehnalovi*,
bisk. vikáři v Bělohradě, *Fr. Rysnerovi*, bisk. notáři a faráři ve Vápně, *Jos. Procházskovi*, děkanu
v Dobřenicích, *P. Bonif. Holubovi*, faráři v Metličanech, *Václavu Šrámkovi*, faráři ve St. Bydžově, *Ignáci*
Lhotovi, em. faráři v Oboře, *Josefu Pospíšilovi*, faráři v Lužci, *Janu Vítovi*, faráři v Jeřicích, *Ignáci Vei-*
ssovi, faráři v Chotči, *Fr. Vinterovi*, faráři v Mlikosrbech, velebnému **kněžstvu novobydžovskému**, **spolu-**
lužákům svěceného i všem **ostatním důstojným pánům**, kteří tak čestně a z daleka ku pohřbu se do-
stavili, slavné **radě města Nového Bydžova** za písemný projev soustrasti, velect. **zástupcům města a sl.**
c. k. úřadů, velect. **sborům učitelským c. k. gymnasia, škol měšťanských a obecných**, sl. **zpěváckému spolku**
„Lubor—Libuše“ za vzácnou ochotu při zpěvech pohřebních, sl. **občanské besedě**, sl. **spolkům hasičským**
s Nov. Bydžova a s Měníka, čl. **národní katol. jednotě**, **MUDr. Ot. Hanělovi** za pečlivé ošetřování,
MUDr. Janu Hlavničkovi a **MUDr. Al. Stýblovi** za přátelskou ochotu, všem **dárcům věnců**, všem kdož
příležitosti na hřbitov laskavě propůjčili, všem účastníkům pohřbu

Z A P L A Ť P Á N B Ů H!

V NOVÉM BYDŽOVĚ, dne 10. října 1898.

Anna Kalousová,
matka.

Františka Doležalová,
sestra.

Josef Doležal,
švagr.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 21. října 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Před novým vyjednáváním.

Vyjednávání kvotové deputace nevedlo nijak k cíli. Jak známo žádá rakouská kvotová deputace, aby Uhry platily na společné záležitosti 42%, Rakousko pak 58%; až dosud platily Uhry 30% a Rakousko 70% — ovšem všeobecně a z hruba vzato. Majitel „Pesther Lloyd“ a předák uherské kvotové deputace prohlásil, že žádost rakouské deputace, aby kvota se upravila přiměřeně platební schopnosti obou polovic říše, jest naprosto nepřijatelná. Aby žádost rakouské deputace jako ciferně bezdůvodnou vyvrátili, s tím si páni Maďaři hlavu nelámou; a přece jest vychytralý židák, Max Falk, tak výtečným počtářem, že mohl hravě vypočítati, že rakouští poplatníci na uherské vojáky asi 25 milionů zlatých ročně připlácejí. — Syn revolucionáře Košuta, Košut Ferenc, hrozí nám personální unií, totiž že Rakousko a Uhry budou mít pouze panovníka společného. Počítejme tak trochu: Pak Uhry budou na udržování společného vojska platit místo 30% o 13,7% více, t. j. 43,7%. Cla vynášejí rakousko-uherské říši přes 140 milionů. Čítaje dle uherské spotřeby dovozu, připadlo by z této sumy na Uhry pouze 17 milionů místo posavadních 42 milionů a Rakousko by těžilo z cel místo 98 milionů přistě 123 milionů zlatých. Tedy jediné při společné armádě a clech těží na nás Maďaři roční pakátýlek 50 milionů zlatých. V Německu přispívají na společnou armádu a dělí se země o výnos cel, dle počtu svého vojska a dle spotřeby dovozu. Tak má být i v naší říši. — U nás však Uhry neplatily ani neprávem ujednaných 30%. Uhry po přivtělení Vojenské Hranice získaly jen státních lesů v ceně asi 100 milionů zlatých. Z ostatních lesů, luk a rolí vybíraly daně — ale z velkých takto získaných nových příjmů přispívaly na společné záležitosti ročně 2 miliony zlatých, kdežto sobě ponechávaly na 5 milionů. My jsme museli za Vojenskou Hranici přes 3 miliony dopláct. Později tento stálý, trvalý příspěvek, zvaný po latinsku praecipuum, proměněn v 14% společných příspěvků. Nízký tento obnos jistě neodpovídal kvotě 70:30, čili vřítaje praecipuum celé do kvoty, jistě neodpovídal: to poměru 70:4 ku 68:6. — Co připlatili Maďaři na místě praecipua ku kvotě, toho na druhé straně nám ubrali v podobě daňových restitucí z celních příjmů. Když následekem politické neprozřetivosti a nemotorností mladočeských poslanců, kteří tehdy vyhazovali hazardně hlavní trumf omladinu a pokoráše i se socialisty — dostal se Plener k vládě a jako finanční ministr ovládal úplně ministerstvo Windischgrätzovo, tu presentoval Plener panům Maďarům opět několik milionů ti, že svolil k novému rozpočítání daní ze spotřeby, tedy z piva, líhu, cukru atd. Hrabě Badeni převzal dědictví Plenerovo, ale chtěl Rakousko hojiti tím, že celní a obchodní smlouvy měly být jako celek společně s kvotou (junktum) přijaty a schváleny. Hrabě Badeni doufal ve zvýšení kvoty z 31,4 asi na 43,6%. Uhry však nyní o junktim, t. j. o společném přijetí a schválení celních a obchodních smluv a kvoty nechťejí ani slyšeti. Výhody nového rozpočítání daní sice schovály velkomyslně do kapsy, ale teď kvotu zvýšit — to, to! Na placení Maďaři nejsou. — Na jejich nepřijatelnost, musí též rakouská a jmenovitě česká delegace říci: nepřijatelnost. Z ručky — do ručky — tak se musí dělat nyní politika. Hloupostí se nadělal mladočeský poslanec od r. 1889 a zvláště od r. 1891 již tolik, že nesmí udělati žádnou hloupost novou, nemá-li český zemědělec, živnostník a průmyslník přijíti na mizinu. Delegace povolily na společné záležitosti pro rok 1899 celkem 201,340.970 zlatých, na jejichž úhradu jest pouze 2,837.558 zl. Kdo a jak má platit ostatních 198 1/2 milionů zbývajících, toho dnes, ne docela půl třetího měsíce před novým rokem 1899 nevíme! Ačkoli my Čechové obchodně politickou a vojenskou rozsluku obou polovic říše neradi vidíme, nepřejeme si jí a nedobýváme k ní — chtějíc však vyrovnání spravedlivé — přece se personální unie s Uhry báti nemusíme. Maďaři vědí, co by ztratili a my víme, čeho bychom ušetřili. Ted se odebrala ra-

kouská kvotová deputace do Budapeštr k pokračování v jednání, až není nálada pro kompromis. Či chtějí obě vlády raději provést vyrovnání s my?

Křesťanství pomoz!

Vědecký časopis, vydávaný učenými českými, jehož jméno jest „Aletheia“ — pravda — píše: Již i „Podřipan“ demokratický list, orgán národní strany svobodomyšlné v Podřipsku stěžuje si v čísle ze dne 4. září t. r. do zkázy a demoralisace moderní kulturou (z nemravnosti způsobené nynější vzdělaností) a očekává obrození v křesťanství.

Tak tedy nejsou již jen ti klerikálové takoví škarohlídové, kteří hledíce na svět černými brýlemi vidí všude jen zkázu a nemravnost. Již i tady vidí i „svobodomyšlní“. To je zajisté zajímavé. Ale každý by očekával, že k ulčení té zkázy bude se navrhovati ještě více vzdělanosti ve smyslu svobodomyšlném. Zatím k našemu překvapení jest tomu zcela jinak. Zní to asi takto: Je zle, je velmi zle, křesťanství pomoz!

Zajímavé toto přiznání a volání, jak je podává Aletheia, rozdělujeme ve tři části. Zkáza a nemravnost způsobená nynější vzdělaností — obrození — křesťanství.

Že zkáza a nemravnost je veliká, před tím marno zavíráti oči. A není jen u lidí, jimž se mnoho vzdělání nedostalo, nýbrž ukazuje se děsnou měrou mezi vzdělanci mladšího pokolení.

Nazýváme-li zkázou to, že není záliby ve věcech čistě duchovních, že rozmohlo se sobectví, které nehledíc na obecný prospěch hledá jen slávu svou, jen bohatství své, tu jdeme jen trochu mezi naše mladší „vzdělance“ do venkovských měst a městeček a obcí našich. Křiku mnoho o vlasti a pokroku, o tmě a okovech a v srdci touha spočin býti oslavovánu, obyčejně však máti rozhodné slovo v obci, na radioři, v besedě, v záložně atd. A je-li pokrytství jednou z nejšerednějších vlastností skleslého člověka, tu ho nalezáme právě tam, kde naši nejmladší vzdělanci křičí o vlasti a bijí do církve. Na jazyku vlast, osvěta a svoboda a na srdci slávoam a kapsa. — A zkáza těchto skleslých vzdělanců ukazuje se nám tím více, čím více známe, jakých prostředků se takoví vzdělanci chápají, aby ukojili své sobectví. Nejen, že vždy a vždy musí na pomoc Hus, anebo nějaký jiný „národní velikán neb světec“, ale musí tu pracovati jiná — u nás už beze všeho studu páchaná — ohavnost. Jest to krádež a loupež oti odpůrců.

V novinách nejsurovější lži, potupy a pomluvy za peníze psáti, to jest už tak zobečnělé, že sám štvaný lid již oči otvírá. Slyšeli jsme nedávno o jisté „Stráži“ úsudek člověka, který vychodil měšťanskou školu, když její bládný lži a překrouceniny prohlédl: „Je to ale p... takovýhle novinář“.

A když „takovými novináři“ náš venkov a obzvláště český východ jest již zrovna přecpán, což divu, že sesurovělost smýšlení veliké činí pokroky.

Ale podotknouti dlužno, že to nedělá „novinář“ sám. Za listkem takovým skrývá se nějaký „klub“; to jest hlouček lidí, kteří na vše možné hubují i pomalu již na ten svět, že se točí kolem slunce. Neboť, kdyby byl svět jak se patří sestrojen, točil by se kolem jistého mladšího pána v městě, neb okrese, až už to je doktor, anebo jiný etizádostivec s půlou reálky. — Obzvláště to by nemělo být, aby se odhalovala tajemství jistých tajemníků buď v městě aneb v okrese. Jsou to hlavně dvojího druhu tajemství, buď se týkají záložny, nebo poslanectví. Obzvláště to z těch záložných nemá se na světlo vynášeti, musí se na konec přece jen do temna anebo do Ameriky. A to je pro vlast nenahraditelná ztráta. Takový svobodomyšlný muž, „muž práce, muž lidu“, musí z vlasti pryč!

K této pak zkáze přidati musíme ještě jinou, velice smutnou. Je to nemravnost v užším smyslu slova, nemravnost pohlavní. Tu ovšem přemnoho zůstává skryto, ale odkud to, že

právě v nejvobodomyšlnějších nějakou Stráží neb Osvětou obdařených městech venkovských mnozí se hampejzy pro sprosté i pro „pány“? — Mohli bychom povídati s důkazy o podobné spoustě právě mezi nejmladší inteligencí, ale na to povídati, když to žádným tajemstvím není? A právě tam, kde tato zkáza řádí, jest v hlavách studentů nejvíce radikalismu a v srdcích nejvíce spousty náboženské. Právě tam „chlapci“ nadávají v pravém smyslu slova tobo autoritám duchovním i světským a sami sebe za budoucí vládaře světa mají. Právě tam se dává výraz „rozhořčení a opovržení“ — katolicismu a křesťanství vůbec.

Zkáza jest tedy veliká. A proto sám „Podřipan“ praví, že jest třeba o brození čili nového jakéhosi narození.

Jaké to překvapení! Katolicismu se ustavičně vykládá místo jen v kostele, kam ale naši „svobodomyšlní“ a „vzdělanci“ nechodí. Kostelem jest přemouhým v neděli odpoledne hospoda, kazatelnou Stráž neb Národ. Listy, zpovědníci jim nahrajují splnění pobožným a tpuením svědomitých; oltářem jim jest tělo; nebem rozkoš.

A tak právě proto hledí katolicismus působiti též mimo kostel tiskem a spolky, ale tu je to klerikalismem, panovačností, porobou lidu. A proč? Protože panování patří těm jistým pánům, co nechodí do kostela. Katolíci at se modlí a at je z ticha. A přece nechce klerikalismus nic jiného, než aby společnost vyřadila z bahna smrtelné zkázy a znovu se narodila čili obrodila. „Podřipan“ to prý taky chce, ale do katolicismu buší.

A což nejdůležitějšího přitom, to jest to, že Podřipan chce obroditi křesťanstvím a katolicismus taky, a přece právě „Podřipan“ pomáhal katolicismus zotuditi, co jen mohl.

Dle všeho myslí „Podřipan“ nějaké pastoráské křesťanství. Ale myslil by se velice, že by to bylo s to obroditi společnost lidskou. Mnohokrát jsme to právě v „Obnově“ pověděli, že zkáza vyplynula z odpadu od původního pravého křesťanství.

A právě proto ten boj světový, který nyní vidíme, nevede se proti křesťanství pastorů. Ne! Na jedné straně bezbožnictví z protestantis- to znenáhla vyplynulo a na druhé straně to staré, nezměněné, od původních nauk neustupující křesťanství čili katolicismus. — To jsou ti dva velcí soupeřové na bojišti světovém. Bezbožnictví, jak se zdá, vítězí. Ale vedle svých vítězství poráží se samo. Ono všude působí mravní a společenskou zkázu. A proto slyšíme již volání: Křesťanství nám musí zase pomoci.

Jest nám to velikým zadostučiněním: jest to již značným postupem na cestě vítězství, jež jako vždy tak i nyní připraveno jest — katolicismu.

Napadá nám jistá známá událost v Teplicích. Jest to lázeňské město, kde vše v duchu moderní kultury se vede. Jedenkrát však zarazila se voda. Bylo zle! Křesťanství pomoz! Běželo se do kostela. Děkan musil sloužiti mši svatou atd. atd. Ale za několik dní voda se ukázala a následoval taneční ples — zdá se mi — že dokonce v postě, proti zákonům křesťanským.

Tak to dělají jistí páni naši. — Je zle, křesťanství pomoz. Ale přestane-li být zle, pak si zase dle bezbožnictví zatačujeme.

To by ovšem nepomohlo. Jen tenkrát bude dobře, když se toho divokého reje, jež národové bezbožnictvím zpítí taucí, opravdu zanechají, a sladké jeho veškerých zákonů Kristových na sebe zase přijmou. Jen tak má smysl to volání po pomoci křesťanství.

Řád selský.

Pan Florian Griespek na Kaceřově, Rožmitále a Nelahozevsi, Jeho Milosti Císařské rada, vydal následující selský řád (čili soudní artikule) jehož se poddaným jeho pod skutečným trestem bylo přidržovati. Řád tento jest pro sociální a národohospodářské poměry v čase katastrofě na Bílé hoře předcházejícím, charakteristickým a vysvětluje v mnohém ohledu poměry, zvyky, řády a zlořády našeho lidu. Zní:

1. Předně, aby poddaní chodili na služby Boží, zejména sváteční kázání, a aby na ně též svou chasu posílali. Kostelník měl nedbalé rychtáři udávati a

tento na nich pokut 10 kop českých ve prospěch záduší vymáhali anebo nemodice vězením trestali.

2. Všeelijací neřádkové proti Pánu Bohu jsoucí se zapovídají a mají trestání býti.

3. Láni, hromování, tupení a nadávání se zapovídá. Ošrlec byl napřed napomenut, pak ale rychtářem, po případě i vrchnostenským úřadem potrestán.

4. Jeho Milosti pánu (vrchnosti) budíž každý věrností a poslušností povinen.

5. Rychtářů a konšelů od pána sřizených pod přímým trestáním poslušni buďte.

6. Peníze sirotčí a parkrechtní aby na právé (u úřadu) a ne pokoutně kladeny byly, aby v tom zmatku nebylo.

7. Kdožby komu grunt a statek prodal, to aby sobě tím neodkládaje do register gruntovních (do knih) zač a za jakou sumu co prodáno, zapisati dal, tak aby z toho nějaké nesnézaje a zmatkové nepošli a neposledy i škody z toho nevzešly.

8. Rolí a luk aby jedni druhým bez vědomí Jeho Milosti pána neb úředníka nezastavovali ani od gruntu neodprodávali. Kdo se tak nezachová, trestán a pokutován budíž.

9. Aby jedni na druhých gruntech kromě na polku (pohanku?), avšak a jistým vědomím i dovolením pána neb úředníka neosívali, než aby každý k svému užtku hleděl a své pole oséval a pod přímou pokutou aby je nezapušťoval.

10. A kteří by pak od koho buď dědin neb luk něco v zástavě měli, to aby do týdne navrátili pod pokutou 10 kop grošů českých a čtrnáctidenního vězení.

11. Ploty a ohrady pod pokutou dělejte, by do bytek sousedům škody nedělali.

12. Poplatky vybírány a placeny budtež v dobré české minci dvě neděle před sv. Jiřím neb před sv. Havlem. Kdo nesplatí povinnost, trestán budíž.

13. K vůli bezpečí před ohněm by hospodáři i chasa opatrní byli, sousedi na to vždy měsíčně dohlíželi, jak se kde topí, a s světlem aby žádný nechovil do chléva, marštále, do stodol a do komor zvláště s loučí a bez lucerny; konopí a lnu nelze ve světnici sušiti bez zvláštního dovolení vrchnosti. Hoří-li kdo a nepoplaší sousedy, na hrdle trestán budíž; hoří-li některý soused, jsou ostatní s chasou povinni hasiti i potřebné náčini z domu a sebou brát. U rychtáře neb konšelů mají k vůli požárům žebřiky a háky k vědomosti obce míti. A kdož by se v tom tak ve všem nezachoval a něčeho takového se dopustil, ten má každý na hrdle i statku trestán býti.

14. Dojde-li ze zámku rychtáře neb staršího konšela obce dopis, hned si ho má dáti přečíst a dáti vykonati pod nemilým trestáním, co mu zpraveno bylo.

15. Krčmáři, kteří piva ženají, nemají pod pokutou a vězením žádných furtelův užívati, menší míru neb špatnější nápoj dávat. Rychtář a konšel dejte na ty věci pozor. Také se krčmářům přikazuje, aby žádnému domácímu neb přespávajícímu, který by chtěl jen na dluh, piva nedávali, leč by od něho prvé braň vzata byla, dotud, dokudž by od něho zase domů jíti nechtěl. Který krčmář by se tak nezachoval a skrze to v krčmě svádý a bitvy se staly, budíž trestán. Co se pak domácích sousedů ajiných poddaných paneckých dotýče, tén na dluh piva přes 30 grošů míšeňských, aby věreno nebylo. Který krčmář by víc věřil, budíž trestán a vymáhání dluhu nebudíž mu pomáháno. Též pak nočního sedání přílišné nenáležitého, dopušťeno nebudíž. Povaleče, lotry, kurvy v krčmě držeti a přechovávatí nevolno. Kdo se tak nezachová, budíž krčmář trestán vězením a pokutou 20 kop míšeňských.

16. Rychtáři a konšelé nedělejte obecní bromaďy bez zvláštní potřeby panecké. K bromaďě dostavtež se sousedi všichni osobně. Kterýby pak z oumyslu nepřišel, a jsa doma, na místě svém někoho neb ženu, jakož mnozí ten obyčej mají, poslal, ten každý aby pokuty rychtáři a konšelům 10 grošů českých (t. j. asi 35 kr.) položil.

17. Všeelijaké hry v karty, v kostky a v koule, o pivo neb o peníze se v hospodě pod žádným spůsobem nedovolují. Kdo se proti tomu prohřeší, krčmář neb hospodář, trestán budíž pokutou dvou kop grošů českých. Rychtář a konšelé přisáň k tomu dohlížejte.

18. Přásteť aby žádný u sebe nedopustil, zvláště nepacholkům a pacholatům pod pokutou bečky soli pánu. Rychtář k tomu přihlížej, a vědomě-li přestupek neohlásí, tutěž pokutou buď povinen. (Pokr.)

Pozoruhodné výroky Bismarkovy.

(Dokočení.)

O starém císařovi Vilémovi a jeho synu Bedřichovi neměl Bismark velké mínění. Bedřich (pozdější císař a otec nynějšího císaře Viléma) prý je jak se říká lidštější, upřímnější a skromnější. On neřká: „Já jsem vyhrál bitvu, já jsem válečné tažení řídil“, nýbrž on řekne: „Já vím, že nejsem schopen to udělat. Náčelník mého generálního štábu to učinil a zasluhuje proto odměnu“. Nejjasnější pán (starý Vilém), jehož ráznost a síly popustily a proto nepatřičným vlivům jsou přístupnější než-li kdykoli dříve, ten smýšlí zcela jinak; nemůže říci úplnou nepravdu, ale chce zachovat zdání, jako by byl všechno sám vykonat; stojí rád v popředí. Císař Bedřich a lid Bismark jako líného, nechápavého, jeho otec Viléma líčí jako slabocha a loutku, která dělala, co Bismark chtěl. Gorčakov jako politik byl prý bíbecem; starý ten „blázen“ věnoval prý větší pozornost ženám, než svému povolání. Suvalova líčil jako muže schopného, který však nemá žádných vyhlídek, protože se proti němu dějí intriky a car Alexandr II. nerad se obklopuje schopnými lidmi.

Choť císaře Viléma (starou Augustu) a Bedřicha (pozdější císařovnu Viktorii) Bismark nenáviděl. Augusta prý svého starého a slabého chotě ovládá a Viktorii dělá pikle, pomocí knížete Radziwilla a jiných podpichuje kněze a věřící pastory, mívá schůzky s bojovným biskupem ženevským Mermillodem a jinými zúfivými ultramontány. Augusta chce míti na stupci Bismarkovým Schleinitzem, ministra královského domu. Augusta dříve koketovala s liberáli a

pokrokáři a kdys sestárla, stala se zbožnou, drf a klerikály Porýnskými a s ultramontány. Nemá-li dosud katolickou, stane se jí brzy. Mermillodem vyjednávaly osobně a za války s Francozi písemně s arcibiskupem orléanským Doupniloupem. Jako císařovna Evženie r. 1870 dávala úředníkům rozkazy osobně. Míchá se též do zahraniční politiky a vzala si do hlavy působiti vřady ve prospěch pokoje a státi se andělem míru. Roku 1866 byly její salony přeplněny Rakuňany a r. 1870 Francozi. Kdykoli se dala proti mně intrika, byla při tom císařovna. Bismark se nejdou přiznal, že se vyjádřil o starém Vilémovi a císařovně Augustě pohrdlivě.

Bismark přiznal se též Buschovi: „Neučinil jsem nikoho šťastným, ani sebe, ani svou rodinu, ani jiné. Avšak zavinil jsem neštěstí velikého počtu lidí. Beze mne nebyly by se vedly tři velké války, nebylo by bývalo zabito 80tisíc lidí, jejich rodičové, bratři, sestry a vdovy by jich neoplakávali. Měl jsem málo radosti neb žádnou nad tím, co jsem udělal, naopak měl jsem mnoho zármutků, strachu a zármutku.“

Od 21. do 24. září 1879 meškal Bismark ve Vídni. Andrassyho a našeho císaře získal pro spolek s Německem, neboť se bál, že Rusko s Rakouskem spolek buď uzavřelo neb uzavřít chce. I odpůrce Pruska a přítel Ruska, arcikníže Albrecht, prý to později uznal za dobré. Císař Vilém však nechtěl dlouho o spolku s Rakouskem ani slyšet. S ním držely v Německu jen císařovna Augusta, snacha Viktorie a průstř žitů obchodníci.

Na otázku, jak se zachová Itálie k spolku německo rakouskému, pravil Bismark zlomyslně: „Itálové jsou jako krkavci na bojišti, kteří nechají se jiné o své zřídlo starat. Roku 1870 chtěli nás s jinými přepadnouti, jen kdyby jim byli albílili kas Tiroleska. Tehdy pravil ruský jeden diplomat: „Co, ti chtít opět něco, ačkoliv ještě žádnou bitvu „neztratili?“ Kdyby se raději starali o zlepšení svého vnitřního postavení, kde se žádné ministerstvo neudrží déle než několik měsíců a kde lid daněmi a dluhy jest utlačován. To je ta pravá Itálie irridenta. Tam by měli pracovatí a nikoli na výboje pomýšlet. Avšak jednoho dne octnou se v též postavení, jako Španělové za královny Isabelly, a církevní stát a Neapolitánsko budou ještě jednou obnoveny. O Gladstonovi pravil, že dělá hloupost za hloupost. Berlín Bismark nenáviděl; chtěl míti hlavní město menší a jinde. O císařovi Františkovi Josefovi pravil Bismark Buschovi: „Jest ctihodný a důvěry hodný.“ Kniha Buschova, způsobí vřady sensací.

Drobná obrana.

Pan poslanec Udržal v Trhové Kamenici. Řečníl zase o robotě a o . . . katolické církvi. V Rosicích nazval církev děvkou, to prý víckrát neudělá. Je katolík a má církev rád. A proto suad dle přísloví: Co se škádlívá, to se rádo má, škádlil, kde jen mžže církev svou milou a drahou. O Bílé hoře má už správný náhled, že to byl odboj stavů pro i císaři a ne válka církve proti národu. Pájde-li to tak dále, bude ho míti ráda i církev. Vždyť je mu jí líto, že měla vřed, a to byl Koniáš. V tom se tedy dosud od řeči v Rosicích nepolepšil, nepodda. Poukazuje se mu na př. na Fleischbanse, který procestoval Švédsko a shlednuv jeho sbírky a knihárny dí, že nic cenného zničeno nebylo. — Ale přes to máme naději, že i toho Koniáše bude jednou rád míti. Co se škádlívá, to se rádo má. Vždyť prý to v Kamenici už řekl „jen tak“, poněvadž jistí v okrese učení páni čekali odvetu za to, co se mu za Rosice vytřlo. On tak tedy, to bylo „jen tak.“ Ale neškádlil jen církev, zmínil se prý i o škole. Ta škola že je nejlepší, která vychovála husity! — Tohle nemůžeme pochopiti. Abychom tak měli vřed na mozku! My totiž myslíme, že před husity byla v Čechách škola jen katolická. A tak tedy jen ta mohla vychováti ty husity. A tudíž, správně-li uzavíráme, nejlepší je dle pana Udržala škola katolická. — Či že to takhle nemyslel? — Inu tak tedy po druhé pozor na zákony o správném myšlení čili na logiku. — Snad i tohle si pan poslanec budoucně rozmyslí, jako to s tou děvkou. — V celku si myslíme, že je pan Udržal dobrý člověk. Schází mu ovšem katolická škola vůbec a katolická škola života zvláště. Nahradi-li čtením katolických spisů a snahou poznati vliv katolické víry na život národu, umře, dá-li mu Pán Bůh delší věk, jako dobrý katolík. Tak jen s chutí do toho, jen číst, jen číst taky katolické spisy, a bude p. Udržal mluviti o církvi bez škádlení. A pak přidá-li k dobrým svým vlastnostem vliv katolicismu na svou povahu, pak bude opravdu mužem znamenitým. — Za to pak, že musil z říšské rady domů, an měl řeč o robotě v Trhové Kamenici, je mu tuto městečko vděčno. Ukázal tím, že je mu Kamenice milejší, než celé Rakousko.

Evanjelici h. v. z Úřetle a Dravčovic zlobí se ve svém církevním listku, že katolický biskup přijel vysvětit katolický kostel ve Vejvanovicích. Bude snad svět dle jejich přání zařízen, až katolíci si budou bráti dovolení od p. Vyskočila, smí-li si dát vysvětit kostel? To je ta belvětská svobodomyšlenka! Páni děláte se víc a více protivníky; neškodte si! — A pak ta hloupá nadutost kohosi z Vás, který si prý pro to kázání biskupovo ve Vejvanovicích s ním někde jinde promluví. Že Kalvín učil předurčení, na němž člověk ničeho svými námahami měniti nemůže, to máte v jeho spise, který byste měli znát. (Inst. chrst.) — Že ale my tohle učení, které Vás mrzí, za pravdu nemáme, to snad není nic tak nového,

abyste se pro to hněvati měli. Anebo že Luther učil, že dobrých skutků ku spáse třeba není, kdo pak z nás za to máže? Milí páni! Již znamenitý spisovatel církevní Irenaeus, napal proti nekatolíkům: „Nejlepší jich vyvrácení, jest jejich nauk předložení. Dle toho jednal katolický vejvanovický; předložil učení Vašeho Kalvína, a tím je taky vyvrátil. — Jakáž pouoc, že katolíci tím tíže se stanou helvety, když poznali učení Kalvínaovo — zdravému rozumu odporné. To už musíte snášet. A vůbec se máš p. Vyskočil a ostatními zvykat novým časům. Ty časy, kdy katolíci duchovně otročili, jsou již pryč. A nadávky biskupu kr. hradeckému natáhnou už taky. Katolíci, kdekoliv přijde mezi nás, to poznávají, ale poznávají též, jak nestoudné naše listy — lhoun. — Tak: „Pravdu sobě mluvíme, přáteli si budme“, praví staré přísloví. Anebo raději: Dejte nám pokoj a nestarajte se o nás! Je-li katolická církev dílem antikristovým, jak Vaši reformatori hlásali, rozpadne se tak jako tak sama a p. Vyskočil bude mít po práci. Je-li ale dílem Božím, pak přechá ještě miliony „Vyskočila“.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Václ. Honzík, administrator, za faráře v Kratonohách, p. Benj. Kerner, kapl. v Teplicích, za koprátora do Harrachova, p. Jos. Nejman, kapl. ve Chvalči, za kapl. do Teplic (Wekelsdorf), p. Vojt. Lebduška, administr. ve Vyskytně, za kapl. do Starých Buků, p. J. Šmekal, katecheta ve Vys. Mýtě, za kapl. do Nového Bydčova, p. Bohum. Paulus, katecheta v Pardubicích, za katech. do Kostelce n. Orli. Neomystě: p. Václ. Kvasnička, za prozat. katecheta do Pardubic, p. Frant. Kadlec, za kaplana do Chvalče, p. Jarosl. Schovanec, za kaplana do Habrů, p. Ant. Vancura, za kaplana do Lipnice. Uprázněná místa: Heřmanův Městec, fara patronatu kněze Kinských od 10. října, Svojanov, fara, patronatu Antonína Haasche, od 13. října b. r. Oprava: Neomysta Frant. Král, dostal se za kooperátora do Třebovic; a ne do Třebochovic, jak stálo v „Obnově“.

Konsekpace zdejšího katedrálního kostela. Jak všeobecně známo, jest zdejší biskupský i zároveň děkaný starožitný gotický chrám svatého Ducha utěšeně obnoven a to zejména pěknou polychromií po celém nitru i přiměřenou přeměnou hlavního oltáře slušné opatřen a bude jej v neděli dne 30. října t. r. nejdůstojnější pan biskup slavným církevním obřadem konsekrovati. Počne pak svěcení, dá-li Pán Bůh, o sedmé hodině ranní; kolem hodiny deváté budou přeneseny v průvodu svaté ostatky pro hlavní oltář ustanovené z kaple sv. Klimenta do kostela sv. Ducha a kolem půljenácté hodiny bude sloužiti Biskupská Milost slavnou zpívanou mši svatou, mezi níž přednese také krátké kázání, jakož i po jednotlivých částkách svěcení ramého bude podávati příslušná vysvětlání. Liturgické zpěvy přednesou boboslovci za řízení páni prof. Dra. Mrštíka a vicerektora Orla.

Zemská školní rada vyzvala na žádost nejd. p. biskupa Edvarda Jana Nep. Brynychy správu obecné školy v Žiželicích, aby žáky k pilnější návštěvě služeb Božích vybízela. Myslíme, že rodičové měli by své děti sami do kostela pilně posylati, pak-li se to nestává někde ve škole.

Okresní učitelská porada zdejšího městského učitelstva konati se bude ve středu dne 26. října o 9. hod. dopolední. Ve schůzi pojedná p. učitel David „o potřebě zdravotnictví ve škole“ a p. učitel Divecý promluví „o potřebě hřistě pro školní mládež“.

Úmrtí. V Placích zesnula odevzřlána do vůle Boží paní Anna Morávková, rozená Koutníková, choť obecního starosty pana Jana Morávka. Zvěčnělá dočkala se pouze 84let; byla vzornou českou ženou a lidumilnou hospodyní. Pět svých synů: Václava, Josefa, Jana, Jaroslava a Františka vychovala velice pečlivě. Jeden syn jest professorem v Plzni, druhý agronomem, třetí jest snaživým jednatelem hospodářského spolku pro Králové Hradec a okolí a též dva nejmladší dostali na hospodářských školách řádného odborného vzdělání. Zvěčnělá i její choť, pláničský pan starosta, pro dobrosrdečnou svou povahu jsou známí a oblíbení v celém kraji. Tělesné pozůstatky zvěčnělé paní byly ve čtvrtek dne 20. října o 10. hodině dopolední s domu smutku č. 31. v Placích vyzdviženy a po církevních obřadech na hřbitově Kulienském do rodinné hrobky ku spřečteného účastenství uloženy. Tragické neštěstí stihá rodinu i p. rady Prokopa. Tento raněn byl při pohřbu svého otce mrtvici. Jeho choť se stala choromyslnou, když o smrti manžela zvěděla, a teď následkem zápalu moskových blan v Praze zemřela. Ve středu byla pochována na hřbitově volánském.

Pokladna Ústřední Matice školské vděčně kvituje v tomto měsíci došlé jí tyto výsnamnější dary Svatováclavské: Okresní výbor na Král. Vinohradech 1000 zl., cukrovarská společnost u Karniolů v Svaté Věře na IV. diplom 100 zl., úřednictvo Rosického Pardubického rafinerie na cukr 100 zl., okr. výbor v Kouřimě 1200 zl., ve Vys. Mýtě 100 zl., v Třeboni 50 zl., v Pardubicích 100 zl., v Hradci Král. 200 zl., spolek. Mladěnců v Hroch. Týnci 100 zl., Česká obec v Lublani 100 zl., p. Alf. Procházka, revid. Rak. uh. banky ve Vídni 100 zl., úřednictvo c. k. hlav. stanice telegrafní I. splátka na II. diplom 40 zl., vlast. spolek. Čes. Asanů na výstavě architekt. a inženýr. v Praze 76-28 zl., úřednictvo cukrovaru v Dymokurech 20 zl., kněží v Dobré Vodě 42-70 zl., sbor hasičů v Černivě 20 zl., čten. beseda v Hlinisku 60 zl., tržba pl. Varvažovské a Šubrtovy s květin. trhu na výstavě 19-28 zl., tržba z prodaného ovoce 76 zl., čten. pív. beseda ve Stráznici na Moravě 50 zl., dlouhý stůl u

Patache na místo věnce t Smolškovi 10 al., koncertistě ve Slavii 200 al.; místní odbory: Dačice 200 al., Litovel 430-400 al., Ml. Boleslav 1600 al., Přelouč 200 al., Hořice 400 al.

Na věneček katolických tevarů při nedělním posvícení vybrala sl. Eliška Chmelařová 1 sl. 81 kr. ve prospěch Ústřední Matice školské.

Pan Adolf Novotný, majitel továrny na koberce v Týništi n. Orli, věnoval Ústřední Matici školské dar svatováclavský, jež splácí ve lhotách. Na dokonale výrobky ryse českého závodu tohoto upozorňuje se české obecenstvo, a to tím spíše, že jakosti svou předčí namnoze i zboží z ciziny dovážené.

Výbor „Sdružení českých zemědělců pro království české“ uvažuje o stažení otázky rakousko-uherské vyrovnání přišel k následujícím úsudkům: 1. Věrně svému úkolu a následně prohlásuje rakousko-uherské vyrovnání ve formě, v jaké anémovně poslanecké bylo předloženo za úplné nepřijatelné proto, že žádné zlepšení, nýbrž ještě zhoršení stavu dnešního nám zemědělcům jím by přivodilo bylo. 2. Vyrovnací předlohy prohlásuje za neúplné, ana podstatná část jich, to jest předloha kvotová, chybí. 3. Na straně druhé přidáno k nim alo, které ohroží úplné těžce strádající rolnictvo, již nyní v tak těžkém postavení se ocitující. A zlem tím jest svýšená daň potravní z cukru, piva, lihu a slo z petroleje. (Pozn. red. Pan dr. Pacák svýšení těchto daní ovšem za zlo nepovažuje, neboť přý na tom neeje, zdráží-li se cukr, pivo, lih a petrolej o nějakou malíčnost. „Nár. Listy“, které články a řeči dr. Pacáka ochotně uveřejňovaly, samy teď doznávají, že toto svýšení bude dělat malíčnost 47 mil. zlatých a že jen při cukru přenosu českí zemědělci a konsumenty větší škmeno asi 15 mil. zlatých). Každá z těchto daní dolehá těžce na strádající rolnictvo, řemeslnictvo i dělnictvo, neboť není ani nejmenší pochyby o tom, že by průmysl, na který daně ty uveleny budou, sám jich nahradil, nýbrž přesune je jednak na konsumenty, jednak na rolnictvo, ač přijem z těchto daní na vše jiné bude obrácen, jen ne ku povznesení stavu zemědělského, řemeslnického a dělnického. 4. Shrnuje tyto námítky proti osnovám vyrovnacím vidí v nich výbor „Sdružení českých zemědělců pro království české“ nejvážnější ohrožení rolnické existence, což vzhledem k tomu, že rolnictvem nejen národ český zachován, ano obrozen byl, a že silný stav rolnický skýtá silnou záruku tomu, že národ český i nadále jím bude zachován, bude tím osudnější i pro národ sám. A tomu aby zabráněno bylo, vyzýváme P. T. pány poslance na radě říšské, aby nejen odhlasovali tohoto vyrovnání odepřeli, nýbrž i o jeho nepřijetí se přičinili. Když by však požadavek českého rolnictva, aměřující ku vnitrozemské celné rozluce, přece splněn býti nemohl, klademe za nezbytné toto: Vyrovnání rakousko-uherskému předcházej aspoň sákladní vyrovnání s českým národem; a) zaveden budíž jednotný kilometrový tarif v celé říši; b) odstraněno budíž milci řízení; c) kvota budíž přiměřeně zvýšena uherské polovinné říše; d) předlohy vyrovnací budíž odděleny od předlohy svýšení daní potravních se týkajících, pro které souhlasu svého nikdy dáti nemůžeme a před jich přijetím co nejdůrazněji varujeme. — Výbor vyzval důrazně poslance, aby jeho sájmj konečně zastávaly. My jsme o rakousko-uherském vyrovnání již několikrát obšírně pojednali a vyslovili jsme, že pouhým upravením kvoty by se nám nepomohlo. Kvotu možno svýšit pro Uhry o 5 až nejvše 12 neb 13 milionů. Uhři však získávají vedle výhod, které mají se společně armády a společně zahraniční politiky a rak. uher. banky hlavně tím, že za levné dovoz 6 dovážejí k nám beze cla mouku, obilí, maso, sádlo a dobytek. Tím trpí naše zemědělství ročně přes 100 mil. zlatých škody. Otázka bankovní jest také důležitá a proto budíž: 1. Vystaven požadavek zastoupení zemí českých v generální radě banky. 2. Zřízení hlavní filiálky rakousko-uherské banky pro země koruny české v Praze a vlastním říditelstvím. 3. Dotace pro tuto hlavní filiálku v částce padesáti milionů, jichž by mimo zemí českých nesmělo býti užíváno a 4. Zřízení nových filiálek bankovních v Ml. Boleslavi, v Chrudimi, v Kutné Hoře, v Jihlavě, v Kroměříži, v Mor. Ostravě, v Pardubicích, v Prostějově, v Slaném, v Trutnově a v Ústí n. L. v letech 1899, 1890 a 1891. Zastoupení zemí českých v generální radě cedulové banky jest požadavkem zcela oprávněným a také vůdčími činiteli dnes již uznávaným. Zřísením hlavní filiálky ústavu pro země koruny české v Praze ulehčilo by se centrální správě ve Vídni a vlastním říditelstvím hlavní pobočky v Praze, sestavené z příslušníků obou národností, bylo by bance nejpolehlivějším orgánem pro posouzení poměrů a úvěrní způsobilosti hospodářských činitelů v zemích českých. Dotací 50 milionů položily by se meze hrabivosti druhé polovice říše a nebylo-li by pro částku tu umístění za úřední sazbu, dal by se zbytek uložit v diskontech první jakosti, třeba za zlomek procenta pod sazbu oficiální. Neboť zdá-li se úřední sazba 4 proc. v Uhrách a Sedmihradech příliš levnou, nesnamená to, že by se za všech okolností veškeré prostředky bankovní měly umístiti jenom v Uhrách a Sedmihradech. Proto nelze také připustiti, aby důlníci vykonávali vliv na ustanovování dočasných sazeb soukromých. V příčině státních filiálek v zemích českých uznávají zajištění vláda i rak.-uherská banka jich nevyhnutelnou potřebu a svislé výhodu při vyrovnání platů se sřetalem ku nápravě měny, tak dlouho připravené.

Teplá večere vojáků. Ve smyslu uzavření loňských delegací bude se počítati pro vojsko od 1. ledna 1899 na každého muže o 1 kr. více: ale vysloveno je zásadně, že se to má vynaložit na poskytování vojsku teplé večere. Teplá večere za krejcar bude vskutku pravým světovým divem kuchařského umění.

Odsezený rouhač. V minulých dnech konalo se před jičínským krajským soudem závěrečné přelčení a vyloučení veřejnosti s Josefem Ptákem, 27letým ženatým holičem z Nové Paky, obžalovaným ze sločinné rušení náboženství dle § 129. b) trest. zák. Dne 7. srpna večer sedlo v hostinci Josefa Šimka v Nové Pace několik hostů. Mluvílo se o všelichs,

mezi jiným také o náboženství. Při řeči té vyslovil se Josef Pták rouhavě o Bohu a sv. Janu Nepomckém. Obžalovaný vzor zapírání byl s jednání svého uveřejněn, po skončeném přelčení uznán vinným a odsouzen do žaláře na dva měsíce, posty soustředěného. Tento trest měl vlastně stihnouti jeho svědce.

Rybář podlažický bude loven 25. října šehuuský dne 26. října.

Oheň v Hradci Králové. Prkenná fotografická dílna p. K. Frainda pod residencemi v Jiřkově třídě o 1 a půl hodině v noci ze středy na večerejšek vyhořela.

Jičínský politický klub projevil polalenci, okresnímu tajemníkovi Mašálkovi nedůvěru pro nedbalé konání poslaneckých povinností a zvláště pro jeho nepřítomnost v říšské radě dne 30. září. Poslanec Mašálka se Sobotky byl vyzván, aby složil mandát.

Beuře spojená s velikým lijavcem a krupobitím anesla se dne 17. t. m. kolem 9 hod. večer nad Dobrém a výše položených vesnicích na předhoří Orlickém. Křižování blesku v daném hromu trvalo dlouho nastupje poznenáhl dále k horám. Také nad Králové Hradem duněl hrom a řádily blesky. — Od té doby máme právě listopadové počasí: sychravé plískanice.

Zápis do hospodářské zimní školy v Jičíně, pořizující práva veřejnosti, započal a potrvá do 1. listopadu t. r. Do I. ročníku přijímají se mladíci, kteří s dobrým prospěchem vychodili aspoň školu obecnou. Vyučování započne dnem 3. listopadu po slavných službách Božích. Přihlášky ústní i písemné přijímá do konce října t. r. ředitelství školy. Při škole, jež umístěna je ve vlastní nové budově, nalézá se zkušební pole a ovocná školka. Školné se neplatí.

Pastor Šádek rozepsal se o tom, jak katoličtí misionáři civilisují a vykládá tu svým věřícím beránkům domnělý výrok jistého španělského lajtnanta, který přý praví: „Právě, když jsme se svými vojáky přijeli na místo, anomáždili mněsi vůkol sebe housce divochů těch t. j. Tagalů na Filipínách) a promluvíli k nim o boží spravedlnosti a prozřetelnosti. Vysvětlili jim, jak zlí propadnou trestu a dobří dojdou odměny. „Ty, Jozé, a ty Juane, podívejte se: zde jsou dvě nabitá pušky; střílím-li do vás, tedy tomu z vás, který je dobrý, rána neublíží, neboť sv. František jej chrání Jozé pozor! Tak přý oslovil p. páter ty žluté chlapy, sputil, rána však Jozé-ovi neublížila. Tagalové přý se chvěli a divili. Na to přý páter vystřelil po druhé a Juan přý se válel s rozřtřštěnou lebkou. Tagalové přý se chvěli a divili. „Byl darebák! div našeho Boha ho usmrtil! — klidně přý řekl páter a Tagalové mu uvěřili a báli se mnichů. Co přý bylo mnichům potom, že jedna z ručnic byla nabita na ostro, druhá na slepo? Takhle přý mněsi civilisovali Filipíny, mrhali životy“. Šádek toť se rozumí neuzař. vá katolíky za schopné k civilisování lidstva. Divíme se, že dělá se sebe hloupějšího, nežli se býti zdá. Tagalové, příbuzní Japonců a Číňanů, mají starou kulturu a nejsou proto divoši. Proti španělům bojují, jsouce výtečně zorganizováni a vyzbrojeni nejmodernějšími puškami a děly, dovedou tedy lépe rozeznat ostrou a slepou ránu nežli ranný dvojčetihodný pán, který by byl patrně špatným kanonýrem Jabůrkem, poněvadž by nedovedl rozeznat ostrou municí. Nevíme, který polský šmuk se vydával za španělského lajtnanta a krmí nyní „svobodomyšlné občany“ svými pitomostmi, jež za vyvrácení nestojí; teď ale povíme, jak civilisují protestanté lidstvo. Angličané již za Cromwella zabránili irské katolíky do ohrad a obstopivše je, postřelili je jako polní zvěř. Statistice irských katolíků ožebračili a nechali je vyhladovět neb do Ameriky se vyřezávat. V Americe vyvolali války s Indiány, postřelili je, vyhubili je, kdykoli se jim zachtělo jejich pastvin, lesů a zvěřiny. Španělové se s domorodci všíly snesli, smřili se s nimi a trpěli je vedle sebe, byt by i v podřiznějším postavení. Anglosasové surově pobíjeli Hotentoty, Matabely, Zuluařry, Fullahy i Fellahy, snaží se ztotročit Araby i jiné více méně polovzdělané domorodce, v Indii zřstavují miliony vysátého lidu smrti hladem, Stanley a Cecil Rhodes na svých taženích po Africe domorodce sprostě vraždili, teď ukázali Angličané opět v Sudanu co umí a že německý guvernéř východní Afriky, major Wissmann dal postřelit domorodce, jichž jmění, žen a dcer se mu zachtělo, dokázali mu pokrokatí, centrum a socialisté v říšském sněmu německém. To pastor Šádek v Hlasech ze Siona svým beránkům o protestantických „civilisátorech“ ovšem nepov a rovněž ne, jak civilisují německí protestanté katolické Poláky, které vyhánějí ze služeb i statků.

Na hospodářských zimních školách začíná se vyučování 1. listopadu. Na těchto školách mohou si rolníciť synkové, kteří vyšli z obecné školy, osvojit ve dvou pětiměsíčních kursech všelichs potřebné vědomosti pro své povolání. Vyučování trvá vždy od 1. listopadu do 31. března, tedy v době, kdy se na poli nepotřebuje a kdy rolník yna na škol poslati máše. Odporúčujeme proto rolníkům vřelé hospodářské školy v Kuklenách, na Opočné, v Novém Bydžově, v Chrudimi, v Litomyšli. Hospodářské školy v Jičíně a v Kutné Hoře odporúčíme ne menší přízni kruhů rolnických.

Pro pohořelé v Hradišti u Pardubic ráčili farmínu úřadu Kunětickému darem zaslat: Jeho Milost, nejduš. pan biskup královéhradecký 20 zl., p. hraběnka Mensdorffová z Pardubic 20 zl., p. Josef Tiehý, řídící učitel v Kunětických 10 zl., V. K. f. K. 10 al. Některé šlechticoy prostřednictvím p. hraběnky Mensdorffové něco obuvi a šatstva. Zaplat Pán Bůh tisícronásobně!

Šířka omluv. Sennáční nákladatel, pražské sděluje nám, že vydá „Přiruční knížku omluv pro poslance, aby nemusili choditi do chůzí a že zakrolo již u klubu poslaneckého, aby tuto přiruční knížku schválil. V první části všeobecné omluvy: nemoc, smrt v rodině, povodeň, strážný most, přerušené spojení železniční atd. V druhé části rozdělení poslanci dle zaměstnání a omluvy dle toho rozdělení a neobvyčejné specifikovány. Při rolnicích neschází ani

omluva: „Nemohu přijeti, čekám tele“ a p. U smámych několika klubovních karbanků je umístěna omluva: „Máme rozehranou bulku“. „Platil jsem labetku a jde právě o ní“. „Měl jsem pagát ultimo a tím jsem zmeškal vlak“ atd. . . . Tak píší k omývání poslanců nedbalců vídeňským spravodajem Rybou — Radikální listy v 81. čísle.

Hier centra zde. Záložníci nesmí pod trestem vězení hlásiti se českým slovem zde. Nedávno odbručel za to dr. Hraban dva měsíce a teď poslání na Vinohradech do vězení redaktor Kiošáč a akademici Janča a Kalík. Pane Pacáku, to jsme to dopravovali. Máte znamenitý vliv na ministra války!

„Kam s tou flintou“! Před málo dny jsme se dočetli: „Mladochéští poslanci stěžují si na poslance Grégra, Herolda, a Adámka, atd. že zastupují placená místa u zemského výboru a nedostojí pak povinnosti ani co poslanci v říšské radě ani ve svém úřadu ve výboru zemském. To však nevadilo dru Pacákovi nechati svolati poradní schůzi, která byla zastoupena celým 36ti členy i s redaktorem a administrátorem „Pod. Listů“ a se všemi pořadatelí a prohlásiti za kandidáta k doplňovací volbě do zemského sněmu za oistouplého dra Plačka našeho placeného starostu Macháčka, o jehož kandidatuře jsme arci již více než už měsíc věděli. Jak bu to Macháček obě tyto funkce zastati? Jak se to rovnává v hlavě Pacákové? totíž nebudou-li voliči náhledu jiného.

Delirium třepetans Podvysockých Listů vybuchlo v posledním čísle v pravé šílenství a soudě dle nových příznaků, přidružila se k němu vzteklna. V tomto okamžiku nevíme, zda k vyléčení hodí se lépe metoda Pasteurova, konav studené vody anebo masáž domovního Cerbera. Než k věci. „Podvysocké Listy“ vztekly se sápmj na ndp. biskupa a spůsobem u venkovských čeledínů neslychaným podezřívají jeho osobní počestnost. Podvysockým Listům prokázali bychom příliš cti, kdybychom muze tak vlasteneckého, šlechtického, nezištného, obětavého a poctěného hájili proti jejich klackatství, které překonává štambulovštinu. Co však souditi o mnohých ze stranníků Podvysockých, kteří vytloukají veštné hampejzy a ještě se vychloubají, když veřejná nevěstka podala na ně žalobu paternitní a alimentacní? U civilisovaných národů takoví otrlí výtečníci“ byli by nemožni. Hrají-li a uohou-li hráti lidé podobného kalibru jistou úlohu v Kutné Hoře, pak jistou část pobloudilého měšťanstva neskonale litujeme. Co také očekává máto a národ, kde jsou takové nepelchy možny? Doufajice však v možnost brzké nápravy, nešířme se a raději pomůžeme o těchto věcech. „Podvysocké Listy“ pouze následkem nedobrého svého svědomí vrhají se na katolické předáky a na místní své odpůrce, kteří s kutnohorskými dopisy nemají nic společného a jichž původce ani neznají. — Podvysocké Listy hrozí též nám kutnohorskými voliči a doktorem Pacákem. Směšná to hrozba! k lyby se jich obrovská většina následkem místních agitací a výhrůžek vyslovila proti nám, tedy tím ještě nikoho nepřesvědčí že mají pravdu. Pan dr. Pacák a jeho strana balamntili voliče a neaplnili, co před volbami r. 1899, 1892 a ještě později slibovali. To jim dokážeme z Podvysockých Listů samých. Poslední schůze voličská také nikoho neomráčí. Dle Labaských Proudů dostavilo se do ní z 500 voličů 36. A dr. Pacák? Tohoto rytíře smutné postavy a švábakých slov i skutků nebáli jsme se nikdy. Dru. Pacákovi musí se povstati zebřiček trochu níže. Rád si hraje na velkého pána, bystrého a prozíravého státníka a vynikajícího politika, ale též o něm platí, co řekl kdysi v rozmarném rozhovoru zvěčnělý hrabě Taaffe o dru. Heroldovi: „Oh, der ist zahm geworden, der fríest schon aus der Hand! — Lisal li se dr. Herold k hr. Taaffovi již r. 1891 — ovšem bezvýsledně — tedy dr. Pacák zkrotl tak, že by nejen nejponiženějším služebníkem hraběte Badena, že mu nesmyslně naběhl, ale teď poklonkuje a obskakuje jako nejjodnanější služebník i před jeho Excellencí, ministrpresidentem hrabětem Františkem Thunem, jež po příkladu známého tvora v báje kopal a nazval zpupný Gigle Albou, když ve své „bystrozrakosti“ myslil, že tehdejší místodržitel Thun dokonává a záby bude politikem mrtvolou. Když Pacákem - Davidem poražený Goliáš - Thun povstal v celé své velikosti, tu si myslil kutnohorský pán fífkus politikus: „Inu, když Mohamed nejde k Hoře, půjde Hora k Mohamedovi.“ Pan dr. Pacák má tu vlastnost, že před mocnými leží jako čínský bonza před Budhou na břiše, že však domněle slabší dopouští v Podvysockých Listech napadeti a tyrannisovati. Pan dr. Pacák rád si hraje na bonzu a přítele mocných. Vychlubačně rozdává rád v Hoře cukrátky, která př obdržel od té neb oné vídeňské Excellence. Ve Vídni se tomu ovšem smějí, jak sladký Pacák dovede kutnohorské dámy a věřící pány pro svou politiku navnaďovat, ale v myslících hlavách českých musí takový cukle-politik budit trapný pocit a soustrast. Mnohý se ustrnule řtá, to že je také potomek Otokárů, Ziků, Poděbradů a Prokopů. Takový nepodajný, neoblomný Prokop má podkopat císlajanský centralismus a vyhodit jej grégořovským prachem do povětří? Ten má vydobýt české státní právo? Ničdo se nesmí divit, že po těch devítiletých Pacákových politických kotrmelcích mimoděk si řekne dětinské pořekadlo: „Šla Prokopka pro Protopa, Prokope pojď dom!“ Co dělá pan dr. Pacák ve Vídni a v Hoře, to není nepodadání, svých cílů vědomá politika česká. Té říkal politika lokajská. Věřme, že obyčejný lokajspokojí se zbytky šampaňského a tokajského avšak již komorník žádá pro sebe áhev nebo habanos celou. P. dr. Pacák je politik ale posměšná a neslušná vystupoval proti Staročechům a klerikálům bezohledně přitral jejich prospěchovou — tak zvanou „drobečkovou politiku.“ Proti poctivému a zasloužilému českému bojovníku Riegrovi, jemuž není hoden setřiti prach a obavi, vystupoval ve svém orgánu sprostě. Dnes neumí dělati dr. Pacák ani tu „drobečkovou“ politiku, o českém státním právu a školním návrhu Křižalovu neodvází se ani mknout, musí si tedy dáti líbit ostrou kritiku. Věřme, že je nepohodlná, že bolí, alpan dr. Pacák na nějaké zvláštní ohledy nemá nárok. Mlčeli jsme až do leta na sprostě útoky jeho or-

gánu na konservativní stranu v Kutné Hoře a zvláště na katolické kněze a biskupy i papeže. Teprve na přespříšl drzé provokace Podvysockých Listů jsme počali odpovídati, protože další mlčení bylo by zbabělstvím. Na obranu má každý právo. I my i napadení občané kutnohorská. Uznali-li opoziční za časové a vhodné vystoupit obranně neb útočně, má k tomu právo a nedá si je vzít Podvysockými Listy a jejich matadory. Přijeme beránkům kutnohorským radost, chtějí-li vidět v dr. Pacákovi mermomocí Velikána Velikánoviče. Abychom jim tuto radost nepokazili, nebudeme citovati ani nejznámější okřídlený výrok Horacův. Podvysocké Listy jako Jakobini před 100 lety pranytují a guillotinuují ceoby, jež pokládají za své odpůrce. Všem neposlušným a jinak smýšlejícím hrozí srazit hlavy. Odpovídáme jim a jejich matadorům slovy markýze de Rambonilleta, která stojí na guillotinně odpovídá svým vyhrožujícím mu jakobínským nepřítelům: „A vám srazí lid hlavy, až přijde k rozumu!“

Z naší stracemé vesnice. Naší vesnici nazval kdosi v „Osvětě Lidu“ „ztracenou“. Obrátme to nyní na laševní stránku. V obci jest tak zvané „křesťanské cvičení“. Pamatuji jako chlapec, že na „cvičení“ byl přítomen celý obecní výbor a představeným v čele a starších osob v místnosti jak by nabíli, tak že pro voliké teplo až mnozí stáli venku. Nyní jest jinak. Světnice školní jest naplněna skorem jen dětmi. Na místě kde sedával představený a výboru jsou dvě nebo tři židle, a také jest přímo nemožno, by na ně někdo sedl; na jedné jest vanička s vodou a na druhé malá zahradní koněvka (Skutečná událost). Páni učitelové, ti již nebyvají „dávno“ při křesťanském cvičení u nás přítomni. Ti pěstují hlavně sport „honební“ a „severočeskou“ politiku. Žně byly u nás výborné! Proto není ani třeba, chodit do kostela — poděkovat Pánu Bohu. Bylo by to „klerikální“! X 25.

Redaktor Hejnic svým čtenářům sprostě lže, že papež Lev XIII. za 260.000 zaplacených ale neodolalých měšic odložil jedinou měšic papežskou, aby prý tak pomohl mgr. Brudigonovi, jenž světil řízení stavby nové katedrály sv. Jachyma v Římě a správu potřebných peněz, který však prý vešměs zmišle v kapách přítelku a přítelkyni výtečného monsignora. Pravda jest ovšem jiná. Monsignore se sprotil papeži a neposlechl, poněvadž svobodně zednáti a odpírati papežství jej proti papeži a katolické církvi podporovali. Monsignore Brudigon byl spřezencem liberálů a proto ať si ho i s jinými od katolické církvi odpadlíky kněžími P. L. nechají. Jest jejich

Valitní situace jest dosud nejistá. Čeští a jihoslovanští poslanci mají ziskati výhodu a teprve potom jsou ochotni hlasovat pro rakousko-uherské vyrovnání. Vůdce českých poslanců provozují s lidem opět neupřímnou hru. Přijeme jim sice zdar největší, ale ten nebude trvalý, nebude-li přetvořeno ministerstvo v parlamentární ministerstvo pravice a nebude-li jej pak tato ve všem rozhodně podporovati. Hra na schovávání musí konečně přestat. Víme, že poslanci jsou získáni pro vládní návrhy, ale bojí se nátlaku voličstva a proto provádějí obvyklý tanec mezi vejci, aby konečně mohli lidu říci: jink to ani nešlo. — Co se týče parlamentárních prací, pracuje vyrovnávací i rozpočtový výbor velmi pilně. Němci projevují obstrukční choutky, ale obávajíc se možných přitíhů událostí, jsou nerohodná a tak brzy ovládá situaci Chlumecký, brzy opět Schönerer. Pravice i levica by ostatně nejraději viděla, kdyby rozhodnutí vlády užítlo jim rozhodnutí vlastní.

„Jan Hus“ rosebrán!

K docházejícím objednávkám právě vydaného spisku „Jan Hus“ od A. Z. Hradeckého oznamujeme srozumitelně, že celý náklad 5000 výtisků byl v 10 dnech úplně rosebrán. Došli nás opět na několik set objednáno aspoň 2000 výtisků. Budeme tedy objednávat i na dále přijímat i oznamujeme přístě, zdali uspořádáme II. vydání. Poskytneme opět výtisk o 48 str. za 2 kr., budeli objednáno aspoň 50 výtisků.

Administrace „Čas. Úvah.“

Zvěsti z východních Čech.

Z Černilova (Vodní družstvo.) Dne 15. října t. r. konala se v hostinci p. Hojného třetí schůze účastníků vodního družstva pro Černilova a okolí. Všecky zainteresované obce okolní (počtem 17) vyslaly své delegáty, jakož i velkostatek Smiřický, jenž zastupován byl c. a k. vrchním p. R. Prillem. U přítomnosti četných těchto hostů a kultur. inženýra p. Köhlera z Prahy zahájil jednání předseda přípravného komitétu dp. far. J. Seidl, vyhlášen shromážděné ku volbě čestného předsedy a zapisovatele této schůze. Čestným předsedou k návrhu předsedy přípr. komitétu zvolen jednomyslně c. a k. vrchní p. R. Prill ze Smiřic, zapisovatelem p. V. Ponec, říd. uč. z Černilova. Po odbytí těchto formálností uděleno slovo dp. far. Seidlovi, jenž jasným a poučným způsobem promluvil „O vodních družstvech vůbec, našem pak zvláště“ a doporučil pro naši krajinu družstvo smíšené: regulační i meliorační (což již shlednutím objektu se potvrdilo), naznačil postup pro práce další. Na to následovaly dotazy v záležitosti vodního družstva, jež zodpověděl odborný znalec pan Köhler J., inženýr z Prahy, který již dva dny před tím konal obchůzku za účastenství členů přípr. komitétu po družstevním obvodu. Přednáška dp. far. Seidla o vysvětlivky p. inž. Köhlera objasnila mnohé, co interestům jednak neznámo, jinak na pohled neprospěšným se zdálo. Ku provedení dalších prací zvolen a delegován výbor, složený z pp., kteří jsou: c. a k. vrchní R. Prill s hlasem vřivým, Horák č. 18, z Černilova, Prokeš V. č. 68, z Černilova, Bouček J. s M. Skalce, V. Kadečka z Raska, Hojný J. z Výravy, Reichrt Fr. z Librantic. Akklamací, podobně jako předešlá, zvoleni J. Seidl předsedou, V. Ponec jednatelem. Velký tento

podnik v přípravných pracích svých hotový vstupní brzo v život a bude požehnáním pro naši krajinu. Bude arci vyžadovati svorné, valiké a energické práce; však plný souhlas všech interestů s tímto tímto ve schůzi vyslovený zabezpečuje mu již předem úplný zdar.

Ze Šedivín Rovenských. (Svěcení nové školní budovy.) Dne 9. října byla slavnostně posvěcena a svému účelu odevzdána nová školní budova. Česká škola tato, jež stojí u samých hranic sousední obce — Šedivín německých, byla postavena hlavně přispěním Ústřední Matice Školní a Národní Jednoty Severočeské jenom za tou příčinou, aby dítky české z této německé obce mohly svým mateřským jazykem vyučovány býti. Ku slavnosti dostavili se p. t. členové N. J. S. se svým předsedou p. Jos. Bartoňem a členové U. M. Š. se svým zástupcem p. Ant. Ryšavým z Náchoda, kterýmžto přední zásluha o stavbu této školy náleží. O 9. hod. byla v kapli v Rovenském sloužena mše sv., po níž ubíral se průvod, jehož se zúčastnily sbory hasičské z Dobrého, Rovného, Kamence a Bačetína, za zvuku hudby a zpěvu k Šedivínům, kdež po uvítání p. Janem Slitrem, starostou z Rovného, byla škola veled. p. Jos. Čížkem, farářem z Dobrého vysvěcena. Slavnostní řeč. předchůzou citem v pravdě vlasteneckým, přednesl zástupce U. M. Š. p. Ant. Ryšavý z Náchoda. Při slavnosti této byl též přítomen p. Jan Pelikán, c. k. školní inspektor z Nového Města n. M. — K té škole tato stane se baštou nerozbornou, o níž by se rozrážely a zadržovaly útoky zutřivých nepřátel našich!

Z oblasti Žehuňské. Klidná jindy oada naše nabývá rázu, který v pravdě jí náleží. Vždyť se má lovit v celém dalekém kraji našem každému zajisté známý rybník Žehuňský. Již od 15. t. m. používají se několika stavidly mohutné proudy vod, které by zajisté ve žních mnoho strachu nadělaly obyvatelstvu, hrozíce zaplavit všecka luka a snad podkalliti, ne-li snížit otavy bující. Vůde se vytahují síť, vazby, nebo má rybník vydati živočisto, které daleko široko pro svou pikantní chuť i v cizině jest hledáno. Každý s dychtivostí čeká nastávající říjen, kdy se lovití má u Zbraslavi a u Chočovic a ještě s větší radostí 25. den t. m., kdy se má v práci započít pokračovati u milé nám všem včely. Lovci vesele vytahují stvrdlé boty se řemeny, čekajíce na mnohoslibnou řeh rybnou. I mezi mládeží pozorovati tu a tam čilejší rozruch; zde, onde viděti keserky a ohnouchy, jich je potřebí při lovení. Vše je v radostné náladě; na tvářích chlapců obzvláště zřetelně je neobvyklé veselí, všichni se zajisté těší, že čekánkem ne-li čeněmem, který jim sudička již jako do vlnu do kolébky vkládá, z milosti pánů tu a tam nějakou tu rybku domů donesou. K též Bůh dá, aby lovína byla přiznava k práci osadě jako vlastní, jakož i aby poskytla milého pokochání všem pozorovatelům, kteří jako vždy zajisté tentokráte z nejbližšího okolí do naší osady přibudou.

Z Čáslavi. Schůze pořádaná radikální stranou v neděli dne 9. října nezanechala v obecnětnu takového dojmu, jak si snad pořadatelé vidouce dosti četné shromáždění a slyšíce výtky častého souhlasu alibovali. Jest ten život politický jako vůde i tady každému již příliš fádnil, než aby se k vůli němu rozčloval déle než co se řecniči namahají. Ze strany mladočeské nebylo přítomen s předáky žádný. Buď to snad podceňovali, nebo se jim nechťelo v debatě s mladými, kteří nedávají si nikdy ubrousek před ústa a nazvou všecko pravým jmenem. Zdá se býti to poslední pravdou dle hlasu sdělného orgánu strany svobodomyšlné a pak dle soukromých správ, které tvrdí, že spůsobeno bylo mezi všemi rozdílnými zvláště nad tím, že národní strana dělnická strážena byla v náručí radikálů. Některé, jak jsme slyšeli, dávali na jevo svoji nelibost nepříteli vybranými slovy, že ti, kteří by měli zvláště v dnešních chvílích nasaditi všecku svoji bývalou energii, aby nenastal rozklad, pohodlně si hovi a pouští si tak z rukou důležité činitele jako jsou národní dělníci. Bude to prý, jako s bývalými „Lidem“, který si založili páni pro sebe, a z kterého pak se vyklubali sociální demokraté, kteří, kde mohou, svým zakladatelům vypráví. — Veřejná čítárna po přikládě jiných měst i v našem otevřená, byla pro nedostatek návštěvovatelů zavřena a obnos na ní věnovaný, použit k rozmožnění lidové knihovny. I v tom je viděti únavu a nechť pro všecko, co se veřejného života týká. A bylo tam přece vyloženo časopisů hojnost. Jediní, kteří ji navštěvovali, byly s počátku sociální demokraté, než i ti toho nechali, když jim tam nebyly vykládány jejich listy. Zašla na morální úbytě. Lidové knihovně se daří celkem dosti dobře, ač p. knihovník již stěžovati si musí na nešetřnost čtenářstva, které myslí, že kniha jest jen pro jednoho vypůjčovatele, a nakládá se jí proto jako s věcí daremnou, vytrhávaje listy a jinak jí poškozující. Že tak nyní již mírná opatření samo si sestí, bude vlna jenom jeho a s ní i jeho škoda.

Z Křesetic. (Ta pravdomluvnost „Podvys. Listů“.) V čísle 42. prohlásil redaktor Hejnic v nabubřelém lokálce, že „statečný Jan Nepomuk Jelínek a jeho majitel Vlasák při obecních volbách v Křeseticích slavně prolitli“. Kam prolhanost tohoto helvetického plátku až sahá, pochopí čtenářové, když jim sdělíme, že p. Vlasák, zaslužilý starosta obce Křeseticke zvolen byl starostou poznovu a také čestnou funkcí tu přijal a že p. Jelínek jen proto v obecním výboru není, protože sám — nechť. Že by tam následové donášeči Hejnicovi p. Vlasáka ráději neviděli, věříme, protože jim šlape, kde může na paty. Kdyby je takhle nechal s obecním majetkem hospodařit, jak chtějí, to by bylo dobře. Ale k tomu jeho poctivost nikdy nepřivolí. V tom ohledu má štít svůj čistý! Marš tedy radost vaše redaktore Hejnic, pozor podobné na referenty, aby se ty pak nepřihlí sám s přaporem — po slavnosti! Ten váš vztek na Křeseticke od usazení se tam doktora nového a od návštěvy biskupské, jak patrně, přinesl ostudu jen sase vám! Na shledanou přístě!

Od Malešova. Na Kutnohorsku chtějí konečně přikročiti k racionelní stavbě a k vzornému udržování silnic, jak je zavedl kníže a k vzornému Lippe na svých panstvích náhodně českoskalickém. V letech osmdesátých prováděl stavby silnic

v okrese českoskalickém vzorně knížecí úředník, pan Otomar Kordina, rudák slatině. Rolníci na Českoskalicku vidouce patrný prospěch těchto silnic, stavějí a udržovali je podobným způsobem a proto pan František Schumandi, královský český zemský inženýr právem staví silnice v okrese Českoskalickém ostatním okrajům za vzor. Nákladem zemského výboru království Českého vydal také pro veškeré poplatníky důležitý a prospěšný spis pod názvem: „Vady našich silnic a která jim lze odpomoci.“ Spisek tento, který vyšel v loni, měli by si opatřiti všichni starostové obcí a statkáři. Kdyby se tak v celých Čechách silnice stavěly a udržovaly jako na Českoskalicku, vyhovovaly by výborně svému účelu, nešfeny by tím byly potahy rolnické, zbytečné náklady. Pan inženýr Schumandi s přesností inženýrskou vypovídá, že i při větších nákladech, než jaké na špatných silnicích voziti se mohou, méně by kně i vozy trpěli a při tom mohlo by se ročně ještě na 6 milionů zl. v celé zemi ušetřiti. Tak ohromná je tedy ztráta, která pochybeným a neúčelným způsobem udržování silnic přichází každoročně na zmar. Co se tu strhá koní, koňských strojů, rozbije vozů atd. na špatných silnicích. Koho by zajímalo prostudovati všechny údaje, výklady a výpočty, toho odkazujeme na spisek, který vyšel tiskem Josefa B. Vilímka v Praze. Spisovatel praví již v úvodě: „Hlavní podmínkou blahobytu země jsou soustavně založené a řádně udržované spojovací prostředky.“ — Hospodářství, přemysl a obchod nemohly by skvělati, kdyby nebylo dostatek dobrých železnic a silnic. Ku šíření ověry a v dělanosti nejvíce přispívají „škola a silnice.“ Myslíme, že by velice dobré věci posloužilo, kdyby za účelem jednotné a vzorné správy silnic vysoce slavný zemský výbor zřídil v České Skalici školu nebo nějaký kurs pro stavbu a udržování silnic, odkud by vycházely cestmistři a cestáři, lidé racionelní stavby a udržování silnic dobře znalí, kteří by dovedli silnice udržovati v dobrém stavu. Že u nás podobného ústavu dosud není, jest spíše příčinou, proč se sříditi má. Nebudeme snad čekat, až nás Němci předejdou ve věci té, aby pak poukazovali mohli, že se po nich opíjíme. Proč bychom sami dobré věci cestu neklesli? Náklad, kterého by na takový kurs bylo potřebí, nepohlil by zajisté ani úroky z úroků, které by vyneslo oněch 6 milionů zlatých, jež ročně v Čechách zbytečně na zmar přicházejí, při čemž ještě není počítáno rychlejší opotřebování potahů a vozů na špatných silnicích. Česká Skalica, která jest obklopena sítí výborných silnic a racionelně zřízených a udržovaných hodia by se zajisté ku zřízení kursu výše zmíněného nejlépe a slavný zemský výbor zavděčil by se činem tím celému národu českému, když by touto cestou zbavil poplatníky v tomto směru do jisté míry přítěží, neboť by se při menším nákladu mohly pořídit a udržovati pohodlné a dobré silnice. Kutnohorskému okraji by se dobře vyplatilo, kdyby své některé cestáky poslal na nějaký čas, zejména nyní v době dorážení řep, kdy bývají silnice rozbity, na Českoskalicko, aby viděli, jak i při množství povozů lze silnice v dobrém stavu udržovati. Také třeba uvážiti, že na Kutnohorsku se počne stavěti celá řada silnic.

Z Náchoda. Řádná valná hromada spolku k podpoře chudých studujících obecní školy reálné v Náchodě bude dne 6. listopadu t. r. o půl 11. hod. dopol. v místnostech zasedací síně obecního zastupitelstva. Pořad: 1. Čtení protokolu poslední valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva účetní a pokladní. 4. Zpráva revizorů účtů. 5. Návrh na změnu stanov. 6. Volba výboru. 7. Volné návrhy. V Náchodě 15. října 1898. Za výbor spolku: Jaroslav Frank, t. č. jednatel.

Volba poslance v Kutné Hoře. S podivením čteme v čísle 42. „Podvys. Listů“, že „horda Brynychova vrhá špinavé své projekty do Kutné Hoře, aby překazila volbu purkmistra Macháčka za poslance“. Dále se chlubí „Podvys. Listy“, že tu a tam klepnou „drzou chásku Brynychovu přes prsty, až „Obnova“ dostává z toho křeč“, ale „Podvys. Listy“ prý dosud do předvolebního boje nezasáhly. Z podstatných prý důvodů, neboť až přijde čas, budou s nimi rásem hotovy. Dle „Podvys. Listů“ 7. října zahájil boj oficiálně a první slovo prý zahájili důvěrníci kutnohorského živnostnictva. A teď citují řeči pana Juny, dr. Pacáka a Jana Procházky ve prospěch kandidatury pana Macháčka. Pacáček prý povídal, že voliči budou šťastni, bude-li zvolen Macháček a Macháček prý nejvyšší občanské vyznamenání zasluhuje a jistě ho neodmítne; řeč svou skončil několika nadávkami, které platily lidem jeho straně nepohodlným. — Co se týče tvrzení „Podvys. Listů“, tedy jsou jak obyčejně naprosto lži. My jsme dosud proti kandidatuře pana Macháčka anebo ve prospěch jeho kandidatury do zemského sněmu nenapsali ani slova, jak se každý čtenář s předcházejících čísel přesvědčiti může. Lži, nadávky a vyhrůžky „Podvys. Listů“ jsou nám tedy zcela lhostejny, poněvadž jsou směšné a prozrazují jen nečistě svědomí kutnohorských extrasvobodomyšlnků. Poslanecká kandidatura páne Macháčkova nás nikdy nerozšílí. Pan Macháček prach nevynal, světobercem nikdy nebude a zůstane jen při vydělávání a prodávání kůží. V českém sněmu zasedá nyní tolik „výtečníků“ extrasvobodomyšlných, že na tom nesejde, bude-li ten nový výtečník trochu chytřejší neb hloupější než-li ti ostatní. Bude-li zvolen p. Macháček, tedy po našem soudu a znalosti kutnohorské živnostnické nezáleží pranic. Pan Macháček bude se učít na sněmu šest let sedět, vstávat a zvedat ruku, jak mu bude kázat klub a pan dr. Pacák — a nanejdříve odříká ještě nějakou řeč s papíru, kterou mu hezky zřetelně dá napestí p. dr. Pacák neb někdo jiný. „Podvys. Listy“ k tomu na vhodné místa přidají: „Výborné! Tak jest! Souhlas v pravo, odpor v levo, bouřlivá pochvala a hluchá veselost“ — pan Hejnic se v tom vynáší — a to bude také vrchol a facit „statnické“ činnosti pana Macháčka. Samostatně ten pán na sněmu jistě myslit, mluvit, jednat a hlasovat nebude, ačkoli nechce prozradit, že pan Macháček bude patřiti k těm poslancům, o jejich činnosti pravil zvěčnělý starý moravský poslanec dr. Košanek: „Sedí tam jako starý tvarášek!“ — Ne, tak

slomyslnými nebudeme. Bude-li p. Macháček zvolen za poslance, tak to zvláštní neštěstí nebude, neboť český lid udělal se svými poslanci již tolik smutných zkušeností, že jej již nic nepřekvapí — a zvolí-li si Kutná Hora lepšího poslance než-li je p. Macháček, pak pro voliče tím lépe. Tím jsme řekli naše stanovisko, provokování k tomu bytí „Podvys. Listy“. — Nejme politickými škarohlidy ani optimistickými střeštenci. Známe parlamentarismus, známe poslance, víme co v nich vězí, vidíme jim do hlavy, do břicha i do kapsy — a proto k jejich obdivovatelům nepatříme. Jsme zásadními a nerozhodnými odpůrci nynější vládnoucí strany v národě. Články, které jsme psali o nich od r. 1887 až do letoška, potvrzují správnost našeho úsudku. Dnes povídají mladočeským poslancům trpké pravdy časem i Nár. Listy. Redaktor Nár. Listů Křofák pravil ve schůzi novoměstských voličů minulou středu v Praze jako žurnalista, že *kdyby české novinarstvo napsalo o dosavadních poslancích českých pravdu, že by více přístě nebyl zvolen poslancem ani jediný a vytýkal poslancům, že pomocí novin stali se velmožnými pány, že spýněli a vůči novinarstvu že se vyvyšují*. Nu, pan Křofák své lidi dobře zná a proto ať si p. dr. Pacák i s Macháčkem zapíše tato slova za rámeček. My tak panšárně o poslancích jako redaktori N. Listů nesmyšlíme, my uznáváme aspoň dobrou vůli a snahu mnohých zvláště rolnických poslanců, s kterými si však páni vůdci hrají, jak chtějí.

Ze Zbraslavi. Kolo doneslo mne zase po čase do milého mi města Zbraslavi; vjíždím do náměstí a překvapeného vítají mne hluboké příkopy, hromady hlíny — jako vidal jsem někdy na Václavském náměstí v Praze. Co to? ptám se hned u „Zemanů“. „Stavíme nový vodovod“ — slyším ochotnou odpověď a dovídám se, že po usnešení městské rady za souhlasu administrátora panství Zbraslavickozručického pana nadlesního J. Havlíka zadána stavba vodovodu, na 17.000 rozpočteného, osvědčené firmě Kunc v Hranicích na Moravě. Začátkem října odevzdán již vodovod hotový obecnostu k užívání. Velmi dobrou vodu dodává městu studně, jež jest na louce mezi parní pilou ledečskou silnicí; na náměstí i v ulicích zařizují vkusné stojany s dle přání zavádí se voda i do domů jednotlivců. Též městské jatky, za městem postavené svědčí, že město s časem pokračuje a že zastupitelstvo s p. J. Fučíkem v čele úlohu svou plní svědomitě. Kde brzy vyplní se město a celému tomu, v ohledu tom odstrkovému kraji — přání po brzkém uskutečnění projektované dráhy z H. Kutné do Zruče ku dráze posázavské, jež jest již povolena a zabezpečena. Úroda i zde i v okolí byla krásná — žel, že rolníci v nedostatku komunikace židovské obchodníky téměř prositi musí, aby jim obilí odkoupili — za ceny libovolně jimi diktované. V sousedním okrese dolno-kralovickém, kde kromě s krátkých okresních silnic cestou obecní jsou téměř nejezděné — ještě hůře! o tom zase jindy.

Z Bohuslavic. Mnoho neděl tedy pracoval p. senior Lány z Černilova na opravě správy z. č. 30. „Obnovy“ z Bohuslavic. Zdálo by se, jakoby myslel, že se Bohuslavickým katolíkům jeho taktuplná a pokojná řeč za několik neděl s hlavy vykouří, aneb snad zapoměl sám, co tehdá 24. července bez přípravy mluvil. Představenstvo a katolíci (a zajisté i evangelici pravdy milovní) znova dosvědčují Vám p. seniore a dosvědčí kde chcete, že jste skutečně a ne jinak krásni: „Nebudeme stavět stodolu ani hospodu ani fabriku“, ale dům Páně, ale ne pro svatě ani pro ně jakou Marii ani pro Nepomuckého, ani pro nějakého sv. Václava... ti jsou mrtví — ti nám pomoci nemohou!“ Z toho vidíte, že my katolíci přece máme také paměť a že se nám již hlozání Vaše nelíbí a Vám rejpání Vaše nevypáčí; bylo-li by důkaz toho málo, že jste tehdá šval, připomeneme Vám jiné krásni Vaše, které také ještě v dobré paměti máme. Vždyť i Vaši souvěrci řekli po vyslechnutí té vaší apoštolské řeči — ten jiného neumí než rejpát... a co pak to — to také ještě nebylo. Inu jsou tedy vyklí na trochu silnější tabák. Račte p. seniore se zeptat, jestli v chrámech katolických něco podobného (to jest šval) slyšel od slušebníků Božského mistra proti Vám a vašemu evang. vyznání? — *Katolíci poslechněte Vašeho krásni při bláznivě skládáního kamene evangelického A. V. domu Páně v Bohuslavicích.*

Z Nového Bydčova. Úmrtí. — Svěcení kamene. — Valná hromada kat. jednoty. Dne 7. t. m. rozloučili jsme se s milým přítelem, kaplanem J. Kalousem, který se stal obětí víceleté tuberkulózy. Těše ale horlivě pracoval na vinici Páně, milován nejen od kněze ale i od celé osady. Jak v městě byl vážen, nasevďčuje ta okolnost, že městská rada projevila písemně hlubokou svoji soustrast vdp. děkanovi J. Šrámkovi nad strátou milého kněze, jakož i to, že po čas pohřbu s nařízením téže městské rady svítily po celém městě lampy elektrické; kromě toho darovala pro věčné časy místo na hřbitově pro hrob v Pánu seznalého. Budiž za to slavné městské radě vzdán srdečný dík. Účastenství při pohřbu se strany kněze a lidí bylo ohromné. Pohřbu takového Bydčov nepamatuje. 62 kněží — mezi nimi 9 spolužáků zemřelého — doprovázelo rakev; byli tu zástupcové města, slav. c. k. úřadů, mládež škol středních, obecních i měšťanských se svými řediteli a učiteli, mládež škol venkovských, ct. zpěvácký sbor „Lubor-Ludíse“, sl. spolky hasičské, národní katol. jednota atd.; na konec valil se lid v ohromném davu, aby uctil památku svého drahného kněze. Kázání nad rakví v chrámu Páně měl dlouholetý spolukaplan svěřeného vlp. Fr. Matouš, smuteční slaužby Boží vykonal čest. kňasník, jubil. kněz a bisk. vikář Fr. Malý. Při calých obřadech smutečních bylo slyšeti hlasité štkání přítomného lidu. Nad hrobem dal svěcenému poslední „Božen“ vdp. děkan Jos. Šrámek. Ve velb. pánu J. Kalousevi ztratilo kněžstvo novobydčovské upřimného, nezapomenutelného přítele, osada svědomitého pastýře, církve horlivého kněze, Pán věrného sluhu. Budiž mu zachována v ardicích všech nehybnoucí památka. R. i. p. — Dne 28. září konalo se tu svěcení základního kamene nového kostela hřbitovního. Byla to radostná chvíle, na kterou těšilo se celé město po 10 let. Mýšlenka, kterou tenkrát projevil vdp. děkan

J. Šrámek, stala se skutkem! Kámen základní, na němž dnes hrdě vypíná se sed, konečně položen. Byla to také radost všeobecná. Již dopoledne konány v děkaněm chrámu Páně slavné slaužby Boží, na nichž účastnila se sl. městská rada, zástupcové c. k. úřadů; odpoledne pak konalo se z děkaněho kostela slavné procesí ku místu svěcení. V čele kráčely sl. spolky, za nimi bílé oděné družičky, městské duchovenstvo zvětšené rodákem novobydčovským P. Fr. Wolfem a provázené nešetným zástupem věřících. Ku svěcení zvítati chtěl vld. p. vikář Malý, nebylo mu však pro chorobu možno. Na staveništi očekávali průvod zástupcové města s purkmistrem p. Old. Jedličkou v čele, starosta okr. výboru poslanec p. Jindř. Doležal, c. k. okr. hejtman p. K. Křečtí, zástupcové školství: c. k. inspektor J. Coufal, V. Slavík ředitel c. k. gymnasia, zástupcové městských spolků a m. j. Kázání slavnostní měl vdp. děkan J. Šrámek, v němž slovy vzletnými a dojemnými vylíčil význam a důležitost chrámu Páně na hřbitově a vzdal díky všem, kdož ku zbudování svatyně přispěli. Po té přistoupeno ku svěcení samotě a na konec k úderům na kámen základní, při nichž pronášena hecla dyšící vešmě zbožností a sv. vírou. Budiž vzpomenu, že sl. zpěvácký sbor „Lubor-Ludíse“ dojemnými sbory přispěl ku zvýšení celé slavnosti. Po vykonání obřadů vrátilo se procesí do děkan. chrámu Páně, kde ukončeno vše požeňným Nejv. Svátostí. Den 28. září zdutane na dlouho zapasán v ardicích všech. — Dne 16. října konala naše katol. národní jednota svou druhou řádnou valnou hromadu. Dle zpráv jednatele čítá jednota 83 členů počítaje v to členy zakládající a přispívající. Jméni čistého má pokladna na konci roku 130 zl. a kromě toho 25 zl. — dar to vlp. Kalouse — jakožto základní fond na pořízení nového spolkového praporu. Knihovna čítá 220 svazků. Výbor chystá členům zábavní večer na den 30. t. m. Zdať Bůh!

Z Kutné Hory. V Kutné Hore se to opravdu bouří. Nepřátelé zásad konservativních, katolických a vůbec dávne staročeské, sousedské poctivosti a přimosti jsou rozčileni. Nevěreční svobodomyšlníci, ve skutečnosti teroristi, pak helveti a židé nechtějí svou vládu zabezpečenou a proto tolik surovosti, sprostoty, nízkosti a vyhrůšek na vážené měřany a zvláště kat. kněze. Redaktor Hejnice, který musí dělat, co mu páni kašou, chce působiti násadkou a hrůzou. No, to dověde také mnohý čeledín a jistého druhu nádeník, a ti k tomu nepotřebují ani studýrované hlavy a ostrého péra. Místo důkazů — nadávky horší než u pražských hokynářek. „Lotrovská duše zdejších klerikálních Indiánů, bídnictví, které se ve špině po krk brodí“ — to jsou tak ještě užlehtilejší výrazy redaktora Hejnice, který ovšem do slušné společnosti neměl přistupu, a proto vymetával místnosti a kouty takové, jimž vzdělaný a počestný člověk dle možnosti se vyhýbá. Podvysocké Listy obelhávají i špiní katolíky, poctivé lidi jen co. Ubozí čtenáři, ubozí katolíci, kteří list, jenž se posmívá i těm nejavětším věcem, ještě podporují a za něj platí! Svobodně myslit a jednat smí u nás dle mínění p. Hejnice a jeho patronů jen ten, komu dovolí. Běda tomu, kdo neposlechne. Toho postříká blátem. O kom myslí, že není pro p. dr. Pacaka neb Macháčka, toho nazve hyenou. Ono přý se to vyplácí. Kdo nahlédne do obecních a spofitelních rozpočtů, ten ovšem pozoruje hned, že vyjde za inserty a tiskopisy od r. 1891 neobyčejně stouply. Reserovní fondy ovšem, nestoupají v téměř poměru. R. 1883 n. př. stoupl o 20.315, pak o 3.105, pak o 19.567 zl. r. 1886 opět o 18.970 zl. R. 1887 byla sice stráta 7821 zl., ale přístiho roku stoupl reservní fond opět o 27.102 zl. r. 1889 o 32.273 zl., pak o 957 zl. r. 1891 opět o 12.898, stoupal tedy za starosousedské vlády ročně poměrně o více než 14.700 zl., kdežto za Pacákovsko-Macháčekovské éry dosahuje třetinou této sumy. Je to také pokrok — ale do sadu.

Dne 17. t. m. ráno o 4. hod. vypukl požár v domě p. Zemana, materialisty na náměstí, který byl rychlou pomocí hasičskou uhašen. Při této příležitosti se ukázalo, jak opovrhlivé se s hasičstvem zachází. K tomuto požáru dostavil se nejdříve dobrovolný hasičský sbor, který již po 30 roků v městě blahodárně působí se svým nářadím. Hadice byly vedeny eho-dištěm na půdu a dobrovolný hasič p. Novotný, takto živnostník a poplatník, byl posl. n. by přehlídl hadice, jsou-li správně položeny. Jsa takto ve své povinnosti přiblížil k němu náměstek starosty města Hory Kutné p. Frant. Doskočil natizuje mu, aby šel s ním; hasič Novotný zůstal však při své práci, konaje svou povinnost. Tu však náměstek starosty města se rozčílil a křiče natizoval, by šel s ním. Na to hasič Novotný úplně chladnokrevně odvětil: že má svého velitele, kterého jest mu posluouchati. Avšak p. Fr. Doskočil se naň rozkřikl řka: „Jste osel.“ Hasič Novotný chladně a slušně hlásil jak se jmenuje, p. náměstek starosty křiče pravil: „Tak jste ještě větší osel,“ a odběhl. Tento případ jest svědky ověřen. A nyní pár slov o dobrovolném hasiči. Celé město, veškeré občanstvo klidně opočívá a bezstarostně spí. Tu přikvapí zhoubný požár, který mnohdy mizolovitě úspory zničí; učiní se poplach a dobrovolný hasič, opočívajíc po celodenní klopotě z teplého lůžka vyskočí a spěchá hájiti, jde vyrvat ohni, co se dá; činí to z ochoty bez odměny, neboť jemu jest odměnou vědomí, že dobře činil. Že dobrovolný hasičský sbor musí býti zorganizován a že jednotlivci práci při požáru jemu přidělenou vykonávati musí, — jest na bíledni. Ale při této povinnosti, že jest traktován nadávkou, kterou nemá řádný muž z úst vypustiti toho si nezaslouží, zvláště od p. náměstka starosty města. Budiž toto staroselavnému městu Hore Kutné na vědomí, jakého předáka má. Když si nyní tak počíná, jak bude po volbách?

Finanční vladaři.

Proces Dreyfussův ukázal opět, že finanční domy židovské jsou mocnější, než li mnohé vlády.

Mnohý prostý, ale i učený muž láme sobě nadarmo hlavu, aby vyzpytoval příčinu obecného ochuzení křesťanského lidu našeho; vidí sice, že

rolnický stav přichází o svůj pozemkový majetek, vidí na vlastní oči úpadek řemeslnictva, avšak zlovestných původců tohoto očuzování nezná, jen jich tuší a cítí. Zlovestným původcem tím jest kapitál se svou všemocnou a hladovou žádostivostí. Kapitál tento, pokud ještě byl v ruce a majetkem středních stavů rolnických a řemeslnických, přešel prodlením posledních destiletů zcela do pevných železných poklanen — židovských finanč. baronů.

O jméni — o kapitálech největšího finančního barona světa — čtyř bankovních domů Rothschildových nevíme nic určitého. Drumont — francouzský to učenec a statistik — cení veškeré jméni čtyř Rothschildů v Paříži, v Londýně, ve Frankfurtu a ve Vídni na 60 tisíc milionů franků; avšak tato číselice není spolehlivá. Jisto jest, že pařížský Rothschild má daleko přes tisíc milionů franků; jisto dále jest, že vídeňský Rothschild přiznal se berním úřadům na svých 800 milionů zlatých; lze tedy skoro s jistotou tvrditi, že veškeré kapitály čtyř Rothschildů 10 tisíc milionů franků t. j. 5 tisíc milionů zlatých — daleko převyšují. Veškeré pozemky všech království a semí v Cislajtánii cení se na 4 a půl tisíc mil. zlatých — mohli by tedy čtyři Rothschildové koupiti veškeré pozemky celé Cislajtánie — kromě majetku měst — a ještě by jim zbyly peníze.

Jen sám vídeňský Rothschild by mohl koupiti veškeré velkostatky v Čechách; neboť veškeré velkostatky v českých zemských deskách zapsané ve výměře 1,699.241 ha cení se na 984.167.000 zlatých; jediný tedy žid — vídeňský Rothschild váží přý tolik, jako 39 knížat, 107 brabat, 66 baronů a jiných, jimž velkostatky v Čechách náleží. Že židé ve zpupnosti čítají své milionáře ke grandseigneurům, na nichž přý jsou závislí ruský car jako ten nejmenší kníže, je známo.

Dále jest zjištěno, že jediný vídeňský Rothschild běře ze severní dráhy císaře Ferdinanda 15 milionů zl. ročních příjmů, nepřítaje do toho příjmy z jeho uhelných dolů ve Vítkovicích a Moravské Ostravě, a 3 miliony zlat. ročních příjmů z Landesbanky.

Nádrřikou kapitálu jsou banky — ty jsou vedle bursy podivuhodné chrámy zlat. telete. — Služné bankovních řiditelů daleko převyšuje služné ministrů a nejvyšších státních a církevních hodnostářů; úředníci státní nemohou se nikdy měřiti s úředníky bankovními. Mimo bankovní řiditele stojí si velmi akvěle akcionáři, z kterých jsou vybiráni správní radové; správní radové bank jsou obyčejně příbuzní neb přátelé bankovních řiditelů. Projděme vídeňské banky; stojí to za to, co uvidíme, ať jest to pro nás křesťany více zababující, nežli poučné.

V c. k. privilegované rakousko-uherské bance jsou generální radové 3 židi: Karel Auspitz, Leopold Lieben a Albert Wodnianer; bankovní řiditelové jsou též židi. Bankovní oddělení v Pešti předstává celou synagogu: jsou tam rabíni zlatého telete Sigmund Gold, Alex. Deutsch a Adalbert Weiss.

Nejdůležitějšími osobami při každé bance jsou censori: tito zkoušejí směnky, které se bance k eskomptu předkládají a určují, je-li ta která směnka dobrá t. j. může-li tomu neb onomu na směnce podepsanému se povolití půjčka. Rakousko-uherská banka eskomptuje průměrně ročně smének za 600 milionů, které se rozpějí: jest to ohromný avšak velmi laciný úvěr, který se poskytuje podnikatelům, obchodníkům. Tento nesmírný a laciný úvěr — tato ohromná summa peněz laciných není ale přístupna našim křesťanským řemeslníkům a průmyslníkům, jejichž směnky, kdyby je u banky k eskomptu podali, židovští censori zamítnou; neboť velká většina censorů rakousko-uherské banky jsou židi: ve Vídni jich je 10, v Brně 6, v Praze 7 a to: Bloch, Elbogen, Haurowitz, Kallberg, Kohn, Kuhnizky a Lederer; i v ostatních filiálkách banky jest většina censorů židů, kteří všude především povolují laciný úvěr zase jen židům, starajíce se tak o své židovské bratry. Tak slouží první a nejdůležitější peněžní ústav naší říše — c. k. privilegovaná rakousko-uherská banka výhradně židovským obchodům, židovským fabrikám, které se ale také úžasne množi a po celé říši — i u nás v Čechách rostahují — oč má první a hlavní zásluhu c. k. privilegovaná rakousko-uherská banka!

V roce 1895 měla tato banka čistého užitku 11,504.662 zlatých, z čehož připadlo akcionářům 7,081.219 zl. a úředníkům 2,820.612 zl. Generální radové a řiditelé mají ročního služného po 40.000 zlatých.

Anglo-rakouská banka zaměstnává v generální radě 6 židů — Elbogen, Talk, Klein, Morawitz, Schloss a Tadesko a disponentem banky je žid Rosenberg; úředníci v roce 1895 dostali služného a tantiém 614.013 zl. a akcionáři 1,350.000 zlatých.

Višeňský bankovní ústav má správních radů a vyšších úředníků 15 židů, mezi nimi jsou pověstní Baner, Goldschmiedt, Steiner, Popper a Fischer; tři její filiálky obsluhují jen židi; v roce 1895 vyplatil tento bank. ústav úředníkům služného zl. 338.333 a akcionářům dividendy 2,000.000; akcionáři jeho jsou — židi.

Rakouská posemková úvěrní banka má dva řiditele židy; Taussiga a Herze, tato banka jest úplně pod vlivem Rothschildových; ve správní ra-

dě zasedají známé firmy: Bandbanna, Oppenheimer, Schöller, censeorem je žid Stein a prokuristou žid Bachrach. V roce 1895 dostali úředníci služného 528,968 zl., akcionáři dividendy 1.800.000 a správní rada tantiémy 276.228 zl.

Rakouská centrální posemková úvěrová banka má říditele žida Isidora Baumfelda, ve správní radě zasedají židi: Gumperz, Faber, Benedikt, Eprussi, Herz, Lederer, Lieben, Mautner a Weiss; říditele banky jsou židi Blum, Mautner, Mikosch, Volheim; říditele brněnské filiálky jsou Fleischer a Fuhrman a pražské filiálky Engländer, Uliachak a Löwy — vesměs židi. Banka vyplatila v roce 1895 služného 1,149,971 zl. tantiém 647.939 zl. a dividendy 4,750.000 zl.

Všeobecná depozitní banka má místo říditele žida Grünbauma, ve správní radě Goldschmidta a Dessaura a prvního účetního Löwyho.

Výbor Vídeňského úvěrního ústavu čítá 24 židů.

Dolnorakouská eskomptní společnost má ve správní radě židy Morice von Borkenau, Gutmana, Figdona a 11 jiných židů; vyplatila r. 1895 služného 547,164 zl. a tantiemi 58.282 zl.

V říditelstvu Rakouské hypoteční banky zasedá Schloss, Lederer a Klein, generálním říditelem je rytíř Hahn, bankovním říditelem Lauranc, Konitschanera, Teichner, místoríditelem Osteretzer, Kohn, Kut židi, banka vyplatila služného zl. 769.646, tantiém 379.658 a dividendy 3,600.000 zlatých.

V první rakouské spořitelně, která má vkladů 212,000.000 zl., je 14 židů censeorů.

Banka Union jest řízena židy Altmanem, Lichtenternem a Liedheimem; služného vyplatila 360.574, tantiém 296.998 a dividendy 1,020.000 zlatých.

Česká eskomptní banka v Praze jest vlastnictvím židů, říditele její jsou: Ostermann a Feilcheuf-ld.

Ve správní radě České Unionky zasedají židi Elbogen, Esner, Kohn, Rosenfeld a Wiener, říditelem je Herzfeld, prokurista Bively a Stern.

To jsou veškeré bankovní a úvěrní ústavy rakouské, je jich 17, které obstarávají vedle burzy náš peněžní trh ve velkém; nic na světě ne odolá této peněžní moci: nádherná budova říšské rady ve Vídni je proti nim jen stínem; co pak je ministerský předseda proti všemohoucím bankovním říditelům Herzovi, Hahnovi, Taussigovi, kteří své roční služné a příjmy čítají na statisíce a tím se každému velkostatkáři historické vysoké šlechty naší vyrovnávají? Čistý užitek veškerých těchto bank páčí se ročně okrouhlou sumou na 30 milionů zlatých, které plní wertheimsky židovských finančních vládařů ve způsobě dividend, tantiém a služného. Považujeme-li jak poměrně malý počet křesťanů z těchto bohatých zdrojů se napije, jak ohromné sumy peněz se nahromadí za málo let v rukou bankovních — židů!

Politický přehled.

V Uhrách při jednání o rozpočtu provozují Košutovci, Apponyovci i Zichovci společně obstrukci, nechtají však dohodnout ani čtvrtinu přítomných poslanců. Oposice může tedy jednání jen protahovati.

Ministr spravedlnosti, sl. Ruber dá ro radu nejvyššího a kassačního soudu na pensi. Půjde-li též náš hlavní odpůrce Stremayer, jest nejisto.

Pruským vyslancem u sv. Stolic stane se místo Bülowa hrabě Rothenhausen z Bernu.

Ve Francii stává se nemožným a směšným Dreyfusovský ministrpresident Brisson, který dal roztrousit zprávu o domnělém spiknutí generálů. Jeho nástupcem prý se stane ne menší radikál Bourgeois. President učiní však nejlépe, propustí-li nynější židovské ministerstvo.

Německý císař byl slavně uvítán v Cářihradě, kdež bude pracovat, aby nabyl většího vlivu v Turecku, které teď povstání Armenů sice přemáhá, ale z Kréty své vojsko odvolati musí.

Rusko žádá, aby samostatně dosud Finnsko vzalo na svá bedra poměrně břemena vojenské a finanční.

Listárna redakce.

Do Kutné Hory. Předplatná na „Obnovu“ stojí čtvrtletně pouze 1 zlatý. Zprávy od živnostníků jsou nám vítány.

Do Svatoňovic. Dopis je sprostě psán, překypuje neslušnými výrazy a obsahuje soukromoprávní urážky na cti a proto neuveřejníme.

Do Chl. Proč byste nemohl dopisovat jako rolník? Jen to zkuste! Bude to aspoň pravdivé, neboť víte, kde vás bota tlačí.

Do N. Bylo nám to dávno známo. Potřeštěný ten mladík jest patrně anarchistou činu. Snad přijde k rozumu ještě v čas. Důtklivá rada rodičů tu může pomoci.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

☛ dne 26. října o 2 hodině odpo. ☛

v diecéšním spolkovém domě „Ad-He-tina“, Jiřisková tř. č. 800— I. v Hradci Králové

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. října 1898. 1 hl. pšenice zl. 6.70 až 7.80, žito zl. 5.40 až 5.75, ječmene 4.80 až 5.20, oves zl. 2.70 až 2.95, proso zl. 4.60 až 5.00, vikev zl. 4.60 až 5.00, brách zl. 8.00 až 9.00, čička zl. 12.00 až 19.00, jáhly zl. 9.00 až 10.00, krup 9.00 až 20.—, bramborů zl. 1.10 až 1.30, máku 18 sl., lněného semene 8 sl., 100 kg. žitných otrap 5.25 sl., 1 kg. másla čerstvého 1.05 sl., 1 kg. sádla vepřového 0.88 sl., 1 kg. tvarohu 0.14 sl., 1 kopa zelí 3.60 sl., 1 kopa kapusty 1.50 sl., 1 hl. cibule 2.60 sl., 1 kopa drobné zeleniny 2.70 sl., 1 hl. mrkve 1.20 sl., 1 hl. jablěk 3.80 sl., 1 hl. kůže 2.80 sl. a 1 hl. švestek 1.80 sl.

Atelier pro malbu dekorativní
speciálně kostelní.
Návrhy přesné ve slohu vypracují se bezplatně.
Za solidní provedení záruka.
Malba nových a restaurování starých, sebe více známých obrazů
Vilém Vondřejce,
akademický a dekorativní malíř dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63

Denní osvěžení: chutí k jídlu, okamžité posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek střežným chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička řeckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhev 90 kr. Toto víno nezkaží se v náčatech, dobře uzavřených láhvích. (106)

Ochranná známka: Kotva.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Řichtrovy lékárny v Praze
uznává se za vyborné, bolesti utišující natíráni; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený prostředek
domácí prostředek
žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Řichtrovy lékárny.
Buďte opatrní a přijímejte jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.
Řichtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Oltáře, sochy, obrazy a veškerý kostelní nábytek

180 v každém slohu

správně, solidně a čistě provádí
uměl závod řezbářský a sochařský
pro práce kostelní

Petra Buška synové
v Sychrově.

(Založeno r. 1852.)
Provedeno přes 200 oltářů. Nejlepší odporučeno.
Množství vlastních nákrešů a fotografií
k volnému nahlédnutí franco.

Velký sklad prvního pražského
konfekčního dámského závodu

firmy Ant. Šimka v Praze,
nalézá se
v závodě p. **Václava Beneše,**
nábreží, dům p. Součku č. 305
v Hradci Králové
a jest zde bohatý výběr dam pláště, žaketů, perlerin a j. pod., dámského oděvu vždy ve veliké sobě k nahlédnutí.

Nápěvy k Oltáři čes.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již vyříditi. Kniha čítá 122 stran 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk za 15 kr.
1 v polopletné váz. výtisk za 22 kr.
1 v plátěné váz. výtisk za 25 kr.
1 v plátěné váz. se zlaceným křížkem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zaslání svázkův, dříve se bude zaslíká Nápěvů při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž račtež pl. t. objednatelé přiložit na porto

při 1 výtisku 8 kr.,
" 2 3 " 5 "
" 4-6 " 10 "

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k němu. Oltář nachází se v sazbě.

Aby hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 5 sešitech **Nápěvy k Oltáři** obsahují melodie pro zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaním Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen z pravidla pouze 1. verš, tam však kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvů“ po ruce nemají.

Aby při zpěvu náležitě se dbalo slovního přízvuku, vyznačena jest v „Nápěvech“ tučnějším tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.

☛ Svůj k svému! ☛

Přesídlení závodu.

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu co nejzdvofileji oznámiti že přenesl jsem závod svůj

První Královéhradeckou
STROJNÍ PLETÁRNU

z Jiríkovy třídy

do domu pana Hutly na Velkém nám. č. 138.

do dřívějších místností firmy St. Jirásek.

Vzdávaje vřelý dík za přízeň a důvěru mně ve dřívějších místnostech v tak bojně a vzácně miře prokazovanou, vyprošuji si, by mi i na dále zachována byla a slibuji, že snahou mojí bude, bych vždy zbožím jen té nejlepší jakosti v cenách nejlevnějších P. T. obecnstvu v každém směru uspokojil a tak kruh svých ctěných P. T. pp. zákazníků nejen udržel, ale i značně ještě rozšířil.

Dovolují si proto svůj bojně zásobený sklad **trikotového zboží všeho druhu** pro pány, dámy i děti jako: punčochy, ponožky, kamašy, kolenic atd., vše vlastní výroby, též nejlepší bavlny a vlny přízni velectěného P. T. obecnstva zdvořile odporučiti.

V dokonale účtě

František Kroulík,

První Královéhradecká strojní pletárna
v Hradci Král., Velké nám., v domě p. Hutly.

☛ Podporujte křesťanský závod! ☛

Levné a rychlé připlatění.

Továrni sklad bavlny všech druhů.

Veškeré původní šicí stroje
pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky
Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma.
Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle
B. ŠKARDA
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu chrámových oken
BRNO.
okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

V. VACEK,
závod školkářský
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromohrad, pláňata atd. Statistické sazenice i zásobě levné ceny. — Vybírné zboží. — Poučný ceník zdarma

Tabulky s modlitbami:
k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,
do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch
Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalepené (po 16 kr.) i nenačepené.
První dvě tabulky v úhledných černých deskách 60 kr.
Objednávky vyřizuje
Bisk. knihtiskárna.

Dekorační malíř a posilovací
JAN BARTA
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrádek a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější. 269
Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Pro měsíc říjen nabízíme oblíbené knížky:
Tajemství růžencová
v rozjímáních.
Seřadil A. Petráň.
Tisíceno na barevném papíře bílých, o ků příjemných barev (zelené hráškové, isabellové a růžové a 15 vyobrazení příslušných tajemství.
1 výtisk brožovaný 8 kr.
50 „ po 7 kr.
100 „ po 6 kr.
Lze dostati i na listky rozřezané ku měsíční výměně údu živého růžence.
Vydáno též německy.
Písňe růžencové nabízíme do 60 kusů po 2 kr., 60—100 kusů po 1 1/2 kr., přes 100 kusů přiměřená sleva.

Nejlepší
slováckou slivovici a borovičku
obdržíte jediné u křesťanské firmy
M. Nesňal v Uherském Brodě (Morava).

Humpolecká
sukna a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
Karel Kocian,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci
Vzorky k nahlédnutí franko.

Cognac pravý, z italského vína, třiletý, 1 litr po 3 zl.
Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.
Slivovici starou 1 litr po 80 kr.
Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné, avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce
J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.
Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.
Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.
Vzorky zasílají se zdarma a franko.
Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Právě vyšlo
tiskem biskupské knihtiskárny
VADEMECUM
890
Brevis Synopsis
materialem et casuum in cura animarum frequentiorum.
Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit
Dr. Antonius Brychta
Stran 544 — 80. — Cena brož. 160 zl., poštou 175 zl.
Kniha se schválením Ord nariatním vydaná seřazená je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečná ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnosti.
K hojným objednávkám této praktické pro kněze příručky, pravého to „Vademecum“ odporoučí se k nejochotnějším službám oddaná
Biskupská knihtiskárna.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporoučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (2)
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předložím

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Eliščina třída č. 24.
doporučuje aktivně
ně chvalně známé: Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty atd. dle slohu kostelů.
Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.
Původní nákreby, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

Jan Horák, soukeník
v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro dobu podzimní a zimní.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů velečestného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku
Při hojném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Průvodu varhan k Nápěvům Oltářů (čas.) vyšel sešit I. Stran 28 formátu 23/32 cm. Obsahuje písňe pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně, postní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatočudní a ně které z obecných mešních (celkem 62 nápěvů).
Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

Svůj k svému.

Přesídlení obchodu.

Dovolují si tímto velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že jsem můj

obchod klatovským zbožím

— pro pány a dámy —

jakož i tovární sklad bílého zboží

přeložil do domu pana dvorního rady prof. dr. Eiselta (dřívějších místností firmy Berger & Munk) na

Velké náměstí č. 136.

Vzdávaje srdečný dík za přízeň a důvěru mně až dosud věnovanou, prosím by mi byla i na dále zachována. Slibuji, že snahou mojí bude, bych velectěnému P. T. obecnstvu zbožím jen I. jakosti v cenách nejlevnějších vždy posloužil.

Závod můj jsem značně rozšířil a doporučuji každému, by dříve než své vlastní potřeby v prádle i v bílém zboží nakoupí, můj sklad si prohlédl a shledá, že lepší zboží a levnější nikde jinde nenakoupí.

V úctě nejhlubší

STANISLAV JIRÁSEK,

speciální závod v bílém zboží v Hradci Králové Velké náměstí č. 136.

Pevné ceny.

Oltářní koberce

zhotovují se dle potřebných rozměrů v každé libovolné velikosti ze vzorkovaných neb květovaných koberců metrových, a sice tak, že figura každého jednotlivého listu hoditi se musí ku vzoru listů ostatních, tak že hotový koberec ladný celek tvoří.

Ceny koberců vzorkovaných,

kteří ku kobercům oltářním použití lze, jsou následující:

Koberce manilové, vkučně vzorkované, na obou stranách k upotřebení 65 cm. široké, metr 85 kr., 90 cm. široké, metr 1 zl. 25 kr.

Koberce viněné, dvoustranné ve velmi vkusných, hvězdivitých vzorech, v převládající barvě červené, modré, bordeaux, zelené, neb zvláště k účelům chrámovým se hodící

— barvy fialové —

65 cm. široké, metr 1 zl. 10 kr.

Koberce tapestrové s pevným, ředým spodkem, vzorů krásných, medailonových a k účelům chrámovým velice vhodných 67 cm. široké metr 1 zl. 50 kr.

Koberce plyšové, velice nádherné metr 2 zl. 60 až 3 zl. 50 kr.

Koberce jednobarevné bordeaux úplně viněné, silné dvoustranné, bez jakéhokoli vzoru 100 cm. široké, metr 3 zl. 25 kr.

Vzory koberců oltářních zasílá na požádání franko

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí č. 32.

259-3

Phénixova pomáda

Počtená cena výstavy pro zdravotnictví a ošetřování nemocných ve Stuttgartu r. 1890. Je to dle lékařských úsudků a lékařských příslušníků jedním z nejlepších prostředků k udržení vlasů u dam i pánů, jelikož i na zamezení vypadávání vlasů a tvorbě se lupů; i zcela mladé pánové dostanou její užíváním mohutného kůže, záruka za výsledek a neškodnost. Tryglik 80 kr., post. neb dobrou 90 kr.

K. HOPPE, Videň I., Wipplingerstrasse 14.

! Podporujte křesťanský závod !

Po mnoha leta osvědčená firma

A. F. HOROVÉ

v Hradci Králové

divadelní ulice doporučí ku nantávající zimní saisoně svůj

novinkami

zásobený sklad

dámské konfekce

elegantních vzorů a nejmodernější úpravy jemnovitě:

dámských pláští, pláštěnek a žaketů, dětských jupíček a pláštíků.

Mimo to doporučují též ve velmi bohatém výběru zimní blůzy, sukně, dětské šatečky a a velký sklad černých a barevných zástěr dámských i dětských. Též veškerý výběr prádla a nákrčníků pro pány.

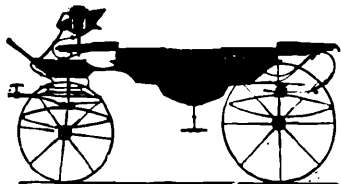
Ceny mírné. Zboží nejlepší jakosti.

Svůj k svému.

Josef Chalupník,

kožešník v PROSEČI,

hotoví kožlehy cestovní i krátké, panské i domácí, kožené kalhoty, čapky od nejjemnějších druhů, rukávničky za ceny velmi levné. Práce jest dokonalá, jakost dobrá a trvanlivá. Přeměně objednávek s udáním míry vyřizují se správně v době nejkratší. Pošta v místě.

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom a právem ražení zlaté medailie s korunou.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněny,

spony a sálony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Pánu

p. Antonínu Suchardovi,

majiteli dílny pro kostelní potřeby

v Nové Pace.

Po ukončení velkého díla, opravy to monumentálního chrámu Paně v Polné, jakouž Jste prací neumornou tak svědomitě, pečlivě vzorně a poměrně levně provedl, vydávám Vám milerádi toto svědectví odporučující zároveň Vaši firmu všem, kteří prací Vašich potřebují a zveme každého, by dokonané dílo přišel prohlédnout.

Patronátní úřad Její Excelen. hrab. Glam Gallasové
v Píibyslavi dne 26. září 1898.

J. Šimek, Jan svobodný pán z Brucků,
děkan v Polné. Hřídel a patron. representant.

Pravdivost hofejšího obsahu stvrzuje v Polné dne 12. října 1898

Rudolf Sadil,
starosta města.

Mše ku cti sv. Václava.

Král. český varh. Trepier, Missa in honorem sancti Venceslavi, principis Bohemiae. Mše ku cti sv. Václava, knížete Českého pro smíšený sbor s průvodem varhan (oblig.) Partitura a hlasy 3 sl., hlasy po 16 kr. netto

Red. Skuherský, Missa in honorem sancti Venceslavi Quatuor vocum inaequalium comitante organo. Partitura, hlas varhan a spěvné hlasy 3 sl. 50 kr., spěvné hlasy po 30 kr. netto.

Red. Sychra, Mše ku cti sv. Václava pro: a) 3 hlasy (sopran, alt, bas), b) 3 hlasy (sopran, alt, bas), c) 4 hlasy, sopran, alt a tenor, bas s průvodem varhan nebo dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů 3 sl. 50 kr., orchestr hlasy 1.50 kr., spěvné hlasy po 30 kr. netto

Seznam u mne vydaných církevních skladeb zašlu na požádání kamkoliv zdarma franko a lze u mne dostati každou hudebninu nebo knihu.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, vedle národního divadla.

První český závod hudební.

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický
v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí velký výběr látek pro dobu
podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

Zvláště upozorňuje na látky pro
vld. duchovenstvo a úřednictvo.

Vzorky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle.
Na zvláštní požádání prodává se též na splátky.

Založeno r. 1821.

Alpaka

Novinka pro pány
na obleky, jakož i
menšíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 8 m.

zl. 10.80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menšíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlu.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočila v Choceň.

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svojí hojně zásobený sklad
zlatého a stříbrného zboží,
hodin kyvadlových, kapsoních v cenách mírných
a se sárukou.

Též na splátky.

OBNOVA

Číslo 43.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 28. října 1898

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Tyras.

„Bismark jest velik“ — tak to dosud zní v německých novinách a „na dušičky“ pojedou Němci k jeho hrobu, položí tam věnec, a budou — „truchlit“. Bude to zajisté dojemné. Kolem rakve největšího Němce truchlíci velkoněmci! Jen aby se nestala někde nějaká chyba tisku. Staloť se totiž v letech padesátých, že na jednom úmrtním návesti vinou sazečovou stálo místo „truchlíci posaztali“ — truhlíci pozůstali. Je-li slovo „truhlík“ v obecné mluvě dosud tolik, jako člověk, kterému se s hůry mnoho nedostalo, tu bych ve své zlobě řekl: Patří jim to. Aspoň tolik by mohli vědět, že druhý listopad jest čistě katolický památný den, den modliteb za duše zesnulých. Bismark za mrtvé se nemodlil, ani v takové věci nevěřil, vždyť byl protestant, a ti jdou jen buď do nebe anebo do pekla. A že Bismark je v nebi, o tom pranic nepochybují. Ujistil mne o tom p. pastor Šádek, který se přidal k velebitelům Bismarka. A takový hlasatel čistého evangelia by to jistě neudělal, kdyby byl Bismark neměl s nebe dispens od „Nezabijes“, „Nepokradeš“ a „Nepromluviš křivého svědectví“. A tak ať to je tak, nebo jinak, já bych to sazeči a korektorům ani naší Obnovy za zlé neměl, kdyby jim na místo „ch“ přišlo do ruky „h“, a kdyby z truchlení udělali truhlení.

Ale na někoho, ne ovšem tolik jako sám Bismark, ale přece znamenitého ti truchlíci (sazeči pozor!) nevzpomněli. Jest to „Reichshund“ — říšský pes — vlastně Bismarkův pes, Tyras. Pamatují se, že mezi otiteli Bismarkovými bylo též mnoho truchlících, když „verendowal“ — to jest tak jak — po psavku dokonat — Tyras. Ale že by byl šel někdo klást na hrob jeho věnec, toho jsem se nikdy nedočel.

Ale já ani netruchlil pro Tyrasa. A to proto, že máme tyrasů plnou vlast.

Jděte po našich venkovských městech a najdete tam bez dlouhého hledání nějakého tyrasa, jestliže dáte pozor na čtyry znamení.

Tyras totiž měl „náuru“ jako všickni ostatní z jeho pokolení. Trebas byl „říšským psem“, byl chudinka přeci psem; a pes — štěká — trhá — kouše — a se vzteká.

Takový tyrásek, o němž já mluvím, taky nejprv štěká. Někdy jen jako malíček pejsek — haf, haf, haf — hláskem tenkým a z daleka. Uml však i hrůzu pustit, jako „feznický“ a z hluboka dělá — huf, huf, huf. Neštěká však na každého, nýbrž jen na ty, na které je poštván neb poslán; nejraději na lidi z lepších a vzdělaných kruhů. Tu dobrou vlastnost však má, že štěká obyčejně jen jednou za týden a to ve dne. Pak mají zase lidé od něho pokoj. V noci by měl ovšem taky štěkat k. p. na měsíček, ale s měsíčkem se ne-

chce rozkmitit, bývá rád, když mu měsíček svítí na cestu domů.

Ale na štěkání není dost. Jestliže si lidé z jeho štěkání nic nedělají a řeknou mu: Jdeš pryč, sic tě přetáhnu, tu tyrásek trhá, ale ne jen kalhoty nebo šos od kabátu, tu trhá z těch, kteří se ho nebojí, roucho cti a počestnosti. A proto mu mnohde na místo tyras říkají trhan. S roztrženými kalhotami, s natrženým šosem málo kdo rád chodí, lidé si na něj ukazují a třebas se i smějí a proto se tyrasovi vyhýbají a se ho bojí. Mnozí mají již ovšem jiný náhled. Jako prapor vojenský nepřátelskou zbraň roztrhaný, jest právě proto znamením cti a slávy, tak i roucho cti tyrasem čili trhanem potřhané jest znamením pevného přesvědčení a mravního charakteru, znamením cti a slávy. A proto ani to trhání vždy nepomáhá; náš tyras též kouše. Obyčejný venkovský — ne tyras — ale k. p. Hektor, Vofísek, Negro atd. kouše jen do lýtky. Ale náš tyras kouše nejraději do srdce a z něho saje víru, mravnost, poctivost, stud, a zanechává tam ránu mravní zpousty a opuchlinu nadutosti, některí říkají neurvalosti ba docela, — což jsem nechtěl říci — „otevřubství“.

Konečně tyras mnohdy se i vztekne. Vztekline je nemoc, jeví se tím, že oči jsou zakaleny, ocas schlíplý, uši svislé — ale u štěka a tím větší chůf kousati a vzteklinou otravovati. — Náš tyras totiž, když dostává výprask, chodí po městě celý schlíplý, s okem kalným, jako nemocný. Ale sliutá kolem sebe tím více, posilintává lidi — ba pokud to jde — i samého Boha; kouše jedovatěji a otravuje nebezpečně.

To jsou tedy čtyry známky takového tyráka v našich městech. Jestli by nepostačily tyto čtyry známky, přidává ještě jednu. Známku Bismarkova a jiných tyrasů je věrnost k pánu ať ho bije, kopá, do vody hází — a třebas mu ani žrát nedal, on je věrným, pána svého hájí, a třebas kradené jeho zboží hájí.

Tak to dělá i tyras, o němž mluvím, jenže s jedním velkým rozdílem. Náš tyras — co je pravda, to je pravda — je taky věrný, hájí, vyštěkává pána svého ze všeho, a hájí mu třebas i to, co mu nepatří k. p. poslanectví, nebo pulmistrovství atd. atd., ale jednu nepřeknou vlastnost má, a tím stává se horším než obyčejní zvířecí trhan. Tyras totiž, o němž mluvím, mění pána. — Kdo dává „šradelko“, tomu se věnuje „věrnost“ — a stává se, že pak štěká a kouše a posilintává svého dřívějšího pána, a nového — na nějž před tím štěkal — pak zase vyštěkává, hájí, a do vody, ba třebas do louže se nechá házet. Z louže vyleze a páchně. Páchně za svého pána, s kterým to vlastně „smrdí“, ale on chce vonět po celém městě, po celém okrese, po celé vlasti. To páchnutí musí převzít — tyras.

vzala do ruky malou olejovou lampičku a šla odstrčit dřevěnou závoru u dveří chaloupky. Sichravý, studený vítr zavanul a byl by málem světlo v ruce stařencině shesnul a celá spousta drobných krůpěj pokropila šedivou hlavu.

— Dceruško, Maruško, jsi to opravdu ty?!

— Další slova odnesl stařence ze rtů vítr daleko do studené, tmavé noci.

— Maminko, drahá maminko, odpuste, pro umučení Boží vás prosím, odpuste svému nešťastnému dítěti a ujměte se zde toho červíčka; já už sotva asi vaší pomoci budu potřebovat.

A cizinka, která bez vlády opřena byla o stěnu chaloupky, rozevřela s nadlidským namáháním náruč a podala udivené stařence do rukou zabalené v teplý šat děvčátko.

— Maruška jí říká tak — vydralo se jí ještě z prsou, načez klesla bez vědomí k zemi. Necitila více, jak dešť z okapu pere ji ve tvář, jak jí máčí havraní vlas, jak omývá bledé, ssinalé skráň, jak mrazí až do kostí. Byla bez vědomí — bez života . . .

Uplynula čtyři dlouhá — dlouhá léta. Stará Strouhalka ještě na živu a ještě se modlila denně růženec. Ale ruce se jí třásly víc a víc a hlava nějak nápadně nachýlila se k prsoum. Také sluch vypovídal jí službu. A vedle ní pobíhalo v chaloupce děvčátko švitorné jak vlaštovička, čistounké jak liliový květ a milounké, jak vlažná májová

Ten Bismarkův tyras obdržel čestný název Reichshund, říšský pes — říšský tyras. Takový tyras, jež jsem vyškčil nechce být „říšským“. Na Vídeň štěká, co můž. Ale národním tyrasem chce být za každou cenu. Ale jak to už ta „věrnost“ s sebou přináší, národem jest mu vlastně jeho pán, pánova strana. To ostatní vše — obzvlášť pak katolík — je vyvrhel národa, na to se musí štěkat, to se musí trhat, kousat, vztekle posilintávat. Ale kdyby se mělo stát, že by se pán chtěl dostat do nějakého ministerstva za vysokého úředníka, tu musí chudinka — a neumí to dobře — taky být „říšským“, ano musí taky být hluboce dojat a musí se chvět atd., když se říše hájí v smutek.

Ostatně má tyras živobytí dosti smutné a co nejhoršího, žádné vděčnosti se nikde nedočká. Stalo se v jednom městě, že se tyras, když už byl vzteklý, musil vystěhovat a celé město a celý okres si oddech, že tyras je pryč. Tak to předpovídají v nejuvěřejším čase i jinému takovému trhanovi. Nyní si prý nemohou pomoci, potřebují ho. Musí jistým pádním hlídat statek nejdražší, — radnici. Ale jsou tam jiní, kteří povídají, že to je prapodivný pořádek, že se trpí vztekline v městě. A tak, kdo ví, co se stane. Padne-li pán, anebo bude-li povýšen až do říšského města, pak zůstanou po tyrasovi truchlíci (sazeči opět pozor!) pozůstali, a tyras? Bude hlídat jiného pána. A nenajde-li ho? Inu to se za něj přimlouvám, aby se pro něj jen netruchlilo, to by mu hrozné málo pomohlo. Ale za věnec bych se přimlouval. Věnec ze zlatých listků mu buď dán. A až ho stráví, neboť pro trávení zlata má dobrý žaludek, pak bych navrhol, aby se tyras choval jako velká zvláštnost na radnici a za dvacetihalt se ukazoval. A až by — nechci říci „verendowal“ — ale práci pro vlast dokonat ať se pro povzbuzení budoucích pokolení, chová na radnici — jeho kostra a nápisem: Národní tyras z konce devatenáctého století.

Finanční vladaři.

(Dokončení.)

V Alliansi jsou správní radové Brandeis a Goldenberg, hlavním účetním je Braun; v r. 1895 vyplatila služného 291.000 zl.

Polozkrachovaná Austria má ve správní radě 5 židů.

Presidentem „Anker“ je žid Singer.

Ve správní radě Donau sedí Fidor, Goldschmidt, Lichtenstern a Mausner; ve Phönixu Bary, Freund a Heim; v Rakouském Phönixu jsou páni Ewald, Frank, Freund, Goldzieher, Siegfried a Muneles.

noc. Ano tahle malá Mařenka byla stařence vším — vším na světě. Kdyby jí nebylo, už dávno by si byla přála vložit své údy k věčnému odpocinku. Ale pro tuhle svou „malou křepelku“ prosila Boha denně, aby jí tu jen ještě zachoval. —

Přiblížil se podzim a s ním den dušiček — památka mrtvých. V městech zástupy valí se ke hřbitovům, ale na horách tak nebyvá. Tam otcenáškem vzpomene každý při ranní bohoslužbě a pak jde po lopotě aenní. Není času k zahálce. Stará Strouhalka ustrojila malou Marušku do šateček nejlepších. Na rusou hlavinku připjala jí bílou holubinku a na krk zavěsila křížek, jež našla u dcery.

— Pojd, dceruško má, pojd, pojdem navštívit maminku! —

Devičátko se udiveně podívalo na babičku. Jak živa s ní o mamince nemluvila.

— Maminku? A kde je maminka? —

— Spí, děvečko, už dávno a jest jí lépe než nám oběma. Pojd, pojdem k ní. Pomodlíš se, aby jí Pánbicek dal věčnou blaženost. —

Devičátko příliš dlouho nemudrovalo o slovech babiččiných, poskočilo radostně, chytilo se jí za sukně a vyšlo.

Bylo krásné listopadové odpůldne. Slunce hřálo jako z jara a setřásalo zlato na sežloutlé listy na stromech, jakoby všechny své poklady chtělo ještě vysypati na unavenou zemi. Ticho bylo, že se ani lítěček nehnul, jen tu a tam přelétla vrá-

FEUILLETON.

Dušičky.

Kus tragiky od J. Čáslavského.

Stará Strouhalka seděla v pozdním říjnovém večeru u zatopených kamen a tiskla hubenými prsty svými již poslední zrnko na klokočovém růženci. Vitr venku fícl až v kostech pronikalo a holé již větve opadáných stromů byly v okno chudé chatrce, jakoby ji chtěly na dobro zničit. Stařenka choulila se ke kamnům tím těsněji a již chtěla ukončit pobožnost svou křížem, když v tom zaduněla rána na spuchtlý rám malého okénka.

— Pro slitování Boží otevřete! — zasténalo to z venčí a bylo slyšet i dusný pád jako bezvládného těla.

Stařence růženec z ruky vypadl, tělo se zachvělo, uši zalehly a noby vypověděly službu.

Ten hlas, ten hlas!

Chytila se oběma dlaněma za hlavu, stiskla ji, jakoby odtamtud chtěla tu dotčenou myšlenku vypudit, vytlačit, pak sepijala ruce nad hlavou a pohlédla v roh světelný tam za stůl, kde se černal obraz Ukřižovaného.

— Či že by to byla . . . ? Ne, není možno! Tenhle hlas nikoli její dcery, nýbrž umrajícího. — A Strouhalka s nadlidským namáháním vstala,

Čistě židovská jest *Viedeňská pojišťovací společnost* s říditelem Lévy, Nitray, Sonneleitrem, hlavními účetními Grünwaldem, pokladníkem Woltitzem.

Všeobecná rak. poj. společnost proti úrazům a Mezinárodní úrazová poj. společnost jsou ve skrz židovské.

Největší pojišťovací banka „*Assecurazioni Generali*“ je též plná židů; hlavními prokuristy ve Vídni jsou Funkelstein, Frankl a Weissenstein; prezidentem je tatarský žid Marpargo.

Riunione Adriatica má hlavním sekretářem žida Frigyesiho, ve Vídni Reicha a Feigeho, v Praze Eisnera; vyšší úředníci mají ohromné služné ročně 10 až 40 tisíc. Ve správní radě zasedají zase titíž finanční baroni, jako při úvěrních bankách t. j. veškeré akcie všech těchto pojišťovacích bank jsou v rukou těch několik židovských milionářů jako: Figlora, Goldschmidta, Hahna a Tausiga. *Assecurazioni Generali* měla v r. 1896 tento obchod: čistého užítu 2 1/2 mil. zl., akcionáři dostali 865.000. Pojištěnci na dožití zaplatili na premiích 7.887.185 zl., banka vyplatila na premiích po zemřelých členech 4.383.951 zl.; pojištěnci proti ohni zaplatili 8.307.924 zl. a banka vyplatila na škody požární jen 2.823.192 zl.; agenti dostali 722.710 zl. a úředníci 1.285.558 zl. služného a tantiém.

Všecky tyto summy platí lid, a dostane zpět nepatrnou část; lvi podíl shrábou akcionáři, správní radové a úředníci — žid!

Obchod veškerých pojišťoven jest ohromný. V roce 1896 vybralo 10 akciových pojišťoven 76.352.000 korun, 11 vzájemných pojišťoven 26.044.000 k., tedy dohromady 102.897.000 kor.; z toho vyplatily na úmrtí 21.908.000 kor., na dožití 12.452.000 k. a na renty 1.704.000 k. tedy dohromady 36.064.000 kor. to jest vrátilo tyto pojišťovací banky lidu jen jednu třetinu na dožití neb úmrtí.

Podobné děje se s pojišťováním proti ohni. V roce 1896 přijalo na premiích 9 akciových společností 78.936.000 kor. a 8 vzájemných společností 12.353.000 korun, dohromady tedy přijaly 91.289.000 kor.; a v tomtož roce vyplatily za škody požární 29.391.000 kor., tedy ani ne třetinu příjmu. Z toho poznáváme, proč finanční židi a a křtění a nekřtění advokáti opírají se všemožně v novinách i ve sněmovnách proti sázení zemských nucených pojišťoven, čímž by ovšem ztratili roční tučný výdělek. Při tom ještě podotýkáme, že pojištěnec musí se spokojiti tím, co mu banka z dobré vůle své vyplatiti chce, proti čemuž není u soudu žádného odvolání, jelikož mají své stanovisko tak částečně — chytře sestavené, že jim žádný soud nemůže na kůži!

Jak mnoho těžce vydělaných milionů ročně židovští finanční baroni z kapses našich vydělají, věděli jsme tedy z těchto ročních výdělků různých bank. V posledních 10 letech vyzískalo 39 úvěrních bank v Cislajtanií obrovskou summu 683 mil. zl. Co rolnictvo naše zadlužením hyne, řemeslnictvo konkurencí strojů a fabrik zmírá, dělnictvo nízkými mzdami a drabotou chleba a masa velice trpí, co na všech pracujících spočívá hrozná tíže veřejných a samosprávných daní a přírůžek — jest židovský kapitál všeho toho prost, roste a zmahá se vůči hledu v rukou finančních židovských vladařů čím dál tím více, a stává se tak hroznou mocí — hrůzovládou. Zasáhne-li pak nový zákon v osobní dani s příjmu také tento židovský kapitál? Aneb budou vláda, neb sříšené odhadovací komise malomocny proti této kruté hrůzovládě?

Hlavní a ještě hroznější působení židovského kapitálu vidíme však na burse: ani nádherný chrám Šalamounův a skvostná synagoga vysoke rady židovské v Jerusalemě, když tento byl na

na, zakrákorala a zanikla v dalším obzoru, jak by kámen do vody hodil.

Babička nějak dneš nebylo do řeči. Tak se jí zdálo, že se jí dává nějak divně točí a že myšlenkami a vzpomínkami div nepraskne...

Tadyhle tou cestičkou také kráčela před sedmi léty. Vyprovázela dceru do světa. Dlouho nemohla se k tomu odhodlati, aby ji pustila, dlouho se rozmýšlela — než prosím vás, co neudělá matka dítěti?

„Maminko, já budu ve světě šťastna a budu vás podporovati. — Uhlídáte. — Prosím vás, jen mne pustte, jen mne nechte!“

Stroubalka dala si říci a dnes...? —

Slzy vedraly se jí do očí a div se nezadusila, když pohlédla na vnučátko vedle sebe. Dcera pod drnem, ona nad hrobem a tuble ta dušinka tak malinká.

A při vzpomínce této stařenka nemohla se udržeti a dala se do bláznivého pláče.

„Babičko, proč pláčete, když jdeme k mamince? — Malá Maruška pozvedla své blankytné oči k staruše a nemohla ten její pláč nikterak pochopiti.“

„I nic, dušičko, nic, to jen tak!“ A babička dívčinku pohlédla po růženných tvářičkách a pak kráčela už beze slova až ke hřbitovu.

Na hřbitově bylo prázdno. Tu a tam nějaký věnec z mechu lesního a jeřabin aneb nevkusná kytička z papíru. Jen málokde hořela olejová lampička.

vrcholi své slávy, nervově vyčerpaný světu tehdejšímu takovou báječnou moc a sílu národa židovského, jako nyní ji hřbitovní synagoga slatého telete: bursy v Londýně, v Berlíně, v Paříži a ve Vídni. Podívejme se na burzu vídeňskou.

V roce 1896 bylo na vídeňské burse protokolováno 117 firem, z nichž přes 2 třetiny šly židovských nejslavnějších jmen, jejichž králem jest Rothschild a jeho šlechtyn přítel Reitsen. Mimo tyto finanční „velkožidy“ hraje na burse 1500 židů „menších“, kteří mají roční vstupenky. Jsou to většinou majitelé směnárny, kteří k vůli „hloupému“ lidu křesťanskému cenné papíry tam kupují a prodávají, a tak ročně tisíce křesťanů o trpce ušetřeny halib připraví; k tomu jen jeden příklad z tisíce jiných: vloni v květnu stál před soudem ve Vídni „bankéř“ žid Bardass, vídeňský směnárník, který se svými společníky Pollakem, Heimerem, Buschem, Schuem a Gissingrem 3402 osoby okradl o 14.758 zl.; něco podobného se stává ve Vídni denně.

Na burse strhne se často pravá bitva — moc bursy jest demonická — ďábelská, před níž finanční ministr se svými nejlepšími plány musí ustoupiti a jí povoliti. Chcete důkazy? Veškeré železničné zařízení severosápadní dráhy — pamatujuem to, stalo se to nedávno — bylo celkem oceněno na 160 mil. zl. Když však vláda chtěla tuto dráhu zakoupiti — sestátniti, zvýšiti, bursovní žid přišel noc cennu tuto o 30 mil. a všem úředníkům bylo zvýšeno služné — byli to po většině židi a Němci, — aby s tímto zvýšeným služným je vláda do svých služeb převzala: a vláda? byla nucena ustoupiti a dráhu nekoupila. — A o těchto dnech pobížel vídeňský purkmistr dr. Lueger na vídeňské burse, která mu půjčku města Vídně, ač byla výhodná, odepřela. Proč? Poněvadž jest to — ať Němec od kosti — křesťanský antisemita, a bylo mu utpě se o půjčku do Berlína, kde ji dostal na 4% p kursu 98. — Bez bursovních židů není žádné války — není žádné státní půjčky, a nedávny pokus finančního ministra sehnati investiční půjčku 48 mil. u privátních kapitalistů se nezdařil nezřízenou barsoví agitací — a finanční ministr musel se poddati Rothschildovi.

Jak hrozná jest moc židovských bursiánů, těchto finančních vladařů, jde na jevo z toho, pohledneme-li na obrovské obraty kapitálů, o kterých se na burse rozhoduje. Koncem roku 1894 bylo na vídeňské burse zkřesťováno státních železničních, bankovních, práh. a hyp. obligací a akcií za 12.196 mil. zl.

Tato cifra snad dost zřetelně mluví — ano křidli, a proto končíme. — Napsal Rud. Vrba. Přel. z „C. Bl.“ Tom. St.

Finance kutnohorské.

Žel, že nemůžeme psáti o bohaté Kutné Hoře, jakou bývala za dob dřívějších, kdy měšťané kutnohorští počítali se k nejbohatším a nejváženějším v celých Čechách. Dnes není Kutná Hora, čím kdysi bývala, dnes nevládne milionem obecního jmění, nýbrž dnes „svobodomyšlné“ vládnoucí strana Pacákovského Macháčkova smutně se za šestileté své vlády proslavila tím, že dluh královského horního města Kutné Hory překročil celý jeden milion slatých.

Když jsme smutný tento stav obecního hospodářství v královském horním městě Kutné Hoře konstatovali, snažili se „Pod. L.“ v č. 42. ze dne 18. října býti vtipnými. Ovšem se jim při tom dařilo, jako oslu na ledě. Vyvrátit nemohly „Podv. L.“ nic a proto nám nadávaly v úvodníku a v šesti lokálkách a prohlásily „nejnovější volební list“ biskupského orgánu za lumpáctví; vyrukovaly také s ciframi a tvrdily, že všechny obecní dluhy činí úhrnem 599.853 zl., z čehož přý připadá na nynější správu

Staruška s dívenkou přešly hřbitov a šly až do rohu.

„Vidíš, miláčku, tadyhle dřímá tvá matička. Klekni si a pomodli se, aby se jí sladounce spalo. A nesmíš dováděti, abys ji neprobudila.“

A stařenka klekla a malá Maruška vedle ní a modlitba z dvou srdcí nejčistších vznášela se k nebesům. Zvláště Maruška tak byla zabrána v modlitbu, že ani nepozorovala, že babička se více a více kloní nad hrob a že až tvář země se dotýká. Už přefikala všechny modlitby, co ji babička naučila, už je zopakovala kolikrát a babička se posud nehýbala a ona bála sebou pohouti, aby neprobudila maminku...

* * *

Slunce dávno již zapadlo a citelný chlad podzimní táhnul večerem, když hrobník nalezl na hřbitově stařenku mrtvou a děvčátko vedle ní. Kr. util nějak podivně nad jejími slovy hlavou a několikrát zamáčknoti musil slzu v oku mozolnou pravici.

„Pojd, dušičko milá, pojd zatím k nám, k našim dětem. Tam se najíš a obřeješ; babičku nech spát, aby tě pochválila až se probudí.“

A dívenka šla nemajíc potuchy, že je opuštěným, chudým sirotkem. Ubohá dušička!

obce 340.000 slatých, které přý se obec vypůjčila na restauraci vládkého dvora v letech 1892 až 1898. Za to přý obec postavila vládký dvůr, peřídila polohepsný plán města, vystavěla za 100.000 sl. židovské domy, koupila starostánské pro realku, koupila špýchar a učinila s ný: kasárny, rozšířila katastr panství Cerovano-Janovického a Háje, vystavěla moderní kanalizaci, smodernisovala vodovod, provedla v čtených ulicích dlažbu a moderní chodníky, zavedla osvětlení, postavila čajchovný dům atd. Oš přý dělá obecní dluh více než 360 tisíc, to spadá přý na účet bývalé správy obecní t. j. p. Moravce atd. Chválospév na obecní vládu páne Macháčkova zakončily „Podv. Listy“ menší jiným touto větou: „Organ našeho vrchního pastýře, aby ten milion ještě více omaštil, vykládá, jak se obecní rozpočty falšují. Neřká kutnohorské. Ví, že by byl chyben za lince a pohnán před soud.“

Nedostatek místa nám ovšem nedovoluje, abychom celý chválospév citovali; uvedli jsme vše podstatné, abychom věcně dokázati mohli, že ne my falšujeme, balamutíme a lumpáctví se dopouštíme, ale že to činí orgán vládnoucí strany v Kutné Hoře a na Podvysocku.

V tomto článku obmesíme se na nejdálejší též výtky proti obecním účtům kutnohorským.

I. Die rozpočtu z r. 1893 za purkmistra p. Moravce měla obec pod položkou 11. fond pro osvětlení města pr. 6 023 sl. 80 kr. a pod položkou 12. aktivní jistiny obci patřící per 42.120 sl. 04 1/2 kr., celkem 48.143 sl. 84 1/2 kr.

Z těchto peněz se braly na obecní vydání pouze úroky — kapitály zůstávaly stát.

Pan Macháček stal se purkmistrem na podzim r. 1893 a již podle rozpočtu z r. 1893 za starostování jeho bylo s kapitálů obecních vzato 10.000 sl. neboť sám vykázal pod položkou 12. na mástě 42.143 sl. 84 1/2 kr. jenom 32.251 sl. 56 1/2 kr. Roku 1893 obnášely totiž 4 2/3% státní úpis 27.700 sl., ale r. 1893 již jen 17.700 sl. Scházejících 10.000 sl. není v tom rozpočtu do příjmu a také nikde do výdání pojato.

Zkrátka, jak se všech rozpočtů pana Macháčka jest viděti, fondy ty za purkmistra p. Moravce a předchůdců nastřádané pod vládou purkmistra Macháčka sevrkly se die rozpočtu na rok 1898 až na sbytek 14.260 sl. 03 1/2 kr. Schází tužší s těch kapitálů 33.893 sl. 81 kr. (Viz 7. stranu Rozpočtu obec. dluh.)

Nač tento značný obnos byl vynaložen, to v žádném rozpočtu vykázáno není, a rovněž není známo, že by sl. zastupitelství bylo kdy povolilo, aby se na toto základní číslo kmenového kapitálu per 42.143 sl. 84 1/2 kr. a oavělovací fond bylo složlo.

II. Pan starosta Macháček první rok svého úřadování v rozpočtu na r. 1893 uvedl pod položkou 6. příjmy z obecních lesů na 16.336 sl. 74 kr. Porovnáme-li s tím jeho rozpočet na r. 1898, kde uvádí příjmy z těchto lesů na 22.000 sl., jeví se větší příjmy lesní o roční obnos 5.763 sl. 26 kr., což zřejmě také z toho, že r. 1893 bylo na Janovických lesích vykáceno 2.334-08 kub. pevných metrů k porážení, kdežto roku 1898 vykázáno v těchto lesích 2.779.80 kubických pevných metrů k porážení, tedy o 445-22 kub. pev. m. více. Aby užítky lesní v tak krátké době, o ročních 5.763 sl. 26 kr., tedy o více než čtvrtinu stouply, nedá se obyčejným způsobem vysvětliti. Ci byly náhodou tak velké vývraty a polomy v lesích, že se musilo více stromů káceti? Nám aspoň o živelných katastrofách v lesích janovických ničeho známo není a rovněž ne o řádění kurovů a jeptisek. Prostě vykáceno se více dřeva. Tím by si byl mohl také p. purkmistr Moravec pomáhati. Mohl stanovený omdaštelový turnus stentčiti neb více kácet, omil tisíce více z lesů vytěžiti a tím voličům písku do očí naházeti a dokazovati pak, jak skvěle — brilliantně si obec v hospodářském ohledu stojí.

Takové hospodářství může nějaký čas nenápadně obstát, ale v budoucnosti by se na obci vymstilo. Až se má již věc jakkoli, větší výnos z lesů o 5.763 sl. 26 kr. vyvážti, proč obecní přírůžky nerostly tak divoce jako obecní dluhy z poslední doby.

III. Že obecní přírůžky za purkmistrování pana Macháčka nerostly tak, jako se namnožilo obecních dluhů, dá se vysvětliti, že purkmistra Moravce musilo se šetřit a zakládat rezervní fond; spořitelna v r. 1873 a následující následkem případu zdejšího cukrovaru a vídeňského všeobecného krachu, který se rozšířil na všechny království a země přišla o celý svůj rezervní fond na 58.000 zl. se pášící. Kryla totiž z rezervního fondu r. 1873 strát 7.943 zl., r. 1874 pak 1.193, r. 1875 opět 13.314 zl., r. 1876 dokonce 17.968 sl. a r. 1877 ještě více totiž 18.315 sl., tedy celkem obrovskou sumu 58.633 slatých. Leta tato znamenala těžkou krizi nejen pro Kutnou Horu a okolí, ale též pro městskou spořitelnu. Neš opatrná správa strany staročesko-konservativní opět spořitelnu konsolidovala a sice tak, že již r. 1882 obnášel 984 slatých, v dalších letech pak stále více totiž: 21.279—24.384—43.951—62.921—55.100—82.302—119.078—120.032—132.980 — a roku 1892 obnášel již 139.071 sl. Tedy atrna staročeská za purkmistrování p. Moravce nastřádala spořitelny fond téměř 140 tisíc slatých dostupující a učinila tak městu Kutné Hoře přístupným výdatný zdroj příjmů. A právě tehdy se stal následkem nezřízených agitací pana dr. Pacáka nyní tak vychvalovaný Macháček purkmistrem Všecko přý jest jeho zásluha, nehlédě, že jini to našetřili, totiž ti kaceřovaní: p. Vojtěch Moravec, bývalý purkmistr jako předseda, p. Vojtěch Křehan jako místopředseda, dále výbori pp. Em. Čejka, B. Černý, Fr. Holub, Josef Kůtlek, Jan Oliva, Adolf Peřina, Fr. Potměšil, dr. Šafránek, Jos. Vavrouška, Vil. Waněček a jejich političtí přátelé, kteří od r. 1882—1892 spořitelnu řídili a v obecním zastupitelstvu se nalézali.

Die rozpočtu p. Macháčka přispěla spořitelna:

r. 1893 částku	4.500 sl.
„ 1894 „	6.000 „
„ 1895 „	9.500 „
„ 1896 „	9.000 „

Ze nynější vládnoucí strana dává příspěvky — ne s úspor vlastních, ale s úspor dříve vládnoucí strany pana Moravce, Krehana, Kutlika, Ladislava, Hradecského, dr. Mlána, arciděkana Vorlíčka atd. vyplývá nad slunce jasnější s toho, že od 1893 vzrostl rezervní fond pouze o 4.858 zl., 4.304 zl., 5.440 zl., 5.490 zl. atd. ročně. Kdežto za Moravce stoupal rezervní fond téměř o 18.000 zl. ročně, stoupá nyní za Macháčka asi o 5.000 zl., tedy o mnohem menší sumu, než-li dává město příspěvků.

„Podvysoké Listy“ namlouvaly věci nezalým svým čtenářům, že za Moravce, Starobechů a těch kleriků byly přirážky větší než-li nyní. I v tomto případě chlubí se cizím penízem a pouze nepoctivou eskamotáží mohou takový nesmysl tvrdit.

Uváž-li se, že při zaokrouhlené sumě c. k. daní per 60.000 zl. — jest zapotřebí i pro přirážky obecní na 600 zl. — plyne z uvedeného, že příspěvek spořitelny za r. 1898 rovná se skoro 20 procentům obecní přirážky, o kterou by poplatníci nyní museli více platit. — Je to ale platí spořitelna, to není zásluhou nynější správy, nýbrž dřívější správy obce, jak jsme již pravili a — číslíkem s obecních rozpočtů panem Macháčkem a jeho stranou — se-stavených, dokázali.

A teď ty důhly dle „P. L.“ a dle tiskového rozpočtu!

Co se týče dluhů obecních, obnášely při odstoupení pana purkmistra Moravce dle rozpočtu z r. 1893 celkem 344.181 zl. 49 a půl kr. a dle rozpočtů obecních důchodů p. Macháčka na rok 1898 přý obnášejí 599.853 zl.!!!

Avšak zde není v rozpočtu na straně 14té seznam městských dluhů úplný. „Podvysoké Listy“, hájící Pacáka a Macháčka mají se pouze k těmto dluhům obecním a jako Jidáš Krista sradil, zapírají ty ostatní dluhy a ty nejsou věru maličké. Také městský rozpočet učinil tu počítání „opravu“, dle které se dá každý schodek v knihách odstranění a kterého náklady také často ústavěti finanční ministři, když chtěli státní finance růžově obarvit a vyhládit; udělali totiž prostě s pasiv „aktivní kapitál“. Pan dr. Pacák naučil se patrně ve Vídni aspoň dluhy zakřídovat a proto městský rozpočet na rok 1898 vykasne mezi mimořádnými příjmy — „vypůjčené peníze“. Právě se totiž v rozpočtu na straně 7: „Vypůjčené peníze.“

V r. 1897 byla dle usnešení obce z 30. září 1897 č. 4908, schváleného okresním zastupitelstvem 16. října 1897, z městské spořitelny povolena výpůjčka 350.000 zl., která se má zajištění na hypotéku statku Č. Janovického 200.000 zl. a Loreckého pivovaru 150.000 zl.; dohromady 350.000 zl. a má se dle nastalé potřeby vyvednouti a upotřebiti: 1.) na stavbu nové reálné školy z částí 150.000 zl.; 2.) na uhradení zálohy učiněné stavbou nových městských činžovních domů 70.000 zl.; 3.) na sřízení v městském pivovaru v Lorci za příčinou převzetí téhož do vlasní správy 100.000 zl.; a 4.) na stavbu nového domu pro c. k. cejchovní úřad a jiné stavby 80.000 zl., čímž opět 350.000 zl.

Poněvadž výpůjčky na vlasný dvůr, na přístavbu realky, provedení kanalizace, novostavby městských činžáků atd. již v letech 1893—1894 učiněny byly, tedy „Podv. Listy“ své věřící čtenáře zcela sprostě obelhaly a dle městských rozpočtů obnášejí tedy městské dluhy 599.853 zl. více 350.000 zl., tedy dohromady 949.853 zl. Protože r. 1892 činily aktivní jistiny obci patřící 42.120 zl. 46 a půl kr. a nyní se zmenšily na 14 tisíc, protože se neuvádí osvětlovací fond per 6023 zl. 80 kr. a spořitelna dala obci od r. 1893—1898 celkem 49.400 zl., tedy větší vydaní je tím patrnější a zmenšení kapitálů tím nápadnější.

Tak obrovské vzrůstání obecních výdajů a dluhů musí zaleknouti ovšem každého myslivého člověka. Roku 1892 činily dluhy, tedy i ty „aktivní kapitály“ 344.181 zl. 49½ kr. a nyní de facto zhoršil se finanční stav obce o více než milion, čili přesněji vzato, vydala obec za krátké šestileté Macháckovy vlády — pokud je to ovšem v městském rozpočtu z cifer viditelné nezměrné peníze. — Aby se poplatníci této obrovské citry tolik nelekli, nevádána vůbec do rozpočtu, ale děje se o ní prostinka zmínka jako o skromné fiiance pod titulem: „vypůjčené peníze“ — v „mimořádných“ příjmech. Vypůjčím-li si, mám ovšem „příjem“, ale v poctivé české řeči nazývá se takový příjem prosaicky: „důh“. Ale tato doznaná suma nových dluhů není „konečná“, nýbrž jest to vlastně suma na prvopočáteční výdaje.

Nikdo myslí, nebude přece věřiti, že rozpočtové 150.000 zl. na „postavení a vnitřní zařízení a vyzdobení realky postačí. V stavitelské praxi známy jsou „vícetavby, představy, nepředvídané výdaje, důstojnější zařízení stánku osvětly atd.“ — a tu netřeba žádné bujně fantasie k počítání, že stavba a zařízení realky bude stát daleko přes 200.000 zl.

Na obecní činžáky, jichž nebylo zapotřebí, an nečetných bytů v městě jest prázdno, počítá se jen hypotéka 70.000 zl. „P. L.“ ale v netřeženém okamžiku prozradily, že stály 100 tisíc zlatých! Jen? Nač ta konkurence obce s měšťany, majiteli domů? Ani s obecních rozpočtů ani s obecních účtů nelze určitě seznati, mnoholi ty činžáky vlastně stály. Marně by to v rozpočtu někdo hledal. Podobné nejsou známy celkové výdaje na „vlasný dvůr.“ Tajemně se „slibuje“ voličům, že p. dr. Pacák „vymůže“ nějakou vládní subvenci. Po omeleté zkušenosti nikdo nám nezasílí, že Pacákovským a mladoboleským alibům vůbec nevěříme. Neptáme městu překvapení v budoucnosti, že ty činžáky a vlasšský dvůr stály na p. o 100.000 až 300.000 zl. více. Kde není v rozpočtu přesných závěrečných účtů, tam je dle trpké zkušenosti každé překvapení možno.

A teď přejdeme k Loreckému pivovaru.

Nařízení pivovaru za příčinou převzetí do regie obce ustanoveno z povolené výpůjčky 100.000

zl. Poněvadž se má výroba zvýšit, bude třeba oprav, přestavb a přístavb, simotvorného zařízení, nových kádí, sudů velkých sklapných, nádob dopravních, hektů, jedno-, půl- a čtvrthektolitrových, tedy každý znalec se potutelně sasmže, pak-li Macháčkovi a Podvysoké se domnívají, aneb dáleji jako by se domnívali, že 100.000 zl. stačí. To jest pouhá první splátka. Zařízení stavební a sladovnické, možno že se provede za 100.000 zl. Ale jediný simotvorný stroj stojí 60 až 70 tisíc zlatých. V každém pivovaru musí přece počítati s možností, že uprostřed hlavní kampaně, kdy jest nejvíce simy (jinde ledu) zapotřebí, se simotvorný stroj pokazí a že oprava jeho může trvati i více týdnů. Tu v každém pivovaru mají simotvorné stroje dva a musí je mít. Což mají tři až čtyřměsíční výrobu piva na spilkách a v sklepních zůstatit možná skáze, mohou 5 až 10 tisíc hl piva nechat se skazit a pustit výrobu v ceně 40 až 80 tisíc zlatých do páchu? Tedy na simotvorné zařízení nebude stačit 60 neb 70 tisíc zlatých, ale 100 až 140 tisíc zlat. — Pachtované pivovary, když je pachtýř pustí mívají špatné nádobí. Při výrobě 20.000 hektolitřů bude třeba na pořízení nových kádí, sudů atd. aspoň 80.000 zlatých. A teď potřebuje pivovar provozovacího kapitálu na zásoby ječmene, sladu, chmelu atd. 100 a více tisíc zlatých. Na zařízení loreckého pivovaru a vedení jeho ve správě obce dle množství výroby třeba počítati 270.000 až 400.000 zl. a ne pouhých 100.000 zlatých.

Dále se počítá na stavbu cejchovního úřadu 80.000 zl. Realka, činžáky, pivovar, sladovna, cejchovní úřad nepočítá se tedy nákladem 350.000 zl., ale nejméně nákladem o 250.000 až 400.000 zlatých větším. Zařízení v pivovaru musí se provésti vůbec ve větších rozměrech, má-li se vyplácet a obecní dluhy nebudou tedy obnášet 950.000 zl. ale o 250 až 400 tisíc zl. více. A tu máš „Podvysoké L.“ tedy ne milion ale mnohem více dluhů, jímž se nebude lze vyhnouti, když k nim učiníš krok první.

O vy, šťastní potomci, jaké nedozírné pole činnosti se Vám otevírá!!!

Jistý bodrý muž, když se jednalo o tom, aby se potomstvu zachovalo něco, byl proti tomu, že přý potomci pro něho také něčeho neučinili. V našem královském horním městě se ale zajisté potomstvu zachová pěkná památka.

Dle rozpočtu za p. Moravce r. 1892 obnášely annuity (t. j. umořovací splátky kapitálu 2.322 zl. a úroky z obecních dluhů 9.812 zl.) celkem 12.184 zl. Dle rozpočtu p. Macháčka r. 1898 ale obnášají annuity 5.422 zl. a úroky 22.030 zl., tedy celkem 27.422 zlatých, tedy o 15.300 zl. více. Ale v tom nejsou ještě obsaženy annuity a úroky z poslední půjčky per 350.000 zl. a které následkem účinných prvních kroků následovati budou. Jaká to krásná perspektiva do budoucnosti!!!

Či si myslí Macháčkovi, pak-li mohla Praha v posledních letech nadělat 23 mil. dluhů, že mohou také miliónek dluhů nasekat?

Rád selský.

(Dokončení).

Pan Florian Griespek ustanovil dále ve svém seláckém řádu před 290 lety vydaném:

§. 19. Sirotky panské ať žádný sám sobě nepřistavuje, ale předved je na den sv. Martina před vrchnost a tu vedle vůle páne neb úředníka v místa hodná v službu k jakékoliv práci obrácení buďtež, bez ublížení a s dobrých jejich opatřením.

§. 20. Sirotkům a ani žádnému jinému bez vůle vrchnosti žádných peněz z práva vydáno nebudiž a to proto, že mnozí marně utrácejí.

§. 21. Sirotci, kteří zběhnou (ze služby), buďte vyzváni do čtvrt roku se k pánu vrátit, nechtějí-li o svou spravedlnost přijíti.

§. 22. Čeledi aby jedni druhým neloudili, a kdož by v tom shledán byl, má o skutečné trestání býti; též čeledi vandrovni, zběhlé od jiných hospodářů, podle zřízení zemského, aby žádný bez listů a vědomí pána neb úředníka nepřijímal, jinak budiž od vrchnosti podle vůle trestán.

§. 23. Co se týče nádenníků podle svolení eněmovního všech třech stavů, aby se v placení za jakékoliv dílo tak a nejináč jeden každý zachoval, a více nad uložení neplatili, a to pokutou, dle vůle vrchnosti.

§. 24. Zhubců zemských všelikých by nepřechovávali a nepodporovali, naopak, strhne-li někdo pro ně pokřik, jeden každý pomoci honiti je má tak, aby škůdci takoví právem obklíčeni byli pro ochranu jednoho každého; to pod pokutou na hrdle trestání, k výstraze jednomu každému.

§. 25. Všeliké lovy v lese, poli, v řekách se všem pánům zavazují. Kdoby věda pachatele vrchnosti neudal, trestán budiž jako pachatel sám.

§. 27. Kdo by cizí na vrchnostenském statku lovil, otažte, kdo je, a není-li z rodu šlechtického, předveden budiž na zámek.

§. 27. Do lesů panských aby žádný bez hájného nejezdil, ani v nich nesekal. Kdo by tak neučinil, budiž hájným jako jiný zloděj do zámku k potrestání předveden.

§. 28. Kdož louky neb role podle řek mají, nesmí je k vůli povodní zásekami zužovati.

§. 29. Strany přimlív, aby jeden každý se k žádnému jinému neutkal, než toliko ku pánu neb úředníku; neb od něho má každý spravedlivé opatření býti. Pak-li by kdo jinde přece přimlůvy hledal, trestán budiž.

§. 30. Slibů a rukojemství na jiné panství bez vrchnosti nečin; jinak budiž trestán a bled z toho vyzáznouti, jak můžeš.

§. 31. Do cizích mlynů nevolno obilí vozit lež do panských, jichž mlynářů poručeno mají, spravedlivě se chovati. Na mlynáře, jenž řídí, třeba si stěžovati u pána. Kdo by jinde mlet, mēj 14 dní vězení a pokuty dvě kopy míšeňské.

§. 32. Kdo je vyzván jíti za honce na lov, dostav se v čas, neb pošli hodného zástupce, jinak týden vězení a pokuta dány mu buďtež. Domácí psy nelze do pole s sebou bráti k vůli poškození sváře; kdožby se pak toho dopustil, jeden — každý svého pra na zámek přiváti musí.

§. 33. Kdo chce na smrtelné posteli poručení dít o svém statku, povolá rychtáře i s koněly, a k vůli lepší paměti buď poručení k doléhání rychtáře sasmamenáno. Umře-li zůstavitel, odebeť se rychtář do jeho domu, vše opatř a zamkni, tak aby nic smaženo nebylo; pak oznam úmrť na zámku, proto aby se svrkové sepsati a sirotci dostatečně ve všem opatření byli. Bez dovolení vrchnosti nelze v kšaftu poručeti něco lidem cizích panství, jinak taký kšaft v nic obrácen býti má. Poručení buď dědicům a přátelům ve 4 neděle přečteno a oznámeno.

§. 34. Hovzí dobytek bez vůle pána nelze jinam prodávati, jinak propadá cenou takovou, za jakou dobytek prodal a mimo to buď potrestán. A protož, kdož by co prodati chtěl, nahoru prve řezníku oznámiti má, on s ním podle slušnosti smlouvatí bude a na sámku podle smlouvy zapláceno býti má.

§. 35. Kdo by jinému na pozemcích zvlášť pasením dobytka škodu činil, budiž poškozením k odškodnění přinucen povinen.

§. 36. Podruhu nelze bez svolení pána neb úředníka přijímati, jinak trestání neujde a mimo to pokuty dva strychy ovas dá. Podruzi ve vsi mají jíti především na díla panaká. Jestliže by pak který, maje tu své obydlí, choditi ani sousedům z peněz děliti nechtěl a jinde na grunty odcházal, toho každého rychtář s koněly vzíti má a na zámek postavit; neb takový v obci na panství trpěti býti nemají.

Kdož by se pak tak nezachoval, jakž tito artikule vypořádají, ten každý jako neposlušný a přestupník toho chvalitebného řádu má trestán býti skutečně po příklad a výstrahu jiným.

Artikulové tito objasňují nám jednak tehdejší poměry poddanské, poměr vrchnosti k poddaným, jednak i způsob hospodářství a návyky i zlovyky kol r. 1688 panující.

Úředníkům bylo opět nařizeno, aby poddané jednou v týdnu vyslechli obyčejně v sobotu, neb ihned podle spravedlnosti. Úředníci nesměli lidí opouštěti, nýbrž svého a nikoli krčem si hleděti. Kdož by z poddaných schválně mrhal, tomu měl úředník grant vzíti a jinému, lepšímu hospodáři dáti. Další ustanovení týkala se přijímání a propouštění poddaných s vůlí vrchnosti.

Schopní synkové, jenž by se k literární službě hodili, k panské službě vybrati a fedrovati se měli. Úředníci měli jen mírné trestat; katem neměli dáti trestat bez vůle pána. Bráti úplatky, bylo úředníkům zakázáno. Pokuta se měla poddaným ukládati raději dílem než na penězích a jmění. Sirotci a katešní peníze měli úředníci ve zvláštní truhle chovati. Písaři měl s čeledí řádně v ruby držet. Pivo směli poddani od jinud bráti jen tehdy, nebylo-li na panství vrchnostenského pivovaru. Za mletí se platil šestnáctý díl měřičného. Kdo mlet obilí jinde, propadl tolika obilím, co ho jinde semlel. Rychtáři měli peníze o Jití a Havlu vybrati a panáckému písaři odváděti. Některé poplatky platily se naturaliem, na pš. slepicemi, vejci atd.

Drobná obrana.

Hrdinství katolické. — Dva vídeňští kněží katolíci, kteří by jinak té povinnosti neměli, nabídli se, že půjdou sloužit morem onemocnělým, a jsou k nim skutečně posláni. — Je to nejlepší sprcha na naše „muže charakter“, kteří nemají pro katolické náboženství jen výměch a slinu. — Bojovníkům z tábora pastorů našich to taky odporučíme k úvaze. Když totiž v Ženěvě zuřil mor, vzkázal Kalvín a kazatelové jeho městské radě, že „necítí v sobě sílu“ nemocným sloužiti. — Podobně Luther řekl, že není třeba k nemocným choditi. Kdo přijal večeři Páně o velkonočních, to prý mu už platí po celý rok. — Něco jiného jest sedět v suchu a za stolem, ježž Luther obzvlášť uiloval, a páchat vtipy na církev „antikristovu“ — a něco jiného dávat život za bližní.

Hlas lidu o Iškovi na Nové Pace a ve Vukolí. Když do něj co bylo, nemusel by utíkat do Švýcar, kde přijímají všecky zběhlé lidi, kteří se minuli cile, a Lucchenioho.

Protestantská snášenlivost na konci devatenáctého století. — Ve Švédsku urobili zákon: „Pokouší-li se katolický kněz, jednal-li se o uzavření sňatku před ním, druhou stranu přemlouvati, aby uzavřela smlouvu, dle níž by její děti v jiné víře vychovány byly . . . bude trestán vězením až do 6 měsíců anebo pokutou až do tisíce korun.“ — Tak tedy ani jedno dítě nesmí býti katolické. O tom všem nebude nikde ani muk, a nesnášenlivými budou i na dále — katolíci.

Drobné zprávy.

Svěcení katedrálního kostela sv. Duchu v Králové Hradci. Stavitelské opravy ve velechrámu našem provedl architekt pan Viktor Weinhengst. Katedrála jest uvnitř krásně polychromována a vyzlacena a čtyřmi velkými obrazy akademického malíře v presbyteri vyzdobena. V neděli bude od J. Milosti ndp. biskupa, který do Hradce zavítá z Chraští, slavně vysvěcena. Po 7. hod. ranní značnou v kostele sv. Klimenta obvyklá modlitba. Před 9. hodinou bude vykropení kostela zevnitř i uvnitř a po 9 hodině budou přeneseny v slavném průvodu svatě

ostatky pro hlavní oltář ustanovené s kaple sv. Klimenta do kathedrály sv. Ducha, načež po krátkém vyvěšení a dokončení sv. obřadů bude asi o půl 11. hodině slavná pontifikální mše svatá. Obvyklá půl dvacíť mše bude v neděli sloužena u sv. Klimenta. Velechram sv. Ducha byl nákladně obnoven na oslavu 50. jubilea panování Jeho Velčenstva císaře a krále a účastní se proto slavnosti též veškeré kruhy úřední.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové bude se konati dne 29. října 1898 o půl 3. hod. odpol. v sále „Besedy“ s tímto programem: 1. Zprávu pevnostního odboru, zejména: a) o prodeji bloku K kongregací školských sester de Notre Dame mateřince v Horažovicích; b) o prodeji bloku Z biskupskému studentskému semináři Borromeu; c) o prodeji stavení č. 371 v bloku R, stavební parcely č. 371 v bloku D a stavení č. 1, 2 a 15 v bloku O; d) návrh na parcelaci a ocenění stavení v bloku R; e) návrh, aby byl náklad 1607 zl. 50 kr. na úpravu jízdní dráhy u býv. Pražské brány schválen a kryt z úspor pol. II. 2) rozpočet na r. 1898; f) návrh, aby byl náklad 3007 zl. na úpravu jízdní dráhy z malého náměstí k budově c. k. odborné školy pro uměl. zámečnictví schválen a kryt z téže položky; g) vyžádá se konečné schválení smlouvy kupní s kuratoriem diec. ústavu „Rudolfinum“ o koupi bloku Y. 2. Vyžádá se schválení elaborátu o systemisování lesů velkostatků města Hradce Králové. 3. Vyžádá se svolení k uzavření investiční zápůjčky do 20.000 zl. na krytí: a) nákladu na předběžné práce k zavedení pitné vody, zejména na schválené již koupě pozemků a zřízení dvou čerpacích studen s přísl. b) částky 2222 zl. 19 kr. z vyrovnaného obnosu 3000 zl. za stavbu „Sokolovny“; c) částky 7000 zl. na vyrovnání výkupu dávky právovarošního dluhu. 4. Vyžádá se svolení, aby kupní ceny za pozemky č. k. 245/1, 246 a 247 v Roudničce koupené za 800 zl., č. k. 244/4, 244/3 a 245/2 ve Stribech koupené za 615 zl. 50 kr. obě pro rybníky, č. k. 176/2 ve Lhotě Malšové koupené k úpravě Náhonu za 289 zl. a č. k. 164 a 165 ve Svinarech koupené k zalesnění za 850 zl. zaplacený byly z hotovosti kmenového jmění a aby tyto pozemky navázám k kmenovému jmění byly připsány. 5. Rozhodne se o návrhu slav. c. k. okres. škol. rady pro město, aby bylo zřízeno místo katechety při měst. dívčí škole v Hradci Králové. 6. Obsadí se uprázdněné místo policejního strážníka. 7. Podá se dobrozdání žádané slav. c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové o žádostech za udělení nové koncesse kněžiště kateké a kněhupecké. 8. Rozhodne se o žádosti „Filharmonie“ v Hradci Králové za přispěvek. 9. Rozhodne se o žádosti zatlámského komitétu vodního družstva na Pražském Předměstí o zaplacení poloviny nákladu odvodňovacího projektu zemědělské rady obnosem 56 zl. 80½ kr. 10. Rozhodnutí o návrhu zdravotní komise, aby veškeré do města dovážené maso, i jiné ohledané, podrobno bylo zde zvěrolékařské prohlídce.

Jubileum císaře a krále našeho bude se dle výslovného přání Jeho Velčenstva slaviti jen má svatou s „Te Deum“ dne 2. prosince. Všecky veřejné a úřední slavnosti musí odpadnouti. Dle vyžádané informace rozumí se tím i slavnostní hostiny, jež by měly jakýkoliv vztah na císaře pána a to, ať by slavily se kolem jubilejního dne samého anebo jindy při odevzdávání neb svěcení jubilejních ústavů neb budov.

Vyhlaška o podání výkazů od majitelů domů za účelem přípravy pro ukládání osobní daně z příjmů na rok 1899. Na základě § 200 zákona ze dne 26. října 1896, f. z. č. 220, o přímých daních osobních a na základě článku 39. prováděcího nařízení ke IV. hlavě tohoto zákona vyzývají se všichni držitelé obydlených domů, po případě jejich zástupci, aby předložili berním úřadům vyměřovacím ve lhůtě níže určené a s použitím úředních tiskopisů výkazy všech osob v domě bydlících, spofádané podle bytů resp. obchodních místností a při pronajatých budovách s uvedením nájemného a po případě podnájemníků, uvedouce zároveň jméno a způsob povolání nebo výdělek, pak i bydliště jednotlivých obyvatelů. Při tom podpronajimatelé necht uvedou své podnájemníky a nájemné od nich placené, přednostově domácnosti pak udejtež všechny k jejich domácnosti patřící osoby, které mají nějaké vlastní příjmy. K tomu se bříže podotýká, že držitelé pronajatých budov mají podati „seznam domovní“ (vzorec B) s případnými „seznamy bytovými“ (vzorec C), kteréž poslední od jednotlivých přednostů domácnosti potažmo nájemníků mají býti vyplněny; naproti tomu v příčině budov nepronajatých mají držitelé domů podati „seznamy obyvatelů domu“ (vzorec D). Tyto výkazy (vzorec B, C, D) budež vesměs přesně dle stavu ze dne 15. listopadu 1898 v příslušných rubrikách náležitě vyplněny a nejdele do 20. listopadu 1898 u vyměřovacích úřadů I instance (c. k. berních správ, okresních hejtmantství) od majitelů d. m. samých podány, aniž by bylo vyčkáno, až orgány veřejné neb obecní pro tyto výkazy přijdou. Kdo by odepřel podání zmíněných výkazů nebo v nich vědomě nesprávné udaje učinil, může býti dle § 247. citovaného zákona potrestán peněžitou pokutou až do 200 zl. Potřebný počet tiskopisů budiž od stran u c. k. berní správy, okresního hejtmantství, berního úřadu neb obecního úřadu vyzvednut. V Praze, dne 23. září 1898. Danzer.

Moravská česká univerzita. Doplnění starodávných vysokých škol na Moravě a zařazení jich dle nynějších potřeb země, jest dávnou touhou nejen Čechů moravských, ale všech synů českého národa vůbec. Dr. Riger žádal zřízení české univerzity na Moravě již před 32 lety, redaktor tohoto listu, píše o bývalých vysokých školách v Olomouci a v Brně, přimlouval se za jich obnovení již před 20 lety v Moravské Orlici, později pak v Poličce, ve Vlasti a jinde. Od té doby neutechla tato záležitost, poslanec Seichert ujal se jí na říšské radě, mluveno o ní na moravském sněmu a v celé řadě manifestačních schůzí. Vláda i říšská rada uznaly nutnost českých vysokých škol na Moravě, ale obtíže dělá otázka jazyková. Obě moravská hlavní města, Brno a Olomouc si přejí jen německou universitu. To jest nespravedlivé. Morava

jest se tří čtvrtin česká země, 400.000 renegátů a šidů se za Němce jen vydávají, takže pravých Němců rozumělých českých anebo málo rozumělých jest na Moravě sotva 200.000. Má-li 8 a půl milionů Němců německé univerzity ve Vídni, v Praze, v Innsbrucku, Štýrském Hradci a v Cernovicích, pak 6 a půl milionů Čechů by spatřily nikoli dvě, ale tři univerzity. Kdežto 3 a půl mil. Poláků má dvě univerzity, má 6 a půl mil. Čechů jedinou universitu v Praze. Jinde panují mnohem příznivější poměry, pokud se týká universit. Dobře pravil v nedělní pražské manifestaci schůzi pro zřízení vysokých škol na Moravě prof. dr. Čelakovský, že ve Švýcarsku mají pro 8.000.000 obyv. 7 universit a připadá jedna na 400.000 hlav, v Holandsku pro 4.800.000 obyvatelů mají 6 universit a připadá na 800.000 hlav, jedna, v Dánsku pro 3 miliony obyvatelů dvě univerzity, ve Švédsku pro 7 milionů 6 universit. Podobně je tomu v Británii, Francii, Belgii, Itálii, Uhrách a Španělsku. Zde nikdy nepřipadá universita na celé dva miliony hlav. V Německu přichází jedna universita na 2.800.000 obyvatelů, v Srbsku na 2.800.000, obyv., v Rumunsku na 2.600.000 obyv. a v Rakousku jest 8 universit pro 23 milionů obyvatelů. Jen v Bulharsku a v Rusku jsou poměry méně příznivé. Čechů jest nyní 6.500.000 duší a mají tudíž nepopíratelné právo na dvě vysoká učení. Český národ tvoří čtvrtinu obyvatelstva Císařství a platí čtvrtinu všech daní, má tudíž právo žádati, aby stál v tomto poměru na jeho školství přispíval. Stát však přispívá místo jednou čtvrtinou, sotva jednou osminou toho, co dává na školy vůbec. To nelze nazvat spravedlivým. (Výborně.) Řečník poukazuje pak k tomu, že loni bylo na české universitě zapsáno 2832 posluchačů. Na takový počet nestačí ani učitelstvo, ani místnosti. Do největších poslucháren vejde se sotva 300 osob, zapsáno však jest pro některé přednášky až 400 posluchačů. Jest myslitelné, jaká tam pak nastává situace. Nejpodřadivější význam to má na fakultě medicinské, v klinikách a laboratořích, kde se experimentuje. Tomu dle se odpomoci jedině zřízením druhých vysokých škol. Řečník poukazuje konečně ještě, že také z počtu českých středních škol vysvítá oprávněnost toho požadavku a školy ty neustále přirůstají. Máme dnes 40 gymnasií s 18.000 žáky a 15 reálků se 7000 žáky, to jest kontingent dostatečný. Dále jest třeba, aby zde byl ústav konkurenční, neb jen tak lze odchovat universitní dorost. Dokud máme jen jednu universitu, nejme s Němci rovnoprávní (výborně), ze srdce však si přejeme, aby také bratři Slovinci (velký potlesk) co nejdříve a s námi zároveň dosáhli rovnosti s rovnými. Zbývá pak otázka, kde má býti druhá universita a technika zřízena. Všecky důvody mluví pro Moravu, která po 3 století měla svou universitu. Tato však byla r. 1855 bezdůvodně zrušena. Počet obyvatelstva, jeho vzdělanost, hospodářská zdatnost, počet škol a vědeckých spolků atd., vše to mluví na prospěch Moravy. V téže schůzi nedělní mluvili ve prospěch zřízení české univerzity na Moravě rektor české univerzity dr. Reinsberg, rektor české techniky dr. Slavík, mladočeský poslanec dr. Blažek, dr. Fr. Lad. Rieger, hrabě Vojtěch Schönborn, dr. Baxa, Moravani dr. Otakar Pražák, prof. Kameníček a Vahelík a zástupce křesťansko-socialního odboru p. Tereba. Z těchto řečí uvádíme jen řeč staršího Riegra. Pan dr. Frant. Lad. Rieger uvítán bouřlivým potleskem pravil, že poněkud nemile byl dotknut, když v novinách četl, že na dnešní schůzi mají mluvit zástupcové všech politických stran, neb kde se jedná o vzdělání a prospěch národa, nemůže býti řeči o stranách. (Výborně!) V takových případech jest úkolem vlastence, aby všecky kapacity, všecky síly národa volal k dílu. Řečník před 32 lety poprvé odvodňoval dnešní požadavek a podával sněmu návrh na zřízení české univerzity na Moravě. Tenkrát poukázal k tomu, že úkolem univerzity jest jednak vychováti státu činovníky, jednak rostení vědy. Morava následkem nedostatku vlastních vysokých škol musí býti úřadatelky zásobována odjinud a proto je tam tolik cizinců, kteří neznají jazyka lidu. Kdo však jazyk, v němž jednati má, neovládá, hledí jej odstrčit. Nejednou bylo řečeno, že věda jest moc. Zdáliž jest to v prospěchu státu, dáti všecku moc jednomu? Zdáliž se pak nestane jeden pánem a druhým služebníkem? Věda však také oplodňuje práci národní a jest tudíž chlebem národa. Když národ nemá prostředků, aby se vzdělával ve vědách, zůstane ve stavu podřízenosti, kde dva demony vedle sebe žijí, vzdělání a nevzdělání; onen se stane pánem tohoto. Nemohou vedle sebe státi, aby se vzdělání nevzpíral nad nevzděláním, synové tohoto pak hledí se často nadnárodniti, neb takových rytířských povah, které se hledí zastávat vždy jenom chudých a slabých, jest v každém národě jen málo. Každou chvíli se nám vyčítá nerovnocennost. O nás Čechích to dnes už neplatí. Naše duševní produkce nezůstává za produkci Němců. My neustále zápasíme za rovné právo, ale toto jest jenom ilusí, nebudeme-li státi na stejné výši kulturní. Vzdělání domnívá se vždy míti právo ntiokovati nevzdělaného, strčí ho do bahna a pak řekne: ty jsi zamazaný a nebudíš se do salonu. (Smích.) My chceme, aby náš lid mohl se povznést k výšinám vědy a humanity, aby křivda, která se nám po věky děla, byla odstraněna, a proto žádáme za emancipaci z tohoto stavu služebnosti a sprostoty. (Bouřlivý, dlouhotrvající potlesk a volání slávy.)

Cukrovky vykazují letos mimo nadání velikou sklizeň. V Předměstích a v mnohých jiných obcích sklídili po korci až 140 metr. centů, jinde až 160 metrů. Protože řepa jest letos mnohem cukrnější než v jiných letech, budou míti z letošní kampaně užitek nejen cukrovarníci ale i rolníci.

Svobodomyšlná strana utrpěla při volbách do okresního zastupitelstva na Mělnicku zdrcující porážku. Z liberálních Mladočechů a protestantských jejich spojenců, kterým se klade za vinu úpadek záložny mělnické a pašovské hospodářství v okrese, nebyl zvolen ani jeden. Zvolen byl pouze oblibený nynější okresní starosta Bradáček a dva mírnější Mladočeši, ostatních 19 zvolených stojí v největší opozici proti hyvalému okresnímu tajemníku a kádrovi záložny Winklerovi. V redakci Národních Listů vítězství Naxarov, Ratajovo a jejich přivrženců na Mělnicku zpřehýbalo zděšení.

Maso z venkova do Hradce Králové dovezené podléhá dle nariadení městské rady ze dne 18. října t. r. zvěrolékařskému ohledání v prozatímních městských jatkách. Dovážka masa smí se dít pouze v pondělí, ve středu a v sobotu a to nejdele do 9. hod. dopoledne, a konati bude městská stráž policejní dozor nejpřísnější na dovážku tuto. Jsou tedy ti, kteří maso odjinud do Hradce Králové dopravují, povinni, toto v měst. jatkách dáti ohledati. Řečníkům a hostinským není naprosto dovoleno koupiti neb odebrati maso dovezené, které ve zdejších městských jatkách městským zvěrolékařem ohledáno nebylo a co takové razítkem označeno není.

Po evoci jich poznáte je. Antonín Samek, dělník ve slévárně Malo-Svatoňovické, horlivý vyznavač nauky sociálních demokratů, oženil se se před třemi roky; ale nikoliv šťastně. Po svůdném příkladu předáků socialistických necítil k svému takový odpor jako ke skutečné práci. Když ho žena hnala k vůli chlebu do továrny, stloul ji. Ta však uchopila poslední nabitý revolver a postřelila muže do ruky a pod bradu, tak že kule dšty vyšla. — Jiný obrázek k vůli změně v táboře pokrokových. 15letý syn říšského učitele ve V. Pořici u Hronova Osk. Skach, zapsaný na medicinské fakultě české univerzity, horlivý dopisovatel „Školského Obzoru“, „Osvěty lidu“ a podobných „vzdělávacích“ listů, oznámil před časem své vystoupení z katolické církve. Nyní pak uprohl — jak se praví — do Anglie, byv stíhán zatýkačem pro zločin velezrády, kteréhož se dopustiti měl zápisem v pamětní knize na rozhlédné Dobrošovské u Náchoda.

Neznámý sebevrah. Ku konci předešlého týdnu nalezeno bylo v panáckém lese Dobřeňském okraem kutnohorského na stromě visící mrtvolo neznámého asi 50let starého muže. Byl slušně oděn a nalezeno se u něho asi 12 zl. peněz. Obvodní lékař pan MUDr. Weigner z Hory Kutné konstatoval sebevraždu a neznámý pohřben v pátek na hřbitově dobřeňském. Kdo a odkud neznámý ten by byl, dosud nedalo se zjistiti.

Překážková operace. Po stavu učitelském není druhého stavu, který by o neomylnosti své „vědy“ tak byl přesvědčen, jako stav lékařský. Není obor lidského vědění a umění, do něhož by si nadšený adept cechu Hypokratova na základě své „vědy“ směrodátně netroufal zasahovati. Až do nedávna byla to hlavně církev, škola a architektura, o něž se medicína ráda zejména; poslední dobou jsou to zvláště soudcové, jímž se do řemesla míchají. Že však následkem takové všestrannosti trpí někdy důkladnost, přysvědčil se oněhdy starosta jedné z nejbohatších průmyslových osad českého severovýchodu. Jediná jeho dcera, 15letá Boženka stížená byla jednoho dne z rána prudkými bolestmi, tak že na rychlo posláno pro lékaře. Ten přijel, vyšetřil a rozpoznal na zakličkování střeva, od čehož není pomoci jiné, než rychlá operace. Maminka slyšíc o operaci omdlela a o mnoho lépe není tatínkovi, leč vzpomínaje se, a telegrafuje pro lékaře druhého. Ten přijde, vyšetřuje a výsledek diagnózy zní: bříšní průtrž, od níž není pomoci — leč rychlá operace. Nové mdloby, nový nářek. Mesitím svíjí se dceraška na loži a nářek její slyšeti po celém domě. Již chce otec povoliti nátlaku lékařů, kteří dokazují, že každá minuta drahá, že za nic neručí, odloží-li se operace o hodinu, když přiboula se stará matka starostova a radí, aby nutno-li už operaci podniknouti, povolána byla „moudrá paní“ z obce a provedla zatím „operaci“ bez nože. Stalo se. A výsledek? Páni doktoři skládají pinzety a lancety, jehly i sondy a njištější domů — není jich více třeba.

Školský Obzor píše o prohanosti klerikální žurnalistiky, poněvadž prý není pravda, že „jistý dopisovatel Školského Obzoru, který odpadl od víry, v potřeštnosti své hlásá, že je každý bohem a že se mají mocní vraždit! — Konstatujeme, že je to pravda, co jsme napsali, že je to pravda v plném rozsahu a není to pyramidální lež, jak drze tvrdí „Škol. Obzor“, který svým beránkům namlouvá, že si zprávu „Obnovy“ vymyslí některý zarytý odpůrce „Školského Obzoru“. Ano, tento — prý „učitelský list“ má anarchistu za svého spolupracovníka a patrně, že jich má i více.

Jak podporuje Bavorské společenství prodeje hospodářských výrobků. Bavorští rolníci nemohou si na netečnost a lhostejnost vlády k zájmům hospodářským tak jako my stěžovati. Již dříve věnovala vláda bavorská veškerou pozornost rolnickým družstvům nákupním a prodejním, poskytl jim všechny možné výhody, hlavně pak nařídila správe vojenské a ústavům státním, by především jiným své potřeby kupovali u zmíněných družstev. Po letošním sklizni připomíná opět vláda bavorská úřadům, by družstvům rolnickým věnovaly rozhodnou a prozíravou podporu. Zároveň nařizuje generálnímu ředitelství státních drah, aby stavby obilních skladišť rolnických při drahách všemožně podporovalo a umožňovalo, tím, že jim má propůjčit místo ku stavbě skladišť, i kdyby tím měl povstát náklad až 10.000 marek, tak že družstvo bude třeba jen pořídit stavbu. A co děje se v tom ohledu u nás? Pak má naše rolnictvo s cizincem konkurovati!

Raiffeisenovy záložny. Ústřední Jednota české hospod. společenstev vydala knihu: „České spořitelny a záložny spolky dle vzoru Raiffeisenovy“, v níž se podává návod ku založení a dalšímu vedení. Jest to kniha velice praktická, srozumitelně psaná. Konsekventními příklady jest provedeno účetnictví od pokladničního denníka až do bilance, tak že každý velice snadno pochopí na pohled těžké vedení účetnictví. Doporučujeme všem knihu tu, připomínajíc, že Ústř. Jednota česk. hosp. společenstev (Praha, Jangnanova třída č. 25, 28) zašle každému zakladateli všechny tiskopisy potřebné k založení a návod, jak se sebou se vše vyřizuje, zdarma, tak že tiskopisy třeba jen vyplniti a úřadům podati. Necht farní osady, zvláště od městských spořitelarů vzdělanější, pilně ty blahodárné spolky zakládají; poznají brzo výhody a prospěch farníků. Nedejme se předstihnouti od krajanů německých, u nichž ve velikém rozkvětu Raiffeisenky jsou, zanechme planého husitského fauaglickářství a svelebme raději blahobyť lidu. Kniha zmíněná ve slů.

ná úpravě a přikládá straně 302 stojí i s poštovným 2 sl. 50 kr.

Učitelé mětel ve Velkém Poříčí, p. Karel Skach píše v opravě „Školského Obsoru“, že pravda jest, že se ho p. inspektor tákal, jest-li to syn jeho píše do Škol. Obsoru, a že témuž „klerikální listy šeredně odpovídají, aš i učitelský stav anižijí, jsouce toho domnění, že to mětel“. — Nevíme, zda li to p. inspektor řekl, pak-li ano, tedy my panu inspektorovi pravíme, že pokud „Obnova“ se týče, tato pojednala o slatanih medika Oskara Skacha věcně, vytýkajíc mu hrubě ignorantství. Že byl Oskar Skach zapsán na medicínské fakultě a že není a nebyl učitelem, to „Obnova“ věděla a chlapec jeho slatanih na vrub učitelstva také nekladla.

Českému obchodnictvu a živnost-
ctvu. Aby rozdávání dárků štědrovečerních a novo-
ročních, a jejich odstranění se již po leta jedná bylo
zamezeno, unesli se loňského roku zástupcové ob-
chodnictva a živnostnictva doporučení, aby místo dár-
ků vánočních věnoval se raději příspěvek Ústřední
Matice školské, která zaň vydá veřejný diplom, jímž
se obecenstvo žádá, aby od příznivce Ústřední Matice
školské dárků vánočních nežádalo a jej podporovalo.
Poněvadž loňského roku vřeledek této akce byl celkem
příznivý, činí se přiravy, aby letos tento způsob od-
stranění dárků vánočních proveden byl všeobecně a
obchodnictvo se tudíž upozorňuje, aby zbožím pro
dary vánoční se nezábavovalo. Zevrubnější správy bu-
dou následovati. Dotazy zodpovídá kancelář Ústřední
Matice školské v Praze.

Svěcení katedrálky. Za přítomnou svě-
cení nově polychromované katedrálky v neděli dne 30.
t. m. budou církevní budovy ozdobeny prapory. Na-
dějeme se, že i ostatní pp. majitelé domů připojí se
vřadobou svých domů k této církevní slavnosti.

Dívaldo v Adalbertově. Jednota katol.
tovaryšů sehraje v neděli dne 30. t. m. „Modlitbu na
hřbitově“. Obraz ze života v 5 dějstvích. Začátek o
7. hodině. Spolková místnost. Lístky na sedadla lze
obdržeti po celý den ve spolkové místnosti.

Pěvecká jednota „Eliška“ pořádá
bude dne 13. list. koncert, ve kterém mezi jiným
provedou dámy velkolepon scénou „Přásky a balad-
ou“ z opery: „Bludný Holanďan“ od Richarda
Wagnera. V úlohu Senty uvolila se ochotně sl. Ma-
rie Vaníčková, dcera hospodářského rady J. Oav.
hraběte Haracha. Všichni, kdož mají přiležitost na-
slouchati zpěvu slečninu, okouzlení byli zvucem ko-
vovým a eminentně vyškoleným hlasem jejím. Připo-
jíme-li, že naše dámy objeví se v případných krojích
při kolovratech, bude to zajiště obřezek zajímavý. Se
vácnou ochotou sehraje „Jednota divadelních
ochotníků“ na to některou jednoaktovku. Záznamy
na lože a sedadla přijímá laskavě kněhupectví pana
B. E. Tolmana.

Z kruhu učitelských. Pověstný „mravo-
kárc“ a stálý „krmitel“ z okresu školského Králové-
hradeckého v „asketickém“, „šornále“, šně Hofrych-
trové jinak „fici-Heracles“ odhaluje často „pátnosti“
a taje, jež v okrese zmíněném se dějí. Děšno, jak to
u nás vypadá! V posledních několika číslech „osla-
vuje“ c. k. okr. školského inspektora! A která je toho
příčina? To, že odvážil se říci pan insp. při okresní
konferenci těm „hodným“ pánům, pravdu, že odvážil
se vytknouti a odsouditi jejich bestaktní chování, že
místo, aby přítomní byli mši svatě, jež sloužena byla
v kapli v realce před okresní konferencí, ostentativně
neúčastnili se jí, chodili po chodbách, hloučeli a ba-
vili se! Inu, oni nepotřebují Pána Boha! Tím, páni,
jichž se týče, dali si sami svědectví duševní chudoby,
a „také katolického“ přesvědčení. Chování jich stojí
za uvážlením. A tací páni „vychovávají“ katolické
děti! Pan c. k. školský inspektor dal patřičný výraz
svému překvapení, že by učitelstvo tak se mohlo
chovati, učitelstvo — vychovatelstvo; a správně
to jejich chování charakterizoval a odsoudil! Proto
nyní ten rámus, ten hluk „strašidla ze slatého prutu“,
jež se svým plukem nespokojenců, závištníků a noh-
ledů, chrčí bahno a kal na osobu účtyhodnou. Jen
tak dále pánové! Jste na nejlepší cestě docela svou
reputaci, tak již hodně pošramocenou, mezi lidem úplně
si ničití. Spíšte a házejte kal po lidech upřímně
a učitelstvem myslících a citlivých a odpuzujte je od
nás. Není vás sice mnoho, většina učitelstva našeho
okresu není s vámi, odsuzuje vaše jednání — neb
nejste ozdobou stavu učitelského. Jest nejvyšší čas,
aby učitelstvo okresu našeho opravdově katolický
smýšlejší vyvinulo se z řady pseudoradikálů a od-
soudilo insulty. Zjistěte žádný upřímný katolík-
učitel nepostaví se v okresu našem za hanopisce do Hof-
rychtrovského „Obzru“ a že podá nám ruku k svorné
práci na roli školské, k uzavření zdokonalení sebe.
Spolek čes. kat. učitelů rád chce štíti ve smíru a přá-
teletví a rozváznými kolegy. Poznejte nás a nebudete
se nás báti. Co pánové svedli svým radikalismem?
Byli politickou stranou použiti za agitačního berana
a když vykonali jako moufena svou úlohu, odstavila
je tatáž strana. Proto obraťte!

Smrdoch. V jižní Americe žije zvíře, kte-
rému učení přirodopysci přezdívali smrdoch (das
gemeine Stinkthier). Smrdoch ten, když vidí,
koho se bojí neb jež považuje za svého nepřítel.
buď ze strachu neb ze zlosti vypouští ze sebe pen-
etrantně zapáchající tekutinu, kterou snaží se odpřice
omrčeti a zstrašiti. Takový smrdoch gemeines
Stinkthier) exotického původu vychází též nedaleko
Páchu v Kutné Hoře s Švarcovy knihtiskárny vždy
v sobotu za soumraku. Ze zlosti, že poctiví lidé se
ho přestali bát a že jej uvědomují se láti, klamání,
balamcení a podvádění lidu, vypouští odporý smr-
doch v podobě tiskárské černí vady tak hnušný zá-
pach, že lidé na celém Podvysocku ošklivo se od-
vracejí a Pách, morovíštěm tím otrávený, nestačí ani
všechnu tu špinu za týden odplavati. V posledních
druv exkursoch postříkal kutnohorský smrdoch nejen
Podvysocko, ale též Hradecko. Spíná vášně měšťany,
tupí vůbec poctivé Čechy, ba sbašelec ten stíká
v malomocném svém strachu svůj morový smrad i na
dámy a vysoké hodnostáře. Smrdochem takým jest
nám hnušo se blíž obrátí; lští-li se to lidem, kteří

si hrají v hrubší kšm, jest to jejich věc. Z příčiny
té musí nám dopisovatelé odpustit, že jich pítám
s titěným smradochem kutnohorským nemůžeme po-
přítí místa. Jak k tomu přijdou slušní čtenáři, aby
se otravovali čtením otravných chříť kutnohorského
smrdocha?

Hier — a naši poslanci. Bůh uchovej, ne-
chceme psáti o tom, že naši poslanci ve Vídni mají
vědecky před sezením a na konci sezení říšské rady
hlásiti svoji přítomnost po česku neb po německu.
Diety berou sice rádi všichni, ale slov „hier — a zde“
jsou zásadními odpůrci všichni. Bože, co by tu od-
padlo desítek dietů ve prospěch strádajících rolníků
a živnostníků, nebo aspoň ve prospěch dobročinných
ústavů, kdyby propadly diety za všechny ty dny, v kte-
rých poslanci schůze říšské rady zanedbají! — O tomto
„hier“ jsme tedy nemluvíli, ale o tom „zde“, kterým
se hlásili čeští zeměbranci při kontrolním shromá-
ždění, začal se dostati až na 7 dní do vězení,
patrně na důkaz toho, jak se v Rakousku provádí
§ 19. stát. základ. zákonů, zaručující všem rakouským
národům úplnou rovnoprávnost ve všech školách a
úřadech. Cech smí sice platit daně — čím víc, tím
líp — smí a musí dokonce i život svůj za Hsi ob-
távat, ale po česku se hlásit nesmí. — Protože Ital,
Polák, Chorvat, Maďar smí se hlásit k své národnosti
a jen my Čechové ne, tedy trestání českých země-
branců pro slovíčko „zde“ vzbudilo v celých Čechách
veliké vzrušení. Každý cítil políček v tváři, naše zne-
hodnocení a ponižení. Protože dříve mohl se každý
českým slovem „zde“ hlásiti, tedy nyníšl vymoženost
našich poslanců všeobecně zarazila. Poslanci povolují
miliony zlatých daní, za mladočeské vlády v Čechách
vzrostly v Rakousku o 250 mil. zl. daně, nové daně
mnohamilionové se žádají — a my nesmíme ani říci,
že jsme — „zde“. Co se to nadělalo před lety kři-
ku, když na bankovkách vynechána slova „platí
deset zlatých“. Tehdy mladočeskí poslanci a no-
vináři pobouřili proti Riegrovi a Staročechům celý
národ, až tito za to nemohli, že je v této otázce Po-
láci opustili. Dnes jsou Poláci a šlechta spojenci Mla-
dočechů, mladočeskí a šlechtičtí poslanci budou
prý dokonce společný denní časopis k hájení své politiky
vydávati. Nu — a stoupla vážnost českých lidových
poslanců a vliv u vlády? Když druhý den po událo-
sti a nadpornějším Dancermem přišli se pp. poslanci
dr. Pacák a dr. Engel k ministroví války za trestané
české zeměbrance přimlouvat, nebyl pro ně ministr
války doma. Přišli tedy druhý den, když to již ne-
bylo nic platno, protože potrestaní zeměbranci si vě-
zení odseděli, se supplikou zase. Ministr války při-
jal sice pp. Pacáka a Engla vlídně, ale odpověděl jim
že nadporučík Danzer jednal vlastně dle předpisů.
Páni poslanci byli po česku zřetelně řeteno — o d-
byti. A myslíte, že se bouří, že zahájili zásadní
oposici, na níž přísahali? I to, to! Kdo pak by si to
s velkými pány pokazil. Poslanci nám nevymohli tedy
ani beztrestné české „zde.“ Za to zkušeni a rozvázní
důstojníci v Králově Hradci, v Praze a jinde ničeho
proti němu nezamítali a Rakousko se nerozpadlo po-
dnes.

Zklerikalizovaný Hradec. „Svoboda
lidu“ chápe se dopisu „Času“ do kterého píše známý
hradecký mladý panáček, v němž se mluví o zkléri-
kalisovaném Králově Hradci. Udály se strašné věci:
Nové školy jsou otevřeny a posvěceny biskupem, je-
ptický hemží se v ulicích. Chťají prý si určitě naproti
školám postaviti klášter. Po německozidovské straně
strana klerikální prý se chystá ke znám. Zasevá
koncem 19. století a bude sklízet počátkem
20. století. Náměstek purkmistra p. Waldek je kleri-
ká, starosta dr. Ulrich je — klerikál. Klerikálové se
ve školství roztahují a důkaz ten prý je obžalobou
obecního hradeckého zastupitelstva, které jest proti
rozpínatosti klerikální nečinno, ba většinou prý se na-
lézá ve vleku klerikalismu. Tedy Svoboda lidu řече
to všechno od pana biskupa a starosty počínaje až po ty
jeptišky a klerikály. Nebezpečí vidí Svoboda lidu ne
v tom, že anarchisté a socialisté ohrožují bezpeč-
nost osob, majetku a státu, ale v tom, že v Králově
Hradci chodí děti do kostela třikrát týdně. Největší
nebezpečí se stalo dle Svobody lidu pro Hradec, že
školské sestry z Horažďovic — dobré Čechy — kou-
pily za 33.000 zl. pozemek na stavbu svého ústavu.

Když čta rozumný člověk tyto „svobodomyšlné“
— pokrokové — socialistické lamentace, musí se usmát
jejich naivnosti. Hradecká obec koupila za více než půl
miliónu pevnostní hrady. Pozemky nejdou tak na
odbyt, jak se mnozí domnívali a zúrokování tak vel-
kého dluhu činí královéhradecké obci velika, neena-
sitelná břemena. A co udělali ti kaceřování kleriká-
lové? Spikli se snad proti blahu obce a občanstva?
I to nikoli. Neopak. Skoupili skoro za 100.000 zlat.
bývalých pozemků pevnostních, na nichž postaveny
budou ústavy neb instituce vesměs účelům humanním,
celku a tedy hlavně městu Hradci Králové prospívající.
A sice zakoupili pozemky: Adalbertinum za 15.000 zl.,
seminář za 20.000 zl., Radolfinum ústav pro blaho-
něm. za 20.000 zl., Školské sestry za více než 30.000
zl. pro dvě ústavy, a Borromeum chce koupiti po-
zemky za 20.000 zl. Penězi těmito uhradí se tedy
celá pětina pevnostního dluhu. Obecní zastupitelstvo,
přihlížející k finančním potřebám obce a k zmíně-
ným občanstva, prodalo za dobré ceny rádo zmi-
něné pozemky, neboť tak jednalo ve skutečný prospěch
obce. Pan starosta dr. Ulrich není klerikálem, ale jest
mužem rozásfným, který má to neštěstí, že právě pro
vynikající své vlastnosti jest u všech zdejších poli-
tických stran mužem váženým a oblíbeným. Pan ná-
městek Waldek jest sice původu německého, avšak
proti české národnosti nevystoupil nikdy a naopak české
obci královéhradecké jako zkušený hospodář znalý ve
všech oborech samosprávy, získal si o městskou obec
zásluh nemalých. Obecní zastupitelstvo dělá vůbec,
co za daných poměrů a prostředků dělati může. A to
rozumnému muži dostačí, nikoli však naivní „Svobo-
dě lidu“. — Tato v zmíněném článku přiznává sice,
že židovská strana zde nabyvá člů, ale není prý zor-
ganisovaná a pokud prý není ryze českého smýšlení
aspoň s opatrností neněmčí. Poněmčení brouží prý
hradci epíše se strany c. k. vojska. Tak, teď to vše
a smějete se tomu zajiště všichni! Hradec jest přes

sto let vojenským městem a neponěmčilo se, naopak
jest Hradec čistějším městem, než-li jím byl kdykoli
dříve. A teď to vlastenectví zdejších židů! Kde jsou
pohromadě, mluví německy, v Grandhotelu a večer
při kartách, kde jsou židé mezi sebou, mluví jen ně-
mecky. Pouze, když přijde mezi ně některý Čecháček,
zahrají si na „štance“ a mluví chvíliu též česky.
Noviny politické, odborné a zábavné berou jen ně-
mecké. Že židé mají domy a obchody na ráh, že je
rozšiřují a dělají nesnesitelnou konkurenci křesťan-
ským živnostníkům, že se zmocnili velké většiny od-
běratelů venkovských, jest rovněž známo. Nikoli od
katolíků t. j. klerikálů hrozí Hradci nebezpečí, ti jsou
všichni s duší — a tělem dobří Češi, ale od žido-
ského praevalujícího kapitálu. To „Svoboda lidu“ ne-
vidí, poněvadž ji jediní židi a socialisté drží svými
inneráty a podporami. Kdyby pan redaktor Alois
Haj n neměl oči záští proti všemu, co je katolického
zaslepené, viděl a kdyby dovedl býti ke všem stejně
spravedliv — dozal by to. Tak vidí, všechno zlo jen
v klerikálech, s nimiž jako socialisti by se snad chtěl
nanejvýš — dělit o ty peníze, které mají sloužit
tém lidumilným účelům.

Recitační večírek paní Ottilie Sklenářové
Malé konal se v městském divadle za vyprodaného
domu a za přetěně přítomnosti našich spanilo-
myslných dam. Paní Sklenářová Malá má hlas
neobyčejně modulace schopný. Řeč její hluboce
procitěná vychází ze srdce a mluví k srdci. Paní
Sklenářová vystihla nejen úplné citění a myšlení
citovaných spisovatelů, ale ona recitovala díla
jejich tak, že v očích posluchačů ještě větší ceny
a významu nabyly. Paní Sklenářová jest umělkyně
prvního řádu, v její ústech i méně cenné dílo
promění se v pravý poklad. Jest ovšem nepopí-
ratelnou pravdou, že herec, recitator, interpret
dovede i dílo lepšího autora na jevišti učinit ne-
možným a že naopak i méně cennému dílu do-
pomůže k úspěchu. Paní Ottilie Sklenářová uspo-
řádala skvostnými svými výkony posluchačstvo
plnou měrou a toto jest jí vděčno, že k původnímu
programu ještě mnohou perlu přidala.

Druhé vydání Jana Husa

vyjde počátkem budoucího týdne. Prosíme pp. objed-
navatele o posečkání a zveme k dalším objednávkám.
Dnes máme již opět i na druhé vydání několik tisíc
objednávek, takže jsou dosti velikou vzácností osady
a katol. spolky, které objednávky nečinily. Spisek o
48 stranách prodáváme při objednávce 50 výtisků po
3 kr. franko, jinak po 4 kr.

Admin. „Čas. Úvah.“

Politický přehled.

Brissonovo ministerstvo, které ve
Francii sloužilo židům, protestantům a zednářům
uvítáno bylo při středovém zahájení sněmovny
pokřiky poslanců: „Demise! Pryč se židy! De-
mise!“ Vůdce katolických francouzů Pavel Dérou-
léd zřekal nemilosrdně vládu; na její obranu se
pustili socialisté do rvačky s národními katolic-
kými poslanci. Dérouléd pravil, že Brissonův ka-
binet je neštěstí, potupa a hanba Francie. Ministr
války Chanoine rozčlenil pravil, že on stejně jako
generál Zurlinden a posl. Cavaignac neschvaluje
revisi Dreyfusova procesu. Chanoine bez vědomí
ostatních ministrů prohlásil, že odstupuje. Brisson
hul úžasly, poslanci mu vyčítali podvodně vymy-
šlené „spiknutí generálů“. Umrtněný republikán
Ribot navrhl odročení rozhodnutí a monarchista
de Mun a de Mahy pokárání vlády za to, že ne-
zabránila potupání armády. Pro pokárání vlády
bylo 296 poslanců, proti 243. „At žije armáda,
prý se zrádci!“ volala sněmovna. Brisson se
svými židy byl povalen a k odstoupení donucen.
Trpělivost katolických Francouzů konečně praskla.

Vyrovnávací výbor po generální ducha-
morné debatě přikročil konečně k podrobnému
jednání o vyrovnávacích předloách. V provedení
rakousko uherského vyrovnání letos nikdo nevěří
a prozatímni vyrovnání na základě § 14 st. z. z.
stane se nutností.

Proti německým liberálům štvou Wol-
fovci a Schönererovci pořad s větším úspěchem.

Mezi Anglií a Francií není otázka fa-
šodská dosud vyrovnána. Francouzi nechť se
vzdáti svých úspěchů v jižním Sudaně.

Císař Vilém přijat byl od sultana slavně
a nyní nalézá se již ve sv. zemi. Němci ve svých
velkých nadějích již trochu vysířizliveli.

Zvěsti z východních Čech.

Z Kutné Hory. V 42. čísle Podvysockých
Listů zvláštním do očí bijícím zaslánem nabubřelým
tónem honosila se vždy vlastencká obec Chronotovická
v Hoře Kutné celé veřejnosti a zvlášť „velebennu do-
pisovateli Obnovy“ diplomem skutečného členství Ú.
M. Š., který obdržela za odvedených na slavnosti v
Rožtětí vytyžených 100 zlat. Páni ti mysleli si asi:
„Lepší drzé čelo než popluzař dvůr“. Čekalo se, že
v přístím čísle budou se chlubit ještě, jak nezištně
si počínali, že hledí, jak se slušelo, co nejmenší vý-
lohy a co největší výtěžek mít — ale o tom ničeho.
Proč páni neoznámí veřejnosti dle pravdy k. p. též,
že odvedše 100 zl. učinili z národního jmění jen 69
zl. výloh? Tváří se, jakoby ničeho nevěděli o rozhoř-

čím, ješ po slavnosti následkem nedodržení slova komiteta daného, v rolnických kruzích proti nim panovalo, až dobře jim známo, čím jim hrozeno bylo, od čehož jen pro přání volby v městě na zvláštní prosbu upuštěno. Jisto jest, že si venkov zapamatuje jednání jejich, a že sotva v budoucnosti kdy připustí vlastněnou tu obec ke svým slavnostem. Diplom matiční patří venkovským účastníkům slavnosti, kteří peníze ve prospěch Matice obětavali, a nikoli obci chroustovické, která na jejich útraty se parádila.

Z Jaroměře. Obec zdejší žádala podáním ze dne 9. ledna t. r. vojenské velitelství v Josefově za odstranění nynějšího pilířového mostu přes Labe v pevnostních hradištích a za nahrazení téhož mostem jen voutným bez pilířů, aby krajina okolní netrpěla povodněmi namnoze zbytečnými. Jelikož k žádosti té zaujalo vojenské velitelství stanovisko odmítavé, vypisuje c. k. okr. hejtmánství ve Dvoře Králové za den 8. listopadu t. r. komisionální ohledání, jak by se dala docílit přestavba mostu, aby to bylo výhodou pro budoucí regulování Labe a Metuje a aby nebraly okolní břehy a pozemky povodněmi tolik škod. Jest opravdu žádoucí, aby zbytečné masy nepotřebných zdí zrušené pevnosti ustupovaly ochotněji potřebám a výhodám hospodářským. -- Zdejší okresní výbor, který vystavěl pčnou, vzdácnou budovu pro okresní strážovnu na cihelnách vedle nemocnice, hodlá vácovatit též silnici od hostince „na špičce“ až k Heřmanicům a od Jaroměře k lázním Velichovským a vypisuje za tou příčinou offertní řízení na dodání dostatečného stěrku. -- Dne 26. t. m. hodlá sem zavítati k pohostinským hrám v „Grand Hotelu“ divadelní společnost p. Ant. Muška, známého to dramatického umělce. -- Dne 30. t. m. rozloučí se s námi horlivý a oblibený kněz p. Fr. Wolf, kaplan a odebere do Dvora Králové, kamž byl ustanoven za kaplana staršího. Na jeho místo nastoupí zatím kralodvorský kaplan p. J. Šorm. -- Dne 1. listopadu otevře samostatnou kancelář J. U. Dr. Arnošt Kalina, dosavadní koncipient u dr. L. Lederera. -- Nájemce hotelu „u dvou jelenů“ p. Václav Hejna koupil známý hostinec „na špičce“ od p. Ant. Paulové za 23.000 zl. -- Nezapný vtip objevil se v neděli dne 23. t. m. mezi návštěvními na rozích oznamující vepřové hody u p. K. Beneše v hostinci „u křížka“ ve způsobě oznámení úmrtních, zvaných všeobecně „parte“. Objeví-li se radostný vtip jen soukromně mezi hosty nedivíme se tomu, ale na rohy mezi veřejně oznámení nepatří. A proto není vinné tak spisovatel, jako spíše orgány na městském úřadě, že takové oznámení pečeti svou opatří a vyvěsiti do volů. Hrozný majestát lidské smrti a způsob oznamování úmrtí drahých nám zasnulých jest nám tak povážlivým, že naprosto nevhodno jest způsobu toho užiti k oznámení smrti „pečlivě ošetřovaného čuníčka“.

Z Třeběchovic. U nás udal se případ, který zasluhuje všeobecného povážlivosti pro způsob, jak na něj nazírá slav. c. k. státní návladnictví v Hradci Králové. Dne 15. srpna t. r. na den „Nanebevzetí P. M.“ bralo se totiž procesí vedené knězem, nesoucím Nejevštější Svátost z Třeběchovic do filiálního chrámu Páně v Krhovicích. Na cestě potkali je: Vác. Barták, katolík a rolník ve Velké Bělči, dále evangelici: Jan Jáněský rolník a Jedlička, truhlář z Bělče a Jan Gabriel, četař u c. k. dělostřelectva v Josefově, jedoucí na vozíku a sice prudce proti procesí, přes výstrahu zdejšího strážníka, před Nejevštější pak všichni čtyři po dvakráte, totiž při jízdě do Třeběchovic a zpět, okázale nesmekli a dountky v ústech nechali. Tím dle dosavadní soudní praxe spatřován v takovém jednání přečin dle § 303 tr. z. Záležitost tato udána byla jak již naznačeno zdejšími farními úřadem sl. c. k. návladnictví v Hradci Králové k vyřízení. Avšak sl. c. k. státní návladnictví jenom proti jednomu ze jmenovaných a sice katolíku Václavu Bartákovi, rolníku ve Velké Bělči podalo obžalobu pro zmíněný přečin, a ten také dne 22. t. m. odsouzen byl na 6 nedělí do táběho vězení třemi posy zotřeseného a k 10 zl. pokuty. Proti evangelikům, kteří stejnou účast měli v oně trestní věci, soudní řízení zastavilo, a důvod k tomu mělo c. k. státní návladnictví ten, že když katolík při procesí katolickém tak neslušně a hrubě se choval, jak mohou žádati, aby evangelici chovali se lépe! Že katolík při procesí katolickém neslušně se choval, jenž za to nyní pykati bude ve vězení, mohli také tak se chovati i evangelici, kteří s ním jeli. Toť nový výklad trestních zákonů, na který právnické a zvláště katolické kruhy upozorniti třeba. Více snad poznamenávati netřeba.

Z Chlenu. Řádná valná schůze katol.- hosp.- polit. spolku „Lípa“ v Chlenech bude se konati v neděli, dne 30. října 1898. o 2. hod. odpol. v hostinci p. J. Bartoše ve Chlenech. Předmět: 1. Čtení protokolu z minulé schůze. 2. O zásadách liberalismu a demokratického socialismu. 3. Zpráva o hospod. výletu, konaném dne 19. června 1898. Podá pan Frant. Sabata, rolník z Vrbice. 4. Zpráva o pražském sjezdu katolíků českoslovanských. Podá p. J. Portman, farář chlenský. 5. Zpráva o výsledku žní. Podá p. J. Sabata, předseda spolku. 6. Volné návrhy. 7. Přihlášky o hospodářské potřeby. 8. Placení příspěvků a přihlášky nových členů. Za katol.- hospod.- polit. spolek „Lípa“ ve Chlenech, dne 23. října 1898. Jan Sabata, t. č. předseda. Rud. Klöckler, t. č. místopředseda. J. Portman, t. č. jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. října 1898. 1 hl. pšenice 7.00 až 7.90, žito 5.80 až 6.80, ječmena 5.00 až 5.35, oves 2.70 až 3.00, proso 4.90 až 5.00, vřkva 4.25 až 5.00, hrách 7.25 až 8.50, čočka 10.25 až 13.50, jablky 1.90 až 2.00, krup 9.00 až 20.00, brambory 1.10 až 1.30, máku 19 sl., lněného semene 7 sl., 100 kg. žitných otrap 5.25 sl., 1 kg. másla čerstvého 1.00 sl., 1 kg. sádla vepřového 0.88 sl., 1 kg. tvarohu 0.14 sl., 1 kopa seli 3.00 sl., 1 kopa kapusty 1.00 sl., 1 hl. cibule 2.60 sl., 1 kopa drobné zeleniny 0.80 sl., 1 hl. mrkve 0.90 sl., 1 hl. jablko 1.60 sl., 1 hl. krutík 2.00 sl. a 1 hl. ořechů 3.50 sl.

Phoenixova pomůcka

počítačová výstava pro zdravotnictví a ošetřování nemocných ve Stuttgartě r. 1890., jest dle lékařských důvodů a lékařských přípisů jedním z nejlepších prostředků ku docílení plného a bezpečného vyléčení u dam i pánů, jelikož i na zamezení vyvolávání vlnění a tvoření se lupů; i zcela mladipánové dosáhnou její užíváním neuvěřitelného zdraví, záruka za výsledek a neškodnost. Tygřík 80 kr., pošt. neb dobírkou 90 kr.

K. HOPPE, Videň I., Wipplingerstrasse 14.

Pánu

p. Antonínu Suchardovi,

majiteli dílny pro kostelní potřeby

v Nové Pace.

Po ukončení velkého díla, opravy to monumentálního chrámu Páně v Polné, jakouž Jste prací neumornou tak svědomitě, pečlivě vzorně a poměrně levně provedl, vydáváme Vám milerádi toto svědectví odporučující zároveň Vaši firmu všem, kteří prací Vašich potřebují a zveme každého, by dokonané dílo přišel prohlédnout.

Patronátní úřad Její Excelen. brab. Glam Gallasové

v Přibyslavi dne 26. září 1898.

J. Šimek,

děkan v Polné.

Jan svobodný pán z Brucku,

říditel a patron. reprezentant.

Pravdivost hořejšího obsahu stvrzuje v Polné dne 12. října 1898

Pečet.

Rudolf Sadil,

starosta města.

Alpaka

Novinka pro pány na obleky, jakož i menčíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.80.

Na úplný oblek 8 m. zl. 10.80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franco zašlou.

První český zasilatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Oltáře, sochy, obrazy a veškerý kostelní nábytek v každém slohu

180 správně, solidně a čistě provádí umělý závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

Petra Buška synové v Syrovově.

(Založeno 1853.)

Provedeno přes 200 oltářů.

Nejlepší doporučen.

Množství vlastních nákrešů a fotografií

k volnému nahlédnutí franco

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn., 272 doporučuje svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží, hodin kyvadlových, kapsních v ocelích mýrných a se zárukou.

Těž na splátky.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdrávas Maria“, do sakristie s modlitbami kněze při obléčení bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalezpě (po 15 kr.) i nenaslepené. První dvě tabulky v úhledných černých deskách 50 kr.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Křestní listy

ex offi

40 kusů 30 kr.

nabídn

Bisk. knihtiskárna.

Dekorativní malíř a pozlaccováč

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrádní a pozlaccování oltářů a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslalých malých podobizen, za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vpracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Právě vyšlo

tiskem biskupské knihtiskárny:

VADEMECUM

861

Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentiorum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta

Stran 544 — 80. — Cena broš. 1.60 sl., poštou 1.75 sl.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečná ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Sylabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnosti

K hojným objednávkám této praktické pro kněze příručky, pravého to „Vademecum“ doporučí se k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

V. VACEK,

závod školářský v Pamětníku u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vyasazování stromů ovocné vysoké i krátké, sazenice pro živé ploty, květiny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromovářství, písařství, státnice sazenice v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Nápěvy k českému oltáři.

právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 80 (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

1 brožovaný výtisk za 15 kr.

1 v poloplatině váz. výtisk za 22 kr.

1 v platině váz. výtisk za 35 kr.

1 v platině váz. se slacným křídlem za 37 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávané budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zasílání zvláštních účtů, diti se bude zásilka Nápěvů při objednávce do 6 kusů jediné proti předem zaslanému obnosu, k němuž rátež pl. t. objednatel přiložit na porto

při 1 výtisku 3 kr.,

„ 2-3 „ 5 „

„ 4-5 „ 10 „

Mas varhan k čas. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v sazbě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně asi ve 4 neb 6 sešitech. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro zpěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaniím - Otče náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen s pravidla pouze 1. verš, tam však kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno upravit se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvů“ po ruce nemají.

Aby při zpěvu náležitě se dbalo slovného přízvuku, vysnácena jest v „Nápěvech“ tučnejším tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písni označeno, odkud nápěv vzat byl.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

— Svůj k svému. —

Přesídlení obchodu.

Dovoluji si tímto velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že jsem můj

obchod klatovským zbožím

— pro pány a dámy —

jakož i tovární sklad bílého zboží

přeložil do domu pana dvorního rady prof. dr. Eiselta (dřívějších místností firmy Berger & Munk na

Velké náměstí č. 136.

Vzdávaje srdečný dík za přízeň a důvěru mně až dosud věnovanou, prosím by mi byla i na dále zachována. Slibuji, že snahou mojí bude, bych velectěnému P. T. obecnstvu zbožím jen I. jakosti v cenách nejlevnějších vždy posloužil.

Závod můj jsem značně rozšířil a doporučuji každému, by dříve než své zimní potřeby v prádle i v bílém zboží nakoupí, můj sklad si prohlédl a shledá, že lepší zboží a levnější nikde jinde nenakoupí.

V úctě nejbláh

STANISLAV JIRÁSEK,

speciální závod v bílém zboží v Hradci Králové Velké náměstí č. 136.

— Pevné ceny. —

— Svůj k svému! —

Přesídlení závodu.

Dovoluji si velectěnému P. T. obecnstvu co nejzdvůleji oznámiti že přenesl jsem závod svůj

První Královéhradeckou

STROJNÍ PLETÁRNU

z Jiřikovské třídy

do domu pana Hutly na Velkém nám. č. 138.

do dřívějších místností firmy St. Jirásek.

Vzdávaje vřelý dík za přízeň a důvěru mně ve dřívějších místnostech v tak bojně a vzácně miže prokazovanou, vyprošuji si, by mi i na dále zachována byla a slibuji, že snahou mojí bude, bych vždy zbožím jen té nejlepší jakosti v cenách nejlevnějších P. T. obecnstvu v každém směru uspokojil a tak kruh svých ctěných P. T. pp. zákazníků nejen udržel, ale i značně ještě rozšířil.

Dovoluji si proto svůj bojně zásobený sklad **trikotového zboží všeho druhu** pro pány, dámy i děti jako: punčoch, ponožek, kamašů, kolenic atd., vše vlastní výroby, též nejlepší bavlny a vlny přízni velectěného P. T. obecnstva zdvořile doporučiti.

V dokonalé úctě

František Kroulík,

První Královéhradecká strojní pletárna
v Hradci Král., Velké nám., v domě p. Hutly.

— Podporujte křesťanský závod! —

— Nejlepší —

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

— pánečky a žíněny, —

apony a záclony do oken, hladké i zdřevňované dle franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

! Podporujte křesťanský závod !

Po mnoha leta osvědčená firma

A. F. HOROVÉ

v Hradci Králové

divadelní ulice doporučí ku nastávající

zimní sezoně svůj

novinkami

zásobený sklad

dámské konfekce

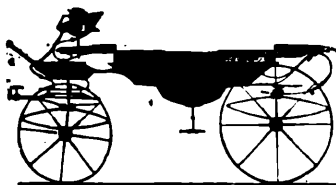
elegantních vzorů a nejmodernější úpravy jmenovitě:

dámských pláštů, pláštěnek a žaketů,

dětských jupiček a pláštíků.

Mimo to odporoučí též ve velmi bohatém výběru zimní blůzy, sukně, dětské šatečky a a velký sklad černých a barevných zástěr dámských i dětských. Též veškerý výběr prádla a nákrčníků pro pány.

Ceny mírné. Zboží nejlepší jakosti.

KOČÁRY

nejnovější soustavy

práce solidní, ceny levné

doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom a právem rašení zlaté medailie a korunou.

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický
v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí **velký výběr látek** pro dobu

podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmnějších.

Zvláště upozorňuje na látky pro
vld. duchovenstvo a úřednictvo.

Vzorůsky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se též na splátky.

Založeno r. 1821.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné, avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorůsky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauroji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (3)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Velečtým páni

K. č. 9879.
1898.

řezníkům v Hradci Králové.

Usnesením městské rady ze dne 18. října 1898 určeny byly místnosti ve zdejších městských prozatímních jatkách k ohledání veškerého masa odjinud do Hradce Králové dopraveného a sice počínaje dnem 24. října 1898.

Dovážka masa smí se díti pouze v pondělí, ve středu a v sobotu a to nejdříve do 9. hodiny dopoledne a konati bude městská policejní stráž policejní dozor nejpřísnější na dovážku tuto.

Páni řezníci se upozorňují, že není naprosto povoleno koupiti neb odebrati maso dovezené, které ve zdejších městských jatkách městským zvěrolékařem ohledáno nebylo a co takové razítkem označeno není.

Přestupky proti tomuto nařízení trestati se budou dle ustanovení §. 35., 62. a 64. obč. zřízení pokutou od 1 do 10 zl. r. č., po případě vězením až do 48 hodin.

Přestupky, jež se trestají dle trestního zákona neb politickým úřadem, postoupí se úřadům těmto ku kompetentnímu jednání.

Purkmistr. úřad v Hradci Králové,
dne 19. října 1898.

Průvodu varhan

k Nápěvům Oltáře (čas.)
výšel sešit I. Stran 28 formátu 22/32 cm. Obsahuje
plně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně,
poštní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatočinnosti a některé z obecných mešních (celkem 82 nápěvů).

Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

Denní osvětlení, chuť k jídlu, okamžité posily se slabým a starým lidem; překvapující účinek střežím chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje skvělou feckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lihované z čerstvých hroznů Malvasinských. Kobdržení u pp. lékařů A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodňanská ul. č. 20, hlavní sklad spěš. Achaie v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1-75 st., půl láhve 40 kr. Toto víno neskazí se v nečistých, dobře uzavřených láhvích. (1898)

číslo 234: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bohaté utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravu.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščina třída č. 24.

doporučuje učitel

se školám: Sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zvonice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulity atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Sportovní klub

pro Hradec Králové a okolí

pořádá druhý **jour fixe** ve čtvrtek dne 8. listopadu t. r. s bohatým programem.

Jan Horák, soukeník
v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vydané katalogy svých vzorků pravých vlaseňáků vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Těž velejemné

lístky na lázně,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, měkou objednávkou na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez svýžení cen!

Mše ku cti sv. Václava.

Král. saský varh. Tregler, Missa in honorem sancti Venceslai, principis Bohemiae. Mše ku cti sv. Václava, knížete Českého pro smíšený sbor a průvodem varhan (oblig.) Partitura a hlasy 8 zl., hlasy po 15 kr. netto. Red. Skuherský, Missa in honorem sancti Venceslai Quatuor vocum inaequalium comitante organo. Partitura, hlas varhan a zpěvné hlasy 2 zl. 50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto.

Red. Sychra, Mše ku cti sv. Václava pro: a) 3 hlasy (sopran, alt, bas), b) 3 hlasy (sopran, alt, bas), c) 4 hlasy, sopran, alt a tenor, bas s průvodem varhan nebo dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů 3 zl. 50 kr., orchestr hlasy 1.50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto.

Seznam u mne vydaných církevních skladeb mála se požádání kamkoliv zdarma franko a lze u mne dostati každou hudebninu nebo knihu.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, vedle národního divadla. Právě český závod hudební.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu ohranových oken

BRNO.

okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

JAN STOUPA

v Praze Václavské náměstí č. 32.

nabízí

HAVELOKY

z jemných nepromokavých látek

po zl. 7.50,

dále haveloky

z jemného, nepromokavého štyrského lodenu v barvě tmavošedé, sedohnědé, tmavoolivové zhotovené přesně dle uvedení výkresu

po zl. 10—, 12.50, 14.50.

Sokolské haveloky nejlepší jakosti přesně dle předpisu

po zl. 12.50

Při ctěných objednávkách vyprošuji si udání potřebné díky haveloku. 269-6.

Nezměrný bol, který mně všemohoucí Bůh tak neočekávaně uložil, zmírněn byl všeobecnou upřímnou účastí.

Všem a každému zvlášť,

kdo se mnou cítili v době přetěžké, kteří projeví mně soustrast, ať osobními ať písemnými projevy, nebo účastenstvím při pohřbu mé milované manželky, vyslovuji jménem svým a jménem celé rodiny

nejvroucnější díky!

V Pláčovicích, dne 25. října 1898

Jan Morávek,
starosta obce.

jest. Lásku na lásku! Za ta Maku Spasitelovu v dů-
stojné lásky vložili jsme mu tento chrám Jeho.

Ala Kristus koná dílo své spásy skrze církev,
jednou a spolu všeobecnou, katolickou. Ta církev vy-
volala mne vrozenému věřící Kristovu, ta skrze jeho
žrev pomáhá mi k milosti. Lásku na lásku! Miluji
církev tu. Nikdy jsem se tím netajil a tajiti nebudu.
Z lásky k té církvi vyzdobili jsme chrám tento.

Ala církev ta jako působí ku spásu jednotliv-
cům, tak i veličanů a silnými řiv národy, kteří se jí
věsti dávají. I můj národ učinila církev ta velikým
a slavným a vděčným. A proto vyvolen rok letošní
k vyzdobení chrámu tohoto. Hlava církve Lev XIII.
slaví jubileum šedesátiletého kněžství a císař a král
nás, hlava národa slaví své padesátileté jubileum.
A tudíž i na tuto památku s lásky k národu mal-
bami okrášlen chrám náš tento.

Pravím chrám náš, chrám Hradce Králové. Na
počátku 14. století vystavěla jej Hradečanům Eliška
královna. Za Jiřího krále byl dokonán a vyzdoben.
Avšak lety věky, přiletěly i bouře. Mnoho a mnoho
měnilo se v městě, měnilo se v chrámě. Konečně stal
se zase katolickým. Ale přišla doba, kde gothika ten
a našich předků obilně sloh se zanechutí. Chrám
dle domnění byl v minulém století lépe upraven, za-
tím však znešváten. A tak v nevkusné úpravě stál
až do let šedesátých tohoto století. A tu hlavně přiči-
nám kapitulu děkana Ráise a p. biskupa Hanla,
přispěním slavného města a dobrodinců zbaven zne-
švátení a počal se objevovat v původní krásě své.
Něco však scházelo. Vystihl to i laik, o Hradec za-
sloužil muž, náměstek purkmistrů, který řekl v přit-
omnosti mé p. biskupovi Haisovi: Ještě polychromie
(vymalování) potřebuje chrám tento. Nuže! I to se
stalo. Na radu p. kapitulu děkana nynějšího pro-
vedli jsme dílo to, které všeho usnání dochází a dou-
fám, že od nynějška tím více klenotem zdejším mě-
sta bude chrám tento. Lásku na lásku. O jak miluji
město toto a tento chrám jeho. Zde jsem studoval
bohosloví, zde před tím oltářem jsem byl birmován,
zde přijal jsem čestného svěcení, zde jsem kaplanem
byl a nyní s podivného řízení Božího i biskupem.
Jest ovšem nyní mnoho lidí slych a nejsou a to ani
chápat lásku srdce věrou katolickou rozvíceného,
které nechce nic jiného, než blaho a spásu vás všech,
ale ať jest jakkoliv, a lásky k tomuto městu stalo se
co učinil jsem pro vyzdobu chrámu tohoto. Kde by
to i tak přijato bylo. Kde by ale hlavně toho dosa-
hováno bylo, k čemu chrám jest, aby budil v nás
úctu a lásku k Bohu a Spasiteli našemu, kde by zde
roslehalo se slovo Boží tak, aby ku všemu dobrému
rozněvalo duše. Kde by byl zde proto, aby s duší
nesmrtelných staven byl milostí a ctnostmi vyzde-
bený chrám Bohu a kdeby konečně pomohl nám všem
k tomu, abychom věčně žili v tom chrámu, jehož
tento jen obasen jest, v chrámu, v němž dle du-
šního čtení není ani bolesti, ani křiku ani smrti více,
nýbrž kde lásku věčně a dušičk hoří.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 29. října 1898.
Než se přikročilo ku projednání programu, smínil
se p. starosta po zahájení schůze o příchodcích prátah
voleb, jež spočívají hlavně v sestavení nových volebních
listin dle nového berního censu. Pan starosta
dověděl, že od 15. listopadu 1898 budou volební listi-
ny vyloženy a po 6. lednu 1899 se budou moci býti
ustanoveny volby. Po vyjádření tohoto přikročilo se
k projednání programu. Zpráva povozního odboru o
prodeji bloku K. kongregaci školských sester de No-
tre Dame, jakož i o prodeji bloku Z bisk. stud. se-
mináře vzata na vědomí. Školským sestrám prodáno
3277-8 čtver. sáhů po 10 zl. r. č. a tyto kupní cenu
také již aplaty. Pokud se týče bloku Z pro Borro-
maum, není prodej ještě uzavřen, ještě nutno dohod-
nouti se o některých věcech, jako ohradu sdi chod-
níku. Blok Z leží vedle moravského města u straně
levé, vychází-li se z města a měří 2800 čtver. sáhů.
Cena sáhu ustanovena na 10 zl. Město břež však na
sebe povinnost do konce 6. března 1899 město to spla-
ňovat. — Mimo to referuje povozní odbor o pro-
deji některých stavebních míst. — Návrh, aby byl
náklad 1807 zl. 60 kr. na úpravu jízdny dráhy u bý-
valé Pražské brány schválen a kryt s úspol. (II.
2) rozpočtu z r. 1898, jakož i návrh na schválení a
krytí základu na úpravu jízdny dráhy s malého ná-
městí k budově c. k. odborné školy pro umělé zámeč-
nictví pro referát p. m. rady Russa schválen. —
Rovněž schválena kupní smlouva s kuratorem diecé-
ního ústavu „Rudolfinum“ o koupi bloku Y, když byl
za schválení této větymi slovy promluvil člen obec-
ního zastupitelstva, vysoce důstojný generální vikář
Dr. Al. Frýdek. — Členové občanského zastupitelstva
Dr. Heller, Soukup, Richter, Dvořák, Pilnáček podá-
vají návrh a žádost o zařazení tržnice. Po slo-
vech pp. Dvořáka, Vávry, Pilnáčka usnešeno, že trž-
nice ta má se zřídit v přilehlých bývalých měst. škol
dívčích. — Pan městský rada Weinhenget referuje o
o číle 2), žádá o schválení elaborátu, o systemiso-
vání lesů města Hradce Králové a dodává zajímavé
zprávy o stavu městských lesů a lesního hospodářství,
s čehož zřejmo bylo, že se v lese hospodářilo vždy
velmi dobře. Městská rada žádá pro nadlešení pana
Strachotu odměnu 800 zl. za důkladný elaborát. Obec-
ní starší lékařník p. Hubáček navrhuje, by panu nad-
lešnímu dán byl titul lesmistra, pro kterýžto náhled
prohlašuje se obec. starší p. Dvořák, kdežto obecní
starší p. Pilnáček přimlouvá se za návrh městské ra-
dy. Pan Dr. Beneš činí návrh odročovací, pokud týče
se titulu lesmistra a přimlouvá se za návrh městské
rady. Oba návrhy přijaty. — Schváleno uzavření in-
vestiční půjčky do 20.000 zl. ke krytí nákladu za
předběžné práce k zavedení pitné vody, zejména na
schválení již koupě pozemků a zřízení dvou čerpacích
studní. (Náklad ten činí 9954 zl. 36 kr.) Rovněž za-
potřebí krytí z této půjčky částku 2223 zl. 19 kr. na
stavbu „Školovny“ a částku 7000 zl. na vyrovnání
výkupu dávky právovarečného dříví. — Schválena
koupě pozemků v Roudničce, Střebí, ve Lhotě Mal-
šovské a ve Svinarech jednak pro rybníky, jednak pro
úpravu Náhonu a zalesnění. — Schválen návrh okresní
školní rady pro město, aby zřízeno bylo místo kate-
chety pti městských dětí školách. — Město po-

licejního strážníka obsazen A. Jettmarem, zdejší
přilešním. — Jelikož obchodní gremium zdejší se
vyjádřilo, že v Hradci Králové jedné tiskárny ještě
je zapotřebí, kdežto kněhupectví nikoliv, ustanovilo
se obecní zastupitelstvo na tom, schváliti a odporučiti
žádost o tiskárnu p. Jana Slaky, faktora bisk. knih-
tiskárny. Druhým šádem o tiskárnu byl p. Ontrata
z Jičína. — „Filharmonie“ povolena na rok 1898 13
hlasy přispěvek 200 zl. — Rovněž přijaty a schváleny
poslední dva body programu, po jehož vyčerpání
předkládá p. městský rada Pilnáček žádost p. Kláry
Zippové o přenechání dosavadní dětské podpory 40
zlatých, což pro 2 následující leta se schvaluje. Ku
dotazu pana obecního staršího Dvořáka, kdy před
jednou bude vyhotoven tržní řád, odpovídá pan star-
osta, že to měl na starosti semelý pan ředitel Tro-
níček, že však sám hodlá řád ten spracovati, prosí
jen o shovívání, jelikož je prací přetížěn. Tím schůze
skončila.

Hrabě Jan Harrach, majitel panství
Hrádku, Nechanice, Sádová, Jilemnice atd., člen pan-
ské sněmovny, slavil 2. listopadu své 70. narozeniny.
Narodil se na Dušičky v r. 1828 ve Vídni. Český ar-
cheolog a básník Erasm Vocel vřítvil mu jako jeho
vychovatel české smýšlení. Roku 1848 účastnil se se
svým otcem, hr. Františkem Arnoštem Harrachem slo-
vanšského sjezdu v Praze. Když Maďaři zvenovali re-
voluci, odebral se hr. Jan Harrach v družině svého
strýce knížete Josefa Lobkovic na Rus, aby tu jmé-
nem knížete Windischgrastse požádal cara Mikuláše
za vojenskou pomoc, kterou byl tento císař Františ-
kovi v Zákupích slíbil, kdyby syu jeho Ferdinand
(Dobrotivý) se ocitnul v nebezpečí. Na to se účastnil
hr. Jan Harrach boje proti Maďarům a r. 1856 opu-
stil vojenskou službu jako čestný major a věnoval se
hospodářství na svém statečku Konárovice u Kolína.
Oženil se téhož roku s dcerou knížete Jana N. Lob-
kovic, udržoval pak čilé styky s českými vlastenci
na Kolínsku a v Praze. Značné zásluhy si získal o
zvelebení hospodářství, psal sám hospodářské články,
staral se o zvýšení hospodářského vzdělání. V politi-
ckém ohledu přijal úplně program Riegra a Palacké-
ho, avšak vůči Vídni přál si aktivní politiku. Roku
1878 oženil se po druhé s princeznou Marií Terezií,
dcerou knížete Augusta Maxa Thurn-Taxisa. Mladé-
česká strana vytlačila jej poznenahla z okresního sta-
rostenství i z českého sněmu jakožto lidového poslan-
ce. Hrabě Jan Harrach odvděl se tím, že pracoval
pro mír Staročechů s Mladobechy a že tyto proti
mnohým útokům hájil. Hrabě Jan Harrach jest vůbec
smířlivá povaha, miluje plodnou práci. Největší zá-
sluhy získal si o videné Čechy a jejich školu Ko-
menského. Hrabě Jan Harrach patří k nejoblíbenějším
českým šlechticům.

Almanach bohosloven královéhradeckých, jehož vydání oznámeno bylo na 4. listo-
padu, vyjde teprve 12. listopadu v sobotu, poněvadž
nahodilými překážkami práce se zdržela. Vydání je-
ho a jubileum oslaví se téhož dne Akademii. O sláve-
né účastenství prosíme.

Přednáška. V jednotě katol. tovaryšů bude
přednáška v neděli dne 6. t. m. dp. katecheta Čer-
ný o thematu „Sociální demokracie ve stopách anar-
chismu“. Začátek o 2. hod. odpoledne. Po přednášce
pobožnost v kapli sv. Vojtěcha. Uvedení hosté mají
přistup.

Rybářství v Hradci Králové. Po dlouhé
době máli Hradečtí zase jednou lovení ryb. Za staro-
dávná býval v Hradci Králové zvláštní rybářský cech,
neb v Labi i v Orlici bylo ryb velikých a chutných
hojnost. Po veliké všeobecné povodni v Čechách roku
1432 objevilo se v řekách českých a zvláště u Hradce
nevidané množství lososů, tak že Hradečané prý je
jako jinou zvěř se sekarami, ostipy atd. ubíjeli a lo-
vili. Roku 1656 dne 9. července po veliké povodni z
nařízených rychtářů císařského a pánův radních rybářů
na řece Orlici pod Horšovem devaterým ztažením chy-
tili 24 lososů velikých, u mýlny Orličného trojím ta-
žením jednoho a tak všech 25; „což při městě Hradci
žádného prý příkladu není, aby se jich tolik najednou
chytilo. Roku 1657 dne 21. a 25. července poslali Hra-
dečtí králi Leopoldovi I. do Poděbrad vždy po jednom
lososu a po čtyřech udušičkách. — Dne 8. ledna 1896
od městské rady ceshmistrům rybářského cechu i na místě
celého cechu dáno dovolení, aby za velké vody na
lukách mohli bobry bít a střílet; avšak by žád-
ného bez dovolení pana primasa žádného tejně ani
zjevně neprodávali, což jsou činiti připověděli. Jako
bobry i lososů hájilo a vyměnilo sobě mělo město
samo; tudíž r. 1898 Martin Lutna rybář pro lapení
a ukrytí lososa do vězení šatlavního se dostal a pro-
puštěn byl teprve s rukojímí, že ve dvou nedělích
pět kop pokuty složí; lososy poslali totiž Hradečtí
vzácným pánům cíl a darem? Mimo lososy rezeslali
Hradečtí v XIII. století a i jmenovitě ještě r. 1613
sousedním pánům a do Prahy za vzácný dar mihule.
Roku 1612 městská rada rybářům a všem, kteří při
vodě jsou, přisně nařídila, aby pod pokutou pěti kop
žádnému mihule neprodávali, mimo pana purkmistra
a to pro potřebu a účtění jimi pánův stavů. Dne 11.
srpna 1607 z řeky vytážen byl mušec dlouhý 3 a půl
lokte a téhož dne poslala jej městská rada v dar pa-
novi Janu Rudolfovi Trčkovu z Lípy, jež „on věčně
přijal a velice jeho velikosti se divil“. V pátek po ne-
děli smrtelné, dne 6. března 1618 poslali Hradečtí
právě zvolenému a dosazenému hejtmannu města Praž-
ského Menšího a J. M. císařově jakožto králové české
vzácných měst království Českého podkomořimu přání
s dopisem: a vedle toho na dokázání naší k. V. M.
šetrné aktivnosti do kuchyně k zelenému čtvrtku pár
plecí, a tři páry kaprů uzemných a že to málo od
nás věčně přijíti a tak nás sobě poručeny mítí rá-
dšte, náležitě prosíme“. — Nejen ryb, ale i rák bý-
valo dříve v Hradci hojnost. K nařízení krajského
úřadu musilo město Hradec ke dni 22. srpna 1760
přinést kop/ráků do Nových Dvůrů dodati ke stola
Františka vévody Lotrinského tam měštajicho.

Kathedrála sv. Ducha v Hradci Kr.
V první desítiletí čtrnáctého století, ne li dří-
ve, vystavěn jest velebný kostel sv. Ducha; avšak
ovíme čí nákladem a od kterého mistra. Kostel sv.
Ducha akládá se z presbyteria, hlavní lodi, dvou po-

bočných lodí a s předním podkrovními. Celá stavba
má s venku i s operacími pilíři v délce 146, v šířce
79' a jest až po slémě střechy 104' vysoká. Vnitř ko-
stela obnáší délka od západního portálu až k střed-
nímu oknu za hlavním oltářem 169'; z toho připadá
na presbyterium 78', na lodi s předním 81'. Přední
podkrovní mají 20' délky. Šířka presbyteria i
hlavní lodi obnáší 28'; šířka v obou pobočných lo-
dích obnáší bez pilířův v každé 15'; k severní boční
lodi přistavěno ještě prostory 10 1/2'; pilíře mezi lodmi
mají po 4' (oba tedy 8') a pilíř při druhé boční lodi
na severní straně 2 1/2' v hrubosti, a to vše dohromady
činí 60' šířky celého kostela ve světlosti. Výška klen-
by v hlavní lodi a v presbyteriu nad podlahou ob-
náší 68'; výška pobočných lodí asi polovici toho. Ko-
stelních věží zdi dosahují 123' výšky, střechy jsou
30' a makovice a kříží 7' vys., takže celá jejich výška
160' stop obnáší. Mimo nimburský jest kostel sv. Ducha
s oné doby nejelav. v Čechách Zbožní měšťané hradečtí
horlivě pečovali o zvelebení svého hlavního kostela
farního, čínice hojně a vydatně odkazy buď k zřízení
a nadání nových oltářův, buď k povýšení a rozmo-
žení služeb Božích. Podací právo ke kostelu sv. Du-
cha měl král český. Jan Lucemburský je přikl r. 1336
klášteru sedleckému. Do r. 1399 byli zde mimo faráře
4 kaplani; toho roku zařídili někteří měšťané hradečtí
nadaci pro 6. kaplana. Velice utrpěl kostel sv. Ducha
požárem dne 28. května 1407, při kterémž i slavný
zvon Osanna se rozlil. Tehdy měl kostel 1 hlavní a
17 oltářů, totiž sv. Anežky, Barbory, Bartoloměje,
Doroty, Kateřiny, sv. Kříže, Leonarda, Panny Marie,
Markyty, Matyáše, Ondřeje, Sigmunda, sv. Apoštola
Simona a Judy, sv. Víta a Všeoh Svatých. Poznená-
hla opravovaný kostel a jednotlivé oltáře zbožnými
dobrodinci. Leč, když kostel sv. Ducha měl býti na-
vrácen v předešlý svůj stav slavný, počaly v církevním
životě vlastní naší změny hrozivé, které měly i politické
následky. R. 1638 pořízeny v chrámu P. sv. Ducha ve-
líké varhany. R. 1641 byl kostel sv. Ducha pěkně
opraven a stal se brzy na to katedrálím kostelem,
neboť 1. května 1660 jmenoval císař Leopold I. Ma-
touse Ferdinandu Šokka z Břlenberka biskupem křá-
lovéhradeckým. R. 1688 byl v katedrále nákladem
obce za 5.550 zl. postaven nový hlavní oltář sv. Du-
cha, až do klenby vysoký a ze tří obrazů složený.
Protože nebylo paměti, že by kostel sv. Ducha byl
kdysi kdy posvěcen, učinil tak biskup Tobiáš Jan
Becker dne 13. října na 2. dost městského představen-
stva. Za biskupa Jana Leopolda z Haye, který se na-
rodil r. 1735 v německém Fulneku na Moravě, utrpěl
velice katedrálí kostel. Krásný starý hlavní oltář,
mnohé vzácné sochy, obrazy a pomníky z kostela sv.
Ducha ve smyslu nařízení vlády odstraněny. Sochy
svatých od židů koupeny a po městě k veřejnému
pohoršení noseny. Veliká krásná chrámu utrpěla sice
již mnohými dřívějšími požáry a přistavbami, ale nej-
více utrpěla od r. 1780 až do 1794, když za biskupa
Haye staré oltáře odstraněny, tři okna v čele presby-
teriu zcela a po jižní straně přistavením a na nejvyš-
ší nemotorného patra na menší sakristii dvě okna až na
malé části se zazdila. Taktéž jižní vchod do presby-
teria zastaven, prostora před ním cihlovou zdí pře-
pažena a tam opravová haraburdina utvořena; na
části neutrpěl krásné a velebně provedené ozdoby
ani v nejmenším. Pro biskupské oratorium zazdilo se
jedno okno až na malý otvor, který z vnitřní strany
presbyteria nesložnou dřevěnou skříní se uzavřel. Ve-
dle vchodu do severní poboční lodi přistavěla se v
slohu pasukovém s lucernou nahore tak zvaná umrlčí
kaple, kterouž po zřízení literácké kruchty ještě
tam pozůstala část okna se zavřela. Zdi trpěli po-
bitím podkrovní mnohými požáry a rovněž jiné ozdoby.
Tím způsobem zmizely časem všechny vrchní okrasy
a vynikající ozdoby, a na místě cimburí, štítů, ozdo-
bých nástavků a víček povetaly těžké jednostranné
střechy se svými pádnými plochami. Oprava byla po-
třebná. Dne 10. listopadu 1864 založena jednota k opra-
vení katedrálího chrámu Páně Královéhradeckého,
povetala za přčinou dvoustoleté památky založení
biskupství královéhradeckého a povýšení děkaného
kostela v Hradci Králové na chrám katedrálí. Jed-
nota obrala si za úkol, uvnitř i vně opravit kate-
drální chrám sv. Ducha podle slohu jeho prvotního.
Opravy řídil stavitel Fr. Schmoranz a provedeny
také většinou v dřívějších letech. — O nynější opravy
úsiloval hlavně nejp. biskup Edvard Jan Nep. Bry-
nych, vys. dp. gen. vikář Thdr. Frýdek, a jmenovitě
též obětavě veškeré kruhy duchovenské. Uvnitř jest
nyní celá oprava kostela svatého Ducha stkvěle pro-
vedena a bohda i zevnitřní oprava krytu a věží v pů-
vodním slohu bude v nejbližší době dokončena.

Znamení doby. O slavnosti posvěcení nově
vyzdobené katedrály účastnila se jediná tovaryš-
ská jednota této významné slavnosti korporativně.
Kde zůstaly ostatní spolky hradecké? Jest jich cel-
kem 50. Byly snad rozpustěny? Či nestojí jim ozdo-
ba stkvěle svatyně, z dob Elištiných a Jiříkových po-
chodící ani za takové účastenství, jaké projevíly při
louském cikánském průvodu „Nerudy“? Předkové je-
jich i za doby husitské chovali se k vyzdobení a účte-
ní chrámu našeho jinak. Neobjevili se opět v le-
tošním masopustě obvyklé sběrací archy, budeme
ujištěni, že se letošním rokem hradecké spolky roze-
šly. Uvidíme!

**Rybolev v městském rybníku Rou-
dníčce** u osady téhož jména za Novým Hradcem
Králové byl následkem dušičkového dědů odložen na
čtvrtek. Na sv. Hubert i rybolovu přál. Kapříci jsou
až 2 1/2 kg. těžcí a vylovena se štikami 1374 kusů vážících
přes 17 a půl q. centů. Vyloveni kapři byli převezeni
do městských sádek u vodárny. Ustanoveno, aby
tamtéž byli konsumentům dle váhy prodáváni. Protože
ryby v zimě potravu nepřijímají a také jim na váze
téměř ani neubude, tedy se na kapřích také ničeho
neprovádí. V městě Králové Hradci panuje citelný
nedostatek čerstvých kaprů. Chováním jich v sádkách
dá se tomuto nedostatku od pomoci.

Z jednoty katolických tovaryšů.
Časová hra „Modlitba na hřbitově“ setkala se se zna-
mitým morálním i hmotným úspěchem. Hlavní role
v rukou sl. Chmelarové a p. Jakubského byly přímo
vítězné. Více pročitáno byly výkony sl. Kulhánkové,

Jezdinák, Hejmanov, Novohradské a Schneidrové. Se zdarem zhostili se svých úloh pp. Beránek, Douba, Mandáček, Pulák at. a Svataček. Obecenstva sešlo se takové množství, že mnozí vrátili se bez lístků zpět. — Přítím pondělkem zahájí opět fečnický kroužek svou obvyklou činnost rozhovorem „O bělohorské bitvě“. Chystaná manifestační slavnost desátiletého trvání odkládá se na počátek příštího roku. Den založení bude oslaven 20. t. m. službami Božími v Adalbertinu a večer přátelskou zábavou. Při svěcení nově vysvěcené katedrály účastnila se jednota korporativně s praporem významné slavnosti jediná se všech zdejších 50 spolků.

Živnostnictvo a mladočestí poslanec. Roku 1889 i r. 1891 mohli poznati rolníci i živnostníci, že předáci mladočestí měli sice pro ně mnoho krásných slibů, ale málo skutků. Před volbami hlásali, že rolníka může zastupovati jen rolník a femeslníka jen femeslník, protože jen ten ví, kde ho bota tlačí, ale při volbách protestovali mladočestí předáci jen své doktory a jejich trabanty. Dostí pozdě poznali rolníci i živnostníci, že mají sloužiti mladočeským doktorům jen za kanonenfutter a jen za hřebíček, po kterém by tyto se vyšplhali k lépe placeným mšatům a synekuram. Volba, na českém jihu, kde slíben mandát živnostníku, ale zadán byl pak staro-česko-mladočeskému advokátovi Naxerovi, pobouřil mnohé živnostníky. Tito po volbách prohlásili proti mladočeským předákům: „Seznáváme, že femeslnická myšlenka nikdy poctivého uznání u strany mladočeské se nedočká, tedy dosavadní zástupce živnostnictva ve výkoném výboru mladočeské strany, p. Hartvich, předseda to Zemské Jednoty tem. a živn. Společenství z výkoného výboru vystoupil, nechť se zastupování Jednoty ve sboru takovém, kamž je zván jen při věcech, do nichž mu nic není, ale když se jedná o zájmy stavu, který má ve sboru tom hájiti, tu jest pomlžen a nerespektován.“ Vystoupení to pak výbo-rem schváleno. Ale zároveň se oznamuje ještě jiná, neméně zajímavá zpráva. Věstník zemské jednoty Společenství přináší tuto zprávu: „Resignace: Nespokojenost a vedením výkoného výboru národní strany svobodomyšlné jeví se v přítomné době nejen v femeslnictvu a živnostnictvu, ale i v rozhodujících kru-žích agrárních. V této době, kdy ohlásil své vystoupení z výkoného výboru mladočeské strany delegát Zemské Jednoty p. Hartvich, oznámil své vystoupení zástupce Sdružení zemědělského, rolník p. Stanislav Kubr, odůvodniv vystoupení své tím, že výkoný výbor nebě náležitěho zřetele k naléhavým požadavkům rolnického stavu.“ — Rolníci i femeslníci, poučení smutnými zkušenostmi, vy-řahují tedy poznatky z mladočeskoradikální káry Pacákovsko-Heroldovské.

Zpěvy při svěcení katedrálního Chrámu Páně v Hradci Králové obstarali p. boboslovci za laickavého účastenství předsedy cy-řilských jednot, p. prof. Dr. Mrštík. Menší sbor pěvecký přednášel při svěcení sámka veškeré anti-fony a žalmy chorálně dle pontifikálu kromě zpěvů při průvodech kolem kostela a se sv. ostatky, jež upraveny byly D. Orlm ve vícehlas. Při pontifikálu měl sv. zpíval celý sbor pěvecký čítající 40 p. bobo-slovců. Chorálně byl přednesen introit, graduale, Credo IV. a communio. Kyrie a Gloria bylo z čtverhlase polyfonní mše Dieboldova op. 27, Sanctus, Benedic-tus a Agnus z čtverhlase polyfonní mše sv. od J. Rennera op. 37., Offertorium „Domine Deus“ dvojhlasné s průvodem varhan od P. Utko Kornmüllera. Při odpoledních slavných vesperách, při nichž officia-torem byl vys. p. prelát Hampl, byl umístěn sbor precentorů v presbytáři a s vys. důstojným panem officia-torem dělal se o zpěv antifon a prvních veršů žalmových. Pěvecký sbor na kůru zaspíval „Domine ad adjuvandum“ čtverhlase od Caes de Zachariis (XVI. stol.) Magnificat od Cimy a žalmy střídané s celým alumnátem v lodi jeoucím chorálně. Zpěvy při svěcení pontifikále řídil dp. Dobroslav Orel, při vesperách praefekt p. Jurkovič.

Oběsil se. Václav Klempíř, krejčí v Novém Hradci Králové, 54 roků starý, oběsil se ve své světnici, máje kolem krku omotanou starou mřu krej-čovskou a přivázanou na klíči u šatníku. Týž byl ženat a bezdětný. Řemesla si valně nevážil a tudíž byla žena jeho odkázána sama ho živiti. Zabývala se nošením a prodáváním loketního zboží. Bylo pozorováti mezi nimi častější hádky, kteréž vždy se dosti dobře skončily, že se totiž obě strany před rozcho-dem smířily. V neděli k večeru šel ještě vyprovodit svoji manželku na nádraží královéhradecké, která se ubírala za svým obchodem do světa. V pondělí ještě navštívil svoje přibuzné a známé, jea při dobré myslí a rozmaru. — V úterý ráno, když domácí lidé se probudili a slyšeli vepřika, majetek to oběšeného, hlasitě se ozývati v chlívků o žrádlo, tu šli Klempíř budit, aby dal vepřiku žrát, ale jaké bylo jejich zdě-šení, když spatřili jej na klíči pověšeného. Týž byl veselý a lehkomyšlný povahy a má se za to, že ko-falka ho svedla k tomuto činu.

Za hlavní porotce pro čtvrté po-retní obědění, které před c. k. krajským soudem v Králové Hradci a které bude čítati asi 9 případů byli min. středu vylosováni za hlavní porotce pp. Meier Karel, hostinský v Božanově, Grundmann Ad. v Broumově, Wildner Jindřich, nadlesní v Broumově, Křivda Fr., mlynář v Martinkovicích, Kocian Čeněk, rolník a starosta ve Slatině, Janke Jan, účetní v Koclě-řově, Seidl Jan, rolník v Koclěři, Beošč Viktor, lesní správce v Bělči, Jarkovský Jan, rolník v Bělči, Felfel Zdenko, obchodník v Kukleněch, Stránský Jan, rolník v Lipě, Potůček Fr., stavitel v Pražském Předměstí, Morávek Fr., rolník a majitel kruhovky a Weyr Bedř., řídící cukrovaru v Předměstích, Černý Antonín, rolník ve Stěžerách, Varmaža Josef, správce velkostatků Světy, Vozenilek Alois, rolník v Stěžbři, Spora Karel, lesní ve Svinarech, Traxler Rudolf, kněhkupec v Jo-sefově, Fendrich Gotthard, nadlesní v Borohrádku, Šmok Rudolf, hostinský v Čižově, Kněšek Josef, rolník v Záměsí, Porešit Josef, obchodník v Červeném Kostelci, Řípa Frant., správce spořitelny v Náchodě, Šulc František, mlynář v Nerošově, Vyštal Václav,

rolník v Horním Přímě, Pačour Jos., obchodník v No-vém Městě n. M., Rydl Václav, kupec a hostinský v Dobručce, Novohradský Jan, rolník v Křivčicích, Duzbaba Jan, rolník v Lomech, Černý Jan, stavitel v Opočně, Procházka Fr., rolník v České Metaji, Kuo-blich Arnošt, hostinský v Bartošovicích, Blüml Jindř., rolník v Bělě, Urban Josef, rolník v Kerndorfu, Fir-bas Erich, nájemce dvora v Helkovicích. Za náhradní porotce byli vylosováni titíž pánové z Králové Hradce: Beran František, kožedník, Červený Jaroslav, továrník Dudek J., hotelier, Hadr Václav, optik, Steindler Ju-lius, obchodník, Udalrich Josef, přičař v pivováře, Vacek Jan, speditér a majitel domu, Vachek Alois, cukrář a Vlach Cyril, vináři.

Znamý obrovský zvířecí Klud-ského z Plzně utábořil se poblíž Střelnice na Pražském předměstí. Ve zvířecí se nalézá obrovský, největší slon v Evropě, vzácní africký lv, bengalský královský tygř, skvostné exempláře jaguárů, levhartů, pardálů a jiných zajímavých šlem. Začátek předsta-vení je vždy o 4. hod. odpo. a spojeno jest také se zajímavým krmením dravců. Zvířecí stojí skutečně za podíváním a návštěvu jeho doporučujeme nejen žákům středních a obecných škol, nýbrž nejširším kruhům.

Pan Stanislav Jirásek, chválně známý křesťanský obchodník klatovským a býlým zbožím přeložil svůj závod do dřívějších místností firmy Berger & Munk a obchod svůj značně rozšířil. So lidní jeho obchod doporučujeme přízni křesťanského českého lidu a vesele. duchovenstva.

Fečický kriminál chtěl mti patrně vy-sloužití vojín M., jenž se vrátil z Josefova z vojny a proto ochotně přijal nabídku obchodníka Běliny z Ja-morfe, aby za něho odseděl trest šnedělního vězení, do něhož byl tento odsouzen, protože od vojáka ku-poval kradený oves Běliva oznámil mu své jméno rodinné a křestní, rodinné poměry a věc pro kterou byl odsouzen; 25 zlatých dal M. kandidátu kriminál-ního života na ruku, zbytek měl dostati ve lhtách až po odsezení. Vysloužil se hlásil statečně do krimi-nálu a žádal pana dvorního radu Okenfuss a, aby mu vydal poukaz na „sezení“ — ovšem bez diet. Na nešťastí padl voják na nepravého. Pan dvorní rada předsedal sám senátu, který obchodníka odsoudil, a proto se mu zděl přihlášený kandidát podezřelým. Ptal se jej, který z pánů radů jej odsoudil. Na tuto otázku nebyl voják připraven a prohlásil, že z pánů soudců, kteří byli ve vedlejší zasedací síni jej neod-soudil nikdo. Vyšetřující soudce p. J. zjistil určitě, že kandidát „sedlithy“ není odsouzeným a tento nenadávými spletitými otázkami polekán a spleten přiznal se před vyšetřujícím soudcem, že obchodník Bělina dal mu 25 zl. na ruku, že mu celkem 140 zl. slíbil po odsezení jeho trestu, že jej ke krajskému soudu sám přivedl a že musí býti ještě v Hradci. Občan B. byl brzy čítníkem vypátrán a k soudu předveden. Závěrem byl i se svým společníkem kriminálních straští a na pilepšenou se mu dostane nové obálky pro pokus podvodu. Voják dostal 8 dní.

Divadelní sezona zahájí dne 14. listopadu v městském Kliperově divadle operní, operetní a di-vadelní společnost pánů Pištěkova, která jest prozatím rozpočtena na 80 představení. Bližšího oznámení se nám od p. Pištěka nedostalo.

Zvěsti z východních Čech.

Z Jaroměře. Pěv. a hud. jednota „Jaromír“ uspořádá v listopadu obvyklý Cyrilský večer pro své členy a zvané hosty „u modré hvězdy“. Program již se pečlivě studuje. V měsíci prosinci hodlá uspo-řádati velkou akademii ku počtu mistra Karla Ben-dla. Na programu budou vešm jen skladby Bendlo-vy. Akademie ta měla již býti z jara, ale pro tláku nemoc sbormistra pěveckého odboru p. Leop. Stockého musila se odložit. Podrobné programy přiležitostně zašleme. — Zdejší majitel továrny na peraké a ture-cké koberce p. Ant. Čerých daruje ke dni 2. prosince t. r. k oslavě panovníckého jubilea do chrámu kate-drálního v Hradci Králové skvostný koberec. Zazna-menáváme to s radostí a s díky, ale ještě bychom byli raději, kdyby podobný dar objevil se též ve chrá-mu sv. Mikuláše u nás. Potřebujeme ho též. — Dámy Ů. M. Š. jako roku loňského tak i letos chystají se již k vaření obědů pro chudou školní mládež. Ke dni sv. Mikuláše pak hodlají uspořádati zábavu spojenou s rozdáváním dárků ve prospěch Ů. M. Š. — Dne 28. Hřma zemřel v Dolanech p. Marie Vítková, choť H-dícho učitele tamějšího. Pohřeb konal se dne 31. Hřma odpoledne za přehojné účasti pp. učitelů a jiného obecenstva.

Z Čáslavi. (Ku povzneseení sámu hospodář-ských) zdejšího okresu pracuje neunavně hospodářský spolek zdejší, jenž prvý dal podnět ku zřízení veřej-ného skladiště, o němž na všech stranách pilně se debatoje. Máte nás to jenom těšiti, se Čáslavsko jest v tom ohledu prým. Vyslaní členové hospodář-ského družstva bedlivě studovali otázku tu a výle-dek její uveřejněn jest v jednom z minulých čísel zdejšího „věstníku“. Velikou zásluhu má o to hospo-dářská záložna, která nezištně podporuje zájmy rolní-ctva, vedena jeouc obezřetně p. účelním Řiedlem. Vyjednává se již o koupi pozemku, na němž má se v braku stavěti. Rolnictvu nemůžeme než vše doporučiti, aby informovalo se o této důležitě věci a všude po-dobně různé se věci chýtilo. Bude to veliký krok k vy-bavení se z rukou obilních handličů a bude se moci tak přikročiti přímo i k touženému dodávání zásob pro spotřebu státní samotným rolnictvem. — S ho-spodářským spolkem jde ruku v ruce i ovocnické drus-tvo zdejší. Kdo měl příležitost shlednouti vystavené jím ovoce, ten uznati musí, jaký bohatý pramen přijímá uložen jest v zanedbávaném ještě namnoze zahradičství. Doufáme, že Čáslavsko, které bylo pověstno svým ovocem, povznese se zase k bývalé své proslulosti. Jako potěšitelný ukaz oznamujeme, že družstvo na-vázalo styky obchodní s Francií, kam od něho půjde velká dodávka ovoce. Bude to zajisté nový krok k povzneseení jména českých hospodářů.

Z Malesova. I naše makouti mělo býti mi-nale ovčecno svědlem socialistických fídivavky pách-noucích Kabáňků. Kutnohorský demokratický fečnick přišel sem buditi lid. V postarání hospodce tak svané: Kaffirn měla poprvé zálesknoti se červená kravata. Jenže ubožáci poboheli. Doufali nalésti ve zdejší chu-dině, větinou zemědělských dělníků, svoje nohsledy ale nedatilo se jim to. Ba ani ten socialista, který vykládal pánům tak krásné národní program, že za to kolik dní seděl, se nepřihlásil ku slovu na tož ku skutku. Nesbýlo tedy než schlíplon korouhev svinouti a dáti se na útup ku Hoře zpět. — Ješto prvý vý-roční obnovený trá se zdalil, bude se druhý odbyvati dne 8. listopadu. Zdejší Raiffeisenova záložna pokrač-uje dosti utěšeně; jen aby tak zůstala a aby důvěra, které se jí začíná věnovati, rozumným vedením pro-stým všeho strannictví, čím dále tím více se upevňovala.

Z Perštejně. Minulý článek o stavbě učil-nil velmi dobrý dojem svými užitečnými radami Jame zvědavi, zda si ho povážimul i okresní náš výbor, a zda-li nyní věnovati bude stejnoměrnou péči všem silnicím okresním, když na silnici Malesovskou bude vzat takový ohled. Nebylo to tak vědecky. Pak ještě jeden dotaz ku silničnímu odboru okresního zastupi-telstva. Kdy se dozvíme, co dostali Malesovští na svoje kanály? Všecky obce nejsou tak šťastny, některým se nechce dáti ani pouhý mostek. Inu Malesáci mají ve všem štěstí. Víme také proč!

Od Kuřka. Placící sochu Magdaleny obje-vil redaktor Hejnic nejnověji v Miláně. A jak zařiz-zenou. Šly prv k ní schody a těmi vystupoval vždy po čase mnich, aby ty alzy dolával. Pan Hejnic psal to asi tehdy, když sám trochu více „else“ dolil. V tom on se vyzná. A protože tak není potřebí k tomu ani schodů ani mnichů, bude prv postaven u nás do obec-ního kutnohorského háje, aby bylo o nějakou atrakci více a návštěva jeho se povznese. Zdejší socialisté už se na to těší. Neplestane prv ani bročet. Jen jak ho sem dostanou.

Z Miskovic. V posledním čísle „Podvysoc-kých“ postavila se Kutnohorská závažná obec Chrou-stovická v záslanu proti vašim informacím ohledně Roztěské slavnosti matiční, dokládaje, že bylo všecko v pořádku. Na jejich záslanu plně bombast odpově-diti lze otázkou. Proč jistý pan doktor po slavnosti veřejně totáž říkal, že v pořádku vše nebylo. A proč toho pána žádný z těch nařknutých nezastihl? Inu známe celou tu proceduru a proto jen pomalu a tou namířenou flintou. Naše zprávy byly vědecky správné. Ze nedlátkám a pány jednu kaši nedobře jítat, je od-jakživa známo. Badoucnost bude opatrnější.

Z Proseče. Dne 28. Hřma sehrál divadelní kroužek Svatojosefské jednoty zdejší hru Klášterského „1848“ a frašku Lorbeerovu „Mlota“. Představení to sehráno se zdarem a dobrým úspěchem.

Z Polné. (Scháze hospodář. spolku. — Nalezena mrtvola). Dne 30. Hřma konal hospo-dářský spolek náš veřejnou schůzi v Hrbově, kdež mluvili p. učitel Mouca o práci na podzim p. učitel Pokorný o vzdělání rolnictva a katecheta Vlček a sta-vovakem zastoupení ve sborech zákonodárných a o obilních skladištích. Přednášející vytkli, že rolnictvo v otázce této musí čilejší styk míti s poslanci, jejichž povinností jest, aby tak důležitou instituci zákono-dárné provedli na zemském sněmě. Naše okr. hosp. záložna podle výroku p. starosty Plevy tak situo-vána jest, aby podniknu toho se podjala. Ale jediný pokus nestačí. V sousedním Bavorsku prospívají jenom celé svazy takovýchto skladišť, o něž ovšem počje velice vyvinutá organizace Raiffeisenovsk, jichž u nás posud pořádku. Proto důžno, aby věci se uchopili ve všech okresech všichni, kdož a našim rolnictvem cítí, neboť tak zvaná krise hospodářské saplaví v krátkém čase všechno. Ono se jen feční, tradičníalné se styká, ale ryš důkladná a pronikavá opravy posud se neza-ryl. — Dne 28. Hřma paneký hajný Chalupa, prose-kávaje mlás v panáském lese u Polné, našel v mechu zakrytou a již rozpadlou kostru člověka. Soudní ko-mise na to v pátek místo shledala a sepsala správa, kterou zaslala krajskému soudu do Kutné Hory. Dne 17. července t. r. totiž ztratila se dcera manželů Klí-mových z Horní Věsnice u Polné. Všechny indicie, jako délka kostry, zdravý chrup, zuby moudrosti do-ved nevyrůstli, útvar lebky, barva vlasů dle domáší věrohodných svědků nasvědčují, že kostra ta dívec pohřešované náleží. Ze spáchaná byla vražda, doka-zují větrický čas od času na mrtvolu ukládané, s nichž nejstarší jsou již suché, posedějí posud zelené. Vrah místo navštívoval a obě svoji pokrýval, aby nebyla nalezena. Na kostě byla jen košile z domácího hráběho plátu; ostatní šatstva s obuvi vrah zavrážděné odňal, bez pochyby aby mrtvola nebyla dle toho po-znána, kdyby v čas byla nalezena. Loupežná vražda jest naprosto vyloučena. Čeká se nyní, kterak roz-hodne úřad v Kutné Hoře.

Z Hoře. (Odsouzen pro rašení náboženských výkonů.) V minulých dnech konalo se před jižním krajským soudem přelčení s Janem Šafránkem, 47le-tým, ženatým, již trestaným dělníkem z Lřkavce u Ho-ře, pro přečin dle § 308. trest. zákona a přestupek dle § 324. trest. zákona. V neděli, dne 7. srpna slou-žil v chrámu Páně v Hořicích tamní děkan vdp. P. Hahl raaní mši svatou. Když týž ku konci uvedené bohoslužby před udlílením požehnání zaspíval slova „Chléb a nebe dal jí nám, o Pane“, a přítomní vě-fici odpověděli „všechnu líbeznu chuť v sobě mající“, pronesl Šafránek po malé přestávce týmž nářevem, kterým věfici spívali, slova, jež všeobecně pohoršení mezi přítomnými vzbudila. Vytránil byl by býval s kostela vyveden, kdyby sám nebyl se odtud vytra-til. O rouhavém jednání jeh učiněno bylo oznámení, následkem čehož zavedeno bylo s ním trestní vyšetřo-vání pro přečin proti veřejnému pokoji a řádu dle § 303. trest. zák. a mimo to, jelikož proti zákazu v Hořicích se zdržoval, pro přestupek, dle § 324. trest. zákona. Byl po skončeném přelčení usán vinným oběma těmito trestnými činy a odsouzen se ně do tubého vězení na dobu šesti neděl.

Z Kostelce n. O. V Poala z Podhoří v č. 44. v dopise z Kostelce n. O. nějaký dobrodineček statečně hájí pamy — zatím jen papírové do „stu-

dených — rozaměj do čtení katolické jednoty a do červených t. j. do sociálních demokratů. Účelem celého dopisu jest jiné snášeti a svou stranu — jak se může — hájiti čísti jest p. dopisovatel „národní dělník“ — hodně a moc vyvážiti. Při tom chudák chce být básnicko-kajmavým. Jen se se mu to mnoho nedáří. No a jaké pak neštěstí se stalo, že mravokárný dopisovatel Poslička jest tak rozohněn? Do schůze katolické jednoty kostelecké n. Orlici, kterou uspořádala v blízké Lhotě, vnikli sociální demokraté a úmyslem, ji rozbit. Že ji měli úmysl rozbit, je vidět z toho, že dříve než-li do schůze šli, ozbrojili se kameny. Když si ve schůzi počínali vyzývavě — a svláště když vědce jejich Bek z Rychnova sušivě křičel — byl ještě s několika mocí vyveden ven. To bylo to celé neštěstí, které se stalo. A tohle je sociální demokraté, jak „Poslička“ připomíná, svým vyzývavým chováním dali příčinu ku bouři a že p. Bek se svým štábem vyveden byl ze dveří — dává příčinu — „národnímu dělníku“, aby se oťel o „studente“ a o „červené“? Jenže kdo máš na hlavě mášlo — nechod na slunce a kdo nemá „čisté svědomí“ — jinému do svědomí nelez! P. dopisovatel Posla z Podhoří chválí korektní počínání národních dělníků při schůzi ve Lhotě. Ale já táži se: Co znamenaly ty výtky a ty často nemístné poznámky národního dělníka při řeči vp. Bezdrátka? Táži se p. dopisovatele Posla z Podhoří, zdaš neví o tom výstupku, který po odchodu členů katolické jednoty stal se ve Lhotě mezi jedním sociálním demokratem a pány z táboru národních dělníků? Ptám se p. dopisovatele, zdaš neví jak téhož večera oproti sociálním demokratům počínali si v jistém hostinci kosteleckém národní dělníci? Tam stalo se sociálním demokratům totéž od dělníků národních, co se jim stalo od účastníků schůze kalolické ve Lhotě. Dopisovatel Posl. z P. nadává členům katol. jednoty „studenty“ a sociálním demokratům „červenými“ — a já bych rád věděl, jak by vlastně měl nazývatí spolek „národ. dělníků kosteleckých“? Má prý název: „Československo-národně-dělnická vzdělávací beseda Palacký“. Má to být československý národní spolek — dle výboru by ale člověk soudil, že to je spolek česko-německý — nebo německo-český — zasedá tam více rodilých Němců — jsou tam i takoví, jímž češsky mluvití dělá veliké obtíže. To pak má být spolek česko-slovensko-národní? Neří to humbug? A dále spolek jmenuje se „Palacký“. Má tedy jméno po slavném Čechu Palackém. Palackém. První pohotku k jeho založení dal Klofáč, redaktor Národ. Listů; těch N. L., které Palackého dokud žil za srádece vyhladovaly a kaccfovaly. Jak se to tedy srovnává, že spolek redaktorem N. Listů jmenuje se „Palacký“? Nemí to humbug druhý? Vidíte p. národně-dělnický dopisovatelí do Posla z Podhoří, kdybyste slyšeli od členů katolické jednoty nerýpal a nechal nás na pokoji — o tohle výprask měl byste méně. Vy nás nazýváte „studenty“ a sociální demokraty „červenými“. No dobře! Jakými pak ale jste vy? národní dělníci? Já vám to povídám tady otevřeně, že nevíte či vlastně jste — tak mi napadá, že jste snad „zelení“. Rozumem a zkušenostmi a jednáním jste ovšem hodně „zelení“.

Z Malešova. Ve čtvrtek 27. října večer vypukl v blízkých Suchbaticích požár v téže době na třech různých stranách obce, zajisté zločinnou rukou založen. Přes námahu a rychlou pomoc hasičských sborů z Malešova, Vidic, Sukdola, Dobřeně shořely stohy rolníků pp. Poláka a Hanouska a celá rolnická needlost pí. Matasové se všemi zásobami, píci i nářadím. Zločilemna pachatelí prý jest četnictvo na stopě — V městyji našem byly letošního roku přičiněním městské rady obnoveny bývalé zdejší trhy. Jelikož se první, po šních odbyvány, při hojně návštěvě a odbytu dobře vydařil, dá se očekávat, že tím více trh, jenž připadá na úterý 8. listopadu obyvatelstvem dalekého okolí bude navštěven.

Z Kutné Hory. Článek „finance kutnohorské“ v posledním čísle „Obnovy“ otevřel tak mnohému nádejšímu poplatníku oči, který ani tušení neměl, že staroelavná Kutná Hora má již také svůj milionek dluhů a že druhý nedá na sebe tak dlouho čekat, přijde-li to dále posavadním rychlým krokem — totiž krokem co do dělání dluhů. Mnozí snad teknou že obecní činžáky hrabě obci také peníze. Nu, dříve nebyl 1.660 zl. a teď nesou 6.288 zl. Počítáme-li amortizaci a sůrokování průčky, dále 6 proc. srážku na ceně budov, tedy z toho vidno, že domy ty se obci nevyplácí. Myslícímu čtenáři jest také nápadné, že čísla z pozemků při městě a statku červenojanovickeho jakož i z tamního b. pivovaru nápadně klesla — a též stoupnutí výnosu z lesů není obci trvale prospěšno. Pánové se svého času velice chlubilí, když jednali o odstátní školního platu. Chudíně to neprospělo, neboť ta bez toho školné neplatila a školské vřlohy přece jen vzrostly a musí se kryti 13 proc. svláště školní příráskou. Poplatníci při tom padli z bláta do louže. Kdo má s nynějšího hospodářství prospěch, jsou především „Podv. Listy“ a p. Hejnic. Jest nápadno, jak inserťní poplatky v posledních letech vzrostly. Tésko také pochopiti, proč vydaje na tiskopisy tak nápadně vzrůstají. Ze pan Hejnic v této příčině mlčí, jest pochopitelné, že však své chlebodárci, s nímž učinil v Podvysockých Listech samé výtečníky, věcnými důvody nahájí, ba že ani se o to nepokouší, to jest velmi významné. Nu, snad se páni aspoň do příštího čísla s leknuť trochu spamatují a p. Hejnic k tomu připraví v Podvysockých hodné ščevnatou omáčku. Jenom aby zase pftiš nezmrdila a aby naposled Pách neobrátil svůj tek. — Apropos a teď k volbám. Pan dr. Pacák a Macháček mají prý většinu pojištěnou. Ale, proč potom tolik „šřavnatých“ nadávek těm odbojníkům z města i z okolí? Je-li jejich věc spravedlivá, pak netřeba vyhrožovat až v Malině. Jméno jen svědčí, zda-li pp. dr. Pacák a Macháček budou se držet zásad, které r. 1893 hlásali. Co se týče platu, to p. Macháček nešel ani haléř a za placení a splácení p. dr. Pacák také není, to vědí a političtí jeho přátelé i v Praze. — Jméno svědčí, zda-li malopoplatníci s řemeslnicko-živnostanské besedy drží se dosud hesla, že malý poplatník nemá býti trnošem milostpánů od vesla. Roku 1893 ve voličské schůzi za přitomnosti pp. Pacáka a Ma-

cháčka se volební zásadu svou prohlásilo: „Třetí sber necht' volí jenom a jenom přislušenství třetího sboru!“ Podvysocké k tomu tehdy s gusem přidaly: „Žádné miláčky města“, žádné „vážené osoby“ nýbrž muše, kteří s malopoplatnictva jsou, jeho tužby a potřeby znají, a malopoplatnictvo zastupovati v pravém slova smyslu budou! Zásada tato zvláště nadšená byla hájena poslancem Pacákem!“ — Škoda, že p. dr. Pacák nehájil a tímže nadšením kandidaturu živnostafka na Jindřichobradecku!

(Zasláno.)

Veleoslavné národop. společnosti československé v Praze!

Poněvadž výstava architektů ukončena jest, žádáme, aby nám zvony z našeho kostelíka vráceny byly. Odvoláváme se v tomto případě na výnos veleosl. rady národop. musea, ze dne 6. července 1898. Žádáme důtklivě o brzké vyřízení této žádosti a prosíme o posláním zvonů do stanice „Prasakačka“ u Hradce Králové. Na tuto stanici totiž byly zvony dopraveny námi při stěhování do Prahy.

Ohledně ostatního interieru kostelního, žádáme aby v brzkú rozhodnuto bylo. Nabízíme jej ke koupi za 1000 zl. Doufáme, že v tom případě, kdyby snad slavná národop. společnost neměla dosti hmotných prostředků, povolí by něco slavný sněm a ostatní částka by se snad sešla dobrovolnými sbírkami, kdyby se uneslo na případném provolání ku třídám majetným a korporacím. Byloť by zajisté velká škoda, kdyby kostelík nebyl zachován výstavišti, tak jak jest. V naději brzkého vyřízení naší žádosti

[znaménáme se v úctě

Ant. Rychter, starosta. J. Vlnař, rádnl.
Podulšany, dne 30. října 1898.

(Zasláno.)

Pisatel „převodního dopisu“ z Nové Pa- ky do Národních Listů dne 28. října.

Pan Dr. Matys, takto dosud praktický lékař v Nové Pace, letošním rokem však divným řízením osudu „episovatel“ slavnostního spisku o Husovi, oblékl dokonce na sebe kůži kritigra a kritisuje v „N. Listech“ náš spisek „Jan Hus“, jenž jest pádným vyvrácením jeho episovatelských poznámek a překroucenin. Vzdor této kůži kritigří posuzujeme starého p. Matysa. Zase jen samá fráse, boucharonství, samá domněnka, bezdůvodné podezřívání, děsná nevědomost a drzý klep! Podáme ku svému tvrzení malý doklad.

1.) Pan kritik beze všech důvodů vzal si do hlavy, že autorem našeho spisku jest ndp. biskup královéhradecký a z této domněnky sestrojil si sprostý útok na ndp. biskupa, aby zakryl výprask. Mané si vzpomenete na trhanu z ulice, jak aplá, když nemá pravdu! Pan kritik na př. vyčítá ndp. biskupovi, že si dává střílet z hmoždíků při visitacích, že přijímá kytice, že nutí klerus platiti na „Obnovu“, „Adalbertinum“ atd., a sám že nic nedává. Krátce, vzpomínáte si na trhanou kmanýru s ulice. Není zvykem sice odpovídati lidem, kteří vás zbavili svým neurvalým útokem povinnosti jim odpovídati, ale nás vaše ohled na lid, jenž věří novinám všecko. Z toho důvodu píšeme svou odpověď.

Žádáme proto p. dra. Matysa, aby se vytašil se alibovanými určitými doklady, že autorem spisku „Jan Hus“ jest skutečně ndp. biskup královéhradecký. Očekáváme od tohoto důkazu výbornou reklamu pro svůj spisek, jehož druhé vydání jest již opět z větších částí rozprodáno. Po tomto důkaze přikročíme najisto ku nákladu 15.000 výtisků. Chceme důkazy!

Žádáme p. Matysa, aby nám jmenoval jenom jedinou osadu, kde si dal ndp. biskup střílet z hmoždíků.

Tážeme se p. Matysa, zdali považuje za slušné a taktičtí odmítnouti kytici, jakožto projev úcty ku vrchnímu pastýři diecése. Žádati od p. dra. Matysa rozhodnutí ve věcech společenských slušnosti, jest sice nevděčná práce, ale snad přece intelligence přemůže naturu. Co se týče onoho placení ze strany duchovenstva na „Obnovu“ atd., tu máš p. Matys sám a jemu podobní spíše osvoboditi duchovenstvo od této dobrovolné daně nežli ndp. biskup. Přestanou-li drzé útoky na náboženskou víru a na kněžský stav ze strany rárných doktorů, odpadne sama sebou povinnost útoky tyto tiskem opět vyvracet. Proto pochybujeme, že by se našel vůbec v diecési poctivý a uvědomělý kněz, jenž by příspěvek na svatou věc byl obtížným.

Hájiti ndp. biskupa před výtkou skrblictví, bylo by přímo uráskou ku lidumilnému a dobročinnému biskupu, jenž neměl snad dosud předchůdce sobě rovného na stolci hradeckého biskupství.

2.) Pan kritik uvedl ze spisku našeho některé výroky; ovšem vytrhl je ze souvislosti, aby se mu hodily do krámu. Nemáme mu za zlé, že výroky tyto uvádí, ješto ubozí čtenáři také jednou něco uslyší „z druhé strany.“ Jen že je to svrchované pošetilé, když se tyto výroky přiřítají ndp. biskupovi, ačkoliv jsou to citáty, vybrané ze spisů jiných mužů. Kdo se plete do kritiky, má se dříve sám přesvědčiti o pravdivosti svého tvrzení, aby si uspořil blamáž aneb výtku úmyslného podvodnictví, které i na literárním poli jest věci nečestnou a ohýdnou. Čtenářstvo naše může si vybrati, co má smýšlet o našem kritikovi.

Tak n. př., že „Hus nebyl žádným učencem, nýbrž jen prostředně nadaným člověkem“, vyslovil dr. Fleišhans ve veřejné přednášce, konané v klubu strany svobodomyšlné letošním červencem, dle referátu „Nár. Listů“. Když mu výrok znamenitého filologa opakujeme, jest to tupením Husa. Podle tvrzení dra. Matysa jsou tedy „Národní Listy“ tupitelé Husa, a světový orgán si tento ortel svůj uveřejnil ve svých sloupcích. Ze takových ortelů podepíší si „Národní Listy“ do roka více, dokazuje svědomitě „Čas“ v každém svém čísle.

Jiné výroky n. př. o neposlušnosti Husově atd. jsou vyňaty s Palackého, ale to p. Matysam nehne. Co pak jsou dějiny Palackého proti jeho spisu! Pa-

lacký stařoval dlouhá léta prameny a apsal dílo nesmrtelné ceny, dr. Matys nestudoval žádných pramenů, proto také dle toho slavnostní spis jeho dopadl. Štěstí měl Palacký, že spis Matysův vyšel po jeho jubilejní slavnosti, jinak by sláva Palackého valně pobledla, vadyt nemáme již jeho dějepis sloužiti za doklad pravdy. Tak připraven národ český p. drem. Matysem o historika, jenž se obdivuje celý vzdělaný svět! Co pak v našem spisku jest neslušného n. př. slovo „shovadilost“, vybráno jest ze slavnostního spisu Matysova, proto čtenářstvo uhadne, kdo vlastně píše neslušně. Odpovídejte takovým.! Vzdor všemu pachtění po slávě historika a kritika, ztrácí přece p. dr. Matys půdu pod nohama i u svých věrných v Nové Pace, a my za čtné pokyny, které uštědřil vtipný kritik ndp. biskupu ku řízení diecése, jsme p. drem. Matysovi tou radou, aby se nepletl do náboženských a historických otázek, nýbrž aby hleděl si klidně svého zaměstnání a psal prozatím jenom recepty, ve kterých snad přece jenom má větší štěstí nežli v historii a v kritice.

Redakce „Časových Úvah“.

Kalendáře

Cyrillo-Method. knihtiskárny V. Kotrby
v Praze.

Blíží se kvapem konec roku a nový rok se ujme své vlády. Ze všech stran nabízejí se kalendáře, které jsou v každé domácnosti velmi důležité, protože zůstanou tam po celý rok. Jest třeba tedy voliti kalendáře s čtením dobrým, zaslouchtující, nezavadným, zkrátka, pro katolíky kalendáře katolické. Máme jich s dostatek. Zmíněná předem knihtiskárna a nakladatelství vydala jich pět. Všechny, mimo vkusný v barvách provedený list titulní, mají zvláštní případnou přílohu. Jest to skutečně krásné provedení obraz J. V. císaře a krále Františka Josefa ve dvanácti barvách; obraz, který jest ozdobou kalendářů těchto a zůstane pro každého i jako obraz cenný na vždy.

V každém kalendáři jest mimo kalendarium a jiné potřebné zprávy, mnoho pěkného čtení, básně, pojednání, přehledy událostí současných, praktické rady hospodářské i pro domácnost. Vše jest provázeno obrazem, jenž slovo oživuje a znázorňuje. Pečliví seznám tržů ptiopjen jest ku každému kalendáři.

Uvádějce je jednotlivé jmenujeme:

1. „**Meč**“ obranný kalendář katolický, jenž po deváté vychází redakci Fr. Pohunka. Mimo zábavné čtení (povídky K. Zakouckého „Vyzrál na ně“, A. Dostála „Usmířená vina“, V. Pravdy „Trpký lék“, Bůh dopustí, ale neopustí“ atd.) našli jsme velmi dobrý článek o reformaci „Jinak báj, jinak pravda“, pak „Několik slov o anglické reformaci“, dále rady pro hospodyně, Rozmanitosti atd. Cena 50 kr.

2. „**Maria**“, kterýžto kalendář, naleznuv loni všeobecně oblibu letos podruhé se vydává. Mimo úvodní básně „Matce Boží“ jest zde velmi dojemná povídka A. Miláčka: „Odměna neohroženého citatele Panny Marie“, popis poustnického místa „Hájek“ u Prahy atd. Zmínka o letošním jubileu, příležitostný článek „Jan Hus — či Matka Boží“; Hřbitov jindy a nyní, mimo to pět jiných povídek mnoho vyobrazení atd. doplňuje obsah tohoto kalendáře. Cena 1 koruna. Tuceť 4 zl.

3. „**Vlastenecký pouťník**“ (Red. Václav Špaček) dočekal se třicátého ročníku. Jest tu pěkná povídka red. V. Špačka „Babička ze statku“, „Obraz Rodičky Boží“ od A. B. Štastného, dále jiné povídky: obrazy J. V. Jiráka, Palackého, články obranné, popis cizích krajů, o nichž letos nejvíce se mluvilo, veselé příběhy, zajímavé zprávy dějepisné, články hospodářské „O pěstování země“, Jubileum J. V. císaře a krále Františka Josefa atd. nalézají se v tomto osvědčeném kalendáři. Cena 1 koruna. Tuceť 4 zlaté. Tuceť těchto kalendářů smíšeně expeduje se za 4 zl. a při hotovém placení dá se i exemplář nádvakem.

4. „**Svatováclavský kalendář**“ vyšel letos (red. V. Špačka) po dvacáté. Obsah jest velmi bohatý. Máme tu povídku V. Špačka „Štít se sochou sv. Václava“, mnohé jiné povídky V. Brodského, V. Korolenky, Donáta Pelhřimovského atd., vyobrazení a popis posvátné hory Říp, zámků Hluboké, Rozmanitosti, Zprávy a j. Cena 30 kr. jest velmi levná. Tuceť za 2 zl. 40 kr.

5. Kdo chce mít kalendář objemnější a více čtení, tomu poslouží „Vlastenecký pouťník Svatováclavský“ ve velkém vydání. (Red. V. Špaček.) Jest to společně vydaný obou před tím jmenovaných kalendářů. Je-li již každý kalendář o sobě četbou bohatý, tož tanto tím více. Cena 70 kr. Tuceť 5 zl. 60 kr.

Cenou i obsahem rovnají se kalendáře tyto všem jiným, v nichž mnohdy mravnost i náboženství čtenáře trpí, aneb se tupí. Proto katolíci kupujte jen katolické kalendáře.

Na kalendáře pak tyto tímto upozorňujeme a vřele je všemu čtenářstvu doporučujeme.

Listárna redakce.

Článek o ovočnictví a sortimentech ovoce vyjde jistě v číle příštím. Též jiný hospodářský článek jsme vynechali musili.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. října 1898. 1 hl. pšenice sl. 6.75 až 8.20, žito sl. 5.40 až 6.00, ječmene 4.80 až 5.40, oves sl. 2.70 až 3.00, proso sl. 4.80 až 5.00, vikev sl. 4.25 až 5.00, bramb. sl. 7.75 až 9.00, čočka sl. 10.00 až 16.00, jáhly sl. 9.00 až 0.00, krup 9.00 až 20.—, brambor sl. 1.10 až 1.30, máku 19 zl., lněného semene 8 sl., 100 kg. žitných otrup 5.25 sl., 1 kg. másla čerstvého 1.20 sl., 1 kg. sádla vepřového 0.80 sl., 1 kg. tvarohu 0.16 sl., 1 kopa sels 3.50 sl., 1 kopa kapusty 1.00 sl., 1 hl. cibule 2.60 sl., 1 kopa drobné zeleniny 1.00 sl., 1 hl. mrkve 1.00 sl., 1 hl. jablek 2.80 sl., 1 hl. krátek 4.00 sl.

K úplnému zařízení

bytů soukromých

hotelů a restaurací

nabízí firma

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí č. 32.

železný nábytek, nábytek z ohýbaného dřeva: jmenovitě: židle na zvláštní výhodné ceny, věšáky, umývadla, žíněnky, matrace, koberce, záclony, příkrývky, podušky, prostěradla, houně všeho druhu atd. 259—2

Úplně ilustrované ceníky zdarma a franko.

Umělecký ústav

pro

malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán

Ceníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

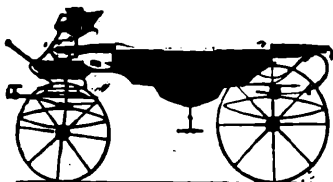
pro

malbu chrámových oken

BRNO.

okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

Denní osvěžení: chuti k jídlu, okamžitě posily oslablým a starým lidem; překvapující účinek stížením chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička feckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIEB SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, lisované z čerstvých hroznů Malvasinských. K obdržení u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodňanská ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl, půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení zlaté medailie a korunou.

Humpolecká

sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasilatelský závod
v Humpolci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

Phénixova poměda

pocína cerna výstava pro zdravotnictví a občerstvení se koná ve Stuttgartu r. 1900., jest die lékařský doudě a děkovacích přípisů lečebným vakcínám ročníkem a nekdýmým prostředkem ku docílení pláště a bujného vlnu u dam i panů, jelikož na zamezení vy-pedávání vlnu a lvečeni se lupu; i zcela mialí padávce dosudnou její užíváním močedného kadeřa, z-ruka za výsledek a neškodnost. Tygřů 80 kr., pek. neb dobirkou 90 kr.

V. VACEK,

závod školkařský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i kráky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Kutnohorskí voličové!

Občanstvo jest asprosto proti kandidatuře do zem. sněmu pana-starosty J. Macháčka a bude voliti za svého poslance ovděčeného vlastence

pana Prokopa Slavíka, lékárníka

v Kutné Hoře, k němuž má důvěru, že se lépe sájmá nešeho města ujme než nynější starosta, který mimochodem řečeno, když byl purkmistrem Moravec, navrhoval v zastupitelství r. 1891, aby pan Moravec se vzdal svého platu 1200 zl. an přý sám je zámožný a naše město je chudé a zadlužené, sám pak ale jakmile dosedl na purkmistrovský stolec bral a bere těch samých 1200 zl. ročně a jak v Kutné Hoře všeobecně známo netíši jej proto svědomí a přece za jeho starostanství v 6ti letech přibýlo nových obecních dluhů o dalších 700.000 zl. Každý nechť s toho utvoří si samostatný úsudek. Pan Prokop Slavík dlouhá léta působil v obci, zná naše poměry, jest obratný řečník, muž poctivý a vlastenec s tělem i duší,krátka jej zdobí vlastnosti, které my od svého poslance požadujeme.

Alpaka

Novinka pro pány na obleky, jakož i menšíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.80.

Na úplný oblek 3 m.

zl. 10.80.

Vsorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menšíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko pošlou.

První český zasilatelský závod
Ed. Deskočila v Chocni.

Dekoracní malíř a pozlaccovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrad a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější. 269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Pánu

p. Antonínu Suchardovi,

majiteli dílny pro kostelní potřeby

v Nové Pace.

Po ukončení velkého díla, opravy to monumentálního chrámu Páně v Polné, jakouž Jste prací neumornou tak svědomitě, pečlivě vzorně a poměrně levně provedl, vydávame Vám milerádi toto svědectví odporučující zároveň Vaši firmu všem, kteří prací Vašich potřebují a zveme každého, by dokonané dílo přišel prohlédnout.

Patronátní úřad Její Excelen. hrab. Glam Gallasové

v Přibyslavi dne 26. září 1898.

J. Šimek,
děkan v Polné.

Jan svobodný pán z Brucku,
říditel a patron. reprezentant.

Pravdivost hořejšího obsahu stvrzuje v Polné dne 12. října 1898

Pečet.

Rudolf Sadil,
starosta města.

P. T. pány odběratele Obnovy uctivě žádáme, aby list předpláceli a značné dlužné obnosy doplatili. Ostatní týdeníky stojí 6 zl. ročně, kdežto »Obnova« stojí jen 4 zl., ač má často obsah i rozsah cennější a větší. Redakce a administrace musí všechno platit předem; velké nedoplatky ji uvádějí proto do nesnázi. Předplatné obnáší čtvrtletně pouze 1 zlatý.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekoracní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Jan Horák, soukeník

v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Těž velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě se splátky bez sryžení cen!

černá másla: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utišující anestetikum; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený testo

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou »Kotva« z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravu.

Richtrova lékárna »U zlatého lva« v Praze.

Svůj k svému.

První sklad klatovského prádla

odporučuje a zasílá velect. duchovenstvu

čtyrnásobné koláry

ve všech číslech a výškách za 2 zl. pr. tuost.

Tovární sklad bílého zboží.

O ctěnou přízeň a hojnou návštěvu prosí

STANISLAV JIRÁSEK,

speciální závod v bílém zboží v Hradci Králové Velké náměstí č. 138.

Pevné ceny.

Svůj k svému!

Présídlení závodu.

Dovoluji si velectěnému P. T. obecnstvu co nejzdvofileji oznámiti, že přenesl jsem závod svůj

První Královéhradeckou

STROJNÍ PLETÁRNU

z Jiřkovy třídy

do domu pana Hutly na Velkém nám. č. 138.

do dřívějších místností firmy St. Jirásek.

Vzdávaje vřelý dík za přízeň a důvěru mně ve dřívějších místnostech v tak hojně a vzácně míře prokazovanou, vyprošuji si, by mi i na dále zachována byla a slibuji, že snahou mojí bude, bych vždy zbožím jen té nejlepší jakosti v cenách nejlevnějších P. T. obecnstvu v každém směru uspokojil a tak kruh svých ctěných P. T. pp. zákazníků nejen udržel, ale i značně ještě rozšířil.

Dovoluji si proto svůj bohužet zásobený sklad **trikotového zboží všeho druhu** pro pány, dámy i děti jako: punčochy, ponožky, kamašy, kolenič atd., vše vlastní výroby, též nejlepší bavlny a vlny přízni velectěného P. T. obecnstva zdvořile doporučiti.

V dokonale účtě

František Kroulík,

První Královéhradecká strojní pletárna
v Hradci Král., Velké nám., v domě p. Hutly.

Podporujte křesťanský závod!

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalounické zboží výrobně

úplná zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyřezávaného

převrky a židlečky,

spoly a záclony do oken, hladké i zdřevňované dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII
Sklad Eliškovina třída č. 24.

doporučuje uctí

své obzvlášť známé: sochy, oltáře, křtící desky, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodobnění, křtícíny, kanceley, svícny, lustry, puty atd. dle svého vkusu

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty besplatně a franko.

POZOR!

TELEGRAMI

V těchto dnech zavítal do našeho města

**největší zvěřinec
a slonový cirkus**

mající 200 vzácných zvířat ve 18 vozech.

Začátek hlavního představení o 4 hodině odpolední, kdy se koná též krmení dravců.

Tamtéž kupují se koně ku krmení zvířat.

O hojnou návštěvu prosí

Ředitelství.

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický
v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí velký výběr látek pro dobu

podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

Zvláště uposorňuje na látky pro
vlá. duchovenstvo a úřednictvo.

Vzoranky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle.
Na zvláštní požádání prodává se též na splátky.

Založeno r. 1821.

Druhé vydání

JANA HUSA

od A. Z. Hradeckého

rozesílá se právě přihlášeným předplatitelům po 2 kr. franko při objednávce 50 výtisků.

Žádáme, aby obmyšlené ještě objednávky byly do týdne učiněny, neboť později nebudeme moci vyhověti.

Administrace „Úas. Úvah.“

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporčuje

svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbrného zboží,
hodin, kyvadlových, kapsních
v cenách mírných
a se splátkou.

Těž na splátky.

Do Hradce Král. a okolí

Nejnovější

dámské rukávky a dámské klebonky
s kožičky; novotiny: dámské kožičky a
límce; velký výběr kožičkových podšívek
pro pány a dámy; cestovní kožičky a
nočníky; různých druhů kůže do kožiček

nabízí

v nejlevnějších cenách.

Fr. Beran,

kožičník v Hradci Králové

o Svatojánské náměstí č. 170.

Velký výběr české a přímé lince
límce pro pány.

Zároveň veškeré kožičnické práce a opravy a přídávky řádně a levně se zhotovují.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 4. listopadu 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Nová taktika?

Dnes týden přestalo německé spoluručení všech liberálních německých stran, které pokládaly tyto ode dvou let za největší svou vymoženost. Němci nemají více společné parlamentární komise, nebudou mít tedy společné taktiky a každá frakce bude pracovat na svou pěst, vyjímaje snad jen otázky národní. Jak známo žádal ve vyrovnávacím výboru jihlavský neurvalý politik dr. Gross, aby se přešlo k dennímu pořádku přes všechny vyrovnávací předlohy. Protože českých členů scházela skoro polovička, (neboť z našich poslanců má vždy jen polovice odvahu hlasovati pro vládu a polovice jich ve Vídni není, nebo před hlasováním uteče) a protože i někteří jiní přívrženci pravice scházeli, tedy němečtí ústaváři šlechtici a zástupci obchodních komor (skupina Mauthnerova) obávající se, že budou vyrovnávací předlohy 29 proti 18 hlasům zamítnuty, — hlasovali pro vládu a pro vyrovnávací předlohy a umírněná německá opozice zachránila takto hraběte Thuna před opětnou parlamentární porážkou.

Kdyby čeští poslanci chtěli zmařit vyrovnávací předlohy, mohli hlasovati proti nim, jak žádají rolníci a z velké části též živnostníci. Ve skutečnosti však jsou všichni čeští poslanci pro vyrovnání a hrají si s voliči pouze komedii, když si dávají na tvář opoziční škrabošku. Čeští poslanci chtějí získati jen čas, aby si jejich voličové na vyrovnávací předlohy zvykli a aby pak se jim poslanci vymluví mohli, že to jinak ani nešlo. Poslanci by v nitru duše své byli nejradši, aby nemusili hlasovati ani pro, ani proti vyrovnání, a přejí si, aby předseda ministerstva ustavil vyrovnání s Uhrami na základě paragrafu 14tého státních základních zákonů.

Čeští poslanci, zejména dr. Herold, dr. Pacák, dr. Engel a dr. Stránský ve své „obvyklé prostřanosti a bystrosrakosti politické“ doufali, že Němci šmahem vyrovnávací předlohy zamítnou, že si spálí prsty, učiní se u koruny na dlouho nemožnými a že vytáhnou mladočeským poslancům a pravici kaštanů z ohně.

Baron Chlumecký jest však příliš chytrým lišákem, aby se páčil a pracoval pro jiné; on pracuje nejraději pro sebe a sní nejlépe pečinku sám. Proto pohnul své politické přátele, že místo nedbalých poslanců pravice — zejména mnohých českých poslanců — prokázali hraběti Thunovi malou službičku a překazili zamítnutí vyrovnávacích předloh ve výboru.

Baron Chlumecký rázem tak zmocnil se smetánky, na kterou si již dělali laskominy pan

Pacák a jiní pacákovští politici. Jak známo, prohlásil nedávno Thun, že se chce přistě opírat jen o strany pravice. Teď ale může se kruhům nejvyšším chytrý Chlumecký pochlubiti a dokazovati: Vidíte, jak je ta pravice nevděčná, za tak vzácný slib nechá hraběte Thuna v rozhodujících okamžicích vždy na holičkách; pravice nechce provéstí upřímně rakousko-uherské vyrovnání, ona nechce také zachování celistvosti říše, to chceme upřímně jen my, liberální Němci. My jsme ústavní stát utvořili, my jej chceme udržeti. Chlumecký si udělá takto dobré oko na hoře a činí svou stranu k vládě schopnou aspoň v budoucnosti.

Uvážíme-li, že Wolf a Schönerer svými vlastizrádnými agitacemi v kruzích rozhodujících německé opoziční strany nepopíratelně poškodili, tedy obratný tah Chlumeckého mírnějším Němcům nepopíratelně prospěl. Umírněností své strany, s kterou jdou též poslanci vlády, činí baron Chlumecký parlamentární jednání možným a naopak znesnadňuje anebo činí naprosto nemožným odstranění platné centralistické ústavy a nahrazení její ústavou federalistickou. Nabízí-li se Chlumecký a Mauthner s Vlasy hraběti Thunovi své služby, není tento tak vázán na hlasy české a slovinské.

Lišák Chlumecký, který strčí do jedné kapsy u vesty tučet takových politiků, jakými jsou Pacák a Herold, ten dobře počítá: Nemohu-li za dnešní situace získávati výhody pro sebe a pro Němce, mohu aspoň svou ochotou zabrániti, aby se výhod nedostalo Čechům a Slovincům. Zabráňovati úspěchy nepřátelské straně, znamená siliti postavení vlastní. A není proto náhodou, že téměř téhož dne, kdy zástupcové čeští předložili hraběti Thunovi 26 svých požadavků, šli ústavověrní velkostatkáři a německé liberální združení zachránit hr. Thuna, jak sami praví, před „dotřavostí pravice“!

Pražská Bohemie a Tagblatt jsou pro plán Chlumeckého nadšeny, ba i největší tluchuba německé opozice dr. Lecher, který dovedl v jednom kuse 11 hodin proti Badenovi žvanit, jest pro odstranění německé obstrukce a pro taktiku lišáka Chlumeckého.

V úvodním článku „z okolí Bábela“ prozrazují i „Nár. Listy“, že mladočeští poslanci svou strašlivě chytrou politikou opět jednou prohloupili, a že se ve svých nadějích a očekáváních důkladně přepočítali. Píší:

Od roku 1895 a ještě spíše od okamžiku, kdy oetla se na denním pořádku otázka obnovy rakousko-uherského vyrovnání, co se tu vystřídalo za poslední tři leta „naprosto spolehlivých“, z „kruhů zasvěcených“ pocházejících výkladů o tom, co se jistojistě bude dít a kolikrát se ozvaly vý-

klady ty, tolikrát braly se údalosti skoro bezvýminečně jinudy.

Dotkneme se jen nejvýznamnějších. Hrabě Badeni všechny své snahy soustředil, aby získal pro sebe část opozičních Němců. Všechny pokusy jeho selhaly. Hrabě Thun, tak aspoň se nyní říká, po opětovných pokusech s částmi levice, opět se o většinu pravice — a — německé souručení se „rozpadlo“.

Německá opozice a obstrukce prohlásila, že nezmění svou taktiku, dokud nebudou jazyková nařízení zrušena a změnila svou obstrukční taktiku právě v tom okamžiku, když člen ministerstva, dr. Bärnreither, jí nejbližší, vzdal se své hodnosti.

Všechny strany na radě říšské prohlašovaly předlohy o rakousko-uherském vyrovnání za nepřijatelné, ale nyní s různými výhradami jednájí o nich meritorně.

Hlásalo se, že nezbyvá než pomoci čl. 14. přikrčiti ku přeměně nynější ústavy, vymýšlely se již přechodní formace a nyní pokládá se skorem za rušitele veřejného blaha, kdo by nechtěl uvěřiti, že jedinou politickou otázkou, již se všecko musí podřídit, jest obnova rakousko-uherského vyrovnání.

Vlastní vedoucí stranou na radě říšské, o níž opírá se nynější ministerstvo, jest většina pravice, ale ve výboru vyrovnacím zachraňují vládní předlohy před fiaskem stoupenci skupin opozičních. Mohli bychom uvéstí doklady ještě bližší a ještě pro nás v Čechách zajímavější, ale přestaňme na těchto, protože zejména hlasování ono ve výboru vyrovnacím stále ještě jest údalostí, o níž hlasy veřejného mínění se nemohou shodnouti.

I polské časopisy, kolu polskému nejbližší, krouť hlavou nad tím, že ústavověrný velkostatek vykousal svého příslušníka z ministerstva — a že nyní hlasuje pro toto ministerstvo.

Tedy i „Národním Listům“, které krmily své čtenáře těmi nejpikantnějšími sliby a plány, jest chování Němců nápadné.

Krakovský „Czas“ dokazuje sice, že pravice nabyla více soundělosti, ale nebude-li jednolitou, nebude-li jako ocel pevnou, pilnou, svornou a vytrvalou, tedy ovoce její politiky shrábne zase jen Chlumecký a my Čechové octneme se opět na holičkách. Hra na schovávanou, dvojaká politika našich poslanců musí přestat. Buď budou spolehlivou většinou hraběte Thuna a pak mají naděje na jisté výhody, anebo ať toho poslancování nechají a učiní místo lidem schopnějším.

FEUILLETON.

Hrobečky.

Úředník Močkin dávno už se sbíral podívat se na hřbitov, kdež měl pochovány tři dětičky, ale pořád jaksi nemohl si udělati pokdy. Z jara očekávali v odboru, v němž Močkin sloužil, re-vizi a za tou příčinou provětrávali všechna akta, — práce bylo až hrůza; na léto vzal sobě chef kanceláře dovolenou do lázní a Močkin měl opět práce až po krk. Ba ani ve svátky neměl chvilky oddechu. V sám podzim už vrátil se chef, a Močkin konečně mohl uskutečniti svoje dávno želané přání.

Vybral si k tomu neděli — počasí bylo překrásné — a šel Na cestě koupil tři malíčky, skromné věnečky, navlékl je na ruku a vešel na hřbitov.

Den byl slunečný, teplý. Žluté listí hrálo zlatem na slunci; zde onde na holých větvích je-fabín rděly se červené hrozny; ředozlátlí ptáčci cvrlikající přeletovali s větvičky na větvičku; lehký větříček něžně ovíval skráně; hrud s rozkoší od-dychovala čistým vzduchem. Na hřbitově bylo pusto a ticho. Močkin kráčet pomalu, ruce zalo-ženy do zadu a nobama shrabuje chumáčky su-chého listí, nakupivšího se po pokraji úzké pě-šinky. Byl v jakési nezvykle zvláštní náladě. Bylo mu trochu teskně a zároveň i lehké. Chvilky chtělo se mu plakat, ale slzami — sladkými, ra-dostnými. Proč, — Močkin nemohl sobě zodpo-

věditi. Zapomněl naprosto, že má čtyřicet pět let, že je úředníkem, že zítra musí nezbytně vyhoto-viti několik důležitých listin, na něž myslil dnes ráno, pranic dříve, než jako po koňské dráze, že kancelista Uchvatov bezpochyby se nedostaví do služby, a dostaví-li se, tož nebude k ničemu, jak to s ním vždycky v pondělí už bývá, že už bude brzy dvacátého a kasír, co slíbil, to také udělá, — rozhodně že mu napočítá povýšením přirost-lých patnáct rublův atd. atd.

Ale proč mu bylo teskně, smutno? Snad hřbi-tov se svými holými stromy, se zhnědlou travou a odpadlým listovím, se všemi těmi příznaky umí-rající přírody působil tak na jeho duši? . . .

Močkin zabočil stranou, sešel s pěšinky, pře-šel podhívající mstetk a byl na místě, kde byly pohřbeny jeho děti. Tři hrobečky, sloučený v je-den, ale na každém stál neveliký kříž, a na kaž-dém kříži visel uschlý, opřelý věneček. Močkin vyměnil věnečky novými, svěžími, smetl rukou s náhrobního drnu suché listí, pozkoumal, stojí-li kříže pevně, a přisednuv na vedlejší hrob, zadu-mal se.

„Tuhle jsou věci: nejstarší Katuša, potom Šuročka a potom Vaša! — přemítal Močkin na mysl, — nejstarší bylo by už teď — poblábl na nápis na kříži — ano šestnáct let by jí už bylo. Už by pomáhalá matce. Šuročka bylo by už třináct, už by se byl učil, do gymnasia chodil . . . A tuhle teď leží, hnijí, nic sechtějí, nepotřebují; a co stáli klopot, starost, peněz, nedospavých nocí! Matka nadobro sešla, sešedivěla . . . Ach, děti, děti! . . .

A Močkin si vzpomněl, jak onemocněla Ka-tuša. Bylo to pozdě na podzim, myslím v listo-padě. Pojednou chytla ji horečka, děvčátko počalo mluvit z cesty a házet sebou. Močkin běžel pro doktora, večer, v hrozně slotě.

Padal sním smáchaný s deštěm, vítr foukal, že mu čepici s hlavy bral. Nezastav jednoho dok-tora, běžel Močkin k druhému a přivezl jej v drožce. Potom běžel do lékárny pro lék. Nepořá-divě něčeho jedním, musili běžet pro jiný. Vše-cek dům byl na nohou . . . Obkladky, náplastě hořčicové . . . Tři dny a tři noci on ani matka nehnuli od postýlky nemocné. A zatím smrt pra-covala a pojednou — všechno stíchlo, zastavilo se . . . A Vaša tuhle rovněž tak. Narodil se už sla-boučký, prožil všeho váduy jeden rok a co s ním bylo muk a útrap! Vůčiště, postupně, den za dnem usychal chlapec. A jaký byl rozumný! Někdy jenom očima pohnul — chudinka už ne-měl síly, aby ručkou ukázal — a rozuměls, že prosí mlíčka nebo houstičku. A co všechno nadě-lali, čím všechno ho neléčili! Koupele roztodoví-jaké, maštění, zhuštěné mléko . . . ach, ano, to mléko, to bylo drahé . . . Tehdy také navázal si Močkin onen dluh, s kterým posud se hartuš . . . A hošík přece zemřel, ba musil umřít, vádyt to doktor také předpovídal, ačkoli pořád k němu chodil a peníze za návěty bral . . . Vždyť ne-mohl ani jinak! Kdyby nebyl přišel, byl by Moč-kin sám pro něho těžl, neboť který pak otec mohl by se spáteliti s myšlenkou, že jeho dítě musí umřít . . .

„A ejhle, teď ani Váša ničeho nepotřebuje!

Mor.

Poplašné správy přišly z Vídně o moru. — Co se mne samého týká, měl jsem i při tom moru „klerikální“ myšlenky. Tázal jsem se sám sebe, proč asi Stvořitel přírodu tak zařídil, aby mohl povstati mor lidí. Vždyť ani mor dobytka není nic příjemného.

Ale až jsem to zkoumal jakkoliv, nemohl jsem jinak než říci: Tak jedná Stvořitel se svobodomyšlností. Velké to slovo! A přece není tomu jinak. Stvořitel miluje totiž svobodu tolik, že jí obdařil i některé tvory své, mezi nimi i člověka. Věděl ovšem, že ji bude člověk užívat i ke zlému, ba i proti svému Pávodci, a přece nestvořil jen tvory, kteří by jednali jen z nutnosti jako zvířata.

Ale měl-li státati Bytost svrchovanou, musil při této své lásce ku svobodě tvůrčí vše tak zaříditi, aby si ubáhl svou nejvyšší svrchovanost čili autoritu. Proto sice na jedné straně nechává člověka jednati, jak mu jen libo, ale aspoň po jeho smrti ukáže mu svou nejvyšší moc věčným trestem. Věčný trest jest něco, čeho se přirozenost lidská děsí, a proto nevěra bledí toto učení křesťanské popřítí. Ovšem mohl Stvořitel učiniti, aby nebylo věčného trestu, ale tu by taky nemohl stvořiti svobodomyšlných tvorů. Budto tedy svoboda tvůrčí a ovšem i věčný trest — anebo žádný věčný trest, ale taky žádná svoboda. Stvořitel z lásky ku svobodě vyvolil to první. Ovšem, že si při této své svobodomyšlnosti zachoval svou nejvyšší autoritu, aby svoboda nebyla bezvládná a tvor Bohem.

Podobné je to s morem. Člověk totiž rád užívá svobodné vůle proti Nejvyššímu a rád se chová tak, jakoby sám byl svrchovanou bytostí. A tu vypukne ob čas mor nebo nějaká nakažlivá nemoc. A ble! Mnozí, velmi mnozí krotkou. V dobách takových ozve se v duši lidské ta nepopíratelná pravda: Jsi bídné stvoření, závislý na někom, kdo se ti bláší v svědomí a ve hloubce duše tvé jako svrchovaný pán přírody, tudíž i jako tvůj pán. A konec toho! Mnohý, který hrál si na boha, vzpomíná, umí-li ještě říkati ten . . . Otče náš. Pamatuji se dobře na r. 1866, na dobu cholery. V jednom městě řádila bryz po bitvě u Hradce Králové, hned v červenci. Až dvacet lidí mřelo denně. Lid se hrnul do kostelů, ke zpovědníci. Jeden hrdina vykládal však v hospodě, on že se nebojí; to že je „příroda“, a bude-li „přirozeně“ žít, že se „ho to nechytí“. To bylo asi v osm hodin. A v deset? V deset byl už u něho kněz. Tu cholera dělala ovšem příroda, ale on se dával do pořádku s Tvůrcem přírody, který právě proto do té přírody i cholera přijal, aby si lidé vzpomněli, že nad přírodou a tudíž i nad člověkem stojí . . . Nejvyšší.

Tolik na vysvětlenou těm, kteří buď sobě nebo přírodě přičítají božské vlastnosti.

Když vypukl ve Vídni mor a vůbec oproti nakažlivým nemocem užilo a užívá se hlavně dvou prostředků, desinfekce a izolace. Desinfekce — to jest asi tolik jako zbavení nákazy — a izolace — asi jako — osamotnění.

A je to dobře tak. Stvořitel dal člověku rozum, ať ho tedy užívá ku zkoumání přírody, a ať se jím chrání všeho, co mu škodí. Nejvyšší mu zůstane i potom jiné prostředky, kterými by si svou svrchovanost ubáhl a to obzvláště ještě za dnů našich, kde i „věda“ veliký kotrmelec často udělá.

Ale tohle nejsou ještě všechny moje klerikální myšlenky o moru. Ty klerikálnější ještě nyní přijdou.

Máme totiž též mor duší, mor mravní. A co je při tom znamenitého, že tento mor mravní nazývají i liberální i radikální listy otravou. Vy-

Žádný z nich! Leží všichni tři na řádečku, na hrobečkách jim tráva roste, stromky se rozvětvují, ptáci vůkol zpívají. Teď všechno vadne, oprchává, ale na jaře jaká tu bude rozkoš! A lépe snad, že tu leží, ba věru, lépe. Nemusíš se ani učit, ani žnit, ani do služby chodit . . . A kterak se to nyní těžko žije! Už se, už, dobuď si diplomu, vstup do služby . . . nemá-li protekce — zavalí tě prací, uhoní tě jak postovskou herku! A děvčátom nevede se lépe . . . Někdy se vždycky ještě provádí, ale což kdy popadne muže ochlastu, útratu, lenocha . . . Ech! Živote lidský — zač ty stojíš? Zač bojujeme a bijeme se, zač mutíme se? Je směšno přiznat se: za to, aby v neděli byl k obědu piroh s kapustou . . . A stárne předčasně a duši si przní, kolísá se, hřešíš a na lidi číháš! Fuj! Nikoliv, umřít je lépe! Ležte sobě, děťátka, spíte pokojně, Pán Bůh s vámi! . . .

Možkin přezhnal hrobečky, přezhnal sebe a pomalu odešel . . . Ale jakmile hřbitov byl za ním a on ocitl se opět v pouliční vřavě, tož ihned změnila se jeho nálada. Zapomněl na hrobečky děti, zapomněl na své dumy nad nimi, a dřívější věci, které tvořily vezdejší zájem jeho existence — přišly mu opět na mysl. Vzpomněl si na kasiáka, a na patnáct rublů, vzpomněl na důležité listiny, na Uchvatova, na ženu, která ho čekala k obědu, a na týž (ale už v jiné, vábně svůdně podobě) nedělní piroh s kapustou . . . a spěchal domů . . .

Napsal SARA MROV

našly se proto již i fráse k. p. „Náš veřejný život je otráven“. Jenže mnozí z těchto novinářských „doktorů“ nepatříjí po tom, co tu otravu dělá. — Dle našeho přesvědčení jest takovým obrovským „bacilem“, který dělá mravní mor — bezbožectví, ateismus.

Řekli jsme to kolikráte. Jako ve Vídni dr. Müller přinesl ty bacilly morové z Indie, tak i k nám přineseno bezbožectví z Francie a z Němce. Nejdříve si jimi zahrávali professoři na vysokých školách, pak to vniklo do lidu. Máme bezbožce, kteří veřejně povídají, že jimi jsou. Ale velika část obyvatelstva obzvláště městského nebhádá se sice o bezbožectví, ale šije úplně — beze všeho vykonávání pocty Boží, bez náboženství. A následky se ukázaly. — Všecko vyšší, mravní, duchovní, ideální snažení jest podryto, na mnoze v úpadku. Obchod čili peníze, zábava a rozkoš — to jest jen to, čemu mnozí rozumí a co je rozehřeje. Ostatní — již i to vlastenectví — nechává srdce v chladu.

Což divu, že takto zeslabené duše nemají síly k mravnosti — člověku často tak obtížné. — Což divu, že šlší se spousta mravní měrou děsnou, že šlší se „otrava“, že šlší se mor. V minulých stoletích proti moru tělesnému neužívalo se tolik prostředků, jako nyní, za to ale působilo se rozhodně proti moru mravnímu.

Užívalo se totiž desinfekce i izolace. — Oheň, jímž páliły se knihy bezbožné a protináboženské, ba až i osoba morovinou nakažená, to bylo to, čím se zbavovali nákazy. — A nedošlo-li na desinfekci ohněm, byla tu izolace, uzavření v samotě toho, kdo by byl morovinu šířil.

Ale přišly nové doby. Desinfekce vyšla z módy. Naopak! Desinfekce knih nazývána jest tyranstvím duševním. Víc a víc smělo a smí se psáti proti Bohu a jeho zákonům, a nebránění morové nákaze nazývá se svobodomyšlností. Ubohý Konrád, který dělal desinfekci ohněm, po dnes je strašidlem svobodomyšlných. A o izolaci — to jest uzavření morem nakažených, — teprv řeči není. Naopak! Státy je stkvěle platí a národové často právě takové, kteří morem jsou nakaženi a mor šíří tiem, za řečmi, za nejhlavnější muže mají. Došlo se tak daleko, že mor nazývá se novým životem.

Tu i tam chtějí „isolovati“ nějakého spleteného a svedeného anarchistu, ale listy protináboženské v celých haldách roznášejí se denně do všech hospod a kaváren, do rodin, ano již i do škol. A kdo se proti tomu moru ozve, ten je „klerikál“ a „tupitel velikánů národa“. Páni chtějí mít „zdravé poměry“, ale mor nechají šířiti, desinfekci nechtějí, proti těm, kteří chtějí desinfikovati, je takměř všechno dovoleno. A co nejhoršího, že mnozí z těch, kteří by měli proti moru působiti, sami nakaženi jsou. Kam za takových poměrů dojdeme, lehkou se rozvázný člověk domyslí. Morová nakaženina mravní až posud vždy byla příčinou smrti — Hší a národů. Jako jed hmotný v těle musí přivoditi smrt a jest to nutno dle zákona Božího do hmotné přírody vloženého, tak je to i s jedem bezbožectví v duši národa. Dle zákona Božího duchům daného nutné byne každý, kdo proti těm zákonům jedná a tudíž i celý národové.

Na místo křiku proti klerikálům, kteří jediní rozhodně stojí při víře v Boha, na místo potup, jímž lidé od Boha odpadlí zasypávají „generálníssima klerikálům“, mělo by se pomýšleti na desinfekci abobého národa našeho. Vypuditi ze srdce mor bezbožectví oživením víry v Boha, jakožto bytosti trestem hříchů stíhající, to jest to, co šíření moru zastaviti může. Isolaci bezbožců prověsti — to jest nebráti jim jejich listy a knihy — to jest to, čeho zapotřebí má mládež naše. — Ovšem jest až posud daleko do toho. Předsudky a zášť všeho, co s Bohem souvisí, naphlují mnohou hlavu, mnohou duši. Ale snad aspoň potomstvo uzná, že ti, kteří stáli o desinfekci národa, ti „klerikálové“ měli světlo v hlavě a oheň lásky v srdci.

Politický přehled.

Porady proti anarchoistům budou se odbyvati v Římě. Účastní se jich zástupci států evropských při vládě italské, dále odborníci v oboru policejním.

Ve Francii sestavil ministerstvo Dépuj, bývalý radikál a nyní umírněný republikán. Ministrem války jest protestant inženýr Freycinet, který býval příručím Gambettovým při organizování branných sil za války francouzsko-německé. Ministrem námořnictví je Lockroy, financí Peytral, zahraničních záležitostí Delcasse a orby Viger. Tito poslední čtyři ministři byli i v Brissonovu ministerstvu. Nové ministerstvo chce se opíráti o všechny republikánské strany. Celkem v něm převládají přívrženci bývalého ministrpresidentu Melina. Protože kasační soud nařídil obnovení procesu proti Dreyfusovi a generálové a důstojníci amýkání budou před soud, můžeme býti překvapeni náhlou některou událostí. Katolíci Francouzi mají již toho židovsko-protestantsko-liberálního poručíkování dost a není nemožno, že vymrskají republikánské strany bez rozdílu, protože národ vykořisťují, balamutí a volby jeho šal-

ují všechny. — Ve Falešské otázce francouzská vláda ustoupí patrně Anglii.

Předseda ministerstva hrabě Thun podával císaři v pondělí zprávu o politické a parlamentární situaci. Současně odjel ministr dr. Kaizl do Prahy; jednal patrně s důvěrníky českých poslanců. Pak-li tyto nedovedou věci vládě zaujet rozhodně a určité stanovisko, bud pro vládu anebo proti ní svorně a ostatní pravici, pak bu, deme opět na delší dobu odstavění.

Německý císař v Palestýně. Císař Vilém oznámil papeži a cařihradskému papežskému delegátu mgr. Bonetimu, že se podalího jeho osobnímu přátelství se sultanem získati pozemek „la dormition de la Sainte Vierge“ v Jerusalemě, které věnuje německým katolíkům a katolické společnosti v Jerusalemě. Německý císař děkoval telegraficky sultanovi nejvřelejšími slovy, a prohlásil získání pozemku jako velké dobrodíní pro své katolické poddané a ujistil, že mu skutek sultánův zůstane nezapomenutelným. Císař Vilém sdělil s papežem zprávu o nabytí posvátného pozemku takto: Jsem šťasten, že mohu Vaši Svátosti, oznámiti, že jsem díky blahověli sultanově, který neváhal mi podati tento důkaz osobního přátelství, byl s to nabyti v Jerusalemě území zvané „umrtí místo P. Marie“. Rozhodl jsem se, toto místo, jež jest tolika zbožnými vzpomínkami posvěceno, věnovati svým katolickým poddaným, zejména německému katolickému sdružení ve Sv. zemi. Chtěl jsem tím ukázati, jak jsou mi drabé náboženské zájmy Božskou Prozřetelností mně svěřených katolíků. Prosim Vaši Svátost, aby přijala ujistění mé upřímné příchyllosti. Papež císaři poděkoval. — Posvěcení ev. kostela Spasitelova minulo v Jerusalemě za nejkrásnějšího počasí. Císař měl uniformu tělesné gardy. Turecká pěchota a němečtí námořníci tvořili spalír. Když byly služby Boží skončeny, přistoupil císař k oltáři a přečetl v kostele řeč, v níž poukazoval k tomu, že Jerusalema dosvědčuje společnou práci, jež spojuje všechny křesťany nad vyznání i národnosti v apoštolské víře. Z Jerusalema vyšlo světlo, v jehož lesku stal se německý lid velký a vznešený. Čím se stali národové germánští, stáli se jen pod korouhví kříže, odznaku to sebezapíravé lásky k bližnímu. Jako skoro před dvěma stoletími, má také dnes z Jerusalema zavzníti hlas tlumočící nejkřesťanější naději všech: Pokoj na zemi! Císař Vilém obnovil pak slib svých předků slovy: Já a moje rodina chceme sloužiti Pánu! Vyzval přítomné, aby složili podobný slib a zakončil svou řeč prosbou: Bůh pomozí, aby důvěra v Boha, láska k bližnímu, trpělivost v strádání a důkladná práce zůstaly nejdražším skvostem německého lidu a aby duch míru evangelickou církev stále více pronikal a posvěcoval. V Jerusalemě přijal císař Vilém zástupce všech protestantských vyznání, pokud byli přítomni.

Drobné zprávy.

Věstník diecéšní. Vyznamenán jest: p. Jos. Vondráček, farář v Karli, jmenován děkanem; p. Fr. Jenček, farář v Chotusicích, jmenován vik. sekretářem; p. Jos. Pixa, farář ve Vejsavovicích, obdržel Exposit. canon.; p. Boh. Beránek, kaplan ve Vejsavovicích, obdržel far. synodali. Ustanoveni: p. Jos. Pátek, katech. v Červ. Kostelci, za faráře do Vrbice, p. Fr. Wolf, kapl. Jaroměřský, za kaplana do Král. Dvora, p. Jos. Šorm, kapl. Královodvorský, za kaplana v Jaroměři, p. Fr. Kofínek, kapl. Lipnický, za koop. do Svojanova, p. Jan Vík, za defin. zámečského kaplana ve Smiřicích, p. Jos. Jaška, kaplan v Pece, za kapl. do Heřman. Městce, p. Ad. Hubálek, koop. v Něm. Rybné, za kaplana do Nekofe, p. Fr. Teska, koop. v Kaňku, za koop. do Něm. Rybné, p. Em. Aliger, kaplan Ronovský, za katechetu do Vys. Mýta. V Pánu zesnul: p. Al. Potěhník, farář v Častolovicích, † 30. Hjna 1898, (naroz. r. 1829 v Bohousově, vyz. 1853.) Na odpočinek vstoupil: p. Josef Vondráček, farář v Karli. Uprázněné místo: Častolovice, fara patron. hraběte Leop. Sternberka, od 31. Hjna; Karle, fara patron. knížete Thurn-Taxisa, od 1. listopadu b. r.; Bartolovice, fara patron. Oskara Parische, od 1. listopadu b. r.

Svěcení katedrálního kostela sv.

Ducha konalo se dle ohlášeného pořádku. Po 7. h. ranní začaly v kostele sv. Klimenta obvyklé modlitby za přítomnosti J. Milosti ndp. biskupa, nejd. kapluly a zdejších duchovenstva, jakož i zdejších bohoslovů. Před 9. hodinou vykropil katedrální chrám Páně ndp. biskup zevnitř a uvnitř a po 9. hodině přeneseny sv. ostatky z kaple sv. Klimenta do chrámu sv. Duchy za nešetného průvodu věřících z města i z okolí. Před katedrálním kostelem vysvětil J. B. Milost lidu posvátné obřady v krátké promluvě. Uvnitř katedrály svěcen hlavní oltář a konány ostatní předepsané obřady. O půl 11. hod. sloužil nejd. Vrchní Pastýř pontifikální mši sv. za přítomnosti místodržitelského rady p. Šolty, p. starosty dr. Ulricha, členů městské rady, zástupců sl. úřadů, spolků a četných korporací. Katolíci tovaryši účastnili se slavnosti hromadně se spolkovým praporem.

Jeho Milost nejd. pan biskup promluvil po evangeliu k věřícím vřele proctěnou řeč, jejíž stručný obsah jest následující:

Bůh láska jest. Ta věčná, nesmírná, láska přiměla Ho k tomu, aby jeho druhá Osoba lidskou přijala přirozenost a stala se Spasitelem světa. Byl to Kristus Spasitel náš, jenž vsoučně ohlásiv učení vydobyl milost výkupnou smrti svou. Zajisté Bůh láska

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 11. listopadu 1898

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Mozek společnosti.

„Obnova“ také musí činiti pokání. Ona napela kdysi, že za velikou část našich svobodomyšlných myslí Národní Listy. Co ty v noci vytlačou, samo je „přesvědčením“, často „svatým přesvědčením“ jejich čtenářů. Ba co dím, bývá to „přesvědčením“ národa českého. A tak se stává, že „národ“ nemusí myslet. Dělať to za něj Nár. Listy. Ovšem že se stává, že dnes myslí za národ Klofáč, zítřka Tůma; pozítří Kalaš, Ryba, pak zase třeba nějaký pastor neb aspoň evangelický učitel. A co je při tom to nejvýhodnější, to jest to, že národ není osvobozen jen od myšlení vůbec, nýbrž i od záhonů řádného myšlení čili od logiky. Tak k. p.: Někdy píše Klofáč anebo nějaký „helvet“ a tu se zakládá národní církev, a zásadou jest: Pryč od Říma! A „pryč od Říma“ jest čtyřadvacet hodin přesvědčením národa. Hned na to píše někdo jiný, že za slovanskou bohoslužbu by se národ náš s Římem smířil. A tak od hodiny dvacáté páté je slovanská mše, která by se taky konala v mrtvém jazyku a tři hodiny trvala, přesvědčením národa. A toto přesvědčení trvá někdy jen do odpoledne. Může se stát, že hned v odpoledním listě někdo třetí dělá se „katolickým knězem“, který nesouhlasí s hierarchií, a „nesouhlas s hierarchií“ je od druhé pošty do rána přesvědčením národa. Neboť ráno velebí se zase hierarcha Straussmayer. Patrně z toho, že N. Listy osvobozují národ i od důsledného myšlení. Tak to posuzovala až do nedávna „Obnova“. Ale jak pravím, Obnova musí činiti pokání. Už nebudou mít Národní Listy tu výsadu, že ony myslí za národ. Slávu tu vzal jim Posel z Budče, časopis liberalistických učitelů. V čísle 3. tohoto časopisu praví o sobě svobodomyšlné učitelstvo: My reprezentujeme (představujeme nebo zastupujeme) mozek společnosti. Jeden časopis dává k těmto slovům do závorky slovíčko — „ouvej“!

Myšlím, že by tohle „ouvej“ měla zpívat redakce Národních Listů. Napadá mi žalozpěv, který praví: Syny jsem si vychoval a vyvýchil, a oni pohrdli mnou. — Zajisté! Liberalistické učitelstvo pomáhaly vychovávat Národní Listy. Aby porazili nenáviděné duchovenstvo, nespotily Národní Listy nikdy vyvyšováním třeba i podučitelů nad kněžstvo vůbec a nad papeže zvlášť. Národní Listy myslely taky za učitelstvo. Ale časy se mění. Liberalistické učitelstvo jest nad mistra svého vyvyšeno. N. L. myslely jen za národ, liberalistické učitelstvo myslí za celou společnost lidskou; ono jest mozkem společnosti.

Ouvej! Ouvej! Učitelé křesťanských dětí my-

slí . . . mozkem! Krásná je ta naše škola. Děti křesťanské myslí daší, jejich učitelové mozkem! Děti věří, že duše jest bytost od těla rozdílná, nesmrtelná, Bohu, — myslícím duchu, — podobná; — páni učitelové pak praví, že oni žádnou daší nemají, že Bohu podobní nejsou, že jsou jen náhodou sestrojená hmota, která to tak daleko přivedla, že taky myslí.

Patří k tomu ovšem veliký a vysoký stupeň vzdělanosti, než člověk uvěří, že mozek myslí. My ubozí klerikálci jsme se ještě tak daleko nevyšinuli.

My předně, kdy sami sebe pozorujeme, dobře si jsme vědomi, že to, čemu člověk říká „já“, je něco jiného, než mozek, a vůbec než tělo. To, co ve mně o sobě ví a myslí, to mé já, to si dobře myslím, a s jistotou vím, že to nejsou plíce, že to není mozek. Mozek si představuji jako hmotu v mé hlavě, ale není to to, co jsem já. Jasně vím, že jsem zvláštní bytost, že nejsem tělem mým.

Za druhé, kdyby mozek myslel, muselo by, cokoliv on působí, býti hmotné; muselo by to mít vlastnosti hmoty, jako dílo hmoty, a muselo by to býti vidět atd. . . . Myšlenky, jako dílo hmoty, musely by býti n. p. červené, černé, modré, bílé; těžké neb lehké; voňavé neb smrduté atd. Ale to tvrditi, jest zdravému rozumu těžko. Naopak! Pojmy, jako jsou n. p. pravda, lež, ctnost, dobro atd. nejsou nic hmotného.

Za třetí. V člověku ozývá se zákon mravní, člověk má svědomí, které mu hlásá, že je za své činy zodpovědný a že za zlé má se trestu obáhati. A zákon ten žádá, aby člověk jednal proti tělesným a hmotným pudům; a člověk ví, že má v sobě tu nadhmotnou sílu, která hmotné pudy překonává, jen jestli člověk chce. — Člověk tedy sledává, že jeho „já“ jest v mravním ohledu pánelem a vládařem hmoty! Proto při otvírání muzea českého v Praze řekl krásně professor dr. Albert: Mravní stránku člověka nelze ze hmoty vysvětliti.

Tedy, co o nás myslí, co o sobě ví, co volí dobré nebo zlé, co hmotou vládne, není hmota, není mozek. Jest to ta podivuhodná, tajuplná bytost, které říkáme duše. Jest to bytost nehmotná. Jest to duch.

Ovšem jest lidský duch rovněž podivuhodným způsobem připoután k tělu, a ačkoliv má úlohu, tělo oživovati, a tudíž i životní silou těla jest, přece, dokud je v těle, vlivu těla podroben jest.

Mozek totiž má úlohu, že duchu lidskému tělesnými smysly — očima, sluchem, čichem atd. přivádí obrazy věcí smyslných, aby duch o nich

myslet mohl. A tak se stává, když mozek není v pořádku a špatně pracuje, duše něco jiného vidí, než co jest skutečné. A tak povstává šílenství. — Ano i to se musí připustiti, že tajemným a nevyzpytatelným způsobem čistě sebevědomí ducha a tudíž i myšlení závisí na těle, na mozku k. p. ve spánku, v chorobě. Ale myšlení samo — pojmy podstat věci, pojmy nadmyslné, úsudky a závěrky — jsou dílem ducha lidského. Tuhle práci mozek nečiní; zrovna tak, jako nemyslí hlína nebo kámen vůbec.

Námítka, že zvířata jednají podobně jako člověk, dokazuje právě to, co tvrdíme. Zvíře totiž není jen hmota. To, co zvíře oživuje, co má pud lidskému rozumu podobný, jest tajuplná síla neviditelná, nehmotná, od těla rozdílná, jest to „duše zvířecí“. Ani bylina není jen hmotou. I to, co bylinu oživuje, co působí, že si bylina ze země, ze vzduchu za výživu bere jen to, co může potřebovati, i to jest síla od hmoty rozdílná. Proto n. p. vědí učenci, mnoho-li a jakých látek je v zrnu obilím a dovedli by zrno taky utvořiti, ale z takového zrna nic nevyroste. Schází něco neviditelného, životní síla, tajuplná životnost byliny.

A proč tedy duše lidská bez zdravého mozku nemyslí? Inu proto, že člověk je přechod od hmoty a zvířat k duchům beztělným. Na to ptej se Stvořitele, proč chtěl mít taky tvora z hmoty smysly opatřeného a z ducha v jedné sloučeného. — Kamkoliv se obrátíš, všude máš tajemství. K. p. sílu v magnetě, který přitahuje železo, nevidíš, je ti tajemství, a přece jest. Uznej, že duch lidský jest v říši neb řadě myslících bytostí na stupni nejnižším, pak uznáš, že jsou mu přemnohé, ba vlastně všechny podstaty věcí tajemství.

Uznej však, že jsou též bytosti, které myslí bez mozku čili čistí, pouzí duchové. Rozhledni se po přírodě, pozoruj své tělo a hlavně zase svou duši. Všude se ti hlásá ta pravda, že ten podivuhodný — po lidsku řečeno — promyšlený plán každého tvora a tím více celého světa musí pocházeti od někoho, kdo má rozum. A byl bys směšným, kdybys tvrdil, že i tento neskončeně dokonalý rozum pracuje pomocí nějakého neskončeně velikého mozku. — Jest tedy též rozum bez mozku, bez těla. A právě takový rozum jest dokonalejší. Proto, ačkoliv v člověku myšlení duše naší v jistém ohledu na mozku jest závislé a mozek tolik důležitým jest, přece zase právě tělo působí, že duch lidský jest tělem tím obmezen, spoután. A oddělení jeho od těla způsobí — ovšem tvrdí mocí Boží — že se myšlení jeho právě proto zdokonalí. Tolik tedy o mozku vůbec, který — je-li chorý — překáží duši v řádném myšlení.

— Kolářovic Anničko. K vůli ní byl by šel kraj světa, k vůli té dívce byl by odvrátil všeho na světě.

Jak hořelo mu líce, když v podvečer chvátal k její chaloupce, jak jiskřily mu oči, když z dále uhlídal zakmitnutí lem její červené suknice!

Byl by vždy nejraději se rozběhnul, chytnul ji do náruče a unesl do světa daleko — daleko, kde by o nich nikdo nevěděl.

Ale starý Kolář byl tvrdohlavec. Nechtěl Anničku Jenškovi dát. Jest prý tuze chudý — nic nemá. Annička bude mít dvě stě zlatých a Jenk prý má jen dvě holé ruce a na krku — starou matku.

A tohle jedině zalilo junákovi veselou myslí to jedině těžce neslo hrdé srdce jeho. Ale prosit, starého Koláře nechtěl za nic na světě, ač měl Anničku — dceru jeho rád k nevypovědní. Lopotil od rána do večera v lomu, aby uhošpodařil též dvě stě zlatých, aby mu nemohl Kolář ničeho vyčítati. Scházelo mu už jen dvacet zlatých. Za měsíc je má a pak — pak si půjde směle pro Anničku.

Byl horký den srpnový. Slunce od rána pražilo v holé skály jako výheň a jeho naprsky pálily jako blešky. Dusná těžká atmosféra spočívala na krajině jako přikrov a v dále sbíraly se na obzoru černé mraky k hrozně, vše ničící bouři, když čtyři muži přinesli na nosítkách Jenka Svatošového bledého jak smrt se zlamanou nohou a s přeráženými žebry k zoufalci matce do chatrče. Trhali prý v lomě skálu a nešťastnou náhodou

FEUILLETON.

Kamení — chléb.

Státní obrázek nakreslil J. Čáslavský.

„Že mne to raději nezasypalo, že mne to raději nezabilo na dobro . . .!“

Tak zasténal Svatošův Jenk na chudém lůžku v bídné chatrči a chytil se oběma rukama za hlavu, jako by ji chtěl rozmáčknoti. Pak vytřeštil oči do prázna, zesinal, vstáhnul ruce ku předu, rozebral se jimi, jako by něco odchnati chtěl a pak upadnul v horečné blouznění.

„ . . . Jen dvacet zlatých ještě . . . dvacet . . . — Šťastní — svoji . . . Anničko, budeme šťastni, vidí . . . Koupím kravičku . . . Anničko svoji! . . . Pozor, kamarádi! . . . Pozor, at utečete v čas! . . . Slyšíte, už to praská — pozor . . . teď! . . .“

Stará Svatoška, matka, která stála opodál, zadívala se na syna pohledem, v němž byl smutek zoufalý, vzdychla a na čelo se jí udělalo o vrásku více. V oku zaleskla se slza a rty stáhly se k pláči. Pak šla, vzala žhavý obkladek synovi s hlavy, namočila jej v ledové vodě a znovu přiložila.

Libý úsměv přelítnul smalou tvář synovu. „Anničko svoji . . . za půl léta . . . svoji, vidí? . . . Dám tuhle naši světničku do pořádku a ty tam budeš paní . . . Maminka pomůže . . . koupím kravičku . . . za okna dáš květiny . . . fialy, vidí! . . .“

A nemocný zas upadnul v blouznění. Nevě-

děl, že mu matka k rozpukaným rtům dává skleničku s vodou křesťálovou, aby si je ovláčil, nechtěl, že mu stírá s čela studený pot, neviděl, jak kleká u lože a z vroucí duše že se modlí za jeho uzdravení, za uzdravení syna jediného — živitele.

* * *

Krajina okolo Skutče chudá — chudičká. Pole samý písek, štěrka a kámen a vyrostle-li obilíčko, studený vítr ode všech stran umofí je. Ani to stromové nezeleň se jako jinde a jen osyka, bříza a zažloutlý jeřáb tu domovem. Ba i slunko nezáří tu tak vesele a nehrče jako jinde a ptactvu trilky v hrdle vážnou i v létě. Jen chocholouš tu pobíhá po silnici a vrány se hašteří v nepřehledných bařinách. Pusto, smutno, chudo v té výsočině českomoravské. Chaloupky naktivené, nachelelé, otrhané, doškové a lid tvář vyzábělých, svaštělých a rukou zmozolených, zkrvavených. Na polích urodí se mu málo, musí si chléb vydělávati ve skalách lámáním kamene, hotovením dlažic, prahů a žlabů. Kletba Hospodinova v ráji nad zemí zalétla prý v tento kraj nejvíce, vítr ji sem zanesl, zatočil jí tu kolikráte a nesl ji přes Leštinku, Prasetín a Rannou daleko až za Hlinsko.

Svatošův Jenk z Leštinky byl hoch jako jedle. Chodil také do lomu a ač od rána do večera se tam lopotil, nikdy na trpký los nenařkal. Když večer ubíral se do chudé chaty k staré matce, pohvizdoval si a chudou večerí brambory „na loupáčku“ mastil si a kofenil vtipy. Vždyť byl zdrav jako dub, mlád a také šťasten, neboť v srdci choval lásku k holce v krajině té nejhezčí

A páni učitelové liberalističtí jsou nyní moskem společností. Nastává nyní vážná otázka. Od-kud to tedy, že právě nyní společnost lidská tolik trpí, tolik špatně myslí? Nemáme jinak říci, než že je chorý mozek společnosti. A jest tedy zapo-třebí, aby se uzdravil mozek; pak přejde trápění samo sebou a správné myšlení se dostaví.

A jak tedy má se uzdravit mozek spo-lečnosti?

Někdy se uzdraví mozek sám sebou. Jest zapotřebí s opíčky se jen prospát, plyný neb pá-ry, ješ se mu tam natáhly z nápoje, smisl; — a člověk myslí zase náležitě. Ostatní dodá studený obkladek.

A tak se nám zdá, že by bylo nejprv zapotřebí, aby se mozek společnosti nejprv pro-spal. Páry pýchy a domýšlivosti musí býti vypuzeny. Páni učitelové liberalističtí nechtě uznají, že jejich vzdělání nestačí k luštění otázek ná-božensko-filosofických. Studený obkladek po-kory uznávají, že jsou ještě taky jiní lidé na světě, kteří myslí, ba kteří mají mnohem vyšší vzdělání, než oni — ten tedy studený obkladek by velice prospěl. A myslím, že by vlastně posta-čil sám. V ústavech učitelských ať se uopíjí mo-zek těch mladých pánů tou domýšlivostí, nýbrž naopak, ať se tam užívá těch studených obkladků pokory, a bude brzy dobře.

Pánové! Ať jste jen na národních školách, nebo na středních a vysokých, — ten, který po-nižil sebe samého až k smrti kříže — ten vám zmizel z duše. Ta voda, kterou On dává, ta voda „prýstící se do života věčného“, ta se vám zne-chutila, a napájíte se lihovinou domnělé vědy bez Krista, a ta, jak dříve jeden znamenitý muž, nadýmá srdce, opojuje mozek.

A dokud státy nenahlednou osudnou chybu svou, že k opojení „mozku společnosti“ samy ve svém zaslepení přispěly, bude to čím dále tím horší. Choroba „mozku společnosti“ se jeví už tím, že velká část učitelstva není spokojena, leč s so-cialismem. To už není jen opilost. Na tu nestačí jen obkladek. Tu máš vypuknutí zuření, pak se bude na to muset jít násilím, svírací jakousi ka-zajkou, ale jak při tom obstojí stát a národové? Kde se ale musí proti mozku již působiti kazaj-kou, tam se mi zdá, že dříve než na to došlo, chorým byl „mozek státní“.

Smlouvání vlády s pravici.

V „Národních Listech“ dočítali jsme se vše-líjakých zpráv o tom, že český klub bez ohledu na pravici diktoval předsedovi ministerstva svých 32 požadavků, které vláda splnití musí, pak-li chce, aby čeští poslanci s ní drželi.

My jsme zprávu o separátním vyjednávání českého klubu s vládou bez ohledu nevěřili, a to všim pravem. Takové jednání by musilo nezbytně vésti k rozbití pravice a toho nechce ani český klub, jak z četných prohlášení mladočeských po-slanců víme.

Jaká by to byla také jednota, svornost a jednomyslnost stran pravice, kdyby každá vyjed-návala s vládou zvlášť a kdyby každá z nich chtěla urvat pro sebe co největší výhody — bez ohledu na své spojence?

Pak-li vůdcové mladočeské strany s hrabě-tem Thunem vyjednávají, tedy se to mohlo díti jedině v rámci známého adresního návrhu stran pravice. My jsme také pravili, že český klub může se v tom rámci s vládou dohodnouti, ale

svalil prý se obrovský balvan na Jeníka. Vytáhl ho polomrtvého —

Nyní leží již čtvrtý týden bez smyslu a blouzní a třetí trápí se a mučí.

„Anničko za půl léta svoji . . . koupím kra-vičku . . . za okno dáš fialy . . . budeme . . .“

Uplynulo dlouhého půl léta. Krajina pokryla se sněhem a ledem a nebe jako by olovené viselo mraky svými nad zemí. Holé blázy trčely větve-mi smutně do oblak a jen někdy hladová vrána usedla na nich, aby si odpočinula na truchlé své pouti zimní slotou.

Jeník Svatošův již mohl z postele dolézt k oknu. Nohu měl již zdravou, ale slabou, v prsou však cítil ještě pořád bolesti. Byl bled a přepatý k nepoznání.

„Víš-li pak Jeníčku, co nového v krajině?“ Jeník vytrpěl při té otázce na matku oči. Nikdy za celou nemoc mu žádné novinky nepo-vidala.

„Nerada ti to povídám, ale řeknu ti to ru-ději já, tvá matka, než aby ti to řekl někdo jiný a snad se ti ještě vysmál.“

Jeník nemohl ani oči s úst matčiných spustiti, „Jeníčku, buď silný a klidný. Slyšela jsem, že Annička Kolářovic měla prohlásky s tím Roz-vodovým, víš . . .“

Matka nedomluvila. Jeník skácel se jako pod-tatý strom na zem. Upadnul v borečku poznovu a když se konečně uzdravil, měl zahospodařeně peníze pryč a — Anničku také. Nevěrnice pro-vadla se za bohatšího R. zvodu. Co prý s mrzá-kem . . . ?!

pak se bude musit také rozhodnouti hlasovati bez zvláštních výhrad pro vládní předlohy.

Poznávali jsme politické události vlády stří-zlivě a věcně, naše informace bývají spolehlivé a myslí se v poznávání politických otázek — ne-bývá naším zvykem.

I tentokrát daly nám události za pravdu Úterní „Národní Listy“ naše předpokládání po-tvrzují. V úvodu píší:

V pátek dne 4. listopadu sešla se tedy úplná parlamentní komise pravice i dala o svých nase-šeních tolik ve známost veřejnosti: „Bylo konstato-váno, že majorita se stran pravice samých je sjištěna nejen ku projednání předloh vyrovnacích, nýbrž také ku jejich schválení a byla usazována na důsledky, jaké takovéto faktum může a musí přinést v budoucnosti a jaké by nastaly, kdyby stav byl opačný. Bylo dále konstatováno, že jak u vlády, tak u majority jsou nejlepší dispo-sice, parlamentní vyrovnací předlohy vyříditi a že tudíž neměli by tito činitelé žádné viny, kdyby par-lamentní skoncování předloh vyrovnacích jakoukoli překážkou bylo znemožněno. — Ku návrhu vý-konného výboru usnesla se pak komise parlamentní, že „majorita má ve věcech vyrovnání uherského postupovati jednomyslně a solidárně, což platiti má zejména při podávání opravných návrhů ku předloham vyrovnacím: mají tudíž býti pouze ta-kové návrhy podávány a od příslušníků pravice podporovány, které vyjdou od celé většiny, respek-tive od parlamentní komise pravice. O čemž bud-tež členové pravice v subkomitétch vyrovnacího výboru vyrozuměni.“

Den po tomto závazném usnesení parlamentní komise pravice sešel se klub národních poslancův českých ku dvěma schůzím, v nichž zvěděl a po-rokoval živě o ujednání parlamentní komise s vlá-dou.

Na to učinil, dílem jednohlasně, dílem veli-kou většinou (proti 6—7 hlasům) tato usnešení:

1. Zprávu parlamentní komise ohledně jed-nání s vládou bere klub na vědomí. 2. Klub se usneší, aby členové jeho ve výboru vyrovnacím a v subkomitétch jeho jednali a hlasovali dle roz-hodnutí pravice. 3. Před druhým čtením předloh rakousko-uherského vyrovnání se týkajících budíž svolán sbor důvěrníků národní strany svobodo-myslné, jemuž se návrhy vyrovnacího výboru před-lóž, jakož i sevrubná zpráva o ujednání s vlá-dou podá. — Potud „N. Listy“.

Toť se rozumí, že vůdcové vyložili důvěrní-kům strany, že musí hlasovat pro vyrovnání, jinak že to ani nejde, protože by se pak k vládě do-stali Němci. Pan Ryba našel si již také „redak-čního státníka“ — s nímž prý sice ve všem sou-hlasí — který věřícím členům „Národních Listů“ vykládá, jak by s námi Němci za pět let zatočili, kdybychom nebyli pro vyrovnání a pro Thuna.

Kdo ví, jak se v redakcích musí politické „krmivo“ členům všelijak připravit a omastit, aby se stalo pro čtenáře záživným a chutným, ten ovšem chápe, že tím neznámým „státníkem“, který politiku a Thuna pozoruje a který své mí-nění dopisovatelé Národních Listů R. světil, jest p. Dr. Ryba sám. Ten se v tom vyzná, jako ta jeho politická kuchařka Julka a Karla.

Rozumí se, že pokud jde o jednání vlády se stranami pravice, věc ta byla tak upravena, aby rokování v subkomitétch vyrovnacího výboru brzy vedlo ku cíli. Lze-li věřiti rozmanitým po-věstem, i vláda hraběte Thuna nemálo se uskro-vnila ve svém požadavku, aby vyrovnací kampaň byla přivedena k náležitému konci. Ministerstvo poznává, že čas se krátí a že parlament snad ani

Přilítlo z daleka jaro. Vysypalo celou spou-stu pupenců a lístečků v rozlehlé bořiny a ptáč-kům nasadilo do hrdélka jásot do srdčeka ples. Větrík láskoval s nové rozkvétlým květem a na nebi slunko se smálo až mile. Kam oko pohlédlo všude krása a rozkoš a veselí.

Jen trudno bylo u Svatošův. Na Jeníka bylo nyní bolno se podívat. Do lomu už nechodil, kulhal a na prsou také cítil pořád jaksi tíž. A v očích jako by se mu byl zahnídal bol, který nikdo druhý nepochopí. Na čele naskákaly vrásky jedna vedle druhé a okolo úst vyrýhoval si ce-stičku trpký úsměv.

Sedával denně u silnice a tloukl šterk. Do-býval z kamení chléb pro sebe a pro matku. A když se vracíval u večer z krušné práce domů, již si nehlízdal a již při večeri nešprýmoval. Jen někdy tak jako přeletem, že ani sám nevěděl vkradla se mu při trudných a těžkých myšlénkách na rty píseň:

„Na tom našem dvoře
to je voda, Bože!
Kdo se jí napije,
zapomněl ne . . . ože.
Naplil se jí, napil
bohajíček z rána,
nemohl zapomnět
do svatého Jana.
Do svatého Jana,
do svaté Trojice
nemohl zapomnět
švarně své děvčice.“

A nápěv její zněl chaloupkou tak trudně, tak smutně, že stará matka při té písni nad sy-nem svým plakávala.

při nejlepší vůli není sto projednání bobatou snášku vyrovnacích návrhů do vánočních svátků. Proto přeje prý ai, aby říšská rada vyřídila do té doby alespoň předlohu o celním a obchodním spolk-u s Uhrami. Tímto způsobem byla by celá a ob-chodní jednota Rakouska a Uherska zachována, vláda rakouská i uherská vyhýbaly by se tak nej-horšímu následku soupravených poměrů mezi oběma polevinami říše a mohly by tím spíše odvážiti se před své parlamenty s novým provisoriem syněj-šího rakousko-uherského vyrovnání.

Upravení kvoty, valuty a otázky bankovní se zatím posílají a tak se nemáme obou vlád snadno ubírat. V nejhorším případě pomůže § 14. Voličové alespoň větší bodou mítí však bláhle pře-svědčení, že jejich poslanci zachránili je a říši a my k tomu dodáme, že takovými vytáčkami, a oklikami a otáčkami nejvíce zachránili poslanci — sebe.

Drobné zprávy.

Deputace duchovenstva s králové-hradecké diecézí ve Vídni. V úterý sem při-jela deputace, sestávající z vdp. vikáře Střebeského, dpp. farářů Klapala a Kudrny v záležitosti ale-vení jízdy po drahách pro duchovenstvo a v záležitosti vyučování katechetického. Depu-tace předvedená posl. Stojanem přednesla dotýčné žádosti meškajícímu zde episkopátu a dále ministrům hr. Thunovi, Wittkovi a dr. Kaiserovi.

Beseda v Hradci Králové pořádá ve čtvrtek dne 24. listopadu t. r. Kateřinský věneček. Začátek o 8. hod.

Národní beseda pořádá bude místní odbor Ústřední Matice školské v Hradci Králové v sobotu dne 4. února 1899.

Pěvecká jednota „Eliška“ uspořádá v neděli dne 18. listopadu 1898 v městském Klice-rově divadle v Hradci Králové koncert za laska-vého spoludílníkování alečny Marie Vaníčkové z Hrádku; pp. Dr. Lud. Scheinera, prof. Bedř. Konvalinky, Lud. Knepra, Mat. Nepeře-ného, Boh. Ryby, JUC. J. Vaníčka a sl. Jed-noty divadelních ochotníků. Pořadí: 1. Camille Saint Saens: „Kvintetto A mol“. Pánové: Dr. Scheiner, prof. Konvalinka, Knepr, Nepeřený, Ryba. 2. a) E. Grieg: „Tys láska má“. b) K. Bendl: „Pověz mi, Jeníčku“. Slč. Marie Vaníčková, u klavíru pan JUC. Jan Vaníček. K vůli úpravě sceny delší přestávka. 3. Richard Wagner: „Přástky a Ballada“, velká scéna z opery „Bludný Holanďan“, provede „Eliška“, řízením svého ředitele pana Jana Wünsche. — Senta, sl. Vaníčková. Mary, Erik, lovec. Stručný obsah druhého jednání jest následující: Dívky předouce v domě Dalandově, norského to námořníka, vzpomínají svých milých na moři dříve. Senta, dcera Dalandova, upřeně patřá na obraz na stěně zavěšený, představující Bludného Holanďana, o němž pověst praví, že za rouhání své Bohem proklet na lodi své po staletí stále bloudí jako mofeký Ahasver. Chůvou svojí „Mary“ a družkami vybládnuta zpívá Senta ba-ladu, z níž vyznívá, že může Holanďan vysvobozen býti jenom ženou, která by mu do smrti věrnou ostala. V nejvyšším vzrušení touží po tom, by ona mohla Holanďana přinést spásu a zachrániti ho od věčné zhouby. Nedbá toho, že miluje ji mladý lovec Erik, jemuž i ona byla nakloněna, chce obětovati se pro vykoupení nešťastníka. V tom přichází zpráva, že otec její s moře se navrací a přivádí sebou i „Blud-ného Holanďana.“ Slova k balladě a bludnému Holan-ďanovi, jednu z nejkrásnějších písní tvořící jsou:

Joho ho!

Zda loď jste zřeli v moři kdys,
co krev má plachty, černý trám.
Na můstku bledý muže rip, jenž
lodi pán, bdi stále sám.

Hu—! Jak vítr sítí! Joho!
Jak v lanech skučí, Joho!
Jako šíp, nemá klid, ani mř;
ani cíl, letí dál!

Však přece muže ten bledý.
Dojítí muže své spásy, až
věrnou v lásce mu ženu do
smrti, vyhledá si. Ach, kdy
že se bledý plavce již najde?

Proste zaň nebe, záhy ať choť
věrnou pozná!
Za bouře, víchru, jekem vln
chtěl kdysi, ach, plout v útes
skal a kiel, se rouhal hněvu
pln, že věčně by se nepodal.

Hu—! To satan slyšel Joho!
Jej v slově jal. Hu—!
A on teď mořem hnán ve přival,
nemá klid a bloudí dál.

Však přec, jak muže ten bledý,
dojítí muže své spásy, Boží mu
anděl nadějí smířením hlásá.
Proste zaň nebe, záhy ať choť
věrnou pozná.

On v přístav každých sedm let,
si družku hledat vodí loď.
Všdy žení se za sedm let, však
doudz neměl věrnou choť.

Hu—! Napište plachty, svedněte
kotvy. Joho! Znovu sas mořem
hnán ve přival, nemá cíl, bloudí dál.

Sbor. Kde se díš ta, kterou ukásat bohové
ti chtěli; kdy spatíš tu, jenž
bude ti věrna na svůj život celý?

Senta. Já tě zachráním svoji láskou věrnou.
Kde mně ti dát by chtěl. Má
láska spásu tobě vrátí atd.

Po velkolepé produkci „Bludného Holanďana“ sehraji ochotníci pp. Th. Peřina, Dvořáček, Postler

Fleischhauer a paní Dolanská. Moarova veselphru o 1 jednatel: „Posva si majora.“ — Koncertní křídlo ochotné saphijela firma Al. Hugo Lhota. Začátek o 7. hodině večer. Otevření pokladny o půl 7. hod. Ceny míst: Lože s n. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 60 kr. Sedadlo I. třídy 50 kr. Sedadlo II. třídy 40 kr. Parket 30 kr. Příměstí 10 kr. Studentský a voj. lístek do parketu 30 kr. Předprodej lístů obstará se vzácné ochoty knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Sportovní klub pro Hradec Králové a okolí. Ukončiv letní sezonu, stará se klub o všemožnou zábavu svých členů pro zimní období způsobem vydatným. Tak zahájil nové odvětví své programové činnosti, totiž šerm. Úlohu tu vzali na sebe ochotné p. ingénieur Stejskal a p. prof. Bronec. Ku cvičení ješ koná se dvakrát týdně v besedním sále, přiblížilo se 16 pánuv. Dále pořádá klub dva společenské večírky ve spolkové místnosti, v malém sále Grand hotelu. Účastníci při obou večírech bylo velké, program zájímavý a zábava čilá. Dámy: slečna Koutníková a Gansova zahrály brilliantně znamenité pícky na klavír, zpěvné kvartetto, sestávající z pp.: Byby, JUC, Součka, Stejskala a Dr. Fultnera, pak druhé sestávající z pp.: Jandourka, Kubánska, Dr. Dolisty a Seidla zaplo řadu sborů pp. Jirotky, Svoboda, Ippen a Růžička přednesem básní, solových, šertových výstupů a dvojspěvů doplnili zdařilé programy. Do budoucnosti chystá klub zástárkovu zábavu a tancem, kterou po způsobu, nyní obvyklém, dne 19. t. m. pořádají spolkové dámy. Taneční zábava skončí o půlnoci, po ní pak následuje volná zábava při čaji a buffetu. Po té bude pořádán „Mikuláš“ pro sportovní děti malé i malé a mimo dalších dýchánek uspořádá klub též sylvestrovskou zábavu. Mimo zábavy tohoto druhu připravují se též jiné, neméně zajímavé, totiž volné rozhovory o daných themeatech, které zahájí některý člen klubu a jichž se účastní všichni účastníci. Ku zábavám těm nevydává klub žádných posvátní, však hosté, členy uvedení, jsou vždy vítáni.

Peněz na děti! V pátek utopila se malá dívka 2½ letá holčička truhláře Zábky v močůvce, mesitím co matka její odešla ke kupci; dítě vyběhlo nepozorované z dílny, ale za chvíli našli je na louži v Slezském Předměstí utopené.

O sibiřské dráze možno říci, že spíše po řadě více k svému dokončení. Z Petrohradu, Moskvy a Oděsy možno jeti přes Čeljabinsk na ruskosibiřské hranice přes Omeck, Krásnojarsk, Nižněnědinsk, až do Irkutsku. Dráha z Irkutsku k jezeru bajkalskému a odtud z druhé strany téhož jezera se stanice Mysovskaja přes Vrchněnědinsk do Čity se staví. Tato trať vede přes hornatou krajinu ve výši 1000 metrů nad hladinou mořskou. Polární větry činí tuto krajinu náramně chladnou; půda jest v zimě až do hloubky přes 7 metrů zamrzlá, kdežto v létě roztaje na půl až 4 metry. V pohoří jablonovském obnáší ve dne v měsíci červnu a červenci teplota až 28° Celsia, v noci však klesá na 6° mrazu. Rostlinstvo jest v této krajině bídné a stavba dráhy potkávala se s mnohými překážkami. Nhlédě k tomu jsou pozemní práce téměř skončeny a na části trati jsou dokonce již koleje položeny. Z Čity do Něrčinska třeba stavěti ještě asi 280 kilometrů trati. Z Něrčinska jezdí parníky po Amuru do Tichého Oceánu. Trať z Něrčinska do Chabarovsku bude 2.800 kilometrů dlouhá; a její stavbou se dosud nezačalo. Jak již řečeno, z Něrčinska do Chabarovsku jezdí se v teplejších měsících po parolodích. Z Chabarovsku do Vladivostoku jezdí po dráze usurácké vlaky již od r. 1897. Přes jezero bajkalské přeplaví vlaky zvláštní parní pramice (voz). V roce 1902 započne se však se stavbou okružní dráhy okolo jezera bajkalského. Ze Něrčinskem odbočuje zde stanice Onu dráha do Port Arturu, tedy přes čínské Mandčuroko k Tichému moři. Dráha tato jest již vytyčena a částečně se již staví. Až bude celá sibiřská dráha dokončena, dojde vlak z Petrohradu do Vladivostoku za 9 dní. Na sibiřské dráze jezdí zvláštní pravoslavný kostel, v němž se konají bohoslužby, jichž se účastní až tisíc lidí. Rasko může poslati největší počet vojska k Tichému moři a do Činy a sice mnohem dříve, než-li kterákoliv jiná velmoc evropská. Na tyto úspěchy Raska hledí zářlivě zvláště Anglie, Německo a Japonsko. Jinou dráhu vy postavilo Rusko ve střední Asii do Taškentu a Mervu po hranice afghanské, odrůdš může s vojskem vniknouti do Asie.

Ze soudní síně. (Unesl krásnou Helenu). Byl měsíc máj, byl lásky čas. Dědečkovi v D. také se rozpučelo a mladistvým ohněm zaplálo jeho srdce. Ačkoli bylo sedmdesátileté, zahlelo přece nevyčítalou láskou k 19leté krásné Heleně. Dědeček měl mimo to peníze, Helena však mimo svou krásu měla jen dobré srdce. Mohl-li si před 3000 lety starý spartský král Menelaos vzíti krásnou Helenu, proč by si nečinil sedmdesátiletý dědeček její jmenovkyni královnu svého srdce? Byla tedy svatba a dědečkovi omládlemu měl nastati posemaký ráj a libánek. Dědeček však podobně jako starý Menelaos byl poněkud neopatrný, bral si ženušky do hospody, ba nechal jim tam měskati samotnou, až byli teprve týden po svatbě. Krásná Helena byla opět v nálevně a našla tam moderního Parise v podobě statného, švarného fessníka Kovaříka. Tento jí počal domlouvati: „Co jste si k to starého dědka vzala? Bestho vám starouch brzy zemře. Víte co, nechte toho plesnivého dědka a pojďte s sebou; mám pěkný obchod dobytčím a až dědek zemře, tak si vás vezmu! Krásná Helena si to přes noc rozmyslela. Zapomněla, že Paris jest nešťastné jméno, že ten první Paris Eridinom jakbim rosvaděn bohyňě Heru, Afroditu a Aténu ještě více rozkmočil, ba že rozešťval všechny olympské páměbky a způsobil k tomu ještě techotrojskou válku. Moderní krásná Helena z Dobrušky rozkmočila se pouze se svým starým manželem. Poklady starému Menelaovi jako jejich vzorové sice neodnesli, vřdyť ona měla 7 zl. a Paris měl 8 zl., ale utukli Menelaovi přece a sice napřed do Krčína, pak do Nového Města n. M. a konečně do Josefova. Jejich libánek měly jen krátké trvání, neboť s utrácením desítky strátily se i láska Parisova. Neutekl se svým pokladem jako jeho historický jmenovec přes moře do Egypta, Fenicie a do Treje, ale prákl do bot z přímka k metropoli nad Ji-

verou, a až našl Lamfrové pěl: „Boleslav, Boleslav, to krásné město, neplač dříve nenatřkej, moje nevěsto...“ Zatím, probudivši se s bílým spánku naše krásná Helena natřkla a plakala. K manželovi starému bála se vrátit, psala tedy tatínkovi, aby si pro ni do Josefova přijel. Po válném napomenutí zavezl ji tatínek k starému Menelaovi. Dědeček, spatřiv svou nevěrou, krásnou Helenu, přijal ji s otevřenou náručí. Odpustil jí všechno a byl rád, že to tak dobře — bez trojanské války skončilo. Dobrodružný únos krásné Heleny skončil však méně šťastně pro Parise. Mimo únosu manželky vylákal na šidovi též peníze za kůži, na jiném chtěl vylákal peníze na vola, kterého prý koupil společně, opět jinému fessníku prodal za pětku jeho krásu a dugu. Sl. úfady do do toho vložily, četníci ho vypátrali na Boleslavsku a takto se octl za mřížemi a před alav. soudem v Dobrušavě Chlumci, tam kde Labe Orlici pije. Stát. návl. žalovalo Parise pro násilný únos cizí ženy atd. Její manžel Menelaos, dobrák to od kosti, byl volán za svědka. Dědeček, který z prvu myslil, že mu žena týden po svatbě utukla k rodičům, při přelčení bože plakal. Báł se o svou Helenku, krásnou holubánku, aby snad se nedostala zase do spárů krvežíznivého Parise. Báł se zcela zbytečně a když slyšel, že únosce Paris dostal osm měsíců těžkého žaláře, roztáhla se uplakaná jeho tráť na plné kolo a starý Menelaos usmíval se na Helenku jako měsíček Masáneček na nebičku. Pak šel s Helenkou na sladké víno ke Gergulicům, kdežto fessnický tovaryš Kovařík-Paris šel bruchet za mříže.

Z jednoty katol. tovaryšů. Přednáška dp. místopředsedy, J. Černého „O sociální demokracii ve stopách anarchismu“ přivábila značný počet posluchačů i z táhara socialistického a doznala svým obsahem při odiveném přednesu vřelého přijetí. V pondělním fessnickém kroužku dne 7. t. m. zahájil řadu rozprav dp. předseda, Dr. F. Rey přednáškou „O Bílé Hore“. Pěvecký kroužek jednoty započal tímto týdnem zkoušky na vánoční oblíbenou hru „Ješičky“, při nichž bude letos účinkovati 40 pěvců. „Zdař Bůh!“

O vodním družstvu v naší krajině přednáška bude v neděli o 8. hod. odp. v hostinci p. Spryžara „u nádraží“ na Slez-kém Předměstí předseda vodního družstva v Černilově a v širokém okolí, dp. J. Seidl. Na programu jsou dále přednášky p. učitele J. Vrabce, předsedy katol. jednoty a pak volná zábava. Pány rolníky upozorňujeme na tuto schůzi.

Dary. Vědp. Dr. Alois Frýdek, pap. prelát a kap. děkan, daroval na „Adalbertinum“ 100 zl. a jednotě katolických tovaryšů 80 zl. „Zaplať Bůh!“

Vyvážení výkalů za noční doby děje se v městě našem namnoze způsobem, který jest proti všem zdravotním předpisům. Tak v noci z pondělka na úterý vyváženy výkaly z čis. domu 110. Smrduté tekuté, blativé výkaly zaneřádily odtud dlouhou ulici za okresní soud skoro až po Klicperovo divadlo a pak Malé náměstí skoro až po radnici. Fakalie tekly tedy na dvě strany a zaneřádily velkou část města. Výpary smrduté mají teď okolní obyvatelé polykat! Doufáme, že příslušné kruhy se postarají o to, aby výkaly byly se stok jednak řádně vyndávány a jednak aby se vyvážely v době uzavřených, neprostopných vozech.

„Osvěta lidu“, orgán židů, protestantů a atheistů nenalézá obliby v člancích „Obnovy“. Pocho-pujeme, neboť „Obnova“ je pro právo, pořádek a slušnost občanskou a takový list kazí jen fessmo různým pasofitníkům, kteří jen v neřádu, při pokleslosti mravů, nevěře a rozvratu mohou prosperovati. Pasofitníkům takovým jest také ohavností návrat k jedině pravé, apoštolské, katolické církvi. „Osvěta lidu“ chce „Obnovu“ učiti logice. Bylo by prý marno „Obnovu“ dokazovat, že dnešní hnutí etnické (mravnostní) a novokřesťanské neznamena návrat k církvi katolické, nýbrž naopak, úplné a naprosté vymaření se z vlivu církevního. Přátelé tohoto hnutí etnického byrají ku podivu největší nemravnost, anebo aspoň podporují a vychvalují kdejakého nemravu, zatajují zločiny, přestupky a chyby svých stoupenců a naopak katolíky špiní a hanobí vymyšlenými lžemi a překrucováním skutečnosti; titi „novokřesťané“ nevěří v Boha, odpadli zjevně neb ve skutečnosti od víry a Krista a pak chtějí mluvit o hnutí etnickém a o pravém křesťanství! Aby to své mravnostní a křesťanské hnutí a smýšlení ukázala slovy a skutky, praví O. I., že není žádným tajemstvím, že již dávno nevedlo se zdejšími hampejzům tak dobře, jako loni o klerikálním sjezdu v Králově Hradci. Nevíme, zdali a jak spravodaj „Osvěty lidu“ prolézal tehdy hampejzy hradecké; pak-li spatřoval v návštěvnicích jejich zbožné katolíky a účastníky katolického sjezdu, pak se všem hrozně mýlil — neboť bordelové panstvo mohlo se skládati jen ze spustlejších některých účastníků cikánského průvodu, který se současně s katolickým sjezdem na Štělenci odbyval a kdež „Osvěta lidu“ napočítala 5.000 osvěťáků toho moderního křesťanství a „mravnostního hnutí.“ — „Osvěta lidu“ nevěří, že mor mravní zavinily bezbožností a ateismus z Francie a Němec k nám přeneseny. Odporujeme „Osvětu lidu“, aby si přečetla v „N. L.“ ze dne 2. listopadu článek „Úpadek Francie“, v němž se podává vyňatek ze spisu slavného francouzského národohospodářského spisovatele Proudhona, který jí použít o jiném.

Zvěsti z východních Čech

Finance kutnohorské. Věcný článek „Obnova“ o finančním stavu obce kutnohorské pobouřil nesmírné matadory strany *Macháčkovsko-Pacákovské*. Z leknutí se nemohli dlouho zpatmatovat, strkali hlavy do hromady a konečně dne 5. listopadu kutnohorský „Smradoch“ rozhlašil „urbi et orbi“, co svobodomyšlné panstvo ukuchtilo. Smradoch počíná si při tom jako pronásledovaný zloděj; aby mohl „Obnovu“ snáze vyklouznoti a od sebe pozornost odvrátiti, křičí z plných plic: Chyťte zloděje! Aby odvrátil pozornost kutnohorských poplatníků od smutných financí kutnohorských, obrací pozornost jejich na finance města Králové Hradce a — *že jak říkáme*, až se mu práší od huby. Svým „beránčkům“ tvrdí doslova: „Hradecký list stará se o finance kutnohorské, povídá o nich ho-

tové romány, ale o financích bližšího mu Hradce neví ani slova. A tu sbožná „Obnova“ ve vlastním sídle by se mohla přesvědčit, že bez peněz rozkvétá města není. V Hradci obnáší obecní přírůstek 50%, dluh obecní obnáší 800.000 zl., sportištna dává mžáky až 28.000 zl. ročně, lesy obecní ročně vydávají 85.000 zl. a první krejcar 18.000 zl. Z toho je vidět, že „Obnova“ o materiálu nemusi bít — až do Hory.“

Tak píší doslovně „Podvysocké Listy“ ve svém 45. čísle ze dne 5. listopadu.

Pročež my v Hore až přilovně „pravdomluvnost“ (!!!) Podvysockých Listů známe, neváhali jsme se informovat v Hradci Králové a tu jsme sledovali, že ani jediná cifra Podvysockých Listů o hradeckých financích není správná, nýbrž že jsou všechny falšované, vyhlané. Dle tištěného a obecním zastupitelstvem schváleného rozpočtu obce královéhradecké obnáší obecní přírůstek ne 50 ale jen 10%, dluh obecní obnáší (protože ústav pro vzdělání učitelů a jatka se dosud nestaví, nikoli 800.000 zlatých, nýbrž do 31. prosince 1898 pouze 651.190 zl. 05 kr. „Podvysocké Listy“ na úkor Hradce se zmýlili úmyslně jen o skoro 150 tisíc zlatých! A až vystaví Hradec paedagogium a jatka, budou se kapitály na stavby ze státního nájemného a z jatečného nejen úrokovat ale i řádně amortisovat, obec tedy nebudou stát tyto budovy pražádných břemen. Králové Hradecká spořitelna nepřispívá hradecké obci ročně 28 tisíc, nýbrž pouze 25ti tisíci a pivní krejcar neobnáší 18.000 zl., nýbrž jen 12.851 zlatých. Hradecké obecní lesy nenesou hradeckému obecnímu důchodu 85.000 zl., nýbrž nesou obci čistého užtku pouze 22.782 zl. V Hradci Králové všechny časopisy obecní rozpočet uveřejňují, nejoblíbenější číni tak „Obnova“, tato tedy nic nezatajila a nemá přičiny tajiti. Kdo však až po nejnovější dobu o kutnohorských financích mluvil jako pána, byly právě „Podvysocké Listy“. A měly k tomu ony i jejich vydavatelé ovšem „své důvody“. Dokud „Obnova“ kutnohorským občanům neotevřela oči, nikdo z nich nevěděl (ovšem mimo ty „zasvěcené“), jak bídné to s finančním stavem obce kutnohorské stojí. A když „Obnova“ donutila „Podvysocké Listy“ mluvit, tu si pomáhají lžemi a nadávkami. Tak hned první věta v jejich „kapitole I.“ jest úplná lživá. „P. L.“ píší totiž: „Celých čtrnáct dní to trvalo, než hradecký orgán našeho biskupského rodáka na naše stručně, však do poslední písmeny správně objasněti finance obce kutnohorské přišel s odpovědí.“

„Obnova“ tvrdila hned, že obec Kutná Hora jest zadlužena millionovým dluhem. V čísle 42. ze dne 16. října na to odpovídaly „Podvysocké Listy“ doslovně takto: „Nuže, ven s ciframi, pánové, volá na nás dále orgán J. Bisk. Milosti. Račte poroučeti! Ochotně vyhovíme, ale než pustíme se do cifer, prohlašujeme tuto nejnovější volební lež biskupského orgánu za *lumpdaci*, hodné jenom „Obnovy“. A teď předkládáme cify. Ne z prstu vycucané cify, jak to činí orgán našeho vrchního pastýře! Cify, které každý, kdo o věc se zajímá, může přečíst si v tištěném obecním rozpočtu, který je v radnici veřejně k nahlédnutí vloženo. Na strance 13. a 14. obecního rozpočtu za rok 1898 jsou všechny obecní dluhy přeměly vyznačeny. Čím úhrnem 599 tisíc 853 zl. Z toho připadá na nynější správu obce toto: V roce 1892 na restauraci Vlašského dvora vypůjčila si 50 tisíc, v roce 1893 k témuž účelu 60 tisíc, v roce 1896 k témuž účelu 80 tisíc. V roce 1896 vypůjčila si obec dalších 90 tisíc v roce 1898 pak 100 tisíc. Tedy úhrnem 380 tisíc. Za to obec postavila Vlašský dvůr, pořídila polhopisný plán města, vystavěla čínžovní domy (za 100 tisíc zl.), koupila staveniště pro realku, koupila špýchar a učinila z něj kasárny, rozšířila katastr panství Červ.-Janovického a Háje, vystavěla moderní kanalisaci od klášterní brány k nádraží, zmodernisovala vodovod, provedla v četných ulicích dlažbu a moderní chodníky, zavedla osvětlení, jemuž na českém venkovu není rovno, postavila cechovní úřad atd. atd. Uč dělá obecní dluh víc než 360 tisíc, to spadá na účet bývalé obecní správy Morawtze atd.“

„Obnova“ jako list slušný, poctivý a pravdomluvný citovala a cituje opět „P. L.“ doslovně.

Když „Podvys. Listy“ za naše slušné polemiky traktýrovaly „Obnovu“ sprostými nadávkami a lžemi, odpovíděli jsme jim v čísle 43. „Obnovy“ ze dne 28. října věcně, že totiž „Podv. L.“ tvrdily, že všechny obecní dluhy činí úhrnem 599.853 zl. My jsme na základě tištěných rozpočtů obce kutnohorské, jichž se tyž „P. L.“ dovolávaly, dokázaly, že *to není* „Podvys. Listy“ jest lživé, že tyto k dluhu 599.853 zl. *neuvádějí* další dluh obce kutnohorské povolený okresním zastupitelstvem 15. října 1897 v úhrnem obnosu 350.000 zlatých, které obecní rozpočet na rok 1898 uvádí na 7. straně v *memorandách přijímek* v 11. kapitole pod titulem „Vypůjčené peníze.“ Každý školák na obecní škole spočítá přece, že 599.853 zlatých dluhu a k tomu 350.000 zlatých nově vypůjčených peněz čili nových dluh — dělá dohromady 949.853 zlatých dluhu. My jsme opět dle tištěných účtů doložili, že osvětlovací fond a aktivní jistiny obci patřící r. 1892 dohromady 48.143 zl. 84½ kr. obnášející, z nichž za purkmistra Moravce braly se jen úroky, scvrkly se na 14.260 zl. 03½ kr. a že tudíž schází z těch kapitálů 33.893 zl. 81 kr. Dále jsme uvedli, že z vypůjčených peněz 350.000 zl. má se upotřebiti: 1.) na stavbu nové reálné školy, čestí 150.000 zl.; 2.) na uhracení zálohy učiněné stavbou nových městských čínžovních domů 70.000 zl.; 3.) na zřízení v měst. pivovaru v Lorci za příčinou převzetí téhož do vlastní správy 100.000 zl. a 4.) na stavbu nového domu pro c. k. cechovní úřad a jiné stavby 80.000 zl. — My dle pravdy a zkušenosti jsme tvrdily, že tch 350.000 zl. na jmenované účely nestačí, že to jsou jen části sum na jmenované stavby a zařízení potřebných. Ze jsme měli pravdu, vyvízá z „Podvysockých Listů“ samých, které prozatím doznaly, že městské nové čínžáky stály 100.000 zl., tedy o 30.000 zl. více než z půjčky 350.000 zl. jest v rozpočtu započítáno. Na dokončení a úplné zařízení těch staveb a podniků musí se vypůjčit další tisíce a že takto obecní dluhy přes milion obnášejí. Protože „Podvysocké Listy“ přiznaly jen 599.853 zlatých dluhů a tvrdily, že Macháčkovská strana z toho nadálala jen úhrnem 360.000 zlatých a že, oč dělá obecní dluh víc než 360 tisíc, to že spadá na účet bývalé obecní

správy Moravice atd., tu by byli musili ti kacířové Staročesi a klerikové dle Podvysockých Listů ná-
dělát přes 640 000 zl. dluhů. Nač takový rozpočet před-
Macháček pro r. 1893 vypracuje sám starostou Machá-
ček s úhrnou sumou 267.857 zl. 80 kr. To jest tedy
veliký rozdíl! Jak z praxe „Podvysockých Listů“ vi-
dět, tedy prohané „P. L.“ dluhy učiněné za bývalé
strany staročeské více než zdvojnásobily, dluhy pak
přidělané za vlády strany pana purkmistra Macháčka
pak místo adirování všelijak dividivovaly a odčítaly.
A pak chtějí býti honetím listem! Napřed falšovat
a pak odpůrci spílat, nadávat a jej hanobit — toť
femeslem kutnohorského „Smraducha“, který nedovede
pocitivě citovat a pravdivě číselce napsat, opsat a vy-
tiaknout. Tím oděváváme první kapitulu prohané po-
lemiky „Podvysockých Listů“.

Z Kutné Hory. Zpravodaj z Vláského
dvora odpovídá dále na úvahu o našich kutnohorských
financích. Jak se samo sebou dalo očekávat, napadá
při tom nadávkami stranu katolicko-staročeskou spů-
sobem jen jemu vlastním. Stříká kalem a nepřijemnou
odpornou vůni na všechny strany. Klerikalismus vyrval
prý i mrtvé z hrobu a pokusil prý se obrátit o
jméno, význam a čest. Historická pravda prý však
vykonala proti klerikálnímu hyenismu obranu atd.
To má být věcná odpověď na články o kutnohorských
financích? Takovýto šfávnatý způsob psaní objevuje
se jen v jistém druhu fanatických a fantastických ro-
mánů, u nás prostě „krváků“ zvaných, a proto budí
nám odpůštění, jestliže nenádejdeme „Podvysocké
Listy“ na toto u nich osvědčené pole „věcné“ po-
lemiky. Nám jde o věc a nikoli o nadávky a proto kon-
statujeme jen, jak ta „historická pravda“ Podvysockých
vypadá. Dokazujeme, že obec nemá milionový dluh,
nýbrž jen 599tisícový, namlouvaly světu, že půjčky
od r. 1892 až do r. 1898 obnášely jen 860.000 zlatých
a že z toho provedena restaurace vládkářského dvora
a další stavby až po budovu jejíchovského úřadu. Ta
jejich „historická pravda“ zaměřila poplatníkům úplné
půjčku v obnosu 350.000 zl. dle usnesení obce z 30.
září 1897 č. 4.908. Ta jejich „historická pravda“ za-
měřila, zkomolila a zpotvořila také mnohé jiné. —
Dále v odstavci prvním doznal zpravodaj z Vláského
dvora, že za pana starosty Macháčka skutečné z kme-
nového jméni obci kutnohorské ubýlo. Když dříve vy-
chvaloval utěšený stav kutnohorských financí, pomlčel
o tom úplné a nyní aspoň vysvětluje. Z kmenového
jméni, ze státních úpisů v obnosu 27.700 zl. věnovala
prý obec dle usnesení z r. 1888 obnos 10.000 zl. na
fond císaře Františka Josefa I. V roce 1888 se podobné
usnesení nestalo. Avšak r. 1893 aváděl se v 12. ka-
pitole úroky 4 1/2 perc. ze státních úpisů 17.700 zl.
per 743 zl. 40 kr. V roce 1893 obnášela 27.700 zl.
tato kapitola. Kam se těch 10.000 zl. ubývalých podělo,
není v příjmech z r. 1893 udáno. Ve vydání na str.
28. však čteme: Obec kutnohorská věnovala dle usne-
sení ze dne 7. listopadu 1889 č. 4585 fondu sirotčince
za příčinou oslavy 40letého slavného panování J. V.
císaře a krále Františka Josefa I. jí patřící státní
úpis (rentu stříbrnou č. 4478 na 10.000 zl. 4 1/2 perc.
úrok z ní 420 zl. Protože renta 27.700 zl. byla 6 perc.
a renta 10.000 zl. jen 4 1/2 perc., tedy v této stříbrné
rentě nemusí nikdo hledati ubýlých 10.000 zl. ze
státních úpisů per 27.700 zl. 6 perc. v rozpočtu z r.
1893. Dopisovatel „Obnovy“ se nemusí tedy pranic
červenat, ale až se červenají ti, kdož jsou u vlády,
nedovedou sepsati přehledný každému na první pohled
rozumitelný rozpočet. „Podvysocké Listy“ dále tvrdí,
že 23.000 zl. státních úpisů užilo se k zakoupení
mástných krámů. Stalo prý se to na základě usnesení
ze dne 27. února 1896. O tom by měla být zmínka
v rozpočtu na r. 1897, ale tam nějakého vysvětlení
marně jsme hledali. — V odstavci druhém dokazuje
pan zpravodaj, jak výtečné bylo hospodářství lesní.
Uvádí od r. 1882 až do r. 1898, kolik jiter lesa bylo
kdy vykáceno. Od r. 1882 do r. 1891 bylo vykáceno
121 jiter a 300 sáhů, tedy za staročeské vlády v obci
průměrně ročně 12 1/2 jitra. V r. 1892 v polovici kona-
ly se volby a vykáceno se 18 jiter 381 sáhů lesa. Ten
rok třeba rozdělit na polovic. Od r. 1893 do konce
tohoto roku je preliminováno k vykácení 80 jiter. Za
vlády čistě mladočeské v obci kácí se tedy průměrně
18 1/2 jitra, tedy o 1 1/2 jitra více. Nemajíce všech roz-
počtů po ruce, nemůžeme úhrnou tržbu tuto zjistit;
v letech 1889, 1890 a 1891 tedy ze vlády staročeské
v obci utržilo se za dříví 58.588 zl. 98 kr., čili prū-
měrně ročně 19.529 zl. 88 kr. Roku 1892, kdy vlády
v prvním pololetí Staročesi, od půl roku pak zřítžili
při obecních volbách Mladočesi, utržilo se za dříví
21.209 zl. 50 kr. Zde participují tedy obě strany spo-
lečné. Dále bylo navrženo ku kácení dřeva v ceně
1893 r. zl. 16.337, 1898 r. zl. 17.975, 1896 roku zl.
18.715, 1896 r. (schváleno) zl. 20.952, r. 1896 navr-
ženo vykácení dřeva v ceně 19.737 zl. a letos v ceně
22.000 zl. Skutečně docílený výnos bývá však vždy
větší a obnášel 1893 r. zl. 19.185 0/5, 1894 r. asi 22.000
zl., 1895 r. 25.507 zl. 84 1/2 kr., 1896 r. 26.191 zl.
35 kr., r. 1897 patrně přes 27.000 zl. a r. 1898 stráž
se patrně přes 29.000 zl. Výsledky tržní nejsou dosud
známy. Od r. 1891 do r. 1896 byla cena plného metru
štipaného dříví 10 zl. 50 kr., pak stoupila a v účtech
se počítala po 11 zl. 50 kr. Stoupila tedy cena dříví
a výnos tržby, takže teď možno páčiti průměrnou
roční tržbu na 24 až 25 tisíc zlatých. Nyní následkem
vyšších cen tržby obce za dříví asi přes 6.000 zlatých
ročně více a vzdor tomu, že obec nyní jest bohatě
podporována od spořitelny, tedy tím více se obec ku-
tnohorská prodluhuje. To jsou fakta, která se světa
ani sebe větší nadávky „Podvysockých Listů“ nikdy
nedostanú. V odstavci III. píšuvají samy „Podvy-
socké Listy“, že nynější zpráva obce pracovala pomocí
příspěvků spořitelny a z toho přirozeně následuje, že
naše tvrzení bylo pravdivé, když jsme poukázali, že
dřívější staročeská správa obecní spořitelny přivedla
na tu výši, aby mohla obci příspěvky mnoha tisíc
ročně dávat. O osoby se hádat nebudem, an dostanú
uvést, že za purkmistra Dra. Říhy a Moravce byla
správa obce staročeská a že sám nynější starosta p.
Macháček byl tehdy Staročesem a že teprve od roku
1892 omládl. Na co jsme byli nejvýše žádostivi, v
tom nás pan zpravodaj z Vláského dvora velice skla-
mal; čekali jsme, že nám přece jednou uvede, co stály
oba nové činžovní domy a jaký celkový náklad vyša-

doval Vláský dvůr. To ale samrzlo panu zpravodaji
v péře, až na to čekají všichni poplatníci, aby svědčili
tyto zajímavé číselce. Co se týče onoho miliono-
vého dluhu obce kutnohorské, do toho ovšem p. zpra-
vodaj neměl chuti zakousnout a my mu milerádi vě-
říme, že jest to velice nemilá věc, když „Podvysocké
Listy“ sotva před 14 dny slavnostně prohlašovaly, že
za pana purkmistra Macháčka tak mnoho se vykonalo
a že vzdor tomu nemáme více než 599 tisíc zl. obecního
dluhu — a ta blamáť — hned na to bylo nám z roz-
počtu r. 1898 téhož p. starosty Macháčka sjištěno, že
mezi příjmy obecními nachází se vypůjčené peníze
v obnosu 350 tisíc zl., které zpravodaj „Podvysockých
Listů“ obmyslně zamlčel a dluh tento zatusovati se
snažil, jak jsme mu černé na bílém dokázali. Tedy
přece jeden milion dluhů. Jaký krásný úspěch za tak
krátký čas!

Z Černilova. Katolická národní jed-
nota jinochů a mužů pro Černilov a okolí
pořádá v neděli dne 30. listopadu 1898 v sále ho-
stince pana Václava Jindry v Černilově na paměť
padesáté ročníci zrušení roboty slavnostní
valnou schůzi s tímto programem: 1) Proslavení
předsedy. 2) Slavnostní řeč, kterou se vřácné ochoty
promluví proslulý řečník a velký sociolog Dr. Rud.
Horák o tematě: „Rolník a jeho přátele.“ Před-
mět řeči i osoba slavnostní, veselejšího a neostran-
ného řečníka zabezpečuje všeobecný zájem účastníků.
3) Zápis nových členů a přijímání členských příspěvků.
Vstup členům a uvedeným hostům volný. Počátek
o půl 8. hodině odpoledne. Po ukončení schůze volná
zábava.

Z Čáslavi. Výstavka pořádaná navštěvovateli
obuvnického kursu pořádaného v místnostech zdejší
chlapecké školy v neděli dne 6. t. m. poskytla všem,
kteří o tento krok k povznesení řemesla se interes-
ují zajímavý přehled vykonané práce. Byly tu vysta-
veny různé nákrepy, práce i stroje, kterými minist-
stvem obchodu vyslaný učitel buď sám poučoval nebo
které na základě jeho přednášek posluchači si zhotovi-
li. Výstavku u přítomnosti zástupce městské rady
p. purkmistra Fialy a p. zástupce okresu dr. Zimra
zahájil předseda společenstva p. Čálek a zároveň vzdal
díky za subvence zemským výborem, obchodní komo-
rou, ředitelstvím i záložem, městskou radou a okres-
ním zastupitelstvem poskytnuté ve značné částce 190 zl.
Připomenul, že sl. městská rada poskytla zdarma i
místnost i osvětlení a představil i p. učitele J. La-
škovy ze Skutče. Hlavní zásluhu o zdar celého mimo
připomenutí má p. místostarosta společenstva č. I. p.
Slejška, který snáší se vši silou, aby řemeslnictvo se
pozvedlo a zvelebilo. Mnohé z vystavených věcí na
přímluvu p. purkmistra Fialy a p. starosty okresu
dr. Zimra budou zachovány pro technologickou sbír-
ku muzejní, která se zakládá. — Jubilejní budova,
v níž umístěny mají býti chudobinec, sirotčinec a
opatrovna byla předmětem rokování posledního zased-
ání obce. zastupitelstva. Povoleno na to 30.000 zl.
a usneseno dáti zhotoviti plány. Zároveň bude vy-
zván okres, nechť-li by se spokojiti v myšlence té
s městem po příkladu sousedního Kolína, tak aby
památník jubilejní byl skutečně jubilejním!

Ze Sečce u Chrudimi: Na oslavu padesátile-
tého panování J. V. císaře a krále našeho Františka
Josefa, obnoven a polychromován jest vnitř chrám
Páně zdejší, a to horlivou snahou místního duchov-
ního správce.

Z Cirkvice. Zneuvěcování dne svátečního
stalo se již v našem okolí zvykem takovým, že zdá
se jakoby vůbec ani žádného nedělního klidu nebylo.
Kam oko pohledne, všude na polích plno lidí dobý-
vajících od rána do večera řepu. Nešťastná řepa. Ona,
která bývala kdysi našemu Polabí požehnáním, stává
se nyní klitbou! Jak práce řepní zneuvěcuje lidi,
zná nejlépe ten, kdo se s nimi stýká a pak učitelstvo
ve škole, když přijdou mu „uleváci“ do třídy. Co ce-
rok sbudoval, za několik dní zkaženou mládeží do-
spívající je zničen. A náprava nikde! Zákon o ne-
dělním klidu neplatí! A kdo by se odvážil proti tomu
něco podniknouti, ten brzy octne se jako proskribo-
vaný ve všemožných listech i třeba těch, které si dá-
vají jméno svobodomyšlné a zatím místo svobody
chráněním tohoto šlendriánu připravují lidu otročinu!
Smutné úkasy!

Z Přelouče. Dne 13. listopadu o 2. hodině
odpoledne v místnosti spolkové koná vzdělávací kře-
stiansko-katolický sociální spolek „Svornost“ v Pře-
louči druhou měsíční schůzi členskou s tímto progra-
mem: 1. Formalie. 2. Náš tisk na posledním česko-
slovanském katolickém sjezdu pražském. Zprávu podá
účastník sjezdu E. Balcar, katecheta. 3. Náš spolkový
život. Časová úvaha jednatele J. Mikana, kaplana.

Ze Žlebu. Nové nařízení ministerstva železnic,
že se nemá volati ani „Abfahrt“ — „odjezd“ ani
„Fertig“ — „hotovo“ pomátlo dle všeho lokomotivy
tak, že jsou nyní jako splašené. Aspoň naše lokálka
toho v posledních dnech zažila. Ubohá lokomotiva tak
se tím mlčením popletla, že místo po kolejích začala
jesdit mimo koleje. Vyhnula se totiž na cestě mezi
Žleby a Ronovem, avšak tak šťastně, že se nestalo
žádné neštěstí až na to, že jížda byla na nějakou do-
bu zastavena. Teď ale jesdí zase v pořádku.

Z Kutné Hory. Jakými zastanci řemesl-
nictva jsou páni vydržovatelé zdejšího revolverového
plátku, patrně s jednání redaktora onoho listu, který
všeobecně zdejšího řemeslníka p. Hylského zhanobil v
posledním čísle jenom proto, že se odváží učiniti po-
smádku, že „Podv. Listy“ nikdo nemůže čísti. Tentýž
redaktor hanobil i nadále firmu p. Mölsrova, zhanobil
p. továrnska oděvu Bělského, kterému se vyklíboval,
že mluví se šidly a dává dárky Rostělké kapli a ji-
ným a jiným. A jaký kmán, taký pán! O p. purkmi-
stra se povídá, že objednal šic stroje od německé
firmy, až zdejší velký poplatník továrník p. Grim na-
bízel mu je laciněji a lepši. A pak chť, aby to živ-
nostnictvo a řemeslnictvo je poslechalo a jim ve vo-
lební kaši pomáhalo. To si to však dobře rozmysli!

Z Nového Bydčova. (Kat. nár. jednotna.)
V neděli dne 6. t. m. pořádala jednotna naše zábavní
večer. Zábavy jednoty dýšá pokaždé upřímnou srdeč-
ností; což divu že těší se na ně členové opravdové,

a že i návštěva hostů bývá četná. Tak tomu bylo i
tentokráte. Prostranný sál u „mlstého anděla“ byl
plný až do posledního místa — všude viděti radostné
nadaení. Radostná nálada dostoupila vrcholu, když
mezi hudebními čísly dány komické výstupy, jež
znamenitě podávali pp. Šenk a Bartoš. Obecnostvo
znalo je již dříve jako výboré sly — poslední výk-
ny předčily však všechny ostatní. Náhoda přála, že i
cestující mnemotechnik vyplnil program výtečnými
čísly. V první polovici prosince přednášeti bude v
jednotě náš prof. dr. Domabyl s Hradce Králové.
Društvo tiskové pod ochranou sv. Jana zřídilo totiž
svlátní řečník odbor, který vysílá na venek řeční-
ky ku přednáškám. Jméno sl. družstva za to opravdové
vděční a těšíme se s plnou srdečností na den, kdy vidp.
řečník mezi nás zavítá. Po přednášce poutarano bude
o příjemnou zábavu. Zdař Bůh!

* * *

Spolek českých stenografů v Hr. Kr.
byl svého času v četné řadě místních spolků na mí-
stě čelném, ba ve spolecích odborných po Praze prvním.
Tím více těší nás, možno-li konstatovati, že bývalý
ruch ve spolku opět se vzmahá. Na podnět starosty
p. Dra. Alf. Rudolfa, advokáta v Hr. Kr. zahájena
opětne cvičení stenopisná, jež konají se za poměrně
četného účastenství pánů i dám dvakráte v týdnu
(v úterý a pátek řízením p. prof. Al. Krčmáře v Grand-
hotelu od 7—8 hod. večer. Tím umožněno účastenství
krubům nejirším nehledě k tomu, že cvičení konají
se bezplatně a provázena budou i poučnými před-
náškami z oboru dějin písmen, jež obstará starosta
spolku p. Dr. A. Rudolf. Neopomeneme přinášeti ob-
časné správy o pokroku v této věci dozajista praktické.

U melného streamu zastřelil se dnes po
10. hod. ráno neznamý mladík.

Prusko vypovídá bouřně Čechy a Poláky s
Vratislavi a se Slezska a Dány s Holštýnska. Také
Saasko vystupuje proti českým dělníkům často nepřá-
telsky. U nás tyje a šije statistice Prusáků, kteří při-
pravují rakouské poddané o chleba a vláde nenapadne
sáhnouti k odvetě proti Prusku.

**Na zřízení české techniky na Ho-
ravě** zatadila vláda do rozpočtu na rok 1899 sto
tisíc slatých.

Subkomitét pro bankovní, dále pro ob-
chodní a celní předlohy pilně ve Vídni pracují.

Pežary. V pondělí po 8. hod. večerní shořela
v Holohlavech stodola paní Andrejské. — V Chlu-
mě vyhořel nový domek hudebníka p. Prokeše.

Poslanec Wolf musil vysvati poslance ry-
tíře Gniewosze na souboj, protože honarval „ulič-
níkem“. Gniewosz bývalý bulánský rytmistr jest
výtečný šermíř, ale byl na hlavné a ruce poraněn

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. listopadu 1898. 1 hl
pšenice sl. 7 1/2 až 8 00, žito sl. 5 50 až 5 85, ječmena
4 75 až 5 15, oves sl. 2 75 až 3 10, proso sl. 5 00 až
5 10, vikev sl. 4— až 5 00, brách sl. 7— až 8 50
8 1/2 až 8 50, 08-50 až 15 00, jáhly sl. 9 00 až 9 00, krup
9 00 až 20—, brambory sl. 1 20 až 1 30, máku 19 sl.,
lněného semene 8 sl., 100 kg. žitných otrap 5 25 sl.,
1 kg. másla čerstvého 1 10 sl., 1 kg. sádla vepřového
0 80 sl., 1 kg. tvarohu 0 14 sl., 1 kopa seli 1 80 sl.,
1 kopa kapusty 0— sl., 1 hl. cibule 2 80 sl., 1 kopa
drobné seleniny 2 00 sl., 1 hl. mrkve 0 00 sl., 1 hl. ja-
blek 2 50 sl., 1 hl. kruták 6 60 sl.

(Zasláno.)

Ku své odpovědi na „původní dopis“ z Nové
Paky z předešlého čísla dodáváme, že p. Dr. Ma-
tys nás ujišťuje, že není pisatelem onoho „původ-
ního dopisu“ do „Nár. Listů“. Nechceme rozsuzo-
vati, kdo vlastně jest tím znamenitým kritikem
naší odvěty na slavnostní spis p. Matysův, ale
tolik můžeme přece souditi, že kritik tento není
spisu pana Dra. Matysa úplně cizím. Tomuto, tedy
„neznámému“ kritikovi jest adresována naše od-
pověď v předešlém čísle, na jejímž znění dosud
trváme, až p. Dra. Matysa ujišťujeme, že bychom
se vůbec nikdy nezabývali jeho osobou, kdyby
se svým „slavnostním spiskem“ nebyl se vystavil
veřejné kritice.“ Prohlášení jeho, že není dopiso-
vatelem novopackého dopisu v „N. L.“ bůfeme
a uspokojením k vědomosti.

Redakce „Časových Úvah.“

Pozvání ku předplacení.

„Obnova“ jest nejrozšířenější časopis v die-
cezi Králové hradecké a hájí rozhodně hospodářské
zájmy, politické, národní, sociální a mravní po-
treby a práva českého lidu. Protože jest rozšířená
též v celých Čechách a na Moravě, ano i mimo
země české, hodí se P. T. pánu živnostníkům, prů-
myslníkům, rolníkům a všem stavům výtečně k
inzerování.

„Obnovu“ lze předplatiti počínaje kterým-
koli číslem počínaje.

Na Obnovu předplácí se ročně . . . 4 zl.

„ „ „ „ pololetně 2 zl.

„ „ „ „ čtvrtletně 1 zl.

„Obnova“ vychází v pátek dopoledne. In-
serty a stručné dopisy se přijímají nejdříve ve
čtvrtek po poledni; větší správy a inseráty dlužno
zaslati nejlépe již v pondělí neb úterý.

Příznivce listu prosíme o zaslání adres těch
osob, které by nás list předplatiti mohly a ochotny
byli. Dotazy dle možnosti ochotně vyřídíme.

Redakce a administrace „Obnovy“.

V záležitosti českého vydání románu Dr. K. Maye

K uveřejnění v „Katolických Listech“ prohlášení spisovatele Dra K. Maye, připojujeme dnes upozornění, že dohodli jsme se s autorem Dra K. Mayem o novém, mezkřáceném a autorisovaném překladě románu

Po stopě zlého činu,

a že vydávání jeho na místě dřívějšího skráceného překladu právě jsme zahájili.

1. a 2. sešit tohoto nového vydání zašleme všem již přihlášeným se odběratelům románu toho

úplně zdarma výměnou

za sešity vydání starého, na což tímto všechny pp. odběratele zvláště upozorňujeme.

Komu by se náhodou nových sešitů nedostalo, rad se o ně přihlásiti u dotyčného knihkupce neb v podepsaném nakladatelství.

Doporučujeme tudíž všude nový a nezkřácený překlad velepoutavého románu

Dra K. Maye

Po stopě

zlého činu

v autorisovaném vydání a s origin. ilustracemi J. Ulricha všemu vld. duchovenstvu českému, jak v plné míře dlo to si zasluží.

Pastýřský list biskupství Eichstättského ze dne 20 září 1894 doporučuje spisy Mayovy takto:

Zhoubná románová literatura nové doby vyvolala snahu po takových spisech, které by spočívaly na ryze křesťanských zásadách. Proto také v posledním desetiletí objevilo se mnoho dobrých knih pro mládež, a k nejlepšímu tohoto druhu řadí se cestopisné spisy známého a oblíbeného katolického spisovatele Karla Maye.

Autor podává nám v nich dojmy z cest po rozmanitých kontinentech Ameriky, Asie a Afriky; žádné suché ličené semí a lidí, nýbrž tak napínavé a zajímavé vyprávění, že čtenář vždy jen nerad knihu odkládá, kdykoliv vnější okolnosti jej k tomu nutí. Karel May zavádí nás vyprávěním svých četných dobrodružství bezprostředně hned do víru života, do bojů a zápasů jednotlivých kmenů onoho koutku země a poskytuje tak konkrétní obraz mravů a zvyků, povahy a náborů dotyčného národa. — Mlva jest na tvary bohatá a může mládeži sloužiti za vzor, obesh pak oplývá vznešenými myšlenkami a jest tak vhodné volen, že každý svazek bez rozpaků lze vložit do rukou dospívající mládeže. Dlo to jest knihovnam pro mládež pravou ozdobou a může tudíž každému, kdož knihu pro mládež objedná, co nejvřeleji býti doporučeno.

Spisy Dra K. Maye vychází v dvonarčových sešitech po 15 kr., předplatné na 10 sešitů zl. 1.50, na 20 sešitů zl. 3.—

přijímá každé řádné knihkupectví, jakož i

Nakladat. Jos. R. Vilímka v Praze, Spálená ulice č. 13.

Dekorativní malíř a pozlaccovní

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

**pro malby ohradů a po-
zlaccování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co najměrnější. 269

Plány na malby kostelní vypracují na
pořádání ve všech slozích a přílože-
nými rozpočty.

KUCHAŘSKÁ • ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodova,
ve Zvoli u Jaroměře.

Dlo toto jest co nejlépe doporučeno
sl. správami hospodářských i hospodyn-
ských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho po-
chvalných uznání, jež soublesně praví, že jest to
dlo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že
se každé domácnosti vyplácí, ano jedna paní píše, že by
touto knihou nabyté vědomosti nesaměnila ani za 100 zl.
a že šťastná nevěsta, já se do výbavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky-
jest v komisi pp. Bursíka a Kohouta, knihku-
pectví české university v Praze.

Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
vlastní pořádání také v ceně mírnější a franko. 261

Beseda v Hradci Králové
pronajme

hostinství

ve spolkových a restauračních svých místnostech
od 1. ledna 1899

za výhodných podmínek, jež ochotně oznámí po-
kladař spolku, p. Th. Peřina, městský
důchodní v Hradci Králové.

Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
vlastní pořádání také v ceně mírnější a franko. 261

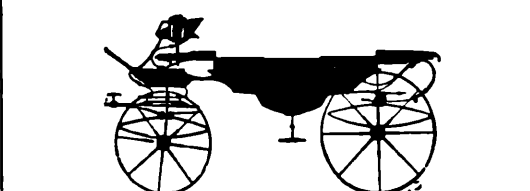
Beseda v Hradci Králové
pronajme

hostinství

ve spolkových a restauračních svých místnostech
od 1. ledna 1899

za výhodných podmínek, jež ochotně oznámí po-
kladař spolku, p. Th. Peřina, městský
důchodní v Hradci Králové.

Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyně na
vlastní pořádání také v ceně mírnější a franko. 261

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
a právem ražení zlaté medailie s koranou.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalou-
nické zboží vyrobené

úplně zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

••• páčevky a žimnoky, •••
spony a záclony do oken, hladké i zdřevňané dle
franc. způsobu. 151

Práce vešměs důkladná v cenách mírných.

Vyhláška.

Podle § 4. řádu volebního v obcích králov-
ství Českého nemají práva voličského ti, kdož
více než od roku nezaplatili nějaké dávky obecní,
kterou jsou povinni platiti. Ješto seznamy volič-
ské pro nastávající volby do městského zastupi-
telstva se právě zřizují, upozorňují se dotyční pp.
poplatníci, aby dluhující dávky obecní bezodklad-
ně zaplatili, ješto by jinak pozbyli práva volič-
ského.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové;
dne 9. listopadu 1898.

Starosta:
ULRICH.

TELEGRAM!

Poslední týden v Hradci Král.!

největší zvěřinec

a slonový cirkus

mající 200 vzácných zvířat ve 20 vozech.

Začátek hlavního představení o 4 hodině od-
polední, kdy se koná též krmení dravců.

Tamtéž kupují se koně ku krmení zvířat.

Školní děti a nejširší okolí upo-
zornují se na tento vskutku velkolepý
zvěřinec.

O hojnou návštěvu prosí

Ředitelství.

Odrazní náma: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Právě vyšlo
tiskem biskupské knihtiskárny:

VADEMECUM

891

Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequenti-
orum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdo-
tum juxta optimos fontes et probatos auctores concin-
navit

Dr. Antonius Brychta

Stran 544 — 8°. — Cena brož. 1.60 zl., poštou 1.75 zl.

Knih se schválením Ordinariátním vydaná se-
stavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající
kněží bez obtížného hledání poučení bezpečná ve všech
pochybnostech kněžského působení se naskytujících,
ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává
v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení
bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou
konstituci papeže Pia IX. „Apostolicas Sedes“ o cem-
surách církevních a konečně připojen jest celý Syl-
labus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nosti —

K hojajm objednávkám této praktické pro kněze
přiručky, pravého to „Vademecum“ odporoučí se

k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

Průvodu varhan k Nápěvům Oltáře (čes.)
vyšel sešit I. Stran 28 for-
mátu 21/32 cm. Obsahuje
písň pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně,
postní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatodušní a ně-
které s obecných mešních (celkem 53 nápěvů).

Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

Kalendáře pro katolický český lid na rok 1899.

Vlastenecký Poutník.

Obsahuje četné povídky, básně, poučné a historické články, přehledy událostí světových, hospodářská pojednání a j. a j. Práce, v kalendáři tomto obsažené, jsou z pera nejlepších spisovatelů pro lid.

Ročník XXXI.

Cena i výtisku 50 kr.

Navzdár tak cenný a poutavý obsahem jest:

Svatováclavský kalendář.

Ročník XX.

Cena 30 kr.

Abychom vyhověli všeobecné žádosti za vydání velkého kalendáře, spojili jsme oba shora uvedené kalendáře v nádherný velký kalendář

Vlastenecký Poutník Svatojáclavský.

Cena i výtisku 70 kr. — Ročník třetí.

O oblíbenosti našich svědčí rok co rok vzrůstající počet výtisků, jež dostoupil již výše několika desetitisíců, svědčí o ní i dlouhá doba, po kterou se již kalendáře ty vydávají.

Dále nový kalendář

MARIA,

kalendář to katolicko-politické jednoty pro král. České.

Obsahuje vedle prací některých z předchozích kalendářů mnoho původních článků. Mimo to přidána jest část, obsahující přehled činnosti katolicko-politické jednoty, a podrobnou zprávu o sjezdu katolíků českých. Po stránce své jest tedy kalendář ten velice vhodnou knihou jak pro každého katolíka, tak zvláště i pro členy katolických spolků. (Lonský prvý ročník rozebrán v měsíci.

Cena kalendáře stanovená na 50 kr.

Předností našich kalendářů jsou mimo jiné zvláště: Přesné opravené přehledy všech trhů v zemích koruny sv.-Václavské Rubriky pro zápisky majitelů našich kalendářů, jež jsou vytisknuty na hlazeném papíře. — Co nejpečlivěji sestavený obsah povídek dosud nikde netištěných, s mnoha obrázky. — Letos opět o mnoho stran objemnější. — **Krásný titulní jubilejní obraz Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.** (v barvách vzorně provedený, kterého lze použiti k zarámování).

Původní mnohobarevné obálky, sestávající z několika obrázků, jež lze po odložení kalendářů použiti jako samostatných obrázků.

Při větší objednávce povolujeme přiměřenou sračku tucet exempl. (à 50 kr.) za 4 zl. à 30 kr. za 3-40 zl.

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna

V. Kotrba v Praze-II., Pštrosova ulice č. 200.

JAN STOUPA

V PRAZE, Václavské náměstí, 32,
doporučuje

županů

velmi pěkně provedené s látek dvojítoch, s okrasou červenou, zelenou, bordeaux modrou neb šedou, kus po zl. 7.—, 8-50, 10.—,

župany
v jakosti velmi dobré, kus po zl. 11.—, 12.—, 14.—

župany
s dublu nejlepšího, úplně vlněného, kus po zl. 16.—, 18.—, 20.—,

župany anglické
s látek velice jemných po zl. 18.—, 20.—, 22.—, 24.—, 28.—,

župany
se srsti velbloudí zvláště lehké, teplé a příjemné dle velikosti zl. 28.—, 30.—, 32.—, 34.— a 36.—

Vždy 200 županů na výběr.

Přehled poměru

početná cena výstavy pro zdravotnictví a ošetrování nemocných v Stungtrengu r. 1800, jest die lékařských tisků a lékařských příloh, jež jsou v rukou lékařů a lékařek, a děkují jim prostředkem ku docílení plnění a bujného vlivu u dem i pánů, jež i na zamezení vy-pedávání vlasů a tvorech se lupů; i zcela mladé pánevé dříve její užívání nechtěly, ale nyní za výsledek a neškodnost. Týžik 80 kr., pošt. neb dobrou 90 kr.

K. HOPPE, Vídeň-I., Wipplingerstrasse 14.

Jan Horák, soukeník

v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstojného duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě se splátky bez sřídání cen!

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický
v Rychnově n. K.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí velký výběr látek pro dobu

podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

Zvláště upozorňuje na látky pro
vld. duchovenstvo a střednictvo.

Vzoráky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se též na splátky.

Založeno r. 1821.

Umělecký ústav

pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu chrámo-
vých oken

BRNO.

okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

V. VACEK,

závod školní

v Pamět-niku

u Olomouce

nabízí pro zimní a jara vysazování stromy ovocné vysoké i krásky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné, konifery, divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Ceny nejmírnější!

Svůj k svému!

Prodej ryb.

Ryby vylovené z městského rybníku „Roudničky“ budou se prodávati v městské vodárně, pokud zásoba stačí, každou středu a pátek od 8–10 hod. dopoledne a sice 1 kg menších ryb po 80 kr. a větších po 90 kr.

Kdo v jiné dny by si ryb přál, raději obrátí se na obecního staršího pana J. Petříčka.

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893. Nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. 1. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami poctěna

továrna na piana, pianina, ha monia a varhany

AL. HUGO LHOta v Hradci Králové.

Filiální sklady: ve Vídni III Salesianergasse 31. v Brně Orélská ulice, č. 7. v Praze: Kr. Vinohrady Karlova tř. č. 8. odporoučí českému hudebnímu obecnstvu svá nejlepší osvědčená

piana, pianina

angl. repetiční i obyčejnou viděl. kou mechanikou nového snadné dokonalného provedení

a harmonia evropské a americké soustavy

všech rozměrů v cenách, při řádné zevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazenosti i rydatné svůdnosti neobyčejně levných. Též na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko. (99) Záruka pětiletá.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si vešterému P. T. obecnstvu aktivě oznámiti, že zařídil jsem

nový filiální závod zboží uzenářského a řeznického,

kteřý dnem 1. října t. r. byl otevřen v nových vkusně zařízených místnostech v Hradci Králové,

Jiříkova třída, č. 250, v domě p. K. Sklenáře, proti hotelu „Merkur“, kde budu moci posloužiti v každé době nejčerstvějšími a nejchutnějšími výrobky uzenářskými. Zvláště upozorňuji, že teplé zboží lze dostati v 10 hod. dopoledne a ve 4 a v 6 hodin odpo. přímo z udírny. Hlavní sklad zůstane v dosavadních místnostech na Pražském Předměstí. Vyprošuji si proto, aby dlouholetá přisn. v tak vzácné a hojně mi mi udělené a na dále byla zachována a slibuji, že budu usilovnou snahou mojí, bych vzornou obsluhou a zbožím nejlepší jakosti kruh svých dosavadních ct. odběratelů si nejen udržel, nýbrž i pokud možno rozšířil. Odporučuje závod svůj další hojně přisn. P. T. obecnstvu, znamenám se v účt. dokonale

JAN PETŘÍČEK,

majitel závodu uzenářského a řeznického v Hradci Králové.

Právě vyšly oblíbené

české kalendáře

nakladatelství J. STEIBRENERA ve Vimperku.

Kalendáře na rok 1899 předtí daleko všechny dřívější ročníky, co se úpravy i obsahu týče.

Velký Marianský kalendář pro lid katolický, redigován od monsignora Ad. Rodlera, sídelního kanovníka v Českých Budějovicích, cena 50 kr.

Malý Marianský kalendář, cena 30 kr.

Velký Národní kalendář pro čas a věčnost, cena 50 kr.

Malý Národní kalendář pro čas a věčnost, cena 30 kr.

Kalendář ku počtě Nejsv. Srd. i P. Ježíše a P. Marie, redigován od monsignora Ad. Rodlera, sídelního kanovníka v Česk. Budějovicích, velké vydání, cena 50 kr.

Kalendář ku počtě Nejsv. Srd. i P. Ježíše a P. Marie, malé vydání, cena 30 kr.

Svatá rodina, redigován od monsignora Ad. Rodlera, sídelního kanovníka v Českých Budějovicích, velké vydání, cena 50 kr.

Svatá rodina, malé vydání, cena 30 kr.

Kratochvilný slabikář a veselý kalendář obrázkový, cena 50 kr.

Veselý kalendář obrázkový, malé vydání, cena 30 kr.

Ročník. Kalendář pro zábavu, poučení i k užítku našich hospodářů, redigován od Jos. Dumka, člena, rady zem. král. Českého a redaktora „Pražských hospodářských novin“, cena 50 kr.

Veřejenský přítel. Kalendář pro všechny příslušníky ozbrojené moci, jako stálé vojsko, záložníky, sem obranu, domobranu, jakož i vysloužilce a všechny přítele vojenského stavu, cena 50 kr.

Český hasič. Věnovaný zábavě a poučení hasičů, jejich rodin a všech přátel hasičstva v zemích koruny České.

Zdar Bůh! Obrázkový kalendář pro všechny příslušníky a přátele hornictví a hutnictví, cena 50 kr.

Svatvečerní kalendář, pro katolíky, jichž den života schyluje se k večeru a pro každý domeček, který má svůj křížek. S velkým tiskem, cena 50 kr.

Velký zábavný kalendář, I. díl, v tuhé vazbě s plát. hřbetem a zlatým titulem, cena 1 zl. II. díl, v tuhé vazbě s plát. hřbetem a zlatým titulem, cena 1 zl. III. díl, v tuhé vazbě s plát. hřbetem a zlatým titulem, cena 1 zl.

Dostati je lze u nakladatelství Steibrenera aneb u každého kněhupectví.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Denní osvěžení; chuti k jídlu, okamžitě posily oslabilým a starým lidem; překvapující účinek stíženým chudokrevností, chorobám plic a rekonvalescentům poskytuje sklenička řeckého vína: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHAIE SEC** méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné, hořavé z čerstvých hroznů Malvasinských. Kobdržení u pp. lékařníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodičková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl., půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v načatých, dobře uzavřených láhvích. (108)

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Místa a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eptičova třída č. 24.

dekorace interiér

se speciální sadou: Sochy, oltáře, křesla, busty, sochy, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodobnění, křesla, klenoty, svícny, lustry, pulity atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní návrhy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

Cognac pravý, z italského vína, třiletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatrských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné,

avšak v cenách jakosti přiměřených. nabízejí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýte.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporoučí svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové. (2)

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Do Hradce Král. a okolí!

Nejnovější

dámské rukávničky a dámské kloboučky a koženiny; novotiny: dámské kočárky a límce; velký výběr koženinových podšívek pro pány a dámy; cestovní koženky a námožníky; různých druhů kůže do kožených nabízí

v nejlevnějších cenách

Fr. Beran,

kožečník v Hradci Králové

o Svatoborské náměstí č. 170. o

Velký výběr čapek a přímáčů límců pro pány.

Zároveň veškeré kožešnické práce a opravy a přede dávky řádně a levně se zhotovují.

**Humpolecká
sukna a lodny.**

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a
havelky z čisté ovčí vlny v levných
cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasilatelský závod
v Humpolci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

Významná církv. novinka od prof. Jos. Foerster!

Právě vyšla:

Missa Jubilaei Solemnis
quatuor vocum organo comitante.
In memoriam expleti feliciter semisaecliaris gloriosi
regiminis Suae Caesariae Regiae Apostolicae Majestatis
FRANCISCI JOSEPHI I.

Auctore **Josepho Foerster**, Op. 36.

Sacrae Metropolitanae Ecclesiae Pragensis Capellae Ma-
gistro in Conservatorio Pragensi musicae Professore, Aca-
demiae bohemicae Imperatoris Francisci Josephi I. Sodali
extraordinario.

Partita a hlasy 3 sl. netto, hlasy po 20 kr. netto.

*Nová tato práce ohlasného našeho církevního
skladatelce dává sejiště, o tom není nikdejší pochybnosti,
vlastní příloha a ocenění.*

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knihkupec
v Praze, vedle národního divadla.

První český závod hudební.

**Veledůstojným a velebným pánům
duchovním, velectěným pánům před-
staveným klášterů a jiných ústavů.**

Odporněji pro nastávající období vánoční na vhodné
dárky pro mládež školní i pro osoby dospělé svůj rozsáhlý

sklad obrázků svatých

všeliké velikosti v jemném barvotisku na papíře a atlasu
nejnovějšího a nejzdařilejšího provedení, i fotografie pod
brusleným sklem k postavení neb zavěšení v ceně nej-
levnější.

*Vsorky posílám na požádání bez odkladu, též co
nejlevněji účtované a posloužím milerád, přeje-li si kdo
zvláštní výběr. Velikým bude mi potěšením, počti-li můj
sklad veledůstojní duchovní páni do Hradce Králové při-
cházející vzácnou návštěvou.*

Ze čestné záležitosti prosí ve vší účtů nejoddaněji

Josef Pašek, dříve **Čm. Město.**

Skład obrázků v Hradci Králové. Tomkova ul. č. 202/4.

První sklad klatovského prádla

odporučuje a zasílá velect. duchovenstvu

čtyrnásobné koláry

ve všech číslech a výškách za 2 zl. pr. tuoc.

Továrni sklad bílého zboží.

O ctěnou přízeň a hojnou návštěvu prosí

STANISLAV JIRÁSEK,

speciální závod v bílém zboží v Hradci Králové Velké náměstí č. 136.

Pevné ceny.

Alpaka

Novinka pro pány
na obleky, jakéž i
menšíkovy v mo-
derní barvě.

Metr zl. 3.80.

Na úplný oblek 3 m.

zl. 10.80.

Vsorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchašky, zimníky a menšíkovy
jen saručené jakostí a v mírných cenách se na
pořádání k nahlédnutí franko zalou.

První český zasilatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Díkuvzdání.

Nejsrdečnější díky všem, kteří jakýmkoli způsobem
svoji lásku k mému zemřelému milému faráři veledů-
stojnému pánu

ALOISI POTĚHNÍKOVÍ

po čas jeho nemoci i při pohřbu osvědčili. Jakož i děkuji
za všechny projevy soustrasti, které zaslány byly farnímu
úřadu.

Zaplať Pán Bůh za vše!

Častolovicích, dne 8. listopadu 1898.

Ludvík Císař,
administrátor.

Kutnohorské úvahy.

Když jsem četl ve Vašem listu článek o „Kutnohorských financích“ a porovnal jej s obecními rozpočty, zhrozil jsem se nemalou nad neblahým stavem, do jakého město naše v tak krátké době zabředlo. Jeden milion dluhů pro venkovské město znamená věru budoucnost neblahou a pro Kutnou Horu zvlášť — budoucnost takřka beznadějnou.

Kolkolem skvětají města svým obchodem a průmyslem v míře netušené a obyvatelstva přibývá v počtu úžasném. Kutná Hora ale zůstává stát nezměněna, továrny a obchody patří israeli, mlynářství jest v úpadku a nový průmysl dosud nevznik jeho. Jak tak člověk v málo letech dožije se velkého sklamání. Roku 1891 hlásali nám nynější mladočeskí vůdcové s neomylnou přesvědčivostí, že za jejich vedení octneme se v krátku v paláci blahobytu a státní právo že bude hravé naše, jen prý potřebí si trochu dopnout; lid český smámen předtuchou slibované šťastné budoucnosti, odvrátil se jako na povol od poctivého Riegra a jeho strany a na celé čáře volil nové muže strany mladočeské čili tak zv. svobodomyšlné. Tak přišel u nás do popředí Dr. Pacák a následující rok 1892 byl na znamení této nové doby zvolen pan J. Macháček za starostu. Ještě mi zní v uších slova kupce p. Em. Procházky, jak nového starostu p. J. Macháčka v sokolovně tehdy vítal jako Krista Spasitele Kutné Hory a nyní po 6 letech zdá se mi to býti vše jako smutná ironie. Dobrá třetina mladočeských poslanců z omrzelosti, že se jim ve Vídni nepodařilo za tu celou dobu získati ani ne namalovaný, neřku-li skutečný palác blahobytu, vyorávají doma brambůrky a nebo jezdí hájit — nikoliv však utlačované Čechy v uzavřeném území, neb to nemůže od nich nikdo žádat, — nýbrž všelijaké zbankrotované veličiny cukerní — a Dr. Pacák jezdí vytvářet rok co rok do Vídne pro — diety a v poslední době silně se proslychá, že se chce etablovat jako odborný chef ministeriální ve Vídni anebo když by to nešlo, aspoň jako nějaký vyšší úředník. O ministerském křesle přestal již dávno snít, když se mu smáli. Komu by při tom netanula politická činnost bývalého německého vůdce Plenera na mysli. — Nejprve samá oposice za každou cenu a obětování se za práva lidu a konec konců tichý a výnosný státní úřad. — Plener umlknul na vždy. Kam se medle poděl ten obávaný český lev z vídeňského parlamentu? kam se podělo naše svaté státní právo? a všechny ty sliby volebního programu mladočeského z roku 1891? Všechno to se scvrklo na tak zv. etapovou politiku a na mlsné posilňování mladočeských poslanců na ministerská a hofrátská křesla! To jsou ty konce neupřímné a nepolitické politiky mladočeské, kterou se dnes nechce znát ku své minulosti, ku svému původnímu radikálnímu programu a která nešikovně kopíruje staročeskou politiku, která zásadně zatracovala! Tak jako jsme se dočkali těchto smutných výsledků od mladočeských poslanců na říšské radě, tak rovněž to smutné s námi dopadlo, co se týče našich nadějí pro milé naše město. Starosta Macháček při svém nastolení tak nadšeně oslavovaný, nebyl pro Kutnou Horu žádným spasitelem, jak jej pan Em. Procházka nazval, mně aspoň se nezdá, že by muž stojící v čele naší obce, který jednu obecní stavbu za druhou z vypůjčených peněz „forgiruje“ a který nerozpakuje se za krátké období svého starostenství obtížit obec Kutnou Horu dluhem přes 700 000 zl., jež s předcházejícími půjčkami nyní již celý milion obnáší — zasluhoval svátí se spasitelem Kutné Hory?

Avšak ještě jiná důležitá věc nasvědčuje tomu, že starostovi p. Macháčkovi důležitě zájmy naší Kutné Hory málo přirostly k srdci, že neo-svědčil se býti oním spasitelem nýbrž opakem, an opustil a přímo zradil Kutnohorskou věc. Jak všeobecně známo, vystavělo naše město, zdejší spolky a rodiny lidumilů, chvalně známou městskou nemocnici, která se vřím zařízením reprezentovala jistě hodnotu 120.000 zl. — Nemocnice ta byla skutečně ústavem zřízeným z peněz Kutnohorských a poněvadž hlavně obec Kutnohorská přispěla na stavbu, byla hned v původních stanovách výslovně jmenována jako zakládající člen nemocnice s tím ustanovením že kdyby ostatní zakládající členové zanikli, že městu Kutné Hory, jako poslednímu členu případně nemocnice ona, do vlastnictví. Nemocnice tato byla vzorně vedená a stačí zde zaznamenat, když se zmíním, že dlouhá léta o ni pečoval obětavý a nezapomenutelný dobrodinec, pan M. U. Dr. F. Stáně.

Nemocnice ta byla pýchou Kutné Hory, neboť podávala skvělý důkaz o lidumilnosti Kutnohoranů. Když se r. 1892 stal p. Macháček starostou města a p. Dr. Pacák poslancem za venkovské obce našeho okresu, bylo jako všude jinde nařizeno také zdejšímu okresnímu zastupitelstvu, aby se postaralo o zřízení okresní nemocnice. Tu tyto dva lidumilové dali hlavy dohromady, zosnovali zcela nevídaný plán, jak by se naše městská nemocnice dostala z rukou Kutnohorských

bez výkupu a dlouhé procedury a jak by stala se nemocnicí okresní. Správu naší nemocnice měli tehdaš zakládající členové v rukou ponejvíce z Kutnohorských rodin zakladatelů pocházející a pan starosta Macháček byl v ředitelství této nemocnice. Plán byl brzy hotov.

Jelikož městu Kutné Hory upřeli tyto pánové členství, panu M. U. Dr. F. Stáněvi veškeré jeho zásluhy o nemocnici; — zakládajícím členem naší nemocnice mohl se stát každý, kdo složil 100 zl. příspěvků, tu se přihlásili četní matadoři strany Pacákovy za zakládající členy a složili hotově sotva nějakou tu desítku na onen příspěvek 100zlatový, který do dneška ale úplně nesložili a pak měli většinu přátel Dr. Pacáka a Macháčka z ostatních míst, kteří odhlasovali, že má naše městská nemocnice za těch pár desítek přejíti ve správu okresu jako nemocnice okresní a to zcela — zdarma a bez ohledu na to, že původní stanovy vyhradily vlastnictví nemocnice městu Kutné Hory. Okres obdržel nemocnici naší — darem, město Kutná Hora, a zdejší rodiny, jež na ní po tisících skládaly, přišly o ní a pan Macháček, jako starosta města a zároveň člen ředitelství nemocnice, nehnul ani brvou na ochranu města, ano v zastupitelství se ani nehlásil, že proti nemocnici se vede taková akce, ač o tom co člen ředitelství věděl. Ovšem byl za to vděčen svému poslanci Dr. Pacákovi, který tenkrát ale také již byl členem městského zastupitelství a jehož svaton povinností bylo také hájit město. Difficile satiram non scribere! A hle, tyto neohrožení zastanci Kutnohorské obce, obdrželi za to ještě vyznamenání od kutnohorského měšťanstva, neboť p. Dr. Pacák zvolen nedlouho na to za čestného měšťana kutnohorského a pan Macháček (před 3 lety) na to zvolen opět starostou obce a nyní do konce kandiduje za zemského poslance za Kutnou Horu. Něco podobného nemůže se díti na celé zeměkouli jen v Kutné Hore, kde díky tak zv. svobodomyšlné straně zavládá ta nejhorší persekuce a rozkol v občanstvu, kde vyznamenávají se lidé, kteří kutnohorskou věc zradili, tak jako by město Kutná Hora měla na vyhazování a mohla dělati největším poplatníkům z okresu presenty.

Kdy Kutná Hora setrese do neděstojné jho se své šije!

„Que Dieu protège notre ville!“ Bůh chraň naše město!

Kutnohorská besídka.

„Božínku, to je svateb! Všecko se to vdává.“ Vdychlo si jedno z roztomilých děvčátek spěchajících rychle na dopolední korese, sotva dozněla poslední slova sv. Jakubského kazatele. Tak mně jí bylo při tom povzdechů skoro lito chudých. Jak ráda by patrně letěla místo některé té spoludružky dolů s kazatelnou, nic se neohlížeje na tu hloubi, a ono to letos už asi nebude. Jistojistě nebude. Dlouho li to ještě bude trvat a je tu advent! A to už konec se svatbou! Až zase přijde masopust! Inu není samojediná, která touží po takovém nějakém svazku. Já vím, že leckterý z těch mladých páňů, kteří ji tak pozdravovali, také by si z toho něčeho nedělal, kdyby s tak miloučkým stvořeníčkem mu ruce svázali. Ale když ty maminky a tatínkové mají podivné náhledy. Hned se vždycky ptají: „Má postavení?“ A kdo pak má postavení dneska, dokud je mladý, hezký a řekněme příkladně má ještě všechny vřasy? Takové křtice, jako má náš zneuznávaný světlem redaktor, nemá až na jednoho pána v celém městě nikdo. Za to ovšem nemá zase vřasy příliš martiální. Kterýsi vtipkař prohlásil, že prý je to proto, že více pracuje hubou než hlavou. Nechceme o tom rozhodovati. Než vraťme se k těm svatbám. Letos tedy je s těmi svatbami konec, letos může slaviti se na nejvyšší zasnoubení. Jak se takové zasnoubení konají, to já zrovna nevím. Ještě jsem to nezkusil a také nebyl jsem k žádným sván. Ale předstávám si to tak jako ucházení se o mandát. Kandidát vyvolá si nejprv družbu, na venku říká „plamapače“, čím větší vyřídilka, tím lepší a jistější výsledek. Družka mládenec se seběže a jde ke klubu, to jako k rodičům, tam vychází ženicha, jaký je pořádaný, poctivý, pěkný, pilný, peněžitý a kolik ještě má těch „p“, a že jako by byl velice šťasten, kdyby se mu nevěsty, pardon mandát dostalo. No dobře, hlavy se dají dohromady a rokuje se. Někdy to trvá dost dlouho, někdy je to hotovo mžikem, to je tehdy, není-li žádný protikandidát. Na to prohlásí se veřejně zasnoubení, posvou se přátelé a při nějakém tom obědku nebo večerí přijímá kandidát ženichův gratulace. Nescházejí při tom dlouhé řeči, tukání sklenicemi a sem tam malá opitka; to podle toho, jak se nechá šťastný ženich vidět. Po zasnoubení pak v brzkou je svatba. Jen že časem naskytou se rozličné překážky a tu třeba se svatbou počkat, nesejde-li vůbec z ní. Nevím, jest-li jsem to dobře tak sestavil, u nás se to aspoň s mandátem tak dalo. Bylo zrovna takové zasnoubení slaveno, byl také plamapač ale jsou teď nějaké překážky. A milý kandidát musí prý tu svatbu s mandátem odložit na masopust — na leden.

Tak nic má dráhá poupátka se nechvějte. Vidíte, to je takový pán, hlava města, a musil to odložit na masopust, nebudete tedy proti němu — proti své hlavě! Víte ono je to v masopustě skoro hezčí. Hleďte teď jsou takové ošklivé dny a k tomu samá posvěcení! Kdybyste na tu svatbu někoho chtěli svátí, ani bysta ho tím hrubě nevyznamenali. Každý je zmlsaný, protože tím chozením po posvěcených obědech s ulice

do ulice jedl všechno možné, ale takhle po adventě, když se vypostil, to mu pak chutná všecko a bude chválit napofád. A konečně mohlo by se vám třeba stát to, co by se bylo stalo váš ne, nepovím jméno, že by se ženich mohl utopit v blátě.

Slečna, řekněme, Maruška, to se ví, že hezká. Marušky jsou všechny hezké a Kutnohorské zvlášť, měla mti svatbu. Pozvali se přátelé, také teta z Prahy; na tu se čekalo obzvlášť toužebně, protože je bezdětná a má hezké jméno a mimo to Maruška byla vždycky jejím mazlíčkem. Tedy, ano teta z Prahy. Oznámila, že přijede tehdy a tehdy. Že se jí pojede naproti aspoň do Sedlic, bylo dávno usneseno. Mělo se jiti po lokálce, ale tu, co nechtěl kozel mít, lokálka zrovna ráno vyjela z koleji a to dvakrát za sebou, jak se v neděli rozkřiklo.

Tady ji jiti nechat nesmíte? rozhodla matka. „Kdyby se to stalo zase teď navede, mohla by se chudáček polekat a my bychom to měli na svědomí. Vezmete kočár!“

Matinky třeba poslechnout, předně velí to Boží přikázání a za druhé hned před veselkou ještě žádný ženich neodvážil se odporovati. Vza! se tedy kočár a jelo se! Jela Maruška, jel ženich a jel tatínek.

Shledání s tetičkou bylo nejvřelá radostná. To bylo nějakých hubiček. Ženichovi sice se do nich nějak nechtělo a pletl si tetičku s Maruškou, ale tatínek ho strčil sám do náruče drahého hosta a již se nevyřval.

Nastalo stěhování do kočárů. Nejprve odstěhovali tam tetičku a pak stěhovali za ní škatule a zavazadla. Měla jich takovou sponzu, že nebylo možno dobrat se konce. Za jiné příležitosti byli by na to možná zabubovali, ale před svatbou, co mohlo v nich býti než svatební dárky.

Konečně všecko srovnáno. Ale teď se ukázalo, že v kočáře není vůbec již pro nikoho místa.

„Pojedeme lokálkou“ — zašleptal ženich tatínkovi.

„Co vás napadá, jeden musí jiti s m. Byla by to nezdvořilost!“ a obrátiv se k Marušce, velel nahlas: „Tak sedni si podle tetinky a jeďte napřed.“

„Ale vždyť se sem vejde všechny, jen to trochu urovnejte“ ozvala se tetinka a sama začala přehazovati škatule. Začalo nové rovnání. Marušku tam jakž takž vpravili.

„Ještě to půjde“, pobízela tetička. „Jen to hezky uspořádat.“ Ale neslo to, při nejlepší vůli to nešlo. Mezitím lokálka pískla a ujela.

„Tak teď jsme na suchu“ zastekl si tatínek, ale jen pošeptmo.

„Račte si sednouti na kozlík a já půjdu pěšky“ navrhoval ženich, kterého to začínalo zlobit. Kde jaký zřízenec okukoval to dlouhé stěhování. A z protější restaurace začínali se tomu již smátí.

„No tak dobře, dobře“, a už se tatínek batolil na kozlík. Šlo to těžce, ale šlo to přece. Kočí zamlaskl na koně a jeli.

Náš ženich zůstal opuštěn. Zapjal se újezí do svrchníku; zapotil se tím rovnáním a nyní chladno a vydal se k Hore. Čtěl to přeraziti po kolejkách, ale sotva se ocitl za skladištěm a namířil přes pražce, už tu byl strážník a zdvořile ale kategoricky ho prosil, aby tamtudy nechodil. „Je to přímé zakázáno“ dokládal, „a kdyby se to dozvěděl pan chef, byl bych trestán.“

Nezbylo než blátem brouzdati se k silnici. Dokud stačilo světlo z nádraží, šlo to, ale hned na silnici kolem knížecích pozemků přestala všechna slušná chůze. Tma jako v pytli, bláta nad kotáky a povozy se řípon a řísky táhly přes celou silnici. Nezbylo než uhnouti na polní mez. Ve tmě zdálo se ženichu, že vede tam hned pod silnicí pěkná pěšinka. Bez bázně přehoupil se z chodníku na lesknoucí se cestičku, ale sotva noha jeho dopadla na ní, cítil jak mizí mu celá pěšinka pod nohama a on ocitá se v bluboké husté křiži. Nešťastný cestář Sedlický vynášel jednoduchý prostředek zbavit cestu bláta, shrnuje ho do škarpy podle silnice. A to bláto za tmy se lesknoucí jako utlapaná cestička svedlo našeho hrdinu, že padl do něho rovnými nohama. To by však nebylo ještě tak zlé, ale při skoku smekl se v blátě a padl do něho také rukama, prosma, zkrátka celým tělem.

Když se z něho vyhrabal a se narovnal, nevěděl, co má dělat. Má-li se zlobit, nebo smát, nebo poslat tetu i s celou tou cestou na horoucí skálu. Cítil, že mu ta blátivá kaše zatekla až za krk ba až do kapesy.

Když se tak zmazaný ocitl před celou společností, dostalo se mu ještě výsměchu, jaký je heška.

Teta však to napravila, zavolala si ho stranou a otvírajíc jednu škatuli, pravila. „Vidíte, aby jste viděl, tihle jsem vám přivezla po neobřítkovi muži nějaké šaty. Jsou ještě pěkné, a dáte-li si je trochu přehit a popustit, budete jich moci ještě užít kolik roků. Máte to svatební dárek.“

Nevím, jest-li to náš nádejný ženich udělal. Možná že čeká, až to bude moci učinit svým klukům. Aspoň pro ně schoval si ty svoje zkažené tak. Nevěříte mé dámy?

Apropos, když už jsme u těch svateb. Prosim vás, nevíte nic o nějaké svatbě při zavřených dveřích? Šel jsem ondy za dvěma pány a jeden ptal se pořádku.

„Co je to za svatbu při zavřených dveřích? A jsem hrozně svědávý, tak hrozně jako — inu jako — šestnáctiletá žabka!“

Drobná obrana.

Pramen zástí. Jak známo vydal dr. Z. Winter knihu: Život církevní v Čechách. Ostře proti němu vystoupil bývalý profesor zdejšího gymnasia Vančura v Masarykově „Nové Době“. A proč? Protože se opovážil též něco nepříznivého napsati — ovšem dle pravdy dějinné — o evangelicích. Winter se chtěl ozvat i nenalezl časo-

pis, který by mu obranu tu otlákl. Musel vydati brožuru. — Ačkoli Winter ku straně katolické ani dost spravedlivým nebo nestranným není, přece takhle dopadl. — V Čechách se s mí evanjelici jen chválili. Běda, kdo řekne o nich jen z daleka pravdu. Na tu věc se měl Dr. Winter optati našeho p. biskupa. On byl takřka první, který se opovážil říci pravdu pastorům. A ti ho tak zostudili, že po dnes „taky katolici“ bojí se jména Brynych více, než neví čeho. To vystoupení proti pastorům, ta pravda o protestantech, to je ten pramen zášti proti němu. To bylo taky příčinou, co prof. Vančura v Hradci proti p. biskupovi podnikal. Ač Winter ještě dosti daleko jest od pravdy, přece jest to již pokrok, že laik se odvážil říci, že protestanté měli a mají taky chyby. Dráha je proražena, pravda vyjde přece jen na jevo a přestane to klanění se a otročení Kalvinovi, Zwinglimu a Lutherovi a chvála německého zboží z říše k nám dosud na záhubu naší se deroucího.

Evanjelického církevníka vulgo augšpuráčka loyality. Časopisek tento rád posměšně p. kardinálovi pražskému, aby nedával hostinu jubilejní. Pro dvorní smutek hostina ovšem nebude, ale augšpuráček — tak Němce Luthera — divně smýšlí o radostném projevu účty a oddanosti k císaři a králi našemu. Aby tohle napsal klerikální list! Evanjelici, vyhejčkanci moderního Rakouska, mohou si dovoliti i zarejdrování do loyality.

Politický přehled.

Německý císař zkrátil svůj pobyt ve Sv. zemi a odjel již do Syrie, do hlavního města Damasku a k pobřeží. Oficiózně praví, že císař Vilém zkrátil svůj pobyt následkem palestýnských veder, kdežto francouzské časopisy praví, že císař Vilém spěchá do Německa proto, že situace politická se stala velice palcívou. Francouzové ustoupili sice v otázce fašodské Anglii a utrpěli tím na své pověsti větší porážku než-li nedávno před tím Mahdi od Kičenera paši u Omdurmanu, ale válečné nebezpečí tím není odstraněno, protože Anglie nedbajíc práv sultanových, chce postaviti Egypt přímo pod svůj protektorát, což by ze skutečnosti znamenalo zabrání Egypta, kdež až do roku 1867 jakož i v průplavu suzetském převládal vliv Francie. Nechce-li tato ztratiti svůj vliv v Alžíru, Tunisu, Tripolisu, v Sabaře a v pořící Konga uvnitř Afriky, nesmí dopustiti, aby se Anglie v Egyptě trvale usadila a rozšířila odtud svou africkou državu bez přetržení až po Kapsko. Také Rusku nemůže býti vhod sesílení vlivu Anglie mezi mohamedány. Francie jest též znepokojena, že sultán v Tripolisu pobíží francouzského Tunisu prý postoupil císaři Vilémovi jeden přístav pro válečné loďstvo německé. Francie nemůže trpěti, aby Německo upevnilo se ve Středozemním moři a znepokojovalo odtud državy francouzské. Rusko jest mrzuto, že vliv Německa stoupil nejen v Cařihradě a v Palestýně ale též v Turecké Assi, kde se snaží Německo zmocniti se veškerého obchodu. Protože turecké vojsko organisují, řídí a cvičí němečtí důstojníci, nemůže si přát Rusko, aby Němci vyvířili a dle libosti své pošťali mu Turka na krk. Ještě podivnější zprávu přinesly frankfurtské listy, které tvrdí, že Německo zabezpečilo Turecku jeho asijskou državu. Toť proti Rusku. Německo a Anglie kuji mimo to pletky proti Rusku v Číně, kdež chtějí samy pro sebe co nejvíce urvati. Nápadno také jest, že v Japonsku sestavil nové ministerstvo vítěz nad Čínany, maršál Jamagata. Anglie usilovně ve svých loďnicích zbrojí a rovněž Gibraltar opevňuje a svolává vojsko do zbraně. Válečná bouře jest proto tentokrát pravděpodobnější než-li kdykoli dříve. Francie ve svých přístavech rovněž horečně pracuje, aby nebyla událostmi překvapena. Rusko v úchosti sesílilo své vojska jak v Mandžursku, tak na Kavkaze a v krajích západních. Možná, že se diplomatům a kongressu míru, který má jednati o odzbrojení velmocí, podaří uspokojiti opět veřejné mínění, ale naděje na to není již tak všeobecná a pevná.

Ve Francii nevzbuzuje ministerstvo Dupuyovo žádné velké naděje, ačkoli prohlásilo, že „jest ministerstvem jednoty republikánů“, t. j. koncentračním ministerstvem, které jako výslednice všech republikánských stran táhne za jeden provaz, čili jde za jediným cílem. Ve skutečnosti znamená koncentrační ministerstvo republikánské, že republikáni — ne jedné — ale všech stran smí konati jisté protekce, že smí své synky dobře zaopatřiti v republikánských úřadech, že smí mezi sebe rozdělovati na úkor celku koncesse a sinekury, že smí jísti všichni společně z jedné misky. Koncentrační ministerstvo a koncentrace čili soustředění všech republikánů znamená tedy v politické prose pro lidi, kteří jsou u vládního koryta výhodný poměr, jenže při tom mezi jednotlivými republikány a republikánskými stranami panují vždy tajné třenic a šouchance, an by jeden rád druhému snědl všechno před hubou. Inu, tento prasaický zjev pozorujeme také u bravů a skotů, u drůbeže i opic. Mají se sice rádi, husy na př. nerady pouštějí mezi sebe kachny a slepice, ale protože každá shání se po

tom nejlepší soustu, tedy i ta nejladnější svornost vypukne někdy v klofanici a v panici. Nečnost tuto vidíme také mezi lidmi a zejména mezi politiky. V parlamentě vládnoucí majorita vjede si pojednou do vlasů, pustí se do sebe i do ministrů, a všichni pojednou vidí, že s koncentrací (soustředěností) to nejde a že musí se utvořiti homogenita (jednotnost) vlády. V praktické prose to znamená, že silnější se domnívají, že u vládního stolu jest příliš mnoho jedlíků, že ty slabší nutno od vládních žlebu zahnat a zpatat všechno s blízkými přáteli. V homogenním ministerstvu opírá se vláda o homogenní t. j. jednotnou stranu, která se musí jednotlou ovšem teprve udělat; tu vypomáhají za maličké zprostituté ti dávno odstranění, kteří bývají skromnější. Za koncentrační vlády jí ve Francii společně: republikánská levice, republikánský střed a radikálové. Odstranění jsou monarchisté, obránci monarchie, katolíci, antisemité a socialisté. Za homogenní vlády oportunistů papají s republikánskou levicí a středem zároveň obránci (raillovaní) republikáni, monarchisté a katolíci a se ukazují hezká tvář. Odstranění jsou radikální a socialističtí republikáni. Za homogenní vlády radikálů ovládají vládní koryta radikálové, socialisté a část nespolehlivých republikánů, kteří k vůli výhodám osobním spojí se s vládnoucími radikáli. V takových dobách políčkují židé, svobodní zednáři a protestanté hlavně katolíky, ačkoli v zahraniční politice i tito hájí katolický ráz Francie. V republice francouzské jmenuje vláda všechny starosty a úředníky; má tedy na každé volby rozhodující vliv. Takto se ve Francii falšuje veřejné mínění již za 28ti letého trvání republiky.

Na Kretě počalo Turecko v pátek odvážeti své vojsko do Asie; dnes tam zbylo všeho vádvy 200 tureckých vojáků v hlavním městě Kandii. Turecký paša musil se podrobiti hrozbám tureckých admirálů. S odstraněním mohamedánského tureckého vojska odstraněna jest ve skutečnosti též turecká vláda půl měsíce a na Kretě po 200 letech vládně opět sv. kříž. Nepatrná turecká posádka měla světu patrně ukazovat, že dle jména je tu pánem dosud padíšah cařihradský. Nelze více pochybovati o tom, že na přání cara Mikuláše II. stane se guvernérem kretským jeho bratranec, řecký princ Jiří, který za nedávno rusko turecké války velel řeckému loďstvu, které ovšem nemělo se příležitost významnati, protože řecké válečné loďstvo, jak se průběhem války ukázalo, nebylo schopno k boji. Princ Jiří bude od sultána asi tak odvolán, jako býval první kníže bulharský, Alexander Battenberg. Možná, že princ Jiří se představí též sultanovi jako svému vrchnímu pánovi. Úplné splnutí Krety s Řeckem stane se asi při nejbližší vhodné příležitosti.

Sněmovní volby v Prusku nedopadly dle přání konservativních protestantů. Ať počítají jak chtějí, většiny se nedopočítají. Pruská sněmovna bude míti od případu k případu dvojí většinu: konservativně klerikální a klerikálně liberální — dle toho přidají-li se katoličtí poslanci středu buď k protestantským konservativcům a k svobodným konservativcům, anebo přidají-li se v otázce svobody k liberálům a stranám pokrokovým, s nimiž jdou též Poláci, Dáni, demokraty, selští poslanci atd. Vůdce katolického středu dr. Lieber obratnou svou taktikou opět dokázal, že katolické centrum je trumf, a že katolický střed není vládní, nýbrž vládnoucí stranou v Prusko-Německu. Německý císař Vilém není zajisté přítelem katolíků; předchází-li si je přece, ví dobře, proč to dělá. Katolická organizace v Německu opírá se o massy lidu a iaci, výtečníci v různých oborech, jednajíce v souhlasu s biskupy, mají její vedení v rukou. V katolickém středu nemá vedení aristokracie rodová a peněžní, nýbrž aristokracie ducha, poněvadž v katolickém středu dopomáhá k vlivu a vůdcovství jedině vědění, schopnost, zkušenost, vytrvalá práce a výsledky praktické a vědecké činnosti. Advokát, úředník, učitel, profesor, feneslník, průmyslník, rolník, šlechtic, kaplan, farář uplatní se ve veřejnosti, prokáž-li schopnost a nadání a praktické vedení a zkušenosti v jednotlivých oborech veřejného a výrobního života. Bohatství, hodnost a urozený rod nepadají tak na váhu, ač i v katolickém středu Schorlemer Alst, hrabě Pražma a jiní vynikající aristokrati hráli vůdčí úlohy. Němečtí katolíci zřídili si svou politiku dle potřeb katolického lidu, který jest v Prusku i v říši německé v menšině. V otázce svobody a samostatnosti jdou němečtí katolíci se stranami pokrokovými a v Německu jest katolický střed od socialistů, liberálů, pokrokatů a demokratů respektován a nikomu tam nezapadne štváti proti katolické hierarchii a více tak hloupými a ošumělými prostředky, jak to činí naši pokrokařští, národně-socialističtí, a „svobodomyslní“ prťáci, kteří dovedou je sprostě nadávat, falšovat a podezřívati. V otázkách státního pořádku, konservativního pokroku, mravnosti a náboženské výchovy jdou němečtí katolíci s věřícími protestanty, kteří v otázkách politických, národohospodářských a národních jsou z pravidla zpátečníky a nejraději by lid o všechny svobody připravili. Podrobný výsledek voleb do pruského sněmu jest:

Z říšské rady. Vedení německých stran převzali od Čechoněmců štyřtři dařčionálové, kteří mladším dorostem byli donuceni opět k ob-

strukci. Ostatní německé opoziční strany volby nevolky podrobují se jhu německé mládeže. Již páteční a sobotní zasedání říšské rady ovládáno bylo obstrukcí nejostřejší toniny. Ve schůzi páteční jednalo se o návrhu poslance Kronawettera na obžalobu bývalého ministerského předsedy hraběte Badena, že rozhazoval státní peníze přes 170 tisíc zlatých na podporu tehdejšího vládního časopisu „Reichswehr“, ačkoli byl vládě povolen dispoziční fond jen v obnosu 100.000 zlatých. Poslanci demokrat Kronawetter, polský kř. socialista P. Stojalowski, socialista Kozakiewicz, liberál Přerše a nacionál Duernigg prudce útočili na vládu. Předseda ministerstva hrabě Thun jim odpověděl, že podpora udělena byla z přebytku dispozičního fondu, s kterými vláda může dělati, co chce. Návrh na obžalobu zamítnut pak 163 proti 117 hlasům. — V sobotním sezení se jednalo o návrhu štyřákové dařčionálního profesora Hoffmanna Welenhofs na obžalobu nynější vlády pro vydání císařských nařízení na základě §. 14. Poslanec Jiří Schönerer překonal tu v průšáctví všechny Kaiserfelci, který před 30 lety pravil, že rakouští Němci zahodí rakouské olovené podešve a pospíší do náručí matky Germanie, pak-li se jim neobmezené panství nad Slovany neponechá. Schönerer překonal i pověstného Knotze, kteří před 10 lety mluvil o dohořujícím Františku a Velkoněmecku. „Hurrah Allddeutschland!“ řval při tom Karl Herrmann Wolf — „Ano, Němci, rakouští poslední své naděje skládají do Německa!“ — dokládal doktor bestialis Türk. Schönerer vyslovil naději, že spolek Rakouska s Německem bude uvořen a že pak císař Německý Vilém zakročí proti Rakousku. Němci prý na poslovaňující se rakouskou armádu bez toho nemohou spoléhati. Schönerer mluvil přímo o zabrání Rakouska Německem. Na to bujil Schönerer do německých klerikálů, kteří nebledli k jazykovým nařízením, drží se Slovany, čímž prý německý národ zradili. Pryč od Říma! musí prý býti heslem všech Němců. Pak pokračoval: „Jsme-li tázáni, kde je naše vlast, pak odpovídáme: Naší vlastí není žádný státní útvar, žádný rakouský stát, nýbrž německá půda je naší svatou vlastí! To budeme hájiti v království Českém a při každé příležitosti, bude-li třeba, také železem a krví.“ — Předseda ministerstva hr. Thun ostře odsoudil vlastní zrádná slova Schönererova, která urážejí rakouský cit co nejvíce. Článek 14 st. zák. zákonů dává rakouské vládě právo vydávati nařízení. Nacionál Sylvestr žádal zrušení tohoto paragrafu. — Sobotní průšácké vavříny nedaly spátí Wolfovi. Když starý rytíř Jaworski jmenem celé pravice protestoval proti řeči Schönerera, když pravil, že většina sněmovní chce mír a rovnoprávnost národů i udržení velmocenského postavení říše, křičeli Schönerer, Türk, Iro a Wolf jako posedlí. Wolf nejen se otevřeně přiznal k iridentistickým snahám, nýbrž ve své smélosti nazval polský národ — národem pasofitů. Polští poslanci a celá pravice následkem této neslýchané urážky volala: Ven s tím lumpem! Nesmí dále mluvit! Ven s tím darebákem. Známý výtečník semřít rytíř Gnięwosz volal: „Takový uličník nemůže polský národ urazit. Polský rolník Kubík chtěl Wolfa spoličkovat, ale v té vřavě mohl mu dáti jen ždunchanec. Následkem projevu pravice musil i zástupce německých velkostatků hr. Stürgb proti průšácké řeči Schönererově protestovat. Ostatní německé strany — i „státotvorní“ liberálové bali se tak učiniti, ba dařčionál dr. Bareuther pravil o Rakousku: „Necht tento stát raději se rozpadne než-li abychom my beze cti v něm měli žíti. A on se zajisté rozpadne za slovanského vedení (Oho!) Přijde jednou mlhavý den, osudnější než ouen den na Chlumu u Hradce Králové, osudný pro stá, ale nikoli pro budoucnost německého lidu.“ I tato vyzývavá řeč vzbudila nevoli. Pozoruhodno je, že jménem socialistů projevil Daszynski nevoli nad sprostotou Wolfovou a že socialisté, Italové a něm. velkostatkáři vzdali se hlasování. Návrh na obžalobu ministerstva zamítnut byl totiž 187 proti 114 hlasům.

Pánu

p. Antonínu Suchardovi,

majiteli dílny pro kostelní potřeby

v Nové Pace.

Po ukončení velkého díla, opravy to monumentálního chrámu Páně v Polné, jakouž Jste prací neumornou tak svědomitě, pečlivě vzorně a poměrně levně provedl, vydáváme Vám milerádi toto svědectví odporučující zároveň Vaši firmu všem, kteří prací Vašich potřebují a zveme každého, by dokonané dílo přitel prohlédnout.

Patronátní úřad Její Exzellen. hrab. Glam Gallasové

v Přibyslavi dne 26. září 1898.

J. Šimek, Jan svobodný pán z Brucku, děkan v Polné. Hřídel a patron. reprezentant.

Pravdivost hořejšího obsahu stvrzuje v Polné dne 12. října 1898

Rudolf Sadil, starosta města.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
nu celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 18. listopadu 1898

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Bludy albrechtické.

V neděli dne 6. listopadu 1898 konala se schůze liberalistických učitelů v obci Albrechticích u Týniště. Z novin jako jsou Národní Listy se člověk nestranné pravdy nedoví. Jestliže se v Albrechticích rokovalo tak, jak N. L. psaly, byla ta učitelská schůze hlavně útokem na náboženství katolické.

My píšeme články tento na základě zprávy Národní Politiky a Hlasu Národa. Bohužel, ani tento konservativní list nemůže jinak, než přiznati, že na schůzi zavlažil „proud častěji ostře proti kněžstvu ženoucí.“ Myslíme, že jsme povinni několik těch bludů, které ovládají mysl liberalistických učitelů, jak v Albrechticích vysloveny byly, našim čtenářům předložit a objasniti.

První řečnil ředitel Cejner a pravil, že se mezi rolnictvem ozývají hlasy proti učitelstvu, a vinu toho svaluje pan ředitel na klerikály a na kněze, kteří prý z míst slovu božímu zasvěcených ošťácují autoritou školy.

V tom ohledu je pan ředitel ve velikém bludu. Z míst slovu božímu zasvěcených promluvil o škole hlavně biskupové svými pastýřskými listy

A co bylo v nich proti škole — to bylo proti bezkonfesní — katolické víře škodící — škole. Pan ředitel vězí, jak je vidět, v tom bludu, že katolíci mají povinnost na školy platiti a dětem svým nechat za to zeslabovati katolickou víru v srdcích. Pane řediteli! Prostonárodní přísloví praví: „Kdo platí, tomu hrajou.“ Ale liberalní zákonodárství školské má zásadu: Všichni platí, ale jen liberalům brát. Že panu řediteli neubližujeme, to vysvítá z jeho neupřímného se vykrucování z toho, že učitelové nejsou proti náboženství. Pan ředitel praví, že učitelstvo není daleko od Boha, ale že nechce náboženství jen dle formy, ale dle pravdy. Že ani nevěrecké učitelstvo není daleko od Boha, to připouštíme, poněvadž Bůh je všude, všechno svou podstatou proniká, a jsme tedy všichni nejen nedaleko od Boha, ale docela v něm žijeme, ať jsme v kostele, nebo doma, nebo v hospodě. Dle jednání přemnohých liberalistických učitelů však by se zdálo, že je Pán Bůh všude, jen ne v kostele. A jak se tam mnozí chovají, když do kostela přece musí? Bedřich II. pozoroval chování se příslušníků jednotlivých vyznání při večeři Páně a pravil: Katolíci se chovají k Bohu, jako k svému pánu, luteráni jako k sobě rovnému, kalvíni jako k svému podřízenému. — Zjistěte jsou mnozí učitelové, kteří se chovají v kostele slušně — ale nelze upříti, že

těch z toho druhého neb i třetího zde uvedeného druhu ctitelů Božích jest mezi liberalistickými učiteli velmi mnoho. Ovšem, ovšem, oni nedbají na formu, ale na pravdu. Jenže pravdou jim není Bůh dle učení katolického, nýbrž buď nějaký Bůh, jak si ho která hlava myslí a srdce přeje — anebo jest to taky — věčná hmota. Tedy to chlubení se s náboženstvím „ne dle formy“ jest nám těch věcí zkušeným, zakrýváním buď částečné nebo úplné nevěry před lidem a zákonem. — Že mezi rolnictvem ozývají se hlasy proti učitelstvu, to je pravda. Slyšel jsem jednoho mladého starostu, který pravil: „Já už žádnému učitelovi nevěřím.“ Ano jeden zámožný a vzdělaný rolník a mlynář řekl: „Šťastná nyní obec, která nemá školu. Tam je aspoň pokoj!“ Jest již to takové, že za učitele nespokojence, který do všeho šfouřá, odnášejí to i řádní učitelé. Tohle nezpůsobili klerikálové, pane řediteli, ale nezměrná domyšlivost jistých mladých učitelů všude do popředí se tlačících, svornost občanskou rušících a pod jménem osvěty spoustu náboženskou v obci šířících. A rolnictvo? To vidouc rostoucí tu zkaženost čeledi a mladých synků svých, protřá si oči a povídá: „Už toho máme dost, bez náboženství to nepůjde!“ Odtud pane řediteli vyplynula i ta slabá návštěva schůze učitelské v Albrechticích. Rolníci toho liberalismu mají „už dost.“ A proto by byl pan učitel Beneš na místo výčitek, že se rolníci tak málo sešli, lépe učinil, kdyby byl řekl „mea culpa,“ naše vina.

Do té svobodomyšlné polévky albrechtické přidrobil si i p. ředitel hospodářské školy Bauer, an pravil: Vzděláním vstoupnou společenskou mravnost a láska k vlasti. — Pan ředitel veřejně promluvil, musí si nechat líbit i veřejný posudek. Myslel-li takové vzdělání, jaké šíří novověká škola, tu by byl slepým, kdyby neviděl, že společenská mravnost děsně poklesla. Vinkler na Mělníku, Wilt v Boleslavi atd. a zkrátka ta nouze o bezpečný, nesobecký charakter, to jsou ty výsledky u novověkého vzdělání bez pravé pouty a bázně Boží. — Svědomitost, jakožto útlou bázeň uraziti Boha, to potřebujeme, pane řediteli. Ale právě tato svědomitost úprkem přebíhá ze srdcí. Boha vybito z duší to novověké vzdělání a na místo Boha postavilo tam modly pýchy, sobectví a požívavosti. A právě proto klesá úžasnou měrou i pravá, činná, obětovná láska k vlasti. Veliká část studentů směje se již té „lásce ku kousku hlíny“ a dělníkům socialistickým jest bohem žaludek a netají se tím. A s hrůzou vidíme již i učitele mezi socialisty, smějící se všemu vyššímu! Ve schůzi pro-

mluvil též borohradecký farář Vacek, a měl tř odpůrce.

První s nich byl nebytný, jak je vidět na vesnických a maloměstských schůzích, pan poslanec Udržal.

Jako obyčejné liberalistické románové fráse, a žádus jádro. Dle něho Čech čini rozdíl mezi knězem a klerikálem. Škoda překoda, že pan Udržal zapomněl povědět, co si myslí, že ten klerikalismus vlastně jest. My neznáme jiný, než ten, který má biskup královéhradecký, jak jej ve svém pastýřském listě vyložil. List ten by měl právě pan Udržal jako diecéšan královéhradecký znáti. A nezná-li ho, ať se přihlásí buď na faře v Rovni anebo v konsistoři v Hradci, dostane se mu ho zajistě. Klerikalismus „královéhradecký“ jest dle toho listu „proniknutí jednotlivého člověka i národu Kristem čili z á k o n e m Kristovým.“ Jestliže si p. Udržal list ten bez předsudků přečte, dospěje jistě k přesvědčení, že jeho klerikalismus jest něco vybájeného, k účelům strannickým černě vylíčeného. Rovněž uzná, že právě křesťanství, když proniklo veřejný život národu, blahodárně na ně působilo, je povznese a to v každém ohledu. Kdyby byio, jak se bludně žádá, křesťanství zůstalo jen v kostele a nepronikalo veřejný život, kdyby se tedy křesťanství nestalo klerikalismem v našem smyslu, bylo by světu nepřineslo žádného obrození, ušlechťení a sesílení. Svátý Václav byl křesťan, který ctěl, aby křesťanství mělo vliv na život národa k. p., aby odstraněno bylo mnohoženství a jiné obyčeje a nemravy pohanské. Byl tedy klerikálem ve smyslu hradeckém. Kdyby se byl jen modlil pro sebe a nebyl tím klerikálem, byli by ho bujni páni čeští snesli. Ale právě tu jeho péči o povznesení národa křesťanstvím, což nám jediné a pouze jest klerikalismem, nemohli snést a učinili ho mučnickem. Pan Udržal jest tedy nevědomky Boleslavem, a my Václavem. Na čí straně jest nezkažený lid český, lehko se i p. Udržal domyslí. — A co pravil o Římu, to jest rovněž nevyspělost myšlení. Řím, pane Udržale, jest Kristem vyvolen za střed náboženský veškerého světa. Čtete prosím jen evangelium a dějiny. Prosíme tudíž, abyste nám nezazíval, držíme li se my katolíci Krista, a vás, jako učitele náboženství, odmítáme. Klerikál prý vidí jen Řím a zase Řím a ne Prahu. Mýlíte se! Právě klerikálům českým jest Praha milejší, než komukoliv jinému. — Tam, pane poslanče, jest kolébka křesťanství v Čechách, tam jest Bohem samým vyhlášený střed i náboženského života katolíků českých. A právě proto jest nám Praha až i posvátnou.

sedí v divadle, když orchestr libezně rozvlňuje vzduch, dráždí i ukolébá zároveň smysly. Stačí k požitku míti jen otevřený zrak i sluch. Kdo není hudebním znalcem, může spokojeně upadnouti v duševní polosnání a přece míti z opery svůj požitek. V činohře nesmí si dovolit té nedbalosti. Zde požitek vězí v porozu míní. Proměškát je jinou scénou, snad i jediné slovo, znamená porušení souvislosti. Souvislost je činohry celý dojem. Činohra předpokládá probudilejší obecnost a toho je vždy méně.

Hudba ta ukolébá a přivede do polosnění více méně každého. Znamenitou epizodu nám vypravoval známý tenorista ochotník, pan Štěpánek z Máteřova. Nemoha jíti do divadla, dal poštovskému kočmu, který jej vozil do Pardubic, lístek do operního představení. Koč si brzy schrupnul, první akordy libé hudby jej ukolébaly v libý sen. Při zamilovaném duettu počal nestydatě chrápat, kdežto ostatní obecnost ani nedýchala. Soused šfouchl jej do žeber a koč v polosnění zahřměl na své poštovské valášky jadným: prrr! Hromový potlesk odnesl ovšem koč a nikoli milostný párek.

My přejeme panu Píštěkovi, aby jeho snahy byly jak v opeře a operettě, tak i v činohře oceněny. Co posud podal, zamlouvá se nám rozhodně. Hradec Králové měl v posledních letech malé požitky, neboť málo mu divadelní společnosti poskytl. Pan Píštěk má sly znamenité a obecnost hradecké i okolní zajistě divadlo čteně navštěvovati bude.

FEUILLETON.

Listopadové dozvuky.

U nás má začátek listopadu vždycky pochmurný, šňukavý ráz. Smutnou náladu budí přirozené nálada dušičková, kde vzpomínáme svých milých a drahých; dešť, sychravé plískanice a husté mlhy a vlastenecké šňukání o mučednických bělohorských, kteří byli bití proto, že páni protestantští direktori více dbali svých prospěchů a hostin než blaha celého národa, to všechno připívá k nakažlivému šíření rýmy a chrípky a těžíš veškeré národní práce spočívá pak v kapesníku a nosu.

V měsíci listopadu bývají nejvštanějším dárkem dva tři tucty kapesníků. Naši předkové, kteří do všeho nos nestrkali, kteří nehasili, co je nepálilo, ti tolik kapesníků nepotřebovali.

Kdy pak se počalo vlastně užívat kapesníků? Tu to dějinou událost zapomněli nám historikové zjistit. Víme však, že již staří Římané nosili kolem krku uvázané sudarium nebo fascitergum. Ve středověku noseny šátky na způsob šerpy, kolem pasu anebo také k rukávům připevněné. Od 12. století nosilo panstvo i měšťáci šátek uschovaný v močnickách, almuženkách a zvláštních kapsách a proto nazván byl šátek ten kapesníkem.

Naši předkové se jím ovšem nechlubili, protože užívání šátku považováno bylo za starších časů za diskretní výkon, který se odbyval stranou a k němuž se společnost nezvala. Nos považován

jaksi za nečistou část těla, kterou neskrývali šátem jen proto, že seděla od přírody zrovna uprostřed tváře. Nestyděl-li se vzdělaný člověk za svůj nos, stydl se aspoň za určený pro něj instrument. Schovával šátek pilně, ba ani jeho jména ve slušné společnosti nevysslovoval. Dnes je předsudek ten tam. Nosíme šátečky ozdobné a kde můžeme, je vytahujeme. Koketujeme s nimi, páni i dámy, dáváme jim z kapsiček schválně vykukovat, ba nejhezčí dámy už jsem slyšel dávat na šátek koncert podle noty. Ve společnosti nikdo se ani neohlédne. Leda by tony byly příliš originelní, jako při důkladné, všeobecné rýmě.

Nu, to jsem rád, že jsem se šťastně dostal od rýmy a šátků k hudbě a koncertům. Naše Elišky, ty koncerty pořádat umí a což teprv jejich zpěv a elegantní přednes!

Navnudily nás na hudbu a zpěv; proto myslím, že pan Píštěk se svou operní společností přišel do Hradce v šťastný okamžik. S Evou sic při prvním vystoupení neměl vzdor chvalitebnému účelu mnoho štěstí, ale mluvíte s naším obecněním, proč má hudební produkce v divadle většinou obecnost než mluvená. Řekne vám: „Hudba hovoří více citům, snění, tužbám neurčitým, do nekonečna jdoucím a přece neukájeným, jež jsou příznakem naší doby.“

Opera a operetta má v Hradci vždycky větší návštěvu, než činohra. Ovšem hudební gourmand si libuje více v Troubadouru a v „Prodané nevěstě“, jiný neopomene nikdy poslechnout „Cikánského barona“ anebo hloupého Janka a rozpustilá děvčata v Blodkové „Studni“. Pohodlněji se to

Prosíme, abyste pro budoucnost buď do nás obě
stvi nezajížděl a katolíkem neubližoval, "neon
své náhledy dle pravdy opravil.

Druhý protikatolický řečník nemluvil křesťan-
něji než p. Udrhal.

Třetím odpůrcem faráře borohrádeckého byl
pan učitel Beneš, který pravil, že kněžstvo jest
"kastou." Tím pan učitel ukázal, že neví, co
kasta jest. Kasta jest jakýsi sbor rodový, do kte-
rého nemá přístupu nikdo, než z něho vyšel. Ale
do kněžstva vstupují lidé všech odrod. Syn pra-
dleny byl n. p. papežem. Kněžstvo jest jen sta-
vem, tak jako učitelstvo jest stavem, ačkoliv právě
v Albrechticích jako jakýsi sbor a celek vystou-
pilo.

Ku konci přijde to nejvšestranější anebo snad
nejsmutnější. Pan učitel Beneš žádal, aby čeští
poslanci v záležitosti požadavků učitelstva šli
se svobodomyšlnými Němci!

Jak asi bylo té chvíle panu řediteli Bauer-
ovi? Vzděláním prý vstupuje láska k vlasti, a na
schůzi českého učitelstva, jež jde se slučovat
s českými rolníky — radí se ku spojení s
Němci, kteří vlastizrádně hledí do Berlína!

Pane řediteli Cejnere! Kdo pak podrývá
vášnost učitelstva? Nám se zdá, že vám právě
v Albrechticích zasadil ránu hlubokou pan Beneš!
Tedy spojení s Němci! A proč? Aby
vlasti dobře bylo? I to to! Aby se vyplnily
požadavky liberalistických učitelů. —
Páni! Tohle si budou rolníci čeští pamatovati. —
A v takové schůzi vyčítá se nevlastenectví kně-
žím!

Na konec něco z těch požadavků liberali-
stických učitelů. Žádají:

„Učitelstvo opatřené největšími vědeckostmi
obecnými budí k svému povolání důkladně uspo-
sobeno. Všeobecné vzdělání budí poskytováno na
jednotné škole střední, odborné na kurzech při
fakultách filosofických nebo na zvláštních akade-
miích mimo Prahu zřízených.“

Tak, tak! Učitelové budou celou řadu let
študovat na vysokých školách jako profesori. A
až to budou, budou učit děti znat písmenky,
psát, číst a počítat, a vedle toho našim budoucím
venkovským dělníkům, malým hospodářům a jich
budoucím manželkám přednášet filosofické sou-
stavy německých nevěrců! A kdo to všechno bu-
de platit? Tu porostou pak na polích jistě místo
zrníček dukáty. — A tímle chcete získat naše
pod tíží dávek klesající rolnictvo?

Ti nenávidění vámi klerikální učitelové ře-
kli vám pravdu ve Vychovatelci: Schází vám ná-
božnost. — Já bych řekl — víra.

Ve vídeňském ovzduší.

Ve Vídni, 17. listopadu.

(Situace. Mladočeský klub. Pan dr. Pacák a
ministrští a hofrátské kandidáti. Píše volátní
spravodaj „Obnovy“.)

Vynikající osobnost s námi sděluje:

Poslanci čeští hlasovali budou pro vyrovnání
s ostatní pravici solidárně — ovšem pro nezmě-
něné vyrovnání, jak dříve tvrdil redaktor Stábl.
Svá zvláštní přání projeví poslanci v resolucích,
které ovšem na hlasování poslanců nebudou mít
vlivu, i když provedeny nebudou. Poláci tvrdí, že
požadavkem za změnu některé části vyrovnávacích
předloh by se působily vládě nové nesnáze a bu-
dila by se chůstnost Maďarů po dřívých kompen-
sacích. Protože ve středu a ve čtvrtek se asi vyřídí
návrhy na obžaloby bývalého ministerstva Badeno-
va pro loňské listopadové bouře a ministerstva
Thunova pro prohlášení výnimečného stavu v Ha-
lici a potom se projedná zákon o upravení platů
státních služ, tedy není nemožností, že vyrovná-
vací předlohy dostanou se do říšské rady ještě
tento měsíc, protože vyrovnávací výbor s prací sub-
komitétů bude brzy hotov. Němci nedělají na po-
hled obstrukce a pasou jen po příležitosti, aby
možných chyb pravice vykořistili a dostali se
k vládě. Vytváří-li většina ve svornosti, může se
vláda udržeti a provést vyrovnání s Uhry i třeba
na základě § 14. st. zák. zákoně a dosud i čá-
stečnou změnu ústavy. Též v Uhrách jest před-
seda ministerstva baron Bánffy k podobnému jed-
nání ochoten, ačkoli v Uhrách § 14. st. z. z. ne-
platí.

Jinak jest situace pro pravici a vládu vážná.
Poněvadž se „Obnova“ zabývá důkladněji s drem
Pacákem, povím vám o něm jednu vážnou a jednu
komickou historku. Vážná jest ta, že on hlavně
svedl hr. Badeniho k prvnímu jazykovému naří-
zení, předstíraje mu, že německé hnutí bude do-
cela bezmocné. Dr. Pacák se velice přepočítal a
po pádu Badena a po pražských bouřích, ba ještě
po jmenování dra Kaizla ministrem pomýšlely mla-
dočeské kruhy na to, aby dr. Pacák z veřejného
života byl odstraněn, hlavně pro neutěšené sou-
kromé jeho poměry. Politické kolegové mladočestí
podnes na dra Pacáka nařikají, že on (spolu s
Eimem) svými radami Badenia zavlékli do těžké
situace, v níž Baden pak utonul, kdežto by při
opatrném vedení mohl být uvarován i porážka
Badenia i neblahá situace, která dosud zachování
i okleštěných nařízení (Gautschových) činí více

než pochybným. Kdo ví, nepadne-li na konec i
Thun na to.

Komická historka je ta, jak český demokrá-
t ve Vídni strachy skrotno. Bylo po posledních ří-
šských volbách, v den zahájení třetího sezení. Z okna
svého bytu viděl poslanec X. do oken protějšího
bytu, v němž byl od časného rána veliký neklid.
Malá, oblonstvá postavička ustavičně se tam po-
hybovala v patrném rozčillení; ustavičně stála před
zrcadlem, tu přičesávala vlasy, tu hladila vousy pod
nosem neb na bradě, tu na několik kroků od zrc-
adla odstoupila a prohlížela se od špičky ku hlá-
vě, skoušela poklonu, pak zapínala a rozpínala
kabát, točila se na pravo, pozorovala se na čelo
a se strany levé i pravé, načechrávala vlasy — a
to trvalo celou hodinu. Náš pozorovatel ležal na
divaně v zrcadle vlastního svého pokoje všechny
ty pečlivé pohyby a nekonečné úpravy a poklady
pozoroval, delší a pečlivější než bývá výprava
mladistvá bálavé slečinky. Konečně přece byl zvě-
dav, jak vypadá muž, který vydrží hodinu se to-
čit před zrcadlem. Náhoda mu přála; protější mu-
žiček přistoupil k oknu, a ejhle, ukázalo se, že to
je milá, známá tvář dr. Pacáka, který v Kutné
Hoře dává panímám a pánům rozdávat „vlád-
ní“ cukrátky. A zakrytý pozorovatel vypravoval
pak nesčíslněkrát se všemi detaily a v upřímném
smích historku, jak naši čeští lvové skrotili a
strachy se chvěli, když měli ponejprv „mluvit
s králem“.

O pouhé možnosti povolání Herolda neb Pa-
cáka do ministerstva se nikdy nejednalo. Už za
Badenia bylo jisto a nebylo tajemstvím zaveře-
něním osobám, že za společensky možné kandidáty
ministerstva s poslanců českých pokládali jedině
dr. Kaizla a Kramáře. To bylo jedno z nejprvně-
jších přesvědčení hraběte Badenia, jinak v pře-
svědčeních velmi vrtkavého, ač on ovšem — jako
svého času Taaffe — rád nastrojoval tomu onomu
červu do ucha, že by snad nebylo vyloučeno, aby
se stal ministrem, zda-li by také přijal nějaké
místo v kabinetě, kdyby hodina udeřila atd. Ba-
deni byl líbák a na ten ministerský nalžovský sýr
dostal i ty nejoposičnější vrány. Rozumí se, že se
takové rozmluvy daly vždy a se všemi mesi čtyř-
ma očima; chytřejší z oslovených byli tak opatrní,
že o obsahu jich pomlčeli, neopatrni to řekli svým
paní: kam, které pak v očekávání věcí, jež přijíti
měly, daly chvatně robít toiletty, nejméně opatrní
řekli to svým politickým přátelům pod rouškou
tajemství. Proto běhalo po Čechách jednu chvíli
tolik ministerských kandidátů, kteří jimi do oprav-
dy — nikdy nebyli.

Absolutismus v Uhrách?

Nikde se tak nefalšuje a neterrorizuje veřej-
né mínění jako v Uhrách. Tam hned od „strofo-
ní“ Translajtanie nemaďarští voličové byli od vo-
lebního osudu zaháněni četníky a husary, vládní
a maďarští voličové pak byli od vládní i opoziční
strany prostřednictvím volebních koteřů kupová-
ni. Poslanecký mandát stál 15 až 60 tisíc zlatých
a pak-li nebyl protikandidát, tedy stálo volební
víno, kořalka a guláš aspoň 5000 zl. Vláda už-
ívala k podplácení jednak státních peněz, jednak
hradily volební útraty židovské banky, velkomlýny
a dopravní společenstva, velkoobchodníci a velko-
průmyslníci. Náhradou za takovéto „volební pod-
pory“ dostávali různé licence, koncese a výhody.
P. T. opoici ovšem platili také velkožidé, poně-
vadž sami chtěli za větrem svou kofist strávit i
parlamentární prance ponechávali milerádi vládní
a opozičním poslancům. Poslední volby však
stály vládu Bánfyho neobyčejně moc peněz, se
státního sáčku musilo přý se na ně přispět více
než 3 miliony; opoioe — nemajíc takovéhoto sum-
na úplatky voličů — slavně propadla a proto dělá
vládě Bánfyově všemožné nepřijemnosti. Uherská
opoioe agituje povždy nejlépe proti vládní straně
tím způsobem, když žádá pro Uhry nejen nad-
vládu nad Rakouskem, ale i úplnou odloučenost
od něho.

Tentokrát chtěla tedy opoioe dosáhnouti sa-
mostatného celního a obchodního území. Toho
může dosáhnouti jen po svržení předsedy uher-
ského ministerstva, barona Bánfyho. Vytýká mu
především, že při volbách znásilňoval a podplácel
voliče — v Uhrách prý způsobem dosud nesly-
chaným. Dále mu vytýká, že trpěl, aby pomník
rakouského generála Hentziho, který r. 1848
držel dlouho Budín proti přemoci zbouraných Ko-
šutovců a který dal naproti ležící Pešť bombard-
ovati, byl přeložen na uzavřený dvůr uheraké
vojenské akademie. Jak známo na návrh ministra
války svolil Jeho Veličenstvo, že pomník veřejný
státního generála Hentziho byl přeložen do uza-
vřeného místa a že na místě pomníku generála
Hentziho bude postaven pomník císařovně Alžbětě,
která byla přece miláčkem Maďarů. Odstranění
pomníku generála Hentziho z posavadního místa
nesla rakouská armáda dosti těžce, neboť oslavná
památká rakouských padlých hrdinů musila ustoupit
košutovské přemrštěnosti. Maďarští košutovští
chtějí však úplné pokolení rakouské armády a
proto má být pomník rakouských vojáků, kteří
padli za udržení vlády císaře a celistvosti celé
rakousko-uherské říše, vůbec odstraněn.

Rozvážejte: politické maďarství boj se ří-
šského rozdelení říše a pohazení celé armády, jako
i oslabení velmocenského postavení Habsburgské
říše. V sobotu odsoudil bývalý dlouholetý předs-
eda uherského ministerstva Koloman Tissa ve
Velkém Varadíně maďarskou obstrukci, kterou
nazval zločinem na uherské vlasti, poně-
vadž podlamuje sloup uherské svobody, uheraké
snem a uherakou nadvládou nad Rakouskem. Ob-
strukce uheraká rada šíří smutek a anarchii
ve veřejném mínění a donutí uherakou vládu, aby
v případě smaru o uherakém státním rozpočtu a
rakousko-uherského vyrovnání vládla v Uhrách
absolutisticky, tedy na úkor svobodám maďarské
ho lidu.

Také jiné kruhy pokládají obzvoení abso-
lutismu v Uhrách za možnou Vádní „Házánk-
píse: „Poslanec vládní Ferd. Horáusky pově-
děl, že nynější systém žene Uhry buď do otroctví
anebo do revoluce. Ale je ještě i třetí pád. A ten-
to třetí je nejzoufalejší, nejstrašnější. Je to ten,
když národ klesne do kalné bezmocnosti. Když v
ústavní formě může se diti to, co děje se dnes
v Uheraku, pak stokrát raději absolutismus, nebo
když ten i nutí k otroctvé poslušnosti, alespoň té
neokoupe v blátě nečestnosti.“ — „Alkotmány“
píše: „Či by místo toho parlamentarismu nebyl
lepší absolutismus? Nač každých pět roků mobil-
sovatí peněžné váčky a administrativní apparát
(ba i honědy, žandáry a vojsko), když optimný
absolutismus je lacinější, poctivější a méně ohro-
žující veřejný pokoj? Absolutismus nemůže být horší
od nynějšího parlamentarismu — pro Uhry aspoň
ne. Ale jen pro to konsorcium, které tvoří tábor
vlády, je tento parlamentarismus na každý případ
lepší, neboť poskytuje příležitost získati si zásluhy
a dostávatí odměny. Afféra Deasewy, který byl
jen následkem neamírnych úplatků vlády za po-
sálanec zvolen, prý ostane typickým svědkem, jak
povstala většina Bánfyovská. Ab uno disce omnes“.

Také syn Kolomana Tissy, hrab. Štěpán
Tissa za souhlasu celé vládní strany a bez pro-
testu s ministerských lavic prohlásil, že větši-
na uherského sněmu chce vyrovnání
s Rakouskem a celistvost říše a že větši-
na sněmu není pro samostatné obchodní a celní
uherské území. Tedy rozhodující strana hrabat Tis-
zů nemá pranic proti tomu, pakli uheraká vláda
vyrovná se s Rakouskem, vymáhujíc si dodatečné
schválení uherakého říšského sněmu. Vládnoucí
strana maďaraká není tedy proti státnímu převratu
a zastavení ústavy v Uhrách a tím připouští, že
postavení uheraké vlády jest nyní horší a choul-
stivější, než-li je postavení vlády hraběte Thuna
v Rakousku, který může vyrovnání s Uhry pro-
vést na základě § 14. státních základních zá-
konů, aniž by musil sestaviti rakouskou státní
ústavu.

Hrabě Thun má nyní výhodnější postavení,
nežli vláda uheraká, neboť subkomitétý poradily
se již o vyrovnávacích, celních a obchodních před-
lohách a ve výboru říšské rady nebude proti nim
také valného odporu. Za to v Uhrách nechce ob-
strukce o projednání státního rozpočtu a vyrovná-
vacích předloh ani slyšet. Následkem toho musí
si přáti většina uherského sněmu, aby se v Uhrách
vybíraly daně a platily se státní potřeby jako do-
sud a aby vyrovnání s Rakouskem se provedlo
dle přání a v duchu vládní většiny.

Kde je 160.000 zlatých.

V Kutné Hoře, dne 15. listopadu.

„Podvysoké Listy“, tělesný orgán p. poslance
dr. Pacáka a parkmistra Macháčka zle se káčí na-
poplatníky kutnohorské, protože si stěžují, že kutno-
horští „Mladočestí“ nedělají nic než dluhy a že se
vlastně ani neví, jak to je s těmi tisíci. Hlásná trou-
ba pana parkmistra zapovídá poplatníkům a měšťan-
cům kutnohorským starati se o hospodářství v obci
a starati se o lepší a hospodárnější správu, zakazuje
poplatníkům věci známy, aby své spoluoobčany pon-
čovaly, jak to vlastně s obecním jménem královského
horního města Kutné Hory stojí.

Orgán p. dr. Pacáka, který přišel odjinud
do Kutné Hory se roztaňovat a starousedlé měšťan-
stvo i nové snášívé obchodníky, řemeslníky, živnost-
níky, úředníky, učitele a kněze skandalizovat, vrhá
se na velkého poplatníka, zasloužilého měšťana pana
Jana Josefyho, že se zápisníkem v roce přišel minulý
čtvrtek na radnici a že žádal, aby seznam poplatníků
a volební listiny byly mu předloženy, aby si mohl
s nich učiniti výpisky a přesvědčiti se o tom, jsou-li
správné čili nic. Protože pan Josefy konal své občán-
ské právo, který mu propůjčil zákon a volební řád,
proto jej „Podvysoké Listy“ prohlašují za typ ner-
vosního šosa, jemuž upírají inteligenci. Prý jim
nemponuje! Pan Jan Josefy měl tolik inteligence,
že vždy hájil zájmy obce a poplatníků, že činil nejen
dobré a prospěšné návrhy, ale dovedl je také usk-
tečnit. Jako živnostník a speditour požíval v živno-
stanském a obchodním světě to nejlepší jméno, dovedl
hospodařiti nejen se jménem obce ale i s výdělkem
svým. Takový selfman, takový muž práce, takový
muž pilný, přičinlivý, šetrný, který dovede rozmo-
žovat národní jmění, ten v pravdě inteligentnímu
člověku imponuje, ale nikoli člověk, který dovede šít
na útraty přičinlivých poplatníků, který dělá dluhy,
který se na cíl útraty obhacuje, který dělá prodla-
ženou politiku osobní, obecní, i národní.

Muž prospěšné práce a praktického vědění, ten
může občanům raditi a nikoli muž takový, který sobě

Za purkmistra p. V. Moravce koupeny od hraběte Rudolfa za 9 tisíc velmi výhodně lesy a pozemky na Kaňku ve výměře 40 jiter 1042 sáhů. Tak lacino, že p. purkmistr Moravec pro obec získal jen následně své důvěrné známosti s majitelem panství Novodvorského. Koupem Kaňku s letní restaurací získalo město velmi laciné vyletní místo. (Nynější pouhá oprava Hájovny stála na 6000 zl.) Za p. purkmistra Moravce postavena byla dále na Sněžkové náměstí potřebná tašna asi za 8000 zl. Pro Kutnou Horu bylo dále životní otázkou zařízení vodovodu nákladem 70.000 zl. Ole usnesení obce ze dne 18. února 1888 byl dále koupen dům č. 275 za 3.000 zl. a dle poukazu obecního ze dne 21. ledna 1890 č. 109 věnováno na přestavbu opatrovny pro malé dívky 9.017 zl. 68 kr. a na Náměstí koupěn pozemek a postavena škola nákladem skoro 60.000 zl. Za pana V. Moravce se tedy vydalo 149.000 zl. a až do jeho nastoupení za purkmistra pp. Breuerů a dr. Říhy 186.700 zl., dohromady jen 335.000 zl. Na vydání použito částečně peněžních papírů. Za 25ti letě vlády Starořečů vykořistilo se tedy v Kutné Hoře mnoho prospěšných věcí vydalo se pouze 335.000 zl. z nichž obec nyní dostane 50.000 zl. zpět. Po odstoupení p. purkmistra Moravce zbylo obci jen 247.858 zl.

Za šest let vlády pana purkmistra Macháčka přiděleno nových dluhů 770.000 zl. Bude-li se v Kutné Hoře posavadním Macháčkovsko-Pachákovským spůsobem vládnouti dále, bude platit občanstvo brzy nejen 30, 40, 50, 60 procent přirádek, ale město bude blízko bankrotu. Nastřádané kapitály se brakují, mizí nebo zadlužují se výpůjčkami obce, na nových cizích vězích hypotéka 70.000 zl., na panství Červenohorickém hypotéka dluh 200.000 zl. a na Loreckém pivovaru 150.000 zl. (Viz 7. stranu obecního rozpočtu na rok 1898) Vlásky dvůr obci nic nenese, stará radnice jí nic neponeše. Tak vypadá to finanční hospodářství za purkmistování p. Macháčka. Na ulici hují v městských útech a gruntovních knihách fuj!

„Podvysokým Listům“ se to přece líbí. Inu, mnohý se parádí na ulici v krásných šatech, botách a klobouku, ale křeč, švec a kloboučník nad svým výdělkem a pasivním kapitálem pláče!

Za pana purkmistra Macháčka se mnohé zřídilo nešťastně, mnohé se stavělo zbytečně. Tak nazval odborný znalec rekonstrukci Vláského dvora nepodařenou a nešťastnou. Obecní činžáků stavení zcela zbytečně na úkor kutnohorských majitelů domů. Lež je, že hrozilo nebezpečí, že kutnohorský krajský soud bude rozdělen pro nedostatek úřednických bytů, lež je, že nynější dopisovatel „Obnovy“ v listech Toužilových i ve schůzi „Jednoty občanů“ nynější správě města sprostě vynadal, že obecní činžáky nestaví. První rok po vystavení činžáku nebydlil v nich ani jeden úředník krajského soudu ale měli v nich byty a krámy téměř sami židé — a právě proto jim kousavý lidový vtíp říká nový Jeruzalém. Z toho Macháčkovského Jeruzaléma Kutná Hoře ovšem spíše nevzejde, naopak nezdolná konkurence křesťanským živnostníkům.

Drobná obrana.

Hlas ze Slona čili p. pastor Šádek jde ve své zášti proti církvi katolické tak daleko, že se nestydí napsati o očištění, že tu je „chlebiček mnichů“. Naráží tím na dárky, jež dostávají kněží, slouží-li mái sv. na něčí úmysl. Mudrci rannského odkazujeme na sv. Augustina, a to na jeho spisy „o péči o zemle“ a o „místě Božím“, kde se dočte, jak prvotní církev konala obět těla Páně i modlitby za mrtvé. A svatý Augustin žil ve čtvrtém století. A ještě dříve před ním byl Tertullian, který podobně svědčí. Ale kde pak na rannského pastora se svatým Augustinem! To on sám je větší, než deset Augustinů. — Ale zapomněl chudinka tento, když ne svatý otec, tož aspoň otec, že sám taky žije za konání služby duchovní, a že by tedy dle toho jeho slovo Boží zase bylo chlebičkem pastora. Známo jest, jak mnozí pastoři v srdci jsou nevěrci a dle poměrů, dle vůle pana superintendenta káží, jakoby věřili, ale říkajíce syn boží myslí si člověka. A tak právě takoví páni káží jen pro ten chlebiček. A pak ještě chtějí svým lidem namluvit, že mniši vymýšlejí články víry pro chlebiček. Pane pastore! Jedna z nejšerednějších věcí je přetvářka.

Politický přehled.

V Uhrách prý oposice chábne a jest ne-svorná. Košutovci, Apponyiovcí a Zichyovci ovšem nejsou stejnorodými živly. František Košut prý odjede za hranice.

Prince Jirí Vilém Cumberlandský, vnuk posledního sesazeného Hannoverského krále, bratranec carův a rakouský poručík, vstoupí prý do gardového pluku císaře Františka v Berlíně a pak prý ho Prusko uzná aspoň za vévodu Brunšvíckého. Otec princův nechť zabráni Hanoverska (pak Brunšvicka) Pruskem v r. 1866 za zákonitě uznati.

V Německu působí sensaci obrana vladaře Schaumburg-Lippského, hraběte Lippeho-Bisterfelda, jehož rodinu nesmí pruští generálové a důstojníci jako rodiny jiných vládařů pozdravovat, protože císař si přál za vladaře v Schaumburg-Lippe svého švakra, knížete Adolfa ze Schaumburg-Lippe, ač tento je vzdálenějším nápadníkem trůnu. Král Saský a ostatní vládaři němečtí uznali sice nápadnické právo nynějšího vladaře, zdá se však, že konečně vůle císaře Viléma zvítězí. Právni cit a jistota v Německu tím ovšem nezíská. Jednání císaře Viléma působí nevoli a naráží na rozhořčení občanstva. Žaloby pro urážky Veličenstva se sice v Německu množí, ale nikoli láska Němců k císaři Vilémovi.

Na Kréto nastoupilo službu již domorodé četnictvo; prozatím 30 křesťanů a 10 mohamedánů. Turecké vojsko opustilo Kretu; o pořádek se stará loďstvo ruské, francouzské, anglické a italské.

Spojené státy americké žádají od Španěl odstoupení celého souostroví Filipinského; nesvohlí španělští plnomocníci v Paříži k této kruté podmínce, chce americké loďstvo bombardovati a oloupiti španělské pobřeží. Sprostý bandita žádá na bezbranném napřed peníze a hodinky, pak mu svlékne kabát a košili a konečně ho dorazí. Američtí jingové nepočínají si lépe. Protestantská Anglie chce jingům ve Španělsku v loupění pomáhat. Krajina okolo Gibraltaru hodila by se výtečně kramářské Anglii.

Drobné zprávy.

Poněvadž společný pastýřský list jubilejní dosud z Prahy nedošel, račtež P. T. páni duchovní správoové čtení jeho oznámiti na první neděli adventní. Ostatní nařízení o slavení Jubilea císařského buďtež vykonána.

B. Konsistorium v Hradci Králové.

Zprávy diecéšní: Ustanovení: p. Jos. Domašinský, farář v Dobřanech, za děkana do Dobrušky, p. Ant. Bittner, kapl. Opatovický, za kapl. v Animě v Římě, p. Boh. Kulhánek, kapl. Kocleřovský, za kaplana do Opatova, p. Frant. Holman, kapl. v Chotěborkách, za kapl. do Kocleřova, p. Engelb. Daniel, koop. Libický, za kapl. do Chotěborek, p. Frant. Světelský, kooperator, za admin. v Bartošovicích, p. Fr. Optátek, kapl. v Kalné, za kapl. do Ronova, p. Jan Štefánek, kapl. za administrátora v Heřman. Městci, p. Jan Biskup, katecheta Ném. Brodský, za kapl. do Pečky, p. Vil. Keckstein, kaplan za admin. v Karli, p. Jan Prax, za koop. v Karli, p. Jos. Bedrna, kapl. v Nekoři, za kapl. do Častolovic, p. Václ. Kouba, koop. Novoveský, za koop. do Soutie. Neomysť p. Jan Lonský za koop. do Libice n. C, p. Frant. Halama, za koop. do Bartošovic, p. Jan Nosek, za kaplana do Kalné. Vyznamenání: p. Jos. Pixe, far. ve Vejvanovicích obdržel Expositi canon, p. Bohumil Beránek, kaplan ve Vejvanovicích, far. synodalie. Uprázdňena fara: Dobřany, patron. kněž. Colloredo-Mannsfeld od 14. listop. b. r.

J. Exc. p. místodržitel hrabě Comdenheve odjel v úterý za Žambercko a zavítal ve středu ráno do Rokytníku, kdež ho uvítali starostové okolních obcí. Pana místodržitele provázeli míst. rada baron Weber z Ebenhofu a sekretář dr. Neumann. V okresu žamberckém panuje velká bída a tu se jedná především o to, zjednotit lidu práci. V první řadě má se započítati se stavbou dráhy z Doudleb do Rokytnice.

Prezidentem vrchního zemského soudu v Praze jmenován jeho vicepresident a bývalý president krajského soudu v Kutné Hoře, pan Fr. Jansa, rodák českého severovýchodu a bystrý právník. Pan vrchní president jest 66 roků star a dosud muž čilý, neaplní se tedy asi obava, že by musil brzy v novém svém úřadě ustoupiti vrchnímu presidentu národnosti německé.

Prezidentem vrchního zem. soudu ve Vídni jmenován president zemského soudu v Praze baron Kalina z Urbanova, rozhodný Němec, kterého pan dr. Herold podporoval při jeho ucházení se o místo presidenta vrch. zem. soudu v Praze. Rozhodný odpor „Obnovy a později i jiných časopisů překazil plán Němců, neboť p. Kalina byl by pražský vrchní zemský soud a jiná vynikající místa při soudech v Praze a v krajích ještě více poněmčil, nežli se to dosud stalo. Čechové musí trvati na tom, aby presidentem vrch. zem. soudu byl Čech, když jest místodržitel Němec.

Konkursní řízení má býti dle nařízení ministra spravedlnosti zkráceno. Až dosud méně svědomití správce konkursní podstaty produlžovali konkursní řízení, žalovali a cirkvovali konkursní pohledávky tak dlouho, dokud poslední pětka nebyla vydána na expense a kolky. Věřitelé dostali sotva 15 až 30 perc. a nejčastěji vycházeli úplně na prázdno. Mnohý konkurs trval 10 i 20 ct, poněvadž advokátovi nesl 5 až 20 tisíc zlatých ročně. Rolníci, řemesl., obchod. a průmyslníci takovými konkursy nesmírně trpěli, neboť se jim nadělalo mnoho zbytečných útrat.

IV. Perotní období zahájeno bude u c. k. krajského soudu v Hradci Králové příští pondělí. Prozatím čítá 11 případů.

Dary kat. veřejné knihovně v Králově Hradci. Koncem toho měsíce otevřena bude v prostorách přezemní místnosti „Adalbertina“ veřejná lidová knihovna a čítárna, zřízena politickým družstvem tiskovým za podpory hlavně místního duchovenstva. Na knihovnu přispěli: J. M. biskup přes 100 kněž, vadv. kap. děkan, dr. Alois Frýdek 10 zl., vadv. kan. Musil 5 zl., vadv. kan. Pogorh 3 zl., vadv. kan. dr. Soukup 5 zl. a cenné knihy, vadv. sek. Kerner 3 zl., vadv. prof. Tondl 3 zl. a mnoho cenných kněž. Po 2 zl. a knihy darovali: pt. vadv. rektor Suchánek, vicerektor Pour, ředitel Hrubý, prof. Fröhbauer, katecheta Sekera, dr. Reyl. Po 1 zl. darovali: vadv. spiritual Petráň, archivář Kubát, kaplan Sobotka kaplan Kacafrek. Cenné knihy darovali dpp. prof. Verker, vicerektor Orel, protokolista Novák. Z venkovského duchovenstva darovali vadv. vikáři: Jos. Beran a Fr. Vacek po 3 zl., Tom. Štefánek a V. Tejkl, po 5 zl. Mimo to četná dp. pánové alibili dary v penězích i v knihách. Všem šlechtařským dárcům „Zaplat Bůh!“

Z Ústřední Matice školské. V měsíci říjnu přijala pokladna Matice 35.658 zl. 86 kr. a vydala 31.865 zl. 33 kr. Rozdíl ve prospěch pokladny činí tedy 379 zl. 54 kr. Od 1. ledna do konce října přijato 163.254 zl. 15 kr. a vydáno 231.889 zl. 27 kr. Jeví se tedy značný schodek 68.635 zl. 13 kr. Chováme důvěru, že dalšími sbírkami jakož i včasným odevzdáním matičných peněz již sebranych a satím u místních odborů a jiných občanských veřejných i soukromých na ten čas uložených, bude schodek nejdéle do polovice prosince t. r. uhrazen, aby Matice svým závazkům do konce roku dostáti mohla. Po Novém roce uveřejněny budou sevrabné výkazy o výsledcích, kterých se místní odbory a jiní přátelé obranného spolku našeho v roce 1898 dožili.

Ve vesmíru prý bude za přítomnou oslavu stoleté vlády Jeho Veličenstva uděleno . . . mnoh.

ství řádu. V každém vojenském sboru dostane prý vyznamenání jeden štábní důstojník, jeden setník a jeden subalterní důstojník. — Též úředníci a hodnostáři samosprávní budou vyznamenáni.

Hier! — a nikoliv zde! Polovládnému poštovnímu Lloydů oznamuje se z Vídně, že doplňovacím velitelstvím v Čechách dano bylo s rozhodujícími vojenských kruhů poučením, že při kontrolních shromážděních v Čechách asami se vojenské pasy od záložníků mlčky přijímají, ale že každý při zavolání svého jména musí se německy hier! přihlásiti. Protože Maďar, Němec, Polák, Chorvat, Srb, Ital smí se hlásiti ve své mateřštině, jest při kontrolním shromáždění přítomen, tedy jenom české zde! jest zakázáno a vice prý z toho důvodu, že bez volání „hier“ by to přilisi dlouho trvalo, aby volaný záložník a pasem z čestného shromáždění předstoupil. Čeští zeměbranci vymohli si místy, že se směly český hlásit anebo že aspoň mlčky směli odevzdat své pasy, ale teď jediné české slovíčko „zde“ bude zakázáno. Toť výsledek a nová „vymoženost“ audience poslaneč dr. Pacáka a Engla! Inu, ty „vymoženosti“ pacákovské jsou jedna „lepá“ než druhá!

Snižování sazeb pro dovoz píce. V úterý odpověděl ministr železnic bar. Vítek ohledně snížení sazeb pro dovoz píce Ministr pravil, že v poslední době učinila správa železnic v tomto ohledu značné ústupky. Přes to i nyní nařídila, aby se se správami železnic počalo vyjednávati o směně tarifu. Kdyby vyjednávání nevedlo k cíli, pak správa státních drah bude uvažovati, jaká samostatná opatření by se v tom směru měla učiniti.

Přednáška. V jednotě katol. tovaryšů bude přednáška v neděli dne 20. t. m. dp. Dr. Fr. Reyl „O povinnostech křesťana dle M. J. Husa.“ Začátek ve 2 hod. odpol. Po přednášce pobožnost v kapli sv. Vojtěcha. Uvedeným hostům vstup volný.

Z Jednoty katolických tovaryšů. V neděli dne 20. t. m. v den desátiletého trvání jednoty, bude sloužiti vadv. dr. V. Ruth, zakladatel jednoty, mái sv. v kapli sv. Vojtěcha v „Adalbertinu“. Oslava tohoto výročí přelozena byla na měsíc leden b. r. V technickém kroužku přednášel dp. přednáš. Dr. Fr. Reyl „O původu světa dle správ biblických a naturalistických.“ Zdař Bůh!

Loupežné přepadení byl v úterý v 6 h. večer za Kalinkou p. Václav Holeček č. 33 s Rozbětice vezoucí domů dříví. Mladík 19 až 22 lety ubodil jej polepem těžce do hlavy, vzal mu 3 zl. a šedinky. Podezřelý mladík byl zatčen.

Divadelní společnost páne Píštěkova získala si po prvních čtyřech představeních rozhodně přízeň zřejšího občanstva. Pan Píštěk, paní a slečny Píštěkovy, p. Jelínek, pí. Skalová, sl. Janková, pp. Javorčák, Halla, Strouhal a Bulant jsou jistě dobré síly. Divadlo jest slušně navštěvováno.

Zvěsti z východních Čech.

Od Albrechtic. (Manifestační schůze učitelstva). Dne 6. listopadu t. r. byla manifestační schůze učitelstva v Albrechticích u Týniště n. O. Na programu bylo „jak má požadavky rolnictva na stav učitelství a jaké opatření mají učitelé.“ Přítomno bylo asi 300 učitelů, ale rolníky by byl spočinul na prstech jedné ruky. Dostavili se tři mladobřežští poslanci: pp. Hovorka, Jaroš a Udrásl, ostatní zvaní se omluvili dopisy neb telegramem, což ovšem jest pro svobodomyšlné poslance mnohem pohodlnější! Posl. Hovorka rozhovořil se a pronesl řeč, kterou mu snad někdo napsal, aby byla hodně svobodomyšlná a samo sebou se rozumí, že přitáhl za slany dobu husitů, která byla prý dobou nejslavnější a nebude prý lépe, dokud opět husitká krev v žilách učitelů a rolníků prouditi nebude. Volebil učitelstvo, které jediné působí v záložnách ve prospěch rolnictva, ovšem prý málo za to placeno, vychovává celé charaktery a přeje si, aby škola obecná vedena byla „duchem osvěty, duchem pokroku a duchem času“ a chválil učitelstvo a povzbuzoval, aby jako dosud v též duchu pokračovalo. — Po „hovorkové“ řeči nikdo s přítomných nevěděl co vlastně hovorkoval, protože důhromady mluvil o všem, jen ne o tom, o čem mluvití měl. Poslanec p. Jaroš týskal na nedostatek pracovních sil v hospodářství a povzbuzoval učitelstvo, aby mládeži vštěpovalo lásku ku stavu rolnickému a ta že jim jistě uvrhí. Poslanec p. Udrásl vytýkal shromáždění, že vidí v něm málo upřímnosti, že řčníci stavu učitelství své řeči odří z krásné fráze, ale že vše bude marné, elikoz požadavky jich sotva splněny budou pro nedostatek peněz, že shody v politice se dítas nedají a t. d. Škola že patří všem stavům — ale za chvíli se vzpamatoval a bušil do kněží, že nejsou vlastenci. Praha u nich prý neplatí, ale jen Řím, Řím a Řím. Ze tuto svou frási posl. Udrásl měl v sobě udržeti, tvrdili všickni moudří učitelé: Doznal, že v politice neplatí naprosto žádné zásady, vychvaloval učitelstvo a chválal se tím, že strana agrární souhlasí s učitelstvem a ona to prý byla, která ústy Grégra povárla školu konfessiijní. Na to mluvilí páni učitelé. Pánům poslancům bylo ob čas borko, neboť musili vyslechnouti mnohou trpkou pravdu, že neplní svých povinností a provozují politiku drobečkovou, kterou dříve tak ohnivě odsuzovali. To však páni poslanci vždy nějak vymluvili a omluvili a ujišťovali učitelstvo, že s ním cítí, dle možnosti a snad o splnění jich požadavků se přičiní a žádali je, aby i oni jich neopouštěli! Co se týče řeči ze řad učitelů i ty zasluhují svléstního povimnutí, neb všickni žádají návštěvu dítek školou povinných do 14 let a nechťi připustiti návštěvy do 18 let, ač počítají-li se všechny úlevy, dítky ve skutečnosti ani do 18 let do školy nechodí. Učitel Ojger mezi jiným mluvil o tom, že učitelstvo hlásí se k náboženství (neřekl ovšem zda k helvetickému, neb jinému) a že přeje si říti ve shodě s katolictvem. Ale v téže řeči š vřelým přirovnal činy spolku katolických učitelů, kteří na nákladě náboženství katolického chtějí vychováti katolické dítky katolických rodičů, kteří svými po katolicku vydláňanými penězi na školy

Dodatečné zprávy.

Konec pořádaný dámskou pěveckou jednotou Eliška dne 12. listopadu b. r. v městském divadle Klicperově v Hradci Králové napojil přechodné shromáždění obecnost v míře nejpříjemnější. Již zpěvy 1. čísla: a) „Tys láska má“ od norského skladatele E. Griega a b) „Proč jsi Jenišku“ od našeho mistra K. Bendy přivlaky náladu nejlepší. Slečna Vaníčkova, dcera centrálního ředitele J. Osy, hraběte z Harrachů v Hradku, která jako host zpěvy ty a pak ještě i solový part Senty: balladu z opery „Bludný Holanďák“ vzorně zapěla, ukázala, že nejen má příjemný a dobře vyškolený hlas, ale že dovede i vstříti se v náladu, kteréž ty které zpěvy vyžadují. Sympathický její zjev a hluboce prociťtý přednes získal jí přízeň a hluchou pochvalu obecnosti veškerého. I bratr její p. JUC. J. Vaníček přiměřeným právodem na pianu přispěl ku zduaru čísla toho. Druhým cílem programu bylo quinteto A moll genialního francouzského skladatele Kamilla Saint Saens, kteréž přednesli pánové Nepeřný, Ryba, Knepr, Konvalinka a Dr. Scheiner. Hradec Králové může sobě gratulovati, že má ve středu svém pěstitel komorní hudby tak dovedný. Shromáždění obecnost až do konce a napjatou pozorností sledovalo vzácné umělce ve výkonech jejich a odměnilo je saloslužným potleskem. Dámský spolek Eliška vystoupil při tomto koncertu pouze s cílem jediným, avšak obsažným. 3. číslo programu — velká scéna „Přátelky a ballada“ z opery „Bludný Holanďák“ od Rich. Wagnera vyžaduje pěvce rutinované. Přiznáváme se, že čtoucí program nenadálí jsme se, že mladá, teprv jeden rok trávící jednota tak čestně provede úkol na nejvyšší obtížný. Proto gratulujeme, jak osvědčenému p. řediteli Janu Nep. Wüschovi, tak i spanilým zpěvačkám k úspěchu rozhodně velikému a k neutuchajícímu potlesku, kterýmž je vděčné obecnost odměnilo. Dámy zpívající zasluhují obdivu tím více, že obtížnou skladbu zpívaly z paměti a neobyčejnou vervou. Svědčí to o jich plné nevšední i o vzácné jich obětavosti, kterouž jak nacvičení skladby tak i opatření přiměřených kostýmů věnovaly. Pohled na rejčí dámy byl vskutku malebný, okouzlující. Solové party p. Wüschové a sl. Vaníčkovi byly v rukou nejlepších, taktéž i průvod p. Dr. Scheinera na klavíru z osvědčené firmy Lhotovy. Posledním cílem programu byla jednoaktovka: „Pozvu si majora“ od Moera. Veselohra ta vyžaduje herců obratných, by scény ráz na ráz za sebou následovaly. Učinkující členové jednoty divadelních ochotníků: p. Dolanek a pp. Petina, Postler a Fleišbans udrželi dovednou hru svou veselou náladu v obecnost až do konce, takže jen neradí jsme se loučili s útulným, nádherně vyzdobeným našim divadlem, v němž se nám dostalo požitků tak bohatých.

Pastýřský list biskupů rakouských k jubileu císařskému právě vyšel a bude čten 27. listopadu ve všech kostelích z kazatelů. Pastýřský list všech nejvd. biskupů jest velkolepou katolickou manifestací a tlumočí věrnost a oddanost všech katolíků k Jeho Veličenstvu a vyslovuje přání, aby všichni národové rakouští majíce v čele moudrého otcovského mocnáře na základě rovného práva a spravedlnosti v míru se snášeli a blaho všeobecné sjednati usilovali. Každý den mocnářova jubilea jest dnem smíru pro všechny rakouské národy!

O vypořádání Čechů a Poláků s Prusku podali vládě dotaz čeští poslanci a velkostatkáři jakož i Poláci. Žádají, aby Rakoušané v Prusku požádali ve výdělkových svých poměrech tutéž přízeň, jakou u nás požívají Prusáci.

Oslava 80tiletých narozenin dra. Fr. L. Riegera konati se bude 9. prosince v Národním divadle, o nějž Rieger hlavních zásluh si získal. 10. prosince vyznána bude p. Riegerovi manifestací pocta všech korporací na pražské radnici, odpoledne bude banket na Zofíně.

Pokladna Ústřední Matice školské v děsné tuto stvrzuje významnější dary, došlé jí v tomto měsíci: kroužek Lvovských Čechů 100 zl., místní odbory: Rychov n. Kn. 164 zl. 33 kr., Josefov 196 zl., Jičín 285 zl. 65 kr., Kosmonosy 200 zl., Pelhřimov 300 zl. 62 kr., Počátky 310 zl., Pečky 217 zl. 66 kr., Nové Město n. M. 100 zl., Pardubice 100 zl., Litomyšl 100 zl., okres výb. v Uhl. Janovicích 200 zl., Jaroměř 100 zl., vd. řád Premonstrátů na Strahově 27 zl., tělocv. jed. „Škol“ v Semilech sbírka avatovácl. 110 zl. 80 kr.

K vánocům. Nákladem dvorního uměleckého závodu Mikoláše Lehmana v Praze vyšel právě proslulý, v Římě malovaný obraz „Kristus na hoře Olivetské“ od našeho vlasteneckého mistra E. K. Lišky ve velké barevné umělecké reprodukci. Tklivá a dojemně znázorňuje okamžik, kdy Spasitel jat hlubokým zármutkem nad bolestí z blízkého se utrpení poklekl a modlil se kta: Otče, chceš-li, přeneš tento kalich ode mne, však ne má, ale tvá vůle staň se!“ Obraz, ve mnohých již tisících fotografiích a gravur po světě rozšířený, předkládá se umění milovnému obecnostu nyní také ve způsobu barevného rozmnožovacího umění nejnovějšího vynálezu. (Rozměry: 100 cm vys., 74 cm šir. bez rámu; cena: se slazeným rámem 22 zl. za hotové, neb 24 zl. na měsíční splátky.) Mistrovské do dílo domácího umění hodí se zvláště za významný dar vánoční a svatební, jakož vůbec jest nejušlechtlejší a nejkrásnější ozdobou nepomíjející ceny všech přibytků, kde vládně vznešený smysl pro umění a náboženství, aby povznášelo a oblažovalo. Pěti těchto nakladatelství vyšlo také akvostné vydání světosnámého obrazu „Sixtinská Madonna“ od Rafaela, provedené právě tak mistrně a tímže způsobem rozmnožovacího barevného umění nejnovějšího vynálezu, téžže rozměrů a za tytéž ceny jako „Kristus na hoře Olivetské“ od profesora E. K. Lišky. Aby umožnilo co možná nejvíce rozšíření obou uměleckých děl, jest umělecké nakladatelství Mikoláše Lehmana v Praze (Ferdinandova tř.) ochotno, poskytnouti je i na měsíční splátky a ku přání zaslati k dřívějšímu nahlednutí.

Zrušení vánočních dárek. Jak známo, budou letošního roku obchodníci a živnostníci místo vánočních dárek odváděti přiměřený příspěvek Ú. M. Š. i obdrží za to potvrzení ve formě diplomu, který se v kramě vyvěsí. Aby se mohla pořídit dostatečná zásoba diplomových blanketů, žádají se pp. obchodníci a živnostníci, aby si již nyní v kanceláři Ú. M. Š. vánoční diplomy objednali.

Sňatek Slečna Františka Veverkova z Čáslav u Černošic a p. František Chaloupka, statkář v Libli a předseda hosp. spolku v Kostelci n. Orlicí slavili sňatek svůj dne 10. m. listopadu r. 1898 o 10. hodině dop. v děkanském chrámu Páně v Holohlavech.

Čeští kněží do Ruska. Před nedávnem vyslovil generál Komarov ve svém časopise „Svět“ přání, aby čeští kněží šli do Ruska, totiž do katolických její částí v Polsku, na Litvě a Bílé Rusi. Generál Komarov od českých kněží očekává, že by ruský jazyk zavedli do polských a litevských kostelů, že by nepěstovali polského vlasteneckého a lásky k polskému jazyku, že by zkrátka mezi katolickým lidem byli od danými ruskými činnými. Přání generála Komarova není nové, neboť vyskytlo se již po krvavém potlačení polského povstání a pak za dob, kdy nás roudnili Auerpergové, Giukrové, Herbstové a Chlumetští. Tenkrát bylo také nabídnuto arcibiskupství mogilevské (jenž jest katolickým metropolitou se sídlem v Petrohradě) slavnému a moravskému historiografu Bedu Dudíkovi. Na ostatní uprázdňené stolce biskupské měli se dosazovati také Češi. Rozvázný P. Dudík nabízeného mu místa nepřijal, neboť upřímný katolík a věrný syn apoštolské Stolicé bez souhlasu hlavy katolické církve by to učiniti nemohl. Jsou ovšem i mezi katolickými kněžími výminky praneapatné, jimž na katolictví tolik nezáleží, jako na věcech jiných. Takovýto katolický kněz napsal také Světu, že kdyby Rusko reflektovalo na české katolické kněze pro své katolíky, že by jich našlo dosti. „Jsem hluboko přesvědčen,“ — praví dle Národ. Listů dopisovatel, „že kdyby Čech byl jmenován katolickým biskupem v těch krajích Ruska kde katolíci nejsou polské národnosti, přese všechny kletby klerikální strany v Čechách šli by za ním mnozí katolíci kněží, kdyby o ně bylo poněkud slušně postaráno. Při tom i úkol, za kterým by byli povoláni, nikterak není (?) opovržlivým, jak snaží se ubezpečiti naši papeženci, nýbrž naopak jeví se překrásným, čestným právě apoštolským: smíšením dvou bratří veliké slovanské rodiny.“ — O ten směr by se asi méně jednalo, za to však více o „zaopatření“. Nám se tak zdá, že zmíněný dopis mohl „Svět“ generála Komarova poslati jedině kandidát starokatolického biskupství na Novo Packu, expater ška, mající za cítele pány Z, G, Š, M., E., který, když již „svou církev německou“ nemůže udati v Čechách, rád by ji zaopatřil aspoň v Rusku. Tém rozumným katolickým Čechům na Pakách totiž napadlo, že P. ška, jemuž slovanskou liturgii napsali německý biskup Herzog a němečtí starokatolíci faráři, a který se oženil jako katolický kněz s vídeňskou němkyňi, neznající česky, byl přece jen špatným zakladatelem české vlastenecké církve národní.

Obrázek maloměstský. V husitském městě P. scházela se v hostinci u „Macků“ známá společnost, ve které denně hovořilo se o záležitostech městských a událostech politických. Bylo nedlouho po návštěvě p. dr. Láky, p. Červinka vykládal hostům, jak se s p. J. seznámil a kterak p. Matěje přiměl, že pozván byl je Švýcar p. dr. I., aby měl přednášku o založení národní církve. Do města zavítal v tu dobu z Vídně div. herec p. N. Přišel navštívil svého bratra, zaměstnaného v tovarně. Vídeňský host uveden byl do společnosti v hostinci u „Macků“. — „Kde pak tak dlouho mešká dnes p. Červinka?“ pravil p. Klust, vyrabitel lihovin. „Před chvílí viděl jsem ho; chodil s p. Matějem. Jedná se nyní o to, aby kaple P. Marie u hřbitova co nejdříve odevzdána byla společnosti starokatolické, by rodina Podlipských konati tam mohla již své pobožnosti.“ V tom otevrou se dveře a do hostinské místnosti vstoupil p. Červinka s pozdravem: „Na zdar! panové.“ — „Na zdar, husito! odpověděli přátelé Červinkovi. Mezitím co Červinka mluvil s Klustem, ukazuje mu dopis od dp. J., řekl p. Záhorský k vídeňskému hostovi: „Poslouchejte, já Vás p. Červinkovi představím jako redaktora Stábla z Hradce Králové. Uvidíme jak si bude počínat...“ Pan Červinka usedl ke stolu a p. Záhorský pravil: „Zde Vám představuji neotěkaného hosta p. Stábla, redaktora „Obnovy.“ — Pan Červinka se zamílel, domnělého p. redaktora Št. změřil a přemýšlel, jak by měl začít. Začal nejprve s „Obnovou“ odsuzoval dopisy, ostrou polemiku, napadání přitele p. Matěje Vídeňský host p. Červinku dosti trefně odbyval a ušedné odpovědi p. Červinku zlobily... Po chvíli vyšel Červinka ven se Záhorským? „Nu co říkáš tomu redaktorovi?“ tázal se Záhorský Červinky. — „Vidíš, zrovna tak jsem si toho jesuitu představoval. Ale já se s ním hádat nebudu a vyplatím ho jinak. Až půjde sám ven, půjdu za ním a pár mu jich po husitaku přišiju.“ P. Záhorský pospíšil do místnosti upozornit vídeňského hosta, aby nyní sám ven nechodil, že je p. Červinka v ráži. — Pro jistotu a k upokojení p. Červinky podal bratr vídeňského hosta vysvětlení, že to není redaktor Stábl. Pan Červinka vstal od stolu, zlusti zcepenal a vzav klobouk ubíral se mlčky domů. Od té doby nesmí před ním nikdo prý vysloviti jméno „Stábl.“ — Ondyno však s ním seděl, ba i vyčetné se s ním bavil. Teď však neví jak vypadá jesuita. Nu, až si z toho nic nedělá. To neví více lidí, poněvadž opravdového, inteligentního, společenského vybraného jesuitu jaktždvi neviděli a znají jesuitu jen z fantastických krváků.

Požáry. V sobotu večer vyhořel v Sobětně p. Petráček, jenž byl jen na málo pojištěn. Přišel o nevymáčené obilí, veškeré krmito a obytné stavení. — V Bohuslavicích vypukl 14. listopadu v mlatu hostince p. Jana Tlaskala č. 108. oheň, který zpozoroval obchodník pan Cobl, jenž rychle vyvedl a námahou 4 kusy dobytka a učinil poplach. Hospodářské stavení a zásoby píce, obilí a uhlí shořeli. Sbor hasičský šíření ohně zabránil. — Pan Tlaskal utrpěl velké škody neb byl jen nepatrně a částečně pojištěn.

platí. Nesmínil se ve své svobodomyšlnosti o učitelích helvetských v Čechách, kteří ve společích svých domahají se konfese školy helvetské. Učitel Beneš z Vrbovic navrhl kněžstvo svlátní kantoru, který jako prý děstojník a třídělník z lidem nosit (111) a hrotem od ostatních se líti. (Poznámka: Páni radik. učitelé ucházeli se také o uniformy anebo aspoň o čepice s kokardou) a ucházeli se o osatátní školy, tedy o tituly i uniformy (úd) Nenadál se tento pán z Vrbovic, že touto svou hloupou frází škodil sobě celos u všech moudrých učitelů, kteří vyrok jeho i Udrkalde o šimu naprosto odsoudili v době, kdy jednati se mělo pro shodu učitelstva s kněžstvem! Nezřísené útoky na stav kněžský různé odmítli přítomný dp. farář Vacek, z Borohrádku. Učitel Pořt bědoval na disciplinární řád a kněží, které svraží učitelstvo. Ve věcech politických nemá učitelstvo právní svobody a zapomněl, že mladoběští poslanci díky své vyslovili právě učitelstvu, že svým přičiněním k mandátům jim dopomohlo. Nenadál se týž pán, že jeden z jeho kolegů po schůzi pruzradil se smíchem, že právě někteří z učitelů v době voleb až hanba o tom mluvit jak agitovali! Ve vyučování nemají právní svobody a nemohou prý zejména v dějepise mluvit svobodně t. j., jak by sami chtěli dějepis si dělati. Škoda, že nevěděl k. p. o jednom se svých milých kolegů, který tou omezenou svobodou se řídí dětem vykládal na škole obecné, že šádny sv. Jan Nep. nebyl a jiný ve své omezené svobodě rozumoval, že sázraky jsou nemožny! Jiný snámý pedagog rozhodně tvrdil, že škola národním klerikálům vydati se nesmí (ona patří národu a tím národem jsou je učitelé) a řekl to pán, který nechce být zván nevěrem a bezbožným, třeba že ve své nábožnosti na rozvrhu hodin v rubrice neděle ani neoznačil služby Boží, aby dítky školy obecné dobře a záhy v paměti si všípily, že v neděli nemají šádny náboženských povinností! — a dle tohoto rozvrhu svádomeš „fidi se“ nám i jeho děti. Takovým tedy směrem nesla se celá schůze, o níž dle doznání množství učitelů v pravdě Mci možno, že vyzněla na prázdno — a dálejší byti páni v nedělní době a v nemávisti proti klerikálům t. j. kněží a katolickým učitelům. Charakteristické jest, že ani jediný poslanec přítomný nevyslovil přání, aby škola byla se duchem náboženským. To si musí naše katolické rolnictvo dobře pamatovati! Jiného neštěstí mimo mnoho pianých řečí a frází při té manifestaci se nestalo! (Poznámka: Bylo posorovati a netajili se tím páni, že nelibě nesou jména „kantor“, — ale titěš páni rádi užívají s přihnou jména „křesťan“.)

Ze Velké Jesenice. Katol. vzdělávací spolek „Mír“ koná každého měsíce svou schůzi, i byly poslední dvě velmi četné navštěvny. V prvé přednášel jednatel spolku, p. K. Skultěty o výchově mládeže naší, v poslední pak v důkladné půl z. hod. trávící přednášce promluvil vd. předseda Fr. Pospíšil, o učení mistra Jana Husi, dokládaje se při líčení mravů a všech poměrů v době přehusitaké, husitaké i pohusitaké Palackým, Tomkem i Zibřtem a Wintrem a ovšem i brožurky hradecké a dr. Matyae, na niš si povítil. Tato velice poučná přednáška ukončena bude ve schůzi budoucí, na niš se již všchni těšíme.

Ze Železnice. (Nalezený poklad.) V Zámezi u Železnice kopal p. Kutek jámu pro řepu. Až i jindy tam řepu pod okny mřval, nepřišel na nic. Poněvadž letos více jí měl, jámu širší rýti začal a po krátké chvíli téměř na vrchu vysypalo se mu z pod rýče stříbrných peněz na sobě alepených a dle střeptů v hrnčku vložených. Mnoho-li tam zakopáno, nelze sjistiti, ale dle několika získaných, poznává se, že to jsou pražské groše s nápisem blahé paměti Otce vlasti „Carolus Primus“. Z nádobky kousek jen střeptu se zachovalo. Poklad ležel opodál t. zv. „Hradecké cesty“, pe níž dávno jezděvalo se od Turnova k Hořicům a Hradci Králové. Teď je to cesta vozová.

Ze Nechanic. Zpěvácký spolek „Hlahol“ v Nechanicích pořádá za laskavého spolupůsobování velectné sl. M. Vaníčkovi a p. JUC. J. Vaníčka z Hradku „Cecilskou zábavu“ v neděli dne 20. listopadu 1898 v sále p. K. Doskočila v Nechanicích. Na programu jest zpěv a hudba. Po vyčerpání programu taneční zábava. Začátek v 7 hodin. Vstupné: Osoba 50 kr., rodina i zl. Členové zakládající, přispívající, činní a jejich rodiny mají vstup volný.

Ze Slezského Předměstí. Nemůžeme jinak učiniti, než touto cestou veřejně vysloviti vřelý dík všem, kteří se přičinili k tomu, aby nám připravili důležitá a potřebná poučení a zároveň i pobavení v neděli dne 13. tohoto měsíce. — Byla to vskutku a v pravdě radost viděti tak čestné shromáždění z domova i z vukolů, viděti tu dychtivost naslouchati pozorně řečem proneseným. — Proto cítime se povinni ze arde vděčného projevení přání „Pane Bože houš!“ jen častěji takové schůze — poznáváme se blíž, inemoe více jeden k druhému, řádíme se a učíme se tvořit jeden tábor se stejnou zbraní a pod jedním praporem. Výtečná řeč dp. far. Seidla „o vodním družstvu v krajině naší“ dobře promyšlená, sestavená a jasně přednesená, oteřela mnohému oči, aby viděl a poznal, kterak moudrý moudrým vedením a použitím vod a důmyslným odstraněním škod, regulováním řečišť, rozumnou drenáží, prospěti bohatší úrodnosti půdy a léčiti všelikou hospodářskou tíseň za duň našich. Učme se tomu kře jen a jak můžeme, naslouchajeme, čtáme pokroky a výskumy všeliké v tom oboru a združme se k dílu dobrému, aby co nelze jednotlivci, docíleno býti mohlo spojenými silami. — Družstvo regulační a meliorační, které se v loni střídilo v Černilově a k němuž se přidaly vesnice z nejbližšího okolí, získalo též u nás přívržence a to zajisté jen na prospěch celé královéhradecké krajiny. — Rovněž druhý nám všem šádny a milý řečník pan učitel J. Vrabec potěšil nás a pobavil nemálo svými pokyny ve vyučování. Poněvadž čas valně pokročil nebylo možno projednati třetí řeč dp. předsedy, která podložena k budoucí schůzi, na kterou se již nyní radostně těšíme.

Z jednoty českého katol. učitelstva.
Poslední byly stanovy odboru Kralohradeckého výnosem vel. c. k. místodržitelství schváleny, počne odbor svou činnost spolkovou. Žádají se tudíž, pásové a dámy, kteří do výboru odborového svolení byli, by se dostavili do schůze všichni a určitě dne 27. listopadu ve 2 hod. odp. v Hradci Králové v Adalbertinu, místnosti hostinské. Zároveň vybízejí se všichni členové jednoty, kteří do odboru hradeckého vstoupili miní, by se přihlásili korresp. listem u K. Skultětyho, říd. učitele, t. j. předsedy, v Šestovicích, pp. Velká Jelenice.

Mayovy romány. Jak jest asi čtenářům našim známo, započalo nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze vydávati překlad Mayova románu „Po stopě alého činu“. Nakladatelství hodlalo původně dílo to vydati v překladě zkráceném a spracovaném, kteréhožto překladu vyšly již dva sešity. Jak se nám však právě sděluje, zmíněná firma po smlouvě dohodnutí se s dram. Mayem, chvalně známým v katolických kruzích spisovatelem, upustila od prvotního svého záměru, vydati překlad zkrácený, a podniká právě vydání nové, autorizované, úplné a nezkrácené, jehož máme dva sešity již v rukou. Konstatujeme na tomto místě, že sám dr. May veřejně projevil přesvědčení, že nový tento překlad bude mít na zřeteli všechny ony náboženské, etické a humanitní cíle, jichž sám v originálu dosahovati se snažil a doporučuje jej co nejvíceji. Upozorňujeme na to své čtenářstvo a přejeme tomuto novému podniku zdaru největšího. Jak nakladatelství sděluje, budou všem odběratelům sešity prvního zkráceného vydání dotyčným knihkupcem, kde byly zakoupeny, zdarma vyměněny za vydání nové.

Účetní výkaz spořitelny městské v Náchodě. Během měsíce října bylo do spořitelny městské v Náchodě vloženo 48548 zl. 04 kr., vybráno 53538 zl. 10 kr. Poskytnuto půjček 111763 zl. 71 kr. Splaceno na půjčky 109926 zl. 39 kr. Stav koncem měsíce jeví se následovně: Vklady 1298288 zl. 94 kr. Půjčky 1216216 zl. 33 kr. Přebýtky u peněžních ústavů a cenné papíry 114127 zl. 81 kr. Obrát pokladniční za měsíc říjen obnášel 821482 zl. 60 kr.

Vyděra tvárna na žitnou kávu
přeložena byla právě do Prahy-Libně. Účel, který sledujeme při dnešním užívání nabražek kávových je dvojitý: V první řadě máme na mysli ubránění odvaru kofeinu. Je dosti pochybovačů, tvrdících neškodnost tohoto jedu, obsaženého v kávě zrnkové. Malý příklad: Počneme v rodině, kde dosud nebylo upotřebeno náhražky jakékoli, užívají Vyděrovu kávu žitnou tím způsobem, že uběhne hned při počátku tohoto pokusu bezes a újmy na síle, chuti a aromě celou polovinu kávy zrnkové, nahradíme ji kávou Vyděrovou. Odvar ten dostane zvláštní, silnou výbornou chuť, na kterou rádi navykáme. Hospodynka pak ubírá kávy zrnkové víc a více, až vaří pouhou Vyděrovu kávu žitnou. Po celoměsíčním užívání téže nechtě zkusí někdo a vypije šálek zrnkové, obyčejně silné kávy černé. Třesení úst, pot, bušení srdce, tlukot ve spánkách, závrať — toť jsou přímo následky této otravy. Druhý účel je úspora: Nechtě šetrná hospodynka spočítá obnos, který při užívání kávy Vyděrovou utěší, z něhož lecos jiného po říditi se dá. Plyne tedy z toho, že nejen šetrná, ale i o zdraví svých milých dbalá hospodynka jiná kávu nekoupí než Vyděrovu žitnou v Hradci Králové prodává Vyděrovu žitnou kávu p. Řezáč, kupec.

Druhé vydání „Jana Husa“ jest úplně rozebráno, takže nemůžeme poslední došlým objednávkám vyhověti. Poznamenáváme si tyto objednávky a kdyby ještě vrostl počet žádaných výtisků aspoň na 1000, přikročíme ku vydání 3. Živá poptávka po našem spisku jest nejvýznamnější odpovědí na rozsumy „neznámého“ kritika v „Vč. Stráži“ a v „Národních listech“.

Ovocnictví na Čáslavsku a Kutnohorsku.

Málo je krajín na celém širém světě tak plavabných a milých, jež obestřeny jsou takovou krásou, jako okolí staročaslavské a kutnohorské. Vzpomínám si, jak často moji přátelé, které jsem poprvé zde prováděl, s potěšením a radostí volali, že teprve nyní poznávají, jak krásná je naše země! První město povstalo téměř na rozhraní přeurodné nížiny a výběžků česko-moravské pahorkatiny a jest jen pokračováním pradávnej osady předhistorické, která se s návratem na hradeckou přestěbovala poněkud na místo, kde se nyní královská Čáslav protírá, kdežto Kutná Hora vynikla v době daleko pozdější a původ svůj děkuje přebohatým žilám stříbrných rud, které v okolí jejím byly objeveny.

Kráčme-li po silnici mezi oběma městy, překvapí vás lepot okolní, jehož rámec na jedné straně tvoří modré železné hory, v jichž prohlbi smutně trčí k nebesům sporé zbytky někdy ohromného hradu Lichnice a na druhé straně tluí akálie a pokračování horského valu k Třeboninu a Malešovu, načež vysoká a kaňk rozhled usavírají.

Založením kláštera v Sedci dostalo se krajíně sdejší moudrých učitelů, kteří naučili příčinlivý lid hospodářství, zahrádnictví a pěstování ovocného stromoví. V době, kdy nebylo škol, byli pilní mnichové jediní, kteří znali z knih a svých cest zejména z Itálie, pokroky v těchto odvětvích a to již tehdy, kdy kraj náš ještě z veliké části pokrývaly rozsáhlé a ponuré hv. zdy, kde panovali vládcové pralesů vlci, ryši a medvědi.

Co uznávali mnichové za prospěšné, saváděli při svém klášterě a odtud šířili se pokrok do vzdálených a i do těch dědin, které vznikaly na místech vyklúčených, kde ještě před nedávnem velebně šuměly pyšné vrcholy borovic, smrčů a proutkových dubů.

Kosti prvních učitelů-mnichů již dávno sprácknily v černé hluboké pódě, po níž kráčel nyní rolník za pluhem, poslouchaje sladkou skřivánčí píseň, ale to co zavedli tito naši první buditelé, rozhojněno stáletou zkušeností mnoha pokolení, zůstalo podnes — pokračuje hospodářství, pěstování výtěčné zeleniny a překrásného vzácného ovoce.

Běhy válčné, jmenovitě třicetiletá vojna a úpa-

dek našeho národa zdržely utěšný pokrok a rovoj, ale nová doba sněží se dohodit, co bylo se vřítat vinou zameškáno. Zamiknul klášter, který posnději ovšem nestál již v čele ruchu pokrokového a na jeho místo nastoupily školy, které šířily lásku k ovocnictví a pěstování stromoví, jehož vřede přibývá. Vsaikají nová stromofadí a stráně a pastě posezky vysazují se stromy, tak že mnohé obce nemají již míst, kam by mohly stromy vysazovat a v letě jsou téměř skryty v zeleném távu rozsáhlých sadů ovocných.

Velikou zásluhu o povznesení ovocnictví a hospodářství má zejména rolnická škola v Kutné Hore.

V Čáslavi sařizena byla loni okresei školka nákladem mnoha tisíc zl., kde pěstovati se bude jen několik málo druhů ovocných, ale sa to úrodných a krásných; počítá se, že bude lze každoročně několik tisíc stromků ze školky vysaditi. Tím učiněn bude konec nynějším poměrům, kdy nalazáme na každém téměř stromu jiný druh ovoce. Při hospodářském družstvu zařizen byl odbor pro snižtkování ovoce, vyrábí se ovocné víno, postavena byla sušárna, kde se sušily švestky, brušky a vařila cemená povidla, která vynikají sladkostí a lahodou a do nichž dávány jen plody zdravé a dobré. Družstvo zakoupilo též větší množství ovoce, jež vyniká barvou, jemnou vůní a chutí a jež dobře balené vřede sařilá. Zajímavé je, že doily objednávky i se vzdálenějších míst jako z Tirolska a Krájin.

Z letošních druhů nejvynikajícími jsou mohutný cář Alexander svou krásnou barvou a vzácnou chutí, pak stejné velky zelenavý: libernáč a temněčervený kardinál. K nim druží se množství druhů renet, z nichž zvláště renet a šampaňská prozrazující se při dosrávání lahodnou chutí a citronovým zabarvením, sploštělá, krátkostopká jest pravou pochoutkou. K ní staví se na stejné místo renet a zlatá, kaselská, ananasová. Vedle těchto v pravdě krásných plodů na staré své výši drží se vzácné ba v době naší velmi vzácné české jablko vlášecké a skvostnou barvitostí proslulé jablko vlášecko-míšeňské, které lesklou a tuhou slupkou upomíná na jablka tirolská. Nevzhledným zevnějškem známé jablko kosené o nějž brouší se tak často vtíp, tají v sobě jemnou dušnatinu, plnou libezné chuti, ona panenská jablička s červehoučkým nádechem jako tvářičky spanilých našich venkovských děvčátek — kraevic.

Vedle těchto rozličných druhů jablek jsou tu i mnohé druhy bruskek, překvapující svojí velikostí i dobrotou. Jmenujem: poděbradku, simoněškanku, pastornici a naši, speciálně naši Čáslavku.

Skřížená bohatá, odměna práce vykonané akvělá! Hospodářské družstvo, které tolik péče věnuje povznesení ovocnictví, může býti hrdé, bude i výdělek slušný. Snahy jeho věnované zvláště menším pěstitelům korunovány budou tak výsledkem uspokojivým. Přejeme mu z upřímného srdce, aby snaha jeho došla náležitěho ocenění, neboť staví se v čelo utlačovaných, kteří zvláště v posledních dobách vyseávání byli nevědomitými cizinci až příliš.

Všecky druhy ovoce sařilá družstvo rostředěné a to v jakosti nejlepší. Proto kdo si chce pochutnat na dobrém českém ovoci, neopomeň se obrátiti na český tento podnik.

Práce pak jeho budiš pobídkou i ostatním k hojněmu pěstání zanedbávaného dosud neb málovážnému odboru hospodářskému!

Výkaz

príspevků členských a darů na Adalbertinum za říjen.

Čl. zakládající splatili čis. 6., 46. a 47 po 20 zl. = 60 zl. Čl. skutečných po 5 zl.: čis. 36., 53., 86., 87., 88., 92., 94., 95., 97., 128., 135., 173 (1—) 257., 261., 270., 285., 292., 340 (2—), 344 (1—) 351 = 98 zl. Čl. přisp. po 2 zl. 60 kr. čis. 75., 76., 78 (2—), 80., 81., 82., 83., 86., 180 (6—), 151 (1—), 152 (1—), 153 (1—), 165., 171., 239., 282., 283., 294., 312., 317., 336., 338., 350., 353 (2—), 382., 384., 381 (1—) = 63 zl. Dary na Adalbertinum: P. t. pánové: Jos. Vondráček, far. z Kaše 30 zl. 50 P. t. pánové: Jos. Vondráček, far. z Studenice 30 zl., Jan Kr. J. Kuhn, bis. vik sekret. v Studenici 10 zl. — Po Hofman, b. vik. a arciděkan v Trutnově 10 zl. — Po 5 zl.: J. Sehnal, b. vik. v Bělohradě, Ferd. Kutscher, b. vik. sekr. v Maršově, Raim. Franz, cm. b. vikář, Fr. Hroneš, far. Bohuslavicích. Po 4 zl.: Jos. Píša, Fr. Hroneš, far. Bohuslavicích. Po 3 zl.: Jos. Votočka, farář v Rokytnici, V. Honzák, farář v Kratonohách, Lad. Klouček, farář v Niederöhl. Po 2 zl.: Josef Střihár, far. v Poniklé, Jos. Pucholík, far. v Rostokách, Fr. Vinář, statkář v Podulšanech, V. Lebzduška, admin. v Ném. Vyskytně, Fr. Říha, far. v Levíně, Fr. Balcar, far. v Lušanech, Jos. Fiedler, far. v Nové Pace, Ant. Boukal, far. v Pecece, V. Matyáš, far. v Ketselsdorfu, V. Bier, bisk. vikář v Litomyšli, Ant. Pohley, farář v Hermanseifen, Josef Schrotek, farář ve Vlčicích, V. Rucha, b. vik. Frachet. Po 1 zl.: Al. Štemberk, far. v Branně, P. Šimek, farář D. Branně, Josef Sedláček, farář v Kalné, J. Kousal, far. v Mělně, J. Holzman, kapl. v Mělně, V. Ehl, far. v Schwarzenhale, Ant. koop. v Mělně, V. Vitkovice, Jos. Vomočil, kapl. v Altenburger, far. ve Vitkovicích, Jos. Vomočil, kapl. v Jičíně, Jan Groch, kapl. F. Pičkop, prof. Josef Synáček kazatel, Fr. Plichta, kaplan v Bělhradě, Ign. Weisz, farář v Chotěš, Fr. Dohnálek, farář, B. Beneš, kapl. v Libětatě, Vinc. Mrštík, farář v Nové Vsi, Fr. Vaníček, far. v Oubislavici, Jan Vaněk, far. v Popovicích, Fr. Dittrich, far. v Radimi, Jos. Švejdar, far. v Čermné, Jos. Polák, kapl. v Ml. Bukách, Fr. Vogel, farář ve Fortu. Po 50 kr.: Vinc. Rameš, Jar. Malý, Fr. Burkert, kapl. z Nové Páky, Jos. Jirsa, katech. Josef Tuček, kaplan v Železnici, J. Gottstach, farář v Mohrem, Kar. Macháček, far. Abtendorf, Jos. Vyháněk z Blumenau, Fr. Křivohlásek z Dittersdorfu, V. Strnad z Körberu, S. Štěpán z Lanterbachu, J. Schmid kat. v Trutnově, Karel Zocher, kapl. v Zasléti, Josef Nosek, kapl. v Miletně. Po 30 kr. Jos. Winkler, kapl. v Losenicích úhrnem 180 zl. 90 kr. celkem 381 zl. 80 kr.

Kutnohorský „Národní“. Dřívější radikal: a antisemita p. dr. B. Pašek, předseda mnoha vlasteneckých spolků vzal si za koncipienta řáda dra. Bondyho, purkmistr Macháček nevdámaje si českých katolických živnostníků, kupuje díky od řáda Munka, v obecních činnosti jsou nájemníci židé, pro Čecha Preiningra tam nebylo místa, a řídí stroje kupuje purkmistr Macháček u „dajónacionála“ Macháčka, jabo „Podv. Listy“ štamplovaly na vlasteneckého Moravana, se Macháček po 30let rdonší české školy, spolky a živnostníky olomoucké jako ten nejnavštěňejší Průdk. A tentýž Macháček teď pomocí zastavárnských a městských přízemců sbírá piné moci od českých žen a živnostníků!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. listopadu 1898. 1 hl pšenice 7.25 až 8.00, žito 5.50 až 5.85, ječmena 4.75 až 5.15, ovos 2.75 až 3.10, proso 5.00 až 5.10, vřkve 4.— až 5.00, brách 7.— až 8.30, čočka 08.50 až 15.00, jáhly 9.00 až 0.00, krup 9.00 až 20.—, bramborů 1.30 až 1.30, máku 19 zl., lněného semene 8 zl., 100 kg. žitných otrap 5.25 zl., 1 kg. mála čerstvého 1.10 zl., 1 kg. sádla vepřového 0.80 zl., 1 kg. tvarožu 0.14 zl., 1 kopa seli 1.80 zl., 1 kopa kapusty 0.— zl., 1 hl. cibule 2.80 zl., 1 kopa drobné zeleniny 2.00 zl., 1 hl. mrkve 0.00 zl., 1 hl. jablek 2.40 zl., 1 hl. kráček 6.80 zl.

Pozvání ku předplatění.

„Obnova“ lze předplatiti počínaje kterýmkoli číslem.

Na Obnovu předplácí se ročně . . . 4 zl.

„ „ „ „ „ pololetně 2 zl.

„ „ „ „ „ čtvrtletně 1 zl.

Přisnivec listu prosíme o zaslání adres těch osob, které by nás list předplatiti mohly a ochotay byli. Dotazy dle možnosti ochotně vyřídíme.

Redakce a administrace „Obnovy“.

Dekorativní malíř a poslacovně

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí čis. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a poslacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jichž správné provedení se račí.

Ceny co najmenší.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Nápevy k českému oltáři.

práve byly v tisku dokončeny a možno objednávky již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

- 1 brožovaný výtisk za 15 kr.
- 1 v poloplátně váz. výtisk za 22 kr.
- 1 v plátně váz. výtisk za 25 kr.
- 1 v plátně váz. se slacným křídlem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích 0 8 kr., při vázaných 0 4 kr. nižší.

Jelikož Nápevy objednávány budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zaslání zvláštních dotů, diti se bude zásilka Nápevu při objednávce do 5 kusů jediné proti předem zaslauému obnosu, k němuž: račtež pl. t. objednatel přiložit na porto

při 1 výtisku 8 kr.,

„ 2 „ 3 „

„ 3 „ 4 „

„ 4-5 „ 10 „

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápevu k něm. Oltáři nachází se v sařbě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně až ve 4 neb 5 sešitech. „Nápevy k Oltáři“ obsahují melodie pro spěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápev k litaniím. Oteč náš, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápevech podložen a pravidla pouze 1. verš, tam však kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápevu i ti, kteří „Nápevy“ po ruce nemají.

Aby při spěvu náležitě se dbalo slovného přívuku, vymačena jest v „Nápevech“ tučnějším tiskem slabika hlavní přívuk ve slově mající.

Při každé písní osnačeno, odkud nápev vzal byl.

Atelier pro malbu dekorativní

specielné kostelní.

Návrhy přímé ve slohu vypracují se besplatně.

Za solidné provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více sařilých obrazů

Vilém Vondřejo,

akademický a dekorativní malíř dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 68.

Cestující se přijímají na stálý plat i na provisi.

doporučuje

Illustr. cenniky zdarma a franko.

259-4

přísadou

**Denní ovčerstí; chuti k jídlu, okamžitě posily
oslablým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička ře-
ckého vína: MAVRODAPHNE sladké, ACHAIER
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasiinských. K obdržení
u pp. lékařů A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 80, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezsko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v natčtyřech,
dobře uzavřených láhvích.**

(108)

80U

Biskupská knihtiskárna.

Založeno 1883.

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn

272 d. poruðunir

**svojí bojné zlatobný sklad
zlatého a stříb. zboží,
hodla kývadlových, ka-
pesních v cenách mírných
a se zárukou.**

Γάι ολ πολιτικ.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů vedlejších duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

**Učiňte prosím, malou objednávku na
zkušku.**

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

**k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdravas Maria“,
o sakristie s modlitbami kněze při oblačeních
bohoslužebných rouch**

Krásné provedení písmem i způsobem missálovým. Pro-
dávají se nalepené (po 16 kr.) i nenalepené.
První dvě tabulky v úhledných černých deskách 50 kr

Objednávky vyřizuje

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický v Rychnově n. Kn.

firm

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí **velký výběr látek** pro dobu
podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

**Zvláště upozorňuje na látky pro
vld. duchovenstvo a úřednictvo.**

Vzorníky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se
též na splátky.

Založeno r. 1821.

4 Odgovor na pitanje: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z. Richtrovy lékárny v Praze
uznává se za výborné, bolesti utiňující natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všechobecně oblíbený tento

domáci prostředek

**žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „ketvon“ z Richtrovy lékárny.**

**Bud' opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.**

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

GRAND HOTEL V HRADCI KRÁLOVÉ.

V neděli dne 20. listopadu

velký vojenský koncert

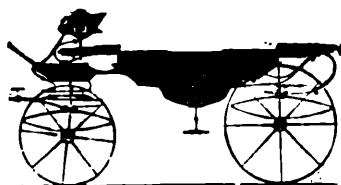
kapely c. a k. pěšího pluku č. 42. vévody z Cumberlandu, Brunávika a Luneburku, osobním řízením p. kapelníka.

Začátek ve 4 hod.

Vstup volný.

K hojně náctivé účtivé zve

Josef Morávek,
hoteller.

KOČÁRY

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučeno

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom a právem rašení zlaté medailie s korunou.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Jeho bisk. Milost, Pan dr.

Frant. Leopold svobodný pán
Leonrot, biskup Eichstättský,

píše o spisech Dra. K. Maye:

„Omezují se přitomto srovnáním zajímavým a napínavým díle, jež také mladému čtenáři dává obavy předloženo býti má, pouze tím, že jej svým pastýřským křeslem několika usnadní slovy dám doporučení.“

Jeho bisk. Milost, Pan dr.

Bernhard Höting, bisk. Osna-
brücký,

píše o spisech Dra. K. Maye:

„... Poněvadž četba tato stejně jest mravně čistá a zábavná jako poučná a k rozšíření duševního obzoru čtenáři velmi vydatná, neopominu ani já za příhodné příležitosti knihy tyto doporučení.“

Ze spisů Dra. K. Maye vychází právě v neskráceném autorizovaném překladě českém nejlepší jeho cestopisný román „Po stopě slávy“ s ilustracemi J. Ulricha ve dvou archových sešitech po 15 kr. Předplatné na 10 sešitů zl. 1.50, přijímá každé knihkupectví i Nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze, Spálená ulice č. 13.

Mše ku cti sv. Václava.

Král. saský varh. Tregler, Missa in honorem sancti Venceslavi, principis Bohemiae. Mše ku cti sv. Václava, knížete Českého pro smíšený sbor s průvodem varhan (oblig.) Partitura a hlasy 3 zl., hlasy po 15 kr. netto Red. Skuherský, Missa in honorem sancti Venceslavi Quatuor vocum inaequalium comitante organo. Partitura, hlas varhan a zpěvné hlasy 2 zl. 50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto.

Red. Sychra, Mše ku cti sv. Václava pro: a) 2 hlasy (sopran, alt), b) 3 hlasy (sopran, alt, bas), c) 4 hlasy, sopran, alt a tenor, bas a průvodem varhan nebo dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů 3 zl. 50 kr., orchestr hlasy 1.50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto

Seznam u mne vydaných církevních skladeb zašlu na požádání kamkoliv zdarma franko a lze u mne dostati každou hudebninu nebo knihu.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

párovy a židličky, stoly

spony a záclony do oken, hlaďké i zdřevnaté dle franc. způsobu.

Práce velmi šikovní a v cenách mírných.

Cognac pravý, s italského vína, třítiletý, 1 litr, po 3 zl.

Cognac s vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatrských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. více jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtu.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, tedy s aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýtu obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Do Hradce Král. a okolí!

Nejnovější

dámské rukávničky a dámské kloboučky z kožešiny; novotiny: dámské kočičky a límce; velký výběr kožešinových podšívek pro pány a dámy; cestovní kočičky a námožníky; různých druhů kůže do kočiček nabízí

v nejlevnějších cenách

Fr. Beran,

kožečník v Hradci Králové

o Svatojánské náměstí č. 170.

Velký výběr čapek a připínacích límců pro pány.

Zároveň veškeré kožešnické práce a opravy a řezbářské práce a levně se zhotovují.

Alpaka

Novinka pro pány

na obleky, jakož i

menšíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 3 m.

zl. 10.80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, sakačky a menšíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasilatelský závod
Ed. Deskočila v Chebu.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje uctívati

sv. církvi: Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křížky, kazatelny, zpěvnice, křesle, křesla, svícny, lustry, plety atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní návrhy, ceníky a rozpočty besplatně a franko.

Humpolecká

sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasilatelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Dlabačovi české zákusky

jsou jakosti nedostižené bal. 25 kr., 50 kr.

Lomnické suchary

1 kg 80 kr., 1— zl., 1.20 zl.

Císařské suchary

1 kg 1.50 zl.

Čajové zákusky

1 kg 1.50 zl., 1.80 zl., 2.10 zl.

Novinka! Gufreutes Pariserin Novinka!

1 kg 2.50 zl.

Velký výběr cukrovinek na vánoční stromek krabice 1— zl. až 4.50 zl. a výše.

Velký výběr dortů, cukrovinek ku hostinám a pod.

Poštovní zásilkou 2krát denně od 5 sl. poština franko stanice.

Zasílá

Karel Dlabač.

Jičín, Čechy.

Beseda v Hradci Králové

pronajme

hostinství

ve spolkových a restauračních svých místnostech

od 1. ledna 1899

za výhodných podmínek, jež ochotně oznámí pokladník spolku, p. Th. Peřina, městský důchodník v Hradci Králové.

Významná církv. novinka od prof. Jos. Foerster!

Práve vyšla:

Missa Jubilaei Solennis

quatuor vocum organo comitante.

In memoriam expleti feliciter semisecularis gloriosi regiminis Suae Caesariae Regiae Apostolicae Majestatis FRANCISCI JOSEPHI I.

Auctore Josepho Foerster, Op. 36.

Sacrae Metropolitanae Ecclesiae Pragensis Capellae Magistro in Conservatorio Pragensi musicae Professore, Aca demiae bohemicae Imperatoris Francisci Josephi I. Sodali extraordinario.

Partitura a hlasy 8 sl. netto, hlasy po 20 kr. netto.

Nord tato práce věhlasného náleto církevního skladatele dává sejiště, o tom není nikádne pochybnosti, obstranní přání a ocenění.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, vedle národního divadla.

Prvý český závod hudební.

Do Hradce Králové a okolí!

Kladu sobě za čest velectěnému místnímu i okolnímu občanstvu
co nejuctívěji oznámiti, že jsem

v domě p. Hanušové na sv. Janském nám. (býv. Tobišova vinárna)

otevřel nově zařízený

OBCHOD VÍNEM

ve velkém i malém

spojený s vinárnou lahůdkářstvím a prodejem jižního ovoce.

Opíraje se o hojně zkušenosti odborné, upozorňuji, že chovám
jenom pravá přírodní vína na skladě a že mohu tudíž P. T. ob-
čanstvu co nejlepší a za ceny mírné posloužiti.

Upozorňuji zejména na pravé druhy rakouských a uherských
specialit, vín španělských medvědních a světlých na výtečné druhy
ohníhých vín řeckých a dalmatských pro chudokrevné, pravý cham-
paňský, francouzský a uherský cognac, pravé klášterní srámské
slivovice, a dobré romy kubanské a jamajské jsou stále na skladě.
— Prose o hojnou příděl trávám v účtě dokonale

ANTONÍN PAUL, obchod vínem a lahůdkami.

JAN STOUPA

v Praze Václavské náměstí č. 32.

nabízí

HAVELOKY

s jemných nepromokavých látek

po zl. 7.50,

dále haveloky

s jemného, nepromokavého štyrského lodenu v barré tma-
voledé, šedobílé, tmavomodré zhotovené přesné dle zde
uvedeného výkresu

po zl. 10—, 12.50, 14.50.

Sokolské haveloky nejlepší jakosti přesné dle
předpisu

po zl. 12.50

— Při ctěných objednávkách vyprošuji si udání potřebné
délky haveloku. — 259-6.

Kupujte české losy.

Losy

věcné loterie
výstavy archi-
tektury a inž-
nýrství v Praze.

Hlavní výhra: Demantový šperk
v ceně 25.000 korun.

Celkem 2000 výher v ceně 100.000 kor.

Tah 2. ledna 1899. Cena losu 1 koruna.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr,
po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po
1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1
litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti průměrných. na-
bízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1
litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy
v značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí vývoce samého, když
z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vsázky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Diabačovi české zákusky

jsou jakosti nedostižené bal. 25 kr., 50 kr.

Lomnické suchary

1 kg 80 kr., 1— zl., 1:20 zl.

Císařské suchary

1 kg 1:50 zl.

Čajové zákusky

1 kg 1:50 zl., 1:80 zl., 2:10 zl.

Novinka! Gufrentes Pariserin Novinka!

1 kg 2:50 zl.

Velký výběr cukrovinek na vánoční
stromek krabice 1— zl. až 4:50 zl. a výše.

Velký výběr dortů, cukrovinek ku ho-
stinám a pod.

Poštovní zásilky 2krát denně od 5 sl. počítaje
franko stanice.

Zasílá

Karel Dlabač.

Jičín. Čechy.

Kysané

ZELÍ

nabízí v nejlevnějších cenách „První zelař-
ské družstvo v Plotištích n. L.“ Do Hradce
Králové a okolí nejbližšího dodá se povozem
— jinak franko stanice Hradec Králové. Ob-
jednávky do 10 zl. na dobírku — při větších
polovicí předem, není li jiné úmluvy.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612.-VII.

Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje učitel

ne chcelné svámé: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpevě-
nice, křtitelny, kensoly, svícny, lustry, putty
atd. dle slohu kostelů.

Renovace starych oltářů a kostelních

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a
franko.

Alpaka

Novinka pro pány
na obleky, jakož i
menšíkovy v mo-
derní barvě.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 3 m.

zl. 10.80.

Vsorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky, šumáky a menšíkovy
jen saružené jakosti a v mírných cenách se na
pořádání k nahlédnutí franko saílou.

První český zasílatelský závod
Ed. Deskořila v Chebu.

Na osázení

chudých škol. dítek,

látky vlněné i bavlněné

dodá nejlevněji

V. J. Špalek

dříve J. F. Krušvík
v Hradci Králové.

Závod nalézá se po čas přestavby domu
v divadelní ulici, střed města.

Mladý pisař,

který zaměstnán byl tři leta v advokátní kanceli
a u c. k. soudu, jenž nejlepšími vysvědčeními se ry-
lásatí může, hledá místo jakéholi. Laskavé nabídky
prijme admin. t. l.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utišující a natírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Vícečetné oblíbené teste

domácí prostředek

Zádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Mnichovské Pschorrovo pivo

s velkopivovaru G. Pschorra v Mnichově, c. a k
dvorního dodavatele Jeho Veličenstva císaře a
kouského, jakož i dvorního dovatele Jeho V
čerstva císaře německého.

Toto pravé mnichovské pivo, které tak rychle
ve všech dílech světa oblíbenosti dosáhlo, depo-
rukuje se svými vynikajícími vlastnostmi a sice
světlostí jemností a příjemnou chutí, dále proto,
že je zbaveno veškerých kvasnic, což docílono pa-
stevrováním (dle soustavy prof. Panstera v Paříži),
jakož i svým velmi značným obsahem sladu. Nej-
prvnější lékaři doporučují je rádi a svědomitě.

Dále jest obsah alkoholu u Pschorrova piva
mnohem menší než ve světlem a sdánlivě lehkém
pivě. Jako lahodný nápoj zaujímá Pschorrovo pi-
vo na stole nejpřednějších rodin své oprávněné
místo.

Hlavní sklad

pro Hradec Králové a okolí
nalézá se u pana

Adolfa Bařtipána v Hradci Králové
HOTEL U ČERNÉHO KONĚ.

Jeho Eminence, pan
Jiří kardin. Kopp, kníže-
arcibiskup Vratislavský,

píše. o spisech Dra K. Maye:

„Cestopisné romány Karla Maye vzhledem
k nadšenému přijetí, jakéž se jim v nejširších
kruzích obyvatelstva dostalo, nepotřebují zvláštního
doporučování. Povídky tyto neposkytují toliko pou-
stavou a napínavou zábavu, ale jsou spolu boha-
tým pramenem poučení o národopisných, zeměpis-
ných a kulturních poměrech, což arci ne vždy
náležitě oceněno bývá.“

Ze spisů Dra K. Maye vychází právě v nes-
kráceném autorisovaném překladě českém nejlepší
jeho cestopisný román „Po stopě slého činu“
s ilustracemi J. Ulriha ve dvouarchovéch sešitech
po 15 kr. Předplatné na 10 sešitů zl. 150, přijí-
má každé knihkupectví i Nakladatelství Jos. R.
Vilímka v Praze, Spálená ulice č. 13.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 25. listopadu 1898.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Vyrovnání s Králem.

To vyrovnávání jest asi velice těžká věc. Aspoň v Rakousku se už vyrovnáváme, neli od roku 1848, tak aspoň od 1860. A pořád ještě nejame vyrovnání.

Nejprve nastalo v Uhrách vyrovnání se zákoným králem, proti němuž se byli poddaní r. 1848 zbouřili. Zdali je taky v srdcích všech Maďarů provedeno, nevím, ale aspoň odrůzení Uher od Rakouska chtí páni košutovci jistě. A proto vášne peněžité vyrovnání naše s Uhrami na nových deset let. Zdánlivě hádáme se jen o peníze, kdo má víc platit, ale za peníze vezí v Uhrách něco zcela jiného.

Tak tedy s Uhrami se vyrovnati „věčně věkův“ nemůžeme. Potom ale máme se taky ještě vyrovnati s Němci. Zase těžké rovnání, když nebude „rovnost“, až nás prý srovná Průšák. Máme se vyrovnati i s říši a korunou vůbec. To prý by šlo lehčeji, jen kdybychom si rozuměli. My chceme království, a wolšáci chtí království. Ten nepatrný rozdíl, že oni chtí praské s příslušenstvím k Německu, a my české s příslušenstvím k Rakousku, není prý tak veliký. Jen když aspoň na obou stranách chceme království. Dle proroctví, jakým je, nemýlí-li se, litoměřický Lojzík, půlmistr Funke, přijde na nás „mlhavý den“ jako druhdy na Bílé hoře, a bude vyrovnáno. Ale kdy tohle jen bude? Kdo se toho dočká? Kolik průběhůch arci v Rakousku přestane tlouci, kolik „deutsche Zungen“ přestane „klingen“, (kolik německých jazyků přestane znít) než tohle vše bude!

A mezi to dere se ještě jedno vyrovnání. Nemajetní se chtí vyrovnávati s bohatými, malická peněženka s kásou wertheimkou, brambory s pečeni, kofalka se šampaňským. Tohle je tak mrzutá věc, že to může zadržeti i to vyrovnání naše s pruským králem dle přání wolšců. Může z toho povstati netušené vyrovnání zcela jiné. Zapomene se na libé zvuky té „deutsche Zunge“, a budou se spojovati Němci i Češi, kteří něco mají, proti těm, kteří nic nemají. Nemajetní začnou hovořiti petrolejem, a za majetné budou houkat kanóny. A lopaty budou konati to vyrovnávání, lopaty totiž hrobařů. Jak to potom bude dále, to nevím. Ale to vím, že se n. p. ve Francii vyrovnali s králem na popravisti.

Podivné to opravdu vyrovnání! Ale pozor! Takhle událo se ve Francii vyrovnání s králem, poněvadž král nestaral se o vyrovnání s Králem, s Králem věčným, s Bohem, s Kristem, s církví přišel do rozporu národ francouzský vinou slabých králů, a když již svrchovaný čas byl, nestaral se přeci král o vyrovnání s Králem. Domníval se, že povolováním těm, kteří odpovídali Králi králů, on král lidský sebe zachránil. Stalo se naopak.

A proto je mi líto zemí, říší, států, národů, v nichž se všechno možné vyrovnává, jen ne ten vždy víc a více postupující a se zmaňující rozpor národů s Králem králů.

Pohlédme n. p. v neděli na život v leckteré říši, v leckterém národu. Zákon Krále věčného zní: Pomni, ať den sváteční světil. Ale jsou státy, kde ministr dává dispens od nedělního klidu, kde zákonodárny sbor stanoví celé řady výjimek od zákona Božího, kde „zákon“ dává volnost jen asi pátku neděle oddávati se klidu v hospodách a při zábavách.

Jsou státy, kde se o hlavách jejich nesmí nic potupného říci ani tisknouti. Ale potupy Krále králů se nepoměrně málo trestají a upírání všemohoucího, děje-li se tiskem nebo ve škole, nazývá se „vědou“ a ta je dle zákona — svobodná. Obzvlášť to je smutné, že blašatelé zákona Krále věčného mohou se tím nejdržeji tupiti a pomlouvati, a není nikde dovolání proti tomu, jelikož soud lidu obyčejně za nevinného vyhlásí i nejpustlejšího pomlouvače. Jsou státy, kde se odpárci Krále věčného zmocnili všech škol, pobravě i budovy i jmění, jež náleželo katolíkům, etitellům jeho.

Někde jsou zákonodárci tak svobodomyšlní, že se ve škole o Králi věčném vůbec ani mluvíti nesmí. To je ve škole pro děti. Ve vyšších se však již smí mluvíti, ale proti němu. A kdyby se kdo z učitelů opovážil pro něj mluvíti, jest sesazen. Jinde to dělají jinak. Dvě hodiny za týden

se smí o věčném Králi mluvíti, ostatně se celý týden o něm mlčí. To je ve školách pro děti. Ve vyšších poněkud se zase ještě dvě hodiny mluví o Králi králů, ale tu i tam již slůvko proti němu smí padnout a pak doma čisti mohou šáci, cokoliv chtějí.

K učtívání Krále králů se šáci vedou jednou za týden, ale mnohde se domýslí, že to je jen tak prosatimní Král šáků, až vyjdou ze školy, budou ho zbaveni, vždyť mnozí z těch, kteří je učí, chovají se tak, že to i slepý musí vidět, že to jest jen král dětí a — v nejlepším případě — starých babiček.

A tenhle způsob oddanosti ku Králi králů jest nad jiné nebezpečnější. A proč? Inu proto, že se může na horu i dolů hlásati: Vše je v pořádku! Kteří to chtějí jinak, to jsou buď škarohlídové vše (černé viděl), vždyť mravnost stoupá (!), anebo fariseové, kterým se nejedná o Krále věčného, ale aby sami kralovali. A proto si musí stát na ně dát pozor, aby pod rouškou účty ke Králi věčnému nepodřývali moc krále pozemského! A tak to hlásají buď ze zalepenosti, anebo vědomě; a to právě proto, aby to na konec došlo k vyrovnání s Králem třebaž po způsobu francouzským anebo po způsobu brasilemským, kdež císaře jednoduše dali na loď a vyvezli ze země. A proto se mi zdá, že i Rakousko potřebuje nade všechna jiná vyrovnávání vyrovnání s Králem, s Bohem, s Kristem, s církví.

Dokud to nebude, bude se neustále „vyrovnávati“ a nikdy se jak se patří nic vyrovná. Dokud se upřímně nedá Králi věčnému, co mu liberalismus vzal, bude říše v nebezpečnosti, že ji tak vyrovnají, až z ní nic nezůstane.

Cím dále jsme od toho vyrovnání s Bohem, tím více plní se duše naše strachem o Rakousko a tím i vůbec o národ náš. Neboť ten Král králů zvelebuj národy a pokoruje, mění hranice zemí a říší dle toho, jak se s ním kdo vyrovnává. Nejzřetelnějším toho důkazem jsou po dějinách národa židovského právě dějiny národa našeho.

Revoluce od roku 1618 ohtěla na Ferdinandovi II. taky „vyrovnání“, ale takové, aby při tom vyhnula církvi Krále věčného. Ale spolu s ní by byla též zahynula dynastie a vládařská moc rodu habsburského. V nejnebezpečnějším okamžiku, když zbořenci voikli až do bradu, ba až do pokoje Ferdinandu II., zahleděl se císař na obraz Krále a po krátkém ujetění, že se mu nevěrným nestane, odmítl vyrovnání, jež by bylo bývalo nevděkem a nespravedlností oproti Němu. A hle! Říše, království, rod korany byly zachráněny.

A tak to bude zase. Jestliže se v poslední tuto, jak se zdá, hodinu, v době opravdového nebezpečnosti, Rakousko rozpomene, že proto bylo od Prozřetelnosti udrženo, aby chránilo království Krále králů, jestliže se vyrovná s Králem věčným, jemuž tak mnohé právo liberalismem vzato bylo, pak bude zachováno i kdyby Prusko sebe větší vojsko mělo.

Jestliže to však v Rakousku k upřímnému a rozhodnému vyrovnání s Králem a s jeho královstvím — totiž s církví — nedojde a při tom kulhání mezi liberalismem a katolicismem se zůstane, pak máme strach, upřímně řečeno strach — o další trvání jeho. Když se království israelské stalo nepotřebným, an národ židovský svou úlohu nepochopil, byl rozmeten. A tak tedy brzy vyrovnání s Králem, aby nebylo pozdě, jako druhdy ve Francii!

Z Prahy.

Ku konci éry kompromisní proveden akt, jenž jednak poměry na radnici ale i úpadek „Jednoty“ a skleslost „Klubu“ charakterizuje. Bylo tudíž nutností, jak jsme v dopise z Prahy dříve uveřejnili, *uvěřiti stranu novou*, která by bez ohledu na politiku a třídění na Staro a Mladočešy — spojila mužné charaktery čistých rukou v pevný jednotný šik, jichž hlavní snahou by bylo, uspořádati hospodářství obecní. Ku objasnění nynějších poměrů sdělujeme, že dle kompromisu na 3 leta uzavřeného připadá mladým místo starosty, vrchního řiditele chudinského ústavu a 11 míst v radě městské; straně národní pak 2 náměstko-

vé starosty, administrator potravní daně a 13 míst v radě. Obě strany jsou čestně zavázány svorně voliti jmenované funkcionáře. — Nyní něco z útajů strany národní při letošních volbách funkcionářů.

Na místa náměstků navrhováni byli v šfe shody dosavadní pánové Dr. Srb a Vlček, dále přihlásili se věční kandidáti: Voita a Rus. V předběžném poradě nedošel dr. Srb milosti hlavně přičiněním drů Kühna a Eiselta, kterýž tlučením na stůl dodával vývodům svým důrazu, ujistil, že bude z toho vyvozovati konsekvence, že ho nikdy nebude voliti a mluvil něco o felonii před 7 lety se sběhnuvši, křičel, že musí dr. Srba přibít na prkno, ačkoliv osobně jeho si váží a jej ctí. Starý zasloužilý veterán, řiditel Tonner z toho přibití dostal strach a vjetil dr. Eiseltovi, co se do něho vešlo. Při hlasování propadl dr. Srb a za prvního náměstka navržen p. K. Vlček. Za druhého náměstka navrhováni kandidáti po třikrát opěťované volbě pánové Voita a Rus. Nyní teprv prozírali důvěrníci, i dopátrali se spiknutí a viděli, že vlastně prvním náměstkem chce býti dr. Eiselt i dr. Kühn. Počala agitace z obou stran. Kopecký mohl si nohy uběhat, jak agitoval pro dr. Srba a Vlčka; na druhé straně běhali Schwarz, Parůžek, dr. Eiselt, Voita, Tereba a Stýblo — strana pivovaru pro Voitu.

Po scénách v národním združení nikdy nevidaných poukázal dr. Milde na zásluhy dr. Srba a rozhodně vyslovil se proti kandidatuře p. Voita. Bylo poukazováno, že se ani za předsedu „Jednoty“, která jest za jeho vedení v rozkladu, nehodí, měl prý se poděkovat, když na starém městě při volbách propadl i neměl se dát na novém městě kandidovat. Vůdce Jednoty, vratil se z bitvy s kopím neb na kopí. Mluveno něco o rybářce, ličena jeho náruživost taneční až k pádu a poukazováno na kýženou příležitost, starým udělati ostudu. Nešlo to a vzdor agitacím a útokům navrhnut dr. Srb za I. a Vlček za II. náměstka.

Ve sboru obecních starších došel dr. Srb milosti u Mladočechů proto, že není v dobrém poměru k dr. Podlipnému, Vlček však nebyl v leu od mladočeské strany proto, že prý tahá kaštiny z ohně za starostu dr. Podlipného a ze staročeské strany nebyl proto volen, že veřejně se prohlásil pro dr. Srba i dostal z 81 hlasů pouze 52 hlasy.

Teď něco o volbách do rady. Velký rozruch způsobilo, že J. Kopecký, který po 15 roků v radě zasedá a svou činností v „Jednotě“ všeobecně znám jest a K. Vendulák po tři leta řiditel chudinského ústavu do rady městské zvoleni nebyli. Tento aspiruje prý na místo náměstka, která hodnost prý mladým připadne, až dr. Srb staročeským starostou se stane, proto ta nevaživost dr. Podlipného proti němu. Kopecký pak jest spiklenčím trnem v oku, obáván, že šmejdý etizádostivé koterie zná. Protože byl pro dr. Srba a proti Voitolvi, protože roztrušováno bylo, že nechtěl novoměstskému obecního staršího dr. Kühna do rady na Starém městě a fedrovat p. Kroupu; proto p. Schwarz a Parůžek agitovali u staročeské strany, aby Kopecký volen nebyl.

Když pak tuto s opovržením odmítnuti byli, obrátili se k mladým s vyhaným sdělením, že strana staročeská se usnesla, aby Kopecký — který z 8 obecních starších staroměstských 7 hlasy navržen byl — škrtnut a na místě něho dr. Kühn, ačkoliv od strany kandidován nebyl, zvolen byl. Mladočeši z osvědčené náklonnosti a lásky ku Kopeckému volili vzdor kompromisu a čestnému slovu sa pomoci dvou staročeských srádců dr. Kühna 8 hlasy a Kopecký 7 hlasy propadl. A tak zhanoben a pokálen po své 15leté činnosti muž, jemuž strana národní na radnici děkuje své bytí i zhanoben byl zářadou za pomoci pivovarské koterie a za pomoci Mladočechů. Důvěrníci staročestí by vše o tom spravěni, svolali schůzi i usnesli se 5 hlasy, že musí dr. Kühn na Starém městě, kde kandidován nebyl, se vzdáti i dopsáno mladým, že musí Kopecký dle kompromisu volen býti.

Ve čtvrték dostavili se obecní starší staroměstští k opětné volbě, a byvše pouačeni o čestném závazku smlouvy jednomyslně volili Kopeckého do rady městské, o čemž v pražských listech arci smínka se nečiní, aby obecnstvo širší se nevědělo o karaktech na radnici a nepátralo, co jest to kompromis!

Tu končíme, čímž jsme začali. Pryč s kompromisem, jenž k ukončení občanské čistoty byl! Znepravěnost a přístupnost alavi v Praze své orgie, protože se mnozí dají pro vše sáhnout, co se jim vyplácí, veřejně jmeno-
vám sbor obecních starších titulem, který princ K. Schwarzenbergovi kdysi přinesl zást celou stranu mladobesek. Toť zjev smutný, byt by vnu nesli jen některé osoby.

Rozvažuj čtenáři o změně smýšlení a některých hlasováních obecních starších během týdnu: o koupi ostrova „Štvanice“ a koňské dráhy; o dodávání motorů Walkerových oproti firmě české — konsortium dr. Černošský Suchánek, bid Singer, kupování koní a dodávání píce, společnost Jech-Štěpánek, udlčení koncesí hostinských. To vše vzbuzuje rozruch v celé Praze tak, že poplatníci volají po odpomoci a hledají měsíce, jenž by karabádem ten Angyášův chlív vyčistil.

Nyní ještě o panském stole v besedě. Tam jest sbor obecních starších v malém, ale závažný ve svých výsledcích; zde se obecní záležitosti upravují a intriky kují. Předsedou jest p. Stýblo, který dnes rozdíl mezi mlado a staro nesná; jest devotním činitelem každého starosty, zejména dr. Podlipného, jemuž raděno bylo, aby si nechal dělati k vůli bezpečnosti a tišné čistotě mříž.

Dostali jsme důvěrně ujišťující telegram, že bolestem v jeho kříži najisto odpomoženo bude. Tyž jest velice pokroky milovný pan; k vůli zvýšení návštěvy Besedy přičinil se svým mocným vlivem o to, aby dáma po všední dny mohla sedět u panského stolu. Stolovníkům vypravuje přesvědčivě, co ve sboru a komisích se mělo udělat, kdy se pochybilo, co se opomenuo; takto ve své dobrotě přenechá na radnici práci jiným. Referentem jest p. dr. Kühn a p. eis. rada Schwarzs.

První jest velký dobrák kulatě tváře, objemného bříška, všude oblíben; pečliv o obecní hospodářství, zejména dlužby leží mu na srdci. Zachováva tajná usnešení důvěrná u svém nitru; pouze po úmrtí p. Vilímka sem tam někdy něco málo s panem radou Sokolem sdělí. V „Jednotě“ pro své radikální projevy jest obdivován. Takto spokojí se co advokát zastupováním obce i v malých věcech, jako soudním vymáháním činže liknavých nájemníků, pak ochotně píše tižnosti matkám z tržnice ku radě městské.

O druhém se vypráví, že jest od svého narození obdařen rozumem Šalamounovým. Od té doby, co si nechal natisknouti visitky s titulem „člařský rada“ obtěžují pana radu Tichého žadatelé, aby jim v obchodní komoře vymohl jmenování za soude laiky. Jest povzdý neudorným revisorem městanského pivovaru, činným jednatelem v městanské Besedě, začez befe plat 800 zl. ročně a naivní členové chť o valné hromadě navrhnouti, aby byla vyslána deputace k zemskému výboru s účtovou prosbou, aby za tuto činnost honorován byl zemskou bankou a besední honorář aby dán byl studujícímu na obědy. Pan dvorní stavitel Te-reba velice sebevědomý, přijde sice vždy o hodinu později, ale ve své přesnosti úsudku vše správně pojmenuje. Tak pravil o staviteli Ku., Ka. a Tich.: Taci nemají v radě sedět, to jsou zedníci; ti uve-
dělí azí, jak technika vypadá a kde stojí. Tím si dělá nepřátele a smíškové tvrdí, že jest pravdivé pořekadlo: *Tys hrubý jako sedník!* Budoucě více.

Převeďte dluhy na menší úroky!

V národo-hospodářské části „Hlasu národa“, kterou k pilné četbě všem rolníkům a živnostníkům doporučujeme, byly tento týden uveřejněny velmi zajímavé články o českých záložnách v zemích českých a o ruchu dluhových konverzí v Čechách roku 1897. Občanské záložny vládnou kapitálem 261,149,851 zl. 54 kr., okresní záložny hospodářské kapitálem 40,945,861 zl. 38 kr. a dále že je v Čechách 138 Raiffeisenovské, na Moravě 41 a 3 ve Slezsku. Členů čítaly občanské záložny 323,745 a hospodářské 151,371. Vládnou tedy české záložny kapitálem přes 300 milionů zlatých a mají na půl milionu členů. Jsou to zajisté cifry imponující a značí, že jsme se již značně vyma-nili z područí cizího kapitálu.

Méně potěšitelná, ale tím zajímavější jest zpráva, že berou záložny úroků při půjčkách smě-nečných:

záložna	procenta
2	4 1/4
3	4 1/4
128	5
9	5 1/4
153	5 1/4
6	5 1/4
2	5 1/10
198	6
3	6 1/4
33	6 1/4
14	6 1/4

Při dlužích směnečných bere tedy jen 6 zá-ložen úrok přes 4 procenta, přes 5% bere úroků 398 záložen a přes 6% 248 záložen.

Poněkud potěšitelnější jest stav při dlužích hypotečních, které poskytují věřiteli poměrně

větší jistotu. I berou záložny úroků se zá-půjček hypotečních:

záložen	procenta
1	4 1/4
61	4 1/4
13	4 1/4
280	5
1	5 1/10
15	5 1/4
1	5 1/10
95	5 1/4
3	5 1/4
64	6
5	6 1/4
7	7

Při dlužích hypotečních tedy do veřejných knih zapsaných bere 81 záložen úrok přes 4 pro-centa až do 5 procent, 5 procent bere 280 zálo-žen a přes pět procent 115 záložen, tedy od 5 do 6 procent bere úrok 395 záložen a 6 a více pro-cent úroků bere 76 záložen.

Záložny berou užitek 1/4 procenta až 1 1/4 procenta, ba i více. Na správu záložny a k vy-rovnání úroku z kapitálu ležících dočasné ladem v pokladně, musí záložny bráti ovšem větší úrok od dlužníků, než-li jaký platí svým věřitelům či ukladatelům. Míra úroková při záložnách sice klesá, ale jest přece ještě nepoměrně vysoká.

Rolníci, živnostníci, obchodníci a průmysl-níci platí u nás dosud nepoměrně vysoké úroky a jen nepatrná jich část používá možnou výhodu převéstí své posavadní dluhy na menší míru úro-kovou. Od roku 1889 do 1894 konvertovalo se na nižší úroky průměrně ročně 4,639 zá-půjček v průměrné sumě 44 1/4 milionů zlatých, r. 1895 se konvertovalo 7,338 zá-půjček, r. 1896 celkem 7,930 zá-půjček v sumě 57 1/4 mil. zl. a r. 1897 převedlo se v celém Předlitavsku 8,092 zá-půjček v sumě 62 1/4 milionů na nižší míru úrokovou. Konverze dluhů pokračuje tedy pomalu a užívají jí hlavně větší majetníci. V letech 1895 až 1897 konvertovali dluhy do 100 zl. jen 237 dlužníci, do 200 zl. jen 423 dlužníci, do 500 zlatých jen 1,500 dlužníků, do 1,000 zlatých však 2,012 dlu-žníků, do 5,000 zlatých 2,039 dlužníků, do 10,000 zlatých 905 dlužníků, do 50,000 zlatých 836 dlu-žníků a přes 50,000 zl. pak 50 dlužníků.

Dluhy se počaly na nižší úrok konvertovat v roce 1881, kdy bylo 90 případů v sumě něco přes půl milionů zlatých. Do konce roku 1888 provedeno 6,355 konverzí v sumě přes 68 mil. zl. V roce 1889 - 1892 pral se celý český národ k vůli punktační a drobečkové politice a proto prove-deno jen 5,086 konverzí v sumě 32 1/4 mil. zl., když pak počali rolníci nahlížeti, že dr. Herold jim palác blahobytu nevystaví a dr. Pacák s En-glem sestátnění dluhů a bezplatné půjčky živnost-níkům nevymohou, tu opětachápal se lid český prostřenkou svépomoci a od r. 1893 do konce r. 1897 provedeno bylo 12-831 konverzí v úhrnné sumě 105 milionů 838 tisíc 803 zlatých. Od r. 1881 do letoška konvertovalo v Čechách celkem něco přes 266 milionů dluhů. Počítáme-li, že průměrně se snížila úroková míra o 3/4 procenta, ušetřil tím lid na úrocích přes 1 1/2 milionů zla-tých. Suma tato není k zahoezení

Avšak, to všecko nestačí, neboť v Čechách dluhů neubývá, ale každoročně přibývá a úroky z nich platí se dosud vyšší, než-li při nynějších úvěrních poměrech je nutno.

Statistikové vypočítali, že v Čechách se při-dělává každoročně 50 milionů dluhů. Není také divu, neboť za mladočeské vlády v národě odvá-dějí poplatníci o 250 milionů zlatých daní více, zemské přírůžky vzrostly skoro o 20 proc., země nadělala několik milionů zlatých dluhů a provede-li se zvýšení učitelských platů a zruší-li se placení školného, budou-li se u větší míře stavět subvence, pak ovšem bude nutno zvýšit zemské přírůžky o 20 procent. Že obecní a okresní přírůžky téměř všady se zvyšují, to bez toho poplatníci přímých daní ve svých kapsách nejvíce cítí. Což potom divu, že při stálém vzrůstání daní a přírůžek zvý-šilo se 1257 tisíc mil. hypotek. dluhů z r. 1893 opět o mnoho milionů? Počítáme-li dluhy na statcích v zemských deskách zapsaných dnes pou-ze o 5 milionů větším obnosem, tedy jen na vel-kostatcích vázne dnes 150 mil. hypotečních dluhů. Hornické a městské dluhy (v Praze a v krajských městech) činí dnes 240 mil. a hypoteční dluhy ve vesnicích a menších městech na 900 milionů. Co činí dluhy směnečné, to statisticky ovšem udati nelze. Dejme tomu, že na venkovských statcích vážnou knihovně ještě některé dluhy na př. věna, podílý atd. již vyplacené, ale z knih ještě nevy-mazané, že by tedy na rolnických a maloměst-ských statcích vážlo ve skutečnosti jen 700 mil. hypotečních dluhů.

Z výše uvedených výkazů českých záložen viděti, že dluhy ty se musí pěti, šesti ba i sedmi procenty zúrokovati. Kdyby tedy rolníci a maji-telé domů a vůbec nemovitostí konvertovali těch 700 milionů zlatých a docílili si o půl procenta nižší úrok, ušetřili by tím každoročně na úrocích 3 1/2 mil. zlatých. Kdo platí 6 až 7 proc. úroků, mohl by konverzí ušetřiti nejméně jedno procento a tak mohli rolníci a živnostníci venkovských obcí a měst ušetřiti ročně jen na úrocích nejen 3 1/2 mil. zlatých, ale mnohem více.

Zemská hypoteční banka nabízí našemu lidu, ruku pomocnou. Chce konverzi rolnických dluhů na nižší úrok sama obstarati, pouze za náhradu rolníků výřok. Platí-li někdo 4 proc. na úroky a 1 proc. na umoření kapitálu, tedy platí-li celkem 5 procent úroků, za 41 let uměti se celý dluh (za syna neb jeho nástupce v majetnictví statku) a je pak dluhů prost. Platí-li nyní do záložny, neb spořitelny 5 proc. úroků, tedy pranic kapitál, ne-umožňuje a po 14ti letech bude ještě původní celý dluh dlužen.

Ještě lápe pochodit rolník neb maloměstčan, pak-li u hypoteční banky usavě zá-půjčku ve 3 1/2 procentových zástavních listech při nynějším kur-su 92.70 zl. Přivolí-li k annuitě (umocnění ročnímu), 4 1/2 procentní, tu bude platit ročně asi 48.50 zl. po 43 let. Kdyby měl 1000 zl. 43 let vypůjčeno, ze záložny na 5 procent, tedy po 43 let platil každoročně 50 zl. úroků a pak při výpovědi dlu-hu musil by zaplatit ještě celý vypůjčený kapitál, t. j. 1000 zl.

Výhody obrácení hypotečních dluhů na nižší úrok, které nabízí zemská hypoteční banka, jsou tedy pro české rolníky nesmírné. Rolníci, kteří platí 5 i více procent úroků ze svých dluhů, ať tedy nelení a dopláou semské bance, aby jim konverzi dluhu v zástavních listech zemské banky 4 nebo 3 1/2 procentních opatřila. Zemská banka jim obstará přeměnu jejich dluhů na nižší míru úrokovou nejlevněji. Rolníky však varujeme před tak zvanými pokoutními advokáty.

Rolnictvo spast jen svépomocí a řádná orga-nisace rolnictva. Od strany, která jim tolik alibova-la a která je tolik akklamala zejména nejposled-něji svou akci při rakousko-uherském vyrovnání, od té strany ovšem spásu očekávati nemohou.

(Pokrač.)

Politický přehled.

Rozhodný obrat v politice mladočeských poslanců. Když na počátku roku lon-ského ve schůzi voličů ve Velkých Jesenicích prosla-dil redaktor Stábl voličům, že Mladočeši dělají již dávno vládní politiku a jsou s českou šlechtou ruka v ruce, o čemž svědčí také jejich chování při volbě prince Bedřicha Schwarzenberga, nechtěli tomu roz-hodní Mladočeši věřiti a jeden prohlásil tvrzení re-daktora Obnovy za lež. Redaktor Obnovy tvrdil také nejdříve, že mladočeskí poslanci budou hlasovati pro rakousko-uherské vyrovnání, na němž se ovšem směny neprovedou. I tento náhled nedocházel víry. Voličové byli klamáni dvojakým chováním „Národních Listů“ a některých mladočeských poslanců; ti jednou mluvili vládně, po druhé opozičně a dělali kašičku buď hor-kou neb studenou, dle toho jaká byla nálada voličů. Voličové se musili zatím přepřacovat, aby nabýli pře-svědčení, že to ani jinak nejde, než jak dlela vrchní dr. Kašička — Engel a Heroldem a Pacákem. V sobotní schůzi svobodomyšlné strany prověřány konečně i širší veřejnosti zákušníci tajnosti mladočeské politiky. Dr. Engel a dr. Herold trvají rozhodně na ujednáních a pravici a vládou. Vyrovnání jest jim především otázkou politickou a nikoli hospodářskou a proto hospodářské zájmy rolníků a živnostníků pod-řizeny opět docela politice vůdců mladočeských. Do opo-sice nepřijdou naši radikální politici za žádnou cenu, poněvadž vědí ze zkušenosti, že by v ní hráli ještě žalostnější úlohu, než jakou hráli v letech 1891 — 1896. Dle Herolda dostali mladočeskí poslanci 24 slibů od vlády a šlechticů poslanci dva sliby. Dr. Herold, Pacák a Engel věří v jejich splnění, dr. Fořt nikoli; ten pravil, že při rakousko-uherském vy-rovnání bude náš lid nejméně o 6 až 6 milionů zkrác-en. Ještě jiní politici myslí, že poslanci nemasili dá-dati od vlády 24 neb 26 slibů, ale že měli státi ne-ústupně na hlavním svém slibu, na uskutečnění českého stát. práva, poněvadž uskutečnění tohoto jediného umožňuje splnění všech ostatních našich požadavků. Politici této praví: jak máme věřiti, že vláda povolí úplné provedení národní rovnoprávnosti, když Čechu se nepovoluje ani jediné české slovíčko zde? Na sobotní schůzi označeno českému lidu, že mezi vládou a poslanci mladočeskými již stala se pevná, závazná ujednání, jež měniti nelze. Ani opoziční po-slanci dr. Fořt a dr. Grégr, kteří vyslovili nespoko-jenost s ujednáním, nemají odvahu, vyvozovati poli-tické důsledky ze své opo-sice. Hlasování o rakousko-uherském vyrovnání se buď neúčastní anebo před hlasování odejdou. Proti vyrovnání ani Fořt ani Grégr hlasovati nebude. Všecko to opoziční kasání, všecky ty chvástavé radikální řeči od r. 1899 do 1899 jsou tedy na úplné retirádě. Dnes všichni poslanci a nej-větší radostí budou sbíratí drobtý pod stolem, ba všichni bez rozdílu budou oslavovati 9. a 10. prosince dra. Riegra, kterého líčili dříve lidu jako zrádce národa, proti němuž dr. Pacák a Podvysocké Listy tolik svedený lid štváli, že na př. pan Formánek ze Sv. Jakuba žádal poctivého Riegra, aby obci Svato-Jakubské vrátil diplom čestného občanství. Doufáme, že i pan Formánek ze sv. Jakuba a jiní svedení lidé napravit, čím se dříve následkem návodu různých poli-tických agitatorů prohráli. — Doufáme, že také dr. Engel, vynasnaží se napravit, čeho se proti otcov-skému svému příteli a dobrodinci z mládí byl dopu-
stil. Též on potíral zlomyšlně a lživě dra. Frant. L. Riegra a vmetl mu r. 1891 urážku praviv, že přeje Riegrovi, aby jednou umíraje, mohl o sobě říci, že bojoval za dobrou věc. Ano, starý 80ti letý Rieger oběť své, nezištné a poctivé práce pro český národ po celý svůj život a v širší veřejnosti přes šedesát roků. Dnes má na sklonku svého života dr. František Ladislav Rieger zadostučinění, že celý národ jeho poctivou práci uznává, že i ti nej-větší jeho nepřátelé v Čechách vrací se pod jeho pra-por, který ovšem méně statečně třímali a k dobru celého národa v před nésti dovedou!

Uherská rada, vyvolnávací úřad a širší výbor pokračují ve svém jednání o rekousouherenském vyrovnání s obětí otázkách. Následkem rychlého postupu jednání o obchodní a celní smlouvě a v předloženém bankovním upevnění se postaví pravice a vlády. Ve vyvolnávacím výboru dělá sice německá opozice mnohohlavnou obstrukci, takže se teprve jednalo o prvních dvou členských oslní a obchodní smlouvy, ale protahování této opozice nepomůže. Sněmovna komala schůze ve středu, ve čtvrtek a dnes v pátek. Sednalo se o výmínečném stavu v Haliči, který ve většině ohledů jest již opět zrušen a o obžalobě ministerské. Je to zbytečné mrhání časů, protože opozice již předem ví, že proti vládě a většině ničeho nemůže; dlouhými radikálními řečmi má se nabízet jen písku do očí obstrukčních Němců, socialistů a Stojalovců. V dnešní páteční schůzi má se jednati o oslavě Stodolického vládního jubilea Jeho Veličenstva, císaře a krále.

V uherské sněmovně zuří košutovsko-apoňovská obstrukce pořád více. Když ministr poněvdu bar. Fejervary hájil čest r. 1849 padlého generála Hentziho, volala opozice „Ven s ním, nechceme ho poslouchat!“ Poslanci řvali a tloukli pěstmi a pulpity na stoly. Studenti dělají v Budapešti a ve sněmovně výtržnosti a házejí na ministry kamením.

Ministr války šlechtic Kriehammer je na odchodu a dovolenou tráví až v Kotoru, v nejjihnější cípu mocnářství. „Nár. Listy“ oznámí se politicky nezkušeným čtenářům namluviti, že mu zlomilo srdce jeho chování vůči hlášení českých zeměbranců. To ovšem není pravda, neboť Kriehammerovo „hier“ místo českého „zde“ zatím zůstane v platnosti. Ministr Kriehammer si vedle ukodil svým nařízením při odstranění pomníku Hentziho a jeho přeložení do kadetní školy. Maďari opoziční tím získání nebyli, naopak tím ostřeji vystupují proti Vídni a uherskému předsedovi ministerstva. Ministr Kriehammer přenechal pomník provázet slovy, aby prý pomník zde jako příklad statečnosti a věrnosti stál na očích vojenské mládeži uherské. Za tento výrok byl ministrem honvedů Fejervarem pokárán ve sněmovně a baron Bánffy jménem vlády uherské mluvil proti němu ještě ostřeji. Následkem toho prý zadal za propuštěnou. Nástupcem jeho jmenuje se velitel generál v Pešti, princ Ludvík Lobkovic. Tento jest sice smýšlením Čech, ale jedná především jako voják.

Císař Vilém vrátil se z Palestiny přes Pulji, Lublan a Mnichov do své říše. Křesťanský svět běže Vilémovi za zlé, že tolik se lhal k mohamedánům, jež nad křesťany vynášel. V Rusku mimo to neodpustí Vilémovi, že se snažil podlomiti vliv Francie a Ruska v Palestině.

Podplukovník Picquart, který strání Dreyfussovi, byl vyslýchán před kasačním soudem, na to byl vydán vojenskému soudu, který proti Picquartovi zakročí.

Drobná obrana.

Augšpurádek volá s bezbožským listem „Italia“: Kde je vůbec národ, který by byl šťasten pro své poslušenství papeži? — My mu o jednom povíme. Byl to národ český, dokud byl upřímně katolickým. — Od té doby, co přestal „poslouchati papeže“, víme jen o jeho klesání. Neboť ty velebohé občanské války rozkošem náboženským způsobem, byly — třeba Němci sebe více byli utíkali — zpusťšením vlasti. A třicetiletá válka nebyla nic jiného, než metlou Boží na národy odpadlé od toho, co je velikými učinilo; nebylo nic jiného, než metlou Boží na nevděčnost. — Dnešního dne pak chťti ukazovati na klesání národů a říší katolických, jest nerozum. A to proto, že dnešního dne žádné opravdu katolické říše není. „Katolictví“ národové jsou smíšeninou katolicismu a židovského liberalistického bezbožectví. Odtud jejich úpadek. A že neupadli docela, toho příčinou jest právě ten zbytek katolicismu.

Ukazování pak na válečnou a obchodnickou moc Německa a Anglie jako důkaz, že protestantství je lepším náboženstvím, jest rovněž povážlivé. — Židy trestal Bůh národy pohanskými ne proto, že věřili v Boga, ale proto, že od něho odpadli, ale na konec na pohany římské a jiné taky došlo. Bude-li národy drubdy katolické Bůh trestati národem protestantským, nebude to důkaz, že protestantismus je pravda, ale trest Boží za odpad katolíků od víry jejich. A pak? Pak na protestanty taky dojde! Jen strpení!

Drobné zprávy.

K oslavě osmdesátých narozenin dra. F. Lad. Riegrovi. Text adresy, jež podána bude panu dra. Riegrovi a listy pro podpisy nalazají se již v rukou samosprávných korporací českých. Tam, kde český lid ve správě veřejné není zastoupen, svěřena adresa rukám vlasteneckých jednotlivců. V případě, že by se někde podpisových archů nedostávalo, nebo adresa vůbec postrádána byla, vyřídí re-

klaesel „Český klub“, v Praze-II., v Jungmannově č. 25. a. Slavnostní shromáždění na radnici pražské dne 10. prosince položené jest k hodině 10. dopoledne a dopoledne se, aby pp. účastníci s veškora již svým svým příjezdem komitěta pro uspořádání oslavy osmdesátých narozenin dra. Fr. L. Riegrovi v Českém klubu opovídali, aby s poměrně omezeností zasedací síně pražské radnice nevznikli v poslední chvíli nemilé kolliie. Banket v sále Žofinského ustanoven jest na 2. hodině s poledne. K přihláškám, jež přijímá knihkupec pan Adolf B. Štyblo na náměstí Václavském, nutno přiložiti obnos 5 sl. za káver.

Monsignore dr. Antonín Skočdopole, profesor v biskupském semináři v Čas. Budějovicích, slaví 2. prosince své sedmdesáté narozeniny. Dr. Skočdopole jest vzorným stoupencem biskupa Jana Valeriana Jirska. Jako vynikající bohoslovecký spisovatel pokařá svéčím jménem. Profesor dr. Skočdopole stál však dlouhá léta v popředí budějovických Čechů a byl dlouho léta téměř až do nastoupení redaktora Štěbla v Čas. Budějovicích vládním spolupracovníkem „Budivoje“, kterýto časopis sialal si o národní probuzení na českém jihu a v Č. Budějovicích nehybnoucí zásluhu. Jubilar Skočdopole jest knězem a vlastencem ideálním rázu Štěblova. Skočdopole vynikající spisovatelkou a národní prací sialal si nárok na účtu a vědomost celého českého národa, zejména však českého duchovenstva.

Přednáška. V jednotě katol. tovaryšů bude přednášeti v neděli dne 27. t. m. p. kočárník Buben „O poměrech společenských v nynější době“. Začátek o 2 1/2 hod. odpoledne. Hostům vstup volný. Není pochyby, že přednáška pokročilého živnostníka, jež byl původem krajanek zdejší výstavy přivábí bojujost posluchačstva.

Dary katol. lidové knihovně. Na peněžích daroval vdp. Cr. J. Mrtík 2 sl. Knihy darovali p. t. vdp. kons. rada Dr. Fr. Šulc, kons. rada Fr. Kerner, c. a k. voj. kurat R. Černý. Z venkova zaslali veliké množství knih, dp. Eliecer, kaplan v Rychmburku a dp. Hart, kaplan z Nového Trgu ve Štýrsku, sebrané spisy Třebízkého. Benediktinská knižtiskárna v Brně, Družstvo „Vlast“ a vydavatelstvo „Modré knihovny“ v Praze udělili nám na všech knihách 50% slevy. Vzdáváme všem dárcům „Zaplat Bůh!“

Spolek pro podporu chudých studentů při vyšší obchodní škole v Hradci Králové začal již s přípravami ku věnečku, který bude pořádati ku konci ledna příštího roku, a očekává zároveň, že mu bude věnována též přízeň a pozornost od P. T. obecnstva, kterému se až dosud těšil.

Hier! prý musí v Čechách platit a nikoli zde! Naše poslední správa, že vídeňské rozhodující vojenské kruby zakázou zeměbrancům, aby se při kontrolních shromážděních hlásili českým slovem zde — došla úplného potvrzení. Jak známo povstalo v Čechách veliké rozčlenění, když dal na Vinohradech nadporučík Danger potrestati několik zeměbranců dvou až sedmidenním vězením proto, že přítomnost svou českým slovem „zde“ projevil. Donucení bytve veřejným míněním, masili mladočestí poslanci u Hř. ministra války sakročit. Jmenem jejich šli k ministru Kriehammerovi poslanci Dr. Engel a Pacák. Leč ministru války delegáti českého klubu tak málo imponovali, že 20. října vůbec jich v slyšení nepřijal a dne 21. října pak jim pravil: „Rozkaz“ dle něhož záložníci se mají hlásiti německým slovem „hier“ plyne s předpisem (!) zákona, dle něhož záložníci od okamžiku kontrolního shromáždění stává se vojáčkem v činné službě, pro kterou jest předepsána německá řeč armádní“. Právnícké kruby s jasného znění zákona dokázaly, že náhled generála Kriehammera není správný, naopak, že je mylný, leč pondělní „Národní Listy“ byly nuceny uveřejniti výnos ministra války Kriehammera, v němž vytykal setlakovi Wiesnerovi „slabost směřující autoritu vojenskou a naprostý nedostatek energie proto, že setník Wiesner při kontrolních shromážděních v Třeboni a jiných městech jihočeských dovolil českým záložníkům hlásiti se svým českým jazykem mateřským anebo vůbec bez ohlášení předstoupiti a svůj vojenský pas odevzdati Pro toto prý nemožné chování kázal ministr války, aby setník Wiesner byl přiměřeně potrestán a ve kvalifikační listině aby tento případ slabosti a nedostatku energie byl příslušným způsobem vyřešen! Němec, Maďar, Polák, Chorvat, Ital smí se hlásiti v jazyku mateřském bestrestně, za to český záložník má býti pro tutáž věc trestán a představený, který mu to v dobrém úmyslu povolí, ten má se to býti rovněž „přiměřeně potrestán“ a po jistou řadu let s vyznamněním a povýšením vyloučen. Pro setníka Wiesnera bude míti výnos ministra Kriehammera za následek, že snad vůbec více nepostoupí, a přezazen byl do říd. Tarnopolu. Na českém jihu napanuje mezi vojenskými kruby láska k češtině. Jeden důstojník v Jindřichově Hradci byl pokárán proto, že oznámil své zasnoubení nejen německy ale též český a v Budějovicích musili důstojníci z Besedy vystoupiti. Ve vojště tedy §. 17 a 19. stat. základ. zákonů neplatí a po náhledu některých generálů český jazyk nemá býti rovnoprávným s ostatními. Jest pochopitelné, že český lid takových projevy nelásky zcela sbytečně se rozčiluje. Za královny české a uherské Marie Teresie, posléž císařovny svaté říše německé, neměla královská česká armáda německé řeči armádní. Za válek s Bedřichem pruským nabývala němčina sice v armádách kruzích převahu, ale ještě císař Josef II. potrestal v Hranicích důstojníka za to, že slouží v moravském pluku, čes-

kému jazyku se nepříčil. Za válek Napoleonských, uherské a italské revoluce konali čeští vojáci divy udatenství, když je arcikníže Karel, maršálek hr. Radecký z Radče českým jazykem k vytrvalosti a statečnosti pobízeli. Vojenské kruby mají si konečně přivyknout četiti národní cit a národní práva vojáků, neboť rakouská armáda jest ze dvou třetin slovanská. Jest ovšem politování hodnou skutečností, že pp. poslanci Pacák a Engel nedovedli před ministrem Kriehammerem českou věc lépe hájit; nu, snad lid bude v hájení svých práv statečnější a šťastnější. **Spolek českých mediců** poslal do Vídně deputaci — pp. MUC. Alb. Dutka z Prahy a MUC. Otakara Srdínka ze Svobodných Dvůrů, aby požádali kluby českých a jihoslovanských poslanců jakož i ministra financí Dra. Kaizla, aby se zastali jejich spolužáků, kteří pro české „zde“ při kontrolních shromážděních byli již trestáni anebo, kteří mají býti ještě potrestáni. Deputace českých mediců nalazla u českých, slovanských a polských poslanců příznivého přijetí a Jihoslaveni i Poláci projevíli své podivení nad tím, že Čechům se zabráňuje hlásiti se při kontrolních shromážděních svým mateřským jazykem; u nich doma takového zákazu není. Za to audience u ministra Kaizla české medicy, pp. Duška a Srdínka, úplně zklamala. Finanční ministr prohlásil suše, že tato záležitost netýče se jeho oboru; ostatně jest prý vlada naproti vojenské správě malomocnou. **Vojenská správa v této věci zmačila své stanovisko, od něhož nedá se žádným vlivem odvrátiti.** — Odpověď ministra Kaizla opravdu překvapuje. Což Banffy mohl porazit Kriehammera, Maďari mohou donucovat vojenské kruby k neustálým ústupkům a český poslanceký klub pro rakouskou vojenskou správu neexistuje? Tak daleko jsme to již s naší politikou dopracovali? Což nepovolují čeští poslanci jako beránčí ministru války stále větší miliony na nové zbraně a rozmožení válečných sil? Litujeme že mladočestí poslanci nemají ani odvahu přímo ministra k vůli tomu „hier“ interpellovati. Nč mají napsat Herold, Engel, Pacák, Stránský memorandům? Snad do pece?

Oznámení snátek. J. U. Dor. Jan Figar, zemský advokát v Chrudimi, a jeho choť Anna Figarová, rodem Hofmannova, dovolují sobě oznámiti, že jejich dcera Miléva a pan M. U. Dor. Miloš Rozsypal, c. k. lesní lékař v Aschbachu u Mariazellu ve Štýrsku, c. a k. asistentní lékař v záloze, oddání budou v arciděkaněm chrámu páně na nebe vzeti Panny Maria v Chrudimi dne 22. listopadu 1898.

Zástupcem zemského výboru pro průmyslovou školu pokračovací v Úpici jmenován byl tamní notář, p. Dr. Karel Radolf.

Národní Jednotelství v Praze ustavilo se tyto dny v Praze a je to křesťansko-národní združení sprostředkovatelské, které odporučuje české křesťanské obchody, živnosti, průmyslové závody a peněžní ústavy, chce vůbec obchod a průmysl v českých rukou soustředovati. Dále chce: 1. Zdrůžovati křesťany-vlastence, 2. poskytovat jim rady a pomoci v jich hospodářských záležitostech, 3. opatřovati půjčky na nemovitosti, na zboží, zástavy i na osobní úvěr, obstarávají převzetí dlouhých hypotekárních i směnečných, obstarávají inkasso a platy na osoby třetí, opatřovati eskompt směnek a účtů, 4. opatřovati informace o poměrech majetkových a o spolehlivosti dlužníků, prodávajících a kupujících osob, 5. sprostředkovati inseraty a správy reklamní, 6. sprostředkovati prodej a koupi věcí movitých i nemovitých, 7. sprostředkovati opatření patentů a ochranných známek, 8. obstarati expedici zboží, 9. sprostředkovati správní zastoupení, 10. sprostředkovati prodej a koupi státěbních, sprostředkovati pojištění na život, dožití, pro případ stáří, úrazu, proti ohni a krupobití, pojištění cenných papírů proti možné ztrátě při slosování atd. Základní místnosti spolku i ústava jsou v Praze v Železné ulici č. 539-I. V čele správního výboru je starosta p. dr. Karel Vondruška, farář u sv. Havla, dále jsou v něm advokáti, lékaři, velkoobchodníci a živnostníci, učitelé, úředníci záleženi a bank. Na Národní jednotelství at se obrátí každý, kdo potřebuje spolehlivé rady, pomoci a levné sprostředkování. Členové jsou zakládající a příspěvkem 50 sl., spoluzakladatelé platí 100 sl. a příspěvající nejméně 1 sl. ročně.

Z naší pošty. Nález peněz. Při podávání peněz složil neznámý chlapec na zdejší poště jistý peněžitý obnos a vzdálil se, aniž by byl složení lístek chekový, neb poštovní poukázku předal. Pátření po podavateli bylo doposud bezvýsledné, ten samý měl by se u poštovního úřadu přihlásiti.

Dědictví Mallických čis. 43. právě vyšlo a také se již expeduje. Číslo 42. je číslem slavnostním i obsahem svým i obrazem umělecky provedeným, jež číslo toto provází. Velmi podrobným a poutavým způsobem vylíčení v něm život vznešeného jubilara Jeho Veličenstva, našeho nejmilostivějšího císaře a krále, jehož obraz čtenáři vznáší se před očima netoliko co vzor mocnáře, nýbrž i co vzor úspěšnosti a nejčistší lidkosti. A jako v životě veřejném radostná nálada jubilejního roku zkvalena zločincem bídného zákeřníka, tak i toto slavnostní číslo, založené na čistě radosti, vyznívá v ton smutnou vzpomínkou na skon srdce, jedné z nejšlechtetnějších, naší vznešené paní a královny. Proto i ten krásný obrázek v čele letošního čísla tak smíšené pocity v srdci našem vyloušá; představuje Jeho Veličenstvo i zesnulou — v Panu císařovnu, které nedopřánooslaviti a národy rakouskými jubileum vznešeného chotě a první jemu blahopřátí. — Povídka, jež tvoří zábavnou část posledního čísla, jest velmi pákná. Vyličuje se v ní kus povíre sociální práce, kterou s pomocí Boží vykonal jediný člověk. Ač více k poměrům polským přihlíží, přece jen i pro naše poměry najde mnohý poučení a povzbuzení. — Číslem tímto dokazuje Dě-

diotři Malických, je dovede se stále udržeti u stejné výši a ostatní jsou dobou literaturou, a proto zasluhují veškeré podpory jak mravní tak i hmotné. — Podíl německý vyniká rovněž jak obsahem, tak i formou.

Vrah naší císařovny. Luccheni, jenž byl odsouzen k doživotnímu žaláři, byl již do podmenného svého vězení v Ženevě dopraven, posléze roztroušen nabytí platnosti.

Poslanec Wolfův obšírně dokázal ve schůzi poslanecké sněmovny 16. listopadu posl. Dassyňski, že je cizopásem a že obdílí se šetrnou možnou po německých obcích v Čechách, aby vybral pro sebe krejčárky. Po mnohých městech a vlnách jsou tam po hostincích rozestaveny pokladničky na sbírky pro poslance Wolfa. *V tovarnách při výplatě dělníků a dělnic sbírány byly peníze pro Wolfa, někde též strhováno bylo dělníkům za tím účelem se mady.* Sbírky tyto vynesly značné sumy. Tak v Liberci 892 zl. 11 kr., v obcích kolem Liberce 2153 zl., v Ohebu 2600 německých marek ve zlatě. Ohudá obec Rokytnice, která chudým příslušníkům dovoluje jednou týdně šetrat, protože jim nic nemůže dát, dala na Wolfa 80 zl. Ve prospěch Wolfa s jeho podpisem prodávají se i listky s pohledy po 10 kr. Tato šetrnost urazila už i Schönera, který se od Wolfa odvrací a nebyl ve sněmovně při hlasování o obžalobě hr. Badena. Sřym podporovatelům vděčí se Wolf tím, že ve svém orgánu „Ostdeutsche Rundschau“ píše pravičnou a velkoněmeckou politiku. Nedávno v listárně redakční odpovídal i. c. a k. p. o. pluk o vnikovi, jak by bylo lze Rakousko připojit k německé říši, při čemž, jednalo se zejména o důkaz, může-li císař rakovský ku německé říši přistoupiti jako spolkový kníže, když je zároveň králem uherským. Orgán Wolfův dokazuje, že se podobný případ už stal.

Před porotou českobudějovické šalovali socialističtí poslanci Cingr a Berner redaktora pana Kulíčka. Jeho vývodní svědkové Lukaščík a Wagner s Ostrava pověděli o podvodech, ziskčnosti a nepolehlých těchto poslanců tak ústavně věci, že redaktor p. Kulíček byl uznán jednohlasně nevinným. Socialističtí vědci strašně pohoršili.

Nový dvorní rada. Hlavní řídící mincovny, bývalý zemský poslanec za Kutnou Horu p. Jos. Müller, byl jmenován skutečným dvorním radou. Pan dvorní rada získal si o Kutnou Horu a okolí veliké zásluhy hlavně o veliké povodni r. 1891, kdy náledek jeho šádosti sávil nyníšší předseda ministerstva a tehdy český místodržitel do Kutné Hory a okolí, takže pak poškozeným dostalo se značných podpor. Pan dr. Pacák dělal tehdy jak známo proti hr. Thunovi bandurkou opozici a velice se zlobil, že místodržitel mu nepodal ruky. Nu časy se změnily a dnes by p. dr. Pacák s rukou Thunových bral oběma rukama hodnou skutečného dvorního rady. Pan purkmistr Macháček byl by dnes k panu dvornímu radovi Müllerovi zajisté zdvořilejší, nežli r. 1892, když jej s p. Em. Procházkou neulázným způsobem ve schůzi přivržel Pacákovi napadl a vyvolal mu k vůli punktacím nedůvěru. Nu, ty dnešní pacákovské punktace mu nerymohly ani „z de“!

Na Kateřinský dobytčí trh v Kyšperku okresu Žamberckého obdáván 22. listopadu 1898 bylo přihnáno: 18 volů, 46 býků, 224 krav, 76 jalovic, 46 telat, 56 koz, 72 selat, 26 koňů; celkem 568 kusů. Přihlíží trh dobytčí Kateřinský obdávati se bude v pondělí dne 28. listopadu 1898.

Mikulášskou zábavu připravuje jednota katol. tovaryšů svým členům a příslušníkům ku dni 4. prosince. Vedle některých novinek deklamatorních a zpěvných bude rozdáván dárků. Dárky přijímá jednatel pan Jenčovský nejdříve do 4 hodin odpoledne v den zábavy. Vstup k večírku jest volný.

Koncert slepých v bisk. semináři. Dne 16. listopadu koncertovali v semináři slepci (pp. Hanek, Koryčánek a Lázníčka) s moravského zemského ústavu slepých na harmonii, citře a houslích. Čísla programu byla vesměs obtížná, leč výkony slepců překvapovaly jak přednesem, tak technickou srůčností. Harmonium lauskavě sáhljčila katolická Jednota.

Jubilejní akademie a vydání Almanachu v bisk. semináři. Opozděně sice, přec však důlně přidati a širší veřejnosti. Dne 12. t. m. oslavili bohoslovci hradeckí 20leté trvání své lit. řec. Jednoty slavnostní akademii, při které vydán byl pěkný program: „Svoji k svému“, sbor K. Bendla. Slavnostní ouvertura od Supeš-a. J. Filipi: Několik slov o naší „Jednotě“. L'adieu. Romance sans Paroles, solo pro violu s průvodem piana (J. Sahula a V. Gyrkovic) J. Labitzki op. 286. Edvard Kasal: K vydání Almanachu. Úryvek z II. quartetta se dur. Fr. Schuberta op. 126. Uboj. Sbor z opery: Mikuláš Zrinský. Zajc. — Mezi jednotlivými čísly čteny byly posravné dopisy a telegramy, svislé pak mile dojala přítomné slova dra. Beneše, jenž vzpomíná dob, kdy Jednotu naši pomáhal zakládati, vzpomíná nepatrných těch začátků, též se s překvapujícího vzrůstu jejího a gratuluje k činnosti další. Řeč jeho ukončena potleskem frenetickým. Dr. Rayl, předseda téže na konci prvního jejího desetiletí, poukazuje k významu téže, dokazuje, že není bezvýznamna a volá „Zdať Bůh“ jejímu rozvoji. Celá slavnost ukončena slovy monsig. dra. Frýdka, rektora semináře v době, kdy Jednota vznikla, jenž Jednotě blahopřál. Konečně máme-li zřetel jen k vnějšímu životu Jednoty, která za 19 let svého trvání poříkla si knihovnu o 1400 svazcích, založila 80 knihoven venkovských (o 100—180 svaz.) a nejméně 9.000 zl. věnovala na národní a dobročinné účely, nelze, než s úctou mluvit o této tiché, skromné práci chudých a zneuznávaných bohoslovců a dáti je za příklad spolkům jiným. — Almanach, který bohoslovci vydali, obsahuje pestrý směr prací za 50 autorů, téměř celý lit. šik děláce hradecké, který bohoslovci v knize své sdružili v tuto knihu, kterou věnovali svému veleknězi, svému nřp. biskupovi. Cena novězaného almanachu 1 zl. 80 kr., s poštovným 1 zl.

60 kr., cena vázaného obálky 1 zl. 90 kr. Almanach expedují dpp. bohodovci.

Slavné c. k. návladnictví, které dfa-duje dosud v budově c. k. krajského soudu, pronajme právě ubikace v druhém poschodí bývalé měšťanské školy na Malém náměstí.

Pan dvorní rada Pavlíček z Vídně inspicíroval od pondělka až po dnešní den sdejší výšší obchodní školu.

Z městského divadla. Výtečná společnost operní a činoherní pana Pištěka svědomitým nastudováním úloh a pečlivým jich provedením, jakož i znamenitou soubrou sjednává si stále větší přízeň obecenstva. Co nejčastěji návštěvu s města i z širokého okolí můžeme p. T. obecenstvu vřele doporučiti. Výkony pilných a osvědčených herců a pěvců odměňovány jsou po zásluze salvyami potlesku. Po znamenité činohře „Bezectní“ slyšeli jsme sáfilou novinku ze života továrního „Bartoš Tuřanský“, věčně svěží a rozmarnou Flottonovu operu „Martu“, rozkošnou Blodkovu operu „V studni“ a Prodanou nevěstu, operetty „Cikánský baron“, „Prince Methusalem“ a „Svatba rezervistova“ byly jak se říká k popukání. Každý se nasmlál na půl roku. Kdo chce proto okřát, pobavit, osvědit a nasmlát se, jdi do divadla!

Pryč od Říma! Tak volá Průšek Karl. Herrmann Wolf i jeho sok *Udrhal*, *pryč od Říma!* volá p. Maty, Ghos a Zelenka, *pryč od Říma!* volají též Klofát, Hajn a Hybeš a jiní navírali političtí děti, kterým mlčen s kalhotek kouká a jejich politický rozumek ještě jest zelený. U nás přestoupil od katolictví k pravosláví Sladkovský a Živný, k českobratrství pan Garryk Masaryk a — kdo jich následoval? I ti husité Grégri, Kloučkové a Ebenhochové si to rozmysleli a nepolechli štvánie českých pastora, aby se s českým lidem odtrhli od církve všeobecné, katolické, která má svou viditelnou hlavu v Římě. — *Pryč od Říma!* hlásá se nyní též v „uzavřeném“ úseku a „býti německým smámená pryč býti luteránským“. Učení Wolfovo nápadně se shoduje s učením Grégrů, po nichž to pan Udrhal s Rovně bez rozmyslu popoáskuje. Jest viděti, že poslanec Wolf i Udrhal čerpali své povrchní vědění z jednoho zdroje, ze zdroje židovsko-protestantského liberalismu. Na věc pranic nemění, že p. Udrhal svůj náhled odívá pláštěm hasitství nebo českobratrství, o jejich zásadních rozdílech nemá ovšem při ledábylém svém vědění ani ponětí, a rovněž na věc nemění, že Wolf pomáhá si Latherem, jehož učení sná asi stejně, jako učení katolické. Známeý „křtěný“ poslanec, univerzitní profesor Pfersche, až v nenávisťi proti katolictví a „kněšským tmářím“ pranic nezadá Wolfovi a Udrhalovi, přece jen uznává, že heala „pryč od Říma“ a „býti německým smámená býti luteránským“ jsou nesmyslná a nepraktická! — Dr. Pfersche má sato, že doba náboženských válek v Evropě navždy minula, že však podporování a šíření náboženské ideje může slibovati prospěch jen tehdy, pak li jest proniknuta jistým fanatismem a nadšením pro věci věčné. *Přestoupení k jiné víře, kde dogma, a vira úplné do posadí ustupuje, a kde sbývají jen prostřední důvody politické a národní,* stane se v masách lidu sotva všeobecným. Sta, ba tisíce lidí snad by přestoupilo se jinou víru, avšak na množství lidu to učiní pranepravný dojem. Pfersche doznává také, že protestantská církev není svobodomyšlná, že ta církevní nucenost jest velmi příná a ostrá, že *mukerství jest v plném květu* a že protestantské vyznání vlády vyčuhuje. Dr. Pfersche tuší, že by Čechoněmci brzy se ocitli s pravičským luteránstvím v rozpore a proto konejší: Proč k našemu bestoho těžkému politickému zápasu přidružit ještě moment náboženského rozbořování? Liberál Pfersche obává se náboženských bojů a přimlouvá se sato, aby zásada pravičského Bedřicha II. „ať je každý spasen po svém způsobu“ i nadále se v platnosti udržovala. Mnosi naši svobodomyšlníci soudí podobně a proto se činem vydávají i za „také katolíky“. Ti mladí s pesem Udrhalem a Klofátem jsou však pro healo: „*Pryč od Říma!*“ Ne, ti až si předtón náhled Pferscheho, uveřejněný v Ramebských Novinách. Katolictví se jich nebojí, poslédže ta vítězná státi bude, když řáni Udrhalové budou dávne v prachu.

Blížkost korunovace českého krále oznamují opět „Národní Listy.“ Před volbami r. 1889, 1891, 1895 a 1897 činily to také, aby získaly a obalamutily český lid. Nynější slibování korunovace má za účel, získati český lid pro vládní politiku poslanců a pro udělení jim všeobecného rozřešení za nesplněné a nedodržené sliby.

„Nauka o domácm hospodářství“ od Prokopa Procházky, c. k. zemského školního inspektora v Praze, vydaná u knihkupce Fr. A. Urbánka v Praze, došla také obliby, že jest nutno, uspořádati vydání nové, opravené a rozšířené, ješ podnikl s věhlasným původním p. spisovatelem p. Jos. Rošický, profesor při c. k. ústavě učitelském v Jičíně. Dílo nové vyjde počátkem příštího roku, v upozorňujeme na ně hlavně naše dámy, hospodyňské a dívčí školy vůbec, jakož i školy, ješ po léta užívaly krásné této knihy za učebnici nebo knihu pomocnou.

Před porotou královéhradeckou odsouzen byl v pondělí dopoledne Frant. Víla na 15 let téského žaláře, protože v noci sáplil chalupu v Polomi a lidé v ní spící byli by málem uhořeli. Odpoledne téhož dne dostal pro šáfáři Josef Sahnoutka tři leta. — V úterý byl Václav Čišinský z Vamberka šáfovaný pro slobin šáfáři, sprotěm obžaloby. Hájil ho p. dr. Faltar. — Ve středu byla šalována Anna Udělnská z Habrové pro zavrždění vlastního dítěte. Odsouzena byla pouze pro zanedbání povinné péče při porodu na 3 neděle do vězení. Velice obratně hájil ji

pan dr. Haller. — Odpoledne téhož dne byl odsouzen Fr. Pohř z Polomi pro slobin krádeže na 18 měsíců. — Ve čtvrtek odsouzen byl Josef Novotný a Anna Novotná pro slobin podvodu a Josef Novotný též pro svádění svědků ke křivé přisaze. Anna Novotná z Klášterce vylákala na sluše Františka Kulhánkové peníze na prásný amonečny blanket pravíc, že jen tak dostane vypůjčit peníze v záložně v Nekoři. Josef Novotný vyplatil pak blanket na obnos 430 zl. a tvrdě, že Kulhánková sněmku přijala a podepsala a že jí na ni 28 zl. doplatil, sáaloval sněmku u kraj. soudu v Hradci Králové. Tak vyšel podvod na jevo. Novotný dostal 30 měsíců s šena jeho osvobodena. Jímí volan svědci málem byli by se dopustili křivé přisazy. Energičský výslech předsedy p. rady Stolly však spáchání nových slobinů zamezil.

Před chrudimskou porotou nalézá se právě matka Josefa Filippová a její syn, že sáblil společně Františka Filippa, jenž měl připadností státek v Prusku Rybné u Poličky.

Ochotnické divadlo v České Skalici. V neděli dne 27. listopadu 1898 hraje se: repertoární kus bývalého divadla ve výstavě architektury a inženýrství v Praze „Na letním bytí.“ Veselehra o 3 jednáních od Jos. Stolby. Začátek o půl 4. hodině. Ceny míst: Sedadlo na místo prvé 40 kr., sedadlo na místo druhé 30 kr., lístak ku stání 20 kr., na galerii 10 kr. Vstupenky na veškerá místa dostati lze v předprodeji u pana Heřmana Fialabera, měst. tajemníka a večer u pokladny.

Pravda o Žiželicích a řp. Janáčekovi: V „Bydšavských Listech“ napadl patrně nějaký mladický odchovanec Hofrychtrova „Škol. Obsor“ žiželského kaplana, vp. Janáka, jakoby šval a dělal rásnice. Farnímu úřadu žiželskému to nebylo lhostejno a páni žiželsčtí učitelé musili doovědět; 28 tendencí, na cti utrhádné správy Bydšavských Listů nejsou správné. Správa školy masala tento dopis:

Vážením k váženému dopisu ze dne 14. listop. č. 450, far. dotvrzuje sbor učitelský, že mezi sborem učitelským a duchovním správou, svisléž mezi vp. P. Fr. Janákem jest nyní úplná shoda, pokoj a mír, tak že není možno mluvit o nějakých vlnách rozbořěných! Rovněž není sboru učitelskému známo, že by p. P. Fr. Janák pro referaty v „Národních Listech“ o posledním usnesení zemské školní rady o škole v Žiželicích, pustil se ve všech jeho přistupných listech do sboru učitelského a jej řezal po Janákovu, ba naopak časopis „Český Východ“ č. 42. r. 1. přinesl referát, kde byla na konci se strany samého vp. P. Janáka konstatována úplná shoda. Co se týče přeršení pravidelného vyučování na škole v Žiželicích, důlně konstatovati, že to bylo pouze v I. třídě na dobu 14 dnů z příčiny epidemické nemoci spalniček, a nepřivodilo nemoe tuto chazan do kostela ani nešacení (školní mládeže), jelikož v té době bylo příznivé počasí, a na nešacení berou jak sbor učitelský tak i oba páni duchovní sřetel.

Správa obecné školy v Žiželicích, dne 17. listopadu 1898.

Jan Duffek, říd. učitel.

Obecní úřad města Žiželic n. C. podal farnímu úřadu na šádost ze dne 14. listop. č. 460 far. v příčině dopisu v „Bydš. Listech“ toto vyjádření: Čís. 1848 obec. „K tamením váženému došedání se dne 14. listopadu č. 460 far. potvrzuje se, že vzhledem ku článku „Bydšavských Listů“ z 12. listop. 1898 č. 21. nadepsaném: ze Žiželic“ v městě sdejším již více jak rok úplný jest klid a mír a tudíž pravda není, že by p. P. Fr. Janák mír a klid ve sdejším městě rušil, a proto není prášdné přičiny, aby p. P. Frant. Janák veřejně byl v „Bydšavských Listech“ nasřván a tapen jako „metla Brynychova“ na občanstvo.“

Obecní úřad města Žiželic n. C., dne 17. listopadu 1898.

Starosta: Fr. Žampa.

Farní úřad sám podává o článku tom v místě, jehož se týče, prohlášení toto: „Vážením ku tvrzení „Bydšavských Listů“ se dne 12. listopadu 1898 č. 21. kde se zcela líživě píše, jakoby vp. P. Janák k vůli svému pohodlí a ulehčení letos do Radovesenicé školy vyučovat nechodil, prohlášeje podepsaný farní úřad, že dp. farář již od května l. r. byl těžce nemocen a dosud úplně zdráv není a dle lékařské rady, chce-li býti zdráv, musí nutně pro letošní školní rok od vyučování mládeže sv. náboženství v první třech třídách v Žiželicích úplně upustiti. Následkem toho převzal vp. P. Fr. Janák vyučování toto za náha, ale proto upustiti musil od vyučování sv. náboženství na trojtřídní škole v Radovesenicích. Žádáno proto bylo prostřednictvím nejd. biskupské konsistoře, aby vyrozuměna byla c. k. okresní školní rada, že pro letošní školní rok musí vyučování sv. náboženství býti sřeteno na trojtřídní škole v Radovesenicích tamnějším páním světáky učitelům, což se dle přesvědčení duchovní správy řádně děje.“

Farní úřad v Žiželicích, dne 17. listopadu 1898.

Fr. Hrabý, farář.

Zvěsti z východních Čech.

Z Častelovic. V neděli 12. t. m. konala „Národní katolická jednota jinochů a mužů pro Častelovice a okolí svoji ustavující valnou hromadu. Ačkoli toho dne mělo více jiných spolků své schůze, přece sešel se ve spolkových místnostech v domě p. Edvarda Vinklera, obchodníka heaký počet obecenstva. Shromáždění se sáplem výslechem Hřezou řec vřp. J. Bedřicha, st. kaplana z Kostelce n. Orli, jenž převládě promluvil o potřebě a účelu katolických jednot; v posnavě, že tu jde o věc dobrou a spravedlivou 26 mužů vyznalo, že jsou katolíky neobroženými tím, že přistoupili k novému spolku. Noví členové stále se přihlašují. Činnosti a rozkvětu nového za našich časů tak potřebného spolku voláme. Zdať Bůh!

Z Pělsné. (Hospodářské schůze — Dne 12. t. m. obdávána byla veřejná schůze ho-

v Jasovské. O vzdělání rolnictva mluvil p. učitel Pokorný a o následcích dědičnosti lesních pozemků přednášel katecheta Vlček. S potěšením slyšeli jsme, kterak četní rolníci se o rozličných věcech dotazovali, takže rozprávil se přítelův rozhovor, v němž přetvářeli ještě mnohé otázky jině v oboru, jak hmotném, tak duševním. Rolník Němec, když mluvil o četbě, s rozhovorem dokazoval, že rolníci každou protináboženskou knihu musí naprosto vyloučit, což ode všech přítomných hluchě bylo schváleno. Vůbec můžeme konstatovat, že schůze naše byla eminentně drobnou prací národní, nepobízející ani nátlaku politického, jen výrazu dolel zejména v odsouzení onoho poelance, který na zemském sněmu mluvil proti návrhu kmenových statků.

Z Černilové (Slavnostní schůze.) Katolická národní Jednota naše pořádala v neděli dne 20. t. m. v Černilové slavnostní schůzi. Dp. předseda J. Seidl zahajuje tuto schůzi úvítací a radostně předtím shrnutí a vzpomíná jubilea Jeho Veliké, k jehož oslavě pro hluboký smutek v nejvyšší rodině zvláštní slavnost konati se nemohla. Shromáždění stojící zapadlo první sloku ódey hymny a provolalo tiskrátě sláva J. Veliké. Na to poukázal předseda stručně k významu srážení roboty, jež byla hlavním nepřitelem rolnictva. Ale i nyní v dobách značného pokroku má právní stav rolníků ještě jiné „přátelé“, kteří po účincích se poznávají, jak lze poznati s dnešní slavností. Cyrillák jednota zapěla nyní jakož i posléž opět četné krásné sbory, jež hluchě byly applaudovány. Po třetí hodině vstoupil do přeplněného sálu slavnostní řečník, vldp. dr. Horský a úvítací byl neustupujícím provoláním slávy. Byl představen ujal se slova a pojednával o tematu: „Rolník a jeho přátelé.“ Sobě vlastním, rásovitým způsobem v řeči dvě hodiny trávící pojednal jako obyčejné mile poukázal a přiblížil ve směru nasazeném. Vytčená řeč předseda byla nejhluchším potleskem odměňována. A když slovný řečník dokončil a louče se zvolal „na shledanou“, bylo viděti nelicné, všeobecné nadšení, jehož obětavý přítel lidí českého všude si doba. Zasloužený potlesk nebral konce. Sešlo se tolik posluchačů, že nejpřehradnější sál Černilovský nemohl všechny pojmáti — přemnozí s chodby naslonchali proslulému řečníku; všech přítomných bylo přes 600 osob. Zvlášť mimo domácí četné zastoupeny byly: Cibul, Trebechovice, Slezské Předměstí, Lično, Hradec Králové se svými duchovními neb světskými delegáty, ano i se vzdálené Dobrušky 9 nástupců se dostavilo. Po zápise nových členů (dosud 123) rozpránila se milá volná zábava. Den tento a duševní posítek s ním spojený v blahé zřetane paměti jak členů spolku tak i široko okolí. Slavnostnímu řečníku, vldp. dra Horskému, jež brzy po řeči zase odjížděl veláme upřímně: „Odpát Bůh“ a „na shledanou.“

Z Jičína. Porotní přelčení s red. Al. Hajnem s Králové Hradce a s dr. Štemberkou a knižtiskem Ontraton počne v pátek 25. listopadu o 9. h. dopoledne před zjeví porotou. Žalobcem je p. JUDr. Jeřábek s Král. Dvora.

Z Červeného Kostelce. V neděli dne 18. list. o 2. hod. dopolední pořádal výbor národ. dělnictva ustavující schůzi, k níž všaké obecenstvo bylo pozváno. Proslýchalo se, že schůze tato sotva bude mítí průběh pokojný; neboť bylo všeobecné mínění, že se tu sráží strany národní sobě odporující totiž: strana národní dělnická a mezinárodní socialistická. Nelze se tudíž diviti, že místnosti hotelu „U města Prahy“ byly účastníky schůze četně navštěvovány. Schůze byla zahájena spůsobem zcela jednoduchým. Předsednictvo bylo již před schůzí zvoleno z jistých prý obav, že by při ustavující valné hromadě to možným nebylo, jelikož by snadno strana social. demokratická v tom mohla překážeti. Ze nástupců sl. c. k. úřadu nebyl přítomen nikdo a tudíž bylo na řečníšti „volno.“ Za řečníky pořádal výbor Frant. Fialu z Prahy a J. F. Hrušku z Rychova n. Kn. Bratr Fiala měl promluvit o účelu vzdělávacího spolku v ohledu národním a kulturním, bratr Hruška o národnosti a mezinárodnosti. První řečník s Prahy nepřijel a tudíž počal řečník br. Hruška. Poukázal na vyvinutí se otázky dělnické teprv v novější době, při čemž ušil tolik lepotimých dat, že vlastně počátek otázky dělnické pochopitelně neurtli. Ostatně zabýval se národností, mezinárodností a beanárodností. Ze odkryl při tom soc. demokratické smýšlení, dá se snadno mysliti. Pak se vystřídal ještě 5 řečníků. Občan Slenák, Šár, Rosák, Výtvar a Paš. Z nich ani jediný s národního dělnictva spolku „Barák“. Nejvíce se vysnamenal, Šár a Rosák. Šár v dlouhé řeči ostře mluvil do všeho; užívaje při tom nadávky a fráze bez ohledu na slušnost, což by ani všude tak veřejně mluvití nesměl a zajisté takovou řeči plnou štvání a bezohlednosti ani k dobru národního dělnictva vůbec neprospěl. Za to ale občan Rosák ještě lépe se osvědčil. Hledě učiniti přítelův styk, schvalně srovnal slova v tak důležitém jednání, přiznával se, že jako ortel kriminálák mluví se nebojí a pak-li spolek národního dělnictva nebude se fiditi valením soc. demokratů a anarchistů, jakým jest on, že spolek ten bude rozbit. Při tom neopomněl se trochu ochladiti u „studentů“. Měl ho asi nejapše, že spolek si postavil svůj dům a on že zakusil již několikrát „vyhasov“. Kdo může za to, že dříve pro sebe tak vhodné místo jako má nyní, nenašel? Možná, že za nějaký čas si bude moci postaviti třeba pivovar. Velice nápadné jest to, že ustavující výbor nechal převládati stranu, proti které vlastně národní dělnictvo na odpor se chce postaviti a že ku spolku se přihlašovali většinou soc. demokraté a „nedovládli.“ Nebude to stará známost? Uvidíme.

Ze Slavčova. Ne hluchá sice, ale za to dojemná a radostná slavnost odbyla se u nás v neděli 23. m. m. Zavítal k nám sám nástupce J. B. M. vedl. p. vikář Fr. Chaloupka, děkan Světelský a vldp. farář pertoltický a vldp. děkanem zbraslavským, aby posvětil a opět slavně Boží odevdal náš přelavený a obnovený chrám Páně filiální. Ku slavnosti té zavítal též blahorodý pan patron chrámu P. a p. patr. komisařem a veliké množství lidí s okolí i osad vzdálených. Po skončených obřadech promluvil vldp. vikář k věřícím, poděkoval p. patronovi, p. patr. komisaři a vldp. faráři, kteří o velmi solidní a pěkné obnove

tyto svatyně mají velkou zásluhu. Za posvěcení chrámu P. vldp. p. vikář opět poděkoval vldp. farář vzpomenu i Jeho Biskupské Milosti, pak vldc. p. patr. komisaři a obecní p. starostu. Provedení oprav svatyně rukám stávkářů a odpracovním hodným. Zvlášť p. K. J. d. m. a. a. m. l. majitel uměleckého závodu v Praze, dodaným oltářem, kazatelnou a obnovou starých oltářních obrazů dokázal, že v pravdě je mistrem ve svém oboru. Přesné slohové provedení, jednoduchost a elegence jeho prací, a při tom mraha cena otavě mu zajisté o nejdivně dvoře i po vlastech našich, a výrobky jeho brzy hledány budou i u nás tak, jakož i nyní za hranicemi hojně obliby a obdivu mají. I stavitel varhan Kmauzských p. Paštika byl zde samostatný, bohužel, že jen prostým postavením a ne také upravením varhan. Po slavnosti odebral se vldp. vikář s dp. farářem do Peroltic, kdež přítelům dp. faráře nová fara postavena a to tak výhodně, že poplatníkem následkem úsilí dp. faráře přes 4000 zl. ušetřeno. Ti jsou také všem duchovním pastýřům vděční a přejí si, aby jednota a spolky dp. farářem založené prosperovaly a aby též náš chrám Páně v slavnostním rouše se stával.

Z Kutné Hory. „Podvysocké Listy“ plní o finančních kutnohorských se stejnou znalostí, jako známý „latinský“ Ensignil mluvil „latinsky“. Vytýkají „Obnovu“ neustálou nepravdu, ale když je Obnova vyzvala, aby jí jmenovaly jednou cifru, kterou s Macháčkových rozpočtů sdělovala, tu „Podvysocké Listy“ ani muk. Tím nepřítomně domnívají, že své čtenáře prostě balamutí svými výmysly. Hledí „Obnovu“ dokázati rozpor. Jednou prý povídá, že dluh obce Kutnohorské obnáší milion a po druhé že 700 000 zl. Dluh obce kutnohorské dává nyní ovšem přes milion a 770 000 zl. dluhu se přidělovala po parkmistrování páne Macháčkova a následkem zavedení již akce přidělá se dluh ještě více. — Snad, aby sešlaby článek „Obnovy“ „Kde je 100 000 zl.“ jež „Podvysocké Listy“ a p. Macháček nevykázaly, povídají „P. L.“, že úhrnný náklad spojený s adaptací šprýcharu na kasárna obnáší 4,824 zl., šprýchar že byl koupen za 4 000 zl., děkanství se opraveno za 9 919 zl., do zastavárny se vloženo 11 000 zl., cejchovní úřad že stál 9 300 zl. To dělá ale dohromady jen 39 043 zl. Tím přece těch nevykázaných 160 000 zlat. vykázano není, neboť po vykázaní se tisíc obývá doud 121 tisíc, o nichž poplatníci neví, kam se poděly. Ostatně i těchto „vykázaných“ 39 tisíc je divně vykázano. Adaptace a opravy kryjí se přece s běžných příjmů, těch 11 000 zl. do zastavárny není vlastně vydáno, nýbrž jen vloženo a přiznávajíce, že cejchovní úřad stal 9 300 zlat., tedy „Podv. Listy“ tím patrně prozrazují, že budova cejchovního úřadu stála nejen povolených 30 000 zl., ale 9 300 zl. ještě více. — Qui s'exquise, s'accuse — kdo se vytýká, ten se obžaluje, praví dobře Francouz. „Podvysocké Listy“ aby to produšené Macháčkovo-kapacitkové hospodářství vylučily a samluily, prozrazují nechtě ještě více. Marně omlouvají také p. Macháčka, že prý nepřipravil obec o nemocnici. Tato obci ovšem nepatřila, ale měla ji připadnouti, až by členové soukromého družstva odumřeli neb obci své práva postupují. Nejen dědicí též obce mohou se připraviti o nápadnické právo. A že budova nemocnice s příslušenstvím měla a má cenu, to každý ví. Byli-li okres povinen stavět epidemickou nemocnici, jak domnívají „Pod. L.“, tedy Pacák a Macháček nešetřili obci pranic. Ostatně Kutná Hora okresní přírůstek také platí. „Podvysocké Listy“ tvrdí, že obecní rozpočet jest tak sestaven, že mu porozumí každý, kd o mu rozuměti chce. Nu, teď aspoň víme, proč „Podvysoc. Listy“ obecnímu rozpočtu posud nerozumí a své čtenáře balamutí.

Závěr Kopeckého prý se dosud nenašla, po závěti Václavského se pátrá a jsou prý lidé, kteří mají tolik kuráže a pláť do „Obnovy“ o nepoctivosti... Tak pláť „P. L.“ Co s tím má „Obnova“ co dělat? Kutnohorské čtenáře by snad více zajímala závěť a tisíců děkana Pohnofského a akta z trestního procesu Pacák-Tichý, který se odbyval večer. Pan dr. Pacák si patrně nepřál, aby výpovědi jeho bývalého přítele a sollicitatora přišly do veřejnosti.

Vldp. arciděkan Verifček jménem archieolog spolku Vocel vzdal městské radě pevný dík za propůjčení místnosti pro spolkové sbírky. Z toho vyvozuji „P. L.“, že vldp. arciděkan správu obecní chválí a s ní moc i souhlasí. Dnes se P. L. utíkají pod záštitu přezné pana arciděkana a před nedávnem mu jako předsedovi Vocela notně vynadali a tahali jej do bláta.

Důvěrná schůze některých veličů u Bohlika nelíbí se P. Listům. Pan Martin Cenešelský prý řval, až ho bylo slyšet na vedlejší náměstí. Vida jak „amradoch“, poslouchal a nemíchal. Na štěstí nikoho nepostřihl. Z jeho fuji a odplivnutí si dnes ovšem nikdo v Hře nic nedělá. Pan Cenešelský prý nemá se ucházet o slechtická plomocenství. Tahat tyto slechtice do domětických bojů kutnohorských dovede prý jen člověk taktu Cenešelsova. A kdo pak se dříve po Lobkovické, Harrašské atd. vozil a kdo je zrádcoval, tchal a do někálých agitací zastaboval? Nebyl to pan dr. Pacák a jeho strana? Můžeme posloužiti pádnými citáty. Nyní ovšem p. dr. Pacák je štaeten, může-li slechtici stisknout ruku anebo aspoň počoustnout jeho rukáv. Ono prý to modří krev!

Nejhorlivější rozšířovatelkou „Obnovy“ je prý v Kutné Hře „jistá“ paní Widhalmová. Ten velociped a ostruby, které jí za Obnovu nabídl pan Hejnic, bude potřebovatí sám, až bude nucen prehat s Kutné Hory. „Podvysocké Listy“ sprostě napadají paní Widhalmovou a p. dra Svobodu. Běhají prý po plných moorch. Což p. Macháček se svým přítelem Vysypalem se zastavárny po nich neběhá, což není celý magistrátní a policejní apparát páne Macháčkův v akci, což ubohý, sedlý služba Štátný se zastavárny má oddech? Ne a ne, musí se poroučet jménem pana purkmistra, lichotit a samlouvat se paníčkám, slečnkám a vdovám a loudit po nich plomocenství k volbám. Hroaby, aliby i prosby musí vypomáhat.

V mstě vily pana Josefky daly prý se předemnou neděli hromě věci, byl tam i sám rohatý

— Štábl, redaktor orgánu Jeho Biskupské Milosti! Brrr! Aby to více strašilo, satatují de těchto tajností i mločin sester Sykorových, hospodyně to báh ví jak prý sbobatlého otěpánka. Inu, jejich zločin zná orgán páne Pacákův patrně velmi dobře, vldyť je hájil kompaghion páne Pacákův, p. dr. Vlasák, vrchním porotcem byl tajemník Milinovsky, porotcem p. Formánek se Sv. Jakuba a v Kutné Hře bylo vidět také tajemné postavy obletovat pány porotce. Ve vile pana Josefky nedále se jistě nic nekálého a osvobození vil německobrodských spůsobilo v Kutné Hře nejen senaci, ale i rostrpění zvlášť v kruzích paníček. Právěty bohaté vily byly usnány za nevinny, až ukrutné zavraždily dítě, kdežto chudé děvce po tentýž zločin bylo uznáno vinným a odsouzeno bylo na tři leta do českého žaláře. Chudá dívka ovšem neměla plačící dámy! Proč jí je „P. L.“ s miloordenství neopatřily?

Z Čáslavi. (Úmrtí.) Dne 21. t. m. zemřel bývalý duchovní městský p. F. Eim. Zesnulý těžil se pro svoji bodrou povahu všeobecně vážnosti, což dokázalo se také četným účastenstvím při jeho pohřbu. Čest budí jeho památce!

Husaři. Ačkoli se říká, že do sv. Martina jsou husy nejlepší, naši tajní a neznámí, víceletí citelové těchto sester bláznivých a poetických labutí bítou je napořád i po sv. Martinu. Snad není domu, který by nebyl v minulém roce, nebo již i letos poutěn touto přamalo milou návštěvou. V minulém týdnu v samé poledne stratila se pěkná baculatá pekáčová hrdinka u p. Jirouta, brzy po té honili smělého otitele laciných boušůr na Bělišti a hned po té u p. Vancury vypjčili si na věčnou oplátku srovná tři husy. Není divu, že postrach před nezvanými hosty je takový, jako svého času před Brandeburky, kteří ostatně byli mírnější a brali jenom slepice. Tato báseň zmocnila se i jejich nepřekně choutky. Aspoň přibíhala onehdy velikou senaci a švandu husa konkařící s vykřikem policejní strážnice a křičící plným hrdlem na okoljoouci, jakoby se chlubila, že ona je v dobrém bespečí na půdě. Tam ovšem rutinovanost poberty nedosáhla. Tak dočkáme se, že půdy a prvě nebo druhá poschodí vyhrazena budou chovu krmných hus. Páni domáci už na to čekají a těší se, jak budou moci kolem sv. Martina štajgrovat čindi. Jen aby pak ten zloděj toho nasechval nanechal a tak i také nepřekazil dosažení odměny, která na jeho vypárání má být vypěna.

Noční výtráznosti na kost. náměstí spůsobil na 18. t. m. vojín, který v ráci, že se je po nejhorším „abrichtunku“ trochu převzal a pak plný alkoholové kuráže s vytaseným bajonetem ohtěl párat civily, kteří ovšem bojovnému synu Marovu s dalky se vyhnuli. Naš mohla být zavolána stráž, smisel v noční tmě.

Potlučen byl v minulých dnech rolník p. Myšička konem, takže musla mu být lékařem sešita tvář. Ponechán byl v nemocnici ošetřován.

Učitelská schůze pořádána byla zdejší Budč v neděli dne 20. t. m. sa přítomnosti posl. dr. Herolda. Účastníků bylo hojně, byliť ta přítomni i učitelé s cisích okresů. P. dr. Herold přiel smřfovati učitelstvo s mladočeskou politikou, proti které nastal v řadách zvlášť mladých protivný proud. Řeč jeho neala se známým stylem. Na dotaz, jak zachová se strana mladočeská k požadavkům slušného učitelstva, odpověděl, že nyní není možno v tom co dělati, pro nedostatek peněz, ale až stát upraví poměr svůj k zeměm, pak se vezme se v prvě řadě ohled na požadavky učitelstva. Učitelští řečníci drželi se tónu svých kolegů na jiných schůzích i s těmi známými body proti klerikalismu, respektive kněžstvu. Jinak vyzněla schůze až na malou epizodu mezi učitelkami a učitelé bladoce.

Koncert pořádaný sdruženými spolky spěváckými s Polabí v Kolíně, jehož zúčastnily se i zdejší spěvácké spolky „Kovář“ a „Vlastimil“, dopadl velmi pěkně. Odtud vypraven byl zvláštní vlak pro účastníky. Spolky naše skládily v Kolíně opět zaslouženou chválu, která bude pobídka jak obětavému sbornístru p. učiteli Bokovi, tak všem členům spěváckým k nové zdárné práci. Provedeno bylo zvlášť pěkně našimi pěvci a pěvkyněmi čalo: „Přápor“ a společně „Směs nár. písní.“

Slovenský večírek konán byl za čestného účastenství v místnostech zdejší besedy horliyon naší „Všelon“ masejní dne 24. t. m. P. ředitel Čermák přednesl několik vzpomínek na Slovensko a po nich při huděbních a zpěvních produkcích rozpránila se milá zábava. Je potřeba, aby zvlášť na tento zapomenuý kont námi šťastnějšími bratry se nezapo-mínalo. S morální jest však třeba i pomoci hmotné!

Jubilejní slavnost na počest stoleté vlády J. Veliké slavnost a krále konati se bude v katolickém spolku „Práci“ dne 4. pros. slavnost. Na programu jest přednáška člena spolku p. Musila: „Za vlády Jeho Veliké.“ Hojná přítomnost členů provázeti bude srdečná slova řečníkova zajisté a upřímnou láskou ku vznešenému jubilaři.

Z Hraběšima. Jak svého času jsme oznámili, zastřelen byl na cestě od nás k Čáslavi dělník Petráček ubírající se ku dráze. Pachatel po dlouhém pátrání navědčen byl v rolníku Škarkovi. Tyž přiznal se ku svému činu a odsouzen byl v minulých dnech c. k. krajským soudem v Kutné Hře na měsíc do vězení a k náhradě 1000 zl. pozůstalé vdově a osmi sirotkům. Kdo jim však nahradí otce, kterého nešťastná vášně lovecká sprovodila se svitá?

Z Renova u Čáslavi. Činnost spolková. Vzdělávací katolický spolek „Rovnost“ v Renově pořádal v červenci veřejnou schůzi, na které přednášel profesor dšt. p. František Kuchout z Čáslavi o Palackém. V sálě a Hjnou v měsíčních schůzích přednášel p řed sed a spolku o Husovi. V neděli pak dne 20. listopadu t. r. vystoupil spolek náš na veřejnost divadelním představením. Hrál se veselohra: „Strýček s Ameriky a předneseny dva solové výstupy. Představení vydatilo se nad očekávání. Prostranný sál hostince p. starosty Jos. Brudra byl naplněn ve všech prostorách. Hrlo se velmi dobře. Všichni ve hře zaměstknání dostáli své dílo a uvádí li se, že to bylo prvě jejich vystoupení, musel se říci, že dostáli své

plně znamenitě. Zaslouha toho náleží nejen p. Antonínu Pátkovi, ale každému, kdož přijal a provedl, ale obzvláště náleží zaslouha režiséru p. Antonínu Pátkovi, který velmi dovedně svěřením dílo navštívil a hrál. — Začátek jest učiněn a doufáme, že se bude v tomto směru pokračovati, aby bývala sláva ochotníků Ronovských zase zastavěna. Této činnosti jakož i veškeré činnosti vzdělávacího katol. spolku „Rovnost“ voláme: „Zať Bůh!“

Z Jaroměře. Obecní zastupitelstvo naše mělo dne 14. t. m. schůzi, v níž mimo jiné na programu byly tyto zajímavé záležitosti: Zpráva důvěrníků o prozkoumaných účtech za r. 1897. — Návrh na schválení vydání per 550 sl. za koutní role ve výměře 1. iitra 2. čtv. sáhů ve prospěch fondu na obětování opuštěných a osiřelých dětí. — Žádost tělovičné jednoty „Sokol“ za místo stavební pro tělovičnu a udělení příspěvku na její vystavení. — Návrh na zabezpečení vybírání příspěvků nápojové na dobu 10 dalších let. — Návrh, aby měšť. dívčí škola samostatným ředitelem spravována byla a návrh, aby majitel knižnický a redaktor „Polabana“ a „Českého Venkova“ p. Frant. Lad. Popelka s obce vyhoštěn byl. — Nejzajímavější v celém programu jsou tyto dva poslední návrhy. — Měšť. dívčí škola jest spravována prozatím ředitelem měšť. školy chlap. p. V. Boháčem a obsazuje se toho ředitelské místo již aspoň 7 let. Nejlepší kandidátem na ono místo jest nynější ředitelka obecné dívčí sl. Frant. Mazurova, kvalifikaci pro měšť. školy má a která zde již působí 22 let. Avšak, obec resp. místní školní rada nechce o slečně ani slyšeti, poněvadž jest mnohým pánům trnem v oku a který prý má také tu vinu, že je klérkářka a která prý nedovolila svítiti na Husa ve školní budově přes výslovné nařízení p. purkmistra a proto táhne věc do nekonečna. Brzy chce, aby obě obecné školy měly své ředitele učitelky a měšť. školy, aby spravoval jeden ředitel a když to zemská škola. rada nedovolila, zase chce, aby měšť. dívčí škola byla samostatným ředitelem resp. mužskou silou spravována, ať si mohou na přetech vypočítati, že to zemská školní rada zase nedovolí nehlédě k zbytečnému vydání 200 sl. za přibytčné. Konkurs byl již totiž vypsan pro mužskou i ženskou sílu. Nejkompetentnější, ale při tom trefně charakteristický pro jisté poměry jest, že právě ty živly, které stále velebí a vůde prosadí chtělji samosprávu — tedy i hlavně ve školství, že ty živly, kde se jedná o jejich samolibost zapoměl na samosprávu a že proti výnosu zemské školní rady rekurují až k ministerskému vyučování, které jim ovšem dobrovolně usnadnilo, že v zemském školství, je zemská školní rada kompetentním rozhodujícím úřadem. Najednou nenáviděná byrokracie přece dobrá! Inu ovšem samospráva jest věc znamenitá, jen že musí ovšem býti v rukouch náležitých, jinak stává se zvlášť neznámý mezi. Kdyby se vždycky všechno mělo uskutečniti, na čem by se chtělji zdejší autonomisté usaditi, to by se potomci divili a kdyby se svobodomyšlnosti rozumělo vůde, jako se jí rozumí u nás, to by to divně ve světě chodilo. — Co se týče druhého návrhu, jsme žádostivi na konečný výsledek. „Polabana“ a „Českého Venkova“ byl vypověděn z obce. Ze se při tom dovíme zajímavých ještě věcí a že se to neodebude jen v rukavičkách a jenným slohem, dá se tušiti neboť p. Fr. L. Popelka dostal se na index proscribovaných jen proto, že si ve svých listech mnoho dovoluje. — Tělovičná jednotka „Sokol“ dostala místo na obci u hasičské budovy a příspěvek 3000 sl.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

dne 30. listopadu o 1/2. hod. odpol.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská tř.
č. 8. 300 - I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, předseda.
Dr. František Reyl, jednateř.

Třetí vydání Jana Husa

dle dra Matyše z Nové Paky a dle pravdy od A. Z. Hradeckého počíná se právě expedovati. Neobyčejný úspěch této výborné apologie odporučí spisek nejlepe. Čtáme při objednávce aspoň 50 výtisků. Výtisk po 2 kr. a zasíláme franco.

Administrace „Čas. Úvěr“.

(Zasláno.)

Z Kutné Hory do Kutné Hory.

Jelikož má ohrazení proti článku Podvysokých Listů, jež pojednává o koupě šicích strojů pro pokr. školu, týž list neuvěřitelně, dovoluje si následující prohlášení:

Před nedávnem hodlala škola pokračovací zakoupiti pro vyučování začáteční v šiti starší šicí stroje od kteréhož úmyslu jsem jak pa. starostu Machátka tak i slečnu ředitelku srazoval a nabízel pro školu nové stroje a pětiletou záruku za 25 sl. a za 28 sl. Dle toho není stroj zakoupený od firmy Machanek o šádných 16 sl. levnější nýbrž za stejnou cenu jak u mne. Dále dovoluji si uvést, že firma ona jest společnost „Moravia“ v Olomouci, hlavním závodem J. C. Machanek & Comp. ve Vídni a jest úplně německá což navědomě též její ochranná známka „Stefanthurm.“ Protokolována jest pouze německy. Ovšem stanovisko, by podporovala se česká firma v ohroženém území jest správné, v tomto případě se však podporoval ryze německý milionář.

František Grimm,
obchod a výroba šicích strojů.

KUTNÁ HORA, 22. listopadu 1898.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odpora čuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
malby kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Nejlepší
slováckou slivovici
a borovičku
obdržíte jedině u křesťanské firmy
M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Dekorační malíř a posilovací
JAN BARTA
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 79.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrad a pozlácování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejnižší.
Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Do Hradce Král. a okolí!

Nejnovější
damské rukávničky a damsské kloboučky z kožešiny; novotiny: damsské kočičky a límce; velký výběr kožešinových podšívek pro pány a dámy; cestovní kožichy a námožníky; různých druhů kůže do kožichů

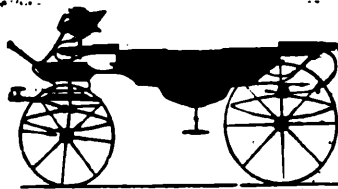
nabízí
v nejlevnějších cenách
Fr. Beran,

kožečník v Hradci Králové
Svatojánské náměstí č. 170.

Velký výběr čapek a připínacích límců pro pány.

Zároveň veškeré kožešnické práce, opravy a přelávký řádné a levně se zhotovují.

Humpolecká
sukna a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje
Karel Kocian,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.
Vsorky k nahlédnutí franko.

KOČÁRY
nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje
ČENĚK BUBEN
kočárník v Hradci Králové.
Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení zlaté medailie s korunou.

Atelier pro malbu dekorativní
speciálně kostelní.
Návrhy přesné ve slohu vypracují se bezplatně.
Za solidně provedení záruka.
Malba nových a restaurování starých, sebe více zářících obrazů
Vilém Vondřej,
akademický a dekorativní malíř dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 68.

Veledůstojným a velebným pánům duchovním, velectěným pánům představeným klášterů a jiných ústavů.

Odporučuji pro nastávající období vánoční za vhodné dárky pro mládež školní i pro osoby dospělé svůj rozsáhlý

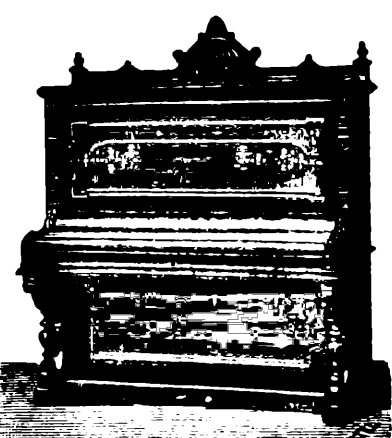
sklad obrázků svatých

všelké velikosti v jemném barvotisku na papíře a atlasu nejnovějšího a nejdrahšího provedení, i fotografie pod bronzovým sklem k postavení neb zavěšení v ceně nejlevnější.

Vsorky posílám na požádání bez odkladu, též co nejlevnější účtované a posloužím milerád, přeje-li si kdo zvláštní výběr. Velikým bude mi potěšením, počti-li má sklad veledůstojní duchovní páni do Hradce Králové přicházející vzácnou návštěvou.

Za čestné zakázky promi ve vší účt nejoddaněji
Josef Pačák, dříve Čad. Malíř.

Skład obrázků v Hradci Králové. Tomkova ul. č. 202/4.

Vývoz do všech zemí.
Vývoz do všech zemí.

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891.: Zlatá medaile. Na zemské hosp. prům. výstavě bulharské v Plovdivu 1893. nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Král. 1894. Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. r. cena. Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtána

továrna na piana, pianina, ha monia a varhany

AL. HUGO LHOTA v Hradci Králové.

Filialní sklady: ve Vídni III. Salesianergasse 31. v Brně Orelská ulice, č. 7. v Praze: Kr. Vinohrady Karlova tř. č. 8. odporučí českému hudebnímu obecnstvu svá nejlepe osvědčená

piana, pianina
angl. repetiční a obyčejnou viděnkou mechanickou nového značného dokonalého provedení

harmonia evropské a americké soustavy

všech rozměrů v cenách, při řádné sevní úpravě, zaručené trvanlivosti a vyrovnané uhlazenosti i vydatné zvukosti neobyčejně levných. Též na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko. (99) Záruka pětiletá.

Veskeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAC**. Cenníky zdarma

Oestujici se přijímají na stálý plat i na provizi.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními ce-
nami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu chrámo-
vých oken

BRNO.

okna chrámová každého
slohu i provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

V. VACEK,

závod
školkářský
v Pamět-
níku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i krátké, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro strohodradí, pláňata atd.
Statistické sazenice v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný cenník
zdarma

XXXXXXXXXX

Křestní listy

ex offio

40 kusů 30 kr.

nabízí

Bisk. knihtiskárna.

XXXXXXXXXX

Založeno 1843.

Jan Kalis,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kn.,

272 doporučuje

svůj hojně zásobený sklad
zlatého a stříbrného zboží,
hodin kyvadlových, ka-
psoňích v cenách mirajoh
a se zárukou.

Též na splátky

Jan Horák, soukeník
v Rychnově n. K

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemně

látky na tašáry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Tabulky s modlitbami:

**k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,
do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch**

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro-
dávají se nalepené (po 16 kr.) i nenalepené.
První dvě tabulky v úhledných černých deskách 60 kr

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Výbornou chuť kávy docílíte

přísadou

**Dydrooy
kávy
žitné!**

Denní osvěžení; chuť k jídlu, okamžité posily
se slabým a starým lidem; překvapující účinek stře-
ným chudokrevností, chorobám plic a re-
konvalescentům poskytuje sklenička ře-
ckého vína: **MAVRODAPHNE** sladké, **ACHAIE**
SEC méně sladké, obě vína desertní a pro nemocné,
lisované z čerstvých hroznů Malvasiánských. K obdržení
u pp. lékárníků A. Spory, K. Hubáčka, v Hradci
Králové, jakož u firmy H. F. Seidel, Praha Vodi-
čková ul. č. 30, hlavní sklad spol. Achaia v Patrasu-
pro Čechy, Moravu a Slezko. Ceny: Celá láhev 1.75 zl.,
půl láhve 90 kr. Toto víno nezkaží se v nečistých,
dobře uzavřených láhvích. (108)

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalou-
nické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

perovky a žíněny,

spony a záclony do oken, hladké i zdřevňané dle
franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Významná cirk. novinka od prof. Jos. Foerster!

Právě vyšla:

Missa Jubilai Solennis

quatuor vocum organo comitante.

In memoriam expleti feliciter semisecularis gloriosi
regiminis Suae Caesariae Regiae Apostolicae Majestatis
FRANCISCI JOSEPHI I.

Auctore **Josepho Foerster**, Op. 36.

Sacrae Metropolitanae Ecclesiae Pragensis Capellae Ma-
gistro in Conservatorio Pragensi musicae Professore, Aca-
demiae bohemicae Imperatoris Francisci Josephi I. Sodali
extraordinario.

Partitura a hlasy 3 zl. netto, hlasy po 20 kr. netto.

Notá tato práce věhlasného náleho církve
skladatelské dojde s jistotou, o tom není nadsadné pochybnosti,
obestranne přitímě a ocenění.

Nakladatel **Fr. A. Urbánek**, český knihkupec
v Praze, vedle národního divadla.

První český závod hudební.

Právě vyšlo

tiskem biskupské knihtiskárny:

VADEMECUM

seu

Brevis Synopsis

materiae et casuum in cura animarum frequentiorum.

Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum
juxta optimos fontes et probatos auctores concin-
navit

Dr. Antonius Brychta

Stran 544 — 8°. — Cena brož. 1.60 zl., poštou 1.75 zl.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná se
stavěna je po způsobu slovníku abecedně, podávající
kněží bez obtížného hledání poučení bezpečná ve všech
pochybnostech kněžského působení se naskytujících,
ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává
v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení
bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou
konstituci papeže Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o cen-
surách církevních a konečně připojen jest celý Syl-
labus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nosti

K hojným objednávkám této praktické pro kněze
příručky, pravého to „Vademecum“ odporoučí se

k nejochotnějším službám oddaná

Biskupská knihtiskárna.

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický
v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí **velký výběr látek** pro dobu
podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

**Zvláště upozorňuje na látky pro
vld. duchovenstvo a úřednictvo.**

Vzorníky na požádání franko. Objed-
návky vyřizují se vzorně a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se
též na splátky.

Založeno r. 1821.

Mše ku cti sv. Václava.

Král. saský varh. **Tregler**, Missa in honorem
sancti Venceslavi, principis Bohemiae. Mše ku cti sv.
Václava, knížete Českého pro smíšený sbor a průvodem
varhan (oblig.) Partitura a hlasy 3 zl., hlasy po 16 kr. netto
Red. **Skuherský**, Missa in honorem sancti Ven-
ceslavi Quatuor vocum inaequalium comitante organo.
Partitura, hlasy varhan a zpěvné hlasy 2 zl. 50 kr., zpěvné
hlasy po 30 kr. netto.

Red. **Sychra**, Mše ku cti sv. Václava pro: a) 2
hlasy (sopran, alt), b) 3 hlasy (sopran, alt, bas), c) 4
hlasy, sopran, alt a tenor, bas a průvodem varhan nebo
dvou houslí, violy, violoncella, basy a dvou rohů 3 zl.
50 kr., orkestr hlasy 1.50 kr., zpěvné hlasy po 30 kr. netto

Seznam u mne vydaných církevních skladeb za-
řít na požádání kamkoliv zdarma franko a lze u mne
dostati každou hudebninu nebo knihu.

v Bykani 2 zl., nejmenovan kaplan (x+y) 10 zl., vdp. Eng. Starý, bisk. vikář sekretář v Rovní 3 zl., dp. Ferd. Vlček, katecheta v Polné 2 zl.; po 1 zl. darovali vdp. farář Císař a Nejmenovaný kněz. Zaplat Bůh!

Slavnostní schůze obec. zastupitelstva konala se včera o 4 h. odpolední. Před schůzí odevzdala deputace živnostensko-řemeslnické besedy purkmistru petici sl. obec. zastupitelstvo, aby její tužby v přístěnné podporování živností a zřízení chudých domků a tržnice podporovalo. Na to vzpomněl pan starosta dr. Ulrich 50. vládního jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále, a nímž a s jeho rodem sdílí český národ radosti i žalosti. Zvláště tomuto císaři děkuje český národ rozvoj své národnosti a samosprávy, město pak zbavení pevnostních pout. Dále si vyžádal p. purkmistr, aby jménem města směl 2. prosince na stupních trůnu složit hold věrnosti neochvějně, lásky a oddanosti a provolat pak Jeho Nejmilostivějšímu císaři a králi třikrát sláva, kteráž slavné zastupitelstvo srdečně opětovalo. Na to prohlásil starosta města, že na věčnou paměť Jeho Veličenstva věnuje město pozemek proti Adalbertinu a okresevní domu na stavbu obchodního a průmyslového muzea jakož i tržnice pro severovýchodní Čechy, témuž účelu věnuje se z voj. praešenčního fondu 20.000 zl., jež po jeho vydání městská rada spravovati bude. Městská rada si vyžádá, aby samosprávné úřady k tomuto věnování svolily a aby vyžádáno bylo dovolení, by průmysl. muzeum smělo se nazývatí muzeum císaře a krále Františka Josefa. Všecky tyto návrhy měst. rady schválilo obecní zastupitelstvo jednohlasně. Petice živnostenská odevzdá starosta pevnostnímu výboru a městské radě, aby v době nejkratší podaly o ni pokud možno příznivou zprávu sl. zastupitelstvu. Tím slavnostní schůze skončena. Ve čtvrtek večer od půl 8. do 9 hodin bylo slavné osvětlení města, které ozdobeno prapory.

Z jednoty katol. tovaryšů. Přednáška p. kočárníka Č. Bubna shromáždila četné posluchačstvo z kruhu řemeslnických a učinila na přítomné hluboký dojem. Neboť p. Č. Babeu osvětlil se býti nadaným řečníkem, jenž obsažné myšlenky, z vlastního studia vyplývající, dovede odítí pěkným slovním rouchem a řečnickým přednesem sděliti posluchačstvu. Netajíme se s tím míněním, že prospěch pro řemeslnictvo by byl rozhodně lepší, kdyby on pečovali taci pokračovali řemeslníci a kdyby řemeslnictvo nenechávalo za sebe mysliti vždy někoho jiného. Těšíme se na slíbenou další přednášku p. Bubnovu. Zdař Bůh!

Lidová měsč. knihovna. Dne 4. října byla tomu dvě léta, co byla v Hradci Kr. otevřena lidová knihovna. Za dobu tu půjčeno bylo bezplatně 5727 čtenářům 15.294 svazků. Ze subvence 200 zl. měst. zastupitelstvem na lidovou knihovnu ročně poskytované byly zakupovány nové knihy a obstarávána vazba jejich i knih poškozených. Letos zakoupeny byly spisy Zeyerovy, Heritesovy, Herrmanovy, Ruská knihovna a zábavné i poučné spisy nové vyšlé. Odebírány byly: Maticе Lidu, Libuše, Laciná knihovna, Modrá knihovna, Slezská kronika, Knihovna Švandy Dudáka a Z říše vědy a práce. Počet svazků dostoupil č. 1000. Za celá dvě léta byla poselena jedna kniha tak poškozena, že stala se nepotřebnou, dvě pak byly ztraceny a těmi, kdo je ztratili, nahrazeny.

Zvěsti z východních Čech.

Z Chrudimi. „Pevné vůli, tužbě uslechtilé rádo dává nebe dojit cíle“. Tato slova slavného básníka českého vyplnila se vším právem na díle velkolepém, kterého podjaly se slabé dvě ženy z lidu českého, ctihodné sestry Hyacinta a Jacoba Zahálkové, rodem ze Sloupnice na Litomyšlsku. Jest tomu právě letos deset let, kdy chudé řeholnice tyto vrátily se ze Styřského Hradce do milé vlasti české, aby v Slatiňanech u Chrudimi převzaly správu opatrovny, kterou zřídila tam Její Osvícenost paní hr. Stadionová roz. kněžna Lobkovicová. Munificenci vznešené této šlechtičny české i jakož velkodušnou podporou Jasně kněžské rodiny z Auerpergu vystavely ct. sestry Zahálkovy nedlouho po svém příchodu z vlastního jmění rodinného v Slatiňanech klášter a v něm založily český mateřinec kongregace školních sester III. řádu sv. Františka s českým vychovávacím ústavem pro dívky a opatrovnu. Spějíce za vytknutým cílem řehole své: vychování křesťanské mládeže — v několika málo letech zřídily opět v Chrudimi dívčí ústav pro vzdělání učitelek a dnes jako nějaký brad strmí v Chrudimi velkolepá budova o třech poschodích — dívčí ústav pro vzdělání učitelek císaře a krále Františka Josefa, abudované kongregací školních sester III. řádu sv. Františka na památku 50letého panování Jeho Veličenstva nákladem více než 250.000 zl. zbudované. Každý obdivuje se dnes té energii a vytrvalosti sester Zahálkových, které přes všechny pomluvy a překážky jim kladené s prostředky skromnými — v době náboženství katolického nepříznivé — vykonaly dílo tak velkolepé. Pán Bůh zajisté jim žehnal — a dopřál dočkat se jim cíle vytknutého. Celé dílo dokončeno bylo slavnostním svěcením kostela a školní budovy, v sobotu dne 26. listopadu. Konsekraci kostela vykonal za asistence všech místních a okolních kněží sám nejdp. biskup. Současně vysvětil budovu školní veledůst. p. arciděkan Walter, při čemž promluvil k přítomným přítomnou řečí. Slavnosti zúčastnili se J. O. p. hr. Stadionová, řed. zastup. s velezasl. purkmistrem svým p. Jos. Klimšem v čele, zastupcové všech úřadů, profesorských a učitelských sborů atd. Při hostině, které účastenilo se na 80 hostů, pronesl slovatný p. purkmistr Klimš překrásný přípitek na sv. Otce — v němž velebil vznešené vlast-

nosti velkého papeže našeho, který také tím, že vědecké poklady vatikánské otevřel celému vzdělanému světu, nejlepší podal důkaz, že náboženství nestaví se na odpor vzdělanosti — naopak ale, že ono umění a vědu doplňuje a snižuje. Dále zmínil se o lásce sv. Otce k českému národu našemu, kterou na jevo dal tím, že v Římě zřídil českou kolej, aby synové českých matek v Římě jako u pramene čerpati mohli vzdělání své theologické. Proneseny přípitek tento přijat byl s radostí a nadšením. Pravou bouří potlesku vyvolal přípitek, který pronesl nejdp. biskup Ed. Jan Nep. Brynych na Jeho Veličenstvo císaře a krále našeho. Významný tento přípitek přinášíme v doslovném znění: Velečtý šromáždění! Slovatný pan starosta slavného města zdejšího výmluvnými slovy vzdal čest nejvyšší autoritě církevní. Raduji se z toho, anot tím ukázáno jest, že člověk má vyšší cíl, vyšší určení, že člověk stvořen jest pro život věčný, a k tomu ho vede církev. — Avšak člověk žije nutně i životem časným a tudíž i ve společnosti státní, jež také svou nejvyšší hlavu má. My žijeme ve státu rakouském, a hlavou jeho jest Jeho Veličenstvo císař pán. Jako katolický biskup pravím, že úcta a oddanost k němu nám přikazuje naše náboženství. Onoť to jest, které praví: „krále v uctivosti mějte“. A „není mocnosti leč tá, která jest od Boha“. Tento tedy základ samým Bohem položený má naše katolická loyality. To není loyality, ku které osobní prospěch nebo sobectví, to není loyality „na výpověď“, nýbrž je to loyality svědomí. A tato katolická loyality bude se zde v tomto ústavě pěstovati, do srdcí dívek vlévati, aby odtud šířila se kolečkem. — Jsem i český biskup, to jest českého původu biskup a znám vroucně jedno přání národa a lidu českého. Nikdy jsem toho netajil, že spolu s tímto lidem jako den slavný vítal bych onen den, v kterýžto by se rozzevčely zvony svatoříčské hlásající veškeré vlasti tu radostnou zvěst, že koruna sv. Václava postavena bude na hlavu krále našeho. Ovšem míním tím to, co jsme my biskupové rakouští pojali ve svůj pastýřský list, totiž že bychom i přes to zůstali ve spojení s říší rakouskou. Vždyť bez tohoto spojení nevím co by se stalo s osamělým národem českým. Kéž by tedy Bůh ráčil dáti, aby se v rozehraném nyní Rakousku vše dle spravedlnosti a lásky křesťanské tak upravilo, aby se císaři a králi našemu vyplnění zmíněné naděje českého lidu možným stalo, začož by mu to vždy věrně a dobré srdce tohoto lidu tím radostněji zajasalo vstří jakožto dědici koruny sv. Václava. Z dějin českých napadá mi v paměti mé utkvělá událost. Když zvolen byl i za souhlasu katolíků Jiří král, tu jeden z katolických pánů českých s rozechvěným srdcem hlavu svou skláněje, před velebností královské moci zvolal: Živ buď Jiří, král a pán náš milostivý! — A tak myslím, že nejlépe osvědomíme svou katolickou rakouskou i českou loyality, když zdvíhajíce pohár zvoláme: Živ buď císař, král a pán náš milostivý! Dále přilpil p. Dr. Havelka protektorce ústavu, Jeji Jasnosti paní kněžná ze Schwarzenbergů a feditel ústavu p. dr. Tomáš Řehoř největší dobrodítelce kongregace Její Osvícenosti paní hraběnky Stadion-Lobkovicové. Na konec pronesla Jeho Bisk. Milost tento přípitek na královské věnné město Chrudim Spasitel náš narozen byv v Betlemě, bydlel v Nazaretě, a Jeruzalém bylo hlavním městem v zemi té, v kteréžto dílo své dokončil: A přece město Kafarnaum nazýval městem svým. I budiž mi dovoleno, aby i já jedno město, kde se mi tolik projevu lásky, tolik uznalosti a porozumění dostalo, nazvatí směl městem svým, — jest to město Chrudim. — Ode dneška tím více bude draho srdci mému, když dokonáno dílo křesťanské osvěty, kteréž by se bez jeho přispění bylo nepovedlo. Zaslouha města Chrudimi o tento ústav je tím větší, anť duch času nepochopitelnou mně nedůvěrou k církvi katolické části společnosti naší šílí. — Čítám se již k starším lidem, a zkušenost delšího života působí, že člověk poznává, že každá doba má své světlé i stinné stránky. A jinak to není ani s naším stoletím. — A nejen se zkušenosti, ale i z dějin vím, že právě největší lidé nedali se uchvátiti proudem své doby tak, aby nad její stíny se nepovznegli. — Něco podobného zdá se mi, že se stalo v Chrudimi. A proto doufám, že v dějinách slavného tohoto města uznání a ocenění dojde to, co se z jeho strany stalo pro zařízení a udržení tohoto ústavu. — A proto volám: Bůh zaplať všem, kteří si jakýmkoliv způsobem zaslouhu o toto dílo křesťanské katolické osvěty získali: Bůh zachovej, chraň a oslavuj slavné město Chrudim. Sláva! Sláva! Sláva! Přáním tím končíme i my tuto zprávu naši.

Z Opočenska do Opočenska. Valná hromada spolku „Absolventů“ zimní hospodářské školy v Opočně, konati se bude ve čtvrtek dne 8. prosince 1898 o půl 2. hod. odpo. v obecní hostinci v Pohoffi. Pořádek jednání: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Čtení zápisníku o poslední konané valné schůzi. 3. O významu vzdělání dívek rolnických a důležitosti kursů hospodyněk promluví sl. Anna Tučková z Dol. Polánky. 4. O osvětování a hnojení luk, přednese p. B. Čančara z Provoze. 5. Pojednání o návrhu výboru na uspořádání plesu, referent p. Jan Šolc z Pohoffi. 6. Volné návrhy. Upozornění: P. T. pp. hospodáři, zvláště pak také hospodynky a jejich dcery račteš důležitou schůzi tuto na jisto navštívit.

Z Hronova. Katol.-politická jednota pro Hronov a okolí pořádá dne 4. prosince t. r. o 3. hodině odpoledne na sále v hostinci „U mostu“ (p. Hynka Klečky) v Hronově svou valnou hromadu a spolu veřejnou schůzi na oslavu 50letého jubilea Jeho císa. král. Veličenstva s programem následujícím: Proslav slavnostní. O padesátiletém jubileu J. císa. kr. V. a o politické situaci; promluví red. František Štábl z Hradce Králové. Volba výboru. Přijímání členův. K hojně návštěvě zve uctivě výbor.

Z Velimě. (Školné.) My katolíci obce zdejší domáháme se již dlouho, aby obec naše byla zařazena ze III. třídy školného do IV. Když se poprvé o tom jednalo, pan Štěp. Sixta, t. č. okresní starosta, řekl, že prý je to čest pro obec, když je ve vyšší třídě školného. Pěkně děkujeme za tu čest, když místo 208 zl. platiti máme 312 zl. s jednoho dítěte.

Lonského roku opět se o tom jednalo v místní školní radě, ale ta musela vše nepatřičné neb nedůležité podati. Bylo prý to vráceno. A tak máme zase naději, že budeme na dále ve III. třídě; neboť místní školní rada se tak brzo nesejde a kdyby se i sešla, tak hned žádost nebude podána. Proč? Já víme proč. Protože evang. občané s toho též pro svoji soukromou školu a remuneraci dle toho dostávají. My otcové nemáme již chutě dále platiti; vidíme, že se nás nikdo nezastává, a že v těch nynějších těžkých dobách těžko se shání školné, zvláště u četné rodiny. Řeknete snad, vždyť se přece osvobozují dívky některé. Ovšem ale které osvobozeny jsou, o tom, jak jsme slyšeli, seznám se nevede. Ale dvakrát, třikrát v roce, když se třídy mají mýti, obejde strážník ty nejchudší ženy, jejich děti osvobozeny jsou, aby přišly zdarma umýtí třídy a tu jim ještě ani tenkrát a ten kousek hradu za odměnu nenechají. Kterak k tomu ty chudé ženy přijdou? Což není polohka na čistění školy? Dlouho, dlouho mlčíme, ustupujeme, jen pro ten svatý pokoj, ale trpělivost také dojde.

Jeden tatík se ošetnil.

Z Jičína. (Úmrtí.) V neděli dne 27. listopadu zemřel p. J. Petrák, bývalý profesor na učitelském ústavu v Jičíně. Nedávno ještě sepal novou první čítanku a zaváděl novou metodu čtení. Žáci zešulného ctili jako milovnicka pravdy a spravedlnosti a obdivovali často jeho velikou paměť. — Při porotním přelíčení, které dne 25. listopadu konalo se zde s Al. Hajnem, redaktorem z Hradce Králové, dr. Štemberkou a knihtiskařem zdejšího Outrata, došlo ke smru, když všichni tři obžalovaní byli sblížili, že dají zadostučinění odvoláním, které v nejbližší přístí číslé „Osvěty lidu“ musí býti uveřejněno bez všech poznámek. Dr. Štemberka z Rychnova n. K. prohlašuje v odvolání, že nepsal dopisy urážlivé proti bývalému svému chetvi a příteli JUDr. Fr. Jeřábkovu a továrníku Al. Zlatníkovu v „Osvěty lidu“ uveřejněné. Redaktor Hajn praví, že neměl příčiny vyšetřovati proti oběma jmenovaným žalobcům, že poměry Královédvorských nepsal a že bez zlého úmyslu uveřejnil dopisy ty, z Králové Dvora mu zasláné. Podobně odmítá veškeré účastenství při dopisech urážkových knihtiskař Outrata, připomínaje, že náhodou „Osvěta lidu“ krátkou jen dobu v Jičíně se tiskla. Ku přelíčení bylo povoláno na 30 svědků. Každá strana má hraditi útraty svým svědkům. Poněvadž žalovaní majetku nemají, zapraví je žalobci.

Z Čistěvsi. Valná schůze čtenářsko-hospodářské besedy v Čistěvsi odbyvána bude v neděli, 4. prosince o 1. hod. odpo. v místnostech besedních. Program: 1. Zahájení schůze. 2. Čtení protokolu minulé schůze. 3. „O vzniku a zrušení roboty“ promluví pan J. Jaroš, zemský poslanec atd. z Časlavky. 4. Volné návrhy. Z čtenářsko-hospodářské besedy v Čistěvsi, dne 15. listopadu 1898. Jos. Havrda, předseda. Fr. Hauka, místopředseda. Fr. Skvrna, jednatel.

Z Ronova u Časlavi. Časlavská „Pravda“ přinesla v posledním čísle dopis z Ronova o vld. p. vikáři Vackovi, že německy kázal a německy oddával a. k. nadporučíka s deorou administrátora panství Charváta. Účel dopisu je dosti přizračení. Omlouvati, vysvětlovati a hájiti fakt samý nechceme. Ale jednu věc připomínáme. Týž pan vikář aleví nedávno za minulý rok 1897. nájemníkům farních pozemků celou třetinu nájemného a tu se nenalezl ani z interestovaných kruhů, ani z opravdové ani z „tak zvané“ Ronovské intelligence, která tak ráda zasedá na soudnou stolicí nad činy svého bližního, pravíme, tu se nenalezl dopisovatel, který by tento čin, zajisté nejvyšší humanitní, byl veřejnosti okresu Časlavského v časopise místním, tedy v „Pravdě“, oznámil. Ovšem je to kněz katolický, který dobročinný skutek učinil a to se nesmí dát na veřejnost! Ale skandalisovat — to je péro hned pohotov!

Z Nové Paky. Dne 27. listopadu zavítal do města našeho vdp. Dr. Frant. Rayl z Hradce Králové byv katolické Jednotě přednášel o „Církvi Národní“. Schůze byla určena pro členy a zvané hosty, a přes ošklivé počasí shromáždilo se v sále hostince p. Nálevky daleko přes 300 účastníků. Po 4. hodině zahájil schůzi předseda vdp. děkan Josef Fiedler, a udělil slovo vdp. Raylovi. Počal zprávou „Času“, že na Pace v prosinci t. r. založen bude první sbor „církve národní“ na základě starokatolického. Máme vše národní i sírky, proč bychom neměli též církev? Leč v té věci třeba opatrnosti, an víra není kabát, by se mohla stále měniti. Rozbírám otázku, zda víra katolická dosud národu dostačuje, či nutno ji odstranit? Dovojuje důležitost víry pro jednotlivce i pro celý národ, a ukazuje, jak víra katolická národu našemu svědčila, jej vzpřížila a národ zachránila. Že liturgie slovancká zanikla, toho přičinou nedostatek kněží staroslovanských znajících. Probírá dále „víru husitskou“, která v národním ohledu prospěla také, ale byla příčinou vpádů německých a schudnutí země. Mluví o víře luteránské a helvetské, že sloužili za plášt ku germanisaci Čech. Také víru Českobratrskou měli Čechové, a ani ta se neudržela. Konečně tedy přicházejí dobrodinci „praví“, a chtějí nám vočkovat víru starokatolickou na brdo husitské napjatou, a tou chtějí národu na nohy pomoci — toť lehčí než dobytí státního práva! Mluví o úšň zpravě, demokratisování církve a užívání latiny, a vyvrací námitky odpůřců. Dovojuje, že takto i kněz musí veřejně vystupovati a zájmy své víry hájiti, a cituje Havlíčka o vlastenectví kněžstva českého. Trefným podobenstvím o stromu Církvi, na němž ptáci a housenky sídlí, řečnick končí. Přednáška, klidná a věcně přednesená, řádným vtípem kosená, a citáty z Wintera, Havlíčka a Husa doložená, zanechala trvalý dojem. Jednatel vdp. Malý vyhlásil přítomné, by u paměti podrželi slyšené a o něm přemýšleli, a Inuili věrně k církvi a sv. Otci; zmiňuje se též o jubileu J. V. císaře a krále Františka Josefa, jeemuž a sv. Otci provolána třikrát „Sláva“, načež vdp. předseda schůzi ukončil o 6. hodině.

Z Hněvčovic. K oslavě 50letého jubilea císařského. V pátek, dne 2. prosince po slavných službách Božích církevních v Hněvčovicích pověřen byl nový nákladem přifaněných obcí Benátek, Černutě Dolních i Hohených, Hněvčovic a Sovětice zřízený hřbitov s mohutným uprostřed postaveným sv. Křížem. Nový hřbi-

to jest na blízku farního chrámu při cestě vedoucí k Dolním Černým. Návrh a stavbu sdělil provedl stavitel pan J. Růžička z Dohalčic, vskusně železná vrata dodala zámečnická dílna pana J. Kulhánka ze Smířic. Kříž, práce pěkné a umělé jest ze sochafské dílny Pouchovské. Slavnostní řeč dotýkající se jubilea Jeho Veličenstva proslavena na hřbitově. Po vykonání obřadů zakončena pobožností ve farním chrámu chvalozpěvem Ambrosiánským a hymnou národní.

Z Čeravilova. (Valná hromada). Katolická m. r. jednota Čeravilovská pořádá dne 8. prosince t. r. svoji řádnou valnou hromadu s tímto programem: 1. proslov předsedy, 2. řeč v. p. Jos. Mynářka: O významu a působení spolku, 3. zpráva jednatele, 4. zpráva účetní a revisorů účtů, 5. zpráva knihovny, 6. volba nového výboru a 7. volné návrhy. Schůze jest v hostinci p. Václava Jindry v Čeravilově o 2. hod. odpolední.

Z Proseči. Zdejší „svato-josefská jednota v Proseči“ pořádá dne 8. prosince 1898 v místnostech spolkových svato-mikulášskou zábavu s tímto programem: 1. „Zkouška trpělivosti“, divadelní představení o 1. jednání dle K. volné zpracování pro tuto zábavu S. N. 2.) Deklamatorní výstup. 3.) Příchod Mikuláše, jenž přednese veršované poselství, zvláště pro ten den upravené členem spolku st. d. Začátek určité o 7 hodin. Vstup dobrovolně. Školní děti nemají přístupu.

V hospodyňské škole ve Stěžerách pořádán bude kurs brání míry, kreslení stříhů a šití šatů. Kuratoriu školy podalo se zpráva k vyučování tomu osvědčenému odborníka p. H. Kopeckého, majitele koncesy školy stříhů pro král. České z Pardubic. Kurs počne dne 4. ledna a potrvá po 3 měsíce, případně i déle. Vyučování se bude vždy ve středu a ve čtvrtek odpoledne od 1—4 hod. Kurs ten jest veřejný a mohou jej kromě chovaneček školy hospodyňské navštěvovati i jiné paní a dívky, jež by se ve směru tom vycvičiti chtěly. Navštěvovatelky kursu z míst vzdálenějších mohly by ve škole přenocovati aneb i trvale na dobu trvání kursu se ubytovati. Za vyučování platiti se bude za celý kurs 18 zl., papír na stříhy a jiné potřeby činiti budou as 2 zl. 80 kr. Chovankám i okolním dámám naskytne se tímto velmi vhodná příležitost naučiti se oboru tak důležitému a důfáme, že jí hojně použijí. Přihlášky přijímá již nyní ředitelství školy hospodyňské ve Stěžerách.

Zatopení dolů kutnohorských stalo se náhle v sobotu o 9. hod. večer na „Ptáku“, kdež se provalila náhle voda ze starých opuštěných děl. Asi o 8. hodině večerní odstělována byla skála za dne navrtána. Asi hodinu pne té vyvalil se z dolu mohutný sloup kouře a slyšen byl pozdenní rachot. Voda stoupala v malé chvíli do výše 240 metrů a v pondělí do výše 262 m. Voda z opuštěných šacht vlomila se patrně do nové šachty. Současně propadla se i část měst. hřbitova ve výměře asi 80 m se čtyřmi hroby. O život nepřišel nikdo. Při ložské zátopě Turkaňku přišli o život 3 horníci. Teď se pracuje ještě jen na Kaňku. Zdá se, že slavné díve doly kutnohorské propadly úplně zkáze na velikou škodu města.

Před chradimskou porotou stál František Novotný, rolník z Komarova u Dašic, jsa žalován ze zločinu úkladné vraždy, spáchané na čtyřech svých dětech manželských a pátem nemanželském. Novotný zapadl vlastní ženu, chytil se jiné, až se stal nejnešťastnějším zločincem a vrahem vlastních dětí.

Schůze voličů v Kutné Hoře.

Vládnoucí strana v Kutné Hoře byla nemalo pobouřena, když minulý týden spatřila na nárožích kutnohorských toto provolání konservativní strany národní: „Občané, voličové Kutnohorští!“

Schůze voličů ku poradě o volbě do obecního zastupitelstva odhývá se v neděli dne 27. listopadu t. r. o 2. hod. odpo. v Sokolovně. Pořadatelstvo „Toto provolání, obsahu absolutně nestranného, nezadržného a nevinného podráždilo přivržence strany svobodomyšlné nesmírně, neboť oni znají svobodu a právo shromažďovací, svobodu slova a myšlení jen pro sebe — a kdo se odvažuje býti smýšlení a náhledu jiného, na toho se obojí hned štambulovským klackem.“

Nesnášenliví paní dali v sobotu nalepknouti a v neděli nalepiti tyto červené plakáty:

Voličové kutnohorští!
Nejmenované pořadatelstvo avolává Vás ke schůzi voličů na dnešní den na 2. hodinu odpolední do Sokolovny! Je to pořadatelstvo strany, která se za své jména stydí, která Vás do schůze zve, aby činila správu obce nespravedlivé vyčítky. My nížeapsaní důvěrníci voličů strany svobodomyšlné zveme Vás, abyste se do této schůze co nejčistěji dostavili, abyste byli svědky výtek a naší obrany. My a správa města našeho nemáme co zatajovat! Naše věc je spravedlivá! Na Horách Kutných, dne 27. listop. 1898.“ Přijďte všichni Florian Rýva obuvník, Josef Nevečeřel odhadce v městské zastavárně, Eman. Skála zámečnický, Fr. Jelínek krupař, radní a býv. ostrostřelec, Al. Horáček truhlář a měst. dodavatel, Vojt. Bartunek harmonikář, Jan Procházka sedlář a evangelík, František John b. obch., Ant. Juna klempíř, dr. Bedř. Pacák, J. V. Hejnic redaktor Podvysokých L. Fr. Vysypal zřízenec z měst. zastavárny, Vojtěch Krehan, sklenář a m. rada, Em. Stračovský truhlář, J. Kozdéra krejčí, Moravec?, Aupěka městský dodavatel, Černík uhlíř, Doskočil?, učitel Fr. Schmidl, J. Macháček purkmistr, Štěpánek hrnčíř, J. Kučera obuvník, J. Fastr zahradník, Josef Peřina městský úředník, J. Peřina obuvník, A. Hrabák truhlář a městský dodavatel, Ferd. Jäger městský radní a uzenář, J. Kavala oekonom, Fr. Šýkora měst. radní, T. Tuček m. radní, Dr. Z. Aufedníček, aš do nedávna Staročech, Č. Dajbých stavitel, Em. Procházka kupec a bývalý evangelík, Ant. Kutlík kupec a měst. dodavatel, V. Horák oekonom, Em. Javůrek kupec, J. Fuxa radní, Richter kořalečník a m. vážný.

Některá jména dána prý byla na provolání, bez výslovného souhlasu jmenovaných; sálek-li jim na tom, tak se prohlásí určitěji.

Ještě v sobotu konali svobodomyšlní předáci poradu, jak umlčeti a ukřičeti ty kutnohorské voliče, kteří nejsou s obecním hospodářstvím spokojeni a činí mu výtky.

Ranní plakáty a sestrkování hlav mužů svobodomyšlných věstily bouři. Někteří radikální mužové z lidu byli častováni v hostincích a vinárnách, aby si dodali kuráže na příchůt věci. Hlavní úloha byla svěřena patrně výslovnému příteli pana purkmistra Macháčka a cititeli dr. Pacáka, panu Josefovi Toužilovi, s nímž velmi intimně mluvil ve vinárně Vondráčkové p. Vysypal, bývalý písař u soudu, který za své horlivé agitace ve prospěch p. Macháčka a Pacáka byl povýšen za úředníka v městské zastavárně. Pan Jos. Toužil cestou do veřejné schůze voličů vyndal na veřejné ulici hanebnou panu dr. Mlčanovi, jeho choti a paui matce, a již tento introit nasvědčoval, že veřejná schůze voličů bude se odbyvati ve stylu schůzí z let 1889—1893, v nichž byli Staročechi a klerikálové ukřičeni anebo i vypuzeni.

Znalec takovýchto schůzí uhodl na první pohled válečný plán vůdců strany svobodomyšlné. První řady lavic a postranní místa obsadili členové městského zastupitelstva a předáci, a zadní řiky tvořili nevoliči, dělníci z továrních dílen p. Tučka, Vavrušky, Běláckého atd., ponejvíce dělníci ševcovští, krajčovští, truhlářští. Pobočníkem p. dr. Pacáka na pravém křídle byl jeho kompagnon p. dr. Vlasák, na levém křídle sám měl velení p. Stračovský. — Spolehlivá garda tvořila první řiky a bombardní a trumpetní a klarinetový obstarávaly tu: obuvník Oliva vodič trestníků, kořalečník Richter, obecní arendátor a tržní výběrčí Toušek, krupař a bývalý šicovský praporečník Jelínek, Procházka občan bez náboženského vyznání, marinu komandoval p. Novotný, sochař Šídlo, poselák Pazderka a městští hajní měli na starosti pichlavé a neslušné pokřiky a když takto svobodomyšlné vojsko bylo seřikováno, voláno po zahájení schůze. Voličové konservativní byli oproti svobodomyšlným a s nimi spojeným nevoličům ve velké menšině. Pan dr. Pacák to pozoroval dobře a přivrženci strany svobodomyšlné toho náležitě vykořistili. V slušných společnostech bývá zvykem, že pořadatelstvo řídí jím svolanou schůzi a že uděluje slovo přihlášeným řečníkům bez ohledu na jejich smýšlení. Straně svobodomyšlné nebylo pohodlným, aby první a hlavní slovo dostalo se konservativcům, kteří by si byli posvítili důkladně a všestranně na obecní hospodářství od r. 1892 do 1898.

Ač nikomu nenapadlo omezovati svobodu slova voličů „svobodomyšlných“, kteří si beztoho svolávají zvláštní schůzi na den 4. prosince, tedy strana svobodomyšlná usilovala, aby ze svých přívrženců prosadila celé předsednictvo schůze. Když se proto ujal jménem napadeného pořadatelstva slova p. dr. Bruna, tu povstal hned strašný křik a kořalečník Richter odřikal napouštěvaná mu slova a navrhl za předsedu „našeho nejhodnějšího starostu“, totiž p. Macháčka.

Pan doktor Bruna byl ukřičen a zvolen většinou pan Macháček za předsedu, pan stavitel Dajbých za místopředsedu a pan John za zapisovatele schůze. Pan Macháček nendělil slova prvnímu přihlášenému řečníkovi p. dr. Mlčanovi, nýbrž svému stranníku p. Em. Procházce. Pan dr. Pacák, který krokodilyl zrakem terrorisoval účastníky schůze, dělal pádům Macháčkovi, Procházce a Hejnicovi napovědu. Konservativní řečník p. dr. Mlčan byl sice sprostě okřikován a umlčován, vzdor napomenutí p. předsedy schůze, ale pádné důkazy jeho, že na velkostatku janovickém a pivovaru loreckém jest jen hypotécká dluhů 770.000 zlat., nečítaje dluhů jiných, způsobil na posluchače mohutný dojem. Pan purkmistr Macháček musil přiznati správnost dluhů a cifer panem dr. Mlčanem uvedených, který dříve tvrdila též „Obnova“ a ani redaktor Hejnic neodvážil se vůči přítomnému redaktoru Obnovy tvrditi, že městské dluhy kutnohorské obnášejí jen 599.000 zl. a že z toho nadělali 360.000 zl. Staročechi. Dle nejnovějších výtahů jest jen v knihách 770.000 zlatých, mimo to jsou fondy zadluženy 60 tisíci na činžácké vázce 70 tisíc a vůči těmto faktům musil i Hejnic mlčet. Ulevoval si jen polohlasitými nadávkami Brynychovcům.

Generalisimus svobodomyšlných p. dr. Pacák měl nešťastný den. Chraplavý, vysmolený hlas jeho se nezamlouval a vývody jeho byly ubohé. Ani ty sprosté poznámky netáhli a dělníci v zadu sálu pravili bez obalu, že, kdyby tak neurvale mluvil dělník jako dr. Pacák, že by ho ukřičeli a vyhodili. Takto jim dělal p. dr. Pacák gaudium. Dopracoval to ve své svobodomyšlnosti věru k smutným koncům.

Různé působila poznámka pa. dr. Morstadta, že město darovalo zdarma pozemek, za který jiný občan nabízel 400 zl. Present čtyřlístový dostal básník Pokorný-Pikulík, písař dra. Pacáka a básník Hejnicův za sprosté nadávky Staročechům, Brynychovcům a vůbec slušným občanům kutnohorským. Obrana panů Macháčka, Procházky a Pacáka nepomohla marně jim dával P. takt. Truhlář Stračovský křičel sice také podle nohy, ale poněvadž sám byl naladěn na mohl, bral to často chybě do dia, fis a cis a navrhl konec debaty trochu pozdě — trop du tard. Pan Aupěka se také nevyznal v partessách, dělal velkou pauzu a naučeným posauzem a skočiv pozdě na židli, když již dobrá polovice posluchačů ze sokolovny odešla, křičel: „počkat, počkat pánové ještě jsme zapomněli na tu důvěru!“ Pana purkmistra patrně bolelo, že v sobotu usnešenou důvěru zapomněl a že voličům samým vyslovit ji ani nenapadlo, volal tedy čerstvě na odcházející: „Tak kdo je pro tu důvěru!“ A tu pan Kordina-Toužil, hrdina před páne Mlčanovým domem z plna hrdla křičel: „Macháček je můj kamarád. Na zdar! Všecka sláva mu!“ A tak „kamarádi“ křičeli důvěru. Inu, od Toužila to zrovna zadarmo nebylo, byla to revauche za tu „kapaninu“. Jiné nešťastí se nestalo; až večer měl Kordina Toužil v hospodách smůlu. Ukazovali mu, kde nechal tesat díru. —

Pan JUDr. Bruna jménem pořadatelstva označil před zahájením schůze její příčinu a účel. Mají býti obecní volby a třeba vážně promluvit o správě obce a zda-li — co se stalo — stalo se ku blahu a prospěchu obce, čili zdali se to stalo k její škodě. Dnešní schůze byla svolána k vůli objasnění hospodářských a finančních poměrů obce a nikoli k vůli

politice. Pořadatelstvo schůze přeje si z té příčiny, aby jednání bylo vážné a klidné (Hlasý: To chceme!) Očekávám proto, že průběh schůze bude klidný. Před časem objevil se v královéhradecké „Obnově“ článek, o zdejším finančním hospodářství. Tu povstal hned veliký křik v „Podvys. Listech“. „Obnova“ klidně a věcně dotkla se našich hospodářských poměrů, ale myslím, že dotkla se bolavě rány, protože povstal taký křik. (Dr. Pacák stojí v čele sálu obrácen k obecenstvu křičí: „My si budeme dlat, co chceme!“ — Lomoz, křik a nadávky. Hlasý: Bruna ať mlčí! Chceme Macháčka za předsedu! — Nevypatelný křik, bouře a nadávky. Odpor. Hlasý: My jsme také popoplatníci, my si nedáme nadávat!“ Bouře a křik suří v sále, p. Cenofela skočí na podium a mluví do křiku, takže mu není slova rozuměti.

Pan dr. Bruna volá: Poněvadž mne jako pořadatele schůze nechtěli slyšet, žádám si. shromáždění, aby si zvolilo předsedu.

Purkmistr pan Macháček proklamován by většinou, z velké části nevoliči za předsedu, děkoval za lásku a důvěru a prosil za zachování klidu. Na to útočil na „Obnovu“, jejíž články naplněny prý jsou záští a jedem k jeho rodnému městu (Odpor a souhlas). Co prý se na radnici stalo, stalo se k blahu města. — Na to zvolen stavitel p. Dajbých za místopředsedu a p. John, o němž známo, že dle jeho vlastního doznání není s to platit daně, zvolen za zapisovatele. Pan Macháček hraje si na nevinátka, opisuje prý se nikdy nepřivědčila na radnici, zdali se úřaduje a hospodáří správně. Pan Jan Josefý praví, proč dnešní schůze svolána. Nepřicházíme z intrikánství, ale abychom klidně a věcně porokovali o obecním hospodářství. Pan dr. Pacák pravil, že Kutná Hora je hanobena od lidí, kteří nejsou hodni p. Macháčkovi rozvázat řemínky. Pak mazel Kutnohoranům apellem na místní vlastenectví med kolem úst, pravil, že krása Kutné Hory budí obdiv v království českém a zanášet o ní špinu do cizích míst, to prý hanebno.

Po specku p. dra. Pacáka hlásil se k slovu p. dr. Mlčan, nebyl však k slovu připuštěn, naopak dal p. purkmistr Macháček slovo p. Em. Procházce, který před nedávnem, aby nemusil jako člen evangelické církve připlácet na faraké potřeby své obce, velice lehce se zřekl své víry a prohlásil se za člověka bez vyznání. Muž tohoto charakteru brousil se o „Obnovu“ a snažil se obhájit hospodaření obce kutnohorské. Dřívější správa prý prodala za 13.000 zl. pivovar. Ano, ale musila na něj pro nevýnosnost té staré rachotiny doplácat a prokázala tím městským financím jen dobrodini. Dále musil přiznat, že nová správa dala do inventáře čerVENOJANOVICKÉHO 20.000 zl. To se státi nemusilo, kdyby část pozemků nebyla vzata do obce. rezie. Staročechům vytýkal, že zanechali 244.000 zl. dluhů. Ano, ale za purkmistra Breuera založila obec městskou spořitelnu a tím i kolisající obchodníky 125 tisíců, vystavěla plynárnu za 72.000 zl., zakoupila stavební místo a postavila budovu pro rolnickou školu za 36.700 zl., složila eráru kapitál 50.000 zl., který se teď obci vrátí, zakoupila Vlasý dvůr za 30.000 zl., leas na Kaňku koupila za 9.000 zl. a hájovnu tam postavila za 4000 zl., na Snížkové náměstí postavila kašnu za 8000 zl., zřídila vodovod nákladem 70.000 zl., za 3000 zl. koupila obecní dům, přestavěla opatrovnu pro dítky nákladem 9000 zl., postavila školu na Náměstí za 50.000 zl., zakoupila, opravila a zřídila tedy objektů obci prospěšných za 480.700 zl. a mimo to zanechala r. 1892 ve spořitelně rezervní fond 140.000 zl. Co znamená tedy proti 620.000 zl. úspor a všeobecně prospěšných nákladů úhrnný dluh něco přes 244.000 zlatých? Obec vládla tehdy mimo to mnohými fondy a nepatrně zadluženým panstvím janovickým a pivovarem loreckým. Může se s tímto finančně velmi příznivým stavem nynější finanční mizerie obce měřiti? Tuto otázku finanční kvítka, pan Em. Procházka zapoměl voličům vysvětliti. Všecko velení pana purkmistra Macháčka a „státníka“ Pacáka se strany pana Procházky bylo zpozdílym tlachem, který nesnese světla a kritiky.

Na to promluvil p. JUDr. Mlčan. Řeč jeho byla prostá, vážná, přesvědčivá, plná opravdivosti. Pravil v podstatě: Dnešní veřejná schůze byla zahájena takovým způsobem, že jest viděti, že mnohým jde především o osoby. Nám jsou osoby lhotečné, nám jde o věc. My se tedy nebudeme hádat o cifry v novinách, ale budeme mluvit o cifrách, obsažených v obecních rozpočtech. Vím, že p. dr. Pacák dostává v novinách. Co vlastence si ho vážím. Ale v novinách napadány jsou mnohem více naše osoby, ač výtky proti obecnímu hospodářství uváděné nejsou bezdůvodny. Já jsem pátral v gruntovních knihách. Na loreckém pivovaru vázlo za starostenství pana Moravce roku 1886 jen 5 tisíc zlatých. Ale r. 1893 bylo tam vtlačeno 30 a 30 tisíc, r. 1896 zase 60 tisíc, roku 1897 zase 50 a 50 tisíc, letos se vtlačilo opět 50 tisíc zlatých. Na pivovaru v Loreci máme tedy dnes 275 tisíc zlatých knihovně vtělených dluhů (Mocně poňhnuti). Pťám se, stojí celý lorecký pivovar za to? (Hlasý: Nestojí! Stojí!) Mné pravil znalec, že stál lorecký pivovar před nynějšími opravami nejvýše 160.000 zl. Tentýž koupil si pivovar jinde. Vázne-li dnes na Loreci 275.000 zl. dluhů spořitelny, jest v dvojnásobné ceně prodlužen a půjčka spořitelny na něm váznoucí, která nemá přesahovati polovici skutečné ceny, neposkytuje sirotčej jistoty. Mezi Vámi je moc pamětníků Kutné Hory. Znáte historii cukrovary, měl větší strojové zařízení než pivovar a prodal se přec jen za 115 tisíc zlatých. (Křik, pustý smích, odpor a volání: Tak jest!) Tyto cifry jsou v knihách. Pivovar jest jeden objekt, který obci něco nese, a ten jest předlužen (Hluboké poňhnuti).

Dr. Mlčan pak pokračoval klidně, vzdor pokřikům a vyrušování strannických odpůrců. Zjednal jsem si také výtah ze zemských desk o velkostatku Červených Janovicích. Ale i kdybych toho neměl, tedy čteme na stránce 18. letošního obecního rozpočtu, že velkostatek čerVENOJANOVICKÝ dluhuje naší spořitelně 24.000, 7000, 60.000, 20.000, 20.000, z r. 1890 pak 50.000 a z r. 1891 dále 20.000 zlatých, z r. 1892 dále 50.000 zl., z r. 1896 celkem 90.000 zlatých, tedy sumy v obnovu 350.000 zlatých, které se umožily na 291.400 zl. a starší dluhy z toho umožily se vůbec na 46.000 zl. To ovšem není všecko (křik a sprosté poznámky).

Dr. Mlčan pokračuje: Pánové, já kandidovat nebudu, mně se jedná o sjíždění pravdy, jak si hospodářsky stojíme. (Výborně! Souhlas). Podději vloženo na velkostatek janovický 200.000 zl. a věčeno je tedy na červenojanovickém obecním velkostatek celkem 491.417 zl. 15 kr. pro naši spořitelnu. (Pohnutí). Spořitelna má půjčovat jen do polovice ceny majetku. Velkostatek Červené Janovice má celkem jen 1006 ha lesní půdy a protože musíme čekat vždy 80 let na parcelu, než-li užitek dá — je to hubenější půda, tedy za velkostatek náš dá sotva něco více než 400 000 zlatých. (Hlučný souhlas). To je druhý náš objekt, prý výnosný! Když tyto cifry posoudíte, a vidíte více důležitosti než-li majetku, myslíte, že můžeme dále sloužit občanstvu? Jsou v obecním zastupitelstvu zajiště též mužové, kterých si vážíme; ale obec nesmí dělat dluhy úprkem. My máme ve vlastním režii velkostatek Červené Janovice, plynárnu, vodovod, pivovar atd. a tu třeba opatrnosti při spravování toho, co něco nese.

Vlašský dvůr je ovšem vzácná památka historická. Ale stavět jej, může jen ten, kdo má fondy. (Pacákovci: My je máme také. Hlas: Ale prodloužené!) My však máme v Kutné Hoře fondy předlužené, a tu nesmíme paláce stavět. Ono je to sice krásná věc, že Kutná Hora je slavná a krásné město, ale proč stát a země nepřestává a neopraví krásné staré památky? Byly všechny ty nádherné stavby nutné? Masné krámy prý se musely bourat. Kdybychom ale chtěli přestavět všechny staré baráky, to bychom se toho museli nabourat! V Kutné Hoře nebylo dárno tolik prázdných bytů, co dnes. V mém bytu je prázdný byt, u sousedů též. (Křik: Dávejte je laciněji!) — a různé sprosté poznámky, na př.: Takový h... jako dr. Mlčan... Em. Pr.: takový Macháček jako prostý řemeslník vyvádí šest takových doktorů! — To jsou tak maličkosti z květomluvy Pacákovců, proti které se strany konservativní se ozval bouřlivý odpor).

Dr. Mlčan ujev se opět slova pravil, jest-li ho nechtějí slyšeti (Hlas: Nechtějí slyšet pravdu!), že dále mluvit nebude. — Beztoho nechtěl do této schůze jít, protože již před ní byla jeho choť a matka hrubě insultována. (Hlas: To byl Toužl!) To jsou vaše zbraně! Odpor a hlas: My se za to také stydíme, my to také odsuzujeme!

Dr. Mlčan: Velečtí pánové! Jsem stále vytrhován, ale v zájmu dobrých věcí poukážu na obecní hospodářství. Vezměte si sami rozpočty městské do rukou, a ty jsou přece správné (Macháček volá: Ano jsou!) Vidíte z nich, že obec postavila činžáky: Já neznám obec, která by k vůli konkurenci občanstvu stavěla činžáky (Tak jest!) To nebylo na místě, odvážit se stavět pro obec (Souhlas). Tim se poškozují soukromí majitelé domů, neboť dnes jest v Hoře plno nových činžáků, které jsou prázdné. Dále se zmínil o domech u Lorece. Jest ovšem nouze o malé byty. Spořitelna na ně půjčila neb darovala 20.000 zl. Mohlo se vystavět za tuto sumu domků a z dalších darů spořitelny mohly se postupně stavět domky nové. Ale hned se nastavilo domků za 60.000 zl. a obec bude musit řemeslníkům a stavitelům zaplatit dlužných asi 40.000 zlatých (Hlas: Nemusi, jich přistří majitelé na ně splatili 8.000 zl. a další půjčí spořitelna. Odpor: Nepůjčí již ani krejcaru a nesmí půjčit, neboť úvér obce jest u spořitelny již úplně vyčerpán!)

Pan dr. Mlčan po utichnutí hluku pokračuje: Když se v těchto místech měla stavěti realka, bylo to místo nezděravé. A nyní mají býti domky, pod nimiž je na 2—3 stopy voda zdravější? (Hlas: Hnuje tam a podlahy i nábytek poškozují plíseň a houba.) Odpor) V těch místech se musí provést kanalizace, musí se odvodnit. Na stavbu pro domky chudiny mohlo se najít jiné, zdravější místo, kde by nebyla voda pod podlahou (Souhlas).

Nová realka je rozčítána na 150.000 zl., ale bude stát přes 200.000 zl. Takové stavby se v takových rozměrech nemusí stavět. V Písku stavěli také školy, kasárna a hosp. lesnickou školu atd., ale tím se obec prodlužila, musila zvýšit přírůžky, kdežto dříve obec za ně platila daně i přírůžky a dávala jim z městských lesů dříví (Slyšte! Odpor: Musilo se tak stavět. Stavělo se dle plánů! Ne, má se šetřit!)

My máme Lorec a Červené Janovice předlužené, to nás bude jednou tlačit.

Teď se postavila realka na periferii (pokraj) města a na neschůdné cestě. V plánech realky je také velká kaple. Ta mohla odpadnout, kdyby se byla stavěla realka u kostela sv. Barbory (Odpor). To je moje úvaha a nechci z toho dělati crimen laesae Majestatis. My musíme šetřit a škrtnout vědady. My máme teď ve správě a musíme se starat o Lorec, o Červené Janovice, o plynárnu, ale inventář není v ní již 6 let sestaven (Sensace. Výkřiky podivu nad tím „pečlivým“ obecním hospodářstvím). Městský p. inženýr nemá patrně čas, aby to všechno obstaral a tu se ještě podnikají velké stavby (Souhlas a křik.)

Teď chceme ještě konkurovat v pivovaru. Mýšlenka převzít pivovar byla sice vítěná, ale myslilo se, že „práva města to udělá asi tak, jak to udělal bývalý nájemce p. Křikava. Ale tu se počalo hned stavět, stavět, stavět! Na zimu se postavila spilka a sladovna. Na Vinohradech a v Holešovicích utrpěli veliké škody, protože nesladovali ve vysušených, nýbrž v nových, syrových ještě místnostech. U nás se mohlo se stavbou sladovny ještě počkat do leta a napřed se mělo vše okoukat, co je vhodné opravovat, přistavovat a rozšiřovat. (Dr. Pacák Hejnicovi: To jsou zaslupenci!) Sotva že jsme vzali Lorec do správy my a chtěli se rozšiřovat, koupil nám kolínský pivovar velké hostince „na císařské“ a p. Finka (Dr. Pacák: Jen ať kupují dál! Hlas: Pan dr. Pacák nemá ani ponětí, že pivovary si zabezpečují dnes většinou obyt zakupováním a najímáním cizích hostinců) Dr. Mlčan: Opakuji, že nebylo třeba hned stavět a vše rozšiřovat, neboť většinou obyt neprosadíme proti konkurenčním pivovarům tak snadno. V Kolíně se vytvořila velká akciová společnost s kapitálem přes 400.000 zlat., v Čáslavi vzalo pravovárečné měšťanstvo svůj pivovar do vlastní režie. Máme tu dále pivovary velkostatků v Ověrech, Tupadlech a pronajímají v Sedlci, proti nimž nebude konkurence také tak snadná, protože za těmi pivovary stojí velký kapitál. Já varuji obce před riskantními obchody. Za Křikavy uvařil náš pivovar 16.700 zlat. Myslete, že se bude hned vařit 25.000 hl. a více?

(Smích Pacákovců, kteří nevědí, že v kraji se spotřebovuje aršívé množství piva, o které pak pivovary v kraji i cizí konkurují. Posud vařily: oba pivovary v Kolíně 27.600 hl., Tanasigův v Sedlci 27.000 hl., v Ověrech 16.000 hl., v Čáslavi 11.000 hl., v Tupadlech 16.600 hl., v Červ. Pečkách 4.500 hl., v Zbraslavicích, Křeseticích a v Malešově asi 7000 hl. dohromady).

Náš obec je zadlužena, musí býti opatrná. Rozvažte si všechno a až budete volit, volte muže rozvážné, kteří budou vidět do budoucnosti a jednati budou opatrně. Obecní majetek je dnes angažován. To vysvítá z knih i z rozpočtů. O takových věcech má se mluvit a psát vážně. Při volbách uvažte, má-li ji hospodářství obecní v posavadních koleích, aneb má-li se bráti cestou jinou (Výborně! Pordzný odpor). — Řeč pana dr. Mlčana způsobila na poplatníky hluboký dojem a neubránili se mu ani zaslepení stranníci.

Omluvy pana Macháčka, Procházky a Pacáka.

Pan purkmistr Macháček byl prý s řečí pana dr. Mlčana spokojen a začal se pak omlouvat, že dělal dluhy. Dělal prý se to v čistém vědomí, že se tím pracuje k dobru obecněmu. Okopal báiku dra. Pacáka, že činžáky se prý museli stavět, an prý by se byl krajský soud vystěhoval do Německého Brodu. O zřízení krajských soudů v Trutnově, Slaném a Litomyšli se mluví od r. 1889 a dosud nové soudy zřízeny a staré rozděleny nejsou. Kutné Hoře nehrozilo žádné vážné nebezpečí. Pan dr. Pacák chtěl se stát mermocí zachráncem města a proto musilo vypomoci nebezpečí, které neexistovalo. To přemohl, ale nic více. Činžáky prý nesou teď 4 1/2 perc. Co ale ponесou, až přestane u nich osvobození od daně? Inu, pak ponесou 3 perc. a nebudou vynášet. Omluva stavění domků a realky se nepodařila. Spořitelna nemůže městu půjdit ani haléř více. Omlouvání přístaveb a oprav v pivovaru bylo přímo nešťastné.

Pivovar Lorecký prý se bude vyplácet! Jen počítejme: Knihovnické dluhy je na něm 275.000 zl. Za pana Křikavy nesl pivovar městu 10.500 zl. nájmů a 270 zl. za deputátní pivo, tedy úhrnem 10.770 zlatých. Kdyby nyní město vytěžilo z pivovaru tolik, co za p. Křikavy, tu jen na 4 perc. zúrokování potřebovati bude 11.000 zlatých a roční schodek bude obnášeti 300 zlatých. Dluh je však třeba nejméně jedním procentem amortisovat a tu se nedostává dalších 2.750 zl. Město však potřebuje do pivovaru transportní sudy půl a jednohektolitrové, kvasné kádě a sudy ležáky, potřebuje na zakoupení ječmene, sladu, chmelu, smoly atd. obchodní kapitál a tu bude spíše vždy potřebovati více než méně.

A teď, jak je to s výnosností červenojanovického panství? Výnos je na letošek rozpočten sumou 21.800 zl.; z propachtovaných pozemků je výnos 2.650 zlatých a za 152 jiter ve vlastní režii počítá se výnos 1.600 zl., tedy úhrnem 25.950 zl. Od této sumy však se musí odečísti náklady na lesní hospodářství rozpočtené na 5.750 zl. 31 kr., dále daně asi 800 zl. a ovšem též pojistné a režie polního hospodářství, kterážto obnosy neznáme. Odečteme-li od celkového výnosu jen 6.650 zl., zbude z panství užitek 19.000 zlatých. Ale na 4 perc. zúrokování vtěleného dluhu 491.417 zlatých je třeba 19.686 zl. 68 kr., jeví se tedy roční deficit 686 zl. 68 kr. Na 1 perc. annuitu je třeba dále 4.914 zl. 17 kr., takže město musí na prodloužené Červ. Janovice ročně 5 570 zl. 85 kr. doplácet. A když se za dříví stržilo 26 tisíc, přece zůstane velkostatek červenojanovický ještě pasivním 3.570 zl. 85 kr.

Dr. Pacák a p. Macháček nešťastně počítali doplatek města na Vlašský dvůr. Městu prý zbude uhradit jen 70.000 zl., neboť 60 000 zl. bude subvence a 80.000 zl. doplatí školský fond. V Kutné Hoře obnáší školský fond jen 400 zl., tedy těch 80.000 zl. musí splatit přece jen poplatníci v podobě přírůžek. Mimo 20 proc. přírůžku k veškerým přímým daním poplatníků a 6 proc. přírůžku na polní policii platí se v Kutné Hoře 13 proc. přírůžka školní, která vynáší (viz 13. stranu obec. rozpočtu 9.066 zl.) Každý poplatník vypočítává si na prstech, oč se musí přírůžka školní zvýšit, aby se uhradilo těch 80 000 zl. na doplacení Vlašského dvora. Dr. Pacák aby správu své strany omluvil, pravil vědomou, obmyslnou nepravdu, lhal tedy, že v Králově Hradci je plno špíny, a že se zde platí 50 proc. obecních, 15 proc. školních a 12 proc. jiných, tedy úhrnem 77 proc. přírůžek. Pravda jest, že v 1898 se platí 10 proc. obecních přírůžek, 3 proc. přírůžka k nájemnému a 15 proc. školní přírůžka, neboť město Králové Hradec tvoří jako Praha a Liberec pro sebe samostatný okres školní, kdežto Kutná Hora tvoří i s venkovskými obcemi jeden společný okres. O „Obnovu“ a Králové Hradec ma p. dr. Pacák nejméně příčiny se otírat. Jest smutné, že český poslanec, aby omyl špatné hospodářství své strany, musí si vypomáhat ve veřejné schůzi se lží, poněvadž to s pravdou nešlo. Strana pana dra. Pacáka hospodář tak výtečně, že si musila dát libit též peprné výtky pana dra. Moršádky, který pravil: Pan dr. Pacák řekl, že přišli slyšet výtky obecnímu hospodářství činěné a je odrazit. Pan purkmistr Macháček si stěžoval, že byl vláčen do bláta; my máme mnohem větší příčiny si nařikat na místní list. Já slyšel, že proti cejchovnímu úřadu dal se pozemek stavební Pikulíkovi zdarma. Jeden občan dával za to místo 400 zl. a nedostal to. Jaké má Pikulík zásluhy o město? Dostal to za to, že nás v Podvysokých Listech napadá? — Na tato mrhání obecním jménem neměl purkmistr Macháček jiné odpovědi, leč že chtěl Pikulík stavební místo, kde si vystavil dům o 1 poschodí s 5 okny ve frontě koupit, ale že to dali Pacákovci psáti zadarmo. A pan Macháček, který na úkor obce tak mnohé provedl, ten si chce stěžovat na „Obnovu“? Vždyť je na celé čáře pravda,

co o Kutnoborských fínasacích psala. Vždyť i p. purkmistr musí znát cifry pana dra. Mlčana a cifry naše za správné. Vzdor sehnáním nevoličům slavila tedy v nedělní schůzi vítězství mravů strana konservativní, strana šetrná, obstaratelská a poctivě obecní správy!

Listárna redakce. Jelikož úřadování na poště v pátek obmezeno a Obnova musí býti dříve botova, nemohli jsme dáti přílohu. Neuvěřitelné dopisy a zprávy přistě

(Zasláno.)

„Dobroslov“, spolek akademiků s Hradce Králové a okolí, propůjčí knihovnu asi 100 svazků čítající pod názvem „knihovna Palackého“ některé obci v uzavřeném severovýchodu. Žádosti podány buďteš nejdéle do 15. prosince t. r. jednatelem Janu Trnkovi, právníku v Praze, Karolinum, s udáním osoby, která dohled a opatrování na starost si vezme.

V PRAZE, dne 26. listopadu 1898.

MUC. C. Čámský, Jur. Stud. Jan Trnka, t. č. starosta t. č. jednatel.

K č. 9991.

Vyhláška.

Na základě svolení velesl. c. k. místodržitelství ze dne 19 září 1897 č. 116.22 a 6 října 1898 č. 144.523 prodán bude offertním řízením právovarní dům čp. 166. v Hradci Králové, náležející nadaci chorobince pí Jos. Mikšové.

Podmínky tohoto offertního prodeje vloženy jsou u sl. c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové a u purkmistrovského úřadu tamže a lze v ně v úředních hodinách nahlédnouti. Zejména uvádíme v krátkém výta-hu podmínky následující:

1. Dům tento prodán nebude pod nejmenší cenou 13.838 zl. t. j. třinácti tisíc osmi set třiceti osmi zlatých r. č. soudním odhadem r. 1890 vyšetřenou.

2. Offertu dlužno podati písemnou vlastnoručně podepsanou a zapečetěnou a sice buď u sl. c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové, aneb u podepsaného úřadu purkmistrovského v obvyklých hodinách úředních a sice nejdéle do 12. hod. polední dne 15. ledna 1898. Offerta musí, mimo cenu, slovy a číslicemi nabídnoutou, obsahovati výslovně, že offert v podmínky prodeje domu čp. 166. v Hradci Králové nahlédá a jim se ve-skrze podrobuje.

3. Současně s offertou musí offertent složit do duchodenského úřadu vadium obnášející 10% nejmenší ceny 13.838 zl. a to buď s hotovosti nebo ve knížkách spořitelních nebo v cenných papírech jistotu sirotčů poskytu-jících.

4. Jinak psané a podané offerty a offer-ty bez vadia zůstanou nepovšimnuty.

5. O offertách rozhodne velesl. c. k. mí-stodržitelství v Praze.

6. Ve 14 dnech po tom, když offertent bude zpraven, že oferta jeho byla přijata, musí na tržní cenu jím podanou a přijatou složit do měst. důchodu celou kupní cenu neb nejméně 50% podané jím ceny v hoto-vosti neb ve vkladních knížkách českých spo-řitelen nebo v papírech pupillární jistoty po-skytující pořízených dle kursu složení.

7. Další zbytek kupní ceny jest povinen kupec pupillárně pojistiti, 4 1/2 % ze sta úro-kovati a splatiti po jednorozční výpovědi obě-ma stranám volně.

8. Ihned při položení 50% offerované sumy sepsá se s kupcem, jehož oferta byla přijata, písemní smlouva kupní. V osmi dnech potom vtělí kupec smlouvu do knéh pozem-kových. V téže lhůtě pojistí kupec dům u některé tuzemské pojišťovací společnosti pro-ti ohni do výše 13.000 zl.

9. Vadium offertenta, jenž některou z předepsaných podmínek nesplní, propadá ve prospěch prodávající nadace, která má mimo to právo domáhati se na něm splnění smlouvy pořadem práva.

Z úřadu purkmistrovského v Hradci Králové

14 listopadu 1898.

Starosta:

Ulrich.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučen je svůj atelier k provedení všech de-
korativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové. (2)
Návrhy ve slohu stavby kostela se na
požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Nejlepší
slováckou slivovici
a borovičku
obdržíte jediné u křesťanské firmy
M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Dekorativní malíř a pozlácovač
JAN BARTA
v Rychnově n. K.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohrádek a po-
zlacování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejichž správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější. 269
Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích s přílo-
žnými rozpočty.

Do Hradce Král. a okolí!
Nejnovější
damské rukávky a damsské kloboučky
z kožešiny; novotiny: damsské kočičky a
límece; velký výběr kožešinových podšívek
pro pány a dámy; cestovní košilehy a ná-
možníky; různých druhů kůže do kožichů
nabízí
v nejlevnějších cenách
Fr. Beran,
kožečník v Hradci Králové
Svatojánské náměstí č. 170.
Velký výběr čapek a připínacích
límců pro pány.
Zároveň veškeré kožešnické práce, opravy s pře-
dělávky řádně a levně se zhotovují.

Humpolecká
sukna a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové na zimníky a
havelky z čisté ovčí vlny v levných
cenách doporučuje
Karel Kocian,
soukenický a první žasílatelský závod
v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

Veškeré původní šicí stroje
pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky
Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma
Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle
B. ŠKARDA
7krát prvními ce-
nami vyznamenán.
Cenníky, rozpočty atd.
veškerá odborná rada zdarma.
odborný velkozávod
pro
malbu chrámo-
vých oken
BRNO.
okna chrámová každého
slohu i provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Phönixova pomáda
poctěná cenou výstavy pro zdravotnictví a ošetřování ne-
mocných ve Stuttgartu r. 1890, jest dle lékařských úsudků
a děkovačích připisů jediným vskutku reálním a
neškodným prostředkem ku docílení plného a buj-
ného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vy-
padávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladí
pánové dosáhnou její užíváním mohutného kníru, zá-
ruka za výsledek a neškodnost. Tyglik 80 kr., pouť neb
dobírka 90 kr.
K. HOFER. Víděň 1, Wipplingerstrasse 14.

Právě vyšlo v 5000 výtiscích
3. č. III. roč. „Časových Úvah“
„Církev a církev.“
Úvaha o národní církvi se zřetelem na církev
říšsko-matysovskou od E. J. Městeckého.
Stran 48 Cena 4 kr. Při objednávce 50 výtisků po 2 kr.
franko.
Povzbuzení jsouce 3. vydáním „Ja-
na Husa“, z něhož zbylo nám pouze
několik set výtisků, vydali jsme vý-
tečnou populární brožuru o národní
církvi, kterou v přítomné době usi-
luje založiti v Nové Pace a jinde
„Dr.“ Iška na útraty německého taj-
ného fondu ku rozkolu českého lidu.
Na žádné osadě nesmí scházeti toto vý-
borné pojednání, jež otevře lidu oči v pra-
vý čas, prve než člověk nepřítel naseje
svého koukolu.
Objednávky obratem vyřídí
Administrace „Čas, Úvah“
v Hradci Králové.

Sklad a výroba nábytku
FRANTIŠEK KNEPR
v Hradci Králové, Malé náměstí,
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalou-
nické zboží vyrobené
úplné zařízení do pokojů
ze dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného
pérovky a žíněnky, se
spony a záclony do oken, hladké i zdřevnané dle
franc. způsobu. 161
Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

V. VACEK,
závod školkářský
v Pamět-
niku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i krasky, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromofad, pláňata atd.
Statistické sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný cenník
zdarma

Křestní listy
ex offio
40 kusů 30 kr.
nabízí
Bisk. knihtiskárna.

KOČÁRY
nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje
ČENĚK BUBEN
kočárník v Hradci Králové.
Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
s právem ražení zlaté medailie s korunou.

Jan Horák, soukeník
v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro dobu podzimní a zimní.
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o pověsti ob-
služe mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Lůžkové přikrývky. Přikrývky prošíváné,

řádné plněné vlastní výroby

z ruše s podšívkou bílou, drapp, pestrou neb tu-
reckou
115 cm. šir., 180 cm. dlouhé zl. 2.50
z kašmíru látky jemné, úplně vlněné, v barvě
červené, modré neb bordeaux s bílou podšívkou a
zcela jemným plněním
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 4.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 5.—

z vlněného atlasu látky jakosti, v barvě modré
neb bordeaux jemné plněné s podšívkou bílou neb
tureckou
115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 5.50
115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 6.—
135 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 7.50
150 cm. šir., 200 cm. dl. hedvábím prošíváné zl. 9.—
259—7

Povlaky na přikrývky z jemného křtiny stojí kus zl. 2—3.50
nabízí

JAN STOUPA v Praze, Václavské nám. č. 89.

Prodám dům

v městysi podél c. k. erar. silnice 20 min. od dráhy
tři čtvrt. hod. od krajsk. města solidně stavěný slu-
neční strana, vys. přízemek s ovocnou zahradou 3
velké pokoje do předu, 1 menší, 2 kuchyně a spížník
na straně do zahrady. Hodí se pro pensistu, nebo
pro zařízení každého obchodu. Laskavé nabídky pod
znač. J. M. 40 do admin. t. l.

Založeno 1843.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kněžnou
doporučuje

svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbr. zboží,
hodin křvadlových, kapesních v cenách mírných
a se zárukou.

Vhodné vánoční a novoroční dárky u
velkém výběru.

Jeho arcibisk. Milost, Pan Dr.
Florian ze Stablewských, arcibi-
skup Hnězdenský,

píše o spisech Dra. K. Maye:

„Souhlasný úsudek všech, kdož knihu tyto
četli, zní v ten smysl, že obsah jejich jest neoby-
čejně napínavý, poučující a při tom mravně čistý,
takže poskytují dospělým i mládeži měrou nej-
vyšší užitečnou zábavu i užitek.“

Jeho bisk. Milost, pan Dr. Pa-
vel Leopold Haffner, biskup Mo-
hučský.

Píše o spisech Dra. K. Maye:

„Doslechl jsem již dříve mnoho pochvalného
o této četbě a sám jsem se přesvědčil, že jest
stejně napínavá jak poučná. Přeji nakladatelství
štěstí k tomu podniku, jenž odpovídá požadavkům
přítomné doby a při tom nijak není škodlivým.“

Ze spisů Dra. K. Maye vychází právě v nez-
kráceném autorisovaném překladě českém nejlepší
jeho cestopisný román „Po stopě zlého činu“ s
ilustracemi J. Ulricha ve dvouarbových sešitech
po 15. kr. Předplatné na 10 sešitů zl. 1.50, při-
jímá každé knihkupectví i Nakladatelství Jos. R.
Vilimka v Praze, Spálená ulice č. 13.

Kupujte české losy.

Losy

věcné loterie
výstavy archi-
tektury a inže-
nérství v Praze.

Hlavní výhra: Demantový šperk
v ceně 25.000 korun.

Celkem 2000 výher v ceně 100.000 kor.

Tah 2. ledna 1899. Cena losu 1 koruna.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Závod založen roku 1878.
Kv šhotovení
všech řezbářských prací, v každém slohu,
v přesném a čistém provedení doporučuje se
závod řezbářský
JOSEFA SOUDILA
v Hradci Králové.
Zvláště dovolují si upozorniti P. T. veleđ. du-
chovenstvo a slavné správy škol na svůj no-
vé zařizený sklad jemně řezaných křížů
visacích i stojacích pro kostely, školy a do-
mácnosti.
Ceny velmi mírné.
Výkladní skříň nalézá se na velké podlaží proti
droguerie p. Dix e.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velel. c. k. místodržitelstvím koncesovaný
Elektro-technický a optický závod

František Bernard,
V HOŘEKUTNÉ
odporčuje za

nejvhodnější dárky vánoční

brejle a skřipce ze zlata, niklu, želoviny a j. Kukátka
divadelní v skvostné úpravě. Teploměry okrasné prove-
dené, tlakoměry přesné ukazující, rýsovací výtečné ja-
kosti, lupy a dalekohledy a j.

Velký výběr mechanických hraček
parních strojů, elektrických motorů, locomotiv k nim pří-
slušných strojů, vozíků a kolejí a j. vše ve skvostné úpravě
a přesně jdoucí.

Jediný oprávněný závod ku zařizování telegrafu, telefonu
a hrom. svodu v Kutné Hoře.

Elektrické světlo v každém rozměru!
Správky a opravy rychle a levně! Na venek obratem
posly!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Muzikální katalogy
pro klavír, harmoni-
um housle, cello ci-
teru, komorní hudbu
orchestr, výtare, pís-
ně humoristika, cho-
ry, duetta, tercetta.
dila studijní atd.
zasílá zdarma a franko
OTTO MAASS,
sklad a výběr muzikál
Videň VI/2 Mariahilferstrasse 91.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.
Sklad Eliášova třída č. 24.

doporučuje učivo
né chvalné máme: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, konsoley, svícny, lustry, pulity
atd. dle slohu kostelů.
265

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Přívodní nákre y, ceníky a rozpočty bezplatné a
franko.

Cognac pravý, z italského vína, třiletý, 1 lit,
po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po
1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatráných jalovčinek, 1
litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1
litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy
v značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, když
z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto-
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Na ošacení
chudých škol. dítek,

látky vlněné i bavlněné
do dá nejlevněji
V. J. Špalek

dříve J. F. Krušvík
v Hradci Králové.

Závod nalézá se po čas přestavby domu
v divadelní ulici, střed města.

Acetylenové
světlo

ústřední soustavy a libovolným počtem plamenů, sen-
sační a velice praktické pro hotely, hostince, úřadov-
ny, obchody i soukromná obydlí,

zařizuje koncesovaný závod pro plyno- a vodovody

Antonína Faita

v Hradci Králové Vel. nám. č. 39.

Doporučen první českou společností pro zařizo-
vání světla acetylenového v Praze. Blíží vysvětlivky
rozpočty atd. ústně i písemně.

Alpaka Novinka pro pány
na obleky, jakož i
menčíkovy v mo-
derní barvě.
Metr zl. 3.60.
Na úplný oblek 3 m.
zl. 10.80.
Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menčíkovy
jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na
požádání k nahlédnutí franko zašlou.
První český zasílatelský závod
Ed. Doskočila v Chocele.

Dlabačovi české zákusky

jsou jakosti nedostižené bal. 25 kr., 50 kr.

Lomnické suchary

1 kg 80 kr., 1— zl., 1.20 zl.

Císařské suchary

1 kg 1.50 zl.

Čajové zákusky

1 kg 1.50 zl., 1.80 zl., 2.10 zl.

Novinka! **Gufrentes Pariserin** Novinka!
1 kg 2.50 zl.

Velký výběr cukrovinek na vánoční
stromek krabice 1— zl. až 4.50 zl. a výše.

Velký výběr dortů, cukrovinek ku ho-
stinám a pod.

Poštovní zásilky 3krát denně od 5 sl. počínaje
franko stanice.

Zašlá

Karel Dlabač.

Jičín. Čechy.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 2. prosince 1898

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník

1848-1898.

Náš král a císař.

Slavíme svátek veliký. Vroucí tužba, dlouho v srdcích chovaná, a blahé očekávání, jaké v poslední době mysl obyvательства radostně vzrušuje, došly dnem dnešním svého žádoucího splnění: dopřánoť jest českému národu slaviti padesátou ročníci panování Jeho Veličenstva, císaře a krále našeho.

Jak pravil starý vůdce českého národa, který za týden slaviti bude své osmdesáté narozeniny, jest český národ par excellence národem korunářským a náš král a císař za všech dob seznával věrnost a oddanost českého národa, jenž tyto své cnosti po předcích zděděné osvědčoval při každé příležitosti a nejradostněji ovšem, kdykoli zeměpán zavítal do svého království Českého.

Tato nezměnitelná věrnost a oddanost českého národa má své kořeny hluboko v srdci a ve všem citění národa, jenž v legitimním svém králi spatřuje dědicství veškeré své minulosti, dědice slávy a lesku Přemyslovců i Lucemburků i protiventství a zlych osudů děvných dob. Lásku a úctu a všecek věrly cit k své historii spojuje český lid s posvěcenou hlavou mocnářovou a žádná změna časů, žádný obrat poměrů ať příznivých či nepříznivých není s to, vyrvati ze srdcí českého lidu tyto posvátné tradice. Sem obrací se vždy se svou láskou, vírou a nadějí a proto i dnes raduje se a plesá, an král a pán Jeho svrchovaný oslavuje dovršení padesátileté vlády své se všemi svými věrnými národy. Zevní oslava dnešního dne nedopadne ovšem tak, jak byla původně zamýšlena.

Dne 10. září zavražděna byla v Ženevě od spustlého anarchisty Luccheniho nevinná Jeho choť, vznešená naše císařovna a královna, která po 46 let s nejjasnějším chotěm svým i pánem snášela strasti a radosti vladářské a která dle možnosti skýtala svou ruku pomocnou nuzným a potřebným. Nezměrnou ztrátu a nezměrný bol nejjasnějšího našeho mocnáře chápali všichni národové a litovali z hloubi srdce, že rok jubilejní, rok oslav na počest padesátiletého panování Jeho Veličenstva chystaných, proměnil se Jeho Veličenstvu císaři a králi v rok největšího utrpení a žalu.

Náš císař a král nese mužně, co mu v nevyzpytatelné prozřetelnosti své usoudil král Králů, a ani v okamžiku největšího bolu nezapomněl vznešených povinností

vladářských. Proto též národové rakouští nahrazují mocnáři věrností, oddaností a láskou, čeho úmrtím své nejjasnější choti byl utrpěl! A čeho snad těmto zevním projevům úcty a lásky na okázalosti se nedostává, to bohatě nahrazují vřelou oddaností naplněná srdce všeho občanstva i zbožné modlitby, které dnes miliony rakouských poddaných vysílají ke Králi králů za blaho naší říše a našeho císaře a krále.

Rozvoj našeho města, metropole českého severovýchodu a diecése hradecké umožněn za vlády Jeho Veličenstva, která svolila k zrušení a odstranění hradeb město těsně svírajících. Za vlády císaře a krále Františka Josefa založeny zde nadherné školy realné, odborná škola zámečnická, vyšší obchodní škola, kursy kreslířské a pokračovací, zbudován zde palác pro školy občanské a měšťanské, zřízen ústav pro hluchoněmé, založen nádherný spolkový dům diecéšní, opravena kathe-drála, postaví se velkolepý ústav pro vzdělání učitelů, projektují se jiné nádherné stavby pro účely humanitní a vzdělávací a právě položen základ k založení zde průmyslového musea. Kéž za vlády Jeho královské Milosti, v starodávném věnném městě českých královen zřídí se též obchodní průmyslová komora pro severovýchodní Čechy, kéž se stane mocnou vzpruhou k šíření a rozkvětu průmyslu na českém severovýchodě a východě, kéž se stane zdrojem hmotného blahobytu veškerého obyvatelstva.

Prejeme si ze srdce upřímného, ze srdce vroucího, aby naše severočeská metropole, sídlo diecése a veškerý český východ krácel ku předu v duchu pravého pokroku dle hesla nejmilostivějšího císaře a krále: Spojenými silami! Jak šlechtné, jak krásné by to bylo, kdyby národní kmeny diecési a vlast naši obývající pokládaly se za úplně rovnoprávné a rovnocenné činitele krásného našeho království Českého, této perly, tohoto drahokamu a pakladnice celého mocnářství.

„Chci mír a pokoj mezi svými národy!“ — toť bylo vždy nejvroucnější heslo našeho krále a císaře. Kéž se uskuteční především v naší diecési. Kéž vzácné vládní jubileum milovaného císaře a krále působí duchem smířlivým v celém našem království, národními, politickými boji a náboženskými třenicemi tak rozešvaném, kéž všichni synové tohoto království svorně a

ruku v ruce pracují ve prospěch české vlasti, rakousko-uherského mocnářství i trůnu Habsburského.

Před očima vzoru občanských cností stojíme tu dnes arciv všichni lidé dobré vůle v řadách společných se stejným nadšením a láskou skládající hold svému králi.

Český národ dobře ví, jakými díky zavázán jest císaři a králi Františkovi Josefovi. Před 50 lety probudil se z těžkého spánku mocným rozmachem a tehdy po 200 letech hlásili se k němu opět staří čeští rodové a kruhy inteligentní, kteří sice neovládali dobře řeč svého lidu, kteří však dochovávali si přece lásku k slavné české vlasti a k slavné její minulosti. Národ náš zná a ví, že prohlášením národní rovnoprávnosti nastala mu doba epochální, dalekosáhlý obrat v jeho pracích a velebí za to spravedlivého panovníka, v Jehož srdci vděční Jemu národové rovné požívají lásky. Národ český ví a cítí, že za císaře a krále Františka Josefa I. dostalo se mu škol od těch nejnižších až do těch nejvyšších, že se mu dostalo ústavů odborných, akademie pro vědu a umění, akademie pro vzdělání malířské, sochařské, hudební i pro vzdělání zpěvu.

Český národ ví a cítí, že rozvoj a trvání jeho nejbezpečněji jest pojištěno ve svazku s mocnou a samostatnou říší rakouskou, jejíž žezlo spočívá v rukou mocnáře, který pro svůj ponovní věhlas, moudrost, spravedlivost a dobrotivost po všem světě jest veleben.

Český národ, vítaje v září r. 1847 poprvé arciknížete Františka Josefa v Praze, mile byl překvapen, že tehdejší jasný dědic trůnu ovládal jazyk český. Od té doby byl arcikníže František Josef miláčkem českého lidu a v roku 1848 měl býti také jmenován místopředsedou vlády. Několik českých vlasteneckých radikálů, mezi nimi Sladkovský, Josef Frič, dalo se však svěsti maďarskými a velkoněmeckými agenty k revoluci. Palackého, Havlíčka a Riegra byli by neprozíraví radikálové málem zavraždili a tak zmařeno dílo Palackého, a zejména Nostice a Riegra, kteří z Innspruku nesli českému lidu samosprávu tak rozsáhlou, že její uskutečnění bylo by do dneška uskutečnilo poslovanění Rakouska, jak při 100. oslavě Palackého ve výtečné řeči své v české akademii přesně dovozoval slavný český dějepisec a rodák královéhradecký, Václav Vladivoj Tomek. Revoluce zosnovaná k vůli obstarání cizích, protičeských zájmů od českých neprozíravých radikálů, zmařila naše naděje na dlouhé doby, neboť i královské poselství ze dne 12. září 1871 následkem protičeských mocných vlivů bylo zmařeno.

Český národ zná a oceňuje však dobrou vůli a srdce nejmilostivějšího svého krále a jako v měsíci září truchlil s Jeho Veličenstvem nad úmrtím nejjasnější císařovny a své královny, tak běže dnes vřelou účast při oslavě 50leté vlády svého krále a císaře.

Co nejdražšího máme, přinášíme dnes svému králi vstříc: naše věrné srdce, v němž plápolá horoucí láska, nehynoucí vděčnost, důvěra a oddanost. My žádáme dnes Boha, aby nejjasnějšímu nástupci na trůně sv. Václava, Otakarů, Otce vlasti Karla, Jiříka, Vladislava a všech panovníků z rodu Habsburského, při všech podnicích žehnal, aby Král králů zdaru udělil všem Jeho otcovským tužbám a snahám a korunoval Jeho péče a práce výsledkem nejšťastnějším a nejslavnějším. Český národ přeje svému králi věk nejdelsí a dlouhé ještě panování, aby se dočkal též splnění, tužeb svých vlastních a práv odvěkých.

Bůh žehnej našemu českému králi! Tak plesá a jásá dnes celá česká zem, volající k Všemohúru: Zachovej nám Hospodine, císaře a naši zemi!

„Nám otce chraň!“ — sni v mlstě, vlsky, luk a srdce každé modlitbou se niti:

„Bože věčný, v Tvém jest lánu síla, v Tvém klínu útěcha a krve grál, s ním každý život pije — chudas, král, když ruka boku křeb mu v dlaně ubila

Bol — lidský Majestát — o srdce sbíhá, lid Austrie své lásky diadem ku trůnu skládá, jehož slatý lem ku Tvému Bože nachýlil se křehlí! Lid s láskou volá: Císaře chraň Pane, a štěstím ověn bílou jeho skrání, ulehčí žezlo, které dal's mu v dlaně, by dlouho nes' je v ruce milované!

Ta modlitba dnes bílou holubici ze srdce lidu v nebes leť stan a křídlem bije ve steze bran, v nichž Lásky sídlí věčně vítězí; Ty's doufal v Ni, jak poutník doufá v ráno, jež světlo přinese mu v cesty sled, k Ni často zvědaš zarosený hled, když štěstí srdce bouří udupáno!

Květ opět vstane, bouř' když v nebi stichne a v kalich tryskne zářný slunce svit, v něm rosných démantů se zastkvi třpyt a vůně svěží z lůna jeho dýchne; I v duši Tvou dnes láska nehynoucí svých květů vonných teplý seje dech, Tvé jméno otče, slavné v národech, jež světila Ti vůle všemohoucí!

Lid milován — miluji láskou stejnou a lásku sklízí, kdo v něj lásku sel a věrnost jeho jako archanděl, jenž bránu ráje střechil světodějnou! — Slyš hymny hlas, jenž k nebesům se zvedá akkordem lásky věrných duší všech: At Chorvat, Polák, Slovák, Srb neb Čech, Sláv každý slova k lásce svoji hledá!

My často činem věrnost osvědčili, hlas dějin muví víc než tisíc slov a pohled v prostínky náš český krov. kde obrazy Tvé chvojím ověnčili! Vše muví k Tobě: „Milujem Tě Pane, v svou historii český píše lid Tvé jméno slavné, jež se bude stkvít pamětí dějin věčně požehnané!“

Vladimír Hornov.

Loyalita.

Slovo to pocházející od latinského slova lex — zákon, znamená nejčastěji oddanost a věrnost k zákonnému panovníku. Dnes, kdy národové rakouské slaví padesátiletou památku panování svého císaře, jest to snad tím více vhodné, poukázat na loyalitu katolickou, liberální, a na loyalitu českého lidu. Loyalita katolická jest něco, co katolíci považují za příkaz Boží. Cti otce svého, tak psáno v zákoníku církve, v katechismu. A otcem se ovšem rozumí nejprv ovšem zploditel dítěte, ale v širším smyslu jest „otcem a matkou“ světská a duchovní vrchnost, a tudíž u nás jest otcem panovník náš.

Kdosi přemýšlel, jakby se mělo nejlépe do češtiny přeložiti slovo autorita, vlastně auctorita. Auctor (auktor) jest mnohdy tolik jako původce, tedy i otec. Auctorita jest tedy vlastně otcovská moc a věrnost. A nalezáme v písmě svatém místo, kde se praví, že klaněti se jest Otci, „od něhož všeliké otcovství pochází“. Nejkréstištějším překladem slova autorita, s nímž si i nejlepší znalci jazyka českého rady nevědí, jest otcovství.

A obzvláště o autoritě panovníkové to platí. Katolíku jest ona ve smyslu jeho náboženství otcovstvím, — ovšem ale otcovstvím, které pochází od Boha. Jako tudíž otec tělesný jest dítěti Bohem dán a zástupcem Božím jest, tak jest jím i král — císař — hlava státu. A povídá-li zákoník církevní — katechismus — prostě: Děti mají rodiče své ctíti, poslouchati, milovati a za ně se modliti — ejhle — toť jest loyalita naše! Panovníka „z milosti Boží“ ustanoveného jako otce ctíti, poslouchati, milovati a za něj se modliti. Ovšem jest o něco jiná úcta otce, která se žádá, než ta, kterou ukládá náboženství synům dospělým. — Syn dospělý může k p. zcela dobře otcí raditi, jej toho aneb onoho varovati. A neublíží to ani povinné účtě neb lásce. Naopak! Právě rozumná láska dospělého syna vede ho k tomu, aby i otcí osmělil se s úctou a mírností říci pravdu. Není to odpor proti otcovství; naopak jest to hrdinství, ano jest to hrdinské hájení otcovství.

Tím jsme tudíž nejlépe vysvětlili loyalitu katolickou. Mohla by zvěna býti „synovstvím“. Ovšem dodati jest dlužno, že zákoník náboženský, když vykládá příkaz: Cti otce svého, nemluví jen o povinnostech dětí, k rodičům, nýbrž i o povinnostech rodičů k dětem. A ukládá rodičům, aby se o tělesné i duchovní vychování dětí a jich časné zaopatření starali, je kárali a trestali, jim ve všem dobrý příklad dávali, je milovali. A zvláště pamětihodno jest slovo apoštola Pavla,

kteří praví otcům: Nechťjíte k hněvu popuzovati synů svých; — rozumí se hlavně dospělých synů.

Vše to však, co praví katechismus, o povinnostech rodičů k dětem, ukládá podobně i vrchnostem

Vidíme tu při veliké prostotě těchto nauk velikost náboženství katolického vůbec a velikost společenských jeho zásad zvlášť.

Vidíme tu, že panovník ve smyslu katolickém není umíněným a svévolným ukrutníkem, tyranem, ale otcem svých poddaných. Vidíme tu, máme-li novinářským slohem mluviti, konstituci čili ústavu, kterou sestavil Původce všeho otcovství; vidíme tu obmezení královské moci zákonem Božím; vidíme tu ochranu poddaných oproti svévoli samovládců, ochranu svobody občanské proti přemátání státní moci.

Jen trpký úsměv zůstává nám tudíž pro ty naše všeho druhu „bojovníky boží“ proti „kněžovládě“, proti panovačství církve atd. atd. Naopak! Právě církev katolická jest tou hrdinskou matkou, která postaví se mnohdy mezi otce moci své zle užívajícího a mezi děti, aby byla, je-li možno, buď laskavou prostřednicí, anebo statečnou hlasatelkou zákona Božího obsaženého v slovech: To ti není dovoleno. — To jistě svědčí dějiny. Vzpomeňme jen n. p. na biskapa Ambrože, který císaři Theodorovi, vražděním poddaných poskvrněnému v cestu vkročil a do chrámu jej nepustil, dokud pokání nečinil.

Jak smutně tedy vypadají ty rozumy našich bojovníků p. oti mateřské moci čili proti „mateřství“ samým Bohem církví danému.

Tím se taky vykládá snaha nerozumných, na církve žárlivých státníků, aby jen moc její seslabili a ji více méně do oková vrhli. Vědí dobře, že jen svobodná, jako Bohem ustanovená matka ctěná církev má tu sílu v sobě, aby se opřela zlehčování státní moci. Odtud vyplývá to uchvacování moci církevní, jehož se dopouštěli mnohdy panovníci, a jak to dosud mnohde, obzvláště v Rusku trvá. Ani dítě nesmí otec zotročovati, nekultu matku. Matka není otrokyní otcovu, ale jeho ctěnou družkou, která i jemu radí i jej napomíná a čím více on ji ctí, tím více stoupá jeho vážnost v rodině. Kéž by to tak všude bylo! Jinak by to vypadalo s „otcovstvím“ i „synovstvím“ ve státech.

Bohužel! Z nerozumů státníků o uhnětní církve stojících zavedla se na místo takto dořčené loyality katolické loyality liberální. Podkopavše náboženství přispěli sami k tomu, že přestalo se mnohde na panovníka hleděti, jakožto na otce Bohem daného. Liberalismus do škol puštěný a novinami šířený nezná Boha, od něhož všeliké otcovství pochází. Liberalismus praví: Nechceme otce od Boha daného; rodinu je otcem i matkou (!) a koho rodina vyvolá a strpí, ten bude otcem; a moc svou bude mít od rodiny, jak dlouho se jí bude líbiti; a jen tolik moci má, mnoholy mu rodina zákony, jež sama urobí, povolí. Toť loyality liberální, jestliže se k jejímu koření přiblíženo. Jakou ale takovátou loyality cenu má, to se ukázalo ve Francii, v Břasilii i jinde. Při takovémto pojmu o moci vládařské jest nahoře snaha za každou cenu se udržeti, a dole se poslouchá jen dotud, dokud není moci a síly, státní převrat učiniti.

Proto právě se nyní v Evropě ve všech téměř státech všecko všude vylá, a úcta, svědomitá poslušnost a láska naboru, a důvěra i láska dolů mizí: Vše jde mnohde tak, jako by se chtělo říci: Dokud to jde, bude to takhle. Až to nepájde bude to jinak.

To je ta metla, kterou si státy svou nedávrou k církvi, svým odporem proti Bohu, svým na Bohu nezávislým liberalismem na sebe upletli. A že v některém státě jest o něco lépe, to jest právě tím, že církev ještě uctí čírtému přikázání, že se chová, jako matka otcem zarmucovaná, utlačovaná, zneužívaná, která však přece dětem dí: Ctěte otce svého.

Při tom všem ale liberalismus zapomněl, že té „moci, kterou dává rodina“ může se někdo násilně chopiti, říká se mu „usurpátor“ anebo „dik-tátor“, který pak vládne bez ohledu na přání rodiny. Jest to asi tak, jako když n. p. někomu se odejme otcovská moc, a chopí se všeho poručík a „udělá pořádek“. Tak že liberalismus vlastně vede k absolutismu, jak to už i v mnohých státech to volání po absolutismu ukazuje.

Konečně přicházím k loyality českého národa. Lid český je přirozeností svou rozhodně královský. Kdo viděl a slyšel ten sběh lidu českého a ten jeho jasot v dobách jubilejní výstavy v Praze za návštěvy vznešeného císaře a krále, ten nám jistě přisvědčí, že není loyálnějšího lidu, nad katolický lid český.

Jako vůbec, tak tedy i ohledem na lid český, pravíme, že jest povinností státníků našich, aby tedy v Rakousku ani v Čechách ničeho nedopouštěli, ničeho nepodnikali, čím by náboženská loyality a přirozená česká loyality trpěla.

Bohužel! Dějí se ve státech v tom ohledu chyby veliké, jak jsme již výše pravili. Podporuje v lidu náboženství, vymítá liberalismus rozhodně ze škol, ze života, ze zákonů. Ukážíte lásku a dostane se vám lásky, lásky opravdu dětině od lidu nábeho. Neboť dle názorů našich

K padesátiletému jubileu

Jeho Veličenstva císaře a krále

Františka Josefa I.

Nad Austríi hlas hymny slyším hrmiti, oceán plesu, citů mocný vřavuch:

špatně to vypadá ve státě, kde by loyality byla jen tupá poslušnost, že jiné pomoci není.

K moci otcovské patří i trestání. Vystupte rozhodně proti velezrádcům; nebojte se k vůli nim dáti lidu českému co mu dle práv božských patří a převéďte se, že loyality lidu českého jest láskou, láskou neštěnou, nadšenou, obětovnou.

A to jest, co ke dni 2. prosince t. r. jak J. V. císaři a králi, tak i našemu lidu přejeme. Zkvetej mezi námi loyality katolická, loyality lásky nejpříjemnější.

Politický přehled.

Německá obstrukce stále více se rozčiluje, ač poznává, že jí to nebylo dosud nic platno. V loni tropila v parlamentě bobohupstvá skandály; tlucten, hřmot, přáskaly, lineály, kalužky, nadávky, výhrůžky a facky byly hlavní opoziční zbraně parlamentární. Konečně byl přenesen boj na ulici, a protože většina ztratila rozvahu, rozhodnost a solidárnost, padl náhle hrabě Badeni a musil ustoupiti německé lavičce nakloněnému baronovi Gautschovi. Leč ani tento se nedovedl udržeti, ačkoli změnil jazyková nařízení. Hrabě Thun měl postavení velice nesnadné, ale následkem velikých chyb obstrukce a řádění Schönererovců upevnilo se jeho postavení nahoře. Obstrukce německá musila volky nevolky zakousnouti do vyrovnacích předloh. Jich projednání postupuje sice pomalu a jest naděje, že výbor vyrovnávací předloží v brzké sněmovně své návrhy. Většina sněmovny a též i mladočestští poslanci budou hlasovati pro vyrovnání na celé čáře. Přání, které podají k vůli uchlácholení voličstva ve formě návrhů a resolucí, zůstanou ovšem jen na papíře a v aktech, kdež budou odpočívati. Při druhém čtení vyrovnacích předloh budou dělati Němci s Hohenburgem a Pradem v čele za pomoci antisemitů a Schönererovců opět bouřlivou opozici a pokusí se patrně též o bouře pouliční. Protože socialisté nechtějí opozici vyťahovati z obně její kaštany a sobě páliti prsty, tedy výsledek chystaných bouří jest nejistý. Měli si hrabě Thun zabezpečiti své postavení, musí proti obstrukci vystoupiti brzy a musí sněmovnu buď odročit neb uzavřít a provést pak prozatímní vyrovnání s Uhry na základě § 14. st. základních zákonů. Bude-li hrabě Thun nerozhodným a váhavým, bude musit ustoupiti listivému baronu Chlumckému a pak bude zpečetěn nejen osud českých požadavků, ale i jazykových nařízení. Potom ovšem nastanou i v českém národě nové změny a převraty.

Obě sněmovny říšské rady konaly v pátek slavnostní schůze, aby učinily holdovační projev za příčinou císařského jubilea. Poslanci přišli v černém úboru. V poslanecké sněmovně chyběli všichni sociální demokraté a Schönererovci, ostatní nepřítomní se omluvili. Předseda dr. Šl. Fuchs v delší řeči poukázal na význam šedesátého panovníckého jubilea císařova. Rakousko — pravil — svému císaři a králi vynikající měrou děkuje za kulturní rozvoj svého života, branné moci, ústavního života, věd, umění, literatury obchodu a průmyslu. Předseda vyžádal si zmocnění, aby jménem sněmovny Jeho Veličenstvu blahopřání přednesl. Do panské sněmovny dostavilo se 115 členů, mezi nimi též kníže arcibiskup Olomucký dr. Kohn. Holdovační projev přednesl předseda kníže Windischgrätz. Schůze trvaly zcela krátce.

Sněmovna poslanecká měla v úterý konečně pracovní schůzi. Projednávala totiž obchodní a plavební smlouvu s Japonskem, která pro různá odvětví průmyslu a obchodu rakouského bude mít snad velmi dobré účinky, neboť poskytuje Japonsko pro různý výrobky znamenitého obytu. Také položena na denní pořádek této schůze zpráva rozpočtového výboru o upravení platů státních služb. Vedle těchto věcí je na denním pořádku i první čtení o schválení císařských, jímž prohlášen stav výmínečný ve 33 okresích haličských a ostatních opatření s tímto souvisících. Je to velice bohatý denní pořádek, z něhož jen praskrovná část byla vyřízena. Zbytek vyřídí se ve příštích schůzích, z nichž první konati se bude teprv v pondělí dne 5. t. m. Následkem jubilejních slavností císařských bude mít totiž sněmovna poslanecká až do pondělka prázdniny. Výbor vyrovnací však v tu dobu bude pracovati a myslí se, že do pondělka vyřídí celou obchodní a celní smlouvu. Ale jak se do té doby poměry ve sněmovně utváří, těžko dnes říci. Jak na jiném místě šířeji rozkládáme, pracují němečtí radikálové a lidovci na obnovení obstrukce. Německopokrokové listy sice to popírají, ale za to potvrzují to s velkou horlivostí orgány lidové a radikální. Ale i jinak blíží se parlamentární situace ke kritickému stadiu. Měsíc listopad uběhl a vláda dosud nepředložila ani rozpočtu pro příští rok ani nečinila opatření na prozatímní vedení státních záležitostí na základě rozpočtu prozatímního. To působí opozici vtřán v hlavě. — Co stane se po 18. prosinci, do kterého bude sněmovna zasedati?

Rakouská kvotová deputace měla v pondělí poslední svou schůzi, již účastnili se i ministerský předseda i finanční ministr. Zpravo-

daj dr. Beer předložil svou správu pro obě sněmovny, kteráž nezměněná schválena. Po té schůze skončena, čímž i dokončena práce kvotové deputace.

Říšským ministrem války místo šl. Kriegshamra má se státi generální inspektor dělostřelectva, podmaršálek rytíř Kropáček. Nástupcem ministra zeměské obrany hr. Welsersheimba stane se některý mladší generál, snad sborový velitel v Innomostí.

Kdo bude zemským prezidentem ve Slezsku? Otázka obsazení místodržitelství štyrského je prý již definitivně rozhodnuta; nástupcem marquisse Bacquehema stane se zemský prezident slezský, hr. Clary-Aldringen. Ale o otázce nástupnické tohoto v Opavě nepronášá se ještě nic určitého. „N. Fr. Presse“ ovšem s určitostí tvrdí, že jím bude místopředseda místodržitelství pražského, dvorní rada Dörfel, ale ze vládní strany se tato zpráva vyvrací. Vůbec prý není o kandidatuře na toto místo rozhodnuto; jen to se praví, že bude veřejnost při té příležitosti poněkud překvapena. Jen aby nebyli Slované slezští novým prezidentem slezským překvapeni — nepřijemně.

V jižním Tyrolsku konají se právě doplňovací volby sněmovní místo oněch poslanců, kteří následkem abstinence své oproti sněmu mandátů byli zbaveni. Významným při těchto volbách v litelů objevila se až nápadná vlažnost voličstva. Celá řada obcí vůbec voleb se nesúčastnila, kdežto v ostatních bylo účastenství praslabe. Passivita počíná se venkovskému obyvatelstvu ji hotyrolskému již omrzovati.

Opoziční poslanci sněmu uherského, počtem 83, sestavili a sněmovně podali adresu, která věnována jest zlořádům penězi a násilím páchaným a končí žádostí, aby vláda nyníjsí bar. Bánffyho byla ihned propuštěna. Není pochyby, že adresa vládní většinou bude zamítnuta.

Konference proti anarchismu počala v Římě minulý týden. Konference čítá asi 40 členů, zástupců to všech vlád a má se za to, že práce její nebudou trvati déle než do vánoc. Zástupcům jednotlivých vlád ponechána úplná volnost podávati návrhy a přiváděti na přetřes též otázky, které nejsou v programu od italské vlády navrženém. Za jisté má se nyní již tolik, že konference aspoň na tom se usnese, aby zločiny anarchistů pokládány byly za sprosté a nikoli za politické a že policejní orgány všech států vstoupiti mají v blíží vzájemné styky, aby společně bděly nad anarchisty. P. pež ku vyslání zástupce vyzván nebyl.

Mír španělsko-americký. V úterní večerjší schůzi pařížské konference postoupeny Španělskem Spoj. státům severoamerickým Filipinské ostrovy, za něž dostane Španělsko náhradou 20 milionů dolarů.

Drobné zprávy.

Ze příčinou císařského jubilea sloužiti bude v katedrálním chrámu Páně dnes o 10. hodině slavné služby Boží Jeho Milost nejdp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych za přítomnosti velebného duchovenstva, vojenských, státních, školských a městských úřadů.

Monsignore dr. Antonín Skočdopole. Dnešního dne 2. prosince t. r. dovršil sedmdesátý rok svého čínorodého života opravdový vlastenecký pracovník, kněz vzorný, lidmil a spisovatel, monsignore, dr. Antonín Skočdopole, čestný kanovník a profesor bohosloveckého ústavu v Č. Budějovicích. V dějinách českého živilu budějovického bude vždy jméno tohoto neunavného, nadaného a neohroženého muže skvíti se v popředí a to plným právem. Patří dr. Skočdopole v řady těch mužů, kteří o vývin českého lidu č. budějovického mají největší a nezapomenutelné zásluhy. Tím však též vstupuje v kruh oněch opravdových vlastenců, jímž za plodné skutky, za obětavou činností musí býti vděčen celý národ. Neboť kdo horlivě, nezištně a úspěšně pracoval pro věc naši v Č. Budějovicích, pracoval dojísta zároveň tím i pro věc všech Čechů vůbec. Od r. 1858., kdy znalcem lidských srdcí, biskupem Jirsíkem povolán byl dr. Skočdopole do Č. Budějovic jako prefekt do semináře studentického, od té doby stále vidíme jej nadšeného a s mravenčí plní pracujícího o povznesení a utužení všech zdejších podniků národních. Vůde pomáhal, skutkem i radou. Nejvíce přirostla mu k srdci veledůležitá česká škola u sv. Josefa, které až do dnes věnuje nejlepší své síly a jež také hlavně jeho přičiněním vyrostla na učiliště, jehož význam teprv správně ocení budoucnost. Již r. 1867. založil v B. dámský český spolek soukromou vyšší dívčí školu — tedy o dvacet let dříve než podobný ústav zřídili v B. Němci — a již této škole věnoval dr. Skočdopole plnou svou pozornost. Když pak nezapomenutelný biskup Jirsík povolal roku 1871. do Č. Budějovic kongregaci školských sester z Horažďovic, aby zřídila tu čtyřtřídní školu pro dívky, vzal si dr. Skočdopole za úkol, že z učiliště toho vytvoří vzorný český ústav a krásná snaha ta neminula se s výsledkem. Vedle toho ovšem pečlivě všiml si všech otázek, jež proudily budějovickou českou společností. Na všech voličských a jiných schůzích užímal se slova, řečnil rázně a věcně, vybízejce náš lid k uchozenosti, obětavosti a stálosti.

Byl on dojata řečníkem povolaným, jež dovedl rozehřát a také poučit. Zvolen byl své doby na základě kompromisu s Němci i do obecního zastupitelství, kde záhy zaujímal místo člena nad jiné platného a vzatého. Hlavní péče jeho ovšem nesla se k tomu, aby obec konala svou povinnost nejen vůči Němcům, ale i svým poplatníkům českým; v ohledu tom pamětné jsou jeho řečnícké výkony, jež budily nadšení v lidu českém a Němce pálily jako řezavé uhlí. Bohatou činností rozvinul i v buděj. nejdůležitějším místním národním podniku, v Matici školské, ježmí místopředsedou byl od r. 1872. až do r. 1884., načež za své zásluhy, jichž si o spolek ten získal, byl jmenován jeho čestným členem. Ale jako buditel osvědy se dr. Skočdopole i na poli žurnalistickém. Po léta psával do „Budivoje“ obsažené články, plné rozumných rad a hlubokých pravd, užímal se Slovanů v časopisu „Gegenwart“, kdež dvacet jeho německy psaných úvah vzbudilo své doby mohlutný dojem mezi rakouskými Slovanů. Pro všechny skutky ty jest také dr. Skočdopole ctěn, vážen a milován a to nejen mezi kněžstvem, ale ve všech vrstvách českého lidu. Jeho síle, talent, neohroženost, vtip i bystrost úsudku, stejně jako jeho vzácná, milá povaha ráde získaly mu upřímných ctitelů a obdivovatelů. Vedle vlastenecké jeho činnosti stkví se i jeho činnost kněžská. Dr. Skočdopole vyniká především jako theologický spisovatel. V oboru pastýřské theologie jest vdp. dr. Skočdopole v celém našem národě kapacitou uznanou. Spisů Skočdopolových, v obor ten spadajících, jest veliké množství a jeden cennější než druhý. Objemně jeho dílo: „Příruční kniha pastýřského bohosloví“ jest zvlášť v duchovenských kruzích známa. Právě vzory pak učebných knih náboženských jsou jeho „Katechismy pro národní školy“, jež hlasitě mluví o vzácném paedagogickém jeho talentu. Do dnes pak rediguje malé časopisy pro katolický lid: „Ludmila“, „Anežku“ a „Václava“, jež jsou velice oblíbeny a rozšířeny. V hodnosti své profesorské slyne co učitel výborný a ráde v každém ohledu znamenitý. Přetčetná řada kněžů, které pro duchovenský stav připravoval, vzpomíná naň s láskou a povděkem. Monsignore dr. A. Skočdopole narodil se dne 2. prosince r. 1828. v Soběslavi, kdež jeho otec byl zámožným měšťanem. Roku 1842. byl poslán na č. budějovické školy latinská, kde zejména měl naň mocný vliv profesor Berthold Doatál, muž českého jazyka milovaný. Když vystudoval školy ty, věnoval se bohosloví; v semináři však dle studií theologických obíral se staroslovánštinou, polštinou a chorvatštinou a mimo to rozšiřoval pilně české knihy, jež tehdy odebíral z Prahy. Na kněžství byl vysvěcen nezapomenutelným biskupem Jirsíkem, načež poslán za kaplana do Malého Boru. Dále uloženo mu administrování fary Zámlekovské a později Medákovské, pak byl kaplanem v Chrásticích, načež povolán r. 1858. biskup Jirsík do Č. Budějovic. Roku 1861. byl povolán za profesora pastorální theologie a brzy na to přidáno mu i přednášení katechetiku. Roku 1867. jmenován biskupským notářem, na to konsistorium radou a r. 1879. čestným kanovníkem při budějov. katedrálním chrámu Páně. Nechtě ještě dlouho a dlouho Bůh jej mezi námi zachová! R.

Upozornění: Všichni, kdo mají nějaké pohledávky za obcí královéhradeckou opětně se žádají, aby účty své purkmistrovskému úřadu předložili nejdele do konce březího roku. Purkmistrovský úřad v Hradci Králové, dne 23. listopadu 1898.

Městské zastupitelstvo královéhradecké konalo ve čtvrtek o půl 5. hodině odpolední za příčinou císařského jubilea slavnostní schůzi.

Katolická lidová knihovna a veřejná čítárna zahájila počátkem církevního roku svou činnost ve zvláštní místnosti „Adalbertina“ čísto dveří 2. Beze všeho hluku a obtěžování hradeckého obecnstva otevřelo politické družstvo nové kulturní ohnisko, věnující podniku tomu zvláštní prostrannou místnost. Knihovna čítá hnedle při svém počátku přes 500 spisů předních spisovatelů českých. Knihy se půjčují bezplatně ve středu a v sobotu večer od 6—7/8 hod. Současně při vypůjčování knéh a pak po celou neděli otevřena jest veřejná čítárna, kdež vloženo jest 30 časopisů. Hnedle první den těšila se čítárna poměrně slušné návštěvě. Na knihovnu přispěl p. t. vdpp. vikář Vaněk 2 zl. a sekretář Štěp. Dvořák četnými knihami. Další dary přijímá s povděkem správa knihovny.

Podařená lidová schůze. Do veřejné lidové schůze v Hradci Králové dne 27. list., v níž se mělo rokovati o vzdělání lidu a zřízení Palackého knihovny, dostavili se do Sokolovny: Israelita p. dr. Geduldiger, pokřtěný israelita právník Bass, židovský socialista Širůček a svolavatel (?) redaktor Haju, tak že schůze ani zahájena nebyla. Jsme zvědaví na referát „Osvěty“ o tom manifestačním projevu lidu, jenž prý jde za „Osvětou“.

Vánoční dar českého obchodnictva Ústřední Matici školské bude dle všeho letos velmi značný, neboť již nyní docházejí do kanceláře matiční čestné přihlášky obchodníků, kteří místo podělování obecnstva o vánočních různých zbožím raději věnují určitý příspěvek — 5 neb 10 zl. — Ústř. Matici školské. Za každých 5 zl. obdrží jeden diplomek matiční, jenž vyvěsí se v závodě. Obecnstvo naše se upozorňuje, aby (matičních) diplomků těchto si všimalo a řídilo se při nákupu heslem „Svůj k svému.“ — Veškeré dotazy zodpoví ochotně kancelář U. M. Š. Rozeslání diplomků počne v nejbližších dnech.

Dary na Adalbertinu. Vdpp. Fr. Hlaváč, b. notář a duchov. správce v Kartovcích 50 zl., vdpp. F. Vaněk, bisk. vikář 5 zl., dp. Josef Pavel, kaplan

OBNOVA

Číslo 49.

Vydává se na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 9. prosince 1898.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Dru. Frant. Lad. Riegrovi. 1818—1898.

Bez jiskry naděje, bez víry ve uskříšení
jak živá mrtvola náš národ ubíť spal,
když hlouček nadšenců se v svatém zapolení
v boj vrhl, by mrtvolu tu k životu stvořil.
Ty, Velký, v středu jich jsi nejprunější stanul!
Zjev smrti s českých nův Tvůj sáhl jasny hlas;
proud sladké naděje do spráhlých srdcí skamul
a starou odvahou se nachovála zas.
Jak kdysi Israel na města své bránil,
když divý nepřítel do lůna vlasti vpař,
Ty jednou rukou meč jsi třímal ku obraně
a k blahu národa jsi sáklad druhou klad.
Své vlastní věnoval jsi svoje síly zcela,
a v duši každíčkou jsi svatý zápal lil,
smak dávné sroby Tvá ruka myla z čela
a nitra ocháblá jsi slon posvítíl.
Vždy radou, přispěním jsi býval pohotovou,
bez skurny prospěchu byl zářící Tvůj štít,
Tvou krví i jménem své pro vlast a národ k slov
vždy stejně ochoten jsi býval položit!
Tvým slovem statečnost se vrátila nám znova,
Tvou práci jako hráz tu všecek národ stál
a vlně posvátný království Václavova
zas světlým zářícím do příštích věků vsplál.
Co na tom, záští že — ba smije jedovatá —
svou slinou skalenu Ti stříkla v čestnou tvář?
Vždy ohněm musí jít genia prstat svatá,
by větší jasností se stkvěla jeho zář!
Dnes každý před Tebou svou sklání hrdou šíji,
před Synem nejvyšším, jež zrodilo sto let,
a v lásky souzvůně té sladké melodii
Ti s dobou vavřímem Tvůj svatých žedin květ.
O chvíle posvátné, v níž se prachu ponížení
zas národ posvědčí svou padlou korouhev!
O chvíle posvátné, v níž zmlká boje vřev,
v níž jedním nadšením vše všechna česká krví!
Bud den ten požehnán, v němž v jednom járem plese
Tvé heslo hluboké se srdci zněti všech,
v nás síly nadbytek, o jenom: nedejme se!
pak zhyne nepřítel ve vlastních osídlech.
O budiž posraven, náš starý vůdce draký,
v té práci obrovské ku vlasti prospěchu!
O budiž posraven v tom jisotě, jenž blaký
Ti se všech stran dnes letí ve smavou útěchu.
Až dnové žiti již se ku západu vrací,

FEUILLETON.

Ave na Triglavu.

(Svému bratru k vzpomínce napsal J. Čáslavský.)

Ó Alpy! Vznesené, nádherné, mohutné Alpy!
Ty horstvo věčně krásné a úchvatné! Pomníku,
chráme, zázraku, divě!
Když Tvůrce kochal se v rozkoši a krásce,
oko jeho zatřpytlo ve tvých bystrinách a vodo-
pádech, kdž rozjímal o své velebě a nekoneč-
nosti, ve tvých chlížích se jezerech, když sedmý den
odpočíval a díval se na čin svůj, úsměv záleťnul
v obrysy tvých hřebců, zahrál v nich duhou zá-
řivou a v oblesku tisíců vlnou chvějnou letěl
od třípytných ledovců přes ostré hřbety v tma-
vou prohlubeň tvých tajuplných lesů.
Vy hory zdumčivé a smavé, bohaté a chudé,
veselé a vážné! Nedivím se, že rozenci po vás
touhou mrou a v posledním úderu srdce po obra-
ceji zraky k vašim zasněženým hlavám . . .

Bylo krásné nedělní odpoledne, když vyra-
zili jsme z postoje (nádraží) bílé Ljubljany v kraje
Julských Alp. Práznota ulic při zavřených krá-
mech a prosaická řadessa pověstného močálu lju-
bljanského hnala nás pryč v kraje romantiky a
krásky.

Bylo již k večeru, když vystoupili jsme v malé
stanici Dovje (Lengenfeld). Vlak odhrčel a my
stáli v krásném údolí Alpském. Nedaleká útulná
vesnička Moistrana a modravý kout z komínů
aval znavené údy naše k večernímu odpočinku.

*přec naše modlitby do nebes letí bran:
Bys pro tu lásku všech dnes svorně jásajíc
nám dlouho, dlouho všem byl ještě zachován!*
Frant. Kohout.

Mluvení o lidskosti.

Nejevobodomyšlnější veliký list „národa če-
ského“, vůbec „Národní Listy“ nazývaný, konal
v minulé dny veliké svobodomyšlné rozjímání o
lidské bídě a chudobě a došel k tomu výsledku,
že přese všechno „naše mluvení o lidskosti a lásce
křesťanské“ je bídy mnoho a mnoho. — Jaké to
překvapení! „Národní Listy“ jsou taky křesťan-
ské. Tu zase abychom my rozjímali a svědomí
své zpytovali, zdaliž jsme „Národním Listům“ ne-
dělali křivdu, když jsme tvrdili, že právě tento
list velikou — ne-li největší — vinu toho nese,
že křesťanství z tak mnohých srdcí vybito a vy-
puzeno bylo. Na stěsti své však sledujeme, že
„Národní Listy“ — jak patrné — se přiznávají,
že se o lidskosti a křesťanské lásce jen . . . mluví.

Kde vymizelo křesťanství ze srdce lidského
úplně, tam se o lidskosti ovšem jen mluví. A kde,
jak to je v národě našem, společnost je smíšenou
z křesťanství a liberalismu čili nového pohanství,
tam to ani jinak nemůže býti, než že i „lidskost
a láska“ je takovou smíšeninou, čili jakousi polo-
vičatostí, která tu i tam pro trpící lidstvo něco
učiní, ale v celku chudobu spíše množí, než od-
straňuje.

Lidskost? Co to jest? Jest to jakýsi šle-
chetný cit srdce lidského, který člověka naklo-
ňuje, aby měl s trpícím bližním soustrast a bídě
jeho i skutkem uleviti hleděl.

Ale jak ukazuje zkušenost i dějepis, pouze
přirozené dobré náklonnosti, s jakými se člověk
rodí, nemají vždy tolik síly, aby přemohly i slé
náklonnosti, bez nich člověk není. V tom tajem-
ném srdci lidském denně bojuje se boj šlechtno-
sti a podlosti, lásky se sobectvím, soucitu s lho-
stejností, milosrdenství s tvrdostí a ukrutností.

Bohužel! Dějiny ukazují, jak strašná vítěz-
ství slavila v národech tvrdost, bezcitnost, ukrut-
nost. Svatý Pavel veřejně vytýká v listu svém
k Římanům, že pohanští národové „směnivě pra-
vu Boží v lež jsou bez milosrdenství.“ Důkazem
toho bylo zajisté zacházení s otroky horší než
mnohdy se zvířaty a pohrdání chudinou. Nenávist
chudiny byla pyšnému Římanu občanskou ctností.
Nenávídí obecný lid a odmítám od sebe! To
bylo takových heslem.

Slunce právě zapadalo za nejbližší velikány,
když prohlíželi jsme velikou situační mapu Trig-
lavu a okolí vyvěšenou od turistického spolku
zrovna u nádraží. Ohnivě paprsky jeho zahřály
ve vysokém ledu a sněhu diamanty a stříbrem,
odrazily se od ostrých vápenců nacheť a pur-
purem, zlamaly se v příkrých skalách a v namo-
dralé sivé šerí sjely v zdumčivé lesy a v bujnou
zeleň alpských travin a křovin.

Usídlili jsme se v Moistraně v hostinci Ra-
bičově. Hlučná zábava vesnických horalů mile
působila na naši zamklou náladu z Ljubljany a
bavili jsme se dobře neznámou řečí a neobvyklou
brou a zábavou mladých, bujných junáků Slo-
nských.

V tom ozval se zvon a večerní Ave neslo
se zamčenou kotlinou.

Bujná chasa umlkla. Vstali všichni, sepjali
ruce a modlili se zbožně. Jeden předříkával, ostatní
odpovídali. Pak se pokřizovali a zábava se prou-
dila dál.

„Jak zbožný a dobrý to lid!“ prohodil jsem
k bratru Tonškovi. „Naši horalé jsou hodní, ale
zde lid ještě zbožnější. Tohle by u nás nyní mla-
dci nedovedli . . .“

„A pánové z Čech? — To mne těší — to
mne těší.“

Oba udivenci jsme se ohlédli. Přistoupil
k nám slušně oděný člověk veda za ruku chla-
pečka.

„K službám pane! A vy také Čech a co zde
děláte?“

S údivem dívali jsme se naň vidouce, že
není turista a zvali ho, aby přišel.

Je tudíž vidět, že ten Stvořitelem do srdce
lidského vtřípený soucit s bídými čili lidskost
nepostála. Změnivě pravdu Boží v lež byli bez
milosrdenství. Jinými slovy: Neznalost Boha —
pohanství to způsobilo, že utlačena byla lidskost
v srdcích lidských tvrdostí, a vrchu nabylo nemi-
losrdenství. A tudíž i v tomto ohledu bylo zapo-
třebí „vykoupení“, čili osvobození od nemilosr-
denství.

Proto tak krásně katolická církev nechává
na úsvitě Kristova narození při druhé má svaté
čisti slova: Apparuit benignitas et humanitas Sal-
vatoris nostri. Ukázala se dobrotivost a lidumil-
nost Spasitele našeho — Narození Spasitele světa
stalo se i narozením pravé lidumilnosti čili lid-
skosti, humanity. To dobře cítí jakými vnitřním
puhem nuceno jeou srdce naše o vancích, je-
jichžto předvečer „štědrým večerem“ významně
křesťanskými předky našimi jest nazván.

A proto církev hned při svém počátku za
svou svatou povinnost si obrala a jako částí du-
chovní správy učinila péči o chudé.

Po prvním pokusu jakéhosi dobrovolného kom-
munismu — společenství majetku — ustanovila,
že dary lidu při oběti na oltář kladené jsou po
obstarání potřeb kostelních a výživy kněží „chle-
bem chudiny“. — A tak se dělo i vůbec s ma-
jetkem kostelů, když jich počaly nabývat. Čteme
n. p. v zachované poslední vůli svatého Řehoře
naziánského, co z osobního majetku dává kostelu
konstantinopolskému k obstarávání chudých.
— Proto vedla se péče o chudé soustavně; vedly
se seznamy osob potřebných a podpory hodných
na ten způsob jako nyní matriky. A obzvláště
kláštery za svou povinnost to považovaly „lačné
krmiti, nabé odívati“. Kde stál klášter, tam ne-
bylo v krajíně hladu ani naší novověké velkomě-
stské bídy. A jak se obzvláště péče o chudé ne-
mocné vedla, toho zajisté dějiny jsou svědky. A
i tenkrát ještě, když státní moc uchvátivši obsa-
zování stolic biskupských a opatských nehodné a
světácké osoby dosazovala a církev a s ní nábo-
ženství kazila, v klášterech i s kázní pokleslou
péče o chudé přece nikdy nezanikla.

Ale připomenouti dlužno, že by tato sou-
stavně vedená péče o chudé nebyla možná bez
milosrdných srdcí a štědrých rukou laiků, ne-
kněží.

Vznešené totiž náboženství katolické hluboko
do srdcí vrylo zásadu Kristem vyslovenou: Co
jste bližnímu učinili, mně jste učinili. Středověký,
pevně věřící katolík viděl v bližním samého Kri-
sta. A když uvažoval tu nesmírnou lásku vtěle-

„Starost o chlebiček zanesla mne sem v kra-
jiny bratrů Slovinců. Jsem od Budějovic a pra-
cuji zde v nedaleké cementárně. Mam postavení
sluše.“

„A nestýská se vám zde v tom krásném a
přece jen tichém údolí?“

„Ba že, pánové, ba že! Člověk je sice mezi
Slovany, ale v Čechách lépe, mnohem lépe.“ —
A muž ten pokynul rukou, jakoby chtěl nějaké
dotyčné myšlenky zaplašiti.

„Pánové zajisté na Triglav?“ dodal pak jen
aby něco řekl.

„Ovšem míníme. Budeme mít pohodu, co
myslíte?“

Rozhlédl se po obloze a z posunků v obli-
čeji nepoznali jsme ničeho.

„Zde v Alpách počasí určitě nelze, každý
okamžik jinak.“ prohodil konečně a poněvadž chla-
pec ho pobízěl k odchodu, rozloučil se s námi a
odešel.

Bylo čarokrásné jtro, když vyrazili jsme
o páté hodině z Moistrany v údolí Kotské. Mladý
les jen dýchal vůni a všechny ty krásy a dojmy
horské osvěžovaly nás měrou neobvyčejnou. Ticho
velebné pánovalo v údolí, jen tu a tam nějaký
prák zacvrliknul aneb kamének padající z kolkých
stěn vápencových zaskřehotal v majestátném ran-
ním mlčení.

Před námi třel se nedohledná mohutný
srázný hřbet koupající do v záři ranního slunce.
Nikdy jsme si nepomyslili, že musíme přes něj.
Kamenná, pustá pole příkré stoupající vyrážela
nám na čele pot a bratra mučila palčivou žízni.

mého Syna Božího k lidem, čili když viděl tu „humanitu“, tu lidumilnost Spasitelovu, chtěl se mu za to vděčným prokázat, a proto napadlo se srdce jeho milosrdenstvím k trpícímu a proto otvírala štěrnost ruku jeho chudému. A tak ta Stvořitelem lidskému srdci vítěpná lidskost vítězila nad šerednými náklonnostmi téhož srdce, nad sobectvím a tvrdostí. A byla tudíž lidskost skutkem lásky k Bohu, a této lásky výplněm byla láska k bližnímu.

Ale není každé srdce tak dokonalé, aby pudilo k činům z lásky nejčistší. A Kristus snaje jeho slabost bleděl mu, co se týká lidskosti, poskytnouti podpory tím, že činům lidskosti přislibil i odplatu věčnou.

Misi se tu pak ovšem poněkud láska k sobě a láskou k bližnímu, ale zirá z toho učení mou drost a láska Boha dobrotvivého, který tímto způsobem poskytuje slabosti lidské posilu a bídě lidské přece zase pomoc.

Konečně pak katolicismus — ten nenáviděný středověký katolicismus — měl přísný názor o vině lidské a učil, že její náledek — krom jiných věcí — lze zmírňovati *almužnou a vábce dobrými lidumilnými činy.*

Hřešil, mnohdy děsně hřešil, středověký rytíř neb pán. Ale přišla doba, že se vzpamatoval, a hle, z jeho zlých činů vyvodilo veliké náboženství naše klášter k dobru lidu, chudobinec, nemocnici s bohatým nadáním.

Tak to bývalo. Ale narodil se na svět Luther, domnělý opravce náboženství. V zaslepení svým po způsobu fanatiků počal bořiti budovu církve středověké a v neváznost i v posměch uvedl „dobré skutky“ vysloviv učení, že jich třeba není, ba že jsou škodlivy!! Smutných následků tohoto svého „evangelia“ dočkal se ještě sám. Jeho evangelium, jeho blahé zvěstování, stalo se znovuzrozením pohanického nemilosrdenství a doznal sám: Za papežství byli lidé milosrdní a dávali rádi, ale nyní, když již světlo evangelia září, jsme lakomí a naši kazatelové nemají chleba, chrámy druhdy katolické hynou, školy zacházejí.

A jak asi jásala chudina, když po svém obyčeji přišla ku klášteru pro chléb a našla konfíci rozvaliny a mnichy vyhnané, anebo světského pána se ženou a dětmi nádherně na bývalém opatství žijícího!

Bez přehánění a bez ubližení pravdě musí se říci: *Domnělá oprava církve snížila soustavnou péči o chudé,* jež bývala dříve částí duchovní správy. — Ovšem když se vášně vybouřily, hledí se učení o záhubnosti dobrých skutků mírniti a neprovádí se dle Lutheru, ale církevní péče o chudé leží od těch dob tak, jako mnohý klášter, v ssutinách. A na těchto zříceninách chtěl stavěti liberalismus, to novověké pohanství, jemuž protestantství cestu otevřelo. Jsa bez Boha je vlastně taky bez lásky. Na místo Boha dal státní moc a tato státní moc čím dále tím více zliberalisovaných států udělala se leckde i duchovním správcem a uchovávala i péči o chudé, církvi vlastně přináležející.

Kam husa šlápne, tam tráva neroste, praví lidové přísloví. A podobně, kam na pole duchovní šlápne noha státního liberálního kancellářování, tam neroste zbožnost. A proto i ty „ústavy chudých“ v našich obcích jsou — mrtvolou. Liberalismus totiž odňal srdci lidskému ty podpory a posily, které mu dal Kristus katolictvím, jak jsme je sverchu uvedli. Jsa pohanem a změniv pravdu Boží v lež, nebyl a není s to, aby vypestoval pravé milosrdenství. Nechal srdce lidské bez opory proti sobectví a tvrdosti. A proto se dodělal tak stkvělých výsledků v péči o chudé.

Hasil ji sněhem a trpěl tím více. Konečně zavazul nám radostně v ústřety prapor z boudy Deschmannovy, kdež jsme si odpočinuli, posilnili koňskem a žízeň tišili vodou sněhovou.

A odtud již pů druhé hodiny sněhem. Slunce pražilo nemilosrdně a rozhrňvalo nám jej pod nohama, tak že ustupoval a cestu stěžoval. Upadli jsme najednou. — Ticho neobyčejné, příšerné kolkolem. Nikde ani stopa po živém tvoru, ticho a práznota unavující. — Jen čas po čase utrhnul se kus sněhu na srázné stěně a s rachotem sypal se s příkrých skal v bezdnou propast. — Lekli jsme se vždy.

Bylo poledne. Slunce zářilo jako výheň a jeho paprsky koupaly se v nesčetných perlách a diamantech kolem do kola, když noha naše v pochodu naně se zarazila a dech se radostí zatajil...

Co to...? Nová, útulná, prkenná bouda a vedle ní zazářil nám v oči na malé, oděnné, teprve stavěné kapličce nápis: „Ave Maria, gratia plena!“

Poblédli jsme s bratrem jeden na druhého v milém úžasu a již jsem neodolal. Maně ruce se mi sepjaly a ústa začala se modliti: „Ave — Ty bytosti milosti plná, — Ty hvězdo mořská, — Ty bytosti požehnaná!“

A při modlitbě té padnul jsem na kolena a v končinách sněhu a ledu vzdával jsem hold Tě, jež tu vyvýšena, jako cedr na Libanu a jako cypřiš na hoře Sionu.

A bratr stál opodál, smeknul čapku taky a modlil se též...

A zdálo se nám, že i ty tiché skály kolem

Ovšem se za dob liberálních koná též „humanita“, ale nemá čistých pohnutek. Jest často jen vynucena — k př. naše nemocnice — a placená: anebo plyne z touhy po marné chvále, jest někdy též jakousi zábravou atd. A mnohé nynější ústavy chudých s novými paláců jsou staré katolické nadace.

Největší však vinu uvalil na sebe liberalismus tím, že rozdrobil společnost v jednotlivce, kteří se mají starati sami o sebe. Právě když vynalezen byl parostroj, který jest s to valiti peníze na jednu bromadu, a na druhé straně dělati zehudlé a bídné dělníky, bylo zapotřebí, aby se proti stroji postavil kříž. Ale v tu dobu povalel byl již anebo zneuctěn a moci své zbaven kříž. Sobectví porazilo tudíž Kristova lidumilnost. A tak právě novopohanský stát nadělal vedle přepychu chudoby a bídy, která je tím větší a těžší, že liberalismus odňav srdcem útěchu v Boha i chudino učinil rozmafilou; ba co ještě horší, rozmnožil mravní zkázu chudiny a tím ještě více zavřel srdce i rukou bohatých, kterýmž spustlá chudina jest protivná.

A tak právě se stalo, že ta liberální lidskost stala se z veliké části jen „mluvením“ a od Národních Listů jest to pěkné, že v jednom světovém okamžiku tu lidskost nazývají „svým“ mluvením o ní.

Má-li se, pánové, od mluvení přejíti k vydatným činům, má-li se zahájit jakási velkolepá soustavná činnost k vypuzení chudoby a bídy — pokud jen možno — ze společnosti lidské, tu se musí z ní především vybliti — *liberalismus*, ten N. Listům tak drahý, jimi tolik rozšířený liberalismus. A na místo něho do společnosti musí vniknouti katolicismus, ale ten, který Kristem chce proniknouti i život národů a zákony státní, ten, kterému my říkáme, klerikalismus. Ovšem je do toho daleko a proto dlouho bude lidskost často jen mluvením. A čím déle budou vycházeti Národní Listy, tím déle bude jen mluvením.

Přiveďte dluhy na menší úroky.

Jak jsme již pravili, poskytuje hypoteční banka nyní zápůjčky buď na úrok 3 1/2 % ze sta neb na úrok 4 procentů ze sta. Míru úrokovou původně stanovenou banka později zvýšit nemůže.

Kdo si vypůjčí na 3 1/2 %, musí odrádit každoročně úhrnkovou částku (annuitu) nejméně 4 1/2 % z původní výše zápůjčky, čímž vyrovná nejen úroky, nýbrž uplácí i na jistinu, takže se tím celá půjčka za 59 let zapravá. Převědli-li se statek dědictvím, darem, neb prodejem na jiného, tedy druhý nástupce v majitelství statku může půjčku podržeti anebo kdykoli zbývajících dlužný obnos zemské bance vypovědět a zaplatiti.

Kdo si vypůjčí na 4 %, musí ročně úhrnkovou částku 4 1/2 % odrádit a zapraví se takto celá zápůjčka v 55 1/2 letech.

Mimo to platí každý dlužník po prvních 8 let každoročně 1/4 % ze zbytku jistiny počátkem dotyčného roku ještě nesplacené jako příspěvek správní.

Dlužníci se má na vůli ustanoviti si hned předem vyšší úhrnkovou částku, tato však musí býti vypočtena na poloviční neb celá procenta. V tomto případě jest doba umořovací přiměřeně kratší.

Jak dlouho trvá umoření, znázorňuje následující tabulka.

otevřely ústa svá a v udivenou přírodu že volají: „Ave — ave — ave!“

A orel najednou vyhltnul z propasti a jako střela vynesl se až do oblak ve výši závratnou a nesl tam pozdrav: „Ave Maria!“

Posilnili jsme se v nové té boudě „Kredarica“ nazvané (tuším as 2500 m.) a brali se dále srázným hřbetem na Triglav. Cesta krkolomná. Kdo trpí závratí, nevystoupí ani sto metrů. Dvakrát vytesané nerovné schůdky, zarážené ve skálu k zachycení se rukou hřeby a pohled do propasti toť ta veřejná a tabulkou označená jediná bezpečná cesta...

Triglav — 2930 metrů! Pamatuješ, bratře drahý, jak oba překvapení stáli jsme celou hodinu bez slova, bez hnutí, bez poznámky? Jen oko spočívalo na dalším ředičích a bílých velikánech a duše plnými doušky hltala všechny ty krásy nám dosud jen v pohádkách známé... A my stáli a stáli a nasýtit se nemohli... Teprv po dlouhé době jsme pohledli k sobě a duše naše objaly se bratrsky v té výši závratné v čistém, nerušeném pojmání krásy přírodního, jehož oba tak nadšení citile jsme...

A v tom tichu, v té náladě posvátné se mi zdálo, že s dálky zaznívá zvon a že jeho hlas letí od skály ke skále a stříbrným hlasem svým že volá v propast bezdnou: „Ave — Ty milosti plná — ave — ave —!“

A z hlubin echo mroucí odpovídalo: „Ave — ave!“

Platili se ročně úhrnková částka (v procentech)	z jistiny		Kolik se platí z 1000 zl. bez příspěvku správního.
	3 1/2 %	4 %	
4 1/2 %	59 let	—	ročně 1 1/2 % let. 40 zl. 20 sl.
4 1/2 %	48 „	55 1/2 let	45 „ 22 1/2 %
5 1/2 %	34 „	41 „	50 „ 25 „
5 1/2 %	29 „	33 „	55 „ 27 1/2 %
6 1/2 %	25 „	28 „	60 „ 30 „
6 1/2 %	22 „	24 1/2 „	65 „ 32 1/2 %
7 1/2 %	20 „	21 1/2 „	70 „ 35 „
7 1/2 %	18 „	19 1/2 „	75 „ 37 1/2 %
8 1/2 %	16 1/2 „	18 „	80 „ 40 „
8 1/2 %	15 1/2 „	16 1/2 „	85 „ 42 1/2 %
9 1/2 %	14 „	15 „	90 „ 45 „
9 1/2 %	13 1/2 „	14 „	95 „ 47 1/2 %
10 1/2 %	12 1/2 „	—	100 „ 50 „

Příspěvek správní (1/4 %) připočte se k úhrnkové části.

Úhrnkové částky, t. j. annuity a úroky zapravují se pátiletě předem.

Hypoteční banka povoluje zápůjčky nejméně 1000 K na hospodářské pozemnosti, mající vložku knihovní z pravidla až do vyčerpání dvou třetin ceny bankou vyšetřené.

Za cenu katastrální hospodářských pozemků pokládá se z pravidla 24 násobná, při lesích 20 násobná suma čistého výtěžku katastrálního. Na stavení, na fondus instruktus a na vedlejší živnosti se nehledí. Ředitelství jest však oprávněno, při hospodářských pozemcích, vyjmouc lesy zápůjčiti až 20ti násobní katastrální výnos, pak-li se přiměřeným způsobem na př. odhadem přesvědčilo, že to učiniti může. Na závody průmyslové, továrny, mlýny, pivovary atd. zápůjčky povoliti nelze. Výměnky, důchody atd. převedou se v 20 násobné směrné roční dávky na kapitál.

Zápůjčku lze vyplatiti z pravidla teprve po řádném knihovním vtělení jejím a po přesném splnění všech podmínek. Zápůjčky vyplácí se v listech sástatních v ceně jmenovité. Za všechny závazky hypoteční bankou převzaté ručí království České. Po předložení listin vtělených oznámí se straně písemně v čase nejkratším, kterým dnem počínají se zástavní listy vydány býti mohou.

Pohledávky knihovny již váznoucí, při klerických zjištěn jest úrok nejméně 4 1/2 % ni, neb 4 %, lze částkou skutečně stávající přeměnit v pohledávky bankovní bez poplachu. Bylo-li na pohledávky tyto něco již upláceno, buďž tato zaplacená částka vymazána. Přeměna pohledávek s vyšším úrokem na pohledávky bankovní děje se tím způsobem, že se stará pohledávka na banku postupem převědla a vyšší úroky se vysnažou, anebo nová bankovní zápůjčka se do knih vtělí a stará se pak zaplatí.

Hypoteční banka nemůže dáti dlužníkovi výpověď, dokud řádně platí úroky a amortisaci, i kdyby sebe výše míla úroková stupla. Avšak dlužník může vydlužený kapitál bance kdykoli vypovědět a splatit a sice buď soudně neb notářským spisem. Hypoteční banka přijímá splátku v zástavních listech a sice ve jmenovité jejich ceně.

Každé žádosti o zápůjčku buďž připojen nejnovější výťah knihovní, c. k. berním úřadem stvrzený a žáda-li se o zápůjčku vyšší též smlouvy tržové, odevzdační listiny a vřetec doklady cenu nemovitosti dosvědčující; po případě dá se též asi 40 zl. zálohy na odhad, žáda-li se vyšší půjčky.

Schůze voličů kutnohorských.

„Podvysocké Listy“ uadepsaly svou zprávu o schůzi voličů v Sokolovně nápisem „Soudný den v Sokolovně“. Ze žalobců prý se stali obžalovaní, z obžalovaných žalobci. Po tři měsíce prý ti Milčanové kázali v „Obnově“ o milionovém dluhu, po tři měsíce postrádali tu 30, tu 160 tisíc, po tři měsíce prý podezřívali, obviňovali a v neděli prý se neodvážili slovo *milion* ani vytknout. Celé tři měsíce těžké obviňování v neděli v Sokolovně samo sebe obvinilo prý před tvářmi 600 (!) voličů se lež, neboť seschlo prý se na jedinou výtčku — „že se moc stavi!“

Po tomto úvodu čekal by člověk, že „Podvysocké Listy“ cifry „Obnovy“ vyvrátí ciframi — a ono zatím ani muk. Cifram z městských rozpočtů vyhýbají se „Podvysocké Listy“ jako čert kříži, o cifrách uvedených panem doktorem Milčanem, které musí uznati pan purkmistr Macháček za pravdivé, mlčí „Podvysocké Listy“ jako pán. Z místního časopisu kutnohorského nedosvědčeli se poplatníci kutnohorští, že pan JUDr. Milčan výtahem ze zemských desk podal pádný a nezvratný důkaz, že na červenonojaničském panství vtěleno jest 495 000 zlatých dluhů a že pasství toto nemá ani 400.000 zl. ceny, že jest prodluženo, že jen na úrokování kapitálu se nedostává 656 zl. 68 kr. a že na roční annuitu se nedostává skoro 5.000 zl. Z orgánu pana Dr. Pacáka, Macháčka a Procházky nedosví se Kutnohoran, že na Loreckém pivovaru jest knihovně vtěleno 275.000 zl. dluhů a že Lorecký pivovar po zaplacení úroků a annuit jest

ročně více než 8.000 zl. passivní. Ze do panství červenojanovického bylo vraženo 20.000 zl. na stavby, a že do Loreckého pivovaru se musí strčit tisíce a tisíce, než bude náležitě opraven, rozšířen a zařízen a ke konkurenci schopný, to „Podvysocké Listy“ také neřekají. Pomáhají si z nouze zasláním sládků městského, od pp. Macháčka a nynějšího obecního zastupitelstva placeného a tudíž odvislého, že neřeká, že Lorecký pivovar nemá ani 150.000 zl. ceny. Pan dr. Mláčan řekl, že pivovar neměl té ceny před započatím oprav, na které bylo prozatím rozpočteno 100.000 zl. Vysvětli tento rozdíl časový zapomněl jak pan sládek Rosenberg, tak pan Hájník a Macháček. To charakterisuje dostatek způsobu boje pacakovské strany.

„Podvysocké Listy“ neřekly čtenářům svým, že činžáky budou passivní, až přestane osvobození nových domů od daně, která pohltí třetinu jejich výnosu. „Podv. Listy“ nevysvětlily rovněž co bude státí dokončení započatých a jiných staveb a že město Kutná Hora dluhuje:

pokladnici městského špitálu . . .	45.000 zl.
místnímu ústavu chudých . . .	3.550 „
ústavu staré opatovny . . .	7.500 „
obecnímu školnímu fondu . . .	6.650 „
pokladnici nadační a chudinské . .	680 „

Což vyvrátili pp. Macháček, Pacák a Procházka, že městské fondy neztentily se z 42 tisíc na 14 tisíc? Ať si jen přičtou kapitolu 11. a 12. na straně 7. obecního rozpočtu a tam to mají černé na bílém. Dr. Pacák na dotaz „Obnovy“ vysvětloval ovšem později v „P. L.“, že suma scházející vydána na zakoupení starých masných krávků, které se však nezbytně bourat nemusily.

Otázku „Kde je 160.000 státních?“ položili jsme v „Obnově“ vřím právem, neboť „Pod. L.“ tvrdily, že město má všeho všudy jen 599.000 zl. dluhů a z toho, že prý připadá na nynější správu obce 360.000 zl. My jsme v čísle 46. Obnovy na základě panem Macháčkem zdělaných rozpočtů dokázaly, že za p. purkmistra Macháčka nově přidělané dluhy dle těchto rozpočtových položek obnášejí 770.750 zlatých a nikoli 360.000 zlatých a že o 160.000 zl. vykázáno není, že není udáno, co se za ně vykonalo. A tu v potu tváří dokazoval pan dr. Pacák v „Podv. L.“, že na opravu děkanství dáno 9.900 zl., špýchar že byl koupen za 4000 zl., adaptace špýcharu na kasárna že stála 4.800 zl., do zastavárny že vloženo 11.000 zl. a cechovní úřad že stál 9.300 zl. Avšak i potom zůstalo 130.000 zl. nevykázáno a nebylo to vysvětleno ani ve schůzi v Sokolovně. Tam musil pan purkmistr Macháček prostě uznat cifry uvedené v obecním rozpočtu a tudíž i v „Obnově“ za pravdivé, musil dosnat, že jediné na Loreci a statku červenojanovickém je utřeno 770.000 zl., a že tedy není a nemůže býti pravda, co pracně a živě dokazoval pisatel do „Podv. L.“, že město má jen 599.000 dluhů. Byť by se o milionovém dluhu v nedělní schůzi nebylo mluvilo, tedy „Obnova“ má přece jen pravdu, že ten milionový dluh tu je a ať bude moderní pivovar, reálka, vlásky dvůr atd. úplně zařízen, že přibudou nové dluhy. „Obnova“ vyvrátila též živě tvrzení „Podv. L.“, že na převzetí budovy nynějšího učitelského ústavu jest dosud nějaká položka v rozpočtech vykázána a rovněž, že na dráhu není potřebných 60.000 zl. vykázáno, ale že tyto obnosy per 100.000 zlatých půjdou na účet druhého milionu zl.

Páni purkmistr Macháček, dr. Pacák a Em. Procházka se v Sokolně tomu milionovému dluhu velmi dobře vyhýbali a také věděli proč. Pánové se báli dalších vysvětlení a proto si p. dr. Pacák vypomohl frásí, že město, které nedělá dluhy, zůstává stát. Dle této pacakovské logiky by byli zadlužení kavalerií, ručnicí a domatí šmahem nejlepšími národními hospodáři. Snad by jimi byli, kdyby nebylo exekutorů atd.

„Podv. Listy“, pp. Macháček, Pacák a Em. Procházka si stěžovaly, že prý předáci konservativní hanobili po tři měsíce Kutnou Horu. Každý ví, že to je lež. Různé nešvary byly vytýkány jen předákům v dnešní správě města. Že berou mnozí z nich veliké diety, jezdíce, když nemají co dělat do Vídně neb do Janovic na statek, že p. Macháček koupil lacino kašnu, že kupoval místo od křesťanského Čecha od žida a Němce zastráňoval, to je pravda a pan Macháček se ani nepokusil to vyvracet. Panu Macháčkovi se vytýkají ještě jiné věci než diety, kašny, židci stroje, ložaneké hostiny; bude mu známo asi něco o panu Ladislavovi, o vodovodu atd. Nalezne-li se tedy některý hlupák, který bude hlásat, že není hoden koželužovi panu Macháčkovi sundávat a obuvi femínky, tedy my to jistě nebudeme.

Na mravokárce hrál si dále pan dr. Pacák. Což myslí ten pán do opravdy, že není hlavním viníkem dnešní mravní hniloby v Kutné Hoře? Pan doktor odháněl články „Podvysockých Listů.“ Tim jejich pisatele demaskoval více, než-li chtěly. Pan dr. Pacák, aby dostal méně prozíravé občany kutnohorské na lep, hořekoval, bědoval a nadával zle, že o kutnohorských poměrech se píše do listu hradeckého a kolínského. Avšak, kde se mají měšťané kutnohorskí proti špinění jeho osobního časopisu bránit, když tento opravy a obrany neuveřejní, anebo je zkomolí a přidá k nim nové ludrácké výmysly? Což toho nečinil v poslední době panu Fr. Grimmovi, dru. Svobodovi, dr. Mor-

štadtovi, Josefymu, J. F. Kutlíkovi, Widhalmovi a jiným pánům? Což se mají títo od „Podvysockých Listů“ nechat potápět, poplavit, pošpinit, zhanobit a ušlapat bez obrany a odvety? „Podv. Listy“, dr. Pacák, Macháček a Em. Procházka si musí svykat, že každá jejich rána se odráží v listech dávajících průchod pravdě. Komando těchto pánů přestalo, jejich terror více neúčinkuje a důkladný výprask přivede snad Podvysocké i jich patrony na slusnější cestu.

Velice nešťastně vedou „Podv. Listy“ do boje proti „Obnově“ pana Em. Procházka, jemuž teď „neznaob“ mnozí říkají. O této autoritě „Podvysockých Listů“ píše „Labské Proud“: „Když nastal klid, vyžádal si slovo — div se světe! — nejstarší muž Kutné Hory, p. Emanuel Procházka, aby obhajoval městskou radu proti výtkám, jež jí v „Obnově“ byly činěny. To nás nesmírně překvapilo! Tak hluboko tedy klesla důstojnost rady, tak dalece zapomněli sama sebe pp. Macháček a dr. Pacák, že dali se obhajovati člověkem takového politického charakteru? Pánové patrně již ani nevědí, že tomu není dávno, co tento výtečník proti těmž dru. Pacákovi suřil a štvál a dnes sopotí vztěkem proti těm, a nímž dříve se spojil; a nyní Vy, pánové městští radní, zvolili jste si, aby Vás omýval, toho odporného člověka, kterému každý charakterní muž se sťeží přiblížiti se! Toť pro Vás, pánové, tak smutným vysvědčením, že jste si smutnějšího dáti nemohli. A toho člověka, který k vůli stovce odfekl se své víry, prý zabolelo srdce, když viděl nezalesněnou stráž na Červenojanovicku a prý nehospodárnost pana Moravce, jemuž přece dříve by byl veleochotně i femínky a bot sundával! O bohopusté vřavě, kterou stropili F. Vysepal, truhlář Stračovský, dr. Pacák, Richter, Jelínek, Oliva, Jos. Toužil atd. praví pak kutnohorský dopisovatel „Lab. Proud“, že tato bohopustá vřava nabyla takových rozměrů, že ani v tom oboru osvědčení socialisti demokraté nemohou se pochlubiti, že by byli dovedli nyní něco lepšího. Takovému přímé násilnosti jsme se věru ani nenadáli.“

Tak charakterisuje klidný pozorovatel jednání „svobodomyšlné“ strany pánů Pacákovy v Kutné Hoře. Z její útoky si pp. dr. Bruna, Mláčan, Morštadt, Uhlíř, J. F. Kutlík, V. Moravec, J. Josefý nemusi věru pranic dělat.

Pan dr. Pacák ve své noblesse vyčítal panu J. F. Kutlíkovi, že pro obec dodával jen železo. Ano, obdržel dodávky, protože dodával zboží nejlepší a nejlevnější. Tim prospěl obci jistě více než Lieferant Macháček. Na podslední osobní útoky „P. L.“ může p. J. F. Kutlík pohlížet jen s opovržením.

Zajímavá byla retiráda p. dr. Pacáka před zutivě napadeným panem Josefym. Pan Pacák obávaje se známé ekypáže o jednom kole a dvojím voji, usmířoval pana Josefyho bonem ujištěním, že zná svou svou urážku, panu Josefymu učiněnou při poznámce své nemysli. Na schůzi v Sokolovně bylo zajímavé ještě to, že bývalé správě obce vyčítáno, že zanedbala výmoci před lety Kutné Hoře gymnasiu a realku. Na, proč to úřadující tehdy náměstek starosty, nynější p. Macháček purkmistr, proč to pp. Potměšil a četní dnešní páni radní a členové zastupitelstva nečinili? Vždyť tehdy byli na radnici zrovna tak, jako tam jsou teď. Ovšem, tehdy byli ještě Staročechy a nepřebarvili se na „svobodomyšlné“, což jim teď jde více k duhu. Za purkmistrů pp. Breuerů, dra. Říhy a p. Moravce byli títo pánové proti všem rozumným podnikům a dnes chtějí títo charakterové držeti nad nimi soud? Posvítlme-li si na tyto pány soudce, vidíme je ovšem příliš zbědované a zubožené. Ti ovšem Kutnou Horu nespasí, o tom svědčí jejich „výsledky“ za šestileté obecní správy. Z tvrzení Obnovy nevyvrátili pánové ničeho a křikem do schůze komandovaných voličů neodstraní se městské dluhy, ty musí poplatníci zaplatit v podobě zvýšených přírážek, které v Kutné Hoře již teď obnášejí: přírážky k přímým daním 20%, přírážka školní 13%, přírážka pošt 6%. Tedy nelhá a jen pravdu mluvit!

Drobná obrana.

Žádný neví, co je láska, kde to mezkusil. — Myslíme totiž tu „evangelickou“ lásku ku katolíkům. „Hus“ totiž vypočítává dle Batovcova kalendáře, mnoholi výnosu mají statky biskupů a kapitol v Čechách. A dodává: Jsou to chudáckové lidé na tom světě. — Ve své závisti, chtěl jsem říci, lásko, zapomíná však pověděti dvě věci. Předně mnoholi ze statků biskupů v kapitolních dostávají chudí, a za druhé, mnoholi vyženil jejich pan „biskup“ velmýský a mnoholi již rozdal.

Slohová cvičení helvetská. „Bičí uzlovatými mrskal Ferdinand II. národ náš a naše ev. předky mrskal, nebo z vlasti ven výmrskal vítěz bělohorský; ale náš nynější mocnář nedal se šlépějemi Ferdinanda, nýbrž Josefa II. Co touto cestou naši církev učinil, to by nás Evangeliky musilo cejchovati hanou nevděku, kdybychom nebyli bývali hotovi jublovat dne 2. prosince, kdy císař a král náš dovršil páté století panování svého! Ano, budiž to zřejmé, budiž to ostře

řečeno: Dva Habsburgové: Josef II. a František Josef I. zavázali si nás evangeliky k vroucné vděčnosti. Prvnější svým Tolerančním patentem se dne 13. října 1781. Poslednější svým Císařským Patentem z 8. dubna 1861. Bez patentu tolerančního by naše církve k smrti ubité byly vůbec z mrtvých nevstala. Bez patentu z r. 1861 by žila sic, ale zkomírala by jako parob, jako otrok v okovech, byla by při nejmenším jako onen Lazar, jehož Pán Ježíš byl vzkřísil v Betany, a jenž zprvu prostěradly svázan nemohl učiniti kroku. Josef II. našeho sionského Lazara z brobu protireformace vyvolal, František Josef I. Lazarovi tomu pontající prostěradla rozvázal, když § 2. svého patentu z r. 1861 prohlásil: Úplná svoboda evangelického vyznání víry, jakož i právo společného veřejného vykonávání náboženství jsou jim (totiž evangelikům A. a H. V.) na všechny časy od nás pojištěny.“ — Tak „Hus“.

Drobné zprávy.

Oslava 50tiletého panování Jeho Veličenstva v Hradci Králové dala se slavnostním způsobem. O slavnostní schůzi, která se konala již po závěrečném našem listu, zmínili jsme se jen několika slovy. Po slavnostní řeči své pravil p. starosta Dr. Ulrich: „Jest v intencích Jeho Veličenstva, aby našemu strádajícímu průmyslu dostalo se všemožné podpory, prosíme, abyste ráčili učiniti následující nasezení: Na památku padesátiletého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. věnuje město Hradec Králové ku stavbě městského průmyslového musea pro severovýchodní část království Českého v Hradci Králové spojeného s tržnicí živnostenskou: a) potřebnou část bývalého fortifikačního, nyní městského bloku naproti Adalbertinumu a okresnímu domu a zmocňuje pevnostní odbor a městskou radou, aby jménem a v zastopnění města situaci a výměru tohoto stavebního pozemku určily a věnování provedly; b) z fondu bývalých válečných praestací oúnos 20.000 zl. a ukládá městské radě, aby jakmile tento praestační fond městu vydan bude, vinkulovali částky 20.000 zl. k naznačenému věnování provedla a ji ve prospěch této věnování spravovala. Badiž dále ve vhodné chvíli vyžádáno Nejvyšší svolení, aby zmíněné svrchu museum průmyslové smělo nésti jméno J. V. císaře a krále Františka Josefa I. Badiž vyžádáno svolení výšejších úřadů autonomních k tomuto věnování. — Návrhy tyto schváleny jednohlasně. Dále sdělil p. starosta, že Zálož. úvěrní ústav zdejší, založiv nadaci 1000 zl., jejímiž úroky podřizováni býti mají chudí žáci vyšší obchodní školy, dožaduje městskou radu, aby správu této nadace pro případ zaniknutí Záložního úvěrního ústavu v důcasnou správu obce převzala a dále vedla dle stávající nadační listiny, což bylo schváleno jednohlasně. Tim schůze skončena. — Velkolepé bylo osvětlení celého města až na „Osvětu“ mezi 7 1/2 až 9 hodinou večerní ve čtvrtek Bengalské ohně a transparentní obrazy a hudba vojenská městem procházeli zvyšovaly lesk slavnosti. V pátek ráno zahřmělo a děl 24 ran. O 9. hodině vytáhla posádka na Velké náměstí a současně konal polní kaplan dp. Černý slavnostní bohoslužbu za přítomnosti generála a voj. hodnostářů. Hlavní výkony bohoslužby provázely byly salvy vojska. Od 10 do 11 1/2 hod. celebrolal nejd. biskup Edvard Jan Nep. Brynych za přítomnosti nejd. kapituly, veškerého kněžstva, všech vojenských, státních, městských a okresních hodnostářů pontifikální bohoslužbu, načež veškeré špiče úřadů odebraly se na k. hejtmanství složit k rukou pana c. k. místopředsedatele rady hold k trůnu J. V. císaře a krále. Zde doručeny pánům jubilejní medaile. Později dostal se na hejtmanství též ndp. biskup, vysp. kapitulní děkan Frýdek, vys. dpp. kanovníci Hampl a Musil. — Při jubilejní slavnosti v kathedrále konaly po své službu v kathedrálním chrámu Páně nad dvanácti nástannými tak zvanými apoštolskými křži nové vkusné svíce z kutného železa v gotickém slohu od zdejší c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví zhotovené i blahovolně proti pouhému zaplacení dotýčné rezie věnované, kteréž výborně se řadí ku dřívějším vzácným též proslulé školy darům, jako jsou zejména korunní lustr (známý již z jubilejní výstavy Pražské), stojan na svíce za duše zemřelých obětované a mříž kolem starobylého avatostánku z 16. století). Taktéž bylo při té slavnosti první žito nových drahocenných Smyrnských koberců, z nichž jeden darovala slavná továrna „A. Čerych a Synové“ z Josefova na stupně hlavního oltáře a druhé dva od téže firmy opatřila kathedrální kapitulou na stupně pontifikálních stolic po obou stranách téhož oltáře. Konečně pak se prokazuje neméně štědrou té stoličníc i zároven městské děkanské svatyni zdejší slovnitná c. a k. továrna na hudební nástroje „V. F. Červený a Synové“, anať dříve již darované ekvostné libozvučné akkordiony k oběma sakristiím v tomto jubilejním roce nově upravila a při každém svěcení zvonů u ní pro rozličné osady opatřených nějakým příspěvkem na obnovu té naší památné starožitné svatyně laskavě pamatuje. Pán Bůh všem těm zde uvedeným i jiným dobrodincům mnohonásobně račiž odplatiti!

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové zvolil si při valné hromadě tento výbor: za předsedkyni paní K. Mahrlovou, za jednateлку sl. Eiglovu, za pokladní paní M. Rybovu, do výboru paní A. Czurbovu, A. Janečkovu, A. Novákovu, M. Slukovou, A. Šantráčkovanu, B. Frankovou, F. Kutníkovou, A. Řepišovnu, F. Štefanovnu a P. Tolmanovnu a za revisorku paní A. Solcovnu.

Dary. „Adalbertinu“ věnoval opětě vdp. děkan Horký 10 zl., Anonymus 27 zl. 90 kr., vdp. J. Štastný, prof. náboženství 5 zl. Lidové knihovně daroval ndp. dr. Domahýl 2 zl.

Osobní Pan e. k. poštovní oficiál Fr. Kušera přeložen byl z Král. Hradce do Vel. Oseku.

Mikulášská zábava ve spolku katol. tovaryšů vydala se velmi pěkně. Štěrý sv. Mikuláš rozdělil na 200 dárek, z nichž mnohý potěšil nejen obdarovaného, ale i společnost. Provedené hry a přednesené zpěvy byly vřelě přijaty.

Ke zkouškám způsobilosti učitelské a c. k. zkušební komisi v Hradci Králové v období listopadovém dostavilo se 39 kandidátů a kandidatek pro školy obecné, 13 pro školy měšťanské, 1 z jazyka francouzského, 1 z jazyka německého pro školy měšťanské a 3 z jazyka německého pro školy obecné. Z těch dosáhlo způsobilosti 14 s vyznamenáním a 22 prostě pro školy obecné, 4 s vyznamenáním a 7 prostě pro školy měšťanské, 1 z jazyka francouzského, 1 z jazyka německého pro školy měšťanské a 2 z jazyka německého pro školy obecné. Reprobování 3 kand. pro školy obecné, 1 pro školy měšťanské a 1 z jazyka německého pro školy obecné. Odstoupil 1 kand. pro školy měšťanské.

Missa. V Lohečnicích počala svatá missa pro lid dne 11. prosince.

Vlastenecké a lidumilné odkazy zesnulého gymnastky. Dne 23. m. m. zesnul v Hartmanicích (okr. poličský) p. Julius Macká, studující gymnasia litomyšlského. Zesnulý odkázal ve své závěti 5000 zl. Ústřední Matici školské, 2000 zl. podpůrnému fondu gymnasia litomyšlského, 1000 zl. spolku spisovatelů „Máj“ v Praze, 300 zl. Československé jednotě v Praze na založení knihovny na Slovensku, 300 zl. na vánoční stromek školním dětem v Hartmanicích, 50 zl. „Sokola“ v M. Svojanově a 50 zl. spolku dobrovolných hasičů v Hartmanicích. Čestná mu buď paměť!

Šlechticna — učitelkou. Ve Vídni podrobila se tyto dny osmnáctiletá hraběnka M. Harrachova, nejmladší dcera hr. Alfrida Harracha, zkoušce učitelské jest to první případ z kruhů aristokratických.

Jubilejní medaile za 40letou věrnou a nepřerušovanou službu obdržel ze sboru ze státních úředníků zdejších pouze p. místodržitelský rada Václav Šolta a vrchní soudní rada a státní zástupce p. Antonín Rindl, kteří dle 40 let slouží.

Jubilejní medaile a sice jak úřednické tak i vojenské vyznamenávají se zvlášť výraznou podobiznou panovníkovou a čistým rázem. Úřednictvo poděleno bylo medailami z většího dílu již ve čtvrtek a v pátek. Úřednické pásky mají stahy bíločervené, vojenské jen červené. Mnozí vojínští medailií dosud nedostali.

Vyznamenání jubilejní byla četná a sice vyznamenáno přes 2000 osob ze stavu občanského a 2000 osob ze stavu vojenského. V Hradci Králové udělen řád Alžbětiny II. třídy paní Rud. Červené, předsedkyně spolku Červeného kříže, a pan okres. lékař MDr. Urban obdržel titul císařského rady. Z vojenských, soudních, kapitánských, profesorských, městských hodnostářů, z vynikajících učitelů a živnostníků nedostal vyznamenání nikdo. V připojených okresích Hořovic a Nechanicích bylo vyznamenání rovněž méně. V okolních hejtmanských pardubickém, novobydžovském, královédvorském, rychnovském, žamberckém padaly šťastnějšími smrtelníky řady a rytířské kříže, tituly, zlaté a stříbrné záslužné kříže s korunou i bez ní. V některých okresních městech uděleny 3 i 4 rytířské řady vedle menších vyznamenání, v kollegiatní kapitule staroboleslavské uděleny dvě vysoká vyznamenání, poměrně nejvíce vyznamenání pak uděleno bylo profesorům vysokých škol. Z poslanců obdrželi vyznamenání jen Staročeši anebo aspoň bývalí konservativci. Pan dr. Podlipný bude prý vyznamenán později, liberický purkmistr jest mezi vyznamenávanými a rovněž bývalý a nynější purkmistr vídeňský zahrnut císařskou milostí. Významná byla vyznamenání vysokých vojenských hodnostářů. Nejspokojenějšími a jistě ne méně spokojeni byli svými medailami četní staří bývalí vojáci. Pro ty byl den 2. prosince jistě nejradostnějším dnem v životě.

V otomoucké diecési panuje rozhořčení proti pokrokovému „Pozoru“, který stále štve proti nejdp. knížeti arcibiskupovi dr. Kohnovi a to snad jen proto, že tento velekněz jest dítětem českých selákův rodičů a že dal již statistce na vlastenecké a humanitní účely. Zvěčnělý kardinál arcibiskup Fürstenberg, který byl Němec a málo co podporoval, ten nezakusil ani stý díl těch sprostých a ničemných útoků, jakých jest zakoušeti českému arcibiskupovi Inu na Hradecku počínají si naši extrasvobodomyšlníci oproti obětavému českému biskupovi stejně surově.

Amnestie Za přičinou svého panovníckého jubilea nařídil císař František Josef I. aby udělena byla milost všem vězňům, uvězněných pro urážku Veličenstva neb členů císařské rodiny. Amnestie tato platí i pro ty případy, které ualezaly se teprve ve vyšetřování. Zároveň promíjí se všem těmto provinilcům i veškeré právní následky jejich provinění.

Výbor IV. živnostenského společenstva odbyval řádnou měsíční schůzi dne 6. prosince 1898, v které byly vyřízeny došlé žádosti za udělení nadace spolkové. Žádosti došlo 9. Od 3 vdov a 6 od starých mistrů. Nadace zadána vdovám pí. Otmarové a pí. Kohoutkové, pí. Richtrové povolena částka 10 zl., ostatní žadatelův povolena částka po 5 zl. jakožto dar jubilejní na památku 50ti letého panování Jeho Milosti Krále a našeho Císaře Františka Josefa I. v tomto roce jubilejním výměně. Z výboru IV. živnostenského spolku v Hradci Král. J. Mušík, t. č. starosta, J. Humáček, t. č. jednatel.

Z Prahy. (Holdovací adresa.) Duchovenstvo císařského soukromého patronátu Jeho Veličenstva v

Čechách odevzdalo v ruce p. a. k. vládního rady a vrchního ředitele císařských statků Josefa Keilwerta v Praze holdovací adresu. Zástupci duchovenstva byli a adresu podepsali i odevzdali pp.: Jan Hejtmánek, konsist. rada a bisk. vikář v Ném. Bělé, Aug. Zima, k. a. notář a farář v Rapicích, Jan Seidl, farář v Černilově. Deputace byla nad míru vřelá a blahosklonně přijata a adresa panem c. k. vládním radou zaslána do Vídně.

Vhodným a levným dárkem vánočním pro děti jsou obrázkové knihy: „Zlaté listky“ (pro děti do 12 roků) a „Zlaté Klasy“ (pro mládež dospělejší) vydané Správou Zlaté Knihy čili Dědictví sv. Ludmily v Písku. Za vklad 1 zl. dostává člen po 1 objemné knize po 4 roky (a prvním podílem dostane též jednu knihu nádavkem; za vklad 3 zl. dostává po 1 knize po 12 let; za 3 zl. až do věku 20 roku. — Za zaslání 1 zl. zašle správa (letos naposled) 6 knih Klasů z předchozích let franko. „Zlaté Listky“ prodávají se 4 svazky za 1 zl. — Též možno při včasné přihlášce dostat franko knihy ty stkvostné v plátně vázané se slatou obložkou za příplatek 25 kr. na každou knihu. — Adresa pro objednávky: Správa „Zlaté Knihy v Písku“.

Ze soudní síně V Plotišti vzala jedna výminkářka sousedovi tři hlávky sel. Soused ji žaloval a vzal si k tomu advokáta. Tři hlávky sel v ceně asi 15 krejcarů stály výminkářku 24 hodin a 10 zl. útrat. Za ty si mohla koupit nejen sel ale i malého bagounka. — V Nechanicích urasila starší tetka strážníka svou nepromyšlenou poznámkou. Strážník ji žaloval a pan adjunkt ji odsoudil na 24 hodin do vězení. V úterý se konalo v Hradci odvolací líčení. Hovorná tetka pravila dobrácky pánům soudcům: Já vím, že tady jsou moudří soudci, pravda milostpáni, že mto odpustíte. Jeden pan rada poumál se této řeči a tetka si libovala: Já věděla že mi to odpustíte, tak zaplať Pán Bůh a ubírala se ze soudní síně. Tetka neznala ještě dobře soudní řád a tak se musila vrátit; těch 24 hodin bylo ovšem potvrzeno, což tetku velice mrzelo.

Národopisné karty Ů. M. Školské vyrobené v dílně p. Antonína Kratochvíla, nástupce známé české firmy Severovy, lze řaditi mezi výrobky v tomto oboru nejzdařilejší. Vynikají nad jiné velice jemným a vkusným provedením, lahodným živým kolořitem dle kresby akademického malíře E. Neumanna. Karty jsou lakované, se zaokrouhlenými zlatým okrajem, velice trvanlivé, neboť jsou z nejlepšího materiálu zhotoveny. Barva zelená znázorňuje jest listem lípovým, žaludy klasem ječným, kule soudky, a červené českým granátem. Eea představují znaky Čech, Moravy, Slezska a Matice. Králové, svrásky a spodky u zelených několik markantně kreslených typů z českého bájesloví a při ostatních barvách použito bylo statných postav našeho lidu v jeho národním kroji; všechny ostatní karty jsou pak ozdobeny buďto výjevy ze života a práce našeho venkovského lidu nebo pohledy na Karlštejn, Hradčany, Karlův most atd. Pan Kratochvíl nejen že karet těch dodává beze všeho zisku, on obmyslil Ústřed. Matici Školakou i velkým v pravdě kavalerijským darem celým prvním nákladem Karty ty jsou opatřeny 30 kr. kolkem a výbor Matiční, aby nebylo výmluv, že karty ty jsou dražší než jiné karty lakované, dohodl se s výrobcem p. Kratochvílem a ušel se jednou hru prodávati „70 kr. a tucet obchodníků za 7-80 zl. Karty tak pečlivě vypravené zasluhují nejlepšího přijetí od české společnosti, neboť nejsou o nic dražší, ba v provedení jsou mnohem lepší než toho druhu karty německé a jiné podobné cizí výrobky, jež nalézají u nás odbytu, kdežto obdržím karet národopisných nemálo by se přispělo nejdůležitějšímu podniku národnímu a zároveň by se učila obětivost českého živnostníka. Kéž by česká společnost pozornost svou obrátila k národopisným matičním kartám, tak aby vešly v obecné užívání. Výbor Matiční doufá zejména v této zimní předvánoční době o největší odbyt.

Pokladna Ů. M. Škol s vděkem kvituje tyto významnější obnosy, došlé koncem listopadu: pí. Marie Hamrníková, vdova po univerzitním profesorovi v Praze 100 zl. Pp. dodavatel fepy do cukrovary ve Zvolešvsi 50 zl., jako první splátku na 11ty diplom. Místní odbory: Nový Bydžov 779.10 zl., Chrást 220.40 zl., Čáslav 1000 zl., Rychnov n. Knež. 117.—, Polička 270.—, Sobotka 144.68, Lomnice n. Popel. 111.95 zl., Zámka, dámský z divadelního představení 50 zl., obec 10 zl. dary 2 zl. dary 2 zl. celkem 21. 62.— Jihlava dáms. 120 zl.; obec Nové Dvory u Kutné Hory za spolupůsobení obcí Malá, sv. Kateřiny, sv. Mikuláše, sv. Jakuba, Habrkovice Kobylnice, Lišic, Bernardova čistý výnos slavnosti roboty 325 zl. — (k němuž přispěla obec každoročním příspěvkem 25 zl.)

Záložny Raiffeisenovy. Není tomu dávno, co venické (venkovské) spojitelné a záložní spolky dle systému Raiffeisenova v českých krajích král. Českého toliko po řádku a zřídka kde se zakládaly, jakkoliv tam kde tyto spolky již působily, seznalo se, že nejen nebyly zbytečné, nýbrž že tohoto stavovského sdružení pro seláky úvér ve všech krajích král. Českého nanejvýše bylo potřeba a že se osvědčilo blahodárným pro celé své okolí. Když však v roce 1896 sestoupila se Raiffeisenova společenstva, tehda stávající v Ústřední jednotu, totiž v zemský svazek, kterému připadly dalekosáhle úkoly ve přičině rozvoje, upravení a v dokonalení této důležité hospodářské organizace svépomocně, tu začala se organizace ta za pomoci jednoty vyvíjeti způsobem vztutku utěšeným, tak že dnes jest českých spojitelných a záložních spolků kolem 200 proti 59 v roku 1896, a 143 v roce 1897. Snahou této jednoty nebylo ovšem zakládati spolky jen pro počet, nýbrž šlo jí v každém případě o to, aby v život vchácely spolky života schopné. Aby však tam, kde shledány byly podmínky příznivé, obyvatelstvu venkovskému, práva neznalému, ušetřeny byly zbytečné výlohy při zakládání společenstva Raiffeisenova, vydala jednota podrobný návod,

kterak založí se takové společenstvo, a návod tento i se všemi vzory k úředním podáním zašle hospodářským spolkům, besídkám aneb jiným přátelům této organizace ochotně sdarma. Nové založený spolek opatří jednotu řádnými knihami i pokladnou na účt zemské subvence, kterou dle každoročního usnesení anému nově založení spolkové obdrží, jednota provádí soustavně revizi spolků, která ovšem také směrem poučovatelským se nese, koná dle potřeby přednášky při zakládání spolků, po případě i při valných hromadách a nejnověji vydala knihu „České spojitelné a záložní spolky“ jakožto účelný návod k vedení a správě spolků Adresa jednoty jest: „Ústřední jednota českých hospodářských společenstev v král. Českém, Jungmannova ulice č. 25.“

Divadelní společenost páne Píštěkova zaslala si za těch 14 dní, co v městském divadle vystupuje, přišel obecenstva na celé čáře. Traviata. Prodána nověta, Zvonky Cornvillaké, Giroffé-Giroffá proved eno opětně s vynikajícím úspěchem. Blumenthalova veselohra „Cesta na Východ“ a Shakespearová „Zkrocení zlé ženy“ naplnily m. div. a rozesmály obecen., jež nejsou v dřívějších sezónách menších společeností uspokojeno, navštěvuje nyní avidlo rádo a s chutí. Také okolí bývá v divadle zastoupeno, zejména v neděli. Celý ensemble hraje s láskou, souhra jest skoro vždy pečlivá, promyšlená, zdařilá. P. řed. Píštěk dovedl ve své společnosti soustřediti dobré síly a sám pokouší se s úspěchem ve všech oborech, posledně i v kapelnictví. Paní Skalová, sl. Píštěkova, ml. i starší jsou bravurní pěvkyně, paní Píštěková a paní Hallová srostly neméně s divadlem, sl. Teršova jest sdráhou žákyní pí. Sklenářové-Malé, p. Javorák jest vynikající komik i operettní spěvák, p. Stronhal, Halla, Gabriel jsou osvědčení herci, p. Jelinek též se v Hradci ode dávna zasloužil oblíb. a pp. Bulant, Šálek, Hlaváček, Halla dovedli si přišel ziskat. Vůbec při celém ensembli viděti snahu podati výkon umělecký a pobaviti zdatilou souhrnu obecenstva.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude v pátek dne 9. prosince 1898 o 4. hodině odpo. v sále „Beedy“. Na programu jest: 1.) Rozhodne se o žádosti pp. manželů Jos. a Marie Dudkových, vlastníků hotelu u „zlatého beránka“ o vydání prohlášení, zda-li město pro tentokrát užiti miní svého práva předkupního na dvůr č. kat. 109. v Hradci Králové a převzati tento pozemek za kupní cenu 24.000 zl. 2.) Udělení nadace Václava Milose Červeného. 3.) Udělení nadace Fr. Laušmana pro šáka zdejšího c. k. vyššího gymnasia. 4.) Obsadí se porce špitálské po t. M. Kušerové. 5.) Rozhodne se o žádosti pp. manž. Edv. a Anny Feikových v Bězhradě za schválení úmluvy nájemní o pozemcích č. kat. 434/3 a 436/3 tamže. 6.) Rozhodne se o usnesení kuratoria vyšší školy obchodní za schválení úpravy některých platů ve smyslu org. statutu a zákona ze dne 19. září 1896 č. 167 ř. zák. 7.) Rozhodne se o došlých ofertách na vybírání poplatků tržních r. 1899. a) o tržích týdenních a výročních, b) o tržích dobytčích.

Úmrtí. Vdp. Josef Militký, katecheta a c. k. profesor VIII. hodnostní třídy při c. k. vyšší realce v Pardubicích skonak v Pánu dne 1. prosince v věku 53 let po 27letém působení na realce pardubické. Pohřeb jeho se konal dne 6. prosince o 10. hodině dopolední. Zvěčnělý těšil se vážnosti a účtě jak svých pp. kolegů, tak veškerého občanstva.

Jakuba Hrona „Přípova tvorebná“ ba v úpravě zákonitě. Cena 80 kr. Vzdělávaný tento profesor vydává opět jeden plod nadaného svého ducha, vydává — jak sám praví — knížku řeči libezné, lahodné, úravné a krásné a pravda to. Vždyť ty řádky jeho mile se čtou, obsah vědecký, forma však dosti zábavná a lahodná. Spatřujeme tu opět sice ducha matematika, ale matematika, jenž dovede matematikou pohybovat i v zákonech o vývinu a tvorbě slov. Dále on jest zde nejen matematik, filolog, logik a psycholog, ale i Čech a Slovan. Zvěřejší stránka a první dojem jest se nám poněkud divným. Příčinou toho an, že je zde hojně prvotvarů a novotvarů, volených však důvtipně, stanovených přesně dle zákonů, zujeících ryze český. Proto snad umíváme se nad jeho formou. Ale co by řekl náš praotec, čta naše nynější knihy? Asi totáž, co soudí nyní veškerá téměř společnost o spisech Hronových. On není, jak se snad někdo domnívá, nějaký Jiráskův „Spěšnovád“, nýbrž pravý a ryzí Čech v cítění, mluvbe i tvorbě, muž ducha praktického a krásy milovného. Ukazuje, jak krásná jest „pravá“ čeština, již on nadaného a vzdělaného ducha svého zasvětil. Staroušek muž, když má si již dopřáti odpočinku, celý se věnuje a obětuje svému národu a obohacuje jej spisy ryze českými.

Zvěsti z východních Čech.

Z Nového Bydžova. (Jubilejní obilní skladiště.) Slavnostní valná hromada hospodářského spolku v okresu novobydžovském usnesla se zříditi na památku panování Jeho Veličenstva císaře a krále — okresní obilní skladiště. Usnesení toto jest praktické a rozumné. Přijeme si, aby rolnictvo české mělo z jubilejního obilního skladiště prospěch co největší a aby se kunečné naše obilní trhy vymanily z židovského podráti.

Ze Slatiňan. Na památku Jejího Veličenstva svéčinně císařovny a královny Alžběty uneslo se zdejší obecní zastupitelstvo založiti v místě chorobinec, v němž by utěšiti a saopatrvení nalezi zdejší chudí, kteří by buď pro stáří avě neb pro trvalou a nehojitelnou chorobu na živobytí si více vyděláti nemohli. Usnesení to potkalo se zde všeobecně a pochvalou a jak lze doufati, dojde také všeobecně do počvy. Jako nejprvnější přihlásil se zde sídlící jasný kněz pan František Josef z Anerspergů, který loyálnému a humanitnímu dílu tomu věnoval 1000 zl. — Nedávno (dne 23. října) zemřel ve Vídni Mdr. Herman František Müller, který stal se obětí svého lékařského povolání, an se zabýval studii o nějaké choleře,

pocházel se střední krajiny. Jeho praděd byl účetním při horním úřadě Auerspergském v blízké Lukavici, odtud pak byl farmacem v Chrudimi, kde se také oženil; týž směl před několika lety v Chrastě. Otec zemřelého obětavého lékaře narodil se v Chrudimi.

Z Jiljíma. V den jubilea Jeho Velikostva a věte našeho dolejšího kostela poprvé opět zavzněly hlasy přelitého zvonu „Václava“. Zvon ověnčený byl přívěskem ve středu veškeré za hojně účasti obecenstva. Václav přelil 33 metr. centů a osudoben jest obrazem Ukřižovaného, P. Marie, Arch. Michaela, sv. Václava a sv. Ignáce, pak českým nápisem, kde přelil a za které duchovní, městské a hejtmanské správy.

Z Heřovic. Pod protektorátem sl. městské rady v Heřovic koná se 1. v. o. n. i. výstava k a trní i ce řemeslných výrobků, kterou uspořádala jednota samostatných řemeslníků v Heřovicích v sále divadelních a okolních místnostech. Výstava zahájena dne 4. prosince 1898 o 10 hod. ráno a potrvá včetně až do 20. prosince t. r. Vstup volný. Ve všední dny jest výstava otevřena od 9 hod. ráno do 4 hod. odpolední; v neděli a ve svátek od 9 hod. ráno do 8 hod. večer. Děti jen v průvodu rodičů mají přístup. Veškeré vystavené předměty jsou na prodej. Dne 8., 11. a 18. prosince vždy odpoledne velký proměnný koncert. Vstupné do koncertu 10 kr.

Z Hronova. Dne 4. t. m. odbyvala katolicko-politická jednota pro Hronov a okolí veřejnou schůzi k oslavě 50tiletého jubilea J. V. v hostinci „U mostu“. Předseda p. Lelák zahájil schůzi slavnostním proslavem, pak udělil slovo p. red. Fr. Štáblovi, který měl pojednat o 50tiletém jubileu a politické situaci. Sotva se ujal slova, počala se ozývati od zadního stolu jistá individua, čínice nemístné poznámky a pokřikující na řečníka. Zvláště známý provokatér Holub, takto Adlerovec, vynikal svým mohutným, vysmoleným orgánem. Mysle, že se může při katolické schůzi vyřvat, spustil na celé kolo, tak že slova řečníka v jeho koncertu úplně zanikala. Předseda mysle, že červení „pánové“ se ukrotí, začal zpívat rakouskou hymnu, však tím nalil jen oleje do ohně. Červení „pánové“ — a rakouská hymna! Jak by se to mohlo rýmovat? (Takhle jublovat nějaký „ktivonoska“, před tím by padali do nog!) Proto aby hymnu přerušili, spustili svou „vlastenec-kon“: „Když hranice...“ a plni nadšení pro vlast přidávali k ní vždy jinou a jinou, dle toho, jak je k tomu „červená národní“ nátura poňoukala. Darmo vybízel je policejní komisař, který po delší době byl sehnán ke klidu. „Červení“ a bít se policejního komisaře v Hronově! Nebáli se ho, zvláště když odepěl předsednictvu poslati k vyvedení výtržníků policii. Bavili proto svým libozvučným, chmelovinou páchnoucím zpěvem trpělivě obecnost dále, tak že předseda byl nucen schůzi rozpustit, provolav dříve J. V. tříkráte „Sláva!“ Kdyby byl politický úřad vyslal svého zástupce neb někoho v místě splnomocnil, snad by se „červení“ neodvážili rušit schůzi pořádanou k oslavě císařského jubilea! Bylo patrné, že zmyslní při této schůzi provokovali, jelikož právě před tím byli přítomni schůzi mladočeského, svobodomyšlného „Baráka“ a tam docela klidně jako „lidé“ se chovali (snad proto, že se tam rýpalo do církve katolické — to bylo dle jejich noty). Schůze tato, kterou obecní představenstvo ignorovalo, ač rozbitá, poučila zajiště všechny přítomné znova o „krásných“ vlastnostech našich červených ajvajgardistů „také vlastenců“.

Z Velkého Dřevíče u Hronova. Katolická jednota zdejší pořádala dne 4. t. m. v hostinci p. Davida Kosinky divadelní představení. Sehrála veselohru: „Co snoubenci poroučejí se...“ od E. Vichřty, a obraz ze života: „Pravá láska vítězí“ od Láuka a Chvátyla. Všichni herci tužili se znamenitě. Každý měl úlohu dobře naučenou, tak že nemusel spoléhat na napovědu, jak to často bývá na mnohých divadlech, což na diváky nepůsobí potom moc příjemně. Zvláště druhý kus, obraz ze života, sehrán byl s pravou rutinou. Všechnu chválu zasluhují nováčekové na prknech divadelních, kteří, ač poprvé vystoupili, přece docela nenuceně a bezvadně úlohy své sehráli. Proto těší se divadelní představení této jednoty přízni obecenstva domácího i okolního, čehož důkazem bylo i představení poslední. Ač byla cesta blátivá, přišli četní všácní hosté ze Žabokrk i z Hronova, kteří s úplnou spokojeností představení opouštěli, těšíce se již napřed na divadlo přití. Bylo by si jen přáti, aby byla místnost prostrannější, neboť nestačí pojmuti všechny návštěvníky, kteří se musejí tlačit a koufem přeplněný vzduch do sebe vdechovati. Doufáme ale, že p. hostinský v zájmu svém tomu nedostatku odpoví. Na něco ještě je třeba upozorniti! Zaráží zajiště každého slušného návštěvníka vyzývavé chování některých „nadějných“ mládenců sotva škole odrostlých (moderní výchova!) v místnosti divadelní (a fajtkou v hubě! atd.) Tomu se však nelze diviti, když se trpí od správy obecní pramen, odkud se přytí pohoršení jak pro mládež tak pro dospělá. Snad až zdravější bude hlava i údivové zdraví dosáhnouti! To k prospěchu by bylo jak ke blahu hmotnému tak duševnímu všech občanů Dřevíčských a vášnava a staročeská jejich potvora by tím získala! Dej to Bůh!

Z Miletína. Do slávoence, kterým ovjeli národové Hše naši tyto dny hlavní panovníka svého, přidal i Miletín jeden listek. Oslavil totiž jubileum Jeho Velikostva mimo služby Boží předepsané i položením základního kamene pro přestavbu chrámu Páně svého dne 4. prosince tímto řádem: Po máj sv., kterou o půl 9. hod. sloužil vdp. Fr. Smetana, kaplan Dobrušský, který letos od února do srpna za nemoci dp. faráře zde byl vypomáhal v duchovní správě, měl dp. faráře Fr. Šubrt slavnostně řec, ve které vyloučil význam jubilea sv. Otce a jubilea Jeho Velikostva, i výtah dvou těchto jubilej k naší slavnosti. Po té následovalo samo svěcení. Pokleptá s příměťnými bealy, jakož i celé slavnosti účastnili se mimo nesčetný zástup věřících, následující pánové: Karel Salaš, duchovní kníže, jako zástupce knížete Aloise Schönburga s Hartensteinu, Ant. Cechner, architekt o. k.

odborné školy v Hořicích, navrhovatel a vrbní dozorce stavby, p. Jan Poličanský, stavitel a Bělohrad, jenž hlavní odbory stavební práce provádí, p. Josef Bidlo, řídící učitel, jako zástupce Jednoty pro světo-ní chrámu Páně, Frant. Pečenka, starosta Miletinský a starostové přifařených obcí, jakož i asistující kněží: vel. p. Fr. Smetana a J. N. Nosek, kaplan zdejší. Po posv. obřadu děkoval dp. farář dobrodincům díla tohoto a modlil se za dobrodince již zesnulé. V kostele ukončena slavnost požehnáním a hymnou rakouských národů. K té P. Bůh žehná našemu dílu a vabudi nové dobrodince na vnitřní zařízení chrámu Páně. Na konec zmiňujeme se, že velice jsme se těšili na slíbenou návštěvu slovoředce p. ředitele c. k. odborné školy v Hořicích V. Dokoupila, jednoho z nejvěstších příznivců a dobrodinců díla našeho, ale byli jsme o to potěšení připraveni nenadálou překážkou, jež mu cestu k nám v poslední chvíli překazila.

Z Častolovic. Vespamátý den jubilea nej-milostivějšího císaře a krále oslaven v našem městěčku důstojným a přínášejícím způsobem. Po slavných službách Božích byla slavnost ve škole pro dívky. Význam památného dne vyloučil dítkám dp. administrator na srdce jim klade, by v modlitbách pamatovaly na těče zkonšeného Otce národů rakouských. Na památku rozdávaný všem dítkám podobizen Jeho Velikostva nákladem obce zakoupení a sbírky básní zvčného dp. faráře Al. Potěhnika. Než po příkladu a přání vznešeného jubilára nespomenuto ni úkonů křesťanské lásky. Chudé dítky podělovány oběma a obuvi, jež darovali sl. obec zdejší, zvláště pak vysokorodá paní hraběnka ze Sternbergů, jež každoročně mnoho chudých dítek obdaruje a letos obzvláště u příležitosti jubilea počet obdarovaných značnou měrou rozmnožila. Šlechtné dárníky a všem dobrodincům zaplat Bůh!

Z Čáslavi. (Jubilejní slavnosti). Pade-nátileté výročí vlády Jeho Velikostva oslaveno bylo již v předvečer 2. prosince velkolepým osvětlením města, při němž jediného okna nebylo tmavého. Všecky domy ozdobeny byly prapory národních barev a odevad byli čití zářící radostí nad památným tímto dnem. Den pak sám oslaven byl službami, jež o 8. hod. konány byly slavnostním způsobem pro studující mládež, o 9. hod. pro všechny samosprávné, státní a vojenské úřady, jakož i pro mládež škol obecných a reálných za asistence všech duchovních. Jednotlivé části máe sv. oslaveny byly střílbou z pušek vojny na náměstí stojících. Po službách Božích pak konány ve školách slavnosti, na náměstí odbyvána vojenská porada a na c. k. okr. hejtmanství přijímány gratulace všech úřadů a fudistatav. Po celý den panovala nálada sváteční. — (Vyznamenání). Čáslav může si věru gratulovati. Tolik významné dostalo se málo kterému městu jako pi. Poctěni byli ryt. řádem Frant. Josefa: pp. dr. Jablonský, notář Čápek, purkmistr Fiala; státním zám. křížem s korunou: p. vikář Fr. Vomáčka, p. dr. Konrád, p. sekretář Kořínek, stříbným zasl. křížem s korunou p. učitel Anderle. Všichni pánové zaslouží si plným právem těch významných prací, seč sly jsou ku prospěchu všech. (Osobní.) C. k. okresní inspektor jmenován byl p. J. Fraňa, dosud c. k. profesor vyšší reálné školy v Plzni. (Dovzky učitelské schůze.) Pan dr. Herold svojí řečí se málo zavděl těm, k vůli nimž přijel. Posel z Budče zle mu vyčítaje za jeho slova, kterými požadavky učitelstva jako neuplnitelné a program své strany vyškrtl. Také učitelstvo celého okolí jest po jeho řeči naplněno těžce tajemnou hořkostí, které bude dle všeho co nejdříve dán průchod. Dosti možno že na reprezentační schůzi učitelů z Polabí mající se od-bývat brzkou v Kulíně, nept-jde-li tam zase nějaký Udržal udržovati dobré mínění našich politiků vládnoucích. Pjde to ovšem velmi těžce! (Spolková schůze.) Kat. vzdělávacího spolku „Práce“ konána byla v neděli 4. prosince. Měla sloužiti k oslavě jubilea císařského. Člen spolku p. J. Musil přednesl velmi zdařile řeč o vládě jeho Velikostva, ukazuje na pokrok, který v národě českém se stal za těch 50 roků na všech polích kultury. Slova jeho vysechnuta byla s vážnou pozorností a šla k srdci všech. Provoláním slávy Jeho Velikostva zakončen významný večer. Spolek zúčastnil se slavných bohoslužeb dne 2. pros.

Z Chvalkovic. J. J. princ Vilém ze Schaumburg-Lippe, majitel panství Náchodského a Chvalkovského, daroval za přčinou panovníckého jubilea našeho nejjašnějšího císaře a krále ve prospěch chudých farností chvalkovské sto korun, které v jubilejní den Jeho Velikostva rozděleny byly. Chudina z vděčného srdce mu volá: Zaplat Bůh!

Z Libčam. Obvodní lékař, pan Mdr. Josef Jan ko, stížen byv již delší dobu velkou nervosou, byl dne 5. prosince do pražského ústavu k léčení duševní své choroby odvezen.

Z Kutné Hory. Schůze veřejná na neděli 4. prosince b. r. od p. starosty Macháčka svolaná, na které se měla dle obrovských plakátů nalepených podat zpráva o činnosti zastupitelstva a rady městské za uplynulé půlletí, v které se měly zodpovídat dotazy voličů a v které se mělo pojednat o volbách obecních, byla v poslední chvíli plakáty řadou podpisů s nevyhnutelným „taky voličem J. Hejnicem“ cpatřenými odvolána tím, „že přímá účast usnesení učiní voličstvu Kutnohorskému sbor důvěrníků voličstva národní strany svobodomyšlné“. Inu, pánuť to bylo pohodlnějším a strach je velká věc. *Osi ani si dli, že by přišli do rospádku, odpovídají na otázky voličů a tedy si raději řekli „nechme toho“.* Ale co o tom řeknou voličové, to je zas jiná otázka. Co pak ti Kutnohorští voličové jsou tak na provázku, že nemohou si ani sami své důvěrníky pro obecní volby zvolit, že musí čekat na komando důvěrníků, kdo ví kým ustanovených? Kdo pak prosím jsou ti „důvěrníci voličstva národní strany svobodomyšlné“, kteří chtějí se voličstvu vancovat, kdo pak jim dal mandát, aby oni navrhovali kandidáty pro obecní volby dle receptu pana Macháčka a Pacáka? Tak té svobodomyšlnosti voličové neruší; oni se více komandovati nedají. To se dozvědí páni na radnici již v nejbližších dnech — „Podv. L.“ se diví, že „Obnova“ a „L. Pr.“ mají téměř stejné referáty o schůzi. Inu, pravda jest jen jedna, p. Hejnic lhal a proto má referát zcela falešný, sejmána ty darebácké výmysly o p. dr. Mlá-

novi, Morádstovi, Brunovi, Kutlíkovi, Uhlířovi a Moravcovi. Redaktor Obnovy a nikým o straně p. Mart. Cenešlema nemluvil a tvrzení Podv. Listů jest srovná tak vymyšlené jako že u „slatě“ Stoupy se pilo šampaňské a že se měla holemi rozbit schůze „u Slovanské lípy“. „Obnova“ nevyčítá, že ten neb onen je krejčí ale dle pravdy konstatovala, že Pacákovi si přivedli do schůze mnoho nevoličů, nejvíce krejčovských, varhanářských, truhlářských a ševcovských dělníků; kteří konservativní řečníky okřikovali a Macháčkovi, Pacákovi a Procházkovi měli pomáhat s bryndy.

Z Německého Brodu. Jako slavné c. k. úřady a korporace a autonomní úřady oslavily pade-nátileté jubileum panování Jeho c. k. apoštolského Velikostva Františka Josefa I., v pátek dne 2. prosince 1898 svou účastí při slavných službách Božích v děkaněm chrámu Páně dp. P. Ant. Vančarou, děkanem, s četnou asistencí ddp. katechetů a kaplanů sloužených, podobně oslaví i zbožný literátský kůr totéž jubileum dne 8. prosince na svátek „Neposkrveného počtí Panny Marie“, slavnou zpívanou máj sv., při kteréž přednese literátský kůr novou dvojhlásonu máj od Pícka — pak případné vločky od Knorra a Vitta a slavnost. hymnou rakouských národů, složením holdu nejlubší úcty, oddanosti a věrnosti J. Velikostvu, v ruce c. k. okresního hejtmána p. Matějky se ukončí. Jedna z nejkrásnějších a nejdějímavějších okras o jubilejních službách Božích dne 2. prosince konaných byl bílý věnec, něžných družiček, roztomilých to poupátek okolo hlavního oltáře s ozdobnými svícemi, stojících — začez největší zásluha a dík slečně Julii Šustlerové přínáležel.

Účetní výkaz spořitelny městské v Náchodě. Během měsíce listopadu bylo de spořitelny městské v Náchodě vloženo zl. 83.132 kr. 75 vybráno zl. 30.136 kr. 98, (tedy + 53.005.77) Poskytnuto půjček a eskont zl. 88.159 kr. 05, Splaceno na půjčky zl. 42.816 kr. 85, (tedy + 45.342.20) Stav koncem měsíce jeví se následovně: Vklady zl. 1.351.294 kr. 71 Půjčky zl. 1.263.557 kr. 53 Přebytky v peněžních ústavů a cenné papíry zl. 122.870 kr. Obrat pokladniční za měsíc listopad obnášel zl. 362.582 kr. 93

Z Kuklen. Jako jiná léta tak i letos uspořádá stolní společnost mistrů kanonýrů 35. baterie sídlem u p. Jindř. Vacka slavnost vánočního stromku, při kteréž příležitosti podělovány budou chudé školní dítky oděvem i jinými dárky. Slavnost sama odbývá se bude v neděli dne 18. t. m. odpoledne a podělovány budou bezohledně jen ty dítky, které to skutečně nejvíce potřebují a to sice z toho ohledu, že letos hotovost pokladniční jest skrovná. Vzdor tomu poděleny budou nejnuznější dítky, jež se v Kuklenách vybrati daly. Vůči účelu tak šlechtnému zasluhuje společnost ta přízně a podpory veškerého obecenstva.

Z Mříčské. Dne 4. t. m. uspořádala katolická národní jednota zdejší slavnostní večírek za přčinou nejvyššího jubilea v pokročilé obci Kundratické, jejíž průběh byl opravdu slavnostní. Místnostmi p. A. Sedláčka byly v pravém smyslu slova přeplněny a výtečně známé umělecké kvinteto hudební a pěvecké p. Pejnoch a Jáseného přispělo v pivní řadě k zvýšení animované zábavy. Po nadšené, vlastenecké řeči předsedy dp. faráře Kousala, v níž zmíněno všech jubilej letošního roku a vyřčeny politické osudy našeho národa od r. 1848, zapělo shromáždění v stoje císařskou hymnu a provolalo slávu nejvyššímu jubiláru. Poctivému vůdci českého národa dr. Fr. Riegrovi, krajanu a bývalému poslanci našemu, vzdán byl zaslužený hold. Předsudky proti jednotě, jež zůstala přisně věrnou též národnímu svému programu, mizí víc a více a dá Bůh: zmizí na dobro. Zdať Bůh!

Ze Senožat. Oslavili jsme jubileum milovaného krále a císaře všeobecným osvětlením, ranami z hmoždíků, ozdobením budov prapery. Pátek 2. prosinec byl u nás pravým svátkem. Kostel věřícími a školními dítkami naplněn. Při krásném významu památného dne vylíčen, pak svěcení prapor školní mládeže, vyvěšlen účel praporu toho a službami Božími slavnost dokončena. Prapor ten zakoupen místním farářem; jest to dovedná a dosti levná práce různocvé výroby v Praze 296 I, má na hrotu mosazná kování označující symbol víry, naděje a lásky a ozdoben pékny, olejovými obrazy sv. Václava a bl. Anny české. Odporujeme různocvou výrobu k podobným pracím nejvíceji.

Z Chlumce n. C. Katecheta zdejších škol albil sousednímu panu faráři o letošních velikonočních, že první neděli v prázdninách, tedy 17. července zastupovati jej bude při ranních i odpoledních službách Božích, aby dp. farář k nezbytnému léčení do lázní se odebrati mohl. Dověděv se později, že dne 17. července bude se konati svěcení základního kamene zdejší nové školní budovy a jubileum 25tiletého trvání měšťanské školy omluvil se dne 8. července ústně a v dopisu ze dne 15. července panu řediteli Procházkovi, aby omluven byl, že mu nemožno z výše uvedené příčiny slavnosti se súčastniti a zároveň prosil katecheta v dopise tom, aby jeho omluva byla laskavě sdělena též místní školní radě. Pan ředitel Procházka pravil také katechetovi, že to nic nedělá, poněvadž slavnou má mohl by míti také některý jiný velebný pan. Avšak vzdor této odůvodněné omluvě byla shánka po katechetovi, kde jest a tu se řeklo: „Naschvál odejel, aby nemohl býti přítomen!“ Tato nepravda řekla se též u přítomnosti pana okresního školního inspektora, který katechetovi proto též tuto věc vytkl. Výtku tato byla by spravedlivá, kdyby byl katecheta naschvál odejel. Pan pmluvač měl patrně zlý úmysl, očerňit katecheta u nového školního inspektora hned při jeho nastoupení. Katecheta žádal proto slavnou okresní školní radu za vyšetření, zdať avon nepřítomnost při svěcení omluvil čili nic. Jest smutné, že v očerňování a šíření nepravdy si libuje člověk, který by měl býti jiným ohledně pravdomluvnosti vzorným příkladem. Klepy zajiště nechtí muže a nedodají také slávy a lesku charakteru mužova. Proti katechetovi štre se s jistých kruhů v městě systematicky a pro-

myšleným způsobem; chtějí katechetu prostě uštvat a učinit nemožným. Tytéž kruhy chtějí komandovat a terrorisovat celé město skutečným i domnělým vlivem svým. Jest litovati, že pan ředitel nekonzultoval o katechetovi pravdu, jaká byla jeho povinnost. Pravda se musí proto konzultovati tímto způsobem a bude-li třeba, poví se tak bezohledná pravda o těch jistých kruzích, jichž zvláste nesmí přerušiti obyvatelstvu přes hlavy.

Ze Solnice. V první neděli adventní uspořádalo zde několik mladíků v hostinci pana purkmistra Hynka Suchánka taneční zábavu a tančili až do 4. hodiny ránní. Myslíme, že v masopustě a po době postní až do sv. Kateřiny jest času k zábavám, tančování a utrácení nazbyt. V Solnici jest neslýchané, aby se zde v době adventní bylo tančilo a katolické obyvatelstvo považovalo výše jmenovanou zábavu právem za provokaci a nešetření jeho náboženských citů. V městě našem je hrozná bída, přímo žebrota a jest tedy povolování adventních zábav, které zvyšování mravnosti nepomáhají, též z ohledů národohospodářských a mravních zatracení hodno. Zemský výbor, okresní hejtmanský radí k zmenšení útratných zábav, ano místy úřady odbyvání tanečních zábav i zakazují, avšak co jest to všechno platno, když velká část obecních představenstev toho nedbá a k zhýralosti mládeže přímo nebo nepřímou přispívá. Degenerace a požívačnost naší mládeže vzrostly již tak, že těžko jest dostati řádného dělníka, čeledína a služku. Komu tedy záleží na prospěchu mládeže a českého národa, musí jej pobízet k šetrnosti, k ušlechťování mravnímu, k lepšímu vzdělání a musí bezohledně vystupovati proti všemu, co by tomu na úkor bylo.

Z Čistěvsi. Čtenářsko-hospodářská beseda zdejší konala 4. prosince schůzi, které se účastnily vzor nepohody četné besedy všestarská, chlumská, maslověská a dohalská a jmenovitě též domácí i přespolní paní a dívky. Schůzi zahájil p. Havrda, p. Fr. Skvrna přečetl protokol o minulé schůzi, načež za napjaté pozornosti promluvil p. poslanec Jaroš o vzniku, vývoji a zrušení roboty a objasnil pak, proč jsme se ocitli v moderní robotě. Obsáhlý referát o schůzi podáme příště, podotýkáme jen ještě, že zajímavá debata rozvinula se o dobytčářství, které se účastnili p. správec Varmuža ze Světli, p. poslanec Jaroš, bratři Skvrnové a j.

Z Dobalce. Hospodářská jednota pro Dobalce a okolí uspořádá 11. prosince o 2. hodině odpo. v. lnuu schůzi. Na programu je 1.) přijímání členů; 2.) čtení protokolu o schůzi minulé; 3.) jakých výhod poskytl zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa v Praze vůbec, rolníku však se zřetelem ku dosavadnímu naturálnímu výměnku zvlášť; 4.) volné návrhy.

Z Náchoda. Císařské jubileum oslaveno bylo na naší reálné škole milou domácí slavností. Ředitel ústavu p. A. Procházka promluvil o významu slavnosti a sdělil, že J. V. náš císař a král svolil, aby naše škola nesla jméno: Jubilejní reálná škola císaře a krále Františka Josefa I. Pan prof. Jar. Frankl vylíčil životopis mocnářův a pp. profesoři na oslavu jubilea darovali spolku na podporování chudých studujících 200 korun.

Z Pardubic. V tělocvičně zdejší realky oslaveno bylo za přítomnosti všeho žactva a vzácných hostů císařské jubileum řečmi p. ředitele Storchy a prof. Mazánka. Chudým a nejlepším žákům rozdáno 800 korun, které darovali profesoři. Pan okresní hejtmán Scheller a JUDr. Formánek oslovili studující významnými řečmi. 80 žáků poděleno šatstvem a obuví.

Politický přehled.

Mezi Francií a Itálií uzavřena po 11. letém krutém boji celní a obchodní smlouva, která zasadila italskému vinařství, rolnictví a hedvábnictví krutou ránu a která pošramotila šeredné italské finance. Následkem zavedení obchodního smru nastalo též politické sblížení mezi Itálií a Francií, nad čímž jsou Němci rozmrzeli.

Hír španělsko-americký připravil Španělsko o Kubu, Portorico i Filipiny. Za tyto dostane od Američanů asi 45 milionů náhrady. Válka stála Španělsko přes 3.000 milionů. Neštěstí španělských zbraní vykořisťuje nápadník španělského trůnu don Carlos, který má tentokrát více přívrženců ve velkých městech než na venkově. Provede-li se ve Španělsku samospráva starých království a zemí a decentralisace, možná dost, že Španělsko se opět vzpamatuje.

Německý císař Vilém dohodl prý se s princem vládařem bavorským a králem viremberským nejen o zřízení nejvyššího soudu vojenského pro celé Německo ale i v otázce knížectví lippského. Bavorsko nechťelo ze své vojenské samostatnosti povolit ani píd V nejvyšším soudě bude prý míti svého presidenta i vicepresidenta.

Hrabě Thun rozlil si nadobro ocet s Průšáky, poněvadž pohrozil německým poddaným odvetou za vypovídání rakouských poddaných z Pruska, Čechů a Poláků. Katolické, pokrokové a socialistické časopisy v Německu však dávají představi rakouského ministerstva více méně za pravdu a odsuzují kurové počínání vlády pruské proti Čechům, Polákům a Dánům. Němci v rachu by učiteli českou odpověď nejlépe tím, kdyby čeští obchodníci a průmyslníci přerušili s nimi veškeré obchodní spojení. O „přátelství“ Průšáků k Rakousku svědčí také to, že císař německý zakázal

placenému německému konsulovi v Bejrutu zastupování rakouských firem.

Státní rozpočet na rok 1899 vykazuje na rok 1899 výdajů 760 milionů, 286 tisíc 793 zlatých a úhrada obnáší 760 milionů, 754 tisíc 834 zl., takže zbývá přebytek skoro půl milionu. Ministr slíbil zrušiti mýta, novinářský kolek, poplatky z drobného prodeje lihovin atd. Vláda slibuje podporovati zemědělská družstva pro zřizování skladišť, ale za tou příčinou musí býti nezbytně dav z cukru zvýšen. Ministr Kaizl vyslovil ochotu k tomu pracovati, aby země braly podíl též na výnosu nepřímých daní. Němci si chtěli v úterním zasedání vynutit odpověď předsedy ministerstva hr. Thuna na dotaz ohledně českých 24 požadavků, avšak byli přehlasováni.

V Uhrách nutí krize parlamentární k rozhodnutí a zasáhla již i ministerstvo; ministr pro Chorvatsko baron Josipovič odstoupil, poněvadž je proti výmínečné a protiústavní vládě Banffyho.

Oslava 80tých narozenin dra Fr. L. Riegro dne 9. a 10. prosince bude v Praze velkolepou. Četná města a okresy vyšlou do Prahy blahopřejné deputace, četní jednotlivci, spolky a obce pošlou gratulační telegramy. neboť s činno stí Riegrovou je spojen veškerý politický, národní, osvětový a národohospodářský zápas národa českého. Oslavy Riegrovy účastní se celý národ český a všichni rakouští Slované. Slavnost Riegrova bude míti tedy též význam slovanský a politický.

V Německu zřídí Prusko, Sasko, Bavorsko a Vírtembersko po novém armádním sboru. Stálé vojsko bez poddůstojníků a důstojníků obnášeti bude 503 tisíce mužů. Na zřízení nových sborů třeba 132 mil. marek a roční výdržovací náklad 27 1/2 mil. Říšský rozpočet vykazuje 1.554 1/2 mil. marek příjmů i výdajů. Na vojsko se žádá 124 1/2 m. m., na námořnictví 63 m. marek a na členskou expedici 8 1/2 m. marek. Dělostřelectvo bude velice rozmnoženo.

V Uhrách odstoupil předseda sněmovny Szilagyi i místopředseda Läng. Vůdce opozice hr. Apponyi navrhl nepřijati demisi Szilagyia, k němuž má celá sněmovna důvěru, ale ten prý na odstoupení setrvá. To znamená vrchol zmatků v Uhrách. Koloman Tisza navrhl, aby poslanci většiny povolili baronu Bánffymu vybírati daně a udržovati spojení s Rakouskem i když do nového roku vyrovnání provedeno nebude. Čelní liberálové Julius a Theodor Andrassy, hr. A. Csaky, Bathany, Staray, Szechenyi atd. vystoupili z liberální strany. Císař prý ale nepropustí Bánffyho, bude-li za ním většina Chorvatského ministra Josipoviče nahradí prý hr. K. Pejačević.

Dodatečné zprávy.

Zprávy děcešní. V Pánu zesnul: p. Karel Göbl, farář Svojanovský na odpoč. v Helfmanově Městci, † dne 27. listopadu, (naroz. 1832, vysvěcen 1857.); p. Jos. Militký, katecheta škol reálných v Pardubicích, † dne 1. prosince (naroz. 1845, vysvěcen 1870.) Vyznamenání jsou: p. Ferd. Kopecký, b. vikář a děkan na Veliši jmenován čestným konsist. radou, p. Jan Tichý, vik. sekret. farář v Ostružně, p. Frant. Vohnout, bisk. notář, farář ve Žlunicích, jmenování děkany; Expositorium canonice obdrželi: p. Frant. Hanzl, farář v Hradišku, p. Václ. Kohout, farář v Němčovicích, p. Václav Vintera, farář v Běronicích, p. Karel Jedlička, farář ve Vrci; far. ní synodalie: p. Jan Pánek, zám. kaplan v Dymokurech. Ustanovení: p. Vinc. Jůzl, farář v Nové Vsi, za faráře do Libice, p. Václ. Veselý, administr. tor za faráře v Brandýse n. Orli, p. Frant. Víša, koop. za administr. ve Svojanově, p. Lud. Císař, kaplan za administr. v Častolovicích, p. Em. Čihák, administr. za koop. ve Vrbici, p. Arnošt Veselý, jáhen za prozat. katechetu do Nám. Brodu. Uprázněné místo: Dittlerbach, nové zřízena fara, patron téže obce, od 9. listopadu; Nová Ves, fara, patron Al. Mixy, od 23. listopadu b. r.

Svato-Josefská jednota na Slezském Předměstí pořádá v neděli dne 18. prosince 1898 přednáškovou schůzi v hostinci p. Šprýhara s tímto programem: 1. „O robotě stavu rolnického.“ Promluví dp. Dr. František Reyl. „O poměrech farníckých.“ promluví čp. Čeněk Baben, kočárník. Začátek o 3. hodině odpolední. Uvedeným hostům vstup volný.

Přemoco. Pan MUC. Josef Veverka z Králové Dvora n. L. bude v sobotu dne 10. prosince na c. k. české univerzitě na doktora veškerého lékařství veřejně povýšen.

Redák opečenský dp. Leopold Skuberský vikář v Tůžeru jmenován byl farářem v Loki u Steinbrucku ve Štýrsku a bude dne 1. ledna 1899 slavně instalován.

Sobovražda. Hejtmán od 18. pluku Břofli dostav dovolenou, zastřelil se ve čtvrtek v Czegledě na hřbitově.

Poddůstojnický jubilejní večírek uspořádali šikovatelé všech zdejších pluků na oslavu císařského jubilea 2. prosince u Adalbertinum. Zábava i hudební produkce byla nejvýš zdařilá. Zábavu navštívili důstojníci i předstí civilisté.

Na c. k. vyšší reálné v Hradci Král. oslaveno bylo padesátileté panovnícké jubileum dne 2. prosince slavnými službami Božími a Te Deum v kapli ústavu. Po mši sv. převezení byli

žáci do kreslírny, již slušně vydekorovali prof. Vančura a asistent Bronec. Zde připomněl ředitel žákům velký význam dne, načež professor Bed. Konvalinka vylíčil velice Jókádovou přednáškou dějiny vlády Jeho Velčenstva. K oslavě dne poděleni byli 34 žáci částečně neb úplně obleky v ceně 950 korun, sbor professorský šlozil jistinu k opatření potřeb pro studentskou observatoř astronomickou, již slíbila zříditi slavná obec Královéhradecká pro zdejší studující. Slavnost jubilejní zakončena byla v neděli případnou exhortací katechety vdp. prof. Frant. Tondla.

Na pokračovací škole průmyslové oslaveno jubileum v neděli dne 4. prosince mši sv. v kapli realky, po níž ředitel k žákům promluvil v kreslírny o významu jubilea.

Ku zřízení studentské observatoře astronomické v Hradci Králové daroval pan Josef Macháček, sládek v Žitoměru, 20 rublů.

Kutnohorský extravlastenec kupce Procházka, který plače nad lesy, pranic neplakal, když pro obecní policii kupoval sukno u německého žida Basa. když purkmistr Macháček kupoval hruň u židovského Němce Munka a šicí stroje u dajénacionála Machanka, když p. dr. Pacák si vzal za koncipienta žida, když v obecních činžících se roztahují nečeši a nekřesťané na úkor domácních živnostníků.

Obecní zastupitelstvo v Hlízově a v Nových Dorech zrušilo na oslavu jubilea J. V. školní plat.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. prosince 1898. 1 hl pšenice zl. 7.35 až 8.00, žito zl. 5.85 až 5.90, ječmena 5.00 až 5.35, oves zl. 3.70 až 3.80, proso zl. 4.80 až 5.00, vikev zl. 4.50 až 5.20, brách zl. 7.70 až 8.50, čočka zl. 15.00 až 16.75, jáhly zl. 9.00 až 0.00, krup 9.00 až 21.—, bramborů zl. 1.20 až 1.40, máku 18 sl., lněného semene 8 sl., 100 kg. žitných otrp 5.25 sl., 1 kg. másla čerstvého 1.10 sl., 1 kg. sádla vepřového 0.80 sl., 1 kg. tverohu 0.14 sl., 1 kopa selí 3.00 sl., 1 kopa kapusty 0.— sl., 1 hl. cibule 2.80 sl., 1 kopa drobné zeleliny 0.00 sl., 1 hl. mrkve 1.00 sl., 1 hl. jablek 0.00 sl., 1 hl. kruček 0.00 sl.

Koncert v Grandhotelu

konati se bude

v neděli dne 11. prosince.

Hudba vojenská. Začátek ve 4 hod. od p.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Vydrooy
kávy
žitné!

Nápěvy k českému oltáři.

Právě byly v tisku dokončeny a možno objednávký již vyříditi. Kniha čítá 122 stran. 8° (formát Oltáře) a prodává se (bez frankatury):

- 1 brožovaný výtisk za 15 kr.
- 1 v poloplatně váz. výtisk za 22 kr.
- 1 v plátně váz. výtisk za 26 kr.
- 1 v plátně váz. se slacným křídlem za 27 kr.

Pro knihkupce cena při brož. výtiscích o 3 kr., při vázaných o 4 kr. nižší.

Jelikož Nápěvy objednávány budou jen po jednotlivých výtiscích, jichž cena nízká nedopouští zasílání svláštěných účtů, diti se bude zásilka Nápěv při objednávce do 5 kusů jedině proti předem zaslanému obnosu, k němuž račteš pl. t. objednatelé přiložíti na porto

- při 1 výtisku 3 kr.,
- „ 2-3 „ 5 „
- „ 4-5 „ 10 „

Hlas varhan k čes. Oltáři a kniha nápěvů k něm. Oltáři nachází se v zasedě.

Aby Hlas varhan aspoň v částech dříve dostal se do rukou žadatelů, bude vydán postupně až ve 4 neb 5 sešitech. „Nápěvy k Oltáři“ obsahují melodie pro spěváka ku všem písním v Oltáři obsaženým. Kromě toho i chorální nápěv k litaním. Ode nás, Zdrávas Maria, Pod ochranu Tvou, Zdrávas Královno, Anděl Páně.

Při nápěvech podložen a pravidla pouze 1. verš, tam však kde by mohly nastati obtíže s podkladem textu, aneb kde praktická potřeba toho se ukázala, podložen jest text tak, aby snadno vpraviti se mohli do nápěvu i ti, kteří „Nápěvů“ po ruce nemají.

Aby při spěvu náležitě se dbalo slovného přízvuku, vyznačena jest v „Nápěvech“ tučnějšími tiskem slabika hlavní přízvuk ve slově mající.

Při každé písní označeno, odkud nápěv vzat byl.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAC**. Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatránských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti průměrných. nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Obchodní známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních lahvičkách s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buďte opatrní a přijímejte lahve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě (Morava).

Prodám dům

v městysi podél c. k. erar. silnice 20 min. od dráhy tři čtvrt. hod. od krajsk. města solidně stavěný sluneční strana, vys. přízemek s ovocnou zahradou s velkým pokojem do předu, 1 menší, 2 kuchyně a spížník na straně do zahrady. Hodí se pro pensistu, nebo pro zařízení každého obchodu. Laskavé nabídky pod znač. J. M. 40 do admin. t. l.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

pérovky a žíněčky, ve

spony a záclony do oken, hládky a sdrhované dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Humpolecká sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a haveloky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zastřelatelství závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

doporučuje je svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Dekorační malíř a pozlaccovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Tabulky s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdravas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při obléčení bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro dávají se nalepené (po 15 kr.) i nenalepené. První dvě tabulky v úhledných černých deskách 50 kr

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický

v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí velký výběr látek pro dobu podzimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

Zvláště uposorňuje na látky pro vld. duchovenstvo a úřednictvo.

Vzorky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle. Na zvláštní požádání prodává se též na splátky.

Založeno r. 1821.

Phönixova pomáda

poctěná cenou výstavy pro zdravotnictví a ošetřování nemocných ve Stuttgartě r. 1890., jest dle lékařských úsudků a děkovaých připisů jediným vakutku reálním a neškodným prostředkem ku docílení plného a bujného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vypadávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladí pánové dosáhnou její užíváním mohutného kníru, záruka za výsledek a neškodnost. Tyglik 80 kr., pošt. neb dobírkou 90 kr.

KUCHAŘSKÁ ŠKOLA.

Sepsala Marie B. Svobodová, ve Zvoli n. Jaroměře.

Dílo toto jest co nejvíce doporučeno sl. správami hospodářskými i hospodynských škol, a mimo to došlo spisovatelkyni mnoho pochvalných uznání, jež souhlasně praví, že jest to dílo velmi praktické, vzhledem k obsahu velice levné, že se každé domácnosti vyplatí, ano jedna paní píše, že by touto knihou nabyté vědomosti nezaměnila ani za 100 zl. a že šťastná nevěsta, jž se do výhavy dostane.

Celá kniha čítá 929 stran velké osmerky jest v komisi pp. Bursika a Kohouta, knihkupectví české university v Praze.

Krámská cena 4 zl. 60 kr.; u spisovatelkyni až vlastně požádání také v ceně mírnější a franko.

Právě vydaná

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského (Tobě, Pane, na vysostí...)

složil František Pícka.

Op. 15a Vydání pro smíšený sbor s průvodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto.

Op. 15b Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy s průvodem varhan nebo harmonia Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto.

Nápěv s textem za 10 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, uveď Národního divadla.

První český závod hudební.

V. VACEK
závod školní
v Pa-mě-
niku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní vyřezávání stromy ovocné vysoké i krátké, sezení pro živé plochy, květiny ozdobné, konifery, dřevě stromy pro strojovníky, plátna atd. Statistické sezení v zářobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Průvodu varhan k Nápěvům Oltáře (čes.)

výšel sešit I. Stran 28 formátu 21/2 cm. Obsahuje písni pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně, postní, velikonoční, k Božímu Tělu, avatodušní a některé z obecných mešních (celkem 52 nápěvů).

Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

Veledůstojným a velebným pánům duchovním, velectěným pánům představeným klášterů a jiných ústavů.

Odporuční pro nastávající období vánoční za vhodné dárky pro mládež školní i pro osoby dospělé svůj rozsáhlý

sklad obrázků svatých

všelké velikosti v jemném barvotisku na papíře a atlasu nejnovějšího a nejzdařilejšího provedení, i fotografie pod bronzovým sklem k postavení neb zavěšení v ceně nejlevnější.

Vsotky posílám na požádání bez odkladu, též co nejlevnější účtované a posloužím milost, přeje-li si kdo zvláštní výběr. Velikým bude mi potěšením, počti-li má sklad veledůstojných duchovních pánů do Hradce Králové přicházející vaší návštěvou.

Za čestné zakázky prosím ve vší účtá nejodkladněji

Josef Pacák, dříve O. M. Malba.

Skład obrázků v Hradci Králové. Tomkova ul. č. 202/4

Atelier pro malbu dekorativní speciálně kostelní.

Návrhy přesné ve slohu vypracují se bezplatně.

Za solidně provedení záruka.

Malba nových a restaurování starých, sebe více známých obrazů

Vilém Vondřejce,

akademický a dekorativní malíř dříve ve Vídni, nyní v Praze, Smíchov, Celná ul. č. 63.

Založeno r. 1850.

Karel Zavadil,

sedlár a pasíř v Chrudimi

doporučuje

svojí hojně zásobený sklad

náčinů bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše elně v ohni zlatené a stříbřené zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy, znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má může se vykázati četnými pochvalnými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svíců, pontifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Muzikální katalogy

pro klavír, harmonium housle, cello, ceteru, komorní hudbu, orchestr, kytaru, písně humoristika, ohory, duetta, tercetta, díla studijní atd.

zasílá zdarma a franko

OTTO MAASS,

sklad a výběr muzikalií

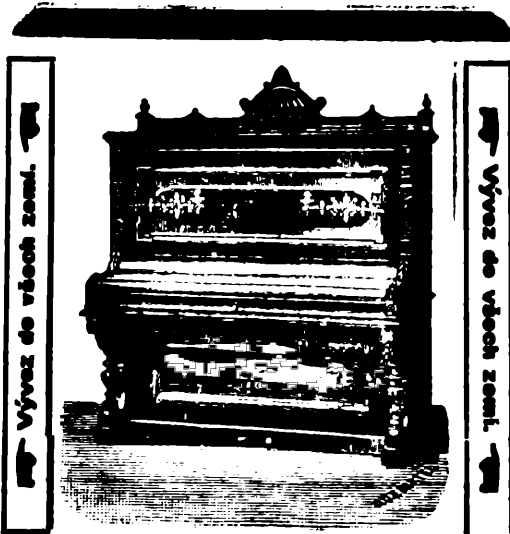
Víděň VI/2 Mariahilferstrasse 91.

Jeho bisk. Milost, Pan Dr. Michalov. pán Rampf, biskup Pasovský,

píše o spisech Dra. K. Mayer

„Četba těchto knih je stále zábavná a napínavá; poskytuje však také mnohostranné poučení o zeměpisných i národopisných poměrech. Především však dlužno přiznati, že knihy Mayovy jsou prosty všeho, co by uráželo mravnost neb náboženství; ba co více, ony přímo nabádají a povzbuzují k mravnosti, tak že je i mládež do rukou dáti směje, zajisté ke skutečné její radosti.“

Ze spisů Dra. K. Mayer vychází právě v neakráceném autorisovaném překladě českém nejlepší jeho cestopisný román „Po stopě slého činu“ s ilustracemi J. Ulricha ve dvouarchovoých sešitech po 15 kr. Předplatné na 10 sešitů zl. 1.50, přijímá každé knihkupectví i nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze, Spálená ulice č. 13.

Na zemské jubilejní výstavě v Praze 1891. : Zlatá medaile Na zemské hosp. prům. výstavě bulharaké v Plovdivu 1893 nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom státní. Na hospodářsko-průmyslové a národopisné výstavě v Hradci Králové 1893 Nejvyšší vyznamenání: Zlatá medaile s korunou. Na Národopisné výstavě Československé v Praze 1895. i. cena Čestný diplom N. V. Č.

Česká, na četných výstavách prvními cenami počtána

továrna na piana, pianina, ha monia a varhany

AL. HUGO LHOTA v Hradci Králové.

Filiální sklady: ve Vídni III Salesianergasse 31. v Brně Orelská ulice, č. 7. v Praze: Kr. Vinohrady Karlova tř. č. 8. odporuči českému hudebnímu obcenstvu své nejlepší osvědčená

piana, pianina

angl. repetiční i obyčejnou videním mechanikou nového smáčně dokonalného provedení

harmonia evropské a americké soustavy

všech rozměrů v cenách, při řádné sevní úpravě, sručené trvanlivosti a vyrovnané uhlaznosti i vydatné zvukovosti neobyčejně levných. Též na splátky za výhodných podmínek.

Obrázkové cenníky na požádání zdarma a franko. (99) Záruka pětiletá.

Vešl. c. k. místodržitelstvím koncesovaný

Elektro-technický a optický závod

František Bernard,

V HOŘEKUTNÉ

doporučuje za

nejvhodnější dárky vánoční

brejle a skřipce ze zlata, niklu, želoviny a j. Kokátka divadelní v skvostné úpravě. Teploměry okrasné provedené, tlakoměry přesné ukazující, rýsovací výtčné jakosti, lupy a dalekohledy a j.

Velký výběr mechanických hraček parních strojů, elektrických motorů, locomotiv k nim příslušných strojů, vozíků a kolejí a j. vše ve skvostné úpravě a přesné jdnou.

Jediny oprávněný závod ku satřování telegrafu, telefonu a hromosvodu v Kutné Hoře.

Elektrické světlo v každém rozměru!

Správký a opravy rychle a levně! Na venek obratem posty!

Kupujte české losy.

věnoné loterie výstavy architektury a inženýrství v Praze.

Hlavní výhra: Demantový šperk v ceně 25.000 korun.

Četkem 2000 výher v ceně 100.000 kor.

Tah 2. ledna 1899. Cena losu 1 koruna.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje

záclony krajkové bílé, záclony krajkové creme, záclony krajkové barevné,

záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story) záclony lá-

kové, záclony marokánské, záclony azminsterské, záclony žinilkové atd. v

nejbohatším výběru v továrních cenách.

Illustr. cenníky zdarma a franko.

259-4

Alpaka Novinka pro pány na obleky, jakož i menšíkovy v moderní barvě. Metr zl. 3.60. Na úplný oblek 8 m. zl. 10.80. Vzorok této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menšíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko pošlou. První český zasilatelaký závod Ed. Dosketila v Chocni.

Založeno 1843.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kněžnou

doporučuje

svojí hojně zásobený sklad zlatého a stříb. zboží,

hodin křvadlových, kapesních v cenách mírných a se zárukou.

Vhodné vánoční a nevěreční dárky u

velkém výběru.

Jan Horák, soukeník

v Rychnově n. K

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci

nových vzorků pravých vlněných látek

vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-

ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-

sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na

zkoušku.

Při hromadném objednání většl výhody.

Též na splátky bez svržení cen!

Saně

nejnovější soustavy

práce solidní, ceny levné

doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v

Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí,

v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom

s právem ražení zlaté medailie s korunou.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje uctivě

soš chovalné smámé: Sochy, oltáře, křížové cesty,

jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-

nice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty

atd. die slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních

zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a

franko.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné na čtvrt roku 1 sl.
na celý rok 4 sl.

V Hradci Králové, dne 16. prosince 1898.

Inzeráty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Oslava Riegrova.

Byli jsme vždy rozhodnutí přivrženci Riegrovými, bojovali jsme za jeho zásady, i když v Praze z nezdravých ohledů oportunistických uzavřen byl mír a když konservativní žurnalistika uložila si o mnohých věcech mlčení, ba i mnohé stálce od nových přátel jí sasazované trpělivé snášela. Čtenářové „Obnovy“ znají politickou, národní i společenskou činnost Riegrova, z četných našich článků. Dnes veškerý lid český soubhlasí s námi, že dějiny českého národa od let čtyřicátých do let devadesátých jsou životopisem dra. Františka Ladislava Riegry, který stál u kolébky všech našich důležitých podniků národních. Rieger sbíral a ustavil českou společnost, organizoval pražské živnostnictvo, budil české studenstvo i lid, plamennými slovy hájil přirozená práva našeho národa již r. 1860; Rieger pomáhal budovat naše Národní divadlo a organizovat veškerý český lid. Rieger dával základy k naší politické i národohospodářské naší literatuře, k zakládání záložen, spořitelen, zemské hypoteční a zemské banky, pojišťoven; Rieger odůvodňoval zřízení jubilejního fondu císaře Františka Josefa I., který má hospodářským, řemeslnickým i továrním dělníkům stejně jako učitelům, rolníkům, živnostníkům zabezpečiti jisté důchody pro stáří aneb aspoň přilepšenou pro jiné jejich příjmy. Rieger organizaci pražského měšťanstva dobyl nám mati českých měst, královské Prahy hned na počátku našeho ústavního života a tím dal popud a příklad, že národu byla vrácena celá řada měst královských i jiných. Rieger nám dobyl škol, od těch nejmenších do těch nejvyšších a různých odborných, zkrátka, Rieger pracoval neúporně a nezištně všude tam, kde národu prospěti mohl. Rieger nebyl advokátem, nebyl úředníkem, nebyl placeným hodnostářem, ale pracoval po celý život svůj národu zdarma. Nezištně a zdarma od 18 do 80 let!

Dr. Fr. Lad. Rieger, jenž vlohami a nadáním svým mohl poklady nahromaditi pro sebe a svůj rod, ten veškeru svou sílu a práci věnoval národu; Rieger pro svůj národ chtěl vše, pro sebe nic.

A přece i Rieger byl podezříván, hanoben, připraven o lásku národa lidmi, kteří lidu moc alibovali, ale ničeho nesplnili.

Rieger obětoval i lásku svého národa, poněvadž chtěl mu prospěti pro budoucnost, Rieger nezadal svého nejlepšího přesvědčení, ale hájil ho do krajnosti.

FEUILLETON.

Milion.

Nic neznám nad zvuk trubičky,
když troubí postilion,
on v psaních nese hubičky
a každou za milion. —

Tot se rozumí, lacinější již jednou hubičky nejsou. To je taxa — jedna za milion. Od té nemůžeme upustit ani mládenci našeho hospodářského spolku pro okolí Hradce Králové, kteří pořádají ples dne 14. ledna v Kuklenách. Počítáme-li, že každý mládenec vytančí si jen jednu hubinku, tedy by mohli hned založit klub milionářů a bylo by po krizi zemědělské v okrese hradeckém, pardubickém, hořickém, jaroměřském, nechanickém okamžitě. Počítáme totiž, že ples navštíví švarní mládenci a hezounka děvčata z celého Polabí, a že ty miliony nenechají ležet jako mrtvý kapitál. Tot se rozumí, pořádní milenci neplatí papírem — a že se tedy hubičky budou účtovat ve zlatě. Milion ve zlatě! Čtenář — není-li právě sám milionářem — si tak z hluboka povzdychne: Pane Bože, milion ve zlatě! Vidíte čtenáři, já dám každému z Vás milion ve zlatě, ale s tou podmínkou, že si to hned, sám a nejednou odnesete. Spanilým čtenářkám, těm nabízím hned dva miliony — ovšem v korunách zlatých, protože k damám musím býti dvojnásobně úslušným a ochotným. Zlatě čistého, ryzího — jako je ta dívčí láska — za 2 miliony korun ve zlatě, — ovšem že si laskavé čtenářky ty miliony také vlastnoručně najednou odnesou. Vy přijímáte? Nu, proč ne? Tedy prosím. Zde zlatě za milion — psí jeden celý

Roku 1891 byla při volbách dne 2. a 4. března staročeská strana smetána — a s ní též dr. Rieger. Příčinou byly vídeňské punktace, v nichž učiněn byl pokus na základě vzájemných rovnocenných ústupků docíliti jisté výcházení Čechů s Němci. Mladočesi prohlásili punktace za zradu na národě — ač nám na sněmu zabezpečovaly většinu na věčné časy a tudíž i zákonodárnou moc a rozhodování v zemském výboře i na sněmu — Rieger přý prodal národ za trochu koňaku a nalžovský sýr. Tak daleko šla zášť a nízkost strannická! Než ve straně vítězné neušel se ani jediný dostatečně nadaný vůdce, který by byl dovedl dra. Riegry nahradit v jeho dalekosáhlé a všestranné politice jakož i ve vlivu jeho na vídeňské kruhy rozhodující. O Riegrovi se vědělo vždy, že věří v to, o čem mluví, že hájí jen to, co za právo a pravdu uznává, avšak o jeho odpůrcích se to vždy říci nemohlo. Nejlepší mužové v národě i státě nepřestali o každé důležitější otázce tázati se zkušeného dra. Františka Ladislava Riegry, v národě se prolomily suggerované představy o Riegrovi, národ přestal věřiti tvrzením a nadávkám „Nár. Listů, Šípů a Podvysokých“ a oslavnosti Františka Palackého ocitl se dr. Rieger opět v popředí lidu českého a slovanského. V „Nár. Listech“ stal se sice pokus se slabiti oslavu Riegrova, ale rozhodná vůle národa donutila i je k zastavení staré zášti a osobního boje.

Myšlenka Riegrova konečně zvítězila, čeští poslanci dělají politiku Riegrova opět a tím mu dali nejen věcnou ale i osobní zádob učinění.

Také jiná závažná věc dnes již jest jasná, poněvadž potvrzují ji skutkové. Vyrovnaní s Němci roku 1890 padla především heslem, že protřezena byla rovnoprávnost národní. Rovnoprávnosti tehdy obecně rozumělo se jediné tak, že v království českém každý úředník státní musí znáti obojí zemský jazyk a ve své povinnosti vůdce strany staročeské neváhali doznati, že tento princip jest punktacími protřez. Leč jak jest dnes a jaká formule rovnoprávnosti již prakticky domohla se půdy jazykovými nařízeními, která uznáváme za úspěch věci české a proti nimž odpůrci naši zdvihli odboj otřásající samými základy státními? Byla v nařízeních těch provedena ona rovnoprávnost, o kteréž roku 1890 doznati se musilo, že byla protřezena? Známost každému, že nikoliv, nýbrž že přišla ku platnosti zásada jednojazyčné rovnoprávnosti, která dvojjazyčnou rovnoprávnost (zna-

milion — v jednom kousku. A ten kousek zlata váží maličkost 772 kilo — i drobet víc nebo méně, dle ceny zlata. Řekněme okrouhle $7\frac{3}{4}$ metrických centů. Tak, je-li libo, jen si ho odnese. Deska zlatá, jeden metr do čtverce a čtyři centimetry tlustá, právě milion. Pod postelí si to může člověk uschovat. S tím kouskem provedeme nyní několik početních zkoušek.

Především třeba vysvětliti způsob, jak se vypočítou udané čísla. Krychlový centimetr zlata váží 19.3 gramů, a gram stojí asi 1.30 zl., nebo něco málo méně, nevím již zcela jistě, co jsem za tu desku dal, když jsem ji kupoval. Má tedy deska zlata 1 metr do čtverce a 1 centimetr tlustá deset tisíc krychlových čili krychlových centimetrů a každý krychlový centimetr má cenu 25 zl., tedy deska ta čtvrt milionu. A 4 centimetry tlustá deska dá právě celý milion.

Je to tuze jednoduché počítání. Teď tu desku rozválíme na plech, čtvrt milimetru tlustý. Bude ho 160 čtverečních metrů, nebo čtverec, jehož strana měří 12 a půl metrů. A nyní zase z toho uděláme drát, asi tak tlustý, jako drát ku pletení 1 milimetr v průměru; ten bude 50 kilometrů a 761 metrů, sahal by tedy někam až mezi Chrást a Skuč, k Červenému Kostelci, za Králové Dvůr, nebo ke Kostelci n. O. a Žitčicům. Již jste si učinili dobrý pojem o tom, co je milion ve zlatě. Mním, že ano. Nanejvýš snad bych to měl k vůli lepšímu názoru ukázat in natura. Snad, až bude pěkně někdy — jistě Vás pozvu. Jedním milionem dal by se ovšem celý okres královéhradecký, když ne již koupit, tedy aspoň pozlatit. Byla by to hezká podívaná na Štědrý večer, když by po pozlacených střeších běhalo obvyklé zlaté prasátko.

lost obojího jazyka u všech úředníkův státních dnes jako roků 1890 protrhuje. A tak zvítězil posléz přece jen princip roku 1890 naprosto odanzovaný, princip na základě jehož vybudoval dr. Šolc svůj jazykový návrh, princip jenž později vysvětloval a obhájil jako výhodný a praktický ministr dr. Kaizl a jenž posléz skutečně stal se platným právem, kteréž vyvolalo trvalý dodnes nesmiřitelný odpor německo-nacionální. To jest faktum nejvyšší závažné ku spravedlivému posuzování a ocenění Riegrovy politiky z dob punktací, proti kterým v zásadě a původně ani Julius Grégr ani Eim nebyli.

Šlechtný Rieger proti svým odpůrcům neuzil nikdy zlého a příkrého slova a věda, že dle staré své zkušenosti dobře činí, rád vše zapomněl a odpustil.

Riegry oslavoval tyto dny celý národ český, všichni Slované, a to bylo šlechtnému kmetu zajiště nejlepším dosti učiněním a nejsladší odměnou.

Ovace v divadle a v Riegrově domě.

V pátek koukalo se slavnostní představení v Národním divadle na počest 80 narozenin p. dra Fr. L. Riegry. Přítomni byli místopředseda hrab. Coudenhove, nejv. zemský maršálek kníže Lobkovic s četnou šlechtou, prezident české akademie Hlávka, rektori obou vysokých škol, starosta pražský dr. Podlipný, četní poslanci, státní, zemští a okresní hodnostáři, učenci, spisovatelé a výkvět pražské společnosti. Slavný kmet seděl v loži se svým synem universitním professorem dr. Bohušem Riegrem, ve vedlejších ložích seděli jeho zetevé dr. Bratř a ředitel Červenka a švagr, univer. prof. dr. Jan Palacký. Za posvátného ticha počala předešlá Dvořákova k Šamberkovu Kajetánu Tylu, na to herec Šmaha přednesl Kadnerův proslov a za jevištěm zapěna Riegrem složená píseň „Není muže nad kováče“. Pak sebrán Dvořákův Jakobín, k němuž text sepsala Riegrova zvěčnělá dcera, paní Červinková, a v níž jednu píseň složil starý Rieger. V divadle se daly Riegrovi bouřlivé ovace, zvláště když byla opona vytažena nad živým obrazem „Čest a sláva Riegrovi.“ Před divadlem, ve Ferdinandově Jungmannově a Palackého třídě tvořily tisíce obecnstva špalíř. Když se Rieger objevil u vchodu z divadla, zaburácelo královskou Prahou hromové volání slávy, a když Rieger usedl do povozu, vypřažení koni, a muži, starší páni i studenti podávše si ruce v řetěz táhli u vítězoslávě Riegrov povoz k jeho obydlí v

Ale pardon! Vzdáv jsem chtěl také mít účnou řeč o milionu. S panem Hejnicem v Kutné Hoře ovšem ne, ten se bojí milionu jako čert kříže a pan koželuh Macháček, advokát dr. Pacák, uzenář p. Jaeger a Emil Procházka, ačkoli je kucepec, také.

Slovo milion pochází právě jako slovo cerbulát — nebo li cervelat z italského, a znamenalo původně 10 soudků zlata, tedy slušné jmění — že ne? Proto vypada také každý milionář, jako soudeček. Některé sudy jsou ovšem prázdné, v těch miliony nevězí a v příslušných k nim hlavách bývá někdy více slámy a řezanky, než-li zlatých zrnek moudrosti a pravdy. To tak mimochodem.

Vrátme se tedy k milionu. Ve smyslu abstraktním užívá se ho teprve v XVIII. století. Vyšší mocniny, tedy billion, trillion mají své názvy již ze 17. století, ačkoli tehdy milionářů ještě nebylo. Ještě známý matematik Adam Riese neznal slova milion a užívá místo toho spojení „tisíckrát tisíc“. L. Páně 1535 vyslovoval na příklad Adam Riese 86.789,325.178 : „šest a osmdesát tisíc tisíckrát tisíc — sedm set tisíckrát tisíc, devět a osmdesát tisíckrát tisíc, tři sta tisíc, pětadvacet tisíc, jedno sto sedmdesát osm“. Je to trochu dlouhé. Nyní to prostě vyslovíme: „osmdesát šest tisíc, sedm set osmdesát devět milionů, tři sta dvacet pět tisíc sto sedmdesát osm“. Stačí tedy méně slov na tuto sumu.

Co jest to milion vteřin? Naši mládenci okresní to musí vědět, poněvadž každou vteřinu se blíží kuklenskému plesu, zamilování, hubičce a možná i svatbě své. Milion vteřin uběhne neto za 11 dní, 13 hodin, 46 minut a 40 vteřin. Den má totiž 24 hod., čili 1440 min. neb 86.400 vteř.

domě, které králil poprvé Františka Palackého. Ovace tu nebraly konce a Rieger děkoval pohnut k slzám nadšenému lidu, který spíval naše hymny „Kde domov můj“ a „Hej Slovane.“ Na to vyspěl pražský Hlahol sbor Tovačovského Vlasti. Pp. Voiti, Vendulák, dr. Fleischmann a Macháček šli pak Riegerovi blahopřát. Potom děkoval Rieger stoje u okna své pracovní lidu na ulici praviv: „Děkuji Vám srdečně za tuto počtu, pohnut vyznávám, že cti této nezasloužím (Bouřlivé volání: lásky! lásky!) Jen tolik mohu říci, že poctivě (ano, poctivě, poctivě!) pracoval jsem v duchu svého drahého otce (Sláva Palackému! Sláva Riegerovi!) A přeji si jen, aby všichni, kteří přijdou za námi, pracovali tak upřímně pro národ, jako pracovali jsme my!“ — Na ulicích zaburácely nové ovace a volání: „Ať žije největší a nejvěrnější Čech! Sláva Riegerovi!“ — Pak se lid za zpěvu naší národní hymny rozešel.

Manifestační schůze na radnici.

V sobotu dopoledne konána byla na pražské radnici slavnostní schůze ku počtu 80. narozenin dra Riegera. Čechy i Morava vyslaly sem své delegáty; šlechta, kněžstvo, vys. školy, poslanci, zástupci samosprávy a všech výrobních tříd lidu zastoupeni. Oslavenec byl nadšen vítán. Bývalý starosta p. dr. Šolc promluvil pak o významu Riegerovy a podal rozvité, obšírný a důkladný obraz celého dějinného období, jež je činností dra Riegera reprezentováno. Dr. Jaromír Čelakovský jménem strany sobodomyslné podal obraz o činnosti Riegerovy na poli kulturním. Jménem konservativní šlechty pozdravil Riegera J. J. kníže Jifi Lobkovic. Pravil mezi jiným: „Vděční jsem vám za vše, co jste po dlouhý čas svého veřejného působení učinil pro národ a vlast a za to, že jste vždy byl zastancem svornosti všech vrstev lidu i smíru s druhým zemským kmenem. Dr. Podlipný oslavoval čestného občana města Prahy a podal Riegerovi z usnesení zastupitelstva čestnou zlatou medaili volaje: Dr. Rieger necht dlouho jest zdrav, necht dlouhá a dlouhá léta ještě žije ku prospěchu svého národa! Na to tlumočil dr. Riegerovi blahopřání všech slovanských poslanců ze Slezska, kteří do Prahy zavítati nemohli. Pak mluvili rektor university Mdr. Reinsberg a princ dr. Bedřich Schwarzenberg. Skolní rada Jifi Jahn gratuloval jménem českých spisovatelů, Kneidl jménem Ú Matice školské, hrabě Vojtěch Schönborn jménem mladých dosud směrů křesťansko-socialních, dále promluvil deputace amerického klubu dam a jednoty občanů pražských. Dr. Fr. L. Rieger děkoval zástupcům všech tříd našeho národa a pravil tak mezi jiným: „Já především děkuji Bohu, který pejlépe ví, co dobrého jsem učinil a který mi zaslal tím, že mně dopřál dosáhnouti věku tak vyššího v poměrně síle a svělosti. Jest to zajiště šťastí, které málo lidem bývá dopřáno. A i to, ne za živa muži některému se projevuje čest a oslavuje se takovým způsobem, jako se mně stalo, to myslím je rovněž šťastí. Myslil bych, že naši lidé nepatřivají k těm, aby svým upřímným přátelům za živa dávali svou vděčnost na jevo. Mně stalo se to a já jsem povinen zkoumati, zda li se to rovná mé zásluze.“ Rieger pak uznal, že pracoval ve všech oborech, ale vždyť přý všechno leželo ladem a bylo povinností jeho práce té třeba nedokonale se uchopit. Pravil, že zkusil mnoho trpkostí a těžké zráty v životě rodinném, že však o pece neobyčejně šťastný člověk, nehledě na úspěchy, kterých se doděl. Pracoval přý z osobní potřeby u nálady. Vděčně připomenu otce Pa-

Pravil jsem již na začátku, že hubička je dle národní písně v kursu jednoho milionu. V téže písni se též praví:

Paněnka pečel rozlomí
jak mák jí zaplane líc,
tu milý dává vědomí,
že líbá na sto tisíc.

Sto tisíc hubiček, nu — to ještě ujde, ale milion jich? Nevím, zda-li by který mládenec chtěl si tu sladkou práci uložit. Dejme tomu, že by libal nepřetržitě, za vteřinu jednou. Chudák by musil líbat 11 dní, 13 hodin, 46 minut a 40 vteřin a tu by musil jen a jen líbat, nic nejíst, nepít, nekouřit, nemluvit, nespát. Kdyby byl socialistou a přívržencem osmihodinné práce a libal dopoledne a odpoledne po čtyřech hodinách a kdyby v neděle a ve svátky zachovával sváteční klid, tu by byl s odlibáním toho milionu hubiček hotov asi za pět až šest neděl. Nu děkuji pěkně. S tím milionem hubiček musí býti tedy mládecní skoupí. S tancováním to by to šlo mládecnům lépe. Kdyby tančili jen polovic tolik co děvčátka, odtancovali by si milion centimetrů za jediný ples a kdyby tančili v krocích jen přímko ku předu, mohli by bravě dotančit do Pardubic na porter, do Hořic na suchary nebo do Týniště k paní Ludvíkové na klobásky.

Abd však mohli v masopustě tančit, musí býti tedy hodní a děvčátka také, vždyť se hledají beztoho jen pobožné, pokorné, poctivé, pracovitě, pilné, pořádné a peněžitě. Některý ženich ovšem některé přední p vynechá a spokojuje se třeba jen tím posledním, ale ten toho posléze pyká.

lackého a starých svých spolupracovníků Strobacha, Braunera, Pinkasa, Trojana, Klauzdyho, Tomka, J. Čam Martinice, Matuše, Zeithammera, Karla Havlíčka a jiných. Dobrý Bůh vypravil jej na cesty života dosti šťastně; dal mu zdravé tělo, lehece pracujícího ducha a dobré nervy. To mu umožnilo přecháti veškeré boje, aniž by jimi byl zlomen. Dostalo se mu majetku a dobré ženy, takže od samého počátku mohl pracovat samostatně a oddané pro národ.

Poděkovav se za projevy lásky a oddanosti pravil dále Rieger, že vždy pamatoval, že jsme národem malým. Slovo to nás nemá zbavit důvěry. Švédové, Danové, Holanďané Portugalci stojí čestně mezi kulturními národy a mobou a hrdostí ukáží na své skutky historické a kulturní. Co dokázali jiní, můžeme dokázat i my. Můžeme si pamatovati, že nestojíme osamělí, že myšlenka slovanské vzájemnosti nevymřela, neboť my jejich kulturní vymoženosti můžeme pokládat za své. Ale paměti jsme jasnou, že jsme národ malý, musíme sebrati veškeré své síly, musíme spojití veškeré vrstvy a stavy našeho národa od šlechty až k dělnictvu. Bůh zajiště stvořil krásnou naši zem, aby zůstala nerozdělena, vyslovil naději v konečný směr obou národních kmenů, odsoudil pak jistě ideály, které sahají za hranice Rakouska. Jako v každém národě, jsou i v našem spory. Vyslovil se, že z těchto sporů nových myšlenek se starými konečný bývá pokrok. My chceme jako národ štíti svým vlastním životem kulturním; jako národ malý musíme dbáti toho, aby zásada práva a spravedlnosti byla zachována, aby právo všude bylo prováděno. „To by bylo, co bych národu svému chtěl doporučit pro všecku budoucnost.“ Odporučoval v menších věcech snášlivost a svorný postup k větší dosažení národní svéráznosti a seberučení. Tím-li způsobem budeme se bráti v před, pak nám zasvitne opět stará doba slávy a můžeme doufat, že přispějeme mocně ke kapitálu obecné humanity, že budeme státi čestně mezi národy Evropy.“ Ovace na radnici nebraly konce a když pak se vracel Rieger domů, oslavovaly jej opět tisíce lidí. — Oslavy na radnici mimo zástupce šlechty a duchovenstva účastnili se za české poslance dr. Engel a dr. Herold, za Moravany dr. Pražák, zástupcové všech pražských a vynikajících českých korporací. Z českého severovýchodu a východu byly zvláště zastoupeny město a okres: Chrudim, Pardubice, Chrást, Ném. Brod, Vys. Mýto, Lomnice n. P., Králové Městec, Kolín, Jičín, Semily, Železný Brod, Turnov, Boleslav, Humpolec, Holice, Dašice, Vys. Veselí atd. Společenstvo mlynářů okresu pardubického zastupoval p. Morávek z Opatovic, Občanskou Besedu v Novém Bydžově p. dr. Formánek. Město a okres Král. Hradec na pražské radnici zastoupeny nebyly; osobně se účastnil slavnosti jen zdejší advokát p. dr. Ryba.

Na výměnku.

Každá naše vesnička má svýj a často zajímavý dějepis. Ano častokrát nepatrná chaloupka mohla by o sobě, jak lid říká, vypravovati celé kroniky. Ze tomu tak jest, to nejlépe dokazují mnohé naše povídky, jejichž hlavní děj vzat bývá ze vsi, z jednoho domečku, z jedné rodiny. Jest k tomu však zapotřebí, aby život našeho lidu byl dobře pozorován. Ale k dobrému pochopení a vyličení povah lidových bude vždy a vždy zapotřebí znalosti náboženského života a to taky z vlastní a vnitřní zkušenosti.

Dám příklad. Kněz jeden volán do přespolní vesnice k těžce nemocnému otci, výměnku v chaloupce. Přišel tam. Nikdo jej, ani Svátost neuvítal, leč stará žena výměnkova, „babička“. Co to? Tak přemýšlil kněz.

Nechává to až po zpovědi nemocného, po níž obyčejně domácí přicházejí k lůžku jeho ku společným modlitbám. Zvoneček dává znamení, ale krom „babičky“ nepřichází nikdo. „Kde jsou mladí?“ — „Ve velké světnici“, zní odpověď. Kněz nechává všeho a jde do světnice. „Mladí“ jsou tam skutečně. Jest to syn nemocného a jeho mladá žena Stázička čili Anastázie. Kněz, jehož onen „mladý“ žákem býval, praví: „Václave, Václave! Ty ani nepřijdeš do světničky? — otce dlouho mlti nebudeš.“ — Václav klopí oči k zemi a rdí se. Na místo něho di prudec žena: „Nemáš tam co dělat, zůstaň tady“. Ale kněz dí: „Václave! Tak brzy jsi zapomněl na to, čemu jsem tě učil? Už jsi zapomněl na příkázání: Cti otce svého i matku svou?“ — Na to odsekává zase žena: „Bodej! Starý poroučí v chalupě, a mladý drží s ním. Tady jsem já hospodyně, a staň ať si poroučí ve svém výměnku“. Ale kněz jakoby ji neuslyšel a tichostí běže syna za ruku a praví: „Václave! Rozpomeň se, je to tvůj otec a matku to taky bolí. Co máš, od nich máš. Pájdeš, víd?“ — „Nikam nepřijdeš“ povídá zas prudec mladá. A synovi zalesklý se slzy v očích a — jde. Na stole hořel svíce, kříž a Svátost. Syn sklání se před Největším. Dobré to znamení. Po několika slovech kněžských líbá syn ruku otcovu, a tatík líbá syna; každé oko i oko kněze slzí. A svatý ákon koná se dále až do konce. Otec ještě naposled líbá sv. kříž a šeptá: „Václavku, pojď sem“. Syn přistupuje

k loži; otec žehná ho znamením spásy a četa jeho šepotají modlitbu. Vše jest u konce. Jen ještě kněz podává otci ruku, kterou on k ústům vime a dí: „Teď je mi dobře. Zaplať Pán Bůh!“. — A třetího dne syn objevuje se ve fáře a praví: „Tatínek nám už umřel“. A kněz praví: „Jak pak Václave. Bylo to tak dobře, že jsi šel do světničky?“ — „Ba že bylo, velebný pane. Vždyť já jsem oděd, že dobře nedělal a nebyl jsem spokojen. Ale když ona má žena má slou „násturu“ a táta naváděl“. — A při pohřbu? Václav plakal tiše sice, ale mnoho, mnoho, srdečně a s velikou bolestí. — Lidé šli s pohřbu a povídali si: „Ale umí to tem náš pan páter. Jak je pěkně sved dohromady. Ale on Václav v gruntu srdce není tak slý“.

Tot vesnický obrázek z chaloupky, s výměnku; obrázek dojemný, ponuřný.

Minulého téhodne dělo se něco podobného. Staříček Rieger vytlačel byv z veřejné politické působnosti, odštěpával se z velké světnice do světničky — na výměnek. „Mladá“ má „zlou násturu“. Václav rozdmýchána sobectvím jistých nevďěčníků v srdci mladšího pokolení proti „starému“. Mladá strana nechťela, aby „starý“ poroučel v chalupě. Já jsem hospodyně, já jsem paní, — a tak se stalo skutečné. A trvalo to dlouho; „mladá“ — hlavně redakce Národních Listů — „túze naváděl“. Místo prstonárodního naváděti, říká se v novinách: štváti. Ano štvance veliké děly se proti starému vlastenci, „nemě by se téměř mohlo říci národu: Co máš, jeho práci máš. — Ale on Václav — národ český — není v gruntu srdce tak slý. Umilklo navádění, umilkly štvance. A proč? Václav nebyl při tom spokojen, poznal, že nedělá dobře. Ta nebláhá naše „zlá nástura“ byla potlačena, a dobré srdce, a s ním rozum zvítězil. A Václav šel do světničky. Starému tatíkovi dostalo se od Václava zadostučinění. To, čeho se mu dostalo u vešer jeho života, v den jeho osmdesátých narozenin, zdálo se mu, že bylo jako políbení ruky jeho otcovské a smírem se přiznati, že se mi při čtení o tom draly slzy do očí. — A až jedenkrát Václav strojiti bude pohřeb tomu, jež na výměnek odstříl, bude mnohé oko plakati. Ale Bohužel! Již nyní svírá se národ bolestí, že návodem mladých odstoupil od otce. Moje aspoň přesvědčení jest: Kdyby se bylo před lety jednosvorně zůstalo při passivní, jak říkáji — opposici, a nešlo se do říšské rady, dnes bychom byli nejen titulárním, ale skutečným královstvím. — Ona ta mladá měla slou nástura a túze naváděl. Nyní se věci změnilly a zůstává nám jen — lítost.

Ale i v jiném a to o mnoho ještě velkolepějším ohledu poučným jest vesnický obrázek náš. Jest to obrázek veškerého lidstva nynějšího.

Co máš, od nich máš. Co máš, totiž vzdělanost, mravnost; ano i blahobyt, od nich máš — totiž od Krista a jeho církve. Tak právem máš se říci o lidstvu, o národech, a tudíž i o národě našem. — Ale Kristus a církev, otec a matka, dostaly se na výměnek, do světničky, do zákoutí. „Starý“ — totiž ten starý věčný Bůh, jak jej hlásá Kristus skrze církev, ten nebude více „poroučet“. — „Mladá“ bude paní v národech. A kdo to jest? Nazývá se „apostasie“, na česko odpad od církve, od Krista, od Boha. A s touto — ne Anastásií — ale apostasií zasnoubil se mladý svět. Z počátku se zdálo, že to půjde všecko dobře. Apostasie nazývala se jen vědou. Ale když se dostala do lida, ukázalo se, že má „zlou násturu“. Pomocí časopisů a knih rozličných „túze navádí“ — to jest števe. Ona tu zlou násturu ukázala sice již z počátku. Lutheranismus a vůbec protestantismus veliké zástupy lidí zachvacoval štvancí, lžemi, pomluvami, překrouceninami a potupami katolické církve. Ale zapomnělo se na to. Apostasie od církve — ne-li všude zevně — tož v srdcích lidských stala se oblíbenou. I drubdy katolické státy se s ní zasnoubily. Byla nazývána osvětou a svobodou a byl skutečně — jako žena muži — tou nejdražší. Ale její zlá nástura se vždy víc a více ukazuje; lítají pumy, dýky se vrážejí do srdcí. Ale co jest nejdůležitějšího, národové nejsou — jako onen Václav v příběhu — spokojeni. Vše to v nich a kvásl se to, jako to asi bylo v té chaloupce, o níž jsem vypravoval. A nyní jsme dospěli tak daleko, že se v ná odech poznává, že „dobře nedělají“.

Nelze totiž při veškeré té spouště a nenávisti církve a Boha upříti, že na druhé straně na povrch proskakuje v národech žádost po náboženství. Tak to k. p. napsal protestantský filosof z Jenu, Euchen. Ovšem tapá se ve tmách a hledá se nějaké náboženství, které by si srdce lidské samo udělalo. A v tom vězí ten hlavní blud. Náboženství, které děláji lidé, nemůže ani všechny lidi uspokojiti, ani pro všechny časy platiti. A to proto, že kolik lidí, tolik povah, tolik srdcí, a tolik — „náhledů“; a pak proto, že se lidé mění. Za třicet let jest člověk již „ze starého vydání“. — Nábožensví musí tedy pocházeti od Boha. Jen Bůh může totiž ukójiti srdce, poučiti rozum bez bludu a klamu; a jen Bůh nestárne a nemění se. — A proto křesťanství dokazuje, že zjeveno jest od Boha; a proto katolické křesťanství v nauce své se nemění.

A nebude „nespokojeným“ národům nic jiného, než odmltnouti rady apostasie a smířiti se s tím starým Otcem a s tou starou matkou. A to

jest právě ta velká úloha „pánů paterů“, totiž kleriků, osvěcených katolíků, aby touto směrností cestu, třeba národově ještě váhali a apostasie křičela: „Nikam nepůjete“.

A to jest též úkol českých katolíků, aby tomu Václavu, který v „gruntu srdce není tak slepý“, totiž českému národu, řekli: Co máš, od křesťanství katolického máš. A kdykoliv jsi se nechal navádět proti otci Kristu a matce církvi, nikdy ti dobře nebylo. Mladá apostasie ovšem křičí, šve, nadává, ale doufáme, že to k smíru dojde, že přijde čas, v který se řekne: Jak je pěkně ten „pan pater“ svedl dobromadru. Václav není tak slý, on to už nyní vidí, že mu není dobře. On to už nyní vidí, že mravně hyneme. — Kdeby tedy katolíci neumdlévají, a k potření apostasie, k umlčení té „mladé s tou zlou náturou“ pracovali. Potomstvo práci jejich jistě uzná. Přijde i pro český katolicismus den sadostinčinění, jako se ho dostalo Riegrovi. Sešlenný, znovuzrozený národ bude jednou vděčen i církvi, vyhledavši v jejím výměnku.

Kdeby se však i celé Rakousko rozpomenulo, jak jen ke své slávě na výměnku dalo církev, a kdeby jí zase vzdalo čest jako matce své. Tím by se nejen ono zase znovuzrodilo, ale i každému co jeho jest dalo, a tudíž i Čechům jejich bývalou samostatnost, o kterou je vlastně nic jiného nepřipravilo, než apostasie.

Na konec nemohu zatajit, že jsem si v minulých dnech často vzpomínal na Národní Listy a na stále mladého Grégra, jenž proti Riegrovi naváděl. Jak jim je? — *Den Riegrův byl slavným odslavením grégroviny v národě.* — Národní Listy staly se sbytečnými a prokázaly by národu českému velkou službu, kdyby šly — na výměnku.

Banket na Žofíně.

V sobotu o 2. hodině odpolední konán byl na pražském Žofíně na počest Riegrův banket, jehož se účastnilo 340 předních mužů šlechty, duchovenstva, mužů vědy, umění a práce. Na pravo od p. Riegra seděl nejv. zem. maršálek kníže Jiří Lobkovic a šlechta, na levo zaujali místa monsignore dr. Hora, dr. Engel, dr. Matušík, rektori vysokých škol atd. Místodržitel se omluvil. K slavnosti došlo na 900 telegramů.

První se ujal slova k přípitku kníže Jiří Lobkovic. Právil: Slavíme dnes 80 narozeniny věhlasného muže; o němž můžeme tvrdit, že celý život věnoval práci plodné, pro národ náš způsobem svědomitým a nezištným. Nechci vykládati široce jeho zásluhy o vlast a národ. Bylo by to opětváním slov, jež s nadšením jsme vyslechli dnes dopoledne. Ale přece vrátiti se chci k slavnosti té a to k závěrečným slovům oslavencovým, kde vzdával dík obecnému — vlastně národu, že Bůh mnohonásobným štěstím jej obdařil, duchovním, hmotným i rodinným a skromným způsobem svým chtěl jaksi smenšiti své zásluhy. Bůh ovšem dopřává mnohým štěstí; třeba bez jeho zásluhy; že však takových darů kdo použije výhradně ve prospěch svého národa (Potlesk Výborně!), to jest vzácným zjevem! (Nautucha jící potlesk.) A tak, pánové, bych krátkými slovy jenom chtěl naznačiti, jak ašmýlím o cteném našem dru Riegrovi. Tvrdím, že veškeren onen velký pokrok, kterým se honosíme my Čechové v těchto posledních desetiletích, že každá část, která byla v tomto pokroku neukutečněna, spočívá na základě idejí našeho oslavence (Výborně! Potlesk.) A to dokázal právě onen směr, který nám před 50—60 lety ukázal velectěný dr. Rieger. (Výborně! Potlesk.) My v něm vidíme a budeme viděti vzor pravého vlastence, vzor výtečného občana! (Výborně!) A ve všech těch krásných myšlenkách, které ovládají náš národ, on byl vůdcem, on ukázal na ně již ve svém mládí! (Výborně!) A tak jest přirozeno, že v nejjednom ohledu jej můžeme považovati skutečně za vzor. Velectěný náš oslavence po celou dobu svého života, jenž byl velká láska k národu, velká láska k vlasti, povždy považoval za slavnou povinnost svou, zachovati věrnost ku svému císaři a králi — a v tomto ohledu byl skutečným vzorem! Shromáždění povstává za potlesku z sedadel. Na to se souhlasu dra Riegra a jásootu celého shromáždění připil J. V. císaři a králi Františku Josefovi I.

Dr. Podlipný velebil zásluhy dra Riegra o počestní a dobytí Prahy a jeho vynikající účastnictví při poradách a pracích obecních. Mdr. Engel, předseda klubu mladěčeských poslanců na Hrádku radě velebil slovanaké vlastnosti národa českého, které jsou v Riegrovi tak krásně sloučeny. Přál, aby nejen dr. Rieger, ale celý národ byl šťasten a obrácen k Riegrovi, končil slovy:

Tatíšku, starý náš
šedivou hlavu máš!
Dobře jest tu ještě s námi,
dokud ty jsi mezi námi!

Rektor české university Mdr. Reinsberg líčil těžký boj, jaký bylo věsti národu našemu, aby domohl se vlastních škol národních, středních i vysokých. A to jest zásluhou nehybnoucí oslavence dra Riegra a mužů s ním pracujících, že postřehli zavčas, žeho se nám nedostává, že postřehli zavčas, chceme li se dodržeti kulturního vývoje a dosáhnouti všeobecného vzdělání, že musíme mít školy. Rieger nám dobyl škol středních, jeho zásluhou nabýti jsme škol vysokých. Tě jsme také mohli vstoupiti v soutěž s národy kulturními. Co jsme neočekávali, za 20 let jsme dobyli. Rektor velebil dále Riegrůvo heslo: „V práci a vědě, je naše spasení“. Naváděje mladé akademickou k soutěži a vědě.

Rektor české techniky prof. Slavík: Dovolují si pronést několik slov jménem české techniky a stavu technického. Sdáv se býti podivno, tvrdí-li se, že činnost techniků souvisí s činností dra Riegra. A přece

jest to souvislost, již ani nikdo netuší! Technikům jest bojovati s přírodou a lidmi. Dra Riegrův nebylo třeba bojovati s přírodou, ale s lidmi! A můžeme říci, že dr. Rieger bojoval s celou Evropou za nás! Dopoledne řekl slavnostně řečník, že dra Riegra jedna strana nazývá svým vůdcem! K této straně náležím i já! A kladu si za čest náležeti k této straně! Ale dr. Rieger není vůdcem jenom strany, on patří k těm, kteří jsou vůdci všech, vůdci ducha a jejichž duch neumírá! On zůstane vzorem nám všem a také nám českým technikům, ten muž práce nezištné a neúporné! (Výborně.)

Prof. dr. Tomek, rodák královéhradecký: Bylo to, pánové, r. 1839, co jsem se seznámil s rosmilým přítelkem panem drem Riegrem osobně! Jest to tedy bez malá 60 let. Studovali jsme tehdy oba práva na universitě pražské. Pan dr. Rieger před tím byl ve Vídni a šťastně se odtamtud do Prahy navrátil. Od té doby účastnili jsme se spolu soukromých i národních, co jich přibývalo! Byli jsme ve spolcích, které se zabývaly opravováním jazyka českého, kterých byl pan dr. Rieger hlavním původcem. Byli jsme potom na sněmu českém, na Hrádku radě ve Vídni i v Kroměříži. Stáli jsme vždy při jedné straně! Pan dr. Rieger více v komandu, já více ve frontě. (Veselost.) A při tom jsem se vždy miloval. Projevuji zde Riegrovi úctu za sebe, ačkoli za to nemohu, že p. dra Riegra miluji! (Výborně! Sláva!)

Předseda družstva Národního divadla dr. Růžička velebil zásluhy dra Riegra o Národní divadlo, řiditel N. d. pan Šubrt zásluhy Riegrův o českou literaturu. Princ dr. Bedřich Schwarzenberg připomenul, že Riegrovi se dostává teď ctí, jež teprve dříve vysazují. Rieger jest dosud v úplné svědectví tělesné i duševní. Připijí Riegrovi a svornosti všech tříd a stavů národa.

Dr. František Ladislav Rieger na to prostě a skromně mluvil o svém působení. Pracoval pro národ, že to byla jeho povinnost a že cítil k tomu vnitřní potřebu. Přál si a přeje si jako otec jeho a tehán František Palacký, aby český národ byl opět slavným Bouře pochvaly a potlesku, které se po delší této řeci Riegrův osvaly, neměly konce. Všeobecný průběh banketu byl vřelý, přátelský, bratrský, a česká srdce opět jednou upřímně se sbližila. Nemohli jsme ovšem podati celé řeci, ale podali jsme aspoň jejich hlavní obsah.

Politický přehled.

Císařské díky. Sobotní Vídeňské Noviny přinášejí vlastnoruční císařský list adresovaný, na předsedu ministerstva hraběte Fr. Thuna, v němž děkuje Všemohoucímu, že mu popřál dožiti se 50tého výročí své vlády. Dále děkuje císař Prozřetelnosti za vzrůst státu co do moci a vážnosti, za pokroky, jež jeho národové učinili v blahobytu i vzdělanosti a děkuje jim za vřelé důkazy věrnosti a oddanosti. List končí slovy: „Modlím se k Bohu Všemohoucímu, aby ráčil Mě věrné národy žehnati a odměniti za všechnu jejich potěšující lásku, kterou Mne v těchto dnech posvátné památky ovínilu a snažně vyprošují Sobě milost nebes, abych viděl večer Mého života ozářený nezkaleným štěstím všech Mých národů.“

Na Hrádku radě zabývali němečtí lidovci a pokrokaři opět obstrukci, když se jednalo v pátek, 19. prosince o prozatímní předložce rozpočtové a vyrovnávací. Schönerer tedy se řvou svou taktikou opět zvítězil. Ustaváči velkostatků a volné sdružení Mauthnerovo jsou vůbec proti obstrukci a antisemitě by s ní nejraději vyčkali, až jak to dopadne v Uhrách. Předložka zákona o prodloužení platnosti celní a obchodní smlouvy s Uhrami, jakož i poměry k rakousko-uherské bance až do 30. června 1899 a kvota na společné záležitosti znějí jako dosud platná ustanovení. Následkem odporu Němců nemohl předseda sněmovny Fuchs odkázati tyto předlohy vyrovnávacímu výboru. Poslanci Lewicki a Borkowski navrhli zřízení povinného pojištění ústavu pro soukromé úředníky. Poslanci Šílený a Fořt podali návrh stran zaopatření soukromých úředníků v případě státní invalidity, jakož i vdov a sirotek po nich. Hrabě Thun prohlásil, že vláda sebrala již v této příčině materiál a že v době nejbližší bude se jednati o zásadách pojišťování soukromých úředníků. Pak přijat návrh poslance Vachňanína, aby se jednalo napřed o upravení platu státních služb v druhém čtení a pak aby se jednalo o provisoriu vyrovnávacím a o státním rozpočtu. Němci chtěli tento návrh zmařiti křikem a sprostými výstupy. V úterý projednala Hrádku radě předložku o místních drahách.

Český sněm svolán bude 27. prosince na dva dny. V dubnu bude v jedné práci pokračovati. Mladočestí poslanci snaží se přiměti vládu, aby ve příštím zasedání sněmu českého dala odpověď na adresu v minulém zasedání sněmovním přijatou. Jak se zdá, nemá vláda k tomu valné chuti. Dělci zde místodržitel Coudenhove vyjednával v té příčině i s vládou i s Mladočechy. Mladočeský výkonný výbor měl o této záležitosti poradu.

Hrádku radě svolán sněm český za svého presidenta člena katolického středu hraběte Ballestrema 279 hlasy z 370, za prvního místopředsedu protest. konservativce dr. Fregena a za druhého místopředsedu pokrokaře Schmidta proti liberálovi Bassemmerovi 195 hlasy proti 134. Moc katolického středu v nynějším Hrádku sněmu stoupala ještě více nežli v dřívějších letech. Poně vadž katolický střed jest nejen vládnoucí, ale též

vládní a centralistickou stranou, tu a Bavorsku ozývá se mínění, zdali by katolíci poslanci neměli se od katolického středu odtrhnout, aby hájili zemskou samosprávu bavorskou.

Holandská královna prý se zasnoubila s princem Vilémem z Viedu, bratrancem královny rumunské, jehož děd postoupil své knížectví Prusku, a nikoli s princem Výmarským.

Uherský Hrádku sněm byl na týden odročen a jelikož i předseda i místopředseda se hodnosti své vzdali též druhý místopředseda chce učinit totéž. Liberální strana musí se tedy doby dohodnout o volbě nového předednictva. Napřed chtěla zvolit za předsedu řízného Štěpána Tiszu. Ale starý jeho otec Koloman Tisza poznal, že by se jeho syn pro budoucnost v nynější kritické chvíli opotřeboval. Za předsedu má býti proto zvolen posavadní ministr vnitra Desider Perczel a za místopředsedy poslanci Tallian a Gabriel Daniel. Předseda ministerstva baron Banffy přezíraje prý též správu ministerstva vnitra a br. Szechenyi prý místo něho přezíraje ministerstvo a latere t. j. u císaře. V semí se organizuje odpor proti zákonu Tirscevu, dle něhož se má vláda opírat jen asi o 250 liberálních poslanců bez ohledu na parlament. Národní a lidová strana chtějí pokračovati v opozici do krajnosti. Sobotní audience dopadla pro Banffyho velmi šťastně, vláda stojí dosud pevně. Možnost ministerstva bana Hedervaryho neb Szaparyho se však připouští.

Drobná obrana.

Mravnost vybavená z vlivu církevního. Takovou mravnost hlásá „Osvěta Lidu“, jak nás o tom kdysi poučila. Tenkrát jsme ji ve své obmezené klerikální zabednělosti nemohli pochopiti. Ale bijeme se kajícím v prsa svá, neboť nám už světlo vzešlo. Mravouka s tím vlivem církevním povidá, že lež jest hřích a obzvláště lež před soudem. Ale v slavném procesu Osvěty Lidu s p. Dr. Jerábekem řekl p. Štemberka, to světlo aspoň pily království českého, že urážlivý článek ani nesestavil ani nepsal. A p. Dr. Moravec, druhdy veliký spolubojovník Dra Štemberky, povidá, že jej Dr. Štemberka psal, že mu to dozal, a že se měl u soudu priznati. . . Je vidět, že v té od církevního vlivu neodvislé mravouce lež žádným hříchem není. — A my ubozí klerikálci jsme byli tak tuhými pouty papežské církve zpoutáni, že jsme až dosud lež za hřích měli, ačkoli světla jako Dr. Moravec, Dr. Štemberka a Hajn tak dlouho již svítí. Jméne žádostivi, jak dlouho ještě bude zářiti světlo Osvěty Lidu a Štemberkovo, když je tolik mnoho lidí — a to obzvláště mezi klerikáli — kteří stále si libují v temnostech mravouky na církvi závislé. Toť aby sám klerikál byl takovým sluncem, když to takhle chodí. Já jím být, vykonal bych strašnou pomstu. Jednoho večera bych zapadl a ráno bych nevyšel, aby věděli, co ze světa bude, až svítiti přestane.

Mlčení zlato. „Hus“ a jiné listy evanjelické oznamují, že se dne 8. prosince t. r. koná instalace nového jejich „faráře“ v Lozicích u Láze. — Proč nedávno tam usazený mladý jeho předchůdce z Lozic odešel, listy ty nevypravují. Aby se tak něco takového stalo na faře katolické, to by bylo kroucení očima dle způsobu onoho, jenž pravil: Pane Bože děkuji Ti, že nejsem jako tamhle ten bezženec „Hrádku“. Mlčení je ovšem zlato, ale mluvení by bylo jistě stříbrem oproti tomu, co lid veřejně mluví.

Inseráty do vánočního čísla Obnovy přijímají se ještě ve středu dne 21. prosince.

P. T. odběratele „Obnovy“ žádáme za laskavé vyrovnání doplateků a za obnovení předplatného, poněvadž časopis musí kolek novinářský, snámky poštovní, papír a tisk, výlohy redakční a administrací předem platiti.

Drobné zprávy.

Jeho Milost nřp. biskup Edvard Jan Nepomuk Brynych zaslal panu dru. Fr. Lad. Riegrovi jako syn české matky telegram plný vřelosti a obdivu.

Slavné tiskové družstvo pod ochrannou sv. Jana Nep zaslalo p. dr. F. L. Riegrovi adresu, v níž se oslavenci projevuje nejlubší úcta, láska a oddanost. — Redaktor „Obnovy“ František Štábl zaslal p. Riegrovi telegrafický hold. Ze severovýchodních a východních Čech dostalo se šedovláskému Otci národa množství telegrafických a písemných gratulací a rovněž ze všech zemí českých a slovanekých od vynikajících osobností. Předseda ministerstva hr. Thun, ministr dr. Kaizl, praesidium sněmovny a vůdcové konservativních Němců rovněž Riegrovi blahopřáli. Tento ve čtvrtcích pražských listech všem gratulacím za projevy lásky, přiznání a uznání vřele děkuje.

Vysoce důstojný pan generální vikář Th. Dr. Alois Frýd zaslal panu dru. Fr. L. Riegrovi tento telegram: Kathedráli kapitula i biskupská konsistuf královéhradecká gratuluje Vášno-

štem ku svělosti ducha i těla při slavení omdlelostin a prof. Boha, aby ji i na dále zachovávali rádi.

Dr. Frýdek, děkan a předseda.

Zprávy děkanů: Vyznamenání jsou: p. Jan Sehnal, b. vikář a farář v Bělohradě, jmenován čestným konsist. radou; p. Josef Fiedler, farář na Nové Pace, děkanem; p. Frant. Balcar, far. v Lužanech, p. Frant. Ditrich, farář v Radimí, p. Frant. Riha, farář v Levíně, p. Vinc. Mrtík, farář v Nové Vsi, p. Frant. Hlaváč, I. duchovní správce ve věznicí Kartouské, jmenování b. notáři; p. Ant. Boukal, farář v Pece, obdržel Expositor. canon.; p. Jos. Synáček, kazatel u sv. Ignáce v Jičíně, p. Al. Kovářik, katecheta škol reálných v Jičíně, p. Fr. Tejkl, koop. v Radimí, farní synodalié. Ustanovení jsou: p. Jan Vaníček, kapl. Klášterský, za kapl. do Králové Dvora, p. Ferd. Jehlička, kapl. Krušemburský, za kapl. do Přibyslavi, p. Jos. Seic, koop. Kunvaldský, za kapl. do Krušemburku, p. Ant. Bittner, kapl. Opatovský, za kapl. do Animy, v Římě, p. Ant. Flešar, administr. Dobrušský, za administr. do Dobřan.

Nejstarší starosta okresu královéhradeckého, p. Jan Grošek z Libníkovic, který již 37 roků je starostou, a jehož syn jest členem okresního zastupitelstva, vyznamenán byl udělením stříbrného zlatého kříže s korunkou.

Rádná schůze městského zastupitelstva konala se v pátek 2. prosince o 4. hodině odpolední ve velkém sále Besedy. Na programu především bylo: 1) rozhodnutí o žádosti pp. manželů Josefa a Marie Dudkových, vlastníků hotelu „u zlatého beránka“ o vydání prohlášení, zda-li město mně pro tentokrát užití svého práva předkupního na dvůr č. kat. 109 v Hradci Králové a převzítí tento pozemek za kupní cenu 24.000 zl. Na návrh městské rady, který přednesl starosta p. dr. Ulrich, usneslo se obecní zastupitelstvo, že obec pro tentokrát svého předkupního práva nepoužije. 2) Nadace Václava Milosě Červeného 66 zl. ročně, udělena byla studijnímu zdejší reálné školy Josefu Prokopovi žáku V. reálné třídy. Druhý kompetent byl zamítnut z důvodu, že studuje na cizí škole. 3) Nadace Fr. Laušmana pro žáka zdejšího gymnasia udělena byla studijnímu Janu Trnkovi, synu zvěčnělého zdejšího profesora. 4) Špitálskou porci p. T. M. Kunešové 6 zl. měsíčně obdržela svobodná dcera po bývalém pekaři Kateřina Trnková, švakrová zvěčn. lého českého spisovatele Václava Klicpery. 5) Vyhoveno žádosti pp. manželů Feikových, majitelů mlýna v Březhradě za schválení úmluvy nájemní o pozemcích č. katastr. 434 a 436-6 tamže. 6) Dále bylo schváleno usnesení kuratoria vyšší školy obchodní za schválení úpravy platů p. ředitelů Pazourka prof. Meisnera, Arcara a V. cáka ve smyslu organizačního statutu a zákona ze dne 19. září 1898 č. 167 f. zákona. 7) Posléze se rozhodlo o došlých ofertách pana Boka a pekaře p. Růžičky na vybírání poplatků tržních v r. 1899 na tržních týdnech a dobytých. Pan Růžička nabízel 1400 zl., pan Boka, majitel tržních bud jen 1260 zl., avšak s dodatkem, že nabídně-li někdo větší sumu, že ji dá také. Městská rada p. Jar. Červený ve smyslu usnesení městské rady navrhol, aby vybírání tržného pronajalo se více podávajícímu, panu Růžičkovi. Při hlasování však 18 hlasů rozhodlo pro zadání vybírání tržního poplatku p. Bukovi za 1.000 zl.

Náhle umřel. Po závěrečné min. čísla Obnovy došla nás z Náchoda zpráva, že tam bez předcházející nemoci náhle zemřel notář, pan Hugo Vítkovský, v městě všeobecně vysoce vážený a známý, který hned od založení spojitelný byl její říditelem. Společně vypravila vzornému svému říditeli nádherný pohřeb, který se konal za velkého účastenství veškerých kruhů náhodského měšťanstva.

C. k. vojenský erár nabízí nyní nejvyšší kasárna a bývalou jesuitskou kolej městu ku prodeji. Bývalá kolej, v níž je umístěna též hlavní stráž, přilehá k chrámu Panny Marie, na jehož obnovu navrženo jest v státním rozpočtu na příští rok 4.368 zl. a na opravu průčelí pak 1.368 zl. Chrám Panny Marie, o který se má starat náboženská matice, jest v stavu velice zanedbaném a potřebuje opravdy nejen důkladného rekonstrukce. Pak li město někdy koupí bývalou kolej, tedy po její opravě by královéhradecké ná městě získalo ještě více na své malebnosti.

Lidové katol. kulturní darovali vdp. farář Fr. Chejnovský 2 zl. dp. katech. Sekera četné knihy. — Jednotě katol. tovaryšů daroval opětně vdp. kanovník dr. J. Soukup 5 zl. Zaplat Bůh!

Adalbertinu darovali vdp. kanovník M. Musil 50 zl. vdp. děkan Tichý 15 zl. Ehrenberger 10 zl. vdp. farář Mrtík 5 zl. Dárce odplat Bůh!

Z jednoty katolických tovaryšů. Přednáška vdp. kanovníka dra. J. Soukupa „O známých víry“ shromáždila vzor nevládnému počasi veliký počet posluchačů, kteří s živým zájmem postavou přednášku osvědčeného příznivce jednoty vyslechli. — Ples uspořádán bude v nastávajícím roce již 8. ledna, ježto krátký masopust nedovoluje odložit ples na měsíc unor. Není pochyby, že prostorná dvorana „Adalbertina“ uspokojí opětně jako loni. — Vánoční zpěvohra jest již úplně nastudována a příštím týdnem počnou zkoušky již s orchestrem. Zdrav Bůh!

Mládelec hospodářského spolku pro okolí Hradce Králové pořádají ples dne 14. ledna 1899 v Kuklenách v hotelu Šrajbrov. Čistý výnos bude věnován hospodářské škole v Kuklenách a hospodářské škole v Stěžerach. Reklamační pozvání přijímá pan Vincenc Vinař, statkář v Sedlici, pošta Kukleny.

Almanach bohoslovce hradeckých též se značné pozornosti našich kruhů literárních: obecně. Svědčí o tom pochvalné písemky, jež čile naše bohoslovce docházejí, jakož i posudek, s kterým „Hlídku“ první se ohlásila. Hlavně však s povděkem kvitují bohoslovci značné přeplatky, jimiž veřejnost přiznává svoji dávku na jeho, zvláště pak ta

Hlídku a nás udělost, že tak málo s rozvolněných ex-militářů spějí jest vráceno. Toť nejlepší důkaz, že ušlechtilé snahy docházejí souhlasu, ocenění i podpory. Již dvě třetiny celého nákladu jest rozebráno. Značná část zásluhy náleží také bisk. knihtiskárně, jež upravila knihu tuto s jednoduchou, však vkusnou elegancí.

Slezení výher věcné loterie pro Velehradské a Svatohostýnské a j. podniky nebylo dne 6. prosince 1898 provedeno; pro nedostatečný rozprodej losů úředně odloženo jest na sv. Mikuláše dne 6. prosince 1899. Což farní úřad Velehradský na vědomí dává všem P. T. pp. účastníkům a P. T. důst. duchovenstvo snažně prosí, by lidem zprávu tuto sdělilo. Doplisy a dotazy se všech stran se na nás hromě ve příčině výher, a nelze na jednotlivé dotazy odpovídati. Losy k příštímú tahu prodávají se dosud a prodává se jeden po 30 kr.

Nová hasičská župa Královéhradecká se sídlem v místě starostově. Sbor dobrovolných hasičů v Hradci Králové spolu s bratrskými sbory Černilovským, Kukulenským, Novohradeckým, Řibským, Sedlickým, Slatinským, Stěžerachským a Třebouchovickým, pobízela myšlenkou docílití onoho výkolu hasičského v okrese, jehož při nebezpečném povolání každému hasiči tak nezbytně třeba jest, jal se tvořit župu s názvem: „Hasičská župa Královéhradecká“, jejíž stanovy právě vesel. c. k. místodržitelství potvrzeny byly. Ustavující čluní valná hromada bude se odvíjati dne 18. prosince t. r. o 1 a půl hod. odpolední v Hradci Králové, ku kteréž zveme veškeré bratrské okolní sbory a kdež možno se sborům k župě přihlásiti.

Ve špitálské ulici před Berromem jest hromada cihel a rumoviště, které zatrasují chodníky a znečišťují ulice. Což nemohl by se ten rum, a cibly zavést před Grand hotel a Adalbertinum, aby se tam zamezilo tvoření bezedného bláta? Či má býti Špišálská ulice skladištěm rumoviště? Sousedstvo jest na posavadní nešvar v ulici již velice roztrpčeno. Rumoviště se musí odvést tak jak tak, netřeba je tedy nechat uležet a bude rozhodně lépe nezaměstnané chudé poskytnout práci.

Poštovní úřad v Bejřiti byl zrušen a obec Bejřít, Hodošovice, Hrachoviště a Svoboda přiděleny k poštovnímu úřadu v Kradci Králové, obec Chvojnice a Drahoš pak ke Chvojně.

Při obecních volbách v Třebouchovicích zvířetila opět strana konservativní a volba p. purkmistra Růžičky jest nepochybná. Slavná opise, které ohlašovala prudký volební boj, ani se voleb neúčastnila. Páni sociální demokraté viděli, že jest jich příliš málo a proto ta skromnost.

Před Grandhotelem a Adalbertinem by se mohla cesta poněkud opravit, neboť za nynějšího bláta není schůdná. Ulice mezi Grandhotelem a zahradou, kde stavívá mnoho venkovských povozů nevypadá hůře než li silnice za bláta na ruské stezi. Kdyby se silnice v obvodu města lépe čistila, nenavezlo by se tolik bláta na náměstí. Očekáváme, že povolání činitelů této nešvarům odpomohou.

Zvěsti z východních Čech

Z Hořiněvsi. Za příčinou oslavy padesátiletého vládařského jubilea našeho císaře a krále Františka Josefa I. konalo naše obecní zastupitelstvo dne 30. listopadu slavnostní schůzi, v které bylo jedno hlasné usneseno zříditi na upomínku 50tileté vlády Jeho Veličenstva nejmilostivějšího krále našeho nadaci císaře Františka Josefa I. V tom smyslu obec zdejší koupí čtyřstovou obligaci státní a z úroků této budou vždy každoročně dne 2. prosince podělování nejchudší příslušníci obce zdejší. Dále ustanoven program oslavy, kterýž byl vykonán následovně: Večer dne 1. prosince t. r. všeobecně osvětlení obce, čepování huby Sokola Černošického při střelbě z hmoždíků; ku konci připomenul starosta obce p. Jos. Řehák význam slavnosti a provolal našemu nejmilostivějšímu císaři a králi Františku Josefu I. slávu. Pak zahrána rakouská hymna. Dne 2. prosince ráno o 9. hodině obdivány slavné služby Boží, ku kterým se všichni členové obecního výboru dostavili. Po skončení služeb Božích obdivána schůze obecního zastupitelstva, při které byly poděleny chudí jak svrchu řečeno z ustanovené nadace a sice 10 osob po 1.60 zl., při kteréžto příležitosti zároveň vyhlášen význam slavnosti této. Dále ve schůzi své usneslo se obecní zastupitelstvo zaslati holdovací telegram našemu nejmilostivějšímu císaři a králi Františku Josefu I. následujícího znění: Jeho Veličenstvu císaři a králi Františkovi Josefovi I. Vždy věrná staroslovanská království Českého obec Hořiněvská vzdává svému Nejmilostivějšímu králi k dnešnímu slavnému dni svůj ponížený hold. Bůh žehnej a zachovej nám našeho císaře a krále i nejjasnější dům Habsbursko-Lotarinský pro blaho vlasti i nás všech. Řehák, starosta. Tento telegram byl ihned zaslán. Posléze zúčastnili se všichni členové místní školní rady slavnosti, která s mládeží ve školní budově provedena byla. Po slavnostním promluvení vdp. děkana proslovil závěrečný řeč pan předseda a provolal po zapění hymny císařské slávu vznešenému jubilantu. Ku konci podotýkáme, že ve schůzi zdejší místní školní rady, která se konala dne 19. září 1898, usneseno jednolitě, aby na oslavu 50tiletého jubilea Jeho Veličenství císaře a krále Františka Josefa I., osvědčeného příznivce školství ku věčné paměti obce naší přistoupilo se k vystavení nové školní budovy.

Z Jaroměře. Dámský odbor Ú. M. Š. uspořádal dne 3. t. m. v hostinci „u bláho lva“ Mikulášskou zábavu, jejíž čistý výnos 64 zl. věnován bude stavbě nové školní budovy matiční v Dubenci, jejíž vystavení si vzal zdejší odbor Ú. M. na starost. Též na zdejších školách bylo podělováno chudé žactvo na den sv. Mikuláše obuví, šatem, látkami atd. Tak jen na obecné divů škole rozdáno bylo 58 párů botek,

18 oděvů, 13 látek, 19 nátopníků, 12 látek vlněných, 5 menších a 2 kusy vlněné látky. V celku rozdává se každoročně oděvu za kolik set slatých, což se udržuje dílem z nadací, dílem s příspěvků a dílem ochotou dobročinných dánců, které sdarma ušití šatů obstarávají. — Školní kuchyně letoš. zahájí, až jest peněz s dostatek a nářadí a potřeby kuchyňské od loňska pohotové. Nevíme, či to vinou, že se za pro chudé dívky nevaří, ale tolik víme, že dámy by vařily zas. — Zde jako v pokročilém městě panuje slovyk, že při každém pohřbu musejí se vytrubovati „marš“ mnohdy jen k potřeštění uší při pohřbu účastených. Co pak již ani na venec se udeje, jest ještě zde, že při pohřbu svobodných vede se hřbitova musika mládež, „maršem“ zrovna do hospody. Nedělní pak ano nanejvýš pohoršlivé jest, když ještě některý truchlící dá se v neděli adventní po půlnoci vyprovázeti hudbou s hostinice na ulici, aby snad dobrým sousedům se také zdálo něco o té rajske hudbě rozléhající se ve hvězdách.

Podvysocký Listům nelíbí se referát „Obnova“ o schůzi voličů kutnohorských. „Obnova“ prý píše stejně jako „Labské Proud“, orgán Brynychův a list bývalého hrdiny Omladiny p. Škály prý se bratsky doplňují v úrocích na Kutnou Horu jak v obsahu, tendenci, tak ve výběru sbraní a služnosti. Na to odpovídáme: Referát „Obnovy“ psal redaktor Štábl a byť by jej byl musil zkrátit vůli úspory místa, tedy není v ničem nepravdivý. Pokud řeči p. Macháčka, Procházky a Pacáka stály za zmínku, jest jejich obsah správně uveden. Proti tomu nemám ani politický odporce ničeho namítati. „Podvys. Listy“ však řeči svých odpůrců buď zfalšovaly, neb je umlčely, nebo uvedly něco zcela jiného než bylo mluveno. Z cifér uvedených panem dr. Mládelem nevedly ani jedině, takže lidé, kteří jiného listu nečetou, podnes nevědí, kolik má vlastně město Kutná Hora dluhů. Lež jest, že dr. Štábl dostal po schůzi řeč od pana dr. Mládele napsanou; ten nenapsal ani slova. Přísli „L. Proud“ o schůzi v Sokolovně skoro totéž co „Obnova“, tedy jest to pochopitelné, neboť v referátu svém nelhou. Lež jest, že v „Obnově“ byla někdy napadána Kutná Hora. Pro její krásy skutečné má snad „Obnova“ lepší porozumění než li „Podvysocké Listy“. Ve finančním hospodářství — a s odpůstím v vychvalovaných osobních činech pana dr. Pacáka, Macháčka a Procházky ani „Obnova“ ani přemnohý jiný ani kra sotinky ani Dušičiny nevidí — a právem. Vidí-li v nich „Podv. L.“ Venuši nebo Apollu, inu, pak jim to zrovna tak nevyvrátíme, jako se zamilovaný nedá přesvědčit, že jeho láska je šilhavá, šišlavá, kulhavá, nebo jinak nedokonalá. Zamilované hojí pouze čas a trpká zkušenost a totéž se stane též kutnohorským, kteří jsou do hospodářství p. Pacáka a Macháčka zamilováni. Citující „Ob.“ jména a udávající čim je ten který podpisovatel pacákovo-macháčekovsky provolání, tedy tím nikoho netrestala, ani nenižovala, ale před širokou veřejností i pro věky budoucí konstatovala, kdo podepsal provolání k akci, jejíž nepopíratelný účel byl uškrtit a umlčet konservativní řečníky z řad místní oposice. „Obnova“ není tak nízká, aby snižovala živnostníky, muže poctivé práce. Živnostníky a jejich prací však pohrdá a před veřejností ji snižuje, kdo kupuje cizácké výrobky u Němců a židů, u našich politických i národních nepřátel; nepřítel své ho lidu je ten, kdo cizáky do svých služeb přijímá. Na ta místa, kde jest nadbytek českých sil. Což pan dr. Pacák, český poslanec a předák, nemohl najít nikde českého koncipienta, když ne katolického tedy aspoň helvetického, musil si vzít žida? A což p. Macháček nemohl u žádného kutnohorského živnostníka koupit šicí stroj a houně, což p. Procházka nemohl u žádného českého a křesťanského živnostníka koupit pro policijské kutnohorské sukno na šaty? Musil jíti k židovi, nemohl učiniti pokus, aby podporováním českého živnostníka dal podnět ku vzkrášení odumřelého soukennického průmyslu v Kutné Hoře? A což celá tato trojice o české živnostnictvo před volbami „tak pečlivá“, jak se o ně postarala po posledních volbách? Inu, lidový vtip nenazval obecní činžáky marně „Jerichem“, neboť první starostí nynějších otců města bylo, pronajít nové krámy židům. A tak přibýlo v našem městě několik obyvatelů, židovských obchodníků, kteří ovšem se o to postarali, aby celá řada českých obchodníků a živnostenských výrobitelů stala se zde abytečnou, anebo aby samostatní křesťanští mistři sklesli za dělníky a židovské dodavatele. Pro známého Mládeče p. Preiningra v městských činžáckých otcovské města krámu neměli. Aby židovským obchodníkům krámem jeoucím na ráno nedělala se konkurence, zadán byl krám raději křesťanu, jemuž dle hlasu veřejného mínění zasláali se židů nájem po šest roků platiti. Při znovu zřízení Vládkého dvora musil míti žid neb Němec též svého podlíu. Veškeré světliny a lustry, jak dle tak i v místnostech ostatních nemohou se ani laiku zamouvat, tím méně odborníku. Hlavní ozdoba jest onyklováná litina. Důdárku tu dostala firma cizí, německá, ač máme v Kutné Hoře ve věcech těchto znamenitého odborníka. Jáme přesvědčení, že domácí naše firma jest s to vyhověti v těchto věcech úplně. Kárat tyto věci p. Hejnic ovšem nemůžeme, vždyť je dělají naši otcové města a p. Hejnic jest také přitelem židů. Broj a píše proti každému, ale proti našim politickým a národním odpůrcům ani nemukne. Tím naopak p. redaktor Hejnic nadřazuje. Kam se má potom český a křesťanský člověk v Kutné Hoře o pomoc a ochranu uchýlit? Protože doma takového listu nemá, musí psáti do časopisů jiných, kteří mají prospěch kutnohorského obyvatelstva více na zřeteli než-li list domácí, bohužel strannický. „Podv. Listům“ lezou kutnohorské zprávy „O“ za nehty, pájí je a proto ten vstak na domnělé dopisovatele a redaktora „Obnovy“. Tohoto pasovaly na přítele trávník a šampaňského, kterého prý se „u zlaté stoupy“ pilo do habaděje. Red. Štábl nemá ve svyku píti drahé šampaňské, pije výhradně jenzu své, nedá si a nedovolí od nikoho za sebe v hospodě platiti, ale za to p. Hejnic pije, kde mu dají, třeba i v klerikálním sirotčinci. Zpítého Ant. Toužila marně strká do šou p. Hylského, Cenešela, Štábla atd. Ten ho vůbec nezná, ale potvrdilo se mu z četných stran, že za Toužila k vůli dostání kuráže platili a že se opil ve společnosti hlavního kortěse Macháčkova a Pa-

cákova, Vysypala. Tomáš patřil tedy všim právem jeho straně. Leč je, že p. J. F. Kutlík, Uhlíř, Moravec v Sokolovně uráždili; naopak bránili se proti neotečeným úsudkům pánů dr. Pacáka. „Právo Lidu“ prozradilo, že o příchodu dělníků ucházela se strana p. Macháčka a Pacáka, aby je pak ovšem sklámala. Kdo pak podporuje národní socialistické dělnictvo hmotně, kdo mu nabízí při volbách 3 mandáty? Inu, je to strana Pacáka. Přátel p. dr. Mláčana pro sebe o sbor malopoplatníků se neucházejí, protože vycházejí se zásady, že patří celý malodivnostníkům, těm že není třeba mandátů rozdělovat, protože lépe si je rozdělí sami. — V Kutné Hoře se však tvrdí, že v třetím sboru hledá útulek p. dr. Pacák. Macháček, Jaeger, Procházka atd. I a II. sboru. Proč se Pacákovi nyní nedrží toho, co r. 1892 sami hlásali, že III. sbor patří malopoplatníkům? A teď ti řečníci. Nemluvíli pp. dr. Bruna, Mláčan, Morstadt a Josef vlně, nemluvíli pravdu? Vždyť fakta jimi uvedená prohlásil i p. purk. Macháček za pravdivá. Vyvrátili pp. dr. Pacák, Procházka a Macháček cifry uvedené dr. Mláčanem? Vyvrátili, že nedostal písař p. dra Pacáka Pikulík-Pokorný obecný posemek v ceně 400 zl. zdarma? Nevyvrátili nic a mravní vítězství slavili tedy skutečně řečníci opozice a panem drem Mláčanem v čele. Strana p. dr. Pacáka a Macháčka nemohla alavit mravní vítězství již proto, poněvadž její tvrzení, že není více dluhů obecních než 599.000 zl. je lži.

Z Dobrušky. V neděli po 2. hodině odpol. konala se v hostinci p. Jana Krejčího v Dobrušce valná schůze hospodářské jednoty pro Dobrušku a okolí, které se účastnili četní občané z Dobrušky, Dobrušic, Mokrovous, Třesovic, Sádové, Mláčan, Dubu, Klenice atd. Schůzi zahájil p. předseda Antonín Boček, správce ze Sádové, který představil shromáždění dostavivšího se hosta z Prahy, pana účetního asistenta zemského výboru, Antonína Blažka. Na programu bylo především přijímání členů a vybraní příspěvků a na to jednání p. Václav Marek přečetl protokol minulé valné schůze. Pan asistent Blažek promluvil pak o otázce, jakých výhod poskytuje zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa v Praze vůbec, rolníkům však se zřetелеm ku dosavadnímu naturalnímu výměnku zvlášť. Fond tento založen byl r. 1888 na oslavu 40leté vlády Jeho Veličenstva a vstoupil r. 1895 v život. Zemský sněm nadal jej sumou půl milionu vlatých, aby z úroků této sumy mohl se tento fond pojištěncům spravovati zemským úředníkem zcela zdarma. Při tomto fondu založen mimo to fond bonifikační, aby ti pojištěnci, kteří se stali ku práci a výdělku předčasně neschopnými a kteří zvláštních ohledů zasluhují, dostali větší roční důchod, než li jaký by jim z pojištění jejich plynul. Každý může sobě, svým příbuzným a neb i cizím a služebným osobám pojištění roční důchod až do výše 360 zl. ročně, když by se stal ku práci a výdělku neschopným. Pojištění se může hospodářský i tovární dělník, čeledín, sluzka, tovaryš, dítě, fomesník, rolník, učitel, neb jiný menší úředník. Roční důchod si může vyhraditi po 55 roce. Čím dále je pojištěn, na př. do 60, 65, 70, 75 let, a čím více do fondu jednou, ve více než ročních pravidelných splátkách vloží, tím větší roční důchod pro něj vypadne. Pojišť-li se bez výhrady, dostane větší důchod, pojišť-li se s výhradou, tu bude jeho roční důchod menší, avšak v případě jeho úmrtí budou po něm dědit manžel neb manželka, děti, rodičové, vnuci, příbuzní neb jiní dědicové. Rolníci mohou si takto pojištění roční peněžité výměnek, aniž by obtěžovali statek a jejich nástupce ve vlastnictví statku, anebo si mohou naturalní výměnek pro stáří peněžitým důchodem přilepšiti. V případě potřeby může si pojištěný polovici vkladů svých vyzvednouti a druhou pak polovici zůstává pojištěn. Pan asistent uvedl případy, jakou penzi by kdo dostal na př. v 70 letech, kdyby se pojišťl s výhradou neb bez ní, a kdyby počínaje o 1, 20, 25, 30, 40, 60 roku vložil do fondu tu neb onu sumu. Na žádost redaktora „Obnovy“ Františka Štábla uvedl pak p. asistent Blažek, jakou sumu by týž pojištěný dostával, když by se stal k práci dříve neschopným a když by chtěl roční důchod dostávat již v 55, 66 atd. roce. Redaktor Štábl doporučil vše pojišťování rolníků, jich žen, dětí, dělníků i fomesníků a fondu císaře Františka Josefa. Pojišťování takové povede k spojitosti, k větší zámožnosti a k větším blahobytu. Na to navrhl, aby od slov se přikročilo hned ke skutku a aby na oslavu jubilea našeho císaře a krále a na oslavu jubilea původce založení tohoto fondu pojištěn byl některý chudý a pitný žák dohaličské školy, kterého by pp. učitelé, duchovní správce, předseda místní školní rady neb jiní povolání po vzájemném dohodnutí vyvolili. Návrh tento s dodatečnými návrhy pana předsedy, dp. faráře Doudy, p. učitele a některých jiných pánů členů přijat. Žáka asi 10letého odporučil hospodářské jednotě učitelský sbor. Sběrka na pojištění žáka vynesla 10 vlatých. Bude-li tedy 10letý žák pojištěn bez výhrady, dostane ročního důchodu: v 55 roce 6 zl. 98 kr., v 66 roce 7 zl. 66 kr., pak li však rentu začne brát teprve v 60 roce, bral by ročně 11 zl. 86 kr., v 70 roce by bral 41 zl. 44 kr. ročně. Kdyby byl pojištěn s výhradou, bral by ovšem roční důchod něco menší, ale hosp. jednotu neb jeho dědicové by dostali vloženou částku po jeho smrti zpět. — Zřetelně vysvětlení pojišťování u fondu císaře Františka Josefa vyvolalo u četných posluchačů úmysl, pojištit sebe neb své pokrevné příbuzné. Pan správce Boček obsah přednášek populárně vysvětlil a na to vyslovil přání, aby se přikročilo též k šíření záložny Raiffeisenovy a vodního družstva. Pan Blažek, red. Štábl a jiní páni též o této věci se rozhovořili. Podrobnější zprávu o přednášce p. Blažka a o jednání podáme příště. Hovořeno též o Riegrovi a jeho zasluhách o národ. Císaři a králi a dru Riegrovi provolalo shromáždění hluchou slávu. Takováto schůze mohou rolnictvu jen prospěti.

Z Miskovic pod Vysokou. Školní mládež naše z toužebnosti hledí Vánočním vatfík; bude ji opět letos štědrostí obecního zastupitelstva a mnohých dobrodinců na štědrý den vystrojen vánoční stromek, při čemž chudé děti podělovány budou oděvem,

obuví atd. Kde šlechta tomu činu členů obecního zastupitelstva, kteří téměř jednolitě potřebují a smacný obnos k účelu tomu vyvolili, také jinde jest poroučeno a ho následováno.

Ze Selezpí. Ochotníci zdejší a s okolím sehnají v neděli, 18. prosince ve prospěch zafinancování se sboru hasičského veselohru: „Pražská Praha“.

Z Kostece nad Orlicí. Ve dnech právě minulých odbyla konference spolků sv. Vincence Pavla v Kostece n. O. I. výroční schůzi. Činnost spolků, uvedeného v život místním děkanem za spolupůsobení velebného duchovenstva a činných členů počtem 10, byla tichá, bez všech okázalostí a ceremonií slavnostních, ale blahodárná. Věmáno si bylo hmotných poměrů ubohých společenstev, hleděno okem milosrdenství a nepředpojatosti k nuzným, podávána ruka pomocná a udělováno štědré z požehnání Božího. K účlu tomu odbyváno 51 týdenních schůzí, v místnosti, kterou k účelu tomu předseda v děkanství zapůjčil a se svého vytápění a osvětlování dal, a rokováno a usnášeno bylo o záležitostech spolkových, o rodinách potřebných, opuštěných a rozdělování podpory v poukázkách na potraviny, palivo, medikamenty atd. Rozdáno 14 rodinám, 12 vdovám, 3 nezdůvěčům a 2 sirotkům: 361 kg chleba, 339 kg mouky, 118 kg krapice, 81 kg rýže, 13 litrů čocky, 46 hekt. bramborů a 13¼ q metr. uhlí, což činí 48 stranám 192 almužen a odpovídá vydaní 144 zl. 94 kr. Kromě toho kouspeny v několika případech chudým nemocným oběstávající nápoje. Několik tuctů punčoch muš, ženských a dětských, darovaných vysokorodou paní hraběnkou z Kinských, rozděleno taktéž chudým. Pamětliva bohumilých skutků, které s pomocí Boží účinná láska a dobrá vůle pro Boha vykonala, zahajuje konference sv. Vincence pod ochranou sv. Jiří druhou roční lidumilného působení svého a dež Bůh, aby alespoň tolik vykonala co ve správním roce minulém.

Ze Žďánic. V jednom pardubském žurnálu bylo napááno: „Tanec před bímováním. Ve Žďánicích budou již příští neděli tančovat proto, aby se mohl opravit kostel vzhledem k tomu, že tam na přeskok přijde biskup Brynych bímovat. Kdo by to v těch děvčatech a pánech hledal, že chtějí tančovat jen proto, aby Pánu Bohu, světu a biskupu Brynychovi ukázali, že nevymřelo ještě pokolení farářů a že pravá nábožnost má se jevit v něčem jiném, než v tančování.“ Číslo toho žurnálu nese datum 18. listopadu 1898. Náhodou jen dostaly se noviny ty i na faru Žďánickou: Budoucí neděli byla hned celá tato záležitost lidu Božímu jadrně vyvážlena v kostele. Známo, že my zde ve Žďánicích stále opravujeme svůj kostelík, tak bylo ve dnech, když tu farářoval veleduš. P. Krátký, tak jest i nyní. Máme zánovní gotické oltáře, koupili jsme si nové varhany za 1000 zl., blek nám r. 1892 v měsíci dubnu lakavě schodil a vše chrámové měděnou hodně postřílenou — snad od Švédů neb Prajzů — bání, kteráž měla sice na své hlavě jakous — takous čepičku — korouhvičku, postrádala ale při tom znamenání naší spásy, jež v letech dávných odtamtud nejspíše ruce odatranily nekatolické; pročedž dali jsme si na věč a chrám vyzdobiti blekosvod, ozdobili vrch věže sv. křížem a obilili si kostelík z venčí i pumalovali mu i jeho staré kosti zděná uvnitř, když nestačil klíček pokladny zádusní, zapřavit značný náklad, tož my naši v kolatuře ošacovali jsme se — a dali sami — ku př. na ty varhany 1000 korun a na vymalování kostelíka 250 korun — a při tom jsme nikdy netančovali, neskákali. Letos bylo napovédáno lidu Božímu, že dá li Pán Bůh života a zdraví, budoucího roku zavítá sem J. B. M. udělovat svátost sv. bímování a že bude nezbytno ještě trošičku přiozdobiti si ten milý kůstlíček, a že již pořízen nový stříbrný kalich, nový missal a t. d. — a to zas beze všeho tančování a skákání stalo se. Zároveň i to ohlášeno, že za svolení c. p. starostů budou v těch kterých farních dědinách provedeny kostelní kolady, neb kolekty — sbírky — a zas o tanci nebo nějakém věnečku na zdar opravy kostela — nebo ani muku. Kolada vánoční již vykonána a to dvěma zdejšími dívkami: Barb. Finkovou a Annou Pálpánovou a vynesla 221 zl. 01 kr. Teď ale přijde to hlavní. Dne 20. listopadu b. r. odbyván v jedné hostinci od některých dívek věneček — ne ale na kostel, nýbrž — na matečku — na Ústřední školku matečku — neboť c. k. poštovním úřadem v Bohdanečích bylo do Prahy zasláno 11 zl. co výměnek věnečku zde u nás dne 20. listopadu pořádaného. Nebylo tedy u nás onoho večera tančování k vůli Brynychovi, ale k vůli národnímu ústavu.

Z Tachovic. Stará škola zdejší jeví se v posledních letech jednak pro schátalost svou, jednak pro vzmáhající se počet dětí nedostatečných, takže vlně pomýšlí se na stavbu školy nové, jež příští jarem již má se uskutečniti. Ježto v místní školní radě zastoupeni jsou mužové veskrze uvědomělí a vzdělání a dobra všeho milovní, jest jisto, že nebude šetřeno žádného nákladu a že postavením nové školy na vhodném místě na dlouhá léta památku zanechají ku prospěchu svého potomstva. Škola, která vystavena byla kolem r. 1820 a to na místě pro školu zcela nevhodném; příští má býti dvouřad. V Suchdole kam obec naše jest přifařena, provedena bude příčiněním tamního snaživého pana učitele T. Kašpara po zvátčích se školními dítkami velmi oblíbená hra se zpěvy: „Jesličky“. Zajištěn snaha horlivého vychovatele mládeže hojnou návštěvou z celého okolí bude odměněna.

Z Pardubic. Pohřeb dp. prof. a katechety P. J. Milítkého konán dne 5. prosince za velikého účastenství. Po 27 let působil horlivě jako učitel náboženství a češtiny na c. k. vyšší reálce v Pardubicích. Zasluby jeho o ústav jsou veliké. Byl zvlášť duší spolků ku podporování chudých studujících a za jeho vedení vzrostl fond spolkový na 5000 zl. Památka jeho nevyhyne z vědeckých duší těch, kteří ještě v přítích dobách požívati budou zlatého ovoce jeho lidumilného srdce. Byl knězem šlechtným, vlastenecem upřímným. — Četné účastenství při pohřbu bylo zřejmým důkazem, jakých sympatií požíval zeznuly. Právod pohřben vedl vld. pan vikář P. T. Střebský a Mikulovic, requiem sloužil vld. děkan pardubický Fr. Sloup. Dojemným způsobem oslavil zasluby ze-

snalého dp. farář se Senem P. Ulbrich, jenž v řetě své pohřební poukázal na slavnost jeho jako kněze, učitele a vlastence. Nad rokem otevřeným promluvil naposled spolezník zesnulého dp. farář z Kunčic P. Kudrna, jenž děkova všem účastníkům a slovy srdečnými loučil se s drabým Josefem, jež prvního povolal Pán na věčnost z kněží kolegů, kteří před 28 lety vysvěcení byli. — Lásku svou k ústavu dokázal seznul i tím, že pamatoval v poslední vůli na ústav odkasem drahocenných paramentů a četných knih theologických. Čest budí jeho památka!

Z Nového Bydčova. (Katolická národní jednoty.) Dne 11. prosince byl pro jednotu naši dnem slavnostním; byla pořádná večer téhož dne schůze na oslavu Jeho Veličenstva. Vld. p. předseda c. k. prof. Šála slovy vzletnými promluvil krátce o významu císařského jubilea, načež přítomní povstali a provolali nadšeně třikráte „Sláva“. Pan předseda představil a uvítal jménem jednoty vld. p. Thdr. G. Domabyli, profesora církv. dějin, který z Hraje Králové zavítal do této schůze, aby členům konal poučnou přednášku. Vldp. profesor vystoupil na řečníště promluvil „o majetku církevním“. Thema toto zajisté nad jiné časové probral s obzvláštní důkladností dovozuje z historie, že církev nabyla majetku z vdčnosti lidu, práci a požehnání Božím. Přednáška propleta čtenými příklady poutala po celou hodinu shromážděné posluchačstvo; když pak vld. p. prof. skončil ozval se v odměnné neutuchající potlesk. Vldp. prof. přeavděl nás nejen o hlubokém vzdělání svém ale i o dovednosti, přednášku obsahem těžší, učení zřímavou. Po přednášce zdal vldp. profesorů díky pan předseda a po něm člen jednoty p. H. Králíček, pronášeje žá ost, aby vldp. profesor na jednotu naši nezapoměl a brzy mezi n u opět zavítal. Potom následovala zábava sestávající z hudebních čísel a solových výstupů. Zásluha o část zabavní patří předně dp. katech. Vackovi, který s nevšední obětavostí vše nacvičil a řídil. Schůze navštívena byla tak četně, že později přicházející ani místa dostati nemohli. Ještě jednou děkujeme srdečně vldp. prof. dra Domabylovi a těšíme se brzy „na shledanou“. Zdal Bůh!

Sv. Václavská jednoty jinochů a mužů ve Velké Pořici pořádá v neděli dne 18. prosince 1898 v hostinci p. F. Suka „Zábavný večer“. Program: Náci a Muci Klukovina v jednom uličníví, sepsal Filip Ouzlábina. — Pod vonnou snítou seřiku. Komedie o jednom jednání, z ruského přeložil K. Štěpánek. — Vylčena. Žert o jednom jednání. Vzdělal E. Z. — Ztratil řeč. Fraška o jednom jednání. Napsal K. Šimůnek. Začátek o půl 8. hodině večer. Ceny míst jak obyčejné. Školní mládež přístupu nemá.

Hospodářský spolek pro okolí královéhradecké pořádá valnou schůzi v neděli dne 18. prosince t. r. o 1¼ hodině v Plotišti, v sále hospodářské besedy. Program: 1. Zazájení schůze. 2. Přijímání členů a vybraní příspěvků. 3. Novodobá hospodyně v domácnosti, přednáška pani M. Trachtové, ředitelky hospodyně školy na Kuklenách. 5. Volné návrhy. Do schůze s tak zajímavým programem dostaví se zajisté rolnictvo a dorost rolnický z nejbližšího okolí a zajisté též četné hospodynky a dívky. Paří ředitelka Trachtová seznala hospodářské poměry nejen v zemích našich, ale též v Německu, Holandsku a Dánsku a obsah přednášky bude tedy zajisté zajímavý.

Z Cirkvice Na večer neposkrvněného Početí Panny Marie vypukl náhle požár v usedlosti patřící p. Hmiličkoví a ztrávil stodolu s četnými zásobami. Jen neohroženému namáhání hasičů podařilo se oheň lokatizovati, neboť při panujícím velkém větru bylo nebezpečí pro celou obec škoda je značná.

Z Lochu u Čáslavi. Na sobotu dne 10. t. m. v pozdních hodinách nočních vypukl oheň v domku, č. 15, který podporován větrem záhy zachvátil celé stavení. Obyvatelé hleděli zachrániti, co se dalo. Žena Zikmundová vběhla ještě do hofického stavení, když bylo již největší nebezpečí, že všecko spadne. Soiva také překročila práh, s rachotem sřtila se stěcha, prolomila chabé stropy a zaspála v hofických spoustách nešťastnou ženu. Po dlouhé práci vytažena byla z ohnivých trosek celá popálená. Dopravena ihned do okresní nemocnice Čáslavské, kde přes všechno ošetřování nachází se ve velmi nebezpečném stavu, takže se o jejím životě pochybuje. Příčina požáru jest neznámá, ale všeho byl založen.

Z Čáslavi. Zábavy. Dlouhé večery prosincové utíkají nám tedy jako voda. Krátí nám je kde kdo. Jedna kratochvíle sletuje druhou a nezřídka strhne se jich kolik najednou. Koncerty, divadla, dyčanky a jak se to všechno jmenuje, jen se sypou. A není-li zábavy takové, však již společnost najde zábavu jinou. Dámy nějaký ten klípek u skleničky bílé, nepání u barvené. Tyhle poslední zábavy nejjarějšími bývají v neděli a svátek, a protože kofalny umístěny jsou na místech nejživějších, má z toho obecenstvo také nějaký požitek. Nejlépe se to vyjímá v těch kofalnách na náměstí, když do promenujícího obecenstva najednou vyvalí se takový živý alkoholem páchnoucí soudek s makavými vtipy na rtech. Šťastná Amerika, kde se nesmí nalévatí od soboty večer do pondělí ráno. Kdy se toho dočkáme my tedy u nás? Co by to bylo méně křiků, hádek, rvaček a zločinů! — (Pitná voda) Pátrání po pitné vodě pokračuje zvolna na zkušebním místě u Žák Doudy vrtáno bylo do hloubi 15 metrů s výsledkem slabým. Bude prý zkoušeno i jinde na straně jihovýchodní.

Z Libčana. Císařské jubileum oslaveno bylo v obci naší osvětlením, slavnými bohoslužbami a jinými případnými projevy. — V neděli o 4. hod. odpol. vypálen byl opět domek Jana Radoně č. 16. V tomto roce je to již šestý zločiný požár v naší obci. Na smrt nemocná žena Radoňová, zaopatřená svátostmi umírajících, vynesena byla ze světlice polonahá.

Acetylenové světlo

úsporné soustavy s libovolným počtem plamenů, samostatné a velice praktické pro hotely, hostince, úřadovny, obchody i soukromná obydlí,
satisfuje koncesovaný závod pro plyn- a vodovody

Antonína Faita

v Hradci Králové Vel. nám. č. 39.

Doporučen první českou společností pro zařizování světla acetylenového v Praze. Bližší vysvětlivky, rozpočty atd. ústně i písemně.

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický
v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí veliký výběr látek pro dobu

přízimní a zimní

všeho druhu v cenách rejmírnějších.

Zvlášť uposorňuje na látky pro
old. duchovenstvo a úřednictvo.

Vzorůsky na požádání franko. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se
též na splátky.

Založeno r. 1821.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje učivo

sochařské umění: Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Humpolecká

sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasilatelský závod
v Humpolci.

Vzorůsky k nahlédnutí franko.

Vešl. c. k. místodržitelstvím koncesovaný
Elektro-technický a optický závod

Frant. Bernard

V HOŘEKUTNĚ

odporuje za

nejvhodnější dárky vánoční

brejle a aktipce ze zlata, niklu, želoviny a j. Kukátka divadelní v skvělé úpravě. Teploměry okrasné provedené, tlakoměry přesně ukazující, rysovacího výčelné jakosti, lupy a dalekohledy a j.

Velký výběr mechanických hraček
parních strojů, elektrických motorů, locomotiv k nim příslušných strojů, vozíků a kolejí a j. vše ve skvělé úpravě a přesně jdoucí.

Jediný oprávněný závod ke satisfakci telegrafu, telefonu a hromosvodu v Kutné Hoře.

Elektrické světlo v každém rozměru

Správky a opravy rychle a levně! Na venek obratem posty!

soukeník
Jan Horák, v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uzanání zvlášť z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sřídění cen!

Založeno 1843.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kněžnou

doporučuje

všej hojně zásobený sklad zlatého a stříbrného zboží, hodin kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.

Vhodné vánoční a novoroční dárky v velkém výběru.

Alpaka

Novinka pro pány
na obleky, jakož i
menšíkovy v moderní barvě.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 3 m.

zl. 10.80.

Vzorok této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, zimníky a menšíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zaslou.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočil v Chocni.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorůsky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporuje je svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauroji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

všej hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stříbrné a zlaté nádobí a stříbrné nádobí se ručně. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřizovati. Platí-li možná též ve lhůtách. Opravy, snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zaslou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má může se vykazati četnými pochvalnými případy P. T. záznamů a odporuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křesť, svícenů, pacifikátů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Dekorativní malíř a pozlaccovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnírnější.

200

Plány na malby kostelů v práci na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jedině u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Právě vydán

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(Tobě, Pane, na výsost ...)

složil František Plicka.

Op. 15a Vydání pro smíšený sbor s průvodem varhan (neob.) Partitura a hlasy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto. 1546

Op. 15b Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy s průvodem varhan nebo harmonia Partitura a hlasy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nápis a textem za 10 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Dlabačovi české zákusky

jsou jakosti nedostižené bal. 25 kr., 50 kr.

Lomnické suchary

1 kg 80 kr., 1— zl., 1—20 zl.

Císařské suchary

1 kg 1—50 zl.

Čajové zákusky

1 kg 1—50 zl., 1—80 zl., 2—10 zl.

Novinka! Gufreutes Pariserin Novinka!

1 kg 2—50 zl.

Velký výběr cukrovinek na vánoční stromek krabice 1— zl. až 4—50 zl. a výše.

Velký výběr dortů, cukrovinek ku hostinám a pod.

Poštovní zásilky 2krát denně od 5 zl. počínaje franko stanice.

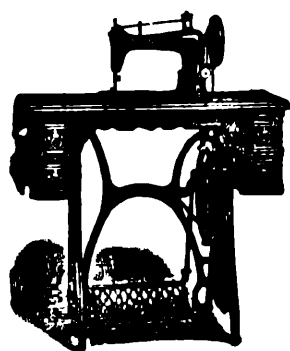
Zasílá

Karel Dlabač.

Jičín. Čechy.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Vydrovy
kávy
žitné!

SINGEROVY

rodinné
šicí stroje
jsou nejlepšími
vánočními dárky
pro domácnost.
Singerovy šicí stroje těší se světové pověsti pro svoji
výtečnou jakost a velkou i výkonnost čimž se odědávna
výrobky Singer Co. vyznamenávají.
Singer Co. akc. spol.
Dřívější firma: G. Neidlinger.
HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřkova třída 270.

**Veledůstojným a velebným pánům
duchovním, velectěným pánům před-
staveným klášterů a jiných ústavů.**

Odporučuji pro nastávající období vánoční za vhodné
dárky pro mládež školní i pro osoby dospělé svůj rozsáhlý

sklad obrázků svatých

všelké velikosti v jemném barvotisku na papíře a atlasu
nejnovějšího a nejzdařilejšího provedení, i fotografie pod
broušeným sklem k postavení neb zavěšení v ceně nej-
levnější.

Vsory posílám na požádání bez odkladů, též co
nejlevnější účtované a posloužím milerád, přeje-li si kdo
zvláštní výběr. Velikým bude mi potěšením, počti-li mi
sklad veledůstojní duchovní páni do Hradce Králové při-
cházející vzácnou návštěvou.

Za četné srdečné prosby ve váš účt nejoddanější

Josef Pacák, dříve Ček. Mahrle.

Sklad obrázků v Hradci Králové, Tomkova ul. č. 202/4

Nejvhodnější a nejlepší VÁNOČNÍ DÁREK

jsou právě vyšlé
nejveselejší humoresky Petra Finka

„RŮŽOVÉ TRNY.“

Cena 1 zl. 10 kr., ve skvostné vazbě 2 zl. 10 kr.

Jan Liebich,

knihkupectví a obchod papírem
v Pardubicích.

**Jeho bisk. Milost, Pan dr.
Karel Klein, bisk. Limburský,**

píše o spisech Dra. K. Maye:

„Milerád jak dosud tak i přístě budu spisy
tyto jako četbu *veskrze doporučení hodnou* pochva-
lovati s tím potěšením, že jsem tím k jejich roz-
šíření nějak přispěti mohl...“

**Jeho bisk. Milost, Pan Leo
Redner, biskup Ulmský,**

píše o spisech Dra. K. Maye:

„Cestopisná povídky Karla Maye *načesly*
právem v kruzích katolického čtenářstva tolik
přátel...“

Ze spisů Dra. K. Maye vychází právě v ne-
skráceném autorisovaném překladě českém nejlepší
jeho cestopisný román „*Po stopě slého činu*“ s il-
lustracemi J. Ulricha ve dvonarchové sešitech
po 15 kr. Předplatné na 10 sešitů zl. 1.50, při-
jímá každé knihkupectví i nakladatelství Jos. R.
Vilémka v Praze, Spálená ulice č. 13.

Saně

nejnovější soustavy
práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
s právem ražení zlaté medailie s korunou.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát, prvními ce-
namí vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu chrámo-
vých oken

BRNO.

okna chrámová, každého
slohu i provedení se sara-
cením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Křestní listy

ex offio

40 kusů za 30 kr.

Bisk. knihtiskárna

Velice krásné různé ozdoby

na stromček vánoční
svíčky, svícinky

nabízí

za báječně levnou cenu

Josef Pilnáček,

mydlář v Hradci Králové,
velké náměstí č. d. 21. a 34.

V. VACEK,
sazba
skladatel
v Paměti
niku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní
výstavování stromy ovocné
výškové i krkky, sazenice pro
živé plochy, květiny ozdobné,
koněry, dřevě stromy
pro stromové, pláňské atd.
Statistické sazenice v zásebě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdrma

Průvodu varhan

k Nápěvům Oltáře (čes.)
vyšel sešit I. Stran 28 for-
mátu 21/2 cm. Obsahuje
písne pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně,
postní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatočinnosti a ně-
keré z obecných mešních (celkem 52 nápěvů).

Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

VILÉM SLADOMEL,

farář ve Slatinách,

vydal vlastním nákladem na oslavu papežského i
císařského jubilea spis zvláštní zajímavosti:

REVOLUCE,

její původ, vývin a cíl,

jemuž dostalo se církevního schválení výnosem
Nejd. bisk. konsistoře v Hradci Králové ze dne 30.
října 1895 č. 8208. a velmi pochvalné kritiky od
dra. Fr. Kolíka, Tumpacha, Podlahy, Fil. Koneč-
ného, dra. M. Kováře a j. v.

Úprava knihy jest účinná péči knihtiskárny Ko-
trbovy v Praze.

Cena 1 zl. 20 kr.

Dostati je lze u spisovatel. (pp. Milčevos.)

Z každého oprodaného výtisku odevzdá autor 25
kr. k diecéšnímu účelu.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Lůžkové přikrývky. Přikrývky prošíváné,

hádné plněné vlastní výroby

**Z ruše s podšívku bílou, drapp, pestrou neb tu-
reckou**

115 cm. šir., 180 cm. dlouhé zl. 2.50

**Z kuzmíru látky jemné, úplné vlněné, v barvě
červené, modré neb bordeaux s bílou podšívku a
zcela jemným plněním**

115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 4.50

115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 5.—

**Z vlněného atlasu lla jakosti, v barvě modré
neb bordeaux jemné plněné s podšívku bílou neb
tureckou**

115 cm. šir., 180 cm. dl. zl. 5.50

115 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 6.—

135 cm. šir., 180 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 7.50

150 cm. šir., 200 cm. dl. hedvábním prošíváné zl. 9.—

359—7

Povlhky ne přikrývky s jemného šitinku stojí kus zl. 2—2.50

nabízí

JAN STOUPA v Praze,
Václavské nám.
č. 82.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatné na čtvrt roku 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 23. prosince 1898.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

P. T. pánům odběratelům a čtenářům Obnovy.

Žádáme zdvořile pány odběratele našeho listu, kteří předplatné dluhují, by sobě neohlíželi nám doplatit a zároveň předplatit laskavě zaslati, protože my kolek novinářský, poštovní známky, papír, tisk a všechny výlohy redakční, administrativní a expediční předem platiti musíme.

P. T. příznivce našeho listu prosíme, aby nám ze svého okolí zaslali adresy těch pánů a paní, kteří by „Obnovu“ předplatiti mohli a chtěli.

„Obnova“ jest dnes nejrozšířenějším týdníkem ve východní polovici Čech a na hojně předplatitelů též v Praze, v celých Čechách, na Moravě, ve Slezsku a v ostatních zemích rakouských. „Obnova“ jest časopis rozhodně český, katolický a konservativní a přeje pravému pokroku O politických i národních otázkách píše věcně, věcně a pravdivě.

Ve zvláštní příloze hospodářské bude pěstovati ještě více než dosud otázky hospodářské a živnostenské. Nemenší pozornost chce věnovati záležitostem okresním, obecním a spolkovým. V této příčině vítány nám budou stejně prosté a opravdivé dopisy rolníků i živnostníků, vyslovující jejich přání a tužby, jako dopisy a pokyny vlpp. duchovních, učitelů, úředníků samosprávných, státních, hospodářských, průmyslových, jako dopisy dělníků, větších průmyslníků a živnostníků.

Pak li redakce některý dopis neuveřejní, buď že zpráva byla již jindy a jinak zpracovaná a nebo že není aktuální, tedy jistě dojde povšimnutí a uvážení a s prospěchem použije se jí ve vhodné době posudjší. Stručné, jadrné a včasné dopisy, bez zbytečných úvodů, odchylek a obvyklých šimlů, jsou nám nejmilejší a lze je také spíše uveřejniti než-li články dlouhé, které snad se hodí lépe na jiné místo než-li do novin. Zprávy týkající se života praktického jsou ovšem našim čtenářům nejmilejší. Avšak řízný utip, žertovné i tragické události zajímají rovněž čtenáře. Dopisy rázu čistě místního budtež co nejstručnější, neboť nemohou zajímati půl království. Co však z malé osady může sloužiti jiným za příklad a povzbuzení, byvá veškeré veřejnosti vítaným.

Poučný obsah „Obnovy“ a zásady ji hájící promíknou tím více do veřejnosti, čím více bude

„Obnova“ ve veřejných místnostech, v čítárnách a hostincích vyložena, čím více bude mít odběratelů a čím více tyto svůj exemplář mezi méně majetnými čtenáři kolovati nechají.

„Obnova“ není založena na zisk, naopak výroba její stojí více, než-li obnáší předplatné. Ostatní týdeníky i menších rozměrů stojí ročně 5 až 6 slatých, kdežto na „Obnovu“ se předplácí:

na celý rok	4 zl.
na půl roku	2 zl.
na čtvrt roku	1 zl.

„Obnovu“ si mohou tedy i méně zámožní rolníci, živnostníci, učitelé, úředníci a kněží předplatiti, vždyť prostý tovarův důlek obětuje na časopisy a ponění své více zlatých ročně. Rolník a živnostník nesmí za nimi zůstatí pozadu.

Kdo si přečte ročníky „Obnovy“, nalezne v nich velmi mnoho poučných článků a cenných zpráv. To usnadňují též odpůrci „Obnovy“.

„Obnova“ jako týdeník nejrozšířenější hodi se však též k inserování, neboť její oznámení vyniknou do nejširších kruhů a všech vrstev lidu českého.

Podporuj tedy „Obnovu“ každý, kde a jak můžeš! Čím větší bude podpora našich příznivců, tím více bude moci „Obnova“ prospívati svým odběratelům a čtenářům.

O osobní zisk a prospěch nešlo nám nikdy a nikde, my každou dobrou věc podporujeme a podporovati chceme. Prospěšné ponění lidu, jeho zúšlechťení, umravňení, pokrok a vzdělání, vzrůst jeho hmotného blahobytu a konečně dosažení všech našich spravedlivých tužeb a práv jde nám nade všechno. Projevy těchto tužeb, přání, potřeb, vad, strastí i radostí našeho lidu, zkušené rady a dobré pokyny a upozornění se strany P. T. dopisovatelů umožní nám nejvíce prospěšně pracovati ve prospěch milého národa.

Redakce a administrace Obnovy.

Zlatá prasátka.

Nikdo se snad nebude urážeti tímto názvem článku našeho. Jest to vlastně naše sladkobolná upomínka na mládí naše. Ani nám dětem nedali oběd na štědrý večer, a když jsme měli pokušení mamince večeri chystající potají něco vzíti, smlsnouti a tak pšst porušiti, anebo když jsme do-

ji o deset let starší. Bujně, černé kadeře draly se jí z pod vlínaku a nádra prudce bouřila pod vetchou kacabajkou, ale okolo úst a na čele rýha vedle rýhy. A z oka svítil bol tak hluboký, tak dojemný, jako z oka ušvané laně. Byla tu tak opuštěná, tak sama v té poušti životní, jako kůl na panském, kolem do kola zasněženém lánu. Poděkovala u sedláků aneb u dvora a tím se živila.

Byl štědrý den — štědrý večer. Dnes do práce nešla. Lopoledne záplatovala na sebe nějaký ten hadra a odpoledne vyšla do lesa pro kus toho roští, aby si měla čím o svátcích uvařiti. A nyní tu sedí tak sama — tak sama!

Všude po vesnici kam pohlédne samé světlo, samá zář. Všude okolo stolu hlava vedle hlavy a hovor se ani netrhne. Pojídají houbovou bramboračku, brách, hubník, jahelník, klouzky se švestkovou omáčkou, dolečky s povídky, ořechy, jablka a štedrovky. Dnes musí se jísti ode všech jídel. Každý něco ví, každý si na něco vzpomene a každému se něco prorokuje. Smíchu, zábavy, radosti dosti.

Jen ona tu v podruží má česnečku a jest tu tak sama — sama!

A Vašatka sedla si na postel, podepřela hlavu v dlaně a tiše plakala . . .

Zabucl venku vítr, zaléhl v okna, až zařinčela, vjel komínem do kamen, satočil se tam a roznítil oheň prudčeji a mocněji. Milé teplo rozlévalo se chudou světničkou.

Vašatka seděla stále s hlavou ve dlaních a vzpomínala — vzpomínala . . .

„Můj Bože — co to všechno letos přes tu mou hlavu přeletělo, co všechno musela jsem zakusiti . . .“

konce již vařili, že máme hlad, těšili nás, že uvidíme večer „zlatá prasátka“, nebudeme-li jísti a budeme-li hodni. Konečně přišel večer a zasedlo se za stůl. Kdypak přijdou ta zlatá prasátka? A skutečně! Objevila se na stropě anebo na zdi, pohybovala se a smízela. Někdo ze starších měl pod stolem zrcadélko, a odlesk jeho objevoval se na stropě a na zdech. — Nebyli jsme spokojeni, a poznali jsme brzy, že to je klam. Ale dobrá věc, ořechy, jablka a vánočky nás upokojily. Pak jsme si rozsvítili lampičku neb svíčku před „Reliémem“, to jest před jesličkami z papírových nákreš sestrojených a měli jsme radost. Tenkrát totiž nebylo, aspoň ne v rodině naší, bezkonfessionho vánočního stromku. Potom se hrálo o ořechy anebo se taky buď na stole na rukou nebo jinde upodál dřímalo. Konečně zazněly zvony. Kdo pocítil ten posvátný dojem onoho hlaholu v tu svatou noc, ten ví, jak nám bylo. Již nás nic neudrželo. V plnicím kostele jsme o „půlnoční“ byli zajisté jako u vytržení a s nevýslovnou radostí zazpívali jsme všichni od šelivého starce až do těch capartů tam u mřížky před oltářem „Narodil se Kristus Pán.“ — Byli jsme zajisté až do hloubi dětské duše své křesťany, katolickými křesťany.

Tak bylo za mládí. A dnes? Dnes tážu se, v čem překážela státům evropským ta něžná víra národů? Proč dovolily, aby otřesena byla v srdcích tak mnohých? Ano proč samy svým zákonodárstvím liberalismus — totiž buď úplnou nevěru — nebo otřesenou, seelabenou víru a schladlou lásku k náboženství a církvi až i do škol a tím i do ardeí dětských vpravují? Je od těch dob lépe? Jsou národové šťastnější?

Bohužel — ne! Liberalismus totiž mnoho toho národům nasliboval, a konec konců? Jsou to vše zlatá prasátka štedrovecerní, bláskauti zrcadlem domnělé osvěty a národové nejsou spokojeni. Byla to hra s dětinným, dobromyslným lidem, ale hra zločinná, klam a mam. Sliby se nesplnily. Blahobyt a štěstí a pořádek a spokojenost se nedostavily. A byl při tom onen liberalismus přece tak hodný, že právě naopak, než se se nám dělo, pšst ze světa se odstranil a zavedl požívavost, rozmařilost a prostopášnost. Jednotlivým, k př. fabrikantům, peněžníkům, jistým obchodníkům, v jejich kalendáři narození Páně není, přinesl sice velice tučná zlatá prasátka, či raději vykrmené bagouny, to jest žoky peněz — ale v celku národy klamal tím zrcadélkem; a ačkoliv

Jestě loni o štedrém večeru byla šťastna. Měla muže silného jako dub a zdravého jako hříb a k prsoum tulila robě a láskala je a celovala a hýčkávala a usmívala se na ně. Bylo její radostí největší, bylo její životem. Raději nejedla, jen když ten její andílek měl bezounké šatíčky a botičky a jen když on měl k jídlu, co rád.

Jak byli šťastni loni o štedrém večeru, jak se usmívali s mužem jeden na druhého a jak oba to své robě líbali a hladili! A letos . . .?

„Můj Bože — můj Bože!“

Muže zabila v lese kláda — přinesli jí ho mrtvého a dítě — dítě — její jediné dítě, které jí zůstalo, pohlédla před měsícem. Skonalo na zářkt.

A Vašatce při tomhle pomyšlení zatočila se až hlava, srdce se sevřelo a z očí kanuly slzy dlouho — dlouho . . .

Pojednou vzdychla a svezla se s postele k malované truhle. Nevědouc ani otevřela ji. Celý poklad dětských šatíček a košílek usmál se na ní. Oko jí zazářilo. Klekla na podlahu, brala kousek po kousku a prohlížela jej proti světlu a zas pečlivě srovnala a uložila.

„Její malý, drahý Jentček . . .“

„Jak mu to slušelo v těchhle strakatých šatíčkách . . . jak svítily mu zlaté vlásky pod tímhle čepečkem . . . jak žvatlala ta malá, roztomilá ústa „mama“ — „mama“, když mu tuhle tu fetačku podávala . . . jak tleskaly o překot buclaté ručky, když mu ukázala tuhle toho koníka . . .“

A Vašatka obrátila se k posteli, položila hlavu na ruce a vzpomínala — vzpomínala, až celá umrzla, uplakaná, zlitostněná, upracovaná v kleče usnula . . .

A zdálo se jí, že vidí nebe otevřené a tam

FEUILLETON.

Pokoj lidem.

(Štedrovecerní skizsa od J. Čalavského).

Celá skřehlá, umrzlá vešla Vašatová pozdě večer do světnice, hodila kus chřastí ke kamnům a začala dýchat na zčervenalé ruce a mnula je rychle o sebe. Dole od sukni visely jí zasněžené třásně a ze záhybů čísel zima a šířila svůj studený dech v chudobnou světničku. Z očí vystoupily slzy a jako perlicky kanuly po tvářích prudkým mrazem ožehoutých.

„To je mráz, to je mráz!“ zahofekovala a omrzlé ruce třela o vlasy a přešlapovala rychle z místa na místo.

„A tma jako v ranci, málem bych snad byla zabloudila, ač tu znám každou mez. — Inu zima je zima a ta splete i domácího.“

Při té samomluvě Vašatová konečně nabmatla omrzléma rukama za peci sírku a rozavítla.

V malé světničce „v podruží“ bylo chudo. Chatrná, žlutě natřená postel, na ní asi dvě duchničky, nad ní bidlo s jakýmiž rozčarovanými sukněmi, vedle ní pomalovaná truhla a nad truhlou v rohu arcdlový obrázek sv. Jiří. V koutku u kamenné mřížky, za ní asi tři zelené, hliněné talíře s mlsou, dřevěná slánka a u kamen v koutku březové koště. Toť celý nábytek.

Vašatová přelomila asi tři suché okleky a v mřížku bucl v kamnech oheň a praskal a šveholil a dováděl. Za nedlouho zasyčela ve hliněku voda a česnekový úkrop zavoněl světničkou.

Zahofely Vašatové tváře nyní milým teplem. Byla ještě žena mladá, ale bol a utrpení dělaly

přát téměř vymítit, mají přece za jeho vlády mnozí mnohokrát do roka půst tělesný čili prásdný žaludek, ale co jest nehoršího, přemnozí i prázdno, pasté srdce, rozervanou duši.

On ten liberalismus dělá ovšem taky štědrého. Jesličkám se vysmál, ty s rodin vypudil, to bylo příliš katolické. Nanějšť těm chudým drátařům toulajícím se s jesličkami to ještě s pohrdlivým úsměvem strpí. Ale za to vystrojuje i liberalismus vánoční stromek. Koukejte, jak jsem hodný. Já sice do kostela nechodím anebo jsem jiné víry, ale koukejte, já dám na vánoční stromek víc než farář; já dám desátku, a dětem mých dělníků dá paní moje punčochy a kazajky a housky. A u mně se na štědrý večer přestane pracovat o dvě hodiny dříve, aby si ten lid mohl k večeru a do kostela. A o svátcích vánočních, i když nepřipadají na neděli, nedám pracovat. A koukejte, jak to je o mně v novinách. Ano je to v novinách — ale jsou to „zlatá prasátka“, jest to blásknutí zrcadélkem lidakosti bez Boha. A je mnoho vzdělaných i sprostých, pánů i dělníků, kteří v takhle zlatá prasátka ještě věří. Auo mnozí se s touto vírou v taková zlatá prasátka ještě chlábí. Tak n. p. sliboval liberalismus, že on právě mravnost zvrátil, jen až lidstvo osvobodí od náboženství čili od vlivu církevního. A bude to prý mravnost ještě lepší. Nebude to totiž otrocká bázeň Boha peklem hrozičím, ale budou to cnosti, které i člověk konati bude proto, že to je tak krásné býti cnostným, a tím právě stane se člověk ještě větším, an prý bude mít mravnost sám ze sebe. Ano, ano! Jenže to jest zase a zase zlaté prasátko, blásknutí zrcadélkem, a ve skutečnosti klam a přelud, neboť mravnost děsně klesá v každém ohledu a jsou pokrokaři a liberalníci, kteří kradou ve velkém i malém a veřejně lhou.

A v politickém ohledu ukázal liberalismus taky tak mnohé zlaté prasátko. Přislíbil svobodu a zatím vidíme, že neumí nic, než ve sněmovnách dělati většiny, kterým musí otročiti menšiny. A kde menšiny nechť otročiti, tam se dělá ve sněmovnách škandály a pralice, ano páchá se až i vlastizrada a brozí revoluce. Ano bláskla se, bláskla ta svoboda, jako to zlaté prasátko na štědrý den, ale velké děti už vidí, že to je klam a mam.

Liberalismus dokonce i tvrdil, že on věrnost k panovníkovi položí na pevnější základ než křesťanství. A byli panovníci, kteří mu věřili a v něm oporu, ano až i slávu hledali. Ale u večer svého života poznali to zlaté prasátko. Tak k. p. jeden nám známý panovník pravil prý na smrtelném loži: Ti zločenci zednáři mne oklamali.

A jak je to s politikou českou? Ta je nyní v náramné tajemství zahalena. Dr. Herold pravil v Chrudimi, že poslanci naší předložili vládě šest a dvacet požadavků, ale víc, že nepoví. A my že máme býti zticha a důvěřovat poslancům. Máme tedy jakýsi politický přísny půst, a když ho zachováme a budeme hodni, co potom? Bude potom následovati štědrá večere národa českého a po ní za hlaholů zvonů hradečských ba všech po celé vlasti nové národa narození? — Anebo uvidíme jen zase zlatá prasátka? My už ani jako Češi v ta mladočesko-vídeňská zlatá prasátka nevěříme, nás vyléčí jen hodné štědrá večere.

A jako katolíci od českého liberalismu tím méně čekáme. Český liberalismus totiž již i na sněm českém, nejnověji v Albrechticích, nejen že se víte otcův našich na odpor postavil, ale on se již tak daleko zapomněl, že se spojil proti církvi s německými liberály, s nejhlavnějšími nepřáteli národa našeho.

tolik andělů, tolik, že jich nikde v žádném kostele tolik neviděla. A ti andělkové tak krásně zpívají, zrovna takovou úchvatnou melodii, jakou slychává v létě ze zrajícího obylí, melodii tak divnou, tak dojemnou až k pláči: „Narodil se . . . narodil se . . . A hudba, jakou dosud nikdy neslyšela, ozývá se celým tím nebeským krajem a nese se dolů, dolů na zem až k ní do její světelníčky . . . A anděl vě otvíráj buclaté své rtíky a zpívají tak líbezně, tak dojemně: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle . . .“ „Bože, jak jest to krásné, jak jest to krásné . . .“

Ahle — tam — tam! — Co to . . . ? Ah . . . Jeníček — její Jeníček . . . ! — Opravdu mezi těmi andělskými hlavičkami její Jeníček! A jak jest krásný . . . jak roztomilý . . . jak mu to sluší . . . — Oči mu jen hrají, na tvářičkách kvetou růže a usmívá se na ni . . . opravdu směje se na svou maminku a natahuje po ni ručičky . . .

„Jeníčku . . . ! — Jeníčku, ty znáš svoji matičku . . . ?! — Jeníčku . . . ! — Je . . . ní . . . čku . . . !“

V nedalekém kostelíčku vesnickém právě tou doboou svíčka vedle svíčky, hlava vedle hlavy a modlitba vroucí nese se k nebesům za pokoj do duší, za klid do srdcí a za mír mezi lidmi. A u oltáře stříbřivý kněz s hlavou skloněnou a s rukama k nebi vztyčenými volá, prosí: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“

Český liberalismus nám katolíkům ukládá přianý půst politický, zlobí se, když katolík chce do toho něco mluvit, nať platí, a vymyslel si na to strašáka, jenus říká klerikalismus. Katolíci mají býti i na dále malými dětmi, jimi maminka říká: Budeš-li se postit a budeš-li hodný, uvidíš zlatá prasátka. Hodným být, znamená však: Obceš-li, modli se a choď si do kostela, ale vládnutí na radnicích, ve spoličelnách, v okresích na sněm musí nechat nám.

A chodilo to tak dlouho. Katolíci čeští se postili, až už bezmála ani na mohou státi nemohou a byli „hodní“ dlouho. A viděli za to zlatá prasátka. K. p. jistý pan poslanec dí: My nejsme proti náboženství, ale — náboženskou školu nikdy nepřipustíme. Anebo: Já mám církev v účtosti, ale proti klerikalismu musíme bojovati.

A tak se ovšem stalo, že to konečně i české katolíky omrzelo, že už nechťi býti malými dětmi, že už přestali věřiti v zlatá prasátka a že povídají sřejně: Po tom dlouhém postu musíte i nás pustiti k štědré večeri. A potom? Potom měli býti národ zase šťasten a spokojen — musí tak následovati nové jeho náboženské narození. Ten zliberalisovaný vánoční stromek, jež i nevěrec strojí, a na něj třeba i šid platí, musí ustoupiti „jesličkám“, totiž srdečné a dětinné víře ve vtěleného Syna Božího. Jen pak vrátí se do státní spravedlnosti k občanům, pravá láska k dělníkům, chudým a trpícím, silná mravnost, poctivá práce duchovní i tělesná. Až celý národ pozná marnost a klam těch liberálních záblesků ze zrcadélka falešné osvěty, až celý národ od učebného až k sprosté stařence, od muže až k dítěti, od knížete až k dělníku jako jedna obec v chrámě světem pravým ozářeném s celou duší zazpívá: Narodil se Kristus Pán, tenkrát budeme zase jako druhdy národem plným radosti, utěšení a síly.

Dejž Bůh, aby takovéto vánoce brzy slavilo celé pokolení lidské!

Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.

Zmínili jsme se ve zprávě o valné schůzi hospodářské jednoty pro *Dobrušku a okolí*, že pan Antonín Blažek, účetní asistent zemského výboru král. Českého z Prahy promluvil o otázce, jakých výhod poskytuje zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa v Praze vůbec, rolníku však se srdečně ku dosavadnímu naturálnímu výměnku volá.

Pan řečník uvedl, že myšlenku zříditi takový pojišťovací fond pojal pan universitní profesor dr. *Albin Bráf*, přední náš spisovatel a pracovník národohospodářský, Riegrov zet, a že prospěšný tento návrh odůvodňoval na sněmu království českého o blaho celého národa vždy pečlivý, starý vůdce jeho, pan *dr. František Lad. Rieger*, když sněm království českého chtěl r. 1888 oslaviti 40leté panování našeho císaře a krále. Fond císaře Františka Josefa I. vstoupil sice teprve roku 1895 v život, ale návrhy pánů *dra Riegra a Bráfa* ukázaly se býti tak všeobecně dobrými a prospěšnými, že sněmy moravský, dolnorakouský, štyrský atd. myšlenky jejich přijaly za své a podobné pojišťovací fondy zřídily. Tot nejlepší uznání českého důmyslu a české práce. Rozumí se ovšem, že přednáška byla v době oslav panovníckého a Riegrova jubilea a že jak našemu nejmilostivějšímu králi a císaři, tak vysoce zasloužilému vůdci a otci českého národa provoláváno bylo od vděčných českých rolníků srdečné a vděčné: sláva!

Pan asistent Blažek případně řekl, že „fond císaře Františka Josefa“ jest pojišťovna, spojená se spoličelnou, že účel jeho je nejvšobdobročiný, že účelem fondu není zisk a výdělečnost, nýbrž zaplacení pojištěnců, až následkem stáří stanou se k práci a výdělku — k živobytí potřebnému — neschopnými. U fondu císaře Františka Josefa možno pojistiti sněb, svým dětem, rodičům, příbuzným neb služebným doživotní starobní důchod čili penzi, kterou každý příslušník některé obce v král. Českém aneb i jiný státní občan rakouský, který v Čechách aspoň po 3 roky má své řádné bydliště, může sobě zabezpečiti volnými, dle svých hospodářských sil a poměrů uspořádanými vklady úspornými. Rolník, řemeslník, dělník, menší úředník, jich ženy, děti, rodičové, potřebují takového pojištění pro své stáří, anebo pro dobu, když se stanou k výdělku neschopnými. I sebe menší zabezpečený důchod na stará kolena přilepší skrovnou penzi neb výměnek, zabezpečí starému člověku lidské obydlí a nejnnutnější životní potřeby.

Dle statistických dat žije se sto tisíc narozených lidí v roce třicátém asi 56 tisíc, v roce šedesátém asi 36 tisíc, v roce sedmdesátém asi 24.000 lidí a stého roku dožijí se dva, nejvýše tři. Žádný člověk neví, jak dlouho bude žiti, ale kdyby rodiče za novorození své dítě dali do fondu výše uvedeného 1 zl. a vložili pak každý další rok 1 zl. a kdyby pak dítě pojištěné, když se stane k výdělku schopno jen 1 zl. ročně sobě ušetřilo a platilo si pojištění (na místě rodičů) až do svého sedmdesátého roku dále, zabezpečilo by si tím požíraje od 70. roku stáří roční důchod 140, pravím sto čtyřicet zlatých. Nádeník a dělník, který jen jednou měsíčně odepře si litr piva, který každý týden malou skleničku kofalky za 2 kr. si odepře, anebo o skleničku méně vypije, může pojistiti svému dítěti sto čtyřicet zlatých ročního důchodu, takže mu vybudě denně na živobytí 36 kr. V něm, v době deště, nevydělá tolik ani mnohý zdra-

vý a silný člověk. Takto se může pojistiti každý, i ten šetrák, který si vybírá několik krejcarů. Každá aláska, ušetrí-li si sbytečnou parádní pentli neb stárku, může se pojistiti. Dělník, baráček může si pojistiti výměnek na jeho poměry obětovný. O povícaní, o svatbě, křtinách a jiných slavnostech přiležitostech utratí se často sbytečné pětka. Jak dobrá by byla dítěti, vaukovi, bratru, sestře, rodičům, sluhám, kdyby se takto ušetřená pětka nebo desítka vložila do fondu císaře Františka Josefa I. A mnohý by mohl těch zlatek a pětok, ba i desítek ročně více ušetřit a mohl by si pro stáří neb neschopnost k práci přilepšit nebo pojistiti důchod. Ukládá proto každý tak, jak může, ukládá svoje přiležitostné úspory tak, jak to dovolují výdělkové a hospodářské poměry, a o důchod přihlas se teprve tehda, až následkem úbytu své pracovní síly budeš potřebovati potřebu nějaké náhrady za tento úbytek. Tvé včasné spoličivosti pak přiměřený bude trý důchod. Sluška, čeledín, dělník, kupec, mládenec atd. mohou ročně aspoň zlatku do fondu ukládat, pokud jsou svedobní a pak pokud jim to v manželství jest možno. Pojistného musí se vložiti nejméně 1 zl. Nic nevadí, může-li pojistěný zlatku platit, druhý, pátý neb několikátý rok. Žádný vklad nepropadá, ale spočten se dohromady.

Pojistěný dostane důchod proto poměrně veliký, že země darovala r. 1888 fondu 500.000 zl. a původních půl mil. zlatých vzrostlo úroky a dary na téměř 600.000 zl. Z výnosů úroků této sumy platí se úřední úprava fondu císaře Františka Josefa I., takže pojištěnec neplatí na správu svého pojistného ani 1 kr. Mnozí pojištěni bez výhrady zemrou také předčasně, jejich vklady přijdou tedy ve prospěch těch, kdož je přežili. Důchod možno nastoupiti 55. rokem, anebo u žen již 50. rokem, avšak netřeba to předem ustanoviti. Jest možno však hlásiti se také dříve než 55., případně 50. roce, avšak tu musí pojištěný prokázat, že se stal k výdělku neschopným. Jest přirozeno, že čím později se kdo o důchod přihlásí, tím že jest tento důchod větší a že jest tím větší, čím více let pojištění trvá. Čím dříve se kdo pojistí, tím lépe udělá.

15letý čeledín neb sluška uloží do fondu ročně 5 zl. Protože se dobře chová a věrně slouží, přidává mu jeho pán neb paní místo dískereci 5 zlatých ročně do fondu. Na p. oběhákůch mu uloží 1 zl., na jich neb její svátek 2 zl. a o novém roce 3 zl. Kdyby čeledín neb sluška službu jinde vyměnili a nový jejich chlebobáze za dobrou službu, jim místo prvního pána tu pětku do fondu ukládal, tu by bral čeledín ze své roční pětky ve svém 55. roce důchod ročních 90 zl. 82 kr. a kdyby bral důchod teprve od 60. roku, bral by ročně 156 zl. 27 kr. Kdyby jeho hospodáři byli jej za tu pětku pojistili s výhradou, tedy by v 55. roce brali jeho dědicové 300 zl., a v 60. jeho roce by dostali z fondu kapitál 235 zl.

Rolník neb řemeslník by svým 3 hochům na p. ve stáří 1, 4 a 6 roků zabezpečil roční důchod od 55 roků a třileté děti v 60. roce důchod asi 50 zl. ročně. Kdyby pro tyto své 4 děti platil ročně jen 41 zlatých a výhradou a jen po 10 let, zabezpečil by jim tyto bezpečné doživotní starobní důchody:

- a) Hochovi ve stáří 1 r. za 8 zl. roč. po 10 let a výhr. od 55 r. 51 zl. 90 kr.
- b) Hochovi ve stáří 4 r. za 9 zl. roč. po 10 let a výhr. od 55 r. 50 zl. 83 kr.
- c) Hochovi ve stáří 6 r. za 10 zl. roč. po 10 let a výhr. od 55 r. 51 zl. 51 kr.
- d) Děvčeti ve stáří 3 r. za 14 zl. roč. po 10 let a výhr. od 50 r. 48 zl. 79 kr.

Kmotra by pojistila svou kmotřenku ve stáří 1 roku 100 zl. a výhradou pro sebe neb své právní nastupce. Tu by kmotřenka dostávala od 60 roku roční doživotní důchod 47 zl. 60 kr. Kdyby kmotřenka zemřela, dostane její kmotra neb její právní dědici vložnou stovku zpět. — Jiný příklad: Otec pojistí svého 1. ročního syna jednou pro vždy obnosem 454 zl. s výhradou. Od 55. roku bude dostávat syn roční důchod 360 zl. Kdyby syn předčasně zemřel, dostanou otec neb jeho dědici těch 454 zl. zpět. Záměrní rodiči nevědí, neschudnou-li jejich děti následkem neštěstí neb lehkomyšlnosti. Nuže, ať je pojistí s výhradou. Kapitál zůstane dědicům pojištěn.

Sluška vloží do fondu r. 1899 na p. desátku, r. 1902 opět desátku, r. 1903 opět desátku. Pak se vdá a více neušetří nic. V čas nemoci, byla-li 3 leta pojištěna, může si polovici vkladu vypůjčiti a ze zbytku po 50tém roce bude přece bráti důchod. Tovaryš ukládá od 18 do 28 roku desátku ročně. Pak se ožení. Tu si může padesátku vypůjčiti na koupení nábytku, náčiní neb nástrojů a ze zbytku dostane po 55. roce přece důchod. Stane-li se na p. v 27. roce k práci neschopným následkem nemoci neb úrazu, tu se mu vyměří důchod hned a tento mu správu fondu může přilepšit s bonifikačního fondu, který rovněž země založila.

Na vysvětlelou podáváme rolníkům a živnostníkům ještě tyto případy:

Rolník ve stáří 27 roků, ujav se energicky správy převzatého statku a chtěje si stáří své zabezpečiti, rozhodne se uložit částku 600 z výhradou. Jest to zrovna tak, jako by si peníze vložil do spořitelny, avšak s tím rozdílem, že u Zemského pojišťov. fondu nemá plnou dispozici a kapitálem, nýbrž že po třech letech mohl by v případě potřeby toliko polovku vypověděti, aneb se na ni vypůjčiti. Po dobu, dokud jest zdrav a silen, vzdá se jaksi tím, že do fondu částku tu vložil, úroků. Za to však požívá ve stáří úroků s vysokou mírou procentovou, totiž měl by od 55. roku ročně 184 zl. 40 kr., od 61. r. ročně 244 zl. 20 kr.; kdyby byl vkládal jen 10 zl. ročně k tomu bez výhrady, měl by důchod od 55 roku 190 zl. 72 kr., od 61 r. 254 zl. 56 kr. Těch 600 zlatých bylo by pak vyplaceno dědicům po jeho smrti, tvoříce jeho jmění, jeho aktivum. A toto jeho jmění nejen že bezpečně jest uloženo u zemského ústavu, který za dozoru zemského výboru a zemského sněmu peníze jen na sirotčí jistoty ukládá smi, nýbrž i toto jmění a důchod z něho nepodléhá exekuci, neboť exekuce na vklady pojištěné a na důchody u Zemského pojišťovacího fondu jest zvláštním zákonem vyloučena.

To, co jsem uvedl, je příklad skutečný. Uvedu ještě jiný příklad skutečný.

Ročník ve stáří 64 roků, předav statek synovi, a nechť se statek obětí výměnou, použije svých šepor, aby si jimi zabezpečil a Zemského pojišťovacího fondu dostavoval pensí. Úspory ty obnášejí 2500 slatých. Sledí li obnos tento do Zemského pojišťovacího fondu bez výhrady, bude jeho penze hned od příštího roku obnášeti ročně 883 sl. 50 kr. až do smrti a celý tento obnos vyplácí se jemu každoročně na celý rok napřed.

Ročník v stáří 85 roků uložil 100 sl. a výhradou, v roce 36. 20 sl., v roce 37. 50 sl., v roce 38. — 10 sl., vše a výhradou; ve svém 40. roce odvolá výhradu, a vkládá na dále toliko 10 sl. ročně bez výhrady. Za tyto vklady, které původně byly přec vyhrazeny, tedy uloženy bez výhrady, byla by penze o něco podléhala ukládání bez výhrady, byla by penze o něco větší. A kdyby byl mohl uložiti více nežli 10 slatých ročně, přirozeně by také stoupala jeho penze. Jak snadným způsobem mohl by tu býti odstraňován z našich seláckých statků obří výměnek!

Na žádost redaktora Fr. Stábla probrány byly ještě mnohé jiné případy pojišťování a pak poukázal redaktor „Obnovy“ na praktickou důležitost pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa hledíc na naše poměry národní a sociální vůbec a na poměry zemědělské zvlášť. Pouhými krásnými řeči se nám nepomůže, ale třeba rozumné myšlenky uváděti hned ve skutek. Pojišťování u fondu císaře Františka Josefa povede lid k šetrnosti, odstraní mnohé škiklavé vady sociální, uleví bídě a dopomůže lidu k lepšímu blahobytu. S národem hospodárným a zámožným bude počítati každý. Posléze poukázal na výtečné hesla Františka Palackého a dr. Riegrova a radil, aby hned od slova přistoupilo se k činu. Zámožný a inteligentnější ať předchází lidu dobrým příkladem.

Na jeho návrh pojištěn hned jeden hodný šák školního obvodu dohaličského. Pan správce ze Sádové Boček, dp. farář, přítomný p. učitel a ne jeden rolník a živnostník účastnili se nejen tohoto jednání, ale též rozhovoru o záložnách Raiffeisenových a o výhodě meliorací pozemků. Hospodářská beseda dohaličská převzala hned jednání pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I., vyhlásila své členy, aby se o své přibuzné dali pojišťovati a poněmž též nečleny na výhody pojišťování u zem. jub. fondu císaře Františka Josefa I. Tím dali občané z Dohalic, Mokrovous, Sádové, Mětan, Klenic, Těšovic atd. ostatním besedkám a obcím vzorný příklad, který zasluhuje všestranného a všeobecného následování.

Vánoční rozhledy.

Český národ slaviti bude své vánoce. V chrámech budou opět zaznívat zbožné písně: „Naročil se Kristus Pán, radujme se, veselme se!“ Aby se však národ český radoval z úspěchů svých národních, politických i národohospodářských, k tomu vzdor mnohoslibnému napovídání pánů dra Herolda a Pacáka v Kutné Hoře, nemá valné přičin.

Vánoce jsou křesťanskou slavností míru a lásky. Snad z ohledu na své voliče pěl p. dr. Pacák i dr. Herold také šalamaje míru. Oba pánové změnili se v posledních dvou letech k nepoznání. Ještě přede dvěma roky odpovídal p. dr. Herold v Chrudimi na výtku socialisty křesťáka Houkala, že nynější poslanci národu ničeho nevymohli a že hájí zájmy českého národa nedbale a že jich ve Vídni až dvě třetiny schází, — „že prý český lid si přeje, aby jeho poslanci aspoň každý týden domů se vraceli, poněvadž prý delší pobyt ve vídeňském vzduchu není prý Čechům zdravý.“ Tentokrát je p. dr. Herold i Pacák pln růžových nadějí. Jak se oba změnili!

Roku 1889 hlásal p. dr. Herold na sjednu červnovém v Praze: „Celý národ musí býti v opozici proti posavadní politice germanizační a centralistické, třeba viděti národ silný, aby, kdyby se ocitl v krajním odporu, nemohl se mu nikdo více tak posmívat jako se mu kdysi za Staročechů posmívali Benet a svých memoírech.“ V únoru r. 1891 hřimal p. dr. Herold v Olomouci: „My jsme stranou a musíme býti podvratnou stranou, neboť nynější pro nás stav musí býti svrácen tak, aby po něm nezbylo v našich zemích památky.“

A v této Kutné Hoře hlásal p. dr. Herold: „Pevný svazek, kterým spoutána byla delegace česká na radě říšské (se Staročechů), nebyl prý národu k prospěchu. Za to politika volné ruky na říšské radě má všechny výhody koalice a má všechny výhody neodvislosti!“

Známo, jak hromoval p. dr. Herold proti polskému čertu a jak brambaroval proti vládě Taaffeově tvrdě, že čeští poslanci budou národ český zastupovati rozhodně. A tu mu dal neobtěžlivý hrabě Taaffe lekci, že „nechce-li někdo zastupovati pouze své osobní náhledy bez ohledu, a možnost jich provedení, nýbrž opravdově působiti pro blaho národa, pak musí důkladně uvážit situaci a stávající poměry stran a pokusiti se, nedaly-li by se náhledy, které uznává za pravé, s ohledem na parlamentární stav a stávající zákony přivést k platnosti.“

Pan dr. Herold vzal si tuto lekci Taaffovu tak k srdci, že v červenci 1891 na Sjezdu selácké jednoty v Praze prohlásil alibi rolnictvu dříve dané za nemožné a že „nutno ve sboru zákonodárném počítati s danými poměry a že nelze při veliké zodpovědnosti poslanecké pustiti deset otáček se zřetel, aby úsilí obrátilo se toliko k jedinému. Brzy na to vykládal p. dr. Herold v Plzni, že předním bodem programu mladočeských po-

slanců jest, aby dokázali, „kdo jsou, jací jsou, že nejsou divoši s lesa“ a na to vytýkal českému lidu nedostatek vychování. Nemá prý nic dání na he-la v něj vrhána

Pan dr. Herold upadal sice potom občas opět do stavu divokosti, spojoval se se socialisty, omladinou i pokrokaty, lálel na klerikály, ale dnes je p. dr. Herold na říšské radě spojencem klerikálů, šlechty a Poláků, snaží se napodobiti politiku Riegrova, jak umí, odfukává jeho staré řeči a v Kutné Hoře, když hřimal pro socialistům a p. dr. Baxovi, mluvil s ním dokonce duch neobtěžlivosti ministrů presidenta hraběte Taaffa! Pan dr. Herold hájil rozhodně umírněnou a prospěchovou politiku proti radikálům a pravil mezi jiným:

Politika neporůstává z krásných řečí o požadavcích národa, ne z nářků jeho se dosud nedobylo, nýbrž v hledání prostředků k uskutečnění našich konečných cílů vedoucích a sice ve vyhledávání těch nevyhoduujících a nejvýdatnějších prostředků k tomuto cíli (Hlas: 12 procent! Dr. Herold v nejvyšším rozčilení: To jest také prostředek k dělení politiky, ale ne politiky českého národa, nýbrž politiky lidí, kteří mají známku láni na těle (Opět volání: 12 procent! Hlas: Mlče! Držte hubu!) Já jsem ta procenta nikdy nebral, ale je platil. Takovýto výkřik nesáhá po výši mého opovržení. Člověk, který tato slova pravil, vtiskl si sám pečet na cti utrhače. (Hrozný lomoz, dupání, pochvala a odpor zanikají ve vřavě).

S prvnějšími slovy pana doktora úplně souhlasíme. Škoda, že p. doktor od r. 1887—1896 liboval si sám v řečích a skutečích, které nyní zatracuje. Stal se zkušenějším a co dříve na Riegrovi zatracoval, to nyní sám za pravdivé uznáváti musí. Tím dr. Herold své dřívější štvárence proti Staročechům sám odsoudil. Škoda, že plnou pravdu pověděti nechce, neboť pak bychom věřili v opravdové jeho pokání a napravení. Možná, že p. dr. Herold také někomu 12% dával, ale že je bral, je také pravda. Týkalo se to jednoho rolníka v Bykosti u Suchomast na Berounsku a pak rolníka na Karlínku. „Hlas Nár.“ přinesl o těch 12 procentech před lety doslovný výťah z gruntovních knih a mnozí lidé na to dosud nepamatovali. Že hájil dále dr. Herold zažrané Němce proti Čechu, že hájil lichváře Komerse a židy, to jen mimochodem připomínáme. Jiné vynikající vlastnosti dra. Herolda a pokud mluví pravdu, to vždy mile rádi uznáme, řídíce se heslem Františka Palackého: „Vždyť k svému a vždy dle pravdy!“

Souhlasíme s doktorem Heroldem, že ve vynalézání nejlepších prostředků leží tajemství politiky. Když takto mluvil dr. Fr. L. Rieger, musili jsme jej a staroč. posl. nejednou hájiti a to proti dr. Heroldovi, Pacákovi, Englovi i Gregrovi, kteří hájili často politiku kozáckou, husarskou, dobrodružnější, nežli kterou někdy hájili mladíci a nezkušení členové omladiny a stran pokrokových. Jak známo, hájival p. dr. Herold v letech 1893 a 1894 i tuto fantastickou politiku a kdyby pokrokaté odfukali dnes tehdejší jeho řeči, způsobili by panu dr. Heroldovi často velmi nemilé rozpaky, neboť musil by nejednou před Bohem, zkušenými starci a Riegrem často kajícím vyznati: Pater peccavi — Otče zbláznil jsem!

Pan dr. Herold pravil, že poslanci mladočeští stojí podnes na půdě státního práva a odvolával se při tom na sněmovní adresu z r. 1896. Poslanec za Kutnou Horu, Časlav, Chrudim a Heřmanův Městec sotva však věří v brzké jeho uskutečnění, neboť jinak by nebyl připustil, aby zmínka o českém státním právu v společné adrese stran většiny na říšské radě se vynechala. Mladočeští poslanci přiznali ostatně, že požadavek státoprávní mezi 26 požadavky, které u vlády učinili, se nenalezá. Co praktické ho očekávají tedy od požadavka ohledně zodpovědnosti státoprávní adresy českého sněmu? Jak politickou situaci a směřování vlády známe, tedy ani hrabě Thun neavrhne teď Jeho Veličenstvu zrušení platné ústavy, platných volebních řádů a korunovaci Jeho Veličenstva za Českého krále. Uznání českého státního práva přiználo Jeho Veličenstvo beztoho v zářijovém reskriptu z r. 1871 a státoprávní přesvědčení poslanců českého národa stalo se rovněž v trůnní řeči z r. 1879. Od té doby byli ovšem hrabě Taaffe a kníže Windischgratz jako ministrpředsední nuceni prohlásiti na říšské radě, že Jeho Veličenstvu změnu ústavy a provenení českého státního práva nenavrhnou. Oboje depřiznivá tato prohlášení zavinila tehdy obstrukce mladočeská. Domnívají se poslanci pp. dr. Herold a Pacák, že teď obstrukce německá vymůže nám to, čeho nedovedli a nebyli s to vymoci čeští poslanci?

My nejeme lehkověrní, nestavíme paláce blahobyti na bublinách, nýbrž myslíme, že správněji posoudil politickou situaci ministr dr. Kaizl, když mluvil o politice etapové. Od ministrpředsedy Thuna můžeme sice očekávati, že učiní něco pro rozšíření zemecké samosprávy a pro zemecké finance, ale státní právo a veliké vymoženosti nám poslanci z povánočního zasedání nepřinesou. Přejeme jim sice, aby vymohli něco lidu z 30 slibů mladočes. poslanců z let 1889 až 1891, ale mnoho toho nebude. Neočekáváme, že by také byl splněn program rakouských rolníků, jak jej sepsal Alfons Štastný z Padafova a který byl přijat za souhlasu a přítomnosti poslanců dra Herolda a

dra. Engla na Sjezdu selácké jednoty z r. 1889 v Praze. Dnes Selácký spolek Alfonse Štastného i Zemská selácká jednota se od strany mladočeské odvrátily, protože v splnění slibů mladočes. vůdců a dra Herolda více nevěří. R. 1891 pravil p. dr. Herold českým rolníkům: „Již vyřkl jsem zde, kterak poslanci na říšské radě pro jeden požadavek rolnický nemohou opustit deset jiných.“ Vyrovnaní rakousko-uherské není letos v náh prospěch vyřízeno a proto se nedivíme, že rolnictvo a živnostnictvo a živnostnictvo stává se nedůvěřivým a že spoléhá nejvíce na svépomoc. Jen skutečnými vymoženostmi zaplaší čeští poslanci nedůvěru a vymoženosti tyto čeká český lid již dlouhých devět let!

Český lid očekává od vlády a poslanců skutky, neboť slibované zlaté prasátko, krásná slova jeho hlad a žízeň, skutečné potřeby nenukojí. Lid nepteje si protináboženských štváren, zatracuje to věčné koketování se socialisty nevěreckými, ať si říkájí již národní nebo mezinárodní, lid chce skutky poctivé a opravdové, potřebuje duševní i hmotnou pomoc, neboť jinak co nenechají socialisté, seberou židovští kapitalisté. Proto sjednejte pomoc a pokoj lidem dobré vůle!

Politický přehled.

Svolání zemských sněmů království Českého, markrabství Moravského, velkovévodství Slezského, dále Haliče, Bukoviny, Horních a Dolních Rakous, Štýrska, Korutan, Krajiny, Gorice a Gradiště, Vorarlbergu a města Terstu prohlásuje se císařským patentem na den 28. prosince. Pouze sněm dalmatský a tirolský nejsou v tomto roce svolány. Třídenní zasedání bude věnováno povolení zemských rozpočtů.

V Uhrách složil předsednictvo sněmovny své hodnosti a tak je předsedou dle stáří 84letý Košutovec, vlastně republikán Madarasz, jinak neškodný to starec. Uherské strany hádají se o vhodnosti nebo nevhodnosti návrhu Tiszy, aby vláda opírajíc se o 243 podpisů poslanců jeho strany, s ním drží i 50 poslanců chorvatských, směla vybírat daně a vůbec vládnouti a udržovati jednotu s Rakouskem. Debaty se účastnili političtí předáci všech stran, Banffy, Julius Andrássy, Štěpán Tisza, Gabriel Karolyi, Vojtěch Apponyi, Albin Czakky, Hegedus, Polonyi atd. Zvolí li však sněmovna ještě před svátky nové předsednictvo, jest více než pochybné. Vyřízení vyrovnaní s Rakouskem a státní uherský rozpočet, je do nového roku naprosto nemožné. Zákon Tiszův bude tedy uherská vláda — opírajíc se o většinu sněmovni provádět tak jak tak.

Výkonný výbor pravice měl v pondělí porady. Jednalo se o upokojení a odstranění neshod v řadách pravice a o účinnější podpoře některých její požadavků. Také v polském klubu naléháno na rychlejší plnění vládních slibů Polákům. Polské gymnasium v Těšíně má býti postátněno. Čechové dostanou gymn. v Opavě a Prostějově a zatím 100.000 zl. na zakoupení stavebního místa pro českou techniku v Brně. Královédvorské a místecké gymnasium dostane vládní podporu 3.000 sl. ročně. Ostatní vládní dárky nejsou novými vymoženostmi, nýbrž konečné splnění starších slibů. Chorváci přimohli dostanou gymnasium v Pisinu.

Ruský car slavil v neděli své jmeniny. Zvláště slavné byly slaveny carské jmeniny ve Vídni. Císař František Josef I. šel osobně na ruské vyslanectví a ztrávil tam přes půl hodiny; toť velevýznamná politická událost, neboť carské jmeniny oslaveny byly dosud vždy jen dvorní hostinou v císařském hradě, při které císař probral více méně vřelý příspěvek na zdraví ruského cara. Ani Mikuláš I., ani Alexandrovi II. a III. nedostalo se v den jejich jmenin takové pocty od našeho císaře, jaká byla v neděli prokázána caru Mikulášovi II. Císař oděn v ruské uniformě svého pluku, ozdoben řádem sv. Ondřeje, v ruském velevyslanectvém paláci v Reisnerově ulici ve Vídni osobně před velevyslancem hrabětem Kapnistem přednesl svá blahopřání. Car Mikuláš II. vidí v našem císaři svého otcovského přítele, v loni dohodl se s ním úplně o politice na Balkáně a oba mocnáři přispěli tím nemálo k udržení míru na Východě. Mnozí mysleli, že mezi Ruskem a Rakouskem nastalo jisté napětí k vůli kandidatuře prince Jiříka řeckého na guvernéřský stolec na Krétě, odkudž bylo rakouské válečné loďstvo a vojsko odvoláno, dále když Milán byl trpěn jako nejvyšší velitel srbské armády, a když Rusko nepopíratelně drželo palec Černé Hoře a darovalo jí 30.000 pušek s příslušnými náboji. Zachránitel carův stal se již kretským guvernérem, Černá Hora oslavila srdečné panovnické jubileum našeho císaře, a z toho lze souditi, že přátelství naše k Rusku dostalo nejen nezkaleno, ale že ve Vídni zvláštní důležitost mu přikládají. Císař náš projevil své přátelství carovi nejen tím, když k vůli ruskému zahraničnímu ministrovi hraběti Muravěvovi přijel z Pešti schválně do Vídne, ale i nedělní neobvyklou poctou carských narozenin.

Drobná obrana.

Stará láska nerezává. Nikdo nesmyje z mnohých protestantských knížat století šestáctého a sedmáctého skvrnu, že drželi s Turkem úhlavním nepřitelem křesťanstva, jen aby nabýli sly proti katolickému císaři. Tím se též smutně vyznamenal český král Friedrich, německý kalvinista, protestanty zvolený a s ním spolu tak mnohý z evangelické křechty tehdejší. Bylo by se myslelo, že se protestantské Německo, tedy Německo s lepším přý křesťanstvím, za tento dějepisný škandál stydí. Ale stará láska nerezává. Nejméně německý císař a pruský král a spolu i hlasatel evanjelia spolčil se na místech všem křesťanům svatých, opět s Turkem a líbal se sultánem! A naši pastoři? Dosud ani muk. A liberálové z katolíků našich povstali? Tak ani muk, vždyť je to protestant. Papeže pomluvou zneužití, biskupy trhat, to ano, to táhne. Ale protestantům říci pravdu? To není — liberální. A bylo by to proti duševnímu sňatku české svobodomyšlnosti s německým protestantismem. I tato láska je stará a nerezává. A tak jen nedělat rozbroje v šťastném manželství.

Konec církve katolické po tak dlouhém čekání a marných pokusech se přiblížil! — Marny byly jak známo všechny nástrahy nepřátel proti církvi katolické po celých devatenácté století. Konečně povstal muž veliký, „všemi mastmi mazaný“, který nedávno jedl chléb klerikálův. Ve spojení s doktorem Matysem z Nové Paky provede něco velikého po pomyšl proti biskupu královéhradeckému, a zničí katolicismus. Inu Jidáš má každé století dost, proč by nějakého „jidáška“ nemělo taky století naše? Jenže víme, že Jidáš obdržel sice 30 stříbrných a pak se oběsil, kdežto Kristus vstal z mrtvých.

Drobné zprávy.

Jeho Bisk. Milost ráčil včera z Chrásti sem zavítati, a pobude po zimní dobu v sídelním městě svém. Dnes počti svůj návštěvou vánoční bratry. „Chudé děti u zastavárny“, jež se konala u příležitosti podílení chudých dětí v opatrovné škol. sester.

Důvěrná schůze v Adalbertině. Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové pořádá 4. ledna b. r. o 2. hod. odpo. důvěrnou schůzi ve dvoraně „Adalbertina“ pro své členy. Do schůze byli pozváni zástupcové katol. strany národní a křest. sociální z Prahy. Rokování o společném postupu všech stran zabýváno bude jednatelem družstva, dp. drem. Frant. Reylem rozpravou „O křesťansko-demokratickém hnutí“. Hojná účast pp. členů, zvláště důvěrníků družstva jest žádoucí.

Obecní volby v Hradci Králové. Podle §. 18. řádu volebního v obcích království českého se vyhlašuje, že jsou seznamy voličské pro volbu nového městského zastupitelstva v Hradci Králové u podepsaného úřadu veřejně vyloženy a sice na dobu čtyř neděl, počínaje dnem 23. prosince 1898 a konče dnem 19. ledna 1899, aby v ně každý mohl nahlédnouti. Kdo by proti těmto seznamům nějaké námitky podati chtěl, nechť tak učiní u podepsaného purkmistrovského úřadu v nepřekročitelné lhůtě osmidenáti, jež počíná dnem 20. ledna 1899 a končí dnem 27. ledna 1899.

Přes 3000 výtisků rozebráno výtěčné brožury „Církev a církev“ od E. J. Městeckého. Spisek obsahuje přesvědčivý důkaz o božském původu církve katolické a vylicuje v pravém světle různé sekty náboženské, které během času ve vlasti naší chtěly úkol církve katolické zastávat. Brožura jest tím časovou že posuzuje právem „apoštolské“ snaby starokatolika Išky a novopackého lékaře, Dra. Matyše. Strau 48. Cena 4 kr. Při objednávce 50 výtisků po 2 kr. franco. Objednávky obratem se vyřídí.

Osobní. Pan c. k. poštovní oficiál Kalderer Alfred jmenován byl zde vrchním oficiálem.

Úmrtí. V Praze zemřela sl. Anna Trykaro, dcera p. profesora v stáří 19 let. Pohřeb její se tam koná dnes o 3. hod. odpo.

Kapři jsou letos v Hradci z městských rybníků po 80 až 90 kr. Následkem toho byli nuceni též ostatní kupci slevit ceny ryb oproti lonku.

Stavba „Adalbertina“. Minulý týden rozeslalo předsednictvo politického družstva veškerému kleru diecéznímu přehledný obraz o stavebním účtu „Adalbertina“, zároveň s pilným appelem na další obětavost, ačkoliv není nikomu tajno, že ukládány jsou ze všech stran kněžstava oběti nemalé. Upozornění však na pravý stav věcí neminulo se s cílem, neboť sotva oběžník dostal se do rukou adresátů, již bláši se mnozí ku své čestné povinnosti. Tak za znameňaváše o povíděmek mezi prvními dar vdp děkana Fr. Pochopa v obnosu 100 zl. a dary vdp. děkana Preclíka a vdp. far. Hanzla po 20 sl. Nejmenovaný kaplan (č. 61. 382.) daroval 4 sl. Není pochyby, že příklad tak účinný najde hojněho následovní. Vítat sequens!

Ples spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové konati se bude dne 17. ledna 1899 o půl 8. hodině večer ve velké dvoraně besední. Vstupné 1.50 sl. Hudba c. k. pěšího pluku 42. Čistý výnos věnován bude chudým

studujícím c. k. gymnasia, c. k. škol reálných a c. k. pedagogia. Jen pro svané.

Domácí slavnost vánočního stromku v ústavu hluchoněmých Rudolfinum koná se dnes dne 23. prosince o 4. hodině odpoledne, při které chudí chovanci hluchoněmí podělení budou od ct. dobročinného komitétu dar šatstvem, obuví a jinými dárky. Vstup jest volný.

Němci nepájdou na český sněm. Nu, pak se tam aspoň něco vyřídí, nechají-li poslanci zbytných řečí a návrhů.

Královéhradecký odbor Jednoty katol. českého učitelstva v království českém koná o svatém Štěpánu, 26. prosince 1898 o 2. hodině odpolední první občasnou schůzi ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové. Program: 1. Zahájení schůze. 2. Projednání spolkových záležitostí. Na to ve 3. hodiny. 3. Přednáška pro lid: „O výchově v rodině“, promluví říd. učitel p. V. Špaček. Upozornění: a) V zájmu prvního vystoupení odboru jest žádoucí účast všech pánů členů a přátel spolku. b) Páni členové Odboru Královéhradeckého platí roční příspěvky dp. Dobroslovovi Orlovi, vicerektoru Borromaea v Hradci Králové.

Živnostenská čtenářská jednota v Hradci Král. pořádá dne 31. prosince 1898 ve svých spolkových místnostech velkou sylvestrovskou zábavu ve prospěch ústřední jednoty českého herectva, při které účinkuje s lákavým svolením pana ředitele Pištěka celý personál divadla Klicperova.

Vánoček spolku na podporu chudých studujících vyšší obchodní školy v Hradci Král. konati se bude dne 28. ledna o půl 8. hodině večer ve dvoraně besední. Vstupné: pán 2 K, rodina 3 K. Výhradně pro svané.

Divadelní představení na venkově uspořádá 26. prosince ochotnický spolek v Jeníkovicih v hostinci pana J. Hamáčka ve prospěch občanské knihovny; sehra veselohra „Těžká ryba“. — Ochotnicko-čtenářská beseda v Jeníkovicih sehraje na den sv. Štěpána veseloheru „Národní slavnost“. — Ochotníci skoreničtí sehraji 26. prosince veseloheru „Stará blázní“. Sbor dobrovolných basitů v Uhersku pořádá 26. prosince divadelní představení, při kterém se sehra veselohera „Tak se chytají vrány“. Ochotníci tisovští sehraji v týž den v hostinci p. Marka činohru „Závět“.

Ples spolku číšníků Hradce Králové a okolí konati se bude 17. ledna v sále Živnost.-čten. Jednoty po 8 hodině večerní. Vstupné 2 koruny. Hudba Sukola Třebechovického. Výhradně pro svané.

Věcná loterie pro Velehradské a Svatohostýnské podniky, jednotu Čechů sv. Methodu ve Vídni atd., atd. Aby se předešlo velikému nedorozumění v příčině losů Velehradských atd., sděluje duchovní správce na Velehradě, že dle výnosu vjs. c. k. finančního ministerstva č. 60.897 dto. 13. prosince 1897 čistý zisk, pokud Velehradských losů se týče, určen jest: „a) pouťní chrám Páně, jenž potřebuje obnovu svou věží — na opravu svatyně vnější vůbec — na fond vydržující chrám Páně, který až dosud bez majetku jest — na společný dům pouťnický, jehož by se užívalo také k obdržání duchovních cvičení — na založení výchovného ústavu pro mládež studující, jakož i na uhrazování potřeb činného duchovenstva Velehradského.“ Účel tento jest výslovně podán ve svrchu jmenovaném povolení. Zajistí jeden každý bod samostatně by zasluhoval doporučení a schválení všech P. T. bratří a sester československých v zemích koruny svatováclavské a ctitelů sv. Apoštolů našich, čím více všechny vesměs vzaté z těch a jiných příčin účtívě se prosí, jelikož loterie tato jednou povolena jest, aby přátelé a příznivci psvátého Velehradu a sv. Hostýna atd. také opravdu příležitosti použili a ve součtější vzájemné o rozšíření jich se přičinili a povolených 700.000 čísel pro účely Velehradské a mimovelehradské určených také rozprodali. Jedná se výhradně o čest a chválu Boží, účtění bl. Bohorodičky Marie Panny a sv. Apoštolů Cyrilla a Methoděje.

Obecní volby v Kutné Hoře provedou se patrně až v roku 1898. Proti seznamu voličskému ve II. sboru podána byla. totiž reklamace týkající se toho, že v II. sboru zanešeny byly co voličky zdejší učitelky a podučitelky neprávne. Reklamační komise, pozdětávající vesměs z přívrženců pp. Macháčka a Pacáčka sice reklamaci zamítla, ale c. k. hejmanství jí dalo stížnost. Divno jest, že zprávu o tom přinesly „Podv. L.“ již 17. prosince, že však stížností vedoucí dostali zprávu o vyřízení reklamace teprve 19. prosince. Na radnici se patrně vynášejí úřední tajemství. Jak „P. L.“ oznamují, odvolají se učitelky až k nejvyšší instanci. Z toho viděti, jak velice Pacáčkovi blaší jejich potřebují. Koudel hoří jim pod nohama vědy. Veliké starosti jim dělá též sněmovní volba, při které samostatní voličové kandidují proti purkmistrovi Macháčkovi samostatného kandidáta p. Prokopa Slavíka, muže osobně počestného, nezištného, který má samostatně přesvědčení a který nemá nepřátel v žádné straně, vyjímaje družinu „Podv. Listů.“

Notářská komora pro kraj hradecký a chrudimský konala se v Hradci Králové v úterý pod předsednictvím presidenta pana c. k. notáře dr. Jandy z Litomyšle.

Dar měst. historického muzeu. Panem Adolfem Russen dostalo se měst. historickému muzeu skvělého a zajímavého daru: Věnoval mu obraz velkých rozměrů, který představuje povnost Královéhradeckou ze strany západní. Obraz ten provedl sám v olejových barvách dle fotografie gyna svého, měst. rady p. Julia Russa, rovněž váženého příznivce našeho muzeu. Pan Adolf Russ, znám jest jako znamenitý malíř a jehož původními posmami i hrady

kopíemi seznámilo se široké obecenstvo na výstavě v Hradci Králové r. 1894. pořádané. Při obraze povnosti Královéhradecké nanovo jsme se obdivovali, jak pan Russ při vysokém svém věku ještě mistrovsky štětcem vládne a jak zachytil jím věrně vlecly ty četné a různé odstíny barevné. Obraz pana Adolfa Russa pro historické muzeum má pak hlavně tu cenu, že ještě po mnohých letech každý dle něho bude moci učiniti si věrnou představu, jak Hradec Králové vypadal se svou pevností branou Pražskou se svými zelenými náspy, ciblovými hradbami a příkopy. Pořádá při muzeu není tak prostorné stěny, kde by mohl být umístěn, pověšen bude v zasedací síni městského zastupitelstva, která v radnici právě se upravuje.

Co nejdříve vyjde tiskem bisk. knižtiskárny nákladem spisovatelovým: Faase benedictiátů dle nového kongruového zákona a nové osobní daně. Příručí knížka ku praktickému posouzení poměru, v jakém příjmy a vydání uživatelů církevních obrocí stojí ku předpisům zákona kongruového a zákona o nových osobních daních, ku praktické potřebě duchovenstva napsal Jan Kuhn, farář a bisk. vik. sekretář ve Studenci u Jilemnice. — Druhé vydání.

Zvěsti z východních Čech.

Z Čistěvsi. V naší čtenářsko-hospodářské besedě panuje čilý a zdravý život a v její schůzích pojednává o různých zemědělských otázkách, majících pro rolnictvo cenu praktickou. Že naše jednota stará se též o prospěšný nákup hnojiv, semen a prodej hospodářských výrobků bylo již v „Obnově“ zmíněno. Dne 4. prosince t. r. konala čtenářsko-hospodářská beseda valnou schůzi, která vzor tomu, že cesty nebyly schůdovými, navštívěna byla velice četně, zvláště zastoupeny byly besedy: věstářská, chlumská, máslavská a dohalská. Sluší s potěšením zdělit, že schůze zastoupena byla i ženským pohlavím nejen domácím ale i přespolním. Příkladáme toto čestné účastenství ponejvíce osobě našeho milého a váženého hosta a oblíbeného řečníka pana poslance Jana Jaroše z Časlavky, který si u nás i o nejširším okolí všeobecné sympatii vydobyl již od památného výletu združených besed na Chlumu. Schůzi tuto zahájil předseda p. Jos. Havrda o 2. hod. odpoledne a přivítal vřelými slovy všechny přítomné. Zmínil se, že letošní rok byl rokem samých jubilejí a podotkl, že i tato schůze má úkol připomenouti rolnictvu šotileté výřeší zrušení roboty. Když byl jednatel Fr. Skvrna přečetl protokol z minulé schůze, které v plném znění schválen, ujal se slova p. poslanec J. Jaroš, aby promluvil o vzniku, vývoji a zrušení roboty. Řečník v delší řeči líčil jak povstala robota, odkud k nám přišla, cituje data historická a jak velkém rozsahu se

Z Plotiště. Hospodářský spolek pro okres královéhradecký konal valnou schůzi v neděli o 3. hod. odpolední v novém velkém sále pana Součka. Vzdor děsti a blátu dostavili se členové z Předměstí, ze Světů, Svobodných Dvůrů, ze Stěže, Placic, z Králové Hradce atd. Schůzi zahájil předseda, pan MUDr. Reichert. Na to promluvil ředitelka hospodyně školy ve Stěžích paní Marie Trachtová „o novodobé hospodyně v domácnosti“ a o mlékařství v hospodářství. Plynoucí o poutavou její přednášku vyslechly s velkou pozorností zvláště přítomné hospodyně a dámy. Pan ředitel hospodářské školy Müller v Kuklenách promluvil jak „o záložnách Raiffeisenových“, o jejich potřebě a zařízení. Redaktor František Štábl uvedl, jaký je rozdíl mezi záložnami. Je třeba Raiffeisenovek pro místní potřeby plotišťské, kdež ovšem jest již občanská záložna, a připomenul, že země zařízení Raiffeisenovek podporuje ze zvláštní dotace 15.000 zl., že zeměští úředníci vyvěřili zařízení a knižvedení Raiffeisenovek. Pan Hrdlička a ze Stěže uvedl stížnost rolnictva, že zeměké přirážky se vybíraly s původních gruntovních daní, nehlédíc ke slevě pozemkové daně, kdežto u živnostnictva se slevy odpočítaly. Žádal odpomoc v této příčině. Jednatel místní besídky mluvil stejně ve prospěch poplatnictva. Na to schůze skončila.

Misie v Lochenicích. Od 11.—20. prosince konali velební Otcevd Bernardin Čáka a Karel Soukeník z koleje Redemptoristů v Praze svaton misií v Lochenicích. Jakkoli byla povětrnost nepřiznivá a cesta rozblácená, přec jen vřelí lid z Lochenic i Předměstí, a i z okolních obcí ohotně chvátil do kostela na cvičení, kázání, na služby Boží a rozmanité pobožnosti a se stoupající radostí účastnil se mimořádného navštívení Božího v době předvánoční. Při misii zde dosud nevidané konaly se tři slavnosti. První bylo odprošení Pána Ježíše v nejvěstější Svátosti ve čtvrté odpoledne, při čemž přes nejhorší počasí kostel přeplněn byl. V sobotu odpoledne byla slavnost Marianská, při čemž okrášený oltář s Božičkou Boží bohatě osvětlen byl svícni, darovanými od panen obojí farní osady. Neoslavnější bylo svěcení misijního kříže v neděli odpoledne; mládenci z Lochenic i Předměstí nesli kříž, provázeni jsouce četnými drážičkami. Vdp. Antonín Suchánek, rektor seminářský, dp. František Čejnovský, farář ze Sedrašie, vel. p. Karel Hubert, vikarieta a 15 ctihodných bohoslovů obětavou přítomností a nadšeným prospeřováním vzdali veřejnou čest svatému kříži tak, že všichni přítomní v tříslivě láosce k Ukřižovanému velice posilnění byli. Během sv. misie zavítali sem dle možnosti též dpp.: děkan a sekretář Kaloš, ročník lochenický, farář věstářský Hulata, plotišťský Martinec a j. V úterý 20. prosince skončila se misie a v duchu obnovený lid narád se loučil s velebnými misijnáři; srdečnými promluvy a slaski si srdce všech a 900 lidem dobré vůle sjednali pokoj s Bohem, s blížními i pokoj vnitřní. Zaplať Pán Bůh jim i všem, kdož o zdar svaté misie jakkoli se zasloužili! Na obnovu se těšíme.

Z Kutné Hoře. Žijeme ve znamení voléb a ta ovšem různé ději se věci vážné i veselé, pravdivé i přehnané. V žemotřicích besedě ushopili se

Vánoční příležitosti saagitovat si ve prospěch pana Macháčka. Když před nedávnem konala se zvláštní slavnost za příčinou podělování rozličnými významnými, kterými kutnohorská živnostníci na výstavě v Golfové Jenkové významnání byli a které chtěl nadim živnostníkům dodatí jednání výstavu jenkové, ta honem pozvání do besedy pan Macháček a městskou radou, až jinak do temesnicko-živnostenské výstavy nepáchnou a pro výstavu v Jenkové a temesnictvo ani přetm nehauil. Páni se však chtěli zabolejknout k vůli obecním a sněmovním volbám, chtěli si saagitovat a temesnictvo mělo je povznést na svých bedrách. Idu wasat lidu med kolem út, to znal již Absololon a všichni starováci a novováci špihákové. Naši páni se ani nesabervenalí, když agitační si vymyslíli a velebili jejich zásluhy o temesnictvo. Darma Jelinka vonsatého trhal p. Macháček za šouy, aby s tou chválu již přestal. P. Jelínek ne a ne, vždyt chtěl nás Barbarossa také agitovat pro sebe! Pan Holomek také dosti dobře odříkal napapouškovou řeč a zde také každý ví, proč mu tak p. Hejnic přije a tak štědře mu přidává medaile a diplomy. Takové osoby kupí se teď kolem pana Macháčka, ačkoli prý by tento svůj kabinet rád rekonstruoval. Proto by benevalentní nabídky pánům úředníkům, učitelům, národním dělníkům a živnostníkům. — Sněmovní kandidatura pana Macháčka měla pomoci nedělní schůze, při které pobostinský vystoupil p. dr. Herold a Pacák. Panu dru Heroldovi vyčetli socialisti známých 12 procent a pokrokat dr. Baxa dle starého receptu mladočeských vůdců vyčetli těmto, že aliby jejich byly a zůstaly chybami a že na splnění jich není ani zdání. Peprné výtky dra Baxy byly dříve v takovém shromáždění u nás vůbec nemožný, ale tentokrát voličstvo. mezi ně se dostal velký počet vůkolních starostí a státek, dřívějších to stoupenců mladočeské politiky, dávalo na jevo zjevný a časem i velmi hluchý souhlas na jevo. Pražské časopisy strach zjevně panu dru Heroldovi a Pacákovi, mlčí i k tomu, co dříve sami tvrdily, zdejší opisice veliký úspěch upírají, ale že omlouvání a vyloučování p. dra Herolda a dra Pacáka nemělo na voliče valného vlivu, to dokazuje nejlépe skutečnost, že připravenou a napsanou již resoulici vyjadřující mladočeským poslancům úplný souhlas, neodvážili se ani přičísti. To od r. 1890 v Kutné Hoře také nebyvalo. Neříkáme, že měli socialisté a pokrokatí ve schůzi vliv rozhodující, ale faktum jest, že tu bouře a klíklavé výstupy byly a že všichni se rozcházeli ze schůze výsledky mladočeské politiky nanevysť neopkojení. I mezi věrnými dosud Mladočechy to kvaší. Dr. Herold jak obyčejně prohlašoval, že mladočeskí poslanci jsou ochotni složit své mandáty, kdyžby se lid proti nim vyslovil. Soudní voličové více méně již přisazují, že by poslanci byli lépe učinili, kdyžby je nekultivní zbraněmi a pomluvami vůbec stoupencům poctivého dr. Riegra nebyli vyvrhali. Co se za 10 let pokazilo, co jsme promeškali, v čem jsme zůstali pozadu to se dš nyní těžko nahradit. Dr. Baxa vyčetl Heroldovi ostře, že za jeho „vítězné“ politiky se stala veliká vymoženost, že si nechal před okny svého domu na Vinohradech vystavěti německou realku, která je na Vinohradech vůbec sbytečná. Dr. Baxa vyčetl dale mladočeským poslancům, že proti Sáročechům vyvatali jako rozkašení lvové a nyní že jsou jako ostříhané ovečky. Tyto věci zpravodajové pražských listů patrně neslyšeli a proto zamlouvají a utulnými věcmi doplňují je ich zprávy. Posluchači konservativní obovali se ve schůzi trpně; poslouchali. Řeč dra Baxy byla výslednuta a nejvážším napjetím a nikdo z těch nejzuvětších Mladočechů neodvážil se otkřikovati její dle známé jejich manýry. Ano, četní Mladočeši tleskali na konci. — Agitační výsledek nedělní schůze nebyl tedy pro kandidaturu pana Macháčka příznivý. Na voliče kutnohorské působí velice komicky zprávy, že sněmovní kandidátem stran všech v Kutné Hoře pro volbu zemského poslance jest pan Macháček. Zprávy pražských časopisů jsou čirým výmyslem a balamucením obecnstva. Pana Macháčka nekandiduje žádná strana, ani mladočeskí voličové v plné schůzi se na jeho volbu nenesouli, radikálové, pokrokatí a též konservativci jsou zřejmě proti jeho volbě. Kandidatura p. Macháčka odporučila jen malá družina Pacákova a ta fedruje kandidaturu jeho objednanými články a zámečnými v praž. časopisech. Největší zásluha přý má o rekonstrukci vládkého dvora! To tvrdí fabrikanti téžho zprav, to tvrdí též p. dr. Pacák, aby se při tom jeho nekromná filianka mohla také pochlubit a velebit. Rekonstrukce provedena byla velmi draho a přímě nešťastně, neboť je to fákní budova, plná malých komůrek, z které byl pel starostitnosti, tedy největší její význam setřen. Tak psal umělecký referent pražské „Politik“ v loni v červenci. Dnes, k vůli volbám i v tomto směru se falšuje veřejné mínění a čtenáctvu se předatírá, že kritiku písnou architekti a umělci. Ano, ale umělci z advokátních kanceláří svedomodyslných, kteří a každého žalovaného dovedou učitnití anděla — za peníze a osobní výhody Strana Riegrova na zemském sněmu není teď zastoupena a nepostaví tedy voličové staročestí a katoličtí kandidáta z vlastních řad. **Proti kandidatuře pana Macháčka jest v živnostnictvu velmi silný odpor. Mnozí chtějí Kratochvíla a Prahy, let to je slověk jen pro potřebu. Mladý nastrčený kandidát i Kutná Hora má své zájmy, které dáranně a neodvisle hájiti třeba; tu odporučují živnostníci k volbě poslance do zemského sněmu dne 29. prosince roshadn pana Vědrovského Prokopa Slavíka, který se dnešních poměrů jest vhodnou osobou. Pan lékařník Prokop Slavík prohlásil již samostatným voličem určitě, že volbu přijme, bude-li důvěrou voličů pčten a samostatní voličové její budou vsadit tavoru „Pod. Lidě“ a volit nomenný a pražské Marianské ulice volit. Pan Prokop Slavík jest Mladočech, jest však muž rovněž, má vlastní, samostatný svůj úsudek, nebaže tedy loukou v cizích rukou, ale bude mužem osvětl, rásovitým, prospěchů Kutné Hory dbalým. Ukámi to světlé v poslední době nejednou a dovedl hájiti, co za správné uznával. Lid náš jest velice nespokojen s politikou Pacákovou, která po 10 let se objevuje v koncích a která**

zvláště v posledních 6 letech zasadila si rány nešťastně Mladočeskými alibí sklamany lid nechce si dáti více vnucovatí kandidáty od samosvých vůdců, nechce pracovatí k větší slávě a do kapsy jistým kancelářím a novinám. Lid chce výsledky své práce také jednou pro sebe a samostatní voličové budou proto 29. prosince voliti do zemského sněmu za poslance pana Prokopa Slavíka. My se vůli j-jich protiviti nebudeme. Lid v slibovaný palác hlahobytu nevěří, nevěří jejich „budovatelům“, neboť dle všeho nestaví pevně. Sensační působí zde novinka, že na paláci nové naší realky spadlo klenutí následkem rozstoupení zdi. Na radnici dávají páni hlavy dohromady a tutlají to mezi sebou, neboť stavba byla za dozoru obce provedena, a je to již jednou malheur, jenž je před volbami pronásleduje. Heslo: zde Macháček — zde Slavík — klenutí politické a klenutí stavitelské našich výtečníků uvádí se mimoděk v souvislost.

Z Chlumu. Zdejší hospodářská berídka uspořádala 18 prosince odpoledne schůzi, v které zajímavým způsobem promluvil o vývoji českého národa pan učitel Morávek ze Věstár. Schůze se účastnili četní hosté z Čistěvsi, Lipí, Věstár atd. a ani ženy a dívky ve schůzi nescházely. Po přednášce byla volná přátelská zábava.

Z Křesetic. Počátkem prosince ustanoven byl učitelem na chlapecké škole měšťanské v Kutné Hoře pan Jar. Richter, jenž působil dříve v Sukdole a Křeseticích. Pro svou skromnost, lásku ku mládeži i škole a plní ve výchově, mezi obyvatelstvem těch míst velmi ctěnému učiteli všichni přejí toto jeho povýšení, jako odměnu za šlechetné snažení a neúpornou pilnost jeho.

Z Miskovic pod Vysokou. As před 2 lety zařizena u nás pbením jmenovitě zdejšího horlivého učitele pana B. Vojty čtenářská beseda, jež již letos po krátkém svém trvání honosí se mnohými cennými spisy. Uspořádáno, aby knihy půjčovány byly také chudším nečtením v naší obci. Jména těch, již jsou v čele podnikání toho, zaručují, že jen knihy opravdu dobré a v každém ohledu nezávadné přijdou lidu do rukou. Tak snad podaří se spojeným úsilím, když i z knihovny farní v Suchdole, jež v posledních letech tamním duchovenstvem zařizena byla, hojně dobré knihy jsou vypůjčovány, konec učiniti šíření zhubných krvavých románů a spíš nemravných, jakými lid zdejší nevědomitými agenty z blízkých měst čten byl zaplavován —

Ve Smiřicích konal se velký kolový hon v úterý, dne 20. prosince. Zastřeleno bylo 320 zajčků. Rány byly mířeny většinou dobře do hlavy, neboť ve Smiřicích nemají rádi stílece, kteří střílí na mělko, anebo snad dokonce do starých babiček a honců. Poslední lůt byla „na špičku“. Každá rána trefila, ačkoli vyšly konečně všechny na prázdno. Kolik špiček při tom uloveno, páni myslivci latináři nepočítali.

Z Kuklen. Slavnost vánočního stromku chudé mládeže uspořádána XXXV. Batterii mistrů kanonýrů v hostinci pana Vacka v neděli dne 18. t. m., které zúčastnili se mezi jinými důst. pán p. farář Kaška s pány kaplany Krausem a Paulusem pp. řídící učitelé Novák a Prokop a p. uč. Dufek, tovarníci pp. Al. Havík a B. Weidner členové obec. zástup. Po uvitání p. majorem Kalenským ujal se slova důst. p. Paulus, který v delší velmi příkladné i příkladné řeči, vysvětlil původ vánočního stromku a podělování. Po tom nastalo rozdělení dárek, které se na počátku dělo vyvoláváním dle jmén, když pak dívky poděleny byly dle se podělování na pořad. Ač celkem mnoho poděleno bylo přece pozorovat, že snad na některé se nedostalo. Nelze se tomu ale nikterak diviti při tak velkém množství dítek a tak skrovných příjměch, jež společnost tatc má a které pozůstávají jen z dobrovolných příspěvků, jež tato mezi sebou po krejčářích sebere. Rovněž drabota letošního roku měla též velký vliv na příspěvky tyto. Bolný pocit vzbuzuje v každém žal dítku, na které při tak velkém množství něčeho se nedostane. Z příčiny té vzácnější mistři kanonýři na každého prosbu, by jim v jejich snaze nápomocni byl, na rodiče pak, kteří pak mohou svým dítkám dárky opatřiti, by pro přítě jim tyto přinesli aneb zaslati jak to již někteří činí a takto svým dítkám žal pro případ neobdarování ušetřili. Všem pak příživcům, kteří jakýmkoliv dárkem přispěli k uspořádání tohoto podělování vzdává XXXV. Batterie mistrů kanonýrů srdečné díky a volá „Zaplať Bůh!“ Mimo to dovoluje si ctěné veřejnosti odporučiti ctěným spolkem „Ošechový list“ hotel Schreiber, silvestrovskou zábavu, která bude míti velmi pěkný salonní program, a kterou tento pořádá ve prospěch pokladny XXXV. Batterie.

Z Jilemnice. Zdejší živnost. jednota kat. jinoců a mužů sebrala za laskavého spolučitňukování školní mládeže a škole zrostlých dítek v neděli dne 18. prosince 1897 na stálém jevišti al ochotnického spolku „Kolár“ Čarovnou noc. Vánoční hra se zpěvy ve 3 jednáních. Napsal Jos. Flekáček, zpěvy a průvod složil Ant. K. Knorr. Začátek přesně o 7 1/2 hod. večer. Vstupné: I. m. 50 kr., II. m. 40 kr., III. m. 30 kr., k stání 20 kr., galerie 10 kr. Předprodej lístků z laskavé ochoty převzal p. Vác. Bakšajn, obchodník. Zpěvy navičil a řídil vlt. p. Frant. Baďárek, ředitel choru. Čistý výtěšek jest určen ve prospěch vánočního stromku chudých dítek škol Jilemnických.

Z Červeného Pečků. Křesťansko-katolický vzdělávací podperující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude na sv. Štěpána 26. prosince t. r. o 4. hodině odpolední měšicní spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v zeměckém hostinci. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Stělení spolkových zpráv a ustanovení valné hromady. 3. Přednáška p. redaktora Gustava Toužila z Prahy: „O životě a působení dra. Františka Ladislava Riegra. 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volné ná-

vrhy. Také hosté členy uvedení mají do schůze přistupu. V 7 hodin bude začátek večerní zábavy posílavající ve solových výstupu, jež provedou sl. Libuše Toužilova a p. Gustav Toužil z Prahy a pan Václav Najbrt z Červ. Pečků. Při zábavě bude se zároveň diti losování tomboly uspořádané ve prospěch nového kostela v Červených Pečkách. Před zábavou prodej losů. Vstupné 10 kr. Nepřítomní majitelé losů nechť se přihlásí u p. místopředsedy Josefa Šimka o výhry, jež jinak po Novém roce případnou ve prospěch kostela.

Z Horního Jelení. Zdejší katolická sociální jednota pořádá dne 26. prosince 1898 divadelní představení: Národní slavnost. Veselohra z maloměstského života o 3 dějstvích Napsal Frant. Hrdý. Ceny míst: I. a II. místo 40 kr., III. a IV. místo 30 kr., ostatní místa 20 kr., k stání 10 kr. Začátek určité v 7 hod. večer. Školní mládež přístupu nemá. Po divadle volná zábava.

Ze Slezského Předměstí. Dne 18. prosince promluvil v naší jednotě „o robotě stavu rolnického“ p. dr. František Reyla „o poměrech femeslnických“ p. kočárník Čeněk Buben, živnostník vážený a odborník zkušený. Záhy před 3. hod. naplnily se v prostranném hostinci místnosti p. Šprýřara četnými posluchači, hlavně rolníky a živnostníky z Pouchova, Slezského Předměstí, Ruska, Slatiny, ze Svinárku, Blešna, Věkoše, ba i z Králové Hradce. Nebudeme se zde rozepisovati o významné a úchvatné řeči p. dra. Reyla, blučnou pochvalou přijaté a provázené; bylať časová, poučná, prospěšná, utkví zajisté v myslích všech a náš lid si vybere z ní dobré rady a pokyny pro budoucnost a bude dle zásad pana řečníka v životě se říditi. Rovněž řeč zkušeného, v světě obeznalého živnostníka pana Bubna se účastníkům velmi líbila, takže projevono přáli, abychem oba volečné řečníky mohli zase co nejdříve slyšeti. Pan Čeněk Buben zná svizele a bědy femeslnické a dovede jim dati také mnohou vzácnou radu. Pan Buben vidí spásu našeho lidu v usilovném provádění hesla Františka Palackého: „svůj k svému a vždy dle pravdy“; on si přje svou spolupůsobení všech stavů v národě, tedy i kněžstva, které stále se všemi vrstvami lidu se stýkáje, zná také nejlépe jeho vady, přednosti i prospěchy a které pracujíc za příkladem svého Vrchního Pastýře, chce dle možnosti lid poučovati, vzdělávati a uslechťovati. Pan Buben rozvinul ve své pontavé řeči tak pravý obraz nynějších poměrů společenských, vystihl tak dobře pravé potřeby lidu, že se jeho řeč potkala se souhlasem všech. Náš lid musí spoléhati hlavně na sebe, musí si na vzájem pomáhati, musí se mravně uslechťovati, musí kráčet v ducliu pravého pokroku na základech práva a pravdy. Dobré věci, tužbě uslechťitě, dává nebo dojíti cíle!

O dojení a kdy se má dojíti. V čas dojení má býti v chlévě úplný klid a třeba vystřihati se všeho, co by dojně znepokojovati mohlo. Každé znepokojení ruší stejné výtok mléka z vemena a většina krav dovede mléko zcela neb částečně zadržeti. Pozorujeme-li nepokoj, jaký se zmocní krav při zakládání píce, pozorujeme-li, jak krávy nepokojné a sebou šubují, překlápají a jedna druhé chtěvě krmito zrovna před hubou umouti se snaží, tedy toto rozčilení dojnice není dojení jistě příznivo, neboť krávy mléko více méně zadržují a vůbec špatněji a nesnadněji se dojí. Krávy nestojí pokojně, dřívecky se rozhnávají, otkikují nebo bijí krávy a takto se rozčilení stále stupňuje. Za to bývají krávy při dojení obyčejně klidny, když je předkládána píce a boj o ni nerozčiluje. Jsou-li dobře dojeny, vyprázdňuje se vemeno pravidelně a dojení způsobuje kravám spíše příjemný pocit. Kde byly krávy dosud zvyklý — býti při dojení krmeny, tam ovšem snaží se některé mléko zadržeti, avšak, zachází li s nimi dřívecky trpělivě a vlídně, tedy za několik dní si na nový pořádek zvyknou a hospodyně se přesvědčí brzy, že krmení při prázdných korytech jest výhodnější; protože se někdy jedná o to dostati ranní mléko záhy, dojívá se ráno a v poledne před krmením. Večer se dojívá buď před krmením nebo po krmení, jak je to pro hospodářství pohodlnější, avšak dojíti se musí vždy v stejnou hodinu. — Večerní mléko, jest jak známo lepší a mastnější, než-li ranní mléko. Je to asi tím, že tu při dojení jest nejkratší mezera. Nejhubenější mléko bývá ranní, protože od večerního do ranního dojení uplyne nejdelší doba. Čím kratší jsou totiž doby, od podledního dojení uplynou, tím lepší jest mléko, ale tím jest ho také méně. — Avšak též denní světlo tu padá na vábu. V hospodářské škole v Ruti učinili za lonské zimy pokus, dojíti vždy po osmi hodinách, tedy v stejných, pravidelných obdobích. Avšak co se týká mastnou, tedy mezi ranním a večerním mlékem byl přece veliký rozdíl. Z toho soudí, že světlo denní má na jakost mléka a na jeho mastnost též vliv.

Hospodářských a lesnických škol bylo v minulém roce 149. Proti roku 1896/97 přibý 2 školy ubýly. 2 hospodářských škol byly: 2 vysoké, 12 středních rol. a 3 lesnické, 2 střední školy vinařské, ovocnické a zabraďnické, 39 nižších rolnických škol a celoročním vyučováním, 52 zimních hospodářských škol, 7 nižších lesnických škol, 10 mlékářských a hospodynářských škol, 17 nižších odborných škol pro ovocnictví, zabraďnictví, inářství a chmelářství, 2 školy pivovarské a lihovarské. Roku 1897/98 navštívvalo tyto školy 4.264 žáků. Z těchto škol bylo 62 německých, 57 českých, 6 českoněmeckých, 16 polských, 2 slovinské, 1 srbsko-chorvatské, 1 německokorutinské, 1 německorakouské, 1 německo-italské a 2 italské.

Ze zdejší opatrovny. K většinu osla-
vení Vánočního Hodu Božího, nejmladšího to svátku
nevinných dětí a krále jejich Novorozeného Spasi-
tele, sebrali naši miláčkovi celým kouzlem srdcí roz-
radostněných v pátek dne 23. t. m. o 10. hod. do-
polední jesličkovou hru: „Chudé děti k ustatu
váraný“; načež obětivý sbor spanilomyslných dám
připravil utěšené překvapení šedivým Ježíškem, který
uštětné dárky všeho druhu a s bohatou koledu sebou
nese, aby řádný a prázdnu neodešel.

Zemský rozpočet na rok 1899
přinesl rolníkům a živnostníkům nové zvýšení zem-
ských přírážek. Řádné potřeby země činí 18,524,932
zl., mimořádné potřeby 3,535,528 zl., tedy vydání bude
úhrnem 22 milionů 80 tisíc 460 zlat. Řádná úhrada
činí jen 1,738,148 zl. a mimořádná 42 660 zl., celkem
1,780,808 zl. Schodek řádný tedy činí 16,786,784
zl. a mimořádný 3,493,168 zl. Š-hodek 20 milionů
279 tisíc 952 zlatých mohl by se uhradit jen
64proc. přírážkou. Za Staročechů a klerikálů hu-
bovali svobodomyšlní agitační, š. tabejiš 86 až 37
a půl proc. přírážky jsou příliš vysoké a alibovali
jejich odstranění. Místo toho ale přírážky stále stou-
paly a země dělá stále nové dluhy. Protože přetíženi
majitelé pozemků, domů, živnostníci a obchodníci 64
proc. platiti nemohou, tedy se má v příštím roce vy-
bírat 61proc. přírážek, které při dani 30,716,269 zl
vynesou jen 15,680 597 zl. a protože kvota z přebytku
osobní daně z příjmů vynesou zemi 768 000 zl., tedy
království České musí si opět 3,931,855 zl. na uha-
zení schodku vydlužit. Provede-li se zlepšení učitel-
ských platů, jak si je přejí učitelé (platy chtějí jako
státní úředníci od XI. do VIII. třídy, tedy chtějí mít
hodnosti až jako soudci okresní, inspektoři a ředitelé
gymnasií a reálky) pak vzrostem vydání země tak, že
nebude stačit ani 64proc. přírážek, nýbrž nejméně 70
proc. Pěkné to vyhlídky, když říšské daně vyrostly
za 3 leta o 73 a třetinu milionu zlat., totiž na 791
třet. mil. zl. a při tom nejsou ještě započteny: 50 mi-
lionů na válečné loďstvo, 40 milionů na děla a pušky!
Na to nebudou stačit ani nové daně z cukru, piva,
kořalky a sirek. Vše se lidu zdáří a kde potom má
bratř prostředky na stále zvyšované daně a přírážky?
Roku 1890 huboval lid na 548 mil. zl. daní, alibovalo
se mu jejich snížení a palác blahobytu a za 8 let
zvýšeny daně o 243 milionů a ještě na 100 milionů
se nedostává. Pozemkových dluhů je teď v Čechách
přes 1.300 tisíc milionů. Nemá-li náš lid přijíti na
mizinu, musí se s tím zvyšováním daní přestat. Český
lid chce za ta obrovská břemena konečně aspoň část
svých práv a nezbytné pomoci. V této otázce jsou
všichni Čechové svisni a v této věci stojí český lid
za šlechtou i Mladoběchy. Dejte nám ve Vídni práva
a aspoň trochu hmotné pomoci!

(Zasláno.)

De Solenne.

Ve čtvrtek, 16. t. m., potkám mne můj známý se
slovem: „Človče, to vás seeskali v „Osvětu“! To v té
Vlčkově?“ já na to: „I toto — v té, co měla nedávno
i se svými matadory onen veliký malheur v Králově
Dvoře“. Odvětim: „Tož ani nebudu odpovídati, tam
jiš byli jiní páni bez kollaru i s ním, řádní lidé,
„Osvětu“ lidi se však nelíbili — gusto je gusto.“

Než nic platno, přátelé mne nutí a jen k jejich
naléhání odpovídám svému čtveráckému příteli: „Můj
příteli! Já o voze o Vy o koze. Já káral o ta-
neční zábavě v adventě, a Vy se vykrucujete taneční
hodinou, proti které bych ovšem ničeho nenamítal.
Otěný přítel! Musíte to mít špatný taneční talent
a velkou trpělivost, že Jste se učili „čtverýlce“ od
časného večera až přý do 4 hod. ráno. Ze Vám při
tom hráli hudebníci v počtu, jaký bývá při tanečních
zábavách, jest ovšem Vaší věcí; poněvadž Jste si vzali
„paleťu“ od obecního úřadu, jest patrný důkazem,
že Jste se vakutku jen „učili“. — Prosím Vás, nedě-
lejte si z lidí blámy. Víte, že všeho toho tehda u
Hrušků nebylo, víte, že se tam vše při jedné hou-
slích odbylo a po skutečné taneční hodině odvedli si
matky dcery své domů. Že se Vám máje přednášky
nezamlouvají, nemám Vám za zlé; vkus jest u rozlič-
ných lidí různý. Vy však kriticky dotýkáte se máj
slavnostní řeči o drahém mi Palackém, řeči, které jsem
vůbec ani neměl, podezříváte mne z fečnické nepocti-
vosti. Za to praeim nechtějte. Taková kritika „pře-
dem“ jest vlastní jen novinářským trhaním a za ta-
kového bych Vás jako krajana nerad považoval.

O sl. spolku „Havlíček“ jsem naprosto nemluvil,
jesto teprve z „Osvěty“ lidi se dovidám, že týtá spolek
vše zaranžoval. Vy sám škodíte velice spolku svým
úvodem v dopise. Po druhé zdržlivost „elity“ při
Vašich zábavách ani nefarjuje; jest to špatná reklama.

Až mne zase v „Osvětu“ lidé budete chváliti,
prosím o laskavý podpis. Musím věděti, a kým mám
co činiti; vědyt, uznáte to zajisté sám, mohlo by se
snadno státi, že bych nahodile vedl papírový boj s
darebou, jenž řádného dispenzu a odpovědi není hoden.
Jste-li karakterní, odhoďte masku.

Na konec díky ještě jinému mému příteli, jenž
se kterýsi večer nezištně uvázal v nádražní restauraci
kvasině předčítati „Osvětu“ lidi“ a s ohromnou ra-
dostí recitoval o P. Kučerovi. Až půjde kolem zná-
mého, útulného domku, necht se podívat na štítě na
řecké „gnothi seauton“ t. j.: poznaj sebe sama.
Karel Kučera, kaplan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. prosince 1898. 1 hl.
pševíce sl. 7:05 až 8:00, što sl. 5:55 až 6:30, jedmena
4:40 až 5:20, oves sl. 2:80 až 3:00, proso sl. 4:80 až
5:00 vkrve sl. 4:70 až 5:00, hrachu sl. 9:00 až 9:50,
ščka sl. 12:00 až 15:00, jáhly sl. 3:00 až 3:00, krup
9:00 až 21:—, bramborů sl. 1:20 až 1:40, máku 19 sl.,
lněného semene 8 sl., 100 kg. šitých otrup 5:25 sl.,
1 kg. másla čerstvého 1:30 sl., 1 kg. sádla vepřového
0:80 sl., 1 kg. tvarohu 0:16 sl., 1 kopa seli 3:00 sl.,
1 kopa kapusty 1:00 sl., 1 hl. cibule 2:50 sl., 1 kopa
drobné zeleniny 1:50 sl., 1 hl. mrkve 0:70 sl., 1 hl. ja-
lek 2:40 sl., 1 hl. kruček 0:00 sl.

Všeckere původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Vánoční a novoroční dárky.

Nejnovější

dámské rukáv. šky a dámské kleboněky
s kožešinou; novotiny: dámské kočičky a
límece; velký výběr kožešinových podšivek
pro pány a dámy; cestovní kočičky a ná-
možníky; různých druhů kůže do kočiček

nabízí

v nejlevnějších cenách
Fr. Beran,

kožečník v Hradci Králové

— Svatobánské náměstí č. 170. —

Velký výběr čapek a připínacích
límců pro pány.

Zároveň všeckere kožešnické práce, opravy a pře-
dělávky řádně a levně se zhotovují.

Průvodu varhan

k Nápěvům Oltáře (čes.)
vyšel sešit I. Stran 28 for-
mátu 24/32 cm. Obsahuje
písně pohřební, adventní, vánoční, po zjevení Páně,
poetní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatočudní a ně-
které z obecných mešních celkem 53 nápěvů.

Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporňuje svůj atelier k provedení všech de-
korativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na
pořádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický
v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí veliký výběr látek pro dobu

přezimní a zimní

všeho druhu v cenách nejmírnějších.

Zvolání upozorňuje na látky pro
vld. duchovenstvo a střednictvo.

Vzoranky na požádání franko. Objed-
návky vyřizují se vzorně a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se
též na splátky.

Založeno r. 1821.

Kupujte české losy.

Losy věčné loterie
výstavy archi-
tektury a inžie-
nérství v Praze.

Hlavní výhra: Demantový šperk

v ceně 25.000 korun.

Celkem 2000 výher v ceně 100.000 kor.

Tah 2. ledna 1899. Cena losu 1 koruna.

Phönixova pomáda

poctěná cenou výstavy pro zdravotnictví a obto váni se
mocných ve Stuttgartě r. 1890., jest dle lékařských úsudků
a děkovacích písmů jediným vakutku ročním a
neškodným prostředkem ku docelení plešně a bo-
ného vlasu u dam i pánů, jelikož ina zamezení vy-
padávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladí
pánové dosáhnou její užíváním mohutného kufra, zá-
ruka za výsledek a neškodnost. Tygřík 80 kr., pouk. neb
dobřízku 90 kr.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalco-
nické zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vyklá-
daného

— přerovky a žínětky, —

spony a záclony do oken, hladké i zdrhované dle
franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Saně

nejnovější soustavy

práce solidní, ceny levné

doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v
Dobrušce státní, v Praze státní bronzovou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom
a právem rašení státní medailie s korunou.

Číslo míně: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

s Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborný, bolestí utěšitel a svírání; jest
na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou
známkou „kotva“ s Richtrovy lékárny.
Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto
ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Nejvhodnější a nejlepší VÁNOČNÍ DÁREK

Jsem právě vyšel
nejveselejší humoresky Petra Finka

„RŮŽOVÉ TRNY.“

Cena 1 zl. 10 kr., ve skvělé vazbě 2 zl. 10 kr.

Jan Liebich,
knihkupectví a obchod papírem
v Pardubicích.

Umělé a stavební truhlářství

Josef Netuka

Hradeč Králové, Slez. Předměstí

doporučí se ku zhotovení všeho druhu nábytku z celisvého dřeva ve slohu renaissance, moderním, anglo-gothickým a vůbec v každém jiném žádaném slohu a vše v přesném provedení. Též i veškeré práce stavební, kostelní, stavby portálu a t. d. vše v obor ten sahající. Vzorů jsou k nahlédnutí. Přislíbené zakázky vyřizují se co nespolehlivěji a v cenách nejmiřejších.

Humpolecká

sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čistého ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zastlatelský závod
v Humpolci.

Vzorů k nahlédnutí franko.

Slabačovi české zákusky

ještě jakosti nadostizené bal. 25 kr., 50 kr.

Lomnické suchary

1 kg 80 kr., 1 — zl., 1.20 zl.

Císařské suchary

1 kg 1.50 zl.

Čajové zákusky

1 kg 1.50 zl., 1.80 zl., 2.10 zl.

Novinka! Gufreutes Pariserin Novinka!

1 kg 2.50 zl.

Velký výběr cukrovinek na vánoční stromek krabice 1 — zl. až 4.50 zl. a výše.

Velký výběr dortů, cukrovinek ku hostinám a pod.

Poštovní zásilky 3krát denně od 5 zl. počínaje franko stanice.

Zasílá

Karel Slabač.

Jičín, Čechy.

Jan Horák, soukeník

v Rychnově n. K

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné
látky na tašary,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sřídění cen!

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše sňas v ohni zlatené a stříbrné až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy, znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již sváčené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má mže se vykásat četnými pochvalnými pílispy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křesť, svícenů, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Dekorační malít a poslacovat

JAN BARTA

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrámků a poslacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmiřejší.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Vesel. c. k. místodržitelstvím koncesovaný
Elektro-technický a optický závod

Frant. Bernard

V HOŘEKUTNÉ

odporučuje za

nejvhodnější dárky vánoční

brejle a skřipce ze zlata, niklu, želoviny a j. Kukátka divadelní v skvělé úpravě. Teploměry okrasné provedené, tlakoměry přesné ukazující, rysovala výtečné jakosti, lupy a dalekohledy a j.

Velký výběr mechanických hraček

parních strojů, elektrických motorů, locomotiv k nim příslušných strojů, vozíků a kolejí a j. vše ve skvělé úpravě a přesně jdoucí.

Jediný oprávněný závod ku sřazování telegrafu, telefonu a hromosvodu v Kutné Hote.

Elektrické světlo v každém rozměru.

Správy a opravy rychle a levně! Na venek obratem posty!

Založeno 1843.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kněžnou

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbrného zboží, hodin kyvadlových, kapesních v cenách mírných a se zárukou.

Vhodné vánoční a novoroční dárky u velkém výběru.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě

(Morava).

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Eliščinova třída č. 24.

doporučuje učitel

se chodící snas: Sochy, oltáře, křížové sochy, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpovědnice, křtitelny, konsely, svícny, lustry, pulty atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Přvodní nákresy, ceníky a rozpočty besplatně franko.

Právě vydané

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(Tobě, Pane, na výostí . . .)

složil František Plíka.

Op. 15a Vydání pro smíšený sbor a pravodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 zl. 50 kr netto, hlasy po 15 kr. netto.

Op. 15b Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy a pravodem varhan nebo harmonia Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr. netto, hlasy po 13 kr. netto.

Nápěv s textem za 10 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec

v Praze, vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Dydrovy kávy žitné!

Jeho bisk. Milost, Pan dr. F. J. svob. pán Stein, biskup Würsburský,

píše o spisech Dra. K. Maye

„Obratný spisovatel honosí se znamenitým darem, že umí vypravovati zajímavé, svěže a populární. Jeho cestopisné povídky, známé v nejširších kruzích čtenářstva, jsou obsahem mnohstranně poučny, mravně vznešeny a stále baví, přičemž i zdravý humor k platnosti přichází. Co však se zvláštním důrazem vytknouti třeba, jest křesťanský základ, na němž spočívají. Prostý všeho mravně choutostivého vyhovují potřebám čtenářstva přítomné doby a zasluhují předchozí místa v domácnosti každé křesťanské rodiny.“

Ze spisů Dra. K. Maye vychází právě v neakráceném autorisovaném překladě českém nejlepší jeho cestopisný román „Po stopě svého činu“ s ilustracemi J. Ulricha ve dvouarchovéch sešitech po 15 kr. Předplatné na 10 sešitů zl. 1.50, přijímá každé knihkupectví i nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze, Spálená ulice č. 13.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatránských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorů zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze sřázky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

První křesťanský závod.

**Hlavní sklad koloniálního zboží ve velkém
● hlavní sklad všech druhů petrolejů ●**
různých známek za ceny tovární

v Hradci Králové,
Hlavní náměstí.

Velečtému obcenstvu doporučuji svůj hojně zásobený sklad
oukru soli a veškerého osadnického zboží.

Hlavně doporučuji **kávy** v pětikilogramových ba-
ličkách různých druhů proti dobitkám a sice:

Santos balíček	5 kg	5 zl. —
Viktorie jemné chuti	5 kg	5 zl. 50 kr.
Manilla	5 kg	6 zl. —
Středoevropské druhy		
kávy více druhů	5 kg	6 zl. —
Honduras	5 kg	6 zl. 50 kr.
Laquaira	5 kg	7 zl. —
Guatemala	5 kg	7 zl. 50 kr.
Java holandská	5 kg	8 zl. —
Guatemala velejemná	5 kg	8 zl. 50 kr.
Monade apret.	5 kg	8 zl. 50 kr.
Monade jemné	5 kg	9 zl. 50 kr.
Ceylon pravý	5 kg	9 zl. 50 kr.

Kávy pražené

na přírodní cestě bez přimíchování vody a různých praeparátů
kg zl. 1.20, 1.25, 1.35, 1.45, 1.55, 1.60, 1.70, 1.80, 1.90, 2.—,
2.10, a 2 zl. 20 kr.

Dále nabízím **cognacy**, všech druhů **likéry**, pravý **jamaický
rum**, srámskou **slivovici**, různé druhy nejemnějších **čajů**, **hro-
zinky**, **mandle**, **koření** a další druhy zboží do oboru toho spada-
jící. *Objednávky na venek se vyřizují přesně, co nejpečlivěji a
za ceny nejlevnější.*

EDUARD ŘEZÁČ.

Největší dům na pevnině!

Vyznamenán 59 medaillemi zlatými a 10 čestnými diplomy.

Akciová společnost s kapitálem 10,000.000!

21 továren a komptoirů!

E. Gusenier & Comp., Cognac.

Nejvýznačnější známka starého francouz. cognacu a likéru.

Hlavní zastupitel. pro Rakousko-Uhersko Vídeň L. Adlergasse
v Hradci Král. lze dostati v lékárně p. K. Hubáčka.

**Veledůstojným a velebným pánům
duchovním, velectěným pánům před-
staveným klášterů a jiných ústavů.**

Odporučuji pro nastávající období vánoční za vhodné
dárky pro mládež školní i pro osoby dospělé svůj rozsáhlý

sklad obrázků svatých

všeliké velikosti v jemném barvotisku na papíře a atlasu
nejnovějšího a nejsladšího provedení, i fotografie pod
broušeným sklem k postavení neb zavěšení v ceně nej-
levnější.

Vsuvky posílám na požádání bez odkladů, též co
nejlevnější účtované a posloužím milostivě, přeje-li si kdo
zvláštní výběr. Velikým bude mi potěšením, počti-li můj
sklad veledůstojní duchovní páni do Hradce Králové při-
cházející vaší návštěvou.

Ze čestné záležitosti prosí ve vší účtá nejoddanější

Josef Pačák, dříve Čm. Malice.

Sklad obrázků v Hradci Králové. Tomkova ul. č. 202/4

Domek se zahradou

v Žitavě blíže kostela, příhodný pro pensistu

prodá

Jan Ryšavý,

v Luči pošta Chlumec nad Cidlinou.

V. VACEK,

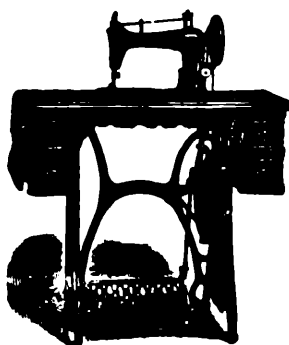
závod
školářský
Pamět-
v ník
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i krasy, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromořadí, pláňata atd.
Statistické sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdarma.

Křestní listy
ex offi-
40 kusů za 30 kr.
Bisk. knihtiskárna.

SINGEROVY

roční
šicí stroje

jsou nejlepšími

vánočními dárky

pro domácnost.

Singerovy šicí stroje těží se světově pověstí pro svou
výtečnou jakost a velkou i výkonnost čímž se odědávna
výrobky Singer Co. vyznamenávají.

Singer Co. akc. spol.

Dřívější firma: G. Neidlinger.

HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřikova třída 270

Umělecký ústav

pro

malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními ce-
namí vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod

pro

**malbu chrámo-
vých oken**

B R N O.

okna chrámová každého
slohu provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Sedmkrát prvními cenami vyznamenán

umělecký závod Jos. Kiesliche

v Hradci Králové

vedle hotelu „Merkur“ doporučuje veškeré nejnovější

obrazy a zrcadla

v nejrozsáhlejší výběru ve skvostných rámcích vlastní výroby. Ze-
jména obrazy **Madony a Krista**, právě vydané „**zvolení Jiříka
Poděbradského**“, „**Oldřich a Bežena**“ atd.

výhodněji než jinde.

Oltáře a veškeré práce k stolu provádí se přesně dle slohu
solidně a levně.

Dále odporučuji svůj nově zařízený

obchod papírnický

se všemi druhy papíru a potřebami psacími a kreslicími, lístky
a pohledy, alba, kasety atd. atd.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje závod svůj **veledůstojnému duchovenstvu**
a abízí v nejsolidnější provedení s cenami nejlevnějších:

Železný nábytek,

matrace železné, z jemné dřevité vlny neb moř. lisy, matrace párové i dřátové.

Přikrývky flanelové, ze srsti velbloudí valetované,

přikrývky prošívané,

houčové všech druhů, veškeré potřeby látkové, koberec do
ložnic, jídelen, saloňů, vaskov. parketové koberec,

pravé anglické linoleum,

stolony krajkové i látkové, slory, draperie, kapesní, závěsy
do oken,

elegantní židle, křesla, houpací lenošky, klekátko,
jako i všechny **nábytek z ohýbaného dřeva.**

Podrobné obrádkové ceníky zdarma a franco.

Úplné zařízení **debrošinných útrob.** Úplné zařízení
bytů soukromých.

Novodobá hospodyně v domácnosti.

(Řeš paní ředitelky M. Trachtové ve valné schůzi hosp. spolku okresu královéhradeckého v Plotišti).

Velectěné shromáždění!

Vyzváním slavného hospodářského spolku dostalo se mi té cti, že mohu dnes, před tak četným shromážděním rozvinouti některé ze svých myšlenek.

Především však prosím o laskavou trpělivost a shovívavost, jest-liže někdy v násorech svých lístí se budu snad od názorů obvyklých a rozšířených a tím snad výklady svými nuditi Vás budu.

Za předmět své rozmluvy vybrala jsem si obor mně nejbližší: hospodyně novověká v domácnosti.

Prosím však předem, aby nikdo si nemyslí, že tím bych chtěla dáti na jevo, jakoby působení nynějších a dřívějších hospodyněk podceňovala, toho Bůh mne uchovej! S úctou pohlížím vždy a pohlížeti budu k těm zasloužilým pravým českým hospodyním, které s láskou oddány jsouce těžkému povolání svému, jako pilné včelky pomáhaly udržovati a rozmnožovati statek po otčích zděděný i které odchovály nám celé řady mužů a žen osvědčených, kteří razí nyní cestu osvětě a pokroku a rozšiřují slávu jména českého. Těmto duším ušlechtilým patří přede vším náš obdiv.

Letošní, ku sklonku již chýlící se rok v pravdě nazýván jest rokem jubilejním. V něm oslavovali jsme tři velevýznamné události. Z těchto pak nejčetnější oslavováno bylo 50leté výročí zrušení roboty. A lid rolnický měl opravdu příčinu tuto světodějnou událost oslavovati. Neboť zrušení roboty znamenalo proň vykoupění s útrap a poroby několika set let, a otevření brány volnosti, vedoucí k uvědomění a vzdělání. Za těch padesát volných roků učinil stav rolnický veliký a ohromný pokrok.

Jaký to rozdíl ve nynějším veřejném postavení, obydlí, šatstvu, stravě, stupni vzdělanosti nynějšího svobodného rolníka a dřívějšího rolníkem robotníkem. Jaký to veliký rozdíl mezi nynějším způsobem hospodaření a hospodařením před 50 lety. Co tu nových a nových vynálezů, strojů, a jiných pomůcek hospodářských. Jaký pokrok nastal za těch 50 let, posouditi můžeme nejlépe, uvedeme-li si na paměť jen některé výrazy, kterých se v nynějším hospodaření používá. Kdo znal dříve racionelní hospodaření polní střídáním různých plodin, používáním umělých hnojiv, zaváděním nových semen, užíváním důmyslných strojů, jimiž práce se tak velmi usnadniti může. Kdo znal různé družstva hospodářská, mlékařská, atd.? Vedlo by mne to příliš daleko, kd. bych vše vyjmenovati chtěla. Krátce jen opakuji, že ve způsobu hospodaření nastal veliký pokrok. Nynější rolník zcela jinak hospodářiti musí, než jeho děd.

Proniklo již přesvědčení, že nedostačí jen pilná práce, ale že osvětlována musí býti různými vědomostmi, kterých nabytí lze jedině vzděláváním.

Proto uvědomělé rolnictvo posílá syny své do škol odborných, hospodářských, aby tu pro život potřebného vzdělání došli. Jen dcerušky své na mnoze dosud oddávalo od tohoto blahodárného a největší rozkoše poskytnutého pramene — vzdělání.

Na mnoze panoval a panuje dosud předstevka, že prý dívka, má-li býti dobrou hospodyní, velikého vzdělání netřeba.

My však víme, že náhled tento jest velice škodlivý, neboť po bok uvědomělého, vzdělaného a osvědčeného muže patří vzdělaná, svých povinností znalá žena, má-li manželství tvořiti libý souzvuk duší a rozumějících.

Že žena jest duší rodiny, že jí rodina buď se povznáší, aneb klesá, jest dávno uznanou pravdou.

Vzdělaná žena osází světlým svým rozumem celou domácnost, ona povznáší domácí blahobyt a ní vychovávají se vzdělané rodiny, které tvoří sebevědomý národ. Naopak zase žena neuvědomělá, v předstevkách mylných náhledů vychovaná a žijící, jest jako olověná závaží, které veškeré počínání mužovo ničí, maří, všemu a všude jsouce na překážku.

Což diviti se pak možno, že muž domácnost takovou opouští, že se jí vzdaluje a oddává se pak různým náruživostem, kterých by neznal, kdyby měl spokojenou domácnost. Proto v pravdě můžeme tvrditi, že na ženě spočívá blaho a štěstí i poštěnění celé rodiny.

Úkol ženy v rodině jest trojí a sice: jako manželky, hospodyně a matky.

V rodině, kde láska sídlí, nehoní se po obloze bouřné mraky, nýbrž jen přeletaví mráčekové a štěstí manželské lze jedině naléztí tam, kde panuje úplný souzvuč duší, úplná shoda myšlenek, citů a přesvědčení. Duchem lásky oživuje žena domácnost svou, slovy lásky těší manžela, když v zápalu světa byl zraněn a zneuznán, slovy lásky krotí výbuchy jeho vášně, slovy útěchy sílí ho v boji životním a povzbuzuje ku další práci a činnosti.

Žena vzdělaná, uvědomělá a nad všedností povznešená, ponoří se z lásky k manželovi v plnění povinností svých bytí i obtížných. Ona jest pečlivou hospodyní vše obezřívající, všude dozřívající, vždy dobrým příkladem jdoucí v před a spořivě vládnoucí s tím, co manžel její nashromáždil a domů přinesl.

Ona musí pilností a pracovitostí svojí vytvořiti z domácnosti své útulek milý, místo štěstí a míru a i při rozsáhlých starostech a rozmanitých pracích, jež řízení domácnosti vyžaduje, zbyde jí vždy chvilka času pro manžela, aby s ním pohovořila, vyslechla jeho stesk, radovala se ze zdaru jeho podniků, sdělovala mu své náhledy, své rady, své touhy, domácí starosti i radosti; aby se s ním poradila co a jak v domácnosti dále vésti by se mělo.

Pracovitá a šetrná žena, které vlastní domácnost jest nejmilejším útlukem, která ku povinnostem a ku povolání svému lne s láskou, a které nejlepším odměnou jest blahé a uspokojivé vědomí, že poctivě vyplnila své povinnosti co do brá hospodyně, jest tou ženou moudrou o níž mluví kniha knih — a písmo svaté.

Laskavá manželka jest obrazem rodinné lásky, pečlivá hospodyně obrazem rodinné krásy, milující matka zobrazuje ve svém působení pováženost rodiny. Povolání ženino býti matkou a vychovatelkou dětí, povzneslo ženu na výši lidské důstojnosti. Krásná jest to zajištěná úloha býti pěstitelkou něžných, malých tvorů, vřdkyní na dráze cnosti a mravní vznešenosti a ochranníčkou semene dobra a krásy. Podobati se v působení svém slunkku blahodárnému, jež přivádí k rozkvětu nadějná poupata dětského nitra. Vychovávati národu opět národ budoucí, zachovávat i rodině dobrým příkladem a naučením národní mravy, zvyky, víru a lásku ku svému stavu, povolání, k vlasti a jazyku od praděků zděděnému, jaký to vznešený úkol!

Co matka věští v útlá srdce dětí, to úzce spojí se s celou bytostí jeho a dítěto nezapomene na to po celý život svůj a tyto vzpomínky na blahé dětství provázejí jej po celou dobu života, jsouce mu za časté blahou útěchou v trapných dobách žití.

Tak pojímáme úkol hospodyně novodobé, uvědomělé. Úkol to zajiště vznešený a krásný avšak také obtížný a tu znovu opakuji, co již dříve jsem řekla, že ženě právě tak jako muži třeba jest vzdělání. A to vzdělání přiměřeného, odborného, jehož se jí dostati může jediné na školách odborných, hospodářských.

Velectěné shromáždění, račtež mi prominouti, že částečně uchýlila jsem se od thema zvoleného a dovolila jsem si v právě pronesených slovech projeviti Vám způsob, jakým asi učí se chovauky náše, přístří hospodynky, nazírají na ten tak často haněný a zlehčováný stav hospodyněk rolnických. Nyní ještě prosím o chvilku strpení a dovolte mi, bych Vám malým příkladem ukázala jakým asi způsobem poučujeme je a vštěpujeme jim vědomosti odborné, k jistému odboru hospodářskému se vztahující.

O mlékařství.

Snaživá ředitelka hospodářské školy ve Stěžerách, paní Marie Trachtová, promluvila v nedělní schůzi hospodářského spolku pro okres královéhradecký v Plotišti o dojení, o mléku, jeho ošetřování a zpracování. Myslíme, že se zavděčíme našim čtenářkám, pakli i tuto druhou část přednášky paní ředitelky v oborů mlékařství zkusíme, uveřejníme. Paní ředitelka pokračuje v řeči své o novodobé hospodyně v domácnosti, pravila:

Kromě obstarávání domácnosti, přislouží také hospodyně u nás péče o užitek výrobní, jichž chovem dobytka nabýváme; mezi nimi na předním místě jest mléko.

Mléko jest nejnejcennější, ale také i nejhodnotivější výrobek hospodářský; velmi snadno se kazí a to proto, že mléko dychtivě přijímá do sebe ze vzduchu veškeré výpary a poskytuje velmi vhodnou a výživnou půdu různým malounkým tvorům, bakteriím, které na mnoze rychlou zkázu jeho podmiňují a urychlují.

Proto již při dojení máme šetřiti té největší a nejužtostlivější čistoty. Vemeno krávy má se vždy před dojením důkladně očistiti, osoby, které dojí mají si řádně ruce umýti, prve než dojiti započnou. Veškeré nádoby a nářadí má býti vždy vzorně čisté. Mléko nadojené nemá se cediti v krávině, ale buď před krávinem, aneb raději až v mléčnici, také má se co nejdříve z chléva odnésti, neboť vzduch ve chlévě jest plný plynů a rozmanitých výparů a v něm mnoho zárodků různých bakterií. Nadojené mléko bývá obyčejně 30 — 32° C teploty. Tato teplota jest nepřehodnější k rychlému rozmnožování bakterií mléčných, které způsobují kysání a sražení mléka. Proto chceme-li mléko udržeti co možná hodně dlouho sladké, máme je brzo po nadojení co možná na nízkou teplotu ochladiti. Postavíme-li mléko pouze do sklepa a

to ještě ve vysokých hracích, trvá to někdy dosti dlouho, než li mléko alespoň na 12° C ochladne; následkem čehož pak velmi rychle kysá. Nejjednodušším způsobem ochladíme mléko v hospodářství tím způsobem, že ho v nádobách širokých a mělkých, nejlépe plechových dobře vycínovaných plecháčích, postavíme do nádržky ze studenou vodou. V mlékárnách a na velkostatech používají ku chlazení mléka zvláštních chladičů.

Na jakost mléka a jiných výrobků mléčných má veliký vliv místnost, kde se mléko ukládá. Má to býti místnost úplně oddělená, kam nic jiného se nedává než mléko, smetena a máslo; nazveme si ji mléčnicí. Za mléčnici můžeme upotřebiti buď nějaký sklípek aneb komoru, avšak má býti vždy dostatečně vysoká, alespoň 2 1/2 — 3 m. Okna mají býti obrácena na sever anebo severozápad, aby byla v létě chráněna palčivých paprsků slunečných. Okna mají býti opatřena také hustou drátěnou sítkou, aby se mohlo bez obavy větrati. Podlaha má býti buď dobře kameny vydlážděna, nejlépe však je, je-li cementovaná. Dobré jest, má-li podlaha avšak do jednoho rohu, kdež nalézá se otvor do kanálu. Tím dá se podlaha velmi lehce čistiti. Velmi výhodné je, nalézá-li se v mléčnici nádržka s vodou; do níž klademe brnky s mlékem. Kde není vody pramenitě, stále tekoucí, možno více zafiditi tak, aby voda pumpováním ze studny dala se do nádržky přivésti.

Velmi výhodné byly dříve tak často po venkově jmenovitě u nás v horách roztroušené mléčné sklípky s čistou, pramenitou, živou vodou, tak zvané (haltýře). V takovýchto čistých, studených mléčnicích vydrží mléko dlouho sladké a chutné, dobře se vystává a ze smetany dá se utlouci pak výtečné máslo.

Opětne podotýkám, že do mléčnice nemá se ničeho jiného dávat. Co malinký doklad toho, jakou péčí a pozorností věnují mléčnici a národové v krajinách, kde mlékaření na vysokém stupni rozvoje se nalézá, připomínám pouze, že v Holštýnsku viděla jsem v jednom statku mléčnici, jejíž stěny natřeny byly světlou modrou barvou emailovou. Barva tato tvoří pevný, jako porcelánový povlak a zdi dají se pak velmi lehce omývatí teplou vodou a tak v čistotě udržovati.

Někdy objeví se třeba z nenadání při veškeré opatrnosti mléko jiné, vadného složení, než obyčejné mléko. Tento zjev nazýváme vadou mléčnou. V dřívějších dobách připisován byl působení vyšších mocností často původu čarodějného; my však víme, že mohou způsobeny býti buď nepřiměřeným krmivem, neb chorobou zvířete a konečně nedostatečnou čistotou.

Na podzim anebo v zimě objevuje se někdy mléko hořké. Takové mléko mívá někdy barvu žlutou, než mléko zdravé, jindy opětne se ani od mléka zdravého nelíší. Chuti bývá rozličná, z počátku mívá chuť obyčejnou, nasládlou, ale ponechla hořkou, až zhořkne úplně. Hořké mléko se oběje špatně, pomalu vystává, smetana těžce se stlouká, ano někdy se ani nestluče. Podafli-li se nám stlouci, jest máslo špatné, drobné a často se ani nedá upotřebiti.

Hořknutí mléka způsobeno může býti předně krmivem. Krmí-li se příliš mnoho ovesnou aneb vikovou slámou, bořicí, starým plesnivým mlátem, vypalkami, dávají-li se dobytku máčené pokrutiny, krmí-li se zkaženě nakládané řízky a chřást, dává-li se dobytku listí stromové na podzim, veliké dávky řepy atd.

Také dojí hořké mléko někdy krávy stelné, krátce před otelením, aneb krávy jalové.

Plesnivé stelivo může také zaviniti hořknutí a jiné ještě vady mléka. Konečně může býti příčinou hořknutí mléka nečistý vzduch v krávině, v mléčnici aneb nedosti dobře vyčištěné nádoby mlékařské.

Hořknutí mléka dá se velmi lehce odstraniti a sice změníme-li krmivo, důkladně vyčistíme chlév, mléčnici a mlékařské nářadí. Jestli to vše nepomůže, dáme dobytka do vody k pití asi 1 1/2 % kyseliny solné. Hořké mléko můžeme upotřebiti v domácnosti tím způsobem, že ho oddělíme, ihned po nadojení důkladně svaťme a ku krmení vepřů upotřebíme.

Mléko červené. Více vzrušení způsobí v domácnosti dojí-li krávy mléko červené. Vada tato jest ihned k poznání a proto způsobí hospodyně někdy hodnou starost; zde nejvíce větví se na kouzla a čary.

Nemoc tato povstati může z různých příčin: a) Dojnice sežerou nějaké rostliny, které mají v sobě barvivo červené, aneb barvivo jiné, jež v červené se rozkládá j. k. třezalka, bažanka a j. v. V následcích toho dojí pak červené aneb načervenalé mléko, mléko takové jest sice nevzhledné, ale není na újmu zdraví lidskému ani výrobě másla.

b) Podobně někdy dojí krávy neškodné mléko brzo po otelení, anebo, přimíchali se krev ku mléku následkem vnitřního zranění vemene. Toto poranění mohlo by povstati zevním nárazem, aneb neopatrným používáním rourky dojně při dojení. Rourky dojně při dojení používá se k. př. při sání vemene, aneb když dojí krávy následkem to-

ho mléko pískovitá. Jindy, bez potřeby nemá se jí však používat.

c) Mohou však také nastati případy, že dojnice dávají červené mléko, které je zdraví lidskému velmi nebezpečné. To nastane k př. při zánětu sleziny; opozdění lůžka mívá také v zápalu mléko červené.

Sežere-li dobytek některé jedovaté rostliny k. př. prýskavku prudkou, prývec, chvojku, konílek, vraní oko, jehličnaté mlázi atd., povstane také nebezpečná choroba, a dojnice dávají mléko červené, zdraví lidskému škodlivé. V těchto těžkých případech má se vždy zavolat zvěrolékař, mléko musí se zničit; přejde-li nemoc, dojí krávy opět mléko normální.

Mléko modré. Někdy za horkých měsíců letních objeví se na mléku při vystávání modré skvrny. Skvrny tyto rychle rostou a za krátko pokryjí úplně celý povrch mléka, nechá-li se mléko dle, zmodrá naskrz a promění se ve špinavou hmotu. Sežere-li se modrá vrstva s mléka, zmodrá nový povrch okamžitě, mléko také jest zdraví lidskému škodlivé a toto zmodrá způsobuje zvláštní modrý bacil mléčný. Tento nejrychlejší se rozmnožuje ve velkém dusném vzduchu kravína a odtud přechází do mléka; nedostí intenzivní čistotou náradí vada tato dlouho se udržuje. Prostředek proti této vadě jest důkladná desinfekce chléva, mléčnice a nádobí.

Mléko slané. Mléko slané objevuje se častěji, než bychom si mysleli, poněvadž však zevně obyčejně nelíší se nijak od mléka čistého a jeho slaná příchut bývá někdy jenom nepatrná, pouze v těžších případech hodně slaná, dlouho se třeba o této vadě není. Teprve když chceme s mléka takového dělati sýr, tu vadu tuto poznáme podle toho, že se nám sýry naduřují a nepravdělně uleží. Také smetana z takového mléka těžce se stlouká. Příčinou slanejšího mléka bývá zánět vemene. Rozeznáváme zánět dvojit: povrchní a vnitřní. Zánět povrchní je všem velmi dobře znám pod jménem splz, nebo také plž, který obyčejně povstává u krav buď před anebo po otelení. Zánět tento obyčejně brzy pomine, chráníme-li dobytek před prvním, a mažeme-li vemeno nějakým ne slaným tukem, nejlépe čerstvým máslem.

Jestliže však vemeno zčervená, jest horké a velmi citlivé aneb vemeno na některém jen místě utvoří se nepatrná a nerovná oteklina, která při dotknutí bolest působí, mléko přestane se buď nadobro neb jen málo odměšovat, dobytče nežere a má horečku, jest to zápal vnitřní, který ohrožuje slázu mléčné a je velmi nebezpečný. Obyčejně zůstávají následky v tom, že odměšuje se pak z postižených částí vemene slané mléko.

Mléko slané nehodí se k mlékaření a proto nemá se nikdy míchat s ostatním mlékem, poněvadž malým množstvím může se veškeré mléko pokazit. Mléko také má se ihned svažit a skrmiti. Dobytek také nejlépe jest vykrmiti a prodati.

Mléko sliznaté. Někdy pozoruje hospodyně při vylévání mléka z kráje, že se mléko táhne; vezme-li kapku mléka mezi palec a u azoráček dá se vytáhnouti na nitku. Takové sliznaté mléko obsahuje obyčejně veliké množství bílkovin, ale jest téměř proutku.

Vada tato nejčastěji jeví se co následek lehké přerušeného trávení při krmení výpalkami aneb při náhlé změně krmiva. Jestliže se nádobí mlékařské vždy dobře a hodně nevypaří, může se vada tato dlouho ve mléce udržeti, i když již původní příčina dávno zmizela. Neboť jedna kapka mléka sliznatého může nakazit veliké množství mléka. K vyrábění másla a sýra jest mléko toto úplně nezpůsobilé a má se po dojení ihned svažit a v domácnosti nějak upotřebiti.

Dobytčatům přidáváme do píse malou dávku hořké soli a každodenně použijeme je na zdravý vzhled a důkladné vyčistíme veškeré nádoby.

To jsou ty nejdůležitější vady mléčné, které se tu a tam vyskytují; o těch podřízenějších mluví nebudu.

Při všech poznaly jsme, že povstanou zcela přirozené účinkem různých vlivů a že tudíž známe-li tyto příčiny, můžeme jim lebec se vyhnouti, aneb v případě si snadno pomoci.

Hospodynky někdy nejvíce trápí a dobrý rozmar jim kazí, přibodí-li se, že nemohou dlouho smetanu stlouci. Jsem přesvědčena, že Vám známy jsou různé vady, jež v rozličných krajích také různé jsou a které dávají se hospodynám, aby prý brzo stloukly. Avšak každá může se velmi snadno přesvědčiti, že tyto odporučované prostředky obyčejně nic nepomáhají.

Příčina, proč smetana někdy nemůže se stlouci, že se stále pění a hustá pěna někdy nepřijemně chutná a sapáchá, může býti velmi různá.

Tak především může pocházeti smetana z mléka některou, dříve uvedenou vadou postiženého, aneb jest smetana příliš stará a všelijak smíchána. Na stloukání smetany má mimo tvaru máselnice, způsobu práce, totiž jak rychle se stlouká, ještě veliký, ano můžeš fici ten největší vliv teplota, za které se smetana stlouká.

Tuk obsažen jest ve smetaně v podobě malounkých kuliček. Otrásnutím smetany, jež při tlacení nastává, slepují se malounké kuličky máselné v hromadu, až utvoří kuličky větší a větší, kterým říkáme pak máslo.

Stloukáme-li smetanu příliš studenou, jsou kuličky takové příliš tuhé a neslepují se dlouho do hromady a tudíž nemůžeme stlouci. Podobného cosi nastává při příliš rychlém tlacení, když se smetana záhy zpění, i tu kuličky takové se neslepují.

Stlouká-li se smetana opět příliš teplá i tu se někdy nemůže stlouci, kuličky také se příliš roztýlají a máslo jest měkké, mazlavé a obsahuje mnoho podstaty.

Nejprimitivnější teplota pro stloukání smetany sladké jest 11—12° C, pro kyselé 14—16° C.

V létě může teplota tato býti o 1° nižší, v zimě vyšší. Ku měření teploty mléka musí býti nevyhnutelně teploměr; kdybychom chtěli teplotu měřiti zkušením rukou, mohly bychom se velmi myliti.

Potřebujeme-li smetanu v zimě ohřáti, ne máme ji nikdy ohřívati na plotně, anebo obvyklým způsobem, že se smetana vezme den před tlacením do kuchyně a zde nechá se po celý den a noc, aby se ohřála. Smetana se obyčejně přehřeje, a přijme do sebe veškeré výpary, jež se v kuchyni při vaření vyvinou, z takové jest pak máslo velmi nedobré, lojovité a mazlavé. Smetana má se ohřívati tím způsobem, že postavíme ji do mělkých nádob.

Tlacení a vypracování másla má se děti s největší čistotou. Při hnětení jest nejlépe užívati dřívku a máslo se tak dlouho čistou vodou pere, až tato odtéká úplně čistá. Paul Fidlerová mluvila za časté pochvaly a končila svou přednášku takto:

Vešlečné shromáždění!

Dostí dlouhou dobu zkoušela jsem trpělivost Vaši a proto pro dnešek končím s přáním, abyste laskavě přijali slova má v tom dobrém úmyslu, jak byla míněna, a aby tento slabý pokus můj stal se zrnkem hořčičným pochopení, že na hospodyně novodobou kladou se jiné, větší požadavky, a má-li povinnostem svým učiniti zadosť, že jest jí třeba dokonale přípravy k povolání svému, neboť jen v práci a vědění jest naše spasení. (Výborně!)

Zvěsti z východních Čech.

Z Čáslavi. (Obecní rozpočet.) V posledním zasedání městského zastupitelstva projednáván byl obecní rozpočet města našeho, který v konečné rozvaze své obnáší, jak následuje: Celková potřeba městských důchodů obnáší dle hlavního přehledu všech výdajů 50.098.54 zl., takže jeví se schodek 21.800.55 zl. Ten pak má hrazen býti 41 proc. přirážkou k přímým daním. Při projednávání rozpočtu odbyly se zajímavé debaty při jednotlivých položkách. Při osvětlování města, na které navrženo jest 1682 zl. jednalo bylo i o projektovaných sloupech pro zavěšení lamp: monopol, pro světlo líhové a poukazováno právem na nestvůrný sloup na zkoušku objednaný, který staven jest tak jako by držeti měl dvoucentovou přítěž a ne dvoukilovou lampu. Místo světla pak šílí se tím tma. A pak zdá se býti příliš drahým — až jest jenom dřevěným. Mluví se co o 60 zl. za kus! Při položce o kasárnách učiněn dotaz o zachovalosti nové vystavených a dosud neokauzovaných kasárnách, v nichž prý již mnoho bylo poškozeno. Velmi slabou jeví se býti položka 30 zl. na okrasění města. Zase všechna tihla spadne na okrasovací spolek. Celkový stav obce jeví se takto: cena veškerého jmění 675.094.26 zl. Součet passiv 398.808.19 zl. Rozpočet místní školní rady obnáší výdej 3660.79 zl., který kryt jest částkou z příjmů 719.45 zl., takže k uhašení schodku 2941.34 zl. bude třeba rozepsati 5 a půl proc. školní přirážku. — (Pro chudé) Ve prospěch chudých sebráli šíl chotníci naši již před tím provozovanou veselohru Štolbovu: „na letním bytě“. Činili se všichni se mohli, až to bylo ku podivu, kdy divadlo zelo poloviční prázdnotou, která působí vždycky ekliktující dojem i na diváky natož na herce. Něco však snad přece na ten štědrovečerní dárek pro chudé se sehnalo, kteří budou moci býti poděleni třeba se v takovém počtu jako se to děje o Mikuláš, kdy letos na 305 dítek poděleno bylo šatem a obuví.

Z Golč. Jeníkova. Jubilejní den oslaven u nás divadlem na Filipce. Hrály se: „Siroťč penize“, jímž předcházeli živý obraz, komponovaný p. učitelem Ruffem a řeč p. řed. Zeleného. Návštěva byla četná, dojem povznášející. — Dne 3. prosince zemřel majitel zdejšího velkostatků svobodný pan Fiedler. Jako neobyčejný zjev uvádíme, že ve své závěti odkázal na 335.000 zl. pro účelnictvo a dobré účely, z nichž jmenovatí sluší zvláště položku 5000 zl. pro chudé a 2000 zl. na nové varhany do chrámu Páně. Překvapení bylo po otevření závěti všeobecné, neboť za živa měl pán podivína. — Jako každoročně konali i letos v adventě zdejší „lvové“ z tábora židovského plea a zúčastnili se ho i prý mnozí s katolických kruhů. Smutný to úkaz, o němž p-áti ani více netřeba. Mluví sám za sebe!

Z okresu Čáslavského. (Chudobince — sirotčince — rozpočet okresní.) Při posledním zasedání okresního zastupitelstva učiněno závažné usnesení, na nějž čekalo již dávno kde jaké dobré srdce a to zasedání rozhodnutí o okresním chudobinci a sirotčinci. Pan dr. Zimmerer učiniv tento návrh rozvinul celý obraz působení tohoto blahodárného zařízení pro celý okres. Tak oslaviti má se památka vznešené vlády Jeho Veličenstva. Do chudobince přijímání budou sešli a choť i okresu Čáslavského, kteří bývají obtíženi obcí a kteří za časté ani do nemocnice přijímání býti nemohou. Do sirotčince pak brány budou dívky osirotělé z okresu, jejichž los bývá zčásti velmi bolestný. Platiti pak budou obce za každého přijatelní-

ka 10 kr. denně, ostatní náklad kryti bude 60 proc. zemská subvence a ostatkem okres. Tím posílá se náš okres opět o krok na poli kulturním. V dalším jednání vyřizován rozpočet okresní. Zprávy budou účastenství vždy podány litografovány nebo tištěny. Uděleno 6 nadací po 60 sl. škám do okresu Přeloučským. Schválena výpůjčka na silnice nové 73.000 zl. od zeměské banky. Silnice jednak budou stavěny nákladem okresu, jednak subvencovány budou silnice stavěné nákladem obcí. Z těch dostane se Čáslavi podpory 659 82 zl., Potěšám 700 zl., Chotusicům 614.15 zl. Nové stavěny budou Zehusice-Sulovice, Ronov Zehuby s mostem; a dlešedny budou v Dol. Bučovicích, Močovicích, Klukách, Potěšcích, což od hospodářů přijato bude s dokonalejším povděkem zvláště za čas vosení Hpy. — Přirážka okresní stanovena na 38 proc. — Vyřizeny ještě menší jiné záležitosti a žádosti.

Z Renova u Čáslavi. (Oslava jubilea — divadlo.) Jubileum J. V. císaře pána oslaveno ve městě našem v předvečer dne slavnostního všeobecným osvětlením a průvodem pochodovým s účastenství všech místních spolků a sl. městské rady. Dne pak samého ranním budičkem, slav. službami Božími o 10. hod. a odpol. koncertní hudbou na náměstí. Sl. městská rada usnesla se poslati holdovací telegram a na oslavu tohoto dne památného založení dětského opatrovny. Zásluhou předávací p. K. Karla Neutla a osvědčenou obětavostí divad. režiséra p. Ant. Pátka sebráli opět členové zdejšího katol. spolku „Rovnost“ dne 8. t. m. v sále p. starosty J. Brudra veselohru „Ženská otázka“ od A. Klášterského. Až všemožným způsobem jistí pánové o nezdar se zasnouvali nešťastice se ani hanebného způsobu anonymními dopisy „studené sestry“ od zamýšleného spoludělníkův odvraceti a ačkoliv kus ten vyřazuje i na herci s povolením jistě routiny — přece skončen, směle můžeme říci, a výsledkem atkvěm. Svým rozkošným, vášnivým zjevem a rostomilou tvářičkou upoutala na se sraky všech sl. B. Kroutilová, která v úloze Lidunky výborně si vedla a z níž bude jistě výborná herečka. Neméně důkladně pochopila úlohu i sl. M. Němcová, která v osobě p. Tichého přirozeně a promyšleně představovala matku její starostlivou o blaho svého miláčka, slibující býti velmi dobrou silou pro podobné úlohy. Srdnatě a neobjasně vystoupila sl. B. Víšková v úloze Pepičky, slusky, jsou opravdu „holka jako luk“ a šelmovským chováním a nenuceným žertem vyvolala mnohý smích. Dlouho si hlavy nelámala, v čem as ta „ženská otázka“ může spočívat, rozluštila ji slovy: „Co se může ženská ptát (zvláště, která má tak švarného nápadníka, jakým byl její Jeníček) ne: „Vezme si mne, anebo si mne nevezme?“ Veselá a neřízená chování její slibuje dobrou sílu. Palmu vítězství a korunu večera odnáší pak sobě rozhodně sl. F. Polledníková, při níž z každého slova a pohybu patrné, že není na prknech divadelních poprvé a zajisté také ne posledně. Úlohu slečny Lhotákové vystihla na nejvýš dokonale a uchvátila pathetickým přednesem svým posluchače. Také úlohy mužské byly dobře rozděleny. Doktora Tichého a profesora Vostřého dobře sebráli p. Bureš a p. Vojtěch. Také student Svoboda, p. Kučera, slibuje časem býti dobrou silou a rozesmáti dovedl všechna děvčátka p. Šrámek v osobě zamilovaného kočho Jana. Po té ještě spolu s p. Karabáčkem pobavili posluchače solovými výstupy. Obecenstvo i pokladník odcházeli upokojeni a přemnohým se ani nechtělo, tak že zůstali a za sruků hudby při stolech se bavili. Je vidět, že i „student“ dovedou jedny rozehřát a druhé dopálit. Další činnosti voláme: Zdař Bůh!

Z Částelevic. (Z naší nár. katol. jednoty.) Naše národní katolická jednota konala v neděli 11. prosince měsíční schůzi. P. katecheta A. Dvořák z Kostelce n. Orli. pojednal o otázce rolnické. Do schůze zavítal též vysokorodý pan hr. Leop. z Sternberků, posadil se mezi dobré rolníky a byl celě přednášce z hodiny trvající přítomen. Dp. katecheta poukázav na příčiny úpadku rolnictva a udav prostředky k nápravě a pomoci stavu rolnickému, končil svoji poučnou a zdařilou přednášku vzpomínkou na milovaného vůdce národa Dra Fr. Lad. Riegra a odporučoval heslo jeho „milujme se, ale nejejm se!“ Ano milujme se, spolčujme se bez bez rozdílu stavu pod praporem Riegrovým a nejejm se!

Ze Seločansk. Málokdy salétno z naší krajiny zpráva nějaká do světa. Kdyby o nás někdy se nemínili nezačíná dopisovatel „Nár. Politický“ svět by o nás nevěděl. Ale ten občas přinese v Politické sensační zprávu z našeho okolí. Hned najde v Bečvarčeckém lese pro falešnou lásku zastřelené milence a hajní — ti u nás dle něho postřílejí více lidí než sající. — Na ty má zvlášť apadené. Náš statečný mistr kovář také mu nemůže zapomenouti, že ho tam „vrazil“. On — takový Nimrod před Hospodinem, který se svým Herajnem dělá koncerty, měl prý také něco podobného provést. O ty nevědecký světe! — Naši ochotníci po delší přestávce vystoupili opět před vešlečné publikum 18. t. m. Sebráli žert ve 4 jednáních „Pražské Prahu“. Dle přípravy a pečlivých zkoušek dalo očekávati, že nás dobře pobaví. Čistý výnos byl ve prospěch nové zřízené sboru dobrov. hasičů.

Z Jičína (produkce Cyrillské jednoty). Předšlou neděli dne 18. t. m. vystoupila zdejší Cyrillská jednota poprvé na veřejnost v produkci pěvecko-hudební mimo chrámové. Učinila tak a výsledkem velmi čestným, až bylo od mnohých na to poukazováno, že by byla vhodnější nějaká prostornější místnost, ku př. v sále hamburském. Cyrillská jednota však z vážných důvodů se při tomto prvním svém pokusu obmezila za místnost menší, a teprve přitě, když první její vystoupení potkalo se s přání obecnostva, hodlá vystoupiti v duchovní produkci rásu koncertního. Obě čísla sborová: Skladba Palestrinova, i s Dvořákova oratoria „Sv. Ludmila“ smíšený sbor: Hospodine pomiluj ny“ provedeny byly precizně. Též valice libilo se číslu komorní hudby: Čajkovského „Andante cantabile“ pro smyčcový quintett, a se Schubertova klav. quintetta: Scherzo. Přednáška P. J. Vomočila o zpěvu chrámovém hodláme v příštím čísle uveřejniti, až bude-li nám panem ředitelem zaslána. Smíšené sbory a velikou plí nacvičil p. řed. kůru Fr. Jirásek.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné na čtvrt roků 1 zl.
na celý rok 4 zl.

V Hradci Králové, dne 30. prosince 1898.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

IV. Ročník.

Naše bilance.

Na konci roku počítá každý, co toho roku vydělal nebo prodělal. Též národ musí počítat, co vydělal na poli národním, kulturním, hospodářském a politickém. Ke kulturním vymoženostem počítáme, že opavské gymnasium bylo převzato do státní správy, že též ve Slezsku nařízeno, aby úřady jednaly s českým lidem po česku, dále položen základ k zřízení české techniky na Moravě, zřídil se realka v Ml. Boleslavi, gymnasium v Prostějově, učitelský ústav v Políčkách a jiným se dostalo státní podpory. Na poli hospodářském učinil pro nás stát nemnoho. Za to Němci dostávají v zemích českých čtyři české střední školy a německý učitelský ústav ve Stříbře, aby tamní české okolí tím rychleji poněmčeno bylo. Němci v českých zemích dostali tedy nepoměrně více než-li Čechové, neboť opavské gymnasium rozhodli se již Badeni sestátniti, průmyslové školy v Pardubicích a na Smíchově povolil také Badeni, přírodovědecký ústav v Praze a regulace Vltavy jsou splnění dávných slibů a usnesení. Vymoženosti mladočeských poslanců jsou tedy praskrovné a viděti je může pouze ten, kdo čte v „Nár. Listech“ tu naši vánoční nádluku tučně vytištěnou a kdo z českých novín se nedozví, co vedle nás dostali v zemích českých a rakouských Němci.

Čeští poslanci povolili slavné vládě za dvoustýletý darček nepoměrně více. Jen v posledních dvou letech vzrostly daně o 73 1/2 milionů zlatých, neboť zvýšení platů úřednických, zavedení soudního řádu a oprava berní stála miliony. Zvyšování daní není ještě ukončeno.

Po upravení platů státních služb přijdou na řadu zvýšené platy důstojníků, zemím chce přiznat stát jistý podíl daní a obcím slíbil dáti jistou náhradu za přenesenou působnost. Na to musí sehnat poplatníci nových 30 milionů daní. Nesmí se dále zapomenouti, že stát potřebuje 60 milionů na nové pušky a děla a že již v loni chtěl žádat 50 milionů na válečné loďstvo. Pak-li z kasovních přebytků velká část těchto věcí není již pořízena, překvapí ministr války pány delegáty zajisté tímto požadavkem najednou a vymluví se, že obrovské nové výdaje musela říše učiniti k vůli ochraně státu a občanů. Dále bude potřeba nových

miliónů na nekruté dosud výdaje zlepšení platů povstálé. Zvýšení cukerní daně o 6 zl. z 1 q stačít nebude. Páni mladočeskí poslanci chlubil se tedy předčasně, že zvýšení daně z piva a z libu zmažili. Na investice (dráhy strategické v Haliči a v Dalmacii, rozmnožení vagonů, stavby různé atd.) musí si stát bez toho miliony vypůjčovat, poněvadž nemá na ně kde vzít.

A teď uvažme zemské finance. Země musí každoročně přidělat na 4 miliony dluhů poněvadž ani stálé zvyšování zemských přírůžek nestačí. Přírůžky byly zvýšeny za vlády mladočeské ze 37 1/2 na 51 1/2 %. Zemský schodek činí v příštím roce přes 20 1/2 milionu, neboť příjmů má země jen 22 milionů. Pro rolnictvo a živnostnictvo, právě jádro to poplatníků, nemůže země skoro nic udělat, vždyť příštího roku jen na školství se vydá přes 11 1/2 milionů a ani tyto výdaje nebudou stačiti. Roku 1898 přidána učitelům stovka, předloni jim opět zvýšeny platy, učitelé však nařikají, že jim to nestačí, že hynou v bídě a dluzech. Roku 1889 a 1891 způsobili učitelé politický převrat v Čechách, odvrátili národ od Riegra a přivedli jej ke Grégrovi, Heroldovi, Englovi a Pacákovi. Leč tito jim nemohou spinit, co slibovali a proto učitelé hřímají na poslance: „Co jste nám za to dali, co nám vynese, že jsme šli s vámi?“ V neděli vypověděli učitelé poslancům boj na celé čáře.

Také živnostníci nejsou spokojeni a zemská jepnota živnostenská vypověděla poslancům poslušnost.

Českému národu sliboval dr. Herold, že bude mluvit s králem a že mu postaví palác blahobytu. Za souhlasu dra Herolda a Engla a některých poslanců přijat byl tento program, který rolnictvu sliboval:

I. *Záchranu existence rodiny zemědělské a stavu rolnického* a to: zproštěním existenčního minima rodiny té (t. j. nejméně 600 zl. příjmů) veškeré daň; vyvazením dluhů kořihovních; všeobecným pojištěním proti škodám živelním; volnou dělitelností veškeré půdy; zřízení bezplatného vyučování na školách obecných dle nynějších potřeb rolnických.

II. *Ulevy rolnictvu*, a to jednotnou, postupující, osobní daní z příjmu na místě všech dosavadních přímých i nepřímých daní; zvýšením daně z kuponů dluhů státních, garantovaných drah,

umožením dluhů státních a upravením valuty všeobecnou jednotnou sazbou kilometrovou na drahách dle míry v sousedstvu a sestátněním drah; všeobecným evičením se lidu ve zbrani z mládí a doma na místě teprv ve stálém vojsku a upravením pensí státních; uspořádáním poměru s Uherem na základě úplné rovnosti, jinak osobní unif.

III. *Politickou rovnoprávnost stavu rolnického se stavy ostatními* a to: zastoupením v parlamentě dle počtu obyvatelstva na místě dle kurí, přímými volbami a tajným hlasováním v obcích venkovských a rozšířením práva volebního.

Na základě tohoto programu volilo rolnictvo od 2. dubna 1891 poslance mladočeské. Avšak teď ve svých nadějích naprosto zklamané rolnictvo může se ptáti s trpkostí svobodomyslných doktorů: „Co jste nám za to všecko dali?“ — Státní právo, korunovaci, palác blahobytu rolníci nedostali, ale zvýšené daně a přírůžky.

Tot smutná bilance naší lžiisvobodomyslné politiky.

Ignoramus - nevíme.

I naši vlast přikrývaly „stíny smrti a temnosti“. Kříže i oráč klaněli se modlám. Výšiny, háje, hrady, chatrče byly sídly model, bůžků vybájených. Blud děsný jako hustý mrak zastíral myslí všech. A když již mnozí jiní narodové pokáceli modly, stály u nás dosud. Teprv v devátém století, když počalo zářiti učení Kristovo, jak je blásali Cyrill a Methoděj, padaly modly. Světlo zapudilo temnosti, život překonal smrt.

Ale století plynula dále, a čeho by se nikdo byl nenadál, stalo se. Pohrdlo se světem a tma se navrátila.

Na místo křesťanství vztýčena nová vyhájená modla. A dnes klaní se jí zástupové skutečných i domnělých vzdělanců. A jméno modly té jest — *svobodná věda*.

Na pohled velice krásné to zní, to slovo svobodná věda. A jest to velikým lákadlem pro člověka po avobodě práhnoouho. Jest to prý svoboda *rozumu*, svoboda myšlení; jest to prý osvobození rozumu od pout víry, od okovů, kterými křesťanství, zvláště pak katolické křesťanství poutá lidský rozum

zarputilého zašti, které před nekořhka stoletími rozlučovalo třeba i sousední města. Ovšem spisovatel nespolehá při tom na jedinou moudrou umírněnost národů, nýbrž klade při tom větší váhu na to, že zdokonalením zbrani a zničovacíh prostředků stane se vojna tak děsnou, tak hrůzypnou, že lidstvo se neodváží jí více užiti k rozhodování svých sporů. A teprve, až se vojny stanou nemožnými, uzná se, že byly také úplně zbytečné.

Hmotný pokrok obyčejně předchází také mravní. Železné dráhy způsobily na př. obrovský převrat v lidském smýšlení a cítění. V 20. století dokončeny budou velké dráhy, které povedou přes Asii, Afriku, jižní Ameriku a Australii, rychlost železničních vlaků i parolodí bude zdvojnásobena. Zábavní výjízdy do Samarkandu, na Nigr, na Popokatepetl, do Pekingu a Batavie, vzdušné výpravy do země císaře Františka Josefa a na severní točnu budou zrovna tak na denním pořádku, jako teď výlezy do „Nebečka“ v Třeběchovicích, do „Pekla“ u Nového Města, do Roatěte a Husy u Kusné Hory a do Prachovských skal u Jičína, na Zvičín, Žaý, do Bělohradu, Velichovek, do Brandýsa, Bělé neh do Vápenného Podolu. Následek toho bude, že rozdíl mezi národy budou čím dále tím více mizeti: za jednotnou mírou a vahou, kterou dnes již většina kulturních států přijala, bude následovati jednotná soustava mincovní, a svobodná tržba stane prý se nutností, jakmile vzduchoplavecké lodí budou moci bez překážky provozovati podloudnictví.

Svět tedy směřuje k sjednocení. Ale pořád ještě zůstane rozdělen na státy, ač jich ústavy a společenské poměry budou se pořád více blížíti jednotnému typu.

FEUILLETON.

Tak vánoce jsme si šťastně odbyli a k práci zasedl teď český sněm. Poněvadž tam pan Wolf nebude, tak by tam mohl dělat oposici nanajvýš pan dr. Baxa. A jest-li pak ji vlastně doopravdy dělat umí? Rukavičkář Březnovský ji dělat zapomněl a tak by ji snad mohl dělat koželuh pan Macháček. Umí-li vydělávat důkladně kůže, pak by snad na sněmu k něčemu potřebným byl. No, uvidíme.

Já nevím, proč jsou někteří lidé proti oposici, a proč jmenovitě pan dr. Pacák jest nyní zásadním její nepřitelem. Za doby zásadní mladočeské oposice uvarilo se přece v Čechách o 3 miliony hektolitřů piva více a pan finanční ministr vydělal tak na nás ročně pět milionů více.

Pak-li teď z vděčnosti za to uvalí na nás novou finanční daň, nu pak budeme pít na zlost a pan finanční ministr bude mít z nás ještě větší radost. Z nás mají ve Vídni vždycky radost, neboť jameli vladní, platíme jako morovatí — a jsme-li v oposici, pak máme kuráž v hospodě a děláme tam oposici, až se hory zelenají a kouříme o sto šest, ačkoli na př. zásadní oposiční pan doktor Edvard Grégr vydal zásadní healo: nekouřit! Od té doby kouří „retky“ každý kluk, a kdo nemá na lepší než jaké kouří pan Grégr, ten kouří kuby a viržinky jako dřív. Celkem jsme se my Čechové přiliš, nezměnili. Inu, země se točí také s lidmi, živočichy a vůbec se vším, co na ní jest, kolem slunce a uběhne tuto dráhu vždy za jeden rok, načez se octne zase tam, kde byla dřív. Na Sylvestra točí se země nejvíce a pak na Nový rok.

Svět je teda pořád stejný a „osvěta“ zůstává sedět, jako páni hosté u Košťálů. Ovšem, když je dobré, sedí dále vlády a osvícení je pak také intenzivnější.

Zda-li pak se změníme my a s námi svět za 100 let? Pan Charles Richet pokusil se vylíčit nám v „Revue Scientifique“, jak to bude vypadat roku 2000. Ponebí a fyzické poměry naší planety budou r. 1998 tytéž jako dnes; nedá se popříti, že se zhoršují stále, ale na štěstí zhoršování to postupuje tak zvolna, že doba sto let připadá jako drobounské pířko na těžké železné váze. Dle výpočtů Richetových vzroste obyvatelstvo za sto let v Rusku na 350 milionů, v Anglii na 115 milionů, v naší říši na 70 milionů, v Francii a v Itálii na 50 milionů a v Anglii na 45 milionů. Celkem prý bude mít Evropa místo 380 milionů přes 750 milionů lidí. Spojené státy místo 70 nynějších milionů budou prý čítati 400 milionů a celkem prý se lidstvo, jehož je nyní půl druhé miliardy, rozmnoží na půl třetí miliardy.

Jaký bude jazyk těchto 2 a půl miliardy lidí? Budenova a Gaučova nařízení budou již dávno v prachu a nynějším Mladočechům se budou přistát politici stejně divit, jak je mohli tito hájit houževnatěji než české státní právo a jak se mohli k vůli nim Němci tolik rozčilovat. Pan Richet vypočítal, že čínsky bude za sto let mluvit asi 500 milionů lidí, anglicko-americky také 500 mil., ruský asi 400 milionů, španělsky a portugalsky (v jižní Americe a na poloostrově Iberském) asi 230 milionů, francínu a němčinu asi po 100 milionech. Na nás Čechy pan Richet zapomněl. Jazykovým nařízením rozuměl v příštím století asi zrovna tak, jako rozumí naši poslanci jazykovým nařízením teď.

Jaké budou asi za sto let poměry evropských národů? Pan Richet považuje věčný mír nejen za možný, nýbrž má za to, že najisto k němu dojde, snad již ve 20. století, a když ne, tedy najisto v 21. neb 22. století, které od nynějška neváří mezi národy a říšemi bude asi stejně vzdáleno, jako jsme my dnes vzdáleni slepého a

Vždyť přý se nemá nic zkoumati, a jen to za pravdu míti, co církev volá, takže pro křesťana vlastně žádné vědy není, a nesbývá mu než alepá víra čili temnost.

Ale tak jest to jen na první pohled. Bystřému rozumu jest však tak pojatá věda — modlou, modlou vybájenou, která právě to činí, co křesťanskému učení vyčítá. Právě ona vyžaduje pro sebe dětu božskou zabaluje ducha lidského v sílu smrti a temnosti. Veliké jsme vytkli slovo a musíme tudíž pravdu jeho dokázati.

Věda od křesťanství odpadá jest při všem často uznání ba až obdivuhodném vzdělání — *nevěda*.

Tak k. pť. materialismus — hmotářství — posměchem stíhal učence věřící v duši, jako bytost od těla rozdílnou. A myslel, že je poráží tím, že přý duši nevidíme, nechápáme, nehmatáme, nepochopujeme. — Ale učenci věřící pravili: Dobře, ale vysvětlíte nám tak, abychom to mohli viděti a pochopiti, jak tedy hmota těla našeho myslí a to tak, že myšlenky jsou neviditelné. Ukažte nám n. p. barvu, tůň, vůni myšlenek. A hle! Jaká ostýchavě dána odpověď? — I materialismus má svá tajemství! Tak! A tajemství jste se smáli. Nuže povězte, co je to vlastně život nebo dle vás životní síla; a zvláště to povězte, jak povstala? A hle! Materialismus odpovídá: *Ignoramus*. Ne víme. A přece jste slíbili, že budeme všechno vědět. Ejhle věda, která jest *nevěda* u.

Podobně má se to s *atheismem*, bezbožectvím. Bezbožec praví: Stvoření světa a Boha vůbec nemohu pochopiti; tu mám věřiti, čeho nechápu. Proto pravím: svět — hmota — jest sama se sebe — věčná. Ale věřící učenci povídají: Ale vložte tak, abychom to pochopili, jak to jest možno býti sám ze sebe, co to jest nemíti začátku, býti věčným. I toho se rozum zrovna děsí. A hle! I *atheismus* praví: To jest tajemství. *Ignoramus*. Nevíme. Věda je nevědou.

Proto zcela důsledně v bezbožeckých školách francouzských v bezbožnickém katechismu čte se otázka: Jak povstal svět? A odpověď: Nevím. Co je duše? Nevím. atd.

A k tomuto osudnému „ignoramus“ přichází ještě i to, že věda bez křesťanství v mnohém ohledu není s to vypěstovati *pevného přesvědčení*, třeba se tím sebe více chlubil, že porazila víru. Sotva totiž jeden učenec něco za pravdu vyhlásil, již se mu v tom počnou jiní — jak se mnohde říká — „rýpat“, dloubají mu do toho sem i tam, až se řekne: Ten „názor světa“ nelze držeti, čili prostě, to není pravda. Ale po tisících takových učenců přijde zase jiný, který bláse: „Já mám pravdu“ — a zase i jeho „pravda“, bude nepravdou. A tak právě tím ustavičným měněním náhledů stalo se to učení, jak je pouhá věda podává, nejistým. *Ignoramus*. Nevíme. Věda je nevědou.

Jinak je to s křesťanstvím. Ono je nejprv *dějepisem* lidstva. Dějepis v mnohém ohledu podává *jistotu*. N. p. kdo, leč šílenec, by chtěl pochybovati, že nebyl a nežil žádný Jan Hus, žádný Karel IV., anebo třebaž žádný římský císař Augustus. — A rovněž tak slabostí rozumu by bylo, kdyby někdo chtěl upírati, že nebyl žádný Kristus. Vždyť i kdyby nebylo evanjelií, přece nám světský dějepis s jistotou oznamuje, že žil Kristus, který se ani mužem, to jest člověkem nazývati nemá. Ten Kristus byl — dle řeckého doslovně — *sásmatých skutků činitel*, byl usmrcen, a *třetího dne vstal z mrtvých*, ukázav se mnohým. A právě proto jsou též mnozí, kteří i potom mu zůstali oddáni, neboť byl učitelem těch, kteří ochotně přijímají pravdu. — Tak napsal žid, fariseus, při dvoře římském žijící Josef Flavius ve své knize v národě židovském, ve které píše i o zavraždění dítek betlemských, o Janu Křtiteli.

Tak tedy mluví dějepis, a dějepis je přeci vědou. A tudíž věda hlásá Krista tak, jak o něm píše evanjelium. A — nelekej se nikdo důsledků — *věda dokazuje s jistotou pravdu křesťanství*. Tu již není osudného *ignoramus* — nevíme. Tu platí to, co Pavel dí: Víť, komu jsem uvěřil, a *jist jsem*.

Ovšem není křesťanství jen vědou, ale žádá víru, víru v tajemství. Ale víra ta spočívá na jistotě, že v Kristu promluvil Bůh, tedy bytost s rozumem nejdokonalejší, jest to tedy víra důsledná, rozumná a vyhovuje i nejpřesnějším myslivcům učenci. — Víra ta jest pak ovšem jakýmsi poutem rozumu, ale jest jedinou ochranou proti nejistotě a proti pohloupení.

Francouzský spisovatel Segur vykládá věc tu podobně. Na nádraží, odkud se na mnohé strany vyjíždělo, přišel člověk a usadil se v jistém voze. Kam jedete, tázali se ho. Do Paříže — odvětil. Ale tehle vůz jede do Štrasburku, namítali mu. Mně se líbí v tomhle. Ale takhle nepřijedete do Paříže. — A já si poroučeti nedám; miluji svobodu; myslím-li, že tímhle vozem též do Paříže přijedu, co je komu po tom? — A tak měl svobodu, ale jel do Štrasburku. Nedal si „zpoutati rozum“, ale bloudil. Zajisté by byl lépe učinil, kdyby si rozum byl zpoutati dal.

A tak je to se „svobodnou vědou“ zjevením křesťanským pohrdající. Tím ovšem není zamítnuta věda vůbec. Naopak. Největší učenci nalezají se mezi věřícími křesťany, ale pravíme to jen o domnělé vědě, pokud jest v odporu s křesťanstvím.

Ignoramus — nevíme. I v jiném smyslu oyzývá se slovo to s nynější společností lidské. Nevíme, neznáme křesťanství. Něco málo jsme o něm jen slyšeli za dětství ve škole a od těch dob o jeho pravdách skoro nic více jsme neslyšeli, a vůbec nic o něm nečteme.

Ignoramus — nevíme! Neznáme obzvláště jeho blahý vliv na výchovu dětí, na život rodinný, na život národů. Nepokusili jsme se ani o zkoušku, jací bychom byli, kdybychom se nechali vésti křesťanstvím. Klátíme se tím životem sem i tam, hlavně však dle přirozených jen náklonností, jsme bez vyšších anab, jsme mravně celí zemřeli a schladli, hřích nehtích, ctnost nectnost, to nás mnoho nedojímá. Jen tenkrát se trochu rozpálíme, když nás štve proti křesťanství, chce-li ono pravdou svou proniknouti život náš. Ostatně ale je to tak krásně pohodlné při tom „ignoramus“ — nevíme. Proč pak se namáhati s přemýšlením o pravdě, proč pak předsedati do vlaku jiného, když se nám to v tomhle tak pohodlně sedí. To by byla krásná svoboda, aby si každý nesměl seděti v kterém voze chce. Obzvláště klerikálové nemají do toho co mluvíti.

Přes to vše však hýbají se „klerikálové“, čili katolíci, kteří vědí, proč a komu věří, kteří *smají*, jak blaze působí křesťanství na život a neblahé následky onoho „ignoramus“. Kéž by činnost jejich v nastávajícím novém roce neochabovala, nýbrž naopak tím úsilovněji byla. Přý s tím „ignoramus“ z rozumu a ze srdce. *Vím, proč věřím*. Toto vědění, tuto vědu šíříme i v novém roce slovem i tiskem. Čeští katolíci ve spolecích združeni, ti necht v tom novém roce s obnoveným úsilím o to pracují, aby drahý národ náš brzy již předsedl z vlaku nábožensky nevědomého svobodářství do vozu pravdy křesťanské. Rakousko pak, kéž by se v poslední chvíli rozpomnělo, že řízením té protikatolické „vědy“ zasedlo si do vozu, jenž jede k Berlínu.

České ovocnictví.

Ušlechtilé ovoce pěstováno bylo v Čechách od pradávných dob. Nesmírnou zásluhu o ušlechťování ovocných druhů získali si v Čechách klášterové, kteří zakládali rozsáhlé zahrady, v nichž pěstovali nejkrásnější a nejužitečnější ovoce a pilně k tomu přilhlili, aby se jejich štěpnice čím dále tím více zvelebily. Z klášterních zahrad dostávaly se sázeničky a rouby do paneských a seelských zahrad. Panské zahrady zakládány byly zvláště v podhradích a dvorcích a mocní čeští pánové se svým výtečným ovocem rádi pochlubili. Nejvíce kvetlo české štěpářství v 16. století, kdy zemědělství české a zámožnost českého lidu stály na vrcholu. Nejlepší pověstí těšilo se v Čechách i ve světě míšené jablko; podaroval-li papež kardinála dvěma neb třemi českými jablčky, platilo to za největší vyznamenání. České ovoce nemělo scházeti na tabulích císařů a králů a mocných knížat a velmožů vůbec. Česká štěpářská literatura v XV. a XVI. století byla neobyčejně bohatá a štěpářství bylo u nás zajiště také výnosné. „Zpustlá štěpnice, prázdná truhlice“ říkávalo se právem, neboť dle upravení štěpnice soudilo se na jakost celého hospodářství.

Za války třicetileté upadlo nejen české zemědělství, ale též české sadářství. Jen misty podržely panské a kněžské zahrady trosky bývalé slávy. Když však císařovna Marie Terezie začala podporovati pěstění ovocnictví a když r. 1820 byl v Praze založen spolek štěpářský, počalo se české ovocnictví opět zdokonalovati. Staré vzácné druhy ovoce byly vyhledávány a nové osvědčené ovocné druhy z ciziny zaváženy. Pardubický děkan Matěj Rössler byl na našem Polabí vynikajícím pomologem a mohl r. 1820 nově založenému štěpářskému spolku veškerých 777 druhů stromků v hracích. Když se r. 1829 čtyř spolek spojil s českou hospodářskou společností, nabyl tím nových příjmů a mohl tím úsilovněji k zlepšování českého ovocnictví přispívati. Roku 1831 koupila hospodářská společnost od dědice Rösslerových všechno stromoví z jeho štěpné školky, celkem 5389 stromů a 1436 druhů, které odevzdala spolku k výsazení ve společenské zahrady. Z ujatých stromků rozdával spolek rouby a štěpy svým členům, chudším rolníkům a učitelům v Čechách k zakládání školek. Tak položen základ k opětovnému zvelebení českého ovocnictví, které květko již za starších Přemyslovců, které netušeného rozkvětu nabylo za dob Otce vlasti Karla IV. a které na výši se udrželo až do polovice XVII. století.

Moderní řepářství zničilo sice mnoho polních sadů ovocných v úrodném našem Polabí, avšak poslední ovocnické výstavy, velká jubilejní r. 1891. a četné krajinské v Čáslavi, v Kutné Hoře, Jičíně, Chlumci n. C., v Bydčově, v Hořicích, v Král. Hradci, v Kříně, v Novém Městě, v Chrudimi a ve Vys. Mýtě ukazaly, že se již vědy pěstuje výtečné druhy ovoce. Sortimenty ovoce, totiž nejlépe doporučené druhy jablek, hrušek, švestek, třešní atd. nelíší se od sebe valně, jak z pozorování různých sortimentů i vystaveného ovoce jsme viděli. Přáli bychom si, aby naše rolnictvo, naši pěstitelé ovoce měli s intensivnějším pěstováním

ovoce lepší zisk než dosud, tak aby se mohlo říci „Dobrá štěpnice, plná truhlice“.

Jest zajímavé na přívěskou, že české ovoce bylo v posledních letech vypuzováno nejen s trhů německých, ale že ovoce americké, vlnské, tyrolské, ba i francouzské počalo zaplavovati naše české trhy a zvláště obchody lahůdkářské, tak jako bychom se nemohli pochlubit našimi ananasovými renetami, malinovými holovonskými, míšenými, zlatými renetami, parmézami, jahodovými, paneuskými, jadrnáči, jablkem granátovým, štětinským, gravenšským, boskopským, našimi čáslavkami, poděbradkami atd.

Naším pěstitelům ovoce se ovoce příliš nevypíká, jednak že nepěstovali dosud výtečná jablka a hrušky v méně druhích, ale za to ve větším množství, jednak proto, že ovocí svému nedovedli vyhledati světové trhy a pak že ovoce nepřiměřeným způsobem česají, přechovávají a na trh posílají.

V dopisu z Čáslavi bylo již se čtenáři „Obnovy“ sděleno, že na hospodářsky čilém a činném Čáslavsku i v této příčině nastal utěšený obrát. V Čáslavi počali pro své ovoce vyhledávat dobré trhy a začínají ovoce rozesílat v lahodné úpravě. V této příčině jsme v hradeckém kraji ještě značně pozadu a našim hospodářským spolkům a ovocnickým družstvům nabízí se tu nové pole k blahoplné činnosti.

Dobře napal v této příčině v Hospodářském Listu chrudimském p. Hájek V. Barian:

Jsou chyby v ovocnictví, proti kterým se nebojuje a na které se ani nepoukazuje. Jednu takovou chybu mám na mysli, která si nepovšimne ani nyrabitel ani spotřebitel ovoce a která přece na obě dvě strany působí špatně.

Naši rolníci a sadáři také na trh jablka i hrušky vozí v pytlích. Pytle jatečné, samy o sobě nevzhledné, nečisté i nyní ještě po trzích blátom smýkané — to je tak ten pravý obal na Williamsovu Čáslavku, na Poděbradku, Hájenu neb jinou jemnou hruši, neb na malinové jablko holovonské, na různé naše zlatorenety a parmény! Pytel se naplní, zaváže a hodí hezky zoztra na vás — na jeden pytel hodí se druhý, třetí atd., až je všechno ovoce naloženo. Na trhu se pytle zase hezky zoztra shodí na dlažďení — aby pan revizor nehuboval, že vůz u toho stojí — a když nastane trh a pytle se rozvážou, je viděti, jak je z másovek nadělané povídel a jak lahodná jich šťáva teče pytlem na dlažďení. Jablka pak jsou omacňaná na všechny strany a kde si je koupí, ten špatně pochodí, jmenovitě chce-li si je na delší dobu uschovati.

Kdo kupuje ovoce z pytlů, ten si pomyslí, že nekupuje nic zvláštního — ovoce jen tak ledabylé, aby něco vůbec bylo, a neocení ovoce, jako je oceňují v zemích jiných. Ovoce se pak musí prodati za cenu nízkou a také za tu jest drahé, protože jest pokateň.

Jak jinak dovedou hospodáři vyliciti ovoce na trh ve Francii, v Belgii, v Anglii atd. Tam ovoce, jak se trhá, hned se balí do papíru a ukládá do dřevěné vlny do bedniček a v těch se vykládá k prodeji, nepospíněné, neomacňané a neomacňané. Proto se tam rolníkovi ovocnictví vyplácí a stává se mu pramenem příjmů. On si ale umí výrobku svého vážit a tím ho oceniti líp než naši rolníci. A jak si cení výrobku hospodář, podle toho bude ho oceňovati i konsument.

U nás doporučoval bych hruše a jablka na trhy voziti v bedničkách následujících rozměrů: 60 cm délky, 50 cm šířky a 50 cm výšky. Do takové bedničky vejde se 24 až 26 kg, tedy průměrně 1/4 q ovoce a bedničky dají se pěkně na vozy nakládati i ukládati, přenášeti, po dráze zasílati a jsou trvanlivější a čistotnější než pytle.

Na Čáslavsku zasílají domácím kupcům, do Vídně, do Francie a vůbec odběratelům též menší množství ovoce. Kdyby se podobně upravil prodej ovoce též v ostatních českých okresích, zjednan by tím byl nový vydatný pramen příjmů. V Tyrolsku a ve Štyrsku jsou v této příčině mnohem čilejší. Ovocnický spolek pro střední Štyrsko zřídil ve Štyrském Hradci zvláštní stanici k prostedkování prodeje ovoce a ovocných výrobků. Roku 1895 bylo k prodeji přihlášeno pouze asi 23 tisíc metrických centů ovoce, ale poptávek na ovoce přišlo 99 tisíc centů. Letos bylo k prodeji přihlášeno 186 167 metr. centů, ale poptávek bylo na 207 196 metr. centů. S nabídkou roste tedy též poptávka. Kdo má ve Štyrsku ovoce, oznámí stanici své druhy a množství, jež může prodati, po případě zašle vzorky ovoce a každý, kdo ovoce koupiti chce, hlásí se na stanici, prohlídne si adresy a vzorky. Kupec nemusí tedy vyhledávati a sbíhati ovoce u pěstitelů, ale obrátí se přímo na stanici. Různé druhy mají ovšem různé ceny. Lepší druhy ovoce se prodávají cent po 12 až daleko přes 20 zl. U nás se prodá pytel holovonských sotva za 3, 4, 5 zlatých, ananasové a šampaňské renety, gdánské jadrnáče, míšené, paneuské prodávali letos na Hané za 90 až 120 kr., prodával se pytel jako pytel, jablko jako jablko a prodávající neměli ani tušení, že na p. 1 q ananasových renet stojí v Německu 30—30 marek, že některé druhy přijdou na 60 i 70 marek. Rolníci a sadáři se tím okrádají, neboť kupec výtečný, neporušený, trvanlivý ovoce zaplatí rád. (Pokr.)

Politický přehled.

Z českého sněmu. Před zahájením sněmu celebroidal ve středu slavné služby Boží vdp. kanovník dr. Král za přítomnosti nejv. zem. maršálka c. k. místodržitele, velkostatkářských a českých poslanců. O 12 1/4 hodině zahájil kníže Jiří Lobkovic třetí výroční zasedání, vítal srdečně poslance, vzpomněl úmrtí Její Veličenstva císařovny a provolal pak císaři třikrát slávu, které celý sněm hluchně opakoval. Sněm schválil prozatímní rozpočet na pět měsíců a bude teprve na jaře k vyřízení ostatních záležitostí k dalšímu zasedání svolán. Na to přečetl c. k. místodržitel hrabě Coudenhove v obou zemských řečích nejvyšší poselství sněmu království českého. Jeho Veličenství císař a král s potěšením běže na vědomost adresu českého sněmu a hold k svému 50letému panovníckému jubileu, v nichž se zračí láska, věrnost a oddanost k trůnu, císařskému domu a říši. Věrnost obyvatelstva k dynastii jest oporou moci a vážnosti říše. Opětaje se o státními základními zákony zaručená práva jednotlivců a stejnou rovnoprávnost národů povznesl se vřady utěšené duševní i hmotný rozvoj. Na to se mluví v nejvyšším poselství, že blahobytu obyvatelstva a země může rozvoj a vývoj ústavních práv sněmů zemských prospěti. Mocnář si přeje, aby vzdor rozporným názorům a snahám vážná vůle pracovala ve prospěch duševního a hmotného blaha vlasti a aby při vzájemné účtce k právu a slušnosti všechny síly spolupůsobily. Všem v tomto směru myšleným jednáním sněmu věnovati bude panovník svou péči a vzkazuje sněmu císařský a královský svůj dik. — V nejvyšším poselství se tedy o českém státním právu nečiní ani zmínka a mluví se tam pouze o prospěšném rozvoji ústavy. Politickou situaci posuzovala tedy „Obnova“ nejpravděpodobněji, lépe nežli všechny pražské časopisy, které více méně živily v lidu státoprávní a korunační naděje. Mladočestí poslanci a předáci mohli se dosud pochlubiti jen královským reskriptem a uznáním státních našich práv a přesvědčením, které vymohl r. 1871 a 1879 dr. Rieger a Staročech. Čtli se teď národu pochlubiti lepším vyhoštěním. Slibovali, nepočítajíce se smutnými výsledky své politiky a s danými poměry. Nyní následující trpělivě klamání není pro ně, ale i pro ty, kteří jim věřili. Výsledky ukázaly, že ani drobeckovou ani státoprávní politiku neumí dělati tak, jako starý a zkušený dr. Fr. Lad. Rieger a jeho přátelé. Návrat k otci spasil marnotratného chybujícího syna; návrat k otci národa, k jeho rozumné, zdravé politice, návrat k zásadám konservativním, návrat k starým mravním zásadám a k více otců může nám pomoci a nikoli židovsko-německá svobodomyšlnost, která Slovanu nesvědčí, nýbrž vlády mu škodí.

Uherský říšský sněm rozešel se v pátek na vánoční prázdniny, aniž by byl volby předsedy a místopředsedů sněmovny provedl. Stáří předseda 81letý Madarasz prohlásil, že povede předsednictvo sněmovny nejdéle do nového roku. Uhry nemají dosud ani prozatímní ani definitivní státní rozpočet povolený. Vyrovnání s Rakouskem rovněž neskončeno a tak 1. ledna 1899 nadejde v Uhrách mimozákonný stav. V Uhrách dle toho není vláda oprávněna vybrati daně a povolovati rekruty a, protože Uhry jsou státem samostatným a neodvislým a vyrovnání s Rakouskem a Chorvatskem ani prozatímně provedeno není, tedy nalézají se Uhry v plném ústavním zmatku. Obec Battonya nařídila již svým úředníkům, aby od 1. ledna daně nevybíraly a příklad tento budou jiné obce ani následovati. Jak tyto uherské zmatky rázem skončí? Prováděti s nouze zákon Tiszův, či propustiti ministerstvo Banffyovo?

Konfesionální škola v Prusku? V celém Německu dělá veliký rozruch, že vrchním prezidentem v Hessen Nasavsku jmenován byl hrabě Zedlitz, bývalý ministr kultu a vyučování za kancléře a pruského ministrpresidenta hraběte Capriiviho. Hrabě Zedlitz jest pruský grandseigneur, nebyl byrokratem, nýbrž stal se hned vrchním prezidentem v Poznaňsku a pak mu bylo svěřeno ministerstvo vyučování. Stranám podvratným chtěl čeliti školou. V Prusku jsou sice školy dle jména konfesionální, v praxi však vypadají všelijak. Hrabě Zedlitz mohl se opřáti o spolehlivou většinu, skládající se z věřících protestantů a katolíků; byl by také svou provedl, neboť kancléř Capriivi jeho školskou politiku schvaloval. Leč tehdy strany liberální a pokrokové, podporovány jsou socialisty a německými universitami způsobily takovou bouři, že se jí mladý císař Vilém zalekl. Ministr hr. Zedlitz propuštěn náhle a nemilostivě, a Capriivi musil ustoupiti 17. března 1892 novému ministrpresidentovi hraběti Boitu Eulenburgovi, který na rozkaz s hůry prohlásil, že čas oprav školských zákonů ještě nenašel. Zatím však rostou strany socialistické a proti císaři Vilémovi vzrůstá oslabení odpor kruhů inteligentních. Nynější ministr kultu a vyučování Bosse pracoval jaksi systematicky pro školskou opravu a zavedení školy konfesionální a katolický střed stal se mezitím v Německu nejen stranou vládnoucí, ale v Prusku též stranou vládní. Katolický střed, pravověrní konservativci a svobodní konservativci tvoří v pruském sněmu mnohem

jednotlivější většinu, neboť v této nejsou dnes dříve tak mocní liberálové vůbec respektováni. Úpadek liberalismu, vzrůst socialismu na jedné a vzrůst katolicismu na druhé straně jeví na smýšlení a jednání císaře Viléma vliv rozhodující. Hrabě Capriivi a Zedlitz žili po sedm let v úplném zapomnění. Náhlé povolání hraběte Zedlitz k vysokému státnímu úřadu znepokojuje nepokojné svědomí liberálů, kteří důvodně se obávají, že s reaktivním hrabětem Zedlitzem vzklíšen byl též jeho duch a že grandseigneur Zedlitz bude brzy povolán buď k úřadu předsedy pruského ministerstva nebo za ministra vnitra neb vyučování. V Německu stal se zatím vliv císaře Viléma vzdor odporu mnohých stran rozhodujícím a proto se má všeobecně za možné, že čas k zavedení náboženské školy v Prusku nadešel.

Jaké opatření učiní vláda? Státní rozpočet na rok 1899 není povolen, vyrovnání s Uhry není skončeno. V loni si vypomohla vláda tím, že 28. prosince přinesl říšský zákoník císařské nařízení, v němž na základě § 14. státních základních zákonů byl povolen na půl roku prozatímní státní rozpočet. Totéž se stane asi letos. Dne 31. prosince v loni přinesl říšský zákoník císařské nařízení, kterými bylo prodlouženo prozatímní vyrovnání; byla totiž schválena kvota na jeden rok v prozatímní výši. Letos prý bude kvota pouze na půl roku od císaře ustanovena, a uherské i rakouské říšské radě má býti zůstaveno, aby se o příspěvcích na společné záležitosti Rakouska a Uher dohodly. Prozatímní vyrovnání v otázkách obchodních a hospodářských bude asi také jen na půl rok prodlouženo.

Haličskému sněmu prodložena bude oprava volebního řádu, kterou se počet poslanců ze 154 na 161 rozmnožuje. Virilní hlasy budou míti na sněmu 3 arcibiskupové Lvovští, (katolický a uniatský biskup v Přemyšlu, biskup tarnovský a stanislavovský, rektor university krakovské a Lvovské, rektor Lvovské polytechniky a krakovské akademie věd (oba nové poslanci) a 149 voňených poslanců. Šlechta bude volit 44, města a obchodní komory 31 (dosud 26) poslanců a venkovské obce 74 poslanců.

Konference proti anarchistům v Římě se konající usnesla prý se, aby příští policejní úřady jednotlivých států mohly se dohodnouti ohledně anarchistů přímo — bez prostředkování svých nadřízených zahraničních úřadů. Takového přímého dohodování bude rychlejší a tudíž účinnější.

Rakouským velevlasancem v Petrohradě jmenován byl na místě knížete Františka Liechtensteina, baron Louis z Aehrenthalu, dosud rakouský vyslanec v Bukurešti. Protože se teď odebeře na riviéru na zotavenou, bude jej v Petrohradě zatím zastávati rakouský velevlasenecký rada hrabě Karel Kinský.

Vláda a jazyková rovnoprávnost. Vláda vydala všem zemským úřadům jak v Čechách, tak na Moravě i ve Slezsku přísné nařízení, by rovnoprávnost jazyková co nejpřesněji byla zachovávána a aby menší národní co nejpřesněji byly chráněny před jakýmkoli pronásledováním. Ve výnosu jazykovém se připomíná, že úřady mají nařízením jazykových četiti přísně jako zákona. Německé časopisy s tímto nařízením nejsou spokojeny.

Drobné zprávy.

Jeho Biskupská Milost Edvard Jan N. nepaměť ve své stálosti ani nově se utvořilého královéhradeckého odboru jednoty katolických učitelů v království českém a ráčil mu darovati opět 20 zl. — Vys. důst. pan farář a sekretář Engelbert Starý z Rovné dal jako nečlen pro podpůrný fond téhož spolku 5 zl. — Zaplat Bůh!

Kolik je v Hradci Králové voličů? V I. volebním sboru je 78 voličů, z nich 17 nejvyšších poplatníků, 56 salaristů a 6 čestných měšťanů. V druhém volebním sboru jest 212 voličů, mezi nimi 112 úředníků a profesorů, v III. sboru je 781 voličů, většinou živnostníků a právnických. Volba do obecního zastupitelstva bude na počátku měsíce úněra.

Dr. J. B. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. učinil „Adalbertina“ kníže dar 1000 zl. Zaplat Pán Bůh!

Adalbertina darovali: Vdp. děkan Fr. Sloup 10 zl., vdp. děkan Jan Blažek 50 zl., Nejmenovaný z Přibyslavi 4 zl. 90 kr., Vysokorodý p. Jan Hák, majitel velkostatku ve Studenci 20 zl., Nejmenovaný kněz z vikariátu Jičinského 50 zl. Všem šlechtatým dárce odplat Bůh!

Pan císařský rada Oliva, rodák kutnohorský, daroval spolku absolventů královéhradecké obchodní školy „Oliva“ dva stoletové listy halické zemské banky, z nichž úroků nemajetný člen spolku vždy dne 2. prosince na oslavu císařského jubilea podělen bude.

Jmenování Pan Jiří Matouš, rada zemského sněmu v Kutné Hoře, jenž dlouhá léta před tím působil u trezního soudu v Praze, jmenován byl státním návladním v Králové Hradci.

Pozvání ku členské důvěrné schůzi ve středu dne 4. ledna 1899 o 2. hodině odpolední ve dvoraně „Adalbertina“ v Hradci Králové. Program: 1) Rozprava „O křesťansko-demokratickém hnutí“ Pojednání dr. Fr. Reyl. 2) Rokování o zásadách spo-

lečného postupu všech katolických stran. Politické družstvo katolické pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové, dne 27. prosince 1898. Dr. Jan Soukup, předseda. Dr. František Reyl, jednatel. Pozvánka. Zvláštní pozvání ke schůzi posílána nebudou.

Pěvecká jednota Eliška zvolila při poslední valné hromadě za předsedkyni paní Růženu Vávrovou a za místopředsedkyni paní Marii Klumparovou. Do výboru zvoleny paní: A. Czurbová, Mal. Dixová, Božena Franková, R. Paulová, A. Schneinrová, slečny A. Tichá, A. Vocásková a A. Vacková. Za náhradnice zvoleny paní R. Wüschová, sl. H. Kerbrová, M. Kupká a M. Šimová; revisorkami účtů staly se sl. Steinmannová a R. Kdánová. Šormistrem se stal opět pan fideles kůru J. Wüsch, pokladník paní A. Scheinrová a účetní sl. R. Tichá.

Ples mládežnické hospodářské společnosti pro okolí Hradce Králové konati se bude v sobotu 14. ledna v hotelu Šrajbrov v Kukleněch Záčatek o půl 8. hodině večerní. Vstupné 3 koruny. Hudba Sokola Královéhradeckého.

Hraběnka Anna Thumová, nejstarší dcera J. J. knížete Karla ze Schwarzenberka, zemřela o svátcích vánočních ve Vídni. Byla to paní dobročinná, zbožná a lidumilná, smýšlení rozhodně českého. Oblíbenou byla zvláště v Praze. Císař, arcikníže František Ferdinand d'Este, osobní přítel hraběcí rodiny, vynikající arcikníže a arcikněžny, česká, rakouská a uherská šlechta, četní poslanci, ministři a diplomati vyslovili panu předsedovi ministerstva nejhlubší soustrast. V úterý odebrali se všichni ministři až na chfipkon onemocněného barona Dipaulio na pohřeb arciknížetem do Děčína.

Silné mrazy nastaly od středy minulý týden. V Pošumaví a v Krkonoších je mnoho sněhu. V horách orlických a jesenických okolo Králků a Římařova napadlo též sněhu a hostinářští těší se, že po loněké katastrofě opatří si ledu hojnost. Přehřívá čas musí arci rychle využitkovati.

Nový lékárník v Plzni. C. k. okr. hejtmanský v Plzni udělil koncesi pro čtvrtou veřejnou lékárnu v Plzni se stanoviskem v nádražní třídě pu. Ph. Mg. Jaromíru Pašmovi z Police n. Met., t. č. provisoru Sporovy (dříve Collinovy) lékárny v Hradci Králové, pominuvši celé taro, morženo plzeňským gremiem lékárnickým.

Vánoční hra v „Adalbertinu“. Člá jednoty katolických tovaryšů uspořádá na Nový rok za laskavého spolupůsobení pěveckého dámského odboru výpravou vánoční hry „Narození Páně“, zpěvohru ve 3 dějstvích od ředitele J. Zelinky. Veršem složil dr. M. Kovář. Operu navičil dp. vicerektor D. Orel. Orkestrální právdou obstará kapela Divišova. Při harmoniu p. ředitel J. Wüsch. Solové partie jsou v rukou osvědčených pěvců a se sboru zpívá 50 osob. Dle Zelinkova jest založeno na hlubokém studiu církevního zpěvu a vyžaduje při bohatosti hudebních motivů tolik lahodných melodií, že jak znalci zpěvu tak i pěkná hra zamlouvá se, jak dosvědčoval loni obromý nával obecenstva při obou představeních. Záčatek představení položen na 4 hodinu odpolední, aby i venkov mohl se účastniti. Ceny míst jsou velmi nízké. Zdat Bůh!

Sportovní klub pro Hradec Králové a okolí pořádá 31. prosince 1898 večer a 1. ledna 1899 časně ráno první velikou Grand-Sylvestrovskou zábavu ve své extra místnosti v Grand-hotelu. Velkolepý Grand program, obsahující věci prabáječné, tu i tam vdané i nevydané, dodán bude každému při vstupu. Extra představení: Exekuční vyklizení starého roku. Záčatek přesně v 7 hodin letos, konec časně ráno na přes rok. Hudba muzikanta Nováka. Pro opozděné se čísla neopakuji. Přijít může každý a jím zvaný host.

Obchodní a průmyslová komora v Liberci udělila podpory pokračováním školám průmyslovým: V Borohradku, Nechanicích, Opocně a Vamberku po 50 zl., v Chlumu a Úpici po 75 zl., v Dobrušce, Hronově, Jilemnici, Králově Dvoře, Kukleněch, Náchodě, Novém Městě, Polici, Rychnově, České Skalici a v Žamberku po 100 zl., v Hořicích 200 zl., kupecké zdejší škole 50, vyšší obchodní škole 500 zl., kněžské škole v Žamberku a krajské škole ve Vamberku po 50 zl. Průmyslové museum v Hradci Králové obdrželo 100 zl. a při odborných školách založena stipendia.

Valašská madonna, akvostný to obraz Liebscherův, známý z pražské národopisné výstavy vystaven byl o svátcích vánočních v Náchodě. Výstava těšila se čtené návštěvě.

Ve prospěch „Národní jednoty Severočeské“ připravují na den „sv. Tří králů“ míst. odbor „Nar. jednoty Severočeské“ a akadem. spolek „Dobroslav“ velký přátelský večer, jenž stane se jistě dostaveníčkem všech národních vřav naší společnosti. Dnes, kdy český dělník jest vypovídan z uzázněného území, kdy živnostník a obchodník jest boykotován, protože se hlásí k „Českému národu“, jest přímo svatou povinností všech uvědomělých Čechů, aby co nejrychlejší podporovali naše Národní jednoty, jejichž účelem jest zachraňování našich týraných a pronásledovaných bratrů v uzázněném území. Přátelský večer „Severočeské jednoty“ nechť podá důkaz, že v Hradci není ani jednoho neuvědomělého Čecha, jenž by neplnil svých národních povinností „Na shledanou“ tedy 6. ledna 1899.

Královéhradecký odbor jednoty katol. českého učitelstva v království českém pořádal 26. prosince o 3. hod. odp. ve velké dvoraně Adalbertina, kterou zahájil předseda p. Karel Skultěty, fideles učitel ze Šestovic srdečným proslavem, pravě mezi jiným, že katolické české učitelstvo chce jiti a pracovati za heslem: Pro Boha, vlast a krále! Pan Václav Špaček, fideles učitel z Košatic promluvil pak zajímavým způsobem „o výchově rodin“. Posluchači odnesli si to pevně mině, že mravnost bez Boha mysliti se nedá. Za ř. p. Špačka

dotavil se do obřadnice ndp. biskup Edvard Jan Nepomuk Brynych, který byv srdečně a uctivě přivítán, poděkoval za přednášku, přivědčiv její obsah. Nejdůstojnější biskup odmítl rozhodně výtku liberálů, kterou vrhají v tvář duchovenstvu, že chce toto sotročit školu. Kněžstvu nejedná se o věci tak nízké, přejí učitelstvu s plna srdce pravou svobodu, přejí též hmotnému zlepšení jeho poměrů. Avšak kněžstvu jedná se o duše lidské. O Boha a lid, který na školu patří. Dítě patří rodičům a tu snad nikdo upíráti nebude, že mají katoličtí rodičové právo řádati, aby děti jejich také ve škole byly po katolicku vychovány. Dítě má být členem společnosti lidské, státu a národa. Poněvadž má každý duši, jež potřebuje náboženství, tu i katolická církev musí si své členy vychovávat. Poměr mezi státem a církví musí být jako poměr v dobré rodině. Stát ať řídí výchovu ať pečuje o děti jako otec, církev chce, aby měla záruku, že budou děti katolicky vychovány. V Badči se tvrdilo, že dítě patří škole. Nel dítě patří rodičům. Otec je má živit, matka vychovávat. Někteří rodičové jsou ale apatičtí a nedbalí a tu se má děti ujmout stát a církev. Váimá-li si učitel náboženství, neztrácí na vášnosti, vždyť za té kaceřované doby náboženské byl učitel váženější. My si přejeme, aby učitel měl, co potřebuje, aby byl vášen, aby mohl vzorně své povinnosti konati. Když vidíme, jak stát přejí nejnížšímu svému služebnictvu, tak všem právem zaslouží si vychovatelstvo jeho přízně. Katolickému učitelstvu, které pracuje pro Boha, vlast a národ přál J. Bisk. Milost všeho zdaru. K schůzi se ještě vrátíme.

Drahá zaječí pečeně. V P. udála se tyto dny veselá historka. Pan učitel si koupil na svátky zajíce, neboť chtěl si také jednou přilepšit. Aby udělala svým sousedkám laskominy na zaječí pečinku, pověšila paní učitelová obrovského zajíce do okna ve spížírně. Ať se to již stalo jakkoliv, přes noc se okno od spížírny učitelovic otevřelo — nebo vlastně bylo otevřeno. Pan J., který na téže chodě bydlel, obávej se, aby přišli učitelovi nějaký febravý poberta zajíce z kuchyně nevyfoukl, vzal zajíce z okna do svého obydlí a dal jej své služce s rozkazem: „Jdi k panu učitelovi a vyřiď mu, že se dám pěkně poroučet a že jim posílám tohodle zajíce a že jim přeji dobré chutnání. — Služka zala k učitelovic a pravila: „Náš pán se dá pěkně poroučet a posílá vám tudle zajíce —“. U p. učitele byli velice překvapeni. Pan učitel měl neamírnou radost a líboval si: „Hele, hele, hele, no, pan kontrolor se dá také vidět! Veliká pozornost (myslí totiž pan učitel, že pan kontrolor posílá zajíce paní učitelové k svátkům)! Toť zajíc, jako tele! No, tu máte Verunko nějakou malíčkosť od cesty a řekněte panu kontrolorovi, že se mu dám s díky poroučet!“ — V obydlí pana učitele odehrál se pak tento výstup: Pan učitel volá do pokoje: „Podívej se ženuško, pan kontrolor nám tudle poslal překrásného ušáka.“ Paní učitelová: „O, velmi hodný to pán! Jak je k nám vždycky pozorný! Škoda, že už máme zajíce!“ Pan učitel: „No, to ovšem! Ale dva zajíce přece spolu nesníme!“ Pan učitelová: „Víš mužíčku co? Pošleme toho zajíce mamince! Ta bude mít radost!“ Pan učitel: „Toť výborné, Katuško, ty máš výtečný nápad.“ — Paní učitelová: „Tak Lojzicko, tudle tohž zajíce zanešes mě mamince, vyřiď jí, že já a můj mužíček jí posíláme na neděli samilovanou její pečeni.“ Lojzicka: „Už běžím, milostpaní!“ — Lojzicka: „Pěkné pozdravení od pana učitele a paní učitelové; tudle vám posílají na neděli vaši samilovanou pečinku.“ Maminka (radost sliz): „O, moje dobré dětičky! A jaký to pořádný Janek! No, tu máš Lojzicko malíčkosť! Pozdrav mě děti a řekni jim, že se jim zítra osobně poděkují.“ — Pan kontrolor (jda kolem bytu učitelovic): „Dovolím si jen na slovíčko s vámi promluvit.“ — Pan učitel: „Chcete se zajisté přesvědčit, jakou radost máme z toho pěkného zajíce. Běž ženuško, pro skleničku vína; dostali jsme včera znamenitě ze Znojma!“ Pan kontrolor: „O, prosím, jen žádně okolky k vůli mně!“ Pan učitel: „No, to by bylo pěkné, abyste si s námi nepřitukli!“ Pan kontrolor: „No, když už to musí být, — mám ještě půl hodinky času... Vy však moji pozornost přilhi ceníte!“ — Pan učitel: „Když je to tak malíčká pozornost, to jste musel mít na honě zpropadené štěstí. Vypravujte nám přece o tom!“ Pan kontrolor: „Na honě? vždyť já na honě ani nebyl! Pan učitel: „Cože — tak vám snad toho zajíce někdo daroval?“ Pan kontrolor: „Ani to ne; já jsem vzal pouze vašeho zajíce, aby vám ho ze špižírny snad někdo neukrad.“ Pan učitel a paní učitelová: „Cože? Našeho zajíce?“ (Oba blbě vyjeveně a zděšeně). Pan kontrolor: „No, ovšem; abyste snad nepřišli o vaši nedělní pečinku; což vám to Verunka uvevřídila?“ Pan učitel (mrzutě): „Ani slova! To jste nám to pěkně vyvedl; o zajíce připravil jste nás přece! My jsme totiž vašeho zajíce poslali mé tchyni.“ Pan kontrolor: „No, to jsem to pěkně vyvedl! To mne sakulentcky mrzí! Paní učitelová: „Už se stalo, což dělat! Pozveme se aspoň na zajíce k mamince!“ Pan učitel (radostně, že nepřišel o celého zajíce): „Zlatá ženuško, dej se obejmout, za ten výtečný napad!“

Opět jeden krok ku předu učiněn založením katolického spolku, jehož jméno je: „Slavín“, generální podpůrný spolek pro Čechy, Moravu a Slezsko. Již často, zvláště však na katolickém sjezdu toužili mnozí vyhlásiti naši strany po tom, aby v naší straně katolické nezapomínalo se na hmotnou stránku a sžízovaly se podpůrné fondy. Výše jmenovaným spolkem učiněn prvý krok, který bohda nezůstane osamocem a srodí fondy nové v jiném směru. V Německu, ve Švýcarsku v zemích alpejských a j. mají katolické spolky zřízené úmrtní pokladny, které při úmrtí člena vyplácejí větší obnosy svým členům. V tomtéž směru pracovati má v zemích koruny Če-

ské „Slavín“. Za malý měsíční příspěvek 16 kr. již po roce členství dává nárok členům na pohřební příspěvek 100 kor. Který dle počtu let členství se stupňuje až do 140 kor. Spolek tento jest založen na základech ryse katolických a poctivých; vedení jeho spočívá v rukou na prsto spolehlivých a osvědčených nášinců a proto lze všim právem doufati, že vykoná na prospěch náš zdatný kus práce. Správu spolku vede správní rada, která takto se ustanovila: prezidentem jest dp. Th. C. Jan Pauly, kaplan na Smichově; viceprezidentem p. Václ. Kotrba, majitel knihtiskárny; generálním fideitem p. JUDr. Frant. Herman, mag. koncipient; míst.fiditelem p. Jan Vokou, živnostník; jednatelem p. MUDr. Fr. Wirth; generálním pokladníkem dp. Václ. Stejkal, kaplan u sv. Mikuláše; centrálním účetním p. Jan Kotík, knihkupec; kontrolory p. Josef Šindler, úřední úředník hypoteční banky a p. MUDr. Josef Žiška, zapisovatelem p. Karel Svato, zlatník; správcom p. Václ. Stupka, mistr truhlářský a F. Kroupa, obuvník atd. Spolek započne činnost svou od Nového roku a bude mít ve všech místech v Čechách, na Moravě a ve Slezsku své jednatele. My přejeme mu hojného zdaru a vše jej našincům doporučujme.

Vyhláška týkající se podání přiznání k osobní dani z příjmů a k dani duchodové. A. Osobní daň z příjmů. V základě § 202. zákona ze dne 25. října 1896, č. 220 f. z. o přímých daních osobních, článku 29. prováděcího nařízení ku IV. hlavě tohoto zákona a výnosu c. k. ministerstva financí ze dne 30. října 1896, č. 54.655. stanoví se tímto lhůta k podání přiznání k osobní dani z příjmů pro rok 1899. do 15. února 1899. Podati přiznání povinen jest dle § 202. a 203. zákona každý poplatník, jehož poplatný roční příjem 1000 zl. převyšuje, anebo kdo vyzván byl zvláště, aby je podal; doporučuje se však, aby i ti, kdož mají příjem menší než 1000 zl. ale větší než 600 zl., ve vlastním zájmu přiznání podali, byť i zvláště vyzváni nebyli. Přiznání budtž podána buď písemně neb ústně u berních úřadů I. instance (berních úřadů, okresních hejtmanských, v jejichž obvodu daň předepsati se má § 176. citovaného zákona). Podá-li se přiznání písemně, budtž použito úředních formulářů (vzorec A), které poplatníkům zároveň se zvláštním vyzváním od úřadů berních dodány budou; poplatníci, jimž přiznání dodáno nebude, mohou toto u svrchu zmíněných vyměřovacích berních úřadů aneb u obecních starostů vždy bezplatně obdržeti. Pokud za poplatníky samé i jiné osoby, jako poručníci, opatrovníci, zmocněnci atd. povinni aneb oprávnění jsou přiznání podati, ustanovují § 261. až 266. zákona. Nebude-li přiznání v předepsané lhůtě podáno, může daň na základě pomůcek úřadů po ruce jsoucích v moci úřední odhadn komisi uložena býti. Kdo dále ve lhůtě předepsané nepoda povinného přiznání osobní daně z příjmů, může očekávati, že bude vzat do vyšetřování pro zatajení daně (§ 243.). Konečně se upozorňuje zvláště na to, že povinnost podávati přiznání a následky opominutého snad podání nejsou závislé na tom, bylo-li doručeno osobní vyzvání podle § 204. čili nic. Osoby, které se stanou během berního roku 1899. poplatníky tím, že se přistěhují do území, kde zákon platí, nebo že nabudou stálých platů služebních v obnosu dani podrobeném, mají ve smyslu § 223. zákona ve 14 dnech po tom, co nastala okolnost, která zakládá povinnost berní, učiniti příslušnému bernímu úřadu I. instance (berním správcem, okresním hejtmanským) oznámení u připojení patičky vyplněného přiznání. B. Daň duchodová. Přiznání o všech duchodech dani duchodové podrobených § 134. a 126. zákona, vyjímajíc ty, z kterých daň duchodová dlužník m se sraší, budtž pro rok 1899. podána na základě § 188. zákona ze dne 25. října 1896, č. 220. f. z. a článku 18. prováděcího nařízení ku III. hlavě tohoto zákona během lhůty, ku podání přiznání osobní daně z příjmů svrchu stanovené, u onoho taktž svrchu uvedeného berního úřadu I. instance, který jest příslušen přijímati přiznání k osobní dani z příjmů Přiznání k dani duchodové mohou býti podána buď písemně u použití úředních formulářů vzorec H) nebo ústně a sice od každého jednotlivého poplatníka resp. od jeho zákonného zástupce, tudíž i od každého dani podléhajícího příslušníka domácnosti, pokud dle 139. zákona od podání přiznání není o vobozen. Od právnických osob budtž přiznání u těch berních úřadů I. instance podána, v jejichž obvodu sídlo právnické osoby se nalézá. Ustanovení shora pod A. ohledně podávání přiznání k osobní dani z příjmů uvedené, které se vztahují na individuální vyzvání u připojení přiznání ze strany úřadů, na vyzvednutí tiskopisů u berních úřadů I. instance nebo u úřadů obecních, na zmocnění a zastupování při podání přiznání, pak na následky opomenutého podání, mají také v příčině podávání přiznání k dani duchodové obdobnou platnost. Konečně ještě výslovně se podotýká, že i ohledně daně duchodové povinnost podávati přiznání a následky opomenutého snad podání na doručení dotyčného osobního vyzvání závislé nejsou.

Hnojení luk vyplácí se znamenitě. Ukázaly to opět výsledky dvou pokusů v Německu, ve velkém provedené. Především proveden byl na podnět vlády v posledních dvou letech velkolepý pokus s hnojením luk v Badensku na 160 různých místech; roluici dostali hnojiva zdarma a byli toliko povinni o výsledku pokusu správu podati. Výsledek byl, že ve většině pokusných hospodářství nejen sklizeno po hnojení dvakráte tolik sena, jako s louky nehnojené; ale že seno bylo i dvakráte tak cenné, jako s louky nehnojené; seno sestávalo totiž z většího jetylku a luskovin, které — jak známo — mají nejméně dvakráte tolik bílkovin, jako bídné traviny na nehnojených lukách rostoucí. Zvýšila se tedy vzhledem k tomu sklizeň luk po hnojení na čtyřnásobný výnos. Druhý podobný pokus proveden v severním Hannoveránu v okolí města Haarburku. Bídné, mechem porostlé louky dávaly sena tolik, že se při prodeji utržilo za seno s 1 ha 30 mark, kdežto po provedeném hnojení utrženo za prodané seno s 1 ha 160 mark — a vedle toho vymizel mech, stl a j. plevel. Že se ku hnojení tomu hodí výborně směs Thomasovy moatky a kalcitu, a

více 8—10 q každého na ha, bylo již dosti zvedeno. Na loukách mokrych, rašelinových nesl nikdy také chyběti vápno, jehož vezme se 40 až 50 q na ha. Hnoj chlévský se ke hnojení luk nehodí. V prstinci, lednu a únoru se hnojí nejprůhodněji. Laka trpící zaplavením možno pobojit po první senosoci.

Jak lze zvýšiti výnosnost slepic? Kdo chce mít s chovu slepic užitek musí: 1. Slepice k chovu pečlivě vybíráti. Ku podkládání mají se voliti vejce od takových slepic, které hodně mnoho nesou a to vejce velké. 2. Občasná výměna kohouta za příčinou oběťstvení krve je okolnost velmi důležitá; kohout musí býti volen zase jen od nejlepších slepic, které se velkou nosností vyznačují. 3. Ranná kufátka nesou brzy na zimu; začínou nésti obyčejně v listopadu a jsou-li dobře krmena a mají-li teplý kurník, nesou po celou zimu, mohou-li se též venku libovolně proběhnouti. 4. Staré slepice (přes 4 léta) nemají se již dále držeti. Nesla-li slepice po 4 léta, pak se další držení její již nevyplácí, poněvadž každým rokem na nosnosti značně posbývá, nejlépe ji tedy sábit. Paní statkářka Orlová v Dlouhém na Moravě zkonšela dle „H. L.“ jak krmit slepice, aby hodně dlouho nesly. Rozděila tedy své slepice do dvou od sebe oddělených kurníků. Do prvního kurníku nasadila 10 slepic náležitěho plemene, s nichž dostala každá průměrně ke krmení: ráno 85 gramů zrní (ovesa, ječmene, žita at.) polodne 60 gramů vařených vlažných brambor a večer 35 gramů zrní. To činilo u každé slepice ročně 22 a půl kg zrní po 8 kr. a 18 a čtvrt kg brambor po 2 kr., tedy ročně potravu za 2 zl. 40 kr. Krmení 10 náležitých slepic stálo ročně 24 zlatých, pak-li metrický cent čbíl počítá se po 8 zl. a semčat po 2 zl. Slepice tyto nesly dohromady 1406 vajec, čili každá průměrně 140 a půl vejce. Prodalo se z toho 706 vajec po 3 krejcarích a 700 vajec po 2 a půl kr. Za vejce 10 náležitých slepic stržila tedy 31 zl. 62 kr. a prokrmila 24 zl., obnášelo tedy výnos roční 7 zl. 62 kr., čili u 1 slepice 76 kr. ročně. V druhém kurníku bylo 10 obyčejných selaských slepic, s nichž dostala každá průměrně 10 dekagramů vařených brambor, poprášených otrubami, v polodne 10 dekagramů téže potravu a večer 35 gramů zrna. To činilo u jedné každé slepice ročně 73 kg brambor po 2 kr. a 12 a tři čtvrtě kg zrní po 8 kr.; stálo tedy krmivo jedné slepice dohromady 2 zl. 48 kr. ročně. Výživa 10 slepic stála dohromady 24 zl 80 kr., tedy o 80 krejcarů více než oněch 10 náležitých slepic. Ažak obyčejné slepice nesly 1523 vajec čili jedna průměrně 152 a jedna třetina a prodalo se 761 vajec po 2 krejcarích a 762 po 2 a půl krejcaru. Obyčejné slepice nesly tedy vajec v ceně 34 zl. a 27 kr. Slepice brambory krmené měla tedy ročně o 8 kr. dražší potravu, avšak snesla více vajec a výnos její byl o 2 zl. 65 kr. větší. Slepice náležitě, zrním krmené dávno již přepelichaly a od nosení vajec ustaly, kdežto slepice obyčejné, selaské krmené brambory asi 3 neděle jedna po druhé si odpocínuly a nesly dlouho do zimy. V lednových a únorových mrazech ustanou ale již v únoru zase pilně nesou. Oboje slepice se jinak ovšem pilně pokybovaly. Krmení slepic brambory jest tedy lepší.

Zákon o upravení platů státních služáků byl minulý týden v poslanecké sněmovně přijat a sice v tom znění, že nové platy mají platit již od 1. ledna 1899. S ustanovením tímto však není vláda spokojena pravie, že nemá dosud na tyto platy povoleny nové daně. A tak prosadí vláda v panské sněmovně, že tato nepřijme zákon ve znění přijatém v poslanecké sněmovně, ale že přijme původní osnovu vládní. Poslanecká sněmovna v roce 1899 snad nebude mít ani času zákon o upravení státních služáků znovu projednati a tak státní služové budou o rok a možná i déle zkráceni. Přilíšná poslanecká horlivost někdy škodí. Někdy některý poslanec činí ovšem zlepšovací návrhy pouze proto, aby jejich brzké provedení překazil. Tentokrát to činili zvláště svobodomyšní Němci a socialisti šid dr. Verkauf. Tak připravili státním služákům k vácím a k novému roku pouze stáť prasátko a ntolik zlepšení platů služebnických na 400, 450, 500, 550, 600, 650, 700, nečítaje v to služební přídávky 60—100, po připsatě 60 až 250 zlatých.

Petravní daň s vína v berním okrese královhradeckém bude vybírati v příštím a snad též v 1900 roce p. Gustav Bakoš v Předměstích.

Prodej ryb z obecních rybníků byl o svátcích vánočních vydatný. Ačkoli ryby byly prodávány za levné ceny, utržen byl za ně slušný obnos. Ku prodeji zbývá ještě asi 200 kusů kaprů.

Nezapomínejte chudiny a ubohých ptáčků. Pro chudý lid, který jest bez výdělku znamená tužší sima mnohé utrádání. Také ptáčkové sčítěhli a hladově přiblížují se lidským obydlím prosíce o pomoc a milosrdenství. Citliví lidé a dětičky jistě jim neodoprou sručka a drobty přebytné. Lidé sámomní vzpomenu si zajisté, aby podporovali chudinské kuchyně a polékově ústavy. Přispolati a chudě šáky doporučujeme jmenovitě dobrodružnosti lidí mohovitějších. V každé obci měl by se pro hladově děti a ubožáky zříditi polékový útav.

Jak se nakládá s mli maso? V nyníšší době zabíjí se na našem venkově nejvíce pašíků a vepříků sijeze proto v době liborvaných ještěk, jatelníček a klobásů. Tyto poslední králují na Moravě po celý masopust a v samoňnějších rodinách ještě dlouho po něm. Moravské klobásky se dělají s libového na kousky rozkrájeného masa, k němuž se přidá též něco ovaru. Maso naložené se trochu koření a mimo to se dá do něho jeden neb dva stroučky jemně rosekaného česneku, také klobásky vůni česnekovou páchnou. Na to se nechají v komíně starého ránu 10 až 14 dní při volném topení udit. Protože do moravských klobásů přijde jen maso, koření a česnek a ani kousek housky, vydrží na hambálku snadno do dubna, ba i do května. Před jídlem uvaří se v horké vodě anebo v zelí. Zpracování vepřika při

zabíjí jest zcela jiné než v Čechách. Na Moravě tučné maso od libového odřezou a tenší kusy rozkrájí a rozkrájí na sádlo, kdežto tučné půle nasolí a udí pak na slaninu. Libové maso se udí zvlášť. Tento způsob zpracování masa vepřového hodí se zvlášť pro ty, kteří tučného masa požívati nemohou. Pak-li při udění masa přiloží se časem větvička jalovce, natáhne uzené maso zvláštní příjemnou vůni. Co se týče nakládání vepřového masa, tedy se nejlepe odporučuje tento způsob: Maso z čerstvé poraženého kusu vepřového (nebo i hovězího) rozseká se na libovolné kusy a nakládá se do čistých, dřevěných škopků; mezi kusy nahází se cibule, vavřínové listy a kofení všech druhů; při tom se přesně přiblíží, aby mezi jednotlivými kusy masa nešťastly prázdné prostory, nýbrž aby prostory ty vyplnily se menšími kousky. Také kosti nesmí se na sebe vstřítni, nýbrž odděl se vždy částmi masitými. Je-li maso naloženo, poleje se jichou, která hotová se následovně: 1 l vody, 4 kg soli, 100 g ledku a 1/4 kg cukru se smísí. Jichy musí býti tolik, aby maso nejen bylo jí úplně pokryto, nýbrž aby po zatížení masa jichu několik cm nad masem stála. Po 14 dnech obrátí se maso krásné barvy, výtečné chutí, měkké a jemné — předpokládá se ovšem, že bylo maso z kusu dobře krměného a nikoliv starého. Na to nechá se maso vyuditi.

Z hasičské šupy Královéhradecké. Při ustavující valné hromadě, dne 18. t. m. konané, provedena byla volba funkcionářů župních a zvoleni byli: Al. Soukup, předseda sboru Královéhradeckého, za starostu, Ad. Andreš, velitel sboru Třebechovického, za místostarostu, Jos. Riedl a Mich. Knobloch, jednatel a hospodář sboru Královéhradeckého, za jednatele a pokladníka župního. Župním dozorcem zvolen Fr. Fährich, pokladník sboru Královéhradeckého. Do výboru zvoleni byli: V. Prokeš ze sboru Černilovského, Fr. Hála ze sboru Kuklenického, Ant. Lorenz ze sboru Novohradeckého, Z. Červený ze sboru Slatinského, Fr. Rejček ze sboru Střelského, J. Podětatel ze sboru Třebechovického. Dvěma nezastoupeným sborům, Říbeškému a Sedlickému, ponechána volnost ku jmenování po jednom členu do výboru. Náhradníci jsou všemě ze sboru Královéhradeckého a sice: Kozík Fr., Jirout Fr., Kačírek Jan a Kotek Josef. Za přehlídání účtů zvoleni: pp. Fr. Ponec, řídící učitel v Černilově, Fr. Červinka, statkář ve Střelcích a Ant. Bayer, řezník v Kuklenách. Místem přísti valné hromady určen Hradec Králové a zároveň téhož dne provede sbor Královéhradecký své veřejné župní cvičení. Župa čítá nyní 9 sborů, vesměs z okresu Královéhradeckého, které vzájemnou pomocí si slíbily a záleží nyní jak na sborech, tak i na občanstvu, aby nové pro náš okres organizaci hasičské vřetice přišlo a ji všemožně podporovalo.

Měděné krejčery rozloučí se o Sylvestru s naší veřejností, avšak do konce roku 1899 budou krejčery brát úřady. Krejčery různé velikosti, formy a ceny raženy byly u nás počínaje r. 1662.

Veledělečné pro naši organizaci. Th. C. Jan Pauly, kaplan na Smíchově, sepsal velmi praktickou a nám dříve potřebnou brožuru: Politický katechismus pro náš lid, sestavený populárním slohem ve vhodných otázkách a odpovědích. Čtenář v jedné hodině zaslíben jest do základních myšlenek politiky, p. učení o ostatním právu českém, o samosprávě, volbách, volebním právu, daních, o sociálních otázkách, o křesťanském socialismu, a odkládá brožurku jako křesťanský social. Brožurka ta může naší straně velmi mnoho prospěti: našince poučí a nové příznivce získá, a proto jest záhodno, aby ji vld. duchovenstvo i katol. spolky hromadně rozšiřovaly. Dostati ji lze v Praze v Cyrille-Meth. knihkupectví 1 kus za 12 kr. Na venek zaslá se 10 exp. Prospěch naší strany žádá, aby katol. spolky nějaký obnos na ni povolily a zdarma ji šířily. aby majetnější příznivci naší strany ji ve větším množství objednali a rozdali. Učme se tomu od sociálních demokratů.

Batovecův politický kalendář a adresář, schematicus a statistika zemí koruny České na rok 1899 již vyšel. VII. ročník zdělán jest rovněž na základě úředních sdělení a rozeslaných dotazníků a vyniká opět přebohatým obsahem. Pro vzdělance, zvláště pro duchovní, úředníky, advokáty stal se Batovecův politický kalendář nezbytnou příručí knihov. Kalendář letošní vyšel s přes 300 měsíci i většími původními vyobrazeními, diagramy, tabulkami a železniční a národopisní mapou zemí českých ve třech barvách. Cena 1 zl. 50 kr. Poštou 1 zl. 65 kr.

Zvěsti z východních Čech.

Z Čistěvsi. Pleš čtenářsko hospodářské besedy v Čistěvsi konati se bude 8. ledna 1899 o půl 7. hod. večerní v hostinci „u Vejštěch“. Vstupné pro zvané obnáší 2 koruny.

V Jaroměřích vstoupí v život hlavní berní úřad dne 1. ledna r. 1899.

Z Čáslavi. Městský rozpočet na příští rok vykazuje 71.899 19 zl. výdání a příjem 50.098 64 zl. Schodek činí 21.800 65 zl. Na uhradení schodku vyplá se 41 proc. přirážka k 53.479 04 zl. přímých daní, což vyneše 21.936 41 zl. V loni obnášely přímé daně v obci Čáslavi 57.707 88 zl., tedy o 4.238 84 zl. více než letos, což reprezentuje pro obec strátu 8 24 proc. přirážek, čili okrouhle 1733 zl.

Z Třebonína. Omladina Třebonína a okolí pořádá dne 31. t. m. sylvestrovskou zábavu pěvecko hudební a deklamatorní s pestrým programem v hostinci p. Skofcepy v Souňově. Po té taneční zábava. Začátek v 7 hod. večer. Vstupné za osobu 1 koruna bez obmezení dobročinnosti. Čistý výnos věnován zářezí lidové knihovny.

Libřice. Dne 26. prosince konala se u nás o 8. hodině odp. první slavnost vánočního stromku, kterou uspořádal místní duchovní správce dp. Jan Karásek. Slavnost zahájena modlitbou a vánoční písní. Po srdečné promluvě dp. faráře rozdáni pak dárky;

dostali se na věky děti. Jest sádkou, by přísti léta konala se slavnost vánoční ve velké budově školní a spojila se vady s podělováním s nadací, založených pro sdejší chudé děti.

Z Přelouče. (Slavnostní měsíční schůze. — Zavěšené školy. — Oslava jubilea jeho Veličenstva.) Dne 18. prosince konal vzdělávací křesťansko-katolický sociální spolek „Svornost“ ve Přelouči měsíční schůzi členskou slavnostní. Cílem schůze bylo oslavit obě jubilea jak dčmantové sv. Otce Lva XIII. tak zlaté panovnícké císaře a krále Františka Josefa I. Dle programu zahájil vys. důst. pan předseda velmi čestná navštívenou schůzi vlastním proslavem o obou vznešených oslavených. Zmínil se o liberalismu, o jeho následcích, a že dosud to nejlépe v Rakousku nevypadá, hlavní zásluha přičítá jeho Veličenstvu jubilejnímu císaři a králi. Vznešený, obětavý aie i trpce Bohem zkoušený panovník tento jest optimným sv. Církve a nejvyšší hlavy její „svatého Otce Lva XIII.“ Vzpomněl dobroty, učenosti, lásky a sebezapření sv. Otce a povolal oběma vznešeným jubilantům „Sláva!“ Obě provolání od účastníků byla hluché akklamována. Na to ostatním řečníkům zbyl úkol podat životopisy obou oslavenců. Jeho Veličenstva život vyličil vdp. Em. Balcar, místopředseda, a Jeho Svatosti životopis podal jednatel spolku Jan Mikan, místní kaplan. Schůze byla veskrz animovaná a měla rázu opravdu slavnostní. Spolková místnost byla ozdobena podobiznami obou oslavenců. — Po dobu tří neděl všechny místní školy obecní i měšťanské, jakož i ve Vřová, byly zavřeny pro epidemické nemoci mezi školní mládeží. Snad jenom jedno dítě podleho chorobě, ale zdá se, že epidemie ještě nevymizela. Tuto pondělní vyučování pravidelně opět započalo. — Protože 2. prosince t. r. školy byly zavřeny oslavou císařského jubilea konala se minulý pátek 23. prosince 1898 přiměřenou promluvou a slavnými službami Božími. Po tom byla chudá školní mládež podělena vánočními dary jako každoročně statkem a obuví.

Z Nechanic. Na rozloučenou „Starého“ roku s „Novým“ pořádá zpěvácký spolek „Hlahol“ v Nechanicích sylvestrovskou zábavu dne 31. prosince 1898 v sále p. K. Doskočila v Nechanicích. Na programu: Zpěv, kuplety, solové výstupy. Po vyčerpání programu taneční zábava. Začátek v 7 hodin večer.

Z Jičína. Ve schůzi městského zastupitelstva projednáán byl dne 17. prosince městský rozpočet na rok 1899. Veškeré příjmy obnášejí 65 199 zl. 47 kr., suma všech výdání činí 86 043 zl. 57 kr. Schodek 20 844 zl. 10 kr. uhradí se 35 proc. přirážkou: 15 400 zl., a z očekávaného daru z výtěžku obecního společenství 5 444 zl. 10 kr. — Při jednání o rozpočtu obecním zvolena k prozkoumání došlých nabídek k zařazení pro elektrické osvětlování komise z městské rady a pp. V. Fejfar, E. Stumpf, Fr. Broula, a zmocněna komise, aby si přibrala znalce.

Z Pardubic. Naše okresní zastupitelstvo konalo v úterý 27. prosince dopoledne řádnou schůzi, v které byla podána důkladná zpráva o činnosti okresního výboru. Na to byl přijat návrh téhož výboru, aby cestaréky fond v obnosu 2444 68 zl. odevzdán byl zemskému pojišťovacímu fondu císaře Františka Josefa I., jakožto zvláštní fond bonifikační. Obresní dům čp. 120 na bílém předněstí věnován byl bezplatně účelům okresní stravovny, pokud se tam nezřídí okresní sirotčinec neb chorobinec. Posléze vyřizen „u okresní rozpočet na r. 1899 a povoleno žádostem některých obcí v okresu. — Rolnická škola má býti v Pardubicích již příštím školním rokem otevřena. Okresní zastupitelstvo povolilo každoroční subvenci 500 zl na její vydržování a 300 zl. darovala na její zařazení.

Z Kutné Hory. V městě našem bylo v posledních dnech velice živo, neboť volební agitace pti vržených páne Macháčekových dostoupila vrcholu. Právě jsem minule, že konservativní straně ani nenapadá postaviti za nynější rozhraně politické situace poslanec, kandidáta z vlastních řad. Co by také dělal na sněmu mezi mladočeskými poslanci, kteří pro samé slibování padají z bláta do louže a nechtějí viděti zřehované nynější poměry, které sami zavinili. Samostatní voličové nechtějí více blépsá jiti za Heroldy a Pacáky a proto byli proti kandidatuře jejich pana Macháčka. Voličové, jimž se nynější politická zababňlost nelíbí, vyslovili se pro kandidaturu pana Prokopa Slavíka, aby dali výraz své nespokojenosti s nynějším stavem. Litovati jest, že pan lekárník Prokop Slavík do volebního ruchu rozhodně nezasáhl. Snad má osobní příčiny se rozpakovati a počítati na knoflicích: mám, nemám, mám, nemám... nemám... Nezasíláme konečně, že někdo nechce vyjít polevku, do které jiní nadrobili. Pasevního chování při volbách využívali páni agitatoři a „Podvysocké Listy“ co nejvíce. Prohlásili, že pan Prokop Slavík nekaniduje, že nikým kandidatura mu nabízena nebyla, a že jeho jméno na leták dáno bylo bez jeho vědomí a svolení. Četní voličové sedli agentům na lep a myslili si: „Nač voliti, když pan Prokop Slavík nechce býti volen?“ — Škoda naší strany to ovšem není, neboť ta neměla při volbě čeho získati, an p. Slavík je Mladoček, kterého si ovšem jinak váží. — Největší veseloť způsobila zde minulý týden afféra dp. Kotíka a redaktora Hejnic. Veřejná omluva Hejnicova a pomluva nespravedlivá a surové jim napadaného dp. Kotíka, který sáhl k citelné sebeobraně vyvolala veseloť a poznánky jako: Redaktor Hejnic se již zpozdí, bude snad činit také pokání, neboť bít m o vání a pomazání již dostal, zdá-li to polední, to ovšem nevíme. Pánové Ladislav, Hylský, Josef, Jelinek atd. atd. ti nám to snad lépe poví. Ano, ano pane Hejnici. V Kutné Loře následekem vašich štvanic a osobního napadání dostoupily již věci daleko. Smutno jest, že neprávem napadání musí si sjednati osobní zastupitelství neobvyklým způsobem. Inu, pan Hejnic tiskové opravy neuveřejní nebo zkoumá a tu musí přijít patiak, ovšem nehonorenovaný. Pan redaktor Hejnic se prý dal ohledat. Zda-li pan doktor mu napsal: visum již dostal, třeba ještě repete, ovšem nevíme. Jeden starosta na Kutnohorsku před lety dle „Podv. Listů“ takové visum repertum napsal. — Jak svědomitě otcové města Kutné Hory povolují obecní náklady a jak po-

volené schůzi se uskutečňují o tom podaly „L. Prondy“ tento zajímavý obrázek, který snad méně prozíravým voličům „a vědomitě“ obecní hospodářství v Kutné Hore nejlépe objasní. Ve schůzi obecního zastupitelstva bylo sjednáno od p. starosty, že musí býti v pivovare reservoar s příslušenstvím v okrouhlé sumě 19.000 zl., by tedy položku onu zastupitelstvo povolilo. Ovšem že se tak stalo, pouze p. Slavík si vyhradil, by se mohli i ti obecní zástupci, kteří nejsou v pivovarském odboru, do pivovaru se podívat. Po schůzi někteří páni tam šli, jaké však bylo jejich překvapení: reservoar tam již v plné krásě stál. Takové vedení za nos bylo přece jen trochu smělé a proto pustili se do p. rady Fuxy, jenž je referentem pivovaru; ten se ale zaklínal, že o nicem neví, rovněž tak i členové odboru. Tak vida, není ani před referenty tolik respektu, by se jim fěklo, že věc je už hotova, když už je p. starosta takový „odborník“ a vše obstarává sám. Jak hloupá vypadá pak takový referent před zastupitelstvem. To se rozumí, že si v pivovare na tu samovládu a ignorování pohubovali, ale víc nic; kdo pak teď si pana starostu rozhněvá — smělec nebyl by zvolen, to tak! Je tam 38 hr. inů! A může míti občanstvo radost! Skoro se není čemu divit, že p. Macháček si vlastně dělá co chce a nikdo téměř o nicem neví. — Velká většina obecních výborů myslí jen na sebe a o prospěch obce se nestará.

Z Černilova. Katol. nár. Jednota pro Černilov a okolí konala 8. prosince t. r. valnou hromadu, při níž přednášel vel. pán J. Mynář z Černilova o spolkovém odznaku. Jednatel p. uč. J. Vrabec z Librantic podal na to důkladnou jednateleškou zprávu, jež schválena byla, jakož i ostatní zprávy knihovníka a pokladníka. Členů má jednota 130. Časopisů a knih kupuje veliké množství. Do každé z šesti osad posílají se 2—5 časopisů, v číslárně spolkové jest jich pak vyzloženo 7. Čítárna jednoty jest nyní v hostinci p. J. Jindry v Černilově. Při valné hromadě usneseno bylo poříditi spolkový prapor — již při schůzi této vybráno naň 5 zl. a upráno 40 zl. Nový výbor ustavil se a jsou v něm tyto pánové: Dp. farář J. Seidl, předseda; J. Malý, rolník z Černilova místopředseda; Ant. Toman, rolník z Černilova pokladník; J. Mynář, kaplan knihovník; J. Vrabec, učitel z Librantic, jednatel. Členy výboru: Jos. Černý, rolník z Černilova (rev. účtů), MUDr. Ar. Pekař (rev. účtů), Bedřich Havlas, rolník, Z. Librantic; p. K. Felix, rolník, V. Baše, rolník syn; z Bukoviny: p. V. Toman, rolník; z Divce: p. Falta, starosta, p. V. Černý, rolník; z Lejšovky: p. Jan Cejnar, rolník.

Ze Žluníc. Od 11.—18. prosince konána b. la ve farnosti Žlunické obnova sv. misie. Ačkoliv bylo počasí nad míru nepřítivné, zúčastnili se farníci jak ve farním tak ve filiálních chrámech Páně Chroustovském a Kozojedském a pravou obětavostí v hojném počtu sv. misie. Výteční kazatelé z tovaryšstva Ježíšova dp. Jemelka a Kaláš poplili úspěchů velikých komunikantů přistoupilo na 1300 sv. Stolu Páně.

Jednota katol. českého učitelstva shromážděná v pondělí v Hradci Králové projvila soustrast J. Ex. hraběti Thunovi předsedovi nad nenahraditelnou ztrátou jeho choti. Ve čtvrtek odpoledne došel z Vídně tento telegram: Jednotě českého katolického učitelstva v Hradci Králové: Vřelý dík za projevenou soustrast. Thun, předseda ministerstva.

Z Kutné Hory dostali jsme ve čtvrtek po 5 hodině tento telegram: *Volba poslance dopadla slavnostně: Staročeský kandidát Slavík, lekárník 532 hlasů, Macháček starosta kandidát strany mladočeské 129 hlasů. Účastenství veliké. Volební komitét.* — Poněvadž pan lekárník Prokop Slavík nebyl Staročechem, naopak od hnutí mladočeského nejméně od r. 1899 stál v popředí strany mladočeské, tedy ovšem telegram nevytíme a soudíme, že pravdou jest opak telegrafické zprávy pocházející patrně od přívrženců pp. dra. Pacáka a Macháčka, a títo přívrženci si důslednými jen ve lhaní a falšování veřejného mínění.

P. T. pánům členům »Obnovy« vyslovuje redakce a administrace »Obnovy« nejsrdečnější přání k novému roku.

Veletčených dopisovatelů žádáme za četné a stručné místní zprávy a za udání adres hostinců a pánů, kteří by Obnovu odebírali mohli

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1898. 1 hl. pšenice 8 00 až 8 15, žito 5 60 až 5 80, ječmena 4 50 až 5 00, oves 2 40 až 2 95, proso 4 80 až 5 00 vikle 4 85 až 5 20, brachu 12 75 až 11 00, dočka 14 00 až 15 00, jáhly 9 00 až 9 00, krup 9 00 až 18—, bramborů 1 20 až 1 40, máku 19 zl., lněného semene 8 zl., 100 kg. žitných otrup 5 35 zl., 1 kg. mála čerstvého 1 15 zl., 1 kg. sádla vepřového 0 86 zl., 1 kg. tvarohu 0 16 zl., 1 kopa zelí 2 00 zl., 1 kopa kapusty 1 00 zl., 1 hl. cibule 2 60 zl., 1 kopa drobné zeleniny 1 50 zl., 1 hl. mrkve 0 70 zl., 1 hl. jablek 0 00 zl., 1 hl. krutků 0 00 zl.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochrannou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 4. ledna o 9. hodině dopoledne
v dieciálním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská tří-
da č. 300 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Rey, jednatel.

Velel. c. k. mistodržitelstvím koncesovaný
Elektro-technický a optický závod

Frant. Bernard

V HOŘEKUTNĚ

odporčuje za

nejvhodnější dárky vánoční

brejle a skřepce ze zlata, niklu, želvoriny a j. Kukátka divadelní v skvostné úpravě. Teploměry okrasné provedené, tlakoměry přesně ukazující, výsovařa výtečné jakosti, lupy a dalekohledy a j.

Velký výběr mechanických hraček
parních strojů, elektrických motorů, locomotiv k nim příslušných strojů, vozíků a kolejí a j. vše ve skvostné úpravě a přesně jdoucí.

Jediný oprávněný sdělovat ku satisfakci telegrafu, telefonu a hromosvodu v Kutné Hoře.

Elektrické světlo v každém rozměru.

Správy a opravy rychle a levně! Na venek obratem pošty!

Umělé a stavební truhlářství

Josef Netuka

Hradeč Králové, Slez. Předměstí

doporučil se ku zhotovení všeho druhu nábytku z celisvého dřeva ve slohu renaissance, moderním, anglo-gothickém a vůbec v každém jiném žádaném slohu a vše v přesném provedení. Též i veškeré práce stavební, kostelní, stavby portálu a t. d. vše v obor ten sahající. Vzorky jsou k nahlédnutí. Přeslušné zakázky vyřizují se co nespolehlivěji a v cenách nejnižších.

Nejlepší

slováckou slivovici

a borovičku

obdržíte jediné u křesťanské firmy

M. Nesňal v Uherském Brodě
(Morava).

Založeno 1843.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kněžnou

doporučuje

svůj hojně zásobený sklad zlatého a stříbrného zboží, hodia kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.

Vhodné vánoční a novoroční dárky u velkém výběru.

Právě vydaná

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(„Tobě, Pane, na výsosti...“)

složil František Plicka.

Op. 15a Vydání pro smíšený sbor s právem varhan (neobí) Partitura a hlasy za 1 zl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto. 1546

Op. 15b Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy s právem varhan nebo harmonia Partitura a hlasy za 1 zl. 30 kr. netto, hlasy po 12 kr. netto.

Nápěv s textem za 10 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, — vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Domek se zahradou

v Žiželcích blízko kostela, příhodný pro pensistu

prodá

Jan Ryšavý,

v Lužci pošta Chlumec nad Cidlinou.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

— dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky —

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAČ**, Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Vánoční a novoroční dárky.

Nejnovější

dámské rukávničky a dámské kleboučky s kožičkami; novotiny: dámské kočičky a límce; velký výběr kožičkových pedálov pro pány a dámy; cestovní kožičky a nánožníky; různých druhů kůže do kožiček nabízí

v nejlevnějších cenách

Fr. Beran,

kožečník v Hradci Králové

• Svatojánské náměstí č. 170. •

Velký výběr čapek a připínacích límců pro pány.

Zároveň veškeré kožešnické práce, opravy a přelávkování fůdní a levně se zhotovují.

Průvod varhan

k Nápěvům Oltáře (čes.) vyšel sešit I. Stran 28 formátu 1/4 cm. Obsahuje písně pohřební adventní, vánoční, po zjevení Páně, postní, velikonoční, k Božímu Tělu, svatočinné a některé z obecných mešních celkem 62 nápěvů.

Cena brož. výtisku 80 kr., poštou 85 kr.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dlive v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží

Založeno r. 1821.

Nejstarší závod soukenický v Rychnově n. Kn.

firma

Josef Jaroš

(majitel Ant. Jaroš)

nabízí veliký výběr látek pro dobu

přízimní a zimní

všeho druhu v cenách nejnižších.

Zvláště upozorňuje na látky pro vld. duchovenstvo a úřednictvo.

Vzorníky na požádání franco. Objednávky vyřizují se vzorně a rychle.

Na zvláštní požádání prodává se též na splátky.

Založeno r. 1821.

Kupujte české losy.

Losy

věcné loterie výstavy architektury a inženýrství v Praze.

Hlavní výhra: Demantový šperk v ceně 25.000 korun.

Celkem 2000 výher v ceně 100.000 kor.

Tah 2. ledna 1899. Cena losu 1 koruna.

Phoenixova pomáda

pocitná cena výstavy pro zdravotnictví a ošetřování nemocných ve Stuttgartě r. 1890., jest díle lékařských úsudků a děkovačích příspěvků jediným vakutku reálním a neškodným prostředkem ku docílení plného a bujného vlasu u dam i pánů, jelikož i na zamezení vypadávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladí páni dosáhnou její užíváním mohutného kůže, záruka za výsledek a neškodnost. Tygřík 80 kr., pošt. neb dobírkou 90 kr.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR

v Hradci Králové, Malé náměstí,

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplné zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného

perokry a žíněnký, se

spony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu. 151

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Saně

nejnovější soustavy

práce solidní, ceny levné

doporučuje

ČENĚK BUBEN

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce státní, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rašení státní medailie s korunou.

léčivá maza: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se za výborné, bolestí utěšující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.

Všechobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „Kotva“ z Richtrovy lékárny.

Buď opatrný a přijímaj jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Sedmkrát prvními cenami vyznamenán

umělecký závod Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

vedle hotelu „Merkur“ doporučuje veškeré nejnovější

obrazy a zrcadla

v nejrozsáhlejšímu výběru ve skvostných rámcích vlastní výroby. Zejména obrazy **Madony a Krista**, právě vydané „**světelní dílna**“ **Poděbradského**, „**Oldřich a Božena**“ atd.

výhodnější než jinde.

Oldřich a veškeré práce k stělní provádí se přesně dle slohu solidně a levně.

Dále odporučuji svůj nové zařízení

obchod papírnický

se všemi druhy papíru a potřebami psacími a kreslicími, lístky a pohledy, alba, kasety atd. atd.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné za se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit lze i na dobrou. Opravy, znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svícením se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochvalnými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svíců, pacišků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Dekorativní malíř a pozlaccovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslanych malých podobizen, se jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

269

Plány na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Dlabačovi české zákusky

jsou jakosti nedostizžené bal. 25 kr., 50 kr.

Lomnické suchary

1 kg 80 kr., 1— zl., 1.20 zl.

Císařské suchary

1 kg 1.50 zl.

Čajové zákusky

1 kg 1.50 zl., 1.80 zl., 2.10 zl.

Novinka! Gufrentes Pariserin Novinka!

1 kg 2.50 zl.

Velký výběr **cukrovinek na vánoční stromek** krabice 1— zl. až 4.50 zl. a výše.

Velký výběr **dortů, cukrovinek** ku hostinám a pod.

Poštovní zásilky 2krát denně od 5 sl. počínaje franko stanice.

Zaslá

Karel Dlabač.

Jičín. Čechy.

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje závod svůj **veledůstojnému duchovenstvu** a abíží v nejspolehlivějším provedení a cenách nejlevnějších:

Železný nábytek,

matrace železné, z jemné dřevité vlny neb moř. trávy, matrace pérové i drátěné.

Přikrývky flanelové, ze srsti velbloudí vahoované,

přikrývky prošívané,

honné všech druhů, veškeré potřeby lážkové, koberce do ložnic, jídelen, salonů, voskov. parketové koberce,

pravé anglické inolleum,

záclony krajkové i látkové, slory, draperie, konsoly, závěsy do oken,

elegantní židle, křesla, houpací lenošky, klekátko, jako i všechny **nábytek z ohýbaného dřeva.**

Podrobné obrázkové ceníky zdarma a franko.

2 59 5

Úplné zařízení dobročinných ústavů. Úplné zařízení bytů soukromých.

K rozkazu Jeho Excell. nej-důstojnějšího p. Dra. Jana Chri-stiana Roosa, arcibisk. ve Frei-burce

píše veledůstojný pan Dr. Werthmann, arcibiskupský dvorní kaplan o spisech Dra K. Maye:

Jeho Excellence se zájmem přijala zprávu o těchto publikacích. Bude ku zvláštnímu uspokojení Jeho Excellenci, jestliže tyto knihy u obecnosti, vážné četbě odvyklého nakradí, anebo aspoň zaladí rozmanitou nemravnou, svůdnou a sentimentální literaturu.

Ze spisů Dra. K. Maye vychází právě v nezkráceném autorisovaném překladě českém nejlepší jeho cestopisný román „Po stopě zlého činu“ s ilustracemi J. Ulricha ve dvouarchových sešitech po 15 kr. Předplatné na 10 sešitů zl. 1 50, přijímá každé knihkupectví i Nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze, Špálenská ulice č. 13.

Jan Horák, soukeník
v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní.

Též velejemné

látky na talíře,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sřídění cen!

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabíží závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze sřázky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

V GRAND-HOTELU
v Hradci Králové

vojenský dne 1. ledna 1899
koncert.

Vstup volný.

Humpolecká
sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimní a haveloky z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasílatelský závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Ctěnému obcenstvu Hrádce Králové a okolí!

Dovoluji sobě zdvořile oznámiti, že dnem

1. ledna 1899

otevřu nově zřízené a vším pohodlím opatřené

vanové lázně

v Malšovicích.

O hojnou návštěvu a přízeň prosí v účtě dokonale

Alois Celler,
dříve J. Klein.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Hydrooy
kávy
žitné!

Do Hradce Králové a okolí!

Všem svým velostěným P. T. pánům
hostům, přátelům a příznivcům

prohlašuji

k novému roku
nejsrdečnější blahopřání

k nastávajícímu roku a prosím o další přízeň
a hojnou návštěvu doporučuje se k další Fich
blahosklonnosti

nejoddanější

Adolf Bařtipán,

„hotel u černého koně“ v Hradci Králové.

První křesťanský závod.

Hlavní sklad koloniálního zboží ve velkém
● hlavní sklad všech druhů petrolejů ●

různých známek za ceny tovární

v Hradci Králové,

Hlavní náměstí.

Velečtému obecnstvu doporučuji svůj hojně zásobený sklad
cukru soli a veškerého osadnického zboží.

Hlavně doporučuji kávy v pětikilogramových ba-
ličkách různých druhů proti dobříkám a sice:

Santos balíček	5 kg	5 zl. —
Viktoria jemné chuti	5 kg	5 zl. 50 kr.
Manilla	5 kg	6 zl. —
Stredoamerické druhy		
kávy více druhů	5 kg	6 zl. —
Honduras	5 kg	6 zl. 50 kr.
Laquaira	5 kg	7 zl. —
Guatemala	5 kg	7 zl. 50 kr.
Java holandská	5 kg	8 zl. —
Guatemala velejemná	5 kg	8 zl. 50 kr.
Menado apret.	5 kg	8 zl. 50 kr.
Menado jemné	5 kg	9 zl. 50 kr.
Ceylon pravý	5 kg	9 zl. 50 kr.

Kávy pražené

na přírodní cestě bez přimíchování vody a různých praeparátů
kg zl. 1.20, 1.25, 1.35, 1.45, 1.55, 1.60, 1.70, 1.80, 1.90, 2.—,
2.10, a 2 zl. 20 kr.

Dále nabízím cognacy, všech druhů likéry, pravý jamalský
rum, srámskou slivovici, různé druhy nejmenších čajů, hro-
zinky, mandle, koření a další druhy zboží do oboru toho spada-
jící. Objednávky na venek se vyřizují přesně, co nejpečlivěji a
za ceny nejlevnější.

EDUARD ŘEZÁČ.

Největší dům na pevnině!

Vyznamenán 50 medailkami státními a 10 čestnými diplomy.

Akciová společnost s kapitálem 10,000.000
21 továren a komptoirů!

E. Gusenier & Comp., Cognac.

Nejvácnější známka starého francouz. cognacu a likéru.

Hlavní zastupitel. pro Rakousko-Uhersko Vídeň L. Adlergasse
v Hradci Král. lze dostati v lekárně p. K. Hubáčka.

Právě vyšel

Průvodu varhan

k Nápěvům Oltáře (českého)
sešit druhý.

Obsahuje písně mešní obecné, za zemřelé, písně k Panně
Marii, k úctě Svatých, při av přijímání lidu, před ká-
záním, po kázání, písně k požehnání, k dikčičení (Bože,
chválime Tebe), hymny: papežské, rakouskou, litanii
k Pánu Ježíši Otce náš, Zdrávas Maria, litanii Lore-
tanskou (celkem 40 různých písní).

Stran 29—56 — 4° na silném papíru v tuhé obálce
brožované. — Cena 80 kr., poštou 85 kr.

Sešit první v týchž rozměrech a v téže úpravě za
tutéž cenu.

Sešit první a druhý brožovaný v jedno
= 1.60 zl., poštou 1.70 zl.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

V úctě podepsaný klade sobě za čest, vele-
ctnému P. T. obecnstvu v Hradci Krá-
lové a v okolí, vysloviti k nastávajícímu

k novému roku
sve nejserdecnějši blahopřání.

Zároveň připojuji vroucí své díky za věno-
vanou mi hojnou přízeň od otevření mého závodu
v „Grand-hotelu“ v okresním domě zde jakož
i prosbu, by mi ctěná přízeň i na dále zachována
byla.

S veškerou úctou

Josef Morávek,
hotelier.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními ce-
nami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
veškerá odborná rada zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu ohrámo-
vých oken

B R N O.

okna chrámová každého
slohu provedení se zaru-
čením práce nejmodernějším
požadavkům vyhovující.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612-VII.

Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje uctívati

sí čestně známí: Sochy, oltáře, křížové cesty,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpověd-
nice, křtitelny, kensoly, svícny, lustry, pulty
atd. dle slohu kostelů.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařizení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty besplatně
franko.

V. Vacek

závod
školářský
Pamět-
v níkn

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i krasy, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromofadé, pláňata atd.
Statistice sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Poučný ceník
zdarma

Úmrtí. Ve Vodňanech zemřel v stáří 46 let pan c. k. notář Otakar Mokř, který před lety patřil k nejzdařilejším našim básníkům a spisovatelům. R. 1889 byl zvolen do sněmu jako staroobčanský poslanec, brzy se přiklonil k realismu, očekávaje od něho uzdravení českých poměrů. Nevida za panujících smutků možnost plodné práce, vzdal se poslaneckého mandátu. V posledních letech těžce churavěl.

Ministerstvo zemské obrany ustanovilo náhradu za stravování a ubytování mužstva při pochodech pro venkovské obce v Čechách na 25 1/2 kr. na jednu porci a ubytování a pro Prahu 27. kr.

Městský zvěrolékař p. Fr. Hamáček vzdal se 1. ledna t. r. svého úřadu, neboť byl jmenován přiročním městským zvěrolékařem na Král. Vinohradech, kde má patrně lepší vyhlídky. Pan Hamáček byl ve výkonávání svých povinností přísavým. Ve společnosti se těšil oblíbenosti.

Ve prospěch českých menšin pořádá zdejší odbor Národní Jednoty Severočeské ve spojení s místními akademiky dne 5. ledna ve dvoraně besedu přátelský večer.

Věstaňák masopustní. Dne 7. ledna koná se vlněk Čtenářské besedy v Mezifíři v hostinci pana Hofmana, dne 8. je ples Čen. hosp. besedy v Čistěvsi v hostinci pana Vojtěcha a ples Čtenář. besedy v Olešnici u p. Martinka. Ve Smiřicích koná se téhož dne ples v městském hostinci.

Naše zemědělství nemůže se nijak posvědčovat. Následkem špatné žni v r. 1897 musilo se od 1. ledna 1898 do 30. září za 80 milionů císařského obilí na naše trhy přivážeti t. j. o 55 mil. sl. více jame za cizozemské obilí vyváželi, než-li v stejné době roku 1897. Současně se zmenšil vývoz našeho obilí o 12 mil. sl., takže se naše obilní bilance o 67 mil. zlatých zhoršila. Roku 1898 byly sice u nás žně dobré, ale takovými byly též v cizozemsku. Následkem toho nemohl se náš vývoz rozvinouti a také na domácích trzích klesly ceny obilí. Tak platilo obilí v

prosince	pšenice	žit	ječmen	oves
1898	10:50—11	8:50—9	7:90—9:15	6:30—6:60
1897	12:60—13	9:30—9:55	8:50—9:60	6:60—6:85

Oblaciněly tedy pšenice o 2 sl. až o sl. 10 kr., žito o 65 až 70 kr., ječmen o 45 až 60 kr. a oves o 35 až 30 kr. Následkem slevnění obilí klesly též ceny mouky pšeničné i žitné. Tak stála:

mouka pšeničná						
prosince	čís. 0	1	2	3	4	5
1898	18 1/2	18	17 1/2	15 1/4	13 1/4	10 1/2
1897	20 1/2	20	20	18 1/4	17 1/4	13 1/4
	2	2	2	3 1/4	3 1/4	1 1/4
mouka žitná						
prosince	čís. 1	2	3	4		
1898	18 1/2	12 1/4	10 1/4	7 1/4		
1897	14 1/4	14 1/4	11 1/4	8 1/4		
	1 1/4	1 1/4	1	1/2		

Jemnější pšeničné mouky oblaciněly o 2 sl., prostřední druhy o více nežli 3 sl. Žitné mouky oblaciněly o 1 sl. až 1 sl. 50 kr.

Ceny masa udržely se v loni skoro při těchže cenách jako r. 1897. Za to ovoce a zelenina vyvezeno bylo od nás za 5 milionů více, dřeva a uhlí za 16 mil., vlny a vlněných látek vyvezeno více za 2 miliony.

České pivovarství trpí velikým břemenem berním a výroba jeho v kampani 1897/98 stoupila oproti výrobě v kampani 1896/97 jenom o 40.000 hl. Piva se vyvezlo 548.698 hl., tedy o 27.665 hl. méně. Celkem se vyrobilo hektolitřů

v Čechách	8,514,453	8,474,696
na Moravě	1,891,530	1,794,313
ve Slezsku	328,310	390,556
v Haliči	1,018,929	1,064,699
Bukovině	112,517	116,322
v Dol. Rakousích	3,939,748	4,041,467
Hor. Rakousích	1,245,383	1,205,509
Solnohradsku	436,212	405,121
Štýrsku	894,328	831,804
Korutansku	212,733	201,535
Krajině	89,863	94,043
Přímoti	75,591	68,580
v Tirolsku	382,089	358,203

Pivní daň vynesla:	
r. 1894 zlatých	31,119,593
r. 1895	32,637,401
r. 1896	35,360,304
r. 1897	36,236,869
r. 1898	36,473,987

Zvýšili se v Čechách pivní daň asi o 1 sl. na hektolitr, tedy to znamená vdražení obyvatelstvu třemena o 8 1/2 milionů zlatých.

Lihovary budou mít letos dobrou kampan, neboť ceny lihu stoupily asi o 3 1/2 zlatého. Bramborové lihovary platily v kampani 1897/98 za 100 kg. bramborů 1 sl. 60 kr., letos následkem velké sklizené platily za 100 kg. bramborů 1 sl. 10 kr. až 1 sl. 20 kr. Hospodářské lihovary budou mít tedy letos dobrý výdělek.

Břemena poplatníků přímých daní. Novověké státy kryjí sice své výdaje v přední řadě poplatky ze spotřebních daní (pivní, cukerní, lihové, petrolejové, kávové) a z výnosu cel a monopolů, avšak v některých státech a jmenovitě v Rakousku jsou břemena stíhány nejvíce občané platící příjmové daně, tedy živnostníci, majitelé domů a pozemků. Sám zvěčnělý pruský kancléř, který nekonečným zvýšováním vojska německého a zbrojením zavazoval ústřední stoupání daní ve všech státech, prohlásil, že nejnepravděpodobnější daň jest daň pozemková. Kapitalista, buržua platí jen nepatrné daně, též velkoobchodník a velkopřemýšlník požívá jistých úlev, avšak rolník, majitel domů a živnostník platí nejen daně, až se ohýbají, ale oni musí výhradně platit veškeré zeměské, okresní, obecní a školní přirážky. To není malé břemeno. V Čechách se

platí přímých daní a 51 procentů zeměské přirážky celkem 46,889,846 sl. Mimo to se platí okresní, obecní a školní přirážky. Okresní přirážky obnášely roku 1895 celkem 4,941,799 sl. anebo 10.63 procent přímých daní. V jednotlivých okresech obnášely okresní přirážky 5 až 51 procent. Obecní a osadní přirážky v okresech venkovských obnášely roku 1895 celkem 4,707,450 sl. čili 10.66 procent přímých daní. Nejvyšší přirážku do 10 procent platilo 15.9 místních obcí; v 33 místních obcích obnášely obecní přirážky přes 100 procent a obec Břísko platila dokonce 430 proc. obecních přirážek, poněvadž stavěla právě silnici. Školní obecní přirážky obnášely roku 1896 celkem 2,565,001 sl. aneb 10.16 procent přímých daní, a byla k vybírání předepsána ve výši 10 proc. v 6415 místních obcích. Pouze 1103 zrušily školní plat a nevybíraly školní přirážku. Velká a Malá Lbota u Kotelce n. Orli. platila nejvyšší školskou přirážku, totiž 589 procent. V Praze obnášela školní přirážka 14.78 procent, v Liberci 19 procent a v Králově Hradci 14 procent přímých daní. Tato tři města tvoří samostatné městské okresy. Vlastní magistraty a politickou vlastní správou mají Praha a Liberec. Praha platila 4,900,838 sl. přímých daní a přirážek 3,680,372 sl. Liberec platil 412,934 přímých daní a 342,727 sl. přirážek. Ostatní venkovské okresy platily 25,338,993 daní a 24,586,826 zlatých přirážek. Celkem se platilo 28,609,125 sl. přirážek a to dělá 93.66 procent přímých daní. — Výdajů mají celkem obce v království Českém 48 1/2 milionů a sice: Praha 9,431,194 sl. (dluhá má 21,715,975 sl.), Liberec 655,971 sl. a ostatní města a obce venkovské 38,133,937 sl.

Regulace Labe. Zemský poslanec Jan Jaroš z Čáslavek přičinil se dle možnosti, aby na Jaroměřsku břehy labské upevněny byly. Za peníze na opravu povolené vykonal za spolupůsobu a přispění rolnictva pravé divy. Prostředky povolené ovšem nestály a proto podal p. Jaroš s p. poslancem Formánkem na zemském sněmu návrh, aby za usnesení sněmu zemský výbor dal vypracovati projekt k regulaci Labe od Hradce Králové až po Jaroměř a na základě téhož aby bylo a vládou vyjednáváno, aby úprava řeky Labe v horním toku co nejdříve upravena byla. Regulace Labe neméně jest nutná od Králové Hradce po Opatovice, neboť na lukách obce plácké, březhradské, opatovické atd. dělá Labe rovněž spousta, urvalo již statisíce kubických metrů drobné pldy a pošinouje stále svůj tok.

Klub českých velocipedistů pro Hradec Králové a okolí pořádá společně se Sokolem Sylvestrovskou zábavu v hotelu Hutlově na Pražském předměstí. Zábava byla čteně navržena. Předneseny byly některé shory, komické výstupy a deklamace.

Změny ve světové dopravě poštovní které vstoupily dne 1. ledna v život, jsou mimo jiné tyto: Nefrankované korespondenční listky nemají více podlehati sazbě dopisů, ale uloží se na ně porto v dvojnásobném obnosu sazby pro frankování korespondenčních listků. Obrázky smí býti také i na adresní straně korespondenčních listků, nejsou-li jinak zřetelnosti adresy na ujm, a nezabírají-li otiskování poštovních razítek a umístování poštovních úředních známek. Vzorky zboží připouštějí se všeobecně až do 350 gramů váhy. Zásylky vzorků zboží s dobře zabalenými předměty skleněnými, tekutinami, tuky, oleji, barvidly a živými včelami všeobecně se připouštějí. Jako tiskopisy mohou se zasílati také alba s fotografiemi. Přípatno jest: připojování na navštívenky formální zdvořilostky (blahopřání, děkování, kondolence atd.), neobsahující více, než pět slov; místa tištěného textu mohou se podskrtávati; na vánoční a novoroční listky lze připojovati písemná věnování; na subskripčních listinách pro knihy, časopisy atd. možno žádati díla písemně udávati; na výstředních z novin a jiných periodických spisů lze udávati písemně aneb nějakým mechanickým způsobem jméno, datum, číslo a adresu časopisu, z něhož článek pochází. Ve příčině zodpovědnosti za rekomandované zásylky dobirkové platí záruka, že za ztrátu takových zásylek ručí se stejnou měrou jako za jen rekomandované zásylky. Po učiněném dodání ručí správa v semi určené. V domácí dopravě připouštěny budou korespondenční listky i bez titulku, naki jinak předepsaným podmínkám zasílacím vyhovuji. Poplatek frankovací za zásylky vzorků zboží přes 250 až do 350 gramů činí ve styku s Německem 10 kr. čili 20 fenýků. Velká Británie k mezinárodní úmluvě o vyměňování listů a krabic s ústavou cenou přistoupila. Poplatek pojišťovací činí 13 kr. za každých 300 franků. Udání ceny připouští se do 3000 fr. Reklamace ve příčině výplat poštovních poukázek neoprávněným připouštějí se pouze ve lhůtě jednoho roku od doby, kdy řádná lhůta platnosti příslušné poukázky uplynula (bez ohledu na případné obnovení datumu). Nebude více zapotřebí, aby odesílatel stracené poštovní poukázky, chtěje dosíci navrácení poukázaného obnosu, musil přiložiti písemné prohlášení příjemce, že poukázka ho nedobila aneb se stratila. Poštovní pakety podlouhlého tvaru, nepřesahující délkou 1 metru a šířku i výšku po 20 centimetrech, nepokládají se za zboží z dopravy vyloučené a proto všeobecně se připouštějí. Dobírka při poštovních balících se připouští až do obnosu 500 sl. ve styku s Belgií, Egyptem, Itálií, Lucemburkem, Srbskem a s rakouskými poštovními ústavy výjimečně Drinopol, Janinu, Jerusaleml, a San Giovanni di Medua. Dobírka připouští se až do obnosu 250. sl. ve styku s Dánskem, Francií, Norskem, Rumunskem, Švédskem a Tunisem. Kromě neuzavřené frankatury smí poštovní paket obsahovati ještě opis adresy a udáním adresy odesílatelovy, ale řádné jiné písemné odělení.

Spertovní klub pro Hradec Králové a okolí uspořádal na Sylvestra první polo-

lepu zábavu ve své svlédné místnosti v Grandhotelu, při které účinkovala hudba a celá řada vynikajících sil převážně i dramatických. O půl noci se loudil starý rok a novým a společnost pronesla vzájemná srdečná blahopřání, načež rozdány byly dárky.

Masopust a tanec. Zitra začne masopust a o půl noci dne 8. ledna nastane zatmění měsíce. Celkem trvá masopust 5 neděl a pět dnů, neboť trvá do 22. února. Téhož dne o 6. hodině ráno do 10. hodině dopolední trvá zatmění slunce. Masopust začíná tedy zatměním měsíce a končí zatměním slunce, které na škaredou středu se na nás patrně nechce dívat. Letošní masopust není tedy ani nejkratší ani nejdelší a vzdor všem zatměním se bude v něm tančiti více než dosud. Jest-li pak jest tanec také zdravým? Nemluvě užíván a pro choré lidi jistě ne. Tanec však není škodlivým osobám zdravým, tančí-li osoby posvlné, a přestávkami a v šatech vojenských, pak-li tančí v přestávkách se na zdravém vzduchu oavří, pak-li postarano bude o řádné provětrání otevřením bořejších křidel okenic, a to již při počátku a nikoli teprve, když nelze již vedrem ve světnici obstáti a když v zkaženém vzduchu světla zhasínají. Tanec konečně není škodlivým, pak-li se hojně venku ochlazuje, jednak pakli se hojně nápojem ochlazuje. Jednak vedro, jednak tělesná námaha vyvolá hojně pocení, které znamená pro tělo velkou ztrátu vody, jež nahrazena býti musí nápojem. A tu panuje slovy, že se zapovídá pít! Vede se tanečním zrovna tak, jako vojáčkům na pochodech, kteří žízni zmírali a pít nesměli, kdes to se jim nyní aspoň v Německu — přímo pít nařizuje. Ovšem musí se pít opatrně, t. j. pa malých doušcích, a ápoj musí se vždy v ústech předehřívati. Za těchto opatrností bude tanec spíše leviti přiznivě účinky, hlavně na dívky a zejména na ony, jež při řadách pracích mnoho sedí a všeobecnou ochablost těla by si přivoditi mohly. Při tanci jest celé tělo v pohybu, krev čile proudí a plic blabokým dýcháním se dokonale roztahují — vždyť známo, že tuberkulosa začíná právě na hrotech plicních, tedy tam, kde tyto nejméně jsou činnými. Smích a veselá nálada připojuje se též ke blahému účinku na zdraví. Tak vyjadřuje se o vlivu tance na zdraví jeden z prvních odborníků vědy lékařské říše německé — a proto zasluhuje řádky ty zajisté plného avášení rodičů.

Jak přišli mužové pod pantofel? V době masopustní, kde tolik srdíček se sbíhají, tolik se jich zamiluje, zasnoubí a na věčné časy se spojí, jest tato otázka zajisté časová. Pod pantofel přichází v Čechách každoročně nejméně sto tisíc lidí vlastně mužů hrdinů, totiž pod ochranná křídla a vrchnoporučnictví svých „drahých“ polovic. Tak je tomu odedávna. Za pradávných časů žil statečný a slavný rytíř jménem Polyfém, který měl čelo železné. Nbyl totiž nikým přemožen a před nikým nesklonil svou šíji a koleno. Toho času byl skončen velký boj a na oslavu mřkonaly se veliké turnaje, při nichž rytířům bylo nařizeno, nositi barvy buď nejvyšší duchovní neb světské vlády. Polyfém však nechtěl se pokloniti a nechtěl nositi ani barvy císaře ani papeže. Marně mu proto domlouvali. Tu přišla k němu mladá jeho choť a vše jej prosila, aby nesl buď barvy ty neb ony. Právil jí: „nikdy!“ Tu však vypukla ženská jeho v usedavý pláč a pravila: „Tedy až tam to již dospělo, že mne více nemiluješ?“ — Avšak paní Bláženka byla rozkošně krásná a rytíř jí neviděl do té doby nikdy plakat; byl mocně zvrášen a přisahal, že ji miluje více než život, a že na důkaz toho chce a dvanácti rytíři sčítati své zbraně. — Krásná jeho choť nechtěla však o tom ani slyšet a átkala proto: „Běda! Jak jsem nešťastná! Kdyby jen jiskřičkou lásky mne miloval, pak bys“ vybovši pláči mému a nosil bys“ barvy buď císaře neb papeže na své přilbici. Tu stál Polyfém chvíli mlčky a straule zíral pak za svou choť, která uprchla z jeho pokoje, bouchla za sebou dveřmi. V tom okamžiku vyzval blaholub trub k turnaji. Tu spatřil Polyfém na zemi Bláženin slatém protkaný pantoflíček, svednul jej, připevnil jej na svou přilbici a vešel v boj do ohraď. Trubač se jej tákal, pod čím znakem a barvou chce bojovati. Polyfém pravil: „Pod pantoflem!“ A teď počal turnaj, jakého svět ještě neviděl. Polyfém vyhodil dva a dva set rytířů se sedla a pět jich musilo býti odneseno a bojiště. Když byl boj ukončen, podala mu sestra císařova cenu a když mu slatém tkanou šerpou uvijela okolo ramena, šeptala mu do ucha: „Rytíři Polyfeme, není na světě člověka, který by vás přemohl, ale — pod pantoflem jste přece!“ — A co krásná šeptala, pravila celá země hlasitě a brzy se ukázalo, že pod pantoflem jest více rytířů, nežli pod šípem a berlou. Od té doby vešlo ve známost lidí, že vládné pantoflový regiment, avšak kolik praporů ctihodných mužů tento pluk čítá, to se dosud přesně nespočetlo. Celkem se může říci, že pláčem a nátkem přivede 99 procent dam své muže pod pantofel.

Vánoček členů IV. Živnostenského spolku v Hradci Králové, podpůrného to našeho spolku, bude se konati v neděli dne 22. ledna 1899 o půl 8. hodině v dvoraně Živn.-člen. Jednoty. Vstupné 2 koruny. Výhradně pro zvané.

Ceny některých potravin před 400 lety. Roku 1502 vypravil se týden před Božím Narozením nejvyšší mincmistr království Českého, pan Bohuše Kostka z Postupic a na Litomyšli na cestu ku králi Vladislavovi do Budína. Dražina jeho vyjela 20. prosince Kutné Hory a dále přes Chrudim a Litomyšl. Dne 23. prosince byl v Jevišku a tu platili za 12 kaprů 14 grošů 1 peníz. (Pozn. 7 denarů či bílých penízů platilo 1 český groš), dvě tačné štiky pečené v mečové omáčce stály 9 grošů, 8 masů dobrého vína stálo 6 grošů a 2 peníz. V Přetějově platili za 4 tučné štiky v octě važené a křenem 7 grošů a za 7 kaprů 9 grošů, 6 slepic platili po groši. 3 mázy starého dobrého vína stály po 8 penízích a 23 masů jiného vína po 6 penízích. Ohlela bílého

seděli za 12 peněz a rolnáři (třináct) za 5 grošů. Hostina zakončila ovocem. V Napajedlích vyplili 20 masek lipetského vína po 4 penězích. Dva sajice (za 7 gr.) v omáce kyselá s libě působícími kotečnými cibule smáčené, osm koroptví po 1 groši, tři slepice za 2 groše a jiné pochoutky prý pánům také chutnaly. Na mor. Slovači dávají čedič víno, pinta po 1 krejcaru čili 1 1/2 peníz, pánů pili vzácnější vína pinta po 2 až 3 penězích a za srémské víno platili 4 peníz uherské (Pozu. 100 uherských peněz čili 1 uherský slatý rovnal se při kupě českých grošů). Ve Fryštáku stál sajice 10—12 peněz. V Badíně platili za tele 90 peněz, za arnu 100 peněz, za skopa 35 peněz, za 4 kapány po 8 penězích, 6 liber vyziny stalo 8 peněz, homole cakra 24 peněz. Po novém roce platili za 18 slepic 80 peněz, za 16 koroptví 65 peněz, za bažanta po 17 až 18 penězích. Za čtvrt bořského masa 72—83 peněz, za jelena 125 ps., za kurbetev 6—9 ps., za kapina 6—7 ps., za štika 14 ps., za 2 herinky 2 1/2 ps., za libru rýže 5 ps., za putnu seli 16 ps., za štika soli 5 ps., za libru pepře 50—60 ps., za půl libry šafránu 180 ps., za 1/4 libry skofice 85 ps., za libru fíkův 4—5 ps., za libru mandlí 10 ps., za libru fečského vína 10 ps., za libru cibebův 16 ps., za lib. u cukrmele 15 až 17 1/2 ps., za pomeranč 2 ps., za limou 1 ps., za pinto medu 12 ps., za pinto sladkého vína 16 ps., za pinto urémekého vína 4 peníz, za pinto vína polyňkové 4 ps. Kupní cena uherského krejcaru neb penízku rovná asi dvojnásobkem haléřům, byla nepoměrně vyšší než dnes. Celkem utratili Kutnohorskí na cestě do Badína a zpět 178 1/2 uher. slatých 26 1/2 ps. a pak 29 kop 12 1/2 českých grošů, což činí úhrnem 116 kop 42 1/2 gr. českých. Odměny platil p. ministr královské. Těm vyšší 1—1 1/2 zlatého, šákům, chudým, budcům po 2 až 40 penězích.

Vánoční hra v „Adalbertinu.“ Zelin-kovo „Narození Páně“ okouzilo opět na nový rok svými hudebními krásami četné shromážděné obecen-stvo přicházejícím ovšem jak precizního dirigenta, dp. vizektora Orla, tak i výtříbeným přednesem všech spolupůsobilců. Slečna Kulhánková, Novohradská a Čamelaťova, rovněž p. Rabová a Sluková vzbudily obdiv svým sympatickým a vyškoleným hlasem. Pozornost budil i zpěv pp. Malečka a Dvořáčka. Se zda-rem plným sprostili se svých rolí pp. Beránek, Ja-kubský, Jencovský, Sváták a Ujec. Slečna Jezdinská byla okouzlejším andělem. Pan ředitel Wüsch a ne-vřední ochotou doplňoval svou hrou na harmonium právdor orchestru, takže sbory, v nichž zpívalo 50 pěvců vyznívaly mohutným akkordem. Scénické úpravy byla vnována letos ještě větší péče a oba živé obrazy, slvíště Zvěstování Panny Marie byly horlivě akkla-movány. Při celém provedení bylo zřetelné svědomitou plní ve studování a porozumění pro ducha skladby. Zdar této produkce slouží tovaryšské jednotě k ne-malé cti.

Konference katol. stran v Hradci Králové. Politické družstvo tiskové pod ochra-nou sv. Jana Nep. v Hradci Králové pozvalo dne 4. ledna b. r. ku společné konferenci zástupce obou katolických stran, aby o situaci politické docíleno bylo náležitěho světla a svorného takti-ckého postupu obou stran. Z výkonného výboru katolicko-národní strany dostavili se delegáti J. O. pan hrabě Vojtěch ze Schönboran, vsp. kanovník Burian, p. JUDr. ředitel akademie Trakal a dp. kaplan Šimon. Výkonný výbor křesťansko-sociální strany zastupovali Dr. R. Horáký a dp. Pokorný-Dlouhý. Významnou tuto schůzi zahájil případným proslovem vsp. kanovník Dr. J. Soukup, uděliv slovo jednání polit. družstva, dp. Dru. Reylovi, jenž pojednal o povaze a podmínkách oprávněnosti křesť-demokratického hnutí, navěť po debatě, na mno-hých místech velmi zajímavé, přijato bylo od obou katolických stran následující communiqué: 1. *Exi-stence a oprávněnost obou stran, jak katolicko-národní, tak i křesťansko-sociální se uznává.* 2. *Obě strany setrvávají na společné půdě katolických zásad, ačkoliv vlastní svou taktiku si ponechají. Společné stanovisko v časových otázkách vymezí od případu k případu společné, rovnoprávné delegace s obou výkonných výborů. Vzniklé nevyrovnané spory dele-gac vneseny budou semskému sboru důvěrníků obou stran.* 3. *Vzdělávací katolické spolky, rovněž i po-litické jednoty ponechají si úplnou nezávislost vůči oběma stranám, ačkoliv jednotlivým členům spolků těchto, jakožto jednotlivcům ponecháno na vůli při-hlásiti se k programu kterékoli z obou stran.* 4. *Vzdě-lávací i politické jednoty, jako jednoty, mohou tedy dle svobodné usvahy župní, diecézní i semské svazy, jež podporují jejich rozvoj.* 4. *Zásady tyto, společnou úradou formulované, nemají sice sávasné platnosti pro další postup obou stran, ješto nemeli pp. delegáti ku přijetí jich plného mandátu, i-est však přáním konference, aby byly normou v bu-doucnosti.* Během jednání dostavil se do konfe-rence ndp. biskup Edvard Jan Nep. a Mgr. Dr. Al. Frýdek, kapitolní děkan s některými členy nejd. kapitoly. Rovněž četní pp. duchovní, kteří se o veřejný život interesoují, navštívili důležitou tuto poradu a přijali svrcha uvedené communiqué jistě s uspokojením.

Zvěsti z východních ůech.

Z Černilova. Očekávaná valná hromada vod-ního družstva pro Černilov a okolí, konati se bude ve středu, dne 11. ledna 1899 o 1. hod. odpol. na sále hostince pana Jandíka v Černilově. Program: 1. Zahajovací proslov předsedy družstva. 2. Rozbor sta-nov dle jednotlivých článků a postupně jich schválo-vání. 3. Volné návrhy. Poněvadž stanovy budou sákla dem naší družstevní činnosti, žádáme uctivé, by pp. intereseanti v počtu nejhojnějším této valné schůze se seřadili. Po valné hromadě bude schůze výborová. Důležitý program její bude sdělen při schůzi samé.

Z Čibumce. Zdejší pěvecká jednota „Cyrill“ pořadí dne 8. ledna 1899 zábavní večer se zpěvy, výstupy a kuplety v hostinci p. Fr. Adámka v Oujezdě ve prospěch fondu věčnic hodin. V přestávkách se tančí. Začátek v 7 hodin. Vstupné 50 kr., dáma 20 Hrubá spolková.

Z Lochevic. V pátek v poledne vypukl v 8. 110 požár, který ve dvou hodinách strávil skoro celé stavení, jež náleží p. Bakšovi. Hasičům z Před-mětic a Lochevic se podařilo omezit oheň, a zachrá-niti četná sousední stavení.

Z Vysokova u Náchoda. Za vzorným pří-kladem div. ochotníků obcí sousedních (svl. Studnice) ustavil se v naší obci spolek div. ochotníků, jenž za laického vedení p. Jos. Kosinky z Kramolny sehraje na den sv. Tří králů v hostinci p. Aloise Chvojky ve Vysokově čtyřaktovku „Černý kříž v lese“, obraz z vesnického života od Elišky Peškové. Jevíště zatím ochotně zapůjčili spolek div. ochot. v Kramolně. — O „českém Robinsonu“ přinesli jsme již jednou zprá-vu ve svém listě, jenž po celou řadu let žije v malé díře v lese nedaleko Vysokova. Jest to t. zv. „Dlouhý Tonda“. Letos až do vánoc byl velmi velmi spokojen; o vánocích však navlno mu do všech pokojů tak, že jednoho dne málem ven se dostal. Přes to těší se nejlepšímu zdraví.

Jaroměř. Zvláštností zajiště jest, že ve zdejší farnosti narodilo se v posledních dvou měsících čtvero dvojčat, z nichž byla dívka jen jedna a z nichž jediný jen chlapec zemřel. — Masopustní rej začíná u nás náležitě. Čacké Sokolky nespívaly Sylvestrovskou zábavu a již dne 8. t. m. zase ve spojení s ostat-ním Sokolem pořádá v Grandhotelu ples. — C. k. hejtmantství v Králově Dvoře vydalo rozkaz k neli-bosti asi všech zábavných výborů a odborů, že nesmí se diti žádná subskripce k zábavám bez dřívějšího povolení od příslušného politického úřadu okresního nebo zemského. Nešetřící příkazu toho budou bez-obledně trestáni. Výnos tento mnohou asi kapou citelné poškodí. — Tento týden začnou se konečně zase pro chudé dítky školní vařiti obědy. Mám by bylo by se čekalo až do jara. Jest to zvláštní, že dobrá věc u nás nenalézá oblasu a fedrovatelů u těch, jichž se to v přední řadě týče a jichž to místní povinností. — Tragický zajiště los stihnul zdejšího c. k. oficiala p. Vendelína Stárku. Týž sotva se sem přestěhoval z da-lekých Přelstic a sotva se na úřad ukázal, zemřel dne 1. t. m. na tuberkulosu plicní, nemaje ještě ani nábytek rozbalený. Celoroční příspěvky dámského od-boru Ústřední matice školské již známe, ale marně čekáme na výkaz odboru mužského, co vynesl dar svatováclavský, ač celé dva měsíce uplynuly. Též by nikdy se neměly vybírat celoroční příspěvky a pří-spěvky na vánoční podělování ve škole dubenecké na-jednou. Jedno neb druhé utrpí vždy. Kdy děti v Du-benci budou podělovány, známo není, ač již jest dávno po vánocích.

Z Červ. Pečků. Věcná loterie ve prospěch stavby nového chrámu v Červ. Pečkách uspořádána vsp. Al. Dvořákem, děkanem v Nebovicích přičině-ním všech téměř vřstev obyvatelstva měla svůj tah na den sv. Štěpána v sále zámecké restaurace v Pečkách. Tah spojen byl s oslavou našeho dra. Riegra. Dlouhá, věcná řeč, v níž rozhovořil se řečník o stavu naší české politiky, o významu a výsledku politické práce oslavence vylechnuta byla od velmi četné shro-mážděného posluchačstva s napjatou pozorností a od-měněna potleskem a Riegrovi provolána Sláva. Pak střídaly se solové výstupy — Přispěla také slečna L. Toužilova, elevka Nár. divadla v Praze — a číslu ha-debními, načež rozlosovány cenné výhry většinou da-rovány. Obecenstvo setrvalo v animované zábavě přes půlnoc, kdy teprv vše s nejlepšími dojmů opuštělo sál hostince, jenž jest místností kat. spolk. v Peč-kách „Svornosti“. Loterie vynesla asi 190 zl. r. č. (na konci ještě technik p. V. Emler vylicitoval pře-čeného z této panáka za 3 koruny) Důžro zde pří-pomenouti, že o zdar slavnosti této, kterou kat. spolek pořádal a jejíž výtěžek na kostel měl býti věnován všechny vřstvy a třídy obyvatelstva se přičinily, dává tím na jevo, že upřímně jedná se jím — o to, by Báh důstojným stánkem svým byl oslaven. Nejvíce zásluhy má zde ovšem mimo jiné vsp. děkan Dvořák, jenž máše býti potěšen výsledkem své práce. Zdar Báh.

Z Chrudimí. Dne 27. prosince minulého r. ustanovená Chrudim stala se cílem druhé volné kon-fERENCE sdružených vikariátů pardubického, chrudim-ského a chraateckého. Účastníků bylo více i z cizích vikariátů a úhrnem čítalo se všech přítomných na 50. Rokování o jednotném vedení matrik zahájil vld. p. Tomáš Štěpánek, svojí prací podrobnou a důklad-nou. Není divu, že otázka tato nad míru praktická vyvolala veliké množství do-azův a otázek. Bylo zcela na místě ujednání jednotný spůsob psaní matrik adě-liti všem duchovním ve zmíněných vikariátech, aby se dle něho řídili. Na to pojednal o osnovách učení sv. náboženství na pětiletých škole obecné, pokud tato jest pokladem školy měšťanské, p. kaplan přeloučský, Jan Mikan. Úvaha jeho byla s pochvalou přijata. Na to ujal se slova dp. Ludvík Hora, farář chvojenický. Mluvil o nutné potřebě kněžské pojišťovny. Dle svého hlubokého vědění ukazoval k tomu množství církev-

ního majetku, z něhož se platí nesmírné množství ši-dových inspektorů, ředitelů bank a proč by nemělo duchovenstvo katolické po způsobu úřednictva jednou smoudřeti a záložit si a počátku kněžskou pojišťovnu pro celé království české a posléze pro jednotlivé die-cése? Myšlenka pana faráře L. Hory za-luhuje všeho uvážení, a bylo by si přáti, aby rozhodující kruhy ujal se jí s tou vehemencí a s tím přesvědčením, s jakými ji rozšiřuje a rozhláší její autor, pan fa-rář Hora. Celé konferenci předsedal vld. p. A. Schrei-ber, vikář chraatecký. Před zahájením vlastního jed-nání konferenčního pojednal o výsledcích předposlední volné konference její předseda vld. p. Tomáš Štěpá-ek, vikář chrudimský. Sděilí výsledek petice, aby kněžstvu dostalo se stejné výhody jako c. k. úřední-kům, by za cenu třetí třídy směli jezdit ve třídě druhé. Petice tato máše očekávati zdárný výsledek. Rovněž petice školská, v našem směru tak nazvaná blíž se cíli svému více než předsedá. Vzájem našich konferencí zasáhlo i p. t. družstvo politické, pracují o to, aby duchovenstvu doplněk kongruce byl vyplá-cen měsíčně předem a ne jako dosud měsíčně pozadu. Zmíněné družstvo pečuje i o hmotnou podporu zájmů katolických, ano pracuje o žádosti na římskou karií o dispens ab applicatione pro populo in festis subla-tis jako má kněžstvo ve Vorarlberku a v Tyrolsku. A mnohé ještě jiné zkušenosti a úspěchy i neúspěchy sdělovali sobě duchovní navzájem a jest si upřímně přáti, aby sobě už jednou rozuměli a porozuměli. Nato určena byla opět Chrudim za místo budoucí volné konference na úterý velikonocní a na program dány tyto otázky: 1. O právu patronátním. 2. Palčivá otázka v naší diecési. Doufáme, že jak výhodné místo, tak i čas opět hojný počet účastníků svolá k budoucí volné konferenci. A jest tu zřejmo přesvědčení, že volné konference jsou velmi prospěšné k buzení a tu-žení vědomí katolického a jest si jenom přáti, aby v stejném směru katolické spolky také se zveličovaly a rozhojňovaly, aby proti ašti klamu, bludu a lži postavena byla vždy a všude jenom síť pravdy.

Z Čihostě. Na sv. Štěpána dlel v našem kruhu pan Adolf L. Seidl, zemský hasičský dozorce. Poněvadž všechny oslavy sobě zakázal, můžeme se zmí-niti jenom o etkvěle jeho, půl třetí hodiny trvajícím přednášce „O vývoji českého hasičstva“, která vzá-cnou pozorností sledována a hluchým potleskem při-jata byla. Večer sehráli místní ochotníci křesťansko-sociální činohru „Návrat“ od Flekšáka. Hra ta do-sáhla takové obliby, že již ze sousedních osad požá-dání byli, by ji excurrando i jinde sehráli. Den sv. Štěpána minulého roku zůstan pro zdejší hasiče na vždy památkou. Všeobecný úsudek zní: takových vá-noc jsme ještě neměli.

Z Miskovic u Kutné Hory. Jak bylo v Ob-nové před svátky Vánočními oznámeno — byla ve škole zdejší pořádná slavnost vánočního obdarování. Ze značného poměrně obnosu 120 zl., který darovalo z polovice zastupitelstvo obecní, z polovice pak zdejší pání obchodníci v náhradu dřívě obvyklých dárek vánočních, — poděleno bylo na štědrý den po zapění krávných koled, dle hry „Narození Páně“ pány uči-tely s dítkami vzorně nacvičených a po příměření proslavu pana katechety školy, u přítomnosti četného obecenstva 25 chlapců a 32 dívek pěknými látkami na zimní oděv; ostatní hojně školními potřebami a všechny vánočky a jinými sladkosmi. Radost, která z očí všem zářila, vděčnost dětí i rodičů jsou zajiště oním páním, kteří se pořádání té slavnosti ujal — nejlepší odměnou. Kéž i přáti léta věchní dobrodiní naší mládeže srdce své zanechají otevřená paprčkům lásky k chudým malíčkým. — Zdejší čtenářská beseda pořádáti bude 23. měsíce ledna poučnou přednáš-ku v Duhteni. Přednášeti získán byl pan fid. učitel Tuma z Červ. Hrádku o dějinách a památkách obce Dobřenských.

Z Kutné Hory. Místní klub cyklistů pořá-dá dne 19. ledna svůj druhý výjez v místnostech u „slovanské lípy“. Výbor stará se všemožně, by zá-bavu tuto co možná zpříjemnil a spanilé cyklistky očekávati budou milá překvapení. Necht se sejdou se všichni sportu milovní v den ten, by klub náš z toho úspěchu na dále čile pracovati mohl a svého cíle, ve-škeré cyklistky v jeden šik soustřediti, v brzkou dušel.

Kutná Hora má tedy již svého novězvo-leného poslance na zemský sněm! Volba konala se dne 29. prosince. Strana mladočeská kandidovala pa-starou Macháčka, samostatní voličové navrhli pana Slavíka, lékárníka v Kutné Hoře, dosud člena nynějšího mladočeského městského zastupitelstva. „Pod-vysocké Listy“ vědouce, že vládnoucí strana má vo-lební aparát a moc v rukou, přály si jednoblásné zvolení pana Macháčka a svým sprostým spůsobem se posmívaly pouze prý devítičlenné opposici v městě. Strach však měly přece a proto pustly na odvislé a méně samostatné voliče plnou hrůzu. Zjevné oposičníky bojkottovaly a pranýřovaly a když chtěli v neděli dne 26. prosince vyvěsiti na rozích plakáty, na nichž k volbě za poslance navržen byl pan Slavík, tu vzbou-řilo se zlá svědomí Pacákovců, a bojce se nejen o jednohlásný výsledek ale i o volbu vůbec, shá-něli schůzi na schůzi, běhali po domech voličů a překazili, že plakáty strany oposiční ne-byly vůbec poprvé ani na lepeny, poněvadž najatí roznašeči byli našimi „počestnými“ odpůrci „ziskázi“, a terrorisováni a plakátů vůbec nenalepili! Strana oposiční byla touto taktikou sice přelstěná a pokřozena, ale nikoli zlomena, proto dala plakáty nové, a proti „Podvysockým Listům“ oznamujícím, že pan Slavík kandidatury nepřijímá, ohlásila, a že pan Slavík určité prohlásil, že kandidaturu přijme, bude-li zvolen. Plakáty octly se tentokráte skutečně na rozích ulic vedle plakátů vybijejících voliti poslancem pana Macháčka. Leč plakáty tyto byly strhovány, ale ani na tom nebylo Pacákovcům dosti; proto vytisknouti dali zvláštní listky, které mezi voličstvo rozhodli práce opět, že pan Slavík nekandiduje. Pan lékárník Prokop Slavík vůči těmto různým trrzením ve-řejné lidu neoznámil, přijme-li neb nepřijme-li kan-

dídaturn. Ze takových smutná a rejdu šlo se ve čtvrtek k volbě, při níž skutečně zvolen byl za poslance pan starosta Macháček, — poněvadž obrovská většina voličů nevěděla na čem jest a myslíc, že voliti pana Slavíka bude sbytečno, když se o mandát přímo sám neucházel. Jenom malá část opozice, která určitě věděla, co je pravda, volila proti Macháčkovi. Jiní voličové se dali uprositi a voliti Macháčka, aby Kutná Hora nebyla na sněmu bez zástupce. Většina voličů se volby neúčastnila, i neboť všech bylo 1400. K volbě dostavilo se jich, jak nám člen volební komise sdělil, jen 642. Volby tedy neúčastnilo se přes 50 procent voličstva a z těch, kteří se k volbě dostavili, hlasovalo 129 pro pana Slavíka (vzdr všem machinacím), tedy každý čtvrtý volič hlasoval proti panu Macháčkovi, jenž dostal něco přes 500 hlasů. Co z toho jde? Že voličstvo Kutnohorské buď jest nyní v nás vládnoucí politikou Pacákovsko Macháčkovskou unaveno anebo k ní nevšímavo po většině, a že z těch, kteří se dosud politického života účastnili, dosti četní voličové výsledné jsou proti panu Macháčkovi a proti všemohoucímu dru. Pacákovi. Je-li však voličstvo naše vládnoucí u nás politikou již unaveno a k ní nevšímavo, má pan dr. Pacák a jeho spřeženci všechen důvod, aby o své činnosti kající přemýšleli. Pan starosta Macháček má rovněž závažnou příčinu, aby byl na své vítězství skromným, poněvadž nejen každý čtvrtý volič stál dne 29. prosince proti němu, ale více než polovina všeho voličstva neúčastniviše se volby, ukázala, že jí na tom pramálo záleží, kdo buče zvolen a kdo nezvolen. Když strana Pacáková rozbila nedávno staročeskou schůzi v Sokolovně, jákala, že v Sokolovně měla 600 mužů proti devíti opozičním schůzím zvolavším. Dnes musí strana Pacáková doznati, že opozičníků přibýlo o 120, jí však že z oněch 600 hlasů téměř 100 ubylo (či byli snad v Sokolovně mezi jejími muži místo voličů a kravalistů? a že mimo to — což jest právě nejmrzutější, víc než polovice voličů nestála o pana Macháčka a okázale volby jeho se neúčastnila. Že Pacákovci si nebyli volebním výsledkem tak zcela jisti, o tom svědčí, že při volbě užívali agitacíních prostředků, drasticky známých z Maďarie. Po volbě však vzdr všemu „vítězství“ byli nápadně skromní a „vítězství“ jejich tentokrát buď na náměstích a ulicích kutnohorských nevyhrávala, nýbrž přátelé paně Macháčkovi slavovali své dočasné vítězství při tiché slavnosti u Slovanské Lípy.

Z Čáslavi. (Společitelna). Zabezpečiti trvalý pramen příjmů vedl městkou radu k tomu, aby založila tento finanční ústav, jehož vedení svěřeno osvědčeným rukou nového obecního důchodního p. Dlabáčka. Dnem 1. ledna vstoupila společnost na život a dle přihlášených vkladů možno míti bezpečně za to, že bude zdárně prosperovati. Přijímá dle vydaného prospektu vklady od jedné koruny počínaje na knížky a vkladní listy a úročí je od 1. a 15. každého měsíce čtyřmi procenty. Za vklady ručí královské město Čáslav. Vkladní knížky požívají jistoty sirotčenské, proměňují se s úrokem teprve po 40 letech. Správa podléhá bezprostřednímu dozoru státnímu, který koná zeměpanský komisař společnosti ustanovený. Daň důchodkovou platí za vkladatele společnost, která hypoteční půjčky zadává na úrok 4 a půl proc. Při tom provádí všechny konverse stávajících kapitálů na mírný úrok a obstarává všechny peněžní obchody. Kancelář nalezá se v radnici v důchodenském úřadě, v místnostech zvlášť k tomu upravených. Do ředitelstva zvoleni vesměs mužové vážní a důvěry požívající. Za předsedu pan K. Zástěra, drogist, za předsedu kanceláře p. JUDr. Ant. Špinar, advokát, za správní členy: Fr. Procházka, statkář, Dr. Zimmer, advokát, Ant. Zatecký, obchodník. — (Koncert) zpěvákých spolků „Vlastimily“ a „Kováře“ konán bude v místnostech Duskova divadla dne 15. ledna. Na programu jsou vesměs vybrané skladby od Pivody, Mařana, Dvořáka, Křivánského, Weise, Griega, Vopla, Hradirý. Po koncertě pro pěvce a pěvkyně domácí věneček. — (Sbírka) podniknuta pro úbohé bratry ve Slezsku o Sylvestrovské zábavě besední; vynesla 20 zl. 50 kr., které zaslány byly divadelním ochotníkům opavským. — (Úmrtí.) Dne 29. prosince m. r. po dlouhé nemoci zemřel p. K. Legelli, okrasní tajemník. Zesnulý účastnil se velice veřejného života jsa činným v přemohých spolkách a jednotách. V poslední den minulého roku konán za četného účastenství pohřeb na městský hřbitov.

Z Mečovic. Dobr. činnosti zdejšího cukrovaru dostalo se chudým dítkám vánočního podělení. Z 9 dítek poděleno bylo šatem a obuví. Podělování konáno bylo u přítomnosti místní školní rady, p. faráře z Kluků Malicha a p. Bromovské. Nelíbená radost zářila z očí chudých žáčků a žákyň, na něž Ježíšek vzpoměl tak cennými dárky. Ku dobrému tomuto účelu přispěl i p. Mrzena, kontrolor cukerní daně částkou 2 zl. Všem šlechetným duším, které bez hluku, tiše rok co rok obšťastňují ty malé chudáčky, voláme jménem jich upřímně, srdečně: Zaplať Bůh!

Z Miskovic. Jak již oznámeno bylo, podniknuta byla ve prospěch obecní chudé mládeže školní a na vystrojení stromčku sbírka, která vynesla 116 zl. Na štědrý den shromáždili se v místnostech školní budovy četní přátelé mládeže a po krásných zpěvech vánočních a po dojemné řeči vp. J. Krále ze Suchdola poděleno bylo 25 chlapců a 22 děvčat pěknými látkami ve úplný oděv. Mimo to 70 dítek dostalo potřeby školní a všechny vánoční koledy. Když všecko bylo rozděleno, ujal se slova vdp. farář Suchdolský J. Spurný a klade na srdce dětem vděčnost, nabádaje je, aby nyní všem dobrodincům poděkovali upřímným: Zaplať Pán Bůh! Když se dítky pomodlily a zapěly: Narodil se Kristus Pán, slavnost skončena. Vzhledem k hlášenému ale na Kutnohorsku tak málo prováděnému heslu: „Svět k svému“ sluší vzpomínati, že látky zakoupeny byly u nově zřízené filiálky křesťan-

ského obchodníka p. Preinagra v Kouřimské ulici v Kutné Hoře, který nejen dodal látky jakosti výborné a ceny levné, ale nad to svěřen jakému účelu mají býti, ještě na nich 6 zl. dobrovolně slevil. Doufáme, že čtenářové naši vezmou si s toho dobré poučení a příklad pro budoucnost.

Z Předměřic. Na štědrý den bylo ve škole předměřické vánoční podělování. Již po dvanácte, co škola trvá, konala se přičiněním p. říd. učitele Aug. Mindla ta dojemná slavnost, při níž krásné zpěvy, příměřec přednášky a řeči dojalých všech dobrodinců a příznivců školy. Účast byla hojná, místní pan farář se svým bratrem, p. učitel Petr, p. adjunkt Hronek p. vrchní kontrolor Maňásek, p. Morávek a m. j. zde pobýli. Mládež podělena volá všem: Pán Bůh naděl.

V Opatovicích n. L. byl pochován tamní hostinský a kupec pan J. Šimon, muž to hodré, vzácné povahy, dobrý vlastenec a vzorný občan. Pohřeb jeho se dal v neděli o 2 a půl hod. odp. za nevdaného tam účastenství, jehož se účastnilo obecnstvo z nejbližšího okolí.

P. T. pánům odběratelům „Obnovy“ přikládáme k dnešnímu číslu „poštovní poukázky“, aby administraci naši zaslali doplatné a předplatné, pokud to snad již neudělili. Kdo má „Obnovu“ předplacenu, nechť laskavě poukázku odloží stranou a použije jí, až snad mu dojde předplatné.

Pány adresáty, jimiž byla čísla poslána na ukázkou, prosíme, pak-li sami „Obnovu“ odbíratí nemíní, aby čísla dali do četné navštěvovaných hostinců a čítáren.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1898. 1 hl. pšenice zl. 7.50 až 8.20, žito zl. 5.60 až 5.85, ječmena 4.70 až 5.15, oves zl. 2.50 až 2.80, prosa zl. 0.00 až 0.00 vikve zl. 4.75 až 5.00, hrachu zl. 8.50 až 10.00, čočka zl. 15.00 až 18.00, jáhly zl. 9.00 až 0.00, krup 8.00 až 21.—, bramborů zl. 1.20 až 1.40, máku 19 zl., lněného semene 8 zl., 100 kg. žitných otrp 5.25 zl., 1 kg. másla čerstvého 1.10 zl., 1 kg. sádla vepřového 0.80 zl., 1 kg. tvarohu 0.14 zl., 1 kopa seli 2.00 zl., 1 kopa kapusty 1.00 zl., 1 hl. cibule 2.60 zl., 1 kopa drobné zeleniny 2.00 zl., 1 hl. mrkve 0.00 zl., 1 hl. jabl. 0.00 zl., 1 hl. krtek 0.00 zl.

Prodám

● D Ů M ●
v městysi podél c. k. erar. silnice 20 min. od dráhy tři čtvrt. hod. od kraje. města solidně stavěný, sluneční strana, vys. přízemek s ovocnou zahradou, s velkým pokojem do předu, 1 menší, 2 kuchyně a spížník na straně do zahrady. Hodí se pro pensítnu, nebo pro zařízení každého obchodu. Laskavě nabídky pod znač. J. M. 40 a/min. t. l.

Laciné a krásné ružence

v největším výběru, obrázky svatých a vůbec vše, co je v oboru devotionalií, má na skladě ústav.
Ružencová výroba v Praze č. 296-1.
Konviktská ulice.
V ústavě zhotovují se též všechna *koštné roucha* za cenu mírnější než všude jinde.
Čistým výtiskem vydrží ústav 25 širotků — mrzáčků.

Nejlepší

slováckou slivovici a borovičku
obdržíte jedině u křesťanské firmy
M. Nesňal v Uherském Brodě (Morava).

Čtenému obecnstvu Hrádce Králové a okolí!

Dovolují sobě zdvořile oznámiti, že dnem
1. ledna 1899
otevřeny nově zřízené a všim pohodlím opatřené

vanové lázně
v Malšovicích.

O hojnou návštěvu a přízeň prosí v úctě dokonale

Alois Celler,
dříve J. Klein

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vesel. c. k. místodržitelstvím koncesovaný
Elektro-technický a optický závod

Frant. Bernard

V HOŘEKUTNÉ

odporuje za

nejvhodnější dárky vánoční

brejle a sktípce ze zlata, niklu, želoviny a j. Kokátka divadelní v skvostné úpravě. Teploměry okrasné provedené, tlakoměry přesně ukazující, rýsovala výtečné jakostí, lupy a dalekohledy a j.

Velký výběr mechanických hraček
parních strojů, elektrických motorů, locomotiv k nim příslušných strojů, vozků a j. vše ve skvostné úpravě a přesně jdoucí.

Jediný oprávněný sídlo ku zápisování telegramů, telefonů a hrom. srovn. v Kutné Hoře.

Elektrické světlo v každém rozměru.

Správky a opravy rychle a levně! Na venek obratem pošty!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sedmkrát prvními cenami vyznamenaný

umělecký závod Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

vedle hotelu „Merkur“ doporučuje veškeré nejnovější

obrazy a zrcadla

v nejrozsáhlejší výběru ve skvostných rámcích vlastní výroby. Zejména obrazy **Madony a Krista**, právě vydané „**zvolení Jiříka Poděbradského**“, „**Oldřich a Božena**“ atd.

výhodnější než jinde.

Oltáře a veškeré práce kostelní provádí se přesně dle slohu solidně a levně.

Dále doporučuji svůj nově zařízený

obohod papírnický

se všemi druhy papíru a potřebami psacími a kreslicími, lístky s pohledy, alba, kasety atd. atd.

Skvostné nové pohledy dvojitě

„Panorama Hradec Králové“

vlastním nákladem.

Phénixova pomáda

pocitná cennost vystav pro zdravotnictví a ošetřování nemocných ve Stuttgartu r. 1890. Její účinek lékařských úsudků a dělových přípisů jediným vakuem roztíná a neškodným prostředkem ku docílení plného a bujného vlasy u dam i pánů, jelikož na zamezení vypadávání vlasů a tvoření se lupů; i zcela mladí pánové dostanou její užíváním mohutného kalasu, záruka za výsledek a neškodnost. Tyglik 80 kr., pošt. neb dobírkou 90 kr.

K. HOPPE, Viedeň I., Wipplingerstrasse 14.

Humpolecká sukna a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové na zimníky a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

Karel Kocian,

soukenický a první zasílatelský závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Diabačovi české zákusky

jsou jakosti nedostizžené bal. 25 kr., 50 kr.

Lomnické suchary

1 kg 80 kr., 1— zl., 1.20 zl.

Císařské suchary

1 kg 1.50 zl.

Čajové zákusky

1 kg 1.50 zl., 1.80 zl., 2.10 zl.

Novinka! Gufreutes Pariserin Novinka!

1 kg 2.50 zl.

Velký výběr **cukrovínek na vánoční stromek** krabice 1— zl. až 4.50 zl. a výše.

Velký výběr **čortů, cukrovínek** ku hostinám a pod.

Poštovní zásilkou 2krát denně od 5 sl. počínaje franko stanice.

Zasílá

Karel Dlabač.

Jičín. Čechy.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Ve Svitavech. **ALBERT R. ŠTOURAČ.** Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat i na provizi.

Založeno r. 1850.

Veškerému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy, znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochvalnými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelníků, křížů, svíců, pacišků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Dekorační malíř a poslacovatel

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Kupujte české losy.

Losy

věoné loterie výstavy architektury a inženýrství v Praze.

Hlavní výhra: Demantový šperk v ceně 25.000 korun.

Celkem 2000 výher v ceně 100.000 kor.

Tah 2. ledna 1899. Cena losu 1 koruna.

Založeno 1843.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník

v Rychnově n. Kněžnou

doporučuje

svojí hojně zásobený sklad zlatého a stříbrného zboží, hodin kyvadlových, kapsních v cenách mírných a se zárukou.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

J. U. C. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, když s aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Právě vydaná

Česká mše pro lid

na slova Boleslava Jablonského

(Tobě, Pane, na výsosti . . .)

složil František Plícka.

Op. 15a Vydání pro smíšený sbor s průvodem varhan (neobl.) Partitura a hlasy za 1 sl. 50 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto. 1546

Op. 15b Vydání pro jeden i dva (dětské) hlasy s průvodem varhan nebo harmonia Partitura a hlasy za 1 sl. 30 kr. netto, hlasy po 15 kr. netto.

Nápěv s textem za 10 kr. netto.

Nakladatel Fr. A. Urbánek, český knihkupec v Praze, vedle Národního divadla.

První český závod hudební.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Hydroxy kávy šitné!

První křesťanský závod.

**Hlavní sklad koloniálního zboží ve velkém
● hlavní sklad všech druhů petrolejů ●**
různých známek za ceny tovární

v Hradci Králové,
Hlavní náměstí.

Velebnému obecnstvu doporučuji svůj hojně zásobený sklad
oukru soli a veškerého osadnického zboží.

Hlavně doporučuji **kávy v pětikilogramových ba-
ličkách různých druhů proti dobírkám a sice:**

Santos balíček	5 kg	5 zl. —
Viktoria jemné ohuti	5 kg	5 zl. 50 kr.
Manilla	5 kg	6 zl. —
Středoevropské druhy		
kávy více druhů	5 kg	6 zl. —
Honduras	5 kg	6 zl. 50 kr.
Laqualra	5 kg	7 zl. —
Guatemala	5 kg	7 zl. 50 kr.
Java holandská	5 kg	8 zl. —
Guatemala velejemná	5 kg	8 zl. 50 kr.
Monado apret.	5 kg	8 zl. 50 kr.
Monado jemné	5 kg	9 zl. 50 kr.
Ceylon pravý	5 kg	9 zl. 50 kr.

Kávy pražené

na přírodní cestě bez přimíchování vody a různých praeperátů
kg zl. 1.20, 1.25, 1.35, 1.45, 1.55, 1.60, 1.70, 1.80, 1.90, 2.—,
2.10, a 2 zl. 20 kr.

Dále nabízím **cognacy, všech druhů libéry, pravý jamalský
rum, srámskou slivovici, různé druhy nejemnějších čajů, hra-
sluky, mandle, keřeni a další druhy zboží do oboru toho spada-
jící. Objednávky na venek se vyřizují přesně, co nejpečlivěji a
za ceny nejlevnější.**

EDUARD ŘEZAČ.

K úplnému zařízení

bytů soukromých

hotelů a restaurací

nabízí firma

Jan Stoupa v Praze,

Václavské náměstí č. 32.

železný nábytek, nábytek z ohýbaného dřeva: jmenovitě:
židle za zvlášť výhodné ceny, věšáky, umývadla, žíněnky,
matrace, koberce, záclony, přikrývky, podušky, prostěradla, houně
všeho druhu atd. 259—2

Úplně ilustrované ceníky zdarma a franko.

Z Hradce Králové do Ždánic.

DÍKUVZDÁNÍ.

Všem kdož se účastnili pohřbu paní

Antonie Valáškové,

ohotí učitele ve Ždánicích,

zvláště však důst. pana Fr. Sedláčků, faráři ve Ždánicích za
výkrop a duchovní obřady, sl. sboru učitelskému za přednes
dojemných pohřeb. písní, hudebnímu sboru, dárcům věnců
velect. rodinám Prokůvké, Huškové, Voženískové a sl. sboru
hasičskému a veškerému obecnstvu, kterou drahou v Pánu
zesnulou švekrůši doprovodilo na její cestě poslední, vyalo-
vuji svůj nejvřelejší dík!

ODPLATÍŽ VŠEM BŮH!

Frant. Valášek,
městský policejní strážník.

Oznámení sňatku.

Následující dovoluje si se svou dcerkou, paní
Julii Pátkovou, oždnouti všem přátelům
a známým

sňatek své dcery Marie

s c. a k. plukovním lékařem, panem

MDr. Janem Zeidlerem.

V Hradci Králové, dne 4. ledna 1899.

JOSEF PÁTEK,
majitel domu a závodu pekárského.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné, č. 612.-VII.

Sklad Elišbina třída č. 24.

doporučuje učitel

od obecního úřadu: **Bochy, oltáře, křesla, sochy,
jele, Boží hroby, kříže, kazatelny, zpevě-
nice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pelty
atd. dle slohu kostelů.** 265

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně
franko.

V. Vacek

závod
školářský
**Pamět-
v níku**

a Chlamec

nabízí pro zimu a jaro
vysazování stromy ovocné
vysoké i krátké, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné,
konifery, divoké stromy
pro stromové, pláňské atd.
Statistické sešity v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. — Pěšný ceník
dárma

Právě vyšel

Průvodu varhan

k/Nápěvům Oltáře (českého)
sešit druhý.

Obsahuje písně mešní obecné, za zemřelé, písně k Panně
Marii, k úctě Svatých, při sv. přijímání lidu, před ká-
záním, po kázání, písně k požehnání, k díkůčinění (Bože,
chválime Tebe), hymny: papežskou, rakouskou, litanii
k Pánu Ježíši Otce náš, Zdravas Maria, litanii Lore-
tánskou (celkem 40 různých písní).

Stran 29—56 — 4' na silném papíru v tuhé obálce
brožované. — Cena 80 kr., poštou 85 kr.

Sešit první v téže rozměrech a v téže úpravě za
tutéž cenu.

Sešit první a druhý brožovaný v jedno
= 1 60 zl., poštou 1 70 zl.

Objednávky obratem poštou vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Největší dům na pevnině!

Vyznamenán 59 medaillemi zlatými a 10 čestnými diplomy.

Akciová společnost s kapitálem 10,000.000

21 továren a komptoirů!

E. Gusenier & Comp., Cognac.

Nejváženější známka starého francouz. cognacu a likéru.

Hlavní zastupitel, pro Rakousko-Uhersko Vítěz L. Adlergasse
v Hradci Král. lze dostati v lékárně p. K. Hubáčka.